დაგვალიგა

(გივლია)

1734

ნაწილი პირველი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

დაიბეჭდა საქართველო-იმერეთის უწმიდესის სინოდის კანტორის განკარგულებითა.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ე. ჭელიძის სახ. სამკითხველო

ტფილისი
გვგთომე სკლაძის სტამბა
1884

Напечатано по распоряженію Грузино-Имеретинской Сѵнодальной Конторы.

Тифлисъ. Типографія Еѳ. Ив. Хеладзе.

წიგნი პირველი შესაქმე

წიგნი ქმნისა აღწერილი მოსესი კაცისა ღუთისა შჯულის მდებლისა ⁂ წინასწარმეტყუელისა.

თავი ა.

ა,ბ

დასაბამად ქმნა ღმერთმან ცა ⁂ ქუეყანა ✿ [1] სოლო ქუეყანა იყო უხილავ ⁂ განუმზადებელ: ბნელი იყო ზედა უფსკრულთა: ⁂ სული ღუთისა იქცეოდა ზედა წყალთა ✿ ⁂ თქუა ღმერთმან: იქმნენ ნათელი, ⁂ იქმნა ნათელი ✿ ⁂ იხილა ღმერთმან ნათელი რამეთუ კეთილ, ⁂ განყო ნათელი ღმერთმან შორის ნათლისა ⁂ შორის ბნელისა ✿ ⁂ უწოდა ღმერთმან ნათელსა დღე, ⁂ ბნელსა უწოდა ღამე, ⁂ იქმნა მწუხრი. ⁂ იქმნა განთიად დღე ერთი ✿ ⁂ [2] თქუა ღმერთმან: იქმენინ სამყარო შორის წყლისა: ⁂ იყავნ განმყოფელ შორის წყლისა ⁂ წყლისა ⁂ იქმნა ეგრეთ ✿ ⁂ შექმნა ღმერთმან სამყარო: ⁂ განჰყო ღმერთმან შორის წყლისა, რო-

გ

დ

ე

ვ

ზ

[1] ზარაქ იწ. სჷმე იდ. ფსალ. რმე. ⁂ რლუ. გამოცხადება იდ. იოანე ღწ. ებრ. ია. ფსალმუნი ბწ. [2] ფსალ. რლუ. იერემ. კ ⁂ ნა. ფსალ. ღბ ⁂ რლუ. ⁂ რმწ.

მელი იყო ქუჴსუშე კერძო სამყაროსა ✠ შორის წუალსა[1] ზედა კერძო
სამყაროსა ✠ ✠ უწოდა ღმერთმან: სამყაროსა ცა, ✠ იხილა ღმერ-
თმან, რამეთუ კეთილ: ✠ იქმნა მწუხრი, ✠ იქმნა განთიად დღე მეო-
რე ✠ ✠ თქუა ღმერთმან: [1] შეკრბიდ წუალი ქუჴსუშე კერძო ცისა შესაკრე-
ბელსა ერთსა, ✠ ვაჩოსჩნდინ ხმელი, ✠ იქმნა ეგრეთ: ✠ შეკრბა წუალი
ქუჴსუშე კერძო ცისა შესაკრებელთა მათთა, ✠ გაჩოჩნდა კმელი ✠ ✠ უწო-
და ღმერთმან კმელსა მას ქუჴუანა, ✠ შესაკრებელსა წუალთასა უწოდა
ზღუჴბ. ✠ იხილა ღმერთმან, რამეთუ კეთილ ✠ ✠ თქუა ღმერთმან:
აღმოაცენენ ქუჴუანამან მწუანჱილი თიჳისა. მთესველი თესლისა:
ნათესაობისა ებრი ✠ მსგაჳსებისა: ✠ ხე ნაუოფიერი მუოფელი ნაუო-
ფისა: რომლისა თესლი მისი მისთანა მსგაჳსებისა ებრ ქუჴუანასა ზე-
და ✠ იქმნა ეგრეთ ✠ ✠ გამოიღო ქუჴუანამან მწუანჱილი თიჳისა:
მთესველი თესლსა ნათესაობისა ებრ, ✠ მსგაჳსებისა ✠ ხე ნაუოფი-
ერი, მუოფელი ნაუოფისა, რომლისა თესლი მისი მისთანა ნათესაობი-
სა ებრ ქუჴუანასა ზედა: ✠ იხილა ღმერთმან რამეთუ კეთილ ✠ ✠
იქმნა მწუხრი, ✠ იქმნა განთიად დღე მესამე ✠ ✠ თქუა ღმერთმან,
იქმნენიდ მნათობნი სამყაროსა შინა ცისასა მნათობად ქუჴუანისა:
ნსაუოფელად შორის დღისა, ✠ შორის ღამისა: ✠ იუნედ საჴსუაუ-
ლებად, ჟამებად ✠ დღეებად ✠ წელიწადებად ✠ ✠ იუნედ განმანა-
თლებელად. სამყაროსა ცისასა, რათა ნათობდენ ქუჴუანასა ზედა: ✠
იქმნა ეგრეთ ✠ ✠ შექმნა ღმერთმან ორნი მნათობნი დიდნი: მნათობი
დიდი მფლობელად დღისა: ✠ მნათობი უმცროჳესი მფლობელად ღა-
მისა: ✠ ვარსკულავები. ✠ ✠ დასხნა იგინი ღმერთმან სამყაროსა ცისა-
სა: რათა ნათობდენ ქუჴუანასა ზედა ✠ ✠ მთაყორობდენ დღესა ✠ ღამესა:
✠ განაწჳალებდენ შორის ნათლისა ✠ შორის ბნელისა: ✠ იხილა
ღმერთმან, რამეთუ კეთილ ✠ ✠ იქმნა მწუხრი ✠ იქმნა განთიად დღე
მეოთხე ✠ ✠ თქუა ღმერთმან: გამოიღეს წუალთა, ქუჴ წარმსაჴლები
სამშჯუელთა ცხოველთა: ✠ მფრინუელები მფრინუალენი ქუჴუანასა
ზედა, სამყაროსა ქუჴუშე ცისასა, ✠ იქმნა ეგრეთ ✠ ✠ შექმნნა ღმერთმან
ვეშაპნი დიდნი: ✠ სამშჯუჴული ეოველთა ცხოველთა ქუჴ წარმაყალ-

[1]) ფსალმუნი რჟე.

წინა-სიტყვაობა

სადიდებელად წმიდისა ერთ-არსისა ცხოველს-მყოფელისა ⁂ განუყოფელისა სამებისა, მამისა ⁂ მისა, ⁂ წმიდისა სულისა ბრძანებითა, უკეთილ-მსახურე'სისა, ⁂ უთვით-მჴვრობელესისა დიდისა კელმწიფისა ჩუ'ნ'ნისა იმჴერატორისა ალექსანდრე ალექსანდრეს მისა სრულიად რუსეთისა ⁂ მეუღლისა მისისა უკეთილ-მსახურესისა კელმწიფისა იმჴერატრიცა მარიამ თეოდორეს ასულისა ⁂ მემკვიდრისა მისისა, კეთილ-მორწმუნისა კელმწიფისა ცესარევიჩისა ⁂ დიდისა მთავრისა ნიკოლაოზ ალექსანდრეს მისა; სოლო კურთხევითა უწმიდესისა ⁂ უმძართებელესისა სინოდისა დაიბეჭდა წიგნი ესე დაბადება (ბიბლია) მორედ, ქალაქსა ტფილისს, დასაბამიდგან სოფლისა შვიდი ათას სჯამს ოთხმეოცდა მეათორმეტესა წელსა, სოლო განკორციელებიდგან სიტყვისა ღუთისა ათას რვაას ოთხმოცდა ოთხსა, ქართულსა ქორონიკონსა ორმეოცსა.

უწოდეთ რამეთუ წმიდა დაბადება ესე იქმნა აღბეჭდილ ჰირველად სამეფოსა ქალაქსა მოსკოვს, დაბასა სესვენცკისასა, 1743 წელსა, მეოხებითა დაჳითიან-სოლომონიან-ბაგრატოვანის ბატონიშვილის ბაქარისათა. წინა-სიტყუაობასა შინა თჳისისა გამოცემისა უფლის-წული ბაქარ იტყჳის ესრედ: «ვიგულვე ⁂ ვიგულსმოდგინე სულთა ⁂ გონებათა განძანათლებელისა ამის წმიდის დაბადებისა დაბეჭდვად რამეთუ ჰირველად ფრიადისა სასოებითა ჭნებებოდა ნეტარ სსენებულსა მეფესა არჩილს, რათამცა შეეკრიბა ⁂ შეესრულებინა დაბადება, რამეთუ ქუჱყანათა ჩუ'ნ'ნთ არღარა იჰო-

ვებოდა ერთად შეკრებულნი, არამედ წიგნად ჲ წიგნად იყო ჲ რო-
მელნიმე დაკრულ ჲ დაკლებულ, ვითარცა წიგნი ისო ზირაქის
ჲ [illegible]აბელთანი, ჲ რომელნიცა დაშთომილ იუნეს ჲ იპოვებოდეს
[illegible] უთაოდ ჲ ურიცხოდ ჲ მწერალთა მიერ გარუვნილნი,
[illegible] შეეკრიბა ჲ შეეწყო ერთად ჲ ნაკლულევანიცა ეთარგმნა, მა-
[illegible] რ თვისისა რომელიცა ჯამსა მას შინა დედანი დამთხვეოდა,
[illegible] არა ფრიად სარწმუნო, არცა თავიანად ჲ არცა რიცხვეთად:
[illegible] ვე ნეტარ სსენებულმან მამამან ჩუენმან, მეფემან გასტანგ,
სამეფოსა თჯსსა ქალაქსა ტფილისსა წიგნისა ამის აღბეჭ-
[illegible] ჲ მოიეგანა მესტამბე ჳლახეთით, ჲ გააკეთებინა სტამბა, იმუ-
დაშვრა ჲ განაწეო ყოველნივე ნივთნი ჲ მცირედი რამე სა-
[illegible] სწარმეტყუელონი აღბეჭდნა, ჲ არცაღა ამას სცა ჯამან ჲ
[illegible] ამან ამაოამან დაქცევადმან, ჲ დაუშთა ეგრეთვე მასცა შეუსრუ-
[illegible] ბელად ჲ ჯამსა რომელსამე ქუჩაჲნით ჩუენით მოვიწიენით, დი-
[illegible] ა ამას სახელმწიფოსა რუსეთისასა, სამეფოსა ქალაქსა დიდსა,
[illegible] სკოვს გავაკეთე სტამბა ახალი, ჲ შევმსადგენ ყოველნივე ნივთე-
ნი, რომელნიცა მისდად საჭირო იუნეს; მოვიღე მეფის არჩი-
ლის ნამუშაარი, ჳლით წერილი დაბადება ჲ შთაგამოწმეთ დე-
ვანსა, ფრიად ჳეთილსა ჲ სარწმუნოსა, მრავალთა წიდათა ჲ ფი-
ლოსოფოსთა ჲ ღუთის მეტყუელთა მიერ გამოძიებით თარგმა-
ნულსა ჲ გამართულსა, ბერძენთა სარწმუნოებასა ზედა ჲ განგმარ-
თეო ასლად ყოველნივე სიტყუა მეტნაკლებნი თავიანად ჲ რიცხვე-
დად სამოწმითა. ესრედ უნაკლულოდ რომელ არღარა უდარეს სა-
ეკინებელ არს სხვათა ბიბლიათასა: ანუ ებრაელთა, ანუ ელლინთა,
ანუ ლათინთა, ანუ ასურთა, ანუ ბოლღართა, ანუ სომეხთა ჲ
სხვათა ყოველთასა ჲ დავბეჭდეთ ქრისტეს აქეთ **1743** წ.»

ჯას აქეთ განვლო საუკუნემან ჲ წიდა დაბადება ძნელადღ
სადმე იპოვებოდა საფასითა ჲ უმეტესი ნაწილი საქართვე-
ლოს ეკლესიებისა იყო მოკლებულ ამა წმიდასა წიგნსა. გარემოე-
ბამან ამან აიძულა საქართველო იმერეთის უწმიდესის სინოდის კა-
ნტორა დროსა საქართველოს ექსარხოსის ევსევისა, **1862** წელ-

სა, ეთხოვნა უწმიდესის სინოდისათვის დაებეჭდათ კელახლად წმიდა დაბადება ბატონიშვილის ბაქარის დაბეჭდილის წიგნიდგან. ამასთანავე სინოდის კანტორამ ითხოვა ნება მიეცათ მისთვის დაენიშნა ტფილისში სასულიერო ჰირთაგან შედგენილი კომიტეტი ქესასწორებლად იმ შეცდომებისა, რომელიცა მომხდარიყო მოსკოვში გამოცემულის დაბადების ბეჭდვის დროს.

უწმიდესმა სინოდმა განაცხადა თვისი თანხმობა დაებეჭდათ წმიდა დაბადება ტფილისში, საეკლესიოს სარჯით, შემდეგ შესწორებისა. ამასთან სინოდმა ვალად დაუდგინა შემსწორებელს კომიტეტს მიექცია განსაკურებითი ყურადღება იმ კელნაწერისათვის, რომელიც იყო გარდაღებული ათონის ივერიის მონასტრიდგან ჩამოტანილის წმიდა მამა ევთიმისაგან მეცხრე საუკუნეში თარგმნილი დაბადებისა. ეს მჱირფასი ხელნაწერი იყო გარდაღებული 1856 წ. როდესაც საქართველოს ექსარხოსად იყო მისი მაღალ ყოვლად უსამღვდელოესობა მიტროპოლიტი ისიდორე.

ოვალითა კომიტეტის წევრთა ეპისკოპოსის გერონტისა, ეპისკოპოსის ალექსანდრესა, არხიმანდრიტის ტარასისა, დეკანოზთა იმნაძის ჲ კელიძისა ჲ სხვათა დაბადება იქმნა შესწორებულ ჲ ამ შესწორებულის წიგნიდგან დაიბეჭდა აწინდელი ესე დაბადება დროსა, ოდესცა განაგებდა საქართველოს ეკკლესიათა ექსარხოსად მაღალ ყოვლად უსამღვდელოესი ჰაგარე, მთავარეპისკოპოსი ქართლისა ჲ კახეთისა.

პირველი ესე ნაწილი შეიცავს თვის შორის მჳელსა აღთქმასა მოსეს წიგნითგან დაწუებული ესთერის წიგნამდის; მეორესა ნაწილშინა დაიბეჭდება დანარჩენი ნაწილი მჳელისა აღთქმისა.

ბეჭდვასა შინა ამა წიგნისასა ფრიადი შრომა ჲ ღვაწლი დაჰსდევ საქართველო-იმერეთის სინოდის კანტორის წევრმან მდაბალმა არხიმანდრიტმა გრიგოლმა.

თა, რომელმან გამოიღეს წუალთა ნათესაობისა ებრ მათისა: ⁂ ოველნი მორინველნი მორთოვანნი ნათესაობისა ებრ, ⁂ იხილა ღმერთმან, რამეთუ კეთილ ✿ ⁂ აკურთხნა იგინი ღმერთმან, მე- კბ ტეუშჳლმან: აღორძინდით ⁂ განძრავლდით ⁂ აღავსენით წუალ- ნი ზღუისანი: ⁂ მორინველნი განძრაულდინ ქუჱწუანასა ზედა ✿ კგ ⁂ იქმნა მწუხრი; ⁂ იქმნა განთიად, დღე მესუთე ✿ ⁂ თქუა ღმე- გდ რთმან: გამოიღედ ქუჱწუანამან სამჴუნველი ცხოველი ნათესაობისა- ებრ: ოთხფერჴთა და ქუჱწარმავალთა ⁂ მკუცთა ქუჱწუანისათა ნათესა- ობისა ებრ: ⁂ იქმნა ეგრეთ ✿ ⁂ შექმნა ღმერთმან: მკუცნი ქუჱწუანისა- კე ნი,ნათესაობისა ებრ მათისა:⁂ უსიტუვნი ყოველი ქუჱწარმავალი ქუჱწუა- ნისა: ნათესაობისა ებრ მათისა, ⁂ იხილა ღმერთმან, რამეთუ კეთილ✿ კჳ ⁂ თქუა ღმერთმან[1]) ვქმნეთ კაცი სატყ ⁂ მსუასად ⁂ ჩუჱნდა: ⁂ მთაგრობ- დეს იგი თევზთა ზღჳსათა, ⁂ მფრინუჱლთა ცისათა, ⁂ ჰირუტეუთა ⁂ მკუცთა, ⁂ ყოველსა ქუჱწუანასა: ⁂ ყოველთა ქუჱწარმავალთა ქუჱწუანასა ზედა ✿ ⁂ [2]) შექმნა ღმერთმან კაცი, სატყ თუსად შექმნა იგი, მამა- კგ კაცად ⁂ დედაკაცად შექმნა იგინი ✿ ⁂ აკურთხნა იგინი ღმერთმან, მეტეუშჳლმან: აღორძინდით ⁂ განძრაულდით, ⁂ აღავსეთ ქუჱწუანად ⁂ ეუჭლენით მას: ⁂ მთაგრობდით თევზთა ზღჳსათა, ⁂ მფრინუჱლთა ცისათა, ⁂ ყოველთა ჰირუტეუთა, ⁂ ყოველსა ქუჱწუანსა, ⁂ ყოველთა ქუჱწარმავალთა ქუჱწუანსა ზედა ✿ ⁂ თქუა ღმერთმან: აჰა მიგეც გთ თქუჱნ ყოველი თივა სათესაჲ მთესუჱლი თესლისა, რომელ არს ზედა ყოვლისა ქუჱწუანისა: ⁂ ყოველი ხე რომელსა აქუს თავსა შორის თჳისსა ნაყოფი თესლისა სათესავი, თქუჱნდა იყოს საკჳლელად ✿ [3]) ⁂ ვ ყოველთა მკუცთა ქუჱწუანისათა, ⁂ ყოველთა მფრინველთა ცისათა, ⁂ ყოველთა ქუჱწარმავალთა რომელნი ვლენან ქუჱწუანსა ზედა, რომე- ლსა აქუს თავსა შორის თჳისსა სული სიცოცხლისა, ⁂ ყოველი თივა ვა მწუანჯლისა საკმელად, ⁂ იქმნა ეგრეთ ✿ ⁂ იხილნა ღმერთმან ყო- ველნი რაოდენნი ქმნა. ⁂ აჰა კეთილ ფრიად: ⁂ იყო მწუხრი, ⁂ იქმნა განთიად, დღე მეექუსე.

[1]) დ, კ. საბრძ. ბ. ქ. ი‹ს. — [2]) მარკოზ. ათ ა კორ. ი‹ა. კოლასელ. გ ფ თ.— [3]) დაბლა. თ.—

თავი ბ.

და სრულ იქმნეს ცაჲ და ქუეყანაჲ, და ყოველი სამკაული მათი ✿ [1] და განასრულნა უფალმან დღესა მეექუსესა საქმენი თჳსნი, რომელნი ქმნნა: და განისუენა დღესა მეშჯდესა ყოველთაგან საქმეთა თჳსთა, რომელნი ქმნნა ✿ და აკურთხა ღმერთმან დღე მეშჯდე; და წმიდა ჰყო იგი, რამეთუ მას შინა დასცხრა ყოველთაგან საქმეთა მისთა, რომელთა იწყო ღმერთმან ქმნად ✿ ესე წიგნი შესაქმისა ცისა და ქუეყანისა, ოდეს შეიქმნა: რომელსა დღესა შექმნნა, უფალმან ღმერთმან ცაჲ და ქუეყანაჲ ✿ და ყოველი მწუანვილი ველისაჲ, პირველ ყოფადმე ქუეყანასა ზედა, და ყოველი თივაჲ ველისაჲ პირველ ვიდრე აღმოცენებად: რამეთუ არღარა ეწჯმა უფალსა ღმერთსა ქუეყანასა ზედა: და კაცი არა იყო მოქმედად ქუეყანისა ✿ სოლო წუარო აღმოვიდოდა ქუეყანისაგან, და რწუიდა ყოველსა პირსა ქუეყანისასა ✿ და შექმნა ღმერთმან კაცი, მტუერისა მიძღებელმან ქუეყანისაგან: და შთაბერა პირსა მისსა სული სიცოცხლისა, და იქმნა კაცი სულად ცხოველად ✿ და დანერგა უფალმან ღმერთმან სამოთხე ედემს აღმოსავლით, და [2] დაადგინა მუნ კაცი, რომელი შექმნა ✿ და აღმოაცენა ღმერთმან მერმეცქუეყანისაგან ყოველი ხე შუენიერი ხილვად, და კეთილ საჭმლად: და ხე ცხოვრებისა საშუალ სამოთხისა, და ხე იგი ცნობაჲ კეთილისა და ბოროტისა ✿ სოლო მდინარე გამოვალს ედემით მომრწუეველი სამოთხისა და მიერ განიყოფის ოთხად თავად ✿ სახელი ერთისა, ფისონ: ესე გარე მოვლის ყოველსა ქუეყანასა ევლატისასა: მუნ უკუნ არს ოქრო ✿ სოლო ოქრო, ქუეყანისა მის კეთილ: და მუნ არს ანთრაკი, და ქუაჲ მწუანე ✿ და სახელი მდინარისა მეორისა, გეონი: ესე გარე მოვლის ყოველსა ქუეყანასა ეთიოპიასსა ✿ და მდინარე მესამე, ტიგრისი: ესე ვალს წინაშე ასურეთსა: სოლო მდინარე მეოთხე ესე ევფრატი ✿ და [3] აჰიეგანა უფალმან ღმერთმან კაცი რომელი შექმნა, და დაადგინა იგი სამოთხესა შინა საშუებელისასა, საქმედ მისსა და ცვად ✿ და ამცნო უფალმან ღმერთმან ადამს და ჰრქუა: ყოველისაგან ხისა სამოთხისა ჭამით შჭამოთ ✿ სოლო ხისაგან ცნობადისა კეთილისა და ბო-

[1] კ მოსე ბ და ლა გბრ. დ. [2] ა კორ. იე. [3] +ღისა. იხ. იზ.

როტისა არა შჯამოთ მისგან ⁂ რომელსა დღესა უკუჱ შჯამოთ მის-
გან, სიკუდილით მოკუდეთ ✿ ⁂ თქჳ უფალმან ღმერთმან, არა კეთილ იჱ
არს ყოფა კაცისა მარტო: უქმნეთ მას შემწე მსგავსებისებრი ✿ ⁂ შე- ით
ქმნა ღმერთმან კვალად ქუჱყანისაგან ყოველნი მხეცნი ველისანი,
⁂ ყოველნი მფრინველნი ცისანი, ⁂ მოიყვანნა იგინი ადამისსა სილ-
ვად, რა მი უწოდოსთ მათ ✿ ⁂ ყოველი რომელი უწოდა მათ ადამ კ
სულსა ცხოველსა, ესე არს სახელები მათი ⁂ უწოდა ადამ სახელები
ყოველთა ცხოველთა, ⁂ ყოველთა მფრინველთა ცისათა, ⁂ ყოველთა
მჳცთა ქუჱყანისათა, ხოლო ადამისთჳს არა იპოვა შემწე მსგავსი
მისი ✿ ⁂ დასდგა ღმერთმან განკჳრვება ადამს ზედა, ⁂ დაიძინა: ⁂ კა
მოიღო ერთი გჳერდთა მისთაგანი ⁂ აღუვსო კორცითა მის ჭილ ✿ კბ
⁂ აღუშენა უფალმან ღმერთმან გუჱსრდი, რომელი მოიღო ადამისგან,
ცოლად; ⁂ მოიყვანა იგი ადამისსა ✿ ⁂ [1] თქუა ადამ, აწ ესე ჰგჳალი კგ
ძჳალთა ჩემთაგანი, ⁂ კორცი კორცთა ჩემთაგანი, ამას ეწოდოს ცოლ,
რამეთუ ქრმისა თჯისაგან გამოიყვანა ესე ✿ [2] ამისთჳს დაუტეოს კა- კდ
ცმან მამა თჯსი ⁂ დედა თჯსი ⁂ შეეყოს ცოლსა თჯსსა, ⁂ იყვნენ
ორნივე იგი ერთ კორც ✿ ⁂ იყვნეს ორნივე შიშველ, ადამ ⁂ ცოლი კე
მისი, ⁂ არა რცხჳსჳნოდათ.

თ ა ვ ი ზ.

ხოლო [3] გუჱსლი იყო უგონიერეს ყოველთა მჳცთა ქუჱყანასა ა
ზედა, რომელნი ქმნა უფალმან ღმერთმან; ⁂ ჰრქუა გუჱსლმა დედა-
კაცსა მას, რასათჳს გრქუათ უფალმან ღმერთმან, არა შჯამოთ ყოვ-
ლისაგან ხისა სამოთხისა ✿ ⁂ ჰრქუა დედა-კაცმან გუჱსლსა: ყოველი- ბ
საგან ნაყოფისა ხისა სამოთხისა ვჭჯამოთ ✿ ხოლო ნაყოფისაგან გ
ხისა რომელ არს შუა სამოთხისა, თქუა ღმერთმან არა შჯამოთ მის-
განი არცა შეეხნეთ მას, რათა არა მოჰკუდეთ ✿ ⁂ ჰრქუა გუჱსლმან დ
დედა-კაცსა, არა სიკუდილით მოჰკუდეთ ✿ რამეთუ უწოდა ღმერთმან ე
ვითარმედ რომელსა დღესა შჯამოთ მისგან, განეხჳნენ თჳჭჳნი თჳალ-
ნი, ⁂ იყვნეთ ვითარცა ღმერთნი, მეცნიერ კეთილისა ⁂ ბოროტისა✿ ვ
⁂ იხილა დედა-კაცმან, რამეთუ კეთილ არს ხისა ჭის ჭამა ⁂ სათნო

[1] ა კორ, ა.— [2] მარკოზ. ი მათ. ით. ა კორ. ე. ეფეს. უ—[3] სიბრძ. ბ.

თვალთა-თჳს სილვად ⁂ შუწჱნიერ განცდად; ⁂ მოიღო დედაკაცმან
ს ნაყოფისა მისჳან ⁂ ჭამა ⁂ მისცა ქმარსაცა მისსა მის თანა, ⁂ ჭამეს ✿
⁂ განეხუნეს თუალნი ორთანივე, ⁂ აგრძნეს რამეთუ შიშველ იყვნეს.
⁂ შეკერეს ფურცელი ლეღჳსა, ⁂ ქმნეს თავთა თჳსთა გარე მოსარ-
წ ტყემალნი ✿ ⁂ ესმა ხმა უფლისა ღუთისა მაჳალისა სამოთხესა შინა
მიმწუხრსა, ⁂ დაიმალნეს ადამ ⁂ ცოლი მისი, ჱრისაგან უფლისა
ო ღუთისა საშუალ ხესა სამოთხისასა ✿ ⁂ უწოდა უფალმან ღმერთმან
ი ადამს, ⁂ ჰრქუა მას: ადამ ადამ სადახარ ✿ ⁂ მან თქუა: ხმისა შენისა
ესმა მაჳალისა შორის სამოთხესა, ⁂ შემეშინა რამეთუ შიშველ ვარ
ია ⁂ დაიმალე ✿ ⁂ ჰრქუა მას ღმერთმან, ვინ გითხრა შენ რამეთუ ში-
შუწჱლ ხარ, უკეთუ არა ხისაგან რომლისა გამცენ შენ, მისგან მხო-
იბ ლო არა ჭამე, ⁂ მისგან ჭამე? ✿ ⁂ თქუა ადამ: დედაკაცი რომელი
იგ მომეც ჩემ თანა, მან მომცა მე ხისა მისგან, ⁂ ვჭამე ✿ ⁂ ჰრქუა
უფალმან ღმერთმან დედა-კაცსა: რაჲ ესე ჴქაე? ⁂ თქუა დედა-კაცმან,
იდ გუშჭლმან მაცოუნა მე ⁂ ვჭამე ✿ და ჰრქუა უფალმან ღმერთმან გუშჭლ-
სა: რამეთუ ჴქაე ესე, წეულ იყავ შენ ყოველთაგან ჴირუტუშთა, ⁂
ეოველთაგან მსუცთა ქუშჭუანისათა. მკერდსა ზედა ⁂ მუცელსა ვიდო-
იუ დე, ⁂ მიწასა შჭამდე ყოველთა დღეთა ცხოვრებისა შენისათა ✿ და
მტერობა დაუდგა შორის შენსა ⁂ შორის დედაკაცისა, ⁂ შორის თე-
სლისა შენისა ⁂ შორის თესლისა მისისა: იგი უმზირდეს თავსა შენსა,
იუ ⁂ შენ უმზირდე ბრჭალსა მისსა✿ ⁂ დედაკაცსა ჰრქუა: განმრავლებით
განვაბრაგნე მწუხარებანი შენნი, ⁂ სულთქმანი შენნი, მწუხარებით
შუნე შჭალნი შენნი, ⁂ ქრმისა შენისა მიმართ იეოს მიქცევა შენი ⁂ [1]
აზ იგი ეუფლებოდის შენ ✿ ხოლო ადამს ჰრქუა: რამეთუ ისმინე ხმა
ცოლისა შენისა, ⁂ შჭამე ხისაგან რომლისა გამცენ შენ მისი ხოლო
არა ჭამა ⁂ მისგან ჭამე, წეულ იყავნ ქუშჭანა საქმეთა შინა შენთა,
იჭ მწუხარებით შჭამდე მას ყოველთა დღეთა ცხოვრებისა შენისათა ✿
ეკალსა ⁂ კურკოს თავსა აღმოგიცენებდეს შენ, და შჭამდე თივსა ვე-
ით ლისასა ✿ ოფლითა ჱრისა შენისათა შჭამდე პურსა შენსა, ვიდრე
მიქცეგამდე შენდა მიწად, რომლისაგან მოღებულ იქმენ, რამეთუ მიწა

[1]) ⁂ როგ. ა.

ხარ, ⁊ მიწადცა მიიქცე ✿ ⁊ უწოდა ადამ სახელი ცოლსა თჳსსა, კ
ცხოვრება; რამეთუ იგი არს დედა ყოველთა მცხოვრებელთა ✿ ⁊ კა
უქმნა უფალმან ღმერთმან ადამს ⁊ ცოლსა მისსა სამოსელნი ტყა-
ვისანი, ⁊ შემოსნა მით ✿ ⁊ თქუა ღმერთმან: აჰა ადამ იქმნა ვი- კბ
თარცა ერთი ჩუენგანი, მეცნიერი კეთილისა ⁊ ბოროტისა. ⁊ აწ
ნუსადა მიეყოს ჴელი თჳსი, ⁊ მოიღოს ხისა მისგან ცხოვრებისა,
⁊ ჭამოს, ⁊ ცხონდეს უკუნისამდე ✿ ⁊ გამოხადა იგი უფალმან ღმერ- კგ
თმან სამოთხისაგან საშუებელისა, საქმედ ქუეყანისა რომლისაგან
მოღებულ იქმნა ✿ ⁊ განჴადა ადამ, ⁊ დაამკჳდრა იგი წინაშე სა- კდ
შუებელსა სამოთხისასა, ⁊ დადგინა ქერობინი, მოტყინარე ⁊ მახჳ-
ლი იქცეისი, დაცვად გზასა ხისა ცხოვრებისასა.

თავი დ.

ხოლო ადამ იცნა ევაჲ ცოლი თჳსი, მიუდგა ⁊ შვა კაინ: ⁊ თქვა, ა
მოვიგე კაცი ღუთისა მიერ ✿ ⁊ შესძინა შობად მძაჲ მისი აბელ. ⁊ იქმნა ბ
აბელ მწყემსი ცხოვართა, ხოლო კაინ იყო მშრომელ ქუეყანისა ✿ გ
⁊ იყო შემდგომად დღეთა, მოართვა კაინ ნაყოფთაგან ქუეყანისათა დ
მსხუერპლი უფალსა ✿ ⁊ აბელცა მოართვა პირმშოთაგან ცხოვართა
მისთასა, ⁊ ცმელთაგან მათთასა [1] ⁊ მოიხილა ღმერთმან აბელს ზედა
⁊ ძღვენთა მისთა ზედა ✿ ხოლო კაინს ზედა ⁊ მსხუერპლთა მისთა ე
ზედა არა მოიხილა :⁊ შეწუხნა კაინ ფრიად, ⁊ შეიჯუნა პირი მისი ✿ ვ
⁊ ჰრქუა უფალმან ღმერთმან კაინს: რაჲდ შეიჯუნა პირი შენი ✿ ზ
არა მართლიად შემოწირე, არცა მართლიად არა გაჰნყავ, სცოდე; ჰსდუ-
მენ ⁊ იყავ შენდამი მიქცევაჲ მისი, ⁊ შენ მსთავრობდე მას ✿ ⁊ ჰრქუა ჱ
კაინ აბელის მიმართ მძისა თჳსისა: განვიდეთ ზოგად ველად; ⁊ იყო
ყოფასა მათსა ველსა: აღდგა კაინ აბელის ზედა მძისა თჳსისა, ⁊ [2] მოკლა თ
იგი ✿ ⁊ თქუა უფალმან ღმერთმან კაინის მიმართ: სადა არს, აბელ, ი
მძა შენი; ⁊ თქუა, არა უწყი; ნუ მცველი მძისა ჩემისა ვარ მე ✿ ⁊ ია
თქუა უფალმან: რაჲ ესე ჰქუა? რამეთუ სძაჲ სისხლისა მძისა შენისა ღა-
ღადებს ჩემდამო ქუეყანით ✿ ⁊ აწ წყეულ იყავ შენ ქუეყანისაგან,

[1]) კბრ. ია. — [2]) სიბრძ. ი. მათე კგ. ა. იოანე კგ. იუდა ა.

რომელმან განიღო ჰირი თჳსი შეწუნარებად სისხლსა მძისა შენისასა
იბ კელისაგან შენისა ✿ რაჟამს შურებოდი ქუჱყანასა, არა შესძინოს ძალი
ივ თჳსი მოცემად შენდა: კვნესით ⁂ მრწოლით იყო ქუჱყანასა ზედა ✿ ⁂
თქუა კაინ უფლისა მიმართ ღუთისა: უფროს არს ცოდვა ჩემი, მოტე-
იდ გებისა ჩემისა ✿ ⁂ უკეთუ განმაძებ მე დღეს ჰირისაგან ქუჱყანისა. ⁂
ჰირისაგან შენისა დავიმალო, ⁂ ვიყო მე კვნესით ⁂ მრწოლით ქუჱყ-
იე ანასა ზედა: ⁂ იყოს. ყოველმან მპოვნელმან ჩემმან, მომკლას მე ✿
⁂ ჭრქუა მას უფალმან ღმერთმან: არა ეგრეთ, ყოველმან მომკულე-
ლმან კაინისამან, შჯდნი შურის ძიებანი დახსნნეს: დასდვა უფალმან
ღმერთმან სასწაული კაინს არა მოკლვად მისსა, ყოველისაგან მპოვნე-
ივ ლისა მისისა ✿ ⁂ გამოვიდა: კაინ ჰირისაგან ღუთისა, ⁂ დაემკჳდრა
იზ ქუჱყანასა ნაიდს წინაშე ედემისა ✿ ⁂ იცნა კაინ ცოლი თჳსი: ⁂
მიუდგა ⁂ შვა ენოს, ⁂ აღაშენა ქალაქი ⁂ უწოდა ქალაქსა სახელი
იჱ მისა თჳსისა, ენოს ✿ ⁂ შვა ენოს დაიდად: ⁂ დაიდად შვა მალელეელ:
ით ⁂ მალელეელ შვა მათუშალა: ⁂ მათუშალა შვა ლამექ ✿ ⁂ მიიყვა-
ნნა ლამექ თავისა თჳსისა ორცოლ; სახელი ერთისა, ადაჲ: ⁂ სახე-
კ ლი მეორისა სელლაჲ ✿ ⁂ შვა ადაჲ იობელ: ესე იყო მამა მკჳდრთა
კა კარვებისათა საცხოვარისა მსრდელთა ✿ ⁂ სახელი ძმისა მისისა იო-
კბ ბალ, ესე იყო გამომაჩინებელ საფსალმუნისა ⁂ ებნისა ✿ ხოლო სე-
ლაცა შვა თობელი: ესე იყო კვერით ხუროჲ მჭედელი რვალისა ⁂ რკი-
კგ ნისა: ხოლო დაჲ თობელისი ნოემაჲ ✿ ⁂ ჰრქუა ლამექ ცოლთა თჳსთა,
ადაჲ ⁂ სელლაჲ: ისმინეთ ხმისა ჩემისა ცოლთა ლამექისთა, ⁂ უურად
იხუჱსნით სიტყუანი ჩემნი: რამეთუ კაცი მოვჰკალ წყლულებად ჩემდა,
კდ ⁂ ჯაბუკი საგუჱშელად ჩემდა ✿ რამეთუ შჳდ-ჯერ შური ძიებულ არს,
კე კაინისაგან. ხოლო ლამექისაგან, სამეოც ⁂ ათ შჳდჯერ ✿ ხოლო ადამ
იცნა ჳგაჲ ცოლი თჳსი, ⁂ მიდგომილმან, შვა მე. ⁂ უწოდა სახელი მისი
სეით, მეტგუჱსნლმან: რამეთუ აღმიდგინა მე ღმერთმან თჳსი სხჳა ნა-
კგ ცუსლად აბელისა, რომელი მოკლა კაინ ✿ ⁂ სეით შვა ძე, ⁂ უწოდა
სახელი მისი, ენოს: ესე ესვიდა ⁂ საღოდა სახელსა უფლისა ღუთისასა.

თ ა ვ ი ე.

ა ესე წიგნი არს შესაქმისა კაცთასა; რომელსა დღესა შექმნა ღმერთ-

მან ადამ: [1] სატად ღუთისა შექმნა იგი ✿ მამა კაცად ⁂ დედა-კა- ბ
ცად შექმნა იგინი, ⁂ აკურთხნა იგინი: ⁂ უწოდა სახელი მისი ადამ,
რომელსა დღესა შექმნა იგინი ✿ ხოლო ცხოვნდა ადამ ორას ოცდა ათ გ
წელ, ⁂ შვა მე მსგავსებისა ებრ თჯისა ⁂ სატებისა ებრ თჯისა, ⁂
სახელ სდვა სახელი მისი სეით✿ ხოლო იქმნეს დღენი ადამისანი, რა- დ
ოდენ ცხონდა, შემდგომად შობისა სეითისა, შჯდას წელ: ⁂ შუნა მენი
⁂ ასულნი ✿ ⁂ იქმნეს ყოველნი დღენი ადამისნი, რომელ ცხოვნდა ე
ცხრა ას ოცდა ათ წელ ⁂ მოკუდა ✿ ხოლო ცხონდა სეით ორას ⁂ ვ
ხუთ წელ, ⁂ შვა ენოს ✿ ⁂ ცხოვნდა სეით შემდგომად შობისა ენოსი- ზ
სა, შჯდას შჯდ წელ: ⁂ შვნა მენი ⁂ ასულნი✿ ⁂ იქმნეს ყოველნი დღენი ჱ
სეითისნი, ცხრა ას ათორმეტ წელ ⁂ მოკუდა✿ ⁂ ცხოვნდა ენოს ას თ
ოთხმეოც ⁂ ათ წელ ⁂ შვა კაინან ✿ ⁂ ცხონდა ენოს, შემდგომად შო- ი
ბისა მის კაინანისა, შჯდას ათხუთმეტ წელ: ⁂ შვნა მენი ⁂ ასულ-
ნი ✿ ⁂ იქმნენ ყოველნი დღენი ენოსისნი, ცხრაას ⁂ ხუთ წელ ⁂ მო- ია
კუდა ✿ ⁂ ცხონდა კაინან ას სამეოც ⁂ ათ წელ, ⁂ შვა მალელეილ ✿ აბ,იგ
და ცხონდა კაინან შემდგომად შობისა მის მალელეილისა შჯდას
ორმეოც წელ, და შვნა მენი და ასულნი ✿ და იქმნეს ყოველნი დღე- იდ
ნი კაინანისნი, ცხრა ას და ათ წელ და მოკუდა✿ და ცხონდა მალე- იე
ლეილ ას სამეოც და ხუთ წელ, და შვა იარედ ✿ და ცხონდა მალე- ივ
ლეილ შემდგომად შობისა მის იარედისა, შჯდას ოცდა ათ წელ: და
შვნა მენი და ასულნი ✿ და იქმნეს ყოველნი დღენი მალელეილისნი, იზ
რვა ას ოთხმეოცდა ათხუთმეტ წელ და მოკუდა ✿ და ცხონდა იარედ, იჱ
ას სამეოცდა ორ წელ და შვა ენუქ ✿ და ცხონდა იარედ შემდგომად ით
შობისა მის ენუქისა, რვა ას წელ: და შვნა მენი და ასულნი ✿ და კ
იქმნეს ყოველნი დღენი იარედისნი, ცხრა ას სამეოცდა ორ წელ,
და მოკუდა ✿ და ცხონდა ენუქ, ას სამეოც და ხუთ წელ, და შვა მა- კა
თუსალა ✿ სოლო სათნო ეყო ენუქ ღმერთსა, და ცხონდა ენუქ კბ
შემდგომად შობისა მის მათუსალაჲსა ორას წელ: და შვნა მენი და
ასულნი ✿ და იქმნეს ყოველნი დღენი ენუქისანი: სამას სამეოცდა კგ
ხუთ წელ ✿ [2] და სათნო ეყო ენუქ ღმერთსა, და არა იპოვა, რამეთუ კდ

[1] მაღლ. ა. დაბლ. თ. საბრძ. ბ. ზირაჭ. იზ.—[2] ზირაჭ. მთ. კბრ. ია.

გარდასცვალა იგი ღმერთმან ✿ და ცხონდა მათუსალა ას სამეოც-
და შჯდ წელ, და შვა ლამექ ✿ და ცხონდა მათუსალა შემდგომად შო-
ბისა მის ლამექისა რვაას და ორ წელ. და შვნა მენი და ასულნი ✿
და იქმნნეს ყოველნი დღენი მათუსალასნი, რომელ ცხონდა ცხრა ას
სამეოც და ცხრა წელ და მოკუდა ✿ და ცხონდა ლამექ ას ოთხმეოც-
და რვა წელ, და შვა მე ✿ და უწოდა სახელი მისი ნოე, მეტყველმან:
ამან განმისუფლნოს ჩუენ საქმეთაგან ჩუენთა, და მწუხარებათაგან
ხელთა ჩუენთასა, და ქუეყანისაგან რომელი დაწყევა უფალმან ღმერ-
თმან ✿ და ცხონდა ლამექ შემდგომად შობისა მის ნოესსა, ხუთას
სამოცდა ხუთ წელ; და შვნა მენი და ასულნი ✿ ⳨ იქმნნეს ყოველნი
დღენი ლამექისნი, შჯდას ორმეოც ⳨ სამ-მეტ წელ და მოკუდა ✿ და
იყო ნოე წელიწადთა ხუთასთა, ⳨ შვნა სამნი მენი, სემ, ქამ, და
იაფეთ.

თავი ვ.

და იყო რაჟამს იწყეს კაცთა განმრავლებად ქუეყანასა ზედა, ⳨
ასულნი იშვნეს მათდა ✿ [1] ხოლო იხილნეს რა მეთა ღუთისათა
ასულნი კაცთანი, რამეთუ შუენიერ იყუნეს, მიიყვანეს თავთა თჯსთა
ცოლებად ყოველთაგან, რომელნი გამოირჩინნეს ✿ და თქუა უფალ-
მან ღმერთმან: არა დაადგრეს სული ჩემი კაცთა ამათ შორის უკუნი-
სამდე რამეთუ არიან იგინი ხორც: ხოლო იყვნეს დღენი მათნი, ას
ოც წელ ✿ და გმირნი იყუნეს ქუეყანასა ზედა მათ დღეთა შინა, და შე-
მდგომად ამისსა ვითარცა შევიდოდეს მენი ღუთისანი ასულთა მიმართ
კაცთასა, ⳨ შობდეს მათგან: იგინი იყუნეს გმირნი საუკუნითგან, კაცნი
სახელოვანნი ✿ [2] ხოლო იხილა რა უფალმან ღმერთმან, ვითარმედ გან-
მრავლდეს უშჯულოებანი კაცთანი ქუეყანასა ზედა: ⳨ ყოველი ვინ
იგონებს გულსა შინა თჯსსა მოსწრაფებით ბოროტთა ყოველთა
დღეთა ✿ ⳨ შეიგონა ღმერთმან რამეთუ შექმნა კაცი ქუეყანასა ზედა,
⳨ შეინანა ✿ ⳨ თქუა ღმერთმან: აღვსოცო კაცი რომელი შევჰქმენ,
პირისაგან ქუეყანისა, კაცთაგან პიჰირუტყუამდე, ⳨ ქუეყ წარმავალ-
თაგან მფრინველთამდე ცისათა: რამეთუ შეჰინანე, რამეთუ შევქმენ

[1] ბ. ჰე. ბ.—[2] ქვეთ. ჩ. მოე იე.

იგინი ✿ სოლო ნოე ჰოვა მადლი წინაშე უფლისა ღუთისა ✿ ესე შობანი არიან ნოესნი: ნოე კაცი მართალი სრული იყო ნათესავსა შინა მისსა, ⁋ სათნო ეყო ნოე ღმერთსა ✿ [1] სოლო შვენა ნოე სამ ძე: სემ, ქამ ⁋ იაფეთ ✿ ⁋ ქუჱყანა განიხრწნა წინაშე ღუთისა, ⁋ აღივსო ქუჱყანა უსამართლოებითა ✿ ⁋ იხილა უფალმან ღმერთმან ქუჱყანა, ⁋ იყო განხრწნილ რამეთუ განხრწნა ყოველმან ხორციელ-მან გზა თჳსი ქუჱყანასა ზედა ✿ ⁋ თქუა უფალმან ღმერთმან ნოეს მიმართ, ჟამი ყოველისა ხორციელისა მოიწია წინაშე ჩემსა: რამეთუ აღივსო ყოველი ქუჱყანა უსამართლოებითა მათჳან: ⁋ აჰა მე განვხრწნი მათ ⁋ ქუჱყანასა ✿ ქმენ უკუჱ თავისა შენისა კიდობანი ძელთაგან ულპოლველთასა ოთხკუთხედ; ბუდეებად, ბუდედ ჰქმენ იგი ⁋ მოფისო იგი შინათ ⁋ გარეთ ნავთითა ✿ ⁋ ესრეთ ჰქმნე კიდობანი იგი სამასი წურთა სიგრძე კიდობნისა, ერგასის წურთა სიგრცე, ⁋ ოც ⁋ ათი წურთა სიმაღლე მისი ✿ შეკრებულ ჰყო კიდობანი: ⁋ წურთეულად შეასრულო იგი ზედა კერძო: სოლო კარი კიდობნისა ჰქმენ იგურდივ: ქუჱყანად საყოფელად, ორ სართულებად ⁋ სამ სართულებად ჰყო იგი ✿ სოლო მე მოვსდო რღუნა, წყალისა ქუჱყანასა ზედა, განხრწნად ყოველისა ხორცისა, რომლისა თანა არს სული სიცოცხლისა ცასა ქუჱშე; ⁋ რაოდენიცა რა არს ქუჱყანასა ზედა მოსწყდეს ✿ ⁋ დაგამტკიცო აღთქმა ჩემი შენ თანა. სოლო შეხვიდე კიდობნად შენ ⁋ მენი შენნი, ⁋ ცოლი შენი, ⁋ ცოლნი ძეთა შენთანი შენთანა ✿ ⁋ ყოველთაგან ქუჱყ წარმავალთა, ⁋ ყოველთაგან საცხოვართა, ⁋ ყოველთაგან მსცეთა ⁋ ყოველისაგან სორციელისა, ორ-ორი ყოველთაგან შეიქვანო კიდობნად, რათა ხრდიდე თავისა შენისა ჟანა: მამალი ⁋ დედალი იყუნენ ✿ ყოველთაგან ფრთოვანთა ფრინველთა, ნათესაობისა ებრ მათისა. ყოველნი პირუტყუნი ქუჱყანისანი ნათესაობისა ებრ, ყოველნი ქუჱყ წარმავალნი ⁋ ქუჱყ მძრომნი ქუჱყანისანი ნათესაობისა ებრ, ორ-ორი ყოველთაგან შევიდეს შენ თანა ხრდად შენ თანა, მამალი ⁋ დედალი ✿ სოლო შენ მიიღო თავისა შენისად ყოველთაგან ჭამადთა რომელთა შჭამ, ⁋ შეჰკრიბო თავისა

[1] ზირაჭ შდ.

კბ შენისა თანა, და იყოს შენდა და მათდა საჭმელად ✿ და ქმნა ნოე,
უოველნი რაოდენნი ამცნო მას უფალმან ღმერთმან, და ეგრეთ ქმნა.

თავი ზ.

ა და თქუა უფალმან ღმერთმან ნოეს მიმართ: შეველ შენ და უოვე-
ლი სახლი შენი კიდობნად, რამეთუ გიხილე შენ მართლიად, წინაშე
ბ ჩემსა ნათესავსა ამას შინა ✿ სოლო უოველთაგან საცხოვართა წმი-
დათა შეიეგანნე შენთანა, შვიდ-შვიდი, მამალი და დედალი; ხოლო
გ პირუტყუთაგან არა წმიდათა ოროლი: მამალი და დედალი ✿ და მფრი-
ნველთაგან ცისათა წმიდათა, შვიდ შვიდი, მამალი და დედალი: და
დ უოველთაგან მფრინველთა არა წმიდათა, ოროლი, მამალი და დედა-
ლი და მარხვად თესლი უოველსა ქუჴყანასა ზედა ✿ რამეთუ მერმეღა
შვიდნი დღენი, და მოვხადო წუალით რღუნა ქუჴყანასა ზედა: ორმეოც-
თა დღეთა და ორმეოცთა ღამეთა, და აღვხოცო უოველი აღმდგომი,
ე რომელი შევჰქმენ პირისაგან უოველისა ქუჴყანისა ✿ და [1] ქმნა ნოე
ვ უოველნი რაოდენნი ამცნო უფალმან ღმერთმან ✿ ხოლო ნოე იუო
ექუსისაითა წელთა: და წუალი რღუნისა იუო ქუჴყანასა ზედა ✿ და შე-
ზ ვიდა ნოე და ძენი მისნი მისთანა: და ცოლი მისი, და ცოლნი ძეთა
მისთანი კიდობანსა მას წულისა თჳს რღუნისა ✿ და უოველთაგან
მფრინველთა წმიდათა და მფრინველთაგან არა წმიდათა, და პირუტუუთაგან
წმიდათა, და პირუტყუთაგან არა წმიდათა, და მხეცთა და უოველთაგან
თ ქუჴს წარმავალთა ქუჴყნის ზედათა ✿ ორორი შევიდეს ნოეს თან:
ი კიდობნად მამალი და დედალი, ვითარცა ამცნო მას უფალმან ღმერთ-
ია მან ნოეს ✿ და იუო შემდგომად შვიდთა დღეთასა და წუალი რღუნისა იუო
ქუჴყანასა ზედა ✿ ექუსსა პირველსა წელსა ცხოვრებასა ნოესსა,
მეორესა თუჱსა, ოცდა მეშჳდესა თჳსისა დღისასა, ამას დღესა ში-
ნა, გამოვლნეს წუარონი უფსკრულისანი, და საქარელნი ცისანი განე-
იბ სხნეს ✿ და იქმნა წვიმა ქუჴყანასა ზედა, ორმეოც დღე, და ორმეოც
იგ ღამე ✿ ამას დღესა შევიდა ნოე, სემ, ქამ და იაფეთ ძენი ნოესნი, და
ცოლი ნოესი, და სამნი ცოლნი ძეთა მისთანი მის თანა კიდობნად ✿
იდ და უოველნი მხეცნი ქუჴყანისანი, ნათესაობით, და უოველნი საცხო-

[1] ბ პეტრე. ბ მთე. კდ ა პეტრე. გ.

ვარნი ნათესაობით, ⁂ ყოველნი ქუჴ წარმავალნი მოძრავი ქუჴყვა-
ნასა ზედა ნათესაობით, ⁂ ყოველნი მფრინველნი ნათესაობით მი-
სით. ყოველი მფრინვალე, ფრთოსანი ✿ ⁂ შევიდა ნოეს თანა კიდო- ი
ბნად, ორორი, მამალი ⁂ დედალი ყოველისაგან ხორცისა, რომლისა
თანა არს სული სიცოცხლისა ✿ ⁂ შემავალი მამალი ⁂ დედალი ყო- ო
ველისაგან ხორცისა შევიდა, ვითარცა ამცნო ღმერთმან ნოეს, ⁂ და-
ხშა უფალმან ღმერთმან გარეგნით მისსა კიდობანი ✿ ⁂ იქმნა რღუნა ი
ორმეოც დღე, ⁂ ორმეოც ღამე ქუჴყვანასა ზედა, ⁂ განმრავლდა წყა-
ლი: ⁂ აღიღო წყალმა კიდობანი ზედა კერძო წულისა ✿ ხოლო გან- ი
ძლიერდა ფრიად ქუჴყვანასა ზედა ⁂ მიმოიტაცებოდა კიდობანი ზედა
წყალთა ✿ ხოლო წყალი ამაღლდებოდა ფრიად ფრიად ქუჴყვანასა ზედა. ი
⁂ დაფარნა ყოველნი მთანი მაღალნი, რომელნი იყუნეს ქუჴყ შე ცისა ✿
ათ ხუთმეტ წურთა ზედა კერძო ამაღლდა წყალი, ⁂ დაფარნა ყოველნი კ
მთანი ✿ ⁂ [1] მოკუდა ყოველი ხორცი მოძრავი ქუჴყვანასა ზედა: კა
მფრინველნი, ⁂ პირუტყუნი ⁂ მხეცნი, ⁂ ყოველი ქუჴ წარმავალი
მოძრავი ქუჴყვანასა ზედა ⁂ ყოველი კაცი ✿ ⁂ ყოველი რაოდენსა კბ
აქუს სული სიცოცხლისა, ⁂ ყოველი რომელი იყო ხმელსა ზედა
მოკუდა ✿ ⁂ აღიხოცა ყოველი აღმდგომი, რომელი იყო პირსა ზედა კგ
ყოველისა ქუჴყვანისასა კაცთაგან ვიდრე პირუტყუთამდე. ⁂ ქუჴ წარმა-
ვალთა. ⁂ მფრინველნი ცისანი: მოისპო ქუჴყვანისაგან: ⁂ დაშთა მხო-
ლო ნოე. ⁂ მისთანანი კიდობანსა შინა ✿ ⁂ ამაღლდა წყალი ქუჴყვა- კდ
ნასა ზედა ას ერგასის დღე.

თავი ჳ.

და მოეხსენა ღმერთსა ნოე ⁂ ყოველნი მხეცნი, ⁂ ყოველნი ა
საცხოვარნი, ⁂ ყოველნი მფრინველნი, ⁂ ყოველნი ქუჴ წარმავალნი
⁂ რაოდენნი იყუნეს მის თანა კიდობანსა შინა. ⁂ მოაწია ღმერთ-
მან ქარი ქუჴყვანასა ზედა, ⁂ მოაკლდა წყალი ✿ ⁂ დასწყდეს წყა- ბ
რონი უფსკრულისანი ⁂ საქანელნი ცისანი ⁂ მოაკლდა წყალი ცი-
საგან ✿ უკუნქცა წყალი, მაყალი ქუჴყვანისაგან. შედეგობოდა ⁂ შემ- გ
ცირდებოდა წყალი, შემდგომად ას ერგასისთა დღეთასა ✿ ⁂ დადგა კიდო- დ

[1] სახრძ. ი.

ბანი თუჩსა მეშჯდესა ოცდა შვიდსა მის თჯსასა მთათა ზედა არარატისა-
ე სა ✿ ხოლო წუალი მაყალი შემცირდებოდა ვიდრე მეათედ თუჩდმდე.
ვ ✿ მეათერთმეტესა თუჩსა პირველსა თჯსასა, გამოჩნდეს თავნი მთა-
ზ თანი ✿ ხოლო იყო შემდგომად ორმეოცთა დღეთასა, განაღო ნოე სარკ-
მელი კიდობნისა, რომელი ქმნა ✿ ✿ განავლინა ყორანი ხილვად,
ჩ თ უკეთუ მოაკლდა წუალი: ✿ განსრული არდა კვალად იქცა; ვიდრე
განსმობამდე წულისა ქუჩჯანისაგან ✿ ✿ განავლინა ტრედი უკანა
მისსა, ხილვად უკეთუ მოაკლდა წუალი პირისაგან ქუჩჯანისა ✿ ✿
ვერ მჰოვნელი ტრედი განსვენებისა ფერხთა მისთასა, მიიქცა მისსა მი-
მართ კიდობნად რამეთუ წუალი იყო პირსა ზედა ყოველისა ქუჩჯანი-
სასა: ✿ განუო ხელი მისი, მიიქუა იგი ✿ შეიყვანა იგი თავისა თჯსისა
ი თანა კიდობნად ✿ ✿ მერმე შემდგომად შჯდთა დღეთასა, კვალად განავლინა
ია ტრედი კიდობნისაგან ✿ ✿ მოაქცია მისსა მიმართ ტრედმან, მიმწუ-
ხრი: ✿ აქუნდა ზეთის ხილისა ფურცელი რტოთა პირსა შინა მის-
იბ სა. ✿ ცნა ნოე, რამეთუ მოაკლდა წუალი პირისაგან ქუჩჯანისა ✿ ✿
მერმე დაღაითძინა შვიდ დღე, კვალად განავლინნა ტრედი: ✿ არდარა
იგ შესძინა მოქცევად მისსა მიმართ მერმე ✿ ✿ იყო ექუსას ✿ ერთსა
წელსა ცხოვრებასა ნოესსა, პირველსა დღესა პირველისა თჯისასა, მოა-
კლდა წუალი ქუჩჯანისაგან: ✿ აღძრცვა ნოე სართული კიდობნისა,
იდ რომელ ქმნნა: ✿ იხილა რამეთუ მოაკლდა წუალი პირისაგან ქუჩჯა-
ნისა ✿ ხ. ხოლო მეორესა თუჩსა, ოცდა შჯდსა თჯსასა, განძა ქუჩჯა-
იე ნა ✿ ✿ ჰრქუა უფალმან ღმერთმან ნოეს: გამოვედ კიდობნისაგან
ივ შენ და ცოლი შენი, ✿ ძენი შენნი, ✿ ცოლნი ძეთა შენთანი ✿ ✿
ყოველნი მსჭცნი რაოდენნი არიან შენ თანა, ✿ ყოველი ხორციელი
მფრინველთაგან ვიდრე საცხოვართმდე: ყოველი ქუჩჯ წარმავალი
მოძრავი ქუჩჯანასა ზედა გამოიყვანე თავისა შენისათანა ✿ აღორ-
იზ მნდით [1] ✿ განძრავლდით ქუჩჯანასა ზედა ✿ ✿ გამოვიდა, ნოე ✿
იჩ ცოლი მისი: ძენი მისნი, ✿ ცოლნი ძეთა მისთანი ✿ ✿ ყოველნი
მსჭცნი, ✿ ყოველნი საცხოჯარნი, ✿ ყოველი მფრინველი, ✿ ყოველი
ქუჩჯ წარმავალი მოძრავი ქუჩჯანასა ზედა, ნათესაობისა ებრ მათი-

[1]) მაღლ. ს. დაბლა თ.

სა, ვამოვიდეს კიდობნისაგან ✿ და აღუშენა ნოე საკურთხეველი უფალ- იი
სა: და მოიღო ყოველთაგან საცხოვართა წმინდათა, და ყოველთა
მფრინველთა წმიდათა, და შეწირნა იგინი ყოვლად დასაწველად საკუ-
რთხეველსა ზედა ✿ და იყნოსა უფალმან ღმერთმან სული სუნნელე- კ
ბისა: და თქუა უფალმან ღმერთმან: შევინანე: არღარა შევსძინო მერმე
წყევად ქუეყანისა, საქმეთა თვის კაცთასა: რამეთუ [1] მიდრეკილ არს
გული კაცისა მოსწრაფებით ბოროტთა სიჭაბუკით მისით: არღარა
შევსძინო უკუე მერმე მოსპოლვად ყოველისა ხორცისა ცხოველისა,
ვითარცა ვყავ ✿ და ყოველთა დღეთა ქუეყანისათა, თესვა და მკა: ზამ- კა
თარი. და სიცხე: ზაფხული, და არე, დღე და ღამე არა მოაკლდენ.

თ ა ვ ი თ.

და აკურთხა ღმერთმან ნოე, და მენი მისნი, და ჰრქუა მათ: [2] ა
აღორძინდით და განმრავლდით, და აღავსეთ ქუეყანა, და ეუფლენით
მას ✿ და შიში თქუენი და ზარი იყოს ყოველთა ზედა მხეცთა ქუეყა- ბ
ნისათა: და ყოველთა ზედა მფრინველთა ცისათა: და ყოველთა ზედა იძ-
რვისთა ქუეყანისათა, და ყოველნი თევზნი ღრჯანი, ხელთა ქუეყაზე
მიცენ თქუენ ✿ და ყოველი ქუეყ წარმავალი რომელი არს ცხოველ გ
თქუენდა იყოს საჭმელ: ვითარცა მხალი თივისა მიცენე თქუენ ყოვე-
ლნი [3] გარნა ხორცი სისხლითურთ სულისათ არა შჭამოთ ✿ რამე- დ, ე
თუ სისხლსა თქუენი სულთა თქუენთა ხელისაგან მხეცთასა ვამო-
ვიძიო იგი: და ხელისაგან კაცისა ძმისა მისისა ვამოვიძიო სული
კაცისა ✿ [4] და რომელმან დასთხიოს სისხლი კაცისა, ნაცუალად სი- ვ
სხლისა მისისა დაითხიოს სისხლი მისი: რამეთუ სატად ღუთისა
შეჰქმნენ კაცი ✿ [5] ხოლო თქუენ აღორძინდით და განმრავლდით, და ზ
აღავსეთ ქუეყანა, და ეუფლენით მას ✿ და ჰრქუა ღმერთმან ნოეს, და მე- ჱ
თა მისთა მისთანა მეტყუელმან ✿ აჰა მე დავსდებ აღთქმასა ჩემსა თ
თქუენდა, და თესლისა თქუენისა შემდგომად თქუენსა ✿ და ყოველისა სუ- ი
ლიერისა ცხოველისა თქუენთანა, მფრინველთაგან. და საცხოვართა-
გან და ყოველთა მხეცთა ქუეყანისათა. რაოდენნი არიან თქუენთანა, ყო-

[1]) მაღლ. გ. და მათე. იგ. — [2]) მაღლ. ა და ფ. — [3]) გ მოსე გ. [4]) მარკოზ კ. ლეოკადიოსი. იგ. — [5]) მაღლ. ა და ფ.

ია ველთა თანა გამოსრულთა კიდობნით ✿ ჲ დავამტკიცო აღთქმა ჩემი
თ-ქუ-ნ-და მი-მართ: ჲ არღარა მოსწყდეს უოველი ხორციელი წულით
რღუნისა მიერ, ჲ არღარა იყოს მერმე რღუნა წულისა, განსხრწნად
იბ უოველისა ქუ-ნ-ყანისა ✿ ჲ რქუა უფალმან ღმერთმან ნოეს: ესე სა-
სწ-ული აღთქმისა [1] რომელსა მე დავსდებ შორის ჩემსა ჲ შორის
თ-ქუ-ნ-ნსა, ჲ შორის უოველისა სულისა ცხოველისა, რომელი არს
იგ თ-ქუ-ნ-ნთანა ნათესაგად საუკუნოდ ✿ მშჯლდსა ჩემსა დავსდებ ღრუ-
ბელთა შინა: ჲ იყოს სასწ-ულად აღთქმისა ჩემისა, რომელ არს შორის
იდ ჩემსა ჲ თ-ქუ-ნ-ნსა; ჲ ქუ-ნ-ყანასა ✿ ჲ [2] იყოს ოდეს მოვაწიო ღრუ-
ბელი ქუ-ნ-ყანასა ზედა, გამოჩნდეს მშვილდი ჩემი ღრუბელთა შინა ✿
იე ჲ მოვიხსენო აღთქმა ჩემი, რომელი არს შორის ჩემსა ჲ თ-ქუ-ნ-ნსა
ჲ შორის უოველისა სულისა ცხოველისა უოველსა შინა ხორცი-
ელსა: ჲ არღა იყოს მერმე წყალი რღუნისა აღხოცად უოველისა
ივ ხორციელისა ✿ ჲ იყოს მშჯლდი ჩემი ღრუბელსა შინა, ჲ ვიხი-
ლვიდე შესახსენებელად აღთქმისა საუკუნოსა, შორის ჩემსა ჲ ქუ-ნ-
ყანისა, ჲ შორის უოველისა სულისა ცხოველისა, უოველსა შინა ხო-
იზ რცსა, რომელ არს ქუ-ნ-ყანასა ზედა ✿ ჲ რქუა ღმერთმან ნოეს:
ესე სასწ-ული აღთქმისა, რომელი დავდევ შორის ჩემსა, ჲ შორის
იჱ უოველისა ხორციელისა, რომელი არს ქუ-ნ-ყანასა ზედა ✿ სოლო [3]
იუნეს მენი ნოესნი გამოსრულნი კიდობნისაგან, სემ, ქამ ჲ იაფეთ:
ით ხოლო ქამ იყო მამა ქანაანისა ✿ ესე არიან სამნი მენი ნოესნი ჲ
კ ამათგან განითესნეს უოველსა ქუ-ნ-ყანასა ზედა ✿ ჲ იწყო ნოე კა-
კა ცთან საქმედ ქუ-ნ-ყანისა, ჲ დაასხა ვენახი ✿ ჲ სვა ღუნო მისგან,
კბ ჲ დაითრო, ჲ განშიშვლდა სახლსა შინა თ-ს-ა ✿ ჲ იხილა ქამ
მამამან ქანაანისამან სიშიშვლე მამისა თ-ს-ისა, ჲ გამოსრულმან
კგ გარე მიუთხრა ძმათა თ-ს-თა ✿ ჲ მიიდეს სემ ჲ იაფეთ სამოსელი
ჲ დაიდვეს ორთავე მხართა მათთა ზედა, ჲ ვიდოდეს სუროჲ უკუნ
ქცევით, ჲ დაფარეს შიშლობა მამისა, ჲ პირი მათი იყო უკუნ
კდ ქცევით მჯრეტელ, ჲ შიშლობა მამისა მათისა არა იხილეს ✿ ჲ
განიფრთხო ნოე ღუნისაგან: ჲ ცნა რაოდენი უყო მას ძემან მისმან

[1] ესაია ნდ.—[2] ზირაჴ მგ.

უმრწემესთან ✿ ⁂ თქუა: წუელ იყავნ ქანაან ურმა, ⁂ მონა იყავნ კე
მთათა თჳსთა ✿ ⁂ თქუა კურთხეულ არს უფალი ღმერთი სემისი, ⁂ კვ
იეოს ქანაან ურმა მონა მისსა ✿ განაფრცენ ღმერთმან იაფეთ, ⁂ კზ
დაემკჳდრენინ საყოფელთა შინა სემისთა, ⁂ იქმენინ ქანაან მონა
მისსა ✿ სოლო ცხონდა ნოე შემდგომად წელთ რღუნისა, სამას კჳ
ორმეოცდა ათ წელ ✿ ⁂ იქმნეს ყოველნი დღენი ნოესნი ცხრა ას კთ
ერგასის წელ ⁂ მოჳუდა.

თ ა ვ ი ი.

ესე შობანი არიან თეთ ნოესთანი: სემისი, ქამისა, ⁂ იაფე- ა
თისი. და იშუენეს მათდა მენი შემდგომად წულით რღუნისა ✿ [1] მენი ია- ბ
ფეთისნი, ღმერ და მაგოგ, ⁂ მადაიმ, ⁂ იოვანს: ⁂ ელისა, ⁂ თო- გ
ბელ, ⁂ მოსოქ, ⁂ თირას ✿ ⁂ მენი დაშერისნი, ასქანაზ, რი- დ
ფათ ⁂ თორღამა, ✿ ⁂ მენი იოვანისნი, ელისა ⁂ თარშის, კიტელნი, ე
როდელნი ✿ ამათგან განიუნეს ჳლაანი წარმართთანი ქუჱყანასა მა- ვ
სა, თჳთეული ენად-ენად ტომთა შინა მათთა, და ნათესავთა შინა ზ
მათთა ✿ სოლო მენი ქამისნი, ხუს ⁂ მესრაიმ, ფუდ, ⁂ ქანაან ✿ თ
სოლო მენი ხუსისნი, სავა, ⁂ ევილა, და სავათა, ⁂ რეღმა ⁂ სავ- ი
ათა, სოლო მენი რეღმასნი, სავან, ⁂ დათან ✿ სოლო ხუს შუა ია
ბროთ: ამან იწუო გმირ ყოფად ქუჱყანასა ზედა ✿ ესე იყო გმი- იბ
რი მონადირე წინაშე უფლისა ღუთისა, ამისთჳს თქუჱს: რაჲთუ იგ
ებროთ გმირი მონადირე წინაშე უფლისა ✿ ⁂ იქმნა დასაბამ მე- იდ
ფობისა მისისა ბაბილოვანი, ორექი, არქადი ⁂ სალანი ქუჱყანა- იე
სა სენაარისასა ✿ ქუჱყანისა მისგან გამოვიდა ასურ: ⁂ აღაშენა იზ
ნინევი, ⁂ ქალაქი როჰოთი, ⁂ სალანი ✿ ⁂ დასენი, საშუალ ნინე- იჱ
ვისა, ⁂ საშუალ, სალანისა: ესე არს ქალაქი დიდი ✿ ⁂ მესრაიმ იჳ
შუნა ლუდიიმ ⁂ ნეფთალიმ ⁂ ენემეტიმ ⁂ ლავიიმ ✿ ⁂ პატროსო- იდ
ნიმ, ⁂ სასმონიმ ⁂ მისგან გამოვიდნენ ფილისტიმელნი, დავთორი- იეიჳ
მნი ✿ სოლო ქანაან შუა სიდონ ჰირმშო თჳსი, ⁂ ქეტეონ ✿ ⁂ იე- იზ
ბოსალ, ⁂ ამორეონ, ⁂ გერგესეონ ✿ და იევეა, ⁂ არუქეა, ⁂ ასუნ- იჱ
ნია ✿ ⁂ იაარადია, ⁂ საძარია, ⁂ ამათიუ, ⁂ შემდგომად ამათსა გა- იჳ

[1] ა სტე. ა.

ეროვნული

ით ნითესხნეს ტომნი ქანანელთანი ✿ ⁊ იუბნეს საზღვარნი ქანანელთა-
ნი სიდონისაგან ვიდრე ⁊ იერარამდე, დღასამდე, ⁊ ვიდრე შესლ-
ვამდე სოდომად ⁊ გომორად: ადამად ⁊ სევთიმად, ვიდრე დოდასამ-
დე ✿ ესე მენი ქამისანი ტომთა შინა მათთა, ⁊ ენათა მათთა კერ-
კა მოთა თჯსთა ⁊ თემთა თჯსთა ✿ ⁊ სემისსაცა იშუნეს, მამისა ეოველ-
კბ თა მეთა ებერისთასა, მმისა იაფეთისა უხუცესისა ✿: [1] მენი სემის-
ნი, აილიმ, ⁊ ასსურ, ⁊ არფაქს არამედ, დალუდ, ⁊ არამ ⁊ კაი-
კბ.კდ ნან ✿ ⁊ მენი არამისნი, ოს ⁊ იულ, დადთერ ⁊ მოსოს ✿ ⁊ არ-
ფაქსად შუა კაინან, ხოლო კაინან შუა საულად, ⁊ სალა შუა ებერ ✿
კე ⁊ ებერისსა იშუნეს ორნი მენი, სახელი ერთისა ფალეკ, რამეთუ
დღეთა მისთა განინაწილა ქუჸყანა, ⁊ სახელი მმისა მისისა იეკ-
კვ ტან ✿ ხოლო იეკტან შუა ელმოდად, ⁊ სალეფ, ⁊ ასარმოთ ⁊ იერაქ ✿
გზ,გჸ ⁊ დორრა ⁊ იაზილ, ⁊ დეკლა ✿ ⁊ ეებარ, ⁊ აბიმეილ, ⁊ საბარ ✿
ჯთ,ჯ ⁊ უფირ ⁊ ევილატ, ⁊ იობაბად: ესე ეოველნი მენი ეკტანისნი ✿ ⁊ იქმნა
დამკვიდრება მათი, მასისითაგან, ვიდრე მოსლუბადმდე სოფირად მთად
ლა აღმოსავლისა ✿ ესე მენი სემისნი, ტომთა შინა მათთა, ენათა ებრ
ლბ მათთა, სოფელთა შინა მათთა, ⁊ ნათესავთა შინა მათთა ✿ ესე
ტომნი მეთა ნოესთანი ნათესაობათა ებრ მათთა, თესლისა ებრ მა-
თისა: ამათგან განეთესნეს ჳალაკნი ნათესავთანი, ქუჸყანასა ზედა
შემდგომად წყლით რღუნისა.

თ ა ვ ი ია.

ა **დ**ა იყო ეოველი ქუჸყანა, ენა ერთ, ⁊ კმად ერთ ეოველთა ✿
ბ ⁊ იყო სლუასა მათსა აღმოსავლით გამო ჰოეს ველი ქუჸყანასა სენარი-
გ სასა ⁊ დაემკვიდრნეს მუნ ✿ ⁊ რქუა კაცმან მოყუასსა თვისსა მოვედით
გამოვზილნეთ ალიზნი, ⁊ გამოვაცხუნეთ იგინი ცეცხლითა, ⁊ იყო
დ მათდა ალიზი იგი ქუა ⁊ ასფალტოსი იყო მათდა თისა ✿ ⁊
თქუჸს: მოვედით, ეიშენოთ თავთა თჯსთათვის ქალაქი ⁊ გოდოლი
რომლისა თავი იყოს ვიდრე ცადმდე, ⁊ ვეოთ თავთა თვისად სახ-
ლი, ჰირველ განთესვისა ჩუჸნისა, ჰირსა ზედა ეოველისა ქუჸყანი-
ე სასა ✿ ⁊ გარდამოვიდა უფალი ხილვად ქალაქისა ⁊ გოდოლისა,

[1]) ა ნუშტ. ა.

რომელი აღაშენეს მეთა კაცთასა ✿ ⳟ თქუა უფალმან: აჰა ნათესა- ვ
ვი ერთ, ⳟ ბაგე ერთ ყოველთა, ⳟ ამათ იწყეს ქმნად, ⳟ აწ არა
დააკლდენ მათგან ყოველნი რაოდენთაცა ინებონ ქმნად ✿ მოვედით ზ
გარდავიდეთ, ⳟ შეურიენეთ მათ ენანი მუნ. რათა არა ესმოდის
მუნ თჳთეულსა ხმაჲ მოყუსისა ✿ ⳟ განთესნა იგინი უფალმან ჱ
მუნით პირსა ზედა ყოველისა ქუჱყანისასა; ⳟ დასცხრეს მაშენე-
ბელნი ქალაქისა ⳟ გოდლისანი ✿ ამისთჳს ეწოდა სახელი, მისი შე- თ
რევნა. რამეთუ მუნ შეურივნა უფალმან ბაგენი ყოველისა ქუჱყანისანი
ⳟ მუნით განთესნა იგინი უფალმან, პირსა ზედა ყოველისა ქუჱყა-
ნისასა ✿ [1] ⳟ ესე შობანი აბრაამ სემისნი, სემ მე ასის წლის იყო, ი
ოდეს შუა არფაქსად, მეორესა წელსა შემდგომად წელით რღუნისა ✿
ⳟ ცხონდა სემ შემდგომად შობისა მის არფაქსადისა, სუთას წელ, ია
ⳟ შუნა მენი ⳟ ჱსულნი ⳟ მოკუდა ✿ ⳟ ცხოვნდა არფაქსად, ას ოც იბ
და ათხუთმეტ წელ ⳟ შუა კაინან ✿ ⳟ ცხონდა არფაქსად, შემდგო- იგ
მად შობისა მის კაინანისა ოთხას წელ, ⳟ შუნა მენი ⳟ ასულნი, ⳟ
მოკუდა: ⳟ ცხონდა კაინან, ას ოცდა ათ წელ, ⳟ შუა სალა: ⳟ
ცხონდა კაინან შემდგომად შობისა მის სალასსა, სამას ოცდა ათ
წელ, ⳟ შუნა მენი ⳟ ასულნი, ⳟ მოკუდა ✿ ⳟ ცხონდა სალა ას იდ
ოც და ათ წელ ⳟ შუა ებერ ✿ ⳟ ცხონდა სალა შემდგომად შობი- იე
სა მის ებერისა სამას ოცდა ათ წელ, ⳟ შუნა მენი ⳟ ასულნი,
ⳟ მოკუდა ✿ [2] ⳟ ცხონდა ებერ ას ოცდა ათოთხმეტ წელ, ⳟ შუა ფა- ივ
ლეკ ✿ ⳟ ცხონდა ებერ შემდგომად შობისა მის ფალეკისსა, სამას იზ
სამოცდა ათ წელ, ⳟ შუნა მენი ⳟ ასულნი, ⳟ მოკუდა ✿ ⳟ ცხონ- ით
და ფალეკ ას ოც და ათ წელ, ⳟ შუა რაგავ ✿ ⳟ ცხონდა ფალეკ შე- ით
მდგომად შობისა მის რაგაჲსისა, ორას ⳟ ცხრა წელ, ⳟ შუნა მენი
ⳟ ასულნი, ⳟ მოკუდა ✿ ⳟ ცხონდა რაგავი, ას ოც და ათორმეტ კ
წელ, ⳟ შუა სერუქ ✿ ⳟ ცხონდა რაგავ შემდგომად შობისა მის სე- კა
რუქისსა, ორას ⳟ შჯდ წელ: ⳟ შუნა მენი ⳟ ასულნი, ⳟ მოკუდა ✿
ⳟ ცხონდა სერუქ ას ოცდა ათ წელ, ⳟ შუა ნაქორ ✿ ⳟ ცხონდა სე- კბ.კგ
რუქ შემდგომად შობისა მის ნაქორისსა, ორას წელ; ⳟ შუნა მენი

[1] ა. სუშტ. ა.—[2] ა. სუშტ. ა.

კდ და ასულნი, და მოკუდა ✿ და ცხონდა ნაქორ, ას სამეოც და ათცხრა-
კე მეტ წელ, და შუა თარრა ✿ და ცხონდა ნაქორ, შემდგომად შობისა
მი[1]. არრასა, ას ოცდა ცხრა წელ, და შუნა მენი და ასულნი, და მო-
კვ კუდა ✿ [1] და ცხონდა თარრა სამეოც და ათ წელ, და შუა აბრამ, და ნა-
კზ ქორ, და არრან ✿ სოლო ესე შობანი არიან თარრასნი, თარრა შუა
კჱ აბრამ, და ნაქორ, და არრან: ხოლო არრან შუა ლოთ ✿ და მოკუდა
არრან წინაშე თარას მამისა თჳსისა, ქუჱყანასა მას, რომელსა იშუა
კთ სოფელსა ქალდეველთასა ✿ და მიიყვანნეს აბრამ და ნაქორ თავთა
თჳსთათჳს ცოლნი, სახელი ცოლისა აბრამისისა სარაჲ: და სა-
ხელი ცოლისა ნაქორისისა მელქა, ასული არრანისი, ესე არს, მა-
ლ მისა მელქასი, და მამისა იესხანისი ✿ და იყო სარა ბერწი, და არა
ლა შჳლის მშობელ ✿ და [2] მოიყვანნა თარრა აბრამ მე თჳსი, და ლოთ
მე არრანისი, მე მისა თჳსისა, და სარა რძალი თჳსი, ცოლი აბრა-
მისი მისა თჳსისა, და გამოიყვანნა იგინი სოფლისაგან ქალდეველ-
თასა, წარსლვად ქუჱყანად ქანანისა, და მოვიდა ვიდრე სარანადმდე,
ლბ და დაემკჳდრა მუნ ✿ და იქმნეს ყოველნი დღენი თარრასნი სარანს
შინა, ორას და ხუთ წელ: და მოკუდა თარრაჲ სარანს შინა ✿

თ ა ვ ი ი ბ.

ა ⳨ა ჰრქუა უფალმან აბრამს: [3] გამოვედ ქუჱყანისაგან შენისა, და
ნათესავისაგან შენისა და სახლისაგან მამისა შენისა, და მოვედ ქუჱყა-
ბ ნად რომელიცა გიჩუენო შენ ✿ და გეო შენ ნათესავად დიდად და გაკურ-
გ თხო შენ, და განვადიდო სახელი შენი, და იყო კურთხეულ ✿ და გაკურ-
თხნე მაკურთხეველნი შენნი, და მწყევარნი შენნი ვწყევნე, [4] და იკურ-
დ თხეოდიან შენდამი ყოველნი ტომნი ქუჱყანისანი ✿ და გამოჩდა აბ-
რამ, ვითარცა ამცნო მას უფალმან, და ჱვედ მისთანა ლოთ: ხოლო აბ-
რამ იყო წლისა სამეოცდა ათხუთმეტისა, რაჟამს გამოვიდა სარანით ✿
ე და მიიყვანა აბრამ სარა ცოლი თჳსი, და ლოთ ძმის წული თჳსი, და
ყოველი საქონელი მათი, რაოდენი მოიგეს, და ყოველი სული რომე-
ლი მოიგეს სარანს: და გამოვიდეს წარსლვად ქუჱყანად ქანანისა ✿

[1]) ისო ნაკ. კდ. ა. ნუშტ. ა.—[2]) ისონაკ. კდ.—[3]) სჰქმე ზ.—[4]) დაბდ. იწ. კბ. კვ. თაკი კ.

ⴔ მიმოველო აბრამ ქუეყანა იგი ⴔ იხილა სიგრცე ⴔ სიგრძე მისი ვ
ვიდრე აღმოდმდე სჯქემისსა, მუხასა თანა მაღალსა, ხოლო ქანა-
ნელნი მკჳდრ იუნენეს მაშინ ქუეყანასა მას ✿ ⴔ ეჩუენნა უფალი ზ
აბრამს, ⴔ ჰრქუა მას [1] ნათესავსა შენსა მივსცე ქუეყანა ესე, ⴔ
აღუშენა მუნ აბრამ საკურთხეველი უფალსა, გამოჩინებულსა მისდა ✿
ⴔ წარიტრა მუნით მთად მიმართ, აღმოსავლით კერძო ბეთელს, ⴔ ჱ
აღდგა მუნ კარავი ბეთელს შინა, ზღჳთ კერძო, ⴔ ანგეთ აღმოსა-
ვლით კერძო: ⴔ აღუშენა მუნ საკურთხეველი უფალსა, ⴔ ჰსადღა
სახელსა ზედა უფლისასა ✿ ⴔ წარვიდა მიერ აბრამ ⴔ მოვიდა ⴔ თ
დაიბანაკა უდაბნოსა მას ✿ ⴔ იო სიყმილი ქუეყანასა ზედა, ⴔ შე- ი
ვიდა აბრამ ეგჳპტედ, მწირობად მუნ რამეთუ განძლიერდა სიყმილი
ქუეყანასა ზედა ✿ ⴔ იო რაჟამს მიეახლა ეგჳპტედ, ჰრქუა აბრამ ია
ცოლსა თჳსსა სარას, გუშუი რამეთუ დედაკაცი ხარ მშუენიერი
ხარ ✿ ⴔ ოდეს გიხილონ შენ ეგჳპტელთა მათ თქჳან, ვითარმედ ცოლი იბ
მისი არს ესე, ⴔ მომკლან მე. ხოლო შენ კეთილად შეგიწყნარონ ✿ [2]
თქუ ვითარმედ დაჲ მისი ვარ: რათა კეთილი მეყოს მე შენგან, ⴔ განე- იგ
რეს სული ჩემი ✿ ⴔ იო რაჟამს შეიდა აბრამ ეგჳპტეს, იხილეს იდ
ეგჳპტელთა მათ, დედა კაცი იგი, რამეთუ შუენიერ იო ფრიად ✿
ⴔ იხილეს იგი, მთავართა ფარაოსთა, ⴔ აქეს იგი წინაშე ფარა- იე
ოსსა ⴔ შეიუანეს იგი სახლსა ფარაოსსა ✿ ⴔ აბრამს კეთილსა ივ
უოფდეს მისგამო: ⴔ იო მისი ცხოვარი, ⴔ ზროსა, ⴔ ვირი, ⴔ მო- იზ
ნა ⴔ მჴევალი, ⴔ კერძო ვირი, ⴔ აქლემი ✿ ⴔ სტანჯა ღმერთმან ფა- იჱ
რაო, ტანჯჳთა დიდითა ⴔ ბოროტითა, ⴔ სახლი მისი სარასთჳს
ცოლისა აბრამისა ✿ ⴔ მოუწოდა ფარაო აბრამს, ⴔ ჰრქუა მას: რაჲ იჵ
ესე მიყუე მე, რად არა მითხარ მე, ვითარმედ ცოლი შენი არს ✿ რა- ით
სათჳს სთქუ ვითარმედ დაჲ შენი არს, ⴔ მოვიუვანე იგი თავისა ჩემი-
სა ცოლად, ⴔ აწ აჰა ცოლი შენი წინაშე შენსა, მიიუვანე ⴔ განის- კ
წრაფე ✿ ⴔ ამცნო ფარაო კაცთა აბრამისთჳს, რათა წარგზავნონ
იგი ⴔ ცოლი მისი, ⴔ ყოველი რაოდენი რა იყუნეს მისნი ⴔ ლოთ
მისთანა.

[1]) დაბლა იგ. იე. კგ. ე. მოსე ლდ.

ი) ავი იზ.

ა და გამოვიდა აბრამ ეგვპტით, იგი და ცოლი მისი, და ყო-
ბ ველი რაცა იყო მისი და ლოთ მისთანა უდაბნოდ ✿ აბრამ იყო
გ მდიდარცა ფრიად საცხოვარითა, და ვერცხლითა და ოქროთა ✿ და
მოვიდა ვინაცა წარსრულ იყო უდაბნოდ ვიდრე ბეთელადმდე, ვიდრე
ადგილადმდე სადა იგი იყო კარავი მისი: ბირველად შორის ბეთელსა,
დ და შორის ანგესა ✿ ადგილსა მას საკურთხეველისასა, [1] სადა იგი
ე ექმნა მას ბირველად და ჴსადა მუნ სახელსა უფლისასა ✿ და ლოთ თანა
ვ მოსრულ იყო აბრამისა; იყო საცხოვარი და სროსა და კარვები ✿ და
ვერ იტეოდა მათ ქუეყანა იგი დამკჳდრებად ერთბამად [2] იყო მონა-
გები მათი ფრიად და ვერ შეძლებელ იყუნეს დამკჳდრებად ზოგად ✿
ს და იყო ლაღება შორის მწყემსთა მათ საცხოვართა აბრამისთა და შო-
რის მწყემსთა მათ საცხოვართა ლოთისთა: ხოლო ქანანელნი იგი
ფ და ფერეზელნი მკჳდრ იყუნეს შინა ქუეყანასა მას ✿ და ჰრქუა აბრამ
თ ლოთს: ნუ იყოფენ ლაღება შორის ჩემსა და შენსა, და შორის მწყემ-
სთა შენთა და ჩემთა, რამეთუ კაცნი ძმანი ვართ ჩუენ ✿ ანუ არა
აჴლა ეგერა ყოველი ქუეყანა წინაშე შენსა არსა, განმეშორე ჩემგან,
ანუ შენ მარჯუენით და მე მარცხენით, ანუ მე მარჯუენით და შენ
ი მარცხენით, და ადიხილნა ლოთ თუალნი თჳსნი და იხილა ყოველი
სანახები იორდანისა, რამეთუ ყოველი იყო სარწყავ, ვიდრე დაქც-
ვაღმდე ღუთისა მიერ სოდომისა და გომორისა, იყო ვითარცა სამო-
თხე ღუთისა, და ვითარცა ქუეყანა ეგვპტისა, ვიდრე მოსლვამდე
ია სოღორად ✿ და ცამოირჩია თჳსად ლოთ, ყოველი სანახები იორდა-
ნისა, და წარმოვიდა ლოთ აღმოსავალით, და განეშორა კაცად კაცა-
იბ დი ძმისაგან თჳსისა ✿ და აბრამ დაემკუიდრა ქუეყანასა მას ქანანი-
სასა, და ლოთ დაემკჳდრა ქალაქსა მას სანახეთასა და დაუშენა სო-
დომს შინა ✿ ხოლო კაცნი იგი სოდომელნი უკეთურ და ცოდვილ
იგ იყუნეს წინაშე ღუთისა ფრიად. მაშინ ჰრქუა ღმერთმან აბრამს შემდ-
იდ გომად განშორებისა ლოთისა მისგან ვითარმედ აღიხილენ თუალნი
შენნი, და ისილე ადგილით სადა ეგე ხარ შენ აწ ჩრდილოთ მი-

[1] მაღლა იბ.—[2])დაბლა ლბ.

მართ ⁂ სამსრათ ⁂ აღმოსავალად ⁂ ზღუად ✿ რამეთუ [1] უოველი იე
ქუჸჴუანა რომელსა შენ ხედაე, შენ მიცეე იცი, ⁂ ნათესავსა შენსა
უკუნისამდე ✿ და ვუო ნათესავი შენი ვითარცა ქჯშა ქუჸჴუანისა ⁂ უკეთუ ივ
ვინმე უძლოს ქჯშა ქუჸჴუანისა აღრაცხვად ნათესავიცა შენი აღირაც-
სოს ✿ აღდეგ ⁂ მოავლე ქუჸჴუანა, სიგრძე ⁂ სიგრცე მისი, რამეთუ იზ
შენ მიგცე იცი ✿ ⁂ აღიღო კარავი თჯსი აბრამ, ⁂ მოვიდა ⁂ დაე- იჸ
შენა იცი მუსასა მას თანა მამბრესა რომელი იცი არს ქებრონს
⁂ აღაშენა მუნ საკურთხეველი უფლისა.

თ ა ვ ი იდ.

ხოლო იქმნა მეფობასა ამარ-ფალისსა მეფისა სენაარისასა: არიოქ ა
მეფემან სილლასარისამან, ⁂ ქოდოლო გომორ მეფემან, ელამისამან ⁂
თაგალ მეფემან წარმართთა მან ✿ ეუჸს ბრძოლა, ვალაკის თანა მე- ბ
ფისა სოდომთასა, ⁂ ვარსას თანა მეფისა გომორისა, ⁂ სენნაარისა
მეფისა ადამისა: სჯმოვორ მეფისა სებოიმისა, ⁂ მეფისა ვალაკისა,
ესე არს სეგორი ✿ ესე ეოველნი შეითქუნეს ველესა მარილოვანსა, გ
რომელ არს ზღუად მარილთა ✿ ⁂ ათორმეტ წელ, მონებდეს ქო- დ
დოლა გომორს. ხოლო მეათ-ცამეტსა წელს განდგეს ✿ ⁂ მეათოთ- ე
ხმეტეს წელსა მოვიდა ქოდოლო-გომორ, ⁂ მის თანანი მეფენი: ⁂
მოსწუჯდნეს გმირნი, რომელნი იუჸნეს ასტაროთს შინა კარნაინს,
⁂ ნათესავნი ძლიერნი მათ თანა, ომეანნი, საბის შინა ქალაქსა ✿
⁂ სორრეველნი, მთათა შინა სირისათა, ვიდრე ტერევინთადმდე ფა- ვ
რანისა, რომელ არს უდაბნოს ✿ ⁂ უკმოქცეულნი მოვიდეს წუარო- ზ
სა სასჯელისასა. ესე არს კადე, ⁂ დაჸრნეს ეოველნი მთავარნი
ამალეკისანი, ⁂ აღმორეველნი მკჯდრნი, ასასანთა მარისანნი ✿ ხო- ჱ
ლო გამოვიდა მეფე სოდომთა, ⁂ მეფე გომორისა, ⁂ მეფე ადამაჲ-
სა, ⁂ მეფე სებოიმისა, ⁂ მეფე ვალლაკისა, ესე არს სეგორი, ⁂ გა- თ
ნეწუენეს იგინი ბრძოლად ველესა შინა მარილოვანსა ✿ ქოდოლ-
გომორის მიმართ მეფისა ელამისა, ⁂ თარგალ მეფისა წარმართთასა
⁂ ამარფალ, მეფისა სენაარისა: ⁂ არიოქის მეფისა ელლასარისა:
ოთხნი ესე მეფენი ხუთთა მიმართ ✿ სოლო ველე მარილოვანი, ი

[1] მათთა იქა ტუტუა ... ⁂ ... მისა ...

მთხრებელ მთხრებლოან იეო ასწავლტოსითა: ⁂ შეივლტოდა შეკა
სოდომთა ხევად, ⁂ მეკა გომორისა, ⁂ დაცნეს მუნ, სოლო დაშთა
ია მილნი მთად კერმო იკლტოდეს ✿ ⁂ წარიქციეს ყოველი ცხენი სა-
იბ დომისა ⁂ გომორისა ⁂ ყოველი ჯამადი მათი, ⁂ წარვიდეს ✿ ⁂
წარიყვანეს ლოთცა მე აბრამის მმისა, ⁂ ჯურჯელი მისი ⁂ წარ-
იგ ვიდეს. რამეთუ მკედრ იეო იგი სოდომს ✿ ხოლო მოვიდა ვინმე გან-
რომილთაგანი, ⁂ უთხრა აბრამს ჰირსა: რამეთუ მკედრ იეო იგი
მუხასა თანა მამბრესა, ამორისსა მმისა ესხოლისა, ⁂ მმისა აონა-
იდ ნისა, რომელნი იეუნეს თანა-განმხრახნი აბრამისსა ✿ ხოლო
ესმა რაჲ აბრამს ვითარმედ წარიეტუნეწნა მმის მე მისი ლოთ: ⁂ აღ-
რიცხუნა თჯსნი სახლის წულნი სამას ათურამეტი, ⁂ დევნა უკი-
იე კანა მათსა ვიდრე დანადმდე ✿ ⁂ დაესხა მათ ზედა ღამე იკი ⁂
ურმანი მისნი, ⁂ დასცნა იგინი ⁂ სდევდა ვიდრე ქობალიდმდე,
ივ რომელ არს მარცხენით დამასკისა ✿ ⁂ შემოაქცია ყოველი ცხენი
სოდომთა, ⁂ ლოთ მმა თჯსი შემოაქცია: ⁂ ყოველნი საქონელნი,
იზ ⁂ დედანი ⁂ ერი ✿ ⁂ გამოვიდა მეფე სოდომისა შემთხვევად მი-
სა, შემდგომად მოქცევისა მისისა მოწუვედისაგან ქოდოლ გო-
მორისა, ⁂ მისთანათა მეფეთასა ღელვსა შინა საბისსა, რომელ
იჩ არს ველი მეფისა ✿ [1] ⁂ მელქისედეკ მეფემან სალიმისამან, გა-
მოართუნა ჰური ⁂ ღჯნო, სოლო იეო მღუდელი ღუთისა მაღ-
ით ლისა ✿ ⁂ აკურთხა აბრამ, ⁂ თქუა: კურთხეულ არს აბრამ ღუთი-
კ სა მიერ მაღლისა, რომელმან შექმნა ცაჲ ⁂ ქუეყანაჲ ✿ ⁂ კურთ-
ხეულ არს ღმერთი მაღალი რომელმან მოგცნა მტერნი შენნი
ქუეშე ხელსა შენსა, ⁂ მისცა მას აბრამ ათეული ყოველთაგან ✿
კა ხოლო თქუა მეფემან სოდომისამან, აბრამის მიმართ: მომცენ მე
კბ კაცნი. ხოლო ცხენი წარაჲხ თავისა შენისად ✿ ⁂ თქუა აბრამ მე-
ფისა მიმართ სოდომისა: განვიჴერობ ხელსა ჩემსა ღუთისა მიმართ
კგ მაღლისა, რომელმან შექმნა ცაჲ ⁂ ქუეყანაჲ ✿ უკეთუ საბლითგან
ვიდრე ტერფადმდე ხამლისა, მივიღო ყოველთაგან შენთა, რათა
კდ არა სთქუა ვითარმედ მე განვამდიდრე აბრამ ✿ თვინიერ მისა რო-

მ. ჲი სჯამეს ჯაბუკთა, ⁂ ნაწილი კაცთა მავალთა ჩემ თანა. ეს-
სოავენ, მამბრესი, ამათ თჳს მიჲიღო ნაწილი.

თავი იე.

და შემდგომად სიტყუათა ამათ: იქმნა სიტყუა უფლისა აბრა- ა
მის მიმართ, ჩუნჳნებასა ღამისასა მეტყუჳლი: ნუ გეშინინ აბრამ, ბ
მე შეგეწიო შენ, ⁂ სასყიდელი შენი ფრიად იყოს ✿ ⁂ თქუა აბ-
რაბ მეუფეო უფალო რაჲ მომცე მე, რამეთუ ესერა წარუსწყმდები
მე უშჯლოდ: სოლო მე მასეკისი სახლის წულისა ჩემისა, ესე და- გ
მასკოს ელიეზერ ✿ ⁂ თქუა აბრამ: ვინათგან მე არა მომეც თე- დ
სლი, ამას სახლის წულმან ჩემმან დამიმკჳდროს მე ✿ ⁂ მეუსუ-
ლად იქმნა კმაჲ უფლისა მისსა მიმართ მეტყუჳლი: არა დაგიმკჳდ-
როს შენ მაგან არამედ რომელი გამოვიდეს შენგან, მან დაგიმკჳდროს
შენ ✿ ⁂ განიუანა იგი გარე, ⁂ ჰრქუა მას: აღიხილენ ცად მიმართ ე
⁂ აღრაცხენ ვარსკულავნი, უკეთუ ძალ გიცს აღრიცხუა მათი: [1] ⁂ რქუა
ესრეთ იყოს თესლი შენი ✿ ⁂ ჰრწმენა აბრამს ღმრთისა ⁂ შეე- ვ
რაცხა მას სიმართლედ ✿ სოლო ღმერთმან თქუა მისა მიმართ: ზ
მე ღმერთი გამოგჳვანებელი შენი სოფლისაგან ქალდეველთასა: რა-
თა მიგცე შენ, ქუჴყანა ესე სამკჳდრებელად ✿ ⁂ თქუა აბრამ მეუ- ჴ
ფეო უფალო, რაჲთა ვსცნა ვითარმედ დავიმკჳდრო იგი ✿ ⁂ ჰრქუა თ
მას, მომეგვარე მე, დიაკეული სამ წლისა, ⁂ ვაცი სამ წლისა, ⁂
ვერძი სამ წლისა გურიტი ⁂ ტრედი ✿ სოლო მან მოიხუნა ესე ი
ყოველნი ⁂ განუჴნა იგინი შუა [2] ⁂ დააგო იგინი ჰირის ჰირ
ურთიერთარს, სოლო მფრინველნი არა განუჴნა ✿ ⁂ გარდამოვი- ია
დეს მფრინველნი კორცთა მათ ზედა ორად განკუჴთილთა ⁂ თა-
ნა სჯდა მათთანა აბრამ ✿ სოლო დასლუასა მზისასა, განკჳრვე- იბ
ბა დაეცა აბრამს ზედა: ⁂ აჴა შიში ⁂ ბნელი დიდი დაეკუჴ-
თა მას ✿ ⁂ ითქუა აბრამის მიმართ უწეებით უწყოდე [3] ვითარმედ იგ
მსხემ იყოს თესლი შენი ქუჴყანასა არა თჳსსა, ⁂ დაიმონებდენ მათ
⁂ განაბოროტებდენ მათ, ⁂ დამდაბლებდენ მათ ოთხას წელ ✿ ⁂ ით
ნათესაჲ რომელსაცა მონებდენ, ვსაჯო მე: ⁂ შემდგომად ამათსა

იე გამოვიდენ აქაყე ქორებითა მრავლითა ✿ სოლო შენ წარხუდე მამა-
ივ თა შენთანა მშჯდობით აღზრდილი სიბერითა კეთილითა ✿ ⁋ [1]
მეოთხე ნათესავი მოიქცეს აქა: რამეთუ არდა სრულ ქმნილ არიან
იზ ცოდვანი აღმორეველთანი, ვიდრე აქამომდე ✿ სოლო ოდეს დასვლად
მიიწია მზე, იქმნა ალი, ⁋ აჰა საკმილი ⁋ ლამპარნი ცეცხლისანი
იჩ რომელნი განვიდეს შუა ორად განკუფთილთა მათ ✿ მას დღესა
შინა აღუთქუა უფალმან აღთქმა აბრამს მეტეუფლთან: თესლსა შენსა
მივსცე ქუეყანა ესე, [2] მდინარითგან ეგჯპტისათ, ვიდრე მდინა-
ით რედმდე დიდად ევფრატად ✿ კინეველნი, ⁋ კენეზელნი, ⁋ კედმა-
ჯ,კა ნელნი ✿ ⁋ ქეტელნი, ⁋ ფერეზელნი, ⁋ რაფაველნი ✿ ⁋ ამორჩე-
ველნი, ⁋ ქანანელნი, ⁋ იევსნი ⁋ გერგესველნი, ⁋ იობესელნი.

თავი ივ.

ა ხოლო სარად ცოლი აბრამისი არა უშობდა მას, ⁋ იყო მი-
ბ სი მჯეალი მეგჯპტელი რომლისა სახელი აგარ ✿ ⁋ თქუა სარა
აბრამის მიმართ: ქუეყანასა ქანანისასა: აჰა ესერა დამშუა მე უფა-
ლმან არა შობად, შეეედ უკუე მსეელისა მიმართ ჩემისა რათა
გ შჯლიერ ვიქმნეთ მისგან. ⁋ ისმინა აბრამ კმისა სარასი ✿ ⁋
მოიეუანა სარა ცოლმან აბრამისმან მსეალი მისი მეგჯპტელი
აგარ, შემდგომად ათისა წლისა დამკჯდრებისა აბრამისა ქუეყა-
ნასა ქანანისასა, ⁋ მისცა იეი აბრამს ქმარსა თჯსსა ცოლად ✿
დ ⁋ შეეიდა აგარის მიმართ, ⁋ მიუდგა: ⁋ იხილა რამეთუ მუცელ
ე ქმნულ არს, ⁋ უპატიო იქმნა დედოფალი მისი მის წინაშე ✿ ⁋
თქუა სარად აბრამის მიმართ ვიეუსამართლოები შენგან. მე მოგეც
შენ მსეალი ჩემი წიაღთა შენთა, სოლო მან იხილა რა ვითარმედ
მუცელ ქმნულ არს, უპატიო ვიქმენ წინაშე მისსა, საჯენ ღმერთმან
ვ შორის შენსა ⁋ ჩემსა ✿ ⁋ თქუა აბრამ სარას მიმართ: აჰა მსეა-
ლი შენი კელთა შინა შენთა, ისუმიე იეი ვითარ რამეცა სათნო არს
შენდა: ⁋ მარი შეაჩუენა მას სარა, ⁋ იელტოდა იეი პირისაგან
ზ მისისა ✿ სოლო პოვა იეი ანგელოსმან უფლისა ღუთისამან წყაროსა
ზედა წყლისასსა უდაბნოსა შინა, წყაროსა ოანა გზასა ზედა სური-

სასა ✿ ⁂ ჰრქუა მას ანგელოსმან უფლისამან: აგარ მსეგალი სარა- ცჳ
სო ვინა მოხუალ, ⁂ სადა წარხვალ, ⁂ თქუა: ჰირისაგან სარას
დედოფლისა ჩემისა, ვივლტი მე ✿ ⁂ ჰრქუა მას ანგელოზმან უფლი- თ
სამან: მიიქეც დედოფლისა მიმართ შენისა, ⁂ დამდაბლდი ქუშჴშე კე-
ლსა მისსა ✿ ⁂ ჰრქუა მას ანგელოსმან უფლისამან, განმრავლე- ი
ბით განუმრავლო თესლი შენი, ⁂ არა აღირაცხოდის სიმრავლისა-
გან ✿ ⁂ ჰრქუა მას ანგელოსმა უფლისამან: აჰა შენ მუცელ ქმნულ ია
ხარ, ⁂ შუჴ მე, ⁂ უწოდი სახელი მისი ისმაილ: რამეთუ შეისმინა
უფალმან სიმდაბლისა შენისა ✿ ესე იყოს ველური კაცი, კელნი იბ
ყოველთანი მის ზედა: ⁂ კელნი მისნი ყოველთა ზედა: ⁂ წინა-
შე ჰირსა ყოველთა მმათა მისთასა დაიმკჳდროს ✿ ⁂ ჰსადა აგარ იგ
სახელსა უფლისასა მეტყველსა მისსა მიმართ: შენ ღმერთო რო-
მელმან მოიხილე ჩემ ზედა ვითარცა თქუ: რამეთუ წინაშე ჩემსა
ვიხილე გამოჩინებული ჩემდა ✿ [1] ამისთჳს ეწოდა ჯურღმულსა იდ
მას, ჯურღმული სადა იჳი ვიხილე წინაშე ჩემსა აჰა საშუალ კა-
დისა, ⁂ საშუალ ვარადისა ✿ [2] ⁂ უშუა აგარ აბრამს მე, ⁂ უწო- იე
და აბრამ სახელი ძესა თჳსსა, რომელი უშუა მას აგარ ისმაელ ✿
სოლო აბრამ იყო ოთხმეოც ⁂ ექუსისა წლისა, რაჟამს უშუა აგარ ივ
ისმაელი აბრამს.

თ ა ვ ი იზ.

ოლო იყო აბრამ ოთხმეოც ⁂ ათცხრამეტისა წლისა, ⁂ ეჩვე- ა
ნა უფალი აბრამს, ⁂ ჰრქუა მას: მე ვარ ღმერთი შენი, სათნო
იყავ წინაშე ჩემსა, ⁂ იქმენ უბიწო ✿ ⁂ დავდვა აღთქმა ჩემი შორის ბ
ჩემსა ⁂ შორის შენსა, ⁂ განგაძრავლო შენ ფრიად ✿ ⁂ დავარდა გ
აბრამ ჰირსა ზედა თჳსსა: ⁂ ჰრქუა მას ღმერთმან მეტყველმან ✿
⁂ [3] აჰა მე ესერა, დავსდვა აღთქმა ჩემი შენთანა, ⁂ იყო შენ მამა დ
მრავალთა თესლთა ✿ ⁂ არა გეწოდოს მერმეცა სახელი შენი აბრამ, ე
არამედ იყოს სახელი შენი აბრაამ: რამეთუ მამად მრავალთა თე-
სლთა დაგდევ შენ ✿ ⁂ აღგაორძინო შენ ფრიად ფრიად, ⁂ და- ვ
გდვა შენ ნათესავად, ⁂ მეფენი შენგან გამოვიდენ ✿ ⁂ დავადგინო ზ

ადთქმა ჩემი შორის ჩემსა, ⁂ შორის შენსა, ⁂ შორის თესლისა შენისა შემდგომად შენსა ნათესავისა მიმართ მათისა, ადთქმად საუკუ
ჳ ნოდ: რათა ვიყო შენდა ღმერთ, ⁂ თესლისა შენისა ✿ შემდგომად შენსა ⁂ მიცეც შენ ⁂ ნათესავსა შენსა შემდგომად შენსა, ქუჴყანა რომელსა მსხემობ, ყოველი ქუჴყანა ქანანისა, სამკჳდრებელად
თ საუკუნოდ, ⁂ ვიყო მე მათდა ღმერთ ✿ ⁂ თქუა ღმერთმან აბრაამის მიმართ, ხოლო [1] შენ აღთქმა ჩემი დაიცვა, შენ ⁂ თესლთან შენთან
ი ნათესავთა შინა მათთა: წინა დაიცჳთოს, თქუჴნთან ყოველთან წულ-
ია მან ✿ წინა დაიცჳთოთ კორცი წინა დაუცვეთელობისა თქუჴნისა ⁂
იბ იყოს სასწაულ აღთქმისა ჩემდა შორის ჩემსა ⁂ თქჳენდა ✿ ⁂ ურმა-
მან რვისა დღისამან [2] წინა დაიცვითოს თქუჴნთან ყოველმან წულმან,
ნათესავსა შორის თქუჴნსა, სახლის წულთან ⁂ ვეცხლით ფრდიჯ-
მან ყოვლისაგან მისა უცხოსა, რომელი არა არს, თესლისაგან შე-
ნისა, წინა დაცვეთით წინა დაიცჳთოს, სახლის წულთან სახლისა
იზ შენისამან, ⁂ ვეცხლით ფრდილმან ✿ ⁂ იყოს აღთქმა ჩემი კორცსა
იდ ზედა თქუჴნსა აღთქმად საუკუნოდ ✿ ⁂ წულთან რომელმან არა წინა
დაიცჳთოს კორცი წინა დაუცვეთელობისა მისისა, დღეს მერეგსა მოი-
სპოს სული იგი ნათესავისაგან მისისა, რამეთუ აღთქმა ჩემი განაქრ-
იე გა ✿ ⁂ ჰრქუა უფალმან აბრაამს: სარას ცოლსა შენსა არა ეწოდოს
ივ სახელი მისი სარა, არამედ სარრა იყოს სახელი მისი ✿ ხოლო ვაკურთხო იგი. ⁂ მოგცე შენ მისგან შჳლი, ⁂ ვაკურთხო იგი ⁂
იოს ნათესავად: დიდად ⁂ მეფენი წარმართთანი მისგან გამოვი-
იზ დენ ✿ ⁂ დავრდა აბრაამ ჰირსა ზედა თჳსსა, ⁂ განიცინა, ⁂ თქუა
გონებასა თჳსსა უკეთუ ასისა წლისასა ესვას მე: ⁂ სარრა ოთხ-
იჱ მეოც ⁂ ათისა წლისამან შუჴს ✿ ⁂ თქუა აბრაამ ღუთისა მი-
ით მართ, ისმაელ ესე ცხოვნდინ წინაშე შენსა უფალო ✿ ⁂ ჰრქუა ღმე-
რთმან აბრაამს, ჴჴ [3] აჴა სარრა ცოლმან შენმან გიშვეს შენ მე, ⁂
უწოდი სახელი მისი ისაკ [4] ⁂ დავადგინო აღთქმაჲ ჩემი მისა მი-
მართ აღთქმად საუკუნოდ, ⁂ ვიყო მისა ღმერთად, ⁂ თესლისა მისი-
კ სა შემდგომად მისა ✿ ხოლო ისმაილისთჳს, აჴა ვისმინე შენი, ⁂

განვედ, რათა არა წარწყმდეთ უშჯულოებითა ქალაქისათა ✿ ⁂ აღ- ივ
შფოთნეს, ⁂ უჰერეს ანგელოზთა კელთა მისთა: ⁂ კელსა ცოლისა
მისისასა, ⁂ კელთა ასულთა მისთასა რიდებასა მას უფლისასა მათ
ზედა ✿ [1] ⁂ იყო რაჟამს გამოიუშანეს იგინი გარე, ⁂ ჰრქუა: ცხო- იზ
ვნებით აცხოვნე სული შენი, ⁂ ნუ უკმოიხედავ, ნუცა დასდგები
ყოველსა შინა გარემოს სოფლებსა, მთად აღვედ, ნუსადა თანა და-
ჰერა ✿ ⁂ თქუა ლოთ მათდა მიმართ, გევედრები უფალო ✿ ვინად- იჱ,აი
გან ჰოვა მონამან შენმან წუალობა წინაშე შენსა, ⁂ გადიდებს სი-
მართლესა შენსა რომელსა ჰყოფ ჩემ ზედა, ცხოვნებითა სულისა
ჩემისათა, მე ვერ ძალმიც მიწევნა მთადა, ნუ უკუჱ მეწინენ მე
მვირნი ⁂ მოვჰკუდე ✿ აჰა ქალაქი ესე ახლოს არს შელტოლვად კ
ჩემდა მუნ, რომელ არს მცირე, ⁂ მუნ შევიდე რამეთუ მცირე არს,
⁂ ცხოვნდეს სული ჩემი შენ ძლით ✿ ⁂ ჰრქუა მას უფალმან, აჰა კა
დამიკჳრდა ჰირი შენი, ამასცა ზედა სიტყუასა, არა დაქცევად ქალა-
ი რომლისათჳს სთქუ ✿ [2] ისწრაფე უკუჱ მიწევნად მუნ: რამეთუ კბ
ერ ძალმიც ქმნად საქმისა, ვიდრე შესვლადმდე შენდა მუნ: ამის-
ჳს უწოდა სახელი ქალაქისა მის სეგორ ✿ ⁂ მზე აღმოვიდა ქუჱ- კგ
ყანასა ზედა, ⁂ ლოთ შევიდა სეგორს ✿ [3] ⁂ უფალმან აწუჴმა სო- კდ
დომს ზედა ⁂ გომორრსა, წუნწუბა ⁂ ცეცხლი უფლისა მიერ ზე-
ცით ✿ ⁂ დააქცივნა ყოველნი ესე ქალაქნი: ⁂ ყოველი გარემო სო- კე
ფელი, ⁂ ყოველნი მკჳდრნი ქალაქთა შინა, ⁂ ყოველნი მცენარენი
ქუჱყანისანი ✿ ⁂ მიისილა ცოლმან მისმან უკუღმართ, ⁂ იქმნა კვ
მეკლ მარილის ✿ [4] სოლო იმსთო განთიად აბრაამ ადგიდ სადა კზ
დგა წინაშე უფლისა ✿ [5] ⁂ მისედნა ჰირთა ზედა სოდომის ⁂ გომო- კჱ
რისათა, ⁂ ჰირს ზედა ყოველისა მის ქუჱყანისა გარემოს სოფლი-
სასა, ⁂ იხილა, ⁂ აჰა აღჴდომა ალი ქუჱყანით, ვითარცა ალმური
ასხმილისა ✿ ⁂ იყო დაქცევასა უფლისა მიერ ყოველთა ქალაქთა გა- კთ
რემოს სოფლისათასა, მოკსენა ღმერთსა აბრაამ: ⁂ განავლინა
ლოთ შორის დაქცევისა, ⁂ აღსპოლვასა უფლისაგან ქალაქთასა,

[1] სამრძ. ი.—[2] სამრძ. ი. [3] კ, მოსკ. კსაი აგ. ოურ. კ. ჳ.— [4] კზკ. ოჳ.

ლვ რომელთა შორის მკჳდრ-იყო ლოთ ✿ ხოლო აღვიდა ლოთ სეჳ
ორით, ⁘ დაჯდა მთასა შინა, თჳთ, ⁘ ორნი ასულნი მისნი მის
თანა, რამეთუ შეეშინა დამკჳდრებად სიდორსა შინა, ⁘ დაემკჳ
ლა ქუაბსა შინა. თჳთ ⁘ ასულნი მისი მის თანა ✿ ⁘ თქუა უხუცესმან
უმრწამესისა მიმართ: მამა ჩუენი მოხუცებულ არს, ⁘ არა ვინ არს
ქუეყანასა ზედა, რომელი შემოვიდეს ჩუენდა მომართ: ვითარცა
ლბ წესი არს ყოველსა ქუეყანისა ✿ მოვედ ⁘ ვასუათ მამასა ჩუენსა
ღჳნო, ⁘ დავწუენთ მის თანა ⁘ აღვადგინოთ თესლი მამისა ჩუენი-
ლგ საგან ✿ ხოლო ასუენს მამასა მათსა ღჳნო დამესა მას, ⁘ შევიდა
უხუცესი ⁘ დაწუა მამისა თჳსისა თანა ღამესა მას: ⁘ ვერ სცნა დე-
ლდ წოლა მისი, ანუ, აღდგომა მისი ლოთ ✿ ხოლო იყო ჴვალისა,
ჰრქუა უხუცესსან უმრწამესსა: აჰა დაწუევ გუშინ მამისათანა ჩუენი-
ლე სა ✿ ვასუათ მას ღჳნო ღამესცა ამას, ⁘ შესრული დაწუე მის თანა,
ლვ ⁘ აღუადგინოთ მამისაგან ჩუენისა თესლი ✿ ⁘ ასუენს ღამესა მას
მამასა მათსა ღჳნო, ⁘ შევიდა უმრწამესი ⁘ დაწუა მამისა
თჳსისა ⁘ ვერ ცნა დაწოლა მისი ⁘ მიუდგეს ორნივე ასულნი ლო-
ლზ თისანი მამისაგან მათისა ✿ ⁘ შუა უხუცესსან მე, ⁘ უწოდა სახ
მისი მოაბ, მეტჳუენლთან, მამისაგან ჩემისა ესე, ესე არს
ლჱ მოაბელთა ვიდრე აქამომდე ✿ ხოლო შუა უმრწამესმანცა მე,
უწოდა სასელი მისი ამმან, მეტჳუენლთან: მე ნათესაჳისა ჩემის
ესე არს მამაჲ ამანელთა ვიდრე დღეინდელად დღემდე.

თავი კ.

ა . ⁘ აღიძრა აბრაამ მიერ ქუეყანად სამხრად მიმართ, ⁘ დაიჯ
შორის კადისა; ⁘ შორის სურისა: ⁘ დაისმეძა გერართა შორ
ბ ხოლო თქუა აბრაამ სარრას თჳს ცოლისა თჳსისა: ვითარმედ
არს: რამეთუ შეეშინა თქმად ვითარმედ ცოლი ჩემი არს; ნუსადა
იყი კაცთა ქალაქისათა მის ძლით: ⁘ მიაგზავნა აბიმელექ
გ გერარათმან, ⁘ მიიყვანა სარრა ✿ ⁘ შევიდა ღმერთი აბიმ
მიმართ ძილსა შინა ღამით, ⁘ ჰრქუა: აჰა მოჰკუდები, დედა
მაგის ძლით, რომელი მიიუანე. რამეთუ არს იყი თანა მკ
დ ქრისა ✿ ხოლო აბიმელექ არა შეიკრა მის ⁘ თქუა ტომი თჳ

დაჰფლეს იგი ქუაბსა შინა მრჩობლსა, [1] რომელი მოიგო აბა-
ამ, ქუაბი მოსაგებლად საფლავისა მეთაგან ეფრონ ქეტელისა-
წინაშე მამბრესა ✿ ჲ მიიქცა იოსებ ეგჳპტედ, იგი ჲ მმანი მის- იდ
; ჲ ყოველნი რომელნი მისთანა აღსრულ იუნეს დაფლვად მა-
ა მისსა ✿ ხოლო იხილეს რა მმათა იოსებისთა, ვითარმედ მო- იე
და მამა მათი, თქუეს: ნუსადა ძჯრი იხსენოს ჩუენთჳს იოსებ:
მოსაგებელი მომაგოს ჩუენ, ყოველისა ბოროტისა მისთჳს რაო-
ნი ვაჩუენენით მას ✿ ჲ მოსრულთა იოსების მომართ, ჰრქუეს ივ
: მამამან შენმან მაფუცა ჩუენ, უწინარეს აღსრულებისა მისისა
ცუეს ✿ ესრეთ არქუთ იოსებს მიუტეენ ამათ სიცრუე- იზ
ჲ ცოდვანი მათნი, რამეთუ ბოროტი შეგვაჩუენნეს შენ: ჲ აწ
ჳს იხსენ შეცოდებანი მსახურთა ღუთისა მამისა შენისათანი: ჲ
როდა იოსებ, სიტყუასა მას მათსა მისდა მიმართ ✿ ჲ მოუსდეს იჱ
ჲ ჰრქუეს: ჩუენ მონანი შენნი ვართ წინაშე შენსა ✿ ჲ ჰრქუა ით
ი იოსებ, ნუ გეშინინ, რამეთუ ღუთისა ვარ მე ✿ [2] თქუეს გა- კ
ხოსახეთ ჩემთჳს ბოროტად, ხოლო ღმერთმან ზრახა ჩემთჳს კეთი-
ცრათა იქმნეს ვითარცა ესე დღეს, რათა გამოიზარდოს ერი მრავა-
ჲ ✿ ჲ ჰრქუა მათ ნუ გეშინინ, მე გამოგზარდნე თქუეს, ჲ სა- კა
ი თქუეს, ჲ ნუგეშინისცა მათ: ჲ ეტყოდა გულისა ებრ მათი-
✿ ჲ დაემკჳდრა იოსებ ეგჳპტეს იგი, ჲ მმანი მისნი, ჲ ყოველივე კბ
კლითურთ სახლი მამისა მისისა, ჲ ცხოვნდა იოსებ ასდა ათ
ი ✿ ჲ იხილნა იოსებ ურმანი ეფრემისნი: [3] მესამედ ნათესავად- კგ
ი ჲ მენი მაჴარისნი მისა მანასისნი იშუნეს წიადთა იოსებისთა.
ჰრქუა იოსებ მმათა თჳსთა, ჲ ჰრქუა: მე მოვკუდები დამოხს-
ვდეს ყოს თქუეს სედა ღმერთმან, ჲ განგიუანნეს თქუეს
ჩუენ ჴელითა, მას ქუეყანასა რომლისათჳს ეფუცა მამათა ჩუენ-
წაამს, ისაკს ჲ იაკობს ✿ აფუცა იოსებ მეთა ისრაელისა- კდ
ჰრქუა მოსვედასა მას ოდეს მოკუსედოს თქუეს ღმერთმან [5]

---

1) [illegible] 2) [illegible] 3) [illegible] 4) [illegible] 5) [illegible]

კე თანა აღიხვენით თქუჳნ ძუალნი ჩემნი თქუჳნთანა ✿ ⳟ აღესრულა
იოსებ ას და ათისა წლისა, დაფლეს იგი და დადგეს საფლავსა მას
შინა ეგჯპტეს.

დაესრულა წიგნი პირველი შესაქმე: და აქუს თავსა
შორის თჳსსა **თავი ნ.**

წიგნი მეორე გამოსლვათა.

თავი ა.

ა **ე**სე [1] სახელები არს ძეთა მათ ისრაილისათა, რომელნი შეს-
რულ იუნეს ეგჯპტედ: იაკობის თანა მამისა მათისა კაცად კაცადი
ბ ყოველითურთ სახლით მათით შთავიდეს ✿ [2] რუბენ, სჯმეონ, ლევი,
გ,დ იუდა ✿ იზახარ, ზაბულონ, ბენიამინ ✿ დან, ⳟ ნეფთალემ, გად,
ე ⳟ ასირ ✿ ხოლო იოსებ იყო ეგჯპტესა შინა, იყო ყოველი სული
ვ იაკობისი, სამეოცდა ათხუთეტ ✿ აღესრულა იოსებ, ⳟ ყოველნი,
ზ მმანი მისნი, ⳟ ყოველივე იგი ნათესავი ✿ ხოლო [3] ძენი ისრაე-
ლისანი აღორძნდეს, ⳟ განმრავლდეს, ⳟ აძრღუნ ულ იქმნეს, ⳟ
განძლიერდებოდეს დიდად ფრიად: რამეთუ განამრავლებდა მათ ქუჳნ-
ჱ უანა იგი ✿ აღდგა სხუა მეფე ეგჯპტეს შინა, რომელმან არა იცოდა
თ იოსები ✿ ⳟ ჰკრქუა ნათესავსა თჳსსა; აჰა ესერა ნათესავი ესე ძე-
თა ისრაელისათა, დიდი სიმრავლე არს, ⳟ ძლიერ არიან უფროს
ი ჩუენსა ✿ მოვედით ⳟ მოვიგოთ გონიერება ნუ უკუე განმრავლდენ ⳟ
ოდეს თუ სადმე შეგუე მთხჯას ჩუენ ბრძოლა შეერთდენ იგინი მტერ-
თა, ჩუენთა ⳟ გუბრძოდიან ჩუენ: ⳟ ეგრეთ განვიდენ იგინი ქუჳნ-
ია უანით ჩუენითა ✿ ⳟ დაადგინნა მათ ზედა მდგომელნი საქმისანი,
რათა მჯრსა შეამთხეევდენ მათ საქმით: ⳟ უშენნეს ქალაქნი ძლიერ-
ნი ფარაოს, ჰითონი, ⳟ რამესე ⳟ ონი, რომელ არს მზის ქალა-
იბ ქი ✿ ⳟ რაოდენ იგინი დაამდაბლებდეს, ეგეოდენ ესენი უფროს გა-
ნმრავლდებოდეს. ⳟ განძლიერდეს დიდათ ფრიად ⳟ სძაგელ იუნეს

კჯჰტელნი მეთაგან ისრაელისთა ✿ ⁊ აჭირვებდეს ეგჯჰტელნი მე- იგ
ა ისრაელისთა სალმობით ✿ ჯირიბ.ა ცხოვრებასა მათსა საქმითა მით იდ
იცხელითა, თიხითა, ⁊ ალიზითა, ⁊ ყოველითავე საქმითა ველისა-
ა, ყოველსავე საქმესა, რომლითა დაიმონებდეს მათ სასტიკად ✿
რქუა მეფემან ეგჯჰტისამან ურმისა ამქმელთა მათ, ებრაელთასა რო- იე
ელთა, სახელი ერთსა მას ერქუა სეფორა, ⁊ მეორესა ფუაჲ ✿ ⁊ [1] ივ
რქუა: ოდეს შესჴიდეთ ებრაელთა მიმართ აღქმაჲ ურმათა, უკეთუ
ული იყოს, მოჰკალთ იგი, ⁊ უკეთუ ქალი იყოს განარინეთ იგი ✿
შეეშინა ურმისა ამქმელთა მათ ღუთისაჲ, ⁊ არა ჰყოფდენ ვითარ იზ
კი უბრძანა მათ მეფემან მეეგჯჰტელთამან, ⁊ აცხონებდეს წულ-
ი ✿ ⁊ მოუწოდა მეფემან ეგჯჰტელთამან ურმისა ამქმელთა მათ ⁊ იჱ
რქუა, რასა თჳს ჰყავთ საქმე ესე, ⁊ აცხოვნებთ წულსა ✿ ჰრქუჱს ით
რმისა ამქმელთა მათ, ფარაოს, არა ვითარცა დედანი ეგჯჰტელთანი
რიან, დედანი ებრაელთანი, რამეთუ შჯან ვიდრე შესლვად ურმისა
ქმელთა ⁊ მაშინღა შეეჯწოდიან ჩუჱნ ✿ ⁊ კეთილსა უყოფდა ღმე- კ
თი ურმისა ამქმელთა მათ, ⁊ განმრავლდა ერი იგი, ⁊ განძლიერ-
ებოდეს ფრიად ✿ რამეთუ ეშინოდა ურმისა ამქმელთა მათ ღუთი- კა
ჲ, იშენეს თავისა თჳსისა სახლები ✿ ⁊ უბრძანა ფარაო ყოველ- კბ
ა ერსა თჳსსა, ⁊ ჰრქუა: ყოველი წული რომელი შუან ებრაელთა,
ღინარესა მათსთხეულით ⁊ ქალსა ყოველსა აცხოვნებდით,

თ ა ვ ი ბ.

იო კაცი ვინმე ტომისაგან ლევისა, რომელმან მოიუშანა, ა
სულთაგან ლევისთა ⁊ ესვა იგი ცოლად ✿ [2] მუცლად იღო მან, ⁊ ბ
უა წული. ვითარცა იხილეს მკჯრცხედ, ურმა იგი მალვიდეს მას
ამ თვე ✿ ⁊ ვითარ ვერღარა ეძლო დამალვად, მოიღო დედამან მი- გ
მან, კიდობანაჲი, ⁊ მოჰფინა იგი ნავთითა ⁊ შთაასწვინა ურმა იგი
ას შინა, ⁊ დადგა იგი მდინარისა მის კიდესა ✿ ⁊ ხედვიდა დაჲ დ
ისი შორით, რათა იხილოს რაჲმი შეემთხჯოს მას ✿ [3] შთაჲდოდა ე
სული ფარაოსი, ბანად მდინარესა მას, ⁊ შიმუნვარნი მისნი უვი-

[1] სიბრძ. იწ.—[2] დაბად. ა. დ მოსე ა ა ნუშტი ა სიქმე ზ. ტრგ. ა

ვ დოდეს იმიერ ჲ ამიერ მდინარისა კიდესა მას ✿ ჲ იხილა კიდობა-
ნაკი იგი მწუერნებსა მას, მიავლინა შიმუნვარი ჲ მოიღო იგი
აღღო, ჲ იხილა ურმა იგი ტიროდა რაჲ კიდობანსა მას შინა, ჲ
განარინა იგი ასულმან ფარაოსმან, ჲ თქუა, ურმათაგან ებრაე-
ზ ლთა არს ესე ✿ ჴრქუა ასულსა ფარაოსსა, დამან მის ურმისამან,
გნებავს თუ მოგიხადო დედაკაცსა მზარდულსა ებრაელთაგანსა, ჲ
ჱ გიწოებდეს ურმასა მაგას ✿ ხოლო ასულმან ფარაოსმან ჴრქუა მას,
წარვედ, ჲ მოუწოდე, ჲ წარვიდა ქალი იგი, ჲ უწოდა დედასა მის
თ ურმისასა ✿ ჲ ჴრქუა მას ასულმან ფარაოსმან ჲ მიმიარხე ურმაჲ
ესე, ჲ აწოებდ მაგას, ჲ მე მიგცე სასყიდელი შენი; მიიქუა დედა-
ი კაცმან მან ურმა იგი ჲ აწოებდა მას ✿ აღზარდა ურმა იგი, ჲ შეჴ-
ია გვარა ასულსა ფარაოსსა ✿ ჲ იყო იგი მისსა შჯლად: ჲ დასდუა
სახელი მისი მოსე, ჲ თქუა: წყლისაგან გამოვიღე ეგე [1] ჲ იყო
შემდგომად დღეთა მრავალთა, განმწუსნა მოსე, ჲ განვიდა მმათა მი-
მართ თჯსთა მეთა ისრაელისათა: ხილუად ჭირისა თჯს მათისა, ჲ
იხილა კაცი ეგჯპტელი, სცემდა რა კაცსა ვისმე ებრაელსა მმათა მი-
იბ სთაგანსა მეთაგან ისრაელიჱთა [2] ✿ მიიხილა იქი ჲ აქა, ჲ არა ვინ
იგ იხილა, ჲ მოკლა ეგჯპტელი იგი ჲ დაფლა ქჯშასა ✿ [3] ჲ გან-
ვიდა იგი მეორესა დღესა, ჲ იხილნა ორნი კაცნი ებრაელნი რო-
მელნი იბრძოდეს, ჲ ჴრქუა მას რომელი იგი აგნებდა მოყუასსა
იდ თჯსსა ვითარმედ, რად სცემ მოყუასსა შენსა ✿ ხოლო მან ჴრქუა:
ვინ დაგადგინა შენ მთავრად ჲ მსაჯულად ჩუენ ზედა; ანუ ჩემი-
ცა მოჴკლუა ენებავს შენ, ვითარცა მოკალ გუშინ მეგჯპტელი იგი,
ხოლო მოსეს შეეშინა, ჲ თქუა: უკეთუ ესრეთ განცხადნა სიტყუა
იე ესე ✿ ესმა ფარაოს სიტყუა ესე, ჲ ეძიებდა მოკლად მოსეს: ჲ წა-
რიელტოდა მოსე პირისაგან ფარაოსისა, ჲ მწირობდა ქუჱყანასა
ივ მადიამისასა, მივიდა ჲ დაჯდა იგი ჯურღმულსა მას ზედა ✿ ხოლო
მღუდელსა მადიამისასა ესხნეს შჯდ ასული, ჲ მწყსიდეს ცხოვართა
მამისა თჯსისა იოთორისთა, ჲ ვითარცა მოვიდეს ჲ აღმოივსებდეს
წყალსა ჲ ჯერეთ არღა აღიესნეს წყლისა სასუმელნი იგი, რათა

სგან ცხოვართა მამისა თჳსისა იოთორისთა ✿ მოვიდეს მწუემსნი, იზ
ჲ წარასხნეს იგინი: აღდგა მოსე ⁋ განარინნა იგინი, ⁋ აღმოუვ-
ი წუალი, ⁋ ასუა ცხოვართა მათთა ✿ ⁋ შევიდეს იგინი იოთო- იწ
ჩისა მამისა მათისა: ხოლო მან ჰრქუა მათ, რასათჳს ისწრაფეთ
ოსლუად დღეს ✿ ჰრქუეს მათ, კაცმან ეგინმე მეგჳპტელმან ვანმარინა ით
უნ მწუემსთაგან, ⁋ ადმოავსო წუალი, ⁋ ასუა ცხოვართა ჩუნ-
ა ✿ ხოლო მან ჰრქუა ასულთა თჳსთა, სადა არს, ⁋ რასათჳს დაუტე- კ
ეთ კაცი იგი; მოუწოდეთ რათა ჭამოს პური ჩუნ თანა ✿ ⁋ დაე- კა
კჳდრა მოსე კაცისა მის თანა: [1] ⁋ მისცა სეფორა ასული თჳსი
ოლად მოსეს ✿ ⁋ მიუდგა დედაკაცი იგი, ⁋ შუაჲ მან მე; ⁋ სახელი კბ
წოდა მას მოსე, გერსამ, ⁋ თქუა: რამეთუ მწირ ვარ მე ქუეყანასა
ცხოსა ✿ ხოლო კუალად მიუდგა ⁋ შუა მე მეორე ⁋ უწოდა სახე- კგ
ი მისი ელიაზარ: ⁋ თქუა: ღმერთი მამისა ჩემისა შემეწია მე ⁋
იხსნა მე კელთაგან ფარაოსთა ✿ შემდგომად ღმეთა მრავალთა, კდ
ოკუდა მეფე იგი ეგჳპტისა, ⁋ სულთ ითქმიდეს მენი ისრაელისანი
ქმეთა მათ თჳს ფიცხელთა: ⁋ ღაღად ეუჩუს, ⁋ მიიწია ღაღადება
ათი ღუთისაჲ ✿ ⁋ შეისმინა ღმერთმან სულთქუანი იგი მათნი, ⁋ კე
ოიხსენა ღმერთმან აღთქმა იგი თჳსი, აბრაამის მიმართ ისაკისა
ჲ იაკობისსა, ⁋ მოხედა ღმერთმან, მეთა ისრაელისათა: ⁋ ცნეს
ათ იგი.

თ ა ვ ი ზ.

ხოლო მოსე მწუსიდა ცხოვართა იოთორისთა სიმამრისა თჳ- ა
ისათა მღუდელისა მადიამელთასა: ⁋ მოჰუუნდეს ცხოვარნი იგი,
დაბნოდ: ⁋ მოვიდა მთასა მას ღუთისასა ქორებად ✿ [2] ეჩუნა მას ბ
ნგელოზი უფლისაჲ ცეცხლითა ალისათა მაულოვანით გამო, ⁋
ხილა ვითარმედ მაულოვანსა ადატუდების ცეცხლი, ⁋ მაულოვანი
გი არა შეიწუნუბის ✿ თქუა მოსე: წარვიდე, ⁋ ვიხილო ხილუა ესე გ
იდი, რამეთუ ცეცხლი ადატუდების ⁋ მაუშალი, არა შეიწუნუბის ✿
ითარცა იხილა ღმერთმან რამეთუ მოვალს ხილვად, უწოდა მას. დ
ფალმან მაულოვანით გამო, ⁋ ჰრქუა: მოსე, მოსე, ხოლო მან

ე ჰრქუა რაჲ არს ✿ ჰრქუა მას უფალმან: ნუ მოეახლები აქა, წარისხ-
დენ კაბალნი ფერხთაგან შენთა, რამეთუ ადგილი ეგე, რომელსა შენ
ვ სდგა, ქუჱყანა წმიდა არს ✿ ჲ [1] ჰრქუა მას, მე ვარ ღმერთი მამი-
სა შენისა, ღმერთი აბრაამისი, ღმერთი ისაკისი, ჲ ღმერთი იაკო-
ბისი, გარე მიიქცია მოსე ჰირი თჳსი: რამეთუ ეშინოდა, მიხედუად
ზ წინაშე ღუთისაჲ ✿ ჰრქუა უფალმან მოსეს, ხილვით ვისილე მჴრი
იგი ერისა ჩემისა რომელ არს ეგჳპტეს შინა, ჲ ღაღადება მათი მე-
ჱ სმა საქმისა მაწუჱწჳელთაგან, რამეთუ ვიცი ჭირი იგი მათი ✿ ჲ
გარდამოვსედ განრინებად მათთა კელთაგან ეგჳპტელთასა, გამოუუა-
ნებად მიერ ქუჱყანით, ჲ შეუუანებად მათთა ქუჱყანასა ფრიად კე-
თილსა, ქუჱყანასა მას, გამომადინებელსა სძისა ჲ თაფლისასა, ად-
გილსა ქანაანელთასა, ჲ ქეტელთასა, ჲ ამორეველთასა, ჲ ევველთა-
თ სა, ფერეზელთასა, ჲ გერგესეველთასა, ჲ იობოსელთასა ✿ ჲ აწ
ღაღადება მეთა ისრაელისათა მოიწია ჩემდა, ჲ მე ვიხილე ჭირი
ი იგი მათი, რომელსა იგი მეგჳპტელნი აჭირვებდენ მათ ✿ ჲ [2] აწ
მოვედ ჲ მიგავლინო შენ ფარაოს მეფისა მის მეგჳპტელთასა: ჲ
ია გამოიუანო ერი ჩემი მენი ისრაელისანი, ქუჱყანით ეგჳპტით ✿ ჲ
ჰრქუა მოსე ღმერთსა, ვინ ვარ მე, რათა მივიდე ფარაოსა მეფი-
სა მეგჳპტელთასა, გამოუუანებად მენი ისრაელისანი ქუჱყანით ეგჳ-
იბ პტით ✿ ეტყოდა ღმერთი მოსეს: ჲ ჰრქუა: ვითარმედ მე ვიყო
შენთანა, ჲ ესე იყავნ სასწაულად შენდა რამეთუ მე მიგავლინებ
შენ: რათა გამოიუანო ერი ჩემი ქუჱყანით, ეგჳპტით, ჲ მსა-
იგ ხურებდენ ღმერთსა მთასა ამას ✿ ჰრქუა მოსე, ღმერთსა: აჰა მე
მივიდე მეთა ისრაელისათა, ჲ ვრქუა მათ: ღმერთმან მამათა თჳჱწ-
თამან მომავლინა მე თქუჱნდა ჲ მკითხჳდენ თუ რაჲ არს სახელი მი-
იდ სი: რაჲ ვჰრქუა მათ ✿ ჰრქუა ღმერთმან მოსეს მეტყუჱლმან [3]
მე ვარ, რომელი ვარ: ჲ თქუა ესრეთ არქუ მეთა ისრაელისათა:
იე რომელი არს, მან მომავლინა მე თქუჱნდა ✿ ჲ ჰრქუა ღმერთმან მერმე
კუალად მოსეს: ესრეთ არქუ მეთა ისრაელისათა: უფალმან ღმერთმან
მამათა თქუჱნთამან, ღმერთმან აბრაამისმან, ღმერთმან ისაკისმან,

ა დმერთმან იაკობისმან: მომავლინა მე თქუჷნდა: ესე არს სახელი
ემი საუკუნოჲ, ჲ საჴსენებელი ჩემი თესლითი თესლადმდე ✿ მი- ივ
ჲ უკუჷ ჲ შეკრიბენ მოხუცებულნი ძეთა ისრაჱლისთანი, ჲ არ-
უ მათ; უფალი ღმერთი მამათა ჩუჷნთა მეჩუჷნა მე ღმერდი აბ-
აამისი ჲ ღმერთი ისაკისი, ჲ ღმერთი იაკობისი, ჲ მრქუა მე;
ოხედით მოგჴსენო თქუჷნ, ჲ რაოდენი შეგემთხჳა თქუჷნ ეგჳპ-
ტეს ✿ ვთქუ გამოუგანება თქუჷნი ბოროტის უოფისაგან მეგჳპ- იზ
ტელთასა, ჲ შეუგანებად ქუჷჴუანასა მას ქანაანელთასა, ჲ ქეტელთასა,
მორეველთასა, ფერეზელთასა, ჲ გერგესეველთასა, ჲ ეველთასა ჲ
ებოსელთასა, ქუჷჴუანასა გამომადინებელსა სძისა ჲ თაფლისასა ✿
ჴ ისძინონ ჴძისა შენისა ჲ შეჴჯდე შენ ჲ მოხუცებულნი ისრაელი- იჩ
ანი ფარაოსა მეფისა მეგჳპტელთასა: ჲ არქუ მას [1] უფალი ღმერ-
ი ებრაელთა მიწუსს ჩუჷნ: განვიდეთ გზასა სამისა დღისასა უდა-
ნოდ, რათა ვმსახუროთ უფალსა ღმერთსა ჩუჷნსა ✿ ხოლო მე ვი- ით
ჴი, რამეთუ არა განვიტეუნეს თქუჷნ გამოსლვად ფარაო მეფემან
მეგჳპტელთამან, არა თუ ჴელითა მტკიცითა ✿ განვუო ჴელი ჩემი ჲ კ
ჴაჴსცე მეგჳპტელნი ყოვლითა საკჳრველებითა ჩემითა რაოდენი ვყო
მათ შორის: ჲ ამისა შემდგომად განვიტეუნეს თქუჷნ ✿ ჲ [2] მოვს- კა
ჴე მადლი ერსა ჩემსა, წინაშე მეგჳპტელთა: რაჟამს გამოხჳდოდეთ,
რა გამოხჳდეთ ცარიელნი ✿ არამედ ითხოვდენ დედანი მეზობელთა კბ
ჴ მეგობრისაგან თჳსისა: ჭურჭელთა ვეცხლისა ჲ ოქროჲსათა, ჲ
ამოსელთა ჲ შემოსდეთ, მეთა ჲ ასულთა თქუჷნთა, ჲ გამოსტუჷნ-
ეთ მეგჳპტელნი.

თ ა ვ ი დ.

მიუგო მოსე, ჲ ჰრქუა: უკეთუ არა ჰრწმენეს ჩემი, ჲ არცა ის- ა
ინოს ჴმისა ჩემისა, რამეთუ მრქუან მე ვითარმედ არა გეჩუჷნა შენ
ეშრთი, რაჲ ვრქუა მათ ✿ ჰრქუა მას უფალმან, რაჲ არს ეგე კე- ბ
ეთა შენთა, ხოლო მან თქუა კუჷრთხი ✿ ჰრქუა მას უფალმან გ
იაგდე ეგე ქუჷჴუანასა. ხოლო მან დააგდო იგი ქუჷჴუანასა ჴედა, ჲ
ქმნა გუჷჴლ, ჲ იგლტოდა მოსე გუჷჴლისა მისგან ✿ ჰრქუა უფალ- დ

მან მოსეს, მიჰყავ კელი შენი, ⁂ უჰყარ ბოლო, მიჰყო კელი მისი,
ე ⁂ უჰყრა ბოლოჲ: ⁂ იქმნა იგი კუპრთს კელსა მისსა ✿ ჰრქუა უფა-
ლმან მოსეს, რათა ჰრწმნეს შენი, რამეთუ გეჩუენნა შენ; უფალო
ღმერთი მამათა შენთა: ღმერთი აბრაამისი, ღმერთი ისაკისი, ⁂ ღმე-
ვ რთი იაკობისი ✿ მერმე ჰრქუა მას უფალმან, შთაჰყავ კელი შენი წი-
აღთა შენთა, ხოლო მან შთაყო კელი მისი წიაღსა თჳსსა, ⁂ ჰრქუა
გამოიღე კელი შენი, ⁂ გამოიღო, ⁂ იყო კელი მისი სპეტაკ, ვითა-
ზ რცა თოვლი ✿ ⁂ მერმე კუალად ჰრქუა, შეყავ კელი შენი წიაღსადვე
შენდა: ⁂ შეყო კელი მისი წიაღსადვე მისა, ⁂ გამოიღო წიაღით, ⁂
ჱ კჳალად მოეგო ფერსავე კორცთა მისთასა ✿ უკეთუ არა ჰრწმენეს
შენი, ⁂ არცა ისმინონ კმა სასწაულისა მის პირველისა, მაშინ ჰრწმე-
თ ნეს კმა სასწაულისა მის მეორისა ✿ ⁂ იოს უკეთუ არა ჰრწმენეს
შენი ორთა ამათ სასწაულთა, არცა ისმინონ კმა შენი; მოიღო წყლი-
სა მისგან მდინარისა, ⁂ დასთხიო კმელსა ზედა, ქუჱყანასა, ⁂ იქმ-
ნეს წყალი იგი რომელი მოიღო მდინარისა მისგან, სისხლი ქუჱყ-
ი ანასა ზედა ✿ ჰრქუა მოსე უფალსა: ევედრები უფალო: ვერ შემძ-
ლებელ ვარ ძუღანითგან ⁂ ძუღანდელისა დღისა წინათგანვე არცა
ვინათგან იწუე სიტყუად მსახურისა შენისა რამეთუ, კმაჲ წულილ ⁂
ია ენა მძიმე ვარ მე ✿ ჰრქუა უფალმან მოსეს, [1] ვინ მოსცა პირი კა-
ცსა, ანუ ვინ შექმნა უტყჳი ⁂ ურჯ, მხედველი ⁂ ბრმაჲ: ანუ არა
იბ მე უფალმან ღმერთმან ✿ ხოლო აწ შენ მიგუალე, ⁂ [2] მე ადგაღო
იგ პირი შენი ⁂ გასწაო შენ რასა იგი იტყოდე ✿ ⁂ თქუა მოსე,
ევედრები შენ უფალო, გამო ვინ ირჩიე შემძლებელი სხუა რომე-
იდ ლი მიაგალინო ✿ ⁂ განრისხნა უფალი გულისწყრომით მოსეს ზედა,
⁂ თქუა: ანუ არა ეგერა არს არონ ლევიტელი ძმა შენი, ვიცი რა-
მეთუ სიტყუჲთ გეტყოდის შენ ⁂ აჰა ეგერა იგი, გამოგეგებოდეს შე-
მთხუევად შენდა, ⁂ გიხილოს შენ, ⁂ განიხაროს გულსა თჳსსა ✿
იე ⁂ [3] უთხრნე მას, სიტყუანი ესე ⁂ მისცნე სიტყუანი ჩემნი პირსა მი-
სსა: ⁂ მე ადგაღო პირი შენი, ⁂ პირი მისი, ⁂ გასწაო თქუჱნ რაჲ

შენ ეყო მას ღუთისა მიერ ✿ და კუშჴრთხი ეგე რომელი გარდაიქცა გუშჴ- იზ
ლად, მიიდო კელითა შენითა, რათა მით ჰყოფდე სასწაულებ-
სა ✿ წარმოვიდა მოსე, და მიიქცა იოთორისა სიმამრისა თჳსისა, იჱ
და ჰრქუა მას: წარვიდე მე და მივიქცე მე მძათა ჩემთა, რომელნი
არიან ეგჳპტეს შინა, და ვიხილნე იგინი ცოცხალ-ღა თუ არიან: და
ჰრქუა იოთორ მოსეს: გუშალე ვიდოდე ცოცხლებით ✿ შემდგომად ით
დღეთა მრავალთა, მოკუდა მეფე იგი ეგჳპტისა, ჰრქუა უფალმან მო-
სეს, მადიამს შინა: აღდეგ და მიჳედ შენ ეგჳპტედ, რამეთუ მოსწუდეს
ყოველნი რომელნი ეძიებდეს სულსა შენსა ✿ წარიუვანა მოსე ცოლი კ
თჳსი და ყრმანი მისნი, და აღსხნა იგინი კარაუულებსა, და მოიქცა
ეგჳპტედ: და მოიღო კუშჴრთხი იგი ღუთისა მიერი კელითა მისითა ✿
ჰრქუა უფალმან მოსეს: მირახჳდე შენ და მიიქცე ეგჳპტედ, იხილე კა
და ჰქმენ ყოველი ნიშები რომელი იგი მიგეც კელსა შენსა, და ჰქმნე
იგინი წინაშე ფარაოსსა: ხოლო მე განვაფიცხო გული მისი, და არა
გამოუტეოს ერი ჩემი ✿ შენ არქუ ფარაოს, ამას იტყჳს უფალი ღმე- კბ
რთი ებრაელთა; მე ჩემი ჰირმშო ისრაილი ✿ გარქუ შენ: გამოუ- კგ
ტეე ერი ჩემი, რათა მსახურებდენ მე, უკეთუ არა ინებო გამოტეე-
ბად, იხილე მე მოვჰკლა მე შენი ჰირმშო ✿ და იუო გზასა ზედა სავა- კდ
ნესა მას, შეემთხვია მას ანგელოზი უფლისა, დაეცულვა მოკლვა მი-
სი ✿ და მოიღო სეფორა ქარსრი, და წინა დასცჳთა, წინა დუცჳეთე- კე
ლობა მისა თჳსისა, და შეურდა ფერჳთა მისთა, და თქუა დადეგინ
სისხლი წინა დაცუშჴთისა მისა ჩემისა ✿ და წარვიდა მისგან ანგე- კვ
ლოზი იგი, რამეთუ თქუა, დადეგინ სისხლი წინა დაცუშჴთისა ერძი-
სა ჩემისა ✿ ჰრქუა უფალმან ჰარონს, განვედ შენ და მიეგებოდე მო- კზ
სეს უდაბნოდ, და განვიდა და შეემთხჳა მას, მთასა მას ღუთისასა, და
ამბორს უყუეს ურთიერთას ✿ და უთხრა მოსე არონს ყოველნი იგი კთ
სიტყუანი უფლისანი, რომლისათჳს იგი მოავლინა, და ყოველნივე სას- ლ
წაულნი რომელნი ამცნო მას ✿ მოვიდეს მოსე და ჰარონ და შე- ლა
კრიბნეს ყოველნი მოხუცებულნი მეთა ისრაილისათანი ✿ და ეტყო-
და მათ ჰარონ, ყოველთაჳე სიტყუათა რომელთა ეტყოდა დმერთი
მოსეს, და ქმნა სასწაულნი იგი წინაშე ერისა მის ✿ და ჰრწმენა ერ- ლბ

სა მას, ⁂ განიხარეს, რამეთუ მოხედნა უფალმან ერსა თჳსსა მეო
ისრაელისათა, რამეთუ იხილა ჭირი იგი მათი, ⁂ მოდრკა ერი
თაყუანისცეს უფალსა:

თავი ე.

ა ⁂ და ამისა შემდგომად, შევიდეს მოსე ⁂ არონ, ფარაოსა, ⁂
ჰრქუჱს მას: ამას იტყჳს უფალი ღმერთი ისრაელისა, გამოჳლი-
ბ ნე ერი ჩემი, რათა მსახურებდენ მე უდაბნოსა ზედა ✿
თქუა ფარაო: ვინ არს, რომლისა ვისმინო კმისა მისისა, ⁂ განუ-
ტჳენე მენი ისრაელისანი, მე არა ვიცი უფალი იგი, ⁂ არა განუ-
გ ტეო მე ისრაელი ✿ ⁂ [1] ჰრქუჱს მას, ღმერთი ებრაელთა მიწჳსს
ჩუჱნ, განვიდეთ გზასა სამისა დღისასა უდაბნოდ, რათა მსხუჱრ-
ჰლი შევსწიროთ უფლისა ღუთისა ჩუჱნისა, ნუ უკუჱნ შემემთხჳ
დ ჩუჱნ სიკუდილი გინა მახჳლი ✿ ჰრქუა მათ მეფემან მან ეგჳპტე
თმან: რაჲსათჳს თქუჱნ მოსე ⁂ ჰჰარონ გარდააქცევთ ერსა საქმი-
ე საგან მათისა, წარვედით კაცად კაცადი თქუჱნი საქმესა თჳსსა ✿ ⁂
ვ თქუა ფარაო: აჰა ესერა აწ ერი ესე ქუჱჳანისა, განმრავლებულარს
⁂ არა შეუნდოთ მათ საქმისა მისგან ✿ ⁂ უბრძანა ფარაო მას დღესა
ზ შინა საქმისა მაწუეველთა მათ ⁂ ერისა, მწიგნობართა, ⁂ ჰრქუა ✿
ჱ ნულარა შესძინებთ ცემად ბზესა ალიზისა საქმარად, ვითარცა გუშინ
⁂ მუნით: იგინი წარვიდედ ⁂ შეკრიბედ თავისა თჳსისა ბზე ✿ ⁂
ბრძანებული იგი ალიზი რომელსა იქმან, დღითი დღე, ივიეე დას-
დეგით მათ, ნუმცა რაჲს დააკლებენ, რამეთუ სცალს ⁂ ღალადებენ
მისთჳს ⁂ იტყჳნ, განვიდეთ ⁂ შევსწიროთ უფლისა ღუთისა ჩუჱნი-
თ სა მსხუჱრჰლი ✿ ⁂ დაუმძიმდინ საქმე კაცთა მათ, ⁂ ზრუნვიდენ
ი მას, ⁂ ნუ ზრუნვედ, სიტეუასა ცუდსა ✿ ასწრაფებდენ მათ საქმის
მაწუეველნი იგი ერისანი ⁂ მწიგნობარნი, ⁂ ეტყოდეს ერსა, ამა-
ია იტყჳს ფარაო არღარა გცემ თქუჱნ ბზესა ✿ თქუჱნ წარვედით ⁂
შეკრიბეთ თავისა თქუჱნისა ბზე, სადაცა ჰოოთ ⁂ არღარა დააკ-
იბ ლოთ, თქუჱნ დაწესებულსა მას არცადა ერთ ✿ ⁂ განიბნია ერი

ჰისა მაწვევენი ასწრაფებდეს მათ, ჲ ეტუოდეს, აღასრულეთ საქმე
ქუჱნი დაწესებული დღითი დღედ, ვითარცა იგი რაჟამს ბზე გეცხე-
ადა თქუჱნ ✿ ჲ იტანჯნეს მწიგნობარნი იგი ნათესავისა მის ძეთა იდ
სრაელისათანი, რომელნი იგი დაედგინნეს მათ ზედა მდგომელთა
ით ფარაოსთა, ჲ ეტუოდეს, რაჲსათჳს არა აღასრულეთ ალიზისა სა-
ჱ თქუჱნი დაწესებული, დღეს, ვითარცა გუშინ ჲ ძუღან ✿ შეგიდეს იე
ჩიგნობარნი იგი ძეთა ისრაელისათანი: ღაღადებდეს წინაშე ფა-
აოსა ჲ იტუოდეს, რაჲსათჳს ესრეთ უყოჳ მონათა შენთა ✿ ბზესა ივ
რა გუცემენ მონათა შენთა, ჲ ალიზსა მასვე გჳეტჳჯან საქმედ, ჲ აჰა
ჴერა მონანი შენნი ტანჯულ არიან, ავნებრჱ ეგერა მონათა შენ-
ა ✿ ჰრქუა მათ ფარაო: ცცალთ, ჲ მოცალე ხართ: ამისთჳს იტუჯთ, იზ
არგიდეთ ჲ ვმსახუროთ ღმერთსა ჩუჱნსა ✿ აწ წარვედით ჲ იქმო- იჱ
ეთ, ხოლო ბზე არა გეცეს თქუჱნ, ჲ დაწესებული იგი ალიზი მო-
ჯეთ ✿ ვითარცა იხილნეს თავნი თჳსნი მწიგნობართა მათ ძეთა ის- ით
აელისთა, რამეთუ ბოროტსა შინა არიან, ვითარ იგი ეტუოდეს,
ითარმედ არა დააკლოთ თქუჱნ ალიზი განწესებულსა მას ძღეგჳა-
სა ✿ შეეძთხჳნეს მათ მოსე ჲ არონ რამეთუ მოვიდოდეს შემთ- კ
ვევაჲ მათდა ✿ გამო ოდენ ვიდოდეს რა იგინი ფარაოსგან, ჰრქუჱნს კა
ით, იხილენ ღმერთმან დასაჯენ თქუჱნი რამეთუ სძაგელ ჰქმნეთ,
ულნელება ჩუჱნი წინაშე ფარაოსა, ჲ წინაშე მსახურთა მისთა,
ცემად მახჳლი კელთა მისთა, ჲ მოკლვად ჩუჱნდა ✿ მოიქცა მოსე კბ
ფლისა, ჲ ჰრქუა: გეყოდრები უფალო, რაჲსათჳს განაბოროტე
რი ესე, ჲ რაჲსა მომაგლინე მე ✿ ჲ ვინაჲდგან შეველ მე ფარაოსსა, კგ
იტუშად სახელითა შენითა, ბოროტსა უყოფს ერსა მას: ჲ არა
კსენ ერი შენი:

თავი ვ.

ჰრქუა უფალმან მოსეს, აწ იხილო რა იგი უყო მე ფარაოს, ა
ამეთუ კელითა მტკიცითა, გაძოაგლინნეს იგინი, ჲ მკლავითა მაღ-
ითა გაძოასხნეს იგინი, ქუჱყანით მათით ✿ ეტუოდა ღმერთი მო- ბ
ეს ჲ ჰრქუა, მე ვარ უფალი, რომელი გეჩუჱნე აბრაამს, ჲ ისაკს, ჲ გ

ლ ვაუწყე მათ ✿ ლ დავამტკიცე აღთქმა ჩემი მათ თანა მიცემად მათ
ქუჱყანა იგი ქანაანისა, ქუჱყანასა მას რომელსა მწირობდეს, რო-
ე მელსა იყოფოდეს მას ზედა ✿ ლ მესმნეს სულთქმანი იგი ძეთა,
ისრაელისათანი, რომლითა ეგჳპტელნი იგი ლ იმონებენ მათ, ლ
ვ მოვიხსენე აღთქმა იგი ჩემი ✿ წარვედ ეტყოდე ძეთა ისრაელი-
სათა, ლ არქუ: მე ვარ უფალი, ლ გამოგიუჳანნე თქუჱნ მძლავრე-
ბისაგან ეგჳპტელთასა: ლ გიჳსნნე თქუჱნ კირთებისაგან მათისა, ლ
ზ განგარინნე თქუჱნ მკლავითა მაღლითა, ლ სასჯელითა დიდითა ✿ ლ
მოგიუჳანნე თქუჱნ ერად ჩემდა: ლ ვიყო მე თქუჱნდა ღმერთ, ლ
სცანთ, რამეთუ მე ვარ უფალი ღმერთი თქუჱნი, რომელმან გამო-
გიუჳანნე თქუჱნ ქუჱყანით ეგჳპტით, მძლავრებისაგან მეგჳპტელ-
ჱ თასა ✿ ლ შეგიუჳანნე თქუჱნ ქუჱყანასა მას, რომელსა ·განჳირთხ
კელი ჩემი, მიცემად იგი აბრაამს, ლ ისაკს, ლ იაკობს, ლ მიცე ი იგი
თ თქუჱნ, ნაწილად, მე უფალმან ✿ ეტყოდა ესრეთ მოსე ძეთა ისრა-
ელისათა: ლ არა ისმინეს მოსესი, სულ-მოკლებისაგან ლ საქმეთა
ი მათგან ფიცხელთა ✿ ხოლო ჰრქუა უფალმან მოსეს, მეტყუჱლმან ✿
ია შეჳედ შენ ლ ეტყოდე ფარაოს მეფესა ეგჳპტისასა, რათა გამოავ-
იბ ლინნეს ძენი ისრაელისანი ქუჱყანით თჳსით ✿ იტყოდა მოსე წი-
ნაშე უფლისა, ლ თქუა: აჰა ესერა ძეთა ისრაელისათა არა ისმინეს
ჩემი, ლ ვითარ ისმინოს ჩემი ფარაო, რამეთუ უტუე ვარ სიტყჳთა ✿
იე ეტყოდა უფალი მოსეს ლ არონს, ლ ჰრქუა მიჳედით ლ არქუთ,
ფარაოს მეფესა ეგჳპტისასა, რათა გამოუტევნეს ძენი ისრაელისა-
იდ ნი ქუჱყანით ეგჳპტით ✿ ლ ესე არიან სახელნი მთავართა, მამულ-
იე თა მათთანი, [1] ძენი რუბენისნი, პირმშო ისრაელისანი, ენუქ ლ ფა-
ლუს, ასრონ, ლ ქარმი, ესე არიან ნათესავნი რუბენისნი ✿ ლ [2]
ძენი სჳმეონისნი: იესემულ, ლ იამინ, ლ იოდ, ლ იაქინ, ლ საარ,
ლ საულ, რომელი ესვა, ძღჳს კიდელისგან: ესე არიან ტომნი მე-
იჳ თა სჳმეონისთანი ✿ ლ [3] ესე სახელები არს მეთა მათ ლევისთა, ნა-
თესავისა ებრ მათისა, ყეთსონ, კაათ, მერარი, ლ წელნი ცხოვრე-

[1]) ა მოსე მჳ. დ მოსე კჱ ა ნჱშტ კ.—[2]) ა ნჱშტ დ.— [3]) ა ნჱშტ კ კჱ დ

ისა ლევისნი ას ოცდა ათჳრეტ ✿ ესე არიან [1] მენი გეთსონისნი, იზ
ჲობენი, ⁂ სემეი, სახლისა მამულისა მათისანი ✿ ⁂ მენი კაათის- იწ
ი, ამრამ, ⁂ ისარ, ქებრონ, ⁂ ოზიელ, ⁂ წელნი ცხოვრებისა კა-
თისნი, ას ოცდა ათ სამ წელ ✿ ⁂ მენი მერარისნი, მოოლი, ით
ომუსი, ესე სახლისა მამულთა, ლევისნი, ნათესავად ნათესავა-
ი მათი ✿ ⁂ [2] მოიუშანა ამრამ, იოქაბედ, ასული მამის მმისა თჳსისა კ
ოლად, ⁂ უშუნა მას ჰარონ ⁂ მოსე, ⁂ მარიამ დაჲ მათი; ხოლო
ელნი ცხოვრებისა ამრამისნი, ას ოცდა ათ შჳდ წელ ✿ ⁂ მენი კა
სარისნი, კორე, ⁂ ნაფეგ, ⁂ ზეხრი ✿ ⁂ მენი ოზიელისნი, მისა- კბ
ლ, ელისაფან, ⁂ სეგრი ✿ ⁂ მოიუშანა ჰარონ ელისაბედ ასუ- კგ
ჲი ამინადარისი, დაჲ ნაასონისი, თჳსად ცოლად, ⁂ უშუნა
ას [3] ნადაბ, ⁂ აბიუდ, ⁂ ელიაზარ, ⁂ იოთარარმ ✿ ⁂ მენი კდ
ორესნი, ასირ, იელკან, ⁂ აბიასარ, ესე შობანი კორესნი ✿ ელიაზარ კე
ჲმან არონისმან, მოიუშანა ასულთაგან ფუტიელისთა თჳსად ცო-
ლად: ⁂ უშუა მას ფინეზ: ესე მთავარნი ტომთა ლევიტელთანი,
სჯაჲსად შობისა მათისა ✿ ესე არიან მოსე ⁂ ჰარონ, რომელთა კვ
გი ჰრქუა ღმერთმან გამოუშანება ძეთა ისრაელისათა, ქუჱყა-
ით ეგჳპტით, ძალითურთ მათით ✿ ესენი არიან რომელნი ეტყო- კზ
ეს, ფარაოს მეფეს ეგჳპტისასა, ⁂ გამოიუჳანნეს მენი ისრაელი-
ანი ეგჳპტით: ესე არიან მოსე ⁂ ჰარონ ✿ დღესა მას რომელსა კჱ
ტყოდა უფალი მოსეს, ქუჱყანასა ეგჳპტისასა ✿ ⁂ ჰრქუა მოსეს, კთ
ე ჱ უფალი; ეტყოდე ფარაოს მეფესა ეგჳპტისასა, რაოდენი მე
რქუა შენ ✿ ⁂ თქუა მოსე წინაშე უფლისა, აჰა ესერა მე კმაჲ ლ
წულილ ვარ ⁂ ვითარ ისმინოს ჩემი ფარაო.

თავი ზ

ეტყოდა უფალი მოსეს, ⁂ ჰრქუა: აჰა ეგერა მიგეც შენ ა
ღმრთად ფარაოს, ⁂ არონ ძმა შენი იყოს შენდა წინასწარმეტყუჱლ ✿
ოლო შენ ეტყოდე მას ყოველივე რაოდენსა გაძცნებდე შენ, ⁂ ბ
რონ ძმა შენი ეტყოდის ფარაოს, რათა გამოავლინეს მენი ისრა-

[1] ⁂ მოსე გ ა ნუშტ ვ. — [2] ზეით ბ ⁂ მოსე კვ ა ნუშტ გ კვ.— [3] ⁂

გ ელისანი ქუჱყანით თჳსით ✿ ხოლო მე განვაფიცხო გული ფარა-
ო, ჲ განვაძრავლნე სასწაულნი ჩემნი ჲ ნიშნი ქუჱყანასა მას
დ ეგჳპტისასა ✿ ჲ არა ისმინოს თქუჱნი ფარაო, ჲ მივუო კელი ხე-
მი, ეგჳპტეს ზედა ჲ გამოვიუანო ძალითა ჩემითა ერი ჩემი ძენ-
ე ისრაელისანი ქუჱყანით ეგჳპტით შურისგებითა დიდითა ✿ ჲ ცნან
ოველთა მეგჳპტელთა, რაჲთუ მე ვარ უფალი, რომელმან მივუყე
კელი ჩემი ეგჳპტესა ზედა, ჲ გამოჳუანნე ძენი ისრაელისანი შო-
ვ რის მათსა ✿ ჲ ეუჱს მოსე ჲ აჰრონ ეგრე ვითარცა ამცნო მათ
ზ უფალმან, ეგრეცა ეუჱს ✿ მოსე იყო ოთხმეოცის წლის ხოლო
აჰრონ მმა მისი ოთხმეოცდა სამისა წლისა რაჟამს იგი ეტყოდეს ფა-
ჱ,თ რაოს ✿ ჲ ეტყოდა უფალი მოსეს ჲ აჰრონს ჲ ჰრქუა ✿ [1] უკეთუ
ვეტყოდის თქუჱნ ფარაო, ჲ ჰრქუას: ეავთ სასწაული. ანუ ნიში, ჲ
ჰრქუ აჰრონს მმასა შენსა; მიიღე კუჱრთხი ეგე, ჲ მიაგდე ქუჱყანა-
ი სა წინაშე ფარაოსსა, ჲ მსახურთა მისთა: ჲ იქმნეს ვეშაპ ✿ ჲ შე-
ჳიდეს მოსე ჲ აჰრონ წინაშე ფარაოსსა ჲ მსახურთა მისთა, ჲ ეუჱს
ეგრე, ვითარცა უბრძანა მათ უფალმან, ჲ მიაგდო აჰრონ კუჱრთხი
წინაშე ფარაოსსა, ჲ წინაშე მსახურთა მისთა, ჲ იქმნა იგი ვეშაპ ✿
ია მოუწოდა ფარაო, ბრძენთა მათ მეგჳპტელთა, ჲ გრძნეულთა, [2] ჲ
იბ ეუჱს გრძნეულთა მათ ეგჳპტისთა ბრძანებითა მათითა ეგრეთვე ✿ ჲ
მიაგდო კაცად კაცადმან კუჱრთხი თჳსი, ჲ იქმნეს, ვეშაპნი. ჲ შთან-
იგ თქნა კუჱრთხთმან მან აჰრონისმან, კუჱრთხეთაი იგი მათი ✿ ჲ განიმ-
ტკიცა გული თჳსი ფარაო: ჲ არა ისმინა მათი, ვითარცა იგი ეტ-
იდ ყოდა მათ უფალი ✿ ჰრქუა უფალმან მოსეს, დამძიმებულ არს გუ-
იე ლი ფარაონი, არა ვაჰოვლინებად ერისა ჩემისა ✿ მივედ ფარაონსა
ხვალე, ჲ აჰა ეგერა იგი გამოვალს მდინარესა მას წუალთასა, ჲ
შეემთხჳ მას მდინარისა კიდესა მას: ჲ კუჱრთხი ეგე რომელი გარ-
იჳ დაიქცა ეუჱლად მიიღე კელითა შენითა ✿ ჲ არქუ მას: უფალმან
ღმერთმან ებრაელთამან მომავლინა მე შენდა, ჲ თქუა: გამოავლინე
ერი ჩემი, რათა მსახურებდენ მე უდაბნოსა ზედა: ჲ აჰა ეგერა არა
იზ ისმინე აქამომდე ✿ ამას იტყჳს უფალი, ამით სცნა რამეთუ მე არ

შვალი, აჰა ესერა მე ვსცე კუშრათხითა ამით რომელ არს კელსა
მსა წუალსა ამას მდინარისასა, ⁋ გარდიქცეს სისხლად ✿ ⁋ თევზნი იწ
მდინარისანი, მოსწუდენ, ⁋ დაუროლდეს მდინარე იგი ⁋ ვერ
ოს ეგჳპტელთა მათ სუმად წუალი მდინარისა მისგან ✿ ჰრქუა ით
ლმან მოსეს: არქუ [1] არონს, ძმასა შენსა, მოიღე კუშრათხი ეგე
ენი ⁋ განირთხ კელი შენი წუალთა ზედა ეგჳპტისათა, ⁋ მდინა-
ეთა ზედა მათთა, ⁋ გამოსადინელთა წუალთა მათთასა, ⁋ ტბათა
ედა მათთა ⁋ ყოველსა ზედა შესაკრებელსა წუალთასა ⁋ იუშენ
ისხლ: ⁋ იეოს სისხლი ყოველსა მას ქუშყანასა ეგჳპტისასა, ხეთა
ქუათა ✿ ⁋ უშრს მოსე ⁋ არონ ეგრე, ვითარცა უბრძანა მათ კ
ფალმან [2] ⁋ განიჰერა არონ კუშრათხი იგი მისი, დასცა წუალსა
ს მდინარისასა, წინაშე ფარაოსა, ⁋ მსახურთა მისთა ✿ ⁋ [3] გარ- კა
იქცეს ყოველნი წუალნი მდინარისანი სისხლად ⁋ ⁋ თევზნი იგი კბ
ქინარისნი მოსწუდეს: ⁋ დაუროლდა მდინარე იგი, ⁋ ვერ ეძლო
სჳპტელთა წუალი მდინარისა მის სუმად: ⁋ იეო სისხლი ყოველსა
უშყანასა ეგჳპტისასა ✿ [4] ⁋ უშრს გრძნეულთაცა მათ ეგჳპტისა- კბ
ა გრძნებითა მათითა ეგრეთჳე, ⁋ განიფიცხა გული თჳსი ფარაო,
არა გამოაჳლინა ერი იგი ვითარცა ჰრქუა მათ უფალმან ✿ მიი- კდ
ჳა ფარაო, ⁋ შეიდა სახედ თჳსსა; ⁋ არა დაიმდაბლა გონება თჳ-
ი არცა ამას ზედა ✿ თხარეს ყოველთა ეგჳპტელთა გარემოს მდი- კე
არესა მას, რათამცა სუშრს წუალი, ⁋ ვერ ეძლო სუმად წუალი მდი-
არისა მისაგან ✿ ⁋ აღესრულნეს შჳდნი დღენი შემდგომად გუშრძი- კვ
ა მდინარისა მის უფლისა მიერ.

თავი ც.

ჰრქუა უფალმან მოსეს: შეჳედ ფარაოსა, ⁋ არქუ მას: ამას იტ- ა
ჳს უფალი; გამოუტეე ერი ჩემი რათა მსახურებდენ მე ✿ უკეთუ ბ
რა ინებო გამოტეებად, აჰა ეგერა ვგუშემნე ყოველნი სასღუარნი შენ-
ი მუშარითა ✿ ⁋ გამოსცეს მდინარემან მუშარი: ⁋ აღმოჰხდეს გ
აუნჯეთა შენთა, ⁋ შეიდეს სასლთა შენთა, სასუწნებელთა შენთა
ა ცხედართა შენთა; ⁋ სისხლითა მსხურთა შენთასა ⁋ ერისა შენ-

სასა, საჰურეთა შენთა ✠ თორნეთა შენთა ✠ შენ ზედა ✠ მსახურ-
თა შენთა ზედა, ✠ ერისა შენისა ზედა აღმოჰხდეს მეუარი ✠ [1]
ჰრქუა უფალმან მოსეს: არქუ აროონს მძასა შენსა განირთხ კელითა
შენითა, კუსრთხი ეგე, მდინარესა მაგას ზედა, ✠ ტბასა ✠ კევნებსა
✠ მწუურნებსა, ✠ აღმოიუანე მეუარი ✠ ✠ [2] განირთჳა აროონ
კელი თჳსი წუალთა მათ ზედა ეგჳპტისათა, ✠ აღმოიუანა მეუარი:
✠ აღმოჰხდა მეუარი იგი ✠ დაფარა ქუსნაჲ ეგჳპტისა ✠ [3] ეუსნს
ეერეთ გრძნეულთა მათ, ეგჳპტელთა, გრძნებითა მათითა, ✠ აღმოი-
უანნეს მეუარი ქუსნაჲსა ზედა ეგჳპტისასა ✠ მოუწოდა ფარაო
მოსეს ✠ აროონს, ✠ ჰრქუა მათ: ილოცეთ ჩემთჳს უფლისა მიმართ,
✠ აღიღეთ ჩემგან მეუარი ესე, ✠ ერისგან ჩემისა, ✠ განუტეო ერი
ეგე ✠ მსახურონ უფალსა ✠ ჰრქუა მოსე ფარაოს, განაჩინე ჩემდა-
მო ჟამი ოდეს ვილოცო შენთჳს, ✠ მსახურთა შენთათჳს, ✠ ერისა
შენისათჳს, რათა განჰქარდეს მეუარი შენგან, ✠ ერისა შენისაგან,
✠ სახლთა თქუსნთაგან, გარნა მდინარესა შინა ხოლო დაშთეს ✠
ხოლო მან ჰრქუა: ხუალე: ჰრქუა მას მოსე ვითარცა სთქუ რათა
უწუოდი შენ, რამეთუ არა ვინ არს სხუა უფლისა გარეშე ✠ ✠
მოისპოს მეუარი შენგან, სახლთაგან თქუსნთა, ✠ ეზოთა თქუსნთა
✠ მსახურთაგან შენთა, ✠ ერისაგან შენისა, გარნა მდინარეთა მხო-
ლო დაშთეს ✠ გამოვიდეს მოსე ✠ აროონ ფარაოსგან, ✠ ღაღადეო
მოსე უფლისა მიმართ: განჩინებისა მის დროსა, მეუარისა ვითარ-
ცა იგი თქუა ფარაო ✠ ✠ ეო ეგრე უფალმან ვითარცა თქუა მოსე,
✠ მოსწუდა მეუარი სახლებისგან, ✠ ეზოთგან ✠ ყოველისა ✠ ✠ შე-
კრიბეს ზჯნად ზჯნად ✠ ეროდა ქუსნაჲ ✠ ვითარცა იხილა ფარაო
რამეთუ ეცა მას ლხინება, განიფიცხა გული მისი, ✠ არა ისმინა
მათი, ვითარცა იგი ეტყოდა უფალი ✠ ჰრქუა უფალმან მოსეს: არ-
ქუ აროონს: განირთხ კელითა შენითა კუსრთხი ეგე, დაეც მიწასა ქუსნ-
აჲსასა ✠ ✠ იყოს მუმლი, კაცთა ზედა, ✠ ოთხფერხთა ✠ ყოველი-
სა ქუსნაჲსა, ეგჳპტისასა ✠ განირთხა უჰუსნ აროონ კელითა თჳსი-
თა კუსრთხი იგი, დასცა მიწასა ქუსნაჲსასა: ✠ იყო მუმლი კაც-

ია ზედა, დ ოთხფერხთა, ყოველსა ქუჱყანასა ეგჳპტისასა ✿ უუჱს ით
გრეგე გრძნეულთაცა მათ ეგჳპტისათა, რაოამცა გამოიუანეს მუმ-
ღი, დ ვერ შეუძლეს, დ იყო მუძლი კაცთა ზედა დ ოთხფერჳთა ✿
რქუჱს გრძნეულთა მათ ფარაოს, თითი ღუთისა არს ესე. განი- კ
კიცხა გული თჳსი ფარაო, დ არა ისმინა მათი, ვითარცა იჳი
ტყოდა უფალი ✿ ჰრქუა უფალმან მოსეს: ადიქსითუჱ განთიად: დ კა
ადეგ წინაშე ფარაოსი, რამეთუ იჳი გამოვალს მდინარესა მაგას
ჲ არქუ მას ამას იტყჳს უფალი გამოავლინე ერი ჩემი, რათა მსა-
ურებდენ მე უდაბნოსი ზედა ✿ უკეთუ არა ინებო გამოვლინებად კბ
რი ჩემი, რათა მსახურებდეს მე უდაბნოსი ზედა, აჰა ეგერა მე მო-
ავლინო შენ ზედა დ მსახურთა შენთა ზედა დ ერსა შენსა ზედა დ
ახლთა თქუჱნთა. მაღლის მწერი, დ ადიჳსნეს სახლნი ეგჳპტელ-
ნი მაღლის მწერითა დ ქუჱყანა რომელსა არიან მას ზედა ✿ დ კგ
იდიდო მე მას დღესა შინა ქუჱყანასა მას ცესაძისსა, რომელსა
ედა არს ერი ჩემი: მას ზედა არა იყოს ძაღლის მწერი, რათა
წეოდე, რამეთუ მე ვარ უფალი ღმერთი ყოველსა ქუჱყანასა ✿ დ კდ
სცე განჩინებაჲ შორის ერსა ჩემსა, დ შორის ერისა შენისა,
ვალისა დღე იყოს სასწაული ესე ქუჱყანასა ზედა ✿ დ ჰყო უფალ- კი
ან ეგრე. დ [1] მოაწია სიმრავლე იჳი ძაღლის მწერისა, სახლსა
ედა ფარაოსსა, დ სახლსა ზედა მსახურთა მისთასა, დ ყოველსა
ჳუჱყანასა ეგჳპტისასა: დ მოსრა ქუჱყანა ძაღლის მწერმან ✿
ოუწოდა ფარაო მოსეს დ აჰრონს, დ ჰრქუა: წარვედით დ მსახუ- კვ
ეთ ღმერთსა თქუჱნსა: ქუჱყანასა მაგასვე ზედა ✿ ჰრქუა მას მო- კზ
ე: ვერ შესაძლებელ არს ესე ყოფად, სასძაგელი ეგჳპტესა, შეგსწი-
ოთ უფლისა ღუთისა ჩუჱნისა, უკეთუ შეგსწიროთ სასძაგელი ეგჳპ-
ელისა წინაშე მისა ქუეა განჯტჳნეთ ✿ არამედ ვიცით სასისა ღმერ- კტ
ა სავალსა განვიდეთ უდაბნოდ, დ შეგსწიროთ უფალსა ღუთისა ჳ
ჳუჱნისა, [2] კითარცა იჳი მრქუა ჩუჱნ უფალმან ✿ დ იქუა ფარაო, კთ
ე განვიტევნე თქუჱნ, დ მსახურეთ უფალსა ღმერთსა თქუჱნისა უდა-
ნოსა: არამედ არა შორად განსწუაროეთ უდაბნოდ განსრულად. ილო-

ლ ცყთ ჩემთჳს უფლისა მიმართ ✿ ჰრქუა მოსე აჰა ესერა მე განვალ შენგან, ⁂ ვილოცოთ ღუთისაჲ მიმართ, ⁂ განვიდეს მაღლის მწერი შენგან ⁂ მსახურთაგან შენთა, ⁂ ერისაგან შენისა განთიადვ. ⁂ ნუღარა შეიმენებენ კუალად ფარაო ცთუნებად თავსა თჳსსა, ვითარმცა არა განუტეოვე ერი ესე მსხუერპლისა შეწირვად ღუთისაჲ ✿

ღიდ გამოვიდა მოსე ფარაოსგან, ⁂ ილოცა ღუთისაჲ მიმართ ✿ ⁂ უო ეგრე უფალმან ვითარცა თქუა მოსე, ⁂ მოსჴო მაღლის მწერი იგი ფარაოსგან ⁂ მსახურთაგან მისთა, ⁂ ერისაგან მისისა, ⁂ არა დაშთა არცა ერთი ✿ ⁂ დაიმძიმა გული თჳსი ფარაო ამასცა ჟამსა შინა, ⁂ არა ინება გამოვლინებაჲ ერისა მის.

თავი თ.

ა ჰრქუა უფალმან მოსეს შეველ ფარაოსა, ⁂ არქუ მას, ამას იტყჳს უფალი ღმერთი ებრაელთა: გამოავლინე ერი ჩემი რათა მსახურებდენ მე ✿ უკეთუ არა ინებო განტევებაჲ ერისა ჩემისა, არამედ

ბ მერმე კუალად იჴურობდეს მათ ✿ აჰა ესერა ჴელი უფლისა იყოს საცხოვართა მათთა ზედა, რომელ არს ველსა გარე, ცხენთა ზედა,

გ ⁂ კარაულთა ⁂ აქლემთა, ხროხათა, ⁂ ცხოვართა, სიუხჳლით დიდი

დ ფრიად ✿ ⁂ ვიდიდო მე მას ჟამსა შინა, შორის საცხოვართა მათ ეგჳპტისათა ⁂ შორის საცხოვართა მეთა ისრაელისთა, არა მოკუდეს საცხოვართაგან მეთა ისრაელისთა არცა ერთი ✿ ⁂ მოსცა ღმერთმან განჩინებაჲ ესე, ⁂ თქუა: ხვალე ყოს უფალმან სიტყუა ესე

ვ ქუჱყანასა ზედა ✿ ⁂ ყო უფალმან სიტყუა ესე განთიად ⁂ მოსწუჴდა ყოველი საცხოვარი ეგჳპტისა, ხოლო საცხოვართაგან მეთა ისრაელისათა, არა მოკუდა არცაღა ერთი ✿ იხილა ფარაო, რამეთუ სა-

ზ ცხოვართაგანი მეთა ისრაელისათა არა მოკუდა არცაღა ერთი, დაჲმიძდა გული ფარაონი, ⁂ არა განუტევა ერი იგი ✿ ეტყოდა უფალი მოსეს ⁂ აარონს, ⁂ ჰრქუა: მოიღეთ თქუჱნ სავსე ჴელითა თქუჱნითა ნაცარი საკმილისაგან, ⁂ აღაფქრენ ცაად წინაშე ფარაონსა, ⁂

თ წინაშე მსახურთა მისთა ✿ ⁂ იყავნ მტუჱრი ყოველსა ქუჱყანასა ეგჳპტისასა, ⁂ იყოს კაცთა ზედა ⁂ პირუტყუთა ოთხფერხთა ფაქი,

ესა ქუჱწყუანასა ეგჳპტისასა ✿ ჲ მიიღო მტუწყრი იგი საყმილისა ი
ინაშე ფარაოსა, ჲ აღაფქვრა მოსე ზეცად: ჲ იო ფაქლი მტკუწყ-
არი, გამოსსმით კაცთა ზედა ჲ ოთხფერჳთა ✿ ჲ ვერ ეძლო გრძნე- ია
ლთა მათ დადგომად წინაშე მ‹ო›სესა გუწყმისა მისგან ფაქლისა:
ამეთუ იო ფაქლი იგი, გრძნეულთაცა მათ ზედა ჲ უოველსა ქუწყ-
ანასა ეგჳპტისასა ✿ განაფიცხა უფალმან გული ფარაოსი, ჲ არა იბ
სმინა მათი, ვითარცა იგი ეტყოდა უფალი ✿ ჰრქუა უფალმან მო- იგ
ეს აღიმსთუწყ განთიად, ჲ დადეც შენ წინაშე ფარაოსა, ჲ არქუ:
ასს იტყჳს უფალი ღმერთი ებრაელთა, გამოავლინე ერი ჩემი რათა
ახურებდენ მე ✿ უკეთუ არა აწყვე ამას ჯამსა გამოვავლინნე უოველ- იდ
ნი შემთხვევანი შენნი გულსა შენსა, ჲ მსახურთა შენთასა, ჲ ერი-
ა შენისასა, რათა სცნა, რამეთუ არა ვინ არს სხუა ჩემსა გარეშე
ოველსა ქუწყუანასა ✿ რამეთუ აწ მივავლინო კელი ჩემი ჲ მოგსრა იე
ენ, ჲ ერი შენი, მოგსწუედო ჲ მოისპო შენ ქუწყუანით ✿ ჲ [1] ვიდრე ივ
ისთჳს დაგმარხე შენ რათა ვაჩუწნო შენ ზედა ძალი ჩემი; ჲ რა-
ა განითქვას სახელი ჩემი უოველსა ქუწყუანასა ✿ რამეთუ შენ იეუ- იზ
ებდა ერსა ჩემსა, არა გამოვლინებად მათდა ✿ ჰკა ეგერა ვაწუიმო იჱ
ჯამსა ოდეს ამას ხვალე სეტუვა დიდად ფრიად, რომელ ეგე ვითარი
ჳა უოფილ იოს ეგჳპტეს, ვინათგან დაებადა ვიდრე აქა დღედმდე ✿
ჳ ისწრაფე შეკრებად საცხოვარი შენი, რაოდენი რაჲ არს შენი ით
ელსა ზედა, უოველივე კაცი ჲ საცხოვარი, რაოდენი იხოს ველსა
ედა არა შეიდეს სახლსა, ჲ დაეცეს მას ზედა სეტუვა ჲ მოკუდეს
კი ✿ ჲ რომელსა იგი შეშინა სიტყჳსა მისთჳს უფლისა მსახუ- კ
თაგანთა ფარაოსთა, შეკრიბეს საცხოვარი მათი სახლებსა ✿ ხო- კა
ო რომელი იგი არა ერჩდა გონებითა თჳსითა სიტყვასა მას უფლი-
ესა, დაუტეა საცხოვარი ველსა გარე ✿ ჰრქუა უფალმან მოსეს კბ
ანირთხ კელი შენი ცად ჲ იოს სეტუვა უოველსა ქუწყუანასა ეგჳ-
ესა, კაცთა ზედა ჲ საცხოვარსა; ჲ უოველსა ზედა მწუანეულსა ქუწყ-
ანისასა ✿ ჲ [2] განირთხა მოსე კელი მისი ზეცად: ჲ უფალმან მო- კგ
ჯა ქუხილი ჲ სეტუვა; ჲ აღატუდებოდა ცეცხლი ქუწყუანასა ზედა,

კდ ⁂ აწყმა უფალმან სეტყვა ყოველსა ქუეყანასა ეგჳპტისასა ✿ იყო
სეტყვა, ⁂ ცეცხლი შემწუწლი სეტყვასა მას თანა, ხოლო სეტყვა იგი
დიდ იყო ფრიად: რომელი ყუე ვითარი არა ყოფილ იყო ქუეყანასა
კე ეგჳპტისასა; კინაჲცა იყო მას ზედა ნათესაჲი კაცთა ✿ ⁂ მოსრა
სეტყვამან მან ყოველსა ქუეყანასა ეგჳპტისასა, კაცითგან მიბერუ-
ტყეთამდე ⁂ ყოველივე ბწკენილი, რომელი იო ველსა ზედა, მოს-
კვ რა სეტყვამან ⁂ ყოველი ხე ველისა მოსრა სეტყვამან ✿ ხოლო
ქუეყანასა მას ესესმისა, რომელსა ზედა იუნეს მენი ისრაჱლისანი,
კზ არა იო სეტყვა იგი ✿ მოუწოდა ფარაო მოსეს ⁂ არონს, ⁂ ჰრქუა
მას, ვსცოდე აწ, უფალსა მიმართ, ⁂ მართალარს უფალი: ⁂ მე ⁂
კჱ ერი ჩემი უმეცრთა ✿ ილოცეთ უფალსა მიმართ, ჩემთჳს ⁂ დასცხ-
რენ სმანი ესე ღუთისანი, აძიერითგან ცეცხლი ესე ⁂ სეტყვა,
კთ ⁂ განგიტევნე თქუენ ⁂ არა ვინ შეგეძინოსთ ყოვნებად ✿ ჰრქუა მას
მოსე ვითარცა განვიდე ქალაქით, განვიბერნე კელნი ჩემნი ცად უფლე-
სა მიმართ, ⁂ კმანი ესე დასცხრენ, ⁂ სეტყვა ⁂ წყმა არღა იოს [1])
ლ რათა სცნა, რამეთუ უფალსა არს ქუეყანა ✿ ხოლო შენდა მსახურ-
ლა ნი შენნი, ვიცი რამეთუ არა კჳალად გეშინის უფლისა ✿ სელი
დაქრთილი იუნეს, რამეთუ ქრთილი წარმოდგომილ იო, ⁂ სელი
ლბ თესლოდა ✿ ხოლო იფქლი ⁂ ასლი არა იუნეს, რამეთუ მცხუნდ
ლგ იო ✿ გამოვიდა მოსე გარეშე ქალაქსა ფარაოჲსაჲსაგან, ⁂ განიბერნა
კელნი თჳსნი უფლისა მიმართ, ⁂ ქუხილი იგი დასცხრა, სეტყვა,
ლდ ⁂ წყმა, არღარა დასწუთა ქუეყანასა ზედა ✿ ვითარცა იხილა ფა-
რაო. რამეთუ დასცხრნეს ქუხილნი, სეტყვა, ⁂ წყმა, შეღაჭვებინა
ლუ ცოდუად, ⁂ დაიმძიმა გული თჳსი. ⁂ მსახურთა მისთა ✿ განფიცხნა
გული ფარაონი, ⁂ არა განუტევა ერი იგი ძენი ისრაჱლისანი ვი-
თარ იგი ეტყოდა უფალი მოსეს.

თავი ი.

ა ⁂ ეტყოდა უფალი მოსეს, ⁂ ჰრქუა: მიჱვედ შენ ფარაონსა, ხო-
ლო მე განვაფიცხო გული მისი, ⁂ მსახურთა მისთა, რათა შემდ-
ბ გომითი შემდგომად მოჲდენ სასწაულნი ესე მათ ზედა ✿ რათა მიუ-

იხრობდენ უურთა შჯლთა თქუჳნთასა ⁂ შჯლის შჯლთა თქუჳნთა-
ა: რაოდენ მოვიცხნე მე მეცჯპტელნი, ⁂ სასწაულნი ჩემნი, რო-
ელ გქმნნე მათ შორის: ⁂ სცანთ რამეთუ მე ვარ უფალი ✿ შევიდეს გ
ოსე ⁂ აროն წინაშე ფარაოსსა ⁂ ჰრქუჳს მას, ამას იტყჳს უფა-
ლი ღმერთი ებრაელთა: არა ვნებაჳს რათამცა შეიდიმე ჩემგან: გა-
ოუტევე ერი ჩემი, რათა მსახურებდენ მე ✿ უკეთუ არა ინებო გა- დ
ოვლინება ერისა ჩემისა, [1] აჰა ესერა მე მოვაჳლინო ამასვე ჟამსა
ვალე მაალი დიდ ძალი ფრიად, ეოველთა საზღვართა შენთა ✿ ⁂ ე
დაფაროს ბირი ქუჳნანისა, ⁂ ვერ უძლოო ხილვად ქუჳნანისა: ⁂
შეჯამოს ეოველი ნეშტი ქუჳნანისა, რომელი დაშთა, რომელი და-
ჩიშთა თქუჳნდა სეტყჳსაგან, ⁂ შეჯამოს ეოველი ხე მცენარე ქუჳნ-
ანასა ზედა ✿ ⁂ აღიჳსნენ სახლნი შენნი, ⁂ მსახურთა შენთანი, ⁂ ვ
ეოველი სახლი რაოდენი არს ქუჳნანასა ეცჯპტისასა, რომელი არა
სადა ეხილვოს მამათა შენთა, არცა უწინარესთა მამათა მათთა, ვი-
ნა დღითგან იუნეს ქუჳანასა ზედა ვიდრე დღედმდე, მოიქცა მოსე
⁂ გამოვიდა ფარაოსგან ✿ ჰრქუჳს მსახურთა ფარაოსთა ფარაოს ზ
ვიდრემდე იოს ესე ჩუჳნ ზედა ტანჯუდ, განუტევენ კაცნი ესე რა-
თა მსახურონ ღმერთსა ძათსა, ანუ არა უწუია რამეთუ წარწუძდა
ეცჯპტე ✿ მოიქცეს მოსე ⁂ აროն წინაშე ფარაოსა: ჰრქუა მათ ჳ
ფარაო: განვედით ⁂ მსახურეთ უფალსა ღმერთსა თქუჳნსა: ვინ ⁂
ვინ არიან, რომელნი განვლენ ✿ ჰრქუა მოსე ჯაბუკით ჩუჳნითურთ თ
⁂ მოხუცებულით განვიდეთ, ძეებითურთ ⁂ ასულებით, ცხოვარით
⁂ ცროხით ჩუჳნთანა, რამეთუ დღესასწაული არს უფლისა ღუთი
სა ჩუჳნისა ✿ ჰრქუა მათ ფარაო იყავნ ეგრეთ, უფალი თქუჳნ- ი
თანა: რამეთუ განგიტევნე თქუჳნ, ნუ უკუჳ ჯურჯულიცა თქუჳნი
განიღოთ: იხილეთ რამეთუ ბოროტი წინა გიცთ თქუჳნ ✿ ნუ ეგრე ია
არამედ განვიდედ მამანი, ⁂ მსახურონ უფალსა: რამეთუ ეძიებთვე
თქუჳნ მაგას, ⁂ გამოაჳსნეს იკინი ბირისაგან ფარაოსისა ✿ ჰრქუა იბ
უფალმან მოსეს: ეანირთს ჴელი შენი ქუჳნანასა ზედა ეცჯპტისასა:
⁂ აღმოკდეს მაალი ⁂ შეჯამოს მწვანეული ქუჳნანისა, ⁂ ეოველი

იგ ნაოფი ხეთა, რომელი დაუშთა სეტუვასა ✿ კ აღიბურა მოსე კუშრ-
თხი იგი ცად, კ უფალმან მოკადა ქარი სამხრით ქუშუანასა ზედა,
დღე ოველ მას დღესა შინა კ დამე ოველ: კ ვითარ განთენა,
იდ ქარმან ქუშ აღმოსაგალსა აღმოიღო მკალი ✿ კ მიჭფინა ოველსა
ზედა ქუშუანასა ეგჯპტისასა, [1] კ დადგრა ოველთა ზედა სა-
ზღუართა ეგჯპტისათა დიდ ძალი, რომელი უწინარეს მისა არა იეო
იე მკალი, კ შემდგომად არავე იეოს ✿ კ დფარა ჰირი ქუშუანისა,
განხრწნა ქუშუანა კ მოჯამა ოველი მწუანვილი ქუშუანისა [2] კ
ოველი ნაოფი ხეთა, რომელიცა იგი დაშთომილ იეო სეტუჯსაგან.
კ არა რად დაშთა ნედლი ოჯეიოთურთ, არცა ერთ ხეთა შორის
ივ კ ოველსა მწუანვილსა ქუშუანისასა ოველსა ეგჯპტესა ✿ ასწრა-
ფებდა ფარაო, მოწოდებად მოსესა კ არონისა, კ ჰრქუა: ვსცო-
იზ დე წინაშე უფლისა ღუთისა თქუშუნისა, კ თქუშუნდა მიძართ ✿ აწ
ესე სოლოდა ცოდვა ოავს იდევით, კ იღოცეთ უფლის, მიძართ
იწ ღუთისა თქუშუნისა, კ აღიღოთ ჩემგან სიკუდილი ესე ✿ გამოვიდა
ით მოსე ფარაოსგან კ იღოცა ღუთისა მიძართ ✿ კ მოაკლინა უფალ-
მან ქარი სღჯთ სასტიკი, აღიღო მკალი იგი კ შთაყარა ზღუასა
მას შეწამულსა: კ არა დაშთა მკალი ოველსა ქუშუანასა ეგჯპტი-
კ სასა ✿ კ განუგიცხა უფალმან გული ფარაოს, კ არა ვამოუტევნა
კა მენი ისრაელიანი ✿ ჰრქუა უფალმან მოსეს: განირთს კელი შენი
ცად: კ იეავენ ბნელი ქუშუანასა ეგჯპტისასა, კელით საძიებელი, ბნე-
კბ ლი ✿ განირთსა მოსე კელი თჯსი ცად: კ [3] იო ბნელი, წუდია-
დი, ნისლი კ არმური ოველსა ქუშუანასა ეგჯპტისასა, სამ დღე ✿
კგ კ [4] არა ვინ იხილა არა ვინ მის თჯსი სამ დღე: კ არავინ აღდგა
სახლით თჯსით სამ დღე, ხოლო ოველთა შედა ძეთა ისრაელი-
კდ სათა იო ნათელი ოველსა შინა ვიდრეცა ვიდოდეს ✿ მოუწოდა
ფარაო მოსეს კ ჰარონს, კ ჰრქუა: განვედით კ მსახურეთ უფალსა
კე ღმერთსა თქუშუნსა, გარნა ცხოვარი კ ხროსაჲ დაუტეეთ: კ ჭურჭე-
ლიცა თქუშუნი განიღეთ ✿ ჰრქუა მოსე: არამედ შენცა გუშც რად
ჩუენ მსხუერპლად კ შესაწირაოდ კ შეგსწიროთ უფლისა ღუთისა

[1] ფსალმუნი ჟზ.—[2] ფსალმუნი რდ.—[3] ფსალმუნი რდ—[4] საბრ აზ კ აწ.

ჩუ̃ნის ✿ ჲ̃ საცხოვარიცა ჩუ̃ნი განვიდეს ჩუ̃ნთანა, და არა დაუ- კვ
ტოით მისგანი ჴლიცეცა ერთი. რამეთუ მათგანი მოვიღოთ სამსა-
ხურებელად უფლისა ღუთისა ჩუ̃ნისა: რამეთუ ჩვენ არა ვიცით რაჲ
შევსწიროთ უფლისა ღუთისა ჩუ̃ნისა, ვიდრე მისლვადმდე ჩუ̃ნდა
მუნ ✿ განუფიცხა უფალმან გული ფარაოს, ჲ̃ არა ინება გამოვლი- კზ
ნებაჲ მათი ✿ ჲ̃ ჰრქუა მას ფარაო: განგუშალე ჩემგან, ჲ̃ ეგრძალე, კთ
თავსა შენსა ჲ̃ ნუღარა შესძინებ ხილვად პირისა ჩემისა: რომელსა
დღესა მეჩუ̃ნო, მოჰკუდე ✿ ჰრქუა მოსე ვითარცა სთქუ არღარა კთ
ვეჩუ̃ნო პირსა შენსა.

თ ა ვ ი ია.

ჰრქუა უფალმან მოსეს: ერთიღა ტანჯუაჲ მოვჰკადო ფარაოს ა
ზედა ჲ̃ ყოველსა ეგჳპტესა, ჲ̃ ამისა შემდგომად განგიტევნეს თქუ̃ნ
ამიერ, ჲ̃ რაჟამს განგიტევნეს ყოვლითურთ განგასხნეს თქუ̃ნ გან-
სხმით ✿ ეტყოდე ყურთა ერისათა, იდუმალ, ჲ̃ ითხოვენ კაცად კაცად- ბ
მან მახლობელისაგან თჳსისა, ჲ̃ დედაკაცმან მომძისაგან თჳსისა,
ჭურჭელი ოქროსა ჲ̃ ვერცხლისა: ჲ̃ სამოსელი ✿ ჲ̃ [1] უფალმან გ
მოსცა მადლი ერსა თჳსსა წინაშე მეგჳპტელთა: ჲ̃ აგუმიეს მათ, ჲ̃ [2]
კაცი ესე მოსე განდიდნა ფრიად, წინაშე მეგჳპტელთა, ჲ̃ წინაშე
ფარაოსა, ჲ̃ მსახურთა მათთა ✿ ჲ̃ ჰრქუა მოსე ფარაოს ამას იტყჳს დ
უფალი: შუადამესა ოდენ მე შევიდე შორის ეგჳპტესა ✿ ჲ̃ [3] მოსწ- ე
უდეს ყოველი პირმშო ქუ̃ყანასა ეგჳპტისასა, პირმშოთავან ფარა-
ოსით, რომელი ზის საყდართა ზედა, ვიდრე პირმშოდმდე მჴეცისა
რომელი ზის მეფქუილეთა თანა ჲ̃ ვიდრე პირმშომდე ყოვლისა პირ-
უტყჳსა ✿ ჲ̃ იყოს ღაღადებაჲ ყოველსა ქუ̃ყანასა ეგჳპტისასა: რო- ვ
მელ ეგე ვითარი არა ყოფილიყო: ჲ̃ ეგე ვითარი არღა შესძინოს
ყოფად ✿ ჲ̃ ყოველთა შორის მეთა ისრაჱლისათა: არა განსძრას ზ
ძაღლმან ენა თჳსი, კაცითგან მიჱრუტყუშძდე რათა უწყოდი რაო-
დენ იდიდოს უფალი, შორის მეგჳპტელთა, ჲ̃ შორის ისრაჱლთა ✿ ჱ
ჲ̃ მოვიდოდიან ჩემდა ყოველნი ესე მოსანი შენნი, ჲ̃ თაყუანის მსცე- ჳ
მდენ მე ჲ̃ შეტყოდიან: განუშ̃დ, შენ ჲ̃ ყოველი ერი შენი, რომელსა

[1]) ზეით გ.—[2]) ზირაქ მგ.—[3]) სიბრძ იზ.

ეგე შენ იტყჳ: ⁂ ამისა შემდგომად განვიდე; ⁂ გამოვიდა მოსე ჰი-
თ რისაგან ფარაოსისა გულის წყრომით ✿ ჰრქუა უფალმან მოსეს;
არა ისმინოს თქუენი ფარაო, რათა განვამრავლნე სასწაულნი ჩემ-
ი ნი, ⁂ ნიშნი ქუჱყანასა ეგჳპტისასა ✿ მოსე ⁂ არონ ქმნეს ესე სა-
სწაული ჟოველივე ⁂ ნაშები წინაშე ფარაოსა, ⁂ განუფიცხა უფალ-
მან გული ფარაოს, ⁂ არა გამოუტევნა ძენი ისრაელისანი ქუჱყა-
ნით ეგჳპტით.

თავი იზ.

ა ეტყოდა უფალი მოსეს ⁂ არონს ქუჱყანასა ეგჳპტისასა. ⁂
ბ ჰრქუა მათ ✿ ესე თუჱ არს თქუენდა დასაბამად, თუჱთა, პირველი
გ არს ესე თქუენდა, ⁂ თუჱთა შინა წელიწდისათა ✿ ეტყოდე
შენ ჟოველსა კრებულსა ძეთა ისრაელისათა, არქუ: ათსა ამის თჳ-
სასა მოიბენ კაცად კაცადმან ცხოვარი სახლად სახლად ტომებისა
დ მათისამან თჳთეულმან ცხოვარი სახლად ✿ უკეთუ მცირედ იყუნეს
სახლსა შინა, ⁂ ვერ უძლენ ცხოვარსა შეწმა, თანა შეიერთონ მომ-
ე მეუფესი თჳსი, რიცხჳსა ებრ თავადისა კაცად კაცადმან აღირა-
ცხონ, რაოდენი კმა ეყუნენ ცხოვარსა მას ✿ ცხოვარი სრული, ვერ-
ვ მი წელიწდეული იყოს თქუენდა, კრავთაგან ⁂ თიკანთაგან მოი-
ბათ ✿ ⁂ იყოს იგი თქუენდა დამარხული, ვიდრე მეათოთხმეტედმდე,
ზ დღედმდე, თუჱსა ამას: ⁂ დაკლან იგი ჟოველმან კრებულმან ძეთა
ისრაელისათამან მიმწუხრი ✿ ⁂ მოიღონ სისხლისა მისგან, ⁂ სცხონ
ჱ ორთავე წყრთილთა, ⁂ ზღურბლთა კარისასა, სახლსა შინა, რომე-
თ სა სჭამდენ მუნ ✿ ⁂ ჭამონ კორცი იგი ღამე მწუარი ცეცხლითა, ⁂
ი უცომო ველის ერდელსა თანა ჭამედ ✿ არა ჭამონ მისგანი უგბო-
ლოველი, არცა მგბარი წყლითა, არამედ მწუარი ცეცხლითა, თავით
ფერჴითურთ ⁂ ნაწლავით ✿ არა დაუტოვონ მისგანი განთიადამდე, ⁂
იბ ძუალი არა შეჰმუსრონ მისგანი, ⁂ რომელი დაშთეს განთიადამდე
ცეცხლითა დასწუან ✿ ⁂ ესრეთ სჭამდით მას, წელნი თქუენნი მორ-
ტყმულ იყუნენ, ⁂ კამლნი ფერხთა თქუენთა, კუჭრთხი ჴელთა
თქუენთა, ⁂ სჭამეთ იგი სწრაფით რამეთუ ზატიკი არს უფლისა ✿
იბ ⁂ განვლო მე ქუჱყანა ეგჳპტისა მას ღამესა, ⁂ მოკუწუჯდო ეო-

ყველი ჰირშმო ქუჹჴანასა ეგჯჱტისასა, კაცითგან მიჰირუტეუშამდე: ჯ
უოველთა ზედა ღმერთთა ეგჯჱტისათა ვეო შურის ცებაჯ მე უფალმან ✿ ჯ იგ
სისხლი იგი იყოს თქუჹნდა სწამებელად სახლთა ჯ რომელსა შინა იუნედ თქუჹნ მუნ ჯ ვიხილო მე სისხლი იგი ჯ დაგიფარნე თქუჹნ, ჯ არა იყოს თქუჹნ ზედა გუჹმა იგი შესამუსრველი, რაჟამს დავსცე მე ქუჹჴანასა ეგჯჱტისასა ✿ ჯ იყოს თქუჹნდა დღე ესე, სა- იდ
სხენებელად, ჯ დღესასწაულებდით მას შჯდ დღე: დღესასწაული უფ-
ლისაჯ უოველთა მიმართ ნათესავთა თქუჹნთა სჯული საუკუნო,
დღესასწაულობდით მას ✿ შჯდ დღე, უცომოსა შჯამდით: ხოლო ჰი- იე
რველით დღითგანვე, განაქარვეთ ცომი სახლთა თქუჹნთა. ყოველ-
მან რომელმან ჭამოს ცომოვანი მოისჰოს სული იგი ისრაელისა-
გან ჰირველით დღითგან ვიდრე მეშჯდედ დღედმდე ✿ ჯ ჰირველსა ივ
მას დღესა ეწოდოს წმიდაჯ ჯ მეშჯდე იგი დღე წმიდად წოდებულ.
იყოს თქუჹნდა, უოველი საქმე სამსახურებელი არა ჭქმნეთ მას დღე-
სა შინა გარნა რომელ ამაოდ იქმნების უოველისათჳს სულისა, ესე
გარნა ხოლო ჭქმნეთ თქუჹნ ✿ ჯ იმარხეთ მცნება ესე რამეთუ ამას იზ
დღესა განვიუუანო ძალი თქუჹნი ქუჹჴანით ეგჯჱტით, ჯ ჭუოფდით
დღესა ამას ნათესავთა შორის თქუჹნთა სჯულად საუკუნოდ ✿ [1] და- იჱ
საბამსა მეათსუთმეტესა დღესა თჳსა მის ჰირველისასა, მწუხრით ჭა-
მეთ უცომო, ვიდრე დღედმდე მეოცდა ერთედ მის თჳსა ვიდრე მწუ-
ხრამდე ✿ შჯდ დღე ცომი არა იყოს სახლთა თქუჹნთა, უოველმან ით
რომელმან ჭამოს ცომოანი, აღიკოცოს სული იგი კრებულისაგან ის-
რაელისა, ქუჹჴანისა მოქმედთაგან ვიდრე ქუჹჴანისა მთავართამდე ✿
უოველიეე ცომოვანი არა შჯამოთ, უოველსავე სამკჯდრებელსა თქუჹნ კ
ნსა შჯამდეთ უცომოსა ✿ ჯ მოუწოდა მოსე, უოველთა მათ მოხუ- კა
ცებულთა ძეთა ისრაელისათა, ჯ ჰრქუა მათ: წარვედით ჯ მოიბით
თქუჹნ თავისა თქუჹნისა ცხოვარი: ნათესავად ნათესავადმან თქუჹნ-
ნმან, ჯ დაკალთ სატიკად ✿ ჯ [2] მოიღეთ კონა უსუპი: ჯ დააწეთ კბ
სისხლსა მას, ჯ სცხეთ წინაშე კარსა ჯ ზრღუბლსა, ჯ ორთავე
წურთიელთა, სისხლისა მისგან, რომელ იგი არს ახლოს კარისა სო-

[1]) ბ მოსე კგ. დ მოსე კჱ.—[2]) ებრაელთა ია.

ლო თქუჱნ არა გამოსჯდეთ კაცად კაცადი სახლისა თჯსისათა
კბ განთიადე ✿ ⁂ გარდამოვიდეს უფალი მოწუნჱდად მეგჯპტელთა მათ
⁂ იხილოს სისხლი იგი ზღურბლსა მას ⁂ ორთავე წურთილთა: ⁂
თანა წარხდეს უფალი კარსა მას: ⁂ არა უტეგოს მომსურელი იგი
კდ შესლვად სახლსა თქუჱნსა მოსურად ✿ ⁂ იმარხეთ სიტუა, ჴრწ
კე შჯულად თავისად ⁂ შჯლთა თქუჱნთა უკუნისამდე ✿ უკეთუ შეხდჱ
ქუჱყანასა, მას რომელ იგი მოგცა თქუჱნ უფალმან, ვითარცა იგი
კვ გეტყოდა თქუჱნ, ⁂ მარხუად თქუჱნდა მსახურება ესე ✿ იყოს რაჟამს
კზ გრქუან თქუჱნ შჯლთა თქუჱნთა, რაჲ არს მსახურება ესე ✿ ⁂
ჰრქუათ მათ მსხუჱრჩლი ხატიკი არს ესე უფლისა რომელმან და-
ფარნა სახლნი მეთა ისრაელისათანი ეგჯპტეს შინა, რაჟამს მოს-
კჱ წუჱნდა ეგჯპტეს, ხოლო სახლნი ჩუჱნნი იკსნა ✿ მოდრკა ერი
იგი ⁂ თაუანი სცეს უფალსა ⁂ წარვიდეს ⁂ უჱნს მეთა ისრაელი-
სათა ვითარცა ამცნო უფალმან მოსეს ⁂ არონს, ეგრეცა უჱნს ✿
კთ ⁂ [1] შუაღამეს ოდენ გარდამოჴდა, უფალი ⁂ მოსწუჯდა ყოველი პი-
რმშო ქუჱყანასა ეგჯპტისასა [2] პირმშოთაგან ფარაოსით, ⁂ მჯდო-
მარე საყდართა ზედა ვიდრე პირმშომდე ტყჳსა რომელი ჴდა ჴურ-
კჱ ღმულსა შინა: ⁂ ვიდრე პირშომდე ყოველისა პირუტყჳსა ✿ აღდგა
ფარაო ღამე, ⁂ ყოველნი მსახურნი მისნი, ⁂ ყოველნი მეგჯპტელ-
ნი, ⁂ იყო ღაღადებაჲ დიდი ყოველსა ეგჯპტესა, რამეთუ არა იყო სა-
კვ სლი, რომელსამცა შინა არა იყო მკუდარი ✿ მოუწოდა ფარაო მო-
სეს ⁂ არონს ღამე ⁂ ჰრქუა მათ აღდეგით ⁂ განვედით ერისაგან
ჩემისა თქუჱნ, ⁂ მენი ისრაელისანი, ვიდოდეთ ⁂ მსახურეთ უფალ-
კბ სა ღმერთსა თქუჱნსა, ვითარცა ეგე იტყჳთ ✿ ცხოვარი ⁂ ზროსა
თქუჱნი განასხით ⁂ ვიდოდეთ, ვითარცა იგი სთქუთ არამედ მაკურ-
კგ თხეთ მეცა ✿ აიძულებდეს მეგჯპტელნი იგი ერთა მსწრაფელ განს-
ლუად ქუჱყანით მათით, რამეთუ თქუჱნს: ვითარმედ ჩუჱნ ყოველნი
კდ მოვსწუდეთ ✿ აღიღო ერმან ფქვილი ცმელი იგი, ვიდრე შესვრამდე
თბისა მათისა, შეყოფილისა სამოსლითა მათითა ⁂ აიკიდეს იგი
კე ზურგსა მათსა ✿ ხოლო მეთა ისრაელისათა უჱნს ეგრე ვითარცა

[1]) ფსალმუნი ოზ რდ რლვ ⁂ რლდ.—[2]) სიბრძ იჱ.

უბრძანა მათ მოსე; ითხოვეს მეკჳპტელთაგან ჯურჭელი ოქროსა ⁂ ვეცხლისა ⁂ სამოსელი ✿ [1] ⁂ უფალმან მოსცა მადლი ერსა თჳსსა წინაშე მეკჳპტელთა მათ ⁂ ითხოვეს მათ ⁂ გამოაცალიერეს მეკჳპტელნი იგი ✿ [2] წარმოვიდეს ძენი ისრაელისანი რამესით სოფლად, ექუსასი ათასი მამაკაცი მკჳრცხლი. გარეშე ჯურჭლისა მათისა ✿ ⁂ მწირი მრავალი გამოჰგუეს მათ თანა, მაგალი ცხოვარი ⁂ ზროსა, ⁂ კარაული ფრიად ✿ ⁂ შეიცხუენს ცოდოვანი იგი, რომელ გამოიღეს ეკჳპტით ეგერბეულად უცოდოდ, რამეთუ ვერ შესვარეს: გამოასხნეს იგინი მეკჳპტელთა მათ, რამეთუ ვერ უძლებდეს დათმენად ვერცალა საზრდელი იქმნეს საზრდელად მათდა გზასა ზედა ✿ სოლო [3] მწირობა მეთა ისრაელისთა, რაოდენ მწირობდეს იგინი, ⁂ მამანი მათნი ქუეყანასა ეკჳპტისასა ⁂ ქუეყანასა ქანაანისასა, ოთხას ოცდა ათ წელ ⁂ შემდგომად ოთხას ოცდა ათისა წლისა ✿ გამოვიდა ყოველი მალი უფლისა ქუეყანით ეკჳპტით დამეს შინა ✿ პირველი სახმილავი არს ესე უფლისა გამოუშენება მათი ქუეყანით ეკჳპტით, იგი დამე არს ⁂ ესე პირველ სცავი არს უფლისა ყოველთა შორის მეთა ისრაელისთა, იოს ესე ⁂ ნათესავსა მათსა ✿ ეტყოდა, უფალი მოსეს ⁂ არონს ⁂ ჰრქუა ესე შჯული იყავნ ზატიკისა ყოველმან უცხო თესლმან არა ჭამოს მისგან ✿ ⁂ ყოველმან მონამან ვისმან მე ⁂ ვეცხლით სყიდულმან წინა დაიცვითოს, ⁂ მაშინ ჭამოს მისგანი ✿ მწირმან ⁂ სასყიდლითა დგინებულმან არა ჭამოს მისგანი ✿ ერთსა შინა სახლსა შჭამდეთ: არა დაუტეოთ კორცისა მისგანი განთიადმდე, ⁂ არა განიღოთ კორცისა მისგანი გარე სახლისაგან [4] ძუალი არა შემუსრო მისგანი ✿ ყოველმან კრებულმან მეთა ისრაელისთამან უონ ესე ✿ უკეთუ ვინმე მწირი მოაკიდეს თქუენ, ყოფად ზატიკისა ამის უფლისა, წინა დასცჳთო ყოველსაცე წულსა მისსა: ⁂ მაშინ მოვიდეს: ⁂ იოს იგი ვითარცა მკვდრი ქუეყანისა: ⁂ ყოველმან წინა დაუცჳეთელმან არა ჭამოს მისგანი ✿ სჯული ერთი იოს თქუენ შორის, მსოფლიო-

[1] ზეით გ. ფსალმუნი რდ.—[2] ⁂ მოსე კგ. ისუნაკსი კდ. ფსალმუნი. რლვ. — [3] ა მოსე იე.—[4] ⁂ მოსე თ იე ით.

სა, ⁂ მწირისა რომელი მოსრულ იყოს თქუენ შორის ✿ ⁂ ჰყუენს ეგრე მეთა ისრაელისათა, ვითარცა უბრძანა ⁂ ამცნო უფალმან მოსეს ⁂ არონს, მათდა მიძართ ეგრეცა ჰქუენს ✿ ⁂ იყო მას დღესა შინა: ⁂ გამოიუშანა უფალმან მენი ისრაელისანი ქუეყანით ეგჳპტით მალითურთ მათით.

თ ა ვ ი ⁂ .

ეტყოდა უფალი მოსეს. ⁂ ჰრქუა ✿ წმიდად ყაე ჩემდა ყოველი ჰირმშო ჰირველ შობილი [1] რომელმან განაღოს საშო ყოველი ჰირველი მეთა შორის ისრაელისთა, კაცითგან ვიდრე ჰირუტუშადმდე ჩემი არს ✿ ჰრქუა მოსე ერსა მას ეგსენენ დღე ესე რომელსა გამოსუწყდით ქუეყანით ეგჳპტით, სახლისაგან კირთებისა. რამეთუ კელითა მტკიცითა გამოგიუშანნა თქუენ მიერ უფალმან: რათა არა შჭამოთ ცომოვანი ✿ რამეთუ დღეს გამოსუალთ თუენსა ახალსა ✿ იყოს ოდეს შეგიუშანნეს თქუენ უფალმან ღმერთმან თქუენმან ქუეყანასა ქანაანელთასა, ქეტელთასა, ⁂ ეველთასა, გერგესეველთასა, ⁂ ამორველთასა, ფერეზელთასა ⁂ იობოსელთასა: რომლისათჳს ეფუცა უფალი მამათა ჩუენთა მიცემად თქუენდა ქუეყანა, რომელსა გამოსდის სძე ⁂ თაფლი: ⁂ ჰყოთ მსახურება ესე თუენსა ამას ✿ ექუს დღე შჭამდეთ უცომოსა, ⁂ დღე იგი მეშჯდე დღესასწაული არს უფლისა ✿ უცომოსა შჭამდეთ შჯდ დღე, არა იხილოთ ცომოანი, არცა იყოს ცომი ყოველთა საზღუართა თქუენთა ✿ უთხრა შენ ძესა შენსა მას დღესა შინა ⁂ ჰრქუა, ამისთჳს ჰყო უფალმან ღმერთმან ჩუენდა რაჟამს გამოვიდოდეთ ქუეყანით ეგჳპტით ✿ ⁂ იყოს სასწაულად კელთა შენთა, ⁂ საჯსენებელად წინაშე თუალთა შენთა რათა იყოს სჯული უფლისა ჰირსა შინა შენსა რამეთუ კელითა მტკიცითა გამოგიუშანა შენ უფალმან ღმერთმან შენმან, ქუეყანით ეგჳპტით ✿ ⁂ დაიმარხეთ სჯული წლითი წლად ჯამსა თჯსა მიერ დღეითგან მოდღეინდელად დღედმდე ✿ ⁂ იყოს ოდეს შეგიუშანოს შენ უფალმან ღმერთმან შენმან:

[1] დაბლა კ ⁂ ლდ. გ მოსე კზ. დ მოსე ჲ ⁂ წ. კზჯეა მდ ლუკა ბ. ქუეშმორე კგ.

ქუჹყანასა მას ქანაანელთასა, ვითარცა ეფუცა მამათა შენთა, მოგცეს
შენ იგი ✿ ⁂ განაჩინო უოველი რომელმან განაღოს საშოჲ, ჰირ- იბ
ველად [1] ვერძი უფლისად უოველმან რომელმან განაღოს საშო
მროწეულთაგან შენთა ვინა უოველისაგან საცხოვარისა შენისა რაო-
დენი რაჲ იუოს შენი უოველი ვერძი წმიდა ჰგეო უფლისა ✿ უოვე- იგ
ლი შობილი ვირი შესცვალო ცხოვარად, უკეთუ არა შესცვალო
იჳსნე იგი უოველი ჰირშო კაცთა მეთა შენთა რათა მოიუიდოთ ✿
უკეთუ გკითხჳდეს მე შენი მისა შემდგომად ⁂ გრქუას: რაჲ არს ესე იდ
არქუ მას ვითარმედ ჴელითა მტკიცითა გამოგჳუანნა ჩუჹნ უფალ-
მან ქუჹყანით ეგჳპტით სახლისაგან კირთებისა ✿ რაჟამს იგი გან- იე
ფიცხნა ფარაო, არა გამოვლინებად ჩუჹნდა: მოსწყჳდა უფალმან
უოველი ჰირშო ქუჹყანასა ეგჳპტისასა, ჰირშოთაგან კაცთათ ვიდ-
რე ჰირშოდმდე ჰირუტჳუთათ, ამისთჳს შევსწირავ უფალსა უოველმან
რომელმან, ჰირველად განაღოს საშო წულთან მეთა ჩემთა ვიხსნე ✿
⁂ იუოს სასწაულად ჴელსა შენსა, ⁂ შეურუეველ წინაშე თუალთა იჳ
შენთა, რამეთუ ჴელითა მტკიცითა გამოგჳუანნა ჩუჹნ ქუჹყანით
ეგჳპტით ✿ სოლო რაჟამს განუტევა ფარაო ერი თჳსი, არა წარუ- იზ
ძღუა მათ უფალი, გსასა მას ქუჹყანისა ფილისტიმისასა, რამეთუ
მახლობელ იუო, რამეთუ თქუა ღმერთმან: ნუ უკუჹ შეინანოს ერ-
მან მან ი⁂ილოს რაჲ ბრძოლა, ⁂ მიიქცეს ეგჳპტედგე ✿ ⁂ [2] გარე იჹ
მოავლო უფალმან ღმერთმან ერსა მას გზად უდაბნოდ ზღუაჲსა,
მეწამულისა, მეხუთე ნათესაჲ: გამოვიდეს მენი ი⁂რაელისანი ქუჹყა-
ნით ეგჳპტით ✿ გამოიხუნა მოსე ძუალნი იოსებისანი მის თანა ით
რამეთუ ფიცით აფუცა იოსებ მეთა ი⁂რაელისთა ⁂ ჰრქუა [3] მოხე-
დვით მოხედვა ყოს თქუჹნ ზედა უფალმან, განიხუჹნით ძუალნი
ჩემნი თქუჹნთანა ✿ ⁂ [3] აღიძრნეს მენი ი⁂რაელისანი სოქოთით, ი
⁂ დაიბანაკეს ოთომს უდაბნოსა მას თანა ✿ ⁂ [4] ღმერთი უძღოდა აა
მათ, ღრუბლისა ფრუბლისათა უჩუჹნებდა მათ გზასა. ⁂ ღა-

---

[1]) ა მოსე იგ.—[2]) ფსალმუნი ოზ.—[3]) ა მოსე ნ. ისორა კდ. დ მოსე ღგ.
—[4]) დაბლა კბ ⁂ იდ. დ მოსე იდ. კ მოს. იდ ⁂ ა. ფსალმუნი ოზ ⁂ რდ. ბ კზრა თ.

კბ მე სუჴტითა ცეცხლისათა ✿ არა მოაკლდა მათ სუჴტი იგი ღრუბლისა დღისი, ⁋ სუჴტი იგი ცეცხლისა ღამე, წინაშე ეოველისა
ერისა.

თავი იდ.

ა,ბ ეტეოდა უფალი მოსეს, ⁋ ჰრქუა ✿ ეტეოდე მეთა ისრაელ
სათა, მიიქცენ ⁋ განეწეუნენ იგინი წინაშე ღელესა, შორის მაგდალჲსა ⁋ შორის სღუასა, მის ჰირის ჰირ ბესეჰფონსა წინაშე მათსა
გ განეწეოს სღუად კერძო ✿ ჰრქუა ფარაო ერსა თჳსსა შესცთეს მენი ისრაელისანი ქუჴჴანასა მას, რამეთუ შეეუენნეს იგინი უდაბნოსა მას ✿
დ თქუა უფალმან მე განვაფიცხო გული ფარაოსი, ⁋ დევნა უეოს კუალსა მათსა ⁋ ვიდიდო მე ფარაოს ჴედა, ⁋ ეოველსა ერსა მისსა,
⁋ გულის კმა ყონ მეცჴრტელთა რამეთუ მე ვარ უფალი, ⁋ მათ ეყვს
ე ეცრე ✿ უთხრეს მეფესა ეცჴრტისასა ვითარმედ იქლტოდა ერი იგი,
⁋ გარდაიქცა გული ფარაოსი, ⁋ მსახურთა მისთა, ერისა მისთჳს,
⁋ თქუჴს: რაჲ ესე ეყვეთ რამეთუ განუტევნით მენი ისრაელისანი,
ვ რათა არა გუმონებდეს ჩუჴნ ✿ აღავო ფარაო ეტლები თჳსი, ⁋
ზ ეოველი ერი თჳსი წარიეყანა მისთანა ✿ აღავო ექუსასი ეტლები რჩეულები თჳსი, ⁋ ეოველი ცხენები ეცჴრტისა. ⁋ ერისთავები ეო-
ჳ ველთა ჴედა ✿ ⁋ განაფიცხნა უფალმან გული ფარაოსი მეფისა მეცჴრტელთასა, ⁋ მსახურთა მისთა: ⁋ სდევდეს მეთა ისრაელისთა,
თ სოლო მენი ისრაელისნი განვიდოდეს ქედითა მაღლითაო ✿ [1] ⁋
დევნა უეუჴს მეცჴრტელთა მათ შემდგომად მათსა, ⁋ ჰოვნეს იგინი დაბანაკებული სღუასა მის თანა, ⁋ ეოველი ჴუნები ⁋ ეტლები
ფარაოსი, ⁋ მჴედრები, ⁋ ეოველი ერი მისი წიაღ ღელესა მას,
ი ჰირის ჰირ ბელსეფონსა ✿ ⁋ ფარაო მოვიდოდა: აღიხილნეს თვალნი თჳსნი მეთა ისრაელისთა, ⁋ ისიკნეს: მეცჴრტელნი იგი, რამეთუ განწეობილ იეუნეს უკანა კერძო მათსა ⁋ შეეშინა ფრიად, ⁋
ია ღაღადებდეს მენი ისრაელისანი უფლისა მიმართ ✿ ⁋ ჰრქუჴს მოსეს: ეითარმედ არა იეოა საფლავები ეცჴრტეს, ⁋ გამომიეუანენ ჩუჴნ მოსიკუდიდ უდაბნოსა ზედა, რაჲ ესე მიყავ ჩუჴნ ⁋ გამომიეუანენ

[1] ისონა კდ. ა მაკაბ დ.

ეგვპტით ✿ ანუ არა ესე სიტყვა არსა რომელსა გეტყოდეთ შენ იბ
ეგვპტეს შინა, ჲ ვარქუთ მაცადე ჩუ̃ენ ჲ ვმონებდეთ მეგვპტელთა,
რამეთუ უმჯობეს იყო ჩუ̃ენდა მონებად მეგვპტელთა, ვიდრეღა მო-
ურგასა ჩუ̃ენსა უდაბნოსა, მას ზედა ✿ ჰრქუა მოსე ერსა მას: ნუ- იგ
ეშინინ, ჴედგით ჲ სედევდით: ჯსნასა ჩუ̃ენსა უფლისა მიერ რომე-
ლი უოს ჩუ̃ენდა დღეს, რამეთუ ვითარცა ესე იხილენით დღეს მე-
გვპტელნი, ესე არღარა შესძინოთ ხილვა მერმე უკუნისამდე ჯამთა ✿
უფალი ბრძოდის თქუ̃ენ წილ, ჲ თქუ̃ენ სდუმნეთ ✿ ჲ ჰრქუა უფა- იდიე
ლმან მოსეს: რაჲსა ღაღადებთ ჩემდა მოძართ, ეტყოდე ძეთა ისრა-
ელისთა რათა აღეგენ ✿ ჲ შენ აღიღე კუ̃ერთხი ეგე შენი, ჲ გა- ივ
ნიროს კელი შენი ზღუასა მაგას ზედა, ჲ განიბოს ეგე ჲ შევიდენ
ძენი ისრაელისნი შორის ზღუასა მის კმელად ✿ ჲ აჰა ესერა მე იზ
განვაფიცხო გული ფარაოსი, ჲ ეოველთა მეგვპტელთა. ჲ შევიდენ
მემდგომად მათსა, ჲ ვიდიდო მე ფარაოს ზედა, ჲ ეოველსა ერსა
მისსა ზედა, ჲ ეტლებსა მისსა ზედა, ჲ ჴუნებსა მისსა ზედა ✿ ჲ იჱ
გულის კმაჲ ეონ ეოველთა მეგვპტელთა. რამეთუ მე ვარ უფალი,
რომელი ვიდიდო მე ფარაოს ზედა, ეტლებსა ჲ ცხენებსა მისსა
ზედა ✿ [1] აღიპყრა ანგელოზმან მან უფლისამან რომელი წინა უძ- ით
ღოდა ბანაკსა მას ძეთა ისრაელისათა, მოვიდა დადგა ზურგით კერ-
ძო მათსა, ჲ აღიძრა სუ̃ეტიცა იგი ღრუბლისა; წინაშე პირისაგან
მათისა, ჲ დადგა ზურგით კერძო მათსა ✿ ჲ შევიდა შორის ბანაკსა კ
მას მეგვპტელთასა, ჲ შორის ბანაკსა მას ძეთა ისრაელისათა. და-
დგა, ჲ იეო ბნელი წუდიადი, ჲ გარდაჴდა ღამე იგი ჲ არა აღი-
რინეს ღამესა მას ურთიერთას ✿ [2] სოლო განირთხა მოსე კელი კა
თჳსი ზღუასა მას ზედა. ჲ მოაყალინა ღმერთმან ზღუასა მას ზე-
და ქარი სასტიკი სამხრით ღამე ეოველ ჲ განაკმო ზღუაჲ იგი ჲ
განიბო წუალი იგი ✿ [3] ჲ შევიდენ ძენი ისრაელისანი შორის ზღუა- კბ
სა კმელად ჲ წუალი იგი იეო ზღუდე მარჯუ̃ენით მათდა ჲ ზღუ-
დე მარცხენით ✿ დასდეგდეს მეგვპტელნი იგი [4] ჲ შევიდეს კუალსა კგ

[1] მაღლა იგ.—[2] ფსალ. ოზ ჲ რე. ისო დ. ფსალ. რიგ. ფსალ. ოწ.—[3] იქდით კ. ა კორინთ. ი. ებრ. იაა—[4] ფსალმუნი რწ. იუდა გ. ა კორ. თ. ებრ ია.

მათსა, ყოველი ჴუნები ფარაოსი, ეტლები ⁘ მჴედრები მისი შორის
კდ ზღუასა ✿ ⁘ იო საგმილავსა მას ჳანთიადისასა, მოხედნა უფალ-
მან ბანაკსა მას ეგჳპტისასა, სუჳტითა ცეცხლისათა ⁘ ღრუბლისა-
კე თა ⁘ შეაძრწუნა ბანაკი იგი მეგჳპტელთა ✿ ⁘ შეუკრა ღერძები
ეტლებისა მათისა: ⁘ მოჴედვიდეს იგინი ძალით ⁘ თქჳს მეგჳპტე-
ლთა მათ, ვიჴლტოდეთ ჰირისაგან ისრაჱლთასა რამეთუ უფალი
კვ გუბრძავს ჩჳნ მათ წიალ მეგჳპტელთა ✿ ჴრქუა უფალმან მოსეს,
განირთხ ჴელი შენი ზღუასა მაგას ზედა, ⁘ კუალად მოეგოს წუა-
ლი ეგე: ⁘ დაფარნეს მეგჳპტელნი ეგე ⁘ ეტლები ⁘ მჴედრები მა-
კზ თი ✿ განირთხა მოსე ჴელი თჳსი ზღუასა მას ზედა, ⁘ კუალად
მოეგო წუალი იგი დღე ყოველ ადგილსავე თჳსსა: ხოლო მეგჳპ-
ტელნი იგი ივლტოდეს წუალთა მათ ქუჳშე ⁘ შთაყარნა უფალმან
კჱ მეგჳპტელნი შორის ზღუასა მას ✿ ⁘ [1] მოაქცია წუალმან მან ⁘ და-
ფარა ეტლები იგი ⁘ მჴედრები ⁘ სამდგომნი, ⁘ ყოველი ძალი ფა-
რაოსი, რომელნი შესრულ იუნეს დეჴნად მათდა ზღუასა მას შინა,
კთ ⁘ არა დაშთა მათგანი არცა ერთი ✿ ხოლო ძენი ისრაჱლისანი ვი-
დოდეს ჴმელსა მას შორის ზღუასა: რამეთუ წუალი იგი იუო მათდა
ლ ზღუდე მარჯუჳნით ⁘ ზღუდე მარცხენით ✿ ⁘ იჴსნა უფალმან ის-
რაჱლი მას დღესა შინა ჴელთაგან მეგჳპტელთასა, ⁘ იხილნეს ძეთა
ლა ისრაჱლისათა მეგჳპტელნი იგი მომწყდარნი კიდესა მას ზედა ✿ ვითა-
თარცა იხილნა ისრაჱლმან ჴელი იგი დიდი ⁘ ძალიერი, რომელ
ლბ იგი უყო უფალმან მეგჳპტელთა მათ: შეეშინა ერსა მას უფალისა,
⁘ ჴრწუენა ღუთისა, ⁘ მოსესი მსახურისა მისისა ✿ მაშინ უგალო-
ბდეს უფალსა მოსე ⁘ ძენი ისრაჱლისნი: გალობასა ამას ⁘ იტყოდეს:

თავი იე.

ა **უ**გალობდეთ უფალსა რამეთუ დიდებით დიდებული არს ცხუ-
ბ ნები ⁘ მჴედრები შთასთხია ზღუასა ✿ [2] შემწე ⁘ მფარველ მეყავ
ჩჳნ მჳსნელად: ესე არს ღმერთი ჩჳნი ⁘ ვადიდო ესე, ⁘ ღმერთი
გ მამისა ჩემისა. ⁘ აღვამაღლოთ ესე ✿ უფალმან შემუსრნა მბრძოლნი,
დ უფალი არს სახელი მისი ✿ ეტლები ფარაოსი, ⁘ ჲოველი ძალი მისი

[1] ფსალმუნი რჳ ⁘ რჲე.—[2] ფსალმუნი რიზ. კსაია ხბ.

შთასთხია ზღუასა, რჩეული მკედრები ⁂ სპარაზნები დაანთქა ზღუა-
სა მას მეწამულსა ✿ ზღუამან უფსკრულმან დაფარნა იგინი, და- ე
ჰკდეს ⁂ დაერინეს, სიღრმესა მას უფსკრულთასა ვითარცა ლოდნი ✿
მარჯუენე შენი უფალო დიდებულ არს ძალითა შენითა. მარჯუენ- ვ
ემან კელმან შენმან მოსრნა მტერნი შენნი უფალო ✿ სიმრავლითა ზ
მით დიდებისა შენისათა შემუსრნა მკდომნი იგი შენნი: მიავლინე
რისხვა გულის წურომისა შენისა ⁂ შეჭამნა იგინი; ვითარცა ლე-
რწამნი ✿ ⁂ სულისა მისგან გულის წურომისა შენისათა განიბნეს ჱ
წუალნი, შეჰყინდეს ⁂ დადგეს ვითარცა ზღუდენი წუალნი ზღჳსანი,
შეჰყინდეს ⁂ აღზღუდნეს ღელვანი იგი შუა ზღუასა ✿ თქუა მტე- თ
რმან, ვდევნო ვეწიო, ⁂ განვიყო ნატეუენავი, ⁂ განვიძლო სული
ჩემი: მოვსრა იგი მახჳლითა ჩემითა, უფლებდეს ⁂ ამაღლდეს მის
ზედა კელი ჩემი ✿ მიავლინე სული შენი. ⁂ დაფარნა იგინი ზღუა- ი
მან ⁂ დაჰხდეს ვითარცა ბრჳნი წუალთა მათ შინა ფრიადთა ✿ ვი- ია
ნმე არს მსგავს შენდა ღმერთთა შორის უფალო, ანუ ვინ ეგმსგავ-
სოს შენ დიდებული წმიდათა შორის, საკჳრველი დიდებითა მოქმედი
ნიშებისა ✿ მიჰყავ მარჯუენე შენი, ⁂ დანთქნა იგინი ქუეყანამან ✿ უმე- იბ,იგ
ღუ სიმართლითა შენითა ერსა ამას შენსა, რომელი იკსენ, ნუგეში-
ნისეც ძალითა შენითა ბანაკსა ამას სიწმიდისა შენისასა ✿ ესმა წა- იდ
რმართთა ⁂ განრისხნეს, ⁂ სალმობამან შეიპყრნა მკჳდრნი იგი ფი-
ლისტიმისანი ✿ მაშინ ისწრაფეს ერისთავთა მათ ედომისთა ⁂ მთა- იე
ვართა მოაბელთა, შიშმან ⁂ ძრწოლამან შეიპყრნა იგინი, ⁂ გან-
კრთეს ყოველნი მკჳდრნი ქანაანისანი ✿ ⁂ ეცინ მათ ზედა შიში ⁂ ივ
ძრწოლა, ⁂ ძლიერებითა მკლავისა შენისათა ქვაჲ იქმნნეს იგინი, ვი-
დრემდის განვლეს ერი შენი უფალო, ვიდრემდის განვლეს ერი ესუ შენი,
რომელ მოიგე ✿ შეიეუანენ ⁂ დანერგენ იგინი, მთასა მას სიწმიდისა იზ
შენისასა, განმზადებულსა მას სამკჳდრებელსა შენსა, რომელ ქმენ სიმ-
ტკიცე უფალო, რომელ განმზადეს კელთა შენთა ✿ უფალი მეუფე არს იზ
უკუნისამდე, ⁂ უკუნითი უკუნისამდე ✿ ⁂ მერმეცა რამეთუ შევიდა ით
ფარაო ეტლებითურთ ⁂ მკჳდრებით შუა ზღუასა ⁂ მოაქცივნა უფა-
ლმან მათ ზედა წუალი იგი ზღუისა მის: ხოლო ძენი ისრაელისანი

კ ვიდოდეს ვითარცა კმელსა შუა ზღუასა ✿ მოიღო მარიამ წინას-
წარმეტყუ(ველ)მან დამან არონისძან: ბობღანი კელითა თჯსითა, ⁋
განვიდოდეს ყოველნი დედანი მისთანა ბობღნებითა ⁋ მმნობრითა ✿
კა უპირობდა მათ მარიამ, ⁋ ეტყოდა: უგალობდით უფალსა რამეთუ
დიდებით დიდებულარს, მკედრები ⁋ უნები შთათხია ზღუასა ✿
კბ წარმოიყვანნა მოსე მენი ისრაელისანი ზღჯთ მეწამულით, ⁋ მო-
ეუანნა იგინი უდაბნოსა მას სურისსა, ⁋ ვიდოდეს იგინი სამ დღე
კგ უდაბნოსა მას ზედა, ⁋ არა ჰოებდეს წყალსა რათამცა სჳსჱს ✿ მო-
ვიდეს იგინი მერარად, ⁋ ვერ ეძლო წყალი იგი მერარისა სუმად,
რამეთუ მწარე იყო, ამისთჯს ეწოდა ადგილსა მას სიმწარე ✿
კდ დრტჯნვიდა ერი იგი მოსესთჯს, ⁋ ეტყოდეს: ვითარმედ რაჲ
კე ვსუათ ✿ ღაღად ყო მოსე უფლისა მიმართ: ⁋ უჩუენნა უფალმან მე-
ლი, ⁋ შთააგდო იგი წყალსა მას [1] ⁋ დატკბა წყალი იგი, მუნ
დაუდუა ერსა მას სამართალი ⁋ მსჯაერი, ⁋ მუნ გამოსცადა იგი-
კვ ნი ✿ ⁋ ჰრქუა უკეთუ სმენით ისმინოთ კმაჲ უფლისა ღჳთისა თჳჱნ-
ისა, ⁋ ჰყოთ სათნო წინაშე მისსა, ⁋ ყურად იხუნეთ მცნე-
ბანი მისნი, ყოველნივე სენი რომელი მოავლინა უფალმან ეგჳპ-
ტეს ზედა, არა მოვიდეს თქუჱნ ზედა, რამეთუ იგი არს უფალი
კზ ღმერთი თქუჱნი რომელმან გიკსნა თქუჱნ ✿ ⁋ [2] მოვიდეს იგი-
ნი სელიმად, ⁋ იყო მუნ ათორმეტ წყაროჲ წყალთა, ⁋ სამეოცდა
ათი ხე ⁋ ნაკის კუდისაჲ, ⁋ დაიბანაკეს მუნ წყალთა მათ ზედა.

თავი იზ.

ა ✿ აღიძრნეს იგინი სელიმით [3] ⁋ მოვიდა ყოველი კრებული მე-
თა ისრაელისათა უდაბნოდ სინად, რომელ არს შორის სელიმსა, ⁋
შორის სინასა, მეათოთხმეტესა დღესა, თჳსა მას მეორესა, გამო-
ბ სლვასა მათთა ქუჱყანით ეგჳპტით ✿ დრტჯნვიდა ყოველი კრებუ-
გ ლი მეთა ისრაელისათა, მოსეს ⁋ აჰრონს ზედა ✿ ეტყოდეს მათ მე-
ნი ისრაელისანი, უმჯობეს იყო მოთუმცა ვსწუჱდით გუჱძითა უფ-
ლისა მიერ ქუჱყანასა ეგჳპტისასა, ოდეს იგი ვსხედით ჩუჱნ სივა-
თა უკანა კორცისათა, ⁋ ვსჭამდით ჰურსა მაძღრიე, რამეთუ გამო-

[1] ზარაქ ღჳ.—[2] დ მოსე ღგ. —[3] საბრძნე აა. სჭმე ზ ⁋ იგ.

მიუუანენ ჩუ̃ენ უდაბნოსა ამას მოწუუ̃ენდად უოველი კრებული სიუ- მილითა ✿ ჰრქუა უფალმან: მოსეს: აჰა ესერა მე გიწუ̃მო თქუ̃ენ ჲ ჰური ზეცით, ⰔⰀ განვიდეს ერი ეგე ⰔⰀ შეჰკრებდენ დღითი დღედ, ⰔⰀ გამოვსცადნე ‹.გინი, ვიდოდიან თუ შჯულსა ჩემსა ანუ არა ✿ ⰔⰀ იოს ⰄⰀ მეექუსესა დღესა, მოიმზადონ რომელი იგი შემოიღონ: ⰔⰀ იოს ორწილ, რომელსაცა იგი შეკრიბიან დღითი დღედისა მის ✿ ჰრქუ̃ენს ⰅⰀ მოსე, ⰔⰀ არონ უოველსა მას კრებულსა ძეთა ისრაელისათასა: მიმ- წუხრი სცანთ, რამეთუ გამოგიუანნა თქუ̃ენ უფალმან ქუ̃ენუანით ეგჳტით ✿ ⰔⰀ განთიად იხილოთ დიდებაჲ უფლისა; რამეთუ ესმა უფა- ⰆⰀ ლსა დრტუნუა ეგე თქუ̃ენი ღუთისა მიმართ: ხოლო ჩუ̃ენ ვინ ვართ რამეთუ დრტუნავთ ჩუ̃ენთჳს ✿ ⰔⰀ ჰრქუა მოსე: აწ მოგცეს თქუ̃ენ ⰆⰂ უფალმან მწუხრი ჴამად კორცი, ⰔⰀ განთიად ჰური მაძღრიჲ, რამეთუ ესმა უფალსა დრტუნუა თქუ̃ენი, რომელსა სდრტუნევდით ჩუ̃ენ ზე- და. ხოლო ჩუ̃ენ ვინ ვართ. არა ჩუ̃ენთჳს არს დრტუნუა ეგე არა- მედ ღუთისათჳს ✿ ჰრქუა მოსე არონს: არქუ უოველსა კრებულსა ⰈⰀ ძეთა ისრაელისათასა, მოვედით წინაშე უფლისა, რამეთუ ესმა დრტუ- ნუა ეგე თქუ̃ენი ✿ ვითარცა ეტყოდა ოდენ ჰარონ ძეთა ისრაელი- ⰉⰀ სთა მოიქცეს იგინი უდაბნოდ, ⰔⰀ დიდებაჲ უფლისა გამოუჩნდა ღრუ- ბელთა შინა ✿ ეტყოდა უფალი მოსეს, ⰔⰀ ჰრქუა ✿ [1] მესმა დრტუ- ⰉⰀⰀⰁ ნუა, ეგე ძეთა ისრაელისათა, ეტყოდე მათ ⰔⰀ არქუ, მწუხრი სჭამდეთ კორცსა, ⰔⰀ განთიად განძღეთ ჰურითა, ⰔⰀ სცანთ, რამეთუ მე ვარ უფალი ღმერთი თქუ̃ენი ✿ იყო მწუხრი, ⰔⰀ [2] მოჰფდა მწუერ მარკი- ⰉⰂ ლი: ⰔⰀ დაფარა ბანაკი იგი ⰔⰀ განთიად გარდამოსულასა ცუარისასა, გარემოს ბანაკსა მას ✿ [3] ესერა იყო ჰირსა ზედა უდაბნოსასა. მწუ- ⰉⰃ ლილი. ვითარცა ქინძის თესლი, ⰔⰀ სპეტაკი ვითარცა თოვლი ჰირ- სა ზედა ქუ̃ენანისა ✿ ვითარცა იხილეს ძეთა ისრაელისათა, ჰრქუა ⰉⰄ მოუუასმან მოუუასსა. რაჲ არს ესე, რამეთუ არა იცოდეს რაჲ იყო: ჰრქუა მათ მოსე: [4] ესე იგი არს ჰური რომელი მოგცა თქუ̃ენ უფა- ლმან ჭამად ✿ ესე სიტუე არს რომელი გიბრძანა უფალმან: შეკრი- ⰉⰅ

[1] ზირაქ მ.—[2] დ მოსე აა. ფსალმუნი ოზ ⰔⰀ რდ.—[3] დ მოსე აა. ფსალ- მუნი ოზ. სიბრძნე ოკ.—[4] კორინთელთა ი აე კ.

ბეთ მისგანი რაოდენი ჯერ იყოს საწუალი თავად თავად: მსგავსად რიცხჳსა მის კაცად კაცადისა თქუ✠ნისა, თჳთეულმან თანა მოიზ კარგუმან შეკრიბეთ ✠ ⁂ ეუ✠ს ეგრე მეთა ისრაელისათა, ⁂ შეკრიიწ ბეს, რომელმან იცი უფროს, ⁂ რომელმან იცი უმცროს ✠ ⁂ აღწუეს საწუალითა მით: ⁂ [1] არა ემატა რომელმან იცი უფროსი შეკრიბა, ⁂ რომელმან იცი უმცროსი შეკრიბა არა დააკლდა: კაცად კაით კადმან ჯეროვნად თჳს თჳს შეკრიბეს ✠ ჰრქუა მათ მოსე: ნუ ვინ კ ანეშტებთ მისგანსა ხუალისამდე ✠ ⁂ არა ისმინეს მოსესი, არამედ დაუკა ტევეს მისგანი ხუალისამდე, ⁂ დაესხა მატლი, ⁂ დუროლდა, ⁂ განკა რისხნა მოსე მათ ზედა ✠ ⁂ შეკრიბიან იცი განთიად განთიად კაცად კაკაცადმან წინაშე თავისა თჳსისა, ⁂ ოდეს დაცხის მზე დადნებინ ✠ ⁂ იო დღესა მას შეექუსესა შეკრიბეს სახმარი იცი საზრდელად ორი წ.ალი, მრჩობლი საწუალი თჳთოეულმან, ⁂ შევიდეს კრებულნი მთავრისანი, ⁂ უთხრეს მოსეს ✠ ხოლო მოსე ჰრქუა მათ, ესე იცი სიტყუა არს რომელსა იტყოდა უფალი, შაბათი განსუწნებისა არს წმიდა უფლისა: ⁂ სუალე რაოდენი რად შეაცხოთ, შეაცხეეთ, ⁂ რაოდენიცა შეაცხოთ, შეაგბეთ ⁂ ეოველივე ნეშტი დაუტეეთ საუნჯეთა თქუ✠ნთა, განთიადამდე ✠ ⁂ დაუტეეს მისგანი სუალისამდე, ეითარცა იცი ამცნო მათ მოსე, ⁂ არა დაეროლდა, არცა მატლი დაესხა მას ✠ ⁂ ჰრქუა მათ მოსე: ჭამეთ დღეს, რამეთუ შაბათი არს უფლისა: არა ჴეოოთ კელსა ზედა ✠ ექუს დღე შეკრიბეთ, ⁂ მეშჯდე იცი დღე შაბათი არს: რამეთუ არა იყოს მას დღესა შინა ✠ ⁂ იყო დღესა მას მეშჯდესა, განვინმე ვიდეს ერისაგანნი შეკრებად, ⁂ კწ არა ჴეოვნეს ✠ ჰრქუა უფალმან მოსეს, ვიდრემდე არა ენებავსთ გთ სრულად არძანებათა ჩემთა, ⁂ შჯულისა ჩემისა ✠ ისილეთ: რამეთუ უფალმან მოცა თქუ✠ნ დღე ესე შაბათი, ამისთჳს მოცა თქუ✠ნ ლ დღესა მეექუსესა ჴორი ორ დღისა, დასხედით კაცად კაცადი სახლთა ლა შინა თქუ✠ნთა, ნუ ვინ განვლენ დღესა მას მეშჯდესა ✠ ⁂ შაბათობდა ერი იცი დღესა მას მეშჯდეს ✠ ⁂ დასდგეს სახელი მისი ძეთა ისრაელისათა მანანად, ⁂ იო იცი ეითარცა თესლი ქინძისა ჴვე-

[1] ა კორინთელთა ✠.

ტაკი, ხოლო გემო მისი ვითარცა ფაქალი თაფლი ✿ ჰრქუა მათ მოსე: ესე სიტყუა ბრძანა უფალმან, აღავსეთ საწუაული მანანაჲთა საუნჯესა ჲ სამარხავად, ნათესავთამდე თქუენთა: რათა იცოდიან ჰური რომელსა სჭამდით თქუენ უდაბნოსა ზედა, რაჟამს გამოგიუანა თქუენ უფალმან ქუეყანით ეგჳპტით ✿ ჰრქუა მოსე არონს: მოიღე ტაკუკი ერთი ოქროსა, ჲ შთაასხი მას საავსებით საწუაული მანანაჲ, ჲ დასდგა იგი წინაშე ღუთისა, დასამარხავად ნათესავთა თქუენთა ✿ ვითარცა უბრძანა უფალმან მოსეს, ჲ დადგა იგი არონ წინაშე საწამებელისა მის დასამარხავად ✿ ხოლო ძენი ისრაელისანი სჭამდეს მანანასა მას ორმეოც წელ, ვიდრემდე მოვიდოდეს ქუეყანად დანაკის კუდოვნად ✿ ხოლო საწუაული იგი იუო მეოთხე ნაწილი სამისა მის საწუაულისა.

თ ა ვ ი იზ.

და აღიძრა ყოველი იგი კრებული მეთა ისრაელისათა, უდაბნოსაგან სინასა, ბანაკად ბანაკად თჳთოეული მათი, სიტყჳთა უფლისათა: ჲ დაიბანაკეს მათ რაფიდინს, ჲ არა იუო წუალი რათამცა სუა ერმან მან ✿ ჲ [1] აჳინებდეს ჲგინი მოსეს ჲ ეტყოდეს: გუნც ჩუენ წუალი რათა ვსუათ: ჰრქუა მათ მოსე რასა მაჳინებთ მე, ანუ რასა განცდით უფალსა ✿ შეეწუურა მუნ ერსა მას წყლითა, ჲ ღრტჳნჯდა მუნ ერი იგი მოსესთჳს ჲ ეტყოდეს: რასა გამომიუანენ ჩუენ ეგჳპტით, მოსურვად ჩუენდა ჲ შჯლთა ჩუენთა ჲ ჰირუტყუნი ჩუენნი წუერილითა ✿ ღაღადეო მოსე უფლისა მიმართ ჲ თქუა, რაჲ უო. ერსა ამას; მცირედღა ჲ ქუა ჲ მკრიბონ ✿ ჰრქუა უფალმან მოსეს, წინა წარვედ ერისა მაგის: ჲ წარიუანენ შენ-თანა მოხუცებულთაგან ერისათა, ჲ კუერთხი ეგე [2], რომლითა ეც ზღუასა მიიღე ჰელსა შენსა, ჲ წარვედ ✿ [3] ხოლო მე ვდგა ვიდრე მუნ მოსელადმდე შენდა კლდესა მას ზედა ქორებს, [4] ჲ სცე კლდესა მას ჲ გამოადინო მისგან წუალი, ჲ სუას ერმან, ჲ ეო მოსე ეგრე წინაშე ძეთა ისრაელისათა ✿ ჲ დასდუა ადგილსა მას სახელი განსაც-

[1]) ჲ მოსე გ. ე მოსე ლბ.—[2]) ზემო ზ.—[3]) ფსალმუნი ა. ჲ მოსე გ. ფსალმუნი რი ჲ რდ.—[4]) საბრძ. იხ. ა კორინთელთა.

დელ ⁂ საგინებელ, გინებისა მისთჳს ძეთა ისრაელისათჳს, ⁂ გა-
მოცდისა მისთჳს უფლისა რამეთუ იტყოდეს არს მეა უფალი ჩუენ-
ცჳ თანა, ანუ არა ✿ [1] მოვიდა ამალეკი, ⁂ ბრძოდა ისრაელს რაფი-
თ დინს ✿ ჭრქუა მოსე ისუს: გამოირჩიენ შენდად კაცნი ძლიერნი, გა-
ნვედ ⁂ ქუეყნით სჳალე ამალეკსა, ⁂ მე ვდგე თჳემსა ზედა მის ბორ-
ი ცჳსასა, ⁂ კუერთხი ღუთისაჲ იყოს კელსა ჩემსა ✿ ⁂ უო ისუს ეგ-
რე ვითარცა ჭრქუა მოსე, განვიდა ⁂ ქუეყო ამალეკსა, მოსე ⁂ არონ
ია ⁂ ორ, აღჳდეს თჳემსა ზედა მის ბორცჳსასა ✿ ⁂ იყო ვითარცა
აღიჰურნის მოსე კელნი განძლიერდის ისრაელი: ⁂ რაჟამს გარდა-
იბ მოიდის კელნი, განძლიერდის ამალეკი ✿ რამეთუ კელნი მოსესნი
იუნეს დამძიმებულ, მოიღეს ლოდი ⁂ დაუდგეს ქუეშე, ⁂ დაჯდა
მას ზედა, ⁂ არონს ⁂ ორს განჰურნეს კელნი მოსესი, ერთ კერ-
მო ერთსა, ⁂ ერთ კერძო ერთსა: ⁂ იუეწნეს კელნი მოსესნი გან-
იგ ჰურობილ ვიდრე დასლვადმდე მზისა ✿ ⁂ ერეოდა ისუ ამალეკსა, ⁂
იდ ყოველი ერი მისი მოსრა ჰირითა მახჳლისათა ✿ ჭრქუა უფალმან
მოსეს, დაწერე ესე სახსენებლად წიგნთა, ⁂ მიეც იგი ყურთა ისუ-
სთა, რამეთუ აღკოცით აღკოცო სახსენებელი ამალეკისა ცასა ქუეშე
იე ✿ ⁂ აღაშენა მუნ მოსე საკურთხეველი უფლისა, ⁂ დასდუა სა-
ივ ხელი მისი უფალი ჩემი შესავედრებელ ✿ რამეთუ კელითა დაფარუ-
ლითა ჰბრძანეს უფალი ამალეკსა ნათესაჲთი ნათესაჲადმდე.

თავი იზ.

ა [2] ესმა იოთორს მღუდელსა მადიამისსა სიმამრსა მოსესსა ყოველი რაჲცა უყო უფალმან ისრაელსა ერსა თჳსსა, რამეთუ გამოი-
ბ უჳანნა უფალმან მენი ისრაელისანი ეგჳპტით ✿ ⁂ წარმოიუჳანნა იო-
თორ სიმამრმან მოსესმან, სეფორა ცოლი მოსესი: შემდგომად და-
გ ტევებისა მისისა ✿ ⁂ ორნი ძენი მისნი, [3] სახელი ერთისა გერსამ
დ რამეთუ თქუა მწირ ვარ მე ქუეყანასა უცხოსა ✿ ხოლო სახელი
მეორისა მის ელიეზერ, რამეთუ თქუა: ღმერთი მამისა ჩემისა შემწე
ე ჩემდა, ⁂ განმარინა მე კელთაგან ფარაოსთა ✿ მოვიდა იოთორ
სიმამრი მოსესი, ძენი ⁂ ცოლი მოსესი უდაბნოდ სადა იგი, დაე-

[1] მოსე კზ. ე. იჳდით დ. სიბრძ ია.—[2] ბ ზემო.

ბანაკა მთასა მას ზედა ღუთისასა ✿ უთხრეს მოსეს ⴓ ჰრქუმს: ესე- ვ
რა იოთორ სიმამრი შენი მოვალს შენდა, ⴓ ცოლი შენი, ⴓ ორნი
მენი შენნი მისთანა ✿ ⴓ განვიდა მოსე მიგებებად სიმამრისა თჳ- ზ
სისა, ⴓ თაყუანისცა მას ⴓ ამბორს უყო, ⴓ მოიკითხნეს ურთიერ-
თას, ⴓ შეიუანნა იგინი კარავსა თჳსსა ✿ ⴓ უთხრა მოსე, სიმა- ჱ
მრსა თჳსსა ყოველი რაჲცა უყო უფალმან ფარაოს ⴓ ყოველთა
მეგჯპტელთა ისრაელისათჳს, ⴓ ყოველივე შრომა რომელი შეემთხვია
გზასა ზედა, ⴓ რამეთუ განარინნა იგინი უფალმან კელთაგან ფა-
რაოსსა ⴓ კელთაგან მეგჯპტელთასა ✿ ⴓ განუკჳრდა იოთორს ყო- თ
ველთა მათ კეთილთა ზედა რაოდენი უყო უფალმან მათ, ვითარ
განარინნა კელთაგან მეგჯპტელთასა, ⴓ კელთაგან ფარაოსთა ✿ ⴓ ი
თქუა იოთორ კურთხეულ არს უფალი, რომელმან გისხსნა თქუმს
ერით თჳსით, კელთაგან მეგჯპტელთასა, ⴓ კელთაგან ფარაოსთა ✿
აწ ვსცან ძალი რამეთუ დიდ არს უფალი უფროს ყოველთა ღმერთ- ია
თა, ამით რამეთუ ესჯდეს მას ✿ ⴓ მოიღო იოთორ სიმამრმან მო- იბ
სესმან მსხუმრჱლები ⴓ შესწირაჲ ⴓ შეწირა ღუთისა: მოვიდა
არონცა ⴓ ყოველნი მოხუცებულნი ისრაელისანი ჭამად ჰურისა
მოსეს სიმამრისთანა წინაშე ღმრთისა ✿ ⴓ იყო ხუჱლისაგან, ⴓ იგ
დაჯდა მოსე სჯად ერისა: ⴓ წინაშე დგაჲ ყოველი იგი ერი მოსესა
განთიადითგან მიმწუხრამდე ✿ იხილა იოთორ ყოველი რაოდენსა იდ
უყოფდა ერსა მას, ⴓ ჰრქუა მას: რაჲსა ეგე უყოფ ერსა ამას, რაჲ-
სათჳს შენ ჯსი მარტოჲ ⴓ ყოველი ერი დგას შენ წინაშე დილითგან
მწუხრამდე ✿ ჰრქუა მოსე სიმამრსა თჳსსა, რამეთუ მოვიდის ერი იე
ესე ჩემდა გამოძიებად სამართლისა ღუთისაგან ✿ რაჟამს არიან მათ ივ
შორის ცილობაჲ, მოვიდიან ჩემდა, ⴓ განვსაჯი კაცად კაცადი, ⴓ
ვასწავლნი მათ ბრძანებანი ღუთისანი, ⴓ შჯული მისი ✿ ჰრქუა იზ
მოსეს სიმამრმან მისმან, არა მართალ იქმ შენ სიტყუასა მაგას ✿
არამედ ხრწნით განიხრწნე შენ უთმინოებით, შენცა ⴓ ერიცა ესე, იჱ
რომელ არს შენთანა, მძიმე არს შენდა საქმე ესე, ვერ შეძლე-
ბელ ხარ შენ ამის ყოფად მარტო ✿ აწ მე გასწაო შენ ⴓ ისმინე ით
ჩემი, ⴓ განგაზრახო შენ ⴓ იყოს ღმერთი შენთანა, ეყავ შენ ერსა

კ მაგას ღუთისა მიმართ, ⁂ შესწირონ სიტყუანი მათნი ღმერთსა ✿ ⁂
უწამებდ მათ ბრძანებათა ღუთისათა, ⁂ შჯულსა მისსა უწამებდე მათ
კა გზასა რომელსა ვიდოდიან, ⁂ საქმესა რომელსა იქმოდიან ✿ ⁂
შენ თავისა თჯსისა გამოირჩიენ კაცნი ყოველისაგან ერისა: კაცნი
ძლიერნი, ღუთის მოშიშნი, კაცნი მართალნი, რომელთა სძულდეს
ამპარტაყნება. ⁂ დაადგინენ იგინი მათ ზედა ათასის თავად ⁂ ასის
თავად, ⁂ ერგასის თავად, ⁂ ათის თავად. ⁂ მწიგნობარნი შემო-
კბ მეუანებელნი ✿ ⁂ შჯიდენ ერსა ამას ყოველსა ჟამსა, ⁂ ყოველი
სიტყუა მძიმე მოგართუან შენ: ⁂ სიტყუაჲ აღვილი განსაჯონ მათ ⁂
კგ სჯიდენ მათ ⁂ აღვიმცირონ შენ, ⁂ შეგეწეოდიან შენ ✿ უკეთუ სი-
ტყუა ესე ჰყო, განგაძლიეროს შენ ღმერთმან შენმან, ⁂ შეუძლო
წინა წარმდუანვად, ⁂ ყოველი ესე ერი მოვიდეს მშჯდობით აღვილ-
კდ სა თჯსა ✿ ⁂ ერჩდა მოსე კმასა სიმაძრისა თჯსისასა, ⁂ ყო ეგ-
კე რე რაოდენი რაჲ ჰრქუა ✿ ⁂ გამოირჩივნა მოსე კაცნი ძლიერნი
ყოველისაგან ისრაელისა, ⁂ დაადგინა მათ ზედა ათასის თავად, ⁂
ასის თავად, ⁂ ერგასის თავად, ⁂ ათის თავად ⁂ მწიგნობარნი შე-
კვ მომეუანებელნი ✿ ⁂ შჯიდენ ერსა მას ყოველსა ჟამსა, ხოლო სი-
ტყუა იგი გარდამრე მიართუან მოსეს: ⁂ ყოველი სიტყუა აღჯლი
კზ განსაჯიან მათ ✿ ⁂ წარავლინა მოსე სიმაძრი თჯსი, ⁂ წარვიდა
ქუეყანად თჯსსა.

თავი ით.

ა ✿ უეყსა მესამესა გამოსვლითგან მეთა ისრაელისათა, ქუეყანით
ბ ეგჯპტით, ამას დღესა მოვიდეს იგინი უდაბნოსა მას სინასსა ✿ ⁂
წარმოიძრნეს რაფიდინით, ⁂ მოვიდეს უდაბნოსა მას სინასსა, ⁂ და-
გ იბანაჲა ისრაელმან მუნ წინაშე მთასა მას ✿ ⁂ მოსე [1] აღვიდა მთა-
სა მას ღუთისასა: ⁂ უწოდა მას ღმერთმან მიერ მთით, ⁂ ჰრქუა: ესრე
დ არქუ სახლსა იაკობისასა, ⁂ უთხარ მეთა ისრაელისათა ✿ [2] თქუენ
იხილეთ რაოდენი უყაე მეგჯპტელთა მათ, ⁂ აღგისხენ თქუენ ვითა-
რცა ორბმან ფრთეთა ზედა, ⁂ მოგიუანან თქუენ თავისა ჩემისა ✿
ე ⁂ [3] აწ სმენით თუ ისმინოთ ჩემისა ჩემისა ⁂ დაიმარხოთ მცნება

[1] სჭმე ზ.—[2] კ მოსე კთ.—[3] კ მოსე ი.

ჩემი იუნეთ ერად ჩემდა მოცებულად. თჳთეულთაგან ნათესავთა [1]:
რამეთუ ჩემი არს ყოველი ქუეყანა ✿ თქუენ [2] იუნჱნით ჩემდა სა- ვ
მეუფო სამღუდელოდ ✿ ნათესავად წმიდად, ესე სიტყუა არქუ მეთა
ისრაელისათა ✿ მოვიდა მოსე, ✿ მოუწოდა მოხუცებულთა ერისა- ზ
თა, ✿ უთხრნა მათ ყოველნი ესე სიტყუანი, რომელნი ამცნო მას
ღმერთმან ✿ მიუგეს ერმან მან ერთბამად ✿ ჴრქუჱს, ყოველივე რაჲ- ჱ
ცა თქუა ღმერთმან ყეოთ ✿ ვისმინოთ, ✿ შეწირა მოსე სიტყუა იგი
ერისა მის ღუთისა ✿ ჴრქუა უფალმან მოსეს აჰა ესერა მე მოვიდე თ
შენდა სვეტრთა ღრუბლისათა, რათა ესმეს ერსა ეტყოდი რაჲ მე
შენ, ✿ ჭრწუენეს შენი უკუნისამდე, ✿ უთხრა მოსე სიტყუა იგი ერი-
სა მის უფალსა ✿ ✿ ჴრქუა უფალმან მოსეს, კარდაგვალე ✿ უწამე ი
ერსა მას, ✿ წმიდა ჰუჱნ იგინი დღეს ✿ ხვალე, ✿ განირცხნენ სამო-
სელი მათი ✿ ✿ იუნეთ იგინი განმზადებულ დღედმდე მესამედ: რა- ია
მეთუ დღესა მესამესა გარდამოხდეს უფალი მთასა ზედა სინასა წი-
ნაშე ყოველისა ერისა ✿ ✿ დაადგინო ერი იგი გარემო, ✿ ჴრქუა იბ
ეკრძალენით თავთა თქუჱნთა ✿ ნუ აღხვალთ მთასა მას შუებად რა-
სამე მისა [3] ყოველი რომელი შეეხოს მთასა მას, სიკუდილითა აღე-
სრულოს ✿ არა შეახოთ ჴელი მას, რამეთუ ქჳთა განიტჳნენ ანუ იგ
თუ ისრითა განიდევნეთ, ცხოსა განი კაცი, არა ცხო-
ვნდეს. რაჟამს ჴმანი იგი ✿ საყჳრი ✿ ღრუბელი წარვიდეს მთისა
მისგან, მაშინ იგინი აღმოვიდენ მთად ✿ გარდამოვიდა მოსე მიერ იდ
მთით ერისა მის, ✿ განწმიდნა იგინი, ✿ განირცხნეს სამოსელი მა-
თი ✿ ✿ ჴრქუა ერსა მას, ნუ შეესებით ცოლთა თქუჱნთა ✿ მზა იე
იუნჱნით სამდღე ✿ ✿ იყო შემდგომად სამისა დღისა, ცისკარსა ივ
ოდენ, იუნეს ქუხილნი, ✿ ელვანი, ✿ ღრუბელი, წუნდიადი მთასა
მას ზედა სინასა, ჴმა იგი საყჳრისა ოჰრიდა დიდად ✿ შეირწუნდა
ყოველი იგი ერი ბანაკსა მას შინა ✿ ✿ განიყვანა მოსე ერი იგი ბა- იზ
ნაკით შემთხუედად ღუთისა, ✿ წარდგეს მთასა მას ქუჱშე [4] სოლო იჱ
მთად იგი სინა კუმოდა ყოველად, რამეთუ გარდამოსრულ იყო ღმე-
რთი მას ზედა ცეცხლითა, ✿ აღჴდომა კუპრი ყითარცა საღმილისა:

[1] ფსალმუნი კგ.—[2] ს ჰეტრე ბ.—[3] კბრ ლბ.—[4] ე მოსე დ.

ით ⁂ განკურთა ყოველი ერი ფრიად ✿ ⁂ იუუნეს კმანი იკი საყურისანი
რაოდენ ვიდოდეს უძლიერეს იქმნებოდეს ფრიად [1] მოსე იტყოდა,
კ ⁂ ღმერთი მიუგებდა მას კმითა ✿ რამეთუ გარდამოსრულ იყო ღმე-
რთი მთასა მას სინასა თხემსა მის მთისასა: ⁂ უწოდა ღმერთმან
კა მოსეს თხემსა ზედა მათსა ⁂ აღჯდა მუნ მოსე ✿ ეტყოდა ღმერთი
მოსეს ⁂ ჭრქუა, გარდაგვალე ⁂ უწამე ერსა მას, ნუ უკუნ მიეახლნენ
კბ ღმერთსა განცდად ⁂ დაცნენ მრავალნი მათგანი ✿ ⁂ მდგელნი
იკი რომელნი მიეახლებოდინ უფალსა ღმერთსა წმიდა იყუნენ, ნუ
კგ უკუნ მოაუშდინოს მათგანი უფალმან ✿ ჭრქუა მოსე ღმერთსა: ვერ
კდ კელ ეწიფების ერსა ამას მთასა სინასა შეახლებად, რამეთუ შენ გუწა-
მე ჩუნ ⁂ მარქუ, განშორებად მთასა ამას, ⁂ წმიდა ყოფად ✿ ჭრქუა
მას უფალმან: ეუალე გარდავედ, ⁂ აღმოიყვანე შენ არონ შენთანა:
ხოლო სხვანი იკი მდგელნი, ნუ იძლევიედ აღმოსვლად ღუთისა
კე ნუ უკუნ წარწყმიდნეს მათგანნი უფალმან ✿ გარდამოკდა მოსე ერი-
სა მის ⁂ ჭრქუა ესრეთ:

თავი კ.

ა,ბ ⁂ ეტყოდა უფალი ყოველთა მათ სიტყუათა. ⁂ ჭრქუა ✿ მე [2]
ვარ უფალი ღმერთი შენი: რომელმან გაამოვიუანე შენ ქუყანით
გ ეგჯტით სახლისაგან კირთებისა ✿ არა იყუნენ შენდა ღმერთნი
დ უცხონი ჩემსა გარეშე ✿ [3] არა ქმნე თავისა შენისა კერპნი, არცა
ყოველადვე მსგავსი, რაოდენი არს ცასა შინა ზე, ⁂ რაოდენი არს
ქუყანასა ზედა ქუყ ⁂ რაოდენი არს წყალთა შინა ქუყაშე ქუყა-
ე ნისა ✿ არა თაყუანისცე მათ არცა მსახურებდე მათ რამეთუ მე ვარ
უფალი ღმერთი შენი, ღმერთი მოშურნე, რომელმან მივაგო ცოდვა
მამათა შჯლთა, ვიდრე მესამედ ⁂ მეოთხედ ნათესავამდე მოძულეთა
ვ ჩემთა ✿ [4] ⁂ ვყო წყალობაჲ ათასამდე ნათესავად მოყუარეთა ჩემთა,
ზ რომელთა დაიმარხნიან ბრძანებანი ჩემნი ✿ [5] არა მოიღო სახელი
უფლისა ღუთისა შენისა ამაოსა ზედა, რამეთუ არა განწმინდოს

[1]) სჯმე ზ.—[2]) კ მოსე კ. ფსალმუნი ჳ.—[3]) გ მოსე კჳ. კ მოსე კ. ფსალ-
მუნი ყგ. კ მოსე იე. კბრაჲლთა ლდ.—[4]) ქუყმოძ. ლდ. კ მოსე კ.—[5]) გ მოსე
ით. კ მოსე კ.

იგი უფალმან, რომელმან მოიღოს სახელი უფლისა ამაყოსა ზე-
და ✿ [1] მოისსენე დღე იგი შაბათთა, ⁋ წმიდად უყო იგი ✿ ქუს დღე
იქმოდე, ⁋ ჰქმენ ყოველი საქმე შენი ✿ ხოლო დღე იგი მეშჯდე,
შაბათი არს უფლისა ღუთისა შენისა, არა ჰქმნე ყოველი საქმე მას
შინა შენ, ⁋ მემან შენმან, ⁋ ასულმან შენმან ⁋ მონამან შენმან, ⁋
მკეგალმან შენმან, კარმან შენმან, ⁋ კარაულმან შენმან, ⁋ ყოველ-
მანვე საცხოვარმან შენმან, ⁋ მწირმან შენმან რომელი იყოს შენ
შორის ✿ [2] რამეთუ ექუსთა მათ დღეთა შექმნა ღმერთმან ცაჲ ⁋ ქუჴ-
ნა, ზღუაჲ ⁋ ყოველი რაჲ არს მას შინა, ⁋ განისუჴნა დღესა მას
მეშჯდესა, ამისთჳს აკურთხა უფალმან დღე მეშჯდე, ⁋ წმიდად ყო იგი ✿
[3] ვატივ ეც მამასა შენსა ⁋ დედასა შენსა, რათა კეთილი გეყოს შენ.
⁋ დღე გრძელ იო ქუჴყანასა მას კეთილსა, რომელი იგი უფალ-
მან ღმერთმან მოგცეს შენ ✿ [4] არა კაც კლა ✿ არა იმრუშო ✿
არა იპარო ✿ არა [5] ცილი სწამო, მოყუსისა შენისათჳს წამებად ცი-
ლი ✿ [6] არა გული გითქმიდეს ცოლისათჳს მოყუსისა შენისა, არა
გული გითქმიდეს სახლსა მოყუსისა შენისასა, არცა ყანისა მისისა,
არცა მონისა მისისა, არცა მკეგლისა მისისა, არცა [7] კარისა მისი-
სა, არცა კარაულისა მისისა, არცა ყოვლისა საცხოვარისა მისისა;
არცა ყოველი რაჲ იყოს მოყუსისა შენისა ✿ ⁋ ყოველსა ერსა ეს-
მოდა, ვმა იგი საყჯრისა, ⁋ ხედვედეს საჴმილსა მას მკმოლვარესა
შეეშინა ერსა მას ყოველსა ⁋ დადგეს შორის ✿ [8] ⁋ ჰრქუჭს მო-
სეს [9] მეტყოდე შენ ჩუჭნ ⁋ ნუ მეტყჯნ ჩუჭნ ღმერთი. ნუ უკუჭ
მოვსწუდეთ ✿ ჰრქუა მათ მოსე: ნუეშინინ რამეთუ გამოცდისა თქუჭ-
ნისათჳს მოვიდა ღმერთი თქუჭნდა, რათა იყოს შიში მისი თქუჭნ
შორის ⁋ რათა არა სცოდოთ ✿ დგაჲ ერი იგი შორს, ხოლო მოსე
შევიდა წუნდიაბლსა მას სადა იგი იყო ღმერთი ✿ ჰრქუა უფალმან
მოსეს: არქუთ სახლსა იაკობისასა, ⁋ უთხარ ძეთა ისრაჱლისათა,

---

[1]) მათე ე. ე მოსე ე. კზკეი კ. ქუჭნმორ. ღა. მათე აბ.—[2]) ა მოსე ბ. ქუჭნ-
მორ. ღა.—[3]) ებრაულთა დ. ე მოსე ე. მათე იე. კეგისელთა კ.—[4]) მარკოზ ზ.
ზარაქ გ.—[5]) ე მოსე ე.—[6]) მათე ე, იო. მარკ. ი.—[7]) ე მოსე ე. აბ რომა-
ელთა ზ.—[8]) ე მოსე იჭ.—[9])ებრაელთა აბ.

კბ თქუენ იხილეთ, რამეთუ ზეცით ვსტყოდა თქუენ ✿ არა იქმნეთ თავი-
სა თქუენისა კერპნი ვერცხლისანი ⁋ კერპნი ოქროსანნი თავისა
ბბ თქუენისათჳს ✿ საკურთხეველი ქუჱყანით მიშენოთ მე, ⁋ შეწირეთ
მას ზედა, ძსხუენრჱლები თქუენნი ცხოვრებისათჳს თქუენისა ცხო-
ვარი ⁋ ხროჩა, თქუენი ოკუელსა ადგილსა, რომელსა დასდვა სახე-
კგ ლი ჩემი ძუნ მოვიდე ⁋ კაკურთხო შენ ✿ [1] უკეთუ საკურთხეველი
ქუათაგან მიშენო მე, არა აღაშენო იგი თლილითა, რამეთუ ჴელი
კჱ შეახე მას ზედა, ⁋ შეგინებულარს ✿ არა აღჴდე აღსავალთა საკუ-
რთხეველისა ჩემისათა: რათა არა გამოჩნდეს სარცხუენელი შენი
მას ზედა:

თავი კა.

ა,ბ და ესე სამართლები არს რომელ წინა დაუდვა მათ ✿ უკეთუ
მოიგო ძონა ებრაელი ექუს წელ ცმონებდეს შენ ხოლო მეშჳდესა
გ წელსა ცანვიდეს შენგან თავს-უფალი ✿ დიდ მეტად ნუ უკუნ იგი
დ ხოლო შევიდა მარტო, მარტოცა ცანვიდეს: უკეთუ ცოლი მისთანა შევი-
დეს, ცანვიდეს ძისთანა ცოლიცა იგი ✿ უკეთუ უფალმან მისმან სცეს
ე მას ცოლი, ⁋ უშჩეს ძას ძეებ ⁋ ასულებ, ცოლი იგი ⁋ ერძანი იეუნნეს
უფლისა თჳსისა, ხოლო იგი მარტო ცანვიდეს ✿ ⁋ უკეთუ თქუას
ვ მონაძან ძიუარს უფალი ჩემი, ⁋ ცოლი ჩემი, ⁋ ერძანი ⁋ არა გა-
ნვიდეს თავს უფლად ✿ მოიყვანოს იგი უფალმან თჳსმან წინაშე
სასჯელსა ღუთისასა, ⁋ ძაძინ წარიყვანოს ⁋ მიიყვანოს იგი წერთი-
ზ ლსა კარისასა, ⁋ განუყვრიტოს უფალმან მისმან სადგისითა ყური
მისი, ⁋ ძონებდეს მას უკუნისამდე ✿ თუ კინ მისცეს ასული მონად,
ჱ არა ცანყიდეს იგი, ყითარცა ცანვიდიან მკეყალნი ✿ უკეთუ არა სა-
თნო ეყოს წინაშე თვალთა უფალსა მას თჳსსა, რომელი იგი მან
ცოლად მიეუნებაა აღუთქუა მას განუტეოს იგი: ხოლო ნათესავსა
უცხოსა ვერ ჴელ ეწიფების მისყიდვად მისა ყითარმცა შეურაცუო
თ იგი ✿ უკეთუ მესა თჳსსა აღუთქუეს იგი, მსგავსად სამართლისა მის
ი ასულთასა უყოს მძს ✿ უკეთუ სხუა მოიყვანოს თავისა თჳსისა, სა-
ზრდელი ⁋ საბოსელი რაჲცა აღეთქუას სასყიდელი, არა დააკლოს

[1] კ მოსე კზ. ისო ჱ.

მას ✿ უკეთუ ესე სამივე არა უყოს მას განვიდეს თავის უფლად ია
თჳნიერ ვეცხლისა ✿ [1] უკეთუ ვინმე სცეს ⁂ მოკუდეს, იგიცა სიგუ- იბ
დილითა მოკუჱდინ ✿ უკეთუ არა ნებსით, არამედ ღმერთმან თჳსმან იგ
მისცა იგი ქელთა მისთა [2] ჰსცე შენ ადგილი, ვიდრე მიივლტოდეს
კაცის მკულელი იგი ✿ უკეთუ ვინმე უმზიროს მოყვასა თჳსსა ზაკჳთ იდ
⁂ მოკლას იგი, ⁂ მიივლტოდეს მუნ საკურთხეველისა ჩემისა: გა-
მოიყვანეთ ⁂ მოკალთ იგი ✿ რომელმან სცეს მამასა თჳსსა, ⁂ დე- იე
დასა თჳსსა, სიკუჱდილითა მოკუჱდინ ✿ [3] რომელმან ბოროტი თქუას ივ
მამისათჳს, ვინა დედისათჳს სიკუჱდილითა მოკუჱდინ ✿ უკეთუ ვინ- იზ
მე, ვისი, იხაროს ურმა მეთაგან ისრაელისათა, ⁂ მძლავროს მას ⁂
განეიდოს, ⁂ იხოსს იგი მისთანა, სიკუჱდილით მოკუჱდინ ✿ უკეთუ იჱ
ილალვიდეს ორნი კაცნი, ⁂ სცეს მოყვასმან მოყვასსა მჯიღვითა
ანუ ქჳთა, ⁂ არა მოკუჱდეს, არამედ დაწოლით დაწეს საწოლსა ზე-
და ✿ ⁂ აღდგეს კაცი იგი ⁂ განვიდეს კუჱრთხითა გარე: უბრალო ით
იოს კაცი იგი რომელმან სცა მას, გარნა უქმობისა მისისათჳს
მისცეს მას სამკუნალო ✿ უკეთუ ვინმე სცეს მონასა თჳსსა გინა კ
მკეცალსა კუჱრთხითა ⁂ მოკუჱდეს კელსა ქუჱშე მისსა მჯაგრითა შუ-
რის გებითა შური იძიენ მისგან ✿ უკეთუ სცხოვნდესდა ერთ დღე კა
ანუ ორ დღე, არა შური იძიოს, რამეთუ ვეცხლისა მისისა არს ✿
უკეთუ იბრძოდიან ორნი კაცნი, ⁂ სცნენ დედაკაცსა მიდგომილსა, კბ
⁂ მოურჩუნენ ურმა მისი არდა გამოსტული, სღვეგით იზღჳოს რა-
ცა იგი დასდვას ქმარმან მის დედაკაცისმან მისცეს მას ვედრებით ✿
უკეთუ გამოსტული იოს, მისცეს მას სული სულისა წილ, თუა- კგ
ლი თუალისა წილ, კელი კელისა წილ [4] კბილისა წილ კბილი,
ფერჳი ფერჳისა წილ ✿ დაწვა დაწვისა წილ, წულულება წულულე- კდ
ბისა წილ, გუჱშჱულება გუჱშჱულებისა წილ ✿ უკეთუ ვინმე სცეს კე
თუალსა მონისა თჳსისასა, ანუ თუალსა მკეცლისასა. ⁂ წარმოუგ-
დოს თვალი თავის უფლად განუტევნეს იგი თუალისა მის წილ ✿
უკეთუ ვინმე კბილი მონისა თჳსისა, გინა კბილი მკეცლისა აღმო- კვ

[1] გ მოსე კდ.—[2] კ მოსე ით.—[3] გ მოსე კ. იგპე კ. მათე იე. მარკოზ ზ. —[4] გ მოსე კდ. კ მოსე ით. მოსე კ.

სტეხოს თავის უფლად განუტევნენ იგინი კბილისა მათისა წილ ✿ კგ
უკეთუ ურქინოს კურომან მამა კაცსა, ანუ დედა კაცსა ⁋ მოკუდე
ქჯთა განიტჯნოს კურო იგი, ⁋ ჯორცი მისი არა იჭამოს, ხოლო კდ
უფალი მისი უბრალო იყოს ✿ უკეთუ მორქინალი იყოს კურო იგი
გუშინდლითგან ⁋ ბუღანდლით დღისა მის, ⁋ ეჭამოს უფალი იგი
მისდა, ⁋ არა აღიღოს იგი შორის, ⁋ მოკლას მან მამაკაცი ანუ
დედაკაცი, კურო იგი ქჯთა განიტჯნონ, ⁋ უფალი მისი მის თანავე
მოკუწდინ ✿ უკეთუ საკვარი დასდვა მას, მისცეს მას საკვარი იგი კთ
სულისა თჯსისა რაცა დასდუან მას ✿ უკეთუ მესა ანუ ასულსა ურ-
ქინოს, მსგავსად ამისაცე სამართალი უყონ მას ✿ უკეთუ ანუ მკე
ვალსა ⁋ მონასა ურქინოს კურომან, ვეცხლი ოცდა ათი სატრ
მისცეს უფალსა მას მათსა, ⁋ კურო იგი ქჯთა განიტჯნოს ✿ უკე-
თუ ვინმე განაღოს ჯურღმული, ანუ აღმოჰკუწოდეს, ⁋ არა დააბუ-
როს. ⁋ შთაყარდეს მას შინა ზროხა, ანუ ცხრი ✿ უფალმან მის
ჯურღმულისამან მისცეს ვეცხლი უფალსა მათსა: ხოლო მკუდარი
იგი მისი იყოს ✿ უკეთუ ვისამანმე კურომან ურქინოს კუროსა მო-
უკუსისასა, ⁋ მოკლას, განუიდონ კურო იგი ცოცხალი, ⁋ ვეცხლი
იგი განიყონ, ⁋ ეგრეთვე კურო იგი მოკლული განიყონ ✿ უკეთუ
იცოდიან ვითარმედ კურო იგი მორქინალი იყო გუშინდელითგან ⁋
ბუღანდლით, ⁋ უწამონ უფალსა მისსა, ⁋ არა მოსჭო კურო იგი,
მისცეს კუროსა წილ კურო, ხოლო მოკლული იგი კურო მისი
იყოს.

თავი კბ.

ა ✿ უკეთუ ვინმე იპაროს ზროხა ანუ ცხოვარი, ⁋ დაკლას გინათუ
ბ განყიდოს, ხუთი ზროხა მისცეს ერთისა ზროხისა წილ, ⁋ [1] ოთ-
ხი ცხოვარი ერთისა ცხოვარისა წილ ✿ უკეთუ გუშჯრდით თხრასა,
გ ⁋ ეპერას მპარავი; ⁋ წულას ვინმე იგი ⁋ მოკუდეს, არა არს მისა
კაცისა კჳლაჲ ✿ უკეთუ აღმოსრულ იყოს მზე მისთანა, ⁋ მოკლან,
დ თანა მდებ არს იგი სიკუდილისა, ⁋ არა თუ რა აქუნდეს მას რათა
მცა ზღო, განყიდონ იგი ნაპარვისა მისთჯს ✿ უკეთუ დაიპურან ⁋

[1] ბ მეფე კბ.

იჰოს კელსა მისსა ნაჰარევი ვირითგან, ვიდრე ცხოვარადმდე ცო- ე
ხალი, ორი წილი ზღოს ✿ უკეთუ განვინმეუტეოს საცხოვარი ჲ
იჰოს ვანად, ანუ ვენაკი სხვად ვანად მისცეს მას ვანისა მისისგანი
აოფიერებისა ებრ მისისა. უკეთუ ოვალი ვანად მოჰოს, უმჯო- ვ
ბესი ვანა მისი, ანუ უმჯობესი ვენაკი მისცეს მას ✿ უკეთუ გამო- ვ
ჯდეს ცეცხლი ჲ ჰოს ეკალი. ჲ მოწვას კალო, ანუ ვანა სამკალი ზ
ანუ ველი ზღოს მან, რომელმან ცეცხლი აღუდგა ✿ უკეთუ ვინმე
ისცეს მოუშესსა თჯსსა ვეცხლი, ანუ ჭურჭელი დამარხუად, ჲ მო- ი
ვინმე იპაროს სახლისაგან მის კაცისა; უკეთუ იჰოს მპარავი, მო- ჱ
ვიდეს ორი წილი ✿ უკეთუ არა იჰოს მპარავი იგი, მოვიდეს
ხლისა მის უფალი წინაშე ღუთისა ჲ წარმოიღონ საშჯელი ორ-
თავე, ვითარმედ მან არად ბოროტი ქმნა ოვალისათჯს ვედრისა მის
მოუშესსა თჯსისა ✿ ოვალითავე სიტყჯთა სიცრუვისათა, ზროხით- თ
გან, ჲ კრაულით, ცხოვარითგან, ჲ სამოსლით, ჲ ოვალისათჯს
წარწუმედილისა, რომლისათჯს იბრალებოდეს, ჲ რაჲცა იოს, წი-
ნაშე ღუთისა წარმოიღონ საშჯელი ორთავე, ჲ რომელი იჰოს
ბრალსა ამას ზედა ღუთისა მიერ მისცეს ორი წილი მოუშესსა
თჯსსა ✿ უკეთუ ვინმე მისცეს მოუშესსა კრაული, ანუ ზროხა, ანუ ი
ცხოვარი, ანუ ოვეულივე ჰირუტუუთაკანი დამარხუად მოკუდეს ანუ
წარწუმდეს, ანუ წარიტყუჱნოს, ჲ არა ვინ უწეოდის ✿ ფიცი ღუ- ია
თისა იოს შორის მათ ორთავე, ვითარმედ მან არა რად ბოროტი
ქმნა ოვალისათჯს ვედრისა მოუშესსა თჯსისა ჲ ესრეთ შეიწუნა-
როს იგი უფალმან მის ვედრისამან, ჲ არა რად მიჰკადოს მას ✿
[1] უკეთუ ვინმე მოიპაროს მისგან, უსდოს უფალსა მის ვედრისა- იბ
სა ✿ უკეთუ ნამცეცაჲ იქმნეს, მიიუანოს იგი ჭამულსა მას ზედა, ჲ იგ
არა მიჰკადოს ✿ უკეთუ ვინმე სთხოს მოუშესსა თჯსსა საცხოვა- იდ
რი რაიმე ჲ წარუწუმდეს, ანუ თუ მოკუდეს. ანუ წარიტყუჱნოს. ჲ
უფალი იგი მისი არა მისთანა იოს, მიჰკადოს ✿ უკეთუ უფალი იე
მისთა თანა იოს, არა მიჰკადოს, უკეთუ სასეიდლით დადგინებუ-
ლი იოს, სასეიდლისა მისისა წილ იაჯნ მისა ✿ [2] უკეთუ ვინმე ივ

[1]) ა მოსე ღა.—[2]) კ მოსე გბ.

აცთუნოს ქალწული უთხოველი, ⁂ დაწვეს მისთანა, მიიუჴანენ იგი
იზ თაყისა თჯისისა ცოლად ✿ უკეთუ არა სათნო უჩნდეს არცა ინებოს
მამამან მის ქალწულისამან მიცემად იგი მას ცოლად, ვეცხლი მი-
იჩ სცეს მამასა მისსა რაოდენი არს მზითეი ქალწულისა ✿ მისანთა
ით ცოცხალთა ყოფად ნუ დაუტეეებით ✿ ყოველი რომელი დაწვეს სა-
კ ცხოვარსა თანა სიკუდილითა მოკუდინდინ ✿ რომელმან უგოს კერპ-
კა თა, სიკუდილით მოკუდინდინ [1] გარნა მხოლოსა ღმერთსა ✿ მწირსა
არა ბოროტი უყოთ, არცა აჭირვებდეთ, რამეთუ თქუენცა მწირ
კბ იყვენით ქუეყანასა მას ეგჳპტისასა ✿ [2] ყოველსა ქურიასა ⁂ ობოლ-
კგ სა არა ბოროტი უყოთ ✿ უკეთუ ბოროტი უყოთ მწუხარებით და-
კდ დადგონ ჩემდამო, ⁂ კმობდინ, სმენით ვისმინო კმაჲ მათი ✿ ⁂ გან-
ერისხნე გულის წყრომითა, ⁂ მოგწყჳდნე თქუენ მახვილითა, ⁂
კე იყუნენ ცოლნი თქუენნი ქურიე ⁂ შჯულნი თქუენნი ობოლ ✿ უკე-
თუ აჳასხო ვეცხლი მსასა შენსა დაყრდომილსა მოკუდავსა, რომელი
იყოს შენ შორის, არა მოჰკიდე სწრაფით, ⁂ არა დასდვა მას ვა-
კვ ჯი ✿ უკეთუ იხუთო სამოსელი მოყუსისა შენისა, ვიდრე და-
კზ სლვასა მზისა მისცე მას სამოსელი მისი ✿ რამეთუ იგი მხოლო
არს სამოსლად მისა, ⁂ საფარველი არს შიშლობისა მისისა რა-
თა დაწვეს იგი; ღაღად ყოს თუ ჩემდამო, ვისმინო მისი, რამეთუ
კჱ მოწყალე ვარ ✿ ღუთისათჯს არა თქუათ ბოროტი, ⁂ [3] მთავრი-
კთ სათჯს ერისა შენისა არა იტყოდი ძჯრსა ✿ ჰირველი ნაყოფი კა-
ლოსა შენისა, ⁂ საწნახელისა შენისა, არა დააკლო: ⁂ [4] პირ-
ლ მშო მეთა შენთა მომცე მე ✿ ესრეთ ჰყო ხროხა შენი, ⁂ ცხო-
ვარი შენი, ⁂ კარაული შენი შჯდ დღე იყოს დედისა თანა, ⁂ მერ-
ლა მე მომცე მე მერვესა დღესა ✿ ⁂ [5] კაცნი წმიდა იყუნენით ჩემდა,
ხორცი ნამჳცაჲი არა შჭამოთ ძაღლსა მიუგდოთ იგი.

თავი კზ

ა არა შეიწუნარიოთ სასმენელი ამაო, არა დაშჯერდე ცრუსა მის
ბ თანა ყოფად, ცრუ მოწამედ ✿ არა შეერთო მრავალთა თანა საქმედ

[1] გ მოსე იო.—[2] ზაქ ზ.—[3] სიქმე კგ.—[4] ზემოთ იბ. დუკა ბ. კზკეთ მდ.—[5] მოსე კბ. კზკეთ მდ.

ბოროტსა, არა შეემინო კრებულისა სიმრავლესა განდრეკად, რათა
გარდააქციონ საშჯელი ✿ ჲ გლახაკი არა შეიწყალო საშჯელს ში- გ
ნა ✿ [1] უკეთუ შეემთხჯო ზროსასა მტერისა შენისასა, ანუ კარაუ- დ
ლსა შეცთომილსა, მოაქციო ჲ მისცე იგი ✿ უკეთუ იხილო კარაუ ე
ლი მტერისა შენისა დაურდომილი ტჯრთსა ქუშ̃ეშ̃ე: არა თანა წარ-
ჯდე, არამედ აღწიო მისთანა ✿ არა გარდააქციო მისთანა საშჯე- ვ
ლსა გლახაკისასა საშჯელსა შინა მისსა ✿ ეოვლისაგან [2] სიტჳსა ზ
ბოროტისა განეშორე: უბრალო: ჲ მართალი არა მოკლა, ჲ არა
განამართლო უდთო ქრთამისათჳს ✿ ჲ [3] ქრთამი არა მიიღო, რა- ჱ
მეთუ ქრთამმან დააბრმის თუალნი მხედველთანი. ჲ განრეუნის სიტ-
ჳუანი მართალთანი ✿ ჲ მწირსა არა აჴირვებდეთ, ნუცა აჴირვებთ მას თ
რამეთუ თქუ̃ენ იცით სული იგი მწირობისა რამეთუ თქუ̃ენცა: მწირ:
იეუ̃ენიო ქუ̃ენ̃ეანასა ეგჳპტისასა ✿ [4] ექუს წელ სთესო ქუ̃ენ̃ეანა შე- ი
ნი, ჲ შეჴკრიბო ნაეოფი მისგან ✿ ხოლო მეშჳდესა წელსა, მიტე- ია
ვება ჰჳო, ჲ დაუტეო იგი, ჲ შჳამდენ მას გლახაკნი ნათესავისა შე-
ნისანი, ხოლო ნეშტი მისი იეოს მგეცთათჳს ველურთა, ეგრეთ ჰჳო
ვენაჳოვანი შენი, ჲ ზეთის ხილოვანი შენი ✿ [5] ექუს დღე ჰქმენ სა- იბ
ქმე შენი, ჲ დღესა მეშჳდესა განისუ̃ენო, ჲ განისუ̃ენოს ხარმან
შენმან ჲ კარაულმან შენმან ჲ განისუ̃ენოს მჳამან მგეელისა შე-
ნისამან, ჲ მწირმან ✿ ეოველი რაოდენი გარქუ თქუ̃ენ ჲ იმარ- იგ
ხეთ: ჲ სახელი ღმერთთა უცხოთა არა მოიხსენოთ არცა ისმეს ჰი-
რისაგან თქუ̃ენისა ✿ სამგზის წელიწადსა [6] დღესასწაულნი ჰჳაეთ იდ
ჩემი ✿ ღღესასწაული უცომოებისა დაიმარხეთ ეოფად, შჳდ დღე, იე
სჳამდით უცომოსა, ვითარცა იგი გამცენ თქუ̃ენ, ჯამსა მას ოდენ
თუ̃ენთა ასალთასა ნაეოფთა რამეთუ მას თუ̃ენსა გამოხუ̃ენდით ქუ̃ენ-
ჳანით ეგჳპტით: [7] არა მეჩუ̃ენო წინაშე ჰირსა ჩემსა ცალიერი ✿ [8]
დღესასწაული მის, ჰირველთა ნაეოფთა მცისათა შენთა, ჰჳო საქმე- იჳ
თა შენთა რაცა სთესო ქუ̃ენ̃ეანასა შენსა, ჲ დღესასწაული აღსრუ-

---

[1] ე მოსე კბ. — [2] ქკეშორ. ღგ.— [3] ე მოსე იჳ. ზირაქ კ. — [4] ა მოსე
მჳ. გ მოსე კგ.— [5] ზეშორ. კ. — [6] ზეშორ. იგ.— [7] ზირაქ. ღე.— [8] დაბლა
ღ. ე მოსე იჳ.

ლებისა, განსლუსასა წელიწადისასა, შეკრებასა საქმისა შენისასა რა-
იზ მეთუ ყოველნი შენი არს ✿ სამ გზის წელიწადსა შინა ეჩუენოს უო-
იჩ ველი წული შენი წინაშე უფლისა ღუთისა შენისა ✿ რაჟამს განვა-
სხნე წარმართონი, ჰირისაგან შენისა, ⁋ განვავრცნე საზღუარნი შენნი:
არა შესწირო ცომსა თანა სისხლი მსხუერპლისა ჩემ თანა: არცა ⁋
ით აღრეს ცმელი დღესასწაულთა ჩემთა განთიადამდე ✿ დასაბამი პი-
რველთა ნაყოფთა შენთა შესწირო, ტაძრად უფლისა ღუთისა
კ შენისა, [1] არა შეაგბო კრავი სმითა დედისა თჳსისათა ✿ ⁋ ესერა
მე წარგავლინო ანგელოზი ჩემი წინაშე შენსა, რათა დაგიცუას შენ
გზასა ზედა, ⁋ რათა შეგიყუანოს შენ ქუეყანასა მას რომლისათჳს
კა გეფუცე შენ ✿ ყრმალე თავსა შენსა ⁋ ისმინე მისი, ⁋ ნუ ურჩ ექ-
მნები მას, რამეთუ არა შეგინდოს შენ, რამეთუ სახელი ჩემი არს
კბ მას ზედა ✿ უკეთუ სმენით ისმინნე სიტყუანი ჩემნი, ⁋ ჰყო ყოველი
რაჲცა მე გაგცენ შენ, ⁋ დაიცუნე აღთქმანი ჩემნი, იყუნედ ერად ჩემდა
მოჰოვნებულად უმეტეს ყოველთა ნათესავთა, რამეთუ ჩემი არს ყოველი
ქუეყანაჲ: რამეთუ თქუენ ჩემდა ერად იყუნედ სამეუფოდ, სამღუდე-
ლოდ, ნათესავად წმიდად, ამათ სიტყუათა ეტყოდე ძეთა ისრაელისა-
თა, უკეთუ სმენით ისმინოთ კმისა ჩუენისა ⁋ ჰყოთ ყოველი რომელსა
გეტეჳ თქუენ, ვემტერო მტერსა თქუენსა, ⁋ წინააღუდგე წინააღ-
კგ მდგომთა თქუენთა ✿ [2] რამეთუ წარვიდეს ანგელოზი ჩემი წინა-
მძღუარად თქუენდა: ⁋ შეგიყუანოს შენ ამორეველისა, ⁋ ქეტეელისა:
ფერეზელისა, ⁋ ქანაანელისა, გერგესეველისა, ⁋ ევველისა, ⁋ იო-
კდ ბესელისა, ⁋ შემუსრნე იგინი ✿ არა თაყუანისცე ღმერთთა მათთა,
არცა მსახურებდე მათ, არა ჰქმნე საქმისა მათისა ებრ, არამედ დარ-
ღუჩუენით დაარღჳვნე, ⁋ შემუსრეით შემუსრნე ძეკლნი ⁋ ბომონნი, იგი
კე მათნი ✿ ⁋ ჰმსახურებდე უფალსა ღმერთსა შენსა: ⁋ ვაკურთხო პუ-
რი შენი, ⁋ ღჳნო შენი ⁋ წუალი შენი, ⁋ გარე წარვაქციო სნეუ-
კვ ლებაჲ თქუენგან ✿ [3] არა იყოს უშჯლო არცა ბერწი ქუეყანასა
კზ თქუენსა: რიცხჳ დღეთა შენთა აღსრულებითა აღვაყსო ✿ შიში ⁋

[1]) დაბლა ღდ. ; მოსე ⁋ იდ.—[2]) დაბლა ღგ. კ მოსე ზ. ისონაკ კდ. — [3]) კ მოსე ზ.

მრწოლა წარგვაგლინო წინამძღურად შენდა, ⁂ განუკურთვნე ყოველნი ნათესავნი რომელთა შესწალთ მუნ. ⁂ მოგცნე ყოველნი მტერნი შენნი მეოტად ✿ ⁂ [1] წარგვაგლინო ბზიკი უწინარეს შენსა, ⁂ განასხნეს ამორეველნი იგი ⁂ ევველნი, იობოსელნი ქანაანელნი, ⁂ ქეტელნი შენგან ✿ არა განგასხნე იგინი წელიწადსა ერთსა, რათა არა ქუჱყანა მოოხრდეს, ⁂ განმრავლდეს მკეცი ქუჱყანისა შენ ზედა ✿ მცირედ-მცირედ განგასხნე იგინი შენგან: ვიდრემდე აღორძინდეთ, ⁂ დაიმკჳდროთ ქუჱყანად ✿ ⁂ დავსხნე საზღუარნი თქუჱნნი ზღჳთ მეწამულითგან, ვიდრე ფილისტიმედმდე, ⁂ უდაბნოდ, ვიდრე მდინარედ დიდადმდე, მდინარედ ევფრატად, ⁂ მივსცნე კელთა თქუჱნთა, მკჳდრნი იგი მის ქუჱყანისანი, ⁂ განვასხნე იგინი პირისაგან თქუჱნისა ✿ [2] არა აღუთქუა ღმერთთა მათთა აღთქმა ✿ ⁂ არცაღა სხდენ ქუჱყანასა შენსა: რათა არა გაცოდვონ შენ ჩემდა მომართ: უკეთუ მსახურებდე შენ ღმერთთა მათთა, იგინი იყუნენ დაბრკოლებად შენდა.

თავი კდ.

და მოსეს ჰრქუა: აღმოვედით უფლისა მიმართ შენ ⁂ არონ, ⁂ ნადაბ, დააბიუდ, ⁂ სამეოცდა ათნი მოხუცებულნი ისრაელისანი, ⁂ თაყუანისცენ შორით უფალსა ✿ ⁂ შეეახლოს მოსე მხოლო ღმერთსა: ⁂ იგინი არა მიიახლნენ, ⁂ ერი ნუ აღმოვალნ მათთანა ✿ [3] შევიდა მოსე. ⁂ უთხრნა ერსა მას ყოველნი ესე სიტყუანი ღუთისანი ⁂ სამართალნი მისნი: მიუგო ერმან მან კმითა დიდითა ⁂ თქუჱნს ყოველთავე, სიტყუათა, რომელთა იტყოდა უფალი ვოთ ⁂ ვისძინოთ ✿ ⁂ დაწერნა მოსე ყოველნი ესე სიტყუანი უფლისანი, აღიმსთო მოსე განთიად, ⁂ აღაშენა საკურთხეველი მთასა მას ქუჱყაშე, ათორმეტითა ქჳთა მსგავსად ათორმეტთა ტომთა ისრაელისათა ✿ ⁂ წარგალინა მოსე, ჭაბუკები იგი მეთა ისრაელისათა ⁂ შეწირეს მსხუჱრპლები ⁂ შესწირაგები ცხოვრებისა ღუთისა ზვარაკები ✿ ⁂ [4] მოიღო მოსე ზოგი იგი სისხლისა მის ⁂ შთასხა სასუმისსა შინა ხოლო ნახევარი სისხლი მოაპკურა გარემოს საკურთხეველსა

[1] კ მოსე იე. ისუნაჲ კდ.—[2] დაბდ. ღდ. კ მოსე ზ.—[3] იერე ზ.—[4] კბრაკელთა ო.

ზ შორის ✿ ⰴ მოიდო წიგნი იგი შჯულისა ⰴ აღმოუკითხა ყურთა
მიმართ ერისათა: ⰴ თქუჷს ყოველივე, რომელი თქუა უფალმან ვყოთ
ჸ ⰴ ვისმინოთ ✿ მოიდო მოსე სისხლი იგი ⰴ აჰკურა ერსა მას. ⰴ
თქუა; ესე სისხლი არს აღთქმისა, რომელი აღუთქვა უფალმან უო-
თ ველთა თჳს სიტყვათა ამათ ✿ ⰴ აღჯდა მოსე, ⰴ აჩრონ ⰴ ნადაბ, ⰴ
ი აბიუდ, ⰴ სამეოცდა ათნი, მოხუცებულნი ისრაელისანი ✿ ⰴ იხილეს
სადა იგი დგა მუნ ღმერთი ისრაელისა, ⰴ ქუჷშე ფერჯთა მისთა, ვი-
თარცა ქმნულებაჲ ალიზისა, ანთრაკი საფირონი ვითარცა ხილვა
ია სამყაროსა ცისა სიწმიდით ✿ ⰴ რჩეულთაგანი ისრაელისათა, არა
ვინ მოკუდა არცა ერთი, ⰴ იხილეს ადგილი იგი ღუთისა ⰴ ჭამეს.
იბ ⰴ სუჷს ✿ ⰴ ჰრქუა უფალმან მოსეს: აღმოვედ ჩემდა მთად: ⰴ იყავ
მუნ, ⰴ მოგცნე შენ ფიცარნი ქვისანი, სჯული ⰴ მცნებანი ჩემ-
იგ ნი, რომელი დაგწერე შჯულის დებად მათდა ✿ აღდგა მოსე, დაისუ
იდ წინაშე მდგომელი მისი, ⰴ აღჯდეს მთასა მას ღუთისასა ✿ ⰴ მოხუ-
ცებულთა მათ ჰრქუა, დადუშენით თქუჷნ მანდა, ვიდრემდის მოვიდე
თქუჷნდა: ⰴ აჰა ესერა აჩრონ ⰴ ორ თქუჷნთანა არიან, უკეთუ,
იე ვისმე ედგას სასჯელი, მოვიდინ მათდა ✿ ⰴ აღჯდა მოსე მთასა მას,
ივ ⰴ დაფარა ღრუბელმან მთა იგი ✿ ⰴ გარდამოჯდა დიდებაჲ ღუთისა
მთასა მას ზედა სინასა, ⰴ დაფარულ იყო ღრუბლითა მთა იგი. ექუს
დღემდე: ⰴ უწოდა უფალი მოსეს მეშჯდესა დღესა ღრუბლით გა-
იზ მო ✿ ხოლო ხილვა იგი დიდებისა ღუთისა ვითარცა ცეცხლი აღა-
ტუდებოდა თხემსა ზედა მის მთისასა წინაშე ძეთა ისრაელისათა ✿
იჸ ⰴ შევიდა მოსე შორის ღრუბელსა მას ⰴ იყო მთასა მას [1] ⰴ იყო
მას ზედა ორმეოც დღე ⰴ ორმეოც ღამე:

თავი ჟდ.

ა,ბ Და ეტყოდა უფალი მოსეს, ⰴ ჰრქუა ✿ ეტყოდე შენ ძეთა ის-
რაელისათა, მომართუჷდ მე შესაწირავად ყოველთაგან, რომელთა
იგი უნდეს გულსა მათსა, მომართუჷდ მე პირველი ნაყოფად ჩემდა
ბ შესაწირავად ✿ ⰴ ესე არს შესაწირავად, რომელი მოიღო მათგან,
ⰴ ოქრო ⰴ ვეცხლი ⰴ რვალი ✿ იაკინთი ⰴ ძოწეული; ⰴ მეწამული,

[1] დაბლა ღ. ე მოსე თ ⰴ იჸ. დაბლა ღჳ.

მრჩობლი ✿ ბისონი, მახილი თმაჲ თხისაჲ ✿ ტუაგები ვერძისაჲ ე
ცარსიკონი ✿ ტუაგი სიაგი, ✿ ძელი ულპოლველი ✿ ზეთი სანა- ვ
თო საკმეველი ზეთსა შინა ცხებული, შერეული საკმეველსა თანა ✿ ზ
ქუა სამარაგდონი, ✿ ანთრაკები, გამოქანდაკებულად, სამკართათჳს
დასაწევეელთა ✿ ✿ მიქმნენ მე სიწმინდე, ✿ გამოგეცხადოდე თქუენ ✿ ჱ
✿ მიქმნენ მე შენ ყოველისა მის ებრ [1] რომელი გიჩუენო შენ მთა- თ
სა ზედა სახე კარვისა, ✿ სახე ყოველისა ჭურჭლისა მისისა ეგრეთ
ჰქმენ ✿ ✿ ჰქმენ კიდობანი წაბებისა ძელთაგან ულპოლველთა, ორ ი
წურთა კერძო სიგრძე მისი, ✿ წურთა კერძო სიგრცე მისი ✿ წურთა
კერძო სიმაღლე მისი ✿ ✿ მოსთხზნა იგი ოქროთა წმიდითა, შინაგან ია
✿ გარე მოლესო ოქროთა, ✿ აქმნე მას კიდე თხზულად ოქროსა ✿ ✿ იბ
გარემო უქმნე მას ოთხნი გრკალნი ოქროსანი, ✿ გარდააცუნე იგინი
ოთხთაჲე კიდეთა მისთა: ორნი იგი გრკალნი ერთ კერძო, ✿ ორნი იგი
მეორესა მას კიდესა ✿ ✿ ჰქმნე აღსაღებელნი, ძელნი ულპოლველნი, იგ
✿ შემოსნე იგინი ოქროთა წმიდითა ✿ ✿ განუთხივნე აღსაღებელნი იდ
იგი გრკალთა მათ კიდობნისათა რათა აღიღებოდის კიდობანი იგი
მით ✿ ✿ გრკალთა მათ შინა შჯულისათა იეუნენ აღსაჰურობელნი იგი იე
შეურეველად ✿ ✿ დასხნენ საწამებელნი, რომელ მიგცნე შენ კი- ივ
დობანსა მას შინა ✿ ✿ ჰქმნენ სალხინებელი იგი მას ზედა შთასა- იზ
დებელად ოქროსაგან წმიდისა, ორ წურთა ✿ კერძო სიგრძე წურთა
✿ კერძო სიგრცით ✿ ✿ ჰქმენ ორნი ქერობინნი ოქროსანი, ქანდა- იჱ
კებულად: ✿ დასდგნე იგინი ორთავე მათ კიდეთა სალხინებელისა- ით
თა ✿ რომელ იგი ჰქმნენ ქერობინნი ოქროსანი, ერთი ერთ კერ-
ძოსა მას, კიდესა, ✿ ქერობინი იგი ერთი მეორესა მას, კიდესა
მას სალხინებელისასა ✿ ✿ ჰქმნენ ორნი ესე ქერობინნი: რათა კ
იეუნენ ორთავე მათ კიდეთა, ✿ განეჰფრინენ ფრთენი ორთავე ზედა
კერძო ✿ ჰფარვიდენ ფრთითა სალხინებელსა მას, ✿ პირნი მათნი
ურთიერთას მიექცნედ სალხინებელად: ✿ დასდგა სალხინებელი იგი
ზედა კერძო კიდობანსა მას, ✿ კიდობანსა მას შთაასხნე საწამებელნი
კიდობანსა ზედა ზეით, ხოლო კიდობანი დასხნა საწამებელად,

[1] დაბლა ჸგ.

კა იგი რომელ მიუცე შენ ✿ ჲ გამოუცხადებოდი შენ მათუან, ჲ მო-
გითხრა შენ ზეით მიერ სალხინებელით შორის ორთა მათ ქერობინ-
თა, რომელნი იუშნეს ზედა კიდობანსა მას სალხინებელსა საწამე-
ბელისასა: ჲ ყოველისა მისებრ, რომელი გამცნო შენ ძეთა მიმართ
კბ ისრაელისათა ✿ ჲ ჰქმნე ტაბლა ოქროსა, ოქროსაგან წმიდისა,
ორ წურთა სიგრძე მისი, ჲ წურთა ერთ სიერცე მისი, ჲ წურთა
კგ ;ერთო სიმაღლე მისი ✿ მოაოქროე იგი ოქროთა წმიდითა, ჲ უქმნე
კდ მას კიდენი ოქროსანი ჲ ფხსჯთ ოქროსა ✿ გარემოაქმნე მას გჯრ-
კე გჯნი ციდით ერთით გარემო ✿ ჰქმნენი ოთხნი გრკალნი ოქროსა-
ნი, ჲ განაცუნე იგინი ოთხ კერძოვე ფესჯთა მისთა ქუშს შე კერძო
კვ გჯრგჯნსა მას ✿ ჲ იუნენ გრკალნი იგი განსაცემელად აღსაღებე-
კზ ლთა მათ, რათა აღიღონ მით ტაბლა იგი ✿ ჲ ჰქმნე სატჯრთელი
მისი ხისგან ულთოლველისა, ჲ მოაოქროო იგი ოქროთა წმიდითა
კთ ჲ აღიღოდიან მით ტაბლა იგი ✿ ჲ ჰქმნე ჴინაკები, მისი, ჲ ფსია-
ლები, ტაკუკები შესაწირავისა ჲ ციცხუშ ბი როლითა შესწირჯდე მით,
ოქროსაგან წმინდისა ჰქმნე იგინი ✿ ჲ დააგო იგი ტაბლასა მას ზე-
ლა წინაშე ჩემსა ჳური სამარადისო ✿ ჰქმნე სასანთლე იგი ოქრო-
საგან წმიდისა ქანდაკებული: ჲ ჰქმნე სასანთლე იგი, კერი იგი მი-
სი, ჲ რტონი, ჲ ტაკუკი იგი ჲ ბირთანი, ჲ შროშანი მისგანვე იუშ-
ლა ნეს ✿ ექუსნი რტონი გამოვიდიან. ერთ კერძო, სამნი რტონი სასა-
ნთლესა მას ერთ კერძოსანი, ჲ სამნი რტონი სასანთლისა მის
ლბ ერთ კერძოსა მეორისანი ✿ ჲ სამნი ტაკუკნი გამოსახულნი ნიგუ-
ზებად, ერთსა მას რტოსა გარემო ბირთვი ჲ შროშანი: ეგრეთვე
ექუსთა მათ რტოთა, რომელნი გამოვიდოდიან სასანთლეთა მათგან ✿
ლგ ჲ სასანთლესა მას ოთხნი ტაკუკნი გამოსახულნი ნიგუზებად, ერთ-
ლდ სა მას რტოსა ბირთუნი იგი ჲ შროშანნი მისნი ✿ ბირთვი ქუშს შე კე-
რძო რტოთა მათ ორთა მისგანვე. ჲ ბირთვი ქუშს შე კერძო ოთხთა
მათ რტოთა მისგანვე, ესრეთ იყოს ექუსთა მათ რტოთა გამომავალი
მის სასანთლისათა, ჲ სასანთლესა მას ოთხნი ტაკუკნი გამოსახულნი
ლე ნიგუსაებად ✿ ბირთვებად იგი ჲ რტონი მისნივე იუშნენ ყოველად
ლვ მუარი ერთისაგან ოქროსა წმიდისა ✿ ჲ ჰქმნნე სასანთლენი მისნი

შჯდ. ⁋ დასდგნე სასანთლენი იგი, ⁋ ნათობდენ ერთ კერძო პირით ✿ ⁋ მოსაყოფელი მისი: ⁋ შესადგმელები მისი ოქროსაგან წმიდისა ✿ ჭქმნე ✿ ტალანტითა ოქროსა წმიდისათა, რათა ჰყო ყოველი ჭურ- ჭელი ესე ✿ [1] იხილე ვითარი ჭქმნე მსგავსად მისსა, რომელი გი- ჩუენნა შენ მთასა მას ზედა:

ლზ ლჩ ლთ

თავი კზ.

ა Და კარავი იგი ჭქმენ ათ ეზოდად, ზეზისაგან მახილისა, ⁋ იაკინთისა, ⁋ ძოწეულისა ⁋ მეწამულისა, ქერობინად ბ საქმითა ქსოილითა ჭქმნე იგი ✿ სიგრძე ეზოსა მის ერთისა ოცდა რვა წურთა იყოს, ⁋ სიგანე ოთხი წურთა, ერთისა მის ეზოსა; სა- გ ზომი ერთი იყოს ყოველთა მათ ეზოთა ✿ ხუთი ეზო იყოს ურთი- ერთას, მახლობელად ერთი ერთსა: ⁋ ხუთნივე იგი ეზონი იუშენ დ შედგომილ ურთიერთას მოკვასი მოკვასსა ✿ ⁋ უქმნე მას კილოები იაკინთისა გრძელსა ეზოსა ერთისასა, ერთ კერძო შესაკინძველად: ესრეთ ჭქმენ ეზოსა მას მეორესა გარეშე კერძოსა, შესაკინძველად ✿ ე ერგასინი ღილები უქმნე ეზოსა მას ერთსა, ⁋ ერგასინი ღილები უქმენ ერთ კერძოსა მის მეორისა ეზოსა შესაკინძველად წინაშე პი- რის პირ მართალ ემთხჯოს ურთიერთას ერთი იგი თჯთეულსა ✿ ⁋ ჭქმენ კარშიკები ერგასინი ოქროსაჲ: ⁋ შეაბრძოლო ეზოები ვ იგი ურთიერთას კარშიკებითა მით: ⁋ იყოს იგი ერთ კარავ ✿ ⁋ ზ ჭქმენ საბურველი თმისა საფარველად კარვისა მის, ათერთმეტი სა- ჱ ბურველი კარჯსა მის უქმნე მას ✿ სიგრძე ეზოსა ერთისა მის სა- ბურველისა ოცდა ათ წურთა, ⁋ ოთხ წურთა სიგანე: ⁋ საბუ- რველისა მის ერთისა საზომი ეგრევე იყვენ ათორმეტისა მის საბურველისა ✿ ⁋ შეჯჯნო ერთბამად ხუთი იგი საბურველი, ⁋ ექუ- თ სი იგი საბურველი ერთბამად წინაშე პირის პირ მის კარჯსა ✿ ჭქმენ ი ღილები ერგასის კიდესა მის საბურველისასა: ერთისასა, შორის შესაკინძველისაე მის ებრ, ერგასინი ღილები ჭქმენ კიდესა მას, შესაბრძჯნველსა საბურველისა მის მეორისსა ✿ ⁋ ჭქმენ კარშიკები ია სჱილენისა ერგასი, იგი ღილებისა მისგან, ⁋ შესდგა საბურველები

[1] სჭმე ზ. კბრ. ჶ.

იბ იგი ✠ იოს ერთ ✠ შემოაკცესო მეტი იგი საბურველსა მას კარჯ-
სასა: ზოგი იგი საბურველისა მის ნეშტი ქუშეშე მობურო მეტსა
მას საბურველსა მის კარჯსათა, შემო⸗ბურო უანა კერძო კარავსა
იგ მას ✠ წურთა ერთ მისგან, ✠ წურთა ერთ მისგან, ნამეტაოისა მისგან
საბურველთასა, სიგრძისაგან საშუალთა მათ კარვისათა, გუშერდით
იდ კერძო კარვისათა, ამიერ ✠ იმიერ რათა ჰფარვიდეს ✠ ✠ ჰქმნე სა-
ფარველად კარვისა მის ტუალი ვერძთა ტარსიოონი, ✠ საფარველი
იე ტუალი იაკინთონი ზედა კერძო ✠ ჰქმნე სუშტნი კარვისანი, მელ-
ივ თაგან ულპოლველთა ✠ ათ წურთა ჰეო სიმაღლე სუშტი იგი ერთი,
იზ ✠ წურთა ერთისა კერძო სივრცე სუშტისა მისვე ერთისა ✠ ✠ ორნი
იდაუშნი ერთსა მას სუშტსა წინა მდგომ ერთი ერთსა: ესრეთ ჰქმნე
იჩ უოველთაგე მათ სუშტთა კარვისათა ✠ ✠ ჰქმენ სუშტები კარვისა
ით მის ოცი სუშტი ერთ კერძო ჩრდილოთ ✠ ✠ ორმეოცი სუშტის
თავები ვეცხლისა უქმნე, ოცსა მას სუშტსა, ორი სუშტის თავები
კ ერთსა მას სუშტსა, ორ⸗კერძოვე მისა ✠ ✠ ორი სუშტის თავი
ერთსა მას სუშტსა ორსავე თავსა მისსა, ✠ ადგილსა მას ერთ კერ-
კა ძო, სამხრით ოცი სუშტები ✠ ✠ ორმეოც სუშტის თავები მათი
ვეცხლისა, ორი სუშტის თავი სუშტსა: ერთი ორ⸗კერძოვე თავსა
კბ მისსა, მეორე სუშტის თავი ორსავე კერძო მისსა ✠ ✠ უკანა კერძო
კგ კარავსა მას, ზღჳთ კერძო, ჰქმნე ექუსნი სუშტნი ✠ ✠ ორნი სუშტ-
ნი ჰქმნე კიდეთა მის კარვისათა ზურგით კერძო ✠ იოს სწორ
კდ ქუშეშე კერძო ✠ მის ებრვე იუშენ სწორად სუშტის თავთა მათგან
შესანაწევრებელად ერთად.: ესრეთ ჰეო თჯთეულთა მათ ორთავე კი-
კე დეთა რათა სწორ იუშნედ ✠ ✠ იუშნედ რვანი სუშტნი, ✠ სუშტის
თავები მათი ვეცხლისა, ათექუსმეტ: ორნი სუშტის თავნი სუშტსა
კვ მას ერთსა, ორ⸗კერძოვე თავთა მათთა ✠ ✠ ჰქმნე მოქლონნი ძელ-
თაგან ულპოლველთა, ხუთი მოქლონნი ერთსა სუშტსა, ერთ კერძო-
კზ სა მას გუშერდსა მის კარვისასა ✠ ✠ ხუთნი მოქლონნი სუშტსა მას
ერთსა, კიდესა მას მეორისა მის კარვისასა, ✠ ხუთი მოქლონი
კთ სუშტსა მას ზურგითსა ზღჳთ კერძოსა მის კარვისასა ✠ ✠ მო-
ქლონნი იგი შუა ორთა შორის სუშტთა, ✠ მისწუდებოდინ კიდისა

მისგან ერთისა მეორესა მას კიდესა ✿ ⁂ შემოსენ სუფრტნი იგი კთ
ოქროთა: ⁂ გრკალები ჰქმენ ოქროსა: ⁂ რომელთა განაცუნე მო-
ქლონნი იგი ⁂ შემოსო ოქროთა მოქლონები იგი ✿ [1] ⁂ აღმარ- ლ
თო კარავი იგი მსგავსად მისა რომელი გიჩუენო შენ მთასა ზე-
და ✿ ⁂ ჰქმენ კრეტსაბმელი იაკინთისაგან ⁂ ძოწეულისა ⁂ მეწა- ლა
მულისა მახილისა, ზეზისაგან სთულისა, ქმნულად ქსოვილად
ჰქმნე იგი ქერობინად ✿ ⁂ დასდგა იგი ოთხთა ზედა სუფრტთა ულ- ლბ
ხოლველთა, შემოსილთა ოქროთა: ⁂ სუფრტის თავნი მათნი ოქრო-
სანი, ⁂ ხარისხნი მათნი ოთხნი ვეცხლისანი ✿ ⁂ დასდგა კრეტ- ლგ
საბმელი იგი სუფრტთა მათ ზედა: ⁂ შეიდო მუნ შინაგან, კრეტსაბ-
მელსა მას კიდობანი იგი საწამებელისა, ⁂ განსწვალებდეს კრეტ-
საბმელი იგი თქუენ შორის, ⁂ შორის წიდათა მათ წიდათასა ✿
⁂ დაჰბურო კრეტსაბმელითა კიდობანი იგი საწამებელისა წიდასა ლდ
მას შინა წიდათასა ✿ ⁂ დასდგა საკურთხეველი გარეშე კრეტსაბ- ლე
მელსა მას: ⁂ სასანთლე იგი წინაშე საკურთხეველსა კარგით კერძო
სამხრით: ⁂ ერთი საკურთხეველი დასდგა კარგით კერძო ბღუარით ✿
⁂ ჰქმენ ეზოჲ იაკინთისაგან ⁂ ძოწეულისა, ⁂ მეწამულისაგან, მა- ლვ
ხილისა, ⁂ ზეზისაგან შესთულისა, ქმნულად ჭრელად ✿ ⁂ უქმენ ლზ
კრეტსაბმელსა მას, ხუთნი სუფრტნი, ხისაგან ულხოლველისა, ⁂
შემოსნე იგინი ოქროთა: ⁂ სუფრტის თავნი იგი მათნი ოქროსანი
ჰქმნენ: ⁂ გამოუჭრნე მისთჳს ხუთნი ხარისხნი რვალისანი.

თავი კზ.

და ჰქმენ [2] საკურთხეველი ძელთაგან ულხოლველთა: სუთ წერთა ა
სიგრძით, ⁂ ხუთ წერთა სიგრცით, მოთხჯთ ჰყო საკურთხეველი
იგი: ⁂ სამ წერთა სიმაღლე მისი ✿ ⁂ აქმნე მას რქანი ოთხნი, ბ
ოთხთავე კიდეთა მისთა: მისგანვე იყუნენ რქანი მისნი, ⁂ შემოსნე
იგინი სპილენძითა ✿ ⁂ უქმნე გჯრგჯნი საკურთხეველსა მას: ⁂ სა- გ
რქუმლები მისი ⁂ ფიალები მისი, ⁂ ფუცხუები მისი, ⁂ საცეცხლუ-
რები მისი ⁂ ყოველი ჭურჭელი მისი ჰქმენ რუალისა ✿ ⁂ უქმნე დ
მას ლანჯი მსგავსი ⁂ კანკელი რვალისა: ⁂ უქმნენ ლანჯსა ოთ,

[1] ზემოთ. კე.—[2] ქუემოთ. ლვ.

ე ხნი კარშიკნი რვალისანი ოთხთავე კიდეთა მისთა ✿ შემოუდგნ
იკინი ლანძუსა მას საკურთხეველისასა ქუჩსუე კერძო: ხოლო იკა
ვ ლანძუი იკი ვიდრე საშუალამდე საკურთხეველისა მის ✿ დ უქმ
საკურთხეველსა მას აღსაჳრობელნი მელთაგან ულჳოლველთა,
ზ შემოსნე იკინი რვალითა ✿ დ განუთხინე აღსაჳრობელნი იკი კ
რძიკთა მათ, დ იუნედ ორნი იკი აღსაჳრობელნი, ორთა მ
ჱ გუჩსრდთა საკურთხეველისათა აღსაჳრობელად მისა ✿ გრიდოვნა
ფიცრედდ ჰქმნე იკი, ვითარცა გიჩუჩნე შენ მთსა მას ზედა, ეგრე
თ ჰქმნე ✿ დ ჰქმნე ეზო კარეისა მის, ჩრდილოთ კერძო. კრეტსაბმელ
ეზოსა მის ზეზისაგან მახილისა სიგრძე მისი ას წურთა, ერთ კე
ი მოსა მის მგრისა ✿ დ სუჩტნი იკი ოც, დ ხარისხნი მისნი ი
ია რვალისანი: დ კარშიკები მათი დ მარწუხები პოთი ვეცხლისა ✿ ე
რეთვე აღმოსავლით კრეტსაბმელი იკი ასი წურთა სიგრძე: დ სუ
ტნი მისნი ოც, დ ხარისხები მათი რვალისა ოც, დ კარშიკები მ
თი დ მარწუხები სუჩტებისა მის, დ ხარისხები იკი მათი შეძოს
იბ ლი ვეცხლითა ✿ ხოლო სიგრცე ეზოსა მის ზღუთ კერძო, კრეტს
ბმელი იკი ერგასის წურთა სუჩტები მათი ათ, დ ხარისხები მა
იგ ათ ✿ დ სიგრცე ეზოსა მის სამხრით კერძო; კრეტსაბმელი ერგას
იდ წურთა; სუჩტის თავნი ათ, დ ხარისხნი ათ ✿ დ თუთხმეტ წურ
სიმაღლე კრეტსაბმელთა მათ, სუჩტსა მას ერთსა სუჩტნი მათ
იე სამ, დ ხარისხნი მათნი სამ ✿ დ მხარსა მას მეორესა ათხუთმ
წურთა კრეტსაბმელთა მათ სიმაღლე, სუჩტნი მათნი სამ ხარისხ
იგ მისი სამ ✿ დ ბჯესა მას ეზოსასა საბურუჩსლი ოც წურთა სიმა
ლე იაკინთისაგან, დ მოწეულისა დ მეწამულისა, მახილისა, დ ზ
ზისაგან სთულისა, ჯრელებული ნემსითაჲ, სუჩტნი მათნი ოთხ,
იზ ხარისხნი ოთხ ✿ ყოველი სუჩტები ეზოსა მის გარემო შემოსილ
ვეცხლითა, დ სუჩტის თავნი ვეცხლისანი, დ ხარისხნი მათნი რვ
იჩ ლისანი ✿ ხოლო სიგრძე ეზოსა მის ასი ასსა ზედა. დ სიგრ
ეზოსა მის ერგასისი, ერგასისა ზედა. სიმაღლე, ხუთი წურთა, ზ
ზისაგან მახილისა, დ ხარისხნი მათნი რვალისანი დ ყოველი

1) ჭუჩსმორე ღ.

მომზადება, ⁂ უოვლიეე საქმარი მისი. ⁂ მანები კარვისა მის რვა- ა
ლისა ✿ ⁂ შენ უბრძანე მეთა ისრაელისათა ⁂ მოგართვან ზეთი ზე- ით
თთაგან წნეხილთა წმიდად დაწნეხილ სანთლად, სანთებელად რათა
ენთებოდის მარადის ✿ კარავსა მას შინა საწამებელისასა გარეშე ბ
კრეტსაბმელსა მას, რომელი იგი იო კიდობანსა მას სჯულისასა,
ანთებდეს მას არონ ⁂ მენი მისნი მწუხრითგან განთიადამდე, წინა-
შე უფლისა, სშჯულად საუკუნოდ, ნათესავსა შორის თქუენსა, მე-
თაგან ისრაელისათა.

თ ა ვ ი კზ.

და შენ მოიუუანნე თავისა შენისა, არონ ძმა შენი, ⁂ მენი მი- ა
სნი, მეთაგან ისრაელისათა, მღუდელობად ჩემდა არონ. ⁂ ნადაბ ⁂
აბიუდ, ⁂ ელიაზარ, ⁂ იათამარ, მენი არონისანი ✿ ⁂ უქმენ სა- ბ
მოსელი წმიდად, არონს ძმასა შენსა პატივად ⁂ დიდებად ✿ ⁂ ეტ- გ
ყოდე ყოველთა ბრძენთა გონებითა, რომელნი აღიუუანენ სულითა
მეცნიერებისათა, ⁂ უქმნენ სამოსელი წმიდად არონს სიწმიდესა მას
შინა რომლითა მღდლობით მსახურებდეს მე ✿ ⁂ ესე სამოსელნი დ
არიან რომელნი უქმნე მას: სამკერდე, ⁂ სამკრე, ⁂ ფერხთა სასხ-
მელი, სამოსელი ფესუჭდი ⁂ ვარშამანგი ⁂ სარტყელი: ⁂ უქმნე სა-
მოსელი წმიდად არონს ⁂ მეთა მისთა, სამღუდელოდ ჩემ წინაშე ✿ ⁂ ე
მათ მოიღონ ოქრო, ⁂ იაკინთი, ⁂ მოწეული, ⁂ მეწამული ზეზი ✿
⁂ ჰქმნენ სამხრე იგი ზეზისაგან მახილისა ქმნულად ქსოილად ზრე- ვ
ლად ✿ ორნი იგი სამხრენი შეუოფილ ერთი ერთსა ორ კერძოვე ზ
განმარტებულ ✿ ⁂ ნაქსოვი იგი სამკარათა მათთა: რომელ არს მას ⁂
ზედა ქმნულებისა მისებრ მისგანვე იუოს ოქროსაგან წმიდისა ⁂
იაკინთისა, მოწეულისა ⁂ მეწამულისა, სთულისა, ⁂ ზეზისა მახი-
ლისა ✿ ⁂ მოიხუნე ორნი ქუანი, ანთრაკნი, სამარაგდონნი, ⁂ გა- თ
მოსწერო მათ ზედა სახელები იგი მეთა მათ ისრაელისათა ✿ ექუ- ი
სთა სახელები ერთსა მას ანთრაკსა, ⁂ ექუსთა სახელები სხვაჲსა
მეორესა მას ანთრაკსა, მსგაესად შობისა ებრ მათისა ✿ ქმნულად ია
ანთრაკისა მოქმედთა ხუროებთა: გამოჭრილი ბეჭდებრ გამოჰქანდა- იბ
კნე, ორნი იგი ანთრაკნი: სახელებით მეთა ისრაელისათა ✿ ⁂ დას-

ხნე ორნი იგი ანთრაკნი მკართა ზედა მის სამხრისთა: ანთრაკნი
მოსახსენებელნი არიან მეთა ისრაელისათანი: ✠ აღილოს არონ სა-
სჯელები იგი მეთა ისრაელისათა წინაშე უფლისა ორთა ზედა მკარ-
თა მისთა, სახსენებელად მათდა ✠ ✠ ჭქმნე ვეშაპაკნი ოქროსაკან
წმიდისა ✠ ✠ ჭქმნე ორნი ფესუნდნი ოქროსაკან წმიდისა, კანრ-
ჩუნილი ეშაკილითა ქმნულად თხზულისა, ✠ დასხნე ფესუნი იგი
ქმნულნი ვეშაპაკთა მათ ზედა მკართა ოდენ წინა კერძო ✠ ✠ ჭქმნე
საკითხაკი იგი საშჯელთა ქმნულად ჯრელებულად: მსგაკსად რიც-
ხჯსა მის სამხრისა, ✠ ჭქმენ იგი ოქროსაკან წმიდისა, ✠ იაკინთი-
სა, ✠ მოწეულისა, ✠ მეწამულისა მახილისა, ✠ ზეზისა მეორედ
შერთულისა ✠ ჭქმენ იგი, ✠ ოთხკუთხედ იყოს იგი, ორკეც მტკა-
ველი სიგრძე ✠ სივრცე ✠ ✠ აქუსო მას ქსოვით ანთრაკად ოთხ კა-
რკად: კარკი ერთი იყოს ანთრაკთა სარდიონი ბაზიონი, ✠ სამა-
რაგდონი ✠ ✠ კარკი მეორე ანთრაკი, ✠ საფირონი, ✠ იასპი ✠ ✠
კარკი მესამე ლიგჯრიონი, ✠ აქატე, ✠ ამეთჯსტონი ✠ ✠ კარკი იგი
მეოთხე, ოქრო ანთრაკი ✠ ბირჯლიონი, ✠ ანუქიონი, კარე მოთ-
ხზულ ოქროთა, შეტკეცილ ოქროთა იყუნედ კარკად, კარკადი იგი
მათი ✠ ✠ ანთრაკნი იგი იყუნედ მეთა ებრ ისრაელისთა ათორმეტ:
სახელებისა ებრ მათისა ტომთა ებრ მათთა გამოჯრილ ბეჭდებად
თჯთეულისა სახელისა მათისა იყუნედ ათორმეტ ნათესავად ✠ ✠
ჭქმნე საკითხავსა მას ზედა ფუნსნი წმასნილნი, ქმნულად ჯაჯჯსა
სახედ ოქროსაკან წმიდისა ✠ ✠ ჭქმენ საკითხავსა ორნი საბურველ-
ნი ოქროსი, ✠ დასხენ ორნი საბურველი ოქროსა ორსაე კერძო
საკითხავსა ✠ ✠ დასხენ ბირთვი ✠ ჯაჯვი ოქროსა, ორსა ზედა სა-
ბურველსა ორთაე კერძოო საკითხავსა ✠ ✠ ორს კერძოს. ორი ბი-
რთვი დასხენ ორსა ზედა ღილსა ✠ დასხენ მარსთა ზედა ზეით შე-
სამოსელსა. ხირით ურთიერთარს ✠ ✠ ჭქმენ ორი საბურველი ოქ-
როსი. ✠ დასხენ ორსაე კერძოსა საკითხავსა, კერძოსა ზედა კერ-
ძოსაკან უკანსა ზეით შესამოსელსა შინაკან ✠ ✠ ჭქმენ ორნი სა-
ბურველი ოქროსა, ✠ დასხენ ორსაე მხარეს ზეით შესამოსელსა
მისა ხირითა შეკეცილი, ზეით შექსოკილი ზეით შესამოსელსა ✠ ✠

შეაიწროე საკითხავი საბურველითა, რომელი მას ზედა საბურველსა-
თანა ზეით შესამოსელსა, შეწყობილი ⁂ იაკინთისა შესთულსა, მო-
ქსოვილსა ზეით შესამოსელსა ⁂ არა შთავარდეს ✿ ⁂ მოიღოს კთ
არონ სახელები იგი მეთა ისრაელისათა საკითხავსა მას ზედა მსჯა-
ვრობისასა მკერდსა ზედა, შერავიდოდის სიწმიდესა მას სახსენებე-
ლად წინაშე ღუთისა ✿ ⁂ დასხნე სიტყუასა მას ზედა სასჯელისა- ღ
სა: საცხადიო იგი ⁂ ჯეშმარიტებად ⁂ იოს იგი მკერდსა არონისა-
სა, რაჟამს შეივიდოდის იგი სიწმიდესა მას წინაშე უფლისა ✿ ⁂ ლა
იტჯრთვიდეს არონ სასჯელთა მათ ისრაელთასა მკერდსა ზედა წი-
ნაშე უფლისა მარადის ✿ ⁂ ჰქმენ შესასხმელი ფერჯთა ოყოლად, ლბ
იაკინთონისა ✿ ⁂ იოს ჰირი იგი მისი მისგანვე საშუალ კიდესა ლგ
მის, საოლველისასა, მოსხმულ გარემო მისა, ქმნულად ქსოვილად,
⁂ შებრძუნება იგი თანა: შექსოვილი მისგანვე რათა არა განსქ-
დეს ✿ ⁂ ჰქმნე საგუსასა მას ზედა ფერჩთა შესასხმელთა მათ ქუჩ- ლდ
მო კერმო ვითარცა რად ვარდი უუავილოვანი მროწეული მროწეუ-
ლაკებად იაკინთისაგან, მოწეულისა მეწამულისა: შესთულისა ⁂ ზე-
ზისაგან მახილისა საგუსელსა მას ფერჯთა შესასხმელსა ქუჩმო კე-
რმო გარემოსა ✿ ⁂ იგი სახენი მროწეულაკინა ოქროსანი: ⁂ ეკ- ლე
ვანი შორის მათსა, გარემოს მროწლად მროწლად ეკვანი ⁂ უუავი-
ლი ნივთსა მას შესასხმელთასა გარემოს ✿ [1] იოს არონის მსა- ლვ
სურებასა მის სასმენელ კმად მისი შესულასა მას მისსა სიწმიდესა
მას წინაშე უფლისა; ⁂ გამოსლვასა მისსა, რათა არა მოკუდეს ✿
⁂ ჰქმნე განჯდილი თხელად ოქროსაგან წმიდისა: ⁂ გამოსახო ლზ
მას ზედა სახე ბეჭდისა სიწმიდისა უფლისა ✿ ⁂ დაგო იგი იაკი- ლთ
ნთისი შემახილისა, ⁂ იოს ვარშამანგსა მას ზედა, წინაშე ჰირით
ვარშამანგსა მას იოს ✿ ⁂ დიდგას იგი არონ შუბლსა, ⁂ აღისუ- ლთ
ნეს არონ ცოდვანი იგი წმიდათანი, რაოდენ რა განწმინდონ მე-
თა ისრაელისათა ყოველიგე მოსაცემელი სიწმიდეთა მათთა: ⁂ იოს
შუბლსა არონისსა, მარადის სათნოდ მათ თჳს წინაშე უფლისა ✿
⁂ ბირთუი იგი სადგმელნი საძოსელთა მათთანი ზეზისანი: ⁂ ჰქმნე მ

[1] ზირაჭ მე.

მა ვარშამანგები ზეზისა, ⁂ სარტყელი ჰქმნე ჭრელჭრულად ✿ ⁂ მეთა
არონისთა უქმნე სამოსელი ⁂ სარტყელი ვარშამანგი ჰატივად ⁂
მბ დიდებად ✿ ⁂ შემოსე იგი არონს მმასა შენსა, ⁂ მეთა მისთა მის
თანა, ⁂ სცხო მათ, ⁂ აღავსნე კელნი მათნი ⁂ განსწმიდნე იგინი:
მგ რათა მღუდელობდენ ჩემ წინაშე ✿ ⁂ უქმნე მათ სამოსელი საწჯვე
სელისაჲ დასაფარველად სარცხუშნელისა სხეულისა მათისა, სარ-
მდ ტყელითგან ბარკალ-სხჯლამდე იყოს ✿ ⁂ ჵმოსოს იგი არონს ⁂
მეთა მისთა. რომელსა ჟამსა შევიდოდიან კარავსა საწამებელსა, ანუ
რაჟამს მოვიდოდიან მსახურებად საკურთხეველისა წმიდისა ⁂ არა
მოიდონ თავისა თჯსისა ცოდვა რათა არა მოსწუდენ სჳჯულად
საუკუნოდ მისდა ნათესავისა მისისა შემდგომად მისა.

თავი კთ.

ა Და ესე არიან რომელი უეო მათ, განწმიდენ იგინი მღდელო-
ბად ჩემდა: [1] ⁂ მოიბა კბო ზროხათაგან ერთი, ⁂ ორი ვერძი უბი-
ბ წო ✿ ⁂ ჰური ⁂ ლელანგო უცომო შესვარული ზეთითა, სამინდო
გ საგან იფქლისა ჰქმენ იგი ✿ ⁂ დაადგო იგი ლანკანსა ერთსა ზედა,
დ ⁂ შესწირო იგი ლაკანით მით, კბოჲ იგი ⁂ ორნი ვერძნი ✿ ⁂ არონ
⁂ ძენი მისნი მოიუვანნე კარსა კარვისა მის საწამებელისასა ⁂ განჰბანე
ე იგინი წყლითა ✿ ⁂ მოიდო სამოსელი ⁂ შემოსო არონ მმაჲ შენი
⁂ სამოსელი იგი ფერჳთა ⁂ სამკრე იგი, ⁂ საკითხავი ⁂ შეადგა სა-
ვ მკრე იგი საკითხავსა ✿ ⁂ დაჰბურე ვარშამანგი იგი თავსა მისსა, ⁂
დაადგა განწყდილი იგი ოქრო სიწმიდისა მის ვარშამანგსა მას ✿
ზ ⁂ მოიდო ზეთი იგი საცხებელი ⁂ დაასხა თავსა მისსა, ⁂ სცხო
ჱ,თ მას ✿ ⁂ მოიუვანე ძენი მისნი, ⁂ შემოსე სამოსელი ✿ ⁂ შეარტყა
მათ სარტყელები: დაჰბურო ვარშამანგები, ⁂ იყოს იგი მათდა სამ-
ღდელოდ წინაშე ჩემსა უკუნისამდე. ⁂ სრულ იყუნენ კელნი არო-
ი ნისნი, ⁂ კელნი ძეთა მისთანი ✿ ⁂ [2] მოიბა კბო იგი წინაშე კარ-
თა მათ საწამებელისათა: ⁂ დაასხნენ კელნი არონ ⁂ ძეთა მისთა,
თავსა ზედა მის კბოსათა წინაშე უფლისა კარსა ზედა კარვისა მის
ია საწამებელისათა ✿ ⁂ დაჰკლა კბო იგი წინაშე უფლისა კართა ზედა

[1] გ მოსე თ.—[2] გ მოსე ა.

კარვისა მის სწამებელსა ✿ ⁂ მოიღო სისხლისა მისგან ჯბოსა ⁂ იბ
სცხო რქათა მის საკურთხეველისათა თითითა შენითა: ხოლო სხვაჲ
იგი ყოველი სისხლი მოაპკურო ხარისხთა თანა საკურთხეველისა-
თა ✿ [1] ⁂ მოიღო ყოველი ცმელი მუცლისა, ⁂ დვძლის ყურა, ⁂ იგ
ორნივე თირკმელნი, ცმელითურთ: ⁂ დააგო საკურთხეველსა მას
ზედა კორცითურთ ჯბოსა, ხოლო ტყავი მისი ⁂ ფაშუნიერი დასწუა
ცეცხლითა, გარეშე ბანაკსა. რამეთუ ცოდვისა არს ✿ ⁂ მოიბა ვერძი იდ
იგი ერთი, ⁂ დაასხნეს კელნი აჰრონ ⁂ მეთა მისთა, თავსა ზედა
მის ვერძისასა ✿ ⁂ დაჰკლა იგი, ⁂ მოიღო სისხლი მისი ⁂ მოა- იე
ჰკურო, გარემო საკურთხეველსა ✿ ⁂ ვერძი იგი განაგო ასოდ ასოდ: ივ
⁂ განრცხე ნაწლევი, ⁂ ფერვნი მისნი წოლითა, ⁂ დააგო ასოეული
იგი თავითურთ ✿ შესწირო ყოველად ვერძი იგი საკურთხეველსა, იზ
ყოველად მწუხრად უფლისა, სულად სულნელად შესაწირავი არს უფ-
ლისა ✿ ⁂ [2] ⁂ მოიბა ვერძი იგი მეორე, ⁂ დასხნეს აჰრონ ⁂ მე- იჱ
თა მისთა კელნი: თავსა ზედა მის ვერძისათა ✿ ⁂ დაჰკლა იგი ⁂ ით
მოიღო სისხლი მისი, ⁂ სცხო ყურის ძირსა აჰრონისა მარჯუჳნე-
სა, ⁂ თითთა კელსა მარჯუჳნისა მისისათა, ⁂ თითთა ფერხისა მარ-
ჯუჳნისა მისისათა, ⁂ ყურის ძირთა მეთა მისთასა მარჯუჳნესა თითთა
⁂ კელთა ⁂ ფერჳთასა მათისა მარჯუჳნისათა ✿ ⁂ მოიღო სისხლისა კ
მისგან საკურთხეველისა: ⁂ ზეთისა მისგან საცხებელისა ⁂ სცხო
აჰრონს ⁂ სამოსელსა მისსა ⁂ მეთა მისთა ⁂ სამოსელსა მეთა მი-
სთასა: ⁂ განსწმინდნეს იგი ⁂ სამოსელი მისი, ⁂ მენი მისნი ⁂
სამოსელი მეთა მისთა მის თანა: ხოლო სისხლი ვერძისა მის მო-
ასხურო გარემო, საკურთხეველსა ✿ ⁂ [3] მოიღო ცმელი იგი ვერძი- კა
სა მის ⁂ იგი საბურველი ქუსტისა ⁂ ღვძლის ყურნი, ⁂ ორნივე
თირკმელნი ⁂ ცმელი იგი თირკმელთა ⁂ მჯარი მარჯუჳნე რამეთუ
არს ესე სრულება ✿ ⁂ ჰური ერთი ზეთითა. ⁂ ლეღანგო ერთი ტა- კბ
ბლისა მისგან უცომოსაჲ ⁂ გებულისა წინაშე უფლისა ✿ ⁂ დას- კგ
დვა ესე ყოველი კელთა ზედა აჰრონისთა: ⁂ კელთა ზედა მეთა მის-
თასა: ⁂ განაჩენე იგინი განჩენებით წინაშე უფლისა ✿ ⁂ დასხნე კდ

[1] გ მოსე გ.—[2] გ მოსე ა.—[3] გ მოსე ა.

ყოველნი კელთა შინა არონისსა მოიღო იგი კელთაგან მათთა, ✠ შეწირო იგი საკურთხეველსა მას ზედა მსხუ[ლ]ტრვლთასა სულად სულნელად წინაშე უფლისა, რამეთუ ნაყოფი ჰირველი არს უფლისა ✠
კე ✠ მოიღო მკერდი იგი ვერძისა მის განსრულებისა, რომელი არს არონისი, ✠ განაჩვო იგი განჩვებით წინაშე უფლისა, ✠ იყოს
კვ იგი შენდა ნაწილად ✠ ✠ წმიდა ჰყო მკერდი იგი ✠ მყარი განჩინებული, რომელ განჩინებულარს, ✠ რომელ იგი შეწირულარს ვერძისა მის განსრულებისასა, არონისაგან, ✠ მეთა მისთაგან ✠ ✠ იყოს
კზ იგი არონისი ✠ მეთა მისთა შჯულად საუკუნოდ მეთაგან ისრაელისათა, რამეთუ განჩინებულარს ესე, ✠ განჩინებულ იყოს მეთა მიერ ისრაელისათა შესწირავად მაცხოვრებასა მეთა ისრაელისათა განკთ ჩინებული უფლისა ✠ ✠ სამოსელი იგი წმიდაჲ რომელ არს არონისი იყოს მეთა მისთა შემდგომად მისა, რათა ეცხებოდეს მათ
ლა მდდლად მას სამოსელსა თანა, ✠ სრულ ყოფად კელთა მათთა ✠ შჯდ დღე შეიმოსოს იგი მღდელმან მან რომელი იგი მღუდელობდეს მის წილ მეთაგან მისთა. რომელი შევიდეს კარავსა მას საწამებელისასა, მსახურებად სიწმინდესა შინა ✠ ✠ ვერძი იგი სრულებისა მოიბა, ✠ შესწვა, კორცი მისი ადგილსა წმიდასა ✠ ✠
ლბ შეჭამონ არონ ✠ მეთა მისთა კორცი იგი ვერძისა მის ✠ [1] ჰურნი იგი ლაკანისანი, წინაშე ბჭეთა მათ კარვისა მის საწამებელისათა ✠ ჭამდენ მუნ რომელსაცა შინა განწმიდნეს, ✠ სრულ იქმნეს
ლგ კელნი მათნი, განწმედად მათდა უცხო თესლმან არა ჭამოს მისგან, რამეთუ არს იგი წმიდა ✠ უკეთუ დაუშთეს კორცი იგი შესაწირავისა
ლდ მის სრულებისა, ✠ ჰურისა განთიადამდე, დაწვა ცეცხლითა ნეშტი იგი, არღარა იჭამოს, რამეთუ განწმედილ არს ✠ ✠ უო ესრე არონს ✠ მეთა მისთა, მსგავსად ყოველისა მის ებრ ვითარცა იგი გამცენ შენ,
ლვ შჯდ დღედმდე სრულ ყოფდე კელთა მათთა ✠ ✠ გბო იგი ცოდჯსა თჯს ჰყო დღესა მას განწმენდისასა: ✠ წმიდა ჰყო საკურთხეველი იგი, ✠ განწმენდისასა მას შენსა, ზედა სცხო მას რათა წმიდა
ლზ იყოს ✠ შჯდ დღე წმიდა ჰყო საკურთხეველი იგი რათა განიწმინ-

[1] გ მოსე კდ ✠ წ. მათე აბ. მარკოზ ბ. ლუკა კ.

დოს იგი ⁂ იოს საკურთხეველი იგი წმიდა წმიდათა ყოველი რო- ლზ
მელი შეეხოს საკურთხეველსა მას განწმიდნეს ✿ ⁂ ესე არს, რომელი ლზ
ჰყო [1]) საკურთხეველსა მას: ტარიგნი წელიწდეულნი ორნი უბიწო- ლთ
ნი შესწირნე ყოველსა დღესა შინა, საკურთხეველსა მას ზედა მარა- ლთ
დის ნაყოფი შესაწირავი არს სამარადისოდ ✿ ერთი იგი ტარიგი ჰყო ლთ
განთიად, ⁂ მეორე ტარიგი ჰქმენ მიმწუხრად ✿ მეათე ნაწილი სამინ- ე
დო ფქვილი ზეთითა ზავებული ⁂ ზომა მეოთხედისა ნაწილისა სხვა
და თხლი დიდი ნაწილი სხვა ⁂ ღჳნო ერთსა მას თანა ტარიგსა ✿
⁂ მეორესა მას თანა ტარიგსა ეგრეთვე ჰყო მწუხრსა მსგავსად შე- მა
წირვისა მის ებრ განთიადისა, სულად სულნელად მსხუმრჭალად
უფლისა ✿ შესაწირავად სამარადისოდ ნათესავსა შორის თქუმნსა მბ
კართა კრვისა საწამებელისათა, წინაშე უფლისა, ვიდა იგი გამო- მგ
გიცხადებდი მიერ ⁂ გეტყოდი შენ ✿ ⁂ უბრძანო მუნ მეთა ისრაე- მდ
ლისათა, ⁂ განწმიდნე მე დიდებითა ჩემითა ✿ ⁂ განწმიდნო კარა- მე
ვი იგი საწამებელისა, ⁂ საკურთხეველი იგი ⁂ აროն, ⁂ მენი მის- მე
ნი განწმიდნე მღდელობად ჩემდა ✿ ⁂ უწოდო მე სახელით მეთა მე
ისრაელისათა, ⁂ ყიუო მე მათდა ღმერთ ✿ ⁂ ცნან რამეთუ მე გარ მვ
უფალი ღმერთი მათი რომელმან გამოვიყვანენ იგინი ქუყანით
ეგჳპტით წოდებად მათ შორის ღმერთად მათდა.

თ ა ვ ი ლ.

და ჰქმნე საკურთხეველი საკმეველთათჳს: ძელთაგან ულპოლ- ა
ველთა ✿ ⁂ ჰქმნე იგი წურთა სიგრძე ⁂ წურთა სიგრცედ მოთხჳთ ბ
იოს ⁂ ორ წურთა სიმაღლე: ⁂ მისგანვე იყუნედ რქანი მისნი ✿
⁂ შემოსო იგი ოქროთა წმიდითა, ⁂ იატაკი მისი ⁂ კედელნი მის- გ
ნი, ⁂ გარემო მისი, რქითა მისითა: უქმნე ღულარჭინლად, გჳრ- დ
გჳნი ოქროსა გარემო ✿ ⁂ ორნი გრკალნი ოქროსა წმიდისანი, ⁂
ჰქმნე ქუყმო კერძო გულარძნილსა მას გჳრგჳნსა მისსა, ორკერ-
ძოვე ჰქმნე ორთაჳე გუყრდთა მისთა მარწუხნი კუყრთხთა მათ, რა-
თა აღიღებოდიან იგინი მით ✿ ⁂ ჰქმნე კუყრთხი იგი მელთაგან ე
ულპოლველთა, ⁂ შემოსნე იგი ოქროთა ✿ ⁂ დასდგნე იგინი წი- ვ

[1]) ⁂ მოსე კჳ.

ნაშე კრეტსაბმელსა, რომელი არს კიდობანსა მას საწამებელისასა,
ვინა იგი გამოეცხადებოდე შენ ✠ აკუმიოს არონ საკმეველი აღსა-
ვებული მწუალიი განთიად განთიად, აღმხადებდეს სანთელსა, ✠
ზ უკმიოს მას ზედა ✿ ✠ რაჟამს აღანთნეს არონ სანთელი იგი, მწუ-
სრი, აკმიოს საკმელი იგი სამარადისო ოდესვე წინაშე უფლისა
ც ნათესავსა შორის მათსა ✿ არა შეიღო მას ზედა საკმეველი სხუა:
შესწირავად მსხუერპლისა ✠ დანთხეით არა დანთხიო მას ზედა ✿
თ ✠ [1] ლხინება ჰყოს მას ზედა არონ: რქათა მისთა ზედა: ერთგზის წე-
ლიწადსა შინა: სისხლისა მისგან განსაწმენდელისა ცოდვათასა, ერთ-
გზის წელიწადსა. განსწმიდნოს იგი ნათესავსა შორის მათსა რამეთუ
ი წმიდაჲ წმიდათა არს უფალი ✿ [2] ეტყოდა უფალ. მოსეს, ✠ ჰრქუა ✿
ია უკეთუ მოიღო შესაწირებელი იგი ფასი ძეთაგან ისრაელისათა, აღს-
ლვასა მას მათსა, ✠ მისცეს კაცად კაცადმან სახსარი თავისა თჳსი-
იბ სათანა, ✠ არა იყოს სრულად მოხილვასსა მას განსაცდელსა მათსა ✿ ✠
ესე არს რომელი მოსცენ, ვინ იგი წარმოდეებოდის, აღხილვასა
მას კერძოჲ სატირისა, რომელ იგი არს [3] სატირისა მის ებრ წმიდისა,
ოცი დანგი არს სატირი ხოლო კერძო სატირისა მის შესაწირავად
იგ თჳსისა უფლისა ✿ ყოველი რომელი წარმოდეებოდის აღხილვასა მას
იდ ოცით წლითგან ✠ უზუთაესი მოსცენ შესაწირავად უფლისა ✿ მდი-
დარმან არა შესძინოს ✠ ღარიბმან არა დააკლოს კერძოსა მისგან
სატირისა მიცემასა მას შესაწირავად უფლისა ✠ სალხინებელად სულთა
იე თქუენთათჳს ✿ ✠ მაიღო ვეცხლი იგი შესაწირავისა ძეთაგან ის-
რაელისათა, ✠ მისცეს იგი საქმედ კარავსა მას საწამებელისასა ✠
იოს იგი საჴსენებელად ძეთა ისრაელისათი წინაშე უფლისა, სა-
ივ ლხინებელად სულთა თქუენთათჳს ✿ ეტყოდა უფალი მოსეს, ✠
იზ ჰრქუა ✿ ჰქმენ ემბაზი რვალისა, ✠ სარისხნი მისნი რვალისანი, რა-
თა დაიბანოდიან ჴელნი ✠ ფერსნი მათნი. ✠ დასდგა იგი შორის
კარავსა მას საწამებელისასა ✠ შორის საკურთხეველსა, ✠ შთააჩხა მას
იჱ შინა წუალი ✿ ✠ დაიბანდენ არონ ✠ ძენი მისნი ჴელთა ✠ ფერჴთა
ითა წულითა ✿ ოდეს შევიდოდიან კარავსა საწამებელსა ✿ ✠ დაიბანონ

[1] გბრაელთა თ.—[2] ✠ მოსე ა.—[3] კ მოსე კზ. ✠ მოსე გ. ეზეკი მე.

წულითა რათა არა მოსწყდენ რაჟამს მოვიდოდიან იგინი საკურთხეველსა მას მსახურებად, ⁂ შესაწირავად უოველად დასწველი უფლისა
დაბანდენ კელთა ⁂ ფერჯთა წულითა✿ რაჟამს შევიდნენ კარავსა მას კა
საწამებელსა ⁂ არა მოკუდენ, ⁂ იოს მათდა შჯულად საუკუნოდ მათდა
⁂ ნათესავისა მათისა, ⁂ შემდგომად მათსა ✿ ეტყოდა უფალი მოსეს, კბ
⁂ ჰრქუა ✿ შენ მოიღე სულნელთაგან უკაჟილთა მურისაგან რჩეუ- კგ
ლისა ხუთასი სასწორი, ⁂ კინამოსაგან სულნელისა ზოგი მისვე
სასწორისა ორას, ერგასისი ✿ ⁂ ლერწამი სულნელი ორას ერგასი კდ
⁂ იაროსი ხუთასი სასწორი წმიდაჲ, ⁂ ზეთი ზეთთაგან საწყაული
ერთი ✿ ⁂ ჰქმენ იგი ზეთად საცხებელად წმიდად ნელსაცხებლად, კე
ნელსაცხებელთაგან კელოვნებისათა, ზეთი საცხებელ წმიდა იოს ✿
⁂ სცხო მით კარავსა საწამებელისასა, ⁂ კიდობანსა მას საწამე- კვ
ბელსა ✿ ⁂ უოველსა ჭურჭელსა მისსა ⁂ სასანთლესა მისსა ⁂ სა- კზ
კურთხეველსა მას საკმეველისასა ✿ ⁂ საკურთხეველსა მას მსხუწ- კთ
რჱლთასა, ⁂ უოველსა ჭურჭელსა მისისა ტაბლისასა, ⁂ უოველსა
ჭურჭელსა მისსა, ემაზთა, ⁂ ხარისხთა მისთა ✿ ⁂ განწმიდო იგი
⁂ იოს წმიდაჲ წმიდათაჲ, უოველი რომელი შეეხოს ამათ განიწმი- ლ
დნეს ✿ ⁂ სცხო იგი არონს ⁂ ძეთა მისთა, ⁂ განსწმიდნე იგინი
მღდელობად ჩემდა ✿ ⁂ ძეთა ისრაელისათა ეტყოდე ⁂ არქუ, ზეთად ლა
საცხებელად ცხებულებისა წმიდად იყვენ ესე თქუჱნდა ⁂ ნათესავ-
თა თქუჱნთა ✿ კორცსა კაცისსა არა შეეცხოს ⁂ მსგაესად შეზავე- ლბ
ბულებისა მისისა ჰქმნე ეგრეუე რამეთუ წმიდაჲ არს, ⁂ სიწმინდე
იოს თქუჱნდა ✿ რომელმან ჰქმნეს ეგრეუე, ⁂ რომელმან უქმნეს ლგ
უცხო თესლსა, მოისპოს იგი ერისაგან თჯისა ✿ ⁂ ჰრქუა უფალ- ლდ
მან მოსეს, მოიღე შენ სულნელი შტახსი, ⁂ ფრცხილი, ⁂ ქალბაჲნა,
⁂ გუნდრუკი რჩეული, სწორ სწორ იოს ✿ ⁂ ჰქმნენ იგინი სა- ლე
კმეველად მენელ საცხებლეთა, ქმნულად ნელ საცხებლის მგბოლ-
ველთათა აღზავებული განრჩეული წმიდაჲ ✿ ⁂ მოჰკვალო ამისგან ლვ
მწუალილად, ⁂ დასდუა იგი წინაშე საწამებელთასა: ⁂ კარსა საწამე-
ბელისასა, ვინა იგი გამოგეცხადოდი შენ: წმიდაჲ წმიდათა იოს
საკმეველი იგი თქუჱნი ✿ ⁂ ამის ქმნულებისა ებრ: არა ჰქმნეთ ლზ

ლჩ თავისა თქუენისა სხუად საკმეველი, სიწმიდე იყოს ესე თქუენდა უფლისა ✿ რომელმან ჰქმნეს ეგრეგე: ვითარმცა იუნოსოს მისგან წარწუმდეს სული იგი ერისაგან თჳსისა.

თავი ლა.

ა,ბ ✿ ეტყოდა უფალი მოსეს, ✠ ჰრქუა ✿ აჰა ეგერა [1] მიწოდებიეს სახელით ბესალიელ ძე ურისი ძე უროვასი ტომისაგან იუდასისა ✿ ✠ აღვავსო იგი სულითა ღუთისათა, სიბრძნითა ✠ მეცნიერებითა ✠ გულის ხმის ყოფითა ყოველსა საქმესა განზრახუად ✿ სუროთ მოძღურებად საქმედ ოქროსა მის ✠ ვეცხლისა ✠ რუალისა ✠ იაკინთისა ✠ ძოწეულისა ✠ მეწამულისა სთულისა., ✠ ზეზისა მის მახილისა ✿ ქვის მოქმედებად სამსახურებელისა მისდა საქმესა ძელით ხუროებისასა საქმედ ყოველისაგე საქმისა ებრ ✿ ✠ მე მივსცე მას ელიაბ ძე, აქისა მაქისი, ტომისაგან დანისა, ✠ ყოველსა გულისხმის მყოფელსა გულითა, მივეც მეცნიერება შრომად, ✠ ქმნენ ყოველი რომელი გიბრძანე ✿ კარავი იგი საწამებელისად, ✠ კიდობანი იგი შჯულისა, ✠ სალხინებელი იგი მას ზედა, ✠ შესამზადებელი იგი კარვისა ✿ ✠ საკურთხეველები იგი, ✠ ტაბლა, ✠ ყოველი ჭურჭელი მისი ✿ ✠ სასანთლე წმიდად ✠ ყოველი ჭურჭელი მისი, ემბაზი იგი, ✠ ხარისხნი მისნი ✿ ✠ სამოსელნი იგი სამსახურებელნი არონისნი, ✠ სამოსელნი მეთა მისთანი სამღდელ ✠ ჩემდა ✿ ✠ ზეთი იგი ცხებულებისა, ✠ საკმეველი იგი შეზავებული სიწმინდისა, მსგავსად ყოველისა რომელი იგი გიბრძანე ქმნად, ✿ ეტყოდა უფალი მოსეს, ✠ ჰრქუა ✿ ხოლო შენ ამცენ მეთა ისრაელისათა ✠ ეტყოდი [2] ეკრძალენით ✠ შაბათნი ჩემნი დაიმარხენით რამეთუ არს იგი სასწაული ჩემდამო ✠ თქუენ შორის ✠ ნათესავთა თქუენთა: რათა სცნათ რამეთუ მე ვარ უფალი რომელმან განგწმიდენ თქუენ ✿ ✠ დაიმარხეთ შაბათი ჩემი, რამეთუ წმიდად არს უფლისა მიერ თქუენ შორის, რომელმან შეაგინოს იგი სიკუდილით მოკუდეს, ყოველმან რომელმან ქმნეს საქმე მას შინა, მოისპოს სული იგი შორის ერისა თჳსისა ✿ ექუს დღე იქმოდე სა-

[1] ჭუჩ. ღუ.—[2] ზემორ კ. კზეია კ.

ქმესა შენსა, ხოლო დღე იგი მეშჯდე შაბათი განსუფნება არს წმინ-
და უფლისა, ყოველმან რომელმან ქმნეს საქმე დღესა მეშჯდესა, სი-
კუდილითა მოჰკუფდინ ✿ ⁂ დაიმარხენ მეთა ისრაელისათა შაბათი- იე
სა მის ყოფად მისა ნათესაჲთა მათთა შორის ✿ შჯულად საუკუ- იზ
ნოდ შორის ჩემსა და შორის მეთა ისრაელისათა სასწაული არს
ჩემ წინაშე საუკუნო [1] რამეთუ ექუსთა დღეთა შექმნა უფალმა ცაჲ
და ქუეყანაჲ, და დღესა მას მეშჯდესა დაცადა და განისუენა ✿ და იფ
მისცნა უფალმა მოსეს, რაჟამს დასცხრა სიტყუად მისა, მთასა მას
ზედა სინასა ორნი ფიცარნი საწამებელნი, ფიცარნი ქჯსანი, და
წერილნი თითითა ღუთისათა.

თ ა ვ ი ლბ.

და ვითარცა იხილა ერმან მან, რამეთუ დაყოვნა მოსე გარ- ა
დამოსულად მიერ მთით: შეკრბა ერი იგი არონის ზედა, ⁂ ჰკრქუფს
მას: აღდეგ, ⁂ [2] მიქმენინ ჩუფნ ღმერთნი, რომელნი წინა მიძღო-
დიან ჩუფნ, რამეთუ კაცსა მას მოსეს, რომელმან გამოგჯუანა ჩუფნ
ქუფყანით ეგჯპტით, არა ვიცით რაჲ შეემთხჯა მას ✿ ⁂ ჰკრქუა მათ ბ
აროն: გამოხადენით საყურები ოქროსანი ყურთაგან ცოლთა თქუფნ-
თასა, ⁂ ასულთა თქუფნთასა ⁂ მომიღეთ მე. ⁂ გამოჰკადა ყოველ- გ
მან ერმან საყურები ოქროსა ყურთაგან ცოლთა მათთასა. ⁂ მოარ-
თუფს არონს [3] ⁂ მოიღო იგი კელთაგან მათთა, ⁂ გამოუქმნა იგი დ
გამოწერით, ⁂ შექმნა კბოჲ გამოდნობილად დასხმით: ⁂ ჰკრქუა ესე
არნ ღმერთნი შენნი ისრაელ, რომელთა გამოგიყუანეს შენ ქუფნ-
ყანით ეგჯპტით ✿ ⁂ იხილა აროն, ⁂ უშენა საკურთხეველი წინაშე ე
მისსა: ⁂ ქადაგი განაჲლინა მათდა აროն ⁂ ჰკრქუა: დღესასწაული
არს უფლისა ხვალე ✿ ⁂ აღიმსთო ხვალისაგან ⁂ შეწირა მსხუფრ- ვ
პლები, ⁂ მოიღო შესაწირაჲი ცხოვრებისა: [4] ⁂ დასხდა ერი იგი
ჭამად ⁂ სმად ⁂ დგეს სიმღერად ✿ ეტეოდა უფალი მოსეს, ⁂ ზ
ჰკრქუა: [5] გარდაჲვედ აღრე ამიერ რამეთუ უშჯულოებაჲ უო ერმან
მან შენმა, რომელი გამოიყუანე ქუფყანით ეგჯპტით ✿ გარდაჲდენ თ

[1]) ა მოსე ბ. ზემო კ. ებრა დ.—[2]) სჭმე ზ.—[3]) ფხლმენი რე.— [4]) ა
კორინთელთა ი.—[5]) ე მოსე თ.

ადრე გზისა მისგან, რომელი აძცენ მათ, ჰქმნეს თავისა მათისა
თ კბოჲ ჲ თაუშანისცეს მას: ჲ შესწირეს მუნ ჲ თქუჱს ✿ [1] ესე
არიან ღმერთნი შენნი ისრაელ, რომელთა აღმოგიუშანეს შენ ქუჱ-
ი ყანით ეგჳპტით ✿ [2] ჲ აწ მცადე მე, ჲ განვრისხნე გულის წურო-
მითა მათ ზედა, ჲ აგსოცნე იგინი, ჲ გუო შენ ნათესაგად დი-
ია დად ✿ ჲ ეგენდრა მოსე უფალსა ღმერთსა, ჲ ჰრქუა [3] რაჲსათჳს
უფალო განრისხდები, ერსა შენსა ზედა გულის წურომით, რომელი
გამოიუშანე ქუჱყანით ეგჳპტით ძალითა დიდითა ჲ მკლავითა შე-
იბ ნითა მაღლითა ✿ [4] ნუ უკუჱ თქუან მეგჳპტელთა მათ მეტყუჱსლთა
ვითარმედ ზაკჳთ გამოიუშანნა იგინი ღმერთმან მოკუჱდად მთათა
ზედა: აღოცად მათდა ქუჱყანით: დასცხერ რისხჳსაგან გულის
წურომისა შენისა ჲ ლხინება უაე უკეთურებისათჳს მის ერისა შენი-
იგ სა ✿ [5] მოიკჳნე აბრაჰამი ისაკი ჲ იაკობი მსახურთა შენთა
რომელთა იგი ეფუცე თავისა შენისა: ეტყოდე ჲ არქუ ვითარმედ:
განვამრავლო ნათესავი თქუჱნი ვითარცა ვარსკლავნი ცისანი სი-
მრავლითა. ჲ ყოველი ესე ქუჱყანა რომელ სთქუ მიცემად ნათესა-
ვისა მათისა, ჲ დაიბერან იგი უკუნისამდე ✿ ჲ ლხინება ყო უფალმან
იდ იე ბოროტისა მისთჳს ერისა, რომელ თქუა ყოფად მათდა ✿ მოიქცა
მოსე ჲ გარდამოვიდოდა მიერ მთით: ჲ ორნი იგი ფიცარნი წამე-
ბისანი კელთა მისთა, ფიცარნი ქჳსანი რომელნი წერილ იყუნეს
ივ ორ კერძოვე ამიერ ჲ იმიერ იყო დაწერილი ✿ ჲ ფიცარნი იგი
ქმნულნი ღუთისანი იყუნეს, ჲ წერილი იგი იყო, წერილი ღუთისა
იზ გამოდგმულ ფიცართა მათ ✿ ჲ ესმა ისუს მესა ნავესსა კმაჲ ერისა
იჱ მის ჲ ჰრქუა მოსეს: კმაჲ ბრძოლისა მესმის ბანაჲსა მას ✿ ჲ ჰრქუა
მოსე: არა არს კმაჲ ესე მთავართაგან ძლიერებისათა, არცა კმაჲ
მთავართაგან ძლევისა, არამედ კმაჲ მთავართაგან ღჳნისა მესმის ✿
ით ჲ ვითარცა მოეახლა ბანაჲსა მას იხილა კბო იგი ჲ მძნობრები,
ჲ განრისხნა მოსე გულის წურომითა ჲ განუტევნა კელთაგან თჳს-
კ თა ორნი იგი ფიცარნი, ჲ შემუსრნა იგინი მთასა მას ქუჱშე ✿ ჲ

[1] გ მფფ ბბ.—[2] ჰქჳჱ. ლგ კ მოსე თ.—[3] ფსალმუნი რე.—[4] დ მო-
სე იდ.—[5] ა მოსე ბბ იე ჲ მჱ. ფსალმუნი რდ.

მოიღო კბო იგი რომელი ჰქმნეს, ⁂ დაწვა იგი ცეცხლითა, ⁂ და-
მუსრა წულილ-წულილად, შთააბნია იგი წუალსა, ⁂ ასუა იგი მე-
თა ისრაელისათა ✿ ⁂ ჰრქუა მოსე არონს რაჲ გიუო ერმან ამან, კა
რამეთუ მოაწიე მათ ზედა ცოდუა დიდი ✿ ⁂ ჰრქუა არონ მოსეს კბ
ნუ განრისხნები უფალო: რამეთუ შენ უწუი სლუაჲ ერისა ამის ✿
რამეთუ მრქუპს მე: მიქმნენ ჩუენ ღმერთნი, რომელნი წინა მიძღო- კგ
დიან ჩუენ, რამეთუ მოსე კაცი იგი, რომელმან გამოგუუანნა ჩუენ
ეგჳპტით, არა ვიცით რაჲ შეემთხჳა მას ✿ ⁂ მე ვარქუ: ვის აქუნ კდ
ოქრო გამოიღენ, ⁂ მომცეს მე, ⁂ შევაბნიე ცეცხლსა, ⁂ გამო-
ვდა კბოჲ ესე ✿ ⁂ ვითარცა იხილა მოსე ერი იგი, რამეთუ გან- კე
ქარდეს, ⁂ რამეთუ განაქარვნა იგინი არონ მოსაცხრომელად მტერ-
თა მათთა ✿ დადგა მოსე ბჭეთა თანა ბანაკისათა ⁂ თქუა, ვინ არს კვ
უფლისა კერძო, მოვედინ ჩემდა; ⁂ შეკრბეს მისა ყოველნი ძენი
ლევისნი ✿ ⁂ ჰრქუა მათ, ამას იტყჳს უფალი ღმერთი ისრაელი- კზ
სა; შეიბინ კაცად კაცადმან მახჳლი წელთა მისთა, ⁂ განვლეთ ⁂
მოაქციეთ ბჭით ბჭედ ბანაკისა მაგისგან, ⁂ მოკლან კაცად კაცადმან
ძმა თჳსი, ⁂ კაცად კაცადმან მოყუასი თჳსი ⁂ კაცად კაცადმან მა-
ჭლობელი თჳსი ✿ ⁂ უქუპს ძეთა ლევისთა, ვითარცა ეტყოდა კთ
მათ მოსე, ⁂ დაეცნეს მას დღესა შინა, სამ ათასნი კაცნი ✿ ⁂
ჰრქუა მათ მოსე აღასრულეთ ჴელითა თქუენითა, დღეს უფლისა
მიმართ კაცად კაცადმან ძესა ზედა თჳსსა ⁂ ძმასა, მოცემად თქუენ-
ნდა კურთხევისა ✿ ⁂ იყო ხუალისაგან, ⁂ ჰრქუა მოსე ერსა ლ
მას, თქუენ სცოდეთ ცოდუა დიდი: ⁂ აწ აღვჴდე მე ღუთისა
რათა გილხინოს ცოდუათა თქუენთათჳს ✿ მიიქცა მოსე უფლი- ლა
სად, ⁂ ჰრქუა: გეეედრები უფალო, ცოდა ერმან ამან ცოდუა
დიდი, ⁂ იქმნეს თავისა თჳსისა კერპნი ოქროსანი ✿ ⁂ აწ, უკეთუ ლბ
მიუტეობ ცოდუათა მათთა მიუტევენ: უკეთუ არა, აღმოკც წიგნი-
სა მისგან შენისა, რომელსა დამწერე ✿ ⁂ ჰრქუა უფალმან მოსეს, ლგ
უკეთუ ვინ შემცოდოს ჩემდა მომართ, აღვჴოცო იგი წიგნისა მის-
გან ✿ ხოლო აწ ვიდოდე ⁂ შთაველ ⁂ წარუძეღუ ერსა მაგას ად- ლდ
გილსა მას, რომელსა გარქუ შენ, აჰა ესერა ანგელოზი ჩემი წარ-

ლე გიძღუჭს წინაშე ჰირსა შენსა, რომელსა დღესა მოგხედო მოჰკოვადო მათ ზედა ცოდუა მათი ✿ ბ მოსრა უფალმან ერისა მისგან ბოსა მის საქმისათჳს, რომელ იგი ქმნა არონ.

თავი ლგ.

ა ბ გ დ ე ვ ზ ჱ ი

ბა ჰრქუა უფალმან მოსეს: გუშალე აღვედ შენ ამიერ შენ ბ ერი ეგე შენი, რომელი გამოვიყვანე ქუჱყანით ეგჳპტით, ქუჱყანასა მას; რომლისათჳს ვეფუცე აბრაამს ისაკს ბ იაკობს, ბ ვარქუ: ნათესავსა შენსა მივსცე იგი ✿ ბ თანა [1] მივავლინო ანგელოზი ჩემი უწინარეს შენსა, ბ განასხნეს ქანაანელნი იგი. ბ ამორველნი, ქეტელნი, ბ ფერეზელნი, ბ ევველნი, გერგესეველნი, ბ იობებსელნი ✿ ბ შეგიუანოს შენ ქუჱყანასა მას რომელსა გამოსდის სძე ბ თაფლი, ხოლო მე არა აღვდე თქუენ თანა, რამეთუ [2] ერნი ქედფიცხელ არიან, რათა არა აღვგოცნე იგინი გზასა ზედა ✿ ბ ესმა ერსა მას სიტყუა ესე, ბოროტი, ბ იგლოვდეს გლოვითა ✿ ბ ჰრქუა უფალმან მოსეს, არქუ მეთა ისრაელისათა: თქუენ ერი ქედ ფიცხელი სართ ეკრძალენით ნუ უკუე წულულება სხუაცა მოჰგჳანოს თქუენ ზედა, ბ აღგკოცნე თქუენ. ბ აწ განიძარცუეთ სამოსელი დიდებისა თქუენისა ბ სამკაული, ბ გიჩუენო თქუენ, რაჲ გიყო ✿ ბ განიძარცუეს მეთა ისრაელისათა სამკაული მათი, ბ სამოსელი მთასა მას ქორებს ✿ ბ მოიღო მოსე კარავი იგი მისი, ბ აღმართა იგი გარეშე ბანაკსა შორის ბანაკისა ბ ეწოდა მას კარავი საწამებელი: ბ იყო, ყოველი რომელი ეძიებდა უფალსა განჴდომა კარვად გარეშე ბანაკსა მას ✿ ბ რაჟამს შეგჳანდ მოსე კარავსა შინაგან ბანაკსა მას, დგან ერი იგი ბ იხედვიან კაცად კაცადი კარით კარვისა თჳსისად ბ ხედევდ მირავალნ მოსე ვიდრემდის შეგიდეს კარავსა მას ✿ ბ ვითარცა შეგიდის მოსე კარავსა მას, გარდამოგდის სჳეტი იგი ღრუბლისა, ბ დადგის კართა თანა მის კარვისათა, ბ ეტყჳნ უფალი მოსეს ✿ ბ ჰხედჳდა ყოველი იგი ერი სჳეტსა მას ღრუბლისასა მდგომარესა კართა ზედა მის კარვისათა: დგან ყოველი იგი ერი, ბ თაყუანის-ცის კაცად კაცადმან კარვით კარვისა თჳსისათა ✿

[1] ზემო კგ. ისონა ჲდ. ა მოსე ზ.—[2] ზემო ოზ.

ⴔ ეტყოდა უფალი მოსეს ჰირის ჰირ, ვითარცა იკი ვინ ზრახავენ ია
თჳსსა მეგობარსა, ⴔ მოაყლინის ბანაკად, ხოლო მსახური იკი
მოსესი ისუ ჴაბუკი, არა გამოვიდის კარვით ✿ ⴔ ჭრქუა მოსე უფა- იბ
ლსა, აჰა შენ მეტყჳ, აღუუანებასა ამის ერისასა, ⴔ შენ არა გამო-
მიცხადე, ვის იკი მოაყლინებ ჩემ თანა, ხოლო შენ მარქუ მე, გი-
ცი შენ უფროს ყოველთასა, ⴔ მადლი გაქუს ჩემ მიერ ✿ უკეთუ იგ
ვჰოე მადლი შენ წინაშე, გამომიცხადე მე თავი შენი, ⴔ განცხადე-
ბულად გიხილო შენ. რათა ჳსცნა მე ვითარმედ ვჰოვე მადლი შენ
წინაშე, ⴔ გულის კმაჲ გუო ვითარმედ ერი შენი არს, ნათესავი ესე
დიდი ✿ ⴔ ჭრქუა უფალმან მოსეს მე თავადი წინა წარგიძღუ̃ ⴔ. ⴔ იდ
შეგიუანო შენ ✿ ⴔ ჭრქუა უფალსა მოსე, უკეთუ შენ არა აღმო- იე
ხუალ ჩუ̃ნ თანა, ნუ აღმიუანებ ჩუ̃ნ ამიერ ✿ ⴔ ვითარმედ საც- ივ
ნაურ იყოს ჴეშმარიტად, რამეთუ ვჰოვე მადლი წინაშე შენსა, მე
ⴔ ერმან შენმან, არამედ მოსულასა მას შენსა ჩუ̃ნ თანა ვიდიდ-
ნეთ მე ⴔ ერი ესე უფროს ყოველთა ნათესავთა, რომელნი არიან
ქუ̃ეყანასა ზედა ✿ ჭრქუა უფალმან მოსეს ეგეცა სიტყჳა, რომელ იზ
სთქუ ვეყოე: რამეთუ გიჰოვნიეს მადლი წინაშე ჩემსა, ⴔ გიცი შენ
უმეტეს ყოველთასა ✿ ⴔ ჭრქუა მოსე, მიჩუ̃ნე დიდება თავისა შე- იზ
ნისა ✿ ⴔ ჭრქუა უფალმან მოსეს მე წარვიდე წინაშე შენსა დიდები- ით
თა ჩემითა, ⴔ უწოდი სახელითა უფლისათა წინაშე შენსა, ⴔ შევი-
წუალო, რომელი შევიწუალო, ⴔ შევიწუნარო, რომელი შევიწუნა-
რო, ✿ ⴔ ჭრქუა ვერ ძალგიც ჰირისა ჩემისა ხილვად, რამეთუ არა არს კ
კაცი რომელმანცა იხილა ჰირი ჩემი, ⴔ ცხოვნდა ✿ ⴔ ჭრქუა უფალმან კა
აჰა ესერა ადგილი შენ წინაშე. დასდეგ შენ კლდესა ზედა ✿ რაჟამს კბ
წარვიდოდის დიდებაჲ ჩემი, ⴔ დაგუდვა შენ გუ̃რელსა კლდისასა, ⴔ
დაგფა̃რო ხელითა ჩემითა შენ ზედა, ვიდრემდის წარვიდე ✿ ⴔ აღ- კგ
ვიღო კელი ჩემი, ⴔ მაშინ იხილო ზურგით ჩემსა, ხოლო ჰირი
ჩემი ვერ იხილო.

თავი ლდ.

ⴔა ჭრქუა უფალმან მოსეს [1] გამოჰქმნენ თავისა შენისა ორნი ა

[1] კ მოსე ი.

ფიცარნი ქჯსანი, ვითარცა იგი ჰირველნი ⁂ აღმოვედ ჩემდა მთასა
ამას: ⁂ დაჳწერნე ფიცართა მათ სიტუვანი იგი რომელ წერილ იუუ-
ბ ნეს ჰირველთა მათ ფიცართა, რომელნი შემუსრენ ✿ ⁂ იავე შენ
განმზადებულ განთიადისად ⁂ აღმოსჯდე მთასა სინასა, ⁂ დასდეგ
გ მუნ, მწუწრვალსა მთისასა ✿ ⁂ ნუ ვინ აღმოვალნ შენ თანა ⁂
ნუ ვინ იჰოვებინ ყოველსა მას მთასა, საცხოვარი ⁂ ზროხა ნუ
დ სძოვნ, მახლობელად, მთასა მას ✿ ⁂ გამოსთალნა მოსე ორნი იგი
ფიცარნი ქჯსანი, ვითარცა იგი ჰირველნი: ⁂ აღიმსთო განთიად,
⁂ აღჯდა მთასა მას სინასა, ვითარცა იგი უბრძანა მას უფალმან: ⁂
ე მოიხუნა მოსე მის თანა ორნი იგი ფიცარნი ქჯსანი ✿ ⁂ გარდამო-
სდა უფალი ღრუბლითა, ⁂ დადგა მოსე მუნ, ⁂ სდა სახელსა
ვ უფლისასა ✿ ⁂ წარმოვიდა უფალი წინაშე მისსა, ⁂ [1] უწოდა უფა-
ლსა: უფალი ღმერთი მოწუალე ⁂ შემწუნარებელი სულგრძელ ⁂
ზ დიდად მოწუალე ⁂ ჭეშმარიტ ✿ რომელმან ⁂ იმარხის სიმართლე
⁂ უჯს წუალობა ათასამდე ნათესავად, ⁂ აღხოცნის უშჯულოებანი
⁂ სიცრუენი, ⁂ ცოდვანი, ⁂ თანამდები იგი არა განსწმინდის, მოჰ-
ხდნის ცოდვანი მამათანი შჯლთა ზედა, ⁂ შჯლის შჯლთა, მესამედ
ჱ ⁂ მეოთხედ ნათესავადმდე ✿ ⁂ ისწრაფა მოსე ⁂ მოდრკა ⁂ თაუუბ-
თ ნისცა უფალსა ქუჱყანასა ზედა ✿ ⁂ ჰრქუა: უკეთუ ვპოვე მადლი
წინაშე შენსა: მოვედინ უფალი ჩემი ჩუჱნ თანა, რამეთუ ერი ესე
ი ქედ ფიცხელ არს ⁂ გჯლხინებდე შენ ცოდვათა, ⁂ უშჯულოებათა
ჩუჱნთა, ⁂ ვიუუნედ ჩუჱნ შენდად ✿ ⁂ ჰრქუა უფალმან მოსეს: აჰა
ესერა მე აღვითქუამ შენ აღთქმასა წინაშე ყოველისა ერისა შენისა
⁂ ექმნე დიდებული, რომელი არა ყოფილ იყოს ყოველსა ქუჱყანა-
სა, ⁂ ყოველსა ნათესავსა: ⁂ იხილოს ყოველმან ერმან მაგან რო-
მელთა შორის ხარ შენ, საქმე უფლისა, რამეთუ საკჯრველ იყოს,
ია რომელი მე გიყო შენ ✿ ეკრძალე ყოველსა რომელსა გამცნებ შენ,
აჰა ესერა მე განგასხნე ჰირისაგან თქუჱნისა, ამორეველნი, ქანანელ-
ნი, ქეტტელნი ფერეზელნი, ⁂ ეველნი, გერგესეველნი, ⁂ იობოსელ-
იბ ნი ✿ ეკრძალე თაესა შენსა ნუ უკუჱ აღუთქუა აღთქმა მკუდრთა თა-

[1] ფსალმუნი პე. ოთხ ნ. იოჳე ბ. ზემორე კ. ე მოსე ე. იერემი ლბ.

ნა მის ქუჱყანისათა, რომელსა იგი შესვალ შენ, ნუ უკუჱ გექმნენ
საცთურ ✿ ბომონები მათი შემუსრეთ, კერპნი მათნი შემუსრეთ ⁂ იგ
მუხოვანნი მათი მოჰკაფეთ, ⁂ გამოქანდაკებულნი იგი ღმერთთა მათ-
თანი დასწუჱნით ცეცხლითა ✿ რამეთუ არა კელ გეწიფების თქუჱნ იდ
თაუჱანის ცემად ღმერთთა უცხოთა: რამეთუ უფალი ღმერთი მო-
შურნე სახელი, ღმერთი მოშურნე არს ✿ [1] ნუ უკუჱ აღუთ- იე
ქუათ აღთქმა მკჳდრთა მის ქუჱყანისათა, ⁂ ისიძჳდეს კუალსა მას
შედგომად, ღმერთთა მათთასა: ⁂ უკლჳდენ ღმერთთა მათთა ⁂ გხა-
დოდინ თქუჱნ, ⁂ შჳამო ნაკერჰაი იგი მათი ✿ [2] ⁂ მოჰგუარნეთ ივ
ასულნი მათნი მეთა თქუჱნთა, ⁂ ასულნი თქუჱნნი მისცეთ მეთა
ჰათთა, ⁂ ისიძჳდენ ასულნი შენნი შედგომად კერპთა მათთა ⁂ მენი
შენნი ისიძჳდენ შედგომად ღმერთთა მათთა ✿ ⁂ კერპნი გამოსად- იზ
ნობელნი არა იქმნეთ თჳსი თქუჱნისა ✿ ⁂ დღესასწაული უცო- იჱ
ჰობისა თქუჱნისა ⁂ იმარხუ, შჳდ დღე შჳამო უცომოჲ, ვითარცა
იგი გამცენ შენ, ჭამსა მას ოდენ თუჱსა ახალსა, რამეთუ თუჱსა მას
ახალსა გამოხუჱდ შენ ქუჱყანით ეგჳპტით ✿ [3] ყოველმან რომელ- ით
ჰან ჰირველად განაღოს საშო, წულმან, ჩემი არს, ჰირმშო ზრო-
ხისა, ⁂ ჰირმშო კრავი ცხოვარისა ✿ ⁂ ჰირმშო კრაულისაჲ იყსნე კ
ჯხოვარითა, უკეთუ არა იყსნე იგი სასყიდელი მისცე მას, ყოველი
ჰირმშო მე შენი იყსნე, არა მეჩუჱნო წინაშე ჩემსა ცალიერ ✿
ქცუს დღე იქმოდე, ⁂ მეშჳდსა დღესა ⁂ აცადე, თესლი შენი ⁂ სა- კა
ჭალი შენი ⁂ აცადე ✿ დღესასწაული იგი ჩემი შჳდეულთა ჰჳო, კბ
დასაბამისა იფქლისა მკასა: ⁂ დღესასწაული ნაიოფისა შეკრებისა
კანსაზოგებელსა წელიწდისასა ✿ [4] სამგზის წელიწადსა, ეჩუჱნოს კგ
ყოველი წული, ჰირმშო შენი წინაშე უფლისა ღუთისა ისრაელი-
ას ✿ რაჟამს განვასხნე ნათესავნი იგი ჰირისაგან შენისა: ⁂ განვა- კდ
კრცნე საზღუარნი შენნი, არა ვის გულმან უთქუას ქუჱყანისა თჳს
ჭენისა რაჟამს აღსჳდოდი შენ შემთხუჱვად წინაშე უფლისა ღუთი-
ას შენისა სამგზის წელიწადსა ✿ არა დაჰკლა ცომსა ზედა სისხლი კე

[1]) ზემო კგ. ქ მოსე ზ.—[2]) გ მეფე იჲ.—[3]) ზემო ბ გ ⁂ კბ. კზკეა მდ ღუა ბ.—[4]) ზემო კგ.

მსხუჶრჰლთა ჩემთა: არა დაადგრეს განთიადამდე, მსხუჶრჰლი დღესასწაულისა მის ჰასექისა ✿ ჰირველი ნაყოფი ქუჶყანისა [1] მიიღო ტაძრად უფლისა ღუთისა შენისა, არა შეაგბო კრაჲი სძითა დედისა თჯსისათა ✿ ⁂ ჰკრქუა უფალმან მოსეს: დაწერენ თავისა შენისა სიტყუანი ესე: რამეთუ ამათ სიტყუათა ზედა დაგიდებ სჯულსა შენ ⁂ ისრაელსა ✿ ⁂ [2] იყო მუნ მოსე წინაშე ღუთისა ორმეოც დღე, ⁂ ორმეოც დამე, ჰური არა ჭამა, ⁂ წუალი არა სუაჲ, ⁂ აღწერნა ფიცარსა ზედა სიტყუანი ესე სჰჯულისანი ათნი სიტყუანი ✿ ⁂ ვითარცა გარდამოვიდოდა მოსე მთისა მისგან სინასა ⁂ ორივე ფიცარნი იგი კელთა შინა მოსესთა: ⁂ გარდამოჯდა რაჲ მიერ მთით ⁂ არა უწყოდა მოსე, რამეთუ დიდებულ იყო ფერი ჰირისა მისისა სიტყუჯთა მით უფლისათა მისა მიმართ ✿ ⁂ იხილეს აჩრონ ⁂ ყოველთა ძეთა ისრაელისათა მოსე, ⁂ იყო დიდებულ მათ წინაშე ფერი ჰირისა მისისა, ⁂ შეეშინათ მიახლებად მისდა ✿ ⁂ მოუწოდა მათ მოსე, ⁂ მოიქცეს მისა აჩრონ, ⁂ ყოველნი მთავარნი კრებულისანი, ⁂ ეტყოდა მათ მოსე ✿ ⁂ ამისა შემდგომად მოუხდეს ყოველი ძენი ისრაელისანი, ⁂ ამცნო მათ ყოველი რაოდენსა ეტყოდა უფალი მთასა ზედა სინასა ✿ ⁂ ვითარცა დასცხრა სიტყუად მათდა [3] დაიბურა საფარველი ჰირსა მისსა ✿ ⁂ ოდეს შეჲალნ მოსე წინაშე უფლისა სიტყუად მისა, აღიხადის საფარველი იგი ვიდრე გამოსლვადმდე მისა, ⁂ გამორაჲდის ეტყჯნ ყოველთა ძეთა ისრაელისათა: რაოდენი უბრძანა უფალმან ✿ ⁂ იხილეს ძეთა ისრაელისათა ჰირი მოსესი, რამეთუ დიდებულ არს, ⁂ დაიბურის მოსე საფარველი ჰირისა მისისა, ვიდრე შესლუადმდე მისა წინაშე უფლისა ⁂ თანა ზრახუად მისა.

თავი ლე.

ა ⁂ ა შეკრიბა მოსე ყოველი კრებული ძეთა ისრაელისათა, ⁂ ბ ჰკრქუა მათ, ესე სიტყუანი არიან, რომელ თქუნა უფალმან ყოფად მათდა ✿ ექუს დღე იქმოდე საქმესა, ხოლო დღესა მას მეშჯდესა განისუნჶნო, წმიდა არს ესე შაბათი, განსუნჶნება უფლისა: ყოველმან

[1] ზემო იგ. კ მოსე იდ—[2] კ მოსე თ.—[3] ბ კორინთელთა გ.

რომელმან ქმნეს საქმე მას შინა სიკუდილით მოჰკუსდინ✿ არა აღაგ- ბ
ზნეთ ცეცხლი უოველსაეე სამკჳდრებელსა თქუსნსა ღესსა შაბათსა:
რამეთუ მე ვარ უფალი✿ ⳋ ეტყოდა მოსე უოველსა მას კრებულსა ძეთა ⳋ
ისრაელისთა, ⳋ ჰრქუა: ესე სიტყუა არს რომელი გიბრძანათ უფალმან
ⳋ სთქუა ✿ მოიღეთ თქუსნ თავით თქუსნით, შესწირავად უფლისა, ე
უოველმან [1] რომელმან ისურვოს გულითა მოიღოს ნაუოფად უფლისა,
ბერველად ოქროჲ,ვეცხლი ⳋ რვალი✿ ⳋ იაკინთ ⳋ მოწუელი, ⳋ მეწა- ვ
მული იგი მრჩობლი, ⳋ ზეზი ზახილი, შესთული თმაჲ თხისა✿ ტუავი ზ
ვერძთა ტარსიკონი,ⳋ ტუავი ლურჯი, ⳋ ძელი ულპოლველი ✿ ზეთი
სანათობელად, საკმეველი ზეთითა საცხებელად, შუზგებული საკმეველსა თ
თანა✿ ⳋ ქვაჲ სარდიონი, ⳋ ანთრაკი, გამოსაქანდაკებელად სამსართა ი
მათ ბოდირისათა✿ ⳋ უოველივე ბრძენი გონებითა მოვედინ ⳋ იქმოდენ ია
უოველსავე მას, რომელი ბრძანა უფალმან✿ კარავსა მას ⳋ კრეტსაბე-
ლსა ⳋ საბურველებსა. ⳋ სამაგდარებსა ⳋ მანებსა, ⳋ მოქლონებსა
ⳋ სარისხებსა, ⳋ სუსტებსა ✿ ⳋ კიდობანსა მას საწაჲებელისასა ⳋ იბ
აღსაღებელთა მისთა, ⳋ სალხინებელსა მას მისსა, ⳋ კრეტსაბმელ-
სა ✿ ეზოსასა ბჯისა ⳋ სუსტთა მათ მისთა, ⳋ ქუათა მათ სამარაგ- ივ
დონთა ✿ ⳋ საკმეველი, ⳋ ზეთი საცხებლისა, ⳋ ტაბლასა ⳋ აღსა- იდ
ჰრობელთა მისთა, ⳋ უოველთა ჯურჯჳლთა მისთა, ⳋ ჰურთა წინა
დაგებისათა: (ⳋ საკურთხეველსა ⳋ უოველთა ჯურჯჳლთა მისთა,) ⳋ
სასანთლესა ნათლისასა, ⳋ უოველთა ჯურჯჳლთა მისთა ⳋ ჰატრუ-
ქთა მისთა, ⳋ ზეთსა სანათობელსა ✿ ⳋ საკურთხეველსა საკმეველ- იე
თასა, ⳋ აღსაჰრობელთა მისთა; ⳋ ზეთსაცხებელისასა, ⳋ საკმე-
ველსა შეზაგებისასა; ⳋ კრეტსაბმელსა კართა კარვისათა✿ ⳋ საკურ- ივ
თხეველსა უოველად დასაწველისასა, ⳋ ლანძუსა მისსა რუალისასა, ⳋ
აღსაჰრობელთა მისთა, ⳋ უოველთა ჯურჯჳლთა მისთა✿ ემბაზსა იზ
მისსა: კალთათა ეზოსათა, ⳋ სუსტთა მისთა, ⳋ სარისხთა მისთა,
ⳋ კრეტსაბმელთა კართა ეზოსათა✿ ⳋ მანათა კარვისათა, ⳋ მანათა იჱ
ეზოსათა, ⳋ საბელთა მათთა ⳋ სამოსელსა მას წმიდა არონ მღდლი-
სასა✿ ⳋ სამოსელსა მას რომლითა მსახურებდენ სიწმიდესა მას შინა, ⳋ ით
სამოსელსა მას მეთა არონისთასა სამღდელოსა✿ ⳋ გამოვიდა კ
უოველი კრებული ძეთა ისრაელისათა მოსესაგან✿ ⳋ მოიღებდეს კა- კა
ცსაჲ-კაცსაჲ რომელი უნდა გულსა მათსა, ⳋ რომელი ჴერ უწნდა სულსა
მათსა მოიღებდეს შესაწირავად უფლისა: უოველსავე საქმესა კარვისა მის

[1]) ზემო კე.

საწამებელისასა, ყოველსავე მას საქმარსა მისსა, ✠ ყოველსავე სამოსელსა წმიდასა✠ ✠ მოიღეს ქმართა, ცოლთაგან მათთა ყოველი რომელი ჯერ უჩნდა გონებასა მათსა,მოაქუნდათ ბეჭდები,✠ საყურები ✠ გრკალები, ✠ საცხინველები, ✠ სალტეები, ✠ ყოველი ჭურჭელი ოქროსა✠ ✠ ყოველსა მოაქუნდა ოქრო შესაწირავად უფლისა,✠ ყოველსა რომელსათანა იპოვა ბისონი ტყავი ვარძისა ტარსაკონი, ✠ ტყავი ლურჯი მოიღეს✠ ყოველი რომელი შესწირვიდა, შესაწირავსა ✠ ვეცხლსა ✠ რვალსა, მოაქუნდა შესაწირავად უფლისა, ✠ რომელთა თანა იპოვა მათ შორის ძელი ულპოლველი, მოაქუნდა ყოელისა მისთჳს საქმისა ჯურჭელი მომზადებად✠ ✠ ყოველივე დედა-კაცი ბრძენი გონებითა ველითა სთჳდა, ✠ მოაქუნდა სთული, იაკინთი ✠ ძოწეული ✠ მეწამული, ✠ ზი ✠ ✠ ყოველნი დედა-კაცნი რომელთა ჯერ უჩნდა გონებათა მათთა, სიბრძნით სთჳდეს თმასა თხისასა ✠ ✠ მთავარნი იგი მოიღებდეს ქუათა სამარაგდონისასა, ✠ ქუათა მათ საქმრად: აღსრულებისათჳს სამხართასა ✠ საკითხავისა მის ✠ ✠ შემზადებისათჳს ზეთსა მას ცხებისასა, ✠ შემზადებასა მის საკმეველთასა ✠ ✠ ყოველი მამა-კაცი ✠ დედა-კაცი რომელი მოუვიდოდა გონებასა მათსა შევიდოდეს საქმედ, ყოველსავე საქმესა, რომელი ბრძანა უფალმან, საქმედ მოსეს მიერ: მოიღეს მეთა ისრაელისათა შესაწირავად უფლისა✠ ✠ [1] ჴრქუა მოსე მეთა ისრაელისათა, აჰა ესერა უწოდა ღმერთმან სახელი ბესელიელს, ურისსა მის წულსა ტომისაგან იუდასისა ✠ ✠ აღავსო იგი სულითა ღმრთითა: სიბრძნისა ✠ გულის ჴმის ყოფათა ყოველსავე ზედა✠ ხუროს მოძღურებასა მოძღურებად: საქმედ ოქროსა მას ✠ ვეცხლსა ✠ რვალსა ✠ ანთრაკსა მას ხუროებად: ✠ საქმედ ძელსა მას, ✠ ყოველსა საქმესა სიბრძნისასა✠ ✠ წინასწარ განზრახვად, მოსცა მას ✠ ელიაბს ძესა აქის, მაქისსა, ტომისაგან დანისაჲ ✠ ✠ აღავსნა იგინი სიბრძნისა, განზრახჳთა, ✠ გულის ჴმის ყოფად, ✠ საქმედ ქსოვასა ჭრელსა ქსოვად ✠ მეწამულსა, ✠ ზეზსა, საქმედ ყოველსავე მას საქმესა ხუროთ მოძღურებისასა განთჳთებულად.

თავი ლვ.

ა და იქმოდეს ბესელიელ ✠ ელიაბ, ✠ ყოველი ბრძენი გონებითა, რომელსა მოეცა სიბრძნე, ✠ მეცნიერებაჲ მათ შორის გულის ჴმის ყოფად: ✠ საქმედ ყოველსავე მას საქმესა, მის სიწმიდისასა, ჯერ უჩნდა ყოელისა მისთჳს საქმისა ვითარცა იგი უბრძანა უფა-

[1] ზემო ლე.

ბ ...მან ✿ ⁂ მოუწოდა ბესელიელს ⁂ ელიაბს მოსე, ⁂ უოველსა რო-
...ლსა აქუნდა გულის სმის უოფა, რომელთა მოსცა უფალმან მეც-
...ერება გულსა მათსა, ⁂ უოველთაგე მათ ნებსით მომავალთა რო-
გ ...ლთა უნდა მოსელად საქმესა მას, აღსარებად მისა ✿ ⁂ მიიღეს
...სესგან უოველიგე შეწირული, რომელი მოიღეს ძეთა ისრაელი-
...თა უოელისა მისთჳს საქმისა სიწმიდისასა საქმედ მისა. ⁂ ესენი-
...ი მოიღებდეს განთიად განთიად, რომელი მოაქუნდა მერმე შემწირვე-
დ ...თა მათ ✿ ⁂ მოვიდეს მერმე უოველნი იგი ბრძენნი რომელნი იგი
...მოდეს საქმესა მას სიწმიდისასა რომელსა იქმოდეს იგინი კაცად კა-
ე ...დი საქმისა გბრ თჳსისა ✿ ⁂ ჰრქუჱს მოსეს, ვითარმედ მოაქუს
...ესა ამას უმეტეს საქმარისა მის, რომელი ბრძანა უფალმან საქმედ ✿
ვ ...უბრძანა მოსეს ⁂ ქადაგებდეს ბანაკსა მას შინა ⁂ იტუოდეს: მამა
...ცი ⁂ დედაკაცი ნუღარა იქმნ შესაწირავსა მას სიწმიდისასა, ⁂ დაა-
ზ ...და ერძან მან არღარა მოღებად ✿ რამეთუ საქმარი იგი ფრიად
ჱ ...ო შემზადებისა მისთჳს საქმისა მის კარვისა ⁂ დაჭედთა ✿ ⁂ ქმნა
...ველმან ბრძენმან მოქმედთა მათ შორის სამოსელი იგი წმიდა,
...ომელ არს არონისი მღდელისა, ვითარცა უბრძანა უფალმან მო-
თ ...ს ✿ ⁂ ქმნეს სამკარნი იგი ოქროსანი, ⁂ იაკინთისა ⁂ მოწეული-
ი ..., სთულისა ⁂ ზეზისაგან ძახილისა ✿ ⁂ დახიეს ოქრო იგი გაჭე-
...ელი ვითარცა თმაჲ, რათა თანა შეექსოოს იაკინთოსს მას, ⁂ მოწეუ-
...სა, ⁂ მეწამულსა სთულსა ⁂ ზეზისსა მას ძახილსა ქმნულად ქსოვი-
ია ...ად ✿ ქმნეს იგი, სამკრად შეეოფილად ორკერძოვე, ნაწევართა მი-
იბ ...ა ქმნული ქსოვილად ✿ ურთიერთას. შეწმასნილი თჳსაგან, მის-
...ნვე ქმნეს მისგანვე ქმნულებისა ებრ ოქროსა, ⁂ იაკინთოსა, ⁂
...წეულისა, მეწამულისა სთულისა, ⁂ ზეზისა ძახილისა, ვითარცა
იგ ...რძანა უფალმან მოსეს ✿ ⁂ ქმნეს ორნივე იგი ქვანი სამარაგდო-
...ი: თანა შექსოვილად თოკითა ოქროსა მის ქანდაკებულად, გა-
...ჭრილად, ბეჭდისა სახედ, სახელებისა ებრ ძეთა ისრაელისათა ✿
იდ ...დასხნა მკართა ზედა მის სამკრისათა, ქუანი მოსახსენებელნი მე-
...ი ისრაელისათანი, ვითარცა უბრძანა უფალმან ღმერთმან მოსეს ✿
იე ...საკითხავი იგი ქმნული ქსოვილად ჭრელად ჭრელად ქმნულებისა

ებრ მისისა სამკართასა ოქროსაგან ⁂ იაკინთისა, ⁂ მოწუულისა, ⁂ მეწამულისა სთულისა ⁂ ზეზისაგან ძახილისა, ოთხ კიდედ ორკეცად ქონა საკითხავი იგი, მტკაველ სიგრძე მისი, ⁂ მტკაველ სიგრძე მისი ორკეცად ✿ ⁂ თანა შექსოვად მას ქსოვილი თითოული ანთრაკი კარგად კარგად. ოთხ სიტიქონად, კარგი ერთი ქუაჲ სარდიონი, ⁂ ჰაზიონი, ⁂ სამარაგდონი, კარგი ერთი ✿ ⁂ მეორე იგი კარგი ანთრაკი, ⁂ საფირონი, ⁂ იასპი ✿ ⁂ მესამე იგი კარგი ლურიონი, ⁂ აქატი, ⁂ მეათისტონი ✿ ⁂ მეოთხე იგი კარგი, ოქრო ანთრაკი, ⁂ ბირთონი, ⁂ ფერცხლული ანთრაკი გარე მოდგმული ოქროსა, ⁂ შემაკრებული ოქროსა შინა ✿ ⁂ ანთრაკნი ესე იფუნეს, სახელებისა ებრ მეთა ისრაელისათა, ათორმეტ სახელები მათი გამოწერით ბეჭდებრ თჯთოული: სახელი ათორმეტთა მათ ტომთა ✿ ⁂ აქუნდეს საკითხავსა მას, ფესუფბი თანა შეთხზულად: ქმნულებად თხზულებად ოქროსაგან წმიდისა ✿ ⁂ ქმნეს ასტაკანი იგი ოქროსანი: ⁂ გამოაბნეს ორნი იგი გრკალნი ოქროსანი ორთა მათ კიდეთა საკითხავისთა ✿ ⁂ განაცუნეს თხზულნი იგი ოქროსანი. ოთხთა მათ გრკალთა ორკერძოვე კიდეთა მის საკითხავისათა, ⁂ ორთა მათ შესაკინძველთა ორთა მათ თხულთასა ✿ ⁂ განასხნეს ორთა მათ ასჰიტკათა, ⁂ დაასხნეს ორთა მათ ზედა მჯართა მის სამკრისათა, წინა უკანა ჰირის ჰირმისა ✿ ⁂ ქმნეს ორნი კარშიკნი ოქროსანი, ⁂ განასხნეს იგინი, ორთა მათ ფრთეთა კიდეთა მის საკითხავისათა ერთ კერძო კიდეთა: ბეჭით კერძოთა მის სამკრისათა ქუფშემო კერძო ✿ ⁂ ქმნეს ორნი კარშიკნი ოქროსანი, სხუანი ⁂ განასხნეს, ორთავე მათ კერძოთა ბეჭთა მის სამკრისათა ქუფშემო კერძო მისა წინაშე ჰირის ჰირ შეკინძულისა მის ზემო კერძოსა, თანა შექსოვისა მის ებრვე სამკართასა ✿ რათა შეამტკიცებდენ საკითხავსა მას კარშიკნი იგი, რომელნი იფუნეს მას ზედა. კარშიკთა მათ სამკრისათა შემტკიცილ იაკინთოთა დათანა შეთხზულ ნაქსოვსა მას სამკართასა, რათა არა გამოეკეცებოდეს, საკითხავი იგი სამკართა მათგან ვითარცა უბრძანა უფალმან მოსეს ✿ ⁂ ქმნეს შთასაცმელი იგი ქუფშო კერძო სამკართა მათ ქმნულად ქსოილად ეფოდად იაკინთონი, ხოლო

საყელო იგი შთასაცმელისა მის საშუალ, გამოქსოილად თანა შეთ-
ხზული, მარტივსა მას იყო მოსხმულ კილონი იგი გარემო საყე-
ლოსა მას განუსხნელად ✿ ჰქმნეს ნივთსა მას შინა ქუშმენჯაკისასა კთ
ქუშმო კერძო, ვითარცა უკუიცი ძროწეულისა: ძროწეულაკები იაკი-
ნთოსაგან, ⁂ ძოწეული, ⁂ მეწამულისაგან სთულისა, ⁂ ზეზისაგან
ძახილისა ✿ ⁂ ქმნეს ეკუნები იგი ოქროსა, ფესუფბსა მას მის ქუშ- ლ
მენჯაკისასა გარემო შორის მროწეულაკთა მათ ✿ ეკუანი ოქროსა, ლა
⁂ მროწეული გარემო ფესუფბსა მას ქუშმენჯაკისასა სამსახურე-
ბელად, ვითარცა იგი უბრძანა უფალმან მოსეს ✿ ⁂ ქმნეს ბარეკაკა- ლბ
ტი ზეზისა ქმნულ ქსოილი, აჭრონისათჳს ⁂ ძეთა მისთა, ⁂ ნაფე-
რტები ზეზისა, ⁂ გარე აღმოსასხმელები ზეზისა ძახილისა: ⁂ ვარ-
შამანგები ზეზისა ⁂ სარტყლები მათი ზეზისაგან ⁂ ძოწეულისა, ⁂
იაკინთისა, ⁂ მეწამულისა სთულისა, ქმნულად ჯრელებულად; ვი-
თარცა უბრძანა უფალმან მოსეს ✿ ⁂ განჭედილი ქმნეს ფიცარი ოქ- לג
როსა იგი: განჩეჩებულად სიწმიდისა, ოქროსაგან რჩეულისა ✿ ⁂ לד
გამოწერა მას ზედა წიგნი გამოდგმით ბეჭდის სახედ სიწმიდისა უფ-
ლისა ✿ ⁂ გამოიკიდა მას სთული იაკინთისა, რათა იყოს ზედა კე- לה
რძო ვარშამანგსა მას, ვითარცა იგი უბრძანა უფალმან მოსეს:

თ ა ვ ი ლზ.

და ქმნეს კარავი იგი, ათ ეზოედად: ოცდა რვა წერთა იყო ა
სიგრძე ეზოსა მის ერთისა, ესრეთვე იყო სიმი ეოველთა მათ ეზო-
თა: ⁂ ოთხი წერთა სიგრცე ეოველისა მის ეზოისად ✿ ⁂ ჰქმნეს კრეტ- ბ
საბმელი იგი იაკინთისაგან, ⁂ ძოწეულისა მეწამულისა, ⁂ ზეზი-
საგან ძახილისა, ⁂ ქმნული ქსოვით ქერობინად ✿ ⁂ დააგეს იგი გ
ზედა ოთხთა სუეტთა ულპოლვეელთა რომელნი შემოსილ იყუნეს
ოქროთა. ⁂ სუეტის თავნი მათნი, ოქროსანი, ⁂ სარის-
ხნი მათნი, ხუთნი ვეცხლისანი ✿ ⁂ ჰქმნეს კრეტსაბმელი დ
იგი კარისა მის კარგისა საწამებელისა იაკინთისაგან: ⁂ ძოწეული
მეწამულისა სთულისა, ⁂ ზეზისაგან ძახილისა, ⁂ ქმნული ქსოვით
ქერობინად, ⁂ სუეტნი მისნი ხუთნი, ⁂ კრკალები მათი ⁂ სუეტის
თავები მათი ⁂ მარწუხები მათი შემოსილი ოქროთა, ⁂ ხარისხები

ე მათი ხუთი რვალისა ✿ ⁂ ქმნეს ეზოჲ იგი სამკრით კერძო ⁂ წინა გან-
საბმელი იგი მისი ზეისაგან ძახილისა, ას წურთა სიგრძე, ასი
ვ სიგრცე ✿ სარტყელები მათი ოც ⁂ ხარისხები მათი ოც რვა-
ზ ლისა ✿ ⁂ ბუსრდი იგი ბღუარით კერძო ას ას, ⁂ სუსტები
ჱ მათი ოც ⁂ ხარისხები მათი ოც რვალისა ✿ ⁂ გუსრდი იგი
ზღჳთ კერძო, ეზოები, ერგასის წურთა, სუსტები მათი ათ,
თ ⁂ ხარისხნი მისი ათ ✿ ⁂ გუსრდი იგი მზის აღმოსავლით კერძო
ერგასის წურთაჲ: ესო წარმოსატევებელ ათუთხმეტ წურთა სამკარით
ი კერძოსა: სუსტები მათი სამ ⁂ ხარისხები მათი სამ ✿ ⁂ ზურგით
კერძოსა მას მეორესა ამიერ ⁂ იმიერ ბჭისა მის ეგრეგე ეზოსა ეზოები
ია ათუთხმეტ წურთით, ⁂ სუსტები მათი სამ, ⁂ ხარისხები მათი სამ ✿ ⁂
ეოველი იგი ეზოსა კარავისა მის, დიდისა ზეისაგან ძახილისაჲ: ⁂
ხარისხები სუსტებისა მის რვალისაჲ, ⁂ იდაყუნი მათნი ვერცხლისა-
ნი, ⁂ სუსტის თავნი მათნი შემოსილნი ვეცხლითა, ⁂ ეოველივე
იბ სუსტები ეზოსა მის ვერცხლით მოვერცხლული ✿ ⁂ დასახურველი
ბჭისა მის ეზოსა ქმნული ჭრელებულად იაკინთისაგან ⁂ მოწეული-
სა ⁂ მეწამულისა სთულისა, ⁂ ზეისა ძახილისა ოც წურთა სი-
გრძე ⁂ სიმაღლე სივრცე ხუთ წურთა სწორად ეზოებისა მის, წარ-
იგ მოსატევებელისა ეზოსა დიდისა ✿ ⁂ სუსტები მათი ოთხი ⁂ ხა-
რისხები მათი ოთხი რვალისა, ⁂ იდაყუნები იგი მათი ვეცხლისაჲ,
იდ ⁂ სუსტის თავები შემოსილი ვეცხლითა ✿ ⁂ ეოველი სუსტები
გარემო ეზოსა მის რვალისა ⁂ იგინი ვერცხლითა მოვერცხლული ✿
იე ესე არს ბრძანებისა განწესება კარვისა მის საწამებელისა ვითარცა
იგი ბრძანება მოსცა მოსეს მსახურებისა მის ეოფა ლევიტელთა,
ივ იათამარის მიერ მისა აჰრონის მღდელისა ⁂ ბესელიელ ძემან ურის-
მან, ტომისაგან იუდასმან, ქმნა ვითარცა იგი უბრძანა უფალმან
იზ მოსეს ✿ ⁂ ლიას ძე აქიმ მაქისი ტომისაგან დანისი, რომელი ხუ-
როთ მოძღურებდა ქსოვილსა მას, დანემსულსა ⁂ ჭრელსა ქსოვად
მეწამულსა ⁂ ზეზსა.

თავი ლზ.

ა ⁂ ქმნა ბესელიელ კიდობანი იგი რჩულისა: ⁂ შემოსა ოქ-

როთა წმიდითა, შინათ ⁂ გარეთ ⁂ აქმნა მას გრკალი ოქროსანი
გარემო ✿ ⁂ ქმნა მას დასხმით ოთხნი, გრკალნი ოქროსანი ოთ- ბ
ხთავე კიდეთა მისთა ორი კერძო სივრცისა ებრ მათ განსაცმელთა-
სა რათა აღიღონ იგი მით ✿ ⁂ ქმნა სალხინებელი იგი კიდობანსა გ
მას ზედა, ოქროსაგან წმიდისა: ⁂ ჰქმნა ორნი იგი ქერობინნი
ოქროსანი ერთი კიდესა მას სალხინებელისასა ერთისასა, ⁂ ქერო-
ბინი ერთი კიდესა მას სალხინებელისა მეორისასა, ჰფარვიდენ
ფრთითა მათითა სალხინებელსა მას ზედა ✿ ⁂ ჰქმნა ლაკანა იგი დ
წინაშე ოქროსაგან წმიდისა ⁂ უქმნა მას ოთხნი კარშიკნი ოქრო-
სანი, ორნი ერთ კერძოსა კიდესა, ⁂ ორნი კარშიკნი კიდესა მას
მეორესა სივრცით, რათა აღიღოდიან იგი უდლითა მით ✿ ⁂ უდლე- ე
ნი იგი კიდობნისანი ⁂ ტაბლისანი ქმნნა ⁂ შემოსნა იგინი ოქრო-
თ ✿ ⁂ ჰქმნა სანოვაგე იგი ჯურჯული ტაბლისა მის, ჰინაკები იგი, ვ
⁂ ფილაები, ⁂ ფეშხონები ⁂ გოზაკები, რომლითა შეწირის მით
ეოველი ოქრო შთასასხმელისა შთასხმად ✿ ⁂ ქმნა სასანთლე იგი ზ
რომელი ენთებოდის მუარი ოქროსა მტკიცედ ხედ, კერი იგი ⁂ რტონი,
ორკერძოვე გუშტრდით მისით მისგანვე, რტოთა მისთა გამომცენარედ
გამომეტებულ, სამნი ამიერ ⁂ სამნი იმიერ, განსწორებულ ურთიერ-
თას, ⁂ სასანთლენი მათნი რომელნი დგენ მწუწრვალთა მათთანა გუშტლ
სახედ მათგანვე ⁂ დასადგმელნი მათგანვე რათა იუშნედ სანთელნი
იგი მათ ზედა ✿ ⁂ დასადგმელი მეშჯდესა ზედა წუშტრსა სანთლისასა: ტ
თხემსა ზედა კერძო მეარი ეოველად ოქროსა ✿ ⁂ შჯდნი სანთელნი თ
მისნი მას ზედა ოქროსანი, ⁂ მარწუხნი მისნი ოქროსანი. ⁂ აღ-
საღებელნი მისნი ოქროსანი ✿ ამან შემოსნა ვეცხლითა სუშტნი ი
იგი: ⁂ დასხმით უქმნა სუშტთა მათ კარშიკნი ოქროსანი, ⁂ შემოსნა
მოქლონნი იგი ოქროთა, ⁂ შემოსნა სუშტნი იგი კრეტსაბმელისა-
ნი ოქროთა ⁂ უქმნა აღსაწეველნი ოქროსანი ✿ ამან ქმნა კარში- ია
კნი იგი ოქროსნი კარვისანი, ⁂ კარშიკნი იგი ეზოსანი; ⁂ კარში-
კნი რვალისანი განსამარტებელ ზედა კერძო საბურველისა მის კა-
რვისა ✿ ამან გამოაბნა სუშტის თავნი იგი ვეცხლისანი ⁂ სუშტის იბ
თავნი იგი კარისა მის კარვისანი რვალისანი, ⁂ ბჭეთა მათ ეზოსათა

ბ იდაყუნი უქმნა ვეცხლისანი სუფრეთა მათ: ამან შემოსნა იგინი
ვ ვეცხლითა ✡ ამან ქმნა მანაები იგი კარვისა ბ მანაები ეზოსად ეო-
ე ველი რუალისა ✡ ამან ქმნა საკურთხეველი იგი რვალისა საცეცხურთა
მათგან რუალისათა,რომელნი იყუნეს კაცთა მათ კრებულთა კრებული-
ვ სა მის კორრესისა ✡ ამან ქმნა ეოველივე იგი სასახოვაგე ჭურჭე-
ლი საკურთხეველისად, ბ ხარისხი მისი, ბ სასმისნი ბ საცეცხური
ზ მისი რუალისანი ✡ ამან ქმნა გარე მოსადგმელები იგი საკურთხეველი-
სა, ქმნული კანკელად ქუფრედ საცეცხურისა მის ქუფრთრე ვიდრე სა-
ჯ ფეხალამდე მისა ✡ ბ განასხნა მას ოთხნი გრკალნი ოთხთა მათ
კიდეთა გარემოსადგმელისათა მის საკურთხეველისათა რუალისანი.
სივრცედ მოქლონთა მათ რათა აღიღებოდინ მით საკურთხეველი
თ იგი ✡ ამან ქმნა სეთი იგი ცხებისა წმიდად ბ შესავებული იგი სა-
კ ქეველი რჩეულ ქმნილი მენელსაცხებლეთა მგბოლველთა ✡ ამან
ქმნა საბანელი იგი რუალისა, ბ ხარისხი მისი რუალი სარკეთა
ლათგან მძრსუფლთა დედათასა, რომელნი იმარხუდეს წინაშე კარსა
კა კარვისა მის საწამებელისათა ✡ დღესა მას რომელსა აღმართა იგი,
ბ ქმნა საბანელი იგი რათა იბანდენ მას შინა მოსე ბ არონ ბ ძე-
ნი მისნი ქელთა ბ ფერხთა მათთა, შერავიდოდიან იგინი კარავად
საწამებელისა ანუ ოდეს მოვიდიან საკურთხეველსა მსახურებად მი-
სა ბ იბანოდიან მისგან ვითარცა უბრძანა უფალმან მოსეს.

თავი ლთ.

ა Ეოველი ოქრო, რომელი შეემსახურა საქმესა მის ეოველისა მი-
სებრ საქმისა წმიდათასა, იყო ოქრო მის შესწირაგისა, ოცდა ცხრა
ქანქარი ბ შჯდას ოცდა ათ სიკლა სიკილითა მით წმიდითა. ბ ვეცხ-
ლი შეწირული აღრაცხილთა მათგან კაცთა კრებულისათა: ასი ქან-
ბ ქარი: ბ ათას, შჯდს, ბ სამეოცდა ათხუთმეტ სიკლა ✡ ბ დრაქმა
ერთი თავად-თავად, ნაზოგლი სიკილისა სიკლითა მით წმიდითა,
ეოველი, რომელი წარმოვიდოდა ახილუასა მას, ოცით წლითგან,
ბ უზეთასი, სამეოცისა მის, ბევრისა: ბ სამ ათას, ხუთს, ერგასი-
სა, ბ იეო ათი იგი ქანქარი ვეცხლისა, გამოსადნობელად: დასხმით
სუფრეთის თავებად კარვისა მის, ბ სუფრეთის თავად კრეტსაბმელისა:

ⴔ ასი სუფრტის თავები ასისა მის ქანქარისა, ქანქარი ერთი იყოს
ⴔ სუფრტის თავი ერთი ✿ ათას შჯდას, სამეოცდა ათხუთმეტ სიკლად, გ
ქმნე იდაყუფრბად სუფრტები მისი, ⴔ ოქრო ცხებული სუფრტის თავე-
ბი იყი შეამკო ✿ ⴔ რუალი იყი შესაწირავისა: ოთხას სამეოცდა დ
ათი ქანქარი; ⴔ ორ ათას ოთხას სიკლად ✿ ⴔ ქმნა მისგან ხარის- ე
ვები იყი ბჯეთა მათ კარვისა მის საწამებელისათა, ⴔ ხარისხვები
ბჯეთა გარემოსი ⴔ ხარისხნი ბჯისანი მის ეზოსათა ⴔ მანაებად
კარვისა მის, ⴔ მანებად ეზოსა მის გარემო, ⴔ მოსადგმელი იყი
რუალისა გარემო საკურთხეველსა მას: ⴔ ყოველი ჯურჯული სა-
კურთხეველისა, ⴔ ყოველი საქმარი საკურთხეველისა მის საწამებე-
ლისა, ✿ ⴔ უფრს მეთა ისრაელისათა ეგრე ვითარცა უბრძანა უფალ- ვ
მან მოსეს ეგრეთ ქმნა ✿ ხოლო ნეშტი იყი ოქროსა მის შეწირუ- ზ
ლისა ქმნეს ჯურჯლად სამსახურებად წინაშე უფლისა ✿ ⴔ ნეშტი ჱ
იყი იაკინთისა ⴔ მეწამულისა ძოწეულისა, ⴔ ზეზისა, ქმნეს სამო-
სლად სამსახურებელად აჰრონისა რათა მსახურებდეს მით სიწმიდესა
მას შინა ✿ ⴔ მოიღეს სამოსელი იყი მოსეს წინაშე ⴔ კარავი იყი თ
ⴔ ყოველი ჯურჯული მისი, ⴔ მოქლონები, ⴔ ხარისხვები მისი ⴔ
სუფრტები. ⴔ კიდობანი იყი სჯულისა, ⴔ აღსაჰერობელნი მისნი. ⴔ
საკურთხეველი ⴔ ყოველი ჯურჯული მისი ✿ ⴔ ზეთი იყი ცხებისა, ი
ⴔ საკმეველი იყი შესაკეთებისა ⴔ სასანთლე იყი წმინდად. ⴔ სან-
თელნი იყი მისნი, სანთელნი სანათობელნი ⴔ ზეთი იყი ნათლი-
სა ✿ ⴔ ტაბლა იყი წინაშე ⴔ საგებელი ⴔ ყოველივე სასანოვაგე ია
ⴔ ჯურჯული მისი ⴔ ბურნი იყი შესაწირავთანი ✿ ⴔ სამოსლები იბ
იყი სიწმიდისა რომელ არიან აჰრონისნი ⴔ სამოსელნი მეთა მის-
თანი სამღდელონი ✿ ⴔ საბურველი იყი წარმოსაყოფელი ეზოსა: იგ
სუფრტნი ⴔ ხარისხნი მისნი. ⴔ კრეტსაბმელი კარისა მის კარვისად
ⴔ ბჯისა მის ეზოსა ✿ ⴔ ყოველივე ჯურჯული კარვისა მის ⴔ ყო- იდ
ველი საქმარი მისი მაშკები იყი ტყავებისა მის ვერძთასა: ენდროს
ფერი ⴔ საბურუფლი იყი ტყავებისა მის ლურჯისათა: ⴔ სხუათა
მაო სახურველები ⴔ მანაები იყი ⴔ ყოველივე საჯმარი საქმისა მის
კარვისა საწამებელისა ✿ რაოდენი უბრძანა უფალმან მოსეს ეგრე იე

იუ უუწჶს ძეთა ისრაელისათა, ყოველივე მომზადება ✿ ⳟ იხილა მოსე ყოველივე იგი ქმნული ⳟ მომზადა იგი, ვითარცა უბრძანა უფალმან მოსეს ეგრეთ ქმნა იგი, ⳟ აკურთხნა იგინი მოსე.

თავი ჲ.

აბ ✿ეტყოდა უფალი მოსეს ⳟ ჰრქუა ✿ ერთსა დღესა თჳსა მის პირველისასა თჳს თავსა აღმართო კარავი იგი საწამებელისა ✿ ⳟ დასდგა კიდობანი იგი საწამებელ⁘სა ⳟ დაჰბურო კიდობანი იგი საბურუწჶლითა ✿ ⳟ შეიღო ტაბლა იგი, ⳟ დაყო მას ზედა დასაგებელი მისი, ⳟ შეიღო სასანთლე იგი ⳟ დასდგნე მას ზედა სანთელნი მისნი ✿ ⳟ დასდგა საკურთხეველი იგი ოქროსა კმევად საკმეველისა წინაშე კიდობანსა მას საწამებელსა ✿ ⳟ დაჰბურო საბურველი იგი კრეტსაბმელისა კარსა კარვისა მის საწამებელისასა ✿ ⳟ საკურთხეველი იგი ნაოფოთა, დასდგა წინაშე კარსა კარვისა საწამებელისასა ⳟ მოადგა ⳟ დასდგა საბანელი კარვისა მის საწამებელისა, ⳟ შორის საკურთხეველისა ⳟ შთაასხა მას შინა წუალი ✿ ⳟ მოადგა ეზოჲ გარემო ⳟ დაჰკიდო კრეტსაბმელი კართა ეზოთასა ✿ ⳟ მოიღო ზეთი იგი ცხებისა. ⳟ სცხო კარავსა მას, ⳟ ყოველი რაჲ არს მას შინა ⳟ განსწმიდო იგი, ⳟ ყოველი ჭურჭელი მისი, ⳟ იოს წმიდაჲ✿ ⳟ ჰსცხო საბანელსა ⳟ სარისხსა მისსა ⳟ წმიდა ჰყო იგი✿ ⳟ სცხო საკურთხეველსა მას ნაოფოთასა, ⳟ ყოველსა ჭურჭელსა მისსა, ⳟ განსწმიდო საკურთხეველი იგი: ⳟ იოს წმიდაჲ წმიდათა✿ ⳟ მოიუანო არონ, ⳟ ძენი მისნი, წინაშე კარსა კარვისა მის საწამებელისასა, ⳟ განჰბანნე იგინი წულითა ✿ ⳟ შემოსოს არონს სამოსელი იგი წმიდაჲ, ⳟ სცხო მას ⳟ წმიდაჲ იოს იგი, მღდელად ჩემდა ✿ ⳟ ძენი მისნი მოიუანნე ⳟ შემოსო მათ სამოსელი ✿ ⳟ სცხო მათ: ვითარცა იგი სცხე მამასა მათსა ⳟ მღდელობდენ იგინი ჩემ წინაშე, ⳟ იოს მათდა ცხებულება მღდელობისა უკუნისამდე ნათესავსა შორის მათსა ✿ ⳟ უო ეგრე მოსე ვითარცა იგი უბრძანა უფალმან ეგრეცა ქმნა ✿ ⳟ იო თუჱსა მას პირველსა მეორესა წელსა გამოსლუასა მათსა ეგჳპტით თჳს თავსა აღმართა, კარავი იგი ✿ ⳟ აღმართა მოსე კარავი იგი, ⳟ დაადგინნა სუჱტის თავნი იგი მი-

სნი, ⴔ განუთხიენა მოქლონნი იგი, ⴔ აღმართნა სუჩჴტის თავნი
მისნი ✿ ⴔ განმარხნა ეზოები იგი კარვისა მის, ⴔ დაჭბურა საფა- ით
რველი იგი კარავსა მას ზედა კერძო ვითარცა ამცნო უფალმან მო-
სეს ✿ ⴔ მოიხუნა საწამებელნი იგინი ⴔ შთასხნა იგინი კიდობანსა ჯ
მას, ⴔ განუთხივნა უღელნი იგი ქუჩჴშუ კერძო კიდობანსა მას ✿
ⴔ შეიდო კიდობანი იგი შინაგან კარავსა მას, ⴔ დაჭბურა საფარ- კა
ველი იგი კრეტსაბმელისა მის, ⴔ დაჭფარა კიდობანი იგი წამები-
სა, ვითარცა უბრძანა უფალმან მოსეს ✿ ⴔ დადგა ტაბლა იგი კა- კბ
რავსა მას შინა საწამებელისასა, ჩრდილოთ კერძო გარე კრეტსა-
ბმელისა მის კარავსა მას საწამებელსა ✿ ⴔ დააო მას ზედა ჳურნი კგ
იგი შესაწირავი წინაშე უფლისა, ვითარცა უბრძანა უფალმან მო-
სეს ✿ ⴔ დადგა სანოვაჲე იგი კარავსა მას საწამებელისასა ადგილ- კდ
სა მას სამგრით კერძო ✿ ⴔ დადჳნა სანთელნი მისნი მას ზედა წი- კე
ნაშე უფლისა, ვითარცა იგი უბრძანა უფალმან მოსეს ✿ ⴔ დადგა კვ
საკურთხეველი იგი ოქროსა კარავსა მას შინა საწამებელისასა, წი-
ნაშე კრეტსაბმელსა ✿ ⴔ აკმია საკმეველი იგი აღმზაებული მას ზგ-
და: ვითარცა იგი უფალმან უბრძანა მოსეს ✿ ⴔ საკურთხეველი კჳ
ნაეოფთა დადგა კართა მათ თანა კარვისა მის საწამებელისათა ✿ ⴔ ით
აღდგა ეზო იგი გარემო კარავსა მას ⴔ საკურთხეველსა, ⴔ აღასრუ-
ლა მოსე ეოველივე იგი საქმე ✿ ⴔ დაჭფარა ღრუბელმან კარავი ლ
იგი საწამებელისა, ⴔ აღივსო დიდებითა უფლისათა კარავი იგი ✿
ⴔ ვერ კელეწიეს მოსეს შესლუად კარავსა მას საწამებელისასა, რა- ლა
მეთუ აგრილობდა მას ზედა ღრუბელი იგი, ⴔ დიდებითა უფლისა-
თა აღივსო კარავი იგი ✿ ⴔ რაჟამს ამაღლდის ღრუბელი იგი ლბ
კარვისა მისგან აღეგნიან მენი ისრაელისანი ძრუად ვანითურთ მა-
თით ✿ უკეთუ არა აღიმაღლის ღრუბელმან მან, არა აღეგნიან ძრუად ლგ
მუნ დღემდე ✿ ვიდრემდე აღიმაღლის ღრუბელმან მან: რამეთუ ღრუ- ლდ
ბელი იეო კარავსა მას ზედა დღისი, ⴔ ცეცხლი იეო მას ზედა ღამე
წინაშე უოველისა ისრაელისა, უოველსა მას ვანის ძურასა მათსა.

დაესრულა წიგნი მეორე გამოსლეათა: და აქეს თავსა შორის თეისსა

თავი მ.

წიგნი მესამე ლევიტელთა

თავი ა.

და უწოდა ღმერთი მოსეს, და ეტყოდა მას უფალი კარვისა
ა მისგან საწამებელისა, და ჰრქუა ✿ ეტყოდე შენ ძეთა ისრაელისათა
და არქუ მას: კაცი თქუენგანი უკეთუ შემოსწირვიდეს შესაწირავსა
მსხუერპლად უფლისად საცხოვართაგან, და ზროხათაგან, შეწირეთ
ბ მსხუერპლი თქუენი ✿ უკეთუ მრგულიად დასაწუველი იყოს
მსხუერპლი იგი მისი: კარი კბოდ უბიწო ზროხათაგან მოიბას იგი
კართა თანა კარვისა საწამებელისათა და [1]) შეწიროს იგი სათნოდ
გ წინაშე უფლისად ✿ და დასდვან კელი მისი თავსა ზედა მის შესაწი-
რავისასა სათნოდ მისა და სალხინებელად მისთჳს ✿ და დაჰკლან
კბო იგი წინაშე უფლისა და შეწირონ ძეთა არონისთა მღდელთა
სისხლი იგი მისი და მოაპკურონ გარემო საკურთხეველსა მას, რო-
დ მელ იგი არს კართა თანა კარვისა მის საწამებელისათა ✿ და განჰ-
კადონ მრგულიად შესაწირავი იგი და განაგონ ასოდ ასოდ ✿ და დას-
დვან ძეთა არონისთა მღდელთა ცეცხლი საკურთხეველსა მას ზედა:
ე და დასხან შეშა ცეცხლსა მას ზედა ✿ და დააგონ ძეთა არონისათა
მღდელთა დრონეული იგი, და თავი, და ცმელი შეშასა მას ზედა და
ვ ცეცხლსა, რომელი იყო საკითხავსა მას ზედა ✿ ხოლო ნაწლევნი
და ფერგნი განარცხნეს წყლითა და დააგოს მღდელმან მან ყოველი
ზ ესე საკურთხეველსა ზედა, ნაყოფი არს ესე შესაწირავი. სუნნად სუ-
ნნელებისა უფლისა ✿ უკეთუ ცხოვართაგანი იყოს შესაწირავი იგი
თ მისი უფლისა კრავთაგან, და თიკნთაგან მრგულიად მწურად, ვერ-
ი ძი უბიწოჲ მოიბას იგი ✿ და დასდვას კელი მისი თავსა მისსა ზე-
ია და, და დაჰკლან იგი გუშჳრდით საკურთხეველსა მას ბღუარით კერძო

[1]) ბ მოსე კთ.

წინაშე უფლისა: ⁂ მოაჰკურონ მღდელთა ძეთა აროնისთა სისხლი
იგი მისი გარემო საკურთხეველსა მას ✿ ⁂ განყონ იგი ასოდ ასოდ, იბ
⁂ თავი ⁂ ცხელი, ⁂ დააკონ მღდელთა მათ შუშასა მას ზედა ცე-
ცხლსა ზედა საკურთხეველსა ზედა ✿ სოლო ნაწლევნი ⁂ ფერვნი იგ
განარცხნენ წულითა შეწიროს მღდელმან მან ყოველი ესე, ⁂ დას-
დვას საკურთხეველსა ზედა ნაყოფი არს შესაწირაჲ სუნი სუნნელე-
ბისა უფლისა ✿ ⁂ უკეთუ ფრინველთაგან ნაყოფი მსხუერპლად შე- იდ
წიროს უფალსა, ⁂ შეწიროს გურიტთაგან, ანუ მართუსთაგან ტრე-
დთასა შესაწირაჲ მისი ✿ ⁂ მოიღოს მღდელმან მან საკურთხეველ- იე
სა თანა ⁂ წარკუსთოს მღდელმან მან თავი მისი, ⁂ დასდვას საკურ-
თხეველსა ზედა ⁂ დასწრიტოს სისხლი მისი, კარისხსა მას საკურ-
თხეველისასა ✿ ⁂ წარჰკუსთნეს მკარნი შეწებულად ფრთითურთ, ⁂ ივ
გაჰოიხუნეს იგინი საკურთხეველისაგან აღმოსავალად ადგილსა მას
ნაცრისა მსხუერპლისასა ✿ ⁂ მოსტეხნეს იგინი ფრთეთა მათგან ⁂ იზ
არა განჰყოს, ⁂ დასდვას იგი მღდელმან მან საკურთხეველსა მას ზე-
და შეშასა ⁂ ცეცხლსა; ნაყოფი არს შესაწირაჲ სუნი სუნნელები-
სა უფლისა.

თ ა ვ ი ბ.

უკეთუ სული შესწირვიდეს ძღუნად შესაწირავად უფლისა, სა- ა
მინდო იყოს შესაწირაჲ მისი, ⁂ დაასხას მას ზედა ზეთი, ⁂ დას-
დვას მას ზედა გუნდრუკი შესაწირაჲ არს ესე ✿ ⁂ მოართუას ბ
ძეთა არონისთა მღდელთა ⁂ აღიღოს მისგან სავსე მკლავი სამინ-
დოსა მისგან ზეთითურთ, ⁂ ყოველივე იგი გუნდრუკი მისი: ⁂ და-
სდვას მღდელმან სასჴენებელი მისი საკურთხეველსა მას: მსხუერპ-
ლი, სუნად სუნნელებისად უფლისა ✿ ⁂ [1] სხუაჲ მსხუერპლისა გ
მის არონისი ⁂ ძეთა მისთა იყოს: წმიდათა მათგან მსხუერპლთა
უფლისათა ✿ უკეთუ შესწირვიდეს ძღუნსა შესაწირავად გამოცხო- დ
ბილი თოროնითა სამინდოსაგან მსხუერპლი ჰურონი უცომონი ზეთი-
თა შესვარულნი, ⁂ ლელანგოჲ უცომო ცხებული ზეთითა ✿ უკეთუ ე
შესაწირაჲ იგი ტაპაკისგან იყოს ძღუნი იგი შენი სამინდო შე-

[1] ⁂ მოსე აწ. ზ ისოზი.

ვ სვარული ზეთითა უცომო იყოს ✠ და დაალტუ იკი დამუსრვილი და
ზ დაასხა მას ზეთი; შესწირავი არს უფლისა ✠ უკეთუ შესწირავი
ლანძგსაგან იყოს ძღუნნი იკი შენი სამინდო ზეთითა შეიქმნას ✠
ჩ და შეიწიროს მსხუერპლი იკი, რომელი შეექმნეს ერთი ამათგანი
თ უფლისა, და მოართუას იკი მღდელსა მას ✠ და წარმოდგომილმან
საკურთხეველსა, აღიღოს მსხუერპლისა მისგან მოსაკვნებელი მი-
სი და დასდვას მღდელმან მან საკურთხეველსა ზედა; ნაოფად სუნ-
ი ნად სუნნელებისად უფლისა ✠ ხოლო ნეშტი იკი შესწირავისა
მის არონისა და მეთა მისთა იყოს. წმიდა წმიდათა ნაოფთა მათ
იკ უფლისათა ✠ ყოველსა მას შესწირავსა რომელსა შესწირვიდეს
უფალსა, არა ჰყოთ ცომოვანი. რამეთუ ყოველივე ცომი, და ყოველ-
ლივე თაფლი, არა შესწიროთ მათგანი, ნაოფად უფლისა და ძღუნად ✠
იბ პირველად შესაწირავად უფლისა: და საკურთხეველსა ზედა არა აღჯ-
იგ დეს სუნად სუნნელად უფლისა ✠ და [1] ყოველივე შესაწირავი მსხუერ-
პლისა თქუენისა მარილითა დაიმარილენ: არა დააცადოთ მარი-
ლი შჩულისა უფლისა შესაწირავთაგან თქუენთა, და ყოველსა ზედა
შესაწირავსა თქუენსა უფალსა ღმერთსა თქუენსასა მარილი დასას-
იდ ხით ✠ უკეთუ შესწირვიდე შესაწირავთა პირველთა ნაოფთაგან უფ-
ლისა, ახალი შეტუსვილი ნედლი ღერღილი უფლისა შესწირი
იე მსხუერპლად პირველთა ნაოფთაგან ✠ და დაასხა მას ზედა ზეთი
ივ დასდგა მას სედა გუნდრუკი, შესაწირავი არს ესე ✠ და შეწიროს
მღდელმან საკვნებელი მისი, ეტერთა მათგან ზეთითურთ, და ყოველი-
ვე გუნდრუკი მისი: შესაწირავი არს ღუთისა.

თავი ზ.

ა უკეთუ შესაწირავად ცხოვრებისა იყოს მსხუერპლი იკი მის
ღუთისა, ანუთუ ზროხათაგან შესწირვიდეს იკი, გინ თუ ვერძსა, გინ თუ
ბ ნეზუსა უბიწოჲ: მოიბინ იკი წინაშე უფლისა ✠ და დაასხნენ კელნი
მისნი თავსა მას ზედა მის შესაწირვისასა, და დაჰკლას იკი წინაშე
უფლისა კართა თანა კარვისა მის საწამებელისასა. და დასთხიონ მე-
თა არონისთა მღდელთა სისხლი იკი მისი საკურთხეველსა მას

[1] მარკოზ თ.

წულიად დასაწუწლთასა გარემოს ✿ ⁂ მოიღონ შესაწირავისა ვ
სგან ცხოვრებისასა ნაოფად უფლისა, [1] ცმელი იგი გარდაბურ-
ლი ქუსეტსა: ⁂ ეოველი ცმელი მუცლისა ✿ ⁂ ორნი თირკმელ- დ
ი, ⁂ ცმელი იგი მას ზედა, რომელ არს ბარკალთა ⁂ ღუძლის
ერნი იგი თირკმელთა თანა მოჰკუწოთოს ✿ ⁂ შეწირონ იგი მეთა ე
ჵრონისთა მღდელთა საკურთხეველსა მას ზედა შესაწირავთასა შე-
სა მას ⁂ ცეცხლსა საკურთხეველსა ⁂ ნაოფად სუნად სუნნელად
ფლისა ✿ უკეთუ ცხოვართაგან იფოს მსხუწრვლი იგი მისი უფ- ვ
ისა საცხოვრებელად მისა: ვერძი გინა თუ ნეზუკი: უბიწო მოი-
ს იგი ✿ უკეთუ მოიბას კრავი შესაწირავად მისა, მოართუას იგი ზ
ანაშე უფლისა ✿ ⁂ დაასხნენ კელნი მისნი თავსა მას, შესაწირა- ჱ
სა მისისასა: ⁂ დაჰკლას იგი კართა თანა კარეისა საწამებელისა-
ა: ⁂ დასთხიონ მეთა არონისთა მღდელთა სისხლი იგი მისი გა-
ემო საკურთხეველსა მას ✿ ⁂ შეწიროს შესაწირავი იგი ცხოვრე- თ
სა მსხუწრვლად უფლისა, ცმელნი ⁂ წელნი უბიწო თეძოთურთ
ჰკუწოთოს იგი: ⁂ ცმელი იგი გარდაბურვილი ქუსტსა ⁂ ეოველი
ელი მუცლისა ✿ ⁂ ორნი თირკმელნი ⁂ ცმელი იგი მათ ზედა, ი
ომელ არს ბარკალთა; ⁂ ღუძლის ეურნი იგი თირკმელითურთ
ჰკადოს ✿ ⁂ შეწიროს მღდელმან მან საკურთხეველსა ზედა: სუ- ია
დ სუნნელებისა მსხუწრვლად უფლისა ✿ ანუ თუ თხათაგანი იფოს იბ
სწირავი იგი მისი, ⁂ მოჰგუაროს იგი წინაშე უფლისა ✿ ⁂ იგ
ასხნეს კელნი თავსა ზედა მისსა, ⁂ დაკლან იგი წინაშე უფლისა
რთა კარეისა მის საწამებელისათა, ⁂ დასთხიონ მეთა არონისთა
ღდელთა სისხლი იგი მისი გარემოს საკურთხეველსა მას ✿ ⁂ შე- იდ
იროს მას ზედა მსხუწრვლად უფლისა: ცმელი იგი გარდაბურვი-
ი მუცელსა, ⁂ ეოველი ცმელი მუცლისა ✿ ⁂ ორნი თირკმელნი, იე
ცმელი იგი მათ ზედა, რომელ არს ბარკალთა, ⁂ ღუძლის ეურ-
ი იგი თირკმელთათა მოჰკუწოთოს ✿ ⁂ შეწიროს მღდელმან მან ივ
კურთხეველსა ზედა, ნაოფად სუნად სუნნელად უფლისა ✿ ეოვე- იზ
იგე ცმელი უფლისა, შჩულად საუკუნოდ: ნათესავსა შორის

[1] ბ მოსე კთ.

იჱ თქუჱნსა ✿ უოველი ცხელი ⁂ უოველი სისხლი არა ჭშჳამოთ უო-
ველთა შინა საგანეთა თქუჱნთა.

თ ა ვ ი ⁂.

აბ Და ეტყოდა უფალი მოსეს ⁂ ჭრქუა ✿ ეტყოდე მეთა ისრაე-
ლისათა: ⁂ არქუ სულთან თუ სცოდოს წინაშე უფლისა არა ნებსით
უოველთა მათგან ბრძანებათა უფლისათა: რომელ არა ჯერარს უო-
ფად, ⁂ უოს ერთი რაჲმე მათგანი ✿ უკეთუ ძღდელთ მოძღუარმან
გ მან ცხებულმან ცოდოს ესე ერსა შორის ცოდუა: ⁂ მოიბას ცო-
დჯსა მის თჯს, რომელ ცოდა კბოჲ ზროხათაგან უბიწო უფლისა
დ წინაშე ცოდჯსა მისთჯს ✿ ⁂ წარმოიბაჱ კართა თანა კარვისა მის
საწამებელისათა წინაშე უფლისა; ⁂ დასდვას კელი მისი თავსა ზე-
ე და მის კბოსსა წინაშე უფლისა, ⁂ დაჱკლას კბოჲ იგი წინაშე უფ-
ლისა ✿ ⁂ მოიღოს ძღდელმან მან ცხებულმან განსრულებულმან
კელითა მისითა სისხლი იგი კბოსჲ მის, ⁂ შეიღოს კარავსა მას
ვ საწამებელისასა ✿ ⁂ დააწოს თითი ძღდელმან მან სისხლსა მას, ⁂
აჱკუროს სისხლისა მისგან შჯდ გზის თითითა მისითა წინაშე უფ-
ზ ლისა, კრეტსაბძელსა მას თანა წიდასა ✿ ⁂ სცხოს ძღდელმან მან სი-
სხლისა მისგან კბოსაჲ: რჱთა მათ საკურთხეველისათა საკმეველ-
ლისა მის აღსაგებულსა წინაშე უფლისა, რომელ არს კარავსა მას
შინა საწამებელისასა. ⁂ უოველივე სისხლი კბოსა მის მოაჱკუროს
წინაშე ხარისხსა მის საკურთხეველისასა მის ნაუოფთასა; რომელ
ჱ არს წინაშე კართა მათ კარვისა საწამებელისათა ✿ ⁂ უოველივე ცხე-
ლი კბოსა მის ცოდვათასა მოჰკადოს მისგან ცხელი იგი ნაწლევ-
თ თა ✿ ⁂ უოველი ცხელი რომელი არს ნაწლევსა ⁂ ორნი თირკმე-
ლნი, ⁂ ცხელი იგი რომელ არს მათ ზედა ბარკალთა თანა: ⁂ ძი-
ი რი იგი ღჳძლისა თირკმელთა თანა მოჰკადოს ✿ ვითარცა იგი
მოჰკდის კბოსა მას შესაწირავისა საცხოვრებლისასა, ⁂ შეწიროს
ია ძღდელმან მან საკურთხეველსა მას ზედა ნაუოფთასა ✿ ⁂ ტუაჲ კბო-
სა მის ⁂ უოველი კორცი მისი თავი, ფერჳთურთ, ⁂ ნაწლევით,
იბ ⁂ ფშუნეერით ✿ ⁂ უოველადვე კბოჲ იგი, განაღოს გარეშე ბანაკ-
სა მას ადგილსა წიდასა, სადა იგი დაასხან ნაცარი; ⁂ დაწუან

ი შეშასა ზედა ცეცხლითა, დასათხეველსა თანა ნაცრისასა დაი- იბ
წვს იგი ✿ უკეთუ ეოველთან კრებულთან მეთა ისრაელისამან უმე-
ცებლა ქმნეს არა ნებსით, ⁂ დაეფაროს სიტყუა იგი თუალთაგან
ებულისათა, ⁂ ეონ ერთი რაჲმე მცნებათაგანი უფლისათა, რო- იდ
ე არა ეოფად ჯერიეო ⁂ შესცოდონ ✿ ⁂ განცხადნენ მათ იგი
ადუაჲ რომელ ცოდეს მას შინა, მოიბას კრებულმან კბოჲ ზრო-
თაგან უბიწოჲ ცოდჯსა მის თჯს. ⁂ მოჰგუარონ იგი კართა მათ
ჩუისა მის საწამებელისათა ✿ ⁂ დაასხნეს კელნი მოხუცებულთა იე
ი ერისათა თაჯსა მას ზედა კბოსასა წინაშე უფლისა: ⁂ დაჰკლან
ი წინაშე უფლისა ✿ ⁂ შეიღონ მღდელმან მან ცხებულმან სის- ივ
ხისა მისგან კბოსაჲ კარგად საწამებელისა ✿ ⁂ დააწონ მღდელ- იზ
ი მან თითი სისხლსა მას კბოსასა ⁂ აჰკუროს შჯდგზის წინაშე
ლისა, ჰირის ჰირ კრეტსაბმელისა მის სიწმიდისასა ✿ ⁂ მისვე იჩ
სხლისაგანი სცხოს რქათა მათ საკურთხეველისა საკმეველთასა,
ნა დაცებულისათა წინაშე უფლისა, რომელ არს კარაჯსა მას შინა
წამებელისასა. ⁂ დასთხიოს ეოველი იგი სისხლი ხარისხთა თა-
საკურთხეველისა მის ნაეოფთასა, რომელ არს კართა ზედა კარ-
სა მის საწამებელისათა ✿ ⁂ ეოველი ცხელი მოიღოს მისგან, ⁂ ით
წირონ მისგან საკურთხეველსა ზედა ✿ ⁂ ეოს კბო ესე, ვითარ- კ
სახედ ეო კბო იგი ცოდჯსა, ეერეთვე ეოს ესე. ⁂ ლხინება ეოს კა
სთჯს მღუდელმან, ⁂ მიეტევნენ ცოდუანი მათნი ✿ ⁂ განიღონ
ოდ იგი გარეშე ბანაჯსა მას, ⁂ დაწვას იგი ვითარცა სახედ და- კბ
წვს კბო იგი ჰირველი: ცოდჯსა მისთჯს: კრებულისა არს ესე ✿
ეთუ მთაგარმან ცოდოს, ⁂ ქმნეს ეოველთა მათგან მცნებათა უფ- კგ
ისა ღუთისა მისისათა, არა ნებსით, რომელ არა ჯერიეო ეოფად,
ცოდოს ⁂ გარდაკედეს ✿ ⁂ განცხადნეს ცოდუა იგი მისი, რო- კდ
ლსა შინა სცოდა, მოიბას შესაწირაგად მისა თიკანი თხათაგან
კი უბიწოჲ ცოდჯსათჯს ✿ ⁂ დადგას კელი მისი თაჯსა ზედა მის კე
კისასა, ⁂ დაჰკლან იგი ადგილსა მას სადაცა დაკლნიან ეოველად
საწუწლნი იგი წინაშე უფლისა. რამეთუ ცოდჯსა არს ✿ ⁂ სცხოს კვ
ელმან მან სისხლი იგი ცოდჯსა საკლველისა თითითა მისითა

რქათა მათ, საკურთხეველისათა ყოველად დასწუწლთასა: ⁂ ყოველი სისხლი მისი დასთხიოს კედელსა მას თანა საკურთხეველისასა
კვ ყოველად დასწუწლთასა ✿ ⁂ ყოველი ცხელი მისი შეწიროს საკურთხეველსა ზედა, ვითარცა ცხელი იგი საკურთხეველისა მის ცხოვრებისა, ⁂ ლხინება ყოს მისთჳს მღდელმან მან ცოდჳსაგან მისისა
კზ ⁂ მიეტყოს მას ✿ უკეთუ სულმან ერთმან ერისა მის ქუწყანისაგან-
მან ცოდოს ცოდუა არა ნებსით ⁂ ყოს ერთი რამე მცნებათაგან უფ-
კწ ლისათა, რომელ არა ჯერ იყო ყოფად ცოდუა ქმნეს ✿ ⁂ განცხადნეს ცოდუა იგი მისი რომელ ცოდა, მოიბას თიკანი თხათაგან
კთ ნეზჳ უბიწო, ცოდჳსა მისთჳს რომელ ცოდა ✿ ⁂ დასდუას კელი მისი თავსა მას ზედა, რომელ იგი არს ცოდჳსათჳს: ⁂ დაჰკლან თიკანი იგი ცოდჳსა ადგილსა მას, სადაცა დაჰკლიან ყოველად დასა-
ლ წუწლნი იგი ✿ ⁂ მოიღოს მღდელმან მან სისხლისა მისგან თითითა ⁂ სცხოს რქათა საკურთხეველისათა, ყოველად დასწუწლთასა. ⁂ ყოველი სისხლი მისი დასთხიოს ხარისხთა თანა საკურთხეველი-
ლა სათა ✿ ⁂ ყოველი ცხელი მისი მოჰკადოს, ვითარცა სახედ მოჰხადიან ცხელი შესაწირავსა ცხოვრებისასა ⁂ შეწიროს მღდელმან მან საკურთხეველსა ზედა სუნად სურნელად უფლისა, ⁂ ლხინება ყოს
ლბ მისთჳს მღდელმან ⁂ მიეტყოს მას ✿ უკეთუ ცხოვარი შეწიროს მსხუწწრჳლად თჳსისა ცოდვისა თჳს. ნეზჳ უბიწო შეწირენ იგი ✿
ლგ დასდუას კელი მისი თავსა მას ზედა ცოდჳსასა ⁂ დაჰკლან იგი ცოდჳსა თჳს ადგილსა მას. სადაცა დაკლიან ყოველად დასწუწლნი
ლდ იგი ✿ ⁂ მოიღოს მღდელმან მან სისხლისა მისგანი ცოდჳსა თითითა ⁂ სცხოს რქათა მათ საკურთხეველისათა ყოველად დასწუწლთა-
სა, ⁂ ყოველივე სისხლი მისი დასთხიოს ხარისხთა თანა საკურ-
ლე თხეველისათა ✿ ⁂ ყოველი ცხელი მისი მოჰკადოს ვითარცა მოჰხადიან ცხელი ცხოვარსა მას შესაწირავსა ცხოვრებისასა ⁂ სცხოს მღდელმან მან საკურთხეველსა მას მსხუწწრჳლთასა წინაწე უფლისა; ⁂ ულხინოს მღდელმან მან ცოდუა იგი რომელი სცოდა მიეტყოს.

თავი ე.

შკეთუ ცოდოს სულმან. ⁂ ესმეს კმად ფიცისა, ⁂ ესე წამებდეს, ა
გინათუ იხილა, გინათუ თანა დაეცის, ⁂ შკეთუ არა უთხრა, მოი-
ღო მან ცოდვა მისი ✿ სული რომელი შეხოს ყოველსა საქმესა არა ბ
წმინდებისასა გინა მმორსა, გინა ნამკეცვსა არა წმიდასა, მკუდარსა
რომელსაგე სპაგელსა არა წმინდათასა, გინათუ მკუდარსა ჰირუტყუსა
შეხოს არა წმიდებასა ⁂ მკუდარსა ქუჱწარმაგალსა არა წმიდასა ⁂
დაავიწუდეს იგი ⁂ შეიგინოს ✿ გინათუ რაჲსამე კაცისასა ყოველ- გ
საგე არა წმინდებასა მისსა, რომელსა შეეხოს, ⁂ შეგინებულ იქმნა,
⁂ დაავიწუდა ⁂ ამისა შემდგომად ცნა, ⁂ შეცოდებულ იყოს ✿ ⁂ კა- დ
ცმან რომელმან ფუცოს ⁂ განრჩემე აჩინოს ჰირითა თჳსითა ბორო-
ტის ყოფად გინა კეთილისა, ყოველისა მის ებრ რომელი აღუთქვა
ფიცით, ⁂ დაავიწუდა იგი, ⁂ ესრეთ სცნა ⁂ ცოდა ერთი რაჲმე მა-
თგანი ✿ ⁂ მიუთხრა მისთჳს ცოდვაჲ იგი, რომელ ცოდა ✿ ⁂ შეწი- ე,ვ
როს უფალსა, ცოდვა რომელ ცოდა, ნეზუკ ცხოვართაგან კრავი
გინა ვაცი თსათაგან ცოდვისა თჳს ⁂ ლხინება ყოს მღდელმან მან
ცოდვისა მისთჳს, ⁂ მიეტეოს მას ცოდვა იგი ✿ უკეთუ ვერ ეძლოს ზ
კელსა მისსა ყოფად ცხოვარ., შეწირნეს ცოდვისა მისთჳს რო-
მელ ცოდა, ორნი გურიტნი გინათუ ორნი მართუწჱნი ტრედისანი
ერთი ცოდვისათჳს, ⁂ ერთი ყოველად დასაწუელად ✿ ⁂ მოართუნეს ჱ
იგინი მღდელსა ⁂ შეწიროს მღდელმან მან ცოდვისა მისთჳს ჰი-
რველად: ⁂ წარკუჱთოს თავი მისი მღდელმან მან საქციელითგან,
⁂ არა განახვეროს ✿ ⁂ აჰკუროს სისხლისა მისგან რომელი იგი თ
არს ცოდვისა კედელსა საკურთხეველისასა ხოლო ნეშტი იგი სის-
ხლი ⁂ აწრიტოს ხარისხთა საკურთხეველისათა, რამეთუ ცოდვისა
არს ✿ ხოლო მეორე იგი ყოველად დასაწუჱლ, ვითარცა იგი ი
გჳერარნ. ⁂ ლხინება ყოს მისთჳს მღდელმან ძან, ცოდვისა მისთჳს
რომელ ცოდა, ⁂ მიეტეოს ✿ უკეთუ არა ჰოვნეს კელმან მისმან, ია
წუკლნი გურიტთანი, გინა მართუწჱნი ტრედთანი, შესწირონს მსხუჱ-
რჱლად მისა ცოდვისა მისთჳს მეათე სათუწჱლი სამინდოჲ, ცოდვი-
სა მისისათჳს: ⁂ არა დაასხას მას ზედა გუნდრუკი, რამეთუ ცოდჳ-

იბ სა არს ✿ ⳟ მოართუას იგი მღდელსა მას ⳟ აღიდოს მისგანი მღდე-
ლმან მან საგსე მშჯული ⳟ მოსახსენებლად მისა, დადგას იგი საკუ-
რთხეველსა ზედა მსხუერპლთასა წინაშე უფლისა, ცოდვაა არს ✿
იგ ⳟ ლხინება უოს მისთჳს მღდელმან მან ცოდვისა მისთჳს, რომელ
ცოდა ერთი რამემე ამათგანი, რომელ რად ჰოვა ⳟ შეწირა მიეტეოს
მას, ხოლო ნეშტი იგი იეოს მღდელისა მის, ვითარცა მსხუერპლი
ოდ,ოე სათუჱლი სამინდოსი ✿ ეტეოდა უფალი მოსეს ⳟ ჰრქუა ✿ სულმარ
უკეთუ რამემე დაჳცოდა დაჳწუეს დაჳწუებაჲ: ⳟ ცოდაჲ არა ნებსით სიწმ-
ნდეთა შინა უფლისათა, შეწიროს ცოდვისა მისთჳს უფლისაჲ: ვერძი
უბიწო ცხოვართაგან, სასჳეღლითა ვერცხლისათა სასწორთაგან
იე სასწორითა წმიდითა, რომელსა თჳსი იგი ბრალი ქმნა ✿ ⳟ ც-
და სიწმინდეთა შინა მისთა ზღოს ესე: მეხუთედი შესძინოს მას,
ზედა მისცეს იგი მღდელსა მას, ⳟ მღდელმან ლხინება უოს მისთჳს,
იზ ვერძითა მით ბრალისათა ⳟ მიეტეოს მას ✿ ⳟ კაცმან უკეთუ ც-
დოს, ⳟ უოს ერთი რამემე მცნებათაგანი უფლის[illegible] რომელ არა
ჯერარს ეოფად, ⳟ ვერ ცნა, ⳟ ბრალ იქმნა, ⳟ მო[illegible] ცოდვა იგი,
იჱ მოჰგვაროს მღდელსაჲ ვერძი უბიწო, ცხოვართაგანი, სუიდულ
ვერცხლითა: ბრალისა მისთჳს, ⳟ ლხინება უოს მღდელმან, უმე-
ცრებისა მისთჳს რ- ჱლ ვერ ცნა, ⳟ მან არა იცოდა ⳟ მიეტეოს მა-
ით რამეთუ სცოდა ✿ ჳვაჲ წინაშე ღუთისა:

თ ა ვ ი ვ.

აბ ეტეოდა ღმერთი მოსეს ⳟ ჰრქუა ✿ სულმან უკეთუ ჴოდო
უგულებელებითა, უგულებელს ჰჳუნეს მცნებანი უფლისანი: ⳟ უ-
ეუოს მოეუასსა ვედრისათჳს, გინა ზიარებისათჳს, გინა ტაცები-
გ სა თჳს, გინათუ აგნოს რაჲმე მოეუასსა ✿ ანუთუ ჰოვა წარწუმედუ-
ლი ⳟ ტეუა მისთჳს, ⳟ ფუცა ნაცილად [1]) ერთისა ამათგანისა, რო-
დ მელი ეჳის კაცმან, ⳟ ცოდა ამათ შინა ✿ ⳟ იეოს რაჟამს ცოდა ⳟ ⳟ
ბრალი ქმნა, ⳟ მისცა მონატაცები იგი რომელ მოსტაცა, გინა ვნე-
ბისა, მისთჳს რომელ აგნო, გინა ვედრისა მისთჳს რომელ ვედრად
აქუნდა მას: გინა წარწუმედულისა მისთჳს რომელი ჰოვა ეოველსა-

[1]) დ მოსე კ.

ჯს საქმისა, რომლისათჯს ფუცა ნაცილად ⁂ მისცეს მას თავადი
ვი ⁂ მეხუთე იგი შესძინოს მას ზედა, ვისიცა იოს მასვე მისცეს
რომელსაცა დღესა ემხილა ✿ ⁂ ბრალისა მისთჯს შეწიროს უფალ- ე
ა, ცხოვარი ვერძი უბიწო სასჯიდლითა რომლისათჯს ბრალი იქ-
ნა ✿ ⁂ ლხინება ჰჯოს მისთვის მღუდელმან მან წინაშე უფლისა, ვ
ჯ მიეტჯოს მას ერთისა მათგანისათჯს, რომელ ქმნა საცოდავსა მას
ლინა ✿ ⁂ ეტჯოდა უფალი მოსეს, ⁂ ჰრქუა ✿ ამცენ შენ აჯრონს ⁂ ზ,ჩ
ეთა მისთა ⁂ არქუ: ესე არს შჯული ყოველად დასწუწლისა ✿ ესე ყო- თ
ლად დაწვაჲ, ⁂ დაწვასა მას მისსა ზედა საკურთხეველსა ზედა ეგზე-
ოდის ღამე ყოველ განთიადამდე, ⁂ ცეცხლი იგი საკურთხეველისა
ეგზებოდეს მას ზედა ⁂ არა დაშრტეს ✿ ⁂ შეიმოსოს მღუდელმან ი
ან სამოსელი სელისა, ⁂ ნიფხავი სელისა, შეიმოსოს სხეულთა მისთა,
ჯ აღიღოს შეწირული იგი რომელ განლია ცეცხლმან ყოველად და-
წუარი იგი, საკურთხეველისა მისგან, ⁂ დადვას იგი მახლობელად
საკურთხეველსა მას ✿ ⁂ განიძარცოს სამოსელი მისი, ⁂ შეიმო- ია
ი. ჯად, ⁂ განიღოს ნაოფად შეწირული იგი გარეშე ბანაკსა
ს ადგილსა წმიდსა ✿ ⁂ [1] ცეცხლი ეგზებოდის საკურთხეველსა მას იბ
ედა ⁂ არა დაშრტეს: ⁂ აგზებდეს მას ზედა მღდელი იგი შეშასა
განთიად განთიად. ⁂ დაზჱინოს მას ზედა ყოველად დასწუწლი იგი:
⁂ დადვას მას ზედა ცჱლი იგი ცხოვრებისა ✿ ⁂ ცეცხლი მარადის იგ
ეგზებოდის საკუთხეველსა ზედა ⁂ არა დაშრტეს ✿ ესე არს შჯული იდ
ჭესწირაჲთა, რომელ მოართმიდიან მეთა აჯრონისათა მღუდელთა
წინაშე უფლისა ჰირის ჰირ საკურთხეველსა ✿ ⁂ აღიღოს სამინდო- იე
ა მისგან, შესწირაჲსა მჯნელითა ხეთითურთ მისით, ყოველსა გუ-
ნდრუსსა თანა მისსა რომელ იგი იოს შესწირაჲსა მას ზედა ⁂ შეწიროს
საკურთხეველსა მას ზედა ნაოფად სუნად სუნნელად სახსენებელად მისა იე
ინაშე უფლისა ✿ ხოლო ნეშტი იგი მისგანი შეჯამოს, აჯრონ ⁂ მეთა
ისთა. ეცომო შეჯამოს იგი ადგილსა წმიდასა, ეზოსა კარისა საწამებე-
ლისასა სადა იგი შეჯამონ ✿ არა შეიცხოს ცომოანი, ნაწილი მისი მიეცეს იზ
ათ ნაოფთაგან უფლისათა, წმიდა წმიდათა არიან ვითარცა ცოდვისა

[1]) ბ მჯა გ.

იწ ივი: ⁂ ვითარცა ბრალისა იგი ✿ ყოველივე წული მღდელთა სწა-
მდეს მას, შჯულად საუკუნოდ ნათესავსა შორის თქუენსა, ნაყოფად
ით შესაწირავთა მათგან უფლისათა, რომელი შეეხოს მას განწმდეს ✿ ⁂
კ ეტყოდა უფალი მოსეს ⁂ ჰრქუა ✿ ესე არს შესაწირავი აჰრონისი
⁂ მეთა მისთა, რომელი შეწირონ უფალსა დღესა მას, რომელსა
ვსცხო მათ, მეათე სათუჩლისა სამინდოჲ, მსხუერპლად სამარადი-
კა სოდ: ზოგი მისი განთიად, ⁂ ზოგი მისი მწუხრი ✿ ტაბაკსა ზედა
ზეთითა, შესვარული შექმნეს იგი: შეწიროს იგი ღულარჭნილი
მსხუერპლი განატეხთა, შესაწირავი სუნად სუნნელად უფლისა ✿
კბ მღდელმან ცხებულმან მის წილ მეთა მისთაგანმან ყოს იგი შჯუ-
კგ ლად საუკუნოდ ყოველადვე: საკურთხეველსა ზედა ✿ ⁂ ყოველი მსხუერ-
კდ პლისა, ყოველად დასაწუჭლ იყოს ⁂ არა იჭამოს ✿ ⁂
კე ეტყოდა უფალი მოსეს ⁂ ჰრქუა ✿ ეტყოდე შენ აჰრონს, ⁂ მეთა
მისთა, ⁂ არქუ: ესე არს შჯული ცოდვისა, ადგილსა მას, სადა იგი
დაკლვიდენ ყოველად დასაწუჭლთა მათ, დაჰკლან ცოდვისა იგი წი-
კგ ნაშე უფლისა, წმიდაჲ წმიდათა არიან ✿ მღდელმან მან რომელმან
შეწიროს მანვე შეჭამოს იგი; ადგილსა წმიდასა შეჭამოს ეზოსა მის
კზ კარეისა, საწამებელისასა ✿ ყოველი რომელი შეეხოს ჴორცსა მას
განწმიდეს: ⁂ რომელსა ასხუროს სისხლისა მისისაგანი სამოსელსა,
კჱ ⁂ შეიბდალოს, გამოირცხნენ იგი ადგილსა წმიდასა ✿ ⁂ ჭურჭელი
კეცისა რომლითა შეეხოს იგი, შეიმუსროს. უკეთუ ჭურჭლითა
რვალისათა შეეხოს, მოხვეწენ ⁂ მონახუჭლი იგი გარეცხონ წული-
კთ თა ✿ ყოველი წული მღდელთა სჭამდეს მას წმიდა წმიდათა არს
ლ უფლისა ✿ ⁂ [1] ყოველი რომელი ცოდვისათჳს არს რომელი შეწი-
როს სისხლისა მათისაგანი კარაჲსა მას საწამებელისასა, სალხი-
ნებლად: სიწმინდესა შინა, არა იჭამოს, ცეცხლითა დაიწუჭს იგი:

თავი ზ.

ა დ ესე არს შჯული ვერძისა მის რომელი იყოს ცოდვისათჳს,
ბ რამეთუ წმიდაჲ წმიდათა არიან ✿ ადგილსა მას სადაცა დაიკლვის
ყოველად დასაწველი, დაჰკლნიან ვერძი იგი ცოდვისა წინაშე უფლი-

[1] ზჱმოთ. ჲ. კბრ. ოგ.

სა; ⁂ სისხლი მისი მოაბკურონ სარისხთა თანა საკურთხეველისათა,
გარემო ✿ ⁂ ცხელი მუცლისა მისისა მოიღოს მისგან, ⁂ ყოველი- ბ
ვე გარდასაბურველი შინაგან, ⁂ ყოველი ცხელი რომელ არს ნა-
წლევთა ✿ ⁂ ორნი იგი თირკმელნი ⁂ ცხელი იგი მათ ზედა რო- დ
მელ არს ბორკილთა ⁂ ღვიძლის ყური იგი თირკმლითურთ მოჭხა-
დოს ✿ ⁂ შეწირონ მღდელმან მან საკურთხეველსა ზედა, ნაყოფად ე
სუნად სურნელად უფლისა რამეთუ ცოდვა არს ✿ ყოველივე წული ვ
მღდელთაგანი სჭამდეს, ადგილსა წმიდასა სჭამდენ მას: რამეთუ წმი- ზ
დაჲ წმიდათა არიან ✿ ვითარცა იგი ცოდვისათჳს ეგრეცა ბრალი- ჱ
სათჳს შჯული ერთი მათთჳნისა: მღდელმან, რომელმან ჰფოს
ლხინებაჲ, მისა იყაენ იგი ✿ მღდელი რომელი შესწირვიდეს მსხუერ- თ
პლსა მას კაცისასა, ტყავი იგი ყოვლად დასაწუწლისა მის, რომე-
ლი მან შესწირა მისისაცა იყოს ✿ ⁂ ყოველივე შესაწირაჲ რომელი ი
იქმნეს თორნესა, ⁂ ყოველი რომელი იქმნეს ლანძუსა, გინა ტაჯა-
კსა, მღდლისა მის შემწირველისა იყოს იგი ✿ ⁂ ყოველივე შესა- ია
წირაჲ ქმნული ზეთითა, გინა უქმნელი ყოველთაჲვე ძეთა აჰრონისთა იბ
იყოს კაცად კაცადისა სწორად ✿ ესე არს შჯული შესაწირაჲსა
ცხოვრებისა, რომელი შესწირონ უფალსა ✿ უკეთუ ქებისათჳს შე-
სწირვიდეს მას, ⁂ შეწიროს მსხუერპლსა მას ზედა ქებისასა ჰურნი
სამინდოსაგან შესვარული ზეთითა, ⁂ ლელანგო უცომოჲ ცხებული
ზეთითა: ⁂ სამინდოჲ აღდგინებული ზეთითა ✿ ჰურთა თანა ცო- იგ
მოჲგანთა შეწიროს შესაწირაჲ იგი მისი მსხუერპლსა მას ზედა ქე-
ბისასა საცხოვრებელსა ⁂ მოართვას მისგანი თჳთო ყოველისა მი-
სგან შესაწირაჲსა მისისა ნაყოფად პირველად უფლისა: მღდელმან
რომელმან აბკურონს სისხლი იგი ცხოვრებისა მისა იყოს იგი ✿ ⁂ იდ
ჯორცი მსხუერპლისა მის ქებისა ცხოვრებისა მისვე იყოს ✿ ⁂ იე
რომელსა დღესა შეწიროს, შეჭამოს, იგი, არა დაუტევოს იგი იზ
განთიადმდე ✿ უკეთუ აღთქმით, გინათუ ნებით შეწიროს მსხუერ-
პლი მისი რომელსაცა დღესა შეწიროს მსხუერპლი იგი მისი შეჭა- იზ
ჭონ ხვალისაგანცა ✿ შესაწირაჲსა რომელი დაშთეს მესამედ დღედმდე, იზ
ცეცხლითა დაიწუწოს ✿ უკეთუ ჭამით ჭამოს დღესა მას მესამესა, კორ- იზ

ცისა მისგანი, არა შეიწირა, არცა შეერაცხა მას იგი, რამეთუ შეგი-
ნება არს: ხოლო კაცმან რომელმან ჯამოს მისგანი, ცოდვად მიი-
კ ღოს თავისა თჳსისა ✿ ⁂ კორცსა რომელმან შეახოს უოველისა არა
წმიდისასა, არა იჭამოს, ცეცხლითა დაიწუნ. უოველი არა წმიდა
კა ჭამდეს კორცსა ✿ ხოლო კაცმან რომელმან სჭამოს კორცისაგან
შესაწირავისა ცხოვრებისა, რომელ არს უფლისა, არა წმინდება მი-
კბ სი მის ზედაცა იყოს, წარწუმდეს სული იგი ერისაგან თჳსისა ✿ ⁂
კაცი რომელი შეეხოს საქმესა არა წმინდასა: არა წმინდებისაგან,
კაცისათ, გინათუ ოთხ ფერჩთა არა წმიდათა, გინა სამაგელსა უოვე-
ლსა არა წმიდასა, ⁂ შეჭამოს შესაწირავისაგან კორცისა მის ცხო-
ვრებისა, რომელ არს უფლისა, წარწუმდეს კაცი იგი ერისაგან
ჰბ,ჰდ თჳსისა ✿ ⁂ ეტუოდა უფალი მოსეს ⁂ ჰრქუა ✿ ეტუოდე შენ მეთა
ისრაელისათა ⁂ არქუ უოველივე ცმელი ზროხათა ⁂ საცხოვართა,
კე ⁂ თხათა, არა სჭამოთ ✿ ⁂ ცმელი მკუდრისა ნაშჯაცაისა არა იმ-
კვ სახურო უოველსა საქმესა, ⁂ ჭამით არა იჭამოს ✿ უოველმან რო-
მელმან ჭამოს ცმელი საცხოვართაგან რომელთა შესწირვიდეთ
მსხუერპლად უფალსა წარწუმდეს კაცი იგი რომელმან ჭამოს ერისა-
კზ გან თჳსისა ✿ უოველი ესე სისხლი არა შჭამოთ, უოველსავე სამ-
კჱ კჳდრებელსა თქუენსა ფრინველთაგან ვიდრე საცხოვარამდე ✿ უო-
ველმან კაცმან რომელმან ჭამოს სისხლი, წარწუმდეს სული იგი
კთ,ლ ერისაგან თჳსისა ✿ ⁂ ეტუოდა უფალი მოსეს ⁂ ჰრქუა ✿ ეტუოდე
შენ მეთა ისრაელისათა ⁂ არქუ რომელი შესწირვიდეს მსხუერპლსა
ცხოვრებისასა, მოართუას შესაწირაჲ იგი მისი უფალსა: მსხუერპ-
ლა ლისაგან ცხოვრებისა ✿ ჴელითა თჳსითა მოართუას ნაუოფი იგი
მისი უფალსა ცმელი იგი მკერდისა, ⁂ ღუძლის ურო მოართუას
ლბ იგი, რათა დადგას ძღუნად წინაშე უფლისა ✿ ⁂ შეწიროს მღდელ-
მან ცმელი იგი მკერდისა საკურთხეველსა ზედა: ⁂ მკერდი იგი იყოს
ლგ აჰრონისა ⁂ მეთა მისთა ✿ ⁂ მხარი იგი მარჯუენა მისცეთ შესაწი-
რავისათჳს მღდელსა მას, შესაწირავთაგან ცხოვრებისა თქუენისა-
ლდ თა ✿ რომელი შესწირვიდეს სისხლსა მას ცხოვრებისა ⁂ ცმელსა
მეთაგან აჰრონისთა, მისა იყოს მჳარი იგი მარჯუენე ნაწილად ✿

რამეთუ მკერდი იგი წინა დაგებისა არს, ⁂ მკარი იგი შესაწირავი- ლე
სა: მოვიღე მეთაგან ისრაელისათა მსხუმპრველთაგან ცხოვრებისა
იქუმპნისათა, ⁂ მივეც იგი აჰრონს მღუდელსა ⁂ მეთა მისთა, შჯუ-
ლად საუკუნოდ მეთაგან ისრაელისათა ✿ ესე არს ცხება აჰრონისი, ლვ
ჲ ცხებაჲ მეთა მისთა შესაწირავთაგან უფლისათა, დღესა მას რომე-
ლსა მოიყვანნა იგინი მღდელობად უფლისა ✿ ვითარცა იგი ამ- ლზ
ჯნო უფალმან მიცემად მათდა, დღესა მას რომელსა ეცხო მათ მე-
იავან ისრაელისათა, შჯულად საუკუნოდ ნათესავსა შორის მათსა ✿
ესე არს შჯული ყოველად დასწუმპლთა მათ ⁂ შესაწირავთა, ⁂ რო- ლთ
ელი ცოდვათა თჯს არიან ⁂ ბრალისათჯს ⁂ სრულებული ⁂ მსხუმპრ-
ლთათჯს ცხოვრებისათჯს ✿ ვითარცა ამცნო უფალმან მოსეს მთა- ლთ
ა მას სინასა, დღესა მას რომელსა უბრძანა მეთა ისრაელისათა, შე-
წირვად მათდა მსხუმპრვლები მათი წინაშე უფლისა უდაბნოსა მას
სინასა.

თ ა ვ ი ი.

და ეტყოდა უფალი მოსეს, ⁂ ჰრქუა ✿ მოიყუანე აჰრონ ⁂ ძე- ა,ბ
ნი მისნი, ⁂ სამოსელი მათი, ⁂ ზეთი იგი ცხებისა, ⁂ ზვარაკი იგი
ჯოდჯსა, ⁂ ორნი იგი ვერძნი, ⁂ ლაკანა იგი უცომოთა ✿ ⁂ უო- გ
კელი იგი ერი შეკრიბე კართა თანა კარვისაჲ საწამებელისაათა ✿ ⁂ დ
ო მოსე ვითარცა იგი უბრძანა უფალმან, ⁂ მოუწოდა ყოველსა
ჰს კრებულსა ერისასა, კარად კარვისა მის საწამებელისა ✿ ⁂ ე
ჰრქუა მოსე კრებულსა მას: ესე სიტყუა არს რომელი მამცნო მე
უფალმან ყოფად ✿ ⁂ მოიყუანა მოსე აჰრონ ⁂ ძენი მისნი, ⁂ გან- ვ
ბანნა იგინი წყლითა ✿ ⁂ შემოსა მათ სამოსელი იგი ⁂ შეარტყა ზ
სარტყელები, ⁂ შეასხა მათ კაბლები, ⁂ გარდასდგა მათ ზედა სამხა-
ური ✿ ⁂ შეარტყა მსგავსად ქმნულებისაჲ მათისა სამკარსა ⁂ შეამტკი- ლ
ა იგინი მით, ⁂ გარდასდგა სამკართა მათ ზედა საკითხავი იგი, ⁂
დაადგა საკითხავსა მას ზედა, გამოცხადებად იგი ჯუმარიტებისა ✿ ⁂ თ
დაჰბურა აჰრონს გარშამანკი თავსა მისსა, ⁂ დასდგა გარშამანკსა
ჰს ზედა: წინაშე ჰირის ჰირ მისა ჰეჰელი იგი ოქროსაჲ განწმენ-
დილი წმიდაჲ, ვითარცა უბრძანა უფალმან მოსეს ✿ ⁂ მოიღო მო- ი

იასე ზეთისა მისგან სასცხებელისა ✿ და აჰკურაჲ მათ და საკურთხეველსა
მას შჯდგზის და სცხო საკურთხეველსა მას და განწმიდა იგი, და ყო-
ველივე ჭურჭელი მისი და ემბაზი იგი და სარისხნი მისნი და განწმი-
და იგი, და სცხო კარავსა მას და ყოველსა ჭურჭელსა მას რომელიცა
იბიყო მას შინა და განწმიდა იგი ✿ და დასხა მოსე ზეთისა მისგან
იგცხებისა, თავსა ზედა აჰრონისსა, სცხო მას და განწმიდა იგი ✿ და
მოიყუანნა მოსე ძენი აჰრონისნი, და შემოსა მათ სამოსელი, და შეა-
რტყა მათ სარტყელები, და დაბურა მათ ვარშამანგები ვითარცა უბრ-
იდმანა უფალმან მოსეს ✿ და მოიბა მოსე ზუარაკი იგი რომელ არიან
ცოდვისათჳს, და დასხნეს აჰრონ და ძეთა მისთა კელნი თავსა ზედა
იეზუარაკისა მის ცოდვისასა ✿ და დაკლა იგი, და მოიღო მოსე სის-
ხლისაგან მისისა, და სცხო რქათა მათ საკურთხეველისათა თითით
თჳსითა გარემოს. და განწმინდა საკურთხეველი იგი, და სისხლი იგი
დასთხია ხარისხთა საკურთხეველისათა, და განწმიდა იგი ლხინები-
ივსა უოფად მას ზედა ✿ და მოიღო მოსე ყოველივე ცმელი ნაწლევ-
თა, და ბირი იგი ღჳძლისა და ორნი თირკმელნი, და ცმელი იგი მას
იზზედა, და შეწირა მოსე საკურთხეველსა მას ზედა ✿ ზუარაკი იგი: და
ტყავი მისი და ყოველი ჯორცი მისი, და ფაშუნიერი მისი დაწუწს
ცეცხლითა გარეშე ბანაჲსა მას: ვითარცა უბრძანა უფალმან მოსეს ✿
იჩდა მოიბა მოსე ვერძი იგი ყოველად დასაწუწლი, და დასხნეს აჰრონ
ითდა მეთა მისთა კელნი მათნი თავსა ზედა მის ვერძისასა ✿ დაკლა
მოსე ვერძი იგი, და მოაბკურა მოსე სისხლი მისი გარემოს საკურ-
კთხეველსა მას ✿ და ვერძი იგი განყო ასოდ ასოდ, და შეწირა მოსე
თავი მისი და ასოები მისი და ცმელი: და ნაწლევნი მისნი და ფერ-
კაღნი მისნი განრცხა წყლითა ✿ და შეწირა მოსე ყოველად ვერძი იგი
საკურთხეველსა ზედა, მრგულიად დასაწუწლი არს სული სულნე-
ლებისა, ნაყოფად შეწირულ არს უფლისა: ვითარცა ამცნო უფალმან
კბმოსეს ✿ და მოჰგუარა მოსე ვერძი იგი მეორე, ვერძი სრულებისა,
და დასხნეს აჰრონ და ძეთა მისთა კელნი მათნი თავსა ზედა მის ვერ-
კგმისისა ✿ და დაჰკლა იგი, და მოიღო მოსე სისხლისაგან მისისა,
და სცხო უურის ძირსა მარჯუენესა აჰრონისსა: და მწუწრვალთა თი-

ია კელისა მარჯუენისათა, ⁂ მწუხრვალთა თითთა ფერჳისა მა-
ჯუენისათა ✿ ⁂ მოიუანა მოსე მენი აჰრონისნი, ⁂ სცხო მის კდ
სხლისაგანი ყურის ძირთა მარჯუენისა მათისათა ⁂ თითთა კელ-
ი ⁂ ფერჳთა მარჯუენისა მათისათა: ⁂ მოაჰკურა მოსე სისხლი
ი გარემოს საკურთხეველსა ✿ ⁂ მოიღო ცხელი მუცლისა, ⁂ ცხე- კე
ი ქუსეტისა: ⁂ ძირი იგი ღჳძლისა, ⁂ ორნივე თირკმელნი, ⁂
ელი იგი მათ ზედა, ⁂ მჯარი მარჯუენე ✿ ⁂ ლაკნისა მისგან კვ
ულებისა რომელ იგი იყო წინაშე უფლისა, ⁂ მოიღო, ჰური
თი უცომოჲ, ⁂ ჰური ერთი ზეთით ქმნული, ⁂ ლელანგო ერთი,
დასდგა ცხელსა მას ზედა, ⁂ მჯარსა მას ზედა მარჯუენეს ✿ ⁂ კზ
სხა ესე ყოველი კელთა ზედა აჰრონისთა, ⁂ კელთა ზედა ძეთა
სთასა, ⁂ აღიღო შესაწირავად წინაშე უფლისა ✿ ⁂ მოიღო იგი კჱ
სე კელთაგან მათთა, ⁂ შეწირა იგი საკურთხეველსა ზედა უო-
ად დასაწუხლეთა სრულებისასა, სულად სუნნელად: მსხუერპლი
ს ესე უფლისა ✿ ⁂ მოიღო მოსე მკერდი იგი, ⁂ მოჰკადა შესა- კთ
რავად წინაშე უფლისა: ვერძისა მისგან სრულებისა, ⁂ იყო მო-
ნაწილად, ვითარცა უბრძანა უფალმან მოსეს ✿ ⁂ მოიღო მოსე ლ
თისა მისგან ცხებისა, ⁂ სისხლისა მისგან საკურთხეველისა, ⁂
კურა აჰრონს, ⁂ სამოსელსა მისსა, ⁂ ძეთა მისთა, ⁂ სამოსელსა
თსა, ⁂ განწმიდა აჰრონ, სამოსელი მისი, ⁂ ძენი მისნი ⁂ სამო-
ლი მათი მათ თანა ✿ ⁂ ჰრქუა მოსე აჰრონს და ძეთა მისთა: შე- ლა
ბეთ კორცი იგი ეზოსა მას კარჳისა საწამებელისასა, ადგილსა
იდასა; ⁂ [1] მუნ შეჭამეთ იგი სრული, ვითარცა მამცნო მე უფალ-
ნ მეტყუელმან: ⁂ ჰურნი იგი რომელ არიან ლაკანასა ზედა,
რონ, ⁂ ძენი მისნი სჭამდენ მას ✿ ⁂ ნეშტი იგი კორცისა მის ⁂ ლბ
რისა ცეცხლითა დასწუით ✿ ⁂ კარისა მისგან კარჳისა საწამებე- ლგ
ისა არა გამოჳვიდეთ შჯდ დღე, ვიდრე დღემდე აღსასრულთა სრუ-
ებისა თქუენისათა, რამეთუ შჯდა დღეთა სრულ იქმნენ კელნი
ქუენი ✿ ვითარცა იგი უოჲ ამას დღესა შინა, რომელსა მიბრძა- ლდ
ე მე უფალმან უოფად მისა, რათა ლხინებაჲ უოს თქუენთჳს ✿ ⁂ ლე

[1] ბ მოსე კთ. მათე აბ. მარკ. ბ. ლუკ კ. ქუსმოთ. კდ.

კართა ზედა კარგისა საწამებელისათა: სხდეთ შჯდ დღე, დღე ჲ ღამე, სცჯდეთ საცოსა მას უფლისასა, რომელ არა მოსწყდეთ, რამეთუ
კვ ესრეთ მამცნო მე უფალმან ღმერთმან ✿ ჲ ჰეუნეს აჰრონ ჲ მეთა მისთა ეოველნი ესე სიტყუანი, რომელნი უბრძანა უფალმან მოსეს.

თ ა ვ ი თ.

ა ბ გ დ ე ვ ზ ჱ თ ი ია

[1] და იყო დღესა მას მერვესა, მოუწოდა მოსე აჰრონს ჲ მეთა მისთა ჲ მოხუცებულთა ისრაელისთა ✿ ჲ ჰრქუა მოსე აჰრონს მოიბ [1]) თავისა შენისა კბო ზროხათაგან ცოდვისათჯს, ჲ ვერძი იგი ეოველად დასწუწლი უბიწოჲ, ჲ შეწირე იგი წინაშე უფლისა ✿ ჲ მოხუცებულთა ისრაელისათა ეტყოდე ჲ არქუ: მოიბით ვაცი ერთი თხათაგან ცოდვისათჯს, ჲ ვერძი, ჲ კბო, ჲ ტარიგი წელიწდეუული, მსხუწრჱლად ეოველივე უბიწოჲ ✿ ჲ ზუარაკი ზროხისაგან. ვერძი შესაწირავად ცხოვრებისა წინაშე უფლისა, ჲ სამინდრო შესუარული ზეთითა: რამეთუ უფალი გამოჩნდეს თქუენ შორის ✿ ჲ მოიდეს ვითარცა იგი ამცნო მოსე წინაშე კართა კარგისა მის საწამებელისათა: ჲ ეოველივე კრებული მოვიდა ჲ დადგეს წინაშე უფლისა ✿ ჲ ჰრქუა მათ მოსე: ესე იგი სიტყუა არს: რომელ თქუა უფალმან ქნათა ჰეოთ, ჲ გამოჩნდეს დიდება უფლისა თქუენ შორის ✿ ჲ ჰრქუა მოსე აჰრონს, წარმოდეგე წინაშე საკურთხეველსა, ჲ შეწირე ცოდვისა შენისა, მსხუწრჱლი შენი ჲ ლხინება ჰეუე თავისა შენისა, ჲ სახლისა შენისა, ჲ მერმე შეწირე მსხუწრჱლი ერისა, ჲ
ჱ ლხინება ჰეუე მათთჯს, ვითარცა მიბრძანა მე უფალმან ✿ ჲ წარდგა აჰრონ წინაშე საკურთხეველისა, ჲ დაჰკლა კბოჲ იგი ცოთ დვისათჯს თავისა თჯსისა ✿ ჲ მოართუჱს მეთა აჰრონისთა სისხლი იგი, ჲ დააწო თითი მისი სისხლსა მას, ჲ სცხო რქათა საკურთხეველისათა, ჲ სხუაჲ იგი სისხლი დასთხია ხარისხთა თანა მის საკურთხეველისათა ✿ ჲ ცმელნი ჲ თირკმელნი, ჲ ძირი იგი ღჳძლისა, რომელ არს ცოდუათათჯს შეწირა საკურთხეველსა ზედა, ვითარცა უბრძანა უფალმან მოსეს ✿ ჲ კორცი ჲ ტყავი, დაწუჱს გა-

[1]) ბ. მოსე კთ.

რეშუ ბანაკსა მას ✿ ⳟ დაჰკლა მრგულიად დასაწუწლი იგი, ⳟ მოა- იბ
რთუწს მეთა აჰრონისთა სისხლი იგი მამასა მათსა: ⳟ მოაპკურა
გარემო საკურთხეველსა მას ✿ ⳟ მრგულიად დასაწუწლი იგი მო- იგ
ართუწს მას ასოდ ასოდ, ⳟ თავი იგი მისი ⳟ დააგო საკურთხე-
ველსა ზედა ✿ ⳟ განრეცხნეს ნაწლევნი, ⳟ ფერკნი მისნი წულითა: იდ
ⳟ დაადგო იგიცა საკურთხეველსა ზედა ყოველად დასაწუწლთასა ✿
ⳟ მოიღეს შესაწირავი იგი ერისაჲ, ⳟ მოჰკვარეს ვაცი ცოდვისათჳს იე
ერისაჲ; ⳟ დაჰკლა იგი, ⳟ განწმიდა ვითარცა ჰირველი ✿ ⳟ მოარ- ივ
თუწს ყოველად დასაწუწლი იგი ⳟ ეო იგი ვითარცა ჯერარიან ✿ ⳟ იზ
მოართუწს შესაწირავი, ⳟ აღუვსნეს კელნი მისგან, ⳟ დააგო სა-
კურთხეველსა ზედა, თჳნიერ მსხუწრჱლისაჲ მის განთიადისა ✿ ⳟ იწ
დაჰკლა ბოჲ იგი ⳟ ვერძი შესაწირავისა ცხოვრებისათჳს ერისა, ⳟ
მოართუწს მეთა აჰრონისთა სისხლი იგი მათი მამასა მათსა, ⳟ მო-
აპკურა მან სისხლი გარემო საკურთხეველისა ✿ ⳟ ცმელი იგი ბო- ით
სა მისგან, ⳟ ვერძისა მისგან, მუცელი ⳟ ცმელი იგი გარდაბურილი
ქუსეტსა, ⳟ ყოველი ცმელი ნაწლევთა, ⳟ ორნი თირკმელნი, ⳟ ცმე-
ლი იგი მათ ზედა, ⳟ ძირი იგი ღჳძლისა, ⳟ დასდუა ცმელი ესე მკერ-
დსა მას ზედა ✿ ⳟ შეწირა ცმელი ესე საკურთხეველსა მას ზედა ✿ ⳟ კაა
მკერდი იგი ⳟ მჳარი მარჯუწნე მოჰკვეთა აჰრონ აღსაღებელად წინაშე
უფლისა, ვითარცა იგი უბრძანა უფალმან მოსეს ✿ ⳟ აღიჰვრნა კბ
აჰრონ კელნი თჳსნი ერსა მას ზედა, ⳟ აკურთხნა ივინი: ⳟ გარ-
დამოკდა შემდგომად შეწირვისა მის მსხუწრჱლისა რომელ იგი ცო-
დვისათჳს არიან, ყოველად დასაწუწლისა ⳟ რომელ იგი ცხოვრე-
ბისათჳს აჰრიან ✿ ⳟ შევიდა მოსე ⳟ აჰრონ კარავსა მას საწამებელი- კგ
სასა, ⳟ ვითარცა მიერ გამოვიდეს, აკურთხეს ერი იგი, ⳟ გამო-
უწნდა დიდება უფლისა ყოველსა მას ერსა ✿ ⳟ [1] გამოჰკდა კდ
ცეცხლი უფლისა მიერ, ⳟ შეჭამა ყოველივე რაჲცა იყო საკურთხე-
ველსა მას ზედა, ყოველად დასაწუწლი იგი, ⳟ ცმელები, ⳟ იხილა
ყოველმან ერმან, განჰკჳრდა, ⳟ დაცნეს ჰირთა თჳსთა ზედა, ⳟ თა-
უუანისცეს ღმერთსა.

[1]) ბ მაკ. ბ.

თ ა ვ ი ი.

ა ❧ა მოიღეს ორთაჲ მათ ძეთაჲ აჰრონისთა, ნადაბ ❧ აბიუდ, ❧ კაცად კაცადმან საცეცხური თვისი, ❧ [1] დასდუმჴს მათ ზედა ცეცხლი: ❧ დაასხეს საკმეველი, ❧ მოიღეს ცეცხლი უცხოჲ წინაშე უფლისა, ბ რომელი არა უბრძანა მათ უფალმან ✿ ❧ გამოჰხდა ცეცხლი უფ- გ ლისა მიერ ❧ შეწუნა იგინი, ❧ მოჰსწუდეს წინაშე უფლისა ✿ ❧ ჰრქუა მოსე აჰრონს ესე იგი არს რომელსა იტყოდა უფალი: ❧ თქუა რომელნი მომეახლებოდენ მე მათ ზედა განვწმდე, ❧ ეო- დ ველსა კრებულსა შორის ვიდიდო. ❧ დაწუნნა აჰრონ ფრიად ✿ ❧ მო- უწოდა მოსე მისაილს ❧ ელისაფანს, ძეთა უზიელისთა, ძეთა მამის მმისაჲ აჰრონისთა, ❧ ჰრქუა მათ მოვედით ❧ აღიხუმჴნეთ მმანი თქუმჴნენი ჰპირისაგან სიწმიდეთასა: ❧ განიხუმჴნით გარეშე ბანაჲსა ✿ ე ❧ მოვიდეს ❧ აღიხუნეს იგინი სამოსლითა მათითა, განიხუნეს გა- ვ რეშე ბანაჲსა მას, ვითარცა უბრძანა მათ მოსე ✿ ❧ უბრძანა მო- სე აჰრონს ❧ ელიაზარს ❧ იათამარს, ძეთა აჰრონისთა რომელნი დაშთომილ იუნენს; ❧ ჰრქუა თავისა თქუმჴნისა არა აღიმარცოთ, ვარშამგი ❧ სამოსელი თქუმჴნი არა დაიჴოთ, რათა არა მოსწუ- დეთ, ❧ ყოველსავე კრებულსა ზედა იყოს რისხუა; ხოლო მმანი თქუმჴნენი ყოველნი სახლი ისრაელისაჲ ტიროდიან დაწუასა ჱას, ზ რომელ დაიწუნეს უფლისა მიერ ✿ ❧ კარისაგან კარვისა საწამებე- ლისა არა გამოხვიდეთ, რათა არა მოსწუდეთ: რამეთუ ზეთი იცხ ცხებისა უფლისა მიერ არს თქუმჴნ ზედა: ❧ მათ ეგრე უყვეს ვითარცა ჱ,თ უბრძანაჲ მოსე ✿ და ეტყოდა უფალი აჰრონს ❧ ჰრქუა ✿ ღვინო ❧ თაფლუჭი არა სუათ შენ ❧ ძეთა შენთა, რაჟამს შეხვიდოდეთ კა- რავსა მას საწამებელისათა; ანუ თუ წარდგებოდით თქუმჴნ წინაშე საკურთხეველსა, ❧ არა მოსწუდეთ შჯულად საუკუნოდ ❧ ნათე- ი საჲსა შორის თქუმჴნსა ✿ გამორჩევად შორის წმიდათა ❧ შეგინე- ია ბულთა, ❧ შორის შეგინებულთა, ❧ არა წმიდათა ✿ ❧ ღირსთა რა- თა ასწავებდენ ძეთა ისრაელისათა: ყოველსა მას, შჯულსა, რომელ- იბ სა ეტყოდა მათ უფალი კელითა მოსესითა ✿ ❧ ჰრქუა მოსე აჰრონს

[1] ❧ მოსე გ კკ.

ელიაზარს ⁂ იათამარს ძეთა მათ, ნეშტთა მისთა: მოიღეთ შესა-
რაგი იგი რომელი დაშთომილ არს ნაოფად შეწირულთაგან უფ-
ისათა, ⁂ შეჰსძეთ უცომო, იგი წინაშე საკურთხეველსა, რამეთუ
ინდაჲ წმინდათა არიან ✿ ⁂ სჯამდეთ მას ადგილსა წმინდასა რა- იგ
ეუ შჯულად შენდაჲ იგი არს, ⁂ შჯულად მეთა შენთა: ესე ნაოფ-
კან უფლისათა, რამეთუ ესრეთ ბრძანებულ არს ჩემდა ✿ ⁂ მკე- იდ
სა მას განჩემებულსა, ⁂ მკარსა მას შესაწირავსა, სჯამდით ად-
ლსა წმინდასა, შენ ⁂ ძენი შენნი, ⁂ სახლნი შენნი შენთანა რა-
ეუ შჯულად შენდა, ⁂ შჯულად ძეთა შენთა მოგცა შესაწირავთა-
ი ცხოვრებისათა ძეთაგან ისრაელისათა ✿ მკარი იგი შესაწირა- იე
ა, ⁂ მკერდი იგი განჩემებისა ნაოფთათანა ცმელისათა შეიწი-
ადიან განჩემებად განჩემებული იგი წინაშე უფლისა ⁂ იეოს შენ-
⁂ ძეთა შენთა ⁂ ასულთა შენთა შჯულად საუკუნოდ, ვითარცა
რძანა უფალმა მოსეს ✿ ⁂ [1]) ვაცსა მას ცოდვისასა ძიებით ძიებ- ივ
მოსე, ⁂ იგი მწუარი იეო, ⁂ განურისხნა მოსე ელიაზარს ⁂ ია-
ჰარს ძეთა აჰრონისთა, რომელ დაშთომილიეგნეს, ⁂ რქუა ✿ რაჲ- იზ
იჯს არა შესჭამეთ ესე ადგილსა წმინდასა ცოდვისა წილ, რამე-
წმიდაჲ წმიდათა არიან ესე, ⁂ მოგცა ჭამად, რათა მოჰსპნეთ
დვანი ერისანი, ⁂ ლხინებასა ჰყოფდეთ მათჯს წინაშე უფლი-
✿ რამეთუ არა შეიდა სისხლისა მისგანი სიწმინდესა შინა, წი- იჩ
ე პირის-პირ, სჯამდით მას ადგილსა წმინდასა; ვითარცა იგი
რძანა მე უფალმან ✿ ⁂ ეტყოდა აჰრონ მოსეს ⁂ რქუა, უკეთუ ით
ესლაჲ მოულებიეს ცოდვისა მათისა, ⁂ მსხუერპლები იგი წინაშე
ლისა, ⁂ შემხუდა მე ესე ვითარი, ⁂ ვსჯამო ცოდვისა დღეს ესე
უკუნ არა სათნო იეოს უფლისა ✿ ⁂ ესმა ესე მოსეს ⁂ სონდა კ
ა.

თ ა ვ ი ია.

და ეტყოდა უფალი მოსეს ⁂ აჰრონს ⁂ ჰრქუა ✿ ეტყოდეთ მე- ა,ბ
ისრაელისათა ⁂ არქუ მათ: [2]) ესე არიან საცხოვარნი რომელთა
ძდეთ ყოველთაგან საცხოვართა ქუეყანისათა ✿ ყოველსა საც- გ

[1]) ბ მაკ ბ.—[2]) დ მოსე იდ.

ხოვარსა რომლისა განეოფილ იეოს ჴლიკი ⁂ ფრცხილითა ფრცხნიდეს, ⁂ აღმოიცოხნიდეს საცოხნესა საცხოვართა შორის, ესე შჯათ ✿ ხოლო მათგანი არა შჯამოთ, რომელნი არა აღმოიცოხნიან: ⁂ რომელთა არა განეოფილ არს ჴლიკი, ⁂ რომელნი ფრცხენენ ფრცხილითა, აქლემი, რამეთუ აღმოიცოხნის, ⁂ ჴლიკი მისი არა განჴებულ არს, არა წიდა არს ესე თქუენდა ✿ ⁂ ღორი რამეთუ აღმოიცოხნის, ⁂ ჴლიკი მისი არა განჴებულ არს, არა წიდა არს ესე თქუენდა ✿ ⁂ მაჩვი რამეთუ აღმოიცოხნის, ⁂ ჴლიკი მისი არა განჴებულ არს, არა არს ესე წიდა თქუენდა ✿ ⁂ [1] ღორი რამეთუ განჴებულ არს ჴლიკი მისი, ⁂ ფცხენს ფრცხილითა ჴლიკისათა, ⁂ ესე არა აღმოიცოხნის, არა წიდა არს თქუენდა ✿ ⁂ კორცი მისი არა შჯამოთ: ⁂ მძორსა მათსა არა შეეხნეთ, რამეთუ არა წიდა არიან ესენი თქუენ შორის ✿ ⁂ ამათ შჯამდით ყოველთაგან რომელნი არიან წუალთა შინა ყოველსა რომლისა არს მათთანა ფრთე ⁂ ქცი, წუალთა შინა ⁂ ზღუასა შინა, ⁂ ტბათა შინა, მას შჯამდით ✿ ⁂ ყოველსა რომელსა არა ესხეს ფრთე არცა ქცი, წუალთა შინა გინა თუ ზღუათა შინა, გინა ტბათა, რომელთა გაამოსცემენ წუალნი, ყოველისაგან სულისა ცხოველისა რომელნი არიან წუალთა შინა, საძაგელ არს, ⁂ საძაგელ იყუნენ თქუენდა ✿ კორცი მათი არა შჯამოთ, ⁂ მძორი მათი გძაგდინ ✿ ⁂ ყოველსა რომელსა არა აქუს ფრთა ⁂ ქცი წუალთა შინა, საძაგელ თქუენდა არიან ესე ✿ ⁂ ესე გძაგდინ მფრინველთაგან ⁂ არა შჯამოთ, რამეთუ საძაგელ არს: ორბი ⁂ ყანჩი; ⁂ მერი ✿ ⁂ ხარნაშოი, ⁂ მერ ქორი, ⁂ მსგავსი მათი ✿ ყორანი, ⁂ მსგავსი მისი ✿ სირი ⁂ ჯაჭრი, ⁂ მსგავსი მისი ქორი: ⁂ მსგავსი მისი ბუი ✿ ⁂ ღამის მხმობარი, მიმინო, ⁂ მენეურუკი ✿ დედა მთვრალი: ⁂ ვარხვი, მღრინავი ⁂ ბუკოიტი ✿ ⁂ ჭილუაჲი ⁂ მსგავსი მისი, ოფოფი, ⁂ მღაძიობი ✿ ⁂ ყოველი ქუეწარმავალი მფრინველთა, რომელი ვალს ოთხითა შეეინებულ თქუენდა იეოს ✿ არაძედ ესე შჯამოთ, ყოველი ქუეწარმავალნი მფრინველთა, რომელნი ვლენან ოთხფერხნი, რომელსა

[1] ბ მოსე ჯ.

ასხენ წჯვნი უზეშთაეს ფეკრთა მისთა ხლდომად მით ქუჱწყანასა ზედა ✿
დ ესე არს მათუანი, რომელი არა შჯამოთ; ბუზვი, დ მსგავსი მისი: კბ
ბზიკი, დ მსგავსი მისი, ეუჱწლის მბრძოლი, დ მსგავსი მისი, დ
ჭკალი, დ მსგავსი მისი ✿ ყოველივე ქუჱწყარმავალი დ მსგავსი მი- კბ
სი ფრინველთაგან, რომელთა ასხენ ოთხფერჯ, საძაგელ თქუჱნდა
არიან დ მით არა შეიგინნეთ ✿ ყოველი რომელი შეეხოს მკუდარ- კდ
სა მათგანსა არა წმიდა იყოს იგი მწუხრამდე ✿ დ ყოველი რომელი კე
შეეხოს მძორსა მათსა, განირცხენ სამოსელი მისი, დ არა წმი-
და იყოს იგი ვიდრე მწუხრამდე ✿ ყოველთა შორის ჰირუტუუთა კვ
რომელთა ჴლიკი განყოფილ არს დ ფრცხილითა ფრცხენს დ არა
აღმოიცოხნის, არა წმიდა იყოს იგი თქუჱნდა, დ ყოველი რომელი
შეეხოს მკუდარსა მათგანსა არა წმიდა იყოს იგი ვიდრე მწუხრამ-
დე ✿ ყოველი რომელი ვალს კელთა ზედა, ყოველთა შორის მკეც- კზ
თა რომელი ვალნ ოთხთა ზედა, არა წმიდა არს იგი თქუჱნდა, ყო-
ველი რომელი შეეხოს მძორსა მათსა, არა წმიდა იყოს იგი ვიდრე
მწუხრამდე ✿ რომელმან აღიღოს მკუდარი მათგანი განირცხენ სა- კთ
მოსელი მისი, დ დაიბანენ წულითა დ არა წმიდა იყოს ვიდრე
მწუხრამდე, დ არა წმინდა იყოს იგი თქუჱნდა ✿ დ ესეცა თქუჱნდა კთ
არა წმიდა არს: ქუჱწარმავალთაგანი რომელნი ძურებიან ქუჱწყანა-
სა ზედა, ქურცჯნი თაგვი დ ხჯთქი რომელ არს ჴელსა ზედა ✿ დ ლ
მსგენ ლომი, დ მგულიგი დ მსუჱნი დ მთხუნველი ✿ ესე ყოველი ლა
არა წმიდა იყოს თქუჱნდა: ყოველთაგან ქუჱწარმავალთა რომელ-
ნი ძურებიან ქუჱწყანასა ზედა, ყოველი რომელი შეეხოს მათგანსა
მძორსაჲ არა წმიდა იყოს ვიდრე მწუხრამდე ✿ დ ყოველსა რაჲსაცა ლბ
ჴურჴელსა ხისასა შთავარდეს მკუდარი ამათგანი არა წმიდა იყოს:
ცინა თუ სამოსელსა, ცინა ტყავსაჲ, ცინა ძაძასა, ყოველივე ჴურ-
ჴელი რომლითა იქმნებიან საქმე, წულითა განირცხენ, დ არა წმიდა
იყოს მწუხრამდენ, დ კუალად წმიდა იყოს ✿ დ ყოველი ჴურჴელი ლგ
ეცისა რომელსა შთავარდეს მათგანი, რაოდენი რაჲ იყოს მას ში-
ა, არა წმიდა არს, შეიმუსრენ იგი ✿ დ ყოველი საჴმელი რომელი ლდ
ჭამების დ მას შიგან შევიდეს წუალი, არა წმიდა იყოს თქუჱნდა ✿

ვუ ⁂ ყოველი სასმელი რომელი ისმების ყოველითავე მით ჯურჭლითა,
ვვ არა წმიდა არს იგი ✿ ყოველსავე ზედა რომელსა დავარდეს მეუდა-
რი მათგანი, არა წმიდა იყოს, თორნენი ⁂ ეუწორბნი დაირღუწოდ,
ვზ რამეთუ არა წმიდა არს ⁂ არა წმიდა იყოს თქუწონდა ✿ თჯნიერ
წუაროთა წულისათა, ⁂ ჯურღმულისა ⁂ დასაკრებელისა წუალთასა,
ესე ხოლო წმიდა არს, ხოლო რომელი შეეხოს მეუდარსა მათგან-
ვწ სა არა წმიდა იყოს ✿ უკეთუ დავარდეს მძორი მათგანი, ყოველსავე
ვთ ზედა თესლსა სათესავსა რომელ ითესჯს წმიდა იყოს ✿ უკეთუ და-
ე სხას წუალი ყოველსა მას ზედა თესლსა, ⁂ დავარდეს მათგანი მძო-
ი რი მას ზედა, არა წმიდა იყოს იგი თქუწონდა ✿ უკეთუ მოეუდეს
ჰირუტეუთაგანი, რომელი არს საჯმელ, ⁂ შეეხოს მძორსა მათსა
ია არა წმიდა იყოს იგი ვიდრე მწუხრამდე ✿ ⁂ რომელმან შჯამოს
მეუდარი მათგანი, განირცხეს სამოსელი მისი, ⁂ არა წმიდა იყოს
იბ იგი ვიდრე მწუხრადმდე ✿ ⁂ ამღებმან მჯდრისა მის, განრცხოს
სამოსელი თჯსი ⁂ განიბანოს წულითა, არა წმიდა იყოს მწუხრა-
დე, ⁂ ყოველივე ქუწო წარმავალი რომელი ძურების ჰირსა ზედა
იგ ქუწოანისასა, სამაგელ არს ესე თქუწონდა ⁂ არა იჯამოს ✿ ყოველი
რომელი ვალს მუცლითა, ⁂ ყოველი რომელი ვალს ოთ-
ხითა, მარადის ⁂ რომელი მრავალ ფერჯ არს, ყოველთა შორის
ქუწო წარმავალთა, რომელნი არიან ქუწოანასა ზედა, არა შჯამოთ
იდ იგი, რამეთუ სამაგელ არს თქუწონდა ✿ ⁂ არა სამაგელ ჰეუნეთ სუ-
ლნი თქუწონნი ყოველთა ამათგან ქუწოწარმავალთა: მცურავთა ქუწო-
ანასა ზედა, არა შეიგინოთ მით ⁂ არა იოთ არა წმიდაჲ მით ✿
იე რამეთუ წმიდაჲ ვარიმე უფალი ღმერთი თქუწონი ⁂ განწმიდით
თქუწონ წმიდად რამეთუ წმიდაჲ ვარ მე უფალი ღმერთი თქუწონი ⁂
არა შეიგინენ სულნი თქუწონნი ყოველთა ამათგან ქუწოწარმავალთა
ივ რომელნი არიან ქუწოანასა ზედა ✿ რამეთუ მე ვარ უფალი თქუწო-
ნი, რომელმან გამოგიეუანე თქუწონ ქუწოანით ეგჯპტით: რათა ვიო
მე თქუწონდა ღმერთ, ⁂ თქუწონ იუწონით წმიდაჲ რამეთუ წმიდაჲ ვარ
კზ მე უფალი ✿ ესე შჯული არს საცხოვართათჯს ⁂ მფრინველთათჯს,
⁂ ყოველისა სულისა მძრვალისა წუალთა შინა ⁂ ყოველისა სულისა

ცწარმავალისა ქუჱყანასა ზედა ✿ განშორებად შორის არა წმი- მც
ჲსა ⁂ შორის წმიდათა ⁂ სწავლად მეთა ისრაელისათა შო-
ს მაცხოვნებელთა ჯამადთა ⁂ შორის არა მაცხოვნებელთა საჯმე-
თა:

თ ა ვ ი ი ბ.

და ეტყოდა უფალი მოსეს ⁂ ჰრქუა ✿ ეტყოდე შენ მეთა ისრა- ა,ბ
ჱლისათა, ⁂ არქუ მათ, [1] დედაკაცმან რომელმან მუცლად იღოს თე-
ღი ⁂ შუჱს წული, არა წმიდაჲ იყოს იგი შჯდ დღე, მუნ დღეგმდე
ნწმედისა წიდოვანებისა მისისაგან არა წმიდაჲ იყოს ✿ ⁂ [2] დღე- გ
მერვესა წინა დასცვითოს კორცი წინა დაცვეთილებისა მისისა ✿
დაჯდეს იგი ოცდაჲ ათცამეტ დღე, სისხლითა არა წმიდითა მისი- დ
ჲ, ყოველსა წმიდასა არა შეეხოს, ⁂ სიწმიდესა არა შევიდეს, ვიდ-
ე აღესრულნენ დღენი განწმედისა მისისანი ✿ უკეთუ ქალი შვეს ე
ა წმიდაჲ იყოს იგი ორ წილ შჯდთა დღეთა, მსგაჳსად წიდოვ-
ბისა მისისა, ⁂ სამეოცდა ექუსთა დღეთა ჯდეს იგი სისხლითა
ა წმიდითა მისითა ✿ ⁂ რაჟამს აღესრულნენ დღენი განწმედისა ვ
სისანი, მესა ზედა, გინა ასულსა, შეწიროს ტარიგი იგი წელიწ-
ული უბიწო მსხუჱრპლად ყოველად დასაწუჱველად ⁂ მართუჱნი
ნედისანი, გინა გურიტნი ცოდვისათჳს, კართა თანა კარვისა სა-
მებელისათა მღდელისა მიმართ ✿ ⁂ შეწირნეს იგინი წინაშე ზ
ჯლისა, ⁂ ლხინება ჰყოს მისთჳს მღდელმან მან, ⁂ განწმიდნეს
ი წყაროსა მისგან სისხლისა მისისა: ესე არს შჯული მშობიარი-
წულსა ზედა გინა ქალსა ✿ ხოლო უკეთუ ვერ ჰოოს ყელმან ც
სმან ტარიგი, მოიხუნეს ორნი გურიტნი, ანუ ორნი მართუჱნი
ნედისანი, ერთი ყოველად დასაწუჱველად ⁂ ერთი ცოდვისათჳს, ⁂
ხინება ჰყოს მისთჳს მღდელმან მან, ⁂ განწმიდნეს.

თ ა ვ ი ი ზ.

და ეტყოდა უფალი მოსეს ⁂ აჰრონს ⁂ ჰრქუა ✿ კაცისა უკე- ა,ბ
ე გისსამე იყოს სსეულსა ფერისა მისისასა ნაბრძოლი ნიში, ანუ
ეთრი, ⁂ იყოს კორცსა ფერისა მისისასა სახე კეთროვნებისა:

[1]) დუკა ბ.—[2]) ა მოსე იზ. დუკა ბ. იოანე ზ.

მოიუვანოს იცი აჭრონის მღდელისა, ვინა ერთისა მისა მისისა მღდე-
ლისა ✿ ⁂ იხილოს მღდელმან მან ნიში იცი ტუავისა მის ფერისა ც
მისისასა, ⁂ თმა სახესა მას შინა გარდაიქცეოდის სხეტაკად, ⁂ ჰირი
იცი ნიშისა მის იოს დამდაბლებულ ტუავისა მისგან, კორცისა მი-
სისა შედებად კეთროვნებისა არს, ⁂ იხილოს მღდელმან მან, ⁂ შე- დ
ვინებულად შერაცხოს იცი ✿ ⁂ უკეთუ ბრწყინვალება იცი იოს სხე-
ტაკ ტუავსა მას ფერისა მისისასა, ⁂ დამდაბლებულ არა იოს ფე-
რი იცი ჰირისა მისისა ტუავისა მისგან, ⁂ თმა მისი არა ფერქცეულ
იოს, ⁂ სხეტაკად მოშავე, განავლინოს იცი გარე მღდელმან მან ე
რომელსა იცი შეეხებოდის კეთროვნებად შჯდ დღე ✿ ⁂ იხილოს
მღდელმან მან ნიში იცი დღესა მერვესა ჭვიესლა მისთანა, ⁂
არა მოიქცა ნიში იცი ფერსავე თჯსსა, კვალად განავლინოს
მღდელმან მან მეორედ შჯდ დღე ✿ ⁂ იხილოს იცი მღდელმან ვ
მან დღესა მეშჯდესა მეორედ, და აჭა ესერა მოშავე არს ნიში
იცი არა იცვალა სხეულისაგან თჯსისა, განწმიდოს იცი მღდელ-
მან მან, რამეთუ სასწაულად არს ⁂ განირცხეს სამოსელი ზ
თჯსი, ⁂ წმიდად ეოს ✿ უკეთუ გარდაქცევით გარდაიქცეს სასწაუ-
ლი იცი სხეულისაგან მისისა შემდგომად ხილვისა მის მღდელისა:
⁂ განწმიდის მისისა, ⁂ ეჩვენოს მეორედ მღდელსა მას, ⁂ იხილოს
მღდელმან მან, ⁂ აჭა ესერა სასწაულად არს, ⁂ იცვალა ტუავისაგან ჩ
მისისა ✿ ⁂ კვალად შეგინებული იჩინოს იცი მღდელმან მან, რამეთუ თ
კეთროვანებად არს ✿ უკეთუ შედებად კეთროვანებისა არს ვისთანა- ი
მე კაცისა, მოვიდეს მღდელისა მის ✿ ⁂ იხილოს მღდელმან მან, ⁂
აჭა ესერა ბრძჯლი სხეტაკი არს კორცთა მისთა, ⁂ გარდაიქცა თმა
თეთრად, ცოცხლისა მისგან კორცისა ცხოველისა ბრძჯლსა მას ✿ ია
კეთროვანებად ⁂ მუწყლარს კორცსა ფერისა მისისასა, ⁂ შეგინებულ
იჩინოს იცი მღდელმან მან, ⁂ განჯდოს გარე რამეთუ არა წმიდად იბ
არს ✿ უკეთუ ეჯვილით ეჯვოდეს სისხეტაკე იცი სხეულთა მისთა,
⁂ დაფაროს სისხეტაკემან მან ეოველიეე სხეული ნიშისა მისისა, თა-
ვითგან ვიდრე ფერჯთამდე, ეოველად სახილავად მღდელისა მის ✿ იგ
იხილოს რა მღდელმან ⁂ აჭა დაეარა სისხეტაკემან, ეოველი სხეუ-

ი ფერისა მისისა: ⁂ განწმიდოს მღდელმან მან ნიში იგი, რა- იდ
ეთუ ყოვლადვე გარდაიქცა სპეტაკად, წმიდად არს იგი ✿ ⁂ რომე- იე
ესა დღესა გამოჩნდეს ფერი ცოცხალი, შეიგინა იგი ✿ ⁂ იხილოს იე
ღდელმან მან ფერი ცოცხალი ⁂ შეაგინოს ფერმან მან ცოცხალმან,
რა წმიდად არს იგი, კეთროვანი არს ✿ უკეთუ კვალად ეგოს ფერი იე
გი ცოცხალი ⁂ გარდაიქცეს სპეტაკად ⁂ მოვიდეს იგი მღდელისა
ის ✿ ⁂ იხილოს მღდელმან მან, ⁂ აჰა ესერა გარდაიქცა ნიში იგი იზ
პეტაკად, ⁂ განწმიდოს მღდელმან მან ნიში იგი, ⁂ წმიდად არს ✿
უკეთუ იეოს კორცსა ტყავისა მისისასა წულულებად იგი, რაჲმე ⁂ იჩ
ანცოცხლდეს ✿ ⁂ იეოს ადგილსა მას წულულისასა ბრმული სპე- ით
ტაკი, ⁂ გინა ბრწეინვალე მოთეთრედ, გინა მოწითლედ, ⁂ ეჩუე-
ოს იგი მღდელსა მას ✿ ⁂ იხილოს იგი მღდელმან, ⁂ აჰა ესერა ი
არი მისი უმდაბლე ტყავისა მის, ⁂ თმა მისი გარდაიქცა თეთრად,
შეგინებულ ეოს იგი მღდელმან მან, რამეთუ კეთროვანება არს,
ამეთუ წულულსა მას გამოჩნდა ✿ ⁂ უკეთუ იხილოს მღდელმან კა
ან, ⁂ არა იეოს მას ზედა თმა სპეტაკი ⁂ უმდაბლეს არა იეოს
ერისაგან მისისა, ⁂ იეოს იგი მოშაე, განაჲენოს გარე მღდელ-
ან მან შჯდ დღე ✿ უკეთუ განეფინეს ტყავსა მას შინა, შეგინებულ კბ
ოს იგი მღდელმან მან, რამეთუ შედებაჲ არს კეთროვნებისა ⁂
ულულსა მას შინა გამოჩნდა ✿ ⁂ უკეთუ ადგილობანსა თჯსსა ეგოს კგ
ბრწეინვალება იგი, ⁂ არა განეზაოს, ბრძილი წულულებისა არს,
ანწმიდოს იგი მღდელმან მან ✿ უკეთუ იეოს კორცი ეჳამსა მისსა კდ
ამწუარი ცეცხლითა, ⁂ იეოს ტყავსა მას მისსა განმრთელებულ
ამწეველისაგან მონათლოდ მბრწეინვალედ, სპეტაკად, მოწითლოდ,
ინა მოთეთროდ ✿ იხილოს იგი მღდელმან მან, ⁂ აჰა ესერა გარ- კჱ
აქცა თმა იგი სპეტაკად ბრწეინვალედ, ⁂ ჰპირი მისი უმდაბლეს
ეჳავისა, განკეთროვანებაჲ არს, დამწუარსა მას გამოჩნდა, ⁂ შეგი-
ებულ ეოს იგი მღდელმან მან, რამეთუ შედებაჲ კეთროვნებისა
რს ✿ უკეთუ იხილოს მღდელმან მან, ⁂ არა იეოს მოთეთრესა მას კვ
მაჲ სპეტაკი, დამდაბლებულ არა იეოს ტყავისაგან, ⁂ იეოს მოშა-
ე, განჰადოს იგი გარე მღდელმან მან შჯდ დღე ✿ ⁂ იხილოს იგი კზ

მღდელმან მან დღესა მეშჯდესა, ⁂ უკეთუ განფენით განფენილ იყოს
ტუაჳსა მას ზედა, შეგინებულ ყოს იგი მღდელმან მან, რამეთუ შე-
კზ დებად კეთროვანებისა არს, ⁂ წულულისა მის გამოჩნდა ✿ უკეთუ
ადგილობანსა ეგოს ბრწუინვალება იგი, ⁂ არა განეზაოს ტუაჳსა
მას ზედა, ⁂ იგი იყოს მოშაგე, ბრძალი, დამწუარისა არს, ⁂ განწმი-
კთ დოს იგი მღდელმან მან, რამეთუ სატი ნამწუარისა არს ✿ ⁂ უკეთუ
მამა-კაცისა გინა დედა-კაცისა იყოს შედებად კეთროვნებისა თავსა
კგ გინა წუერსა ✿ ⁂ იხილოს მღდელმან მან შედებად იგი მისი, ⁂ აჰა
ესერა ჰირი მისი უდაკლებულეს არს ტუაჳსა მას ზედა, ⁂ არს თმა
მოეგითლო, გინა მოწითლე მწუალილი, შეგინებულ ყოს მღდელმან
მან, ⁂ სნაგრებული არს, კეთროვნე იგი თავსა, გინა წუწერსა ✿
კვ ⁂ უკეთუ იხილოს მღდელმან მან ნიში იგი სჯრინგებისა, ⁂ არა
იყოს ჰირი მისი უდაკლებულეს ტუაჳისა, ⁂ თმა წულილი არა
იყოს მას შინა, განაგლინოს იგი გარე მღდელმან მან, შეგებული
კვბ იგი სჯრინგებისა მის შჯდ დღე ✿ ⁂ იხილოს მღდელმან მან ნიში
იგი დღესა მეშჯდესა, ⁂ არა განეზაა სჯრინგებად იგი, ⁂ თმა მო-
წითლე არა არს მას შინა, ⁂ ჰირი სჯრინგებისა მის არა დაკლე-
კვგ ბულარს ტუაჳისაგან ✿ ⁂ დაუჯნოს ეოველივე გუამი მისი, ხოლო
სჯრინგებული იგი არა დაუჯნოს, ⁂ განაგლინოს მღდელმან მან
კვდ სჯრინგებული იგი შჯდ დღე მეორედ ✿ ⁂ იხილოს მღდელმან მან
სჯრინგებული იგი დღესა მას მეშჯდესა, ⁂ აჰა არა განეზაა სჯ-
რინგებად იგი ტუაჳსა მისსა ზედა, შემდგომად დაუჳინვისა მისისა, ⁂
ჰირი სჯრინგებისა მის არა უმდაბლეს არს ტუაჳისაგან, ⁂ განწმი-
დოს იგი მღდელმან მან ⁂ განირცხეს სამოსელი მისი წულითა, ⁂
კვე წმიდად იყოს ✿ უკეთუ განფენით განეფინოს ⁂ სჯრინგები იგი ტუაჳ-
სა მას ზედა შემდგომად განწმედისა მისისა, ⁂ იხილოს მღდელმან
⁂ აჰა განფენილარს ⁂ სჯრინგებად იგი ტუაჳსა მას ზედა მისსა,
არა მიხედოს მღდელმან მან თმისა მისთჯს მწითურისა, რამეთუ არა
კვვ წმიდა არს ✿ ⁂ უკეთუ წინაშე ეგოს ადგილობანსა სჯრინგება ⁂
თმად შავი აღმოსცენდა ⁂ მას ზედა, განიკურნა ⁂ სჯრინგებულებად
კვზ იგი, წმიდად არს, ⁂ განწმინდოს იგი მღდელმან ✿ უკეთუ მამა-კა-

ისა გინა დედა-კაცისასა, იოს ტუავსა კორცისა მისისასა, ბრწყინ-
ლებად მობრწყინვალედ მოთეთრედ ✿ ჲ იხილოს მღდელმან მან:
აჰა ესერა ტუავსა მას კორცისაგან მისისასა მობრწყინვალედ
თეთროდ არს, მძოვარი არს ჲ ჰგუშადის ტუავსა კორცისა მისი-
სა, წმიდა არს იგი ✿ უკეთუ ვისიმე თმა დასრულიყოს თავსა
სსა სიმტიერ არს, წმიდა არს იგი ✿ უკეთუ იოს სიმტირეს ჰირით
რო თავისა მის გინა სიშიშულე, წმიდა არს ✿ უკეთუ იოს სი-
ერესა მას ზედა, გინა სიშიშულესა მას ზედა შედება სითეთრისა,
ნა მოწითლედ, კეთროვანება გამოჩნდა სიმტირესა მას მისსა,
უ სიშიშულესა მისსა ✿ ჲ იხილოს იგი მღდელმან მან, ჲ აჰა
ერა ჰირი შედებისა მისისა თეთრარს, გინა მოწითლე სიმტირესა
ს მისსა, გინა თუ სიშიშულესა მას მისსა, სატი კეთროვნებისა
ს ტუავსა კორცისა მისისასა ✿ კაცი იგი კეთროვან არს, შეგი-
ბით შეგინებულ ეოს იგი მღდელმან მან, თავსა მისსა ზედა არს
დებად იგი კეთროვნებისა ✿ ჲ კეთროვანსა მას რომელსა იოს
დებად იგი, კუართი მისი იავენ წარკსნილ, ჲ თავი მისი დაბურ-
ლ ჲ ჰირი მისი დახურვილ, არა წმიდად ეწოდოს მას ✿ ეოველ-
დღეთა რაოდენ ჟამი იოს მისთანა შედება იგი კეთროვნებისა
ა წმიდად არს, ჲ არა წმიდად იოს; განშორებულად სჯდეს იგი,
რეშე ბანაკსა მას იოს მოოფება მისი ✿ უკეთუ სამოსელსა მისსა
ოს შედებად იგი კეთროვნებისად, სამოსელსა მატყლისასა, ანუ სე-
ისასა, ანუ თუ საქსულსა, გინა თუ ფესუსა შინა, გინა თუ მატყლისა-
, გინა სელისასა, გინა საქმარსა ტუავისასა, გინად ეოველსავე საქმა-
ა ტუავისასა ✿ ჲ იოს შედება იგი კეთროვნებისა მოწუანოდ, გინა
წითლოდ ტუავსა მას ზედა, გინა სამოსელსა, გინა საქსულსა შინა
უ თუ ფესუსა, ანუ თუ ეოველსა საქმარსა ტუავისასა, ჲ იოს
ხება იგი მოწუანე ანუ მოწითლე: შედება კეთროვანებისა არს ჲ
უწნოს მღდელსა ✿ ჲ იხილოს მღდელმან შედება იგი ჲ განაშო-
ს მღდელმან მან შედება იგი შჯდა დღეთა ✿ ჲ იხილოს მღდელ-
კეთროვანება იგი მეშჯდსა დღესა; ჲ უკეთუ განფენილ იოს
დება იგი სამოსელსა მის, გინა საქსულსა, გინა ფესუსა, გინა

თუ ტუაჳსა; ყოველისაებრვე რაოდენცა იქმნას ტუაჳი საქმართა შინა, კეთროვანებად დადგრომილ არს შედება იჳი, არა წმიდა არს ✿ დაწუას სამოსელი იჳი, ანუ თუ საქსელი, ანუ ფესუჳი, მატელისა გინა სელისა, გინა ყოველი ჯურჯელი ტუაჳისა, რომელსაცა შინა იყოს იჳი, რამეთუ კეთროვანება დადგრომილარს, ცეცხლითა დაიწუწნ ✿ უკეთუ იხილოს მღდელმან მან ⁂ არა განეფინა შედება იჳი კეთროვანებისა სამოსელსა მას, ანუ საქსულსა, ანუ თუ ფესუსა, ანუ თუ ყოველსაცე ჯურჯელსა ტუაჳისასა ✿ ⁂ უბრძანოს მღდელმან მან ⁂ განირცხეს რომელსა ზედა იყოს შედება იჳი, ⁂ განაშოროს იჳი მღდელმან მან შჯდ დღე მეორედ ✿ ⁂ იხილოს მღდელმან მან შემდგომად განრცხისა მის, შედება იჳი, ⁂ შედებამან მან არა იცვალა ფერი ჰირისა მისისა, ⁂ შედება იჳი არა განეფინა, არა წმიდა არს, ცეცხლითა დაიწუწნ, რამეთუ განმტიცებულარს სამოსელსა მას შინა, ანუ თუ საქსულსა შინა, ანუ თუ ფესუსა, ანუ ტუაჳსა ✿ ⁂ უკეთუ იხილოს მღდელმან მან, ⁂ იყოს შედება იჳი მოშაჳე: შემდგომად განრცხისა მისისა, მოხიოს იჳი სამოსლისაგან, ანუ თუ ტუაჳისა, ანუ საქსულისა; გინა თუ ფესუისა ✿ უკეთუ გაბრწყდეს სამოსელსა, ანუ თუ საქსულსა, ანუ ფესუსა, ანუ ყოველსა ჯურჯელსა შინა. ტუაჳისასა, კეთროვნება აღმოცენებულარს, ცეცხლითა დაიწუწნ, რომლისა თანა არს შედება იჳი ✿ ⁂ სამოსელი, ანუ ქსული ანუ ფესუი, ანუ ყოველი ჯურჯელი ტუაჳისა, რომელი განირცხეს, ⁂ განეშოროს შედებული იჳი, ⁂ განირცხეს მეორედ, წმიდა იყოს: ესე არს სჯული შედებისა კეთროვნებისა სამოსელსა მატელისასა გინა თუ სელისასა, ანუ თუ საქსულსა, ანუ თუ ფესუისასა, გინა ყოველსა ჯურჯელსა ტუაჳისასა, განწმედად მისსა, გინა თუ შეგინებად მისსა.

თ ა ვ ი იდ.

და ეტყოდა უფალი მოსეს ⁂ რჱქუა ✿ ესე არს სჯული კეთროვანებისა, რომელსა დღეს განწმიდნეს ⁂ [1]) მოიყუანოს იჳი მღდელისა მის ✿ ⁂ განვიდეს მღდელი იჳი გარეშე ბანაკსა მას, ⁂ იხი-

[1]) მათე იწ. მრკოზ ია. ლუკა იე ⁂ აზ.

ის მღდელმან მან ⁂ აჭა განკურნებულ არს შედება იგი კეთროვა-
ისა მისგან ✿ ⁂ უბრძანოს მღდელმან მან; ⁂ მოართუნენ გან- ღ
დილსა მას ორნი ცოცხალნი წმიდანი ⁂ მელი ნაძჯსა,
შესთული მეწამული, ⁂ უსუპი ✿ ⁂ უბრძანოს მღდელმან მან, ⁂ ე
ელან ქათამი იგი, ერთი ჭურჭელსა კეცისასა, წუალსა ზედა ცხო-
ენსა ✿ ⁂ ცხოველი ქათამი იგი ერთი მოიღოს მან ⁂ მელი იგი ვ
ძჯსა ⁂ შეერაგნილი იგი მეწამული ⁂ უსუპი, ⁂ დააწოს იგი ⁂
ამი იგი ცოცხალი: სისხლსა მის ქათმისა დაკლულისასა, წუალ-
ზედა ცხოველსა ✿ ⁂ აჰკუროს განწმედილსა მას კეთროვები- ზ
ა შჯდ ეზის, ⁂ წმიდად იოს, ⁂ განაგლინოს ქათამი იგი ცო-
ალი ველად ✿ ⁂ განირცხეს სამოსელი თჯსი განწმედილმან მან: ჱ
დაიუჯნოს ყოველი თმა მისი, ⁂ დაიბანოს წულითა ⁂ წმიდად
ს, ⁂ ამისა შემდგომად შევიდეს ბანაკად, ⁂ იქცეოდის გარეშე
ლისა თჯსისა შჯდ დღე ✿ ⁂ შემდგომად შჯდისა დღისა დაიუჯ- თ
ს ყოველი თმა მისი, თავი ⁂ წვერი ⁂ წარბნი მისნი ⁂ ყოველი
ა თავისა მისისა დაიუჯნოს, ⁂ განირცხეს სამოსელი, ⁂ დაიბა-
ს წულითა ცჳმი მისი, ⁂ წმიდად იოს ✿ ⁂ დღესა მერვესა ი
იბანეს ორნი ტარიგნი უბიწონი წელიწდეულნი; ⁂ ცხოვარი
თი წელიწდეული უბიწოჲ, ⁂ სამეათულისაგან სამინდოსა შე-
ერცვად, შესვარული ზეთითა: ⁂ სწეული ერთი ზეთისა ✿ ⁂ ია
ვინოს მღდელმან მან განწმენდელმან კაცი იგი განწმედილი, ⁂
ერი წინაშე უფლისა კართა თანა კარვისა სწამებელისასა ✿ ⁂ იბ
აბას მღდელმან მან ტარიგი ერთი, ⁂ მოჰკვაროს იგი ბრალი-
თჯს ⁂ სწეული იგი ზეთისა: ⁂ განაჩინოს იგინი მღდელმან
ნჩინებით წინაშე უფლისა ✿ ⁂ დაჰკლან ტარიგი იგი სადაცა იგ
იკლვის მრგულიად დასწუწლები: რომელ არს ცოდვისათჯს,
ცილსა წმიდასა, რამეთუ არს იგი ცოდვისათჯს ვითარცა რა ბრა-
ისათჯსცა, მღდელისა მიერ; წმიდად წმიდათა არიან ✿ ⁂ მოიღოს იდ
დელმან მან სისხლისაგან ბრალისასა ⁂ სცხოს მღდელმან მან
რის მირთა მის განწმედილისასა მარჯუენესა, ⁂ მწუერვალსა
ლისა, ⁂ ფერჯისა მისისასა მარჯუენითა ✿ ⁂ მოიღოს მღდელმან იე

მან საწუელისა მისგან ზეთისა ✠ დაისხას კელსა ზედა მარცხენე-
ივ სა ✠ დაწოს მღდელმან მან თითი მარჯუჱნე, ზეთისა მისგანსა
რომელი არს კელსა მას მისსა მარცხენესა, ✠ აჰკუროს თითითა,
იზ შჯდ გზის წინაშე უფლისა ✠ ხოლო ნეშტი იგი ზეთისა, რომელი
კელსა ზედა ედგას მღდელსა, სცხოს ყურის ძირსა მის განწმედი-
ლისასა მარჯუჱნესა, ✠ მწუჱრვალსა კელისა, ✠ ფერჳის მარჯუჱ-
იჱ ნისა მისისათა, სისხლისა მისგან ბრალისასა ✠ ხოლო ნეშტი იგი
ზეთი რომელი იყოსდა კელსა მღდელისასა თავსა ზედა დაასხას
ით მის განწმედილისასა ✠ ✠ ლხინება ყოს მისთჳს მღდელმან მან წი-
ნაშე უფლისა ✠ ყოს მღდელმან ცოდვისათჳს, ✠ ლხინება ყოს
მღდელმან განწმედილისა მისთჳს ცოდვისაგან მისისა, ✠ დაკლას
კ მღდელმან მან ყოვლად დასაწუჱლი იგი ✠ ✠ შესაწირავი ყოვლად
დასაწუჱლი მსხუჱრჱლი, საკურთხეველსა ზედა წინაშე უფლისა;
კა ✠ ✠ ლხინება ყოს მისთჳს მღდელმან ✠ განწმიდნეს ✠ უკეთუ გლა-
ხაკი იყოს ✠ კელმან მისმან არა რაჲ ჰოს, მოიბას ტარიგი ერ-
თი წელიწდეული რომლისათჳს იგი ცოდჲ შესაწირავად განსაჩი-
ნებელად ვინაცა ლხინება იქმნეს მისთჳს ✠ მეათედი სამინდოჲსა
შესაწირული ზეთითა სამსხუჱრჱლოდ დასაწუჱლი ზეთისა ერთი ✠
კბ ✠ ორნი გუჱრიტნი ანუ ორნი მართუჱნი ტრედისანი; ✠ რაოდენი
რაჲ ჰოს კელმან მისმან, ✠ იყოს ერთი იგი ცოდვისათჳს; ✠
კგ ერთი იგი მრგულიად დასაწუჱლთა ✠ ✠ მოართუნეს იგინი დღესა
მეჴვესა განსაწმედელად მისა მღდელსა მას კარად კარგისა საწამებელისა
კდ წინაშე უფლისა ✠ ✠ მოიღოს მღდელმან მან ტარიგი იგი ბრალი-
სა ✠ საწუაული ზეთისა, ✠ დასდგას დასადებელად წინაშე უფლი-
კე სა ✠ ✠ დაკლას ტარიგი იგი, რომელ არს ბრალისათჳს, ✠ მოი-
ღოს მღდელმან მან სისხლისა მისგან ბრალისასა, ✠ სცხოს ყუ-
რის ძირსა მის განწმედილისასა მარჯუჱნესა, ✠ მწუჱრვალთა კე-
კვ ლისა, ✠ ფერჳისა მარჯუჱნესა მისისათა ✠ ✠ ზეთისა მისგან დაი-
კზ სხას მღდელმან მან კელსა ზედა თჳსსა მარცხენესა ✠ ✠ აჰკუროს
მღდელმან თითითა მარჯუჱნითა ზეთისა მისგან: რომელ იყოს
კჱ კელსა მის მღდლისასა მარცხენესა, შჯდ გზის წინაშე უფლისა ✠ ✠

ილოს მღდელმან ზეთი კელსა შინა მისსა მეოფი, ⁂ სცხოს ყუ-
ს მირსა მის განწმედილისასა მარჯუენესა, მწუერვალთა კე-
ისა ⁂ ფერჯისა მისისა მარჯუენისათა ადგილსა მას სისხლისა-
, რომელ არიან ბრალისა ✿ ხოლო ნეშტი იგი ზეთისა მის რო- კთ
ლდა იეოს კელსა მის მღდელისასა, დაასხას თავსა ზედა მის გან-
ედილისასა, ⁂ ლხინება ეოს მისთჳს მღდელმან მან წინაშე უფლი-
✿ ⁂ ეოს ერთი ცუარტოთაგანი ანუ ერთი იგი ტრედისა მარ- ჳ
ჳნთაგანი რაჲცა ჰოვა კელმან მისმან ✿ ერთი ცოდჳისათჳს, ⁂ ლა
ითი იგი მრგუალიად დასაწუნწლად შესაწირაჲსათანა, ⁂ ლხი-
ბა ეოს მღდელმან მან განწმედილისა მისთჳს წინაშე უფლისა ✿
ე არს სშჯული რომლისა თანა იეოს შედებაჲ იგი კეთროვნებისა, ლბ
ემელმანცა არა ჰოოს კელითა თჳსითა განსაწმედელად თჳისა
ჯისა ✿ ⁂ ეტყოდა უფალი მოსეს ⁂ აჰრონს ✿ რაჟამს შესჴდეთ ლგ
წუანასა ქანაანელთასა, რომელსა მე მიცემ თქუნნ სამკჳდრებე- ლდ
ად: ⁂ მიჳსცე შენებაჲ კეთროვნებისაჲ სახლთა მათ, ქუნწუანისა მო-
ებისა თქუნნისათა ✿ ⁂ თუ იეოს სახლსა ვისსამე მიჳიდეს ⁂ ლე
ხრას მღდელსა მას ⁂ ჴრქუას, ვითარმედ შენებაჲ კეთროვნებისა
ხილე სახლსა ჩემსა ✿ ⁂ უბრძანოს მღდელმან გამოკრებაჲ ჴურ- ლვ
ჲისა სახლისა მისგან, ჲირველ ვიდრე შესჴლადმდე მღდელისა მის,
ხილვად შენებისა მის, რათამცა არა იქმნეს არა წმიდაჲ რაოდე-
რაჲ იეოს სახლსა მას შინა, ამისა შემდგომად შეჲიდეს მღდელი
ი ხილვად სახლსა მას ✿ ⁂ იხილოს მღდელმან მან შენებაჲ იგი, ლზ
ელთა მის სახლისათა, მომწუანედ ვინა მოწითლოდ, ⁂ ჲირი მათ
დაბლეს კედელთა მათ ✿ გამოჲიდეს მღდელი იგი სახლისა მის- ლთ
ნ კართა ზედა მის სახლისათა ⁂ განაჳენოს სახლი იგი შჯდ
ე ✿ ⁂ კუალად მოჲიდეს მღდელი იგი დღეს მეშჯდესა, ⁂ იხილოს ლთ
ხლი იგი, ⁂ აჰა ესერა განფენილ არს შენებაჲ იგი კედელთა მის
ხლისათა ✿ ⁂ უბრძანოს მღდელმან მან ⁂ გამოისუნენ ქუანი იგი, ⁂
ემელთა ზედა არს შენებაჲ იგი, ⁂ განისუნენ იგინი გარეშე ქალაქ-
მას ადგილსა არა წმიდა ✿ ⁂ სახლი იგი შინაგან მოფსეკონ ⁂ ა
გულიე ⁂ განთხიონ მონაფხეკი იგი მტუნწრი გარეშე ქალაქისა,

მბ ადგილსა არა წმიდასა ✿ ჴ მოიხუნენ ლოდნი გამოთლილნი ჴ
კუალად შეუსხნენ ლოდთა მათ წილ ჰირველთა ჴ განგოზონ სახლი
მგ იგი ✿ ხოლო უკეთუ მოუხდეს კუალად შეხება იგი სახლსა მას ჴ
აღმოსცენდეს შემდგომად გამოღებისა მის ლოდთასა, შემდგომად
მდ მოხუჭტისა მის სახლისა ჴ განგოზისა მისისა ✿ შეიდეს მღდელი
იგი, ჴ იხილოს უკეთუ განეფინა კუალად შეხება იგი სახლსა მას,
კეთროვნება დადგრომილ არს სახლსა მას შინა, არა წმიდა არს
მე იგი ✿ დაარღჳონ სახლი იგი, ჴ ჳოველი ძელი მისი, ჴ ქუანი, ჴ
ჳოველივე მტუჭრი სახლისა მის განიღონ გარეშე ქალაქსა მას,
მვ არა წმიდასა ადგილსა ✿ ჴ რომელი შეიდეს სახლსა მას ჳოველთა
დღეთა რომელთა შინა არს განუენებულ, არა წმიდა იყოს ვიდრე
მზ მწუხრამდე ✿ ჴ რომელი დაწუს სახლსა მას შინა, განირცხეს სა-
მოსელი თჳსი, არა წმიდა იყოს იგი მწუხრამდე; ჴ მჯამელმან სახ-
ლსა მას განირცხოს სამოსელი თჳსი, ჴ არა წმიდაჲ იყოს მწუხ-
მჱ რამდე ✿ უკეთუ მოვიდეს მღდელი იგი, ჴ იხილოს, ჴ აჰა ესერა
არა განფენით განეფინა სახლსა მას შინა შეხება იგი შემდგომად გან-
გოზისა მის სახლისა, ჴ წმიდა ყოს მღდელმან მან სახლი იგი, რა-
მთ მეთუ განიკურნა შეხება იგი ✿ ჴ მოიხუნეს განსაწმედელად სახლი-
სა მის, ორნი ქათამნი ცოცხალნი წმიდაჲ, ჴ ძელი ნაძჳისა, ჴ შე-
ნ სთული მეწამული ჴ უსუპი ✿ ჴ დაჰკლას ქათამი იგი ერთი ჭურ-
ნა ჭელსა კეცისასა წუალსა ცხოველსა ✿ ჴ აღიღოს ხე ნაძჳსა, ჴ შეს-
თული მეწამული, ჴ უსუპი, ჴ ქათამი ცოცხალი, ჴ დააწოს სის-
ხლსა ქათამისა მის დაკლულისასა ჴ წუალსა ზედა ცხოველსა, ჴ
ნბ აჰკუროს ამით სახლსა მას შჯდ გზის ✿ ჴ განწმიდოს სახლი იგი
სისხლითა მით ქათმისათა, ჴ წულითა ცხოველითა ჴ ქათამითა
ცხოველითა, ჴ ძელითა მით ნაძჳსათა ჴ უსუპითა, ჴ შეგრაგნილი-
ნგ თა მით მეწამულითა ✿ ჴ განუტჳოს ქათამი იგი ცოცხალი გარეშე
ქალაქსა მას ველად ჴ ლხინება ყოს სახლისა მისთჳს ჴ წმიდა იქმნას ✿
ნდ ესე ბრს სშჯული ჳოველსა ზედა შეხებასა კეთროვნებისასა ჴ სვი-
ნე,ნვ რინგისასა ✿ ჴ კეთროვანებასა სამოსლისასა ჴ სახლისასა ✿ ჴ
ნზ ბრძჯლისასა ჴ ნიშისასა ჴ მბრწუინვალებისასა ✿ ჴ მითხრობად თუ

ომელსა დღესა არა წმიდა არს, ⁂ რომელსა დღესაჲ წმიდა იყოს,
რომელსა დღესა განწმიდნეს, ესე არს სჯული კეთროვნებისა.

თავი იჲ.

და ეტყოდა უფალი მოსეს, ⁂ აჰრონს ⁂ ჰრქუა ✿ ეტყოდეთ ა,ბ
თა ისრაელისათა, ⁂ არქუთ: კაცად კაცსა, უკეთუ შეხუდეს დინება
ორცთაგან მისთა, დინება იგი მისი არა წმიდა არს ✿ ესე სჯუ- გ
ი არს არა წმიდებისა მისისა, რომელსა სდიოდის თესლი ხორ-
ა მისთა, დინებისა მისგან, რომლითა შეიქმნა ჯორცი მისი გა-
ოდინებითა მით: ესე არს არა წმიდება მისი მის თანა; ყოველნი
ეენი დინებისა ჯორცთა მისთანი, რომლითა შეიქმნა გუამი მი- ⁂
ი დინებისა მისგან, არა წმიდება მისი არს ✿ ყოველი საწოლი დ
ომელსა დაწუწს მას ზედა თესლ მდინარე იგი, არა წმიდა იყოს,
ყოველსა ჯურჯელსა რომელსა ზედა დაჯდეს თესლ მდინარე, არა
ძიდა იყოს ✿ ⁂ კაცი რომელი შეეხოს საწოლსა მისსა, განირცხეს ე
ამოსელი მისი, ⁂ დაიბანოს ჯორცი წყლითა, ⁂ არა წმიდა იყოს ვიდ-
ე მწუხრამდე ✿ ⁂ რომელი დაჯდეს ჯურჯელსა ზედა რომელსა ჯდო- ვ
ელ იყოს თესლ გამომდინარე იგი, განირცხეს სამოსელი მისი: ⁂
აიბანოს წყლითა ⁂ არა წმიდა იყოს მწუხრამდე ✿ ⁂ რომელი ზ
ეეხოს სხეულსა მის თესლი მდინარისასა, განირცხეს სამოსელი
ისი, დაიბანოს წყლითა, ⁂ არა წმიდა იყოს ვიდრე მწუხრამდე ✿
კეთუ ნერწყოს თესლ მდინარემან წმიდასა ვისმე, განირცხეს სამო- ჱ
ელი მისი, დაიბანოს წყლითა; ⁂ არა წმიდა იყო ვიდრე მწუხრა-
დე ✿ ⁂ ყოველსავე უნაგირსა კარაულისასა, რომელსა ზედა დაჯ- თ
ეს, თესლ მდინარე იგი, არა წმიდა იყოს მწუხრამდე ✿ ⁂ ყოველი ი
რომელი შეეხოს ყოველთა, რაოდენნი იყუნენ ქუეშე მისსაჲ, არა
წმიდა იყოს მწუხრამდე; ⁂ რომელმან აღიხუნეს იგინი, განირცხეს
სამოსელი მისი, დაიბანოს წყლითა ⁂ არა წმიდა იყოს იგი ვიდრე
წუხრამდე ✿ ⁂ რაოდენსაცა შეეხოს თესლ მდინარე იგი, ⁂ ყელნი ია
რა დაიბანნა წყლითა, განირცხეს სამოსელი, დაიბანოს ჯორცი
ყლითა, ⁂ არა წმიდა იყოს ვიდრე მწუხრამდე ✿ ⁂ ჯურჯელსა კე- იბ
ისასა რომელსა შეეხოს თესლ მდინარე იგი შეიბუსრენ: ⁂ ჯუ-

ოგ რჯული მელისა განირცხვეს წულითა, ⁂ წმიდა იყოს ✿ უკეთუ განწმდეს
თესლ მდინარე იგი დინებისაგან მისისა, ⁂ აღირაცხნეს შჯდნი
დღენი განწმედისა მისისანი: ⁂ განირცხვეს სამოსელი მისი, ⁂ დაი-
ოდ ბანოს გუამი მისი წულითა ცხოველითა, ⁂ წმიდა იყოს ✿ ⁂ დღესა
მერვესა შოიხუნეს თავისა თჯისა ორნი გურიტნი, ანუ ორნი მარ-
თუწნი ტრედისანი, მოართუნეს იგინი წინაშე უფლისა: კართა ზე-
ოე და კარგისა საწამებელისათა ⁂ მისცნეს იგინი მღდელსა ✿ ⁂ შეწირ-
ნეს იგი მღდელმან მან ერთი ცოდვისათჯს, ⁂ ერთი იგი მრგუ-
ლიად დასწუწლად: ⁂ ლხინება ყოს მღდელმან მან წინაშე უფლი-
ოვ სა, დინებისა მისთჯს თესლისა მისისა ✿ ⁂ კაცისა რომლისაგან
გამოჰხდეს საწოლი თესლისაჲ, დაიბანოს გუამი მისი წულითა ⁂
ოზ არა წმიდა იყოს იგი ვიდრე მწუხრამდე ✿ ⁂ ყოველივე სამოსელი,
⁂ ყოველივე ტყავი რომელსა ზედა იყოს საწოლი იგი თესლისა,
ოჱ განირცხვეს წულითა, ⁂ არა წმიდა იყოს ვიდრე მწუხრამდე ✿ ⁂ ცო-
ლსა თანა უკეთუ დაწუწს ქმარი საწოლითა თესლისათა, განიბანოს
ით წულითა, ⁂ არა წმიდა იყოს ვიდრე მწუხრამდე ✿ ⁂ დედა-კაცი, რო-
მელი იყოს წიდოვანებასა შინა მისსა, ⁂ წიდოვანება იგი იყოს
მის თანა, შჯდ დღე იყოს ჯდომასა მას მისსა ზედა: ყოველი რო-
კ მელი შეეხოს მას არა წმიდა იყოს ვიდრე მწუხრამდე ✿ ⁂ ყოველ-
სა რომელსა ზედა დაჯდეს დინებასა მას მისსა, არა წმიდა იყოს,
კა ⁂ რომელი დაჯდეს მას თანა არა წმიდა იყოს ✿ ⁂ ყოველი რო-
მელი შეეხოს საწოლსა მისსა, განირცხვეს სამოსელი მისი, ⁂ გა-
ნიბანოს გუამი მისი წულითა, ⁂ არა წმიდა იყოს ვიდრე მწუხრამ-
კბ დე ✿ ყოველსა ჯურჯნელსა რომელსა შეეხოს, რომელსა ზედა დაჯ-
დეს იგი განირცხვედ სამოსელი თჯსი, ⁂ დაიბანენ წულითა, ⁂ არა წმი-
კგ და იყოს ვიდრე მწუხრამდე ✿ უკეთუ საწოლსა ზედა მისსა, რომელ
არს, ანუ ჯერჯნელსა ზედა რომელსა ზედა დაჯდეს იგი რაჟამს შეე-
კდ ხოს ვინმე მას, არა წმიდა იყოს ვიდრე მწუხრამდე ✿ უკეთუ დაწო-
ლილ ვინმე, დაწუწს მის თანა, ⁂ არა წმიდება იგი იყოს მის თა-
ნა, არა წმიდა იყოს იგი შჯდ დღე, ⁂ ყოველი საწოლი რომელსა
კე ზედა დაწუწს არა წმიდა იყოს ✿ დედა-კაცი რომელსა სდიოდის

ინებაჲ სისხლისა დღეთა მრავალთა, არა ჯამსა დინებისა მისისა,
ღეც თუ სდიოდის შემდგომად წიდოვნებისა მისისა, ყოველნი დღე-
ი დინებისა არა წმიდებისა მისისანი, ვითარცა დღენი წიდოვნები-
ი არა წმიდებისა მისისანი არა წმიდა იყოს ✿ ჲ ყოველსა საწო- კვ
ისა რომელსა ზედა დაწუნს ყოველთა დღეთა დინებისა მისისათა,
ოლისაებრ არა წმიდებისა მისისა შერაცხნენ მას: ჲ ყოველსა
ერჯელსა რომელსა დაჯდეს არა წმიდა იყოს მსგავსად არა წმი-
ებისა მისისა ✿ ყოველი რომელი შეეხოს მას, არა წმიდა იყოს, კზ
განირცხნეს სამოსელი, ჲ დაიბანოს გუამი მისი წყლითა, ჲ არა
იდა იყოს ვიდრე მწუხრამდე ✿ უკეთუ განწმდეს დინებისაგან მი- კთ
ისა ჲ აღრაცხნენ შჯდნი დღენი მისნი: ჲ ამისა შემდგომად განწ-
ეს ✿ ჲ დღესა მერვესა მოისუნეს ორნი გურიტნი, ანუ ორნი კთ
რთუწნი ტრედისანი ჲ მოართუნეს იერინი მღდელსა მას კართა
და კარვისა საწამებელისათა ✿ ჲ შეწიროს მღდელმან მან ერთი ლ
ი ცოდჯსათჳს, ჲ ერთი იგი მრგულიად დასაწუწლად, ჲ ლხინება
ის მის თჳს წინაშე უფლისა, დინებისა მისთჳს არა წმიდებისა მი-
ისა ✿ ჲ მოშიშ იქმნეთ მენი ისრაელისნი, არა წმიდებათაგან მა- ლა
ის: ჲ არა მოსწუდენ არა წმიდებათა მათთა შინა, შეეინებითა მით
თითა კარავი იგი ჩემი რომელ არს მათ შორის ✿ ესე არს ლბ
ეული თესლ მდინარისა მის, ჲ უკეთუ ვისმე ცამოჰჴდეს საწოლი
სლისა, ჲ შეეინოს იგი მით, ჲ დედაკაცისა რომლისა თანა
ოს წიდოვნებაჲ ჲ თესლ მდინარისა დინებითა მისთა: მამაკა-
ისა ეინა თუ დედა-კაცისა, ჲ ქმარისა მის რომელი დაწუნს არა
იდათა თანა.

თ ა ვ ი იზ.

და ეტყოდა ღმერთი მოსეს, შემდგომად სიკუდილისა ორთა მათ ა
თა აჰრონისთა, რაჟამს მოიღეს ცეცხლი იგი უცხოჲ წინაშე უფ-
ისა ჲ მოსწუდეს ✿ ჲ ეტყოდა უფალი მოსეს ჲ ჰრქუა ეტყოდე ბ
ნ აჰრონს მმასა შენსა [1] რათა არა შეეიდოდის იგი ყოველსა ჟა-
ა სიწმიდესა მას შინა შინაგან კრეტსაბმელსა წინაშე ჰიერსა სა-

[1]) ზ მოსე ღ. კბრაელთა თ.

ლხინებლისასა, რომელ არს კიდობანსა მას საწამებელისასა რათა
არა მოკუდეს: რამეთუ ღრუბლითა გამოუჩნდე მე სალხინებელსა
გ მას ზედა ✿ მაშინღა ესრეთ შევიდეს აჰრონ სიწმიდესა მას: კბოთად
ერთითა ზროსათაგან ცოდვსა თჳს დ ვერძითა მრგულიად დასაწუწ-
დ ლად ✿ დასწჳვენი სამოსელნი სელისა განწმედილი შეიმოსოს, დ
სელისანი იყოს სსეულსა მისსა ზედა, დ სარტეელი სელისა
შეირტყას, დ ვარშამანჳი სელისა დაიბუროს, რამეთუ სამოსელი
წმიდად არს: დ დაიბანოს წულითა ყოველი გუამი მისი, დ მაშინღა
ე შეიმოსოს იგი ✿ დ კრებულისაგან ძეთა ისრაელისათა მოიბინეს
ორნი ვაცნი თხათაგან ცოდვისა თჳს, დ ვერძი ერთი მრგულიად
ვ დასაწუწლად ✿ მოიბას აჰრონ კბო ერთი ცოდვსა თჳს თავსა თჳ-
სისა, დ ლხინება ყოს თავისა თჳსისა თჳს დ სახლისა თჳსისა თჳს ✿
ზ დ მოიბინეს ორნი ვაცნი, დ წარადგინნეს წინაშე უფლისა კრთა
ჳ თანა კარვისა საწამებელისათა ✿ დაასხნეს აჰრონ ორთავე ძათ ვაც-
თ ა ზედა წილნი, წილი ერთი უფლისა, დ წილი მეორე განმჳენე-
ბელსა ველად ✿ დ მოიბას აჰრონ ვაცი იგი ერთი რომელსა ზედა
ი გამოჰკუდა წილი უფლისად, დ შეწიროს იგი ცოდვსა თჳს ✿ დ ვა-
ცი იგი ერთი რომელსა ზედა გამოჰკუდა წილი განმჳანებლისა,
დაადგინოს ცოცხალი წინაშე უფლისა, რათა ლხინება ყოს მას ზე-
ია და განჳლინებად განუჳანებასა მას, დ განუტეოს იგი უდაბნოდ ✿ დ
მოიხუნეს ვაცმან უსჯულოებანი თავსა ზედა თჳსსა ქუჱყანად მი-
მართ უჳალად; დ მოიბას აჰრონ კბო იგი ცოდვსა თჳს თავსა თჳ-
სისა, დ ლხინება ყოს თავისა თჳსისა თჳს დ სახლისა მისისა თჳს:
იბ დ დაკლას კბო იგი ცოდვსათჳს თავისა თჳსისა ✿ დ მოიღოს სავ-
სე საცეცხური ცეცხლითა საკურთხეველისაგან, რომელ არს წინაშე
უფლისა, დ ადავსნეს ყელნი საკმეველითა შესავებულითა მწუალითა,
იგ დ შეიღოს შინაგანსა მას კრეტსაბმელსა ✿ დ დაასხას საკმეველი
იგი ცეცხლსა მას წინაშე უფლისა, დ დაფაროს ჴუალმან მან სა-
ლხინებელი იგი, რომელ არს საწამებელთა ზედა, დ არა მოკუდეს ✿
იდ დ მოიღოს სისხლისა მისგან კბოსა, თითითა მისითა აჳკუროს სა-
ლხინებელსა მას მსისაჲ აღმოსავლით: წინაშე ჴირსა სალხინებელ-

მას, ⁂ ასხუროს სისხლითა, შჯდ გზის თითითა მისითაჲ ✿ ⁂ იე
ჰკლას ვაცი იგი ცოდჯსა, წინაშე უფლისა ერისაჲ მის თჯს: ⁂
იდოს სისხლისა მისგანი შინაგან კრეტსაბმელსა, ⁂ ყოს სისხლი
სი, ვითარცა ყოჲ სისხლი იგი კბოსა მის, ⁂ აჰკუროს სისხლი
სი სალხინებელსა მას წინაშე ჴირსა სალხინებელისასა ✿ ⁂ ლხი- ივ
ბა ყოს ყოველთა თჯს არა წმიდებთა მეთა ისრაჱლისათა: რამეთუ
ცრუეთაგან მათთა, ⁂ ყოველთა თჯს ცოდუთა მათთა; ⁂ ესრეთ
ყოს კარავსა მას საწამებელისასა შენებულსა მას შორის შინაგან
რავსა მას საწამებელისასა არა წმიდებისა მათისა თჯს ✿ ⁂ [1]) კა- იზ
ა ნუ გინ არნ კარავსა მას საწამებელისასა შერავიდოდის იგი ყო-
ჲდ ლხინებისა სიწმიდესა მას შინა, ვიდრე გამოსლვამდე, ⁂ ლხი-
ბა ყოს მის თაჯსა თჯსისა ⁂ სახლისა მისისათჯს: ⁂ ყოველსა
ჯს კრებულისა მეთა ისრაჱლისათა ✿ ⁂ გამოვიდეს საკურთხეველად იჱ
ოშელ იგი არს წინაშე უფლისა, ⁂ ლხინება ყოს მას ზედა, ⁂
იდოს სისხლისა მისგან კბოსა, ⁂ სისხლისა მისგან ვაცისა, ⁂
ჯსოს კარემო რჭათა საკურთხეველისათა ✿ ⁂ აჰკუროს თჯსითა თი- ით
ითა შჯდ გზის სისხლითა, ⁂ განსწმიდოს იგი, ⁂ წმიდად იყოს
რა წმიდებათაგან მეთა ისრაჱლისათა ✿ ⁂ აღასრულოს ლხინებისა კ
ოჯად იგი წმიდისა, ⁂ კარვისა საწამებელისა, ⁂ საკურთხეველისა,
მდგელთა თჯს განწმიდოს, ⁂ მოიბას ვაცი იგი ცოცხალი ✿ ⁂ კა
ასხნეს აჰრონ ორივე კელნი მისნი თავსა ზედა ვაცისა მის ცო-
ხლისასა ⁂ მიუთხრნეს მას ზედა ყოველნივე უშჯულოებანი
ოთა ისრაჱლისათანი, ⁂ ყოველნი სიცრუენი მათნი ⁂ ცოდვანი მათ-
ი, ⁂ დაჰკრიბნეს ცოდუანი მათნი თავსა მას ზედა ვაცისა მის
ოცხლისასა, ⁂ გამოავლინოს იგი კელითა კაცისა განმზადებული-
ითა უდაბნოდ ✿ ⁂ მიიხუნეს ვაცმან მან სიცრუენი მათნი: ⁂ ქუჱ- კბ
ნად უვალად, განავლინოს ვაცი იგი უდაბნოდ ✿ ⁂ შევიდეს აჰრონ კგ
რავსა მას საწამებელისასა ⁂ განიძარცოს სამოსელი იგი სელი-
ა რომელ იგი ეცჽოსა, შესლვასა მას მისსა სიწმიდესა, ⁂ დასდვას
ცი მუნ ✿ ⁂ დაიბანოს ცუამი მისი წყლითა ადგილსა წმიდასა, კდ

[1]) დუგჯ ა.

კზ ⁂ შეიმოსოს სამოსელი თჯსი, ⁂ გამოვიდეს ⁂ შეწიროს მსხუერ
პლად მრგულიად დასაწუწლი თჯსი, ⁂ ეოველად ნაეოფიერებ
იკი ერისა, ⁂ ლხინება ეოს მისთჯს ⁂ სახლისა მისისათჯს, ⁂
კთ ერისა თჯს ვითარცა იკი მღდელთა თჯს ✿ ⁂ ცმელი იკი ცოდჯს
შეწიროს საკურთხეველსა ზედა ✿ ⁂ რომელმან განაგლინა ვაცი იკი
განჩინებული განტევებად, განირცხეს სამოსელი, ⁂ დაიბანოს
გუშმი მისი წულითა, ⁂ ამისა შემდგომად შემოვიდეს ბანაკად ✿ ⁂ [1]
კბოდ იკი ცოდჯსა, ⁂ ვაცი იკი ცოდჯსა, რომელთა სისხლი შე-
ღო ლხინებისა ეოფად სიწმიდესა მას შინა, განიხუნენ იკინი გა-
რეშე ბანაკსა მას, ⁂ დაწუნეს იკინი ცეცხლითა, ⁂ ტყავი მათი ⁂
კნ კორცი მათი ⁂ ფაშუნიერი მათი ✿ ⁂ რომელმან დაწუნეს იკინი
განირცხეს სამოსელი მისი, ⁂ დაიბანოს გუშმი მისი წულითა, ⁂
კთ ამისა შემდგომად შემოვიდეს ბანაკად ✿ ⁂ იოს ესე თქუენდა შჯუ-
ლად საუკუნოდ [2] თუესა მას მეშჯდესა, ათსა დღესა თჯსასა: დაიმ-
დაბლნეთ სულნი თქუენნი, ⁂ ეოველივე საქმე თქუენი არა ჰქნეთ
მას შინა, მკჯდრმან ⁂ მწირმან, რომელი მოსრულ იეოს თქუენ შო-
კრის ✿ რამეთუ ამას დღესა ლხინება თქუენ თჯს იეოს, განწმედაჲ
თქუენდა ეოველთაგან ცოდუათა თქუენთა წინაშე უფლისაჲ, ⁂ გა-
ნწმიდნეთ ✿ შაბათი შაბათთა განსუენებისა იეოს ესე თქუენდა
ლაბ ⁂ დაიმდაბლნეთ სულნი თქუენნი შჯულად საუკუნოდ ⁂ ლხინე
ბა ეოს მღდელმან მან რომელსა იკი სცხო მას, რომლისანი იკი
სრულ იუნენ კელნი მისნი, მღდელობად შემდომად მამათა მათთა
ლგ ⁂ შეიმოსოს სამოსელი იკი სჯლისა, სამოსელი წმიდაჲ ✿ ⁂ ლხი-
ნება ეოს წმიდისა თჯს წმიდათასა, ⁂ კარვისა მის თჯს საწამებე-
ლისა, ⁂ საკურთხეველისა მის თჯს, ⁂ ლხინება ეოს მღდელთა
ლდ თჯს ⁂ ეოველისა კრებულისა ✿ ⁂ იოს ესე თქუენდა შჯულად
საუკუნოდ, საღხინებელად მეთა თჯს ისრაელისათა ეოველთაგან
ცოდუათა მათთა, ერთ გზის წელიწადსა ჰყოო ვითარცა უბრძან
უფალმან მოსეს.

---

[1]) გბრაელთა იგ.—[2]) ქუეშთორე კგ.

თავი იზ.

და ეტყოდა ღმერთი მოსეს, ჰ ჰრქუა, ეტყოდე აჰრონს ჰ უო- ა
ლთა მეთა მისთა, ჰ უოველთა მეთა ისრაელისათა, ჰ არქუ მათ,
ე სიტყუა არს რომელ ამცნო უფალმან ჰ ჰრქუა ✠ კაცად კაცადმან ბ
თა ისრაელისათმან, ჰ მწირმან რომელი მოსრულ იუოს თქუენ
ორის, ჰ რომელმან დაკლას ზვარაკი, გინა ცხოვარი, ანუ თუ
ხად ბანაკსა შინა, ჰ რომელმან დაჰკლას გარეშე ბანაკსა ✠ ჰ კარ- გ
ე კარისა საწამებელისა არა მოიღოს ვითარცა უოფად მისა უოვ-
ად დასაწუწლი მსხუერპლად მაცხოვარებისა უფლისა სულად სუ-
ნელად, რომელმან უკუნ დაჰკლას გარე ჰ წინაშე კარსა კარვისა სა-
მებელისასა, არა შეწიროს იგი ვითარცა, შესაწირავად ძღუნად
ფლისა წინაშე კარავსა უფლისა საწამებელისა სისხლად შეერაც-
ს მას კაცსა იგი, სისხლი დასთხია მან, მოისპოს სული იგი დ
ისაგან მისისა ✠ არამედ მოიღონ მეთა ისრაელისათა მსხუერპ-
ი მათი, რაოდენი რად დაჰკლან ველსა ზედა, მოიღედ იგი უფ-
სა კარად კარვისა საწამებელისა მღდელისა მის, ჰ შეწიროს
ი მსხუერპლად ცხოვრებისა წინაშე უფლისა ✠ ჰ მოასხუროს ე
სხლი იგი გარემო საკურთხეველსა მას წინაშე უფლისად კართა
ვისა საწამებელისათა, ჰ შეწიროს ცმელი მისი სულად სულნე-
ად უფლისა ✠ ჰ არღარა ვინ შესწირვიდენ მსხუერპლთა მათთა ამა- ვ
თა მიმართ რათა არა ისიძვიდენ შემდგომად კულასა მათსა: შჯუ-
ად საუკუნოდ იუოს ესე თქუენდა ნათესაჲისა თქუენისა ✠ ჰ ზ
ჰრქუ მათ კაცმან კაცადმან მეთა ისრაელისათმან, ანუ თუ მეთა-
ნ მწირთაგანმან, რომელნი მოსრულ იუნეს თქუენ შორის: რო-
ლმან უოს მსხუერპლი, გინა შესაწირაჲ ✠ ჰ კარვად კარვისა ჱ
წამებელისა არა მოიღოს შესაწირავად იგი უფლისა, მოისპოს,
ცი იგი ერისაგან თჯსისა ✠ ჰ კაცად კაცადმან მეთა ისრაელისათა თ
ნ, გინათუ მწირმან რომელი მოსრულ იუოს თქუენ შორის, რო-
ლმან ჭამოს უოველივე სისხლი, დავამტკიცო პირი ჩემი კაცსა
ს ზედა რომელმან ჭამოს სისხლი წარვსწუეიდო იგი ერისაგან

თჳსისა ✿ რამეთუ [1] სული ყოველისა ჴორცისა სისხლი თჳსი არს, ⁂ იგი მიცეს თქუენ საკურთხეველსა ზედა, სალხინებლად სულთა თქუენთა თჳს, რამეთუ სისხლი მისი არს სალხინებლად სულთა თქუენთა წილ ✿ ამისთჳს ვარქუ მეთა ისრაელისათა, ყოველმან კაცმან თქუენგანმან არა ჭამოს სისხლი ⁂ მწირი რომელ მოსრულ იყოს თქუენ შორის არა ჭამოს სისხლი ✿ ⁂ კაცად კაცადმან მეთაგან ისრაელისათა ⁂ მწირმან რომელი მოსრულ იყოს თქუენ შორის, რომელმან ინადიროს ნადირი: ცინა მფრინველი, რომელი იჭმების, ⁂ დასთხიოს სისხლი მისი, დაფაროს მიწითა ✿ რამეთუ სული ყოველისა ჴორციელისა სისხლი თჳსი არს; ⁂ არქუ მეთა ისრაელისათა, სისხლი ყოველისა ჴორციელისა არა შჭამოთ, რამეთუ სული ყოველისა ჴორციელისა არს სისხლი თჳსი, ყოველმან რომელმან ჭამოს მოისპოს ✿ ⁂ ყოველმან რომელმან კაცმან ჭამოს მმორი, ანუ ნამჭეცავი მუნდართაცანი, ცინა მწირთაცანმან, მოისპოს სული მისი ერისაგან თჳსისა, ⁂ რომელი შეჭოს მათგანსა განირცხეს სამოსელი თჳსი, ⁂ განიბანოს წელითა, ⁂ არა წმიდად იყოს იგი ვიდრე მწუხრადმდე, ⁂ მერმე განწმიდნეს ✿ უკეთუ არა განირცხეს სამოსელი თჳსი, ⁂ არა დაიბანოს ცუამი თჳსი წელითა, მოიდოს მან უშჯულოება თჳსი:

თ ა ვ ი იზ.

და ეტყოდა ღმერთი მოსეს, ⁂ ჰრქუა ✿ ეტყოდე შენ მეთა ისრაელისათა, ⁂ არქუ მათ მე ვარ უფალი ღმერთი თქუენი ✿ მსგავსად სლვათა მათ ქუეყანის ეგჳპტელთასა, რომელთა შორის დამკჳდრებულ იუქუენით თქუენ, ეგრე არა ჰყოთ მსგავსად სლვისა მის ქუეყანასა ქანანელთასა, ვიდრე იგი შეგიყვანნე თქუენ მუნ, არა ჰყოთ, ⁂ შჯულსა ანთსა არა ჰვიდოდით ✿ სამართალთა ჩემთა ჰყოფდეთ, ⁂ ბრძანებათა ჩემთა იმარხევდეთ, ⁂ ვიდოდეთ მათ შინა, მე ვარ უფალი ღმერთი თქუენი ✿ [2] დაიმარხენით ყოველნივე ბრძანებანი ჩემნი ⁂ ყოველი სამართალი ჩემი ⁂ ჰყოფდით მათ, რომელთან უუნეს იგი კაცმან ცხოვნდეს მათ შინა, რამეთუ მე ვარ უფა-

[1] ბ მისე კდ. —[2] კზკკეა გ. რომაელთა ი. გალატელთა გ. ნემეა თ.

ი ღმერთი თქუენი ✿ კაცად კაცადი უოველივე თჳსსა კორცსა არა ვ
ოუსდეს გამოცხადებად მარცხუენელისა, რამეთუ მე ვარ უფალი
მერთი თქუენი ✿ სარცხუენელი მამისა შენისა, ⁂ სარცხუენელი ზ
ედისა შენისა არა გამოაცხადო, რამეთუ დედა შენი არს, ⁂ არა გა-
ოაცხადო სარცხუენელი მათი ✿ [1] სარცხუენელი მამის ცოლისა ჱ
ენისა არა გამოაცხადო, რამეთუ სარცხუენელი მამისა შენისა
რს ✿ სარცხუენელი დისა შენისა არა გამოაცხადო მამითისა, გინა თ
ედითისა შინა შობილისა ანუ გარე ნაშობისა არა გამოაცხადო
არცხუენელი მისი ✿ სარცხუენელი ასულისა მისა შენისა გინა ი
სულის ასულისა შენისა, არა გამოაცხადო სირცხჳლითა რამეთუ
არცხუენელი შენი არს ✿ სარცხუენელი ასულისა მამის ცოლისა ია
ენისა, არა გამოაცხადო რამეთუ ერთი მამისა დაჲ არს, რათა არა
ამოაცხადო სარცხუენელი მისი ✿ სარცხუენელი მამის დისა შე- იბ
ისა არა გამოაცხადო, რამეთუ თჳსი მამისა შენისა არს ✿ სარც- იგ
უენელი დე[illegible]ის დისა შენისა არა გამოაცხადო, რამეთუ თჳსი დე-
ისა შენისა არს ✿ სარცხუენელი მამისა მშობლად შენისა არა გამოა- იდ
ცხადო, ⁂ ცოლსა მისსა არა მოუხდე, რამეთუ ნათესავი შენი არს ✿
არცხუენელი სძლისა შენისა არა გამოაცხადო, რამეთუ მის ცოლი იე
ენი არს რათა არა გამოაცხადო სარცხუენელი მისი ✿ სარცხუენ- ივ
ელი მმის ცოლისა შენისა არა გამოცხადო, რამეთუ სარცხუენელი
მისა შენისა არს ✿ სარცხუენელი ცოლისა ⁂ ასულისა მისისა იზ
რა გამოაცხადო, ასული მისა მისისაჲ, ⁂ ასული ასულისა მისისაჲ
რა მოიუვანნე, გამოცხადებად სარცხუენელისა მათისა, რამეთუ თჳ-
ნი შენნი არიან, ⁂ უმართლება არს ✿ ⁂ ცოლად დაჲ ცოლისა იჱ
ენისა შენსა არა მოიუვანო საწოლსა ზედა სარჭვად სიცოცხლესა
ისსა გამოცხადებად სარცხუენელი მისი ✿ ⁂ დედა-კაცსა განშორე- ით
ასა არა წიდებისა მისისა არა მოუკდე გამოცხადებად სარცხუენ-
ელისა მისისა ✿ ⁂ ცოლისა მოყუსისა შენისა თანა არა ჴსცე დჳ- კ
ოლად, თესლსა შენსა ⁂ შეგინებად მისსა ✿ ⁂ [2] ნათესავისაჲ შე- კა
ისაგან არა მისცე მთავარსა მსახურებად: ⁂ არა შეაგინოთ სახელი

კბ წმიდაჲ ჩემი, რამეთუ მე ვარ უფალი თქუენი ✿ კდ წულისა თანა არა დაწუნთ საწოლითა მდედებრითა, რამეთუ საძაგელ არს ✿
კგ კდ ეოველისა თანა ოთს ფერჯისა არა შესჯდე დაწოლად, თესლსა კდ შეგინებად მის თანა: კდ დედა-კაცი არა დადგეს მოსწულად მის ზედა
კდ ეოველივე ოთს ფერჯი კდ მასლობად რამეთუ საძაგელ არს ✿ კდ ნ შეიგინებით, რამეთუ ამას ეოველსა შინა შეიგინნეს წარმართნი,
კე რომელნი მე განვასხნე პირისაგან თქუენისა ✿ რომელთაგან შეიგინა ქუეყანა, კდ მიგაგნე მათ სიცრუე მათი ამისთჳს, კდ მოიწუინნა
კვ ქუეყანამან დამკჳდრებულნი მას ზედა ✿ დაიმარხეთ ეოველივე შჯული ჩემი, კდ ეოველნივე ბრძანებანი ჩემნი, კდ არა ჰყოთ ამათ ეო-
ველთაგანი საძაგელებათა მუნ მყოფმან, კდ რომელი მოსრულ იყოს
კზ მწირი თქუენ შორის ✿ რამეთუ ეოველსავე ამას საძაგელებათა იქ-
მოდეს კაცნი ქუეყანისანი, რომელნი იუნენს უპირატეს თქუენსა,
კთ კდ შეიგინა ქუეყანა ✿ რათა არა მოგიძგუნეს თქუენ ქუეყანამან შე-
ლ გინებითა მით მისითა თქუენ მიერ, ვითარცა მსგავსად მოიძგუნა წარმართნი უწინარესნი თქუენსა ✿ რამეთუ ეოველმან რომელმან
ეოს ესრეთ საძაგელი მოისჰენ სული იგი ერისაგან თჯისა ✿ დაიმარხენით მცნებანი ჩემნი რათა არა ჰყოთ ეოველთაგან შჯულთა
საძაგელთა, რომელნი იყუნენ ჰირველ თქუენსა, რათა არა შეიგინეთ მას შინა, რამეთუ მე ვარ უფალი ღმერთი თქუენი:

თ ა ვ ი ით.

ა,ბ ✠ ეტყოდა ღმერთი მოსეს კდ ჰრქუა ✿ ეტყოდე შენ კრებულსა ძეთა ისრაელისათა, კდ არქუ მათ, [1] წმიდა იყუნდით, რამეთუ
გ მე წმიდა ვარ უფალი ღმერთი თქუენი ✿ კაცად კაცადსა მამისა, კდ
დ დედისა თჯისა ეშინოდენ, კდ შაბათნი ჩემნი დაიმარხენით, მე ვარ
უფალი ღმერთი თქუენი ✿ არა შეუდგეთ თქუენ კერპთა, კდ ღმერ-
ე თნი გამოდნობილნი არა ჰქმნნეთ თქუენ, მე ვარ უფალი ღმერთი
თქუენი ✿ კდ უკეთუ შესწიროთ შესაწირავი ცხოვრებისა უფლისა
ვ სათნოჲ შეწირეთ თქუენ ✿ კდ რომელსა დღესა შეწიროთ ჭამნ
სჯალისაგანცა, კდ რომელი დაშთეს მესამედ დღედმდე ცეცხლითა დაი-

[1] ზემორ. აა. ა ბეტრ. ლ.

წუშწნ ✿ ჲ უკეთუ ჯამით იჯამოს დღესა მესამესა, უკლველი არს ზ
არა შეიწიროს ✿ სოლო რომელმან ჯამოს იგი, ცოდვა თავისა წ
თჯისისა მოიღოს, რამეთუ სიწმინდე უფლისა შეაგინა, ჲ მოისპონენ
სულნი იგი რომელთა ჯამონ ერისაგან მათისა ✿ [1] რომელთა მო- თ
მკონ სამკალი იგი ქუშწნისა მის თქუშწნისად, არა მოასრულოთ
სამკალი იგი თქუშწნი ქუშწუნისა თქუშწნისა მომკად: ჲ რომელი
დაცჯოდეს სამკალისა თქუშწნისა არა შეურიბოთ ✿ ჲ ვენაჯსა თქუშწნ- ი
სა არა მიექცეთ მეორედ მოსილვად, ჲ არცაღა მარცუალი ვენაჯსა
შენსა აღკრიბოთ: გლახაკთა ჲ მწირთა დაუტეოთ იგი ✿ რამეთუ მე ია
ვარ უფალი ღმერთი თქუშწნი; არა იბარვიდეთ, ჲ არცაღა სტეუო-
დეთ, ნუცა ცილსა შესწამებენ კაცი მოყუასსა თჯისსა ✿ ჲ [2] არა იბ
ჰფუცჯდეთ სახელითა ჩემითა ნაცილად, ჲ არცა შეაგინოთ სახელი
წმიდაჲ ღუთისა თქუშწნისა: მე ვარ უფალი ღმერთი თქუშწნი ✿ არა იგ
ავნოთ მოყუასსა შენსა: ჲ არცაღა მოსტაცოთ, ჲ [3] ნუცაღა დაადგრე- იდ
ბინ სასყიდელი მორეწისა შენ თანა განთიადმდე ✿ არა რაჲ ბო-
როტი ჰრქუაჲ ერუსა, ჲ წინაშე ბრმისა არა დასდვა საცთური ჲ
გეშინოდენ უფლისა ღუთისა შენისა, მე ვარ უფალი ღმერთი თქუშწ-
ნი ✿ არა ჰქმნეთ ცრუ საშჯელსა შინა [4] არცა თუ ალახჯნეთ იე
გლახაკსა, არცა თუ ალახჯნეთ ჰირსა ძლიერისასა, სიმართლით
საჯო მოუპასი შენი ✿ არა სჯდოდი საკჯთ ნათესავსა შენსა, არა ივ
შეერთო სისხლსა მოყუსისა შენისასა, მე ვარ უფალი ღმერთი
თქუშწნი ✿ [5] არა გძულდეს ძმა შენი, კონებითა შენითა, მხილებით იზ
აშხილო მოყუასსა შენსა, ჲ არა მოიღო მისთჯს ცოდვაჲ ✿ ჲ არ- იჱ
ცა შური იძიოს კელმან შენმან, ჲ არცა ძჯრი იკსენო მეთათჯს
ერისაჲ შენისათა, ჲ [6] შეიყუარო მოყუასი შენი, ვითარცა თავი თჯ-
სი, მე ვარ უფალი ღმერთი თქუშწნი ✿ შჯული ჩემი დაიმარხეთ, სა- ით
ცხოვარი შენი არა შეაჯო საცხოვარსა სისვისასა მეუღლედ, ჲ ვენა-
ჯოვანსა შენსა არა სთესო თითო ფერი თესლი, ჲ საბოსელი ორ-

[1] ქუშწნაჲ კგ. — [2] ბ მოსე ს. ე მოსე ე ჲ კ. — [3] მათე ე. ზაქრაჭ ი. ე მოსე კგ. ტობია ჲ. — [4] ე მოსე ს ჲ იე. იგჯი კგ. იაკობ ბ. — [5] მათე ი©. ლუ- ს იზ. იაკობ ბ. — [6] მათე ე ჲ კბ. მარკოზ იბ. რომ. იგ. გალატ. ე. იაკობ ბ.

კ თაგან ქსოვილი სენეში არა შეიძოსო ✿ კდ უკეთუ ვინმე დაწუწს
დედაკაცისათანა დაწოლით თესლისათ, კდ იგი იოს მკვდარი, თხო-
ვილი კაცისა, კდ კსნით არა კსნილ იოს, კდ განთავისუფლებულ
არი იოს, მოხედვა იყვენ მათდა, არა მოსწუდენ, რამეთუ არა გან-
კა თავისუფლებულ იო ✿ კდ შეწიროს უფალსა შეცოდებისა მისთჳს
მისისა, კართა თანა კარვისა საწამებელისათა ვერძი შეცოდებისა-
კბ თჳს ✿ კდ ლსინება უოს მისთჳს მღდელმან მან ვერძითა მით შეცო-
დებათათჳს წინაშე უფლისა ცოდვისა მისისათჳს, რომელ ცოდა, კდ
კგ მიეტეოს მას ცოდვაჲ იგი რომელი ქმნა ✿ უკუეთუ შეხჳდეთ ქუჴ̈ანა-
სა მას, რომელ იგი უფალმან ღმერთმან თქუჴ̈ნმან მოგცეს თქუჴ̈ნ,
კდ დაასხათ ყოველი ხე საჭმელი, კდ განსწმინდოთ არა წმინდება მი-
სი, კდ ხილი მისი სამ წელ იოს თქუჴ̈ნდა განუწმენდელ, კდ არა
კდ იჭამოს ✿ კდ წელსა მეოთხესა იოს ყოველი ნაყოფი მისი წმიდაჲ
კე საქებელად უფლისა ✿ კდ მეხუთესა წელსა სჭამოთ ნაყოფი, შესაძი-
ნელად თქუჴ̈ნდა ნაყოფი მისი, მე ვარ უფალი ღმერთი თქუჴ̈ნი ✿
კვ ნუ შჭამთ მთათა ზედა, კდ ნუცა იხმინით, კდ ნუცა ქათმითა იხმინით ✿
კზ არა ჴელოთ კვეცა ცარემო თმისაგან თავისა თქუჴ̈ნისა, არცა განი-
კთ რეუნეთ შესახედვი წუჴ̈რთა თქუჴ̈ნთა ✿ კდ განკვეთილებათა არა
იქმოდეთ სულსა ზედა კორცთა შინა თქუჴ̈ნთა, კდ წერილი დაწერ-
ტით არა ჴელოთ თქუჴ̈ნ, რამეთუ მე ვარ უფალი ღმერთი თქუჴ̈ნი ✿
ლ არა შეაგინოთ ასული შენი სიძეჲად, კდ არა ისიძეიდეს ქუჴ̈ანაჲ,
კდ აღიესოს ქუჴ̈ანა უშჯულოებითა ✿ კდ შაბათნი ჩემნი დაიმარხე-
ლა ნით, კდ წმინდათა ჩემთაგან გეშინოდენ, რამეთუ მე ვარ უფალი
ღმერთი ✿ არა შეუდგეთ თქუჴ̈ნ მუცლით მეზღაპრეთა კდ მსახრ-
ლბ გალთა არა შეეუჴ̈ნეთ, შეგინებაჲ მათ შორის, მე ვარ უფალი ღმერ-
თი თქუჴ̈ნი ✿ წინაშე ჰირსა მკცანვანისასა ზე აღუდგე, კდ ჰატივეც
ჰირსა მოსუცებულისასა, კდ გეშინოდენ უფლისა ღუთისა შენისა,
ლგ მე ვარ უფალი ღმერთი თქუჴ̈ნი ✿ უკეთუ ვინმე მოეგჳდეს თქუჴ̈ნ
ლდ მწირი ქუჴ̈ანასა თქუჴ̈ნსა, არა აჴ̈ერვებდეთ მას ✿ არამედ ვი-
თარცა მკჳდრი თქუჴ̈ნ შორის იოს [1]) მწირი იგი, რომელი მოვი-

[1]) ბ მოსე კბ.

ეს თქუენდა, ჲ შეიუნარო იგი ვითარცა თავი თჳსი, რამეთუ მწირ-
უენით თქუენცა ქუეყანასა ეგჳპტისასა, მე ვარ უფალი ღმერთი
ქუენი ✿ არა ჰქმნე სიცრუჱ საშჯელსა შინა, საწუალითა ჲ სა- ლე
წორითა, ჲ საწონითა ✿ ულელი იყავნ სასწორისა მართლისა, ჲ ლვ
ანწუალი მართალი, ჲ საწონი იყავნ მართალი თქუენ შორის; მე
არ უფალი ღმერთი თქუენი, რომელნი გამოგიუუანენ ქუეყანით ეგჳ-
ჯით ✿ ჲ დაიმარხენით ყოველივე შჯული ჩემი ჲ ყოველნი სამარ- ლზ
ალნი ჩემნი ჲ ჰყოფდით მათ, რამეთუ მე ვარ უფალი ღმერთი
ქუენი.

თავი კ.

და ეტყოდა უფალი მოსეს, ჲ ჰრქუა მეთა ისრაელისათა არქუ ა
ეტყოდი ✿ [1] უკეთუ ვინმე მეთა ისრაელისათამან გინა თუ მო- ბ
ვულთაგანმან მწირმან ისრაელსა შორის: რომელმან მისცეს ნა-
ესაი თჳსი მთაჲართა, სიკუდილით მოკუენდინ, ტომმან მისუე
ქუეყანისამან ქუა დაჰკრიბონ მას ✿ ჲ მე დავამტკიცო პირი ჩემი გ
ცსა ზედა, ჲ წარჳსწუმინდო იგი ერისაგან თჳსისა, რამეთუ ნა-
ესაისაგან თჳსისა მისცა მთაჲარსა, რათა შეაგინოს სიწმინდე ჩე-
ი ჲ შეაბილწოს სახელი განწმედილთა ჩემდაო ✿ უკეთუ უგუ- დ
ებით უგულებელს ყონ თუალთა მათითა მკუდრთა მათ ქუენ-
ნისათა კაცისა მისთჳს რომელმან მისცა ნათესაი თჳსი მთაჲარ-
ჲ ჲ არა მოკლან იგი ✿ ჲ დავამტკიცო პირი ჩემი კაცსა მას ზე- ე
ა, ჲ ნათესაისა მისსა, ჲ წარწუმინდო იგი ჲ ყოველნიე მისთანა
ეშმულნი, ვითარმცა ისიძუდეს კერპთა მიმართ ერისაგან მათისა ✿
კაცი რომელი შეუდგეს მუცლით მეზღაპრეთა, გინა მსახურეალ- ვ
ა, რათა ისიძიდეს იგი მათთანა, დავამტკიცო პირი ჩემი კაცსა
ს ზედა: ჲ წარწუმინდო ერისაგან თჳსისა ✿ ჲ [2] იუენეთ თქუენ ზ
ისდაჲ, რამეთუ მე წმიდაჲ ვარ უფალი ღმერთი თქუენი ✿ ჲ დაი- ჱ
რსეთ ბრძანებანი ჩემნი, ჲ ჰყუენეთ იგინი, რამეთუ მე ვარ უფა-
ი როელი განგწმედ თქუენ ✿ [3] უკეთუ კაცმან ბოროტი ჰკრქუას მა- თ

[1] ზემო იწ. ჲ მეფე კგ.—[2] ა პეტრე ა. ზემო იგ ჲ იო.ბ მოს კა. იგა-კ.—[3] მათე იე.

მასა თჳსსა, გინა დედასა თჳსსა, სიკუდილით მოკუჳდინ, რამეთუ
მამასა თჳსსა ✠ დედასა თჳსსა ბოროტი ჰრქუა, თანამდებ არს სი-
ი კუდილისა ✠ [1] კაცმან უკეთუ ვინმე იმრუშოს ქმრის ცოლისაჲ თა-
ნა ანუ მრუშებაა ჰყოს ცოლისა, ანუ ვინ სიძუა ჰყოს ცოლსა მოყუსისა
თჳსისა სიკუდილით მოკუჳდინ, ორნივე შემცოდე არიან რამეთუ ქმრის
ია ცოლისა თანა იმრუშა ✠ ✠ უკეთუ მამის ცოლისა თანა იმრუშოს სი-
კუდილითა მოკუჳდინ, რამეთუ სარცხუჳნელი მამისა თჳსისა გამოაა-
ცხადა, სიკუდილით მოკუჳდინ ორნივე, რამეთუ თანამდებ არიან ✠
იბ უკეთუ ვინ დაწუჳს სძალსა თჳსისა თანა სიკუდილითა მოკუდეს ორნი-
იგ ვე რამეთუ უჱსტიობაა ჰყვეს, თანამდებ არიან ✠ რომელი დაწუჳს
წულისა თანა საწოლითა დედებრ, რამეთუ სამაგელი ჰქმნეს ორ-
იდ თავე, სიკჯდილითა მოსწუდენ რამეთუ თანამდებ არიან ✠ რომელმან
შეირთოს ცოლი ✠ დედა მისი, რამეთუ უშჯულოებაჲ არს, ცეცხ-
იე ლითა დაწჯთ იგი, ✠ არა იყოს უშჯულოება თქუჳნ შორის ✠ ✠
რომელი დაწუჳს ჰირუტუჳთა თანა, სიკუდილითა მოკუჳდინ, ✠
ივ ოთხ ფერჳცა იგი მოკალთ ✠ დედაკაცი რომელი მოუხდეს ყოველ-
ის ჰირუტუჳსა ცოდუად მისგან მოკალთ იგი, ✠ ჰირუტუჳცა რამე-
თუ თანამდებ არიან ✠ რომელმან შეირთოს დაჲ თჳსი მამით გინა
დედით, ✠ იხილოს მან სარცხუჳნელი თჳსი, რამეთუ საუჳდრელ
არიან მოისჳედ იგინი წინაშე ძეთა ნათესაჲისა მათისათა, რამეთუ
სარცხუჳნელი დისა თჳსისაჲ გამოაცხადა ✠ ცოდუა მიიღონ მათ ✠
იჳ ✠ მამა-კაცი რომელი დაწუჳს დედაკაცისა თანა გამოჯდომილისა, ✠
გამოაცხადოს სარცხუჳნელი მისი, წუარო მისი გამოაცხადა, ✠
თჳთ დედა-კაცმან გამოაცხადა მდინარებაჲ სისხლისა თჳსისაჲ, მოი-
სჳედ ორნივე ნათესაჲისაგან მათისა ✠ ✠ სირცხჳილი დისა მამისა
შენისა ✠ დისა დედისა შენისა არა გამოაცხადო, რამეთუ ნათესაჲი-
კ სა გამოაცხადა, ცოდუა მოიღო ✠ რომელი დაწუჳს ნათესაჲისა
კა თჳსისა თანა, რამეთუ სარცხუჳნელი ნათესაობისა გამოაცხადა ✠
ჰქმნა უშჯულოება უშჳილონი მოსწუდენ ორნივე ✠ რომელმან შე-
ირთოს ცოლი ძმისა თჳსისა, არა წმინდება არს, რამეთუ სარ-

[1] მარკოზ ზ. კ მოსე კბ. იე. ✠.

ხუჭნელი მმისა თჯსისა გამოაცხადა უშჯლოთ მოსწუდენ ✿ დაი- კბ
არხენით ყოველნიეე ბრძანებანი ჩემნი ჲ სამართალი ჩემი ჲ უუჭნ-
ით იცინი, ჲ არა მოციბაგნეს თქუჭნ ქუჭუანამან, რომელსა შეცი-
ვანნე თქუჭნ, დამკჯდრებად მას ზედა ✿ ჲ არა სადღიით თქუჭნ კგ
ჯულსა მას წარმართთასა, რომელნი მე განვასხნე ჰირისაგან თქუჭნ-
ისა, რამეთუ ამას ყოველსა იქმდეს, ჲ მოციბაგნე იცინი ✿ ჲ კდ
არქუ თქუჭნ ვითარმედ, თქუჭნ დაიმკვიდრეთ ქუჭუანა მათი, რო-
ელი მოცცე თქუჭნ მონა, არს მდინარე სძისა ჲ თაფლისა: მე ვარ
ფალი ღმერთი თქუჭნი, რომელმან გამოგირჩიენ თქუჭნ ყოველ-
აგან ნათესავთა ✿ გამოირჩიეთ თქუჭნცა შორის სცხოვართა მათ კე
მიდათა, ჲ არა წმიდათა, ჲ შორის მფრინველთა წმიდათა ჲ არა
მიდათა, ჲ არა სამაგალე იუნენ სულნი თქუჭნნი სცხოვართაგან
მფრინველთაგან, ჲ ყოველთაგან ქუჭუარმაცალთა ქუჭუანისათა
რომელნი მე განვიჩინენ თქუჭნ არა წმინდად ✿ ჲ იუნენით თქუჭნ კვ
ემდა წმიდად რამეთუ მე წმიდად ვარ უფალი ღმერთი თქუჭნი,
რომელმან გამოგიუნენ თქუჭნ ყოველთაგან წარმართთა: რათა
უნენთ ჩემდად ✿ მამაკაცი, [1] ანუ თუ დედაკაცი იუნენ თუ მი- კზ
ან, მუცელ მოცნი ცინა თუ მსახურვალ, სიცუდილითა მოსწუდენ
არივ, ქჯთა დაქოლენით იცინი, რამეთუ თანამდებ არიან.

თ ა ვ ი კა.

ეტყოდა ღმერთი მოსეს ჲ ჰკრქუა: ეტყოდე შენ მდდელთა მეთა ა
ჰკრონისთა ჲ არქუ მათ რათა [2] სულთაგან არა შეიგინებოდიან შო-
ის ნათესავთა მათთა ✿ არამედ არცა თჯსთა ჲ მახლობელთა მათ- ბ
ა თანა მამისა ჲ დედისა, ჲ მეთა ჲ ასულთა, ძმისა ✿ ჲ დისა ქალ- გ
ულისა, რომელი მახლობელ იეოს მისა, ჲ რომელი არა მიცე- დ
ულ იეოს ქრმისა: შეიდეს ჲ არა შეიგინნეს ✿ ჲ არა შეიგინოს ე
ეუსულად ერსა შორის თჯსსა, შეგინებად მათდა ✿ ჲ შიშულად ნუ ვ
ეიბარსევდ თავთად მათთა მეუდარსა ზედა ჲ წუჭრსა ნუ დაიუნედ
კორცთა მათთა ზედა ნუ განიუჭთებენ ნაბმარნი ✿ არამედ წმი- ზ
ად ეუნედ ღმერთსა მათსა, ჲ არა შეიგინოს სასელი ღუთისად

[1]) ა მეფე კჩ. კ მოსე იჩ.—[2]) ეზეკიელ მდ.

მათისა, რამეთუ შესწირავსა უფლისაჲ მათისასა ნიჭად იგინი შეს-
ზ წირვიდეს ⁂ იუნენ იგინი წმიდაჲ ✿ ⁂ დედა-კაცსა მეძავსა ⁂ შე-
გინებულსა ნუ შეირთევდ, დედა-კაცსა განტევებულსა ქრმისაგან თ-
სისა ნუ მოიუნანებდ, რამეთუ წმიდაჲ არიან უფლისა ღუთისა ?
ჱ თისა, ⁂ წმიდაჲ ჰყოთ იგი ✿ რამეთუ მსხუჲრწლსა უფლისა ღუთ-
სა თჳსისასა იგი შესწირავს, ⁂ წმიდაჲ იყავნ რამეთუ წმიდა-
თ ვარ მე უფალი ღმერთი თჳსი, რომელი განვსწმედ მათ ✿ ⁂ ასუ-
ლი თუ კაცისა მღდლისა შეიგინოს სიძჯთა, სახელი მამისა თჳსი-
ი სა შეაგინა, ცეცხლითა დაიწუჲდ ✿ ⁂ მღდელმან დიდმან მმათაგან
მისმან, რომელსა ზედა დაესხაჲ თავსა მისსა ზეთი ცხებისა, ⁂ სრულ-
ქმნილ არს შემოსად სამოსლისა მის, თავი არა უაღრ-ჰყოს ხი-
ია ლო სამოსელსა ნუ იხეებნ ✿ ⁂ ეოველსა ზედა სულსა აღსრულ-
ბულსა ნუ შეჳალნ, ნუცა მამისა ნუცა დედისა მისსა ზედა, ნუ შე-
იბ გინებინ ✿ ⁂ სიწმინდეთაგან ნუ განჳალნ, რათა არა შეაგინოს
სიწმიდე ღუთისა თჳსისა რამეთუ ზეთი ცხებულებისა ღუთისა მი-
იგ რი არს მას ზედა, მე ვარ უფალი ღმერთი ✿ [1] ხოლო ამან ქალ-
იდ წული ერისაგან თჳსისა მოიუნანოს ცოლად ✿ ქურივი, ⁂ განტევე-
ბული შეგინებული ⁂ მეძავი, არა მოიუნანოს: არამედ ქალწული
იე ნათესავისაგან თჳსისა მოიუნანოს ცოლად ✿ რათა არა შეიგინოს
თესლი მისი ერსა შორის მისსა: რამეთუ მე ვარ უფალი ღმერთი
ივ თჳსი, რომელმან განვწმიდე იგი ✿ ⁂ ეტყოდა უფალი ღმერთი
იზ მოსეს, ⁂ ჰრქუა ✿ არქუ აჰრონს: კაცსა ნათესავისაგან შენისა ?
მთა შორის თჳსთა, იოს თუ ვისთამე ბიწი: ნუ მოვალნ შეს-
იჱ ვად მსხუჲრწლისა ღუთისა მისისა ✿ ეოველი კაცი რომლისა
იოს ბიწი; ნუ მოვალნ, კაცი ბრმაჲ, ⁂ მკელო ბელი, გინა
ით მოკლე, გინა უურჳუჲთილი ✿ გინა, რომელსა გატეხილ ედგას ჴე-
კ ანუ ფერხი ✿ ანუ ხურგ ტეხილი ანუ ნახევარ ჴელი, ანუ
ლითა ლბილი: ანუ კაცისა თანა რომლისა იოს სიძღიერე ა
კა გინაჲ მეფსანი, ანუ ერთ კაკაჲ ✿ ⁂ ეოველისა რომლისა თანა ა
ბიწი ნათესავსა აჰრონის მღდელისასა, ვერ მიიახლოს იგი შეწი-

[1] გზკაა მდ.

ად მსხუპრჳლისა ღუთისა შენისა, რამეთუ ბიწი არს მის თანა,
სხუპრჳლსა ღუთისა მისისასა, ვერ მოუკდეს შეწირვად ✿ შესაწირა- კბ
ღუთისა მისისა წმიდა წმიდათა არიან, ხოლო წმიდათაგანი შეწირუ-
ა ჭამედ ✿ გარნა კრეტსაბმელთა ნუ მოვალნ, ნუცა საკურთხეველ- კგ
ა მივალნ, რამეთუ ბიწი არს მისთანა, ჲ არა მოვიდეს იგი შე-
ინებად, სიწმიდესა ღუთისა მისისა, რამეთუ მე ვარ უფალი ღმერ-
ი რომელი განვსწმედ მათ ✿ ჲ ეტყოდა მოსე აჰრონს ჲ მეთა მის- კდ
ა ჲ ყოველთა მიმართ მეთა ისრაელისათა.

თავი კბ.

და ჰრქუა უფალმან მოსეს ეტყოდე ✿ ჲ არქუ აჰრონს ჲ მე- ა,ბ
მისთა ეკრძალნედ სიწმიდეთაგან მეთა ისრაელისათა, რათა არა
ჰგინონ სახელი ჩემი წმიდაჲ, რაჲდენი რაჲ განსწმიდონ მათ ჩე-
და მომართ, მე ვარ უფალი ✿ არქუ მათ: ნათესავთა შორის თქუჳ- გ
თა ყოველი კაცი, რომელი მოვიდეს ყოველისაგან ნათესავისა
ქუჳნისა, სიწმიდესა მას; რაოდენი რაჲ განსწმიდონ მეთა ისრაე-
ისათა უფლისა ჲ არა წმიდება იგი მის თანა იყოს, მოისპოს
ული იგი ჩემგან, მე ვარ უფალი ღმერთი თქუჳნი ✿ ჲ კაცი რო- დ
ელი იყოს ნათესავისაგან აჰრონის მღდლისა, კეთროვანი ანუ
ესლ მდინარე, სიწმიდეთაგან არა ჭამოს ვიდრე განწმედადმდე, ჲ
ომელი შეეხოს ყოველსა არა წმიდებასა სულისასა, ანუ კაცსა
ამლისაგან გამოჰკდეს საწოლი თესლისა ✿ ანუ რომელი შეეხოს ე
ლსა ქუჳწარმავალსა არა წმიდასა, რომელმან შეაგინოს იგი,
თუ კაცსა რომელი შეაგინებდეს მას ყოველისა ებრ არა წმი-
მისისა ✿ კაცმან რომელმან შეახოს მას, არა წმიდაჲ იყოს ვ
ვიდრე მწუხრამდე, არა ჭამოს მან სიწმიდეთაგან, ვიდრე არა
ბანოს მან ცუამი მისი წულითა ✿ ჲ დაჰკდეს მზე, ჲ წმიდაჲ ზ
ჲ მაშინღა ჭამოს სიწმიდეთაგან, რამეთუ პური მისი არს
[1]) მკუდრისა ჲ ნამკეცავისა არა ჭამოს, შეგინებად მის მათ- ჱ
მე ვარ უფალი ✿ დაიმარხნედ სცანი ჩემნი, რათა არა მიიღონ თ
სთჳს ცოდუა, ჲ მოსწყდენ მის თჳს უკუეთუ შეაგინონ იგი, მე

[1]) ბ მოსე კბ. გზაჲა მდ.

ი ვარ უფალი ღმერთი რომელი განგსწმედ მათ ✿ კ ყოველმან უცხო თესლმან არა ჭამოს წმიდაჲ იგი: კ შინ მყოფმან მღდლისამან, კ სასყიდლით დადგინებულმან, არა ჭამოს სიწმიდეთაგანი ✿
ია უკეთუ მღდელმან მან მოიგოს კაცი სასყიდლითა ვეცხლისათა, ამან ჭამოს ჰური მისი: კ შჯლთაცა, კ მონათა, მისთა ჭამონ ჰური მი-
იბ სი ✿ კ ასული კაცისა მღდლისა, უკეთუ შეერთოს ქმარსა უცხო
იგ თესლსა, ესე დასაბამთაგან წმიდათა არა ჭამდეს ✿ კ ასული მღდლისა უკეთუ იყოს ქურივ ანუ განძებულ, კ ნაშობი არა ესუას მას, მოიქცეს სახლსაჲ მამისა თჯისასა, მსგავსად სიჭაბუკისა მისისა, ჰურსა მამისა თჯისასა ჭამდეს იგი: კ ყოველმან უცხო თესლმან
იდ არა ჭამოს მათგან ✿ კ კაცმან რომელმან ჭამოს წმიდაჲ იგი უმეცრებით, დაურთოს სუთი წილი მისი მას ზედა, კ მისცეს მღდელსა წმიდაჲ იგი ✿ კ არა შეაგინოს სიწმიდე იგი ძეთა ისრაელი-
იე სათა ჰირველი იგი შესწირვენ უფალსა ✿ კ არა მოავლინონ მათ ზედა უსჯულოება იგი შეცოდებისა: ჭამასა მას წმიდათასა მათგან,
იზ რამეთუ მე ვარ უფალი რომელი განვსწმედ მათ ✿ კ ეტყოდა უფა-
იჱ ლი მოსეს კ ჰრქუა ✿ ეტყოდე შენ აჰრონს კ ძეთა მისთა, კ ყოველსა კრებულსა ისრაელისათა, კაცმან კაცისა ძეთაგანმან ისრაელისამან ანუ მწირთამან რომელი მოსრულ იყოს მათდა ისრაელისა შორის რომელმან [1] შეწიროს მსხუერპლი მისი მსგავსად ყოველისაჲ აღსარებისა მათისა ანუ თუ მსგავსად ყოველისაჲ ცულს მოდგინებისა მათისა, რაოდენი რაჲ შეწირონ უფალსა მრგულიად დასწუჳლად ✿ სათნო თქუჳნი უბიწოჲ ვერი სამწუსოსა კართა
კ ცხოვართაგან, კ თხათაგან ✿ კ ყოველსა მას შინა რომელსა იყოს
ბიწი: ნუ შესწირვედ უფალსა: რამეთუ არა შეიწიროს მათგანი ✿
კა კ კაცმან უკეთუ შეწიროს ძღუნი მისი მსგავსად ყოველისაჲ აღსარებისა მათისა, კ ყოველისაჲ ნებისა მათისა მსხუერპლი ცხოვრებისა უფლისა, რომელი განაჩინა აღთქმითა, დღესასწაულთა მათ თქუჳნთა, მრწყულითგან ანუ არგისაგან, უბიწო იყოს შეწიროს,
კბ ყოველიმცა ბიწი ნუ არს მის თანა ✿ ბრმაჲ, ანუ შემუსრვილი,

[1] კ მოსე ეუ. ზირაქ ფუ.

ანუ ენა კუშტითილი, ანუ უურ კუშტითილი: ანუ განტეხილი, ანუ მღიე-
რი ანუ მეფხანოანი არა შეწირონ ესე ვერძი უფალსა, ⁂ ნაიოფად
არა მოსცეთ მათგან საკურთხეველსა ზედა უფლისასა ✿ ⁂ კბოჯ კბ
ანუ თუ ცხოვარი, უურ კუშტითილი, ანუ თუ კუდ მოკლე, საკულველად
ჰყო, იგინი თავისა შენისა; ხოლო აღნათქუამად შენდა არა შეწი-
რო ✿ განტეხილი ⁂ შეჭულემული ⁂ დაშთობილი, ⁂ მოკუშტითილი კმ
⁂ ალმოტაცებული, არა შეწირო იგი უფალსა, ⁂ ქუეყანასა თქუე-
ნსა არა ჰყოთ ✿ კელისაგან უცხო თესლთასა არა შეწიროთ შესწი- კე
რავად ღუთისა თქუენისა, ამათ ყოველთაგანი, რამეთუ ხრწნილება
არს მათ თანა, ⁂ ბიწი არს, არა შეიწიროს ესე თქუენგან ✿ ⁂ კვ
ტეოდა ღმერთი მოსეს ⁂ ჰრქუა ✿ კბოჯ, ანუ თუ ცხოვარი, ანუ თუ კზ
იასჲ, რომელი იშუებს, იყოს იგი შჯდ დღე დედისა თანა; ხოლო
ერვით დღითგან ⁂ წაღმართ შეწირონ მსხუერპლად, ნაიოფად უფ-
ლისა ✿ ⁂ კბოჯ, ⁂ ცხოვარი, ⁂ დედა ⁂ შჯლი მისი არა დაჰკლნე კთ
ღესა ერთსა ✿ უკეთუ შესწირვიდე შესაწირავსა აღთქმისასა სიხა-
ულისა თქუენისასა უფლისა, შესაწირავად თქუენდა დაჰკაფოთ
იცი ✿ მას დღესა შეიჭამენ, ⁂ არა დაუტეოთ კორცისა მისგან გან- ლა
იადამდე; მე ვარ უფალი ✿ ⁂ დაიმარხეთ მცნებანი ჩემნი, ⁂ ჰყო- ლბ
ოდეთ მათ, მე ვარ უფალი ✿ ⁂ არა შეაგინოთ სახელი წმიდაჲ ჩე- ლგ
ი, ⁂ წმიდაჲ ვარ მე შორის მეთა ისრაელისათა, მე ვარ უფალი
ქუენი რომელი განგწმიდ თქუენ ✿ რომელმან გამოგიუანენ ქუეყ-
ანით ეგჳპტით, რათა ვიყო მე თქუენდა ღმერთ, მე უფალი.

თავი კჲ.

და ეტყოდა უფალი მოსეს, ⁂ ჰრქუა ✿ ეტყოდე შენ მეთა ის- ა,ბ
რაელისათა, ⁂ არქუ, დღესასწაულთა უფლისათა, რომელთა ჰყოფ-
დით მათ წოდებულ წმიდად, ესე იგი არიან დღესასწაულნი ჩემნი ✿ [1])
ქუს დღე იქმოდე საქმესა, ⁂ მეშჯდსა დღესა შაბათი, განსუენე გ
ად წოდებულ წმიდაჲ უფლისა არს, ყოველი საქმე არა ჰქმნეთ:
აბათი არს უფლისა ყოველსა სამკჯდრებელსა თქუენსა ✿ ესე დღე- დ
ასწაულნი ნაწილად ხუნდრებულნი უფლისა, ესე წმიდანი არიან,

[1]) ბ მოსე კ. კ მოსე კ. გრაფთა დ.

ე რომელთა უწოდით მათ ჯამსა მათსა ✿ [2] ჰირველსა მას თჳსსა
მეათოთხმეტესა დღესა თჳსასა: ჰასექი არს უფლისა შორის მწუხრ-
ვ თა ✿ მეათუთხმეტესა დღესა ამას თჳსასა, დღესასწაული უცომოთა
ზ უფლისა, ჴდ დღე შჭამდეთ უცომოსა ✿ ⁂ დღე იგი ჰირველი დღედ
წმიდად წოდებული იყოს თქუენდა; ყოველი საქმე საშსახურებელი-
სა არა ჴქმნეთ ⁂ შესწირედ ყოკლად დასაწუწლი უფალსა ჴდ დღე;
ხოლო მერვე დღე წოდებული წმიდაჲ იყოს თქუენდა: ⁂ ყოველი
ი საქმე მსახურებისა არა ჴყოთ ✿ ეტყოდა დმერთი მოსეს ⁂ ჴრქუა ✿
ეტყოდე შენ ძეთა ისრაელისათა, ⁂ არქუ მათ: რაჟამს შეხჴდეთ
ა თქუენ ქუეყანასა მას რომელი მე მიგეც თქუენ ⁂ მოჰკოთ სამკა-
ლი მის ქუეყანისა ⁂ მოართჳთ მჴლეულები ჰირველისა ყანისა
თქუენისა მღდელსა მას ✿ ⁂ მჴლეული შეწიროს წინაშე უფლისა
სათნოდ თქუენდა, ხილჳისაგან ჰირველისა მის დღისა შაბათი შე-
ნა წიროს მღდელმან მან ✿ ⁂ ჴყოთ დღესა მას, რომელსა შესწირვი-
დეთ მჴლეულსა მას, ცხოვარი წელიწდეული უბიწოდ, მრეულიად
ია დასაწუწლად უფლისა ✿ ⁂ მსხუერპლი მისი, ორი ათი სამინდოჲ
აღსუარული ზეთითა, მსხუერპლად უფლისა, სულად სულნელად
იგ უფლისა, შესწირავი მის თანა ნაოთხალი საწუაო ღჳნო ✿ ⁂ ჰუ-
რი დატუსჳილი ეტერი ახალი არა შჭამოთ ჰირველ დღემდე მის-
სავე შეწირვად თქუენდა მსხუერპლი ღუთისა თქუენისა, შჯუ-
ლად საუკუნოდ: ნათესავსა შორის თქუენსა, ყოველსავე სამკჳდრე-
იე ბელსა თქუენსა ✿ ⁂ აღირაცხეთ თქუენ სუალისაგან შაბათისა, ვი-
ნა დღითგან შესწირეთ მჴლეული იგი წინაშე დაგებისა შჳდნი შა-
ივ ბათნი სავსებით აღრაცხნე ✿ ვიდრე ხუალისაგან უკანასკნელ შაბა-
თისა აღირაცხნე ერგასისნი დღენი, ⁂ შესწიროთ შესაწირავი ახა-
ივ ლი უფალსა ✿ სამკჳდრებელისაგან თქუენისა შესწიროთ ჰური წი-
ნა დაგებისა: ორი ჰური: ორთაგან ათეულთა იყოს: ჰური იგი ერ-
ით თოფლოვანი შეიცხოს ჰირველ ნაყოფად უფლისა ✿ ⁂ მოიყუნეთ
ჰურთა მათ თანა შჳდნი ტარიგნი წელიწდეულნი უბიწონი, ⁂ კბო
ერთი მროწეულისაგან, ⁂ ორნი ვერძნი უბიწონი, ⁂ ჴყუნეთ მრგუ-

[1] ბ მოსე ბბ. დ მოსე თ.

ლიად დასწუწლად უფლისა, ⁂ შესწირავნი მათნი: ⁂ ღჳნო მა-
ი, სულად სულნელად მსხუწრწლად უფლისა ✿ ⁂ ჰყოთ, ვაცი იჱ
ერთი თსათავან ცოდუათა თჯს; ⁂ ორნი ტარიგნი წელიწდეულნი
უბიწონი შესწირავად უფლისა ცხოვრებისა: ბურთა თანა ჰირვე-
ლთა ნაოფთასა ✿ ⁂ დასხეს იგი მღდელთან ბურითა ჰირველ ნა- იი,
ოფთა: ⁂ იგნენ წინაშე უფლისა ორთა მთ თანა ტარიგთა: კან-
წიდნედ უფლისა: მღდელისა მის შემწირველისა იფოს ✿ ⁂ ჰხადო კ
დღესა მას წოდებულ ⁂ წიდად იფოს იგი თქუჱნდა: ყოველი სა-
ქმე მსახურებისა არა ჰქმნეთ მას შინა, ჳჯულად საუკუნოდ იფოს
ათესაგისა შორის თქუჱნსა, ყოველსაგე სამკჯრებელსა თქუჱნ-
ა ✿ [1] რაჟამს მოჰკიდეთ სამკალსა ქუჱყანისასა, არა ყოვლად კა
ოასრულოთ ნეშტი იგი სამკალისა ყანისა თქუჱნისა, რაჟამს მკი-
ეთ ⁂ დანამცჳვნები იგი მკისა არა აღჰკრიბოთ: გლახაკსა, ⁂ მწი-
ნსა დაუტეოთ იგი, რამეთუ მე გარ უფალი ღმერთი თქუჱნი ✿ ⁂ კბ
ტყოდა უფალი მოსეს ⁂ ჰრქუა ✿ ეტყოდე შენ ძეთა ისრაელისა- კგ
ა, ⁂ არქუ [2] თჯსა მეშჯდესა, ერთსა მის თჯსასა იყავნ თქუჱნი
ანსუჱნება, სახსენებელი საყჯრთა დაბერგისა წოდებულ წიდად
ოს თქუჱნდა ✿ ყოველი საქმე მსახურებისა არა ჰქმნეთ; ⁂ შეს- კდ
იროთ მსხუწრწლები უფლისა ✿ ⁂ ეტყოდა ღმერთი მოსეს ⁂ კე
რქუა ✿ მეათესა დღესა თჯსა ამას მეშჯდესა, დღე განწმედისა, ჩი- კვ
ეული წიდად იყავნ თქუჱნდა; დაიმდაბლენით სულნი თქუჱნნი,
ჲ შეწირეთ თქუჱნ მსხუწრწლები უფალსა ✿ ყოველი საქმე არა კზ
ქმნეთ მას დღესა შინა: რამეთუ არს დღე იგი ლხინებისა; ლხინე-
ა თქუჱნდა, წინაშე უფლისა ღუთისა თქუჱნისა ✿ ყოველმან სუ- კთ
ლმან რომელმან არა დაიმდაბლოს თავი მას დღესა შინა, მოი-
ოს იგი ერისაგან თჯსისა ✿ ⁂ ყოველმან კაცმან რომელმან ჰქმნეს კი
საქმე მას შინა დღესა, წარწუმდეს სული იგი ერისაგან თჯსისა ✿ ყო- ლ
ელი საქმე არა ჰქმნეთ, ჳჯულად საუკუნოდ ნათესაგსა შორის თქუჱნ-
ა, ყოველსაგე სამკჯრებელსა თქუჱნსა ✿ შაბათი შაბათთა იყავნ ლა
ს თქუჱნდა: დაიმდაბლენით სულნი თქუჱნნი: მეცხრითჳან თჯ-

[1] ზემორ. იო. კ მოსე კდ.—[2] ზემო ოკ.

სათ: მწუხრითგან, ვიდრე მეათედ დღედმდე თჯსა მის ჲ შაბათო-
ბდეთ შაბთსა მას თქუჱნსა ✿ ჲ ეტუოდა ღმერთი მოსეს ჲ ჰრქუა,
არქუ მეთა ისრაელისათა: ეტყოდე, ათოთხმეტსა თჯსა ამის მეშჯდი-
სასა; დღესასწაული კარავთა ჰყოთ შჯდ დღე უფლისა ✿ ჲ დღე
იგი პირველი წმიდაჲ წოდებულ იყოს: ყოველი საქმე მსახურებისა
არა ჰქმნეთ ✿ შჯდ დღე შესწირვიდეთ მსხუჱრჭლსა უფალსა, ჲ დღე
იგი მერჱ წმიდაჲ წოდებულ იყავნ თქუჱნდა, ჲ შეწირეთ მსხუჱრ-
ჭლები უფალსა, დღესასწაულთა არს, ყოველი საქმე მსახურებისა
არა ჰქმნეთ ✿ ესე არიან დღესასწაულნი უფლისანი, რომელთა
ჰსაღოთ მათ ჩინებულ წმიდაჲ, რათა შესწირვიდეთ, ნაყოფთა
თქუჱნთა უფალსა, მრგულიად მწუართა ჲ მსხუჱრჭლთა მათთა, ჲ
შესაწირავთა დღითი დღე მუნ დღედმდე ✿ თჯნიერ შაბათთა მთ
უფლისათა, ჲ თჯნიერ ნიჭთა თქუჱნთა, თჯნიერ ყოველთა მათ
აღნათქუამთა თქუჱნთა, ჲ ნებსით შესაწირავთა თქუჱნთა, რაოდენი
რაჲ მისცეთ უფალსა ✿ ჲ მეათოთხმეტესა დღესა თჯსა მის მეშჯ-
დისასა, რაჟამს მოასრულოთ ნაყოფი ქუჱყანისა თქუჱნისა, ჲ დღე-
სასწაულსა ჰყოფდეთ უფლისა შჯდ დღე, ჲ დ_ა იგი პირველი გან-
სუჱნებაჲ არს ჲ მერვე დღე განსუჱნებაჲ არს ✿ ჲ მოიღოთ დღესა მას
პირველსა ნაყოფი ხისა შუჱნიერი, ჲ ფურცელი ჲ ნაკის კუდთაჲ,
ჲ რტოები სეთა ბორობანთა, ძეწნი ჲ ტირიფისაგან რტოები ნა-
ღუარევთა, რათა ისარებდეთ თქუჱნ წინაშე უფლისა ღუთისა თქუჱნ-
ნისა, შჯდთა დღეთა მის წელიწდისათა ✿ შჯულად საუკუნოდ: ნა-
თესავსა თქუჱნსა შორის: თუჱსა მეშჯდსა დღესასწაულობ-
დით მას ✿ კარავსა შინა სსედით შჯდ დღე, ყოველიეგი მკჳდრი
ქუჱყანისა ისრაელსა შორის დაემკჯდროს კარავსა შინა ✿ რათა
ისიღონ ნათესავთა თქუჱნთა, რამეთუ კარავსა შინა დავამკჯდრენ
ძენი ისრაელისანი, რაჟამს გამოვიუანენ ჳგინი ქუჱყანით ეგჳპ-
ტით ✿ მე ვარ უფალი ღმერთი თქუჱნი ✿ ჲ ეტუოდა მოსე დღე-
სასწაულთა ამათ უფლისათა ყოველთა მეთა ისრაელისათა.

თავი ძდ.

და ეტყოდა ღმერთი მოსეს, დ ჰრქუა ✿ ამცენ მეთა ისრაელი- ა,ბ
სათა, დ არქუ მათ მოგართუ̃დ შენ ზეთი ზეთის ხისაგან წმიდად
წნეხილი ნათლად ნათებად სანთლისა მარადის ✿ გარეშე კრეტსა- გ
ბმელსა მას კარვისა საწამებელისასა: დ ანთებდენ მას აჰრონ დ მე-
ნი მისნი მწუხრითგან განთიადამდე წინაშე უფლისა მოუკლებელად,
შჯულად საუკუნოდ ნათესავსა შორის თქუ̃ენსა ✿ სასანთლესა ზე- დ
და ანთებდით წმიდასა სანთელსა წინაშე უფლისა განთიადამდე ✿
მოიღეთ სამინდო, დ ჰქმნეთ იგი ათორმეტად პურებად: ორ ათეუ- ე
ლისაგან იყოს პური იგი ერთი ✿ დ დასხენით იგინი ორად წინაშე ვ
დასადებელად, ექუს ექუსი პური დაადეთ ლაკანსა ზედა წმიდასა წი- ზ
ნაშე უფლისა ✿ დ დასდვათ მას ზედა დასადებელსა გუნდრუკი წმი-
დად დ მარილი დ იუნენ პურნი იგი მოსახსენებელად წინაშე და- ჱ
ებულ წინაშე უფლისა ✿ დღეს შაბათსა დაეგებოდიან წინაშე უფ- თ
ლისა მარადის მეთაგან ისრაელისათა, შჯულად საუკუნოდ ✿ დ იოს
იგი [1] აჰრონისა დ მეთა მისთა, დ შჯამდენ მას ადგილსა წმიდასა, რა-
მეთუ არს წმიდად წმიდა̃თა, ესე მათ შესაწირავთაგან უფლისათა
მჯულად საუკუნოდ ✿ დ გამოვიდა მე დედა-კაცისა ისრაიტელისა, დ ი
იოო ერთი მე დედა-კაცისა ეგჯჰტელისა მეთა შორის ისრაელისათა,
დ ილალვიდეს ბანაკსა მას შინა მე დედა-კაცისა მის მეგჯჰტელისა,
დ კაცი ისრაიტელი ✿ დ სახელსდვა მეძან მის დედა-კაცისამან სახე- იბ
ლსა (უფლისასა) დ სწუევა; დ მოიყვანეს იგი მოსესა, დ სახელი დე-
დისა მისისა სალამით, ასული ზამბრისა ტომისაგან დანისა ✿ დ იგ
შესუ̃ეს იგი საჰერობილესა რათა განიკითხონ იგი ბრძანებითა უფ-
ლისათა ✿ დ ეტყოდა უფალი მოსეს, დ ჰრქუა ✿ გამოიყვანე რომე- იჱ,ივ
ლმან იგი სწუევა გარეშე ბანაკსა მას, დ დაასხნენ ყოველთა რომე-
ლთა ესმა ყელნი მათნი თავსა ზედა მისსა, დ ქუა̃ დაჰკრიბენ მას
ყოველმან კრებულმან ✿ დ მეთა ისრაელისათა ეტყოდე, დ არქუ: კა- იუ
ცმან კაცმან რომელმან სწუეას ღმერთსა თჯსსა ცოდვა მოიღოს
მან ✿ რომელმან სახელსდვას სახელსა უფლისასა ეგრეყე სიკუდი- იზ

[1] ბ მოსე კო.ზეშორ. ტ. მათე აბ. მარკოზ ბ.

ლითა მოკუმღდინ, ქვითა განიტყნენ: ყოველმან კრებულმან ისრაე-
ლისამან, გინათუ მწირმან, გინათუ მკჯდრმან რომელმან სახელდვას
იზ სახელსა უფლისასა, ეგრეგე მოკუმღდინ ✿ [1] ღ კაცმან უკეთუ სცეს
იწ ყოველსაცე კაცსა ღ მოკუმდეს, სიკუდილით მოკუმღდინ იკიცა ✿ ღ
ბირუტეესა თუ ვინმე სცეს ღ მოკუმდეს, ზღოს სული სულისა
იო წილ ✿ უკეთუ ვინმე დასდვას ცერში მოეგასსა თჯსსა, ვითარცა იკი
კ მან უყო, ეგრეგე უუშღნ მას ✿ განტეხა განტეხისა წილ [2] თვალი თვა-
ლისა წილ, კბილი კბილისა წილ, ღ რაჲცა ცერში დასდვას კაცმან
კა კაცსა, ეგრეგე უეავთ მას ✿ უკეთუ ვინმე სცეს კაცსა, ღ მოკუმდეს, სიკუ-
კბ დილით მოკუმღდინ ✿ სამართალი ერთი იყავნ, მწირისა მის სოფლე-
კგ ლისა, რამეთუ მე ვარ უფალი ღმერთი თქუმღნი ✿ ღ ეტყოდა მოსე
მეთა ისრაელისათა, ღ გამოიეგანეს კაცი იკი რომელმან სწეეგა ცა-
რეშე ბანაკსა, ღ დაჰკრიბეს ქუაჲ ყოველმან კრებულმან მეფჲ ისრა-
ელისათმან; ეგრე ეგეს კითარცა უბრძანა უფალმან მოსეს.

თ ა ვ ი კე.

ა ბ გ დ ე ვ ზ ჱ

ᲓᲐ ეტყოდა ღმერთი მოსეს მთასა ზედა სინასა, ღ ჰრქუა ✿
ეტყოდე შენ მეთა ისრაელისათა, ღ არქუ: რაჟამს შეხჯდეთ თქუმღნ
ქუყანასა მას რომელსა მიგცემ თქუმღნ, ღ განისუმღნოს ქუყანამან
რომელი მე მიგცე თქუმღნ შაბათად უფლისა ✿ [3] ექუს წელ სთესო
ვანა შენი, ღ ექუს წელ განსხლათ ვენაკი თქუმღნი ღ შეკრიბო ნაყო-
ფი მისი ✿ სოლო წელსა მეშჯდესა შაბათი განსუმღნებისა იყოს
ქუყანისა, შაბათი უფლისა: ვანა შენი არა სთესო, ღ ვენაკი შენი
არა განსხლა ✿ ღ თჯთ აღმოსრული სამკალისა შენისა არა მომკო,
ღ ყურძენი სიწმიდისა შენისა არა მოისთლო, წელიწადი განსუმღ-
ნებისა არს ქუყანისა ✿ ღ იყოს შაბათი ქუყანასა თქუმღნდა სა-
ჭმელად, შენ ღ მონისა შენისა, ღ მკეგლისა შენისა, ღ სასყიდლით და-
დგინებულისა შენისა ღ მსხემისა მის შენისა რომელი მოსრულ იყოს
შენდა ✿ ღ საცხოვართა შენთა, ღ პკეცთა ქუყანისა შენისათა, იყოს
ყოველივე ნაყოფი მისი შესაჭმელად ✿ აღირაცხო თავისა შენისა შჯდი
განსუმღნებაჲ წელთა მათ, შჯდ წელ შჯდ გზის, ღ იყუნენ შენდა შჯდნი

[1] ბ მოსე კბ.—[2] ბ მოსე კა. ე მოსე ით. მოე კ.—[3] ბ მოსე კდ.

ი̈გი შჯდეულთა წელიწადთანი, ორმეოც ჲ ცხრა წელ ✿ ჲ მიმო დასდ- თ
ვათ ნესტვისა კმითა უოველსა ქუჱსწანასა თქუჱსნსა, თუჱსსა მას მეშჯდესა
ათსა თჯსასა: დღესა მას ლხინებისსა მიმო აუწეოთ ნესტვითა უოველსა
ქუჱსწანასა თქუჱსნსა ✿ ჲ წიდად ჰვაეთ წელი ი̈გი, მეერგასე წელიწადი, ი
ჲ მიმოითქუჱს მიტევებად ქუჱსწანასა, უოველთა დამკვიდრებულთა მას
ზედა, წელიწადი მიტევებისა შესაწირავებისა მისისა იეოს თქუჱსნდა,
ჲ წარვიდეს კაცად კაცადი მონაგებსა თჯსსა, ჲ კაცად კაცადი მა-
მულსა თჯსსა წარსჯდეთ ✿ მიტევებად უწეებისა ესე იეოს თქუჱსნდა, ია
წელი მეერგასე, წელიწადი იეოს თქუჱსნდა, არა სთესოთ არცა ლე-
წოთ, ნებსით აღმოსრული მისი, ჲ არცა მოისთლოთ განწმედილი
ი̈გი მას შინა ✿ რამეთუ მიტევებად უწეებისა არს წმიდად იეოს იბ
თქუჱსნდა; ველთაგან შჯამდეთ ნაეოფსა მისსა ✿ წელსა მას მიტევე- იგ
ბისა მისისასა: კვალად მოვიდეს კაცად კაცადი მონაგებსა თჯსსა ✿
უკეთუ მისცე სასეიდელად მოუვასსა შენსა აგარაკი, ჲ მოიგო რამე იდ
მოუშისაგან შენისა, ნუმცა ვინ აჯირვებს კაცი მოუვასსა თჯსსა ✿
ჲ მსგავსად რიცხუთა მათ წელიწდისათა შემდგომად სასწუალისა იე
მის დღისა, მოიგენ მოუშისაგან, რიცხჯსა ებრ წელიწადისა ნაეო-
ფთსა მოგეცეს შენ ✿ რაოდენიცა უმრავლეს წელთა მათ, განამ- იგ
რავლოს მოგებად მისი გინათუ მოკლებისა წელთა მათ, დააკლოს
მოგებად მისი: რამეთუ ვითარცა რიცხუი ნაეოფთა, ეგრევე მოგცეს
შენ ✿ ნუ ვინ აჯირვებს კაცი მოუვასსა თჯსსა, ჲ გეშინოდენ უფ- იზ
ლისა ღუთისა შენისა, მე ვარ უფალი ღმერთი თქუჱსნი ✿ ჲ ჰვაეთ იჱ
ეოველივე მსჯაყრი ჩემი, ჲ სამართალი ჩემი ჲ დაიმარხეთ, ჲ ჰუჱს-
ნით იგინი, ჲ დაემკჯდრენით ქუჱსწანასა ზედა სასოებით ✿ ჲ კამო- ით
სცეს ქუჱსწანამან ნაეოფი მისი, ჲ შჯამდეთ მძლრივ, ჲ დაემკჯდრნეთ
სასოებით მას ზედა ✿ უკეთუ სთქუათ რად ეჯამოთ წელსა მეშჯდე- კ
სა, უკეთუ არა ვსთესოთ, ჲ არა შევიკრიბოთ ნაეოფი ჩუჱნი ✿ მე კა
მოვავლინო კურთხევა ჩემი თქუჱსნ ზედა, წელსა მას მეექუსესა, ჲ
ეოს ნაეოფი მისი სამისი წლისა ✿ ჲ სთესოთ წელსა მას მერვესა, კბ
ჲ შჯამდეთ ნაეოფთა მათგან ჰუჱლთა ვიდრე მეცხრე წლამდე, ვიდრემ-
დის მოჰვდეს ნაეოფი მისი, ჲ შჯამდეთ ჰუჱლის ჰუჱლსა ✿ ჲ ქუჱს- კგ

ჳნა არა განყიდოთ სრულიად, რამეთუ ჩემი არს ქუჱყანა, რამეთუ
კდ მწირ ჲ მსხემ ხართ თქუჱნ წინაშე ჩემსა ✿ ჲ ყოველსავე ქუჱყანა-
კე სა რომელი გიპყრიეს თქუჱნ საყსარი მისცეთ ქუჱყანასა ✿ უკეთუ
გლახაკი იყოს მმა შენი რომელ არს შენთანა, ჲ განსცეს ქუჱყანისა
მისისაგანი, ჲ მოვიდეს ნათესავი მისი რომელი მახლობელ იყოს მი-
კვ სა, დაიკსნეს განსყიდული იგი მმისა თჳსისა ✿ უკეთუ ვისმე არა
ესვას ნათესავი, ჲ ჰოვნიერ იყოს კელითა ჲ ეპოოს მას კმად საყ-
კზ სარი მისი ✿ ჲ თანა შეერაცხოს წელი იგი განსყიდულისა, ჲ მის-
ცეს რომელი იგი აქუს კაცსა მას, რომელსა მიჰყიდა იგი, ჲ წარ-
კჱ ვიდეს ქუჱყანასა მას მკჳდრობისა თჳსისაჲ ✿ უკეთუ ვერ ჰოვნიერ
იყოს კელი მისი კმა ყოფად, რათმცა მისცა მას სასყიდელი მომგე-
ბელისა მისისაჲ, ვიდრე მეექუსჱ წლამდე მიტევებისა მისისა, ჲ გამო-
კთ ვიდეს მიტევებასა მას, ჲ წარვიდეს ქუჱყანასა თჳსსა ✿ ჲ უკეთუ
ვინმე განჰვიდოს სახლი სამკჳდრებელი ქალაქსა შინა მოზღუდვი-
ლსა, ჲ იყოს საყსარი მისი, ვიდრე აღსრულოს წელიწადი იგი
ჯ ზოგი სასყიდლისა იყოს საყსრად მისა ✿ უკეთუ არა იყსნეს: ვიდ-
რე აღსრულებადმდე ყოვლად მის წელიწდისა, დამტკიცნეს სახლი
იგი ქალაქსა შინა მოზღუდვილსა, მტკიცედ, მომგებელისა მიმართ
მისისა, ნათესავსა შორის მისსა, ჲ არა განვიდეს განტევებასა მას ✿
ჯა ხოლო სახლნი რომელნი იუნეს აყარაკსა, რომელთა არა აქუს
ზღუდე გარემო, მსგავსად აყარაკისა მის ქუჱყანისა შეირაცხნენ:
ჯბ ჲ საყსარ მის იუნენ, ჲ მიტევებასა მას გამოვიდენ ✿ ჲ ქალაქნი
ლევიტელთანი, ჲ სახლნი ქალაქთა მათთანი: ჲ სამკჳდრებელთანი
ჯგ იყსნებოდიან ლევიტელთა შორის ✿ ჲ რომელმან იყსნეს ლევიტე-
ლთა შორის, გამოჰვიდეს სასყიდელი მათი, ჲ სახლნი ქალაქჳსა სამ-
კჳდრებელთა მათთანი მიტევებასა მას რამეთუ სახლნი ქალაქთა ლე-
ვიტელთა სამკჳდრებელისა მათისანი, შორის მეთა ისრაელისათა
ჯდ არიან ✿ ჲ ქუჱყანა იგი განჩემებული ქალაქთა მათთა არა განიყი-
ჯე დოს: რამეთუ სამკჳდრებელი საუკუნო ესე არს მათდა ✿ უკეთუ გლა-
ხაკი იყოს მმა შერი რომელი შენ თანა არს, ჲ ვერ შემძლებელ იყოს
კელითა შენ შორის, კელი აღუჰყარ მას ვითარცა მწირსა, ჲ მსხე-

მსსა, ⁂ ცხოვნდეს ძმა იგი შენი შენთანა ✿ არა მოიღო მისგან ლვ
ვახში, არცა აღნადგინები, ⁂ გეშინოდენ ღუთისა შენისა, მე ვარ
უფალი, ⁂ ცხოვნდეს ძმა იგი შენ შორის ✿ ვეცხლი შენი არა მის- ლზ
ცე მას ვაკშად, განსამრავლებელად არა აჲასხო მას საზრდელი შე-
ნი ✿ რამეთუ მე ვარ უფალი ღმერთი თქუჳნი, რომელმან გამოგი- ლჳ
უუანენ თქუჳნ ქუჳუანით ეგჯპტით, რათა მიგცე თქუჳნ ქუჳუანა ქა-
ნაანისა, ⁂ ვიუო მე თქუჳნდა ღმერთ ✿ უკეთუ დავარდეს ძმა შენი ლთ
შენ შორის, ⁂ მოგაყიდოს თავი მისი შენ, არა გმონებდეს შენ მო-
ნებასა კირთებრ ✿ არამედ ვითარცა სასუიდლითა დადგინებული, ⁂ მ
მწირ ჰყუო შენთანა: ვიდრე წელადმდე განტევებისა გიქმოდის შენ ✿
⁂ განვიდეს თჯსუფლად განტევებასა მას, ⁂ შჯლნი მისნი მისთანა, მა
⁂ მიუიდეს ნათესაჲსა თჯსისა, ⁂ სამკჯდრებელსა მისსა შეუიდეს ✿
რამეთუ მონანი ჩემნი არიან ესენი, რომელნი გამოვიუანენ ქუჳუა- მბ
ნით ეგჯპტით, არა განიყიდნენ სასუიდლით ვითარცა მონანი ✿ ⁂ მგ
არა დაამძიმო მას შრომითა, ⁂ გეშინოდენ უფლისა ღუთისა შენი-
სა ✿ ⁂ მონანი ⁂ მკეკალნი რაოდენნი გესხნენ შენ ყოველთაგან მდ
წარმართთა რომელნი არიან გარემოს შენსა, მათგან მოიგნეთ მონა
⁂ მკეკალი ✿ ⁂ მეთაგან მსხემთასა რომელნი არიან თქუჳნ შორის, მე
ამათგან მოიგნეთ ⁂ ნათესაჲთაგან მათთა, რაოდენნი იუენენ ქუჳუა- მვ
ნასა თქუჳნსა იუენედ თქუჳნდა სამკჯდრო ✿ ⁂ განუკვნეთ იგინი მეთა
თქუჳნთა, შემდგომად თქუჳნსა, ⁂ იუენენ იგინი მონა თქუჳნდა საუ-
კუნოდ, ხოლო ძმანი თქუჳნნი მენი ისრაელისანი, კაცად კაცადმან
ძმაჲ თჯსი არა დაქენჯნოს შრომათა შინა ✿ უკეთუ ჰოოს კელმან მან მზ
მწირისამან რომელი მწირობდეს თქუჳნ შორის, ⁂ შესჯირდეს ძმასა
შენსა ⁂ მიაყიდოს თავი თჯსი მწირსა, გინათუ მსხემსა შენ შორის ანუ
ნაშობსა მწირისასა ✿ შემდგომად განსუიდჳისა მისისა, კსნა იყოს მი- მჳ
სი, ერთმან ძმათაგანმან იკსნეს იგი ✿ მამის ძმამან, ანუ თუ მამის ძმის მთ
წულმან იკსნეს იგი, ანუ სჯხლეულმან კორცთა მისთაგანმან, ტომ-
მან მისმან იკსნეს იგი, უკეთუ ჰოვნიერ იქმნეს კელითა თჯსითა
იკსნეს თავი თჯსი ✿ ⁂ აღირაცხენ მომგებელისა თჯსისა თანა მიერ ნ
წლითგან, ვინათგან მიჰყიდა მას თავი თჯსი ვიდრე წლადმდე გან-

ტევებისა, ⁂ იოს ვეცხლი იგი ნასყიდობისა მისისა: ვითარცა
ნა მორეწისა წლითი წლად იოს მის თანა ✿ უკუჱ ვის მრავალი
წელი იოს მისებრვე მისცენ, სასყიდლით მისი ვეცხლისა მისგან
ნბ მონაგებისა მისისა ✿ უკეთუ მცირედ დაშთეს წელთა მათგანი წე-
ლიწდამდე მიტევებისა შეარაცხოს მას წელიწადი იგი, ⁂ მისცეს
ნგ მას საყსარი მისი ✿ ვითარცა სასყიდლით დადგინებული, წელიწდით
წელიწდამდე იოს მისთანა, ⁂ არა დაუმძიმო მას რუდუნება წი-
ნდ ნაშე შენსა ✿ უკეთუ ვერ იკსნეს თავი თჳსი, ეგრევე განვიდეს წე-
ნე ლსა მას მიტევებისა მისისასა, ⁂ ურმანი მისნი მის თანა ✿ რამეთუ
ჩემნი არიან მენი ისრაელისანი, მსახლობნი ⁂ მონანი ჩემნი არიან,
რომელნი გამოვიყვანენ ქუჱყანით ეგჯპტით, მე ვარ უფალი ღმე-
რთი თქუჱნი.

თავი კჲ.

ა ᲐᲠა ჰქმნეთ თავისა თჳსისა კელით ქმნული, არცა გამოქანდა-
კებული, არცა მეკლი აღმართოთ არცა ლოდი საოცრად აღსდგათ
ბ ქუჱყანასა თქუჱნსა, რომელსა თაყუანისცეთ მას რამეთუ მე ვარ
გ უფალი ღმერთი თქუჱნი ✿ შაბათნი ჩემნი დაიმარხენით, ⁂ წმიდათა
დ ჩემთაგან ეგუინოდენ, რამეთუ მე ვარ უფალი ✿ [1] უკეთუ ბრძანებათა
ჩემთა სჯდოდეთ, ⁂ მცნებათა ჩემთა დაიმარხჯდეთ ⁂ ჰყოფდეთ ✿ მოგცე
ე თქუჱნ წვიმა ჟამსა თჳსსა, ⁂ ქუჱყანამან გამოსცეს ნაყოფი თჳსი, ⁂
ზეთა ველისათა მოსცენ ხილი მათი ✿ ⁂ მოიწიოს სალეწავი თქუჱნი,
ვიდრე სთუალებადმდე, ⁂ სთუჱლი მოიწიოს თესვამდე, ⁂ შჯამდეთ
ჳრსა თქუჱნსა მაძღრივ, ⁂ [2] დაემკჯდრნეთ კრძალულებით ქუჱჴ-
ვ ყანასა თქუჱნსა ⁂ მწყობრი არა შემოვიდეს ქუჱყანასა შორის
თქუჱნსა ✿ ⁂ მოვსცე მშჯდობა ქუჱყანასა თქუჱნსა, ⁂ დაიძინოთ
უზრუნველად, ⁂ არა ვინ იყოს მაშინებელი თქუჱნდა, ⁂ წარვსწუძი-
ზ დო მკეცი ბოროტი ქუჱყანისაგან თქუჱნისა (⁂ ბრძოლა არა იყოს
ქუჱყანასა თქუჱნსა)✿ ⁂ სდევნიდეთ მტერთა თქუჱნთა, ⁂ დაეცნენ
ცხ წინაშე თქუჱნსა მოშჳდარნი მაჯჯლითა ✿ ⁂ წარიქციოს ხუთმან
თქუჱნგანმან ასი, ⁂ ასმან თქუჱნმან წარიქციოს ბეყრეული, ⁂

[1] გ მოსე კჳ.—[2] ოხბ აა.

დაცნენ მტერნი თქუენნი წინაშე თქუენსა მახჳლითა ✿ ⳟ მოვი- თ
სილო თქუენ ზედა, ⳟ გაკურთხო თქუენ, ⳟ აღვაორძინნენ, ⳟ გა-
ნგამრავლნე, ⳟ დავამტკიცო აღთქმა ჩემი თქუენთანა ✿ ⳟ შჯამდეთ ი
მუნჱლსა, ⳟ მუნჱლის მუნჱლსა, ⳟ მუნჱლი წინაშე ჰირსა ახალთასა
გამოსდუათ ✿ ⳟ აღვმართო კარავი ჩემი თქუენ შორის, ⳟ არა მო- ია
გიძაგნეს თქუენ სულმან ჩემმან ✿ ⳟ [1] ვიქცეოდე მე თქუენ შორის, იბ
ⳟ ვიყო მე თქუენდა ღმერთ ⳟ თქუენ იყუნეთ ჩემდა ერად ✿ მე იგ
ვარ უფალი ღმერთი თქუენი, რომელმან გამოგიყუანენ თქუენ ქუჱ-
ყანით ეგჳპტით, რამეთუ მონა იყუნენით, ⳟ განგხეთქნე საკრუჱლ-
ნი უღლისა თქუენისანი, ⳟ გამოგიყუანენ თქუენ განცხადებულად ✿
სოლო [2] უკეთუ არა ისმინოთ ჩემი, ⳟ არცა ჰყოფდეთ ბრძანებათა იდ
ჩემთა ✿ არამედ უარჰ ექმნეთ მათ, ⳟ სამართალნი ჩემნი მოიწყეინნეს იე
სულმან თქუენმან, ⳟ არა ჰყოფდეთ ყოველთა მცნებათა ჩემთა, ⳟ
განაქარუნეთ აღთქმანი ჩემნი ✿ ⳟ მეცა ეგრეჳ გიყო თქუენ, მო- ივ
ვაჳლინო თქუენ ზედა სიძღიერე, ⳟ უნაყოფობა, ⳟ სიყუითლე, ⳟ ⳟ
ნადალუკად თჳალთა თქუენთა, ⳟ სული თქუენი დადნებოდის, ⳟ ⳟ
სთესვიდეთ თესლსა თქუენსა ცუდად, ⳟ შჯამდენ მას მტერნი თქუენ-
ნი ✿ დავამტკიცო ჰირი ჩემი თქუენ ზედა, ⳟ დაცნეთ წინაშე მტე- იზ
რთა თქუენთა, ⳟ გდევნიდენ თქუენ მოძულენი თქუენნი, ⳟ ივლ-
ტოდით თქუენ თჳნიერ მდევართა ✿ უკეთუ აქამომდე არა ისმი- იწ
ნით ჩემი, ⳟ შეუსძინო სწავლად თქუენდა შჯდ წილ ცოდუთა
თქუენთა ზედა ✿ ⳟ შეემუსრო გონება იგი ამპარტავნებისა თქუენისა, ით
ⳟ უო ცაჲ თქუენ ზედა ვითარცა რკინა, ⳟ ქუჱყანა ვითარცა რუა-
ჲ ✿ ⳟ ცუდად იყოს ძალი თქუენი, ⳟ ქუჱყანამან არა გამოსცეს კ
თესლი მისი, ⳟ ხემან ველისათამან არა მოსცეს ნაყოფი მისი ✿
უკეთუ ამისა შემდგომად სჯდოდითდა თქუენ დრეულ ჩემდა მომართ: კა
ⳟ არა ინებოთ სმენა ჩემი შეგძინო თქუენ ტანჯუა შჯდი ცოდუა-
თა თქუენთა ებრ ✿ ⳟ [3] მოვაჳლინო თქუენ ზედა მკეცი მძჯნვარე კბ
ქუჱყანისა ⳟ შეგჳაძნეს თქუენ ⳟ აღხოცოს თქუენ და საცხოვარი
თქუენი ⳟ შეგამცირნეს თქუენ ⳟ ოჯერ იყუნენ გზანი თქუენნი ✿

[1]) ბ კორ. გ.—[2]) კ მოსე გწ. ნუშტთა ბ. მადჟ. ბ. ბარუქ ბ.—[3]) სამრძ. ია.

კბ ✠ უკეთუ ამითცა ვერ განისწავლნეთ თქუჩნ, არამედ ხჯდო-
კდ დითღა ჩემდა მომართ გულარძნილად ✠ ვიდოდე მეცა თქუჩნთა-
ნა გულის წყრომითა, გულარძნილითა ✠ გგუჩმნე თქუჩნ, შჯდ
კე წილ ცოდუთა თქუჩნთათჯს ✠ ✠ მოგჰკადო თქუჩნ ზედა მახჯლი
შურის მეიებელი საშჯელად, ✠ შეეგვდრნეთ თქუჩნ ქალაქებსა თქუჩ-
ნსა ✠ მოვავლინო სიკუდილი თქუჩნ ზედა, ✠ მიეცნეთ თქუჩნ კელთა
კვ მტერთა თქუჩნთასა ✠ ✠ გჯრიდეს თქუჩნ იფქლისა ✠ ხურისათჯს,
✠ აცხობდენ ათნი დედანი თქუჩნეანი ხურსა ერთსა თორნესა ში-
ნა, ✠ მოგცემდენ თქუჩნ ხურსა თქუჩნსა სასწორით, სჭამდეთ ✠
კზ ვერ განძღებოდეთ ✠ უკეთუ ამათ ზედაცა არა ისმინოთ, არამედ
კჩ სჯდოდეთვე დრკუდ ✠ მეცა ვიდოდი თქუჩნთანა გულის წყრომითა
დრკუთა, ✠ გასწავლნე თქუჩნ შჯდ წილ ცოდუთა თქუჩნთათჯს ✠
კთ ✠ შჭამდეთ თქუჩნ კორცსა ძეთა თქუჩნთასა, ✠ ასულთა თქუჩნთ:სა
ლე ✠ ოკერ ვეო ბომონნი თქუჩნი ✠ ✠ მოგსპნე ხეთა კერპნი კელით
ქმნული თქუჩნნი ✠ დაგეყარნე მძორი თქუჩნი გუამთა თანა კერპთა
ლა თქუჩნთასა, ✠ მოგიწყიანნეს თქუჩნ სულთან ჩემმან ✠ ✠ დაგსხნე ქა-
ლაქნი თქუჩნნი ოკრად, ✠ მოვაოკრო სიწმიდე თქუჩნი, ✠ არა
ლბ ვიუნოსო სულნელებაჲ მსხუჩრჰლთა თქუჩნთა ✠ ✠ მოვაოკრო
ქუჩყანა თქუჩნი, ✠ დაუკჯრდეს ამას ზედა მტერთა თქუჩნთა, რო-
ლგ მელნი მკჯდრ იუნენ მას ზედა ✠ ✠ მიმო დაგთესნე თქუჩნ წარ-
მართთა შორის, ✠ აღგკოცნეს თქუჩნ მომავალმან თქუჩნ ზედა მა-
ხვილმან, ✠ იოს ქუჩყანა თქუჩნი უდაბნო, ✠ ქალაქნი თქუჩნნი
ლდ ოკერ ✠ ✠ მაშინ სათნო იოს ქუჩყანამან, შაბათი თჯსი, ყოველთა
მათ დღეთა ოკრებისა მისისათა, ✠ თქუჩნ იუნეთ ქუჩყანასა მტერ-
თა თქუჩნთასა, ✠ მაშინღა შაბათობდეს ქუჩყანა: ✠ სათნო იოს
ლე შაბათი მისი ✠ ყოველსა ჟამსა ოკრებისა მისისასა შაბათობდენ,
რომელი არა იშაბათა შაბათთა მათ შინა თქუჩნთა, რაჟამს მკჯდრ
ლვ იუჩნით მას ზედა ✠ ✠ დაშთომილთა მათ ზედა თქუჩნეანთა შიში
დავდვა გულთა მათთა, ქუჩყანასა მტერთა მათთასა, ✠ სდევნიეთ
მას, კმაჲ ფურცლისა მოტებულისაგან ქარისა, იჳლტოდიან ვითარცა
ლზ ვინ იჳლტინ ბრძოლისაგან, ✠ დაცნენ ოჯნიერ მდევართასა ✠ ✠

უგულებელს ყოს მმამან მმაჲ ვითარცა ბრძოლასა შინა, დაღათუ
არავინ სცევნიდეს მათ, ⁂ ვერ გეძლოს წინა დადგომად მტერთა
თქუენთა ✿ ⁂ წარსწუძდეთ თქუენ წარმართთა შორის, ⁂ შეგჯამდეს ლჩ
თქუენ ქუეყანა იგი მტერთა თქუენთა ✿ ⁂ რომელნი დაშთეს თქუენ- ლთ
განნი განხრწნენ ცოდვათა თჯსთათჯს, ⁂ ცოდუათათჯს მამათა მათ-
თასა დადნებოდინ ქუეყანასა მტერთა მათთასა ✿ ⁂ მიუთხრობდენ ბ
ცოდუათა მათთა ⁂ ცოდუათა მამათასა: რამეთუ გარდაჴდეს შჯულსა,
⁂ დამივიწუეს მე, ⁂ ვიდოდეს წინაშე ჩემსა დრკუნ ✿ ⁂ მცა ვიდო- მა
დი მათდა მიმართ დრკუნ, ⁂ წარვსწუმიდნე იგინი ქუეყანასა მტერთა
მათთასა, ⁂ მაშინ ჰრცხუენოდის გულითა წინა დაუცუენთელთა მათ,
⁂ მაშინ საცნაურ იუნენ ცოდუანი მათნი ✿ ⁂ მაშინ მოვიხსენო მე მბ
აღთქმა იაკობისთანა ⁂ აღთქმა იგი ისაკისთანა, ⁂ აღთქმა იგი
აბრაამისთანა მოვიხსენო ✿ ⁂ ქუეყანა მოვიჴსენო ⁂ დაშთეს იგი მგ
მათგან, მაშინ შეიწუნაროს ქუეყანამან შაბათი თჯსი, მოოჴრებული
მათთჯს, ⁂ მათ მოიხუნენ თჯსნი იგი უშჯულოებანი, ამისთჯს რამე-
თუ სამართალნი ჩემნი ⁂ ბრძანებანი უგულებელს ჰყუნეს: ⁂ ბრძა-
ნებანი ჩემნი მოიწუინნა გულთან მათმან ✿ ⁂ იუნენსღათუ ქუეყუა- მდ
ნასა მტერთა მათთასა არა უგულებელს ვყუნე იგინი, ⁂ არცა მო-
ვიწუინე მოკოცად მათდა, ⁂ განქარგებად აღთქმათა ჩემთა მათთა მი-
მართ, რამეთუ მე ვარ უფალი ღმერთი მათი ✿ ⁂ მოვიჴსენო მე მე
აღთქმა იგი ჰირველი, რაჟამს გამოვიუანნე იგინი ქუეყანით ეგ-
ჯპტით, სახლისა მისგან კირთებისა წინაშე ყოველთა ნათესავთა
რათა ვიყო მე მათდა ღმერთ, მე ვარ უფალი ✿ ესე სამართალნი ⁂ მვ
მშჯავრნი, ⁂ შჯულნი, რომელ მოსცნა უფალმან შორის მისსა ⁂
შორის ძეთა ისრაელისათა, მთისა მას ზედა სინასა კელითა მოსე-
სითა.

თ ა ვ ი კზ.

და ეტყოდა უფალი მოსეს ⁂ ჰრქუა ✿ ეტყოდე ძეთა ისრაელი- ა,ბ
სათა, ⁂ არქუ რომელმან აღთქუას აღთქმა: მიცემად სასუიდელი სუ-
ლისა თჯსისა უფლისა ✿ ⁂ იყოს სასუიდელი იგი წულისა: ოცის გ
წლითგან სამეოც წლამდე, იყოს სასუიდელი მისი: ერგასის დიდ-

რაქმა ვეცხლისა სასწორითა წმიდითა ✿ ხოლო ქალაქისათა იეოს
სასყიდელი ოცდა ათი დიდრაქმა ✿ უკეთუ ხუთისა წლისთაგან ვი-
დრე ოც წლამდე, იეოს სასყიდელი წულისა ოცი დიდრაქმა ხოლო
ქალისა ათი დიდრაქმა ✿ ⁂ თჳთ ერთით, ვიდრე ხუთად წლამდე,
იეოს სასყიდელი იგი წულისა ხუთი დიდრაქმა ვეცხლისა, ხოლო
ქალისა სამი დიდრაქმა ვეცხლისა ✿ უკეთუ სამოცის წლისა, ⁂
უზეშთაეს, იეოს წული მისი იეოს სასყიდელი ათუთხმეტი დიდრა-
ქმა ვეცხლისა, უკეთუ ქალი იეოს ათი დიდრაქმა ✿ უკეთუ უხოვარი
იეოს სასყიდლისა, დადგეს წინაშე მღდელისა მის, ⁂ დასდუას
მღდელმან მან სასყიდელი, რაოდენსაცა შემძლე იეოს კელი მისი,
რომელმან იგი აღუთქუა ევრცა დასდუას სასყიდელი მღდელმან
მან ✿ უკეთუ საცხოვართაგანსა რომელსა შესწირვიდეს მსხუერპ-
ლად უფლისა რომელმან შეწიროს ამათგან უფალსა, იეოს იგი
წმიდაჲ ✿ არა განსცუალო კეთილი ხენეშებად, არცა ხენეში კეთი-
ლად: ⁂ უკეთუ განცუალებით განსცუალო იგი, საცხოვარი ⁂ სა-
ცუალი იგი იეოს წმიდაჲ ✿ უკეთუ ეოველივე ჰირუტეჳი არა წმი-
დაიჲ იეოს რომელთაგანი არა შეიწირვოდის მსხუერპლად უფლი-
სა, დაადგინოს საცხოვარი იგი წინაშე მღდლისა მის ✿ ⁂ დასდუას
სასყიდელი მღდელმან მან: შორის კეთილისა მის ⁂ ხენეშსა, რაცა
იგი დასდგა მას მღდელმან მან, იცუა ეკენ ✿ უკეთუ კსნით იკსნეს
იგი, შესძინენ მეხუთედი წილი იგი სასყიდელსა მას ✿ ⁂ უკეთუ კაცმან
განწმიდოს სახლი იგი თჳსი, წმიდად უფლისა, დასდუას სასყი-
დელი მღდელმან შორის კენეშსა ⁂ შორის კეთილსა, რაიცა იგი
დასდუას მღდელმან, იცუა დაემტკიცენ ✿ უკეთუ შემდგომად განწმე-
დისა მის იკსნიდეს სახლსა მას თჳსსა შესძინოს ნახუთალი ვეცხლისა
სასყიდელსა მისსა ⁂ იოს მისსა სახლი იგი ✿ უკეთუ უანა სამკჳდრე-
ბელისა მისისა წმიდაჲ უოს კაცმან უფლისა, ⁂ იოს სასყიდელი
მისი მსგავსად სათესავისა მისისა, ოცდა ათისა გრიგისა ქრთი-
ლისაჲ ერგასისი დიდრაქმა ვეცხლისა ✿ უკეთუ წელიწადსა მას მი-
ტეჳებისასა წმიდაჲ უოს უანა თჳსი, მსგავსად სასყიდელისა მის
დაემტკიცოს ✿ უკეთუ შემდგომად მიტეჳებისა მის წმიდაჲ უოს უანა

თჳსი, ეგრეცა შეურაცხოს მღდელმან ვერცხლი, წელთა მათ დაკლებულთა, ვიდრე მუნ წლამდე მიტევებისა, ⁂ დააკლოს სასყიდელსა
მას მისსა ✿ უკეთუ იკსნიდეს ვანასა მას თჳსსა შემდგომად განწმენ- ით
დისა მისისა, შესძინოს მეხუთე იგი ვეცხლისა სასყიდელისა მისი-
სა, ⁂ იყოს იგი მისაგე ✿ უკეთუ არა იკსნეს ვანა თჳსი, ⁂ მის- კ
ცეს იგი კაცსა სხჳასა, არღარა იკსნეს მან იგი ✿ არამედ იყოს ვა- კა
ნად იგი გამოსრულ მიტევებასა მას წმიდად საქებელ უფლისად,
ვითარცა იგი ქუჱყანა განწმებული მღდელისა, იყოს იგი სამკჳდ-
რებელ მისა ✿ უკეთუ ვანა იგი მოუგიეს, რომელ არა არს სამკჳდ- კბ
რებლისაგანი მისისა, ⁂ იგი წმიდად ყოს უფლისა ✿ აღურაცხოს კგ
მას მღდელმან მან სასყიდლისაგან მისისა ვიდრე წელიწადამდე მი-
ტევებისა, ⁂ მისცეს სასყიდელი იგი მისი მას დღესა, წმიდად უფ-
ლისა ✿ ⁂ წელიწადსა მას მიტევებისასა კუალად მიეცოს ვანა იგი კდ
კაცსა მას, რომლისაგან მოიუიდა, ⁂ რომლისაცა იყო ქუჱყანა იგი
სამკჳდრებელად ✿ ⁂ [1] ყოველივე სასყიდელი იყოს სასწორითა კე
წმიდითა, ოცი დანგი იყოს დიდრაქმა იგი ✿ ⁂ [2] ყოველივე ჰირ- კვ
მშო რომელი იშობოს საცხოვართა შორის იყოს უფლისა, ნუ ვინ
შესცვალებენ, გინა თუ კბოკ იყოს, გინა თუ საცხოვარი, უფლი-
სად იყოს ✿ უკეთუ ოთხ-ფერკუთაკანი არა წმიდად, შესცვალოს შემ- კზ
სგავსებულად სასყიდელისა მისისა, შესძინოს ნახუთალი მისი მას
ზედა, ⁂ იყოს იგი მისაგე, ⁂ უკეთუ არა იკსნეს, განისყიდოს მსგა-
ვსად სასყიდლისამებრ მისისა ✿ ⁂ ესე ყოველი აღნათქუამი, რო- კთ
მელი აღუთქუას კაცმან უფალსა ყოველთა მათგან რაოდენი რად
არიან მისი: კაცითგან ვიდრე ჰირუტეუამდე, ⁂ ქუჱყანითგან სამკჳ-
დრებელისა მისისად, არა განუიდოს არცა იკსნეს იგი; ყოველივე
აღნათქუამი წმიდად წმიდათა იყოს უფლისა ✿ ⁂ ყოველივე შესაწი- კთ
რავი რომელი აღითქუას კაცთაგან, არა იკსნეს კსნით არამედ სიკუ- ლ
დილით მოკუდეს ✿ ყოველივე პირველი ქუჱყანისა თესლისაგან
ქუჱყანისა, ⁂ ნაყოფთაგან ხეთასა უფლისა არს, წმინდა უფლისა ✿
უკეთუ კსნით იკსნეს კაცმან პირველი თჳსი, მეხუთედი იგი შესძინოს ლა

[1] ბ მოსე ღ. დ მოსე გ ⁂ იწ.—[2] ეზეკიელ მე. ბ მოსე იგ. დ მოსე ბ.

ლბ მას ზედა, ⁂ იოს იგი მისა ✿ ⁂ ყოველივე ათეული ხროხათა, ⁂
ცხოვართა, ⁂ ყოველივე რაოდენი განვიდეს რიცხჳსა მას კუპრთ-
ლგ ხსა ქუჱშე, ათეული იგი იოს წმიდაჲ უფლისა ✿ არა შესცვალოს
კეთილი ბოროტად, არცა ბოროტი კეთილად, უკეთუ შეცვალებით
შესცვალოს იგი ნაცვალიცა მისი იოს წმიდაჲ, არღარა იკსნეს ✿
ლდ ესე არიან მცნებანი, რომელნი ამცნო უფალმან მოსეს, მეთა მიმართ
ისრაელისათა, მთასა ზედა სინასა.

დაესრულაჲ წიგნი ლევიტელთაჲ და აქეს თავსა შორის თჳსსა თავი კზ.

წიგნი მეოთხე რიცხჳთა

თ ა ვ ი ა.

ა **ე**ტყოდა უფალი მოსეს, უდაბნოსა სინასა, კარავსა შინა წამე-
ბისასა; ჰირველსა მას თუჱსა, მეორესა წელსა, გამოსლვასა მათსა
ბ ქუჱყანით ეგჳპტით ⁂ ჰრქუა ✿ [1] იწყე შენ აღრიცხუად ყოველთა
კრებულთა ძეთა ისრაელისთა ნათესავთა მათთაებრ, სახლთა მამათა
მათთაებრ, რიცხჳსაებრ სახელთა მათთაჲ თავად თავადისა მათისა ✿
გ ყოველი წული ოცით წლითგან ⁂ უსეშთაესი, ყოველი რომელი
გამოვალს ძლიერი ისრაელისაგან, ⁂ აღრიცხენეთ იგინი ძლიერე-
დ ბითურთ მათით, შენ ⁂ აჰრონ აღრაცხნეთ იგინი ✿ ⁂ თქუჱნ თა-
ე ნა იუნენ თითოულისაგან ტომისა თჳთეული მთავართაგანი, სახ-
ვ ლთაებრ მამულთა იუნენ ✿ ესე არს სახელნი კაცთა რომელნი
ზ დგენ თქუჱნ თანა: რუბენისით ელისურ, მე სედიურისი ✿ სჳმეო-
ჱ,თ ნისით, სალამიელ, მე სურისი, ⁂ ისი ✿ იუდასით, ნასონ, მე ამი-
ი ნადაბისი ✿ იზაქარისით, ნათანაელ, მე სობარისი ✿ ზაბულონი-
ია სით, ელიაბ მე ქელეონისი ✿ ძეთაგან იოსებისთა: ეფრემისით,
იბ ელისამ, მე ემიუდისი: მანასესით, ღამალელ, მე ფადისორისი ✿ ბე-
ნიამენისით, ამინადან, მე გედეონისი ✿ დანისით, აქიეზერ, მე ამი-

[1] ბ მოსე ღ.

სადასი ✿ ასერისით, ფაგუელ, ძე ექრანისი ✿ გადისით, ელისაფატ, ეგ,ედ
ძე რაგუჩლისი ✿ ნეფთალემისით, აქირე, ძე ენანისი ✿ ესე რჩეუ- ეე,ეჯ
ლნი კრებულთანი, ⁂ მთავარნი ნათესავთანი, ტომად ტომთანი,
ათასეულთა მთავარნი ისრაელისნი არიან ✿ ⁂ მოიუშანნეს მოსე ⁂ იზ
აჰრონ კაცნი ესე რომელნი წოდებულ იუშეს სახელად სახელად ✿
⁂ უოველი ერი შეკრიბეს ჰირველსა მას თუჩსა მეორესა წელსა, იჩ
გამოსლვასა მეთაჲ ისრაელისათასა: ⁂ აღხილნეს თესლად თესლადი
მათი, ⁂ ტომად ტომადი მათი ⁂ რიცხჯ სახლთა მათთაჲ ოცით
წლითგანი ⁂ უზეშთაესი, უოველი წული თავად თავადი მათი ✿ გი- ით
თარცა უბრძანა უფალმან მოსეს, ⁂ აღრაცხნეს უდაბნოსა სინასა ✿
⁂ იუშეს ძენი რუბენისნი ჰირმჩოსა ისრაელისნი ნათესავნი მათ- კ
ნი, ⁂ ტომნი, ⁂ სახლნი მამისა მათისანი, ⁂ რიცხუნი სახელთა მათ-
თა თავად თავადისაებრ მათისა, უოველი წული, ოცით წლითგანი
⁂ უზეშთაესი, უოველი რომელი გამოვიდოდა ძლიერი ✿ რიცხჯ იგი კა
მათი მეთა რუბენისთა ორმეოცდა ექუს ათას ⁂ ხუთას ✿ ძენი სჯ- კბ
მიონისნი ნათესავნი ⁂ ტომნი მათნი ⁂ სახლნი მამათა მათთანი,
⁂ რიცხუნი სახელთა მათთა, ⁂ თავთა მათთანი უოველი წული ოცით
წლითგანი ⁂ უზეშთაესი, უოველი რომელი გამოვიდოდა ძლიერი ✿
აღხილვა იგი მათი ნათესავისა მის სჯმიონისი ორმეოცდა ცხრამეტ კგ
ათას და სამას ✿ ძენი იუდასნი ნათესავნი მათნი, ⁂ ტომნი სახლთა კდ
მამათა მათთანი, ⁂ თავად თავადნი მათნი, ⁂ რიცხუნი სახელთა
მათთანი: უოველი წული ოცით წლითგანი ⁂ უზეშთაესი, რომელი
გამოვიდოდა ძლიერი ✿ რიცხჯ იგი მათი, ნათესავისა მის იუდასი, კე
სამეოცდა ათოთხმეტ ათას ⁂ ექუსას ✿ ძენი იზაქარისნი, ნათესა- კვ
ვად ნათესავადნი მათნი ⁂ ტომად ტომადნი მათნი სახელთა მამათა
მათთა ⁂ რიცხუნი სახელთა მათთანი, ⁂ თავად თავადნი მათნი, უო-
ველი წული ოცით წლითგანი ⁂ უზეშთაესი, უოველი რომელი გა-
მოვიდოდა ძლიერი ✿ რიცხჯ იგი მათი: ნათესავისა მის იზაქარისი კზ
ორმეოც ⁂ ათოთხმეტი ათას ⁂ ხუთას ✿ ძენი ზაბულონისნი ნათე- კთ
სავად ნათესავადნი მათნი, ⁂ ტომად ტომადნი მათნი, ⁂ სახლნი
მამათა მათთანი, ⁂ რიცხუნი სახელთა მათთანი, ⁂ თავად თავადნი

მათნი, ეოველი წული ოცით წლითოვანი ⁂ უზეშთაესი, ეოველი
კთ რომელი გამოვიდოდა ძლიერი ✿ რიცხჳ იგი მათი ნათესავისა მის
ლ ზაბულონისი, ორმეოც ⁂ აჩჳდმეტ ათას ⁂ ოთხას ✿ მეთა იოსებისთა,
მენი ეფრემისნი, ნათესავად ნათესავადი მათი, ⁂ ტომად ტომადნი, ⁂
სახლნი მამათა მათთანი, ⁂ რიცხუნი სახელთა მათთანი, ⁂ თავად
თავადნი მათნი, ეოველი წული ოცით წლითოვანი ⁂ უზეშთაესი,
ეოველი ძლიერი რომელი გამოვიდოდა ✿ რიცხჳ იგი ნათესავისა
ლბ მის ეფრემისი, ორმეოც ათას ⁂ ხუთას ✿ მენი მანასესნი ნათესავად
ნათესავადნი მათნი, ⁂ ტომად ტომადნი მათნი ⁂ სახლნი მამათა მა-
თთანი, ⁂ რიცხუნი სახელთა მათთანი, თავად თავადნი მათნი, უო-
ველი წული ოცით წლითოვანი ⁂ უზეშთაესი, ეოველი რომელი გა-
ლგ მოვიდოდა ძლიერი ✿ რიცხჳ იგი მათი ნათესავისა მის მანასესი,
ლდ ოც და ათორმეტ ათას ⁂ ორას ✿ მენი ბენიამენისნი ნათესავად ნა-
თესავადნი მათნი, ⁂ ტომად ტომადნი მათნი, ⁂ სახლნი მამათა მა-
თთანი, რიცხჳსაებრ სახელთა მათთა, თავად თავად მათთა ეოველი
წული ოცით წლითოვანი ⁂ უზეშთაეს, ეოველი რომელი გამოვი-
ლე დოდა ძლიერი ✿ ⁂ რიცხჳ იგი მათნი ნათესავადისა მის ბენიამე-
ლვ ნისა ოც და ათუთსმეტ ათასი ⁂ ოთხასი ✿ მენი გადისნი, ნათესა-
ვად ნათესავადნი მათნი, ⁂ ტომად ტომადნი მათნი, ⁂ სახლნი მა-
მათაჲ მათთანი, ⁂ რიცხუნი სახელთა მათთანი, ⁂ თავადნი მათნი,
ეოველი წული ოცით წლითოვანი ⁂ უზეშთაესი, ეოველი რომელი
ლზ გამოვიდოდა ძლიერი ✿ რიცხჳ იგი მათი ნათესავისა მის გადისი,
ლთ ორმეოც და ხუთ ათას, ⁂ ექუსას, ერგასისი ✿ მენი დანისნი ნათესა-
ვად ნათესავადნი მათთანი, ⁂ ტომად ტომადნი მათნი, ⁂ სახლნი
მამათა მათთანი, ⁂ თავად თავადნი მათნი, ⁂ რიცხუნი სახელთა
მათთანი, ეოველი წული ოცით წლითოვანი ⁂ უზეშთაესი, ეოველი
ლთ რომელი გამოვიდოდა ძლიერი ✿ რიცხჳ იგი მათი ნათესავისა მის
ე დანისი სამეოც და ორ ათას ⁂ შჳდას ✿ მენი ასერისნი ნათესავად
ნათესავადნი მათნი, ⁂ ტომად ტომადნი მათნი, ⁂ სახლნი მამათა
მათთანი, რიცხჳთ სახლთა მათთა ⁂ თავად თავადნი მათნი, ეოველ-
ლი წული ოცით წლითოვანი ⁂ უზეშთაესი, ეოველი რომელი გა-

მოვიდოდა ძლიერი ✿ რიცხჳ იგი ნათესავისა მის ასერჩისი: ორ- მა
მეოცდა ერთ ათას ⁂ სუთას ✿ მენი ნეფთალემისნი ნათესავად ნა- მბ
თესავადნი მათნი, ⁂ ტომად ტომადნი მათნი, ⁂ სახლნი მამათა მა-
თთანი, ⁂ რიცხჳნი სახელთა მათთანი, თავად თავად მათთა, ყოველ-
ი წული ოცით წლითგანი ⁂ უზეშთაესი, ყოველი რომელი გა- .
მოვიდოდა ძლიერი ✿ რიცხჳ იგი ნათესავ.სა მის ნეფთალემისი მგ
ორმეოც ⁂ ათასმმეტ ათას ⁂ ოთხას ✿ ესე აღხილვად რომელი მდ
აღირაცხეს მოსე ⁂ აჰრონ, ⁂ მთავართა ისრაელისათა, ათორმეტთა
კაცთა: კაცი ერთი ტომად ტომადისა თჳთოსა, ნათესავად ნათეს-
ავადი სახლთა მამულთა მათთანი იუნენ ✿ ⁂ იეო ყოველი იგი აღხი- მე
ლვა მეთა ისრაელისათა ძალითურთ მათით, ოცით წლითგან ⁂ უფ-
როსი, ყოველი რომელი გამოვიდოდა ბრძოლად ისრაელისაგან ✿
ექუსასი ათას ⁂ სამ ათას ⁂ ხუთას ⁂ ერგასისი ✿ ხოლო ლევი- მვ,ვზ
ტელნი იგი ⁂ ნათესავნი მამათა მათთანი, არა აღირაცხნეს შორის
მეთა ისრაელისათა ✿ ეტყოდა უფალი მოსეს, ⁂ ჰრქუა ✿ იხილე, ვ,ვთ
ნათესავი ლევისი, არა შერაცხნე იგინი შორის მეთა ისრაელისა-
თა ✿ ⁂ შენ დაადგინენ ლევიტელნი კარავსა წამებისასა, ⁂ ყოველ- ნ
სა ჳურჭელსა მისსად, ⁂ ყოველსა ზედა რაჲცა არს მას შინა ⁂
მათ აღიღოდიან კარავი იგი, ⁂ ყოველი სამსახურებული მისი: ⁂
იგინი მსახურებდენ მას შინა, ⁂ გარემო კარავსა დაიბანაკონ ✿
⁂ რაჟამს აღიღებდენ კარავსა, დაჰჴსნიდენ მას ლევიტელნი, ⁂ რა- ნა
ჟამს დაიბანაკებდენ კარავი იგი მათ აღმართონ, ⁂ სხუაჲ ნათესავი
რომელი შეეხოს, მოკუეთდინ ✿ ⁂ დაიბანაკონ მეთა ისრაელისათა, ნბ
კაცად კაცადმან წესსა ზედა თჳსსა, ⁂ კაცმან მთავრობასა ზედა თჳ-
სსა, ძალითურთ მათით ✿ ხოლო ლევიტელთა დაიბანაკონ ჴირად ნგ
ჴარად მახლობელად, გარემო კარავსა წამებისასა, ⁂ არა იოს ცო-
დვაჲ შორის მეთა ისრაელისათა, ⁂ დაიცვან ლევიტელთა მათ კმი-
ლვა იგი კარვისა მის წამებისა ✿ ⁂ უჱცს მეთა ისრაელისათა ყო- ნდ
ველივე, ვითარცა უბრძანა უფალმან მოსეს ⁂ აჰრონს, ეგრეთ უჱცს.

თავი ბ.

ეტყოდა უფალი მოსეს ⁂ აჰრონს, ⁂ ჰრქუა ✿ კაცად კაცადმან ა,ბ

მახლობელად განწესებულისა თჯსისა მსგავსად უწუებისა თჯსისა,
სახლად სახლად ⁘ ტომად ტომად დაიბანაკონ მეთა ისრაელისათა
წინაშე უფლისა, კარავსა წამებისასა დაიბანაკონ მეთა ისრაელი-
კ სათა ✿ ⁘ რომელთა დაიბანაკონ ჰირველად აღმოსავლით, განწეს-
. ებულმან ბანაკმან იუდასმან ძალითურთ მათით, ⁘ მთავართა მეთა
დ იუდასთა, ნასონ ძე ამინადაბისი ✿ ძალი მისი აღრიცხული სამეოც-
ე და ათოთხმეტ ათას ⁘ ექუსას ✿ ⁘ რომელთა დაიბანაკონ მახლობე-
ლად მათსა ნათესავმან ისაქარისმან ⁘ მთავართა მეთა ისაქარისთა,
ვ ნათანაელ ძემან სოგორისმან ✿ ძალი მისი აღრიცხული ორმეოცდა
ზ ათოთხმეტ ათას ⁘ ოთხას ✿ ⁘ რომელთა დაიბანაკონ მახლობელ მა-
თსა ნათესავმან ზაბულონისმან, ⁘ მთავართა მეთა ზაბულონისთა,
ჱ ელიაბ ძე ქერონისი ✿ ძალი მისი აღრიცხული ორმეოც ⁘ ათ ჩჯდ-
თ მეტ ათას, ⁘ ოთხას ✿ ეოველნი აღრაცხილნი ნათესავთა თანა იუდა-
სთა, ას ოთხმეოც ⁘ ექუს ათას ⁘ ოთხას, ძალითურთ მათით
ი ჰირველად აღიძრნენ ✿ განწესებული ბანაკი რუბენისი: სამხრით
კერძო ძალითურთ მათით, ⁘ მთავარი მეთა რუბენისთა ელისურ ძე
ია სედისურისი ✿ ძალი მისი აღრიცხული ორმეოც ⁘ ექუს ათას ⁘ ხუ-
იბ თას ✿ ⁘ რომელთა დაიბანაკონ მახლობელად მათსა ნათესავმან სჯ-
მეონისმან, ⁘ მთავართა მეთა სჯმეონისთა, სალამიელ ძემან სურისიდი-
იგ სმან ✿ ძალი მისი აღრიცხული ორმეოც და აცხრამეტ ათას ⁘ სამასი ✿
იდ ⁘ რომელთა დაიბანაკონ მახლობელად მათსა ნათესავმან გადისმან,
იე მთავართა მეთა გადისთა, ელისაფათ ძე რაჯგოელისი ✿ ძალი მისი
ივ აღრიცხული ორმეოც და სუთი ათას, ⁘ ექუსას, ერგასისი ✿ ეოველ-
ნივე აღრაცხილნი ბანაკსა თანა რუბენისასა, ას ერგასის ⁘ ერთ ათას,
იზ ⁘ ოთხას ერგასისი, ძალითურთ მათით მეორედ აღიძრნენ ✿ ⁘
აღიღონ კარავი წამებისა, ⁘ ბანაკი ლევიტელთა შორის ბანაკთა,
ვითარცა დაიბანაკონ, ეგრეცა აღიძრნენ თჯთეულად მახლობელად
იჱ განწესებასა მათსა ✿ განწესებული ბანაკი ეფრემისა ზღჯთ კერძო
ძალითურთ მათით, ⁘ მთავარი მეოავან ეფრემისთა, ელისამ ძე ემო-
იო,კ დისი ✿ ძალი მისი აღრიცხული ორმეოც ათას, ⁘ ოთხას ✿ რომე-
ლთა დაიბანაკონ მახლობელად მათსა ნათესავმან მანასესმან, ⁘ მთა-

ვარშან მეთაგანშან მანასესთა, გამალელ მემან ფადისურისშან ✿ მა- კა
ლი მისი აღხილული ოც და ათორმეტ ათას, ⁂ ორას ✿ ⁂ რომე- კბ
ლთა დაიბანაკონ მახლობელად მათსა ნათესავმან ბენიამენისშან, ⁂
მთავარმან მეთა ბენიამენისთა, აბიდან მე გედეონისი ✿ მალი კგ
მისი აღხილული: ოცდა ათხუთმეტი ათას ⁂ ოთხას ✿ ეოველნი აღ- კდ
რაცხილნი ბანაკთა ეფრემისთა, ას ორმოც ⁂ ათი ათას ⁂ ას მალი-
თურთ მათით მესამედ აღიძრნედ ✿ განწესებული ბანაკი დანისი ჩრდი- კე
ლოთ კერძო მალითურთ მათით, ⁂ მთავარი მეთა დანისთა, აქიეზერ
მე ამისადისი ✿ მალი მათი აღხილული სამეოცდა ორ ათას, ⁂ შჯ- კვ
დას ✿ ⁂ რომელთა დაიბანაკონ მახლობელად მათსა, ნათესავმან გზ
ასერისშან, ⁂ მთავარმან მეთა ასერისთა, ფაგეელ მე ექრანისი ✿ მა- კთ
ლი მისი აღხილული, ორმეოც და ერთ ათას ⁂ ხუთას ✿ ⁂ რომე-
ლთა დაიბანაკონ მახლობელად მათსა ნათესავმან ნეფთალემისშან, ლ
⁂ მთავარმან მეთა ნეფთალემისთა, აქირე მე ენანისი ✿ მალი მისი, ლა
აღხილული, ორმეოცდა ათსამმეტ ათას, ⁂ ოთხას ✿ ეოველნი აღ-
რიცხულნი ბანაკსა თანა დანისსა ას ერგასსი ⁂ შჯდ ათას ⁂ ექუსას
მალითურთ მათით: უკანასკნელ აღრაცხნენ მსგავსად განწესებუ- ლბ
ლებასა მათსა ✿ ესე რიცხუნი მეთა ისრაელისთა ⁂ სახლად სახლად
მამათა მათთა ⁂ ეოველი აღხილვა ბანაკთა მათ.ა, მალითურთ მათით,
ეოველი აღხილვა ექუსას ათას ⁂ სამ ათას, ⁂ ხუთას ⁂ ერგასისი ✿
სოლო ლევიტელნი არა შეერაცხნეს შორის მათთანა, ვითარცა ლგ
უბრძანა უფალმან მოსეს ✿ ⁂ ეუწს მეთა ისრაელისათა ვითარცა ლდ
უბრძანა უფალმან მოსეს ესრე სახედ დაიბანაკებდეს მსგავსად გან-
წესებულისა მათისა ⁂ ესრეთ აღიძრვოდიან თჯთეულად მახლობე-
ლად ტომად ტომადთა მათთა მსგავსად სახლად სახლად მამათა მათ-
თასა.

თავი ზ.

ესე შობანი არიან აჰრონისი ⁂ მოსესი, დღესა მას რომელსა ა
ეტეოდა უფალი მოსეს მთასა ზედა სინასა ✿ ⁂ ესე სახელნი მეთა ბ
აჰრონისთანი [1] ჰირშო ნადაბ, ⁂ აბიუდ, ⁂ ელიაზარ, ⁂ იათა-

[1]) ბ მოსე გ. ა ნუშტთა კდ.

მარ ✿ ⁂ ესე სახელნი არიან მეთა აჰრონისთანი მღდელთა ცხე
ბულთანი, რომელ სრულ იეუნეს ჴელნი მათნი მღდელობად ✿ [1] მო
კუდეს ნადაბ ⁂ აბიუდ წინაშე უფლისა, რამეთუ შესწირვიდეს ც
ცხლსა უცხოსა წინაშე უფლისა, უდაბნოსა სინასს: ⁂ შჳლი არა ეს
მათ, ⁂ მღდელობდეს ელიაზარ ⁂ იათამარ, აჰრონისთანა მამი
მათისა ✿ ეტყოდა უფალი მოსეს, ⁂ ჰრქუა ✿ [2] მოიუუანენ ნათ
საჱი ლევისნი: ⁂ დაადგინენ იგინი წინაშე აჰრონისა მღდელის
⁂ მსახურებდენ მას ✿ ⁂ დაიცვენ საკუმილავი მისი, საკუმილა
მეთა ისრაელისათა: წინაშე კარავსა წამებისასა, საქმედ საქმესა კ
რავისასა ✿ ⁂ დაიცვენ ყოველი ჴურჭელი კარვისა წამებისასა
საკმილავსა მეთა ისრაელისათა ყოველთა საქმეთა კარვისა ✿
მისცნე ლევიტელნი მმასა შენსა აჰრონს ⁂ მეთა მისთა მღდელთა მო
მით მოცემულ არიან ესენი ჩემდა მეთაგან ისრაელისათა ✿ ⁂ აჰრონ
მენი მისნი დაადგინენ კარავსა წამებისასა: ⁂ სცვიდენ მღდელო
სა მათსა ⁂ ყოველსავე საკურთხეველისასა, შინაგანისა კრეტსაბ
ლისასა, ⁂ სხუად ნათესავი რომელი შეეხოს მოკუდეს ✿ ეტყო
უფალი მოსეს, ⁂ ჰრქუა ✿ აჰა ესერა მე მოვიუუანენ ლევიტელნი შ
რის მეთა ისრაელისათა, ყოველთა წილ ჰირშმოთა, რომელმან
ნაღოს საშოდ მეთაგან ისრაელისათა საკრად მათდა იეუნენ, ⁂ იქ
ნენ ჩემდა ლევიტელნი ✿ რამეთუ ჩემი არს ყოველი ჰირშმო, დ
სა მას რომელსა მოკსარ ყოველი ჰირშმო, ქუჱყანასა მას ეგჳპ
სასა [3] განვსწმიდენ ჩემდა ყოველნი ჰირშმონი ისრაელისანი,
ცითგან ჰირუტუუამდე, ჩემდა იეუნენ, რამეთუ მე ვარ უფალ
ეტყოდა უფალი მოსეს უდაბნოსა სინასასა, ⁂ ჰრქუა ✿ აღიხილენ მ
ლევისნი სახლად სახლად მამათა მათთა, ⁂ ტომად ტომადი მათი
ნათესავადი მათი, ყოველი წული თჳთგანი ⁂ უზეშთაესი, აღრაც
იგინი ✿ ⁂ აღრაცხნა იგი მოსე ⁂ აჰრონ სიტყჳთა უფლისა
ვითარცა უბრძანა მათ უფალმან ✿ ⁂ [4] იეუნეს მენი ლევისნი ⁂

---

[1]) გ მოსე ი. ჭუშმორე კვ.—[2]) ა კეზდრა ვ.—[3]) ა მოსე იგ ⁂ ღდ. გ
სე კზ. ჭუშმორე ტ. კზკეა მდ. ღუკა ბ.—[4]) ა მოსე ეე. ბ მოსე კ. ა ნუ

ხელები მათი, გეთსონ, კაათ, ჲ მერარი ✿ ჲ ესე სახელები მეთა იჱ
გეთსონისთა, ჲ ტომთა მათთა, ლუბენი, ჲ სჯმიი, დასეთ ✿ ჲ მე- ით
ნი კაათისნი ჲ ტომნი მათნი, ამრაამ ჲ ისაარ, ქებრონ, ჲ ოზი-
ელ ✿ მენი მერარისნი ჲ ტომნი მათნი, მოოლი ჲ მოსი, ესე არიან კ
ტომნი ლევიტელთანი, ჲ სახლნი მამისა მათისანი ✿ გეთსონისი: კა
ტომი ლობენისი, ტომნი სემისნი, ესე ტომნი გეთსონისნი ✿ ახი- კბ
ლვა იგი მათი ჲ რიცხვი იგი მათი ყოველისა წულისა, თჯთგან ჲ
უმეშთაესი, აღხილვა იგი მათი: შჯდ ათასი ჲ ხუთას ✿ ჲ მეთა კგ
გეთსონისთა, დაიბანაკონ შემდგომად კარვისა, ზღჯთ კერძო ✿ ჲ კდ
მთავარი სახლისა მამისა ტომისა გეთსონისი, ელისაბან მე დანიე-
ლისი ✿ ჲ კუმილვა იგი მეთა მათ გეთსონისთა კარვისა მის წამებისა, კე
კარავი ჲ საბურველი მისი, დასახურველი კართა კარვისა მის წამები-
სათა ✿ ჲ სუჴტნი ეზოისანი, ჲ კრეტსაბმელი ბჭეთა მათ ეზოსათა, კვ
რომელი არს კარვისა, ჲ ნეშტნი ყოველნი სამსახურებელნი მათ-
ნი ✿ კაათისნი ტომნი ამრაამისნი ერთ, ჲ ტომნი ისარისი ერთ, ჲ ტო- კზ
მი ქებრონისი ერთ, ჲ ტომი ოზიელისი ერთ, ესე არიან ტომნი კაა-
თისნი ჲ რიცხჯ ✿ ყოველთა წულთა თჯთგან ჲ უალრჩეულესი, რვა ათას კჴ
ჲ ექუსას, კმილვიდეს კმილვასა წმიდათასა ✿ ტომთა მეთა კაათისთა კთ
დაიბანაკონ გუჴრდით კარვისა სამკრძო ✿ ჲ მთავარი სახლისა ლ
მის მამათასა ტომისა მის კაათისი, ელისაბან მე ოზიელისი ✿ ჲ კუ- ლა
მილვა იგი მათი კიდობნისა ჲ ტაბლისა, ჲ სასანთლეთა, ჲ საკურ-
თხეველთა, ჲ ჯურჯულთა წმიდათა, რაოდენითაცა მსახურებდენ მით: ჲ
სახურველი, ჲ ყოველი სამსახურებელი მათი ✿ ჲ მთავარი მთავართა ლბ
მათ ზედა ლევიტელთა, ელიაზარ მე აჰრონ მღდელისა, დადგინებული
კუმილვად კუმილვასა მას წმიდასა ✿ მერარისი ტომი მოოლისი, ლგ
ტომი ომოსისი, ესე არიან ტომნი მერარისნი ✿ აღხილვა იგი ლდ
მათი ჲ რიცხჯ იგი, ჲ ყოველი წული თჯთგანი ჲ უმეშთაესი, ექვს
ათას ხუთას ✿ ჲ მთავარი სახლისა მის მამათასა, ტომისა მის მე- ლე
რარისი, სურიელ მე აბიქაასი, გუჴრდით კარავსა მას დაიბანაკონ
ჩრდილოთ ✿ მსახურებაჲ იგი მეთა მერარისთა, სუჴტის თავთა კა- ლვ
რვისათა, მოქლონთა მისთა, ჲ სუჴტის თავთა მისთა, ჲ სარი-

ⵍⵣ სხთა მისთა, ⴷ ჯურჯულთა მათთა, ⴷ საქმართა მათთა ✿ ⴷ სუ[illegible]ტთა
ეზოს გარემო, ⴷ ხარისხთა მათთა, ⴷ მანათა მათთა, ⴷ საბელთა
ⵍⵛ მათთა ✿ ⴷ რომელთა დაიბანაკონ წინაშე ჰირსა კარეისა მის წამე-
ბისასა აღმოსავლით, მოსე ⴷ აჰრონ ⴷ ძენი მისნი, კუმილვიდენ
კუმილვასა წმიდასა საკუმილავსა მეთა ისრაელისათა, ⴷ სხუად ნათე-
ⵍⵜ საი რომელი შეესოს მას მოკუდეს ✿ ყოველი აღხილვა მეთა ლე-
ვისთა ვითარ აღხილნეს მოსე ⴷ აჰრონ სიტყჳთა უფლისათა, ტო-
მითურთ მათით, ყოველი წული თჳთვანი ⴷ უფროსი, ოც ⴷ ორ
ⵎ ათას ✿ ეტყოდა უფალი მოსეს ⴷ ჰრქუა: აღხილე ყოველი ჰირშო
წული მეთა ისრაელისათა თჳთვანი ⴷ უფროსი, ⴷ მოიღე რიცხვი
ⵎⴰ მათი სასჳლითა ✿ ⴷ მოიუუანენ ლევიტელნი ჩემდა, მე ვარ უფალი
ყოველთა მათ წილ ჰირშჳოთა, ⴷ ჰირუტყუნი ლევიტელთა ყოველ-
ⵎⴱ თა წილ ჰირშჳოთა, ჰირუტყუთა მათ მეთა ისრაელისათა ✿ ⴷ აღი-
სილნა მოსე, ვითარცა უბრძანა მას უფალმან, ყოველი ჰირშჳო მე-
ⵎⴳ ოა ისრაელისათა ✿ ⴷ იუო ყოველივე ჰირშჳო წული, რიცხჳსაებრ
მათისა: ⴷ სახელებისაებრ მათისა თჳთვანი ⴷ უზუმთაესი, აღრაც-
ⵎⴷ ხუასა მათთა, ოც ⴷ ორი ათასი ⴷ ორას ⴷ სამეოც ⴷ სამი ✿ ეტყო-
ⵎⵄ და უფალი მოსეს ⴷ ჰრქუა ✿ მოიუუანენ ლევიტელნი იგი ყოველთა
წილ ჰირშჳოთა მეთა ისრაელისათა, ⴷ საცხოვარი იგი ლევიტელ-
თა, საცხოვართა წილ მათთა, ⴷ იუუნენ ლევიტელნი იგი ჩემდა, მე
ⵎⵡ ვარ უფალი ✿ ⴷ საკსარი იგი ორას სამეოცისა ⴷ ათვასმეტისა რო-
მელნი იგი ემატნეს მეთა ლევისთა, ჰირშჳოთგან მეთა ისრაელისა-
ⵎⵣ თა ✿ ⴷ მოიღო სუთი სასწორი თავად თავადისა, სასწორისა მის
ⵎⵛ წმიდისა, ⴷ მოიღო ოცი დანგი სასწორისა მის ✿ ⴷ მისცა აჰრონს,
ⵎⵜ ⴷ მეთა მისთა, ვეცხლი იგი საკსარი უმეტესთა მათ შორის ✿ ⴷ
მოიღო მოსე ვეცხლი იგი, საკსარი უმეტესთა მათ საკსრად ლევი-
ⵏ ტელთა მათ ✿ ჰირშჳოთა მათგან მეთა ისრაელისათა, მოიღო ვე-
ცხლი იგი, ათას სამას სამოც ⴷ სუთი სასწორი, სასწორისა გებრ
ⵏⴰ წმიდისა ✿ ⴷ მისცა მოსე საკსარი იგი, უმეტესთა მათ, აჰრონს ⴷ
მეთა მისთა, სიტყჳთა უფლისათა, ვითარცა უბრძანა უფალმან მო-
სეს.

თავი დ.

და ეტყოდა უფალი მოსეს დ აჰრონს, დ ჰრქუა ✿ მოიღეთ რი- ა,ბ
ცხჳ იგი ძეთა მათ კაათისთა შორის ძეთა მათ ლევისთა ტომად ტო-
მადი მათი, დ სახლად სახლადი მამათა მათთა ✿ ოც დ ხუთისა გ
წლისათ დ უზეშთაესი, ვიდრე ერგასის წლისამდე, რომელი შევი-
დოდის მსახურებად, დ საქმედ უოველსავე მას საქმესა კარვისა წა-
მებისასა ✿ დ ესე საქმე იოს ძეთა მათ კაათისთა, შორის ძეთა ლე- დ
ვისთა ტომად ტომად მათთა, სახლთაებრ მამათა მათთასა, კარავსა
მას წამებისასა წმიდა წმიდათასა ✿ შევიდენ აჰრონ დ ძენი მისნი, ე
რაჟამს აღიძრას ბანაკი იგი, დ გარდამოჰსხინ კრეტსაბმელი იგი
რომელი აკრილობნ, დ დახურონ მით კიდობანი იგი წამებისა ✿ დ ვ
დასდვან მას ზედა საბურველი იგი ტყავი იაკინთონი, დ დაჰბურონ
მას სამოსელი იაკინთონი, ზედა კერძო, განუსუნენ აღსაღებელნი
იგი ✿ ტაბლასა მას წმიდა წინა დასადებელსა, დ დასდვან მას ზედა ზ
უოველად ძოწეული სამოსელი, დ ჭიანაკები, დ ფიალები, დ ცივცხვე-
ბი დ ტაკუკები რომლითა იგი შესწირვიდენ მით: დ ჭურნი იგი
სამარადისონი მას ზედა იუჸნენ ✿ დ დასდვან მას ზედა სამოსელი ჱ
მეწამული, დ დაფარონ იგი საბურველითა ტყავისა იაკინთონისათა,
დ განუთხინენ მათ აღსაღებელნი იგი ✿ დ მოიღონ სამოსელი იაკი- თ
ნთონი, დ შებურონ სასანთლე იგი რომელ ნათობნ, დ ორნი სა-
ნთელნი მისნი, დ მოსაკლუნი მისი დ განსაკოცი მისი დ უოველ-
ივე ჭურჭელი მისი ზეთისა რი. მელითა იგი მსახურებდენ მათ ში-
ნა ✿ დ შთადვან იგი, დ უოველი ჭურჭელი მისი, საბურველსა ტყა- ი
ვისა იაკინთონისასა, დ დადვან იგი, აღსაღებელთა მათ ზედა ✿ სა- ია
კურთხეველსა მას ზედა ოქროსასა დ დაჰბურონ საბურველი იაკინ-
თონი, დ დაფარონ ტყავითა იაკინთონისათა, დ განუსუნენ აღსაღე-
ბელნი მისნი ✿ დ მოიღონ უოველი ჭურჭელი სამსახურებელი რო- იბ
მლითა მსახურებდეს მით სიწმიდესა შინა, დ შთადვან იგი სამოსე-
ლსა იაკინთონსა, დ დაჰფარონ იგი საბურველითა ტყავითა იაკინ-
თონისათა, დ დადვან აღსაღებელთა ზედა ✿ დ საბურველი იგი იგ
დაჰბურონ საკურთხეველსა მას, დ დადვან მას ზედა სამოსელი უო-

იდ ველად ძოწეული ✿ ⰴ დასხან მას ყოველი ჭურჭელი, რომლითა იგი მსახურებდენ, საცეცხური იგი, ⰴ ფუცხვები, ⰴ ფიალები იგი, ⰴ საბურველი იგი, ⰴ ყოველი ჭურჭელი საკურთხეველსა, ⰴ დადგან მას ზედა საბურველი, ტუავი იაკინთონი, ⰴ განუთხინენ მას აღსაღებულნი მისნი: ⰴ მოიღონ სამოსელი ძოწეული, ⰴ შეხურონ ემბაზსა მას ⰴ სარისხთა მისთა, ⰴ შთადგენ იგი ზედა აღსაღებელთა:

იე ⰴ დადგენ იგი საბურველსა ტუავსა იაკინთოსა ✿ ⰴ აღასრულონ აჰრონ ⰴ მეთა მისთა, დაბურვა იგი სიწმიდისა მის, ⰴ ყოველი ჭურჭელი წმიდად, ძრვასა მას ბანაკისასა, ⰴ ამისა შემდგომად მოვიდეს მენი კაათისნი ადებად, ⰴ [1] არა შეეხენ სიწმიდესა მას რათა არა მოსწყდენ, აღიღებდიან მენი კაათისნი კარავსა მას საწამებელისასა ✿ ⰴ მოღვაწეთან ელიაზარ, მეძან აჰრონის მღდელისამან

ივ ზეთი იგი სანთლისა, ⰴ საკმეველი იგი შეზავებული ⰴ შესაწირავი იგი დღითი დღედი, ⰴ ზეთი იგი ცხებისა, ⰴ სადვაწო იგი ყოველი კარვისა, რაოდენი არს სიწმიდესა მას შინა, ⰴ ყოველივე საიზ,იწ ქმარი მისი ✿ ⰴ ეტყოდა უფალი მოსეს ⰴ აჰრონს, ⰴ ჰრქუა ✿ ნუ

ით მოსრავთ ნათესავსა გუნდსა კაათისსა, შორის ღევიტელთა ✿ ესე ქაყით მათდა მიმართ, ⰴ ცხოვნდენ, ⰴ არა მოსწყდენ, მორავიდოდიან იგინი წმიდასა მას წმიდათასა, აჰრონ ⰴ მენი მისნი, შევიდენ ⰴ დაკ დგინონ კაცად კაცადი მათი მსგავსად აღსაღებელისა მათისა ✿ არა შევიდენ იგინი ხილვად მეცნულად წმიდასა მას წმიდათასა, ⰴ არა კა,კბ მოსწყდენ ✿ ⰴ ეტყოდა უფალი მოსეს, ⰴ ჰრქუა ✿ მოიყვანენ თავად თავად მენი გეთსონისნი, სახლად სახლად მამათა მათთა, ტომად

კბ ტომადი მათი ✿ ოც ⰴ ხუთისა წლისათგან ⰴ უზეშთაესნი, ვიდრე ერგასის წლამდე, ⰴ აღიხილნე იგინი, ყოველი რომელი შევიდოდეს მსახურებად, ⰴ საქმედ საქმესა თჯსსა, კარავსა მას შინა წამებისასა ✿ [2] ესე არს მსახურებაჲ ტომისა გეთსონისა, მსახურებად ⰴ

კგ ადებად ✿ აღსაღებელისა მაშკები კარვისა მის ⰴ კარაჲი იგი წაებისა, ⰴ საბურველი მისი, ⰴ შესახურველი იაკინთონი რომელ არს ზედა კერძო მისსა ⰴ საბურველი იგი კართა კარვისა საწამებელისა-

[1] ა ნუშტთა იე.—[2] ა ნუშტთა იე.

თა ✿ ჲ კარვის სუჴტები იგი ეზოსა მის, რაოდენი არს კარვისა კვ
მის საწამებელისა, ჲ მეტი იგი, ჲ ყოველი ჯურჭელი სამსახუ-
რებელი რაოდენითა იგი მსახურებდენ მას შინა ყონ იგი ✿ წინაშე კზ
აჰრონისა ჲ ძეთა მისთა იყოს მსახურებაჲ იგი: ჲ ძეთა გეთსონისთა
ყოვლისა მის ებრ საქმისა მათისა, ჲ ყოველთა საქმეთა მათთა, ჲ
აღიხილენით იგინი სახელდებით ჲ ყოველივე აღხმულნი მათგან ✿
ესე არს მსახურებაჲ ძეთა გეთსონისთა ყოვლისა მის ებრ კარავსა კჱ
მას შინა წამებისასა, ჲ ჴმალვა იგი მათი ჴელითა იათამარისითა
ძისა აჰრონის მღდელისათა ✿ ძენი მერარისნი ტომად ტომადი მა- კთ
თი, ჲ სახლად სახლადი მამათა მათთა, აღიხილენით იგინი, ოცდა
ხუთისა წლისათგან ჲ უზეშთაესი, ვიდრე ერგასის წლამდე, აღრი-
ცხვასა მათსა ყოველი რომელი შევიდოდის მსახურებად ჲ საქმედ,
კარავსა მას წამებისასა ✿ ჲ ესე არს საცავი აღსაღებელი მათ მიერ, ლ
ყოვლისა მის ებრ საქმისა მათისა კარავსა მას შინა წამებისასა,
სუჴტის თავნი იგი კარვისანი ჲ მოქლონები, ჲ ხარისხები მისი
კარდასაბურველი, ჲ ხარისხები მათი, ჲ სუჴტნი მისნი ჲ საბურ-
ველი იგი კარისა მის კარვისა ✿ სუჴტები იგი ეზოსა მის კარემო, ლა
ჲ ხარისხები მათი, ჲ სუჴტნი იგი კრეტსაბმელისა: ბჭისა მის
ეზოსანი, ჲ ხარისხები მათი, ჲ სუჴტნი იგი კრეტსაბმელისა: ჲ
საჭედები მათი, ჲ ყოველნი ჯურჭელნი მათნი ყოველი სამსახუ-
რებელი მათი, სახელდებით აღიხილენით იგი, ყოველივე ჯურჭელი
საცავისა აღსაღებელი მათი ✿ ესე არს სამსახურებელი ტომთა ძეთა ლბ
მერარისთა: ყოველთა შინა საქმეთა მათთა, კარავსა მას წამებისასა,
გეთსონ იათამარისათა, ძისა აჰრონის მღდელისათა ✿ ჲ აღიხილნეს ლგ
მოსე ჲ აჰრონ, ჲ მთავართა მათ ისრაელისათა, ძენი კაათისნი ტომად
ტომადისა ებრ მათისა, ჲ სახლისა ებრ მამათა მათთასა ✿ ოცდა ლდ
ხუთისა წლისათგან ჲ უზეშთაეს, ვიდრე ერგასის წლამდე, ყო-
ველი რომელი შეიდოდეს მსახურებად საქმედ საქმესა, კარავისა
წამებისასა ✿ ჲ იყო რიცხვი იგი მათი ტომად ტომადისა მათისა ლე
ორ ათას შჯდას ჲ ერგასი ✿ ესე არს აღხილვა ძეთა კაათისთა: ყო- ლვ
ველი რომელი მსახურებდა კარავსა მას წამებისასა, ვითარცა აღი-

ხილნეს მოსე ⁂ აჰრონ, სიტყჳთა უფლისათა, კელითა მოსესითა ✿
ლზ ⁂ აღიხილნეს მენი გეთსონისნი ტომად ტომადი მათი, ⁂ სახლად სახ-
ლჱ ლადი მამათა მათთა ✿ ოცდა ხუთისა წლისათგანი ⁂ უზეშთაესი ვიდრე
ერგასის წლისამდე, ყოველი რომელი შეჳდომდა მსახურებად საქმედ
ლთ საქმესა კარვისა წამებისასა ✿ ⁂ იყო რიცხჳ იგი მათი, ტომად
ტომადისა მათისა: ⁂ სახლად სახლადი მამათა მათთა, ორ ათას ⁂
მ ექუსას ⁂ ოც ⁂ ათი ✿ ესე არს აღხილვა მეთა გეთსონისთა: ყოველი
რომელი მსახურებდა კარავსა მას წამებისასა, რომელნი აღი-
ხილნეს მოსე ⁂ აჰრონ, სიტყჳთა უფლისათა, ⁂ კელითა მოსესი-
მა თა ✿ აღიხილნეს ტომნიცა მეთა მერარისთანი, გუნდად გუნდად ⁂ სა-
მბ ხლად სახლადი მამათა მათთა ✿ ოც ⁂ ხუთისა წლისათგანი ⁂ უზე-
შთაესი, ვიდრე ერგასის წლისამდე, ყოველი რომელი შეჳდომდა სა-
მგ ქმედ მსახურებისა საქმესა კარავსა მას წამებისასა ✿ ⁂ იყო რიცხჳ
მათი ტომად ტომადისა მათისა, ნათესავად მათთა, ⁂ სახლად სა-
მდ ხლადი მამათა მათთა, სამ ათას ორას ✿ ესე არს აღხილვა მეთა
მერარისთა, რომელნი აღიხილნეს მოსე ⁂ აჰრონ, სიტყჳთა უფ-
მე ლისათა ⁂ კელითა მოსესითა ✿ ყოველნიგჳ აღხილულნი ლევი-
ტელთა რომელნი აღხილნეს მოსე ⁂ აჰრონ, ⁂ მთავართა ისრაე-
მჳ ლისათა: ტომად ტომადი მათი, ⁂ სახლი მამათა მათთა ✿ ოც და
ხუთისა წლისათგანი ⁂ უზეშთაესი, ვიდრე ერგასის წლამდე, რო-
მელი შეჳდომდა საქმესა მას სიწმიდესათა, ⁂ აღსაღებელსა კარჳი-
მზ სა მის წამებისასა ✿ ⁂ იყუნეს აღრიცხულნი იგი რვა ათახ ექუსას
მჱ ოთხმეოც ⁂ ათ ✿ კელითა მოსესითა ⁂ სიტყჳთა უფლისათა, აღი-
ხილნა იგინი მოსე, კაცად კაცადი საქმესა მათსა ზედა ⁂ რომელნი
აღიღებდიან მათ ⁂ აღიხიღნეს, ვითარცა უბრძანა უფალმან მოსეს.

თავი ე.

ა,ბ **ე**ტყოდა უფალი მოსეს, ⁂ ჰრქუა, ✿ უბრძანე მეთა ისრაელისა-
თა, ⁂ განასხედ გარეშე ბანაჲსა ყოველი კეთროვანი, ⁂ ყოველი
გ თესლ მდინარე, ⁂ ყოველი არა წმიდად სულითა ✿ მამა-კაცისათ
ვიდრე დედა-კაცადმდე, განგჳგლინე გარეშე ბანაჲსა, ⁂ არა შეაგინონ
დ ბანაკი მათი რომელთა შორის მე გარდამოვალ ✿ ⁂ უჱს მეთა ის-

რაელისათა ეგრეთ, ჲ განავლინეს იგინი გარეშე ბანაკსა, ვითარცა
ეტყოდა უფალი მოსეს, ეგრე უქმნეს მეთა ისრაელისათა ✿ ეტყოდა ე
უფალი მოსეს, ჲ ჰრქუა ✿ ეტყოდე მეთა ისრაელისათა, ჲ არქუ: [1] ვ
მამაკაცმან გინა დედაკაცმან, რომელმან ყოს ყოველთაგან ცოდვა-
თა კაცობრივთა, ჲ უგულებლობით უგულებელს ყოს უფალი ჲ
ცოდოს სულმან მან ✿ ჲ აღუაროს ცოდვა იგი რომელი ქმნა, ჲ ზ
მისცეს ცოდვსა მისთჳს თავი ბრალისა მის, ჲ მეხუთედი მისი და-
სძინოს მას ზედა, ჲ მისცეს ვის იგი შესცოდა ✿ უკეთუ არა იყოს ჱ
კაცისა მის ნათესავი რათამცა მისცა მას შეცოდებისა მისთჳს, მი-
საცემელი იგი უფლისა, მღდელისა იყოს იგი, თჳნიერ ვერძისა
მის ლხინებისა, რომლითა იგი ლხინება ყო მისთჳს ✿ ჲ უ ი ვე- თ
ლივე ჰირველი, ჲ ყოველი განწმედილი, მეთა ისრაელისათა რაო-
დენი რაჲ მოართვენ უფალსა, მღდელისა იყოს იგი ✿ ჲ კაცად ი
კაცადისა შეწირული, მისი იყოს: ჲ კაცმან რაოდენირა მისცეს მღდე-
ლსა, მისი იყოს ✿ ეტყოდა უფალი მოსეს, ჲ ჰრქუა ✿ ეტყოდე ია,იბ
მეთა ისრაელისათა, ჲ არქუ მათ: კაცისა რომლისა გარდაჰკდეს ცო-
ლი მისი ჲ უგულებელს ჰყოს ქმარი იგი თჳსი უგულებლობითა ✿
ჲ ვინმე წუხს მის თანა საწოლითა თესლისათა, ჲ დაეფაროს თჳა- იგ
ლთაგან ქმრისა მისისათა, ჲ დაუმალოს, დედაკაცი იგი იყოს შე-
გინებულ, ჲ მოწამე არავინ იყოს მისა, ჲ მიდგომილ არღა იყოს ✿
ჲ მოუკდეს ქმარსა მისსა სული შურებისა: ჲ ეშურებოდის ცოლსა იდ
თჳსსა, ჲ იგი არა იყოს შეგინებული, ანუ თუ მოუკდეს სული მოშურ-
ნებისა ჲ ეშურვებოდეს ცოლსა თჳსსა, ჲ იგი არა შეგინებულ
იყოს ✿ მოიყუანოს კაცმან მან ცოლი იგი თჳსი მღდელისა, ჲ შე- იე
წიროს მსხჳრპლი მისთჳს, მეათე წილი საათოლისი ფქჳლი
ქრთილისა, ჲ არა დაასხას მას ზედა ზეთი, ჲ არცა დასდუას მას
ზედა გუნდრუკი, რამეთუ არს იგი შესაწირავი შურისა სახისა, შე-
საწირავი მოსაჴსენებელი ცოდვისა ✿ ჲ მოიყუანოს მღდელმან მან, ივ
ჲ დაადგინოს დედაკაცი იგი წინაშე უფლისა ✿ ჲ მოიღოს მღდე- იზ
ლმან წუალი წმიდაჲ ცხოველი ჭურჭლითა კეცისათა, ჲ მიწისაგან

[1]) გ მოსე გ.

იატაკისა კარვისა საწამებელისა, მოიღოს ⁂ შთაასხას იცი წუალსა
იწ მას ✿ ⁂ დაადგინოს მღდელმან დედა-კაცი იცი წინაშე უფლისა, ⁂
აღრაცხოს თავსა დედა-კაცისასა, ⁂ მისცეს კელთა მისთა შესაწი-
რავი იცი მოკსენებისა, რომელ იცი არს შური სახისა, ⁂ კელსა
ით მღდელისასა იოს წუალი იცი მხილებისა დაწეული ✿ ⁂ აფუცოს
იცი მღდელმან მან, ⁂ ჰრქუას დედა-კაცსა მას, უკეთუ ⁂ ვინმე არა
წოლილარს შენთანა: უკეთუ არა შეგინებულ იოო სხჯსა მამა-კაცი-
საგან თჯნიერ ქრმისა შენისა, უბრალო იოო შენ წულისა ამისგან
გ მხილებისა წეულისა ✿ უკეთუ შეგინებული იოო სხჯსაგან თჯნიერ
ქრმისა შენისა, ანუ მოცემოდეს თესლი სხუად იოოს შენ ზედა წეუ-
კა ვა იცი ✿ ⁂ აფუცოს მღდელმან მან დედა-კაცი იცი ფიცსა მას წეუ-
ვისასა, ⁂ ჰრქუას მღდელმან მან დედა-კაცსა მას მოგეცინ შენ უფალმან:
წეევასა ⁂ ფიცსა ერსა შორის შენსა, მოცემად შენდა უფლისა მიერ,
კბ ბარკალი შენი გარდავრდომად, ⁂ მუცელი შენი განსივებად ✿ ⁂ შე-
ვიდეს წუალი ესე დაწეული მუცელსა შენსა, რათა გარდავარდეს
ბარკალი შენი, ⁂ განასიოს მუცელი შენი: ⁂ თქუას დედა-კაცმან
კგ მან, იუაენ იუაენ ✿ ⁂ დაწეროს მღდელმან მან წეევა იცი წიგნსა,
კდ ⁂ აღოცოს იცი წუალსა მას შინა მხილებისასა დაწეულისა ✿ ⁂
ასუას დედაკაცსა მას წუალი იცი მხილებისა ფიცისა, ⁂ შეგიდეს
კე მისა წუალი წეევისა მის მხილებისა ✿ ⁂ მოიღოს მღდელმან მან
კელთაგან მის დედა-კაცისათა შესაწირავი იცი შურის სახისა ⁂ და-
კვ დუას შესაწირავი იცი წინაშე უფლისა, საკურთხეველსა ზედა ✿ ⁂
მოიღოს მჯელითა მღდელმან მან შესაწირავისა მისგან სახსენებე-
ლისა მისისა, ⁂ შეწიროს იცი საკურთხეველსა ზედა, ⁂ ამისა შე-
კზ მდგომად ასუას დედა-კაცსა მას წუალი იცი ✿ ⁂ უკეთუ შეგინებულ
იოს დედა-კაცი იცი, ⁂ დავიწეებით დაავიწედა ქმარსა მისსა, შე-
გიდეს წუალი იცი მხილებისა ⁂ წეეული, ⁂ განასივნეს მუცელი
მისი, ⁂ გარდავარდეს ბარკალი მისი, ⁂ იოს დედა-კაცი იცი წეეუ-
კთ ლი ერსა შორის ✿ ხოლო უკეთუ არა შეგინებულ იოს დედა-კაცი
კთ იცი, ⁂ წმიდად იოს, უბრალო არს ⁂ თესლი გამოიღოს ✿ ესე
არს შჯული შურისა სახისა, რომელსა გარდაჰკდეს ცილი ქმრისა

ცოლ უოფილი, ⁂ შეიგინოს ⁂ გინა თუ მამა-კაცსა რომელსა მოუ- ლ
კდეს სული მოშურნებისა, ⁂ შურდეს ცოლისა თჳსისა, ⁂ დაადგი-
ნოს ცოლი იგი თჳსი წინაშე უფლისა, ⁂ უყოს მას მღდელმან მან
უოველიეე ესე შჯული ⁂ ⁂ უბრალო იყოს კაცი იგი ცოდვისაგან, לא
⁂ დედა-კაცმან მან მოიღოს ცოდვა თჳსი.

თავი ვ.

ეტყოდა უფალი მოსეს, ⁂ ჰრქუა ⁂ ეტყოდე ძეთა ისრაელისათა, ა,ბ
⁂ არქუ მათ: მამა-კაცმან ანუ დედა-კაცმან, რომელმან აღუთქუას აღ-
თქმა დიდად, განიწმიდნენ, სიწმიდითა უფლისათა ⁂ ⁂ მოითმი- გ
ნოს ღჳნისაგან ⁂ თაფლუჭისა, მძარი ღჳნისაგან, ⁂ მძარი თაფლუ-
ჭისა არა სუან ⁂ ⁂ უოველი რომელი იქმნების ყურძნის ღჳნისაგან დ
არა სუას: ⁂ ყურძენი ახალი ⁂ საკიჭი არა ჭამოს უოველთა დღეთა
აღთქმისა მისისათა: ⁂ უოველი რომელი იქმნების ვენაკისაგან ღჳ-
ნო ნაგუდლითგან, ვიდრე ნატკუპცამდე არა სუას არცა ჭამოს
უოველთა მათგან ⁂ უოველთა დღეთა აღთქმისა განწმიდისა მისი- ე
სათა, მაჯლი არა აღუდეს თავსა მისსა, ვიდრემდის აღივსნეს
დღენი მისნი, რომელ აღუთქუნა უფალსა, წმიდაჲ იყოს: მიუტეოს
სიგრძედ თმა თავისა ⁂ უოველთა დღეთა აღთქმისა მისისათა უფ- ვ
ლისა მიმართ, უოველსა სულსა ზედა აღსრულებულსა არა შეევი-
დეს ⁂ მამასა ⁂ დედასა, ⁂ ძმასა, ⁂ დაჲსა ზედა, არა შეიგინოს ზ
მათ შორის, სიკუდილსა მათსა, რამეთუ აღთქმა ღუთისა მისისა
მის ზედა არს: ⁂ თავსა მისსა ⁂ უოველთა დღეთა აღთქმისა მისი- ⁂
სათა, წმიდაჲ იყოს უფლისაჲ ⁂ უკეთუ ვინმე მოკუდეს მისთანა მე- თ
უსეულად, მეუსეულად შეიგინა თავი ლოცჳსა მისისა, ⁂ დაიუჯნოს
თავი მისი, რომელსა დღესა განწმიდნა, ⁂ დღესა მეშჳდესა დაი-
უჯნოს ⁂ ⁂ დღესა მერვესა მოიხუნეს ორნი გურიტნი, ანუ ორნი ი
მართუფნი ტრედისანი მღდელისა მის კარად კარვისა მის საწამებე-
ლისა ⁂ ⁂ უოს მღდელმან მან ერთი ცოდვისათჳს, ⁂ ერთი უოე- ია
ლად დასწუფლად, ⁂ ლხინებაჲ უოს მღდელმან მან სულისა მის-
თჳს, რომელმან ჰსცოდა, ⁂ განწმიდოს თავი თჳსი მას დღესა ში-
ნა, რომელი განუწმიდა უფალსა, უოველთა დღეთა აღთქმისა მისი-

იბ სათა ✿ ⳟ მოჰგუაროს ტარიგი წელიწდეული ცოდვისა მისთჳს,
ⳟ ჰირველნი იგი დღენი, შეურაცხ არა იუნენ, რამეთუ შეიგინა
იგ თავი აღთქმისა მისისა ✿ ესე არს შჯული აღმთქმელისა მის, რო-
მელსა დღესა აღასრულნეს დღენი აღთქმისა მისისანი, მოვიდეს
იდ იგი ⳟ შეწირონ მან კართა თანა კარვისა საწამებელისათა ✿ ⳟ მო-
ართუას ძღუჱნი მისი უფალსა, ტარიგი წელიწდეული უბიწო ერ-
თი ყოვლად დასაწუჱლად, ⳟ ტარიგი ნეხჳ წელიწდეული უბიწო
იე ერთი, ცოდვისათჳს, ⳟ ვერძი ერთი უბიწო ცხოვრებისათჳს ✿ ⳟ
ლაკნითა უცომოსა სამინდოსა ჰურნი, შექმნილნი ზეთითა, ⳟ ლე-
ლანგონი უცომონი ზეთითა ცხებულნი, ⳟ მსხუჱრჭალი მათი, ⳟ
ივ შესაწირავი მათი ✿ ⳟ მოიღოს მღდელმან მან წინაშე უფლისა, ⳟ
ყოს იგი ცოდჳსათჳს: ⳟ მსხუჱრჭალი იგი ყოვლად დასაწუჱლი მი-
იზ სი ✿ ⳟ ვერძი იგი ყოს შესაწირავად ცხოვრებისა მისისათჳს უფ-
ლისა: ლაკანსა მას თანა უცომოსა, ⳟ ყოს მღდელმან მან შესაწი-
იჱ რავი იგი მისი, ⳟ მსხუჱრჭალი მისი ✿ ⳟ [1] დაიყნოს აღმთქმელმან
ძან კართა თანა კარვისა საწამებელისათა თავი აღთქმისა მისისა: ⳟ
დადგას თმა იგი ცეცხლსა მას, რომელ იგი არს შესაწირავისა მის
იო ცხოვრებისა ✿ ⳟ მოიღოს მღდელმან მან მკარი იგი მგბარი ვერ-
მისა მისგან, ⳟ ჰური ერთი უცომო ლაკნისა მისგან, ⳟ ლელანგო
უცომო ერთი, დაუდგას კელთა ზედა მის აღმთქმელისათა, შემდგომა-
კ დაუჱწნისა თავისა ლოცჳსა მისისა ✿ ⳟ შეწირონ იგი მღდელმან მან,
დასადებელად წინაშე უფლისა, წმიდაჲ იყოს იგი მღდელისა: მკერ-
დისა მის დასადებელისა, ⳟ მკარისა მის განჩინებულისა, ⳟ ამისა
კა შემდგომად სჳას აღმთქმელმან მან ღჳნო ✿ ესე არს შჯული აღმთქმელი-
სა მის რაოდენიცა აღუთქვა უფალსა: ძღუჱნი აღთქმისა მისი-
სათჳს, თჳნიერ მისა, რომელი ჰოს კელმან მისმან, ძალისა ებრ აღთ-
ქმისა მისისა, რაოდენიცა აღუთქვას, შჯულისა მის ებრ განწმენდისა
კბ,კგ მისისა ✿ ეტყოდა უფალი მოსეს, ⳟ ჰრქუა ✿ ეტყოდე აჰრონს ⳟ
ძეთა მისთა, ⳟ არქუთ მათ, [2] ესრეთ აკურთხევდით ძეთა ისრაელი-
სათა, ⳟ არქუთ მათ: ⳟ დადვან სახელი ჩემი ძეთა ზედა ისრაელი-

[1]) სჯმე კა.—[2]) ზირაქ ლჳ.

სათა ⁂ მე უფალმან ვაკურთხნე იგინი ✿ გაკურთხენ შენ უფალმან კდ
⁂ დაიცუენ შენ ✿ გამოაჩინენ პირი მისი, შენ ზედა, ⁂ გაკურთხენ კე
შენ ✿ მოაქცეენ უფალმან პირი მისი შენ ზედა, ⁂ მოგეცინ შენ კვ
მშუდობა; ⁂ დავდვა სახელი ჩემი ძეთა ზედა ისრაელისათა ⁂ მე
უფალმან ვაკურთხო იგი.

თავი ზ.

და [2] იყო დღესა მას რომელსა განასრულა მოსე, რათა აღ- ა
მართოს კარავი იგი, ⁂ სცხო მას, ⁂ განწმიდა იგი, ⁂ ყოველი
ჭურჭელი მისი, ⁂ საკურთხეველი ✿ ⁂ ყოველი ჭურჭელი მისი, ⁂ ბ
სცხოს მას, ⁂ განწმიდნა იგინი ✿ ⁂ შეწირეს მთავართა მათ ისრა- გ
ელისათა ათორმეტთა მთავართა, სახლთა მამათა მათთასა, ესე
მთავარნი თჳთეული ტომნი ესენი წინაშე მდგომელნი მოღვაწეები-
სანი ✿ ⁂ მოიღეს შესაწირავი მათი წინაშე უფლისა ექუსი ურემი დ
კარედი, ⁂ ათორმეტი კარნი, ურემი ერთი ორთაგან მთავართა, ⁂
კარი თითოჲ კაცად კაცადმან, მოიბნეს წინაშე კარისა ✿ ეტუოდა ე
უფალი მოსეს ⁂ ჰრქუა ✿ მოიღე ესე მათგან, ⁂ იუნენ საქმესა მას ვ
მსახურებისასა, კარისა მის საწამებელისასა, ⁂ მისცნე იგინი ლე-
ვიტელთა მათ კაცად კაცადს მსგავსად თჳსისა მის მსახურებისა ✿
⁂ მოიღო მოსე ურმები იგი ⁂ კარები, ⁂ მისცა იგი ლევიტელთა ზ
მათ ✿ ორნი იგი ურემნი ⁂ ოთხი კარი მისცა ძეთა გეთსონისთა ჱ
მსგავსად მსახურებისა მათისა ✿ ოთხი იგი ურემი ⁂ რვა კარი თ
მისცა ძეთა მერარისთა, მსგავსად მსახურებისა მათისა იათამრის
მიერ მისა აჰჭრონის მღდელისა ✿ ხოლო ძეთა კაათისთა არა მისცა, ი
რამეთუ სამსახურებელი იგი სიწმიდისა აქუნდეს, ⁂ მკრთა აღიღე-
ბდიან ✿ ⁂ მოართუეს მთავართა მათ სატფურებასა მას საკურთხე- ია
ველსა დღესა რომელსა სცხო მას, ⁂ შეწირეს მთავართა მათ შესა-
წირავი მათი: წინაშე საკურთხეველსა მას ✿ ⁂ ჰრქუა უფალმან იბ
მოსეს მთავარმან ერთმან დღითი დღედ, ⁂ მთავარმან დღესა მეო-
რესა, შესწირენ შესაწირავი თჳსი სატფურებასა მას საკურთხევე-
ლისასა ✿ ⁂ იყო დღესა მას ხირველსა შეწირა შესაწირავი მისი იგ

[1]) ბ მოსე მ.

ნასონ მემან ამინადაბისმან, მთავარმან ტომთა იუდიანისთამან ✿
იდ შეწირა შესაწირავი მისი: ლაკანა ვეცხლისა ერთი, ას ოც ლ ათი სა-
სწორი მისი, ფიალი მისი სასმისი ვეცხლისა ერთი სამეოც ლ ათ
სასწორი მისი სასწორითა წმიდითა: ორნივე სავსენი სამინდოთა
იე შესუარული ზეთითა შესაწირავად ✿ ჰაროფსიდი ოქროსა: ათი სა-
ივ სწორი მისი სავსე საკმეველითა ✿ ზუარაკი ერთი ზროხათაგან,
ვერძი ერთი, ტარიგი ერთი ერთ წლეული ეოვლად დასაწუწლად ✿
აზიწ თსა ერთი თხათაგან ცოდჯსათჯს ✿ ლ შესაწირავად ცხოვრებისა,
დიაკეული ორი, ვერძი ხუთი, ვაცი ხუთი, ტარიგი წელიწდეული
ით ხუთი: ესე შესაწირავი ნასონისი, მისა ამინადაბისი ✿ ლ დღესა მეო-
რესა შეწირა ნათანაელ, მემან საგურისმან, მთავარმან ტომისა იზა-
ბ ქარისმან ✿ შესაწირავი მისი ლაკანა ერთი ვეცხლისაჲ, ას ოც ლ
ათი სასწორი მისი, ფიალა ერთი ვეცხლისა სამეოც ლ ათი სასწო-
რი მისი, სასწორისა ებრ წმიდისა, ორნივე სავსენი სამინდოთა,
კა შესუარული ზეთითა შესაწირავად ✿ ჰაროფსიდი ოქროსაჲ, ათი
კბ სასწორი მისი, საგსე საკმეველითა ✿ ზუარაკი ერთი ზროხათაგან,
ვერძი ერთი, ლ ტარიგი ერთი უბიწო წელიწდეული ეოვლად და-
ბბაკდ საწუწლად ✿ ვაცი ერთი თხათაგან ცოდჯსათჯს ✿ ლ შესაწირავად
ცხოვრებისა: დიაკეული ორი, ვერძი ხუთი, ვაცი ხუთი, ტარიგები
ერთ წლისა ხუთი, ესე შესაწირავი ნათანელისი მისა საგორისი ✿
ბმ დღესა მესამესა შეწირა მთავარმან მეთა ზაბულონისთამან, ელიაბ
ბვ მემან ქელეონისმან ✿ შესაწირავი მისი ლაკანა ერთი ვეცხლისა,
ას ოც ლ ათი სასწორი მისი, ფიალი ერთი ვეცხლისა, სამეოც ლ
ათი სასწორი მისი, სასწორისა ებრ წმიდისა: ორივე სავსენი სა-
კზ მინდოთა, შესუარული ზეთითა შესაწირავად ✿ ჰაროფსიდი ოქრო-
კწ საჲ, ათი სასწორი სავსე საკმეველითა ✿ ზუარაკი ერთი ზროხათა-
გან, ვერძი ერთი, ტარიგი ერთი წელიწდეული ეოვლად დასაწუწ-
ჟთ,ლ ლად ✿ ლ ვაცი ერთი თხათაგან ცოდვისათჯს ✿ შესაწირავად ცხო-
ვრებისა: დიაკეული ორი, ვერძი ხუთი, ვაცი ხუთი, ტარიგები წე-
ლიწდეული ხუთი: ესე შესაწირავი ელიაბისი, მისა ქელეონისი ✿
ლა დღესა მეოთხესა, შეწირა მთავარმან მეთა რუბენისთამან: ელისურ,

მემან ედისურისმან ✿ შესაწირავი მისი, ლჲკანა ვეცხლისა ერთი, ლბ
ას ოც ბ ათი სასწორი მისი, ფიალი ერთი ვეცხლისა, სამეოც ბ
ათი სასწორი მისი, სასწორისა ებრ წმიდისა: ორნივე საგსენი სა-
მინდოთა, შესშარული ზეთითა შესაწირავად ✿ ჰაროფსიდი ოქრო- ლგ
სა ათი სასწორი, სავსე საკმეველითა ✿ ზუარაკი ერთი ზროხა- ლდ
თაგან, ვერძი ერთი, ტარიგი ერთი, წელიწდეული ყოვლად დასა-
წუწლად ✿ ბ ვაცი ერთი თხათაგან ცოდვისათჳს ✿ ბ შესაწირა- ლე
ვად ცხოვრებისათჳს: დიაკეული ორი, ვერძი ხუთი, ვაცი ხუთი, ლვ
ტარიგი ნეზჯ წელიწდეული ხუთი: ესე შესაწირავი ელისურისი მი-
სა ედისურისი ✿ დღესა მესუთესა, შეწირად მთავარმან ძეთა სჯმიო- ლზ
ნისთამან, სალამიელ ძემან სურიდისამან ✿ შესაწირავი მისი ლაკა- ლჱ
ნა ვეცხლისა ერთი, ას ოც ბ ათი სასწორი მისი, ფიალი ერთი
ვეცხლისა სამეოც ბ ათი სასწორი მისი, სასწორისა ებრ წმიდისა:
ორნივე საგსენი სამინდოთა, შესშარული ზეთითა შესაწირავსა ზე-
და ✿ ჰაროფსიდი ერთი ოქროსად ათი სასწორი მისი საგსე საკმე- ლთ
ველითა ✿ ზუარაკი ერთი ზროხათაგან, ვერძი ერთი, ტარიგი ერ- მ
თი წელიწდეულნი ყოვლად დასაწუწლად ✿ ვაცი ერთი თხათაგან მა
ცოდვისათჳს ✿ ბ შესაწირავად ცხოვრებისა, დიაკეული ორი, ვერძი მბ
ხუთი, ვაცი ხუთი, ტარიგი ნეზჯ წელიწდეული ხუთი, ესე შესაწი-
რავი სალამიელისი სურისადისი ✿ დღესა მეექუსესა შეწირა მთა- მგ
ვარმან ძეთა გადისათამან, ელისაფან ძემან რაჲგოელისმან ✿ შე- მდ
საწირავი მისი ლაკანა ვეცხლისა ერთი, ას ოც ბ ათი სასწორი
მისი: ფიალი ვეცხლისა ერთი სამეოც ბ ათი სასწორი მისი, სა-
სწორისა ებრ წმიდისა: ორნივე საგსენი სამინდოთა, შესშარული ზე-
თითაჲ შესაწირავად ✿ ჰაროფსიდი ერთი ოქროსა ათი სასწორი მისი, მე
საგსე საკმეველითა ✿ ზუარაკი ერთი ზროხათაგან, ვერძი ერთი, ტა- მვ
რიგი ერთი წელიწდეული ყოვლად დასაწუწლად ✿ ბ ვაცი ერთი, მზ
თხათაგან, ცოდვისათჳს ✿ ბ შესაწირავად ცხოვრებისა: დიაკეული მჱ
ორი: ვერძი ხუთი, ვაცი ხუთი, ტარიგი ნეზჯ წელიწდეული ხუთი; ესე
შესაწირავი არს ელისაფანისა ძისა რაგოელისა ✿ დღესა მეშჯდესა, მი
შეწირა მთავარმან ძეთა ეფრემისთამან, ელისამ ძემან სემეუდისმან ✿

ნ შესაწირავი მისი, ლაკანა ერთი ვეცხლისა, ას ოც ბ ათი სასწორი
მისი, ფიალა ერთი ვერცხლისა სამოც ბ ათი სასწორი მისი სას-
წორისაებრ წმიდისა: ორნივე სავსენი სამინდოთა, შესწარული ზე-
ნა თითა შესაწირავად ✿ ჰაროფსიდი ერთი ოქროსა ათი სასწორი,
ნბ სავსე საკმეველითა ✿ ზუარაკი ერთი ხროხათაგან, ვერძი ერთი,
ნგ ტარიგი ერთი წელიწდეული ყოვლადდასაწუწლად✿ ბ ვაცი ერთი თხა-
ნდ თაგან, ცოდვისათჳს ✿ ბ შესაწირავად ცხოვრებისა: დიაკეული ორი,
ვერძი ხუთი, ვაცი ხუთი, ტარიგი წელიწდეული ხუთი, ესე შესაწი-
ნე რავი ელისამასი მისა სემეუდისი ✿ დღესა მერვესა შეწირა, მთავარ-
ნვ მან მანასესთამან, გამალიელ: მემან ფადისურისმან ✿ შესაწირავი
მისი ლაკანა ერთი ვეცხლისა, ას ოც ბ ათი სასწორი მისი, ფია-
ლი ერთი ვეცხლისა სამეოც ბ ათი სასწორი მისი, სასწორისაებრ
წმიდისა: ორნივე სავსენი სამინდოთა, შესწარული ზეთითაჲ შესა-
ნზ წირავად ✿ ჰაროფსიდი ოქროსა ერთი, ათი სასწორი, სავსე საკმე-
ნჱ ველითა ✿ ზუარაკი ერთი ხროხათაგან, ვერძი ერთი, ტარიგი ერთი
ნთ წელიწდეული ყოვლად დასაწუწლად ✿ ვაცი ერთი თხათაგან, ცო-
ჲ დვისათჳს ✿ ბ შესაწირავად ცხოვრებისა დიაკეული ორი, ვერძი
ხუთი, ვაცი ხუთი, ტარიგი წელიწდეული ხუთი; ესე შესაწირავი
ჲა გამალიელისი მისა ფადისურისი ✿ დღესა მეცხრესა შეწირა, მთა-
ჲბ ვარმან მეთა ბენიამენისთამან, აბიდან მემან გედეონისმან ✿ შესა-
წირავი მისი: ლაკანა ერთი ვეცხლისა, ას ოც ბ ათი სასწორი მი-
სი: ფიალი მისი ვეცხლისა ერთი, სამეოც ბ ათი სასწორი მისი:
სასწორისაებრ წმიდისა, ორნივე სავსენი სამინდოთა შესწარული
ჲგ ზეითითა შესაწირავად ✿ ჰაროფსიდი ოქროსა ერთი, ათი სასწორი
ჲდ მისი, სავსე საკმეველითა ✿ ზუარაკი ერთი ხროხათაგან, ვერძი
ჲე ერთი, ტარიგი ერთი წელიწდეული ყოვლად დასაწუწლად ✿ ბ ვა-
ჲვ ცი თხათაგან ერთი ცოდვისათჳს ✿ შესაწირავად ცხოვრებისა დია-
კეული ორი,ვერძი ხუთი, ვაცი ხუთი, ტარიგი წელიწდეული ხუთი:
ჲზ ესე შესაწირავი აბინადაბისი მისა გედეონისი ✿ ბ დღესა მეათესა
შეწირა მთავარმან მეთაგან დანისთა, აქეზერ მემან ამისადასმან ✿
ჲჱ შესაწირავი მისი ლაკანა ვეცხლისა ერთი, ას ოც ბ ათი სასწორი

ისი: ფიალი ერთი ვეცხლისა, სამეოც ლ ათი სასწორი მისი, სა-
წორისაებრ წმიდისა: ორნივე საგსენი სამინდოთა, შესწარული
ზეთითა შესაწირავად ✿ ჰაროფსიდი ოქროსა ერთი ათი სასწორი
ისი, საგსე საკმეველითა ✿ ზუარაკი ერთი ზროხათაგან, ვერძი
რთი, ტარიგი ერთი წელიწდეული ეოვლად დასაწუწლად ✿ ლ ვაცი
ხათაგან ერთი, ცოდვისათჳს ✿ ლ შესაწირავად ცხოვრებისა, დიაკეული
რი, ვერძი ხუთი, ვაცი ხუთი, ტარიგი წელიწდეული ხუთი: ესე შესა-
ირავი აქეზერისი, მისა ამისადაჲსი ✿ დღესა მეათერთმეტესა, შეწი-
რა მთავარმან მეთა ასერისთამან, ფალეგელ მემან ქერონისამან ✿ შე-
საწირავი მისი ლაკანად ვეცხლისა ერთი, ას ოც და ათი სასწორი მისი,
ფიალი ვეცხლისა ერთი, სამეოც და ათი სასწორისა, სასწორისა ებრ
წმიდისა: ორნივე საგსენი სამინდოჲთა, შესვარული ზეთითა შესაწი-
რავად ✿ ჰაროფსიდი ოქროსა ერთი ათი სასწორი მისი, საგსე საკმე-
ელითა ✿ ზუარაკი ერთი ზროხათაგან, ვერძი ერთი, ტარიგი ერთი
წელიწდეული, ეოვლად დასაწუწლად ✿ ლ ვაცი თხათაგან ერთი, ცო-
ვისათჳს ✿ შესაწირავად ცხოვრებისა, დიაკეული ორი, ვერძი ხუ-
ი, ვაცი ხუთი, ტარიგი წელიწდეული ხუთი; ესე შესაწირავი ფა-
ლეგელისა მისა ქერანისი ✿ დღესა მეათორმეტესაჲ, შეწირა მთავა-
რმან მეთა ნეფთალემისთამან, აქირე მემან ენანისმან ✿ შესაწირავი
ისი ლაკანა ვეცხლისა ერთი, ას ოც და ათი სასწორი მისი, ფია-
ი ერთი ვეცხლისა სამოც და ათი სასწორი, სასწორისა ებრ წმი-
ისა; ორნივე საგსენი სამინდოთა, შესვარული ზეთითა შესაწირა-
ად ✿ ჰაროფსიდი ოქროსა ერთი, ათი სასწორი მისი, საგსე საკ-
ეველითა ✿ ზუარაკი ერთი ზროხათაგან, ვერძი ერთი, ტარიგი
რთი წელიწდეული ეოვლად დასაწუწლად ✿ ლ ვაცი თხათაგან ერ-
ი, ცოდვისათჳს ✿ ლ შესაწირავად ცხოვრებისა: დიაკეული ორი,
ერძი ხუთი, ვაცი ხუთი, ტარიგი წელიწდეული ხუთი, ესე არს შე-
საწირავი აქირესი, მისა ენანისი ✿ ესე არს სატფურება საკურთ-
ეველისა, რომელსა დღესა ეცხო, მთავართა მათგან მეთა ისრაე-
ლისათა, ლაკანა ვეცხლისა ათორმეტი, ფიალი ვეცხლისა ათორ-
ეტი, ჰაროფსიდი ოქროსა ათორმეტი ✿ ას ოც ლ ათი სასწორი

ლაკნისა ერთისა, ⁘ სამეოც ⁘ ათი სასწორი ფიალისა ერთისა,
ოველი ჴურჭელი ვეცხლისაჲ ორ ათას ოთხას სასწორი, მსგავ-
ვზ სად სასწორისა მის წმიდათასა ✿ ჰაროფსიდი ოქროსა ათორმეტი,
სავსენი საკმეველითა ათისა ებრ სასწორისა თჳთეულისა ჰაროფ-
სიდისა, სასწორისაებრ წმიდისა ოველნი ოქროსანი ჰაროფსიდე-
ვჱ ბი, ას ⁘ ოც ⁘ ათი სასწორი ✿ ⁘ ოველი ზროხა შესაწირავად,
ზჳსარაკი ათორმეტ, ჳერძი ათორმეტ, ტარიგები წელიწდეული ათო-
რმეტები, შესაწირავი მათი, მსხჳრპლები მათი, ვაცები თხათაგან
ვთ ათორმეტ, ცოდვისათჳს ✿ ⁘ ოველი ზროხად შესაწირავად ცხოვ-
რებისა, დიაკეული ოც ⁘ ოთხ, ჳერძი უბიწო სამეოც, თხა ერთ
ქ წლეული სამეოც, ტარიგი წელიწდეული უბიწო სამეოც ✿ ესე სა-
ტფურება საკურთხეველისა შემდგომად აღჳსებისა ჴელითა მისითა ⁘
ჟა ცხებისა მისისა ✿ [1] შესწირა მას მოსეს კარავსა მას წამებისასა,
სიტჳად მისსა; ⁘ ესმა მას კმად უფლისა ეტყოდა რად მას ზეგარ-
დამო სალხინებელით, შორის ორთა მათ ქერაბინთა რომელ იჳნეს
კიდობანსა მას წამებისასა, რომელი იტყოდა მისთანა.

თავი ც

აბ და ეტყოდა უფალი მოსეს: ⁘ ჰრქუა მას ✿ ეტყოდე აჰრონს
⁘ არქუ მას, რაჟამს დასდგმიდე სანთელთა მათ ერთ კერძო, წინაშე
გ ბირსა სასანთლეთასა, ნათობდენ შჳდნივე იგი სანთელნი ✿ ⁘ უოდ
აჰრონ ეგრეთ, ერთ კერძოსა მას ადგილსა წინაშე ბირსა სასანთ-
თლეთასა აღანთნა სანთელნი მისნი, ვითარცა უბრძანა უფალმან
დ მოსეს ✿ ⁘ ესე არს აღმზადება სანთელთა, მყარი ოქროჲ ჴერი მი-
სი, ⁘ შრომანნი მისნი, მყარი ოვლად ხატისა მისებრ, ვითარც
უბრძანა უფალმან მოსეს, ⁘ ჰრქუა ეგრეთ ჴქმენ სასანთლე იგი ✿
ეზ ⁘ ეტყოდა უფალი მოსეს: ⁘ ჰრქუა ✿ მოიჳუანენ ლევიტელნი იგი
ზ შორის ძეთა ისრაჱლისთა, ⁘ განწმიდენ ივინი ✿ ⁘ ესრეთ ჰჳო
განწმედა იგი მათი, აჰკურო მათ წყალი იგი განწმედისა, ⁘ მოვ-
ლოს მახჳლმან ოველთა ასოთა მათთა, ⁘ განირცხნეს ოველი სა-
ცა მოსელი მათი, ⁘ წმიდად იჳნენ ✿ ⁘ მოიბან კბოდ ერთი ზროხა-

[1] გ მოსე ს.

ვან, ჲ ამისი შესაწირაჲი სამინდოჲ შექმნული ზეთითა: ჲ ზუა-
კი ერთი წელიწდეული ზროხათაგან ცოდვისათჳს მოიბან ✿ ჲ [1] თ
აიუშანე ლევიტელნი იგი წინაშე კარავსა მას წამებისასა, ჲ შეჰ-
იბო ყოველი კრებული მეთა ისრაელისათა ✿ ჲ მოიუშანნე ლე- ი
ტელნი წინაშე უფლისა ჲ დასხას მეთა ისრაელისათა ველი თჳ-
ლევიტელთა ზედა ✿ ჲ გამოითხოს აჰრონ ლევიტელთა მეტ- ია
ლად წინაშე უფლისა მეთაგან ისრაელისათა ჲ იუშნენ იგინი
ქმედად საქმისა მის კარვისა უფლისა ✿ ხოლო ლევიტელთა მათ იბ
ასხნენ ველნი თავსა ზედა მათ ზუარაკთასა, ჲ ჰყოჲ ერთი იგი
ოდვისათჳს, ჲ ერთი იგი ყოველად დასაწუწლად უფლისა, სალხი-
ბელად მათდა ✿ ჲ დაადგინნე ლევიტელნი იგი წინაშე უფლისა, იგ
წინაშე აჰრონისსა, ჲ წინაშე მეთა მისთა, ჲ მისცნე იგინი მათ
ცემულად წინაშე უფლისა ✿ ჲ განაჩინნე ლევიტელნი შორის მე- იდ
აგან ისრაელისათა, ჲ იუშნენ ჩემდად ✿ ჲ ამისა შემდგომად შე- იე
დენ ლევიტელნი იგი საქმედ საქმესა მას, კარვისა მის წამებისა-
, ჲ განსწმიდნე ჲ მისცნე იგინი, მიცემულად წინაშე უფლი-
ჲ; რამეთუ მოსაცემელად მოცემულ არიან იგინი ჩემდა, შორის
თაგან ისრაელისათა ✿ მათ წილ რათა განაღონ საშოჲ ჰირმშო- ივ
ნ ყოველი საშოჲ მეთა ისრაელისათა მოიუვანენ იგინი ჩემ-
ა ✿ [2] რამეთუ ჩემი არს ყოველი ჰირმშოჲ მეთა ისრაელისათა, იზ
ცოდვით მიჰირუტუშამდე, დღესა მას რომელსა მოვსერე ყოველი ჰირ-
ჰოჲ ქუშწუანასა მას ეგჯჰტისასა, წმიდაჲ იუშნენ იგინი ჩემდა ✿
მოვიუვანნე ლევიტელნი ჩემდა ყოველთაგან ჰირმშოთა მეთა ის- იჱ
აელისათა ✿ ჲ მივსცენ ლევიტელნი მისაცემელად მიცემულ აჰ- ით
ონს ჲ მეთა მისთა, შორის მეთა ისრაელისათა, საქმედ საქმესა მე-
ა ისრაელისათა, კარავსა მას წამებისასა, ჲ ლსინებად მეთა ისრა-
ელისათა; ჲ არავინ იყოს შორის მეთა ისრაელისათა რომელი შე- კ
ესლებოდის სიწმიდეთა მათ ✿ ჲ უჱჩს მოსე ჲ აჰრონ ჲ ყოველ-
ან კრებულთან მეთა ისრაელისათანა, ლევიტელთა მიმართ, ვითარ-
ა უბრძანა უფალმან მოსეს ლევიტელთათჳს, ევრე უვეს მეთა ის-

[1]) ა კ̈ზდრა ვ. — [2]) ზყმორ ვ.

კა რაელისათა მათთჳს ✿ ⁂ განწმიდეს ლევიტელნი იგი, ⁂ განირცხეს სამოსელი მათი ⁂ მისცნაჲ იგინი აჰრონ მისაცემელად წინაშე უფლისაჲ, ⁂ ლხინება ყო მათთჳს აჰრონ ⁂ განწმიდნა იგინი ✿
კბ ⁂ ამისა შემდგომად შევიდეს ლევიტელნი იგი მსახურებად მსახურებასა თჳსსა კარავსა მას წამებისასა, წინაშე აჰრონისა, ⁂ წინაშე მეთა მისთა: ვითარცა უბრძანა უფალმან მოსეს ლევიტელთათჳს,
კგ,კდ ეგრეცა ჰქუჩს მათ ✿ ეტყოდა უფალი მოსეს ⁂ ჰრქუა ✿ ესე არს ლევიტელთათჳს, ოცდა ხუთისა წლისათგანი, ⁂ უზეთაესი შევიდეს მსახურებად კარავსა მას წამებისასა, ✿ ⁂ ერგასის წლითგანი
კვ გამოდგენ მსახურებისაგან, ⁂ არღარა იქმოდიან მერმე ✿ ⁂ მსახურებდეს მძაჲ მისი კარავსა მას წამებისასა დაცვად საცავსა მას, ხოლო საქმით არა იქმოდის, ესრეთ უო ლევიტელთა მათ საცავსა მათსა.

თავი თ.

ა და ეტყოდა უფალი მოსეს უდაბნოსა მას სინასა, წელსა მეორესა, გამოსლვასა მათსა ქუჱყანით ეგჯჱტით: თუჩსა მას ჱირველსა,
ბ ⁂ ჰრქუა ✿ არქუ ⁂ ეონ ძეთა ისრაელისათა ჴასქა ჯამსა მას ✿
გ მეათოთხმეტესა დღესა თჳსა ჱირველისასა მიმწუხრი, ეონ იგი ჯამისა ებრ, ⁂ შჯულისა მის, შეტუჩჩისა ებრ მისისა ეონ იგი ჯა-
დ მისა ებრ ✿ ⁂ ეტყოდა მოსე ძეთა ისრაელისათა ეოფად ჴასქისა ✿
ე დასაბამსა მეათოთხმეტესა დღესა თჳსა მის ჱირველისასა უდაბნოსა მას სინასა ვითარცა უბრძანა უფალმან მოსეს, ეგრე ეყვეს ძეთა
ვ ისრაელისათა ✿ ⁂ მოვიდეს კაცნი რომელნი იყვნეს არა წმიდაჲ სულითა კაცისათა, ⁂ ვერ ეძლო ეოფად ჴასქისა მას დღესა შინა,
ზ ⁂ მოვიდეს წინაშე მოსესა ⁂ აჰრონისა მას დღესა ✿ ⁂ ჰრქუჩს კაცთა მათ მისა მიმართ, ჩუჩნ არა წმიდაჲ ვართ სულითა კაცისათა,
ნუ დააკლებთ შეწირვად მსხუჩრჱლსა უფლისასა, ჯამსა თჳსსა, შო-
ჱ რის ძეთა ისრაელისათა ✿ ⁂ ჰრქუაჲ მათ მოსე: დეცით მანდაჲ,
თ ⁂ ვისმინოთ რაჲ ჰი ბრძანოს თქუჩნთჳს უფალმან ✿ ⁂ ეტყოდა
ი უფალი მოსეს, ⁂ ჰრქუაჲ ✿ ეტყოდე ძეთა ისრაელისათა, ⁂ არქუ: კაცად კაცადი რომელი იყოს არა წმიდაჲ სულითა კაცისა თანა გინა-თუ შორსა გზასა იყოს, ანუ თქუჩნგანი, ანუ ნათესავსა მას თქუჩნ-

თა, დ უოს ჰასქა უფლისად ✿ თუჱსა მას მეორესა, მეათოთხმეტე- ია
სა დღესა: მწუხრი, უონ იგი უცომოთი მდოგვითა დ ჯამონ იგი ✿
დ არა დაუტეონ იგი მისგანი განთიადამდე, დ [1] ძუალი არა დაუ- იბ
ტეონ მისგანი დ არა განტეხონ მისგანი, შჯულისა ებრ ჰასქისა
უონ იგი ✿ დ კაცი რომელი წმიდად იუოს, დ გზასა შორს არა იგ
იუოს, დ დაკლდეს უოფად ჰასქისა, მოიხოცოს სული იგი შორის
ერისა თჯსისა, რამეთუ მსხუჱრჱლი უფლისა არა შეწირა ჯამსა თჯს-
სა ცოდვა მოიღოს კაცმან მან ✿ უკეთუ მოვიდეს მწირი ქუჱუანასა იდ
თუჱუნსა, დ უოს ჰასქი უფლისა, შჯულისა მის ებრ ჰასქისა, მსგავ-
სად ბრძანებისა მისისა, ეგრეთ უოს იგი, შჯული ერთი იუავნ თუჱუნი,
მწირისა, დ სოფლელისა, მის ქუჱუანისა ✿ დღესა მას რომელსა იე
აღემართა კარავი, დ [2] დაფარა ღრუბელმან კარავი იგი, სახლი
წამებისა დ მწუხრად მწუხრად არნ კარავსა მას ზედა ვითარცა ხი-
ლვა ცეცხლისა ვიდრე განთიადამდე ✿ ესრეთ იუო მარადის, ღრუ- ივ
ბელი ფარვიდა მას დღისი, დ ხილვა იგი ცეცხლისა ღამე ✿ რა- იზ
ჯამს აღიმაღლის ღრუბელმან მან კარვისა მისგან, ამისა შემდგომად წა-
რიტრნიან მენი ისრაელისანი, დ ადგილსა მას რომელსა დადგის
ღრუბელი იგი, მუნ დაიბანაკიან მეთა ისრაელისათა ✿ ბრძანებითა იწ
უფლისათა აღიძრნიან მენი ისრაელისანი დ ბრძანებითა უფლისა-
თა აღიძროდენ ყოველთა დღეთა რამოდენთა აგრილობნ ღრუბელი
იგი კარავსა მას ზედა დაიბანაკიან მეთა ისრაელისათა ✿ დ ოდეს ით
დადგის ღრუბელი იგი კარავსა ზედა, მრავალ დღე დაიცვიან მენი
ისრაელისანი, საცო იგი უფლისად, დ არა აღიძრნიან ✿ დ იუგის კ
ოდეს აგრილობნ ღრუბელი დღეთა მათ რიცხუთასა კარავსა ზედა სი-
ტყუითა უფლისათა დაიბანაკიან, დ სიტყუითა უფლისათა აღიძრნიან ✿
დ არნ ოდეს დგან ღრუბელი იგი მწუხრითგან ვიდრე განთიადამდე, კა
დ უკეთე აღვდის ღრუბელი იგი განთიად აღიძროდიან დღისი,
გინა ღამე ✿ დ ოდეს ამაღლდის ღრუბელი იგი, წარიტრნიან: უკე- კბ
თუ თუჱთა დღეთამდე განმრავლდის ღრუბელი იგი დ აგრილობნ
მას ზედა დაადგრიან მენი ისრაელისანი დ არა აღიძროდენ ✿ რა- კგ

[1] ბ მოსე ბბ. იოანე ით.—[2] მოსე მ.—[3] ა კორ. ი.

მეთუ ბრძანებითა უფლისათა ადიძროდენ, ჲ საცოსა უფლისასა იძარხჳდეს, ბრძანებითა უფლისათა ჲ კელითა მოსესითა.

თავი ი.

ა,ბ და ეტყოდა უფალი მოსეს, ჲ ჰკრქუა ✿ ჰქმენ თავისა შენისა ორი ნესტუნი ჳდილნი ვეცხლისანი, ჲ იუშენ შენდა მოწოდებად კრებულისა, დატრვად ბანაკისა დატჳრვად ✿ ჲ დაჰბეროს მითა, ჲ შემოკრბეს ყოველი კრებული, კარვად კარვისა საწამებელისა ✿ უკეთუ ერთსა დაჰბეროთ, მოვიდოდიან შენდა ყოველი მთავარნი წინამძღვარნი ისრაელისანი ✿ ჲ დაჰბეროთ საუწუებელად, და იტრას ბანაკი იგი, რომელი დაბანაკებულ იყოს მზისა აღმოსავლით ✿ ჲ დაჰბეროთ საუწუებელსა მას მეორესა, და იტრას ბანაკი იგი რომელი დაბანაკებულ იყოს სამხრით: დაჰბეროთ საუწუებელითა მესამითა, და იტრას ბანაკი იგი რომელი დაბანაკებულ იყოს ზღვით კერძო, დაჰბეროთ საუწუებელსა მას მეოთხესა, და იტრას ბანაკი რომელი დაბანაკებულ იყო ჩრდილოთ: ჲ საუწუებელსა დაჰბერონ ტჳრვასა მათსა ✿ ჲ რაჟამს შეჰკრიბოთ კრებული დაჰბერეთ, ჲ ნუ საუწუებელად ✿ ჲ მეთა აჰრონისთა მღდელთა დაჰბერონ ნესტუნებითა მით, ჲ იოს იგი თქუფნდა შჯულად საუკუნოდ ნათესავთა შორის თქუფნთა ✿ უკეთუ განხჳდეთ ბრძოლად მტერთა თქუფნთა ქუფყანასა მას თქუფნსა, ჲ აუწუებდით ნესტუებითა მით ჲ მოიხსენნეთ წინაშე უფლისაჲ, ჲ განერნეთ მტერთაგან თქუფნთა ✿ ჲ დღეთა სიხარულისა თქუფნისათა, ჲ დღესასწაულთა, ჲ თჯს თავთა თქუფნთა, დაჰბეროთ ნესტუფნებითა მით, ყოველად დასწუფლსა ზედა ჲ მსხუფრჳლთა თქუფნთა ზედა, ჲ იოს მოსაგსენებელ თქუფნდა წინაშე ღუთისა თქუფნისა, რამეთუ მე ვარ უფალი ღმერთი თქუფნი ✿ ჲ იო წელსა მეორესა ჲ თუფსა მეორესა ჲ თავსა ოცსა თჯსასა, აღიძაღლა ღრუბელმან მან კარვისა მისგან წამებისა ✿ ჲ წარიტრნეს ძენი ისრაელისანი კარვითურთ მათით უდაბნოსა მისგან სინასა, ჲ დადგა ღრუბელი იგი უდაბნოსა მას ფარანისასა ✿ და იტრნეს პირველად სიტჯთა უფლისათა, კელითა მოსესითა ✿ და იტრა განწესებული ბანაკი მეთა იუდასთა პირველ მა-

ლითურთ მათით, ⁂ ერსა მას მათსა ზედა: ნასონ მე აძინადაბისი ✿ ⁂ იე
ერსა ზედა, ტომისა მეთა იზაქარისთა, ნათანაელ მე სოგორისი ✿ ⁂ ივ
ერსა ზედა ტომსა ზაბულონისთა, ელიაბ მე ქერონისი ✿ ⁂ დაჰვა- იზ
სნენ კარავი მისი, და იტრნენ მენი გეთსონისნი, ⁂ მენი მერარისნი:
⁂ აღიძრნენ კარავი იგი ✿ ⁂ წარიძრა განწესებული იგი ბანაკი იჱ
რუბენისთა ძალითურთ მათით, ⁂ ერსა მას ზედა ელისურ მე სედის-
ურისი ✿ ერთა ზედა ნათესავისთა მეთა სჯიმონისთა, სალამიელ მე სუ- ით
რისადისი ✿ ⁂ ერსა ზედა ნათესავისა მეთა გადისთა, ელისაფან მე კ
რაგოელისი ✿ და იტრნენ მენი კაათისნი: ⁂ აღიდგონ სიწმიდე იგი, კა
⁂ აღმართონ კარავი იგი ვიდრე მისლვად მათდამდე ✿ იტრას განკბ
წესებული ბანაკი ეფრემისი ⁂ ერსა მას მისსა ზედა ელისამ მე სე-
მიუდისი ✿ ⁂ ერსა ზედა ტომისა მეთა მანასესთასა, გამალელ მე კგ
ფადისურისი ✿ ⁂ ერსა ზედა ტომისა მეთა ბენიამენისთა, აბიდან კდ
მე გედეონისი ✿ ⁂ იტრას განწესებული ბანაკი მეთა დანისთა, შე- კე
მდგომად ყოველთა ბანაკთა ძალითურთ მათით, ⁂ ერსა ზედა აქე-
ზერ მე ამისადასი ✿ ⁂ ერსა მას ზედა ტომისა ასერისთასა, ფაგელ კვ
მე ექრანისი ✿ ⁂ ძალითურთ ტომისა მას ზედა მეთა ნეფთალემის- კზ
თა, აქიერ მე ენანისი ✿ ესე ბანაკი მეთა ისრაელისთა, რომელნი კჱ
წარიძრნეს ძალითურთ მათით ✿ ⁂ ჰრქუა მოსე იობაბელს მესა კთ
რადგოელისსა მადიამელსა სიმამრსა თჯსა: წარვიძრვით ჩუჱნ
ადგილისა ამის, რომელ მრქუა ჩუჱნ უფალმან, ესე მიგცე თქუჱნ,
აწ მოვედ ჩუჱნთანა, ⁂ კეთილი გიყოთ შენ, რამეთუ უფალმან თქუა
კეთილი ისრაელთათჯს ✿ ⁂ მან ჰრქუა მისდა მიმართ: არა მოვი- ლ
დე, არამედ ქუჱნანდ ჩემდა, ⁂ ნათესავად ჩემდა წარვიდე ✿ ⁂ ჰრქუა ლა
მას: ნუ დაიტეგჱ ჩუჱნ ვინათგან იყავნ ჩუჱნთანა უდაბნოსა ამას,
იყო ჩუჱნ შორის მოხუცებულად ✿ ⁂ უკეთუ მოხჯდე ჩუჱნთანა, ლბ
იყოს კეთილი იგი რაოდენი კეთილი გვიყოს უფალმან ჩუჱნ, კე-
თილი გიყოთ შენცა ✿ ⁂ წარიძრნეს იგინი მთისაგან უფლისა გზი- ლგ
სა მის დღისასა, ⁂ კიდობანი იგი უფლისა წინა უძღოდა უწი-
ნარეს მათსა გზასა სამისა დღისასა განსხილვად მათჯს განსასუჱ-
ნებელისა ✿ ⁂ იყო რაჟამს წარვიდოდა კიდობანი იგი, თქუა მოსე: ლდ

[1]) აღდეგ უფალო, და განაბნიენ მტერნი შენნი, და იქცტოდენ უ-
ლე გელნი მოძულენი შენნი ჰპირისაგან შენისა ✿ და დადგომასა კიდო-
ბნისასა თქუა: მოაქციე უფალო ათასული და ბევრეული ისრაელი-
ლვ სა ✿ და ღრუბელი იგი უფლისა აგრილობდა მათ ზედა დღისი დღე-
სა მას ტრვასა მას მათსა ბანაკით.

თ ა ვ ი ია.

ა · და ერი იგი დრტჳნიდა ბოროტად წინაშე უფლისა, და ესმაჲ
უფალსა და განრისხნა გულის წყრომითა, და აღატეზდა ცეცხლი მათ
ბ თჳს უფლისა მიერ, და შეჴჳმა რაოდენიმე ბანაკისა მის ✿ და ღაღად
უოჲ ერმან მოსეს მიმართ, და ილოცა მოსე უფლისა მიმართ, და
გ დასცხრა ცეცხლი იგი ✿ და ეწოდა ადგილსა მას ცეცხლითა მოწუაჲ,
დ რამეთუ მუნ აღატეზდა ცეცხლი მათთჳს უფლისა მიერ ✿ და ერსა უც-
ხოსა რომელი გამოვიდა ისრაელისა თანა გულმან უთქუა გულის
თქმა, დასხდეს და ტიროდეს მენი ისრაელისანიცა მათ თანაეე და იტ-
ე უოდეს: [2]) ვინ მცეს ჩუენ ჴორცი და ვჭამოთ ✿ რამეთუ მოვიჴსენეთ
ჩუენ თევზი იგი რომელსა ვჭამდით ჩუენ ეგჳპტეს უსასუიდლოთ
და ხილსა ნესუსა, და მელსაჰპონსა, და ჰრასასა, და ხახუსა, და ნიორ-
სა ✿ და აწ ესერა სულნი ჩუენნი დამდნარ არიან, გარნა მანანაჲსა
ვ ზ ამის ხოლო თუალნი ჩუენნი მსტარ არიან ✿ ხოლო [3]) მანანა იგი
იყო ვითარცა ქინძის თესლი, და სუეტაკ, და ხილვა მისი ვითარცა
ზ ხილვა მეინვარისა ✿ და განვიდის ერი იგი, და შეკრიბის, და ფქუან
ბფქუნელითა, და მოგლიან ფილითა, და შეაგბიან იგი ქონითა, და შე-
ქმნიან უეერბულად, და იყო გემო მისი, ვითარცა გემოჲ ფქულისა
თ რჩეულისა ზეთისა ✿ და რაჟამს გარდამოჴდის ცვარი ბანაკსა მას ზე-
ი და ღამე, გარდამოჴდის მანანაცა იგი მისთანა ✿ და ესმა მოსეს ტირილი
იგი მათი ტომად ტომადისა მათისა, თჳთეულთა წინაშე კარვისა
თჳსისა და ტიროდეს, განრისხნა გულის წყრომითა უფალი ფრიად,
ია და წინაშე მოსესცა იყო ესე ბოროტი ✿ და ჰრქუა მოსე უფალსა: [4])
რაჲსათჳს ბოროტი უყავ მსახურსა შენსა, და რაჲსათჳს არა ვპოვე

[1]) ფსალმუნი ოზ.—[2]) ა კორ. ი.—[3]) ბ მოსე იგ. ფსალმუნი ოზ. სი-
ბრძნე იგ, იე და კ. ა კორინთელთა ი.—[4]) სიბრძნე იგ.

მადლი წინაშე შენსა ჲ დასდევ სიმძაფრე ერისა ამის ჩემ ზედა: ნუ
უკუჱ მე მუცლად გლიჳა ყოველი ესე ერი ანუ მე ვშუჱნ ესენი: რა-
მეთუ მეტყვი მე შთაისხენ ეგენი წიაღთა შენთა, ვითარცა აღიკს
დედა მძუძემან მწოვარი ჩჩკლი, ჲ შეიეუნანენ ეგენი ქუჱყანასა მას
რომლისათკს ვეფუცე მამათა მათთა ✿ ვითა ვსცე მე კორცი ყოველ- იბ
ლსა ამას ერსა; რამეთუ ტირიან ჩემდამო ჲ მეტეკან, მომეც ჩუნ
კორცი ჲ ვშკამოთ ✿ ვერ ძალმიც მე მარტოსა ტკრთვად ერი ესე იგ
რამეთუ მძიმე არს ჩემდა სიტეუა ესე ✿ უკეთუ ესრეთ მიყოფ მე, მო- იდ
მკალ მე მოკლვითა, უკეთუ ვპოვე მე მადლი ჲ წეალობა შენ წინა-
შე, რათა არა ვიხილო ბკრი ჩემი ✿ ჲ ჭრქუა უფალმან მოსეს: შე- იე
მომიკრიბენ მე სამეოც ჲ ათნი კაცნი მოხუცებულთაგან ისრაელი-
სთა, რომელნი შენ იცნი, ვითარმედ ესენი არიან მოხუცებულნი
ერისანი, ჲ მჩიენობარნი მათნი, მოიეუანენ იკინი კარავად წამე-
ბისა, ჲ დადგენ იკინი მუნ შენ თანა ✿ ჲ მოვიდო მე სულისა მის- ივ
გან რომელ არს შენ თანა ჲ მივსცე ჲ კარდამოვიდე, ჲ ვეტეოდე
მუნ შენ თანა მათ, ჲ შეკეწეოდიან შენ ზედა მოსულვასა მას ერი-
სასა, ჲ არა ვეტჳრთოს შენ მარტოსა ✿ ჲ ერსა არქუ: განიწმიდე- იზ
ნით ხვალისა, ჲ ჭამეთ კორცი: რამეთუ სტიროდეთ წინაშე უფლი-
სა ჲ იტეოდეთ: ვინ მაჭამოს ჩუნ კორცი, რამეთუ უმჯობეს იყო
ყოფად ჩუნი ეგჯპტეს: ჲ მოგცეს თქუნ უფალმან კორცი ჭამად,
ჲ შჭამდეთ კორცსა ✿ არა დღე ერთ ჭამად ეოთ არცა ორდღე, არ- იჩ
ცა ხუთ დღე, ანუ ათ დღე, არცა ოც დღე ✿ არამედ თჯთეულსა ით
დღესა შჭამდეთ, ვიდრემდის წარმოჰკდეს ცხჯრით თქუნით, ჲ ეექ-
მნეს თქუნ ნაღუნ, რამეთუ ურჩ ექმნეთით უფალსა, რომელ არს
თქუნ შორის, რამეთუ სტიროდეთ წინაშე მისსა ჲ იტეოდეთ, რა-
სათკს იყო გამოსულა ჩუნ ქუჱყანით ეგჯპტით ✿ ჲ ჭრქუა მო- კ
სე, ექუსას ათას არს მჯრცხლი ერი ესე, რომლისა ვარ მე მათ
ზედა, ჲ შენ იტეკ კორცი ვსცე მათ ჭამად ჲ ჭამდენ ვიდრე თუნ-
თა დღეთამდე ✿ ნუ ცხოვარი ჲ ზროხა დაუკლნე ამათ, ჲ კმაჲ კა
ეოს, ანუ ოველნი თევზნი ზღკსანი შეჰკრიბნე ჲ ეოს მათ ✿ ჲ კბ

ჰრქუა უფალმან მოსეს: [1] კელი უფლისად ვერ კმად ეყოსა მათ, აწვე
კბ ეცერა სცნა მოძი იწიოს რად სიტყუა ჩემი, ანუ არა ✿ ⁂ გამოვი-
და მოსე, ⁂ ეტეოდა ერსა მას სიტყუასა მას უფლისასა, ⁂ შეჰკრიბა
სამეოც ⁂ ათი კაცი მოხუცებულთაგან, ⁂ დაადგინნა იგინი გარე-
კდ მოს კარვისა მის ✿ ⁂ გარდამოკდა უფალი ღრუბლითა, ⁂ ეტეოდა
მათდა მიმართ, ⁂ მოიღო სულისა მისგან რომელი იყო მის ზედა
⁂ მიჰფინა იგი სამეოც ⁂ ათთა კაცთა ზედა მოხუცებულთა, ⁂ ვითარ
განისუფლნა სულმან მან მათ ზედა, ⁂ წინასწარმეტყუფლებდეს, მათ
კე შინა ⁂ არღარა შეეძინნეს ✿ ⁂ დაშთეს ორნი კაცნი ბანაკსა მას ში-
ნა, სახელი ერთისა მის ელდად, ⁂ მეორისა მის მოლდად, ⁂ განი-
სუფლნა სულმან მან მათ ზედა ⁂ ესენი იუნეს აღწერილთა მათგან-
ნი, ⁂ არა მოვიდეს კარვად: ⁂ წინასწარმეტყუფლებდეს ბანაკსა მას
კვ შინა ✿ მორბიოდა ჯაბუკი ერთი ⁂ უთხრა მოსეს, ⁂ ჰრქუა მას ⁂
ეტეოდა ელდად ⁂ მოლდად წინასწარმეტყუფლებენ ბანაკსა შინა ✿
კზ მიუგო ისუ ძემან ნავესმან რჩეულმან წინაშე მდგომელმან მოსესმან,
კთ ⁂ ჰრქუა უფალო ჩემო მოსე დააბრკოლენ იგინი ✿ ⁂ ჰრქუა მას
მოსე, შენცა მშურობ მეა, ⁂ ვინ მოცეს მე ყოველი ესე ერი უფა-
ლისა წინასწარმეტყუფლად, რაჟამს მოსცეს უფალმან სული მისი
ლ თან ზედა ✿ ⁂ მოვიდა მოსე ბანაკსა შინა თჳთ, ⁂ მოხუცებულნი
ისრაელისანი ✿ ⁂ [2] სული უფლისა მოვიდა ⁂ გამოიღო მწუერ
მარხილი ზღჳთ, ⁂ დადგა იგი ბანაკსა მას დღისა ერთისა გზასა
ამიერ ⁂ იმიერ გარემო ბანაკსა მას, ვითარ ორ წურთა ქუფანასა
ლა ზედა ✿ ⁂ აღდგა ერი იგი მას დღესა დღე ყოველ ⁂ დამე ყოველ,
დღე ყოველ ხუალისაგან, ⁂ შეკრიბეს მწუერ მარხილი, რომელთან
მცირედ შეკრიბა ათი კორწი რომელ არს სამასი გრიგი: ⁂ დას-
лб წუიდეს იგი ⁂ განჭვეს კელად გარეშე ბანაკსა მას ✿ ⁂ ჯორცი
იგი იყოფა კბილთა შინა მათსა ⁂ ჴორველ არა მოკლებულ იყო,
⁂ უფალი განრისხნა ფრიად ერსა მას ზედა, ⁂ მოსრა ერი იგი
лг წელულებითა დიდითა ფრიად ✿ ⁂ ეწოდა სახელი ადგილსა მას სა-
ფლავებ გულის თქმისა, რამეთუ მუნ დაჰფლეს ერი იგი გულის

[1] კსაია ნ ⁂ ნთ.—[2] ბ მოსე იგ. ფსალმუნი ოზ. ⁂ რდ. საბრძნე ით.

თქმელი ✿ ბ სამარით გულის-თქმისა [1] წარიძრა ერი იგი ასე- ლდ
როთად, ბ იყო ერი იგი ასეროთს.

თავი იბ.

და იტყოდეს მარიამ ბ აჰრონ მეორსა მოსეს ზედა, დედა-კაცი- ა
ა მისთჳს ჰკინდოსა, რომელი შეირთო მოსე, რამეთუ ცოლი ჰკინ-
ყო მოიყვანა ✿ ბ თქუეს; ნუ თუ მოსეს ხოლო მარტოსა ეტყოდა ბ
ყოფალი: ანუ ჩუენ არა გუშეტყოდაჲ; ბ ესმა უფალსა ✿ ბ მოსე გ
აცი მშჳდ-იყო ფრიად, უფროს ყოველთა კაცთასა რომელნი არიან
შეჴუანასა ზედა ✿ ბ ჰრქუა უფალმან მეყსეულად მოსეს ბ აჰრონს, დ
ბ მარიამს: გამოვედით თქუენ სამნივე იგი გარე კარვად საწამებე-
ლისა ✿ ბ გამოვიდნენ სამნი კარვად საწამებელისა, ბ გარდამოჴდა ე
ყოფალი სუეტთით ღრუბლისათა, ბ დადგა წინაშე კართა კარვისა სა-
წამებელისათა, ბ უწოდა აჰრონს ბ მარიამს, ბ განვიდეს ორნივე ✿
ბ ჰრქუა მათ: ისმინეთ სიტყუანი ჩემნი უკეთუ იყოს ვინმე თქუენ- ვ
კანი წინასწარმეტყუელ უფლისა, ჩუენებით გამოვეცხადო მას, ბ
ხილსა შინა ეტყოდი მას ✿ ხოლო [2] არა ვითარცა მოსეს მსახურ- ზ
ა ჩემსა, რომელი ყოველსა სახლსა ჩემსა სარწმუნო არს ✿ პი- ჱ
რის პირ ეტყოდი მას ხილვით, ბ არა იგავით, რამეთუ დიდებაჲ
უფლისა იხილა, ბ ვითარ არა შეიშინეთ მჯრის სიტყუად მსახური-
სა ჩემისა მოსესთჳს ✿ ბ რისხვა გულის წყრომისა უფლისა იყოს თ
მას ზედა: ბ წარვიდეს ✿ ღრუბელი იგი ცანეშორა მას კარვით ბ [3] ი
აჰა ესერა მარიამ ცანკეთროვანდა ვითარცა თოვლი, ბ მიჰხედა
აჰრონ მარიამს, ბ იგი ცანკეთროვანებულ იყო ✿ ბ ჰრქუა აჰრონ ია
მოსეს; ევედრები უფალო, ნუ მომაგებ ჩუენ ცოდვასა მას, ამითჳს
რამეთუ უმეცარ ვიქმნენით: ბ ესცოდეთ შენდა ✿ რათა არა იყოს იბ
სწორად სიკუდილისა: ვითარცა მრეუნელი რომელი გამოვალნ სა-
მოსაგან დედისა, ბ შეშჯამენ ზოგსა ჴორცისა მის თანასა ✿ ბ ღა- იგ
ღადეო მოსე უფლისა მიმართ ბ თქუა: ღმერთო ევედრები ულხინე
ამას ✿ ბ ჰრქუა უფალმან მოსეს, უკეთუმცა მამამან მისმან ჰპირსა ნე- იდ
რწევა, არამცა შეიკდიმა შჯდ დღე; განვედინ შჯდ დღე გარეშე ბანა-

[1] დაბდ ბ ბ ღგ.—[2] კრ. გ.—[3] კ მოსე კდ.

იე კსა მას, ⁂ შემდგომად შემოვედინ ✿ ⁂ განკადეს მარიამ გარეშე ბა-
ნაკსა მას შჯდ დღე, ⁂ ერი იგი არა წარიძრა ვიდრე არა განწმიდნა
მარიამ.

თავი იზ.

ა დ ა [1] ამისა შემდგომად წარიძრა ერი იგი ასეროთით კერძოჲ,
ბ ⁂ დაიბანაკეს უდაბნოსა მას ფარანისასა ✿ ⁂ ეტყოდა უფალი მო-
დ სეს, ⁂ ჰრქუა ✿ წარავლინენ შენ კაცნი ⁂ განიმსტურედ ქუჱყანა
იგი ქანაანელთა, რომელი მივცე ძეთა ისრაელისათა სამკჯდრებე-
ლად, კაცი თჯთო ტომისა, სახლისაგან მამათა მათთასა: ⁂ წარავ-
გ ლინე იგინი ეოველნიეგ მთავარი მათგანი ✿ ⁂ [2] წარავლინნა იგი-
ნი მოსე უდაბნოთ ფარანისათ, სიტეჯთა უფლისათა, კაცნი მთავარ-
ე ნი ძეთა ისრაელისათანი ესენი ⁂ ესე არს სახელები მათი ✿ ტო-
ვ მისა რუბენისა, სალამელ ძე ზაქორისი ✿ სჯმიონისაგან ნათესავისა
ზ,ჱ საფატია ძე სურისი ✿ ძეთაგან იუდასთა, ქალებ ძე იეფონისა ✿ ნა-
თ თესავისაგან იზაქარისი იღად ძე იოსებისა ✿ ძეთაგან ეფრემისთა,
ი,ია ისუ ძე ნავესი ✿ ძეთაგან ბენიამენისთა, ფალატი ძე რაფოჲსი ✿ ძე-
იბ თაგან ზაბულონისთა, იუიელ ძე სუდისი ✿ ძეთაგან იოსებისთა, ძე-
იგ თა მანასესთა, გადი ძე სურისი ✿ ნათესავისაგან დანისა, ამიილ ძე გა-
ჲდ,ოე მალისი ✿ ძეთაგან ასერისთა, სათურ ძე მიქაელისი ✿ ძეთაგან ნე-
ივ ფთალემისთა, ნავინ ძე ამისი ✿ ძეთაგან გადისთა, ღუდიილ ძე მა-
იზ ქისა ✿ ესე არს სახელები კაცთა მათ, რომელნი წარავლინა მოსე გა-
ნჴილვად ქუჱყანისა მის ქანაანელთასა: ⁂ დასდვაჲ მოსე ავსის ძესა ნა-
იჱ ვესა სახელი მისი ისუ ✿ ⁂ წარავლინნა აგინი მოსე (უდაბნოთ ფა-
რანისათა) განმსტრობად ქუჱყანისა მის ქანაანელთასა, ⁂ ჰრქუა მათ,
ით აღვედით თქუჱნ, ამიერ უდაბნოდ, ⁂ აღვედით მთასა მას ✿ ⁂ იხილოთ
ქუჱყანა იგი რაბაჲმ რაჲ არს, ⁂ ერი იგი რომელ მსხდომარე არს მას
ზედა, ანუ თუ ძლიერ არს, ანუ უძლურ, ანუ თუ მცირედ არიან, ანუ
კ მრავალ ✿ ⁂ ვითარ არს ქუჱყანა იგი რომელსა ზედა დამკჯდრებულ
არიან იგინი, გინათუ კეთილარს, ანუ ბოროტ, ანუ ვითარ არიან
ქალაქნი იგი, რომელსა შინა დამკჯდრებულ არიან იგინი, ანუ თუ

[1] ზემო იჱ. ქუჱყანაჲ. ლგ.—[2] კ მოსე ჲ.

ჰოზღუდვილ არიან, ანუ თუ უზღუდო ✿ ბ რაჲ არს ქუჱყანა იგი, კა
ანუ თუ ჰოხილ არს, ანუ მკლე, ანუ თუ არს ხე მას ზედა ანუარა,
ჯანეკმალენით ბ მოიღეთ ნაყოფისა მისგან მის ქუჱყანისა; ბ დღე-
ნი იგი იუნეს დღენი ზაფხულისანი ბ ჯამი მის თჯსაჲ ეურძნისა ✿
ბ აღჯდეს ბ განიმსტურეს ქუჱყანა უდაბნოთ სინათთ, ბ აღჯდეს კბ
კიდრე რაბბაჲთად, შესავალთად ემათად ✿ ბ აღჯდეს უდაბნოთ, ბ კგ
ჰოვიდეს ქებრონადმდე, ბ მუნ იუნეს აქიამან ბ სესი, ბ თალამინ
ნათესავნი ენაკისნი, ბ ქებრონი შჯდით წლით შენებულ იყო უწი-
ნარეს ტანისა რომელ არს ეგჯპტისა ✿ ბ [1] მოვიდეს იგინი კეკვად- კდ
ძდე ტევნისა, ბ განიმსტურეს იგი ბ მოჰკუჱთეს მიერ რქა, ბ ტე-
ვანი ეურძენსა მისსა ერთი, ბ წარიღეს იგი მჩრითა ადებით, ბ
ჰრომწეულისაგან, ბ ლეღჯსა ✿ ბ უწოდოს სახელი ადგილსა მას კე
კევი ტევნისა, ტევნისა მისთჯს რომელი მოჰკუჱთეს მუნ ძეთა ის-
რაელისათა ✿ ბ მიიქცეს მიერ, ბ განიმსტრეს ქუჱყანა შემდგომად კვ
ორმეოცისა დღისა ✿ ბ წარვიდეს ბ მოვიდეს მოსესა, ბ აჰრონის- კზ
ჯა, ბ ეოველისა კრებულისა ძეთა ისრაელისათასა, უდაბნოდ ფარანად
რომელ არს კადისა: ბ მიეთხრეს მათ სიტყუჱად, ეოველსა მას კრე-
ბულსა, ბ უჩუჱნეს ნაყოფი იგი ქუჱყანისა მის ✿ ბ უთხრეს მათ, კჱ
ბ ჰრქუჱს: მიველით ჩუჱნ ქუჱყანასა მას რომელსა მიმაგლინენით
ჩუჱნ, ქუჱყანასა მდინარესა სძისჯ ბ თაფლისასა, ბ ესე არს ნაყო-
ფი მისი ✿ არამედ ფიცხელ არს ნათესავი იგი ფრიად, რომელი კთ
ჰეოფ არს მას ზედა, ბ ქალაქნი ძნელ ბ მოზღუდვილ დიდად ფრიად,
ბ ნათესავი იგიცა ენაკისი ვიხილეთ მუნ ✿ ბ ამალეკი მუნ დამ- ლ
კჯდრებულ არს ქუჱყანასა მას სამხრით კერძო, ბ ქეტელი იგი, ბ
ეველი, ბ იობოსელი, ბ ამორეველი დამკჯდრებულ არიან მთით
კერძო, ბ ქანაანელი იგი მკჯდრ არს ზღჯს კიდესა, ბ მდინარესა
იორდანით კერძო ✿ ბ დაადუმა ქალებ ერი იგი მოსეს მიმართ, ბ ლა
ჰრქუა მათ: არა არამედ აღსლვით აღჯდეთ, ბ დავიმკჯდროთ ქუჱყანა
იგი, რამეთუ შეძლებით შეუძლოთ მათ ✿ ბ კაცნი იგი რომელნი ლბ
აღსრულ იუნეს მის თანა იტყოდეს: არა აღჯდეთ, რამეთუ ვერ შე-

[1] კ მოსე ს. ქუჱყმორე ლბ.

მძლებელ ვართ აღსდგად ერისა მის, რამეთუ უძლიერეს ჩუ̃ენსა
ლგ არიან ფრიად ✿ ⁂ განთქუ̃ს განკგირვება ქუ̃ეყანისა მის, რომელი
იგი განიმსტურეს, მეთა მიმართ ისრაელისთა, ⁂ ეტყოდეს ქუ̃ეყანა
იგი რომელ ჩუ̃ენ განვლეთ ⁂ ვიხილეთ, ქუ̃ეყანა იგი შემჭმელი
არს მკჳდრთა მისთაჲ, ⁂ ყოველი ერი იგი რომელი ვიხილეთ მას
ლდ ზედა, კაცნი ასაკ გრძელნი არიან ✿ ⁂ მუნ ვიხილენით გმირნიცა ძე-
ნი ანაკისა ⁂ ვიუ̃ენით ჩუ̃ენ მათ წინაშე ვითარცა მკალნი ესრეთ
ვიუ̃ენით მათ წინაშე.

თ ა ვ ი იდ

ა და აღიღო ყოველმან მან კრებულმან, მოსცეს ჴმაჲ, ⁂ ტირო-
ბ დეს ერი იგი ყოველსა მას ღამესა ✿ ⁂ დრტჳნვიდეს მოსესთჳს ⁂
აჰრონისთჳს ყოველნი ძენი ისრაელისანი, ⁂ ჰრქუ̃ეს მათ ყოველ-
გ მან კრებულმან ✿ მოთუმცა მწუადრ ვიუ̃ენით ჩუ̃ენ ქუ̃ეყანასა მას
ეგჳპტისასა, ანუ უდაბნოსა ამას თუმცა მოვსწუედით [1] ⁂ რაჲსათჳს
შევჰჳაუთ ჩუ̃ენ უფალსა ქუ̃ეყანასა მას; დაცემად ბრძოლითა? ცოლნი
ჩუ̃ენნი, ⁂ ერძანი ჩუ̃ენნი იუ̃ენენ დასატაცებელ, აწ უმჯობეს არს
დ ჩუ̃ენდა მიქცევა ეგჳპტედ ✿ ⁂ ჰრქუ̃ეს მოუ̃ასმან მოუ̃ასსა თჳსსა:
ე დავიდგინოთ ერისთაჳი, ⁂ მივიქცეთ ეგჳპტედვე ✿ ⁂ დაცჳვეს მო-
სე ⁂ აჰრონ ჴირთა სედა თჳსთა წინაშე უოველისა კრებულისა ძე-
ვ თა ისრაელისათასა ✿ სოლო [2] ისუ ძემან ნავესძან, ⁂ ქალებ ძემან
იეფონიისმან, რომელთა განემსტრო ქუ̃ეყანა განსეთქნეს სამოსელი
ზ თჳსი ✿ ⁂ ჰრქუ̃ეს უოველთა კრებულთა ძეთა ისრაელისთა მეტ-
უ̃ეულთა; ქუ̃ეყანა რომელი ჩუ̃ენ განვიხილეთ კეთილ არს დიდად
ჱ ფრიად ✿ უკეთუ სათნო უჩნდეს უფალსა, შეგჳუანნეს ჩუ̃ენ ქუ̃ეყ-
ანასა მას, ⁂ მოგუ̃ცეს ჩუ̃ენ, რომელ იგი არს გამომადინებელი
თ სძისა ⁂ თაფლისა ✿ არამედ უფლისაგან ნუ განსდგებით, სოლო
თქუ̃ენ ნუგეშინით ერისა ქუ̃ეყანისა მისთჳს, რამეთუ შესაჭმელ
ჩუ̃ენდა არიან იგინი, რამეთუ განეშორა მათგან ჴამი, სოლო უფა-
ი ლი ჩუ̃ენ შორის არს, ნუ გეშინით მათგან ✿ სოლო კრებულმან
მან თქუ̃ეს, ქუ̃სა დაკრებაჲ მათი; ⁂ დიდებაჲ უფლისა გაჩინდა

[1] გ ეზდრა ა.—[2] ზარაქ მგ. ა მაკაბ. ბ.

ღრუბელთა შინა კარავსა მას ზედა წამებისასა ყოველთა შორის მე-
თა ისრაელისათა ✿ ⰴ ჭრქუა უფალმან მოსეს: ვიდრე განმარისხებ- ია
დეს ერი ეგე, ⰴ ვიდრე არა ჭრწმენეს ჩემი ყოველთა ამათ სასწაულთა,
რომელთა ჰვყოფ მათ შორის ✿ მაცადე ⰴ მოვსრა ერი ეგე სი- იბ
კუდილითა, ⰴ წარვსწყმიდნე იგინი: ⰴ გეო შენ ⰴ სახლი მამისა
შენისა ნათესავად დიდად, ⰴ მრავლად უფროს ამათსა ✿ ⰴ ჭრქუა იგ
მოსე უფალსა: [1] ესმეს სადამე მეკჳპტელთა, რამეთუ გამოიუჴანე მა-
ლითა შენითა ერი ესე მათგან ✿ არამედ ყოველთა მკჳდრთაცა ამის იდ
ქუჱყანისათა ასმიეს, რამეთუ შენ ხარ უფალი ერსა ამას შორის,
რამეთუ თუალთა წინაშე ჰირის ჰირი იხილვები შენ უფალი, ⰴ [2]
ღრუბელი შენი წმიდაჲ ზედა-ადგს მათ, ⰴ სჳჴტითა ღრუბლისათა
ხუალ წინაშე მათსა დღისი, ⰴ სჳჴტითა ცეცხლისათა ღამე ✿ ⰴ იე
მოსრა ერი ესე ვითარცა კაცი ერთი, ⰴ თქუან წარმართთა, რაო-
დენთა ასმიეს სახელი შენი ✿ რამეთუ [3] ვერ უძლო უფალმან შე- ივ
უუანებად ერი იგი ქუჱყანასა მას, რომლისათჳს ეფუცა მათ, ⰴ დას-
ცნა იგინი უდაბნოსა ✿ ⰴ აწ ამაღლდინ კელი შენი უფალო, ვი- იზ
თარცა იგი სთქუ ✿ უფალი [4] სულგრძელ არს, ⰴ დიდად მოწუალე იჱ
ⰴ ჴეშმარიტ, მომტოვებელ უშჯულოებათა, სიცრუეთა ⰴ ცოდვათა,
განწმედით არა განწმიდის თანამდები იგი, მიაყის [5] ცოდვანი მამათანი
შჯლთა, ჲიდრე სამად ⰴ ოთხად ნათესავადმდე ✿ მიუტეე ცოდვა ესე იო
ერსა ამას, დიდისაებრ წუალობისა შენისა, ვითარცა იგი მლხინე-
ბელ ექმენ მეკჳპტითგან ჲიდრე აქამომდე ✿ ⰴ ჭრქუა უფალმან კ
მოსეს, მლხინებელ ჭარ მაგით სიტუჱთა შენითა ✿ არამედ ცხოველ კა
ვარ მე ⰴ ცხოველ არს სახელი ჩემი; ⰴ ალვსოს დიდებამან უფლი-
სამან ყოველი ქუჱყანა ✿ რამეთუ ყოველთა მაგათ კაცთა რომელთა კბ
უსილაჳს დიდებაჲ ჩემი, ⰴ სასწაულნი რომელ ვეუჱწნ მეკჳპტეს ში-
ნა, ⰴ უდაბნოსა ამას, ⰴ განმცადეს მე ესე ათ გზის, ⰴ არა ისმი-
ნეს ჴმისა ჩემისა ✿ უკეთუ მაგათ იხილონ [6] ქუჱყანა იგი, რომ- კჱ
ლისათჳს ვეუუცე მამათა მათთა არამედ შჯლთა მაგათთა, რომელნი

[1]) ბ მოსე ლბ.—[2]) ბ მოსე იგ.—[3]) კ მოსე თ.—[4]) ფსალმუნი რბ.—[5]) კ მო-
სე უ. იერემია ლბ.—[6]) კ მოსე ა. გბრ. გ.

არიან ჩემთანა აქა, რომელთა არა იციან კეთილი ⁂ ბოროტი, უო-
ველთა ჴაბუკთა უმეცართა ამათ მივსცნე ქუჱყანა იგი, ხოლო რო-
კდ მელთა განმარისხეს მე არა იხილონ იგი ✿ ხოლო მონა ჩემი ქა-
ლებ [1] რამეთუ იყო სული მრჩობლი მის ზედა ⁂ შემიდგა მე,
შევიუშანო იგი ქუჱყანასა მას რომელსა შევიდა მუნ, ⁂ ნათესავმან
კე მისმან დაიმკჳდროს იგი ✿ ხოლო ამალეკი ⁂ ქანაანელი იგი და-
მკჳდრებულ იუნეს ღელესა მას, ხუალე მიიქცით: ⁂ წარიტრენით
კვ თქუჱნ უდაბნოთ გზასა ზღუასა მეწამულისასა ✿ ⁂ ეტუოდა უფალი
კზ მოსეს ⁂ აჰრონს ⁂ ჰრქუა ✿ [2] ვიდრე კრებული ესე უკეთური რო-
მელსა იგი დრტჳნვენ წინაშე ჩემსა, დრტჳნჯთ მენი ისრაელისანი
კჱ რომელსა დრტჳნვენ თქუჱნთჯს მესმა ✿ არქუ მათ: [3] ცხოველ ვარ მე
იტყჳს უფალი, არა თუ ვითარცა იგი იტყოდეთ ყურთა მომართ ჩემთა,
კთ ეგრეთ გიყო თქუჱნ ✿ ამას უდაბნოსა დაცვნენ გუამნი თქუჱნნი, ⁂
ოველივე აღრიცხვა თქუჱნი ⁂ [4] ოველივე აღრაცხილი თქუჱნ
ლ თანა ოცით წლითგანი ⁂ უზეთაესი, რაოდენნი დრტჳნვიდეს ჩემ-
და მომართ ✿ უკეთუ თქუჱნ შეხჳდეთ ქუჱყანასა მას რომელსა გა-
ლა ნვირთხ კელი ჩემი, დამკჳდრებად თქუჱნდა მას ზედა, არამედ ქა-
ლებ მე იეფონისი, ⁂ ისუ მე ნავესი ✿ ⁂ ურმანი თქუჱნნი რომე-
ლნი სთქუთ, ვითარმედ აღსაჴრელ იქმნენ, იგინი შევიუვანენ ქუჱნ-
ლბ,ლგ ყანასა მას, ⁂ დაიმკჳდრონ ქუჱყანა იგი, რომლისაგან თქუჱნ გან-
სდექით ✿ ⁂ გუამნი თქუჱნნი დაცვნენ უდაბნოსა მას ✿ ხოლო მე-
ნი თქუჱნნი იქცეოდიან უდაბნოსა მას ორმეოც წელ, ⁂ იხილ-
ნენ სლუანი თქუჱნნი, ვიდრემდე განკუდენ გუამნი ესე თქუჱნნი
ლდ უდაბნოსა ამას ✿ მსგავსად რიცხუთა მათ დღეთა ორმეოცთასა,
რაოდენთა დღეთა იგი კანიმსტურეთ ქუჱყანა ორმეოცთა დღე-
თა, დღე იგი ერთი წლად ერთად მიიღოთ ცოდვათა თქუჱნთჯს
ლე ორმეოც წელ, ⁂ სცანთ გულის წყრომა რისხჳსა ჩემისა ✿ მე უფა-
ლი ვიტყოდე თქუჱნდა უკეთუ არა ეგრეთ უო კრებულსა ამას უკე-
თურსა, რომელნი აღდგომილ არიან ჩემ ზედა: უდაბნოსა ამას მოი-

[1] ისუნ. იდ. ა მაკაბ. ბ. სჯულ. ა.—[2] ფსალმუნი რე.—[3] ქჳყნ. კგ.—
[4] ფსალმუნი ყდ.

ოცნენ, ⁂ მუნ მოსწუდენ ✿ ⁂ კაცნი იგი რომელნი წარავლინნა ლვ
ოსე განმსტრობად ქუეყანისად, ⁂ მოვიდეს ⁂ დრტჯნვიდეს მის
ჯს, ⁂ წინაშე კრებულისა მისგან თქუეს სიტყუად ბოროტი ქუეყ-
ანისა მის ✿ ⁂ [1]) მოსწუდენ კაცნი იგი მეტყუეელნი ქუეყანასა მას ლზ
კეთურებისათჯს წულულებითა წინაშე უფლისად ✿ ⁂ ისუ მე ნავე- ლჯ
ე, ⁂ ქალებ მე იეფონისი ცხოვნდეს კაცთა მათგან რომელთა გა-
ემსტურეს ქუეყანა იგი ✿ ⁂ ეტყოდა მოსე სიტყუეთა ამათ ყოვე- ლთ
ითა მეთა ისრაელისათა, ⁂ იკლოდა ერი იგი ფრიად ✿ ⁂ კლო- მ
ითა ადიმსთუეს ხუალისაგან ⁂ აღვიდეს თხემსა მის მთისასა, ⁂
ქუეს [2]) აჰა ჩუენ აქა გართ, აღჯდეთ ადგილსა მას რომლისა
ქუა უფალმან, რამეთუ შევსცოდეთ მას ✿ ⁂ ჰრქუა მათ მოსე: მა
ადსათჯს თქუენ გარდახვალთ სიტყუასა უფლისასა, არა წარგე-
ართოს თქუენ ✿ ნუ აღხუალთ, რამეთუ არა არს უფალი თქუენთანა: მბ
დაცნეთ წინაშე მტერთა თქუენთა ✿ რამეთუ ამალეკი ⁂ ქანაანე- მგ
ნი იგი არიან წინაშე თქუენსა, ⁂ დაცნეთ მახჯლითა, ამისთჯს
ამეთუ გარე მიიქცით ⁂ ურჩ ექმნენით უფალსა, ⁂ არა იყოს
ფალი თქუენ თანა ✿ ⁂ წარიპარნეს ⁂ აღჯდეს თხემსა მის მთისა- მდ
ა, ხოლო კიდობანი იგი შჯულისა უფლისა ⁂ მოსე არა აღიძრნეს
აშუალ ბანაკისა ✿ ⁂ გარდამოჯდა ამალეკი იგი ⁂ ქანაანელი, რო- მე
ლნი დამკჯდრებულ იეუნეს მთასა მას, ⁂ იოტნეს იგინი, ⁂ დას-
რიდეს მათ, ვიდრე ერმადმე, ⁂ მოაქცევეს იგინი ბანაკადგე.

თ ა ვ ი იე.

და ეტყოდა უფალი მოსეს, ⁂ ჰრქუა ✿ ეტყოდე შენ მეთა ის- ა,ბ
აელისათა ⁂ არქუ მათ: ოდეს შეხვიდეთ თქუენ ქუეყანასა მას
ამკჯდრებელისა თქუენისასა, რომელი იგი მიგეც თქუენ ✿ ⁂ გ
ოფდეთ მსხუერპლსა უფლისასა ყოველად ნაოფად, ანუ შესაწი-
ავსა, განდიდებად ლოცუსა გინა ნებსითთა ზედა, გინა დღესასწა-
ლთა თქუენთანა სულად ხულნელებისა უფლისა, ანუ ზრო- დ
ითაჯან, ანუ ცხოვართაგან ✿ ⁂ შეწირონ რომელი იგი შესწირვი-
ეს შესაწირავსა თჯსსა უფალსა, შესაწირაჲი სამინდოჲსა მეათე

[1]) ა კორინთელთა ი. კბრა. გ. იუდა ა.—[2]) კ მოსე ა.

ე სათუჭლისა შესუარული ზეთითა მეოთხე გუჭრდი ✿ ⳟ ღჯნო შე-
საწირავად, მეოთხე გუჭრდისა ჰჳოფდით შესაწირავსა ზედა, მსხუჭ-
რჱლისა მის ტარიგისა ერთისასა ჰჳო ესე ოდენი ნაოფი სულნე-
ვ ლებად უფლისა ✿ ⳟ ვერძსა მას ოდეს ჰჳოფდეთ მრგულიად დასა-
წუჭლად, ანუ მსხუჭრჱლად ჰჳო საძინდო ოცი სათუჭლისაგანი
ზ შესუარული ზეთითა სამგანითა გუჭრდისათა ✿ ⳟ ეგრეგე ღჯნო
შესაწირავად სამგანი გუჭრდისათა, შეწიროთ სულად სულნელად
ჳ უფლისა ✿ უკეთუ ზროსათაგანი ჰჳოთ მრგულიად დამწურად, ანუ
მსხუჭრჱლად, განდიდებად ლოცჯსა, ანუ განდიდებად ცხოვრებისა
თ თქუჭნისათჯს უფლისა ✿ ⳟ შეწიროს ზუარაკსა მასთანა სამინ-
დოჲ ოც ⳟ ათი შერეული ზეთისა, კერძოთა მით გუჭრდისათა, ✿
ი ⳟ ღჯნო შესაწირავად კერძო გუჭრდისა მის ნაოფად, სულად
ია სულნელებად უფლისა ✿ ესე ჰჳო ზუარაკსა მასთანა ერთსა, გინა
თუ ვერძსა მასთანა ერთსა, ცხოვართაგანსა ერთსა ანუ თუ თხა-
იბ თასა ✿ მსგავსად რიცხჯსა მის რაოდენსა ჰჳოფდეთ, ესრეთ ჰჳაყით
იგ ერსა ზედა რიცხჯსა მათისა ებრ ✿ ყოველთან მის სოფლისათან
ყოს ესრეთ, ესე ვითართა ნაოფთა შესაწირავთასა ნაოფად სუ-
იდ ლად სულნელებისა უფლისა ✿ უკეთუ მწირი თქუჭნ შორის მოგი-
დეს, ქუჭჯანასა მას თქუჭნსა, ანუ რომელი იყოს თქუჭნ შორის
ნათესავთა თქუჭნთა თანა, ⳟ ჰჳოფდეთ ნაოფსა სულნელებად უფ-
იე ლისა, ვითარცა თქუჭნ ჰჳოფდით, ყოს ეგრეგე მან მწირმან ✿ კლე-
ბული უფლისა, ⳟ შჯული ერთი იყოს თქუჭნი ⳟ მწირისა მის,
რომელნიცა შემოსრულ იყუნენ თქუჭნ შორის, შჯულად საუკუ-
ნოდ ნათესავთა შორის თქუჭნთა, ვითარცა თქუჭნ ეგრეცა მწირი
ივ იგი იყოს წინაშე უფლისა ✿ შჯული ერთი იყოს, ⳟ სამართალი ერ-
თი იყოს თქუჭნი, ⳟ მწირისა მის რომელი მოსრულ იყოს
ვზ,ვთ თქუჭნ შორის ✿ ⳟ ეტყოდა უფალი მოსეს, ⳟ ჰრქუა ✿ ეტყოდე
მეთა ისრაჱლისათა ⳟ არქუ მათ: შესლუასა მას თქუჭნსა ქუჭჯანად,
ით რომელსა მიგიუჳანნე თქუჭნ მუნ ✿ ⳟ იყოს რაჟამს შჯამდეთ თქუჭნ
ჳ ჳურისა მისგან მის ქუჭჯანისა, განუჩინეთ შესაწირაჲ შესაწირავად
უფლისა, ჳირველი თბეთაგანი ✿ ჳური განჰჳაჳთ შესაწირავად მისა,

ვითარცა განჩინებული კალოსაგან ✿ ჴ ეგრეთ განუჩინეთ მას ჰუ- კა
რი, ჰირჭელ თბეთაგან თქუჳნთა, ჴ მისცეთ უფალსა შესაწირავი
ნათესავთა შორის თქუჳნთა ✿ ხოლო რაჟამს სცოდოთ ჴ არა ჭეუნეთ კბ
ყოველნი ესე მცნებანი რომელთა ეტყოდა უფალი მოსეს ✿ ვითარცა კგ
იგი ბრძანა უფალმან ღმერთმან თქუჳნდა მიმართ, ჴელითა მოსე-
სითა, მიერ დღითგან ვინათგან ბრძანა უფალმან თქუჳნდა მიმართ,
ჴ მერმედღე ნათესავთა თქუჳნთა ✿ ჴ იოს უკეთუ თუალთაგან კდ
კრებულისათა განეყენოს სიტყჳა ესე არა ნებსით, ჴ ყოს ყოველ-
მან კრებულმან კბო ერთი ზროხათაგან უბიწო მრგუალიად დასა-
წუჳლად, სულად სულნელად უფლისა, ჴ შესაწირავი ამისი, ჴ
ღჳნო მისი ბრძანებისა ებრ მისისა, ჴ ვაცი თხათაგან ერთი ცო- კე
დვისათჳს ✿ ჴ ლხინება ყოს მღდელმან მან ყოველისა კრებულისა
მეთა ისრაელთათჳს, ჴ მიეტეოს მათ, რამეთუ არა ნებსით არს, ჴ
მათ მოიღეს შესაწირავი მათი ნაყოფად უფლისა, ცოდუათა მათთა-
თჳს წინაშე უფლისა, არა ნებსითთა მათთჳს ✿ ჴ მიეტეოს ყოველსა კვ
მას კრებულსა მეთა ისრაელისათა, ჴ მწირსა მას რომელი მო-
სრულ იყოს თქუჳნდა, რამეთუ ყოველისა მის ერისა არს არა ნე-
ბსითისა ცოდვისათჳს ✿ ხოლო უკეთუ სულმან ერთმან ცოდოს არა კზ
ნებსით, მოიბას თხაჲ ერთი წელიწდეული ცოდვისათჳს ✿ ჴ ლხი- კჱ
ნება ყოს მღდელმან მან სულისათჳს არა ნებსითისა მის, ჴ შეცო-
დებულისა წინაშე უფლისა არა ნებსით, ლხინება ჰყოს მისთჳს, ჴ
მიეტეოს მას ✿ დამკჳდრებულთა მეთა შორის ისრაელისათა, ჴ კთ
მწირსა მას რომელი მოქცეულ იყოს მათ შორის შჯული ერთი
იყოს მათი, რომელმანცა ქმნეს რაჲმე არა ნებსით ✿ ჴ სულმან ლ
რომელმან ყოს ჴელითა ამპარტავანებისათა ქუჳყანისა მკჳდრთაგან-
მან, გინა თუ მწირმან, ამან ღმერთი განარისხა, მოისპოს სული
იგი ერისაგან თჳსისა ✿ რამეთუ სიტყუა უფლისა შეურაცხყო, ჴ לא
წყებანი მისნი განაქარწუნა, შეიმუსროს სული იგი, რამეთუ ცო-
დუა მისი მის ზედა არს ✿ ჴ იუწნეს მენი ისრაელისანი უდაბნოსა לב
ზედა, ჴ ჰოვეს კაცი რომელი შეჰკრებდა შეშასა დღესა შაბათსა ✿ ჴ לג
მოიუანნეს იგი, რომელი ჰოვეს, წინაშე მოსეს ჴ აჰრონისა, ჴ

ლდ ყოვლისა კრებულისა მეთა ისრაელისათა ✠ ⁂ შესვეს იგი საჭრო-
ლე ბილესა, რამეთუ ველრა რად საჯეს რად უყონ მათ მას ✠ ⁂ ეტყოდა
უფალი მოსეს, ⁂ ჰრქუაჲ: სიკუდილით მოკუჱდინ კაცი იგი, ⁂ ქუაჲ
ლვ დაკრიბენ მას ყოველმან კრებულმან ერმან ✠ ⁂ განიუშინეს იგი ყო-
ველმან კრებულმან გარეშე ბანაკსა: ⁂ ქუაჲ დაკრიბეს მას კრებულ-
ლზ მან ვითარცა უბრძანა უფალმან მოსეს ✠ ⁂ ჰრქუა უფა-
ლჱ ლმან მოსეს, მეტყუჱლმან ✠ ეტყოდე შენ მეთა ისრაელისათა, ⁂
არქუ მათ, [1] იქმნედ თავისა მათისა ფესუჱ კიდესა სამოსლისა მა-
თისასა ნათესავსა შორის მათსა: ⁂ გამოიბით ფესუჱსა მას კიდისა-
ლთ სა სთული იაკინთისა ✠ ⁂ იყავნ იგი ფესუჱსა მას თქუჱნსა ⁂ იხი-
ლავდით მას, ⁂ მოგეგუსენოდიან ყოველნი მცნებანი უფლისანი ⁂
ჰყუნეთ იგინი, ⁂ არა გარდაიქცეთ შედგომან გონებათა თქუჱნთა,
⁂ თუალთა თქუჱნთა, რომლითა თქუჱნ სცოდეთ შემდგომად მათ-
ე სა ✠ რომელი მოგეგუსენოს ⁂ ჰყოფდეთ ყოველთა მცნებათა ჩემთა,
მა ⁂ იუნეთ თქუჱნ წმიდა ღუთისა თქუჱნისა ✠ რამეთუ მე
ვარ უფალი ღმერთი თქუჱნი, რომელმან გამოგიუუანენ თქუჱნ
ქუჱყანით ეგჯჰტით, რათა ვიყო მე ღმერთ თქუჱნდა, მე ვარ უფა-
ლი ღმერთი თქუჱნი.

თავი ივ.

ა ⁂ [2] ეტყოდა კორე მე ისარისი, მისა კაათისი, მისა ლევისი,
ბ ⁂ დათან და აბირონ მენი ელიაბისნი, ⁂ ასონ მე ფალეგისი მისა
რუბენისი, ⁂ ავნან მე ფალეთისი მისა რობენისი ✠ ⁂ აღდგეს
წინაშე მოსეს ზედა: ⁂ კაცნი მეთაგან ისრაელისათა ორას ერგასისნი
მთავარნი კრებულისანი, წოდებულნი ზრახჯსანი, ⁂ კაცნი სახე-
გ ლოვანნი ✠ შეკრბეს მოსეს ⁂ აჰრონის ზედა, ⁂ ჰრქუჱს, კმა გა-
ქუნდით თქუჱნ, რამეთუ ყოველი ეგე კრებული ყოველნი წმიდა არიან,
⁂ მათ შორის უფალი: ⁂ რაჲსათჯს აღდგომილ ხართ თქუჱნ
დ კრებულსა ზედა უფლისასა ✠ ⁂ ესმა ესე მოსეს ⁂ დავარდა პირსა
ე ზედა თჯსა ✠ ⁂ ეტყოდა კორეს ⁂ ყოველსა კრებულსა მისსა: ⁂
ჰრქუაჲ: მოხუენა ⁂ იცნა ღმერთმან რომელნი იგი არიან მისნი, ⁂

[1] ე მოსე კბ. მათე კგ.—[2] ქუჱმორე კკ. ზირაჰ მე. იუდა ა.

წმიდანი მისნი, ⁂ მოიუშანნა იგინი თავისა თჳსისა, ⁂ რომელნი
არა გამოირჩინნა, არა მიიუშანნა თავისა თჳსისა ✿ აწ უავთ ესე, ვ
მოიღეთ სასაკმევლე თქუჳნი, კორე ⁂ უოველთან კრებულთან მის-
მან ✿ ⁂ შთაასხით მათ ცეცხლი, ⁂ დაასხთ მას ზედა საკმეველი ზ
წინაშე უფლისა ხუალე, ⁂ იუოს კაცი რომელი გამოირჩიოს უფა-
ლმან, წმიდაჲ არს იგი, კმა იუავნ თქუჳნდა ძენო ლევისნო ✿ ⁂ ჱ
ჰრქუა მოსე კორეს: ისმინეთ ჩემი ძენო ლევისნო ✿ მცირე არსა თ
ესე თქუჳნდა, რამეთუ განგუუნა თქუჳნ ღმერთმან ისრაელისამან
კრებულისაგან ისრაელისა, ⁂ მოგიუუანნა თქუჳნ თავისა თჳსისა
მსახურებად: მსახურებასა კარვისა უფლისასა საწამებელსა ⁂ წარ-
მოდგომად, წინაშე კრებულისა უფლისა ⁂ მსახურებად მისა ✿ ⁂ მო- ი
გისუნა შენ, ⁂ უოველნი ძმანი შენნი ძენი ლევისნი შენთანა, ⁂
გნებავს კუალად მღდელობად ✿ ესრეთ შენ, ⁂ კრებული შენი; ია
უოველნი შეკრებულ სართ ღმერთსა ზედა, ⁂ აჰრონ ვინ არს რამე-
თუ დრტჳნავთ მისთჳს ✿ ⁂ მიავლინნა მოსე ⁂ მოუწოდა დათანს იბ
⁂ აბირონს, მეთა ელიაბისთა ⁂ მათ თქუჳს არა მოვალთ ✿ ნუ იგ
მცირე არსა რამეთუ არა შემიუუანენ ჩუჳნ, ქუჳუანასა მას მდინარე-
სა სძისა ⁂ თაფლისასა, რომელ წარმწუედ ჩუჳნ უდაბნოსა შინა,
ვითარცა მფლობ ჩუჳნ, ⁂ მთაგრობ ✿ ⁂ შენ გამოსუედა ქუჳუანით იდ
გამომდინარისა სძისა ⁂ თაფლისა ⁂ შემიუუანენ ჩუჳნ, ⁂ მომცენ
ჩუჳნ ნაწილი იგი აგარაკთა ⁂ საყურძნეთა, ⁂ თუალნი მათ კაც-
თანი შენ აღმოჰკადენ: არა აღვალთ ✿ ⁂ დამძიმდა სულმო- იე
კლებითა ფრიად მოსე რისხჳთა, ⁂ ჰრქუა უფალსა: ნუ მოსედავ
შესაწირავთა მათთა, რამეთუ არა ვის მათგანისა გულის სა-
თქმელი რაჲმე მოვიღე, არცა ბოროტი ვისმე უყავ მათგანსა ✿
⁂ ჰრქუაჲ მოსე [1] კორეს: წმიდაჲ ჰყავ კრებული შენი, ⁂ იუენეთ ივ
თქუჳნ მზად წინაშე უფლისა, შენ და იგინი ⁂ აჰრონ, ხვალისა ✿
მოიღეთ კაცად კაცადმან სასაკმევლე თჳსი, ⁂ დაასხთ მას ზედა სა- იზ
კმეველი, ⁂ მოიღეთ წინაშე უფლისა კაცად კაცადმან საკმეველი
თჳსი, ორას ერგასისი სასაკმევლე, შენ, და აჰრონ, თჳთეულმან სა-

[1]) სიბრძნე იწ.

იჱ საკმევლე თჳსი ✿ ⁂ მოიღო კაცად კაცადმან სასაკმევლე თჳსი, ⁂ შთაასხა მას ცეცხლი ⁂ დაასხეს მას ზედა გუნდრუკნი, ⁂ დადგეს
ით კართა თანა კარვისა მის საწამებელისათა მოსე ⁂ აჰრონ ✿ ⁂ შეკრიბაჲ კორე მათ თანა ყოველი კრებული თჳსი, კართა თანა კარვისა მის საწამებელისათა, ⁂ გამოჩნდა დიდებაჲ უფლისა ყოველსა მას
კ ზედა კრებულსა ✿ ⁂ ეტყოდა უფალი მოსეს ⁂ აჰრონს, ⁂ ჰრქუა ✿
კა გამოეშორენით შორის კრებულსა მაგას, ⁂ აღვკოცნე ეგენი ერთბა-
კბ მად ✿ დაცვეს წინაშე უფლისა მოსე ⁂ აჰრონ, ⁂ თქუეს, ღმერთო
ღმერთო ძმათაო ⁂ ჴოველთა კორციელთაო: უკეთუ ერთმან კაცმან
კბ ცოდა, ყოველსა ზედა კრებულსა იყოსა რისხჳა უფლისა ✿ ⁂ ეტ-
კდ ყოდა უფალი მოსეს ⁂ ჰრქუა ✿ ეტყოდე კრებულსა მაგას, ⁂ არქუ: გამოეშორენით კრებულისა მაგისგან კორესისა, ⁂ დათანისა, ⁂ აბი-
კე რონისა ✿ ⁂ აღდგა მოსე ⁂ მივიდა დათანისა ⁂ აბირონისა: ⁂
კვ მივიდეს მის თანა ყოველნი მოხუცებულნი ისრაელისანი ✿ ⁂ ეტ-
ყოდა კრებულსა მას, ⁂ ჰრქუა: გამოეშორენით კარავთა მაგათაგან კაცთა ფიცხელთასა, ⁂ ნუ შეეხებით ყოველსავე, რომელ რაჲ არიან
კზ მათ შინა, ნუ უკუწყ წარწყმდეთ ცოდუათა მათთა თანა ✿ ⁂ გამოეშორნეს კარემო კარავთა მათ კორესთა, დათანისა, ⁂ აბირონისა კარემო: ⁂ დათან ⁂ აბირონ გამოვიდნენ, ⁂ დადგეს კართა თანა კარვისა მათისათა, ცოლნი მათნი, ⁂ შჳლნი მათნი, ⁂ ყოველი ჴუ-
კთ რჭელი მათი ✿ ⁂ თქუა მოსე: ყოველთა ამით სცანთ, რამეთუ უფალმან მომავლინა მე საქმედ ყოველსა ამას საქმესა, ⁂ არა თავით
კთ ჩემით ✿ უკეთუ სიკუდილისა ებრ ყოველთა კაცთასა მოკუდენ ესენი, ⁂ უკეთუ მოსედგით ყოველთა კაცთა, მოხედვა ყოს მათდა, არა
ლ სადამე მომავლინა მე უფალმან ✿ არამედ საოცრად აჩუენოს უფალმან, [1] ⁂ განაღოს ბირი თჳსი ქუეყუანამან ⁂ შთანთქნეს ეგენი, ⁂ სასხლნი მაგათნი: ⁂ ყოველი კარგები მათი, ⁂ ყოველი რაოდენი რაჲ არიან მაგათი, ⁂ ყოველი რაოდენი რაჲ არს მაგათი შთაგადენ ყოველნი ჯოჯოხეთად, ⁂ სცანთ, რამეთუ განარისხეს კაცთა ამათ
ლა უფალი ✿ ⁂ კითარცა დასცხრა სიტყუად ყოველთა ამათ სიტყუათა,

[1] ქუეშორე კს. კ მოსე ია. ფსალმუნი რე.

განსქდა ქუჹწუანა ფერგთა ქუჹშე მათსა ✠ ჹ განელო ქუჹწუანა ჹ დანთ- ლბ
ქნა იგინი, ჹ სასლნი მათნი, ჹ ყოველნი კაცნი რომელნი იუნენს
კორესთანა, ჹ ყოველი საცხოვარი მათი ✠ ჹ შეჯამა იგინი ყოვე- ლგ
ლივე რაცა იო მათი, ცხოველნი შთაჯდეს ჯოჯოხეთად, ჹ დაფა-
რნა იგი ქუჹწუანამან, ჹ წარწემდეს შორის კრებულისა მისგან ✠ ჹ ლდ
ყოველი ისრაელი იელტოდა გარემო გმისაგან მათისა, რამეთუ
თქუჹს ნუ უკუჹ ჩუჹნცა შთამჹქნეს ქუჹწუანამან ✠ ჹ ცეცხლი გამო- ლე
ჰჯდა უფლისაგან, ჹ შეჯამნა ორას ერგასისნი იგი კაცნი, რომელ-
თა მოაქუნდა საკმეველი ✠ ჹ ჰრქუა უფალმან მოსეს ჹ ელიაზარს მე- ლვ
სა აჰრონისსა მღდელსა; აკრიბეთ საცეცხურები ეგე რვალისა შო-
რის მომწუდართა მაგათ, ჹ ცეცხლი ესე უცხო მოაბნიეთ მუნ, რა-
მეთუ გაწმიდნეს საცეცხურები ესე ამათ ცოდვილთანი სულითა მა-
თითა ✠ ჹ შეჰქმნენ იგინი ჰაჰელად ჭედილად, გარე მოსადებელად ლზ
საკურთხეველისა, რამეთუ მომიხუნეს წინაშე უფლისა, ჹ განწმდეს,
ჹ იქმნეს ესე სასწაულად შორის მეთა ისრაელისათა ✠ ჹ მოიხუნა ლჱ
ელიაზარ მღდელმან მემან აჰრონისამან საცეცხურები იგი რვალი-
სა, რაოდენნი იგი მოესუნეს დამწუდართა მათ, ჹ მოსდგეს გარე შე-
სადებელად საკურთხეველსა ✠ საჴსენებელად მეთა ისრაელისათა, ლთ
რათა არა ვინ მოუკდეს უცხო თესლი, რომელი არა იოს ნათესა-
ვისაგან აჰრონისა, შთასხმად საკმეველისა წინაშე უფლისა, რათა
არა იოს ვითარცა კორე, ჹ კრებული მისი, ვითარცა ეტყოდა უფა-
ლი კელითა მოსესითა ✠ ჹ დრტჯნვიდეს მენი ისრაელისანა სვა- მ
ლისა დღე მოსესა მიმართ ჹ აჰრონისა, ჹ იტყოდეს: თქუჹს ხო-
სართ ყოველივე ესე ერი უფლისა ✠ ჹ იო ვითარცა მოიქცა კრე- მა
ბული იგი მოსესა ჹ აჰრონის ზედა, ჹ მომართეს კარვად საწა-
ჱულისა, ჹ მეყსეულად დაფარა ღრუბელმან ჹ გამოჩნდა დიდებაჲ
უფლისაჲ ✠ დადგეს მოსე ჹ აჰრონ წინაშე ჰირსა კარავსა მას სა- მბ
წამებელისასა ✠ ჹ ეტყოდა უფალი მოსეს ჹ აჰრონს, ჹ ჰრქუა ✠ შკ
გამოეშორენით შორის კრებულისა ამის ჹ აღვკოცნე ეგენი ერთბა- მდ
მად, ჹ დაცჯვეს იგინი ჰირთა ზედა მათთა ✠ ჹ ჰრქუა მოსე მე
აჰრონს: მოიღე სასაკმეველე ჹ დაასხ მას ცეცხლი საკურთხეგ-

ლისაგან, ✠ დასდვა მას ზედა საკმეველი, ✠ მოიღე ადრე ბანაკად,
✠ ლხინებად უაე მათთჳს, რამეთუ გარდამოკდა რისხვა უფლისა მიე-
მჳ რი, ✠ უწუეს მოსურვა ერისა ✠ ✠ მოიღო აჴრონ სასაკმეველე:
ვითარცა ჰრქუა მას მოსე, ✠ მირბიოდა ბანაკად, ✠ იწუო უფალმან
მოსრვად ერისა მის, ✠ დაასხა საკმეველი ✠ ლხინებად ეო ერისა
მზ მისთჳს ✠ ✠ დგა შორის მომწუდართა მათ ✠ შორის ცხოველთა,
მჳ ✠ დასცხრა რისხვა იგი ✠ ✠ იუნეს მოსურვასა მას შინა ათორმე-
მთ ტი ათს ✠ შჯდს, თჳნიერ მომწუდართა მათ კორეს თანა ✠ ✠ მოი-
ქცა მოსეს აჴრონ კარად კარჳისა მის საწამებელისა, ✠ დასცხრა
მოსვრა იგი.

თაჳი იზ.

ა,ბ და ეტყოდა უფალი მოსეს, ✠ ჰრქუა ✠ ეტყოდე შენ მეთა ის-
რაელისათა, ✠ მოიღე მათგან კუპრთხები, სახლად სახლად მამათა
მათთა ყოველთაგან მთავართა მათთა ათორმეტი კუპრთხი, ✠ კაცად
გ კაცადისა გამოწერე სახელი კუპრთხსა მისსა ✠ სახელი აჴრონისა
დწერე კუპრთხსა ზედა ლევისასა რამეთუ არს კუპრთხი ერთი:
დ ტომად ტომადისა მამათა მათთასა მოგცენ შენ ✠ ✠ დაასხა იგი კა-
რავსა საწამებელისასა მართალ საწამებელისა, ვინა იგი გამოგეც-
ე სადო შენ მუნ ✠ ✠ იყოს კაცი, რომელი გამოჳრჩიო მე, კუპრ-
თხი იგი მისი განედლდეს, ✠ მოვსჳო დრტჳნვა ძეთა ისრაელისა-
ვ თა ჩემგან, რომელსა დრტჳნვენ თჳნიერწყს ✠ ✠ ეტყოდა მოსე მე-
თა ისრაელისთა ✠ მოსცეს მას ყოველთა მათ მთავართა მათთა:
კუპრთხი, მთავრისა ერთი, კუპრთხი მთავრად მთავრად, სახლად
სახლად მამათა მათთა მოსცეს, ათორმეტი კუპრთხები: ✠ კუპრ-
ზ თხი აჴრონისა საშუალ კუპრთხთა მათთა ✠ ✠ დასხნა კუპრთხნი
ცჳ იგი მოსემ წინაშე უფლისა, კარავსა მას საწამებელისასა ✠ ✠ იყო
სუალისაგან ✠ შევიდეს მოსე ✠ აჴრონ კარჳა საწამებელისა, ✠
აჴა ესერა კუპრთხი იგი აჴრონისა განედლებულ იყო, სახლსა ზე-
და ლევისსა, ✠ გამოიღო ფურცელი, ✠ გამოიღო უუაჳილი: ✠ გა-
თ მოსცა ნაუოფად ნიგოზი ✠ ✠ გამოისუნა მოსე ყოველი იგი კუპრ-
თხები ჴირისაგან უფლისაჲ წინაშე ყოველთა ძეთა ისრაელისათა:

ა დ იხილეს დ მოიღო კაცად კაცადმან კუპრთხი თჯსი ✿ დ [1] ჰრქუა ი
უფალმან მოსეს: დასდევ კუპრთხი ეგე აჰრონისი წინაშე საწამებე-
ლთა დ საძრხვად, სასწაულთა მეთა მაგათთჯს ურჩთასა, დ დასც-
სერინ დრტჯნვა მათი ჩემთჯს, დ არა მოსწყდენ ✿ დ უუწს ეგრე ია
მოსე დ აჰრონ გითარცა ამცნო უფალმან მოსეს ეგრეცა ჰქუწს ✿
დ ეტყოდეს მენი ისრაელისანი მოსეს, დ ჰრქუწს: აჰა ესერა აღჯ- იბ
სოცენით, დ წარვსწყმდით, დ აღვესრულენით ✿ ყოველი რომელი იგ
შეეხების კარავსა ამას საწამებელისა უფლისასა მოკუდების, ნუ
უკუწ სრულიად მოვსწყდეთ.

თ ა ვ ი იზ.

ა Და ეტყოდა უფალი აჰრონს, დ ჰრქუა: შენ დ მენი შენნი, დ
სახლი მამისა შენისა შენთანა, მოიღებდეთ ცოდვასა წმიდათასა,
შენ დ მენი შენნი მოიღებდეთ ცოდვასა მღდელობისა თქუწნისასა ✿
ბ დ მძანი შენნი ტომი ლევისი, ერი მამისა შენისა მოიუპანე თავი-
სა შენისა, დ შეგეძინედ შენ დ გმსახურებდენ შენ დ მეთა შენთა
გ შენთანა წინაშე კარავსა მას წამებისასა ✿ დ სცჯდენ სახმილავსა
მას შენსა დ სახმილავსა მას კარვისა საწამებელისასა, გარნა ჯურ-
ჯელთა წმიდათა: დ საკურთხეველსა არა მოუჯდენ, რათა არა მო-
დ სწყდენ იგინი, დ თქუწნ ✿ დ შემოგეძინნენ შენ დ სცჯდენ სახმი-
ლავსა მას კარვისა საწამებელისასა, ყოველსა მისებრ მსახურებისა
ე კარვისასა, დ სხუა ნათესავი არა მოვიდეს შენდამო ✿ სცევდით მას
წმიდასა, დ საცავსა მას საკურთხეველისასა, დ არღარა იყოს რის-
ვ ხჯად მეთა ზედა ისრაელისათა ✿ დ [2] მე მოვიუუანენ მძანი შენნი
ლევიტელნი შორის მეთაგან ისრაელისათა, რამეთუ მოცემით მო-
ცემულ არიან უფლისა, მსახურებად მსახურებათა კარავსა მას საწა-
მებელისასა ✿ შენ დ მეთა შენთა თანა, დაიმარხეთ მღდელობაჯ ზ
თქუწნი, ყოველსაებრ წესისა საკურთხეველისა, დ შინაგან კრეტსაბ-
მელისა, დ მსახურებდით მსახურებასა მოცემულსა მღდელობისა
თქუწნისასა, დ უცხო ნათესავი რომელი შეეხოს მოკუდეს ✿ დ ეტ- ჱ
ყოდა უფალი აჰრონს: აჰა ეგერა მიგეც თქუწნ საცავი იგი ჱირ-

[1] კპრაკლთა თ.—[2] ისო ოგ.

ველ ნაოფთა ჩემთა, ოველთაგან განწედილთა ჩემდამო მეთაგან
ისრაელისათა, შენ მიგცე იგი ჰატივად, ⁂ მეთა შენთა შედგომად
თ შენსა შჯულად საუკუნოდ ✿ ⁂ [1] იოს თქუჱნდა განწედილთაგან
წიდათა, ნაოფთა ოველთაგან მსხუჱრჱლთა მათთა, ⁂ ოველისა-
გან შესაწირაგისა მათისა ⁂ ოველისა გარდამაგალობისა მათისა ⁂
ოველისაგან ცოდგისა მათისა, რაოდენი მომცენ მე ოველთაგან,
ი სიწიდეთა, შენდა იოს, ⁂ მეთა შენთა ✿ წიდასა შინა წიდათასა
ჭჯამდეთ მას, ოველმან წულმან, ჯამოს იგი შენ ⁂ მეთა შენთა,
ია წიდად იოს ესე შენდა ✿ ⁂ ესე იოს თქუჱნდა ჰირველ ნაოფ-
თაგან მოსაცემელთა მათთა, ოველთაგან დასადებელთა მეთა ისრა-
ელისათა, შენ მიგეც იგინი ⁂ მეთა შენთა, ⁂ ასულთა შენთა შენთა-
ნა, შჯულად საუკუნოდ: ოველი წიდად სახლსა შინა შენსა ჭამ-
იბ დეს მათ ✿ ⁂ ოველიეე ჰირველ ნაოფი ზეთისა, ⁂ ოველიეე ჰი-
რველ ნაოფი ღჯნისა, ⁂ იფქლისა; რაოდენიცა მოსცენ უფალსა,
შენ მიგეც იგინი, ჰირველ ნაოფი ოველი, რაოდენიცა იოს ქუჱ-
იგ უანასა მათსა, რაოდენი მოართუჱნ უფალსა, შენდა იოს ✿ ოველ-
იდ ლისაე წიდასა სახლსა შინა შენსა შჯამდენ მათ ✿ ოველიეე შეწი-
იე რული მეთა შორის ისრაელისათა, შენდა იოს [2] ✿ ⁂ ოველმან
რომელმან განაღოს საშოდ ოველისაგან კორციელისა, რომელი
მოართუან უფალსა, კაცითგან ვიდრე ჰირუტეუშამდე, შენდა იოს,
არამედ კსინით იკსნეს ოველი ჰირმშოა კაცთა, ⁂ ოველი ჰირმშო
იე ჰირუტეუშთად არა წიდათა იკსნენ ✿ კსნა მათი ერთი თჯსაგანი ⁂
სასეიდელი მისი ხუთი სიკილად, [3] სიკილითა მით წიდითა, ოცი
იზ დანგი არს ✿ გარნა ჰირმშო ხროსათა, ⁂ ჰირმშო ცხოგართა, ⁂
თხათა არა იკსნენ, რამეთუ წიდად არიან: ⁂ სისხლი მათი მოაჰ-
კურო გარემო საკურთხეველსა, ⁂ ცხელი იგი შესწირო შესაწირა-
იჱ გად სულად სურნელად უფლისა ✿ ⁂ კორცნი იგი იოს შენდა, ⁂
მკერდი იგი ზედა დასადებელი, ⁂ მკარი მარჯუჱნე შენდა იოს ✿
ით ოველი შესაწირაგი წიდათაგანი რაოდენი შეწირონ მეთა ისრაე-

[1] გ მოსე ბ.—[2] ბ მოსე დდ. ზირაჭ ზ.—[3] ზემორე გ. ბ მოსე ა. გ მოსე კზ. კზკია მე.

ისათა უფალსა, შენ მიგეც იგი, ჲ მეთა შენთა, ჲ ასულთა შენ-
, შენთანა შჯულად საუკუნოდ; აღნათქუამი მარილისა საუკუნოსა
ს წინაშე უფლისა, შენდა იყოს ჲ ნათესავისა შემდგომად შენსა ✿
ეტყოდა უფალი აჭრონს: ქუეყანა მათი არა დაიმკჳდრო, ჲ ნა- კ
ლი არა იყოს მათ შორის შენი, რამეთუ ნაწილი შენი მე ვარ,
სამკჳდრებელი შენი, შორის მეთა ისრაელისათა ✿ ჲ მეთა ლე- კა
სთა: აჰა ესერა მიგეც ყოველი ათეული მეთა ისრაელისათა ნა-
ლად, მსახურებისა მათისა წილ რომელსა იგინი მსახურებენ კა-
ვსა მას შინა წამებისასა ✿ ჲ არღარა მოუკჳდენ მსახურებად ძენი კბ
რაელისანი კარავსა მას წამებისასა, მოღებად ცოდვისა მაკუდი-
ბელსა ✿ ჲ მსახურებდეს თჳთ ლევიტელი იგი მსახურებასა კარ- კგ
სა საწამებელისასა, ჲ მათ მიიხუნენ ცოდვანი მათნი, შჯულად
უკუნოდ ნათესავსა შორის მათსა, ჲ შორის მეთა ისრაელისათა,
ა დაიმკჳდრონ სამკჳდრებელი მათი ✿ რამეთუ ათეული მეთა ის- კდ
ელისათა, რაოდენსა რაჲ განუჩინებდენ უფალსაჲ, იგი განწი-
ული მივეც ლევიტელთა სამკჳდრებელად, ამისთჳს ვარქუ მათ შო-
ის მეთა ისრაელისათა არა დაიმკჳდრონ სამკჳდრებელი ✿ ჲ ეტ- კე
ყოდა უფალი მოსეს, ჲ ჰრქუა ✿ ლევიტელთა მათ, ეტყოდე ჲ არქუ: კვ
ეთუ მოიღო მეთაგან ისრაელისათა ათეული, რომელი მიგეც
ქუეყნ მათგან ნაწილად, ჲ აღიღეთ თქუენცაჲ მისგან შესწირავი
კლისა, ათეული ათეულისაგან ✿ ჲ შეგერაცხოს თქუენ შესწი- კზ
ვი იგი თქუენი ვითარცა იფქლი კალოსაგან, ჲ ვითარცა შესწი-
ვი საწნახელთაგან ✿ ეგრეთ შესწიროთ იგი თქუენცა ყოველთა- კთ
ნ შესწირავთა უფლისათა, ყოველთაგან ათეულთა თქუენთა,
ოდენი მოიღოთ მეთაგან ისრაელისათა: ჲ მიეცით მისგანი შესა-
რავად უფლისა, აჰრონ მღდელსა ✿ ყოველთაგან მოსაცემელთა
ქუენთა შეწირეთ შესაწირავად უფლისა, ყოველთაგან ჰირველ ნა- ლ
ოთა განწმენდილთა მათგან ✿ ჲ არქუ მათ: რაჟამს შესწირვიდეთ
რველ ნაყოფისა მისგან, შეერაცხოს ლევიტელთა მათ ვითარცა ნა-
ი კალოსაგან ჲ ვითარცა შესაწირავი საწნახელისაგან ✿ ჲ შჯა- ლა
ეთ მას ყოველსა ადგილსა თქუენ ჲ მენი თქუენნი ჲ სახლნი

თქუჳნნი, რაჲთუ სასუიდლ თქუჳნდა ესე იოს მსახურებათა მათ
ლბ თქუჳნთა წილ, კარაჲსა მას წამებისასა ✿ დ არა მოიღოთ ცოდუა
მისთჳს, ოდეს შესწირჳიდეთ პირველისა ნაუოფისა მისგან, დ სიწ-
მიდე იგი ძეთა ისრაელისათა არა შეაუინოთ, რათა არა მოსწყდეთ.

თ ა ვ ი ით.

ა,ბ და ეტყოდა უფალი მოსეს დ აჰრონს დ ჰრქუა ✿ ესე არს
ბრძანებაჲ შჯულისა, რაოდენი ბრძანა უფალმან, დ თქუა: ეტყოდე
ძეთა ისრაელისათა, დ მოგართუჳდ შენ დიაკუნი წითელი უბიწოჲ,
რომლისა თანა არა იუო ბიწი, დ არა დადებულ მას ზედა უღელი ✿
გ დ მისცე იგი ელიაზარ მღდელსა, დ განიბან იგი გარეშე ბანაკსა,
დ ადგილსა წმიდასა, დ დაკლან იგი წინაშე მისა ✿ დ [1] მოიღოს ელი-
აზარ სისხლისა მისგან მისისა, დ ჰკუროს იგი წინაშე კართა კარ-
ე ჯისა მის საწამებელისათა სისხლისაგან მისისა შჯდჳ ზის ✿ დ და-
წუან იგი მის წინაშე, დ ტყაჲ მისი დ ჴორცი მისი დ სისხლი მი-
ნ სი ფაშენიერათურთ მისით დაიწუჳს ✿ დ მოიღოს მღდელმან მან
ჰელი ნაძჳსჲ დ უსუპი დ მატყლი მეწამული, დ შთადუან იგი შუაჲ
ზ დაწუარსა მას დიაკუნისასა ✿ დ განირცხას სამოსელი მღდელმან
მან, დ დაიბანოს გუამი თჳსი წულითა, დ აჰისა შემდგომად შეჳი-
ჱ დეს იგი ბანაკად, დ არა წმიდად იუოს მღდელი იგი მწუხრამდე ✿ დ
რომელმან დწუას იგი, განირცხეს სამოსელი მისი, დ განიბანოს
თ გუამი მისი წულითა, დ არა წმიდად იუოს მწუხრამდე ✿ დ შეკრი-
ბოს კაცმან წმიდამან ნაცარი იგი დიაკუნისაჲ მის, დ დაასხას იგი
გარე ბანაკსა, ადგილსა წმიდასა, დ იუოს ესე კრებულისა მის ძეთა
ისრაელისათა დასამარხავად: წყალი ჰკურებისა განწმედა არს ✿
ი რომელმან შეკრიბოს ნაცარი იგი დიაკუნისა მის განირცხეს სა-
მოსელი თჳსი, დ არა წმიდად იუოს იგი ვიდრე მწუხრამდე. დ იუოს
იგი ძეთა ისრაელისათა დ მწირთა მათ თჳს რომელნი მოსრულ
ია იუნენ მათ შორის შჯულად საუკუნოდ ✿ დ რომელი [2] შეეხოს
მკუდარსა ყოველი სული კაცისა არა წმიდად იუოს შჯდ დღე ✿
იბ ესე განწმიდნეს დღესა მესამესა დ დღესა მეშჯდესა, დ წმიდად იუოს

[1]) კპრაულთა ო.—[2]) ზორაქ დდ.

იკი; უკეთუ არა განწმედეს დღესა მესამესა ⁂ დღესა მეშჯდესა, არა
წმიდად იყოს ✿ ყოველი რომელი შეეხოს მკუდარსა ყოველი სუ- იზ
ლთაგან კაცთასა, უკეთუ მოვინმეკუდეს ⁂ არა განწმიდნეს, კარავი
უფლისა შეაგინა: მოისპოს სული იკი ისრაელისაგან, რამეთუ
წყალი იკი ჰკურებისა არა ეჰკურა მას, არა წმიდად არს, რამეთუ
არა წმიდებად მისი მის ზედა არს ✿ ⁂ ესე შჯული არს: უკეთუ იდ
მოკუდეს კაცი სახლსა შინა, ყოველი რომელი შევიდეს სახლსად მას
შინა, ⁂ ყოველი რომელი იყოს სახლსა მას შინა, არა წმიდად
იყოს შუადღე ✿ ყოველი ჭურჭელი ურქმელი, რომელ არა იყოს იე
საკრველი ⁂ კრულ მას ზედა არა წმიდად იყუნენ ✿ ⁂ ყოველი ივ
რომელი შეეხოს ჭირსა ურმის წულულისასა გინა მკრდრისასა, ანუ მკა-
ლსა კაცისასა, გინა საფლავსა, არა წმიდად იყოს შჯდ დღე ✿ ⁂ მო- იზ
ართვნეს არა წმიდასა მას ნაცრისა მისგან დამწურისა, განსაწმედელი-
სა, ⁂ დაასხან მას ზედა წყალი ცხოველი ჭურჭელსა შინა ✿ ⁂ მო- იჱ
დონ უსუპი, ⁂ დაყრან წყალსა მას კაცმან წმიდამან, ⁂ აჰკურონ
სახლსა მას, ⁂ ჭურჭელთა ზედა, ⁂ სულთა ზედა რაოდენნი იყუნენ
მუნ, ⁂ შემხებელთა ძთ ზედა ძუალთა კაცისათა, გინათუ წულულსა,
ანუ მკუდარსა, გინა თუ საძარეასა ✿ ⁂ აჰკურონ წმიდამან არა წმი- ით
და მას დღესა მესამესა ⁂ დღესა მეშჯდესა ⁂ უბანწო იქმნეს დღესა
მეშჯდეს, ⁂ განირცხეს სამოსელი თჯსი, ⁂ განიბანონ გუამი წყლი-
თა ⁂ არა წმიდად იყოს იკი ვიდრე მწუხრადმდე ✿ ⁂ კაცი რომე- კ
ლი შეიგინოს ⁂ არა განწმიდნეს, აღიყოცოს სული იკი კრებული-
საგან რამეთუ წმინდანი უფლისანი შეაგინნა, ⁂ წყალნი ჰკურებისა
არა დაჰკურა მას ზედა, არა წმიდად არს იკი ✿ ⁂ იყავნ ესე თქუმ- კა
ნდა შჯულად საუკუნოდ, ⁂ რომელმან ასხუროს წყალი იკი ჰკურე-
ბისა, განირცხეს სამოსელი თჯსი, ⁂ რომელი შეეხოს წყალსა მას
ჰკურებისასა, არა წმიდად იყოს ვიდრე მწუხრამდე ✿ ⁂ ყოველსა კბ
რომელსა შეეხოს არა წმიდად იკი, არა წმიდად იყოს იკი, ⁂ სუ-
ლი შემახებელი არა წმიდად იყოს, მწუხრამდე.

თ ა ვ ი კ.

და მოვიდეს ძანი ისრაელისანი ყოველი კრებულნი, უდაბნოდ ა

სინათ, თუ̈ჩ̈სა ჰირველსა, ⁂ დაადგრა ერი იგი კადეს, ⁂ აღესრუ-
ბ ლა მარიამ ⁂ დაეფლა მუნ ✿ ⁂ არა იყო წყალი კრებულისა მის, ⁂
გ შეკრბეს მოსეს ზედა ⁂ აჰრონის ✿ ⁂ [1] იწყეს ძჯრის სიტყუად ერ-
მან მან მოსეს ზედა, ⁂ თქუ̈ჩ̈ს შჯობდა მოღა თუმცა, მჳშდარ ვი-
დ უ̈ჩ̈ნით წარწუმედასა ძმათა ჩუ̈ჩ̈ნთასა წინაშე უფლისა [2] ✿ ⁂ რაჲ-
სათჳს აღმოიყუანეთ კრებული ესე უფლისა უდაბნოსა ამას მოსუ-
ე რად ჩუ̈ჩ̈ნდა ⁂ საცხოჲარი ჩუ̈ჩ̈ნი ✿ ⁂ რაჲსათჳს ესე, გამოგჳუუანე
ჩუ̈ჩ̈ნ ეგჳპტისაჲან რომელი მოჳედით ჩუ̈ჩ̈ნ ადგილსა ამას ბოროტ-
სა, ადგილსა რომელსა არა ითესების, არცა არს ლეღჯ, არცა ვენაჲი,
ვ არცა მროწეული, არცა არს წყალი სასმელად ✿ ⁂ მოჳიდა მოსე ⁂
აჰრონ ჰიერისაგან კრებულისა კარად კარჳისა საწამებელისა, ⁂ და-
ცჳეს ჰიერსა ზედა თჳსთა, ⁂ გამოჩ̈ნდა დიდებაჲ უფლისა მათ ზე-
ზ,ც და ✿ ⁂ ეტყოდა უფალი მოსეს, ⁂ ჰრქუ̈ა ✿ მოიღე კუ̈ჩ̈რთხი შენი,
⁂ შეკრიბეთ კრებული ეკე შენ ⁂ აჰრონ ძმასთან შენთან, ⁂ არქუთ
კლდესა წინაშე მათსა, ⁂ მოსცეს წყალი, ⁂ გამოუდინო მათ წყალი
თ კლდისაგან, ⁂ სუსს კრებულმან ამან, ⁂ საცხოჲარმან მათთან ✿ ⁂
მოიღო მოსე კუ̈ჩ̈რთხი იგი, რომელი იყო წინაშე უფლისა, ვითარ-
ი ცა უბრძანა უფალმან ✿ ⁂ შეკრიბეს მოსე ⁂ აჰრონ კრებული იგი
წინაშე კლდისა მის, ⁂ [3] ჰრქუ̈ა მათ: ისმინეთ ჩემი ურჩ̈ნო ნუ
ია კლდისა ამისაგან გამოგიდინოა თქუ̈ჩ̈ნ წყალი ✿ ⁂ აღიჳერა მოსე
ჴელი თჳსი, ⁂ სცა კლდესა მას კუ̈ჩ̈რთხითა მით ორგზის, ⁂ გა-
მოჴდა წყალი კეთილად, ⁂ სუაჲ კრებულმან მან, ⁂ საცხოჲარმან
იბ მათმან ✿ ⁂ ჰრქუ̈ა უფალმან მოსეს ⁂ აჰრონს, რამეთუ არა გრწმე-
ნა თქუ̈ჩ̈ნ ჩემი წმიდაჲ ყოფად წინაშე მეთა ისრაჱლისათა, ამისთჳს
არა შეიეუუანოთ კრებული ესე ქუ̈ჩ̈ყანასა მას რომელი მიჳეც მათ ✿
იგ ესე არს წყალი ცილობისა, რამეთუ მაცილობელ იქმნეს ძენი ის-
იდ რაჱლისანი წინაშე უფლისა, ⁂ წმიდაჲ იქმნა მათ შორის ✿ ⁂ წა-
რავლინნა მოსე მოციქულნი კადისით მეფისა ედომელთასა, ⁂ ჰრქუ̈ა

[1] ფსალმუნი რე.—[2] ბ მოსე ოზ. კ მოსე თ.—[3] ბ მოსე ზ. კ მოსე ჱ. ფსალმუნი ოზ ⁂ რდ. სუმაი თ. კისაი მჱ. სამრძნე აი. გ ეზდრა ა. პ კორინთ. ი. კ მოსე ა.

ესრეთ იტყჳს მმად შენი ისრაელი შენ უწყი ეოველი შრომა რო-
მელმან გუჱოვნა ჩუჳნ ✿ ⳟ შთაჳიდეს მაძანი ჩუჳნნი ეგჳპტეს შინა, იე
ⳟ სცხოვრებდენ მუნ ⳟ გუბრძოდენ ჩუჳნ მეგჳპტელნი მრავალჟამ
ჩუჳნ, ⳟ მამათა ჩუჳნთა ✿ ⳟ კმად ვუჱუთ უფლისა მიმართ, ⳟ ისმი- ივ
ნა უფალმან კმისა ჩუჳნისა, ⳟ მოავლინი ანგელოზი თჳსი ⳟ გამო-
გჳუშანნა ჩუჳნ ეგჳპტით, ⳟ აწ ვართ ჩუჳნ კადესა შინა ქალაქსა,
ერთ კერძო საზღუართა შენთასა ✿ გზა გუშუც განსლვად ქუჱყანით იზ
შენით, არა განვიდეთ ყანობირსა შენსა, ⳟ ვენაჳსა შენსა, არცა
ვსუჱათ წუალი ჯურღმულისა შენისა, გზად სამეუფო განვლოთ, არა
მიჳიქცეთ მარჯუჱ, არცა მარცხჱ, ვიდრემდის განვლოთ საზღუა-
რთა შენთა ✿ ⳟ ჭრქუა მათ ედომ, ჳერ განსუჯდეთ ჩემგან, უკეთუ არა იჱ
ბრძოლით განგიძდე შემთხუევად თქუჩენდა ✿ ⳟ ჭრქუჩს მას ძეთა იო
ისრაელისათა, მთის ჰირი წარვლოთ: ⳟ უკეთუ ვსუჱათ წუალი შენი
ჩუჳნ ⳟ სცხოვარმან ჩუჳნმან, სასყიდელი მიცეთ შენ: ხოლო სა-
ქმე ესე არა რად არს მთის ჰირი წარვლოთ ✿ ხოლო მან ჭრქუა: კ
ჳერ განსუჯდეთ ჩემით, ⳟ გამოჳდე ედომი შემთხუევად მათდა ერითა
დიდითა, ⳟ ჯელთა მტკიცითა ✿ არა ჯერ იჩინა ედომმან გზის ცე- კა
მა ისრაელისა წარსლვად საზღუარით თჳსით, [1]) ⳟ მიაქცია ისრაე-
ლისამან მისგან ✿ დაიმრნეს კადით, ⳟ მოვიდეს ძენი ისრაელისა- კბ
ნი ეოველი კრებული ორად მთად ✿ ⳟ ეტეოდა უფალი მოსეს ⳟ კგ
აჰრონს ორს მთასა შინა მათსა საზღუართა ზედა ედომისთა: ⳟ
ჭრქუა ✿ შეემინენ აჰრონ ერსა თჳსსა, რამეთუ ჳერ შესჯდეს ქუჩყა- კდ
ნასა მას, რომელ მივეც ძეთა ისრაელისათა სამკჳდრებელად, რამე-
თუ განმარისხეთ მე წუალსა მას ზედა ცილობისასა ✿ [2]) წარიუჩანე კე
აჰრონ ძმა შენი ⳟ ელიაზარ ძე მისი, ⳟ აღიუჩანენ ორად მთად
წინაშე ეოველისა კრებულისა ✿ ⳟ განძარცუნ აჰრონს სამოსელი კვ
მისი, ⳟ შემოსეთ ელიაზარს ძესა მისსა, ⳟ აჰრონ შეემინენ ⳟ მო-
კუდინ მუნ ✿ ⳟ ეო მოსე, ვითარცა უბრძანა მას უფალმან ⳟ აღი- კზ
უჩანნა იჳინი ორად მთად წინაშე ეოველისა კრებულისა ✿ ⳟ გან- კთ
ძარცვა აჰრონს სამოსელი თჳსი, ⳟ შემოსა ელიაზარს ძესა მის-

[1]) ჭუშმორე ოგ.—[2]) ჭუშმორე დ. კ მოსე ლბ.

კთ სა ✿ ⁊ [1] მოკუდა აჭრონ თავსა ზედა მის მთისასა, ⁊ გარდაიმოჭვ-
ლ დეს მოსე ⁊ ელიაზარ მიერ მთით ✿ ⁊ იხილა ყოველმან კრებულ-
მან რამეთუ მოკუდა აჭრონ: ⁊ სტიროდეს აჭრონს ოც ⁊ ათ დღე
ყოველი სახლი ისრაელისა.

თავი კა.

ა **და** [2] ესმა ქანანის მეფეს არადისასა რომელი მკჳდრ იყო უდა-
ბნოსა, ვითარმედ მოვიდა ისრაელი გზასა ათათარისსა ⁊ ბრძოლა
ბ უყოჲ ისრაელსა, ⁊ დაიტყვეს მათგან ნატყუჱნი ✿ ⁊ აღუთქუა
ისრაელმან აღთქმა უფალსა, ⁊ ჰრქუა, მოთუსცე ერი ესე ჴელთა
ბ ჩემთა: შეჩუჱნებულ ყუო იგი ⁊ ქალაქები მათი ✿ ⁊ [3] ისმინა უფა-
ლმან ჴმაჲ ისრაელისა, ⁊ მისცა ქანანი ჴელთა მისთა, ⁊ შეჩუჱნებულ
ჰყო იგი, ⁊ ქალაქები მისი, ⁊ უწოდა ადგილსა მას სახელი შე-
დ ჩუჱნებული ✿ ⁊ იტრნეს ორით მთით გზით ზღჳთ ჭერმო ერუთრად
⁊ გარე შეველეს ქუჱყანა ედომისა ⁊ სულ მოკლე იქმნა ერი იგი
ე გზასა ზედა ✿ ⁊ ძჯრსა იტყოდა ერი იგი ღუთისა მიმართ ⁊ მოსე-
სა ⁊ ჰრქუჱს რადსათჳს გამომიუუნენ ჩუჱნ ეგჳპტით, მოსურად
უდაბნოსა ამას, რამეთუ არა არს პური არცა წუაჲი ⁊ სულსა ჩუჱ-
ვ ნსა ძოფუეინა პური ესე ცუდი ✿ ⁊ [4] მოუვლინა უფალმან ერსა მას
ზ გუჱლნი მომსრჱლნი, ⁊ უკბენდეს ერსა მას, ⁊ მოისრა ერი მრა-
ვალი მეთა ისრაელისთა ✿ ⁊ მოვიდა ერი იგი მოსესა, ⁊ ეტყო-
დეს: ვსცოდეთ, რამეთუ ძჯრსა ვიტყოდით უფლისათჳს ⁊ შენთჳს:
ლოცე აწ ღუთისა მიმართ, ⁊ განგუჱყუენენ ჩუჱნგან გუჱლნი ესე.
ც ⁊ ილოცა მოსე უფლისა მიმართ ერისა მის თჳს ✿ ⁊ ჰრქუა
უფალმან მოსეს: ჴქმენ შენ გუჱლი, ⁊ დადევ იგი სასწაულად,
⁊ იყოს უკბინოს თუ გუჱლმან კაცსა, ყოველმან კბენილმან რო-
თ მელმან იხილოს ცხოენდეს ✿ ⁊ [5] ქმნა მოსე გუჱლი რუაჲსაჲ,
⁊ დადმართა იგი სასწაულსა ზედა; ⁊ იყო რაჟამს უკბინინ გუჱლ-
მან მან კაცსა, ⁊ მიხედის გუჱლსა მას რუალისასა, ⁊ ცხონდის ✿
იაა ⁊ [6] იძრნეს ძენი ისრაელისანი, ⁊ დაიბანაკეს ობოთს ✿ ⁊ იძრ-

[1] კ მოსე ი.—[2] ქუჱმო. იგ.—[3] ისო ბ.—[4] საბრძნე იკ. ა კორ. ი.—
[5] ⁊ მფ. იჱს. იოანე გ.—[6] ქუჱმორე ლგ.

ნეს ობოთიო, ⁂ დაიბანაკეს აქალაგს წიაღ უდაბნოსა, რომელ არს
ჰირის ჰირ მოაბსა, აღმოსავლით კერძოჲ მზისათ ✿ მიერ იძრნეს, იბ
⁂ დაიბანაკეს კევსა სარედისასა ✿ მიერ იძრნეს, ⁂ დაიბანაკეს წიაღ იგ
არნუნსა უდაბნოსა შინა, რომელი გამოუწევს საზღუართაგან ამო-
რეველთა[1], რამეთუ [1] არნინსი საზღუარი მოაბელთა არს, ⁂ სა-
შუალ მოაბისა ⁂ ამორეველისა ✿ ამისთჳს თქჳლ არს წიგნსა იდ
შინა; ბრძოლა იგი უფლისაჲ, ზოობი მოწვა, ⁂ კევნი არნინსანი
დაამტკიცნა დამკჳდრებად მოაბისა, ⁂ ახს საზღუართა მოაბისათა ✿
⁂ მუნ იყო ჯურღმული, ესე არს ჯურღმული იგი რომლისათჳს იე
ჰრქუა უფალმან მოსეს: შეჰკრიბე ერი ეგე ⁂ ვსცე მათ წყალი სუ-
მად ✿ მაშინ გალობდა ისრაელი გალობასა ამას ჯურღმულსა მას ივ
ზედა: ⁂ იწყო ჯურღმული იგი ✿ ⁂ თხრეს ჯურღმული, მთავარ- იზ
თა, ⁂ აღმოუკოდეს იგი მეფეთა წარმართთასა მეფობასა შინა მათ-
სა, რაჟამს ეუფლებოდეს მათ, ჯურღმულით მანთანაელად ✿ ⁂ მან- იჱ
თანელით, ნაადიელს ⁂ ნაადიელისაგან ბაბოთად ✿ ⁂ ბაბოთით იი
ინანად რომელ არს ველსა მოაბისასა, თავით გამოთლილით რო-
მელი ჰჳებდავს ჰირსა უდაბნოსასა ✿ ⁂ [2] წარავლინნა მოსე მოცი- კ
ქულნი, სეონ მეფისა ამორეველთასა, სიტყჳთა მშჳდობისათა, ⁂
ჰრქუა ✿ განვლო ქუეყანა შენი, გზაჲ განვლოჲ არა მიგჳქცე აგა- კა
რაკთა შენთა, არცა ვენაკთა შენთა, არა ვსუაჲ წყალი ჯურღმულისა
შენისა, გზაჲ სამეუფო განვლოო, ვიდრე გარდასულადმდე საზღვა-
რთა შენთა ✿ ⁂ არა სცაჲ სეონ გზაჲ ისრაელსა განსლვად საზღუა- კბ
რით მისით, ⁂ შაკრიბა სეონ ყოველი ერი თჳსი, ⁂ გამოჰჳდა ბრძო-
ლად ისრაელისა უდაბნოთ, ⁂ მოვიდა ასერად, ⁂ ეწყო ისრაელსა ✿
⁂ [3] სძლო მას ისრაელმან მოსრჭად მახჳლითა, ⁂ ეუფლა ქუეყანასა კგ
მისსა არნუნითგან მიაბოკადმდე, ⁂ ვიდრე ძეთა ამანისთამდე, რამე-
თუ იაზერ საზღური არნ ძეთა ამმონისთა ✿ ⁂ დაიპყრა ისრაელმან კდ
ყოველი ქალაქები ესე: ⁂ დაეშენა ისრაელი ყოველსა ქალაქებსა
შინა ამორეველთასა, ესებონს შინა, ⁂ ყოველთა სოფლებთა მის-

[1]) მ'ა'ჯ'ულ. ია.—[2]) კ მოსე ბ. მ'ა'ჯ'ულ. ია. ნეშია თ. — [3]) ისო თ ⁂ კდ. ფ'ა'ლმანი რიდ. ამოს. ბ. მ'ა'ჯ. ამ. კ მოსე ა ⁂ ლა.

კე თა ✿ რამეთუ ესებონი ქალაქი არს სეონ მეფისა ამორეველთასა, ⁋ ამან ჰბრძოჲ მეფესა მოაბისსა ჰირველ, ⁋ დაიპყრა ყოველი
კვ ქუეყანა მისი აოერითგან მიარონადმდე ✿ ამისთჳს თქჳან მიეგებუეთა, მოვიდეთ ესებონად, რათა აღეშენოს ⁋ განეგოს ქალაქი სეო-
კზ ნისი ✿ რამეთუ ცეცხლი გამოჰვდა ესებონით, ალი ქალაქით სეონისით, ⁋ შეჭამა ვიდრე მოაბადმდე ⁋ შთანთქნა სუეტნი არნუნისნი ✿ ვაჲ [1] შენდა მოაბ, წარწუედე ერი ქამოსისი, მიეცნედ ძენი
კთ მათნი სალტოლველად, ⁋ ასულები მათი ტყუედ მეფესა ამორეველთასა სეონს ✿ ⁋ ნათესაჲ მათი წარწუმდეს, ესებონად, მიდებონადმდე: ⁋ დედებამან მათმან უფროს აღაგზნეს ცეცხლი მოაბსაჲ
ლე ზედა ✿ ხოლო ისრაელი დაეშენა ყოველთა ქალაქებთა ამორეველ-
ლა თასა ✿ ⁋ წარავლინა მოსე მოხილვად იეზერისა, ⁋ დაიპყრა იგი, ⁋ დაბნები მისი, ⁋ გამოჰვადეს ამორეველი იგი, რომელი დამჯ-
לב დრებულ იყო მუნ ✿ ⁋ [2] მიიქცეს ⁋ აღჯდეს გზასა, ბასანისასა; ⁋ გამოვიდა ოგ მეფე ბასანისა წინა მთხუევად მათდა თავად იგი ⁋
לג ყოველი ერი მისი ბრძოლად ედრანისა ✿ ⁋ ჰრქუა უფალმან მოსეს, ნუ გეშინინ მისგან, რამეთუ კელთა შენთა მიმიცემიეს იგი, ⁋ ყო-
ველი ერი მისი, ⁋ ყოველი ქუეყანა მისი, ⁋ [3] უყავ მას ვითარცა იგი უყავ სეონ მეფესა ამორეველთასა, რომელ მკჳდრ იყო ესე-
לד ბონს შინა ✿ ⁋ მოკლა მეფე იგი ⁋ ძენი მისნი, ⁋ ყოველი ერი მისი, ⁋ არა დაუტევა მისი განრინებული ⁋ დაიმკჳდრეს ქუეყანა მათი.

თავი კბ.

א და იძრნეს ძენი ისრაელისანი, ⁋ დაიბანაკეს დასავლით კერძო
ב მოაბსა იორდანისათანა იერიქოს მიმართ ✿ ⁋ იხილა ბალაკ ძემან სეფორისმან ყოველი იგი რაჲცა უყო ისრაელმან ამორეველ-
ג თა ✿ ⁋ შეეშინა მოაბსა ერისა მისგან ფრიად რამეთუ მრავალ იუნეს, ⁋ ზარი ვანჰვდა მოაბსა ჰირისგან ძეთა ისრაელისათა-
ד სა ✿ ⁋ ჰრქუა მოაბ მოხუცებულთა მადიამისათა: აწ აღლოშოს კრებულმან მან ყოველი გარემოს ჩუენსა, ვითარცა აღლუშნის

[1] გ მეფ. ი.—[2] კ მოსე გ ⁋ კო.—[3] ფსალმუნი რე.

ზროხსამან მწუანვილი ველისაგან; ⁂ ბალაკ მე სეფორისი მეფე მო-
აბისა იყო მას ჯამსა ოდენ ✿ ⁂ [1] მიავლინნა მოციქულნი ბალა- ე
მისა მისა ბეორისა ფათურასა, რომელ არს მდინარესა ზედა, ქუჱ-
ყანასა მეთა ერისა მისისათა, მოხდად მისა რქმად: აჰა ესერა ერი
გამოვიდა ეგჳპტით, ⁂ აჰა ესერა, დაიბერა ოვალი ქუჱყანა, ⁂ ესე
დადგრომილ არს მახლობელად ჩემსა ✿ ⁂ აწ მოვედ: ⁂ დაწუეე ვ
ერი ესე: რამეთუ უძლიერეს არს ესე ჩემსა, უძლოთ სოლო თუ
მოსურვად მათჳანთა, ⁂ განვასხნეთ იგინი ქუჱყანით: რამეთუ უწ-
ყანი რომელნი აკურთხნი შენ კურთხეულ არიან, ⁂ რომელნი სწუე-
ვნი წუეულ არიედ ✿ ⁂ წარვიდეს მოხუცებულნი მოაბისნი, ⁂ მო- ზ
ხუცებულნი მადიამისა ⁂ სამისნელნი გელთა შინა მათთა, ⁂ მოვი-
დეს ბალამისა, ⁂ უთხრნეს მას სიტყუანი იგი ბალაკისნი ✿ ⁂ ჱ
ჭრქუა მათ ბალამ დადექით აქა მწუხრამდე: ⁂ მე გითხრა თქუჱნ სა-
ქმე, რომელი თქუჱს უფალმან ჩემდამო, ⁂ იეუნეს მთავარნი იგი
მოაბისანი ბალამის თანა ✿ ⁂ მოვიდა ღმერთი ბალამისა; ⁂ ჰრქუა თ
მას: ვინ არიან კაცნი ესე შენსა ✿ ჰრქუა ბალამ ღმერთსა, ბალაკ ი
მემან სეფორისმან, მეფემან მოაბისამან, მოავლინნა იგინი ჩემდა,
⁂ თქუა ✿ ესერა ერი გამოსრულ არს ეგჳპტით, დაუფარავს პირი ია
ქუჱყანისა, ⁂ ესერა დადგრომილ არს მახლობელად ჩემსა; აწ მო-
ვედ ⁂ წუეე მას, უძლო თუ სოლო მოსრჳად იგი ⁂ განვდევნოთ
ქუჱყანით ჩუჱნით ✿ ⁂ ჰრქუა ღმერთმან ბალამს; არა მიხჳდე მათ იბ
თანა არცალა სწუეო ერი იგი, რამეთუ კურთხეულ არს ✿ ⁂ აღდგა იგ
ბალამ განთიად, ⁂ ჰრქუა მთავართა მათ ბალაკისათა: წარვედით
უფლისა თქუჱნისა, არა მაუფლა მე ღმერთმან მისწულად თქუჱნთა-
ნა ✿ ⁂ აღდგეს მთავარნი იგი მოაბისანი, ⁂ მოვიდეს ბალაკისა, ⁂ იდ
თქუჱს, არა ჴნებავს ბალამს მოსწულად ჩუჱნთანა ✿ ⁂ შესძინა მერმე იე
ბალაკ მივლინებად მთავარნი უმრავლესნი ⁂ უპატიოსნესნი მათ-
სა ✿ ⁂ მოვიდეს ბალამისა, ⁂ ჰრქუჱს მას: ესრე იტყუს ბალაკ ივ
მე სეფორისი, გლოცავ შენ ნუ გცთნის მოსწულად ჩემდა ✿ რამე- იზ
თუ პატიოსნად გადიდო შენ, ⁂ რაჲცა მრქუა, ვყო შენთანა, გარნა

[1] ე მოსე კგ. ისო კთ.

იწ მოვედ ⁂ დასწუევე ერი ესე ✿ ⁂ მიუკო ბალამ, მთავართა ბალა-
კისთა ⁂ ჭრქუა მათ, [1] მოთუმცეს მე ბალაკ სახლი თჯსი საგსე
ოქროთა ⁂ ვეცხლითა, ვერ შემძლებელ ვარ გარდასწულვად სიტუჳა-
სა უფლისა ღუთისასა დამცირებად მ.სა: ანუ თუ განდიდებად
ით გულსა შინა ჩემსა ✿ ⁂ აწ იჳუწჱნით თქუჳნცა ღამესა ამას, ⁂ გუ-
კ ლის ხმა ვუო რად შესძინოს უფალმან ჩემდამო ✿ ⁂ მოვიდა ღმე-
რთი ბალამისა ღამე ⁂ ჭრქუა მას, ხდად შენდა მოსრულ არიან
კაცნი ესე, აღდეც ⁂ მივედ მათ თანა ⁂ სიტუჳა რომელი გრქუა
კა შენ, ესრეთ ჰყოჲ ✿ ⁂ აღდგა ბალამ განთიად, ⁂ დაასხნა ვირსა
კბ თჯსსა, ⁂ წარვიდა მთავართა თანა მოაბისთა ✿ ⁂ განურისხნა
გულის წურომითა ღმერთი რამეთუ მივიდა იგი: ⁂ დაადგაჲ ანგე-
ლოზი ღუთისა დაბრკოლებად გზასა მისა ⁂ იგი აღმკედრებულ
კგ იუო ვირსა ზედა თჯსსა ⁂ ორნი ყრმანი მისნი მისთანა ✿ ⁂ იხი-
ლა ვირმან მან ანგელოზი იგი ღუთისაჲ მდგომარე გზასა ზედა
⁂ მაჯლი კდილი კელსა შინა მისსა, ⁂ მიაქცია ვირმან მან გზი-
საგან ⁂ ვიდოდა ველსა, ⁂ სცაჲ ვირსა მას კუჱწრთხითა მოქცევად
კდ იგი გზად ✿ ⁂ დადგაჲ ანგელოზი იგი ღუთისაჲ ფოლორცთა ვე-
კე ნაკისათა ⁂ იუო ღობე ერთ კერძო, ⁂ ღობე მეორე კერძო ✿ [2] ⁂
იხილა ვირმან მან ანგელოზი იგი ღუთისაჲ, ⁂ მიეგრისებოდა
იგი ღობესა მას, ⁂ მოკლიშა ფერჳი ბალამისი ღობითა; ⁂ შე-
კვ სძინა მერმე გუჱწრად მისა ✿ ⁂ შესძინა ანგელოზმან მან ღუთისა-
მან მერმე, ⁂ მივიდა ⁂ დაადგაჲ გზასა იწრასა რომელსა ვერ იუო
კზ მისაქცეველი მარჯუჱ არცა მარცხენით ✿ ⁂ იხილა ვირმან მან
ანგელოზი ღუთისაჲ ⁂ დაწუაჲ ქუჱწუე ბალამისა, ⁂ განრისხნა ბა-
კთ ლამ, ⁂ სცემდა ვირსა მას კუჱწრთხითა ✿ ⁂ განუღო ღმერთმან ხი-
რი ვირსა მას, ⁂ ჭრქუა ბალამს: რად ციუავ შენ რამეთუ მეც მე
ესე სამ გზის ✿ ⁂ ჭრქუა ბალამ ვირსა მას, რამეთუ ჩამიწუე, ⁂
თუმცა მქონოდა მახჯლი კელსა ჩემსა მუნ თქუჱსვეცა, განგუკმირე
ლ შენ ✿ ⁂ ჭრქუა ვირმან მან ბალამს, არა მე ვარა კარაუული შენი, რო-
მელსა ზედა სჯდი სიჯაბუილთ შენითგან ვიდრე დღეინდელად დღედ-

[1] ქუჱწრ. კდ.—[2] ზ ჰეტრე ბ. იუდა ა.

მდე; ნუ შეურაცხებით შეურაცხ ცუავა ⁂ ესრეთ სადამე გიუავ შენ, ხოლო მან ჭრქუა, არა ✿ ⁂ აღუხილნა ღმერთმან თუალნი ბა- ლა
ლაამს ⁂ იხილა ანგელოზი იგი ღუთისა წინა აღმდგომი მისი გზასა ზედა, ⁂ მაჯლი ჴდილი ჴელსა მისსა, ⁂ მო- ლბ
დრკა ბალამ ⁂ თაუუანისცაჲ ჰირსა ზედა თჯსსა ✿ ⁂ ჭრქუა მას ანგელოზმან მან უფლისამან: რაჲსათჯს სცემდი ვირსა მაგას შენსა, ესე მესამედ, ⁂ აჰა მე გამოვსრულვარ დაბრკოლებად შენდა, რამეთუ არა სათნო არს გზა შენი ჩემ წინაშე, ⁂ მიხილა მე ვირმან ⁂ მიაქცია ჩემგან ესერა სამ გზის ✿ ⁂ უკეთუმცა არა მი- ლგ
იქცე შენმცა მოგკალ, ⁂ იგიმცა განვარინე ✿ ⁂ ჭრქუა ბალამ ან- ლდ
გელოზსა მას უფლისასა, ვსცოდე რამეთუ არა უწუოდე ვითარმედ შენ წინა აღმიდეგ გზასა ზედა შემთხუევად: წინაშე ჰირსა ჩემსა, ⁂ აწ თუ არა სათნო არს შენდა გარე უკუნ ვიქცე ✿ ⁂ ჭრქუა ანგელოზმან ლე
მან ღუთისამან ბალამს: წარევედ შენ კაცთა მათთანა, ხოლო სიტყუაჲ რომელი გრქუა შენ იგი დაიმარხო სიტყუად: ⁂ წარვიდა ბალამ მთავართა თანა ბალაკისთა ✿ ⁂ ესმა ბალაკს რამეთუ მოვალს ბა- ლვ
ლამ, გამოვიდა ⁂ მიეგებოდა მას, ქალაქად მაჰაბისა: რომელ არს საზღუართა აჭრანისთა, რომელ არს ერთ კერძო საზღვართა ✿ ⁂ ლზ
ჭრქუა ბალაკ ბალამს: არა მოციქულნი მოგიელინენ შენ ხდად; რა- ჲსათჳს არა მოხუედ შენ ჩემდა; ნანდჳილ ვერ ძალმედვა პატივ- ლთ
ცემად შენდა ✿ ⁂ ჭრქუა ბალამ ბალაკს; აჰა ესე რა მოვსრულ ვარ შენდა და აწ: ნუ კელმწიფებისა, სიტყუად რაჲსამე, უკეთუ არა რო- მელი მოსცეს ღმერთმან ჰირსა ჩემსა მას ვიტყოდი ✿ ⁂ წარვიდა ლთ
ბალამ, ბალაკისთანა, და მოვიდა ქალაქსა მას ღულესა ✿ ⁂ დასწუ- მ
ვიდა ბალაკ ზუარაკები და ცხოვარი ⁂ წარვიდა ბალამად მთავარნი იგი მისთანა ✿ და იუო განთიად, ⁂ წარიეუანა ბალაკ ბალამი, ⁂ მა
ადიეუანა იგი მეცლსა მას ბაალისსა, ⁂ უჩუენა მას მიერ ზოგი რაოდენიმე მის ერისა.

თ ა ვ ი კგ

ღა ჭრქუა ბალამ ბალაკს, აღმიშენენ მე აქა შვიდნი ბომონნი, ⁂ ა
მზად მიუავ მე აქა შვიდნი ზუარაკნი, ⁂ შვიდი ვერძი ✿ ⁂ უო ეც- ბ

რე ბალაკ ვითარცა ჰრქუა ბალამ, ⁂ შეწირა ერთი ზუარაკი, ⁂ ერ-
ბ თი ვერძი ბოძონსა მას ზედა ✿ ⁂ ჰრქუა ბალაკს ბალამ: შენ
დეც მსხუერპლსა ამას შენსა ზედა, ⁂ მე წარვიდე მეგზურნოს
ხოლო თუ ღმერთი შემთხუდვად, ⁂ სიტყუა რომელი მაუწყოს მე,
გითხრა შენ, ⁂ წარდგა ბალაკ წინაშე მსხუერპლსა მას მისსა ✿
დ ⁂ ბალამ წარვიდა კითხუად უფლისა ⁂ წარვიდა იგი მართალ; ⁂
ეგზურნა ღმერთი ბალაძს ⁂ ჰრქუა ბალამ შჯდნი ბოძონნი მზა მი-
ე უოფიან, ⁂ შეუსწირე ზუარაკი, ⁂ ვერძი ბოძონსა მას ზედა ✿ ⁂
მოსცა ღმერთმან სიტყუა ჱირსა ბალამისასა, ⁂ ჰრქუა: მოიქეც ბა-
ვ ლაკისა, ⁂ იტყოდე ესრეთ ✿ ⁂ მოიქცა მისა, ხოლო იგი წინაშე
დგა მსხუერპლთა მათ მისთა, ⁂ უოველნი მთავარნი მოაბელთანი
ზ მის თანა, ⁂ იყო სული ღუთისა მის ზედა ✿ ⁂ აღიღო იგავი თჯ-
სი, ⁂ ჰრქუა: შუა მდინარით მომიუუანა მე ბალაკ მეფემან მოაბი-
სამან მთისაგან მზის აღმოსაგალისათა, ⁂ თქუა მოვედ ⁂ შემიწუევე
ჩ მე იაკობი, ⁂ მოვედ ⁂ დამიწუევე ისრაელი ✿ რასა ვსწუევდე რო-
მელი არა სწუევა უფალმან; ანუ რაჲსა შევსწუევ რომელი არა შეს-
თ წუევა ღმერთმან ✿ რამეთუ თხემთაგან მთათასა ვიხილო იგი, ⁂ ბორცუ-
თაგან ცანვიცადო იგი, აჰა ესერა ერმან მარტოდ დაიმკჳდრა ⁂
ი სხუათა ნათესავთა თანა არა შეერაცხოს ✿ ვინ გამოიცითხოს თეს-
ლი იაკობისი, ანუ ვინ აღრაცხოს გუნდი ისრაელისა, მოკუდინ
სული ჩემი სულთათანა მართალთასა ⁂ იეავნ ნათესავი ჩემი, ვი-
ია თარცა ნათესავი ამათი ✿ ⁂ ჰრქუა ბალაკ ბალამს: რაჲ ეს მიეავ მე,
წუევად მტერთა ჩემთა მოგიუუანე შენ, ⁂ აწ ესერა კურთხეეთ აკუ-
იბ რთხენ იგინი ✿ ⁂ ჰრქუა ბალამ ბალაკს: ანუ არა გითხრა ჱი-
რველ რაჲცა ოდენ მოსცეს ღმერთმან ჱირსა ჩემსა, იგი დავიმარხო
იგ სიტყუად ✿ ჰრქუა მას ბალაკ: მოვედ კუალად ჩემთანა ადგილსა სხუა-
სა, ვინა ვერ იხილო იგი მიერ, არამედ ზოგი რაოდენიმე იხილო
იდ მისი, ხოლო ყოველი ვერ იხილო, ⁂ დამიწუევე იგი მიერ ✿ ⁂ წა-
რიეუანა იგი მიერ აგარაკით ებოთად, თავად გამოთლილისად, ⁂
ქმნა მუნ შჯდნი ბოძონნი, ⁂ შეწირა ზუარაკი ⁂ ვერძი ბოძონსა მას
იე ზედა ✿ ⁂ ჰრქუა ბალამ ბალაკს: დადექ მსხუერპლსა მას შენსა ზედა,

ჲდ მე მივიდე კითხუად ღუთისა ✿ ჲდ შეემთხჳა ღმერთი ბალაამს, ჲდ მოსცა სიტუაჲ პირსა მისსა, ჲდ ჰრქუა: მიიქეც ბალაკისა, ჲდ ესრეთ თქუ ✿ ჲდ მოიქცა მისსა: სადა იგი დგაჲ მრგულიად დასწუჴლსა ზედა მისსა: ჲდ ყოველნი მთავარნი მისნი მისთანა, ჲდ ჰრქუა მას ბალაკ, რაჲ სთქუა უფალმან ✿ ჲდ აღიღო იგავი იგი თჳსი ჲდ თქუა: აღდეგ ბალაკ, ისმინე, ჲდ ყურად იღე მოწამემან ძემან სეფორისმან ✿ არა თუ ვითარცა კაცი არს ღმერთი შეირყეევის ჲდ არცა ვითარცა მე კაცისა იცუალების მან სთქუას ჲდ არა ყოსა, თქუჱს, ჲდ არა დადგრესა ✿ აჴა ესერა კურთხევად მიწუეს, ვაკურთხო, ჲდ არა მოვაქციო ✿ არა იყოს შრომა შორის იაკობისა, არცა იხილჳოს სალმობა შორის ისრაელსა: უფალი ღმერთი მისი მის თანა არს, ჲდ დიდებულნი ჲდ მეუფება შორის მისსა არიან ✿ უფალმან ღმერთმან გამოიუანა იგი ეგჳპტით, ვითარცა ძალი მარტო რქისა მას ზედა ✿ რამეთუ არა არს ზმნა შორის იაკობსა ჲდ არცა მისნობა შორის ისრაელისა: მის ჟამად ეთხრას იაკობს ჲდ ისრაელს რა ჴყოს ღმერთმან ✿ აჴა ესერა ერმან ვითარცა ლეუჱმან ლომისამან განიღჳძოს ჲდ ვითარცა ლომი იბრდღჳნვიდეს, არა დაიძინოს ვიდრემდის არა ჭამოს ნადირი, ჲდ სისხლი წელულთა არა სუას ✿ ჲდ ჰრქუა ბალაკ ბალაამს, ნუცა წუევით სწუევ, ჲდ ნუცა კურთხევით აკურთხევთ მათ ✿ ჲდ მიუგო ბალაამ, ჲდ ჰრქუა ბალაკს: არა გეტეოდა შენ, ჲდ გარქუ; ვითარმედ სიტუაჲ რომელი მცეს ღმერთმან ვეო ესრეთ ✿ ჲდ ჰრქუა ბალაკ ბალაამს: მოვედ ჲდ მიგიეუანო შენ ადგილსა სხუასა, სთნდეს ხოლო თუ ღმერთსა დაწუეე იგი მიერ ✿ ჲდ წარიეუანა ბალაკ ბალაამი თავსა ზედა ფოგორისასა, რომელი მიუწეს უდაბნოდ ✿ ჲდ ჰრქუა ბალაამ ბალაკს, მიქმნენ მე აქა შჯდნი ბოომონნი, ჲდ დამიმზადე მე აქაჲ შჯდი ზუარაკი, ჲდ შჯდი ვერძი ✿ ჲდ ეო ბალაკ ვითარცა ჰრქუა მას ბალაამ, ჲდ შეწირა ზუარაკი იგი ჲდ ვერძი ბოომონსა მას ზედა.

თ ა ვ ი ჟდ.

ᲓᲐ იხილა ბალაამ რამეთუ კეთილ არს წინაშე უფლისა, კურთ- ა
ხეუა ისრაელისა, არა მოვიდა კითხუად ვითარმედ ჩუჱულ იყო

ბ ზმნებად, ⁂ მიიქცია ჰირი თჳსი უდაბნოთ ✿ ⁂ აღისილნა ბალამ
თჳალნი მისნი, ⁂ იხილა ისრაელი დაბანაკებული ნათესავად ნათე-
გ სავად, ⁂ იყო სული უფალისა მას ზედა ✿ ⁂ აღიღო იგავი იგი მი-
სი, ⁂ თქუა: იტყჳს ბალამ ძე ბეორისი, იტყჳს კაცი ჭეშმარიტად
დ მხედველი იტყვის მსმენელი სიტყჳსა ძლიერისა ✿ რომელმან ხილ-
ვა ღუთისაჲ იხილა ძილსა შინა: ზე მხილვარითა თჳალთა თჳსი-
ე თა ✿ ვითარ ეგე კეთილარიან სახლნი შენნი იაკობ, ⁂ საყოფელნი
ვ შენნი ისრაელ ✿ ვითარცა მთანი მაგრილობელნი, ⁂ ვითარცა სა-
მოთხენი მდინარეთა ზედა, ⁂ კარავნი რომელ აღმართნა, უფალმან,
ზ ⁂ ვითაცა ნაძუნი წჳალთა ზედა ✿ გამოვიდეს კაცი ნათესავისაგან
მისისა, ⁂ უჳლებდეს ნათესავთა მრავალთა, ⁂ ამაღლდეს უფროს
ჱ გუგის მეუფება მისი ✿ ღმერთმან [1] გამოიყვანა იგინი ეგჳპტისაგან
ვითარცა დიდებაი მარტორქისა მისისა; შეშჭამდეს თესლსა მტერთა
მისთასა, ⁂ სიჰოზე მათი გამოსწოროს, ⁂ საისრელითა ესროდის
თ მტერთა ✿ [2] მიწოლით განისუჱნოს ვითარცა ლომმან, ⁂ ვითარცა
ლეკუმან ლომისამან, ვინ ადადგინოს იგი? მაკურთხეველნი შენნი
ი კურთხეულ იუნენ, ⁂ მწყევარნი შენნი წყეულ იუნენ ✿ ⁂ განრი-
სხნა ბალაკი ბალამის ზედა, ⁂ დაიტყუჱწლნა კელნი მისნი, ⁂ ჰრქუა
ბალაკ ბალამს, წყევად მტერთა ჩემთა მოგჳსადე შენ, ⁂ აჰა ესერა
ია აკურთხენ იგინი კურთხევითა სამჯჳსი ✿ აწ უკუჱ იჳლტოდე ად-
გილად შენდა, ვთქუ, ვითარმედ პატივ ცემე შენ, ხოლო აწ დაგაკ-
იბ ლო შენ უფალმან დიდებაჲ ✿ ⁂ ჰრქუა ბალამ ბალაკს: ანუ არა
მოციქულთაცა მათ შენთა, რომელნი მოავლინენ ჩემდა ვეტყოდი.
იგ ⁂ ვარქუ მათ ✿ [3] უკეთუ მომცეს მე ბალაკ სავსე სახლი მისი ვე-
ცხლითა ⁂ ოქროთა, ვერ შელმეწიფების გარდასლვად სიტყჳსა უფ-
ლისასა, მცირისა ანუ დიდისა ბოროტისა, ანუ კეთილისა თავით
იდ ჩემით, რაცა მრქვას მე ღმერთმან, იგიცა ვთქუა ✿ ხოლო აწ ესერა
წარვალ ადგიდ ჩემდა, მოგჳედ ⁂ გიითხრა შენ რაჲ უყოს ერმან ამან,
იე ერსა შენსა უკანასკნელთა დღეთა ✿ ⁂ [4] აღიღო იგავი თჳსი, ⁂
თქუა: იტყჳს ბალამ, მე ბეორისი, იტყჳს კაცი ჭეშმარიტი რომელი

[1]) ზემორე კგ.—[2]) ა მოსე შთ.—[3]) ზემო. კბ.—[4]) გ:მო. ბ.

ხედავს ✿ ⰴ ესმიან სიტყვანი ღუთისანი, ⰴ იცინ მცნიერებაჲ მაღ- იზ
ლისაგან, ⰴ ხილვა ღუთისა იხილა საჩუენებელით ძილსა შინა,
განცხადებულ არიან თუალნი მისნი ✿ უჩუენოს მას, ⰴ არა აწ: იზ
უნატრო, ⰴ არა მიიახლოს: აღმოჰკვდეს ვარსკულავი იაკობისაგან, ⰴ
აღდგეს კაცი ისრაელისაგან, ⰴ დასცნეს მთავარნი მოაბისნი, ⰴ წარ-
მოსტყუჱნეს ყოველნი ძენი სეითისნი ✿ ⰴ იოს ედომი სამკჳდ- იჱ
რებელად მისსა, ⰴ იოს მკჳდრობა ესავ მტერი მისი, ⰴ ისრაელ-
მან ყოს ძალითა ✿ ⰴ აღდგეს იაკობისაგან, ⰴ წარსწუიდოს გა- ით
რინებული ქალაქით ✿ ⰴ იხილა ამალეკი, ⰴ აღიღო იგავი თჳსი, კ
ⰴ თქუაჲ: დასაბამი წარმართთა ამალეკი, ⰴ თესლი მისი წარწუმ-
დეს ✿ ⰴ იხილა კინაველი იგი, ⰴ აღიღო იგავი თჳსი, ⰴ თქუაჲ: კა
ძლიერ არს სამკჳდრებელი შენი, ⰴ უკეთუ დაიდგნე კლდესა ზედა
ბუდენი შენნი ✿ ⰴ უკეთუ იქმნე ბევრისი ბუდედ სივერაგისა ასურა- კბ
სსანელთაჲ წარგიუუნონ შენ ✿ ⰴ იხილა ოგ ⰴ აღიღო იგავი თჳ- კგ
სი, ⰴ თქუა: ჲი ჲი, ვინმე ცხოვნდეს, რაჟამს დადგას ესე ღმერთ-
მან ✿ ⰴ [1] გამოვიდენ კელთაგან ქიტიმელთასა ⰴ ბოროტს უუოფ- კდ
დენ ასურთა, ⰴ ბოროტსა უუოფდენ ებრაელთა, ⰴ იგინი ერთბამად
წარწუმდენ ✿ ⰴ აღდგა ბალამ წარვიდა ⰴ მიიქცა ადგილად თჳსა, კე
ⰴ ბალაკ წარვიდა ადგილად თჳსა.

თ ა ვ ი კჱ.

და ისრაელი დაადგრა [2] სატიანის ⰴ შეიცინა ერი იგი სიძჳ- ა
თა, ასულთა მიმართ მოაბისთა ✿ ⰴ ჰხადეს მათ ნაზორევთა ზედა ბ
კერპთა მათთასა, ⰴ ჭამა ერმან მან ნაკურპაჲი იგი მათი, ⰴ თაუუა-
ნი სცეს კერპთა მათთა ✿ ⰴ მიიქცა ისრაელი ბელფეგორს, ⰴ გან- გ
რისხნა უფალი გულის წურომითა ისრაელსა ზედა ✿ ⰴ ჰრქუა უფა- დ
ლმან მოსეს, [3] მოიუუანენ ყოველნი მთავარნი ერისანი, ⰴ განაკი-
ქენ იგინი უფლისა მიერ წინაშე მზისა, ⰴ უკუნ იქცეს რისხუა იგი
გულის წურომისა უფლისა ისრაელისაგან ✿ ⰴ ჰრქუა მოსე ნათე- ე
საჲთა ისრაელისთა: მოკალ კაცად კაცადმან სახლეული თჳსი რო-
მელი შეჩუენებულ არს ბელფეგორის ✿ ⰴ აჰა ესერა კაცი ძეთა ვ

[1]) დან. ია.—[2]) ა კორ. ი.—[3]) კ მოსე დ. ისო კბ.

ისრაელისათა მოვიდა ⁂ მოიუშანა მმა თჯსი მანდიანტელისა წინა-
შე მოსესა, ⁂ წინაშე ყოველისა კრებულისა მეთა ისრაელისათასა,
ხოლო იგინი ტიროდეს წინაშე კართა კარვისა საწამებელისათა ✿
ზ ⁂ [1] იხილა ფინეზ, მეძან ელიაზარისაძან, მისა აჯრონ მღდლისაძან,
⁂ აღდგა იგი შორის კრებულისა, ⁂ მოიღო ლახჯარი ჴელითა ✿
ც შეჳიდა უკანა კაცისა მის ისრაიტელისა საცხობელსა ჴურისასა, ⁂
განუჯმირნა ორნივე იგი, კაცი ისრაიტელი, ⁂ დედაკაცი იგი სა-
თ შოთ მისით, ⁂ დასცხრა გუჯმა იგი მეთაგან ისრაელისათა ✿ ⁂ [2]
იუშნეს რომელნი მოისრნეს გუჯმასა მას შინა, ოც ⁂ ხუთი ათა-
ს,ია სი ✿ ⁂ ეტუოდა უფალი მოსეს, ⁂ ჰრქუა ✿ ფინეზ მეძან ელიაზა-
რისძან, მისა აჯრონის მღდლისაძან დააცხრო რისხუა ჩემი მეთაგან
ისრაელისათა, აღშურებასა შურის ჩემისასა მათ შორის, ⁂ არა მო-
იბ გსპნე მენი ისრაელისანი შურსა შინა ჩემსა ✿ ესერა არქუ მას: [3]
იგ აჰა ესერა მე მივსცემ აღთქმასა მშჯდობისასა ✿ ⁂ იოს მისსა ⁂
ნათესაჲსა მისისასა შემდგომად მისსა, აღთქმა მღდელობისა სა-
კუნოდ, რამეთუ შური იძია ღუთისა მისისა, ⁂ ლხინება ეო მეთა
იდ თჯს ისრაელისათა ✿ ხოლო სახელი კაცისა მის ისრაიტელისა,
წულულისა მის რომელ მოკუდა მადიანიტელისა თანა, ზამბრი, ძე
იე სალმონისა მთავარი სახლისა ტომისა სჯმიონისი ✿ ⁂ სახელი
დედაკაცისა მის მადიამელისა მოკულულისა, ქაზბი, ასული სურისი,
მთავრისა ნათესაჲსა სომმოთისი, სახლისა ტომთა მადიამელთა
იშ არს ✿ ⁂ ეტუოდა უფალი მოსეს, ⁂ ჰრქუა: ეტუოდი მეთა ისრაე-
ეზ ლისათა, ⁂ არქუ ✿ [4] ემტერენით მადიამელთა ⁂ მოსრენით იგინი ✿
იჯ რამეთუ გემტერებიან თქუჯნ იგინი, საცთურითა რაოდენითა გაცთუ-
ნებდენ თქუჯნ, ფოგორისთჯს, ⁂ ქაზბისთჯს, ასულისა მთავრისა
მადიამელისა, დისა მათისა თჯს რომელი მოკუდა დღესა მას გუჯმ-
მისასა ფოგორისთჯს.

თ ა ვ ი კვ.

ა და იოო შემდგომად გუჯმისა, ⁂ ეტუოდა უფალი მოსეს, ⁂
ბ ელიაზარს მღდელსა, ⁂ ჰრქუა ✿ იწყეთ დასაბამისა ყოველისა ერე-

[1] ფსალმუნი რე.—[2] ა კორ. ი.—[3] ზირაქ მე.—[4] ჭუმს. ლა.

ბულისა მეთა ისრაელისათა ოცით წლითგანი, ⁘ მიმართ სახლად სა-
ხლად ტომთა მამათა მათთა, ყოველი შემვიდელი წყობად ისრაელი-
სათა თანა ✿ ⁘ ეტყოდა მოსე ⁘ ელიაზარ მღდელი, მათ არაბოთ ბ
მოაბსა, იორდანესა ზედა იერიქოთ კერძო, ⁘ ჰრქუა ✿ ოცით დ
წლითგანი ⁘ მიმართ, ვითარცა უბრძანა უფალმან მოსეს, მენი ის-
რაელისანი რომელნი გამოვიდეს ეგჳპტით ✿ [1] რუბენ, პირველი ის- ე
რაელისი: ⁘ მენი რუბენისანი, ენუქ, ⁘ დასი ენუქისი, ფალო, ⁘ და-
სი ფალოსი ✿ ასრონ, ⁘ დასი ასრონისი, ქარმი, ⁘ დასი ქარმისი ✿ ვ
ესე კრებულნი რუბენისა, ⁘ იყო აღხილვა მათი ორმოც ⁘ სამ ზ
ათას ⁘ შჯდას ⁘ ოცდა ათ ✿ ⁘ მენი ფალონისანი, ელიაბ ✿ ⁘ მენი ჱ,თ
ელიაბისანი, ნამუელ, დათან ⁘ აბირონ ესე რჩეულნი იუშუეს კრე-
ბულისანი, [2] რომელ ზედა მოუდეს მოსეს ⁘ აჰრონს, კრებულსა
თანა კორესისა რაჟამს აღდგებოდინ უფლისათჳს ✿ ⁘ განადო ქუჱ- ი
ყანამან ჰირი თჳს, ⁘ შთანთქნა იგინი, ⁘ კორე სიკუდილსა მას
კრებულისასა, რაჟამს შეჰკამნა ცეცხლმან ორას ერგასისნი, ⁘ იქ-
მნნეს იგინი სასწაულ ✿ ხოლო მენი კორესნი არა მოსწუდეს ✿ ⁘ აა,აბ
მენი სჯმიონისნი, დასი მეთა სჯმიონისთა: ნამოელისთა, ⁘ დასი ნა-
მოელისი: იამინ, ⁘ დასი იამინისი: იაქინ, ⁘ დასი იაქინისა ✿ ზა- იგ
რა, ⁘ დასი ზარასი: საულ, ⁘ დასი საულისი ✿ ესე დასნი სჯმიო- იდ
ნისნი აღრაცხილისა მისგან ოც ⁘ ორ ათას ორასი ✿ მენი იუდას- იე
ნი, [3] ჩირ, ⁘ ავნან, ⁘ სელონ, ფარეზ, ⁘ ზარა, მოჳუდეს ჩირ,
⁘ ავნან ქუჱყანასა მას ქანაანისასა ✿ ⁘ იუშუეს მენი იუდასნი, დასი ივ
⁘ დასი მათი, სელომ, ⁘ დასი სელომისი ფარეზ, ⁘ დასი ფარეზი-
სი ზარა, ⁘ დასი ზარასი ზარაი, ⁘ იუშუეს მენი ფარეზისნი, ას-
რონ, ⁘ დასი ასრონისი იამჳწლ, ⁘ დასი იამჳწლისი ✿ ესე დასნი იზ
იუდასნი მსგავსად აღხილვისა მათისა სამეოც ⁘ ათექუსმეტ ათას ⁘
ხუთას ✿ ⁘ მენი იზაქარისნი დასი ⁘ დასი მათი, თოლა, დასი, იჱ
თოლასი: ფუა ⁘ სიფუსი ✿ იასობ, დასი იასობისა, ამრამ დასი ამრა- ით
მისი ✿ ესე დასნი იზაქარისნი აღხილვისაგან მათისა, სამეოც ⁘ კ
ოთხ ათას ⁘ ოთხასი ✿ მენი ზაბულონისნი დასად დასად მათდა, კა

[1] ა მოსე მგ.—[2] ზემო ოგ.—[3] ა მოსე კჱ.

სარედ, დასი სარედისა, აჭლონ: დასი აჭლონისი: იაელ, დასი იაე-
კბ ლისი ✿ ესე დასნი ზაბულონისნი, აღხილვისა ებრ მათისა საშეოც
კგ ⁂ ათასი ⁂ ხუთასი ✿ მენი გადისნი, დასი ⁂ დასი მათი: საფონ,
დასი საფონისი: აგგი, დასი აგგისი: სუნი, დასი სუნისი, აზენი,
კდ დასი აზენისი, ადდი; დასი ადდისი ✿ აროად, დასი აროადისი:
კე არიელ, დასი არიელისი ✿ ესე დასნი მეთა გადისთანი, აღხილვისა
კვ ებრ მათისა ორმეოც ⁂ ოთხი ათას ⁂ ხუთას ✿ მენი ასერისნი, და-
სი დასი მათი: იამინ, დასი იამინისი: იესუ, დასი იესუისი, ბარია დასი
კზ ბარიასი, ქორებ დასი ქორებისი, მელქიელ, დასი მელქიელისი ✿ ⁂
კთ სახელი ასულისა ასერისა სარა ✿ ესე დასნი ასერისთანი აღხილ-
ლ ვისაგან მათისა ორმოც ⁂ სამ ათას ⁂ ოთხასი ✿ მენი იოსები-
სნი, დას დასად მათდა, მანასე, ⁂ ეფრემ ✿ მენი მანასესნი: მაქირ,
ლა დასი მაქირისი, ⁂ მაქირ შუაჲ გალადი, დასი გალადისი ✿ ⁂ ესე [1]
მენი გალადისნი, აქიეზერ, დასი აქიეზერისი: ქალეკ, დასი ქალეკ-
ლბ,ლგ კისი ✿ ესრიელ, დასი ესრიელისი, სიკემ, დასი სიკემისი ✿ სემაერ,
ლდ დასი სემაერისი, ოფერ, დასი ოფერისი ✿ სალპადას მესა ოფერის-
სა, არა ესხნეს მეებ, გარნა ასულებ, ⁂ ესე არს სახელები ასულთა
ლე სალპადისთა: მაალა, ⁂ ნუაჲ, ⁂ ეგლა, ⁂ მელქა, ⁂ თერსა ✿ ესე და-
სნი მანასესნი აღხილვისაგან მათისა ერგასის ⁂ ორ ათას, ⁂ შჯ-
ლვ დას ✿ ⁂ ესე მენი ეფრემისნი, სუთალა, დასი სუთალასი, ბექერ, და-
ლზ სი ბექერისა, თანაქ, დასი თანაქისი ✿ ესე მენი სუთალასნი: ედენ,
ლჰ დასი ედენისი ✿ ესე დასნი მეთა ეფრემისთანი აღხილვისაგან მათი-
ლთ სა ოც ⁂ ათორმეტი ათას ⁂ ხუთას ✿ ესე დასი, მენი იოსებისნი დას
დასად მათდა. მენი ბენიამანისნი დას დასად მათდა ბალე, დასი ბა-
მ ლესი ასაბირ, დასი ასაბირისი აჰრამ, დასი აჰრამისი ✿ საფამ დასი
მა საფამისი ოფაბ, დასი ოფაბისი ✿ ⁂ იოო მენი ბალესნი ადერ, ⁂ ნოე-
მბ მან: დასი ადერისა ⁂ ნოემნისა ✿ ესე მენი ბენიამენისნი დას და-
სად მათდა, აღხილვისაგან მათისა, ორმეოც ⁂ ხუთ ათას ⁂ ექუსას ✿
მგ ⁂ ესე მენი დანისნი, დას დასად მათდა სამეი, დასი სამეისი: ესე
მდ დასნი დანისა დასად მათდა ✿ დასნი სამეისნი აღხილვისაგან მათისა,

[1]) ასოსაგე აზ.

სამეოც ⁂ ოთხი ათას ⁂ ოთხას ✿ მენი ნეფთალემისნი დას დასად მე
მათდა ასიელ, დასი ასიელისი: გოინი, დასი გოინისი ✿ იესერ, მვ
დასი იესერისი სელლმ, დასი სელლმისი ✿ ესე დასნი ნეფთალემი- მზ
სნი აღხილვისაგან მათისა ორმეოც ხუთი ათას ⁂ ოთხასი ✿ ესე არს მჩ
აღხილვა მეთა ისრაელისათა, ქუსას ერთი ათას შჯდას ⁂ ოც ⁂
ათ ✿ ⁂ ეტყოდა უფალი მოსეს, ⁂ ჰრქუა ✿ ამათ განიყონ ქუჱყა- მთ,ნ
ნა იგი, სამკჯდრებელისა რიცხჯსაებრ სახელთასა ✿ უმრავლესთა- ნა
თჯს განამრავლო სამკჯდრებელი ⁂ მცირეთათჯს დაკნინო სამკჯდ-
რებელი მათი თჯთეულად, ვითარცა აღხილნეს, მიეც მათ სამკჯდრე-
ბელი ✿ წილით განეყოს ქუჱყანა იგი სახელებსა თესლად თესლა- ნბ
დსა ტომთა მათთასა ⁂ დაიმკჯდრონ ✿ ⁂ წილით განუყო სამკჯ- ნგ
დრებელი მათი შორის მრავალთა ⁂ მცირეთა ✿ ⁂ ესე არიან მენი ნდ
ლევისნი დას დასად მათდა, [1] გედსონ, დასი გედსონისი; კაათ, და-
სი კაათისი; მერარ, დასი მერარისი ✿ ესე დასნი მენი ლევისნი: ⁂ ნე
ლობენისნი, დასი ქებრონისი, დასი მუშისი, ⁂ დასი მუსისი, ⁂ და-
სი კორესი. ⁂ კაათ შუაჲ ამრამ ✿ ⁂ სახელი ცოლისა ამრამისა ნვ
იყო იოქაბელ, ასული ლევისი, რომელმან უშუნა ესენი ლევის
ეგჯპტეს შინა, ⁂ [2] უშუნაჲ ამრამს აჰრონ ⁂ მოსე, ⁂ მარიამ დაჲ მა-
თი ✿ ⁂ ესნეს აჰრონს, ნადაბ, ⁂ აბიუდ, ⁂ ელიაზარ, ⁂ იათა- ნზ
მარ ✿ [3] მოუშუა ნადაბ ⁂ აბიუდ შეწირვასა მას მათსა ცეცხლისა ნჩ
მის უცხოსა წინაშე უფლისა უდაბნოსა ზედა სინასა ✿ ⁂ იუნეს ნთ
აღხილვისაებრ მათისა ოც ⁂ სამ ათას, ყოველი წული თჯთჯანი
⁂ უზეშთაესი [4] რამეთუ არა აღხილნეს შორის მეთა ისრაელისათა,
რამეთუ არა ეცა მათ ნაწილი შორის მეთა ისრაელისათა ✿ ⁂ ესე ჲ
არს აღხილვა მოსესი ⁂ ელიაზარ მღდელისა, რომელთა აღხილნეს
მენი ისრაელისნი არაბოთს მოაბს, იორდანეს ზედა იერიქოთ კერ-
მო ✿ ⁂ ამათ შორის არა იყო კაცი აღხილულთა მათგანი მოსესა- ჲა
გან ⁂ აჰრონისგან, რომელთა აღიხილეს მენი ისრაელისანი უდა-
ბნოსა სინასა ✿ ⁂ ვინათგან ჰრქუა მათ უფალმან, სიკუდილით მო- ჲბ

[1] კ მოსე მჳ.—[2] ბ მოსე ბ ⁂ კ.—[3] ზემორ. გ. გ მოსე ი. ა ნუშტთა კდ.
—[4] ზემორ. იდ. კ მოსე ა.

კუნდენ უდაბნოსა ზედა, ⁂ არა დაშთა მათგანი არცა ერთი, გარნა ქალებ მე ეფონისი, ⁂ ისუ მე ნავესი.

თავი კზ.

ა ⁂ ა [1] მოვიდეს ასულნი, სალპადისნი ძისა ოფერისნი, ძისა გალადისნი, ძისა მაქირისნი, დასისისა მანასესისა, ძისა იოსებისთა; ⁂ ესე არს სახელები მათი მალა, ⁂ ნუა, ⁂ ეგლა, ⁂ მელქა, ბ ⁂ თერსა ✿ ⁂ დადგეს წინაშე მოსესა, ⁂ წინაშე ელიაზარ მღდელისა ⁂ წინაშე მთავართა მისთა, ⁂ წინაშე ყოვლისა კრებულისა გ კართათანა კარგისა მის საწამებელისათა, ⁂ თქუეს ✿ მამა ჩუენი მოკუდა უდაბნოსა ზედა ⁂ [2] იგი არა თანა იყო კრებულსა მას აღდგომილსა წინაშე უფლისა შორის კრებულსა მას კორესა, რამეთუ დ იგინი ცოდვისათჳს მოკუდა ⁂ ძენი არა ესხნეს მას ✿ ნუ აღიხოცებინ სახლი მამისა ჩუენისა შორის კრებულსა მას რამეთუ არა არს ძე მისა მოძეცით ჩუენ მემკჳდრობა შორის ძმათა მამისა ე,ვ ჩუენისა ✿ ⁂ მიაწია მოსე სასჯელი იგი წინაშე უფლისა ✿ ⁂ ეტ ზ ყოდა უფალი მოსეს ⁂ ჰრქუა ✿ მართალ იტყჳან ასულნი სალპადისნი, ცქმით სცე მათ საჳრობელი სამკჳდრებელისა შორის ძმა ჱ თა მამისა მათისათა, ⁂ მიჰსცე ნაწილი მამისა მათისა მათ ✿ ⁂ მეთა ისრაელისათა ეტყოდე, ⁂ არქუ [3] კაცი თუ მოკუდეს ⁂ ძე არა თ ესუას მას, მისცეს სამკჳდრებელი მისი ასულსა მისსა ✿ უკეთუ არა ი ესუას ასული, მისცეს სამკჳდრებელი მისი ძმასა მისსა ✿ უკეთუ არა ესხნეს მას ძმანი, მისცეს სამკჳდრო იგი მამისა ძმასა მისსა ✿ ია უკეთუ არა ესუას მამის ძმაჲ მისცეს სამკჳდრებელი იგი სახლეულსა მახლობელსა მისსა ⁂ ნათესავისა მისისაგანმან დაიმკჳდროს იგი. ⁂ იყოს ესე ძეთაჲ ისრაელისათა სამართალ საჯელისა, ვიბ თარცა უბრძანა უფალმან მოსეს ✿ ⁂ [4] ჰრქუა უფალმან მოსეს აღვედ მთასა წიაღსაჲ მას ნაბავსა, ⁂ იხილე ქუეყანა იგი ქანანისა, იგ რომელსა მივსცემ მე ძეთა ისრაელისათა დაჳრობად ✿ იხილო იგი ⁂ შეიძინო ერსა შენსა, ვითარცა შეიძინა აჰრონ ძმაჲ შენი ორს იდ მთასა შინა ✿ რამეთუ [5] გარდაჰხედით სიტყუასა ჩემსა უდაბნოსაჲ

[1] ქუეს. ლვ.—[2] ზემორ. იგ.—[3] ტობია გ.—[4] ე მოსე ლბ.—[5] ე მოსე ლვ.

ზედა სინასა, რაჟამს გარდახდებოდა კრებული იგი წმიდად უოფად
ჩემდა, არა წმიდად მეყვ მე წეალსა მას ზედა წინაშე მათსა, ესე არს
წეალი ცილობისა კადესა, უდაბნოსა შინა სინასა ✿ ⳟ ჰრქუა მო- იე
სე უფლისა მიმართ ✿ იხილოს უფალმან ღმერთმან სულთამან ⳟ ივ
ოვეელთა კორციელთამან კაცი ეოველსა ზედა კრებულსა ამას ✿
რომელი გამოვიდოდის წინამძღუარ მათსა, რომელმანცა შეიუნან- იზ
ნეს, ⳟ რომელმან გამოიუანნეს იგინი ⳟ მიიუანნეს იგინი, ⳟ
არა იეოს კრებული ესე უფლისა, ვითარცა ცხოვარნი რომელთა
არა არნ მწეემსი ✿ ⳟ ეტეოდა უფალი მოსეს ⳟ ჰრქუა: მოიუანე იჱ
შენ თანა ისუ მე ნავესი, კაცი რომელსა აქუს მის შორის სული,
ⳟ დაასხნე მას ზედა კელნი შენნი ✿ ⳟ დაადგინო იგი წინაშე ით
ელიაზარ მღდელისა ამცენ მას წინაშე ეოველისა კრებულისა ⳟ ამ-
ცნო მას მისთჳს ⳟ მიეც მას ზედა დიდება შენი ✿ რათა ისმე- კ
ნდიან მისსა ძენი ისრაელისანი ✿ ⳟ წინაშე ელიაზარ მღდელისა კა
დაადგრეს: ⳟ კითხჳდენ მას სასჯელსა განცხადებულსა წინაშე უფ-
ლისა, სიტყჳთა ჰირისა მისისათა შევიდოდიან ძენი ისრაელისანი
ⳟ ეოველი იგი კრებული ერთბამად ✿ ⳟ ეო მოსე, ვითარცა ამცნო კბ
უფალმან ღმერთმან, ⳟ მოიუანა ისუ ⳟ დაადგინა წინაშე ელიაზარ
მღდელისა, ⳟ ეოველისა კრებულისა ✿ ⳟ დაასხნა კელნი, ⳟ შეასწყა- კგ
ვა იგი მათ ვითარცა უბრძანა უფალმან მოსეს.

თავი კᲫ.

და ეტეოდა უფალი მოსეს ⳟ ჰრქუა ✿ ამცენ ძეთა ისრაელი- ა,ბ
სათა, ⳟ არქუ: შესწირავი ჩემი ⳟ მსხუპრჱლი ჩემი ნიჭი სულად
სურნელებისა ჩემდა იმარხეთ შესაწირავად ჩემდა დღესასწაულთა
ჩემთად ✿ ⳟ არქუ მათ: ესე შესაწირავი რაოდენი შესწიროთ უფალ- გ
სა, [1] კრავნი წელიწდეულნი უბიწო ორნი დღეად დღე დაუკლებე-
ლად მრგულიად დასაწუპლად ✿ კრავი ერთი ჰეოთ განთიად: ⳟ დ
კრავი იგი მეორე ჰეოთ მწუხრით ✿ ⳟ ჰეო მეათე გრიგისა, სამი- ქ
ნდო შეწირვად აღსუარული ზეთითა გამოწურვილითა ნაწილითა
დორაკისათა ✿ მრგულიად დასაწუპლად სამარადისოდ, რომელი ვ

[1]) ა მოსე კო.

ზ იო მთასა სინასა, სულად სულნელებისა უფლისა ✿ ⁂ შესწირზ-
ვად მისა მსხუჶრჳლისა მეოთხე ნაწილი დორაკისა, კრავსა ერთსა,
ჹ წმიდასა შინა შესაწირავად თაფლუჶი უფლისა ✿ ⁂ კრავი იგი მეო-
რე ჰყო მიმწუხრად მსგავსად შესაწირავისა მისისა, ⁂ მსგავსად
თ მსხუჶრჳლისა ჰყო იგი სულად სულნელად უფლისა ✿ ⁂ დღესა შა-
ბათსა მოიუჶნეთ ორი კრავი წელიწდეული უბიწო, ⁂ ორი ათეუ-
ლი სამინდრისა აღსუჶარული ზეთითა შესაწირავად ⁂ მსხუჶრჳლად:
უოველად დასაწუჶწლი შაბათისა შაბათთა შინა მრგულიად დასაწუჶწლი-
ი სათა სამრადისოსა შესაწირავი მისი ✿ თჯს თავსა შესწიროთ
მრგულიად დასაწუჶწლები უფალსა, ზუარაკნი მროწეულისაგან-
ნი ორნი, ⁂ ვერძი ერთი, ⁂ კრავნი წელიწდეულნი შჯდნი უბიწო-
ია ნი ✿ ⁂ სამნი ათეული სამინდრისა აღსუჶარული ზეთითა, ზუარაკსა
ერთსა, ⁂ ორი ათეული სამინდრისა შერეული ზეთისა ჳერძსა ერთ-
იბ სა ✿ ათეული ათეულისა სამინდრისა აღსუჶარული ზეთითა კრავსა
ერთსა, სულად სულნელებისა მსხუჶრჳლად უფლისა ⁂ შესაწირავი
იგ მათი ✿ შესაწირავი მათი ღჯნისაგან ნახევარი დორაკისა, იოს
ზუარაკსა ერთსა: ⁂ მესამე შესაწირავისა ნაწილი დორაკისა იოს
კრავსა, ერთსა ⁂ მეოთხედი დორაკისა იოს კრავსა ერთსა. ესე
მრგულიად დასაწუჶწლი თჯთი თუჶწდ თუჶწთა წელიწადისათა ✿
იდ ⁂ წალი ერთი თხათაგან ცოდვათათჯს, უფლისა მრგულიად დასა-
წუჶწლსა ზედა სამარადისოსა იოთ, ⁂ შესაწირავიცა მისი ✿ [1]
იე თუჶწსა ჰირველსა მეათოთსმეტესა დღესა თჯსასა ზატიკი უფლისა ✿
ივ ⁂ მეათხუმეტესა დღესა ამის თჯსასა დღესასწაული, შჯდ დღე უფუ-
იზ ველსა შჯამდეთ ✿ ⁂ დღე იგი ჰირველი ჩინებულ იოს წმიდად
იჩ თქუჶნდა: ყოველსა საქმესა მსახურებისასა ნუ იქმთ ✿ ⁂ შესძინოთ
მრგულიად დასაწუჶწლად უფალსა, ზუარაკნი მროწეულისაგანნი
ორნი, ერთი ვერძი, შჯდნი კრავნი წელიწდეულნი, უბიწონი იუნენ
ით თქუჶნდა ✿ ⁂ შესაწირავი მათი, სამინდრო აღსუარული ზეთითა: სა-
მი ათეული ზუარაკსა ერთსა ⁂ ორი ათეული ვერძსა ერთსა ჰუათ ✿
კაკა ათეული ათეულისა ჰყო კრავსა ერთსა, შჯდთა მათ კრაკუთა ✿ ⁂

[1] ზ მოსე აბ. გ ძოსე კგ.

ოხა წალი ერთი თხათაგანი ცოდვისათჳს სალხინებელად თქუჳნთჳს ✿ გარდა მრგულიად დასაწუჳლისა მის სამარადისოსა განთიადისა, კბ
რომელ არს მრგულიად დასაწუჳლი სამარადისო, ჰჳო იგი ✿ მსგა- კგ
გსად ამისსა ჰჳოთ დღესა შინა, შჯდთაგე დღეთა, შესაწირაჲი,
მსხუჳრჰლად სულად სუნნელად უფლისა, მრგულიად დასაწუჳლსა
ზედა სამარადისოსა, ჰჳოთ შესაწირაჲი მისი ✿ ჸ დღე იგი მეშჯდე კდ
ჩინებულ წმიდაჲ იყოს თქუჳნდა, ყოველი საქმე მსახურებისა არა
ჰქმნეთ მას შინა ✿ ჸ დღეთა მათ ახლისათა შჯდეულსა თანა შეს- კე
წიროთ შესაწირაჲი ახალი უფლისა, ჩინებულ წმიდაჲ იყოს იგი
თქუჳნდა: ჸ ყოველი საქმე მსახურებისა არა ჰქმნეთ ✿ ჸ შესწირ- კვ
ნეთ მრგულიად დასაწუჳლნი სულად სულნელად უფალსა, ზუარაკნი
მროწეულისაგანნი ორნი, ვერძი ერთი, შჯდნი კრაჲნი წელიწდე-
ულნი უბიწონი ✿ შესაწირაჲი მათი სამინდოჲ აღსვარული ზეთითა: კზ
სამი ათეული ზუარაკისა ერთისა; ჸ ორი ათეული ვერძსა ერთსა
თანა ✿ ათეული ათეულისა კრაჲსა ერთსა შჯდთა მათ კრაჲთა ✿ ჸ კჱ,ლ
თსა თხათაგან ერთი ცოდვათათჳს სალხინებელად თქუჳნდა ✿ გარ- ლ
და მრგულიად დასაწუჳლისა მის სამარადისოსა, ჸ შესაწირაჲი მა-
თი ჰჳოთ ჩემდა, უბიწოჲ, იუჳნენ თქუჳნდა, მსხუჳრჰლნი იგი
თქუჳნნი.

თ ა ვ ი ქთ.

ᲓᲐ თუჳსა მეშჯდესა, ჰირველი დღე თჯსა, ჩინებულ წმიდაჲ ა
იყოს იგი თქუჳნდა: ყოველი საქმე მსახურებისა არა ჰქმნეთ: დღე
იგი უწეებისა იყოს თქუჳნდა ✿ ჸ ჰჳოთ მრგულიად დასაწუჳლად ბ
სულად სულნელად უფლისა: ზუარაკი, ერთი მროწეულისაგან, ვერძი
ერთი, კრაჲნი წელიწდეულნი შჯდნი უბიწონი ✿ შესაწირაჲი მათი გ
სამინდო აღსვარული ზეთითა: სამი ათეული ზუარაკსა ერთსა: ჸ
ორი ათეული ვერძსა ერთსა ✿ ათეული ათეულისა კრაჲსა ერთსა, დ
შჯდთა მათ კრაჲთა ✿ ჸ წალი თხათაგან ერთი ცოდვათათჳს, სა- ე
ლხინებელად თქუჳნდთჳს ✿ გარდა მრგულიად დასაწუჳლთა მათ ვ
ჰირველისა თჳისათა: ჸ მსხუჳრჰლნი მათნი შესაწირაჲნი მათნი
ყოველად დასაწუჳლი მათი სამარადისო, ჸ მსხუჳრჰლნი მათი ჸ

შესაწირავნი მათნი მსგავსად წესისა მათისა სულად სულნელებისა
ზ უფლისა ✿ ⁂ მეათე ამის თჯსაჲ ჩინებულ წმიდაჲ იყავნ თქუენდა,
⁂ აჯირველთ სულთა თქუენთა, ⁂ ყოველსა საქმესა მსახურებისასა
ცხ ნუ იქმთ ✿ ⁂ შეწირეთ მრგულიად დასაწუწლნი უფალსა მსხუერ-
პლად სულად სულნელად, შეწირე ზჳარაკი ერთი მროწეულისაგან,
ვერძი ერთი, კრავნი წელიწდეულნი შჯდნი: უბიწონი იყოს თქუენ-
თ ნდა ✿ შესაწირავი მათი სამინდოჲ აღსვარული ზეთითა, სამი ათეუ-
ი ლი ზჳარაკსა ერთსა, ⁂ ორი ათეული ვერძსა ერთსა ✿ ათეული
ია ათეულისა კრავსა ერთსა შჯდსა კრავსა ზედა ✿ წალი თხათაგან ერ-
თი ცოდჯსათჯს სალხინებელად თქუენდა, გარდა მისა, რომელი არს
ცოდჯსათჯს განსაწმენდელისა ⁂ მრგულიად დასაწუწლი სამარადისო
შესაწირავი მისი ⁂ მსხუერპლი მისი მსგავსად წესისა მისისა სუ-
იბ ლად სულნელად შეწირონ უფალსა ✿ ⁂ შეათხუთმეტე დღე თჯსა
ამის მეშჯდისა წოდებულ წმიდაჲ იყავნ იგი თქუენდა: ყოველსა
საქმესა მსახურებისასა ნუ იქმთ, ⁂ დღესასწაული უკეით იგი დღე-
იგ სასწაულად უფლისა შჯდ დღე ✿ ⁂ შესწირენით მრგულიად დასა-
წუწლნი მსხუერპლად სულად სულნელად უფალსა დღესა მას ჰი-
რველსა, ზჳარაკი მროწეულისაგან ათ სამეტი, ვერძნი ორნი, კრა-
იდ ვნი წელიწდეულნი ათოთხმეტნი: უბიწონი იუნენ თქუენდა ✿ ⁂
შესაწირავი მათი სამინდო აღსვარული ზეთითა: სამი ათეული ზჳა-
რაკსა ერთსა, ათ სამეტთა მათ ზჳარაკთა, ⁂ ორი ათეული ვერძსა
იე ერთსა, ორთაჳე მათ ვერძთა ✿ ⁂ ათეული ათეულისა კრავსა მას
იჳ ერთსჲ, ათოთხმეტთა მათ კრავთა ზედა ✿ ⁂ წალი ერთი თხათაგან
ცოდჳისათჯს, გარდა მრგულიად დასაწუწლისა მის სამარადისოსა, შე-
იზ საწირავი ⁂ მსხუერპლი მათი ✿ ⁂ დღესა მეორესა ზჳარაკი
ათორმეტი ⁂ ვერძნი ორნი, ⁂ კრავნი წელიწდეულნი ათორმეტნი
იჱ უბიწონი ✿ შესაწირავი მათი მსხუერპლნი ზჳარაკთა მათ, ⁂ ვე-
ით რძთა, ⁂ კრავთა მსგავსად რიცხჳსა მათისა ⁂ წესისა მათისა ✿ ⁂
წალი თხათაგან ერთი ცოდჳისათჯს, გარდა მრგულიად დასაწუწ-
კ ლისა მის სამარადისოსა, შესაწირავი, ⁂ მსხუერპლი მათი ✿ ⁂
დღესა მესამესა ზჳარაკები ათერთმეტი, ვერძნი ორნი, კრავნი წე-

ლიწდეულნი ათოთხმეტნი უბიწონი ✿ შესაწირავი მათი ⁂ მსხუმრ- გა
ჱლი ზუარაკთა მათ ⁂ ვერძთა ⁂ კრავთა მსგავსად რიცხჳსა
მათისა წესთა ებრ მათთა ✿ ⁂ წალი თხათაგან ერთი ცოდუისა- გბ
თჳს, გარდა მრგულიად დასაწუწლისა მის სამარადისოსა, შესაწი-
რავად მსხუმრჱლად მათდა ✿ ⁂ დღესა მეოთხესა ზუარაკები ათი, გგ
ვერძნი ორნი, კრავნი წელიწდეულნი ათოთხმეტნი უბიწონი ✿ შე- გდ
საწირავები მათი, ⁂ მსხუმრჱლები, ზუარაკთა ⁂ ვერძთა ⁂ კრავთა,
მსგავსად რიცხჳსა მათისა ⁂ განწესებისა მათისა ✿ ⁂ წალი ერთი გე
თხათაგან ცოდუათათჳს, გარდა მრგულიად დასაწუწლისა მის სა-
მარადისოსა, შესაწირავი მათი ⁂ მსხუმრჱლი მათი ✿ ⁂ დღესა გვ
მეხუთესა ზუარაკი ცხრა, ვერძნი ორნი, კრავნი წელიწდეულნი
ათოთხმეტნი უბიწონი ✿ შესაწირავი მათი ⁂ მსხუმრჱლი ზუარა- გზ
კთა ⁂ ვერძთაჲ ⁂ კრავთა მსგავსად რიცხჳსა მათისა, ⁂ განწესები-
სა მათისა ✿ ⁂ წალი თხათაგან ერთი ცოდჯსათჳს, გარდა მრგუ- გთ
ლიად დასაწუწლისა მის სამარადისოსა, შესაწირავი მათი, ⁂
მსხუმრჱლი მათი ✿ ⁂ დღესა მეექუსესა ზუარაკი რვა, ვერძნი ორ- გი
ნი, კრავი წელიწდეულნი ათოთხმეტნი უბიწონი ✿ შესაწირავი მა- გია
თი ⁂ მსხუმრჱლი, ზუარაკთა ⁂ ვერძთა ⁂ კრავთა მსგავსად რიცხჳსა
მათისა, ⁂ განწესებულისა მათისა ✿ ⁂ წალი თხათაგან ერთი, ცო- გიბ
დჯსათჳს: გარდა მრგულიად დასაწუწლისა მის სამარადისოსა, შე-
საწირავი მათი ⁂ მსხუმრჱლი მათი ✿ დღესა მეშჯდესა ზუარაკი გიგ
შჯდი, ვერძი ორი, ⁂ კრავნი წელიწდეულნი ათოთხმეტნი უბიწო-
ნი ✿ შესაწირავი მათი ⁂ მსხუმრჱლი ზუარაკთა ⁂ ვერძთა ⁂ კრა- გიდ
გთა მსგავსად რიცხჳსა მათისა წესისა ებრ მათისა ✿ ⁂ წალი ერ- გიე
თი თხათაგან ცოდჯსათჳს: გარდა მრგულიად დასაწუწლისა მის
სამარადისოსა, შესაწირავი მათი, ⁂ მსხუმრჱლი ✿ ⁂ დღესა მერ- გიზ
ვესა ჯჱნა იოს თქუმნი; რამეთუ ყოველივე საქმე მსახურებისა,
არა ჴქმნეთ მას შინა ✿ ⁂ შეწიროთ მრგულიად დასაწუწლები სუ- გიი
ლად სულნელად უფალსა, ზუარაკი ერთი, ვერძი ერთი, კრავნი წე-
ლიწდეულნი შჯდნი, უბიწონი ✿ ⁂ შესაწირავი მათი ⁂ მსხუმრ- გიზ
ჱლი ზუარაკისა ⁂ ვერძისა ⁂ კრავთა მსგავსად რიცხჳსა მათისა

ლჶ წესისა ებრ მათისა ✿ ⁂ წალი ერთი თხათაგან, ცოდვისათჳს,
გარდა მრგულიად დასაწუჶლისა მის სამარადისოსა, შესაწირავი
ლთ მათი, ⁂ მსხუჶრჭლი ✿ ესე ჰყოთ უფლისა დღესასწულთა თქუჶნ-
თა (გარდა აღთქმისა თქუჶნისა) ნებსითნი თქუჶნნი, ⁂ მრგულიად
დასაწუჶლნი თქუჶნნი, შესაწირავნი თქუჶნნი, ⁂ მსხუჶრჭლნი
თქუჶნნი, ⁂ საკსარნი თქუჶნნი.

თავი ლ.

ა Და ჰჳრქუა მოსე მეთა ისრაელისათა, ყოველი რაჲცა ამცნო უფალ-
ბ მან მოსეს ✿ ⁂ ეტყოდა მოსე მთავართა ნათესავისა მეთა ისრაე-
გ ლისათა, ⁂ ჰჳრქუა: ესე სიტყჳა რომელ ბრძანა უფალმან ✿ კაცმან,
კაცმან რომელმან აღუთქუას აღთქმა უფალსა, ანუ ფუცოს ფიცი,
დროებით, ანუ დრო ყოს თავისა თჳსისათჳს, არა განაცრუჳოს სი-
ტყჳა თჳსი, ყოველი რაოდენი გამოჰჳდეს ჰირისა მისისაგან, ყოს
დ იგი ✿ უკეთუ დედა-კაცმან აღუთქუას აღთქმა უფალსა, ანუ დრო
ყოს დროება სახლსა შინა მამისა თჳსისასა, სიჭაბუკესა თჳსსა ✿
ე ⁂ ესმეს მამასა მისსა აღთქმა იგი მისი, ⁂ დრო ყოფა, რომელ
დრო ყოჲ თავსა ზედა თჳსსა ⁂ დაუდუმნეს მას მამაჲ იგი მისი, ⁂
იუჸნენ ყოველნი აღთქმანი მისნი, ⁂ ყოველნი დროებანი მისნი
ვ რომელ დრო ყოჲ თავსა ზედა თჳსსა, დუკინ მას ზედა ✿ უკეთუ
არა თავს დებით არა ითავსოს მამამან მისმან, დღესა მას რომელსა
ესმეს ყოველი იგი აღთქმა მისი, ⁂ დროებანი, რომელ დრო ეუნა
თავისა თჳსისა, არა დადგენ: ⁂ უფალმან განჰმიდოს იგი, რამეთუ
ზ არა თავს იდვა მამამან მისმან ✿ უკეთუ ყოფით ქრმის ცოლი იყოს
⁂ აღთქმა იგი მის ზედა იყოს, ვითარცა აღუთქუა ბაგითა თჳსითა
ლზ დროებანი იგი, რომელ დრო ეუნა თავისა თჳსისათჳს ✿ ⁂ ესმეს
ქმარსა მისსა, ⁂ დღესა მას რომელსა ესმეს ⁂ დაუდუმნეს მას, ⁂
ესრეთ დაემტკიცნენ ყოველნი აღთქმანი მისნი, ⁂ დროებანი მისნი,
თ რომელ დრო ეუნა თავისა თჳსისათჳს, დადგენ იგი ✿ უკეთუ არა
თავს იდგას ქმარმან მისმან რომელსა დღესა ისმინა; ყოველი
აღთქმა მისი არა თავს დებით მისი რაოდენი დრო ყო
თავისა თჳსისათჳს ⁂ არა იყოს რამეთუ ქმარმან დრო ყო

მისგან ⁂ უფალმან განსწმიდოს იგი ✿ ⁂ აღთქმა ქვრივისა ⁂ გან- ი
მებულისა რაოდენიცა აღუთქუას თავისა თჯსისათჯს, იგი დამტ-
კიცებულ იყოს ✿ უკეთუ სახლსა შინა ქმრისა თჯსისასა აღთქმა ია
იგი იყოს, ანუ დროებად თავისა თჯსისა ფიცით ✿ ⁂ ესმეს ქმარსა იბ
მისსა, ⁂ დაუდუმნეს მას ⁂ თავს იდვას მისი, დაემტკიცნენ ყოვე-
ლნი აღთქმანი მისნი, ⁂ ყოველნი დროებანი იგი მისნი რომელ
დროდ ყოდ თავისა თჯსისათჯს, დადგენ იგი მას ზედა ✿ უკეთუ იგ
დაბრკოლებით თუ დაბრკოლოს ქმარმან მისმან, დღესა მას რო-
მელსა ესმეს, ყოველი რაოდენი აღუთქუა ბაგითა თჯსითა მსგა-
ვსად აღთქმისა მის თჯსისა, ⁂ დროებისა მისისა, თავისა თჯსისა-
თჯს, არა მტკიცე იყოს მისა: რამეთუ ქმარმან მისმან დაბრკოლა
იგი, ⁂ უფალმან განსწმიდოს იგი ✿ ყოველი აღთქმა ⁂ ყოველი იდ
ფიცი კრულებისა ⁂ ბოროტებისა თავისა თჯსისა, ქმარმან მისმან
დაამტკიცოს იგი, ⁂ ქმარი შეურაცხყოს მას ✿ უკეთუ დადუმნეს და- იე
დუმება მისი დღითი დღედ, დამტკიცოს მან ყოველი აღთქმა თჯსი,
⁂ დროება მისი რომელ ყო მას ზედა დაადგინა იგი რამეთუ
დაუდუმნა დღესა მას შინა რომელსა ესმა ✿ უკეთუ დაბრკოლოს ივ
იგი ქმარმან მისმან, შემდგომად დღისა მის რომელსა ესმა, ⁂ მან
მოიღოს ცოდუაჲ იგი მისი ✿ ესე სამართალნი რომელნი ამცნო იზ
უფალმან მოსეს, შორის ქმრისა ⁂ ცოლისა, ⁂ შორის მამისა ⁂
ასულისა სიჭაბუკესა შინა სახლსა მამისა მისისასა.

თავი ლა.

Და ეტყოდა უფალი მოსეს, ⁂ ჰრქუაჲ ✿ [1] შურის გებად შურ ა,ბ
იგე მეთა ისრაელისათას მადიამელთასა, ⁂ უკანასკნელდა შესძინო
ერსა შენსა ✿ ⁂ ეტყოდა მოსე ერსა მას, ⁂ ჰრქუა: შეიჯურვნით გ
თქუენგანნი კაცნი წყობად წინაშე უფლისა მადიამსა ზედა შურის
გებად უფლისა მიერ მადიამსა ზედა ✿ ათასი ნათესავისაგან ⁂ ათასი დ
ნათესავთაგან ყოველთა ნათესავთაგან მეთა ისრაელთასა მიავლინე-
ნით, წყობად მათდა ✿ აღრაცხნეს თავისაგან ათასეულთაგანნი ის- ე
რაელისათანი, ათასი ნათესავისაგან, ათორმეტი ათასი ჯურვილი

[1] ზემორ კგ.

წუობად ✿ ⳟ წარავლინნა იგინი მოსე ათასი ნათესავისაგან, ⳟ ათასი ნათესავისაგან, ბალითურთ მათით, ⳟ ფინეზ ძე ელიაზარისი, ძისა აჰრონის მღდელისა ⳟ ჯურჯლები წმიდაჲ, ნესტუწობი უწუებისა კელთა შინა მათთა ✿ ⳟ ეწუწეს მადიამს, ვითარცა ამცნო უფალმან მოსეს, ⳟ მოსრეს ყოველი მამა კაცი ✿ ⳟ [1] მეფენი მადიამისანი მოსწუჯდეს წულულებასა თანა მათსა: ⳟ ევინ, ⳟ ჰროკომ, ⳟ სურ, ⳟ ურა, ⳟ ჰრობა, ხუთნი მეფენი· მადიამისანი, ⳟ ბალამ ძე ბეორისი მოკლეს მახვილითა წულულებასა შინა მათსა ✿ ⳟ წარტყუწნეს დედები მადიამისა ⳟ ჯურჯლები მათი, ⳟ საცხოვარი, ⳟ ყოველი მონაგები მათი, ⳟ ყოველი მალი მათი წარმოსტყუწნეს ✿ ⳟ ყოველი ქალაქები მათი საყოფელისა მათისა, ⳟ ბოსლები მათი მოწუწს ცეცხლითა ✿ ⳟ წარმოიღეს ყოველი ნატყუწვნი მათნი ⳟ ყოველი ტყუწნი მათნი კაცითგან ჱრუტყუთამდე ✿ ⳟ მოიყუანეს მოსესა ⳟ ელიაზარ მღდელისა ⳟ ყოველთა ძეთა ისრაელისათა, ტყუწნი ⳟ ნატყუწნავი, ⳟ მონაგები ბანაკად, არაბოვს მოაბად რომელი არს იორდანესა ზედა იერიქოთ კერძო ✿ ⳟ გამოვიდა მოსე ⳟ ელიაზარ მღდელი, ⳟ ყოველნი მთავარნი კრებულისანი წინა მიგებებად მათდა, გარეშე ბანაკსა ✿ ⳟ განრისხნა მოსე განმგებელთა მათ ზედა ძალისათა, ასის თავთა ⳟ ათასის თავთა რომელნი მოვიდოდეს წუობით ბრძოლისათ ✿ ⳟ ჰრქუა მათ მოსე რაჲდ აცხოვნე ყოველი მდედრი ✿ რამეთუ იგინი იუნეს ძეთათჳს ისრაელისათა, სიტყჳთა ბალაამისითა, განდგომად ⳟ შეურაცხებად სიტყჳსა უფლისა, ფოგორისთჳს, ⳟ იყო წულულება კრებულსა ზედა უფლისასა ✿ ⳟ აწ მოჰკალთ ყოველი მამა-კაცი ყოველსა სოფელსა, ⳟ დედა-კაცი რომელმან უწუის საწოლი მამა-კაცისა, მოსწუჯდეთ ✿ ყოველმან ასაკმან დედებისა, რომელთა არა იცინ საწოლი მამა-კაცისა აცხოვნენით იგინი ✿ ⳟ თქუენ დაიბანაკეთ გარეშე ბანაკსა შჯდ დღე, ყოველი რომელი მოჰკულვიდა, ⳟ შეესებოდა წულულსა განწმიდნეს დღესა მესამესა, ⳟ დღესა მეშჯდესა თქუენ ⳟ ყოველი ნატყუწნავი თქუენი ✿ ⳟ ყოველი სამოსელი, ⳟ ყოველი ჯურჯე-

[1] ისო იგ.

ლი ტუავისა, ⁂ უოველი საქმარი თმისა, ⁂ უოველი ჯურჯული მე-
ლისა განსწმიდოთ ✿ ⁂ ჰრქუა ელიაზარ მღდელმან კაცთა მათ მა- კა
ლისათა, რომელ მოვიდოდეს წუოხით ბრძოლისათ: ესე არს სამა-
რთალი შჯულისა, რომელ უბრძანა უფალმან მოსეს ✿ გარნა ოქ- კბ
როსა ⁂ ვეცხლისა, ⁂ რვალისა ⁂ რკინისა, ⁂ ტუვივისა ⁂ ბრუე-
ნისა ✿ უოველი ნივთი, რომელი შეჯალს ცეცხლსა, განწმიდნების კგ
იგი წულითა მით განწმედილითა; უოველი რომელი არა შეჯალს
ცეცხლსა, შეიდეს იგი წუალსა ✿ ⁂ განირცხედ სამოსელი თქუჱნი კდ
დღესა მეშჯდესა, ⁂ განწმიდნეთ, ⁂ შემდგომად ამისა შეჰჯდეთ ბა-
ნაკსა ✿ ⁂ ეტყოდა უფალი მოსეს, ⁂ ჰრქუა ✿ მოიღე მეათედი წა- კე,კვ
რმონაღებისა მის ნატყუჱნავითგან კაცითგან მიჰირუტყუამდე, შენ
⁂ ელიაზარ მღდელმან, ⁂ მთავართა ტომთა კრებულისათა ✿ გან- კზ
უავთ ნატყუჱნავი იგი შორის მბრძოლთა მათ, რომელნი განვიდეს
წუობად, ⁂ შორის უოველისა კრებულისა ✿ ⁂ გამოჰუოთ ზღერი კჱ
უფლისა კაცთა მათგან მბრძოლთა რომელ განვიდეს ბრძოლად, სუ-
ლი ერთი ხუთასისა კაცთაგან, ⁂ უოველთაგან ჰირუტყუჱთა საცხო-
ვართა, ⁂ ხროხათაგან, ⁂ ცხოვართაგან, ⁂ ვირთაგან ✿ ⁂ ზოგი კთ
მათგანი მოიღოთ, ⁂ მისცეთ ელიაზარს მღდელსა, თჯსნიერი უფ-
ლისა ✿ ⁂ ზოგისაგანი მეთა ისრაელისათა მოიღეთ ერთი ერგა- ლ
სისაგანი, კაცისა ⁂ ხროხათაგან, ⁂ ცხოვართაგან, ⁂ ვირთაგან, ⁂
უოველისაგან საცხოვარისა ⁂ მისცე იგი ლევიტელთა, რომელნი
კმილვენ კმილუჱსა კარავსა შინა უფლისასა ✿ ⁂ ეო მოსე ⁂ ელია- ლა
ზარ მღდელმან, ვითარცა უბრძანა უფალმან მოსეს ✿ ⁂ იეო წარ- ლბ
მონაღები ნატყუჱნავისა რომელ წარმოიღეს კაცთა მათ მბრძოლთა,
ცხოვარი ექუსას ათასი, ⁂ სამეოც ⁂ ათხუთმეტი ათასი ✿ ხროხა, სა- ლგ
მეოც ⁂ ათორმეტი ათასი ✿ ვირები, სამეოც ⁂ ერთი ათასი ✿ სულები დდა
კაცთა, დედებისაგან, რომელთა არა იცოდეს საწოლი მამაკაცისა, უო-
ველი სული ოც ⁂ თორმეტი ათასი ✿ ⁂ იეო ზოგი იგი ნაწილი რო- ლვ
მელ განვიდეს ბრძოლად, რიცხჯსა მისგან ცხოვართასა სამას ოც ⁂
ათ შჯმეტი ათას ⁂ ხუთას ✿ ⁂ იეო ზუტრი უფლისა ცხოვართაგანი ლზ
ექუსას სამეოც ⁂ ათხუთმეტ ✿ ⁂ ხროხა, ოც ⁂ ათექუსმეტი ათასი, ⁂ ლჱ

ლთ ზუჱრი უფლისა სამეოც ⁂ ათორმეტი ✪ ⁂ ვირები ოც ⁂ ათ ათას
ე ⁂ ხუთას; ⁂ ზუჱრი უფლისა სამეოც ⁂ ერთ ✪ სულები კაცთა
ათექუსმეტი ათას, ⁂ ზუჱრი მათგანი უფლისა ოც ⁂ ათორმეტი
მა სული ✪ ⁂ მისცა მოსე ზუჱრი იგი უფლისა განაყოფი ღუთისად
მბ ელიაზარს მღდელსა, ვითარცა უბრძანა ღმერთმან მოსეს ✪ ზოგისა
მისგან მეთა ისრაელისათა, რომელნი განუყო მოსე კაცთა მათგან
მგ მბრძოლთა ✪ ⁂ იყო ზოგი იგი კრებულისა, ცხოვარისაგან, სა-
მდ მას ოც ⁂ ათ შჯდ ათასი ⁂ ხუთას ✪ ⁂ ზრახა ოც ⁂ ათექუსმეტი
მე,მვ ათასი ✪ ვირები ოც ⁂ ათი ათასი ⁂ ხუთასი ✪ სულები კაცთა ათე-
მზ ქუსმეტი ათასი ✪ ⁂ მოიღო მოსე ზოგისა მისგან მეთა ისრაელი-
სათასა, ერთი ერგასისაგანი, კაცთაგან ⁂ საცხოვართაგან, ⁂ მის-
მნ ცნა იგინი ლევიტელთა რომელნი კმილვიდეს კმილვასა კარავსა
უფლისა, ვითარცა უბრძანა უფალმან მოსეს ✪ ⁂ მოვიდეს მოსესა
ოვეელნი ზედა მდგომელნი ათასის თავთა მათ მალთასა, ათასის თა-
მთ ვნი, ⁂ ასის თავნი ✪ ⁂ ჰრქუჱს მოსეს: მონათა შენთა მოვიუჱა-
ნენით რჩეულნი იგი კაცნი მბრძოლნი ჩუჱნთანანი, ⁂ არა წარწ-
ნ ყმდა მათგანი არცა ერთი ✪ ⁂ აწ მოგჯღებიეს ძღუნად უფლისა,
კაცმან რომელმან ჰპოვა, ჯურჯული ოქროსა, ⁂ მანიაკი ⁂ სალტე,
⁂ ბეჭედი ⁂ სამკლავე, ⁂ მელიქანდი, სალხინებელად ჩუჱნდა წინა-
ნა შე უფლისა ✪ ⁂ მოიღო მოსე ⁂ ელიაზარ მღდელმან ოქრო იგი
ნბ მათგან ყოველი ჯურჯული ქმნული ✪ ⁂ იყო ყოველი ოქრო იგი
გამონაყოფი რომელ გამოუჱუჱს უფალსა, ათექუსმეტი ათასი, ⁂
ნგ შჯდას ერგასისი სიკილა, ათასის თავთაგან ⁂ ასის თავთაგან ✪ ⁂
ნდ კაცთა მათგან მბრძოლთა წარმოსტუჱნეს თავისა თჯისად ✪ ⁂
მოიღეს მოსე ⁂ ელიაზარ მღუდელმან ოქრო ათასის თავთაგან, ⁂
ასის თავთაგან ⁂ შეიღეს იგი კარვად სასუამებელისა, სასენებელად
მეთა ისრაელისათა წინაშე უფლისა.

თავი ლბ.

ა დაბრაჯალი იყო საცხოვარი მეთა რუბენისთა, ⁂ მეთა გადი-
სთა მრავალ ფრიად, ⁂ იხილეს სოფელი იაზერისი, ⁂ სოფელი
ბ გადისი ⁂ იყო ადგილი სასაცხოვრე ✪ ⁂ მოვიდეს მენი რუბენის-

ნი, ⁂ მენი გადისნი, ⁂ ეტუოდეს მოსეს ⁂ ელიაზარს მღდელსა: ⁂
მთავართა კრებულისათა, ⁂ ჰრქუმს ✿ ატარონი, ⁂ დებონი, ⁂ გ
იაზერი, ⁂ ნამბრა, ⁂ ესებონი, ⁂ ელეალე, ⁂ სებამა ⁂ ნაბადი, ⁂
ბაიან ✿ ქუჸსანა რომელი მოგუცა უფალმან წინაშე მეთა ისრაე- დ
ლისათა, ქუჸსანა ცხოვარისა საუოფელ არს, ⁂ მონათად შენთად სა-
ცხოვარი ფრიად არს ✿ ⁂ ჰრქუმს ვჰოვე თუ მადლი წინაშე შენსა ე
მოეც ქუჸსანა ესე მონათა შენთა დაჳრობად ⁂ ნუ წიაღმიუშენებ
ჩუჸნ იორდანესა ✿ ⁂ ჰრქუა მოსე მეთა რუბენისთა ⁂ მეთა გა- ვ
დისთა: მმანი თქუჸნნი ვიდოდიან ბრძოლად, ⁂ თქუჸნ ხადეთ მან-
და ✿ ⁂ რადდ განსდრეკთ გონებასა მეთა ისრაელისათასა, არა ზ
წიაღსლუად ქუჸსანასა მას რომელსა მოსცემს მათ უფალი ✿ არა ჱ
ესრეთ უჸსა მამათად თქუჸნთა რაჟამს წარავლინა იგი კადესა ბაჲ-
რნეთ მოხილუად ქუჸსანასა მას ✿ ⁂ მიუიდეს იგინი ჴევსა მას თ
ტევნისასა, ⁂ მოიხილეს ქუჸსანა იგი, ⁂ განდრიკეს გული მეთა
ისრაელისათა, რათა არა შეჳიდენ ქუჸსანასა მას რომელ მოსცა
უფალმან ✿ ⁂ [1]) განრისხნა გული‌ს წყრომითა უფალი მას დღესა ი
შინა, ⁂ ეფუცა ⁂ თქუა ✿ უკეთუ იხილონ კაცთა ამათ, რომელნი ია
აღმოვიდეს ეგჳპტით ოცის წლითგან ზეით ⁂ მიმართ, რომელ
მეცნიერ არიან კეთილისა ⁂ ბოროტისა, ქუჸსანა რომლისათჳს,
ეფუცა აბრაჰამს, ისაკს, ⁂ იაკობს, რამეთუ არა შემომიდგეს მე ✿ გა- იბ
რნად ქალებ მე იეფონისი განუენებული, ⁂ ისუ მე ნავესი, რამეთუ
შეუდგეს უფალსა ✿ ⁂ განრისხნა გული‌ს წყრომითა უფალი ისრა- იგ
ელსა ზედა, აგურიობნა იგინი უდაბნოსა ზედა ორმოც წელ, ვი-
დრემდის მოსრა ყოველი იგი ნათესავი რომელნი იქმენ მჯრსა წინა-
შე უფლისა ✿ ⁂ აჰა ესერა აღსდგებით მამათა თქუჸნთა წილ კრებუ- იდ
ლი კაცთა ცოდვილთა შეძინებად მერმე გული‌ს წყრომასა უფლი-
სასა ისრაელსა ზედა ✿ რამეთუ უკუნიქცევით თქუჸნ მისგან: ⁂ იე
შესძინებთ კუალად დატევებასა მისსა უდაბნოსა ზედა, ⁂ იქმთ უს-
ჯულოებასა ყოველსა ზედა კრებულსა ამას ✿ ⁂ მოუკდეს მას ⁂ ივ
ეტუოდეს, ბოსლები საცხოვრე აღვაშენოთ საცხოვართა ჩუჸნთათჳს:

[1]) ზემო იდ ⁂ კჳ.

იზ ⁂ ქალაქები ბუნაგობისა ჩუ̈ენისათჳს ✿ ⁂ ჩუ̈ენ ჯურგილნი ვი-
უ̈ენეთ წინაშე კმილვისა მეთა ისრაელისათა, ვიდრემდის მივიუ̈ა-
ნნეთ იგინი ადგილად მათდა, ⁂ დაუშენოს ბუნაგი ჩუ̈ენი ქალაქთა
იჱ შეზღუდვილთა მკჳდრთათჳს ქუ̈ეყანისათა ✿ არა სადა მოჳიქცეთ
სახიდ ჩუ̈ენდა: ვიდრემდის არა განიუ̈ენენ მენი ისრაელისანი თჳ-
ით თოეული სამკჳდრებელად თჳსა ✿ ⁂ არღარა დავიმკჳიდროთ მათ
შორის, მიერ კერძოჲ იორდანესა, ⁂ შორის, რამეთუ მოგჳღებიეს
კ ჩუ̈ენ ნაწილი ჩუ̈ენი წიაღმოიორდანესა აღმოსავლით კერძო ✿ ⁂
ჰრქუ̈ა მათ მოსე: [1] უკეთუ მსგავსად ჭეოთ სიტჳსა ამის: ⁂ შეთუ
კა იჯურნეთ ბრძოლად წინაშე უფლისა ✿ ⁂ წიაღჳდეს ყოველი ჯურ-
ჯელი თქუ̈ენი იორდანესა წინაშე უფლისა ბრძოლასა ზედა ვიდრე-
კბ მდის მოისრნეს მტერნი მისნი ჰირისაგან მისისა ✿ ⁂ დაიბერას
ქუ̈ეყანა იგი წინაშე უფლისა, ⁂ შემდგომად ამისა მოიქცეთ, ⁂
იუ̈ენეთ უბრალოჲ წინაშე უფლისა ⁂ ისრაელისაგან, ⁂ იოს ქუ̈ეყ-
კგ ანა ესე თქუ̈ენდა დასაბერობელ წინაშე უფლისა ✿ ხოლო უკეთუ არა
ჭეოთ ეგრეთ შესცოდოთ წინაშე უფლისა ⁂ სცანთ ცოდვა თქუ̈ე-
კდ ნი: რაჟამს ჳპოებოს თქუ̈ენ ძჯრი ✿ ⁂ აწ იშენეთ თქუ̈ენ ქალაქები
კე ვანისა თქუ̈ენისათჳს, ⁂ ბაკები საცხოვრისა თქუ̈ენისა, ⁂ რომელ
კვ ეგე აღმოჯდა ჰირით თქუ̈ენით ჭეავთ ✿ ⁂ მიუგეს მეთა რუბენი-
სთა, ⁂ მეთა გადისთა, მოსეს, ⁂ ჰრქუ̈ეს: მონათაჲ შენთაჲ ყონ,
კვ ვითარცა უმცნიეს შენდა უფალსა ✿ ვანი ჩუ̈ენი ⁂ ცოლები ჩუ̈ენ-
ნი, ⁂ ყოველი საცხოვარი ჩუ̈ენი, იოს მუნ ქალაქებსა მას გალადი-
კზ სასაჲ ✿ ხოლო მონანი შენნი წიაღჳდენ ყოველნიეგე შეჯურვილნი,
წინაშე უფლისა ⁂ განმზადებულნი ბრძოლად, ვითარცა იტჳჳს უფა-
კჱ ლი ✿ ⁂ [2] დაუდგინნა მათ მოსე, ელიაზარ მღდელი ⁂ ისუ ძე ნა-
კთ ვესი, ⁂ მთავარნი მამათა ტომთა მეთა ისრაელისათა ✿ ⁂ ჰრქუ̈ა
მათ მოსე წიაღ თუ ჭეჳდენ მენი რუბენისნი ⁂ მენი გადისნი თქუ̈ენ-
თანა იორდანეს ყოველნი შეჯურვილნი ბრძოლად წინაშე უფლისა,
⁂ ეუფლენეთ ქუ̈ეყანასა მას წინაშე თქუ̈ენსა: მაშინ მისცეთ მათ
ლ ქუ̈ეყანა გალადისა სამკჳდრებელად ✿ უკეთუ არა წიაღჳდენ ჯურ-

[1] ისო ნაკა ა.—[2] ისო ნაკა დ.

ვილნი თქუჷნთანა ბრძოლად წინაშე უფლისა, თქუჷნ წიაღიეგანეთ
ვანი მათი, ჲ დედაჲ წული მათი, ჲ საცხოვარი მათი, ჰირველად
თქუჷნსა ქუჷყანასაჲ ქანაანისასა, ჲ დაიმკჳდრონ თქუჷნთანა ქუჷ-
ყანა ქანაანისა ✿ ჲ მიუგეს ძეთა რუბენისთა, ჲ მეთა გადისთა ჲ ლა
ჭრქუჷს, რაოდენსაცა გუჷპტოდის უფალი მონათა მისთაჲ ეგრეთ
ეყოთ ჩუჷნ ✿ წიაღვჳდეთ ჯუარვილნი წინაშე უფლისა ქუჷყანად ქა- ლბ
ნანისა ჲ გვეცით ჩუჷნ სამკჳდრებელი წიაღმო იორდანესა ✿ ჲ [1] ლგ
მისცა მოსე მეთა რუბენისთა ჲ მეთა გადისთა, ჲ ზოგსა ნათესავსა
მანასესსა მესაჲ იოსებისსა, სამეუფო სეონ მეფისა ამორეველისა, ჲ
სამეუფო ოგ, მეფისა ბასანისა, ქუჷყანა ჲ ქალაქები მისი სახღუა-
რითურთ ქალაქები მის ქუჷყანასა გარემოთურთ ✿ ჲ აღაშენეს ძეთა ლდ
გადისთა, დიბონი, ჲ ატაროთი, ჲ არური, ჲ სთფანი ✿ ჲ იაზერი, ლე
ჲ აღამღლნეს იგინი ✿ ჲ ნამრაჲ, ჲ ბეთარანი ქალაქნი მნელნი ჲ ლვ
ბოსლები საცხოვრე ✿ ჲ მეთა რუბენისთა აღაშენეს ესებონი, ჲ ლზ
ელეალი, ჲ კარიათაიმი ✿ ჲ ნაბოჲ ჲ ბელემეონი, გარემოზღუდვი- ლჱ
ლნი: ჲ სებამა, ჲ დასდგეს სახელები მათი, სახელებად ქალაქებსა მას
რომელ აღაშენნეს ✿ ჲ [2] წარვიდა ურ ძე მაქირისი მისა მანასესი ლთ
გალადად, ჲ დაიჭურა იგი ჲ წარწყმიდა ამორეველი იგი რომელი
მკჳდრ იყო მუნ ✿ ჲ მისცა მოსე გალადი მაქირს, ძესა მანასესა, ჲ ჱ
დაეშენა იგი მუნ ✿ ჲ იაირ ძე მანასისი წარვიდა დაიჭურა ბოსლე- ჱა
ბი მათი, ჲ უწოდა მათ ბანაკებ იაირისი ✿ ჲ ნაბავ წარვიდა ჲ ჱბ
დაიჭურა კანათა, ჲ დაბნები მისი, ჲ უწოდა მას ნაბავ სახელი თჳსი.

თ ა ვ ი ლგ.

და ესე არიან საბანაკენი ძეთა ისრაელისათანი, რაჟამს გამო- ა
ვიდეს იგინი ქუჷყანით ეგჳპტით ძალითა მათითა კელითა მოსესი-
თა ჲ აჭრონისთა ✿ ჲ დაწერა მოსე სლვანი მათნი, ჲ სადგურნი ბ
მათნი სიტჳჯთაჲ უფლისათა, ჲ ესე არს სადგურები სლვისა მათი-
სა ✿ ჲ [3] რაჟამს იძრნეს მენი ისრაელისანი რამესით თუჷსა ჰირ- გ
ველსა მეათხუთმეტესა დღესა თჳსა მის ჰირველისასა, ჴვალისაგან
ზატიკისა გამოვიდეს მენი ისრაელისნი, კელითა მაღლითა წინაშე

[1]) კ მოსე გ. ისო იგ. — [2]) ა მოსე ჱ. — [3]) ისო ბ.

ოველთა ეგჯპტელთა ✿ ⁂ მეგჯპტელნი იგი დაჰფლვიდეს ოველთა მომკუდართა მათ რომელნი იგი მოსრნა მათგანნი უფალმან ოველი პირმშოჲ ქუეყანასა ეგჯპტისასა, ⁂ შორის დმერთთა მათთა უო უფალმან შურისგება ✿ ⁂ იძრნეს მენი ისრაელისნი რამესისაგან ⁂ დაიბანაკებდენ სოქოთს ✿ ⁂ იძრნეს სოქოთით, ⁂ დაიბანაკეს უთანს რომელ არს ნაწილი უდაბნოსაგანი ✿ ⁂ იტრნეს უთანით ⁂ დაიბანაკეს ჰირსა ზედა ეთორისასა რომელ არს მახლობელ ველსეფონს; დაიბანაკეს წინაშე მაგდალოსა ✿ ⁂ იძრნეს მართლ უროთისა ⁂ განკდეს საშუალ ზღუისა უდაბნოდ: ⁂ ვიდოდეს გზასა სამისა დღისა საგალსა უდაბნოს იგინი, ⁂ დაიბანაკეს განსამწარებელსა ✿ ⁂ იტრნეს განსამწარებელით [1] ⁂ მოჲდეს ელიმად: ⁂ ელიმს იყო ათორმეტი წუაროჲ წულისა, ⁂ სამეოც ⁂ ათი ძირი დანაკის კუდი, ⁂ დაიბანაკეს მუნ წუალთა მათ ზედა ✿ ⁂ იძრნეს ელიმით, ⁂ დაიბანაკეს ზღუასა ზედა მეწამულსა ✿ ⁂ იტრნეს ზღუ[ა] მეწამულით, ⁂ [2] დაიბანაკეს უდაბნოსა სინისასა ✿ ⁂ იძრნეს უ[დ]ბნოთ სინაჲთ, ⁂ დაიბანაკეს რაფეკს ✿ ⁂ იტრნეს რაფეკით, დაიბ[ა]ნაკეს ელუსს ✿ ⁂ იძრნეს ელუსით ⁂ [3] დაიბანაკეს ჭრაფიდინს, ⁂ არა იყო მუნ წუალი სასმელად ერისა მისთჳს ✿ ⁂ იტრნეს რაფიდინით ⁂ [4] დაიბანაკეს უდაბნოსა სინას ✿ ⁂ [5] იძრნეს უდაბნოთ სინით, ⁂ დაიბანაკეს სამარებსა გულის სათქმელსა ✿ ⁂ იტრნეს სამარებით გულის სათქმელისათ ⁂ დაიბანაკეს ასიროთს ✿ ⁂ იძრნეს ასეროთით, ⁂ დაიბანაკეს ჭრათმას ✿ ⁂ იტრნეს ჭრათმით, ⁂ დაიბანაკეს ჭჳრემონ ფარეს ✿ ⁂ იძრნეს ჭერემონ ფარაჲთ, ⁂ დაიბანაკეს ლებონას ✿ ⁂ იტრნეს ლებონით, ⁂ დაიბანაკეს რესას ✿ ⁂ იძრნეს რესაჲთ, ⁂ დაიბანაკეს მაკელათს ✿ ⁂ იტრნეს მაკელათით, ⁂ დაიბანაკეს არსაფარს ✿ ⁂ იძრნეს არსაფარით მთით, ⁂ დაიბანაკეს ქარადათს ✿ ⁂ იტრნეს ქარათით, ⁂ დაიბანაკეს მაკადოთს ✿ ⁂ იძრნეს მაკადოთით, ⁂ დაიბანაკეს კატათთს ✿ ⁂ იტრნეს კატათით, ⁂ დაიბანაკეს თარათს ✿ ⁂ იძრნეს თარათით, ⁂ დაიბანაკეს მათეკას ✿

[1] ბ მოხე იე.—[2] ბ მოსე იგ.—[3] ბ მოსე იზ.—[4] ბ მოსე ით.—[5] ზუ მო აა ⁂ იგ.

ჶ იძრნეს მათეცით, ჶ დაიბანაკეს ასემონს ✿ ჶ [1] იძრნეს ასემონით, კო,ღ
ჶ დაიბანაკეს მასურუთს ✿ ჶ იძრნეს მასურუთით, ჶ დაიბანაკეს ლა
ბანაკამს ✿ ჶ იძრნეს ბანაკამით, ჶ დაიბანაკეს მთასა გადგადსა ✿ ლბ
ჶ იძრნეს მთით გადგადით, ჶ დაიბანაკეს იეტაბათსა ✿ ჶ იძრნეს ლგლღ
იეტაბათით, ჶ დაიბანაკეს ებრანოს ✿ ჶ იძრნეს ებრონით, ჶ და- ლე
ბანაკეს გესეონ გებერს ✿ ჶ იძრნეს გეესონ გებერით, ჶ დაიბანა- ლვ
კეს უდაბნოსა სინას. ჶ იძრნეს უდაბნოსაგან სინასა, ჶ დაიბანაკეს
უდაბნოსა ფარანს, რომელი არს კადესა ✿ ჶ [2] იძრნეს კადეთით, ლზ
ჶ დაიბანაკეს ორს მთასა, მახლობელად ქუჱყანასა ედომისსა ✿ ჶ [3] ლჱ
აღვიდა აჰრონ მღდელი მთასა მას ორს ბრძანებითა უფლისათა, ჶ
მოკუდა მუნ, მეორმოცესა წელსა გამოსლვასა ძეთა ისრაელისათა
ქუჱყანით ეგჯპტით, თუჱსა მესუთესა, ერთსა თჯსასა ✿ ჶ აჰრონ ლთ
ოო ას ოც ჶ სამ წლისა რაჟამს მოკუდა ორს მთასა ზედა ✿ ჶ [4] მ
ჭა ქანანს მეფესა არადისასა, ჶ იგი დაშენებულ იყო ბღუარით
რმო ქუჱყანასა ქანანისასა, რაჟამს შევიდოდეს ძენი ისრაელი-
ანი ✿ ჶ იძრნეს მთით ორით, ჶ დაიბანაკეს სელმონას ✿ ჶ იძ- მა,მბ
რნეს სელმონით, ჶ დაიბანაკეს ფინონს ✿ ჶ [5] იტრნეს ფინონით, მგ
ჶ დაიბანაკეს აბოთს ✿ ჶ იძრნეს აბოთით, ჶ დაიბანაკეს გეის წი- მდ
ალთა საზღვართა ზედა მოაბისთა ✿ ჶ იტრნეს გეისით, ჶ დაიბანა- მე
კეს დებონგადს ✿ ჶ იძრნეს დებონგადით, ჶ დაიბანაკეს გელმონს მვ
დაბალათას ✿ ჶ იტრნეს გელმონ დაბლათით, ჶ დაიბანაკეს მთასა მზ
ზედა აბარიმისსა მართლნაბაჲს ✿ ჶ იძრნეს მთით აბარიმით, ჶ დაი- მჱ
ბანაკეს დასავლით კერძო მოაბისა იორდანესა ზედა იერიქოთ კე-
რძო ✿ ჶ იძრნეს დასავლით მოაბისგან, ჶ დაიბანაკეს იორდანესა მთ
ზედა, საშუალ ესიმოთსა ბელსათთიმისა, რომელ არს დასავალით
მოაბისა ✿ ჶ ეტყოდა უფალი მოსეს დასავლით მოაბისა, იორდა- ნ
ნესა ზედა იერიქოთ კერძო, ჶ ჰრქუა ✿ ეტყოდე ძეთა ისრაელისა- ნა
თა, ჶ არქუ მათ, თქუჱნ წიადხვალთ იორდანესა ქუჱყანად ქანანი-
სა ✿ ჶ წარწუმიდნეთ ყოველნი დამკჯდრებულნი ქუჱყანასა მას ჰი- ნბ

[1] კ მოსე ი. — [2] ზემო კ. — [3] ზემო კ. ბ მოსე იგ. — [4] ზემო ლა. — [5] ზემორ. კა.

რისაგან თქუჷნისა, ⁂ მოსჱოთ ყოველი ბაგინები მათი, ⁂ ყოველი
კერძები მათი დასხმულები მათი წარსწუმიდოთ, ⁂ ყოველი ძუძლები მა-
ნგ თი მოსჱოთ ✿ ⁂ [1] წარსწუმიდნეთ ყოველნი მკუდრნი მის ქუჷყანისანი,
ნდ ⁂ დაუშენნეთ მას შინა, რამეთუ თქუჷნ მიგეც ქუჷყანა იგი მათი,
ნაწილად ✿ ⁂ დაიმკუდრეთ ქუჷყანა მათი, ნაწილად ნათესავად ნა-
თესავად თქუჷნდა, უმრავლესთა განუმრავლოთ სამკურებელი მათი,
⁂ უმცირესთა დაუმციროთ სამკუდრებელი მათი; ⁂ ვიდრემდის ად-
მოკუდეს სახელი მათი, მუნ იყოს, ნაწილი მათი: ნათესავად ნათესა-
ნე ვად ტომთა თქუჷნთა დაიმკუდრონ ✿ უკეთუ არა წარწუმიდნეთ მკუ-
დრნი იგი მის ქუჷყანისანი პირისაგან თქუჷნისა, იუშნენ რომელ-
ნი იგი დაუტკუნეთ მათგანნი, ბოროტ ჩნდენ თუალთა თქუჷნთა, ⁂
ისრ გუჷრდთა თქუჷნთა, ⁂ გემტერნენ თქუჷნ ქუჷყანასა ზედა,
ნვ რომელსა მკუდრ იუშნეთ ✿ ⁂ იყოს ვითარ კუერ უჩნდეს მათ უო-
ფად, იგი გიყონ თქუჷნ.

თავი ლდ.

ა,ბ და ეტყოდა უფალი მოსეს, ⁂ ჰრქუა ✿ ამცნე მეთა ისრაელი-
სათა, ეტყოდე მათ, ⁂ არქუ, თქუჷნ შეხვალთ ქუჷყანად ქანაანისა,
იგი იყოს სამკუდრებელად თქუჷნდა, ქუჷყანა ქანაანისა საზღუარი-
გ თურთ მათით ✿ ⁂ [2] იყოს თქუჷნდა კერძო იგი, რომელ არს ბღვა-
რით კერძო უდაბნოთგან სინათ მახლობელამდე ედომისა, ⁂ იუშ-
ნენ საზღუარნი თქუჷნნი ბღუარითნი, ზღუთ კერძო მარილოვანით
დ აღმოსავალით კერძო ✿ გარე მოგესხნენ საზღუარნი ბღუარით,
აღმოსავალსა აკრაბინისასა, ⁂ გარე წარმოვლოს ენაკი, ⁂ იყოს
გამოსავალი მისი ბღუარით კერძო კადეს ბაჲრნესა; ⁂ მიიწიოს ბა-
ე ნაკსა არადოვსა ⁂ გარე წარვლოს ასელმენად ✿ ⁂ გარე შევლოს
საზღვარძან ასელმონათ, საზღვარი ეცკჳტისა, ⁂ იყოს გამოსავალი
ვ მისი ზღუად ✿ ⁂ საზღვარნი ზღუსანი იუშნენ თქუჷნდა, საზღვარი
ზ დიდი, ზღუსა იყოს თქუჷნდა სამზღუარ ზღუსა ✿ ⁂ ესე იუშნენ
ც თქუჷნდა საზღუარნი ჩრდილოსანი, ზღუთ დიდითგან, მოიზომოთ
თქუჷნ მთის პირითგან მთამდე ✿ ⁂ მთისაგან მათისა მოიზომოთ

[1] ა მოსე ზ. ისო ნაუ ად.—[2] ისო ნაუ ად.

ქუჱნ შესავალამდე ემათისა, ⁂ იოს გამოსავალი მისი საზღუა- თ
თა სარადისათა ✿ ⁂ განვლეს საზღუარნი ზეფრონასნი, ⁂ იოს
ამოსავალი მისი ასერანს, ესე იოს თქუჱნდა საზღვრად ჩრდი- ი
ეოჲ ✿ ⁂ დაიზომნეთ საზღუარნი თქუჱნდა აღმოსავლით კერძო, ია
სერინათ სეფამდე✿ ⁂ შთავლოს საზღუარმან სენაფამდჲ ბეთად აღ-
ოსავლით წუაროთ კერძო, ⁂ გამოვიდეს საზღუარნი ბეთაისნი, ⁂
ამოვიდეს ზურგსა ზედა ზღვისა ქენერეთისასა აღმოსავლით ✿ ⁂ იბ
თავიდეს საზღუარი იორდანედ კერძო, ⁂ იოს გამოსავალი მისი
ზღუაჲ მარილოვანი, ესე იოს თქუჱნდა ქუჱყანა, ⁂ საზღუარნი
ისნი გარემოს ✿ ⁂ ამცნო მოსე მეთა ისრაელისათა, ⁂ ჰრქუა [1] იგ
სე არს ქუჱყანა იგი რომელ დაიმკჳდროთ წილითა, ვითარცა ბრძა-
ა უფალმან მიცემად იგი, ცხრათა ნათესავთა, ⁂ ზოგსა ნათესავსა
ანასესსა ✿ ⁂ მიიღო ნათესავმან მეთა რუბენისთამან, ⁂ ნათესავმან იდ
ეთა გადისთამან სახლად სახლად ტომთა მათთა, ⁂ ზოგმან ტომმან
ანასესმან მიიღეს ნაწილი მათი ✿ ორთა ტომთა ⁂ ნახევართ ტო- იე
ოთა მოიღეს ნაწილი თჳსი წიაღ იორდანესა იერიქოთ კერძო შუა-
ღით აღმოსავალსა ✿ ⁂ ეტყოდა უფალი მოსეს, ⁂ ჰრქუა ✿ ესე ოჳ,ოზ
რს სახელები კაცთა მათ, რომელთა განგიწილონ თქუჱნ ქუჱყანა
ჲი, ელიაზარ მღდელმან, ⁂ ისუ ნავემან ✿ ⁂ მთავარი ერთი ნათე- იჱ
ავისაგან მოიყვანოთ განხილვად თქუჱნდა ქუჱყანისა მის ✿ ⁂ ესე იო
რს სახელები კაცთა მათ: ნათესავი იუდასი, ქალებ მე იეფონესი ✿
ათესავი სჯმეონისი: სალამიელ მე სემიუდისი ✿ ნათესავი ბენია- კ,კა
ნისი, ელიად მე ქესლონისი ✿ ნათესავი დანისი, მთავარი ბოკ, მე კბ
ეფლინისი ✿ მეთა იოსებისთა, ნათესავთა მეთა მანასესთა, მთავარი კგ
ნელ, მე ეფოდისი ✿ ნათესავი მეთა ეფრემისთა მთავარი კამოელ, კდ
ე საბათანისი ✿ ნათესავი ზაბულონისი, მთავარი ელისაფან, მე კე
ფარნაქისი ✿ ნათესავი მეთა იზაქარისთა მთავარი ფალიტელ, მე კვ
ოზასი ✿ ნათესავი მეთა ასერისთა, მთავარი აქიერ, მე სელიმისი ✿ კს
ათესავი ნეფთალემისი, მთავარი ფადაელ, მე ამიუდასი: ამათ ამცნო კჱ
უფალმან, განეყოფად მეთა ისრაელისათა ქუჱყანასა ქანანისასა.

[1]) ასო ნაკ იდ. სჳმე ოგ.

თ ა ვ ი ლე.

ა ბ გ დ ე ვ ზ ჩ თ ი ია იბ იგ იდ

და ეტყოდა უფალი მოსეს, დასავლით კერძო მოაბისა იორდანისა თანა, წიაღ იერიქოსა ✠ ჰრქუა ✠ [1] ამცენ მეთა ისრაელისათა, ✠ მისცენ ლევიტელთა ნაწილი სამკჳდრებელისაგან მათისა ქალაქები საყოფელად, ✠ აგარაკები ქალაქებისა გარემოს მათსა მისცენ ლევიტელთა ✠ ✠ იყუნენ ქალაქნი იგი საყოფელად მათდა, ✠ ნაწილნი მათნი იყუნენ ✠ ჰირუტჳთა ოთხ ფერკთა მათთათჳს ✠ ✠ საბრძანებელი ქალაქთა რომელ მისცეთ ლევიტელთა, ზღუდითგან ქალაქისათ გარემოს, ✠ გარეშე ქალაქისა აღმოსავალით კერძო ორ ათას წურთა ✠ ✠ განზომეთ კერძო გარე ქალაქისა, რომელი არს აღმოსავალით ორი ათასი წურთა, ✠ კერძო რომელი არს სამხრ[ით] მიმართ ორი ათასი წურთა, ✠ კერძო რომელ არს ზღჳს მიმ[ართ] ორი ათასი წურთა, ✠ კერძო რომელ არს ჩრდილოთ მიმართ, ორ[ი] ათასი წურთა, ✠ ქალაქნი საშუალ მათთა იყოს თქუენდა, ✠ სა[ბ]ღუარნი ქალაქთანი ✠ [2] ✠ ქალაქნი რომელ მისცეთ ლევიტელთ[ა] ექუსნი ქალაქნი, შესაფარებელად მუნ კაცის მკუელისა, ✠ ამათ თანა ორმეოც ✠ ორნი ქალაქნი ✠ ყოველი ქალაქები რომელ მისცეთ ლევიტელთა ორმეოც ✠ რჳა ქალაქნი, ✠ დაბნები მათნი ✠ ✠ ქალაქები რომელ სცეთ სამკჳდრებელისაგან მეთა ისრაელისათასა, უდიდესთაგან დიდი, ✠ უმცირესთაგან მცირედი, თჳთეულთა ისჯაგსად სამკჳდრებელისა თჳსისა, რომელი დაიმკჳდრონ, მისცენ ქალაქთა მათგანი ლევიტელთა ✠ ✠ ეტყოდა უფალი მოსეს, ✠ ჰრქუა ✠ [3] ეტყოდე მეთა ისრაელისათა, ✠ არქუ მათ: თქუენ წიაღხჳალთ იორდანესა ქანანისა ✠ ✠ განჰჳუნეთ თქუენ ქალაქნი: შესაფარებელად იყუნენ თქუენდა, მივლტოლვად მუნ კაცის მკუელისა: ყოველმან რომელმან მოჰკლას კაცი არა ნებისით ✠ ✠ იყუნედ თქუენდა ქალაქნი შესაფარებელნი ნათესავისა მისგან, სისხლისა მემიებელისა, ✠ არა მოკუდეს მომკულელი იგი, ვიდრემდე დადგეს წინაშე კრებულისა საჯელად ✠ ✠ ქალაქნი იგი რომელნი მისცენ, ექუსნი ქალაქნი შესაფარებელად იყვნენ თქუენდა ✠ სამნი ქალაქნი

[1] ისო ნავე კა.—[2] კ მოსე დ. ისო ნავე კა.—[3] კ მოსე ით. ისო ნავე

ოსცნეთ წიაღ იორდანესა, ⁂ სამნი ქალაქნი მოსცნეთ ქუჱყანასა
ანანისასა ✿ შესალტოლველად იუშუნეთ ძეთა ისრაელისათა, ⁂ მწი- იე
ესა ⁂ დამკჳდრებულისა თჳჱს შორის იუშუნენ ქალაქნი ესე შესა-
ედრებელად, მიჱლტოლვად მუნ, რომელმან მოჰკლას კაცი არა ნე-
სით ✿ უკეთუ ჯურჯლითა რკინისათა სცეს მას ⁂ მოკუდეს, კაცის იზ
კვლელი არს, სიკუდილითა მოკუჱდინ კაცის მკვლელი იგი ✿ უკე- იზ
ე ქვითა კელისაგან რომლითა იგი სცეს, ⁂ მოკუდეს, კაცის
კვლელი არს, სიკუდილითა მოკუჱდინ კაცის მკვლელი იგი ✿ უკე- იჱ
ე საჯურველითა ძელისათა კელისაგან მისისა მოკუდეს, რომ-
ითა სცა მას, ⁂ მოკუდეს იგი, კაცის მკვლელი არს, სიკუდილით
კუდეს კაცის მკვლელი იგი ✿ ნათესავმან სისხლისამან მოჰკლას ით
მკვლელი იგი, რაჟამს შეემთხჳოს მას, ⁂ მან მოჰკლას იგი ✿
ე მტერობითა უჯუნოს მას, გინა შეტყორცნოს მას ყოველი კ
ჯელი მზირობით, ⁂ მოკუდეს ✿ გინათუ ძჳრის მოკსენებით კა
მას კელითა, ⁂ მოკუდეს, სიკუდილითა მოკუჱდინ მომკვლელი
კაცი, ნათესავმან მის სისხლისამან მოჰკლას კაცის მკვლელი იგი,
ჟამს შეემთხჳოს მას ✿ უკეთუ მას უკუჱ ანაზდად ⁂ არა მტერობით კბ
ჯუნა, გინათუ მიაგდო მის ზედა, ყოველივე საჯურველი, არა მზი-
ობით ✿ გინათუ ყოვლითა ქვითა, რომლითაცა მოკუდეს არა ნე- კგ
სით, ⁂ დაცეს მას ზედა, ⁂ მოკუდეს ⁂ იგი არა მტერ მისა იყო,
ცა მეძიებელ ბორტის ყოფად მისა ✿ ⁂ განიკითხოს კრებულმან კდ
ან შორის მომკვლელისა მის, ⁂ შორის მეძიებელისა მის სისხ-
ლისა, საშჯელისა ამის ებრ ✿ ⁂ განარინოს კრებულმან მან კაცის კე
კვლელი იგი შორის მეძიებელისა მისგან სისხლისა, ⁂ მისცეს
რებულმან მან ქალაქსა მას შესავედრებელსა, ვიდრე იგი შეევედ-
ოს ⁂ დაემკჳდროს მუნ, ვიდრემდე მოკუდეს მღდელი იგი დიდი,
ომელსა სცხეს ზეთითა წმინდითა ✿ უკეთუ გამოსვლით გამოვი- კვ
ეს კაცის მკუელი იგი გარეშე საზღუარსა ქალაქისასა, სადა იგი
ელტოლვილ იყო მუნ ✿ ⁂ ჰოოს იგი მეძიებელმან მის სისხ- კზ
ლისამან, გარეშე საზღუართა მის ქალაქისათა შესავედრებელსა, სა-
იგი შევედრებულ იყო, ⁂ მოჰკლას შორის მეძიებელმან მის

სისხლისამან, კაცის მკვლელი იგი, არა თანამდებ იყოს ✠ რამე ქალაქსა მას შესავედრებელსა დაემკვიდრენ, ვიდრემდის მოკუდეს მღდელი იგი დიდი, ⁂ შემდგომად სიკუდილისა მღდელისა მის დიდისა, მიიქცინ კაცის მკულელი იგი ქუეყანასა მას სამკჳდრებელსა თჳსისასა ✠ [1] იყავნ ესე თქუენდა სამართლად საშჯელისა, ნათესავთა შორის თქუენთა, ყოველთაგე სამკჳდრებელთა თქუენთა ყოველი მკულელი კაცისა, მოწამეთა მიერ მოჰკლას მკულელი იგი: ⁂ მოწამე ერთი არა იყოს მწამებელ მოკლვასა მას კაცისასა ✠ არა მოიღო საკსარი სულისა თჳს მომკულლისა მისგან, რომელი თანამდებ იყოს სიკუდილისა, არამედ სიკუდილითა მოკუდინ ✠ არცა მოიღოთ საკსარი, მილტოლჳსა ქალაქსა მას შესავედრებელსა, რათა კგალად არა დაემკჳდროს ქუეყანასა ზედა, ვიდრემდე მოკუდეს მღდელი იგი დიდი ✠ ⁂ არა მოჰკლათ ქუეყანა რომელსა ზედა თქუენ მკჳდრობთ, რამეთუ სისხლმან მოსრას ქუეყანა, არა ელხინოს ქუეყანასა სისხლისა მისგან დათხეულისა მას ზედა, არამედ სისხლსა მას ზედა დამთხეველისასა ✠ ⁂ არა შეაგინოთ ქუეყანა რომელსა ზედა დამკჳდრებულ სართ თქუენ, რომელსა ზედა მე დავიმკჳდრო თქუენ შორის, რამეთუ მე ვარ უფალი, რომელი დავემკჳდრო შორის მეთა ისრაელისათა.

თავი ლვ.

და მოუკდეს მთავარნი იგი ტომისა მეთა გალადისთანი, ძის მაქირისნი, ძისა მანასესნი, ტომთაგან მეთა იოსებისთანი, ⁂ იტყოდეს წინაშე მოსესა, ⁂ წინაშე ელიაზარისა მღდელისა, ⁂ წინაშე მთავართა სახლისა ⁂ ნათესავისა მეთა ისრაელისათა, ⁂ ჰრქუჳეს ✠ უფალსა [2] ჩუენსა ამცნო უფალმან მოცემად ქუეყანა სამკჳდრებელი წილად მეთა ისრაელისათა, ⁂ უფალსა ჩუენსა ამცნო უფალმან მიცემად მკჳდრობა სალპაადისი ძმისა ჩუენისა ასულთა მისთა ✠ ⁂ იყუნენ ერთისა ტომისაგანისა მეთა ისრაელისათა ცოლებად: ⁂ მიეღოს ნაწილი მათი სამკჳდრებელისაგან ნათესავთა ჩუენთასა, ⁂ შეერთოს სამკჳდრებელად ტომისა, რომელთაცა იყუნენ იგინი ცო-

[1] კ მოსე ით.—[2] ზემორ. კზ.

ლებად, ნაწილისაგან სამკჳდრებელისა ჩუ̃ენისა განეყენენ ✠ უკე- დ
თუ იეოს ნაშთი მეთაგან ისრაელისათა, ჲ შეეძინოს სამკჳდრებელი
იგი მათი სამკჳდრებელსა მის ნათესაჲისასა, რომელთაცა იეუნენ
ცოლებ, ჲ სამკჳდრებელისაგან ტომისა მამულისა ჩუ̃ენისა მიეღოს
სამკჳდრებელი მათი✠ ჲ ამცნო მოსე მეთა ისრაელისათა ბრძანებითა ე
უფლისათა, ჲ ჰგრქუა, ესრეთ იტყჳან ტომნი მეთა იოსებისთანი ✠
ესე სიტყუაჲ არს რომელი ბრძანა უფალმან ასულთათჳს სალპა- ვ
დისთა ჲ თქუა: [1] სადაცა სათნო უჩნდეს წინაშე მათსა: იეუნენ
ცოლად, გარნა ოდენ ტომისა მამისა მათისათა იეუნედ ცო-
ლად ✠ ჲ არა მიიქცეს სამკჳდრებელი მეთა ისრაელისათა, ნათესა- ზ
ჲისაგან სხჳად ნათესაჲად, არამედ კაცად კაცადი სამკჳდრე-
ბელსა ტომისა მამისა მათისასად შეეყუნედ მენი ისრაელისნი ✠ ჲ თ
ეოველი [2] ასული მეძიებელი სამკჳდრებელსა ტომისაგან მეთა
ისრაელისათა ერთისა ტომისა მამისა მათისა იეუნედ ცოლებ,
რათა დაიმკჳდრონ მეთა ისრაელისათა, თჳთოეულმან სამკჳდრებე-
ლი თჳსი მამული ✠ ჲ არა გარდაიცვალოს სამკჳდრებელი ტომით თ
ტომად სხჳად, არამედ კაცად კაცადი სამკჳდრებელსა თჳსსად შეეყუ-
ნედ თჳსსად ნათესაჲსა ნათესაჲნი მეთა ისრაელისთანი ✠ ვითარცა ი
უბრძანა უფალმან მოსეს, ეგრეთ ჰქუეს ასულთა სალპაჲადისთა ✠ ჲ ია
იეუნეს მაალა, ჲ თერსა, ჲ ეგლა, ჲ მელქა, ჲ ნუა, ასულნი სალპაჲა-
დისნი, მენი ძმის წულთა მათთა ტომისაგან მანასესთა მეთა იოსე-
ბისთასა იეუნეს ცოლად ✠ ჲ იეო სამკჳდრებელი მათი ნათესაჲისა იბ
მის ტომისა მამისა მათისა✠ ესე მცნებაჲ ჲ სამართალნი, ჲ მშჯა- იგ
ჲრნი არიან, რაოდენი ამცნო უფალმან ჴელითა მოსესითა, დასაჳ-
ლით მოაბსა, იორდანეს ზედა იერიქოთ კერძო.

დასასრულსა წიგნთა მოსესთა აქტნ თაესა შორის თეისასა თაჲი ლე.

---

[1]) ტობია ა.—[2]) ტობია გ.

წიგნი მეხუთე მეორე შჯულისა

თავი ა.

ა ესე სიტყუანი არიან რომელთა ეტყოდა მოსე ყოველსა ისრაელსა წიაღ იორდანესა, უდაბნოსა მას დასავლით კერძოჲ, მახლობელად მეწამულისა ზღჳსა შორის ფარანსა ⁂ ტოფოლსა, ⁂ ლობონსა, ⁂ ბაბლონსა, ⁂ სადა იგი ოქრო იყო ✿ ათერთმეტ დღისა დასავლით ქორებით გზით მთად სეირად ვიდრე კადეს ბარნად ✿ ⁂ იყო მეორმოცესა მას წელსა, მეათერთმეტესა თუესა, ერთსა მის თჳსასა, ეტყოდა მოსე ყოველთა ძეთა ისრაელისათა, ყოველი რომელ ამცნო მას უფალმან ✿ [1] რაჟამს დასცა მან მეფე სეონ ამორეველთა, რომელ იგი დამკჳდრებულ იყო ქესებონს, ⁂ ოგ მეფე ბასანისა, რომელ დამკჳდრებულ იყო, ასტაროთს, ⁂ ედრაიმს ✿ წიაღ იორდანესა, ქუჱყანასა: მას მოაბელთასა: იწყო მოსე თხრობად შჯულისა ამის, ⁂ თქუა ✿ უფალი ღმერთი ჩუენი გუშტყოდა ჩუენ ქორებს, ⁂ თქუა: კმაჲ იყავნ თქუენდა დგომა მთასა ამას ✿ მიიქცეთ ⁂ აღიტრენით, ⁂ მივედით ⁂ შევედით მთასა მას ამორეველთასა, ⁂ ყოველთა მათ გარემო მკჳდრთა არაბელთასა, ველთა, მთათა ⁂ ღელეთა დასამხრით კერძოჲ ზღჳს კიდესა მას ქუჱყანასა ქანაანელთასა, ⁂ ყოველსა მას მთის ჰირსა ლიბანით კერძოჲ, ვიდრე მდინარედ დიდდმდე ევფრატად ✿ აჰა ეგერა მიმიცემიეს თქუენდა ქუჱყანა იგი, შევედით ⁂ დაიმკჳდრეთ ქუჱყანა იგი, რომლისა თჳს ეფუცა უფალი მამათა თქუენთა, აბრაამს, ისაკს, ⁂ იაკობს, მიცემად მათდა ⁂ ნათესავსა მათსა შემდგომად მათსა ✿ მას ჟამსა შინა გეტყოდე თქუენ, ⁂ გარქუ: ვერ დაგითმო თქუენ მარტომან ვჳანება თქუენი ✿ რამეთუ უფალმან ღმერთმან თქუენმან განგაძრაჳნა თქუენ, ⁂ აწ

[1] მოსე ოგ.

ეგერა ხართ თქუჳნ ვითარცა გარსკვლავნი ცისანი სიმრავლითა ✿
უფალთან ღმერთთან მამათა თქუჳნთამან შეგმინენ თქუჳნ, ვითარცა ია
ხართ ათას წილ, ⁂ გაკურთხნენ თქუჳნ ვითარცა გეტყოდა თქუჳნ ✿
აწ მე ვერ შეუძლო თავს დებად ურვასა მაგას თქუჳნსა, ⁂ სიმძიმესა იბ
თქუჳნსა ⁂ ჴდომასა სასჯელისასაჲ განგებად ✿ აწ მომცენით მე კა- იგ
ცნი ბრძენნი: ⁂ გონიერნი, ⁂ მეცნიერნი, ნათესავთაგან თქუჳნთა,
რათა დავადგინნე იგინი მთავრად ⁂ განმგებელად თქუჳნ ზედა ✿ ⁂ იდ
მოჰიგეთ, ⁂ მარქუთ: კეთილ არს სიტყუა ეგე რომელსა მეტყჳ ჩუჳნ
ეოფად ✿ ⁂ მოვიუვანნე თქუჳნგანნი კაცნი ბრძე ⁂ გონიერნი, ⁂ მე- იე
ცნიერნი, ⁂ დავადგინნენ იგინი წინამძღურად თქუჳნდა, ⁂ ათასის
თავებად, ⁂ ასის თავებად, ⁂ ერგასის თავებად, ⁂ ათის თავებად, ⁂
მწიგნობარნი სასჯელისა განმგებელად ნათესავთა თქუჳნთა ✿
⁂ ვამცენ მსაჯულთა თქუჳნთა, მას ჟამსა, ⁂ ვარქუ, ⁂ ვარქუ ივ
ისმინეთ შორის ძმათა თქუჳნთა ⁂ [1] საჯეთ სიმართლე, შორის კა-
ცისა, ⁂ შორის ძმისა მისართ თქუჳნისა, ⁂ მწირისა ✿
⁂ [2] ნუ თჳალღებთ სასჯელსა, ⁂ ნუ მისჴვდავთ სიგნით, ⁂ იზ
სიდიდით, ⁂ ნუ თჳალთაღებთ ჰირსა კაცისასა, რამეთუ [3] სასჯელი
ღუთისა არს: ⁂ სიტყუაჲ, რომელ ფიცხელ იყოს ⁂ ვერ შესაძლე-
ბელ იყოს თქუჳნდა განგებად, ჩემდა მოაწიეთ, ⁂ მე განვაგო ✿ მას იჱ
ჟამსა შინა გამცენ თქუჳნ ⁂ გარქუ ვითარმედ ყოველთა მაგათ მცნე-
ბათა რომელ გამცნებდი ჴყოფდით ✿ ⁂ წარვიძრენით ჩუჳნ ქორე- ით
ბით ⁂ განკლეთ უდაბნოჲ იგი დიდი, ⁂ საშინელი, რომელ თქუჳნ
თჳთ იხილეთ, გსა იგი მთისა მის ამორრეველთასა, ვითარცა გვამ-
ცნო უფალმან ღმერთმან ჩუჳნმან, ⁂ მივიდეთ კადის ბარაგამდე ✿
⁂ გარქუ თქუჳნ: მიჰვედით მთამდე ამორრეველისა, რომელ იგი კ
უფალმან ღმერთმან მოგცეს თქუჳნ იგულეთ ✿ იხილეთ რამეთუ კა
მოგცა თქუჳნ უფალმან ღმერთმან თქუჳნმან წინაშე ჰირსა თქუჳნსა
ქუჳანაჲ იგი მათი, შევედით ⁂ დაიმკჳდრეთ, ვითარცა გრქუა თქუჳნ
უფალმან ღმერთმან მამათა თქუჳნთამან, თქუჳნ ნუგეშინით ნუცა

[1] იოანე ზ. — [2] ა პეტრე ა. — [3] გ მოსე ით. იგაკ. კდ. ზირაქ მზ. იაკობ კ.

კბ შეძრწუნდებით ✿ ⁂ მოხვედით ჩემდა, ⁂ სთქუთ [1] წარავლინნეთ კა-
ცნი წინასწარ ჩუენსა, ⁂ მოვლონ ⁂ მოისტრონ ქუეყანა იგი, ⁂
მოვიდენ ⁂ გჳთხრან ჩუენ, საზომი გზისა მის, რომელსა აღჳ-
დეთ, ⁂ ქალაქთა მათ, რომელთა შეხიდეთ დამკჳდრებად მათ შინა ✿
კბ ⁂ სათნო მიჩნდა ჩემ წინაშე სიტყუაჲ იგი, ⁂ მოვიუუანენ თქუენ-
განნი ათორმეტნი კაცნი, კაცი ერთი თჳთოჲსა ნათესაჲსაგან ✿
კდ მოიქცნენ ⁂ წარვიდეს იგინი მთით კერძოსა მას ⁂ მიიწიენეს ვი-
კე დრე კევსამდე ტყენისა, ⁂ მოისტჳნეს ქუეყანაჲ იგი ყოველი ✿ ⁂
მოიღეს კელითა მათითა ნაყოფი მის ქუეყანისა, ⁂ მომართუჱს
ჩუენ, ⁂ მრქუჱს: კეთილ არს ქუეყანაჲ იგი რომელსა უფალი ღმე-
კვ რთი მოგუცემს ჩუენ ✿ ⁂ თქუენ არა ინებეთ აღსლვა, არამედ ურჩ
კზ ექმნენით სიტყუასა უფლისა თქუენისასა ✿ ⁂ სდრტჳნევდით ბანაკ-
სა შინა თქუენსა, ⁂ იტყოდით: რამეთუ ვსძულდით ჩუენ უფალსა,
აწისთჳს გამოგჳუანნა ჩუენ ქუეყანით ეგჳპტით, მიცემად ჩუენდა
კჱ კელთა ამორჱველთასა, მოწუნჱდად ჩუენდა ✿ სადა აღჳდეთ ჩუენ,
რამეთუ ძმათაჲ თქუენთა განდრიკნეს გულნი თქუენნი, ⁂ იტყო-
დეს: ვითარმედ ნათესაჲ დიდი ⁂ მრავალი ⁂ უძლიერესი თქუენსა
დამკჳდრებულ არს, ⁂ ქალაქები დიდები, ⁂ ზღუდები მაღალი ვი-
კთ დრე ცამდე, არამედ ძენი ეწირთაცა ვიხილეთ მუნ ✿ ხოლო მე გა-
რჱქუ თქუენ: ვითარმედ ნუ ეეშინინ, ნუცაჲ შეძრწუნდებით მათგან ✿
კლ უფალი ღმერთი წინა გიძღჳს თქუენ, ⁂ იგი ბრძოდის თქუენ
წილ, მსგავსად ყოველისა მის რომელი იგი ყოჲ ჩუენთჳს ქუეყა-
კლა ნასა მას მეცჳჰტელთასა წინაშე თვალთა თქუენთა ✿ ⁂ უდაბნოსაცა
მას რომელ ესე თქუენ იხილეთ, ვითარ იგი გუშრდიდა ჩუენ
უფალი ღმერთი თქუენი, ვითარცა იგი ზრდის კაცი შჳლთა თჳს-
თა, ყოველთაგე გზაჲთა თქუენთა რომელთაცა სჳდოდით თქუენ,
კლბ ვიდრე მოსრულვად ⁂ მოწევნადმდე ადგილსა ამას ✿ ⁂ ამათცა სიტ-
კლგ ყუათაჲ არა ერწმუნეთ უფალსა ღმერთსა თქუენსა ✿ რომელი-
ცა იგი ეიძღოდა თქუენ წინაშე გზით, გამორჩეულად თქუენდა ად-
გილი, გზის სლვასა თქუენსა ცეცხლითა ღამე ⁂ გიჩუენებდა

[1] ⁂ მოსე ოგ.

თქუენ გზასა, რომელსა სჯდოდით, ⁂ ღრუბლითა დღისი ✿ ⁂ შეე- ლდ
სმა უფალსა კმაჲ სიტყჳსა თქუენისსა, ⁂ განრისხნა, ფუცა ⁂
თქუა ✿ [1] ვერ ვინ იხილოს ამათ, კაცთაგანმან ქუეყანა იგი კე- ლე
თილთა, რომელ ვეფუცე მამათა თქუენთა ✿ გარნა ქალებ მეძან იე- ლვ
ფონისმან იხილოს, ⁂ მას მივსცე ქუეყანა იგი, რომელსა მიიწია,
⁂ ძეთა მისთა, რამეთუ სათნო ეუო უფალსა ✿ ⁂ ჩემთჳსაცაჲ [2] გა- ლზ
ნარისხნა უფალი თქუენ გამოჲ, ⁂ მრქუა მე: ვერცა შენ შეხჯდე
მუნ ✿ გარნა ისუ მე ნაგესი, მსახური შენი, იგი შევიდეს ქუეყანა- ლთ
სა მას აღთქმისასჲ, განამლიერე იგი, რამეთუ მან დაუმკჳდროს
იგი ისრაელსა ✿ ⁂ ერმათა თქუენთა, რომელთა თქუთ ტუეობისა ლთ
ეოფად, ⁂ ეოველმან ერმამან ჩჯლმან რომელმან არა იცის დღე
კეთილი ⁂ ბოროტი, იგინი შევიდენ მუნ, ⁂ მათ მივსცე იგი, ⁂
მათ დაიმკჳდრონ იგი ✿ ⁂ თქუენ მიიქცით ⁂ დაიბანაკეთ უდაბ- მ
ნოსა მას გზას მეწამულთ ზღჳთ კერძოსა ✿ ⁂ მოიცვეთ ⁂ [3] მა- მა
რქუთ მე: ვსცოდეთ წინაშე უფლისა ღუთისა ჩუენისა, წიაღვიდეთ
ჩუენ ⁂ ბრძოლა ვსცეთ ვითარცა კჳრძანა ჩუენ უფალმან ღმერ-
თმან ჩუენმან; ⁂ შეიჯურენით თქუენ თჳთეულად საჯურველითა
თქუენითა, ⁂ ახვიდით მთასა მას ✿ ⁂ სიტყუაჲ იწეო უფალმან ჩუენ- მბ
ნდამო, ეტყოდე მაგათ, ნუ აღხუალთ ნუცა ებრძჳთ მათ, რამეთუ
მე არა თქუენთანა ვარ, რათა არა შეიმუსრნეთ წინაშე მტერთა ✿ ⁂ მგ
გეტყოდე თქუენ ⁂ არა ისმინეთ ჩემი, ⁂ გარდახვედით ბრძანებასა
უფლისასა, არამედ ურჩ ექმნენით ⁂ აღხვედით მთასა მას ✿ ⁂ გა- მდ
მოვიდა ამორეველი იგი, რომელ დამკჳდრებულ იყო მთასა მას
შემთხუევად თქუენდა, ⁂ წარგიქციენა თქუენ მეოტად, ⁂ შეგიცვნეს
თქუენ ვითარცა ფუტკართა: ⁂ გჩხუენ ჴდეს საისრითგან ვიდრე ერმადმ
დე ✿ ⁂ მოიქცეთ ⁂ დასხედით ⁂ სტიროდით წინაშე უფლისა, ⁂ მე
არა ისმინა უფალმან ჴმისა თქუენისა, არცა მოგხედნა თქუენ ✿
⁂ დადგეთ კადესს მრავალ დღე, რაოდენცა დღე იეუენით მუნ მჳ
მერმე.

[1] ⁂ მოსე იდ ⁂ კგ. კბრაელთა გ.—[2] ⁂ მოსე ი. დაბლა გ ⁂ ღა. —[3] ⁂ მოსე ოჳ.

თავი ბ.

ა და მოიქცეთ მუნვე უდაბნოდ კერძო გზასა მას ერუთისასა
ზღვასა ვითარცა მეტყოდა მე უფალი, ⁂ დავადგერით მთასა მას
ბ,გ სეირსა: მრავალ დღე ✿ ⁂ სიტყუად იწყოდ უფალმან ჩემდა ✿ ⁂ მრქუა
კმად იყავნ თქუენდამოდ გარე მოდგომა მთისა მაგის: აწ მიიქეცით
დ თქუენ სამხრით კერძოდ ✿ ⁂ ერსა მას ამცენ, ⁂ არქუ თქუენ ეგერა
განხვალთ საზღუართა მმათა თქუენთასა მეთა მათ ესავისთა, რო-
ე მელ იგი დამკჳდრებულ არიან სეირს, რამეთუ შემრწუნებულ არიან
თქუენგან ფრიად ✿ ხოლო თქუენ ნუ ბრძოლას სცემთ მათ, რამე-
თუ არა მიმიცემიეს ქუეყანისა მის მათისაგანი თქუენდა, არცადა
წარსადგომელ ერთ ფერჳსისა, რამეთუ ნაწილად მკჳდრობისა მიმი-
ვ ცემიეს მეთა ესავისთა მთა იგი სეირისა ✿ არამედ ვეცხლითა საჭ-
მელი იყიდეთ მათგან ⁂ ჭამეთ, ⁂ წუალი სასწორით იყიდეთ მათ-
ზ გან ფასით, ⁂ სუთ ✿ რამეთუ უფალმან ღმერთმან შენმან გაკურთხა
შენ ყოველთა შინა საქმეთა კელთა შენთასა, განიკულე გონებასა
შენსა ჳითარ განვლე შენ უდაბნოჲ იგი დიდი ⁂ საშინელი. ესე მე-
ორმოცე წელი არს უფალი ღმერთი შენი შენ თანა არს, არა ნაკ-
ღ ლულევან გუოჲ შენ სიტყუასა ✿ ⁂ თანა წარვჳედით ჩუენ მმათა
ჩუენთა მეთა ესავისთა, რომელნი იგი დამკჳდრებულ იუნეს სეირს
გზასა მას არაბელთასა ელათით ⁂ გასჳონ გაბერით; ⁂ მოვაქციეთ
თ ⁂ განვლეთ გზა ჩუენ უდაბნო იგი მოაბელთა ✿ მერმე სიტყუად
იწყოდ ჩემდამო უფალმან: [1] ნუ ემტერებით მოაბელთა მაგათ, ნუცა
აღადგინებთ მაგათ მიმართ ღელვასა ბრძოლისასა, რამეთუ არა მო-
გეც თქუენ ქუეყანა იგი მაგათი წილად თქუენთა, რამეთუ მეთა
ი ლოთისთა მიმიცემიეს იგი აროარი მკჳდრობისა მათისა ✿ რაჲეთუ
ჰირველად ომმინელნი იგი დამკჳდრებულ იუნეს მას ზედა, ნათე-
ია სავი დიდ მრავალიჲ ძლიერი ვითარცა ენაკიმნი იგი ✿ რაჰნი შე-
რიაცხნეს ეგრეცაჲ ესენი, ვითარ იგი ენაკიმნი, ეგრეცა მაბელნი იგი,
იბ სახელ დებულნი ომიანად ✿ ⁂ სეირსა ჰირველად ქორეველი იგი
დამკჳდრებულ იყო, ⁂ მეთა მათ ესავისთა აღჳოცნეს, ⁂ წარსწუ-

[1] ბ ნუშტ. კ.

მიდნეს იგინი ჰირისაგან მათისა, ⁂ დაემკჳდრნეს იგინი მათ წილ,
ვითარცა ისრაელმან ყოჲ ქუჱყანაჲ იგი მკჳდრობისა მათისა, რომე-
ლი იგი მისცა მათ უფალმან ✿ აწ თქუჱნ აღდეგით ⁂ აღიძრენით იგ
⁂ წარვედით ხევნებსა მას ზარეფისასა ✿ ⁂ დღესა რომელსა შინა იდ
გამოხვედით კაცით ბარნეთ, ვიდრე მისულამდე კეგსა მას ზარედისა-
სა ✿ ოცდაჲ ათჳრამეტ წელ, ვიდრე დასასრულამდე ყოვლისა ნათე- იე
საჲსა კაცთა მათ მებრძოლთასა ბანაკისა მისგან ვითარცა ეფუცა
მათ უფალი ღმერთი ✿ ⁂ იყო მათ ზედა კელი უფლისა, მოსპ- ივ
რჳად მათ ბანაკისა მისგან, ვიდრე მოსპოლვამდე მათთა ✿ ⁂ მოი- იზ
სრა ყოველი იგი კაცი მებრძოლი სიკუდილითა შორის ერსა მას ✿
⁂ სიტჳჱად იწყო ჩემდამო უფალმან, ⁂ მრქუა ✿ შენ განვლო დღეს ,ით
საზღუარი იგი მოაბელთა არჵწრი ✿ ⁂ მახლობელად წარჴდეთ ი
თქუჱნ მეთა მათ ამონისთა ნუ ემტერებით მათ: ⁂ ნუ აღადგინებთ
მათდა მიმართ ღვაწლსა ბრძოლისასა, რამეთუ არა მიეცეც თქუჱნ
ქუჱყანა იგი მეთა მათ ამონისთა ნაწილად, რამეთუ ნაწილად მე-
თა მათ ლოთისთა მიმიცემიეს ✿ ქუჱყანა იგი ჭრაფაიმი შესცვა- კა
ლეთ რამეთუ ჭრაფაიმელნი იგი დამკჳდრებულნი იუნეს ჰირველად,
სიტყო ამანიტელთა მათ სახელი ჭრქჳან ზომზომინ ✿ ნათესავი დი- კბ
დი ⁂ მრავალი ⁂ უმეტიერესი, ვითარცა იგი ეაკიმელნი, ⁂ წარ-
სწუიდნა იგინი უფალმან ჰირისაგან მათისა, ⁂ დაიმკჳდრეს იგი
⁂ დაეშენნეს მუნ მათ წილ, ⁂ ვიდრე მოდღევანდელად დღემდე ✿
ვითარცა იგი უუო მეთა მათ ესავისთა რომელ იგი დამკჳდრებულ კგ
არიან სეირს, ვითარცა იგი აღჴოცა ქორეველი იგი ჰირისაგან მა-
თისა, ⁂ დაიმკჳდრეს იგი, ⁂ დაეშენნეს მუნ დღეინდელად დღედ-
მდე ✿ ეგრეცა ყველი რომელი დამკჳდრებულ იუო ასერუთს გაზა- კდ
დმდე, ⁂ კაბადუკიელთა მათ რომელ გამოვიდეს კაბადუკიაჲთ მოს-
რნეს იგინი, ⁂ დაეშენნეს იგინი მათ წილ ✿ აწ უკუჱ აღდეგით კე
წარემართენით, განვლეთ კეგი იგი არნონისა: რამეთუ ეგერა მი-
მიცემიეს იგი გელთა თქუჱნთა სეონ მეფე იგი ესებონისა ამორე-
ველი, რომელი იგი დამკჳდრებულ იუო ესებონს ⁂ ქუჱყანა იგი
მათი, იწუედ დამკჳდრებად: ⁂ იწუე მისა მიმართ ღვაწლი ბრძოლი-

კგ სა დღითი დღითგან ✿ დასდევ ბრწოლა შენი ⁂ შიში შენი, ყო-
ველთა ზედა წარმართთა რომელნი არიან ბინრსა ქუჱყანაჲ ცისასა, რა-
თა ეოველთა რომელთა ესმეს სახელი შენი შეძრწუნდენ, ⁂ სალმო-
კზ ბამან შეიჴურნეს იგინი ბინრისაგან შენისა ✿ ⁂ [1] წარაჴლინენ მო-
ციქულნი უდაბნოთ კადემოთით სეონ მეფისა მის ესებონელთასა,
კჱ სიტყჳთა მშჳდობისათა, ⁂ არქუ ✿ ვითარმედ განვლო ქუჱყანა ეგე
შენი, მეზაურ ვიდოდი, არა მივაქციო მარჯუალ არცა მარცხუალ ✿
კთ საჴმელი ვეცხლითა ჩემითა ვიყიდო, ⁂ ვჭამოთ, ⁂ წუალი ვეცხლი-
თა ვიყიდოთ, ⁂ ვსჳათ, გარნაჲ გზა ხოლო განვლოთ ფერჳთა
ლ ჩუჱნითა ✿ ვითარცა მიყვანა ჩუჱნ იგი მეთა მათ ესჳისთა, რომე-
ლნი დამჴრჩებულ იუშუეს სეირს, ⁂ ვითარცა განვლოთ ქუჱყანა
იგი მოაბელთა, რომელნი დამჴრჩებულ იუშუეს აროერს, ვიდრე
წიაღვლო მე იორდანით მივიწიო ქუჱყანასა მას რომელ იგი უფა-
ლა ლმერთმან ჩუჱნმან მომცეს ჩუჱნ ✿ ⁂ არა ინება სეონ მეფე-
მან მან ესებონელთამან, განსლვა ჩუჱნი მიერ, რამეთუ განაფიცხა
უფალმან ღმერთმან ჩუჱნმან სული მისი, ⁂ განამტკიცა გული მი-
ლბ სი რათა მოგცეს იგი კელთა შენთა, ვითარცა დღეს დღე ✿ ⁂ [2]
სიტყუაჲ იწყოჲ უფალმან ჩემდა მომართ, აჰა ესერა მიწუიეს მე
მიცემად წინაშე შენსა სეონ მეფე ესებონისა ამორეველი იგი, ⁂
ქუჱყანა მისი, აწ იწუე განწილებად, დამკჳდრებად ქუჱყანა იგი
לג მისი ✿ ⁂ გამოვიდა სეონ მეფე ესებონისა შემთხუევად ჩუჱნდა
თჳთ, ⁂ ეოველი ერი მისი ღუაწლითა ბრძოლისათა იასსა შინა ✿
לד ⁂ განწირა იგი უფალმან ღმერთმან ჩუჱნმან წინაშე ბინრსა ჩუჱნსა
⁂ კელთა ჩუჱნთა, ⁂ მოვსრნათ იგი ⁂ მენი მისნი, ⁂ ეოველი ერი
לה მისი ✿ ⁂ მოვიჴურენით ეოველნი ქალაქები მას ჟამსა შინა, ⁂ მო-
ვსრნათ ეოველი ქალაქები მისი, ერთბამად: ⁂ მოვსწუჴდინით ცოლ-
ნი მათნი ⁂ შჳლი მათნი ⁂ ეოველი რაჲცა იეო არა განერა ერ-
לז თიცა კაცი ცოცხალი ✿ გარნა საცხოვარი მათი ტყუჱწ წარმოვი-
לח ღეთ, ⁂ ნატყუჱწნავი ქალაქთა წარმოვიღეთ ✿ აროერით რომელი
იგი არს კიდესა ზედა მდინარისა მის აჰრნონისასა, ⁂ ქალაქი იგი

[1] ⁂ მოსე კ.—[2] ა მოსე ბ.

მნელოვანი, რომელი დაშენებულ იყო კევსა მას ვიდრე მთადმდე
ვალადიისა, ⁂ არა იყო ქალაქი რომელიმცა განერა კელთაგან
ჩუჶნთა, არამედ ყოველი იგი ქალაქები მოგუცა ჩუჶნ უფალმან
ღმერთმან ჩუჶნმან კელთა ჩუჶნთა ✿ ხოლო ქუჶყანასა მას შეთა ლჶ
მათ ამონისთა არად შევსენით, საზღუართა მათთა ნაღვარევთასა
იაბუკისთა, ⁂ ყოველი იგი ქალაქები მთის კერძო, ვითარცა გუშამ-
ცნო ჩუჶნ უფალმან ღმერთმან ჩუჶნმან.

თავი ზ.

და მივიქეცით [1] ⁂ მივედით გზასა მას ბაჲსად კერძო: ⁂ გა- ა
მოვიდა ოგ მეფე ბაჲსანისა შემთხვევად ჩუჶნდა, იგი ⁂ ყოველი ერი
მისი მისთანა ბრძოლისა ყოფად ჰველრანად ✿ სიტუებად იწყო ჩემდა- ბ
მო უფალმან ⁂ მრქუა მე: ნუ გეშინინ, ⁂ ნუცა შეძრწუნდები მის-
გან, რამეთუ კელთა შენთა მიმიცემიეს იგი, ყოველით ერით მისი-
თურთ, ⁂ ყოველითურთ ქუჶყანით მისით, ⁂ უყავ მას რაცა იგი
უყავ სეონ მეფესა ამორეველთასა, რომელ იგი დამკჳდრებულ იყო
ესებონს ✿ ⁂ მოგუცა ჩუჶნ უფალმან ღმერთმან ოგ მეფე იგი ბა- გ
სანისა ⁂ ყოველი იგი ერი მისი: მოვსართ იგი ⁂ ყოველი სოფე-
ლი მისი: ⁂ არა დაშთა სოფელსა მისსა ნათესაი ✿ ⁂ დავიჴუართ დ
ყოველი ქალაქები მათი მას ჟამსა შინა: არა იყო ქალაქი, რომელი
არა დავიჴუარით მათგანი: სამეოცი ქალაქი, დავიჴუართ სოფლებით
მათით არგოგ მეფისა მის ოგის ქუჶყანისა მის ბასიანელთასა ✿
ყოველი ესე ქალაქები, მტკიცე ზღუდე მაღალი ბჭე ⁂ მოქლონები, ე
გარე განგებული: ⁂ ქალაქები ხოლო იგი უზღუდო ფერეზელთა
ფრიად მრავალი ✿ მოვსარით იგინი, ვითარცა ვუქმენით სეონ მე- ვ
ფესა ესებონელთასა: ⁂ მოვსართ ყოველი ქალაქები ერთბამად, ⁂ ცო- ზ
ლები მათი ⁂ შვილები მათი ✿ ⁂ საცხოვარები მათი ⁂ მონაგები მათი
⁂ ნატუჶნავი ქალაქთა მოვიღეთ ჩუჶნდა ✿ ⁂ დავიჴუართ ქუჶყანა ჱ
იგი მათი მას ჟამსა შინა კელთაგან ორთა მეფეთა ამორეველთასა, რო-
მელნი იგი იუნეს წიაღთა იორდანისათა, ნაღვარევითგან არნო-
ნით ვიდრე მთადმდე აერმონისა ✿ რომელსა ფინიკელთა სახელ- თ

[1] ⁂ მოსე კა. ჭკჳმ. კთ.

სდვეს ჰაერმონ, რომელ იგი არს სანიორი, ხოლო ამორველთან
ი სანიერ სახელი უწოდა ✿ ⳇ ყოველი ქალაქები ნისორისა, ⳇ ყოველი გალადი ⳇ ყოველი ბასანი ვიდრე ელქადიმდე ⳇ ედრადიმად:
ია ესე ყოველი ქალაქები ოგის მეფისა მის ბასანელთასა ✿ რამეთუ ოგ მეფე ბასანელთა მარტოჲ დაშთა რაფაინელთაჲსაჲ; ⳇ იყო ცხედარი მისი ცხედარი რკინისა, ⳇ მწუხლსა მას მეთა ამმანისთასა, ცხრა წურთა სიგრძე მისი, ⳇ ოთხ წურთა სიგრცე მისი, წურთითა
იბ მამა-კაცისათა ✿ ⳇ [1] ქუჱყანა იგი მათი დავიმკჳდრეთ ჩუჱნ მას ჟამსა შინა აროირისაგან რომელ არს კიდემდე ნაღვარევისა მის არნონისა, ვიდრე ზოგადმდე მთისა მის ელადელთასა, ⳇ ქალაქები იგი მათი მივსცე რუბენს ⳇ გადს ✿ ⳇ ნეშტი იგი გალაადისა,
იგ ⳇ ყოველი იგი ბასანი მეფისა ოგისი მივსცე კერძოსა მას ნათესავსა მანასესსა, ⳇ ყოველი იგი გარემო სოფლები, არგობისა, ⳇ
იდ ყოველი ბასანი ქუჱყანად რაფაინისა შერაცხილ არიან ✿ ⳇ იაირ მემან მანასესმან დაიპყრა ყოველი იგი სოფლები არგობისა, ვიდრე საზღვარამდე გარგასისა, ⳇ მაქათისა; ⳇ ყაირ სახელი უწოდა მას სახელად თავისა თჳსისა ბასანავარი მოდღეინდელად დღედ-
იეიე მდე ✿ ⳇ მაქირს მივეც გალადი ✿ ⳇ რუბენს ⳇ გადს მივეც ქუჱყანისა მის გალადისა, ვიდრე ნაღვარევადმდე არნონისა, შუა საზღუარითგან ნაღუარევისა მის ვიდრე იაბოკამდე: ნაღვარევი იგი რო-
იზ მელ არს საზღუარი მეთა მათ ამონისთა ✿ ⳇ რაჲბია ⳇ იორდანე თჳთ საზღუარი არს მაქინერითგან ვიდრე არაბიელთა ზღჳსამდე, ⳇ ზღჳთ მარილოვანითგან, ⳇ ასელოთით ვიდრე ფასგადმდე
იჱ აღმოსავლეთისა ✿ ⳇ გამცენ თქუჱნ მას ჟამსა შინა ⳇ გარქუ, უფალმან ღმერთმან თქუჱნმან მოგცა თქუჱნ ქუჱყანა ესე ნაწილად მკჳდრობისა თქუჱნისა, შეიჯურენით ⳇ წარგუალეთ მამათა თქუჱნ-
ით თა თანა მეთა მათ ისრაელისათა, ყოველი კაცი ძლიერი ✿ გარნა დედა წული თქუჱნი, ⳇ შვილნი თქუჱნნი, ⳇ საცხოვარი თქუჱნი, უწჳი რამეთუ მრავალ არს საცხოვარი თქუჱნი, დაუტევნით ქალა-
კ ქთა მაგათ თქუჱნთა, რომელ ესე მიგეც თქუჱნ ✿ ვიდრემდე გან-

[1]) ⳇ მოსე ⳇ.

სასჭურნებელი სცეს უფალმან ღმერთმან თქუენმან მმათა თქუენთა,
ვითარცა ეგე თქუენ, ჲ დაეგმჯდრნენ იგინიცა ქუეყანასა მას რომელ
იგი უფალმან ღმერთმან მათმან მისცეს მათ, წიაღ იორდანესა
მდინარესა, ჲ მიიქცეს კაცად კაცადი თჳთეულად სამკჳდრებელადგე
თჯსთა, რომელ მიგეც თქუენ ✿ ჲ ვამცენ ისუს მესა ნაგესსა მას კა
ჯამსა შინა, ჲ ვარქუ: თუალთა თქუენთა იხილეს, რაჲ იგი უო
უფალმან ღმერთმან თქუენმან, ორთა მათ მეფეთა, ეგრე უეს
უფალმან ღმერთმან თქუენმან ყოველთა მათ მეფეთა, რომელთა
იგი მიხუალთ თქუენ მუნ ✿ ნუ ეგეშინინ მათჳან, რამეთუ უფალი კბ
ღმერთი თქუენი ბრძოდეს თქუენ წილ ✿ ჲ ვეჵედრე უფალსა მას კგ
ჯამსა შინა ჲ ვრქუ ✿ უფალო ღმერთო, შენ იწუე ჩუენებად მას კდ
ჯამსა შინა მონისა შენისა ძალი შენი ჲ სიმტკიცე, კელითა ძლიე-
რითა, ჲ მკლავი მაღალი, ჲ ვინ არს ღმერთი ცათა შინა, ანუ
ქუეყანასა ზედა, რომელმანცა ყოს ესე, რომელ ესე შენ ჰქმაე
ჩუენ თჯს ანუ მსგაჳს ძლიერებისა შენისა ✿ აწ ჯერ თუ გიჩნდეს კე
წიაღჳდე ჲ ვიხილო ქუეყანა იგი კეთილი, რომელ იგი არს
წიაღ იორდანესა, მთაჲ იგი კეთილი, ჲ ადგილი იგი ანტილი-
ბანისა ✿ ჲ [1] უგულებელ მოო მე უფალმან თქუენ თჯს ჲ არა კვ
ისძინა ჩემი, მერმე მომიგო მე უფალმან ჲ მრქუა, კმაჲ იყუენ
შენდა, ნუღარა შესძინებ სიტყუაჲდ ჩემდა სიტყუასა მაგას ✿ არამედ კზ
აღვედ შენ თხემსა მთისა მაგის გამოთლილისასა, ჲ აღიხილენ
თუალნი შენნი ზღუით კერძო, ჲ სამხრით, ჲ ჩრდილოთ, ჲ დასა-
ვლად, ჲ აღმოსავლად, ჲ იხილე თვალითა შენითა, რამეთუ არა
სადა წიაღსჳლად ხარ შენ წიაღ იორდანესა ✿ არამედ შენ ამცენ კჱ
ისუს ჲ განამტკიცენ იგი, ჲ ნუგეშინის ეც მას, რამეთუ ესე წიაღ-
სრულ ჰჳოფს ერსა მას, ჲ მან განჳოს ჲ დაუმკჳდროს მათ ქუეყ-
ანა იგი, რომელ ეგე შენ იხილე ✿ ჲ ვსხედით ჩუენ ღელესა კთ
ერთსა მახლობელად სახლსა მას ფოგორისსა.

თ ა ვ ი დ.

აწ [2] გესმოდენ ისრაელსა სამართალნი ჲ მსჯავრნი, რომელ- ა

[1] ზემო ა. ქუეყნისა დ.—[2] დ მოსე ღბ. ქუეყნორ. ბბ.

სა ესე მე გასწავებ დღეს დღე ყოფად მაგისა, რათა სცხოვნდეთ ⁂ განძრავლდეთ, შეხჯდეთ ⁂ დაიმკჳდროთ ქუეყანა იგი, რომელი
იგი უფალმან ღმერთმან მამათა თქუენთამან მოგცეს თქუენ სამ-
ბ კჳდრებელად ✿ [1] არა შესძინოთ სიტყუა ერთი რომელსა ესე მე
გამცნებ თქუენ, ⁂ არცა დააკლოთ მაგას, არამედ დაიცჳენით თქუენ
მცნებანი უფლისა ღუთისა თქუენისანი, რომელთა ესე მე გამცნებ
გ თქუენ დღეს ✿ [2] თუალნი თქუენნი ხედვიდეს, რაჲ იგი უფროჲ უფა-
ლმან ღმერთმან ბელფეგორს, რამეთუ ყოველი კაცი რომელი შეუ-
დგა ბელფეგორსა, აღჳოცა იგი უფალმან ღმერთმან თქუენთან
დ თქუენ შორის ✿ ხოლო თქუენ შეახლებულნ უფლისა ღუთისა
ე თქუენისა სცხოვნდეთ ვითარცა ესე დღეს დღე ✿ იგულეთ, აჰა ესე-
რა მიგეც თქუენ სამართალი ⁂ მშჯავრი ვითარცა მამცნო მე
უფალმან ღმერთმან ჩემმან, რათა ჰყოთ თქუენ იგი ქუეყანასა მას,
ვ რომელსა შეხჳალთ დამკჳდრებად მუნ ✿ ⁂ [3] დაცვად მცნებათა მათ
⁂ ყოფად ამისა, რამეთუ ესე არს სიბრძნე ⁂ მეცნიერება თქუენდა,
წინაშე ყოველთა წარმართთა, რომელთაცა ესმოდის ყოველი სამარ-
თალი ესე, ⁂ თქუან: აჰა ესერა ერი ბრძენი ⁂ მეცნიერი, ნათესავი
ზ დიდი ესე ✿ რამეთუ რომელი არს ნათესავი დიდ, რომლისამცა არს
უფალი ღმერთი, მახლობელ მათდა, ვითარცა უფალი ღმერთი ჩუენ-
ნი მახლობელ არს ჩუენდა ყოველსავე ადგილსა რომელსაცა ვხა-
ტ დოდით მას ✿ ანუ რომელი არს ნათესავი დიდ, რომელსა მიცე-
მული არს სამართალი ⁂ მშჯავრი, მსგავსად ყოველისა ამის შჯუ-
თ ლისა, რომელ ესე მე მიგეც თქუენ დღეს დღე ✿ იგულე თავი შე-
ნი, ⁂ დაიცევ სული შენი ფრიად, ნუ დაივიწყებ ყოველთა ამათ
სიტყუათა, რომელ ესე იხილეს თუალთა შენთა: ⁂ ნუცა განიშო-
რებ გულისაგან შენისა ყოველთა დღეთა ცხოვრებისა შენისათა:
არამედ [4] წრთჳილ ჰყუენ შჯულნი შენნი, ⁂ შჯულნი შჯულთა შენთა-
ი ნი ✿ დღესა მას რომელსა წარსდგეთ თქუენ წინაშე უფლისა
ღუთისა თქუენისა ქორებს, დღესა შეკრებისასა რამეთუ მეტყოდ

[1] იგჳე ა. ჰჳენოთრე ბბ.—[2] დ მოსე კკ. ისო ნაუე კბ.—[3] ა ეზდრ. იდ.
—[4] ჰჳენოთრე ია. დ ეზდრ. გ.

უფალი ⁂ მრქუა: შემოკრიბე ერი ეგე ჩემ წინაშე, ⁂ ისმინნეს
ტყუანი ჩემნი, ⁂ შეისწაონ შიში ჩემი ყოველთა დღეთა, ცხოვ-
ბისა მათისათა, რაოდენცა ცხოვნდენ ქუჱყანასა ზედა ⁂ ასწაონ
ლთაცა მათთა ✿ ⁂ მოჰკრებით, ⁂ დადეგით წინაშე მთასა ია
ს, ⁂ მთაჲ იგი აღტკდებოდა ცეცხლითა გიდრე ცამდე: ⁂ ბნე-
ი, ქმრი ნისლისა ⁂ არმურისა, (⁂ ქმაჲ დიდი) ✿ ⁂ გეტეოდა იბ
ქუჱნ უფალი მიერ მთით შორის ცეცხლსა მას, რომლისა ქმაჲ
ტეჯთა მისითა გესმოდა თქუჱნ, ხოლო [1] ქმნულებასა არა ხე-
ვდით არამედ ხჯნიერ ქმასა ✿ ⁂ გითხრობდა თქუჱნ მცნებათა იგ
ათ, რომელ იგი გაჱცნო თქუჱნ ყოფად მისა, ⁂ მოგცნა თქუჱნ
ნი იგი მცნებანი: დაწერილნი ორთა ზედა ფიცართა ქჯსათა ✿
[2] მაჱცნო მე უფალმან მას ქამსა შინა სწაჲლად თქუჱნდა სამარ- იდ
ალი ⁂ მშჯაგრი რათა ჰყოთ იგი ქუჱყანასა მას, რომელსა შე-
ალთ თქუჱნ დამკჳდრებად ✿ ეკრძალენით თავთა თქუჱნთა ფრიად იე
ამეთუ ხატი ქმნილებისა არა იხილეთ თქუჱნ დღესა მას რომელ-
ეტეოდა თქუჱნ უფალი მთასა მას ქორებსა, შორის ცეცხლსა
ს ✿ ⁂ თქუჱნ ნუსადა ურჩ ექმნებით ნუცა იქმთ თავისა თქუჱნი- ივ
კერჴთა გამოქანდაკებულთა, მსგაჲსად ხატისა მამრისა გინა თუ
ედრისა ✿ გინა თუ მსგაჲსსა ყოველისა საცხოვარისასა, რომელ იზ
ად არს ქუჱყანასა ზედა, ანუ თუ მსგაჲსსა ყოველისა მფრინველი-
ასა, ფრთოვანისა რომელი ფრინაჲს ცასა ქუჱშე ✿ ანუ მსგაჲსე- იჱ
ასა ყოველისაჲვე ქუჱჱ წარმაგალისასა, რომელი მჳრების ჳირსა
ედა ქუჱყანისასა ანუ მსგაჲსსა თეგზისა მცურვალისასა, რომელი
ურაჲს წუალთა შინა ქუჱყანასა ქუჱშე ✿ ნუცა აღიხილაჲთ ზეცად იო
ომელთა რაჟამს იხილოთ მზე, გინა მთოვარე ⁂ ვარსკულავნი,
ჲუ თუ ყოველი სამკაული ცათა, ⁂ შესცდეთ თაჲუანის ცემად მათ-
ა, ანუ მსახურებდეთ მათ, რომელ იგი განჲაშორა თქუჱნჲან
ფალმან ღმერთმან თქუჱნმან ⁂ მისცა წარმართთა რომელ არს
ასა ქუჱშე ✿ ხოლო თქუჱნ შეკიწუნარნა [3] უფალმან ღმერთმან კ
ქუჱნმან ⁂ გამოგიუჱანნა თქუჱნ საკმილისა მისგან რკინისა

[1]) ბ მოსე ით. ნემაა თ. ითანე კ.—[2]) ა კზდრა კ.—[3]) ზიხრკ აზ.

ქუჱშჱყანისა მისგან ეგჯპტელთასა რათა იყუნეთ თქუჱნ მისა წილად,
კა ერი მკჳდრობისა დღეს დღე ✿ ⁂ [1] უფალი ღმერთი განრისხნა
ჩემ ზედა სიტყუჱთა თქუჱნთათჳს, ⁂ ფუცა, რათა არა წიაღვიდე მე
იორდანესა მდინარესა, ⁂ არცა შევიდე მე ქუჱყანასა მას, რომელი
იგი უფალმან ღმერთმან თქუჱნ მოგცეს ნაწილად მკჳდრობისა
კბ თქუჱნისა ✿ ხოლო აწ მე მოსიკდიდ ვარ ამასვე ქუჱყანასა, ⁂ არა
წიაღსლვად ვარ მე იორდანესა მდინარესა: ხოლო თქუჱნ წიაღ-
კგ ჴდეთ ⁂ დაიმკჳდროთ ქუჱყანა იგი კეთილთა ✿ ეკრძალენით, ნუ
უკუჱნ დაივიწყოთ თქუჱნ მცნებაჲ იგი უფლისა ღუთისა თქუჱნისა,
რომელ გამცნო თქუჱნ, არა იქმნეთ თავისა თქუჱნისა კერპნი გა-
მოქანდაკებულნი მსგავსად ყოველისა მის, რომლისა ესე გიბრძანა
კდ თქუჱნ უფალმან ღ[მ]ერთმან განშორებად მისგან ✿ რამეთუ უფალი
კე ღმერთი თქუჱნი ცეცხლ შემწუველ არს, ⁂ ღმერთი მოშურნე ✿ ის-
ხნე შენ შჯლნი შენნი, ანუ შჯლის შჯლნი, ⁂ დღეგრძელ იყო
ქუჱყანასა ზედა, ⁂ უკეთუ უშჯულოებდე, ⁂ ჰყოთ ჩამოსხმუ-
ლი მსგავსი ყოველისა, ⁂ ჰყო ბოროტი წინაშე უფლისა ღუთისა
კვ შენისა, ⁂ განრისხნეს უფალი ღმერთი შენი ✿ ⁂ აჰა ესერა შეგ-
წამებ მე დღეს თქუჱნ, წინაშე ცასაჲ ⁂ ქუჱყანასა, რამეთუ მოს-
ჰოლეით მოგსპოვლნეს თქუჱნ ქუჱყანისა მისგან, რომლისათჳს
წიაღსჰვალთ იორდანეს მდინარესა, დამკჳდრებად მისა, ⁂ არა დღე-
კზ გრძელად დაიმკჳდროთ მუნ, არამედ მოსრეით მოისრნეთ ✿ ⁂ გან-
გაბნიენეს თქუჱნ უფალმან ღმერთმან თქუჱნმან ყოველთა შორის
წარმართთა, ⁂ დაშთეთ თქუჱნ მცირედ რიცხჳთ წარმართთა შო-
კთ რის, რომელ იგი შეგიუანნეს თქუჱნ უფალმან ✿ ⁂ მსახურებდეთ
თქუჱნ კერპთა უცხოთა, ქმნილთა, ჴელითა კაცთათა, ძელისა ⁂
რჳალისათა, რომელნი არა ხედვიდენ ⁂ არცა ესმოდის, ⁂ არცა შჯა-
კი მდენ, არცა იუნოსდენ ✿ ⁂ ეძიებდეთ თქუჱნ უფალსა ღმერთსა
თქუჱნსა, ⁂ ჰპოოთ იგი, რაჟამს ეძიებდეთ მას ყოველითა გონებითა
თქუჱნითა, ⁂ ყოველითა სულითა თქუჱნითა რაჟამს სიმდაბლით
კია ეძიებდეთ მას ჴცრსა შინა თქუჱნსა ✿ ⁂ მოგეგონებოდიან თქუჱნ

[1] ⁂ მოსე გ. ზუმორე ა. დაბლა გ. ჭუმორე იგ.

სიტუჱანი ესე ჩემნი: შემდგომად ჯამისა, ⁂ მოიქცე შენ უფლისა
მიმართ ღუთისა შენისა, ⁂ ისმინო ჴმაჲ ბრძანებისა მისისა ✿
რამეთუ უფალი ღმერთი მოწყალე არს ⁂ შემწყნარე, უფალი ღმერ- ლა
თი შენი, არა დაგაგდოს შენ, არცა წარგწყმიდოს შენ, არცა დაი-
ვიწყოს აღთქმა იგი მამათა თქუჱნთაჲ, რომელ იგი ეფუცა მათ ✿
იხილეთ დღენი იგი ჰირველნი, რომელ იგი თქუჱნსა წინა იუნუეს, ლბ
ვინა დღითგან შექმნა ღმერთმან კაცი ჰირსა ზედა ქუჱყანისასა, ⁂
კიდითგან ცისათ, ვიდრე კიდედმდე ცისა მის, უოფით თუ სადაშე
არს მსგავსად სიტუჱსა ამის დიდისა, რომელ ესე თქუჱნ გესმა:
ესმა თუ რომელსამე ნათესავსა, ჴმაჲ ღუთისა ცხოველისა ვითარ
იგი ეტუოდე შორის ცეცხლსა, ვითარ იგი გესმოდა შენ, ⁂ სცხო-
ვნდი ✿ ანუ თუ განსადმე გცადა ღმერთმან შესლვად, ⁂ გამოუუა- ლგ
ნებად ნათესავი შორის ნათესავთაგან, გამოცდათ სასწაულებითა, ⁂
ნიშებითა, ⁂ ბრძოლითა ჴელითა მტკიცითა, ⁂ მკლავითა მაღლი-
თა, ⁂ საჩუჱნებელითა დიდ ძალითა უოველთათჳს რომელ უოჲ
უფალმან ღმერთმან თქუჱნმან ქუჱყანასა მას ეგჳპტისასა წინაშე
შენსა მსედველისა ✿ რათა გულის ჴმაჲ ჰუო, რაჲთუ უფალი ღმე- ლდ
რთი შენი მხოლო ღმერთი არს, ⁂ არა არს სხუაჲ ღმერთი მისა
გარეშე ✿ ცით გარდამოისმა შენდა ჴმაჲ მისი, ⁂ სასწაულად შენდა ლე
⁂ ქუჱყანასა ზედა გიჩუჱნა შენ ცეცხლი იგი დიდი მისი, ⁂ სიტ-
უჱა იგი მისი გესმა შორის ცეცხლსა მას ✿ რამეთუ შეიეყვარნა ლვ
მან მამანი იგი თქუჱნნი, ⁂ გამოირჩია მან ნათესავი იგი შემდ-
გომად მათსა, თქუჱნ უოველთა: ⁂ [1] გამოგიუუანა შენ ძალითა მით
დიდითა ქუჱყანისა მისგან მეგჳპტელთასა ✿ დაცემად წინაშე ჰირსა ლზ
შენსა ნათესავები იგი დიდ, დიდები უძლიერესი შენსა, შეუუანე-
ბად ⁂ მიცემად შენდა ქუჱყანა იგი მათი სამკჳდრებელად, მკჳდრო-
ბისა შენისა ვითარცა ეგე გიჰურიეს დღეს დღე ✿ რათა გულის ლჱ
ჴმაჲ ჰუო დღე, მოეგე კონებასა შენსა, რამეთუ უფალი ღმერთი
შენი, ⁂ თავადი არს ღმერთი ზეცათა შინა, ⁂ ქუჱყანასა ზედა ⁂
არა ვინ არს მისა გარეშე სხუაჲ ღმერთი ✿ ⁂ დაიცუნე მცნებანი ლთ

[1] ბ მოსე იგ.

მისნი, ⁋ სამართალნი, რომელსა ესე მე გამცნებ შენ დღეს დღე,
რათა კეთილი გეყოს შენ, ⁋ შვილთა შენთა, რათა დღეგრძელ იყუნ-
ნეთ, ქუჱყანასა ზედა, რომელ იგი უფალმან ღმერთმან თქუჱნ მო-
მ გცეს ყოველთა დღეთა თქუჱნთა ✠ მას ჟამსა [1]) გამოაყენნა მოსე
მა სამნი ქალაქნი, წიაღ იორდანესა მზისა აღმოსავლით კერძო ✠ [2])
შესაყედრებელად კაცის მკულელთა, რათა რომელმანცა მოკლა მო-
უუსი თჳსი იშჯდ, ⁋ არა ნებსით თჳსით არა ზრახჯთ, ⁋ არცა
სიძულილით იყო მისა მიმართ გუშინ ⁋ მუღან, ⁋ შეგარდეს ეგე
მბ ვითარი იგი ერთსა მას ქალაქთაგანსა, განერეს ⁋ ცხოვნდეს ✠ [3]) პო-
სორით უდაბნოსა კერძო ველთა მათ ქუჱყანისა რუბენისაგან, ⁋
ჰარძოთით გალადით კერძო ქუჱყანისა მისგან გადისა ⁋ გოლა-
მგ ნი ბასანით კერძო მანასისა ✠ ესე შჯული არს რომელი დადგა
მდ მოსე, წინაშე ძეთა მათ ისრაელისათა ✠ ესე მცნებანი არიან წამე-
ბანი, ⁋ სამართალნი მსჯავრნი რომელთა ეტყოდა მოსე ძეთა მათ
ისრაელისათა უდაბნოსა მას, რაჟამს გამოვიდეს იგინი ქუჱყანით
მე ეგჳპტით ✠ წიაღ იორდანესა, კეცსა მას მახლობელად სახლისა მის
ფოგორისა, ქუჱყანასა მას სეონ მეფისა მის ამორეველთასა, რო-
მელ იგი დამკჳდრებულ იყო ესებონს, რომელ იგი მოსრა მოსე
⁋ ძეთა მათ ისრაელისათა, რაჟამს გამოვიდეს იგინი ქუჱყანით
მვ ეგჳპტით ✠ ⁋ დაიმკჳდრეს მათ ქუჱყანა იგი, ⁋ ქუჱყანა ოგ მე-
ფისა მის ბასანისა, ორთა მათ შთარავნდეულთა ამორეველთა, რო-
მელ იგი იუნეს წიაღ იორდანესა მზისა აღმოსავალით კერძო ✠
მზ აროერითგან, რომელ არს კიდესა ნადვარევთა მათ არნონისთა,
მთს მთამდე სეონისა რომელ არს აერმონი ✠ ყოველით კერძო არაბიათ
წიაღ იორდანესა, მზისა აღმოსავალით ასეროთით მთით თლილით.

თ ა ვ ი ე.

ა გოუწოდა მოსე ყოველსა მას ისრაელსა, ⁋ ჰრქუა მათ: ეს-
მოდინ ისრაელსა ყოველი ესე სამართალი ⁋ მშჯავრი, რომელთა
ესე გეტყჳ თქუჱნ ვურთა თქუჱნთა დღეს დღე, ⁋ ისწავეთ, დამარ-
ბ ხვად ⁋ ყოფად მაგისა [4]) ✠ უფალმან ღმერთმან დადგა თქუჱნთანა

[1]) ჭუჱმარ. თ.—[2]) დ მოსე ლე.—[3]) ასო ნაკლ კ.—[4]) ბ მოსე ით.

ებაა აღთქმისა ქორებს ✿ არა თუ მამათა თქუენ თანა დადგა უფა- გ
ან აღთქმა ესე, არამედ თქუენ: ყოველნი რომელნი დღეს ცო-
ლ ხართ ✿ რამეთუ პირის პირ გეტყოდა თქუენ უფალი მთასა დ
შინა ცეცხლსა მას შორის ✿ ბ მე ვდეკ შორის უფლისა ბ ე
ენ ჯამსა მას შინა თხრობად თქუენდა სიტყჳთა უფლისათა,
ეთუ შეშინებულ იყვენით თქუენ წინაშე პირსა მას ცეცხლისასა,
არა აღხუედით მთასა მას, რამეთუ გეტყოდა თქუენ ✿ [1] მე ვარ ვ
ალი ღმერთი შენი რომელმან გამოგიუანე შენ ქუეყანით ეგჳპ-
თ, სახლისა მისგან კირთებისა ✿ ნუ იყოფინ შენდა სხუად ღმე- ზ
ი ჩემსა გარე ✿ [2] არა იქმნე თავისა შენისა კერპნი გამოქანდა- ნ
ულნი, არცა მსგავსი ყოველისაჲ, რომელ არს ცასა შინა ზესკ-
ნს, ბ არცაღა რომელ არს ქუეყანასა ზედა ქუეშკნელ, ბ რომელ
ა წყალთა შინა ქუეშ ✿ არა თაყუანისცე მათ, არცა მსახურებდე თ
ი: [3] რამეთუ მე ვარ უფალი ღმერთი შენი, ღმერთი მოშურნე,
მელმან მივაგი ცოდუაჲ მამათა შჯულთა ზედა, სამად ბ ოთხამდე
ისაგან, მოძულეთა მათ ჩემთა ✿ ბ [4] ვჳი წყალობა ათასამდე ი
ეარეთა მათ ჩემთა თჳს, ბ დამცველთა მცნებათა ჩემთასა ✿ ნუ [5] ია
უცაჲ სახელსა უფლისა ღუთისა შენისასა სიცრუჲთ: რამეთუ
ი განწმიდოს უფალმან ღმერთმან შენმან ყოველივე რომელი
ცვიდეს სახელსა უფლისა ღუთისა შენისასა ამაოდ ✿ [6] დაიცვენ იბ
ე იგი შაბათისა ბ წმიდად ჰყო იგი, ვითარცა ციბრძანა შენ
ალმან ღმერთმან შენმან ✿ [7] ექუს დღე იქმოდი, ყოველსა საქმეს იგ
სა ✿ რამეთუ [8] დღე იგი მეშჳდე შაბათი არს უფლისა ღუთისა იდ
ისა, არა იქმოდი მას შინა შენ ყოველსა საქმესა შენსა, ნუცა

ნუცაღა მე შენი: ნუცა ასული შენი, ნუცა მონა შენი, ნუცა
ჯალი შენი, ნუცა ჯარი შენი, ნუცა კარაული შენი, ნუცა ყოველი-
საცხოვარი შენი, ნუცა მწირი შენი, ნუცა მსხემი შენი, რომელი

---

[1]) ბ მოსე კ. ფსალმუნი ა. ა ეზდრ. იდ. — [2]) ბ მოსე კ. გ მოსე კგ. დმუნი ყგ.— [3]) ბ მოსე კ ლ დდ. კბრ. დბ.— [4]) ბ მოსე კ ლ დ.— [5]) კბრ. ბ მოსე კ. გ მოსე ით. მათე კ.— [6]) ბ მოსე კ ლ და.— [7]) კ ზარაჭ კ.) გ მოსე კგ. ბ მოსე კ. გ მოსე ბ ლ გ. კბრაჭთა დ.

შეეოფილ იეოს დაჯდეს შენთანა ბჭეთა შენთა, რამეთუ განისუფ-
ნოს მონაპან შენმან, ⁂ მკეალმან შენმან, ⁂ საცხოვარმან შენმან
იე ⁂ კარაულმან შენმან ვითარცა შენ ✿ მოიკსენენ შენ, რამეთუ შენცა
დამონებულ იყავ ქუეყანასა მას მეგჯპტელთასა, ⁂ გამოგიუნა შენ
მიერ უფალმან ღმერთმან შენმან კელითა მტკიცითა, ⁂ მკლავითა მა-
ღლითა, ამისთჳს გიბრძანა შენ უფალმან ღმერთმან შენმან რომელ და-
იე მარხვად, დღე იგი შაბათთა ⁂ წმიდად ჰყო იგი✿ [1] ჰატივი უფავ მამასაჲ
შენსა ⁂ დედასა შენსა, ვითარცა ეამცნო უფალმან ღმერთმან შენმან,
რათა კეთილი ეეოს შენ, ⁂ დღეგრძელ იყო ქუეყანასა ზედა, რომელ
იზ,იფ იგი უფალმან ღმერთმან შენმან მოგცეს შენ ✿ [2] ნუ კაც კლავ ✿ ნუ
ით,კ იმრუშებ ✿ ნუ იპარავ ✿ ნუ ცილსა სწამებთ მოყუსისა შენისა მი-
კა მართ: მოწმობითა ტყუილისათა ✿ ნუ გული გითქვამს ცოლსა
მოყუსისა შენისასა, ნუცა გული გითქვამს სახლსა მოყუსისა შენი-
სასა, ნუცა ქუეყანასა მისსა, ნუცა მონასა მისსა, ნუცა მკეალსა
მისსა, ნუცაღა ჯარსა მისსა, ნუცა კარაულსა მისსა, ნუცა ეოველსა
საცხოვარსა მისსა, ნუცა ეოველიეე რაჲცა იეოს მოყუსისა შენი-
კბ სა ✿ ამათ სიტყუათა ეტყოდა უფალი ეოველსა მას კრებულსა
თქუენსა, მთასა მას შინა შორის ცეცხლსა მას, ⁂ შორის ბნელსა
მას, ალმურისა მის, ნისლისა წყუდიადისასა, ჴმითა მაღლითა: ⁂
მერმე არღარა შესძინა, ⁂ დაწერა ესე ორთა ფიცართა ქჯსათა, ⁂
კგ მომცნა მე ✿ ⁂ იეო რაჟამს ისმინეთ თქუენ ჴმაჲ იგი სიტყუათა
მათ შორის ცეცხლსა მას, რამეთუ მთა იგი აღგზებული ცეცხლითა
ალატყდებოდა, მოხუედით ჩემდა ეოველი ეგე მთავრები ნათესავთა
კდ მაგათ თქუენთა, ⁂ მოხუცებულნი ერისა თქუენისანი ✿ ⁂ მარქუთ
მე: აჰა ესერა გუჩუენა ჩუენ უფალმან ღმერთმან ჩუენთან დიდე-
ბაჲ იგი მისი, ⁂ ჴმაჲ იგი მისი გუესმა შორის ცეცხლით გამო,
დღეს დღე, ⁂ ვიხილეთ, ვითარმცა ეტყოდა ღმერთი კაცსა, ⁂
კე ცხოვნდა ✿ ⁂ აწ ნუ უკუე მოვსწუდეთ, ანუ გუესწრდა ⁂ მოგუსრ-
ნეს ჩუენ ცეცხლმან დიდმან ამან, შეღათუ გესმაინოთ ჩუენ სმენად

[1]) ბ მოსე გ. კეფს ვ. ზარჯ გ. მათე კ.—[2]) მარკოზ ზ. ბ მოსე კ. ზი-
რაჯ გ. მათე იე. კეფსეფლ. ზ.

კმისა ამის უფლისა ღუთისა ჩუენისა მერმე ⁂ მოვსწუდეთ ✿ ვინ კვ
არს კორციელი, რომელსამცა ესმა კმაჲ ღუთისა ცხოველისა, ვი-
თარმცა ეტუოდა შორის ცეცხლით გამო, ვითარ ესე ჩუენ გუშჯ-
უოდა, ⁂ ცხოვნდა ✿ აწ მიიახლე შენ, ⁂ ისმინე რაჲსა იტუოდის კზ
უფალი ღმერთი ჩუენი, ⁂ შენ გუშჯტუოდე ჩუენ, ყოველთა მათ
მცნებათა რომელთაცა გეტუოდეს შენ უფალი ღმერთი ჩუენი, ჩუენ
ვისმინოთ შენი ⁂ ვუოთ ✿ ⁂ შეესმა უფალსა კმაჲ იგი სიტუჯსა მის კჩ
თქუენისა, რომელსა მეტუოდით მე, ⁂ მრქუა მე უფალმან: მესმა
კმაჲ სიტუჯსა ერისა მის, რომელსა იგი გეტუოდეს შენ, მართლიად
მოგიგიეს შენ ყოველივე იგი რომელსაცა გეტუოდეს შენ ✿ ვინმე კთ
მცა უკუნჩ მისცა რათა იყოს ესრეთ გულთა შინა მათთა; მარადის
ეშინოდენ ჩემი, ⁂ დაიმარხუიდეს ყოველსა ჟამსა მცნებათა ჩემთა
ყოველთა დღეთა, რათამცა კეთილი ეყო მათ, ⁂ ნაშობთა მათთა
უკუნისამდე ✿ აწ მიუედ, ⁂ ეტუოდე მათ: ⁂ მიაქციენ იგინი სახიდ- ლ
ვე მათდა ✿ ხოლო შენ დადეც აქა ჩემთანა, ⁂ გეტუოდი შენ ყოველ- ლა
თა მათ მცნებათა ⁂ სამართალთა ⁂ მსჯავრთა, რომელ ასწაო მათ,
⁂ ჰყოფდენ მას ესრეთ ქუჩუანასა მას ზედა, რომელი მე მიუეც მათ
ნაწილად ✿ ⁂ დაიცუენით, ყოფად, ვითარ იგი გამცნო შენ უფალ- ლბ
მან ღმერთმან; არა მიაქციო მარჯუენ არცა მარცხენ ✿ ყოველთაუე ლგ
გზათა შენთა, რომელ გამცნო შენ უფალმან ღმერთმან შენმან, არა-
მედ ხჯდოდე ყოველთა მცნებათა მისთა, რათა განგისჩუნოს შენ ⁂
კეთილი გეყოს შენ ⁂ დღეგრძელ იყო ქუჩუანასა მას ზედა, რომე-
ლსა დაიმკჯდრო შენ.

თავი ვ.

ესე მცნებანი არიან, ⁂ სამართალნი ⁂ მშჯავრნი, რომელ ა
იგი გამცნო თქუენ უფალმან ღმერთმან თქუენმან რათა ისწაოთ
⁂ ჰყოთ ესე, ქუჩუანასა მას რომელსა ეგე თქუენ შეხვალთ, დამკჯ-
დრებად ✿ რათა გეშინოდის შენ უფლისა ღუთისა შენისა, დაიცუნე ბ
შენ მცნებანი ⁂ სამართალნი მისნი, რომელთა ესე მე გამცნებ შენ
დღეს დღე, შენ ⁂ შვილთა შენთა ⁂ მეთა მეთა შენთასა ყოველთა
დღეთა ცხოვრებისა შენისათა, რათა დღეგრძელ იყო შენ ✿ ისმინე გ

ისრაელ, ⁂ ეკრძალე ყოფად ყოველთა ამათ მცნებათა რათა კეთილი
გეყოს შენ, ⁂ განშრავლდე ფრიად; ვითარცა ეტყოდა უფალი ღმე-
რთი მამათა მათ შენთა, მიცემად შენდა ქუეყანა იგი რომელსა გა-
მოსდის სძე ⁂ თაფლი. ესე სამართალნი ⁂ მსჯავრნი არიან, რო-
მელნი იგი ამცნო უფალმან ჩემთა მათ ისრაელისათა უდაბნოსა ში-
ნა, რაჟამს გამოვიდეს იგინი ქუეყანით ეგჳპტით ✿ ესმოდინ ის-
რაელსა უფალი ღმერთი ჩუენი მხოლო უფალი არს ✿ ⁂ [1] შეი-
ყვარო უფალი ღმერთი შენი ყოვლითა გულითა შენითა, ⁂ ყოვ-
ლითა გონებითა შენითა, ⁂ ყოვლითა ძალითა შენითა ✿ ⁂ [2] იყუ-
ნენ სიტყუანი ესე, რომელთა მე გამცნებ შენ დღეს დღე, გულსა
შენსა, ⁂ გონებასა შენსა ✿ ⁂ [3] ასწავლნე ეგე შვილთა მათ შენთა,
⁂ ეტყოდე მაგათ ჯდომასა სახლსა შინა შენსა, ⁂ სლვასა გზასა
შენსა, ⁂ სასუფნებელსა შენსა, ⁂ აღდგომასა შენსა ✿ ესე შეისხენ
სასწაულად კელსა შენსა, ⁂ იყუნენდ ეგე შეურეველად წინაშე თუა-
ლთა შენთა✿ ⁂ დასწერე იგი ზღურბლსა სახლისა შენისასა, წუართი-
ლთა ბჭეთა შენთასა ✿ ⁂ იყოს რაჟამს შეგიყუანოს შენ უფალმან
ღმერთმან შენმან ქუეყანასა მას, რომელ იგი ეფუცა მამათა მათ
შენთა აბრაამს, ისაკს, ⁂ იაკობს, მიცემად შენდა ქალაქებისა მის
დიდ დიდებისა, ⁂ შუენიერებისა, რომელნი შენ არა აღაშენენ ✿
სახლები სავსენი ყოველითა მით კეთილითა, რომელნი შენ არა
ადავსენ, ჯურღმულებისა მის ადმოქმულებისა, რომელ არა შენ
ჰქმნენ, ვენაკებისა მის ⁂ ზეთის ხილებისა რომელ არა შენ დანე-
რგენ, შჯამდე რაჲ უგუნ განსძლე ✿ ეკრძალე თავსა შენსა რათა არა
განჳრცნეს გული შენი ნუ უგუნ დაივიწყო უფალი ღმერთი შენი
რომელმან გამოგიყუანა შენ ქუეყანით ეგჳპტით, სახლისა მისგან
კირთებისა ✿ [4] უფლისა ღუთისა შენისა ეცინოდენ, ⁂ მას მხო-
ლოსა მსახურებდე, ⁂ მას მხოლოსა შეეყო ⁂ სახელსა მისსა ჰფუ-
ცვდე ✿ არა შეუდგე შენ კუალსა ღმერთთა უცხოთასა, კერპთა წარ-
მართთასა, რომელნი იგი გარემოს იყუნენ თქუენსა ✿ რამეთუ

[1] მოსე კბ. მარკოზ იბ.— [2] ლუკა ი.— [3] ქუეყანასა. ია. ფსალმუნი ოზ. —[4] ქუეყანასა. ი. ა მეფე ზ. მათე დ. ლუკა დ.

მერთი მოშურნე არს ⁂ უფალმან ღმერთმან შური შენი იძიოს
ენგან, ნუ უკუჱს განრისხნეს უფალი ღმერთი შენ ზედა, ⁂ მოგსპოს
არისაგან ქუჱყანისა ✠ [1] არა განსცადო უფალი ღმერთი შენი, ვი- ივ
არცა იგი განსცადეთ დღესა მას განცდისასა ✠ დამარხვით დაიმარხნეთ იზ
ჯნებანი უფლისა ღუთისა თქუჱნისანი, წამებანი მისნი, ⁂ სამარ-
ალნი მისნი, რომელ იგი გამცნო შენ ✠ ჰყო შენ კეთილი ⁂ სა- იჱ
ნოება წინაშე უფლისა ღუთისა შენისა, რათა კეთილი გეყოს შენ,
შეჰჯდე ⁂ დაიმკჳდრო ქუჱყანა იგი კეთილი, რომელსა იგი
ფუცა უფალი მამათა მათ შენთა ✠ განდევნად მტერთა ამათ შენთა ით
არისაგან შენისა, ვითარცა იტყოდა უფალი ✠ იოსს რაჟამს გკით- კ
ვიდენ შენ შვილნი შენნი ხვალე ⁂ ზეგე ⁂ გრქუან: რაჲ არიან
ამებანი ⁂ სამართალნი ⁂ მშჯავრნი, რომელ ეგე გამცნო შენ უფა-
ღმან ღმერთმან შენმან ✠ მიუგო შენ შვილთა მათ შენთა: ⁂ ჰგრქუაჲ კა
ართებულ ვიყუჱნით ჩუჱნ ფარაოსს ქუჱყანასა ეგჳპტეს, ⁂ გა-
ოგჳყუანნა ჩუჱნ უფალმან ღმერთმან ეგჳპტით, ჴელითა მტკიცი-
ა, ⁂ მკლავითა მაღლითა ✠ ⁂ ყოჲ უფალმან ნიშები ⁂ სასწაულე- კბ
ი დიდ დიდები ⁂ ბოროტები ეგჳპტესა შინა ფარაოს ზედა, ⁂
ოველსა სახლსა მისსა, ⁂ ძალსა მისსა ზედა წინაშე თუალთა ჩუჱნ-
ა ✠ ⁂ ჩუჱნ გამომიუანნა უფალმან ღმერთმან ჩუჱნთან მიერ, კგ
ათა შემოგიუანნეს ⁂ მოგცეს ჩუჱნ ქუჱყანა ესე, რომელ აღუთ-
უა მიცემად უფალმან ღმერთმან ჩუჱნთან მამათა ჩუჱნთა ✠ ⁂ მამ- კდ
ნო ჩუჱნ უფალმან ყოფად ყოველთა მათ სამართალთა მისთა, ⁂
ათა გუჱშინოდის უფლისა ღუთისა ჩუჱნისა, ⁂ კეთილი გჳყოს
უჱნ ყოველთა დღეთა, ცხოვრებისა ჩუჱნისათა ⁂ ვსცხონდეთ, ვი-
არცა ესე დღეს დღე ✠ ⁂ შეწყალებულ ვიყუნეთ, ⁂ თუ ვიცუნეთ კე
ოფად ყოველნი მცნებანი ⁂ შჯულნი მისნი, წინაშე უფლისა ღუ-
ისა ჩუჱნისა, ვითარ იგი მამცნო ჩუჱნ.

თ ა ვ ი ზ.

[2] ⁂ აჟამს უკუჱ შეგიუანოს შენ უფალმან ღმერთმან შენმან ა
ქუჱყანასა მას, რომელსა შეხვალთ დამკჳდრებად მუნ, ⁂ [3] შემუსრ-

[1]) ბ მოსე იზ. დ მოსე კა. მათე დ. ლუკა დ.—[2]) ფსალმუნი რე.—[3]) ქუჱმ. ია.

ნეს ნათესავნი იგი დიდნი ⁂ მრავალნი ჰირისაგან შენისა, ქეტელი
იგი, გერგესველი, ამორველი იგი, ⁂ ქანანელი, ⁂ ფერეზელი
იგი, ⁂ ევველი, ⁂ იობოსელი იგი, შჯდი იგი ნათესავი დიდ დიდი
ბ ⁂ მრავალნი, ⁂ უძლიერესი თქუენსა ✿ [1] მოგცნეს შენ უფალმან
ღმერთმან კელთა შენთა, ⁂ სცნე შენ იგინი, ⁂ მოსრვით მოსრნე; [2]
გ არა აღუთქუა აღთქმა შენი მათთანა, არცა შეიწუალნე იგინი ✿ არ-
ცა ემზახლო მათ, ასული შენი არა მისცე მათ ძესა მისსა, ⁂ ასუ-
დ ლი მისი არა მოჰგუარო ძესა შენსა ✿ რამეთუ განდრიკოს ძე იგი
შენი ჩემგან, ⁂ ამსახუროს იგი ღმერთთა უცხოთა, ⁂ განრისხნეს
ე გულის წყრომითა უფალი შენ ზედა, ⁂ აღგაოცოს მსოფლიო ✿ არა-
მედ ესრეთ უყოთ თქუენ მათ: ბაგინები მათი დაამგუთ, ძეგლები
დამუსროთ, კრეტსაბმელი კერპები მათი დაჰკაფეთ, ძეგლები მათი
ვ დაწუთ ცეცხლითა ✿ რამეთუ [3] ერი ეგე წმიდაჲ ხართ, უფლისა
ღუთისა შენისა, ⁂ შენ ჰირჩეულად გამოგირჩია უფალმან ღმერთმან
შენმან, რათა იყო შენ მისა ერად საზეპიროდ, ყოველთა უფროს
ზ ნათესავთა რომელნი არიან ჰირსა ზედა ქუეყანისასა ✿ ⁂ არა თუ
სიმრავლისა თქუენისათჳს, რამეთუ უფროს ხართ ყოველთა წარ-
მართთა, შეგიწყნარა თქუენ უფალმან, ⁂ გამოგირჩინა თქუენ
უფალმან, რამეთუ თქუენ უმცირეს ხართ ყოველთა ნათესავთა ✿
ჱ არამედ რამეთუ უყუარდით თქუენ უფალსა, დაამტკიცა ფიცი იგი
რომელ ეფუცა მამათა მათ თქუენთა, ⁂ გამოგიუუანნა უფალმან
თქუენ კელითა მტკიცითა, ⁂ მკლავითა მაღლითა, ⁂ გიჳსნა შენ
სახლისა მისგან კირთებისა, კელთაგან ფარაო მეფისათა მეგჯპტელ-
თ თასა ✿ [4] რათა გულის კმა ჰყო, რამეთუ უფალი ღმერთი შენი,
ესე არს ღმერთი, ღმერთი სარწმუნო, რომელმან დაუმარხის აღ-
თქმა მისი, ⁂ წუალობა მისი მოუფარეთა მისთა, ⁂ რომელთა დაი-
ი ცუნიან მცნებანი მისნი, ვიდრე ათასამდე ნათესავად ✿ ⁂ მიაგის ჰი-
რის ჰირ მისაგებელი ⁂ მოსწორვა მოძულეთა მისთა, ⁂ არა აყოვ-
ია ნის მოძულეთა, ჰირსა მიაგებად მათთა ✿ დაიცუნე შენ მცნებანი
მისნი, ⁂ სამართალნი ⁂ მშჯავრნი რომელსა ესე მე გაცნებე შენ

[1] ⁂ მოსე კგ.— [2] ბ მოსე კგ ⁂ ღ.— [3] ქუეყანაჲ. იდ ⁂ კგ.— [4] იოანე ზ.

დღეს დღე უოფად მისა ✿ ⳇ იეოს რაჟამს ისმინნეთ თქუჳნ უოველნი ესე, სამართალნი ჩემნი, დაიცუნეთ ⳇ ჰყოთ იგი, ⳇ მოგცეს შენ უფალმან ღმერთმან შენმან, აღთქმა იგი ⳇ წყალობა, ვითარცა იგი ეფუცა მამათა მათ თქუჳნთა ✿ ⳇ შეგიუუაროს შენ ⳇ გაგურთხოს შენ, ⳇ განგამრავლოს შენ, აკურთხნეს ნაშობნი მუცლისა შენისანი, ⳇ ნაოფი ქუჳნანისა შენისა: იფქლი იგი შენი, ⳇ ღჳნო შენი, ⳇ ზეთი შენი, ზროხანი სამრწყლისა შენისანი ⳇ არგები ცხოვართა შენთანი ქუჳნანასა ზედა, რომელ იგი ეფუცა უფალი მამათა მათ შენთა მიცემად შენდა ✿ ⳇ კურთხეულ იუო შენ უოველთა უფროს ნათესავთა: [1] არა იპოოს ნათესავსა შენსა შორის უმკჳდრო არცა უნაუოფო არცა უზვები საცხოვარსა შენსა შორის ✿ ⳇ განგაშოროს უფალმან ღმერთმან შენგან უოველი იგი სენი ⳇ სალმობა ბოროტი მეგჳპტელთა, რომელ იგი იხილე, ⳇ უწუოდე არა მოავლინოს იგი შენ ზედა, არამედ მიავლინოს იგი უოველთა ზედა მტერთა შენთა ✿ ⳇ შჯამდე შენ ნატუჳნანსა მას წარმართთასა, რომელ იგი უფალმან ღმერთმან შენმან მოგცნეს შენ, არა გეწუალოდინ შენ იგინი წინაშე თუალთა შენთა არცაღა მსახურო ღმერთთა სამსახურებელთა მათთა, რათა არა საცთურ გეყოს შენ ✿ უკეთუ სთქუა გონებასა შენსა, ვითარმედ ნათესავი ესე უძლიერეს არს შენსა, ვითარ შეუძლო მოსურვად მათდა ✿ არა გეშინოდის შენ მათგან: მოგსენებით მოიგსენო რაჲ იგი უო უფალმან ღმერთმან შენ მიერ ფარაოს ⳇ უოველთა მათ მეგჳპტელთა ✿ განსაცდელნი დიდ დიდნი რომელ იგი იხილეს თუალთა შენთა, სასწაულები იგი, ⳇ ნიშები დიდ დიდები, კელი იგი მტკიცე, ⳇ მკლავი მაღალი, ვითარ იგი გამოგიუანა შენ უფალმან ღმერთმან შენმან, ეგრე უოს უფალმან ღმერთმან შენმან, უოველთა წარმართთა, რომელთაგან გეშინის შენ ჰირისაგან მათისა ✿ ⳇ [2] ბზიკები მოავლინოს უფალმან ღმერთმან მათდა, ვიდრე მოესრულნენ ნეტნი იგი ⳇ რომელნი დამალულ იუჳნენ ჰირისაგან შენისა ✿ [3] ნუ გეშინინ ჰირისაგან მათისა, რამეთუ უფალი ღმერთი შენი შენ თანა

[1] ბ მოსე კბ.—[2] ბ მოსე კბ ⳇ ღგ.—[3] ისო ნავე კდ.

კბ არს, ღმერთი დიდი ⁂ ძლიერი ⁂ [1] მოსრნეს უფალმან ღმერთ-
მან შენმან წარმართნი ჰირისაგან შენისა, მცირედ მცირედ: ცხადად
არა მოსრნეს იგინი ერთბამად, რათა არა დაშთეს ქუეწყანა იგი ო-
კგ რად ⁂ განმრავლდინ შენ ზედა მკვეცნი ⁂ მიცნეს შენ იგინი
უფალმან ღმერთმან შენმან კელთა შენთა, ⁂ მოსრნეს იგინი მოს-
კდ რვითა დიდითა, ვიდრემდე მოასრულნე იგინი ⁂ ⁂ მოცნეს მეფე-
ნი მათნი კელთა თქუენთა, ⁂ წარსწუმიდოთ საკსენებელი მათი ად-
გილით მათით, არა ვინ აღგიდგეს წინაშე ჰირსა შენსა, ვიდრე
კე მოასრულნე იგინი ⁂ ჩამოსხმულნი [2] კერპებისა მათისაჲ და-
წუა ცეცხლითა, ნუ გული გითქუამს ოქროსა ⁂ ვეცხლსა მათ-
სა ნუ მოიღებ თავისა შენისა, რათა არა საცთური გეყოს შენ იგი,
კვ რამეთუ სამაგელ არს წინაშე უფლისა ღუთისა შენისა ⁂ არა შეი-
ღო იგი სახლად შენდა რამეთუ ბილწ არს, რათა არა მის თანა
წუეულ იყო: დამკობით დაამკუნე იგინი ⁂ განშორებით განიშორო
რამეთუ წუეულ არს იგი ⁂ ბილწ.

თავი ც.

ა [3] ⁂ ოველთა ამათ მცნებათა რომელთა ესე მე გაბმცნებ შენ დღეს
დღე, დაიმარხნე იგი ⁂ ჰყო რათა სცხონდეთ, ⁂ განმრავლდეთ შე-
ხდეთ ⁂ დაიმკჳდროთ ქუეწყანა იგი კეთილი რომელი ეფუცა უფა-
ბ ლი მამათა მათ თქუენთა ⁂ [4] მოიხსენნე ყოველნი იგი გზანი შე-
ნნი, რომელთა მოგიყუანა შენ უფალმან ღმერთმან შენმან, ესე ორ-
მოცი წელი არს უდაბნოსა მას, ბოროტიღა თუ გიყო შენ ⁂ [5]
გამოცადად შენ, რათა გულის კმა ყოს გულისა შენისა, უკეთუ
გ დაიცუნე მცნებანი მისნი ანუ არა ⁂ შეღათუ გაურვა შენ, ⁂ სიყ-
მილითა მოსწუდი შენ უდაბნოსა მას, მანანა იგი გაჭმა შენ, რო-
მელ არა იცოდი შენ, არცა მამათა შენთა, რათა გულის კმა გიყოს
შენ [6] რამეთუ არა პურითა ხოლო ცხოვნდების კაცი, არამედ ყო-
ველითა სიტყჳთა რომელი გამოვალს ჰირისაგან ღუთისა ცხოვნდე-
დ ბის კაცი ⁂ სამოსელი შენი არა განგიკუდა, კამლნი შენნი არა

---

[1] ქუწმოარ. და. საბრძნე აწ.—[2] ბ მოსე აბ.—[3] იგჳი გ. დ კზდრა ზ.—[4] ქუწმოარ. კთ.—[5] საბრძნე გ.—[6] მათე დ. ლუკა დ.

წარგიყდა, ფერჳი შენი არა გამოგტკუფა, ესე მეორემოცე წელი არს ✿ ე
რათა გულის კმა ჰჳოდ გულითა შენითა, რამეთუ ვითარცა განს-
წავლის მამამან შჯული თჳსი, ეგრე განგსწავლა შენ უფალმან ღმე-
რთმან შენმან ✿ ⁂ დაიცუნე შენ მცნებანი უფლისა ღუთისა შენი- ვ
სანი, ⁂ სჯდოდი გზათა მისთა ⁂ გეშინოდის შენ მისა ✿ რათა ზ
უფალმან ღმერთმან შენმან შეგიუუნოს შენ ქუჱყანასა მას დიდსა,
⁂ კეთილსა, სადა იგი მდინარენი წყალთანი, ⁂ წყარონი უფსკრულ-
თანი, დიან მთათა ⁂ ველთა მათთა ✿ ქუჱყანასა მას საიფქლესა ჱ
⁂ საქრთილესა, ქუჱყანასა მას ვენაჳოვნისა ⁂ ლეღოვნისა, ⁂ მრო-
წლოვნისა ქუჱყანასა ზეთისსხილთა ზეთისა ⁂ თაფლისასა ✿ ქუჱ- თ
ყანასა კეთილსა რომელსა ზედა არა წიწუნეულად შჭამდე ჳურსა
შენსა, არცა ნაკლულოვან მას ზედა: ქუჱყანა რომელსა ზედა ქუა-
ნი მისნი არიან რკინად, ⁂ მთათა მისთა გამოეკუჱთების სპილენ-
ძი ✿ სჭამდე, ⁂ განსძლებოდე, ⁂ აკურთხევდე უფალსა ღმერთსა ი
შენსა, ქუჱყანასა მას კეთილსა რომელ იგი მოგცა ✿ იგულე შენ ია
თავი შენი, ნუ უკუჱ დაივიწყოდ უფალი ღმერთი შენი, ⁂ არა დაი-
მარხნე მცნებანი მისნი, ⁂ წამებანი მისნი ⁂ სამართალნი რომელ-
სა ესე გამცნებ შენ დღეს დღე ✿ ნუ უკუჱ შჭამდე ⁂ განძლებოდე იბ
⁂ ტაძრებსა შუჱნიერებსა იშენებდე, ⁂ დაემკჳდრებოდე მათ შინა ✿
⁂ განმრავლებითა მით მროწეულისა, ⁂ არვებისა შენისათა, ოქრო- იგ
სად ⁂ ვეცხლისა შენისათა განმრავლდე, ⁂ ყოველი რაოდენი შენდა
იყოს განმრავლდეს შენდა ✿ აღიმაღლო გულითა შენითა ⁂ განლაღნე, იდ
⁂ დაივიწყო უფალი ღმერთი შენი, რომელმან გამოგიუანა შენ ქუჱყ-
ანით ეგჳპტით, სახლისაგან კირთებისა ✿ უდაბნოსა მას დიდსა, ⁂ სა- იე
შინელსა, სადა იგი გუჱლი ⁂ ღრიანკალი ჰკბენდა, ⁂ წუერილი იგი
წყლისა აჳრვებდა მათ სადა არა იყო წყალი: რომელმან [1] გამოგიდინა
შენ წყალი კლდისა მისგან უდაღისა ✿ რომელმან უდაბნოსა მას მა- ივ
ნანაჲ იგი გაჭამა შენ, რომელ იგი არა იცოდე შენ, არცა მამათა შენ-
თა, ბორკოტიდა თუ გიყო შენ, ⁂ გამოგცადა შენ, რათა უკანასკნელ

[1]) ბ მოსე აზ. დ მოსე კ. ბ მოსე ავ. ფსალმუნი ოჱ. სამრძნე ავ. იოანე კ. ჳ კორ. ი.

კეთილი გეყოს ⁂ განგისუფლნოს შენ ✿ ნუ იტყჳ გულსა შენსა, ვითარმედ ძლიერებითა ჩემითა, ⁂ სიმტკიცითა მკლავისა ჩემისათა გუაჳ ყოველი ესე ძალი ✿ არამედ მოიგსენო შენ უფალი ღმერთი შენი, რამეთუ მან მოგცა შენ ძალი ⁂ რომელი ყოჲ ძლიერებაჲ, რათა აღასრულოს აღთქმა იგი, რომელ ეფუცა უფალი მამათა მათ შენთა ვითარცა დღეს დღე ✿ ⁂ იყოს უკეთუ დაივიწყებით დაივიწყოჲ უფალი ღმერთი შენი ⁂ შეუდგე შენ ღმერთთა უცხოთა, ⁂ მსახურებდე მათ, ⁂ თაყუანის სცემდე მათ, ვიწყებებ მე თქუენ წინაშე დღეს დღე რამეთუ ცით ⁂ ქუეყანით მოსრვით მოისრნეთ ✿ ვითარცა სხჳანი წარმართნი, რომელნი იგი მოსრნა უფალმან ღმერთმან ჰირისაგან თქუენისა, ეგრე მოგსრნეს, რამეთუ არა ისმინეთ თქუენ კმაჲ უფლისა ღუთისა თქუენისაჲ.

თ ა ვ ი თ.

ვსმოდენ ისრაელსა, რამეთუ წიაღხჳალ შენ დღეს დღე იორდანესა მდინარესა, შესვლად ⁂ დამკჳდრებად ნათესაგთა დიდთა, ⁂ უძლიერესთა უფროს შენსა, ქალაქთა დიდთა, ⁂ მოზღუდჳილთა მაღლად ვიდრე ცადმდე ✿ ერსა დიდსა ⁂ ძლიერსა ⁂ კაცთა სრულთა ასაკითა, ძეთა მათ ენაკისთა რომლისა შენცა სადამე გესმინოს, ვითარმედ ვინმცა წინა დაუდგაჲ ჰირსა წინაშე ძეთა მათ ანაკიმისთა ✿ არამედ უწუოდი შენ დღეს რამეთუ უფალი ღმერთი შენი, წინა გიძღჳს წინაშე ჰირსა შენსა: ვითარცა ცეცხლმან შემწუფლმან, მოსრნეს იგინი, ⁂ მან გარე მიაქციენეს იგინი ჰირისაგან შენისა, აღჳოცნეს ⁂ წარსწუმიდნეს იგინი მსწრაფლ ვითარცა გეტყოდა თქუენ უფალი ✿ ნუ [1] იტყჳ გულსა შენსა, რაჟამს მოსრნეს უფალმან ღმერთმან შენმან, წარმართნი იგი ჰირისაგან შენისა, ნუ იტყჳ ვითარმედ სიმართლისა ჩემისათჳს შემომიუანა მე უფალმან დამკჳდრებად ქუეყანისა კეთილისა ამის ✿ არა თუ სიმართლისა შენისათჳს, არცაღა სიწმინდისა გულისა შენისათჳს, შეხჳდე შენ დამკჳდრებად ქუეყანისა მის მათისა, არამედ უკეთურებისათჳს ⁂ უშჯულოებისა წარმართთასა, მოსრნეს იგინი უფალმან შენმან ჰირი-

[1]) სბ ბრძნ აბ.

საგან შენისა, რათა დაემკჳდრო აღთქმასა მას, რომლითა იგი ეფუ-
ცა უფალი მამათა მათ თქუენთა, აბრაამს, ისააკს, ⁂ იაკობს ⁂ ვ
რათა გულის ხმა ჭუო დღეს, რამეთუ არა სიმართლისა შენისათჳს,
მოგცემს უფალი ღმერთი შენი დამკჳდრებად ქუეყანასა მაგას: რა-
მეთუ ერი ეგე ქედ ფიცხელ არს ⁂ მოიხსენე, ⁂ ნუ [1] დაივიწუებ, ზ
რადოდენ ჴმ განარისხე უფალი ღმერთი შენი უდაბნოსა მას, რო-
მლით დღითგან გამოხვედ ქუეყანისა მისგან მეცჴრტლთასა მოსუ-
ლად ⁂ მოწევნადმდე ადგილსა ამას, რამეთუ ურჩებით დაუმორჩი-
ლებელ ექმენით უფალსა ⁂ ⁂ ქორებსაცა განარისხეთ უფალი, ⁂ ჱ
განრისხნა უფალი გულის წყრომითა თქუენ ზედა, რათამცა მოგ-
სრნა თქუენ ⁂ რაჟამს აღვიდოდი მთასა მას მოღებად ფიცართა თ
მათ ქჳსათა, ფიცართა შჯულისათა, რომელ იგი აღეითქუა თქუენ,
⁂ [2] ვიეავ მე მთასა მას ზედა ორმეოც დღე ⁂ ორმეოც ღამე, ჰური
არა ვსჭამე, ⁂ არცა წუალი ვსუი ⁂ ⁂ მომცნა მე ორნი იგი ფიცა- ი
რნი ქჳსანი, დაწერილნი კელითა ღუთისაჲთა, რამეთუ მას ზედა და-
წერილ იუნეს ყოველნი იგი მცნებანი რომელთა გეტყოდა თქუენ
უფალი მთასა მას ზედა ⁂ შორის ცეცხლისა დღესა შეკრებისასა ⁂
⁂ იუო ორმეოცსა მას დღესა, ⁂ ორმეოცსა მას ღამესა [3] რაჟამს ია
მომცნა მე უფალმან ორნი იგი ფიცარნი ქჳსანი, ფიცარნი აღთ-
ქმისანი ⁂ ⁂ იწუო ჩემდამო უფალმან ⁂ მრქუა, აღდეგ ⁂ გარდაგუა- იბ
ლე ადრე ამიერ, რამეთუ შეჯულო იქმნა ერი ეგე შენი, რომელ
გამოიგუანე ქუეყანით ეგჳპტით: ⁂ გარდაჴედეს მსწრაფლ გზათა-
განან მცნებასა მას, რომელი იგი ამცენ მათ, ⁂ ჴქმნეს თავისა მათი-
სა კერპი გამოქანდაკებული ⁂ თაყუანისცეს ⁂ ⁂ მრქუა მე უფალ- იგ
მან, გეტყოდი შენ ერთგზის ⁂ ორგზის, ⁂ გარქუ [4] ვიხილე ერი
ესე, ვითარ გულფიცხელ ⁂ ქედ ფიცხელ არიან ⁂ მიმიშუ მე, რათა იდ
მოვსრნე იგინი, ⁂ აღვგოცო სახელი მათი ცისა ქუეშეშე, ⁂ გუოჲ შენ
ნათესაგად დიდად ⁂ ძლიერად, უფროს მაგათსა ⁂ ⁂ მოვიქეც, ⁂ იე
მოვედ მიერ მთით: ⁂ მთა იგი ცეცხლითა აღჴურვილი ალატუდე-

[1] ბ მოსე იდ, ოვ ⁂ აზ. დ მოსე კ.—[2] ბ მოსე კდ ⁂ ლდ.—[3] ბ მო-
სე დჲ.—[4] ბ მოსე დბ ⁂ იგ.

ბოდა, ⁘ ორნიგე იკი ფიცარნი მეჰურნეს ორთავე კელთა ჩემთა ✿
იგ ⁘ ვიხილე რამეთუ შეცოდებულ იყუჴნით თქუჴნ წინაშე უფლისა
ღუთისა თქუჴნისა, ⁘ გექმნა თქუჴნ ზჳარაკი გამოდულებით, ⁘ გა-
რდასრულ იყუჴნით თქუჴნ გზისა მისგან, რომელი გამცნო თქუჴნ
იზ უფალმან ყოფად ✿ ⁘ მოვიხვენ ორნი იკი ფიცარნი ორთავე კელ-
იჱ თა ჩემთაგან ⁘ დავსხენ იკინი წინაშე თქუჴნისა ⁘ დაემუსრენ ✿ ⁘
დავარდი წინაშე ღუთისა მეორეთ, ⁘ ვილოცე ფრიად ვითარცა იკი
ჲირველ, ორმეოც დღე ⁘ ორმეოც ღამე, ჰური არა ვჭამე ⁘ არცა
წყალი ვსკი, ყოველთა მათ ცოდუთა თქუჴნთათჳს, რომელ იკი
სცოდეთ თქუჴნ ⁘ ბოროტი ჴქმენით წინაშე უფლისა ღუთისა
ით თქუჴნისა ⁘ განარისხეთ იკი ✿ ⁘ შეშინებულ ვიყავ მე გულის
წრომისათჳს ⁘ რისხჳსა, რამეთუ განრისხნა უფალი თქუჴნ
ზედა, რათამცა აღგაოცნა თქუჴნ ქუჴყანით, ⁘ შეესმაჲ ჩემი
კ უფალსა მას ჯამსა შინა ✿ ⁘ აჴრონს ზედა განრისხნა უფალი
კა ფრიად, რათა წარწუმიდოს იკი, ⁘ ვილოცე მას ჟამსა შინა აჴრო-
ნისა წილ ✿ ⁘ ცოდუანი იკი თქუჴნნი, რომელ ჴქმენით, კბოჲ
იკი მოვიდე, ⁘ დავსწვი იკი ცეცხლითა, დავსჭერ, ⁘ დავმუსრე იკი
წუნლილად, ⁘ შევჴქმენ იკი ვითარცა მტუჴრი, ⁘ შთავაბინევე იკი
კბ ჯეჯსა მას, რომელი იკი გარდამოვიდოდა მიერ მთით ✿ შეწვითა
მით ⁘ განცდითა სამარეთა მათ გულის თქმისათა, განრისხნა უფა-
კბ ლი ღმერთი თქუჴნი ✿ ⁘ რაჟამს წარგავლინა უფალმან კადის
ბაჲრნით, ⁘ გრქუა: აღვედით, ⁘ დაიმკჳდრეთ ქუჴყანაჲ იკი, რომელი
მე მოგეც, ხოლო თქუჴნ ურჩ ექმენით ⁘ არა ისმინეთ კმაჲ უფლი-
სა ღუთისა თქუჴნისა, ⁘ არცალა გრწმენა მისი, ⁘ არცა ისმინეთ
კდ კმისა მისისა ✿ არამედ ურჩებით ურჩ ექმენით უფალსა მიერ დღი-
კე თგან, ვინაჲდგანცა გამოგეცხადა თქუჴნ ✿ მერმე ვილოცევდ მე
წინაშე უფლისა ორმეოც დღე, ⁘ ორმეოც ღამე, რაჲდენცა იკი
კჱ ვილოცევდი, რამეთუ თქუა უფალმან მოსრგა თქუჴნი. ✿ ⁘ ვილო-
ცევდ უფლისა მიმართ, ⁘ ვთქუ: უფალო, უფალო მეუფეო ღმერთთაო
ნუ მოსრავ ერსა ამას შენსა, ⁘ სამკჳდრებელსა შენსა, რომელ ესე
იჳსენ ძალითა მაგით შენითა დიდითა, რომელ გამომიუანე ქუჴყ-

ჟანით ეგჳპტით ძალითა შენითა დიდითა, კელითა მაგით მტკიცითა ჲ მკლავითა მაღლითა ✿ მოიკსენე აბრაჰამისი, ისაკისი, ჲ იაკობისი მონათა შენთა, რომელ ეფუცე თავით თჳსით, ნუ მისხედავ სიფიცხლესა ამის ერისასა, ჲ ნუცაღა უკეთურებასა მათსა ნუცა ცოდვათა მათთა ✿ ნუსადა თქუან მკჳდრთა მის ქუჱყანისათა, ვინაჲთ გამომიუანენ ჩუჱნ მეტუჱყლთა [1] ვიდრე შეუძლო უფალმან შეუუანებად ქუჱყანასა მას, რომელი აღუთქუა მათ, არამედ სიძულილით განიუანნა იგინი უფალმან წარწუმედად უდაბნოსა მას ✿ არამედ ესე ერი შენი არს ჲ სამკჳდრებელი შენი, რომელ გამოიუანენ ქუჱყანისა მისგან მეგჳპტელთასა ძალითა შენითა დიდ დიდითა, ჲ მკლავითა შენითა მაღლითა.

თ ა ვ ი ი.

ჱას [2] ჴამსა შინა მრქუა მე უფალმან: გამოსთალენ თავისა შენისა ორნი ფიცარნი ქჳსანი, მსგაჳსად ჰირველისა მის, ჲ აღმოგუალე ჩემდა მთასა მას, ჲ იქმნე შენ თავისა შენისა კიდობანი მელთაგან ✿ ჲ დაჳსწერო ფიცართა მათ შჯული რომელ იგი იყო ჰირველთა მათ ფიცართა, რომელნი იგი შენ დამუსრენ, ჲ შთასხენ კიდობანსა, იგინი ✿ ჲ შევქმენ მე კიდობანი ერთი ძელთაგან ულჰოლველთა, ჲ გამოჳსთალენ ორნი ფიცარნი ქჳსანი, მსგაჳსად ჰირველთა მათ: ჲ აღვედ მთასა მას, ჲ ორნი იგი ფიცარნი კელთა შინა ჩემთა ✿ ჲ დაწერა ფიცართა მათ ზედა, წერილითა ჰირველითა ათი იგი მცნებაჲ, რომელთა იგი გეტყოდა თქუჱნ უფალი მთასა მას ზედა შორის ცეცხლსა მას, ჲ მომცნა მე იგი უფალმან ✿ ჲ მოვიქეც ჲ გარდამოვედ მე მიერ მთით, ჲ შთავსხენ მე ფიცარნი იგი კიდობანსა მას რომელი იგი შევჰქმენ ჲ იყო მუნ ვითარცა იგი მიბრძანა მე უფალმან ✿ ჲ წარიძრწეს ჲ წარვიდეს [3] მენი იგი ისრაელისანი ბეროთით, ძეთა მათგან იაკიმისთა, მუსალად. [4] მუნ მოკუდა აჰრონ, ჲ დაეფლა მუნ, დადგა მღდელობად მის წილ ელიაზარ მე მისი ✿ მიერ წარიძრწეს გალაგალად, ჲ გალგალით მივიდეს იეტაჳათს მდინარესა წუალთასა ქუჱყანასა მას ✿

[1]) ა მოსე იდ.—[2]) ბ მოსე ღდ.—[3]) დ მოსე ღგ.—[4]) დ მოსე კ.

ცჳ მას ჟამსა მინა გამოარჩია უფალმან ნათესავი იგი ლევისაჲ, აღებად
კიდობნისა მის შჯულისა უფლისაჲ დგომად წინაშე უფლისა შეწირვად
მსახურებათა ჲ ლოცვათა სახელისათჳს უფლისა დღეინდელად
თ დღედმდე ✿ [1] ამის გამო არა უც ნაწილი, ჲ სამკჳდრებელი ლე-
ვიტელთა ძმათა შორის თჳსთა, რამეთუ უფალი თავადი ნაწილ ჲ
ი სამკჳდრებელ არს მათდა ✿ ჲ მე დავადგერ მთასა მას ზედა ორმეოც
დღე, ჲ ორმეოც ღამე, მას ჟამსა შეისმინა ჩემი უფალმან, ჲ არა
ია ჯერიჩინნა მოსწრაჳ თქუმ̃ნი ✿ სიტჳებად იწყო ჩემდა უფალმან: ჲ
ჴმრქუა, ვიდოდე წარუძღუ ერსა მაგას ჲ შევიდენ ჲ დაიმკჳდრონ
იბ ქუეყანა იგი, რომელ ვეფუცე მამათა მათ თქუმ̃ნთა მიცემად ✿ აწ
ისრაელო, რაჲსა ითხოვს უფალი ღმერთი შენგან, არამედ რათა
გეშინოდეს უფლისა ღუთისა შენისა, ჲ ხჳდოდე ყოველთა გზათა
მისთა, ჲ შეიყუარო იგი, ჲ მსახურებდე შენ უფალსა ღმერთსა შენსა,
იგ ყოველითა გონებითა შენითა, ჲ ყოველითა გულითა შენითა ✿ ჲ
დაიცუნე მცნებანი ჲ სამართალნი უფლისა ღუთისა შენისნი ჲ
მშჯავრნი მისნი, რომელთა ესე გამცნებ შენ დღეს დღე, რათა კე-
იდ თილი გეყოს შენ ✿ აჰა ესერაჲ უფლისა ღუთისა შენისა არიან ყო-
ველნი, ცანი ცათანი, ქუეყანა, ჲ ყოველი რაჲ არიან მას შინა ✿
იე ხოლო მამანი თქუმ̃ნნი გამოირჩინა უფალმან შეიყუარნა იგინი, ჲ
შემდგომად მათსა გამოგირჩივნა თქუმ̃ნ ნათესავი ეგე, მათი ყოვე-
ივ ლთა უფროს წარმართთა ვიდრე დღეინდელად დღედმდე ✿ აწ განი-
შორეთ სიფიცხლე ეგე გულთა თქუმ̃ნთა, ჲ ქედთა თქუმ̃ნთაჲ ჲ
იზ მერმე ნუღარა განფიცხნებით ✿ რამეთუ უფალი ღმერთი თქუმ̃ნი
იგი თავადი არს ღმერთი ღმერთთა, ჲ უფალი უფლებათა, ჲ ღმე-
რთი დიდი ჲ ძლიერი ჲ საშინელი, [2] რომელმან არა თუალ აჰჳ-
იჱ ნის, არცა მიიღის ქრთამი ✿ ჰყოფს სასჯელი მწირისა, ობლისა,
ჲ ქურივისა, ჲ შეიყუარის მწირი ჲ სცის მას პური, ჲ სამოსე-
ით ლი ✿ აწ შეიყუარეთ თქუმ̃ნ მწირი, ჲ მსგემი, რამეთუ თქუმ̃ნცა

[1] დ მოსე იჱ. ქუმ̃ნმორ. იჱ. კზკაი მდ.—[2] ბ კორინთელთა ით, ოე ჲ დდ. სიბრძ. ია. ზირაქ დე. სჭმე ი. რომაელ. ბ. გალატელ. ბ. ეფეს. გ. კოლასელთა გ. ა პეტრე ა.

მწირ და მსხემივე იეუწჶნით ქუჶჶანასა მას მეგჯპტელთასა ✿ უფ- ბ
ლისა [1] ღუთისა შენისა გეშინოდენ, ⁂ მას მხოლოსა მსახურებდე,
მას შეეო, ⁂ სახელსა მისსა ჰფუცვიდე ✿ რამეთუ იგი არს სიქა- გა
დულ შენდა, ⁂ იგი თავადი არს ღმერთი შენი, რომელმან იგი ყოჲ
შენ ზედა სასწაული დიდ დიდი ⁂ საკჯრველება, რომელი იხილეს
თუალთა შენთა ✿ რამეთუ [2] სამეოც ⁂ ათი სული შთავიდეს მამანი გბ
იგი თჶუჶნნი ეგჯპტედ, ანუ ეგერა შეგქმნა შენ უფალთან ღმერთან
შენმან ვითარცა [3] გარსკულავნი ცისანი სიმრავლითა.

თ ა ვ ი ია.

Შეიეუშარო უფალი ღმერთი შენი, ⁂ დაიმარხნე მცნებანი მის- ა
ნი, ⁂ წამებანი ⁂ სამართალნი მისნი, ⁂ მსჯაგრნი ყოველთა დღეთა
ცხოვრებისა შენისათა ✿ ⁂ გულის კმაჲ ჭეშმ დღეს ვითარმედ ბ
არა თუ ურმანი თჶუჶნნი, რომელთა არა რაჲ უწყიან, ⁂ არცა
იხილეს სწავლა იგი უფლისა ღუთისა თჶუჶნისა, ⁂ საკჯრველება-
ნი მისნი, ჴელი იგი მტკიცე ⁂ მკლავი იგი მაღალი ✿ სასწაულნი მის- გ
ნი, ⁂ საქმენი იგი მისნი, რომელ ყოჲ შორის ეგჯპტეს ფარაოს
მეფისა ზედა ეგჯპტისასა ⁂ ყოველსა ქუჶჶანასა მისსა ✿ ⁂ რაჲ დ
იგი უყოჲ ერსა მას მეგჯპტელთასა: ეტლებსა: ⁂ ჰჴენებსა მათსა,
კითარ იგი დაფარნა ერითურთ მისით ზღუამან წინაშე მდევართა
თჶუჶნთა, რამეთუ წარსწყმიდნა იგინი უფალმან ღმერთმან მოდღე-
ინდელად დღედმდე ✿ ⁂ რაჲოდენი რაჲ იყო თჶუჶნთჯს უდაბნოსა ე
მას ვიდრე მოსლვად მოწევნადმდე ადგილსა მას ✿ ⁂ [4] რაოდენი ვ
რაჲ უყოჲ დათანს ⁂ აბირონს ძეთა მათ ელიაბისათა მისა რუბე-
ნისთა, ვითარ იგი აღაღო ქუჶჶანამან ჰირი თჯსი ⁂ დანთქნაჲ იგინი,
⁂ ყოველი სიმდიდრე ნაყოფისა მათისა, ⁂ ყოველნი სახლნი მათნი,
⁂ საყოფელნი მათნი, შორის ძეთა მათ ისრაჱლისათა ✿ რამეთუ ზ
თუალთა თჶუჶნთა იხილნეს ყოველნი საქმენი უფლისანი ⁂ საკჯ-
რველებანი მისნი, რომელ უქნა თჶუჶნ შორის მოდღეინდელად
დღედმდე ✿ ეკრძალენით დამარხუაჲ ყოველთა მცნებათა მისთა, რო- ჱ

[1]) ზეით კ. მათე დ. ლუკა დ.—[2]) ბ მოსე მკ.—[3]) ქუჶმორ. კ. მათე დ. ლუკა დ.—[4]) დ მოსე იკ. ფსალმუნი რე.

მელ ესე მე გამცნებ დღეს: რათა სცხოვნდეთ, ⁂ განმრავლდეთ, ⁂
შეხჯდეთ ⁂ დაიმკჳდროთ ქუეყანა იგი, რომლისათჳს ფიცდხვალთ
თ იორდანეს, დამკჳდრებად მუნ ✿ რათა დღეგრძელ იყუნეთ ქუეყანასა
მას ზედა რომლისათჳს იგი ეფუცა უფალი მამათა მათ თქუენთა
მიცემად მათდა ⁂ ნათესავისა მათისა შემდგომად მათსა, ქუეყანასა
ი რომელსა გამოსდის სძე ⁂ თაფლი ✿ რამეთუ ქუეყანა იგი რო-
მელსა თქუენ შეხვალთ დამკჳდრებად, არა ეგრე არს ვითარ იგი
ქუეყანა მეგჳპტელთა, რომლისა იგი თქუენ გამოხვედით, რამეთუ
რაჟამს დასთესიან თესლი, ⁂ მორწუჴან ფერჴითა მათითა გამო-
ია ქნიან უწყრბი მტილისა ✿ ხოლო ქუეყანა იგი რომელსა თქუენ
შეხვალთ დამკჳდრებად, იგი ქუეყანა მთაჲ ⁂ ბარი, ცვარისაგან
იბ ზეცისა ირწუჴს იგი წულითა ✿ ქუეყანა რომელსა იგი უფალი
ღმერთი თჳთ იღუწის მარადღე, ⁂ თჳალნი უფლისა ღუთისანი მა-
რადის მას ზედა არიან, დასაბამითგან წელიწადისთა, ⁂ მიაღსა-
იგ სრულადმდე წელიწადისთა ✿ ხოლო უკეთუ სმენით ისმინოთ უო-
ველნი ესე სიტჳუნი მცნებისა მისისანი, რომელთა ესე აწ დღეს
გამცნებ თქუენ, ⁂ შეიუუაროთ უფალი ღმერთი თქუენი, ⁂ მსახუ-
რებდეთ მათ ყოვლითავე გულითა თქუენითა, ⁂ ყოვლითა ძალითა
იდ თქუენითა ✿ მოგცეს წჴმაჲ ქუეყანასა თქუენსა ჟამსა შინა მისსა
მსთუნდი ⁂ მცხუნდი, ⁂ შეიკრიბო შენ იფქლი შენი, ⁂ ღჳნო შე-
იე ნი, ⁂ ზეთი შენი ✿ ⁂ მოგცეს შენ საჭმელი, ველთაგან შენთა
იჳ საზრდელათ საცხოვართა შენთა: შჭამდეც ⁂ განძღებოდი ✿ იგუ-
ლე თავი შენი, ნუ უგუნჱ ⁂ განსუქნე ⁂ განაყრცნე; ⁂ შეცთეს გული
იზ შენი ⁂ მსახურებდეთ ⁂ თაყუანის სცემდეთ ღმერთთა უცხოთა ✿ ⁂
განრისხნეს უფალი გულის წურომითა თქუენ ზედა, ⁂ დაეყენნეს
ცანი ⁂ არა გამოსცეს წჴმაჲ, ⁂ ქუეყანამან არა გამოსცეს ნაყო-
ფი თჳსი: ⁂ წარწყმედეთ მსთუნად ქუეყანისა მისგან კეთილთასა,
იჱ რომელ იგი უფალმან მოგცეს თქუენ ✿ [1] ⁂ ისხენით მცნებანი
ჩემნი გულთა თქუენთა, ⁂ სულთა თქუენთა, ⁂ შეიბნეთ იგი სა-
სწაულად კელთა თქუენთა, ⁂ იყუნენ იგინი შურუეველად წინაშე

[1] ზემორ. კ.

თუალთა თქუენთა ✿ ⰴ [1] ასწავლნეთ ესე შჯულთა მათ თქუენთა ით
ⰴ იტყოდიან მას, ჯდომასსა სახლსა შენსა, ⰴ სლვასა გზასა შენსა,
ⰴ დაწოლასა სარეცელსა შენსა, ⰴ აღდგომასა შენსა ✿ ⰴ დაწერენ ი
ესე ზღრუბლთა სახლისა შენისათა, ⰴ ბჭეთა თქუენთა ზედა ✿
რათა განმრავლდენ დღენი თქუენნი, ⰴ დღენი ნაშობთა მათ თქუენ- კა
თანი, ქუეყანასა მას ზედა რომლისათჳს ეფუცა უფალი მამათა მათ
თქუენთა, მიცემად მათდა, ვითარცა დღენი ცისანი ქუეყანასა ზე-
და ✿ ⰴ იოს უკეთუ სმენით ისმინნე მცნებანი ესე ჩემნი, რომელთა კბ
ესე გამცნებ თქუენ დღეს ყოფად: ⰴ შეეუყაროთ უფალი ღმერთი
თქუენი, ⰴ ხედოდეთ ყოველთა გზათა მისთა, ⰴ შეეუუნეთ მას ✿
მაშინ განასხნეს უფალმან ყოველნი წარმართნი პირისაგან თქუე- კგ
ნისა, ⰴ დაიმკჳრნე შენ ნათესავნი დიდნი ⰴ უძლიერესნი შენ-
სა ✿ [2] ყოველსავე ადგილსა რომელსაცა სდგეს კვალი ფერჴისა კდ
თქუენისა თქუენი იყოს, უდაბნოთგან ვიდრე ლიბანადმდე, ⰴ
მდინარით დიდით ევფრატით, ვიდრე ზღუად დასავალით კერძო
იყავენ საზღუარი თქუენი ✿ არა ვინ გკდებოდის თქუენ ⰴ არცაღა კე
ვინ გცეს პირსა თქუენსა: რამეთუ შიში ⰴ ზარი თქუენი მოჰფი-
ნოს უფალმან ღმერთმან თქუენმან ⰴ ყოველსა მას ქუეყანასა,
რომელსაცა მიხჳდოდით თქუენ ვითარცა გეტყოდა თქუენ უფა-
ლი ✿ აჰა ესერა მე მიგცემ თქუენ დღეს წუეგასა ⰴ კურთხევა- კვ
სა ✿ კურთხევასა ამისთჳს უკეთუ ისმინნეთ მცნებანი უფლისაჲ კზ
ღუთისა თქუენისანი რომელსა ესე გამცნებ თქუენ დღეს დღე ✿ ⰴ კთ
წუეგასა, არა თუ ისმინნეთ მცნებანი უფლისა ღუთისა თქუენისა-
ნი, რომელსა ესე დღეს გამცნებ თქუენ, ⰴ შესცთეთ გზისა მის-
გან, რომელი გამცენ თქუენ, ⰴ შეჰჯდეთ ⰴ მსახურებდეთ თქუენ
ღმერთთა უცხოთა რომელ არა იცოდეთ ✿ ⰴ იოს რაჟამს შეგი- კთ
ეუანოს შენ უფალმან ღმერთმან შენმან ქუეყანასა მას რომელსა
შეხვალთ დამკჳდრებად მუნ, მისცეს კურთხევა იგი მთასა ზედა გა-
რიზინსა, ⰴ წუეგად იგი მთასა მას ზედა გებალსა ✿ ესე ორნივე ლ
არიან წიაღ იორდანესა, გზასა დასავლით კერძოსა მზისა ქუეყა-

[1] ზემორ. დ.—[2] ასო ნაკუ ა.

ნასა მას ქანანელთასა: რომელი დამკჳდრებულ არს მზისა დასავლით კერძოსა ქუჱყანასა მას ქანანელთასა თანა გალგალასა: მახლობელად მუხასა მას მაღალსა ✿ აწ თქუჱნ ეგერა წიაღსვალთ იორდანესა, შესლვად ⁂ დამკჳდრებად ქუჱყანასა, რომელ იგი უფალმან ღმერთმან თქუჱნმან მოგცეს, ⁂ დაიმკჳდროთ იგი ⁂ დაშენნეთ მუნ ✿ ⁂ დაიმარჴნეთ ⁂ ჴუოთ ყოველი ესე მცნებანი მისნი ⁂ სამართალნი მისნი რომელსა ესე გამცნებ თქუჱნ დღეს.

თ ა ვ ი იბ.

და ესე არიან ბრძანებანი ⁂ მსჯავრნი, რომელ დაიმკჳდრნეთ ⁂ ჴუოთ ქუჱყანასა მას, რომელ იგი უფალმან ღმერთმან მამათა თქუჱნთამან მოგცეს თქუჱნ სამკჳდრებელად ყოველთა დღეთა რაჲოდენცა სცხოვნდეთ ქუჱყანასა ზედა ✿ მოსპოლჴით მოსპნე ყოველნი იგი ადგილნი [1] სამსახურებელნი წარმართთანი რომელსა ემსახუროს სამსახურებელი იგი ბილწებისა მთათა ზედა მაღალთა, ⁂ ბორცუთა, ⁂ ხეთაჲ ქუჱშე ვარჯოვანთა ✿ ბაგინები მათი დაამსხჳრთ ⁂ ძეგლები მათი დაშუსრეთ სერტყები მათი, მუხანი მათნი დაჰკაფეთ, კერპები მათი დასწჳრთ ცეცხლითა ⁂ საკუთებელი მათი წარსწუემიდეთ ქუჱყანისა მისგან ✿ ხოლო არა ეგრეთ უყოთ უფალსა ღმერთსა თქუჱნსა ✿ [2] არამედ ადგილსა ერთსა რომელსა გამოირჩიოს უფალმან ღმერთმან თქუჱნმან ადგილი, ერთი ნათესავთაგან თქუჱნთა, სახელის დებად სახელი მისი მუნ: ადგილი იგი გამოირჩიეთ ⁂ შეჳდით მუნ ✿ ⁂ შეჳრეთ მსხუერპლი იგი თქუჱნი მუნ, ⁂ საძეგელები, ⁂ ჰირველისა ნაყოფისა თქუჱნისა, აღნათქუამი თქუჱნი, ძღუენი ნებსით გონებათა თქუჱნთა, ⁂ ჰირმშოები ზროხათა თქუჱნთაჲ ⁂ ცხოვართა თქუჱნთა ✿ შჯამდით ⁂ იხარებდით წინაშე უფლისა ღუთისა თქუჱნისა, ⁂ მხიარულ იყუჱნით ყოველთა ზედა, რომელსა შეხებულ იყუნენ კელნი თქუჱნნი, თქუჱნ, ⁂ ყოველნი სახლეულნი თქუჱნნი, რამეთუ გაკურთხნა თქუჱნ უფალმან ღმერთმან თქუჱნმან ✿ არა ჴუო ეგრე ვითარ ეგრე ჴუოფთ აქა დღეს კაცად კაცადი ეგე ნებაჲსა თჳსისა ✿ რამეთუ

[1] ოოანე დ. — [2] ბ ნეშტ. ზ.

არღარა მიწევნულ ხართ განსასუფლებელსა მას, სამკჳდრებელისა
თქუენისასა, რომელი იგი უფალმან ღმერთმან თქუენმან მოგცეს
თქუენ ✿ რაჟამს წიაღგდეთ იორდანეს, ⁂ დაეშენნეთ ქუეყანასა ი
მას, რომელ იგი უფალმან ღმერთმან დაგიმკჳდროს თქუენ, ⁂ გან-
გისუენოს თქუენ ყოველთაგან მტერთა თქუენთა, რომელნი იუნეს
გარემოს თქუენსა, ⁂ დაეშენნეთ მშჳდობით ✿ ⁂ [1] იოს ადგილი ია
იგი რომელ გამოირჩიოს უფალმან ღმერთმან თქუენმან, თავისა
თჳსისი სახელ დებად სახელისა მის მას ზედა მუნ შეწირეთ ყოვე-
ლი შესაწირავი რომელსა ესე მე გაგცნებ თქუენ დღეს: მსხუერ-
პლები იგი თქუენნი ⁂ ძღუენნი თქუენნი, ⁂ ათეული თქუენნი, ⁂
ხირველი იგი კელთა თქუენთა, ⁂ რჩეულ რჩეული ძღუენნი აღნა-
თქუამთა თქუენთა, რომელ აღუთქუთ უფალსა ღმერთსა თქუენ-
სა ✿ ⁂ იხარებდეთ წინაშე უფლისა ღუთისა თქუენისა თქუენ ⁂ იბ
მენი თქუენნი, ⁂ ასულნი თქუენნი, მონანი ⁂ მჳეჳანი თქუენ-
ნი, ⁂ ლევიტელნი იგი რომელ არს ბჭეთა თქუენთა ზედა, რამე-
თუ არა უც მას ნაწილი, დასამკჳდრებელი თქუენ შორის ✿ იგულე იგ
თავი შენი, ნუ უკუე შესადგმე შესწირვიდე შესაწირავთა შენთა,
ყოველსავე ადგილსა, რომელ იხილო ✿ არამედ მას ადგილსა რო- იდ
მელ გამოირჩიოს უფალმან ღმერთმან შენმან ადგილსა ქალაქთა
შენთასა, მუნ შესწირო მსხუერპლი იგი შენი, ⁂ მუნ ჰყო ყოველი
რომელსა ესე გამცნებ შენ დღეს ✿ არამედ ყოვლითა გულის თქმი- იე
თა შენითა შესწირო მსხუერპლი იგი შენი, ⁂ შჯამო ჴორცი იგი
მისი კურთხევითა მათ უფლისა ღუთისა შენისათა, რომელ იგი
მოგცა შენ ყოველთა მათ შინა ქალაქთა შენთა: არა წმინდა შენ თანა
⁂ წმიდაჲ ერთბამად შჯამდენ მათ, კითარცა ქურციკსა ⁂ ირემსა ✿
ხოლო [2] სისხლსა მისსა ნუ შჯამთ, არამედ ქუეყანასა დასთხიეთ იჳ
იგი ვითარცა წუალი ✿ ვერ შეჯამო შენ ქალაქთა შინა შენთა ათეუ- იზ
ლი იგი იფქლისა შენისა, ⁂ ღჳნისა, ⁂ ზეთისა შენისა, ⁂ ხირ-
ძოები ზროხათა შენთა, ⁂ ცხოვართა შენთა, ⁂ აღთქმული იგი
აღნათქუამთა შენთა, ⁂ შესაწირავი იგი აღსარებათა თქუენთაჲ, ⁂

[1] გ მეფთა წ. დ მეფ. კ. ბ ნუშტ. ლგ. იერემია ლბ.—[2] ა მეფთა იდ.

იჱ ჰირველი იგი ნაყოფი ქმნული კელთა თქუჳნთაჲ ✿ არამედ წინაშე
უფლისა ღუთისა თქუჳნისა შეშჯამო იგი ადგილსა, რომელიცა იგი
გამოგირჩიოს უფალმან ღმერთმან თქუჳნმან, შენ ⁂ მემან შენმან, ⁂
ასულმან შენმჯნ, მონამან ⁂ მკჳალმან, ⁂ ლევიტელმან ⁂ მწირმან,
რომელი დამკჳდრებულ იყოს ქალაქთა შენთა, შჯამდე ⁂ იხარებდე
წინაშე უფლისა ღუთისა შენისა ყოველსა მას ზედა, რომელსაც
ით შეჱხოს კელი შენი ✿ ეკრძალე ნუ უკუჱ დაუტეო ლევიტელი იგი
კ ყოველთა დღეთა, რაჲოდენცა სცხონდე ქუჳანასა ზედა ✿ [1] უკე-
თუ განგითხრთოვნეს შენ უფალმან ღმერთმან საზღუარნი შენნი,
ვითარცა ეტყოდა შენ ⁂ გრქუა, სჯამე კორცი უკეთუ გულმან გი-
თქუას, ჯამად კორცისა, გულის თქმისათჳს გულისა შენისა შჯამე
კა შენ კორცი იგი ✿ უკეთუ განშორებულადრე იყოს შენგან ადგი-
ლი იგი, რომელიცა გამოირჩია უფალმან ღმერთმან შენმან წოდე-
დებად სახელი მისი მას ზედა, ⁂ შესწირო შენ ზჳარაჲთაგან შენ-
თა, ანუ ცხოვართა, რომელი მოგცეს შენ უფალმან ღმერთმან შენ-
მან, ვითარცა გიბრძნე შენ, ⁂ შეშჯამო იგი ქალაქთა შინა შენთა
კბ ყოველითა მით გულის თქმითა გულისა შენისათა ✿ ვითარცა შეი-
ჯამის ქურციკი ⁂ ირემი, ეგრეთ შეჯამო იგი, რომელი იგი არა
კგ წმიდაჲ არს შენთანაჲ ⁂ წმიდაჲ ერთბამად შეჯამდენ მას ✿ ეკრძა-
ლე მტკიცედ, არა ჯამად სისხლისა რამეთუ სისხლი სცხოვარისა
სამშჯნელი არს, ⁂ არა შეჯამო შენ სამშჯნელი იგი კორცსა მასთა-
კდ ნა ✿ ⁂ არა შჯამოთ იგი არამედ ქუჳანასა დასთხიოჲ იგი ვი-
კე თარცა წუალი ✿ არა შჯამო იგი, რათა კეთილი გეყოს შენ, ⁂ შჯლ-
თა შენთა შენთანა საუკუნოდ, რაჟამს ჰყო ესე კეთილი, სათნო არს
კვ წინაშე უფლისა ღუთისა შენისა ✿ ხოლო შესწირავი იგი სიწმინ-
დისა შენისაჲ ⁂ აღნათქუამი იგი შენი მოიღო ადგილსა მას, რო-
მელ იგი გამოირჩია უფალმან ღმერთმან შენმან თჯსდა წოდებად
კზ სახელი მისი მუნ ✿ ⁂ შესწირო მუნ მსხუერპლი შენი, კორცი
იგი შესწირო საკურთხეველსა მას ზედა უფლისა ღუთისა შენისასა,
ხოლო სისხლი იგი შესაწირაჲისა აჰკურო აღსაჲალთა მათ საკურ-

[1] ა მოსე კ. ქუჳმოხრ. ით.

თხუეელისა უფლისა ღუთისა შენისათა: ⁋ კორცი იგი შეშჯამო✿ დაიცევ ⁋ ისმინენ ⁋ ჰყავ სიტყუანი, რომელსა ესე მე გაძცნებე შენ დღეს რათა კეთილი გეყოს შენ, ⁋ შჯულთა შენთა უკუნისამდე, ჰყო თუ კეთილი ⁋ სათნო წინაშე უფლისა ღუთისა შენისა ✿ უკეთუ მოსრნეს უფალმან ღმერთმან შენმან ნათესავნი იგი, რომელსა იგი მიჰყვალთ დამკჳდრებად ქუჱყანასა მათსა, წინაშე ჰირსა შენსა, დაიმკჳდრნე იგი: ⁋ დაეშინო ქუჱყანასა მათსა ✿ იგულე თავი შენი, ნუ უკუჱ გამოეძიებდე მიდევნებად მათდა შემდგომად მოსრვისა მის მათისა ჰირისაგან შენისა, ნუ უკუჱ ეძიებდე კერპთა მათთა, ⁋ სთქუა, ვითარ იგი მათ ნათესავთა ესრეთ კერპთა მიმართ მათთა, ეგრეცა მე ვყო ✿ ხოლო შენ არა ეგრე ჰყო უფლისა ღუთისა შენისა, ეოველივე საძაგელება რომელი მოიძულა უფალმან, უჱნეს კერპთა მიმართ მათთა, რამეთუ ძეთაცა მათთა ⁋ ასულთა მათთა დასწუედენ წინაშე კერპთა მათ ✿ ეოველივე [1] სიტყუა რომელსა ესე მე გაძცნებ შენ დღეს დღე, ⁋ იმარხო იგი ⁋ ჰყო [2] არა დააკლო, არცაღა შემატო მათ.

თ ა ვ ი იზ.

უკეთუ აღჴნმედგეს შენ შორის წინასწარმეტყუჱლი, ანუ ჩუჱნების მხილველი, ⁋ აჩუჱნოს რაჲმე სასწაული ანუ ნიში თქუჱნ შორის ⁋ თქუას ✿ მოვიდეს სასწაული ანუ საკჳრველება რომელმან გრქუას თქუჱნ ⁋ გეტეოდეს, მივიდეთ ჩუჱნ ღმერთთა უცხოთა რომელ იგი თქუჱნ არა იცოდეთ ⁋ თქუჱს ემსახურებდეთ მათ ✿ ნუ ისმენთ სიტყუათა წინასწარმეტყუჱლისათა, ნუცა მის ჩუჱნების მხილუჱლისათა, რამეთუ გამოცდით გამოგცდის თქუჱნ უფალი ღმერთი თქუჱნი გიყუარდეს თუ თქუჱნ უფალი ღმერთი თქუჱნი ეოველითა გულითა თქუჱნითა, ⁋ ეოველითა გონებითა თქუჱნითა ✿ არაშედ შენ უფალსა ღმერთსა შენსა ხოლო შეუდეგ, ⁋ მისა გეშინოდენ, ⁋ მცნებათა მისთა იმარხჳდეთ, ⁋ ჴმისა მისისა ისმიონოთ, ⁋ მას მხოლოსა მსახურებდეთ ⁋ მას შეეუნეთ ✿ ⁋ წინასწარმეტყუჱლი იგი კინა ჩუჱნების მხილველი იგი სიყუდილით მო-

[1] ზემო დ.—[2] იგჳი ლ. ზემო დ.

კუჳდინ, რამეთუ საცთურსა იტყოდა, რათამცა გაცთუნა შენ უფლისაგან ღუთისა შენისა, რომელმან გამოგიუანა შენ ქუჳანით ეგჳპტით, ⁂ გიჳსნა შენ სახლისაგან კირთებისა, რათამცა განგაშორა შენ მან გზისა მისგან, რომელ გამცნო შენ უფალმან ღმერთმან შენმან რათამცა სჯდოდე შენ მისა; ⁂ აღიოცნენ უკეთურებანი იგი
ვ თქუჳნ შორის ✿ უკეთუ გლოცვიდეს მმა შენი მამით გინათუ დედით, გინათუ ძე შენი, გინათუ ასული შენი, გინათუ ცოლი შენი, რომელი იყოს წიაღთა შენთა, ანუ თუ მეგობარი შენი, რომელი სწორ იყოს თავისა შენისა ფარულად გეტყოდის: გვალე მივიდეთ ⁂ ვმსახურეთ ღმერთთა უცხოთა: რომელ არა იცოდე შენ არცა მა-
ზ თათა მათ შენთა ✿ სამსახურებელთა ღმერთთა მათგან წარმართთასა, რომელნი იუნენს გარემოს თქუჳნსა, მახლობელნი შენსა, გი-
ჱ ნათუ შორიელნი, კიდითგან კიდედმდე ქუჳანისა ✿ არა ჯერ იჩინო მოსულება მის თანა, არცალა ისმინო მისი, არა ჭრიდეს თუალმან შენმან მის ზედა, არცალა გეწუალოდის იგი, არცალა დაუ-
თ ფარო მას ✿ არამედ მხილებით ამხილო მას, ⁂ კელი შენიცა ჰიროველად შეხებულ იყავნ მოკლუად მისა, მაშინღა კელნი ყოველისა
ი ერისანი ✿ ⁂ ქუაჲ დაჰრიბონ მას, ⁂ მოკუჳდინ, რამეთუ იზრახა განშორება შენი უფლისაგან ღუთისა შენისა, რომელმან გამოგი-
ია უანა შენ ქუჳანით ეგჳპტით, სახლისა მისგან კირთებისა ✿ ⁂ ეოველსა ისრაელსა რომელსა ესმას შეეშინოს, ⁂ არღარა შესძი-
იბ ნოს ყოფად, ესე ვითარი სიტყუა ბოროტი თქუჳნ შორის ✿ უკეთუ ესმეს შენ ერთისა ქალაქთაგანისა, რომელი იგი უფალმან ღმერ-
იგ თმან მოგცეს შენ სამკჳდრებელად, ⁂ თქუან ✿ ვითარმედ კანცი უშჯულონი განვიდეს ჩუჳნგან, ⁂ გარდააქცივნეს ყოველნი იგი მკჳდრნი მის ქალაქისნი, ⁂ თქუან: მოვიდით ⁂ ვმსახუროთ ღმერთთა
იდ უცხოთა, რომელ იგი თქუჳნ არა იცოდეთ ✿ გამოიძიო ⁂ გამოიკუ-
იე ლიო ეკე ვითარი იგი გამოიკითხო ფრიად, ⁂ თუ ჭეშმარიტად ყოფილ იყოს სიტყუა იგი ბილწებისა თქუჳნ შორის ✿ მოსრვით მოისრნეთ მკჳდრნი იგი მის ქალაქისანი, ჰირათა მახჳლისათა, ⁂ დაწუეთ დაწუენეთ იგინი, ⁂ ყოველივე რაჲცა იყოს ქალაქსა მას

შინა ✿ ⁂ საცხოვარი მათი მოსართ ჰირითა მახჯლისათა, ⁂ უო- ივ
ველი მონაგები მათი გამოჰკრიბო გზასა წარსვალთა მათთასა ⁂
ქალაქნი იგი მათნი ⁂ უოველი იგი ნატუჭნავი ⁂ მონაგები მათი,
რომელ გამოგეკრიბოს დაწჯთ ცეცხლითა წინაშე უფლისა ღუთისა
თქუჭნისა, ⁂ იუავნ იგი ოკერ უკუნისამდე კამთა, ⁂ ნუღარა აღე-
შენებინ ✿ ნუცაღა შეგეხებინ კელთა შენთა, ჯურჯლისა მისგან მი- იზ
სისა რამეთუ წეულ არს, რათა მოიქცეს უფალი რისხჯსა მისგან
გულის წუროჰისა მისისა, ⁂ შეგიწუალოს შენ, ⁂ განგაძრაველოს
ვითარცა გეტუოდა შენ, ვითარცა ეფუცა უფალი მამათა მათ შენთა ✿
უკეთუ ისმინო კმაჲ უფლისა ღუთისა შენისა, ⁂ დაიცუნეთ უოველ- იჩ
ნი მცნებანი მისნი, რომელსა ესე მე გამცნებ შენ დღეს დღე, უკეთუ
ჰუო კეთილი ⁂ სათნოება წინაშე უფლისა ღუთისა შენისა.

თავი იდ.

ნაშობ იუჭნით თქჭნ უფლისა ღუთისა თქჭნისა, რათა ა
არა განჯრათ, ⁂ არა დასდვათ ბელოტი, შორის თუალთა თქჭნ-
თა მჭუდართა ზედა ✿ [1] რამეთუ ერი ეგე წმიდაჲ ხარ უფლისა ბ
ღუთისა შენისა, ⁂ შენ გამოგირჩია უფალმან ღმერთმან შენმან:
რათა იო მისა ერ საზეჰირო უოველთა შორის ნათესავთა, რო-
მელნი არიან ჰირსა ზედა ქჭნჯანისასა ✿ უოველივე საცხოვარი რო- გ
მელი ბილწ არს არა შჯამოჲ ✿ [2] არამედ ესე შჯამო კბო ზუა- დ
რაკთაკანი, ⁂ ტარიკი ცხოვართაკანი, ვაცი თხათაკანი ✿ ირემი, ე
ქურციკი, კამბეჩი, სარაბუზი, იამოაირი ✿ ⁂ უოველივე ჰირუტევი ვ
რომელი ჯლიკ გაჰებულ იოს, ⁂ აღმოიცოხნიდეს, ესე შჯა-
მეთ ✿ ⁂ რომელი არა შჯამოთ ესე არს, რომლისა ჯლი- ზ
კნი გაჰებულ იუჭნეს ⁂ არა აღმოიცოხნიდეს არცა განმარტე-
ბულ ესხნეს ფრჩხილნი, არა შჯამო აქლემი, ⁂ მაჩჩი, ⁂ უოველივე
ფერს მატყლიერი რამეთუ არა აღმოიცოხნიან, ⁂ არცა ჯლიკნი
განჰებულ ასხენ, ნუ შჯამთ რამეთუ ბილწ არიან ✿ ⁂ ღორისა ტ
ორთა ზედა განიუოფის ჯლიკი: ⁂ ჩლიქნი გაორდების, ესე არა
აღმოიცოხნის, არა წმიდაჲ თქჭნდა არს ესე, ⁂ კორცსა მისისა

[1] ზემორ. ზ. ქჭნმორ. კკ.—[2] გ მოსე აა.

თ ნუ შჯამთ, ნუცა მოჰკუდარსა შევხებით ✠ ყოველისაგან რომელი
წუალსა შინა არს, ესე შჯამო ყოველსა რომელსა ფრთე ესხნეს ⁂
ი ქცი ედუას, იგი შჯამო ✠ ⁂ ყოველსა რომელსა ფრთე არა ესხნენ,
ია ⁂ არცა ქცი ედუას, იგი არა შჯამოთ, რამეთუ ბილწ არს ✠ ყო-
იბ ველივე მფრინველი წმიდად შჯამო ✠ ⁂ რომელი არა წმიდად იყოს
ფ,იგ იგი არა შჯამოდ ✠ ორბი, ფასკუნჯი და ვანჩი ✠ არა შჯამო ყურ-
იე ბი, მგძი, ⁂ ყოველი მსგავსი მისი ✠ ⁂ ბუვი, უუაკი, სირაქლემი,
ივ ⁂ დედათ მთრუალი, ⁂ ქორი, ⁂ ყოველი მსგავსი მისი ✠ ⁂ მღა-
იზ მიობი, ⁂ ბუკიოტი ⁂ ყოველი მსგავსი მისი ✠ ⁂ ყარუანცი, ⁂
იჱ აკუორი, ⁂ ოფოფი, ⁂ მერმერუკი ✠ ⁂ ღამიობი, მჩქოელი, ⁂ ტი-
ით ფი, თესლონისი, ხარდიონი, მსგავსი ამისა, ⁂ ვარხვი ✠ ⁂ ყო-
ველივე ქუჱ წარმავალი მფრინველთა არა წმიდათა ბილწ არს
კ თქუჱნდა, ⁂ ნუ შჯამთ ✠ ყოველივე მფრინველი წუალთაგანი შჯა-
კა მეთ, ყოველსავე მკუდარსა ნუ შჯამთ ✠ ყოველივე მსხემი ⁂ მწირი,
რომელი ქალაქსა შინა შენსა იოს ნუ სცემ მას, ნუცა აჯამებ, ⁂
კბ ნუცა სხუასა სცემ, რამეთუ ერი ეგე წმიდად ხარ უფლისა ღუთისა
შენისა, [1] კრავსა დედისა სძითა თჳისისათა ნუ შეაბჯობთ ✠ ათეული
კგ ყამოსცი ყოველისაჲვე ნაყოფისა თესლისა შენისა, რომელი ჳანანი
იოს ველთა შენთა წლითი წლად ✠ ⁂ შეშჯამო იგი წინაშე უფლისა
ღუთისა შენისა ადგილსა მას, რომელსაცა გამოარჩიოს უფალმან
ღმერთმან შენმან წოდებად სახელი მისი მას ზედა, მუნ შესწირო
ყოველი ათეული იფქლისა შენისა, ღვინისა ⁂ ზეთისა შენისა, ⁂
ჰირშოები ზროხათა, ⁂ ცხოვართა შენთანი, რათა შეისწაო შიში
უფლისა ღუთისა შენისა ყოველთა დღეთა ცხოვრებისა შენისათა ✠
კდ უკუთუ შორს იოს შენგან გზა იგი, ⁂ ვერ შესწირო იგი, რამეთუ
შორს იოს შენგან ადგილი იგი, რომელი გამოირჩია უფალმან
კე ღმერთმან შენმან, წოდებად სახელი მას ზედა, რამეთუ გაკურთხა
შენ უფალმან ღმერთმან შენმან ✠ განჰვიდო შენ ნაყოფი იგი ვეც-
ხლად: ⁂ მიიღო შენ ვეცხლი იგი კეთა შენთა, ⁂ მიხჳდე ადგილსა
კვ მას, რომელ გამოირჩია უფალმან ღმერთმან შენმან ✠ ⁂ მისცე ვე-

[1] ბ მოსე ⁂ ⁂ ⁂.

ცხლი იგი, ეოვლისათვის რაჲცა გინდეს, ⁂ გულმან გრქუას შენ, ზროხა გინა თუ ცხოვარი, გინა თუ ღჳნო, გინა თუ თაფლუკჳ, ანუ ეოვლისათჳს რომელსა გული გითქუამს შენ, ⁂ შეჰჭამო იგი წინაშე უფლისა ღუთისა შენისა, ⁂ იხარებდე შენ ⁂ სახლეულნი შენნი ✿ ⁂ ლევიტელიცა რომელი იეოს ქალაქსა შენსა, კზ არა უტეო იგი, რამეთუ არა უც ნაწილი ⁂ სამკჳდრებელი შენთანა ✿ მესამესა წელსა გამოსცე შენ ეოველი იგი ათეული იეკლისა შენისა, ⁂ მასვე წელსა, დასდუა იგი ქალაქსა შენსა ✿ ⁂ კთ მოვიდეს ლევიტელი რამეთუ არა უც ნაწილი, ⁂ სამკჳდრებელი შენთანა, ⁂ მსხემი იგი ⁂ მწირი ⁂ ქურივი იგი, ⁂ ობოლი, რომელი იეოს ქალაქსა შენსა მოვიდენ, ⁂ შეჰსჭამონ იგი ⁂ განძღენ, რათა გაკურთხოს შენ უფალმან ღმერთმან შენმან ეოველთა მათთჳს საქმეთა შენთა, რომელსა იქმოდე შენ.

თ ა ვ ი ი ᲓᲔ.

ა,ბ **ე**შჳდსა წელსა ჰჳო მისატევებელი იგი შენი ✿ ⁂ ესე ბრძანებაჲ არს მიტევებისა მის, მიუტეო შენ ეოველი თანანადები შენი, რაჲცა თანა ედვას მოყუასსა შენსა, ⁂ ძმასა შენსა ნუ წარუგებ რამეთუ მიტევებაჲ წოდებულ არს უფლისა ღუთისა შენისა ✿ [1]

გ უცხო თესლსა მას ⁂ შორიელსა არა მიუტეო, არამედ მოჰკადო რაჲცა თანა ედვას, ხოლო მოყუასსა, ⁂ ძმასა მიუტეო შენ ეოველი თანანადები ✿ რათა არა ვინ იჰოოს შენ შორის ნაკლულევანი, რათა ამისთჳს კურთხევით გაკურთხოს შენ უფალმან ღმერთმან შენმან ქუჱყანასა ზედა, ⁂ მოგცეს შენ მკჳდრობით დამკჳდრებად მას ზედა ✿ უკეთუ სმენით ისმინოთ კმაჲ უფლისა ღუთისა ე თქუჱნისა, ⁂ დაიმარხნეთ ⁂ ჰჳუნეთ ეოველნი იგი მცნებანი რომელსა მე გაძცნებ შენ დღეს დღე: ⁂ გაკურთხოს შენ უფალმან ღმერთმან შენმან, ვითარცა იგი ეტეოდა შენ ✿ ⁂ აგასხებდე ნათესავთა მრავალთა, ხოლო შენ არა იგასხებდე, ⁂ მსთავრობდე შენ ნათესავთა შორის მრავალთა, ხოლო შენ ზედა არა ვინ მთავრობდეს ✿ უკეთუ ძმა ძმისაგან ვინმე შენ შორის ნაკლულოვან ზ

[1] ზირაჭ დ.

იეოს მმათა შენთაგანი ყოველსავე ერთსა ქალაქთა შენთაგანსა
ქუჱყანასა რომელსა უფალი ღმერთი შენი მოგცემს შენ არა გარე
მიიქციო გული შენი მისგან, არცადა ჰკრულ ჰყო კელი შენი მმი-
ჳ საგან მის შენისა ნაკლულოვანისა ✿ არამედ კსნით ჰყო კელი
შენი მისთჳს ⁂ ავასხო მას, რაოდენცა უკმდეს ⁂ რაოდენ ნაკლუ-
თ ლევან იეოს ✿ იცულე თავი შენი ნუ უკუჱყ იეოს სამე დაფარულ
სიტუჱა უშჯულოებისა გულსა შინაგან შენსა ⁂ თქუა: მოახს წელი
იგი მეშჯდე, წელიწადი იგი მიტევებისა, ⁂ თუალ მგირ იქმნე მმი-
სა მის შენისა, ნაკლულოვანისა, ⁂ არა სცე მას, ⁂ ღაღადებს უფ-
ი ლისა მიმართ შენთჳს, ⁂ იეოს შენდა ცოდჱა დიდ ✿ [1] მიცემით
მისცე მას ⁂ გასხი მისცე მას რაოდენიცა აკლდეს, ⁂ არა შეწუხნე
გულითა შენითა შემდგომად მიცემისა მის შენისა, რამეთუ ამის-
თჳს გაკურთხოს შენ უფალმან ღმერთმან შენმან, ყოველთა მათ სა-
ქმეთა შინა შენთა, ⁂ ყოველსა მას ზედა რომელსა შეახო კელი შე-
ია ნი ✿ რამეთუ [2] არა სადა მოაკლდეს ნაკლულევანი ქუჱყანისაგან
შენისა: ამისთჳს გაძცნებ შენ ⁂ გეტყჳ ჰყო სიტუჱა ესე მეტუჱჱლი,
კსნით კსნილ ჰყაე კელი შენი, მმისა მის შენისა ნაკლულოვანისა-
იბ თჳს, რომელ იგი ითხოვდეს ქუჱყანასა შენსა ✿ [3] უკეთუ იყიდო
ვინმე შენ მმათა შენთაგანი ებრაელი, ანუ მამა-კაცი, ანუ დედა-კაცი,
ექუს წელ გმსახუროს შენ, ⁂ წელსა მეშჯდესა განავლინო იგი შენ-
იგ გან განთავისუფლებული ✿ ⁂ რაჟამს განიუვანებდე მას შენგან გან-
იდ თავისუფლებულსა, არა განავლინო იგი შენგან ცალიერი ✿ არამედ
საგძლითა აღგებული აღაგო იგი, საცხოვართა შენთაგან, ⁂ იფქლისა
შენისაგან, ⁂ საწნახელისა შენისაგან, მისცე მას, რათა გაკურთხოს
იე შენ უფალმან ღმერთმან შენმან ✿ მოიკსენე, რამეთუ შენცა დამო-
ნებულ იყავ ქუჱყანასა მას ეგჳპტისასა, ⁂ გიჴსნა შენ უფალმან
ღმერთმან შენმან მუნით, ამისთჳს გამცნებ შენ ეოფად სიტუჱათა
ივ ამათ ✿ უკეთუ გრქუას შენ: ვითარმედ არა განგალ შენგან, რამეთუ
იზ შეგიუვარე შენ, ⁂ სახლი შენი, ⁂ კეთილი შენი მეყოდ მე ✿ შენ
გამოიღო სადგისი, ⁂ დააჭერა ყური მისი კარსა ⁂ განუჴვრიტო

[1] მათე კ. ლუკა კ.—[2] მათე კჱ.—[3] ბ მოსე კ. იერემია ლდ.

იგი, ⁂ იეოს შენდა მონა უკუნისამდე, ⁂ ეგრეცა მსგავსად მკეეალ- ი
სა მას უეავ ✿ არა ფიცხელ გიჩნდეს წინაშე შენსა, რაჟამს განავ- იზ
ლინებდე შენ განთავისუფლებულსა, რამეთუ წელიწდეულად სასუი-
დელთა მორეწისა გმსახურებდა შენ ექუს წელ: ⁂ გაკურთხოს შენ
უფალმან ღმერთმან შენმან ყოველთა მათ საქმეთა შენთა რომელ- ი
სცა იქმოდე ✿ ყოველივე ჰირმშო რომელი იშუენს ხროხათა შო- ით
რის შენთა, გინა თუ ცხოვართა, წული განსწმიდო შენ უფლისა
ღუთისა შენისათჳს: არა აქმნიო ჯარი იგი ჰირმშოთა შენთა, ⁂
არცა მორისო ცხოვარი იგი ჰირმშოთა შენთა ✿ არამედ წინაშე კ
უფლისა ღუთისა შენისა შჯამო იგი წლითი წლად, ადგილსა მას
რომელი გამოირჩიოს უფალმან ღმერთმან შენმან, შენ ⁂ სახლეუ-
ლთა შენთა შეშჯამეთ იგი ✿ უკეთუ ბიწი რაჲმე იეოს მას ზე- კა
და, ბრმა ანუ ურუ, ანუ მკელობელი იეოს, ანუ სხუაჲ რაჲმე ბო-
როტი სიხაშმე იეოს მის თანა, არა დაუკლა იგი უფალსა ღმერ-
თსა შენსა ✿ არამედ ქალაქთა შინა შენთა შეშჯამონ იგი: წმიდა- კბ
მან ⁂ არა წმიდამან ზოგად ეგრეთ შეშჯამე ვითარცა ქურციკი ⁂
ვითარცა ირემი ✿ ხოლო სისხლი მისი არა შეშჯამოთ, არამედ კგ
ვითარცა წუალი დასთხიოთ იგი ქუეყანასა ზედა.

თ ა ვ ი ი ვ.

ⲇაიცევ თუენი იგი ახალთა, ⁂ ჰყაე ჰასქი იგი უფლისა ღუთი- ა
სა შენისა, რამეთუ თუენსა მას ახალთასა გამოგიუანა შენ ღამე
ეგჯჰტით ✿ ⁂ დაჰკლა შენ ჰასქა უფლისა ღუთისა შენისა, ცხოვა- ბ
რი იგი, ⁂ ხრახა ადგილსა მას, რომელ იგი გამოირჩიოს უფალ-
მან ღმერთმან შენმან წოდებად სახელი მისი მას ზედა ✿ არა გ
ჯამო მას შინა ფუარი: შჯდ დღე უფუვარი ჰური შჯამო, ჰური
ჯირსა მას შინა, რამეთუ მსწრაფლ ღამე გამოხუენ ეგჯჰტით, ⁂
მოიხსენეთ დღე იგი გამოსლუისა მის თქუენისა ქუეყანით ეგჯ-
ჰტით, ყოველთა დღეთა ცხოვრებისა თქუენისათა ✿ არა იჰოოს დ
ჰომი შჯდ დღე ყოველთა საზღუართა შენთა, ⁂ არცა განაწიო კორ-
ცი იგი რომელ დაკლა მიმწუხრი, განთიად დღესა მას ჰირველსა ✿
ნუ გიფლიენ შენ ჯამად ურიდად საკლველისა მისგან რომელ იგი ე

დაიკლა დღესასწაულსა მას ყოველთასა ქალაქთა შენთა, რომელ
ვ იგი უფალმან ღმერთმან მოგცეს შენ ✿ არამედ ადგილსა მას, რო-
მელ გამოირჩიოს უფალმან ღმერთმან შენმან, წოდებად სახელი
მისი მას ზედა, მუნ დაკლა საკლველი იგი დღესასწაულთა მათ
მწუხრი, დასლვასა ოდენ მზისასა, ჟამსა მას, რომელსაცა გამო-
ზ ხვედ ქუჱყანით ეგჯპტით ✿ შეაგბო ⁂ შეწვა, ⁂ შეჭამო ადგილსა
მას, რომელსაცა გამოირჩიოს უფალმან ღმერთმან შენმან, მიიქცე
ჩ განთიად ⁂ მიხჯდე სახიდ შენდა ✿ ⁂ ექუს დღე უფოველი შჭამო,
⁂ მეშჯდეს დღესა განსლვა არს დღესასწაულისა მის უფლისა
ღუთისა შენისა: არა ჰქმნე მას შინა ყოველივე საქმე, თჯნიერ
თ რაჲოდენი ჯერარს სულისა ✿ შჯდ შჯდეული მრგულიად აღირაც-
ხო თავისა შენისად, რაჟამს იწყო მანგლისა საქმე მცათა, მიერით-
ი განღირაცხო შჯდ შჯდეული ✿ ⁂ ჰყო დღესასწაული იგი შჯდე-
ულთა უფლისა ღუთისა შენისა, რაჲოდენცა ეძლოს ჴელთა შენთა,
რაჲოდენცა რაჲ განგემარჯოს შენ, რამეთუ გაკურთხა შენ უფალ-
ია მან ღმერთმან შენმან ✿ ⁂ იხარებდე შენ წინაშე უფლისა ღუთისა
შენისა, შენ ⁂ მენი შენნი, ⁂ ასულნი შენნი, მონა ⁂ მჴეგალი შენ-
ნი, ⁂ ლევიტელი იგი რომელი დამჯდრებულ იყოს ქალაქსა შენ-
სა, ⁂ მწირი იგი, ობოლი, ⁂ ქურივი იგი, რომელი მყოფ იყოს
თქუჱნ შორის, ადგილსა მას, რომელი იგი გამოირჩიოს უფალმან
იბ ღმერთმან შენმან, წოდებად სახელი მისი მუნ ✿ ⁂ მოიხსენო, რა-
მეთუ შენცა დამონებულ იყავ მეგჯპტელთა ქუჱყანასა: ამის გამო
იგ დაიმარხნე ⁂ ჰყუნე მცნებანი ესე ✿ დღესასწაული იგი ტალავრო-
ბისა ჰქაჲ თავისა შენისა შჯდ დღე, შეკრებასა მას კალოსა შენისა-
იდ სა, ⁂ საწნახელისა შენისასა ✿ ⁂ იხარებდე დღესასწაულსა მას
შენსა შენ, ⁂ მენი ეგე შენნი, ⁂ ასულნი შენნი, მონა ⁂ მჴეგალი
შენი, ⁂ ლევიტელიცა, ⁂ მწირი, ⁂ ობოლი ⁂ ქურივი, რომელი
იე იყოს ქალაქსა შენსა ✿ შჯდ დღე ჰყო დღესასწაული იგი უფლისა
ღუთისა შენისა, ადგილსა მას, რომელ იგი გამოირჩიოს უფალმან
ღმერთმან შენმან მოწოდებად სახელი მისი მუნ, უკუეთუ გაკურთხოს
შენ უფალმან ღმერთმან შენმან ყოველთა ზედა ნაყოფთა შენთა, ⁂

ყოველთა ზედა საქმეთა კელთა შენთასა, ⁂ იყო შენ სახარულევან ✿
სამთა ჟამთა წელიწდისათა: უჩუენო ყოველი წული ერმა შენი ივ
წარდგინებად წინაშე უფლისა ღუთისა შენისა ადგილსა მას, რო-
მელი იცი გამოირჩიოს უფალმან ღმერთმან შენმან, დღესასწაულსა
მას უცომოებისასა, ⁂ დღესასწაულსა მას შჯდეულთასა, ⁂ დღესა-
სწაულსა მას ტალავრობისასა. [1] არა ეჩუენო შენ ჰირსა უფლისა
ღუთისა შენისასა კელ ცუდად ✿ არამედ თჯთეულად რაჲოდენი რაჲ იზ
ძალი აქუნდეს კელთა შინა მისთა, კურთხევისა მისთჯს უფლისა
ღუთისა შენისა, რომელ მოგცეს შენ ✿ მსაჯულნი ⁂ მწიგნობარნი იჩ
დაადგინენ თავისა შენისა, ყოველთა მათ ქალაქთა, რომელ იცი
უფალმან ღმერთმან შენმან მოგცეს შენ ნათესაობისაებრ, ⁂ სჯი-
დენ ერსა მას სამართლისა სასჯელითა ✿ [2] ნუ განდრეკ სასჯელსა, იო
ნუ შჯიდენ თუალ ხმით, ნუცა ჴმიღებდენ ქრთამსა, რამეთუ ძღუნ-
თან ⁂ ქრთამთან დაუუნინის თუალნი ბრძენთანი, ⁂ გარდააქცივნის
სამართალნი ✿ სამართალსა შეუდეგით, რათა სცხოვნდეთ, ⁂ შესჯ კ
დეთ ⁂ დაიმკჯდროთ ქუეყანა იცი, რომელ უფალმან ღმერთმან
მოგცეს შენ ✿ არა ისხად თავისა შენისა სერტუები, სამსახურებე- კა
ლად თავისა შენისა ⁂ ყოველისაგანვე სისა მაღნარისა გარეშე სა-
კურთხეველსა მას უფლისა ღუთისა შენისასა ✿ ნუ აღმართებ თა- კბ
ვისა შენისა ძეკლი, რომელ იცი მოიძულა უფალმან ღმერთმან
შენთან.

თ ა ვ ი იზ.

არა შესწირო შენ უფალსა ღმერთსა შენსა ზუარაკი, ანუ თუ ა
ცხოვარი, რომლისა თანა იყოს ბიწი ანუ სიხაშმე, ყოველივე ჴამადი
ბოროტი, რამეთუ საძაგელ არს იგი უფლისა ღუთისა შენისა ✿ ⁂ ბ
უკეთუ იპოოს შენთანა ერთსა შენთა ქალაქთაგანსა, რომელი უფა-
ლმან ღმერთმან შენთან მოგცეს შენ, მამა-კაცი ანუ დედა-კაცი, რო-
მელი ჰყოფდეს ბოროტსა წინაშე უფლისა ღუთისა შენისა ✿ ⁂ გ
გარდაკდეს მცნებათა მისთა ⁂ მივიდეს ⁂ მსახუროს მან კერპთა, ⁂

[1] ზარაჭ ლვ.—[2] ბ მოსე ჰგ. კ მოსე აი. ზემორე ა. იგივი კდ. ზა-
რაჭ კბ. იოანე ზ. იაკობ ბ.

თაუშანისცეს, მზესა, გინა მთოვარესა, გინათუ ყოველსავე სამკაუ-
დ ლსა ცისასა, რომლისა მე არა უბრძანე მათ ✿ დ აგრძენთ, გამოი-
ძიეთ დ გამოიკითხეთ ფრიად, დ თუ ჭეშმარიტად ყოფილიყოს სი-
ე ტყუა, იგი ბილწებისა შორის ისრაელსა ✿ განიყუანო კაცი იგი
გარეშე ქალაქსა, გინათუ მამა-კაცი იყოს გინათუ დედა-კაცი იყოს
ვ დ ქუაჴ დაკრიბონ მას, დ მოკუდეს ✿ [1] ორისა თანა მოწამისა,
ანუ სამისა მოკუდეს მოკუდავი; რათა არა მოკუდეს ერთითა მოწა-
ზ მითა ✿ ხოლო [2] კელნი მოწამეთანი შეესხნენ პირველად მოკუდინებად
სიკუდილისა თანამდებსა მას, დ მაშინღა კელი ყოველისა მის
ერისანი შემდგომად მათსა, დ მოისჰენ უკეთური იგი თქუჱნ შო-
ჱ რის ✿ [3] ხოლო უკეთუ რაჲმე შეუძლებელ იყოს თქუჱნ შორის
სიტყუა სასჯელისა, შორის სისხლისა სისხლი, დ შორის მსჯავ-
რისა მსჯავრი, დ შორის წყლულებისა წყლულება, დ შორის ცი-
ლობისა ცილობა, სიტყუა სასჯელისა ქალაქთა შინა შენთა განგე-
ბასა განსაგებელსა, ანუ განკითხუასა რაჲსამე სასჯელისასა, ანუ
იჯვისა მიმართ რაჲსამე გონებისასა, ანუ ცილობისათჳს რაჲსამე,
სიტყჳსა სასჯელისასა ქალაქთა შინა შენთა, აღდგე დ აღჳდე შენ
ადგილსა მას, რომელიცა იგი გამოირჩიოს უფალმან ღმერთმან
თ შენმან წოდებად სახელი მისი მას ზედა ✿ დ მისჳდე შენ მდგელთა
მათ ღევიტელთა დ მსაჯულთა მათ, რომელ იყუნენ მათ ჟამთა, დ
გამოიკითხონ სასჯელი იგი დ ცითხრნენ შენ განგებაჲ იგი სას-
ი ჯელისა მის ✿ დ ჰყო მსგავსად სიტყჳსა მის რომელიცა იგი ცით-
ხრან შენ, აგდგილისა მისგან, რომელ იგი გამოირჩიოს უფალმან
ღმერთმან შენმან მოწოდებად სახელი მისი მუნ, დ ეკრძალო მას
ყოფად ყოველისა მის მცნებისა სასჯელისასა, რომელ იგი შჯული
ია ცითხრან შენ ✿ დ რჯულისაებრ დ მსჯავრისა, რაჲცა ჰსწყოონ
ჰყოჲ შენ, მსგავსად სიტყჳსა მის მათისა, რაჲცა იგი ცრქუან შენ,
იბ არა გარდაქციო შენ მარჯულ, არცა მარცხულ ✿ დ იყოს თუ ვინ-
მე კაცი ამპარტავანობდეს, დ არა ერჩდეს სიტყუასა მღდელისასა,

[1] ჭ̈ჳმ. ით.—[2] მათე იწ. იოანნე წ. ბ კორ. იგ. კბრ. ი.—[3] ზემოთ
იგ. ბ ნეშტ. ით.

რომელ იგი დგეს მსახურად სახელისა მის უფლისა ღუთისა შენი-
სასა, ანუ თუ მსაჯულთა მათ, რომელნი დგეს მათ ჟამთა შინა,
სიკუდილისა თანამდები კაცი იგი სიკუდილითა მოკუჳდინ, ⁋
მოისჳენ ბოროტი იგი ეგე ვითარი შორის ისრაელსა✿ რათა ყოველ- იგ
სა ერსა რომელსა ესმეს ეშინოდენ, ⁋ არღარა უშჯულოებდენ მერ-
მე✿ შეთუჳჯდე შენ ქუჱყანასა მას, რომელ იგი უფალმან ღმერ- იდ
თმან შენ მოგცეს, ნაწილად, მკჳდრობისა შენისა, ⁋ დაუშენო მუნ,
⁋ მოიცვენო გულსა შენსა ⁋ თქუა დაიდგინო თავისა ჩემისა მთა-
ჯარი, ვითარცა სხუათა ნათესავთა, რომელნი გარემო არიან ჩემ-
ა✿ არა იდგინო შენ სხუაჲ მთავარი, არამედ რომელიცა გამოირ- იე
ჩოს უფალმან ღმერთმან შენმან, მმათაგან შენთა დაადგინო
ოქუჱნდა მთავრად, არა ძალგიცს თქუჱნ ზედა დადგინებად მთავა-
რი ⁋ კაცი უცხო, რამეთუ არა მმა თქუჱნი არს✿ ⁋ განაძრავ- ივ
ლოს შენ ზედა მგედარი, ⁋ მიაქციოს ერი ეგე მუნვე ეგჳპტედ, რა-
თა არა განიმრავლოს შენ ზედა მგედარნი, რამეთუ უფალმან ეს-
რეთ თქუა: არღარა შესძინოთ თქუჱნ მერმე მოქცევად გზასავე
ამას✿ ⁋ [1] ნუ განაძრავლებენ თავისა თჯისა ცოლებსა, რათა იზ
არა განდრკეს გული მისი, ოქროსა ⁋ ვეცხლსა ნუ შეიკრებ ძლიე-
რად✿ ⁋ იოს რაჟამს დაჯდეს საყდარსა მათ ზედა მთავრობისა იჱ
მისისათა ⁋ გარდაწეროს წიგნი ესე მეორისა შჯულისა წიგნად
მღდელთაგან ლევიტელთასა✿ ⁋ იოს მის თანა მარადის ⁋ იკი- ით
თხვიდე მას ყოველთა დღეთა ცხოვრებისა მისისათა, რათა შეის-
წაოს შიში უფლისა ღუთისა თჯსისა, ⁋ დაიმარხნეს ყოველნი ესე
მცნებანი, ⁋ სამართალნი ⁋ ჲოს ესე✿ რათა არა ამაღლდეს გუ- კ
ლი მისი მმათაგან თჯსთა, ⁋ გარდააქციოს შჯულისა მისგან მარ-
ჯუჳ ანუ მარცხულ, რათა დღეგრძელ იყოს მთავრობასა მას
ზედა მისსა იგი ⁋ შჯნი მისნი შორის მეთა მათ ისრაელისათა.

თ ა ვ ი იც.

ა რა იყოს მღდელთა მათ მეთა ლევისთა ვითარცა სხუათა მათ ა
ნათესავთა ნაწილი, ⁋ სამკჳდრებელი შორის ისრაელსა: არამედ

[1] გ მეფეთა იჱ.

შესაწირავნი იგი უფლისანი იყუნენდ ნაწილად მათდა, ⁂ მას ჯა-
ბ მედ ✿ ხოლო სხუაჲ, ნაწილი არა აქუნდეს მას მძათა შორის მი-
სთა, [1] არამედ უფალი თჳთ ნაწილ იყოს მისი ვითარცა ჰრქუაჲ
გ მას ✿ იუაჳ მღდელთა მათ ერისა მისგან, რომელნი იგი შესწირვი-
დენ მსხუერპლთა მათგან, გინა თუ ზუარაკს, გინა თუ ცხოვარსა:
მიეცინ მღდელსა მას, ნაწილად მსარი ⁂ ღაწუნი კოჭანითურთ ✿
დ ⁂ პირველი იფქლისა, ⁂ ღჳნისა, ⁂ ზეთისა, ⁂ პირველი ნარისუ-
ე ვეული ცხოვართა შენთა, მისცე მას ✿ რამეთუ იგი გამოირჩია
უფალმან ღმერთმან შენმან თავისა თჳსისა ყოველთაგან ნათესაჲთ,
დადგინებად მისა მსახურებად უფლისა ღუთისა შენისა, ⁂ კურთხ-
ვად სახელითა უფლისათა, იგი ⁂ მენი მისნი მეთაგან ისრაელ-
ვ სათა ყოველთა ღღეთა ცხოვრებისა მისისათა ✿ მოთუ ვინმე ვ-
დეს ლევიტელი ერთისაგან ყოველისაჲ ქალაქისა თქუენისა, მე-
მძათ ისრაელისათა, სადაცა ვინ დამკჳდრებულ იყოს, რამეთუ გულ-
მან უოქუა მას მოსლვად ⁂ მსახურებად, აღვილსა მას რომელ იგ
ზ გამოირჩია უფალმან ✿ სამსახურებელად სახლსა უფლისა ღუთის
თქუენისასა, ვითარცა ყოველნი ძმანი მისნი ლევიტელთა, რომელ-
ნ ი დგეს წინაშე უფლისა ✿ ეგრეცა მას მიეც ნაწილი საჭმელად
თ გარნა სასყიდლისა მისგან ნათესავთასა არა სცე მას ✿ უკეთუ შე-
სჴდე შენ ქუეყანასა მას, რომელ იგი უფალმან ღმერთმან მოგცეს
თქუენ, ნუ ისწავებ შენ საქმედ, მსგავსად ბილწებისა მის წარმარ-
ი თთასა ✿ ნუ ვინ იპოების შენ შორის, რომელი განწმედდეს მესა
თჳსსა გინა თუ ასულსა თჳსსა ცეცხლითა, ანუ თუ მისნობითა,
ია ანუ თუ აგისად იზმნიდეს ჭაჳთა ზმნითა ✿ [2] ანუ თუ წაძლოვდეს
წაძლითა, ანუ თუ გრძნეულ გრძნეულებითა, ანუ თუ ულუკთა მკი-
იბ თხველი, ანუ თუ სასწაულითა მკუდართა მკითხველი ✿ რამეთუ
ბილწ არს წინაშე უფლისა ღუთისა შენისა, რომელი იქმოდის
ამას ყოველსა, რამეთუ ამის ყოველისა ბილწებისათჳს მოსრავს მათ
იგ უფალი ღმერთი პირისაგან შენისა ✿ არამედ სრულ იყაჲ შენ წი-
იდ ნაშე უფლისა ღუთისა შენისა ✿ ხოლო წარმართნი ესე, რომელთა

[1] დ მოსე იწ. ზ.კმორ ი. ა კორ. თ.—[2] გ მოსე კ. ა მკფ. კწ.

შენ დაიმკჳდრებ, ჰაეის ზმნათა ⁂ მისნობათა ისმენენ, ხოლო შენ
არა ესრე გამცნო უფალმან ღმერთმან შენმან ✿ რამეთუ [1] წინას- იე
წარმეტეუბ̃ლი აღგიდგინოს შენ უფალმან ღმერთმან შენმან ძმათა-
გან შენთა ვითარცა ესე მე: მისი მისი ისმინეთ ✿ მსგავსად ყოვ- იჳ
ლისა მის, რომელი იგი ითხოვე უფლისა ღუთისა შენისაგან ქო-
რებს, ჯამსა მას შეკრებისასა, [2] რამეთუ ვთქუ: არღარა შევსძინოთ
ჩუ̃ენ სმენად კმასაჲ მას უფლისა ღუთისა ჩუ̃ენისასა, ⁂ ცეცხლი
ესე დიდი არღარა ვიხილოთ მერმე, რათა არღარა მოვსწუდეთ ✿ ⁂ იზ
მომიგო მე უფალმან, ⁂ მრქუა მე, სამართლად მოგიგიეს სიტეუა
ეჳე რომელსა იტეოდეს ✿ [3] აწ წინასწარმეტეუბ̃ლი აღუდგინო მათ იჱ
ძმათაგანვე თჳსთა, ვითარცა ეჳე შენ: ⁂ მივსცნე მე სიტეუანი ესე
ჩემნი პირსა მისსა, ⁂ ეტეოდის მათ ყოველთაჳე მცნებათა ჩემთა ✿
⁂ იეოს კაცი იგი, რომელმან არა ისმინნეს ყოველნი სიტეუანი ით
მის წინასწარმეტეუბ̃ლისნი რომელსა იგი ეტეოდის, სახელითა
ჩემითა, მე შური ვიძიო მისგან ✿ ⁂ წინასწარმეტეუბ̃ლი რომელი კ
უშჯულოებდეს ⁂ იტეოდეს სახელითა ჩემითა სიტეუასა, რომელ მე
არა უბრძანე მას სიტეუად, ⁂ ანუ თუ იტეოდის სახელითა უცხო-
თა ღმერთთასა, სიკუ̃დილითა მოკუ̃დეს წინასწარმეტეუბ̃ლი იგი ✿
უკეთუ სთქუა გულსა შენსა, ვითარმე უწეოდი სიტეუა იგი რომელსა კა
იგი, უფალი არა ეტეოდის: რაოდენსა მას სიტეუასა იტეოდის წი-
ნასწარმეტეუბ̃ლი სახელითა უფლისათა, ⁂ სიტეუა იგი არა იქმ-
ნეს მსგავსად წინასწარმეტეუბ̃ლებისა მის მისისა, რომელსა იგი
არა ეტეოდა მას უფალი, ნუ შეუდგებით, რამეთუ უშჯულოებითა მით
თავისა თჳსისათა იტეოდა, ცრუ წინასწარმეტეუბ̃ლი იგი, ნუგეში-
ნიან მისა.

თ ა ვ ი ით.

უკეთუ მოსრვიო მოსრნეს უფალმან ღმერთმან შენმან წარმა- ა
რთნი იგი, რომელთასა მოგცემს შენ უფალი ღმერთი შენი ქუ̃ეყა-
ნასა მათსა დამკჳდრებად, ⁂ დაეშენნეთ ქალაქთა შინა მათთა, ⁂ სა-

[1] სჭმე გ ⁂ ზ.—[2] ბ მოსე კ. კბრ. ობ.—[3] კსაია ა ⁂ გ.

ბ ხლთა შინა მათთა ✿ სამნი [1] ქალაქნი გამოირჩიო შენ თავისა შე-
ნისა ქუჱყანისა მისგან, რომელ იგი უფალმან ღმერთმან შენმან
ბ მოგცეს შენ სამკჳდრებელად ✿ განიმზადე გზა იგი მისი, ⁂ სამ ნა-
წილად განჰჳო საზღუარი იგი მის ქუჱყანისა, რომელსა იგი
უფალი ღმერთი შენი განგინაწილებს შენ, ⁂ იყოს იგი შესავედ-
დ რებელად კაცის მკუალელთა ✿ ⁂ ბრძანებაჲ ესე იყოს კაცის მკუ-
ლელისა მის ზედა, რომელ იგი მოხ იქმნეს ⁂ შეგვარდეს ქალაქსა
მას, განერეს; რომელმან მოკლას მოუუსი უნებლიეთ ⁂ არა ნებ-
სით, არცა ზაჯთ, არცა ყოფილ იყოს გული მისი სიძულილით
ე მის მიმართ გუშინ, გინათუ ძუდან ✿ შეთუ ვინმე სრულ იყოს ტუუ-
სა შუისა კრჳად, მოუუსისა თანა, ⁂ ცემასა მას ცულისასა განვა-
რდეს იგი ჴელთა მისთა და ეცეს მოუუასსა მას თჳსსა, ⁂ მოკუდეს:
ეგე ვითარი იგი მკულელი ივლტოდის ⁂ შეგვარდეს ერთსა ქალაქ-
ვ თა მათგანსა, ცოცხალ იყოს ✿ რათა არა მახლობელმან ვინმე მის
სასლისამან დეგნა უყოს მომკულელსა მას ⁂ განკურვებულითა გუ-
ლითა ეწიოს მას, უკეთუ შორს იყოს გზა მისი, დასწყალას სული
იგი ⁂ მოკუდეს: ⁂ ესე არა არს სასჯელი სიკუდილისა, რამეთუ
არა მტერობით ანუ სიძულილით იყო მისა მიმართ გუშინ ანუ მუ-
ზ დან ✿ ამის თჳს გამცნებ შენ სიტყუასა ამას, რათა გამოჰჳუნე შენ
ჱ სამნი იგი ქალაქნი, თავისა შენისა ✿ [2] უკეთუ განვრცობით გაგი-
ვრცნეს უფალმან ღმერთმან შენმან საზღუარნი იგი შენნი, ვითარ-
ცა იგი ეფუცა მამათა მათ შენთა, ⁂ მოგცეს შენ ყოველი იგი ქუჱყ-
ანა უფალმან ვითარცა იგი ეტყოდა მამათა მათ შენთა ✿ უკეთუ
თ სმენით ისმინნე ყოფად ყოველთა ამათ მცნებათა ჩემთა, რომელსა
ესე მე გამცნებ შენ დღეს, შეიყუარო უფალი ღმერთი შენი ⁂ ხჳ-
დოდე გზათა მისთა ყოველთა დღეთა ცხოვრებისა შენისათა, [3] შე-
ი სძინო შენ სამი ქალაქიდა, სხჳა სამთა მათ ქალაქთა ✿ რათა არა
ითხოდის სისხლი უბრალო ქუჱყანასა მას შენსა, რომელ იგი
უფალმან ღმერთმან შენმან მოგცეს შენ დამკჳრებად, ⁂ ნუცა იჱო-

[1] ბ მოსე კა. დ მოსე დუ. ზემორ. დ. ისო ნავე კ.— [2] ა მოსე კჱ. ზე-
მორე აბ.— [3] ისო ნავე კ.

ების შენ შორის თანამდებ სისხლისა ✿ [1] უკეთუ იყოს ვინმე კა- ია
ცი რომელსა სძულდეს მოყუასი იგი თჳსი, ⁂ მტერობით უმზირის
მას, ⁂ აღდგეს მის ზედა, ⁂ მოკლას, ⁂ შევარდეს ერთსა ქალაქთა-
განსა ✿ ⁂ მიაყლინონ უოვლეთა მათ მოხუცებულთა მის ქალაქი- იბ
სათა, ⁂ გამოიუანონ მიერ, ⁂ მიეცეს იგი კელთა შურის მებიებე-
ლისა მის სისხლისათა, ⁂ მოკლან იგი ✿ ⁂ ნუ ჭრიდებენ თუალნი იგ
შენნი, ⁂ ნუცა შეიწუალებ მას ⁂ განსწმიდო სისხლი იგი უბრალო
ისრაელსა შორის, ⁂ კეთილი გეყოს შენ ✿ ნუ გარდასცუალებ სა- იდ
ზღუართა მოყუსისა შენისასა, რომელ დაამტკიცეს მამათა სამკჳ-
დრებელსა მას შენსა, ქუჱყანასა მას ზედა, რომელსა დაგამკჳდრა
შენ უფალმან ღმერთმან შენმან ✿ [2] წამებაჲსა ერთისა მოწამისა- იე
სა ნუ თავს იდებთ კაცსა ზედა, რომელ წამებს ყოვლისაგე უშჯუ-
ლოებისათჳს, ⁂ ყოვლისა ცოდვისათჳს, რომლითა სცოდა ✿ რამე- ივ
თუ [3] ჰირითა ორისა ⁂ სამისა მოწამისათა, დაემტკიცების ყოვე-
ლივე სიტყუა ✿ წარმო თუ ვინმე დგეს ცრუ მოწამე რომლისაგე იზ
კაცისათჳს, ⁂ იტყოდის მას ზედა უშჯულოებასა ✿ წარმოდგენ იჱ
ორნი იგი კაცნი, რომელთა აქუნდეს ცილობა წინაშე უფლისა, ⁂ წი-
ნაშე მღდელთა, ⁂ წინაშე მსაჯულთა, რომელნი იყუნეს მათ ჟამთა
შინა ✿ ⁂ გამოიკითხონ მათ მსაჯულთა ჴუშპარიტებით, ⁂ თუ ით
იჰოოს კაცი წამებასა მას ზედა ცრუსა, რომელი სიცრუჱით წამებდა,
მოყუსისა მისისათჳს, ⁂ მიაცვად აღუგაჲ მას ზედა ✿ ⁂ [4] უყონ კ
მას, მსგავსად სიბოროტისა მისისა, რომელ იგი ზრახა ყოფად
მოყუსისა მისისათჳს, ⁂ მოსპეთ ეგე ვითარი იგი ბორო-
ტი თქუჱნ შორის ✿ რათა ნუ შეშტეს მათ რომელნი იგი დაშთენ კა
ეშინოდის, ⁂ არღარა შესძინონ საქმედ ბოროტსა, რაჲთურთით ✿
ნუ ჭრიდებენ თუალნი შენნი ეგე ვითარსა მას, [5] სული სულისა კბ
წილ, თუალი თუალისა წილ, კბილი კბილისა წილ, კელი კელი-
სა წილ, ფერჳი ფერჳისა წილ, რაჲცა ვინ უყო ბრმჳლი მოყუასსა
თჳსსა მიეცოს მას.

[1] ⁂ მოსე აა.—[2] ⁂ მოსე ლჳ. ზჯმო აზ.—[3] ზჯმო აზ. მათე აწ. იოანე
ჱ. ბ კორ. იგ. კბრ. კ.— [4] იგავი თ.—[5] ბ მოსე კა. გ მოსე კდ. მათე კ.

თავი კ.

ა ვანთუსჯდოდე შენ წუობად მტერთა შენთა, ⁂ იხილო მუნ
ცხენები ⁂ მგედრები ⁂ გუნდები ერთა მრავალთა უმლიერესი შენსა,
ნუ გეშინინ მათგან, რამეთუ უფალი ღმერთი შენთანა არს, რომელ-
ბ მან გამოგიუუანა შენ ქუჱყანით ✿ ⁂ იოს რაჟამს მიიახლო შენ ადგილსა მას განსაწუობელსა, წარდეგეს მღუდელთ მო-
გ მღუარი იგი ⁂ თქუას ერთა მეტყუჱლთან ✿ ისმინე ისრაელ: თქუჱნ
კაპოსრულ ხართ ეგერა დღეს წუობად მტერთა მათ თქუჱნთა, ნუ
დაკსნდებიედ გულნი თქუჱნნი, ნუცა გეშინინ მათგან, ნუ დაბრკო-
დ ლდებიედ გულნი თქუჱნნი, ნუცა ჰკრიდებთ ჱირსა მათსა ✿ რამე-
თუ უფალი ღმერთი თქუჱნთანა არს რომელი წინა გიძღჳს თქუჱნ,
რათა სძლოთ დაცემად მტერთა თქუჱნთა ⁂ განგარინეს თქუჱნ,
ე კელთაგან მათთა ✿ [1] მერმე წარდეგეს რჯულის მწიგნობარი იგი
⁂ ეტყოდინ ერსა მას: ⁂ ჰრქუას: თუ ვინმე კაცსა თქუჱნგანსა სა-
ხლი ახალი აღეშენოს ⁂ სატფური არა ეყოს მას შინა, განვედინ
ჩუჱნგან ⁂ მიიქცინ მუნ სახიდ თჯსა, ნუ უკუჱ მოკუდეს წუობასა
ვ მას შინა, ⁂ სხუად კაცი მოვიდეს, ⁂ სატფური ყოს მას შინა ✿ და-
ესხას თუ ვისმე კაცსა რქად ვენაკისა ⁂ არა ეხაროს მისგან, წა-
რვიდეს ⁂ მიიქცეს სასიდ თჯსა, ნუ უკუჱ მოკუდეს წუობასა მას
ზ შინა, ⁂ სხუად კაცი მოვიდეს ⁂ იხარებდეს ✿ ⁂ ეთხოს თუ ვისმე
კაცსა ცოლი, ⁂ არღარა შეერთოს, წარვედინ ⁂ მიიქცინ სახიდვე
თჯსა, ნუ უკუჱ მოკუდეს წუობასა მას, ⁂ სხუამან კაცმან შეირთოს
ჱ ცოლი იგი ✿ მერმე შესძინონ მწიგნობართა მათ ერისა მის მი-
მართ ⁂ თქუან: [2] იოს თუ ვინმე კაცი გულ მედგარი ⁂ შეშინე-
ბულ იოს გული მისი, წარვედინ ⁂ მიიქცინ სასიდ თჯსა: რათა
თ არა ემედგროს გული მძისა მის, ვითარცა იგი მისი ✿ ⁂ იოს
რაჟამს დადუმნენ მწიგნობარნი იგი სიტყჳსა მისგან რომელსა იგი
ეტყოდინ ერსა მას დაადგინედ მთავარნი ⁂ ერისთავნი, ⁂ წინა-
ი მძღუარნი ერსა მას ზედა ✿ მითუ უკუდეთ ქალაქსა რომელსამე ბრძო-
ლად, ჱირველად მშჯდობითღა ეტყოდეთ✿ ⁂ თუ მშჯდობისა სიტყუად

[1] ა მაკაბ. გ.—[2] შჯულ. ზ.

მოგიგონ თქუჱნ, ⁂ სიმდაბლით დაგემორჩილნენ, თქუჱნდა იყავნ
უოველი იგი ერი დამორჩილებულ მოსარკე თქუჱნდა ✿ ⁂ უკეთუ იზ
არა გერჩნენ თქუჱნ, ⁂ ბრძოლად გამოგეწუენენ თქუჱნ, გარე
მოადეგით, ⁂ მოიცევით იგი ✿ ⁂ მოგცეს შენ უფალმან იბ
ღმერთმან შენმან კელთა შენთა, ⁂ მოსრაჲ უოველი მამა კა-
ცი ⁂ წული ურმა მათი მახჯლითა ✿ ხოლო დედები მათი იგ
ფასი ⁂ მონაგები მათი ⁂ სცხოვარი მათი, ⁂ უოველი
რაჲცა იჰოოს ქალაქსა მას, საცხოერებელი მათი, წარმოიღო
ტუჱნ, ⁂ შჯამდე შენ ნატუჱნაჲსა მას მტერთა შენთასა რომელ
იგი უფალმან ღმერთმან შენმან მოგცეს შენ ✿ ესრე უო უოველთა იდ
მათ ქალაქთა, რომელნი იგი განშორებულად იუნენ შენსა, რომელ
იგი არა ნათესაჲსა მისგანისა წარმართთასა იუნენ, ხოლო ქა-
ლაქთა მათ წარმართთასა, რომელ იგი უფალმან ღმერთმან მოგცეს
შენ, დაიმკჳდრეთ ქუჱნაჲნა მათი ✿ ⁂ არა დაუტეო მას შინა ცო- იუ
ცხალი ერთიცა მშჯნაჲრი, რომლისათანა იუო სამშჯნელი ცხოვე-
ლი ✿ არამედ წუეჲთ დასწუიჳნე იგინი, ქეტელი იგი, ⁂ ამორე- იჳ
ლი ⁂ ქანანელი იგი, ⁂ ფერეზელი, ⁂ ეველნი იგი, ⁂ იებუსეველნი
⁂ გერგესეველი იგი, ვითარცა გამცნო შენ უფალმან ღმერთმან შენ-
მან ✿ რათა არა გასწაონ შენ უოველი იგი საქმე ბილწებისა, რო- იზ
მელ იგი იქმოდეს კერპთა მიმართ მათთაჲ, ⁂ გაცთუნონ შენ წინაშე
უფლისა ღუთისა შენისა ✿ უკეთუ მიხჯდე ⁂ გარე მოადგე რომელ- იჱ
სამე ქალაქსა ⁂ მოიცუა იგი ⁂ ბრძოდი მას ბრძოლითა მრა-
ვალ დღე, ნუ დაჰკაფ შენ ნერგსა მათსა, მახჯლითა შენითა,
არამედ ნაყოფსა, ჯამით ჯამდე შენ მათ: ნუ მოჰკეეთთ, თქუჱნ ხესა
ხილისა გამომღებელსა, ჰანტეზად შესაცველად გამოსაჰყრობელად
მისა ✿ არამედ მელი იგი მოჰკაფო რომელ უწყოდი ვითარ არა კ
ხილისა გამომღებელ იყოს, მოჰკეეთო ⁂ მოაქმნაჲმას გარეშე სა-
ბრძოლად კიბედ, ქალაქსა მას ვიდრემდის მოგცეს ქალაქი იგი
კელთა შენთა.

თავი კა.

ᲙᲐᲠᲝᲗ თუ ვინმე მოკლული ქუჱნაჲნასა, რომელ იგი უფალმან ა

ღმერთმან შენმან მოგცეს შენ დამკჳდრებად, მდებარე გელსა ზედა, ბ
Ⴣ არავინ უწყოდის რომელმან წულა იგი ✿ გამოვიდეს ყოველი
იგი მოხუცებული მის მსაჯულითურთ, Ⴣ მოზომონ ქალაქი იგი გ
რომელ იყოს გარემოს წულულსა მას ✿ Ⴣ რომელი ქალაქი ეახლოს
მას, გბმოიბან ქალაქისა მისგან მოხუცებულთა მათ, დიაკეული ერთი
ზროსათაგან, რომელი არა შეხებულ იყოს უღელსა: Ⴣ არცა რაჲ დ
საქმე ექმნას ✿ Ⴣ შთაიბან იგი კევსა ერთსა რომელ არა დაჳნულ
იყოს მოხუცებულთა მათ მის ქალაქისათა, Ⴣ მარღუნი დაჭუფთ- ე
ნეს დიაკეულსა მას კევსა მას შინა ✿ Ⴣ წარდგენ ლევიტელნი იგი
მღდელნი, რამეთუ იგინი გამოირჩინა უფალმან ღმერთმან შენმან
წარდგომად წინაშე მისა Ⴣ კურთხევად სახელისა მისისა, ჳ
მათითა ყოველისათჳს იჭუვისა Ⴣ ყოველისათჳს კდომისა ✿ Ⴣ ყო-
ველი იგი მოხუცებული ქალაქისა მის რომელ მასლობელ იყოს
წულულსა მას, Ⴣ დაიბანნენ კელნი მათნი თავსა ზედა მის დია- ზ
კეულისასა კევსა მას შინა ✿ Ⴣ თქუან კელთა ჩუენთა არა დასთ- ჱ
ხიეს სისხლი ესე, Ⴣ არცა თუალთა ჩუენთა იხილეს ✿ ლსინება
იყავ ერისა შენისა ისრაელისა, რომელი ესე იჳსენ ქუეყანისა
მისგან მეჯჳტელთასა, Ⴣ ნუ ეცითხჳნ სისხლი ესე უბრალო ერსა თ
შენსა ისრაელსა Ⴣ განწმიდნენ იგინი სისხლისა მისგან ✿ Ⴣ
თქუენ განწმიდენით თავნი სისხლისა მისგან უბიწოსა რათა კე-
თილი გეყოს თქუენ: რაჟამს ჰყოთ კეთილი სათნო წინაშე უფლი- ი
სა ღუთისა თქუენისა ✿ უკეთუ განხჳდე ბრძოლად მტერთა შენთა,
Ⴣ მოგცნეს უფალმან ღმერთმან შენმან კელთა შენთა, Ⴣ წარმოს- ია
ტყუენო ნატყუენავი მათი ✿ Ⴣ იხილო შენ ნატყუენავსა მას შო-
რის დედა-კაცი ქმნულ კეთილი, შეეთნდეს შენ, Ⴣ გინდეს ცოლ იბ
ყოფა მისი ✿ შეიყუანო იგი სახიდ შენდა, Ⴣ დაჰჳკნო თავი მისი, იგ
Ⴣ მოჰჳკნო ფრჩხილნი მისნი ✿ Ⴣ განძარცო ყოველი იგი სამოსე-
ლი ტყუენობისა მისისა, Ⴣ ჯდეს იგი სახლსა შინა შენსა, Ⴣ სტი-
როდის მამა, დედათა თჯსთა, თუენ დღეთა; მაშინღა შეხჯდე, Ⴣ შეირ- იდ
თო იგი, Ⴣ იყოს იგი მიერითგან ცოლად შენდა ✿ უკეთუ არა სა-
თნო გეყოს, გამოავლინო იგი შენგან, განთავისუფლებული, Ⴣ

სასუიდლით არა განჰყიდოთ იგი ვეცხლად, ⁂ არა შეურაცხყო იგი
რამეთუ დაამდაბლე ✿ ესსნენ თუ ვისმე კაცსა ორ ცოლ, ⁂ ერთი იე
მათგანი საუშარელ იყოს, ⁂ ერთი საძულელ, ⁂ უშუნან მათ ორ-
თაგე საუშარელმანცა ⁂ საძულელმანცა, ⁂ ჰირმშო ძე უხუცესი, იოს
საძულელისა მის ✿ ⁂ დღესა მას განყოფისასა ⁂ წილის დებასა, იჳ
რაჟამს განუყოფდეს მონაგებსა თჳსსა შჳლთა თჳსთა სამკჳდრებელად,
ნუ აუფროსებენ შჳლსა მას საუშარელისასა, უხუცესსა მას შჳლსა
ზედა საძულელისასა ნუცა შეურაცხყოფ ჰირმშოებასა მისსა ✿
არამედ უხუცესი იგი ნაწილი მის საძულელისა, მიეცინ შენდო- იზ
ბით მრჩობელი ყოველისა მისგან ფასისა, რამეთუ იგი არს დასაბა-
მი შჳლობისა მისისა, ⁂ მისდა წესს არს ჰირმშოება ✿ იყოს თუ იჱ
ვისიმე შჳლი ურჩ, ⁂ ხუსტ, ⁂ არა ერჩდეს სწავლასა მამა დედა-
თასა ⁂ განსწავლოს იგი ⁂ არა ისმინოს ✿ ⁂ აღიდოს იგი მამა- ით
მან ⁂ დედამან მისმან მოიუშანონ წინაშე კრებულისა მის მოხუც-
ებულთა ერისა ქალაქისათა, კარსა მას სადაჲ დასასხდომელი იყოს
კაცთა ✿ ⁂ თქუან მათ წინაშე, შჳლი ესე ჩემი ურჩ არს ⁂ ხუსტ ა
⁂ უსაჲ ⁂ არა მორჩილ ჩუჱნდა ⁂ არცა ისმინის კმა სწავლისა
ჩუჱნისა, შჯამს ⁂ სჯამს ⁂ განსცხრების მომთჳრალეთა თანა ✿
მოიუშანონ იგი კაცთა მათ მის ქალაქისათა ⁂ ქუა დაჰკრიბონ კა
მას, ⁂ მოკუდეს, რათა მოისპოს უკეთური იგი თქუჱნ შორის, ⁂
ყოველსა ისრაელსა რომელსა ესმეს შეეშინოს ✿ იყოს თუ ვინმე კბ
კაცი სიცუდილისა თანამდებ მსჯაყრითა სიკუდილსა, ⁂ მო-ლან
იგი, ⁂ ჯუარს აცუან იგი ✿ ⁂ არა დაუტეონ გუშაი იგი მისი კგ
ჯუარსა ზედა, არამედ გარდამოიღონ იგი ⁂ დაჰფლან მასვე დღე-
სა, რამეთუ [1] წყეულ არს უფლისა მიერ ყოველი რომელი დამოე-
კიდოს ძელსა, ⁂ ნუ შეაბილწებთ ადგილსა მას, რომელი იგი
უფალმან ღმერთმან თქუჱნმან მოგცეს თქუჱნ ნაწილად მკჳდრობი-
სა თქუჱნისა.

თ ა ვ ი კბ.

ნუ [2] უგულებელს ჰყოფ ზროხასა, გინა ცხოვარსა შეცთომი- ა

[1]) თჳი გ.—[2]) ა მოსე კბ.

ღესა მმისა შენისასა, ნუ უდებ ჰყოფ მას, არამედ მოქცევით მოაქ-
ბ ციო იგი ⁂ მისცე მმასავე მას შენსა ✿ უკეთუ შორს იყოს მმა
იგი შენი ადგილ, უბანსა ნუ დაუტევებ მას, არამედ მოიუბანე იგი
გ სახიდ შენდა, ⁂ რაჟამს ეძიებდეს მმა იგი შენი მიეც მას ✿ ეგრეცა
კარაული მისი ჰყო, ეგრეცა სამოსელი მისი ჰყო, ეგრეცა ყოველ-
ივე რაჲცა წარწყმედილ იყოს მმისა შენისა, რაჟამს ჰპოო იგი
დ არა უგულებელს ჰყო არამედ აღიღო იგი ⁂ მისცე მას ✿ ნუ უგუ-
ლებელს ჰყოფ კარაულსა მმისა შენისასა ანუ ხარსა, რომელი და-
ე ცემულ იყოს შეუწიო მას ⁂ აღადგინო იგი ✿ ნუ უკუჱ შეი-
მოსს დედა-კაცი სამოსელსა მამა-კაცისასა, ნუცა მამა-კაცი შეი-
მოსნ სამოსელსა დედა-კაცისასა, რამეთუ სამაგელ არს წინაშე
ვ უფლისა ღუთისა შენისა ყოველიეე რომელი იქმს ეგე ვითარსა ✿ უკე-
თუ ჰპოვნე სადამე შენ მართუჱწნი მფრინუჱწნლისანი ბუდესა, ხეთა
ზედა ანუ თუ ქუჱყანასა ანუ თუ მართუჱწნი ანუ თუ კუჱრცხნი ⁂
დედა იგი ზედა ჯდეს, ანუ აცხობდეს, ანუ ზრდიდეს: ნუ წარმოჰკ-
ზ რეფ მართუჱთა მათ დედითურთ ✿ არამედ დედა იგი განტევებითა
განუტეო, ხოლო მართუჱწნი წარმოჰკრიბნე, რათა კეთილი
ჱ გეყოს, ⁂ დღეგრძელ იყო ✿ იშენებდე თუ სახლსა ახალსა, არ-
დაბაგი გარემოს მისა მოჰქმენ, რათა არა გარდავარდეს რომელ
იგი გარდავრდომად იყოს, ⁂ შეიქმნეს კაცის კუნძა სახლსა შენსა
თ უკეთუ დაეცეს დაცემული მისგან ✿ ⁂ ნუ დაასხმ ვენაჯსა შენსა თითო
ფერად, რათა არა განწმიდნეს ნაყოფი იგი თესლისა მის შენისა ✿
ი რომელი დასთესო ნაყოფსა თანა ვენაჯისა შენისასა ნუ ჰჭნავ კა-
იბ რითა ⁂ ვირითა ერთბამად ✿ ნუ შეიმოს სამოსელსა რომლისა მა-
იგ ტული ⁂ სელი შერთულად მოქსოვილ იყოს ✿ სადგმელთა იქცევი-
სთა ნუ [1] დაადგამ ოთხთავე კიდეთა სამოსლისა შენისათა რომელ-
იდ საცა შეიმოს ✿ უკეთუ ისვას ვინმე ცოლი ⁂ იყოს მას თანა ⁂
მოიმულოს იგი ✿ ⁂ მიზეზით სიტუჱსა დასდებდეს, ⁂ სახელსა
იე ბოროტსა განუხდიდეს, ⁂ თქუჱას: არა ქალწული დავიჱვარ დედა-კა-
ცი ესე ✿ მოიუჱანოს დედამან ⁂ მამან მის ქალწულისამან წინაშე

[1] ⁂ მოსე იე. მთე კბ.

კრებულისა მის მოხუცებულთა მის ქალაქისათა, ⁂ განაცხადონ ქალ-
წულება მისი ბჭეთა ზედა ✿ ⁂ თქუას მამამან მის ქალწულისამან ივ
მოხუცებულთა მათ წინაშე: ესე ასული ჩუენი მივეც კაცსა ამას
ცოლად, ⁂ ესე სიძულილით მიზეზსა უკრეფს ✿ ⁂ დასდებს მიზე- იზ
ზის სიტყუასა, ვითარმედ ასული ესე შენი არა ქალწულად ვპოე,
⁂ აჰა ქალწულება ასულისა ჩემისა; ⁂ განძარცონ სამოსელი მისი,
⁂ განიხილონ ქალწულება მისი წინაშე მოხუცებულთა მის ქალა-
ქისათა, ⁂ უკეთუ იპოონ ქალწული ✿ მოიყუანონ კაცი იგი მო- იჱ
ხუცებულთა მის ქალაქისათა, გვემონ იგი ✿ ⁂ აზღჳონ მას ასი ით
სასწორი ვეცხლისა ⁂ მისცენ მამასა მის ქალისასა, რამეთუ საზე-
ლი ბოროტი განუკდა ქალწულსა მას ისრაჱლისასა, ⁂ ქალი იგი
მისცენ მასვე ცოლად ⁂ იყოს მის თანა ყოველთა დღეთა ცხოვრე-
ბისა მისისათა ✿ უკეთუ ჴუმარიტ იყოს სიტყუაჲ იგი, ⁂ არა კ
ეპოონ ქალწულება ქალწულისა მის თანა ✿ მოიყუანონ ქალი იგი კა
კართა ზედა მამისა თჳსისათა, ⁂ ქუაჲ დაჰრიბონ მას კაცთა მათ
ქალაქისათა, ⁂ მოკუდეს, რამეთუ უგუნურება ყოჲ მან შორის ის-
რაჱლსა, ⁂ შეაგინა სახლი მამისა თჳსისა, ⁂ მოსპეთ ბოროტი
თავთაგან თჳსთა ✿ ხოლო უკეთუ იპოონ კაცი მწოლარე დედა-კა კბ
ცისა თანა ქრმიანისა, მოკუდეს ორნივე კაცი მწოლარე დედა-კაცი-
სა თანა ⁂ დედა-კაცისცა ⁂ მოისპონ ბოროტი ისრაჱლისაგან ✿
იყოს თუ ჴინმე ქალი ქალწულ დაწინდებულ ქმრისა ⁂ შეიპყრას კგ
სხუამან კაცმან ქალაქსა შინა, ⁂ შეაგინოს იგი ✿ გამოიყუანონ კდ
იგინი გარეშე ქალაქსა მათსაჲ, ⁂ ქუაჲ დაჰრიბონ მათ ⁂ მოსწყჳ-
დონ; ქალი იგი, რამეთუ არა კმაჲ ყოჲ ქალაქსა შინა; ⁂ მამა-კაცი,
ვინათგან შეაგინა ცოლი მოყუსისა თჳსისა, ⁂ მოისპენ ბოროტი
იგი თქუენ შორის ✿ უკეთუ ჴინმე დაიპყრას კაცმან, ჴელსა გარე კვ
ქალი დაწინდული, ⁂ მძლავროს ⁂ შეაგინოს იგი, მოკუდინ კაცი
იგი მძლავრ მყოფელი მისი ✿ ხოლო ქალსა მას ნურასა ჴინ ავ- კჳ
ნებ, რამეთუ არა თანა აცს მას ბრალი სიკუდილისა, ვითარცა
უკუჱ ჴინმცა აღდგა მოყუასსა თჳსსა ზედა, ⁂ მოჰკლა სული მისი,
ეგრეთ არს საქმე ესე ✿ ჴინათგან ჴელსა ზედა იპოვა იგი: კმა უო კზ

კწ ქალმან მან დაწინდულმან ჴ არა იყო შემწე მისა ✿ შეთუ [1] ვინმე
იხერას ქალწული განუთხოველი ჴ ემძლავროს ჴ შეაგინოს იგი,
კთ ჴ გამოჩნდეს ✿ [2] მიეცინ კაცმან მან მამასა მის ქალისასა ერგასი-
სა სატირი ვეცხლი, ჴ ქალი იგი იყოფნ მისვე ცოლად, რამეთუ
ლ შეაგინა იგი, ჴ ნუ უფლიელ განტევება მისი ყოველთა დღეთა,
ცხოვრებისა მისისათა ✿ ცოლსა მამისა შენისასა ნუ ცოლ იყოფ,
რათა არა განაცხადო სარცხუნწნელი მამისა შენისა.

თ ა ვ ი ჟგ.

ა ნუ შეევალს კვეთილნი ჴ საჯურისი შესაკრებელად უფლისა ✿
ბ,გ ნუცა შეევლენ მემკვიანი ტაძრად უფლისა ✿ ამანიტელი ჴ მოაბე-
ლი [3] ნუ შეევლენედ სახლად უფლისა ვითარ ათამდე ნათესავად, ნუ
დ შეევალს ტაძრად უფლისა ნუცა უკუნისამდე ჟამთა ✿ რამეთუ არა
მოგებებოდეს თქუნ პურითა ჴ წყლითა გზასა ზედა, რაჟამს გა-
მოსვედით თქუნ ქუეყანით ეგვპტით [4] არამედ სასყიდლით მიი-
ეუანეს მათ ბალამ მე ბეორისი შუა მდინარით წუევად თქუნდა ✿
ე ჴ არა ინება უფალმან ღმერთმან თქუნმან სმენად ბალამისი, არა-
მედ გარდააქცია უფალმან ღმერთმან თქუნმან წუევა იგი კურთხე-
ვად თქუნდა: რამეთუ შეგიყუარნა თქუნ უფალმან ღმერთმან ✿
ვ რაჲ თურთით კითხვა არა მისცე მათ, არცაღა მშჯდობასა იტ-
ზ ყოდი მათდა მიმართ ყოველთა დღეთა ცხოვრებისა შენისათა ✿ ნუ
ჱ გძაგან შენ იდუმეელი იგი, რამეთუ ძმა შენი არს, ნუ გძაგან შენ
მეგვპტელი იგი რამეთუ მწირ იყავ ქუეყანასა მათსა ✿ ჴ თუ და-
ემკჳდროს შენ შორის ჴ ესხნენ მას შჳლ, მესამე იგი ნათესავი
თ მისი შეიდეს სახლსა უფლისასა ✿ [5] განთუ ხჯდოდე წუობად მტე-
რთა შენთა, დაიცევ თავი შენი ყოველისაგან სიტუჯსა ბოროტისა ✿
ი იყოს თუ ვინმე შენ შორის კაცი რომელი არა წმინდა იყოს დინე-
ბისაგან მისისა ღამე, განვედინ ბანაკსა მას გარეშე ჴ ნუ შემოვალნ
ია ბანაკად ✿ ჴ მერმე მიმწუხრი დაიბანოს გუამი მისი წყლითა, ჴ
იბ მზის დასლვასა, შემოვედინ ბანაკსაჲე მას ✿ ჴ ადგილი ერთი გა-

[1]) გ მოსე კ. იოან. წ.—[2]) ბ მოსე კ.—[3]) ნემაა იგ.—[4]) დ მოსე კბ.—[5]) ზირაჭ კ.

ნჩინებულ იყავნ შენდა გარეშე ბანაკსა მას, რომელსა განსჯდოდი
შენ ✿ ჲ სათხროლი ერთი იყავნ გამობმულ სარტყელსა შენსა, სა- იგ
და იგი სჯდე გარე, აღმოსთხარო მით ჲ დაფლა საძაგელება იგი
სარცხუწნელისა მ.ს შენისა მას შინა✿ რამეთუ უფალი ღმერთი შენი იდ
გარდამოსრულ არს ჲ იქცეგის ბანაკსა შინა შენსა, განრინებად
შენდა, ჲ მოცემად მტერთა შენთა წინაშე ჰირსა შენსა, რათა იყოს
ბანაკი იგი შენი წმიდაჲ, ჲ არა გამოსჩნდეს შენ შორის საქმე სა-
ძაგელებისა ჲ გარე მიაქციოს ჰირი მისი შენგან ✿ მონა რომელი იე
შემოვიდეს შენდა უფლისა თჯსისაგან ჲ გეგედროს, ნუ მისცემ გელ-
თა უფლისა მისისათა ✿ შენთანა შეუოფილ იყოს ჲ დაჯდეს ეო- იგ
გელსავე ადგილსა სადაცა სთნდეს მას, ნურარასა აჭირვებ მას ✿
ასულთაგანი ისრაელისათა ნუ იქმნებიან რორკიჱ, ნუცა იქმნებიან მამა- იზ
კაცი მეძავ მეთაგან ისრაელისათა ✿ არა შესწირო სასყიდელი მეძავისა იჱ
ასულთაგან ისრაელისათა, არცა ნაცვალი ძაღლისა სახლად უფლი-
სა ღუთისა შენისა ეოველისაგან აღნათქუამისა, რამეთუ სძაგელ
უფლისა ღუთისა შენისა არიან ორნივე ✿ ნუცა მოგდი ძმასა შენ- იო
სა აღნადგინებსა ვერცხლისასა, ნუცა აღნადგინებსა საჭმლისასად
ჲ ეოველსა აღნადგინებსა სესხისა მის შენისასა, რომელ ავასესებ✿ გ
უცხოსა რათა ავასხო ვასხი, ხოლო ძმასა შენსა არა მისცე ვასხი,
რათა გაკურთხოს შენ უფალმან ღმერთმან შენმან ეოველთა საქმეთა
შენთა ზედა ქუჱყანასა მას, რომელსა შესვიდე დამკვიდრებად მუნ ✿ [1]
აღთუ უთქუა აღნათქუამი უფალსა ღმერთსა შენსა, არა დააყუნო კა
აღსრულება მისი, რაჲთუ მიგდით მიგკადოს იგი უფალმან ღმერ-
თმან შენგან, ჲ იყოს შენდა ცოდუაჲ ✿ უკეთუ არა გენებოს, აღუ- კბ
თქუა შენ, არა რაჲ ცოდუაჲ არს შენდა ✿ გარნა რომელ აღმო- კგ
გდეს ბაგეთა შენთა დაიმარხე, ჲ ჴყავ, ვითარცა სახითა აღუთქუ
უფალსა ღმერთსა შენსა მისცემელი, რომელსა იტყოდა ჰირი შე-
ნი ✿ შთათუკდე უანასა მოუსისა შენისასა, თავის კრებად კელითა, კდ
მანგლითა ნუ მკი უანასა მას მოუსისა შენისასა ✿ შთათუკდე კე-
ნაკსა მოუსისა შენისასა, ჴამად ეურმნისა, ჴამე რაოდენიცა უნდეს

[1] მთე აბ. მარკოზ ბ. დუკა ბ.

სულსა შენსა, წიაღთა ნუ მოიხვამ ჲ ნუცაჲ სახითა ჯურჯულთა შთაიდვამ.

თ ა ვ ი ქდ.

ა ბ გ დ ე ვ ზ ჱ თ ი

გო [1] თუ ვინმე იუშანოს ცოლი, ჲ შეირთოს იგი, ჲ არა სათნო ეყოს, ანუ, თუ რაჲმე დააჴერას მისთანა საქმე ჯერკვალი, დაუწერენ მას წიგნი განსატევებელი, ჲ მიეცინ ჴელთა მისთა, ჲ გამოაგზინენ სახლით მისით ✿ მითუ უკუჱ ვიდეს დედა-კაცი იგი ჲ ცოლ ეყოს სხუასა ქმარსა ✿ ჲ მოიძულოს იგი უკანასკნელმანცა ქმარმან, ჲ უწერენ მანცა წიგნი განსატევებელად, ჲ მიეცინ იგი ჴელთა მისთა, ჲ განაგზინენ იგი სახლით თჳსით, უკჱთუ მოკუდეს უკანასკნელი იგი ქმარი, რომელმან შეირთო დედა-კაცი იგი ✿ ვერ ჴელ იწიფოს პირველმან მან ქმარმან, რომელმან განუტევა იგი მიქცევად ჲ მიუანებად მისა ცოლად, შემდგომად შეგინებისა მისისა: რამეთუ ბილწ არს წინაშე უფლისა ღუთისა თქუჱნისა, ჲ ნუ შეაგინებთ ადგილსა, რომელ მოგცეს თქუჱნ უფალმან ღმერთმან თქუჱნმან ნაწილად მკჳდრობისა თქუჱნისა ✿ შეთუ ვინმე ირთოს ცოლი ასლად, ბრძოლად ნუ განეგზენ იგი, ჲ ნუცა შეეწიენ რომელსაცაჲ საქმესა ჯერკვალსა: არამედ წმიდად ეგენ იგი სახლსა თჳსსა, წელიწად ერთ ჲ ახარენ ცოლსა თჳსსა რომელიცა იგი შეირთო ✿ ნუ სადა იხუთავ შენ წისქჳლსა ზედა კერძოსა ნუცა ქუჱშე კერძოსა, რამეთუ სულთა მხუთავსა მსგავს არს იგი ✿ უკეთუ ჴელთა სადამე იდვას კაცი მჴარავმან მმთაგანი თჳსთა ძეთა მათ ისრაჱლისათა, ჲ მძლავროს ჲ განუიდოს იგი, მოკუჱდინ მჴარავი კაცი იგი, ჲ მოისჴენ ბოროტი იგი შორის თქუჱნსა ✿ ეკრძალე თავსა შენსა, იგულე ერიდებოდე კეთროვნებისაგან, ჲ დაიმარხოჲ ფრიად, უოფად უოველსა რჯულსა რაჲ იგი გასწაონ, მღდელთა ლევიტელთა; რაჲცა იგი გამცენ თქუჱნ დამარხუად ჲ უოფად ✿ [2] მოაგსენე რაჲ იგი უეო უფალმან ღმერთმან შენმან მარიამს რაჟამს გამოხჯდიდით თქუჱნ გჳსა ზედა ქუჱყანით ეგჳპტით ✿ თანა თუ რამე ედვას თანანადები რაჲმე მოუუსსა შენსა ნუ შეხვალ შენ ხუთუჱ სახლსა მისსა✿

[1] მთუ კ, ი ჲ ით. ჴუკა ივ. ა კორ. ზ.—[2] ჲ მოსე ბბ.

არამედ გარე სდგე, ⁂ მოსთხოო ნახუთევი იგი თანამდებსა მას შენსა კაცსა, ⁂ გარე მოგართუ̈ჶნ მან ნახუთევი იგი ✿ უკეთუ უჰოვარი იოს კაცი იგი, ნუ დაადგრებინ ნახუთევი იგი მას დღესა შენთანა ✿ არამედ მიცემით მისცე მას სამოსელი იგი მისი, მწუხრი დასლუ̈ასა მზისასა, ⁂ დაიძინოს მით, ⁂ გაკურთხევდეს შენ, რათა შეგერაცხოს შენ იგი წუალობად წინაშე უფლისა ღუთისა შენისა ✿ ნუ [1] დააკლებ სასუიდელსა მორწუსა უჰოვარსა მას ⁂ ნაკლულოვანსა რომელი იოს ნათესავისაგან შენისა, ნუცაღა მწირსა მას, ⁂ მსხემსა რომელი დამკჳდრებულ იოს ქუ̈ჶუანასა შენსა ქალაქთა შინა შენთა ✿ არამედ მასვე დღესა მისცე მათ სასუიდელი იგი მისი, ნუ დაადამებ მას ზედა, რამეთუ უჰოვარ არს იგი, ⁂ მას შინა არს სასოება მისი, რათა არა დადადებდეს შენთჳს უფლისა მიმართ ⁂ შეგერაცხოს იგი ცოდუ̈ად ✿ [2] ნუ მოკუ̈დებინ მამაჲ შჳლისა წილ, ნუცა შჳლი მამისა წილ, არამედ კაცად-კაცადი თჳსითა ცოდუითა მოკუ̈ჶდინ ✿ ნუ განსდრეკ სასჯელსა მწირისასა ნუცა ობლისასა ⁂ ქუ̈რივისასა: ნუ დაიხუთავ ფიჩუ̈სა ქუ̈რივისასა ✿ მოიხსენე რამეთუ შენცა დამონებულ იყავ ქუ̈ჶუანასა ეგჳპტეს, ⁂ გიკუ̈სნა შენ უფალმან ღმერთმან შენმან მუნით, ამისთჳს მეგამცნებ შენ ყოფად სიტყუ̈ათა ამათ ✿ [3] ჴმკიდე თუ სამკალსა უანასა შენსა, ⁂ დაგიშთეს შენ მუნ მჳლეული, ნუ უკუნ იქცევი აკრებად დაშთომილისა მის თავისა, არამედ გლახაკისა მის იყავნ იგი მწირისა, ობლისა ⁂ ქუ̈რივისათჳს იყოს, რათა კეთილი ეყოს ⁂ გაკურთხოს შენ უფალმან ღმერთმან შენმან ყოველთა დღეთა შინა საქმეთა ქელთა შენთასა ✿ მოთუ სთულებდე შენ ზეთის ხილსა შენსა, ⁂ დაგიშთეს ნუ უკუნ იქცევი მოკუფხლებად დაშთომილისა მისთჳს: არამედ ნაკლულოვანმან მან მწირმან ობოლმან ⁂ ქუ̈რივმან მოიკუფხლონ იგი: მოიხსენე რამეთუ შენცა დამონებულ იყავ ქუ̈ჶუანასა მას ეგჳპტისასა: ამისთჳს გიბრძანებ შენ ყოფად უოველთა ამათ სიტყუ̈ათა ✿ მოთუ სთულებდე საყურძნესა შენსა, ⁂

[1] გ მოსე ით. ტობია დ. ზარჩ ლდ.—[2] დ მეფე იდ. ბ ნუშტ. იწ. კზკკ. იწ.—[3] გ მოსე კბ.

დაგიშთეს მისგანი, ნუ უკუნჱ იქცევი მოკუფსჳლუბად მისა: არამედ
კბ მჭირმან, ობოლმან ⁂ ქურივმან მოკრიბოს იგი ✿ მოიკსენე რამე-
თუ შენცა დამონებულ იყავ ქუჱყანასა მას ეგჯჰტისასა, ამისთჯს
გამცნებ შენ ყოფად ეოველთა ამათ სიტუებათა.

თ ა ვ ი კე.

ა Ⴗეოს თუ გისიმე სიტუებად ჳდომისა ორთა კაცთა შორის ერსა
მაგას, ⁂ წარდგენ იგინი სასჯელად, განსაჯენით იგინი, განამა-
ბ რთლეთ მართალი იგი, ⁂ განაცრუეთ ცრუ იგი ✿ ⁂ თუ იყოს
ღირს გუჱძისა ცრუ იგი, დასუა იგი წინაშე მსაჯულთა მათ, ⁂
გუჱძონ იგი მათ წინაშე შემსგავსებულად, უშჯულოებისა მისი-
გ სა ✿ [1] რიცხჳთა ორმეოცითა, გუჱძონ იგი: ნუ შემატებენ მას
უფროს: ხოლო უკეთუ შეუმატო გუჱძასა მას: იგდიმოს მმად, იგი
დ,ე წინაშე შენსა ✿ [2] კარსა მეკალოესა ჰირსა ნუ შეუკრავ ✿ ⁂ [3]
თუ დამკჳდრებულ იუუნენ შენ შორის მმანი ერთად ⁂ მოკუდეს ერ-
თი მათგანი, ⁂ ცოლი მისი უშჯლოდ დაშთეს, ნუ განჳვალნ იგი
ქრმისა უცხოსა უნათესაოსა, არამედ მმამან მისმან მოიუუანოს
ვ იგი ცოლად ⁂ სცხოვროს მას თანა ✿ ⁂ თუ ესვას მისგან შვილი,
ადგინო იგი სახლად მმისა მის თჯსისა მომკუდრისა ⁂ არა ადგო-
ზ ცოს სახელი მისი შორის ნათესავსა მას ისრაელისასა ✿ უკეთუ
არა ჯერ უჩნდეს მამა-კაცსა მას ძერთვად ცოლი იგი მმისა მის
თჯსისად, ⁂ გამოვიდეს გარე ცოლი იგი მკუდრისა მის მმისა მისისა
კართა ზედა მის ქალაქისათა წინაშე ეოველსა კრებულსა მოხუცე-
ბულთასა, ⁂ [4] თქუას: ვითარმედ არა ნებაჳს მმასა ქრმისა ჩემისა-
სა აღდგინებად სახელი მმისა მის თჯსისა ისრაელსა შორის ✿
ჱ მოუწოდენ მას კრებულთან მოხუცებულთამან მის ქალაქისამან, ⁂
ეტეოდიან მას სიტუასა, ⁂ წარმოდგეს მათ შორის, ⁂ თქუას: არა
თ ცოლ ვიუო ეგე ✿ მივიდეს ცოლი იგი მმისა მის კაცისა წინაშე
ეოველისა მის კრებულისა მოხუცებულთასა, ⁂ წარხადოს კამლი ერ-
თი ფერჳსა მისისა, ⁂ ნერწუოს ჰირსა მისსა, ⁂ მიუგოს, ⁂

[1] ბ კორ. ის.—[2]) ა კორ. თ.—[3]) ა ტიმოთ. ე. ზირჩ ზ. მთე კა. მარკოზ ბ. ლუკ ზ.—[4]) რუთი ა.

ჰრქუას: ესრე ეყავნ კაცსა, რომელმან არა ინებოს აღშენებად სახლი ძმისა მისისა შორის ისრაელისა ✿ ⳨ ერქუას მას სახელი ის- ი
რაელსა შორის, სახლი კაღლთა წარკვდილისა ✿ იბრძოდიან თუ ია
ორნი კაცნი ურთიერთას მოუშანი ერთბამად, კაცი ძმისა თჳსისა, ⳨ მოვიდეს ცოლი ერთისა მის მათგანისა, განრინებად ქრმისა თჳ-
სისა ხელისაგან მცუწმელისა მისისა, ⳨ მიჰყოს კელი ⳨ შებმა
უოს მრჩობლთა მისთა წარკუწთო კელი მისი: ⳨ არა შეიწუალოს
იგი თუალთან შენთან ✿ ნუ იხოებინ ვაშკარანსა შინა შენსა სასწო- იბ
რი ერთი დიდი, ⳨ ერთი მცირე ✿ ნუ იოფინ სახლსა შენსა ორი იგ
საწუაული, ერთი დიდი ⳨ ერთი კნინი ✿ არამედ სასწორი სარწუ- იდ
ნო ⳨ მართალი იყავნ შენ შორის, საწუაული ჭეშმარიტი ⳨ მარ-
თალი იყოს შენდა, რათა დღეგრძელ იყო ⳨ კეთილი გეყოს შენ
ქუწყანასა მას ზედა, რომელ იგი უფალთან ღმერთმან შენთან მოგ-
ცეს შენ სამკჳდრებელად ✿ რამეთუ ბილწ არს წინაშე უფლისა იე
ღუთისა შენისა, რომელი იქმს ამას ყოველსა უსამართლოსა ✿ [1]
მოიხსენე შენ რაჲდენი რაჲ გიყო ამალეკმან, მგზავრ, რაჟამს ივ
გამოსჳდოდე შენ ქუწყანით ეგჯპტით ✿ გითარ იგი წინა აღეიდგა იზ
შენ გზასა ზედა ⳨ მოკუწთა ბოლო იგი შენი, მაშურალი შემდგო-
მად შენსა, ხოლო შენ გშიოდა, ⳨ მაშურალ იყავ: ⳨ არა შეიშინა
უფლისა ღუთისა შენისა ✿ ⳨ იყოს რაჟამს განგისუწნოს შენ იწ
უფალმან ღმერთმან შენმან, ყოველთაგან მტერთა შენთა, რომელ-
ნი იუნენ გარემოს შენსა ქუწყანასა მას, რომელი იგი უფალმან
ღმერთმან შენ მოგცეს ნაწილად მკჳდრობისა შენისა, აღყოცო სა-
სელი ამალეკისი ჰირისაგან ქუწყანისა, რომელი არს ქუწ ცისა, ⳨
არა დაივიწყო იგი.

თ ა ვ ი კზ.

და იყო რაჟამს შეხჳდე შენ ქუწყანასა მას რომელ იგი უფალ- ა
მან ღმერთმან შენმან მოგცეს შენ ნაწილად, დამკჳდრებად ⳨ დაუშე-
ნო მას ზედა ✿ მოიღო შენ ჰირველი იგი ნაწილი ნაყოფთა მათ ბ
მის ქუწყანისათა, რაჲცა იყოს, რომელი უფალმან ღმერთმან შენ-

[1] ბ მოსჳ·ოზ.

მან მოგცეს შენ, ⁂ შთადვა იგი კოლოფსა, ⁂ მიხჯდე ადგილსა მას
რომელ იგი გამოირჩიოს უფალმან ღმერთმან შენმან წოდებად სა-
ბ ხელი მისი მას ზედა ✿ ⁂ მიხჯდე შენ მღდელისა მის, რომელი
იგი იყოს მათ ჟამთა, ⁂ ჰრქუაჲ მას: ვმადლობ მე დღეს უფალსა
ღმერთსა ჩემსა, რამეთუ შევედ მე ქუეყანასა მას, რომელ ეფუცა
გ უფალი მამათა მათ ჩუენთა მოცემად ჩუენდა ✿ გამოიღოს მღდელ-
მან მან კოლოფი იგი კელთაგან შენთა, დადგას წინაშე საკურთხე-
ე ველსა მას უფლისა ღუთისა შენისასა ✿ სიტყუად იწყო შენ წი-
ნაშე უფლისა ღუთისა შენისა, ⁂ ჰრქუა მას: სირიაჲ დაუტევა მამა-
მან ჩემმან, ⁂ შთავიდა ეგჯპტედ, დამკჯდრებად მუნ რიცხჯთ მცირედ
ჟამ, ⁂ შეიქმნა იგი მუნ ნათესავად დიდად, ⁂ მრავლად ფრიად ⁂
ვ დიდ ✿ ⁂ გვაჯჩირვებდეს ჩუენ ეგჯპტელნი ფრიად ⁂ გვამძჯებდენ
ზ ჩუენ: ⁂ დაგჯდეს ჩუენ საქმე ფიცხელი ⁂ ბოროტი ✿ ⁂ ვლა-
ღადებდით ჩუენ უფლისა მიმართ ღუთისა მამათა ჩუენთასა, ⁂ შეე-
სმა უფალსა ჴმაჲ ტუებისა ჩუენისა, ⁂ მოხედნა დამდაბლებასსა
ჩ ჩუენსა, ⁂ ურგასა, ⁂ ჭირსა ჩუენსა ✿ ⁂ გამომიუნა ჩუენ
უფალმან ეგჯპტით ძალითა თჯსითა დიდითა მრავლითა ⁂ კელი-
თა მტკიცითა, ⁂ მკლავითა მაღლითა, სასწაულებითა, ⁂ ნიშები-
თ თა მრავლითა ✿ ⁂ შემოიუნა ჩუენ ადგილსა ამას ⁂ მომცა
ჩუენ ქუეყანაჲ ესე, ქუეყანაჲ რომელსა გამოსდის სძე ⁂ თაფლი ✿
ი ⁂ აწ ესე შევსწირე პირველი ნაყოფი ქუეყანისა ამის, რომელ მომცა
მე უფალმან, ქუეყანაჲ გამომდინარე სძისა ⁂ თაფლისა, ⁂ დამიტე-
ვე მე წინაშე უფლისა ღუთისა შენისა ⁂ თაუუნი სცე შენ უფალ-
ია სა ღმერთსა შენსა ✿ ⁂ იხარებდე შენ ყოველითა მით კეთილითა,
რომელ იგი უფალმან ღმერთმან მოგცნა შენ, სახლი შენი ⁂ ლე-
ვიტელი იგი, ⁂ მწირი იგი რომელი დამკჯდრებულ იყოს შენთა-
იბ ნა ✿ უკეთუ გამოასრულო გამოცემად ყოველი იგი ათეული ნა-
ყოფისა მის ქუეყანისა შენისა, წელსა მას მესამესა, მეორე ნა-
წილი ათეულისა მის, მისცე ლევიტელსა მას, ⁂ მწირსა, ობოლ-
სა მას, ⁂ ქურივსა, ⁂ მდენ ქალაქსა მას შინა შენსა ⁂ განძღებო-
იგ დიან ✿ ⁂ სთქუა შენ წინაშე უფლისა ღუთისა შენისა: განვსწმინ-

დენ სიწმიდე სახლისა ჩემისაგან, ⁂ მივეც იგი ლევიტელთა მათ, ⁂ მწირსა, მსხემსა მას, ობოლსა, ⁂ ქურივსა მას, ⁂ ყოველნი იგი მცნებანი შენნი, რომელნი მამცნენ მე, დავიმარხენ, ⁂ არა
გარდავსცე, ⁂ არა დავივიწყენ ყოველნი მცნებანი შენნი ✿ ⁂ არა იდ
ვშჯამე მისგან ნაკლულოვანებითა ამით ჩემითა, ⁂ არცა განვა-
ბნიე მისგან ბილწებითა, ⁂ არცა წარვაგე მისგანი მკუდარსა,
არამედ ვისმინე ჴმაჲ უფლისა ღუთისა ჩემისა, ⁂ ვეუფლენ ყოველნი
მცნებანი მისნი ✿ [1] აწ გარდამოიხილე შენ ზეცით სამკჳდრებელით იე
შენით, ⁂ აკურთხე ერი ესე შენი ისრაელი, ⁂ ქუეყანაჲ ესე, რო-
მელი მოეც ამათ ვითარ იგი ეფუცე მამათა მათ ჩუენთა, მოცემად
ჩუენდა ქუეყანაჲ ესე, რომელი გამოადინებს სძესა ⁂ თაფლსა ✿
ამას დღესა შინა გამცნო შენ უფალმან ღმერთმან შენმან, დამარ- ივ
ხუად ⁂ ყოფად ყოველთა მათ სამართალთა, ⁂ მსჯავრთა დამარხუად,
⁂ ყოფად იგი, ყოველითა გულითა თქუენითა, ⁂ ყოველითა ღონები-
თა თქუენითა ✿ გამოირჩიე შენ უფალი დღეს ყოფად შენდა ღმერთად, იზ
⁂ ვიდოდე ყოველთა გზათა მისთა, ⁂ დაიმარხენ ყოველნი სამარ-
თალნი ⁂ მცნებანი, ⁂ მსჯავრნი მისნი, მორჩილ იყავ ⁂ ისმინე
ჴმისა მისისა ✿ რამეთუ გამოგირჩია შენ უფალმან დღეს, [2] რათა იჩ
იყო შენ მისა ერად საზეპიროდ, ვითარცა ეტყუელმან,
⁂ იმარხჯდე შენ ყოველთა მცნებათა მისთა ✿ ⁂ იყო შენ ზეშთა ით
ზენა ყოველთაგე ნათესავთა, ვითარცა ეყო შენ სახელოვან, ⁂ სა-
ქებელ ⁂ დიდებულ, რათა იყო შენ ერად წმიდაჲ უფლისა ღუთისა
შენისა, ვითარცა იგი ეტყოდა შენ.

თავი ქზ.

ესა უბრძანა მოსე ⁂ მოხუცებულთა ძეთა ისრაელისათა, ⁂ ა
ჰრქუეს: დაიმარხენით ყოველნი ესე მცნებანი, რომელთა ესე მე
გაცნებ თქუენ დღეს ✿ ⁂ იყოს რომელსაცა დღესა წიაღხვიდო- ბ
დეთ იორდანესა, ქუეყანასა მას, რომელი იგი უფალმან ღმერთმან
შოგცეს შენ ნაწილად, ⁂ დადგინებად თავისა შენისა ქუანი დიდ დი-
დნი, ⁂ განგოზნე ივინი თეთრი მიწით ✿ დაწერენ ქუათა მათ ზე- გ

[1] ესაია ჲგ. ბარუქ ბ.—[2] ზემორე ზ ⁂ იდ.

და ყოველნი ესე სიტყუანი შჯულისანი, ⁂ იყოს რაჟამს წიაღუდეთ
თქუენ იორდანესა მდინარესა, ⁂ შეხუდეთ ქუეყანასა მას, რომელი
უფალმან ღმერთმან თქუენმან მოგცეს თქუენ, ქუეყანასა გაბომდი
ნარესა სძისა ⁂ თაფლისასა, ვითარცა რქუა უფალმან ღმერთმან მამათა
დ შენთამან შენთჳს ✡ ⁂ იყოს ოდეს განხუდეთ იორდანეს, აღმართნე
შენ ქუანი იგი, რომელსა ესე მე გაბცნებ თქუენ დღეს, მთასა მას
ე ზედა გებაალსა, ⁂ განასჴეტაკეთ იგი თოთრი მიწით ✡ ⁂ [1] უშენო
მენ საკურთხეველი უფალსა ღმერთსა შენსა, საკურთხეველი ქუათა-
ვ გან, რომელ არა შეხებულ იყოს მას ზედა რკინა ✡ მრთელგან
ქუათა უშენო შენ საკურთხეველი უფალსა ღმერთსა შენსა, ⁂ შეწი-
რო მას ზედა მსხუერპლი შესაწირავი მაცხოვარებისა უფლისა
ზ ღუთისა შენისა ✡ დაუკლნე საკლველნი ლხინებისანი, შჯამდე, ⁂
განძღებოდი მუნ, ⁂ იხარებდე წინაშე უფლისა ღუთისა შენისა ✡
ჴ დასწერო ლოდთა მათ ზედა ყოველი ესე შჯული ჯეშმარიტებისა
თ განცხადებულად ფრიად ✡ სიტყუად იწყეს მოსე ⁂ მღდელთა მაი
ლევიტელთა ყოველისა მიმართ ისრაელისა, ⁂ ჰრქუჱს: დუმენ ⁂
ისმინე ისრაელ: რამეთუ დღეს ღმე შეიქმენ ერად უფლისა ღუთისა
შენისა ისმინო თუ ჰმაჲ უფლისა ღუთისა შენისა, ⁂ ჰყუნე მისა
ყოველნი ესე მცნებანი მისნი, ⁂ სამართალნი მისნი რომელ ესე
ი მე გაბცნებ შენ დღეს ✡ ⁂ აბცნო მოსე ყოველსა მას ერსა მას
იაკ დღესა შინა, ⁂ ჰრქუა ✡ ესენი დადგენ მაკურთხევლად ყოველსა
მაგის ერისა მთასა მას ზედა გარიზინსა, რაჟაშს წიაღუდეთ თქუენ
იორდანესა მდინარესა: სჯმეონ, ლევი, იუდა, იზაქარ, იოსებ, ⁂
იბ ბენიამენ ✡ ⁂ ესენი დადგენ წეევად მთასა მას ზედა გებაალსა:
იგ რუბენ, გაად, ასერ, ზაბულონ, დან ⁂ ნეფთალემ ✡ მიუგებენ ⁂
ეტყუენ ლევიტელნი იგი, ყოველსა მას ერსა ისრაელისასა, გმითა
იდ მაღლითა ✡ ⁂ ჰრქჳან [2] წეევულ იყავნ იგი კაცი, რომელმან ქმნეს
კერპნი გამოქანდაკებულნი, ⁂ გამოჭედილნი ქმნულნი ჴელითა ჴე-
ლოვნისათა ⁂ დაადგინეს იგინი ფარულად, რამეთუ ბილწ არს წი-
ნაშე უფლისა ღუთისა თქუენისა: ⁂ თქუენს ყოველმან ერმან, იყავნ

[1]) ისო ნაკ. წ. ბ მოსე კ.—[2]) დანიელ თ.

იუავნ ✿ წეულ იუავნ რომელმან შეურაცხუოს მამაჲ თჳსი გინათუ იე
დედა თჳსი: ✠ თქუჱს უოველმან ერმან: იუავნ ✿ წეულ იუავნ, ივ
რომელმან ცვალნეს საზღუარნი მოუჱსისა თჳსისანი, ✠ თქუჱს
უოველმან ერმან მან იუავნ ✿ წეულ იუავნ, რომელმან აცთუნოს იზ
ბრმა გზასა, ✠ თქუჱს უოველმან ერმან: იუავნ ✿ წეულ იუავნ, იჱ
რომელმან განდრიკოს სასჯელი მწირისა, ობლისა, ✠ ქურიჳისა,
✠ თქუჱს უოველმან ერმან: იუავნ ✿ წეულ იუავნ, რომელი და- ით
წეგს მამის ცოლისა თჳსისა თანა, რამეთუ განაცხადა დაფარული
იგი მამისა თჳსისა: ✠ თქუჱს უოველმან ერმან იუავნ ✿ წეულ კ
იუავნ, რომელი შეაბილწოს უოველისა ჰირუტჳისათანა, ✠ თქუჱს
უოველმან ერმან: იუავნ ✿ წეულ იუავნ რომელი დაწეგს დისა თჳ- კა
სისა თანა ასულსა მამისა თჳსისა თანა, ანუ ასულსა თანა დედი-
სა თჳსისა: ✠ თქუჱს უოველმან ერმან იუავნ ✿ წეულ იუავნ კბ
რომელი დაწეგს სიდედრისა თჳსისათანა, ✠ თქუჱს უოველთა ერ-
თა: იუავნ ✿ წეულ იუავნ რომელი დაწეგს დისათანა ცოლისა კგ
თჳსისა, ✠ თქუჱს: იუავნ ✿ წეულ იუავნ, რომელმან გუჱმოს მო- კდ
უუსი თჳსი ზაკჳთ, ✠ თქუჱს უოველმან ერმან იუავნ ✿ წეულ კე
იუავნ, რომელმან მოიღოს ქრთამი მოკლვად სულისა მართლისა, ✠
თქუჱს უოველმან ერმან: იუავნ ✿ [1] წეულ იუავნ, უოველი კაცი, კვ
რომელი არა დაადგეს უოველთა ამათ სიტჳუათა შჯულისათა უოფად
მისა, ✠ თქუჱს უოველმან ერმან: წეულ იუავნ.

თ ა ვ ი კზ.

ᲓᲐ იუოს რაჟამს წიაღუდეთ თუჱნ იორდანესა მდინარესა შე- ა
სვლად ქუჱუანასა მას რომელი იგი უფალმან ღმერთმან მოგცეს
თქუჱნ [2] სმენით თუ ისმინნე უფლისა ღუთისა თქუჱნისანი, დამა-
რხვად ✠ უოფად უოველთა ამათ მცნებათა, რომელთა ესე მე გამც-
ნებ დღეს დღე, ცუოს შენ უფალმან ღმერთმან შენმან ზუთა უოვე-
ლთა ნათესავთა ქუჱუანისათა ✿ ✠ მოვიდენ შენ ზედა უოველნი ესე ბ
კურთხევანი ✠ ჰპოოთ ისმინო თუ კმა უფლისა ღუთისა შენისა ✿
კურთხეულ იუო შენ ქალაქთა შინა შენთა ✠ ველთა შენთა ✿ კურ- გ,დ

[1] გ მოსე კგ.—[2] გ მოსე კვ.

თხეულ იუშენ ნაშობნი მუცლისა შენისანი, ⁂ ნაუოფი ქუშჳანისა
შენისა მროწეულნი ზროსათა შენთანი, ⁂ სამწუსონი ცხოვართა
ე შენთანი ✡ კურთხეულ იუშენ საუნჯენი შენნი, ⁂ მონაგებნი შენ-
ნი ✡ კურთხეულ იო შესლვასა შენსა, ⁂ კურთხეულ იო გამოს-
ზ ლვასა შენსა ✡ მოგცეს შენ უფალმან ღმერთმან შენმან ყოველნი
მტერნი შენნი კელთა შენთა, ⁂ ყოველნი მგდომნი შენნი შემუსრ-
ნენ წინაშე პირსა შენსა ერთსა გსასა ზედა მოგიედენ შენ, შჯდ
ჳ გზით იქლტოდიან პირისაგან შენისა ✡ ⁂ მოავლინოს უფალმან
კურთხეგა შენ ზედა ⁂ საუნჯეთა შენთა ზედა, ⁂ ყოველსაე რასაცა
იქმოდის კელი შენი ქუშჳანასა მას რომელ იგი უფალმან ღმერთ-
თ ნმან შენმან მოგცეს შენ ✡ აღგადგინოს შენ უფალმან ღმერთმან
შენმან თავისა თჯსისა ერად წმინდად ვითარცა იგი ეფუცა მამათა
შენთა, სმენით თუ ისმინო კმაჲ უფლისა ღუთისა შენისაჲ ⁂ სჯ-
ი დოდი გზათა მისთა ✡ გიხილონ შენ ყოველთა ნათესავთა ქუშჳ-
ანისათა, რამეთუ სახელი უფლისა (ღუთისა) წოდებულარს შენ
ია ზედა ⁂ ეშინოდის შენგან ✡ ⁂ განგამრავლოს შენ უფალმან ღმე-
რთმან შენმან კეთილისა მიმართ, ⁂ განამრავლნეს ნაშობნი მუ-
ცლისა შენისანი, ⁂ ნაშობნი ცხოვართა შენთანი ნაუოფთაგან ქუშჳ-
ანასა შენსა, ქუშჳანასა ზედა რომელ იგი ეფუცა უფალი მამათა შენთა
იბ მოცემად შენდა ✡ ⁂ აღგიხუნეს შენ უფალმან ღმერთმან შენმან სა-
ფასენი იგი კეთილნი, ცათანი: ⁂ მოსცეს წჯმაჲ ქუშჳანასა შენსა ჟამსა
შინა თჯსსა მსთუშჳდი ⁂ მცხუშჳდი, ⁂ აკურთხნეს ყოველნი საქმენი
კელთა შენთანი, ⁂ ავასხებდე შენ ნათესავთა მრავალთა, ხოლო შენ
არა იავასხებდე: ⁂ მსთავრობდე შენ ნათესავთა ზედა მრავალთა, ხო-
იგ ლო შენ არა ვინ გმთავრობდის ✡ ⁂ დაგამტკიცოს შენ უფალმან
ღმერთმან შენმან თავად ⁂ არა ბოლოდ, ⁂ იო შენ სეშთა მაშინ
ყოველთა, ⁂ არა ქუშჳმო, ისმინე თუ მცნებანი უფლისა ღუთისა
იდ შენისანი, რომელთა ესე გამცნებ, დამარხუად ⁂ ყოფად მათდა ✡ ⁂
არა გარდაქციო ყოველთა ამათ სიტყუათა, რომელსა მე გამცნებ
დღეს, მარჯულ არცა მარცხულ, ვითარმცა შეუდეგ შენ კე-

რჱთა უცხოთა მსახურებად მათდა ✿ ⁂ [1] იოს უკეთუ არა ისმინოთ იე
თქუჱნ კმაჲ უფლისა ღუთისა თქუჱნისა, დამარხუად ⁂ ყოფად ეო-
ველთა მცნებათა მისთა რომელთა ესე მე გამცნებ შენ დღეს: ⁂
მოიწინენ შენ ზედა ყოველნი ესე წუეანი, ⁂ გჱოონ შენ ✿ ⁂ იე
წუეულ იუო შენ ქალაქთა შენთა ⁂ წუეულ იუო შენ ველთა გარე ✿
⁂ წუეულ იუნენ საუნჯენი შენნი, ⁂ მონაგებნი შენნი ✿ წუეულ იზ,იჱ
იუნენ ნაშობნი მუცლისა შენისანი, ⁂ ნაუოფნი ქუჱყანისა შენისა,
მრწუეულნი ზროხათა შენთანი, ⁂ სამწყსონი ცხოვართა შენთა-
ნი ✿ წუეულ იუო შენ შესლვასა შენსა, ⁂ წუეულ იუო შენ გამოს- ით
ლვასა შენსა ✿ ⁂ მოაჳლინოს შენ ზედა უფალმან უჱოვარება ⁂ კ
ნაკლულოვანება, ⁂ უნაუოფოება მსჴობი ეოველსა რომელსა მიჰჳო
ჴელი შენი რაოდენი უკუნ ჰჳო ვიდრემდის მოგსჴოს შენ, ⁂ წარ-
გუემიდოს მსთუად, ბორკტთა საქმეთა თჳს წუეებასა შენთასა, რა-
მეთუ დაუტეე უფალი ღმერთი შენი ✿ ⁂ მოაჳლინოს შენ ზედა კა
უფალმან სიკუდილი, ⁂ მოსრვა ვიდრემდის მოგასრულოს შენ
ქუჱყანისა მისგან, რომელსა იგი შესჳალ დამკჳდრებად მუნ ✿ ⁂ კბ
გეუნჴოს შენ უძლურებითა, ⁂ სენითა სიცხისათა, ⁂ ცხროთა, ⁂ წერტი
თა უსაზომოთა, ⁂ კაცის კლვითა, ⁂ გუნჴმითა ხორშაკისათა, ⁂
გჳნითა ⁂ დადანდლუკითა, ესე ეოველი მოიწიოს შენ ზედა ⁂ მოგ-
სჴოს შენ ✿ ⁂ [2] გექმნეს შენ ცაჲ ზესკნელ თაჳსა შენისა ვითარცა კგ
რვალი, ⁂ ქუჱყანა ქუჱშე შენსა ვითარცა რკინა ✿ გარდააქციოს კდ
უფალმან ღმერთმან წჳმაჲ იგი ქუჱყანისა მის შენისა მტუჱრად, ⁂
ვითარცა მიწა ცით გარდამო ⁂ მოსცჳოდის შენ ზედა, ვიდრემდის
შეგმუსროს შენ ⁂ წარგუემიდოს შენ მსწრაფლ ✿ ⁂ მიგცეს შენ კე
უფალმან შენმან ძლეგასა წინაშე მტერთა შენთასა, ერთით გზით
მოადგე შენ მათდა, ⁂ შჳდით გზით მეოტად წარქცეული იჳლტოდი
ჰირისაგან მათისა ⁂ განგაბნიენოს შენ უფალმან ეოველთა შორის
შარავანდედებთა ⁂ ნათესაჲთა ქუჱყანისათა ✿ ⁂ იოს მსორები კვ
თქუჱნი საჭმელად მფრინველთა ცისათა, ⁂ მკეცთა ქუჱყანისათა ⁂
არა ვინ იოს განმარინებელ თქუჱნდა ✿ ⁂ გეუნჴოს შენ უფალმან კზ

[1] გ მოსე კკ. ნუშტ. ბ. მადაჭია ბ. ბარუქ ა.— [2] გმოსე კკ.

სალმობითა მეგჯჰტელთათა, სენითა მით საგურჯუშლისათა ⁂ მდე-
რითა უცხოთა, ⁂ ფხანითა განუკურნებელითა, ⁂ სალმობითა
კშ რომელსა ვერ განერე ✿ ⁂ გეშმოს შენ უფალმან წყლულებითა
განუკურნელებითა ⁂ ბრმობითა, გონებისათა იოო შენ ვითარცა
კთ ბრმაჲ ✿ ⁂ იოო შუაჲ სამხრის ეფეშუნობდი, ვითარცა ეფეშუნებიან
ბრმანი ბნელსა შინა, ⁂ არა წარეკმართნენ გზანი შენნი, ⁂ იოო
შენ ვნებულ, ⁂ მიმოტაცებულ ყოველთა დღეთა, ⁂ არა ვინ იოს
ლ შენდა მწე ✿ ცოლი მოიუშანო შენ, ⁂ სხუამან კაცმან შეირთოს
იგი ცოლად; სახლსა იშენებდე, ⁂ ვერ დაემკჳდრო მას შინა, რჳსა
ლა დაასხმიდე, ⁂ სხუათა მოისთლონ იგი ✿ უსხი შენი დაკლულ იოს
შენ წინაშე, ხოლო შენ არა შჯამო მისგან არამედ სხუათა შეჯამონ
იგი, კარაული შენი მიეტაცონ შენგან ⁂ კეალად არაგინ გაგოს შენ,
საცხოვარი შენი მიცემულ (იოს) კელთა მტერთა შენთასა, ⁂ არა
ლბ ვინ იოს შენდა მწე ✿ მენი შენნი, ⁂ ასულნი შენნი მიცემულ
(იუნენ) ნათესავთა სხუათა, ⁂ თუალნი შენნი ხედვიდენ წარტეე-
ნულთა შენგან, ⁂ არა კელ ეწიფოს კელსა შენსა გამოღებად ✿
ლგ ნაუოფსა ქუეყანისა შენისასა, ⁂ ყოველთა ნაშრომსა კელთა შენ-
თასა შესჭამდეს ნათესავი უცხოჲ, რომელი არა იცოდი, ⁂ იოო
ლდ შენ მიხვეჭილ ⁂ ვნებულ ყოველთა დღეთა შენთა ✿ ⁂ იოო შენ
კალბებულ, ხილვითა მით თუალთა შენთათა, რომელსა იკი ხე-
ლე დვიდე შენ ✿ ⁂ დაგცეს შენ უფალმან. სალმობითა ბოროტითა მუ-
კლთა, ⁂ წვივთა შენთა ზედა ვნებითა რომლითა ვერ განიკურნო ⁂
იეშმო შენ, ტერფით ფერჳთა შენთაგან ვიდრე თხემად თავად შენ-
ლვ დამდე ✿ ⁂ მიცეს უფალმან შენ, ⁂ მთავარნი იკი შენნი, რო-
მელნიცა დაედგნენ შენ ზედა, ნათესავსა უცხოსა, რომელ არა იცო-
დი შენ, ⁂ არცაღა მამათაჲ მათ შენთა, ⁂ მსახურებდე შენ მუნ კერპ-
ლზ თაჲ უცხოთა, ბელისა ⁂ ქჳსათა ✿ ⁂ იოო შენ მუნ საბასრობელად,
⁂ იჳავად, ⁂ მისათხრობელად ყოველთა შორის ნათესავთა, ვიდრე-
ლშ ცა მიგიუშანოს შენ უფალმან (ღმერთმან) შენმან მუნ ✿ [1] თესლი
დიდად განთესო ყანობირსა შენსა, ⁂ მცირედ შეკრიბო იკი, რამე-

[1] მოქ. კ. ხგბ. ა.

თუ შჯამოს იგი მკალმან ✿ ვენაცსა ასხმიდე, ⁂ ღჯნო არა სგაჯ, ლთ
⁂ არცადა იხარებდე მისგან, რამეთუ შჯამოს იგი მგრაგნელმან ✿
ზეთის ხილი იოს ყოველთა საზღუართა შენთა, ⁂ ზეთი არა მ
ჰჰოო ცხებად, რამეთუ უჟამოდ დასცვეს ზეთის ხილი იგი ✿ მეებ მა
⁂ ასულებ ისხნე, ⁂ არა სარგებელ გეყუნენ შენ, არამედ წარისხნენ
იგინი ტუუწდ ✿ ყოველი ნერგი ხისა შენისა, ⁂ მცენარე ქუწყანი- მბ
სა შენისა, მოჰყოცოს მგრაგნელმან ✿ მწირი იგი ⁂ მსხემი რო- მგ
მელი იოს შენ შორის, ამაღლდეს უზეშთაეს შენსა, ხოლო შენ
დაჰგდე დამართ ⁂ იუო შენ ნაკლულევან ✿ იგი გაჟასხებდეს შენ ⁂ მდ
შენ არა იპოო რათამცა უკუნ სცე, იგი იოს თავ შენსა, ხოლო
შენ იუო ბოლო ✿ ⁂ მოიწინენ შენ ზედა ყოველნი ესე წუევანი ⁂ მე
განგდევნონ ⁂ გეწინენ შენ, ვიდრემდე მოგასრულნეს შენ, ⁂ წარ-
გწუმიდონ შენ, რამეთუ არა ისმინე შენ კმაჲ უფლისა შენისა, და-
მარხვად მცნებათა ⁂ სამართალთა მისთა რომელნი იგი გამცნო
შენ ✿ ⁂ იოს შენ შორის სასწაულები ⁂ ნიშები ⁂ ნათესავსა შე- მვ
ნსა შორის უკუნისამდე კამთა ✿ ამისთჯს რამეთუ არა მსახურებდ მზ
უფალსა ღმერთსა შენსა სიხარულით, ⁂ გულ წრფელობით სიმრა-
ვლისათჯს ყოველთასა ✿ ⁂ მსახურებდე შენ მტერთა შენთა რომელ მწ
მოავლინოს უფალმან ღმერთმან შენ ზედა შიმშილითა ⁂ წყურ-
ვილითა, ⁂ შიშლოებითა, ⁂ ნაკლულოვანებითა ყოველისაგან, დაგ-
დვას შენ ჯაჭვი რკინისა ქედსა შენსა, ვიდრემდე მოგსპოს შენ ✿
მოავლინოს შენ ზედა უფალმან ღმერთმან შენმან, ნათესავი იგი მთ
შორიელი კიდითგან ქუწყანისათ, რომელნი გბრდღჯნვიდენ ვითარ-
ცა ლომნი, ⁂ გეტევებოდენ ვითარცა ორბნი, ნათესავი რომლისა
არა გესმა კმაჲ მისი ✿ ნათესავი ურიდი ჰირითა, რომელმან არა ნ
თვალ ახუნეს მოხუცებულისა სიბერესა, ⁂ არცადა შეიწყალოს
ურმაჲ ჩჩჯლი ✿ ⁂ შეჯამნეს ამან ნაშობნი საცხოვართა შენთანი, ნა
⁂ ნაოფი ქუწყანისა შენისა, ⁂ არა დაგიშთეს შენ იფქლი, ⁂ არცა
ღჯნო, ⁂ ზეთი, ⁂ ზროხანი მრწოლთა შენთანი: ⁂ არ-
ცა სამწუსონი ცხოვართა შენთანი, ვიდრემდის მოგასრულონ შენ ✿
აღგფხურას შენ ქალაქთაგან შენთა, რომელთა დამკჯდრებულ იუო, ნბ

ჴ დაამჭუნეს ზღუდენი იგი შენნი მაღალნი ჴ ძნელნი, რომელთა
იგი შენ ესევდი, ყოველსა მას ქუჱყანასა შენსა, ჴ შეგიცვან შენ
ჴ შეგაურვონ ყოველთა მათ შინა ქალაქთა შენთა, რომელნი მოგ-
ნგ ცნა შენ უფალმან ღმერთმან შენმან ✿ ჴ შეშჯამდე შენ ნაშობთა მუ-
ცლისა შენისათა ჯორცთა ძეთა, ჴ ასულთა შენთასა, რომელნი მო-
გცნა, უფალმან ღმერთმან შენმან იწროებითა მით, ჭირისა შენისა-
ნდ თა, გაჭირვებდენ რა შენ მტერნი იგი შენნი ✿ ჭაბუკნი თქუჱნ
შორის ჴ ურმანი ფრიად ფუფუნეულნი თვალ ძჯრ იქმნენ ძმისა
თჯსისა თჯს, ჴ ცოლისა თჯს, რომელი იყოს უბეთა შინა მისთა,
ნე ჴ ნეშტთა მათ შჯლთა, რომელიცა დაუშთეს მას ✿ არა მიცემად
თჯთეულთა მათდამი ჯორცთაგან ნაშობთა მისთასა, რომელთა იგი
ჭამდეს, რამეთუ არა რაჲ დაუშთა მას იწროებასა მის ჴ ჭირსა
შინა, რომელთა გაჭირვებდენ შენ მტერნი შენნი, ყოველთა შინა
ნვ ქალაქთა შენთა ✿ ჴ ჭაბუკი თქუჱნ შორის (ცოლი) ჴ ურმანი
ფრიად, რომელმან რაჲთურთით არა იცოდის გამოცდილება სიფი-
ცხლისა, ჴ არცა დაედგას ფერჯი ქუჱყანასა ზედა, სიჩჩოთ ფუფუ-
ნებისა მისისათ, თვალ-ძჯრ იქმნეს ქმრისათჯს, რომელი იყოს
ნზ წიაღთა მისთა, ჴ შჯლთა ჴ ასულთა თჯსთა თჯს ✿ რომელნი იგი
გამოსრულ იუნენ წუჯლთაგან მისთა, ჴ შჯლსა მისსა რომელსა
შობდეს შეჭამდეს იდუმალ, უჰოვარებისა თჯს ყოველთა ჭირთა მათ
ჴ იწროებათა მათისათა, რომელსა იგი გაჭირვებდეს მტერი
ნჩ იგი შენი, ყოველთა შინა ქალაქთა შენთა ✿ არა თუ ისმინო შენ
ყოფად ყოველთა ამათ სიტყუათა შჯულისათა, რომელ ესე დაწე-
რილ არიან წიგნსა ამას, ჴ გეშინოდის შენ სახელისა მის ჰატიო-
ნთ სნისა ჴ დიდებულისა უფლისა ღუთისა შენისა ✿ ჴ განაძლიერნეს
უფალმან გუჱშჰმანი იგი შენნი, ჴ გუჱშჰმანი ნათესავისა შენისანი,
გუჱშჰმანი იგი დიდ დიდნი ჴ საშინელნი, სენითა მით ჰირად ჰირა-
ჲ დითა ჴ ბოროტითა ✿ ჴ მოიქცენეს შენ ზედა სალმობანი იგი
მეგჯპტელთანი ძჯრ ძჯრადნი, რომელთაგან იგი შეძრწუნებულ
ჲა იყავ ჰირისაგან მათისა, ჴ მოვიდენ შენ ზედა ✿ ყოველნი ესე გუჱშ-
მანი, ჴ სალმობა რომელ იგი წერილარს ჴ რომელ იგი არა წე-

რილ არს წიგნსა ამას შჯულისასა, მოაგლინოს იგი უფალმან შენ
ზედა, ვიდრემდის მოგსპოს შენ ✿ ⁂ დაშთეთ თქუენ რიცხჳთ დგ
მცირედ ნაცვლად მისა რამეთუ იყუნეთ თქუენ სიმრავლითა ვითა-
რცა გარსკულავნი ცისანი, ამისთჳს რამეთუ არა ისმინეთ თქუენ
კმაჲ უფლისა ღუთისა თქუენისა ✿ ⁂ იყოს ვითარცა მხიარულ დდ
იყო უფალი კეთილის ყოფასა მას თქუენსა, ⁂ განმრავლებასა
თქუენსა, ეგრე მხიარულ იყოს უფალი თქუენი, მოსრფასა მას
თქუენსა, ⁂ აღკოცასაჲ ქუეყანისა მისგან, რომელსა შეხვიდეთ
დამკჳდრებად მუნ ✿ ⁂ განაბინივეს თქუენ უფალმან ღმერთმან დე
თქუენმან ყოველთა მიმართ წარმართთა კიდითგან ქუეყანისა ვი-
დრე კიდემდე მისა, ⁂ მსახურებდეთ თქუენ ღმერთთა უცხოთა ქჳსა
⁂ ძელისათა, რომელ იგი არა იცოდი შენ ⁂ მამთა შენთა ✿ არა- დვ
მედ წარმართთა მათ შორის არავე განისვენო შენ ⁂ არცადა დგო-
მაჲ იყოს ფერჴთა შენთა, ⁂ მოგცეს შენ უფალმან ღმერთმან შენმან
გული ჭუვნიერი, ⁂ თჳალნი ნაკლულოვანი, ⁂ სული განკაფუ-
ლი ✿ ⁂ იყოს ცხოვრება შენი დამოკიდებულ წინაშე თჳალთა შენ- დზ
თა, ⁂ შეშინებული იყო შენ დღე ⁂ ღამე, ⁂ არა გრწმენეს შენ ცხო-
ვრებაჲ თავისა შენისა ✿ განთიად სთქუა: ოდესმე დაღამდეს, ⁂ დჱ
მწუხრი სთქუა: ოდესმე განთენდეს: შეძრწუნებითა მით გულისა შე-
ნისათა ⁂ შეშინებითა მით, ხილვისა მის თჳალთა შენთასა რომელ-
სა იგი ხედვიდე შენ ✿ ⁂ მიგაქციოს შენ უფალმან მუნვე ეგჳპტედ დთ
ნაებითა, ⁂ გზასა მას, რომელსა იგი გარქუ თქუენ, არღარა შეს-
მინოთ თქუენ მოქცევად აქავე, მიგუიდნეს თქუენ კელთა მტერთა
თქუენთასა, მონად ⁂ მჳეველად ⁂ არა ვინ იყოს რომელმანცა გიყი-
დნა თქუენ.

თ ა ვ ი ქთ.

ესე სიტყუანი არიან შჯულისანი რომელ ამცნო უფალმან ა
მოსეს მიცემად წინაშე ძეთა მათ ისრაჱლისთა, ქუეყანასა მას მოა-
ბისასა, თჳნიერ აღთქმისა, რომელი ამცნო მათ უფალმან მთასა მას
ქორებსა ✿ ⁂ მოუწოდა მოსე ძეთა უოველთა მათ ისრაჱლისათა ბ

ა ⁂ [1] ჰკრქუა მათ: თვალთა თქუჳნთა იხილეს რაჲ იგი უყო უფალ-
მან ქუჳყანასა მას ეგჳპტისასა ფარაოს ⁂ ყოველსა მას ერსა მის-
ბ სა ⁂ ყოველსა ქუჳყანასა მისსა წინაშე თქუჳნსა ✠ ⁂ განსაცდელი
იგი დიდ დიდი რომელი იხილეს თვალთა თქუჳნთა, სასწაულები
დ ⁂ ნიშები დიდ დიდები, კელი იგი მტკიცე, ⁂ მკლავი მაღალი ✠ ⁂
არა მოგცა თქუჳნ უფალმან ღმერთმან თქუჳნთან გული მეცნიერი,
⁂ თვალნი მხილველნი, ⁂ ყურნი მსმენელნი ვიდრე დღეინდელად
ე დღედმდე ✠ ⁂ [2] მოჰვავნდით თქუჳნ ორმეოც წელ უდაბნოსა, სა-
მოსელი თქუჳნი არა დაძველდეს ⁂ კაბანი თქუჳნნი არა განკუ-
ვ დეს ფერჴთაგან თქუჳნთა ✠ ხორი არა შჭამეთ, ⁂ ღჳნო ⁂ თაფლუ-
ჭი არა სუით, რათა გულის ხმა ჰყოთ, რამეთუ იგი არს უფალი
ზ ღმერთი თქუჳნი ✠ ⁂ მოხვედით ვიდრე ამა ადგილადმდე, ⁂ [3] გა-
მოგიყდა თქუჳნ სეონ მეფე ესებონელთა, ⁂ ოგ მეფე იგი ბასანი-
ჱ სა, შემთხუევად ⁂ წეობად ჩუენდა ✠ ⁂ მოვსრენით იგინი ბრძოლასა
ზედა, ⁂ დავიჭერთ ქუჳყანა იგი მათი, ⁂ მიგეც იგი ნაწილად რუ-
თ ბენს, ⁂ გადს, ⁂ კერძოსა მას ნათესავსა მანასესსა ✠ დაიმარხვი-
დეთ ყოველთა ამათ მცნებათა შჯულისათა ⁂ ყოფდეთ მათ, რათა გუ-
ი ლის კმა ჰყოთ ყოველი რასაცა იქმოდეთ ✠ აწ ეგერა წარმოდგო-
მილ ხართ თქუჳნ, დასდგათ დღეს წინაშე უფლისა ღუთისა თქუჳნ-
ნისა, ერის თავნი ეგე ნათესავთა თქუჳნთანი, ⁂ მოხუცებულნი ეგე
თქუჳნნი, ⁂ მსაჯულები ეგე თქუჳნი, ⁂ შჯულის მწიგნობარნი
ია ეგე წინამძღუარნი თქუჳნნი, ⁂ ყოველი კაცი ისრაელისა ✠ ⁂
ცოლნი თქუჳნნი ⁂ შვილნი თქუჳნნი, ⁂ მწირნი თქუჳნნი რო-
მელ ეგე არიან ბანაკსა შორის თქუჳნსა, შეშის მკაფელითგან
იბ თქუჳნთა წუალისა მავსებელამდე თქუჳნთა ✠ ნუცა ვინ გარდავალს
მცნებათა ამათ შჯულისათა უფლისა ღუთისა თქუჳნისა, ⁂ წუევათა
მისთა, რომელი ესე გამცნო უფალმან ღმერთმან შენმან შენ დღეს
იგ დღე ✠ დაგადგინოს შენ თჳსად ერად, ⁂ იგი იყოს შენდა ღმერთი,
ვითარცა იგი ქადგომდა შენ, ⁂ ვითარცა იგი ეფუცა მამათა მათ
იდ შენთა, აბრაჰამს, ისაკს, ⁂ იაკობს ✠ ⁂ არა თჳთ თქუჳნ ერთსა

[1] ბ მოსე ით.—[2] ზემორე ⁂.—[3] ზემორე გ. დ მოსე კა.

სოლო, დაგიდებ მე მცნებასა ამას სჯულისასა ✠ წუეგასა ამას ✠
არამედ მათცა რომელნი ესე დღეს თქუჱნ შორის არიან, წინაშე იე
უფლისა ღუთისა თქუჱნისა, ✠ მათცა რომელნი იგი არა თქუჱნ
შორის არიან დღეს ✠ რამეთუ თქუჱნ თჳთ უწყით ვითარ იგი და- ივ
მკჳდრებულ ვიუეენით ქუჱყანასა მას ეგჳპტისასა: ✠ ვითარ იგი
გამოვედით ჩუჱნ, შორის წარმართთასა, რომელსა თანა წარვლეთ ✠
✠ იხილენით თქუჱნ, უოველიუე იგი სამსახურებელი ბილწებისა იზ
მათისა კერპნი იგი მათნი, ბელისა ✠ ქვისანი, ვეცხლისა ✠ ოქრო-
სანი, რომელნი იუენ მათთანა ✠ ნუ უგუნისამდე იუოს ვინმე იჱ
თქუჱნგანი მამა-კაცი გინა თუ დედა-კაცი, ნათესავთა შორის, ანუ
თუ ტომთა, რომლისა გონება განდრეკილ იუოს უფლისაგან ღუთი-
სა თქუჱნისა, ✠ შეუდგეს მსახურებასა კერპთა მათ წარმართთასა;
ნუ უგუნისამდე იუოს გინმე თქუჱნ შორის რომლისა თანა აღმო-
ცენებულ იუოს ძირი, ნაღუელისა ✠ სიმწარისა ✠ ✠ იუოს ისმინოს იი
თუ სიტჳებანი ამის წუეგისანი, დაიდგას გულსა შინა, ✠ თქუას: ესე
უმჯობეს არს ჩემდა, რათა საცთურსა თუ გულისა ჩემისასა მიეს-
დეუედე მე, შედგომად მისა; ✠ წარწუმდეს უცოდველი იგი ცოდვილი-
სა თანა ✠ ✠ არღა უნდეს ღმერთსა შენდობად მისა, მაშინ აღატჳდეს კ
რისხუა უფლისა, ✠ შური მისი კაცისა მის ზედა, ✠ ეწიენეს მას
წუეგანი იგი ამათ მცნებათანი, რომელნი იგი წერილ არიან წიგნსა
ამას შჯულისასა, ✠ აღჳოცოს უფალმან ღმერთმან სახელი მისი
ქუჱყანისა მისგან ✠ ✠ განეყოს იგი უფალმან ღმერთმან საბოროტ- კა
ტოდ ოველთაგან მეთა ისრაელისათა, მსგაუსად ოველისა მის
წუეგისა, რომელი იგი წერილ არს წიგნსა მას შჯულისასა ✠ ✠ კბ
თქუან ნათესავთა მათ ახალთა, ნაშობთა მათ თქუჱნთა, რომელნი
აღდგენ შემდგომად თქუჱნისა, ✠ უცხოთა მათ, რომელნი მოსრულ
იუნეს შორის ქუჱყანისაგან თქუჱნდა, ✠ იხილნენ გუჱმანი ქუჱყ-
ანისა მის, ✠ სალმობანი სნეულებისანი რომელნი მოაგლინოს
მას ზედა უფალმან, წუნწუბა ✠ მარილი დამწუჱლი: ნუ იჰოებინ
ქუჱყანასა მათსა, თესლი თესვისა, ნუცა საძოგარი კარისა, ✠ არცა
აღმოსცენდეს მათ ზედა მწუანვილი თივისა, ✠ არცა აღმოჯდეს,

არამედ [1] ვითარცა დაიქცა სოდომა ⁂ გომორა, ადამა ⁂ სებოჲმი, რომელი იგი დააქცია უფალმან რისხჳთა ⁂ გულის წურომითა [2]
კბ მისისათა ✿ ⁂ თქუენ ყოველთა ნათესავთა: რაჲსათჳს ესრეთ უო უფალმან ღმერთმან, ქუჱყანასა ამას, ანუ რაჲმე არს რისხუა ესე
კდ დიდი ✿ ⁂ თქუენ ამის გამო, რამეთუ დაუტეეს მცნებაჲ იგი უფლისა ღუთისა თჳსისა, რომელი ამცნო მამათა მათთა, რაჟამს გა-
კე მოიუანნა იგინი ქუჱყანით ეგჳპტით ✿ ⁂ მიჲიდეს ⁂ მსახურებდეს ღმერთთა სხუათა, ⁂ თაუუანისცეს მათ რომელ იგი არა იცოდეს,
კვ ⁂ რომელი არა მისცა მათ არცა ერთი ✿ ⁂ განრისხნა გულის წურომითა უფალი ქუჱყანასა მათსა ზედა, რომელ მოაჲლინა მათ
ზედა მსჯაჲსად წუეგითა მათ აღთქმისათა, რომელი წერილ არს წიგნსა
კზ მას შჯულისასა ✿ ⁂ აღჲოცნა იგინი უფალმან ქუჱყანისა მისგან მა-
თისა რისხჳთა მით გულის წურომისა მისისათა, რამეთუ განრის-
ხნა მათ ზედა ფრიად, ⁂ განჲადნა იგინი ქუჱყანად უცხოდ,
კჱ მოაქა ჯამადმდე ვითარცა აწ ✿ დაფარულნი უფლისა ღუთისა ჩუჱ-
ნისა, ხოლო განცხადებულნი ჩუჱნდა, ⁂ შჯულთა ჩუჱნთა უკუნი-
სამდე, ეოფად ეოველთა ამათ სიტყუათა შჯულისათაჲ.

თ ა ვ ი ლ.

ა **დ**ა იეოს რაჟამს მოიწიენეს შენ ზედა ეოველნი ესე სიტყუა-
ნი, კურთხეგისა ⁂ წუეგისანი, რომელ ესე მიგეც შენ წინაშე ჰირსა
თქუჱნსა, შეიწუნარნე ეგე გულსა შენსა ეოველთა შორის წარმართ-
თა რომელსა შინა განგაბნიოს შენ უფალმან ღმერთმან შენმან
ბ შენ ✿ ⁂ [3]. მოიქცე შენ უფლისა ღუთისა შენისა ⁂ ისმინო კჱდ მი-
სი რომელსა ესე მე გაგჱცნებ შენ დღეს დღე, შენ ⁂ მეშან შენმან, ⁂
ჰჳო იგი ეოველითა გულითა შენითა ⁂ ეოველითა ეონებითა შენი-
გ თა ✿ ⁂ გილხინოს შენ უფალმან შენმან ცოდუთა შენთაგან, ⁂ შე-
გიწუალოს შენ, ⁂ კუალად, შეგკრიბოს შენ უფალმან ღმერთმან შე-
ნმან, ეოველთაგან ნათესავთა, რომელსა იგი შენ განბნეულ იეო
დ შენ ✿ ⁂ [4]. განღათუ ბნეულ იეო შენ კიდითგან ცისა ვიდრე კიდე-
მდე ცისა მის, მიერცა შემოვეკრიბოს შენ უფალმან ღმერთმან შე-

[1] ა მოსე ით.—[2] გ მეფ. თ კრებ. კბ.—[3] ფსალმუნი რვ.—[4] კზდრა ა.

ნმან, ⁂ [1] მოგიყვანოს შენ ✿ ⁂ შეგიყვანოს შენ ქუჱყანასა მას ე
რომელსა დამკჳდრებულ იყვნეს მამანი იგი შენნი, დაიმკჳდრო
იგი ⁂ კეთილი გიყოს შენ, ⁂ განგამრაჭლოს შენ უფროს მამათა
მათ შენთა ✿ ⁂ განწმიდოს უფალმან გული შენი, ⁂ გული ნათე- ვ
საჲსა მის შენისა, შეყვარებად უფლისა ღუთისა შენისა, ყოვლითა
გულითა შენითა, ⁂ ყოვლითა ღონებითა შენითა, რათა სცხოვნდე
შენ ✿ ⁂ მიავლინოს უფალმან ღმერთმან შენმან წყევა ესე მტერთა ზ
მათ შენთა ზედა, ⁂ მოძულეთა შენთა, რომელი იგი გდევნიდეს
შენ ✿ მოთუ იქცე შენ, ⁂ ისმინო ჴმაჲ უფლისა ღუთისა შენისა, ჱ
⁂ ჭეუნე ყოველნი მცნებანი მისნი, რომელსა ესე მე გამცნებ შენ
დღეს დღე ✿ ⁂ დღეგრძელ ყოს შენ უფალმან ღმერთმან შენმან, ⁂ თ
განგიმრაჲლნეს ყოველნი საქმენი კელთა შენთანი, ⁂ ნაშობნი მუ-
ცლისა შენისანი, (⁂ ნაყოფი ქუჱყანისა შენისა) ⁂ ნაშობნი ცხო-
ვართა შენთანი, ⁂ სცხოვრებდე ქუჱყანასა შინა შენსა, რამეთუ
მოიქცეს უფალი ღმერთი შენი, ⁂ იხარებდეს შენდა მიმართ კეთი- ი
ლის ყოფითა, ვითარცა იგი იხარებდეს მამა შჯლთა ზედა ✿ უკე-
თუ ისმინო ჴმაჲ უფლისა ღუთისა შენისა, ⁂ დაიმარხნე ყოველნი
მცნებანი მისნი ⁂ ჭეუნე ყოველნი სამართალნი მისნი ⁂ მშჯავრნი
მისნი, რომელ ესე წერილ არიან წიგნსა მას შჯულისასა; მოთუ
იქცე უფლისა ღუთისა შენისა, ⁂ ყოვლითა სულითა შენითა ⁂
ყოვლითა გულითა შენითა ყოველთაგან ✿ რამეთუ მცნება ესე ია
რომელსა მე გამცნებ შენ დღეს, არა სიმძიმე რაჲმე არს შენდა,
არცა განშორებულ არს შენდა ✿ [2] არცა ზეცას არს, სთქუა რა: იბ
თუ ვითარმედ ვინ აღჯდეს ჩუჱნგანი ზეცად, ⁂ მოგჳართუას იგი
ჩუჱნ, რათა ვისმინოთ ⁂ გუოთ იგი ✿ არცაღა ზღუასა წიაღ არს, იგ
სთქუა თუ: ვითარმედ ვინ წიაღჰჴდეს ზღუასა ⁂ წიაღმოგჳართუას
იგი ჩუჱნ, რათა ვისმინო ჩუჱნ ⁂ ვჰყოთ იგი ✿ მახლობელ არს იდ
შენდა სიტყუა იგი ფრიად, ჴირსა შენსა შინა არს, ⁂ გულსა შენსა,
⁂ კელთა შენთა შინა არს ყოფად მისი ✿ აჰა ესერა მომიცემიეს იე
თქუჱნ წინაშე დღეს დღე, ცხოვრებაჲ ⁂ სიკუდილი, კეთილი ⁂ ბო-

[1] ბ მოსე ა ⁂ ბ.—[2] რომაელთა ი.

რტი ✿ ისმინნეთ თუ მცნებანი უფლისა ღუთისა შენისანი, რო-
მელსა ესე მე გამცნებ შენ დღეს, ⁂ შეიყვარო შენ უფალი ღმერთი
შენი, ⁂ ხჳდოდი ყოველთა გზათა მისთა, ⁂ დაიმარხენ ყოველნი
მცნებანი მისნი, ⁂ სამართალნი მისნი, ⁂ მშჯავრნი მისნი, სცხო-
ვნდეთ ⁂ გაკურთხნეს ⁂ განგამრავლოს თქუენ უფალმან ღმერთმან
თქუენთან ქუეყანასა მას ზედა, რომელსაცა შეხჳდეთ დამკჳდრებად
მუნ ✿ უკეთუ გარდა რაიმე იცვალოს გული შენი, ⁂ არა ისმინო
შენ ⁂ შესცდე ⁂ თაყუანისცემდე შენ კერპთა უცხოთა, ⁂ მსახურებდე
შენ მათ ✿ გაუწუებ შენ დღეს დღე, რამეთუ წარწყმედით წარსწყმე-
დეთ თქუენ, ⁂ არა დღეგრძელ იყუნეთ თქუენ ქუეყანასა მას ზე-
და, რომელ იგი უფალმან ღმერთმან შენმან მოგცეს შენ, რომლისა-
თჳს წიაღსჳალთ თქუენ იორდანესა მდინარესა შესლვად ⁂ დამკჳდრე-
ბად იგი მუნ ✿ მოწამე ვჰყოფ დღეს თქუენდა, ცასა ⁂ ქუეყანასა,
ცხოვრებასა ⁂ სიკუდილსა, კურთხევასა ⁂ წყევასა დაჳდებ თქუენ
წინაშე, გამოირჩიე შენ ცხოვრებაჲ იგი, რათა სცხოვნდე შენ ⁂ ნა-
თესავი შენი ✿ შეიყვარე შენ უფალი ღმერთი შენი ⁂ ისმინე ჴმისა
მისისა, ⁂ შეკრძალე იგი მტკიცედ, რამეთუ იგი არს ცხოვრებაჲ
შენი, ⁂ დღეგრძელობა დღეთა შენთა, დამკჳდრებად შენდა ქუეყა-
ნასა ზედა, რომელისათჳს ეფუცა უფალი ღმერთი მამათა შენთა,
აბრაჰამს, ისაკს, ⁂ იაკობს, მიცემად მათდა.

თ ა ვ ი ლა.

და დაასრულნა მოსე, ყოველნი იგი სიტყუანი, რომელთა იგი
ეტყოდა ძეთა მიმართ ისრაჱლისათა ✿ ⁂ ჰრქუა მათ: ას ოცის
წლისა ვარ მე დღეს, ⁂ ვერ ძალჳძს მე შემოსლვად, ⁂ განსლვად
თქუენ წინაშე, რამეთუ უფალმანცა მრქუა მე [1] ვითარმედ არა წი-
აღუდე შენ იორდანესა მას ✿ უფალი ღმერთი წინა გიძღჳს შენ,
⁂ [2] მან მოსპნეს ყოველნი მტერნი შენნი წინაშე ჰირსა შენსა, ⁂
დაგიმკჳდროს ქუეყანა იგი მათი, რამეთუ ისუ წარგიძღუენ წი-
ნაშე ჰირსა თქუენსა, ვითარცა ეტყოდა უფალი ✿ ეცრცა უფალ
მათ უფალმან თქუენმან, რაჲცა [3] უფალ სეონს ⁂ ოგს ორთა მათ

[1]) ზემორე ა, გ ⁂ დ.—[2]) ზემორე ზ.—[3]) დ მოსე კ.

მეფეთა ამორეველთასა რომელი იგი იუნეს წიაღ იორდანესა, ქუჱ-
ყანასა მათსა, ვითარ სასედ მოსრნა იგინი ✿ დ მოაცნა იგინი უფა- ე
ლმან თჳსჱნმან კელთა თჳსჱნთა, დ უყავთ მათ ვითარცა იგი გა-
მცენ თჳსჱნ ✿ [1] მკნე იყავ დ განძლიერდინ, ნუ გეშინინ ნუცა შე- ვ
მრწუნდები, ნუცა დაბრკოლდები ჰირისაგან მათისა, რამეთუ უფალი
ღმერთი თჳსჱნი ესე წინა გიძღჳს თჳსჱნ, არა დაგაგდოს შენ არცა
უგულებელს გყოს შენ ✿ დ მოუწოდა მოსე ისუს, დ ჰრქუა მას ზ
წინაშე ყოველისა მის ერისა ისრაელისა: მკნე იყავ დ განძლიერდი:
რამეთუ შენ წარუძღუე წინაშე ჰირსა, ერსა ამას, დ შესჯდე ქუჱყა-
ნასა მას, რომლისათჳს ეფუცა უფალი მამათა თჳსჱნთა მიცემად
იგი მათდა, დ შენ დაუმკჳდრო იგი მაგათ ✿ დ უფალი თანა გი- ჱ
ვიდოდის შენ, დ არა დაგაგდოს შენ, დ არცა უგულებელს გყოს
შენ, ნუ გეშინინ, ნუცა შეძრწუნდები შენ ✿ დ დაწერნა მოსე ყო- თ
ველნი, სიტყუანი ესე ამის შჯულისანი წიგნსა, დ მისცა იგი
მეთა ლევისთა მღდელთა, რომელთა აქუნდა კიდობანი იგი შჯუ-
ლისა უფლისაჲ დ ყოველთა მათ მოხუცებულთა ერისა მის ისრაე-
ლისათა ✿ მერმე ამცნებდა მათ მოსე მას დღესა შინა, დ ჰრქუა: შემდგო- ი
მად შჯდისა მის, წლისა, ჯამსა წელიწდისა მის მიტევებისასა, დ დღე-
სასწაულსა მას ტალავრობისასა ✿ რაჟამს შეკრებოდიან ყოველნი იჱ
იგი ძენი ისრაელისანი, წარდგომად წინაშე უფლისა ღუთისა შე-
ნისა, ადგილსა მას, რომელიცა იგი გამოირჩიოს უფალმან შენმან,
აღმოიკითხონ წიგნი ესე შჯულისა წინაშე ყოველისა მის ისრაე-
ლისა, უურთა მიმართ მათთა ✿ შეჰკრიბენით ერი, მამები დ დედე- იბ
ბი, დ შჯლნი დ მწირი თჳსჱნი, რომელ იყოს ქალაქთა შინა თჳსჱ-
ნთა, რათა ესმოდის დ შეისწაონ შიში იგი უფლისა ღუთისა
თჳსჱნისა, დ ისმინონ დ ყონ ყოველი იგი სიტყუა, რომელი წე-
რილ არს წიგნსა მას შჯულისასა ✿ დ შჯლთაცა მათთა რომელთა იგ
არა იცოდიან ისმინონ, დ შეისწაონ შიში უფლისა ღუთისა თჳსჱ-
ნისა, ყოველთა დღეთა ცხოვრებისა მათისათა, რაოდენ სცხოვნდენ
ქუჱყანასა მას ზედა, რომელთათჳს ეგე თჳსჱნ წიაღხვალთ იორდა-

[1] ზემორე ზ.

იდ ნესა, მუნ დამკჳდრებად მისა ✿ მერმე სიტყუად იწყო უფალმან მო-
სესა ⁂ ჰრქუა: ესერა მოახლებულ არიან დღენი სიკუდილისა შე-
ნისანი, მოუწოდე ისუს, ⁂ დაადგინე იგი წინაშე კართა ზედა, კა-
რვისა მის საწამებელისათა, ⁂ ვამცნებდე მას: ⁂ მივიდეს მოსე ⁂
ისუ კარავსა მას საწამებელისასა, ⁂ დადგეს კართა თანა წინაშე
იე კარვისა მის საწამებელისათა ✿ ⁂ გარდამოჴდა უფალი სჳეტითა
მით ღრუბლისათა ⁂ დადგა წინაშე კართა კარვისა მის საწამებე-
იჳ ლისათა ✿ ⁂ ეტყოდა უფალი მოსეს, აჰა შენ ეგე რა დაიძინო
მამათა შენთა თანა, ⁂ აღდგეს ერი იგი ⁂ ისიძვიდეს შემდგომად
ღმერთთა მიმართ უცხოთა მაგის ქუეყანისათა რომელსა შევლენან
მისა მუნ, დამიტეონ მე, ⁂ გარდაჴდენ შჯულსა ⁂ მცნებათა ჩემთა,
იზ რომელ ვამცენ მათ ✿ ⁂ განვრისხნე გულის წურომითა მათ ზედა,
მას დღესა შინა, დაუტევნე იგინი, ⁂ გარე მივაქციო პირი ჩემი
მათგან, ⁂ იუნენ იგინი საჭმელად (მკეცთა ქუეყანისათა) იპოვნენ
იგინი ძჯრთა პირად პირადთა ⁂ ჭირთა; ⁂ თქუან მას დღესა შინა:
ვინათგან არა ჩუენთანა არს უფალი ღმერთი ჩუენი: ამისთჳს
იჱ მპოვნეს ჩუენ ძჯრთა ამათ პირად პირადთა ⁂ ჭირთა ✿ ⁂ მე გა-
რე მიქცევით მივიქციო პირი ჩემი მათგან მას დღესა შინა უკეთუ-
რებათა მათთათჳს, რომელსა იგი იქმოდეს, რამეთუ მიექცეს ღმერ-
ით თთა მიმართ უცხოთა ✿ ⁂ აწ დაწერენით სიტყუანი ესე გალობი-
სანი, ⁂ ასწავლენით ძეთა მათ ისრაელისათა, ⁂ შეასწავენით იგი-
ნი პირსა მათსა, რათა იყოს გალობა ესე საწამებელად ჩემდა ძეთა
ჱ მაგათ შორის ისრაელისათა ✿ რამეთუ შეიყვანნე ეგენი ქუეყანასა
მას კეთილსა, რომელ იგი ვეფუცე მამათა მათთა (მიცემად მათდა)
რომელსა ცამოსდის სძე ⁂ თაფლი; ⁂ ჭამონ ⁂ განძღენ ⁂ მიი-
ქცენ კერძთა მათ მიმართ უცხოთა ⁂ მსახურებდენ მათ, ⁂ განმარი-
სხონ მე, ⁂ გარდაჴდენ მცნებათა მათ რომელი ვამცენ მათ ✿ ⁂
კა იყოს რაჟამს ჰოვნენ იგინი ჭირთა ბოროტთა ⁂ ძჯრთა ⁂ აღუ-
დგეს წინაშე პირსა მათსა გალობა ესე, ჰირის პირ დგეს პირსა
მათსა, საწამებელად, ⁂ არა დავიწუებულ იყოს ესე პირისაგან მა-
თისა ⁂ ნათესაჲსა მათისა, რამეთუ მე უწყი უკეთურება იგი მათი,

რომელსა ეგე იქმან დღეს აქა ვიდრე შეყვანებამდე მათისა ქუეყანასა
მას კეთილსა, რომელ იგი ვეფუცე მამათა მათთა ✿ დასწერა მოსე კბ
გალობა ესე მას დღესა შინა, ⁂ ასწავებდა მას მეთა მათ ისრაელი-
სათა: ⁂ ამცნებდა მოსე ისუს ძესა ნავესსა, ⁂ ჰრქუა მას ✿ მკნე კგ
იყავ ⁂ განძლიერდი, რამეთუ შენ შეიყვანო მენი ეგე ისრაელისნი
ქუეყანასა მას რომელისათჳს ეფუცა უფალი მათ, რამეთუ იგი თა-
ვადი წინა გიძღოდის შენ ✿ ⁂ იყო რაჟამს დაასრულნა მოსე ⁂ კდ
შთაწერნა ყოველნი სიტყუანი ესე შჯულისანი წიგნსა შინა ვიდრე
აღსრულებდე ✿ ⁂ ამცნებდა ლევიტელთა მათ რომელთა აქუნდა კი- კე
დობანი იგი შჯულისა მის უფლისა ⁂ ჰრქუა ✿ მიიღე წიგნი ესე კვ
მცნებათა მათ შჯულისა მის, ⁂ შედადევ ეგე გვერდით კიდობ-
დობნისა მის შჯულისა უფლისა ღუთისა თქუენისა, ⁂ იყავნ ეგე
თქუენ შორის საწამებელად ✿ რამეთუ მე უწყი ზრახინება ეგე კზ
თქუენი, ⁂ ქედ ფიცხელობა ეგე თქუენი, რამეთუ მე ესე ვიდრეღა
ცოცხალ ვარ თქუენ შორის დღეს, განამწარებთ უფალსა თქუენსა რა-
ოდენთა უფროს სიკუდილისა ჩემისა, ჰყოთ ესე თქუენ ✿ აწ შე- კთ
მოკრებეთ ჩემ წინაშე მთავრები ეგე თქუენი, ⁂ მოხუცებულნი
თქუენნი, ⁂ მსაჯულნი თქუენი, ⁂ მწიგნობარნი იგი განმგებელნი
თქუენნი, რათა ვიტყოდი ყურთა მათთა ყოველთა სიტყუათა ამათ,
⁂ დავდგა აღთქმა ჩემი მათთანა, ⁂ მოწამე ვყოდ მათ წინაშე ცად ⁂
ქუეყანა ✿ უწყი მე რამეთუ შემდგომად სიკუდილისა ჩემისა უშჯუ- ლ
ლოებითა უშჯულოებდე ⁂ გარდააქციოთ გზისა მისგან რომელ ესე
მე გამცენ, ⁂ შეგემთხჯოს თქუენ ბოროტი შემდგომად მათ დღეთა,
რამეთუ ბოროტსა იქმოდით წინაშე უფლისა ღუთისა თქუენისა, ⁂
განარისხოთ საქმითა მით ჴელთა თქუენთათა ✿ ⁂ იტყოდა მოსე לא
სიტყუათად ამათ გალობისათა ყურთა ყოველისა მის ერისა ისრაე-
ლისათა, დამი აღსასრულამდე. გალობა მოსესი:

თ ა ვ ი ⁘ ლგ.

Მოისჩილე ცაოჲ, ⁂ ვიტყოდი, ⁂ ისმენდინ ქუეყანა სიტყუათა ა
ჴორისა ჩემისათა ✿ მოელოდენ ვითარცა წუჴმა კმასა ჩემსა, ⁂ გარ- ბ
დამოვიდოდის ვითარცა ცვარნი, სიტყუანი ჩემნი, ვითარცა წუჴმად

გ ⁋წუანგილსა ზედა, ⁋ ვითარცა ნისლი თივასა ზედა ✿ რამეთუ სა-
სელსა უფლისასა ვხადეთ; მიეცით დიდებად ღმერთსა ჩუ⁋ნსსა ✿
დ ღმერთი ჩუ⁋ნი, ჴელმარიტებით არიან საქმენი მისნი, ⁋ ყოველნი
გზანი მისნი სიმართლით არიან, ღმერთი სარწმუნო არს, ⁋ არა
ე არს სიცრუჱე მისთანა, მართლ ⁋ წმიდად არს უფალი ✿ შესცოდეს
მათ ნაშობთა მათ ბილწებისათა, ნათესავმან დრეუმან ⁋ გულრძ-
ვ ილმან ✿ ესე მოსაგებელი მოაგეს უფალსა, ამან ერმან ცოფმან,
⁋ არა ბრძენმან, ანუ არა ამან თავადმან მამამან შენმან მოგიხოვა
ზ შენ, შეგქმნა შენ ⁋ დაბადა შენ ✿ მოიკსენენ დღენი იგი საუკუნე-
ნი, ⁋ გულის ხმა ყოვნ წელიწადნი იგი თესლითი თესლადმდე,
ჰკითხე მამასა შენსა, გითხრას შენ ⁋ მოხუცებულთა შენთა, გაუწყონ
ჱ შენ ✿ რაჟამს მიმოჲ დაუნაწ მაღალმან ნათესავნი იგი, ვითარ იგი
მიმოჲ დასთესნა ძენი ადამისნი, დაამტკიცნა საზღვარნი იგი თეს-
თ ლებისნი მსგავსად რიცხჳთა მათ ანგელოზთა ღუთისათა ✿ ⁋ იო
ნაწილად უფლისა ერი მისი იაკობი, ⁋ საზომად სამკჳდრებელი-
ი სა თჳსისა ისრაელი ✿ უნაკლულო ჰჳუნაწ იგი უდაბნოსა მას ზედა,
ქუჱყანასა შინა, წუურვიელსა სიცხისასა ⁋ ურწუულსა, გარე მოა-
დგა მათ, ⁋ განსწავლნა იგინი, ⁋ დაიცუნა იგინი ვითარცა გუგაჲ
ია თუალისა ✿ ვითარცა ორბმან რაჲ დაფარნის ბუდენი თჳსნი, ⁋ მა-
რთჳეთა თჳსთა თჳს სუროდა, განუუნა ფრთენი თჳსნი, ⁋ შეკრიბნა
იბ იგინი, ⁋ აღიხვნა იგი ბჭეთა ზედა თჳსთა ✿ უფალი მხოლოჲ უძ-
იგ ღოდა მათ, ⁋ არა ვინ იყო მათდა სხუაჲ ღმერთი ✿ აღმოიჴვანნა
იგინი ძალსა მას ზედა ქუჱყანისასა, ⁋ აჭამა მათ ნაყოფი იგი
ჴელთა, სწოვდენ იგინი თაფლსა კლდისაგან, ⁋ ზეთსა კლდისა
იდ მისგან უღელისა ✿ ერბოსა ზროხათასა, ⁋ სძესა ცხოვართასა; ცმე-
ლითა კრავთა ⁋ ვერძთათა, ნაშობთა კუროთა, ⁋ ვაცთათა; თირკ-
მელთა ცმელითა, იფქლისა თანა, სისხლსა ყურძნისასა სმიდეს
იე ღჳნოს ✿ ⁋ ჭამა იაკობ ⁋ განძღა, ⁋ განწიხნა იგი საყუარელმან
მან; განსუქნა განსხვა, განზრქნა, დაუტეა ღმერთი შემოქმედი
ივ თჳსი, ⁋ განუდგა ღმერთსა მაცხოვარსა თჳსსა ✿ განმარისხეს მე
უცხო თესლთა მათ ზედა ⁋ საძაგელებითა მათითა, განმამწარეს

მე ✿ უზორვიდეს იგინი ეშმაკთა მიმართ, ⁂ არა ღუთისა; ღმერთთა იზ
მათ რომელ იგი არა იცოდეს, ცოდუათა მათ ⁂ საწუთოდ მოხმუ-
ლთა რომელ იგი არა იცოდეს მამათა მათთა ✿ ღმერთი რომელმან იჩ
გშვაჲ შენ დაუტევე ⁂ დაივიწუე ღმერთი გამომზრდელი შენი ✿ იხი- ით
ლა ესე უფალმან აღშურვა, ⁂ განრისხნა გულის წყრომითა მეთა
⁂ ასულთა მათთაჲ ✿ ⁂ თქუაჲ: გარე მივაქცი პირი ჩემი მათგან, კ
⁂ განვაცხადო რაჲ იგი ეოფად არს მათდა შემდგომთა ჟამთა; რა-
მეთუ ნათესავი ესე განდრეკილი არს, ⁂ ნაშობნი რომელთა თანა
არა არს სარწმუნოებაჲ ✿ მათ [1] მაშურვეს მე არა ღმერთთაჲ მათთა კა
ზედა, ⁂ კერპებითა მათითა განმაწარეს მე, აწ მეცა ვაშურვოჲ მათ,
არა ნათესავსა მას ზედა შეურაცხსა, ⁂ ნათესავითა მით უცებითა,
განვარისხნე იგინი ✿ რამეთუ ცეცხლი აღტყდა გულის წყრომისა- კბ
გან ჩემისა, ⁂ შესწუაჲდეს ჯოჯოხეთამდე ქუესკნელად, შეჭამოს
ქუეყანა ნაეოფითურთ თჳსით, ⁂ შეუნეს საფუძველნი მათთანი ✿
დავჰკრიბო ძჯრი მათ ზედა, ⁂ ისარნი ჩემნი დავასრულნე მათ ზე- კგ
და ✿ განკოფდენ იგინი ⁂ სიყმილთა, ⁂ ჭამითა მფრინუელთათა, ⁂ კდ
სალმობითა განმაძრუდებელითა; კბილნი მგეცთანი მივაჴლინე მათ,
ზედა, რომელნი გულის წყრომით ითრევდენ ქუეყანასა ზედა ✿
გარეშე უმკჳდრო ყუნეს, იგინი მახჳლთან, ⁂ სუნჯით მათითგან კე
შიშმან; ჭაბუკი ⁂ ქალწულნი: მუძუს მწოვარნი მოხუცებულთა
ოანა დღითა ✿ ვთქუ: განვაბინე იგინი, ⁂ განვაქარვო კაცთაგან კვ
საგსენებელი მათი ✿ არა თუმცაჲ გულის წყრომითა მტერთათა, რა- კზ
თა არა მეოვარ ჭაჲ იუენენ, ⁂ რათა არა განმრავლდენ მჯდომი იგი
მათნი, ⁂ რათა არა თქუან, იუოვე ჴელი ჩუენნი უმაღლეს მათ ზე-
და, არა თუმცა უფალმან ჰყო, ესე ეოველი ✿ რამეთუ ნათესავი ესე კთ
წარწყმედისა მზრახველი არს, ⁂ არა არს მათ თანა მეცნიერებაჲ,
არა ცნეს ესე გულის კმის ეოფად ✿ ესე ეოველი თავს იდვან მომა- ლ
ვალთა ჟამთა ✿ ვითარმე იოტის ერთმან ათასები, ⁂ ორმან წარი-
ქცივის ბევრი, არა თუმცა ღმერთმან განაბინივნა იგინი, ⁂ უფალ-
მან მისცნა იგინი ✿ რამეთუ არა ეგრე იუენეს კერპნი მათნი, ვი- ლა

[1] იგრემაი ეგ. რომაელთა ი.

ლბ თარ ღმერთი ჩუენი: ხოლო მტერნი ჩუენნი უგნურ იყუნეს ✿ რა-
მეთუ საყურძნისა მისგან სოდომელთასა იყო ყურძენ მათი, ⁂ ვენაკები
მათი გომორეველთაგან; ყურძენი მათი ყურძენი ნაღვლისა, ⁂ ტევა-
ლგ ნი სიმწარისა მათისა ✿ გულის წურომა ვეშაპთა იყო ღჳნო მათი,
ლდ ⁂ რისხვა ასპიტთა განუკურნებელი ✿ აჰა ესერა ესე ყოველი არა
დამიკრებიეს ჩემთანა, დაბეჭდულ არიან საუნჯესა შინა ჩემსა ✿ [1]
ლე დღესა მას შურის გებისასა მივაგო მათ, ჟამსა მას რომელსაცა
შეუცთენ ფერჴნი მათნი: რამეთუ ახლოს არს დღე იგი წარწუედისა
ლვ მათისაჲ, ⁂ მოწევნულარს განმზადებული მათ ზედა ✿ რამეთუ განი-
კითხოს უფალმან ერი თჳსი, ⁂ მონათა თჳსთა ზედა ნუგეშინის
ცემელი იყოს; რამეთუ იხილნა იგინი ნაკლულევანნი, ⁂ გუშბულნი
ლზ ბოროტთა მიცემულნი ⁂ განკაფულნი ✿ ⁂ ჰრქუა მათ უფალმან აწ
სადაჲ არიან კერპნი იგი თქუენნი, რომელთა იგი თქუენ ესევდით
ლთ მათ ზედა ✿ რომელთა ცხჳლისა ნაზორეველთა მათთასა შჯამდით, ⁂
სუმდით ღჳნოს ნაგებთა მათთასა; აწ აღდგეგ ⁂ შეგეწიენ თქუენ,
ლი ⁂ გეფაროს თქუენ იგინი მფარველ ✿ იხილეთ იხილეთ, რამეთუ
მე ვარ, ⁂ არა არს სხუაჲ ღმერთი ჩემსა გარეშე [2]: მე მოვაკლდინი, მე
ვაცხოვნი: მე მოვსწყლი ⁂ მე განაჯკურნი, ⁂ არა არს რომელმან
მ განერწეს ჴელთაგან ჩემთა ✿ რამეთუ აღვჴდე ცაჲდ ჴელი ჩემი, ⁂
ვფუცო მარჯუენესა ჩემსა, ⁂ ვთქუა ცხოველ ვარ მე უკუნისამდე ✿
მა აღვლესო ვითარცა ელვა ჴრმალი ჩემი, ⁂ განვიმზადოს შჯად ჴელი
ჩემი, ⁂ შური ვიძიო ⁂ მივაგო საშჯელი მტერთა, ⁂ მოძულეთა
მბ ჩემთა მივაგო ✿ დავათჳრნე ისარნი ჩემნი სისხლითა, ⁂ ჴრმა-
ლი ჩემი შჯამდეს ჴორცსა; სისხლთაგან წყლულებისათა ⁂
ნატყუენავებისაგან ⁂ თავებისა მთავართა წარმართთასა ✿
მგ იხარებდით ცანი მისთანა, ⁂ თაყუანისცემდით მას ყოველნი ანგე-
ლოზნი, ღუთისანი ✿ იხარებდით წარმართნი ერისა თანა მისისა,
⁂ განამტკიცებდით მას ყოველნი ძენი ღუთისანი რამეთუ [3] სის-
ლი მეთა მისთა იძიოს, ⁂ მიაგოს სასჯელი მტერთა ზედა, ⁂ მო-

[1] ზირაქ კჳ. რომ. იბ. კბრ. ი.—[2] ა მეფეთა ბ. ცხებია იგ. სიმრძნე იგ. —[3] ბ მაკაბელთა ზ.

მულეთა თჳსთა კეალად აგოს, ⁂ განწმიდოს უფალმან ქუჱყანა
იგი ერისა თჳსისა ✿ ⁂ დაწერა მოსე გალობა ესე მას დღესა ში- მე
ნა, ⁂ ასწავა იგი მეთა მათ ისრაელისთა ✿ ⁂ შეიდა მოსე, ერისა მვ
მიმართ ⁂ ეტყოდა უოველთა მათ სიტყუათა შჯულისათა ურთა
უოველისა მის ერისათა, თჳთ ⁂ ისუ მე იგი ნაგესი ✿ ⁂ დასრულნა მზ
მოსე უოველნი ესე სიტყუანი უოველისა ისრაელისად ✿ ⁂ თქუა მჳ
მათდა მიმართ: დაიმარხეთ გულთა თქუჱნთა უოველივე სიტყუა ესე
რომელთა ესე მე გაბცნებ თქუჱნ დღეს, რათა თქუჱნცა ამცნოთ
შჯულთა თქუჱნთა, დამარხვად ⁂ უოფად უოველთა ამათ სიტყუათა
შჯულისათა ✿ რამეთუ არა ცუდად რაჲმე იუენეს სიტყუანი ესე მთ
თქუჱნდა მიმართ, არამედ ესე არს ცხოვრება თქუჱნი, რამეთუ ამათ
სიტყუათა გამოჲ დღე გრძელ იუენეთ ქუჱყანასა მას ზედა, რომ-
ლისათჳს იგი თქუჱნ წიაღსვაჲთ იორდანესა, დამკჳდრებად მუნ
იგი ✿ ⁂ [1] ეტყოდა უფალი მოსეს მას დღესა შინა, ⁂ ჭრქუაჲ ✿ ნ
ალვედ შენ მთასა მას აბარიმსა, რამეთუ იგი თჳთ არს ნაბავი ქუჱ- ნა
ყანასა მას მოაბისასა რომელ არს ჰირის ჰირ იერიქოსა, ⁂ იხილე
ქუჱყანაჲ იგი ქანანისა, რომელ იგი მივსცე მე მეთა ისრაელისათა
სამკჳდრებელად ✿ ⁂ მოკუნჱ მთასა მას ზედა რომელსაცა ალჳდე ნბ
მუნ ⁂ შეიძინე ერსა მას შენსა, [2] ვითარცა იგი არონ ძმაჲ შენი
მოკუნდა ორს მთასა ზედა, ⁂ შეიძინა ერსა მას თჳსსა ✿ ვინათგან [3] ნგ
ურჩ ყქმნენით სიტყუათა მათ ჩემთა მეთა მათ შორის ისრაელისათა, წუა-
ლეთა მათ ზედა ცილობისათა კადეშს, უდაბნოსა ზედა სინასა ვი-
ნაიგან არა წიდაჲ მუაეთ მე მეთა შორის ისრაელთასა ✿ რამეთუ ნდ
მართლ იხილოჲ ქუჱყანა იგი შორით, ⁂ ვერ შეხჳდე მუნ, რომელ
იგი მივეც მეთა მათ ისრაელისათა.

თ ა ვ ი ⅬⅭ.

Ⅾა [4] უსე კურთხეაჲ არს, რომლითა აკურთხნა მოსე კაცმან ა
მან ღუთისამან მენი იგი ისრაელისანი ჰირჭელ, სიკუდილადმდე ძი-
სა ✿ ⁂ თქუა: უფალი სინაჲდ მოვიდა, ⁂ გამოგჳჩნდა ჩუჱნ სეი- ბ

[1] ⅆ მოსე კგ. — [2] ⅆ მოსე. კ ⁂ ლგ. — [3] ⅆ მოსე კ ⁂ კჩ. ბ მოსე აჩ.
[4] ზიარქ გ.

რით, ისწრაფა ფარან მთათ, ⁂ მოვიდა ბევრეულთა თანა წმიდათა,
გ კადესა, მარჯუენით მისად ანგელოზნი მისნი მის თანა ✿ ⁂ წუა-
ლობა ყოდ ერსა თჳსსა ზედა, ⁂ ეოველნი [1] შეწირული კელთა ში-
დ ნა შენთა, ⁂ ესენიცა შენ ქუჱშე არიან ✿ ⁂ შეიწუნარა სიტყუათა-
გან მისთა შჯული, რომელ მოუშცა ჩუენ მოსე, სამკჳდრებელად
ე შესაკრებელსა მას იაკობისსა ✿ ⁂ იყოს საყვარელ მისგან მთავარი
შეკრებასა მას მთავართასა ერთი ერთბამად ნათესაითურთ ისრაე-
ვ ლისათა ✿ ცხონდინ რუბენ, ⁂ ნუ მოკუდებინ (⁂ სჯეოს) ⁂ იუავნ
ზ იგი რიცხჳთ მრავალ ✿ ⁂ ესე იუდა: ისმინე უფალო კმაჲ იუდასი,
⁂ შესაკრებელთა მისთა შეკრებად, კელნი მისნი გამოერჩინედ მას,
ჱ შემწედ მისა მტერთაგან მისთა, იეოს ✿ ⁂ ლევის ჰრქუა: მიეცით ლე-
ვის მხილება მისი: ⁂ ჳეშმარიტება კაცსა მას ღირსსა, რამეთუ გან-
ცადეს იგი განცდით, ⁂ განაბოროტეს იგი წუალთა მათ ზედა ცი-
თ ლობისათა ✿ რამეთუ ჰრქუჱს მამასა თჳსსა, ⁂ დედაჲსა თჳსსა: არა
გიცი შენ, ⁂ ძმანი თჳსნი არა სცნა, ⁂ შჯულნი თჳსნი არა იცნაჲ.
დაიმარხნა მან მცნებანი ესე შენნი, ⁂ შჯულსა შენსა არა განეშო-
ი რეს ✿ აუწეენ სამართალნი შენნი იაკობსა, ⁂ შჯული შენი ისრაე-
ლსა, შეწირონ მათ მსხუჱრჱული ⁂ საკეველი რისხჳსა თჳს შენისა
ია მარადის საკურთხეველსა შენსა ზედა ✿ აკურთხე უფალო ძალი იგი
მისი, ⁂ საქმენი კელთა მისთანი შეიწირენ, შემუსრე ძა-
ლი იგი მტერთა რომელნი აღდგომილ იუჱნენ მის ზედა, ⁂ მოძუ-
იბ ლენი მისნი ნუღარა აღემართონ ✿ ⁂ ბენიამენს ჰრქუა: შეყვარე-
ბული უფლისა დაემკჳდროს სასოებითა, ⁂ ღმერთი თავადი მფარველ
ეეოს მას ეოველთა დღეთა ⁂ ბეჭთა შორის მისთა განუსვენოს
იგ მას ✿ ⁂ იოსებს ჰრქუა: კურთხევითა უფლისათა იეოს ქუჱყანა იგი
მისი, ⁂ სამეაროთაგან ცისათა ⁂ ცგართაგან წუაროთა უფსკრულთა-
იდ სა ქუჱსკნელ ✿ ⁂ ჟამსა შინა ნაეოფთა მათ მზისათა მოვნიერება.
იე ⁂ მოქცევათაგან თუჱთასა ✿ ⁂ თავთაგან მთათა დასაბამისა, ⁂ თხემ-
ივ თაგან ბორცუთა მათ სამარადისოთა ✿ ⁂ ჟამსა მას ქუჱყანისა სა-
ვსებისასა, მსგავსად შეწუნარებისა მის რომელი იგი [2] გამოჩნდა მა-

[1] სიბრძნე გ.—[2] ბ მოსე გ.

ეშლოვანსა მას, მოვედინ თავსა ზედა იოსებისასა, ⁋ თხემსა მისსა
ზედა ⁋ იდიდენ იგი შორის ძმათა მისთა ✿ ჰირმშოთა იყავნ შუშ- იზ
ნიერებაჲ მისი ვითარცა შუშნიერებაჲ ზუარაკისა, ⁋ ვითარცა რქაჲ
მარტორქისა რქანი მისნი, ⁋ მით ურქენდეს წარმართთა, ვიდრე
კიდედმდე ქუჱყანისა; ესენი იყვრეულნი ეფრემისნი ⁋ ესენი ათა-
სეულნი მანასესი ✿ ⁋ ზაბულონს ჰრქუა: იხარებდ ზაბულონ გამოს- იწ
ლუასა მას შენსა, ⁋ იზაქარს ჰრქუა: სამკჳდრებელსა მისსა ✿ ნათე- ით
საჲნი დაეცნენ, ⁋ მოუწოდონ მუნ: ⁋ შესწიროთ მსხუერპლი სი-
მართლისა უფლსა, რამეთუ სიმდიდრესა მას ზღუასასა სწოვდე შენ,
⁋ ვაჭართა მათ წარმართთაგან დამკჳდრებულთა ღრჳს კიდისა-
თა ✿ ⁋ ეაადს ჰრქუა: კურთხეულ ⁋ განვრცელებულ იყოე გად, გი- გ
თარცა ლომი განსუენებული ⁋ შემმუსრუსლი მკლავთა მთავარ-
თათა ✿ ⁋ იხილა დასაბამი მისი, რამეთუ მუნ განიყოჲ ქუჱყანა იგი, კა
მთავართა შეკრებასა მას ერთა მრავალთასა; სამართალი უფალ-
მან ჰყოო, ⁋ შჯული შორის ისრაელისა ✿ ⁋ დანს ჰრქუა: დან ვი- კბ
თარცა ლეკვი ლომისა გამოვიდეს ბასანით ✿ ⁋ ნეფთალემს ჰრქუა: კგ
ნეფთალიმ, საგსება შეწირული, ⁋ აღვსენ კურთხევითა უფლისა
მიერ: ზღუთ კერძო ⁋ სამხრით დაემკჳდროს იგი ✿ ⁋ ასერს ჰრქუა: კდ
კურთხეულ იყავნ ნაშობთა შორის ასერ, ⁋ შეწუნარებულ იყავნ ძმა-
თა შორის თჳსთა, დააწოს ზეთსა ფერჴი მისი ✿ რკინა ⁋ სპილენძი კე
იყოს ჴამლი მისი, ვითარცა დღენი შენნი ეგრე იყოს ძალი შენი ✿ არა კვ
არს ვითარცა ღმერთი საყუარელისა, რომელი აღვიდის ცად შემწედ შენ-
და, ⁋ დიდად შუშნიერებითა სამყაროსა მისისა ✿ ⁋ გფარვიდეს შენ კზ
ველმწიფებაჲ ღუთისა, ძლიერებითა მკლავისათა სამარადისოთა,
⁋ განასხნეს მტერნი შენნი პირისაგან შენისა, ⁋ ჰრქუა: მიგედ
წარწყმდი ✿ ⁋ [1] დაემკჳდროს ისრაელი სასოებითა მხოლოდ ქუჱყ- კთ
ანასა ზედა იაკობისსა, ⁋ ღჳნითა ⁋ იფქლითა ⁋ ღრუბლითა ⁋
ცვარითა ცისათა მარადის ✿ ნეტარ ხარ შენ ისრაელ, ვინმე ეგეს-
გავსოს შენ, ერი ეგე გამოჳსნილი უფლისა მიერ; ზედა მდგომელ
ეგეოჲ შენ შემწე იგი შენი, ⁋ მახჳლითაჲ შენითა სიქადული შენი,

[1] ორგ. კბ ⁋ დფ.

ვეცრუვნენ შენ მტერნი შენნი, ჲ ქედსა მათსა ზედა ფერვი ეგე შენი.

თავი ლდ.

ა და აღვლდა მოსე არაბოთად მობით, მთასა მას ზედა ნაბაის, თხემსა ზედა ფასგასა, რომელი არს ჰირის ჰირ იერიქოსა, ჲ [1] უჩვენა მას უფალმან ყოველი იგი ქუეყანა გალადისა ვიდრე დანამდე ✿ ჲ ყოველი იგი ქუეყანა ნეფთალემისა ჲ ეფრემისა ჲ მანასესი, ჲ ყოველი იგი ქუეყანა იუდასი ვიდრე დასასრულამდე ზღჳსა ✿ ჲ ყოველი იგი უდაბნო, ჲ ყოველი იგი გარემოს სოფლები რომელი იყო ველთა მათ იერიქოსთა, ქალაქები იგი დანაკის კუდოვანი ვიდრე სეგორამდე ✿ ჲ ჰრქუა უფალმან მოსეს: ესე არს ქუეყანა იგი [2] რომლისათჳს ვეფუცე: აბრაამს, ისააკს, ჲ იაკობს, ჲ ვარქუ: ვითარმედ ნათესავსაჲ შენსა მივსცე ეგე, აწ ეგერა გიჩუენე შენ ჲ თვალთა შენთა იხილეს, ხოლო ვერ შეხვდე შენ მუნ ✿ ჲ მოკუდა მუნ მოსე მონა იგი უფლისა ქუეყანასა მას მოაბისასა სიტყჳთა უფლისათა ✿ ჲ დაჰფლეს იგი ქუეყანასა მოაბისასა მახლობელად სახლსა მას ფოგორისასა, ჲ არა ვინ იცის საფლაჲი იგი მისი მოდღეინდელად დღედმდე ✿ ჲ იო მოსე ვითარ ას ოცის წლის, ოდეს მოკუდა იგი, ჲ არა დაუბრუელდეს თვალნი მისნი, ჲ არცა იცვალა ქმნულება ჰირისა მისისა ✿ ჲ იტირეს მოსე ძეთა მათ ისრაელისათა არაბოთს მოაბისასა კიდესა მას იორდანისასა მდინარესა, ჰირის ჰირ იერიქოს: ოც და ათ დღე, ჲ აღესრულნეს დღენი იგი ტირილისა ჲ გლოვისა მოსესნი ✿ ჲ ისუ ძე იგი ნავესი ადიცსო სულითა სიბრძნისათა, რამეთუ მოსე დაასხნა კელნი მისნი მას ზედა, ჲ ერჩდეს მას ყოველნი იგი ძენი ისრაელისანი ჲ ყვის რაჲ იგი უბრძანა უფალმან მოსეს ✿ ჲ არღარაჲნ აღდგა მერმე, წინასწარმეტყველი შორის ისრაელისა მსგავსად მოსესაჲ, რომელი იგი უფალსა შეესწავა ჰირის ჰირ ✿ ყოველითა მით სასწაულებითა ჲ ნიშებითა: ვითარ იგი მიავლინა უფალმან ყოფად სასწაულთა მათ ქუეყანასა მას მეცჯჰტელთასა ფარაოს ზედა ჲ ყოველთა მონათა ყოველსა ქუეყანასა მისსა ✿

[1] ბ მკაბელთა ბ.—[2] ა მოსე აბ, აგ, აიწ ჲ კგ.

საკჳრველებანი იგი დიდ-დიდნი, კელი იგი მტკიცე, ჲ მკლავი მაღალი, რომელ უო მოსე წინაშე ყოველისა ისრაელისა.

დასასრულთა წიგნთა მოსესთა, მეორესა შჯულისათა, აქუნ თავსა შორის თჳისსა თავი ლდ.

წიგნი მეექუსე ისუსი ძისა ნავესი.

თ ა ვ ი ა.

და იუო შემდგომად აღსრულებასა მოსესსა მონისა მის უფლისა, ჰრქუა უფალმან ისუს ძესა ნავესსა, მსახურსა მოსესსა ჲ ეტყოდა ✡ მოსე მონა ჩემი აღესრულა, აწ შენ აღდეგ ჲ წიაღვედ იორდანესა შინა, ჲ [1] ყოველი ეგე ერი ქუჱყანასა ჩას, რომელსა მე მიცემ თქუჱნ ✡ ყოველსა ადგილსა რომელსაცა დაადგათ კუალი ფერჯთა თქუჱნთა, თქუჱნ მიცე იგი ვითარცა იგი ვარქუ მოსეს ✡ უდაბნოჲ წინა ლიბანე მიმდინარემდე დიდად ევფრატად, ჲ ვიდრე სღუჱდმდე, დასასრულად მზისა დასავალამდე, იუჱნენ სახღუარნი თქუჱნნი ✡ არა დაიდგეს კაცი წინაშე თქუჱნსა, ყოველთა დღეთა ცხოვრებისა შენისათა; ჲ ვითარ იგი ვიუავ მოსეს თანა, ეგრეცა ვიუო შენთანა, ჲ [2] არა დაგაგდო შენ, ჲ არცა უგულებელს გეო შენ ✡ განძლიერდი ჲ მკნე იუავ: რამეთუ შენ განუო ერსა მას ქუჱყანა იგი, რომლისათჳს ვეფუცე მამათა თქუჱნთა მიცემად მათდა ✡ აწ განძლიერდი ჲ მკნე იუავ ფრიად დამარხუად ჲ უოფად, რაჲცა იგი გამცნო შენ მოსე მონამან ჩემმან, ჲ არა გარდააქციო შენ მათგან მარჯუჱლ ჲ არცა მარცხულ, რათა გულის ხმა ჰჳო ყოველი რომელსაცა იქმოდი ✡ ჲ [3] არა განგეშოროს შენ წიგნი ესე შჯულისა ჰირისაგან შენისა, ჲ იწურთიდე მას დღე ჲ

[1] კ მოსე იჲ. ქკეშორე იდ.—[2] კბრ. იგ.—[3] ფსალმუნი ჲ.

ღამე, რათა გულის სმაჲ ყოფად ყოველი წერილი, მაშინ წარ-
გემართოს ⁂ წარმართენ გზანი შენნი, ⁂ მაშინ გულის სმა ჰყოჲ ✿
თ აჰა ესერა მე გამცნებ შენ, განძლიერდი ⁂ ჰკნე იყავ ნუ შეძრწუნ-
დები, ნუცა გეშინინ, რამეთუ მე შენთანა ვარ უფალი ღმერთი შენი
ი უოველსა ადგილსა ვიდრეცა სჯდოდი ✿ ⁂ უბრძანა ისუ მწიგნო-
ბართა ერისათა ⁂ ჰრქუა: შევედით შორის ბანაკსა ამას ერისასა ✿
ია ⁂ ამცნით ერსა ამას ⁂ არქუთ: აიმსადეთ საგზალი, რამეთუ შე-
მდგომად სამისა დღისა წიაღსლვად სართ იორდანესა ამას შესჯდე
დაჰპრობად ქუჱყანისა ამის, რომელი უფალმან ღმერთმან მამათა
იბ თქუჱნთამან მოგცეს თქუჱნ ✿ ⁂ რუბენს ⁂ გადს, ⁂ სოგსა ნათე-
იგ საგსა მანასესსა ჰრქუა ისუ ✿ მოიგსენეთ სიტყუაჲ რომელ გამცნო
თქუჱნ მოსე მონამან უფლისამან, ⁂ გრქუა [1] უფალმან ღმერთმან
იდ თქუჱნმან განგისუჭნა თქუჱნ, ⁂ მოგცა ქუჱყანა ესე ✿ ცოლნი
თქუჱნნი ⁂ შჯლნი თქუჱნნი, ⁂ საცხოვარი თქუჱნი სცხოვრებდენ
ქუჱყანასა მას, რომელი მოგცა თქუჱნ მოსე წიაღ იორდანესა:
ხოლო თქუჱნ წიაღგდეთ ჯურვილნი ბირველად მმათა თქუჱნთათა-
იე ნა ყოველსა რომელსა უძლავს ⁂ ბრძოდეთ მათ ✿ ვიდრემდის და-
ფუმნეს უფალმან ღმერთმან თქუჱნმან მმანი ესე თქუჱნნი, ვითარცა
ეგე თქუჱნ, ⁂ დაიმკჯდრონ მათცა ქუჱყანა იგი რომელ უფალმან
ღმერთმან მისცეს მათ, ⁂ მაშინ წარსჯდეთ კაცად კაცადი სამკჯდრე-
ბელად თჯსა, რომელ მოგცა თქუჱნ მოსე წიაღ იორდანესა, მზისა
ივ აღმოსავლით ✿ ⁂ მიუგეს ისუს ⁂ ჰრქუჱს: ყოველი რაოდენიცა
გვამცნო ჩუჱნ, გჰყოთ, ⁂ ყოველსა ადგილსა, რომელსა მიგვავლი-
იზ ნნეთ ჩუჱნ მივიდეთ ✿ ყოველითა რაოდენითა ვერჩდით მოსეს გე-
რჩდეთ შენცა: ოარნა უფალი ღმერთი ჩუჱნი იყავნ შენთანა ვითარ-
იჱ ცა იყო მოსესთანა ✿ ხოლო კაცმან რომელმან გაცილოს შენ ⁂
რომელმან არა ისმინოს სიტყუათა შენთა ამცნებდ თუ რასმე მას,
მოკუჱდინ იგი ჰირველად გარნა განძლიერდი ⁂ მკნე იყავ.

თ ა ვ ი ბ.

ა ⁂ ა წარავლინა ისუ მემან ნავესმან სატსით ორნი ჯაბუკნი გან-

[1] დ მოსე ლბ.

მსტრობად ქუჱსწუანისა ⁘ ჰრქუა მათ: აღუედით ⁘ იხილეთ ქუჱსწუანა
იგი, ⁘ იერიქო. ⁘ წარვიდეს ორნი იგი ჳაბუნი ⁘ მოვიდეს იერი-
ქოდ ⁘ [1] შევიდეს სახლსა მეძავისა დედაკაცისასა რომლისა სახე-
ლი რაჳბ ⁘ იუნეს მუნ ✿ მიუთხრეს მეფესა იერიქოსასა მე- ბ
ტუჱსწლთა, ვითარმედ აჳა ესერა კაცნი შემოსრულ არიან აქა მეთა
ისრაელისათანი მოსილვად ქუჱსწუანისა ✿ ⁘ მიაყლინა მეფემან იე- გ
რიქოსამან ⁘ ეტყოდა რაჳბს ⁘ ჰრქუა გამოიუნენ კაცნი იგი რო-
მელ შემოსრულ არიან სახიდ შენდა დამე, რამეთუ განძმსტრობად
ქუჱსწუანისა მოსრულ არიან ✿ ⁘ [2] მიიუანნა დედაკაცმან კაცნი იგი დ
ორნი ⁘ დამალნა იგინი, ⁘ მათ მიუგო ⁘ ჰრქუა: შემოვიდენ ჩემდა
კაცნი იგი, არამედ არა უწუნი სადაითგან იუნენ ✿ ⁘ რაჟამს და- ე
კჱჯდეს ბჱჭეთა სამრიისსა ქალაქისათა კაცნი იგი განვიდენ ⁘ არა
უწუი ვიდრე ვიდეს, დევნა უყავთ უკანა მათსა, ეწიენით ხოლო თუ
მათ ✿ ხოლო მან აღიუუანნა იგინი ტალაჳრად ⁘ დამალნა იგი- ვ
ნი სელსა შინა მნეულსა რომელ დაზჯნულ იყო ტალაჳრსა შინა
მისსა ✿ ⁘ კაცთა მათ დევნა უყვეს უკანა მათსა გზასა იორდანი- ზ
სასა წიაღსლჳთ კერძო, ⁘ ბჱჭნი დაუჱშნეს ✿ ⁘ იყო რაჟამს გან- ჱ
ვიდეს მდევარნი იგი უკანა მათსა ⁘ ესენი ვიდრე დაძინებაა-
დმდე მათდა აღვიდა იგი მათდა ტალაჳრად ⁘ ჰრქუა მათ ✿
უწუი რამეთუ თქუჱნ მოგცა უფალმან ქუჱსწუანა ესე, ⁘ აწ რამეთუ თ
დაცემულ არს შიში თქუჱნი ჩუჱნ ზედა ⁘ შეშინდნენ ყოველნი
მსჳანებელნი ✿ ⁘ გჳასმიეს რამეთუ განაჳმოჲ უფალმან ღმერთმან ი
ღუაჲ იგი მეწამული წინაუე ჰირისაგან თქუჱნისა რაჟამს გამო-
სჳდოდეთ ეგჯპტით ⁘ [3] რაოდენი უყოჲ ორთა მათ მეფეთა ამორე-
ველთა, რომელ იგი იუნეს წიაღ იორდანესა, სეონ ⁘ ოგ, რო-
მელ იგი მოსრენით ✿ ⁘ ესერა გუჱსძმა ჩუჱნ უგუნურ ვიქმნენით ია
გულითა ჩუჱნითა, ⁘ არღარა არს სული არაჳისთანა ჰირისაგან
თქუჱნისა, რამეთუ უფალი ღმერთი თქუჱნი, ღმერთი არს ცათაჲ
შინა ესესკნელს ⁘ ქუჱსწუანასა ზედა ქუჱსწოო ✿ ⁘ აწ მეფუცენით მე იბ
უფალსა ღმერთსა, რამეთუ ვყოფ თქუჱნთჳს წუალობასა, ⁘ რათა

[1] კბრ. იჲ. იჲკობ. ბ—[2] ქუჱსწ. გ.—[3] დ მოსე კა.

თქუჳნცა ჰყოთ წუალობა სახლსა ზედა მამისა ჩემისასა ⁘ მომეცით
იზ მე სასწაული ჯუშმარიტი ✿ რამეთუ აცსოვნოთ სახლი მამისა ჩე-
მისა, დედა ჩემი ⁘ ძმანი ჩემნი, ⁘ დანი ჩემნი, ⁘ ყოველივე რაჲცა
იდ არს მათი, ⁘ იჳსენით სული ჩუჳნი სიკუდილისაგან ✿ ⁘ ჰრქუჳს
მას კაცთა მათ სული ჩუჳნი თქუჳნ წიალ იყავნ სიკუდილად (უკეთუ აწ
არა გამოგვაცხადებ ჩუჳნ) ⁘ მან ჰრქუა მათ, რაჟამს მიცეს თქუჳნ
უფალთან ქალაქი ესე, ჰყავთ ჩემთჳს წუალობა ⁘ ჯუშმარიტება ✿
იე ⁘ გარდასხნა იგინი სარკმლით, რამეთუ სახლი მისა ზღუდისა თანა
ივ იყო ⁘ ზღუდისა თანა ესე მეოფობდენ ✿ ⁘ ჰრქუა მათ: მთად წა-
რვედით, ნუ უკუჳ შეგემთხჳნენ თქუჳნ მდევარნი იგი თქუჳნნი ⁘
დაიმალენით მუნ სამ დღე, ვიდრე მოქცევადმდე რომელსა დევნა უფო-
ფიეს უკანა თქუჳნსა, ⁘ ამისა შემდგომად წარხჳდეთ თქუჳნ გზა-
იზ სა ✿ ⁘ ჰრქუჳს კაცთა მათ: უბრალოცა ვართ ჩუჳნ ფიცსა შენსა
იჱ რომელ გვფიცე ჩუჳნ ✿ აჰა ესერა ჩუჳნ შემოვიდოდით ოდეს ქა-
ლაქად: ⁘ დასდგა შენ სასწაულად შტანგი ესე მეწამული, გამოაბა
სარკმელსა, ვინა იგი გარდაგუსხენ ჩუჳნ მას ზედა, ⁘ მამა შენი
⁘ დედა შენი ⁘ ძმანი შენნი ⁘ ყოველი სახლი მამისა შენისა შე-
იო კრიბე შენთანა სახლსა შინა შენსა ✿ ⁘ იოს ყოველი რომელი
გამოვიდეს სახლით შენით გარე თჳთ თანამდებ იოს თავისა თჳ-
სისა, ხოლო ჩუჳნ უბრალო ვიეუნეთ ფიცსა ამას შენსა, ⁘ რაო-
დენი იეუნენ სახლსა შენსა ჩუჳნ თანამდებ ვიეუნეთ უკეთუ კელი
კ ვისი იოს მათ ზედა ✿ უკეთუ ვინმე გვჳვნოს ჩუჳნ ანუ განაცხა-
დნენ სიტეუანი ესე ჩუჳნი, უბრალო ვიეუნეთ ფიცსა ამას შენსა
კა რომელ გვაფუცე ჩუჳნ ✿ ⁘ ჰრქუა მათ: მსგავსად სიტეუისა თქუჳ-
ნისა ვეო ⁘ განუტევა იგინი ⁘ განვიდნენ ⁘ გამოაბა სასწაუ-
კბ ლი იგი მეწამული სარკმელსა ✿ ⁘ წარვიდეს ⁘ მივიდეს მთად ⁘
იეუნეს მუნ სამ დღე ვიდრემდის მოიქცნენ მდევარნი, ⁘ ეძიეს
კგ მდევარნი იგი ყოველთა გზათა, ⁘ არა ჰპოვნეს იგინი ✿ ⁘ მო-
ქცეს ორნი იგი ჯაბუკნი, ⁘ მოვიდეს მთად ⁘ წარვიდეს ისუსა ძისა
კდ ნავესა, ⁘ აუწეეს ეოველი იგი რაჲცა შეემთხჳა მათ ✿ ⁘ ჰრქუჳს
ისუს, რამეთუ მოგვცა უფალმან ღმერთმან კელთა ჩუჳნთა ეოველი

ქუჴჴანა ⁂ შეშინებულ არიან ყოველნი იგი მკჳდრნი მის ქუჴჴანისა ჩუჴჴნგან.

თავი ჲ.

ა Და ადიმსთო ისუ განთიად, ⁂ წარმოიძრნეს სატხიმით, ⁂ მოვიდეს იორდანედ იგი ⁂ ყოველნი ძენი ისრაელისანი ოდენ ⁂ დადგეს მუნ წიაღსლვადმდე ✿ ⁂ იოო შემდგომად სამისა დღისა, ბ გამოვლეს მწიგნობართა მათ ბანაკი იგი ✿ ⁂ ამცნეს ერსა მას, გ ⁂ ჰრქუჴს: რაჟამს იხილოთ კიდობანი იგი შჯულისა უფლისა ღუთისა ჩუჴჴნისა, ⁂ მღდელნი ჩუჴჴნნი ⁂ ლევიტელნი რომელთა აღიღოს იგი, წარემართენით, ადგილთაგან თქუჴჴნთა, ⁂ შეუდგეთ უკანა მათსა ✿ ⁂ იყაენ განშორება საშუალ თქუჴჴნსა ⁂ მათსა ორ დ ათას ოდენ წყრთა წურთითად ადგილი იჰყართ, ნუ შეესებით მას; არამედ უწყოდეთ ოდენ გზად, რომელსა სჯდოდით რამეთუ არა სრულ ხართ გზასა მას გუშინ ⁂ მუდან დღეთა ✿ ⁂ ჰრქუა ისუ ე ერსა მას, განიწმიდენით ხვალისა, რამეთუ ხვალე ყოს უფალმან თქუჴჴნ შორის საკჳრველი ✿ ⁂ ჰრქუა ისუ მღდელთა მეტუველთან ვ აღიღეთ კიდობანი შჯულისა უფლისა, ⁂ წარუმეღჳთ ერსა ამას, ⁂ აღიღეს მღდელთა მათ კიდობანი იგი შჯულისა უფლისა, ⁂ ვი- ზ დოდენ წინა ერისა მის ✿ ⁂ ჰრქუა უფალმან ისუს: ამას დღესა შინა ვიწყებ ამაღლებად შენდა წინაშე ყოველთა მეთა ისრაელისათა; რათა უწყოდიან რამეთუ ვითარცა ვიყავ მოსეს თანა, ეგრეცა ვიყო ჱ შენთანა ✿ ⁂ შენ ამცენ მღდელთა რომელთა აღიღონ კიდობანი იგი შჯულისა, ⁂ არქუ: რაჟამს შესჯდეთ ზოგსა წუალსა იორდანისასა იორდანესა შინა დაადგერით ✿ ⁂ ჰრქუა ისუ მეთა ისრაელისათა: თ მოკერბით აქა, ⁂ ისმინეთ სიტყუა უფლისა ღუთისა ჩუჴჴნისა ✿ ი ამით გულის კმაჲ ჴყოთ რამეთუ ღმერთი ცხოველ არს ჩუჴჴნ შორის; ⁂ მოსრვით მოსრნეს ჰირისაგან თქუჴჴნისა, ქანაანელნი ⁂ ქეტელნი: ეველნი ⁂ ფერეზელნი, ⁂ გერგესველნი, ⁂ იობოსელნი ⁂ ამორველნი ⁂ იუსველნი ✿ აჰა ესერა კიდობანი შჯულისა უფლისა ია ყოვლისა ქუჴჴნისა წიაღველოს იორდანესა, გამოირჩიენით თქუჴჴნ ათორმეტნი კაცნი მეთაგან ისრაელისათა, ერთი თჯთეულისაგან

იბ ნათესავისა ✡ ⁂ იოს რაჟამს დადგენ ფერჳნი მღდელთანი რომელ-
თა აღიღონ კიდობანი იგი შჯულისა უფლისა ყოველისა ქუჱყანი-
სა, წუალსა შინა იორდანისასა, წუალი იორდანისა მოაკლდეს, ⁂ [1]
იგ მომაგალი იგი წუალი დადგეს ✡ ⁂ იო რაჟამს წარიძრა ერი იგი
საყოფელთაგან მათთა, წიაღსლვად იორდანესა, [2] ხოლო მღდელ-
თა აღიღეს კიდობანი იგი შჯულისა უფლისა წინაშე ერისა ✡
იდ ხოლო ოდეს შეიდგინენ მღდელნი ამღებელნი კიდობნისა შჯულისა
უფლისა იორდანესა ⁂ ფერჳნი მღდელთა მათ კიდობნისა უფლისა
ამღებელთანი შეისოვნეს მცირედ წუალსა იორდანისასა, ხოლო
იორდანე სავსე იყო რაჲთურთით კიდედმდე მისა, ვითარცა დღეთა
იე იფქლისა მკისათა ✡ ⁂ დადგეს წუალი მომდინარე ზემორე, ⁂ და-
დგა შესქელებითა ერთითა შორს ჯერგმა ფრიად ფრიად, ადამაითგან
ვიდრე კერძოსა კარიათადმდე, ხოლო შთამავალი იგი, შთაგდა ზღუაჲ-
სა არბაისა მარილოვანსა შინა ზღუაჲსა სადაცა ვიდრე სრულიად
ივ მოაკლდა ✡ სოლო ერი იგი დგაჲ მართლ იერიქოსა, ⁂ [3] დგეს
მღდელნი იგი რომელთა აქუნდა კიდობანი იგი შჯულისა უფლისა
კმელსა, შორის იორდანესა, ⁂ ყოველნი მენი ისრაელისანი წიაღ-
ვიდოდეს კმელსა ვიდრემდის დაასრულა ყოველმან ერმან წიაღსლვა
იორდანესა.

თავი დ.

ა და ვითარცა დაასრულა ყოველმან ერმან წიაღსლვა იორდანე-
ბ სა, ეტყოდა უფალი ისუს ⁂ ჰრქუა ✡ მოიუჱანენ კაცნი ერისაგან
გ ათორმეტნი, კაცი ერთი თჯთოსაგან ნათესავისა ✡ ⁂ უბრძანე მათ
⁂ არქუ, აღიღეთ ამიერ საშუალ იორდანესა სადა დგეს ფერჳნი
მღდელთანი მზანი ქუანი ათორმეტნი, ⁂ ესენი წარისუჱნით
დ თქუჱნ თანა, ⁂ დასხენით იგინი საბანაკესა თქუჱნსა სადა დაიბა-
ნაკოთ მუნ ამას ღამესა ✡ ⁂ მოუწოდა ისუ ათორმეტთა კაცთა ჰა-
ტიოსანთა მეთაგან ისრაელისათჳს, ერთსა თჯთოსაგან ნათესავისა, ⁂
ე ჰრქუა მათ ✡ მოვედით წინაშე ჩემსა წინაშე ჱიერსა უფლისასა სა-
შუალ იორდანესა: ⁂ აღებით შუნით აღიღეს კაცად კაცადმან ქუაჲ ერთი

[1] ფსალმუნი რიგ.—[2] სჰმე ზ.—[3] ფსალმ. რდ.

ბეკთა ზედა თჳსთა, მსგაჳსად რიცხჳსა მის ნათესავთა ისრაელისათა ✿ გ
რათა იყუნენ ესენი თქუენ‌ნდა საწამებელად მარადის; ⁂ რაჟამს გკი-
თხჳდეს შენ ძე შენი ხუალე ⁂ გრქუას შენ: რაჲ არიან ქუანი
ესე თქუენ‌ნდა ✿ ⁂ შენ აუწუე მესა შენსა ⁂ არქუ, ვითარმედ დასწუდა ზ
იორდანე მდინარე ჰირისაგან კიდობნისა შჯულისა უფლისა ჴოვ-
ლისა ქუჱყანისა, რაჟამს წიაღვიდოდა მას, ⁂ განაკმა წუალნი იორ-
დანისა, ⁂ იუნენ თქუენ‌ნდა ქუანი იგი საკუენებელად ძეთა შორის
ისრაელისათა დამი უკუნისამდე ✿ ⁂ უნს ეგრე ძეთა ისრაელისათა ჱ
ვითარცა უბრძანა უფალმან ისუს: ⁂ აღიხუნეს ათორმეტნი ქუანი
საშუალ იორდანესა, ვითარცა უბრძანა უფალმან ისუს; ⁂ დასრულე-
ბასა მას წიაღსლუისასა ძეთა ისრაელისათასა, ⁂ წიაღიხუნეს იგი-
ნი მათთანა ბანაკად, ⁂ დასხნეს იგინი მუნ ✿ ⁂ აღმართნა ისუ თ
ბსუანი ათორმეტნი ქუანი თჳთ იორდანესა შინა, ადგილსა მას სა-
და დადგეს ფერუანი მღდელთანი, რომელთა აქუნდა კიდობანი იგი
შჯულისა უფლისა, ⁂ არიან იგინი მუნ მოდღეინდელად დღედმდე ✿
დადგეს მღდელნი იგი რომელთა აქუნდა კიდობანი იგი შჯულისა ი
უფლისა იორდანესა შინა, ვიდრე დასრულა ისუ ყოველი რაოდე-
ნი ამცნო უფალმან ისუს, თხრობად ერსა მას ყოველისა ებრ, რაო-
დენი ამცნო მოსე ისუს, ⁂ ისწრაფა ერმან მან ⁂ წიადა ✿ ⁂ იო ია
რაჟამს დასრულა ერმან მან წიაღსლუა (იორდანისა) წიადგდა კი-
დობანიცა იგი შჯულისა უფლისა, ⁂ ქუანი იგი წინა მათსა ✿ ⁂ [1] იბ
წიაღგდეს ძენი რუბენისნი, ⁂ ძენი გადისნი, ⁂ ზოგი ნათესაჲ მანა-
სესი, გამზადებულნი წინაშე ძეთა ისრაელისთა, ვითარცა ამცნო მათ
მოსე ✿ ორმოცი ათასი ჯურვილნი ბრძოლად წიაღგდეს წინაშე იგ
უფლისა, ბრძოლად იერიქოსა ქალაქისა ✿ მას დღესა შინა აღა- იდ
მაღლა უფალმან ისუ წინაშე ყოველისა ნათესაჲსა ისრაელისა: ⁂
ეშინოდათ მისგან, ვითარცა ეშინოდა მოსესაგან რაოდენ ჟამ ცხო-
ველ იყო იგი ✿ ⁂ ეტყოდა უფალი ისუს ⁂ ჰრქუა ✿ უბრძანე იე,იზ
მღდელთა რომელთა აქუნდა კიდობანი იგი შჯულისა საწამე-
ბელისა გამოსლვად იორდანისაგან ✿ ⁂ უბრძანა მღდელთა მათ იზ

[1] დ მოსე ღბ.

იჱ ისუ, ⁂ ჰრქუა: გამოვედით იორდანით ✿ ⁂ იუო რაჟამს გა-
მოჰხდეს იორდანით მღდელნი იგი, რომელთა აქვნდა კიდობანი
იგი შჯულისა უფლისა საშუალით იორდანისა, ⁂ დაიდგნეს მათ
ფერჴნი კმელსა ზედა, ⁂ წარმოემართა წუალი იორდანისა ადგილ-
სავე ზედა თჳსსა, ⁂ ვიდრა ვითარცა გუშინ ⁂ მუღან დღე-
ით თა უოველისა შორის კბოდისა ✿ ⁂ ერი იგი აღმოჰვიდა იორდანით
მეათესა დღესა თჳსა მის ჰირუშჱლისასა; ⁂ დაიბანაკეს მეთა ის-
რაელისთა გალგალს შინა კერძოსა ზედა რომელ არს აღმოსავ-
კ ლით მზისა იერიქოსაგან ✿ ხოლო ათორმეტნი ქუანი იგი, რომე-
ლი აღიღეს იორდანისაგან, დაადგინა ისუ გალგალსა შინა, ⁂
კა ჰრქუა მეთა ისრაელისთა მეტუუშჱლმან ✿ რაჟამს გკითხვიდენ შენ
კბ მენი შენნი, ⁂ გრქუან: რაჲ არიან ქუანი ესე ✿ უთხართ შჯლთა
თქუჱნთა: ვითარმედ კმელსა ზედა წიაღმოჰვიდა ისრაელი იორდანე-
კგ სა ✿ რამეთუ [1] განაჴმო უფალმან ღმერთმან ჩუჱნ წუალი იორ-
დანისა წინაშე მათსა, ვიდრე წიაღსჳლამდე მათდა, ვითარცა მიუო
უფალმან ღმერთმან ჩუჱნ, მეწამულსა ზღუასა, რომელი განაჴ-
მო უფალმან ღმერთმან ჩუჱნ წინაშე ჩუჱნ, ვიდრემდის წიაღ-
კდ მოვჳედით ✿ რათა ცნან უოველთა ნათესაჲთა ქუჱყანისათა, რამეთუ
კელი უფლისა ძლიერ არს, ⁂ რათა მსახურებდეთ უფალსა ღმერთსა
თქუჱნსა უოველსა ჟამსა.

თავი ე.

ა ⁂ და იუო რაჟამს ესმა უოველთა მათ მეფეთა ამორეველთა, რომელ
იუნეს წიაღ იორდანესა, ⁂ მეფეთა ფინიკიისათა, რომელ იუნეს
ზღჳს კიდესა, რამეთუ განაჴმო უფალმან ღმერთმან იორდანე მდინა-
რე, წინაშე მეთა ისრაელისათა წიაღსლვასა მას მათსა, ⁂ დადნეს გული-
ნი მათნი ⁂ შეშინდეს ⁂ არღარა იუო მათ თანა გონება არცაღა ერთ
ბ ჰირისაგან მეთა ისრაელისათა ✿ მას ჟამსა შინა ჰრქუა უფალმან
ისუს: იქმნენ შენ დანაკი ქჳსანი, ქჳსაგან ცის ნატეხისანი, ⁂ და-
გ ჯედ ⁂ წინა დასცჯთუ მეთა ისრაელისათა, მეორედ ✿ ⁂ შექმნაჲ ისუ
დანაკი ცის ნატეხისანი ⁂ წინა დასცჯთა მეთა ისრაელისათა აღ-

[1] ბ მოსე იდ.ფსალმუნი ოზ ⁂ რიგ.

გილსა მას რომელსა ერქჳად ბორცუ წინა დაცჳეთილთა ✿ ხოლო დ
ამის მიზეზისათჳს წინა დასცჳთა ისუ მეთა ისრაელისათა: ყოველ-
ნი ერნი, რომელნი გამოვიდნენ ეგჳპტისაგან მამაკაცი წული
ერთა მწყობრი, მოსწყდნენ უდაბნოსა შინა გზასა ზედა. ♣ წინა
დაცჳეთილნი იუნენ ყოველნი ერნი გამოსრულნი ეგჳპტისაგან,
არამედ ყოველი ერნი რომელი იშჳნენ უდაბნოსა შინა გზასა ზედა,
ოდეს გამოვიდნენ ეგჳპტიდამ არა წინა დაცჳეთილნი იუნენ (ყო-
ველსა ამას ისუ წინა დასცჳთა✿) რამეთუ ორმეოც და ორ წელ იქცეო- ე
და ისრაელი უდაბნოსა მას მანდარიტისასა: ამისთჳს წინა დაუ-
ცჳეთელ იუნეს მრავალნი მბრძოლთა მათგანნი რომელნი გამო-
სრულ იუნეს ქუჱყანით ეგჳპტით ✿ რომელნი იგი არა ერჩდეს ვ
ბრძანებათა უფლისათა, რომელთა იგი განუჩინნა უფალმან არა ხი-
ლვად მათდა ქუჱყანა იგი, რომლისათჳს ეფუცა უფალი მამათა მა-
თთა მიცემად ქუჱყანა რომლისაგან გამოსდის სმე ♣ თაფლი ✿
ამათ ადგილთა წილ დაადგინნა ძენი მათნი, რომელთა წინა დას- ზ
ცჳთა ისუ, რამეთუ შობილნი უდაბნოსა შინა წინა დაუცჳეთელ
იუნეს იგინი ✿ რამეთუ განისჳენებდენ, იგინი გზასაჲ ზედა წინა ჱ
დაუცჳეთელ; ♣ რაჟამს წინა დაიცჳთეს ყოველთა მათ ნათესავთა
მუნდროებით იუნეს მუნვე მსხდომარენი ბანაკსა მას შინა ვიდრემ-
დის განიკურნენ ✿ ♣ ჰრქუა უფალმან ისუს: დღეს დღესა შინა გან- თ
ვაშორე უუჱდრებაჲ მეგჳპტელთა თქუჱნგან, ♣ უწოდა სახელი მას
ადგილსა გალგალაჲ, მოდგეინდელად დღემდე ✿ ♣ დაიბანაკეს ძეთა ი
ისრაელისათა გალგალას შინა, ♣ უუჱს ზატიკი მეათოთხმეტესა
დღესა ჰირველისა თჳისასა მწუხრითგან დასავალით კერძო იერიქო-
სა გელსა ზედა ✿ ♣ შჳამდეს იფქლისაგან ქუჱყანისა მისგან უფო- ია
ველს, ♣ ახალსა ✿ ამას დღესა შინა მოაკლდა მანანა: შემდგომად იბ
ჭამისა მის მათისა იფქლისაგან ქუჱყანისა, ♣ არღარა ეპოვა ძეთა
ისრაელისათა მანანა, არამედ სჭამდენ ნაყოფსა მას ფინიკელთასა
მას წელსა ✿ ♣ [1] იეო ვითარ იგი იეო ისუ იერიქოს, ადიხილნა იგ
თჳალნი თჳსნი, ♣ იხილა კაცი ერთი მდგომარე წინაშე მისსა, ♣

[1] ბ მოსე ჰგ.

მახჯლი ხდილი კელთა შინა მისსა, და მოუხდა ისუ და ჰრქუა მას:
იდ ჩუჶნი ხარა ანუ მტერთა ჩუჶნთა ✿ და მან ჰრქუა მას, მე ვარ მთავარანგელოზი, ძალისა უფლისა, და აწ მოვსრულ ვარ; და ისუ დავარდა პირსა ზედა თჳსსა ქუჶვანასა ზედა, და თაყუანისცა მას და
ია ჰრქუაჲ რაჲ უბრძანო უფალო, მონასა შენსა ✿ და ჰრქუაჲ მთავარანგელოზმან მან უფლისამან ისუს: განიჴსენ ჯამლნი შენნი ფერჳთაგან შენთა, რამეთუ ადგილი ეგე რომელსა ზედა შენ სდგაჲ წმიდაჲ არს, და ყოჲ ისუ ეგრე ✿ და იერიქო დაჴშულ იყო, და მოზღუდვილ და არა ვინ გამოჳდოდა მისგან არცა შეჳდოდა.

თავი ვ.

ა ⳨ა ჰრქუა უფალმან ისუს: აჰა ესერა მე მიგეც ქელთა შენთა იერიქოჲ და მეფე მისი, რომელ არიან მას შინა ძლიერი ძალითა ✿
ბ და მოადგეით ქალაქსა მას გარემოს ყოველნი კაცნი მბრძოლნი
გ ერთ ჯერ (დღე) ესრეთ უყოთ ექუს დღე ✿ და შჯდთა მღდელთა აღიხუნენ შჯდნი ნესტუნი იობელისანი წინაშე კიდობნისა მის: და დღესა მეშჳდესა მოადგეით ქალაქსა მას შჯდ გზის, და მღდელთა მათ
დ დაჰბერონ ნესტუსა მას რქისასა✿ და იოს რაჟამს დაჰბეროთ ნესტჯთა მით იობელისათა ღაღად უყენ ყოველმან ერმან ჴმითა დიდითა და ღაღადებასა შინა მათსა დაცნენ თჳთ ზღუდენი იგი ქალაქისანი, და შევიდეს ყოველი ერი და შეიმართოს კაცად კაცადმან
ე პირის პირ ქალაქად ✿ და შეიდა ისუ ძე ნავესი მღდელთა მიმართ, და ჰრქუა მათ: აღიღეთ კიდობანი სჯულისაჲ უფლისა; და შჯდთა მღდელთა აღიხუნენ შჯდნი ნესტუნი რქისანი წინაშე პირსა კიდობნისა მის უფლისა ✿ და ეტყოდა მათ ამცნებით ერსა გარე მოდგომად ქალაქსა მას, და მბრძოლნი თანა ვიდოდენ შეჴურვილნი წინა-
ზ შე კიდობნისა მის უფლისა ✿ და იყო ვითარცა ამცნო ისუ ერსა მას და შჯდთა მღდელთა რომელთა აქუნდეს შჯდნი ნესტუნი სამღდელონი წარმოვედინ ეგრეგე წინაშე უფლისა, დაბერჯდენ ხმა კეთილად: და კიდობანი იგი შჯულისა უფლისა შეუდეგენ მათ და წა-
ჱ რჳდენ ✿ ხოლო მბრძოლნი იგი თანა უვიდოდეს წინაჲ: და მღდელნი იგი უკანა რომელნი ჰბერჳდენ ნესტუსა, და რომელნი

შეუდგენ უკანა კიდობანსა მას შჯულისა უფლისასა, გარე წარვი-
დოდედ ⁂ ჰბერვიდედ ნესტუსა ✿ ხოლო ერსა ამას ამცნო ისუ ⁂ თ
ჰრქუა: ნუ ჰჰმობ, ნუცაღა ვის ესმინ კმად თქუმნი, არცა გამოჯდეს
ბაგისაგან თქუმნისა სიტყუა ვიდრე დღედმდე რომელსა იგი ჰუბრძა-
ნო თქუმნდა კმობად, მაშინ კმა ჰყაფთ ✿ ⁂ გარემოველო რა ი
კიდობანმან შჯულისა უფლისამან ქალაქი იგი, მუნ თქუესვე
მიგიდა ბანაკად ⁂ იოო მუნ ✿ ⁂ მოორესა დღეს აღდგა ისუ გან- ია
თიად, ⁂ აღიღეს მღდელთა კიდობანი უფლისა ✿ ⁂ მღდელთა მათ იბ
შჯდთა, რომელთა აქუნდეს შჯდნი ნესტუნი წინა უგიდოდეს წინაშე
კიდობნისა უფლისა, ⁂ ჰბერვიდეს ნესტჯთა, ⁂ სხუა იგი ერი ⁂
მბრძოლნი შეჰკურვილნი შევიდეს შემდგომად მათსა უკანა კიდობნისა
შჯულისა უფლისასა ვიდოდენ; ⁂ მღდელნი ბერვიდენ ნესტუთა რქი-
სათა ✿ ⁂ მოვლის ქალაქი დღესა მეორესა მხოლოთ, ⁂ შევიდენ იგ
კვალად ბანაკსა შინა, ესრეთ ჰყუეს ექუს დღე ✿ ⁂ იოო დღესა მას იდ
მეშჯდესა აღდგეს აღმოსლვასა ოდენ ცისკრისასა ⁂ გარემოველის
ქალაქი მას დღესა შინა შჯდ გზის ✿ ⁂ იოო მეშჯდესა მას გარე იე
შესლვასა დაჰბერეს მღდელთა ნესტჯთა მით, ⁂ ჰრქუა ისუ მეთა
ისრაელისათა ღაღად ყავთ რამეთუ მოგცა თქუმნ უფალმან ქალაქი
ესე ✿ ⁂ იოს ქალაქი ესე შეჩუენებულ, ⁂ ყოველივე რაჲ არიან იზ
მას შინა იოს უფლისა მალთასა: გარნა რაჲა ხოლო მეძაი განა-
რინე, ⁂ ყოველი რაოდენი არიან სახლსა შინა მისსა, რამეთუ [1])
დაფარვა ყო რომელი წარვგზავნეთ ✿ ხოლო თქუმნ ეკრძალენით იჱ
შეჩუენებულისა მისგან, რათა არა ოდეს განიზრახოთ თქუმნ მოღე-
ბად შეჩუენებულისაგან ⁂ ჰყოთ ბანაკი მეთა ისრაელისათა შეჩუენე-
ბულ ⁂ მოგუსრნეს ჩუმნ ✿ ⁂ ყოველი ვეცხლი ⁂ ოქროჲ ⁂ ყო- იჱ
ველი რკალი ⁂ რკინა, წმიდა იოს უფლისა, საუნჯეთა უფლისათა
რათა შეიღოთ ✿ ⁂ დაჰბერეს ნესტჯთა მათ მღდელთა, ⁂ რაჟამს იი
ესმა ერსა მას კმა იგი ნესტჯსა, ღაღად ყო ყოველმან ერმან ერთ-
ბამად ღაღადებითა დიდითა ⁂ ძლიერითა [2]) ⁂ დაეცა ყოველი ზღუ-
დე ქალაქისა გარემოს ⁂ აღჴდა ყოველი იგი ერი ქალაქად კაცად

[1]) ზემორე ბ. კბრ. იჱ.—[2]) ზემორე ბ. კბრაელთა იჱ.

კ კაცადი ჰირის ჰირ თჯსსა ⁂ დაიჰყრეს ქალაქი იგი ✿ ⁂ შეჩვენებულ ჰყვეს იგი ⁂ ყოველი რაოდენი რად იყო ქალაქსა მას შინა მამად კაცით კაცადმდე ჯაბუკითგან მიმოხუცებულამდე, ⁂ ვიდრე კბოდ ⁂ ცხოვართა ⁂ კარაულადმდე ყოველნი ჰირითა მა-
კა სვილისათა მოსრნეს ✿ ⁂ ორთა მათ ჯაბუკთა მსტოვართა ჰრქუა ისუ შეეყიდით სახლსა მას მის დედა-კაცისასა, ⁂ გამოიყვანეთ იგი
კბ მიერ, ⁂ ყოველი რაჲცა არიან მისი ✿ ⁂ შეიდეს ორნი ჯაბუკნი იგი მსტოვარნი მის ქალაქისანი სახლსა მას მის დედა-კაცისასა, ⁂ გამოიყვანეს რააბ მეძავი ⁂ მამა მისი ⁂ დედა ⁂ ძმანი მისნი, ⁂ ყოველი ნათესავი მათი ⁂ ყოველი რაოდენი იუნჱს მათი გამოი-
კგ ყვანეს ⁂ დაადგინნეს იგინი გარეშე ბანაკსა ისრაელისასა ✿ ⁂ ქალაქი იგი დაწუეს ცეცხლითა ყოველითურთ რაჲცა იყო მას შინა გარდა ოქროსა ⁂ ვეცხლისა რვალისა ⁂ რკინისა რომელი მისცეს
კდ უფალსა შეღება სახლსა უფლისასა ✿ ⁂ რააბ მეძავი ⁂ სახლი მისი მამული განარინა ცოცხალი, ისუ, ⁂ დააშენა შორის ისრაელსა მოდღეინდელად დღედმდე, რამეთუ დამალნა მსტოვარნი იგი,
კე რომელ მიავლინნა ისუ სტჳანად იერიქოსა ✿ ⁂ ფუცა ისუ მას დღესა შინა, ⁂ თქუაჲ, წყეულ იყავნ წინაშე უფლისა კაცი იგი, რომელმან აღმართოს ანუ აღაშენოს ქალაქი იგი იერიქოჲ, ჰირმშოსა ზედა თჯსსა დაფუძნოს საძირკველი მისი, ⁂ უმრწამესსა ზედა
კვ თჯსსა დადგას ბჭე მისი ✿ ⁂ ეგრეთ ჰუო აზან ბეთლმან, აბირონს ჰირმშოსა ზედა მისსა დადგა საძირკველი მისი, ⁂ უმრწამესსა მისსა ზედა დაშთომილსა აღმართნა ბჭენი მისნი ⁂ იყო უფალი ისუს თანა, ⁂ იყო სახელი მისი დიდ ყოველსა ქუჱყანასა.

თ ა ვ ი ზ.

ა Და ცოდეს მეთა ისრაელისათა ცოდვა დიდი დაიჰარეს შეჩვენებულისა მისგან, ⁂ [1] აღიღო აქარ მეძან ქარმიმისმან, მისა ძისმან ზაბრესმან, მისა ზარასმან ნათესავისაგან იუდასსა შეჩვენებულისა მისგან ⁂ განრისხნა გული წყრომითა უფალი მეთა ზედა ისრაელისათა ✿
ბ ⁂ წარავლინნა ისუ კაცნი იერიქოთ გაის შინა, რომელ არს ჰირის

[1] ქუმურე კბ.

ჰირ ბითაჲნის, აღმოსავლით, ბეთალსა, ⁂ ჭრქუა მათ მე-
ტუუწლმან, აღვედით ⁂ მოისტჯნეთ ქუჱყანა, ⁂ აღჯდეს კაცნი იგი,
⁂ მოისტჯნეს გაი ✿ ⁂ მოიქცეს ისუს მიმართ, ⁂ ჭრქუჱს მას; ნუ ბ
აღვალნ უოველი ერი, არამედ ვითარ ორ ათას ანუ სამ-ათას კაცი
აღვიდედ, ⁂ მოიცუან ქალაქი. ნუ აღიუუანებთ მუნ უოველსა ერსა,
რამეთუ მცირედ არიან იგინი ✿ ⁂ აღვიდეს ერნი მუნ, ვითარ სამ-ათას დ
კაც, ⁂ ივლტოდეს ჰირისაგან კაცთა გაისათა ✿ ⁂ მოსწუედნეს მა- ე
თუანნი კაცთა გაისთა, ოც ⁂ ათექუსმეტი კაცი, ⁂ დეგნა უევეს
მათ ბჯეთაგან, ვიდრემდის შემუსრნეს იგინი შთამბრთსა მას: ⁂ შე-
მბრწუნდა გული ერისა მის, ⁂ იქმნა ვითარცა წუალი ✿ ⁂ შთა- ვ
მოიჰო ისუ სამოსელი თჯსი, ⁂ დაჯარდა ქუჱყანასა ზედა ჰირსა
ზედა თჯსსა წინაშე უფლისა მიმწუხრამდე, იგი ⁂ მოხუცებულნი
ისრაელისანი ⁂ გარდაისხეს მიწა თავთა მათთა ✿ ⁂ თქუა ისუ: გე- ზ
ეედრები უფალო უფალო, რაჲსათჯს წიადმოიეგანა მონამან შენმან
ერი ესე იორდანესა, მიცემად იგინი ამორეველთა ⁂ წარწუემედად
ჩუჱნდა; თუმცა დაეუენენით ⁂ დაეემკჯდრენით წიაღ იორდანესა ✿
უფალო რაჲ ვსთქუათ, რამეთუ მოიდრიკა ისრაელმან ქედი წინაშე თ
მტერთა მისთა ✿ ⁂ ესმეს ესე ქანაანელთა, ⁂ უოველთა მკჯდრთაჲ
ქუჱყანისათა, ⁂ გარე მოეგადგენ ჩუჱნ, ⁂ მოგუსრნეს ჩუჱნ ქუჱ- ი
ყანით, ⁂ ვითარ იეოს სახელი ეგე შენი დიდ ✿ ⁂ ჭრქუა უფლ-
მან ისუს: აღდეგ, რასათჯს ეგე დაცემულ ხარ შენ ჰირსა შენსა
ზედა ✿ ცოდა ერმან მაგან, ⁂ გარდახდეს შჯულსა ჩემსა, რომელი ია
ვამცენ მათდა მიმართ, დაიპარეს შენაჩუენებულისა მისგან, ⁂ შთაი-
დგეს ჯურჯყელსა მათსა ✿ ⁂ ვითარ უძლონ მეთა ისრაელისათა და- იბ
დგომად წინაშე ჰირსა მტერთა მათთასა, არამედ დაიდრიკონ ბეჯნი
მათი წინაშე მტერთა მათთა, რამეთუ შეჩუენებულ იქმნეს, არდარა
შესძინო მერმე უოფად თქუჱნთა, არა თუ განიშოროთ თქუჱნგან
შენაჩუენები იგი ✿ აღდეგ ⁂ განწმიდე ერი ეგე, ⁂ არქუ: წმიდა იგ
უოფა ხვალისად, რამეთუ ესრე იტყჯს უფალი ღმერთი ისრაელისა;
შენაჩუენები თქუჱნ შორის არს, ვერ შეუძლოთ წინადადგომად
მტერთა თქუჱნთა, ვიდრემდის არა მოსპოთ შეჩუენებაჲ იგი

იდ თქუჱნგან ✿ ⁂ შეკერბით ყოველნი ხვალისად ნათესავად ნათესავად,
⁂ იოს ნათესაი რომელი გამოირჩიოს უფალმან, წარმოადგინოთ
კრებულისაებრ ⁂ კრებული რომელი გიჩვენოს უფალმან, მოიუშა-
ნეთ სახლისაებრ სოლო სახლი რომელი გიჩვენოს უფალმან გა-
იე მოიუშანოთ კაცად კაცადისაებრ✿ ⁂ რომელი გამოჩნდეს შეჩვენებასა
მას ზედა, დაიწვეს ცეცხლითა, იგი ⁂ ყოველი რაცა არს მისი,
რამეთუ გარდაჰკვდა აღთქმასა უფლისასა, ⁂ ყო უშჯულებაჲ შორის
ევ ისრაელისა ✿ ⁂ აღიმსთო ისუ განთიად, ⁂ წარმოადგინა ერი იგი
იზ ნათესავად ნათესავადი მათდა, ⁂ გამოჩნდა ნათესაი იუდასი ✿ ⁂
წარმოადგინეს ტომად ტომადი: ⁂ გამოჩნდა ტომი ზარასი ⁂ მოი-
ყვანეს ტომი ზარასი კაცად კაცადად, ⁂ გამოჩნდა სახლი ზარასი ✿
იჱ ⁂ წარმოადგინეს სახლი ზარასი, კაცად კაცადი, ⁂ გამოჩდა აქარ
მე ქარიმისა, ზამბრის მისა, ზარის მისა, ნათესავისაგან იუდასა ✿
ით ⁂ ჰრქუა ისუ: შჯლო ჩემო, მიეც დიდებაჲ დღეს, უფალსა ღმერთ-
სა ისრაელისასა, ⁂ მიეც მას, აღსარებაჲ, ⁂ მითხრა მე რაჲ ჰყავ,
კ ნუ დამალავ ჩემგან ✿ ⁂ მიუგო აქარ ისუს, ⁂ ჰრქუაჲ: ჭეშმარი-
ტად მე ვსცოდე წინაშე უფლისა ღუთისა ისრაელისა, ესრე ⁂ ესრე
კა ვქაე ✿ ვიხილე ნატუენავსა მას შინა ნაქსოვი ერთი ჭრელი, ⁂
ორასი სატრი ვეცხლი, ⁂ ენა ერთი ოქროსა ერგასის სატრი
სასწორით, ოველი იგინი გულმან მითქუა ⁂ მოვიღე, აჰა ესერა
ესე დამიმალავს მიწასა ქუჱშე კარავსა შინა ჩემსა, ⁂ ვეცხლი იგი
კბ დამიმალიავს ქუჱშე მათსა ✿ ⁂ მიავლინა ისუ მოციქულნი, ⁂ მირ-
ბიოდეს კარავსა მას ბანაკად: ⁂ ესე დამალული იყო კარავსა მას
კგ შინა მისსა, ⁂ ვეცხლი იგი ქუჱშე მათსა ✿ ⁂ გამოიღეს იგი კარ-
გისაგან, ⁂ მოიღეს ისუსა ⁂ მოხუცებულთა ისრაელისათა, ⁂ და-
კდ დვეს იგი წინაშე უფლისა ✿ ⁂ მოიუშანა ისუ აქარ მე ზარასი
⁂ ვეცხლი, ⁂ ნაქსოვი, ⁂ ჭურჭელი ოქროსი, ⁂ აღიუშანა იგი
კევსა აქორისასა, ⁂ ძენი მისნი, ⁂ ასულნი მისნი, ხროხანი მის-
ნი, ⁂ კარაულნი მისი, ⁂ ოველი საცხოვარი მისი, ⁂ კარავი მი-
სი ⁂ ოველი ნაუოფი მისი, ⁂ ოველი ისრაელი მის თანა, ⁂
კჱ აღიუვანნეს იგინი ოველთა თანა სუექარონად ✿ ⁂ ჰრქუაჲ ისუ

აქარს, რაჲდ აღუშოცნენ ჩუ̃ნ, ⁘ აღუხოცოს შენ უფალმან ღი-
თარცა ესე დღეს, ⁘ განტუნეს იგი ეოველმან ისრაელმან ქუთა ✿
⁘ დაწვეს ეოველი ცეცხლითა ⁘ აურიდენ მათ ქუათა, ⁘ აღდგეს გპ
მის ზედა ბორცი ქუსა დიდი, ⁘ დასცხრა უფალი რისხუისაგან
გულის წუროჲსა მისისა: ამისთჳს უწოდეს სახელი ადგილსა მუნ
ემეკაქორ მოაქა დღეჲდე.

თავი ც.

და ჰრქუა უფალმან ისუს: ნუ გეშინინ, ნუცა შეძრწუნდები, ა
წარიეუანენ შენ თანა ეოველნი კაცნი მბრძოლნი, აღდეგ ⁘ აღუედ
გაის შინა, აჰა ესერა მიმიცემიეს კელთა შენთა მეფე იგი გაისა,
⁘ ერი მისი, ქალაქი მისი, ⁘ ქუ̃ნ̃ეანა მისი ✿ ⁘ უო გაის ⁘ ბ
მეფესა მისსა, ვითარცა უყავ იერიქოსა, ⁘ მეფესა მისსა, ნატუეე-
ნავი მისი, ⁘ ცხოვარი მისი, მოიტუეენო შენდად, ხოლო დაად-
ვინენ შენ მზირნი უკანა ქალაქსა ✿ ⁘ აღდგა ისუ, ⁘ ეოველი ერი გ
მბრძოლი, აღსლვად გაის ⁘ გამოირჩინა ისუ ოც ⁘ ათი ათასი
კაცი მბრძოლნი, ძლიერი ძალითა, ⁘ წარავლინნა იგინი ღამე ✿ ⁘ დ
აცნო მათ ⁘ ჰრქუა: თქუ̃ნ̃ დაიმალენით უკანა ქალაქსა, ⁘ ნუ გა-
ნეშორებით ქალაქსა ფრიად, ⁘ მზად იეუ̃ნ̃ეთ ეოველნი ✿ ხოლო ე
მე ⁘ ეოველი ერი, რომელი არს ჩემთანა, მიუკდეთ ქალაქსა, ⁘
ეოს ვითარ გამოვიდეს მკჳდრნი გაისნი, შემთხუევად ჩუ̃ნ̃ედა,
კითარცა იგი ჰირველად იეო, ⁘ ეილტოდით ჩუ̃ნ̃ეთ ჰირისაგან მა-
ისა ✿ ⁘ რაჟამს გამოვიდენ უკანა ჩუ̃ნ̃ესა, ⁘ ჩუ̃ნ̃ეთ განვეშორენეთ ვ
ქალაქსა, ⁘ თქუ̃ენ ეილტიან ესენი ჰირისაგან ჩუ̃ნ̃ეისა ვითარცა
იგი ჰირველად ✿ ⁘ თქუ̃ნ̃ეთ აღდგეთ სამზირისა მისგან, ⁘ შეხჯ- ზ
ეთ ქალაქად: ⁘ მოსცეს იგი უფალმან ღმერთმან თქუ̃ნ̃ეთმან კელ-
ია თქუ̃ნ̃ეთა ✿ ⁘ იეოს რაჟამს დაიპურათ ქალაქი იგი აღუდგათ ჱ
ჯს ცეცხლი, მსგავსად სიტუჯსა ამის უაჲთ, აჰა ესერა გამცნებ
თქუ̃ნ̃ეთ ✿ ⁘ წარავლინნა იგინი ისუ, ⁘ მიეიდეს სადარნოდ, ⁘ თ
აიმალნეს საშუალ ბეთელსა, ⁘ საშუალ გაიჱსად, ზღჳთგან გაი-
ით ✿ ⁘ აღიმსთო ისუ განთიად, ⁘ მიმოიხილნა ერი იგი, ⁘ აღ- ი
და იგი ⁘ მოხუცებულნი ისრაელისანი ჰირის ჰირ ერისა მის

ია გაისა ✿ ⸗ ყოველი ერი მისი მბრძოლი მის თანა აღჯდეს, ⸗
მივიდეს ⸗ მიავლინნეს წინაშე ქალაქსა მას აღმოსავლით კერძო ⸗
იბ მზირნი ქალაქისა ზღუთ კერძო ✿ ⸗ დაიბანაეს ჩრდილოთ კერ-
ძო გაისა ⸗ იო კევი საშუალი მათთასა ⸗ შორის გაისსა, ⸗
წარავლინა ხუთ ათასი კაცი, ⸗ დამალნა იგინი სადარნოს საშუალ
იგ ბეთელისა, ⸗ გაისასა; დასავლით კერძო ქალაქისა მის ✿ ⸗ დაად-
გინა ყოველი ერი ბანაკად, ჩრდილოდ ქალაქისაგან, ⸗ სხუან
მისი ზღუთ კერძო ქალაქისა, ⸗ წიაღვდა ისუ მას ღამესა საშუალ
იდ კევსა მას ✿ ⸗ იო ვითარ იხილა მეფემან გაისამან, ისწრაფ
აღიმსთო ადრე, ⸗ გამოკდა შემთხვევად მათდა ჰირის ჰირ ბრძო-
ლად, იგი ⸗ ყოველი ერი მისი მის თანა, წინაშე ჰირსა დადგრო-
მად, ⸗ მან არა უწყოდა რამეთუ დამალულ იყუნეს მისთჳს უკანა
იე ქალაქსა მას ✿ ⸗ იხილა ⸗ იჳლტოდა ისუ, ⸗ ყოველი ერი ჰირი-
ივ საკან მათისა, ⸗ იჳლტოდეს გზასა უდაბნოსასა ✿ ⸗ განძლიერდეს
ყოველნი ერნი შემდგომად კჳალსა მათსა, ⸗ სდევდეს უკანა ჭეთა
იზ ისრაელისათა, ⸗ განეშორნეს იგინი ქალაქსა ✿ არა დაშთა არა
ჭინ გაის შინა ⸗ ბეთილს, რომელმან არა დეგნა უყო უკანა ის-
რაელსა, ⸗ დაუტევეს ქალაქი იგი განღებული, ⸗ სდევდეს უკანა
იჱ ისრაელსა ✿ ⸗ ჰრქუა უფალმან ისუს, მიჰჳავ კელი შენი ლახუ-
რითა რომელ არს კელსა შინა შენსა ქალაქსა ზედა, რამეთუ კელ-
თა შენთა მიმიცემიეს იგი, ⸗ მზირნი იგი აღდგეს ადრე ადგილით
ით მათით, ⸗ მიჰჳეს ისუ კელი მისი ოროლითა ქალაქსა ზედა ✿ ⸗
მზირნი იგი აღდგეს ადრე ადგილით მათით ⸗ გამოჰჳდეს რაჟამს
განიზერა კელი, ⸗ შევიდეს ქალაქად ⸗ დაიზერეს იგი, ⸗ ისწრა-
კ ფეს ⸗ მოწუეს ქალაქი იგი ცეცხლითა ✿ ⸗ უკუნ იხილეს მკვლ-
თა გაისათა უკანით მათთა ⸗ კედიდეს კუალსა აღმაგალსა ქალა-
ქისა მათისასა ზეცად, ⸗ არღა უდირდა ვიდრემდა ივლტოდეს აქა
იქი, ⸗ ერი იგი რომელი ივლტოდა უდაბნოდ აღდგეს ⸗ მოიქცეს
კა მდევართა მათ ზედა ✿ ⸗ ისუ ⸗ ყოველთან ისრაელთან იხილეს, რაჟა-
თუ დაიზერეს ⸗ მზირთა მათ ქალაქი, ⸗ რამეთუ აღჳდა კუალი ქალაქის

') დ კჩრა ა.

მის ზეცადმდე, მოიქცეს ⁂ მოსრნეს კაცნი გაისნი ✿ ⁂ იგინი გა- კბ
მოჰკიდეს ქალაქისაგან ⁂ მიეგებოდეს მათ, ⁂ იუბნენ საშუალ ბანაკისა
ისრაელთასა, ამიერ კერძო ⁂ სხუანი იმიერ, ⁂ მოსრნეს იგინი რაჲ
თურთით ⁂ არა დაშთა მათგანი განრინებული, ⁂ არცა მოტი ✿ ⁂ კგ
მეფე გაისა შეიპყრეს ცოცხალი ⁂ მოჰგვარეს იესუს ✿ ⁂ ვითარ კდ
დაცადეს მეთა ისრაელისათა მოსრვა ყოველთა დამკჳრებულთა
გაისთა, ⁂ რომელნი იუბნეს ველთა, ⁂ მთისა გამოსავალთა, ვი-
დრემდის სდეკდეს მათ, ⁂ დაეცნეს ყოველნი ხირითა მახჳლისათა
დასასრულამდე, ⁂ მოიქცა ისუ ⁂ ყოველი ისრაელი გაით, ⁂ მო-
სრნა იგინი ხირითა მახჳლისათა ✿ ⁂ იუბნეს ყოველნი დაცემულ- კე
ნი მას დღესა შინა მამა-კაცითგან, დამი დედა-კაცამდე, ათორმეტ
ათასი, ყოველნი მკჳდრნი გაისანი ✿ ⁂ ისუ არა გარე მოაქცია კვ
ჴელი თჳსი, რომელ მიჰჳო ოროლითა, ვიდრე შეჩვენებამდე ყო-
ველთა მკჳდრთა გაისთა ✿ თჳნიერ ხირუტეთა მათთა ⁂ ნაუოფთა კზ
რომელი ქალაქსა შინა მათთა, ყოველი დაატყუენეს თჳსად, მეთა ის-
რაელისათა, ბრძანებითა უფლისათა ვითარცა უბრძანა უფალმან ისუსს ✿
⁂ მოწვა ისუ ქალაქი იგი ცეცხლითა, ⁂ ქმნა იგი ბორცუ მიწისა კჱ
უშენებელი უკუნისამდე, დადგა იგი მოდღეინდელად დღედმდე ✿ ⁂ კთ
მეფე გაისა ღამოჰკიდეს ძელსა, ბორჯღლედსა ⁂ იყო ძელსა მას
ზედა დამოკიდებულ მწუხრამდე, ⁂ დასლვასა მზისასა, უბრძანა
ისუ, ⁂ გარდაოიღეს გუამი მისი ძელისა მისგან ⁂ შთააგდეს იგი
გუბესა ბჭეთაოანა ქალაქისათა, ⁂ აღადგინეს მის ზედა ღუწრფი
დიდი ქჳსა, მო ვლინდელად დღედმდე ✿ მაშინ აღაშენა ისუ სა- ლ
კურთხეველი ღ ისა ღუთისა ისრაელისა მთასა ზედა გებალსა ✿
ვითარცა ამცნო მსა მონამან უფლისამან მეთა ისრაელისათა, ვი- ლა
თარცა წერილ არს შჯულსა მოსესა, საკურთხეველი ქჳათა ყოვ-
ლად მთელთა, ა ელთა ზედა არა დაცემულ არს რკინა, ⁂ შეწირა
მუნ მრგულიად ღ სწველად უფლისა ⁂ მსხუერპლი ცხოვრებისა ✿
⁂ დაწერა ისუ ქჳათა მათ ზედა, მეორე შჯული, მოსესი, რომელ ლბ
დაუწერა წინაშე მეთა ისრაელისათა ✿ ⁂ ყოველი ისრაელი ⁂ მო- ლგ
სუცებულნი მათნი, ⁂ მსაჯულნი მათნი, ⁂ მწიგნობარნი მათნი,

თანა უვიდოდეს იმიერ ✠ ამიერ წინაშე კიდობნისა მის, ✠ მღდელთა ლევიტელთა ადიდეს კიდობანი იგი შჯულისა უფლისა, ✠ მწირნი ✠ მკჯდრნი იუშენეს ზოგნი მახლობელად მათი მთისა გარიზინსა, ✠ ზოგნი მახლობელად მთისა გებლისა, ვითარცა ამცნო მოსე მონამან უფლისამან, კურთხევად ერისა ისრაელისა პირველად ✿ ✠ ამისა შემდგომად ეგრე წარიკითხნა ისუ ყოველნი სიტყვანი ამის შჯულისანი, კურთხევანი, ✠ წყევანი, რაჲთურთით დაწერილნი შჯულსა შინა მოსესისა ✿ არა იყო სიტყვა ყოველთაგან რომელ ამცნო მოსე ისუს, რომელი არა წარიკითხა ისუ უურთა ყოვლისა კრებულისა, ძეთა ისრაელისათა, მამათასა, ✠ დედათასა, ✠ ყრმათასა, ✠ მწირთა, რომელნი ვიდოდეს საშუალ ისრაელისა.

თავი თ.

ა და ვითარ ესმა ყოველთა მეფეთა ამორეველთა, რომელნი იუშენეს წიაღ იორდანესა, ✠ რომელ იუშენეს მთათა, ✠ ველთა, რომელ იუშენეს ყოველსა კიდესა ზღჳსა დიდისასა, ✠ რომელ იუშენეს წინა ლიბანისა, ✠ ქეტელთა ✠ ამორეველთა, ✠ გერგესეველთა, ✠ ქანაა
ბ ნელთა, ფერეზელთა, ✠ ეველთა ✠ იობოსელთა ✿ შეკრბეს ერთბა
გ მად პრძოლად ისუსა ✠ ისრაელისათად ერთ ზრახჳთა ყოველნი ✿ ✠
მკჯდრთა გაბალონ,ისათა ესმა ყოველი რაჲდენი უუო უფალმან იე
დ რიქოსა, ✠ გაისსა ✿ ✠ უშენს მათცა ესე საკჯთ, მოვიდეს ✠ დაიმზადეს საგზალი, ✠ მოიმზადეს ✠ მოიღეს ძაძანი მუშლები ✠
ადიდეს ზურგებსა მათსა, ✠ ღჳნისა თხიერები მუშლნი, ✠ დახეთ
ე ქილები, ✠ შეკრულები ✿ დასადგმელნი კაბელთა მათთა, ✠ სანდალნი დამუშლებულნი, დაბებგულ იუშენეს ფერჯთა ზედა მათთა, ✠ სამოსელი მათი დამველებულ იყო მათ ზედა, ✠ ჰური საგზლისა მათისა განკმელ ✠ მოსრვილ იყო ✠ დაჭმულ ✿ ✠ მოვიდეს ისუსა
ვ ბანაკად ისრაელისა გალგალად, ✠ ჰრქუშს ისუს ✠ ყოველსა ისრაელსა: ქუშანით შორით მოვალთ, ✠ აწ ყავთ ჩუშდამო აღთ
ზ ქმა ✿ ✠ ჰრქუშს მეთა ისრაელისათა ქორელს, იგულე, ნუ უკუნისამდე ჩუშნ შორის შენ ცხოველ ხარ, ✠ ვითარ დაედგა შენ თანა
ი აღთქმა ✿ ✠ ჰრქუშს ისუს: მონანი შენნი ვართ; ✠ ჰრქუშა მათ ისუ:

ვინ ხართ, ⁂ ვინანი მოსრულ ხართ ✿ ⁂ ჰრქუმს მას: ქუჱანით თ
შორით ფრიად მოვსრულ ვართ მონანი შენნი, სახელითა უფლისა
ღუთისა შენისათა: რამეთუ გუჱსმა სახელი მისი ⁂ უოველი, რაო-
დენი უო გეჯჰტესა ✿ ⁂ უოველი რაჲოდენი უოჲ ორთა მათ ი
მეფეთა ამორეველთა, რომელ იუნეს წიად იორდანესა სეით
მეფესა ესებონისასა, ⁂ ოგ მეფესა ბასანისასა, რომელი დამ-
კჳდრებულ იუო ასტაროდს შინა, ⁂ ადრაინს ✿ ⁂ გვრქუმს ია
ჩუჱნ მოხუცებულთა ჩუჱნთა, ⁂ უოველთა მკჳდრთა ქუჱანისა
ჩუჱნისათა, ⁂ თქუმს: ადიღეთ თქუჱნ საგზალი გზად, წარვე-
დით ⁂ მივეგებოდეთ მათ, ⁂ არქუთ მათ, მონანი შენნი ვართ, ⁂
აჳ ადთქმა ჭეაჲთ ჩუჱნდა მომართ ✿ რამეთუ ესე ჰურნი, ტფილნი იბ
გზასა ზედა მოვიღეთ სახლით ჩუჱნით, ჩუჱნ თანა, დღესა მას
რომელსა გამოვედით მოსლვად თქუჱნდა, ⁂ აჳ განკმელდა, ⁂ მღი-
ლებულ იქმნა ✿ ⁂ ესე თხიერები ღჳნისა, რომელ ღჳნითა ადგეეც- იგ
სო ახლები იუო, ⁂ ესენი განხეთქილ არიან, ⁂ სამოსელი ჩუჱნი
დაბებეკილ დამეველებულ არს, გზისაგან დიდად ფრიადისა ✿ ⁂ მოი- იდ
ღეს მთაჲვართა საგზალი მათი, ⁂ უფალსა არა ჰკითხეს ✿ ⁂ უო იე
ისუ მათდა მიმართ მშჳდობა, ⁂ აღუთქვა მათ ადთქმა განრინებად
მათდა, ⁂ ეფუცნეს მთავარნი კრებულისანი ✿ ⁂ იუო მესამესა დღე- ივ
სა შემდგომად ადთქმისა მის მათდა მიმართ ადთქმულისა, ესმა ვი-
თარმედი მახლობელ არიან მისდა, ⁂ რამეთუ შორის მათსა მკჳდ-
რობენ ✿ ⁂ აღდგეს მენი ისრაელისანი, ⁂ მივიდეს ქალაქებსა მათ- იზ
სა, მესამესა დღესა, ხოლო ქალაქები მათი არიან გაბაღონი, ⁂
კეფირა, ⁂ ბეთოორი ⁂ ქალაქი იარიმი ✿ ⁂ არა ჭლალვიდეს მათ იჱ
ისუ ⁂ მენი ისრაელისანი, რამეთუ ეფუცნეს მათ უოველნი მთავა-
რნი კრებულისანი, უფლისა ღუთისა ისრაელისასა; ⁂ დრტჳნვიდა
უოველი იგი კრებული ისრაელისა მთაჲვართათჳს ✿ ⁂ ჰრქუმს ით
უოველთა მთაჲვართა უოველსა კრებულსა: ჩუჱნ ვეფუცნეთ მათ
უფალსა ღმრთსა ისრაელისასა, ⁂ აჳ ვერ შემძლებელ ვართ კელი-
სა ებად მათდა ✿ ესე ვუოთ მათდა, დავიცვნეთ იჳინი, ⁂ განვე- კ
რ ი, ⁂ არა იუოს ჩუჱნ ზედა რისხვა ფიცისა მისთჳს, რომელ

კა ვეფუცენით მათ ✿ ⰴ ჰრქუმს მათ მთავართა: ცხონდენ ⰴ იუშნენ
ივინი მეშეშედ ⰴ მეწულედ უოველსა ამას კრებულსა; ⰴ უო ვერე
კბ უოველმან კრებულმან ვითარცა ჰრქუმს მათ მთავართა ✿ ⰴ შეკრი-
ბნა ივინი ისუ, ⰴ ჰრქუა მათ, მეტუუსლმან: რაჲდ ცთუნებულ მუაუთ
ჩუსნ, ⰴ სთქუთ: ვითარმედ შორის ვართ თქუსნგან ფრიად, ⰴ
კგ თქუსნ მეზობელნი ხართ მკჳდრნი ჩუსნ შორის ✿ ⰴ აწ წუეულ
იუვენით თქუსნ: არა მოგაკლდეს თქუსნგან მონა, მეშეშე ⰴ მერწ-
კდ უულვი ჩემდაჲ ⰴ ღუთისა ჩუსნისა ✿ ⰴ მიუგეს ისუს ⰴ ჰრქუსს, რა-
მეთუ თხრობით მოგვეთხრა ჩუსნ (მონათა შენთა) რაოდენი უბრძანა
უფალმან ღმერთმან თქუსნმან მოსეს მონასა თჯსსა მიცემად თქუსნ-
და ეოველი ქუსუანა ესუ, ⰴ მოსჰოლვად ჩუსნდა, ⰴ ეოველნი მკჳ-
დრნი მისნი ჰირისაგან თქუსნისა, ⰴ შეგვეშინა თავთა ჩუსნთა-
კე თჯს ფრიად ჰირისაგან თქუსნისა, ⰴ ქმენით საქმე ესე ✿ ⰴ აწ
ჩუსნ ესერა კელთა შინა თქუსნთა ვართ ვითარცა გთნავს ეოფად
კვ ჩუსნდა გჯუაეთ ✿ ⰴ ეო მათთჯს ესრე, ⰴ განარინნა ივინი ისუ
მას დღესა შინა, კელთაგან მეთა ისრაელისათა, ⰴ არა მოსრნა
კზ ივინი ✿ ⰴ დაადგინნა ივინი ისუ მას დღესა შინა მეშეშედ, ⰴ მერ-
წუულედ ეოველისა კრებულისა, ⰴ საკურთხეველისა ღუთისა: ამის-
თჯს იქმნეს მკჳდრნი, გაბაონისნი მრეშუველ ⰴ მერწუულ მო-
ღუინდელად დღედმდე, საკურთხეველისა ღუთისა, ადგილსა მას
მელი გამოაჩინოს უფალმან.

თ ა ვ ი ი.

ა ᲓᲐ ვითარ ესმა ადონი ბეზეკს მეფესა იერუსალიმისსა, ვითარმედ
ისუ დაიპყრა გაი, ⰴ მოსრნა ივინი, ვითარცა უუო იერიქოს ⰴ
მეფესა მისსა, ეგრე უუო გაისსა, ⰴ მეფესა მისსა, ⰴ რამეთუ,
თჯთ, მივიდეს მკჳდრნი გაბაონისნი ისუსა ⰴ მეთა ისრაელისათა
ბ ⰴ იუშნენ მათ შინა ✿ ⰴ შეიშინეს თჯთ, მათგან ფრიად: რამეოუ
უწეოდეს ვითარმედ ქალაქი დიდი იეო გაბაონი, ვითარცა ერთი
გ დიდთა ქალაქთაგანი, ⰴ უოველნი კაცნი მას შინა ძლიერნი ✿ ⰴ
მიავლინა ადონი ბეზეკ მეფემან იერუსალიმისმან ელამის მეფისა
ქებრონისა, ⰴ ფერაანისა მეფისა იერიმუთისასა, ⰴ აფის მეფესა ლა-

ქისასა, ✠ დაბერის მეფესა ოდოლანისასა, ✠ ჰრქუა ✿ აღდეგით ✠ ღ
აღმოვედით ჩემდა, ✠ შემეწიენით მე, ✠ გბრძოდით გაბაონსა რამეთუ
მიადგეს თჯთ იგინი ისუს მიმართ ✠ ძეთა ისრაელისათა ✿ ✠ შე- ე
კრბეს ✠ აღვიდეს ხუთნი იგი მეფენი იობოსელთანი ✠ მეფე იერუ-
სალიმისა, ✠ მეფე ქებრონისა: ✠ მეფე იერემოთისა, ✠ მეფე ლა-
ქისა, ✠ მეფე ოდოლამისა: იგინი ✠ ყოველი ერი მათი, ✠ გარე
მოადგეს გაბაონსა, ✠ ჰბრძოდეს მას ზედა ✿ ✠ მიაყენეს მკჳ- ვ
დრთა გაბაონისათა ისუსა ბანაკსა ისრაელისასა გალგალად, ✠
ჰრქუჱს: ნუ მოხსნი ყელთა შენთა მონათა შენთაჲნ, აღმოვედით
ჩუჳნდა მსუბუქად, ✠ განგვარინენი ჩუჳნ, ✠ შეგვეწიენით ჩუჳნ რა-
მეთუ შეკრებულ არიან ჩუჳნ ზედა ყოველნი მეფენი ამორეველთანი ✠
მკჳდრნი მას შინა ✿ ✠ აღვიდა ისუ გალგალით, იგი ✠ ყოველი ზ
ერი მბრძოლი მისთანა, ყოველი კაცი ძლიერი ძალითა ✿ ✠ ჰრქუა ჱ
უფალმან ისუს: ნუ გეშინინ მათგან, რამეთუ ყელთა თჳუჱნთა მი-
მიცემიენ იგინი, ✠ არავინ დაყიდეს მათგან არცა ერთი წინაშე
თჳუჱნსა ✿ ✠ რამეთუ მიიწია მათდა ისუ მეუსეულად, დამე ყო- თ
ველ მივიდა გალგალით ✿ ✠ განაკრთნა იგინი უფალმან ჰირისა- ი
განს ძეთა ისრაელისათა ✠ შემუსრნა იგინი უფალმან შემუსრვითა
დიდითა გაბაონს შინა, ✠ დევნა უყვეს მათ გზასა აღსავალსა ბე-
ორონისასა, ✠ მოსრვიდა მათ ვიდრე, აზეკამდე, ✠ მაკედადმდე ✿ ✠ ია
ძს იჳლტოდეს იგინი ჰირისაგან ძეთა ისრაელისათასა შთაძობა-
რთსა მას ბეთრისასა, ✠ უფალმან დასხნა მათ ზედა ქვაჲ სეტყვი-
სა დიდი ზეცით გარდამო ვიდრე აზეკამდე ✠ იყუნეს უმრავლეს მო-
მკვდარნი იგი ქჳთა სეტყჳსათა, ვიდრე რომელნი იგი მოსწყჳდნეს
ძეთა ისრაელისათა მახჳლითა ბრძოლასა შინა ✿ მაშინ იტყოდა იბ
ისუ უფლისა მიმართ, დღესა მას რომელსა მოსცა უფალ-
მან ღმერთმან ამორეველი ყელთა ისრაელისათა, რაჟამს შე-
მუსრნა იგინი გაბაონს შინა ✠ შეიმუსრნეს ჰირისაგან ისრა-
ელისა, ✠ თქუა ისუ, [1] დადეგინ მზეო სწორ გაბაონსა
ზედა, ✠ მთოვარე სწორ ჴევსა ზედა ელონისსა ✿ ✠ დადგაჲ მზე იგ

[1]) კსაია კბ. ზარაქ მგ.

ჲ მთოვარე დადგომით, ვიდრემდის სძლო ღმერთმან მტერთა მათთა.
აჰა ესერა ესე ყოველი წერილ არს წიგნსა სიმართლისასა; ჲ და-
დგა მზე საშუალ ცასა, არა ვიდოდა სლვად დასავლით სრულიად
იჱ დღესა ერთსა ✿ ჲ არა იყო დღე ეგრეთი არცა ჰირველი, არცა და-
სასრული. ვითარმცა ისმინა ღმერთმან ეგრეთ კაც კაცისა, რამეთუ
ივ ჰბრძოდა ისრაელისათჳს ✿ ჲ მოიქცა ისუ ჲ ყოველი ისრაელი
ივ მისთანა ბანაკსა შინა გალგალს ✿ ჲ იჳლტოდეს ხუთნი ესე მე-
იზ ფენი, ჲ დაიმალნეს ქვაბსა შინა: მაკედისასა ✿ ჲ უთხრეს ისუს ჲ
ჰრქუნეს იჰოვნეს ხუთნი იგი მეფენი დამალულნი ქვაბსა შინა მაკე-
იჸ დასა ✿ ჲ ჰრქუა ისუ მიაგორვეთ ქუჱბი დიდნი ჰირსა ზედა მის
ით ქვაბისასა, ჲ დაადგინენით მათ ზედა კაცნი მცველ მათდა ✿ ხოლო
თქუჱნ ნუ დასცხრებით უკანა დევნად მტერთა თქუჱნთა ჲ ეწიენით
ნუშტსა მათსა, ჲ ნუ აუფლებთ შესლვად ქალაქად მათდა, რამეთუ
კ მოგუცნა იგინი უფალმან ღმერთმან ჩუჱნმან ჴელთა ჩუჱნთა ✿ ჲ
იყო რაჟამს დაცადა ისუ ჲ ყოველნი მენი ისრაელისანი მომსრ-
ველნი მათნი მოსრვითა დიდ ფრიადითა, ვიდრე დასასრულამდე, ჲ
კა განრინებულნი მათგან შევიდეს ქალაქებსა შინა მნელსა ✿ ჲ მოი-
ქცა ყოველი ერი ბანაკსა შინა ისუს მიმართ, მაკედად ცოცხალნი,
კბ ჲ არავინ ადიკუშინა მეთა ისრაელისთგანმან ენითა თჳსითა ✿ ჲ
ჰრქუა ისუ, ადახჳენით ჰირი ქუჱბსა მას, ჲ გამოიყვანენით (ჩემდა)
კგ ხუთნი იგი მეფენი ქუჱბით ✿ ჲ უჳეს ეგრე ესე ჲ გამოიყვანნეს
ხუთნივე იგი მეფენი მის მიერ ქუჱბით მეფე იერუსალიმისა,
ჲ მეფე ქებრონისა, ჲ მეფე იერიმუთისა, ჲ მეფე ლაქი-
კდ სა, ჲ მეფე ოდოლომისა ✿ ჲ რაჟამს მოიყვანეს იგინი ისუ-
სა, მოუწოდა ისუ ყოველსა ისრაელსა ჲ წინამძღვართა ბრძო-
ლისათა, რომელნი თანა უვიდოდეს მას, ჲ ჰრქუა მათ: მოჳედით ჲ
დაადგემდით ფერჴთა თქუჱნთა ქედსა ზედა მეფეთა მათ, ჲ მოვიდეს
კე ჲ დაადგეს ფერჴნი მათნი ქედსა ზედა მათსა ✿ ჲ ჰრქუა მათ ისუ:
ნუ გეშინინ მათგან, ნუცა შეძრწუნდებით, მჴნე იყვენით ჲ განძლი-
ერდით, რამეთუ ესრეთ უყოს უფალმან თქუჱნთას ყოველთა მტერთა
კვ თქუჱნთა, რომელთა ჰბრძოდეთ თქუჱნ ✿ ჲ მოსწუვიდნა იგინი

ისუ, ⁂ შთამოჰკიდნა ხუთთა მელთა, ⁂ იუვნეს იგინი დამოკიდე-
ბულ მელთა მათ ზედა მიმწუხრამდე ✿ ⁂ იო დასლვასა მზისასა, კზ
უბრძანა ისუ, ⁂ გარდამოიხვნეს იგინი მელთაგან, ⁂ შთათხივნეს
იგინი ქვაბსა მას, რომელსაცა შეივლტოდეს მუნ, ⁂ მიაგორვეს
ქუჩები დიდ დიდი ქვაბსა ვიდრე დღეინდელად დღემდე ✿ ⁂ მაკედა კჩ
დაიჳრეს მას დღესა შინა; ⁂ მოსრნეს იგი ჰირითა მახჳილისათა ⁂
მეფე მისი, ⁂ ყოველი მშჯნვიერი რომელი იყო მას შინა, არა ვინ
დაშთა განრინებული ⁂ ოტებული მას შინა მთელი ⁂ მლტოლვარი
⁂ უუვეს მეფესა მაკიდასსა ვითარცა უუვეს მეფესა იერიქოსასა ✿ ⁂ კთ
წარვიდა ისუ ⁂ ყოველი ისრაელი მისთანა მაკედით ლემნად, ⁂
ჰბრძოდეს იგინი ლემნასა ✿ ⁂ მოსცადა იგი უფალმან კელთა ის- ლ
რაელისათა, ⁂ დაიჳრეს იგი ⁂ მეფე მისი, ⁂ მოსრნეს იგინი ჰი-
რითა მახჯლისათა, ⁂ ყოველი მშჯნვიერი მას შინა, ⁂ არა დაშთა
მისგანი არცა ერთი განრინებული ⁂ ოტებული: ⁂ უო მეფესა მას,
ვითარცა უუვეს მეფესა იერიქოსასა ✿ ⁂ წარვიდა ისუ ⁂ ყოველი לא
ისრაელი მისთანა ლებანით ლაქისა შინა, ⁂ მიადგეს მას ⁂ ბრძო-
დეს მას ზედა ✿ ⁂ მისცა უფალმან ლაქისი კელთა ისრაელისათა, ⁂ לב
დაიჳრეს იგი დღესა მეორესა, ⁂ მოსრნეს იგინი ჰირითა მახჯლი-
სათა (ყოველი მშჯნვიერი მას შინა) ⁂ აღგოცეს იგი ვითარცა უუვეს
ლებანას ✿ მაშინ აღმოვიდა ელამ მეფე გაზერისა, შეწევნად ლაქი- לג
სა, ⁂ მოკლა იგი ისუ ჰირითა მახჳილისათა, ⁂ ერი მისი ვიდრე-
მდის არა დაშთა მათგანი არცა ერთი განრინებული ⁂ ოტებული ✿
⁂ წარვიდა ისუ, ⁂ ყოველი ისრაელი მისთანა ლაქისით ოდოლა- לד
მად, ⁂ გარე მოადგეს მას, ⁂ ბრძოდეს მას ზედა ✿ ⁂ მოსცა იგი לה
უფალმან კელთა ისრაელისათა, ⁂ დაიჳრეს იგი მას დღესა შინა
⁂ მოსრეს იგი ჰირითა მახჯლისათა ⁂ ყოველი მშჯნვიერი რაო-
დენი იო მას შინა მოკლეს ვითარცა უუვეს ლაქის ✿ ⁂ მოიქცა לვ
ისუ ⁂ ყოველი ისრაელი ქებრონად, ⁂ გარე მოადგეს მას ✿ ⁂ לז
დაიჳრეს იგი, ⁂ მოსრეს იგი ჰირითა მახჳილისათა, ⁂ ყოველი
ქალაქნი მისი, ⁂ ყოველი მშჯნვიერი რაჲოდენი იო მას შინა, არა
დაუტევეს მათ რაჲთურთით განრინებული: ეგრეთ უუვეს ვითარცა

ლჶ გალონს, ⁂ მოსრნეს იგინი რაჲოდენი იყუნენ მას შინა ✿ ⁂ მოიქცა ისუ, ⁂ უოველი ისრაელი მისთანა დაბირსა შინა, ⁂ გარე მოადგეს მას, ⁂ აღიღეს იგი, ⁂ მეფე მისი, ⁂ უოველი ქალაქი მისი, ⁂ მოსწყუიდნეს იგინი მახჳილითა, ⁂ მოსრნეს იგინი, ⁂ უოველნი შუჯნჳერი მას შინა, ⁂ არა დაუტეეს მას შინა არცა ერთი მთელი, ვითარცა უცუეს ქებრონს ⁂ მეფესა მისსა, ეგრეთ უცუეს დაბირს, ⁂ მეფესა მისსა: ვითარცა უცუეს ლების, ⁂ მეფესა
ლთ მისსა ✿ ⁂ მოსრა ისუ უოველი ქუჴყანა მთისა ⁂ ნაგესა ⁂ ველი, ⁂ ასიდოთი, ⁂ უოველნი მეფენი მისნი, დ არა დაუტეეს მათგან არცა ერთი, განრინებული: ⁂ უოველი მშჯნვიერი
მ აღჳოცეს, ვითარცა ამცნო უფალმან ღმერთმან ისრაელისამან ✿ ⁂ მოსრნა იგინი ისუ კადეთ მარნეთაგან, ვიდრე გაზადმდე, ⁂ უოველი ქუჴყანა გესემისა გაბაონამდე ✿ ⁂ უოველნი ესე მეფენი, ⁂
მა ქუჴყანა მათი დაიჭერა ისუ ერთბამად, რამეთუ უფალი ღმერთი ისრაელისა შეუწეოდა ისრაელს ✿ ⁂ მოაქციეს ისუ ⁂ უოველმან
მბ ისრაელმან მისთანა ⁂ დაიბანაკეს გალგალად.

თავი ია.

ა ⁂ და ვითარ ესმა იათინს მეფესა ასორისასა, მოუგლინა იაბობს მეფესა მადონისასა, ⁂ მეფესა აქიფისასა, ⁂ მეფესა სომერონისასა ✿ ⁂ მეფესა დიდად სიდონით კერძოსა ⁂ მთისასა,
ბ ⁂ რაბათად რომელ იყო მართალ ქენერეთსა, ⁂ ველსა, ⁂ ნაგ ფედორად ✿ ⁂ ზღჳს კიდისათა ქანაანელთა აღმოსავლისათა ⁂ დასავლით ⁂ ჴიაღ ზღუაჲდ, ამორეველთა, ⁂ ქეტელთა, ⁂ ფერეზელთა, ⁂ იობოსელთა, რომელ იუნენ მთასა შინა, ⁂ ველსა
დ რომელ იუნენ ქვეშე აერემონსა ⁂ ქუჴყანასა შინა მასიფს ✿ ⁂ გამოვიდეს იგინი ⁂ მეფენი მათი მათ თანა, ⁂ ერნი მრავალნი ვითარცა ქჯა, ვითარ ჴიაღ კერძოსა ზღჳსასა სიმრავლითა ლუნები
ე ⁂ ეტლები მრავალი ფრიად ✿ ⁂ შეკრბეს უოველნი ესე მეფენი, ⁂ მოვიდეს ერთბამად, ⁂ დაიბანაკეს ჴუალსა ზედა მერრომისასა
ვ ბრძოლად ისრაელისა ✿ ⁂ ჰრქუა უფალმან ისუს: ნუ გეშინინ ჳირისაგან მათისა, რამეთუ ხვალე ამას ჟამსა მე მიგცნე იგინი და-

ცემულნი წინაშე მეთა ისრაელისათა, ჰუნებსა მათსად დაჰკეთნეთ
კართნი, დ ეტლები მათი დაწუთ ცეცხლითა ✿ დ მოვიდა ისუ, დ ზ
უოველი ერი მბრძოლი მას თანა მათ ზედა წუალსა მას მერრომი-
სასა მეუსეულად, დაესხნენ მათ მთასა შინაჲ ✿ დ მისცნა იგინი ჱ
უფალმან კელთა ისრაელისათა, დ მოსწუვედეს მათ, დ სდევნიდეს
მათ, სიდონადმდე დიდად, დ მსრეფოთ მაიმად, დ ვიდრე ველთა
მოსეფათისათა აღმოსავლით კერძო, დ მოსრნეს იგინი დ არა დაუ-
ტეუეს მათგანი არცა ერთი განრჩინებული ✿ დ უუო მათ ისუ ვი- თ
თარცა ამცნო მას უფალმან, ჰუნეთა მათთა დაჰკეთნა კართნი, დ
ეტლები მათი, დაწუა ცეცხლითა ✿ დ მოიქცა ისუ მას ჟამსა შინა, ი
დ დაიბერა ასორი დ მეფე მისი, მოკლა მახჯლითა, რამეთუ ასორი
მთავრობდა უოველთა ამათ მეფეთა ✿ დ [1] მოსრა უოველი მშჯნ- ია
ვიერი მას შინა ჰირითა მახჯლისათა, დ აღუოცა უოველი დ არა
დაშთა მათ შინა, უოველი მშჯნვიერი მუნ, დ ასორი მოწუა ცეცხ-
ლითა ✿ დ [2] უოველი ქალაქები მეფეთა მათთა, დ მეფენი მათნი იბ
შეიბჟრნა ისუ, დ მოსწუჯდნა იგინი ჰირითა მახჯლისათა, დ აღ-
ხოცნა უოველნი იგი ვითარცა ამცნო მას მონამან უფლისამან
მოსე ✿ ხოლო უოველი ქალაქი რომელი წინა დაცულ იუო, არა იგ
მოწუა ისრაელმან გარნა ასორი მარტო იგი მოწუაჲ ისუ ✿ დ უო- იდ
ველი ნატუენაჲ მათი, წარმოიხუნის თავისა თჯისად მეთა ის-
რაელისათა, ხოლო ერნი უოველნი მოსრნეს ჰირითა მახჯლისათა
დ წარსწუიდნეს იგინი დ არა დაშთა მათგან რაჲთურთით მშჯნვიე-
რი ✿ ვითარცა [3] უბრძანა უფალმან მონასა თჯსსა მოსეს, დ მო- იე
სე ეგრეთვე ამცნო ისუს, დ ეგრეთ უო ისუ, არა გარდაჰვდაჲ არა
რაჲს უოველთაგან რომელ ამცნო უფალმან მოსეს ✿ დაიბერა ისუ ივ
უოველი ქუჱყანა მთისა, დ უოველი ქუჱყანა ნაგეთისა, დ უოველი
ქუჱყანა გოსომისა, დ ველი, დასავლით კერძო, დ მთა ისრაელი-
სა: დ ღელენი მთათა ქუჱშენი ✿ მითოგან აქირისა რომელ არს იზ
მართალ სეირსა, ვიდრე ბალეგადამდე: დ ველი ლიბანისა მთასა
ქუჱშე აერმონსად, დ მეფენი მათნი უოველნი შეიბჟრნა დ მოსრნა ✿

[1]) დ მოსე მგ. — [2]) დ მოსე. დგ. კ მოსე ზ. — [3]) ბ მოსე დდ.

იჩ ✠ დაუშნა მრავალნი დღენი ისუ მეფეთა ამათ მიმართ ბრძოლად ✠
ით ✠ არა იყო, არცა ერთი ქალაქი რომელი არა მისცა უფალმან მე-
თა ისრაელისათა, თჳნიერ ევისა დამკჳდრებულთა გაბაონსა შინა
გ ყოველი დაიპყრა ბრძოლით ✠ რამეთუ უფლისა მიერ იყო გან-
ძლიერება გულისა მათისა, რომელი შეემთხჳოდა ბრძოლად ის-
რაელსა, რათა მოსრნეს იგინი, ✠ რათა არა იყოს მათ ზედა წყა-
ლობა, არამედ მოსრნეს იგინი, ვითარცა ჰრქუა უფალმან ღმერთ-
კა მან მოსეს ✠ ✠ მოვიდა ისუ მას ჟამსა შინა, ✠ მოსრნა ყოველი
ენაკიმსა შინა მთისაგან, ქებრონისა, ✠ დაბირით, ✠ ანობით, ✠
ყოველისაგან მთისა ისრაელისა, ✠ ყოველისაგან მთისა იუდისა ქა-
კბ ლაქებითურთ მათით, ✠ მოსრნა იგინი ისუ ✠ ✠ არა ვინ დაშთა
რომელნი იუშუნეს ენაკიმს შინა მჳთავან ისრაელისათა, გარნა თჳ-
კგ ნიერ გაზებს შინა ✠ გეთს შინა, ✠ ასეროთს შინა დაშთეს ✠ ✠
დაიპყრა ისუ ყოველი ქუჴყანა, ვითარცა ამცნო უფალმან მოსეს, ✠
მისცნა იგი ისუ სამკჳდრებელად ისრაელსა, განყოფით ნათესავთა
მათთა ✠ ქუჴყანა დასცხრა ბრძოლისაგან.

თავი იბ.

ა და ესენი არიან მეფენი მის ქუჴყანისანი რომელ მოსრეს მე-
თა ისრაელისათა, ✠ დიმკჳდრეს ქუჴყანა მათი წიაღ იორდანესა,
მზისა აღმოსავლით კერმოჲ კვეითგან არნონისა ვიდრე, მთადმდე
აერმონად, ✠ ყოველი ქუჴყანა არაბაია აღმოსავლით კერმოჲ ✠
ბ სეონ მეფე აღმორეველთა, რომელ დამკჳდრებული იყო ესებონს ში-
ნა, რომელი უფლებდა არნორისგან რომელ არს კვესა შინა არ-
ნონისას ✠ საშუალ კვესა, ✠ ზოგი ქუჴყანისა გალადისა ვიდრე
გ ნაბოკამდე, ვიდრე საზღვარნი მჳთა ამონისთანი ✠ ✠ არაბაია ზღვა-
დმდე ქინერებისა აღმოსავალსა, ✠ ვიდრე ზღვადმდე არაბად ზღვა-
სა მარილოვანსა აღმოსავლით გზასა ბითსიმოთი ✠ ქვეშთემანსა
დ რომელ არს ქუჴყაშე ასიდოთფასგას ✠ ✠ ოგ მეფე ბაჲსანისა დაშთო-
მილ იყო გჳრთავანი, რომელი მკჳდრ იყო ასტაროთს შინა ✠ ედ-
ე რანს შინა ✠ მთავარი იყო მთითგან აერმონით, ✠ სელქათგან, ✠
ყოველი ქუჴყანა, ბაჲსანი ვიდრე საზღვარადმდე გესორისა ✠ მაქა-

ტისჲ, ⁂ ზოგი გალადისა საზღვარისამდე, სეონ მეფისა ესებონი-
სა ✿ მოსე მონამან უფლისამან, ⁂ მეთა ისრაელისათა მოსრნეს ვ
იგინი: ⁂ მისცაჲ იგი მოსე მონამან უფლისამან, ნაწილად რუბენს
⁂ გადს, ⁂ ზოგსა ნათესავსა მანასესსა ✿ ⁂ ესე მეფენი ამორე- ზ
ველნი, რომელნი მოსრნა ისუ ⁂ მეთა ისრაელისათა წიაღ იორდა-
ნესა ზღუსა თანა გალგალად: ⁂ ველსა ზედა ლიბანისსა, ვიდრე
მთადმდე ალოგზად აღმოსავლთასა სეირად, ⁂ მისცა იგი ისუ ნა-
თესავთა ისრაელისთა, სამკჳდრებელად ნაწილად მათდა ✿ მთათა ჱ
შინა ⁂ ველსა ზედა, ⁂ არაბიასა შინა, ⁂ ასიდათსა შინა, ⁂ უდაბ-
ნოსა ზედა, ⁂ ნაგებსა ქეტელი, ⁂ ამორეველი, ⁂ ქანაანელი, ⁂
ფერეზელი, ⁂ ევეელი, ⁂ იობოსელი ✿ მეფე იერიქოსა, მეფე გაი- თ
სა, რომელ არს მახლობლად ბეთელსა ✿ მეფე იერუსალიმისა, ⁂ ი
მეფე ქებრონისა✿ მეფე ირიმოთისა, ⁂ მეფე ლაქისა ✿ მეფე ეგლო- ია,იბ
მისა, ⁂ მეფე გაზერისა ✿ მეფე დაბირისა, ⁂ მეფე გადერისა ✿ მე- იგ,იდ
ფე ირმასა, ⁂ მეფე არედისა ✿ მეფე ლებანისა, ⁂ მეფე ოდოლამი- იე
სა ✿ მეფე მაკედასა, ⁂ მეფე თაფფოსა ✿ მეფე ეფერისა, ⁂ მეფე ივ,იზ
ოფრესი ✿ მეფე აფეკისა, ⁂ მეფე ქესარონისა ✿ მეფე სამბრონი- იჱ,ით
სა, ⁂ მეფე ფუგისა ✿ მეფე მარონისა, ⁂ მეფე აქსაფისა ✿ მეფე კ,კა
თანაქისა, ⁂ მეფე მაგედონისა ✿ მეფე კედესა, ⁂ მეფე იეკონამისა, კბ
ერმელისა ✿ მეფე ადორისა ნაფეთდორისა ✿ ⁂ მეფე გოიმისა გელ- კგ,კდ
გაგელისა მეფე თერასასა, ყოველნი ესე მეფენი ოც ⁂ ათერთმეტ.

თ ა ვ ი იგ.

და ისუ მოხუცებულ იყო, ⁂ გარდასრული დღეთა, ⁂ ჰრქუა უფალმან ა
ისუს: შენ მოხუცებული ხარ ⁂ მოყოფილ ხარ დღეთა შენთა, ⁂
ქუეყანა მრავალი დატეეებულარს დასამკჳდრებლად ✿ ⁂ ესე არს ბ
ქუეყანა რომელი დატეეებულარს: საზღვარნი ფილისტიმისანი, გე-
სორი, ⁂ ქანაანელი ✿ ⁂ უდაბნოთაგან რომელარს წინაშე ჰირს გ
ეგჳპტისასა საზღვარამდე აკარონისა მარცხენით ქანაანელთასა, შე-
რაცხილარს სუთთა მათ სანახჱტოთა ფილისტიმისათა, გასეილ-
სა, ⁂ აზოტელთა, ⁂ ასკალონითისა, ⁂ გეთელსა, ⁂ აკრონელსა,
⁂ ევეისა ✿ ⁂ თემონითგან სამხრით, ⁂ ყოველსა ქუეყანასა ქანაა- დ

ნისასა გაზისგან, ⁂ სიდონელნი ვიდრე აფეკამდე, ვიდრე საზღვა-
ე რად ამორეველთა ✿ ⁂ ოველი ქუჱყანა გამგილს ფილისტიმისა, ⁂
ოველი ლიბანე მზისა აღმოსავალ, გალგალთაგან მთასა ქუჱშე
ვ აერმონსა ვიდრე შესვლამდე ემათისა ✿ ოველნი რომელნი მკჳდრ
არიან მთასა შინა, ლიბანითგან ვიდრე მასრაფოთმაიდამდე. [1] ო-
ველნი სიდონელნი მე აღვჳცნე იგინი ჰირისგან ისრაელისა,
არამედ განუყავ იგი წილით ისრაელსა, ვითარცა გამცნებ შენ ✿
ზ ⁂ აწ განუყავ ქუჱყანა ესე სამკჳდრებელად, ცხრათა მათ ნათესავ-
თა; ⁂ ზოგსა ნათესავსა მანასესსა იორდანისგან ვიდრე ზღვად-
ჱ მდე დიდისა დასავლით მზისა მისცე მათ, ზღვა დიდი განუსაზღვ-
რო ✿ სოლო ორთა მათ ნათესავთა, ⁂ ზოგსა ნათესავსად მანასესა,
რუბენს, ⁂ გაადს რომელ მისცა მოსე წიაღ იორდანესა, აღმოსავლით
თ კერძო მზისა [2] მისცა მათ მოსე მონამან უფლისამან ✿ არაერი-
თგან რომელ არს კიდესა ნაღვარევისასა არნონისა: ⁂ ქალაქები
რომელ არს საშუალ ჴევსა მას, ⁂ ოველი ველი მადაბანისაგან ✿
ი ოველი ქალაქები სეონ მეფისა ამორეველთასა, რომელი მეფობდა
ია ესებონს შინა, ვიდრე საზღვარამდე მეთა ამონისთა ✿ ⁂ გალადი, ⁂
საზღვარნი გესურისანი, ⁂ მაქათისანი ოველი მთაჲ აერმონი, ⁂
იბ ოველი ბასანტი ელქანამდე ✿ ოველი სამეფო ოგისა ბასანს
შინა, რომელი მეფობდა ასტაროთს ⁂ ედრანს შინა, ესე დაშთო-
იგ ილი იუნეს გმირთაგან, ⁂ მოკლა იგი მოსე, ⁂ აღჳცა ✿ ⁂ არა
აღჳცეს მეთა ისრაელისათა, მაქათა ქანანელი: მკჳდრი მეფე გესუ-
რისა ⁂ მაქათისა მეთა შორის ისრაელისათა მოდღეინდელად დღე-
იდ დმდე ✿ სოლო [3] ნათესავსა ლევისასა არა სცაჲ სამკჳდრებელი, რა-
მეთუ უფალი ღმერთი ისრაელისა, იგი თავადი იყო სამკჳრებელ
მათდა, ვითარცა ჴრქუა მათ უფალმან ⁂ ესე არს განაყოფაჲ, რომელ
განუყო მოსე მეთა ისრაელისათა, ნათესავისა (მებრ მათისა,) არა-
იე ბოთიდგან მაობისა წიაღ იორდანისასა იერიქოთ კერძოჲ ✿ ⁂ მი-
ივ სცა მოსე ნათესავსა მეთა რუბენისასა ტომად ტომად მათდა ✿ იყო

[1] ფსალმუნი ო8.—[2] დ მოსე ღბ. ჭკუმორე კგ.— [3] დ მოსე იწ. ებრა-
ულთა ზ. გზკეა მდ.

საზღვარი მათი აროერითვან, რომელ არს წინაშე კევსა არნონის-
სა, დ უოველი ქუჴჴანა, მისურიმისა ვიდრე ესებონამდე ✿ დ უოველი იზ
ქალაქები რომელარს მისურს შინა, დ დებონი, დ ბარმოთბელი,
დ სახლნი ბელმონისნი ✿ დ იასაისა დ კედრმოთი დ მიფათი ✿ დ იწ,ით
კარიათიმი, დ სებამა, დ სარეთი, დ სეორი მთასა შინა ენაკისასა ✿
დ ბეფეგორი, დ ასედოფასგა, დ ბეთსიმოთი ✿ დ უოველი ქალა- კ,კა
ქები მისურისა, დ უოველი სამეფო სეონ მეფისა ამორეველთასა, [1]
რომელ მოკლა მოსე თჳთ დ წინამძღვარნი მადიამისანი, დ აევე-
ლი, დ მოკომა, დ სურ, დ ურა, დ რობეკა, მთავარნი სეონისნი,
რომელ მკჳდრ იუშნენ ქუჴჴანასა მას ✿ დ ბალამ ძე ბეორისი, მი- კბ
სანი, მოკლეს მახჳლითა მეთა ისრაელისათა ✿ დ იუშნეს საზღვარ- კგ
ნი რუბენისნი, იორდანე საზღვრად, ესე სამკჳდრებელი მეთა რუ-
ბენისთა ტომად ტომადთა მათთა, ქალაქები მათი და ვანები მათი ✿
დ მისცა მოსე მეთა გადისთა ტომად ტომად მათდა ✿ დ იეო საზა კდ,კე
ღვრად მათდა იაზირი: დ უოველი ქალაქები გალადისა, დ ზოგი
ქუჴჴანა მეთა ამონისთა არუყრამდე, რომელ არს წინაშე ჰირსა რა-
ბბოთისსა ✿ დ ესებონითგან რამოთამდე კოიასფისა, დ თანიმი- კვ
სა, დ მანაიმი ვიდრე საზღვართა დაბირისათა ✿ დ ემეკს შინა, ბე- კზ
თრამ, დ ბეთრდმა, დ სოქოთი, დ საფონი, დ სხვაჲ იგი სამეფო
სეონ მეფისა ესებონისა, დ იორდანე იზღუნეის მათზე ვიდრე კე-
რმოსა ზღვამდე ქენეროთისა, წიაღ იორდანესა აღმოსავალით ✿
ესე სამკჳდრებელი მეთა გადისთა ტომად ტომად მათდა, ქალაქად კჳ
ქალაქად მათდა, და ვანები მათი ტომათ ტომათ მათთა, ქედსა მოუ-
ქცევენ წინაშე მტერთა თჳსთა, ვითარცა იუშნენ ტომთა ებრ მათ-
თა, დ ქალაქთა მათთა, დ დაბათა მათთა ✿ მისცა მოსე ზოგსა ნა- კთ
თესავსა მანასესსა, ტომად ტომად მათდა ✿ დ იო საზღვარი მათი ლ
მანამითგან, დ უოველი სამეფო ბასანი, დ უოველი სამეფო ოგ
მეფისა ბასანისა, დ უოველი დაბნები იარისი, რომელ არიან ბასა-
ნიტს შინა სამეოც ქალაქნი ✿ დ ზოგი გალადისა, დ ასტაროთს ლა
შინა, დ ედრაინს შინა, ქალაქები სამეფოსა ოგისი ბასანიტს

[1]) დ მოსე დდ.

შინა: ⁂ მიცნენ მეთა მაქირისთა, მისა მანასესთა, ⁂ ზოკი მეთა
ლბ მაქირისათ, ტომად ტომად მათდა ✿ ესე არიან, რომელ დაამკჳდრ-
ნა მოსე წიაღ იორდანესა არაბოთს შინა მოაბსა, იერიქოთ კერძო
ლგ აღმოსავლით ✿ ⁂ ნათესავსა ლევისსა არა სცა მოსე მკჳდრობა
რამეთუ [1] უფალი ღმერთი ისრაელისა იგი სამკჳდრებელ იუო მა-
თდა, ვითარცა ეტყოდა მათ.

თავი იდ.

ა ⁂ [2] ესენი არიან რომელთა დაიმკჳდრეს მეთა ისრაელისათა
ქუჱყანა ქუჱყანასა ქანაანისასა, რომელნი განუო და მკჳდრნა
ელიაზარ მღდელმან, ⁂ ისუ მემან ნავესმან, ⁂ მთავართა მამულად
ბ ტომთა მეთა ისრაელისათა ✿ [3] ნაწილად ნაწილად დაიმკჳდრეს ვი-
თარცა ამცნო უფალმან კელითა ისუსითა ⁂ მოსესითა მიცემად
გ ცხრასა ნათესავსა ⁂ ზოკსა ნათესავსა მანასესა ✿ რამეთუ მისცა
მოსე სამკჳდრო ორთა ტომთა ⁂ ზოკი ტომსა მანასესსა, წიაღ
დ იორდანისა, ⁂ ლევიტელთა არა მისცა ნაწილი მათ შინა ✿ რამე-
თუ იუნენ მენი იოსებისანი ორნი ტომნი მანასე ⁂ ეფრემ ⁂ არა
მისცა ნაწილი ქუჱყანასაგან ლევიტელთა, არამედ ქალაქნი საყოფე-
ე ლად, ⁂ გარემოსი მათი საცხოვართა მათთა ✿ ვითარცა ამცნო
უფალმან მოსეს, ეგრეცა უყეს მეთა ისრაელისათა, ⁂ განიყვეს
ვ ქუჱყანა ✿ ⁂ მოვიდეს მენი იუდასნი ისუსა გალგალას შინა: ⁂
ჰკრქუა მას ქალებ იეფონიისმან კენეზელმან, შენ უწუი სიტყუა,
რომელი თქუა უფალმან მოსეს მიმართ კაცისა ღუთისა ჩემთჳს ⁂
ზ შენთჳს კადეს ვარნეს შინა ✿ რამეთუ ორმეოცის წლის ვიყავ:
რაჟამს მიმავლინა მე მოსე მონამან უფლისამან კადისვარით: მო-
სილვად ქუჱყანისა ⁂ მიუგე მას სიტყუა გონებისაებ მისისა ✿
ჱ მმათა ჩემთა რომელ აღმოვიდეს ჩემ თანა გარდასცვალეს გული
თ ერისა, ხოლო მე შევეევე შედგომად უფლისა ღუთისა ჩემისა ✿ ⁂ [4]
ფუცა მოსე მას დღესა შინა ⁂ თქუა: ქუჱყანასა რომელსა მიხჳდე,
შენდა იუოს სამკჳრებელად, ⁂ შჳლთა თქუჱნთა უკუნისამდე, რამე-

[1] ⁂ მოსე იწ.—[2] ⁂ მოსე ღდ. — [3] ⁂ მოსე ღდ. ისჭმე იგ.— [4] ზე-
მორე მ.

თუ შეეყავ შედგომად უკანა უფლისა ღუთისა ჩემისა ✿ ⳟ აწ გა- ი
მომზარდა ჩუჱნ უფალსან, ვითარცა თქუა, ესე ორმეოც და მეხუთე
წელი არს, ვინათგან თქუა უფალმან სიტყუა ესე მოსეს მიმართ, ⳟ
ვიდოდა ისრაელი უდაბნოსა, ⳟ აწ აჰა ესერა მე დღეს ოთხმეოც
ⳟ ხუთის წლისა ვარ ✿ ⳟ ეგრე დღეს მიძლევის, ვითარცა რაჟამს ია
წარმჰყვლინა მე, მოსე, ეგრეთ მიძლევის აწ განსლვად ⳟ შესლვად
ბრძოლად ✿ ⳟ აწ გთხოვ შენ მთასა ამას, ვითარცა თქუა უფალმან იბ
მას დღესა შინა: რამეთუ შენ გესმა სიტყუა ესე მას დღესა შინა, აწ
ესერა ენაკიმელნი მუნ არიან, ქალაქნი ძლიერნი ⳟ დიდნი; უკეთუ
უფალი იყოს ჩემთანა მოვსრნე იგინი, ვითარცა გჳრქუა ჩუჱნ
უფალმან ✿ ⳟ აკურთხა იგი ისუ, ⳟ [1] მისცა ქებრონი ქალებსა იგ
მესა იეფონესა, მესა კენეზელისა, სამკჳდრებელად ✿ ამისთჳს იყო იდ
ქებრონი ქალებისა იეფონისა ქენეზინისა ნაწილად, მოდგეინდელად
დღემდე: რამეთუ იგი შეუდგა ბრძანებასა უფლისა ღუთისა ისრაე-
ლისასა ✿ ხოლო სახელი ქებრონისა იყო ჰირველად ქალაქი არ- იე
ღოვი მითროპოლი ენაკიმთა ესე, ⳟ ქუჱყანა დასცხრა ბრძოლი-
საგან.

თ ა ვ ი ი ვ.

ლა [2] იყვნეს საზღვარნი მეთა იუდასთანი ტომად ტომად მათ- ა
და საზღვართაგან იდუმიისთა, უდაბნოთაგან სინით ლიუსა ვიდრე
კადეშდე ბღვარით კერძო ✿ ⳟ იეუნეს საზღვარნი მათნი, ბღვარით ბ
კერძო ვიდრე ზღვად მარილოვანად, ცხჳრითგან რომელ მიიწევის
ბღვარით კერძო ✿ განვალს მართლ აღსავალსა აკრაბიბისასა, ⳟ გ
გარე მოვალს სენასა, ⳟ აღვალს ბღვარით, კადისვარნისა, ⳟ გან-
ვალს ესრნოს, ⳟ აღიწევის ადდარად, ⳟ გარე მოვლის დასავლით,
კადესა ⳟ მივალს აკკარნის ✿ ⳟ მოვლის, ასემონად კერძოდ ⳟ დ
გარდავლის ვიდრე კეგვადმდე ეგჳპტისასა, ⳟ არს მისი განსავალი
საზღვრებთა, ზღჳთ კერძო, ესე არს საზღვარი მათი ბღვარით ✿
ⳟ საზღვარნი მათნი აღმოსავლით ყოველი ზღვად მარილოვანი იო- ე
რდანედმდე, ⳟ საზღვარნი ჩრდილოთ კერძონი, ცხჳრითგან ზღჳ-

[1] მსჯულ. ა. ა მკაბელთა ა. დ მოსე იდ.—[2] დ მოსე ოდ.

ვ სათ, ⁂ ერთ კერძო იორდანითგან ✿ მიიწევიან საზღვარნი ბეთ-
გლად კერძო: ⁂ გარე წარვალს ჩრდილოთ კერძო ბეთბა-
რედ კერძო, ⁂ აღიწევიან საზღვარნი ქვად კერძო ბემოდი-
ზ სა, მისა რუბენისა ✿ ⁂ აღვალს საზღვარი დებირისა კევსა
აქორისასა, ⁂ შთავალს ცალგალად კერძო, რომელ არს მართალ
გამოსავალსა იდუმისასა, რომელ არს ბღვარით კერძო კევსა, ⁂
განიწევის საზღვარი წულად კერძო წუაროსა მარილოვანსა, ⁂ არს
ჱ გამოსავალად მისა წუარო რუგელისა ✿ ⁂ აღვალს საზღვარი კევსა
ენომისასა, ბღვარით იებუთსად საშუადღისო, ესე არს იერუსალიმი; ⁂
განვლენ საზღვარნი თხემით კერძო მთისად, რომელარს ჰირით კერძო
კევსა ენომისასა ზღვად მიმართ, რომელარს ერთ კერძო ქუჩუანასა
თ ჭრაფინისასა ჩრდილოთ კერძო ✿ ⁂ განვალს საზღვარი თავისაგან
მთათასა, წუაროსა ზედა წულისა ნაფთოსისა, ⁂ განვლენ მთად
ეფრონისა, ⁂ განაწევს საზღვარი ბალად, ესე არს ქალაქი იარიმი ✿
ი ⁂ მიგარევლოს საზღვარმან ბაალით ზღვად კერძო, ⁂ განვალს
მთასა სეირსა, ⁂ გარეწარ ზურგით კერძო ქალაქი იარიმი ბორით,
ესე არს ქსალონი, ⁂ შთავიდეს მზისა ქალაქად კერძო, ⁂ გარე
ია წარვალს ბღვარით კერძო ✿ ⁂ მიაწიოს საზღვარი ზურგით აფ-
რონსა ჩრდილოთ კერძო, ⁂ მიიწევნეს საზღვარნი საქარონადმდე,
⁂ თანა წარვალოს მთად ქუჩუანისა ბაალისა, ⁂ მიაწიოს იაბინამ-
დე, ⁂ იოს გარე მონავალი საზღვართა ზღვად კერძო, ⁂ საზღვა-
იბ რნი მათნი ზღჳთგან, ზღვად დიდი ეზღვანგის ✿ ⁂ ესე საზღვარნი
იგ მეთა იუდასთანი გარემოს ტომად ტომად მათდა ✿ ⁂ ქალებს მესა
იეფონისსა მისცა ნაწილი შორის მეთა იუდასთა, ბრძანებითა ღუ-
თისათა, მისცა მას ისუ ქალაქი ერბოკი, დედა-ქალაქი ენნაკისი, ესე
იდ არს, ქებრონი ✿ ⁂ [1] აღოცნა მიერ ქალებ მემან იეფონისმან სამნი იკი
იე მენი ენიკისნი სუსია, ⁂ თოლამი, ⁂ აქიმან ✿ ⁂ აღვიდა მიერ ქა-
ლებ მკჳდრთა ზედა დაბირისთა, ⁂ სახელი დაბირისა ჰიდვეელად იო
ივ ქალაქი მწიგნობართა ✿ ⁂ ჰრქუა ქალებ, რომელმან უკეე აღიღოს
ვინ ქალაქი მწიგნობართა ⁂ ეუფლოს მას, მიესცე მას ასქანა ასუ-

[1]) მსაჯ. ა.

ლი ჩემი ცოლად ✿ ⁂ დაიბერა იგი გოთონელ მემან კენეზისამან, იზ
ძმისა ქალებისამან უმრწამესმან, ⁂ მისცა მას ასქანა ასული თჯსი
ცოლად ✿ ⁂ იოო ოდეს შესლვასა მისსა, აზრახა მას, ⁂ ჰრქუა: იჩ
ვსთხოვო მამას ჩემსა აგარაკი, ⁂ კმად უო კარაულით, ⁂ ჰრქუაად
მას ქალებ: რად არს შენდა ✿ ⁂ ჰრქუაად მას: მეც მე კურთხევა, რა- ით
მეთუ ქუწყნად საშუადღოდ მიმეც მე, მომეც მე გოლადმაიმ, ⁂ მი-
სცა ქალებ გოლადმაიმი, ზენა, ⁂ გოლათი ქუწყნად ✿ ესე არს კ
სამკჳდრებელი ნათესავისა მჳთა იუდასთა ტომად ტომად მათდა ✿ კა
⁂ იოო ქალაქები მათი, ქალაქი ჰირველი ნათესავისა მჳთა იუდასთა
საზღვართა ზედა ედომისათა უდაბნოსა ზედა✿ კაბესელი ⁂ ედრანი კბ
⁂ იაგორინი ✿ ⁂ კინად ⁂ დიმონად, ⁂ ადდა ✿ ⁂ კედესი ⁂ იეფენაზიფ კგ,კდ
⁂ ტელემი ⁂ ბალოტი ✿ ⁂ ქალაქი ესე რაონი ⁂ ასურაასალი ⁂ კე
ეოველი ქალაქი ესერონისა ეს არს სური ✿ ⁂ ამამი ⁂ სამა ⁂ კვ
თამამა ⁂ მოლადა ✿ ⁂ ასაქსო ⁂ ასერ ღადდალ ⁂ ასემონ ⁂ ბი- კზ
თელევი ✿ ⁂ ასარსულა ⁂ ბეთსაბე, ⁂ ევზლუთია ⁂ ვანები მათი ⁂ კთ
სახლი მათი ✿ ბდალ, ⁂ იემოი, ⁂ ასემი ✿ ⁂ ესთალადი ⁂ ქესლი კი,ლ
⁂ ერამი ✿ ⁂ სიკელეი, ⁂ მედებნა ⁂ სასანინა ✿ ⁂ ლაბოთ, ⁂ სე- ლა,ლბ
ლეკემი ⁂ აინ ⁂ რეომან ეოველი ქალაქები ოც ⁂ ცხრა, ⁂ დაბნე- ლვ
ბი მათი ✿ ველსა ზედა ესთალოისა, საარად, ⁂ ასანა ✿ ⁂ რაშენი ლზ
⁂ ზანად, ⁂ ოგონიმი, ⁂ თაფფუა, ⁂ ინაიმ ⁂ იერიმუთი, ⁂ ლი
ოდოლამი, ⁂ მემრად, ⁂ სოქოად, ⁂ აზეკად ✿ ⁂ საგარიმი, ⁂ ლვ
ადიაფაიმ, ⁂ გადირა, ⁂ აგარაგნი მისნი, ქალაქები ათოთხმეტი, ⁂ ლზ
დაბნები მათნი ✿ სენნანი, ⁂ ადასა, ⁂ მაგდალაგდა ✿ ⁂ დლაანი, ⁂ მ
⁂ მსიფა, ⁂ იექთაელი, ⁂ ლაქისი; ⁂ ბაგზაქთა, ⁂ აგლაონი ✿ ⁂ ლთ
ქაბბან, ⁂ ლამისი, ⁂ ქაფალოსი ✿ ⁂ გადეროთი, ⁂ ბეთგონი, ⁂ მ
ნაამა, ⁂ მაკიდია, ქალაქები ათექუსმეტი, ⁂ დაბნები მათი ✿ ლება- მა
ნა ⁂ ათერი, ⁂ იასარნ ✿ ⁂ იეფთა, ⁂ ასენნა, ⁂ კელაი, ⁂ აგზი- მბ
ბა, ✿ ⁂ აქიმ, ⁂ მარისა, ⁂ ედომ, ქალაქები ცხრა, ⁂ დაბნები მა- მგ
თი ✿ აკკარონი, ⁂ დაბნები მისი, ⁂ სამკჳდრებელი მათი ✿ აგა- მდ,მე
რონითგან, ამნად ✿ ⁂ ეოველნი რადოდენნიცა არიან მახლობელად მვ
აზდოთისა, ⁂ დაბნები მათი, ⁂ სამკჳდრებელი მათი ✿ გაზა ⁂ და- მზ

ბნები მისი, ⁂ ვანები მისი, მიკვადმდე ეგვპტისა, ⁂ დიდი ზღვად
ლგ,ლთ განასაზღურებს ✿ ⁂ მთათა საფარისათა, ⁂ იეთერი, ⁂ სოქო ✿ ⁂
ნ ჰრენა ქალაქი მწიგნობართა, ესე არს დაბერი ✿ ⁂ ანობი, ⁂ ესთე-
ნა მონი, ⁂ ანები ✿ ⁂ გოსომი, ⁂ ქილუონი, ⁂ გილონი, ქალაქები
სბ,სგ ათერთმეტი, ⁂ დაბნები მათი ✿ ⁂ ერენი, ⁂ რუმაჲ, ⁂ ასანი ✿ ⁂
ნდ იანუმი, ⁂ ბეთათაჲფუაჲ, ⁂ აფაკა ✿ ⁂ ქმათა, ⁂ არბო, ესე არს ქებ-
ნე რონი, ⁂ სიორი, ქალაქები ცხრა, ⁂ დაბნები მათი ✿ მაონი, ⁂ ქე-
ნვ რმელი, ⁂ ზიფი, ⁂ ეტტაჲ ✿ ⁂ იზდრაელი, ⁂ იეკდამი, ⁂ ზანო,
ნზ ⁂ აკიმი ✿ ⁂ გაბაჲ ⁂ თამნა, ქალაქები ათი ⁂ დაბნები მათი ✿
სჱ,სთ ელულელი, ⁂ ბეთსური, ⁂ ქედორი ✿ ⁂ მარუთი ⁂ ბეთანოთი, ⁂
ო ელთეკენი ქალაქები ექუსი, ⁂ დაბნები მათი ✿ თეკო ⁂ ეფრათაჲ,
ესე არს ბეთლემი, ⁂ ფოგორი, ⁂ ეტამი, ⁂ კულონი, ⁂ ტატამი,
⁂ სორისი, ⁂ კარიმი, ⁂ გალიმი, ⁂ ბეთერი, ⁂ მონოქო ქალაქე-
ოა ბი ათერთმეტი, ⁂ დაბნები მათი ✿ კარიათბაალ, ესე არს ქალაქი
იარიმი, ⁂ არებბა, ქალაქნი ორნი, ⁂ დაბნები მათი ⁂ ვანები მა-
ობ,ოგ თი ✿ ⁂ ბეთარაბა, ⁂ მადონა ⁂ სოქოქა ✿ ⁂ ნეფსანი, ⁂ ქალაქი
ოდ მარილისა, ⁂ ინგადი: ქალაქები ექუსი, ⁂ დაბნები მათი ✿ ⁂ იო-
ბოსელი დამკუდრებულ იეო იერუსალიმს ⁂ ვერ შეუძლეს მეთა
იუდასთა, წარწყმედად, მათდა, ⁂ დაეშენნეს იობოსელნი მეთა თანა
იუდასთა იერუსალიმსა შინა მოდგედმდე.

თ ა ვ ი ივ.

ა ⁂ და იეუნეს სასღუარნი მეთა იოსებისთანი იორდანითჳან რო-
მელ არს იერიქოთ კერძოჲ აღმოსავლით ⁂ აღჯდეს იერიქოთ
ბ უდაბნოთ ბეთელად ✿ ⁂ განვიდეს ბეთელით ლუზად, ⁂ წარვიდეს
გ სასღუართა არქიატაროსთა ✿ ⁂ განჯდეს ზღჯთ კერძოჲ სასღუარ-
თა ზედა იეფალუთისთა სასღუარამდე ბეთრონისა ქუწნათა, სადაჲ
დ იეო გამოსაჲვალი მათი ზღჯთ კერძოჲ ✿ ⁂ დაიმკჯდრეს მეთა იო-
ე სებისთა, ეფრემ ⁂ მანასე ✿ ⁂ იეუნეს სასღუარნი ეფრემისა, ტო-
მად ტომად მათდა, ⁂ იეო სასღუარი სამკჯდრებელ მათდა აღმო-
სავლით ასტაროთით ადარი ვიდრე ბეთრონადმდე, ზემოთა, ⁂ გა-
ვ სარა ✿ ⁂ განვიდეს სასღუარნი ზღუად კერძოჲ მაქმოთად ჩრდი-

ლოთ, ⁂ მივიდეს აღმოსავლად თინითსლოდ, ⁂ წარვიდეს აღმო- ზ
საკლით იანოქად ✿ ⁂ იანუქისაგან შევალს, ატაროთად ⁂ ნარაა- ჱ
თად, ⁂ დაბნები მათი ✿ ⁂ განკლის იერიქოს, ⁂ მიიწევს იორდა- თ
ნედ ✿ ⁂ დათუთგან გარე წარკლიან სამღვარნი ზღვად კერძოჲ
კევსა კანასისად ⁂ იოს, გამოსავალი მათი ზღჳთ კერძო, ესე სამ- ი
კჳდრებელი ნათესავისა ძეთა ეფრემისთა ტომად ტომად მათდა ✿ ⁂
ქალაქები რომელ განიკუთნეს ძეთა ეფრემისთა შორის სამკჳდრე- ია
ბელსა ძეთა მანასესთანი, ყოველი ქალაქები, ⁂ დაბნები მათი ✿ ⁂
არა მოსხო ეფრემ ქანაანელი რომელ მკჳდრ იყო გაზერს შინა. და-
შენებულ იყო ქანაანელი შორის ეფრემისა მიმცემელნი მისდა ხარკთა
მოაქა დღემდე, ვიდრე აღმოსავლამდე ფარაოჲ მეფისად ეგჳპტი-
სა, ⁂ დაიპერა ქალაქი ⁂ მოწვა იგი ცეცხლითა, ⁂ ქანაანელნი ⁂
ფერეზელნი, ⁂ მკჳდრნი გაზერისანი ⁂ გმირნი, ⁂ მისცა იგი ფა-
რაონ ზითვად ასულსა თჳსსა.

თ ა ვ ი იზ.

ა Და იუშუნეს სამღვარნი ძეთა მანასესთანი რამეთუ ესე პირმშო
იყო იოსებისი, მაქირის პირმშოებასა მანასესსა, მამასა გაჲლადი-
სასა, რამეთუ კაცი მბრძოლი იყო იგი, გალადის შინა, ⁂ ბაჲსან-
ბ სა შინა ✿ ⁂ [1] იყო ძეთა მანასესთა სხჳათა ტომად ტომად მათდა:
ძეთა აქიეზერისთა, ⁂ ძეთა ელაკისთა, ⁂ ძეთა იერელისთა, ⁂ ძე-
თა ექმისთა, ⁂ ძეთა ეფერაჲსთა, ⁂ ძეთა სემირაალისთა: ესენი
არიან ძენი მანასესი ძისა იოსებისა კაცნი მამრნი ნათესავი
ტომად ტომად ✿ ⁂ სალპაათს ძესა ეფერისსა, ძესა გალადისასა, გ
ძისა მაქორისასა, ძესა მანასესა არა ესხნეს მას ძეებ არამედ ასუ-
ლებ ✿ ⁂ ესე არს სახელები ასულთა სალპადისთა, მაალა, ⁂ ნუა, დ
⁂ ეგლაჲ, ⁂ მელქაჲ, ⁂ თერსა ✿ ⁂ წარდგეს წინაშე ელიაზარ ე
მღდელისა, ⁂ წინაშე ისუსა, ძისა ნავესა, ⁂ წინაშე მთავართა, ⁂
თქუჳს: ღმრთმან ამცნო გელითა მოსესითა, მოცემად ჩუენდა სამ-
კჳდრებელი შორის ძმათა ჩუენთა. ⁂ სცეს სამკჳდრებელი, ბრძა- ვ
ნებითა უფლისათა ნაწილი, შორის ძმათა მამისა მათისათა ✿ ⁂

[1] ⁂ მოსე კგ.

აღმოუვლა ნაწილად, მათთა, მანასეს ღელე ლაშეკი, თჳნიერ ქუ-
ყანისა ცალადისა, ✠ ბასანისა, რომელ არს წიაღ იორდანეს ✠
ზ რამეთუ ასულთა მეთა მანასესთა დაიმკჳდრეს ნაწილი შორის მმა-
თა მათთაჲ. ხოლო ქუყანა ცალადისა ხუდაჲ მეთა მანასესთა
ჱ რომელ დაშთომილ იუნეს ✠ ✠ იუნეს საზღვარნი მეთა მანასეს-
სთანი ასერ მაქოთოთაგან, ✠ დანათი რომელ არს ჰირის ჰირ სუქემ-
სა, ✠ მიჳლენ საზღვარნი იამანოდ ✠ იასფედ ✠ წუაროდ თაფთოთ-
თ საჲ ✠ მანასესა იოო ქუყანა, თაფთუთი, საზღვართა მათ მანასეს-
ი თა მეთა ეფრემისათა ✠ ✠ წარვალს საზღვარი კჳესა მას კანისსა,
ჩრდილოთ კერძო კჳესა მას იარინისა; ტერემინთოდ ეფრემისა,
ია საშუალ ქალაქისა მანასესა. ✠ საზღვარნი მანასესნი ჩრდილოთ
კერძო ნაღვარეჳსა, ✠ იოს გამოსავლად მისა ზღვაჲ ✠ სამხრით
ეფრემისა ✠ ჩრდილოთ კერძო მანასესა, ✠ ზღვაჲ ეზღუდნეს მათ,
✠ ასერ შეეყოფის ჩრდილოთ კერძო, ✠ იზაქარის აღმოსავლით ✠
იბ ✠ იოს მანასეს შორის იზაქარის შორის ✠ ასერის შორის ბეთ-
სანს ✠ დაბნები მათი, ✠ მკჳდრნი ედორისანი, ✠ დაბნები მისი ✠
მკჳდრნი მაღედდოსანი, ✠ დაბნები მათი, ✠ მკჳდრნი ტანაქოსნი ✠
იგ დაბნები მისი, ✠ მესამე ნაწილი ნაფეთისი, ✠ დაბნები მისი ✠ ✠
ვერ შეუძლეს მეთა მანასესთა მოსრვად ამის ქალაქებისა, ✠ იწყო
იდ ქანანელმან შენებად ქუყანასა მას ✠ ✠ იო რამეთუ სძლეს მეთა
ისრაელისათა ✠ მორჩილ იუნეს ქანაანელნი, ხოლო მოსრვით
იე არა მოსრნეს იგინი ✠ სიტუაჲსა უგებდეს მენი იოსებისნი ისუს
✠ ჰრქუმს: რაჲსათჳს დაგჳმკჳდრე ჩუნ ნაწილი ერთი ✠ საზომი
ერთი, ხოლო მე ერ მრავალ ვარ, ✠ ღმერთმან მაკურთხნა მე (ვი-
ივ დრე აქამომდე) ✠ ჰრქუაჲ მათ ისუ: ერ მრავალ თუ ხარ შენ, აღ-
გვალე მაღნარად, ✠ განჰკაფე თავისა შენისა მუნ ადგილი ქუყა-
ნასა, ფერეზისი, ✠ რაფაიმისა, უკეთუ იწრო არს, თქუნდა მთა
ის ეფრემისა ✠ ✠ ჰრქუმს მეთა იოსებისთა, ვერ კმაჲ არს ჩუნდა
მთა ეფრემისა, ✠ ცხენი რჩეული ✠ რაინა ქანაანელისა რომელი
მკჳდრ არს ქუყანასა ემეკისსა, ბეთსანს შინა, ✠ დაბნებსა მისსა
იწ ღელესა შინა იეზრაილისასა ✠ ✠ ჰრქუაჲ ისუ მეთა იოსებისთა

ეფრემს ⁂ მანასეს მეტყველმან, ერ მრავალ თუ ხარ შენ, ⁂ ძალი
დიდი გაქუს, არა იყოს შენდა ნაწილი ერთი ✿ რამეთუ ძალ- იო
ნარი შენი იყოს, ვინათგან ძალნარი არს, ⁂ განწმინდო იგი, ⁂
იყოს შენდა; ⁂ რაჟამს აღჰოცო ქანანელი, რამეთუ ცხენი რჩეუ-
ლი არს მისი, (⁂ თჳთ ძლიერნი) რამეთუ შენ უძლიერეს მი-
სა იქმნე.

თ ა ვ ი იც.

ა ⁂ და განკრბაჲ ყოველი კრებული ძეთა ისრაელისათა სელომად
ბ ⁂ აღდგეს მუნ კრავი საწამებელისა, ⁂ ქუჱყანა დაიბერა მათგან ✿
⁂ დაშთეს მენი ისრაელისანი, რომელთა არა დაემკჳდრა სამკჳდრებე-
გ ბელად თჳსა, შჯდნი ნათესავნი ✿ ⁂ ჰრქუაჲ ისუ ძეთა ისრაელისათა,
ვიდრემდის თქუჱნ თვალ ახმიდეთ შესლვად, დამკჳდრებად ქუჱყა-
ნისა, რომელი მიგცა თქუჱნ უფალმან ღმერთმან მამათა თქუჱნ-
დ თამან ✿ მოძცენით მე თქუჱნგანნი სამნი კაცნი ნათესავისაგან, ⁂
წარვავლინნე იგინი, ⁂ აღდგენ ⁂ მოვლოან ქუჱყანა, ⁂ აღწერონ
ე იგინი წინაშე ჩემსა ვითარცა ჯერაარს განუოფა მისი ✿ ⁂ მოვი-
დეს მისა ⁂ განუეო მათ შჯდად ნაწილად, იუდა დადგეს საზღვარ-
თა მათთა ბღვარით კერძო, ⁂ მენი იოსებისნი დადგენ საზღვართა
ვ მათთა ზედა ჩრდილოთ კერძო ✿ ხოლო თქუჱნ განიყავით ქუჱყა-
ნა იგი თქუჱნდად შჯდად ნაწილად, ⁂ მომართჯთ მე აქა: ⁂ გამო-
ზ გიღო თქუჱნ ნაწილი წინაშე უფლისა ღუთისა თქუჱნისა ✿ რამე-
თუ არა არს ნაწილი ძეთა ლევისთა თქუჱნ შორის, არამედ მდდე-
ლობა უფლისა ნაწილად მათდა არს, ⁂ გაად ⁂ რუბენ ⁂ ზოგმან
ნათესავმან მანასესთამან, მიიღეს სამკჳდრებელი მათი წიაღ იორ-
დანესა აღმოსავლით, რომელ მიცა მათ მოსე მონამან უფლისამან ✿
ი ⁂ აღდგეს კაცნი იგი ⁂ წარვიდეს, ⁂ ამცნო ისუ კაცთა რომელნი
იგი წარვიდეს აღწერაჲ ქუჱყანისა, ⁂ ჰრქუაჲ: წარვედით ⁂ გან-
ზომეთ ქუჱყანა, აღწერეთ იგი, ⁂ მოვედით ჩემდა აქა, ⁂ მიგცე სა-
ა მკჳდრებელი წინაშე უფლისა სელომს შინა ✿ ⁂ წარვიდეს კაცნი
ბ ⁂ განზომნეს ქუჱყანა, ⁂ იხილეს იგი ⁂ აღწერეს იგი, ქალაქად
ქალაქად შჯდ ნაწილად წიგნსა შინა, ⁂ მოართუეს ისუს ბანაკსა ში-

ი ნი სელომად ✠ ⁂ განუგდო მათ ისუ წილი სელომს შინა წინაშე
უფლისა, ⁂ განუო მუნ ქუჩწანა ისუ მეთა ისრაელისათა განუო-
ია ფისაებრ მათისა ✠ ⁂ აღმოუგდა წილი ნათესავსა მეთა ბენიამენი-
სათა, ჰირველად ტომად მათდა, ⁂ აღმოკდა საზღვარი ნაწილისა
იბ მათისა, საშუალ მეთა იუდასა, ⁂ საშუალ მეთა იოსებისთა ✠ ⁂
იუჸნეს საზღვარნი მათნი ჩრდილოთ კერძო, იორდანით, ⁂ აღჯ-
დეს საზღვარნი ზურგით იერიქოსა ჩრდილოთ კერძო, ⁂ აღჯდეს
მთასა ზღუთ კერძო, ⁂ იეოს გამოსავალი მისი მავდარიტი ბეთა-
იგ ინისა ✠ ⁂ განვიდეს მიერ საზღვართა ლუზასთა ზურგით კერძო
ლუზასთა ბღვარით; ესე არს ბეთელი, ⁂ შთავიდეს საზღვარნი ესე,
ატაროთით ადდარათ მთად კერძო რომელ არს ბღვარით კერძო
იდ ბეთრონით ქუჩწო ✠ ⁂ განვალნ საზღვარნი, ⁂ გარე წარველის
ერთ კერძოსა რომელი ხედავს ზღვად მიმართ ⁂ ბღვარით კერძო,
მთიდგან ჰირის ჰირ ბეთერონისა საშხრით ⁂ იეოს გამოსავალი
მისი კარიათბაალი, ესე არს კარიათიმი ქალაქი მეთა იუდასთა, ესე
იე არს ნაწილი ზღუთ კერძო ✠ ⁂ ნაწილი ლიგარით კერძო, ⁂ ნა-
წილად კარიათბალით, ⁂ განვალს საზღვარნი ზღუსა გაინად, წუა-
ივ როსა ზედა წულისასა ნაფთოსასა ✠ ⁂ შეგიდის საზღვარნი კერ-
ძოსა ზედა მთისასა, რომელ არს ჰირით კერძო მაღნარისა მისა
ენომისთა, რომელ არს წილისაგან ემეკისა რაფანისსა ჩრდილოთ,
⁂ შთავიდის გენომად ზურგით კერძო იებუსისა ბღვარით კერძო,
იზ ⁂ შთავიდის წუაროსა მას როგელისასა ✠ ⁂ განვიდის წუაროსა
ზედა სამოსსა, ⁂ განვიდის გალილოთად, რომელ არს მართლ აღ-
საგალსა ედომისასა: ⁂ შთავიდის ქვათ კერძო, ბიანისა მეთა რუ-
იჸ ბენისასა ✠ ⁂ განვიდის ზურგით კერძო ბეთარას, ჩრდილოთ კერ-
ძო, ⁂ შთავიდის ბეთგალადად საზღვარსა ზედა ზურგით კერძო ✠
ით ⁂ იეოს საზღვარი გამოსავალთა ცხჯრად კერძო ზღვადდ მარი-
ლოვანისა ჩრდილოთ, კერძოსა იორდანისასა ბღვარით კერძო, ესე
ი საზღვარნი არიან ბღვარით კერძონი, ⁂ იორდანე ეზღვრის მას
კერძოსაგან აღმოსავალთათ ✠ ესე არს სამკჯრებელი მეთა ბენია-
კა მენისთა, საზღვარნი მისნი გარემო ტომად ტომად მათდა ✠ ⁂

იუშუნეს ქალაქნი ნათესავთა მეთა ბენიამენისთანი ტომად ტომად
მათდა, იერიქო. ⁂ ბეთაგლა, ⁂ ამეკანი ✿ ⁂ ბეთარაბა, ⁂ სემბარი- კბ
მი, ⁂ ბეთელ ✿ ⁂ იავიმი ⁂ ოფარი, ⁂ ეფრათა ✿ ⁂ კაფირამინ, კბ,კ
⁂ ოფნი, ⁂ გაბაჲ, ქალაქი ათორმეტი, ⁂ დაბნები მისი ✿ გა- კვ
ბაონი, ⁂ ჰრამა, ⁂ ბიროთი ✿ ⁂ მასფაჲ, ⁂ ქეფირაჲ ⁂ ამოსა ✿ კვ
⁂ რეკემი, ⁂ იერფაილი, ⁂ ფერაღლა, ⁂ სილაღეფი ✿ ⁂ იებოსი, კზ,კ
ესე არს იერუსალიმი, ⁂ გაბაათი, ⁂ ქალაქი იარემი, ქალაქები
ათცამეტი ⁂ დაბნები მისი. ესე არს სამკჳდრებელი მეთა ბენიამე-
ნისთა ტომად ტომად მათდა,

თ ა ვ ი ით.

და აღმოუჴდა ნაწილი მეორე სჳმეონს ⁂ ნათესავთა მეთა სჳმეო- ა
ნისათა, ⁂ იეო სამკჳდრებელი მათი საშუალ ნაწილსა მეთა იუდა-
სათა ✿ ⁂ იეო ნაწილი მათდა ბერსაბე ⁂ საბე, ⁂ მულადამ ✿ ⁂ ბ,გ
ასერსუალი, ბეთული ⁂ ბელბოლა, ⁂ ასომი ✿ ⁂ ელთულადი, ⁂ დ
ერმაჲ ✿ ⁂ სეკელაგი, ⁂ ბეთამარ ქაზიოთი, ⁂ ასერსუსიმი ✿ ⁂ ბე- ე,ვ
თალბათი, ⁂ აგარაკნი მათნი, ⁂ ქალაქები ათსამეტი, ⁂ დაბნები
მათი ✿ აინი, ⁂ რემმონთი, ⁂ ეფერი, ⁂ ასამი, ქალაქები ოთხი, ⁂ ზ
დაბნები მათი ✿ ⁂ ყოველნი გარემონი ქალაქთანი, ვიდრე ბაალეთ ⁂
ბირამოთადმდე რომელი მიჲალს იამეთად ბღვარით კერძო, ესე არს
სამკჳდრებელი ნათესავთა მეთა სჳმეონისთა ტომად ტომად მათდა ✿
წილისაგან იუდასსა, სამკჳდრებელი ნათესავსა მეთა სჳმეონისთა, თ
რამეთუ იეო ნაწილი მეთა იუდასთა უფროს ვიდრეცა მათსა, ⁂ დაი-
მკჳდრეს მეთა სჳმეონისთა ნაწილი შორის მათსა ✿ ⁂ აღმოუჴდა ი
მესამე ნაწილი, ზაბულონს ტომად ტომად მათდა, ⁂ იუშუნეს სა- ია
ზღვარნი სამკჳდრებელისა მათისანი სარიდამდე ✿ ⁂ გამოჴდა სა-
ზღვარად მათდა ზღვაჲ ⁂ მარილა ⁂ მიაწევს დაბასთს კერძო კევსა
რომელ არს ჰირის ჰირ იეკანამსა ✿ ⁂ მიიქცევის სარიდით ჰირის იბ
ჰირ აღმოსავლით სამესა საზღვართა ზედა ქასალოთ თაბორისათა
⁂ განჴლის დაბრათად კერძო, ⁂ აღიწევის იაფაგის კერძო ✿ ⁂ იგ
მიერ მიჰარეველდის ჰირის ჰირ აღმოსავალად გეთაეფერის კერძო,
ქალაქად კასიმად, ⁂ განჴლის რემმონით მათარით ანნუისა ✿ ⁂ იდ

გარემოვლის საზღვართა ზედა ჩრდილოსათა ენნაოთს კერძო, ⁂ იუოს
გამოსავალი მათი გაით, ეფთაილად კერძოჲ: ⁂კატტათი ⁂ნაალოლი✿
იე ⁂ სერმონი, ⁂ იადილა ⁂ ბეთლეში; ⁂ ქალაქნი ათორმეტნი, ⁂
ივ დაბნები მათი ✿ ესე არს სამკჳდრებელი ნათესავისა მეთა ზაბუ-
იზ ლონისთა ქალაქები ⁂ დაბნები მათი ✿ ⁂ იზაქარს აღმოუკდა წილი
იჱ მეოთხე მეთად იზაქარისთა ტომად ტომად მათდა ✿ ⁂ იუშენს საზ-
ით ღვარნი მათნი იეზრაელი, ⁂ აქასელოთი, ⁂ სუნიმი ✿ ⁂ აფერარიმი,
კ ⁂ სიანი, ⁂ რენათი ⁂ ანაქარეთი ✿ ⁂ ჰრაბბითი, ⁂ კესიონი, ⁂
კაკბ ააბესი ✿ ⁂ ჰრამათი, ⁂ ინგანნიმი, ⁂ ინადაი ⁂ ბეფთასისი ✿ ⁂
შეიეოფიან, საზღვარნი თაბორად, ⁂ სარიმად, ზღჳთ კერძო ⁂ ბე-
თსამად, ⁂ იეოს გამოსავალი საზღვართა მისთა იორდანე, ქალა-
კგ ქები ათექვსმეტი, ⁂ დაბნები მათი ✿ ესე არს სამკჳდრებელი ნათე-
სავისა მეთა იზაქარისთა ტომად ტომად მათდა, ქალაქები ⁂ საზ-
კდ ღვრები მათი ✿ ⁂ აღმოუკდა მეხუთე ნაწილი, ნათესავთა მეთა ას-
კე ერისთა ტომად ტომად მათდა ✿ ⁂ იუშენს საზღვარნი მათნი ქალ-
კვ კათი, ⁂ ოლი, ⁂ ბატანა, ⁂ აქსაფი ✿ ⁂ ალიმელექი, ⁂ ამადი, ⁂ მასა-
ლი; ⁂ მიიწეევიან კარმილად ზღჳთ კერძოჲ, ⁂ სიოროთად, ⁂ ლაბანა-
კზ თად ✿ ⁂ მიიქცევის აღმოსავლით კერძო მზისათ ბეთდაგონად, ⁂
მიიწეევის ზაბულონად, ⁂ გაიეფთალს შინა, ჩრდილოთ კერძო,
⁂ შეგალს საზღვართა ასფოთისათა, ბეთაბექით ⁂ შთავლენ
კჱ მზღუარსა ანიილსა ⁂ მიგალს ქაბოლად მარცხენით ✿ ⁂ დააგრანი
კთ ⁂ რთობი, ⁂ ამმონი ⁂ კანა, ვიდრე სიდუნადმდე დიდად ✿ ⁂ გარე
აღიქცევის საზღვრამად, ვიდრე მტკიცე ქალაქადმდე ტჳრელთად, ⁂
მოიქცევის საზღვარად ხუსად, ⁂ იეოს გამოსავალი მათი ზღვა ⁂
ნაწილისაგან აქსიფისა, ⁂ ამმასა, ⁂ აფეკისა, ⁂ ჰარობისა: ქალაქე-
ლჱ ბი ოც ⁂ ორი, ⁂ დაბნები მათი ✿ ესე სამკჳდრებელი ნათესავისა
მეთა ასერისთა ტომად ტომად მათდა, ქალაქები მათი, ⁂ დაბნები
ლა,ლბ მათი ✿ ⁂ ნეფთალემისთა აღმოუკდა წილი მეექუსე ✿ ⁂ იუშენს
საზღვარნი მათნი მეელეფი, ⁂ მილონი, ⁂ ბესენანიმ, ⁂ არმე, ⁂
ნაკებ, ⁂ იაბნელი, ვიდრე ლაკკომადმდე, ⁂ იუშენს გამოსავალნი მა-
ლგ თნი იორდანედ✿ ⁂ მოიქცევის საზღვარი ზღვადდ კერძო აზონოთ

თაბორ, ⁂ განვალს მუნით იორნად, ⁂ შეეყოფის ზაბილონს ბღვა-
რით ⁂ ასირს ⁂ მიიწევის ზღვად, ⁂ იუდისად ⁂ იორდანე მზის
აღმოსავალით კერძო ✿ ⁂ ქალაქები მოზღუდვილი, ტყრელთად, ლდ
ტყროსი, ⁂ ამმათი, ⁂ ჭრეკათი, ⁂ ქენერეთი ✿ ⁂ ადამი, ⁂ ჭრამა, ლე
⁂ ასური ✿ ⁂ კედესი, ⁂ ედრანი, ⁂ წუარო ასური ✿ ⁂ იერონი, ⁂ ლვ
მაგდალელი, ორანი ⁂ ბეთანათი, ⁂ თაზმუსი, ქალაქები ათცხრამე-
ტი, ⁂ ვანები მათი ✿ ესე არს სამკჳდრებელი ნათესავისა მეთა ნე- ლზ
ფთალემისთა, ტომად ტომად მათდა ქალაქები ⁂ დაბნები ✿ ⁂ დანს ლთ
აღმოუდა მეშჯდე წილი ✿ ⁂ იუშნეს საზღვარნი მათისანი სარაად, მ
⁂ ესთაული, ⁂ ქალაქი სამესი ✿ ⁂ სალამინი, ⁂ ივალონი, ⁂ იე- მა
ფალა ✿ ⁂ ელონი, ⁂ თამნა, ⁂ აკარონი ✿ ⁂ ელთეკვა, ⁂ გაბა- მბ,მგ
ფონი, ⁂ ბაათოთ ✿ ⁂ იუთი, ⁂ ბანიბართ, ⁂ გეფრემონ ✿ ⁂ მდ,მე
ზღჳთგან იერაკონად, ⁂ ირაკონ, საზღვარი მახლობელად იოპესა ✿
ესე არს სამკჳდრებელი ნათესავისა მეთ დანისთა ტომად ტომად მვ
მათდა ქალაქები მათი ⁂ დაბნები მათი, ⁂ არა აჭირვებდეს მენი და-
ნისნი ამორეველსა მაჭირვებელს მათსა მთასა შინა, ⁂ არა უტევე-
ბდენ მათ ამორეველნი აღმოსლვად ჴევად, ⁂ არა უტევებდეს ამო-
რეველნი შთასლვად ველად ⁂ იჭირვოდა მათგან საზღვარი ნაწი-
ლისა მათისა ✿ ⁂ წარვიდეს მენი დანისნი, ⁂ ჰებრონდეს ლაქისს, მზ
⁂ დაიჰურეს იგი, ⁂ მოსრნეს იგინი ჰირითა მახჯლისათა ⁂ დაე-
შენნეს მუნ; ⁂ უწოდეს სახელი მისი ლასენდან. ⁂ ამორეველი
დაშთა დამკჳდრებად ელომს ⁂ სალმინს შინა: ⁂ დამძიმდა ჴელი
ეფრემისი მათ ზედა, ⁂ ექმნეს იგინი მათ მოსარკე ✿ ⁂ დასცხრა მჱ
განუოფით ქუჱყანისა ⁂ საზღვართა მათთა, ⁂ სცეს მეთა ისრაე-
ლისათა ნაწილი ისუს მეთა ნავესთა მათ შორის ბრძანებითა
უფლისათა ✿ ⁂ მისცა მას ქალაქი, რომელი ითხოვა თამნასარად, მთ
რომელ არს მთასა ეფრემისსა, ⁂ აღაშენა ქალაქი, ⁂ დაეშენა მუნ ✿
ესე არს განუოფად რომელ განუყო ელიაზარ მღდელმან, ⁂ ისუ ნა- ნ
ვემან, ⁂ მთავართა ⁂ ტომთა ⁂ ნათესავთა ისრაელისათა წილით
სელომს, წინაშე უფლისა კართა ზედა კარვისა მის საწანებელისათა
⁂ აღასრულეს განუოფა ქუჱყანისა.

თავი კ.

ა,ბ და ეტყოდა უფალი ისუს, ⁂ ჰრქუა ✿ ეტყოდე მეთა ისრაელისათა, ⁂ არქუ: მისცენით ქალაქნი შესავედრებელნი, [1] რომელ
გ გარქუ თქუჱნ მოსეს მიერ ✿ შესავედრებელად კაცის მკუალეთა რომელმან მოკლას სული არა ნებსით: ⁂ იყუნენ თქუჱნდა ქალაქნი იგი შესავედრებელ, ⁂ არა მოკუდეს კაცის მკულელი იგი მეძიებელისაგან სისხლისა, ვიდრე წარდგომადმდე წინაშე კრებულისა
დ განკითხვად ✿ ⁂ შეივლტოდის ერთსა მას ქალაქთაგანსა; ⁂ დადგეს შესავალთა მათ ბჭეთა ქალაქისათა, ⁂ აღუაროს ყურსა მოხუცებულსა მის ქალაქისასა სიტყუათა თჳსითა, ⁂ შეწუნარებულ იოს იგი ერისა მისთანა ⁂ სცენ მას ადგილი ⁂ დაემკჳდროს მათ თანა ✿
ე ⁂ თუ სდევდეს მას მახლობელი სისხლისა მისისა ნუ მისცემდ გულთაჲ მისთაჲ მომკლველსა მას, რამეთუ არა ნებსით უკლავს მოყუასსა
ვ მას თჳსსა, ⁂ არცა მტერად იყო მისა გუშინ ⁂ მუღან ✿ ⁂ დაემკჳდროს იგი ქალაქსა მას, ვიდრე წარდგომადმდე წინაშე ერისა მის სასჯელად ვიდრე სიკუდილადმდე მღდელისაჲ მის დიდისა, რომელი იყოს დღეთა მათ; ⁂ მაშინღა მოიქცეს მკულელი იგი,
ზ ⁂ შევიდეს ქალაქსა თჳსსა ⁂ სახლად თჳსსა, ⁂ ქალაქად რომლისაგან იყლტოდა [2] ✿ ⁂ დასდვეს კედესი გალილიას, მთასა შინა ნეფთალემისსა, ⁂ სჴემი მთასა ეფრემისსა ⁂ ქალაქი არბოკი, ესე
ი არს ქებრონი მთასა იუდასსა ✿ ⁂ წიაღ იორდანესა იერიქოს მიმართ აღმოსავლით, [3] მისცეს ბოსორი უდაბნოსა ველსა შინა ნათესავისაგან რუბენისსა, ⁂ ჰრამოთი გალაადს შინა ნათესავისაგან გაადისსა, ⁂ გაელანი ბასანიტს შინა ნათესავისაგან მანასესისა ✿
თ ესე ქალაქნი განჩინებულნი იუნენ ყოველთა მეთა ისრაელისათანი, ⁂ მწირსა რომელი შევედრებულ იოს მათ შორის შევედრებად მუნ, ყოველნი რომელნი მოკლვიდენ კაცსა, არა ნებსით, რათა არა მოკგდეს გელისაგან სისხლის მეძიებელისასა, ვიდრე არა წარდგეს წინაშე კრებულისა განკითხვად.

თ ა ვ ი კა.

და მოვიდეს მოხუცებულნი, ტომთა მთავარნი ძეთა ლევისთა- ა
ნი, ელიაზარ მღდელისა, ✠ ისუსა ძესა ნავესსა, ✠ მოხუცებულთა,
ტომთა ✠ ნათესავთაგან ძეთა ისრაელისათა ✿ ✠ ჰგრქუჳს მათ სე- ბ
ლომს შინა ქუჳყანასა ქანანისასა მეტუველთა: ამცნო უფალმან გე-
ლითა მოსესითა: მოცემად ჩუჳნდა ქალაქები საუოფელად ✠ გარემო
მათნი გარე ქალაქისა საცხოვართა ჩუჳნთა ✿ ✠ [1] მისცეს ძეთა გ
ისრაელისათა ლევიტელთაჲ ნაწილთაგან თჳსთა ბრძანებითა უფლი-
სათა ქალაქები ესე ✠ გარემო სათესველი მათი ✿ ✠ აღმოუკდა წი- დ
ლი ტომსა კაათისსაჲ, ✠ იქმნა აჰრონის ძეთა მღდელთა ლევიტელ-
თა ნათესავისაგან იუდასისა, ✠ ნათესავისაგან სჳმეონისა, ✠ ნათე-
სავისაგან ბენიამენისაჲ წილით ქალაქები ათ სამმეტი ✿ ✠ ძეთა ე
კაათისჲთა ნუშტთა ნათესავისაგან ეფრემისისა, ✠ ნათესავისაგან და-
ნისა, ✠ ზოგისაგან ნათესავისა მანასესისა წილით ქალაქები ათი ✿
✠ ძეთა გეთსონისთა ნათესავისაგან იზაქარისთა, ✠ ნათესავისაგან ვ
ასერისთა, ✠ ნათესავისაგან ნეფთალემისთა, ✠ ზოგისაგან ნათეს-
ავისა მანასესთა, ბასანს შინა, წილით ქალაქები ათ სამმეტი ✿ ✠ ზ
ძეთა მერარისთა, ტომად ტომად მათდა ნათესავისაგან რუბენისთა,
✠ ნათესავისაგან გადისთაჲ, ✠ ნათესავისაგან ზაბულონისთა, წი- ჱ
ლით ქალაქები ათორმეტი ✿ ✠ მისცეს ძეთა ისრაელისათა ლევი-
ტელთა ქალაქები მათი, ✠ გარე მოსათესველი მათი, ვითარცა
ამცნო უფალმან მოსეს ნაწილად ✿ ✠ მისცა ნათესავმან ძეთა იუ- თ
დასთამან ✠ ნათესავმან ძეთა სჳმეონისთამან; ✠ ნათესავმან ძეთა
ბენიამენისთამან, ქალაქები ესე ✠ სახელ სდვეს მათ ✿ ✠ იქმნეს ი
ძეთა აჰრონისთაჲ ტომისაგან კაათისთა ძეთა ლევისთა, რამეთუ ამათ
სუდაჲ ნაწილი პირველი ✿ ✠ მისცეს მათ კარიათარბოკი დედა ქა- ია
ლაქი ენაკთა, ესე არს ქებრონი მთასა შინა იუდასსა, ✠ სათესველი
გარემოს მისსა ✿ ✠ [2] აგარაკები ქალაქებისა ✠ დაბნები მისი იბ
მისცა ისუ ქალებს ძესა იეფონესსა სამკჳრებელად მისა ✿ ✠ ძე- იგ
თა აჰრონ მღდლისათა მისცა ქალაქი შესაფედრებელი რომელიმან

[1]) დ მოსე ფქ.—[2]) ა სუშტ. კ.

იდ კაც კლას, ქებრონი, ⁂ განკუთნებულნი გარემოს მისსა ✿ ⁂ ლება-
ნა ⁂ განკუთნებულნი გარემოს მისსა, ⁂ იეთერი ⁂ განკუთნებულნი
იე გარემოს მისსა, ესთემო, ⁂ განკუთნებულნი გარემოს მისა ✿ ⁂
ოლონი ⁂ განკუთნებულნი, გარემო მისნი, ⁂ დაბირი ⁂ განკუთნე-
ივ ბულნი გარემოს მისსა ✿ დაან ⁂ განკუთნებული მისა, ⁂ იეტტა
⁂ განკუთნებული მისსა, ⁂ ბეთსამისი, ⁂ განკუთნებული მისა, ქა-
იზ ლაქები ცხრა ორთაგან ნათესათა ამათ ✿ ⁂ ნათესავისაგან ბენია-
მენისა გაბაონ ⁂ განკუთნებული მისა, ⁂ გაბე ⁂ გარემო მისა ✿
იჩ ⁂ ანათოთი, ⁂ გარემო მისი, ⁂ ალმონი ⁂ გარემო მისი ქალა-
ით ქები ოთხი ✿ უოველი ქალაქები მეთა აჭრონისთა მდდელთა ქა-
ია ლაქები ათსამმეტი, ⁂ გარემო სათესავი მათი ✿ ⁂ ტომთა მეთა
კაათისთა ლევიტელთა რომელ დაშთომილ იუშენეს მეთაგან კა-
კა ათისთა ⁂ იუშენეს ქალაქნი საზღვართა მათთანი ნათესავთაგან
ეფრემისთა ✿ ⁂ მისცეს მათ ქალაქები შესავედრებელი კაცის
კბ მკვლელთა სჯქემი ⁂ გარემოსი მისსა, მთასა შინა ეფრემი-
სსა, ⁂ გაზერი ⁂ გარემოს მისა ✿ ⁂ კაბსაიმ ⁂ გარე-
კგ მოსი მისა, ⁂ ბეთრონი ⁂ გარემოსი მისი, ქალაქები ოთხი ✿
კდ ⁂ ნათესავისაგან დანისა ელტეკჯა ⁂ გარემოს მისსა, გებეთონი ⁂
კე გარემოსი მისი ✿ ალონ ⁂ გარემოსი მისი ⁂ გეთრემონი, ⁂ გა-
რემოსი მისი ქალაქები ოთხი ✿ ⁂ ზოგისაგან ნათესავისა მანასე-
სად, თანაქი, ⁂ გარემონი მისნი ⁂ ბეთსამი ⁂ გარემოსი მისი ქა-
კვ ლაქნი ორნი ✿ უოველი ქალაქები ათი, ⁂ გარემოსი მისად ტომ-
კზ თად მეთა კაათისთა დაშთომილთა ✿ ⁂ მეთა გეთსონისთა, ნათე-
სავთა ლევიტელთა, ⁂ ზოგისაგან ნათესავისად მანასესისა, ქალაქ-
ნი განკუთნებულნი კაცის მკვლელთანი, გოლანი ბასანიტიდს შინა,
⁂ გარემოსი მისა, ⁂ ბეესთერა ⁂ გარემოი მისა ქალაქნი ორნი ✿
კჩ ⁂ ნათესავისაგან იზაქარისთა, კისიონი, ⁂ გარემოსი მისა ✿
კთ ⁂ გებროთ ⁂ გარემოსი მისი ⁂ იერმოთო, ⁂ გარემოსი მისი, ⁂
ლვ წუარო მწიგნობართა ⁂ გარემოსი მისად, ქალაქები ოთხი ✿ ⁂
ნათესავისაგან ასერისთა, მაასალი ⁂ გარემოსი მისა, ⁂ აბდონ ⁂
ლა გარემოსი მისი ✿ ⁂ ქელკათი ⁂ გარემოსი მისი, ⁂ რობი ⁂ გა-

რემოსი მისი ქალაქი ოთხი ✿ ✠ ნათესავისაგან ნეფთალემისათა ლბ
ქალაქი განკუთვნილი კაცის მკვლელთათჳს, კედესი გალილიას ში-
ნა, ✠ გარემოსი მისა, ✠ ემათდორი ✠ გარემოსი მისად, ✠ ნეო-
მონი ✠ განკუთნებული გარემო მისა, ქალაქები სამი ✿ ოთველი ლგ
ქალაქები გეთსონისი ტომად ტომად მათდა, ქალაქებ, ათასმმეტი
✠ განკუთნებული მათდა ✿ ✠ ტომთა მეთა მერარისთა ლევიტელთა ლდ
სხუათა, ნათესავისაგან მეთა ზაბულონისთა, იეკანამი, ✠ გარემო
სათესავი მისი, ✠ კართა, ✠ გარემო სათესავი მისი ✿ ✠ დამნა ✠ ლე
გარემო სათესავი მისი, ✠ ნაალოლი ✠ გარემო სათესავი მისი,
ქალაქები ოთხი ✿ ✠ წიაღ იორდანესა იერიქოთ კერძოდ ნათესა- ლვ
ვისაგან რუბენისა მისცა ქალაქები შესავედრებელი კაცის მკვლელ-
თა, ბოსორი უდაბნოსა ზედა ✠ გარემოსი მისი, მისორია ✠ გა-
რემოსი მისნი, ✠ იაზარი, ✠ გარემოსი მისნი ✿ გედოსნი, ✠ გა- ლზ
რემოსი მისი, ✠ მასფა ✠ გარემოსი მისი, ქალაქები ოთხი ✿ ✠ ლთ
ნათესავისაგან გაადისა ქალაქნი შესავედრებელი კაცის მკვლელისა,
რამოთი გალადსა შინა, ✠ გარემოსი მისი, ✠ მანაიმ ✠ გარემოსი
მისი ✿ ესებონი, ✠ გარემოსი მისი, ✠ იაზერი ✠ გარემოსი მისი, ლთ
ქალაქები ოთხი ✿ ოთველი ქალაქები მეთა მერარისთა ტომად ტო- მ
მად მათდა, რომელ დაშთომილ იუშენეს ნათესავისაგან ლევისნი, ✠
იუშენეს საზღვარნი მათნი ქალაქნი ათორმეტნი ✿ ოთველი ქალა- მა
ქები ლევიტელთა შორის სამკჳდრებელისა მეთა ისრაელისათასა,
ორმეოც ✠ რვად ქალაქნი ✠ სათესავი მათი, გარემოს ქალაქთა
მათთა: ქალაქი ✠ სათესავი მისი ✠ გარემოს გარემოს ქალაქისა მის:
ეგრეთ ოთველისაებ ქალაქებსა მათსა ✿ ✠ დასრულა ისუ ქუ- მბ
სა მის განეოფა, საზღვარებსა შინა მათსა: ✠ სცეს ნაწილი მეთა
ისრაელისათა ისუს ბრძანებითა უფლისათა ✿ მისცეს მას ქალაქი მგ
რომელიცა ითხოვა, თამნასქარი მისცეს მას მთასა ზედა ეფრემი-
სასა; ✠ აღაშენა ისუ ქალაქი რომელი იგი ითხოვა ✠ დაეშენა
მას შინა ✿ ✠ მოიხუნა ისუ დანაგი იგი ქჳსანი, რომლითა იგი მდ
წინაჲ დასცჳთა მეთა ისრაელისათა, რომელნი იგი იშენეს გზასა
ზედა უდაბნოსასა, რამეთუ არა წინა დაეცჳთნეს უდაბნოსა შინა ✠

მე დახსნა იგინი თამანასაჯარს შინა ✿ ⳟ მისცნაჲ უფალმან ისრაელსა ყოველი ქუჱყანა, რომელი ეფუცა მიცემად მამათა მათთა, ⳟ მვ დაიმკჳდრეს იგი, ⳟ დაუშენნეს მას შინა ✿ ⳟ განუსვენა მათ უფალმან გარემოს, ვითარცა ეფუცა მამათა მათთა, არავინ წინა აღუდგა მათ, ყოველთაგან მტერთა მათთა ⳟ ყოველნი მტერნი მათნი მისცნა უფალმან კელთა მათთა ✿ არა დააკლდა ყოველთაგან სიტყუათა კეთილთა რომელ ჰრქუა უფალმან მეთა მათ ისრაელისათა არამედ ყოველი მოჰყვა.

თავი კბ.

ა ბ გ დ ე ვ ზ ჱ

მაშინ შეკრიბნა ისუ მენი რუბენისანნი ⳟ მენი გადისნი, ⳟ ზოგი ნათესაჲსა მანასესნი ⳟ ჰრქუა მათ ✿ თქუჱნ გესმა ყოველი რაჲოდენი ეგამცნო ჩუჱნ მოსე, მონამან უფლისამან, ⳟ ისმინეთ ჩემისა ჩემისა, ყოველივე რაჲოდენიცა გამცნო თქუჱნ ✿ არა დაუტევნეთ მმანი თქუჱნნი ამათ დღეთა უფროს მოდღეინდელად დღედმდე, დაიმარხეთ მცნებანი უფლისაჲ ღუთისაჲ თქუჱნისანი ✿ ესოლო აწ განუსვენა უფალმან ღმერთმან თქუჱნმან მმათა თქუჱნთა, ვითარცა ჰრქუა მათ: აწ მიიქეცით ⳟ მივედით სახიდ თქუჱნდაჲ ⳟ ქუჱყანად სამკჳდრებელისა თქუჱნისა [1] რომელი მოგცა თქუჱნ მოსე მონამან უფლისამან წიაღ იორდანესა ✿ ⳟ ეკრძალენით ფრიად ყოფად მცნებათა შჯულისათა, რომელ ეგამცნო ჩუჱნ მოსე მონამან უფლისამან, ⳟ გიყუარდინ უფალი ღმერთი თქუჱნი ⳟ ჰვიდოდეთ ყოველთა გზათა მისთა, ეკრძალენით ⳟ მცნებათა მისთა შეუდგეთ მას მსახურებად მისა ყოველითა გულითა თქუჱნითა ⳟ ყოველითა სულითა თქუჱნითა ✿ ⳟ აკურთხნა იგინი ისუ ⳟ წარაგზავნნა ⳟ წარვიდენ სახიდ თჳსა ✿ ⳟ ზოგსა ნათესავსა მანასესსა მისცა მოსე ბასანი, ⳟ ზოგთა ნათესავსა მისცა ისუ მმათა მათთა თანა წიაღმო იორდანესა ⳟ ზღჳთ კერძო, ⳟ რაჟამს წარავლინნა იგინი ისუ სახიდ მათდა აკურთხნაცა იგინი ✿ ⳟ საფასითა ძრავლითა წარვიდენ სახიდ მათდა, ⳟ საცხოვარი მრავალი ფრიად, ⳟ ვეცხლი, ⳟ ოქრო, ⳟ რვალი, ⳟ რკინაჲ, ⳟ სამოსელი ჯეჯმა

[1] ⳟ მოსე ⳟბ.

ფრიად, განიუვეს ნატუვენავი მტერთა მათთა მმათა მათთათანა ✿ ⳟ თ
მოიქცნეს ⳟ წარვიდეს მენი რუბენისნი, ⳟ მენი გადისნი, ⳟ ზო-
გი ნათესავი მანასესი მეთაგან ისრაელისათა სელობს ქუჽვანით
ქანაანისა, მისლვად ქუჽვანად გალადისა კუჽვანასა სამკუდრებელად
მათდა, რომელ იგი დაიმკუდრეს ბრძანებითა უფლისათა ⳟ კელითა
მოსესითა ✿ ⳟ მოვიდეს გალეელოთად იორდანისა, რომელ არს ი
ქუჽვანასა ქანაანისასად, ⳟ ქმნეს მეთა რუბენისთა, ⳟ მეთა გადი-
სთა, ⳟ ზოგმან ნათესავმან მანასესმან მუნ ბომონი იორდანეს ზე-
და, ბომონი დიდი ხილვით ✿ ⳟ ესმად მეთა ისრაელისათა ⳟ იტ- ია
უოდეს: აჰა ესერა ქმნეს მეთა რუბენისთა, ⳟ მეთა გადისთა, ⳟ
ზოგმან ნათესავმან მანასესმან ბომონი, საზღვართა ზედა ქუჽვანა-
სა ქანაანისასა, ზედა გალიუთს იორდანისასა, წიაღ კერძო მეთა
ისრაელისათა ✿ ⳟ ესმნეს მეთა ისრაელისათა ⳟ შეკრბეს უოველნი იბ
მენი ისრაელისანი სელობს, რათამცა აღუდეს ⳟ ჰბრძოდეს მათ ✿
ⳟ მიუვლინეს მეთა ისრაელისათა, მეთა მიმართ რუბენისთა, ⳟ მე- იგ
თა გადისთა, ⳟ ზოგსა ნათესავსა მანასესა, ქუჽვანად გალადისად,
ფინეზ ძე ელიაზარისი, მისა აჰრონისი მღდელისა ✿ ⳟ ათნი მთა- იდ
ვართაგანნი მისთანა: მთავარი ერთი სახლისაგან ტომისა, უოველ-
თაგან ნათესავთა მეთა ისრაელისათა; რომლისა მთავარნი სახლთა
ტომთა მათთანი არიან ათასის თავნი ისრაელისანი ✿ ⳟ მიიდეს იე
მეთა მიმართ რუბენისთა, ⳟ მეთა გადისთა, ⳟ ზოგსა ნათესავთა
მანასესთა, ქუჽვანად გალადისა, ეტუოდეს მათ ⳟ ჰრქუჽს ✿ ესრეთ ივ
იტუვის უოველი კრებული უფლისა, რაჲ არს ცოდვაჲ ესე, რო-
მელ სცოდეთ წინაშე უფლისა ღუთისა ისრაელისა, უკუნ ქცევად
დღეს უფლისაგან ღუთისაჲ ისრაელისა, იქმენით თქუჽნდა ბომო-
ნი, ⳟ განსდეგით უფლისაგან ✿ მცირე ნურაძე არსა თქუჽნდა იზ
ცოდვა იგი [1] ფოგორისი, რამეთუ არა განწმენდილ ვართ მისგან
მოაქადღედმდე, ⳟ იუო წულულება კრებულსა ზედა უფლისასა ✿ ⳟ იჽ
თქუჽნ უკუნ იქცით დღეს უფლისაგან, ⳟ იუოს უკეთუ განსდეგით
დღეს უფლისაგან, ⳟ ზვალე უოველსა ზედა ისრაელსა იუოს რი-

[1] ⳟ მოსე კე.

ით სხვა უფლისაჲ ✿ ⁘ აწ მცირედ თურა არს თქუენდა ქუეყანა ეგე
სამკჳდრებელისა თქუენისა, მოვედით თქუენ ქუეყანასა ამას სამ-
კჳდრებელისა უფლისასა, სადა დამკჳდრებულ არს კარაჲი უფლისაჲ,
დაემკჳდრენით ჩუენ თანა, ⁘ ნუ განსდგებით უფლისაგან, ⁘ ნუ-
ცა ჩუენგან განსდგებით საქმითა მით ბოძონისათა გარეშე საკურ-
კ თხეველისა უფლისა ღუთისა ჩუენისა ✿ არა [1] ესე არს აქარ მე
ზარასი რომელი ცთომით ცთა შეჩუენებულისა მისგან: ⁘ ყოველ-
სა ზედა კრებულსა ისრაელისასა იყო რისხჳა, ესე ერთი მარტო
იყო, ⁘ არა მარტოჲ ხოლო ესე მოკუდაჲ ცოდჳასა შინა თჳსსა ✿
კა ⁘ მიუჩჳ მეთა რუბენისთა ⁘ მეთა გადისთა ⁘ ზოგმან ნათესაჲმან
მანასესმან, ⁘ ეტყოდეს ათასის თავთა ისრაელისათა, ⁘ ჰრქუმს ✿
კბ ღმერთი ღმერთი უფალი არს ⁘ ღმერთმან ღმერთმან უფალმან უწ-
ყის თჳთ, ⁘ ისრაელმან თავადმან ცნას, უკეთუ განდგომით ვსცო-
ბბ დეთ წინაშე უფლისაჲ, ნუ გჳხსენინ ჩუენ დღჳსა ამას შინა ✿ ⁘ თუ
ვქმენით თავისა ჩუენისა ბოძონი განსადგომელად უფლისა ღუთი-
თისა ჩუენისაჲ, რათმცა შევწირეთ ჩუენ მის ზედა მსხუერპლი
მრგულიად დასაწჳელთა, ანუმცა ვეახვთ მას ზედა მსხუერპლი
კდ ცხოვრებისა, უფალმან თავადმან იძიენ ✿ არამედ კრძალუ-
ლებისათჳს სიტჳჳსი ვეახვთ ესე ⁘ ვთქუთ: რათა არა ჰრქუან
ხვალე შჳლთა თქუენთა შჳლთა ჩუენთა, მეტჳჳელთა, რაჲ
კე მეს თქუენი ⁘ უფლისა ღუთისა ისრაელისაჲ ✿ რამეთუ საზღვარნი
დასხნაჲ უფალმან საშუალ ჩუენსა ⁘ თქუენსა მეთა რუბენისთა ⁘
მეთა გადისთა იორდანე, ⁘ არა არს თქუენდა ნაწილი უფლისა, ⁘
უცხო ქმნენ შჳლთა თქუენთა შჳლნი ჩუენნი, რომელ არა მსა-
კვ სურებდენ უფალსა ✿ ⁘ ვთქუთ ეოფად ესრე, აღშენებაჲ მისა ბო-
კზ ძონისაჲ, არა შესაწირავთათჳს არცა მსხუერპლთათჳს ✿ არამედ
რათა იყოს საწამებელად ესე, საშუალ თქუენსა ⁘ ჩუენსა, ⁘ სა-
შუალ ნათესავთა ჩუენთა შემდგომად ჩუენსა, რათა მსახურებდენ
მსახურებასა უფლისასა წინაშე მისსა შესაწირავითა ჩუენითაჲ ⁘
მსხუერპლითა ცხოვრებისა ჩუენისათა, ⁘ მსხუერპლთა შინა ჩუენ-

[1] ფსალმ. ჸ.

თა, ⁂ არა ჰრქუან შჯლთა თქუჳნთა შჯლთა ჩუჳნთა ხვალე, ვითარ-
მედ არა არს თქუჳნდაჲ ნაწილი უფლისა ✿ ⁂ ვითქუთ იოს თუ სა- კჳ
დაჲმე ოდესმე ⁂ გვეტყოდენ ჩუჳნ, ანუ ნათესავთაჲ ჩუჳნთაჲ ხვალე,
⁂ ჰრქუან იხილეთ მსგავსება ესე საკურთხეველისა უფლისა, რომელ
ქმნეს მამათა ჩუჳნთა არა შესწირაჲთათჳს, არცა მსხუჳრჭლთათჳს,
არამედ საწამებელად არს შორის ჩუჳნსა ⁂ შორის თქუჳნსა ⁂
მეთა შორის ჩუჳნთა ✿ ნუ იოჳონ ჩუჳნდა განდგომად უფლისა- კთ
გან, რომელ მიქცეულად დღეინდელსა ამას დღესა შინა უფლისაგან,
რათამცა ვქმენით ჩუჳნ საკურთხეველი, ⁂ შესაწირაჲი სალამინს
⁂ მსხუჳრჭლი ცხოვრებისათჳს, გარეშე საკურთხეველისა უფლისა
ღუთისა ჩუჳნისა, რომელ არს წინაშე კარავსა მისსა ✿ ⁂ ესმა ჯ
ფინეჱს მღდელსა, ⁂ ყოველთა მთავართა მათ ერისათა, ⁂ ათასის
თავთა ისრაელისათა, რომელ იუშენეს მისთანა, სიტყუანი ესე, რო-
მელ თქუნეს მეთაჲ რუბენისთა, ⁂ მეთა გადისთა, ⁂ ზოგთა ნათე-
საჲთა მანასესთა, ⁂ სთნდა მათ ყოფად ესე ✿ ⁂ ჰრქუა ფინეჱ ლა
მღდელმან მემან ელიაზარისამან მეთა რუბენისთა, ⁂ მეთა გადისთა,
⁂ ზოგთა ნათესავთა მანასესთა: დღეს გულის ხმაჲ ვუაჲთ, რამეთუ
ჩუჳნთანა არს უფალი, რამეთუ არა სცოდეთ წინაშე უფლისა ცო-
დვა ეგე, ⁂ რამეთუ დღეს იჳსენით მენი ისრაელისანი კელისაგან
უფლისა ✿ ⁂ მიიქცა ფინეჱ მღდელი, ⁂ მთავარნი იგი ტომთანი לב
მეთაგან რუბენისთა, ⁂ მეთაგან გადისთა ⁂ ზოგისაგან ნათესაჲი-
სა მანასესისა ქუჳყანით გალადისათ ქუჳყანად ქანაანისად მეთა
მიმართ ისრაელისათა ⁂ მიუთხრნეს მათ სიტყუანი ესე ✿ ⁂ სთნდეს לג
მეთა ისრაელისათა სიტყუანი ესე, ⁂ აკურთხეს ღმერთი მეთა ისრა-
ელისა ⁂ ეტყოდეს, მათდა მიმართ ნუღარა მიხუალთ ბრძოლაჲ
მათდა, ⁂ მოსრვად ქუჳყანისა მეთა რუბენისთა ⁂ მეთაჲ გადისთა ⁂
ზოგსა ნათესავსა მანასესაჲ, ⁂ დაუშენნეს მას ზედა ✿ ⁂ უწოდა ისუ לד
სახელი ბომონსა მას ბომონი მეთა რუბენისთა ⁂ მეთა გადისთა,
⁂ ზოგის ნათესავისა მანასესი, ⁂ თქუაჲ ვითარმედ საწამებელ არს
საშუალ მათსა, რამეთუ უფალი ღმერთი, ღმერთი მათი არს.

თავი კზ.

ა Და იყო შემდგომად დღეთა მრავალთა ოდეს განუსვენა უფალ-
ბ მან ღმერთმან ისრაელსა ყოველთაგან მტერთა გარემოსთა მისთა:
ბ ღ ისუ მოხუცებულ იყო ღ გარდასრულ დღეთა ✿ ღ მოუწოდა ისუ
ყოველთა მეთა ისრაელისათა, ღ მოხუცებულთა მათთა, მთავართა
მათთა ღ მწიგნობართა მათთა ღ მსაჯულთა მათთა ღ ჭრქუა მათ-
გ დამი, მე დავბერდი ღ გარდავედ დღეთა ✿ ხოლო თქუჳნ იხილეთ
ყოველი რაჲოდენი უო უფალმან ღმერთმან ჩუჳნმან ყოველთა მათ
ნათესავთა, ჰირისაგან თქუჳნისა, რამეთუ უფალი ღმერთი ჩუჳნი
დ იგი თავადი ბრძოდა ჩუჳნ წილ ✿ იხილეთ რამეთუ დაგიტევენ
თქუჳნ ნათესავნი ესე დაშთომილნი შორის ნაწილთა ნათესავთა
თქუჳნთასაჲ იორდანითგან, ნათესავნი უოველის კერძოსა რომელ
ე მოსრენით ღ ზღჳთ დიდითგან იზღჳნის მზისა დასავალამდე ✿ ხო-
ლო უფალმან ღმერთმან ჩუჳნმან მოსრნეს იგინი ჰირისაგან ჩუჳ-
ნისა ვიდრემდის წარწუმდენ, ღ მოუვლინის მათ მკეცნი ველურნი,
ვიდრემდის მოისრნეს იგინი, ღ მეფენი მათნი ჰირისაგან თქუჳნი-
სა, ღ დაიმკჳდრეთ ქუჳანა იგი მათი, ვითარცა იგი გრქუა თქუჳნ
ვ უფალმან ღმერთმან თქუჳნმან ✿ განძლიერდით აწ ფრიად დამარხ-
ვად ღ ყოფად ყოველთა წერილთა წიგნთა შინა შჯულისათა მოსე-
სთა, რათა არა გარდააქციოთ მისგან მარჯულ ანუ მარცხულ ✿
ზ რათა არა შეერთნეთ ნათესავთა მათ[ა]კერძოსა დაშთომილთა მათ ღ
ჱ სახელები ღმერთთა მათთა არა ითქუას თქუჳნ შორის, ღ ნუ ფუ-
ცავთ მათ ნუცა მსახურებთ მათ ნუცა თაყუანისცემთ მათ ✿ არამედ
თ უფალსა ღმერთსა ჩუჳნსა შეეყვენით, ვითარცა ჰყუაფთ მოაქამდე დღედ ✿
ღ მოსრნა იგინი უფალმან ჰირისაგან თქუჳნისა, ნათესავნი დიდ
ი დიდნი ღ ძლიერნი, ღ თქუჳნ არაჲინ დაგიდგა წინაშე თქუჳნსა,
მოაქამდე დღედ ✿ ერთმან თქუჳნგანმან დევნნა ათასსი, რამეთუ
უფალი ღმერთი თქუჳნი იგი თავადი ჰბრძოდა თქუჳნ წილ, ვითა-
ია რცა გრქუა თქუჳნ ✿ დაიმარხეთ ღ ეკრძალენით ფრიად რათა გიუ-
იბ ვარდეს უფალი ღმერთი ჩუჳნი ✿ უკეთუ მიიქცეთ, ღ შეერთნეთ და-
შთომილთა წარმართთა ამათ, რომელ არიან თქუჳნ თანა, ღ ქორ-

წილი ჰქოთ მათ თანა, ⁂ აღერინეთ მათდა, ⁂ იცინი თქუჳნდა ✿
უწუებით უწყოდეთ, რამეთუ არღარა შესძინოს უფალმან ნათესაჲი იგ
ესე მოსრვად ჰირისაგან თქუჳნისა, ⁂ იუნენ იცინი თქუჳნდა სა-
ბრკე ⁂ საცთურ და სამსჯველი ფერჳთა თქუჳნთა ⁂ ისარი თჳალთა
თქუჳნთა, ვიდრემდის წარწუმდეთ ქუჳყანისა ამისგან კეთილისა, რო-
მელი მოგცა თქუჳნ, უფალმან ღმერთმან თქუჳნმან ✿ ხოლო მე იდ
დღეს მივალ გზასა ჩემსა, ვითარცა ყოველნი რომელნი არიან
ქუჳყანასა ზედა, ⁂ სცანთ ყოველითა გულითა თქუჳნითა ⁂ ყოვ-
ლითა სულითა თქუჳნითა, რამეთუ არა დააკლდა სიტყჳა ერთი
ყოველთაგან სიტყჳათა კეთილთა, რომელნი თქუნა უფალმან ღმე-
რთმან ჩუჳნდამო, ყოველი მოიწია თქუჳნდა ⁂ ერთიცა
არა დააკლდა მათგანი ✿ ⁂ იოს რომლითა სახითა, მოვიდა თქუჳნ იე
ზედა ყოველი ესე სიტყჳა კეთილი, რომელ თქუაჲ უფალმან ღმერთ-
მან თქუჳნდა, ეგრეჳე მოაკლინოს უფალმან თქუჳნ ზედა ყოველი
სიტყჳა ბოროტი, ვიდრემდის მოისრნეთ თქუჳნ ქუჳყანისა ამის-
გან კეთილისა, რომელი მოგცა უფალმან ღმერთმან თქუჳნმან ✿
რაჲამს გარდაჰკჳდეთ თქუჳნ აღთქმასა უფლისა ღუთისა თქუჳნისასა, იჳ
რომელი გამცნო თქუჳნ ⁂ მისჳდეთ მსახურებად ღმერთთა უცხო-
თა, ⁂ თაყუანისცემად მათდა, ⁂ განრისხნეს გულისწურომითა
თქუჳნ ზედა უფალი, ⁂ წარსწუმდეთ აღრე აღრე ქუჳყანით კეთილი-
სა, რომელი მოგცა უფალმან თქუჳნ.

თ ა ვ ი ⁂.

ⷭა შეკრიბნა ისუ ყოველნი ნათესავნი ისრაელისანი სილომს ა
შინა, ⁂ მოუწოდა მოხუცებულთა ისრაელისათა, მთავართა მათთა,
⁂ მწიგნობართა მათთა, ⁂ მსაჯულთა მათთა, ⁂ დადგეს წინაშე
უფლისა ღუთისა ✿ ⁂ მიუგო ისუ ყოველსა მას ერსა, ⁂ ჰრქუაჲ: ბ
ესრეთ იტყჳს უფალი ღმერთი ისრაელისა; [1] წიაღ მდინარესა
მკჳდრ იყუნენ მამანი თქუჳნნი ჰირველად, თარა მამაჲ აბრჰამისი,
⁂ მამაჲ ნაქორისი ⁂ მსახურებდეს ღმერთთა უცხოთა ✿ ⁂ მოვიე- გ
ვანე მამაჲ თქუჳნი აბრჰამი წიაღ მდინარით, ⁂ უძღოდი მას ყო-

[1]) ა მოსე აა.

ველსა ქუჹჴანასა, ქანანისასა, ⁘ განვამრავლე ნათესავი მისი, ⁘ [1] მიველც მას ისაკი ✿ ⁘ [2] ისაკს მიველც იაკობი ⁘ ესავი, [3] ⁘ მიველც ესავს თთა სეირი სამკჳდრებელად მისა: [4] ⁘ იაკობ ⁘ მენი მისნი შთავიდეს ეგჳპტედ, ⁘ იქმნეს მუნ ნათესავად დიდად ⁘ მრავლად ⁘ ძლიერ, ⁘ განაბოროტებდენ მათ მეგჳპტელნი ✿ ⁘ [5] წარვგზავნე მოსე ⁘ არონ გემად ეგჳპტისა სასწაულებითა რომელ ქმნა მათ შორის ✿ ⁘ [6] ამისა შემდგომად გამოვიყვანენ მამანი თჳჹნი ეგჳპტით, ⁘ შეხვედით ზღვასა მეწამულსა, [7] ⁘ დევნა უყვეს მეგჳპტელთა, უკანა მამათა თჳჹნთა ეტლებითა ⁘ უნებითა ზღვასა შინა მეწამულსა ✿ ⁘ დაღადვეყვეთ უფლისა მიმართ, ⁘ მოავლინა ღრუბელი ⁘ ნისლი საშუალ ჩჳჹნსა ⁘ საშუალ მეგჳპტელთა, ⁘ მოაქცია მათ ზედა ზღვაჲ, ⁘ დაფარნა იგინი, ⁘ იხილეს თვალთა ჩჳჹნთა რაჲოდენი უყო უფალმან ქუჹჴანასა ეგჳპტისასა, ⁘ ვიყვენით უდაბნოსა ზედა მრავალ დღე ✿ ⁘ [8] მოგჳგვანა ჩჳჹნ ქუჹჴანასა ამორრეველთასა, რომელ დამკჳდრებულ იუნეს წიაღ იორდანესა, ⁘ განგეწუნეს თქუჹნ, ⁘ მოგცნა იგინი უფალმან ყელთა თქუჹნთა, ⁘ მოსრნენით იგინი ჰირისაგან თქუჹნისა, ⁘ დაიმკჳდრეთ ქუჹჴანა მათი ✿ ⁘ [9] აღდგაჲ ბაჲლაჲ სეჰფორისი მეფე მოაბისა, ⁘ ეწუო ისრაელსა, ⁘ მიავლინა ⁘ მოუწოდა ბაჲლაამს, მესა ბეორისასა, წუევად თქუჹნდა ✿ ⁘ არა ინება უფალმან ღმერთმან წარწუმედაჲდ თქუჹნდა, ⁘ კურთხევით გაკურთხნა თქუჹნ, ⁘ გიხსნნა თქუჹნ ყელისაგან მათისა, ⁘ მოგცნა იგინი ✿ ⁘ წიაღმოხვედით იორდანესა, ⁘ მიხვედით იერიქოდ, ⁘ [10] გბრძოდეს თქუჹნ მკჳდრნი იერიქოსანი, ამორრეველი, ⁘ ფერეზელი, ქანაანელი, ⁘ ქეტელი, გერგესეველი, ⁘ ევეელი, ⁘ იობოსელი, ⁘ მოგცნა იგინი უფალმან ყელთა თქუჹნთა ✿ ⁘ [11] მიუვლინა წინაშე თქუჹნსა ბზიკი, ⁘ განასხნა იგინი ჰირისაგან თქუჹნისა ორნი მეფენი ამორრეველნი, არა მახჳლითა თქუჹნითა, არცა მშჳლდითა თქუჹნითა ✿ ⁘ მოგცა

[1]) ა მოსე იბ.—[2]) დ მოსე იწ.—[3]) ა მოსე დკ.—[4]) ა მოსე მკ.—[5]) ბ მოსე გ.—[6]) ბ მოსე იბ.—[7]) ბ მოსე იდ.—[8]) დ მოსე კა.—[9]) დ მოსე კბ.—[10]) ზემორე კ ⁘ ია.—[11]) კ მოსე ზ.

თქუენ ქუეყანა რომელსა ზედა არა დამაშურალ იყვენით მას შინა,
ჴ ქალაქები მათი რომელ თქუენ არა გეშენა, დაეშენენით მათ ში-
ნა, ჴ ვენაკები, ჴ ზეთის ხილები, რომელ არა დანერგეთ თქუენ
შეშჭამეთ ✿ ჴ აწ გეშინოდეთ უფლისა ჴ მსახურებდით მას სიწრ- იდ
ფოებით ჴ სიმართლით, ჴ განიშორენით ღმერთნი უცხონი, რო-
მელთა იგი მსახურებდეს მამანი იგი თქუენნი წიაღ მდინარისა, ჴ
გეკჳტესა შინა, ჴ მსახურებდეთ უფალსა ✿ უკეთუ არა ენებაჳს იე
თქუენ მსახურებად უფლისა, ირჩიეთ თჳთ თქუენ დღეს ვის მსა-
ხურებდეთ, ანუ ღმერთთა მამათა თქუენთასა, რომელ იუნეს
წიაღ მდინარისა, გინა თუ ღმერთთა ამორეველთასა, რომელთა თა-
ნა თქუენ ხართ ქუეყანასა ზედა მათსა; ხოლო მე ჴ სახლი ჩემი
ვმსახურებდეთ უფალსა, რამეთუ წმიდაჲ არს ✿ ჴ მიუგეს ერმან იჳ
მან ჴ ჰრქუეს, ნუ იეოფინ ჩუენდა დატევებად უფლისა, რათამცა
ვმსახურებდით ჩუენ ღმერთთა უცხოთა ✿ რამეთუ უფალი ღმერთი იზ
ჩუენი იგი ღმერთი არს, ჴ მან აღმოგჳყვანა ჩუენ ჴ მამანი ჩუენ-
ნი ქუეყანით ეგჳპტით, სახლით მონაბისათ, ჴ რაოდენი ეუნა,
წინაშე თვალთა ჩუენთა სასწაულნი დიდ დიდნი, ჴ დაგჳცვნა ჩუენ
ეოველსა შინა გზასა, რომელსა ვიდოდეთ მას შინა, ჴ შორის ეო-
ველთა ნათესავთა რომელთა შორის წარმოველეთ ✿ ჴ განასხნა უფალ- იჩ
მან ეოველნი ნათესავნი ჴ ამორეველნი, რომელ მკჳდრ იეუნეს ქუეყ-
ანასა ზედა ჰირისაგან ჩუენნისა, არამედ ჩუენცა ვმსახურებდეთ უფალ-
სა, რამეთუ ესე არს ღმერთი ჩუენი ✿ ჴ ჰრქუაჲ ისუ ერსა მას: ვერ ით
უძლოთ მსახურებად უფლისა ღუთისა რამეთუ ღმერთი წმიდაჲ არს,
ჴ აღიშურჯოს მან, ჴ არა გიცლხინოს ცოდვათა თქუენთა ჴ უშჯულო-
ებათა თქუენთა ✿ რაჟამს დაუტეოთ უფალი, ჴ მსახურებდეთ ღმერ- კ
თთა უცხოთა, ჴ მოგიდეს ჴ ბოროტი გიეოს თქუენ, ჴ მოგსრნეს
თქუენ, მის წილ რამეთუ კეთილი გეყო თქუენ ✿ ჴ ჰრქუეს ერ- კა
მან მან ისუს: არა, არამედ უფალსა ვმსახურებდეთ ✿ ჴ ჰრქუაჲ ისუ კბ
ერსა მას: მოწამე სართ თქუენ თავეთა თქუენთა, რამეთუ თქუენ
გამოირჩიეთ უფალი მსახურებად მისა; ჴ ჰრქუეს მოწამე ვართ ✿
ჴ აწ განიშორენით ღმერთნი უცხონი რომელ არიან თქუენ შო- კგ

რის, ⁂ წრფელ ჰყვენით გულნი თქუენნი უფლისა მიმართ ღუთისა
კდ ისრაელისა ✿ ⁂ ჰრქუას ერმან მან ისუს: უფალსა ღმერთსა ჩუენ-
კე სა ვმსახურებდეთ, ⁂ კმისა მისისა ვისმინოთ ✿ ⁂ აღუთქვა ისუ
აღთქმა ერისა მის მიმართ მას დღესა შინა, ⁂ მისცა მათ შჯული
⁂ სამართალი სილომს შინა, წინაშე კარავსა უფლისა ღუთისა ის-
კვ რაელისასა ✿ ⁂ დაწერნა ისუ სიტყუანი ესე წიგნსა შჯულისა ღუ-
თისასა, ⁂ მოიღო ქვა დიდი, ⁂ დადგა იგი ბელეკონსა ქუშსა,
კზ რომელ არს წინაშე უფლისა ✿ ⁂ ჰრქუა ისუ ერსა მას:
აჰა ესერა ქვაჲ ესე იყოს თქუენ ნდა საწამებელად: რამეთუ ამას ეს-
მნეს ყოველნი თქმულნი უფლისა მიერ, რაოდენნი თქუნა თქუენ მა-
მათ დღეს, ⁂ ესე იყოს თქუენ შორის საწამებელად აღსასრუ-
კთ ლთა დღეთა, რაჟამს ეცრუენეთ უფალსა ღმერთსა თქუენსა ✿ [1] ⁂
წარავლინნა ისუ ერი იგი კაცად კაცადი სახიდ თჯსად ✿ ⁂ მსა-
სურებდა ისრაელი უფალსა ყოველთა დღეთა ისუსთა, ⁂ ყოველთა
დღეთა მოხუცებულთასა, რომელთა ჯამნი მიაწუნეს ისუს თანა, ⁂
რომელთა იხილნეს ყოველნი საქმენი უფლისანი რომელ ქმნნა
შორის ისრაელსა ✿ ⁂ იყო შემდგომად ამათსა მოკუდა ისუ ძე ნა-
ლა ვესი მონა უფლისა, ას ⁂ ათისა წლისა ✿ ⁂ დაფლეს იგი სა-
ზღუართა შინა ნაწილისა მისისა თამნასაქარს შინა, მთასა ეფ-
რემისსა, ჩრდილოთ მთასა გაასობისასა, ⁂ მუნ დასხნეს მისთანა
სამარესა მას, რომელსა დაჰფლეს იგი, დანაკნი იგი ქჯსანი, რო-
მელითა წინა დასცჯთა ძეთა ისრაელისათა გალგალს შინა ისუ,
რაჟამს გამოიუგანნა იგინი ეგჯპტით, ვითარცა უბრძანა უფალმან,
ლბ ⁂ მუნ არიან მოდღეინდეულად დღედმდე ✿ ⁂ [2] ძვალნი იოსებისა-
ნი გამოიხუნეს ძეთა ისრაელისათა ეგჯპტით, ⁂ დაფლეს იგინი
სიქემს შინა, ნაწილსა მას აგარაკისასა [3] რომელ მოიგო იაკობ
ამორველთაგან რომელ იყუნეს სიქემსა შინა, ასითა ტარიგითა ვე-
ლგ ცხლითა: ⁂ მისცეს იგი იოსებს ნაწილად ✿ ⁂ იყო ამისა შემდგო-
ლდ მად ⁂ ელიაზარცა ძე არონისი მღდელ მთავარი აღესრულა ✿ ⁂
დაფლულ იქმნა გაბაოთს შინა ფინეზის ძისა თჯსისა, რომელ მი-

[1] მსჯ. ღბ.—[2] ა მოსე ნ.—[3] ა მოსე კგ.

სცა მას მთასა მას ეფრემისსა ✿ მას დღესა შინა მოიღეს მეთა ის- ლე
რაელისათა კიდობანი უფლისა, ⁂ მიიმო დაჭუნდა მათ შო-
რის, ⁂ ფინეზ მღდელობდა, ელიაზარის წილ მამისა თჯისსა ვიდრე
მოსიკვდიდმდე, ⁂ დაეფლა გაბაოთს შინა თჯსსა ✿ ხოლო ძენი ლვ
ისრაელისანი წარვიდეს კაცად კაცადი ადგილად თჯსა, ⁂ ქალაქად
თჯსა ✿ ⁂ მსახურებდეს ძენი ისრაელისანი ასტრატეს ⁂ ასტა- ლზ
როთს, ღმერთთა წარმართთასა რომელ იუშნეს გარემოს მათსა, ⁂
საზღვართა მათთა, ⁂ მისცნა იგინი უფალმან ჴელთა ეგლომისთა
მეფისა მოაბისთა, ⁂ ეუფლა მათ ათრვამეტ წელ.

დასასრულსა წიგნსა ისუსა ძისა ნავესსა, წიგნსა მეექუსესა, აქენ თავსა შო-
რის თვისსა თავი კდ.

წიგნი მეშვიდე მსაჯულთა.

თავი ა.

და იყო შემდგომად აღსრულებისა მის ისუსა, ⁂ იკითხვიდეს ა
ძენი ისრაელისანი უფლისა მიერ ⁂ იტყოდეს: ვინ აღჯდეს წინა-
მძღვრად ჩუენდა ⁂ ქანანელისა მის ბრძოლა სცეს მათ ზედა ✿ ⁂ ბ
ჰრქუა უფალმან: იუდა აღვიდეს, აჰა ეგერა მივეც ქუეყანა იგი
ჴელთა მისთა ✿ ⁂ ჰრქუაჲ იუდა სჯმეონს ძმასა თჯსსა: აღმოველ გ
ჩემთანა ნაწილსა მას ჩემსა, ⁂ ებრძოდით ქანანელსა მას, მოვიდე
მეცა შენთანა ნაწილსა შენსა, ⁂ წარვიდა მისთანა სჯმეონ ✿ ⁂ წა- დ
რვიდა იუდაცა, ⁂ მოსცა უფალმან ქანაანელი იგი, ⁂ ფერეზელი ჴელთა
მისთა, ⁂ მოსრნა იგინი ბეზეკს შინა, ათი ათასამდე კაცი ✿ ⁂ ჰპოვეს ე
ადონიბეზეკ ბეზეკს შინა, ⁂ ებრძოდეს მას, ⁂ მოსრნეს ქანაანელნი
იგი ⁂ ფერეზელნი ✿ ⁂ იელტოდა ადონიბეზეკ, ⁂ დევნა უყვეს ვ
შემდგომად მისა, ⁂ ეწიენეს მას ⁂ შეიპყრეს იგი, ⁂ მოჰკუეთნეს

ზ მწყერვალნი კელისა მისისა ⁂ ფერკისა მისისანი ✿ ⁂ თქუა ადონ-
ბეზეკ: სამეოც ⁂ ათნი მეფენი რომელთანი კელნი მათნი ⁂ ფერ-
კნი მათნი მოკვეთილ იყვნეს ჩემ მიერ, ⁂ ჰკრეფდეს ნაბიჭვესა ტა-
ბელსა ჩემსა ქუშ̈შ̈ი; რამეთუ ვითარცა იგი უყო მათ ეერცხა მო-
მაგო მე უფალმან: ⁂ მოიყვანეს იგი იერუსალიმად, ⁂ მოკუდა
ჱ მუნ ✿ ⁂ ბრძოდეს ძენი იუდასნი იერუსალიმს ზედა, ⁂ დაიჭერეს
იგი, ⁂ მოსრეს იგი ჰირითა მახჯლისათა, ⁂ ქალაქი იგი მოწუეს
თ ცეცხლითა ✿ ⁂ ამისა შემდგომად მთავიდეს ძენი იუდასნი ბრძო-
ლად ქანაანელისა მის, რომელი დამკჳდრებულ იყო მთათა შინა
ი სამხრით, ⁂ ველით ✿ ⁂ წარვიდა იუდა ქანაანელისა მის, რომე-
ლი დამკჳდრებულ იყო ქებრონსა შინა, ⁂ გამოუკდა ქებრონი წი-
ნაშე ჰირის ჰირ ბრძოლად მათდა. ხოლო [1] სახელი ქებრონისა
იყო ჰირველად კარიაფარ ბოკსეფერ: ⁂ მოსრნეს სესინი ⁂ აქიმა-
ია ნა ⁂ თოლომა ნათესავნი ენაკისნი ✿ ⁂ აღმოვიდეს მუნით მკჳდ-
რებულთა მათ ზედა დაბირისათა, ⁂ სახელი დაბირისა იყო ჰირ-
იბ ველ კარიათსეფერი ქალაქი მწიგნობართა ✿ ⁂ თქუაჲ ქალებ, რო-
მელმან უკეთუ მოსრას ქალაქი ესე მწიგნობართა, ⁂ დაიჭერას იგი,
იგ მივსცე მას ასქან ასული ჩემი ცოლად ✿ ⁂ დაიჭერა იგი გოთო-
ნიელ მეძან კენეზისმან მძისწულმან ქალებისმან უმრწემესმან, ⁂
იდ მისცა მას ქალებ ასქანა ასული თჯსი ცოლად ✿ ⁂ იყო რაჟამს
შევიდა იგი, აბირა გოთონელ ცოლი თჯსი რათა სთხოოს მამასა
თჯსსა აჟარაკი; ⁂ დრტჯნვიდა იგი და ჯდა კარაულსა ზედა, ⁂ ღა-
ღად უო კარაულისაგან ქუშ̈ჯანად სამხრით კერძო მიმეც მე: ⁂
იე ჰრქუაჲ ;ას ქალებ რაჲსა მთხოე მე ✿ ⁂ ჰრქუაჲ მას ასქანა: მო-
მეც მე კურთხევა, რამეთუ ქუშ̈ჯანად სამხრით კერძო მიმეც მე, მეც
მე გამოსავალი წუალთა, ⁂ მისცა მას ქალებ მსგავსად გულისა
იზ მისისა, გამოსავალი მაღალთა, ⁂ გამოსავალი მდაბალთა ✿ ⁂ მე-
ნი იოთორასი კინეველისა სიმამრისა მოსესნი აღმოვიდეს ქალაქისა-
გან ფინიკელთასა მეთა იუდასთა უდაბნოდ რომელ არს სამხრით
იუდასა, შთასლვასა მას არადისასა ⁂ მოვიდეს ⁂ დაემკჳდრნეს იგი-

[1] ასუ ნაკუ ოე.

ნი ერისა მისთანა ✿ ⁂ წარვიდა იუდა სჯმონისთანა ძმისა თჳსი- იზ
სა, ⁂ მოსრა ქანაანელი იგი, რომელი დამკჳდრებული იყო სე-
ფყოს, ⁂ მოსრნეს იგი, ⁂ უწოდეს სახელი ქალაქისა მის მოსრვა
შეჩვენებისა ✿ ⁂ შემდგომად ამისა დაიმკჳდრა იუდა გაზა და საზ- იჱ
ღვარნი მისნი ⁂ ასკალონი, ⁂ საზღვარი მისი, ⁂ აკარონი ⁂ სა-
ზღვარი მისი, ⁂ აზახი ⁂ გარემო სათესაჲ მისი ✿ ⁂ იყო უფალი ით
იუდას თანა, ⁂ დაიმკჳდრა მთა იგი, რამეთუ ვერ შეუძლეს დამკჳდ-
რებად მკჳდრთა მათ ველისათა, რამეთუ რკინის ურემნი ჰქონდეს
უდგა მათ, ⁂ ეტლები რკინისა იყო მათი ✿ ⁂ მისცეს ქალებს ქე- ი
ბრონი ვითარცა [1] ეტყოდა მოსე, ⁂ დაიმკჳდრა მუნ სამნი ქალაქ-
ნი მეთა ენაკისათანი ⁂ განასხნა მიერ სამნი იგი მენი იენაკისნი ✿
⁂ იებოსელი იგი რომელი დამკჳდრებულ იყო იერუსალიმს, არა კა
განასხნეს მეთა ბენიამენისთა, ⁂ მკჳდრ იყო იებოსელი იგი მეთა
თანა ბენიამენისთა იერუსალიმს ვიდრე აქა დღედმდე ✿ ⁂ აღმო- კბ
ვიდეს მენიცა იოსებისნი ბეთილად, ⁂ უფალი იყო მათ თანა ✿ ⁂ კგ
დაიბანაჲა ბეთელს მეთა იოსებისთა, ხოლო სახელი ქალაქისა მის
იყო ჰირველად ლუზაჲ ✿ ⁂ იხილეს ებგურთა მათ კაცი გამომა- კდ
ვალი ქალაქით, ⁂ შეიპურეს იგი ⁂ ჰრქუჱს მას: გჳჩვენე ჩუენ შე-
სავალი ქალაქისა ამის, ⁂ ვყოთ შენ თანა წყალობა ✿ ⁂ უჩვენა კვ
მათ შესავალი ქალაქისა მის, ⁂ მოსრეს ქალაქი იგი ჰირითა მახჳ-
ლისათა, ხოლო კაცი იგი ⁂ ნათესავი მისი გამოიყვანეს ⁂ გამო-
უტევეს ✿ ⁂ წარვიდა კაცი იგი ქუჱყანასა მას ცეთთემისასა ⁂ აღა- კვ
შენა მუნ ქალაქი, ⁂ უწოდა სახელი მისი ლუზა, ესე არს სახელი
მისი დღეინდელად დღედმდე ✿ ⁂ არა დაარღვია მანასე ბეთსანა, კზ
რომელ არს საკთველთა ქალაქი, არცა ასულები მისი, ⁂ არცა გა-
რემო სათესაჲ მისი, არცა ეკფანაქი, არცა ასულები მისი ✿ არცა კჱ
დამკჳდრებულნი დორსანი არცა ასულები მისი, არცა დამკჳდრებუ-
ლნი იებლეონსა შინა, არცა გარემონი, არცა ასულები მისი ✿ ⁂ კთ
არცა დამკჳდრებულნი მაგედონისა, არცა გარემოს მკჳდრნი მისნი,
⁂ ასულები მისი, ⁂ იწყო ქანაანელთან მან დამკჳდრებად ქუჱყანი-

[1] ⁂ მოსე იდ.

ლი სა მის ✿ ⁂ იყო რაჟამს განძლიერდა ისრაელი ⁂ იყო ქანანელი
ლა იგი მოსარკე ხოლო მოსრვით არა მოსრა იგი ✿ ⁂ ეფრემ არა
აჲოცა ქანაანელი იგი რომელი დამკჳდრებულ იყო გაზერს შინა ⁂
დაემკჳიდრა ქანანელი იგი გაზერს შინა, ⁂ იყო იგი მისა მოხა-
ლბ რკე ✿ ⁂ ზაბულონ არა აღჲოცნა დამკჳდრებულნი ქედრონისანი ⁂
დამკჳდრებულნი იგი ამანისნი, ⁂ დაემკჳდრა ქანანელი იგი შო-
ლგ რის მისა, ⁂ იყო იგი მისა მოხარკე ✿ ⁂ ასერ არა აღჲოცნა მკჳ-
დრნი აკქორისნი ⁂ იყო მისა მოხარკე, არცა დამკჳდრებულნი
დორისანი, არცა დამკჳდრებულნი სიდონისანი, არცა დამკჳდრე-
ბულნი დალაფისანი, ⁂ ქაზიბისანი, ⁂ ელბოსანი, ⁂ აფეკისანი, ⁂
ლდ რობისანი ✿ ⁂ დაემკჳიდრა ასერ შორის ქანანელისა მის რომელი
მკჳდრი იყო ქუჱყანასა მას, რამეთუ ვერ ეძლო წარწუმედად მის-
ლე სა ✿ ⁂ ნეფთალემ არა აღჲოცნა მკჳდრნი იგი ბეთსამისანი, არ-
ცა მკჳდრნი ბეთსანისანი, ⁂ დაემკჳიდრა ნეფთალემ შორის ქანა-
ნელისა მის რომელი მკჳიდრ იყო ქუჱყანასა მას, ხოლო მკჳიდრნი
ლვ იგი ბეთსანისანი, ⁂ ბეთნაქისანი იუჱნეს მისა მოხარკე ✿ ⁂ აჴი-
რჳებდა ამორეველი იგი ძეთა დანისთა მთასა მას შინა, რამეთუ არა
ლზ უტეჳებდა მათ შთასლვად ღელესა მას ✿ ⁂ იწუო ამორეველმან მან
დამკჳიდრებად მთასა მას კლდოვანსა რომელსა შინა ბრანჯნი, ⁂
რომელსა ზედა იუჱნენ ჰელნი მურტოვანსა მას ⁂ სალაბინსა, ⁂
დამძიმდა ჴელი სახლისა იოსებისი ამორეველსა მას ზედა, ⁂ იყო
ლჱ იგი მისა მოხარკე ✿ ⁂ საზღჳარნი ამორეველთანი ზემო კერძო
აღსავალსა მას აკრიბინისასა, კლდითგან ⁂ უზეშთაეს.

თავი ბ.

ა და აღმოვიდა ანგელოზი უფლისა გალგალით ადგილსა მას
ტირილისასა ⁂ ბეთელად, ⁂ სახლსა მას ისრაელისასა, ⁂ ჰრქუა
მათ, ამას იტყჳს უფალი: აღმოვიყვანენ თქუჱნ ეგჳპტით, ⁂ შე-
მოვიყვანენ თქუჱნ ქუჱყანასა ამას, რომელისათჳს ვეფუცე მამათა
თქუჱნთა მიცემად იგი თქუჱნდა, ⁂ ვთქუ არა განვაქარვო აღთქმა
ბ ჩემი რომელ არს თქუჱნდა უკუნისამდე ✿ ⁂ თქუჱნ არა აღუთქვათ
აღთქმა მკჳდრთა.მათ ამის ქუჱყანისათა, არცაღა თაუანისცემდეთ

კერპთა მათთა, არამედ გამოქანდაკებულნი იგი კერპნი მათნი შემუსრენით, ✠ საკურთხეველები მათი დაარღვეთ, ✠ თქუენ არა ისმინეთ ჩემისა, რათამცა ესე ჰქონოდა ✠ ✠ მე ვთქუ არღარა შევსძინო დამკვიდრებად ერისა მის, რომელ იგი ვთქუ განსკმა, ბირისაგან თქუენისა, ✠ იუნენ იგინი თქუენდა მაჯირველ, ✠ ღმერთნი იგი მათნი იუნენ თქუენდა საცთურ ✠ ✠ იეო ვითარცა იტუოდა ანგელოზი იგი უფლისა სიტყუათა ამათ ყოველთა მიმართ ძეთა ისრაელისათა, ✠ აღაღო ერმან მან კმაჲ თჳსი ✠ ტიროდეს ✠ ამისთჳს ეწოდა სახელი ადგილსა მას ტირილისა, ✠ შეწირეს მუნ მსხუერპლი უფალსა ✠ ✠ წარაჴლინა ისუ ერი იგი, ✠ [1]) წარვიდეს მენი ისრაელისანი კაცად კაცადი სახლსა თჳსსა, ✠ კაცად კაცადი სამკვიდრებელსა თჳსსა, დამკვიდრებად ქუეყანისა ✠ ✠ მონებებდა ერი იგი უფალსა ყოველთა დღეთა ისუსთა, ✠ ყოველთა დღეთა მოხუცებულთასა რომელნი რაჲდენ დღეგრძელ იუნენ ისოსთანა, რომელთა იცოდეს ყოველნი საქმენი უფლისანი დიდ დიდნი, რომელნი ეუნა ისრაელისათანა ✠ ✠ აღესრულა ისუ მე ნაჲესი მონა უფლისა, რომელი იეო ას ✠ ათისა წლისა ✠ ✠ დაჰფლეს იგი საზღუარსა მას სამკვიდრებელისა მისისასა თამნათარეს მთასა მას ეფრემისასაჲ, ბღუარით კერძო მთისა მის გაასისა ✠ ✠ შემდგომად ამისა ყოველი იგი ნათესაჲი წარკდა, ✠ შეეძინეს მამათა მათთა ✠ აღდგან ნათესაჲი სხუაჲ შემდგომად მათსა რომელთა არა იცოდეს უფალი ✠ საქმენი რომელ ქმნა ისრაელსა შინა ✠ ✠ ქმნეს ძეთა ისრაელისათა ბოროტი წინაშე უფლისა, ✠ მსახურებდეს ბაალსა ✠ ✠ დაუტეგეს უფალი ღმერთი მამათა მათთა, რომელმან გამოიყვანნა იგინი ქუეყანით ეგჳპტით, ✠ ვიდოდეს იგინი შემდგომად ღმერთთა უცხოთა, ღმერთთა მათ მის ერისათა რომელნი იუნენ გარემო მათსა, ✠ თაყუანისცემდეს მათ, ✠ განრისხნა უფალი ✠ ✠ დაუტევეს უფალი იგი, ✠ მსახურებდეს ბაალსა ✠ ✠ ასტრატსა ✠ ✠ განრისხნა უფალი გულის წყრომითა ისრაელთა ზედა ✠ მისცნა იგინი კელთა წარმტუეველთა მათთასა, ✠ წარტუეენეს იგინი ✠ მისცა

[1]) ისუ ნაკლ კდ.

იგინი კალთა შინა მტერთა მათთასა კარემოსთა მათთა ❖ ვერ ეძლო
გისა დადგომად წინაშე ჰირწსა მტერთა მათთასა, ყოველითაგე მით
იე რომელსა აღმოვიდოდნენ ✿ ❖ კელი უფლისა იყო მათ ზედა ბოროტე-
ბად ვითარცა იტყოდა უფალი ❖ ვითარცა ეფუცა უფალი მათ, ❖
ევ აჭირვებდა მათ ფრიად ✿ ❖ აღუდგინნა უფალმან მსაჯულნი, ❖ გა-
იზ ნარინნის იგინი კალთაგან წარმტყუენველთა მათთასა ✿ არამედ
მსაჯულთაცა არაგე ისმინეს, არამედ ისიძვიდეს შედგომად ღმერთთა
უცხოთა, ❖ თაყუანისცემდეს მათ, დ განარისხეს უფალი, ❖ კარგა-
ჰკდეს აღრე გზისა მისგან, რომელსა ვიდოდეს მამანი მათნი სმე-
იკ ნად მცნებათა უფლისათა; არცა ჰყეფეს ეგრეთ ✿ ❖ ოდეს აღუდგი-
ნნის მათ უფალმან მსაჯულნი, ❖ იყოის უფალი მსაჯულისა თანა,
❖ იხსნის იგინი კალთაგან მტერთად მათთასა ყოველთა დღეთა მის
მსაჯულისათა, ❖ ნუეშინის სცის უფალმან სულთქმისათჳს მათი-
სა, ჰირისაგან მბრძოლთა მათთასა, რომელნი ბოროტს უყოფდენ
ით მათ ✿ ❖ იყოის ვითარცა მოკვდის მსაჯული იგი, კარგადიქცევნ, ❖
კვალად განიხრწნიან უფროს მამათა მათთასა მისაგად კალისა მას
ღმერთთა უცხოთასა, მსახურებად მათდა ❖ თაყუანის ცემად მათდა,
კ ❖ არა განეშორნეს გზისა მისგან ფიცხელისა მათისა ✿ ❖ განრი-
სხნად გულის წყრომათა უფალი ისრაელსა ზედა, ❖ თქუა ვინადგან
დაუტეეა ნათესავმან ამან შჯული ჩემი რომელი გამცენ მამათა მათ-
აკ თა, ❖ არა ისმინეს ჴმისა ჩემისა ✿ ❖ მეცა არღარა შევსძინო აღ-
კ დგად კაცისა ჰირისაგან მათისა წარმართთაგანნი, რომელნი დაუ-
ტევნა ისუ მემან ნაცუსმან ქუეყანასა ზედა (❖ მოკუდა) ✿ ❖ და-
ცადა გასოცდად მათ შორის ისრაელსა, უკეთუ იმარხნენ გზანი უფ-
ლისანი ❖ ვიდოდიან მას შინა, ვითარცა იგი დაიმარხნეს მამათა
ბე მათთა ანუ არა ✿ ❖ დაუტეენად უფალმან ნათესავნი ესე, ❖ არა
აღჴოცნა იგინი ადრე, ❖ არცა მისცნა იგინი კელთა ისუსთა.

თავი ბ.

ა ❖ ესე ნათესავნი რომელნი დაუტეენა უფალმან, რათა გამო-
ბ ცადნეს მათგან მენი ისრაელისანი, ყოველნიცა იგი რომელთა არა
იცოდეს ბრძოლანი ქანანელთანი ✿ თჳნიერ ნათესავთა მათთჳს

ძეთა ისრაელისათჳს, რომელთა ასწავონ მათ ბრძოლა, რომელი
უწინარეს მათთა არავე იცოდეს მათ ✿ ხუთნი ესე სამთავრონი უც- ა
ხო თესლთანი, ⁂ ეოველნივე ქანანელნი, ⁂ სიდონელნი, ⁂ ეველ-
ნი რომელი მკჳდრ იყო ლიბანესა ზედა მთითჳან ბაალგადისა
აერმონით, ვიდრე ღაბემათამდე ✿ ⁂ იოს რათა გამოსცადოს მათ დ
შორის ისრაელი, ⁂ რათა უწეოდის უკეთუ ისმინნეს მცნებანი უფ-
ლისანი რომელი იგი ამცნო მამათა მათთა კელითა მოსესითა ✿
⁂ მენი ისრაელისანი დაემკჳდრნეს შორის ქანანელისა მის, ⁂ ქე- ე
ტელისა ⁂ ამორრეველისა ⁂ ფერეზელისა ⁂ ეველისა ⁂ გერგესეველ-
ელისა ⁂ იობოსელისა ✿ ⁂ მოიეგანნეს ასულნი მათნი თავისა ვ
თჳსისა ცოლად, ⁂ ასულნი თჳსნი მისცნეს ძეთა მათთა ⁂ მსახუ-
რებდეს ღმერთთა მათთა ✿ ⁂ ეუწჳს ძეთა ისრაელისათა ბოროტი ზ
წინაშე უფლისა, ⁂ დაივიწეეს უფალი ღმერთი მათი, ⁂ მსახურებ-
დეს ბაალს, ⁂ სერტეებსა ✿ ⁂ განარისხნა გული წეროჲთა უფა- თ
ლი ისრაელისა ზედა, ⁂ მისცნა იგინი კელთა ქუსარსათემისთა მე-
ფისა შუა მდინარისათა, ⁂ მონებდეს მას მენი ისრაელისანი ქუსა-
რსათემს რვა წელ ✿ ⁂ ღაღად ეყვეს ძეთა ისრაელისათა უფლისა მი- ი
ქართ, ⁂ აღუდგინა უფალმან მკსნელი ისრაელსა, ⁂ იკსნნა იგინი
ოთონიელ ძემან კენეზისმან მძმემან ქალებისამან უმრწამესმან ✿ ⁂ ია
იოს მის ზედა სული უფლისა, ⁂ შჯიდა ისრაელსა, ⁂ განგიდა
ბრძოლად ქუსარსათემისა, ⁂ მოსცა უფალმან კელთა მისთა ქურსა-
თემ მეფე ასურეთისა, ⁂ განიმტკიცნა კელი მისი ქუსარსათემსა ზე-
და ✿ ⁂ იოს განსუენებით ქუჱანა, ორმეოც წელ, ⁂ მოკუდა ოთ- იბ
ონიელ ძე კენეზისი ✿ ⁂ შესძინეს ძეთა ისრაელისათა ეოფად ბო- იგ
როტისა წინაშე უფლისა, ⁂ განაძლიერა უფალმან ეგლომ მეფე
მოაბისა ისრაელსა ზედა, ამისთჳს რამეთუ ეყვეს ბოროტი წინაშე
უფლისა ✿ ⁂ შეკრიბნა მან ეოველნი მენი ამონისნი, ⁂ ამალეკნი, იდ
⁂ მოვიდა ⁂ მოსრა ისრაელი, ⁂ დაიპყრა ქალაქები იგი დანაჲს
კუდოვანთა ✿ ⁂ მონებდეს მენი ისრაელისანი ეგლომს მეფესა მოა- იე
ბისასა, ათურამეტ წელ ✿ ⁂ ღაღადეყვეს ძეთა ისრაელისათა უფლისა იე
მიმართ, ⁂ აღუდგინა მათ უფალმან მჴსნელად აოდ ძე გერასი, მი-

სა იემენელისა კაცი ორითაგე კელითა მარჯუჳ, ⁂ მიუძღვანეს მე-
თა ისრაელისათა კელითაჲ ადონისითა ძღუჳნი, ეგლომს მეფესა
ივ მოაბისასა ✠ ⁂ იქმნა აოდ თავისა თჳსისა მახჯლი ორპირი სიგრ-
ძე უო წურთა ერთი ⁂ შეიბა იცი ქვე სამოსლისა ბარკალსა ქუჳშე
იზ მარჯუჳნისა მისისასა ✠ ⁂ წარვიდა ⁂ მიართვა ძღუჳნი იცი ეგ-
ლომს მეფესა მოაბისასა, ⁂ ეგლომ იო კაცი სხეულევან ფრიად ✠
იჳ ⁂ იო ვითარცა ადასრულა აოდ შეწირვად ძღუჳნი იცი, ⁂ წარა-
ით ვლინა კაცნი იცი რომელთა აქუნდა ძღუჳნი იცი ✠ ⁂ ეგლომ გა-
მო ოდენ სრულ იო კერძოთა მისთაგან გალგალს შინა ⁂ ჰრქუა აოდ:
სიტყუა მაქუს ფარულად შენდა მეფე; ⁂ ჰრქუა ეგლომ მისდამი,
კ დადუმენ, ⁂ გამოვიდეს წინაშე მდგომელნი მისნი მისგან ✠ ხოლო
ადო შევიდა მისად ⁂ იცი ჯდაჲ ქორსა მას საზაფხულოსა თჳსსა
მარტო: ⁂ ჰრქუა აოდ: სიტყუა ღუთისა მიკმს მე შენდა მეფე; ⁂
აღდგა ეგლომ საყდრისაგან ახლოს მისა ⁂ მოვიდა მახლობელად
კა მისა ✠ ⁂ იო ვითარცა აღდგაჲ იცი, მიჰგო აოდ კელი მარცხენე
თჳსი, ⁂ აღმოიყადა მახჯლი ბარკალისაგან თჳსისა მარჯუჳნით
კბ ⁂ სცაჲ მუცელსა ეგლომისასა ✠ ⁂ შთააგდო ტარიცა შემდგომად
მახჯლისა, ⁂ დაიო დაჭუელი ჰირი მისი, ⁂ არღა გამოჰკადა მაკუ-
კგ ლი იცი მუცლისაგან მისისა ✠ ⁂ გამოვიდა ადო კარზე სადაჲ გა-
მოავლინა განწესებულნი იცი, ⁂ დაჰჯშნა კარნი ქორისანი ⁂ დაკ-
კდ ლიტა ✠ ⁂ ოდეს თჳთ გამო ოდენ ვიდა, შევიდეს მონანი მისნი ⁂
იხილეს, ⁂ აჰა კარნი მის ქორისანი დაჭულ იუნეს ⁂ თქუეს: ნუ
კე უკუჳ საჯდომელთა ჯდეს განშორებულად სასუჳნებელსა მისისა ✠ ⁂
ელოდეს დუმნეს ⁂ შეეშინა რეკად კარისა; ⁂ აჰა ესერა არა ვინ იო
რომელმანცაჲ განახჳნა კარნი მის ქორისანი; ⁂ მოიღეს კლიტე, ⁂
განახჳნეს კარნი ⁂ აჰა უფალი მათი იდვა მკუდარი ქუჳყანასა ზე-
კვ და ✠ ⁂ აოდ განერა, ოდეს იგინი შფოთისაღა შინა იუნეს, ⁂ არა
ვინ იო რომელმანცა გულის კმა უოჲ მისთჳს, ⁂ იგი თანა
კზ წარვიდა გამოქანდაკებულთაჲ მათ, ⁂ განერაჲ სეთიროფსა შინა ✠ ⁂
იო რაჟამს მოვიდა აოდ ქუჳყანასა ისრაელისასა, დაჰბერეს რქი-
თა მთასა შინაჲ ეფრემისასა, ⁂ შეკრბეს მის თანა მენი ისრაელისანი

მთით ⁂ იცი წინაშე მათსა ✿ ⁂ ჰრქუა მათდა მიმართ მოვედით შემდგომად ჩემსა, რამეთუ მოგცნა უფალმან ღმერთმან მტერნი თქუენნი მოაბელნი კელთა თქუენთა: ⁂ მოვიდეს მის თანა, ⁂ დაიბერეს წიაღსავალი იცი იორდანისა მოაბელთა ⁂ არა უტეგეს არცა ერთი კაცი წიაღსლვად ✿ ⁂ მოსრეს მოაბელთაგანნი მას ჟამსა შინა ვითარ ათი ათასი კაცი, ყოველნივე მბრძოლნი მათ შორის ⁂ ყოველი კაცი ძლიერი, ⁂ არა ვინ განერა ერთიცა მათგანი ✿ ⁂ შეიცვალა მოაბი მას დღესა შინა კელსა ქუეშე ისრაელისასა, ⁂ იყო მშჯდობა ქუეყანისა, ოთხმეოც წელ, ⁂ შჯიდა მათ აოდ ვიდრე დღედმდე სიკუდილისა მისისა ✿ ⁂ ამისა შემდგომად აღდგა სამგერ მე ანათობისა, ⁂ მოსრა უცხო თესლნი ექუსასი კაცი საკვეთილითა ერქუნისათა საკვნელისა კართათა, ⁂ იკნა ისრაელი მანცა.

თავი დ.

და შესძინეს ძეთა ისრაელისათა ყოფად ბოროტისა წინაშე უფლისაჲ, ⁂ ადო მოკუდა ✿ ⁂ [1] მისცნა იგინი უფალმან კელთა იაბინისთა, მეფისა ქანაანელთასა რომელი მეფობდა ასორს შინა; ⁂ მთავარ ერისა მისისა ძლიერი იყო სისარა, ⁂ იგი დამკჳდრებული იყო არისოთს წარმართთასა ✿ ⁂ დაღად უგეს ძეთა ისრაელისათა უფლისა მიმართ, რამეთუ ცხრა ასი ეტლი რკინისა იყო მისა, ⁂ იგი აწყრეგებდა ისრაელსა ფრიად ოც წელ ✿ ⁂ დებორა იყო დედა-კაცი წინასწარმეტყუელი, ცოლი ლაფიდოთისა ⁂ ესე შჯიდა ისრაელსა მას ჟამსა შინა ✿ ⁂ ესე ჯდა დანაის კუშტსა ქუეშე დებორა შორის რამათსა, ⁂ შორის ბეთელს მთასა ეფრემისასა, ⁂ მოვიდიან მისა ძენი ისრაელისანი მუნ სასჯელად ✿ ⁂ წარვლინა დებორაჲ, ⁂ მოუწოდა ბარაკს ძესა აბინოელიმისსა კედენით ნეფთალემისა, ⁂ ჰრქუა მას: ანუ არა აჭა ეგერა ციბრძანა შენ უფალმან ღმერთმან ისრაელისამან, ⁂ წარხჳდე შენ მთასა თაბორსა, ⁂ მიიყუანო შენთანა ათი ათასი კაცი ძეთაგან ნეფთალემისთა ⁂ ძეთაგან ზაბულონისთა ✿ ⁂ მე მოვიყუანო შენდა კეგსა მას

[1] ს შეჯჯოა ობ.

კიშონისსა სისარას ზედა, ერისთავისა მის ძალთა აბინოამისა, ⁋ ეტლებისა მისისა, ⁋ სიმრავლესა მისსა ზედა: ⁋ მოკლეს იგი კ
ელთა შენთა ✠ ⁋ ჰრქუა დ მას ბარაკ: უკეთუ მოხჯდე ჩემ თანა მოვიდე მეცად; ⁋ უკეთუ არა მოხჯდე ჩემ თანა მე არა წარვიდე, რამეთუ არა ვიცი დღე იგი რომელსა შინა წარმომართებს უფალი თ
ანგელოზსა მას ჩემ თანა ✠ ⁋ ჰრქუა მას დებორა: მოსლვით მოვიდე შენ თანა, ხოლო უწუოდე რამეთუ არა იყოს შენდა დიდებაჲ გზასა მაგას, რომელსა შენ წარხვალ, ვინათგან ქალსა დედა-კაცისასა მისცეს უფალმან სისარა; ⁋ აღდგაჲ დებორა ⁋ წარვიდა ბა
ი
რაკის თანა კადისათ ✠ ⁋ უბრძანა ბარაკ ზაბულონსა, ნეფთალემსა ⁋ კადის, ⁋ მივიდეს შემდგომად მისთანა ათი ათას ოდენ კაცი, ⁋ ია
მივიდა დებორაცა მის თანა ✠ ⁋ ქაბერ კენეველი განმოეშორა კენეისაგან ⁋ ძეთა იობაბისთა სიმამრისა მოსესთა; ⁋ აღმართა კარავი თჳსი მუხასა მას თანა განსასუფევნებელთასა, რომელ არს მახ
იბ
ლობელად ქედსა ✠ ⁋ უთხრეს სისარას, ვითარმედ აღმოვიდა ბარაკ ძე აბინოამისი მთასა მას თაბორსა ✠ ⁋ მოუწოდა სისარა იგ
ოველსა ეტლებსა მისსა, ცხრა ასსა ეტლსა რკინისასსა, ⁋ ყოველსავე ერსა მისსა მისთანა, არისოთით რომელი არს წარმართთა კე
იდ
ვად კიშონისა ✠ ⁋ ჰრქუა დებორა ბაჲრაკს: აღდეგ აწ, რამეთუ ესე არს დღე რომელსა მოგცეს უფალმან სისარა ქალთა შენთა, რამეთუ უფალი არს წინამძღვარ შენდა; ⁋ შთავიდაჲ ბარაკ მთისაგან იე
თაბორისა ⁋ ათი ათასი კაცი მისთანა ✠ ⁋ [1] განაკრთო უფალმან სისარა ⁋ ყოველი ეტლები მისი, ⁋ ყოველი ბანაკი მისი ჴრითა ძახჯლისათა წინაშე ბარაკისა; ⁋ კარდამოკდა სისრა ეტლისაგან
ივ
თჳსისა ⁋ იქლტოდა იგი ფერჴითა თჳსითა ✠ ⁋ ბარაკ სდევდა შემდგომად ეტლთა მათ მისთა, ⁋ შემდგომად ბანაკისა მის, ვიდრე მაღნარადმდე წარმართთასა, ⁋ დაცაჲ ყოველიევე იგი ბანაკი სისიზ
რასი ჴრითა მახჯლისათა, ⁋ არა დაშთა არცა ერთი ✠ ⁋ სისარა იქლტოდა ფერჴითა თჳსითა კარავად იაილისა ცოლისა ქაბერისაჲ კენეველისაჲ; რამეთუ მშჳდობაჲ იყო შორის იაბენისა მეფისა ასო-

[1]) ფსალმუნი ჟბ.

რისა, ⁂ შორის სასჯელისა ქაბერისა კენეგისა ✠ ⁂ გამოვიდა იაილ იწ
შემთხვევად სისარასა, ⁂ ჰკრქუა მას: მოაქციე უფალო ჩემო ჩემდა
მოაქციე, ⁂ ნუ ეგშინინ; ⁂ მიაქცია კარვად მისსა ⁂ დამალა იგი
მაშასად ქუჱშე თჯსა ✠ ⁂ ჰკრქუა მას სისარა, მასუ მე წუალი ით
მცირედ რამეთუ მწუურის, ⁂ მოხსნა თხიერსა სასმეურსა ⁂ ასუა
მას, ⁂ დაბურაად სამოსელი ჱირსა მისსა ✠ ⁂ ჰკრქუა მას სისარა: კ
დეც შენ კართა ზედა კარვისათა, ⁂ იოს უკეთუ ვინმე მოვიდეს
შენდა, ეკითხოს შენ ⁂ გრქუას, არს ვინმეა კაცი აქა, ⁂ შენ არ-
ქუ: არა ვინ არს ✠ ⁂ მოიღო იაილ ცოლმან ქაბერისმან მანად კა
კარვისა ⁂ აღიღო კუჱშდა კელითა თჯსითა, ⁂ შევიდა მისა მდუმ-
რიად, ⁂ დაასუა მანად იგი უურიმალსა მისსა, ⁂ დამსჭუალა იგი
ქუჱშუანასა, ⁂ იგი მიმოდაგორვიდა მმინარე ⁂ მოკუდა ✠ ⁂ აჰა კბ
ესერა ბარაკ სდევდა სისარას, ⁂ მოიწია მუნ ⁂ იაილ განვიდა ⁂
მიეგებოდა მას, ⁂ ჰკრქუა მას, მოვედ ⁂ გიჩუენო შენ კაცი იგი
რომელსა შენ ეძიებ, ⁂ შევიდა იგი მისა, ⁂ აჰა სისარა იდვა მკუდა-
რი, ⁂ მანა იგი განწონილი უურიმალსა მისსა ✠ ⁂ დაამდაბლა კგ
უფალმან ღმერთმან იაბინ მეფე ქანაანისად მას დღესა შინა, წინაშე
მეთა ისრაელისათა ✠ ⁂ ვიდოდა კელი მეთა ისრაელისა სლვით, კდ
⁂ აღმაღლებოდა იაბინის ზედა მეფისა ქანაანელთასა: ვიდრე მო-
სრნეს იგინი.

თავი ე.

Და გალობდეს დებორა ⁂ ბარაკ მე აბინემისი მას დღესა ში- ა
ნა, ⁂ თქუჱს ✠ ვითარმედ იწუეს ამაღლებად მთავართა ისრაელისა- ბ
თა გულს მოდგინებითა ერისათა აკურთხევდით უფალსა ✠ ისმინეთ გ
მეფეთა, ⁂ უურად იღეთ მთავართა, რამეუ უფალსა ვაქებდე ⁂
უჴალობდე ღმერთსა ისრაელისასა ✠ უფალო გამოსლვასა შენსა დ
სეირით, ⁂ ამაღლებასა შენსაგან ველთაგან ედომისთა, ქუჱყანა შეიძ-
რა, ⁂ ცანიცაც შემწუნდეს, ⁂ ღრუბელნი ცროდეს წუალთად ✠ ⁂ ე
მთანი შეიძრნეს ჱირისაგან უფლისა ელოისა, მთისა მის სინასა,
ჱირისაგან უფლისა ღუთისა ისრაელისა ✠ დღეთა სემეგარისთა ვ
ისა ანათოისთა, დღეთა შინა იაილისთა მოაკლდეს გზანი, ⁂ ვი-

ზ დოდეს გზათა მრუდთა, ⁂ ვიდოდეს გზათა გულარმნილთა ✪ მოაკ-
ლდეს დამკჳდრებულნი ისრაელსა შორის, მოაკლდეს ვიდრე აღდგა
ცხ დებორა, ვიდრე აღდგა დედად შორის ისრაელსა ✪ ⁂ გამოირჩიეს
ღმერთნი ახალნი ვითარცა ჴურნი ქრთილისანი, მაშინ აქუნდათ
მტერნი ბჭეთა შინა, ⁂ ბრძოდეს ქალაქნი მთავართანი, ფარითა
ოდეს გამოეცხადა, ლახჳრებითა ორმეოცითა ათასებითა ისრაელსა
თ შინა ✪ გული ჩემი განწესებულთა თანა ისრაელისათა, ძლიერნი
ი ერისანი აკურთხევდით უფალსა ✪ რომელნი ზე სხდეს კარაულთა
სჳეტაკთა შუა სამხრისა, ⁂ საკუდრებსა სამსჯავროდ მომავალნი
ია გზასა ზედა შესაკრებელთასა მოუთხრობდით ✪ კმითა სიხარული-
სათა, შორის მოხარულთასა: მუნ მისცეს სიმართლე უფალსა, სი-
მართლე განამლიერე ისრაელსა შორის: მაშინ განიბინივნენ, ერი
იბ იგი უფლისა ქალაქებსა თჳსსა ✪ აღდეგ, აღდეგ დებორა, აღდეგ
იტყოდე გალობით; აღდეგ ბარაკ, ⁂ წარმოიდე ტყუე შენი მეო აბი-
იგ ნემლისო ✪ მაშინ განდიდნა ძალი მისი: უფალო დამიმდაბლენ
იდ ჩუჶნ უძლიერესნი ჩემსა ✪ ერძან ეფრემისმან ტანჯნა იგინი ღე-
ლეთა შინა; მმა შენი ბენიამენ ერისა შენისა თანა: ჩემგან მაქერ
გამოვიდა ვამოძიებად, ⁂ ხაბულონისგან განძლიერებულნი სჳეტ-
იე რად მითხრობისა მწიგნობრისათა ✪ ⁂ ერის თავნი იზაქარისნი
დებორას თანა ⁂ ბარაკის თანა, ესრეთ ბარაკ განუტევა მკჳრცხლი
თჳსი ღელეთა შინა, განყოფასა რუბენისსა, დიდ დიდნი განკითხა-
იჳ ნი არიან გულისანი ✪ რასა თჳს სიჭ შენ შორის მოსთეთქს,
სმენად სტუნასა განმაღჳძებელთასა, ჰირდაბირ განყოფასა შინა
იზ რუბენისსა, დიდ დიდნი გამოძიებანი გულისანი ✪ გალაად წიაღ
იორდანესა დაიმკჳდრა: ⁂ დან რასა თჳს მკჳდრ ხარ ნავსა შინა:
იჱ ასერ დაეშენა კიდეთა ზღჳსათად ⁂ განშორეებულსა მისსა დაემკჳდ-
რა ✪ ხაბულონ, ერმან აუტჱდრა სულსა მისსა სიკუდიდმდე, ⁂ ნე-
ით ფთალემს სიმაღლესა ზედა ველისასა ✪ ⁂ მოუგდეს მას მეფენი, ⁂
ეწუენეს, მაშინ ჭბრძოდეს მეფენი ქანაანელთანი თანაქს შინა, წყა-
კ ლთა ზედა მაგიდონისათა; სიმრავლე ვეცხლისა არა მიიღეს ✪ ზე-
ცად გამოეწუენეს მათ ვარსკვლავნი, წესთაგან მათთა ეწუენეს სის-

რას ✠ კეღთაგან კიშონისათა განისხნეს იგინი, კევთაგან კადემისთა, კა
კევთა კიშონისათა: დათრგუნოს იგი სულმან ჩემმა ძლიერმან ✠
მაშინ მარდუნი დაჰკუსთეს ტერფთა ცხენთასა, და ტკებნეს იგინი კბ
ბრჭალმან ჩემმან ✠ სწუევდით მაზორსა, თქუა ანგელოზმან უფლისა- კგ
მან, სწუევდით წუევით მკვდრთა მისთა, რამეთუ არა მოვიდეს შემწედ
უფლისა; შემწედ უფლისა, ძლიერთა შორის ✠ იკურთხენ დედათა კდ
შორის იაილ ცოლი ქაბერისი კენეველისა, დედათაგან კარავსა ში-
ნა იკურთხენ ✠ წუალსა სთხოვდა მას, ჲ სძე მოართვა მას ფიალითა: კე
უძლიერესთა მოართვა ერბო ფურისა ✠ კელი მარცხენე მისი მიჰკ- კვ
ოო მანასა, ჲ მარჯუენე თჳსი, მიჰგო კუსდასა სამუშაკოსა, ჲ მო-
ჰკლა სისარა, დაასვა უურიმალსა მისსა მანად, ჲ განავლინა თა-
ვსა მისსა ✠ შორის ფერკთა მისთა იკორგა ჲ მოკუდა შორის ფერ- კზ
კთა მისთა, ჲ მუნ დაცა უბადრუკი იგი ✠ სარკმლით გარდამოსედ- კთ
ვიდა დედაჲ სისარასი, სარკმლით კამო, კანკლისა, რამეთუ დაყო-
ვნა ეტლმან მისმან მისლვად, რაჲსათჳს დუოვნეს კეკლთა ეტლთა
მისთასა ✠ ბრძენნი მთავარნი მისნი მიუგებდეს მას; ჲ იგი ეტყო- კთ
და სიტყუათა მისთა თჳსად ✠ არა ჰპოებენა მას განმეოფელ ნატ- ლ
ყუენჯისა, საყუარელსა მეგობართასა თავსა ზედა კაცისა ძლიერისა-
სა: ნატყუენავი მოლებულთა სისარას ჲ ნატყუენავი მოლებულთა
თჳთო ფერთა, ღებულთა ჭრელთა, ქედსა მისსა ნატყუენავითურთ ✠
ესრეთ წარწუმდენ ყოველნი მტერნი შენნი უფალო: ჲ მოყუარენი მი- ლა
სნი, ვითარცა აღმოსვალენი მზისა ძლიერებითა შენითა ✠ ჲ იყო ლბ
დამშჯდება ქუეყანისა ორმეოც წელ.

თ ა ვ ი ვ.

Ესვს ბოროტი ძეთა ისრაელისათა წინაშე უფლისა, ჲ მისცნა ა
იგინი უფალმან კელთა მადიამისთა შჯდ წელ ✠ ჲ განძლიერდა კელი ბ
მადიამისა ისრაელსა ზედა, ჲ იქმნეს თავისა თჳსისა ძეთა ისრაე-
ლისათა ჴირისაგან მადიამისა საყოფლები მთათა შინა, ჲ ქუაბთა,
ჲ ძლენელოვანთა ✠ ჲ იყო რაჟამს სთესის თესლი კაცმან ისრაე- გ
ლმან, ჲ აღმოვიდის მადიამი, ჲ ამალეკი, ჲ ძენი მზისა აღმოსვა- დ
ლეთისანი, ჲ მოვიდიან მათ ზედა ✠ ჲ დაიბანაკებდენ მათ ზედა,

ბ განრეუნიან ჯეჯლი ქუჱყანისა, ვიდრე მოსლვადმდე გაზად, ბ
არა დუტევიან ძალი ცხოვრებისა ისრაელსა შორის, არცა სამწ-
ე ესო, არცა ზროხად ბ ვირი მათი ✿ რამეთუ თჳთ ბ საცხოვარი მა-
თი აღმოვიდოდეს, ბ კარვები მათი მოიღებოდენ, ბ მოიწივნეს ვი-
თარცა მკალნი სიმრავლითა, რემაკებისა ბ აქლემებისა მათისაა, ბ
არა იუნენ რიცხჳ, ბ მოვიდიან ქუჱყანასა ისრაელისასა ბ განა-
ვ ხრწიან იგი ✿ ბ დაგლახაკნა ისრაელი ფრიად ჴირისაგან მადია-
ზ მისა ✿ ბ ღაღადეეს მეთა ისრაელისათა უფლისა მიმართ, ბ იყო
რაჟამს ღაღადეეს მეთა ისრაელისათა უფლისა მიმართ მადიამის-
ჱ თჳს ✿ ბ მოუვლინა უფალმან კაცი წინასწარმეტეველი მეთა ისრა-
ელისათა, ბ ჰრქუა მათ: ამას იტეჳს უფალი ღმერთი ისრაელისა,
მე ვარ რომელმან აღმოგიყვანენ თქუჱნ ეგჳპტით, ბ გამოგიყვანენ
თ სახლისა მისგან კირთებისა ✿ ბ განგარინენ თქუჱნ ჴელთაგან
მეგჳპტელთასა, ბ ჴელთაგან ყოველთა მაჭირვებელთა თქუჱნთასა,
ბ განგასხენ იგინი ჴირისაგან თქუჱნისა, ბ მიგცეს თქუჱნ ქუჱყა-
ი ნა მათი ✿ ბ გარქუ თქუჱნ, მე ვარ უფალი ღმერთი თქუჱნი, ბ
არა გეშინოდის თქუჱნ ღმერთთა ამორჱველთასა, რომელთა შორის
თქუჱნ დამკჳდრებულ ხართ ქუჱყანასა მათსა, არამედ არა ისმინეთ
ია ჴმისა ჩემისა ✿ ბ მოვიდა ანგელოზი უფლისა, ბ დაჯდა იგი
მუხასა მას ქუჱყაჲ, რომელი არს ეფთრათესთანა, რომელი იყო
იოასის მამისა ეზრასსა, ბ გედეონ მე მისი გამოსძეგდა იფქლსა
კალოსა ზედა მისსა, რათა მოსტაცოს წინაშე ჴირსა მადიამისასა ✿
იბ ბ ეჩუენა მას ანგელოზი უფლისა, ბ ჰრქუა მისა მიმართ: უფალი
იგ შენთანა ძლიერი ძალითა ✿ ბ ჰრქუა მას გედეონ: ჩემდა მოიხი-
ლე უფალო ჩემო, ბ უკეთუ არს უფალი ჩუენთანა, ბ რაჲსათჳს მჴო-
ვნა ჩუენ ყოველმანვე ამან ბოროტმან, ბ სადა არიან ყოველნივე იგი
საკჳრველებანი მისნი, რაოდენთა მითხრობდეს ჩუენ მამანი ჩუენნი,
ბ თქჳან: ვითარმედ ეგჳპტით გამოგჳყვანნა ჩუენ უფალმან:
ხოლო აწ განმიშორნა ჩუენ უფალმან ბ მიმცნა ჩუენ ჴელთა მა-
იდ დიამისთა ✿ ბ [1] მოიხილა მისა ზედა ანგელოზმან მან უფლი-

[1]) ბ მეფ. ბბ.

სამან, ⁂ ჰრქუა მას: წარვედ ძლიერებითა შენითა, ⁂ იესენ იორა-
ელი კელისაგან მადიამისა: აჰა ესერა წარგავლინებ შენ ✿ ⁂ ჰრქუა იე
მას გედეონ, ჩემდა უფალო, რათა ვიხსნე მე ისრაელი, აჰა ესერა
ათასეული ჩემი, უმდაბლეს არს მანასეს შორის, ⁂ მე უმცირეს ვარ
სახლსა შინა მამისა ჩემისასა ✿ ⁂ ჰრქუა მას უფალი იეოს შენთა- ივ
ნა: ⁂ მოსრა შენ მადიამი ვითარცა ერთი კაცი ✿ ⁂ ჰრქუა მას იზ
გედეონ: ⁂ უკეთუ ვპოვე მადლი წინაშე თვალთა შენთა ⁂ მიუოფ
მე დღეს სასწაულსა, რამეთუ შენ იტყვი ჩემდამო ✿ ნუ განმეშო- იზ
რები ამიერ, ვიდრე მოსლვამდე ჩემდა წინაშე შენსა, ⁂ მოგართვა
მსხვერპლი ჩემი, ⁂ დავაგო წინაშე შენსა: ⁂ ჰრქუა მას, მე ვუოფნო
ვიდრე მოსლვამდე შენდა ✿ ⁂ გედეონ შევიდა, ⁂ შეაბგო თიკანი ით
თხათა, ⁂ საწუაული ერთი ფქვილი უცომონი, ⁂ კორცი დაგო
ლაკანსა ზედა, ⁂ წუენი იგი მისი შეასხა ქოთანსა, ⁂ მოართუა
მას მუხასა მას ქუშს შე, ⁂ თაუანისცა მას ✿ ⁂ ჰრქუა მას ანგელო- კ
ზმან მან უფლისამან: მოიღე კორცი ეგე ⁂ უცომონი ეგე ჴურნი,
⁂ დააგენ კლდესა ამას ზედა, ⁂ წუენი ეგე ახლოს დასხი მას ზე-
და, ხოლო მან უო ეერე ✿ ⁂ განირთხა ანგელოზმან მან უფლი- კა
სამან წუერი კეერთისა, რომელი იუო კელსა მისსა: ⁂ შეახო კო-
რცსა მას ⁂ უცომოთა მათ ჴურთა, ⁂ აღატუდა ცეცხლი კლდისა
მისგან, ⁂ შეჭამა კორცი იგი ⁂ უცომონი იგი; ⁂ ანგელოზი იგი
უფლისა წარვიდა ⁂ მიეფარა თუალთაგან მისთა ✿ ⁂ გულის კმაჲ კბ
უო გედეონ, რამეთუ ანგელოზი უფლისა არს, ⁂ თქუაჲ გედეონ
აჰა უფალო უფალო რამეთუ ეიხილე ანგელოზი უფლისა ჴირის
ჴირ ✿ ⁂ ჰრქუა მას უფალმან: მშუდობა შენთანა, ნუ გეშინინ, არა კგ
მოჰკუდე ✿ ⁂ უშინა მუნ გედეონ საკურთხეველი უფალსა, ⁂ უწო- კდ
და მას მშუდობა უფლისა ვიდრე დღეინდელად დღედმდე, ⁂ ვიდრე-
და იუო იგი ეფრათას მამისა ეზრისა ✿ ⁂ იუო მას ღამესა, ⁂ კე
ჰრქუა მას უფალმან ჰოიბ ზუარაკი იგი ჴამებული მამისა შენისა,
⁂ ზუარაკი სხუაჲ, შჯდის წლისა, ⁂ დაარღუე საკურთხეველი იგი
ბაალისა, რომელ არს მამისა შენისა, ⁂ სერტყეები მისი რომელი
არს მისთანა მოჰკაფე ✿ ⁂ აღაშენე საკურთხეველი უფლისა ღუთისა კვ

შენისა გამოცხადებულისა შენდა თხემსა ზედა მაომს მთისასა განსაწ-
ყობელსა, ⁂ მოიბ ზვარაკი იგი მეორე, ⁂ შეწირე მსხვერპლად შე-
კზ შითა მით მის სერტუებისათა, რომელ მოჰკაფო ✿ ⁂ წარიუვანა გე-
დეონ ათი კაცი მონათაგან თჳსთა, ⁂ ჰყო ეგრე ვითარცა ეტყო-
მას უფალი; ⁂ იყო რამეთუ ეშინოდა მას, სახლსა მამისა თჳსი-
სასა, ⁂ კაცთაგან მის ქალაქისათა; რომელი არა ყო დღისი,
კჱ არამედ ყო ღამე ✿ ⁂ აღიმსთვეს კაცთა მის ქალაქისათა განთიად:
⁂ აჰა რამეთუ დარღვეულ იყო საკურთხეველი იგი ბაალისი, ⁂ სე-
რტუები იგი მისი რომელ მოკაფულ იყო; ⁂ იხილეს ზვარაკი მე-
ორე შეწირული ყოველად დასწველი საკურთხეველსა ზედა ახალ
კთ აღშენებულსა ✿ ⁂ ჰრქუაჲ კაცად კაცადმან მოყვასსა თჳსსა: ვინ ქმნა
საქმე ესე, ⁂ გამოიკვლიეს, ⁂ გამოიძიეს, ⁂ სცნეს ვითარმედ გე-
კ დეონ ძემან იოასისმან ქმნა საქმე ესე ✿ ⁂ ჰრქუჱს კაცთა მის ქა-
ლაქისათა იოასს: გამოიუვანე მე შენი, ⁂ მოჰკუდინ, რამეთუ დაარ-
ღვია საკურთხეველი ბაალისი, ⁂ რამეთუ მოჰკაფა სერტუები მისი
ლა მას ზედა ✿ ⁂ ჰრქუა იოას კაცთა მათ რომელ აღდგომიღ იუჱნეს
მას ზედა: ნუ თქუჱნ შჯითა სიტყუასა ბაალისთჳს, ანუ თქუჱნ
იკსნეთა იგი, რომელმან უკუჱ უყო ⁂ ავნო მას: რათა მოკუდეს
იგი განთიადმდე, უკეთუ ღმერთი არს, შურ აგოს თავისა თჳსისა
ლბ მას, ვინცა დაამკვა საკურთხეველი მისი ✿ ⁂ უწოდა მას დღესა
შინა სახელი სამსჯავრო იერობაალისა მეტყველმან: რათა შური
აგოს მას ზედა ბაალ, რამეთუ დაარღვია საკურთხეველი მისი ✿
ლგ მაშინ ყოველი, მადიამი ⁂ ამალეკი, ⁂ ძენი იგი მზისა აღმოსავ-
ლისა თანა შეკრებულ იუჱნეს ერთბამად ⁂ გამოვიდეს, იორდანეს,
ლდ ⁂ დაიბანაკეს ღელესა მას იზრაელსასა ✿ ⁂ სულმან ღუთისამან
განაძლიერა გედეონ, ⁂ დაჰბერა ნესტგსა რქისასა, ⁂ დაღადეო
ლე აბიეზერ შედგომად მისსაჲ ✿ ⁂ მოციქულნი წარავლინნა ყოველთა
მიმართ მანასესა ⁂ მოუწოდა მათ შემდგომად მისა; ⁂ მისა შემდ-
გომად წარავლინა მოციქული ასერისა, ⁂ ზაბულონისა, ⁂ ნეფთა-
ლვ ლემისად, ⁂ გამოვიდეს ⁂ მიეგებოდეს მათ ✿ ⁂ ჰრქუა გედეონ
უფალსა: უკეთუ შენ ჴელმარიტად, იკსნე ჴელითა ჩემითა ისრაელი,

ვითარცა იგი იტყოდი ✿ აჰა ესერა მე დავდგა საწმისი ერთი მა- ლზ
ტყლისა კალოსა ზედა, ⁂ უკეთუ იყოს ცუარი საწმისსა მას ზედა,
⁂ ყოველი ქუჱყანა კმელ იყოს, უწყოდე რამეთუ კელითა ჩემითა
იგსნე ისრაელი, ვითარცა იგი იტყოდი ✿ ⁂ იყო ეგრე, ⁂ აღი- ლჱ
მსთო გედეონ განთიად, ⁂ გამოწურად საწმისი იგი; ⁂ გამოჰვდა
ცუარი საწმისისა მისგან; ⁂ აღვსო ფიალი წულითა მით ✿ ⁂ ჰრქუა ლთ
გედეონ ღმერთსა: ნუ განრისხნდებინ გულის წურომა შენი ჩემ ზე-
და, ⁂ ვიტყოდიღა კჳალად, ერთგზის, ⁂ გამოვსცადოდად ერთგზის
საწმისითა ამით: ⁂ იყავნ სიმშრალე საწმისსა ამას ხოლო ზედა,
⁂ ყოველსა ქუჱყანასა ზედა იყავნ ცუარი ✿ ⁂ ყოდ ღმერთმან მას ზ
ღამესა ეგრეთ, ⁂ იყო სიმშრალე საწმისსა ზედა ხოლო, ⁂ ყოველსა
ქუჱყანასა ზედა იყო ცუარი.

თავი ზ.

და აღიმსთო იერობუალ, ესე იგი არს თავადი გედეონ, ⁂ ყო- ა
ველთან ერთან მის თანა: ⁂ დაიბანაკეს წუაროსა ზედა არადისასა;
⁂ ბანაკი მადიამისი ⁂ ამალეკისა იყო ბჭეარით კერძო მისა, ბორ-
ცუსა ზედა გაბაათამორით ამორეველისა ღელესა შინა ✿ ⁂ ჰრქუაჲ ბ
უფალთან გედეონს: ფრიად არს ერი ეგე შენთანა, ამისთჳს არა
მივსცე მადიამი კელთა მათთა, ნუ უკუჱ ოდეს იქადოს ჩემ ზედა
ისრაელთან მეტყუელთან: კელთან ჩემთან მიჳსნა მე ✿ ⁂ აწ ეტყოდე გ
შენ ურთა მიმართ მაგის ერისათა ⁂ არქუ: [1] ვინმე არს მოშიში
და უმცონ უკუნ იქცინ, ⁂ განვიდეს მთისა მისგან გალადისა, ⁂
უკუნ იქცა ერისა მისგან, ოცდა ორი ათასი, ⁂ ათი ათასი დაშ-
თაჲ ✿ რქუა უფალთან გედეონს: კუალად ფრიადღა არიან ერი დ
ეგე შენთანა, შთაიუანენ ეგენი წუალსა მას, ⁂ გამოსცადენ შენ
იგინი მუნ: ⁂ იყოს რომლისა გრქუაჲ შენ, ვითარმედ ესე წარვი-
დეს შენთანა, იგი წარვიდინ შენთანა, ⁂ ყოველისა რომლისა გრქუა
შენ, ვითარმედ არა წარვიდეს შენთანა, იგი ნუ წარვალინ შენთანა ✿
⁂ შთაიუანა ერი იგი წუალსა მას, ⁂ ჰრქუაჲ უფალთან გედეონს: ე
ყოველთან რომელთან წბოს ენითა თჳსითა წულისა მისგან, ვითარ-

[1] ვ მოსე გ.

ცა იგი წბის მაღლმან, ადგინენ იგინი თჯსგან მარტოდ, ⁂ ყოველი რომელი მოდრკეს მუსლთა თჯსთა ზედა სუმად წულისა, განა-
ვ დგინე იგი მხოლოდ ✡ ⁂ იყო ყოველი რიცხჯ რომელთა წბეს ენითა მათითა სამას ოდენ კაც; ⁂ სხუად იგი დანარჩომი ერი უო-
ზ ველი მოდრკა მუკლთა თჯსთა ზედა სუმად წულისა ✡ ⁂ ჰრქუა უფალმან გედეონს: სამასითა ამით კაცითა რომელთა წბეს წუალი გიჯსნნე თქუნ, ⁂ მოკცე მადიამი კელთა შენთა, ⁂ ყოველი იგი
ტ ერი წარვედინ ადგილად თჯსა ✡ ⁂ მოიღეს თავისად საგზალი ერისა მის კელითა მათითა, ⁂ ნესტჳები იგი მათი რქისა, ⁂ ყოველი ისრაელი წარავლინა კაცად კაცადი საყოფელად თჯსა, ხოლო სამასნი იგი კაცნი დაიჳრა; ⁂ ბანაკები მადიამისა იყო ქუჱშო
თ კერძო ღელესა მას შინა ✡ ⁂ იყო მას ღამესა შინა, ⁂ ჰრქუა მისა მიმართ უფალმან: აღდეც ⁂ შთაკედ მუნით ადრე ბანაკსა მას,
ი რამეთუ მიკეც იგინი კელთა შენთა ✡ ⁂ უკეთუ გეშინის შენ შესიი ლვად, შთაკედით შენ, დაფარა ძონა შენი ბანაკად ✡ ⁂ გესმეს რაჲ-
სა იგი იტყოდიან, ⁂ ამისა შემდგომად განძლიერდენ კელნი შენნი, ⁂ შეხჯდე ბანაკად: ⁂ მთაჳდა თჯთ დაფარა ძონა იგი მის კერძოსა მისგან ერკასისისა, რომელნი იუნენ მის ბანაკისანი ✡
ია ⁂ მადიამი ⁂ ამალეკი ⁂ ყოველნივე ძენი მზისა აღმოსავლისანი მდგომარე იუნენ ღელესა მას შინა, ვითარცა მკალი სიმრავლითა, ⁂ აქლემებისა მათისა არა იყო რიცხჯ, არამედ იუნენ ვითარცა
იგ ქჯშა კიდესა ზედა ზღჯსასა სიმრავლითა ✡ ⁂ შეჳდა გედეონ, ⁂ აჰა ესერა კაცი უთხრობდა ჩუნწნებასა მოყჯსსა თჯსსა, ⁂ ჰრქუაჲ: ესე ჩუნწნეა რომელი ჳისაღე, ⁂ აჰა ესერა კუნწზა ბურისა ერთი ქრთილისა გორვიდაჲ ბანაკსა შინა მადიამისასა, ⁂ მოიწია ვიდრე კარვებამდე მადიამისა, ⁂ ეკეთა იგი, ⁂ მიაქცივა მან, ⁂ დაამკჳა
იდ კარავი იგი ✡ მიუგო მოყჯსმან თჯსმან, ⁂ ჰრქუაჲ: არა არს სხჯაჲ ეგე, ვრამედ მახჯლი გედეონისი, ძისა იოასისი კაცისა ისრაელისა, რამეთუ მისცა ღმერთმან კელსა მისსა მადიამი, ⁂ ეოველი ესე
იე ბანაკი ✡ ⁂ იყო ვითარცა ესმა გედეონს თხრობაჲ იგი ჩუნწნებისა მის ⁂ შეტეეება მისი, თაჳანისცა უფალსა, ⁂ მიიქცა ბანაკად

ისრაელისა, ⁂ ჰრქუა მათ: აღდეგით რამეთუ მოსცა უფალმან ბა- ნაკი მადიამისი ⁂ ⁂ განუო სამასი იგი კაცი სა- მად სამთაეროდ, ⁂ მისცა ნესტჳები რქისა კელთა მათ ეოველთასა, ⁂ სარწუულნი ცალიერნი ⁂ ლამპრები შორის სარწუულთა ✿ ⁂ ჰრქუა მათ: ჩემგან ისწაველთ ⁂ ეგრეთ უაჳთ, ⁂ აჰა მე შევიდე შო- რის ბანაკსა მას, ⁂ იეოს ვითარ ჳქუო ეგრეცა ჰქუაჳით ✿ ⁂ მე დაბერო ნესტჳსა მას რქისასა, ⁂ ეოველთაჳე რომელნი ჩემთანა იეუნეთ, დაბერეთ ნესტჳთა თქუენთა რქისათა გარემოს ეოველისა ბანაკისა, ⁂ თქუთ მახჯლი ღუთისა ⁂ გედეონისი ✿ ⁂ შევიდა გედეონ, ⁂ ასი კაცი მისთანა ერთ კერძო ბანაკსა მას მჳძილთა მათ შორის, ⁂ განმაღჯებელნი იგი განაღჯებდენ მჳძილთა მთ, ⁂ დაჰბერეს ნესტჯთა მით რქისათა, ⁂ შემუსრნეს სარწუულნი იგი კელთა შინა მათთა ✿ ⁂ დაჰბერეს სამთაჳე მათ მთაჳართა ნესტჳებ- სა რქისასა ⁂ შემუსრნეს სარწუულნი იგი, და იჰურეს კელითა მარ- ცხენითა მათითა ლამპრები იგი აღნათებული, ⁂ კელითა მარჯუენი- თა მათითა ნესტჳები იგი რქისანი რომელსა დაჰბერვიდეს, ⁂ ღა- ღადებდეს მახჯლი უფლისა, ⁂ გედეონისი ✿ ⁂ [1] დადგა კაცად კაცადი თჯსაგან გარემოს ბანაკსა მას, ⁂ რბოდა ეოველივე იგი ბანაკი, ⁂ ღაღადებდენ ⁂ ივლტოდეს ✿ ⁂ იგინი ჰბერვიდეს სამა- სსაჳე მას ნესტჳსა რქისასა, ⁂ დასდგა უფალმან მახჯლი კაცისა მოეჳასსა თჯსა ზედა ეოველსაჳე მას შინა ბანაკსა, ⁂ ივლტოდა ბანაკი იგი ვიდრე ბეთსადმდე ⁂ შეკრბეს კერძოსადმი აბელ მაუ- ლისა ⁂ ტაბეთად ✿ ⁂ აღიხახა კაცმან ისრაელმან, ნეფთალემით გამო ⁂ ასერით, ⁂ ეოველთაგან მანასესსა ⁂ დევნა უჳვეს შემდგო- მად მადიამისა ✿ ⁂ მოციქულნი წარაველინნა გედეონ ეოველთა მთათა ეფრემისთა, ⁂ ჰრქუა: გარდამოჳედით შემთხჳევად მადიამი- სა, ⁂ დაიჳართ მათდა წიაღსაჳალი იგი წულისა ვიდრე ბეთბერად- მდე ⁂ იორდანედ; ⁂ აღიხახა ეოველმან კაცმან ეფრემისმან, და უ- სწრეს ⁂ დაიჳურეს წუალი იგი ვიდრე ბეთბერადმდე ⁂ იორდანედ ✿ ⁂ [2] შეიჳრნეს ორნი იგი მთაჳარნი მადიამისნი, ორებ ⁂ ზიბ: ⁂

[1]) ფსალმუნთ ბჳ.—[2]) ფსალმუნი ბბ. კსაია ი.

მოკლეს ორებ სურს შინა, ⁂ ზიბ მოკლეს იაკებზიბს, ⁂ სდევდეს
მადიამსა, ⁂ თავი ორებისა ⁂ ზიბისა მოართუნეს გედეონს წიაღ
იორდანით მათგან.

თ ა ვ ი ი.

ა და ჰრქუეს გედეონს კაცთა მათ ეფრემისათა, რად ესე მიუყავ
ჩუენ რამეთუ არა მხადეს ჩუენ, რაჟამს განხჯდიდე შენ წუობად
ბ მადიამისა, ⁂ ეშურჳოდეს მას ძლიერად ✿ ⁂ ჰრქუა მათ გედეონ:
არა ეგრე, რად ვქმენ მე აწ ვითარ ეგე თქუენ, ანუ არა უმჯობეს
არსა ტეგანი იგი ეფრემისი, ვიდრეღა სასთულებელი ღჳნო აბიეზე-
გ რისი ✿ კელსა თქუენსა მოსცნა უფალმან მთავარნი იგი მადიამი-
სანი: ორებ ⁂ ზეებ: ⁂ რად შეგსძინე მე ეოდად ვითარ ესე თქუენ:
მაშინ დააცხრენა სულნი მათნი მისგან რაჟამს ეტეოდა მათ სიტუ-
დ ვასა ამას ✿ ⁂ მოვიდა გედეონ იორდანედ, ⁂ წიაღვდა თჳთ ⁂
რომელნი იყო მის თანა სამასნი იგი კაცნი სულ შემოკლებულნი
ე ⁂ მშიერნი მდევნელნი ✿ ⁂ ჰრქუა კაცთა მათ სოკქოთისათა, ეცით
ჴური საზრდელად კაცთა ამათ რომელ არიან ჩემ თანა, რამეთუ
შიშით: ⁂ მე ვსდევნო ზებიეს, ⁂ სალმანს მეფეთა მადიამი-
ვ სათა ✿ ⁂ ჰრქუეს მას მთავართა მათ სოკქოთისათა: ანუ თუ თავი ზე-
ბესი ⁂ სალმანასი კელსა შენსა, რათა ვსცეთ ჴრსა შენსა ჴური ✿
ზ ⁂ ჰრქუა გედეონ: არა ეგრე, არამედ რაჟამს მომცნეს მე უფალმან
ზებეჲ ⁂ სალმანა კელთა ჩემთა, მე დავწერტნე კორცნი თქუენნი ეკ-
ლითა უდაბნოსათა ⁂ კუროს თავთა ✿ ⁂ წარმოვიდა მიერ ფანუი-
თ ლად, ⁂ ეტეოდა მათდა ეგრეთვე, ⁂ მიუგეს მას კაცთა მათ ფანუი-
ლისთა, ვითარცა იგი ეტეოდეს კაცნი იგი სოკქოთისანი ✿ ⁂
ჰრქუა გედეონ კაცთა მათ ფანუილისთა, მეტეუშჳლმან, რაჟამს მო-
ი გიქცე მშჳდობით დავარღჳო გოდოლი ესე ✿ ⁂ ზებე ⁂ სალმანა
იეუნეს კარკარს შინა, ⁂ ბანაკი მათი მათ თანა, ვითარ ათჰეუთმეტ
ათას ოდენ რომელნი განრინებულ იეუნეს ყოველისა მისგან ბანა-
კისა მეთა მზისა აღმოსავლისათასა; ⁂ რომელნი დაცემულ იეუნეს
ია ას ოცი ათასი კაცნი მჴეროველნი მახჯლისანნი ✿ ⁂ [1] აღჯდა გე-

[1]) იოსია ი.

დეონ გზასა მას დამკჳდრებულთაჲ კარვებისათა მზისა აღმოსავლით
მართლნაბაისა ⁂ იეგებალისა ⁂ მოსრნა ბანაკი იგი, ხოლო ბანა-
კი მათი უზრუნველ ჰყო ✠ ⁂ ივლტოდეს ზებე, ⁂ სალმანა ⁂ სდე- იბ
ვნიდა კვალსა მათსა, ⁂ შეიპყრა ორნი იგი მეფენი მადიამისანი
ზებე ⁂ სალმანა, ⁂ უოველი იგი ბანაკი მათი მოსრა ✠ ⁂ მოიქ- იგ
ცა გედეონ მე იოასისი ბრძოლისა მისგან ჰირველ აღმოსლვასა
მზისასა ✠ ⁂ შეიპყრა ურმა კაცთაგან სოკქოთისათა, ⁂ ჰკითხა იდ
მას: ⁂ დაწერა მისგან სახელები მთავართა სოკქოთისათა ⁂ მოსუ-
ცებულთა მათთა სამოც ⁂ ათშჳიდმეტი კაცი ✠ ⁂ მოვიდა გედეონ იე
მთავართა სოკქოთისა ⁂ ჰრქუა მათ: აჰა ზებე ⁂ სალმანა, რო-
მელთათჳს მაყუჱრდით მე ⁂ სთქუთ: ნუ თავი ზებისი ⁂ სალმანა-
სი აწ გელთა შინა შენთა არიან, რათა ვსცეთ ერსა შენსა დამაშ-
რვალსა ჰური ✠ ⁂ შეიპყრნა მთავარნი იგი ⁂ მოსუცებულნი ქა- ივ
ლაქისანი ⁂ მოიღო ეკალი უდაბნოსი ⁂ კუროს თავი და ტანჯნა
კაცნი იგინი მითა სოკქოთს ✠ ⁂ გოდოლი იგი ფანოელისა დაა- იზ
რღჳა, ⁂ კაცნი იგი მის ქალაქისანი მოსწყჳდნა ✠ ⁂ ჰრქუა ზებეს იჱ
⁂ სალმანას, სადა არიან კაცნი იგი, რომელ მოსწყჳდენით თა-
ბორს შინა; ⁂ მათ ჰრქუჱს ვითარცა ეგე შენ, ეგრეცა იგინი, იუჱ-
ნეს მსგავს შენდა, ⁂ შენ მსგავს მათდა სარ, ⁂ ხატნი მათნი ეგრე-
თვე იუჱნეს ვითარცა მენი მეფეთანი ✠ ⁂ ჰრქუა მათ გედეონ, მძანი ით
ჩემნი იუჱნეს ⁂ მენი დედისა ჩემისანი, ცხოველ არს უფალი, უკე-
თუმცა არა მოგეწყჳდნეს იგინი, არამცა მოგცა მოგწყჳდნე თქუჱნ ✠
⁂ ჰრქუა იეთერს ჰირმჱოსა თჳსსა: აღდეც ⁂ მოსწყდნენ ეგენი, ⁂ კ
ვერ იგადა ურმაძან მახჳლი თჳსი შიშითა რამეთუ ურმაღა იყო ✠
⁂ ჰრქუჱს მას ზებე ⁂ სალმანა, აღდეგ შენ ⁂ მომწყჳდენ ჩუენ ⁂ კა
წინა აღგჳიდეგ თჳთ, რამეთუ ვითარცა კაცი ეგრეცა ძალი მისი, ⁂ [1]
აღდგა გედეონ, ⁂ მოსწყჳდნა ზებე ⁂ სალმანა, ⁂ მოიღო ოოველი
მანიაკები იგი რომელი იყო უელსა აქლემთა მათთასა ✠ ⁂ კბ
ჰრქუჱს კაცთა ისრაელისთა გედეონს: მთავრობდ შენ ჩუენ ყოდა,
⁂ მენი შენნი ⁂ მენი მეთა შენთანი, რამეთუ შენ განმარინენ ჩუენ

[1]) ფსალმუნი ჟბ.

კბ კელთაგან მადიამისთად ✿ ⁂ ჰრქუა მათ გედეონ, არა გმთავრობდე
მე თქუენ ზედა, არცა გმთავრობდეს მე ჩემი, არამედ უფალი გმთა-
კდ ვრობდეს თქუენ ✿ ⁂ ჰრქუა მათ გედეონ ვითხოვ მე თქუენგან
თხოვასა ერთსა ⁂ მომეცინ მე კაცად კაცადმან თქუენმან საუური
ნატუგენაგისაგან თქუენისა, რამეთუ საუურნი ოქროსანი ესხნეს
კე მათ, რამეთუ ისმაიტელ იუენეს ✿ ⁂ ჰრქუეს მათ მიცემით მიგ-
ცეთ; ⁂ განიჰურად სამოსელი თჯსი, ⁂ შთაუდებდა კაცად კაცადი
კვ საუურსა ოქროსასა ნატუგენაგისა მისგან ✿ ⁂ იო სასწორი სა-
უურებისა მის ოქროსა, რომელ ითხოვა მათგან, ათას შჯდას სასწო-
რი ოქროსა, თჯნიერ მანიაკებისა მის ⁂ მძივებისა, ⁂ სამოსლისა
მოწეულისა, ⁂ რად იგი იო მეფეთა მათ მადიამისათა, გარდად
ფარიღებისა ოქროსა მის, რომელი იგი იო უელსა აქლემებისა
კზ მათისასა ✿ ⁂ შექმნა მისგან გედეონ სამოსელი სამღდელო გეფუ-
თად, ⁂ დადგა იგი ქალაქსა თჯსსა ეფრაასს, ⁂ გარდაიქცა უოველი
ისრაელი შემდგომად მისსა მუნ, ⁂ ექმნა გედეონს ⁂ უოველსა სა-
კჱ ხლსა მისსა საცთურ ✿ ⁂ დამშჯდა მადიამი წინაშე ძეთა ისრაე-
ლისათა, ⁂ ვერღარა შესძინეს აღებად თავისა მათისა, ⁂ იო მშჯ-
კთ დობასა შინა ქუჱყანა ორმეოც წელ, დღეთა გედეონისთა ✿ ⁂ წა-
ლ რვიდა იერობუალ ძე იოასიასი, ⁂ დაჯდა სახლსა თჯსსა ✿ ხო-
ლო გედეონისნი იუენეს ძენი სამეოც ⁂ ათ, რომელნი გამოსრულ
იუენეს წუკლისაგან მისისა, რამეთუ ცოლნი მრავალ ესხნეს მას ✿
ლა ⁂ კარჯმან მისმან რომელი იო სიკომას, უშუა მას მანცა ძე, ⁂
ლბ უწოდა სახელი მისი აბიმელექ ✿ ⁂ მოკუდა გედეონ ძე იოასისი,
სიბერითა კეთილითა, ⁂ დაეფლა საფლავსა იოასისა მამისა თჯსი-
ლგ სა ეფრაასს, მამისა ეზდრისსა ✿ ⁂ იო რაჟამს მოკუდა გედეონ,
გარდაიქცეს ძენი ისრაელისანი, ⁂ ისიძვიდეს კჳალსა ბაალისსა,
⁂ უქმს თავისა თჯსისა ბაალბერითის თანა აღთქმა რათა იოს
ლდ იგი მათდა ღმერთად ✿ ⁂ არა მოიგონეს ძეთა ისრაელისათა უფა-
ლი ღმერთი მათი, რომელმან იჳსნა იგინი კელთაგან უოველთა
ლე მტერთა მათთასა გარემოთა ✿ ⁂ არა უქმს წუალობა სახლსა

ზედა იერობუალისსა, ესე იგი არს გედეონ, უოვლისა მისებრ რომელ ეო კეთილი ისრაელისათანა.

თავი თ.

და წარვიდა აბიმელექ ძე იერობაალისი სჳქემად მმათა თანა დედისა მისისათა, და ეტყოდა მათ და უოველსა ნათესავსა სახლისა მამისა დედისა მისისათა და ჰრქუა მათ ✿ ეტყოდეთ თქუენ უურთა მიმართ უოველთა კაცთა სჳქემელთასა, რომელი უმჯობეს არს თქუენდა, რათა გმთავრობდენ თქუენ სამეოც და ათნი კაცნი, უოველნი ძენი იერობაალისნი, ანუ რათა უფლებდეს თქუენ ზედა კაცი ერთი, და მოიჳსენეთ, რამეთუ ჴორცი თქუენი ვარ მე და ძვალი ძუალთა თქუენთაგანი ✿ და ეტყოდეს მას თჳსნი მმანი დედისა მისისანი, უურთა მიმართ უოველთა კაცთა სჳქემისათა, უოველთაჳე ამათ სიტყუათა; და მისდრკა გული მათი შედგომად აბიმელიქისა, რამეთუ თქუენს ვითარმედ ძმა ჩუენი არს ✿ და მისცეს მას სამეოც და ათი სასწორი ვეცხლისა, სახლისაგან ბალბერითით, და მოიმადლნა მით აბიმელექ კაცნი უკეთურნი და განჴრთომილნი: და შეუდგეს კჳალსა მისსა ✿ და მოვიდა სახლსა მამისა თჳსისასა ეფრაასად, და მოსრნა ძმანი თჳსნი ძენი იერობაალისნი, სამეოც და ათნი კაცნი ერთითა ლოდითა; და დაშთა იოათამ ძე იერობაალისი უმრწემესი რამეთუ დაიმალა ✿ და შეკრბეს უოველნი კაცნი სჳქემისნი, და უოველი სახლი მაალოსი, და მოვიდეს და მეფედ უჩუს აბიმელექ მუხასა მასთანა, რომელი იგი იეო სჳქემელთა ✿ და აგრძნა იოათამ, და წარვიდა და დადგა თხემსა მას ზედა მთისა გარიზინისასა, და აღაღო კმა თჳსი, და უწოდა და ჰრქუა მათ ისმინეთ ჩემი კაცთა სჳქემისათა, და რათა ისმინოს თქუენი ღმერთმან ✿ [1] წარსლვით წარვიდეს ჴენი მაღნარისანი ცხებად მეფისა თავისა თჳსისა; და ჰრქუჩუს ზეთისხილსა: იეავ მეფედ ჩუენ ზედა ✿ და ჰრქუა მათ ზეთისხილმან; ანუ თუ დაუტეო სიჴოსჳ ესე ჩემი, რომელ ადიდა ჩემთანა ღმერთმან და კაცთა, და მოვიდე და ვმთავრობდე კეთა ✿ და ჰრქუჩუს ჴეთა ლელუსა: მოვედ და მთავრობდ ჩუენ ზედა ✿

[1] ბ კზდრ. თ.

ია ⁂ ჰრქუა მათ ღმერთმან: აწ ⁂ მე უტეოად სიტყბოება ჩემი, ⁂ ნა-
იბ ოფი ჩემი კეთილი, ⁂ მოვიდე ⁂ ვმთავრობდე ხეთა ✿ ⁂ ჰრქუეს
იგ ხეთა მათ ვენაკსა: მოვედ ⁂ იყავ ჩუენ ზედა მეფედ ✿ ⁂ ჰრქუა
მათ [1]) ვენაკმან, აწ ⁂ მე უტეოად ღჳნო ჩემი, ⁂ სიხარული ღუთისა
იდ ⁂ კაცთა, ⁂ მოვიდე ⁂ ვმთავრობდე ხეთა ✿ ⁂ ჰრქუეს ყოველთა
იე მათ ხეთა მეძუსა: მოვედ ⁂ მეფობდ ჩუენ ზედა ✿ ⁂ ჰრქუა მეძუმან
ხეთა მათ: უკეთუ ჭეშმარიტად მცხებთ მე თქუენ ზედა მეფედ, მო-
ვედით ⁂ მესვედით საფარველსა ჩემსა ქუეშე, ⁂ უკეთუ ეგრე არა,
გამოვედინ ცეცხლი ძეძჳსა მისგან, ⁂ შეჭამინინ ნაძვი ლიბანისა-
ივ ნი ✿ ⁂ აწ თუ ჭეშმარიტად ⁂ სრულებით ჰქმენით ⁂ დადგინეთ
მეფედ აბიმელიქ: ⁂ უკეთუ კეთილი ჰყავით იერობუალის თანა ⁂
სახლსა მისსათანა: ⁂ უკეთუ მსგავსად მოგებისა მის კელისა მისი-
იზ სა მოაგეთ მას ✿ ვითარ იგი ჰბრძოდა მამად ჩემი თქუენთჳს, ⁂
დადვა სული თჳსი წინაშე თქუენსა, ⁂ გიხსნნა თქუენ კელთაგან
იჱ მადიამისათა ✿ ხოლო თქუენ აღდეგით სახლსა ზედა მამისა ჩემი-
სასა დღეს, ⁂ მოსრენით ძენი მისნი სამეოც ⁂ ათნი კაცნი ლო-
დითა ერთითა, ⁂ მეფე ჰყავთ აბიმელიქ, ძე მჳეღისა მისისა, კაც-
ით თა ზედა სიკიმელთა, რამეთუ ძმა თქუენი არს ✿ ⁂ უკეთუ ჭეშმა-
რიტად ⁂ სრულებით ჰქმენით იერობუალისთანა ⁂ სახლისა მისის
ამას დღეს, კურთხეული იყვენით თქუენ, ⁂ იხარეთ აბიმელიქის-
კ თანა, ⁂ იხარებენ იგი თქუენდა მიმართ ✿ უკეთუ არა გამოვედინ
ცეცხლი აბიმელიქისაგან ⁂ მოწუენს კაცნი სიკიმელნი, ⁂ სახლი
მაალოსი; ⁂ გამოვედეს ცეცხლი კაცთაგან სიკიმელთა, ⁂ სახლი-
კა საგან მაალოსა, ⁂ შეჭამენ აბიმელიქ ✿ ⁂ წარვიდა ⁂ იქლტოდა
იოათამ, ჴერისაგან აბიმელიქისა მძისა თჳსისა, ⁂ მოვიდა იგი ბი-
კბ რად ⁂ იოფოდა მუნ ✿ ⁂ მთავრობდა აბიმელიქ ისრაჱლსა ზედა
კგ სამ წელ ✿ ⁂ მოუგზინა უფალმან სული უკეთური შორის აბიმე-
ლიქისა, ⁂ შორის კაცთა მათ სიკიმელთა, ⁂ აღდგნეს კაცნი სი-
კიმელნი სახლისა მიმართ აბიმელიქისა ✿ ⁂ რათა მოაწიოს სიც-
რუგისა მისთჳს შურისგებისა სამეოც ⁂ ათთა მეთა იერობუალის-

[1]) ფსალმუნი ცხ.

თასა, ⁂ სისხლი იგი მათი დაკრებად აბიმელიქის ზედა ძმისა მა-
თისა; რომელმან მოსრნა იგინი, ⁂ კაცთა მათ ზედა სიკიმისათა,
რამეთუ განაძლიერნეს კელნი მისნი მოწყვედად ძმათა თჯსთა ✿ ⁂ კე
უმზირდეს კაცნი იგი სიკიმელნი, ⁂ ქმნეს მისთჯს სამზირო თავთა
ზედა მთათასა, ⁂ მისტაცებდეს ყოველთა მას თანა წარმავალთა
გზისათა, ⁂ უთხრეს ესე აბიმელიქს ✿ ⁂ მოვიდა გაალ ძე აბედი- კვ
სი ⁂ ძმანი მისნი, ⁂ შევიდეს სიკიმად, ⁂ მოსავ იუშნეს მისა კაც-
ნი იგი სიკემელნი ✿ ⁂ განვიდეს ველად, ⁂ მოისთვლეს ვენახები კზ
მათი ⁂ დაწნისეს, ⁂ ერის კრებად ეუწჯს, ⁂ შევიდეს ტაძრად ღუთისა
მათისა, ⁂ შჯამდეს ⁂ სმიდეს, ⁂ სწუევდეს აბიმელექს ✿ ⁂ თქუა კთ
გაალ ძემან აბედისმან, ვინ არს აბიმელექ, ⁂ ვინ არს ძე სჯქემისი,
რომელ ვმონებდეთ მას; ანუ არა ძე არსა იერობაალისი, ⁂ ზებულ,
მოლვაწე მისი, ⁂ მონა მისი, კაცთათანა ემორისთა მამისა სჯქემისთა,
⁂ რაჲსათჯს ვმონებდეთ ჩუენ მას ✿ ვინმცა მომცა ჩუენ ერი ესე კი
სელთა ჩუენთა; ⁂ გარდამცა ვადგინე აბიმელიქ, ⁂ ვარქუ აბიმე-
ლიქს: განიმრავლე ძალი შენი, ⁂ განვედ ✿ ⁂ ესპნეს ზებულს ლ
მთავარსა მას ქალაქისასა, სიტყვანი ესე გაალისნი მისა აბედისნი,
⁂ განრისხნა გულის წუროჲთა ✿ ⁂ მოუგზინა მოციქულნი აბი- ლა
მელიქს ფარულად ⁂ ჰრქუა; აჰა ესერა გაალ ძე აბედისი, ⁂ ძმანი
მისნი მოსრულ არიან სიკიმად, ⁂ იგინი მოადგებიან ⁂ აღაშფო-
თებენ ქალაქსა შენსა ✿ ⁂ აწ აღდეგ ღამე შენ ⁂ ერი ეგე შენი, ლბ
რომელ არს შენთანა, ⁂ უმზირე მას ველსა ზედა განთიად ✿ ⁂ იყო ლგ
დილა აღმოსლვასა ოდენ მზისასა ⁂ აღიმსთო ⁂ განირთხა შენ
ქალაქსა ამას ზედა; ⁂ აჰა იგი ⁂ ერი მისი რომელი მისთანა არიან
განგიელენ შენ, ⁂ უო მას რაჲ იგი ძალ ედვას კელსა შენსა ✿ ⁂ ლდ
აღდგა აბიმელიქ ⁂ ყოველი ერი იგი რომელი იყო მისთანა ღამე,
⁂ უმზირდეს სჯქემს ოთხი წილად ოთხად განუოფილსა ✿ ⁂ გამოვიდა ლე
გაალ ძე აბედისი, ⁂ დადგა კართათანა ბჭეთა მის ქალაქისათა, ⁂
წარმოიძრა აბიმელიქ ⁂ ერი ძისი რომელნი იუნენ მისთანა ადგი-
ლისა მისგან სამზიროსა ✿ ⁂ იხილა გაალ მეძან აბედისმან ერნი, ლვ
⁂ ჰრქუა ზებულს: აჰა ესერა ერი გამოვალს თხემთაგან მთათასა;

ⴔ ჴრქუა მას ზაბულ: აჩრდილსა მთათასა ხედავ ვითარცა კაცთა ✪
ⴔ შესძინა გაალ მერმე სიტყვად, ⴔ თქუა: აჰა ესერა ერი იგი რო-
მელ აღმოვალს ზღჳთ კერძო ჭიპისაგან ქუჱყანისა, ⴔ ბანაკი ერთი
ვალს გზად მაღნარისა მაონენიმისა ✪ ⴔ ჴრქუა მას ზებულ: ⴔ სა-
და არიან აწ ბაგენი შენნი მეტუველი: ვინა არს აბიმელიქ რათა
ვმონოოთ მას, არა ესენი არიან ერნი რომელ შენ შეურაცხ ჰყავ, აწ
განვედ ⴔ ბრძოდე მათ ✪ ⴔ განვიდა გაალ წინამძღუარად კაცთა მათ
სიკიმისათა ⴔ ჴბრძოდა აბიმელექს ✪ ⴔ დევნა უუო მას აბიმელიქ,
ⴔ იქცეს ჴორისაგან მისისა, ⴔ დაცნეს წულულნი მრავალნი
ვიდრე ბჴედმდე ქალაქისა ✪ ⴔ შევიდა აბიმელიქ არიმად, ⴔ განა-
მო ზაბულ გაალი, ⴔ მმანი მისნი, რათა არა მკჳდრ იუნენ სიკიმას
შინა ✪ ⴔ იუო ხვალისაგან ⴔ განვიდა ერი იგი ველსა ზედა, ⴔ
უთხრეს აბიმელიქს ✪ ⴔ მოიუანა ერი ⴔ განუო იგინი სამს წილსა
ზედა ⴔ უმზირდა ველსა ზედა ⴔ იხილა, ⴔ აჰა ერნი გამოვიდო-
დნენ ქალაქით ⴔ დაესხა მათ ⴔ მოსრნა იგინი ✪ ⴔ აბიმელიქ ⴔ
უხუცესნი იგი მისთანა მიიწინეს, ⴔ დადგეს ბჴეთა თანა მის ქალა-
ქისათა, ⴔ ორი იგი გუნდი განეფინა მათ ზედა ყოველნი რომელნი
იუნენ ველსაჲ მას, ⴔ მოსრვიდეს მათ ✪ ხოლო აბიმელიქ ჴბრძო-
და ქალაქსა მას ყოველ დღე ⴔ დაიბყრეს ქალაქი იგი, ⴔ ერი იგი
მისი მოსრეს, ⴔ ქალაქი იგი დაარღუჱს, ⴔ დასთესეს მას შინა მა-
რილი ✪ ⴔ ესმნეს სიტყუანი ესე ყოველთაგე მათ კაცთა გოდლისა
სჴქემისასა, ⴔ შევიდეს იგინი მოზღუდჳილსა მას ტაძარსა ბალბე-
რეთისასა ✪ ⴔ უთხრეს აბიმელიქს, ვითარმედ შეკრბეს ყოველნი
კაცნი გოდლისა სჴქემისსა ✪ ⴔ აღჴდა აბიმელიქ მთასა მას სელ-
მონსა, იგი ⴔ ყოველი ერი მისი მის თანა; ⴔ მოიღო აბიმელიქ
ცული კელითა თჳსითა, ⴔ მოჭაფა რტო ერთი ხისა ⴔ აღიდგაჲ
მკართა ზედა თჳსთა, ⴔ ჴრქუა ერსა მას თჳსსა: ვითარცა ესე მი-
სილეთ მე რაჲ ესე ვქმე, თქუჱნცა ეგევე ქმენთ აღრე ვითარცა მე ✪
ⴔ მოჭაფდა ყოველი კაცად კაცადი რტოთა, ⴔ აღიღეს ⴔ შეუდგეს
აბიმელიქს, ⴔ დაზჴნეს გარემოს მოზღუდჳილსა მას, ⴔ დაწუეს
მოზღუდჳილი იგი ცეცხლითა, ⴔ მოსწუდა ყოველი კაცი გოდლისა

მის სიკიმელთასა, ვითარცა ათას ოდენ მამა-კაცი ✿ ⁂ დედა-კაცი ✿ ⁂ წარვიდა აბიმელიქ თებად, ⁂ გარე მოადგა მას, ⁂ დაიპყრა იგი✿ ნ
⁂ იო გოდოლი მტკიცე დიდი შორის ქალაქსა მას, ⁂ შეივლტოდეს მუნ ყოველი მამანი, ⁂ დედანი ⁂ ყოველივე მოხუცებული მის ქალაქისანი, ⁂ დაჰჭეშეს კარი, ⁂ ადჴდეს იგინი ერდოსა მას ზედა გოდოლისასა ✿ ⁂ მოვიდა აბიმელიქ გოდოლსა მასთანა, ⁂ ბრძო- ნბ
და მას, ⁂ მიიახლა აბიმელიქ ვიდრე კარადმდე მის გოდლისა, რათამცა დაეწუა იგი ცეცხლითა ✿ ⁂ [1]) გარდამოუტევა დედაკა- ნგ
ცმან ნატეხი ერთი საფქველისა, თავსა ზედა აბიმელიქისსა, ⁂ შთაჲტეხა თხემი მისი ✿ ⁂ ღაღადეო მეუსეულად აბიმელიქ ⁂ ნდ
ჴრქუა მონასა თჳსსა ნიაორგარსა მისსა, იჴადე მაჴჳლი შენი ⁂ მომკალ მე, რათა არა თქუან ვითარმედ დედაკაცმან მოკლა იგი; ⁂ განგჳრიმა იგი მონამან მან, ⁂ მოკუდა ✿ ⁂ ვითარცა ისლეს ნე
კაცთა მათ ისრაელისათა რამეთუ მოკუდა აბიმელიქ, ⁂ ივლტოდეს ⁂ წარვიდეს კაცად კაცადი ადგილსა თჳსსა ზედა ✿ ⁂ მიაქცია ნვ
ღმერთმან უკეთურება იგი აბიმელიქისი, რომელი იგი უყოჲ მამასა თჳსსა, ვითარ იგი მოსწყჳდნა სამოც ⁂ ათნი ძმანი თჳსნი ✿ ⁂ ნზ
ყოველივე უკეთურება კაცთა მათ სიკიმელთა მიაქცია ღმერთმან თავსა ზედა მათსა, ⁂ მოაწია მათ ზედა წეველა იგი იოათამისი, ძისა იერობოალისი.

თ ა ვ ი ი.

და ადგაჲ აბიმელიქის შემდგომად ცხოვრებად ისრაელისა ა
თოლაჲ ძე ფუასი, ძე მამის ძმისა მისისა, კაცი ისაქარის, ⁂ ესე
მკჳდრ იყო სამირას მთასაჲ მას ეფრემისსა ✿ ⁂ იგი შჯიდა ისრაე- ბ
ლსა ოც ⁂ სამ წელ, ⁂ მოკუდა, ⁂ დაფლეს იგი სამარიას ✿ ⁂ ამი- გ
საჲ შემდგომად ადგა იაირ გალადელი, ⁂ შჯიდა ისრაელსა, ოც ⁂
ორ წელ ✿ ⁂ ესხნეს მას ოც და ათორმეტ ძენი, რომელნი ადს- დ
დებოდეს ოცდა ათორმეტთა ვირთა, ⁂ ოცდა ატორმეტი იყო ქა-
ლაქი მათი ⁂ უწოდეს მათ ქალაქნი იარისა ვიდრე აქა დღედმდე,
რომელ იგი არიან ქუჱყანასა გალადისასა ✿ ⁂ მოკუდა აიაირ, ⁂ ე

[1]) ბ შეგ. ას.

მ დაფლეს იგი კაძონს შინა ✿ ⁂ მერმე შესძინეს ძეთა ისრაელისათა
ყოფად ბოროტისა წინაშე უფლისა, ⁂ მსახურებდეს ბაალისთა ⁂
ასტაროთისთა, ღმერთთა სიდონისთა ⁂ ღმერთთა ასურეთისთა, ⁂
ღმერთთა მოაბისთა, ⁂ ღმერთთა ძეთა ამონისთა, ⁂ ღმერთთა ფი-
ზ ლისტიმელთასა, ⁂ დაუტევეს უფალი ⁂ არა მონებდეს მას ✿ ⁂
განრისხნა უფალი გულის წყრომითა ისრაელსა ზედა, ⁂ მისცა
იგინი კელთა შინა ფილისტიმელთასა, ⁂ კელთა შინა ძეთა ამმო-
ჱ ნისათა ✿ ⁂ აჭირვებდენ ⁂ შეშუსრვიდენ ძეთა ისრაელისათა მას ჟა-
მსა შინა, ათრვამეტ წელ, ყოველთა ძეთა ისრაელისათა, რომელნი
იუშნენ წიაღ იორდანისა ქუეყანასა შინა ამორველისათა, რომელ
თ არს გალადს შინა ✿ ⁂ აღმოვიდენ ძენი ამმონისანი იორდანეს
ბრძოლად იუდასა ზედა ⁂ ბენიამენისა: ⁂ სახლსა ზედა ეფრემისა-
ი სა, ⁂ აჭირვებდენ ფრიად ძეთა ისრაელისათა ✿ ⁂ ღალატევეს ძეთა
ისრაელისათა უფლისა მიმართ ⁂ თქუეს: შევცოდეთ შენ რამეთუ
ია დავიტევეთ შენ ღმერთი ჩუენი, ⁂ ვმსახურებდით ბაალს ✿ ⁂ თქუა
უფალმან ძეთა ისრაელისათა არათუ ეგვპტისაგან, ⁂ ამორეველი-
იბ საგან ⁂ ძეთა ამმონისაგან, ⁂ ფილისტიმელთაგან ✿ ⁂ სიდონი-
საგან, ⁂ ამალეკისაგან, ⁂ მადიამისაგან რომელნი გაჭირვებენ
თქუენ, ⁂ ღაღადებთ ჩემდა მომართ, დავიჯერე თქუენ კელთაგან
იგ მათთა ✿ ხოლო თქუენ დამიტევეთ მე, ⁂ მსახურეთ ღმერთთა უც-
იდ ხოთა; ამისთჳს არა შევსძინო კსნა თქუენი ✿ წარვედით ⁂ ღა-
ღადეთ ღმერთთად, რომელნი გამოირჩიეთ თავისად თქუენისად,
იე წარვედით, ⁂ მათ გისხნან თქუენ ჟამსა ჭირისა თქუენისასა ✿ ⁂
ჰრქუეს მეთა ისრაელისათა უფალსა: ვსცოდეთ, აწ მიეავ ჩუენ
ყოველისა ებრ რაჲ იგი სათნო არს წინაშე თჳალთა შენთა, გარნა
ივ განმარინენ ჩუენ დღეს ამას ✿ ⁂ განიშორნეს ღმერთნი უცხონი
შორის მათსა, ⁂ მსახურებდეს უფალსა მხოლოსაჲ: ⁂ სული მოკლე
იზ იქმნა შრომითა ისრაელი ✿ ⁂ აღმოვიდეს ძენი ამმონისანი, ⁂ დაი-
ბანაკეს გალადს შინა; ⁂ შეკრბეს ძენი ისრაელისანი, ⁂ დაიბანა-
იჱ კეს სამსტროსა ზედა ✿ ⁂ თქუა ერმან მან რომელნი იუშნეს მთა-
ვარნი გალადისანი, კაცად კაცადმან მაჰიან მოუშისა მიმართ

თჳსისა: ვინმე იყოს კაცი რომელმან იწყოს ბრძოლა მეთა მიმართ
ამონისოა, ⁂ იყოს იგი მთავარ უოველთა ზედა დამკჳდრებულთა
გალადისათჳ.

თ ა ვ ი ია.

და [1] იეფთაე გალადელი იყო ძლიერი ძალითა, ⁂ ესე იყო ა
მე დედა-კაცისა მეძჳსა, რომელმან უშუნა გალადს იეფთაე ✿ ⁂ მე- ბ
რმე უშუნა ცოლმან გალადისმან ძეებ მისა, ⁂ განდორძინდეს მენი
იგი ცოლისა მისისანი, ⁂ გამოაძეს იეფთაე, ⁂ ჰრქუჱს მას, ვერ
დაიმკჳდრო სახლსა შინა მამისა ჩუჱნისასა, რამეთუ დედა-კაცისა
მეძჳსა მე ხარ შენ ✿ ⁂ წარიგილტოდა იეფთაე ჰირისაგან მმათა გ
თჳსთასა, ⁂ დაეშენა ქუჱყანასა ტობიისასა, ⁂ შეკრებებოდეს იეფ-
თაეს თანა კაცნი ცარიელნი ⁂ ვიდოდეს მისთანა ✿ ⁂ იყო შემდ- დ
გომად დღეთა მათ ბრძოდეს მენი ამონისნი ისრაელსა, ⁂ ვითარ
იგი ბრძოდეს მენი ამონისნი ისრაელთა ✿ ⁂ წარგიდეს მოხუცე- ე
ბულნი გალადისანი მოუვანებად იეფთაესა ქუჱყანით ტობისით ✿
⁂ ჰრქუჱს იეფთაეს მოვედ ⁂ იქმენ ჩუჱნდა მთავარ, ⁂ ვბრძოდით კ
ჩეთა ამონისთა ✿ ⁂ ჰრქუა იეფთაე მოხუცებულთა მათ გალადისთა: ზ
არა თქუჱნ მომიძულეთა მე ⁂ გამომაძეთ მე სახლისაგან მამისა ჩე-
მისა, ⁂ გამომგსაგნეთ მე თქუჱნგან; ⁂ აწ რისთჳს მოსრულ- ი
ხართ ჩემდა, რაჟამს გიჭირს ✿ მიუგეს ⁂ ჰრქუჱს მოხუცებულთა ჱ
მათ გალადისათა იეფთაეს: არა ეგრე არამედ აწ მოვსრულ ვართ
შენდა, რაითა მოხჳდე ჩუჱნდა, ⁂ ვბრძოდეთ ჩეთა ამმონისთაჲ: ⁂
იყავ შენ ჩუჱნდა მთავარ უოველთა დამკჳდრებულთა გალადისთა
შინა ✿ ⁂ ჰრქუა იეფთაე მოხუცებულთა მათ გალადისათა: უკეთუ თ
მსაღიო მე ბრძოლად ჩეთა ამმონისთა, ⁂ მომცნეს იგინი უფალმან
წინაშე ჩემსა, მე ვიეო მთავარ თქუჱნდა ✿ მიუგეს ⁂ ჰრქუჱს მო- ი
ხუცებულთა გალადისათა იეფთაეს: უფალი იყავნ ჩუჱნ შორის
რომელსა ესე ესმის ჩუჱნი, ვითარმედ სიტჳჴსა მაგის ებრ შენისა
ვეოთ ✿ ⁂ წარმოვიდა იეფთაე მოხუცებულთა მათ თანა გალადის- ია
თა, ⁂ დაადგინეს იგი ერმან მან კრებულთა ზედა მთავრად ჰხოდა

[1] გბრაულოს აა.

ბ წინამძღურად: ბ ეტყოდა იეფთაე ყოველთავე ამათ სიტყვათა
ა თჳსთა, წინაშე უფლისა მასიფსა შინა ✿ ბ წარავლინნა იეფთაე
მოციქულნი მეფისა მეთა ამმონისთასა ბ ჰრქუა: რაჲ მეს ჩემი, ბ
შენი, რამეთუ მოსრულ ხარ ჩუენდა ქუეყანასა ჩუენსა პრმოლად
გ ჩუენდა ✿ ჰრქუა მეფემან მეთა ამმონისთამან მოციქულთა მათ იეფ-
თაესთა: რაჲსა თჳს მიმიღო ისრაელმან ქუეყანა ჩემი, [1] ოდეს
ვ სამოსლოვასა მისსა ეგჯპტით არნონითურან, ბ ვიდრე იაბოკადმდე, ბ
იორდანედ, ბ აწ კადრად მომაგეს მე იგი მშჯდობით, ბ წარვიდე ✿
დ ბ მოიქცეს მოციქულნი იეფთაესნი; ბ შესძინა ეფრემ იეფთაე ბ
მიავლინნაჲ მოციქულნი მეფისა მეთა ამმონისათა, ბ ჰრქუეს მას ✿
ე ესრე იტყჳს იეფთაე: არა მოუღო ისრაელმან ქუეყანა მოაბისა, არ-
ვ ცაჲ ქუეყანა მეთა ამმონისთა ადმოსლვასა მათსა ეგჯპტით ✿ არამედ
ზ წარვიდა ისრაელ უდაბნოსა მას ვიდრე ზღუად მეწამულად, ბ მი-
იწია ვიდრე კადედმდე ✿ ბ [2] მიუვლინა ისრაელმან მოციქულნი
მეფესა ედომისასა ბ ჰრქუა: ვითარმედ წარვალო მე ქუეყანა შენი;
ბ არა ისმინა მეფემან ედომისამან მათი; ბ ეგრეთვე წარუგზავნა,
მეფესა მოაბისასა, ბ მანცა არავე ინება, ბ დაადგრა ისრაელი კა-
ი დესა შინა ✿ ბ განვლო უდაბნოჲ იგი, ბ გარე მოვლო ქუეყანა
ედომისი, ბ ქუეყანა მოაბისა, ბ მოვიდა მზისა ადმოსავლით კე-
რძო ქუეყანასა მოაბისა, ბ დაიბანაჲა წიაღ კერძო არნონსა, ბ
არა შევიდა საზღუართა მოაბისათა, რამეთუ [3] არნონი საზღუარი
ი არს მოაბისა ✿ ბ [4] მიავლინნა ისრაელმან მოციქულნი სეონ მე-
ფისა ამორეველთასა, ბ მეფისა ესებონისა, ბ თქუა მისად ისრა-
კ ელმან, წარვლო ქუეყანა შენი ვიდრე ადგილად ჩემდამდე ✿ ბ არა
ინება სეონ წარსლვა ისრაელისა საზღუართა თჳსთა; ბ შეკრიბა
სეონ ყოველი ერი თჳსი, ბ დაიბანაჲა იასას, ბ ჰბრძოლა ისრა-
კა ელსა ✿ ბ მოსცა უფალმან ღმრთემან ისრაელისამან სეონ ბ ყო-
კბ ველი ერი მისი, ბკლასა ისრაელისასა ბ მოსრნა იგინი ✿ ბ დაი-
მკჳდრა ისრაელმან ყოველი ქუეყანა ამორეველთა, ბ რომელნი
დამკჳდრებულ იყუნეს მას ქუეყანასა, ბ აღიღეს ყოველი საზღუარი

[1]) ბ მოსე კ.—[2]) ბ მოსე კ.—[3]) ბ მოსე კბ.—[4]) ბ მოსე კბ.

ამორეველისა, არნონითგან ვიდრე იაბოკადმდე ⁂ უდაბნოსაგან
იორდანედმდე ✿ ⁂ აწ უფალმან ღმერთმან ისრაელისამან განასხნა კბ
ამორეველი იგი პირისაგან ერისა თჳსისა ისრაელისა, ⁂ შენ გნე-
ბაჲს დამკჳდრებად იგი ✿ არა არამედ რაჲდენი დაიმკჳდროს შენ კგ
ქამოს ღმერთმან შენმან, იგი დაიმკჳდრო შენ; ⁂ ყოველი რომელი
განაძო, უფალმან ღმერთმან ჩუ̃ენმან პირისაგან ჩუ̃ენისა, იგი დაი-
მკჳდროთ ჩუ̃ენ ✿ ⁂ აწ შენ ნუ უმჯობეს ხარა ბალაკისა მისა სე- კე
ფორისა მეფისა მოაბისა, ლალვით ნუ ლალვიდა ისრაელს, ანუ
ბრძოლით ნუ ბრძოდა მას ✿ რაჟამს იყოფოდა ისრაელი ესებონს, კვ
⁂ საზღვართა მისთა, ⁂ აროერს, ⁂ საზღვართა მისთა, ⁂ ყოველ-
სავე ქალაქებსა მისსა, იორდანით კერძო სამ ას წელ, რაჲსათჳს
არა იკსნნეს იგინი მას ჟამსა შინა ✿ ხოლო მე არა რაჲ შეგცოდე კზ
შენ, ⁂ შენ იქმ ჩემდა მომართ ბოროტსა ⁂ მბრძავ ჩემ ზედა; საჯენ
უფალო რომელმან საჯოს დღეს შორის ძეთა ისრაელისათა, ⁂
შორის ძეთა ამონისთა ✿ ⁂ არა ისმინა მეფემან ძეთა ამონისთა- კჱ
მან სიტყუანი იგი იეფთაესნი, ვითარ იგი მიუვლინნა მას ✿ ⁂ კთ
იფო იეფთაეს ზედა სული უფლისა, ⁂ განვლო ქუ̃ეყანა გალადისა
⁂ მანასესი, ⁂ წიაღვლო სამსტრო იგი გალადისა, ⁂ სამსტროთ
გალადისათ მიიწია წიაღ კერძო ძეთა ამონისთა ✿ ⁂ ილოცა იე- ღი
ფთაე ლოცვა უფლისა მიმართ, ⁂ თქუაჲ: უკეთუ მოცემით მოსცემ
ძეთა ამონისთა კელთა ჩემთა ✿ ⁂ იეფოს რომელი გამოვიდეს კარ- ლა
იაგან სახლისა ჩემისათი შემთხუევად ჩემდა, რაჟამს მორავიქცე მე
მშუ̃ღლობით ძეთაგან ამონისთა, იყაგნ იგი უფლისა, ⁂ შეუსწირო
იგი მსხუ̃რპლად მისა ✿ ⁂ წარემართა იეფთაე ძეთა ზედა ამონი- ლბ
სთა ბრძოლად მათდა: ⁂ მოსცნა იგინი უფალმან კელთა მისთა ✿
⁂ მოსრნა იგინი აროერითგან, ვიდრე მოსლვადმდე მენიფთად ოცი ლგ
ქალაქი, ⁂ ვიდრე აბელამდე ვენაჯოვანისა, წყლულებითა დიდითა
ფრიად; ⁂ დამორჩილებული იუნენ ძენი ამონისნი პირისაგან ძეთა
ისრაელისათა ✿ ⁂ მოვიდა იეფთაე მასპეტად სახლსა თჳსსა, ⁂ აჰა ლდ
ასული მისი გამოვიდოდა შემთხუევად მისა, პობდნებითა ⁂ ქნო-
ბრებითა: ⁂ იყო ესე მხოლოდ-შობილი მისი საყუარელი, ⁂ არა

ლე ესვა მას მისა გარეშე მე ანუ ასული ✿ ⁂ ვითარცა იხილა იგი
თჳთ, დაიბრ სამოსელი თჳსი, ⁂ თქუა: ვაჲმე ასულო ჩემო, ვაჲმე
რამეთუ ბორკილ მექმნე მე, ⁂ საწურტელ თვალთა ჩემთა; რამეთუ
მე აღვალე ჰირი ჩემი შენ ზედა უფლისა მიმართ, ⁂ ვერ კელ მეწი-
ლვე ფების მე უკუნ ქცევად ✿ ⁂ მან ჰრქუა მას: მამაო უკეთუ ჩემთჳს
აღალე ჰირი შენი უფლისა მიმართ: ყავ ჩემთჳს ვითარცა გამოკვდა
ჰირისაგან შენისა, ვინათგან ეო უფალმან შურის გება მტერთა
ლზ შენთათჳს, ძეთა ამონისთა ✿ ⁂ ჰრქუა მამასა თჳსსა: ვითარმედ
ყავ მამაო ჩემო სიტყუა ესე, რომელსა გეტყჳ შენ, მიტყევე მე ორი
ლჱ თუჱ ⁂ წარვიდე ⁂ აღჳდე მთასა ზედა, ⁂ ვტიროდე ქალწულებასა
ჩემსა მე ⁂ მოყვასნი ჩემნი ✿ ⁂ ჰრქუა მას განვედ, ⁂ განავლინა
იგი ორ თუჱ; ⁂ წარვიდა იგი ⁂ მისთანა სხუანი ქალწულნი, ⁂
ლთ სტიროდა ქალწულებასა თჳსსა მთათა ზედა ✿ ⁂ შემდგომად აღსრუ-
ლებისა ორთა მათ თუჱთასა, მოვიდა იგი მამისა თჳსისა, ⁂ აღა-
სრულა მას სედა იფთაე, აღთქმა იგი თჳსი, რომელ იგი აღუთქუა,
მ ხოლო ქალმან მან არა იცოდა მამა-კაცი ✿ ⁂ იქმნა ბრძანებად
ისრაელსა შორის: მიერ დღითგან მუნ დღემდე, აღმოვიდოდენ
ასულნი ისრაელისანი, ტირილად ასულისა მისთჳს იფთაე გალა-
დელისა, ოთხ დღე წელიწადსა შინა.

თავი იბ.

ა **და** შეკრბეს კაცნი ეფრემისნი, ⁂ მოვიდენ სეფონად, ⁂ ჰრქუჱს
იფთაეს: რადსათჳს განსვედ შენ ბრძოლად მეთა ამონისთა, ⁂ ჩუჱნ
არა გჳაუწუე, რათმცა გბრძოდეთ ჩუჱნცა შენ თანა; აწ სახლი შე-
ბ ნი დავსწუათ შენ ზედა ცეცხლითა ✿ ხოლო იფთაე ჰრქუა მათ:
მაქუნდა ბრძოლა მე ⁂ ერსა ჩემსა, ⁂ მენი ამონისნი მაჯირვებდეს
მე ფრიად, ⁂ კჳაღაცებდი თქუჱნდა მომართ ⁂ არა მიჴსენით მე, კელ-
გ თაგან მათთა ✿ ⁂ ვითარცა ვიხილე, რამეთუ არავინ იყო მჳსნელ
ჩემდა, წარვიღე თავი ჩემი სიკუდილად კელითა ჩემითა, ⁂ წიაღუკედ
ძეთა ამონისთა: ⁂ მომცნა იგინი უფალმან კელთა ჩემთა, ⁂ თქუჱნ
დ რასათჳს მოსრულ ხართ დღეს ბრძოლად ჩემდა ✿ ⁂ შეიკრიბა
იფთაე ეოველი ერი გალადისა, ⁂ ჰბრძოდა მეთა ეფრემისთა: ⁂

მოსრნეს კაცთა გალადისათა მეთა ეფრემისთაგანნი, ვინათგან იტ- ა
ყოდნ: ლტოლვილნი ესე ეფრემისანი; თქუჱნ ხართ გალადელნი
შორის ეფრემისა, ⁂ შორის მანასესა ✿ დაიბერეს გალადელთა მათ ე
წიაღსაგალი იგი იორდანისა ეფრემისნი; ⁂ იყო რაჟამს იგი
თქუჱნ განრინებულთა ეფრემისთა, ვითარმედ წიაღვგდეთ; ჰრქუჱნ
კაცთა გალადელთა მათ: ნუ უკჳე ეფრემისთაგანნი ხართა
თქუჱნ; ხოლო მათ ჰრქუჱნ: არა ვართ ✿ ⁂ მათ ჰრქუჱნ: გჳთ- ვ
ხარ, რაიჲ ნიშანი, ⁂ მათ ვერ წართქუჱნ სიტყჳა ეგრე სახედ; და
იპყრობდეს მათ ⁂ მოსწუედდეს წიაღსლჳასა მას ზედა იორდანისა-
სა, ⁂ დაცნეს მას დღესა შინა ერისაგანი ეფრემისა, ორმეოც ⁂
ორი ათასი ✿ ⁂ შჯიდა იეფთაე ისრაელსა ექუს წელ, ⁂ მოკუდა ზ
იეფთაე გალადელი, ⁂ დაფლეს იგი ქალაქსა თჯსსა გალადს ✿ ⁂ ჱ
შჯიდა ამისა შემდგომად ისრაელსა ესებონ ბეთლემელი ✿ ⁂ ესხ- თ
ნეს მას ოც ⁂ ათ მე, ⁂ ოც ⁂ ათ ასულ, რომელნი მისცნეს გა-
რე, ⁂ ოც ⁂ ათნი ცოლნი შემოგვარნა მეთა თჯსთა შინათ, ⁂
შჯიდა ისრაელთა, შჯდ წელ ✿ ⁂ მოკუდა ესებონი, ⁂ დაფლა ბე- ი
თლემს ✿ ⁂ ამისა შემდგომად შჯიდა ისრაელსა ელომ ზაბულოვ- ია
ნელი ათ წელ ✿ ⁂ მოკუდა ელომ, ⁂ დაფლეს იგი ელონს ქუჱჱ- იბ
ყანასა ზაბულონისსა ✿ ⁂ ამისა შემდგომად შჯიდა ისრაელსა, იგ
აბიდონ მე ელექისი ფარათონელი ✿ ⁂ ესხნეს მას ორმეოც მე, ⁂ იდ
ოც ⁂ ათ ძის წული, რომელნი აღსხდებოდეს სამეოც ⁂ ათთა საჳე-
ღრთა, ⁂ იგი შჯიდა ისრაელსა რვაჯ წელ ✿ ⁂ მოკუდა აბიდონ იე
მე ელექისა ფარათონელი, ⁂ დაფლულ იქმნა ფარათონს ქუჱჱყა-
ნასა ეფრემისასა მთასა ამალეკისასა.

თ ა ვ ი იგ

და შესძინეს მეთა ისრაელისთა მერმე უოფად ბოროტისა წი- ა
ნაშე უფლისა, ⁂ მისცნა იგინი უფალმან ჴელთა ფილისტიმელთა-
სა ორმეოც წელ ✿ ⁂ იყო კაცი ერთი სარით ტომისაგან დანისა; ბ
⁂ სახელი მისი მანოე, ⁂ ცოლი მისი იყო ბერწ ⁂ არა შობდა ✿
⁂ ვამოეცხადა დედა-კაცსა მას ანგელოზი უფლისა, ⁂ ჰრქუა მას: გ
შენ ჳჳერა ბერწ სარ ⁂ არა ჳიშობიჱ, ხოლო აწ მიუღეც ⁂ შე-

დ მე ✿ არამედ ეკრძალე, ნუ სვამ ღჳნოსა, ⁋ თაფლუჭსა, ⁋ ნუცა
ე შჭამ ყოველსავე არა წმიდასა ✿ რამეთუ შენ მუცლად იღე ⁋ შვე
მე, ⁋ რჳნა თავსა მისსა ნუ შეეხებინ, რამეთუ ნაზიერი ღუთისა
იყოს, ერმა იგი შობითგან მისით, ⁋ მან იწყოს განრინებად ის-
ვ რაელისა კელთაგან ფილისტიმელთასა ✿ ⁋ შევიდა დედა-კაცი იგი
⁋ უთხრა ქმარსა თჳსსა, ⁋ ჰრქუა მას: ვითარმედ კაცი ღუთისა
მოვიდა ჩემდა, ⁋ [1] ხილვა მისი იყო ვითარცა ანგელოზი ღუთი-
საჲ წარჩინებულ ფრიად, ⁋ ვჰკითხევდ მას ვინ· მიარს; ⁋ სახელი
ზ მისი არა მითხრა მე ✿ ⁋ მე მრქუა ეცერა მუცლად იღო ⁋ ჰშვე
მე; ⁋ მრქუა მე ნუ სვამ ღჳნოსა, ⁋ თაფლუჭსა, ⁋ ნუცა შჭამ ყო-
ველსავე არა წმიდასა, რამეთუ ნაზიერი ღუთისა იყოს ერმა იგი,
ჱ საშოთგანვე ვიდრე სიკუდიდმდე მისა ✿ ⁋ ეყვდრებოდა უფალსა
მანოა, ⁋ იტყოდა: მოიხილე ჩემ ზედა უფალო, კაცი იგი ღუთისა
რომელი მოავლინე მოვიდეს ჩუალაღდა ჩუჱნდა, ⁋ განგუჩინოს
თ ჩუჱნ რაჲ უყოთ ერმასა მას რომელი იშვეს ✿ ⁋ შეისმინა ღმერ-
თმან ვედრება იგი მანოჲსი, ⁋ მოვიდა კუალად ანგელოზი
ღუთისა დედა-კაცისა მისთანა, ხოლო ესე ჯდა აყარაკსა შინა, ⁋
ი მანოა ქმარი მისი არა იყო მისთანა ✿ ⁋ ისწრაფაჲ დედა-კაცმან
მან ⁋ მირბიოდა ⁋ უთხრა ქმარსა თჳსსა, ⁋ ჰრქუა: აჰა ესერა მე-
ია ჩვენა მე კაცი იგი, რომელი მოვიდა მას დღეს ჩემდა ✿ ⁋ აღდგა
მანოჲ ⁋ შეუდგა ცოლსა თჳსსა, ⁋ მოვიდა კაცისა მისთანა, ⁋
ჰრქუა მას: უკუეთუ შენ სარ კაცი იგი რომელი ეტყოდი, ცოლსა
იბ ჩემსა; ⁋ ჰრქუა ანგელოზმან მე ვარ ✿ ⁋ ჰრქუა მას მანოა; აწ
რაჟამს მოიწიოს სიტყჳა შენი; რაჲმე იყოს სამართალი ერმისა
იგ მის ⁋ რაი საქმე მისი ✿ სოლო ანგელოზმან უფლისამან ჰრქუა
იდ მანოაჲს: ყოველივე რომელი ვარქუ ცოლსა შენსა, ეკრძალენ ✿ ⁋
ყოველივე რომელი ეამოჲალნ ვენაჲსაგან, ნუ შჭამნ, ⁋ ღჳნოსა
⁋ თაფლუჭსა ნუ სვამნ, ⁋ ყოველსავე არა წმიდასა ნუ შჭამნ ⁋
იე ყოველივე რომელი ვამცენ მას, ეკრძალენ ✿ მიუგო ⁋ ჰრქუა მანოა
ანგელოზსა მას უფლისასა, გაიძულოთ შენ, ⁋ მომზადოთ შენ წი-

[1] ⁋ მოსე ჳ.

ნაშე თიკანი თხათა ✿ ⳟ ჭრქუა ანგელოზმან მან უფლისამან მა- ივ
ნოეს: დაღათუ მაიძულოთ მე, არა ვეშჯამო ჰური შენი, ხოლო შე-
თუსწორავ, უფალსა მსხუპრჭლსა, შესწორე იგი, რამეთუ ვერ გულის
ხმა უო მანოვე ვითარმედ ანგელოზი უფლისა არს იგი ✿ ⳟ ჭრქუა იზ
მანოვე ანგელოზსა მას უფლისასა: რაჲ არს სახელი შენი, რათა
რაჟამს მოიწიოს სიტყუა შენი, გადიდებდეთ შენ ✿ ჭრქუა ანგე- იწ
ლოზმან მან უფლისამან: რაჲსათჳს ეკრეთ მკითხავ სახელსა ჩემსა,
ⳟ იგი არს საკჳირველი ✿ ⳟ მოიდო მანოვე თიკანი თხათა ⳟ ით
მსხუპრჭლი, ⳟ შესწირვიდა უფლისა საკჳრველთ მოქმედისა, კლდე-
სა მას ზედა; ⳟ მანოვე ⳟ ცოლი მისი ჭხედვიდეს ✿ ⳟ იო ვითარ კ
აღჯდოდა ალი იგი ზედა კერძო საკურთხეველსა მას ზეცად, ⳟ
თანა აღჯდოდა ანგელოზი იგი უფლისა ალსა მას, ⳟ მანოვე ⳟ
ცოლმან მისმან იხილეს რაჲ, დაცჯეს პირთა თჯსთა ზედა ქუჱყუა-
ნად ✿ ⳟ არღარა შესძინა ანგელოზმან მან უფლისამან ჩუჱნებად, კა
მანოვესა ⳟ ცოლსა მისსა; მაშინ გულის ხმა უო მანოვე ვითარმედ
ანგელოზი უფლისა არს ✿ ⳟ ჭრქუა მანოვე ცოლსა თჯსსა: სი- კბ
კუდილით მოვსწუდეთ, რამეთუ ღმერთი ვიხილეთ ✿ ⳟ ჭრქუა ცოლ- კგ
მან მისმან; უკეთუმცა ენება ღმერთსა სიკუდილი ჩუჱნი, არამცა
შეეწირა ჴელისაგან ჩუჱნისა მსხუპრჭლი ესე ⳟ შესწირავი, ⳟ
არამცა მაუწყა ჩუჱნ ესე ყოველი, ⳟ არცა მასმინა ჩუჱნ ესენი ვი-
თარცა აწ ✿ ⳟ [1]) ჰვაჲ დედაკაცმან მან მე, ⳟ უწოდეს სახელი მისი კდ
სამფსონ, ⳟ აკურთხა იგი უფალმან, ⳟ აღორძინდა ერმა იგი ✿ ⳟ კე
იწეო სულმან უფლისამან სლვად მას თანა ბანაკსა შინა დანისსა,
შორის სარასა, ⳟ შორის ესთაულსა.

თავი იდ.

და შთავიდა სამფსონ თამნად, ⳟ იხილა მუნ დედა-კაცი თამნამს ა
ასულთაგან ფილისტიმელთასა, ⳟ სათნო უჩნდა იგი წინაშე მისსა ✿
ⳟ მოვიდა ⳟ უთხრა მამასა ⳟ დედასა თჯსსა, ⳟ ჭრქუა მათ: ვიხილე ბ
დედა-კაცი თამნას ასულთაგან ფილისტიმელთასა, ⳟ აწ მოიგვარეთ
მე იგი ცოლად ✿ ⳟ ჭრქუჱს მამამან ⳟ დედამან მისმან: არა ნუ არია- გ

[1]) გბრაელთა იხ.

ნა ასულნი მმათაგან შენთა, ⁂ ყოველთაგან ერსა შორის ჩუენთა
დედანი, ⁂ აწ შენ მიხვალა მოყვანებად ცოლისა ასულთაგან უცხო-
თესლთასა წინა დაუცვეთელთა; ⁂ ჰრქუა სამფსონ მამასა თჳსსა:
ი ი ი

იგავი იგი, სამთა მათ დღეთა ✠ ⁂ იუო მეოთხესა მას დღესა, ⁂ იდ
ჰრქუმს ცოლსა მას სამფსონისასა: გამოჰკითხე ქმარსა შენსა ⁂ გი-
თხრას შენ იგავი იგი, რათა არა დაგწვათ შენ ⁂ სახლი მამისა შე-
ნისა ცეცხლითა: ანუ სიცილისაკენ გიდრემე ჩუენდა ჩუენ ✠ ⁂ იე
იწუო ტირილად ცოლმან სამფსონისმან მისა მიმართ ⁂ ეტყოდა
მას: მომიძულე მე ⁂ არა გიყუარ მე, რამეთუ იგავი იგი რომელი
უთხარ ძეთა ერისა ჩემისათა, მე არა მითხარ; ⁂ ჰრქუა მას სამფ-
სონ: მამასა ჩემსა ⁂ დედასა ჩემსა არა უთხარ იგი ⁂ შენ გი-
თხრაა ✠ ⁂ ტიროდა იგი წუდთა მათ დღეთა, რომელთა შინა იუო ივ
სმა იგი; ⁂ იუო დღესა მას მეშჯდესა, ⁂ უთხრა მას რამეთუ შეაუურვა
მას დიდათ: ⁂ მან უთხრა მეთა ერისა თჯსისათა ✠ ⁂ ჰრქუმს მას კა- იზ
ცთა მის ქალაქისათა დღესა მას მეშჯდესა, პირველ დასლვადმდე მზისა;
რაჲ უტკბილეს არს თაფლისა, ⁂ ანუ რაჲ უძლიერეს არს ლომი-
სა; მიუგო სამფსონ ⁂ ჰრქუა მათ, არა ოუმცა არა იუოს შეჭირვე-
ბულ დიაკუული ჩემი, ვერამცა იპოვეთ იგავი ჩემი ✠ ⁂ წარიმართა იჩ
მის ცედა სულმან უფლისამან, ⁂ შთავიდა იგი ასკალონად, ⁂ მო-
სრნა მუნ ოც ⁂ ათი კაცნი, ⁂ მოიღო სამოსელები მათი, ⁂ მო-
სცა მათ იგი, რომელთა იგი უთხრეს იგავი იგი მისი: ⁂ განრი-
სხდა გულის წურომითა სამფსონ, ⁂ წარვიდა სახიდ მამისა თჯსი-
სა ✠ ⁂ ცოლი იგი სამფსონისი შეირთო სხვამ კაცმან, რომელი ით
იუო ერთი მოყუასი მისი.

თავი იე.

და იუო შემდგომად რაოდენთამე დღეთა ჟამსა მკისა იფქლი- ა
სასა, მოვიდა სამფსონ ცოლისა თჯსისა, ⁂ მიართუა მას თიკანი
თხათა, ⁂ თქუა: შევიდე ცოლისა ჩემისა სასუძინებელად; ხოლო
მამამან მის დედა-კაცისამან არა უტევა იგი შესვლად ✠ ⁂ ჰრქუა ბ
მას მამამან მისმან მეტეუძლმან: ვთქუ ვითარმედ სიძულილით
მოიძულე იგი, ⁂ მივეც იგი ერთსა მოყუასსა შენსა: ⁂ აჰა ესერა
დაჲ მისი უმრწემესი უმჯობეს მისსა არს, შეირთე იგი აწ ცოლად
შენდა მის წილ ✠ ⁂ ჰრქუა მას სამფსონ: უბრალოდცა ვარ აწ მე გ
ამიერითგან უცილისტიმელთაგან, რამეთუ ვუო მე უოფით ბოროტი

მათ თანა ✿ ⁂ წარვიდა სამფსონ, ⁂ შეიპყრა სამ ასი მელი, ⁂ მოიღო
ლამპრები, ⁂ შეუკრა კუდი კუდსა თანა, ⁂ გამოაბა ლამპარი ერთი
შორის ორთა კუდთა ⁂ შეკრა მაგრიად ✿ ⁂ აღუდგა ცეცხ-
ლი ლამპრებსა მას, ⁂ განუტევნა იგინი შორის შკჳლეულებსა მას
ფილისტიმელთასა, ⁂ მოწვა კუალი ხჳთაგან, ვიდრე უმკლადმდე
⁂ ვენაკი ⁂ ზეთის ხილები მათი ✿ ⁂ თქუა უცხო თესლთა მათ:
ვინმე ქმნა საქმე ესე. ⁂ უთხრეს: ვითარმედ სამფსონ სიძემან თამ-
ნათელისამან, რამეთუ მოიღო ცოლი მისი ⁂ მისცა იგი ერთსა
მოყუასსა მისსა: ⁂ აღმოვიდეს უცხო თესლნი იგი ⁂ დაწუეს იგი
⁂ სახლი მამისა მისისა ცეცხლითა ✿ ჰრქუა მათ სამფსონ: დაღათუ
ჰყავთ თქუენ ეგრეთ ესე, არავე სათნო მიჩნს მე, არამედ შურის გე-
ბა ჩემი ერთისა კაცად კაცადისაგან თქუენისა ვიძიო, ⁂ შემდგო-
მად ამისა განვისჳენო ✿ ⁂ მოსრნა იგინი წჳვითა ბარკალი სხჳ-
ლისათა გუერდითა დიდითა ფრიად, ⁂ წარვიდა ⁂ დაემკჳდრა ქჳესა
მას ქუაბსა ითამისასა ✿ ⁂ აღმოვიდეს ფილისტიმელნი იგი, ⁂
დაიბანაკეს იუდასა შორის, ⁂ მიიწიენეს ლექედმდე ✿ ⁂ ჰრქუა
მათ ჲოგელმან კაცმან იუდასმან: რაჲსათჳს აღმოსრულ ხართ
ჩუენდა: ⁂ ჰრქუეს უცხო თესლთა მათ: შეპყრობად ⁂ შეკრვად სამ-
ფსონისა აღმოსრულ ვართ, ⁂ უყოთ მას ვითარცა იგი მან მიყო
ჩუენ ✿ ⁂ წარვიდეს სამ ათასნი კაცნი იუდასაგან ქუაბსა მას კლდისა
ითამისასა, ⁂ ჰრქუეს სამფსონს: არა უწჳია რამეთუ ფილისტიმელ-
ნი უფლებენ ჩუენ ზედა, ⁂ რაჲსათჳს გჳყავ ჩუენ ესე: ⁂ ჰრქუა მათ
სამფსონ: ვითარცა იგი მიყუეს მე მათ: ეგრედცა უყავ მათ ✿ ⁂ ჰრქუეს
მას შეკრვად შენდა მოვსრულ ვართ, ⁂ მიცემად ჴელთა უცხო თესლთასა:
⁂ მათ ჰრქუა სამფსონ მეფუცენით მე, რათა არა მომკლათ თქუენ
⁂ მიმეცით მათ ✿ ⁂ ჰრქუეს მას მეტეუეველთა არა მოგკლათ, არამედ
შე სოლო გკრათ შენ, ⁂ მიგცეთ ჴელთა მათთა, სოლო სიკუდი-
ლით არა მოგაკუდინოთ შენ: ⁂ შეკრეს იგი ორითა საბლითა ძა-
ნჯანისათა ახლითა, ⁂ წარიყუანეს იგი კლდისა მისგან ✿ ⁂ მოიყ-
ვანეს იგი ვიდრე აღჳლადმდე ღუეჴსად, სოლო უცხო თესლთა აღიზა-
ჴეს, ⁂ მოპარონეს შეპყრობად მისა: ⁂ წარიმართა მის ზედა სულ-

მან უფლისამან, ⁂ იქმნეს სამღდელი იგი მანქანისანი მკლავთა ში-
ნა მისთა ვითარცა ნაძენძი, რაჟამს ეცის სული ცეცხლისა ⁂ დად-
ნეს საკვრველნი იგი მკლავთაგან მისთა ✿ ⁂ ჰოვა დაწჯ ვირისა იე
მდებარე, ⁂ მიჰყო კელი მისი ⁂ მოიდო იგი, ⁂ მოკლა მით ათასი
კაცი ✿ ⁂ თქუა სამფსონ: დაწჯთა ვირისათა აღვოცნით აღვოცნე ივ
წინაალმდგომნი იგინი, რამეთუ ღაწჯთა ვირისათა მოვსარ ათასი
კაცი ✿ ⁂ იყო რაჟამს აღასრულნა სიტყუანი, დააგდო ღაწჯ კელი- იზ
საგან თჳსისა, ⁂ უწოდა ადგილსა მას მოსრვა ღაწჯთა ✿ ⁂ მოე- იჱ
წყურა მას ფრიად, ⁂ დაღადეო უფლისა მიმართ ⁂ თქუა; შენ წა-
რუმართე კელსა მონისა შენისასა ცხოვრება ესე დიდი, ⁂ აწ ესერა
მოჰკუშდები წყურვილითა, ⁂ შთავარდე მე კელთა წინა დაუცვეთელ-
თასა ✿ ⁂ განაღო ღმერთმან წულული იგი ღაწჯსა მის, ⁂ გა- ით
მოეცა წყალი მისგან, ⁂ სვა, ⁂ მოიქცა სული მისი ⁂ განისვენა;
ამისთჳს ეწოდა სახელი მისი წყარო წოდებული, რომელ არს ღა-
წჯსა ვიდრე აქა დღედმდე ✿ ⁂ სჯდა ისრაელსა სამფსონ დღეთა კ
მათ ფილისტიმელთათა ოც წელ.

თავი ივ.

Და წარვიდა გაზად სამფსონ, ⁂ იხილა მუნ დედა-კაცი მეძავი, ა
⁂ შეჯდა მისა ✿ ⁂ უთხრეს გაზელთა მათ ⁂ ჰრქუჱს, ვითარმედ ბ
მოსრულ არს სამფსონ აქა, ⁂ გარე მოადგეს ⁂ უმზირდეს მას ღა-
მე ყოველი ბჭესთა ზედა ქალაქისათჳს; ⁂ დადუმნეს ღამე ყოველ ⁂
თქჱს: განთენებამდე ღამისა მოვკლათ იგი ✿ ⁂ დაიძინა სამფსონ გ
შუადამემდე ოდენ, ⁂ აღდგა შუადამესა ⁂ შებძა უფო ორთავე კარ-
თა მის ქალაქის ბჭისათა, ⁂ აღიხუნა იგინი წურთიელითურთ ⁂
მოქლონითა, ⁂ დაისხნა იგინი ბჭეთა ზედა თჳსთა, ⁂ აღიხუნა
იგინი თხემსა ზედა მის მთისასა, რომელ არს წინაშე ქებრონსა, ⁂
დასხნა იგინი მუნ ✿ ⁂ იყო ამისა შემდგომად შეიყუარა დედა-კაცი დ
იგი კეჱსა მას სორექისასა, რომელსა სახელი ერქუა დალილაჲ ✿
⁂ აღჴდეს მისა მთავარნი უცხო თესლთანი, ⁂ ჰრქუჱს დედა-კაცსა ე
მას, აცთუნე იგი ⁂ იხილე თუ, რაჲსაგან არს ძალი იგი მისი დი-
დი: რაჲთა შეუძლოთ ჩუენ შეჰურობად იგი, ⁂ შეკრათ ⁂ დაგამ-

დაბლოთ იცი, ⁂ ჩუნ მიცცეთ შენ კაცად კაცადმან ათას ⁂ ასი
ვ ვეცხლი ✿ ⁂ მიერითგან იწუო დალილა სიტეგად სამფსონისა ⁂
ჰრქუა: მითხარ მე აწ რაჲსაგან არს ძალი ეგე შენი დიდი, რაჲთა-
ზ ცა შეიკრა ⁂ დამდაბლდე ✿ მიუგო სამფსონ ⁂ ჰრქუა მას: უკეთუ
შემკრან მე შჯდითა მარღჯთა ნედლითა, რომელი არა განრუნილ
ც იყოს, მაშინ მოუძლურდე, ⁂ ვიქმნე ვითარცა ერთი კაცთაგანი ✿ ⁂
მოართუეს მას მთავართა მათ უცხო თესლთასა შჯდი მარღჯ ნედლი,
თ რომელ არა განრეუნილ იყო, ⁂ შეკრა იცი მითა ✿ ⁂ მზირნი
იცი სხდეს სენაკსა შინა, ⁂ ჰრქუა მას; უცხო თესლნი შენ ზედა
მოსრულან სამფსონ: აღდგა სამფსონ ⁂ განხეთქნა მარღუნი იცი;
ვითარცა განწედის მკედი, რაჟამს ეცის ცეცხლი; ⁂ გერ საცნაურ
ი იქმნა ძალი მისი ✿ ⁂ ჰრქუა დალილად სამფსონს, აჰა ესერა შეუ-
რაცს მეჯე მე, ⁂ მეტეკ მე ტუუგილითა, აწ მითხარ მე რაჲთა შეი-
ია კრა შენ ✿ ჰრქუა მას უკეთუ შემკრან მე სამბლითა ახლითა მანქა-
ნისათა სუელითა არა ქმნილ იყოს საქმე, მოუძლურდე, ⁂ ვიქმნე
იბ ვითარცა ერთი კაცთაგანი ✿ ⁂ მოიდო დალილა სამეული მანქანი-
სა ახალი, ⁂ შეკრა იცი მითა, ⁂ ჰრქუა მას: უცხო თესლნი შენ
ზედა მოსრულან სამფსონ, ⁂ მზირნი იცი სხდეს დამალულნი სე-
ნაკსა შინა, ⁂ აღდგა სამფსონ ⁂ განხეთქა იცინი ძალთაგან
იგ თჳსთა ვითარცა მკედი ✿ ⁂ ჰრქუა დალილა სამფსონს: აქამომდე
შეურაცს მეჯე მე, ⁂ მეტეოდე ტუუილითა, აწ მითხარ მე რაჲთა
შეიკრვი შენ; ⁂ ჰრქუა მას: უკეთუ დაქსოვო შჯდი ესე კონძოლი ად-
ვისა ჩემისა საკუედასა თანა, ⁂ დამსჭედნო მანებითა კედელსა, ⁂
იდ მაშინდა მოუძლურდე მე ვითარცა ერთი კაცთაგანი ✿ ⁂ დაწყნა
იცი დალილა შორის მუკლსა თჳსსა, ⁂ ოდეს დაძინა მოიხუნა
შჯდი იცი კონძოლი თავისა მისისანი ⁂ დაქსოვნა იცინი გარ-
ჯიითურთ, ⁂ დამსჭედნა მანებითა კედელსა, ⁂ ჰრქუა: უცხო თეს-
ლნი შენ ზედა მოსრულან სამფსონ. ⁂ აღდგა იცი ძილისაგან, ⁂
ვამოჰხადა მანაები იცი ქსოვილითურთ კედლისა მისგან საკუედსა-
იე ნიი, ⁂ არა საცნაურ იქმნა ძალი იცი მისი ✿ ⁂ ჰრქუა მას და-
ლილა: ვითარ სთქუ ვითარმედ შეგიყუარე შენ, ⁂ გული შენი არა

არს ჩემ თანა; ესე სამგზის შეურაცხ მყავ მე, ⁂ არა მითხარ მე
რაჲსაგან არს ძალი ესე შენი დიდი ✿ ⁂ იოო რაჟამს იგი შეაწუხა ივ
სიტყჳთა თჳსითა დღე ყოველ, ⁂ სულ მოკლე იქმნა იგი ვიდრე
სიკუდიდმდე ✿ უთხრა მას ყოველივე გულისა მისისა, ⁂ ჰრქუა მას: იზ
არა აღსრულ არს საჴარსჳელი თავსა ჩემსა; რამეთუ ნაზირეული ვა-
რიძე უფლისაჲ მუცლითგან დედისა ჩემისაო. ⁂ უკეთუ დავიეგინო
თმა ესე ჩემი, მოუძლურდეს ჩემგან ძალი ჩემი, ⁂ მოუძლურდე ⁂
ვიქმნე მე ვითარცა ყოველნი კაცნი ✿ ⁂ ვითარცა იხილი დალი- იჱ
ლა, რამეთუ უთხრა მას ყოველივე გულისა მისისა, მიჰვლინა ⁂
მოუწოდა ყოველთა მათ მთავართა უცხო თესლთასა, ⁂ ჰრქუა: ვი-
თარმედ მოვედით აწ ერთგზისდა, რამეთუ მითხრა მე ყოველივე გუ-
ლისა მისისა: ⁂ მოჲდეს მისა ყოველნი მთავარნი უცხო თესლთა-
ნი, ⁂ მოართვეს ვეცხლი იგი კელითა მათითა ✿ დაწჴნა დალი- ით
ლა სამფსონ მუკლთა თჳსთა ზედა, ⁂ მოიუანა მჴუწარი, ⁂ და-
უჴნაჲ შჳდი იგი კონწოლი თმა თავისა მისისა: ⁂ იწყო დამდაბ-
ლებად, ⁂ განეშორა ძალი მისი მისგან ✿ ⁂ ჰრქუა მას დალილა, კ
უცხო თესლნი შენ ზედა მოსრულან სამფსონ: ⁂ განიღჳძა ძილი-
საგან თჳსისა ⁂ თქუა: განვიდე ⁂ განვეარნე მტერნი ჩემნი, ⁂ ვეო
კითარცა იგი ჰირველ, ⁂ მან არა უწყოდა, რამეთუ განეშორა უფა-
ლი მისგან ✿ ⁂ შეიპყრეს იგი უცხო თესლთა მათ, ⁂ აღმოჴდა- კა
ნეს თჳალნი მისნი, ⁂ წარიყვანეს იგი გაზად, ⁂ შეკრეს იგი ბორ-
კილითა რვალისათა, ⁂ იოო ფქჳდა იგი საჴლსა შინა საჴერობი-
ლისასა ✿ და იწყო თმამან თავისა მისისამან აღმოსლვად, რომელ კბ
იგი დაეკუნა ✿ ⁂ შეკრბეს მთავარნი იგი უცხო თესლთანი შეწი- კგ
რვად მსხჳპწრჳლისა დიდისა ⁂ ღონისა ღუთისა მათისა ⁂ იხარე-
ბდეს, ⁂ თქუჳპს: მოგუცა ღმერთმან ჩჳპწნთან კელთა ჩჳპწნთა სამ-
ფსონ მტერი ჩჳპწნი ✿ ⁂ იხილა იგი ერმან მან, ⁂ აქებდეს ღმერ- კდ
თთა მათთა, რამეთუ თქუჳპს, მოგვეცა ღუთისა ჩჳპწნისგან მტერი
ჩჳპწნი კელთა ჩჳპწნთა, რომელი მოაოჯრებდა ქჳპწყანასა ჩჳპწნსა,
⁂ რომელმან განამრავლნა წულულებანი ჩჳპწნნი ✿ ⁂ იოო რაჟამს კე
განმხიარულდა გული მათი, ⁂ თქუჳპს: მოუწოდეთ სამფსონს სახ-

ლისგან საჳერობილისა ⁂ იძლერდინ წინაშე ჩუჱნსა: ⁂ მოუწოდეს სამფსონს სახლისგან საჳერობილისა, ⁂ ემღერდეს მას, ⁂ დაადგი-
კვ ნეს იგი შორის ორთა მათ სუჱნტთა ✿ ⁂ ჰრქუა სამფსონ ჯაბუკსა მას რომელსა ეჳრა კელი მისი: განმიტევე მე, ⁂ ეყოს სუჱნტთა მათ რომელთა ზედა სახლი ესე დამტკიცებულ იყო, ⁂ უკუეყრდნე
კზ მათ ზედა. ხოლო ჯაბუკმან მან ჴყო ეკრეთ ✿ ხოლო ტაძარი იგი საჳსე იყო მამებითა ⁂ დედებითა; ⁂ მუნ იყუნეს ყოველნი მთავარ-ნი უცხო თესლთანი, ⁂ ერდოსა ზედა დგა ვითარ სამ ათას ოდენ მამა-კაცი ⁂ დედა-კაცი ⁂ ხედვიდეს ⁂ ემღერებოდეს იგინი სამფ-
კჩ სონს ✿ ⁂ დაღად ეო სამფსონ ღუთისა მიმართ ⁂ თქუა: ადონა უფალო უფალო ძალთაო მოიგსენე მე მონა ჩენი აწ ⁂ განმა-ძლიერე მე ერთგზისღა კჳალად ღმერთო, ⁂ შური ვიო მე შურის ჴება ერთი ორთა წილ თჳალთა ჩემთა ფილისტიმელთა ამათგან ✿
კთ ⁂ შებმა უეო სამფსონ ორთა მათ სუჱნტთა რომელნი დგეს შორის, რომელსა ზედა ტაძარი იგი დამტკიცებულ იყო, ⁂ მოსდგა მას ერთსა
ლ კელი მარჯუჱნე მისი ⁂ მეორესა მარცხენე ✿ ⁂ თქუა სამფსონ: მოკუჱდინ სული ჩემი უცხო თესლთა ამათ თანა, ⁂ მოზიდა ძალი-თა, ⁂ დაჴსა ტაძარი იგი მთავართა მათ, ⁂ ყოველსავე მას ერსა რომელნი იუნეს მას შინა. ⁂ იუნეს მომჱდარნი მათნი რომელ-ნი მოსჱუჯდნა სამფსონ სიკუდილსა მისსა, უფროს ვიდრე რომელ-
ლა ნი მოსრნა ცხოერებასა თჯსსა ✿ ⁂ შევიდეს მმანი მისნი, ⁂ ყო-ველი სახლი მამისა მისისა, ⁂ წარმოიღეს იგი ⁂ აღმოვიდეს ⁂ დაჴსეს შორის სარაჱა, ⁂ შორის ესთაულსა საფლაჲსა მას თანა მანოაჱსსა მამისა თჯსისასა, ხოლო ესე ჳკიდა ისრაელსა ოც წელი.

თ ა ვ ი იზ.

აბ ⁂ და იუო კაცი მთისაგან ეფრემისა, ⁂ სახელი მისი მიქაჲ ✿ ⁂ ჰრქუა დედასა თჯსსა: ათასი იგი ⁂ ასი ვეცხლი რომელი მოგარ-თჳეს შენ დამიხშ მე ⁂ მარქუ ყურთა ჩემთა, აჰა ესერა ვეცხლი იგი ჩემთანა არს, მე მოვიღე იგი, ⁂ ჰრქუა მას დედამან თჯსმან კურ-
გ თხეულარს მე ჩემი უფლისა მიერ ✿ ⁂ მისცა ათასი იგი ⁂ ასი ვე-ცხლი დედასა თჯსსა, ⁂ ჰრქუა დედამან მისმან: განწმედით, განწ-

მიდე ვეცხლი იგი უფლისა თჳს კელთაგან ჩემთა, შენ მეო ჩემო ⁂
ჰყავ კერპი გამოქანდაკებული ⁂ გამოდნობილი, ⁂ აწ მიეცე შენ
იგი ✿ ⁂ მისცა ვეცხლი იგი დედასა თჳსსა, ⁂ მოიღო დედამან დ
მისმან ორ ასი ვეცხლი, ⁂ მისცა იგი მჭედელსა, ⁂ შექმნა იგი კე-
რპად გამობერულად ⁂ გამოქანდაკებულად, ⁂ იყო იგი სახლსა ში-
ნა მიქაისსა ✿ ⁂ სახლი იგი მიქაისი სახლად ღუთისა, ⁂ ქმნა ევ-
ფუდი მდდელისა ⁂ თერაფინი: ⁂ აღავსო კელი ერთისჳ მისაჳანისა ვ
თჳსისა ⁂ იოად იგი მისა მდდელად ✿ ⁂ მათ დღეთა შინა არა იყო
მეფე ისრაელსა შორის, რამეთუ თჳთეული კაცი რომელსა იხილ-
ვიდენ თჳალთა წინაშე მისთა იქმოდა ✿ ⁂ იყო ურმა ერთი ბეთლე- ზ
მელი იუდასა, ⁂ ნათესავისაჳან ⁂ ტომისა იუდისა, ⁂ ესე ლევი-
ტელი, მწირობდა მუნ ✿ ⁂ წარვიდა კაცი ესე ქალაქისაჳან იუდასა ჱ
ბეთლემით მწირობად, სადაცა ჰოვად ადგილი, ⁂ მოვიდა ვიდრე
მთადმდე ეფრემისა, ⁂ ვიდრე სახიდმდე მიქაისა მოგზაენებით
გზისა თჳსისად ✿ ⁂ ჰრქუა მას მიქაი: ვინა მოხვალ; ⁂ მან ჰრქუა თ
ლევიტელი ვარ მე ბეთლემელი იუდასით, ⁂ წარვალ მე მწირობად
სადაცა ვჰოო ადგილი ✿ ⁂ ჰრქუა მას მიქაი: ჰსდექ ჩემ თანა ⁂ მე- ი
ქმენ მე მამა ⁂ მდდელ, ⁂ მე მიგცე შენ ათი ვეცხლი დღეთა წელიწა-
დისათა, ⁂ ორი სამოსელი, ⁂ საზრდელი შენი ✿ ⁂ შეივიდა ლევი- ია
ტელი იგი ⁂ დაადგრა მკჳდრობაად კაცისა მის თანა, ⁂ იყო ჳაბუ-
კი იგი მისა, ვითარცა ერთი მეთა მისთაგანი ✿ ⁂ აღავსო მიქაი იბ
კელი ლევიტელისა მის, ⁂ იყო ჳაბუკი იგი მისა მდდელად, ⁂
იყოფოდა სახლსა მიქაისსა ✿ ⁂ თქუა მიქაი აწ ვულის ხმა ვეავ, იგ
რამეთუ კეთილ მიყო მე უფალმან, რამეთუ მექმნა მე ლევიტელი
ესე მდდელ.

თავი იზ.

ჳას დღესა შინა არა იყო მეფე ისრაელთა შორის, ⁂ დღეთა ა
მათ ოდენ ტომი დანისი ეძიებდა სამკჳდრებელსა თავისა თჳსისა-
სა დამკჳდრებად, რამეთუ არღა ეცა მას სამკჳდრებელი ნაწილი ვი-
დრე მოდღეინებელად დღემდე ნათესავთა მეთა შორის ისრაელისა-
თა ✿ ⁂ წარავლინნეს მეთა დანისთა ჳუნდისაჳან მათისა ხუთნი კა- ბ

ცნი ნაწილისაგან თჯსისა, კაცნი ძლიერნი სარაჱთ, ⁘ ესთაულით, განმსტრობად ქუჱყანისა, ⁘ ძიებად მისა; ⁘ რქუჱს მათდამი: წარ-
გ ვედით ⁘ იძიეთ ქუჱყანა: ⁘ მიიწივნეს მთასა ეფრემისასა, ვიდრე სახლადმდე მიქაისა, ⁘ დაადგრეს მუნ სახლსა შინა მიქაისსა ✿ ⁘
იცნეს მათ ჴმა ყრმისა მის ლევიტელისა, ⁘ მიაქციეს მუნ, ⁘ ჰრქუჱს მას: ვინ მოგიყვანა შენ აქა, ⁘ შენ რაჲსა ზამ ადგილსა
დ ამას ⁘ რაჲ გეს შენი აქა ✿ ⁘ რქუა მათ; ესრეთ ⁘ ესრეთ მიყო მე მიქაი, ⁘ სასყიდლითა დამადგინა მე, ⁘ ვიქმენ მე მისა მღდელ ✿
ი ხოლო მათ ჰრქუჱს: ჴეკითხენეთ ჩუჱნ ღმრთისა მიერ, ⁘ ვსცნათ უკეთუ კეთილად წარგვემართოს ჩუჱნ გზა ესე ჩუჱნი რომელსა
ვ მივალთ ჩუჱნ ✿ ⁘ ჰრქუა მათ მღდელმან მან: წარვედით მშვიდობით, რამეთუ წინაშე უფლისა არს გზაჲ თქუჱნი, რომელსა მი-
ზ ხვალთ თქუჱნ ✿ ⁘ წარვიდეს ხუთნი იგი კაცნი, ⁘ მივიდეს ლაისსა ⁘ იხილეს ერი იგი დამკჳდრებული მას ზედა, ⁘ მსგდომარე
სასოებითა, მსგავსად წესისა მის სიდონელოჲსა სიწყნარითა ⁘ სასოებითა, ⁘ არა იყო შეშინებაჲ, ანუ შემრცხვენველი სიტყჳსა ქუჱყანასა ზედა, მემკჳიდრე მომჴებელი საუნჯისა რამეთუ შორს იყუნენ
სიდონელთაგან ⁘ არა აქუნდათ სიტყჳა მათ თანა ანუ სხუათა კაცთა
ს თანა ✿ ⁘ მოვიდეს ხუთნი იგი კაცნი ძმათა თჯსთა თანა სარად ⁘ ესთაულად, ⁘ ჰრქუჱს ძმათა მათთა: რასათჯს სდუმ თქუჱნ ⁘
თ სხედთ ✿ აღდეგით ⁘ აღვიდეთ მათ ზედა, რამეთუ ვიხილეთ ჩუჱნ ქუჱყანა იგი ⁘ აჲა კეთილ არს ფრიად ⁘ თქუჱნ სდუმთ, ნუ ცჳონის
ი მისლვად ⁘ შესლვად ქუჱყანასა მას დამკჳდრებად მისა ✿ ⁘ რაჟამს მიხვიდეთ თქუჱნ შესლვად ერსა მას, რომელი მკჳდრობენ სასოებით, ⁘ ქუჱყანა იგი ფართო არს, რამეთუ მოცა იგი ღმერთმან
ია ჴელთა თქუჱნთა, ადგილი იგი რომლისა ნაკლულევანება არა არს მუნ ეოვლისაჴე კეთილისა რაჲოდენი რაჲ არს ქუჱყანასა ზედა ✿ ⁘
იბ წარმოიძრნეს მიერ ნათესავისაგან დანისა, სარასით ⁘ ესთაულით ექუს ასნი კაცნი, შეჴურვილნი საჴურველითა საბრძოლისათა ✿ ⁘
აღმოვიდეს ⁘ დაიბანაკეს კარიათიარიმს იუდასსა: ამისთჯს ეწოდა სახელი ადგილსა მას საბანაკო დანისი, ვიდრე აქა დღემდე, რო-

მეკ იგი არს სურვით კერძო კარიათიმისა ✿ ⁂ წარმოვიდეს მიერ იგ
ვიდრე მთადმდე ეფრემისა, ⁂ მიიწიენეს ვიდრე სახლამდე მიქიასა ✿
⁂ მიუცეს ⁂ ჰრქუეს ხუთთა მათ კაცთა, რომელნი წარსრულ იუნეს იდ
განმსტრობად ქუეყანისა ლაისა, ⁂ უთხრეს მმათა მათთა, უწუითა
რამეთუ არს სახლსა ამას შინა ეფუდი სამღდელო ⁂ თერაფინი,
⁂ გამოქანდაკებული ⁂ გამოდნობილი, ⁂ აწ განიზრახეთ რაჲ
ვყოთ ✿ ⁂ მიიქცეს მუნ, ⁂ შევიდეს სახლსა მას ყრმისა მის ლევი- იე
ტელისასა, სახლსა შინა მიქიასსა, ⁂ მოიკითხეს იგი მშჳდობით ✿
⁂ ექუს ასნი იგი კაცნი შეჯურვილნი საჯურველითა საბრძოლველითა ივ
თჯსითა დგეს ბჭეთა ზედა სახლისა მისისათა რომელნი იუნეს
მეთაგან დანისთა ✿ ⁂ აღჯდეს ხუთნი იგი კაცნი რომელნი წა- იზ
სრულ იუნეს განმსტრობად ქუეყანისაჲ, ⁂ შევიდეს მუნ ⁂ გამოი-
ღეს ეფუდი სამღდელო ⁂ თერაფინი, ⁂ კერპი იგი გამოდნობილი;
⁂ მღდელი იგი დგა წინაშე კართა მის ბჭისათაჲ, ⁂ ექუს ასნი
კაცნი რომელთა ეჰოსათ საჯურველი ბრძოლისა ✿ ⁂ ესენი იჱ
შევიდენ სახლსა მიქიასსა, ⁂ გამოიღეს ეფუდი სამღდელო,
⁂ თერაფინი ჩამოსხმული ⁂ გამოდნობილი იგი, ⁂ ჰრქუა
მათ მღდელმან მან: რაჲ ეგრე ჰყსამთ ✿ ხოლო მათ ჰრქუეს ით
მას დუმენ, ⁂ დაიდევ კელი შენი ჰირსა შენსა ⁂ მოჳედ ჩუენთანა,
⁂ მექმენ ჩუენ მამა ⁂ მღდელ: ესე ნუ უმჯობეს არსა შენდა ყოფად
მღდელობა სახლისა კაცისა ერთისა: ანუ ყოფა მღდლად ტომისაჲ
⁂ სახლისა ⁂ ნათესაჲსა ისრაელისა ✿ ⁂ განმხიარულდა გული კ
მღდლისა მის, ⁂ მოიღო ეფუდი იგი სამღდელო ⁂ თერაფინი, ⁂
გამოქანდაკებული იგი ⁂ გამოდნობილი, ⁂ შევიდა იგი შორის
ერისა მის ✿ ⁂ მიაქციეს ⁂ წარვიდეს, ⁂ დაუტეჳეს წინაშე თჯსსა კა
შჯლნი, ⁂ მონაგები თჯსნი ჰატიოსანი ✿ ⁂ იგინი ვითარ განადგენ კბ
ეშორნეს სახლსა მას მიქიასსა ⁂ აჰა ესერა მიქია ⁂ კაცნი მისნი,
რომელნი საჳანესა მიქიასსა იუნენ ღაღადებდეს, ⁂ ეწეოდეს მეთა
დანისთა ✿ ⁂ ღაღადეჳეს მეთა მიმართ დანისთა ⁂, მოაქცივნეს მე- კგ
თა დანისთა ჰირნი მათნი, ⁂ ჰრქუეს მიქიას რაჲ არს შენდა რაჲმე-
თუ ღაღადებ ✿ ⁂ ჰრქუა მათ მიქია, რამეთუ გამოქანდაკებული კდ

ჩემ რომელი ქმენ წარიხვარეთ ✠ მღდელი ჩემი წარიყვანეთ: ✠
კე რაი ჩემდა კეთილად რადა ესე მეტყჳთ მე, რაჲსა ღალდებ ✿ ✠ ჰრ-
ქუმს მას მეთა დანისთა: ნუდარამცა ისმის აწ კმა შენი უკანა
ჩუნნსა, ნუ უკუმს გემთხუვნენ შენ კაცნი მტკივნეულნი გუ-
კვ ლითა, ✠ დაჭრთო სული შენი, ✠ სული სასლისა შენისა ✿ ✠ წა-
რვიდეს მენი დანისნი გზასა თჳსსა; ✠ ვითარცა იხილა მიქია, რა-
კზ მეთუ უძლიერეს არიან მისა ✠ მიიქცა სახიდ თჳსა ✿ ✠ მეთა და-
ნისთა წარიდეს რაჲოდენი რაჲ ექმნა მიქიას, ✠ მღდელი რომელი
იყო მისთანა, ✠ მივიდეს იგინი ლაისს ერსა ზედა დაუუდებულსა, ✠
მსხდომარესა სასოებითა, ✠ მოსრნეს იგინი ჰირითა მაგჳლისათა,
კნ ✠ ქალაქი იგი მათი მოწუეს ცეცხლითა ✿ ✠ არა ვინ იყო მათდა
განმარინებელ, რამეთუ შორს იუნენ სიდონელთაგან, ✠ სიტყუა
არა დაედგა მათ კაცისა ვისთანამე, ✠ ესე იყო ღელესა მას შინა სა-
სლისა ჰბროობისსა; ✠ აღაშენეს ქალაქი, ✠ დაემკჳდრნეს მას შინა ✿
კთ ✠ უწოდეს სესელი ქალაქისა მის დან, მსგაჳსად სახელისა დანისა
მამისა მათისა, რომელი იშვა ისრაელისად, ✠ იყო ჰირველი სახე-
ლი ქალაქისა მის ლაისი ✿ ✠ აღმართეს თავისა თჳსისა მეთა და-
ნისთა გამოქანდაკებული: ხოლო იონათან მე გერსონისი მე მა-
ნასესი ✠ მენი მისნი იუნენ მღდელ ტომისა მის დანისა ვიდრე
ლა დღედ დამკჳდრებისა ქუეყანისა ✿ ✠ აღმართეს თავისა მათისა
გამოქანდაკებული იგი მიქიასი რომელი იგი ექმნა მას ჟოველთა
დღეთა, რომელსა შინა იყო ტაძარი იგი ღუთისა სელომს, ✠ მათ
დღეთა შინა არა იყო მეფე ისრაელსა შორის.

თ ა ვ ი ით.

ა და იყო კაცი ლევიტელი რომელი მწირობდა ადგილთა მთისა ეფ-
რემისათა, ✠ მოიყვანა თავისა თჳსისა დედა-კაცი სარჭად ბეთლემე-
ბ ლი რომელ არს იუდასი ✿ ✠ განურისხნა მას სარჭა იგი მისი, ✠
წარვიდა მისგან ✠ მივიდა სახიდ მამისა თჳსისა ბეთლემად იუდისსა
გ ✠ იყო მუნ, ოთხ თუე ✿ ✠ აღდგა ქმარი იგი მისი, ✠ წარვიდა შე-
მდგომად მისა, სიტყუად გულსა შინა მისა მოქცეად იგი თავისა
მიმართ თჳსისა ✠ მოყუანებად იგი კეთილად თავისად, ✠ მონა ერთი

მისთანა, ⁂ ორი კარაული, ⁂ მოვიდა იგი სახლსა მამისა მისისა-
სა ✿ ⁂ იხილა იგი მამამან მის ქალისამან, ⁂ გამოვიდა სიხარუ- დ
ლით შემთხვევად მისა, ⁂ შეიევანა იგი სიმამრმან მისმან მამამან
ქალისამან, ⁂ იოფოდა მუნ მისთანა სამ დღე ⁂ ჭამდეს, ⁂ სუმდეს,
⁂ დაიბინეს მუნ ✿ ⁂ იო დღესა მეოთხესა აღიმსთო განთიად, ⁂ ე
აღდგა ⁂ განემზადა წარსლვად, ⁂ ჰრქუა მამამან მის ქალისამან სი-
მესა თჳსსა: განიმაგრე გული შენი ნამუსრევითა პურისათა ⁂ ამისა
შემდგომად წარვედით ✿ ⁂ დასხდეს ორნივე ერთბამად ჭამეს ⁂ სუმეს; ვ
⁂ ჰრქუა მამამან მის ქალისამან კაცსა მას: აღდეც ⁂ მიმოვლე გა- ზ
ნსცხერ, ⁂ გამხიარულდინ გული შენი ✿ ⁂ აღდგაჲ კაცი იგი წარ-
სლვად, რათამცა წარვიდა გზასა თჳსსა; ხოლო სიმამრმან მისმან ⁂
აიძულა, ⁂ დაყაენა იგი ⁂ დაადგინა იგი მუნ ✿ ⁂ აღიმსთო სვა- ⁂
ლისაგან დღესა მეხუთესა რათამცა წარვიდა: ⁂ ჰრქუა მამამან მის
ქალისამან: განიმაგრე გული შენი პურითა, ⁂ იყავ ვიდრემდის მი-
დრკეს დღე: ჭამე ⁂ სჳთ ორთავე ✿ ⁂ აღდგა კაცი იგი რათა წა- თ
რვიდეს იგი ⁂ ხარჭა მისი ⁂ მონა მისი; ⁂ ჰრქუა მას სიმამრმან
მამამან მის ქალისამან: აჰა ესერა მიიწურა დღე ⁂ მწუხრ არს, დაა-
დგერ აქა, ⁂ უმხიარულეს იყოს გული შენი, ⁂ აღიმსთუჱთ ხვალი-
საგან ⁂ წარვედით გზასა თქუჱნსა, ⁂ მიჱედით საყოფელად თქუჱნ-
და ✿ ⁂ არა ინებაა კაცმან დადგომად, ⁂ აღდგაჲ ⁂ წარვიდა, ი
⁂ მივიდა მახლობელად იობოსესა, ესე იგი არს იერუსალემი,
⁂ მისთანა ორნი კარაულნი დასხმულნი, ⁂ ხარჭა იგი მისი
მისთანა ✿ ⁂ მიოდენ იწიენეს იობოსედ ⁂ დღე მიდრეკით ია
იო მწუხრ ფრიად: ⁂ ჰრქუა მონამან მან უფალსა თჳსსა: მოჱედ
⁂ მივაქციოთ ქალაქსა ამას იობოსელთასა, ⁂ დავადგრეთ მას
შინა ✿ ⁂ ჰრქუა მას უფალმან მისმან; არა შევიდეთ ჩუჱნ იბ
ქალაქსა მას უცხოსა, სადა იგი არა ვინ არს მეთაგან ის-
რაჱლისათა, არამედ თანა წარვჱდეთ ⁂ მივიდეთ ვიდრე გაბაონად-
მდე ✿ ⁂ ჰრქუა მონასა თჳსსა: ცუალე მივიახლნეთ ერთსა ადგილ- იგ
თაგანსა გაბაონთასა ⁂ ვიუუნეთ გაბაონს გინა რამეს ✿ ⁂ თანა იდ
წარჳდეს ⁂ წარვიდეს, ⁂ დაუჯდა მათ მზე მახლობელად გაბაონისა

იე რომელ არს ბენიამენისი ✠ ⁂ მიაქციეს ⁂ შევიდეს მუნ ⁂ დაადგ-
რეს გაბაონს; ⁂ შერაჲიდეს იჳინი სხდეს უბანთა ზედა ქალაქისათა,
⁂ არა ვინ იყო კაცი რომელმანცა შეიეუანნა იჳინი სახიდ ⁂ და-
იევ დგინნა ✠ ⁂ აჰა ესერა კაცი მოხუცებული შემოვიდოდა ველით
საქმისაგან თჳსისა მწუხრი, ⁂ კაცი იგი იყო მთისაგან ეფრე
მისა, ⁂ იგი მკჳდრობდა გაბაონს შინა, ხოლო კაცნი იგი
იზ მის ადგილისაგანი იუნეს ძენი ბენიამენისნი ✠ ⁂ აღხილნა
თვალნი თჳსნი იხილა კაცნი მოგზაურნი უბანთა ზედა ქალაქისა-
თა, ⁂ ჰკრქუა კაცმან მოხუცებულმან, ვიდრე ჴვალთ, ⁂ სადათ მო-
იჱ ჴვალთ ✠ ხოლო მან ჰკრქუა მას მოჴვალთ ჩუენ ბეთლემით, რო-
მელ არს იუდასი, ვიდრე ადგილამდე მთისა ეფრემისა, რამეთუ მე
მიერ ვარ, ⁂ წასრულ ვიყაე ვიდრე ბეთლემამდმდე იუდასა, ⁂ წარ-
ვალ მე სახლად ჩემდა, ⁂ არა ვინ არს კაცი რომელმანცა სახლსა
ით შემიეუანა ⁂ დამადგინა ჩუენ ✠ ⁂ ბ ⁂ საზრდელი მაქუს ჩუენ
კარაულთა ჩუენთათჳს, ⁂ ბური ⁂ ღუნო ჩუენთჳს, ⁂ მკეცალისა
შენისა ⁂ ჭაბუკისა ამისთჳს, ⁂ მონათაჲ შენთა არა რაჲ არს ნა-
ბ კლულოვანება ყოველისაგან საგმარისა ✠ ⁂ ჰკრქუა კაცმან მან მო-
ხუცებულმან, მშჳდობაჲ შენდა დადათუ რაჲმე გაკლდეს შენ, ჩემდა
კა იყავნ, გარნა უბანთა ზედა ნუ იეოფინ ✠ ⁂ შეიეუანა იჳინი სახიდ
თჳსა, ⁂ მისცა ადგილი კარაულთა მისთა, ⁂ დაჴბანა ფერჴნი მა-
კბ თნი, ⁂ ჭამეს ⁂ სმიდეს ✠ ⁂ ვითარცა გამხიარულდეს ოდენ გულ-
ნი მათნი, აჰა ესერა კაცნი მის ქალაქისანი მენი უშჯულოებისანი
გარე მოადგეს სახლსა მას მისსა, ⁂ ჰრეკდეს კარსა მას მისსა, ⁂
ეტეოდეს კაცსა მას მოხუცებულსა უფალსა სახლისასა მეტუველნი:
გამოიეუანე კაცი რომელი შემოვიდა სახლსა შინა შენსა რათა
ბბ ვსცნათ იგი ✠ ⁂ გამოვიდა კაცი იგი უფალი მის სახლისა, ⁂
ჰკრქუა მათ: ნუ სადა მძანო ბოროტსა იქმთ ვინათგან შემოვიდა კა-
გდ ცი ესე სახლსა ჩემსა, ნუ იქმთ უცნურებასა მაგას ✠ აჰა ესერა
ასული ჩემი ქალწული, ⁂ ხარჭი მისი, გამოჳგვარნე თქუენ იჳი-
ნი, ⁂ დაამდაბლნეთ იჳინი, ⁂ უყავთ მათ იგი, რაჲ სათნო არს
წინაშე თვალთა თქუენთა; ხოლო კაცსა ამას ნურას უზამთ სიტ-

უგასა უგნურებისასა ✿ ხოლო მათ კაცთა არა ინებეს სმენად მის- კე
გან: ⁂ კაცმან მან უჱურა კელი სარჭსა თჳსსა, ⁂ გამოჰჴვარა იგი
მათ გარე, ⁂ იცნეს იგი, ⁂ დაამდაბლეს, ⁂ მოიცხეს იგი ღამე
ყოველ ვიდრე განთიადმდე, ⁂ განუტეგეს იგი აღმოსლვასა ოდენ
ცისკრისასა ✿ ⁂ მოვიდა დედა-კაცი იგი განთიად, ⁂ დაეცა იგი კვ
კართა ზედა სახლისა მის, სადა იყო ქმარი იგი მისი განთიადმდე:
⁂ აღდგა კაცი იგი განთიად, ⁂ განახუნა კარნი მის სახლისანი, ⁂
გამოვიდა რათამცა წარვიდა გზასა თჳსსა, ⁂ აჰა ესერა დედა-კაცი
იგი სარჭი მისი დაცემულ იყო კართა ზედა, ⁂ კელნი მისნი ⁂
ესხნეს კართა ზედა ✿ ⁂ ჰრქუა მას: აღდეგ წარვიდეთ; ⁂ არა რაჲ კზ
მიუგო მას, რამეთუ მომკუდარ იყო; ⁂ აღიღო იგი ⁂ აღჰკიდა
კარაულსა, ⁂ აღდგა კაცი იგი, ⁂ წარვიდა სახიდ თჳსა ✿ ⁂ მო- კჱ
ვიდა სახლსა თჳსსა, ⁂ მოიღო მახჳლი, ⁂ უჱურა სარჭსა თჳსა-
სა, ⁂ განჰჴო იგი ასოდ ასოდ ათორმეტად ნაწილად, ⁂ მიუძღვა-
ნა იგი ყოველსა ტომსა ისრაელისასა ✿ ⁂ იყო ყოველთა რომელ- კთ
თა იხილეს იგი თქუჱს: არცა ყოფილ სადა იყო, არცა ეხილვა
ვის ესრეთ, ვინათგან გამოვიდეს მენი ისრაელისანი ქუჱყანით
ეგჳპტით, ⁂ ვიდრე აქა დღედმდე, ⁂ აწ უაჲთ ზრახვა ამისთჳს ⁂
თქუთ რაჲ ჳყოთ.

თავი კ.

და [1] გამოვიდის ყოველნი მენი ისრაელისანი, ⁂ შემოკრბაჲ ა
ყოველი კრებული, ვითარცა კაცი ერთი, დანითგან ვიდრე ბერსა-
ბედმდე ⁂ ქუჱყანა იგი გალადისა უფლისა მასჳფთად ✿ დადგეს წი- ბ
ნაშე ჴირსა უფლისასა ⁂ ყოველნივე ტომნი ისრაელისანი კრებუ-
ლნი ერნი ღუთისანი ოთხასი ათასი კაცი მკჳრცხლი, აღძღებელნი
მახჳლისანი ✿ ⁂ ესმაო მეთა ბენიამენისთა, რამეთუ აღვიდეს მენი გ
ისრაელისანი მასჳფთად, ⁂ ჰრქუჱს მეთა ისრაელისათა: გჳთხარ
სადა იქმნა ბოროტი ესე ✿ მიუგო კაცმან ლევიტელმან, ქმარმან დ
დედა-კაცისა მის მოკლულისამან, ⁂ ჰრქუა მოვედ მე ⁂ სარჭი ჩე-
მი გაბაონად ბენიამენისა დაგრომად ✿ ⁂ აღდგეს ჩემ ზედა კაცნი ე

[1] ოსია ი.

იცი გაბაონისანი, ჴ გარემო მოადგეს მე სახლსა მას ღამე, ჴ ენე-
ბათ ჩემი მოკუდა, ჴ ხარჯისა ჩემისა დამდაბლება, ჴ მოაცხეს ჴ
ვ მოკუდა ✠ ჴ აღჯდე ხარჯა ჩემი, ჴ ვანვჰყავ ასოდ ასოდ, ჴ მიუძღ-
ვანე იცი ყოველთა საზღვართა სამკჯრებელთა ისრაელისათა,
ზ რამეთუ ქმნეს უგნურება ესე შორის ისრაელსა ✠ აჰა ესერა აქა
ხართ ყოველნი ძენი ისრაელისანი, უავთ აძისთჯს სიტყუა ჴ ზრა-
ჱ ხვა ✠ ჴ აღდგა ყოველი ერი ვითარცა კაცი ერთი, ჴ თქუჱს არა
წარვიდეს კაცი საუოფელად თჯსა, არცა მიაქციოს კაცმან სახლად
თ თჯსა ✠ ჴ აწ ესე სიტყუა რომელ უავთ გაბაონთა ზედა, მიუდეთ მის
ი წილსა ზედა ✠ ჴ მოვიუვანოთ ათი კაცი, ასისაგან ყოველთა ტომთა
ისრაელთა, ჴ ასი ათასისაგან, ჴ ათასი, ბევრისაგან, რათა მოართვან
საზრდელი ერსა რომლისა შეუდგან გაბაად ბენიამენისა ყოფად მისა, ყო-
ია ველისაგე მის თჯს უგნურებისა, რომელ ქმნეს ისრაელსა შორის ✠ ჴ
შეკრბაჲ ყოველი ერი ისრაელისა ქალაქად, ვითარცა კაცი ერთი, რო-
იბ მელნი იცი მოვიდეს ქალაქებისაგან ✠ ჴ მიუვლინეს ტომთა ისრაელი-
სათა კაცი, ყოველთა ტომთა მიმართ ბენიამენისთა, ჴ ჰრქუჱს: რაჲ
იგ არს უკეთურებაჲ ესე რომელ იქმნა თქუჱს შორის ✠ ჴ აწ მოგუცენით
ჩუჱს კაცნი იგი უსჯულონი, გაბასნი მეთა ბენიამენისთა, ჴ მოვსწყჳდ-
ნეთ იგინი, ჴ აღჯღოთ უკეთურება იგი ისრაელისაგან, ჴ არა ინე-
ბეს მეთა ბენიამენისთა სმენად ჴმა მმათთა მათთა მეთა ისრაელი-
იდ სთა ✠ ჴ შეკრბეს ძენი ბენიამენისნი ქალაქთა მათთაგან გაბად, ჴ
იე განსვლად ჴ ბრძოლად მეთა ისრაელისათა ✠ ჴ აღიხილნეს თვალ-
ნი მეთა ბენიამენისთა მას დღესა შინა, რომელნი მოსრულ იუნეს ქა-
ლაქებისაგან, ჴ იუნეს ოცდა ხუთ ათას კაცნი, აღმღებელნი მა-
იუ ხჯლისანნი, გარეშე მკჯდრთა გაბასთა ✠ რომელნი აღრაცხნეს ჴ
იუნეს შჯდასნი, კაცნი რჩეულნი ყოველთაგან ერისა ორითაგე კე-
ლითა მარჯჱნი, ესე ყოველნივე მეშურდულენი რომელნი ეს-
იზ როდეს ქვითა თმისა ჴ არა შესცვალებდეს ✠ ჴ აღრიცხეს ყოველი
კაცი ისრაელისა თჯრიერ მეთა ბენიამენისთა, ჴ იუნეს ოთხას
ათას კაცნი აღმღებელნი მახჯლისანი, ჴ ყოველნი ესე კაცნი
იჱ მებრძოლნი ✠ ჴ აღდგეს ჴ აღჯდეს ბეთილად, ჴ ჰკითხჯდეს ღმერ-

თსა ✠ თქუჱს მეთა ისრაელისათა: ვინ აღჳდეს წინაძღუარად ჩუჱ-
ნგანი ჰირველ, ✠ ბრძოლად მეთა მიმართ ბენიამენისთა: ✠ ჰ̃რქუა
უფალმან: იუდა აღჳდეს მთავრად ✠ წინაძღუარად ✿ ✠ აღდგეს მე- ით
ნი ისრაელისანი განთიად, ✠ დაიბანაკეს გაბაონად ✿ ✠ განჳიდა კ
ჳოველი კაცი ისრაელისა ბრძოლად ბენიამენისა, ✠ ეწუო ბრძო-
ლად კაცი ისრაელისა გაბასა ✿ ✠ გამოჳიდეს მენი ბენიამენისნი კა
გაბათ, ✠ მოსრნეს ისრაელისაგან მას დღესა შინა, ოცდა ორი
ათასი კაცი ქუჱუანასა ზედა ✿ ✠ განძლიერდეს ჳოველნი მენი ის- კბ
რაელისანი, ✠ შესძინეს წუობად ბრძოლისა ადგილსაჳე მას, სადაცა
იგი ეწუუნეს დღესა მას ჰირველსა ✿ ✠ მოჳიდეს მენი ისრაელისა- კგ
ნი, ✠ ტიროდეს წინაშე უფლისა ვიდრე მწუხრადმდე, ✠ მერმე იკით-
ხეს უფლისა მიერ, ✠ თქუჱს: უკეთუ შეგსძინოთ ა მიახლებად ✠
ბრძოლად ძმისა ჩუჱნისა მეთა ბენიამენისთა; ✠ ჰ̃რქუა უფალმან:
აღჳედით მისა ✿ ✠ მოუკდეს მენი ისრაელისანი მეთა ბენიამენისთა, კდ
დღესა მეორესა ✿ ✠ გამოჳდეს მენი ბენიამენისნი გაბათ წუობად კე
მათდა დღესა მეორესა, ✠ დასცეს კჳალად მეთაგან ისრაელისთა
ათრგჳმეტი ათასი კაცი ადგილობანსა, ესე ჳოველნივე რომელთა
ეკადა მაკჯალი ✿ ✠ მოჳიდეს ჳოველი მენი ისრაელისანი ✠ ჳოველ- კვ
ი ერი ბეთიღად ✠ ტიროდეს, ✠ სხდეს წინაშე უფლისა, და იმა-
რხეს მას დღესა შინა მწუხრამდე ✿ ✠ შეწირეს მსხუჱრჱალი ცხოვ- კზ
რებისა წინაშე უფლისა: ✠ მუნ იყო კიდობანი იგი შჯულისა
უფლისა ღუთისა მათ დღეთა შინა ✿ ✠ ფინეზ ძე ელიაზარისი კთ
მისა აჰრონისი დგაჲ იგი წინაშე მისსა მათ დღეთა შინა: ✠ ჰ̃კით-
ხეს მეთა ისრაელისათა უფლისა მიერ ✠ თქუჱს: უკეთუ შეღაჳსძი-
ნოთ მერმე განსვლად ✠ ბრძოლად მეთა ბენიამენსა ძმისა ჩუჱნი-
სა, გინათუ დაჳაცადოთ; ✠ ჰ̃რქუა უფალმან: აღჳედით, რამეთუ ხჳა-
ლე მიგცნე იგინი ჴელთა თქუჱნთა ✿ ✠ დაადგინეს, მეთა ისრაე- ლთ
ლისათა მზირი გარემოს გაბასა ✿ ✠ აღმოჳიდეს მენი ისრაელისნი ლ
მისა ბენიამენისსა დღესა მესამესა; ✠ განეწუუნეს წინაშე გაბასა
ვითარცა ჰირველ ✿ ✠ გამოჰჳდეს მენი ბენიამენისნი ბრძოლად ლა
ერისა მის; ✠ გამოაშორნეს იგინი ქალაქისა მისგან, ✠ იწუეს მო-

სრვად ერისა მისგანთა წულულებითა, ვითარცა პირველ ⁂ უწინ
გზათა ზედა, რომელი იგი აღვგალს ერთი ბეთილად, ⁂ ერთი გა-
ბაად, ველსა ზედა ვითარ, ოცდა ათ ოდენ კაცი ისრაელისაგანნი ✿
ქბ ⁂ თქუნს მეთა ბენიამენისთა: დაცნეს წინაშე ჩუნსნსა ვითარცა
იგი პირველ: ⁂ მეთა ისრაელისათა თქუნს: ვივლტოდეთ ⁂ გამო-
ქგ ვიშორნეთ იგინი ქალაქისაგან გზათა ზედა, ⁂ უვეს უცრე ✿ ⁂ უო-
ველი კაცი ისრაელისა აღდგეს ადგილით მათით, ⁂ შემოვიდეს
ბაალთამარს, ⁂ მზირი იგი ისრაელისა ⁂ ბრძოდა ადგილობანსა
ქდ მისსა დასავლით კერძო გაბაასა ✿ ⁂ მოიქცეს იგინი წინაშე გა-
ბაასა; ათი ათასი კაცი რჩეული უოველისაგან ისრაელისა, ⁂ ბრძო-
ლა იგი დამძიმდა მათ ზედა, ⁂ მათ არა უწუოდეს რამეთუ მოწევ-
ქე ნულ არს ბოროტი მათ ზედა ✿ ⁂ დასცა უფალმან ბენიამენ წი-
ნაშე მეთა ისრაელისათა, ⁂ მოსრეს მეთა ისრაელისათა მას დღესა
შინა ბენიამენისი ოც ⁂ ხუთი ათასი, ⁂ ასი კაცი, უოველნიეე ესე,
ქვ რომელთა ესხადა მახჯლი ✿ ⁂ იხილეს მეთა ბენიამენისთა, რამეთუ
ძლეულ არიან, ⁂ მისცეს ადგილი მეთა ისრაელისათა, ბენიამენს,
რამეთუ ესვიდეს იგინი მზირთა, რომელნი დაედგინნეს გაბასთანა ✿
ქზ ⁂ შემართეს მზირთა მათ ⁂ განეფინნეს გაბას შინა, ⁂ მოსრეს უო-
რჩ ველი იგი ქალაქი ჰირითა მახჯლისათა ✿ ⁂ შეთქმულ იუნეს კა-
ცნი ისრაელისანი მზირთა მათთა მახჯლითა გამოცხადებად ნიში,
რთ აღდებად ცეცხლისა ⁂ კუამლისა ქალაქსა მას შინა ✿ ⁂ მოაქცია
კაცმან ისრაელმან ბრძოლად ბენიამენისა ⁂ ეწუო ოდენ ბენიამენ
მოსრვად წულულებითა კაცთა ზედა ისრაელისთა, ვითარ ოც ⁂ ათ
ოდენ კაც, რამეთუ თქუნს: კვალად დაცემით დაეცემიან წინაშე
ე ჩუნსნსა, ვითარცა იგი პირველ ბრძოლათა შინა ✿ ⁂ სასწაული
იგი აღუდგდა უფროს ქალაქისა მისგან, სუნტი იგი კუამლისა,
⁂ ბენიამენ მოიხილა ზურგით კერძო, ⁂ აჴა ესერა აღუდგდა არ-
მა მური ქალაქისა მის ზედაცა ✿ ⁂ კაცთა ისრაელისათა მიაქციეს, ⁂
ისურაფეს კაცთა ბენიამენისთა, ვითარცა იხილეს რამეთუ მოწევ-
მბ ნულ არს მათ ზედა ბოროტი ✿ ⁂ ივლტოდენ წინაშე მეთა ისრაე-
ლისთა გზასა მას უდაბნოსასა, ⁂ მბრძოლნი იგი ეწივნეს მათ, ⁂

რომელნი იგი იუშნეს ქალაქსა მას შინა მოსრვიდეს მათ შორის
მათსა ✿ ⁂ დაცნეს მენი ბენიამენისნი, ⁂ დევნა უუშჳს მას ნუათ- მვ
გან, შედგომად მისა გაბადმდე განუსვენებლად, ⁂ მოსრვიდენ მათ
ვიდრე წინაშე ჰირის ჰირ გაბაასა მზისა აღმოსავლით ✿ ⁂ ქაცნე- მდ
ნეს ბენიამენისაგანნი, ათჳრამეტი ათასი კაცნი, ყოველნივე იგი
კაცნი ძლიერნი ✿ ⁂ მოიხილეს გარე ნეშტთა მათ, ⁂ ივლტოდეს მე
უდაბნოდ კლდესა მას რემონისასა: ⁂ მოლაჳესრეს მათგან მეთა ის-
რაელისათა გზათა ზედა ხუთი ათასი კაცი, ⁂ დევნა უუშჳს კჳალსა
მათსა ვიდრე გაადგომდე, ⁂ მერმე მოსრეს მათგანი, ორ ათასი კა-
ცი ✿ ⁂ იუშნეს ყოველნი რაჲოდენნი დაცნეს ბენიამენისნი მას მვ
დღესა შინა, ოც ⁂ ხუთი ათასნი კაცნი ხდილნი მახჯლისანნი მას
დღესა შინა, ყოველნივე ესე კაცნი ძლიერებისანი ✿ ⁂ მიაქცეს მზ
ნეშტთა მათ, ⁂ ივლტოდეს უდაბნოდ კლდესა მას რემონისასა,
ექუს ასი კაცი, ⁂ იუშნეს იგინი კლდესა მას რემონისასა ოთხ
თუჳს ✿ ⁂ მენი ისრაელისანი მოიქცეს მეთაგან ბენიმენისთა, ⁂ მჳ
მოსრნეს იგინი ჰირითა მახჯლისათა გარე ქალაქისაგან ყოველნი
ვიდრე სასხოვარადმდე, ⁂ ყოველივე ჰოგნილი იგი ქალაქებთა ში-
ნა, ⁂ ქალაქები ყოველი მოჰოვნებული დაუშჳს ცეცხლითა.

თავი კა.

და მეთა ისრაელთამან ფუცა მასეფთას შინა, ⁂ თქუა: კაცმან ა
ჩუჳნგანმან არა მისცეს ასული თჳსა ცოლად ბენიამენს ✿ ⁂ წარ- ბ
მოვიდა ერი იგი ⁂ მოვიდეს ბეთილად, ⁂ დასხდეს მუნ წინაშე უფ-
ლისა ვიდრე მწუხრადმდე, ⁂ აღიღეს ჴმა მათი, ⁂ ტიროდეს ტი-
რილითა დიდითა ⁂ თქუჳს ✿ რაჲსათჳს უფალო ღმერთო ისრაე- გ
ლისაო იქმნა ესრეთ დღეს ისრაელსა შორის, რომელ აღვოცად
ისრაელისაგან ნათესაჲ ერთი ✿ ⁂ იო ხვალისაგან ⁂ აღიმსთო დ
ერმან მან, ⁂ აღაშენეს მუნ საკურთხეველი, ⁂ შეწირეს მსხუჳრწლე-
ბი ცხოვრებისა: ⁂ თქუჳს მეთა ისრაელისათა ✿ ვინ არა მოვიდა ე
კრებულსა ამას უფლისასა ყოველთაგან ტომთა ისრაელისათა, რამე-
თუ ფიცი დიდი იო რომელი არა მოვიდეს უფლისა მასეფთად, ⁂
თქუჳს, სიკუდილითა მოკუჳდინ იგი ✿ ⁂ ნუეშინის იცეს მეთა ვ

ისრაელისათა ბენიამენისთჳს ძმისა მათისა, ⁂ თქუჳს: აღებულარს
ზ დღეს ტომი ერთი ისრაელისაგან ✿ რაჲმე უოთ მათ რომელნი
დაშთომილარიან უცოლოდ, რამეთუ ჩუენ ვფუცეთ უფალსა, არა
ჱ მიჳსცეთ მათ ცოლად ასულთაგან ჩუენთა ✿ ⁂ თქუჳს: ჲინმე არს
ერთი ტომი ნათესავისაგან ისრაელისა, რომელი არა მოვიდა უფ-
თ ლისა მასპჳთად, ⁂ აჰა არცა ერთი მოსრულ იყო ბაღნაკად იაბისა
ი გალაადისა კრებულსა მას ✿ ⁂ აღიხილნეს ერი იგი, ⁂ აჰა არა
იყო მუნ კაცი, მკჳდრთაგან იაბის გალაადისათა ✿ ⁂ მიჰჳენნა
მუნ კრებულმან ათორმეტი ათასა კაცი ძეთაგან ძლიერებისათა, ⁂
ამცნეს მათ ⁂ ჰრქუჳს: წარჳედით ⁂ მოსრენით უოველნი მკჳდრნი
იაბის გალაადისანი ჰირითა მახჳლისათა, დედანი ⁂ ერი მათი ✿
ია ⁂ ესე სიტჳჳა არს რომელი ჰყოთ, უოველივე მამა-კაცი ⁂ უოვე-
იბ ლივე დედა-კაცი რომელმან იცის საწოლი მამა-კაცისა მოსრვილ
ჰყავთ ხოლო ქალწულნი განარინენით, ⁂ უჳს ეგრე ✿ ⁂ ჰოვეს
მკჳდრთაგან იაბის გალაადისათა, ოთხასი ქალი ქალწული, რო-
მელთა არა იცოდეს საწოლი მამა-კაცისა, ⁂ მიიჳვანეს იგინი ბაღ-
იგ ნაკად სილომად, რომელსარს ქუჱყანა ქანაანისასა ✿ ⁂ მიჰჳენეს
უოველმან კრებულმან, ⁂ ეტყოდეს ძენი ბენიამენისნი, რომელნი
იდ იგი იუნეს კლდესა მას რემონისასა, ⁂ მოუწოდეს მათ მშჳდო-
ბად ✿ ⁂ მოიქცეს ბენიამენ ძეთა ისრაელისათა მას ჟამსა შინა, ⁂
მისცეს მათ ძეთა ისრაელისათა ცოლები, რომელნი იუნეს ცოც-
იე ხალნი ასულთაგან იაბის გალაადისათანი, ⁂ სათნო უწინდა მათ ეს-
რეთ ✿ სოლო ერძან მან ნუგეშინის იცა ბენიამენის ზედა, რამეთუ
იჳ უო უფალმან განკუეთა ტომთა შორის ისრაელისათა ✿ ⁂ თქუჳს
მოხუცებულთა მის კრებულისათა: რაჲმე გჳეოთ ნეშტთა ამათ თჳს
რომელნი დაშთეს უცოლოდ, რამეთუ აღიკოცა ბენიამენისაგან დე-
იზ და-კაცი ✿ ⁂ ჲითარ იეოს: სამკჳდრებელი განრინებული ბენიამენისა,
იჩ ⁂ არა აღიკოცოს ტომი ისრაელისა შორის ✿ ⁂ ჩუენ ვერ გჳ-
ეუნწიოებთ ძალებად მათდა ცოლი ასულთაგან ჩუენთა, რამეთუ
ფიცით ძეთა ისრაელისათა, ⁂ ვთქუთ: წყეული იყავ, რომელმან მი-
ით სცეს ცოლი ბენიამენს ✿ ⁂ თქუჳს: ესერა დღესასწაული არს უფ-

ლისა სელომს დღეთაგან დღეთა შინა, რომელ არს ბღოვარით კერ-
ძოჲ ბეთიელისა, მზისა აღმოსავლით მებოძირთა მათ რომელი აღ-
გალს ბეთეელით სჯქმად, ⁂ სამხრით კერძოჲ ლებონა ✿ ⁂ ამცნეს მე- კ
თა მათ ბენიამენისთა ⁂ ჴრქუშს: წარვედით ⁂ მზირ უუავთ ვენაყო-
ვანსაჲ შინა ✿ ⁂ იხილეთ რაჟამს გარდამოვიდენ ასულნი იგი მკჳდრ- კა
თა სელომიმთანი მრწხობრები მრწხობრად, გამოეტეენით ვენაყოვანთა
მათჳან, ⁂ დაიტაცნენ კაცად კაცადმან თავისა თჳსისა ცოლი ასულ-
თაჳან სელომისთა, ⁂ წარიეუანეთ ⁂ წარვედით ქუშჲანად ბენიამენისა ✿ ⁂ კბ
იოს რაჟამს მოვიდენ მამანი მათი, ცინათუ მძანი მათნი საშჯელად
თქუშნდა, არქუთ მათ შეიწუალენით იცინი, რამეთუ არა გამოიეუანა კა-
ცმან ცოლი თჳსი ბრმოლასა მას შინა, არა თუ თქუშნ მისცეთ მათ,
⁂ არცადა ბრალი რაჲ ჴქმენით თქუშნ ✿ ⁂ უუშს ეცრე ძეთა ბენი- კგ
ამენისთა ⁂ მოიუანეს ცოლები მსუაგსათ რიცხჳისა მის მათისა
მრწხობრთა მათჳანნი, რომელნი იტაცნეს, ⁂ წარვიდეს ⁂ მიაქციეს სა-
მკჳდრებელსა მათსა, ⁂ აღაშენეს ქალაქები, ⁂ დაემკჳდრნეს მათ ში-
ნა ✿ ⁂ წარვიდეს მიერ ძენი ისრაელისნი მას ჟამსა შინა, ⁂ მიჳიდა კა- კდ
ცად-კაცადი ტომისა თჳსისა, ⁂ ნათესაჲისა თჳსისა ⁂ მიეცო კაცად
კაცადი სამკჳდრებელსა თჳსსა ✿ ⁂ მათ დღეთა შინა არა იყო მეფე კმ
ისრაელსა შორის, ⁂ კაცად-კაცადი ნებასა თავისა თჳსისასა თჳა-
ლთა წინაშე მისთა ჴყოფდაჲ.

დასასრულსა წიგნსა მსაჯულთასა აქეს თაესა შორის თჳისსა, თაეი კა.

წიგნი ჱ რუთისი.

და იყო დღეთა მათ მსაჯულეთა შჯასა, იყო სიყმილი ქუშჲანა- ა
სა ზედა, ⁂ წარვიდა კაცი ბეთლემელი ჴურიასტანისათ, მწირობდა

ბ სოფელსა მას მოაბისასა, იგი ⁂ ცოლი მისი, ⁂ ორნი ძენი მისნი✿
სოლო სახელი კაცისა მის ელიმელექ, ⁂ სახელი ცოლისა მისისა
ნოყომინ, ⁂ სახელი ორთა ძეთა მისთა, მაალონ ⁂ ქელონ ეფრათე-
ლი, ბეთლემით ჰურიასტანისათ, ⁂ მოვიდეს აგარაკსა მას მოაბისასა,
გ ⁂ იყოფოდეს მუნ ✿ ⁂ მოკუდა ელიმელექ ქმარი იგი ნოყომენისი, ⁂
დ დაშთა იგი ⁂ ორნი ძენი მისნი ✿ ⁂ მოიყვანნეს ძეთა მათ მისთა
თავისა თჳსისა ცოლნი, მოაბელნი; სახელი ერთისა მის ორფა, ⁂
ე სახელი მეორისა რუთ, ⁂ იყოფოდეს მუნ ვიდრე ათ წლამდე ✿ ⁂
მოსწყდეს ორნივე იგი ძენი მისნი, მაალონ ⁂ ქელონ, ⁂ დაშთა მა-
რტო დედა-კაცი იგი ქრმისაგან თჳსისა, ⁂ ორთაგან ძეთა მისთა ✿
ვ ⁂ აღდგა დედა-კაცი ⁂ ორნივე იგი ძის ცოლნი მისნი, ⁂ მოიქცეს
ქუჱყანით მოაბისათ სოფლად ჰურიასტანისად, რამეთუ ესმა მათ
ქუჱყანასა მას მოაბისასა, ვითარმედ მოხედა უფალმან ერსა თჳსსა
ზ მოცემად მათდა ჰურისა ✿ ⁂ გამოვიდეს იგინი მიერ ადგილით სა-
დაცა იუშენ იგინი ⁂ ორნივე სძალნი მისი მას თანა ⁂ მოვიდეს
ჱ გზასა მოქცევად ქუჱყანასა მას ჰურიასტანისასა ✿ ⁂ ჰრქუა ნოყომინ
ორთა მათ ძის ცოლთა მისთა: წარვედით ⁂ მიიქცით თჳთეული სა-
ხიდ მამისა თჳსისა: ⁂ უყენ უფალმან წყალობა თქუჱნთანა, ვითარ-
თ ცა იგი ჰყოფთ მკუდართა მათ თანა ⁂ ჩემ თანა ✿ ⁂ მოგაგენ
თქუჱნ უფალმან ძღერთმან ნოყოდ განსუჱნებისა თჳთეულსა სახლ-
სა შინა ქრმისა თჳსისასა, ⁂ აბობრს უო მათ; სოლო მათ აღიმა-
ი ღლეს კმა მათი ⁂ ტიროდეს ✿ ⁂ ჰრქუჱს, არა ეკრე: არამედ შენ
ია თანა მოვიდეთ ერისა შენისა ✿ ⁂ ჰრქუა მათ ნოყომინ: მიიქცით ასუ-
ლნო ჩემნო, რაჲსათჳს მოხჳალთ თქუჱნ ჩემ თანა ნუ უკუჱ აძიე-
რითუან შჳლნი არიანა მუცელსა ჩემსა, ⁂ იგინი იყუნენ ქრმად
იბ თქუჱნდა ✿ მიიქცით ⁂ წარვედით ასულნო ჩემნო რაძეთუ დაბერ-
დი, ⁂ არღარა შემძლებელ ვარ მე ქმრისა სძად; უკუთუცა გარქუ
თქუჱნ: ვითარმედ შემძლებელ ვარ ⁂ შელაგუო ქმარსა, ⁂ ვშუნე ძე-
იგ ნი ✿ ⁂ მათ ვიცოდით თქუჱნ; ვიდრემდინ განორძინდეს, ⁂ დაყაე-
ნენ თქუჱნ, რათა არა იისნეთ სხჳა ქმარ: ნუ ეკრე ასულნო ჩემნო,
რაძეთუ განძჭარდა ჩემთჳს უფროს თქუჱნსა, რაძეთუ ჴელი უფლისა

გამოვიდა ჩემ ზედა ✿ ❧ აღიმაღლეს კმა მათი მერმეცა ❧ ტირო- იდ
დესვე, ❧ აშბორს უო ორფაჲ დედამთილსა თჳსსა, ❧ მიაქცია ❧ წა-
რვიდა ერისა თჳსისა; ხოლო რუთ შეუდგა ❧ მისდევდა მას ✿ ❧ იე
ჰრქუა ნოოემინ რუთს: აჰა ეცქრა მიიქცა მოყუასი შენი ერისა თჳ-
სისა, ❧ ღმერთთა თჳსთა, მიიქეც შენცა მოუშისა შენისა თანა ✿ ❧ ივ
მიუგო რუთ: ნუ შემემთხჳევინ მე ეგე ყოფად შენდა, ვითარმცა დაგი-
ტევე მე შენ ❧ მიყოფელე ❧ წარვიდე შენგან, არამედ ვიდრემცა მიხუიდე
შენ მოვიდე მეცა, ❧ სადაცა იეოფოდე შენ ვიეოფოდე მეცა შენ თანა,
ერი შენი ერი ჩემი არს, ❧ ღმერთი შენი ღმერთი ჩემი არს ✿ ❧ იზ
სადაცა მოჰკუდე მოვკუდე მეცა, ❧ მუნ დავჰფლა. ესრე მიყავნ მე
უფალმან, ❧ ესე შემძინენ, რამეთუ სიკუდილმან განწჳალოს შენ შო-
რის ❧ ჩემ შორის ✿ ხოლო იხილა ნოოემინ რამეთუ დაემტკიცა იჱ
ესრეთ მისთანა მისლვად, დასცხრა მიერითგან სიტყუად მისთანა ✿
❧ წარმოვიდეს მიერ ორნივე, ვიდრემდე მოვიდეს ბეთლემად, ❧ იეო ით
ვითარცა მოიწიენეს იგინი ბეთლემად, ოხრიდა ეოველი იგი ქალაქი
მათ ზედა ❧ თქუჱს: უკეთუ ნანდვილ ნოოემინ არს ესე ✿ ❧ ჰრქუა კ
მათდა მიმართ, ნუ მარქუთ მე ნოოემინს, არამედ მარქუთ მე სიმწა-
რე: რამეთუ განმამწარა მე ძლიერმან ფრიად ✿ რამეთუ მე სავსე კა
წარვედ, ❧ აწ ცალიერი მომაქცია მე უფალმან. რაჲსათჳს მარქუთ
მე ნოოემინ, რამეთუ უფალმან დამამდაბლა მე ❧ ძლიერმან ბოროტი
მიეო მე ✿ ❧ მოიქცა ნოოემინ, ❧ რუთ მოაბელი ძის ცოლი მისი კბ
მისთანა, მოვიდეს ქუჱყანით მოაბისათ ❧ ესენი მოვიდეს ბეთლემად,
დასაბამსა ოდენ მკასა ქრთილისასა.

თავი ბ.

და იეო კაცი მეცნიერი ტომი ქმრისა ნოოემინისა, ❧ კაცი ესე იეო ა
ძლიერი ძალითა ნთესვაისაგან ელიმელაქისა, ❧ სახელი მისი ბო-
ოს ✿ ❧ ჰრქუა რუთ მოაბელსთან ნოოემინს: განვიდე ველად ❧ და- ბ
ჰკურიბო თავი კუალისა შემდგომად, სადაცა უკეთუ ვპოო მადლი
წინაშე თვალთა მის კაცისასა. ❧ ჰრქუა მას განვედ ასულო ✿ ❧ გ
განვიდა ❧ მივიდა ❧ შეკრიბა თავი კუალისა უანასა შინა შემდგო-
მად მომკალთასა; ❧ მიემთხჳა იგი მიმთხვევით ნაწილსა მას უანა-

დ სა ბოოსისსა, რომელი იგი იყო ნათესავი ელიმელიქისი ✿ დ აჰა
ესერა ბოოს მოვიდოდა ბეთლემით, დ ჰრქუა მომკალთა მათ: უფა-
ე ლი თქუენთანა, დ მათ ჰრქუეს: კაკურთხენ შენ უფალმან ✿ დ
ჰრქუა ბოოს მონასა მას მისსა, ზედა მდგომელსა მომკალთასა:
ვ ვინა არს ჭაბუკი ესე ✿ მიუგო მონამან მან მდგომელმან სამკალ-
სა ზედა დ ჰრქუა, ქალი ეგე არს რომელი მოვიდა ნოოემინისთანა
ზ ქუეყანით მოაბისათ ✿ დ თქუა ვჰრიბო აწ კუალნი შემდგომად
მომკალისა, დ მოვიდა, დ დაადგრა განთიადითგან ვიდრე შუხრამ-
ღ დე, დ არა განისვენა მცირედცა ვანასა ამას შინა ✿ დ ჰრქუა ბო-
ოს რუთის, შენ გეტყვი ასულო ნუ წარწყვალ კრებად სხჯსა ვანი-
თ სა, ნუცა განეშორები არამედ შეეყავ მკეგალთა ჩემთანა ✿ დ თჳა-
ლნი შენნი ეცნედ ვანასა ამას სადა მკიდენ, შეუდეც კჳალსა მათსა,
აჰა ესერა მიბრძანებიეს მონათა ჩემთაჳს რათა არა ჰკეცხნეს
შენ, დ ოდეს გწუურობდის, მიხჳდე ჭურჭლად დ სგა, ვინაცა
ი სუნ მონათა ჩემთა ✿ დ დაყარდა რუთ ბირსა ზედა დ თაყუანისცა
მიწამდე დ ჰრქუა, რაჲ არს რამეთუ ვპოვე მადლი წინაშე თჳალთა
ია შენთა, დ მიცან რამეთუ მე ვარ უცხო ✿ დ მიუგო მას ბოოს
დ ჰრქუა მას, თხრობით მითხრეს მე რაოდენი უყავ დედაძოლსა
მას შენსა, შემდგომად სიკუდილისა ქმრისა შენისა, დ ვითარ დაუ-
ტეე მამა შენი, დ დედა შენი, დ ქუეყანა სააჲო შენი, დ მოსუედ
იბ ერისა რომელი არა იცოდე, გუშინ დ ბუღან ✿ დღეს მოგაგენ შენ
უფალმან საქმისა წილ შენისა, დ იყავნ სასყიდელი შენი სავსებით
უფლისა მიერ ღუთისა ისრაჱლისა, რომლისა მოხუედ სასოებად
იგ ქუეშე ფრთეთა მისთა ✿ ხოლო მან ჰრქუა, მიჰოვნიესმცა მადლი
წინაშე თჳალთა შენთა უფალო ჩემო, რამეთუ ნუგეშინის მეც მე, დ
ეტუოდე გულსა მკეგალისა შენისასა, დ აჰა მე ვიეო ამიერითგან,
იდ ვითარცა ერთი მკეგალთა შენთაგანი ✿ დ ჰრქუა მას ბოოს: ჭამსა
ბურისა ჭამისასა მოეედ აქა დ ჭაშე ბური ჩემი, დ დაწუე ბური შე-
ნი მმარსა; დ დაჯდა რუთ ერთ კერძო მომკალთა მათ, დ მისცა
იე მას ბოოს კალი, დ ჭამა დ განძღა, დ დაუშთა ✿ დ აღდგა კრე-
ბად თავისა, დ ამცნო ბოოს მონათა თჳსთა დ ჰრქუა: რათა მჯე-

ლეულსაცა შორის იკრიბოს თავი, ⁂ ნუ ჰკდემთ მას ✿ არამედ ივ
თავსდებით თავს იდგით ეგე ⁂ გარდადებული გარდადგით იგი
მნეულად ⁂ დაუტევეთ იგი შეკრებად ⁂ ჯამად, ⁂ ნუ განაეენებთ
მას ✿ და კრიბად უანასა მას შინა ვიდრე მწუხრადმდე, ⁂ გამოწში- იზ
და რომელი იგი შეკრიბა, ⁂ იოა სათოელი ერთი ქრთილი იგი ✿
⁂ აღიდო ⁂ შეგიდა ქალაქად, ⁂ იხილა დედამთილმან მან მისმან იჩ
რომელი იგი შეეკრიბა, ⁂ მოიდო რუთ კალთისაგან თჯსისა ⁂
მისცა დედამთილსა თჯსსა რომელი იგი დაუშთა ნეშტი რომლისა-
გან იგი განძღა ✿ ⁂ ჰრქუა დედამთილმან მან მისმან: სადა აჰკრი- ით
ბე შენ დღეს ⁂ სადა ჰქავ მუშაობა ესე; კურთხეულმცა არს რო-
მელმან იგი გცნა შენ, ⁂ უთხრა რუთ დედამთილსა თჯსსა, სადა
იგი აჰკრიბაჲ, ⁂ უთხრა სახელი კაცისა მის, ბოოს არს რომლისა
უანასა შეეჰკრიბე დღეს ✿ ჰრქუა ნოოემინ მის ცოლსა თჯსსა კუ- კ
რთხეულ იყავენ იგი უფლისა მიერ, რამეთუ არა დაუტევა წყალო-
ბაჲ მისი ცხოველთა თანა ⁂ მკუდართა თანა: ⁂ ჰრქუა ნოოემინ:
მახლობელ არს კაცი იგი ჩუენდა ⁂ ნათესავცა ჩუენდა არს ✿
ჰრქუა რუთ დედამთილსა თჯსსა: ⁂ მრქუაცა მე: ვითარმედ შეეყეე კა
მკეცალთა ჩემთა, ვიდრე დასრულონ ყოველი სიმკალი, რაჲდენი არს
ჩემი ✿ ⁂ ჰრქუა ნოოემინ რუთს მის ცოლსა თჯსსა: კეთილ ასუ- კბ
ლო, რამეთუ განხეედ მკეცალთა მისთა თანა, ⁂ არა მიხეედ
სხეისა უანასა ✿ ⁂ შეეყო რუთ მკეცალთა ბოოსისთა, კრებად თა- კგ
ვისა, ვიდრე დასრულეს მკაჲ ქრთილისა ⁂ იფქლისა, ⁂ იყოფოდა
დედამთილისა თჯსისა თანა.

თავი ჲ.

და ჰრქუა მას ნოოემინ დედამთილმან მისმან, ასულო აწ არა- ა
მე გიძიო შენ განსუენებაჲ, რათა კეთილი გეყოს შენ ✿ ⁂ ესერა ბ
ბოოს მეცნიერი ჩუენი არს ჩემი, სადა იგი მკეცალთა მისთა თანა
იყავ შენ, ⁂ იგი შეჰკრებს ქრთილსა კალოსა თჯსსა ამას ღამესა ✿
⁂ შენ იბანე, ⁂ იცხეე ჰაერი შენი, ⁂ შეიმოსე სამოსელი შენი, ⁂ გ
აღვედ კალოდ მისა ⁂ ნუ გამოეცხადები კაცსა ვიდრემდის აღასრუ-
ლოს ჯამა ⁂ სმა ✿ ⁂ იოს ოდეს დაწეეს იგი დაისუეა ადგილი დ

სადა დაწვეს, მუნ მივიდ მახლობელად მისა, ⁂ აღვადე ⁂ დაწვე
ფერჯთათანა მისთა, ⁂ მან გრქუას შენ რაჲ ჯერ იყოს ყოფად ✿
ჰ ჰრქუა რუთ დედამთილსა თჳსსა: ყოველივე რაჲცა მრქუა მე ვეო ✿
ვ ⁂ აღვიდა იგი კალოდ მისა ⁂ უო ეგრე ვითარცა ამცნო მას დედა-
ზ მთილმან მისმან ✿ ⁂ ჴადა ბოოს ⁂ სვა, ⁂ განმხიარულდა გული
მისი, ⁂ მივიდა ⁂ დაწვა იგი ზჯნსა თანა წერეულისა მისისასა.
ხოლო იგი მივიდა მისთანა ფარულად, აღხადა ⁂ დაწვა მახლობ-
ჱ ლად ფერჯთათანა მისთა ✿ ⁂ იუო შუაღამე განკრთა კაცი იგი ⁂
თ შემრწუნდა, რამეთუ დედა-კაცი წუა ფერჯთა თანა მისთა ✿ ⁂ ჰრქუა
მას ბოოს: ვინ ხარ შენ; ხოლო მან ჰრქუა მას: მე ვარ რუთ, მკე-
ი ვალი შენი, ⁂ გარდამომდევ სამოსელი შენი მკევალსა შენსა, რა-
მეთუ შენ ნათესავ ჩემდა ხარ ✿ ⁂ ჰრქუა მას ბოოს: კურთხეულ
იყავ შენ უფლისა ღუთისა მიერ ასულო, რამეთუ კეთილი ჰქმენ
წუალობაჲ ესე შენი უკანასკნელი უფროს ჰირველისა მის, რამეთუ
არა მიხუედ შენ შეღგომად ჭაბუკთა, გინა თუ გლახაკისა ვისმე,
ია გინა თუ მდიდრისა ✿ აწ ასულო ნუ გეშინინ, ყოველისაჲ თჳს
რაცა მრქუა ვეო შენთჳს, რამეთუ იცის ყოველმან ნათესაჲმან ერი-
იბ სა ჩემისამან, რამეთუ დედა-კაცი ძლიერებისა ხარ შენ ✿ ⁂ აწ
ჴეშმარიტად ნათესაჲ ვარ მე, არამედ არს ნათესაჲი სხუად უახლოე-
იგ სი ჩემსა ✿ იწევ ამას დამესა ⁂ იყოს ხვალისაგან უკუნჱ გითჳსოს
შენ იგი კეთილ: ⁂ თჳს გეყავნ შენ; უკეთუ არა უნდეს თჳსობა
შენი, თჳს გიო შენ მე: ცხოველ არს უფალი, დაწევ ვიდრე გან-
იდ თიადამდე; ⁂ იწვა ფერჯთა თანა მისთა ვიდრე ხვალისამდე ✿ ⁂
აღდა იგი უადრეს ვითარ იცნის კაცმან მოყუასი თჳსი, ⁂ სთქუა
ბოოს: ნუმცა ვინ უწუის რამეთუ მოვიდა დედა-კაცი კალოსა ამას ✿
იე ⁂ ჰრქუა მას: მოამიჰყარ სამოსელი შენი აქა რომელ გმოსიეს, ⁂
განმარტე იგი; ხოლო მან მიუჰერა მას, ⁂ გარდაუწყო მას ექუსი
საწუაული ქრთილი, ⁂ დადვა იგი მჳართა მისთა ზედა, ⁂ შევიდა
იჳ იგი ქალაქად ✿ ⁂ მივიღა რუთ დედამთილისა თჳსისა: ხოლო მან
ჰრქუა მას, რაჲ არს ასულო: ხოლო მან უთხრა მას ყოველივე
ის რაჲცა უქმნა კაცმან მან ✿ ⁂ ჰრქუა მას ექუსი ესე საწუაული

ქრთილი მომცა მე, ⁂ მრქუა მე ნუ შეხვალ ცალიერი დედამიწილი- სა შენისა ✿ ხოლო მან ჭრქუა მას: დაჯედ ასულო, ვიდრე გულის იჱ
კმა ჭუო ვითარ იგი არა დავარდეს სიტყუა რამეთუ არა დაიდუ- მოს კაცმან მან, ვიდრე აღასრულოს სიტყუა იგი დღესვე.

თ ა ვ ი დ.

და აღვიდა ბოოს ბჭეთა ზედა, ⁂ დაჯდა მუნ; ⁂ აჰა ესერა ა
ნათესავი იგი წარმოვიდოდა, რომლისათჳს ჭრქუა ბოოს; ⁂ ჭრქუა მას ბოოს, მოაქციე აქა ⁂ დაჯედ ✿ ხოლო იგი მოაქცია ⁂ და- ბ
და მუნ; ⁂ მოიუანა ბოოს ათნი კაცნი მოხუცებულთაგან ქალა- ქისათა ⁂ ჭრქუა მათ: დასხედით აქა ⁂ იგინი დასხდეს ✿ ⁂ გ
ჭრქუა ბოოს ნათესავსა მას: ნაწილი იგი ქუჱყანისა მის, რომელ არს ძმისა ჩემისა ელიმელიქის, რომელი მოაცინ ნოოემინსა რო- მელი იგი მოვიდა დღეს ქუჱყანით მოაბისათ ✿ ⁂ მე ვთქუ ვაუწუო დ
ესე ყურთა შენთა; ⁂ ჭრქუა მას: მოიცე ამათ წინაშე, რომელნი სხენან, ⁂ მოხუცებულთა წინაშე ერისა ჩემისათა; უკეთუ ეშჳილე- ბი მას ეშჯლე, უკეთუ არა ეშჯლები, იგი მითხარ მე რათა ვსცნა, რამეთუ არა ვინ არს შენსა გარეშე ნათესავი უახლოესი, ⁂ შენსა შემდგომად მე ვარ: ხოლო მან ჭრქუა: მე ვარ ნათესავი ✿ ⁂ თქუა ე
ბოოს: დღესა ამას, რომელსა მოიგო ქუჱყანა იგი ყელისაგან ნოოემინისა, ⁂ რუთისგან მოაბელისა, ძის ცოლისა მისისა, რო- მელისა მოკუდა ქმარი, ⁂ იგი ღირსა არს მოიუანე თავისა შენისა, რომლისაგან აღუდგინო სახელი მკუდარსა მას სამკჳდრებელსა მას მისსა ზედა ✿ ჭრქუა მას ნათესავმან, ვერ კელმეწიფების თავისა ვ
ჩემისა შჯულებად მისა; ნუ უკუჱ განვრუენე სამკჳდრებელი ჩემი: ეშჯ- ლე საშჯულებელსა მას ჩემსა ზედა, რამეთუ მე ვერ ძალ მიც შჯლე- ბად ✿ ⁂ [1] ესე სამართალი იყო ჰირველ ისრაელსა შორის საშჯ- ლებელსა ზედა, ⁂ ცვალებასა ზედა, რომელი დაემტკიცოს ყოველი ზ
სიტყუა; ⁂ განიძარცვა კაცმან მან კაძლი თჳსი, ⁂ მისცა მოყუას- სა მას თჳსსა ✿ ⁂ ჭრქუა ბოოს მოხუცებულთა მათ ⁂ ყოველსა ჱ
ერსა: მოწამე ხართ თქუჱნ დღეს, რამეთუ მომიგებიეს დღეს ყო-

[1] ბ მოსე კ.

გელიეე ელიმელიქისი, ⁂ უოველი რაჲოდენი არიან ქელონისი, ⁂
თ მაალონისი ჯელისაჲან ნოოემინისა ✿ რამეთუ ამის მიერ რუთი
მოაბელი ცოლი მაალონისი მოვიგე თავისა ჩემისა ცოლად, აღდ-
გინებად სახელი მეცუდრისა მის, სამკუდრებელსა მისსა ზედა, რათა
არა აღკოცოს სახელი მკუდრისა მის მმათაჲან მისთა, ⁂ ტომთა-
ი გან ადგილისა მისისათა, მოწამეცაჲ ხართ თქუენ დღეს ✿ ⁂
მიუგო უოველმან ერმან, რომელნი იყი სხდეს ბჭეთა ზედა, ⁂
ჰრქუეს მოწამე ვართ, ⁂ მოხუცებულთა ჰრქუეს მათ: მოიცინ
უფალმან ცოლსა მას შენსა რომელი შეეალს სახლსა მას შენსა ვი-
თარცა რაქაელს, ⁂ ლიას, რომელ აღაშენეს ორთაეე მათ სახლი
ია ისრაელისა, ⁂ უეეს ძალი ეფრათას, ⁂ იოს სახელი ბეთლემს ✿ ⁂
იეაენ სახლი შენი ვითარცა სახლი ფარესისი [1] რომელი უშვა თა-
მარ იუდას, თესლისაგან შენისა, ⁂ მოიცინ შენ უფალმან მკეელი-
იბ სა მაგისაგან ყლი ✿ ⁂ მოიეანა ბოოს რუთ, ⁂ იო იყი მისა
ცოლად, ⁂ შეევდა მისა, ⁂ მოსცა მას უფალმან მიდგომილება, ⁂
იგ შვაჲ მე ✿ ⁂ ეტეოდეს დედანი იყი ნოოემინს: კურთხეული არს უფა-
ლი, რომელმან დაიმტკიცა შენ დღეს შყლიერება, წოდებად სა-
იდ სელი შენი ისრაელსა შორის ✿ ⁂ იოს იყი შენდა მოსაქცეეე ჴო
სულისა, ⁂ გაჲომშრდელ სიბერესა შენსა, რამეთუ სძალმან შენმან
რომელმან შეიეყარა შენ შვა მე, რომელ არს უმჯობეს შენდა უფ-
იე როს შყდთა მეთა ✿ ⁂ მოიქვა ნოოემინ ურმა იყი, ⁂ დაისვა იყი
იე წიაღთა თჯსთა, ⁂ ექმნა მას მეხსელ ✿ ⁂ უწოდეს მას მომძეთა
სახელი, ⁂ თქუენს: ეშვა მე ნოოემინს, ⁂ უწოდეს სახელი მისი იო-
იზ ბედ, ესე არს მამაჲ იესესი მამისა დავითისი ✿ ⁂ ესე არიან შობა-
იჩ ნი ფარეზისნი [2] ფარეზ შვაჲ ესრომ ✿ ესრომ შვაჲ არამ, არამ შვაჲ
ითკ ამინადაბ ✿ ⁂ ამინადაბ შვაჲ ნაასონ, ნაასონ შვაჲ სალმონ ✿ ⁂
კა სალმონ შვაჲ ბოოს: ბოოს შვაჲ იობედ ✿ ⁂ იობედ შვა იესე,
იესე შვა დავით.

დასასრულსა წიგნსა რუთისსა, მერეესა, აქტნ თ-ესა შორის თჯსსა თაჳი დ.

[1]) ა მოსე დწ.—[2]) ა ნეშტ. ბ. მათე ა.

წიგნი პირველი მეფეთა

თავი ა.

და იყო კაცი არმათემს შინა, მთისაგან ეფრემისა ⁂ სახელი ა
მისი ელკანა მე იერემელისა, მისა ილისა, მისა თოკელისა, ნასი-
ბსა შინა, არმათემისა მთისაგან, ეფრემისა ✿ ⁂ ამას ესხნეს ორ- ბ
ცოლ: სახელი ერთისა მის ანნა, ⁂ სახელი მეორისა, ფენანა, ⁂
ესუნეს ფენანას შვილნი, ხოლო ანნას არა ესუა შვილი ✿ ⁂ აღვი- გ
დოდა კაცი იგი დღითი დღე ქალაქისაგან მისისა არმათემისა, თა-
ვეგანისცემად, ⁂ შეწირვად უფლისა ღუთისა საბაჲოთისა სილომსა:
⁂ მუნ იყო ელი ⁂ ორნი მენი მისნი ოფნი ⁂ ფინეზ მღდელნი
უფლისანი ✿ ⁂ იქმნა დღე, ⁂ შეწირა ელკანაჲ, ⁂ მისცა ფენანაჲსა დ
ცოლსა თჳსსა, ⁂ ძეთა მისთა, ⁂ ასულთა მისთა ნაწილი ✿ ხოლო ე
ანნას მისცა წილი ერთი, რამეთუ არა ესუა მას შვილი, გარნა ანნა
უყუარდა ელკანს, უფროჲს ფენანასა, ⁂ უფალმან დაუკშა მას სა-
შოჲ ✿ ⁂ ვინაჲგან, არა მისცა უფალმან შვილი ⁂ შეიწუხებდა მას ვ
⁂ შეიურვებდა მისთჳს, ⁂ ძრწოდა ⁂ მოუძლურდა მწუხარებითა თჳსი-
თა, ⁂ იცოდა ამისთჳს, რამეთუ დაუკშა უფალმან საშოჲ მისი,
არა მიცემად მისა შვილისა ✿ ესრეთ ჰყოფდა წლითი წლამდე, აღ- ზ
სლვასა მისსა სახლსა უფლისასა (აუვედრიდენ მას ევრე) ⁂ იგ-
ლოდა ⁂ ტიროდა ⁂ არა ჭამდა ✿ ⁂ ჰკრქუა მას ელკანა ქმარმან ⁂
მისმან: ანნა რაჲ არს შენდა, რამეთუ სტირ, არა რაჲსა სჭამ, ⁂
რაჲსათჳს იცემ მკერდსა შენსა; არა გარა მე უმჯობეს შენდა უფ- თ
როჲს ათთა ძეთა ✿ ⁂ აღდგა ანნა შემდგომად ჭამისა მათისა წარ-
ვიდა სილოამს, ⁂ დადგა წინაშე უფლისა, ხოლო ელი მღდელი
ჯდა საყდარსა ზედა, წინაშე წურთილთა ბჭისა ტაძრისა უფლისა-
სა ✿ ⁂ იგი მწუხარებითა სულისათა ილოცვიდა წინაშე უფლისა, ი
⁂ ტიროდა ტიროდა ✿ ⁂ აღუთქვა აღთქმა, უფალსა ⁂ იტყოდა: ია
ადონა უფალო ელოე საბაჲოთ, უკეთუ მოხედვით მოხედო სიმდაბლე-

სა ზედა მხევლისა შენისასა, ⁂ მომიკსენო მე, ⁂ მოსცე მხევალსა შენსა
თესლი მამა-კაცი, ⁂ მოკცე იგი წინაშე შენსა, ძლევად დღედღე
სიკუდილისა მისისა: ღჳნო ⁂ სამთვრალო არა სუას, ⁂ რჩინა არა
იბ აღვიდეს თავსა ზედა მისსა ✿ ⁂ იოო ოდეს განამრავლა მან ჳედრე-
ბა წინაშე უფლისა, სოლო ელი მღდელი უმზერდა ბირსა მისსა ✿
იგ ⁂ იგი იტყოდა გულსა შინა თჳსსა, ესოდენ ბაგეთა მისთა სძრავ-
სო, ⁂ ჴმაჲ მისი არა ისმა, ⁂ ჰგონებდა მას ელი მთვრალ უო-
იდ ფად ✿ ⁂ ჰრქუა მას ელი: ვიდრემდის მთრჳალ სარ: განიფრთხჳე
იე ღჳნოჲ შენი, ⁂ წარჳედ ადგილისაგან უფლისა ✿ ⁂ მიუგო ანნა, ⁂
ჰრქუა: არა უფალო დედა-კაცი სიფიცხესა შინა დღეთასა ვარ მე,
ღჳნოჲ ⁂ სამთრჳალო არა მისუამს: არამედ განვჰფინე წინაშე უფ-
იჳ ლისა სული ჩემი ✿ ნუ მიმცემ მხევალსა შენსა ასულად სატანჯრო-
ბელად, რამეთუ მრავლისაგან ურვისა ჩემისა, ⁂ მრავლისაგან
იზ მგლოვარებისა ჩემისა დავადგერ ვიდრე აქამომდე ✿ ⁂ მიუგო ელი
⁂ თქუა მისა მიმართ: წარჳედ მშჳდობით, ღმერთმან ისრაელისამან
იჱ მოგცეს შენ ყოველი თხოვა შენი, რომელსა ითხოვ მისგან ✿ ⁂
ჰრქუა ანნა: ჰპოვა მჳეალმან შენმან მადლი წინაშე თჳალთა შენ-
თა; ⁂ წარვიდა დედა კაცი იგი გზასა თჳსსა, ⁂ შეჳდა საჭმელსა
თჳსსა, ⁂ ჯამა ქრმისა თანა თჳსისა ⁂ სუა, ⁂ ბირი მისი არღა და-
ით ვარდა მერმეღა ✿ ⁂ აღიმსთო განთიად, ⁂ თაყუანისცა უფალსა, ⁂
წარვიდა გზასა თჳსსა, ⁂ შევიდა ელკანა სახლსა შინა თჳსსა, არ-
მათენს, ⁂ სცნა ელკანა ცოლი თჳსი ანნა, ⁂ მოიკსენაჲ იგი უფა-
კ ლმან: ⁂ მუცლად იღო ✿ ⁂ [1] იქმნა ჟამსა შინა დღეთასა, ⁂ შვა
ანნა ძე, ⁂ უწოდა სახელი მისი სამოელ, ⁂ თქუა რამეთუ უფალი-
კა საგან ღჳთისა საბაოთისა გითხოვე იგი ✿ ⁂ აღვიდა კაცი ელკანა,
⁂ ეოველი სახლი მისი სილომსა შეწირვად მსხუერპლისა, დღეუ-
რისა, ⁂ აღთქმისა თჳსისა ⁂ ეოველისა ათეულისა ქუანისა მისი-
კბ სათა ✿ სოლო ანნა ცოლი მისი არა აღვიდა მისთანა, რამეთუ
ჰრქუა ქმარსა თჳსსა, ვითარმედ მე არა აღვიდე შენთანა, ვიდრემდის
წოვისაგან განვაყენო იგი, ⁂ მაშინ ეჩუენოს ბირსა უფლისასა, ⁂

[1]) ბრ. ად.

ეგოს მუნ უკუნისამდე ✿ ჲ ჴრქუა მას ელკანა ქმარმან მისმან: ეგრე კბ
ქმენ კეთილი წინაშე თვალთა შენთა, დაჯედ ვიდრემდის განაუენო
იგი მუძუსა, ჲ აღასრულოს უფალმან სიტყუა შენი, გამოსული ჰი-
რით შენით; ჲ დაჯდა დედა-კაცი იგი, ჲ აწოებდა ძესა მისსა ვი-
დრე განუუენებოდა იგი სძესა ✿ ჲ აღვიდა იგი მისთანა სილომს კდ
ოდეს განეუენა იგი წოვისაგან ზუარაკითა სამწლოვანითა, ჲ ჰუ-
რითა უეცრშეულისათა ფქჳლითა იფქლისათა, ჲ თხიერითა ღჳნის-
ათა, ჲ შევიდნენ სახლსა უფლისასა სილომს, ჲ ურმაცა მათ თა-
ნა ✿ ჲ მიიუანეს იგი წინაშე უფლისა; ჲ დაკლა მამამან მისმან კე
მსხუერპლი, რომელსა ჰუოფდეს დღითი დღე უფლისად; ჲ მიიუა-
ნა ურმა ელის მიმართ, ჲ დაკლა ზუარაკი ✿ ჲ ჴრქუა ანნა: ჯი კვ
უფალო ცხოველ არს სული შენი, მე ვარ დედა-კაცი იგი, რომელ
ამისთჳს ვდეგ წინაშე შენსა ოდესმე, ვედრებად უფლისა ✿ ურმისა კზ
ამისთჳს ვეუედრე, ჲ მომცა მე უფალმან თხოვაჲ ჩემი, რომელიცა
ვითხოვე მის მიერ ✿ ხოლო მეცა მივსცე იგი უფალსა ეოველთა კთ
შინა დღეთა ცხოვრებისა მისისათა, მსახურებად უფლისა ჲ თაუა-
ნისცემად მუნ უფლისა.

თ ა ვ ი ბ.

და ილოცუდა ანნა ჲ თქუა: განძლიერდა გული ჩემი უფლი- ა
სა მიერ, ჲ ამაღლდა რქაჲ ჩემი ღუთისა მიერ ჩემისა, განავრცენა
ჰირი ჩემი ზედა მტერთა ჩემთა ✿ განვიხარე მე მაცხოვრებითა შე- ბ
ნითა, რამეთუ არავინ არს წმიდა ვითარ უფალი, ჲ არა ვინ არს
მართალ ვითარცა ღმერთი ჩუენი, ჲ არა ვინ არს წმიდა უფროს
შენსა ✿ ნუ იქადით ნუცა იტყჳთ მაღალსა გარდარეულად, ნუცა გ
აღმოვალნ მდიდრად სიტყუა ჰირისაგან თქუენისა, რამეთუ ღმერთი
არს მეცნიერებათა უფალი ჲ ღმერთმან განჰმზადნეს საქმენი თჳ-
სნი ✿ მშჯლდი ძლიერთა მოუძლურდა, ჲ უძლურთა გარე შეირ- დ
ტუეს ძალი ✿ საგსენი ჰურითა ნაკლულევან იქმნნეს, ჲ მშიერთა ე
დაიპურეს ქუჱყანაჲ, რამეთუ ბერწსა მას ესხნეს შჳდ შვილ, ჲ შვილ
მრავალი იგი მოუძლურდა ✿ [1] უფალი მოაკუდინებს ჲ აცხოვნებს, ვ

[1] გ მოსჳ დჳ. ტობიაჲ იგ. სიბრძ. ივ.

ზ შთაიუვანებს ჯოჯოხეთად, ⁂ აღმოიუვანებს ✿ [1] უფალი დააცლა-
ჩ ხაკებს ⁂ განამდიდრებს, დაამდაბლებს, ⁂ აღამაღლებს ✿ აღადგენს
ქუჩჩანისაგან გლახაკსა, ⁂ სკორეთაგან აღამაღლებს დაურდომილსა.
რათა დასხას იგი ძლიერთა თანა ერისათა, ⁂ სუდარნი დიდე-
თ ბისანი დაუმკჳდრნეს მას ✿ მოსცის ლოცვა მლოცველსა, ⁂ აკურ-
თხნა წელიწადი მართლისანი, რამეთუ ვერ უძლოს ძლიერმან კა-
ი ცმან ✿ უფალმან უძლურ ყოს მკდომი თჳსი, უფალი წმიდა არს,
ნუ იქადინ ბრძენი სიბრძნითა თჳსითა, ⁂ ნუ იქადინ ძლიერი მა-
ლითა თჳსითა, ⁂ ნუ იქადინ მდიდარი სიმდიდრითა თჳსითა: არა-
მედ ამას ზედა ქებით, იქადოდენ, რომელი იგი იქადოდეს გულის
სმის ყოფასა ⁂ ცნობასა უფლისასა, ⁂ ყოფად საშჯელსა ⁂ სამარ-
თალსა შორის ქუჩჩანისა. უფალი ამაღლდა ცათა შინა, ⁂ იქუხნა,
თავადმან განსჯნეს კიდენი ქუჩჩანისანი, სიმართლითა თჳსითა:
⁂ მოსცეს ძალი მეფეთა ჩუჩჩნთა, ⁂ აღამაღლოს რქა ცხებულთა
ია თჳსთა ✿ ⁂ დაუტევეს ურმა იგი მუნ, წინაშე უფლისა ⁂ წარჯდეს
არმათემს სახლსა შინა თჳსსა. ⁂ ურმა იგი იყო მსახურებად ჰირსა
იბ უფლისასა, წინაშე ჰირსა, ელი მღდელისასა ✿ ხოლო მენი ელი
იგ მღდელისანი მენი უძღებებისა არა მცნობელნი უფლისანი ✿ არა
სიმართლის მსხუჩჩრჰლისა წინაშე ერთა უოველთასა შემწირველნი,
რამეთუ ოდეს ვინ შესწირვიდა მსხუჩჩრჰლსა, ⁂ მივიდოდა ურმა
მღდლისა, ვიდრე შეიგებოდა ჯორცი ⁂ აჭუნდა ფუცხი კელსა შინა
იდ მისსა ✿ ⁂ აკუჩჩთებდა მას სიავსა დიდსა: ანუ სჰილენისა ჯურ-
ჯკელსა ანუ ქოთანსა შინა, ⁂ უოველი რომელი მოემთხჳის ფუ-
ცხჳასა აღიღებდა მას თავისა თჳსისათჳს მღდელი, ⁂ ესრეთ უუო-
ფდეს უოველსა ისრაელსა მომავალსა შეწირვად უფლისა სელომსა
იე შინა ✿ ⁂ ჰირველ დაკმეგად ცმელისა, მოვიდოდა ურმაჲ მღდელისა
⁂ ეტუოდა კაცსა მცმეველსა, მეც ჯორცი შესაწველად მღდელისა, ⁂
იჳ არღარა მოვიდო შენგან ჯორცი მეცბარი სიავისაგან ✿ ⁂ ეტუოდა
კაცი შემწირველი, რათა ჰირველი ეკმიოს ცმელი ვითარცა ჯერარს,
⁂ მისსა შემდგომად აღიღე თავისა შენისა უოველისაგან, რომელი

[1]) ზირჯ. იჳ.

ენებოს სულსა შენსა; ხოლო იგი ეტყოდის: არა: აწ მომეც; უკე- თუ არა მომცე, აღვიდო ძალითა ✠ ⁂ იაო წინაშე უფლისა ცო- იზ
დვა ერმათა დიდ ფრიად, რამეთუ შეურაცხ ჰყოფდენ მსხუერპლსა
უფლისასა ✠ ხოლო სამოელ იაო მსახურებად წინაშე უფლისა, ⁂ იჩ
ერმა ესე შერტყმულ იაო ეფუდითა, სამდღელოსა სამოსლითა სე-
ლისათა ✠ ⁂ სამოსელსა, სელისასა ორკეცსა უქმნიდა მას, დედა ით
მისი, ⁂ მოუღებდა მას, დღითი დღედ, ოდეს აღმოვიდოდა ქმრისა
თჯსისა თანა, შეწირვად მსხუერპლისა დღეთასა ✠ ⁂ აკურთხა ელი კ
ელკანა, ⁂ ცოლი მისი, მეტყუველმან: მოგეცინ შენ უფალმან თე-
სლი დედა-კაცისა ამის მიერ, მღუნისათჯს რომელი უძღევენ შენ
უფალსა, ⁂ წარვიდა კაცი ადგილსა თჯსსა ✠ ⁂ მოხედა უფალმან კა
ღმერთმან ანნას, რამეთუ მუცლად იღო, ⁂ შვა კეკალად სამნი მენი
⁂ ორნი ასულნი; ⁂ განდიდნა ერმაჲ სამოელ წინაშე უფლისა ✠
ხოლო ელი მოხუცებულ იქმნა ფრიად, ⁂ ესმა რასა უყოფდეს მენი კბ
მისნი ყოველთა მეთა ისრაელისათა, ⁂ ვითარ იქცეოდეს დედათა
თანა მეოფთა ლოცვასა ზედა კართა თანა კარვისა საწამებელისა-
თა ✠ ⁂ ჰრქუა მათ: რაჲდ ჰყოფთ სიტყჯსა ამისებრ, რომელი მე- კგ
სმის მე თქუჳნთჯს ხირითა ყოველთა ერთათაჲ უფლისათა ✠ ნუ კდ
შჯლონ ჩემნო, ნუ; რამეთუ არა კეთილსა ხსმენელსა ვისმენ მე
თქუჳნთჯს, ნუ ჰყოფთ ეგრეთ: რამეთუ არა კეთილ ხსმენელ არს
რომელი მე მესმის თქუჳნთჯს, რათა არა მონებდენ ერნი ღმერთ-
სა ✠ ხოლო თუ ცოდვით სცოდოს კაცმან კაცსა, ევედროს უფალ- კე
სა მისთჯს: ანუ თუ უფალსა ცოდოს, ვინ ევედროს მისთჯს; ⁂
იგინი არა ერჩდეს ჴმასა მამისა მათისასა, რამეთუ ინება ნებსით
უფალმან წარწუმენდა მათი ✠ ხოლო ერმა სამოელ ვიდოდა წარ- კვ
მატებით, ⁂ იაო კეთილ წინაშე უფლისა ⁂ კაცთა ✠ ⁂ მოვიდა კზ
კაცი ღუთისა ელის მიმართ, ⁂ ჰრქუა მას: ესრეთ იტყჯს უფალი,
ანუ არა განცხადებულად განვეცხადა სახლსა მამისა შენისასა, რა-
მელნიცა იუნენ ქუჳყანასა შინა ეგჳპტისასა მონად სახლსა შინა
ფარაოსსა ✠ ⁂ გამოვირჩიე სახლი მამისა შენისა, ყოველთაგან კჱ
სახლთა ისრაელისათა, ჩემდა მსახურებად, შესლვად საკურთხეველი-

სა მიმართ ჩემისა, ⁂ კმევად საკმეველისა, ⁂ აღებად ეფუდისა, ⁂
მივეც სახლსა მამისა შენისასა ყოველი ცეცხლისა სამსხუერპლო
კთ მეთა ისრაელისათა ჯამად ✿ ხოლო შენ რადჲ უგულებელს ჰყოვ
საკმეველი ჩემი, ⁂ მსხუერპლსა ზედა ჩემსა უსირცხვილოს თჳალი-
თა, ⁂ ადიდენ შენნი უფროს ჩემსა, კურთხევად ჰირველისა უო-
ლ ველისა მსხუერპლისა ისრაელისა წინაშე ჩემსა ✿ ამისთჳს ესრეთ
თქუა უფალმან ღმერთმან ისრაელისამან, ⁂ იტყჳს: ვარქუ, სახლსა
შენსა ⁂ სახლსა მამისა შენისასა, ეგოს წინაშე ჩემსა უკუნისამდე:
არამედ აწ ესერა თქუა უფალმან: არა, ნუ იყოფინ ეგრე არა იყოს
ჩემდა ეგრეთ, არამედ მადიდებელი ოდენ ჩემი ვადიდო, ⁂ შეურაცხის
მეოფელი ჩემი უპატიო იქმნეს. [1] აჰა ესერა დღენი მოვლენან, ⁂ აღ-
ლ გკოცო თესლი შენი, ⁂ თესლი სახლისა მამისა შენისა, ⁂ არა
იყოს მოხუცებული სახლსა შინა შენსა ყოველსა დღესა შინა ✿ ⁂
იხილო წინა აღმდგომი შენი ტაძარსა შინა ჴიდასა, ყოველთა შო-
რის კეთილთა ისრაელისათა, ⁂ მოხუცებული არა იყოს სახლსა
ლბ შინა შენსა ყოველსა შორის დღეთა ✿ ⁂ კაცი არა ჴარვსჭრიმიდო
შენდა, საკურთხეველისაგან ჩემისა, ⁂ მოაკლდეს, თჳალთა შენთა
⁂ ელმოდეს სულსა შენსა: ⁂ ყოველნი შემდგომნი სახლისა შენი-
ლგ სანი დაცნენ მახჯლითა კაცისათა ✿ ⁂ აჰა ესერა სასწაული
ლდ შენდა რომელი მოვიდეს ორთა ძეთა შენთა ზედა ესე ოფნისა
⁂ ფინეზის ზედა, ერთსა დღესა შინა მოკუდენ ერთად ✿ ⁂
აღვადგინო მაი წილ მღდელი სარწმუნო, რომელმან ყოველი
ნება გულისა ჩემისა, ⁂ რომელი არს სულსა შინა ჩე-
მსა ქმნეს, ⁂ ჴქმნე მისდა სახლი სარწმუნოჲ, ⁂ მოვიდო-
ლე დეს წინაშე ტაძრისა ჩემისა, ყოველთა დღეთა ✿ ⁂ ყოველი ნაშ-
თი სახლსა შინა შენსა, მოვიდეს თაყუანის ცემად მისსა, მწყურვი-
ლითა, ვეცხლისათა, ⁂ ნაბოსრევითა ჰურისათა, ⁂ თქუას: შემი-
წყნარე ერთისა მიმართ მსახურისა შენისათანა, ჯამად ჰურისა.

თავი ბ.

ა ხოლო ურმა სამოელ იეო მსახურ უფლისა წინაშე ელი მღდე-

[1] გ მეფეთა ბ.

ლისა, ⁂ სიტყვა უფლისა იყო ჰაგეოსან დღეთა ამათ შინა:
არა იყო ხილვა მოვლინებული ✿ ⁂ იყო დღე იგი, დაეძინა ელის ბ
ადგილსა ზედა თჳსსა, ⁂ თვალთა მისთა ეწყო მძიმე ყოფად, ⁂ ვერ
ეძლო ხილვად ✿ ⁂ ჴირველ ვიდრე დაშრეტისა სანთლისა ღუთი- გ
სა, ⁂ სამოელს ეძინა ტაძარსა შინა უფლისასა, სადაცა იყო კიდო-
ბანი ღუთისა ✿ ⁂ უწოდა უფალმან: სამოელ სამოელ, ⁂ ჰრქუა: დ
აჰა მე ✿ ⁂ მიირბინა ელის მიმართ, ⁂ ჰრქუა: აჰა მე, რად მიწოდ ე
მე: ⁂ ჰრქუა მას ელი: არა მიწოდებიეს შენდა, მიიქეც ⁂ დაიძინე;
⁂ მიიქცა ⁂ დაიძინა ✿ ⁂ ესმინა უფალმან კუალად წოდებად სა- ვ
მოელისა: ⁂ უწოდა სამოელ, სამოელ: ⁂ აღდგა სამოელ, ⁂ წარ-
ვიდა ელისა მეორედ ⁂ ჰრქუა აჰა მე, რად მიწოდ მე; ⁂ ჰრქუა:
არა მიწოდებიეს შენდა შვილო, მიიქეც, ⁂ დაიძინე ✿ ხოლო სა- ზ
მოელ მას ჯამსა კჳალად ვერ სცნა ღუთისა, ჴირველ ცანცხადები-
სა მისდა ჴმისა უფლისა ✿ ⁂ ესმინა უფალმან წოდებად სამოე- ჱ
ლისა მესამედ: აღდგი ⁂ წარვედ ელის მიმართ ⁂ არქუ: აჰა მე ვი-
თარცა მიწოდ მე ✿ ⁂ სცნა ელი, რამეთუ უფალი უწოდს ურმასსა თ
⁂ ჰრქუა: მიიქეც ⁂ დაიძინე ძჳლო; ⁂ იოს უკეთუ ეიწოდოს შენ
კუალად ეტყოდე: იტყოდი უფალო, რამეთუ ისმინოს მონამან შენ-
მან; ⁂ წარვიდა, სამოელ, ⁂ დაიძინა ადგილსავე თჳსსა ზედა ✿ ⁂ ი
მოვიდა უფალი ⁂ დადგა, ⁂ უწოდა მას ვითარცა ჴირველ, ⁂ მეო-
რედ: სამოელ, სამოელ: ⁂ ჰრქუა სამოელ იტყოდი უფალო, რამე- ია
თუ ისმინოს მონამან შენმან ✿ ⁂ თქუა უფალმან სამოელის მი-
მართ: აჰა ესერა მე აღვასრულო სიტყუანი ჩემნი ისრაჱლსა შორის,
რათა ყოველთა რომელთა ესმეს ესე, თრთოლდეს ორთაჲე შინა ყურ-
თა მისთა ✿ ⁂ მას დღესა შინა აღვადგინო ელის ზედა, ყოველი იბ
რაჲოდენსა ვეტყოდი სახლსა მისსა, ეიწყო ⁂ აღვასრულო ✿ ⁂ მიუ- იგ
თხარ მას, რამეთუ შური ვაყო მე სახლსა ზედა მისსა უკუნისამდე, ⁂
არა ცანვამართლო მენი მისნი, რომელ ეიხილე, რამეთუ ძჳრის
მეტყუელეს ღუთისა მეთა მისთა, ⁂ არა ასწავა მათ ✿ ამისათჳს იდ
ვეფუცე სახლსა ელისასა, რამეთუ არა განწმდეს უსამართლოებაჲ
სახლისა ელისა, საკმეულითა ⁂ მსხუერპლითა მისითა უკუნისამ-

იე დე ✠ ⁂ დაიძინა სამოელ განაენებადმდე, ⁂ აღიძსთო განთიად, ⁂
განაღო ბჭე ტაძრისა უფლისა; ხოლო სამოელ შეშინდა ხილვი-
ივ სა მის მითხრობად ელისა ✠ ⁂ ჰრქუა ელი სამოელს, შჯლო: ⁂
იზ ჰრქუა აჰა მე ✠ ⁂ ჰრქუა ელი: რაჲ სიტყუა ითქუა შენდა, ნუ
დაჰფარავ უკეე ჩემგან: ესე გიქმნეს შენ ღმერთმან, ⁂ ესე შეგჰინოს,
თუ დაჰფარო ჩემგან სიტყუა, ყოველთაგან სიტყუათა, რომელი
იჱ ითქუა შენდა ყურთა შინა შენთა ✠ ⁂ უთხრა სამოელ ელის ყო-
ველნი სიტყუანი, ⁂ არა დაფარაჲ მისგან არცა ერთი სიტყუა. ⁂
ჰრქუა ელი: უფალმან თჳთ, იყოს, ვითარცა სათნო არს წინაშე
ით მისსა, ეგრეთ იყოს ✠ ⁂ განდიდნა სამოელ, ⁂ უფალი იყო მის-
თანა, ⁂ არა დაყარდა ყოველთაგან სიტყუათა მისთა ქუჱყანასა ზე-
ი და, არცა ერთი სიტყუა ✠ ⁂ ცნა ყოველმან ისრაელისამან დანით-
გან, ვიდრე ბერსაბედმდე, რამეთუ სარწმუნო არს სამოელ უფლისა
კა წინასწარმეტყუჱლთა შორის ✠ ⁂ შესძინა უფალმან გამოცხადე-
ბად, სელომს შინა, რამეთუ გამოეცხადა უფალი სამოელს, ⁂ სარ-
წმუნოჲ იქმნა წინასწარმეტყუჱლთა შორის სამოელ ყოფად უფლი-
სა, ყოველსა შორის ისრაელთა, კიდითგან ვიდრე კიდედმდე ქუჱყ-
ანისა; ხოლო ელი დაბერდა ფრიად, ⁂ ძენი მისნი ვიდოდეს გზა-
სა სლჳთა ბოროტითა მათითა წინაშე უფლისა.

თ ა ვ ი ღ.

ა და იქმნა დღეთა ძათ, ⁂ შეკრბეს უცხო თესლნი წინა აღდ-
გომ ბრძოლად ისრაელისა: ⁂ განვიდეს ისრაელნი შეძთხუჱჵად
მათდა ⁂ ბრძოლად, ⁂ დაიბანაკეს აბენეზერად, ⁂ უცხო თესლთა
ბ დაიბანაკეს აფჱცეს შინა ✠ დაიძრნეს ბრძოლად უცხო თესლნი
ისრაელთა ზედა; ⁂ მიდრიკეს იჳნი ბრძოლად, ⁂ დაეცნეს კაცნი
ისრაელთაგანი წინაშე უცხო თესლთა, ⁂ მოკლულ იქმნა ბრძოლა-
გ სა შინა ველსა ზედა ოთხ ათასი კაცი ✠ ⁂ მოვიდა ერი ბანაკსა
შინა, ⁂ თქჳს მოხუცებულთა ისრაელისთა; რად მოგუსრა ჩუჱნ
უფალმან დღეს წინაშე უცხო თესლთა; აწ აღვიღოთ კიდობანი
დ ჴუთისა ჩუჱნისა სელომისაგან, ⁂ ვიდოდეს შორის ჩუჱნსა, ⁂
ცჴოვნეს ჩუჱნ კელთაგან მტერთა ჩუჱნთასა ✠ ⁂ წარავლინნეს კა-

ცნი სელომსა, ⁂ აღიღეს მუნითგან კიდობანი უფლისა, მჯდომარე
ქერაბინთა ზედა: ⁂ იეუნეს მუნ ორნი მენი ელისნი, კიდობანსა
თანა ღუთისასა ოფნი ⁂ ფინეზ ✿ ⁂ იეო რაჟამს მოვიდა კიდო- ე
ბანი უფლისა ბანაკსა შინა, ⁂ დაღად ეო ეოველმან ისრაელმან,
კმითა დიდითა, ⁂ გრეგინვიდა ქუეყანა ✿ ⁂ ესმა უცხოჲ თესლთა ვ
კმა ღაღადებისა ⁂ თქუნს: რაჲ არს ღაღადება ესე დიდი ბანაკსა
შორის ებრაელთასა; ⁂ ცნეს რამეთუ კიდობანი უფლისა მოვიდა
ბანაკსა შინა ✿ ⁂ შეშინდეს უცხო თესლნი, ⁂ თქუნს ესე ღმერ- ზ
თნი მოსრულ არიან ბანაკსა შინა მათთა: ვაჲ ჩუნ, მიკსენ
ჩუნ უფალო ღმეს, რამეთუ არა იქმნა ესრეთ გუშინ ⁂ გუშინას- ჱ
წინ ✿ ვაჲ ჩუნ, ვინ გჯსნნეს ჩუნ კელთაგან ღმერთთა
რომელმან განაძლიერნა იგინი, ესენი არიან ღმერთნი მომწუნდე-
ლი ეგჯპტისა ყოვლითა წულულებითა, ⁂ უდაბნოსა შინა ✿ გან- თ
ძლიერდით ⁂ იუეენით მხნედ უცხო თესლნი, რათა არა ვმონებდეთ
ებრაელთა, ვითარცა იგინი გვმონებდეს ჩუნ, ⁂ ვიქმნედ მენედ, ⁂
ვბრძოდეთ მათ ✿ ⁂ ბრძოლა ჰეუეს მათ თანა, ⁂ დაეცნეს კაცნი ი
ისრაელნი წინაძე უცხო თესლთა, ⁂ იჳლტოდეს კაცად კაცადი
სოფელსა თჯსსა, ⁂ იქმნა წულგა დიდი ფრიად, ⁂ დაეცა ისრაელ-
თაგან ოც ⁂ ათი ათასი კელის მ̇ქონებელნი ✿ ⁂ [1] კიდობანი ია
ღუთისა წარიღეს, ⁂ ორნი მენი ელისნი მოსწუდეს, ოფნი, ⁂
ფინეზ ✿ ⁂ წარიჳლტოდა კაცი იემენელი ბრძოლისაგან, ⁂ მივი- იბ
და სელომს მას დღესა შინა იგი, ⁂ სამოსელი თჯსი დაიპო, ⁂
მტუნრი დაიუარა თავსა მისსა ზედა ✿ ⁂ მოვიდა ⁂ აჲა ელი ჯდა იგ
საყდარსა ზედა მისსა კარსათანა ⁂ იხედვიდა გზასა რამეთუ იო
გული მისი ურგასა შინა დიდსა კიდობნისათჯს ღუთისა: ⁂ კაცი
შევიდა ქალაქსა შინა მიმთხრობელი, ⁂ ღაღად ეო ეოველმან ქა- იდ
ლაქმან კმითა დიდითა ✿ ⁂ ესმა ელის კმა ღაღადებისა, ⁂ თქუა:
რაჲ არს კმა ღაღადებისა ამის, ⁂ კაცმან მან ისწრაფა ⁂ შევი-
და, ⁂ მიუთხრა ელის ✿ ⁂ იეო ელი ოთხმოც ⁂ ათურამეტის იე
წლისა, ⁂ თუალნი მისნი იუენეს მოუძლურებულ ⁂ ვერ ხედვიდა ✿

[1] ფსალმუნი ოზ.

ივ ⁂ ჰრქუა ელი კაცთა წინა მდგომარეთა მისთა: რაჲ არს კმაჲ ღალადებისა ამის; ⁂ კაცმან მან მიისწრაფა შესლვად ელიასთანა, ⁂ ჰრქუა მას: მე ვარ მოსრული ბანაკთაგან, ⁂ მე მოვივლტები ბრძოლისაგან
იზ დღეს; ⁂ ჰრქუა ელი: რაჲ არს ქმნილი იტყოდი შჯულო ✡ ⁂ მიუგო ურიამან ⁂ ჰრქუა: განივლტნეს კაცნი ისრაჱლნი ჰირისაგან უცხო თესლთასა, ⁂ წყლულებაჲ დიდი იქმნა ერთა შორის, ⁂ ორნი მე-
იჩ ნი შენნი მოისრნეს ⁂ კიდობანი ღუთისა წარიღეს ✡ ⁂ იქმნა რაჟამს მოეკსენა კიდობნისათჳს ღუთისა, დაცა ელი საუდრით, უკანა ზღრუბლსა, წინა კარსა, ⁂ შეიმუსრა ბეჭი მისი, ⁂ მოკუდა მუნ, რამეთუ კაცი იყო მოხუცებული ⁂ მძიმე, ⁂ იცი ჱლსა ორმეოც წელ ✡ ⁂ რჲაჟამს მისსა ცოლსა ფინეზისსა ეწუო
ით შობად, ⁂ ესმა ამბაჲი, რამეთუ წარიღეს კიდობანი ღუთისა, ⁂ რამეთუ მოკუდა მამამთილი მისი, ⁂ ქმარი მისი, ⁂ ტიროდა მწარედ,
კ ⁂ შუა, რამეთუ მიიქცა მას ჴედა სალმობაჲ მისი ✡ ⁂ ჴმსა მას შინა ოდეს მოკუდებოდა იცი ჰრქუჱს მას დედათა წინაჲ მდგომარეთა მისთა: ნუ გეშინი, რამეთუ მისა მშობელ ხარ; ⁂ მან არა მიუგო,
კა ⁂ არა სცნა გულსით მისმან ✡ ⁂ უწოდეს ურიამსა მას სახელი უქაბოთ, ⁂ თქუჱს: კიდობნისათჳს ღუთისა ⁂ მამამთილისა მისისა,
კბ ⁂ ქმრისა მისისათჳს ✡ გარდაჱნდა დიდებაჲ ისრაჱლისა, რამეთუ აღებულ იქმნა კიდობანი ღუთისა.

თ ა ვ ი ე.

ა **და** წარიღეს უცხო თესლთა კიდობანი ღუთისაჲ ⁂ მოიღეს
ბ იცი აჱნეზერით აზოთსა შინა ✡ ⁂ აღიღეს უცხო თესლთა კიდობანა უფლისაჲ, ⁂ შეიღეს იცი ტაძარსა შინა დაგონისასა, ⁂ დაადგინეს ახლოს მისა ✡ ⁂ აღიმსთუნეს აზოტელთა ხვაგ ლისად, ⁂ შეჱდეს ტაძარსა შინა დაგონისასა, ⁂ იხილეს, ⁂ აჰა დაგონ დაცემული ქუჱყანასა ზედა ჰირსა ზედა თჳსსა წინაშე კიდობნისა აღთქმისა უფლისასა; აღადგინეს დაგონ ⁂ დაადგინეს იცი
დ აღებულსაჲ ზედა მისსა ✡ ⁂ იყო რაჟამს აღდგეს განთიად ⁂ აჰა დაგონ მდებარე იყო ჰირითა ქუჱყანასა ზედა წინაშე კიდობნისა ღუთისა; ხოლო თაჲ დაგონისა ⁂ ორნივე ტერფნი მისნი მდება-

რენი მტუსრსა შინა ცალკე თჯთეული, ⁂ ორნივე ნებნი კელთა მი-
სთანი მდებარენი კართა თანა, გარნა მმორი დაგონისა დაშთომილ-
იეო ✡ ⁂ ამისთჯს არა შევიდოდეს მღდელნი დაგონისნი, ⁂ უო- ე
ველი შემაჯალი ტაძარსა შინა დაგონისსა წურთილსა სახლისა და-
გონისასა, აზოთსა შინა, ვიდრე დღედმდე ამისა გარდამსჯველნი
გარდაკდებიან ✡ ⁂ დამმიმეა კელი უფლისა აზოთს ზედა ⁂ [1] ვ
სტანჯნა იგინი, ⁂ მოსრნა იგინი სენითა სასხდომელებათა აზოთს
შინა, ⁂ საზღვართა მათთასა; ⁂ შორის ქუჩჯანისა მათისა განაბრა-
ჯლა თაგვი ⁂ იქმნა შემრწუნებაჲ სიუშდილისა დიდი ქალაქსა ში-
ნა ✡ ⁂ იხილეს კაცთა აზოთისთა, რამეთუ ესრეთ იქმნა, ⁂ იტყო- ზ
დეს: ვითარმედ არა დაადგრეს კიდობანი ღუთისა ისრაელისა ჩუჩნ-
თანა, რამეთუ ფიცხელარს კელი მისი ჩუჩნ ზედა, ⁂ დაგონ ღმერ-
თისა ჩუჩნსა ზედა ✡ ⁂ წარავლინეს ⁂ შემოკრიბეს უოველი ერის ⁂
მთავარი უცხო თესლთა თავისა თჯსისა ⁂ ეტუოდეს: რაჲ უყოთ
კიდობანსა ღუთისა ისრაელისასა; ⁂ თქუჩს გეთელთა: ვითარმედ
მოვიდეს კიდობანი ღუთისა ისრაელისა ჩუჩნთანა გეთს შინა: ⁂
მოვიდა კიდობანი ღუთისა ისრაელისა გეთს შინა ✡ ⁂ შემდგომად თ
მისლვასა მისსა, კელი უფლისა იეო ქალაქსა ზედა, ⁂ შფოთი
დიდი იქმნა ფრიად, ⁂ მოსწუჯდნა კაცნი ქალაქისანი, მცირითგან
დიდამდე, ⁂ მოსრნა იგინი სასხდომლებსა ზედა მათსა, ⁂ ქნეს
გეთელთა თავისა თჯსისა საჯდომნი ოქროსანი ✡ ⁂ განუტეეს ი
კიდობანი ღუთისა ასკალონსა შინა; ⁂ იეო ვითარცა შევიდა კიდო-
ბანი ღუთისა ისრაელისა ასკალონსა შინა, ღაღად უყვეს ასკალო-
ნელთა, ⁂ იტყოდეს: რაჲდ მოაქციეთ კიდობანი ღუთისა ისრაელი-
სა მოწუჯდად ჩუჩნდა ⁂ ერისა ჩუჩნისა ✡ ⁂ წარავლინნეს ⁂ შე- ია
კრიბნეს უოველნი მეფედარნი უცხო თესლთა, ⁂ თქუჩს: წარავლინეთ
კიდობანი ღუთისა ისრაელისა, რათა დაადგინონ ადგილსა ჩედა
მისსა, ⁂ რათა არა მოვსწუდეთ ჩუჩნ ⁂ ერი ჩუჩნი ✡ რამეთუ იბ
იქმნა შფოთი სიუშდილისა უოველთა შორის ქალაქთა მძიმე ფრიად,
რაჯამს შევიდა კიდობანი ღუთისა ისრაელისა მუნ. ⁂ ცხოველნი ⁂

[1] ფსალმუნი ოზ.

არა მოიწუდარნი დაწულულდებოდენ სასდომლებთა შინა, ⁂ განკდა ღაღადება ქალაქისა ცადმდე.

თავი ვ.

ა ბ გ დ ე ვ ზ ჱ თ

და იუო კიდობანი უფლისა სოფლებსა შინა უცხო თესლთასა შჯდ თჳს, ⁂ შეუროლდა ქჳჱანა თაგუთა ✿ ⁂ მოუწოდეს უცხოჲ თესლთა მღდელთა ⁂ მოგუთა ⁂ უხუცესთა მათთა ⁂ ეტყოდეს: რაჲ უუოთ კიდობანსა უფლისასა, გუაუწუეთ ჩუჱნ ⁂ ვითარ წარგავლინოთ იჳი ადგილსა მისსა ✿ ⁂ ჰრქუჱს მათ: უკეთუ განუტეოთ თქუჱნ კიდობანი აღთქმისა უფლისა ღუთისა ისრაელისა, ნუმცა განგიტეებიესთ იჳი ცარიელ, არამედ მიაგეთ მისაგებელი მას ტანჯჳისათჳს მღუჱნი, ⁂ მაშინ ⁂ განკურნესთ, ⁂ შეგიწყალოს თქუჱნ, უკეთუ არა განგაშოროს კელი მისი თქუჱნგან ✿ ⁂ ეტყოდეს: რაჲ მიგაგოთ მას სატანჯველისათჳს, ⁂ ჰრქუჱს მათ: რიცხჳსაებრ მთავართა უცხო თესლთასა, ხუთი საჯდომი ოქროსა, ⁂ ხუთი თაგი ოქროსა, რამეთუ შეცოდება არს თქუჱნთანა, ⁂ მთავართა შორის თქუჱნთა, ⁂ ერთა შორის ✿ ⁂ ჰჳაჲთ მსგავსებისაებრ საჯდომთა თქუჱნთა, ⁂ მსგავსებისაებრ თაგთა თქუჱნთა, განმხრწნელთა ქუჱჱანისათა, ⁂ მიეცით დიდება ღმერთსა ისრაელისასა, რათა აღიღოს კელი თჳსი თქუჱნგან, ⁂ ღმერთთაგან თქუჱნთა, ⁂ ქუჱჱანისაგან თქუჱნისა ✿ ⁂ რაჲდ დაიმძიმებთ გულთა თქუჱნთა, ვითარცა დაიმძიმა ეგჳპტემ ⁂ ფარაო კელი თჳსი, არა მაშინა, რაჟამს ეკიცხოდენ მათ, განუტეგნეს იჳინი, ⁂ განგიდეს ✿ ⁂ აწ აღიღეთ, ⁂ უქმენით ეტლი ახალი ერთი, ⁂ ორი ხროხა ჰირველი მშობელი უგბოდ, რომელსა ზედა არა დადებულ იუოს უღელი, ⁂ შეაბენით ხროხანი ეტლსა შინა, ⁂ კბონი მათნი მოაქციეთ მართლუკუნ სახლად ✿ ⁂ აღიღეთ კიდობანი უფლისა, ⁂ დაადგინეთ იჳი ეტლსა ზედა, ⁂ ჯურჯჳლნი ოქროსანი მიეცით მას ტანჯჳსათჳს, ⁂ დასდევით კიდობანსა შინა კერძოსაგან მისსა, ⁂ განუტეეთ იგი, რათა წარვიდეს ✿ ⁂ იხილეთ, უკეთუ გზასა ზედა საზღჳრისა მისისასა ბერსაბედ, მან გუაუო ჩუჱნ სიბოროტე დიდი ესე: ⁂ უკეთუ არა მით ვცნათ, რამეთუ არა არს კელი მისი

შემკებელ ჩუ̃ნ̃ნდა, ჯრამედ შემთხვევამან ესე ქმნა ჩუ̃ნ̃ნდა ✿ ⁂ უვეს ი
უცხო თესლთა ეკრეთ, ⁂ მოიუვანნეს ორნი ფურნი ჰირველ მშო-
ბელნი, ⁂ შეაბნეს იღინი ეტლსა, ⁂ კაბონი მათნი დააუენნეს და-
შულსა ტაძარსა შინა ✿ ⁂ დადვეს კიდობანი უფლისა ეტლსა ზედა, ია
⁂ კიდობანსა დადვეს თაუანი ოქროსა, ⁂ მსგაუსი სა̃ჯდომისაებრ
მათისა ✿ ⁂ წარუმართნეს ზროხათა გზასა ზედა სწორად გზასა იბ
ბერსაბედ, წარვიდოდა, ⁂ არა მოიქცეოდეს, არცა მარჯუ̃ნ̃ნესა ზედა
⁂ არცა მარცხენესა, ვიდოდეს ⁂ იტყოდეს მთავარნი უცხო თესლთა,
მისდევდეს უკანა მისსა ვიდრე სამზღურადმდე ბეთსამისა ✿ ⁂ რო- იგ
მელნი ბეთსამიდელნი მკიდეს სამკალსა იფქლისასა ღელესა შინა,
⁂ ადიხილნეს თუალნი თჳსნი, ⁂ იხილეს კიდობანი უფლისა, ⁂
კანიხარეს შემთხუ̃ნ̃ვად მისა ✿ ⁂ ეტლი შეიდა დაბასა ოსიასსა იდ
ბეთსაიდასა შინა, ⁂ დაადგრა მუნ, ⁂ დადგეს მუნ მისთანა ქვა დი-
დი: ⁂ დაჭრეს შეშა საეტლონი, ⁂ აღამაღლეს ზროხანი ყოველად
დასაწუ̃ნ̃ნლად უფლისა ✿ ხოლო ლევიტელთა ეტჯრთა კიდობანი იე
უფლისა ⁂ კიდობნისა რომელი მისთანა, ⁂ რომელი მათ ზედა
ჯურჯუენი ოქროსანი, ⁂ დადვეს წინა ქვათა დიდთა, ⁂ კაცნი ბეთ-
სამიდელნი მოიღებდეს უოველად დასაწუ̃ნ̃ნლსა, ⁂ შესწირვიდეს
მსხუ̃ნ̃რჩულსა მას დღესა შინა უფასლსა ✿ ⁂ ხუთნი მთავარნი უც- ივ
ხო თესლთანი უმზერდეს, ⁂ მიიქცეს აკკარონად მას დღესა შინა ✿
⁂ ესე საჯდომნი ოქროსანი, რომელი მისცეს უცხო თესლთა იზ
ტანჯჯსათჳს უფლისაჲ, აზოტამ ერთი, ღამისმა ერთი, ასკლონი-
სამ ერთი, გეფსამ ერთი, აკკარონ ერთი ✿ ⁂ თაგჳ ოქროსანი იჱ
რიცხჳსაებრ ეოველთა ქალაქთა უცხო თესლთასა, ხუთთა მთავარ-
თა, ქალაქისაგან დამტკიცებულისა, ⁂ დაბადმდე ფერეზელთასა, ⁂
ქვამდე დიდისა, რომელსა ზედა დაიდგა კიდობანი აღთქმისა უფ-
ლისაჲ რომელი არს დღეინდელად დღემდე, დაბასა შინა ოსიას
ბეთსაიდასა ✿ ⁂ არა მწყობრობდენ ძენი იექონიასნი კაცთა შო- ით
რის ბეთსაიდელთასა, რამეთუ იხილეს კიდობანი უფლისა, ⁂ მოს-
წეჯდნა მათ შინა ორმოც ⁂ ათი ათას ⁂ სამეოც ⁂ ათნი კაცნი, ⁂
ტიროდა ერი, რამეთუ მოსრნა უფალმან ერსა შორის წულულები-

კ თა დიდითა ფრიად ✿ ⁂ ჰთქუმს კაცთა, რომელი იყო ბეთსაიდას,
ვინ შეუძლოს დადგრომად წინაშე უფლისა ღმრთისაჲ წმიდისა ამის,
⁂ ვისა მიმართ აღჯდეს კიდობანი აღთქმისა უფლისაჲ ჩუმნგან ✿
კა ⁂ წარავლინეს მოციქული მოოფთა მიმართ კარიათიმისთა, მეტ-
უმს ლთა მოაქციეს უცხო თესლთა კიდობანი უფლისა, შთამოვე-
დით ⁂ აღიღეთ იგი თქუმნდა მიმართ.

თ ა ვ ი ზ.

ა ჳოვიდეს კაცნი კარიათირიმისანი, ⁂ აღიღეს კიდობანი აღთ-
ქმისა უფლისა, ⁂ მიასუმნეს იგი სახლსა ჩინა ამინადაბისასა რო-
ბ მელი არს ბორცუსა ზედა ⁂ ელიაზარ მე მისი დაადგინეს მცვე-
ლად კიდობნისა აღთქმისა უფლისა ✿ ⁂ იქმნა მიერ დღითგან
კიდობანი კარიათიმს შინა, განმრავლდეს დღენი, ⁂ იქმნა ოცი წე-
ლი: ⁂ მოაქცია ყოველმან სახლმან ისრაელისამან კვალსა უფლი-
გ სასა ✿ ⁂ ჴრქუაჲ სამოელ ყოველსა მიმართ სახლისა ისრაელისა,
⁂ ეტყოდა: უკეთუ ყოვლითა გულითა თქუმნითა მოიქცეთ თქუმნ
უფლისა მიმართ, ⁂ მოისპოთ ღმერთნი უცხონი გულისაგან თქუმნ-
ნისა, ⁂ მაღნარნი ⁂ განმზადოთ გულნი თქუმნნი უფლისა მი-
მართ, ⁂ [1] მონებდეთ მას მხოლოსა, ⁂ ცხჳსნეს თქუმნ ჴელისა-
დ გან უცხოთესლთასა ✿ ⁂ განაჴადეს მეთა ისრაელისათა ბაალამ ⁂
ი მაღნარნი, ⁂ ასტრატე, ⁂ ჰმონებდეს უფალსა მხოლოსა ✿ ⁂
ჰრქუა სამოილ: შემოკრბით ჩემდა მომართ ყოველი ისრაელი მა-
ვ სიფას შინა, ⁂ ვეყედრო თქუმნ თჳს უფლისა მიმართ ✿ ⁂ შემოკრ-
ბა ერი მასიფსა შინა, ⁂ აღმოიცსებდეს წუალსა, ⁂ დაჴცეცდეს წი-
ნაშე უფლისა ქუმნუანასა ზედა, და იმარხეს მას დღესა შინა, ⁂
თქუმნს: ვსცოდეთ წინაშე უფლისა; ⁂ სჯიდა სამოელ მეთა ისრაე-
ს ლისათა მასიფსა შინა ✿ ⁂ ესმა უცხო თესლთა, რამეთუ შეკრ-
ბეს ყოველნი მენი ისრაელისანი მასიფსა შინა, ⁂ გამოვიდეს მია-
ვარნი უცხო თესლთანი ისრაელსა ზედა; ⁂ ესმა მეთა ისრაელისა-
ც თა, ⁂ შეეშინათ ჰირისაგან უცხო თესლთასა ✿ ⁂ თქუმნს მეთა ის-
რაელისათა სამოელის მიმართ: ნუ დადუმნები ჩუმნ თჳს დაღად-

[1]) კ მოსე კ ⁂ ი. მათე თ. ქუმნმორე ი.

უავ უფლისა მიმართ ღუთისა ჩუენისა, რათა ეკვსნნეს ჩუენნ კელ-
თაგან უცხო თესლთასა ✿ ⁂ ჰრქუა სამოელ: ნუ იეოფინ ჩემდა თ
განშორებად უფლისაგან ღუთისა ჩემისა, ⁂ არა ღაღადებად თქუენ
თჳს ვედრებითა, ⁂ [1] აღიღო სამოელ კრავი ერთი მწოვარი
⁂ მოიღო იგი ეოველად დასწუელად უფლისა ეოველთა ერთა
თჳს ⁂ ღაღადეო სამოელ უფლისა მიმართ ისრაელისათჳს, ⁂ ეს-
მა მისი უფალსა ✿ ⁂ იეო ოდეს სამოელ აღმაღლა ეოველად და- ი
სწუელი, ⁂ უცხო თესლნი მოახლებულ იუნენ ისრაელისა მი-
მართ ბრძოლად, დაიქუხა უფალმან ქმითა დიდითა მას დღესა შინა
უცხო თესლთა ზედა, ⁂ შეძრწუნდეს, ⁂ დაეცნეს წინაშე ისრაე-
ლისა ✿ ⁂ განვიდეს კაცნი ისრაელნი მასიფითგან, ⁂ [2] განსდევ- ია
ნეს უცხო თესლნი, ⁂ სცემდეს მათ ვიდრე ქელქმდე ვეთხორი-
სა ✿ ⁂ მოიღო სამოელ ლოდი ერთი, ⁂ დაადგინა იგი შორის იბ
მასიფასა, ⁂ შორის განსაწეობელსა, ⁂ უწოდა სახელი მისი ებე-
ნეზერ, ესე იგი არს, ლოდი შეწევნისა, ⁂ თქუა: ამიერ შეეწჳნია
ჩუენნ უფალი ✿ ⁂ დაამდაბლნა უფალმან უცხო თესლნი, ⁂ არღა- იგ
რა შესძინეს მერმეღა მოსლვად საზღვართა შორის ისრაელისათა,
⁂ იეო კელი უფლისა უცხო თესლთა ზედა, ეოველსა დღესა შინა
სამოელისასა ✿ ⁂ მოსცეს ქალაქნი, რომელიცა აღუღოო უცხო იდ
თესლთა მეთაგან ისრაელისათა, ⁂ მოსცეს იგინი ისრაელს, აკკა-
რონითგან ვიდრე გეფაღმდე, ⁂ საზღვარნი ისრაელთანი განთავი-
სუფლდეს კელთაგან უცხო თესლთასა: ⁂ იეო მშჯდობა შორის
ისრაელთა, ⁂ შორის ამორეველთა, ⁂ შჯიდა სამოელ ისრაელთა
ეოველთა შინა, დღეთა ცხოვრებისა თჳსისათა, ⁂ აღმოვიდოდა
წლითი წლად, გარემოს ბეთელისა ⁂ გალგალასა, ⁂ მასიფასა, ⁂
შჯიდა ისრაელსა ეოველთა შინა წიდათა აღტილთა მათთა ✿ ხო- იე
ლო იქმნა მისა მიქცეცა არმათაჲს შინა, რამეთუ მუნ იეო სახლი
მისი, ⁂ მუნ სჯიდა ისრაელთა, ⁂ აღუშენა მუნ საკურთხეველი
უფალსა.

[1] ზარაქ კკ.—[2] ზარაქ მგ.

თავი ც.

ა და იუო რაჟამს დაბერდა სამოელ, დაადგინნა ძენი მისნი სჯად ის-
ბ რაელისა ✿ ⁂ ესე არს სახელები ძეთა მისთა, ჰირმშოჲსა იოილ,
გ ⁂ მეორისა სახელი აბია, მსაჯულად ბერსაბეესა ✿ ⁂ არა ვიდოდეს
ძენი მისნი გზასა მისსა, ⁂ მიიქცეს მართლ უკუნ კეკლსა ზედა
მოქრთამობისასა ⁂ მიიღებდეს ძღვენთა, ⁂ განდრეკდეს სამართალ-
დ სა ✿ ⁂ შეკრბეს ყოველნი კაცნი ისრაელისანი, ⁂ მივიდეს სამოე-
ლის მიმართ არმათემს შინა ✿ ⁂ ჰრქუჱს მას: აჰა შენ ესერა მო-
სუცებულ ხარ, ხოლო ძენი შენნი არა ვლენან გზისაებრ შენისა;
⁂ [1] დაჳდგინე აწ ჩუჱნ ზედა მეფე, რათა გუსჯიდეს ჩუჱნ, ვითა-
ვ რცა სხუანი იგი ნათესავნი ✿ ⁂ იქმნა ბოროტ სიტყუა ესე წინაშე
თჳალთა სამოელისთა, ოდეს ჰრქუჱს, მოგუეც ჩუჱნ მეფე, რათა
გუსჯიდეს ჩუჱნ; ⁂ იკოცვიდა სამოელ უფლისა მიმართ; ⁂ ჰრქუა
ზ უფალმან სამოელს ✿ ისმინე კმაჲ ერისა, ვითარცა იტყჳან შენდა,
რამეთუ არა შენ შეურაცხყუეს, არამედ მე შეურაცხმყუეს. არა მე-
ჱ ფობად მათ ზედა ✿ ⁂ ყოველთა საქმეთაებრ რომელნი მიქმნეს მე
მიერ დღითგან, ოდეს აღმოვიუანენ იგინი ქუჱყანით ეგჳპტით ვი-
დრე დღეინდელად დღედმდე ⁂ დამიტეეს მე, ⁂ მსახურებდეს ღმე-
თ რთთა სხუათა, ეგრეთცა შენ გიეოფენ იგინი ✿ ⁂ აწ ისმინე კმაჲ
ი მათი, გარნა წამებით უწამე მათ, ⁂ მიუთხარ მათ სამართალი მე-
ფისა, რომელი მეფობდეს მათ ზედა ✿ ⁂ თქუაჲ სამოელ ყოველნი
ია სიტყუანი უფლისანი ერთა მიმართ: რომელნი ითხოვდეს მეფეს
მისგან ✿ ⁂ ეტყოდა მათ: [2] ესე არს სამართალი მეფეთა, რომელი
მეფობდეს თქუჱნ ზედა: ძენნი თქუჱნნი წარიუვანოს ⁂ დაადგინნეს
იგინი მეტეველად მისსა, ⁂ ცხენთა ზედა აღსხნეს იგინი, წინა
იბ მსრბოლად ეტლისა მისისა ✿ ⁂ დაადგინნეს იგინი თჳსდა, ასის-
თავად, ⁂ ათასის თავად ⁂ მომკლად სამკალისა თჳსისა, ვენახისა
მოქმედად ⁂ მეზჳრედ, ⁂ უენეს მათგანნი, რომელნიმე საჯურველის
იგ მოქმედად ⁂ რომელნიმე ეტლთა თჳსთა მოქმედად ✿ ⁂ ასულნი
თქუჱნნი აღისჩენეს ⁂ უენეს საცხებელის მბგოლველ, ⁂ სხუანი

[1] იოსეს იგ. სჭმე.იგ.—[2] ჭუმორეე ი.

ქმნეს მზვარეულ, ⁂ მეჰურედ ცხობად ჰურისა ✿ ⁂ აგარაკნი თქუჳ- იდ
ნნი, ⁂ ვენაკნი თქუჳნნი, ⁂ სეთისხილნი თქუჳნნი, კეთილნი მი-
გიღოსთ, ⁂ მისცეს ძონათა თჳსათა ✿ ⁂ თესლნი თქუჳნნი, ⁂ იე
ღჳნო თქუჳნი გაანათეულნეს, ⁂ მისცეს საჳურისთა თჳსთა, ⁂
მონათა თჳსთა ✿ ⁂ მონანი თქუჳნნი, ⁂ მკეცალი თქუჳნი, ⁂ სა- ივ
მწუსონი თქუჳნნი კეთილნი, ⁂ ვირნი თქუჳნნი მიგიღოს, ⁂ ვან-
გიათეულნეს საქმესა სედა თჳსსა ✿ ⁂ სამწუსონი თქუჳნნი ვან- იზ
გიათეულნეს, ⁂ თქუჳნ იყვნეთ შისდა მონად ✿ ⁂ ღადაღეოთ მე- იჱ
ფისა მიძართ თქუჳნისა მას დღესა შინა, რომელიცა გამოირჩიოთ
თავისა თქუჳნისათს, ⁂ არა გისმინოს თქუჳნ უფალმან დღესა მას
შინა რამეთუ თქუჳნ თჳთ გამოირჩიეთ თავისა თჳსისა მეფედ ✿ ⁂ არა ით
ინებეს ერთა სმენად სამოელისა, ⁂ ჰრქუჳს მას: არა, არამედ მეფე
იყავნ ჩუჳნ სედა ✿ ⁂ ვიყოთ ჩუჳნცა ვითარცა უოველნივე წარმარ- კ
თინი, ⁂ რათა გუსჯიდეს ჩუჳნ მეფე ჩუჳნი, ⁂ განვიდეს წინა ჩუჳნისა,
⁂ სძლეოდეს ძლეჳითა ჩუჳნთჳს ✿ ⁂ ისმინა სამოელ უოველი სიტყუა კა
ერისა, ⁂ მიუთხრა იჳი უურსა შინა უფლისასსა ✿ ⁂ თქუაჲ უფალმან კბ
სამოელის მიმართ: ისმინე კმაჲ მათი, ⁂ დაუდგინე მათ მეფე; ⁂
ჰრქუაჲ. სამოელ ერთა მიმართ ისრაელთა: რაოა წარვიდენ კაცად-კა-
ცადი თქუჳნი თჳსად ქალაქად.

თ ა ვ ი თ.

და იყო კაცი ჳეთაგან ბენიამენისაჲთა, რომლისა სახელი ა
კის, ძე აბიელისა, ძისა იარედისა, ძისა ზახორისა, ძისა ახფე-
კისა, ძისა კაცისა იემენელისა, კაცი ძლიერი ⁂ მაგარი ✿ ⁂ ამას ბ
ესუა ძე, ⁂ სახელი მისი საულ, კეთილ, დიდებულ კაცი, ⁂ ტკბილ,
⁂ არა იყო ჳეთა შორის ისრაელთასა სახიერ უფროს მისსა, ⁂
მკრითა ყოველთა ზედა, ⁂ უმაღლესი სიმაღლითა უფროს ყოველ- გ
ლთა ერთა ✿ ⁂ წარწყმედეს კარაულნი კისისა მამისა საულისანი; ⁂
ჰრქუა კის საულს ძესა თჳსსა: წარიუვანე შენთანა ერთი მონათა- დ
განი; ⁂ აღდგა ⁂ წარვიდა, ⁂ ეძიებდა კარაულთა ✿ ⁂ შეგიდა მთასა
ეფრემისასა, ⁂ განვიდა ქუჳანასა სალიქასა, ⁂ ვერა ჰპოვა; ⁂ გა-
ნვიდა ქუჳანასა სეგალიმისასა, ⁂ ვერა ჰპოვა: ⁂ შეგიდა ქუჳანასა

ე იამინისასა, ⁂ ვერა ჰპოვა ✿ ⁂ მისლვასა ამათსა ქუჴჴანასა სიფი-
სასა, ჰრქუა საულ მონასა თჳსსა რომელი იყო მისთანა: მოვედ ⁂
მივიქცეთ, რათა არა მამა ჩემი დამტეგებელი კარაულთა შეიწუხე-
ვ ბდეს ჩუჴნთჳს ✿ ⁂ ჰრქუა მას მონამან მისმან: აჰა არს აქა კაცი
ღუთისა ქალაქსა შინა ამას, ⁂ კაცი დიდებულ, ყოველი რომელი
უკეთუ ჰრქუას მისრულთა მისდა მიმართ, ეგოს მათ, ⁂ აწ უკუჴ
მივიდეთ მუნ, რამეთუ ეუბნეოს ჩუჴნ გზა ჩუჴნი, რომელსა ვი-
ზ დოდეთ ✿ ⁂ ჰრქუა საულ მონასა თჳსსა რომელი იყო მისთანა:
აჰა წარვიდეთ, ⁂ რაჲ მოვიღოთ კაცისა მიმართ ღუთისა, რამეთუ
ჳრიცა შემოგვაკლდა ძაძისაგან ჩუჴნისა, ⁂ არა რაჲ არს ჩუჴნ-
თანა, რომელ მიუღოთ კაცისა მიმართ ღუთისა მონაგებთაგან
ჩ ჩუჴნთა ✿ ⁂ შესძინა ურმასთან მიგებად საულისა, ⁂ ჰრქუა: მეჰოე-
ბის გელსა შინა ჩემსა მეოთხე ნაწილი სიკილა, ვერცხლისა ⁂ მი-
თ სცე კაცსა ღუთისასა, ⁂ მოუკუთხრას ჩუჴნ გზაჲ ჩუჴნი ✿ რამეთუ
ჰირველ ისრაელთა ესრეთ ეტყოდა კაცად კაცადი, ოდეს
ვინ მივიდოდეს კითხვად ღუთისა: მოვედ, რათა წარვიდეთ წინათ
მხედველისა მიმართ, რამეთუ წინასწარმეტყველსა უწოდდა ერი წი-
ი ნათ მხედველსა ✿ ⁂ ჰრქუა საულ ურმასა თჳსსა: კეთილ არს სიტუ-
ვაჲ შენი, მოვედ რათა წარვიდეთ, ⁂ წარვიდეს ქალაქსა შინა სადა
ია იყო კაცი ღუთისა ✿ ხოლო მათსა აღსლვასა ⁂ შესლვასა ქალაქსა
შინა: ⁂ აჰა ჰოვნეს ქალწულნი გამოსულნი იყუნესრა წულისა აღმოვსე-
იბ ბად ⁂ უთხრეს მათ: არს თუ აქა წინამხედველი ✿ ⁂ მიუგეს მათ
ქალწულთა, მეტყველთა: არს აქა წინაშე ჰირსა თჳჩუჴნსა, ხოლო აწ
ისწრაფეთ, რამეთუ დღისათჳს მოვიდა ქალაქსა შინა, რამეთუ
იგ მსხუჩჴრჱლი არს დღეს ერისა ბამას შინა ✿ ⁂ რაჟამს შეჴვდეთ
ქალაქსა შინა, მუნ გეპოოსთ იგი ქალაქსა შინა, ჰირველ ვიდრე
არა გამოვიდეს ბამას მინა ჭამად: რამეთუ არა ეგულებიის ჭამად
ერსა, ვიდრემდის შევიდეს ესე, რამეთუ იგი აკურთხევს მსხუჩჴრჱლი-
სა, ⁂ მისა შემდგომად ჭამენ მწირნი ⁂ აწ შევედით, რამეთუ დღი-
იდ სათჳს ჰპოოთ იგი ✿ ⁂ აღვიდეს ქალაქად, ⁂ ვითარცა ვლიდეს
შუა ქალაქსა, ⁂ აჰა სამოელ გამოვიდა მათდა შემთხუჩჴვად, რამეთუ

აღვიდოდა იგი ბაბას შინა ✿ ⁂ უფალმან [1] აუწყა ეურსა სამოე- იე
ლისა დღითა ერთითა ჰირველ მისვლისა მისდა მიმართ საულის,
⁂ ეტყოდა ✿ რამეთუ ჯამსა ამას, ხვალისა მოვავლენ შენდა კაცსა ივ
ტომისაგან ბენიამენისა, ⁂ სცხო მას მეფედ ერსა ზედა ჩემსა ის-
რაელისა, ⁂ იცხნას მან ერი ჩემი კელთაგან უცხო თესლთასა, რა-
მეთუ მივხედე შეჯერვებასა ზედა ერისა ჩემისასა, რამეთუ აღმოვი-
და ღაღადებაჲ მათი ჩემდა ✿ ⁂ იხილა სამოელ საულ, ⁂ უფალმან იზ
ჰრქუა მისა მიმართ: აჰა ესერა კაცი რომლისათჳს გარქუ შენ, ესე
შეფობდეს ერთა ჩემთა ზედა ✿ ⁂ მიეახლა საული სამოელის მიმართ იჱ
შორის ქალაქსა, ⁂ ჰრქუა: მოიმეთხარ მე რომელი არს სახლი წი-
ნათ მხედველისა ✿ ⁂ მიუგო სამოელ საულს, ⁂ ჰრქუა: მე თჳთ ით
ვარ, აღმოვედ წინაჳ ჩემსა ბაბად ⁂ ჭამე ჩემთანა დღეს, ⁂ განგიტეო
შენ სვაჲსაჲსდ, ⁂ უოველი რომელი არს გულსა შინა შენსა მიგი-
თხრა შენ ✿ ⁂ კარაულთათჳს შენთა, დაკარგულთა დღეს მესამე კ
დღეა, ნუ იგონებ გულსა შინა შენსა მათთჳს, რამეთუ იპოვნეს, ⁂
ვისიძე არს შუენიერება ისრაელისა; არა შენა ⁂ სახლსა მამისა შე-
ნისასა ✿ ⁂ მიუგო საული ⁂ ჰრქუა: არა მე ვარა მე კაცისა, იემე- კა
ნისა უმცირესისა სკიპტრისა ნათესაჲსა ისრაელისა; ⁂ ტომისა
უმცროსისა ყოველისაგან სკიპტრისა ბენიამენისა; ⁂ მამული ჩემი
უმცირეს უფროს ყოველთა მამულთა ბენიამენისთა ⁂ რაჲდ იტყჳ კბ
ჩემდა სიტყჳთა ამით ✿ ⁂ წარიყვანა სამოელ საული ⁂ ერმაჲ მისი
⁂ შეიყვანა იგინი საჴანესა შინა, ⁂ მისცა მათ მუნ, ადგილი ჰირ-
ველთა შორის წოდებულთა, ვითარ სამეოცდა ათთა კაცთა შორის ✿
⁂ ჰრქუა სამოელ მზარეულსა შეც მე წილი, რომელი ძიგეც შენ, კგ
რომლისათჳსცა გარქუ შენ, დაიდგა იგი შენთანა ✿ ⁂ აღიღო მზა- კდ
რეულმან მხარი, ⁂ დაუდგა იგი საულსა; ⁂ ჰრქუა სამოელ საულს:
აჰა ნამეტნაჲი, დაიდგა წინაშე შენსა, ⁂ ჭამე; რამეთუ წამებასა შინა
წინა დაიდგა შენდა უფროს სჴვათა, შემოგესო: ⁂ ჭამა საულ სამოე- კვ
ლისათანა მას დღესა შინა ✿ ⁂ შთაჲიდეს ბაბით ქალაქსა შინა, ⁂ დაუ- კზ
სარეცელა საულსა ქორსა ზედა, ⁂ დაიძინა ✿ ⁂ იქმნა ოდეს მოაახლა კჱ

[1] სჭმე იგ.

განთიადი ⁂ მოუწოდა სპრობელ სპაულს ქორსა ზედა, ⁂ ჰრქუა: აღდეგ ⁂ განვიტეო შენ; ⁂ აღდგა საულ, ⁂ გაძოვიდა იგი, ⁂ სპრობელ გა-
კზ რე ✿ ხოლო რომელ გაძოვიდოდნენ, კერძოსა ქალაქსა, თქუა სა-
მოელ საულის მიძართ: არქუ ჯაბუსს, რაითა წინა წარუდგეს წირაშე
ჩუენსა, ⁂ შენ ეგე გაითარცა დღეს, ⁂ სასძენელი ვუო შენდა, ⁂ ის-
მინო სიტყუა ღუთისა.

თავი ი.

ა და აღიღო სპრობელ ჯურჯული ზეითით, ⁂ დასხნა თავსა ზედა
მისსა, ⁂ სპრობრს უუო ძას, ⁂ ჰრქუა: [1] ცხო შენ უფალმან
ძეყედ ერისა თჯსისა, ისრაელსა შორის; ⁂ შენ ძეფედ, ჰირველ
იქმნე ერთა შორის უფლისათა, ⁂ შენ იჩსნნა ივინი კელისაგან
ბტერთა მათთა გარემოსთა, ⁂ ესე შენდა სასწაულად, რამეთუ ცხო
ბ შენ უფალმან სპრეკდრებელსა ზედა თჯსსა მთავრად ✿ ოდესცა,
განხჯდე დღეს ჩემგან ჰჯოო ორნი კაცნი წინა სპოლაჯთა რაქაელი-
სთა, სპზღვართა შორის ბენიამენისთა, სილომსა შინა ბაკალათსა,
მხლდომელთა ფრიად, ⁂ გრქუან შენ, იპოვნეს კარაულნი რომელ-
თჯს ხჯდომით ძიებად; ⁂ აჰა ძმასა შენსა დუტეგებიეს ზრუნვად
კარაულთათჯს, ⁂ ფრიად იურჯის თქუენთჯს მეტეველი: რად უუო ძესა
გ ჩემსა ✿ ⁂ განვედ მიერითგან, ⁂ შორს მიხჯდე ძუხისაძე თაბო-
რისა, ⁂ ჰჯოო მუნ სამნი კაცნი აღმაჯალნი ღუთისა მიძართ ბე-
თელს, ერთსა ძიჰჯვანდეს სამნი თხანი, ⁂ მეორესა ეტჯრთოს სამი
დ ლაბა ჰური, ⁂ მესამესა ეტჯრთოს თხიერი ღჯნო ✿ ⁂ გკითხონ
ე შენ მშჯდობისათჯს, ⁂ გცენ შენ ორნი პორეელნი ჰურნი, ⁂ მიიღო
კელთაგან მათთა ✿ ⁂ შემდგომად ამათსა აღვიდე ბორცუსა ზედა ღუ-
თისასა, სადა არს შესაკრებელი უცო ოესლთა, რამეთუ მუნ არს
ერისთაი მათი უცხო თესლი, ⁂ იქმნეს ოდეს აღხჯდე მუნ ქალაქსა
შინა, ⁂ შეგემთხუნეს გუნდი წირასწარმეტეველთა, აღმომავალი ბა-
მით, ⁂ წინაშე მათსა ქნარი, ⁂ წინწილი ⁂ ებანი ⁂ მუღნი, ⁂
ივინი წინასწარმეტეველებდენ, ⁂ გარდამოვიდეს შენ ზედა სული უფ-
ლისა, ⁂ წირასწარმეტეველებდე მათ თანა, ⁂ იცუალიო სრულად კა-

[1]) სპრქუ იგ. იოსია ო.

ცად ✠ ⁂ იოს ოდეს მოვიდეს სასწაული ესე შენ ზედა, ჰკუაე ყოვე- ვ
ლი რაჲოდენი გეჯოს კელსა შენსა. რამეთუ ღმერთი შენთანა არს ✠
⁂ შთახჴდე ჰირველ ჩემსა გალგალასა, ⁂ აჭა მეცა შთამოვიდე შენდა ზ
მოლებად ყოველად დასწუწჴლთა, ⁂ შეწირვად მსხუერპლსა მჴდო-
ბისასა; შჴდ დღე ⁂ მიცადო ვიდრე მოვიდე შენდა, ⁂ გიჩუენო შენ
რაჲ ჴქო ✠ ⁂ იქმნა ოდეს მიაქცია მან მკარი თჯსი განვიდა სა- ჱ
მოელისაგან, შესცუალა ღმერთმან გული მისი სხუად, ⁂ მოვიდა
ყოველი სასწაული ესე მას დღესა შინა ✠ ⁂ აღვიდა მიერითგან თ
ბორცუსა ზედა. ⁂ აჭა გუნდი წინასწარმეტყველთა წინაშე მისსა,
⁂ მოვიდა მას ზედა სული ღუთისა, ⁂ წინასწარმეტყველებდა სა-
შუალ მათსა ✠ ⁂ იქმნეს ყოველნი მხილველნი მისნი გუშინ ⁂ ი
შესამეს დღესა, ⁂ იხილეს, ⁂ აჭა იგი, შორის წინასწარმეტყველ-
თა წინასწარმეტყველებდა: ⁂ თქუა ყოველთან ერთან კაცად კაცადთან
ჰოყვასსა თჯსსა [1] რაჲ ესე იქმნა მისა კისისა, ანუ თუ საულცა წი-
ნასწარმეტყველთა შორის ✠ ⁂ მიუგო ვინმე მათგანმან, ⁂ ჰრქუაჲ: ია
⁂ ვინ არს მამაჲ მისი; ანუ არა კისამისთჯს იქმნა იგავ ნუ თუ სა-
ულცა წინასწარმეტყველთა შორის ✠ ⁂ აღასრულა მან წინასწარ იბ
მეტყველებაჲ, ⁂ მოვიდა მუნით ბორცუსა ზედა ✠ ⁂ ჰრქუა მოყუა- იგ
სძან მას, ⁂ მისთანა ⁂ ურმასა მისსა: სადა ხვიდოდით; ⁂ ჰრქუჱს
იებად კარაულთა ⁂ ვცანით რამეთუ არა არიან იგინი, ⁂ აღვედით
სამოელის მიმართ ✠ ⁂ ჰრქუა მოუუასმან საულს: მომითხარ მე აწ, იდ
რაჲ გრქუა შენ სამოელ ✠ ⁂ ჰრქუა საულ მოუუასსა თჯსსა: ამბა- იე
ვით მომითხრა მე, რამეთუ ეპოვნენ კარაულნი: ხოლო სიტყუა მე-
ფობისათჯს არა მიუთხრა მას, რომელი ჰრქუა მას სამოელ ✠ ⁂ ივ
ამცნო სამოელ ყოველთა ერთა მოსლვად უფლისა მიმართ მასიფა-
ჯა შინა ✠ ⁂ ჰრქუა სამოელ ძეთა მიმართ ისრაელისათა: ესრეთ იზ
ჰრქუა უფალმან ღმერთმან ისრაელისამან ⁂ მეტყოდა: მე ვარ რო-
მელმან გამოვიყვანენ მამანი თქუენნი მენი ისრაელისანი ეგჯპტი-
საგან, ⁂ გისხსნენ თქუენ კელისაგან ფარაონს, მეფისა მეჯპტელ-
თასა, ⁂ ყოველთაგან მეფეთა რომელნი გაჭირვებდეს თქუენ ✠ სო- იჱ

[1] გვმორე ითა.

ლო თქუენ დღეს შეურაცხ ყავთ ღმერთი თქუენი, რომელი იცა
არს მგსნელი თქუენი ყოველისაგან ბოროტისა ⁂ ჭირისა თქუენი-
სა, ⁂ სოქუთ არა: არამედ მეფე დაგჯდეინე ჩუენ ზედა; ⁂ აწ და-
დეგით წინაშე უფლისა ⁂ ტომითა თქუენითა, ⁂ ტომითა თქუენითა,
ით ⁂ ათასის თაუებითა თქუენითა ✿ ⁂ მოიუანა სამოელ ყოველი
ტომი ისრაელისა, ⁂ დაეცა წილი ალამსა გუნდასა ზედა ბენიამე-
კ ნისსა ✿ ⁂ მოიუანა ალამი ბენიამენისა ტომად ტომად ⁂ დაჰკა
წილი ტომსა ზედა მატტარისთა, ⁂ შეჰკრიბა ტომი მატტარისი კა-
ცად კაცად ⁂ დაეცა წილი საულს ძესა კისისსა, ⁂ ეძიებდეს მას,
კბ ⁂ ვერ ჰპოვეს ✿ ⁂ ჰკითხა სამოელ კჳალად უფალსა, ⁂ თქუა: უკე-
თუ მოვიდეს აქა კაცი კჳალად; ⁂ ჰრქუა უფალმან აჰა იგი დაფა-
რულ არს კიდობანსა შინა ✿ ⁂ მიისწრაფა სამოელ ⁂ მოიუანა
იგი მიერითგან, ⁂ დაადგინა იგი შორის ერისა; ⁂ იყო უმაღლეს
კგ ყოველთა ზედა ერთა მხრითა, ⁂ უმაღლეს ✿ ⁂ თქუა სამოელ ყო-
ველისა მიმართ ერისა: ხედავთა რომელიცა გამოირჩია თჳ-
სად უფალმან, რამეთუ არა არს მსგავს მისსა ყოველთა შორის თქუენ-
სა; ⁂ იხილა ყოველმან ერმან, ⁂ ჰრქუეს [1] რათა ცხონდეს მეფე ✿
კდ ⁂ [2] თქუა სამოელ ერისა მიმართ სამართალი მეფეთანი, ⁂ დაწერა
კე რა წიგნსა, ⁂ დადგა წინაშე უფლისა ✿ ⁂ განუტევა სამოელ ყოველი ერი, ⁂ ვიდოდეს თითოეული თჳსად, ⁂ საულ წარვიდა სახლსა
შინა თჳსსა, გაბაონს: ⁂ ვიდოდეს მისთანა მენი ძლიერთანი, რომე-
კვ ლთა შეახო უფალმან გულთა მათთა საულისთანა ✿ ხოლო [3] მენი
წარწუმენდისანი, იტყოდეს: ვინ გჳაცხოვნეს ჩუენ ამან; ⁂ აბუზე-
ბდეს მას, ⁂ არა მიუღეს მას ძღუენი.

თ ა ვ ი ია.

ა ⁂ და იქმნა შემდგომად თჳსსა, ⁂ აღმოვიდა ნაასა ამანითინი, ⁂
დაიბანაკა იაბის ზედა გალადისასა: ⁂ ჰრქუეს უოველთა კაცთა ია-
ბისთა, ნაასის მიმართ ამინითელისა, დაგჳდევ ჩუენ ალთქმა, ⁂ გო-
ბ ნებდეთ შენ ✿ ⁂ ჰრქუა მათდა მიმართ ნაას ამანიათელმან: ესე აღ-
თქმად დაგიდვა თქუენ, აღმოგჳკადო თქუენ კაცად კაცადსა თჳალი

[1] გ შეფ. ს.—[2] ზემორე წ.—[3] ქკუმორე ია.

მარჯვენე, ⁂ დაედგა უუწ̃ღრებად ისრაელსა სედა ✿ ⁂ ჭრქუწ̃ს მას კაცთა იაბის გალადისთა: გვიტყეე ჩუწ̃ნ შჯდ დღე, რათა წარუგზავნოთ ღალადისი ყოველსა შორის სასღვართა ისრაელისათა, ⁂ უკეთუ არა იქმნას მკსნელი ჩუწ̃ნი, მაშინ წარმოვიდეთ თქუწ̃ნთანა ✿ ⁂ მივიდეს ღალადისნი გაბაონსა შინა საულის მიმართ, ⁂ მიუთხრნეს სიტყუანი ესე ყურსა შინა ერისასა; ⁂ აღიმაღლა ყოველმან ერმან კმად თჯსი ⁂ ტიროდეს ✿ ⁂ აჰა საულ შეგიდა განთიად დაბისაგან, ⁂ ჭრქუა საულ: რაჯსა სტირს ერი ესე; ⁂ აუწყეს მას სიტყუანი კაცთა იაბისთა ✿ ⁂ გარდმოვიდა სული უფლისა საულის ზედა რაჟამს ესმა სიტყუანი ესე, ⁂ განრისხნა მათ სედა ფრიად ✿ ⁂ მოიუანნა ორნი კარნი ⁂ განანაწილნა იგინი ასოეულად, ⁂ წარსცა ყოველსა შორის სასღვარსა ისრაელისასა, კელითა ღალადისთასა, ⁂ ეტყოდა: რომელი არა შეუდგეს კვალსა სულსა ⁂ კვალსა სამოელისასა მსგავსად დაჭრად არს ძროხა ⁂ ცხოვარი მისი ⁂ დაეცა შიში დიდი უფლისა ისრაელსა ზედა, ⁂ გამოვიდნენ ვითარცა ერთი კაცი ✿ ⁂ აღრიცხუნა იგინი, ბეზეკსა ⁂ ვამესა შინა, ⁂ იუნეს ყოველნი კაცნი ისრაელისანი ექუს ასი ათასი, ⁂ კაცნი იუდასნი სამეოცდა ათი ათასი ✿ ⁂ ჭრქუა საულ ღალადისთა მოსრულთა: ესრეთ მიუთხრათ კაცთა იაბის გალადისასა; ხვალე იყოს კნა თქუწ̃ნი აღმოსლვასა მზისასა. ⁂ მოვიდეს ღალადისნი ქალაქად, ⁂ მიუთხრეს კაცთა იაბისათა, ⁂ განიხარეს ✿ ⁂ თქუწ̃ს კაცთა იაბისათა ნაასის მიმართ ამანითელისასა: ხვალე გამოვიდეთ თქუწ̃ნთანა, ⁂ ქმენით ჩუწ̃ნდა კეთილი წინაშე თვალთა თქუწ̃ნთა ✿ ⁂ იქმნა განთიად, ⁂ საულ განეო ერი. ყოველი სამად ბანაკად, ⁂ შეგიდა შორის ბანაკთა საკმილავსა შინა განთიადისასა. ⁂ მოსრნა ერნი ამონითისანი, ვიდრე შემწუსრდებოდა დღე, ⁂ რომელი დაშთა განიელტოდეს, ⁂ არა დაშთა არცა ორი მათგანი ერთად ✿ ⁂ [1] თქუწ̃ს ერმან სამოელის მიმართ: ვინ არს რომელი იტყოდა, რათა საულ არა მეფობდეს ჩუწ̃ნ ზედა, მომეცით კაცნი იგი ⁂ მოვწყჳდნეთ იგინი ✿ ⁂ ჭრქუა საულ რათა არა მოკუდეს არცა ერთი

[1]) ზემორე აზ.

ამას დღესა შინა, რამეთუ დღეს ქმნა უფალმან ცხოვრებაჲ ისრაელსა
იდ შორის ✠ ⁂ თქუა სამოელ ერთა მიმართ, მეტყუშლთმან: მოვედით
იე რათა განვიდეთ გალგალად, ⁂ განვაახლნეთ მუნ მეფობაჲ ✠ ⁂
ვიდოდეს ყოველი ერი გალგალას, ⁂ სცხო მუნ სამოელ საულს
მეფედ წინაშე უფლისა გალგალასა შინა, ⁂ შეწირეს მუნ მსხუერ-
პლი მშჯდობისა წინაშე უფლისაჲ, ⁂ განიხარეს მუნ საულ ⁂ სა-
მოელ ⁂ ყოველთან კაცთან ისრაელისამან ფრიად.

თ ა ვ ი იბ.

ა **და** თქუაჲ სამოელ ყოველთა მიმართ ერთა, ისრაელისთა: აჰა
ვისმინე გმაჲ თქუენი ყოველისაებრ რაჲდენი მარქუთ მე, ⁂ და-
ბ ვადგინე თქუენ ზედა მეფე ✠ ⁂ აჰა აწ მეფე წინა გიძღჳს წინაშე
თქუენსა, ხოლო მე დავბერდი, ⁂ დავკვდე, ⁂ მენი ჩემნი აჰა თქუენ
თანა: რამეთუ მეცა წინა გიძღოდი წინაშე თქუენსა სიჭაბუკით ჩე-
გ მითგან ვიდრე დღეინდელად დღემდე ✠ ⁂ [1] აჰა მე მოვითხართ მე
წინაშე უფლისა ⁂ წინაშე ცხებულისა მისისა, ნუ ვინ ჳცე გისიძე კბოჲ
ადვილე, ანუ კარაული. ანუ თქუენ ვისმცა გმძლავრე. ანუ ვინმე შე-
გაიწრე რაჲ. ანუ კელი ისაგან ვისამესი მოვიღე ქრთამი, ანუ საიდუმ-
დ ლოდ ადვილე მომითხართ მე, ⁂ მოგიქცეო თქუენ ✠ ⁂ ჰრქუენ
სამოელს არა ხარ ჩუენი შემაწუხებელ, არცა გიმძლავრებიეს ჩუენ-
და, არცა შეგეპიწრენ ჩუენ. არა ქრთამი აღვიღეს ჩუენგან, არცა
ე ადიღე კელი ისაგან ვისამე არა რაჲ ✠ ⁂ თქუა სამოელ ერთა მი-
მართ: მოწამე არს უფალი თქუენ ზედა, ⁂ მოწამე არს ცხებული
მისი, დღეინდელად ამის, დღემდე, რამეთუ არა რაჲ ჴჳოეთ კელსა
ვ შინა ჩემსა. ⁂ ჰრქუენ ერთა: მოწამე იყაჲნ ✠ ⁂ ჰრქუა სამოელ კუა-
ლად ერთა, მეტყუშლთმან: მოწამე არს უფალი, რომელმან შექმნა
მოსე ⁂ აჰრონ, ⁂ გამოიყუანნა ქუეყანისაგან ეგჳპტისა მამანი
ზ ჩუენნი ✠ ⁂ აწ წარმოდეგით წინა, ⁂ გულის ვმა გიყო თქუენ
წინაშე უფლისა ⁂ მოგითხრა თქუენ ყოველი სამართალი უფლისა,
ჱ რომელი გიყო თქუენ ⁂ მამათა თქუენთა ✠ ოდეს შთაჲდა იაკობ
⁂ მენი მისნი ეგჳპტედ, ⁂ დაამდაბლნეს იგინი ფრიად მეგჳპტელ-

[1] ზ ა რ ს ქ. მ ე.

თა. ⁂ ღაღად ყვეს მამათა ჩუენთა უფალისა მიმართ, ⁂ მოუალინა
უფალმან მოსე ⁂ აჰრონ, ⁂ გამოიუანნა მამანი ჩუენნი ევკჰტით,
⁂ დაუმკჳდრა მათ ადგილი ესე ✿ [1] არამედ დაივიწუეს უფალი თ
ღმერთი მათი, ⁂ მისცნა იგინი კელთა შინა სისარა მთავრისათა,
იაგის მეფისა ასურეთისასა, ⁂ კელთა შინა უცხო თესლთასა, ⁂
კელსა მეფისა მოაბისასა, დასძლევდეს იგინი ✿ ⁂ ღაღად ყვეს უფ- ი
ალისად მიმართ, ⁂ თქუენ: ცოდეთ რამეთუ დაგიტეეთ უფალი, ⁂
ვმონეთ ბალაამს, ⁂ ასტრატეს, ⁂ აწ კჳსვენ ჩუენ კელთაგან მტერ-
თა ჩუენთასა, ⁂ ვმონებდეთ შენ ✿ ⁂ [2] მოაველინა უფალმან იერო- ია
ბოაღ, ⁂ ბარაკ, ⁂ იეფთაე, ⁂ სამოელ, ⁂ გიხსინნა თქუენ კელთა-
გან მტერთა თქუენთასა გარემოსთა, ⁂ დაივანეთ მსასოებელთა ✿
⁂ უწუით რამეთუ ნაას მეფე ძეთა ამონისთა მოვიდა თქუენ ზედა, იბ
⁂ მითხართ: არა, არამედ მეფე მეფობდეს ჩუენ ზედა, ოდეს უფა-
ლი ღმერთი მეფობდა თქუენ ზედა ✿ ⁂ აჰა აწ მეფე რომელიცა იგ
გამოირჩიეთ ⁂ რომელი ითხოვეთ, ⁂ აჰა მოგცა უფალმან თქუენ
ზედა მეფე ✿ უკეთუ გეშინისთ უფლისად ⁂ ჰმონებდით მას, ⁂ გე- იდ
სმოდეს ჴმისა მისისა, ⁂ არა წინა აღუდგეთ, ჰირსა უფლისასა,
⁂ იუსნეთ თქუენ ⁂ მეფე თქუენი, რომელი მეფობდეს თქუენ ზე-
და კუალსა უფლისასა მავალ, ⁂ კელი უფლისა არა იყოს თქუენ
ზედა ✿ ხოლო უკეთუ არა ერჩდეთ ჴმასა უფლისასა, ⁂ სთქუათ წი- იე
ნა აღმდგომი ჰირისა უფლისა, ⁂ იყოს კელი უფლისა თქუენ ზე-
და, ⁂ მეფესა ზედა თქუენსა ✿ ⁂ ამიერითგან დადეკით, ⁂ იხილეთ ივ
სიტყუა ესე დიდი, რომელი ქმნას უფალმან წინაშე თუალთა თქუენ-
თა ✿ არა არსა მკა იფქლისა დღეს; მოუწოდო უფალსა ⁂ მოსცეს იზ
ქუხილნი ⁂ წჳმანი, ⁂ გულის კმად ყოთ ⁂ იხილოთ, რამეთუ სი-
ბოროტე თქუენი დიდ არს, რომელი ჰქოვეთ წინაშე უფლისა, ვა-
მოითხოვეთ რა თავისა თქუენისა მეფე ✿ ⁂ მოუწოდა სამოელ იჱ
უფალსა, ⁂ მოსცა უფალმან ქუხილი ⁂ წჳმა მას დღესა შინა: ⁂
შეუშინდა ყოველი ერი ფრიად უფალსა ⁂ სამოელსა ✿ ⁂ თქუენს ით
ყოველმან ერმან სამოელის მიმართ, ევედრე მოსათა შენთათჳს

[1]) მსჯ. ულთა ჲ.—[2]) მსჯ. ულთა ვ.

უფალსა ღმერთსა შენსა, რათა არა მოვსწუდეთ. რამეთუ შევსძინეთ
ყოველსა მიმართ ცოდვითა ჩუენითა სიბოროტე, რამეთუ ვითხო-
ბ ვეთ თავისა ჩუენისათჳს მეფე ✠ ჲ თქუა სამოელ ერისა მიმართ:
ნუეშინით, თქუენ ჴქმენით ყოველი სიბოროტე ესე, გარნაჲ ნუ
მიაქცევთ ზურგთა უფალსა. ჲ ჴმონეთ უფალსა ყოველითა გულითა
კა თქუენითა ✠ ჲ ნუ შეუდგებით უგანით უნდოთა, რომელნი არა
სარგებელ ეყუნენ თქუენ, ჲ არცა გიხსნენ თქუენ რამეთუ არა
რა არიან, ხოლო უფალმან არა განიშოროს ერი თჳსი: სახელი-
სათჳს მისისა დიდისა, რამეთუ მჳდ არს უფალი ჲ მიგითულის
კბ თქუენ თავისა თჳსისათჳს ერად ✠ ჲ ნუ იეოფით ჩემდა შეცოდებად
უფალისა, ანუ ტეეებად ვედრებასა თქუენთჳს უფლისა მიმართ, ჲ
ჴვმონო უფალსა ჲ გიჩუენო თქუენ გზა კეთილი ჲ მართალი ✠
გარნაჲ ეყინოდეს უფლისა ღუთისა ჲ ჴმონეთ მას ჭეშმარიტე-
კგ ბითა ჲ ყოველითა გულითა თქუენითა: რამეთუ იხილეთ რომელ
კდ ქმნად დიდი უფალმან თქუენთანა ✠ ჲ უკეთუ ჴქმნათ ბოროტი,
მაშინ თქუენ ჲ მეფე თქუენი წარგწუმიდნეს.

თ ა ვ ი იზ

ა ხოლო შემდგომად ორთა წელთა მეფობისა მისისათა, რაჟამს
ბ იწყო მეფობად ისრაელსა შორის ✠ ჲ კამოირჩია თავისა თჳსისა-
თჳს სახლ სამ ათასნი კაცნი, მეთაგან ისრაელისათა, ჲ იუნეს
საულისთანა ორი ათასნი მაქმსი შინა ჲ მთასა შინა ბეთილსა, ჲ
ათასნი ხოლო იუნეს იონათანისთანა გაბაონს ბენიამენისასა: ჲ
გ დაშთომილი ერი განუტევა თჳთეული სოფელსა შინა თჳსსა ✠ ჲ
მოსჳოდ იონათან, ნასიფა უცხოდ თესლი, რომელ არს ბორცუსა
სჳდა, ჲ ესმათ უცხო თესლთა: ჲ საულ დაბერა საყურიოა, ყოველ-
დ სა შინა ქუეყანასა, ჲ იტყოდა რათა ისმინონ ებრაელთა ✠ ჲ ეს-
მა ყოველსა ისრაელსა მეტყუელთა, რამეთუ დაამჭუნა საულ ნასი-
ფა უცხო თესლი, ჲ სძაგელ იქმნა ისრაელი უცხო თესლნი შო-
ე რის ჲ შეკრბეს ერნი საულისა თანა გალგალსა ✠ ჲ უცხო თეს-
ლნიცა შეკრბეს ბრძოლად ისრაელისა ზედა, (ჲ მოვიდეს ისრაელ-
სა ზედა) ოცდა ათი ათასი ქუეითი ჯურვილი ჲ ექუსი ათასი ცხე-

ნოსანი, ⁂ ერისა სიმრავლე, ვითარცა ქჯშა ზღჯსა: ⁂ შევიდეს ⁂
დაიბანაკეს მაქამსსა შინა წინაშე ბეთრორნისა აღმოსავლით ✿ ⁂ ვ
იხილეს კაცთა ისრაელისათა, რამეთუ ვერ უძლებდეს მათდა წინა
აღმდგომად; ⁂ დაიმალნეს ერნი ქუაბთა შინა, ⁂ მთათა ⁂ ქუაბთა
⁂ ნაპრალთა, ⁂ მღჯძეთა შინა ✿ ⁂ წარვიდეს ⁂ განვიდეს იორდა- ზ
ნესა ქუჯანასა შინა გაღისა ⁂ ვალაღისასა: ხოლო საულ იო
კუაბად გალგალასა, ⁂ ყოველნი ერნი შეძრწუნდეს რომელნი იუშ-
ნეს მისთანა ✿ ⁂ უცდიდეს შჯდ დღე მოწმობისაებრ ვითარცა უბრ- ⁂
ძანა სამოელ, ⁂ არა მოვიდა სამოელ გალგალად, ⁂ განიბნივნენ
ყოველნი ერნი მისნი მისგან ✿ ⁂ ჰრქუა საულ: მომგვარეთ მე თ
რათა ვყო ყოველად დასწუსლი მშჯდობისა: ⁂ შეწირა ყოველად
დასწუსლი ✿ ⁂ იქმნა ოდეს აღასრულა შეწირვა ყოველად დას- ი
წუსლისა, ⁂ აჰა სამოველ მოვიდა, ⁂ საულ გამოვიდა მიგებებად
მისსა, კურთხევად მის მიერ ✿ ⁂ ჰრქუა სამოელ: რაჲ ესე ჰქმენ: ია
⁂ ჰრქუაჲ საულ: ვიხილე რამეთუ განვიდოდეს ერნი ჩემგან, ⁂ შენ
არა მოხუსდ, ვითარცა განმისზღურე მოწმობითა ღმრთისა, ⁂
უცხოჲ თესლნი შეკრებეს მაქმანსა შინა ✿ ⁂ ვთქუ უცხოჲ თესლნი იბ
შემოვიდეს ჩემდა გალგალსა, ⁂ ჰირსა უფლისსა არა ვევედრე. ⁂
ვერ მოვითმინე ⁂ შევწირე ყოველად დასწუსლი ✿ ⁂ თქუაჲ სამოელ იგ
საულის მიმართ აშაო არს შენდა ვინათგან არა დაიმარხე მცნება
უფლისა ღმრთისა შენისა, რომელი გამცნო შენ უფალმან რამეთუ
აწ განემზადა უფლისა მეფობა შენი ისრაელისა შორის უკუნისამ-
დე ✿ ⁂ აწ მეფობაჲ შენი არა დაადგრეს შენდა, ⁂ იძიოს თჯსად იდ
უფალმან კაცი გულისაებრ თჯსისა, ⁂ [1] უბრძანოს მას უფალმან
მფლობელ ყოფად ერსა ზედა მისსა, რამეთუ არა დაიმარხე რაჲო-
დენი გამცნო შენ უფალმან ✿ ⁂ აღდგა სამოელ ⁂ წარვიდა გალ- იე
გალითგან გზასა თჯსსა: ⁂ ნარჩომნი ერნი ვიდოდეს კუალსა საუ-
ლისასსა შემთხუსვად ერისა მბრძოლისა აღმოსლვასა მათსა გალ-
გალითაგან გაბას შინა ბენიამენისთა: ⁂ აღრიცხვნა საულ ერნი ⁂
ეპოვა მისთანა ექუსასი კაცი ✿ ხოლო საული ⁂ იონათან ძე მისი, ივ

[1] სჯქუ იგ.

ⴔ ერნი რომელნი იპოვნეს მისთანა, ისრდენ გაბას შინა ბენიამე-
ნისასა ⴔ ტიროდეს: ⴔ უცხო თესლნი დაბანაკებულ იუნეს მაქმსა
იზ შინაჲ ✿ ⴔ გამოვიდეს წამრწუმედელნი აგარაკისაგან უცხოჲ თესლ-
თასა სამითა მწეობრითა: ერთი იგი მწეობრი სჭვრეტდა გზასა
იჩ გოფირისასა ქუჩაჲსასა სობალასა ✿ ⴔ მწეობრი ერთი მჭვრეტელ
იეო გზისა ბეთორსისა, ⴔ მწეობრი ერთი მჭვრეტელ იეო გზით
გაბონითა, რომელი მისდრკების გაის მიმართ საგიმს უდაბნოსა ✿
ით სოლო მჭედელნი რკინისანი არა იპოვნეს ყოველსა შორის ქუჩ-
ჲანასა ისრაელისასა, რამეთუ თქჳნ უცხოჲ თესლთა, ნუ უკუჩ იქ-
კ მოდიან ებრაელნი მახჳლსა ⴔ შუბსა ✿ ⴔ ვიდოდეს ყოველნი მენი
ისრაელისანი ქუჩაჲანასა უცხო თესლთასა, ჴედად თჳთეული თჳ-
სისა მანგლისა, ⴔ საჭურველისა მათისა, ⴔ კაცად კაცადი ცული-
კა სა თჳსისა, ⴔ ცელისა თჳსისა ✿ ⴔ მომსთჳლელნი ყოველნი ჭურ-
ჭელსა მოისწრებდენ მკისასა: სოლო ცულნი, ⴔ ცელნი, წარმარ-
კბ თებელ მათდა არა იქმნებოდა ✿ ⴔ იეო დღესა მას შინა ბრძოლა-
სა მაქამსისასა, არა იპოვა მახჳლი, ⴔ შუბი ჴელთა შინა ყოველ-
თა ერთასა, რომელნი იუნენ საულისა ⴔ იონათანის თანა, თჳ-
კგ ნიერ საულისა ⴔ იონათან მისა მისისა ✿ ⴔ გამოვიდეს სადგურ-
თაგან უცხოჲ თესლთასა, წიაღ კერძო მაქამსისასა.

თ ა ვ ი იდ.

ა და იეო დღესა შინა ერთსა: ⴔ ჰრქუა იონათან მჭაბ საულისა-
ძან მონასა მტჳრთელსა საჭურველისა მისისასა, მოჳედ ⴔ წარვი-
დეთ მესავს შინა უცხოჲ თესლთა რომელი არს კერძოსა მას ზედა.
ბ სოლო მამასა თჳსს არა მიუთხრა ესე ✿ ⴔ საული ჯდა წუჩჳრსა ზე-
და ბორცჳსასა ხესა ქვეშე ვაშლისასა, რომელი არს მაგდამონოლსა
გ შორის ⴔ იუნენ მისთანა ვითარ ექუსასი კაცი ✿ სოლო აქი მე აქი-
ტოველისა, ძმისა იოხაბედისა, ძისა ფინეზისა ძისა ილისი მღდე-
ლისა დუთისა სილოჳსა შინა, მტჳრთელ ევჳუდისა სამღდელოსა
დ ⴔ ერმან ვერ სცნა, რამეთუ განუიდა იონათან ✿ სოლო საშუალ
გამოსაყალისა, სადა უნებდა იონათან შესვლად საყოველისა შინა
უცხო თესლთასა, ⴔ იეო ლოდი მახჳლი იმიერ ⴔ ლოდი მახჳლი

ამიერ გზასა, სახელი ერთისა ბაზეს ⁂ მეორისა სენნა ✿ ლოდი ე
ერთი დგა ჩრდილოეთითგან ჰირის ჰირ აქიმისა ⁂ ლოდი მეორე
სამხრითგან ჰირის ჰირ გაბაონისა ✿ ⁂ ჰრქუა იონათან მსახურსა, ვ
მტჯრთველსა საჯურველისა მისისასა: მოვედ ⁂ წარვიდეთ მესაზის
წინა ⁂ უცუმთელისა მის; ანუთუ რომელ ეოს ჩუმნდა უფალმან ჩუმნ-
თჯს, რამეთუ არა არს უფლისა თანა უკეროდნო კსნა მრავლისა შორის
ანუ მცირისა ✿ ⁂ ჰრქუა მას მტჯრთველმან საჯურველისა მისისა- ზ
მან: ჰქმენ ეოველი, რომელსა ზედა გული შენი მაგიდრიენეს: აჰა
მე შენთანა ვარ, ეითარცა გული შენი, გულიცა ჩემი ✿ ⁂ ჰრქუა ჱ
იონათან: აჰა ჩუმნ წარვიდეთ კაცთა მიმართ ⁂ ვეჩვენოთ მათ ✿
უკეთუ ესე გურქუან ჩუმნდა; ⁂ იცადეთ მუნ, ვიდრემდის მოგითხრა თ
თქუმნ; იგინი დაადგრეს თჯთ ადგილთა ზედა თჯსთა, ⁂ არა წა-
ვიდეთ ძთდა ✿ სოლო უკეთუ ჩუმნ ესრეთ გრქუას: აღმოვედით ი
ჩუმნდა, ⁂ აღვიდეთ, რამეთუ მოგუცეს იგინი უფალმან კეკეთა ჩუმნ-
თა, ⁂ ესე იყოს ჩუმნდა სასწაულად ✿ ⁂ ვიდოდეს ორნივე მესაგ- ია
სა შორის უცხო თესლთასა, ⁂ იტეოდეს უცხოჲ თესლნი: აჰა ებრაე-
ლნი აღმოვალენ სანძრაფლით თჯსით, სადა იყუნენ დაფარულნი ✿ ⁂ იბ
მიუგეს კაცთა მესაველთა იონათანის მიმართ, ⁂ მტჯრთველისა
მიმართ საჯურველისა მისისა, ⁂ ჰრქუმნ: აღმოდით ჩუმნდა, ⁂ გა-
მოგიცხადოთ თქუმნ სიტყუად; ⁂ ჰრქუა იონათან მტჯრთველსა სა-
ჯურველისა მისისასა: მოვედ შემდგომად ჩემსა, რამეთუ იგინი უფა- იგ
ლმან გელსა შინა ისრაელისასა მოსცა ✿ ⁂ აღჯდა იონათან კელი-
თა ⁂ ფერკითა ბორძჯთ, ⁂ მტჯრთველი საჯურველისა მისისა
უკანა მისა ⁂ ხედვიდეს უცხო თესლნი ჰირსა იონათანისასა, ⁂ მო-
სრნა იგინი მან ⁂ მტჯრთველმან საჯურველისამან მსრველმან კეკ-
ელსა შინა მისსა ✿ ⁂ იქმნა წუალულებაჲ ჰირველი, რომელითა მო- იდ
სრნა იონათან, ⁂ მტჯრთველმან საჯურველისა მისისამან, რამეთუ
ოც ოდენ კაცნი სიმტითა ⁂ გორვითა ქუთა ⁂ ლოდთა ველისა-
თა ✿ ⁂ იქმნა საშინელება ბანაკთა შორის ⁂ სოფელსა ზედა, ⁂ იე
ეოველისა ერისა რომელი იყო მესაგსა შინა, ⁂ მომსრელნი გან-
ცჯფრდეს რამეთუ მათ არა ენებათ ბრძოლად ⁂ შეერწუნდა ქუმნეანა,

ივ ✠ იქმნა განკურნებად უფლისა მიერ ✠ ✠ იხილეს მსტოვართა სულიერ-
სათა განაბას შინა ბენიამენისსა; ✠ აჰა ბანაკი შესხოთებული იუნეს
იზ იძიერ ✠ ამიერ ✠ ✠ ჰკრქუა საულ ერთა მეოფთა მისთანა: განიხი-
ლეთ ალრაცხენით აწ, ✠ იხილეთ ვინ განვიდა ჩუენგან: ✠ განიხი-
ლეს, ✠ აჰა არა იპოვა მათთანა იონათან ✠ მტკრთეული საჭურ
იჱ ლისა მისისა ✠ ✠ ჰკრქუა საულ აქას: მომიდეთ ეფუდი, რამეთუ
ით იუო კიდობანი ღუთისა მას დღესა შინა მეთა ისრაელთა თანა ✠ ✠
იუო ოდეს ეტუოდა საულ მღდელთა, ✠ იქმნა ოხრა ბანაკსა შორის
უცხო თესლთასა, რამეთუ მისსლით მიჱიდოდენ ✠ განმრავლდებო-
კ დენ, ✠ ჰკრქუა საულ მღდელსა: აღიჰყრენ კელნი შენნი ✠ აღვიდა
საულ ✠ ეოველი ერი რომელი იუო მისთანა, ✠ მოვიდეს ბრძო-
ლაძდი, ✠ აჰა ქმნა საჭურველი თჯთეულისა მოუჩასსა ზედა თჯსსა,
კა ✠ იქმნა შეოთი დიდი ✠ არამედ ებრაელნიცა, რომელნი, იუნეს
უცხო თესლთათანა გუშინ ✠ გუსრისყინ, გამოსული ბანაკსა შინა ✠
მოიქცეს იეინიცა რათმცა ქმნეს ისრაელთა თანა, მეოფთა სუ-
კბ ლისა ✠ იონათანის თანა ✠ ეოველნი ისრაელნი რომელნი და-
ფარულ იუნეს მთასა შინა ეფრემისასა ესმათ რამეთუ განვლტოლ-
ვილ იუნეს უცხო თესლნი: შეცრბენ იეინიცა ✠ დიენა უეველს ძათ
ბრძოლითა, ✠ იესნა უფალმან მას დღესა შინა ისრაელნი კელთა-
კგ ენ უცხო თესლთასა. სოლო ბრძოლა განვიდა ბაბოფამდე ✠ ✠
ეოველნი ერნი იუნეს საულის თანა ვითარ ათი ათასი კაცნი,
✠ იუო ეოველი ბრძოლა განბნეული ეოველთა შინა ქალაქთა მთა
კდ სა ზედა ეფრემისსა ✠ ✠ საულ ჴუო უგუნურება დიდი მას დღესა
შინა, ✠ აფუცა ერსა მეტეუსლმან: წეულ იყავ კაცი რომელმან ჭა-
მოს ჰური მწუხრამდე ვიდრე შური ვაგო მტერთა ჩემთა, ✠ არა
კე იგემეს ეოველთა კაცთა ჰური ✠ ✠ ეოველი ქუეყანა სადილობ-
კვ და, ✠ აჰა იუო მაღნარი ფუტკრისა წინაშე სოფლისა ✠ ✠ შევი-
დოდა ეოველი იგი კაცი სასჯესა ფუტკრისასა ✠ აჰა ხედვიდეს კა-
ცნი რამეთუ გამოდის თაფლი; არამედ არა იუო მიმქცეველ კელისა თჯსი-
სა ჰირისა მიმართ თჯსისა, რამეთუ ეშინოდა ერსა ფიცისა უფლი-
კზ სა ✠ სოლო იონათან ვერ ისმინაჲ ოდეს აფიცა მამამან მისმან ერი.

ⴕ განირთხა წყერი შუბისა თჯისა, რომელი იყო კელესა შინა მი-
სსა, ⴕ დააწო იგი გოლსა თაფლისასა ⴕ მიაქცია კელითა თჯსითა
ჰირსა შინა მისსა, ⴕ განუნათლდა თვალნი მისნი ✿ ⴕ ჰრქუა ერთ- კნ
მან ერისკაცმან მეტყუშ̈ლმან: ფიცით დასწუეა მამამან შენმან ერი
მეტყუშ̈ლმან წეულ იყავნ კაცი, რომელმან ჭამოს ხორი დღეს
ამას შინა, ⴕ მოუძლურდა ერი ✿ ⴕ იონათან ცნა ⴕ ჰრქუა: შეა- კთ
ძრწუნა მამამან ჩემმან ქუ̈ყანა იხილეთ ვითარ განათლდა თუალ-
ნი ჩემნი ოდეს მცირე გემოჲ ვიხილე თაფლისა ამისგან ✿ ჲ რა- ლ
თამცა ჭამით ეჭამა დღეს ერსა ნატეენავისაგან მტერთა მათთასა,
რომელი იხოვეს, უმრავლესცა ყოფილ იყო დღეს წყლულება უცხო
თესლთა ხორის ✿ ⴕ მოსრნეს დღესა ამას შინა უცხო თესლთა- ლა
გან უმრავლეს ვიდრე მაქმასსა შინა: ⴕ დაშურა ერი ფრიად ✿ ⴕ ლბ
მიიქცა ერი ნატეუ̈ნავსა ზედა ⴕ მოეგანდათ ერსა სამწუსო, კარნი
კამბეჩნი ⴕ ცხონი ხროხათნი. ⴕ დაჰკლეიდეს ქუ̈ყანასა ზედა ⴕ ჭამდეს
ერნი სისხლითა ✿ ⴕ მიუთხრეს საულს მეტყუშ̈ლთა: სცოდა ერმან ლზ
უფლისა მიმართ, [1] რამეთუ ჭამეს, სისხლითა: ⴕ ჰრქუა საულ:
ეეფომით, მომიგორეთ მე აქა ლოდი დიდი ✿ ⴕ ჰრქუა საულ მი- ლთ
ვედით ერთა მათ მიმართ ⴕ არქუთ: რათა მოიდონ აქა თვითოე-
ულმან ხბოჲ თჯსი, ⴕ თჯთოეულმან ცხოვარი თჯსი, რათამცა
დაკლან ქვასა ამას ზედა, ⴕ ჭამონ იგი ⴕ ნუ სცოდავთ უფალსა
ჭამითა სისხლითურთ: ⴕ მოიეგანეს ღამით ეოველმან ერმან
თჯთოეულმან, რომელი აქუნდათ კელთა შინა თჯსთა, ⴕ და-
ჰკლვიდეს მუნ ✿ ⴕ საულ აღუშენა მუნ საკურთხეველი უფლისა, ლე
ⴕ ესრეთ იწყო საული აღშენებად საკურთხეველისა უფლისა ✿
ⴕ ჰრქუა საულ: შთავიდეთ უკანა უცხო თესლთა ღამით, ⴕ მივი- ლვ
ტაცნეთ იგინი ვიდრე განთიადებამდე, ⴕ ნუ დაუტეებთ მათგან
კაცსა: ⴕ ჰრქუეს ერმან რაჲცა ჰსთნეს წინაშე თვალთა შენთა
ქმაე: ⴕ ჰრქუა მღდელმან წარვდეთ აქა ღუთისა მიმართ ✿ ⴕ ლზ
ჰკითხა საულ ღმერთსა: შთავიდეა უკანით უცხო თესლთა. ⴕ
მოსცეა იგინი კელთა შინა ისრაელთასა. ⴕ არა მიუგო მას

[1] კ მოსე ობ ⴕ კბ.

ლჶ უფალმან მას დღესა შინა ✿ ⁂ ჰრქუა საულ: მომეახლენით
აქა ყოველნი ტომნი ისრაელისანი ⁂ გულის კმა ყავთ, ⁂ იუწყეთ
ლთ ვისსა ცოდვასაჲ ზედა იქმნა დღეს ესე ✿ რამეთუ ცხოველ არს
უფალი, რომელმან იჴსნას ისრაელი, რამეთუ უკეთუ მიგებაჲ იყოს
იონათანის ზედა მისა ჩემისა, სიკუდილით მოკუნდინ: ⁂ არა ვინ
ე იყო მიმგებელი ყოველთაგან ერთა ✿ ⁂ ჰრქუა საულ ყოველსა
ისრაელსა: თქუენ დადეგით ერთსა მჯარესა, ხოლო მე ⁂ იონათან
მე ჩემი დავდგეთ მეორესა მჯარესა: ⁂ მიუგო ყოველმან ერმან
მა საულს: რაჲცა სათნო არს წინაშე შენსა ეგრეთცა ჰყავ ✿ ⁂ თქუა
საულ: უფალო ღმერთო ისრაელისაო რაჲ არს, რამეთუ არა რაჲ მო-
მიგე მონასა შენსა დღეს: ჩემი არსა, ანუ მისა ჩემისა იონათანისა
უმრთელობა. უფალო ღმერთო ისრაელისაო, მოეც სასწაული: უკე-
თუ ჰრქუა ესე, აწ ერსა შენსა ისრაელსა, მოეც აწ ღირსება: ⁂
მბ დაეცა წილი იონათანსა ⁂ საულსა ზედა, ⁂ ერი გამოჴდა ✿ ⁂
ჰრქუა საულ: განაგდეთ წილი ჩემ ზედა ⁂ იონათან მესა ჩემსა ზე-
და, ⁂ რომელიცა გამოაჩინოს უფალმან. სიკუდილით მოკუნდეს: ⁂
ჰრქუაჲ ერმან საულს: ნუ იყოფინ სიტყუაჲ ესე: დასძლია საულ
ერსა, ⁂ განაგდეს წილი მისთჳს ⁂ იონათანისათჳს მისა მისისა,
მგ ⁂ დაეცა იონათანის ზედა წილი ✿ ⁂ ჰრქუა საულ იონათანს, მაუ-
წყე მე რაჲ გიქმნიეს ესე: ⁂ მიუთხრა მას იონათან, ⁂ ჰრქუაჲ:
ჯამით ვჭამე მცირე თაფლი ამოწებული შუბის ღუელუგითა, რომე-
მდ ლი მაქუნდა კელსა შინა ჩემსა, ⁂ აჰა მე მოგკუნდები ✿ ⁂ ჰრქუა მას
საულ: ეგრეთ მიყოს მე ღმერთმან, ⁂ ესე შეამინოს მე, რამეთუ
მე სიკუდილითა მოგკუნდე დღეს ✿ ⁂ მიუგო ყოველმან ერმან საულს:
ნუ თუ მოკუნდეს დღეს რომელმან ქმნა ცხოვრებაჲ ესე დიდი ისრაე-
ლისა შორის. ნუ იყოფინ ეგე, ცხოველ არს უფალი, არა დაეცეს
თმაცა თავისა მისისა ქუეყანასა ზედა, რამეთუ წუალობითა ღუთი-
სათა ქმნა მან დღეს ესე: ⁂ ეგედრნეს ერნი იგი იონათანისათჳს
მვ მას დღესა შინა, ⁂ არა მოკუნდა ✿ ⁂ არა წარვიდა საულ უკანით
მზ უცხო თესლთა, ⁂ უცხო თესლნი განვიდეს ადგილსა თჳსსა ✿ ⁂
საულ განძლიერდა მეფედ ისრაელსა შორის, ⁂ სძლო გარემოს

ოველთა მტერთა მისთა, მოაბელთა, ⁂ მეთა ამონისათა, ⁂ მეთა
ედომისათა, ⁂ ვეფორისათჳს, ⁂ სამეფოსა სუბანისასა, ⁂ უცხო
თესლთა: ⁂ სადაცა თუ მივიდოდის ივსნიდის ✡ ⁂ შეკრიბა ძალი, მწ
⁂ სძლო ამალეკსა, ⁂ ივსნა ისრაელი კელთაგან მძლავრთა მათ-
თასა ✡ ⁂ იუშნეს ძენი საულისნი, [1] იონათან, ⁂ იესუ, ⁂ მელ- მთ
ქის. ხოლო სახელნი ორთა ასულთა მისთანი, სახელი ჳირველ
შობილისა მეროვა, ⁂ სახელი მეორისა მელხოლა ✡ ხოლო სა- ნ
ხელი ცოლისა მისისა აქინოამ, ასული აჰიმასონისა, ⁂ სახელი
უხუცესისა მჳედრისა მისისა აბენირ, მე ნიროვისა მისა საულის
ტომისა ✡ ხოლო კის მამად საულისა ⁂ ნირ მამად ავენირისა, მე სა
იამინისა, მისა აბიელისა ✡ ⁂ იყო ბრძოლა ძლიერი უცხო თეს- ნბ
ლთა ზედა ყოველსა დღესა შინა საულისასა: ⁂ იხილვიდა საულ
ყოველსა კაცსა ძლიერსა, ⁂ ყოველსა კაცსა მესა ძლიერისასა, ⁂
შეჰკრებდა მათ თავისა თჳსისათჳს.

თ ა ვ ი იე.

და ჰრქუა სამოელ საულს: მომავლინა მე უფალმან ცხებად ა
შენდა მეფედ, ერთა შორის ისრაელთა. ⁂ აწ უსმინე კჳასა სიტყჳსა
უფლისასა ✡ ესრეთ მრქუა უფალმან საბაოთმან, აწ შური ვაგო, ბ
რომელი უქმნა ამალეკმან ისრაელსა, რაჟამს შეემთხჳა იგი გზასა
ზედა აღმომავალთა მათ ეგჳპტიოჳან ✡ ⁂ აწ შენ წარვედ, ⁂ მოს- გ
რენ ამალეკი ⁂ იარემ, ⁂ ყოველი რომელნი არიან მისსა, ⁂ ნუ
აცოცხლებ მათგან ნურა რაჲსა, ⁂ აღმოჰფხუარ იგინი, ⁂ დასწუეე
იგინი, ⁂ ყოველნი მეფენი მისთანა ⁂ არა რიდო მათ: ⁂ მოსწ-
ყჳდენ მამაკაცითგან დედაკაცამდე, ⁂ ურმითგან ვიდრე მუშუს მწო- ზ
ვარამდე რძისა, ⁂ ზროხითგან ცხოვართამდე, ⁂ აქლემითგან კა-
რაულთამდე ✡ ⁂ შეკრიბა ერი საულ, ⁂ აღრაცხნა იგინი კალგალა- ი
სა შინა, ოთხასი ათასი ქვეითი, ⁂ ოც ⁂ ათი ათასი მეთაკან იუ-
დასთა ბანაკსა შინა ✡ ⁂ მოვიდა საულ ქალაქათამდე ამალეკისა- ე
თა, ⁂ დაიფარა ნაღვარევსა შორის ✡ ⁂ ჰრქუა საულ კინეოსს: ვ
წარვედ ⁂ მიიქეც შორის ამალიკელისა, რათა არა წარგწყმიდო შენ

[1] ა ნუშტ. ⁂.

მის თანა, რამეთუ შენ ჴელვე წუალობაჲ მეოა ისრაელისათა, ოდეს
აღმოვიდოდეს ეგჳპტისა მიერ, ⁂ მიიქცა კინეოს საშუალითგან ამა-
ზ ლეკისა ✿ ⁂ მოსრნა საულ ამალეკი ეელათითგან ვიდრე სურადმდე
ცხ ჰირის ჰირ ეგჳპტისა ✿ ⁂ შეიპყრა აგოგ მეფე ამალეკისა ცოცხა-
თ ლი, ⁂ უოველი ერი მოსრა, ⁂ იერიმა მოკლა მახჳლითა ✿ ⁂
დაიცო საულ ⁂ უოველთან ერმან აგოგ მეფე ცოცხალი, ⁂ კეთილ-
ნი საძოვსოთანი, ⁂ მწუემსნი ⁂ საჴმელნი ⁂ სამოსელი ⁂ ენანაგნი,
⁂ უოველნი კეთილნი, ⁂ არა ენება უოველისა მის აღმოფხჳრად
ი თჳნიერ ჯერეალისა, ⁂ შეურაცხისა ✿ ⁂ იო სიტუაჲ უფლისაჲ
ია სამოელის მიმართ მეტუჳლი ✿ შეინანა, რამეთუ გსცხე საულსა
მეფედ, ვინაოგან მიიქცა ჩემგან, ⁂ სიტუანი ჩემნი არა დაიმარ-
ხნა: ⁂ მოიწუინა სამოელ, ⁂ გოდებდა უფლისა მიმართ ღამე უო-
იბ ველ ✿ ⁂ აღდგა აღრე სამოელ, ⁂ ეანვიდა შემთხუედ ისრაელი-
სა განთიად, ⁂ მიუთხრეს სამოელს მეტუჳლითა: მოვალს საული
კარმელხა, ⁂ აჴა მიჴო ჴელი მისი, ⁂ მოაქცია ეტლი მისი ⁂
შთავიდა გალგალას: ⁂ მოვიდა სამოელ საული მიმართ, ⁂ აჴა
იგი შესწირვიდა უოველად დასაწუჳლსა უფალსა, ჰირველს ნატ-
იგ უჳნაჲსაგან, რომელიცა მოელო ამალეკისაგან ✿ ⁂ მოვიდა სა-
მოელ საულის მიმართ, ⁂ ჰრქუა მას საულ: კურთხეულ ხარ შენ
უფლისა მიერ, რამეთუ ჳქმენ უოველი რაოდენი მრქუა მე უფალ-
იდ მან ✿ ⁂ ჰრქუა სამოელ: რაჲ არს ჴმაჲ სამწუსოთა მათ ეურთ-
იე მომართ ჩემთა, ⁂ ჴმაჲ კართა, რომელი მესმის ✿ ⁂ ჰრქუა მას
საულ: ამალეკისაგან მოდგნეს იგინი, რომელი დაიმარხეს ერმან
უმჯობესთა სამწუსოსაგან ⁂ კართაგან, რათა შეიწირნეს იგინი უფ-
იუ ლისა ღუთისა შენისა, ⁂ სხუანი მოვსწუჴდინით ✿ ⁂ ჰრქუა სა-
მოელ საულს: დამაცადე ⁂ მოგითხრა შენ, რაჲსა იტყოდა უფალი
იზ ჩემდამო ღამესი ამას, ⁂ ჰრქუა მას საულ: იტყოდი ✿ ⁂ ჰრქუა სა-
მოელ საულს: ანუ არა მცირე იეავ შენ წინაშე მისსა, ⁂ არა
იჱ მფლობელად დაგადგინაა შენ ალაძი ტომთა ისრაელისათა, ⁂ ეცხო
შენ უფალმან მეფედ ისრაელსა ზედა ✿ ⁂ წარეგზავნა შენ უფალ-
მან ეზასა, ⁂ ჰრქუა შენ: წარვედ ⁂ აღმოფხუარ ამალეკი, წარწყმე-

დე მცოდველნი წინაშე ჩემსა, ⁂ ჴებრონდი მათ ვიდრე დასრულებადმდე მათთა ✿ ⁂ რად არა ისმინე კმისა უფლისა, უოველისათჳს ით
რაჲოდენსა ეგეტუოდა შენ, არაჲად მიისწრაფე ნატეუშჳნავსა ზედა,
⁂ ქმენ ბოროტი წინაშე უფლისა ✿ ⁂ ჴრქუა საულ სამოელს: კ
ვისმინე კმა ერისა ამის. ⁂ წარვედ გზასა რომელსაცა წარმგზავნა
მე უფალმან, ⁂ აღმოვიუვანე აგაგ მეფე ამალეკისა, ⁂ ამალეკი აღ-
ოოუგხუარ ✿ ⁂ აღიღო ერმან ნატეუშჳნავი სამწუსოთაჳან, ⁂ ჯართა კა
რემათანი, ჴირეული ძოსხობილთაჳან, შესაწირავად უფლისა ღუთი-
სა ჩუშჳნისა გალგალას შინა ✿ ⁂ ჴრქუა სამოელ: ნუ თუ სათნო კბ
არსა უფლისა ყოველად დასაწუსლი ⁂ მსხუშჳრჴლი, ვიდრე სმენა
კმისა უფლისა: [1] აჲა მორჩილება უფროს არს მსხუშჳრჴლისა კე-
ოილისა, ⁂ სმენა უფრო ცმელთა გერძთასა ✿ ვითარცა უკუშჳ ცო- კბ
დ‍ა არს მისნობა, ეკრეთ ცოდვა არს წინა აღმდგომელობა: ⁂ გი-
თარცა იკი ცოდვა არს კერჴთ მსახურება, ეკრეთ დაუმორჩილე-
ბელობა. [2] ვინათჳან შეურაცხ ჰყავ შენ სიტეუანი უფლისანი, შეუ-
რაცხ ეყოს შენცა უფალმან, არა ყოფად შენ მეფედ ისრაელისა ✿
⁂ ჴრქუა საული სამოელს: ვსცოდე რამეთუ ეარდაეხედ სიტეუასა კდ
უფლისასა, ⁂ სიტეუასა შენსა, რამეთუ შეუშინდი ერსა, ⁂ ვისმინე
ეშაჲ მათი ✿ ⁂ აწ აღიღე ცოდვა ჩემი, ⁂ მოიქეც ჩემთანა რათა კე
აეუანის ვცე უფალსა ღმერთსა შენსა ✿ ⁂ ჴრქუა სამოელ საულს: კვ
ა მოვიქცე შენთანა, რამეთუ შეურაცხ ჰყავ სიტეუაჲ უფლისა, ⁂
ურაცხ ეყოს შენ უფალმან არა ყოფად შენ მეფედ ისრაელისა ✿ ⁂ კზ
ხიქცა ჴირი თჳსი სამოელ განსლვად, მისგან დაუჭერა საულ კიდე
ამოსლისა მისისა, ⁂ განუღო იკი ✿ ⁂ ჴრქუა მას სამოელ: [3] გან- კთ
ეთქოს უფალმან მეფობა ისრაელისა ეგლისაგან შენისა დღეს, ⁂
მისცეს იკი მოყუასსა შენსა, უსახიერესსა უფროჱ შენსა ✿ ⁂ გა- კთ
ნიეოს ორად ისრაელი, ⁂ არა მიიქცეს, არცა შეინანოს წმიდამან
ისრაელისამან, რამეთუ არა არს იკი ვითარცა კაცი რათამცა შეი-
ნანა, შერისხოს მას, ⁂ არა ეკოს ✿ ⁂ ჴრქუა საულ, ცცოდე: არა- ლ
მედ მადიდე მე აწ წინაშე მოხუცებულთა ისრაელისათა, ⁂ წინაშე

[1]) ზაჩ‍ა ⁂ იოსია ვ. მათე თ ⁂ ის.—[2]) ა ნუშტ. ი.—[3]) ჭუშმორე კჳ.

ერისა ჩემისა, ⁂ მოიქეც ჩემთანა, ⁂ თაყუანის ვსცე უფალსა ღმერ-
ლა თსა შენსა ✿ ⁂ მიიქცა სამოელ უკანით საულისა ⁂ თაყუანის-სცა
ლბ საულ უფალსა ✿ ⁂ ჭრქუა სამოელ: მოჰკუარეთ მე აგოგ მეფე
ამალეკისა: ⁂ მოვიდა მისა აგოგ მხრწოლარე, ⁂ თქუა აგოგ: ნუ
ლგ თუ ესრეთ მწარე არს სიკუდილი ✿ ⁂ ჭრქუა სამოელ აგოგს: ვი-
თარცა უშვილო ყო დედანი მახჯლმან შენმან, ეგრეთ უშვილო
იყოს დედათა შორის დედაჲ შენი: ⁂ დაჰკლა სამოელ აგოგ წინაშე
ლდ უფლისა გალგალს შინა ✿ ⁂ წარვიდა სამოელ არმათემს: ⁂ საულ
ლე წარვიდა სახლსა შინა თჯსსა გაბაას ✿ ⁂ არღარა ესხმინა სამოელ
მერმე ხილვად საულისა, ვიდრე ღრუმდე სიკუდილისა მისისა, ვი-
ნათგან ტიროდა სამოელ საულისათჯს, ⁂ შეინანა უფალმან, რა-
მეთუ დაადგინა საულ მეფედ ისრაელსა ზედა.

თ ა ვ ი ი⁊.

ა **და** ჭრქუა უფალმან სამოელს: ვიდრემდის სტირ შენ საული-
სათჯს, რამეთუ მე შეურაცხვყავ იგი არა მეფობად ისრაელსა ზედა;
აღავსე რქა შენი ზეთისა, ⁂ მოვედ ⁂ [1] წარგზავნო შენ იესეს
მიმართ ბეთლემადმდე, რამეთუ ვიხილე ძეთა შორის მისთა თავისა
ბ ჩემისა მეფედ ✿ ⁂ ჭრქუა სამოელ: ვითარ წარვიდე: ⁂ ისმინოს
საულ ⁂ მომკლას მე: ⁂ ჭრქუა უფალმან: დიაკეული კართა წარიბ
გელსა შინა შენსა, ⁂ სთქუ, ყოვლად შეწირვად უფლისა მოვედ ✿
გ ⁂ მოუწოდო იესეს ⁂ ძეთა მისთა მსხუერპლთა ზედა, ⁂ მე გიჩ-
ვენო შენ, რომელი ჴქმნე, ⁂ მიცხო მე რომელისაცა გრქუა შენ ✿
დ ⁂ ჰყო სამოელ ყოველი, რაჲოდენი ჭრქუა მას უფალმან, ⁂ მოვიდა
ბეთლემად, ⁂ განცჯფრდეს მოხუცებულნი ქალაქისანი, შთამოსლ-
ვისათჯს მისისა, ⁂ ჭრქუეს: მშჯდობა მოსლვასა შენსა ჯ წინას-
ე წარმეტყუელო ✿ ⁂ ჭრქუა მშჯდობა, შეწირვად უფლისა მოვედ.
განიწმიდენით, ⁂ იხარებდით დღეს ჩემთანა: ⁂ წმიდაჲ ყო იესე, ⁂
ვ მენი მისნი, ⁂ მოუწოდა მათ მსხუერპლსა ზედა ✿ ⁂ იყო რაჟამს
შემოვიდეს იგინი იხილა ელიაბი, ⁂ თქუა: ესე თუ არს წინაშე
ზ უფლისა საცხებელი ✿ ⁂ თქუა უფალმან სამოელს: ნუ სჳდავ ჰირსა

[1] ქეშმარე ბზ. დ ეზრ. გ. იერემია ია.

ზედა მისსა, ნუცა ასაკსა სიდიდისა მისისასა, რამეთუ შეურაცხვეყავ
იცი ვინათგან არა ეცრეთ ხედავს კაცი, ვითარცა ხედავს ღმერთი:
რამეთუ კაცი ხედავს ხორცსა, ხოლო [1] ღმერთი გულსა ✠ ⁂ მოუ- წ
წოდა იესე ამისნადაბს, ⁂ დაადგინა იცი წინაშე სამოელისასა, ⁂
თქუა სამოელ: არაცა ესე გამოირჩია უფალმან ✠ ⁂ მოიუანა იესე თ
სამმაჲ, ⁂ ჰრქუა: ესეცა. არა გამოირჩია უფალმან ✠ ⁂ მოიუანა იე- ი
სე შჯდნივე იცი ძენი თჯსნი წინაშე სამოელისა, ⁂ ჰრქუა სამოელ
იესეს: არა გამოირჩია უფალმან ამათგან ✠ ⁂ ჰრქუაჲ კუალად სა- ია
ხოელ იესეს: გაკლესლა უკუწ შჯლი; ⁂ ჰრქუა იესე: კუალად არს
ერთი მცირე, ⁂ ესე ძწესის სამოვართა ზედა: ⁂ ჰრქუაჲ სამოელ
იესეს: [2] წარავლინე ⁂ მოიუანე იცი, რამეთუ არა წარვიდე ვიდ-
რემდე არა მოვიდეს იცი აქა ✠ ⁂ წარავლინა ⁂ მოიუანა იცი: ⁂ იბ
იცი მეწამული შუენიერ თუალითა, ⁂ ტკბილ შესახედავ უფლი-
სა. ⁂ [3] ჰრქუა უფალმან სამოელს: აღდეგ ⁂ სცხე დაითს, რამე- ი
თუ ესე კეთილარს ✠ ⁂ მოიდო სამოელ რქა ზეთითა, ⁂ სცხო მას იგ
შორის ძმათა მისთასა. ⁂ [4] მოვიდა სული უფლისა დაჳითის ზედა
მიერ დღითგან ⁂ შემდგომად: ⁂ აღდგა სამოელ ⁂ განვიდა არმა-
თამს ✠ ⁂ სული უფლისა განეშორა საულისაგან, ⁂ შეაშთო იცი იდ
სულმან პოროტმან უფლისაგან ✠ ⁂ ჰრქუჱს საულს ურმათა მის- იე
თა: აჰა აწ სული პოროტი უფლისაგან გაშთობს შენ ✠ გეტეჯან ივ
მონანი შენნი აწ წინაშე შენსა, მოუშიოთ უფალსა ჩუჱნნა კაცი
მეცნიერი ებნითა გალობად, ⁂ ოდეს იყოს სული პოროტი შენ
ზედა, მაშინ გალობდეს რა ებნითა თჯსითა, კეთილი გეყოს შენ,
⁂ განგისვენოს შენ ✠ ⁂ თქუაჲ საულ ურმათა მიმართ თჯსთა: მო- იზ
მიძიეთ მე კაცი კეთილად მგალობელი. ⁂ მოიუანეთ იცი ჩემდა ✠
⁂ მიუგო მას ერთმან მისმან მონათაგანმან, ⁂ ჰრქუა: აჰა ესერა იჱ
ვისილე მე იესესი ბეთლემით, ⁂ მან უწყის გალობაჲ, ⁂ კაცი
მეცნიერი არს, ⁂ მბრძოლი ⁂ ბრძენი სიტყჳთა. ⁂ კაცი კეთილ ხი-
ლვითა, ⁂ უფალი მისთანა ✠ ⁂ წარგზავნა საულ მიმთხრობელი ით

[1] ფსალმუნი ზ. გამოცხ. ბ. ა ნუშტ. კჱ. იერემიაჲ ია. — [2] ბ მეფ. ზ. ფსალმუნი ოზ.— [3] ფსალმუნი იჱ.— [4] სჭმე ზ ⁂ იგ.

იესეს მიმართ მეტყუელმან: წარმოავლინე ჩემდა დავით მე შენი, ა
რომელი არს სამწყსოსა შენისათანა ✿ ბ აღიღო იესე ტჳრთი
პურთა, ბ თხიერითა ღჳნო ბ ოიკანი თხათაგან ერთი, ბ წარ- გ
გზავნა საულის მიმართ ჴელითა დავითისა მისა მისისათა ✿ ბ შე-
ვიდა დავით საულისთანა: ბ დადგა წინაშე მისსა, ბ შეიყუარა იგი დ
ფრიად საულ, ბ უო იგი მეჯრთეელ საჭურველისა თჯსისა ✿ ბ
წარავლინა საულ იესეს მიმართ, მეტყუელმან, რათა დაადგრეს და-
ვით წინაშე ჩემსა, რამეთუ ჰპოვა მადლი წინაშე თუალთა ჩემთა ✿
ბ ოდეს იქმნებოდა სული ბოროტი საულის ზედა, მოიღებდა და- ე
ვით დაჰკრვიდა ჴელითა თჯსითა ებანსა, ბ განისუენებდა საულ ბ
კეთილ ეუოფოდა მას, ბ განეშორებოდა მისგან სული ბო-
როტი.

თ ა ვ ი ი ზ.

და შეკრიბეს უცხო თჳსლთა ბანაკი თჯსნი ბრძოლად, ბ შე- ა
კრიბეს სოქოთსა შინა ურიასტანისასა, ბ დაიბანაკეს შორის სო- ბ
ქოთისა ბ შორის აზიკასა აფესდომინსა შინა ✿ ხოლო საულ ბ
კაცნი ისრაელნი შეკრბენ, ბ დაიბანაკეს ღელესა შინა ბელეყონსა,
ბ განეწუენენ ბრძოლად ჰირის ჰირ უცხო თჳსლთა ✿ ბ უცხო გ
თჳსნი დგეს მთასა ზედა მუნითაჳან, ბ ისრაელნი იდგეს მთასა ზე-
და აქედგან, ხოლო ღელე იუო შუა მთასა ✿ ბ გამოვიდა კაცი დ
ძლიერი მწუობრისაგან უცხო თჳსლთასა, სახელი მისი გოლიათ
გეთელი, ხოლო სიმაღლე მისი ექუსი წურთა ბ მტკაველი ✿ ბ ე
ჩაფხუტი რვალისა თავსა ზედა მისსა, ბ ჯაჭჭი ვითარცა დასხმული
შეგრეხილი რომლითა შემოსილ იუო, ბ წონა ჯაჭჭსა მისისა ხუ-
თი ათასი სიკილაჲ რვალისა ბ რჳნისა ✿ ბ საბარჯულები რვა- ვ
ლისა წჯეთა ზედა მისთა, ბ ფარი რვალისა ბეჭთა მისთა ზედა ✿ ზ
ბ რჳნის შუბი მისი ვითარცა ჯურჯული მთინართ ესე იგი არს მა-
ქო: ბ შუბი მისი ექუსასი სიკილა რჳნისა, ბ მეჯრთეელი საჭუ- ჱ
რველისა მისისა წინა უვიდოდა მას ✿ ბ დადგა ბ დაღად უო წი-
ნაშე მწუობრისა მიმართ ისრაელისა, ბ ჰრქუა მათ: რასა გამო-
ხუედით ერთბამად წუობად წინაშე ჩუენსა: არა მე ვარა უცხო

თესლი, ⁂ თქუენ ებრაელნი მონანი საულისნი; გამოირჩიეთ თა-
ვისა თქუენისა კაცი რათა გამოვიდეს ჩემდა ✿ ⁂ უკეთუ შეუძლოს თ
ჩემდა ბრძოლად, ⁂ დამცეს მე, მაშინ ვიქმნეთ თქუენდა მონად უკე-
თუმცა მე შეუძლო დაცემად იგი, იქმენით თქუენ ჩუენდა მონად, ⁂
გუშმონებდიო ჩუენ ✿ ⁂ ჰრქუა უცხო თესლმან: აჰა მე შეურაცხ ი
ვყავ ბანაკი ისრაელისა ამას დღესა შინა, მომეცით მე კაცი ერთი,
რომელი ჰბრძოდეს ჩემთანა ✿ ⁂ ესმა საულს ⁂ ყოველსა ისრაელ- ია
სა სიტყვანი ესე, უცხო თესლისანი ⁂ განცჯფრდეს, ⁂ შეეშინათ
ფრიად ✿ ხოლო დავით ევფრათელი ესე [1] იყო ბეთლემითგან იბ
იუდასა ⁂ სახელი მამისა მისისა იესე, რომელსა ჰყვანდა მეხი
რვანი; ხოლო დღეთა შინა საულისთა იყო კაცი იგი მოხუცებულ
კაცთა შორის ✿ ⁂ წარვიდეს სამნი ძენი იესესნი უხუცესნი სა- იგ
ულისთანა ბრძოლად ⁂ სახელნი მეთა მისთანი, რომელნი წარვიდეს
ბრძოლად ელიავ პირმშო მისი, ⁂ მეორე ამინადაბ, ხოლო მესამე
სამმა ✿ ხოლო დავით იყო უმცირესი, ⁂ სამნი იგი უხუცესნი, იდ
წარვიდეს საულისსა ✿ ხოლო დავით მიიქცა საულისაგან ⁂ გან- იე
ვიდა მწუსად საცხოვართა მამისა თჯსისათა ბეთლემს შინა ✿ ⁂ ივ
გამოვიდოდის უცხო თესლი იგი განთიად ⁂ მწუხრი, ⁂ დადგებო-
დის წინაშე ისრაელთა ორმოც დღე ✿ ⁂ ჰრქუა იესე დავითს მე- იზ
სა თჯსსა, მიულე უკუნ მმათა შენთა საწყაული ერთი ფქვილი, ⁂
ათინ პურნი ესენი, ⁂ მიისწრაფე ბანაკად ⁂ მიართუ მმათა შენთა ✿
⁂ ათი ყველი სძისა ამისგან, ⁂ მიართუ ათასის თავსა ⁂ მმანი იჱ
შენნი მოიკითხენ მშჯდობით, ⁂ რაოდენი რა უკმდესთ სცან, ხო-
ლო შაბათი უავ ჩემთანა ✿ ხოლო საულ ⁂ ყოველნი ერნი იუვ- ით
ნენ დელესა შინა, მუხოვანსა ჰბრძოლად უცხოჲ თესლთა თანა ✿
⁂ აღიმსო დავით განთიად, დაუტევა ცხოვართამცველი, ⁂ აღიღო კ
რაიცა ამცნო მას მამამან მისმან იესე, ⁂ განვიდა, ⁂ მივიდა ად-
გილსა, სადაცა აღმოვიდოდეს ძალნი ბრძოლად ⁂ ღაღადებდეს ბა-
ნაკთა შორის ✿ რამეთუ განეწუჴნეს ისრაელნი წინაშე უცხოჲ თე- კა
სლთა ⁂ უცხო თესლნი განეწუჴნეს წინაშე ისრაელისა ✿ ხოლო კბ

[1] ზირაჴ მზ.

დავით დაუტევა ტჯრთი თჯსი კელსა შინა მცველისასა ⁂ მისწრაფა
კბ ბანაკად, ⁂ შეგიდა ⁂ მოიკითხნა მმანი თჯსნი მშჯდობით ✿ სოლო
ზრახვასა მისსა მათ თანა, ⁂ აჰა კაცი ამასელი, რომლისა სახელი
გოლიათ ფილისტიმელი გეთითგან, გამოკდა მწყობრთაგან უცხო
კდ თესლთასა, ⁂ იტყოდა სიტყუათა ებრ მათთა ⁂ ესმა დავითს ✿ ⁂
ყოველნი კაცნი ისრაელნი ოდეს იხილვიდეს კაცსა მას, იქცტოდეს
კე ჰირისაგან მისისა, ⁂ შეშინდებოდეს ფრიად ✿ ⁂ იტყოდეს კაცნი
ისრაელისანი: ჰხედავთა კაცსა ამას აღმომავალსა, რამეთუ უჴწდრე-
ბად ისრაელისა აღმოვიდა; ⁂ უკეთუ იყოს კაცი, რომელმან მო-
კლას იგი, განამდიდროს იგი მეფემან სიმდიდრითა დიდითა, ⁂
ასულიცა თჯსი მისცეს მას, ⁂ სახლი მამისა მისისა თავისუფალ ყოს
კვ ისრაელთა შორის ✿ ⁂ ჰრქუა დავით კაცთა მიმართ მისთანა მდგო-
მარეთა მეტჴუჴლმან: რაჲმე ეყოს კაცსა მას, რომელმან დასცეს
უცხო თესლი ესე, ⁂ აღჰკოსოს უჴწდრებაჲ ისრაელისა; რამეთუ
ვინ არს უცხო თესლი ესე წინა დაუცვეთელი, რომელმან აყვედროს
კზ მწყობრსა ღჳთისა ცხოველისასა ✿ ⁂ ჰრქუჱს მას ერმან სიტყჳ-
საებრ ჰირველ თქმულისა: ესრეთ ეყო კაცსა მას, რომელმანცა მო-
კლას იგი ✿ ⁂ ესმა ელიაბს მმასა მისსა უხუცესსა, მეტყუჴლება
მისი კაცთა მიერ: ⁂ განრისხნა გულის წყრომითა ელიაბ დავითის
მიმართ, ⁂ ჰრქუა რაჲსათჯს შთაბოხველ აქა; ⁂ ვისამე დაუტევე მცი-
რედი ცხოვარი იგი უდაბნოსა შინა; მე უწყი ამპარტავანებაჲ შენი, ⁂
სიბოროტე გულისა შენისა, რამეთუ ხილვისათჯს ბრძოლისა შთა-
კო,ზ მოხვედ ✿ ⁂ ჰრქუა დავით რაჲ ვყავ აწ; არა არს სიტყუა ✿ ⁂
მიიქცა მისგან სხჳსა მიმართ, ⁂ ჰრქუა ამისვე სიტყჳსაებრ: ⁂
ლა მიუგეს მას ერთა სიტყჳსაებრ ჰირველისა ✿ ⁂ განისმა სიტყუანი,
რომელსა იტყოდა დავით, ⁂ მიეთხრა წინაშე საულისა, ⁂ შეიჰერეს
ლბ იგი ერთა, ⁂ მიიყვანეს წინაშე საულისა ✿ ⁂ ჰრქუა დავით საულს,
ნუ შეიურვებს გული შენი უფალო ჩემო ამისთჯს: წარვიდეს მონა
ლგ შენი, ⁂ ჰბრძოდეს უცხო თესლსა მას ✿ ⁂ ჰრქუა საულ დავითს,
არ მალგიც წარსლვად უცხო თესლისა მის მიძართ, ⁂ ბრძოლად
მისთანა რამეთუ შენ ყრმა ხარ, ⁂ კაცი ესე მბრძოლი არს სიჭაბუ-

კითგან მისით ✿ ჲ ჰრქუა დ დავით საულს (ისმინენ სიტყუანი მო- ლდ
ნისა შენისანი) [1] ოდეს კმწუსიდი მონა შენი საცხოვართა მამისა
ჩემისათა. ჲ ოდეს ა მოვიდოდა ლომი, ჲ ანუ დათუი ჲ წარი-
ტაცებდეს სამწყსოთაგან მამისა ჩემისათა ერთსა ✿ მეცა უკანა მისსა ლე
განვიდოდი, ჲ დავაკუშპოებდი მას, ჲ კამოუხმიდი ჰირით მისით, ჲ
თუ წინა აღმიდგებოდა, მაშინ შეუბერობდი სასასა მისსა ჲ განგუ-
ლეჯდი, ჲ მოვაკუდინებდი მას ✿ ჲ ლომი ჲ დათუი იოს მონისა შე- ლვ
ნისა უცხო თესლი ესე წინა დაუცგეთელი ვითარცა ერთი ამათგანი:
არა განვიდეა, ჲ დავაკუშპოო იკი, ჲ აღვხოცო დღეს უუსდრებაი ის-
რაელისაგან, რამეთუ ვინ არს წინა დაუცუშპოთელი ესე რომელმანცა
აუუსდრა მწუობრსა ღუთისა ცხოველისასა ✿ ჲ თქუა დავით უფალმან ლზ
რომელმან მიგსნა მე ჰირისაგან ლომისა ჲ კელისაგან ბრანჯსა,
იგიგე მიგსნის მე კელისაგან უცხო თესლისა მის წინა დაუცგეთე-
ლისა. ჲ ჰრქუა საულ დავითს: წარვედ ჲ იოს უფალი შენთანა ✿
ჲ შემოსა საულ დავითს სამოსლითა, ჲ ჩაფხუტი რვალისა დაადგა ლჩ
თავსა მისსა ✿ ჲ შეარტყა დავითს საჭურველი მისი სამოსელსა ლთ
ზედა მისსა. ჲ დაიწყრა დავით წარვლიდა რად იძიერ ჲ ამიერ რა-
მეთუ არა ჩუსული იო სიმრავლე საჭურველისა მას ზედა, ჲ ჰრქუა
დავით საულს არ ძალძიც წარსლვად საჭურველითა ამით, რამეთუ
არა ვარ გამოცდილი ამით, ჲ აღიღეს მისგან საჭურველი ✿ ჲ მ
აღიღო კუსროხი თჯსი კელსა შინა თჯსსა, ჲ გამოირჩია თავისა
თჯსისათჯს ხუთი ქვა წულტუ ნაღვარევისაგან, ჲ შთადვა იგინი ტავარ-
ჯუსსა სამწყემსოსა, რომელი ეტჯრთა, ჲ შურდული თჯსი კელსა
შინა თჯსსა, ჲ მივიდა კაცისა მიმართ უცხო თესლისა ✿ ჲ გამო- მა
ვიდა უცხო თესლი ჲ მიეახლა დავითის მიმართ, ჲ ეტვირთა სა-
ჭურველი მისი წინაშე მისა მსვლელსა ✿ ჲ იხილა გოლიათ უცხო მბ
თესლმან დავით ჲ უპატიო უო იკი, რამეთუ იკი ურმა იო, ჲ მე-
წამულ ჲ შუსნიერ ოვალითა ✿ ჲ ჰრქუა უცხო თესლმან მან და- მგ
ვით, ნუ თუ გარ მე ძაღლი რამეთუ შენ მოხვალ წინა აღმდგომად
ჩემდა შურდულითა, ჲ ქჯთა: ჲ მიუგო მას დავით ჲ ჰრქუა: არა,

[1] ზარქ მზ.

არამედ ⴓ უბოროტესცა მაღლისა: ხოლო უცხო თესლი იგი
მდ სწეულდა დავითს კერპითა თჯსითა ✿ ⴓ ჰრქუა უცხო თესლმან და-
ვითს: მოვედ ჩემდა, ⴓ მიუსცნე კორცნი შენნი მფრინველთა ცისა-
მე თა, ⴓ მკეცთა ქუჱყანისათა ✿ ⴓ ჰრქუა დავით უცხო თესლსა, შენ
მოხვალ ჩემ ზედა მახჯლითა, ჯაჭჯთა ⴓ ფარითა, ხოლო მე მო-
ვალ შენ ზედა სახელითა უფლისა ღუთისა საბაოთისათა, ღუთისა
მჳ მწუობრისა ისრაჱლისა, რომელსაცა აუგედრე შენ დღეს ✿ ⴓ შთა-
მოგაგდოს შენ დღეს უფალმან კელთა შინა ჩემთა, ⴓ მოგაკუდინო
შენ, ⴓ განგაშორო თავი შენი შენგან, ⴓ მივსცე გჳამი შენი ⴓ კორ-
ცნი ბანაკისა უცხო თესლისა დღესა ამას მფრინველთა ცისათა, ⴓ
მზ მკეცთა ქუჱყანისათა ✿ ⴓ სცნას ყოველმან ქუჱყანამან, რამეთუ არს
უფალი ღმერთი ისრაჱლისა, ⴓ სცნას ყოველმან კრებულმან ამან,
რამეთუ არა მახჯლითა არცა ჯაჭჯითა აცხოვნებს უფალი, რამეთუ
უფლისაჲ არს ბრძოლა, ⴓ მოგუცეს უფალმან თქუჱნ ყოველნი კე-
მჱ ლთა შინა ჩუჱნთა ✿ ⴓ აღდგა უცხო თესლი ⴓ წარვიდა მიეებებად
დავითისა: ⴓ მიისწრაფა დავით, ⴓ მირბიოდა ბრძოლად უცხო თე-
მთ სლისა ✿ ⴓ მიჰჳო დავით კელი თჯსი ტაჲარჯუსსა, ⴓ [1] აღმოი-
ღო მისგან ქუაჲ ერთი, ⴓ შთადგა შურდულსა, ⴓ სტყორცა შურდუ-
ლითა, ⴓ ჰკრა უცხო თესლსა შუბლსა შინა მისსა, ⴓ დაასო ქუა
ჩაფხუტსა ქუჱყანე მისსა შუბლსა შინა მისსა, ⴓ დაეცა პოლიათი
ნ ჲირსა ზედა თჯსსა, ქუჱყანასა ზედა ✿ ⴓ განძლიერდა დავით,
უცხო თესლსა ზედა, შურდულითა ⴓ ქჯთა ⴓ მოკლა უცხო თესლი
ნა იგი, ⴓ მახჯლი არა იუო კელსა შინა დავითისა ✿ ⴓ მირბიოდა
მსწრაფლ დავით, ⴓ დაადგრა მას ზედა, ⴓ მოიღო მახჯლი მისი, ⴓ
აღმოსწოდა მას წიაღისა მისისგან, ⴓ მოკლა იგი, ⴓ მოჭუჱსთა
მით თავი მისი; ⴓ იხილეს უცხო თესლთა რამეთუ მოკუდა ძლიე-
ნბ რი მათი, ⴓ იქცეს ✿ ⴓ აღდგეს კაცნი ისრაჱლისანი. ⴓ იუ-
დასნი, ⴓ კმაჲ უჱსს, ⴓ დევნა უჱუჱსს უკანით მათსა, ვიდრე შესლ-
ვადმდე გეთსა, ⴓ ვიდრე ბჭისა ასკალონისასა: ⴓ დაეცა წულულებაჲ
მრავალი უცხო თესლთაჲ გზათა ზედა ბჭეთასა ⴓ ვიდრე გეთისამდე

[1] ზარაჭ. მზ.

ნგ ⁂ ასკალონისა ✿ ⁂ მოიქცეს კაცნი ისრაელისანი მდევარნი უკა-
ნდ ნით უცხო თესლთა. ⁂ დათრგუნეს ბანაგნი მათნი ✿ ⁂ აღიღო და-
ვით თავი უცხო თესლისა, ⁂ მოიღო იგი იერუსალიმს, ⁂ საჭუ-
ნე რველი მისი დგა სახლსა შინა თჳსსა ✿ ⁂ ოდეს იხილა საულ და-
ვით მიმავალი წინა აღმდგომად უცხო თესლისა, ჰრქუა აბენირის
მიმართ ძალთა მთავრისა: ჳისი მე არს ჭაბუკი ესე აბენირ; ⁂ ჰრქუაჲ
აბენირ: ცხოველ არს სული შენი მეფეო, რამეთუ არა უწყი ✿ ⁂
ნვ ჰრქუაჲ მას მეფემან გამოიკითხე აწვე შენ ვისი მეარს ჭაბუკი ესე ✿
⁂ ოდეს მოიქცა დავით შემდგომად უცხო თესლისა მოკლვისა, მო-
ნზ იცვა იგი აბენირ, ⁂ მიიუჴანა წინაშე საულისა, ⁂ თავი უცხო თე-
სლისა იოო კელსა შინა მისსა ✿ ⁂ ჰრქუა მას საულ: ვისი მე ხარ
ნთ ურმაო: ⁂ ჰრქუაჲ დავით: მე მონისა შენისა იესე ბეთლემელისა.

თავი იც.

ა და იოო ოდეს დასცხრა მეტყუელებად საულის მიმართ, ⁂ სუ-
ლი იონათანისა შეეკრა სულისათანა დავითისა, ⁂ შეიუვარა იგი
ბ იონათან სულითა თჳსითა ✿ ⁂ მიიუვანა იგი საულ მათ დღეთა
შინა, ⁂ არა უტევა მიქცეულად სახლსა მამისა თჳსისასა ✿ ⁂ დადგა
გ იონათან აღთქმა დავითის თანა, ვინათგან შეიუვარა იგი სულითა
თჳსითა ✿ ⁂ განიგადა იონათან სამოსელი თჳსი ჱსეთი, ⁂ მისცა
დ დავითს, ⁂ სხუა მოსაბლარდნელი ვიდრე მახჳილისა თჳსისა, ⁂
მშჳლდისა თჳსისა, ⁂ სარტყლისა თჳსისა ✿ ⁂ იქცეოდა დავით
ე მეცნიერად ყოველთა შინა, სადაცა უკეთუ წარგზავნიდა მას საულ,
ხოლო დაადგინა იგი საულ კაცთა ზედა მბრძოლთა ⁂ სათნო იოო
წინაშე თვალთა ყოველთა ერთასა, ⁂ წინაშე მსახურთა საულისთა ✿
⁂ იოო სლვასა მათსა, რაჟამს მოიქცა დავით მძლეჳსაგან უცხო
ვ თესლთასა, ⁂ გამოვიდოდეს ქალწულნი როკვით მიგებებად საულ
მეფისა, ყოველთაგან ქალაქთა ისრაელისათა გალობდეს ⁂ ხლდო-
დენ წინწილითა სიხარულისათა ⁂ ებნითა ✿ ⁂ ვიდოდეს დედანი
ზ განცხრომილნი ⁂ იტყოდეს: [1] სძლო საულ ათასთა ⁂ დავით ბე-
ჱრეულთა ✿ ⁂ განრისხნა საულ ფრიად, ⁂ ბოროტად აღუჩნდა
ჱ

[1] ზარკ მზ.

წინაშე თვალთა საულისთა სიტყუანი ესე, ⁂ ჰრქუა საულ: დავითს
მისცეს ბევრეულნი, ⁂ მე მომცეს ათასი, ⁂ რაჲმედა არა არს მისა
თ თჳნიერ მეფობისა ✿ ⁂ იყო მომსრირალ საულ დავითისა მიერ
ი დღითჳან, ⁂ შემდგომად ✿ ⁂ იყო დღითჳან ჰვალისა, ⁂ დაეცა სუ-
ლი ბოროტი ღუთისა მიერ საულის ზედა, ⁂ წწულულე-
ბდა შორის სახლსა თჯსა, ⁂ დავით ვალობდა კელითა თჯსითა
ებანსა ზედა, ვითარცა ყოველ დღე, ხოლო შუბი იყო კელთა შინა
ია საულისთა ✿ ⁂ აღიღო საულ შუბი, ⁂ თქუაჲ: დაჰსცე დავითს ზღუ-
იბ დისა მიმართ, ⁂ მიდრკა დავით ჰირისაგან მისისა ორ გზის ✿ ⁂
შეიშინა საულ ჰირისაგან დავითისა, რამეთუ უფალი იყო მისთანა
იგ ⁂ განეშორა იგი საულისაგან ✿ ⁂ განუტევა იგი საულ თჯსაგან
⁂ დაადგინა იგი თავისა თჯსისა ათასის თავად, ⁂ შეიდოდა ⁂ გა-
იდ ნვიდოდა წინაშე ერისა ✿ ⁂ იყო დავით მეცნიერ ყოველთა შინა
იე გზათა თჯსთა, ⁂ იყო უფალი მისთანა ✿ ⁂ იხილა საულ, რამეთუ
ივ მეცნიერ არს იგი ფრიად, ⁂ ეშინოდა ჰირისაგან მისისა ✿ ⁂ ყო-
ველსა ისრაელსა, ⁂ იუდასა უყუარდა დავით, რამეთუ იგი შეიდის
იზ ⁂ გამოვიდის წინაშე ჰირსა ერისასა ✿ ⁂ ჰრქუა საულ დავითს
მიმართ, აჰა ასული ჩემი უხუცესი მერობ, მიგცე იგი შენ ცოლად,
გარნა იქმენ ჩემდა მედ რომლისა, ⁂ ჰბრძოდე მბრძოლთა უფლი-
სათა: ⁂ თქუაჲ საულ, ნუ იყოფინ კელი ჩემი მას ზედა, არამედ იყავნ
იჱ კელი უცხო თესლთა ✿ ⁂ ჰრქუა დავით საულის მიმართ: ვინა ვარ
მე, ⁂ რაჲ არს ცხოვრება ნათესაობისა მამისა ჩემისა ისრაელსა
ით შორის, რათა ვიქმნე სიძე მეფისა ✿ ⁂ იქმნა მას ჟამსა შინა ოდეს
მიეცემოდა მერობ ასული საულისა დავითის ესე მიეცა ადრიელს
კ მოლათიტელსა ცოლად ✿ ⁂ შეიყვარა მელქოლა ასულმან საული-
სამან დავით, ⁂ მიეთხრა ესე საულს, ⁂ სათნო იყო წინაშე თვალ-
კა თა მისთა სიტყუაჲ ესე ✿ ⁂ თქუა საულ: მივსცე მას იგი, ⁂ იყოს
მისა საცაბრელებელ; ⁂ იყო საულს ზედა კელი უცხო თესლთა ⁂
ჰრქუა საულ დავითს მიმართ: რომლისათჯს იქმნები სიძედ ჩემდა
კბ დღეს ✿ ⁂ აძცნო საულ ერმათა თჯსთა, მეტყუჱლმან: არქუთ
თქუჱნ ფარულად დავითს მეტყუჱლთა: აჰა სთნაჲს შენთჯს მეფესა,

ⴔ ყოველთა ურჩთა მისთა უუნარ შენ, ⴔ შენ იქმენ სიძე მეფისა ✿
ⴔ ეტყოდეს ურჩნი საულისნი, უურსა შინა დავითისსა სიტყჳსაებრ გბ
ამისა. ⴔ ჰრქუაჲ დავით ნუ თუ მსუბუქ არს წინაშე თჳალთა თქუენთა,
რათა ვიქმნე სიძე მეფისა. რამეთუ მე ვარ კაცი მდაბალი, ⴔ არა დი-
დებულ ✿ ⴔ მიუთხრეს ურჩთა საულს სიტყუანი ესე, რომელი გდ
ჰრქუაჲ დავით ✿ ⴔ ჰრქუაჲ საულ: ესრეთ არქუთ დავითს, არა ჰნებაჲს კე
მეფესა მდიდრისა სიძობაჲ, არამედ ოდეს ასთა თანა წინა დაუცუნ-
თელთა უცხო თესლთასა შურის გებად მტერთა მეფისათა. რამეთუ
საულ განიზრახჳდა შეგდებად დავითისა კელთა შინა უცხო თესლ-
თასა ✿ ⴔ მიუთხრეს ურჩთა საულისათა სიტყუანი ესენი დავითს, კვ
ⴔ სათნო უჩნდა სიტყუა ესე წინაშე თჳალთა დავითისთა, რათა
იყოს სიძედ მეფისა ✿ ⴔ არა შემდგომად მრავალთა დღეთა, აღდგა კზ
დავით ⴔ წარვიდა თჳთ, ⴔ კაცნი მისნი მისთანა, ⴔ მოსრნეს უცხო
თესლნი ორასნი კაცნი, ⴔ [1] მოართჳეს წინა დაუცჳეთელნი მათნი
მეფესა, ⴔ იქმნა იგი სიძე მეფისა, ⴔ მისცა მას მეფემ ასული თჯ-
სი მელქოლა ცოლად ✿ ⴔ იხილა საულ, რამეთუ უფალი არს და- კჱ
ვითის თანა, ⴔ უუვარს იგი ყოველსა ისრაელსა ✿ ⴔ შესძინა საულ კთ
მიერითგან უფროს შეშინებად დავითისგან. ⴔ იქმნა დავით მოძულე-
ბულ საულისგან ყოველი დღე ✿ ⴔ გამოვიდოდეს მთავარნი უცხო ლ
თესლთანი, ⴔ იქმნა დასწყისისაგან გამოსლვისა მათისა დავით მე-
ცნიერ უფროს ყოველთა მონათა საულისათა, ⴔ ჰატივცემულ იქმნა
სახელი მისი ფრიად.

თ ა ვ ი ით.

და ჰრქუა საულ იონათანს მესა თჯსსა ⴔ ყოველთა ურჩთა ა
თჯსთა, რათა მოკლან დავით, ხოლო იონათანს მესა საულისსა
უუვარდა დავით ფრიად ✿ ⴔ მიუთხრა იონათან დავითს, ⴔ ეტყოდა: ბ
მამა ჩემი საულ ეძიებს შენ სიკუდილად, აწ მიეფარე ხვალისაგან
ადრე, ⴔ დაჯედ დფარულად ✿ ⴔ მე გამოვიდე, ⴔ დავდგე ველრებად გ
წინაშე მამისა ჩემისა აგარაკსა ზედა, სადაცა ხარ შენ: ⴔ მე ვეტ-
ყოდე მამასა ჩემსა შენთჯს, ⴔ ვიხილო რაჲ იყოს, ⴔ მოგითხრა

[1] ბ მეფეთ გ.

დ შენ ✿ ⁂ ეტყოდა იონათან დავითის თჳს კეთილსა საულსა მამასა
თჳსსა, ⁂ ჴრქუაჲ მას: ნუ სცოდავს მეფე მონისა თჳს შენისა დავი-
თისა, რამეთუ არა რაჲ ცოდა წინაშე შენ, ⁂ ქმნილნი მისნი კე-
ე თილ არიან ფრიად ✿ ⁂ შთადგა სული თჳისი კელსა შინა თჳსსა,
⁂ დასცა უცხო თესლი ⁂ ქმნა უფალმან ცხოურება დიდი ყოველსა
ისრაჱლისა, ⁂ ყოველთა იხილეს ⁂ განიხარეს, ⁂ რაჲდ სცოდა
ვ სისხლითა უბრალოსათა, რომელ მოაკუდინებ დავით ამაოდ ✿ ⁂
ისმინა საულ კმაჲ იონათანისა, ⁂ ჴფუცა საულ ⁂ ეტყოდა: ცხო-
ზ ველარს უფალი რამეთუ არა მოკუდეს დავით ✿ ⁂ მოუწოდა იონა-
თან დავითს, ⁂ მიუთხრა მას ყოველნი ესე სიტყუანი, ⁂ მიიყვანა
იონათან დავით საულის მიმართ, ⁂ იყო წინაშე მისსა ვითარცა
ჱ გუშინ ⁂ ძოლან ✿ ⁂ შესძინდა ბრძოლის ყოფა საულის ზედა, ⁂
განძლიერდა დავით ⁂ სძლო უცხო თესლითა, ⁂ მოსწყჳდნა წყლუ-
თ ლებითა დიდითა ფრიად, ⁂ იცლტოდეს ჰირისაგან მისისა ✿ ⁂
იქმნა დუთისაგან სული ბოროტი საულის ზედა, დაჯდა იგი სახ-
ლსა შინა თჳსსა, ⁂ შუბი კელთა მისთა, სოლო დავით კელითა
ი თჳსთა გალობდა ბობღნითა ✿ ⁂ ეძიებდა საულ შუბითა განგუშე-
რად დავითისა, ⁂ განეშორა დავით ჰირისაგან საულისა, ⁂ სცა
საულ შუბი კედელსა, სოლო დავით განვიდა ⁂ ცხონდა მას ღამეს-
ია შინა ✿ ⁂ წარგზავნა საულ მოამბენი სახლსა შინა დავითი
მჴუძილვად მისა, რათა მოკლან იგი განთიად, ⁂ მიუთხრა დავ
მელქოლა ცოლმან მისმან მეტუჴშლმან: უკეთუ შენ არა იცხინა ს
იბ ლი შენი ღამესა ამას შინა, ხვალისად მოჴკუდე ✿ ⁂ გარდაუტევა
მელქოლამ დავით სარკმლითა, ⁂ წარვიდა ⁂ ივლტოდა, ⁂ ცხონ-
იგ და ✿ ⁂ მიიღო მელქოლა გამოქანდაკებული, ⁂ დადვა სარეცელსა
ზედა, ⁂ ტეჱი თხისა, დასდვა სასთაულსა მისსა ზედა ⁂ თავსა
იდ ზედა, ⁂ დაფარა იგი სამოსლითა ✿ ⁂ წარავლინნა საულ მიმთხ-
რობელნი, რათა შეიპყრან დავით, ⁂ ეტყოდეს: რამეთუ ტკიუნეუ
ლარს ✿ ⁂ წარავლინნა საულ მეორედ, ⁂ ეტყოდა: მოიღეთ ი
იე ცხედრითურთ ჩემდა მომართ, რათა მოვაკუდინო იგი ✿ ⁂ მოვ
მსახურნი, ⁂ აჴა გამოქანდაკებული სარეცელსა ზედა, ⁂ ლ

თხათა, თავსა ზედა მისსა ✿ ⁂ ჰრქუაჲ საულ მელქოლას: რაჲსათჳს იზ
ესრეთ შეურაცს შეაჲ მე, ⁂ განუტევე მტერი ჩემი ⁂ განმერა; მიუგო
მელქოლა საულს, მან მრქუა მე, განმიტევე მე, ⁂ უკეთუ არა წარ-
გწყმიდო შენ ✿ ⁂ დავით იყლტოდა ⁂ ცხონდა, ⁂ მივიდა სამოელის იჩ
მიმართ არმათემს შინა, ⁂ მიუთხრა მას უოველი, რაჲდღენიცა უო
მას საულ: ⁂ ვიდოდეს დავით ⁂ სამოელ; ⁂ დასხდეს ნაჲათსდარმას
შინა ✿ ⁂ მიუთხრეს საულს მეტუუშ̃ლთა: აჰა ესერა დავით ნაჲათს- ით
დარმასა შინა ✿ ⁂ წარგზავნნა საულ მსახურნი შეჰყრობად დაჲთი- კ
სსა, ⁂ იხილეს კრებული წინასწარმეტუუშ̃ლთა, ⁂ სამოელ დგა
წინამძღურად მათ ზედა: ⁂ იქმნა სული ღუთისა მსახურთა ზედა
საულისთა, ⁂ იწუეს წინასწარმეტუუშ̃ლებად ✿ ⁂ მიეთხრა საულს, კა
⁂ წარაგზაინნა სხჳანი მსახურნი, ⁂ იწუეს წინასწარმეტუუშ̃ლებად
მათცა, ⁂ შესძინა საულ წარგზავნად მსახურთა მესამედ, ⁂ იწუეს მა-
თცა წინასწარმეტუუშ̃ლებად ✿ ⁂ განრისხნა რისხჳთა საულ, ⁂ კბ
წარვიდა თჳთ არმათემს, ⁂ მოვიდა ჯურღმულამდე კალოსსა,
რომელარს სეფუნსა შინა, ⁂ იკითხა ⁂ ჰრქუაჲ: სადა არს სამოელ
⁂ დავით ⁂ ჰრქუშ̃ს: აჰა ესერა ნაჲატს რმას შინა ✿ ⁂ წარვიდა ჰუ- კგ
ნით ნაჲატს რმას: შინა ⁂ იქმნა მას ზედაცა სული ღუთისა, ⁂
ვლიდა მსვლელი ⁂ წინასწარმეტუუშ̃ლებდა, ვიდრე მისლვადმდე
სა ნაჲატს რმას შინა ✿ ⁂ განიძარცვა სამოსელი თჳსი, ⁂ იწინა- კდ
რმეტუუშ̃ლა წინაშე მათსა, ⁂ დაეცა შიშუშ̃ლი დღე უოველ ⁂
ძე, ამისთჳს იტუოდეს [1] ნუ თუ საულცა არს წინასწარმეტუუშ̃-
თა შორის.

თ ა ვ ი კ.

და იყლტოდა დავით ნაჲით რმაისით, ⁂ მოვიდა იონათანისა, ⁂ ა
ჰრქუაჲ: რაჲ ვქმენ ⁂ რაჲ არს უსამართლოება ჩემი, ⁂ რაჲ ვცოდე
წინაშე მამისა შენისა, რამეთუ ეძიებს სულსა ჩემსა ✿ ⁂ ჰრქუაჲ მას ბ
იონათან: არა სადა მოკუდე შენ, აჰა არა უოს მამან ჩემმან სიტ-
ყჳი დიდი გინა მცირენი, ⁂ არა გამოუცხადოს ურსა, ჩემსა ⁂ რაჲ
რამეთუ დაჰფაროს მამან ჩემმა სიტყუა ესე ჩემგან; ნუ იეოფინ

[1] ზემორე ი.

გ ესე ✿ ✠ მიუგო დავით იონათანს, ✠ ჰრქუა: ცნობით უწყის მამამან
შენმან, რამეთუ გჳოვე მადლი წინაშე თვალთა შენთა, ✠ თქუ-
ა ფს: არა მიუთხრა ესე იონათანს, უკეთუ არა მოინებოს, არამედ ცხოველარს
უფალი; ✠ ცხოველარს სული შენი, რამეთუ ვითარცა ვთქუ აღესრუ-
ლოს, შორის ჩემსა, ✠ შორის მამისა შენისა ვიდრე სიკუდილად-
დ მდე ✿ ✠ ჰრქუა კუალად იონათან დავითს: რაჲ სურს სულსა
ე შენსა, ✠ რაჲ გიყო შენ ✿ ✠ ჰრქუა დავით იონათანს: აჰა ა-
უკუჱ ახალი თჳს არს ჴვალე, ✠ მე ჯდომით არა დავჯდე მეფისა-
თანა ჴამად, ✠ წარმაგალინე მე, ✠ დავიფარო ველსა ზედა მწუხრამ-
ვ დე დღისა სამისა ✿ ✠ თუ მოხედვით მომჴედოს მამამან შენმან,
არქუ: თხოვით ითხოვა ჩემგან დავით განსლვად ბეთლემს ქალაქსა
ზ მისსა, რამეთუ მსხუჱრჭალი არს დღეს მუნ ყოველთა ტომთა ✿ უკე-
თუმცა ეგრეთ თქუას კეთილ, მშჯდობაჲ იყოს მონისა შენისა: ხო-
ლო უკეთუმცა ფიცხელად მოგიჯოს შენ, სცან რამეთუ აღსრულე-
ჱ ბად არს ბოროტი მისგან ✿ ✠ ესრეთ ყო წუალობაჲ მონისა შენი-
სათანა, რამეთუ აღთქმითა უფლისათა მიმიყვანე მონა შენი შენდა,
✠ თუ არს უსამართლოებაჲ მონისა შენისათანა, მომაკუდინე მე შენ,
თ ✠ მამისა შენისა მიმართ რადღა მიმიყვანებ მე ✿ ✠ ჰრქუაჲ იონა-
თან: არა სადა იყოს ესე შენდა, რამეთუ უკეთუ ცნობით ვცნა, რა-
მეთუ აღსრულებად არს ბოროტი მამისა ჩემისა, რომელი მოსლვად
არს შენ ზედა. ✠ უკეთუ არა იყო ქალაქსა შინა შენსა, მე გაუწყო
ი შენ ✿ ✠ ჰრქუაჲ დავით იონათანს: ვინ მაუწყოს მე უკეთუ მოგი-
ია გოს მამამან შენმან ბოროტებით ✿ ✠ ჰრქუაჲ იონათან დავითს:
წარვედ ✠ ეგენ აგარაკსა ზედა, ✠ ვლიდენ იგინი ზოგად აგარაკსა ✿
იბ ✠ ჰრქუაჲ იონათან დავითს: უფალმან ღმერთმან ისრაელისამან უწ-
ყის, რამეთუ გამოვსცდი მამასა ჩემსა, რამეთუ უკეთუ არა განფი-
ცხდეს ჴვალე, ანუ მესამის დღედმდე, ✠ აჰა კეთილ იყოს დავითის-
თჳს, ✠ არა წარმოვეზავნო შენდა აგარაკსა ზედა, ✠ ძითხრობად
იგ ესე უურსა შინა შენსა ✿ ხოლო ესე ყოს ღმერთმან იონათანისა,
✠ ესე შესძინენ, უკეთუმცა მოგიდო ბოროტი შენდა, ✠ განვაცხა-
დო უურსა შინა შენსა, ✠ წარმოგიეზავნო შენ, ✠ მოხჯდე მშჯდო-

ბით, ⁂ იოს უფალი შენთანა ვითარცა იყო მამათა ჩუენთანა ✿ ⁂ თუ ცოცხალღა ვიყო მე, ჰყოფდე ჩემთანა წყალობასა ✿ ⁂ თუ სიკუდილითა მოვკუდე, არა აღიღო წყალობა შენი სახლისაგან ჩემისა უკუნისამდე ✿ ხოლო უკეთუ არა, რაჟამს აღხოცოსცა უფალმან მტერნი დავითისნი, თჳთეული პირისაგან ქუეყანისა, რათა იპოვოს სახელი იონათანისა სახლსა შინა დავითისსა, ⁂ მოიბიოს უფალმან მტერნი დავითისნი ✿ ⁂ [1]) შესძინა იონათან კუალად ფუცებად დავითისსა, რამეთუ შეიყუარა სულმან მისმან მოყუარე მისი ✿ ⁂ ჰრქუა იონათან მისა მიმართ: ხვალე არს ახალ თუჱ, ⁂ იხილვო რამეთუ უქმ იქმნეს საჯდომელი შენი ✿ ხოლო შენ დაცადენ სამ დღე, ⁂ ეგე ადგილსა ზედა შენსა, სადაცა დაიფარო დღესა შინა საქმობისასა, ⁂ დაჯდე წინა სვეტსა ქუისასა გზასა ზედა უდაბნოსასა ✿ ⁂ მე სამ გზის ისრის სასროლითა ვისროლო, ამადარამდე ✿ ⁂ აჰა შემდგომ გამოვგზავნი ერმასა, ⁂ ვეტყჳ: წარვედ ⁂ მიპოვე მე ისარი ⁂ თუ ვრქუა მონასა: აქა არს ისარი ახლოს შენსა ⁂ აქა მოიღე იგი: ⁂ შენ მოდი ჩემდა, რამეთუ მშჳდობა არს შენდა, ⁂ არა არს შენდა სიტყუაჲ ბოროტი, ცხოველ არს უფალი ✿ ხოლო თუ ესრეთ ვრქუაჲ ერმასა: მუნ არს ისარი შენგან შორს, წარვედ, რამეთუ წარგავლინა შენ უფალმან ✿ ⁂ რომელნი, მე ⁂ შენ ვთქუთ, აჰა ესერა უფალი მოწამე არს შორის შენსა ⁂ ჩემსა უკუნისამდე ✿ ⁂ დაიფარა დავით აგარაკსა ზედა, ⁂ მოვიდა ახალ თუჱ, ⁂ მოვიდა მეფე ტაბლასა ზედა ჭამად ✿ ⁂ დაჯდა მეფე ადგილსა ზედა თჳსსა ვითარცა მარადისცა, საყდარსა ზედა წინაშე კედლისა, ⁂ უსწორა იონათანს, ⁂ დაჯდა აბენიერ გუჱშრდით საულისა, მოხილულ იქმნა ცარიელი ადგილი დავითისი ✿ ⁂ არა თქუაჲ საულ არა რაჲ მას დღესა შინა, რამეთუ ჰგონებდა ვითარმედ შემოსვეთით იხილვებოის არა წმიდა ეროფდ, ⁂ არა განწმენდილ არს ✿ ⁂ იქმნა ხვალისაგან თჳსა, დღესა შინა მეორესა, ⁂ ხილულ იყო უქმად ადგილი დავითისი, ⁂ ჰრქუაჲ საულ იონათანს მესა თჳსსა: რაჲ არს ესე, რამეთუ არა მოვიდა ძე იე-

[1]) გ მეფეთა კ.

კჩ სესი არცა გუშინ ⁂ არცა დღეს ტრაპეზსა ზედა ✿ ⁂ მიუგო იო-
ნათან საულს ⁂ ჭრქუაჲ მას: ითხოვა ჩემ მიერ დავით ბეთლემს ქა-
კთ ლაქსა შინა თჳსსა წარსლვად ✿ ⁂ მრქუაჲ: განმიტევე მე აწ ბეთ-
ლემს, რამეთუ მსხუერპლი არს ტომისა ჩემისა ქალაქსა შინა, რა-
მეთუ მიმიწოდეს მე ძმათა ჩემთა, ⁂ აწ თუ მიპოვნიეს მადლი წი-
ნაშე თუალთა შენთა, წარვიდე აწ, ⁂ ვისხილო ძმანი ჩემნი, ამის-
ლ თჳს არა მოვიდა ტრაპეზსა ზედა მეფისასა ✿ ⁂ განრისხნა რის-
ხჳთა საულ იონათანის მიმართ ფრიად, ⁂ ჭრქუაჲ მას: ძეო გოგო-
სა მეძჳსაო, მე არა გუწუია, რამეთუ ზიარ მისა იესესა ხარ შენ
სირცხჳილად შენდა, ⁂ სირცხჳილის გაძოსაცხადებლად დედისა
ლა შენისა ✿ რამეთუ ყოველსა დღესა, რომელსა შინა ცხოვრებდეს მე
იესესი ქუჱყანასა ზედა, არა განიმზადოს მეფობაჲ შენი, აწ უკუჱ
წარგზავნენ, შეიპყარ ჴაბუკი იგი, რამეთუ მე სიკუდილისა არს
ლბ ესე ✿ ⁂ მიუგო იონათან საულს მამასა თჳსსა ⁂ ჭრქუა, რასათჳს
ლგ მოკუდეს, რაჲ ჰქმნა ✿ ⁂ აღიღო საულ შუბი იონათანის ზედა,
რაითა მოკლას იგი, ⁂ სცნა იონათან, რამეთუ აწ აღესრულა სიბო-
ლდ როტე ესე მამისა მისისა, რათა მოკლას დავით ✿ ⁂ აღსლტა იო-
ნათან რისხჳთა გულის წურომისათა ტრაპეზისაგან, ⁂ არა ჭამა
ჰური დღეს მეორესა თჳსსა, რამეთუ იწყლოდა დავითისთჳს, რა-
ლე მეთუ ⁂ აღასრულა სიბოროტე მისთჳს მამამან მისმან ✿ ⁂ იქმნა გან-
თიად ⁂ განვიდა იონათან აგარაკსა, ვითარცა აღუთქუა წამებასა
ლვ შინა დავითისსა, ⁂ ერმა მცირე მისთანა ✿ ⁂ ჭრქუაჲ ერმასა, მიი-
სწრაფე ⁂ მიპოე მე ისარი, რომელი მე ვესროლო; ⁂ ერმა მირ-
ლზ ბიოდა ⁂ მან ესროლა ისარი უკანა მისა ✿ ⁂ მოვიდა ერმა ადგი-
ლამდე ისრისა, სადა ესროლა იონაიან, ⁂ ღაღად ყო იონათან
ლჩ უკანით ერმისა ⁂ ჭრქუაჲ მუნ არს ისარი შენგან შორს ✿ ⁂ კუალად
ღაღად ყო იონათან უკანით ერმისა ⁂ ჭრქუა, ისწრაფე მალე ⁂
ნუ ჰყოფნი: ⁂ შეუკრიბა ერმამან მან იონათანს ისარნი ⁂ მოარ-
ლთ თვნა იგინი უფალსა თჳსსა ✿ ⁂ ერმამან არა უწყოდა არა რაჲ,
მ ეარნა იონათან ⁂ დავით უწყოდეს სიტყუანი ესე ✿ ⁂ მისცა იო-
ნათან საჭურველი თჳსი ერმასა თჳსსა, ⁂ ჭრქუა ერმასა მას: წა-

რვედ ⁂ შეიტანე ქალაქად ✿ ⁂ რაჟამს გამოვიდა ურმა, აღდგა დავით ერლვისაგან, ⁂ დავარდა ჰირსა თჳსსა ქუჱყანასა ზედა ⁂ თაუგანის სცა მას სამგზის, ⁂ ამბორს უო თჳთეულმან ურთიერთას ⁂ იტირა თჳთეულმან მოუპასი თჳსი, აღსასრულადმდე დიდისა ✿ ⁂ ჰრქუა იონათან დავითს: წარვედ მშჳდობით, ვითარცა ვიფუცენით ჩუჱნ ზოგად სახელითა უფლისათა, მეტუჱსჱლთა უფალი რათა იეოს მოწამე შორის ჩემსა ⁂ შენსა, ⁂ შორის თესლისა ჩემისა ⁂ შორის თესლისა შენისა უკუნისამდე ✿ ⁂ აღდგა დავით ⁂ განვიდა ⁂ იონათან შევიდა ქალაქად.

თავი კა.

და მოვიდა დავით ნობათს ქალაქსა ლევიტელთასა აბიმელიქს, მიმართ მღდელისა, ⁂ შეშინდა აბიმელიქ შემოსლვისათჳს მისისა. ⁂ ჰრქუა მას: რად არს ესე რამეთუ შენ მარტოდ ხარ. ⁂ არავინ არს შენ თანა ✿ ⁂ ჰრქუა დავით მღდელსა: მეუკმან მამცნო მე სიტყუად დღეს, ⁂ მრქუად მე: ნურავინ სცნობს სიტყუასა, რომლისათჳს მე მიგავლინებ შენ, ⁂ რასათჳს მე გამცნებ შენ, ⁂ ურმანი დაუტეე, ადგილსა ზედა რომელსა რჩჳან ემონიმ ✿ ⁂ აწ არს თუ შენდა სუთი ჰური, მეც მე ერთი რომელიც გეპოოს ✿ ⁂ მიუგო მღდელმან დავითს, ⁂ რქუა: არა არიან ჰურნი ლიტონი ჩემთანა, გარანა ჰურნი შესაწირავნი: უკეთუ დაკრძალულნი არიან ურმანი დედათაგან იგინი ჭამენ ✿ ⁂ მიუგო დავით მღდელსა ⁂ რქუა მას: ჩუჱნცა ვართ მოთმენილნი დედათაგან გუშინ ⁂ მესამის დღითგან ⁂ ოდითგან გამოვედ მე გზასა ზედა, ⁂ იუჱნენ ურმანიცა ყოველნი გაწმედილნი; ⁂ [1] გზა ესე არა წმიდაჲ არს, არამედ განწმედს დღეს ჭურჭელისათჳს ჩემისა ✿ ⁂ მისცა მას მღდელმან აბიმელიქ ჰურნი წინა დაგებულისანი, რამეთუ არა იო მუნ ჰურნი, სხუანი არამედ ჰურნი ოდენ შესაწირავისანი, რომელიცა მოიღო ჰირისაგან უფლისა, რომელი წინა დაგებულიეო ჰური თბილი, რომელსა შინა დღესა აღიღო იგინი ✿ ⁂ იო მუნ ერთი მონათაგანი საულისა მას დღესა შინა, რომელი შეჰვრობილიეო წინაშე უფლისა, ⁂ სახელი

[1] კ მათე იგ. მარკოზ. ბ. ლუკ ჯ.

მისი დროს ასური, უხუცესი მწყემსთაგან საულისთა, ⁂ მწყსიდა
ცხ ჯორთა საულისთა ✿ ⁂ ჰრქუა დავით აბიმელიქს: იხილე თუ არს
აქა შენ თანა შუბი ანუ მახვილი დაფარი, რამეთუ მახვილი ჩემი ⁂
საჭურველი ჩემი არა აღვიღე ჩემ თანა, რამეთუ ბრძანება მეფისა
თ მსწრაფლ ჩემდა იყო ✿ ⁂ ჰრქუა მღდელმან: აჰა მახვილი გოლია-
თისი უცხო თესლისა, რომელიცა შენ მოაკუდინე კევსა შინა ელა-
სა, ⁂ შემოსილი სამოსელითა მიურდნობილარს ევფუდს იქით, უკე-
თუ გნებაჲს აღებად, აღიღე თავისა შენისათჳს, რამეთუ არა არს აქა
სხჳა თჳნიერ მისსა: ⁂ ჰრქუა დავით: უკეთუ არა არს სხჳა, მო-
ი მეც იგი მე. ⁂ მისცა იგი მას ✿ აღდგა დავით მას დღესა შინა, ⁂
იქცეტოდა ჰირისაგან საულისა, ⁂ მოვიდა დავით ანხუს მეფისა
ია გეთელთასა ✿ ⁂ ჰრქუჱს ერმათა ანხურისთა მისთჳს. არა ესე
არსა დავით მეფე მის ქუჱყანისა; არა ამისსა გამოვიდოდეს დედა-
ნი მროკველნი, მეტუჱყნი: დასცა საულ ათასეულსა, ⁂ დავით ბე-
იბ ვრეული ✿ ⁂ დაიდვა დავით სიტუაჲ ესე გულსა შინა თჳსსა, ⁂
იგ ძეეშინა ფრიად ჰირისაგან ახუს მეფისა გეთელთასა ✿ ⁂ შეიცვალა
ჰირი მისი წინაშე მისსა, ⁂ შესცვალა მას დღესა შინა, ⁂ სცემდა
კართა ქალაქისასა, ვითარცა ბობღისა ზედა, ⁂ დაეცემოდის კელთა
ზედა თჳსთა, ⁂ დავარდის ბჭეთა თანა ქალაქისასა, ⁂ ნერწყვი გა-
იდ რდამოდიოდის. წუჱრსა ზედა მისსა ✿ ⁂ ჰრქუა ანხუს ერმათა
იე თჳსთა, აჰა ესერა ხედავთა კაცისა ცოფსა რად მოიუვანეთ იგი ჩე-
მდა ✿ ანუ არა მიგიანა მე კაცი, ცოფნი რამეთუ მოიუვანეთ იგი,
რათა ბორგჯდეს წინაშე ჩემსა; ესე არა შემოვიდეს სახლსა ჩემსა.

თ ა ვ ი კბ.

ა ⁂ და გამოვიდა დავით მიერითგან ⁂ ცხონდა, ⁂ მოვიდა ქუაბსა
ოდოლამისასა, ⁂ ესმათ მმათა მისთა, ⁂ სახლსა მამისა მისისასა,
ბ მოვიდოდეს მისა მიმართ მუნ ✿ ⁂ შემოკრებებოდეს მის თანა ყო-
ველნი ჭირვეულნი, ⁂ ყოველნი თანა მდებნი, ⁂ ყოველნი მწუხა-
რენი სულითა, ⁂ იყო მათდა ერისთავ ⁂ იქმნა მისთანა ვითარ
გ ოთხასი კაცი ✿ ⁂ წარვიდა დავით მიერ, მასაფეს შინა მოაბისასა:
⁂ ოქუა მეფისა მამართ მოაბელთასა: რათა იყოს აწ მამაჲ ჩემი ⁂

დედად ჩემი შენთანა, ვიდრემდე ვსცნა რად ჰყოს ჩემდა ღმერთმან ✿ ⁂ შეგედრა ჰირსა მეფისა მოაბისასა, ⁂ ეგნეს მის თანა ყოველსა დ
დღესა ყოფასა დაგითისასა სამეფოსა შინა მისსა ✿ ⁂ ჭრქუაჲ გაად ე
წინასწარმეტყუელმან დავითს: ნუ დასჯდები სამეფოსა ამას, არამედ
აღდეგ ⁂ წარვედ ქუეყანასა შინა იუდასსა: ⁂ წარვიდა დავით, ⁂
შევიდა ⁂ დაჯდა ქალაქსა შინა სარიქს ✿ ⁂ ესმა საულს, რამეთუ ვ
გამოჩდა დავით. ⁂ კაცნი რომელნი იუნენეს მის თანა: ⁂ საულ
ჯდა ბორცუსა ზედა, ქვეშე ხეენებსა რომელსარს რაჰას, ⁂ შუბი ჲე-
ლსა შინა მისსა, ⁂ ყოველნი ურმანი მისნი წინა უდგეს მას ✿ ⁂ ზ
ჭრქუაჲ საულ ურმათა წინა მდგომარეთა მისთა: ისმინეთ აწ მენო
ბენიამენისნო, უკეთუ ჴუშმარიტად ყოველთა თქუენ მოაცესთ ძეთან
იესესთან, სოფელნი, ⁂ ვენაკნი, ⁂ დაუდგინნეს თქუენ ყოველნი
ასის თავათ ⁂ ათასის თავათ ✿ რამეთუ ყოველნი შეითქუენით ჩემ ჱ
ზედა, ⁂ არავინ არს განმაცხადებელ ყურსა შინა ჩემსა, რაჟამს და-
დგა აღთქმა ძეთან ჩემთან მისა თანა იესესთა, ⁂ არა არს თქუენგანი
არცა ერთი მტკივნეულ ჩემთჳს, ⁂ მოითხრობელი ყურსა შინა ჩემ-
სა, რამეთუ აღძრა ძეთან ჩემთან მონა ჩემი ჩემ ზედა მტრად, ვითა-
რცა დღეს ამას ✿ ⁂ მიუგო დოიგ ასურმან დადგინებულმან ჯორ- თ
თა ზედა საულისთა. ⁂ ჭრქუაჲ: ვიხილე ძე იესესი შემოსრული
ნოამს აბიმელიქის თანა მისა აქიტობელისა მდდელისა ✿ ⁂ ჰკითხა. ი
მისთჳს ღმერთსა, ⁂ საჭმელი მისცა მას, ⁂ მახვილი გოლიათისა უცხო
თესლისა მისცა მას ✿ ⁂ წარაგლინა მეფემან მოწოდებად აბიმელიქის- ია
სა, მისა აქიტობელისა ⁂ ყოველთა ძეთა მამისა მისისათა, მდდელოა
ნაუმითგან, ⁂ მოვიდეს ყოველნი მეფისა მიმართ ✿ ⁂ ჭრქუაჲ საულ: იბ
ისმინეთ აწ ძეო აქიტობელისაო, ⁂ ჭრქუა, აჰა მე იტყოდი უფალი✿
⁂ ჭრქუაჲ მას საულ: რად განიზრახე ჩემ ზედა შენ ⁂ მეძან იესე- იგ
სმან, რამეთუ მისცენ მას პური ⁂ მახჯლი, ⁂ კითხე მისთჳს
ღმერთსა, დადებად იგი ჩემ ზედა მტრად ვითარცა დღესა ამას ✿ ⁂ იდ
მიუგო აბიმელიქ მეფესა ⁂ ჭრქუა: ვინ არს ყოველთა მონათა შენ-
თა შორის სარწმუნო, ვითარცა დავით, ⁂ სიძე მეფისა, ⁂ თავადი
ყოველთა მცნებათა შენთა, დადებულ სახლსა შინა შენსა ✿ ნუ თუ იე

დღეს მიწუიეს მე გამოკითხვად მისთჳს ღუთისა. არა ვითარ არა დამდვა
მეფემო მონასა შენსა ზედა სიტყუანი ამისი, ჲ უოველსა ზედა სა-
ხლსა მამისა ჩემისასა.რამეთუ არა უწუოდი მონამან შენმან ამის სი-
ტყჳსა მცირე ანუ დიდი ✠ ჲ ჭრქუად მეფემან საულ: სიჱუდილითა
იზ მოჰკუდე აბიმელიქ შენ ჲ უოველი სახლი მამისა შენისა ✠ ჲ ჭრქუად
მეფემან მსწრაფლ მორბედთა წინაშე მდგომთა წინაშე მისსა:
მოიქცანეთ ჲ მოსწყჳდეთ მღდელნი უფლისანი, რამეთუ კელნი მა-
თნი დავითის თანა არიან ვინათგან უცნობიეს რამეთუ იჳლტის
იგი, ჲ არა მომითხრეს ყურსა შინა ჩემსა: ჲ არა უნდათ ერმათა
იჱ მეფისათა დასხმად კელთა თჳსთა მღდელთა ზედა უფლისათა ✠ ჲ
ჭრქუად მეფემან დოიგს: მიაქციე შენ, ჲ მიისწრაფე მღდელთა ზედა:
ჲ მიიქცა დოიგ ასური, ჲ მოსწყჳდნა მღდელნი უფლისანი მას დღე-
სა შინა, სამას ჲ ხუთი კაცი, ეფოდსანი მტჯრთველნი ევფუდისანი ✠
ით ჲ ნობი ქალაქი მღდელთა, წარწუიდეს ხირითა მახჯლისათა, მამა-
კაცითგან დედა-კაცადმდე, ჲ ერმათაგან ძუძუს მწოვართამდე, ჲ
კ ზუარაკისა ჲ ვირისა ჲ ცხოვარისა ✠ ჲ კანერა ერთი მე აბიმე-
ლიქისა, მისა აქიტობელისა, სახელი მისი აბიათარ, ჲ იჳლტოდა
კა უკანა დავითისა ✠ ჲ მიუთხრა აბიათარ დავითს, რამეთუ მოსწყჳ-
კბ დნა საულ ეფოდსანი მღდელნი უფლისანი ✠ ჲ ჭრქუად დავით აბია-
თარს: ვსცან დღეს ამას შინა, რამეთუ მუნ იეო დოიგ ასური, რა-
მეთუ მითხრობით მიუთხრა საულს: მე ვარ მიზეზ სულთათჳს სა-
კგ ხლთა მამისა შენისათა ✠ დაჯედ ჩემთანა, ნუ გეშინის, რამეთუ სა-
დაცა თუ ვიძიო სული ჩემი, ერთად ვიძიო სულიცა შენი, რამეთუ
დაცულ იქმნები დღეს ჩემ თანა.

თ ა ვ ი კგ.

ა და მიუთხრეს დავითს მეტეუშ̃ლთა: აჰა უცხო თესლთა მოუ-
ბ ცავს კეილ, ჲ წარიტაცებენ ჲ დასთრგუნვენ ნაოფთა ✠ ჲ ჰკითხა
დავით უფალსა მეტეუშ̃ლთან: უკუთუ წარვიდე ჲ მოვსწყჳდო უცხო
თესლნი ესე; ჲ ჭრქუად უფალმან: წარვედ, ჲ სძლო უცხო თესლთა
გ ამათ, ჲ აცხოვნო კეილ ✠ ჲ ჭრქუეს კაცთა დავითისთა მისა მი-
მართ: აჰა ჩუენ აქა იუდასა შინა გეშ̃ინის, ჲ გითარ იოს უფეშ̃

თუ წარვიდეთ კეილს შინა ⁂ ბანაკსა უცხო თესლთასა შევიდეთ ✿
⁂ შესძინა კვალად დავით კითხვად უფლისა, ⁂ მიუგო მას უფალმან დ
⁂ ჭრქუაჲ: აღვედ ⁂ შთავედ კეილსა შინა, რამეთუ მე მოგეც უცხო
თესლი კეილსა შინა შენსა ✿ ⁂ წარვიდა დავით ⁂ კაცნი მისნი მის ე
თანა კეილსა შინა, ⁂ ბრძოდეს უცხო თესლისა თანა: ⁂ ივლტო-
დეს უცხო თესლნი ჰირისაგან დავითისა, ⁂ წარმოიუშანნა ჰირუ-
ტუშნი მათნი, ⁂ მოსრნა იგინი წულულებითა დიდითა, ⁂ იქსნა
დავით მკჳდრნი კეილისნი ✿ ⁂ იუო ოდეს ივლტოდა აბიათარ მე ვ
აბიმელიქისა დავითის მიმართ, ⁂ შთავიდა ესეცა კეილსა მის თანა,
⁂ აქუნდა ეფუდი კელსა შინა მისსა ✿ ⁂ მიეთხრა საულს, რამე- ზ
ოუ მოვიდა დავით კეილსა შინა; ⁂ თქუა საულ: რამეთუ მომცა იგი
ღმერთმან კელსა შინა ჩემსა, რამეთუ დაკეტულ არიან შესლვად ქა- ჱ
ლაქსა შინა ბჭენი ⁂ მოქლონნი ✿ ⁂ ამცნო საულ ყოველთა ერ- ჳ
თა ბრძოლად შთასლვა კეილსა შინა ⁂ შეპყრობად დავითისა, ⁂ კა-
ცთა მისთა ✿ ⁂ ცნა დავით, რამეთუ არა დადუმებს ბოროტსა თ
მისთჳს საულ, ⁂ ჭრქუაჲ დავით აბიათარს მღდელსა: მოიღე ეფუდი
უფლისა ✿ ⁂ თქუაჲ დავით: უფალო ღმერთო ისრაელისაო, სმენით ი
სმენილ არს მონა შენი, რამეთუ ეძიებს საულ მოსლვად კეილსა
ზედა განხრწნად ქალაქისა ჩემთჳს ✿ უკეთუ დაიგშას ⁂ აწ უკეთუ ია
შთამოვიდეს საულ, ვითარცა სმენილ არს მონა შენი. უფალო
ღმერთო ისრაელისაო მომითხარ მონასა შენსა. ⁂ ჭრქუაჲ უფალმან:
დაიგშას ✿ ⁂ თქუაჲ დავით: უკეთუ მამცენ მე რომელნი არიან კე- იბ
ილსა შინა ⁂ კაცნი ჩემნი კელსა შინა საულისასა? ⁂ ჭრქუაჲ უფა-
ლმან: მიგცენ ✿ ⁂ აღდგა დავით ⁂ კაცნი მისნი მის თანა, ვითა- იგ
რცა ოთხასი ⁂ გამოვიდეს კეილით, ⁂ ვიდოდეს სადაცა უნდო-
დეს ✿ ⁂ მიეთხრა საულს, რამეთუ განერა დავით კეილით, ⁂ დაუ- იდ
ტევა წარსლვად ✿ ⁂ დაჯდა დავით უდაბნოსა შინა მაჴერეთისათა იე
ბნელოვანსა შინა მთასა ზედა ზიფსა, ქუჱყანასა არმუროვანსა; ⁂
ეძიებდა მას საულ ყოველსა დღესა შინა, ⁂ არა მისცა იგი ღმერ-
თმან კელთა მისთა ✿ ⁂ იხილა დავით, რამეთუ მოვალს საულ მიე- ივ
ბად მისსა, ⁂ იუო დავით მთასა ზედა არმუროვანსა ზიფს ✿ ⁂ აღდგა იზ

იონათან მე საულისა, ⁂ მივიდა დავითისთანა მაღნარსა შინა, ⁂
იწ განიჯურნა გული მისი უფლისა მიმართ ✿ ⁂ ჰრქუა მისა მიმართ:
ნუ გეშინინ: რამეთუ ვერ გპოოს გულმან მამისა ჩემისა საულისა-
მან შენ ⁂ შენ იქმნე მეფედ ისრაელისა, ⁂ მე ვიყო შენდა მეგობარ,
ით ⁂ საულცა მამამან ჩემმან უწყის ეს რეთ ✿ ⁂ დადგეს ორთავე აღ-
თქმა წინაშე უფლისა; ⁂ იჯდა დავით მაღნარსა შინა ⁂ იონათან
კ განვიდა სახლსა შინა თჯსსა ✿ ⁂ გამოვიდეს ზეფელნი ქუჱყანი-
საგან არმუროკანისა საულის მიმართ ბორცუსა ზედა მეტეუჱლნი:
არა ესე დავით დამალულ არსა ჩუჱნ შორის მესსარსა შინა, იწრო-
სა შინა მაღნარსა ბორცუსა ზედა ექელათისასა, რომელ არს მარ-
კა ჯუჱნით იესებონისა ✿ ⁂ აწ ყოველი რომელი არს საულსა შინა
მეფისასა შთამოსლვასათჯს ჩუჱნდა მიმართ აღესრულა რამეთუ და-
კბ ჰშულ არს იგი ეული სა შინა მეფისასა ✿ ⁂ ჰრქუაჲ მათ საულ: კუ-
რთხეულ სართ თქუჱნ უფლისა მიმართ, რამეთუ ეელმისთ ჩემთჯს ✿
კგ წარვედით აწ ⁂ განიმსადეთ კვალად, სცანით ადგილი მისი, სადა
იყოს ფერჳი მისი მსუჱრაფლ მუნ, სადაცა, თქუთ რათა არა ვითარ
კდ მოგაცთუნოსთ ✿ ⁂ იხილეთ ⁂ სცანით ყოველთა შორის ადგილ-
თა, სადაცა იგი იმალვის, ⁂ მოიქეცით ჩემდა განმზადებული, ⁂
წარმოვიდე თქუჱნთანა; ⁂ იყოს უკეთუ არს ქუჱყანასა ზედა, მო-
კე გიძიო იგი ყოველთა შორის ათასის თავთა იუდასთა ✿ ⁂ აღდგეს
ზეფელნი ⁂ წარვიდეს წინაშე საულისა; ხოლო დავით ⁂ კაცნი
მისნი იუნეს უდაბნოსა შინა მაონს დასავლის მიმართ მარჯუჱნით
კვ იესებონისა ✿ ⁂ წარვიდა საულ, ⁂ კაცნი მისნი ძიებად დავითისა;
⁂ მიეთხრა დავით, ⁂ შთავიდა კლდოვანსა შინა, რომელი იყო
უდაბნოსა შინა მაონს; ⁂ ისმინა საულ, ⁂ სდევნა უკანა დავითს
კზ უდაბნოსა შინა მაონს ✿ ⁂ ვიდოდა საულ, ⁂ კაცნი მისნი კერძო-
საგან მთისა მუნით; ხოლო დავით იყო ⁂ კაცნი მისნი დაფარულ
იმიერ მთისა ჱირისაგან საულისა: ხოლო საულ ⁂ კაცნი მისნი
დაიბანაკებდენ დავითის ზედა, ⁂ კაცსა მისსა ზედა შეჯურობად მათ-
კჱ თა ✿ ⁂ მოვიდა მომთხრობელი საულის მიმართ ⁂ ეტყოდა: ისწრა-
ფე ⁂ მოვედ, რამეთუ დაეცნენ ქუჱყანასა ზედა შენსა უცხო თე-

სლნი ✿ ⁂ მიიქცა საულ არა დევნად კვალსა ზედა დავითისა არა- კთ
მედ წარვიდა შემთხვევად უცხო თესლთა; ამისთჳს ეწოდა ადგილსა
მას კლდე განმეოფელი.

თავი კდ.

და აღდგა დავით მიერითგან ⁂ დაჯდა იწროსა შინა ენღადი- ა
სასა ✿ ⁂ იო ოდეს მოიქცა საულ უკანა უცხო თესლთაგან. ⁂ მი- ბ
თხრა მას მეტყუელთაგან: აჰა დავით უდაბნოსა ენღადისასა ✿ ⁂ გ
წარიყვანნა საულ სამ ათასნი კაცნი მის თანა რჩეულნი ყოველთა-
გან ისრაელისათა, ⁂ წარვიდა ძიებად დავითისა ⁂ კაცთა მისთა
მართლ ჰირსა სადგემისა ✿ ⁂ მოვიდა სამწყსომდე ძწყემსთასა გზა- დ
სა ზედა, ⁂ იო მუნ ქვაბი: ⁂ საულ შევიდა რათა დაცალიერდეს,
ხოლო დავით ⁂ კაცნი მისნი შინაგან ქვაბთასა ისხდეს ✿ ⁂ ჰრქუჱს ე
კაცთა დავითისთა მისდა მიმართ: აჰა დღე ესე რომლისათჳს გრქუჱდ
უფალმან შენ მოცემად მტერისა შენისა ჴელსა შინა შენსა, ⁂ უქმენ
მას ვითარცა სათნო არს წინაშე თვალთა შენთა: ⁂ აღდგა დავით,
⁂ მოჭრეს კიდესა სამოსლისა საულისსა ფარულად ✿ ⁂ იო ვ
შემდგომად ამისა, ⁂ შეუძრწუნდა დავითს გული თჳსი, რამეთუ
მოუჭრეს კიდე სამოსლისა საულისა ✿ ⁂ ჰრქუჱდ დავით კაცთა ზ
თჳსთა: ნურა ოდეს იეოფენ ჩემდა უფლისა მიერ, უკეთუ უო
სიტყუაჲ ესე უფალსა ჩემსა ⁂ ცხებულსა უფლისასა, რომელ აღ- თ
ვიღო ჴელი ჩემი მას ზედა, რამეთუ ცხებული არს უფლისა ესე ✿ ⁂
შეაკერნა დავით კაცნი თჳსნი სიტყჳთა ამით ⁂ არა სცა მათ მო- კ
კულად საულისა: ⁂ აღდგა საულ ⁂ გამოვიდა გზასა ზედა ✿ ⁂ თ
გამოვიდა დავით უკანა მისსა ქუაბისა მიერ: ⁂ კმაჲ უო დავით
უკანა საულს ⁂ ეტყოდა მას: უფალო ჩემო მეფეო: ⁂ უმოსვედა
საულ უკანა თავისა, ⁂ დავარდა დავით მიწადე ჰირითა თჳსითა ⁂
თაყუანისცა მას ✿ ⁂ ჰრქუჱდ დავით საულს: რაჲდ უსმენ სიტყჳათა ი
კაცთასა მეტყუჱლთა: აჰა დავით ეძიებს სულსა შენსა ✿ აჰა დღეს ია
იხილეს თვალთა შენთა რამეთუ მოგცა უფალმან დღეს თავი შენი
ჴელთა ჩემთა ქუაბსა შინა, ⁂ არა მოვინებე მოკლუაჲ შენდა, ⁂
გრიდე შენ, ⁂ ვოქუ: არა განვმარტო ჴელნი ჩემნი უფალსა ზედა

იბ ჩემსა, რამეთუ ცხებული არს უფლისა ესე ✿ ⁂ აჰა იხილე კიდე სა-
მოსელისა შენისა კელსა შინა ჩემსა, რომელი მოვკვეთ კიდისაგან
სამოსლისა შენისა, ⁂ არა მოგაკუდინე შენ, ⁂ სცან ⁂ იხილე
დღეს, რამეთუ არა არს ბოროტი კელსა შინა ჩემსა, არცა უჯა-
ტოებაჲ ⁂ შეურაცს ყოფად, არცა შეცოდებაჲ შენდა, ⁂ შენ ეძიებ სუ-
იგ ლსა ჩემსა მიდებად მისსა ✿ საჯოს უფალმან მორის ჩემსა ⁂ შენ-
სა, ⁂ შურის მიება ჴოს უფალმან შენგან. ⁂ კელი ჩემი არა იყოს
იდ შენ ზედა ✿ ვითარცა იტყჳს იგავი პირველი: უსჯულოთაგან გამო-
იე ვიდეს გარდამავალობაჲ, ხოლო კელი ჩემი არა იყოს შენ ზედა ✿ ⁂
აწ მეფეო ისრაჱლისაო უკანით ვისიძე სჳალ, ვისა სდევნი, შენ;
უკანითმცა ძაღლისა მოძუძრისა, ⁂ უკანით ჭრჭელისა ერთისა ✿
ივ იყავნ უფალი მსაჯულ ⁂ შურის შეებელ შორის ჩემსა ⁂ შენსა,
⁂ იხილოს უფალმან, ⁂ საჯოს მსაჯავრი ჩემი, ⁂ მისაჯოს მე კე-
იზ ლისაგან შენისა ✿ ⁂ იყო ოდეს აღასრულა დავით სიტყჳანი ესე,
მეტყუელდნ საულის მიმართ, ⁂ ჴრჭჳა საულ: შენი არს ჴმაჲ ესე
იჱ შჳილო დავით; ⁂ აღმოუტევა საულ კმაჲ თჳსი ⁂ ტირიდა ✿ ⁂
ჴრჭჳაჲ საულ დავითს მართლ სრ შენ უფროს ჩემსა, რამეთუ შენ
ით მომაგე მე კეთილი, ხოლო შენ მე მოგაგე ბოროტი ✿ ⁂ შენ მო-
მითხარ მე დღეს, რომელი მიყავ მე კეთილი, რამეთუ დამგშა მე
კ უფალმან კელთა შინა შენთა დღეს ⁂ არა მომცალ მე ✿ ⁂ უკეთუ
ჰპოვოს კინმე მტერი თჳსი შეჩჩრვებისა შინა, ⁂ განუტევოს იგი
გზასა კეთილსა, უფალმან მიაგოს მას კეთილი, ვითარცა ჴყო შენ
კა დღეს ✿ ⁂ აწ აჰა უწყი მე რამეთუ მეფობით სუფევ შენ: ⁂ დაად-
კბ გრეს კელსა შინა შენსა შეფობაჲ ისრაჱლისაჲ ✿ ⁂ აწ მეფუცე მე
უფლისაჲთა, რათა არა აღმოფხურა თესლი ჩემი შემდგომად ჩემსა, ⁂
კგ არა წარსწყმიდნ სახელი ჩემი სახლისაგან მამისა ჩემისა ✿ ⁂
ეფუცა დავით საულს, ⁂ წარვიდა საულ აღვილსა თჳსსა. ხოლო
დავით ⁂ კაცნი მისნი აღვიდეს მესერსა შინა იწროსა.

თავი კჱ.

ა Და მოკუდა სამოელ, ⁂ შეკრებად ყოველა ისრაჱლი, ⁂ ტი-
როდეს მას, ⁂ დამარხეს იგი სახლსა მისსა არმათემსა შინა: ⁂

აღდგა დავით ⁂ შთაძოვიდა უდაბნოსა შინა მაონისასა ✿ ⁂ იეო ა
კაცი მაონსა შინა, ⁂ საქმჳსო მისი კარმელსა ზედა, ⁂ კაცი დიდ
ფრიად: ⁂ ამის საცხოვარი სამ ათას, ⁂ თხა ათას: ⁂ იქმნა ოდეს
რისვიდა იგი საქმჳსისა თჳსსა კარმელსა ზედა ✿ ხოლო სახელი გ
კაცისა მის ნაბალ, ⁂ სახელი ცოლისა მისისა აბიგეა, ⁂ ცოლი მი-
სი სახიერ გონიერებითა, ⁂ კეთილი სატირა ფრიად ⁂ ქმარი მისი
კაცი ფიცხელი ⁂ ბოროტი ⁂ წუებასა შინა, ⁂ კაცი მაქც ჩვენულები-
სა ✿ ⁂ ესმა დავითს უდაბნოსა შინა, რამეთუ რისავს ნაბალ კარ- დ
რმელსა ზედა ცხოვართა თჳსთა ✿ ⁂ წარავლინნა დავით ათინი მო- ე
ნანი, ⁂ ჰრქუა მონათა მათ: აღვედით კარმელსა ზედა, ⁂ მივედით
ნაბალისა, ⁂ მოიკითხეთ იგი სახელითა ჩემით მშჳდობით, ⁂ არ-
ქუთ ესე: მოლად ხარა შენ ⁂ სახლი შენი, ⁂ ყოველნი შენნი
მოლად თუ არიანა ✿ ⁂ აწ აჰა მესიმს, რამეთუ რისჳენ შენდა აწ მწყე- ვ
მსნი შენნი, რომელნი იყუნენ ჩემთანა უდაბნოსა შინა, ⁂ არა ვა-
ყენებდით მათ, ⁂ არა უბრძანეთ მათ არა რაჲვე ყოველთა დღეთა
შინა, ოდეს ვიყვით კარმელსა შინა ✿ ჰკითხე ჭრმათა შენთა, ⁂ ზ
მოგითხრან შენ ⁂ ჰპოვონ ჭრმათა შენთა მადლი წინაშე თჳალ-
თა შენთა, რამეთუ დღესა შინა კეთილსა მოვედით: მოაც უკუნ
აწ მესი შენსა დავითს რაიცა უკუნ ჰპოვოს ჴელმან შე-
ნმან ⁂ ჭრმათა შენია ✿ ⁂ მოვიდეს ჭრმანი დავითისნი, ⁂ ჱ
ეტყოდეს სიტყჳსა ამას ნაბალის მიმართ, ყოველთა მათ სიტ- ი
ყჳათა სახელითა დავითისათა ✿ ⁂ ახლტა ნაბალ ⁂ მაუკო მონა-
თა დავითისთა, ⁂ ჰრქუა: ვინ არს დავით ძე იესესი. დღეს განმ-
რავლებულ არიან მონანი, განშორებულნი თჳთეული პირისაგან
უფლისა თჳსისა ✿ ⁂ აღვიღო ჰურნი ჩემნი, ⁂ ღჳნო ჩემი, ⁂ ი
საკლავი ჩემნი რომელი დაუკალ მრისველთა ცხოვარისა ჩემისათა,
⁂ მივსცნეა ივინი კაცთა, რომელნი არა უწყნი ვინ არიან ✿ ⁂ ია
მიიქცეს ჭრმანი დავითისნი გზასა მათსა, ⁂ მოვიდეს ⁂ მიუთხ-
რეს დავით სიტყჳსა ებრ მისისა ✿ ⁂ ჰრქუა დავით კაცთა თჳსთა: იბ
შეირტყეთ თჳთეულმან საჭურველი თჳსი: ⁂ შეირტყეს საჭურველი
თჳსი, ⁂ თჳთ დავითცა მოირტყა მახჳლი თჳსი: ⁂ ვიდოდეს ⁂

შეუდგეს დავითს, ვიდრე ოთხასი კაცი, ⁂ ორასი მათი დაშთა ჯურ-
იც ჯელთა თანა ✿ ⁂ აბიგიას ცოლსა ნაბალისასა მიუთხრა ერთმან
ერმამან, ⁂ ეტყოდა: აჰა წარმოგზავნა დავით მოციქულნი უდაბნო-
იდ საგან კურთხევად უფლისა ჩუენისა, ⁂ მან მიაქცია იგინი ✿ ხო-
ლო კაცნი იგი სახიერ იუნენ ფრიად ჩუენდა, ⁂ არა გვაუნებდენ
ჩუენ, არცა გვიბრძანეს ჩუენ რაი ბოროტი ყოველსა შინა დღესა
იე რომელსა შინა ვიუყენით მათ თანა ✿ ⁂ ყოფასა ჩუენსა აკარაკსა
ზედა, ვითარცა ზღუდე იუნენ გარემო ჩუენსა დღე ⁂ დამე, ყო-
ველსა დღესა რომელსა შინა ვიუნით მათ თანა, მწყსიდით რაჲ
ივ სამწყსოსა ✿ ⁂ აწ სცან ⁂ იხილე შენ რაჲსა ჰყოფ, რამეთუ აღეს-
რულა სიბოროტე უფალსა ჩუენსა ზედა, ⁂ სახლსა მისსა ზედა,
⁂ მე ესე წარმწყმენდელი არს, ⁂ არა შესაძლებელ არს სიტყჳს გე-
იზ ბაჲ მისსა ✿ ⁂ ისწრაფა აბიგეარ ⁂ აღიღო ორასი ჰური, ⁂ ორი
ჯურჭელი ღჳნო, ⁂ ხუთი ცხოვარი მწვარი, ⁂ ხუთი საწუაული
ფქჳილი სიმინდოვანი წიდაჲ, კალათი ყურძენი, ⁂ ორასი ლეღჳს
იჱ ჩირი, ⁂ დაადვა კარაულსა ზედა ✿ ⁂ ჰრქუა ერმათა თჳსთა: წარ-
მოვედით წინაშე ჩემსა, ⁂ აჰა მე უკანით თქუენსა მოვიდე: ⁂ ქმა-
ით რსა მისსა არა მიუთრა ✿ ⁂ ექმნა ჯდომასა მისსა კარაულსა ზედა,
⁂ ვიდოდა კერძოსა მთისასა, ⁂ აჰა ესერა დავით ⁂ კაცნი მისნი
კ შთამოვიდოდეს წინაშე მისსა, ⁂ შეემთხჳა მათ ✿ ⁂ ჰრქუაჲ დავით:
ჯეშმარიტად ცუდად ეოველი ნავანისა დავიცუ უდაბნოსა შინა, ⁂
არა რაჲმცუ უბრძანე მოუკანებად ეოველისაგან რომელი არს მისი,
კა ⁂ მომაგო მე ბოროტი კეთილისა წილ ✿ ესე უუაჳნ ღმერთმან
დავითს ⁂ ესე შესძინენ, უკეთუ განთიადისაძდე დაუტეო ეოველთა-
კბ გან ნავანისათა შემფსმელადდე კედლისა მიმართ ✿ ⁂ იხილა აბიგია
დავით, ⁂ ისწრაფა ⁂ გარდამოჴდა კარაულისაგან, ⁂ დაეცა წინაშე
კგ დავითისა ჰირსა ზედა თჳსსა, ⁂ თაუანისცა მას მიწამდე ✿ ⁂
დაეცა ფერჴსა ზედა მისსა, ⁂ ჰრქუაჲ: ჩემ ზედა უფალსა, ⁂ ჩემი
უსამართლოება არს, რათა იტყოდეს აწ მკეაჲი შენი ეურსა შინა
კდ შენსა, ⁂ ისმინო სიტყუაჲ მჴევლისა შენისა ✿ რათა არა დაჰდვა
აწ უფალო ჩემო ბოროტი გულსა შენსა, კაცისა მისთჳს წარწყმე-

ნდულისა, რამეთუ სახელისა ებრ თჯსისა იგი არს: ნაბალი სახე-
ლი მისი, ⁂ უგუნურება მის თანა: ხოლო მე მკეცალმან შენმან არა
ვიხილენ ერმანი უფლისა ჩემისანი, რომელნი წარმოგეგზავნეს
მისა ✿ ⁂ აწ უფალო ჩემო ცხოველსარს უფალი, ⁂ ცხოველ სული კვ
შენი, რამეთუ დაგაყენა შენ უფალმან, რათა არა მოხჯდე სისხლსა
ზედა უბრალოსა, ⁂ დაიცო კელი შენი, ⁂ აწ იყავენ ვითარცა ნა-
ბალ ბტერნი შენნი, რომელნი ეძიებენ უფლისა ჩემისა ბოროტ-
სა ✿ ⁂ აწ მიიდე კურთხევა ესე, რომელიცა მოართვა მკეცალმან კზ
შენმან უფალსა ჩემსა, ⁂ მიეც ერმათა წინაშე მდგომარეთა უფლისა
ჩემისათა ✿ აღიღე აწ უსამართლობა მკეცალისა შენისა, რათა ეო- კჩ
ფით ეოს უფალმან სახლი სარწმუნო უფლისა ჩემისა, რამეთუ
ბრძოლსა უფლისა ჩემისასა უფალი ბრძოდეს: ⁂ ბოროტი არა
მოიღოს შენ შორის არა ოდეს ✿ ⁂ უკეთუ აღდგეს კაცი მდევნელი კთ
შენი, ⁂ მებნელი სულისა შენისა, ⁂ იეოს სული უფლისა ჩემისა
შეკრული საკრველითა ცხოვრებისა უფლისა ღუთისათა, ⁂ სუ-
ლი მტერისა შენისა სტეორცო შორის შურდულითა ✿ ⁂ იეოს ლ
ოდეს ეოს უფალმან უფლისა ჩემისა ეოველი რაჲოდენსა ეტტეოდა
კეთილსა შენთჯს, ⁂ გიბრძანოს შენ უფალმან ეოფა წინაძღურად
ისრაელთა ზედა ✿ ⁂ არა იეოს შენდა ესე საძაკელ, ⁂ შესაბრკო- ლა
ლებელ გულსა უფლისა ჩემისასა, დანთხევად სისხლისა უბრალოსა,
ამოად ⁂ იჳსნა: კელი შენი, ⁂ კეთილი უეოს უფალმან უფალსა ჩემსა ⁂, ლბ
მოიკსენო მკეცალი შენი ⁂ კეთილი უეო მას ✿ ⁂ ჰრქუა დავით აბიგაილს:
კურთხეულარს უფალი ღმერთი ისრაელისა, რომელმან მოგა-
გალინა შენ დღეს შემთხუჳად ჩემდა ✿ ⁂ კურთხეულარს განზრახვანი ლგ
შენნი, ⁂ კურთხეულსარ შენ რომელმან დაბაყენე შენ დღეს ამას
ბინა მოსლვად ⁂ დანთხევად სისხლისა, ⁂ ცხოვრებად კელისა ჩე-
მისა ✿ გარნა ცხოველარს უფალი ღმერთი ისრაელისა, რომელმან ლდ
დაბაყენა მე დღეს ბოროტისა ეოფად შენდა, რამეთუ არათუმცა ეე-
სწრაფა ⁂ არა მოსჳედ შემთხუჳად ჩემდა, მაშინ ვთქუ: უკეთუ და-
შთე ნაბალსა ზედაე განთიადადმდე შემფსმელი კელისა მი-
მართ ✿ ⁂ მიიღო დავით კელისაგან მისისა ეოველი რომელი მოე- ლე

ღო მას, ⴓ ⴑრქუა მას: წარვედ მშჳდობით სახლსა შენსა, იხილე
ლვ რამეთუ ვისმინე კმისა შენისა ⴓ სათნო ვიყავ პირი შენი ✿ ⴓ მო-
ვიდა აბიგეი ნაბალისა, ⴓ აჴა მისთანა სმა სახლსა შინა მისსა, ვი-
თარცა სმა მეფისა ⴓ გული ნაბალისა იშუჴბდა მას შინა, ⴓ იყი
მთრვალი იყო ფრიად, ⴓ არა მიუთხრა აბიგეი ნაბალს სიტყუაჲ
ლზ არცა დიდი არცა მცირე ვიდრე განათლებამდე განთიადისა ✿ ⴓ
იქმნა განთიად ოდეს განიფრთხო ნაბალ ღჳნისაგან, მიუთხრა მას
ცოლმან მისმან ეოველნი ესე სიტყუანი: ⴓ მოკუდა გული მისი მას
ლჱ შინა. ⴓ იყი იქმნა ვითარცა ქუა ✿ ⴓ ვითარცა გარდაჴდენ ათი
ლთ დღენი, დასცა უფალმან ნაბალ ⴓ მოკუდა ✿ ⴓ ესმა დავითს, ⴓ
თქუა: კურთხეულ არს უფალი რომელმან საჯა სჯა ეუჱღრებისა
ჩემისა ჴელისაგან ნაბალისა, ⴓ მონა თჳსი დაიცვა ჴელისაგან ბო-
როტისა. ⴓ სიბოროტე ნაბალისა მიაქცია უფალმან თავსა ზედა
მისსა: ⴓ წარავლინა დავით მეტეუჱღლმან აბიგეისა მიმართ: მოგი-
ე უვანო შენ თავისა ჩემისა ცოლად ✿ ⴓ მივიდეს ერმანი დავითისნი
აბიგეისა მიმართ კარმელსა, ⴓ ⴑრქუჱს მას მეტეუჱღლთა: დავით
წარმომჳავნა ჩუჱნ შენდა, რათა შენ მიჴეუვანოს თავისა თჳსისა
მა ცოლად ✿ ⴓ აღდგა ⴓ თაუვანისცა მიწამდე პირითა, ⴓ ⴑრქუა: აჴა
მჴევალი შენი, ⴓ მჴევალმან დაჰბანოს ფერჴნი მონათა შენთანი ✿
მბ ⴓ აღსდგა აბიგეი ⴓ დაჯდა კარაულსა ზედა ⴓ ხუთნი ქალწულნი
მისდევდეს უკანა მისსა, ⴓ ვიდოდეს უკანით ერმანი დავითისნი, ⴓ
იქმნა მისა ცოლად ✿ ⴓ იალჰინამიცა მოიეუანა დავით იეზრაელი-
მგ სჴან, ⴓ იეუნეს მისა ორ ცოლ ✿ ხოლო საულ მისცა მელქოლა
ასული თჳსი ცოლი დავითისი, ფალტიას ძესა ამისოვისა რომე-
ლი იყო რომმასაჴან.

თ ა ვ ი კჱ.

ა **და** მოვიდეს ზეფელნი ზნოინისა საულის მიმართ ბორცჳსა
ზედა მეტეუჱღლნი: ვითარმედ აჴა დავით დამალულ არს ჩუჱნ შო-
ბ რის ბორცჳსა ზედა ეხელაფსა, ჰირის ჰირ ესებონისა ✿ ⴓ აღდგა
საულ ⴓ შთავიდა უდაბნოსა ზეფისასა, ⴓ მისთანა სამ ათასნი კაც-
ნი რჩეული ისრაელისაჴან ძიებად დავითისსა უდაბნოსა ზეფისა-

სა ✿ ⁂ დაიბანაცა საულ ბორცუსა ზედა ეხელეფისასა, რომელ არს გ
ჰირის ჰირ ესებონისა წინა გზასა, ხოლო დავით ჯდა უდაბნოსა
შინა, ⁂ იხილა დავით რამეთუ მოახლებულ არს საულ უკანით მი-
სა უდაბნოსა შინა ✿ ⁂ წარვზავნა დავით მხილავი ⁂ ცნა რამეთუ დ
მოვახლა საულ განმზადებული უკანით კელესით ✿ ⁂ აღდგა ფა- ე
რულად, ⁂ შეიდა ადგილსა მას სადაცა განისვენებდა საულ. ⁂ მუნ
იოო ამენირ მე ნირონისა, ჰირველი მგედართ მთავარი მისი, ⁂
საულს ეძინა კარავსა ეტლსა სამეფოსა, ⁂ ერწი დაბანაკებულნი
გარემოს მისსა ✿ ⁂ მიუგო დავით ⁂ ჰრქუა აბიმელიქს ქეტესა, ვ
⁂ ავსუსა მესა სარუინისსა მმასა იოაომისასა, მეტყუელმან: ვინ
შემოვდეს ჩემთანა საულის მიმართ ბანაკსა შინა; ⁂ ჰრქუა აბე-
სია: მე შემოვიდე შენთანა ✿ ⁂ შეიდეს დავით, ⁂ აბესია მგედართა ზ
შორის ღამე; ⁂ აჰპა საულს ეძინა ძილითა კარავსა შინა. ⁂ შუბი
მისი აღმართული ⁂ დასობილი მიწასა თავით მისსა, ხოლო აბე-
ნირს ⁂ მგედართა მისთა ეძინათ გარემოს მისსა ✿ ⁂ ჰრქუა ამესია, ჱ
დავითს: მოცაა შენ უფალმან დღეს მტერი შენი ჴელთა შენთა, ⁂
აწ მოჰკალ იგი, შუბითა მიწასა ზედა ერთგზის ⁂ არა დაუორო
მას ზედა ✿ ⁂ ჰრქუა დავით ამესიას: ნუ მოჰკლავ მას, რამეთუ თ
ვინ განმარტოს ჴელი თჳსი ცხებულსა ზედა უფლისასა ⁂ უბრა-
ლო იოს ✿ ⁂ ჰრქუა დავით: ცხოველ არს უფალი, უკეთუ არა ი
უფალმან დაამხუას იგი, ანუ დღე მისი არა მოუვიდეს ⁂ მოკუდეს,
ანუ ბრძოლაშიცა განვიდეს, ⁂ წარმწყმდამცა ✿ ნუ იოფინ ჩემდა ია
უფლისაჲ მიერ დასხმად ჴელისა ჩემისა ცხებულსა ზედა უფლისა-
სა, ⁂ აწ აღიღე შუბი თავისაგან მისისა, ⁂ ჭურჭელი წყლისა, ⁂
განვიდეთ ჩუენ თჳსგან ✿ ⁂ აღიღო დავით შუბი, ⁂ ჭურჭელი იბ
წყლისა თავისაგან მისისა, ⁂ გამოვიდეს ზოგად, ⁂ არა იოო ჩო-
მელმანცა სცნა ანუ იხილა, ⁂ არა იოო ზემდგომი, რამეთუ ეო-
ველთა ეძინათ, რამეთუ ძილი იოო მძიმე ძლიერი უფლისა მიერ
დაცემული მათ ზედა ✿ ⁂ განვიდა დავით მიერ ჴელსა ზედა, ⁂ და- იგ
დგა წუწკრსა ზედა მთისასა შორით ⁂ მრავალ იოო გზა შუა ამათ-
სა ✿ ⁂ უგმო დავით ერისა მიმართ, ⁂ ამენირს მიუგო მეტყუელ- იდ

მან: არა მომიგებია ამენირ. ❖ მიუგო ამენირ, ❖ ჰრქუა: ვინ ხარ
იე შენ რომელი მიხმე მე ✿ ❖ ჰრქუა დავით ამენირს: არა კაც ხარა
შენ. ❖ ვინ არს ვითარცა შენ ისრაელთა შორის, ❖ რად არა იცავ
უფალსა შენსა მეფესა: რამეთუ შემოვიდა ერთი ერისაგანი მოკლვად
ივ უფლისა შენისა მეფისა ✿ ❖ არა კეთილ არს ესე ფრიად, რომელი
ჰქმნე: ცხოველ არს უფალი რამეთუ მენი ხართ სიკუდილისანი,
თქუენ არა მცუველნი უფლისა თქუენისა მეფისა ცხებულისა უფ-
ლისანი, ❖ აწ იხილე სადა არს უბაი მეფისა, ❖ ჯურჯული წყლი-
იზ სა, რომელი იყო თავით მისსა ✿ ❖ იცნა საულ კმაჲ დავითისი,
❖ ჰრქუა შენი არსა კმაჲ ესე შჯლო დავით, ❖ ჰრქუა დავით: მე
იჱ მონა შენი უფალო მეფეო ✿ ❖ ჰრქუა დავით: რაჲდ მდევნი მონა-
სა შენსა უფალო მეფეო, რაითა შეგცოდე შენ; ❖ რაჲ იპოვა უსა-
ით მართლობა ჩემ ხორის ✿ აწ ისმინოს უფალმან ჩემმან მეფემან
სიტყუანი მონისა მისისა უკეთუ ღმერთმან მოგიშვას შენ ჩემ ზე-
და, რათა იეოს კეთილ სუნოსელ შესაწირავი შენი, ხოლო უკეთუ
მეთა კაცთაძან, წყეულ იყვნ იგინი წინაშე უფლისაჲ, რამეთუ გა-
მომდევნეს მე დღეს, არა განმტკიცებად მსახურებაჲ უფლისა, რო-
კ მელნი მეტყოდეს: წარვედ მონებად ღმერთთა უცხოთა ✿ ❖ აწ რა-
თა არა დაცეს სისხლი ჩემი ქუეყანასა ზედა წინაშე ხორსა უფ-
ლისასა, რამეთუ გამოვიდა მეფე ისრაელისა, მიებად სულსა ჩემსა,
კა ❖ დევნად ვითარცა ღამის ყორანი მთათა მიმართ ✿ ❖ ჰრქუა
საულ: გცოდე, მოიქეც შჯლო დავით, რამეთუ ამიერითგან არღარა
გიქმნა შენ ბოროტი, რამეთუ ჰპატიოსან არს სული ჩემი წინაშე
თუალთა შენთა დღესა ამას შინა, ❖ აწ უგუნურებაჲ გჰქუაჲ ❖ ვსცო-
კბ დე მრავალი ფრიად ✿ ❖ მიუგო დავით, ❖ ჰრქუაჲ: აჰა შუბი მე-
კგ ფჩისა, რაითა მოვიდეს ჭრმა ერთი ❖ აღიღოს იგი ✿ ❖ უფალმან
მიაქციოს ❖ მიაგოს კაცად კაცადსა სიმართლისაებრ მისისა, ❖
სარწმუნოებისაებრ მისისა, რამეთუ თავი შენი მომცა მე უფალმან
დღეს კელთა ჩემთა, ❖ არა ვინებე აღებად კელი ჩემი ცხებულსა
კდ ზედა უფლისასა ✿ ❖ აჰა ვითარცა განდიდნა სული შენი დღეს,
თუალთა შინა ჩემთა, ეგრეთ განდიდნეს სული ჩემი წინაშე უფლი-

სა, ⁂ დამიფაროს მე, ⁂ აღიღოს ჩემგან ყოველივე მწუხარე-
ბა ✿ ⁂ ჭრქუაჲ საულ დაჲთს: კურთხეულ ხარ შენ უკლო, ყოფით კე
ჰყავ, ⁂ შემლებით შეუძლენ: ⁂ განვიდა დავით გზით თჯსით, ⁂
საულ მიიქცა აღგილსა თჯსსა.

თავი ⳕ.

და თქუაჲ დავით გულსა თჯსსა, ⁂ იტყოდა: აწ შთავარდე მეა ა
დღესა ერთსა კელთა შინა საულისთა, ⁂ არამცა იყოს ჩემდა კე-
თილ, თუ არა ვსცხონდე ქუჱყანასა უცხო თესლთასჲ, ⁂ დასცხრეს
საულ ძიებად ჩემდა ყოველსა საზღუარსა ისრაილისასა, ⁂ განვეჩე
კელისაგან მისისა ✿ ⁂ აღდგა დავით, ⁂ ექუსასი კაცი რომელი ბ
იყო მისთანა, ⁂ წარვიდა ანხუს მიმართ მისა ამახოვისა მეფისა
გეთელონისა ✿ ⁂ ეგო დავით ანხუსის თანა, გეთს შინა თჯთ ⁂ კაც- ბ
ნი მისნი ყოველნი, ⁂ სახლი მისი, დავით ⁂ ორნივე ცოლნი
მისნი, ახიმანი იეზრაილტიანი, ⁂ აბიგეა ცოლი ნაბალის კარმე-
ლელისა ✿ ⁂ მიუთხრეს საულს, რამეთუ ივლტოდა დავით გეთს დ
შინა, ⁂ არღარა შესძინა მერმე საულ ძიებად მისსა ✿ ⁂ ჭრქუაჲ ე
დავით ანხუს: უკეთუ ჰპოვა მონამან შენმან მადლი წინაშე თჳალ-
თა შენთა, რათა მომცე მე აგდგილი ერთი ქალაქთაგან რომელ არს
აგარაკსა, ⁂ დაყადგრე მუნ, ⁂ რაჲდ იჯდეს მონა შენი ქალაქსა
შინა, სამეუფოსა შენთანა ✿ ⁂ მისცა მას ანხუს დღესა მას შინა ვ
იგი სიკილაი, ამისთჯს იქმნა სამეფო იუდასი სჳეკილაჲ, დღეინდე-
ლად დღედმდე ✿ ⁂ იქმნა რიცხჯ დღეთა, რომელსა შინა დაჰჴო ზ
დავით სოფელსა უცხო თესლთასა ოთხ თუჱ ✿ ⁂ ვიდოდა დავით, ⁂
კაცნი მისნი, ⁂ დაესხმოდენ ყოველსა ღესერერასა, ⁂ ამალეკსა
ზედა, ⁂ ყოველსა ქუჱყანასა დაშენებულსა ლამსურითგან, ქუჱყანად-
მდე ეგჯპტისა ✿ ⁂ სძლევდა დავით ქუჱყანასა, ⁂ არა დაუტეგებდა თ
ცოცხალსა, მამა-კაცსა ⁂ დედა-კაცსა, ⁂ მოიყვანდა სამწყსოსა ⁂
კართა რემათა, ⁂ ვირთა, აქლემთა, ⁂ სამოსელთა, ⁂ მოიქცენ ⁂
შემოვიდენ ანხუსის მიმართ ✿ ⁂ ჰრქუაჲ ანხუს დავითს: ვისა ზე- ი
და დაესხენით აწ; ⁂ ჭრქუაჲ დავით ანხუს: სამხრით კერძო იუდა-
სა, ⁂ სამხრით იეზმელისა, ⁂ სამხრით ქენეზიასა ✿ ⁂ არცა მამა- ია

კაცი, ⁂ დედა-კაცი არა დაუტევეთ ცოცხალი მოუვანებად, გეთს შინა, სიტყუად: რათა არა ვითარ მოგითხრან გეთს შინა ჩუენ ზედა, მეტყუშლთა, ამას ჰყოფს დავით, ⁂ ესე იყო სიმართლე მისი უოველსა შინა დღესა, რომელსა შინა ჯდა დავით სოფელსა უცხო
იბ თესლთასა ✿ ⁂ დაეწერუნა დავით ანხუსს ფრიად ⁂ ეტყოდა: მოსაგებით მოიმაგეს ერთა თჯსთა ისრაელთა შორის, ⁂ იოს მონა ჩემი უკუნისამდე.

თ ა ვ ი კე.

ა Და იყო დღეთა ამათ შინა, ⁂ შეკრბეს უცხო თესლნი ბანაკსა შინა თჯსსა, განსლვად ⁂ ბრძოლად ისრაილისა. ⁂ ჰრქუა ანხუს დავითს: ცნობით სცან რამეთუ ჩემთანა გამოხჯდე ბრძოლად, შენ
ბ ⁂ კაცნი შენნი ✿ ⁂ ჰრქუა დავით ანხუსს ესრეთ: აწ უწუოდე რომელი უოს მონამან შენმან, ⁂ ჰრქუა ანხუს დავითს: მუნვე წინაშდურად მცველად გყაბისა ჩემისა დაგადგინო შენ უოველსა შინა
ბ დღესა ✿ ⁂ [1] მოკუდა სამოელ ⁂ გოდებდა მის ზედა უოველი ისრაელი, ⁂ დამარხეს იგი არმათაიმს ქალაქსა შინა მისსა, ⁂ საულ
ლ მოსწუჯდნა მოკუნი, ⁂ მისანნი ქუჱყანისა თჯსისანი ✿ ⁂ შეკრბეს უცხო თესლნი ⁂ შემოვიდეს ⁂ დაიბანაკეს სომხანსა შინა: ⁂ შეკრიბაჲ საულ უოველნი კაცნი ისრაელისანი, ⁂ დაიბანაკა ღელბუ-
ე სა შინა ✿ ⁂ იხილა საულ ბანაკი უცხო თესლთა, შეშინდა ⁂
ვ განკრთა გული მისი ფრიად ✿ ⁂ ჰკითხა საულ უფალსა, ⁂ არა მიუგო მას უფალმან, არცა ჩუჱნებითა ⁂ არცა ცხადად, არცა წი-
ზ ნასწარმეტყუჱლითა ✿ ⁂ ჰრქუა საულ ურჩათა თჯსთა, მომიძიეთ მე დედა-კაცი ულუკი. ⁂ წარვიდე მისა ⁂ ჳკითხო მას: ⁂ ჰრქუჱს მას ურჩათა მისთა, აჰა არს დედა-კაცი ულუკი აენდორსა შინა ✿
ც ⁂ [2] დაიფარაჲ საულ, ⁂ შეიმოსა სამოსლითა სხჯთა, ⁂ წარვიდა თჯთ ⁂ ორნი კაცნი მისთანა, ⁂ მივიდა ღამით დედა-კაცისათანა ⁂ ჰრქუაჲ საულ მას, მიმისნე მე მისნობითა მოგობისათა, ⁂ მოთ მგვარე მე რომლისაცა გრქუაჲ შენ ✿ ⁂ ჰრქუაჲ მას დედა-კაცმან: აჰა აწ შენ თჯთ უწუი, რაჲთუდენი ქმნა საულ, [3] ვითარ მოსპო მი-

[1] ზემორე კ.—[2]) ა ნუშტ. ი.—[3]) გ მოსე კ. ე მოსე კჱ.

სან მოზღაჳრე ⁂ მოგვნი, ⁂ რად შენ მოინადირებ სულსა ჩემსა,
რომელ მოაკუნძინო იგი ✿ ⁂ ფუცა მისა მიმართ საუკ ⁂ ეტყო- ი
და: ცხოველ არს უფალი უკეთუ შეგემთხჳოს შენ უსამართლობაჲ
მის სიტყჳსათჳს ✿ ⁂ ჴრქუაჲ დედა-კაცმან მან საულს, ვინ მოგ- ია
გვარო შენ; ⁂ ჴრქუაჲ საულ: სამოელ მომგვარე მე ✿ ⁂ იხილა იბ
დედა-კაცმან სამოელ, ⁂ ჰკიაჲ ეო ჴმითა დიდითა, ⁂ ჴრქუაჲ დედა-
კაცმან საულს: რად მაცთუნე მე, რამეთუ შენ სარ თჳთ საულ ✿ ⁂ იგ
ჴრქუაჲ მას მეფემ ნუგეშინის, მარქუ ვინ იხილე: ⁂ ჴრქუაჲ მას
დედა-კაცმან: ღმერთნი ვიხილენდა აღმ სავალნი ქუჱყანისაგან ✿
⁂ ჴრქუაჲ მას რაჲ სცან; ⁂ ჴრქუაჲ მას დედა-კაცმან: ვიხილე კაცი იდ
მოხუცებული აღმომავალი ქუჱყანისაგან, ⁂ ესე შემოსილი სამო-
სლითა გრძელითა ⁂ ცნა საულ, რამეთუ ესე სამოელ არს, ⁂ მიი-
დრიკა ჰირი თჳსი ქუჱყანასა, ზედა, ⁂ თაყუანი სცა მას [1] ✿ ⁂ იე
ჴრქუაჲ მას სამოელ რასა მაიძულებ წიაღმოსლვად მე; ⁂ ჴრქუაჲ
საულ: ვიჭირვები ფრიად, რამეთუ უცხო თესლნი მბრძჳანან მე, ⁂
ღმერთი განეშორა ჩემგან, ⁂ არღარა ისმენს ჩემსა გისამე არცა კე-
ლითა წინასწარმეტყუელთა, არცა ჩუნებებასა შინა. არცა ცხა-
დად ⁂ აჳ მოგიწოდე შენ რათა მითხრა მე ⁂ რაჲ ვყო ✿ ⁂ ჴრქუა იჳ
სამოელ რასა მკითხავ მე. ⁂ უფალი, განშორებულ არს შენგან ⁂
იეოს უფალი მახლობელთა შენთათანა ✿ ⁂ [2] გიეოს უფალმან იზ
შენ. ვითარცა გეტყოდა უფალი კელითა ჩემითა ⁂ განსეთქოს
უფალმან მეფობა შენი კელისაგან შენისა, ⁂ მისცეს იგი მახლო-
ბელსა შენსა დაჳითს ✿ ვინათგან არა უსმინე ჴმასა უფლისასა, ⁂ იჱ
არა აღასრულე რისხუა გულის წურომისა მისისა ამალეკს ზედა,
სიტყჳსა მისთჳს ქმნა შენდა უფალმან დღეს ამას შინა ✿ ⁂ მის- ით
ცეს უფალმან ისრაელიცა შენთანა კელსა შინა უცხო თესლთასა ⁂
განთიად შენ ⁂ მენი შენნი დაეცნენ შენთანა ⁂ ბანაკი ისრაელისა
მისცეს უფალმან კელსა შინა უცხოჲ თესლთასა ✿ ⁂ აღისწრაფა კ
საულ ⁂ დაეცა მდგომარე ქუჱყანასა ზედა, ⁂ შეშინდა ფრიად სიტ-
ყჳსაგან სამოელისა, ⁂ არღარაჲ იქმნა ჳრმე ძალი მას შინა, რა-

[1] ბ მეფეთა გ.—[2] ზემორე იე

მეთუ არა ეჭამა ბური ოველსა დღესა მას, ⁂ ოველსა ღამესა
კა მას ✿ ⁂ შეიდა დედა-კაცი საულის მიმართ, ⁂ იხილა იგი რამეთუ
მრწოდა ფრიად ⁂ ჭრქუაჲ მას: აჰა აწ მესმა მკევალსა შენსა კმაჲ
შენი ⁂ დაგდევ სული ჩემი კელსა შინა შენსა ⁂ ვისმინე სიტყუაჲ
კბ რომელი ჩემდა იტყოდი ✿ ⁂ აწ ისმინე კმაჲ მკევლისა შენისა, ⁂
დაგდვა წინაშე შენსა ნამუსრევი საჭმლად ბური, ⁂ ჭამე ⁂ იოს შენ-
კგ და ძალი, ⁂ შემდგომად ამისა წარხჳდე გზასა ✿ ⁂ არა ინებაჲ ჭა-
მა ⁂ აიმულებდეს მას ურმანი მისნი ⁂ დედა-კაცი, ⁂ ისმინა კმაჲ
კდ მათი. ⁂ აღდგა მიწისაგან, ⁂ დაჯდა საჯდომსა ზედა ✿ ⁂ იოო
დედა-კაცისა მის სახლსა შინა დიაკეული ჭამებული ⁂ ისწრაფა ⁂
კე დაკლა იგი ⁂ მოიღო ფქჳლი ⁂ შესვარა ⁂ გამოაცხო უცომო ✿ ⁂
მოიღო წინაშე საულისა, ⁂ წინაშე ურმათა მისთა, ⁂ ჭამეს ⁂ აღ-
დგეს ⁂ წარვიდეს ღამესა მას შინა.

თ ა ვ ი კთ.

ა დ შეგრიბეს უცხო თესლთა ყოველი ბანაკი თჳსი აფეკასა,
ხოლო ისრაელსა დაებანაკა აენდორსა, რომელ არს იეზრაელსა
ბ შინა ✿ ⁂ მზედართ მთავარნი უცხო თესლთანი წინა ვიდოდეს
ასეულად ⁂ ათასეულად; ხოლო დავით ⁂ კაცნი მისნი ვიდოდეს
გ თჳსგან ზურგით კერძო ანჴუსის თანა ✿ ⁂ თქუეს მკედართ მთა-
ვართა უცხოჲ თესლთასა: ვინმე არიან მომაგალნი ესენი; ⁂ ჭრქუაჲ
ანჴუს მკედართ მთავართა უცხო თესლთასა: არა ესე არსა დავით
მონა საულ მეფისა ისრაელისა; ⁂ რომელი იყო ჩუენთანა დღეთა
ესე მეორე წელი არს, ⁂ არა რაჲ მიპოვნიეს მისთანა მიერ დღით-
გან, რომელსა შინა მოვიდა ჩემდა ⁂ ვიდრე დღეინდელად ამის
დ დღემდე ✿ ⁂ შეიჴირვებდეს მისთჳს მკედართ მთავარნი უცხოჲ
თესლთანი, ⁂ ეტყოდეს მას: მიაბრუნე კაცი ეგე, რათა მიიქცეს ად-
გილსა ზედა თჳსსა სადაცა დაადგინე იგი მუნ, [1] რათა არა ვიდოდეს
ჩუენთანა ბრძოლასა შინა, ⁂ რათა არა იქმნეს გამცემელი ბანაკთა შო-
უ რის, ⁂ აწ დაუო ესე უფალსა მას თჳსსა თავებითა ამათ კაცთათა ✿ არა
ესე არსა დავით, რომლისა მოვიდოდეს მროკველნი ⁂ იტყოდეს: სიმლო

[1] ა ნუმტ. იბ.

საულ ათასეულთა ⁂ დავით ბეგრეულთა ✿ ⁂ მოუწოდა ანხუს და- გ
ვითს, ⁂ ჭრქუა მას: ცხოველ არს უფალი, რამეთუ მართალ ხარ
შენ ⁂ კეთილ წინაშე თვალთა ჩემთა, ⁂ შემოსლვა შენი ⁂ განს-
ლვა შენი ჩემთანა ბანაკსა შინა, ⁂ რამეთუ არა ვჰოვე შენ შორის
ბოროტი მიერ დღითგან ოდეს მოხვედ ჩემდა დღეინდელად დღედმდე,
არამედ წინაშე თვალთა მკედართ მთავართასა არა სახიერ ხარ შენ ✿ ⁂ ზ
აწ მიიქეც ⁂ წარვედ მშჯდობით, რათა არა გეყოს ბოროტი წინა-
შე თვალთა მკედართ მთავართა უცხო თესლთასა ✿ ⁂ ჭრქუა და- ჱ
ვით ანხუსს, რაჲ გიქმენ შენ ⁂ რაჲ ჰპოე მონასა შენსა თანა. რო-
მლისა დღითგან ვიუავ შენ წინაშე ვიდრე დღეინდელად ამა დღედ-
მდე, რათა არა მოვიდე ბრძოლად მტერთა უფლისა ჩემისა მეფისა-
თა ✿ ⁂ მიუგო ანხუს დავითს: ვუწყი რამეთუ სახიერ ხარ შენ თ
წინაშე თვალთა ჩემთა, არამედ მთავარნი უცხო თესლთანი იტყჳან,
რათა არა ვიდოდეს ჩუ̈ჴნთანა ბრძოლასა შინა ✿ ⁂ აწ ადიმსთუ̈ჴნ ი
შენ განთიად ⁂ ურმანი უფლისა შენისანი შენთანა მჳლელნი ⁂ წარ-
ვედით ადგილსა ზედა, სადაცა დაგადგინეთ ჩუ̈ჴნ მუნ, ⁂ სიტყუასა
წარწუმედისასა ნუ დაიდებ გულსა შინა შენსა, რამეთუ სახიერ ხარ შენ
წინაშე ჩემსა, ⁂ აღდეგით ადრე გზად, ოდეს განვინათლდეს თჳ̈ჴნ
⁂ წარვედით ✿ ⁂ ადიმსთუ̈ჴნ დავით თჯთ ⁂ კაცთა მისთა ⁂ წა- ია
რვიდეს დაცვად ქუ̈ჴუანისა უცხო თესლთასა, ⁂ უცხო თესლნი გან-
ვიდეს ბრძოლად იეზრაელისა მიმართ.

თავი ლ.

და იყო შესლვასა დავითისა ⁂ კაცთა მისთასა სჳლასა შინა ა
მესამესა დღესა, ⁂ ამალეკი დაესხა სამხრისა კერძოსა ზედა სჳკი-
ლასა, ⁂ მოსრნა სჳკილიელნი ⁂ მოწვა იგი ცეცხლითა ✿ ხოლო ბ
დედანი ⁂ ყოველნი მუოფნი მას შინა მცირითგან ვიდრე დიდამდე
არა მოსწუ̈ჯდეს მამა-კაცი არცა დედა-კაცი, არამედ დაატყუ̈ჴვეს, ⁂
განვიდეს გზასა თჯსსა ✿ ⁂ მოვიდა დავით ⁂ კაცნი მისნი ქალა- გ
ქად, ⁂ აჰა დამწუარ იყო ცეცხლითა, ხოლო დედანი მათნი, ⁂ ძენი
მათნი ⁂ ასულნი მათნი იუუნეს წარტყუ̈ჴნულ ✿ ⁂ აღიმაღლეს დ
დავით ⁂ კაცთა მისთა კმა მათი, ⁂ ტიროდეს, ვიდრემდე არღარა

ე იო მათთანა ძალიღა სამე ტირილისა ✿ ⁂ ცოლნი დავითისნი
ორნიგე წარტყუენულ იუნეს ასინან იეზრაელიანი ⁂ აბიგეი რომელი
ვ იო ცოლი ნაბან კარმელელისა ✿ ⁂ მწუხარე იო დავით ფრიად,
რამეთუ განიზრახჳდეს ერნი ქვითა დაქოლვასა მისსა, რამეთუ შე-
ჭირვებულ იო სული ყოვლისა ერისა, კაცად კაცადისა ძეთათჳს
თჳსთა ⁂ ასულთა თჳსთათჳს. ⁂ განძლიერდა დავით უფლისა მიერ
ზ ღუთისა თჳსისა ✿ ⁂ ჰრქუა დავით აბათარ მღდელსა მესა აბიმე-
ლიქისასა, მოიღე ეფუდი: ⁂ მოიღო აბიათარ ეფუდი დავითის
ჱ მიმართ ✿ ⁂ ჰკითხა დავით უფალსა ⁂ იტყოდა, ვდევნო თუ უკა-
ნით ლაშქართა ამათ დაეწიოა, მათ: ⁂ ჰრქუა უფალმან, სდევნე
თ რამეთუ წევნით ეწიოს მათ ⁂ კსნით იკსნა ✿ ⁂ წარვიდა თჳთ და-
ვით ⁂ ექუსასი კაცი მისთანა ⁂ მოვიდეს ვიდრე ნაღვარევამდე ბო-
ი სორისა, ⁂ სხუანი დაუტევნა ✿ ⁂ დევნა უუო ოთხასითა კაცითა,
⁂ ორასნი კაცნი დაშთეს რომელნი სხდეს წიაღ ნაღვარევსა ბოსო-
ია რისასა ✿ ⁂ ჰოვეს მუნ კაცი მეგჳპტელი ველსა ზედა, შეიპყრეს
იგი, ⁂ მოიყვანეს იგი დავითისთანა, ⁂ მისცეს მას ჰური ⁂ ჭამა,
იბ ⁂ ასვეს მას წყალი ✿ ⁂ მისცეს მას ნაწილი ლეღვისა ⁂ ჭამა, ⁂
განძლიერდა სული მისი მისთანა, რამეთუ არა ეჭამა ჰური ⁂ არა
იგ ესვა წყალი სამ დღე ⁂ სამ ღამე ✿ ⁂ ჰრქუა მას დავით, სადა-
გან ხარ, ⁂ ვისი ხარ შენ; ⁂ ჰრქუა მას ჭრმამან, მეგჳპტელი ვარ
მე ⁂ მონა კაცისა ამალეკელისა, ⁂ დამიტევა მე უფალმან ჩუენ, რა-
იდ მეთუ მელმის დღეს აწ მესამე დღე აროს ✿ ⁂ ჩუენ მოვედით სამხრეთით
ხელეფადმდე, ⁂ ურიასტანის კერძოჲ, ⁂ გელჳსით, ⁂ სეკილა და-
იე ვსწჳთ ცეცხლითა ✿ ⁂ ჰრქუა მას დავით მიმიყვანება მე ავაზაკ
ლაშქრისა მისთანა: ⁂ მან ჰრქუა მას: მეფიცე მე ღმერთთა რათა
არა მომკლა მე, ⁂ არა მიმცე მე კელთა შინა უფლისა ჩემისათა ⁂
იჳ მიგიყვანო შენ ბანაკსა მათსა ✿ ⁂ ეფუცა მას დავით, ⁂ მოიყვანა
იგი მუნ, ⁂ აჰა იგინი იუნეს განბნეულ პირსა ზედა მის ქუჩაანი-
სასა, ⁂ ჭამდეს ⁂ სუმიდეს ⁂ დღესასწაულობდეს ყოველთათჳს ნა-
ტყუენთა მათ დიდთა, რომელიცა მოეღოთ ქუჩაანისაგან უცხო
იზ თესლთასა, ⁂ ქუჩაანისაგან იუდასა ✿ ⁂ მივიდა მათ ზედა დავით,

ჲ მოსრნა იგინი განთიადითგან ვიდრე მწუხრამდე ჲ სგალისაგან-
ცა, ჲ არა აცოცხლა მათგან კაცი თჳნიერ ოთხასისა ურმათასა,
რომელნი სხდენ აქლემთა ზედა ჲ ივლტოდეს ✿ ჲ მოულო დაჳით იჱ
ყოველი რაოდენი წარეღო ამალეკელთა, ჲ ორნიცა იგი ცოლნი
მისნი წარმოიყვანა ✿ ჲ არა დაშთა მათი მცირითგან ვიდრე დი- ით
დამდე ნატყუჱნავისაგან, ვიდრე მედამდე ჲ ასულამდე ჲ ვიდრე უო-
ვლისამდე რომელი აღეღოთ, ჲ მოაქცინა დაჳით ✿ ჲ წარიყვანა კ
დაჳით ყოველი სამწუხრო ჲ მწუემსნი, ჲ წარიდგნა წინაშე ტყუჱნ-
თა, ჲ ნატყუჱნავსა მას უწოდეს ცხე ნატყუჱნავი დაჳითისი ✿ ჲ კა
მოვიდა დაჳით ორასთა მიმართ კაცთა ჲ ნარჩომთა რომელნი
ვიდოდეს უკან დაჳითისა, მსხდომარეთა მათ ნაღუარევსა ზედა
ბოსორესა, ჲ გამოვიდეს შემთხუჱვად დაჳითისა ჲ შემთხუჱ-
ვად ერისა რომელიცა იყო მისთანა: ჲ მოვიდა დაჳით ერად-
მდე ჲ ჰკითხვიდა მათ მშჯდობისათჳს ✿ ჲ მიუგებდეს ყოველნი კბ
კაცნი მრისხანებით ჲ ბოროტებით კაცნი მბრძოლთაგან თანა მა-
ვალნი დაჳითის თანა ჲ ჰრქუჱს: რაჲთუ არა სდევნეს ჩუჱნთანა,
არა მიგსცეთ მათ ტყუჱთაგან, რომელიცა მოვიღეთ, არამედ თჳთე-
ულმან ცოლი თჳსი ჲ შვილნი თჳსნი რათა წარიყვანონ ჲ მიი-
ქცენ ✿ ჲ ჰრქუა დაჳით, ნუ ჰყოფთ ძმანო ჩემნო ეგრეთ, ოდესცა კბ
მოგცა ჩუჱნ უფალმან ჲ დაგვიცა ჩუჱნ ჲ მოგუცა უფალთან მე-
ბრძოლნი ესე მოსრულნი ჩუჱნ ზედა კელთა შინა ჩუჱნთა ✿ ჲ კგ
ვინ ისმინოს სიტყუჱსა თჳუჱნისა, რაჲთუ არა უმცირეს არიან
ჩუჱნსა, ვინათგან ნაწილისა ებრ შთამოსრულ არიან ბრძოლად,
ეგრეთ იყოს წილი მსხდომარისაცა ჭურჭელთა თანა განეყოფისა ებრ ✿
ჲ იქმნა მის დღითგან ჲ წაღმაჲ, იქმნა ბრძანება ჲ სამართალი ისრაე- კე
ლისა ვიდრე ამის დღისამდე ✿ ჲ მოვიდა დაჳით სეკილას, ჲ წა- კვ
რუგზავნა მოხუცებულთა იუდასთა ნატყუჱნავთაგან, ჲ მოუჱსთა
თჳსთა ეტყოდა: აჲა თქუჱნდა ნაწილი, ნატყუჱნავისაგან მტერთა
უფლისათა ✿ მოფთა ჳეთურსა შინა ჲ რამეს შინა სამგრით კერ- კს
მო, ჲ ეგთორსა შინა ✿ ჲ აროირსა შინა ჲ ამმადსა შინა ჲ სა- კჳ
ფესა შინა ჲ ესთისა შინა ჲ გეთელთა შინა ✿ ჲ კინანსა შინა, კთ

საფეთასა შინა, თიმათელთა შინა ✠ კარმელთა შინა, ✠ მეოფთა ქა-
ლაქისაგან იერემეელთასა, ✠ ქალაქისაგან კენეზისა ✿ ✠ მეოფთა
ერიმუთსა შინა ✠ ბერსაბეთს შინა ✠ ნობელთა შინა ✿ ✠ მეო-
ფთა ქებრონს შინა, ✠ ეოველისა ალაგისა რომელი მოვლო დავით
მუნ თჳთ ✠ კაცთა მისთა.

თ ა ვ ი ლა.

ა ✠ [2] უცხო თესლნი ებრძოლნეს ისრაელსა, ✠ იელტოდეს კა-
ცნი ისრაელისანი ჰირისაგან უცხო თესლთასა, ✠ დაეცემოდეს
ბ წულულებითა მთასა შინა ღელბუესსა ✿ ✠ შემოვიდნენ უცხო თე-
სლნი საულის თანა ✠ მეთა თანა მისთა, ✠ მოკლვიდენ უცხო თე-
გ სლნი იონათანს, ✠ ამინადაბს, ✠ მელქისა, მეთა საულისთა ✿ ✠
დამძიმდა ბრძოლა საულსა ზედა, ✠ ჰოვეს იგი მეშუბართა კაცთა
დ ✠ მოისართა, ✠ მოწულულ იქმნა საულ მუცელსა. შინა ✿ ✠ ჰრქუა
საულ საჭურველისა მტჯრთუწოლსა მისსა, იხადე მახჯლი შენი ✠
განმგუშმირე მე მით, რათა არა მოვიდენ წინა დაუცუწოთელნი ესე ✠
განმგმირონ მე ✠ მბასრობდენ მე, ✠ არა ინება მტჯრთუწოლმან საჭუ-
რველისა მისისამან, რამეთუ ეშინოდა ფრიად. ✠ აღიღო საულ მახჯ-
ე ლი თჯსი ✠ დაეცა მას ზედა ✿ ✠ იხილა მტჯრთუწოლმან საჭურ-
ვ ველისა მისისამან, რამეთუ მოკუდა საულ, ✠ დაეცა იგიცა მახჯლ-
სა ზედა თჯსსა ✠ მოკუდა მისთანა ✿ ✠ მოკუდა საულ, ✠ სამნი
ზ მენი მისნი, ✠ მტჯრთველი საჭურველისა მისისა, ✠ ეოველნი კა-
ცნი მისნი მას დღესა შინა ერთბამად ✿ ✠ იხილეს კაცთა ისრა-
ელთა, რომელნიცა იუშნენ წიაღ ღელესა ნაღვარეველისასა, ✠ რო-
მელნიცა იუშნენ წიაღ იორდანესა, რამეთუ იელტოდეს კაცნი ის-
რაელისანი. ✠ რამეთუ მოკუდა საულ ✠ მენი მისნი: დაუტევნეს ქა-
ლაქნი თჯსნი ✠ იელტოდეს, ✠ მოვიდეს უცხო თესლნი ✠ დაეშენ-
წ ნეს მას შინა ✿ ✠ იქმნა ჴვალისაგან, ✠ მოვიდეს უცხო თესლნი
განძარცვად მკუდართა, ✠ ჰოვეს საულ ✠ სამნი მენი მისნი, დაც-
თ მულნი მთასა ზედა ღელბუესა ✿ ✠ მოაქციეს იგი ✠ საჭურველი
მისი ✠ მოკუწოთეს თავი მისი, ✠ წარგზავნეს ქუეყანასა უცხო თე-

[1] ა ნუშტ. ე.

სლთასა, ⁂ გარემოს ასარებდეს კერპთა მათთა, ⁂ ერთა მათთა ✿
⁂ [1] დადვეს საჯურველი მისი ასტრატეს თანა, ⁂ გვამი მისი შთა- ი
დვეს ზღუდესა შინა ბეთსანიასასა ✿ ⁂ [2] ესმათ მკვდრთა იაბის ია
ღალადითისთა რაიცა უყვეს საულს უცხო თესლთა ✿ ⁂ აღდგეს იბ
ყოველნი კაცნი ძლიერნი ⁂ ვლეს ღამე ყოველ, ⁂ აღიღეს გვამი
საულისა ⁂ გვამი იონათან მისა მისისა ზღუდით ბეთსამისა ⁂ მო-
იღეს იგინი იაბისსა, ⁂ დაწუ̈ეს იგინი მუნ ✿ ⁂ აღიღეს ძვალნი იგ
მათნი, ⁂ დაფლეს იგინი მაღნარსა შინა, რომელი იო·იაბისსა ⁂
იმარხვიდეს შჯდ დღე.

დაესრულა პირველი წიგნი მეფეთა, რომელსა აქეს თავსა შორის თვისსა თავი ლა.

წიგნი მეორე მეფეთა

თავი ა.

და იყო ოდეს მოკუ̈და საულ ⁂ დავით მოიქცა შემდგომად ა
ამალეკისა ძლევისა, ⁂ დაჯდა დავით სეკლას ორ დღე ✿ ⁂ იქმნა ბ
მესამე დღე, ⁂ აჰა მოვიდა კაცი ბანაკისაგან ერისა საულისა, ⁂
სამოსელნი მისნი იყვნეს დაპობილ, ⁂ მტუ̈ვრი თავსა ზედა მის-
სა: ⁂ იყო ოდეს შევიდა დავითს მიმართ იგი, დავარდა მიწასა
ზედა ⁂ თაყვანისცა მას ✿ ⁂ ჰრქუა მას დავით: სადა მოხუ̈დ გ
შენ, ⁂ ჰრქუაჲ მას ბანაკისაგან ისრაელისა, მე ლტოლვილი ✿ ⁂ დ
ჰრქუა მას დავით: რაჲ არს სიტყუა ესე მომითხარ მე; ⁂ ჰრქუაჲ
რამეთუ იკლტოდეს ერნი ბრძოლისაგან, ⁂ დაცვნეს მრავალნი
ერთაგან, ⁂ მოისრნეს, საულ ⁂ მე მისი იონათან მოკუ̈დეს ✿ ⁂ ე
ჰრქუა დავით კაცსა მას მიმთხრობელსა: ვითარ იცი რამეთუ მო-

[1] მეფეთა კა.—[2] დ მეფეთა ბ.

გ კუნდა საულ ❡ იონათან მე მისი ✿ ❡ ჭრქუაჲ კაცმან მან რომელი
უთხრობდა მას: შესდომისა ებრ მოვედით მთასა ღელბულისასა,
❡ აჰა საულ დაეცა შუბსა მისსა ზედა, ❡ აჰა ეტლები დიდ მალი
ზ ❡ მთავარნი შეჩრბეს მას ზედა ✿ ❡ აღმხილველმან უკანით საულ
წ მისრილა მე, ❡ მიმიწოდა მე ❡ ვარქუ აჰა მე ✿ ❡ მრქუა მე ვინ
თ ხარ შენ; ❡ ვარქუ: ამალეკი ვარ მე ✿ ❡ მრქუა მე, მოვედ უკუწ
ჩემ ზედა ❡ მომკალ მე, რამეთუ მოძიცვა მე ბნელმან ბოროტმან,
ი რამეთუ კვლად სული ჩემი ჩემ შორის არს ✿ ❡ აღვდეგ მისა
ზედა ❡ მოვკალ იგი, ვითარცა ვიხილე რამეთუ არდარა იყო მი-
სა ცხოვრება შემდგომად დაცემისა მისისა, ❡ აღვიღე .გვრგვნი
სამეფო, რომელი იყო თავსა ზედა მისსა, ❡ სამკრე რომელი
იყო მკარსა ზედა მისსა, ❡ მოვიღე ესენი უფლისა მიმართ ჩემისა
ია აქა ✿ ❡ დავით იბერა სამოსელი თჯსი ❡ დაიხო იგი. ❡ ყოველ-
იბ მან კაცმან რომელი იყვნეს მის თანა დაიხვეს სამოსელი თჯსი ✿ ❡
გოდებდენ ❡ ტიროდენ, ❡ იმარხეს მწუხრამდე საულის თჯს, ❡
იონათანის თჯს მისა მისისა, ❡ ერისათჯს იუდიელთა ❡ სახლი-
იგ სათჯს ისრაელისა, რამეთუ მოწყუწდილ იყვნეს მახჯლითა ✿ ❡
ჭრქუა დავით ერმასა მას მიმთხრობელსა მისა სადათგან ხარ შენ.
იდ ❡ ჭრქუა მე კაცისა მწირისა ამალეკისა ვარ მე ✿ ❡ ჭრქუა მას
იე დავით: ვითარ არა შეშინდი აღძრვად ჴელისა შენისა ❡ წარწყმე-
დად ცხებულისა უფლისასა ✿ ❡ მოუწოდა დავით ერთსა მონათაგა-
ივ ნსა თჯსსა, ❡ ჭრქუა მიველ ❡ მოკალ იგი: ❡ მოსწყლა იგი ❡ მო-
კუნდა ✿ ❡ ჭრქუა ძს დავით: სისხლი შენი თავსა ზედა შენსა, რა-
იზ მეთუ პირი შენი შენ ზედა მოუთხრობდა, მეტუუწყლი, ვითარმედ
იწ მე მოვკალ ცხებული უფლისა ✿ ❡ ტიროდა დავით ტირილითა
ით ამით საულისთჯს, ❡ იონათანისთჯს მისა მისისა ✿ ❡ თქუა:
რომელი ასწავებდი ძეთა იუდისათა სროლასა, აჰა წერილარს წი-
გნსა შინა მართლისასა ✿ ❡ თქუა: აღმართე მეგლი ისრაელ მა-
ღალთა ზედა შენთა მოწყლულთათჯს, ვითარ დასცნეს ძლიერნი ✿
კ ❡ ნუ მიუთხრობთ გეთელთა, ნუცა ამცნებთ გაესვლელთა ზედა ას-
კალონელთასა, რათა არა იხარებდენ ასულნი უცხო თესლთანი,

ⴔ რათა არა იშუებდენ ასულნი წინა დაუცუშთელთანი ✿ მთანო კა
ღელბულისანო ნუ გარდამოვალენ ცუარი, ⴔ ნუცა წუმა თქუშნ
ზედა, ⴔ აგარაკნო დასაბამისა საცხოვრებელისანო, რამეთუ მუნ
დამკობილ იყო ფარი, ძლიერთა ⴔ ფარი საულისა არა იქმნა ცხე-
ბულ ზეთითა ✿ სისხლისაგან მოწულულთასა, ⴔ ცმელისაგან კბ
ძლიერთასა მშჯლდი იონათანისა არა მოიქცეოდა ცუდად მძრთლ
უკუნ, ⴔ მახჯლი საულისა არა მოიქცეოდა ცუდად ✿ საულ ⴔ კგ
იონათან საყუარელნი ⴔ შუშნიერნი, არა განყოფილნი, კეთილ
სახიერნი ცხოვრებათა შინა თჯსთა, სიკუდილსაცა შინა თჯსსა
არა განიუნენს: უფროს ორბისა უმსუბუქენ, ⴔ უფროს ლომისა
უძლიერეს იუნენს ✿ ტიროდით საულისა თჯს ასულნო ისრაელი- კდ
სანო, რომელი თქუშნ შეგმოსდათ მეწამულითა შუშნიერებისა
თანა თქუშნისა, ⴔ დაგდებდათ სამკაულსა ოქროსასა სამოსელსა
ზედა თქუშნსა ✿ ვითარ დაცნეს ძლიერნი ბრძოლასა შინა, იო- კე
ნათან სიკუდილადმდე მადალთა ზედა თჯსთა წულულ სარ ✿ ტკ- კვ
ვილითა მელმის შენთჯს მმაო ჩემო იონათან, შუშნიერო ჩემო
ფრიად, ვიკერივებ სიყუარულსა შენსა ჩემდა, უფროს სიყუარულისა
დედათასა: ვითარ დაცნეს ძლიერნი, ⴔ წარწუმდეს საჯურველნი
ბრძოლისანი.

თ ა ვ ი ბ.

და იყო შემდგომად ამათსა ⴔ გამო ჰკითხა დავით უფალსა მეტუშშ- ა
ლმან: შევიდე თუ ამიერ ერთსა შინა ქალაქსა იუდასა; ⴔ ჰრქუა უფალმან
მისა მიმართ, შევედ: ⴔ ჰრქუა დავით ⴔ სადა შევიდე ⴔ ჰრქუა, ქებრონსა
შინა ✿ ⴔ წარვიდა მუნით დავით ქებრონს შინა, ⴔ ორნი ცოლნი ბ
მისნი, აქინაჲ იზრაიტელა, ⴔ აბიგეა ცოლ უოფილი ნაბალისი
კარმელელისა ✿ ⴔ კაცნი რომელნი მის თანა იუშნეს თჯთეული, ⴔ გ
სახლეულნი მათნი დაიწუეს ცხოვრებაჲ ქალაქსა შინა ქებრონსა-
სა ✿ ⴔ [1] მოვიდეს კაცნი იუდასგან, ⴔ სცხეს მუნ დავითს, რათა დ
მეფობდეს სახლსა ზედა იუდასსა: ⴔ მიუთხრეს დავითს მეტუშშ-
ლთა, რამეთუ კაცთა იაბის ღალადიისათა დამარხეს საულ ✿ ⴔ ე

[1] ა მაგ. გ. ა მეფეთა დაბ.

წარავლინა დავით მოციქულნი უხუცესთა მიმართ იაბის გალაადისა-
თა, ⁂ ჰრქუა მათ: კურთხეულხარ თქუენ უფლისა მიერ, რამეთუ
ჰქმენით წყალობაჲ ესე უფალსა ზედა თქუენსა საფლს ცხებულსა
ვ უფლისა, ⁂ დამარხეთ იგი, ⁂ იონათან მე მისი ✿ ⁂ აწ ქმნეს
უფალმან თქუენთანა წყალობა ⁂ ჭეშმარიტება, ⁂ მეცა ვყო
ზ თქუენ თანა კეთილი, ვინათგან ქმენით საქმე ესე ✿ ⁂ აწ განძ-
ლიერდინ კელნი თქუენნი, ⁂ იყვნეთ მენი ძლიერნი, რამეთუ მო-
კუდა უფალი თქუენი საულ, ხოლო მე მცხეს სახლმან იუდასმან
ჱ მეფედ მას ზედა ✿ ⁂ აბენირ მემან ნირისმან მხედართ მთავარმან
საულისამან, აღიხვა იოსთე მე საულისა, ⁂ განიუვანა იგი ბანა-
თ კისაგან მანამს შინა ✿ ⁂ გაუმეფა იგი გალაადელთა, ⁂ თასირელთა,
⁂ იეზრაელსა, ⁂ ეფრემისათა, ⁂ ბენიამენისათა, ⁂ უოველთა ის-
ი რაელთა ✿ ორმეოცისა წლისა იუო იოსთე მე საულისა, ოდეს
იწუო მეფობად ისრაელსა ზედა, ⁂ ორ წელ მეფობდა მათ ზედა,
ია თჳნიერ სახლისა იუდასა, რომელი იუო დავითსა ✿ ⁂ იქმნა
დღეთა რომელსა შინა მეფობდა დავით ქებრონსა შინა სახლთა
იბ ზედა იუდასთა შჯდ წელ, ⁂ ექუს თუჱ ✿ ⁂ გამოვიდა აბენირ მე
ნეროისა ⁂ ერმანი იოსთერისნი მისა საულისა, ოდეს იწუო მე-
იგ ფობად მანაემიდგან გაბაონს შინა ✿ ⁂ იოაბ მემან სარიესმან, ⁂
ერმანი დავითისნი განვიდეს ქებრონით, ⁂ შეეთხჳვნეს მათ ნაღუა-
რევსა გაბაონისასა ერთბამად ⁂ დაადგრეს იგინი ნაღუარევსა ზედა
იდ იმიერ ⁂ იგინიცა ამიერ ✿ ⁂ ჰრქუა აბენირ იოაბს: რათა აღდგენ
აწ ერმანი ⁂ იმღერდენ წინაშე ჩუენსა, ⁂ ჰრქუა იოაბ: რათა აღ-
იე დგენ ✿ ⁂ აღდგეს ⁂ გამოვიდეს ერმანი ბენიამენისნი რიცხჳთ
ათორმეტნი, იოსთეს მისა საულისა, ⁂ ერმანი დავითისნი ათო-
ივ რმეტნი ✿ ⁂ აღიღეს თჳთეულმან კელითა ჩაფხუტი თავისა წილ
მოუჱსისა თჳსისა, ⁂ მახჯლი მისი გუჱრდსა ზედა მოუჱსისა მი-
სისა, ⁂ დასცნეს ერთბამად, ⁂ უწოდეს სახელი აღგილსა მას, ნა-
იზ წილი შემასმელთა რომელი არს გაბაონსა ✿ ⁂ იქმნა ბრძოლა
ფიცხელი ფრიად, სრულიად მას დღესა შინა, ⁂ იძლივნეს აბენირ,
იჱ ⁂ კაცნი ისრაელისანი წინაშე ერმათა დავითისთა ✿ ⁂ იუნეს

მუნ სამნი მენი სარუველისა, იოაბ, ⁂ აველსა ⁂ ასაილ, ხოლო
ასაილ იო მსუბუქ ფერჯითა თჳსითა, ვითარცა ერთი ქურციკი
ველსა ზედა ✿ ⁂ სდევდა ასაილ უკანით აბენირისა, ⁂ არა მიიქ- ით
ცა არცა მარჯუენით, ⁂ არცა მარცხენით, არამედ უკანით აბენი-
რისა ✿ ⁂ მიხედა აბენირ უკან თავისა თჳსისა ⁂ ჰრქუა: შენ კ
ხარა თჳთ ასაილ ⁂ ჰრქუა: მე ვარ ✿ ⁂ ჰრქუა მას აბენირ: მიი- კა
ქეც შენ მარჯუენივ ანუ მარცხნივ ⁂ წარიუვანე თჳსად ერთი
ჟრმათაგან, ⁂ აღიღე თავისა შენისათჳს საჭურველი მისი: ⁂ არა
უნდა ასაილს უკუ ბრუნებაი მისგან ✿ ⁂ შესძინა კვალად აბენირ კბ
სიტუვაჲდ ასაილის მიმართ: კანუედ ჩემგან, რათა არა მოკაკუდი-
ნო შენ ქუჱყანასა ზედა: ⁂ ვითარ გამოვაჩინო პირი ჩემი იოაბის
მიმართ, ⁂ სადა არიან ესენი; მიაქციე იოაბის მიმართ ძმისა
შენისა ✿ ⁂ [1] არა ინებაა კანდგომად, დასცა მას აბეინირ შუბითა კბ
უკანით თეძოსა შინა, ⁂ კანაველო შუბი შორის მისსა, ⁂ დაეცა
მუნ ⁂ მოკუდა წინაშე მისსა, ⁂ იქმნა უოველნი მომავალნი ადგი-
ლადმდე, სადა დაეცა ასაილ ⁂ მოკუდა ⁂ დასდგინ ✿ ⁂ სდევნიდეს კდ
იოაბ ⁂ აბესა შემდგომად კვალსა აბენირისა, ვიდრემდე მზე დაჲ-
დოდა: ⁂ იკინი მოვიდეს ბორცუამდე ემმათოვისა, რომელ არს წი-
ნაშე ჰირსა ღაისა გზით უდაბნოსა კაბაონისსა ✿ ⁂ შეკრბეს მენი კე
ბენიაამენისანი აბინერის თანა, ⁂ იქმნენ შეკრებულ ერთად, ⁂ და-
დგეს წუჱხრსა ზედა ბორცჯსა ერთისასა ✿ ⁂ მოუწოდა აბენირ კვ
იოაბს ⁂ ჰრქუაჲ: ანუ არა საძლეველად მოირტუა მახჯლი, ანუ არა
უწუია რამეთუ მწარე იყოს უკანასკნელი, ⁂ ვიდრემდის არა ეტუვი
ერთა მოქცევად, უკანით ძმისა ჩუჱნისა ✿ ⁂ ჰრქუა იოაბ: ცხოვე- კზ
ლარს უფალი რამეთუ უკეთუმცა არა ეთქუა, მაშინ განთიადითგან
დააგრამცა ერი ჩემი მდევნელი თჳთეული უკანით ძმისა თჳსისა ✿ ⁂ კჱ
დაჰბერა იოაბ საყუირთა, დაადგრეს უოველნი ერნი, ⁂ არა სდევნეს
უკანით ისრაელთა, ⁂ არღარა შესძინეს ვისმე ეწუობად ✿ ხოლო კთ
აბენირ ⁂ კაცნი მისნი ვიდოდეს დასჳგლით უოველსა ღამესა მას,
⁂ განვიდეს იორდანესა, ⁂ შევიდეს უოველნი ადგილსა მუნ ⁂ მო-

[1] ჭკმორე გ.

ლ ვიდეს ბანაკად ✿ ხოლო იოაბ მიიქცა გარე აბენირისაგან, ⁂ შე-
კრიბა ყოველი ერი, ⁂ აღრიცხეს ურმანი დავითისნი დაცემულნი
ლა ათცხრამეტნი კაცნი, ⁂ ასაილ ✿ ხოლო ურმათა დაჲთისთა მოკ-
ლნეს მენი ბენიამენისნი, კაცნი ავენირისნი, რომელნი იუშუნეს
ლბ სამას ⁂ სამეოცი კაცი ✿ ⁂ აღიღეს ასაილ, ⁂ დამარხეს იგი სა-
ფლავსა შინა მამისა მისისასა ბეთლემს, ⁂ წარვიდა იოაბ ⁂ კაც-
ნი მისნი მის თანა ღამე ყოველ ⁂ განათიეს ქებრონს შინა.

თავი ზ.

ა ⁂ და იქმნა ბრძოლა მრავალი შორის სახლსა საულისსა, ⁂ შო-
რის სახლსა დავითისსა, ხოლო სახლი დავითი უფროსად ამა-
ღლდებოდა ⁂ განძლიერდებოდა, ⁂ სახლი საულისა შემცირდებო-
ბ და ⁂ მოუძლურდებოდა ✿ ⁂ [1] ეშუნეს დავით ქებრონს შინა მენი
ექუსნი, ⁂ იო პირველ შობილი მისი ამონ, აქინოამანისაგან იეზ-
გ რაელიანისა ✿ ⁂ მეორე მე მისი დალუია, აბიგეისაგან კარმელე-
ლისა, ⁂ მესამე აბესალომ მე მაახისა ასულისა თოლმი მეფისა
დ გესურისა ✿ ⁂ მეოთხე ორწია ძე აგჳითისა, ⁂ მეხუთე საფათია
ე აბითალაისაგან ✿ ⁂ მეექუსე იეთერაამ, ეგალისაგან ცოლისა და-
ვ ვითისთა, ესენი ეშუნეს დავითს ქებრონს შინა ✿ ⁂ ოდეს იქმნე-
ბოდა ბრძოლა შორის სახლსა საულისა, ⁂ შორის სახლსა დავი-
ზ თისსა, ⁂ აბენირ იო მპყრობელი სახლისა საულისა ✿ ⁂ იო
ხარჯი საულისა, რომლისა სახელი იო რესფა, ასული აიოლისა,
⁂ შევიდა მის თანა ავენირ, ⁂ ჰრქუა იოსთეი ძემან საულისმან
ავენირს: რაჲ არს ესე რამეთუ შესჴედი ხარჯისა მიმართ მამისა
ჩემისა ✿ ⁂ განრისხნა ფრიად ავენირ სიტყჳსა ამისათჳს იოს-
თეისა ზედა, ⁂ ჰრქუა მას ავენირ: ნუ უკუნჴ ძაღლის თავი გარ
მე, ვყავა დღეს წყალობა სახლსა მამისა შენისა საულისასა, ⁂ მმა-
თა, ⁂ მეცნიერთა, ⁂ არა განუდეც სახლსა დავითისსა, ⁂ შენ ეძიებ
თ უსამართლოებასა ჩემ შორის დედა-კაცისასა დღეს ✿ ესე უქმნეს
ღმერთმან ავენირს, ⁂ ესე შესძინენ მას, ვითარცა ეფუცა უფალი
ი დავითს, ესრეთ უქმნა მას ამას დღესა შინა ✿ რათა მიეღოს მე-

[1] ა ნუშტ. გ.

ფობა სახლისაგან საულისა, ⁂ აღადგინოს საყდარი დავითისა ის-
რაელსა შორის, ⁂ იუდასა ზედა, დანითგან ვიდრე ბერსაბედმდე ✿
⁂ ვედარ შეუძლო მერმეღა იოსთეი მიგებად აბენირისა სიტყჳსა ია
შიშისაგან მ.სისა ✿ ⁂ წარავლინა აბენირ დავითის მიმართ მოცი- იბ
ქულნი თელაჰს შინა, სადაცა იყო, ⁂ მეუსეულად ეტყოდა: დადეგ
აღთქმა შენი ჩემთანა, ⁂ აჰა კელი ჩემი შენთანა, რათა მოგაქციო
მე შენდა ყოველი სახლი ისრაელისა ✿ ⁂ ჰრქუაჲ დავით კეთილ იგ
მე დავდგა შენთანა აღთქმა, გარნა სიტყუასა ერთსა ვითხოვ შენ
მიერ მეტყუჱლი: ვერღარა იხილო ჰირი ჩემი, უკეთუ არა მომგვა-
რო მელხოლა ასული საულისა, ვერ მოხუდე შენ ხილვად ჰირისა
ჩუჱნისა ✿ ⁂ წარგზავნა დავით მოციქულნი იოსთეს მიმართ მი- იდ
სა საულისა, ⁂ ეტყოდა: მომეც მე ცოლი ჩემი მელხოლა, [1] რო-
მელი მოვიჲო ასისა წილ წინადაუცუჱთელთა უცხო თესლთასა ✿
⁂ წარავლინა იოსითე, ⁂ გამოვგარა იგი ქმრისაგან მისისა, ფალ- იე
თიელისა მისა სელმონასა ✿ ⁂ სდევდა ქმარი მისი მისთანა ⁂ ტი- ივ
როდა ვიდრე ბარაკიმიადმდე: ⁂ ჰრქუაჲ მას აბენირ: წარჳედ ⁂
მიიქეც ✿ ⁂ თქუ აბენირ მოხუცებულთა მიმართ ისრაელისათა ⁂ იზ
ეტყოდა; გუშინ ⁂ მესამისა დღეცა ეძიებდით დავითს მეფედ თქუჱნ
ზედა ✿ ⁂ აწ ჰქმენით ვითარცა უფალი იტყოდა დავითისთჳს, იჱ
მეტყუჱლი კელითა მონისა ჩემისა დავითისათა ვიხსნა ერი ჩემი
ისრაელი კელისაგან უცხო თესლთასა, ⁂ კელთაგან მტერთა მათ-
თასა ✿ ⁂ ეტყოდა აბენირ ყურთა ბენიამენისთა, ⁂ წარვიდა აბე- ით
ნირ სიტყუად ყურსა დავითისსა ქებრონს, ოყოველი რაჲოდენი სა-
თნო იყო წინაშე თჳალთა ისრაელთასა, ⁂ წინაშე თჳალთა ყოვ-
ლისა სახლისა ბენიამენისთა ✿ ⁂ მოვიდა აბენირ დავითის მიმართ კ
ქებრონს, ⁂ მისთანა ოცნი კაცნი: დაუმზადა სერი დავით აბენირს,
⁂ კაცთა მისთა რომელნი იყვნეს მისთანა ✿ ⁂ ჰრქუაჲ აბენირ კა
დავითს; აღვდგე აწ ⁂ წარვიდე, ⁂ შემოუკრიბო უფალსა ჩემსა მე-
ფესა ყოველი ისრაელი, ⁂ დავდვა მისთანა აღთქმა, ⁂ გიმეფონ
ყოველთა, რომელნიცა სურის სულსა შენსა: ⁂ წარავლინა დავით

[1] მეფეთა იწ.

კბ აბენირ, ⁂ წარვიდა მშჯდობით ✿ ⁂ აჭა ურმანი დავითისნი, ⁂
იოაბ მოვიდოდეს განსაცლისაგან, ⁂ ნატეუწნავი მრავალი მოი-
დეს თავისა თჯისათანა, ⁂ აბენირ მუნ არა იყო დავითისთანა
ქებრონსა, რამეთუ წარგზავნილი იყო, ⁂ განტევებული მშჯდობით ✿
კგ ხოლო იოაბ ⁂ ყოველი მკედროპა მისი მოვიდენ, ⁂ მიუთხრეს
იოაბს ⁂ ეტყოდეს: მოვიდა აბენირ ძე ნირისა დავითის შიმართ, ⁂
კდ წარავლინა იგი, ⁂ განვიდა მშჯდობით ✿ ⁂ შეიდა იოაბ მეფისა
მიმართ, ⁂ ჰრქუა: რაჲ ესე გიქმნიეს, აჰა მოვიდა აბენირ შენ-
და. ⁂ რად განგიტევებიეს იგი, ⁂ წარსრული არს მშჯდობით ✿
კე ანუ არა უწუია სიბოროტე აბენირისა მისა ნირისა, რამეთუ სი-
ბოროტისათჯს შენდა მოვიდა, ⁂ ცნობად შესავალი შენი ⁂ გან-
კვ სავალი შენი, ⁂ ცნობად ყოველსა, რაოდენსა ჰყოფ შენ ✿ ⁂ მიი-
ქცა იოაბ დავითისაგან, ⁂ წარავლინა მოციქულნი უკანა აბენერი-
სა, ⁂ მოაქციეს იგი ჯურღმულისაგან სეირამისა: ⁂ დავით არა
კზ იცოდა ✿ ⁂ მოაქციეს აბენირ ქებრონს, [1] ⁂ მიუბრუნდა მას იოაბ
კერძოსა ზედა ბჭისა, სიტუებად მისა მიმართ ხაკვით ⁂ განგმირა
იგი თეძოსა შინა, ⁂ მოკუდა სისხლისა წილ [2] ასაჲლისა ძმისა
კთ იოაბისა ✿ ⁂ ესმა დავითს შემდგომად ამისა, ⁂ ჰრქუაჲ: წმიდაჲ
ვარ მე ⁂ მეფობაჲ ჩემი უფლისა მიერ, ამიერითგან ⁂ უკუნისამდე,
სისხლისაგან აბენირისა მისა ნიროვისა ✿ ⁂ გარდამოვიდეს თავ-
სა ზედა იოაბისასა, ⁂ ყოველსა ზედა სახლსა მამისა მისისა, ⁂
რათა არა მოაკლდეს სახლისაგან იოაბისა დამთხეველი თესლისა
⁂ კეთროვანი, ⁂ მჴრობელნი კუწრთხისა, ⁂ დაცემულნი საჭურ-
ლ ველითა, ⁂ ნაკლულოვანნი ჴურითა ✿ ხოლო იოაბ ⁂ აგესია ძმა
მისი უმზირდეს აბენირს, ვინათგან მოკლა მან ასაჲლ ძმა მათი
ლა გაბაონს ბრძოლასა შინა ✿ ⁂ ჰრქუაჲ დავით იოაბს ⁂ ყოველთა
მიმართ ერთა მისთა: დაიჴვეთ სამოსელი თქუენი, ⁂ შეიმოსენით
ძაძითა, ⁂ იტყებდით აბენირისთჯს: ხოლო თჯთ მეფე დავით ყო-
ლბ დად უკანით ცხედრისა ✿ ⁂ დაჰმარხეს აბენირ ქებრონს: ⁂ აღი-
მაღლა მეფემან ჴმაჲ თჯსი, ⁂ ტიროდა საფლავსა მისსა ზედა,

[1]) ა მეფეთა კ. ქკუსორე კ..—[2]) ზემორე ბ.

ა ოველი ერი ტიროდა აბენირისთჳს ✿ ა ტიროდა მეფე აბენი- ლგ
რის ზედა, ა თქუაჲ: ნუ თუ შემდგომად სიკუდილისა ნავალისა
მოკუდა აბენირ ✿ კელნი შენნი ნუ შეიკრვიან, ფერჳნი შენნი ნუ შე- ლდ
ბორკილდებიან, რამეთუ არა წარმოსდეგ კითარცა ნაბალ წინაშე მე-
თა უსამართლოებისათა დაეცი შენ: ა შემოკრბა ყოველნი ერნი ტი-
რილად მისსა ✿ ა მოჳიდეს ყოველნი ერნი წინა დადებად დაჳი- ლე
თისა, ჯამად ჰურისა, კუალად ყოფასა დღისასა: ა ფუცა დაჳით ა
იტყოდა: ესე მიქმნას მე ღმერთმან, ა ესე შემმინოს ვიდრე არა და-
ვიდეს მზე არა ვიხილო ცემო ჰურისა ა არცა სხუა რაჲმე ✿ ა ლვ
სცნეს ყოველმან ერმან, ა სათნო იყო წინაშე მათსა ყოველი, რა-
ოდენი ქმნა მეფემან წინაშე ერისა ✿ ა ცნა ყოველმან ერმან, ა ლზ
ყოველთა ისრაელთა მას დღესა შინა, რამეთუ არა იყო მეფისაგან
სიკუდილი აბინერისი ძისა ნირისა ✿ ა ჰრქუა მეფემან ერმათა ლჱ
თჳსთა: არა უწყითა რამეთუ წინამძღუარი დიდი დაეცა დღეს ამას
შინა ისრაელსა შორის ✿ ა რამეთუ მე ვარ მოუგასი დღეს, ა და- ლთ
დგინებულ მეფედ; ხოლო კაცნი ესე მენი სარუინისანი, ფიცხელ ჩე-
მდა არიან:; მიაგოს უფალმან მოქმედთა ბოროტისათა სიბოროტისა ებრ მათისა.

თავი დ.

და ესმა იოსთეს ძესა საულისასა, რამეთუ მოკუდა აბენირ ა
მე ნიროჳისი ქებრონს შინა, დაჰსნდეს კელნი მისნი, ა ყოველნი
კაცნი ისრაელნი მოუძლურდეს ✿ ა ორნი კაცნი მოხუცებულთა- ბ
ნი ბანაკთა იოსთისა ძისა საულისა: სახელი ერთისა ბაანა, ა
სახელი მეორისა რიხაბ ძისა რემონასა ჳიროფთჳისულნი მეთაჳან
ბენიამენისთა, რამეთუ ჳიროფ შეირაცხებოდა მეთა შორის ბენიამე-
ნისათა ✿ ა განიგლტნენ ჳიროთელნი გეფემს შინა ა დაემკჳდრნეს გ
მუნ დღეინდელად დღედმდე ✿ ა იონათანისა ძისა საულისა, იყო მე დ
მკელობელი ფერჳთა მე ხუთისა წლისა, ა ივი ოდესმე მოჳიდა
მომთხრობელი საულისათჳს, ა იონათანისა ძისა მისისა იეზრაე-
ლისაგან ა აღიღო ივი დედა მძუძემან მისმან ა იგლტოდენ: ა
იქმნა სწრაფა მისი სლვასა შინა, ა დაეცა ა მკელობელ იქმნა, ა

ე სახელი მისი მემფიბოსთე ✿ ⁂ მივიდეს მანი რემანისნი ბეროთია-
ნისანი რისაბ, ⁂ ბაანა, ⁂ შეივიდეს მას ჯამსა სიცხესა დღისასა,
სახლსა შინა იებოსთესა, ⁂ მას ეძინა ცხედარსა ზედა შუადღეც ✿
ვ ⁂ აჴა მეკარე სახლისა, ჰკაზმევდა იფქლსა, ⁂ სთულემდა მილად:
ხოლო ხირავ ⁂ ბაანა მმანი მაღულად შეივიდნენ სახლსა შინა ✿
ზ ხოლო იოსთეის ეძინა ცხედარსა ზედა საწოლსა შინა თჳსსა ⁂
სცეს ⁂ მოაკუდინეს იგი, ⁂ აღიღეს თავი მისი ⁂ წარიღეს გზასა
ჱ მას რომელ არს დასავლით კერმო ღამე ყოველ ✿ ⁂ მიიღეს თავი
იოსთეისა დავითის მიმართ ქებრონს, ⁂ ჰრქუჱს მეფისა მიმართ:
აჰა თავი იოსთეისა მისა საულისა მტერისა შენისა, რომელი ეძი-
ებდა სულსა შენსა, ⁂ მოსცა უფალმან უფალსა ჩუჱნსა მეფესა
შურის გება მტერისა მისთა, ვითარცა ღღესა ამას საულისაგან
თ მტერისა შენისა, ⁂ თესლისაგან მისისა ✿ ⁂ მიუგო დავით რი-
ხავს ⁂ ბაანს მმასა მისსა, მეთა მათ რემმონისთა ბიროთემელისა-
სა ⁂ ჰრქუა მათ: ცხოველ არს უფალი რომელმან იჴსნა სული
ი ჩემი ყოველისაგან ჭირისა ✿ [1] რამეთუ მომითხრა მე ვითარმედ მო-
კუდა საულ ⁂ იონათან, ⁂ იგი იყო რჱცა მახარებდა მე, ⁂ შევი-
ჴუარ იგი, ⁂ მოვაკუდინე იგი სეკელას შინა, რომლისა ჯეროვან
ია იყო მიცემად ნაჭი ✿ ⁂ აწ კაცთა ბოროტთა მოჰკალით კაცი მა-
რთალი სახლსა შინა მისსა ცხედარსა ზედა თჳსსა, ⁂ აწ ვიძიო
სისხლი მისი ჴელისაგან თქუჱნისა, ⁂ აღმოგჴსჱრა თქუჱნ
იბ ქუჱყანისაგან ✿ ⁂ ამცნო დავით ურმათა თჳსთა, ⁂ მოსწუჴდნეს
იგინი, ⁂ მოჰკუჱთნეს მათ ჴელნი ⁂ ფერჴნი მათნი, ⁂ დამოჰკი-
დეს იგინი წყაროსა ზედა ქებრონს, ⁂ თავი იოსთეისა დამარხეს
საფლავსა შინა აბენირისსა მისა ნიროვისასა ქებრონსა შინა.

თ ა ვ ი ე.

ა ⁂ [2] მოვიდეს ყოველნი ტომნი ისრაჱლისანი დავითს მი-
მართ ქებრონს, ⁂ ეტყოდეს მას: აჰა ძუალნი შენნი ⁂ ჴორცნი
ბ შენნი ვართ ჩუჱნ ✿ ⁂ კუშინ ⁂ მესამესა დღეთა, საულ იყო მეფედ
ჩუჱნ ზედა, შენვე იყავ მთავრად ⁂ გამომჴუანებელი ისრაჱლისა, ⁂

[1]) სემორე ა.—[2]) ა ნუშტთა.

თქუა უფალმან შენდა: ვითარმედ შენ დამწუსენ ერი ჩემი ისრაელი,
ბ შენ იქმენ მეუანებელი ერთა ჩემთა ისრაელთა ✠ ბ მოვიდენ
უოველნი უხუცესნი ისრაელისანი მეფისა მიმართ ქებრონს, ბ
დაუდგა მათ მეფემან დავით აღთქმა ქებრონ წინაშე უფლისა, ბ
სცხეს დავითს მეფედ უოველთა ზედა ისრაელთა ✠ [1] რამეთუ ოც- დ
ბ ათის წლისა იუო დავით, ოდეს[ც]ა გამეფდა იგი, ბ მეფობდა იგი
ორმეოც წელ ✠ შჯდ წელ. ბ ექუს თუჱ, მეფობდა ქებრონს შინა ე
იუდასა ზედა, ბ ოცდა ათსამმეტ წელ მეფობდა ზედა უოველთა
ისრაელთა ბ იუდასა იერუსალიმსა შინა ✠ ბ განვიდა დავით, ბ ვ
უოველნი კაცნი მისი იერუსალიმსა შინა იებუსელთა მიმართ მცხო-
ვრებელთა ქუჱუანასა მას შინა, ბ ჰრქუჱს დავითს: ნუ შემოხვალ
აქა: რამეთუ აღდგეს მკელობელნი ბ ბრმანი, რომელნი იტყოდეს:
რათა არა შემოვიდეს დავით აქა ✠ ბ აღიღო დავით ციხე სიო- ზ
ნისა, ესე არს ქალაქი დავითისა ✠ ბ ჰრქუჱა დავით დღესა მას თ
შინა, უოველთა, რომელნი მოსწუვედდენ იებუსელისთა აღიდენ მა-
ხჳლი მკელობელთა ბ ბრმათა ზედა, ბ რომელთა სძულთ სული
დავითისი, ამისთჳს თქუჱს: ბრმანი ბ მკელობელნი ნუ შევალენედ
სახლად უფლისა ✠ ბ დაჴდა დავით ზღუდესა შინა ციხისასა, ბ თ
ეწოდა მას ქალაქი დავითისი, ბ აღაშენა ქალაქი იგი გარემოს კი-
დისაგან. ბ სახლი თჳსი ✠ ბ ვიდოდა დავით, სლვითა ბ დიდე- ი
ბულებითა ბ უფალი უოველის მჴურვებელი მისთანა ✠ ბ [2] წარმო- ია
გზავნა ხირამ მეფემ ტჳროსისმან მოციქულნი დავითის მიმართ ბ
ხენი ნაძჳსანი, ბ ხურონი ხეთანი ბ ხურონი ქვათანი ბ აღუშენეს
სახლი დავითს ✠ ბ [3] ცნა დავით რამეთუ განმზადა იგი უფალ- იბ
მან მეფობასა ზედა ისრაელისასა, ბ რამეთუ აღემატა მეფობა მი-
სი ერისა მისისა ისრაელისათჳს ✠ ბ მოიუვანა დავით კუალად იგ
ცოლნი ბ ხარჭენი იერუსალიმისაგან შემდგომად მოსლვისა მისისა
ქებრონით: ბ [4] ესხნეს დავითს კუალად ძენი ბ ასულნი ✠ ბ ესე იდ
არიან სახელნი მისგან შობილისანი იერუსალიმს შინა: სამუს, ბ
სოვაე, ბ ნათან, ბ სოლომონ ✠ ბ იებჰარ ბ ელისუე, ბ ნაფიგ, იე

[1] გ მეფეთა ბ.—[2] ა ნუშტ. იდ.—[3] ა ნუშტ. გ.=[4] ა ნუშტ. ბ.

იე ⁂ იეფეი ✿ ⁂ იელისამა, ⁂ იელიდაე, ⁂ ელიფალათ, სამაე, იეს-
სიგათ, ნათან, ⁂ დალაამან, იეგაარ, თენსუს, ელფალათ, ნაღეთ,
იზ ელფაფ, ნაიეკ, იონათან, ⁂ იესემის, ვოალიმათ, ელიფაფ ✿ ⁂ [1]
ესმა უცხო თესლთა, რამეთუ იცხო დავით მეფედ ისრაელსა ზედა,
⁂ გამოვიდენ ყოველნი უცხო თესლნი ძიებად დავითისა, ⁂ ესმა
იჩ დავითს ⁂ შეიდა ცისჭესა შინა ✿ ხოლო უცხო თესლნიცა მოვი-
ით დნენ. ⁂ შეიერთნენ კეცსა შინა თითანისასა ✿ ⁂ ჰკითხა დავით
უფალსა, ⁂ იტყოდა, განვიდე თუ უცხო თესლთა მიმართ, მოძც-
ნეა იგინი კელთა ჩემთა; ⁂ ჰრქუაჲ უფალმან დავითს განკედ, რა-
გ მეთუ მოცემით მოცნე უცხო თესლნი კელსა შინა შენსა ✿ ⁂ [2] მი-
ვიდა დავით სასრჭელსა უმაღლესსა, ⁂ მოსწუჯდნა უცხო თესლნი
მუნ, ⁂ თქუაჲ დავით: მოსრნა უფალმან მტერნი ჩემნი უცხო თე-
სლნი წინაშე ჩემსა, ვითარცა მოსწუდებიან წუალნი: ამისთჯს ეწო-
კა და ადგილსა მას სახელი მაღლით მოსრვისა ✿ ⁂ დაუტეეს მუნ
უცხო თესლთა ღმერთნი თჯსნი, ⁂ აღისჭუნა იგინი დავით, ⁂ კაც-
თა რომელნი იუნეს ცისთანა: ⁂ ჰრქუაჲ დავით დაწუად იგინი
კბ ცეცხლსა შინა ✿ ⁂ შესძინეს კუალად მოსლვად უცხო თესლთა, ⁂
კგ შეკრბეს კუალად კეცსა ზედა თითანელთასა ✿ ⁂ ჰკითხა დავით
უფალსა: განვიე თუ უცხო თესლთა ზედა, ⁂ მომცემა თუ მათ
კელსა შინა ჩემსა; ⁂ ჰრქუაჲ მას უფალმან: ნუ განხვალ შემთხვე-
ვად მათდა, არამედ მიიქეც მათგან, ⁂ წარსდეგ მათდა მიმართ მა-
კდ ხლობელ ღელესა გლოვისასა ✿ ⁂ იოს ოდეს ისმინო ჴმაჲ
გრგჯნვისა მაღნარისაგან გლოვისა, მაშინ მთავედ მათდა მიმართ:
რამეთუ მაშინ გამოვიდეს უფალი წინაშე შენსა, მოსწუჯდო ბრძოლ-
კე სა ზედა უცხო თესლნი ✿ ⁂ ქმნა დავით ვითარცა ამცნო მას,
უფალმან, ⁂ მოსწუჯდნა უცხო თესლნი გაბაონითგან, გიდრე ქუჱ-
ყანადმდე დაზირისა.

თ ა ვ ი ვ.

ა [3] ⁂ ა შეკრიბა დავით ყოველნი ჭაბუკნი ისრაელისაგან სამეოც
ბ ⁂ ათი ათასი ✿ ⁂ აღდგა ⁂ წარვიდა დავით ⁂ ყოველი ერი მის-

[1]) ა ნუშტ. იდ ⁂ ია.—[2]) შესაქმე კჳ.—[3]) ა ნუშტ. კ.

თანა, ✠ მთავართაგან იუდასთა, განსლვასა ზედა რომელ მიიღოს
მუნითგან კიდობანი ღუთისაჲ. რომელსა ზედა წოდებულ იყო სა-
სელი უფლისაჲ ძლიერისა, მდგომრისა ქერაბინთა მას ზედა ✿
✠ [1] დადგეს კიდობანი უფლისაჲ, ეტლსა ზედა ახალსა, ✠ აღმოი- გ
ყვანეს იგი სახლისაგან ამინადაბისა, რომელ არს ბორცვსა ზედა ✿
სოლო ოზია ✠ ძმანი მისნი მენი ამინადაბისნი [2] აღზევდეს დ
ეტლსა კიდობნისა უფლისათა, ✠ ძმანი მისნი ვიდოდეს წინაშე კი-
დობნისა ღუთისა ✿ სოლო დავით ✠ მენი ისრაელისანი ვიდო- ე
დეს წინაშე უფლისა მროკვალნი ორღანოთა შეკმობილითა ძლიე-
რითა, ✠ გალობითა, ებნითა, ✠ წინწილითა ✠ ბობღნითა, ✠ სა-
კრთა ✠ სტკრებითა ✿ ✠ [3] მოვიდეს კალოსამდე ნახორისსა: ვ
✠ განუო ოზია კელი თჳსი კიდობანსა ზედა ღუთისასა შეჴორობად
იგი, ✠ შეიბერა, ამისთჳს ვინათგან მიაქცევდა მას ზჳარაკი ✿ ✠ ზ
განრისხნა რისხჳთა უფალი ოზიას ზედა, ✠ დასცა იგი მუნ ღმერ-
თმან, ✠ მოკუდა მუნ კიდობნისთანა უფლისაჲ წინაშე ღუთისა ✿ ✠ ჱ
შეწუსდა დავით ვინათგან დასცა დაცემითა უფალმან ოზია, ✠ ეწო-
და ადგილსა მას მოწუწჴდა ოზიასა, ვიდრე ამის დღემდე ✿ ✠ თ
შეუშინდა უფალსა დჰვით დღესა მას შინა, ✠ თქუაჲ ვითარ შთამო-
ვიდეს ჩემდა მომართ კიდობანი უფლისაჲ ✿ ✠ არა უნდა დავითს ი
რათა მიუვიდეს მისთანა კიდობანი აღთქმისა უფლისაჲ ქალაქსა ში-
ნა დავითისსა: ✠ მიაქცია იგი დავით სახლსა შინა აბიდდარისსა
გეთანისასა ✿ ✠ მდგომარე იყო კიდობანი უფლისაჲ სახლსა ში- ია
ნა აბიდდარისსა გეთანისასა სამ თუჱ ✠ აკურთხაჲ უფალმან ყო-
ველი სახლი აბიდდარისა ✠ ყოველნი რომელი იყო მისნი. კიდო-
ბნისათჳს ღუთისაჲ ✿ ✠ [4] მიუთხრეს დავითს, ✠ ეტყოდეს: აკურ- იბ
თხაჲ უფალმან სახლი აბიდდარისი ✠ ყოველნი რომელნი იყო მი-
სნი კიდობნისათჳს ღუთისაჲ: ✠ წარვიდა დავით, ✠ აღიღო კი-
დობანი ღუთისაჲ სახლისაგან აბიდდარისა ქალაქსა შინა დავითის-
სა სიხარულით ✿ ✠ იუბნენ მისთანა ამღებელნი კიდობნისა, უფლი- იგ
საჲ, შჳდი გუნდი, ✠ შესაწირავი ზჳარაკისა ✠ კრავთა ✿ ✠ დავით იდ

[1] ა მეფ. ზ.—[2] ა მეფ. ზ.—[3] ა ნეშტ. ოგ ✠ იბ.—[4] ა ნეტშ. ოყ.

უცემდა ორღანოთა შებანებულითა წინაშე უფლისა, ✠ შემოსილ
იე იეო დავით სამოსლითა უმჯობესითა ✠ ✠ დავითს ✠ ყოველსა
სახლსა ისრაელთასა, ეტჯრთა კიდობანი უფლისად, ღაღადებითა
ივ ✠ შეგმობითა საყრისათა ✠ ✠ იქმნა მოღებასა კიდობნისასა ქა-
ლაქსა დავითისსა, ✠ მელხოლა ასული საულისა უმზერდა სარ-
კმლით: ✠ იხილა მეფე დავით მხლდომელი ✠ მროკველი წინაშე
კიდობნისა უფლისად, ✠ შეურაცს ყო იგი გულსა შინა თჳსსა ✠
იზ ✠ [1] მოიღეს კიდობანი უფლისად ✠ დაადგინეს იგი ადგილსა ზედა
მისსა, შორის კარვისა, რომელი დაუდგინა მისა დავით: ✠ მოიღო
იჱ დავით ყოველად დასაწუწკლი წინაშე უფლისად დამშჯდობისა ✠ ✠ [2]
აღასრულა დავით შეწირვა ყოველად დასაწუწკლისა ✠ მშჯდობისა,
ით ✠ აკურთხად ერი სახელითა უფლისად ძლიერისათა ✠ ✠ განუყო
ყოველსა ერსა, ყოველსა ზედა ძალსა ისრაელისასა, დანითგან ვი-
დრე ბერსაბედმდე, კაცითგან ვიდრე დედაკაცადმდე თჳთეულსა ნა-
წილი მწვრისა, ✠ უცომო შესთულისა ნამუსრევი ჰურისა, ✠ წარ-
კ ვიდნენ ყოველნი ერნი თჳთეული სახლსა თჳსსა ✠ ✠ მოიქცა
დავით კურთხევად სახლისა თჳსისა: ✠ გამოვიდა მელხოლა ასული
საულისა მიგებებად დავითისა, ✠ აკურთხად იგი, ✠ ჰრქუა რაბამ
განდიდენ დღეს მეფე ისრაელისა: რომელ გამოჩნდი დღეს წი-
ნაშე თჳალთა მჯეალთა შენთასა, ვითარცა განცხადებით, განცხა-
კა დები ერთი მროკველთაგან ✠ ✠ ჰრქუა დავით მელხოლას: წინა-
შე უფლისად ვროკვიდე, ✠ კურთხეულ არს უფალი რომელმან გა-
მოჰირჩია მე უფროს მამისა შენისა, ✠ უფროს ყოველისა სახლისა
მისისა, დადგინებად მე მფლობელად ერსა მისსა ზედა ისრაელსა,
კბ ამისთჳს ვიღერ და ვროკავ წინაშე უფლისად ✠ კჳალად განვსცხა-
დნეცა ესრეთვე, ✠ ვიყო უმსგავსო წინაშე თჳალთა შენთა, ✠ მკე-
კგ ვალთა მათთჳსცა რომელ[ც]ა მითხარ მე არა დიდებად ✠ ✠ მელ-
ხოლას ასულსა საულისსა არა ესჳა შჯული დღედ სიკუდილადმდე
მისსა.

[1] ა ნუშტ. იე.—[2] ა ნუშტ- იგ.

თავი ზ.

და [1] იყო რაჟამს დაჯდა მეფე დავით სახლსა შინა თჳსსა, ⁂ უფალმან დაუმკჳდრნა მას გარემოს ყოველნი მტერნი მისნი ✠ ⁂ [2] ჴრქუაჲ მეფემან წინასწარმეტყუელსა ნათანს: აჰა აწ მე ვსცხოვრებ სახლსა შინა ნაძჳსასა. ⁂ კიდობანი ღუთისაჲ მდგომარე არს კარაგსა შორის ✠ ⁂ ჴრქუაჲ ნათან მეფესა: ყოველი რაოდენი არიან გულსა შინა შენსა, ვიდოდე ⁂ ჴყოფდ, რამეთუ უფალი არს შენთანა ✠ ⁂ იქმნა ღამესა მას შინა ⁂ იყო სიტყუაჲ უფლისა ნათანის მიმართ, რომელი ეტყოდა ✠ [3] წარვედ ⁂ არქუ მონასა ჩემსა დავითს, ამას იტყჳს უფალი: ვერ აღმიშენო შენ მე სახლი საყოფელად ჩემდა ✠ რამეთუ არა დავივანე სახლსა შინა რომელთაგან დღეთა გამოვიყვანენ ძენი ისრაელისანი ქუჱყანით ეგჳპტით დღედმდე ამის, არამედ ვიქმენ მსვლელი ბანაკთა შორის ⁂ კარაგსა შინა ✠ ⁂ ყოველთა ადგილთა სადაცა ვიდოდი ისრაელს შორის: უკეთუ სიტყჳთ სადამე ვეტყოდე ერთისა მიმართ ტომისა ისრაელისა, რომელსა ვამცნე მწყსად ერისა ჩემისა ისრაელისა მეტყუველთა, რად არა აღმიშენებით მე სახლსა ნაძჳსასა ✠ ⁂ აწ ესე არქუ მონასა ჩემსა დავითს: ესრეთ იტყჳს უფალი ყოველისა მჴერობელი [4] მოგიყვანე შენ სამწყსოსაგან ცხოვართაჲსა მფლობელად ერისა ჩემისა ისრაელისა ✠ ⁂ ვიყავ შენთანა ყოველთა შინა სადაცა ხჳდოდი, ⁂ აღმოვფხჳრ ყოველნი მტერნი შენნი პირისაგან შენისა, ⁂ ვყავ შენ სახელოვან სახელისაებრ დიდთა რომელნი არიან ქუჱყანასა ზედა ✠ ⁂ [5] დაუდგა ადგილი ერსა ჩემსა ისრაელსა, ⁂ დაჳნერგო იგინი, ⁂ დაიმკჳდრონ თავით თჳსით, ⁂ არა ზრუნვიდენ არღარა, ⁂ ვერ შესძინონს ძეთან უსჯულოებისათან მძლაურებად მათდა ვითარცა პირველითგან ✠ ⁂ დღითგან რომელსა შინა დაუდგინე მსაჯულნი ერთა ჩემთა ისრაელთა, ⁂ განგისუფლნო შენ ყოველთაგან მტერთა შენთა: ⁂ მოგითხრას შენ უფალმან, ვითარ აღუშენო სახლი მას ✠ ⁂ [6] იყოს რაჟამს აღუსრულნეს დღენი შენნი, ⁂ შეი-

[1] ა ნუშტ. აზ. — [2] ზარა ჴზ. — [3] გ მეფეთა ბ. — [4] ა მეფეთა იკ. ფსალმუნი ოზ. — [5] დ მეფე კა. ბ ნუშტთა ლგ. — [6] გ მეფეთა ბ.

სუფლნო მამათა შენთა თანა, ⁂ [1] აღვადგინო თესლი შენი შემდგომად
შენსა, რომელიცა იყოს მუცლისაგან შენისა ⁂ განვმზადო მეფობა
იგ მისი ✿ ⁂ მან [2] აღმიშენოს სახლი სახელისა ჩემისა, ⁂ განვამარ-
იდ თო საყდარი მისი უკუნისამდე ✿ მე [3] ვიყო მამად მისსა, ⁂ იგი
იყოს მედ ჩემდა, ⁂ უკეთუ აღმოჩნდეს უსამართლოება მისი, ვამხი-
ლო იგი კუფრთხითა კაცისათა ⁂ წულულებითა მეთა კაცთასა ✿
იე ხოლო წყალობაჲ ჩემი არა განვაშორო მისგან, ვითარცა განვაშო-
რო მათგან, რომელნი განვიშორო ჰირისაგან ჩემისა, ⁂ სრწმუ-
ნო იქმნეს სახლი მისი, ⁂ მეფობაჲ მისი უკუნისამდე წინაშე ჩემ-
იგ სა: ⁂ საყდარი მისი იყოს წარმართებულ უკუნისამდე ✿ ყოველ-
თაებრ სიტყუათა ამათ, ⁂ ყოველისაებრ ხილვისა ამის: ესრეთ ეტ-
იზ ყოდა ნათან დავითს ✿ ⁂ შეგიდა მეფე დავით, ⁂ დაჯდა წინაშე
უფლისაჲ, ⁂ ჰრქუაჲ ვინა ვარ მე უფალო ჩემო უფალო, ⁂ რაჲ
იჩ სახლი ჩემი რამეთუ შემიყუარე მე ვიდრე აქამომდე ✿ რამეთუ უნ-
დოდა მცირე არს ესე წინაშე შენსა, უფალო ჩემო უფალო, ⁂ იტყჳ
სახლისათჳს მონისა შენისა შორით, ხოლო ესე სჯული არს კა-
ით ცისა, უფალო ჩემო უფალო ✿ ⁂ რაჲმეღა შესძინოს დავით კუშა-
ლად სიტყუაჲ შენდა: ⁂ აწ შენ უწყი მონა შენი უფალო ჩემო უფა-
კ ლო ✿ ⁂ მონისა შენისათჳს ყაჲ: ⁂ გულისაებრ შენისა ყაჲ ყო-
კა ველი ესე დიდებულებაჲ თხრობად მონისა შენისა ✿ დიდებულები-
სათჳს შენისა უფალო ჩემო უფალო, რამეთუ არა ვინ არს სხუაჲ
ვითარცა შენ, ⁂ არა არს ღმერთი გარეშე შენსა ყოველთა შორის
კბ რომელი გუსმა ურიათა ჩუენითა ✿ ⁂ ვინ არს ვითარცა ერი
შენი ისრაელი; ნათესაჲ სხუაჲ ქუეყანასა ზედა; რამეთუ უმდიდი
მათ ღმერთი რათამცა იყვნა თჳსა ერი, რათამცა დასდგა სახელი
თჳისა შენისა, ყოფად დიდებულებისა ⁂ ვამობრწყინვებისა, ⁂ გან-
რომად შენდა ჰირისაგან ერისა შენისა, რომელნი იყვნე თჳისად
კგ ეგჳპტისაგან, ნათესაჲ ⁂ სამკჳდრებელი ✿ ⁂ განიმზადე თჳისად
ერი შენი ისრაელი, ერად საუკუნოდ, ⁂ შენ უფალო იქმენ მათდა

[1] ფსალმუნი რლა.—[2] სქმე ზ. ბ ნუშტთა კა.—[3] გ მეფეთა კ ⁂ იგ. ⁂ მეფეთა ფ. კორაელთა ა. ფსალმუნი ჳფ. ა ნუშთა აზ.

ღმერთ ✠ ჲ აწ უფალო ჩემო უფალო, სიტყუაჲ რომელი სთქუ კდ
მონისათჳს შენისა ჲ სახლისათჳს მისისა, დაარწმუნე უკუნისამდე.
ჲ გითარცა იტყოდი ქმენ ✠ ჲ აწ განდიდნეს სახელი შენი უკუნი- კმ
სამდე, უფალი ყოვლისა მჴურვებელი ღმერთი ისრაელთა ზედა. ჲ
სახლი მონისა შენისა დავითისა იყავნ წარმართებულ წინაშე შენ-
სა ✠ ჲ შენ უფალო ყოვლისა მჴურვებელო ღმერთო ისრაელისაო, კმა
განუხუჽნ ყურნი მონასა შენსა ჲ ტკეოდი: რათა სახლი აღგიშე-
ნოს შენ, ამისათჳს ჰოვა მონამან შენმან გული თჳსი რათა გეყვე-
დრებოდეს შენ ყოველითა ამით ✠ ჲ აწ უფალო ჩემო უფალო, შენ კნ
სარ ღმერთი ჲ სიტყუანი შენნი იყავნ ჭეშმარიტებით, ჲ სთქუ მო-
ნისა შენისათჳს კეთილი ესე ✠ ჲ აწ იწყე ჲ აკურთხე სახლი მო- კო
ნისა შენისა, რათა ეგოს იგი უკუნისამდე წინაშე შენსა, რამეთუ
შენ უფალო ჩემო უფალო იტყოდი: ჲ კურთხევისაგან შენისა,
იკურთხოს სახლი მონისა შენისა რათა ეგოს უკუნისამდე წინაშე
შენსა.

თავი ც.

და [1]) იქმნა შემდგომად ამათსა, ჲ მოსრა დავით უცხო თეს- ა
ლნი, ჲ ძლო მათ, ჲ მიუღებდა დავით გაძორჩეულსა ყელისაგან
უცხო თესლთასა ✠ ჲ მოსრა დავით მოაბი ჲ განზომა იგინი ნა- ბ
წილად, ჲ დასხნა იგინი ქუჽყანასა ზედა: ჲ იყო ორი ილი მკუ-
დართა ზედა ჲ ორი წილი ცოცხალთა ზედა. ჲ იქმნეს მოაბელნი
მონად დავითისა მომცემელ ხარკისა ✠ ჲ [2]) მოკლა დავით ადრაა- გ
ზარი მე რააბისა, მეფისა სუბისა, რომელი მოვიდოდა მისდა
დადებად ყელისა თჳსისა მდინარესა ზედა ევფრატისასა ✠ ჲ წინათ დ
აღიღო დავით მათგან ათასი ეტლი, ჲ შჯდი ათასი ცხენოსანი, ჲ
ოცი ათასი კაცი ქუჽითი, ჲ შეპუსრნა დავით ეოველნი ეტლნი,
ჲ დაუტევა თჳსდა მათგან ასი ეტლი ✠ ჲ წარვიდა ასურეთს და- ე
მასკოსა შეწევნად აჲრაზარის მეფისა სურისასა ✠ ჲ მოსწუჯდა ჳ
დავით სურისაგან ოცდა ორი ათასი კაცი ჲ დაადგინნა დავით
ხძივილნი სურის შინა, რომელი არს ქუჽეშე დამასკოსა, ჲ იქმნა

[1]) ა ნუშტთა აწ.—[2]) გ მეფეთა აა.

სური დავითის მონებად მოცემად ხარკისა, ⁂ აცხოვნებდა დავითს უფალი სადაცა ვიდოდა ✿ ⁂ აღიღო დავით სალტანი ოქროსანი, რომელნი იუნეს ურმათა ზედა ადრაზარ მეფისა სურისათა, ⁂ მოიღო იგინი იერუსალიმს შინა ✿ ⁂ აღიღო იგინი სუსაკ მეფემან ეგვპტისამან, ოდეს შემოვიდა იერუსალიმს შინა დღეთა შინა რობუამ მისა სოლომონისა, ⁂ მეტებაკისაგან ⁂ რჩეულთაგან ქალაქთა ადრაზარისათა აღიღო დავით სპილენძი მრავალი ფრიად ✿ რომლისაგან ქმნა ზღვაჲ სპილენძისა სოლომონ. ⁂ სუფრტანი ⁂ საბანელანი ⁂ ეოველი ჭურჭელნი. ⁂ ესმა ფოი მეფესა ემათისასა, რამეთუ მოსწყუჴდნა დავით ეოველი ძალი ადრაზარისა ✿ ⁂ წარავლინა ფოის იედდურამა ძე თჳსი მეფისა მიმართ დავითისა თხოვად მისა მშჳდობისათჳს, ⁂ კურთხევად მისა, ვინათგან სძლო ადრაზარს, ⁂ მოკლა იგი რამეთუ წინააღმდგომი იეო ადრაზარ, ⁂ ჴელსა მისსა იეო ჭურჭელნი ვეცხლისანი, ⁂ ჭურჭელი ოქროსანი, ⁂ ჭურჭელი სპილენძისანი ✿ ⁂ ესრეთ აკურთხა მეფე დავით უფალმან ვეცხლითა ⁂ ოქროთა, რომელი წინა უეო ეოველთაგან ქალაქთა ✿ რომელი ემძლავრა იდუმიაით ⁂ მოაბელთაგან, ⁂ მეთაგან ამონისთა, ⁂ უცხო თესლთაგან, ⁂ ამალეკთაგან, ⁂ ნატუფჩნავისაგან, ადრაზარეისათა მისა რაჲაბ მეფისა სუსაკსა ✿ ⁂ ქმნა დავით თავისა თჳსისა სახელი; ⁂ ოდეს მოიქცა მოსრა იდუმელნი ღუველემსა შინა, ათორმეტ ათასამდე ✿ ⁂ [1] დაუდგინა იდუმიასა დავით მცველნი ეოველსა შინა იდუმიასა, ⁂ იქმნეს ეოველნი იდუმელნი, მონად მეფისა დავითისა: ⁂ აცხოვნებდა უფალი დავითს ეოველთაგან სადაცა ვიდოდა ✿ ⁂ მეფობდა დავით ეოველთა ისრაელთა ზედა, ⁂ იეო დავით მოქმედი მსჯავრისა ⁂ სამართალისა ეოველთა ზედა ერთა თჳსთა ✿ ⁂ იოაბ ძე სარუინისა მეფედართა ზედა მისთა, ⁂ იოსაფათ ძე ახილოდოჲსი მომჳსენებელი წერილთა ✿ ⁂ სადუკ ძე აქიტობელისა, ⁂ აბიმელიქ ძე აბიათარ მღდლისა, ⁂ სასა მწიგნობარი ✿ ⁂ ვანეა ძე იოდანისა თანა

[1] გ მეფეთა აა.

განმზრახი, ⁂ ქელეთი, ⁂ ოფეთი, ⁂ მენი დავითისნი უხუცესნი სახლისა იუნეს.

თ ა ვ ი თ.

ა ⁂ თქუად დავით არსდა თუ კვალად დანარჩომი სახლსა შინა საულისა, ⁂ ვუო მისთანა წუალობა იონათანისათჳს ✿ ⁂ სახლისაგან საულისა იეო ერმა ⁂ სახელით სიბა, ⁂ მოიუვანეს იგი დავითის მიმართ ⁂ ჴრქუად მას დავით მეფემან: შენ ხარა სიბაჲ: ⁂ ჴრქუად მე ვარ მონა შენი ✿ ⁂ ჴრქუად მეფემან დარჩომილა კვალად სახლისაგან საულისა კაცი, ⁂ ვეო მისთანა წუალობა ღუთისად: ⁂ ჴრქუა სიბა მეფესა: კვალად არს მე იონათანისა მკელობელი ფეხთა ✿ ⁂ ჴრქუად მეფემან სადა არს: ⁂ ჴრქუად სიბა მეფესა, აჰა სახლსა შინა მახირისს, მისა ამმილისა ლოდვორისაგან ✿ ⁂ წარვალინა მეფემან დავით, ⁂ მოიუვანეს იგი სახლისაგან მახირისა, მისა ამმილასა ლოდვორისაგან ✿ ⁂ მოვიდა მემფოსთეი მე იონათანისა მისა საულისა მეფისა მიმართ დავითისა, ⁂ დაჳარდა ჰირსა ზედა თჳსსა, ⁂ თაუვანიცა მას: ⁂ ჴრქუა მას დავით, მემფოვოსთე; ⁂ ჴრქუად აჰა მონაჲ შენი ✿ ⁂ ჴრქუა მას დავით: ნუგეშინის რამეთუ ყოფით ვუო შენ თანა წუალობა იონათანისთჳს მამისა შენისა, ⁂ მოგიქციო შენდა ყოველი აგარაკი საულისა ჰაჰისა შენისა, ⁂ შენ ჭამე ჰური ტაბლასა ჩემსა ზედა მარადის ✿ ⁂ თაუვანისცა მას მემფოსთეი, ⁂ ჴრქუად: ვინ ვარ მე მონაჲ შენი, რამეთუ მომხედე ჩემ ზედა ვითარცა ძაღლსა მკდვარსა ✿ ⁂ მოუწოდა მეფემან სიბას ურმასა საულისსა ⁂ ჴრქუა მას: ყოველი რაოდენი არიან საულისა, ⁂ ყოველი სახლი მისი მივეც მესა უფლისა შენისასა ✿ ⁂ რათა უქმოდე მას ქუეყანასა შენ, ⁂ მენი შენნი ⁂ მონანი შენნი, ⁂ რათა მოართუმდე მესა უფლისა შენისასა ჰურსა რათა შჭამდეს, ⁂ მემფოსთეი მე უფლისაჲ შენისა, ჭამდეს ჰურსა მარადის ტაბლასა ჩემსა ზედა, ხოლო სიბას ესხნეს ათხუთმეტნი, მენი ⁂ ოც მონაჲ ✿ ⁂ ჴრქუად სიბა მეფესა: ყოველთათჳს, რომელი მამცნე უფალმან მეფეო ჩემო მონასა შენსა. ეგრეთ ყოს მონამან შენმან: ⁂ მემფოსთე ჭამდა მარადის ტაბლასა ზედა დავითის თანა

იბ ვითარცა ერთი მეთაგანი მეფისთა ✿ ხოლო მემფოსთეის მე იყო
მცირე, ჲ სახელი მისი მიქია ჲ ყოველი სამკჳდრებელი სახლისა
იგ სიბაისა მონანი იუშენეს მემფოსთეისა ✿ ჲ მემფოსთეი ცხოვრე-
ბდა იერუსალიმს შინა, რამეთუ ტაბლასა ზედა მეფისასა ჭამდა მა-
რადის, ჲ იგი იყო მკელობელ ორითავე ფერკითა თჳსითა.

თავი ი.

ა ბ გ დ ე ვ ზ ჱ

და [1] იყო შემდგომად ამისა მოკუდა მეფე მეთა ამონისთა. ჲ
გამეფდა მე მისი ანონ ნაცულად მისა ✿ ჲ თქუა დავით ვყოფ წუა-
ლობასა ანანისთანა მისა ნაასისა რომლითაცა სახითა ქმნა მამა-
მან მისმან წუალობა ჩემთანა, ჲ წარგზავნა დავით ნუგეშინის მცე-
მელი ნუგეშინის ცემად, მისა, კელითა მონათა თჳსთათა, მამისა-
თჳს მისისა: ჲ მოვიდეს ურმანი დავითისნი ქუეყანასა მეთა ამო-
ნისთა ✿ ჲ ჰრქუეს უხუცესთა მეთა ამონისთა ანონის მიმართ
უფლისაჲ თჳსისასა: არა თუ დიდებისათჳს მამისაჲ შენისა შენ წინა-
შე წარმოუგზავნიეს შენდამი დავითს ნუგეშინის მცემელნი არამედ
რათა გამოიძიონ ქალაქი ჲ განიმსტოვრონ იგი, ჲ განხეთქონ ამი-
სთჳს წარმოგზავნა დავით მონანი მისნი შენდა ✿ ჲ შეიპყრნა
ანონ კაცნი დავითისნი, ჲ მოჰკუეცნა ნახევარნი წუერწნი მათი, ჲ
შემოსჭრნა სამოსელნი მათნი შუა ვიდრე წელამდე მათთა ჲ განუ-
ტევნა იგინი ✿ ჲ მიუთხრეს დავითს კაცთა მათთჳს, ჲ წარუვლინა
წინაშე მათსა რამეთუ იუშენენ კაცნი იგი ფრიად უპატიურ ჲ ჰრქუაჲ
მეფემან: დასხედით იერიქოსა შინა ვიდრემდე აღგიორძინდეს წუერწნი
თქუენნი, ჲ მაშინღა მოიქცეთ ✿ ჲ იხილეს მეთა ამონისთა, რა-
მეთუ სირცხჳლეულ იქმნეს კაცნი დავითისნი: ჲ წარგზავნეს მე-
თა ამონისათა ჲ მოიმზიდნდეს ასური ბეთრამისა, ჲ ასური სუბისა,
ჲ როობისა ოცი ათასი ქუეითი, ჲ მეფე ამალეკისა მაჲსა ათასი
კაცნი, ჲ იოსტომისა კაცი ათორმეტი ათასი ✿ ჲ ესმა დავითს,
ჲ წარავლინა იოაბ ჲ ყოველნი ძლიერნი ძალითა ✿ ჲ გამოვი-
დეს მენი ამონისნი, ჲ იწყეს ბრძოლად წინაშე ბჭისა ქალაქისასა:
ხოლო სირია სუმისა ჲ როობი ჲ ისთომ, ჲ ამალეკელნი ერთად

[1] ა ნუშტ ითა.

იდგეს აგარაკსა ზედა ✠ ⰴ იხილა იოაბ რამეთუ იქმნა მას ზედა თ
წინააღმდგომი ბრძოლა ჰირის ჰირ ⰴ უკანით კერძო, ⰴ გამოირ-
ჩივნა ყოველთაგან ერთა ისრაელისათა, ⰴ განაწყუნა იგინი წინა
აღმდგომად ასურთა ✠ ⰴ ნეშტი ერი მისცა ქალსა შინა მშისა თჳ- ი
სისასა აბესიასა, ⰴ განამზადა იგინი წინა აღდგომად მეთა ამო-
ნისთა ✠ ⰴ ჭრქუა იოაბ აბესიას: უკეთუ განიმაგრებ ასურსა უფ- ია
როს ჩემდა, მაშინ ესე იყოს ჩემდა მკსნელად: ხოლო უკეთუ გან-
მაგრენ მენი ამონისნი უფროს შენსა, მაშინ ვიუნეთ მკსნელ შენ-
და ✠ განვძლიერდეთ ⰴ განვმკედეთ ერთათჳს ჩუენთა ⰴ ქალაქთა- იბ
თჳს ღუთისა ჩუენისათა ⰴ უფალმან ყოს კეთილი წინაშე თვალთა
მისთა ✠ ⰴ მივიდა იოაბ ⰴ ერი მისი მისთანა ბრძოლად, ასურთა იგ
ზედა, ⰴ იქცტოდეს ასურნი ჰირისაგან მისისა ✠ ⰴ იხილეს მეთა იდ
ამონისთა, რამეთუ იქცტოდეს ასურნი ჰირისაგან აბესიასა, ⰴ შე-
ვიდეს ქალაქსა შინა: ⰴ მოიქცა იოაბ მეთაგან ამონისთა, ⰴ მოვი-
და იერუსალიმს შინა ✠ ⰴ იხილეს ასურთა, რამეთუ დაეცნენ წი- იე
ნაშე ისრაელთა შეკრბეს ერთად ✠ ⰴ წარავლინა ადრაზარ, შეკრი- ივ
ბა ⰴ მოიყვანა ასურელნი, რომელი იყო წიაღ მდინარისა ქალაქი-
სა ⰴ მოვიდეს ელამს შინა, ⰴ სოუბაკ უხუცესი ძალთა ადრაზარი-
სათა წინაშე მათსა ✠ ⰴ მიეთხრა ესე დავითს, ⰴ შეკრიბა ყოველი იზ
ისრაელი, ⰴ განვიდა იორდანესა, ⰴ მოვიდა ელამს, ⰴ განემზადნეს
ასურნი დავითს ზედა, ⰴ ჰბრძოდეს მას ✠ ⰴ იქცტოდეს ასურნი იჱ
ჰირისაგან ისრაელთასა, ⰴ აღიღო დავით ასურთაგან ჳკდასი ეტ-
ლი, ⰴ ორმეოცი ათასი ცხენოსანი, ⰴ სუბაკ უხუცესი ძალისა მი-
სისა მოკლა, ⰴ მოკუდა მუნ ✠ ⰴ იხილეს ყოველთა მეფეთა მონა- ით
ნი ადრაზარისნი, რამეთუ დაეცნეს წინაშე ისრაელთა, ⰴ მოიქცეს ის-
რაელთა მიმართ ⰴ ჰმონებდეს მათ, ⰴ შეიშინეს ასურთა შეწევნად
მერმედა მეთა ამონისთა.

თავი ია.

და [1] იყო შემდგომად მოქცევისა წლისა ჯამსა მეფეთა გამო- ა
სლვისასა ბრძოლად, ⰴ წარგზავნა დავით იოაბ, ⰴ ერმანი მისნი

[1]) ა ნეშტ. კ.

მისთანა ⁂ ეოველი ისრაელი ⁂ განაბინავნა მენი ამონისნი, ⁂ გა-
ბ რე მოადგეს რაბაფას, ⁂ დავით ჯდა იერუსალიმს შინა ✿ ⁂ იო-
წინა მწუხრის, ⁂ აღდგა დავით საწოლისაგან თჯისა ⁂ ვიდოდა
ერდოსა ზედა სახლისა სამეფოსსა, ⁂ იხილა დედა კაცი ერდოჲთ
რომელი იბანებოდა: ხოლო დედა-კაცი იგი იყო შესახედავად
გ ფრიად კეთილ ✿ ⁂ წარავლინა დავით, ⁂ ითია დედა-კაცი ⁂ თქუაჲ:
არა ესრე არსა ბერსაველა ასული ელიაბისა ცოლი ურია ქეტელი-
დ სა ✿ ⁂ [1] წარავლინა დავით მსახურნი, ⁂ მოიუანეს იგი, ⁂ შე-
ე ვიდა მისდა ⁂ დაითინა მისთანა: ⁂ იგი, იყო განწმენდილ უწმინ-
დურებისაგან მისისა, ⁂ მიიქცა სახლსა შინა თჯსა ✿ ⁂ მოუდგა
ვ რა დედა-კაცი მუცლად იდო ⁂ წარუგზავნა ⁂ მიუთხრა დავითს ⁂
ჰრქუა, აჰა მე მუცლად ვიდე ✿ ⁂ წარავლინა დავით იოაბისა მი-
ზ მართ, ⁂ ეტეოდა: წარმომიგზავნე მე ურიაჲ ქეტელი: ⁂ წარგზავნა
იოაბ ჰურია დავითის მიმართ ✿ ⁂ მოვიდა ურია ⁂ შეივიდა მისა
ჱ მიმართ, ⁂ ჰკითხა მას დავით მშჯდობისათჯს იოაბისა, ⁂ მშჯდო-
ბისათჯს ერისა, ⁂ მშჯდობისათჯს ბრძოლისა ✿ ⁂ ჰრქუაჲ დავით
ურიასა მიმართ, წარვედ სახლსა შენსა ⁂ დაიბანენ ფერჯნი შენნი:
⁂ გამოვიდა ურია სახლით მეფისა: ⁂ ვიდოდა უკანით მისსა მსა-
თ ხური მეფისა ✿ ⁂ დაითინა ურია, წინაშე ბჭესა სახლისა მეფისა,
მონათანა უფლისა მისისათა, ⁂ არა წარვიდა სახლსა შინა თჯს-
ი სა ✿ ⁂ მიუთხრეს დავითს ⁂ ეტეოდეს: რამეთუ არა წარვიდა ურია
სახლსა შინა მისსა: ⁂ ჰრქუაჲ დავით ურიას მიმართ: არა გზით
ია მოსრულ ხარა, რად არა წარხვედ სახლსა შენსა ✿ ⁂ ჰრქუაჲ ურია
დავითის მიმართ: კიდობანი ღუთისაჲ ⁂ ისრაელი, ⁂ იუდა იო-
ფებიან კარაჳთა შინა, ⁂ უფალი ჩემი იოაბ, ⁂ მონანი უფლისაჲ
ჩემისანი ბირსა ზედა აგარაკისასა მოფოფობენ, ⁂ მე შევიდეა სახლსა
ჩემსა ჭამად ⁂ სუმად, ⁂ დაწოლად ცოლისა ჩემისათანა ვითარ
იბ ცხოველ სული შენი უკეთუ ვყო სიტყუაჲ ესე ✿ ⁂ თქუაჲ დავით
ურიას მიმართ: დაჯედ აქა დღეს, ⁂ ხვალე განგიტეო შენ: ⁂
იგ დაადგრა ურია იერუსალიმს მას დღესა შინა, ⁂ განთიადსა ✿ ⁂

[1] გ მფფოს იე.

მოუწოდა მას დავით, ✠ ჯაბა მისთანა ✠ სუა ✠ დაითრო იგი, ✠
წარვიდა მწუხრი ძილად სარეცელსა ზედა მისსა, მონათათანა უფ-
ლისაჲ მისისათა, ✠ სახლსა შინა თჯსსა არა შევიდა ✠ ✠ იქმნა იდ
განთიად ✠ მიუწერა დავით წიგნი იოაბს ✠ წარსცა კელითა ურიი-
სათა ✠ ✠ დაწერა წიგნსა შინა, სიტყუანი შეიუანე ურია ჰირის იე
ჰირ ბრძოლისა ძლიერისა, ✠ უკუნ იქცით მისგან რათა იწყლას
იგი ✠ მოკუდეს ✠ ✠ იო ოდეს კმილვიდა იოაბ ქალაქსა, ✠ დაა- ივ
დგინა ურია ადგილსა ზედა, სადაცა იცოდა რამეთუ კაცნი ძლიერნი
არიან მუნ ✠ ✠ გამოვიდეს კაცნი ქალაქით, ✠ ბრძოდეს იოაბის- იზ
თა, ✠ დაცნეს მრავალნი ერთაგან, ✠ მონათაგან დავითისთა, ✠
მოკუდა ურიაცაჲ ქეტეელი ✠ ✠ წარგზავნა იოაბ ✠ მიუთხრა და- იჱ
ვით უოველნი სიტყუანი ბრძოლისანი მეფისა მიმართ ✠ ✠ ამცნო ით
იოაბ მოციქულსა მეტეუწჽლმან, ოდეს აღასრულო უოველი თქმუ-
ლი, რომელსა ბრძოლისათჯს მეფისა მიმართ გეტეოდი ✠ ✠ იეოს კ
უკეთუ განრისხნეს მეფე ✠ გრქუაჲ შენ: რად მიეახლენით ქალაქისა
მიმართ ბრძოლად: არა უწუოდითა რამეთუ მოისარნი იქმნებოდენ
ზღუდით ✠ ვინ მოკლა აბიმელიქ, მე იერობოალისა ძისა ნერი- კა
სა; არა დედა-კაცმან დასცა ნატეხი წისქჯლისა ზღუდით, ✠ მო-
კუდა თამასს შინა. რად მიეახლენით ზღუდესა: ✠ არქუ მონაცა შენი
ურია ქეტეელი მოწულულ იქმნაჲ ✠ მოკუდა ✠ წარვიდა მოცი- კბ
ქული იოაბისა მეფისა მიმართ იერუსალიმს შინა, ✠ მივიდა ✠
მიუთხრა დავით უოველი რაჲთადენსა ეტეოდა მას იოაბ უოველსა
სიტყუასა ბრძოლისასა ✠ ✠ განრისხნა დავით იოაბსა ზედა ✠ კგ
ჱრქუაჲ მოციქულსა: რად მიეახლენით ქალაქისა მიმართ ბრძოლად
არა უწუოდითა რამეთუ წულულ იქმნებოდით ზღუდით ✠ ვინ მო- კდ
კლა აბიმელიქ მე იერობოალისა, არა დედა-კაცმა ✠ სცაჲ მას
ზედა ნატეხი წისქჯლისა ზღუდით, ✠ მოკუდა თამასს შინა, რაჲად
მიეახლენით ზღუდისა მიმართ ✠ ✠ ჱრქუაჲ მოციქულთან დავით, კე
რამეთუ განძლიერდეს ჩუჽნ ზედა კაცნი, ✠ გამოვიდეს ჩუჽნ ზედა
აგარაკსა ზედა, ✠ განვდევნეთ იგინი ზღუდემდე ქალაქისა ✠ ✠ კვ
ისროდეს მოისარნი ზღუდით მონათა ზედა შენთა, ✠ მოკლნეს

კზ მონათაგან მეფისათა, ⁂ მონაცა შენი ურია ქეტელი მოკლეს ✿ ⁂ ჰრქუაჲ მას დავით: ესრეთ ეტყოდე იოაბს: ნუ გექმნების ბოროტ წინაშე თუალთა შენთა სიტყუაჲ ესე, რამეთუ ოდეს მე უკუჱწყ ესრეთ, ხოლო ოდეს მე ისრეთ შეშჯამს მახჯლი: განაძლიერე ბრძო-
კჯ ლა შენი ქალაქსა ზედა, ⁂ შესთხარე იგი ⁂ დაარღჯე იგი ✿ ⁂ ეს-მა ცოლსა ურიისსა, რამეთუ მოიკლა ურია ქმარი მისი, ⁂ ეობედ-
კთ ბდა ქმრისა თჯსისათჯს ✿ ⁂ გამოვიდა ტირილითა, ⁂ წარაჴლინა დავით ⁂ მოიუჱანა იგი სახლსა შინა თჯსსა, ⁂ იქმნა მისა ცოლ, ⁂ უშუა მას მე: ⁂ ბოროტად გამოჩნდა საქმე ესე, რომელი ქმნა დავით წინაშე თუალთა უფლისათა.

თავი იბ.

ა და წარავლინა უფალმან ნათან წინასწარმეტყუჱლი დავითის მიმართ, ⁂ შეევიდა მისსა ⁂ ჰრქუა მას; მომიკუ მე მეფეო აწ სამართალი, ⁂ ჰრქუა მას: ორნი კაცნი იუნენ ერთსა შინა ქალაქსა,
ბ ერთი მდიდარი, ⁂ ერთი გლახაკი ✿ ⁂ მდიდარისა სამწყსოჲ იუ-
გ ნენ დარემაკები ჴართა მრავალი ფრიად ✿ ⁂ გლახაკისა იყო არა რაჲ არამედ ჴარნა ერთი კრავი მცირე, რომელი მოეკოჲ დასცჳდა ⁂ გამოზრდიდა მას, ⁂ აღორძინდა მისთანა, ⁂ ძეთა მისთა თანა ერთად, ჰურისაგან მისისა სჭამდა, ⁂ სასუმილისაგან მისისა სუმდა, ⁂ წიაღსა შინა მისსა განისუჱნებდა, ⁂ იყო მისსა ვითარცა
დ ასული ✿ ⁂ მოვიდა ვინმე გზით კაცისა მიმართ მდიდრისა, ⁂ არა ინება მოუუანებად სამწყსოსაგან თჯსისა, ⁂ ჴართა რემათაგან თჯსთა, ქმნად სადილისა მეზაგრისა მისდა მიმართ მოსრულისა, არამედ მოიუანა კრავი გლახაკისა მის ⁂ უქმნა სადილი კაცსა
ე მოსრულსა მისდა მიმართ ✿ ⁂ განრისხნა რისხჳთა ფრიად დავით კაცსა მას ზედა, ⁂ ჰრქუა დავით ნათანს: ცხოველ უფალი რა-
ვ მეთუ მე სიკუდილისა არს კაცი მეოფელი ამისი ✿ ⁂ კრავი მიუბრუნოს შვიდ წილად ამისწილ, რამეთუ ჴყო საქმე ესე, ⁂ მის
ზ წილ რამეთუ არა რიდა ✿ ⁂ ჰრქუაჲ ნათან დავითს: შენ ხარ კაცი, რომელმან ჴყავ ესე, აწ ამას იტყჳს უფალი ღმერთი ისრაელისა: მე ვარ რომელმან გცხე შენ მეფედ ისრაელსა ზედა, ⁂ მე

ვარ მკსნელი შენი კელთაგან სულისთა ✿ ⁂ მოგეც შენ სახლი
უფლისა შენისა, ⁂ ცოლნი უფლისა შენისანი წიაღსა შენსა, ⁂
მოგეც შენ სახლი ისრაელისა ⁂ იუდასი, ⁂ უკეთუ მცირე შენდა
არს ესე, შეგძინო შენ მათთანა ✿ ⁂ რაჲ არს რამეთუ ეცრუფჴ სიტ-
უვასა უფლისასა, რომელ ქმენ ბოროტი წინაშე თვალთა მისთა.
მოჰკალ ჰურია ქიტელი მახჯლითა, ⁂ ცოლი მისი მიიუვანე თა-
ვისა შენისა ცოლად, ⁂ იგი მოკალ მახჯლითა ძეთა ამონისთათა ✿
⁂ აწ არა მიიქცეს მახჯლი სახლისაგან შენისა უკუნისამდე, ვინათ-
გან შეურაცს მეყო მე, ⁂ მოიუვანე ცოლი ჰურია ქიტელისა ცოლად
თავისა შენისა ✿ ამას იტყჳს უფალი: აჰა მე აღვადგინო შენ ზედა
ბოროტი სახლისაგან შენისა, ⁂ მიგიღო ცოლნი შენნი წინაშე
თვალთაგან შენთა, ⁂ მივსცე მოყუასსა შენსა, ⁂ დაწვეს იგი
ცოლთა შენთა თანა წინაშე მზისა ✿ რამეთუ შენ ქმენ ფარულად,
სოლო მე ვყო საქმე ესე წინაშე ყოველთა ისრაელთა, ⁂ წინაშე
მზისა ამის ✿ ⁂ ჰრქუა დავით ნათანს: ვცოდე უფლისა მიმართ: ⁂
ჰრქუა ნათან დავითს: ⁂ უფალმან აღიღო ცოდვა შენი შენგან
არა მოჰკუდე ✿ კარნა რამეთუ აღმოხჳთ აღმახუფნ მტერნი უფ-
ლისანი სიტყჳთა ამით, ⁂ მე შენი რომელი იშვას შენდა სიკუდი-
ლით მოკუდეს ✿ ⁂ წარვიდა ნათან სახლსა თჳსსა, ⁂ შემუსრა
უფალმან შჳლი, რომელი უშუა ცოლმან ურიისმან დავითს, ⁂ და-
სნეულდა ✿ ⁂ ილოცვიდა დავით ღუთისა მიმართ ურმისა მისთჳს
⁂ იმარხჳდა მარხჳთა, ⁂ შევიდა ⁂ შეიმოსა ძაძა დაწვა ქუჴჳანასა
ზედა ✿ ⁂ შევიდეს მისსა მოხუცებულნი სახლისა მისისანი აღ-
დგინებად მისსა ქუჴჳანისაგან, ⁂ არა ინებაჲ ⁂ არა ჭამა მათთანა
ბური ✿ ⁂ იქმნა დღე შჳდი, ⁂ მოკუდა ურმა: ⁂ შეშინდეს მოხანი
დავითისნი მითხრობად მისსა, რამეთუ მოკუდა ურმაჲ, რამეთუ იტ-
ყოდეს ოდესცა ურმაჲ კუალად ცოცხალი იყო ვიტყოდით მისა მი-
მართ ⁂ არა ისმინა ჴმისა ჩუმისა, ⁂ ვითარ უთხრათ მას, რამეთუ
მოკუდა ურმაჲ, ⁂ გჳქმნეს ბოროტი ✿ ⁂ გულის ჴმა ეო დავით,
რამეთუ ურმანი მისნი დრტჳნვიდეს, ⁂ აცრმნა დავით რამეთუ მო-
კუდა ურმაჲ: მაშინ ჰრქუაჲ დავით მონათა თჳსთა: მოკუდა ურმა,

კ ⁂ ჰრქუწს მოკუდა ✿ ⁂ აღდგა დავით ქუწუანისაგან, ⁂ დაიბანა
⁂ იცხო, ⁂ გამოიცვალა სამოსელი, თჳსი, ⁂ შევიდა სახლსა
ღუთისასა, ⁂ თაუუანისცა მას, ⁂ შეიდა სახლსა თჳსსა, ⁂ ითხო-
კა გა ჳამად ჳური, ⁂ დაუდგეს მას ჳური ⁂ ჳამა ✿ ⁂ ჰრქუწს მას
ურმათა მისთა; რაჲ არს საქმე ესე, რომელი ქმნენ ურმისათჳს, რა-
მეთუ ვიდრემდის ცოცხალღა იყო ურმა, იმარხეოდი, ⁂ სტიროდი,
⁂ იდჳმებდი, ხოლო რაჟამს მოკუდა ურმა აღდეგ, ჳამე ჳური ⁂
კბ სჳ ✿ ⁂ ჰრქუაჲ დავით: ოდეს იყო ურმაჲ კუალად ცოცხალ ვი-
მარხე ⁂ ვიტირე, რამეთუ ვთქუ, ვინ უწუეს შეძიწუალოს თუ მე
კგ უფალმან, ⁂ ცოცხალ იყოს ურმაჲ ✿ ⁂ აწ მოკუდა, რადღა აწ ვი-
მარხო მე; ნუ თუ უმჯო მოქცევად იგი მერმეღა. რამეთუ მე მივ-
კდ დევდე მას, ⁂ იგი არღარა მოიქცეს ჩემდა ✿ ⁂ ნუგეშინისცა დავით
ბერსაბეს ცოლსა თჳსსა ⁂ შევიდა მისთანა, ⁂ დაწუა მისთანა, ⁂
მუცლად იღო [1]) ⁂ შუა მე, ⁂ უწოდა სახელი მისი სოლომონ, ⁂
კე უფალმან შეიეუარა იგი ✿ ⁂ მიავლინა ნათან წინასწარმეტყუელი
კვ ⁂ უწოდა მას სახელი იედდიდი, სიტყუათა უფლისათა ✿ ⁂ [2]) სძლო
კზ იოაბ რაბბაფს ძეთა ამონისთა, ⁂ აღიღო ქალაქი სამეფო ✿ ⁂ წა-
რავლინნა იოაბ მოაძბე დავითისა, ⁂ ჰრქუაჲ ევებრძოლეთ რაბბაფს
კჱ ⁂ აღჳღეთ წუალთა ქალაქი ✿ აწ შეიკრიბე ნეშტი ერისა, ⁂ დაი-
ბანაკე ქალაქსა, ⁂ მიიღე იგი, რათა არა მე მოვიღო ქალაქი, ⁂
კთ ეწოდოს სახელი ჩემი მის ზედა ✿ ⁂ შეკრიბაჲ დავით უოველი ერი
ლ ⁂ წარვიდა რაბბაფას ⁂ დაიბანაჲა მას ზედა ⁂ აღიღო იგი ✿ ⁂
აღიღო გჳრგჳნი მოლხოზ მეფისა მათისა თავისაგან მისისა, ტა-
ლანტი ოქროსაჲ მისისა წონა, ⁂ ქუათაგან მჯრ ფასისა. ⁂ იყო
თავსა ზედა დავითისასა, ⁂ ნატეუწნავი მოიღო. ქალაქით მრავალი
ლა ფრიად ✿ ⁂ ერნი მუოფნი მას შინა გამოიეუანნა, ⁂ დასხნა ხერ-
ხთა ზედა ⁂ კუროს თავთა რკინისათა, ⁂ ცულთა რკინისათა, ⁂
განიეუანა იგინი შორის სხმილსა აგიზისასა, ⁂ ესრეთ უუო უო-
ველთა ქალაქთა ძეთა ამონისთა ⁂ მოიქცა დავით ⁂ უოველი ის-
რაელი იერუსალიმს შინა.

[1]) მათე ა.—[2]) ნაშტთა კ.

თავი იზ.

და იყო ამისა შემდგომად ⁂ აბესალომს ძესა დავითისსა ჰქონა ა
დაჲ სახელად შუ̈ნიერი ფრიად, ხოლო სახელი იყო მისი თამარ, ⁂
ეტრფიალა მას ამონ ძე დავითისა ✿ ⁂ შეიჯირვებდა ამონ, რამე- ბ
თუ ელმოდაცა ფრიად დისა თჳსისათჳს თამარისა, რამეთუ ქალწუ-
ლებით იყო ესე, ⁂ ჯეროვან იყო წინაშე თუალთა ამონისთა,
უოფად მისა ✿ ⁂ იყო ამონისა მეგობარი, ⁂ სახელი მისი იონა- გ
დაბ, ძე სამაის ძმისა დავითისა, ⁂ იონადაბ კაცი ბრძენ ფრიად ✿
⁂ ჰრქუაჲ მას იონადაბ: რაჲ არს შენდა რამეთუ ეკრ̈ეთ გელმის დ
მესა მეფისასა განთიად განთიად ⁂ არა მოგითხრობ მე ✿ ⁂ მიუკო ე
მას ამონ თამარს დასა აბესალომ ძმისა ჩემისასა ეტრფიალე მე ✿
⁂ ჰრქუაჲ მას იონადაბ: დაწეე სარეცელსა შენსა ზედა ⁂ შეიწუხე, ვ
⁂ შემოვიდეს ხილვად მამა შენი შენდა, ⁂ ეტყოდე მას, მოვიდინ
აწ დაჲ ჩემი თამარ, რათამცა მომცეს მე ჭამადი, ⁂ მიქმნეს წინაშე
თუალთა საჴმელი რათა ვიხილო ⁂ ვჭამო კელისაგან მისისა ✿ ⁂ ზ
დაწეა ამნონ ⁂ შიიწუხებდა, ⁂ შევიდა მეფე ხილვად მისა, ⁂ ჰრქუაჲ
ამნონ მეფესა: რათა მოვიდეს აწ თამარ დაჲ ჩემი ჩემდა, ⁂ შემიგ-
ბოს ორი კუ̈ჴრი წინაშე თუალთა ჩემთა, რათა ვჭამო კელისაგან
მისისა ✿ ⁂ წარგზავნა დავით თამარის მიმართ სახლსა შინა ⁂ ქტ- ჱ
ყოდა: მოვიდ აწ სახლსა ამნონის ძმისა შენისასა, ⁂ უქმენ მას ჭა-
მადი ✿ ⁂ წარვიდა თამარ სახლსა ამნონ ძმისა თჳსისასა, ⁂ იკი თ
იწვა, ⁂ აღიღო ცომი ⁂ შესჭარა, ⁂ ისწრაფა შემზადებად წინაშე
თუალთა მისთა, ⁂ შეწუა შერთული ტაფაჲსა შინა ✿ ⁂ მოიღო ი
ტაფა იკი წინაშე მისსა, ⁂ არა უნდა ჭამად, ⁂ ჰრქუაჲ ამნონ: გან-
სდევნენით ყოველნი კაცნი ჩემგან, ⁂ განსდევნეს ყოველნი კაცნი
მისგან ✿ ⁂ ჰრქუაჲ ამნონ თამარს: მომიღე მე ჭამადი შინაგან სა- ია
წოლსა, ⁂ ვჭამო კელისაგან შენისა: ⁂ აღიღო თამარ შერთული,
რომელი შეწუა ⁂ მიართუა ამნონს ძმასა თჳსსა, შინაგან საწოლ-
სა ✿ ⁂ წინა დაუდგა მას რათა ჭამოს, ⁂ მან შეიპყრა იკი ⁂ ჰრქუაჲ იბ
მას, მოვედ ⁂ დაწე ჩემთანა დაო ჩემო ✿ ⁂ ჰრქუაჲ მას: არა ძმაო იგ
ჩემო, ნუ განმეცხვე მე, ვინათგან არა ქმნილ არს ესრეთ ისრაელთა

იდ შორის, ნუ ჰყოფ უგუნურებასა ამას ✠ ❡ მე სად დავფარო უპატი-
ვობა ჩემი, ❡ შენ იქმნები ვითარცა ერთი უგუნურთაგანი ისრაელთა
შორის, ❡ აწ ეტყოდე მეფისა მიმართ, რათა არა განმეოს მე შენ-
იე გან ✠ ❡ არა ინებაჲ ამნონ სმენად კმისა მისისა, ❡ სძლო მას, ❡
ივ დააშდაბლა იგი, ❡ დაიძინა მისთანა ✠ ❡ მოიძულა იგი ამნონ სი-
ძულილითა დიდითა ფრიად, რამეთუ დიდითა სიძულვარითა მოი-
ძულა იგი უფროს სიყუარულისა, რომლითა უყუარდა იგი, ❡ ჰრქუა
იზ მას ამნონ: ადდეგ ❡ წარვედ ✠ ❡ ჰრქუაჲ მას თამარ, ნუ ძმაო, რა-
მეთუ სიბოროტე უფროს არს უკანასკნელი უფროს პირველისა,
რომელი ჰქმენ ჩემთანა, რომელ განმიტევებ მე: ❡ არა ინება სმენად
იტ კმისა მისისა ✠ ❡ მოუწოდა ყრმასა თჯსსა დადგინებულსა სახლსა
მისსა, ❡ ჰრქუაჲ მას: განაძე აწ ესე ჩემგან გარე, ❡ დაკაშ კარი,
ით უკანა მისსა ✠ ❡ იყო სამოსელი მას ზედა ჭრელი, ვინა-
თგან ეგრეთ შეიმოსდენ ასულნი მეფისანი მოფნი ქალწულე-
ბასა შინა სამოსელსა თჯსსა, ❡ განსდევნა იგი გარე მსახურ-
კ მან მისმან, ❡ დაკშა კარი უკანა მისსა ✠ ❡ მოიდო თამარ
ნაცარი, ❡ დაისხა თავსა თჯსსა ზედა, ❡ სამოსელი ჭრელი
დაიხო თავსა ზედა, ❡ დაისხნა კელნი თჯსნი თავსა ზედა თჯსსა,
კა ვიდოდა ❡ ღაღადებდა ✠ ❡ ჰრქუა მას აბესალომ ძმამან მისმან: ნუ
თუ ამნონ ძმა შენი იქმნა შენთანა. ❡ აწ დაო ჩემო დადუმდი რამე-
თუ ძმა შენი არს, ნუ დაიდებ გულსა შენსა თქმად სიტყჳსა ამის:
❡ დაჯდა თამარ ქუჩრიგად სახლსა შინა აბესალომ ძმისა მისისასა ✠
კბ ❡ ესმა დაჳთ მეფესა ყოველნი სიტყუანი ესე, ❡ განრისხნა ფრიად,
❡ არა შეაწუხა სული ამნონისა ძისა თჯსისა, ვინათგან უყუარდა
კგ იგი, რამეთუ პირმშო იყო მისი ✠ ❡ არასა იტყოდა აბესალომ
მიერითგან ამნონისთანა არცა კეთილად ❡ არცა ბოროტად, ვინათგან
მოიძულა აბესალომ ამნონ მისთჯს, ვინათგან თამარ დაჲ მისი
კდ განკიცხა ✠ ❡ იქმნა შემდგომად ორთა წელთა დღეთასა ❡ იყო
რისყა ცხოვართა აბესალომისათა ბელასორს შინა, ასლოს ეფრე-
კე მისსა, ❡ მოუწოდა აბესალომ ყოველთა ძეთა მეფისა ✠ ❡ მივიდა
აბესალომ მეფისა მიმართ, ❡ ჰრქუა: აჰა აწ რისყენ მონანი შენნი,

წარმოვიდეს უკუნ მეფე ⁂ ურმანი მისნი მონისა შენისა ⁂ ჰკრქუაჲ კე
მეფემან აბესალომს, არა მეო ჩემო, არა წარმოვიდეთ ჩუნ ყოველნი, რათა არა დაგამძიმოთ შენ, ⁂ შეგაურვებდენ იგინი, ⁂ არა
ინებაჲ მეფემან წარსლვა, ⁂ აკურთხა იგი ✿ ⁂ ჰკრქუა აბესალომ კვ
მისა მიმართ უკეთუ არა, მაშ წარმოვიდეს ჩემდა ამნონ ძმა ჩემი;
⁂ ჰკრქუა მას მეფემ: რაჲდ წარმოვიდეს შენთანა ამნონ ✿ ⁂ აიძუ- კზ
ლებდა მას აბესალომ, ⁂ განუტევა მისთანა ამნონ ⁂ ყოველნი მენი
მეფისანი: ⁂ ქმნა აბესალომ სმა, ვითარცა ჰყოფს სმასა მეფე ✿ ⁂ კთ
ამცნო აბესალომ ურმათა თჯსთა ⁂ ეტყოდა: იხილეთ ოდეს[ც]ა ⁂
სლბეს გული ამნონისა ღჯნისაგან, ⁂ გრქუაჲ თქუჩ, მოკალთ ამ-
ნონ, ⁂ მოჰკალთ იგი ⁂ ნუგეშინისთ, რამეთუ მე გიბრძანებ თქუჩ:
გამჯნდით, ⁂ იქმნენით ძედ ძლიერისა ✿ ⁂ უუგეს ურმათა აბესა- კთ
ლომისათა ამნონს, ვითარცა ამცნო მათ აბესალომ, ⁂ აღდგეს ყო-
ველნი მენი მეფისანი, ⁂ შესხდეს თჯოეული ჯორსა ზედა თჯსსა,
⁂ ივლტოდეს ✿ ⁂ იქმნა ყოფასა მათსა გზასა ზედა, ⁂ სმენა მი- ლ
ვიდა დაჲთისამდე ⁂ ეტყოდეს: მოსწუჯდნა აბესალომ ყოველნი მე-
ნი მეფისანი, ⁂ არა განერა მათგანი არცა ერთი ✿ ⁂ აღდგა და- ლა
ვით მეფე ⁂ დაიბო სამოსელი თჯსი ⁂ დადგა ჰირი ქუჩჯანასა ზედა,
⁂ ყოველნი მონანი მისნი წინაშე მდგომარენი მისა, ⁂ იბობდეს
სამოსელსა თჯსსა ✿ ⁂ ჰკრქუაჲ იონადაბ ძმან სამიასმან, ძმისა და- ლბ
ვითისამან, ⁂ თქუა: ნუ იტუჯს უფალი ჩემი მეფე, რამეთუ ყოველნი
ურმანი მენი მეფისანი მოსწუჯდნეს, არამედ ამნონ არს ერთი მო-
მუშაკარი, რამეთუ იგი ჰირსა აბესალომისასა არა ვიდოდა, მიერ
დღითგან ოდეს დაამდაბლა დაჲ მისი თამარ ✿ ⁂ აწ ნუ დაიდებს ლგ
ამას გულსა შინა უფალი ჩემი მეფე სიტუჯსა ებრ მისა: ⁂ ნუ
იტუვის ვითარმედ ყოველნი მენი მეფისანი მოსწუდეს, არამედ ოდენ
ამნონ ერთი მოკუდა ✿ ⁂ ივლტოდა აბესალომ ⁂ აღადგინა ურმა ლდ
მხმილი თჳალისა მისისა, ⁂ იხილა, ⁂ აჰა სიმრავლე მომავალი
გზით სორემით უკანით მისსა ადგილსა თანა მთისასა ჩამომავალი
⁂ მოვიდა მხმილი ⁂ მიუთხრა მეფესა, ⁂ ჰკრქუაჲ: კაცნი ვისილეთ
გზისაგან სორემისა, ადგილსა თანა მთისასა ✿ ⁂ ჰკრქუა იონადაბ [ლე]

მეფესა: აჰა მენი მეფისანი მოგლენან, სიტყუსაებრ მონისა შენისა,
ლვ ⁂ ესრეთ იქმნა ✿ ⁂ იო ოდეს აღასრულა სიტყუანი: ⁂ აჰა მენი
მეფისანი მოვიდეს, ⁂ აღიმაღლეს ჴმად თჳსი ⁂ ტიროდეს, ⁂ თჳთ
მეფე, ⁂ უოველნი ურძანი მისნი ტიროდეს ტირილითა დიდითა
ლზ ფრიად ✿ ⁂ აბესალომ იქმოდა, ⁂ მოვიდა თოლმის მიმართ,
მისა ემიუდისა, მეფისა ღეთსურისა, ქუჱყანასა ქამაქადისსა, ⁂ ტი-
ლჱ როდა მეფე დაჱით მისა მისისათჳს დღე უოველ ✿ ⁂ აბესალომ
ლთ იქმოდა ⁂ წარვიდა ღესთურს ⁂ იო მუნ სამ წელ ✿ ⁂ დაუტეგა
მეფემან დავით განსლვად უკანით აბესალომისა, რამეთუ ნუგეშინის
ცემულ იო ამნონისთჳს მოკლულისა.

თ ა ვ ი იდ.

ა ⁂ და სცნა იოაბ ძემან სარუინისამან, რამეთუ გული მეფისა
ბ მოდრკა აბესალომის მიმართ ✿ ⁂ წარავლინა იოაბ თეკოსა შინა,
⁂ მოიუანა მუნითგან დედა-კაცი ბრძენი, ⁂ ჰრქუაჲ მას: იქლოვდი
აწ ⁂ შეიმოსე სამოსლითა გლოვისათა, ⁂ ნუცა იცხებე ზეთითა,
⁂ იქმენ ვითარცა დედა-კაცი დღეთა მრავალთა მგლოვარე მკუდარ-
გ თათჳს ✿ ⁂ შეჱედ მეფისა მიმართ, ⁂ ეტყოდი მას სიტყჳსა ამი-
დ სებრ: ⁂ დაუდგა იოაბს სიტყუანი თჳსი ჰირსა შინა მისსა ✿ ⁂
შეჱიდა დედა-კაცი ფეკოსინელი მეფისა მიმართ, ⁂ დაეცა ჰირსა
ზედა თჳსსა ქუჱყანასა ზედა, ⁂ თაყუანისსცა მას, ⁂ ჰრქუაჲ: მიხ-
ე სენ მე მეფეო, მიჴსენ მე ✿ ⁂ ჰრქუაჲ მას მეფემან: რაჲ არს შენდა,
ვ ხოლო მან ჰრქუაჲ: ადრითგან სიქურიევსა შინა დედა-კაცი ჟარ მე
⁂ მოაკუდა ქმარი ჩემი ✿ მეყვლისა შენისა იუშნეს ორნი მენი, ⁂
იბრძოდეს ორნივე აგარაკსა ზედა, ⁂ არა იო ვინმცა განუარნეს
ზ იგინი ურთიერთას, ⁂ დაეცა ერთი ძმასა ზედა თჳსსა, ⁂ მოკლა
იგი ✿ ⁂ აჰა აღდგა უოველი თესლ ტომი მისი მკეგალსა შენსა ზე-
და, ⁂ მეტუევიან: მოგუჱცე მკლველი ძმისა თჳსისა, ⁂ მოვკლათ იგი
სულისა წილ ძმისა, რომელიცა მოკლა, ⁂ წარვსწუიდოთ მემკჳდ-
რობა თჳჱნი. ⁂ დაშრიტონ სანთელი ჩემისა დაშთომილისა, რა-
თა არა დარჩეს ქმარსა ჩემსა მკჳდრი, ⁂ სახელი ჰირსა ზედა ქუჱ-
ჱ უანისასა ✿ ⁂ ჰრქუაჲ მეფემან დედა-კაცსა მას: წარვედ მშჳდობით

სახლსა შენსა, ⁂ მე ვამცნო შენ თჳს ✿ ⁂ ჰრქუა დედა-კაცმან ფუ- თ
კოითანმან მეფისა მიმართ: ჩემ ზედა იყავნ უსჯულოება იგი
უფალო ჩემო მეფეო, ⁂ სახლსა ზედა მამისა ჩემისასა, ხოლო
მეფე ⁂ საუდარი მისი უბრალო ✿ იუნენდ ⁂ ჰრქუაჲ მეფემან, ვინ ი
არს რომელი გეტყოდა შენ მოიყვანე იგი ჩემდა, ⁂ არღარა შეს-
მინოს მერმე შეხებად მისსა ✿ ⁂ [1] ჰრქუაჲ დედა-კაცმან: მოიცსენე ია
აწ მეფე უფლისაჲ ღუთისა თჳსისა, ნუ უკუჱ განმრაველდეს ნათესა-
ვი სისხლისა განმხრწნელი, ⁂ წარწყმიდონ მე ჩემი, ⁂ ჰრქუა მე-
ფემან: ცხოველსარს უფალი დაღათუვარდეს თმა თჳისაგან ძისა
შენისა ქუჱყანასა ზედა ✿ ⁂ ჰრქუაჲ დედა-კაცმან მეფისა მიმართ: იბ
რათა იტყოდეს აწ მკვეალი შენი უფლისაჲ მეფისა ჩემისა მიმართ
სიტყუასა: ხოლო მან ჰრქუაჲ; იტყოდი ✿ ⁂ ჰრქუაჲ დედა-კაცმან: იგ
რაჲდ განიზრახე ესე ერთა თჳს ღუთისათა, ნუ უკუჱ ჰპრი-
საგან მეფეთასა გამოვიდეს სიტყუა ესე ვითარი გარდასლვისა, რა-
თა არღა მოიქცეს მეფისაგნი განდევნილი თჳსი ✿ რამეთუ ყოველ- იდ
ი სიკუდილითა მოკუდებით, ⁂ ვითარცა წყალი დათხეული ქუჱ-
ყანასა ზედა რომელი არღა შეკრბეს, ⁂ [2] მიიღოს ღმერთმან სუ-
ლი, მნებებელმან ცხოვნებად მისგან განდევნილისა ✿ ⁂ აწ რომ- იე
ლისათჳს მოვედ სიტყუაჲ მეფისა მიმართ უფლისა ჩემისა რათა
მიხილონ ერთა იტყოდეს მკვეალი შენი: იტყოდეს უკუჱ უფლისა
მიმართ მეფისა ნუ თუ ეოს მეფემან სიტყუა მკვეალისა თჳსისა ✿
რამეთუ ისმინოს მეფემან ⁂ იჳსნას მკვეალი თჳსი კელთაგან კაცთა ივ
მძიებელთასა წარწუმედად ჩემდა ⁂ ძისა ჩემისა ნაწილისაგან ღუთი-
საჲ ✿ ⁂ თქუას მკვეალმან შენმან: იყავნ სიტყუაჲ აწ უფლისა ჩემი- იზ
სა მეფისა მსხუჱრწლად, რამეთუ ვითარცა ანგელოზი ღუთისა, ეგრეთ
უფალი ჩემი მეფე მსმენელ კეთილისა ⁂ ბოროტისა, ⁂ უფალი
ღმერთი შენი იყავნ შენთანა ✿ ⁂ მიუგო მეფემან, ⁂ ჰრქუა დედა- იჱ
კაცსა მას: ნურა რაჲმცა ნუ დაგიფარავნ ჩემგან სიტყუანი, რომლი-
სათჳსცა მე გკითხო შენ: ⁂ ჰრქუაჲ დედაკაცმან: იტყოდინ უკუჱ
უფალი ჩემი მეფე ✿ ⁂ ჰრქუაჲ მეყუემან: ნუ თუ კელი იოაბისი ამის ით

[1] სიბრძ. ვ.—[2] ეზეკიელ იჱ.⁂ ლგ.

ყოველისათჳს შენთანა. ¶ ჰრქუაჲ დედაკაცმან მეფესა ცხოველ არს
სული შენი უფალო ჩემო მეფეო, მარჯუენედა თუ არს ანუ მარცხენე
ყოველისაგან რომელი თქუა უფალმან ჩემმან მეფემან, რამეთუ მო-
ნამან შენმან თჳთ იოაბ მამცნო მე, ¶ მან დადგა ჰირსა შინა მკე-
კ გლისა მენისასა ყოველი სიტყუანი ესე ✠ რათა მოვიდეს წინაშე
ჰირსა შენსა სიტყუანი ესე, რამეთუ ქმნა მონამან შენმან იოაბ სი-
ტყუა ესე: ხოლო [1] უფალი ჩემი მეფე ბრძენ, ვითარცა ბრძენ ანგე-
ლოზი ღუთისაჲ, ¶ მეცნიერ ყოველისა, რომელიცა არს ქუეყანასა
კა ზედა ✠ ¶ ჰრქუაჲ მეფემან იოაბს: აჰა აწ გიყო შენ სიტყჳსა ებრ
კბ შენისა ამის: წარვედ, ¶ მოაქციე ურმა აბესალომ ✠ ¶ დაეცა ჰირ-
სა ზედა თჳსსა იოაბ ქუეყანასა ზედა, ¶ თაყუანისცა ¶ აკურთხევ-
და მეფესა; ¶ თქუაჲ იოაბ, დღეს სცნა მონამან შენმან რამეთუ ჵპო-
ვე მადლი წინაშე თჳალთა შენთა უფალო ჩემო მეფეო, რამეთუ ჰყუა
კბ უფალმან მეფემან ჩემმან, სიტყუანი მონისა თჳსისანი ✠ ¶ აღდგა
იოაბ, ¶ წარვიდა ღესურს, ¶ მოიყვანა აბესალომ იერუსალემს
კდ შინა ✠ ¶ ჰრქუაჲ მეფემან: მიიქცეს იგი სახლსა თჳსსა, ხოლო ჰი-
კე რი ჩემი ვერ იხილოს ✠ ¶ მიიქცა აბესალომ სახლსა შინა თჳსსა,
¶ ჰირი მეფისა ვერ ისილა: ვითარცა აბესალომ, არა იყო კაცი
ყოველსა ისრაელთა შორის ქებული ფრიად, ცერითგან ფერხით
კვ მისით ვიდრე თხემადმდე მისა არა იყო მას შინა ბიწი ✠ ¶ ოდეს
მოჰგუშცდენ მას თაესა მისსა, ¶ იქმნა დასაბამითგან დღეთა დღე-
დმდე, რომელსა შინა მოჰგუშცდენ, რამეთუ დაძძიძებოდა იგი მა-
თგან, ¶ მოჰგუშცილთა, ასწონდენ თმათა თაესა მისისათა ორასის
კს სიკლისა სასწორისა სამრფოსა ✠ ¶ ეშვნეს აბესალომს სამნი ძენი
¶ ერთი ასული, ¶ სახელი მისი თამარ, ესე იყო დედა-კაცი
ფრიად კეთილ სახითა, ¶ იქმნა იგი ცოლ რობოამისა მისა სო-
ლომონისა, ¶ უშვა მას აბია ✠ დაჯდა აბესალომ იერუსალემს
კთ ორის წლის დღე, ¶ ჰირი მეფისა ვერ იხილა ✠ ¶ წარავლინა
აბესალომ იოაბის მიმარ, რათამცა წარგზავნოს იგი მეფისა მიმართ
¶ არა ინება მისლვად მისა მიმართ: ¶ წარავლინა მეორედ მისა

[1] კსოე. იე.

მიმართ, ⁂ არა ინებაჲ მისლვად ✿ ⁂ ჰრქუაჲ აბესალომ ურმათა მიმართ კ
თჳსთა; შეგვიდით ნაწილსა აყარაყსა ზედა იოაბისსა ახლოს ჩემსა
⁂ არს მუნ, მისი ქრთილი: წარვედით ⁂ მოწჯთ იგი ცეცხლითა:
⁂ წარვიდეს ⁂ მოწუწეს მონათა აბესალომისთა ნაწილი იოაბისა
ცეცხლითა ✿ მოვიდეს მონანი იოაბისნი მის მიმართ, დაიბეს სა- კა
მოსელი თჳსი, ⁂ ჰრქუეს: მოწუწეს მონათა აბესალომისათა ნაწი-
ლი ადგილი შენი ცეცხლითა, ⁂ აღდგა იოაბ ⁂ მოვიდა აბესალო-
მის მიმართ სახლსა შინა, ⁂ ჰრქუაჲ მისდა მიმართ: რაჲდ მოწუწეს
მონათა შენთა ნაწილი ჩემი ცეცხლითა ✿ ⁂ ჰრქუაჲ აბესალომ იო- კბ
აბის მიმართ: აჰა წარმოვგზავნე შენდა მეტუუწლნი, ერი გზის ⁂ ორ
გზის, მოვედ აქა, ⁂ წარგზავნო შენ მეფისა მიმართ მეტუუწლი:
რაჲდ მოველ მე გეთსურიდამ, უმჯობებს ჩემდა იყო ყოფაჲ კგალად
მუნ, ⁂ აწ აჰა პირი მეფისა ვერ ვიხილე, უკეთუმცა არს ჩემ შო-
რის უსამართლოება, მაშინღა მომკალ მე ✿ ⁂ შევიდა იოაბ მეფი- კგ
სა მიმართ, ⁂ მიუთხრა მას: ⁂ მოუწოდა აბესალომს, ⁂ მოვიდა
მეფისა მიმართ, ⁂ თაყუანისცა მას, ⁂ დავარდა პირითა თჳსითა
ქჯწეანასა ზედა წინაშე პირსა მეფისასა, ⁂ აბჳორს უყო მეფემან
აბესალომს.

თავი იე.

და იყო შემდგომად ამათსა, ⁂ უო თავისა თჳსისათჳს აბესა- ა
ლომ ეტლები ⁂ ცხენნი, ⁂ ორმეოცდა ათნი კაცნი მორბედნი წი-
ნაშე მისსა ✿ ⁂ აღიმსთო ადრე აბესალომ, ⁂ დგა წიაღ თჳთ გზა- ბ
თა ბჭისათა, ⁂ იყო ყოველი ,კაცი, რომლისა იყო ბჭობა მოვი-
დოდა წინაშე მეფისა სამსჯავროსა ზედა, ⁂ გმასა უყოფდა მას აბესა-
ლომ, ⁂ ეტყოდა მას: რომლისა ქალაქისაგან ხარ შენ. ⁂ ჰრქუეს
მას კაცმან: ერთისაგან ტომისა ისრაელი მონა შენი ✿ ⁂ მიუგო გ
მას აბესალომ: აჰა სიტყუანი შენნი კეთილ ⁂ ჯეროვან, არამედ მა-
სმენელი მათი არა არს შენდა მეფისაგან ✿ ⁂ ჰრქუეს აბესალომ: დ
ვინაძე დაგადგინოს მსაჯულად ქუეყანასა ზედა, ⁂ ჩემდა მოვიდო-
დეს ყოველი კაცი, რომლისა იყოს ბრჭობისა სასჯელი, ⁂ გან-
ვამართლო იგი ✿ ⁂ იყო ოდეს მოეახლის მას კაცი თაყუანის ცე- ე

მად მისა, განიმარტის კელი თჳსი, შეიწუნარის იგი, ✠ ამბორს
ვ უყვის მას ✿ ✠ უოფდა აბესალომ სიტყვისა ებრ ამის ყოველსა
ისრაელსა მოსრულთა სამსჯავროდ მეფისა მიმართ, ✠ მიითჳსის
ზ აბესალომ გულნი მეთა ისრაელისთანი ✿ ✠ იქმნა დასასრულსა
ორმეოცთა წელთასა, რქუა აბესალომ მამასა თჳსსა, წარვიდე აწ ✠
მივაგო აღთქმა ჩემი რომელიცა აღუთქვი უფალსა ქებრონსა შინა ✿
ჱ რამეთუ აღთქმა აღუთქუ მონამან შენმან, ოდეს ვცხოვრებდი გეთ-
სურსა შინა ასურეთისასა, ✠ ეიტყოდი: თუ მოქცევით მომაქციოს
თ მე უფალმან იერუსალემს შინა ჵმსახურო უფალსა ✿ ✠ ჰრქუა მას
ი მეფემან: წარვედ მშჳდობით: ✠ აღდგა ✠ წარვიდა ქებრონს ✿ ✠ წა-
რავლინნა აბესალომ მსტოვარნი ყოველსა შორის ტომსა ისრაე-
ლისასა, ✠ ეტყოდა: ოდეს ისმინოთ თქუენ ჴმა რქისა საყჳრისა,
ია მაშინ სთქუთ, რამეთუ გამეფდა მეფე აბესალომ ქებრონს შინა ✿ ✠
წარვიდეს აბესალომის თანა ორასი კაცი იერუსალიმითგან ჩინე-
ბულნი; ✠ ვიდოდეს სიმარტივითა თჳსითა, ✠ უმეცარნი ყოველისა
იბ სიტყვისანი ✿ ✠ წარგზავნა აბესალომ ✠ მოუწოდა აქიტობელსა
ღალამონელსა, თანა მზრახუენელსა დავითისსა ქალაქისაგან მისისა
ღალამისა, ოდეს მსხუენრულსა თჳსსა შესწირვიდა, ✠ იქმნა შეძრ-
წუნება ძლიერი, ✠ ერთა სიმრავლე, მიმავალთა აბესალომისა თა-
იგ ნა ✿ ✠ მოვიდა მიმთხრობელი დავითისა ✠ ეტყოდა: იქმნა გული
იდ კაცთა ისრაელთა; აბესალომისა თანა ✿ ✠ ჰრქუა დავით ყოველთა
ურმათა თჳსთა მეოფთა მისთანა იერუსალემს შინა: აღდეგით, ✠ ვი-
ვლტოდეთ, რამეთუ არა არს ცხოვრება ჩუენი ჴირისაგან აბესა-
ლომისა: ✠ აღისწრაფეთ წარსლვად, რათა არა გუენ წიოს იგი ✠
აღგვიღოს ჩუენ, ✠ მოაწიოს ჩუენ ზედა ბოროტი, ✠ მოსრას ქა-
იე ლაქი მახჳლითა ✿ ✠ ჰრქუენ ურმათა მეოფისა მიმართ, ყოველი
ივ რაოდენი გუამცნო უფალმან მეფემან აჳა ჩუენ ურმანი შენნი ✿ ✠
განვიდა მეფე ✠ ყოველი სახლი მისი, ფერჴითა თჳსითა, ✠ დაუტე-
იზ გა მეფემან ათნი ცოლნი ხარჭათაგან თჳსთა დაცვად სახლისა ✿ ✠
განვიდა მეფე ✠ ყოველნი ურმანი მისნი ქუეითნი, ✠ დადგეს სა-
იჱ ხლსა შინა რომელი იეუნეს შორს ✿ ✠ ყოველნი ურმანი მისნი

წიაღ კერძოსაგან მისსა ვიდოდეს, ⁂ უოველნი ხერეთი ⁂ უოველნი ფე-
ლეთი, ⁂ უოველნი დეფელნი, ექუსასი კაცი გამოვიდა ქუჱყნით მეფისაგან
⁂ წინა უვიდოდეს წინაშე ჰირსა მეფისასა ✿ ⁂ ჴრქუაჲ მეფემან გეთეს ით
გათელსა; რაჲდ შენ ვლი ჩუჱნთანა; მიიქეც ⁂ სცხოვრე მეფისა
თანა, რამეთუ უცხო ხარ შენ, ⁂ რამეთუ გარდაეშენე შენ ადგილი-
საგან შენისა ✿ რამეთუ გუშინ მოხვედ, ნუ თუ დღეს აღგძრა შენ კ
წარსლვად ჩუჱნთანა: ⁂ მე წარვიდე, სადაცა ვალ, მიიქეც ⁂ წარ-
ვედ, ⁂ მიაქციე ძმანი შენნი შენთანა, ⁂ ეოს უფალმან შენთანა
წუალობა ⁂ ჭეშმარიტება ✿ ⁂ მიუგო გეთთე მეფესა ⁂ ჴრქუაჲ: კა
ცხოველ არს უფალი, ⁂ ცხოველ არს უფალი ჩემი მეფე, რამეთუ
ადგილსა სადაცა იეოს უფალი ჩემი მეფე, ანუ სიკუდილსა შინა, ანუ
სიცოცხლესა შინა მუნცა იეოს მონაცა შენი ✿ ⁂ ჴრქუაჲ მეფემან გეთს: კბ
წარმოვედ, ⁂ მოვედ ჩემთანა: ⁂ მოვიდა გეთე გეთელი ⁂ მეფე, ⁂ ეოველ-
ნი ურმანი მისნი, ⁂ ეოველი ერი რომელი იეო მისთანა ✿ ⁂ ეოველი კგ
ლი ქუჱყანა ტიროდეს ჴმითა დიდითა, ⁂ ეოველი ერი რომელნი
ვიდოდენ, განვიდენ ნაღვარევსა მას ზედა კედრისასა, ⁂ მეფე წინა
უვიდოდა ნაღვარევსა მას კედრისასა, ⁂ ეოველი ერი ⁂ მეფე ვიდოდენ
ჰირის ჰირ უდაბნოსა ✿ ⁂ აჰა სადუკ მღდელი, ⁂ ეოველნი ლევი- კდ
ტელნი მისთანა, აღეღოთ კიდობანი აღთქმისა უფლისაჲ ბეფარითგან,
⁂ დადგეს კიდობანი ღუთისა: ⁂ აღჴდა აბიათარ, ვიდრემდის დასცხრე-
ბოდა ეოველი ერი მომავალი ქალაქით ✿ ⁂ ჴრქუაჲ მეფემან სადუკს: კე
მიაქციე კიდობანი ღუთისა ქალაქად რათა დადგეს ადგილსა თჳსსა
⁂ უკეთუ ვპოო მადლი წინაშე თვალთა უფლისათა, მომაქციოს მე,
⁂ მაჩუჱნოს მე იგი ⁂ შუჱნიერება ამისი ✿ ⁂ უკეთუ თქუას ესრეთ: კვ
არა ვინებე შენდა, აჰა მე ვარ, მეოს მე სახიერებისა ებრ წინაშე
თვალთა მისთა ✿ ⁂ ჴრქუაჲ მეფემან სადუკ მღდელსა: იხილე შენ კზ
მიიქცევი ქალაქად მშჳდობით, ⁂ ანიმას მე შენი. ⁂ იონათან მე
აბიათარისი. ⁂ ორნი მენი თქჳენნი თქჳენთანა ✿ იხილეთ, მე და- კჱ
ვემკჳდრები არაბათს უდაბნოსა შინა, ვიდრემდის მოვიდეს სიტყუა
ჩემდა თქუჱნგან მაუწყებელი ჩემი ✿ ⁂ მიაქციეს სადუკ, ⁂ აბიათარ კთ
კიდობანი ღუთისა იერუსალემს, ⁂ დაადგინეს იგი მუნ ✿ ⁂ და- ლ

ვით აღვიდოდა აღსავალსა მთასა ზედა ზეთის ხილთასა ⁂ ტიროდა ⁂ დაბურგველი თავისა თჳსისა ვიდოდა ფერეკ შიშველი: ⁂ ყოველი ერი რომელი იყო მისთანა ⁂ ებურნეს თავნი თჳსნი ⁂ აღსლვით
ლა აღვიდოდეს ⁂ ტიროდეს ✿ ⁂ მიუთხრეს დავითს ⁂ ეტყოდეს: აქიტობელეცა მაშოთებელთა შინა აბესალომის თანა არს: ⁂ თქუა დავით: განაქარვენეს ზრახვა აქიტობელისა უფალმან ღმერთმან ჩე-
ლბ მმან ✿ ⁂ იყო დავით მომავალი ვიდრე როსჰმდე, სადაცა თაყუანისცა მუნ ღმერთსა: ⁂ აჰა შემთხუედ მისსა გამოვიდა ხუსი, ჰირველი მეგობარი დავითისა, დაჴო სამოსელი თჳსი, ⁂ დაეყარა მი-
ლგ წა თავსა თჳსსა ✿ ⁂ ჰრქუა მას დავით უკეთუ წარმოხვალ ჩემთანა
ლდ იქმნები ჩემდა სიმძიმედ ✿ ხოლო უკეთუ მიიქცევი ქალაქად, ⁂ ეტყუე აბესალომს: წარვიდენ მსახნი შენნი, ⁂ მეფე უკანინი ჩემსა მამად შენი: ⁂ აწ მონანი შენნი ვართ მეფეო, შემიწუალე მე ცხო-
ლე გელ ყოფად, მონა ვიყავ მამისა შენისა აქამომდე, ⁂ აწ ვარ მონა
ლე შენი, ⁂ განმიქარგე მე ზრახუად აქიტობელისა ✿ ⁂ აჰა შენთანა მუნ სადუკ ⁂ აბიათარ მღდელნი, ⁂ იოს ყოველი სიტყუად, რომელიცა გესმას ჰირისაგან მეფისა, აუწყო სადუკსა ⁂ აბიათარ
ლვ მღდელთა ✿ აჰა მუნ მისთანა ორნი ძენი მათნი, აქიმას მე სადუკისა, ⁂ იონათან მე აბიათარისა, ⁂ წარმოეც კელითა მათითა
ლზ ჩემდა ყოველი სიტყუად, რაიცა გესმოდეს ✿ ⁂ შევიდა ხუსი მეგობარი დავითის ქალაქსა,, ⁂ აბესალომცა მაშინ შევიდოდა იერუსალიმს (⁂ აქიტობელი მისთანა.)

თ ა ვ ი ი ვ.

ა ⁂ და ოდეს დავით განვიდა მცირედ როსჳან, ⁂ აჰა მოვიდა სიგა ურმა მენფიოსთესი შემთხუედ მისსა, ⁂ უდლეული ჴირთა შეკაზმულნი, ⁂ მათ ზედა ორასი ჰური, ⁂ კალათი ყურძენი, საწო-
ბ ნი ლეღჳ, ⁂ თხიერით ღჳნო, ⁂ ასი ფინიკი ✿ ⁂ ჰრქუა მეფემან სიგის მიმართ: რაჲ არიან ესე შენდა; ⁂ ჰრქუა სიგა: კარაულნი საჯდომელად სახლისა სამეფოსა, ⁂ ჰურნი ⁂ დანაკისკული ხურმა საჭმელად ყრმათა, ⁂ ღჳნო სასმელად დაკსნილთა უდაბნოსა ში-

ნა ✿ ⁂ [1] ჴრქუაჲ მეფემან: ⁂ სადა არს მე უფლისა შენისა; ⁂ გ
ჴრქუაჲ სივა მეფისა მიმართ: აჰა მჯდომარე არს იერუსალიმსა, რა-
მეთუ თქუა: დღეს მოაქცევენ უოველი სახლი ისრაჱლისა ჩემდა, მე-
ფობაჲსა მამისა ჩემისსა ✿ ⁂ ჴრქუაჲ მეფემან მისდა მიმართ: აჰა შე- დ
ნდა უოველი რაჲოდენი არიან მემფჱოსთჳსა: ⁂ ჴრქუაჲ სივა თაუ-
ვანისსცა: რათა ჵხოოთ ძაღლი წინაშე თჳალთა შენთა უფალო ჩე-
მო მეფეო ✿ ⁂ მოვიდა დავით მეფე ვაჰურიმადმდე, ⁂ აჰა, მიერრით- ე
გან კაცი მოვიდოდა ნათესავისაგან სახლისა საულისა, ხოლო
სახელი მისი სიმეი, მე გირანისა: ⁂ გამოვიდოდა მომავალი ⁂
მწუეგარი ✿ ⁂ ქვითა ჴქოლვიდა დავითს, ⁂ უოველთა ერმჱთა მეფი- ვ
სა დავითისათა, ⁂ უოველნი ერნი ⁂ უოველნი ძალნი რომელნი
იუნეს მარჯუენესა ⁂ მარცხენესა მეფისასა ✿ ⁂ ესრეთ იტყოდა ზ
სემეი მწუეგარი მისი: განვედ, განვედ კაცო მოსისხლეო, ⁂ კაცო
უსჯულოო ✿ მოაქცია შენ ზედა უფალმან უოველი სისხლი სახ- ჱ
ლისა საულისა, ვინათგან გამეფდი მის წილ ⁂ მისცა უფალმან
მეფობაჲ ჴელსა შინა აბესალომ მისსა შენისასა, ⁂ აჰა შენ სიბო-
როტესა შინა შენსა, რამეთუ კაცი მოსისხლე ხარ შენ ✿ ⁂ ჴრქუაჲ თ
მეფესა აბესა ძმისა მისისა: რაჲდა სწუეგლის ძაღლი ესე მეუ-
დარი უფალსა ჩემსა მეფესა, ანუ განვიდე, ⁂ აღვიღო თავი მისი ✿
⁂ ჴრქუაჲ მეფემან აბესეს: რაჲ ჩემდა ⁂ თქუენ[ა]ჲნდა ძეო სარუინისაო; ი
მიუშვით იგი ⁂ ეგრეთ რათა მწუეგიდეს რამეთუ უფალმან ჴრქუაჲ მას
წუეგად დავითისა, ⁂ ვინა ჴრქუას რაჲ ესე ჴუაჲ ესრეთ ✿ ⁂ ჴრქუაჲ ია
დავით აბესეს ⁂ ეოკელთა ერმჱთა თჳსთა: აჰა მე ჩემი, რომელი გა-
მოვიდა მუცლისაგან ჩემისა, ეძიებს სულსა ჩემსა, ⁂ კვალად ანუ მე-
ცა იემენისა, უტეგეთ იგი წუეგად ჩემდა, რამეთუ ჴრქუაჲ მას უფალ-
მან ✿ ვინა უწუეს მისხილოს უფალმან სიმდაბლესა შინა ჩემსა, ⁂ იბ
მოაქციოს ჩემდა კეთილი წუეგისა მის წილ დღეინდელსა შინა
დღესა ✿ ⁂ წარვიდა დავით, ⁂ ეოკელნი კაცნი მისნი გზასა, იგ
⁂ სამეი ვიდოდა კერძოსა თანა მთისასა, მახლობელ მისა
მსწავლელი, ⁂ სწუეგდა ⁂ ქვითა ჴქოლვიდა გუშჳრდით მისსა, ⁂

[1] ქვემორე ითა.

იდ მტჳრსა აფრქჳწყდა ✿ ⁂ მოვიდა მეფე ⁂ ყოველი ერი რომელი
იე იყო მის თანა მაშურალი, ⁂ განისჳწყნეს მუნ ✿ ხოლო აბესალომ
⁂ ყოველნი კაცნი ისრაელისანი შევიდეს იერუსალიმს შინა, ⁂
ივ აქიტობელი მის თანა ✿ ⁂ იქმნა ოდეს მოვიდა ხუს ჰირველი მე-
გობარი დავითისი აბესალომის მიმართ, ⁂ ჰრქუაჲ ხუსი აბესალომს
იზ ცხონდინ მეფე ✿ ⁂ ჰრქუაჲ აბესალომ ხუსის: ესე არსა წუალობაჲ
შენი მოყუსისა შენისა თანა: რაჲდ არა მისჳწყ მოყუსისა შენისა
იჱ თანა ✿ ⁂ ჰრქუაჲ ხუსი აბესალომს: არა, არამედ უკანის მოვედ
რომელიცა გამოირჩია უფალმან ⁂ ჳრმან ამან, ⁂ ყოველმან კაც-
ით მან ისრაელისამან, მისი ვარ ⁂ მის თანაცა ვიყო ✿ ⁂ სხვაჲსა
ვისმე ვმონა; არა თუ წინაშე მისა მისისა; ვითარცა ვმონე წინაშე
კ მამისა შენისა, ეგრეთ ვიყო წინაშე შენსა ✿ ⁂ ჰრქუაჲ აბესალომ
კა აქიტობელს: მეცით თჳსი განსრახვა, რაჲ ვყოთ ✿ მიუგო აქიტო-
ბელ აბესალომს; შევედ ხარჭთა თანა მამისა შენისა ზედა, რომელ-
ნი დუტევნა მცველად სახლისა თჳსისა, ⁂ ისმინოს ყოველმან
ისრაელმან, რამეთუ სირცხჳლეულ ჰყავ მამა შენი, ⁂ განმტკიერ-
კბ დეს კელი ყოველთა მოყოთა შენ თანა ✿ ⁂ აღუდგეს აბესალომს
კარავი ერდოსა ზედა, ⁂ [1] შევიდა აბესალომ ხარჭთა მიმართ მამი-
კგ სათა, წინაშე თვალთა ყოველთა ისრაელთასა ✿ ⁂ განსრახჳთა
აქიტობელისათა, რომელსა განისრახავ დღეთა შინა ჰირველთა,
ვითარცა ვინ გამოჰკითხვიმცა ღმერთსა სიტყჳსა ოჳს, ეგრეთ ყო-
ველივე განსრახვა აქიტობელისა ,დავითის, მიმართ ⁂ აბესალომისა.

თ ა ვ ი იზ.

ა ⁂ ჰრქუაჲ აქიტობელ აბესალომს: შეიკრიბოთ აწ ჩუენ თანა
ათორმეტი ათასი კაცი, ⁂ აღვდგეთ ⁂ ვდევნეთ უკანა დავითისა
ბ ღამე ✿ ⁂ მივიდეთ მას ზედა, რამეთუ იგი არს მაშურალი, ⁂
დაჳსხიჲი კელითა, ⁂ შეჳაშინოთ იგინი, ⁂ იფლტოდეს ყოველ-
ლნი კაცნი რომელ არიან მის თანა, ⁂ მოვკლათ ერთი ოდენ მე-
გ ფე ✿ ⁂ მოვაქციო ყოველი ერი ჩუენდა, რომლითაცა სასიცო
მოიქცევის სძალი ქრმისა მიმართ თჳსისა: ხოლო შენ ოდენ სუ

[1]) ზემოთ აბ.

ლი ერთისა კაცისა ებრე, ✠ უოველთა ერთა იოს მშჯდობა ✠ ✠ დ
სათნო იო სიტყვად ესე წინაშე თვალთა აბესალომისათა, ✠ წი-
ნაშე თვალთა უოველთა მოხუცებულთა ისრაელისათა ✠ ✠ ჭრქუად ე
აბესალომ: მომგუარეთ მე ხუსიცა არახანისი, ✠ გისმინოთ რაჲ
იოს ჰირისაგან მისისა, ✠ შევიდა ხუსი აბესალომის მიმართ ✠ ✠ ვ
ჭრქუად მას აბესალომ მეტყუელმან: სიტყვისა მისებრ რომელი
თქუა აქიტობელ. ვუოთა სიტყჳსა მისებრ ანუ თუ არა, შენ რასა
იტყჳ ✠ ✠ მიუგო ხუსი აბესალომს: არა კეთილარს ზრახვა ესე, ზ
რომელი განუზრახავს აქიტობელს ერთი ესე ✠ ✠ ჭრქუად ხუსი: ჱ
შენ იცნობ მამასა შენსა, ✠ კაცთა მისთა, რამეთუ ძლიერ არიან
ფრიად, ✠ მრისხანე სულითა თჳსითა, ვითარცა ბრანგჳ მოკლებუ
ლი ბელთა, ✠ ვითარცა ეშჳი მრისხანე ველსა ზედა: ✠ მამად შე-
ნი კაცი მებრძოლი, ✠ არა სცეს განსუფრნება ერთა ✠ რამეთუ აჴა თ
იგი აწ დამალულარს რომელთამე ბორცუთა ზედა, ანუ რომელთა-
მე ადგილთა: ✠ ოდეს იოს დაცემა მათ ზედა ჰირველად, ✠ ისმი-
ნონ მსმენელთა ✠ თქუან, იქმნა შეშუსრვილება ერთა, რომელი იოო
უკანით აბესალომისა ✠ ✠ იგი არს მე ძლიერი, რომლისა გუ- ი
ლი, ვითარცა გული ლომისა, დამადნობელმან დაადნოს ვინათგან
განზრახვა უწყის უოველმან ისრაელმან, რამეთუ ძლიერ არს მამად
შენი ✠ ძალნი ძლიერთანი, უოველნი რომელნი არიან მის თანა ✠
ხოლო ესრეთ განვიზრახავ მე განზრახვით. რათა შეკრებით შეკრ- ია
ბეს შენდა უოველი ისრაელი დანითგან ბერსაბედმდე, ვითარცა
ქჳშა ზღჳსა სიმრაულითა, ✠ ჰირი შენი ვიდოდეს შორის მათ-
სა ✠ ✠ მივიდეთ მისა მიმართ ერთსა ზედა ადგილსა, სადაცა იბ
ვჰოოთ იგი მუნ დავესხნეთცა მას სუდა, ✠ ვითარცა დაცჳან ცუა-
არნი ქუჱყანასა ზედა, ✠ ნუ დაუტეგებთ მათ თანა ნურცა ერთსა
კაცსა, რომელ არიან მის თანა ✠ ✠ უკეთუ ქალაქსა შინა შეკრბენ, იგ
მუნცა მიიხუნეს უოველმან ისრაელმან ქალაქისა მიმართ საკრველ-
ნი, ✠ მოვითრიოთ იგი ნაღვარევსა: შინა ვიდრემდის არა დარჩეს
მუნ არცა ქვა ✠ ✠ თქუა აბესალომ უოველთა კაცთა ისრაიტელთა- იდ
მან კეთილ არს ზრახვა ხუსისა არახინასი, უფროს განსრახვასა

აქიტობელისასა. რამეთუ უფალმან ამცნო განქარვებად კეთილი
ზრახვა აქიტობელისა, რათა მოავლინოს უფალმან აბესალომისსე
იე ყოველი ბოროტი ✿ ⁂ ჭრქუჯად ხუსი არახინ სადუკისა ⁂ აბიათა-
რისა მღდელთა მიმართ: ესრეთ ⁂ ესრეთ განაზრახა აქიტობელ
აბესალომს, ⁂ მოხუცებულთა ისრაელისათა. ⁂ მე ესრეთ ⁂ ესრეთ
ივ განვიზრახე ✿ ⁂ აწ წარგზავნეთ მსწრაფლ, ⁂ მიუთხართ დავითს, ⁂
ეტყოდით: ნუ დაადგრები ღამესა ამას არბოთსა შინა უდაბნოთასა,
არამედ განსლვად ისწრაფე, რათა არა ოდეს იწყლას მეფე ⁂ ყო-
იზ ველნი ერნი, რომელნი არიან მის თანა ✿ ⁂ იონათან ⁂ აქიმას
იდგნეს წუაროსა სედა როდილისასა: ⁂ წარვიდა მკეცალი ⁂ მიუ-
თხრა მათ: ⁂ იგინი წარვიდეს ⁂ მიუთხრეს დავით მეფესა, რამეთუ
იჱ ვერ ეგებოდა განცხადებულად შესვლად ქალქსა შინა ✿ ⁂ ისიელნი
იგინი ურმამან, ⁂ მიუთხრა აბესალომს: ⁂ ვიდოდეს ორნივე მო-
სწრაფედ, ⁂ მივიდეს სახლსა შინა კაცისა ვაორიმისა, ⁂ იყო მუნ
ით ორმო ბჳეთა თანა ⁂ შთახდეს ორნივე მუნ ✿ ⁂ მოიღო დედა-კაც-
მან, სარქველი ⁂ დაადგრა ჰიროსა სედა ორმოსასა, ⁂ მას სედა
კ გარდაფინა თესლი, ⁂ არა იცნობა სიტყუად ✿ ⁂ მოვიდეს ურმა-
ნი აბესალომისნი დედა-კაცისა მიმართ სახლსა შინა, ⁂ ჰრქუჱს
მას: სადა არს აქიმას ⁂ იონათან; ⁂ მიუგო მათ დედა-კაცმან:
განვიდეს მცირედ სახლით: ⁂ ეძიებდეს მას ⁂ ვერა ჰოვეს, ⁂ მო-
კა ქცეს იერუსალიმს ✿ სოლო იყო შემდგომად განსლვისა მათისა,
აღმოხდეს იგინი ორმოსა მისგან, ⁂ მივიდეს ⁂ მიუთხრეს დავით
მეფესა, ⁂ ეტყოდეს მას: აღდეც ⁂ განვედ მოსწრაფად წუალსა, რა-
კბ მეთუ ესრეთ განიზრახა აქიტობელმან შენ ზედა ✿ ⁂ აღდგა და-
ვით, ⁂ ყოველი ერი რომელი იყო მისთანა, ⁂ განვიდეს იორდა-
ნესა ჴვალითგან განთიადადმდე, ⁂ არა დაშთა არცა ერთი რომელ
კგ არა განვიდა იორდანესა ✿ ⁂ აქიტობელმან იხილა რამეთუ არა
იქმნა განზრახვა მისი, ⁂ შეიკაზმა კარაული თჳსი, ⁂ აღდგა ⁂
წარვიდა სახლად თჳსსა, ⁂ ქალაქსა შინა თჳსსა, ⁂ ამცნო სახლსა
თჳსსა, ⁂ შიშთვილიბა ⁂ მოკუდა, ⁂ დაეფლა საფლაჲსა შინა მა-
კდ მისა თჳსისასა ✿ ⁂ დავით განვიდა მონაიმს შინა, ⁂ აბესალომ

განვიდა იორდანეს თჳთ ⁂ ყოველნი კაცნი ისრაელისანი მისთა-
ნა ✿ ⁂ აბესია დაიცინა აბესალომ იოაბის წილ ზედა ძლიერთა კე
ხოლო აბესია ძე კაცისა, რომლისა სახელი იეფერ იეზრაელითისა,
ესე შევიდა აბიდენის მიმართ ასულისა იესესისა, დისა სარუისა,
დედისა იოაბისა ✿ ⁂ დაიბანაკა აბესალომ ⁂ ყოველმან ისრაელმან კვ
ქუეყანასა შინა გალადისასა ✿ ⁂ [1] იეო რაჟამს შევიდა დავით მა- კზ
ნაიმს შინა, ⁂ უესი ძე ნაასოისა რაბბათისაგან ძეთაგან ამონი-
სათა, ⁂ მაჸირ ძე ამილისა, რომელი იეო ლანაბარით, ⁂ ფერე-
ზელი ღალადელნი როდელიმიდამ ✿ მოიღეს ათი სარეცელი გა- კჸ
წეობილნი, ⁂ ქუაბი ათი, ⁂ ჯურჯული კეცისა, ⁂ იფქლი, ⁂ ქერი
⁂ ფქჳლი, ⁂ ბრინჯი ⁂ ცერცუი, ⁂ ოსპი ✿ ⁂ თაფლი ⁂ ერბო, კთ
⁂ ცხოვარნი, ⁂ უველი ზროხისა, ⁂ მოართუეს დავითს ⁂ ერთა,
რომელნი იუნეს მისთანა ჯამად, რამეთუ იუნეს ერნი მომძმარ
⁂ დამაშერალნი, ⁂ მწუურვალნი უდაბნოსა შინა.

თავი იც.

და აღრაცხნა დავით ყოველნი ერნი მოოფნი მისთანა, ⁂ და- ა
დეინა მათ ზედა ათასის თავნი ⁂ ასის თავნი ✿ ⁂ წარგზავნა, და- ბ
ვით მესამედი წილი ერისა ჴელთა იოაბისათა, ⁂ მესამედი წილი
ჴელსა შინა აბესია ძისა სარუნისა ძმისა იოაბისათა, ⁂ მესამედი
წილი ჴელსა შინა გეთ ბეთელისა, ⁂ ჰრქუაჲ დავით ერთა მი-
მართ: განვედით ⁂ გამოვიდე მეცა თჳჱნთანა ✿ ⁂ ჰრქუეს: ნუ გ
გამოხვალ რამეთუ უკეთუ ვიჴლტოდეთ, არა დაგვდგან გული ჩუენ
ზედა: ⁂ უკეთუ მოკუდეს, ნახევარი ჩუენი, არა დაგვდგან გული
ჩუენ ზედა, ვინათგან შენ ხარ, ვითარცა ჩუენ ათი ათასი, ⁂ აწ
უმჯობეს არს რაჲ დაადგრე ქალაქსა შინა შეწევნად ჩუენდა ✿ ⁂ დ
ჰრქუაჲ მათ მეფემან: რომელი სათნო არს წინაშე თჳალთა თჳჱნ-
თა გუო ⁂ დადგა მეფე ბჭეთათანა, ⁂ ყოველი ერი ვამოვიდოდა
ასობით, ⁂ ათასობითა ✿ ⁂ ამცნო მეფემან იოაბს ⁂ აბესიას ⁂ ე
ეთესს, ⁂ ეტყოდა: რიდეთ ურმასა აბესალომს, ⁂ ყოველსა ერსა,
ესმოდა დაჳდრებული მეფისა, ყოველთა მთავართა მიმართ აბესა-

[1] ⁂ ⁂ ⁂

ღომისთჳს ✿ ⁂ განვიდეს ყოველი ერი მაღნარსა შინა წინა აღმდ-
გომად ისრაჱლისა, ⁂ იქმნა ბძოლა მაღნარსა შინა ეფრემისასა ✿ ⁂
დაცნეს მუნ ერნი ისრაჱლთანი წინაშე ერმაჲთა დაჳთისთა, ⁂ იქმნა
შემუსვრილება დიდი მას დღესა შინა, ვითარ ოცი ათასი კაცი ✿ ⁂
იქმნა მუნ განბნევა ბრძოლისა ჰირსა ზედა ყოველისა მაღნარისასა,
⁂ განმრავლდა მაღნარმან შეჯჳმა ერისა, უფროსად ვიდრეღა მათ შეშ-
ჯამდა მკვეთელი მახჯლი მას დღესა შინა ✿ ⁂ მიივლტოდა აბესა-
ლომ ურმათა მიმართ დაჳთისთა, ⁂ აბესალომ იყო მჯდომარე
ჯორსა ზედა თჯსა, ⁂ მირბიოდა ჯორი სიხშოსა ქვეშე დიდისა
მუხისასა, ⁂ გარდაეხჯა თმა თავისა მისისა მუხასა ზედა, ⁂ და-
მოეკიდა შორის სისა ⁂ ქუჱყანისა, ხოლო ჯორმან ქუჱყანე მისსა
განვლო ✿ ⁂ იხილა კაცმან ერთმან, ⁂ მიუთხრა იოაბს ⁂ ჰრქუაჲ:
აჰა ვიხილე ⁂ მოკიდებული აბესალომ მუხასა ზედა ✿ ⁂ ჰრქუაჲ
იოაბ კაცსა მას მიმთხრობელსა მისსა: უკეთუ იხილე იგი რაჲდ
არა მოჰკალ იგი ქუჱყანასა ზედა მუნ? ⁂ მემცა მომეცა შენთჳს
ორმეოც ⁂ ათი სიკილა ვეცხლი, ⁂ სარტყელი ერთი ✿ ⁂ ჰრქუაჲ
კაცმან იოაბს: უკეთუ შენ შთადვა კეკლისა შინა ჩემსა ათასი სიკილა
ვეცხლი, მაშინცა არა დაგდებ კელი ჩემი მესა ზედა მეფისასა, რამე-
თუ ყურსა შინა ჩუენთა ვსმენო მეფემან შენ ⁂ აბესიეს, ⁂ ეთქუს
⁂ გეტყოდათ: დამიმარხეთ მე ურმა აბესალომ ✿ ნუ ჰჳოფთ სულ-
სა მისსა ზედა უსამართლობასა, ⁂ ყოველი სიტყუა წინაშე მეფი-
სა არა დაიფარვის, ⁂ შენ სდგები წინა აღმდგომ ✿ ⁂ ჰრქუაჲ
იოაბ მაგის სიტყუასთჯს აწვე გიჩუენო წინაშე შენსა, ⁂ მოიღო
იოაბ სამნი ისარნი ჴელსა შინა თჯსსა, ⁂ განაწონა იგინი გულ-
სა შინა აბესალომისასა, იყორა ჴუალად ცოცხალი მუხასა ზედა ✿
⁂ გარე მიეხჯვნეს ათნი ურმანი მტჳრთველნი საჭურველისა იოა-
ბისნი, ⁂ სცეს აბესალომს ⁂ მოკლეს იგი ✿ ⁂ დაუყრნა იოაბ
საყრითა რქისათა ⁂ მოიქცა ერი არა დევნად უკანა ისრაჱლისა,
რამეთუ შეეწუალა იოაბს ერი ✿ ⁂ აღიღო იოაბ აბესალომ ⁂
შთააგდო იგი ნაჳრალსა დიდსა მაღნარსა მას შინა. ⁂ შეაწყო ⁂
მას ზედა გროვა ქჳთა დიდ ფრიად, ⁂ ყოველი ისრაელი იქლტო-

დეს თჳთეული სოფელსა თჳსსა ✠ ⳟ აბესალომ ვიდრე ცოცხალ- იჱ
ღა რა იყო, მოიღო მეკლი ერთი ⳟ დაადგინა თავისა თჳსისათჳს
ღელესა შინა მეფეთასა, რამეთუ თქუაჲ, ვითარმედ არა მივის მე მე
ჩემდა სახსენებელად სახელისა ჩემისა, ⳟ უწოდა სუჱტსა სახელი-
თა თჳსითა. კელი აბესალომისა ვიდრე დღეინდელად დღედმდე ✠ ⳟ ით
აქიმა ძემან სადუკისმან თქუაჲ იოაბის მიმართ: ვირბიოდე აწ ⳟ
მოვაკსენო მეფესა რამეთუ უსაჯა მას უფალმან კელისაგან მტერთა
მისთასა ✠ ⳟ ჰრქუაჲ მას იოაბ: არა ხარ შენ კაცი მიმთხრობი ⳝ
კეთილისა დღესა, არამედ მიუთხარ დღესა მეორესა: ხოლო დღეინ-
დელსა დღესა არა კეთილ არს მოკსენებაჲ, ვინათგან მე მეფისა
მოკუდა ✠ ⳟ ჰრქუაჲ იოაბ ხუსის: წარვედ ჰიუთხარ მეფესა რაჲო- კა
დენნი იხილენ: ⳟ თაყუანისცა ხუსი იოაბს ⳟ წარვიდა ✠ ⳟ შესძი- კბ
ნა კუალადცა აქიმას ძემან სადუკისმან ⳟ თქუა იოაბის მიმართ:
რაჲ იყოს რათა მცა გრბიოდე უკანით ხუსისა, ⳟ ჰრქუაჲ იოაბ:
რაჲ გნებავს შენ სირბილი ძეო ჩემო, წარვედ, არა არს შენდა სარ-
გებელ მისლვა ⳟ თხრობა ✠ ⳟ ჰრქუაჲ აქიმას: რაჲმე იყოს უკე- კგ
თუ გრბიოდე: ⳟ ჰრქუაჲ მას იოაბ რბიოდე: ⳟ მირბიოდა აქიმან
გზითა მოკლითა ⳟ წინა უსწრო ხუსის ✠ ხოლო დავით სჯდა კდ
შორის ორთა ბჯთა, ⳟ განვიდა მცველი ერდოსა ზედჳ ბჯისა
ზღუდისათა ⳟ აღიხილნა თუალნი თჳსნი ⳟ იხილა, ⳟ აჰა კაცი
მორბიოდა ერთი წინაშე მისსა ✠ ⳟ ღაღადეო მჴმილმან, ⳟ აუწუა კე
მეფესა: ⳟ ჰრქუაჲ მეფემან: თუ ერთი არს, კეთილი მოსაკსენებელი
იქმნება ჰირსა შინა მისსა, ⳟ მოძაველა ნ̇ავიდა ⳟ მოაახლა ✠ ⳟ კჳ
იხილა მჴუმილმან კაცი მეორე მორბედი, ⳟ ღაღადეო ბჯითა, ⳟ
ჰრქუაჲ აჰა კაცი მეორე მორბედი მარტო: ⳟ ჰრქუაჲ მეფემან: იგი-
ცა არს კეთილი მომთხრობელი ✠ ⳟ თქუა მჴუმილმან მე ვხედავ კზ
სრბასა ჰირველისასა, ვითარცა სრბასა აქიმას ძისა სადუკისასა: ⳟ
ჰრქუაჲ მეფემან: კაცი კეთილი ესე, ⳟ მოკსენებად კეთილისა მო-
ვალს ✠ ⳟ გმაჲ ეო აქიმას, ⳟ ჰრქუაჲ მეფესა მშჯდობა, ⳟ თაყუა- კჱ
ნისცა მეფესა ჰირითა თჳსითა მიწადმდე, ⳟ ჰრქუაჲ: კურთხეულ
არს უფალი ღმერთი შენი, რომელმან დასცნა კაცნი, რომელთა

კთ აღიღეს ყველნი მათნი უფალსა ზედა ჩემსა მეფესა ✿ ⁂ ჰრქუაჲ მეფემან: მშჳდობაჲ არსა ერმა აბესალომ, ⁂ ჰრქუაჲ აქიმს: ვისპრტი სიმრავლე დიდი მოხარულთა, ოდეს გამომიშვა მე იოაბ მოწ
კუ მეფისამან მონა შენი ⁂ ვერა რაჲ ვცან მუნ ✿ ⁂ ჰრქუაჲ მეფემან:
ლა მოიქეც ⁂ დადეც აქა, ⁂ შევიდა ⁂ დადგა უკანით ✿ ⁂ აჰა უსწ შემდგომად მისსა მოვიდა ⁂ ჰრქუაჲ მეფესა, მოვაკსენეს კეთილ უფალსა ჩემსა მეფესა, რამეთუ საჯა შენდა უფალმან დღეს კელისაგან ყოველთასა რომელნი აღდგეს შენ ზედა ✿ ⁂ ჰრქუაჲ მეფემან ხუსის, მშჳდობაჲ არსა ერმისა აბესალომისა: ⁂ ჰრქუაჲ ხუსი: იყავნ ჳითარცა ერმა იგი მტერნი უფლისაჲ ჩემისა მეფისანი, ⁂ ყოველნი რომელნი აღდგეს სიბოროტითა შენ ზედა ✿ ⁂ შეიწყნარა მეფე ⁂ ვანვიდა ქორსა. რომელი იყო ბაჩუთა ზედა, ⁂ ტირიდა ⁂ ესრეთ იტყოდა ოდეს ტიროდა: მეო ჩემო აბესალომ, მეო ჩემო, მეო ჩემო აბესალომ, ვინმე მიმცეს სიკუდილისა მე შენ ჩანს; მე ვიქმნე შენ წილი აბესალომ მეო ჩემო, მეო ჩემო, მეო ჩემო აბესალომ.

თ ა ვ ი ით.

ა და მიუთხრეს იოაბს ⁂ ეტყოდეს აჰა მეფე ტირის ⁂ გრდებს
ბ აბესალომისათჳს ✿ ⁂ მას დღესა შინა იქმნა ცხოვრება გ
ოველთა ერთა, რამეთუ ისმინეს ერთა მასვე დღესა შინა ⁂ იტ
გ დეს: რამეთუ მწუხარე არს მეფე მისათჳს თჳსისა ✿ ⁂ მიეფარა ერი
მასვე დღესა შინა შესლვად ქალაქსა შინა, ვითარცა დაიფარვიან
ერნი სირცხჳლეულნი, რაჟამს ლტოლვილ იუშუეს ბრძოლისაგან ✿
ჲ ⁂ მეფემან დაიფარა პირი თჳსი, ⁂ ღაღად ეო მეფემ კმითა დიდითა
ე ⁂ იტყოდა: მეო ჩემო აბესალომ, აბესალომ მეო ჩემო ✿ ⁂ შევი და იოაბ მეფისა მიმართ სახლსა შინა ⁂ ჰრქუა, არცხჳნენ შენ დღეს პირი ყოველთა მონათა შენთა, მჴსნელთა შენთა ⁂ სული მეთა შენთა ⁂ ასულთა შენთა, ⁂ სული ცოლთა შენთა, ⁂ სარძლთა შენთა რომელ გიყუარს მოძულენი შენნი, ⁂ გძულს მოყუა
ვ რენნი შენნი ✿ რამეთუ გამოაჩინენ დღესაცა თუ არა არიან შენდა მთავარნი, არცა ერმანი: არამედ ვცანით დღეს, რამეთუ უკეთუმცა

აბესალომ ცხოველ ყოფილიყო, მაშინ ჩუ̃ენ ყოველნი დღეს მკუდარ
ვიქმნებოდით, რამეთუ მაშინ სათნო იყომცა წინაშე თუალთა შენ-
ა ჲ ა ჲ ა ჲ აწ აღდეგ ჲ გამოვედ, ჲ ეტყოდი გულთა მონათა შენთა- ზ
ა, რამეთუ უფლისა მიერ მიფიცავს, უკეთუ არა გამოხვიდე დღეს,
არა დაადგრეს არცა ერთი კაცი შენთანა ღამესა ამას შინა, ჲ გუ-
ლ ა კმა უაე თავსა შორის. რამეთუ ბოროტ არს შენდა ესე უფ-
როს ყოველისა ბოროტისა, რომელი მოვიდა შენდა სიჭაბუკითგან
შენისა აქამომდე ✿ ჲ აღდგა მეფე ჲ დაჯდა წინა კართა თა- ჩ
ნა. ჲ ესმა ყოველსა ერსა ჲ იტყოდეს: აჰა მეფე ზის კარ-
თა თანა: შევიდა ყოველი ერი წინაშე ჲირსა მეფისასა კარ-
თა თანა, ჲ კაცნი ისრაელნი იქცეოდეს სოფელსა თჳსსა ✿ ჲ თ
დრტვინვიდა ერი ყოველი, ტომთა შორის ისრაელისათა ჲ იტყო-
დეს: მეფემან დაგით გვიჯსნა ჩუ̃ენ ყოველთაგან მტერთა ჩუ̃ენთა, ჲ
მასვე გჯსნა ჩუ̃ენ ჴელისაგან უცხო თესლთასა, ჲ აწ იქცეოდა
ქუ̃ეყანისაგან ჲ მეფობისაგან მისისა, აბესალომის გამო ✿ სოლო ი
აბესალომ რომელსაცა ჩუ̃ენ ვცხეთ მეფედ, მოკუდა ბრძოლასა ში-
ნა ჲ აწ რასა თქუ̃ენ სდუმთ მიქცევად მეფისა, ჲ სიტყუა ყოველისა
ისრაელისა მიიწია მეფისა მიმართ ✿ ჲ მეფემან დაგით მიავლინა ია
სა ჲ ა ჲ აბიათარ მღუდელთა მიმართ ჲ ეტყოდა არქუთ მოხუ-
ცებულთა იუდასთა, ჲ ეტყოდით: რად იქმნებით უკანასკნელნი მი-
ქცევად მეფისა სახლსა შინა მისსა. ჲ სიტყუა ყოველისა ისრაელი-
სა მივიდა მეფისა მიმართ სახლსა შინა მისსა ✿ მმანი ჩუ̃ენ- იბ
ნი ხართ თქუ̃ენ, ჲ ძვალნი ჲ ჴორცნი ჩუ̃ენნი თქუ̃ენ ხართ, ჲ
რად იქმნებით უკანასკნელნი, მიქცევად მეფისა სახლსა შინა მისსა ✿
ჲ მესიას არქუთ: არა ძვალი, ჲ ჴორცი ჩემი ხარა შენ; ჲ აწ ესე იგ
მიეოს მე ღმერთმან ჲ ესე შემძინენ, უკეთუ არა იქმნე შენ მთა-
ვარი ძალთა წინაშე ჩემსა ყოველსა დღესა იოაბის წილ ✿
ჲ მიადრკა გული ყოველთა კაცთა იუდიელთა ვითარცა კაცისა ერ- იდ
თისა: ჲ წარავლინეს მეფისა მიმართ ჲ იტყოდეს მოიქეც შენ ჲ
ყოველნი მონანი შენნი ✿ ჲ [1] მიიქცა მეფე ჲ მოვიდა იორდანემდე იე

[1] გ მეფეთა ბ.

ჲვ ⁂ კაცნი იუდასნი მოვიდეს გალგალს მიგებებად მეფისა წიალ იორ-
დანესა ✿ ⁂ ისწრაფა სემეი მებან ღირაბისმან, ძისა იემინეისაბან
ქორანელისა, ⁂ შთაბოვიდა კაცთა თანა იუდასთა შემთხვევად მეფი-
ჲზ სა დავითისა ✿ ⁂ ათასი კაცი მისთანა, ბენიამენისაგან, ⁂ სიბა ურმა
სახლისა საულისა, ⁂ ათხუთმეტნი, ძენი მისნი მისთანა, ⁂ ოცნი მო-
ნანი მისნი მისთანა, ⁂ წარემართნეს იორდანისა გზათა წინაშე მე-
ჲთ ფისა ✿ ⁂ მსახურეს სამსახურებელი განსლჯასთჯს მეფისა, ⁂ მო-
ვიდენ განმევანენი რათა განიყვანონ სახლნი მეფისანი, ⁂ უონ
სათნოება წინაშე თვალთა მისთა, ⁂ სემეი ძე ღირაბისა, დაეცა
ჰირსა ზედა თჯსსა წინაშე მეფისა, ოდეს გამოვიდოდეს იორდანე-
ჲთ სა ✿ ⁂ [1] თქუა მეფისა მიმართ: ნუ გულსა დაიდებთ უფალი ჩემი
უსჯულოებასა ჩემსა, ⁂ ნუ მოიყსენებ რაოდენი იუსჯულოვა მო-
ნამან შენმან დღესა მას შინა, რომელსა შინა უფალი ჩემი მეფე
გამოვიდოდა იერუსალიმით, ნუ თანა იპურობს ამას გულსა შინა
კ თჯსსა ✿ ვინათგან ცნა მონამან შენმან, რამეთუ მე შეცოდე, ⁂
აჰა მე მოველ დღეს ჰირველ ყოველისა ისრაელისა, ⁂ სახლსა მის
იოსიფეისა, რომელი შთამოველ მე მიგებებად უფლისა ჩემისა მე-
კა ფისა ✿ ⁂ მიუგო აბაყსია ძებან სარუინისმან, ⁂ ჰრქუა: ამისთჯს
კბ არა მოკუდეს სემეი, რამეთუ სწყევნა ცხებული უფლისა ✿ ⁂ ჰრქუა
დავით რაჲ არს ჩემი ⁂ თქუჱნი ძენო სარუინისნო, რამეთუ იქმნე-
ნით ჩემდა დღეს ორგულ, დღეს ნუ მოკუდებინ კაცი ისრაელისა-
გან, ვინათგან არა უწყითა, რამეთუ დღეს ვმეფობ ისრაელსა ზე-
კგ და ✿ ⁂ ჰრქუა მეფემან სემეის არა მოჰკუდე: ⁂ ეფუცა მას მეფე ✿
კდ ⁂ აჰა მემფოსთე ძე იონათანისა, ძისა საულისა, შთამოვიდა შე-
მთხვევად მეფისა, ⁂ არა დაებანა ფერჯნი თჯსნი, არცა ფრჩხილი
მოეკრა, არცა გაესწორა წუჱრი მისი, ⁂ არა განერცხა სამოსელი
კე თჯსი, მიერ დღითგან, რომელსაცა განვიდა მეფე, ვიდრე დღედმდე,
რომელსაცა იგი მოიქცა მშჯდობით ✿ ⁂ იუო ოდეს შეევიდა იერუ-
სალიმს მიგებებად მეფისა, ⁂ ჰრქუა მას მეფემან, რაჲ რამეთუ არა
კვ მოხვედ ჩემთანა მემფიოსთეო ✿ ⁂ მიუგო მას მემფიოსთე: უფალო

[1] ზემორე იე.

ჩემო მეფეო, არა მისმან მონამან ჩემმან, რამეთუ ჰრქუაჲ მას მო- ნამან შენმან, შემიკაზმე მე კარაული ⁂ შეგჯდე მას ზედა ⁂ წარვი- დე მეფისა თანა, რამეთუ მკელობელი ვარ მონა შენი ✿ ⁂ [1] და- კგ მაბრკოლა მონა შენი უფლისა ჩემისა მიმართ მეფისა; ⁂ აწ უფა- ლო ჩემო მეფე ვითარცა ანგელოზმან ღუთისამან, ქმენ კეთილი წინაშე თვალთა შენთა ✿ რამეთუ არა იყო სახლი მამისა ჩემისა, კვ არამედ ყოველნივე სიკუდილისა თანამდებ იუნენეს უფლისა ჩემისა მეფისა: ⁂ დამსვი მონა შენი თანა მჯამელთა შენთა ტრაპეზსა ზე- და, ⁂ რამეს არს ჩემდა კუალად განმართლებად, ⁂ ღაღადებად ჩე- მდა კვალად მეფისა მიმართ ✿ ⁂ ჰრქუაჲ მას მეფემან: რაჲდ იტ- კთ უები კვალადცა სიტყუასა შენსა; გარქუ [2] შენ ⁂ სიბას განიუავთ თქუენთჳს აყარაკი ✿ ⁂ ჰრქუაჲ მემფიოსთე მეფესა: ესე აწყე ყო- ლ ველი მიიღოს მან, ვინათგან მოვიდა უფალი ჩემი მეფე მშჯდობით სახლსა შინა თჯსსა ✿ ⁂ [3] ბერზელი რომელი იყო გალადით ლა შთამოვიდა როველითგან, ⁂ მოვიდა მეფესა თანა იორდანეს, რა- თა განიუვანოს იგი წიალ იორდანესა ✿ ⁂ [4] ბერზელი კაცი მო- ლბ სუცებულ იყო ფრიად, მე ოთხმეოცისა წლისა, ⁂ იგი ზრდიდა მე- ფესა, ოდეს სცხორებდა მანაიმსა შინა რამეთუ იყო კაცი მდიდარ ფრიად ✿ ⁂ ჰრქუაჲ მეფემან ბერზელის შენ მოვედ ჩემთანა, ⁂ გა- ლგ მოგზარდო სიბერე შენი ჩემთანა იერუსალემს შინა ✿ ⁂ მიუგო ლდ ბერზელი მეფესა რაჲდენ მედა იუენედ წელნი ცხოვრებისა ჩემისა, რათა აღვიდე მეფისა თანა იერუსალემს ✿ რამეთუ კაცი ოთხმეოცისა ლე წლისა დღეთა ვარ მე, ⁂ მჯღათუ ვსცნობ შორის კეთილისა, ⁂ შორის ბოროტისა, ანუ გულის ხმა ეოსა კვალად მონამან შენმან რომელი ვჰსმო, ანუ რომელი ვსუა, ანუ ვისმინო კმაჲ კვალად გალობისა, ⁂ აღმო მგალობელისა, რად იქმნეს კვალად მონა შენი, დამამძიმებელ უფლისა ჩემისა მეფისა თანა ✿ მცირედ ოდენ, მოვიდეს ლვ მონაჲ შენი იორდანეს მეფისა თანა, ⁂ რაჲდ მომაგოს მე მეფემან მოსაგებელი ესე ✿ მიიქცეს აწ მონა შენი, ⁂ მოკუნდე ქალაქსა ში- ლზ ნა ჩემსა; საფლაოსა თანა მამისა ⁂ დედისა ჩემისასა, ⁂ აჰა მონა

[1] ზემორე იგ.—[2] ზემორე იგ.—[3] გ მეფეთა. კ.—[4] ზემორ. იზ.

შენი მე ჩემი ქამაამ მოვიდეს უფლისა თანა ჩემისა მეფისა, ⁂ უქმენ
ლჩ მას კეთილი წინაშე თვალთა შენთა ✿ ⁂ ჰრქუა მეფემან რათა ჩე-
მთანა მოვიდეს ქამაამ, ⁂ მე უუო მას, კეთილი წინაშე თვალთა ჩე-
მთა, ⁂ ყოველი რაოდენი გამოირჩიოს თავისა თჳსისათჳს ჩემ
ლთ მიერ გიქმნა შენ ✿ ⁂ განვიდეს ყოველი ერი იორდანესა, ⁂ მეფე-
ცა განვიდა, ⁂ ამბორს უუო მეფემ ვერზელს ⁂ აკურთხა იცი ⁂ გა-
მ ნუტეა იცი სახლსა შინა მისსა ✿ ⁂ განვიდა მეფე გალგალას, ⁂
ქამაამცა განვიდა მისთანა, ⁂ ყოველი ერი იუდასი მოვიდოდეს მე-
მა ფისა თანა ⁂ ნახევარი ერთა ისრაელთა ✿ ⁂ აჰა ყოველი კაცი
ისრაელი მოვიდეს მეფისა მიმართ ⁂ თქუჷს მეფისა მიმართ: რაჲ
რამეთუ მიგვიპარენ შენ ძმანი ჩუჷნნი კაცნი იუდასნი, ⁂ განიუვანეს
მეფე ⁂ სახლი მისი წიაღ იორდანესა, ⁂ ყოველნი კაცნი დაჲითის-
მბ ნი მისთანა ✿ ⁂ მიუეებდეს ყოველნი კაცნი იუდასნი კაცთა მიმართ
ისრაელისათა. ⁂ ჰრქუჷს, ვინათგან მოგუჷპარლა ჩუჷნდა მომართ
ქუეე, ⁂ რად ეჵრეთ განრისხენით სიტყჳსა ამისთჳს, ნუ უკუჷ ჭა-
მადი გჳჭამიეს მეფისაგან, ანუ ნიჭი მოგუცა ჩუჷნ, ანუ სარკად
მგ მამა-კაცი წამგუპარა ჩუჷნგან ✿ ⁂ მიუგეს კაცთა ისრაელისათა კა-
ცთა იმართ იუდასთა, ⁂ ჰრქუჷს: ათის კეცით მეფეს თანა ⁂ და-
ჲითისთან ვართ უფროს თქუჷნსა, ⁂ ჰირმჱო ვართ ჩუჷნ ვიდრეცა
თქუჷნ, ⁂ რაჲსათჳს ესრეთ მბასრობ ჩუჷნ; ⁂ არა შეირაცხა სი-
ტყუაჲ ჩუჷნი პირველ ჩუჷნდა მოქცეულად მეფისა ჩუჷნდა ⁂ და-
მძიძდა სიტყუაჲ კაცთა იუდასთა უფროს სიტყუათა კაცთა ისრა-
ელთასა.

თ ა ვ ი კ.

ა და მუნ იეო ძე უშჯულოებისა სახელი მისი საბიე, მე ბო-
ხორისა, კაცი აჱმინისა, დაჰბერა საყჳრსა რქითა ⁂ თქუა, არა არს
ჩუჷნდა ნაწილი დაჲითის თანა, არცა სამკჳდრებელი ჩუჷნი ისის
თანა იესესა: მიიქეცით კაცნი ისრაიტელნი სოფელსა შინა თქუჷ-
ბ ნსა ✿ ⁂ განეშორნეს ყოველნი კაცნი ისრაელისანი დაჲითისაგან
შემდგომად საბიესა, ისის, ბოხორისა: ხოლო კაცნი იუდასნი მიჱი-
დეს მეფისა მიმართ თჳსისა იორდანითგან ვიდრე იერუსალიმადმდე ✿

ⴔ შევიდა დავით სახლსა შინა თჳსსა იერუსალიმს: ⴔ მოიყვანა გ
მეფემან ათინი ცოლნი ხარჯნი თჳსნი, რომელნი დაუტევა მცველად
სახლისა, ⴔ მისცნა იგინი სახლსა შინა სახმლავსა, ⴔ ზრდიდა
მათ, ⴔ მიერითგან არღარა შევიდა მათ თანა, ⴔ იყვნეს იგინი და-
ცულ ვიდრე დღედმდე სიკუდილისა მათისა ქვრიობის ცხოვრე-
ბით ✿ ⴔ ჭრქუა მეფემან აბესიას: მომიწოდე მე კაცთა იუდასთა დ
სამით დღით ⴔ შენ იყავ აქავე ✿ ⴔ წარვიდა აბესია მოწოდებად ე
კაცთა იუდასთა, დაეყოვნა ჟამი, რომელსა შინა უბძანა მას და-
ვით ✿ ⴔ ჭრქუა დავით აბესიას: აწ ბოროტი გჯობს ჩუენ საბაძ ვ
მემან ბოქორისმან უფროს აბესალომისა, ⴔ აწ წარიყვანენ შენ
თანა ერმანი უფლისა შენისანი ⴔ სდევნე უკანა მისა, რათა არა
ვითარი ჰოგოს თავისა თჳსისათჳს ქალაქი მტკიცე, ⴔ დაიფაროს
თუალთაგან ჩუენთა ✿ ⴔ განვიდა უკანით მისა ავესია ⴔ კაცნი ზ
აბისნი, ⴔ ქერეთი, ⴔ ფელეთი, ⴔ ეოველნი მალნი ⴔ განვიდეს
იერუსალიმით დევნად უკანა საბეისა, მისა ბოქორისა ✿ ⴔ იგინი ჱ
იუვნენ კლდესა თანა დიდისა, რომელსაცა გაბაონს შინა, ⴔ აბესია
განვიდა წინაშე მათსა, ხოლო იოაბ მორტყმული კუართითა სამო-
სლისა მისისათა, ⴔ ზეით მისა შერტყმულ მახჳლითა შჰთამოშვე-
ბულითა გვერდსა მისსა ქარქაშსა შინა მისსა ⴔ ოდეს განვიდა მახ-
ჳლი წაედუარა ⴔ დაეცა ✿ ⴔ ჭრქუა იოაბ აბესიას: კეთილად ხარა თ
თუ მშაო, ⴔ უჴერა იოაბ მარჯუენით კელითა წუჱსრი აბესიას ამ-
ბორის ეოფად მისა ✿ [1] ხოლო აბესია არა განეკრძალა მახჳლსა, ი
რომელი იო ხელსა შინა იოაბისსა, ⴔ დასცა მას იოაბ მახჳლი
უბესა შინა მისსა, ⴔ განცჳნა ნაწლევნი მისნი ქუეყანასა ზედა,
ⴔ არღა დაუმეორა მასა ⴔ მოკუდა აბესია: ხოლო იოაბ ⴔ აბესია
მმამან მისმან დევნა უუგეს უკანა საბეას მესა ბოქორისასა ✿ ⴔ აღ- ია
დგა კაცი მათ ზედა ერმათაგან იოაბისთა ⴔ ჭრქუა: ვინ ნების
მეოფელი იოაბისა ⴔ ვინ დავითისა, შემდგომ იოაბისა რათა წარ-
ვიდეს ✿ ხოლო აბესია მკუდარი შებღალული სისხლითა შორის იბ
გზისა მეს: ⴔ იხილა კაცმან რამეთუ დგანან მას სედა ეოველი
ერი, ⴔ მიაქცია მან აბესია გზისაგან აგარაკსა ზედა, ⴔ გარდაფარა

[1] ზჳმორე გ. გ მეფეთა ბ.

მას ზედა სამოსელი, ვინათგან იხილვიდეს ყოველნი თანა წარმა-
ვგ ვალნი მას ზედა ⁂ დეგებოდეს ⁂ ⁂ ოდეს იქმნა გარდაება მისი
გზისაგან მიმავიდოდეს ყოველნი კაცნი ისრაელისანი უკანით იოა-
ვდ ბისა დევნად უკანა სამაასა მისა ბოქორისა ⁂ ⁂ ესენი შევიდნენ
ყოველთა ტომთა ისრაელისათა აბელსა შინა ⁂ ბეთმაქს შინა, ⁂
ყოველნი ქარრესა შინა, ⁂ ყოველნი ქალაქნი შეკრბენ ⁂ ვიდოდეს
ვე უკანით მისსა ⁂ ⁂ მივიდეს ⁂ დაიბანაკეს მას ზედა, გარემოს აბე-
ლსა ⁂ ბეთმაქეს შინა, ⁂ აერიდნენ მიწასა ქალაქისა მიმართ, ⁂
აღდგა ზღუდესა ქალაქისასა: ⁂ ყოველი ერი რომელი იყო იოაბის
ვთ თანა, განიზრახჯდეს ⁂ მკობად ზღუდესა ქალაქისასა ⁂ ⁂ ღაღად-
ყო დედა-კაცმან ბრძენმან ზღუდით ⁂ ჰრქუა: მისმინეთ მისმინეთ,
⁂ არქუთ ა~ იოაბის, რათა მოვახლოს აქამდე ⁂ ვიტყოდე მისა
ზი მიმართ ⁂ მიეახლა მას იოაბ, ⁂ ჰრქუა დედა-კაცმან: შენ ხარა
იოაბ: ხოლო მან ჰრქუა მე, ⁂ ჰრქუა მას: უსმინე სიტყვაჲ მკვა-
იჱ ლსა შენსა: ⁂ ჰრქუა იოაბ: ვისმინო მე ვარ ⁂ ⁂ ჰრქუა მეტყუ-
ველმან სიტყუასა იტყოდეს ჴირველ კითხჳთ კითხულ იყო აბელს
⁂ დანეს შინა, უკეთუ მოაკლდეს რომელი დადვეს მორწმუნეთა
ისრაელისათა, მკითხველთა რათა ჰკითხონ აბელასა შინა, ⁂ ეგ-
ით რეთ თქუა უკეთუ მოაკლდენ ⁂ მე ვარ მშჯდობა ⁂ სიმტკიცე ის-
რაელისა, ხოლო შენ ეძიებ მოწყუედად ქალაქისა, რომელი არს
დედა ქალაქთა ისრაელთასა, ⁂ რაჲდ წარღღუნი სამკჳდრებელსა
კ უფლისასა ⁂ მიუგო იოაბ ⁂ ჰრქუა: წყალობად ჩემდა წუალეობა,
კა რამეთუ არა წარვღღუნა მე, ⁂ არცა დავწარღჯო ⁂ არა ეგრეთ იეოს
სიტყუაჲ, რამეთუ კაცმან მთისაგან ეფრემისა სახელ მეწან ბოქო-
რისმან, ⁂ აღიღო ჴელი თჳსი მეფესა ზედა დავითს: ძომეცით მე
მხოლოდ იგი, ⁂ განვიდე ქალაქისაგან; ⁂ ჰრქუა დედა-კაცმან
კბ იოაბს: აჰა თავი მისი გარდმოგარდეს შენდა ზღუდით ⁂ ⁂ შეჰვიდა
დედა-კაცი ყოველთა მიმართ ერთა, ⁂ ეტყოდა ყოველსა მას ქალა-
ქსა სიბრძნითა თჳსითა, აღებად თავსა სავეისა მისა ბოქორისა: ⁂
მოჰკუეთეს თავი სახელ მისა ბოქორისა, ⁂ გარდაუგდეს იგი იო-
აბს, ⁂ იოაბ დაჰბერა საყურსა, ⁂ გაიფანტნეს ყოველნი კაცნი ქა-

ლაქისაგან ⁂ წარვიდეს სოფელსა შინა თჳსსა, ⁂ იოაბ მიიქცა
იერუსალიმს მეფისა მიმართ ✿ ⁂ იუო იოაბ ზედა ყოველთა ძალთა კბ
ისრაელთასა, ⁂ ბენია ძე იოდაისა ქერეთის, ⁂ ფელეთს ზედა ✿
ხოლო ადონირამ ხარკის მომკიდელთა ზედა ⁂ იოასფათ ძე აქი- კდ
ლუთისა მომჳსენებელი ✿ ხოლო სუსა მწიგნობარი, ⁂ სადუკ ⁂ კე
აბიათარ მღდელნი, ხოლო ირას, ⁂ იაირ იუენ მღდელნი და-
ვითისნი.

თავი კა.

და იქმნა სიუმილი ქუეყანასა ზედა დღეთა შინა დავითისთა ა
სამ წელ ზედას ზედა, ⁂ გამოჰკითხა დავით ჰირსა უფლისასა, ⁂
ჰრქუაჲ უფალმან: საულის ზედა, ⁂ სახლსა მისსა ზედა არს უსა-
მართლოებაჲ, ესე დათსეგისა თჳს სისხლისა მისგან, ვინათგან
მოაკუდინა გაბაონელნი ✿ ⁂ მოუწოდა მეფემან დავით გაბაონე- ბ
ლთა, ⁂ ჰრქუა მათ, გაბაონელნი არა არიან მენი ისრაელისანი,
არამედ ნეშტთაგან ამორეველთასა, ⁂ ძენი ისრაელისნი ეფუცნეს
მათდა მიმართ, ხოლო საულ დაიდგა გულსა მოსრვა მათი ვინა-
თგან ეშურვებოდა იგი მეთა გამო ისრაელთა ⁂ იუდასთა ✿ ⁂ გ
ჰრქუაჲ დავით გაბაონელთა: რაჲ გიუო თქუენ, ⁂ რაჲთ შეგიეგედ-
რო რათა აკურთხოთ სამკჳდრებელი უფლისა ✿ ⁂ ჰრქუეს მას დ
გაბაონელთა: არა არს ჩუენდა ვეცხლი ანუ ოქრო საულისა ⁂
სახლისა მისისა თანა, ⁂ არცა არს ჩუენდა კაცი სასიკუდინე უოვ-
ლისაგან ისრაელისა: ⁂ ჰრქუაჲ მათ: თქუენ რასა იტყჳთ, ⁂ გი-
უოთა თქუენ ✿ ⁂ ჰრქუეს მეფესა: კაცთან რომელთამ მოუსინი ე
ჩუენ ⁂ განგუდევნა ჩუენ, ⁂ განიზრახა მოსპობა ჩუენი, მოეს-
ჭოთ იგი. რათა არა იუოს ყოველთა შორის სასღჳართა ისრაელი-
სათა ✿ მოგუსცეთ ჩუენ შჳდი კაცნი მეთაგან მისთა, ⁂ მოგჰკი- ვ
დოთ მზესა სედა უფლისადმი გაბაონს შინა სადაცა იუო საულ
რჩეული უფლისა, ⁂ ჰრქუაჲ მეფემან: მე მოგცენ ✿ ⁂ შეიწუალა ზ
მეფემან: მემფიოსთე ძე იონათანისი ძისა საულისა, ფიცისა თჳს
უფლისა, რომელიცა [1] იუო შორის მათსა, ⁂ შორის დავითისა, ⁂

[1]) ა მეფეთა კ.

ჩ შორის იონათანისა ძისა საულისა ✿ ⁂ მოიყვანა მეფემან დავით
ორნი ძენი რეფაჲსა, ასულისა აიასა, სარჭისა საულისა, რომელნი
უშენა საულს, ერმონიაჲ ⁂ მემფიოსთე, ⁂ ხუთნი ძენი მელხოლა-
სნი, ასულისა საულისა, რომელნი უშენა ესდრიელსა, ძესა ვენზი-
თ ლისა მაულათისასა ✿ ⁂ მისცნა იგინი კელთა შინა გაბაონელ-
თასა, ⁂ დამოჰკიდეს იგინი მზესა ზედა წინაშე უფლისა, ⁂ დაეც-
ნეს მუნ ესე შჯდნი ერთად, ⁂ მოსწუჯდნეს იგინი დღესა შინა
ი მკისასა, პირველსა დასაწყისსა ქერისა მკისასა ✿ ⁂ აღიღო რე-
სთა, ასულმან აიასმას ძამა, ⁂ დაირეცა იგი თავითა თჯისად კლდესა
ზედა დასაწყისსა ქერის მკისასა, ვიდრემდის გარდამოვიდა მათ ზედა
წუალი ღუთისაჲ ზეცით: ⁂ არა სცა მფრინველთა ცისათა დღი-
ია სით განსვენება მათ ზედა, არცა მკეცთა ქუეყანისათა ღამით ✿ ⁂
მიეთხრა დავითს უოველი რაჲოდენი ქმნა რესფა ასულმან აიასმან
იბ სარჭმან საულისმან ✿ ⁂ წარვიდა დავით ⁂ აღიხუნა ძუალნი სუ-
ლოისნი, ⁂ ძუალნი იონათანისნი ძისა მისისანი კაცთაგან ძეთა
იაბის გალადელისათა, რომელთა მოიპარნეს იგინი უბანთაგან ბე-
თსანისათა, რაჲთუ [1] ⁂ მოვიდნენ იგინი მუნ უცხო თესლთა, დღე-
სა რომელსა შინა მოსწუჯდნეს უცხო თესლთა საულ დერიმის ღე-
იგ ლეუესა შინა ✿ ⁂ მოიღო დავით ძუალნი საულისა მიერითგან, ⁂
ძუალნი იონათანისნი ძისა მისისანი ⁂ შეკრიბნა ძუალნი დამოკი-
იდ დებულთანი მზესა ზედა ✿ ⁂ დაფლეს ძუალნი საულისა ⁂ ძუალნი
იონათანისა ძისა მისისათა, ⁂ ძუალნი დამოკიდებულთანი მზესა
ზედა ქუეყანასა ბენიამენისასა, წინა კერძო საფლაჲსა კისის მამისა
მისისასა, ⁂ აღასრულეს უოველი რაჲოდენი ბძანა მეფემან, ⁂ უს-
იე მინა ღმერთმან ქუეყანასა შემდგომად მათსა ✿ ⁂ იქმნა კვალად
ბრძოლა უცხო თესლთა შორის ⁂ ისრაელთა, ⁂ გარდამოვიდა და-
ვით ⁂ ერმანი მისნი მის თანა, ⁂ ბრძოლა ყვეს უცხო თესლთა
იზ თანა ⁂ დაშურა დავით ✿ ⁂ იესვი, რომელი იყო შჯლის შჯლთა-
გან რაფაინისთა, რომელსა თანა წონა შუბისა მისისა სამასი სი-
კილა საწონითა მჳალისათა: ⁂ იგი მორტყმული საჭურველითა ⁂

[1] ა მეფეთა ლბ.

უნებდა სიკუდილი დავითისა ✿ ⁂ შეეწია მას აბესია ძე სარუინისა, იზ
დაიკსნა დავით აბესიამ, ⁂ დასცა უცხო თესლი ⁂ მოაკუდინა იგი,
მაშინ იფიცეს კაცთა დავითისთა ⁂ იტყოდეს: არა გამოსვიდე მერმე
ბრძოლასა ზედა ჩუენ თანა, რათა არა დაშრიტო სანთელი ისრაე-
ლისა ✿ ⁂ [1]) იქმნა შემდგომად ამისა კვალად ბრძოლა გეთეს შინა იჩ
უცხო თესლთა თანა, მაშინ დასცა სობოქმე, რომელი იყო ასო-
ფესგან, კრებული შჯლის შჯლნი გმირთანი ✿ ⁂ იქმნა კვალად ბრძოლა ით
რომეს შინა უცხო თესლთა თანა, ⁂ დასცა ელჳანან მემან არი-
ორგისმან ბეთლემელმან გოლიათი, რომელი იყო გეთთესგან, ⁂
გული შუბისა მისისა იყო ვითარცა ლერგილი მქსოველთა ✿ ⁂ იქ- კ
მნა კვალად ბრძოლა ღეთს შინა, ⁂ იყო კაცი მადონისგან, ⁂
თითნი კელთა მისთანი, ⁂ ფერხთა მისთანი ექუსს ექუსი, რიცხვით
ოცდა ოთხნი, ⁂ იგი შობილ იყო რაფისგან ✿ ⁂ შეურაცხუო კა
ისრაელი, ⁂ მოკლა იგი იონათან, მემან სამაასთან, მძისა დავი-
თისამან, ოთხნი ესე შობილ იყუნეს შჯლის შჯლნი გმირთანი
რაფისგან ღეთს შინა, ⁂ დაცნეს კელისგან დავითისა; ⁂ კელი-
საგან მონათა მისთასა.

თავი კბ.

და იტყოდა დავით უფლისა მიმართ სიტყუასა ამას გალობისა- ა
სა, რომელსა დღესა შინა იკსნა იგი უფალმა კელთაგან ყოველთა
მტერთა მისთასა ⁂ კელთაგან საულისთა ✿ ⁂ [2]) თქუა გალობად ბ
უფალო ძალო ჩემო ⁂ დამამტკიცებელო ჩემო, ⁂ მკსნელო ჩემო ✿
ღმერთი ჩემი მწუ ჩემდა, ⁂ მე ვესავ მას, მფარველი ჩემი ⁂ რქა გ
ცხოვრებისა ჩემისა, ⁂ კელის აღმჭურობელი ჩემი, შესავედრებელი
ჩემი, მკსნელი ჩემი, ⁂ უსამართლოებისაგან მიკსნა მე ✿ ქებით დ
ვსადო უფალსა, ⁂ მტერთა ჩემთაგან განვერე ✿ რამეთუ გარე მო- ე
მადგეს მეხალმობანი სიკუდილისანი, ⁂ ღვართა უშჯულოებისათა
შემაძრწუნეს მე ✿ სალმობათა სიკუდილისათა მომიცვეს მე, ⁂ მო- ვ
მეწიფნეს მე მახენი სიკუდილისანი ✿ რაჟამს ჭირსა ჩემსა ვხადე ზ
უფალსა, ⁂ ღუთისა ჩემისა მიმართ დაღად ვეაკ, შეისმინა ტაძრით

[1]) ა წუშტ. კ. — [2]) ფსალმუნი იზ.

წმიდით მისით კმისა ჩემისა, ⁂ ღაღადებაჲ ჩემი მიიწიოს ურთა
ფ მისთა ✿ ⁂ იძრა ⁂ შეძრწუნდა ქუჴანა, ⁂ საფუძველნი მთათანი შე-
თ შფოთნეს, ⁂ შეიძრნეს, რამეთუ შერისხდა მათ ღმერთი ✿ აჴდა
კუპალი რისხჳსა მისსა, ⁂ ცეცხლი პირისა მისისაგან ადგტუდა ⁂
ი ნაკვერცხალი ადეგზნეს მისგან ✿ ⁂ მოდრიკნა ცანი ⁂ გარდამო-
ია კდა, ⁂ ნისლი ქუჴშუე ფერჴთა მისთა ✿ ⁂ ახდა ქერაბინთა ზედა,
იბ ⁂ აფრინდა, ⁂ აღფრინდა იგი ფრთეთა ზედა ქართასა ✿ ⁂ დადვა
ბნელი საფარველად მისსა ⁂ გარემოს მისსა საყოფელი მისი, ბნე-
იგ ლისა წუალნი ღრუბელთა შინა ჰაერისათა ✿ ბრწყინვალებითა მი-
სითა მის წინაშე ღრუბელნი წარვიდეს სეტყუა ⁂ ნაბერწყალი ცე-
იდ ცხლისა ✿ ⁂ ქუხდა უფალი ცით გამო, ⁂ მაღალმან მოსცა ჴმა თჳსი ✿
იე მიაველინნა ისარნი, ⁂ განაბნივნა იგინი ⁂ ელვანი განამრავლნა, ⁂
ივ შეაძრწუნნა იგინი ✿ ⁂ აჩნდეს წუარონი წუალთანი, ⁂ გამოჩნდეს
საფუძველნი სოფლისანი სასტიკებითა შენითა უფალო, ქარისაგან
იზ სულისა რისხჳსა შენისა ✿ გამოაველინა მაღლით, ⁂ შემიწუნარა მე, ⁂
იჱ შემიწუნარა მე წუალთაგან მრავალთა ✿ მიჴსნეს მე მტერთა ჩემთაგან
ით ძლიერთა ⁂ მომულეთა ჩემთაგან, რამეთუ განძლიერდეს ჩემსა უფროს ✿
მომეწიფნეს მე დღესა ჭირისა ჩემისასა, ⁂ მეცო მე უფალი განმაძლი-
კ ერებელ ჩემდა ✿ ⁂ გამომიუანა მე ფართოდ, ⁂ მიჴსნეს მე, რამეთუ
კა მინება მე ✿ ⁂ მომაგოს მე უფალმან სიმართლისა ჩემისა ებრ, ⁂ სი-
კბ წმიდისა ებრ ჴელთა ჩემთასა მომაგოს მე ✿ რამეთუ დავიცევ გზა-
კგ ნი უფლისანი, ⁂ არა უღმრთო ვიქმენ ღუთისა ჩემისაგან ✿ რამე-
თუ ყოველნი სამართალნი მისნი წინაშე ჩემსა არიან, ⁂ სიმართლე
კდ მისი არა განვიშორე ჩემგან ✿ ⁂ ვიო მე უბიწო მისთანა, ⁂ და-
კე ვიცევ მე უსჯულოებისაგან ჩემისა ✿ ⁂ მომაგოს მე უფალმან სი-
მართლისა ებრ ჩემისა, ⁂ სიწმიდისა ებრ ჴელთა ჩემთასა, წინაშე
კვ თუალთა მისთა ✿ წმიდისა თანა წმიდაჲ იო, ⁂ კაცისა უბრალოსა
კზ თანა უბრალო იო ✿ ⁂ რჩეულის თანა რჩეული იო, ⁂ დრუჩსა
კჱ მისგან განეშორო ✿ რამეთუ შენ ერი მდაბალი აცხოვნო, ⁂ თუა-
კთ ლნი ამპარტავანთანი დაამდაბლნე ✿ რამეთუ შენ აღმინთო სანთე-
ლი ჩემი უფალო, ღმერთო ჩემო განმინათლო ბნელი ჩემი ✿ რა-

მეთუ შენ მიერ ვიკსნე მე განსაცდელისაგან. ✠ ღუთისაჲ ჩემისა მიერ
გარდავჴდე ზღუდესა ✿ ღმერთი ჩემი უბიწო არიან გზანი მისნი, ლა
✠ სიტყუანი უფლისანი გამოხურვებულ, შესავედრებელ არს ყოველ-
თათჳს რომელნი ესვენ მას ზედა ✿ რამეთუ ვინ არს ღმერთ გარეშე ლბ
უფალი, ან ვინ არს შემოქმედ გარნა ღუთისაჲ ჩუენისა ✿ ღმერთი ლგ
რომელმან გარე შემარტყა მე ძალი, ✠ დადგა უბიწოდ გზა ჩემი ✿
განამტიცნა ფერჴნი ჩემნი ვითარცა ირემთანი, ✠ მაღალთა ზედა ლდ
დამადგინა მე ✿ განსწავლენ კელნი ჩემნი ღუაწლსა, ✠ ჰჳენ მჯლდ ლე
რვალისა მკლაენი ჩემნი ✿ ✠ მომეც მე შემწე მაცხოვარებისა ჩემი- ლვ
სა, ✠ მარჯუჱნი შენმან შენმან შემიწყნარა მე ✠ სწავლამან შენმან აღ-
მმართა მე სრულიად, ✠ მოძღურებამან ამან განმსწავლოს მე ✿ ფა- ლზ
რთო ჰჳენ სლვანი ჩემნი შუჱშე ჩემსა, ✠ არა მოუძლურდენ ალაჲ-
გნი ჩემნი ✿ ჳდევნნე მტერნი ჩემნი, ✠ ვეწიო მათ, ✠ არა მოვა- ლჱ
ქციო ვიდრე არა მოესრულნენ იგინი ✿ ვაჯერო მათ, ✠ ვერ ლთ
უძლონ დადგომად, ✠ დაეცნენ იგინი ქუჱშე ფერჴთა ჩემთა ✿ ✠ ი
შთამაცუ მე ძალი ბრძოლასა, შეაბრკოლენ ყოველნი, რომელნი
აღდგომილ არიან ჩემ ზედა ჩემ ქუჱშე ✿ ✠ მტერნი ჩემნი მომცეს მა
მე მეოტად, ✠ მოძულენი ჩემნი მოსრენ ✿ ღაღადებდეს ✠ არა ვინ მბ
იყო მაცხოვარ უფლისაჲ მიმართ, ✠ არა ისმინა მათი ✿ ✠ დაყა- მგ
წვლილნე იგინი ვითარცა მტუჱრი წინაშე ხირსა ქარისასა, ✠ ვი-
თარცა თიჳა უბინისა დავთრგუნნე იგინი ✿ მიჴსენ მე ჴდომისაგან მდ
ერისა ✠ დამადგინო მე მთავრად წარმათთა ერმან რომელ არა ვიცოდე
მმონა მე ✿ მორჩილებითა ყურისათა ისმინა ჩემი. შჯლნი უცხო- მე
თანი მეცრუენეს მე, ✿ შვილნი უცხოთანი განჴმდეს, ✠ კელობდეს მვ
ალაგთა მათთაგან ✿ ცხოველ არს უფალი, ✠ კურთხეულ არს ღმე- მზ
რთი, ✠ ამაღლდინ ღმერთი მაცხოვარებისა ჩემისა ✿ ღმერთო მჱ
რომელი ეძიებ შურსა ჩემსა, ✠ დაამორჩილენ ერნი ჩემ ქუჱშე,
მხსნელო ჩემო მტერთა ჩემთაგან მრისხანეთა ✿ ✠ მათგან რომელ- მთ
ნი აღდგომილ არიან ჩემ ზედა აღმამაღლო მე, ✠ კაცისა უკეთური-
საგან მიჴსენ მე ✿ [1] ამისთჳს აღგიარო შენ წარმართთა შორის ნ

[1] რომაელთა იგ.

ნა უფალო, ⁂ სახელსა შენსა უგალობდე ✿ განადიდე ცხოვრებაჲ მეუფისა, ⁂ უფად წუალობა ცხებულისა მისისა თანა, დავითის თანა ⁂ ნათესავისა მისისა თანა უკუნისამდე.

თავი კზ.

ა **და** ესე სიტყუანი დავითისნი უკანასკნელი, სარწმუნო არს დავით ძე იესესი, ⁂ სარწმუნო კაცი, რომელი აღადგინა უფალმან ცხებულად ღუთისა იაკობისა, ⁂ კეთილ შუენიერ ფსალმუნნი ისრაელისანი ✿ ⁂ სული უფლისა იტყოდა ჩემდა, ⁂ სიტყუაჲ მისი ენასა ზედა ჩემსა ✿ იტყჳს ღმერთი ისრაელისა: ჩემდა იტყოდა მცველი ისრაელისა იგაჳსა: ვითუ: კაცთა შორის ვითარ იჳრობთ შიშსა ღჳთისასა ✿ ⁂ ნათელსა შინა ღუთისასა განთიად; ⁂ გამობრწყინდის მზე განთიად, ⁂ არა დაბნელდის ნათელი იგი მისი, ვითარცა აღმოაცენის წჳმამან მწუანე ქუეყანისაჲგან ✿ რამეთუ არა ეგრეთ სახლი ჩემი ძლიერისა თანა: რამეთუ აღთქმა საუკუნო დამდვა მე, განმზადნა ყოველსა შინა კამსა დაცულ: რამეთუ ყოველი ცხოვრებაჲ ⁂ ყოველი ნება ჩემი უფლისა მიერ, რამეთუ არა აქუს აღმოცენება უსჯულოთა ✿ ვითარცა ეკალი მოგხურადი ყოველნი ერნი, რამეთუ ვერ აღიღონს კელითა ⁂ კაცი არა დაშურეს მათ შინა ✿ ⁂ სიმრავლე რკინისა, ⁂ ხე შობისა ცეცხლითა შეწუას ⁂ შეიწვნენ სირცხჳლითა თჳსითა ✿ [1] ესე სახელები არს ძლიერთა დავითისთა იებოთე ქანანელი, მთავარი მესა მედისა არს; ადინონ ასონეი, ამან იყადა მახჯლი თჳსი რვა ასთა მკედართა ზედა ერთ ჯერ ✿ ⁂ შემდგომად ელიაზარ, ძე მამის მძისა მისისა, სამთა შორის ძლიერთა მმათა, ესე იყო დავითის თანა სირწსანს შინა, ოდეს აუწყდრეს მას უცხოჲ თესლთა, ⁂ უცხო თესლნი შეკრბენ მუნ ბრძოლად ✿ ⁂ გამოვიდა კაცი ისრაელისა წინა აღმდგომ ჰირსა მათსა, ⁂ აღდგა იგი ⁂ ჰოსწუჯდნა უცხო თესლნი, ვიდრემდის დაშურეს კელნი მისნი ⁂ აქცა კელი მისი მახჯლსა, ⁂ უო უფალმან ცხოვრება დიდი ღღესა მას შინა, ⁂ ერი მიექცა უკან მისსა მხოლოდ ნატუენავსა მტერთასა ✿ ⁂ შემდგომად ამისა სამია ძე ასიასა არუქენელისა: ⁂

[1]) ა ნუშტთა კგ.

შეკრბენ უცხო თესლნი თირს შინა, ⁂ იოო მუნ ნაწილი აგარაკისა
საყსე ოსხითა ⁂ ერნი იელტოდეს ჰირისაგან უცხო თესლთასა ✿
⁂ [1] დასდეგს ვითარცა სუეტი შორის ნაწილსა მას ოსხისასა ⁂ იბ
წარიტაცებდეს მას, ⁂ მოსწუედნეს უცხო თესლნი იგი, ⁂ ქმნა
უფალმან მაცხოვრებაჲ დიდი ✿ ⁂ შთამოვიდეს მთავარნი სამნი ოც იგ
⁂ ათისაგან, ⁂ მოვიდნენ კასონს დავითის მიმართ ქუაბსა შინა
ოდალამისსა, ⁂ წესნი უცხო თესლთანი დაიბანაკებდენ ღელესა
შინა საფაინისსა ✿ ⁂ დავით იოო მაშინ გარე შეცული, ⁂ დაბა- იდ
ნაკებულ იუკნენ უცხო თესლთანი მაშინ ბეთლემსა შინა ✿ ⁂ შე- იე
სწუორდა დავით, ⁂ თქუაჲ: ვინ მასყას მე წყლისაგან ჯურღმულისა,
რომელ არს ბეთლემს შინა წინა კართა: ხოლო დაბანაკებულ
იუუნეს მაშინ უცხო თესლნი ბეთლემს შინა ✿ ⁂ განაბეს ძლიერთა ივ
სამთა ბანაკი უცხო თესლთა, ⁂ აღმოიღუსეს წყალი ჯურღმულისა-
გან ბეთლემისა, რომელი იოო ბჭეთა თანა, ⁂ აღიღეს ⁂ მოვიდეს
დავითის მიმართ, ⁂ არა ინებაჲ სმად მისსა, ⁂ დააქცია იგი წინაშე
უფლისა ⁂ თქუა: წუალობაჲ უავ უფალო ჩემდა ესე, ნუ თუ სი-
სხლი კაცთა წარსრულთა დადებად სულისა თჳსისა ვსუა მე, ⁂ არა
ინებაჲ სმად მისა, ესე ყუეს სამთა ძლიერთა კაცთა ✿ ⁂ აბესია ძმა იზ
იოაბისა მე სარუისა, იოო მთავარი სამთა შორის, ⁂ ამან აღიღო
შუბი თჳსი სამასთა კაცთა ზედა, ⁂ სახელი მისი იოო სამთა შო-
რის ✿ ⁂ სამთა მათგან დიდებული ⁂ იქმნა მათ ზედა მთავარ, ⁂ იჱ
ვიდრე სამთამდე ვითარ მოვიდა ✿ ⁂ ბანეია ძე იოდაბისა, კაცი ით
ესე მრავალთა საქმეთა შინა, კაბესალისაგან, ამანცა მოკლნა ორნი
მენი არიელი მოაბელისა, ⁂ იგი შთამოვიდა, ⁂ მოკლა ლომი ჯუ-
რღმულსა თანა დღესა თოვლისასა ✿ ⁂ მანვე მოკლა კაცი მეგჳ- ჱ
ჱტელი, კაცი საჩინო, ხოლო კელსა შინა მეგჳჱტელისასა იოო შუ-
ბი ვითარცა ძელი ხომალდის კიბისა, ⁂ შთავიდა მისა მიმართ კუშტ-
რთხითა, ⁂ წარსტაცა შუბი კელისაგან მეგჳჱტელისა, ⁂ მოკლა იგი
შუბითა მისითა ✿ ესე იო ვანიეა ძემან იოადასმან, ⁂ მისი სახე- კა
ლი იოო სამთა შორის ძლიერთა ✿ სამთაგან დიდებულ სამთა თა- კბ

[1]) ა ნუტ. აა.

ნა ვერ მივიდა, ⁂ დაადგინა იგი დავით მესაიდუმლოეთა თჯსთა
კბ ზედა ✿ ⁂ ესე სახელები არს ძლიერთა დავით მეფისათა ასაელ ძმა
იოაბისა, ესე იყო ოცდა ათთა შორის: ელეანან ძე დუდისა მაძის
კდ ძმისა მისისა ბეთლემისაგან ✿ სემოფ აროდინი: ხელლის ხე-
კმ,კვ ლოთიელი ✿ ირას ძე ეკისა თეკოთელისა ✿ აბიეზერ ანათოთე-
კზ ლი: საფუხეი რომელ არს ასოფიტისაგან ✿ ელლონ ალონიტელი
კჰ მოვეი ნეთოფატიტელი ✿ ელი ძე ბაანისა, ეფერატელი: ეფფი ძე
კთ რივანისა გაბაონისაგან ძეთა ბენიამენისათა ✿ ვანეას. ფარაფონი-
ლ ტელი: ურია ნალალიდესაგან ✿ არიილ ძე არბაოთელისა: ზაორ
לא გარსამითელი ✿ ელეასა ძე ლაონითელი: ვასეი, ათნითელი ✿
לב იონათან ძე სამანა არორიტელი: ახიან ძე არეთისა არფურეველისა ✿
לג ელიფალიფ ძე მახირეველისა: ელიაბ ძე აქიტოფელისა გელონითე-
לד ლისა ✿ ასარაი კარმელელი: ურემ ძე ასბისა ✿ ⁂ ბალა, ძე ნა-
თანისა: იგაან ძე აგარინისა: ელლი ამანიტელი: ცელორეი ვირო-
לו ფიელი, ამნებელი საჭურველისა იოაბისა ძე სარუინისა ✿ ირას
לח ეფიფერელი: ბარაე ეფერელი, ⁂ ურია ქეტელი ✿ ეოველნი ესე
ოც ⁂ ათჯდმეტნი.

თ ა ვ ი კდ.

ა და შესძინა უფალმან გულის წურომა განრისხება ისრაელსა
ზედ, ⁂ [1] აღსძრა დავით მათ ზედა ⁂ იტყოდა: წარვედ ⁂ აღრაც-
ბ ხენ ისრაელნი ⁂ იუდა ✿ ⁂ ჭრქუაჲ დავით იოაბს მთავარსა მა-
ლთა უხუცესსა, რომელი იყო მისთანა: წარვედ აწ ⁂ მოვლე ეო-
გ ველი ტომი ისრაელისა ⁂ იუდასი, დანითგან გიდრე ბერსაბედმდე,
⁂ აღრაცხენ ეოველნი ერნი: რათა უწყოდე რიცხჯ ერთა ✿ მიუგო
იოაბ მეფსა: განამრავლოს უფალმან ღმერთმა შენმან ერი შენი რა-
თა იუნენ იგინი ას წილად, ⁂ თუალნი უფლისაჲ ჩემისა მეფისა-
დ ნი სედგიდენ, ⁂ უფალი ჩემი მეფე რაჲდ განიზრახავს სიტყუასა
ამას ✿ ⁂ უფროსად განაძლიერა სიტყუაჲ მეფეჲსი იოაბის მიმართ,
⁂ მთავართა ძალთასა, ⁂ გამოვიდა იოაბ ⁂ მთავარნი ძლიერთა-
ე ნი მეფისაგან აღრაცხუად ერთა ისრაელთასა ✿ ⁂ განვლეს იორ-

[1] ა ნუშტთა კა.

დანე ✠ დაიბანაკეს არორეს შინა მარჯუენით ქალაქისა, რომელ
არს შორის ღელესა დადისასა, ✠ ელიეზერისა ✿ ✠ მოვიდეს ღა- ვ
ლადსა ✠ ქუჩუანასა თავასონსა, ✠ ისთონს შინა ✠ დასუსა. ✠ შე-
ვიდეს დანიდანსა, ✠ გარე მოვლეს სიდონსა ✿ ✠ მოვიდეს მამუსა- ზ
ტის ✠ ყოველსა ქალაქებსა ევვინისასა, ✠ ქანანისასა, ✠ მოვიდენ
ბღოვარით იუდასა ბერსაბედ ✿ ✠ მოიცვეს ყოველი ქუჩუანა, ✠ ჱ
მოვიდეს იერუსალიმს შინა, დასასრულსა მეცხრისა თჯისასა, ✠
მეოცესა დღესა ✿ ✠ მისცა იოაბ რიცხჯ აღრიცხულთა ერთა მე- თ
ფესა: ✠ იყო ისრაელი, რიცხჯთ რვა ასი ათასი კაცი, ძლიერონი
მჭერობელნი სჯურველთანი: ✠ კაცნი იუდიანთანი ხუთასი ათასი
კაცნი მბრძოლნი ✠ ✠ შეშინდა გული დავითისა, შემდგომად აღრი- ი
ცხჯსა ერისა: ✠ თქუაჲ დავით უფლისაჲ მიმართ: შეცცოდე ფრიად
რამეთ ვყაჲ სიტყუაჲ ესე: ✠ [1] აწ უფალო აღგოცე უშჯულოება
მონისა შენისა, რამეთუ განვცოფენ ფრიად ✿ ✠ აღდგა დავით გან- ია
თიად, ✠ სიტყუაჲ უფლისა იქმნა გაადის მიმართ წინასწარმეტყუველ-
ლისა წინა მხედველისა ✠ ეტყოდა ✿ წარვედ ✠ ეტყოდი დავითს იბ
მეტყუველი: ესრეთ იტყჳს უფალი: მოვავლინო მე სამი შენ ზედა,
✠ გამოირჩიე თავისა შენისათჯს ერთი მათგანი, ✠ გიყო შენ ✿ ✠ იგ
შევიდი გაად დავითის მიმართ ✠ მიუთხრა, ✠ ეტყოდა მას: გამოი-
რჩიე თავისა შენისათჯს ყოფად რაჲ გნებავს: ანუ მოვიდეს შენდა
სამ წელ სიმშილი ქუჩუანასა შენსა ზედა: ანუ სამ თუჱ, გაქუნდეს
ჭლტოლვა წინაშე მტერთა შენთა, ✠ იუნენ მდევარ შენდა: ანუ სამ
დღე ყოფად სიკუდილი ქუჩუანასა შინა შენსა: აწ უკუჱ გულის
სმა უავ ✠ იხილე, რაჲ მიუგო მომავლინებელსა ჩემსა ✿ ✠ ჰრქუაჲ იდ
დავით გაადს: იწრო არიან ჩემდა ყოველგნით ფრიად სამიეე ესე,
უმჯობეს არს [2] შევარდე კელსა შინა უფლისასა. რამეთუ მრავალ
არიან შეწუალებანი მისნი ფრიად, ხოლო კელსა შინა კაცისასა
არა შთავარდე: ✠ გამოირჩია დავით თჯსდა სიკუდილი ✠ დღენი
იუნენს იფქლის მკისანი ✿ ✠ მიავლინა უფალმან სიკუდილი ის- იე
რაელსა ზედა, განთიადითგან ვიდრე ჟამადმდე სადილობისა, დაი-

[1] ა კორ. კ.—[2] ზიო ჯ ბ.

წუო სრვა ერსა შორის, ⁂ მოსწუდა ერთაგან უფლისათა დანითგან
ივ ვიდრე ბერსაბეედმდე სამეოც ⁂ ათი ათასი კაცი ✿ ⁂ განუო ანგე-
ლოზმან ღუთისამან კელი თჯსი იერუსალიმს ზედა წარწუმედად
იკი. ⁂ შეინანა უფალმან ბოროტისათჯს, ⁂ ჰრქუა ანგელოზსა
წარმწუმედელსა ერისასა: კმა არს აწ ადიდე კელი შენი: ⁂ ანგე-
ლოზი უფლისაჲ იუო მდგომარე წინაშე კალოსა ორნეა იებოსე-
იზ ლისასა ✿ ⁂ [1] ჰრქუაჲ დავით უფლისა მიმართ, ოდეს იხილა ან-
გელოზი მცემელი ერისა ⁂ ჰრქუაჲ: აჯა მე ვარ შემცოდე, მე ვარ
მწუემსი ბოროტის მოოფელი, ⁂ ცხოვართა ამათ რაჲ უყეს; აწ
იჱ იუოს კელი შენი ჩემ ზედა, ⁂ სახლსა მამისა ჩემისასა ✿ ⁂ მო-
ვიდა გაად დავითის მიმართ მას დღესა შინა, ⁂ ჰრქუაჲ მას: ადეედ,
⁂ [2] დაუდგ უფალსა საკურთხეველი კალოსა ზედა ორნეა იებოსე-
ით ლისასა ✿ ⁂ აღვიდა დავით სიტყჳსაებრ გაად წინასწარმეტყუჱსლი-
კ სა, რომლითაცა სახითა ამცნო მას უფალმან ✿ ⁂ მოდრკა ორნა,
⁂ იხილა მეფე ⁂ ყრმანი მისნი აღმაფალნი ზეით მისა: ⁂ კიმოვი-
და ორნა, ⁂ თაყუანისცა მეფესა პირითა თჯსითა ქუჱყანასა ზედა ✿
კა ⁂ ჰრქუაჲ ორნა: რაჲ არს რამეთუ მოვიდა უფალი ჩემი მეფე მო-
ნისა მიმართ თჯსისა; ⁂ ჰრქუაჲ დავით: სყიდვად შენგან კალოსა
მოველი, ⁂ აღშენებად საკურთხეველისა უფლისა, რათა დასცხრეს
კბ წულულება ერთაგან ✿ ⁂ ჰრქუაჲ ორნა დავითს: რათა მიიღოს ⁂
შეწიროს უფალმან ჩემმან მეფემან, უფალსა ღმერთსა რომელი სა-
თნო არს წინაშე თუალთა მისთა: აჯა ჯარნი ეოველად დასაწუჱსლად
კგ ⁂ ეტლნი ⁂ ჴურჴელნი ჯართანი შეშად ✿ ეოველი მისცა ორნა
მეფესა, ⁂ ჰრქუაჲ ორნა მეფესა: უფალმან ღმერთმან შენმან გაკურ-
კდ თხნეს შენ ✿ ⁂ ჰრქუაჲ მეფემან ორნას მიმართ: არა არაშედ მო-
სყიდვით მოვიუიდო შენ მიერ ფასითა, ⁂ არა შევსწირო უფალსა
ღმერთსა ჩემსა ეოველად დასაწუჱსლი უსასყიდლოთ: ⁂ მოიუიდა და-
კე გით კალო ⁂ ხარნი ორმოც ⁂ ათითა სიკელითა ეცხლისათა ✿ ⁂
⁂ აღუშენა მუნ დავით საკურთხეველი უფალსა ⁂ შესწირა ეოველად
დასაწუჱსლი ⁂ მშჯდობიანი: ⁂ შესძინა მერმეთ სოლომონ საკურ-

[1] კჩრა ზ.—[2] ა ნეშტ. კა.

თხუელისა მიმართ შემდგომ, რამეთუ მცირე იყო ჰირველ: ⁂ უსმინა უფალმან ქუჴანასა, ⁂ დასცხრა წუალობა ისრაელისაგან.

დაესრულა წიგნი მეორე მეფეთა, რომელსა აქუს თავსა შორის თეისსა თაეი ქდ.

წიგნი მესამე მეფეთა

თავი ა.

და მეფე დაბით იყო მოხუცებული გარდასრულ დღეთა მისთა, ა
⁂ შემოსიან იგი სამოსლითა მრავლითა, რამეთუ ვერღარა ტფებოდა ✠ ⁂ ჭრქუჩს ურმათა მისთა: მოუხოოთ უფალსა ჩუჩნსა მეფესა ბ
დავითს ქალი ჯაბუა, ⁂ წინაშე მეფისა დგეს, ⁂ იყოს ესე განმატფობელ მისა, ⁂ დაწუჩს მისთანა ⁂ განატფობდეს უფალსა ჩუჩნსა მეფესა ✠ ⁂ მოიძიეს ქალი კეთილი ყოველთაგან საზღუართა გ
ისრაელისათა, ⁂ ჰოვეს აბესა სომანიტელსა, ⁂ მოიუანეს იგი მეფისა მიმართ ✠ ⁂ იყო ქალი იგი კეთილ ხილვითა ფრიად, ⁂ იქმნა დ
განძატფობელ მეფისა, ⁂ მსახურებდა მას, ხოლო მეფემან არა სცნა იგი ✠ ⁂ ადონია ძემან აღდიფინისმან აღიმაღლა ⁂ იტყოდა: მე ე
მეგულებიის მეფობად, ⁂ ქმნა თავისა თჯსისა ეტლნი ⁂ ცხენოსანნი, ⁂ ორმეოც ⁂ ათი კაცი რომელნი ვიდოდეს წინაძე მისსა ✠
⁂ არა დააყენა იგი მამამან მისმან არა ოდეს მეტუუჩლმან: რადდ ვ
ესე ჰქმენ: ⁂ იყო იგი შუჩნიერ ხილვითა ფრიად, ⁂ იგი შვა უკანასკნელ აბესალომისა ✠ ⁂ იყო ჩრახვა მისი იოაბისათანა ძი- ზ
სა სარუინისა. ⁂ აბიათარ მღდელისათანა, შეეწეოდეს ადონის ✠ ⁂ სოლო სადუკ მღდელი, ⁂ ბანეი ძე იოადისა, ⁂ ნათან წინასწარ- ჱ
მეტუუჩლი, ⁂ სემეი ⁂ რისი, ⁂ ძენი ძლიერთა დავითისნი არა

თ იუშენ ადონისთანა ✿ ⁂ შესწირა ადონი ცხოვარნი ⁂ ზუარაკნი
⁂ კრავნი, ღოდსათა ხოლეთისასა, რომელი იუო ახლოს წუა-
როსა როგორისა, ⁂ მოუწოდნა უოველთა ძმათა თჳსნი, მეთა მე-
ი ფისათა ⁂ უოველთა კაცთა იუდასთა ურმათა მეფისათა ✿ ხოლო
ნათან წინასწარმეტყუელსა, ⁂ ბანეას, ⁂ ძლიერთა. ⁂ სოლომონს
ია ძმასა თჳსსა არა მიუწოდა ✿ ⁂ ჭრქუაჲ ნათან ბერსაბეს დედასა
სოლომონისასა, ⁂ ეტუოდა: არა გასმიესა რამეთუ გამეფდა ადონა
იბ მე აგითასიღე; ⁂ უფალმან ჩუენმან დავით არა უწუეის ✿ ⁂ აწ მო-
ვედ, ⁂ განგაზრახო შენ ზრახვა, ⁂ იცხსა სული შენი ⁂ სული ძი-
იგ სა შენისა სოლომონისი ✿ მივედ ⁂ შევედ მეფისა მიმართ დავი-
თისა, ⁂ არქუ მას მეტყუელმან: არა შენ უფალო ჩემო მეფეო მე-
ფუცვა მგეგალსა შენსა ⁂ მეტეოდი: ვითარმედ სოლომონ მე შე-
ნი მეფობდეს შემდგომად ჩემსა, ⁂ იგი დაჯდეს საყდარსა ჩემსა
იდ ზედა, ⁂ რაჲ არს რამეთუ გამეფდა ადონა ✿ ⁂ ვიდრე იტყოდე
იე შენ მუნ მეფისათანა, მეცა შემოვიდე შემდგომად შენსა, ⁂ დავამტკი-
ცო სიტყუაჲ შენი ✿ ⁂ შევიდა ბერსაბე მეფისა მიმართ საწოლსა
შინა, ⁂ მეფე იუო მოხუცებულ ფრიად. ⁂ აბისაგ სომანიტელი იუო
ივ მსახურ მეფისა ✿ ⁂ მოდრკა ბერსაბე ⁂ თაუუანისცა მეფესა ⁂
იზ ჰრქუაჲ მეფემან: რაჲ არს შენდა ✿ ხოლო მან ჰრქუაჲ: უფალო
ჩემო მეფეო, შენ ეფუცე წინაჳე უფლისაჲ ღუთისაჲ შენისა მკეგალსა
შენსა მეტყუელი, ვითარმედ მესა ძენსა სოლომონს აქუს მეფობაჲ
იჱ შემდგომად ჩემსა, ⁂ იგი დაჯდეს საყდარსა ზედა ჩემსა ✿ ⁂ აჳა
აწ ადონა მეფობს, ხოლო შენ უფალო ჩემო მეფეო არა უწუი ✿
ით ⁂ დაკლნა ზუარაკთა, ⁂ ცხოვართა, ⁂ კრავთა სიმრავლე, ⁂ მიუ-
წოდა ყოველთა მეთა მეფისათა, ⁂ აბიათარ მღდელსა, ⁂ იოაბს
მთავარსა ძალისასა, ხოლო სოლომონს მონასა შენსა არა მიუ-
კ წოდა ✿ ხოლო შენ უფალო ჩემო მეფეო, თუალნი ყოველისა ის-
რაელისანი შენდამი მიუთხრა მათ, ვინ დაჯდეს საყდარსა ზედა
კა უფლისა ჩემისა მეფისასა შემდგომად მისა ✿ ⁂ იოს რაჟამს მიი-
ძინოს უფალმან ჩემმან მეფემან მამათა თჳსთათანა, ⁂ ვიქმნეთ მე,
კბ ⁂ მე ჩემი სოლომონ ცოდვილნი ✿ ⁂ ვიდრე იგი იტყოდა მე-

ფესთანა, ნათან წინასწარმეტყუველსა მოვიდა ✠ ⁂ მიუთხრეს მე- კგ
ფესა ⁂ ეტყოდეს: აჰა ნათან წინასწარმეტყუველი: ⁂ შევიდა წინაშე
ჱრსა მეფისასა ⁂ თაყუანის სცა მეფესა წინაშე ჱრსა მისსა მიწამ-
დე ✠ ⁂ ჰრქუაჲ ნათან: უფალო ჩემო მეფეო, შენ თქჳა ადონისა კდ
რათა მეფობდინ შემდგომად ჩემსა. ⁂ იგი დაჯდინ საყდარსა ზედა
ჩემსა ✠ რამეთუ შთამოვიდა დღეს, ⁂ დაკლა ⁘ სჳარაკთა, ⁂ კრავთა, კე
⁂ ცხოვართა სიმრავლე, ⁂ თანა მიიწოდა ყოველნი ძენი მეფისანი
⁂ მთავარნი ძლიერთანი, ⁂ აბიათარ მღდელი, ⁂ აჰა არიან მჭა-
მელნი ⁂ მსმელნი წინაშე მისსა, ⁂ [1] ეტყჳნ: ცხონდინ მეფე
ადონა ✠ ⁂ მე მონასა ამას შენსა, ⁂ სადუკ მღდელსა, ⁂ ბანიას კვ
მესა იოადისასა, ⁂ სოლომონს მონასა შენსა არა მიჰკჳრდა ✠
უფლისაგან ჩემისა მეფისა იქმნა სიტყუა ესე. ⁂ არა აუწყუე მონასა კს
შენსა, თუ ვინ დაჯდეს საყდარსა ზედა უფლისაჲ ჩემისა მეფისასა
შემდგომად მისსა ✠ ⁂ მიუგო მეფემან დავით, ⁂ ჰრქუაჲ: მომიწო- კჩ
დეთ მე ბერსაბეს, ⁂ შემოვიდა ბერსაბე წინაშე მეფისა, დადგა წი-
ნაშე ჱრსა მეფისასა იგი ✠ ⁂ ეფუცა მეფე ⁂ ჰრქუაჲ: ცხოველ კთ
არს უფალი, რომელმან იჳსნა სული ჩემი ყოველისაგან მწუხარები-
სა ✠ ვითარცა ვფუცე წინაშე უფლისა ღუთისა ისრაელისა, ⁂ ვი- ლე
ტყოდი. ვითარმედ სოლომონ მე შენი, მეფობდეს შემდგომად ჩემ-
სა, ⁂ იგი დაჯდეს საყდარსა ზედა ჩემ წოლ, რამეთუ ეგრეთცა უყო
მას, დღეინდელსა შინა დღესა ✠ ⁂ მოდრკა ბერსაბე ჱრითა ქუჩჩ- ლა
ყანასა ზედა, ⁂ თაყუანისცა მეფესა, ⁂ ჰრქუაჲ: ცხონდინ უფალი
ჩემი მეფე დავით უკუნისამდე ✠ ⁂ ჰრქუაჲ დავით მეფემან, მომი- לב
წოდეთ მე სადუკ მღდელსა, ⁂ ნათან წინასწარმეტყუველსა, ⁂ ბა-
ნეაი ძესა იოადისსა, ⁂ შევიდეს იგინი წინაშე მეფისა ✠ ⁂ ჰრქუაჲ לג
მათ მეფემან: წარიუყვანეთ თქუჩჩნითანა მონანი უფლისაჲ თქუჩჩნი-
სანი, ⁂ აღსჳით მე ჩემი სოლომონ ჯორსა ზედა ჩემსა, ⁂ შეიუყუა-
ნეთ იგი გიონსა შინა ✠ ⁂ მუნ სცხეთ მას სადუკ მღდელმან, ⁂ לד
წინასწარმეტყუველმან ნათან მეფედ ისრაელსა ზედა, ⁂ დაჰბერეთ
რქითა, ⁂ თქუთ: ცხონდინ მეფე სოლომონ ✠ ⁂ განვედით უკანით לה

[1] ა მეფეთა ი.

მისსა, ⁘ შვიდეს ⁘ დაჯდეს საუდარსა ზედა ჩემსა, ⁘ იგი მეფობ-
დეს ჩემ წილ, ⁘ მე ვამცნო რათა იოს მეფობელად ისრაელსა ⁘
ლვ იუდასა ზედა ✿ ⁘ მიუგო ბანეია ძემან იოადისმან მეფესა, ⁘
ჰრქუაჲ: იუყოს ეგრეთ განამტკიცოს უფალმან ღმერთმან სიტყუაჲ
ლზ ესე უფლისა ჩემისა მეფისა ✿ ვითარცა იო უფალი უფლისა ჩემისა
მეფისა თანა, ეგრეცა იუყოს სოლომონისთანა, ⁘ ადიდნეს საუდარი
ლწ მისი უფროს საუდრისა უფლისა ჩემისა მეფისა დავითისა ✿ ⁘ შთა-
მოვიდა სადუკ მღდელი, ⁘ წინასწარმეტყუველი ნათან, ⁘ ბანეია ძე
იოადისი, ⁘ ქერეთი, ⁘ ფელეთი, ⁘ აღსვეს სოლომონ ჯორსა ზე-
ლთ და მეფისა დავითისსა, ⁘ მოიუანეს იგი გეონად ✿ ⁘ ადიდო
სადუკ მღდელმან რქა საცთითა კარვისაგან, ⁘ სცხო სოლომონს,
⁘ დაჰბერა რქითა, ⁘ თქუაჲ ყოველმან ერმან ცხონდინ მეფე სო-
ლომონ ✿ ⁘ შეუდგა მას ყოველი ერი ⁘ მისდევდეს მას, ⁘ რო-
კვიდეს ⁘ სმნობდეს ჰირითა, ⁘ იშვებდეს შუწჶბითა დიდითა, ⁘
მა ოსრიდა ქუჶუანა კმისაგან მათისა ✿ ⁘ ესმა ადონიას, ⁘ ყოველსა
მიწოდებულსა მისსა, ⁘ მათ აღესრულებინათ ჭამა, ⁘ ისმინა იოაბ
კმაჲ რქისა საყჯრისა ⁘ თქუაჲ კისი არს კმაჲ ქალაქსა შინა
მბ მკმობარისა ✿ ⁘ ვიდრე იგი ამას იტყოდეს, ⁘ აჰა იონათან მე აბია-
თარ მღდელისა მოვიდა, ⁘ ჰრქუაჲ ადონია, შევედ, რამეთუ კაცი
მე ძლიერი ხარ შენ, ⁘ კეთილ მომთხრობელი ✿ ⁘ მიუგო იონათან,
⁘ ჰრქუაჲ: ცხად არს რამეთუ უფალმან ჩუჶწნძან მეფემან დაჲით
მდ დაადგინა სოლომონ მეფედ ✿ ⁘ წარაჲვლინა მისთანა მეფემან სა-
დუკ მღდელი, ⁘ წინასწარმეტყუველი ნათან, ⁘ ბანეია ძე იოადისი
⁘ ქერეთია, ⁘ ფელეთი, ⁘ აღსვეს იგი ჯორსა ზედა მეფისასა ✿
მე ⁘ სცხო იგი სადუკ მღდელმან, ⁘ წინასწარმეტყუველმან ნათან მე-
ფედ, გეონს შინა, ⁘ გამოვიდეს მუნითგან ⁘ იშუჶბდეს, ⁘ იგი
მვ არს კმაჲ, რომელიცა ესმათ ქალაქისაგან ✿ ⁘ დაჯდა სოლომონ
მზ საუდარსა ზედა მეფეთასა ✿ ⁘ შევიდნეს მონანი მეფისანი კურთხე-
ვად უფლისად ჩუჶნისა მეფისა დავითისა მეტყუჶლნი: სანატრელ
ყოს ღმერთმან სახელი სოლომონ მისა შენისა, უფროს სახელისა
შენისა, ⁘ აანდიდნეს საუდარი მისი უფროს საუდრისა შენისა, ⁘

თაუშანისცა მეფემან ცხედარსა ზედა თჳსსა ✠ ⳟ ესრეთ ჰრქუა მს
მეფემან: კურთხეულ არს უფალი ღმერთი ისრაელისა, რომელმან
მოსცა დღეს თესლსა ჩუენსა დაჯდომა საყდარსა ჩემსა ზედა, ⳟ
თუალნი ჩემნი სედგენ ✠ ⳟ განცჯფრდენ განცჯფრებითა, ⳟ აღდგეს მთ
ყოველნი მოწოდებულნი ადონიასნი, ⳟ წარვიდოდენ კაცად კაცადი
გზასა თჳსსა ✠ ⳟ ადონა შეშინდა ჰპრისაგან სოლომონისა, ⳟ ნ
აღდგა ⳟ განვიდა, ⳟ იპყრა რქაჲ საკურთხეველისა ✠ ⳟ მიუთხრეს ნა
სოლომონს, ⳟ ეტყოდეს: აჰა ადონას შეეშინა მეფისა სოლომო-
ნისა, ⳟ იპყრა რქაჲ საკურთხეველისა, ⳟ იტყოდა: ვითარმედ მე-
ფუცოს მე დღეს მეფე სოლომონ, რათა არა მომკლას მონა მისი
მახჯლითა ✠ ⳟ თქუაჲ სოლომონ, დაღაცა თუ იყოს მეთათანა ნბ
ძლიერთა, მაშინცა თმა თავისა მისისა არა დავარდეს ქუეყანასა
ზედა. ხოლო უკეთუ ბოროტი იპოოს მას შინა მოკუდეს ✠ ⳟ წარა- ნგ
ვლინა მეფემან სოლომონ, ⳟ გამოიუანეს იგი საკურთხეველით, ⳟ ა
მოვიდა ⳟ თაუშანისცა მეფესა სოლომონს, ⳟ ჰრქუაჲ მას სოლო-
მონ წარვედ სახლსა შენსა.

თ ა ვ ი ბ.

და მოეახლა დაგითს დღენი სიკუდილისა მისისა, ⳟ ამცნო ა
სოლომონს ძესა თჳსსა, ⳟ ეტყოდა ✠ მე განვალ გზასა ყოველისა ბ
ქუეყანისასა, ხოლო შენ განძლიერდი, ⳟ იყავ კაცი სრული ✠ ⳟ გ
დაიცევ მცნება უფლისაჲ ღუთისაჲ შენისა, სლვად ყოველსა შინა
გზასა მისსა. დაიცევ მცნებაჲ მისი, ⳟ სამართალნი ⳟ მსჯავრნი
ⳟ აღთქმა მისი, წერილნი შჯულსა შინა მოსესა. რათა გულის ხმა
ჰყო რომელი ჰყო ყოველისათჳს, რაჲთგნიცა გამცნე შენ ✠ რათა დ
განამტკიცოს უფალმან სიტყუაჲ თჳსი, რომელ თქუაჲ ჩემდა მიმართ
მეტყუელმან. უკეთუ დაიმარხონ ძეთა შენთა გზანი თჳსნი, რათა
ვიდოდენ წინაშე ჩემსა ჭეშმარიტებითა, ყოვლითა გულითა მთი-
თა ⳟ ყოვლითა სულითა მათითა, ⳟ ეტყოდა: არა აღმოიფხურას
შენდა კაცი საყდარსა სედა ისრაელისასა ✠ ⳟ ესე შენ უწყოდი ე
რაჲთგნი მიყო მე იოაბ ძემან სარუნისმან, რაჲთგნი უყო ორ-

თავე უხუცესთა ძალთა ისრაელისათა, [1] ავენირს ძესა ნირისსა, ⁂ აბენიას ძესა იეფფრისსა, ⁂ მოკლნა იგინი, ⁂ დღეგარა სისხლი ბრძოლასა მშჯდობასა შინა, ⁂ მიისხა სისხლი უბრალოთა სარტყელსა ზედა თჯსსა, რომელსარს წელსა ზედა მისსა, ⁂ მოგუსა ზედა მისსა მეოფსა ფერჯსა მისსა ✠ ⁂ ჰყო სიბრძნისაებრ შენისა ⁂ არა შთაიყვანოს სიბერე მისი მშჯდობითი ჯოჯოხეთსა შინა ✠ ხოლო ძეთა ვერზელისა ღალადელისათა [2] ჰყო წყალობა, ⁂ რათა იყვნენ მჯამელ ტრაპეზსა შენსა ზედა, რამეთუ ესრეთ მომეახლნეს მე, ოდეს ვიველტოდი მე ჱირისაგან აბესალომ ძმისა შენისა ✠ ⁂ აჰა შენ თანა სემეი ძე გირასი, მისა იემენენისნი ბაურმისგან, ⁂ [3] იგი მწყევდა მე წყევითა მწარითა, დღესა შინა რომელსაცა ვიდოდი ბანაჯსა შინა, ⁂ იგი შთამოვიდა შემთხუჱვად ჩემდა იორდანესა ზედა. ⁂ ვეფუცე მას უფლისა მიერ, ⁂ ვეტყოდი: არა მოგკლა შენ მახჯლითა ✠ ⁂ რათა არა მოკლა იგი, რამეთუ კაცი ბრძენი ხარ შენ, ⁂ სცან რაჲ უყო მას, ⁂ შთაიყვანო სიბერე მისი სისხლითა ჯოჯოხეთსა შინა ✠ ⁂ [4] მიიძინა დავით მამათა თანა თჯსთა ⁂ დამარხეს ქალაქსა შინა დავითისასა ✠ ⁂ [5] იუნეს დღენი რომელსა შინა მეფობდა დავით ისრაელსა ზედა ორმეოცი წელი: ქებრონს მეფობდა შჯდ წელ, ⁂ იერუსალიმსა შინა, ოცდა ათცამეტ წელ ✠ ⁂ სოლომონ დაჯდა საყდარსა დავითი მამისა თჯსისასა, ათორმეტისა წლისა. ⁂ წარმართა მეფობა მისი ფრიად ✠ ⁂ შევიდა ადონაი ძე ადითინისა, ბერსაბეს მიმართ დედისა სოლომონისა, ⁂ თაყვანისცა მას, სოლო მან ჰკრქუაჲ: მშჯდობაჲ არს შემოსლვაჲ შენი; ⁂ ჰკრქუაჲ მშჯდობაჲ ✠ ⁂ ჰკრქუა: სიტყუა არს ჩემი შენდა: ⁂ ჰკრქუაჲ მას იტყოდი ✠ ⁂ ჰკრქუაჲ მას: შენ უწყი რამეთუ იყო ჩემი მეფობაჲ ⁂ ჩემდამო დაეცა ჱირი თჯსი ყოველსა ისრაელსა, რათა ვმეფობდე, ⁂ მიიქცა მეფობაჲ. ⁂ იქმნა ძმისა ჩემისა, რამეთუ უფლისაგან იქმნა მისდა ✠ ⁂ აწ სათხოველსა ერთსა ვითხოვ მე შენგან, ⁂ ნუ გარე მიაქცევ ჱირსა შენსა: ⁂ ჰკრქუაჲ მას ბერსაბე

[1] ბ მეფეთა გ. ბ მეფეთა გ.—[2] ბ მეფეთა იდ.—[3] ბ მეფეთა იგ.—[4] სჯმე ბ. ⁂ იგ.—[5] ბ მეფეთა ე. ა ნაშტთა კთ.

იტუოდი ✿ ⰴ ⰻრქუა მას: სთქუ სოლომონის მიმართ მეფისა, რამე- იზ
თუ არა მიიქციოს ჰირი თჳსი შენგან, ⰴ რათამცა მომცეს მე აბი-
საგ სომანიტელი ცოლად ✿ ⰴ ⰻრქუად მას ბერსაბე: კეთილ, მე იჱ
ვიტუოდე შენთჳს მეფისა მიმართ ✿ ⰴ შევიდა ბერსაბე წინაშე მე- ით
ფისა სოლომონისა თქმად მისდა ადონასთჳს: ⰴ ადგა მეფე მი-
გებებად მისა ⰴ თაყუანისსცა მას, ⰴ დაჯდა საყდარსა ზედა თჳსსა,
ⰴ დაუდგეს საყდარი მეორე დედასა მეფისასა, ⰴ დაჯდა მარჯუჱნით
მისა თჳსისა ✿ ⰴ ⰻრქუად მას, სათხოველსა ერთსა მცირესა ვით- კ
სოჳ მე შენგან. ⰴ ნუ მიიქცევ ჰირსა ჩემგან ⰴ ⰻრქუად მას მეფემან:
ითხოვე დედაო ჩემო რამეთუ არა გარე მივიქცე შენგან ✿ ⰴ ⰻრქუად: კა
მიეც აბესაგ სომანიტელი ადონას მმასა შენსა ცოლად ✿ ⰴ მიუ- კბ
გო მეფემან სოლომონ ⰴ ⰻრქუად დედასა თჳსსა: რაჲდ ითხოვ
შენ აბესაგს სომანიტელსა ცოლად ადონასა; არამედ უთხოვე მას
მეფობაცა რამეთუ იგი ძმაჲ ჩემი უხუცესს არს ჩემ ზედა. ⰴ მისსა
არს აბიათარ მღდელი, ⰴ მისა არს იოაბ მე სარუინისი მთავარი
მეგობარი მისი ✿ ⰴ ფუცა მეფემან სოლომონ წინაშე უფლისაჲ, ⰴ კგ
იტუოდა: ესე მიყავნ მე ღმერთმან, ⰴ ესე შემძინენ მე, რამეთუ სუ-
ლისა ზედა თჳსსა იტუოდა ადონა სიტყჳსა ამას ✿ ⰴ აწ ცხოველ კდ
არს უფალი, რომელმან განმიმზადნა მე ⰴ დამსუაჲ მე საყდარსა
ზედა მამისა ჩემისა დავითისასა, ⰴ მან მიქმნა მე სახლი ჩემი: ვი-
თარცა მეტუოდა მე უფალი, რამეთუ დღეს მოკუდა ადონა ✿ ⰴ წა- კე
რაჳლინა მეფემან, სოლომონ ჴელითა ბანაჲსითა ძისა იოდაბისა-
თა, ⰴ მოკლა იგი, ⰴ მოკუდა ადონა მას დღესა შინა ✿ ⰴ აბიათარ კვ
მღდელსა ⰻრქუად მეფემან, ისწრაფე შენ ანათოთოს აგარაკსა შენ-
სა, რამეთუ კაცი სარ შენ სასიკუდინე დღეინდელსა შინა დღესა,
არამედ არა მოგკლა შენ, რამეთუ მოიღე კიდობანი აღთქმისა უფ-
ფლისა წინაშე მამისა ჩემისა დავითისა, ⰴ რამეთუ იჴირვებდი ყო-
ველთა შინა, რომელთა მიერ იჴირვებდა, მამაჲ ჩემი ✿ ⰴ განდევნა კზ
სოლომონ აბიათარ, რათა არა იყოს იგი მღდელად უფლისა, [1]
ვითარცა იქმნა სიტყუაჲ უფლისა, რომელ, ეტუოდა სახლსა ზედა

[1]) ა მეფეთა ბ.

კჳ ელისსა სილოომს შინა ✿ ⁂ მიესმა ესე იოაბის მესა სარუინისა,
რამეთუ იოაბ შეუდგა ადონასა, ⁂ უკანით სოლოომონისა არა შეუ-
დგა: ⁂ შეიკლტოდა იოაბ კარავსა შინა უფლისასა, დაიპყრა რქა
კთ საკურთხეველისა უფლისა ✿ ⁂ მიეთხრეს სოლოომონს ⁂ ეტყოდეს:
ვითარმედ შეიკლტო იოაბ კარავსა უფლისასა, ⁂ აჰა უპყრიეს რქა
საკურთხეველისა: ⁂ წარავლინა მეფემან სოლოომონ იოაბის მი-
მართ ⁂ ეტყოდა: რა იქმნა შენდა რამეთუ ლტოლვილ სარ სა-
კურთხეველსა შინა; ⁂ ჰრქუა იოაბ რამეთუ შემეშინა ჰირისაგან
შენისა, ⁂ მოვიკლტოდე უფლისა მიმართ: ⁂ წარავლინა სოლო-
ომონ ბანაია ძე იოადისი ⁂ ეტყოდა: წარვედ ⁂ მოკალ ⁂ დაჰფალ
კვ იგი ✿ ⁂ მივიდა ბანაია ძე იოადისა იოაბის მიმართ კარავსა შინა
უფლისასა ⁂ ჰრქუა მას: ამას ეტყჳს შენ მეფე გამოვედ: ⁂ ჰრქუა
იოაბ არა გამოვიდე არამედ აქა მოვკუდე: ⁂ მიიქცა ბანაია ძე იოა-
დისა ⁂ ჰრქუა მეფესა. ⁂ ეტყოდა: ესრეთ თქუა იოაბ, ⁂ ესრეთ
ლა მომიგო მე ✿ ⁂ ჰრქუა მას მეფემან, წარვედ ⁂ უქმენ მას, ვითა-
რცა უთქუამს ⁂ მოკალ ⁂ დაჰფალ იგი, ⁂ ახოცე დღეს სისხლი,
რომელი ცუდად დასთხია იოაბ ჩემგან, ⁂ სახლისაგან მამისა ჩე-
ლბ მისა ✿ ⁂ მიაქცია უფალმან სისხლი უსამართლო მისი თავსა ზე-
და მისსა, ვითარცა დაცა ორთა კაცთა მართალთა ⁂ უსანატრელეს-
თა უფროს მისსა, ⁂ მოკლნა იგინი მახჳლითა, ⁂ მამამან ჩემმან
დავით არა სცნა სისხლი მათი, [1] აბინერ მისა ნერისა, მეყდართ
მთავრისა ისრაელისა, ⁂ [2] აბესია მისა იეთერისა მეყდართ მთავ-
ლგ რისა იუდასა ✿ ⁂ მიიქცეს სისხლი მათი თავსა ზედა მისსა, ⁂ თა-
ვსა ზედა თესლისა მისისასა უკუნისამდე: სოლო დავითს ⁂ თესლ-
სა მისსა ⁂ სახლსა მისსა, ⁂ საყდარსა მისსა შეიდობაჲ იყავნ
ლდ უკუნისამდე უფლისაგან ✿ ⁂ განვიდა ბანაია ძე იოადისა, ⁂ დაცა
მას ზედა ⁂ მოკლა იგი, ⁂ დამარხა იგი სახლსა შინა მისსა უდა-
ლბ ბნოსა შინა ✿ ⁂ დაადგინა მეფემან სოლოომონ მანია ძე იოადისა,
ნაცულად მისსა მეყდრობათა ზედა: სოლო მეფობაჲ წარემართე-
ბოდა იერუსალიმს შინა, ⁂ სადუკ მღდელსა მისცა სოლოომონ მე-

[1]) ბ მეფეთა გ.— [2]) ბ მეფეთა კ.

ფემან მდდელთა შორის ჰირველობაჲ აბიათარის წილ ✿ ⁂ [1] სო- ლვ
ლომონ მე დავითისი სუფევდა ისრაელთა ზედა ⁂ იუდასა ზედა
იერუსალემსა შინა, ⁂ მისცა უფალმან გონება სოლომონს ⁂ სიბრძნე
მრავალი ფრიად, ⁂ სიერცე გულისა, ვითარცა ქჳშა ზღჳს კიდისა, ⁂
აღიცსო მეცნიერებითა სოლომონ ფრიად, უფროს მეცნიერებისა
ყოველთა მეთა ძველთათა ⁂ უფროს ყოველთა ბრძენთა ეგჳპტი-
სათა.

თავი ბ.

და [2] შეირთო სოლომონ ასული ფარაოსი ⁂ შემოიყვანა იცი ა
ქალაქსა შინა დავითისასა ვიდრე აღსრულებამდე ⁂ საქმედ სახლი-
სა თჳსისა ⁂ სახლი უფლისა ჰირველ ✿ ⁂ ზღუდე იერუსალიმს ბ
გარემოს შჳდსა წელსა შინა ქმნა ⁂ აღასრულა: ⁂ იუწნენ სო-
ლომონის თანა სამოცდა ათი ათასი კაცნი მტჳრთველნი ტჳრთისა,
⁂ ოთხმეოცი ათასი ქვის მკვეთელნი მთასა შინა, ⁂ ქმნა სოლო-
მონ ზღუაჲ, ⁂ განსამტკიცებელი, ⁂ აბანონი დიდნი, ⁂ სუეტნი:
⁂ წუარონი ეზოსანი, ⁂ ზღუაჲ რვალისა, ⁂ აღაშენნა კიდენი ქა-
ლაქისანი შერვენია შორის მისსა, ⁂ განწვალა ქალაქი დავითისი
⁂ მაშინ ასული ფარაოსი გამოვიდა ქალაქისაგან დავითისა, სახლ-
სა შინა თჳსსა, რომელი აღუშენა მას; მაშინ აღაშენა კიდე ქალა-
ქისა: ⁂ სოლომონ შესწირვიდა სამ გზის წელიწადსა შინა ყოველად
დასაწველსა, ⁂ მშჯობისსა საკურთხეველსა ზედა რომელი აღუშე-
ნა უფალსა, ⁂ უკმევდა წინაშე უფლისა, ⁂ აღასრულა სახლი: ⁂
უხუცესნი დადგინილნი საქმეთა ზედა მეფისა სოლომონისათა არიან
სამი ათს ⁂ ექუსასი, ზედა მდგომელნი ერთა ზედა მოქმედთა სა-
ქმისათა: ⁂ აღაშენა ასური, ⁂ მაღლდონ, ⁂ ღეზერი ⁂ გეთორონი
უმაღლესი, ⁂ ბალილათ, გარნა შემდგომად აღშენებისა სახლისა უფ-
ლისა, ⁂ ზღუდისა იერუსალიმისა გარემოს, ამათ შემდგომად აღე-
შენა ქალაქნი ესე: ⁂ კვალად ცოცხალ იყოლა დავით, ამცნო სო-
ლომონს ⁂ ეტყოდა: აჴა შენთანა სემეი მე ღირაისა, მისა იემენე-
ნისა ქებრონითგან: ამან მწუედა მე წუევითა შესაზრუნებელითა,

[1] ბ მეფუაჲ ა. — [2] ქმეორე ზ.

ჲა

დღესა მას შინა რომელსა განვიდოდი ბანაკთა, ⁂ იყი შთამოვიდა
შემმთხვევად ჩემდა იორდანესა სედა, ⁂ ვეფუცე მას უფლისა მიერ ⁂
ვეტყოდი: ვითარმედ არა მოგკლა შენ მასჯილითა, ⁂ აწ ნუ უბრალო
ჰყოფ მას, რამეთუ კაცი გონიერი სარ შენ, ⁂ სცან რომელი უქმნა მას,
გ ⁂ შთაიუვანო სიბერე მისი სისხლით ჯოჯოხეთს შინა ✿ ⁂ წარ-
გზავნა მეფემან სოლომონ ⁂ მიუწოდა სემეის ⁂ ჰრქუა მას: აღი-
შენე თავისად სახლი იერუსალემს შინა, ⁂ დაჯედ მუნ, ⁂ ნუ გან-
დ სვალ მიერითგან ნუსადა ✿ ⁂ იეოს დღესა შინა განსლვისა შენი-
სასა, ⁂ წიახდე ნაღუარევსა კედარისასა, სცნობით სცან რამეთუ
სიკუდილით მოჰკუდე, ⁂ სისხლი შენი იეოს თავსა შენსა ზედა: ⁂
ე ეფუცა იყი მეფესა მას დღესა შინა ✿ ⁂ ჰრქუა სემეი მეფესა, კე-
თილ არს სიტყუა, რომელსა იტყოდი უფალო ჩემო მეფეო, ევრეთ
უოს მონამან შენმან, ⁂ დაჯდა სემეი იერუსალიმს შინა სამ წელ ✿
ვ ⁂ იქმნა შემდგომად სამთა წელთა, ⁂ ივლტოდეს ორნი მონანი სე-
მეისნი აგსუსის მიმართ მისა მიასაიასა, მეფისა ღეთელისა, ⁂ მი-
თხრეს სამეიასა, ⁂ ეტყოდეს: აჰა არს მონანი შენნი გეთს შინა ✿
ზ ⁂ აღდგა სემეი ⁂ შეჯდა კარაულსა თჯსსა ⁂ წარვიდა გეთს შინა
ანსუსის მიმართ მიებად მონათა თჯსთა: ⁂ წარვიდა სემეი ⁂ მო-
ჱ ყვანა მონანი თჯსნი გეთისგან ✿ ⁂ მიუთხრეს სოლომონს მე-
ტყუჱლთა: ვითარმედ სემეი განვიდა იერუსალიმით გეთს შინა, ⁂
თ მოაქციენა მონანი თჯსნი ✿ ⁂ წარგზავნა მეფემან ⁂ მოუწოდა სე-
მეის, ⁂ ჰრქუა მას: არა მეფუცეა შენ უფლისა მიმართ, ⁂ გიწამე
შენ ⁂ გეტყოდი შენ: რომელსაცა დღესა თუ განსჯდე იერუსალიმით
⁂ სჯდომე მარჯუჱნით ანუ მარცხენით ცნობით სცნა, რამეთუ სი-
ი კუდილით მოკუდე ✿ ⁂ მარქუ მე კეთილ არს სიტყუა რომელი გი-
სმინე, ⁂ რაჲ არს რამეთუ არა დაიმარხე ფიცი უფლისა, ⁂ მცნება
ია რომელი გამცნე შენ ✿ ⁂ ჰრქუაჲ მეფემან სემეის, შენ უწყი ყოველი
სიბოროტე შენი, რომელი უწყის გულმან შენმან, რაიცა უყავ
დავითს მამასა ჩემსა, ⁂ მოაქცივა უფალმან სიბოროტე შენი თავსა
იბ ზედა შენსა ✿ ⁂ მეცე სოლომონ კურთხეულ ⁂ საყდარი დავითისი
იგ არს გამზადებული წინაშე უფლისა უკუნისამდე ✿ ⁂ აცნო მეფემან

სოლომონ ბანეას, მესა იოადისასა: ⁂ წარვიდა ⁂ მოკლა იგი, ⁂ მოკუდა სემეი ✿ ⁂ იყო მეფე სოლომონ გონიერ ⁂ ბრძენ ფრიად. იდ
სოლო იუდასნი ⁂ ისრაელნი მრავალ ფრიად, ვითარცა ქჯშა რომელი არს ზღჳს ჰირისა სიმრავლესა შინა, ჭამდეს ⁂ სმიდეს ⁂ იშვებდეს [1] ⁂ სოლომონ იყო უმთავრეს ყოველთა შინა მეფეთა, მდინარითგან ქუჩჳნად ფილისტიმისა ⁂ ვიდრე სამძღურამდე ეგჳპტისა, ⁂ იუნენ მომრთმეველნი მღუნისა, ⁂ მონებდეს სოლომონს ყოველსა შინა დღეთა ცხოერებასა მისსა. ⁂ სოლომონ იწყო განგსნად ფლობად ლიბანისათა, იგი ადაშენა ფერძის უდაბნოსა შინა ⁂ ესე სადილად იქმნებოდა სოლომონისა, ⁂ ესე იჳმია სოლომონ ერთსა დღესა შინა: ოცდა ათი საწონი სიმინდოსა ფქვილისა: ⁂ სამეოცი საწონი, ფქვილი შერეული ⁂ ათი სუარაკი რჩეულთა ⁂ ოცნი კარნი ჰოსილნი: ⁂ ასი ცხოვარი თჳნიერ იორმისა ⁂ ქურციასა ⁂ მაერინველთაგან ჰოსილთა ⁂ რჩეულთა ვინათგან იყო უსუცესობა ყოველთა კერძოთა წიაღმდინარისა რაფიათგან ვიდრე ღასამდე ⁂ ყოველისა სამეფოსა შინა წიაღმდინარისა, ⁂ იყო მისა მშჯდობა ყოველთაგან, ქუჩჳანათა გარემოს მისსა. ⁂ ცხოვრებდენ იუდელნი ⁂ ისრაელნი უშჱუსაროდ, თჳთეული ⁂ ქუჩჳს ვენაკსა თჳსსა ⁂ ქუჩჳშე ლელსულელთა მისთა მჭაშელნი ⁂ მსუქელნი ⁂ განსცხრებოდეს დანითგან ბერსაბეემდე ყოველსა შინა დღესა სოლომონისსა ⁂ ესე უსუცესნი სოლომონისა ასორეა ძე სადუკისა იერეა ⁂ იოთნია ძე ნარანისი, უსუცესი სედა მდგომრეთა ⁂ გამოვიდა სასლსა მისსა ისოვა მწიგნობარსა, ⁂ ვარა ძე ახიფალამისა მომკსენებელთა ზედა, ავისის იოაბითისა მკედართ მთავართა უსუცესი ⁂ ახიამაძ ძე ედრაზონისა ტჳირთსა ზედა ⁂ ვანეია ძე იოდავისა სახლთ უსუცესსა ზედა ⁂ აგურთა ზედა ⁂ საკუხუს ძე ნათანისა რომელი იყო ხრახვათა შინა, [2] ⁂ იუნენ სოლომონის თანა ორმეოცი ათასი მშობელნი რჩეულთა ეტლებთა თანა ⁂ თორმეტი ათასი ცხენნი ⁂ იყო უსუცესი ყოველისა სამეფოსა, ⁂ მდინარითგან ⁂ ქუჩჳანადმდე უცხო თესლთა, ⁂ სასღურამდე ეგჳპტისა. ⁂

[1]) ზირაჭ ზზ.—[2]) ნეშტ. თ.

სოლომონ მე დავითისა, მეფობდა ისრაელსა ზედა ჲ იუდასა ზედა
იე იერუსალემს შინა ✠ ბარნა ერნი მაშინ იყვნენ უკმეფდეს მაღალთა
რამეთუ არა აღშენებულ იყო სასლი უფლისა, ვიდრე დღედმდე
ივ ამისა ✠ ჲ შეუშურდა სოლომონ უფალსა რომელი ვიდოდა მცნება-
სა შინა დავითის მამისა მისისათა გარნა, ბორცუთა ზედა შესწირ-
იზ ვიდა ჲ აკმევდა ✠ ჲ აღდგა სოლომონ ჲ წარვიდა გაბაონს შეწი-
რვად მუნ, რამეთუ მუნ იყო მაღალი დიდი, ათასი ყოველად დასა-
იწ წუწ[ლი შეწირა სასსვერპლოსა ზედა გაბაონს შინა ✠ ჲ [1] გამო-
უჩნდა სოლომონს უფალი ძილსა შინა ღამისასა ჲ ჰრქუაჲ მას:
ით მთხოვე რაჲ ენებავს თვისად ✠ ჲ [2] ჰრქუაჲ სოლომონ შენ ხარ
მყოფელი მონისა შენისათანა დავითი მამისა ჩემისა წყალობისა დიდი-
სა. რამეთუ ვიდოდა წინაშე შენსა ჯეშმარიტებითა, ჲ სიმართლითა ჲ
სიწრფოებითა გულისათა შენთანა, ჲ დაუმარხე მას წყალობა დიდი ესე,
რომელ მიეც ძესა მისსა დაჯდომად საყდარსა ზედა მისსა ვითარცა ესე
კ დღეს ✠ ჲ აწ უფალო ღმერთო ჩემო, შენ მიმეც მონა შენი დავითის
წილ მამისა ჩემისა, ჲ მე ვარ ურმა მცირე, ჲ არა უწყი გამოსლვა ჩემი
კა ჲ შესვლა ✠ ხოლო მონა შენი არს შორის ერისა შენისა, რო-
მელი გამოირჩიე ერი მრავალი, რომელი არა აღირაცხების სიმრა-
კბ ვლისაგან ✠ ჲ [3] მოიეც მონასა შენსა გული გონიერი სწრფად ჲ
სჯად ერისა შენისა სიმართლით, რათა ვსცნობდე შორის კეთილი-
სა ჲ ბოროტისა, რამეთუ ვინ შეუძლოს სჯად ერთა შენთა ფიცხე-
კგ ლთა ამათ ✠ ჲ სათნო იქმნა სიტყუა ესე წინაშე უფლისა, რამეთუ
კდ ითხოვა სოლომონ სიტყუა ესე ✠ ჲ ჰრქუაჲ უფალმან მისა მიმართ:
სოლო ვინათგან ითხოვენ ჩემგან სიტყუა ესე, ჲ არა ითხოვენ ჩემგან
დღენი მრავალნი, ჲ არა ითხოვენ სიმდიდრე, არცა ითხოვე სული
მტერთა შენთა, არამედ ითხოვე თავისა შენისა მეცნიერება რათა
კე ისმენდე მსჯავრსა ✠ აჰა ვყავ სიტყუსა ებრ შენისა, აჰა მიეც შენ
გული გონიერი ჲ ბრძენი, ესრეთ, რომელ არა ყოფილ იყოს კა-
ცი ჲირველ შენსა, ჲ არცა აღდგეს შემდგომად შენსა მსგავსი შე-

[1] ბ ნუშტთა ა. ჭკუმორე თ.—[2] ა ნეტთა კ. ბ ნუშტთა ა. საბრძნე თ.
—[3] საბრძნე კ.

ნი ✿ ⁂ [1]) ესენიცა რომელნი არა ითხოვენ მიგეც შენ, სიმდიდრე- კპ
ცა ⁂ დიდებაცა, რამეთუ არა იყოს კაცი მსგავსი შენი მეფეთა შო-
რის ყოველსა დღესა ცხოვრებისა შენისასა✿ უკეთუმცა ხუთდღე გზათა
ჩემთა დაიმარხო მცნებანი ჩემნი ⁂ ბრძანებანი ჩემნი, ვითარცა ვიდო- კზ
და დავით მამაჲ შენი, განვაძრავლო დღენი შენნი ✿ ⁂ განიდვიძა
სოლომონ ⁂ აჰა ჩვენება იყო: ⁂ აღდგა ⁂ წარვიდა იერუსალიმსა
შინა, ⁂ დადგა წინაშე ჰირსა საკურთხეველისასა, ჰირის ჰირ კი-
დობნისა აღთქმისა უფლისასა სიონს შინა, ⁂ შესწირა ყოვლად დასა- კჩ
წველი ⁂ სამშვიდებელნი, ⁂ ქმნა ჳრობა დიდი თავისა თჳსისა, ⁂ კჩ
ყოველთა ერმათა თჳსთა✿ მაშინ წარმოუდგენ ორნი დედაკაცნი მეფესა- კთ
ნი წინაშე მეფისა, ⁂ დადგეს წინაშე მისსა✿ ⁂ ჰრქუაჲ დედა-კაცმან ლ
ერთმან: ჩემდამო უფალო ჩემო, მე ⁂ ესე დედა-კაცი ვსცხოვრებდით
სახლსა შინა ერთსა, ⁂ ვშევით სახლსა მას შინა✿ ⁂ იქმნა მესა- ლა
მესა დღესა შობისა ჩემისასა, ⁂ შვა დედა-კაცმან ამანცა, ⁂ ვიყვე-
ნით ერთბამად ჩუ̈ენ, ⁂ არა ვინ იყო ჩუ̈ენთანა თჳნიერ ორთა
ჩუ̈ენსა სახლსა შინა✿ ⁂ მოუკუდა ძე დედა-კაცსა ამას დამე, რამე- ლბ
თუ დაწვა მას ზედა✿ ⁂ აღდგა შუაღამესა შინა ⁂ აღიუვანა ურმაჲ ლგ
ჩემი წიაღისაგან ჩემისა ⁂ მიიწვინა იგი წიაღსა ზედა თჳსსა, ⁂ მო- ლდ
მკუდარი ურმაჲ თჳსი დადვა წიაღთა ზედა ჩემთა✿ ⁂ აღვდეგ გა-
ნთიად წოვნად ურძისა ჩემისა ⁂ ვჰხედე იგი მკუდარი ⁂ აჰა ოდეს
განვისილე იგი განთიად ⁂ აჰა არა იყო ძე ჩემი რომელი ვშეე✿ ლე
⁂ ჰრქუაჲ მეორემან დედა-კაცმან: არა არამედ ესე არს ძე ჩემი ცო- ლვ
ცხალი, ⁂ ესე არს ძე შენი მკუდარი ⁂ იცილებოდეს წინაშე მეფისა✿ ⁂ ლვ
ჰრქუაჲ მათ მეფემან შენ იტყჳ რამეთუ ესე არს ძე ჩემი ცოცხალი
⁂ მე ამისი მოკუდარი ⁂ შენ იტყჳ არა, არამედ ცოცხალი არს
ძე ჩემი ⁂ ძე შენი მოკუდარი✿ ⁂ თქუაჲ მეფემან მომართვით მე ლზ
მახჳლი ⁂ მოიღეს მახჳლი წინაშე მეფისა✿ ⁂ თქუაჲ მეფემან ლთ
განჰკვეთეთ ურმაჲ ეგე ცოცხალი ორად ⁂ მიეცით ნახევარი ესე ამას
⁂ მეორე ნახევარი მას✿ ⁂ მიუგო დედა-კაცმან მან, რომლისაცა
იყო ძე ცოცხალი ⁂ ჰრქუაჲ მეფესა: ვინათგან შეეწუნეს ნაწლევნი

[1]) სობრძ. ზ.

მისნი მისა თჯსისათჯს, ⁂ ჰრქუაჲ: ჩემღამო უფალო ჩემო მიეცით მაგას ურმა ესე ცოცხალი ⁂ სიცუდილითა ნუ მოჰკლავთ მას ⁂ მან ჰრქუაჲ ნუ იქმნების ნუცა ჩემდა, ⁂ ნუცა შენდა არამედ განკუჽთეთ ესე ✿ ⁂ მიუგო მეფემან ⁂ ჰრქუაჲ მიეცით ურმა ცოცხალი დედაკაცისა მას, რომელმან თქუა, მიეცით ესე მას, ⁂ სიცუდილითა ნუ მოკლავთ მას, ესე არს დედა მისი ✿ ⁂ ისმინეს ყოველთა ისრაჱლთა მსჯაველი ესე, რომლითა განსაჯა მეფემან ⁂ შეეშინდათ ჰირისაგან მეფისა რამეთუ გულის კმა უვეს ვითარმედ სიბრძნე ღუთისა არს მას შინა, ყოფად სიმართლისა.

თ ა ვ ი ⁂.

და იყო მეფე სოლომონ მეფედ ისრაჱლსა ზედა ✿ ⁂ ესენი უხუცესნი რომელნი იუნჱს მისთანა აზარია მე სადუკისა მღდელი ✿ ელიაფ ⁂ ახია მენი სიბინისნი, მწიგნობარნი, ⁂ იოსაფათ მე აქილუდისა მომახსენებელი ყოველთა ზედა ✿ ⁂ ბანეია მე იოადისა მალთა ზედა, ⁂ სადუკ, ⁂ აბიათარ მღდელნი ✿ ⁂ აზარია მე ნათანისა ზედა მდგომელთა ზედა, ⁂ ზაბუთ მე ნათანისი მღუდელი მეკობარი მეფისა ✿ ⁂ ახისარ იყო სახლის განმგე, ⁂ ელიაბ მე საფათისა მამულთა ზედა, ⁂ ადონირამ, მე აბდოიმისი ხარკთა ზედა ✿ ⁂ სოლომონის თანა იუნჱნ ათორმეტნი ზედა მდგომელნი ყოველთა ზედა ისრაჱლთა რომელნი სცვიდეს მეფესა ⁂ სახლსა მისსა თუჽთა ებრ, ⁂ წელიწადსა შინა ხუდებოდა მათ ერთ გზის ✿ ⁂ ესე სახელები მათი ბენგეორისი მთასა ზედა, ეფრემისასსა ერთი ✿ მე ⁂ კარისა მაქმას ⁂ საალბიმს ⁂ ბეთსამის ⁂ ელომს შინა, ვიდრე ბეთანანისამდე ერთი ✿ მე ესედისა არაბოთსა შინა, ამისა იყო სოქ ⁂ ყოველი ქუჽყანა ოფერისა ✿ მისა ამინადაბისა იყო ყოველი ნეფთადორი; ცეფათ, ასული სოლომონისა იყო ცოლ მისა ✿ ბანა მე აქილუთისა იყო თანახს შინა ⁂ მაედდოს ⁂ ყოველი სახლი სანისა, რომელი იყო სესოთონს ქუჽყოთ ეზრაელსა, ⁂ ბითსანისაგან ვიდრე აბელმაულამდე, ⁂ ვიდრე მაევერლუკამდე ერთი ✿ მე ნვერისა რამოს შინა გალადისასა: ამისა საფლობელო იყო ერდაბ ბასანს შინა,

სამეოცნი ქალაქნი დიდნი მოზღუდვილნი ზღუდითა ⁂ მოქლონნი
რვალისანი, ერთი ✿ ახინადაბ მე ადდოისა მანიას შინა ✿ აქიმას ოდ,ეე
ნეფთალემს შინა: ⁂ ამან მოიუშანა ბასემათ ასული სოლომონისა
ცოლად თჯსა, ერთი ✿ ბაანა მე ხუსისი ასიროსა შინა, ⁂ ბაალოთს იე
ერთი ✿ იოსაფათ მე ფარუესი ისახარს შინა ✿ სემეი მე ილისა ოზ,იო
ბენიამენსა შინა ✿ გაბერ მე ადაისა ქუჩუანასა შინა გალადისა, ით
ქუჩუანასა სეონ მეფისა ესებონელისა, და ოგ მეფისა ბასანისასა, ⁂
ნასიფ ერთი ქუჩუანასა შინა იუდასა, იუდა ⁂ ისარაილ იუშენეს მრა-
ვალ, ვითარცა ქჯშა რომელი არს ზღჯს კიდესა სიმრავლით, სვამ-
დეს ⁂ ჭამდეს ⁂ იშვებდეს ✿ ⁂ სოლომონ იუო მთავარ უოველთა კბ
შინა სამეფოთა, მდინარითგან ქუჩუანისა ფილისტიმელთასა, ⁂ ვი-
დრე საზღურადმდე მეგჯპტელთა, ⁂ მოაქუნდათ მისა ძღუჩუნი, ⁂
მონებდეს სოლომონს უოველთა ცხოვრებისა მისისათა ✿ ⁂ ესე კბ
იუო სახმარ სოლომონისა დღესა ერთსა: ოც ⁂ ათი წონა ფქჯლი
სამინდოსა, ⁂ სამეოც ⁂ ათი ფქჯლი შესვარული ✿ ათი ზუარა- კგ
კნი რჩეულნი ⁂ ოცნი ხარნი მსუქანნი, ⁂ ასი ცხოვარი, გარდა
ირემთა, ⁂ არჩუთა ⁂ მფრინველთა: რჩეულნი რჩეულთაგან ⁂ მსუ-
ქან. ხოლო ვინაითგან იუო იგი ✿ ⁂ ესრეთ მისცემდენ ზედა კდ
მდგომელნი მეფისა სოლომონისნი ⁂ უოველსა ბრძანებულსა ტრა-
პეზსა ზედა მეფისასა თჯთეული თჯსსა თუჩუსა, ⁂ ვერ შესცვლი-
დეს სიტყუასაცა ✿ ⁂ ქერსა ⁂ ბზესა ცხენთა, ⁂ ეტლებითა მოზი- კე
დეენ ადგილსა ზედა, სადაცა იუო მეფე, თჯთეული წესისაებრ
მათისა ✿ ⁂ მისცა უფალმან სიბრძნე ⁂ მეცნიერება სოლომონს, კვ
მრავალი ფრიად, ⁂ სიგრცე გულისა, ვითარცა ქჯშა, რომელ არს
ზღჯსა კიდესა ✿ ⁂ განმრავლდა სიბრძნე სოლომონისა ფრიად, კზ
უფროს გონებისა უოველთა ძველთა კაცთასა, ⁂ უფროს
უოველთა გონიერთა მეგჯპტელთასა ✿ ⁂ განბრძნდა უფროს კჱ
უოველთა კაცთასა, ⁂ განბრძნდა უფროს გეთან ისრაი-
ტელისა, ⁂ იეძანასა, ⁂ ხალხადისა, ⁂ დარდის ძეთა სამა-
დისთა: ⁂ განდიდნა სახელი მისი უოველსა შორის ქუჩუანისა გა-
რემოთა ✿ ⁂ გამოთქუნა სოლომონ სამ ათასნი იგავნი, ⁂ იქმნეს კთ

ლ გალობანი მისნი ხუთ ათას ✿ ⴔ თქუაჲ ხეთათჳს კედრისაგან რო-
მელ არს ლიბანს შინა, ⴔ ვიდრე უსუპამდე გამომაველისა ზღუ-
დიდგან: ⴔ თქუაჲ საცხოვართათჳს, ⴔ მფრინველთათჳს, ⴔ ქუჱ-
ლა წარმავალთათჳს, ⴔ თევზთათჳს ✿ ⴔ მოვიდოდეს უოველნი კაცნი
სმენად სოლომონის სიბრძნისა ⴔ მოართმიდეს ძღუჱნსა უოველ-
თაგან მეფეთა ქუჱყანისათა, რაჲთა ისმენდეს სიბრძნესა
მისსა.

თ ა ვ ი ე.

ა დ[ა] წარავლინა ხირამ მეფემან ტჳროსისამან მონანი თჳსნი
სოლომონისა მიმართ, ესმა რამეთუ სცხეს მას მეფედ დაჲთის
წილ მამისა მისისა, რამეთუ მოუუარულ იყო ხირამ დაჲთისა უო-
ბ ველსა შინა დღესა ✿ ⴔ [1] წარავლინა სოლომონ ხირამის მიმართ
გ ⴔ ეტყოდა ✿ შენ უწყი მამისა ჩემისა დაჲთისა, რამეთუ ვერ შეუ-
ძლო აღშენებად სახლისა სახელისა უფლისა ღუთისა ჩემისა, ჲი-
რისაგან წინა აღმდგომთა გარემოთა მისთასა, ვიდრემდის მისცნა
დ იგინი მას უფალმან ქუჱშე ტერფსა ფერჳთა მისთა ✿ ⴔ აწ განმი-
სუჱნა უფალმან ღმერთმან ჩემმან გარემოთაგან, ⴔ არღარაჲ არიან
ე მტერ, არცა წინა აღმდგომ ბოროტნი ✿ ⴔ აჰა მე ვიტყუჳ აღშე-
ნებად სახლისა, სახელისა უფლისა ღუთისა ჩემისა [2] ვითარცა
იტყოდა უფალი ღმერთი დაჲთის მიმართ მამისა ჩემისა მეტყუჱ-
ლი: ძესა შენსა რომელსაცა მივსცე შენ წილ საყდარი შენი, მან
ვ აღმიშენოს სახლი სახელისა ჩემისა ✿ ⴔ აწ ამცენ რაჲთა მომი-
ჴრან მე ხე ლიბანისაგან: ⴔ აჰა მონანი ჩემნი მონათა შენთა თანა,
ⴔ სასყიდელი შრომისა მიგცე შენ, უოველისაჲჳს რაჲდღეცა
სთქუაჲ: ვინათგან შენ უწუნი რამეთუ არა არს ჩემდა მეცნიერნი
ზ ხის მუჱშეთელნი ვითარცა სიდონელნი ✿ ⴔ იყო რაჟამს ესმა ხი-
რამს სიტყუაჲ სოლომონისა განიხარა ფრიად ⴔ თქუაჲ: კურთხეულ
არს ღმერთი დღეს, რომელმან მისცა დაჲთს ძე მეცნიერი ერთა
ჱ ამათ ზედა მრავალთა ✿ ⴔ წარუვლინა ხირამ სოლომონისა ⴔ ეტ-
ყოდა მესმა უოველისათჳს რომლისათჳსცა წარმოავლინე ჩემდა, მე

[1] ბ ნუშტ. ბ. .— [2] ბ მეფ. ზ. ა ნუშტ. კბ. ქრმორე ⅈⅭ.

ვეო ყოველი ნება შენი ხეთათჳს ნაძჳსა თჳსა ⁂ ფიცჳსა ⁂ მსახურ- თ
თა ჩემთა მოიღონ იგინი ლიბანიდამ ზღჳს მიმართ, ⁂ მე დავსხნა
იგინი ხორად ადგილსა ზედა, სადაცა მომითხრა მე, ⁂ წარმოვ-
გზავნო იგინი მუნით, ⁂ შენ აღიღო ⁂ ქონა ნებად ჩემი, რათა
მოსცემდე ჰურსა სასლსა ჩემსა ⁂ ⁂ იეო ხირამ მომცემელი სო- ი
ლომონისად ნაძეთა ⁂ ფიცჳთა, ⁂ ყოველსა ნებისა მისისა ⁂ ⁂ ია
მისცა სოლომონ ხირამს ოცი ათასი საწონი იფქლი, საჭმელად
სახლისა მისისა, ⁂ ოცი ათასი საწონი ზეთითაგან წმიდისა: ეს-
რეთ მისცემდა სოლომონ ხირამს ყოველსა წელიწადსა ⁂ ⁂ უფალ- იბ
მან მისცა სიბრძნე სოლომონს, ვითარცა ეტყოდა მას, ⁂ იყო
მშჳდობა შორის ხირამისა, ⁂ შორის სოლომონისა, ⁂ დადგეს
აღთქმა შორის თჳსსა ⁂ ⁂ მოიღო მეფემან ხარკი ყოველისაგან იგ
ისრაელისა, ⁂ იყო ხარკი ოც ⁂ ათი ათასი კაცისა ⁂ ⁂ წარ- იდ
გზავნა იგინი ლიბანსა: ათი ათასი თუჱსა შინა გამოცულით:
თუჱსა ერთსა იმეოფებოდენ ლიბანსა შინა, ⁂ ორსა თუჱსა სახლ-
სა შინა მათსა, ⁂ იეო ადონირამ ხარკსა ზედა ⁂ ⁂ იეო სოლო- იე
მონისა სამეოც ⁂ ათი ათასი მომღებელი ტჳრთისა: ⁂ ოთხმეოცი
ათასი მომჭრელი ქუათა მთასა შინა ⁂ თჳნიერ უხუცესთა ზედა ივ
მდგომელთა, საქმეთა ზედა სოლომონისთა, სამი ათასი ⁂ ექუსასი,
ზედა მდგომელნი მოქმედთა საქმისათა. ⁂ ამცნო მეფემან, ⁂ მოი-
ხუნეს ქუანი დიდნი, ქუანი ჰატიოსანნი საფუძველად ტაძრისა, ⁂
ქუანი განუთლელნი ⁂ განსთლიდენ მენი სოლომონისნი ⁂ ხირა- იზ
მისნი ⁂ ქჳს მთლელნი გაბაელნი. ⁂ განმზადნეს ქუანი ⁂ ხენი
სამსა წელსა შინა.

თავი ვ.

და იეო ოთხას ორმეოცსა წელსა შინა გამოსლვითგან მე- ა
თა ისრაელისათა ეგჳპტით, წელსა შინა მეოთხესა, თუჱსა მეორე-
სა, მეფობასა მეფისა სოლომონისსა ისრაელსა ზედა, [1] აღაშენა
სახლი უფლისად ⁂ ⁂ სახლი რომელნიცა აღუშენა მეფემან სო- ბ
ლომონ უფალსა, იეო ორმეოცი წურთა სიგრძე მისი, ⁂ ოცი

[1] სჭმე ზ. ა ნუშტთა გ.

გ წურთა სივრცე მისი, ⁘ ოც ⁘ ათი წურთა სიმაღლე მისი ✿ დასტოგა რომელი იყო წინაშე ჰირსა ტაძრისასა, ოცი წურთა სივრმე მისი სივრცესა შინა სახლისასა, ⁘ ათი წურთა სივრცე მისი წინა-
დ შე ჰირსა სახლისასა: ⁘ აღაშენა ტაძარი ⁘ აღასრულა იგი ✿ ⁘
ე უქმნა ტაძარსა სარკმელი მოდრეკილნი, ფარულნი ✿ ⁘ აღაშენა ზღუდესა ზედა სახლისასა სტოვანი გარემოს ტაძრისა ⁘ დაბირი,
ვ ⁘ ქმნა გუსტრდნი გარემოს ✿ გუსტრდი რომელი იყო ძირითგან ექუსი წურთა სივრცე მისი ⁘ საშუალი ექუსი წურთა სივრცე, ⁘ მესამე შჯდი წურთა სივრცე მისი: ვინათგან განშორებად სახლისა ჰყო გარემოს [1]გარე ტაძრისა, რათა არა მისწვდებოდეს ზღუდეთა
ზ ტაძრისათა ✿ ⁘ ტაძარი შენებული იყო ქჯთა განუთლელითა უკვეთელითა აღშენებული, ხოლო ურონი, ⁘ ეზონი, ⁘ ყოველნივე
ჭ ჭურჭელნი რკინისანი არა ისმა ტაძარსა აღშენებასა მისსა ✿ ⁘ კარნი გუსტრდისა დაბლისა ქუსტრშე კერძოთი ტაძრისა მარჯუსტრით
თ გამოეკვეთა აღსავალი შუასამდე ⁘ შუასაგან, სამ სართულამდე ✿ ⁘
ი აღაშენა ტაძარი ⁘ განასრულა იგი, ⁘ შემოზღუდა ტაძარი ფიცრითა კედრისათა ✿ ⁘ ქმნა შესაკრავი გარემოს ყოველისა ტაძრისა
ია სუთი წურთა სიმაღლე მისი, ⁘ შეკრა შესაკრავი ხითა კედრისათა ✿
ია ⁘ იყო სიტუუაჲ უფლისაჲ სოლომონის მიმართ მეტუუსტრი ✿
იბ ტაძარი რომელი ესე შენ აღმიშენე [1] უკეთუ ხვიდოდე მცნეაათაებრ ჩემთა, ⁘ მსჯავრნი ჩემი ქმნა, ⁘ დაიმარხო ყოველნი ბრძანებანი ჩემნი,
⁘ დაადგრე მათ შინა, განვამტკიცო სიტუუანი ჩემნი შენთანა [2] რო-
იგ მელი ვარქუ დავითს მამასა შენსა ✿ ⁘ ვემკჯდრო შორის მეთა ისრაელთასა, ⁘ არა დუტეო ერი ჩემი ისრაელი ✿ ⁘ აღაშენა სო-
იე ლომონ ტაძარი ⁘ აღასრულა იგი ✿ ⁘ აღაშენა ზღუდე ტაძრისა შინაგან ხითა კედრისათა საფუძველიან ტაძრისა ვიდრე ღზუღედმდე,
⁘ ვიდრე სიმაღლემდე, გარე შემოსდგა ჴეროპილი ხითა შინაგან,
იგ ⁘ განმაგრა შინაგანი ტაძრისა გვერდებითა ფიჯსათა ✿ ⁘ აღუშენა ოცი წურთა კიდურითგან კედლისა გუსტრდი ერთი იატაკითგან ვიდრე სიმაღლემდე, ⁘ უქმნა მას შინათ დაბირითგან ვიდრე წმიდაჲ

[1]) ქვემორ. იხ. — [2]) ბ მეფეთა ზ. ზეთ კ. ხ ნუშტ. კე.

წმიდათამდე ✿ ❡ ორმეოცი წურთა იეო ტაძარი ესე არს ტაძარი იზ
შინაგანი ✿ ❡ კედრითგან შინაგან ტაძრისა განავლო წნული, ❡ იჩ
ფიცარნი ❡ გამოქანდაკებულნი ეოველნი იუშენ კედრისა: ქუა არა
ჩნდა ✿ ოცი წურთა სიგრძე, ოცი წურთა სიგრცე ❡ ოცი წურთა ით
სიმაღლე მისი: ❡ შემოსილ იეო იგი ოქროთა წმინდითა ✿ ❡ ჰეო ი
საკურთხეველი კედრისა ჰირის ჰირ დაბირისა, საშუალ ტაძრისა
შინმგან განმზადა მუნ დასადგომელი კიდობნისა აღთქმისა უფლი-
სა ✿ ❡ ჰირის ჰირ დაბირისა შემოსა სოლომონ ტაძარი შინაგან კა
ოქროთა წმიდითა ❡ მიმსჭვალა სამჭუალითა ოქროსათა წინაშე
ჰირსა დაბირისასა, ❡ შემოსა იგი ოქროჲთა ✿ ❡ ეოველივე ტა- კბ
ძარი ეჰერა ოქროსა ვიდრე კიდემდე ეოვლისა ტაძრისა ✿ ❡ ეო- კგ
ველი შინაგანი დაბირისა დაბურა ოქროჲთა ❡ ქმნა დაბირსა შინა
ორნი ქერობინნი ხისაგან კიპაროსისა, ათისა წურთისა ზომით სი-
დიდე მისი ✿ ❡ ხუთი წურთა ფრთე ქერობინისა ერთისა, ❡ ხუთი კდ
წურთა ფრთა მისი მეორისა ათი მწურთა კიდითგან ფრთისა მისისა
ვიდრე ფრთედმდე მეორისა ✿ ❡ ათი წურთა ეგრეთვე ზომა ქერო- კე
ბინისა მეორისა საზომითა ერთითა შესრულებული ორნივე ქერო-
ბინნი ✿ ❡ სიმაღლე ქერობინისა ერთისა წურთა ათი ესრეთ მეო- კვ
რისაცა ქერობინისა ✿ ❡ დაადგინნა ორნივე ქერობინნი შორის კზ
ტაძრისა შინაგანისა. ❡ განემარტათ ფრთენი მათნი, ❡ მიეახლე-
ბოდა ერთი ფრთა კედელისამდე ტაძრისა, ❡ ფრთა მეორისა ქერა-
ბინისა მიეახლებოდა კედელსა მეორისა, ❡ ფრთანი მათნი შორის
ტაძრისა მიეახლებოდენ ფრთა ფრთისათანა ✿ ❡ შემოსილ იუშენ ლზ
ქერობინნი ოქროთა ✿ ❡ ეოველი ზღუდე ტაძრისა გარემო გამო- ით
ქანდაკებული გამოწურილ იეო მგზავსებით ქერობინთა, ❡ ფი-
ნიკი გამოქანდაკებულნი შინაგან, ❡ გარეგან ✿ ❡ იატაკი ტაძრი- ლ
სა, შინაგანისა ❡ გარეგანისა იეო შემოსილ ოქროთა ✿ ❡ კარნი ლა
დაბირისა შეუქმნა ხეთაგან ძელისა ულჰოლეველისა, ❡ ზღურბლნი
ხუთ კეცნი, ❡ ორნი კარნი ხისაგან ფიჭჭისანი ✿ ❡ გამოქანდაკე- ლბ
ბულიჲ მათ ზედა გამოქანდაკებულნი ქერაბინნი. ❡ ფინიკი, ❡ ფი-
ცარნი განრთხმული, ❡ შემოსილ იუშენ იგი ოქროთა: ❡ იუშენ

ოქროთი განშენებულ ქერაბინამდე ✠ ფინიკამდე ✠ ეგრეთ უო
ბჩეთა ტაძრისათა ✠ ზღურბლნი. ხეთაგან ულპოლვეელთა სტოვა
ოთხკერძ ✠ ორთაჳეთა ზედა კართა ხე ფიჭჯისა: ორი ურდული
კარისა ერთისა, ✠ მოქლონი მათი, ✠ ორი ურდული კარისა მეო-
რისა ბრუნვილნი თავის შორის ✠ სოლო მათ ზედა ჰეო გამოქან-
დაკებულნი ქერობინნი ✠ ფინიკნი, ✠ ფიცარნი განრთხმულნი, ✠
შეხვეულ იუნენ ოქროთა შთამოკიდებულითა გამოხატულსა სედა✠
✠ აღუშენა ესო შინაგანი: სამ რიგი განთლილი, ✠ რიგი ათლი-
ლისა კარემო კედრისა ✠ წელსა მეოთხესა დააფუძნა ტაძარი უფ-
ლისა, თუეს შინა ჴიფს, თუეს მეორესა ✠ ✠ მეათერთმეტესა წელ-
სა თუესა ბულს ესე არს თუე მერვე, შესრულდა ტაძარი ყოვლისაებრ
სიტყჳსა მისისა, ✠ ყოვლისაებრ შენობისა მისისა: ✠ აღაშენა იგი
შჯდთა წელთა შინა.

თავი ზ.

ა ✠ [1] სახლი თჳსი აღაშენა სოლომონ ათსამმეტ წელ, ✠
ბ აღასრულა სოლომონ ყოველი სახლი თჳსი ✠ ✠ აღაგო სახლი
ხითა ლიბანისათა, ასი წყრთა ჴაცრმე მისი, ✠ ოცდაათი წყრთა
სიმაღლე მისი, ✠ ორმეოცდა ათი წყრთა სიგრცე მისი, ✠ სამრიგი
გ ხე კედრისა ✠ მსგაჳსნი კედრისა სუეტნი ✠ ✠ დაფარა ფიცრითა
კედრისათა სახლი ძალითგან ადგილსა ზედა სუეტთასა, ✠ რიც-
ლ სჳ სუეტთა ორმეოცდა ხუთი, ✠ სარკმელი სამნი რიგი ✠ ✠ კამა-
ე რა კამარასა ზედა სამნი ✠ ✠ ყოველნი კარნი ✠ კამარანი ოთხთა
ვ კუთხეთა კამოქანდაკებული, ✠ კარითგან ზედ კარადმდე სამად ✠ ✠
სტოვანი სუეტთა ზედა, ორმეოცდა ათი წყრთა სიგრძე, ✠ ოცდა
ათი წყრთა სიგრცე, შეკრული სტოვისა მიმართ წინაშე ჴირსა მა-
ზ თსა, ✠ სუეტნი ✠ სიზრქე წინაშე ჴირსა მის სტოვისასა ✠ ✠
ჱ სტოვა საყდართა, სადაცა ჯდეთ, სტოვა სამ ჯაგროსა, ✠ დაჰკრა
იგი იატაკისაგან ვიდრე ზეთამდე ფიცრითა კედრისათა ✠ ✠ სახლი
იგი რომელსა მინა ჯდა, ესო ერთი განრთხმული საქმისა ებრ მი-
სისა: ✠ [2] სახლი აღუშენა ასულსა ფარაოსსა, რომელი მოიყვანა

[1]) ჭკუმორე თ.—[2]) ზემორე გ.

სოლომონ, სტოვისა ებრ აბისსა ✠ ⁂ ესე ეოველნი იუშნენ ქჯთა თ
მრავალ ფასითა ვამოქანდაკებულნი მოშორებით შინაგან ⁂ საფუ-
ძველითგან სართულამდე, ⁂ გარეთ ეზოსა დიდისა ✠ დაფუძნებუ- ი
ლსა ლოდითა მცირითა დიდდითა: ქვითა, ათითა წურთითა ⁂ რვი-
სა წურთითა ✠ ⁂ სცით ჰატიოსნითა ქვითა ⁂ აბისებრ ზომისა, გა- ია
ნუთლელთა, ⁂ კედრებითა შეცული ✠ ⁂ გარემოს ეზოსა დიდისა იბ
სამი რიგი გაუთლელისა, ⁂ რიგი გათლილისა კედრისა: ⁂ აღას-
რულა სოლომონ ეოველი სახლი მისი ✠ ⁂ წარგზავნა მეფემან იგ
სოლომონ ტჯროს შინა, ⁂ მოიუვანა სირამ ტჯროსითგან, ძე დე-
და-კაცისა ქურივისა; ⁂ იცი იყო ტომისაგან ნეფთალემისა ✠ ⁂ იდ
მამაჲ მისი იყო კაცი ტჯრონელი, სურო რვალისა ⁂ საცსე კელო-
ვნებითა, ⁂ მეცნიერებითა, ⁂ გულის ხმის ეოფითა ქმნად ეოვ-
ლისა საქმისა რვალისა: ⁂ ესე მოიუვანეს წინაშე მეფისა სოლო-
მონისა, ⁂ ჰყო ეოველი საქმე ✠ ⁂ ჩამოასხნა ორნი სუნტნი სტოა- იე
სა ტაძრისასა. ათურამეტი წეთა სიმაღლე სუნტისა, ⁂ გარემოს
ზომა მისი ათოთხმეტი წურთა გარმოსვეული მისი: ⁂ სარტულე-
ბი სვეტისა ოთხი თითი სიღრმითა: ესრეთ იყო მეორეცა სუნ-
ტი ✠ ⁂ ორნი გარდასადები უქმნა, რომელი დადვა თხემსა ზედა ივ
სუნტისასა დამდნარი რვალისაგან: სუთი წურთა სიმაღლე გარდასა-
დებელისა ერთისა, ⁂ სუთი წურთა სიმაღლე გარდასადებელისა
მეორისა ✠ ⁂ უქმნა ორნი ბადენი დაფარვად გარდასადებელისა იზ
სვეტთასა, დაბადე გარდასადებელად ერთისა, ⁂ ბადე გარდასადებე-
ლდა მეორისა ✠ ⁂ საქმე დაკიდებული რიგოვან ვაშლითათა, რვალ- იჩ
თა შეთხსულნი, საქმე დაკიდებული სრტიქონი სტრიქონსა ზედა:
ესრეთ უქმნა სუდა დასადებელსა მეორესა ✠ დასადებელი თავთა ით
სედა სუნტთასა მსგავსი შროშნისა ვითარცა კამარსა შინა ოთხეულ
წურთა. ⁂ შეუდგნა სუნტნი კამარასა ტაძრისასა ✠ ⁂ შეუდგა სუნ- კ
ტი ერთი, ⁂ უწოდა სახელი მისი იაკუმ ✠ ⁂ შეუდგა სუნტი მეო- კა
რე, ⁂ უწოდა სახელი მისი ბოჰზ ✠ ⁂ თავთა სედა სუნტთასა კბ
საქმე შროშნისა, ⁂ აღესრულა საქმე სუნტთა, ვითარცა ზედა კამა-
რასა, ოთხი წურთა, დაშენებული სედ ორთავე სუნტთა, ⁂ მაღლა

ადგილსა დასადებელსა. ✠ გაშლთა ორასთა ტრიქონად მეორესა
ბბ ზედა თაგსა✠ ✠ უქმნა ზღვაჲ ჩამოსხმული ათი წურთა, კიდითგან
კიდემდე მისა, მგრგვალი გარემოს მისა ხუთი წურთა სიმაღლე მი-
ბგ სა, ✠ შესაკრავნი ოცდა ათი წურთა✠ ✠ სიმტკიცე ქვეშე ძირისა
მისისა გარმო შემოეხვეოდა ათი წურთა: ✠ ორი რიგი გასამტკი-
ბდ ცებელნი ჩამოსხმულნი მდგომარენი✠ ✠ ათორმეტნი კარნი ქუჱ
ზღჳსა სამნი სჳდიდეს ჩრდილოეთით, ✠ სამნი სჳდიდეს სამხრით,
✠ სამნი დასავლეთით ჩოლო სამნი აღმოსავლეთით, ✠ ეოველნი
ბვ უკანით მათსა შინაჲანსა, ✠ ზღვაჲ ზეით მთასა✠ ✠ ბაგე მისი იყო
ვითარცა ბაგე ბარძიმისა აღმოცენებული შროშნისა, ✠ სისქე მი-
გზ სი ტკაცული✠ ✠ უქმნა ათნი მოხორთნი რვალისანი, ✠ ხუთი
წურთა სიგრძე მოხორთისა ერთისა, ✠ ოთხი წურთა სიგრცე მი-
გჱ სი, ✠ ექუსი წურთა სიმაღლე მისი✠ ✠ საქმე ესე მოხორთისა,
✠ გარდაბმული მათ ზედა, ✠ გარდაბმულნი შორის დასაჴერობელ-
გთ თა✠ ✠ გარდაბმულთა ზედა მათთა იყუნენ დასაჴერობილებელთა
შორის მსგავსი ლომთა, ✠ ჯართა, ✠ ქერაბინთა, ✠ ეგრეთ ზედა ✠
საჴერობელეთა, ✠ უმაღლეს: ✠ ქუჱშე ლომთა ✠ ქუჱშე ჯართა ად-
დი გილნი, საქმე შთამოსლვისა✠ ✠ ოთხი ეტლნი რვალისანი მოხო-
რთისა თჳითეულისა, ✠ დასაჴერობელნი რვალისანი, ✠ ოთხნი
კერძნი მათნი, ✠ მხარნი მათნი ქუჱშე საბანელთა, ✠ მხარნი დნო-
ვბ ბილნი წიაღ კერძოთა მიმართ მიქცეულნი✠ ✠ ბაგე მისი შინგან
თაგისა; ✠ სჳით ერთისა წურთისა, ✠ ბაგე მისი მგრგვალი: საქმე
აგრეთვე ერთისა✠ ✠ წურთისა; ✠ ნახევრისა ✠ ბაგეთა ზედა მისთა გაძო-
ქანდაკებულნი, შორის სუჱტთა მათთა ოთხკუთხე ✠ არა მგრგვალი-
ვბ ვი✠ ✠ ოთხიბორთალი შორის სუჱტებთა ✠ ჯელნი ეტლთა მენოხო-
ვგ ტთა შინა: ✠ სიმაღლე ერთისა ეტლისა წურთა ✠ ნახევარი✠ ✠ საქმენი
ეტლთა ვითაჳცა საქმენი ბორბალეთანა: ჯელნი მათნი ✠ მკარნი
მათნი ✠ ჴერგნი მათნი ✠ საქმენი მათნი ეოველივე დნობილნი✠
ვდ ოთხი მხარნი ოთხთა კუთხეთა ზედა მენოხონოთისა ერთისათა, ✠
ვე მენოხოთისაგან ცხარნი მისნი✠ ✠ თაგსა ზედა მოგოხონოთისასა
ნახევარ წურთა სიდიდე მისი, მრგუალი გარემოს თაგსა ზედა მე-

ხონოთისასა: დასაბამი კელთა მისთა, ⁂ შებრმვინვანი კრულებანი
მისნი, მისგან ⁂ განიდებოდა დასაბამსა კელთა მისთასა ✿ ⁂ ლვ
ბრმვილნი მისნი მუსავრნი ქერობინთანი. ⁂ ლომთა ⁂ ფინიკთა,
მდგომარენი, ⁂ ეჰერათ თჯთეულსა ჰირის ჰირ მისსა შინათ ⁂ გა-
რემო ✿ მსგავსად ამისსა ქმნნა ყოველნი ათნი მეხონოთნი, ერთი- ლზ
თა წესითა, ⁂ ზომითა ერთითა ყოველნივე ✿ ⁂ უქმნა ათნი ქვაბნი ლზ
რვალისანი, რომელნი შთაიტევდეს ორმეოც ორმეოცსა საწუაულსა
თვითოეული ქუაბი, საწუაულითა ოთხისა წურთისათა: ქუაბი ერთი
თჯთოეულსა ზედა მეხონოთსა, ათისაგან მეხონთისა ✿ ⁂ დადგა ლთ
სუთნი მეხონოტნი მარჯუენით კერძოსა ტაძრისასა აღმოსავალსა
⁂ ხუთნი მარცენით კერძოთ ტაძრისა: ⁂ ზღუაჲ კერძოსაგან ტაძრისა
მარჯუენით აღმოსავლეთით, კუთხსა ბღუარისასა ✿ ⁂ შექმნნა ხი- მ
რამ ქუაბნი ⁂ დასათბობნი, ⁂ ფიალნი: ⁂ აღასრულა ხირამ ყოველ-
ნი საქმენი რომელიცა უქმნა მეფესა სოლომონს ტაძარსა შინა
უფლისასა ✿ სუეტნი ორნი, დასაბურაჲნი სუეტის თავთა ზედა მა
ორნი: ⁂ ბადენი ორნი, რომელნი ფარვიდეს ყოველ საბურავთა
გამოქანდაკებულთა, რომელნი სუეტთა ზედა არიან ✿ ვაშლნი მბ
სჰილენბისანი ოთხასი ორთაჲვ ბადეთანი, ორნი რიგნი ვაშლთა
ბადესა ერთსა, ⁂ საბურავად ზოგად შეხვეულთა მეჰქოთისათა რო-
მელ არიან ზოგადთა ზედა სუეტთა ✿ ⁂ მენახოთნი ათნი, ⁂ ქუა- მგ
ბნი ათნი მენოხოთსა ზედა ✿ ⁂ ზღუაჲ ერთი, ⁂ კარნი თორმეტ- მდ
ნი ქუეშე ზღჳსა ✿ ⁂ ქუაბნი; ⁂ სათბობელნი, ⁂ ლაგჯნნი, ⁂ უო- მე
ველნივე ჯურჯულნი, რომელიცა უქმნა ხირამ მეფესა სოლომონს
ტაძარსა შინა უფლისასა: ⁂ სუეტნი ორმეოც ⁂ რვანი სახლსა
მეფისასა, ⁂ სახლსა უფლისასა: ყოველივე საქმე მეფისა, რომე-
ლი ქმნა ხირამ, იუუნენ რვალისანი საკმაოთ ✿ ⁂ არა იუო საწო- მვ
ნი რვალისა რომელიცა ქმნა ყოველივე საქმენი ესენი სიმრავ-
ლეთაგან ფრიად, ⁂ არა იუო საზღვარი საწონისა რვალისა ✿ ახ- მზ
ლოს იორდანისა დაადნო ესენი მეფემ სიხრქესა შინა ქუეყანისასა,
შორის სოხოტსა ⁂ შორის სირამსა ✿ ⁂ მისცა მეფემან სოლო- მჱ
მონ ყოველი ჯურჯულნი, რომელნიცა უქმნა, ტაძარსა შინა უფლი-

სასა: საკურთხეველი ოქროსა ⁂ ტრაპეზი, რომელსა ზედა ჰური
მთ შეწირონდა, იგო ოქროსი ✿ ⁂ სასანთლენი ხუთნი მარცუენ[ნ]ით,
⁂ ხუთნი მარცხენით ჰირის ჰირ დაბირისა, ოქროსანი შებრძე-
ილულნი ⁂ კელაპტარნი, ⁂ სასანთლენი, ⁂ მოსაჭრუნნი ოქრო-
ნი ✿ კარის ბჭე ⁂ სამშუალნი, ⁂ ფიალნი ⁂ ჰინაკნი, ⁂ სასაკმე-
ველე ოქროსანი, შებრძეილულნი: ⁂ მოქლონნი კართა სახლისა-
თა შინაგა წმიდაჲ წმიდათასა, ⁂ კარნი ტაძრისანი ოქროსანი ✿
ნა ⁂ აღსრულა უოველი საქმე, რომელი ქმნა სოლომონ ტაძარსა
შინა უფლისასა: ⁂ მოიღო სოლომონ სიწმიდე დაგით მამისა თჳ-
სისა, ⁂ უოველნი სიწმინდენი სოლომონისნი, ვეცხლი ოქრო,
⁂ ჭურჭელნი მისცნა. საუნჯესა შინა ტაძარსა უფლისასა.

თ ა ვ ი ⴖ.

ა ⁂ და იგო ოდეს აღასრულა სოლომონ შენებად სახლი უფლისაჲ,
⁂ სახლი თჳსი ოცთა წელთა, [1] მაშინ შემოკრიბნა მეფემან სო-
ლომონ უოველნი უხუცესნი ისრაელისანი სიონსა შინა რათა აღი-
ღონ კიდობანი აღთქმისა უფლისაჲ, ქალაქისაგან დაგითისა: ესე
ბ არს სიონი ✿ ⁂ მოკრბეს სოლომონ მეფისად უოველნი კაცნი ის-
რაელისანი თუჱსა აფანნიმს, დღესასწაულობად: ესე არს თუჱ მე-
გ შვიდე, ⁂ მოვიდეს უოველნი უხუცესნი ისრაელისანი ✿ ⁂ აღიღეს
დ მღდელთა კიდობანი, ⁂ კარავი წამებისა ⁂ უოველნი ჭურჭელნი
სიწმიდისანი რომელნი იუნეს კარავსა შინა წამებისასა ✿ ხოლო მეფე ⁂
ე უოველნი ისრაელნი გიდოდეს წინაშე კიდობნისა, ⁂ შეწირეს კარ-
ნი ⁂ ვერძნი ურიცხუნი ✿ ⁂ შეიღეს კიდობანი მღდელთა ადგილსა
ვ ზედა შისსა დაბერად ტაძრისა წმიდათა შინა წმიდათასა ქუჱშე
ფრთეთა ქერაბინთასა ✿ რამეთუ ქერაბინნი იუნეს გაშლილნი
ზ ფრთითა ზედა ადგილსა კიდობნისასა, ⁂ დაჰფარვიდეს ქერაბინნი
კიდობანსა ⁂ სიწმიდესა მისსა ზესთაჲთ ✿ ⁂ გარე მოუცუათ განწ-
მედილნი ⁂ იხილვებოდეს თავნი განათლებულთანი წმიდათაგან
ჱ ჰირის ჰირ დაბირისა, ⁂ არა გამოჩნდეს გარეგან ✿ [2] არა რაჲმე
იგო კიდობანსა შინა თჳნიერ ორთა ფიცართა ქვისათა, ფიცარნი

[1] ბ წუშტ. კ.—[2] კბრ. თ. კ მოსე ი.

იგი აღთქმისანი, რომელნი დადვნა მოსე მუნ ქორებს, რომელი
აღუთქუა უფალმან ძეთა ისრაელისათა ოდეს გამოიუვანებდა მათ
ქუეყანისაგან ეგჳპტისა ✠ ❡ [1] იუო ოდეს გამოვიდოდენ მღდელნი თ
სიწმიდისაგან, ❡ ღრუბელმან აღავსო ტაძარი უფლისაჲ ✠ ❡ ვერ ი
უძლებდეს მღდელნი დადგომად ❡ მსახურებად პირისაგან ღრუბლი-
სა, რამეთუ აღივსო დიდებითა უფლისათა ტაძარი ✠ მაშინ თქუაჲ ია
სოლომონ: [2] უფალმან თქუაჲ დამეოფებად ნისლსა შინა: ხოლო
მე აღვაშენე სახლი სახელისა შენისა წმიდისა დამკჳდრებად საუკ-
უნისა შენისა მას შინა უკუნისამდე ✠ ❡ მოაქცია მეფემან პირი იბ
თჳსი, ❡ აკურთხა მეფემან ყოველი ისრაელი, ❡ ყოველი კრებული
ისრაელისა, რომელნი იდგეს მუნ ✠ ❡ [3] თქუაჲ მეფემან: კურთ- იგ
ხეულარს უფალი ღმერთი ისრაელისა დღეს. რომელი იტყოდა პი-
რითა თჳსითა დავითისთჳს მამისა ჩემისა, ❡ კელითა თჳსთა აღა-
უსრულაჲ მეტუველმა ✠ დღითგან რომელსა შინა გამოვიუვანე ერი იდ
ჩემი ისრაელი ეგჳპტით, არა გამოვირჩიე ქალაქი ყოველთაგან ტომთა
ისრაელისათა, აღშენებად ტაძრისა, ❡ საყოფელად სახელისა ჩემისა
მუნ: არამედ გამოვირჩიე იერუსალემს შინა ყოფად სახელისა ჩემი-
სა მუნ, ❡ გამოვირჩიე დავით ყოფად მისა მფლობელად ერთა ზედა
ჩემთა ისრაელთა ✠ ❡ [4] იუო გულსა შინა დავით მამისა ჩემისასა იე
რათა აღაშენოს ტაძარი სახელსა ზედა უფლისა ღჳთისა ისრაელი-
სასა ✠ ❡ ჰრქუაჲ უფალმან დავითს მამასა ჩემსა: ვინათგან აღვიდა ივ
გულსა ზედა შენსა, რომელ აღმიშენო ტაძარი სახელისა ჩემისა,
კეთილად ჰქმენ რამეთუ იქმნა გულსა შინა შენსა ✠ ხოლო შენ იზ
არა აღმიშენო ტაძარი, არამედ ძემან შენმან, რომელი გამოვიდეს
მუცლისგან შენისა, მან აღმიშენოს ტაძარი სახელისა ჩემისა ✠ ❡ [5] იჱ
აღადგინა უფალმან სიტყუანი თჳსნი რომელნი თქუნა, ❡ დამადგინა მე
დავითის წილ მამისა ჩემისა, ❡ დავჯედ საყდარსა ზედა ისრაელი-
სასა ვითარცა იტყოდა უფალი, ❡ აღვაშენე ტაძარი სახელისა უფ-
ლისაჲ ღჳთისაჲ ისრაელისა ✠ ❡ დაადგინა მუნ ადგილად კიდო- ით

[1] ბ მოსე მ. — [2] ბ ნუშტ. კ. — [3] დ მეფეთა კ. — [4] ბ მეფეთა ზ. — [5] ბ მეფეთა ზ.

ბანი, რომელსა შინა არიან აღთქმანი უფლისანი, რომელი აღუ-
თქუაჲ უფალმან მამათა ჩუენთა გამოყვანებასა მათსა ქუეყანით ეგ-
კ ჯპტით ✿ ⁂ დადგა სოლომონ წინაშე ჱრსა საკურთხეველისა უფ-
ლისასა, წინაშე ყოველთა კრებულთა ისრაელისათა, ⁂ აღიპყრნა
კა კელნი თჳსნი ცად მიმართ, ⁂ [1] თქუაჲ ✿ უფალო ღმერთო ისრაელი-
საო არა არს ღმერთი გარეშე შენსა, ცათა შინა ზე ⁂ ქუეყანასა ზე-
და ქუე, რომელი დაიცევ აღთქმასა ⁂ წყალობასა მონისა შენისასა, რო-
კბ მელი ვიდოდეს წინაშე შენსა, ყოვლითა გულითა თჳსითა ✿ რო-
მელ დაუმარხე მონასა შენსა დავითს მამასა ჩემსა, ვითარცა ეტყო-
დი ჱრითა შენითა, ⁂ კელითა შენითა აღუსრულე, ვითარცა ესე
კგ დღეს ✿ ⁂ აწ უფალო ღმერთო ისრაელისაო, დაუმარხე მონასა
კდ შენსა დავითს მამასა ჩემსა, რამეთუ არქუ მას, ⁂ ეტყოდი ✿ [2] არა
მოაკლდეს შენდა კაცი ჱრისაგან ჩემისა მჯდომარე საყდარსა ზედა
ისრაელისასა, უკეთუ დაიცვნეს მეთა შენთა გზანი თჳსნი სლვად წი-
კე ნაშე ჩემსა, ვითარცა შენ სვიდოდი წინაშე ჩემსა ✿ ⁂ აწ უფალო
კვ ღმერთო ისრაელისაო სარწმუნო იქმნეს სიტყუაჲ შენი, რომელი
არქუ დავითს მამასა ჩემსა ✿ ნუ თუ ჭეშმარიტად ეგოს ღმერთი კა-
ცთა თანა ქუეყანასა ზედა; ⁂ უკეთუ ცანი ⁂ ცანი ცათანი არა კმა
არს შენდა, ვიდრემე უფროს სახლი ესე, რომელი აღვაშენე სახელი-
კზ სა შენისა იყოს საყოფელად შენდა ✿ ⁂ მოხედენ ვედრებასა ჩემსა
ზედა უფალო ღმერთო ისრაელისაო, სმენად ლოცვისა მო-
კჱ ნისა შენისა, რომელი დგას წინაშე შენსა, შენდამი დღეს ✿ იყავნ
თვალნი შენნი მოხედვად ტაძარსა ამას ზედა დღე ⁂ ღამე, ადგილსა
კთ ზედა რომლისათჳსცა სთქუ ✿ [3] კვალად იყოს სახელი ჩემი მუნ სმე-
ნად ლოცვისა, რომელსა გევედრებოდეს მონა შენი ადგილსა ამას
ლ ზედა დღე ⁂ ღამე ✿ ⁂ ისმინო კმა ვედრებისა მონისა შენისა ⁂ [4]
ერისა შენისა ისრაელისა, რომლისათჳს გევედრებოდენ ადგილსა ამას
ზედა, სამკვიდრებელისა შენისასა ზეცით: ⁂ შენ ჰყო მიტევება ⁂ შე-
ლი წყალო ✿ რაოდენიცა უკეთუ შესცოდოს თჳთეულმან მოუშესისა მი-

[1] ბ მაკაბ, ბ. დ კზდრ. ფ.—[2] ბ მეფეთა ზ ⁂ იკ.—[3] ⁂ მოსჯიბ. ქმე-
მორე თ.—[4] დ კზდრ. ზ.

მართ თჳსისა, ⁂ უკეთუმცა მიიღოს მას ზედა წუეგა ⁂ მოვიდეს ⁂ აღია-
როს წინაშე ჰირსა საკურთხეველისა შენისასა, ტაძარსა ამას შინა ✿
⁂ შენ უსმინო ზეცით, ⁂ ჰყო დასჯიდე ერსა შენსა ისრაელსა: გან- ლბ
სჯად უსჯულოსა, მიცემად გზისა მისისა თავსა ზედა მისსა, ⁂
განმართლებად მართალისა, ⁂ მიცემად მისსა სიმართლისაებრ მი-
სისა ✿ ოდეს შთავარდეს ერი შენი ისრაელი წინაშე მტერთა რა- ლგ
მეთუ შეგცოდა, შენ, ⁂ მოიქციეს შენდა, ⁂ აღუაროს სახელსა,
შენსა, ⁂ ევედროს ⁂ იტყოდეს ვედრებასა შენდა ტაძარსა ამას ში-
ნა ✿ ⁂ შენ უსმინო ზეცით, ⁂ მოწყალე ექმნე შეცოდებულთა ერთა ლდ
შენთა ისრაელთა, ⁂ მოაქცინე იგინი ქუეყანასა შინა, რომელი მი-
სცენ მამათა მათთა ✿ ოდეს შეიკრას ცაჲ არა ეოფად წვიმისა, რა- ლე
მეთუ შეგცოდონ შენ, ⁂ ევედრონ ადგილსა ამას ზედა, ⁂ აღუა-
რონ სახელსა შენსა, ⁂ ცოდვათა მათგან მოიქცენ, ოდეს დაამდა-
ბლნე იგინი ✿ ⁂ უსმინო ზეცით, ⁂ მოწყალე იქმნე ცოდვათათჳს ლვ
მონისა შენისა ⁂ ერისა შენისა ისრაელისა: რამეთუ მიუთხრა მათ
გზანი კეთილნი სლვად მათ შინა, ⁂ მიცე წჯმა ქუეყანასა ზედა,
რომელნი მიეც ერთა შენთა სამკჳდრებელად ✿ უკეთუ სიეშმილი ლზ
იეოს უკეთუ სიყუდილი იეოს რაჟამს იეოს მოწუაჲ ანუ თუ მგრა-
ვნელი, ანუ თუ მკალი, ანუ თუ ეგსლი, უკუნ თუ იეოს ⁂ თუ აჭი-
რვებდენ მას მტერნი მისნი, ერთსა შინა ქალაქთაგანსა მისსა: უო-
ველი წინაალმდგომობა უოველივე სალმობა, ⁂ უოველი წყლულე-
ბანი ✿ უოველი ვედრება, უოველი ლოცვა უკეთუ იეოს უოველსა ლჩ
კაცსა ერთაგან ისრაელისათა, რაჟამს ცნან თჳთოეულმან სალმობა
გულისა თჳსისა, ⁂ აღიჰურნეს კელნი თჳსნი ტაძარსა ამას შინა ✿
⁂ შენ უსმინო ზეცით განმზადებულისაგან საუოფელისა შენისა, ⁂ მ
მოწუალე ექმენ, ⁂ ქმნე ⁂ მოსცე კაცსა გზისაებრ მისისა; ვითარცა
უწუი გული მისი, რამეთუ შენ მხოლომან თჳთ უწუნი გულნი უო- ე
ველთა მეთა კაცთანი ✿ რათა ეშინოდეს შენი უოველსა დღესა,
რაოდენ ცხონდენ ქუეყანასა ზედა, რომელი მიეც მამათა ჩუენთა ✿
⁂ უცხო იგი, რომელი არა არს ერთაგან შენთა ისრაელთა, თუ მა
მოვიდეს ქუეყანით შორიელით სახელისათჳს შენისა. რამეთუ ესმა

სახელი შენი დიდი, ⁂ კელ იშენი ძლიერი, ⁂ მკლავი შენი ძალა-
მბ,მგ ლი, ⁂ მოვიდეს ✿ ⁂ გეგედრებოდეს ადგილსა ამას ზედა ✿ ⁂ შენ
უსმინო ზეცით განმზადებულისაგან საყოფელისა შენისა, ⁂ უქმნე
ყოველისა ებრ, რაოდენსა თუ გხადოდეს შენ უცხო თესლი, რათა
სცნან ყოველმან ერმან ქუეყანისამან სახელი შენი, ⁂ შეშინდენ შე-
ნგან, ვითარცა ერი შენი ისრაელი, ⁂ ცნან რამეთუ სახელი შენი
მდ წოდებულ არს ტაძარსა ამას ზედა, რომელი აღვაშენე ✿ ოდეს
განვიდეს ერი შენი ბრძოლად მტერთა ზედა თჳსთა, გზასა რომელსა
მოავლინენ იგინი, ⁂ ილოცვიდენ სახელითა უფლისათა. გზითა ქა-
ლაქისათა, რომელი გამოირჩიე თავისა თჳსისათჳს, ⁂ ტაძრისა
მე მიმართ, რომელი მე აღვაშენე სახელისა შენისათჳს ✿ ⁂ შენ ის-
მინო ზეცით ვედრებისა მათისა, ⁂ ლოცვისა მათისა, ⁂ უქმნე მათ
მვ სამართალი ✿ რაჟამს შეგცოდონ შენ, რამეთუ [1] არა არს კაცი,
რომელმან არა გცოდოს შენ, ⁂ განრისხენ მათ ზედა, ⁂ მისცნე
იგინი წინაშე მტერთა, ⁂ წარტყუენვიდენ მათ წარმტყუენველნი
მზ ქუეყანასა შინა შორიელსა გინა მახლობელსა ✿ ⁂ მოიქცნენ გუ-
ლნი თჳსნი ქუეყანასა შინა, სადაცა მწირობდნენ, ⁂ მოიქცენ ⁂
ვედრნენ ქუეყანასა შინა მწირობისა მათისასა, ⁂ იტყოდენ: შე-
მცჲ ცოდეთ, ვიუსჯულოეთ, არა ვქმენით სიმართლე ✿ ⁂ მოიქცნენ
შენდა ყოველითა გულითა მათითა, ⁂ ყოველითა სულითა მათითა,
ქუეყანასა შინა მტერთა მათთასა, სადაცა შეიუანეს იგინი, ⁂ გე-
ვედრნენ შენ გზასა ზედა ქუეყანისა მათისასა, რომელი მოეც მამა-
თა მათთა, ⁂ ქალაქისა მიმართ, რომელი გამოირჩიე, ⁂ ტაძრისა
მთ მიმართ რომელი აღვაშენე სახელისა შენისათჳს ✿ ⁂ ისმინო ზეცით
გამო, განმზადებულისაგან საყოფელისა შენისა ლოცჳსა მათისა ⁂
ნ ვედრებისა მათისა, ⁂ უყო განმართლება მათი ✿ ⁂ მოწყალე ექმნე
უსამართლოებასა ზედა მათსა, რომლითაცა ცოდეს შენ, ⁂ ყო-
ველისათჳს უარ-ყოფისა მათისა, რომლითა უარ ყუჱს შენ, ⁂ მი-
სცე მათ შეწყალება წინაშე წარმტყუენველთა მათთა, ⁂ შეიწყალნე
ნა იგინი ✿ რამეთუ ერნი შენნი ⁂ სამკჳდრებელი შენი არიან, რო-

[1] ბ ნუშტოა კ. ზირაქ ზ ია. ა ოგაგი კ ⁂ კზდრასი ⁂.

მელნი გამოიუვანენ ქუჩჳანისაგან ეგჳპტისა, შორის სადნობელი- ნბ
საგან რკინისა ✿ ⁂ იუავენ ყური შენი, ⁂ თვალნი შენნი განსხმულ
ლოცვასა ზედა მონისა შენისასა, ⁂ ვედრებისა მიმართ ერისა შენი-
სა ისრაელისა, სმენად მათდა ყოველისათჳს რომელთათჳს გხადო- ნგ
დენ შენ ✿ რამეთუ შენ გამოირჩიენ იგინი თავისა შენისა სამკჳ-
დრებელად ყოველთაგან კაცთა, ყოველთაგან ერთა ქუჩჳანისათა გი-
თარცა სოქუ კელითა მონისა შენისა მოსესითა, ოდეს გამოიუვანენ
შენ ქუჩჳანით ეგჳპტით მამანი ჩუჩნნი უფალო უფალო ✿ მაშინ ნდ
თქუაჲ სოლომონ ტაძრისათჳს, ოდეს აღსრულა შენება მისი, მზე
დაადგინა ცათა შინა: უფალმან თქუა დაამკჳდრე ნისლსა შინა: აღ-
მიშენე მე ტაძარი კეთილ შუჩჳნიერი ჩემდა, დამკჳდრებად მას შინა
განაკლებით: არა ესე ყოველი წერილ არს წიგნსა კალობ.სასა ✿
⁂ იუო რაჟამს აღსრულა სოლომონ ვედრება უფლისა მიმართ, ნე
ყოველითა ლოცუთა ⁂ ვედრებითა ამით, ⁂ აღდგა ჰირისაგან საკუ-
რთხეველისა უფლისა, ⁂ დადგა მუკლთა ზედა თჳსთა, ⁂ კელნი თჳ-
სნი აღიპურნა ზეცად ✿ ⁂ აკურთხა ყოველი კრებული ისრაელისა ნვ
კმითა დიდითა ⁂ იტყოდა ✿ კურთხეულ არს უფალი ღმერთი დღეს, ნზ
რომელმან მოსცა განსუენებაჲ ერსა თჳსსა ისრაელსა, ყოველისა
ებრ რაოდენსა იტყოდა: არა შესცდაცა სიტყუანი არცა ერთი რაჲ
სიტყუათა შინა მისთა კეთილთა, რომლითაცა იტყოდა კელითა მო- ნთ
სე მონისა მისისათა ✿ იუავენ უფალი ღმერთი ჩუჩნი ჩუჩნითანა, ნკ
ვითარცა იუო მამათა ჩუჩნთა თანა, რათა არა დაგჳტეოს ჩუჩნ ✿
რათა მოაქცინენ თაუგანისცემად გულნი ჩუჩნი მისა მიმართ, რათა ნთ
ვიდოდეთ ყოველსა შინა გზასა მისსა, ⁂ დაცუად მცნებათა მისთა, ⁂
ბრძანობათა მისთა, ⁂ სიმართლისა მისისა, რომელ ამცნო მამათა
ჩუჩნთა ✿ ⁂ იუავენ სიტყუანი ესე, რომლითა ვეუედრენით წინაშე ჲ
უფლისა ღუთისა ჩუჩნისა დღეს, მიახლებულ უფლისა ღუთისა
ჩუჩნისა დღე ⁂ ღამე, ყოფად სიმართლისა მონისა შენისა, ⁂ სი-
მართლისა ერისა შენისა ისრაელისა, ყოველსა შინა დღესა ✿ რა- ჲა
თა ცნან ყოველმან ერმან ქუჩჳანისამან, რამეთუ უფალი თავადი არს
ღმერთი, ⁂ არა ვინ არს სხუაჲ ✿ ⁂ იუავენ გული ჩუჩნი სრულ ჲბ

უფლისა მიმართ ღუთისა ჩუ̈ენისა, ღირსებით სლვად ბრძანებათა
ზგ შინა მისთა, ⁂ დაცვად მცნებათა მისთა, ვითარცა ესე დღეს ✿ ⁂
მეფემან, ⁂ ყოველმან ძემან ისრაელისამან მისთანა შეწირეს მსხუ̈ე-
ზდ რვლი წინაშე უფლისა ✿ ⁂ [1] შეწირა მეფემან სოლომონ მსხუ̈ე-
რვლი მშჯდობისა, რომელი შეწირა უფალსა, ჴარი ოც ⁂ ორი
ათასი, ⁂ ცხოვარი ას ოცი ათასი, ⁂ განაახლა მეფემან ტაძარი
ზე უფლისად, ⁂ ყოველთა ძეთა ისრაელისათა ✿ მას დღესა შინა წმი-
დად ეო მეფემან სოლომონ შინაგან ეზოჲსა, რომელი იყო პირის
პირ ტაძრისა უფლისა, რამეთუ ეო მუნ ყოველად დასწველი, ⁂
ძღვენი ⁂ მსხუ̈ერვლი, ⁂ ცხელნი მშჯდობისანი, რამეთუ საკურ-
თხეველი რჳალისა, რომელი წინაშე უფლისად, მცირე იყო რამე-
თუ არა ეძლო დატევნად ყოველად დასწუ̈ერლისა ⁂ მსხუ̈ერვლთა
ზვ მშჯდობისათა ✿ ⁂ ქმნა სოლომონ დღესასწაული მას დღესა შინა,
⁂ ყოველთა ისრაელთა მისთანა, კრებული დიდი შემოსვლითგან
ემათისა ვიდრე მდინარედმდე ეგჳპტისა, წინაშე უფლისა ღუთისა
ჩუ̈ენისა, ტაძართა თანა რომელიცა აღაშენა, ჯ̈ამდეს ⁂ სუმიდეს ⁂
ზს იშუ̈ებდეს წინაშე უფლისა ღუთისა ჩუ̈ენისა შჯდსა დღესა ✿ ⁂ მე-
რვესა შინა დღესა განუტევა ერი, ⁂ აკურთხევდეს მეფესა, ⁂ წარ-
ვიდენ კაცად-კაცადი სასლსა თჯსა, იხარებდეს შუ̈ებითა გულისა-
თა კეთილისათჯს, რომელი უო უფალმან დაჲთს მონასა თჯსსა
⁂ ისრაელსა ერსა მისსა.

თ ა ვ ი თ.

ა ⁂ [2] იყო რაჟამს აღასრულა სოლომონ აღშენებად სახლისა უფ-
ლისად, ⁂ სახლისა მეფისა, ⁂ ყოველთა საქმეთა მისთა, რაოდენიცა
ბ ინებად ქმნად ✿ ⁂ [3] ეჩუ̈ენა უფალი სოლომონს მეორედ, ვითარცა
ბ ეჩუ̈ენა გაბაონს შინა ✿ ⁂ თქუა უფალმან მისა მიმართ ვისმინე კმად
ვედრებისა შენისა, ⁂ ლოცჯსა შენისა რომლითა მევედრე წინაშე
ჩემსა, ვიყავ შენ ყოველისავე ვედრებისა შენისა, ⁂ წმიდად ვყავ ტა-
ძარი ესე, რომელიცა აღაშენენ, [4] დადებად სახელისა ჩემისა მუნ

[1] ბ ნუშტთა ზ.—[2] ბ ნუშტ ზ.—[3] ზუმორე გ. ქმუმორე ია.—[4] გ მო-
სე ბ. ზუმორე ტ. დ მეფეთა კ

უკუნისამდე, ⁂ იუშენ თუალნი ჩემნი მუნ, ⁂ გული ჩემი ყოველსა
შინა დღესა ✿ ⁂ შენ უკეთუ ხედოდე წინაშე ჩემსა, ვითარცა ვიდო- დ
და დავით მამა შენი წინაშე ჩემსა სიწმიდითა გულისათა ⁂ სიწრ-
ფოებითა, ყოფად ყოველისა ებრ რომელიცა ვამცნე მას, ⁂ ბრძანე-
ბისა ჩემისა, ⁂ მცნებისა ჩემისა დაცვად ✿ ⁂ დავამტკიცო საყდარი ე
მეფობისა შენისა ისრაელთა შორის უკუნისამდე, [1] ვითარცა ვი-
ტყოდი მამისა მიმართ შენისა, ⁂ ვარქუ: არა მოაკლდეს შენგან კა-
ცი წინამძღვარი ისრაელსა შორის ✿ ხოლო უკეთუ მიქცევით მი- ვ
იქცეთ თქუენ, ⁂ მენი თქუენნი ჩემგან ⁂ არა დაიმარხნეთ
მცნებანი ჩემნი, ⁂ ბრძანებანი ჩემნი, რომელიცა მოგეცა მო-
სე წინაშე თქუენსა, ⁂ წარხვედეთ ⁂ მონებდეთ ღმერთთა
უცხოთა, ⁂ თაყუანისცემდეთ მათ ✿ ⁂ განვაბნიო ისრაელი ზ
ქუეყანით, რომელი მივეც მათ, ⁂ ტაძარი ესე რომელი წმი-
და ვყავ სახელისა ჩემისათჳს, განვაგდო პირისაგან ჩემისა
⁂ იუოს ისრაელი განბნეულ წარწყმედულ, ყოველთა ერთა შო-
რის ✿ ⁂ სახლი ესე იუოს მაღალ ⁂ ყოველი რომელი მოჳდეს ჱ
მისდა, განკჳრდეს, ⁂ მიიქცეს, [2] ⁂ თქუას: რაჲსათჳს უქმნა უფალ-
მან ესრეთ ქუეყანასა ⁂ ტაძარსა ამას ✿ ⁂ თქუან: ვინათგან დაუ- თ
ტევეს უფალი ღმერთი თჳსი, რომელმან გამოიუანნა მამანი მათნი
ეგჳპტით, სახლისაგან მონებისა, ⁂ შეიწუნარნეს ღმერთნი უცხო-
ნი, ⁂ თაყუანისცემდეს მათ, ⁂ ჰმონებდეს მათ, ამისთჳს მოაჳლინა
უფალმან ამათ ზედა ყოველი ესე სიბოროტე ✿ ⁂ [3] იუო შემდგო- ი
მად ოცისა წლისა რომელსა შინა აღაშენა სოლომონ ორი სახლი,
ტაძარი უფლისაჲ, ⁂ სახლი მეფისა ✿ ხირამ მეფე ტჳროსისა ია
შეეწეოდა სოლომონს ხითა კედრისათა: ⁂ ხითა ულჳოლეელითა ⁂
ოქროთა, ⁂ ყოველითა ნებითა მისითა: მაშინ მისცა სოლომონ
ხირამს ოცი ქალაქი ქუეყანასა გალილეასასა ✿ ⁂ გამოვიდა ხი- იბ
რამ ტჳროსითგან, ⁂ ვიდოდა გალილეას ხილვად ქალაქთა, რო-
მელი მისცა სოლომონ მას, ⁂ იხილა, ⁂ არა იუო მისსა სათნო ✿

[1]) ბ მეფე ზ. ბ ნეშტ. კბ.—[2]) კ მოსე კო. კბრ. კბ.—[3]) ბ ნეშტ. ჳ. ზემოთ. ზ. ბ ნეშტ. ჳ.

იგ ჴ ჰრქუაჲ რაჲ არიან ქალაქნი ესე რომელი მომცენ მე მძაო: ჴ
იდ უწოდა მათ საზღუარი ხილული დღეინდელად დღედმდე ✿ ჴ მოა-
იე რთვა სოლომონს ხირამ, ას ოცი ტალანტი ოქრო ✿ ესე არს რი-
ცხჳ სარკისა, რომელი მოიღო მეფემან სოლომონ რათა აღაშენოს
ტაძარი უფლისაჲ, ჴ სახლი სამეფოჲ, ჴ მილლონი ჴ ზღუდე
იერუსალიმისა, ჴ კიდე ქალაქისა, რომელი მოსზღუდა კედლითა,
ივ ქალაქი დჳითისა, ჴ ასური ჴ მაღედოჲ ჴ დაზერი ✿ ჴ ფარაონ
მეფე ეგჳპტისა გამოვიდა ჴ აღიღო ღაზერი, ჴ დაწუა იგი ცეც-
ხლითა, ჴ ქანანელნი მცხოვრებელნი ქალაქსა მას შინა წარწუი-
დნა, ჴ მისცა იგი მზითვად ასულსა თჳსსა ცოლსა სოლომონის-
აზ,აწ სა ✿ ჴ აღაშენა სოლომონ ღაზერი ✿ ჴ ბეთრონ ქუჩნაჲ, ჴ ბა-
ით ლათი, ჴ თერმოთი ქუჩჳანასა შინა უდაბნოსა ✿ ჴ ყოველნი ქა-
ლაქნი მაგარნი რომელნი იყუნენ სოლომონისა, ჴ ყოველნი ქა-
ლაქნი, სადაცა იყუნენ ეტლნი, ჴ ყოველნი ქალაქნი, სადაცა იყუ-
ნენ მჴედარნი მისნი, ჴ ყოველი რომელი იყო სათნო მეფისა სო-
ლომონისა, აღაშენა მან იერუსალიმსა შინა ჴ ლიბანს შინა, ჴ
კ ყოველსა შინა ქუჩჳანასა სამეფოსა თჳსსა ✿ ყოველნი ერნი, და-
შთომილნი ამმორეველთაგან, ჴ ქეტელთა, ჴ ფერეზელთა, ჴ ქანა-
ნელთა, ჴ ებესელთა, ჴ იებუსელთა, ჴ გერგესელთა რომელნი არა
კა იუნენ მეთაგან ისრაელისათა ✿ ჴ მენი მათნი დაშთენილნი შემ-
დგომად მათსა ქუჩჳანასა ზედა რომელთა ვერ უძლეს მეთა ისრაე-
ლისათა მოსრვად მათთანა, მეფემან სოლომონ დაიმონნა იგინი
კბ მიცემად სარკისა ვიდრე დღეინდელად დღედმდე ✿ ხოლო მეთა ის-
რაელისათაგანნი არა მისცნა საქმესა ზედა სოლომონ, რამეთუ
იუნენ იგინი კაცნი მჳნენი, ჴ ურმანი მისი, ჴ მთავარნი მისი,
დასამდგომი მისი, ჴ მჴედართ მთავარნი ეტლნი ჴ ცხენოსანნი მი-
კგ სი ✿ ესენი იუნენ მთავარნი ზედა მდგომნი, საქმეთა ზედა მეფი-
სა სოლომონისათა, ხუთას ორმეოც ჴ ათნი, რომელნი უბრძანებ-
კდ დეს ერთა მოქმედთა საქმისათა ✿ ხოლო [1] ასული ფარაოსი გა-
მოვიდა ქალაქისაგან დაჳითისა სახლსა შინა თჳსსა, რომელი აღუ-

[1]) ბ ნაშტ. წ.

შენა მას სოლომონ, მილონს შინა ✠ შესწირვიდა სოლომონ
სამგზის წელიწადსა შინა ყოველად დასწუწლსა, ✠ მშჯდობის
მსხუერპლსა საკურთხეველსა ზედა, რომელი აღუშენა უფალსა, ✠
უკმევდა საკმეველითა კეთილ სულნელითა წინაშე უფლისა, ✠ გა-
ნასრულა ტაძარი ✠ ✠ შექმნა მეფემან სოლომონ ნავი ღასონსა გე
შინა ღაგერისასა, რომელი იყო წიაღ ელათისა ნაპირსა ზღჳსა,
უკანასკნელისასა, ქუჱყანასა შინა ედომისასა ✠ ✠ წარგზავნა ხი- გვ
რამ ნავსა შედა ყრმათაგან თჳსთა, კაცნი მენავენი, მეცნიერნი იმარ-
თველობად ზღჳსა ყრმათათანა სოლომონისთა, ✠ მივიდნენ სოფა-
რას ✠ მოიღეს მუნით ოქრო ას ოცი ტალანტი ✠ მოართუჱს მე-
ფესა სოლომონს,

თავი ი.

ხოლო ესმა, [1] დედოფალსა საბაჲსსა სახელი სოლომონისი, ა
✠ სახელი უფლისაჲ, ✠ მოვიდა გამოცდად მისა იგავითა ✠ ✠ მო- ბ
ვიდა იერუსალიმს ძალითა დიდითა ფრიად: ✠ მოიღო აქლემებითა
ნელსაცხებელი, ✠ მრავალი ოქრო ფრიად, ✠ ქუანი ძჳრფასნი: ✠
შევიდა სოლომონისსა ✠ ეტყოდა მას, ყოველსა რაჲოდენი ჰქონ-
და გულსა შინა მისსა ✠ ✠ მიუთხრა მას სოლომონ ყოველნი სი- გ
ტყუანი მისი: ✠ არა იყო სიტყუაჲ შეურაცხ მეფისაგან, რომელი- დ
ცა არა მიუთხრა მას ✠ ✠ იხილა დედოფალმან საბაჲსმან ყოველი
გონიერება სოლომონისი, ✠ სახლი რომელი აღაშენა ✠ ✠ საჭ- ე
მელნი სოლომონისა, ✠ საცხოვრებელი ყრმათა მისთა, ✠ წინა
დგომანი მსახურთა მისთანი, ✠ შემოსილება მისი, ✠ ღჳნის მწდე-
ნი მისნი, ✠ ყოველად დასწუწლი მისი, რომელი შეიწიროდა ტა-
ძარსა შინა უფლისასა: ✠ თაყუსა შორის თჳსსა განცჳფრდა ✠ ✠ ვ
ჰრქუაჲ სოლომონს მეფესა: ჭეშმარიტად არიან სიტყუანი, რომე-
ლი მესმა ქუჱყანასა ჩემსა სიტყუათათჳს შენთა, ✠ გონიერებისა-
თჳს შენისა ✠ ✠ არა მქონდა დარწმუნებაჲ სიტყუათათჳს მე ვიდ- ზ
რემდის არა მოვედ აქა, ✠ ვხედავ თუალითა ჩემითა, ✠ აჰა არა
არს არცა ნახევარი მისა, რომელსა მე მომითხრობდენ: შეჲძინეს

[1] ბ ნუშტ. თ. მთუ ან. ღუკა ია.

სიბრძნე ⁂ კეთილნი მათ ზედა, უფროს ყოველისა სმენისა. რომე-
ლი მესმა ქუჴწყანასა შინა ჩემსა ✿ ნეტარ არიან ცოლნი შენნი, ⁂
ნეტარ არიან ერმანი ესე შენნი, ესე რომელნი გიდგანან წინაშე
შენსა მარადის, ⁂ ისმენენ ყოველსავე გონიერებასა შენსა ✿ იყოს
უფალი ღმერთი შენი კურთხეულ, რომელმან ინებაჲ მიცემად შენ-
და საყდარი ისრაელისა, ვინათგან შეგიყუარა უფალმან ისრაელი-
სამან დამტკიცებად უკუნისამდე, ⁂ დაგადგინა შენ მეფედ მათ ზედა,
ყოფად მსჯავრისა ⁂ სიმართლისა, ⁂ სამართალთა შინა მათთა ✿
⁂ მისცა სოლომონს ას ოცი ტალანტი ოქრო, ⁂ ნელსაცხებელი
მრავალი ფრიად, ⁂ ქუანი მჯრ ფასნი: არა მოყიდა მერმეღა ნელ-
საცხებელი ეგრეთ სიმრავლით რომელი მისცა დედოფალმან საბაჲ-
სმან მეფესა სოლომონს ✿ ⁂ ნავმან ხირამისმან მომღებელმან
ოქროსამან სოფორისაგან მოიღო ხენიცა გაუთლელი მრავალი
ფრიაჲ, ⁂ ქუანი მჯრ ფასნი ✿ ⁂ უქმნა მეფემან ხეთა მათ გაუ-
თლელთაგან შესადგამი ტაძარსა უფლისასა, ⁂ სახლსა მეფისასა, ⁂
წინწილი ⁂ ებანი მგალობელთა: არა მოსრულ იყო შემდგომად
ამისა ეგე ვითარნი ხენი გაუთლელნი ქუჴწყანასა მას არცა ხილულ
იუნენ სადა ვიდრე დღეინდელად დღემდე ✿ ⁂ მეფემან სოლომონ
მისცა დედოფალსა საბასა. ყოველი რაჲოდენი ინებაჲ ⁂ რაჲო-
დენი ითხოვა მისაგან თჳნიერ, ყოველისა მის, რომელი მისცა მას
ჴელითა თჳსითა მეფემან სოლომონ: ⁂ მიიქცა ⁂ წარვიდა ქუჴწყა-
სასა თჳსსა, თჳთ ⁂ ყოველნი ერმანი მისნი ✿ ⁂ იყო საწორი
ოქროსა მოღებულისა სოლომონისა ერთსა შინა წელსა, ექუსას
სამეოც ⁂ ექუსისა ტალანტისა ოქრო ✿ თჳნიერ ხარკისა საყმო-
თაგან ⁂ ვაჭართაგან, ⁂ ყოველთაგან მეფეთა წიაღ ჴეროთა ად-
გილთა, ⁂ მჴედართ მთავართაგან ქუჴწყანისათა ✿ ⁂ [1] ქმნა მეფემან
სოლომონ სამასი შუბი ოქროსა ჭედილი: სამასი ოქრო ერთსა
შინა შუბსა იუნენს ✿ ⁂ სამასნი ფარნი ჭედილნი ოქროთა, სამი
ლიტრა ოქროსა იყო თჳთეულსა ფარსა შინა, ⁂ მისცნა იგინი მე-
ფემან ტაძარსა შინა, რომელი იყო ქმნილი ხეთაგან ლიბანისა-

[1] ჭკმორე იდ.

თა ✿ ⁂ ქმნა მეფემან საყდარი ძუალთაგან სჰილოსათა დიდი, ⁂ მოაოქროა იგი ოქროთა გამოცდილითა ✿ ექუსი ხარისხი საყდრისა, ⁂ სახენი ზუარაკთანი უქმნა საყდარსა უკანით კერძო ყედა საყდრისა სიმკრეველე უკანით მისა, ⁂ სელნი ამიერ ⁂ იმიერ საყდარსა ყედა საჯდომელსა, ⁂ ორნი ლომნი მდგომარენი კელთა თანა ✿ ⁂ ათორმეტნი ლომნი მდგომარენი მუნ ექუსთა ხარისხთა ყედა, ამიერ ⁂ იმიერ, ⁂ არა იყუნენ ესრეთ ყოველთა შინა სამეფოთა ✿ ყოველნი ჴურჴელნი რომელნი იყუნეს წინაშე მეფისა სოლომონისა ოქროსანი იყუნეს, ⁂ საბანელნი ოქროსანი, ⁂ ყოველნი ჴურჴელნი მის ტაძრისანი, რომელი იყო ხისაგან ლიბანისა იყუნენ ოქროთა ჴედილნი: ⁂ არა იყუნენ გეცხლისანი, ვინათგან არად შერაცხილ იყო გეცხლი დღესა შინა სოლომონისსა ✿ რამეთუ ნავი თარშის მეფისანი იყუნენ, ზღვასა ზედა ნავთათანა ხირამისთა: ერთ გზის სამსა წელსა შინა მოუვიდოდეს მეფისა ნავნი თარშით, ⁂ მოიღებდეს ოქროსა ⁂ გეცხლსა, ⁂ კბილთა სჰილოთასა, ⁂ ეაჰუზუნთა. ⁂ ფარშამაგთა, ⁂ ქუთა გათლილთა ⁂ გაუთლელთა ✿ ესე იყო რიცხჳ ხარკისა რომელი მოიღო მეფემან სოლომონ ადრე შენებად ტაძრისა უფლისაჲ, ⁂ სახლისა მეფისა, ⁂ ზღუდისა იერუსალიმისა. ⁂ კიდე ქალაქისა რომელი მოზღუდვად ზღუდისა ქალაქისა დავითისა. ⁂ ასური, ⁂ მაედალო, ⁂ ღერზარ, ⁂ გეფორ ზაითი, ⁂ იევფერაჲ, ⁂ უოველნი ქალაქნი რომელსაცა შინა იუნენ ეტლნი, ⁂ უოველსა ქალაქსა რომელსა შინა იუნენ ცხენოსანნი ⁂ სელოვანნი სოლომონისანი, რომლითა განიზრახჳდენ აღშენებად იერუსალიმს შინა, ⁂ უოველსა შინა ქუჴჳანასა, რამეთუ რათა არა დაამძიმონ უოველი ერნი დატეგებულნი ქეტათაგან ⁂ ამორეველთაგან, ⁂ ფერესელნი, ⁂ ქანანელთაგან, ⁂ იეველთაგან, ⁂ ეგესელთაგან, ⁂ გერგესეველთაგან, რომელი არა იუნენს მეთაგან ისრაელისათა მენი მათნი არა დაშთა მათთანა ქუჴჳანასა ზედა, რომელი არა შეუძლეს მეთა ისრაელისათა წინა აღმდგომად მათთა. ⁂ დაიმორჩილნა იგინი სოლომონ ქუჴჳსე მეხარკედ ვიდრე დღეინდელად დღეჲმდე, ხოლო მეთაგან ისრაელისათა არა მისცა საქმეთა

იწ
ით
კ
კა
კბ
კგ

ზედა სოლომონ, რამეთუ იგინი იეუნეს კაცნი მჯნენი ⁂ ურმანი მი-
სნი, ⁂ მთავარნი ⁂ სამმდგომნი სამნი მისნი მთავარნი, ⁂ მხედართ
მთავარნი ეტლთა მისთა, ⁂ მკედართა მისთა. ⁂ განდიდნა სოლო-
მონ უფროს ყოველთა მეფეთა ქუეყანისათა სიმდიდრითა ⁂ გო-
გდ ნიერებითა ✿ ⁂ ყოველნი მეფენი ქუეყანისანი ეძიებდეს სილვად
ბერსა სოლომონისასა სმენად სიბრძნისა მისისა, რომელი მისცა
აბ მას უფალმან გულსა შინა მისსა ✿ ⁂ იგინი მიართუმიდეს თჯთეუ-
ლი ძღუენსა თჯსა, ჯურჭელთა ოქროსათა ⁂ ვეცხლისათა, ⁂ სა-
მოსელთა, ⁂ ნელსაცხებელთა, ⁂ ცხენთა ⁂ ჯორთა ყოველთა წელ-
გვ თა ✿ ⁂ [1] იეუნენ სოლომონისა ორმეოცი ათასი ხრდალნი რეშა-
ნი ეტლთა შინა, ⁂ ათორმეტი ათასი მჯედართა, ⁂ დაადგინნა
იგინი ქალაქთა შინა საეტლოთა, ⁂ მეფისათანაცა იერუსალემს ში-
გზ ნა ✿ ⁂ იყო მფლობელი ყოველთა მეფეთა, მდინარითგან ქუეყა-
ნისამდე უცხო თესლთასა, ⁂ საზღურამდე ეგჯპტისა: [2] ⁂ შეაგროა
მეფემან ოქრო ⁂ ვეცხლი იერუსალემს შინა, ვითარცა ქუა, ⁂ კე-
დრინი შეაგორვა ვითარცა ჭოლა, რომელი მინდორთა ზედა სი-
გკჳ მრავლითა არს ✿ ⁂ მოჰგურიდეს სოლომონს ცხენთა ეგჯპტით-
გან, ⁂ ფეკუსითგან სამეფოსა, ⁂ იყიდდეს გამოცულითა ფეკუსით-
კთ გან ✿ ⁂ მოვიდოდეს ეტლნი ეგჯპტითგან ექუსასის ვეცხლისა: ⁂
ცხენნი ას ორმეოც ⁂ ათ ვეცხლისა ეგრეთვე ყოველთა მათ მეფე-
თაგან ქეტლიმელთა, ⁂ სირიისათა მოვიდოდეს.

თ ა ვ ი ია.

ა ხოლო იყო მეფე სოლომონ ფრიად დედათ მოყუარე, ⁂ [3]
მოიყვანნა დედანი უცხონი, ⁂ ასული ფარაონი, მოაბელთანი,
ამანიტელთანი, სურიანი, ⁂ იდუმელთანი, ქეტელთა, ⁂ ამორეველ-
ბ ლთანი ✿ [4] ყოველთა მათ წარმართთაგან, რომელთა თჯს ამცნო
უფალმან მეთა ისრაჱლიანთა არა შესვლად მათდა, ⁂ იგინიცა რათა
არა ვიდოდენ, თქუენ შორის, რათა არა მიაქცევდენ გულთა თქუე-
ნთა შედგომად კერპთა მათთა: ⁂ ამათ მიმართ მიდრკა სოლომონ
გ სიყუარულად ✿ ⁂ იეუნეს მისა ცოლნი უფროსნი შჯდას, ⁂ სარჭა

[1] ბ ნუშტთა ა.—[2] ბ ნუშტთა ა.—[3] კ მეფეთა ბზ.—[4] ქმრთ. იდ.

ნი, სამას ✿ ჲ იქმნა ჯამსა შინა სოლომონის სიბერისასა, ჲ მია- დ
ქციეს ცოლთა მისთა გული მისი შედგომად ღმერთთა უცხოთა ჲ
არა იყო გული მისი სრული უფლისა თანა ღუთისა მისისა, ვი-
თარცა გული დავით მამისა მისისა ✿ ჲ ვიდოდა სოლომონ უკა- ე
ნით ასტრატისა სამაგალისა სიდონელთასა, ჲ შედგომად მეფისა
მათისა, კერპისა მეთა ამონისთა ✿ ჲ ქმნა სოლომონ ბოროტი ვ
წინაშე უფლისა, ჲ არა ვიდოდა კუალსა უფლისასა, ვითარცა და-
ვით მამა მისი ✿ [1] მაშინ აღაშენა სოლომონ მაღალი ბომონი სა- ზ
მოსისა, კერპისა მოაბისა, ჲ მეფისა მათისა კერპისა მეთა ამო-
ნისათა, ჲ ასტრატესა, სამაგალებისა სიდონელთასა, მთასა ზედა
რომელი იყო წინაშე იერუსალიმისა ✿ ჲ ესრეთ უქმნა ყოველთა ჱ
ცოლთა თჳსთა უცხო თესლთასა რომელნი უმეძედეს ჲ შეწირვი-
დეს კერპთა მათთა ✿ ჲ განრისხნა უფალი სოლომონს ზედა, რა- თ
მეთუ განდრიკა გული თჳსი უფლისაგან ღუთისა ისრაჱლისა, [2]
რომელი გამოუჩნდა მას ორგზის ✿ [3] ჲ რომელმან ამცნო ი
მას ორგზის სიტყჳსა მისთჳს, რათა ყოველადვე არა ვიდოდეს კუა-
ლსა ღმერთთა უცხოთასა, ჲ დაიცვას ჲ ჰყოს რომელი ამცნო მას
უფალმან ღმერთმან ✿ ჲ ჰრქუა დ უფალმან სოლომონს: ვინაოვან იქმნა ია
ესე შენ მიერ, ჲ არა დაიცევ მცნებანი ჩემნი, ჲ ბრძანებანი ჩემნი რო-
მლითაცა გამცენ შენ, განვეთქი განვხეთქნე მეფობა შენი კელისაგან
შენისა, ჲ მივსცე იგი მონასა შენსა ✿ გარნა [4] დღეთა შინა შენთა იბ
არა ვყო ესენი, დავითის თჳს მამისა შენისა: ხოლო კელისაგან
მისა შენისა მიუყო იგი ✿ გარნა ყოველიგე სამეფო არა მიუყო: იგ
სკიპტრა ერთი მივსცე ძესა შენსა, დავითის თჳს მონისა ჩემისა,
ჲ იერუსალიმისა თჳს ქალაქისა, რომელიცა გამოვირჩიე ✿ ჲ იდ
აღუდგინა უფალმან წინა აღმდგომი სოლომონს, ადერა იდუ-
მიელი, რომელი იყო ნათესავისაგან მეფისა იდუმიელისა ✿ ჲ [5] იე
იყო ოდეს აღმოფხურა დავით, ედომ ოდეს წარვიდა იოაბ, მკე-
დართ მთავარი მისი, ჲ მარხვად მოწყვედილითა მოსრა ყოველი

[1]) ჲ მეფეთა კგ. ჲ მოსე კა.—[2]) ზემოთ. ო.—[3]) ზემოთ. გ.—[4]) ქვემოთ. ბბ.—[5]) ბ მეფეთა ჩ.

იგ მამა-კაცი იდუმიასა შინა ✿ რამეთუ ქუჱს თუჱ ჯდა მუნ იოაბ, ⁂ ყოველი ისრაელი იდუმიას შინა, ვიდრემდის მოსწყუედა ყოველი
იზ მამა-კაცი იდუმიასა შინა ✿ ⁂ იჯლტოდა ადერ თჳთ, ⁂ ყოველნი კაცნი იდუმიელნი, ყრმანი მამისა მისისანი მის თანა, ⁂ შთაჴიდეს
იჱ ეგჳპტედ: ⁂ ადერ იყო ყრმა მცირე ✿ ⁂ აღიჴუნეს კაცნი, ქალაქისაკან მადიამისა, ⁂ მოჴიდეს ფარანად, ⁂ აღიხუნეს კაცნი თჳს თანა, ⁂ მიჴიდეს ფარაონისა მიმართ მეფისა ეგჳპტისა: ⁂ შეჴიდა ადერ ფარაოს მიმართ, ⁂ მისცა მას მეფემან სახლი, ⁂ საზრდელი განით საზღურილი მას, ⁂ ქუჱყანა მისცა მას ✿ ⁂ ჰოვა ადერ მაღლი წინაშე თჳალთა ფარაოსთა ფრიად, ⁂ მისცა მას ცოლად დაჲ ცო
კ ლისა თჳსისა, დაჲ ფეკემინისა უფროსი ✿ ⁂ უშვა დამან ფეკეერისმან ადერს ძანაბეთ ძე თჳსი: ⁂ ჴრდიდა მას ფეკემინა შორის ძეთა
კა ფარაოსთა: ⁂ იყო ძანაბეთ შორის ძეთა ფარაოსთა ✿ ⁂ ადერს ესმა ეგჳპტეს შინა, რამეთუ მიიძინა დაჳით მამათა თჳსთა, ⁂ რამეთუ მოკუდა იოაბცა უხუცესი, მთავარი ლაშქართა, ⁂ ჰრქუა ადერ ფარაოს: განმიტევე მე რათა მივიქცე ქუჱყანასა შინა ჩემსა ✿ ⁂ ჰრქუა ფარაო ადერს: რაჲსა ნაკლულევან სარ შენ ჩემთანა. ⁂ აჰა შენ მეთხოები წარსლვად ქუჱყანასა შენსა. ⁂ მიუგო
კბ მას ადერ: განტევებით განმიტევე მე: ⁂ მიიქცა ადერ ქუჱყანასა შინა თჳსსა ✿ [1] ⁂ აღუდგინა უფალმან სოლომონს წინააღმდგომ
კგ რაზონ, მე ელიდასი, რომელი იჯლტოდა ადაგლეზერ მეფისაგან სუბელთასა უფლისა თჳსისა ✿ ⁂ შეკრბეს მისა კაცნი ⁂ იქმნა იგი
კდ მთავარ ლაშქართა მეძოთეთა, ოდეს მოსწუედდა მათ დაჳით: ⁂ მიჴიდეს ⁂ ძასკედ, ⁂ დასხდეს მას შინა, ⁂ ეაამეფეს დამასკს შინა ✿
კე ⁂ იყო იგი მხდომ ისრაელსა ყოველთა დღეთა სოლომონისთა: ესე არს სიბოროტე ადერისა: ⁂ ეანაძრახა ისრაელი ⁂ მეფობდა
კვ ქუჱყანასა მას იდუმეელთასა. ✿ სოლო იერობოამ იყო ძე ნაბათისა, ეფრათელისა, სარითჳსგან, მე დედა-კაცისა ქურივისა, ცერუასი მონისა სოლომონისა ✿ ⁂ აღიმაღლნა მან ჴელნი მეფისა ზედა სოლო
კზ მონსა ⁂ ესე არს ბრალი, რამეთუ აღიმაღლა მან ხელი თჳსი მე-

[1] ბ ნუშტ. იგ.

ფესა ზედა ✿ რამეთუ მეფემ სოლომონ აღაშენა კიდე ქალაქისა, ⁂ მოზღუდა კედლითა ქალაქი დავითის მამისა თჳსისა ✿ ⁂ კაცი იე- რობოამ იყო ძლიერი ძალითა: ⁂ იხილა სოლომონ ურძა ესე, რამეთუ კაცი საქმისა არს, ⁂ დაადგინა იგი უოველსა ზედა მეტჯრ- თეთა სახლისა იოსებისთა ✿ ⁂ იყო ჟამსა მას შინა გამოვიდა რა იერობოამ იერუსალიმით, ⁂ ჰპოვა იგი აქია სილონიტელმან წინა- სწარმეტყუელმან გზასა ზედა, ⁂ გააბრუნა იგი მიერ გსით: ⁂ იყო აქია შემოსილი სამოსლითა ახლითა, ⁂ იუნჳნეს ორნივე ერთსა ველსაზედა ✿ ⁂ მიჰჳო აქია სამოსელსა თჳსისა ახალსა, რომელი იყო მას ზედა, ⁂ განაჩო იგი ათორმეტ წილად ✿ ⁂ [1] ჰრქუაჲ იერობოამს: მიიღე თავისა შენისა თანა ათი ესე წილი, რამეთუ ეს- რეთ იტყჳს უფალი ღმერთი ისრაელისა: აჰა ესერა მე განვხეთქო მეფობაჲ კელისაგან სოლომონისა, ⁂ [2] მიგცე შენ ათი ნაწილი ✿ ⁂ ორი სკიპტრა იუნჳნენ მისსა მონისა თჳს ჩემისა დავითის თჳს, ⁂ იერუსალიმისა თჳს ქალაქისა, რომელი გამოვირჩიე თავისა ჩე- მისა თჳს უოველთაგან ტომთა ისრაელისათა ✿ ვინათგან დამიტე- ვა მე, ⁂ თაყუანისსცა ასტრატეს სამაგელსა სიდონიასსა, ⁂ ხა- მოსს, ⁂ კერპთა მოაბელთასა, ⁂ მეფეთა მათთა სასირცხოთა მეთა ამონისათა, ⁂ არა ვიდოდა გზათა ჩემთა უოფად სათნოებისა წინა- შე ჩემსა, ვითარცა დავით მამა მისი ✿ ⁂ არა მიუდო უოველი მე- ფობაჲ კელისაგან მისისა, ვინათგან დაფარვით დავიფარე იგი უოველსა შინა დღეთა ცხოვრებისა მისისასა, დავითის თჳს მონი- სა ჩემისა, რომელიცა გამოვირჩიე ✿ ⁂ მიუდო მეფობაჲ კელისა- გან მისა მისისა, ⁂ მიგცე შენ ათი სკიპტრა ✿ ხოლო ძესა მისსა მივსცე ორი სკიპტრა, რათა იყოს საყდარი მონისა ჩემისა დავი- თისა, უოველთა დღეთა წინაშე ჩემსა ქალაქსა შინა იერუსალიმსა, რომელიცა გამოვირჩიე თავისა თჳსისა დასადებელად სახელისა ჩემისა მუნ ✿ ⁂ მე მიგიღო შენ, ⁂ მეფობდე, რომლისათჳს სურის სულსა შენსა, ⁂ შენ იქმნე მეფე ისრაელსა ზედა ✿ ⁂ იოს უკეთუ დაიმარხო უოველი რაჲოდენსა გამცნებ შენ, ⁂ ხედოდე გზათა

[1]) ქქმოხრ. აბ. — [2]) ზემოხრე იდ.

ჩემთა, ⁂ ჴუო სათნო წინაშე ჩემსა ცვად მცნებისა ჩემისა, ⁂ ბრძანებისა ჩემისა, ვითარცა უო დავით მოწამან ჩემმან ვიუო მე შენ
თანა ⁂ აღვიშენო შენ სახლი სარწმუნო, ვითარცა აღუშენე დავითს ✿ ⁂ მიცნე შენ ისრაელნი, ⁂ განაბოროტო ნათესავი დავითისა ამის წილ, არამედ არა ყოველთა შინა დღეთა ✿ ⁂ ეძიებდა
სოლომონ მოკლეშად იერობოამს: ⁂ აღდგა იერობოამ ⁂ ივლტოდა ეგჳპტედ სურაჲს მიმართ მეფისა ეგჳპტისა, ⁂ იუო ეგჳპტეს შინა ვიდრემდის მოკუდა სოლომონ ✿ ⁂ სხუანი სიტყუანი სოლომონისნი, ⁂ უოველი რაჲოდენი ქმნა, ⁂ უოველი მეცნიერებაჲ მისი, არა ესენი დაწერილ იქმნესა წიგნსა შინა სიტყუათა სოლომონისთა ✿ ⁂ დღენი რომელსა შინა მეფობდა სოლომონ იერუსალიმსა შინა უოველთა ზედა ისრაელთა წელიწადი ორმეოცი ✿
⁂ [1] დაიძინა სოლომონ მამათა მისთა თანა, ⁂ დაემარხა იგი ქალაქსა შინა დავით მამისა მისისასა, ⁂ იუო ოდეს ესმა იერობოამს მესა ნაყოფისსა, უოფასა ეგჳპტეს შინა, რამეთუ იელტოდა ჰიროსაგან, სოლომონისა, ⁂ ეგო იგი ეგჳპტესა შინა, აღდგა ⁂ მოვიდა, ქალაქსა შინა თჳსსა ქუჴუანასა სამარიასა რომელ არს მთასა ზედა ეფრემისსა, ხოლო მეფემან სოლომონ დაიძინა მამათა თჳსთა თანა. ⁂ [2] გამეფდა რობოამ მე მის წილ.

თ ა ვ ი ი ბ.

და [3] წარვიდა მეფე რობუამ სიკიმად, რამეთუ სიკიმად მოვიდოდეს უოველნი ისრაელნი განსამეფებელად მისსა ✿ ⁂ იქმნა რაჟამს ისმინა იერობუამ მეძან ნაბათისმან, კვალად მუოფმან ეგჳპტესა შინა, რიმეთუ იელტოდა ჰიროსაგან მეფისა სოლომონისა, ⁂ მოიქცა ეგჳპტით ✿ ⁂ წარგზავნეს ⁂ მოუწოდეს მას: ⁂ მოვიდა იერობუამ, ⁂ უოველნი მენი ისრაელისანი: ⁂ ჴრქუჷს ერთა მეფისა რობუამის მიმართ ⁂ ეტუოდეს ✿ მამამან შენმან დაგჳმიმა საყიი ჩუენი, ხოლო აწ შენ აღგჳსუბუქე მონებისაგან მამისა შენისა სასტიკისა ⁂ საყიისაგან მისისა მძიმისა, რომელი დაგვადვა ჩუენ ზედა, ⁂ გმონებდით შენ ✿ ⁂ ჴრქუაჲ მათდა მიმართ: წა-

[1] ბ ნუშტთა თ.—[2] მთუ ა.—[3] ა ნუშტ. ი.

რვედით ⁂ ეგენით მესამე დღედმდე: ⁂ მოიქეცით ჩემდა, ⁂ წარვე-
დეს ✿ ⁂ მიუთხრა მეფემან რობუამ მოხუცებულთა, რომელნი ვ
იუნეს წინაშე მდგომარენი წინაშე სოლომონისა მამისა მისისა ვიდრე
ცოცხალდა იეო იგი ჰრქუა მათ: ვითარ თქუჱნ გონებით რაჲ მიუ-
გო ერთა ამათ სიტყუაჲ ✿ ⁂ ჰრქუჱს მას მეტყუჱლთა: უკეთუ ზ
დღეინდელსა შინა დღესა ექმნე მონა ერთა ამათ, ⁂ მონებდე მათ,
⁂ ეტყოდე მათ სიტყუასა ტკბილსა იქმნებიან შენდა მონა ყოველ-
სა შინა დღესა ✿ ⁂ დაუტევა განზრახვა მოხუცებულთა რომელი ჱ
განიზრახეს მის თანა, ⁂ განიზრახა ყრმათა თანა, რომელნი იუუ-
ნეს აღზრდილნი მის თანა, ⁂ მდგომარეთა თანა წინაშე ჰირსა მი-
სსა ✿ ⁂ ჰრქუაჲ მათ: რაჲსა თქუჱნ განიზრახავთ; ⁂ რაჲ მიუგო თ
ერთა ამათ, რომელი თქუჱნ ჩემდა, ⁂ იტყოდეს: აღგჳსუბუქენ
ჩუჱნ საყივი რომელი, დაგუშადვა მამამან შენმან ჩუჱნ ზედა ✿ ⁂ ი
ეტყოდეს მას ყრმანი რომელნი იუუნენ აღზრდილნი მისთანა, ⁂
ჰრქუჱს მას: ესრეთ ეტყოდე ერთა ამათ, რომელნი იტყოდეს შენდა
⁂ გრქუჱს: გჳმძიმა მამამან შენმან საყივი ჩუჱნი, ხოლო შენ აწ
აღგჳსუბუქე ჩუჱნგან: ესე არქუ მათდა მიმართ: ნეკი ჩემი უმსხო-
სია წელისაგან მამისა ჩემისა ✿ მამამან ჩემმან დასდვა თქუჱნ ზედა ია
საყივი მძიმე ხოლო მე შევსძინო საყივისა თქუჱნისა მიმართ: მამა-
მან ჩემმან გასწუალა თქუჱნ წულულებითა, სოლო მე გასწუალო
თქუჱნ ღრიანკლითა ✿ ⁂ მოვიდეს ყოველი ისრაელი მეფისა მი- იბ
მართ რობუამისა დღესა შინა მესამესა, ვითარცა ჰრქუაჲ მათ მე-
ფემან, ⁂ ეტყოდის: მოიქეცით ჩემდა მესამისა დღესა შინა ✿ ⁂ იგ
მიუგო მეფემან ერთა მიმართ ფიცხელად: ⁂ დაუტევა მეფემან რო-
ბოამ ზრახუაჲ მოხუცებულთა რომლითა განაზრახეს მას ✿ ⁂ იდ
თქუაჲ მათდა მიმართ ზრახვისა ებრ ყრმათათა ⁂ ეტყოდა: მამამან
ჩემმან დაგიმძიმათ საყივი თქუჱნი, ხოლო მე შევსძინო საყივისა
მიმართ თქუჱნსა: მამაჲ ჩემი გასწუალიდა თქუჱნ წულულებითა,
ხოლო მე გასწუალო თქუჱნ ღრიანკლითა ✿ ⁂ არა ისმინა მეფე- იე
მან ერისა, რამეთუ იეო გარდაქცეულ უფლისაგან, რათა დაამტკი-

ცოს სიტყვად თჳსი, [1] რომელსა ეტყოდა კელითა აქიად სილო-
ივ მიტელისათა იერობუამისთჳს მისა ნაგახისა ✿ ⳨ იხილეს ყოველ-
თა ისრაელთა რამეთუ არა ისმინა მეფემან სიტყუა მათი, ⳨ მიუგეს
ერთა მეფესა, ⳨ ეტყოდეს: [2] რაჲ არს ჩუენდა ნაწილი დავი-
თის თანა ⳨ არა არს ჩუენდა სამკჳდრებელი მისა მიმართ
იესესი. იქცეთ ისრაელისანო კარავსა შინა თჳსსა: აწ
მწუსიდი სახლსა შენსა დავით: ⳨ განვიდეს ისრაელი ფარდულსა
იზ თჳსსა ✿ ხოლო მეთა ისრაელისათა რომელნი სცხოვრებდენ ქა-
იჱ ლაქსა შინა იუდასთა, ჴაიმჴს რობუამ თჳის ზედა ✿ ⳨ წარავლინა
მეფემან რობუამ ადონირამ, რომელი იყო ხარკსა ზედა, ⳨ დაქო-
ლეს იგი ქჳთა ყოველთა ისრაელთა. ⳨ მოკუდა; ხოლო მეფემან
რობუამ, ისწრაფა აღსლვად ეტლთა ზედა, ⳨ იქცეთა იერუსა-
ით ლემს შინა ✿ ⳨ [3] განიყლთა ისრაელი სასლისაგან დავითისა ვი-
კ დრე დღეინდელად დღემდე ✿ ⳨ იყო რაჟამს ესმა ყოველსა ისრა-
ელსა, რამეთუ მოიქცა იერობოამ ეგჳპტით, წარუგზავნეს ⳨ მოუწო-
დეს მას შესაკრებელსა შინა, ⳨ გაამეფეს იგი ისრაელსა ზედა, ⳨
არა ვინ იყო შემდგომ სახლისა დავითისა, გარნა სჳმტრა იუდასი
კა ოდენ ⳨ ბენიამენისა ✿ ⳨ შეკიდა რობოამ იერუსალემსა შინა, ⳨
შეკრიბა ყოველი კრებული იუდასი, ⳨ სკიპტრა ბენიამენისა, ას
ოცი ათასი ჭაბუკი, მეომნი ბრძოლისანი, მწუობრად სახლსა ზედა ის-
რაელისასა, რათამცა მოუქციეს მეფობა რობოამს მესა სოლომო-
კბ ნისსა ✿ ⳨ [4] იქმს სიტყუად უფლისად სამეის მიმართ კაცისა
კგ ღუთისად, მეტყუჱლი ✿ არქე რობოამს მესა სოლომონისსა, მეფე-
სა იუდასსა, ⳨ ყოველსა სახლსა იუდისსა, ⳨ ბენიამენისსა, ⳨ და-
კდ ნაშთომთა ერთა ⳨ ეტყოდი ✿ ესრეთ იტყჳს უფალი: ნუ აღხჳალ-
თა ჩუცა ებრძჳთ მმათა თქჳჳნთა მეთა ისრაელისათა, არამედ მიი-
ქეცით კაცად-კაცადი სახლსა შინა თქჳჳნსა, რამეთუ ჩემგან იქმნა
სიტყუა ესე, ⳨ ისმინეთ სიტყუად უფლისა. ⳨ დასცხრნენ წარ-
სლვად სიტყუსა ებრ უფლისად. (⳨ მეფესა სოლომონს ეძინა მამა-
თა თანა თჳსთა, დადებულ იქმნა ქალაქსა შინა დავითისა, ხოლო

[1]) ზემორ. ია. — [2]) ⳨ მეფეთა აზ.— [3]) ზემორ. ია.— [4]) ბ ნუშტ. ია.

მეფობდა რობუამ მე მისი მის წილ იერუსალემს შინა: იეო ათექუსმეტისა წლისა, ოდეს მეფე იქმნა. ⁂ ათშჯდმეტსა წელიწადსა მეფობდა იერუსალემს შინა, სახელი იეო დედისა მისისა ნაანა ასული ანონასა ძისა ნაასა, მეფისა ძეთა ამონისათა, ⁂ ქმნა ბოროტი წინაშე უფლისაჲ, ⁂ არა ინება სლვად შედგომად გზათა დავითის მამისა მისისათა, ხოლო იეო კაცი ესე საზღვრისაგან ეფრემისა მონა სოლომონისა, სახელი მისი იერობოამ, ⁂ სახელი დედისა მისისა სარირა, დედა-კაცისა მეძავისა, ⁂ მისცა იგი სოლომონ მთავარსა სკითთათა, მჴერობელსა სახლისა იოსებისასა, ⁂ აღუშენა სოლომონს სარირა, საზღვართა შორის ეფრემისათა, ⁂ იყვნეს მისა, სამასნი ეტლნი ⁂ ცხენოსანი, ამან აღაშენა აკრუდა საჰერობილისა სახლისა ეფრემისასა, ამან აღასრულა ქალაქი დავითისი, ⁂ იეო ქუჱშე მტჳრთველი სამეფოსა ზედა, ⁂ ეძიებდა მას მოკლვად სოლომონ, ⁂ შეეშინდა ⁂ განიყოლტოდა სუსაკიმისმდე მეფისა ეგჳპტედ, ⁂ იეო მისთანა ვიდრეძდის მოკუდა სოლომონ. ⁂ ესმა იერობუამს ეგჳპტესა შინა რამეთუ მოკუდა სოლომონ, ⁂ ჰრქუაჲ უურსა შინა სუსაკიმ მეფესა ეგჳპტისასა მეტჳუჱლმან განმიტევე მე ⁂ განვიდე ქუჱყანასა შინა ჩემსა. ⁂ მიუგო მას სუსაკიმ ითხოვე ვითარიმე სათხოვარი ⁂ მოგცე შენ. სოლო სუსაკიმ მისცა იერობუამს, ანუ დაჲ ფჳკომინისა, უხუცესი ცოლისა თჳსისა მას ცოლად, ⁂ ესე იეო დიდი ასულთა შორის მეფისათა, ⁂ უშვა იერობუამს ახია მე მისი. ⁂ ჰრქუაჲ იერობუამ სუსაკისათანა ეოფასა, განმიტევე მე, ⁂ განვიდე, ⁂ გამოვიდა იერობუამ ეგჳპტით, ⁂ მოვიდა ქუჱყანასა საირუისასა სამღუარსა შინა ეფრემისასა. ⁂ შეკრიბეს მუნ ყოველი სკიპტრა ეფრემისა იერობუამის მიმართ. ⁂ აღაშენა მუნ იერობუამ გარემოს ქალაქისა. ⁂ საღმობიერ იქმნა შჯლი მისი სალმობითა ძლიერითა ფრიად ⁂ წარვიდა იერობუამ კითხუად შჯლისა თჳსსა. ⁂ ჰრქუაჲ ანეს ცოლსა თჳსსა, აღდეგ ⁂ წარვედ. ⁂ ჴკითხე ღმერთსა შჯლისათჳს, უკეთუ ცოცხალ იქმნეს სალმობისაგან მისისა, ხოლო იეო კაცი სილომსა შინა სახელი მისი ახია, ⁂ ესე იეო სამეოცისა წლისა, ⁂ სიტუჱაჲ ღუთისაჲ

იოო მისთანა: ⁂ ჰკრქუაჲ იერობუამ ცოლსა თჳსსა: აღდეგ: ⁂ აღი-
ღე კელთა შინა შენთა ჰურნი კაცისათჳს ღუთისაჲ, ⁂ გმიადი შჯლ-
თა მისთა ⁂ ეურმენი, ⁂ სტაძნი თაფლისა; ⁂ აღდგა დედა-კაცი. ⁂
აღიღო კელსა შინა მისსა ჰურნი ⁂ ორნი ხუჱულნი, ⁂ ეურძენნი,
⁂ ჯურჯული თაფლითა, ხოლო აქია იოო კაცი მოხუცებული, ⁂
თუალნი მისნი იეუნეს მობრეჯლებულ არა ხედვად, ⁂ აღდგა სა-
რაირადგან ⁂ წარვიდა, ⁂ იოო მისლვასა მისსა ქალაქსა შინა
აქიას მიმართ სილომითისასა. ⁂ ჰკრქუაჲ აქია ერმასა თჳსსა: გან-
ვედ უგუჱ მიეებებად ანვასა ცოლისა იერობუამისა ⁂ ეტუოდი მას:
შემოვედ ⁂ ნუ ჰეოვნი, რამეთუ ესრეთ იტეჯს უფალი: ფიცხელი
მე მოვავლინო შენ ხედა. ⁂ შევიდა ანვა კაცისა მიმართ ღუთისაჲ,
⁂ ჰკრქუაჲ მას აქია: რაჲსათჳს მომართუჱნ მე ჰურნი, ⁂ ორნი
ხუჱულნი ⁂ ეურმენი ⁂ სტაძნი თაფლისა: ამას იტეჯს უფალი: აჰა
შენ განხჯდე ჩემგან ⁂ იქმნეს აღსლვასა შენსა ქალაქსა შინა სარი-
რასსა, ⁂ ქალნი შენნი ეამოვიდენ შემთხუჱვად შენდა, ⁂ კრქუან
შენ; რამეთუ შჯლი შენი მოკუედა, რამეთუ ამას იტეჯს უფალი: აჰა
მე აღმოვფხურო იერობუამსა ამფსმელი კედელისა მიმართ ⁂ იოს
საკუდღესა იერობუამისსა ქალაქსა შინა ჯამდენ მაღლნი, ⁂ მომკუ-
დარსა აგარაკსა ხედა, ჯამდენ მფრინველნი ცისანი, ⁂ შჯლნი გო-
დებდენ უფლისაჲ მიძართ. რამეთუ ჰოონ მას შინა სიტეუაჲ კეთი-
ლი უფლისაჲ მიერ, ⁂ განვიდა დედა-კაცი ვითარცა ისმინა, ⁂ იო
ოდეს შევიდა სრაირსა შინა ⁂ შჯლი მოკუდა, ⁂ გამოვიდა გო-
დება შემთხუჱვენნი მისნი. ⁂ წარვიდა იერობუამს სიკიმას შინა
რომელ არს სამღუერსა შინა ეფრემისასა, ⁂ შეკრიბნა მუნ ტომნი
ისრაელისანი, ⁂ განვიდა მუნ რობუამ მე სოლომონისა. ⁂ იოო
სიტეუაჲ უფლისაჲ სამოს მიმართ ელამიტელისა ⁂ ეტეოდა: აღი-
ღე თჳსა შენისა სამოსელი ახალი, რომელი არა ადვიდა წუალისა
შინა. ⁂ განუვა იგი ათორმეტ ნაწილად, ⁂ მიეც იგი იერობუამს.
⁂ არქუ მას: ამას იტეჯს უფალი: აღიღე ათი კერძი რომელი გუა-
რვიდეს შენ, ⁂ აღიღო იერობუამ, ⁂ ჰკრქუაჲ სამეიაჲ; ამას იტეჯს
უფალი: აჰა მე განვჰეოფ მეფობასა სოლომონისსა, ⁂ მიგცე შენ

ათი სკიპტრა, ⁘ ორი სკიპტრა იოს რობუამისა მისს სოლომონისა. ⁘ იო შემდგომად სიკუდილისა მეფისა სოლომონისა გაჰქუდა რობუამ მე მისი მის წილ. ⁘ ეტუოდეს ერნი იგი რობუამს: მამამან შენმან დაგჴმიმა საჯიკი თჳსი ჩუენ ზედა, ⁘ დაამციმა საჯმელნი ტრაპეზისა თჳსისა, აწ ადეჯუბუქე ჩუენ, ⁘ გმსახუროთ შენ. ⁘ ჰრქუა რობუამ ერთა მიმართ კუალად სამისა დღისა შემდგომად მოგიეო თქუენ სიტყუაჲ, ⁘ ეტუოდა რობუამ მომგებარეთ მე მოხუცებულნი, ⁘ განიზრახო მათ თანა რაჲ მიუგო ერთა სიტყუაჲ მესამესა დღეს შინა. ⁘ ეტუოდა რობუამ უურთა შინა მათთა ვითარცა წარეზავნა ერი მისსა მიმართ. ⁘ ჰრქუჱს მოხუცებულთა ერთა ესრეთ: ვითარცა ეტუოდეს შენდა ერნი, რათა ეტუოდი ერთა მიმართა ⁘ განქარვაჲ რობოამ ზრახუაჲ მათი, ⁘ არა სათნო იო წინაშე მისსა ⁘ წარავლინა, ⁘ მოიეუანა, აღზრდილნი მისთანა, ⁘ ეტუოდა მათ ესრეთ ⁘ ესე: წარმოგსავნეს ერთა ჩემდა მოძართ. ⁘ ჰრქუჱს შეზრდილთა მისთანა, ესრეთ ეტუოდი ერთა: სიერმე ჩემი უსხოს არს უფროს მამისა ჩემისა წელსა, მამაჲ ჩემი გცემდა თქუენ, მათრახითა სოლო მე გტანჯო თქუენ ცემად განბნეულითურთ, ⁘ სათნო იო სიტყუაჲ წინაშე რობოამისა, ⁘ მიუგო ერსა ვითარცა განიზრახეს მისა თანა შეზრდილთა მისთანა ურმთა ⁘ ჰრქუჱს ერთა, ვითარცა კაცმან ერთძან, თჳთოეულმან მოუუსა თჳსსა, ⁘ დადგეს ოვეულთა. მეტუუჱლთა: არა არს ნაწილი ჩუენი დავითისთანა. არცა სამკჳდრებელი ძისთანა იესეს თჳთოეული სახლსა შინა თჳსსა, წარვიდეს ისრაელი რამეთუ კაცი ესე. არა არს მთაგორობასა შინა. არცა მწუემსობასა შინა ⁘ განიბინიენეს ოვეულნი ერნი სიკლმისგან, ⁘ განვიდეს კაცად კაცადი სახლსა შინა თჳსსა ⁘ ვერა დაიჭირვიდა რობოამ, ⁘ განვიდა ⁘ აღჴდა ეტლსა ზედა თჳსსა ⁘ შეკიდა იერუსალემს, ⁘ განვიდეს უკანით მისსა ოვეული სკიპტრა იუდასი ⁘ ოვეული სკიპტრა ბენიამენისა ⁘ იქმნა დადგომასა ერთისა წლისასა ⁘ შეკრიბა რობუამ ოვეული კაცი იუდასი, ⁘ ბენიამენისა ⁘ განვიდა ბრძოლად იერობუამისთანა სიკილასა შინა ⁘ იო სიტყუაჲ უფლისაჲ სამეის მიმართ კაცი-

სა ღუთისაჲ ეტყოდა არქუ რობოამს მეფესა იუდასა ⁂ ყოველსა სახლსა ბენიამენისა ⁂ ყოველთა მიმართ სხუათა ერთა ⁂ ეტყოდა ამას იტყჳს უფალი, არა განვიდეთ, არცა ბრძოდეთ ძმათათანა თქუენთა მეთა ისრაელისათა მიიქციით თჳთეული სახლსა შინა თჳსსა, რამეთუ ჩემგან იქმნა სიტყუაჲ ესე ⁂ ისმინეს სიტყუაჲ უფ-
კე ლისაჲ ⁂ არა წარვიდეს სიტყჳსაებრ უფლისაჲ) ✿ ⁂ აღაშენა იერობოამ სიკიმა მთასა შინა ეფრემისთა, ⁂ დაემკჳდრა მას შინა,
კვ ⁂ განვიდა მუნითგან ⁂ აღაშენა ფანუელი ✿ ⁂ თქუა იერობოამ გულსა შინა თჳსსა: აჰა ანუ მიიქცა მეფობა სახლისა შინა დავითი-
კს სა ✿ უკეთუ აღვიდეს ერი ესე შეწირვად მსხუერპლისა ტაძარსა შინა უფლისასა იერუსალემს შინა, ⁂ მიიქცეს გული ერისა უფლისაჲ მიმართ მათისა, ⁂ რობოამის მიმართ მეფისა იუდასა, ⁂
ცჳ მოკლან მე ✿ ⁂ განიზრახა მეფემან, ⁂ ქმნა ორნი კბონი ოქროსანი, ⁂ თქუაჲ ერთა მიმართ: კმა არს თქუენდაცა სლვად იერუსალიმს შინა: [1] აჰა ღმერთნი შენნი ისრაელ გაბომუშებელი შენი
კთ ქუეყანით ეგჳპტით ✿ ⁂ [2] დაადგინა ერთი ბეთილს შინა, ⁂ მეორე დანს შინა ✿ ⁂ იქმნა სიტყუაჲ ესე შეცოდებაჲ: ⁂ მივიდოდეს
ლე ერნი წინაშე ჰირსა კბოსა ერთისასა ვიდრე დანამდე, ⁂ დუტკჳს
ლა ტაძარი უფლისაჲ ✿ ⁂ [3] ქმნა იერობოამ ბომონი მაღალთა ზედა ⁂ უქმნა მდდელთა წილი ერთაგან, რომელნი არა იუნენ მეთაგან
ლბ ლევისათა ✿ ⁂ ქმნა იერობუამ დღესასწაული თჳსსა მერვესა. დღესა მეათხუთმეტესა თჳსასა, მსგავსად დღესასწაულისა, რომელი იუ-
ქუეყანასა შინა იუდასა ⁂ აღვიდა საკურთხეველსა ზედა, რომელი ქმნა ბეთილს შინა ზორგად კბოთა რომელი ქმნა ⁂ დაადგინა ბე-
ლგ თილს შინა მღუდელნი მაღალთა ზედა რომელი ქმნა ✿ ⁂ აღვიდა საკურთხეველსა ზედა, რომელი ქმნა ბეთილს შინა, მერვესა თჳსსა, მეათხუთმეტესა შინა დღესა თჳსასა, დღესასწაულობად, რომელი შეაზჳა გულისაებრ თჳსისა, ⁂ უქმნა დღესასწაული მეთა ისრაელისათა, ⁂ აღვიდა საკურთხეველსა ზედა რათა უმსხუერპლიდეს.

---

[1]) ა მოსე დბ.—[2]) იერმ. მწ.—[3]) ბ ნეშტ. აა ⁂ იგ.

თავი იზ.

და აჰა კაცი ღუთისა მოვიდა იუდასაგან სიტყსაებრ უფლი- ა
სად ბეთილს, ⁂ იერობუამ იყო მდგომარე საკურთხეველსა ზედა
შეწირვად მნებებელი ✿ ⁂ ღაღადეო საკურთხეველისა მიმართ სი- ბ
ტყთა უფლისათა, ⁂ ჰრქუაჲ: საკურთხეველო საკურთხეველო, ეს-
რეთ იტყუს უფალი: [1] აჰა მე იშუას სახლსა დავითისსა, სახელი
მისი იოსიაჲ, ⁂ შეწიროს შენ ზედა მღუდელნი შემწირველნი შენ
ზედა, ⁂ ძუალნი კაცთანი დაწუას შენ ზედა ✿ ⁂ მოსცეს მას ღღე- გ
სა შინა სასწაული ⁂ იტყოდეს: ესე სიტყუაჲ, რომელი თქუაჲ
უფალმან: აჰა საკურთხეველი განიბნიოს, ⁂ დაინთხიოს ცმელი,
რომელ არს მას ზედა ✿ ⁂ იყო ოდეს ისმინა მეფემან იერობუამ დ
სიტყუაჲ კაცისა ღუთისაჲ, რომელმან ღაღადეო საკურთხეველისა
მიმართ რომელ არს ბეთილსა შინა, ⁂ განირისა კელი თჯსი მე-
ფემან საკურთხეველისაგან ⁂ იტყოდა: იჱვარით იგი, ⁂ აჰა შეკმა
კელი მისი, რომელი განიპყრა მას ზედა, ⁂ არღა ძალ ედვა მო- ე
ქცევად იგი თჯსდა ✿ ⁂ საკურთხეველი განსქდა, ⁂ დაითხია ცმე-
ლი საკურთხეველისაგან სასწაულისაებრ, რომელი მოსცა კაცმან
ღუთისამან სიტყსაებრ უფლისაჲ ✿ ⁂ ჰრქუაჲ მეფემან იერობუამ ვ
კაცსა ღუთისასა: ევედრე აწ წინაშე პირსა უფლისა ღუთისა შენისასა,
რათამცა მოიქცეს კელი ჩემი ჩემდა: ⁂ ევედრა კაცი ღუთისაჲ წი-
ნაშე პირსა უფლისასა, ⁂ მოეკო კელი მეფისა მის მიმართ, ⁂
იქმნა ვითარცა პირველ ✿ ⁂ იტყოდა მეფე კაცისა მიმართ ღუთი- ზ
საჲ: შემოვედ ჩემთანა სახლსა შინა ⁂ ვისადილნეთ. ⁂ მიგცე შენ
ნიჭი ✿ ⁂ ჰრქუაჲ კაცმან ღუთისამან მეფესა: უკეთუ მომცე ნახე- თ
ვარი სახლისა შენისა, არა შემოვიდე შენთანა, არცა ვჭამო პური,
არცა ვსუა წუალი ადგილსა ამას ზედა ✿ რამეთუ ესრეთ მამცნო
უფალმან სიტყთა ⁂ მეტყოდა: ნუ სჭამ პურსა, ნუცა სუამ წუალ-
სა, ნუცა მიიქცევი გზითა მით, რომლითაცა შეხვედ მას შინა ✿
⁂ განხვიდე გზითა სხჳთა, ⁂ ნუ მოიქცევი გზით მით, რომლითა- ი
ცა მიხვედ ბეთილს ✿ ⁂ წინასწარმეტყუელი ერთი მოსუცებული იჲ

[1] დ მარკოზ გ.

ცხოვრებდა ბეთილს შინა, ⁂ მივიდეს მენი მისნი, ⁂ მიუთხრეს
მას ყოველნი საქმენი, რომელნი ქმნნა კაცმან ღუთისამან, მას
დღესა შინა ბეთილს, ⁂ სიტყუათა რომელთა ეტყოდა მეფესა, ⁂
იბ მოაქციეს ჰირი მამისა თჳსისა ✿ ⁂ ეტყოდა მათ მამად მათი, ⁂
ჰრქუა რომლითა გზითა წარვიდა, ⁂ უჩუენებდეს მენი მისნი გზა-
სა მას რომლითაცა გზითა წარვიდა კაცი იგი ღუთისა, რომელი
იგ მოსრულ იყო ქუეყანით იუდასით ✿ ⁂ ჰრქუა ძეთა თჳსთა, შემი-
კაზმეთ მე კარაული ⁂ დაუსხნეს მას კარაულსა, ⁂ შეჯდა მას ზე-
იდ და ✿ ⁂ წარვიდა უკანით კაცისა ღუთისაჲ, ⁂ ჰოვა იგი მუხასა
ქუეშე მჯდომარე, ⁂ ჰრქუაჲ მას: შენ ხარა კაცი ღუთისაჲ მოს-
იე რული იუდასაგან. ⁂ ჰრქუაჲ მას მე ვარ ✿ ⁂ ჰრქუაჲ მას: მოვედ
ივ ჩემთანა ჭამად ჰურისა ✿ ⁂ ჰრქუაჲ მას: არ ძალმიცს მოქცევად
შენთანა, არცა ჭამად ჰურისა, ⁂ არცა ვსუა წუალი ადგილისა ამის-
იზ გან ✿ რამეთუ ესრეთ მამცნო მე უფალმან სიტყჳთა ⁂ მეტყოდა ნუ
ჭამ ჰურსა მუნ ნუცა სუამ წუალსა მუნ ⁂ ნუცა მიიქცეი გზითა
იჱ მით, რომლითა მიხუედ მას შინა ✿ ⁂ ჰრქუაჲ მას მეცა წინასწარ-
მეტყუჱლი ვარ ვითარცა შენ, ⁂ ანგელოზი იტყოდა ჩემდამო სი-
ტყჳთა უფლისათა ⁂ მეტყოდა: მოაქციე იგი შენდა სახლსა შინა
შენსა რათა ჭამოს ჰური, ⁂ სუას წუალი: ⁂ უბრკვა მას ✿
ით ⁂ მოაქცია იგი, ⁂ ჭამა ჰური, ⁂ სუა წუალი სახლსა შინა მისსა ✿
კ ⁂ იყო სხდომასა მათსა ტრაპჱზსა ზედა, იყო სიტყუა უფლისა წი-
კა ნასწარმეტყუელისა მიმართ მოქცეველისა მისისა ✿ ⁂ ჰრქუაჲ კა-
ცსა ღუთისასა მოსრულსა იუდასგან მეტყუჱლმან ესრეთ იტყჳს
უფალი: ვინათგან გარდაჰჴედ სიტყუასა უფლისასა, ⁂ არა დაიმარ-
კბ ხენ მცნებაჲ, რომელი გამცნო შენ უფალმან ღმრთმან შენმან ✿ ⁂
მოიქეც ⁂ ჭამე ჰური, ⁂ სუ წუალი ადგილსა ამას ზედა, რომლი-
სათჳს გარქუ შენ ⁂ ეტყოდი, რათა არა ჭამო ჰური, ⁂ არცა სუა
წუალი, ამისთჳს არა შეგიდეს კორცი შენი საფლავსა შინა მამათა
კგ შენთასა ✿ ⁂ იყო შემდგომად ჰურის ჭამისა ⁂ შემდგომად წულის
სუმისა, შეჰკაზმეს კარაული მის წინასწარმეტყუჱლისა ⁂ მიიქცა ⁂
კდ განვიდა ✿ ⁂ ჰპოვა იგი ლომმან გზასა ზედა. ⁂ მოკლა იგი: ⁂

იუო გუშამი მისი გაგდებული გზასა ზედა, ⁂ კარაული დგა მას ზე-
და, ⁂ ლომი იდგა მახლობელ გუშამისა მისისა ✿ ⁂ აჭა კაცნი, კე
მოვიდოდეს ⁂ იხილეს მკუდარი განგდებული გზასა ზედა,⁂ ლომი იდგა
მახლობელ მკუდრისა: ⁂ მოვიდეს ⁂ მიუთხრეს ქალაქსა შინა, რო-
მელსა შინა სცხოვრებდა წინასწარმეტყუველი მოხუცებული ✿ ⁂ ის- კვ
მინა ესე, წინასწარმეტყუველმან მიმაქცეველმან მისმან გზით, ⁂ თქუა:
კაცი ღუთისა არს ესე, რომელი გარდაჰვდა სიტყუასა ღუთისასა,
⁂ მისცა იგი უფალმან ლომსა, ⁂ შემუსრა იგი ⁂ მოკლა იგი, სი-
ტყუსაებრ უფლისა რომელმან ჰრქუა მას ✿ ⁂ უბრძანა მეთა თჳ- კზ
სთა, ⁂ ეტყოდა: შემიკაზმეთ მე კარაული ✿ ⁂ შეუკაზმეს ⁂ წარვი- კწ
და, ⁂ ჰპოვა გუშამი მისი განგდებული გზასა ზედა, ⁂ კარაული ⁂
ლომი დგეს გუშამსა ზედა, ⁂ არა ეჭამა კორცი ლომსა კაცისა
ღუთისა ⁂ არა შეემუსრა კარაული ✿ ⁂ აღიღო წინასწარმეტყუწ- კთ
ლმან გუშამი კაცისა ღუთისა, ⁂ დადგა იგი კარაულსა ზედა, ⁂
მოაქცია იგი წინასწარმეტყუველმან, ⁂ შეგიდა ქალაქსა შინა და-
ფლვად მისა ✿ ⁂ დადგა გუშამი მისი საფლავსა შინა თჳსსა, ⁂ გო- ლ
დებდა მისთჳს ვაჲ მმაო ✿ ⁂ იუო შემდგომად გოდებისა მისთჳს ლა
ჰრქუა მეთა თჳსთა, ⁂ ეტყოდა: უკეთუ მოგჳკუდე, მუნ დამფალით მე
საფლავსა მას შინა, სადაცა კაცი ღუთისა დამარხულ არს, მჳალ-
თა თანა მისთა დამდეგით მე, რათა ცხონდენ მჳალნი ჩემნი მჳალთა
თანა მისთა ✿ რამეთუ ეგოს სიტყუა, რომელსა იტყოდა სიტყჳ- ლბ
თა უფლისათა საკურთხეველისათჳს რომელ არს ბეთელს შინა, ⁂
სახლთათჳს მაღალთა, რომელ არიან სამარიას ✿ ⁂ შემდგომად ლგ
სიტყჳსა ამის არავე მოიქცა იერობოამ სიბოროტისაგან თჳსისა,
⁂ მიიქცა ⁂ ქმნა ზოგნი მის ერისაგან მღდლად მაღალთა: რომე-
ლსა უნებებ ადაჳსის კელი მისი ⁂ იქმნის მღდელ მაღალთა ზე-
და ✿ ⁂ იქმნა სიტყუა ესე ცოდვად სახლისა იერობოამისა, ⁂ მო- ლდ
სასპოლველად, ⁂ უჩინო მეოფელად ჴირისაგან ქუჴყანისა.

თავი იდ.

ჳას ჟამსა შინა დასნეულდა აბიაჲ მე იერობოამისა ✿ ⁂ ა,ბ
ჰრქუა იერობოამ ცოლსა თჳსსა: აღდეგ ⁂ გამოიცვალენ სამოსე-

ლნი შენნი, რათა არა გიცნან შენ, ვითარმედ შენ ხარ ცოლი იერობოამისა, ⁂ წარვედ სილომსა შინა, რამეთუ მუნ არს აქია წინასწარმეტყველი: [1] იგი იტყოდა ჩემთჳს, მეფობასა ერსა ამას ზედა ✠ ⁂ აღიღე კეცსა შინა შენსა კაცისა ღუთისათჳს ათნი პურნი, ⁂ ღვეზელნი შვილთა მისთა ⁂ ეურმენი, ⁂ ჭურჭელი თაფლითა ⁂ მიჳვედ მისადა: მან მიგითხრას შენ, რაჲცა იეოს ყრმისა ✠ ⁂ ეო ეგრეთ ცოლმან იერობოამისმან, ⁂ აღდგა ⁂ წარვიდა სილომს შინა, ⁂ შეიდა სახლსა აქიასსა: ხოლო კაცი მოხუცებულ იეო სედვად, ⁂ თჳალნი მისნი მობრუჯლებულ სიბერისა მისისაგან ✠ ⁂ ჰრქუა უფალმან აქიას: აჰა მოვალს შენდა ცოლი იერობოამისა კითხვად შენდა მისათჳს მისისა, რამეთუ სნეულარს: ესრეთ ⁂ ესრეთ ეტყოდე მას რაჟამს შემოვიდეს გამოჩინებად შენდა ✠ ⁂ იეო ოდეს, ესმა აქიას ხმა ფერჳთა მისთა მოსლვასსა მას მისსა ბჭეთა შინა, ⁂ ჰრქუა: შემოვედ ცოლო იერობოამისაო, რაჲსა შენ ეგრეთ უცხოდ იჩჳენები, რამეთუ მე ვარ მოვლინებული შენდა ბოროტ ✠ წარვედ არქჳ იერობოამს: ესრეთ იტყჳს უფალი ღმერთი ისრაელისა: ვინათგან აღგამაღლე შენ ერისაგან, ⁂ მიგეც შენ მწუემსად ერთა ჩემთა ისრაელთა ✠ ⁂ გავხლეთქე მეფობაჲ სახლისაგან დავითისა, ⁂ მიგეც იგი შენ, ხოლო შენ არა იქმენ, ვითარცა მონაჲ ჩემი დავით, რომელმან დაიცჳნა მცნებანი ჩემნი, ⁂ რომელი ვიდოდა კეცალსა ჩემსა ყოვლითა გულითა თჳსითა ყოფად ყოვლისა სიმართლისა წინაშე თვალთა ჩემთა ✠ ⁂ შენ ბოროტობდი უფროს ყოველთასა, რაოდენნი იყუნენ წინაშე ჴირსა შენსა, ⁂ წარვედ ⁂ ქმენ თავისა თჳსისა ღმერთნი უცხონი, გამოდნობილნი განძარისხებელნი ჩემნი, ⁂ უარმყევენ მე უკანით თავისა შენისა [2] ✠ ამისთჳს მე მოვაყენინო ბოროტი სახლსა ზედა იერობოამისსა, ⁂ მოვსპო იერობოამისა ვიდრე შემფსმელამდე კედლისა მიმართ, მყოფი ⁂ დაშთენილი ისრაელსა შორის, ⁂ მოვსპო სახლი იერობოამისა, ვითარცა მოისპის სკორე, ვიდრე აღსრულებამდე მისა ✠ მომკუდართა იერობოამისთა ქალაქსა შინა შჭამდენ მა-

[1] ზემორე ია.—[2] ქუემორე ია.

ღლნი, ⁂ მომკუდარსა აგარაკსა ზედა ჯამდენ მფრინველნი ცისანი,
რამეთუ უფალმან თქუა ✿ სოლო. შენ აღდეგ ⁂ წარვედ სახლად იბ
შენდა: ოდეს შეხჯდე ფერკითა შენითა ქალაქსა, მოკუდეს მე შენი ✿
⁂ ტიროდენ მისთჳს ყოველნი ისრაელნი, ⁂ დამარხონ იგი, რამე- იგ
თუ იგი ერთი დაიმარხოს ნათესავისაგან იერობოამისა საფლავსა
შინა, რამეთუ ჰოვა მას შინა სიტყუა კეთილი უფლისათჳს ღუ-
თისა ისრაელისა სახლსა შინა იერობოამისსა ✿ ⁂ დაადგინოს იდ
უფალმან თავისა თჳსისა მეფედ ისრაელსა ზედა, რომელმან მო-
სრას სახლი იერობოამისა მას დღესა შინა: ⁂ კვალად ⁂ აწცა ✿
⁂ შემუსროს უფალმან ღმერთმან ისრაელი, ⁂ შეარყიოს ვითარცა იე
შეირყევის ქარითა ლერწამი წყალსა შინა: ⁂ მოსპოს ისრაელი მა-
ღლით ქუეყანისა ამისგან კეთილისა, რომელი მისცა მამათა მათთა
⁂ განაბინოს იგინი წიაღ კერძო მდინარისა, ვინათგან ქმნეს თა-
ვისა თჳსისა სერტყები განმარისხებელი უფლისა ✿ ⁂ მისცეს ივ
უფალმან ისრაელი ცოდვათათჳს იერობოამისთა, რომელმან სცო-
და, ⁂ შეცოდებად მოიყვანნა ისრაელნი ✿ ⁂ აღდგა ცოლი იერო- იზ
ბოამისა, ⁂ მივიდა სარირას შინა: ⁂ იოა ოდეს შევიდა წინაშე
ბჭესა სახლისასა, ⁂ შვილი მისი მოუკუდა ✿ ⁂ დამარხეს იგი, ⁂ იჩ
ტიროდეს მისთჳს ყოველნი ისრაელნი სიტყჳსა ებრ უფლისა, რო-
მელსა იტყოდა კელითა მონისა მისისა ახია წინასწარმეტყუეშჳ-
ლისათა ✿ სოლო. ნეშტი სიტყუათა იერობოამისათა, რაჲოდენი ით
მწყობრობდა, ⁂ რაჲოდენ მეფობდა, აჰა ესენი წერილ არიან წი-
გნსა შინა სიტყუათა დღეთა მეფეთა ისრაელისათა ✿ ⁂ დღენი კ
რომელთა შინა მეფობდა იერობოამ, იქმნეს წელნი ოც ⁂ ორ; ⁂
მიიძინა მამათა თანა თჳსთა, ⁂ გამეფდა ნაბათ მე მისი მის წილ ✿
სოლო [1]) რობოამ მე სოლომონისა იოა ორმოცა ⁂ ერთისა წლი- კა
სა, ოდეს იწუა მეფობად, ⁂ ათშჯდმეტსა წელსა მეფობდა ქალაქსა
შინა იერუსალემსა, რომელი გამოირჩია უფალმან დადებად სახელსა
თჳსსა მუნ ყოველისაგან ტომისა ისრაელისა: ⁂ სახელი დედისა
მისისა ნაააბ ამანიტელა ✿ ⁂ ქმნა რობოამ ბოროტი წინაშე უფ- კბ

[1]) ბ ნეშტ. აბ.

ლისა, ⁂ ეშურვა იგი ყოველისათჳს, რომელი ქმნეს მამათა მათთა, კბ
⁂ ცოდვათა მათთა რომლითა სცოდეს ✿ ⁂ აღაშენნეს მათ თაჲსა
თჳსისა მაღალნი, ⁂ გოდოლნი ⁂ ბოძოსნი ყოველთა ზედა ბორცუ- კდ
თა მაღალთა, ⁂ ქუჱშე ყოველთა ხეთა საჩრდილობელთასა ✿ ⁂
შერევნა იყო ქუჱყანასა შინა მათსა, ⁂ ქმნეს ყოველთაჲნ სამა-
გლებათა წარმართთასა, რომელიცა აღიღო უფალმან ჰირისაგან
მეთა ისრაჱლისთა ✿ ⁂ იყო წელსა შინა მეხუთესა მეფობაჲსა რო- კე
ბოამისისსა, გამოვიდა სუსაკ მეფე ეგჳპტისა იერუსალემსა ზედა ✿ ⁂ კვ
აღიღო ყოველი საუნჯე სახლისა უფლისა, ⁂ საუნჯენი სახლისა
მეფისანი, ⁂ შუბნი ოქროჲსანი, რომელნი აღიღო დაჲით კელთა-
გან ურმათა ადრაასარ მეფისა სუბასთა, ⁂ მოიხუნა იგინი ყოველნი
იერუსალემსა შინა: [1] ესე ყოველი აღიღო, ⁂ ფარნი ოქროჲსანი, კზ
რომელი ქმნა სოლომონ, ⁂ წარიღო იგინი ეგჳპტედ ✿ ⁂ ქმნა
მეფემან რობოამ მის წილ ფარნი რვალისანი; ⁂ დაადგინა მათ ზე-
და მფლობელნი წინა მძღოლთაჲნ წინაშე მისა, რომელნი იც- კჱ
ვდეს ბჭეთა სახლისა მეფისათა ✿ ⁂ იყო ოდეს ვიდოდა მეფე სა-
სლსა შინა უფლისასა, ეტჯრთათ იგინი წინა მსჯელთა, ⁂ კვა-
ლად მიაქცეყდეს მათ საჯურველთ სცაჲსა შინა წინა მსჯელთასა ✿
სოლო სხუანი სიტჳანი რობოამისნი, ⁂ ყოველი რაჲოდენიცა კთ
ქმნა, არა ესენი აღწერილ არიანა წიგნსა შინა სიტჳაჲთა დღეთა
მეფეთა იუდაჲსთა ✿ ⁂ ბრძოლა იყო შორის რობოამისა ⁂ შორის ლა
იერობოამისა ყოველთა შინა დღეთა ✿ ⁂ დაიძინა რობოამ მამათა თჳ-
სთა თანა, ⁂ დაიმარხა მამათა თჳსთა თანა ქალაქსა შინა დაჳითი-
სსა: ⁂ გამეფდა აბიაჲ მე მისი მის წილ.

თ ა ვ ი იე.

ა და [2] მეათვრამეტესა შინა წელსა მეფობაჲსა იერობოამისსა,
ბ მისა ნაბათისა, გამეფებდა აბიაჲ მე რობოამისა იუდასა ზედა ✿ ⁂
სამ წელ მეფობდა იერუსალემს შინა, ხოლო სახელი დედისა მისი-
გ სა მაახა, ასული აბესალომისა ✿ ⁂ ვიდოდა ყოველთა შინა ცო-
დვათა მამისა თჳსისათა, რომელი ქმნა წინაშე მისსა, ⁂ არა იყო

[1]) ზემოთ ი.—[2]) ბ ნუშტთა აა.

გული მისი სრულ უფლისათანა ღუთისა მისისა, ვითარცა გული და-
ვითისა მამისა მისისა ✿ რამეთუ დავითისათჳს დაუტევა მას უფალ- დ
მან ღმერთმან ნაშთი იერუსალემს შინა, რათა აღადგინოს შემდგო-
მად მისსა შჯული მისი, ⁂ დაამტკიცოს იერუსალემი ✿ ვინათგან ე
ქმნა დავით სიმართლე წინაშე უფლისა, ⁂ არა მიდრეკა ყოველისა-
გან, რომელი ამცნო მას ყოველსა დღესა ცხოვრებისა მისისასა,
თჳნიერ სიტყჳსა ჰურია ქეტელისა ✿ ⁂ [1] ბრძოლა იყო შორის ვ
რობოამისა ⁂ შორის იერობოამისა ყოველთა შინა დღეთა ცხოვ-
რებისა მათისათა ✿ ⁂ სხუანი სიტყუანი აბიასნი, ყოველი რომელი ზ
ქმნა არა ესე ყოველნი დაწერილ არიანა წიგნსა შინა სიტყუათა
დღეთა მეფეთა იუდასთა: ⁂ ბრძოლა იყო შორის აბიასა ⁂ შორის
იერობოამისა ✿ [2] ⁂ დაიძინა აბია მამათა თჳსთათანა, მეოცდა ოთ- ჱ
ხესა წელსა იერობოამისსა, ⁂ დაეფლა იგი მამათა მისთათანა ქალა-
ქსა შინა დავითისსა, ⁂ გამეფდა ასა მე მისი მის წილ ✿ ⁂ წელსა თ
მეოცდა ოთხესა იერობოამის ისრაელთა მეფობისასა, მეფობდა ასა
იუდასა ზედა ✿ ⁂ ორმეოცდა ერთ წელ, მეფობდა იერუსალიმს ი
შინა, ხოლო სახელი დედისა მისისა ანნა ასული აბესალომისა ✿
⁂ ქმნა ასა სიმართლე წინაშე უფლისა, ვითარცა დავით მამამან ია
მისმან ✿ ⁂ აღხოცა სამაგელება ქუჱყანისაჲან, ⁂ აღმოფხვრა იბ
ეოველნი კერპნი რომელი ქმნეს მამათა მისთა ✿ ⁂ [3] ანნა დედა იგ
თჳსი გარდააგდინა რომელ არა უფლებდეს იგი, ვინათგან ჰჳო შე-
საკრებელსა მაღნარსა შინა თჳსსა ⁂ მოჰკუჱთნა ასა სერტყუნი კერ-
ჳნი მისნი ⁂ დაწუა ცეცხლითა ნაღუარეგსა შინა კედრისასა ✿ ხო- იდ
ლო მაღალნი არა მოკუჱთნა, ვინათგან გული ასასი იყო სრულ
წინაშე უფლისა ეოველთა დღეთა შინა ცხოვრებისა მისისასა ✿
⁂ შეიხუნა სვეტნი მამისა თჳსისანი ⁂ სვეტნი თჳსნი ტაძარსა უფ- იე
ლისასა, ვეცხლისა, ⁂ ოქროჲსანი ⁂ ჴურჭელნი ✿ ⁂ ბრძოლაჲ ივ
იყო შორის ასასა, ⁂ შორის ბაასომ მეფისა ისრაელისა, ეოველთა
დღეთა შინა მათთა ✿ ⁂ გამოვიდა ბაასონ მეფე ისრაელისა იუდა- იზ
სა ზედა, ⁂ აღაშენა რამა, რათა არღარა ეოფილ იყო გამოსლვა ⁂

[1] ბ მეფეთა აა.—[2] ბ ნეშტთა იგ ⁂ იდ.—[3] ბ ნეშტთა იე.

იწ შესლვა ასა მეფისა იუდასა ✿ ⁂ აღიღო ასა ყოველი ოქროჲ ⁂ ვეცხლი, რომელი იპოებოდა საუნჯესა შინა სახლისა უფლისასა, ⁂ საუნჯესა შინა, სახლისა მეფისასა, ⁂ მისცა იგინი გელთა მო-ნათა თჳსთასა, ⁂ წარგზავნა იგინი მეფემან ასა მისათანა ადერისა-სა, მისა თავერმთავრისა რამმანს შინა, მისა მიმართ აზაილისა, მეფისა
ით ასურისა, რომელი სცხოვრებდა დამასკოსა შინა ✿ ⁂ ეტყოდა და-დეგ აღთქმა შორის ჩემსა, ⁂ შენსა, ⁂ შორის მამისა ჩემისა, ⁂ მა-მისა შენისა: აჰა წარმოგიგზავნე შენ მძუნწნი ვეცხლი ⁂ ოქროჲ: მოვედ
კ ⁂ დახსენ აღთქმაჲ შენი, რომელ არს ვაასოსათანა მეფისა ისრაე-ლისა, რათა განვიდეს ჩემგან ✿ ⁂ ისმინა მეძან ადერისმან, მეფისა ასასი, ⁂ წარმოგზავნა მეყდართ მთავარი ძალთა თჳსთა, ქალა-ქთა ზედა ისრაელისათა, ⁂ მოსრნა აინა, ⁂ დანა, ⁂ აველა, სახ-ლისა მაქაინისა, ⁂ ყოველი სენარეფი, ვიდრე ყოველისამდე ქუჱყა-
კა ნისა ნეფთალემისა ✿ ⁂ იყო ვითარცა ესმაჲ ვაასს დაუტევა შენება
კბ რამასი, ⁂ მიიქცა ფერსუს შინა ✿ ხოლო მეფემან ასა ამცნო ყო-ველსა იუდასა ენაკიმსა შინა, ⁂ აღიღეს ქუანი რამასგან, ⁂ მელნი მისნი, რომლითა დააფუძნა ვაასამ ⁂ აღაშენა მათ შინა მეფემან ასა
კგ ყოველი ბორცუი ბენიამენისა, ⁂ სახმიელონი ✿ ⁂ სხუანი სი-ტეუანი ასასნი, ⁂ ყოველნი ძალნი მისნი, ⁂ ყოველნი რომელნი ქმნა, ⁂ ქალაქნი რომელნი აღაშენნა, არა ესე ყოველნი არიანა და-წერილ წიგნსა შინა სიტეუათა დღეთა მეფეთა იუდასთა, გარნა ჯამ-
კდ სა შინა სიბერისა თჳსისასა იწყო სალმობად ფერჳთა მისთა ✿ ⁂ დაიძინა ასა მამათათანა თჳსთა, ⁂ დაფლულ იქმნა ქალაქსა შინა დაჳით მამისა თჳსისასა, ⁂ გამეფდა იოსაფატ მე მისი მის წილ ✿
კე ხოლო ნავათ მეძან იერობოამისმან იწყო მეფობად ისრაელისა ზედა, მეორესა წელსა ასას მეფობისასა იუდასა, ⁂ მეფობდა ის-
კვ რაელთა ზედა ორ წელ ✿ ⁂ ქმნა ბოროტი წინაშე უფლისა, ⁂ ვიდრე გზითა მამისა თჳსისათა, ⁂ ცოდვასა შინა მისსა რომლი-
კზ თა ჰყო შეცოდება ისრაელსა შორის ✿ ⁂ გარემო მოადგა მას ვაას მე აქინისა, სახლსა შინა ბელანისასა, მისა ახნისა, ⁂ მოკლა იგი გაბაფონს უცხოჲ თესლთასა, ხოლო ნავათ ⁂ ყოველი ისრაელი

გარემოადგა გაბაათონს ✿ ⁂ მოკლა იგი ვაასა წელსა შინა მესამე- კფ
სა ასსა მეფისა იუდასა, ⁂ გამეფდა მის წილ ✿ ⁂ [1] იუო რაჟამს კთ
გამეფდა, ⁂ მოსწყჳდა ყოველი სახლი იერობოამისა, ⁂ არა დაუ-
ტეგად არა რად ყოველისაგან სულიერისად იერობოამისა, ვიდრე-
დის აღმოფხჳრა იგინი სიტყჳსაებრ უფლისა, რომელი თქუა
ველითა მონისა მისისა აქიასა სილონთიელისა ✿ ცოდჳსათჳს იე- ლა
რობუამისათა, რომლითა სცოდა ⁂ შეიეუანა ცოდვასა შინა ისრაე-
ლონი, ⁂ განრისხებასა შინა მისსა რომლითა განარისხა უფალი
ღმერთი ისრაელისა ✿ ⁂ სხუანი სიტყუანი ნადაბისთანი, ⁂ ყოველი ლა
რომელი ქმნა, არა ესენი ყოველნი აროანა დაწერილ წიგნსა შინა
სიტყუათა დღეთა მეფეთა ისრაელთასა ✿ ⁂ იუო ბრძოლა შორის ლბ
ასა მეფისა იუდასა, ⁂ ვაასს მეფისა ისრაელისა, ყოველთა შინა
დღეთა მათთა ✿ ⁂ მესამესა შინა წელსა ასა მეფისა იუდაჲსა, გა- ლგ
მეფდა ვაას მე ახინნასი ყოველთა ზედა სამეფოთა ისრაელისათა
ფერსეს შინა, ოც ⁂ ოთხსა წელსა ✿ ⁂ ქმნა ბოროტი წინაშე უფ- ლდ
ლისა, ⁂ ვიდოდა გზითა იერობუამისათა მისა ნაბათისა, ⁂ ცო-
დვათა შინა მისთა რომლითა შეცოდებისა შინა მოიეუანნა ის-
რაელონი.

თ ა ვ ი ი ვ.

და იუო სიტყუა უფლისა ჱლითა იიუი მისა ანაანიასითა ა
ვაასს მიმართ ⁂ ეტყოდა ✿ ვინათგან აღგამაღლე შენ ქუეყანისა- ბ
გან, ⁂ მიგეც შენ წინამძღურებად ერთა ზედა ჩემთა ისრაელთა, ⁂
სჯდოდი გზითა იერობუამისათა, ⁂ შთაიეუანე ცოდვასა შინა ერი
ჩემი ისრაელი, განრისხებად ჩემდა ამაოებითა მათითა ✿ [2] აჰა მე გ
განვაგდო სამკჳდრებელი ვაასისა, ⁂ სამკჳდრებელი სახლისა მისი-
სა, ⁂ ვუო სახლი შენი [3] ვითარცა სახლი იერობუამისა მისა ნა- დ
ვათისა ✿ მომეშუდარსა ვაასს ქალაქსა შინა ჭამდენ ძაღლნი, ⁂ მო-
მეშუდარსა მისსა ველსა ზედა ჭამდენ მფრინველნი ცისანი ✿ ⁂ შემ- ე
დგომნი სიტყუანი ვაასისნი, ⁂ ყოველი რომელიცა ქმნა, ⁂ მალნი

[1]) ზემორე იდ. ჭეშმორე იჳ ⁂ კა. დ მეფეთა თ.—[2]) მეფეთა ით.—[3]) ზე-
მორე იე. ჭეშმორე კა.

მისნი, არა ესე ყოველნი დაწერილ არიანა წიგნსა შინა სიტყვათა
გ დღეთა მეფეთა ისრაელისათა ✠ ⁂ დაიძინა ვაასა მამათა თანა თჳს-
თა, ⁂ დაფლულ იქმნა ფერსას შინა, ⁂ გამეფდა ილაჲ მე მისი
ზ მის წილ ✠ ⁂ კელითა იუა მისა ანანი წინასწარმეტყუ֯ლისათა
იტყოდა უფალი ვაასა ზედა, ⁂ სახლსა ზედა მისსა ყოველსა ბო-
როტსა, რომელი ქმნა მან წინაშე უფლისა, რომელმან განარისხა
იგი საქმითა ხელისა მისისათა, ეყოს მას ვითარცა სახლსა იერო-
ჱ ბოამისსა, დაცემისათჳს მისისა ✠ წელსა შინა მეოცდა ექუსესა
თ ასა მეფისა იუდასა, მეფობდა ილაჲ მე ვაასისა ისრაელსა ზედა
ფერსეს შინა ორ წელ ✠ ⁂ აღდგინა უფალმან მას ზედა ურმა
მისი, ზამბრე მთავარი, ნახევარ ეტლოსანთა, ⁂ ესე იყო ფერსეს
ი შინა სიძდა, ⁂ ითრობოდა სახლსა შინა არსა სახლის განმგებე-
ლისა ფერსას შინა ✠ ⁂ შევიდა ზამბრე, ⁂ დასცა მას, ⁂ მოკლა
იგი, წელსა შინა მეოცდა შჯდესა ასას მეფისა იუდასსა, ⁂ გამეფდა
ია მის წილ ✠ ⁂ იქმნა მეფობასა მისსა, ოდეს დაჯდა საყდარსა ზედა
იბ მისსა ✠ ⁂ მოსრა ყოველი სახლი ვაასისა: არა დაუტევა მისა შემფს-
იგ მელი კედლისა, ⁂ არცა მოუუსინი ⁂ მეგობარნი მისნი ✠ ⁂ მოსრა
ზამბრე ყოველი სახლი ვაასისა სიტყჳსა ებრ უფლისა რომელსა
იტყოდა სახლსა ზედა ვაასისა, იუი წინასწარმეტყუ֯ლისა მიერ ✠
იდ ყოველისათჳს ცოდვათა ვაასათა, ⁂ ილა მისა მისისა, რამეთუ
იე სცოდა ⁂ აცოდა ისრაელი განრისხებად უფლისა ღ֯ისა ისრაე-
ლისა, ამაოებითა მათითა ✠ ხოლო სხუანი სიტყუანი ილისნი
ივ ⁂ ყოველი რაოდენი ქმნა, არა აჰა ესენი დაწერილ არიანა წიგნ-
თა შინა დღეთა მეფეთა ისრაელთასა ✠ ⁂ წელსა მეოცდა შჯდესა
იზ ასა მეფისა იუდასა, მეფობდა ზამბრი შჯდ დღე ფერსეს შინა: ⁂
იო ბანაკი ისრაელისა გაბაონს ზედა უცხო თესლთასა ✠ ⁂ ეს-
მა ერსა მოოსს ბანაკსა შინა, ⁂ იტყოდეს: გარდაიქცა ზამბრე, ⁂
მოკლა მეფე: ⁂ დაადგინეს მეფედ ისრაელს ზედა ზამბრი მგედართ
მთავარი, ზედ ღაშქართა ისრაელისათა, მას დღესა შინა ბანაკსა
იჱ მას ✠ ⁂ აღჳიდა ზამბრი ⁂ ყოველი ისრაელი მის თანა გაბაონით
⁂ გარე მოადგნეს ფერსას ✠ ⁂ იუო ოდეს იხილა ზამბრი, რამეთუ

დაიჭერა ქალაქი მისი, ⁘ შეიქმა შინაგანსა შინა სახლსა მეფისასა, ⁘ დაიწუა თავს ზედა სახლი მეფისა ცეცხლითა ✿ ⁘ მოკუდა ცო- კ
დვისათჳს მისისა, რომლითა ეო ბოროტი წინაშე უფლისა, რამეთუ ვიდოდა გზითა იერობოამისითა მისა ნაბათისთა, ⁘ ცოდვათა შინა მისთა, რომელი ჰყო ⁘ შეიყვანა, ცოდვათა შინა ისრაელი ⁘ სხუანი შემდგომნი სიტყუანი ზამბრისნი, ⁘ საცთურნი მისნი რომელნი ჰყუნან, არა აჰა ესენი დაწერილ არიანა წიგსა სიტყუა- თა დღეთა მეფეთა ისრაელისათა ✿ მაშინ განიეო ერი ისრაელისა, კა
ნახეგარი ერი იქმნა თამნის მისა გონათისა რათა მეფობდეს იგი, ⁘ ნახეგარი ერნი იქმნა შედგომილ ამბრისა ✿ ხოლო ერნი მეოფ- კბ
ნი ამბრის თანა განძლიერდებოდეს უფროს ერთა მეოფთა თამინის თანა, მისა გონათისა; ⁘ მოკუდა თამინი, ⁘ ორამ მმა მისი ქმსა მას შინა, ⁘ გამეფდა ამბრი შემდგომად თამნისა ✿ წელსა შინა კგ
მეოცდა ათერთმეტესა, ასა მეფისა იუდასა, მეფობდა ამბრი ისრაელთა ზედა ათორმეტ წელ: ⁘ ფერსეს შინა მეფობდა ექუს წელ ✿ ⁘ იეო- კდ
და ამბრი მთაჲ სემერონი სემერისგან უფლისა მის მთისა ორითა ტალანტითა ვერცხლისათა; ⁘ აღაშენა მთა იგი, ⁘ უწოდა სახელი მთასა მას, რომელი აღაშენა, სახელისა ებრ სემირა ჰატრონისა მთისა მის, მთაჲ სემირონ ✿ ⁘ ქმნა ამბრი ბოროტი წინაშე უფ- კე
ლისა, ⁘ განბოროტდა უფროჲს ეოველთა მის წინა მეოფთა ✿ ⁘ კვ
ვიდოდა ეოველისა ებრ გზისა იერობოამისა მისა ნაბათისა, ⁘ ცო- დვათა შინა მისთა, რომლითა შეიყვანა ცოდვასა შინა ისრაელი, განრისხნებად უფლისა ღუთისა ისრაელისა საცთურთა შინა მათ- თა ✿ ⁘ სხუანი სიტყუანი ამბრისანი, ⁘ ეოველი რაჲოდენიცა კზ
ქმნა, ⁘ ეოველი ძალი მისი, არა აჰა ესენი დაიწერნეს წიგნსა შინა სიტყუათა დღეთა მეფეთა ისრაელისათა ✿ ⁘ დაიძინა ამბრი კჱ
მამათა თჳსთა თანა, ⁘ დაეფლა სამარიას შინა: ⁘ გამეფდა, აქაბ ძე მისი მის წილ ✿ ⁘ ქმნა აქაბ ბოროტი წინაშე უფლისა კთ
უუბოროტესი ეოველთა ეოფილთა ჱრეველ მისა ✿ ⁘ მეთერთმე- ჟ
ტესა წელსა ამბრისასა იწყო მეფობად იოსაფატ ძემან ასასმან; ათჲუთ- მეტისა წლისა იყო, ოდეს იწყო მეფობა, ⁘ ოცდა ხუთ წელ მეფობდა

ლა იერუსალემსა შინა ✿ სახლი იყო დედისა მისისა ღაზუგა, ასული სე-
ლინისა, ⁂ ვიდოდა იგი გზისაებრ ასა მამისა თჳსისა, ⁂ არა
მიდრკა მისგან ყოფად სიმართლისა წინაშე უფლისა, გარნა მღალ-
ნი არა განაგდო, არამედ შესწორვიდა მადლათა ზედა, ⁂ აკმევდენ,
⁂ აღთქმა ეო იოსაფატ მეფეთა თანა ისრაელთასა; ⁂ ყოველნი მა-
ღალნი, რომელ ქმნა, ⁂ რომლითაცა სძლო, არა ყოველნი ესენი და-
იწერნეს წიგნსა შინა სიტყვათა დღეთა მეფეთა იუდასთა. ⁂ სხვა-
ნი შერეულნი, რომელნი იუშნეს დღეს შინა ასა მამისა მისისასა,
მოსპო ქუჱყანისაგან; ⁂ მეფე არა იყო სჳრსა შინა ნასიბსა, ⁂
მეფემან იოსაფატ ქმნა ნავი თარშიშ წარწყლვად, სოფირსა შინა ოქ-
როსათჳს, ⁂ ვერ წარვიდა, რამეთუ შემუსრეს ნავი ღასიმსა შინა
ღასიელთა. მაშინ ჰრქუჱს მეფეთა ისრაელისათა იოსაფატს მი-
მართ: წარვაჳლინოთ ურმანი ჩუჱნნი ურმათა შენთა თანა ნავსა ში-
ნა, ⁂ არა ინებაჲ იოსაფატ. ⁂ დაიძინა იოსაფატ მამათა თჳსთა
თანა ⁂ დაეფლა, ქალაქსა დავითისასა, ⁂ მეფე იქმნა იორამ მე
ლბ მისი მის წილ ✿ მეორესა წელსა იოსაფატ მეფისა იუდასა აქაბ მე
ამბრისა მეფობდა ისრაელსა ზედა სამარიას შინა ოცდა ორ
ლგ წელ ✿ ⁂ ქმნა აქაბ ბოროტი წინაშე უფლისა უუბოროტესი
ლდ უფროს ყოველთა მისა წინა მეოფთა ✿ ⁂ არა იყო მისა კმა
სლვად ცოდვათა შინა იერობოამისათა ძისა ნაბათისა, ⁂ მოიყვანა
ცოლად [1] იეზაბელ ასული იეთებალისა, მეფისა სიდონისა: ⁂
ლე შევიდა ⁂ მსახურებდა ბაალს, ⁂ თაყუანისცემდა მას ✿ ⁂ დაადგინა
საზორველი ბაალისა სახლსა შინა სამაგალებისა მისისასა, რომე-
ლვ ლი აღუშენა სამარიასა შინა ✿ ⁂ ქმნა აქაბ მაღარნი, ⁂ შესძინა
აქაბ ყოფად განრისხება, უფლისა ღჳთისა ისრაელისა, ⁂ სული
თჳსი წარწყმიდა, რამეთუ ბოროტ მოქმედებდა, უფროჲს ყოველთა
ლზ მეფეთა ისრაელისათა ✿ ყოფილთა პირველ მისსაჲ ✿ ხოლო დღესა
შინა მისსა აღაშენა აქიელ ბეთელმან იერიქონი, აბირონს ზედა
პირმშოსა თჳსსა დაფუძნა იგი, ⁂ ზღუბს ზედა უმრწამესსა

[1] ა)ბოკალდოსი. ბ.

თჳსსა დაადგინა კარნი მისნი, სიტყჳსა ებრ უფლისა, რომელი
თქუა კელითა ისუ მისა ნაყესა.

თ ა ვ ი იზ.

და თქუა ილია წინასწარმეტყუელთან თუზბიტელთან, რო- ა
მელი იყო თესბით გალადისთ აქაბის მიმართ: [1] ცხოველ არს უფალი
ღმერთი ძალთა, ღმერთი ისრაელისა, რომლისა ვსდგა წინაშე მისსა,
უკეთუ იქმნას წელსა ამას შინა ცუარი, ⁂ წჳმა, თჳნიერ სიტყუათა
ჰირისა ჩემისათა ✠ ⁂ იყო სიტყუა უფლისა ილიას მიმართ ✠ ბ
წარვედ ამიერ აღმოსაყალით, ⁂ დაიმალე ნაღუარევსა შინა ქორა- გ
თისასა, ჰირის ჰირ იორდანისა ✠ ⁂ იყო მსმელ ნაღუარევისა დ
მისგან წულისა, ⁂ ყორანთა უბრძანო გამოზრდა შენი მუნ ✠ ⁂ ე
წარვიდა ილია სიტყჳსა ებრ უფლისა ⁂ დაჯდა წინა ნაღუარევსა
ქორათისასა, ჰირის ჰირ იორდანისა ✠ ⁂ ყორანი მიართმიდა მას ვ
პორცსა განთიად ⁂ ჰურსა, ⁂ პორცსა მიმწუხრისა თანა ⁂ ნაღუარე-
ვისაგან სუმდა წუალსა ✠ ⁂ იქმნა დღეთა მათ განკმეს წუარონი, ზ
რამეთუ არა იყო წჳმა ქუყანასა ზედა ✠ ⁂ იყო სიტყუა უფლი- ჱ
სა ილიას მიმართ, ⁂ ეტყოდა ✠ [2] აღდეგ ⁂ წარვედ სარეფთად თ
სიდონისა, ⁂ იყავ მუნ, რამეთუ აჳა გამცნე მუნ დედა-კაცსა
ქურივსა გამოზრდა შენი ✠ ⁂ აღდგა ⁂ წარვიდა სარეფთად სიდო- ი
ნისა, ⁂ მიიდა ბაგეთა თანა ქალაქისათა, ⁂ აჳა მუნ დედა-კაცი
ქურივი შეჰკრებდა შეშასა ⁂ კმა უყო სურვილი კერძო ილია, ⁂
ჰრქუა მას: მომიღე აწ მე მცირე წუალი ჭურჭლითა, ⁂ ვსუა ✠ ⁂ ია
წარვიდა იგი მოღებად: ⁂ კმა უყო უკანით მისა ილია, ⁂ ჰრქუა
მას: მომიღე უკუე მე ნამუსრევი ჰურისა კელითა შენითა, რათამცა
ვჭამო ✠ ⁂ ჰრქუა დედა-კაცმან, ცხოველ არს უფალი ღმერთი შე- იბ
ნი, უკეთუ არს ჩემთანა უცუარი: არამედ ვითარ ოდენ მჭლე ერთ
ფქვილი საფქვილესა შინა, ⁂ მცირე ზეთი რქასა შინა. ⁂ აჳა მე შე-
კრებ მცირესა შეშასა, ⁂ შევიდე ⁂ გქმნე თავისა ჩემისათჳს ⁂ შჯ-
ლთა ჩემთა, ⁂ ვჭამოთ ⁂ მოვსწუდეთ ✠ ⁂ ჰრქუა მისა მიმართ იგ
ილია: ისწრაფე ⁂ შეედ ⁂ უყე სიტყჳსაებრ შენისა, არამედ მიქმენ

[1]) ზირაქ ⅁⅁ⅆ. —[2]) იაკობ კ. ლუკა დ.

მე მისგან ურბეული მცირე ჰრწველ, ⁂ მომართუ მე: ხოლო შენ-
იდ თჳს ⁂ შეილთა შენთათჳს, ქმენ მერმე ✿ რამეთუ ესრეთ იტყჳს
უფალი ღმერთი ისრაელისა: საფქვლესა შენსა არა მოაკლდეს ფქვი-
ლი, ⁂ რქასა ზეთისა შენისასა არა მოაკლდეს ზეთი, დღედღე ვი-
იე დრემდის მოსცეს უფალმან წჳმა ქუეყანასა ზედა ✿ ⁂ წარვიდა და-
და-კაცი ⁂ ქმნა სიტყჳსაებრ ელიასა, ⁂ მოართოა მას, ⁂ ჭამა მან
ივ იცი ⁂ მან ⁂ ძეთა მისთა ✿ ⁂ მის დღითგან არა მოაკლდა სა-
ფქვილესა მისა ფქვილი ⁂ რქასა მას საზეთესა არა მოაკ-
ლდა ზეთი სიტყჳსაებრ უფლისა, ვითარცა იტყოდა უფალი ჰირი-
. იზ თა ელიასითა ✿ ⁂ იყო შემდგომად სიტყუათა ამათ, დასნეულდა მე
დედა-კაცისა სახლისა უფლისა, ⁂ იყო სალმობა მისი ძლიერ
იჱ ფრიად, ვიდრემდის არა დაშთა მას შინა სული ✿ ⁂ თქუა დედა-
კაცმან ელიას მიმართ: რაჲ არს ჩემდა ⁂ შენდა კაცო ღმრთისაო,
შემოხვედ ჩემდა ახსენებად უსამართლოებისა ჩემისა, ⁂ მოსიკუდიდ
ით მისა ჩემისა ✿ ⁂ ჰრქუა ელია დედა-კაცსა მას: მომეც მე ძე შენი:
⁂ აღიღო იგი წიაღთაგან მისთა, ⁂ მოიღო იგი ქორწს, სადაცა
კ თჳთ წუა, ⁂ დადვა იგი ცხედარსა ზედა თჳსსა ✿ ⁂ ღაღად ყო
ელია უფლისა მიმართ ⁂ თქუა: ჯი ჩემდა უფალო მოწამეო მის
ქურივისაო, რომლისა თანა აწ მე ვგიე, შენ ჰჴგუემე მე მაგისი სი-
კა კუდილითა ✿ ⁂ [1] შთაჰბერა სამ გზის ურმასა მას, ⁂ სადმდა უფა-
ლსა, ⁂ თქუა: უფალო ღმერთო ჩემო მოაქციენ უკუნ სული ურძი-
კბ სა ამის ამისდაჳ, ⁂ იქმნა ეგრეთ ✿ ⁂ გარდამოიუნა ელია ურმა
იცი ქორწსა მისგან სახიდ, ⁂ მისცა იცი დედასა მისსა, ⁂ ჰრქუა
კგ ელიამ: იხილე ცოცხალ არს მე შენი ✿ ⁂ ჰრქუა დედა-კაცმან ელიას
აჰა მიცნობიეს რამეთუ კაცი ღმრთისა სარ შენ, ⁂ სიტყუა უფლი-
სა ჴეშმარიტ არს ჰირსა შენსა.

თ ა ვ ი იზ.

ა ⁂ ლა იყო შემდგომად დღეთა მრავალთა, ⁂ სიტყუაჲ უფლისაჲ
იყო ელიას მიმართ, წელსა შინა მესამესა, ⁂ ეტყოდა: წარვედ, ⁂
ბ ეჩუენე აქაბს, ⁂ მიუსცე წჳმა ჰირსა ზედა ქუეყანისასა ✿ ⁂ წარვიდა

[1] ⁂ კსდრ. ზ.

ილია აქაბის მიმართ ჩუ̈ჩ̈ნებად, ⁂ იუო სიუმილი ძლიერი სამა-
რიას ✿ ⁂ მოუწოდა აქაბ აბდიას განმგესა სახლისასა; ⁂ აბდია გ
იუო მოშიში უფლისა ფრიად ✿ ⁂ იუო ოდეს იწუო მოწუ̈ჩ̈დად დ
იზაბელ წინასწარმეტყუ̈ჩ̈ლთა უფლისათა, ⁂ წარიუანა აბდია ას-
ნი კაცნი წინასწარმეტყუ̈ჩ̈ლნი, ⁂ დამალნა იკინი ორმეოც ⁂ ათ
ათნი ქუაბსა შ.ნა, ⁂ ზრდიდა მათ ჰურიათა ⁂ წულითა ✿ ⁂ ჰრქუა ე
აქაბ აბდიას: წარსლუით წარვიდეთ ველად წუაროთა მიმათთ წულ-
თასა, ⁂ ყოველსა ზედა ნადგარეუსა, ნუ თუ ვერ ვჰოვნეთ მწუანვი-
ლი, ⁂ გამოუზარდნეთ ცხენნი ⁂ ჯორნი, რათა არა განუწ̈ჩ̈ხრწნენ
საცხოვარნი ✿ ⁂ განიუნეს თჯსად გზანი წარსლვად მიერ: აქაბ ვ
წარვიდა გზითა ერთითა, ⁂ აბდია წარვიდა გზითა მეორითა ✿ ⁂ ზ
აბდია ერთი გზასა ზედა: ⁂ მოვიდა ილია შემთხუედ მისა მარტო;
⁂ აბდია ისწრაფა ⁂ დაჲარდა ჰირსა ზედა თჯსსა, ⁂ ჰრქუა: შენ
სარა თჯთ, უფალო ჩემო ილია ✿ ⁂ ჰრქუა ილია აბდიას: მე ჱ
ვარ, წარვედ ⁂ აუწუე უფალსა შენსა ⁂ ეტყოდი: აჰა ილია ✿ ⁂ თ
ჰრქუა აბდია: რაჲ ცოდე მე, რამეთუ მიიცე მე მონა შენი ჯელსა
შინა აქაბისსა რათა მომკლას მე ✿ ცხოველ არს უფალი ღმერთი ი
შენი, უკეთუ არს ერი, ანუ მეფობა, სადაცა არა წარუვლინე მე
უფალსა ჩემსა მოძიებად შენდა: ⁂ ვრქუი მე, არა არს: ⁂ სწუევის
სამეფო ⁂ კერძონი მისნი რამეთუ ვერა ჰპოვე შენ ✿ ⁂ აუ შენ მე- ია
ტუჯ მე: წარვედ ⁂ არქუ უფალსა შენსა: აჰა ილია ✿ ⁂ იოს რა- იბ
ჯამს მე განვიდე შენგან, ⁂ სულმან უფლისამან აღგიღოს შენ, ქუ̈ჩ̈-
ყანასა რომელი არა ვიცოდე, ⁂ შევიდე მითხრობად აქაბისა, ⁂ ვერა
გჰოო შენ, ⁂ მომკლას მე: რამეთუ მონა შენი ვარ მოშიში უფლისა სი- იგ
ჯაბუკით ჩემითგან ✿ ანუ არა მოგეთხრაა შენ უფალო ჩემო, რო-
მელი ჳქმენ, ოდეს უნდოდა მოწუ̈ჩ̈და იზაბელს წინასწარმეტყუელ-
თა უფლისათა, ⁂ დავმალენ მე წინასწარმეტყუელნი უფლისანი, ასი
კაცი, ორმეოცდა ათ ათი ქუაბსა შინა, ⁂ გამოვზარდენ იკინი ჰუ-
რიათა ⁂ წულითა ✿ ⁂ აწ შენ მეტუჯ მე: წარვედ ⁂ მიუთხარ უფა- იდ
ლსა შენსა: აჰა ილია, ⁂ მომკლას მე ✿ ⁂ ჰრქუა ილია: ცხო- იე
ველ არს უფალი ძალთა, რომლისა წინაშე ვდგაჳარ წინაშე მისა

ივ ვითარმედ ხლეს ვეჩვენო მას ✿ ⁂ წარვიდა აბდია შემთხვევად აქაბისა, ⁂ მიუთხრა მას: ⁂ ისწრაფა აქაბ, ⁂ წარვიდა შემთხვევად ი-
იზ ლიასა ✿ ⁂ იუო ოდეს იხილა აქაბ ილია, ⁂ ჰრქუა აქაბ ილიას:
იჱ შენ ხარა გარდამაქცეველი ისრაელისა ✿ ⁂ ჰრქუა ილია: არა მე
არამედ შენ, ⁂ სახლი მამისა შენისა, რამეთუ დაუტევეთ თქუენ უ-
ით ფალი ღმერთი თქუენი ⁂ ხუალთ უკანით ბაალისა ✿ ⁂ აწ წარა-
ვლინე, ⁂ შემოკრიბე ჩემდა ყოველი ისრაელი, მთასა ზედა კარმე-
ლისასა, ⁂ წინასწარმეტყველნი სირცხჳლისანი, ბაალისნი, ოთხას
ერი ერგასისნი, ⁂ წინასწარმეტყველნი მაღნარისნი ოთხასნი მჯამელნი
ტრაჰეზსა იზაბელისასა ✿ ⁂ წარავლინა აქაბ ყოველსა შორის
კ ისრაელსა, ⁂ მოიყვანნა ყოველნი წინასწარმეტყველნი მთასა ზედა
კა კარმელსა ✿ ⁂ მიიკრიბნა ილია ყოველი ერი ⁂ ჰრქუა მათ
ილია: [1] ვიდრემდის ჰკელობთ თქუენ ორითავე გოჯითა თქუენი-
თა, უკეთუ არს უფალი ღმერთი, ვიდოდეთ უკანით მისსა, ⁂ უკეთუ
არს ბაალი ვიდოდეთ უკანით მისა, ⁂ არა რაჲ მიუგეს ერთა სი-
კბ ტყუაჲ ✿ ⁂ თქუა ილია ერთა მიმართ: მე დავშთომილვარ წინა-
სწარმეტყველი ერთი უფლისა, ⁂ წინასწარმეტყველნი ბაალისნი,
ოთხას ერგასისნი კაცნი, ⁂ წინასწარმეტყველნი მაღნარისნი ოთ-
კგ ხასნი ✿ ⁂ თქუა ილია: მომცენით ჩუენ ორნი ზუარაკნი, ⁂
გამოირჩიონ თავისა მათისათჳს ერთი, ⁂ განაგონ იგი ასოებულად,
⁂ დასდვან შეშასა ზედა, ⁂ ცეცხლსა ნუ შეასხებენ: ⁂ მეცა განვუო
ზუარაკი მეორე ⁂ დავსდვა შეშასა ზედა, ⁂ ცეცხლი არა შევასხო ✿
ვდ ⁂ ხადოდეთ სახელსა ღმერთთა თქუენთასა, ⁂ მე ვხადო სახელსა
უფლისა ღუთისა ჩემისასა, ⁂ იყოს ღმერთი, რომელმან ისმინოს
ცეცხლითა, იგი არს ღმერთი: ⁂ მიუგეს ყოველმან ერმან ⁂ ჰრქუეს:
კე კეთილ არს სიტყუაჲ ეგე, რომელი სთქუ, ⁂ იუანე ეგრეთ ✿ ⁂ ჰრქუა
ილია წინასწარმეტყველთა სირცხლისათა: გამოირჩიეთ თავისა
თქუენისა ზუარაკი ერთი, ⁂ ქმენით პირველ თქუენ, რამეთუ თქუენ-
ნი არს სიმრავლე, ⁂ ხადოდეთ სახელსა ღმერთთა თქუენთასა, ⁂
კვ ცეცხლსა ნუ შეასებთ ✿ ⁂ მოიუანეს ზუარაკი, ⁂ ქმნეს ეგრეთ, ⁂

[1] ზირაჭ ბ.

ხადოდეს სახელსა ბაალისსა განთიადითგან შუადღემდე ✠ იტყოდეს: ისმინე ჩუენი ბაალ, ისმინე ჩუენი: ✠ არა იყო კმა არცა სმენა: ✠ რბიოდეს გარემო საკმსუფლისა რომელი ქმნეს ✠ ✠ იქმნა შუადღე, კზ ✠ ეცინცხოდა მათ ილია თეზბიტელი, ✠ ჰრქუა: ხადეთ კმითა დიდითა, რამეთუ ღმერთი არს, ნუ თუ გაცხრებოდეს რასამე, ნუ თუ სხუასა რაჲსამე აგებდეს, ანუ თუ ეძინოს თჳთ ✠ განაღვიძოთ ✠ ✠ სადო- კჩ დეს კმითა დიდითა, ✠ დაიჭრიდენ ჩუსულებისაებრ მათისა ✠ ნებითა, ✠ მრაგვალსა იცემდეს შოლტებითა ვიდრე დათხეულამდე სისხლისა თჳსისა ✠ ✠ წინასწარმეტყველებდეს, ვიდრემდის შემოხდა მწუ- კთ ხრი: ✠ იქმნა რაჟამს გარდახდა ჟამი მსხუფლისა, ✠ არა იყო კმაჲ ✠ არა სმენა: ✠ ჰრქუა ილია თეზბიტელმან წინასწარმეტყველთა სირცხჳლისათა, ✠ ეტყოდა: გარდადეგით აწ, რათა მეცა ვეო მსხუფლი ჩემი; ✠ გარდადგენ ივინი ✠ დადუმნეს ✠ ✠ თქუა ლ ილია ერთა მიმართ: მოიახლენით ჩემდამო, ✠ მიეახლნეს მას უო- ველნი ივი ერნი ✠ ✠ მოიდო ილია ათორმეტნი ლოდნი რიცხჳ- ლა სა ებრ ტომთა ისრაელთასა, ვითარცა ეტყოდა მას უფალი, ✠ ჰრქუა, [1] ისრაელ იყოს სახელი შენი ✠ ✠ აღაშენა ქუანი სახე- ლბ ლითა უფლისათა, ✠ განკურნა საკურთხეველი დარღუჱსული, ✠ ქმნა ხღუაჲ დამტევნელი ორისა საწუაულისა თესლისა გარემოს საკურთხეველისა ✠ ✠ აღხვინა შაშა საკურთხეველსა ზედა, რომელი ლგ ქმნა, ✠ განყო ასოეულად ეოველად დასწუსლი, დადვა შეშასა ზედა, ✠ აღხვინა საკურთხეველსაა ზედა ✠ ✠ ჰრქუაჲ ილია: მომართჳთ ლდ მე ოთხი სარწუაული წუალი, ✠ დაასხით ეოველად დასწუსლსა ზედა ✠ ქმნეს ეგრეთ, ✠ ჰრქუა: დაასხით, ✠ დაასხეს, ✠ ჰრქუა მეორედ დაასხით ✠ დაასხეს ✠ ჰრქუა მესამედ დაასხით ✠ დაასხით ✠ ✠ გარე ლე მოვლიდა წუალი გარემოს საკურთხეველისა, ✠ აღივსო ტბა ივი წულითა ✠ ✠ [2] ღაღად ეო ილია ცაჲ მიმართ, ✠ თქუა: უფალო ღმე- ლვ რთო აბრაამისო ისაკისა ✠ იაკობისო, ისმინე ჩემი უფალო ის- მინე ჩემი დღეს ცეცხლითა, ✠ რათა ცნას ეოველმან ერმან ესე რა- მეთუ შენ ხარ უფალი ღმერთი მხოლო ისრაელისა, ✠ მე მონა შე-

[1]) ა მოსე ლბ. დ მეფეთა აზ.—[2]) დ კზდრ. ზ.

ლზ ნი ⁘ შენთჳს ვქმენ საქმე ესე ჰისმინე მე უფალო, ისმინე ჩემი
ცეცხლითა, რათა გულის კმაჲ ყონ ყოველმან ამან ერმან ესე, რა-
მეთუ შენ ხარ უფალი ღმერთი, ⁘ შენ მოაქციე გული ერთა ამათ
ლჩ შენდა ✿ ⁘ გარდამოვარდა ცეცხლი უფლისა მიერ ზეცით, ⁘ შეჭა-
მა ყოვლად დასაწუპლი, ⁘ შეშა, ⁘ წუალი ჰროშელი იყო ტბასა
ლთ შინა, ⁘ ქვანი ⁘ მიწა, აღწბა ცეცხლმან ✿ ⁘ დაცა ყოველი ერი
ჰირსა ზედა თჳსსა, ⁘ თქუპს: ნანდჳილვე უფალი იგი არს, უფა-
ე ლი იგი არს ღმერთი ✿ ⁘ ჰრქუა ილია ერთა მათ: შეიპყრენით წი-
ნასწარმეტყუპლნი ბაალისნი, რათა არცა ერთი განერეს მათგან:
⁘ შეიპყრეს იგინი, ⁘ შთაიყვანნა იგინი ილია ნაღუარევსა მას
მა კიშონისასა, ⁘ დაკლნა იგინი მუნ ✿ ⁘ ჰრქუა ილია აქაბს: წარ-
მბ ვედ ჭამე ⁘ სუ, რამეთუ კმაჲ აგერისა წუმისა არს ✿ ⁘ წარვიდა
აქაბ ჭამად ⁘ სუმად: ხოლო ილია განვიდა კარმელს, ⁘ დადრკა
მგ ქუპყანასა ზედა, ⁘ დადვა ჰირი თჳსი ზედა მუხლთა თჳსთა ✿ ⁘
ჰრქუა ჳრმასა თჳსსა: განვედ ⁘ განიხილენ გზით ზღუსათ: ⁘ გა-
ნვიდა, ⁘ მიხედა ჳრმამან, ⁘ ჰრქუა: არა არს არა რაჲ: ⁘ ჰრქუა
მდ ილია: შენცა მიიქეც შჳდგზის: ⁘ მიიქცა ჳრმა შჳდგზის ✿ ⁘ იქმ-
ნა მეშჳდედ, ⁘ აჰა ღრუბელი მცირე ვითარცა კგალი ფერჳთა კაცი-
სათა, აღმღებელი წუალისა ზღუთგან, ⁘ ჰრქუა: წარვედ ⁘ არქუ
აქაბს: შეაბ ეტლი შენი, ⁘ გარდაგვალე რათა არა გეწიოს შენ
მე წჳმა ✿ ⁘ იქმნა აქამდე ⁘ მუნამდე, ⁘ ცაჲ დაბნელდა ღრუბლი-
თა ⁘ ქარითა ⁘ [1] იქმნა წჳმა დიდი, ⁘ ტიროდა ⁘ მოვიდა აქაბ
მგ იეზრაილადმდე ✿ ⁘ კელი უფლისა იყო ილიას ზედა, ⁘ შეირტყა
წელსა თჳსსა და რბიოდა წინაშე აქაბისა იეზრაილსად.

თ ა ვ ი ი თ.

ა და მიუთხრა აქაბ იეზაბელს ცოლსა თჳსსა ყოველი, რაჲო-
დენი ქმნა ილია, ⁘ რამეთუ მოსწჳდნა წინასწარმეტყუპლნი მახჳ-
ბ ლითა ✿ ⁘ წარაგზინა იეზაბელ ილიას მიმართ, ⁘ ჰრქუა: შენ თუ
ხარ ილია, ხოლო მე იეზაბელ, ესე მიყავნ მე ღმერთთა, ⁘ ესე
შემმინენ მე, რამეთუ მასვე ჟამსა განთიადისასა დაგდვა სული შენი

[1] ⁘ ეზდრა ზ.

გითარცა სული ერთისა მათგანისა ✿ ⁂ შეეშინა ელიას, ⁂ აღდგა, გ
⁂ იგლტოდა სულისათჳს თჳსისა, ⁂ მივიდა ბერსაბედ ქუჱყანასა
იუდასსა, ⁂ დაუტევა ურჩა თჳსი მუნ ✿ ⁂ იგი თჳთ წარვიდა დღი- დ
სა ერთისა სავალსა უდაბნოდ, ⁂ მოვიდა ⁂ დაჯდა ქუჱშე საბაჩსა,
⁂ ითხოვა თავისა თჳსისა სიკუდილი, ⁂ თქუა: კმა არს ჩემდა, აწ
უფალო მიიღე ჩემგან სული ჩემი უფალო, რამეთუ არა ვარ მე
უმჯობეს მამათა ჩემთა ✿ ⁂ დაწვა ⁂ დაიძინა ქუჱშე ნერგსა ერთსა, ე
⁂ აჰა შეეხეშეასხო მას, ⁂ ჰრქუა: აღდეგ ⁂ ჭამე ⁂ სუ ✿ ⁂ ვ
აღიხილა ილია, ⁂ აჰა თავით მისსა ხვეზა ერთი ახლისა, ⁂ წუა-
ლი სტამნითა ✿ ⁂ აღდგა ⁂ ჭამა ⁂ სუა, ⁂ მიიქცა ⁂ მიიძინა ზ
მუნვე: ⁂ მოიქცა ანგელოზი უფლისა მეორედ, ⁂ შეახო მას, ⁂
ჰრქუა: აღდეგ ⁂ ჭამე ⁂ სუ რამეთუ შორს არს გზა შენი ✿ ⁂ ჱ
აღდგა ⁂ ჭამა ⁂ სუა, ⁂ წარვიდა ძალითა მით ჭამადისათა, ორ-
მეოც დღე ⁂ ორმეოც ღამე, ვიდრე მთადმდე ღუთისა ქორებად ✿
⁂ შევიდა მუნ ქუაბსა შინა, ⁂ დაივანა მას შინა, ⁂ აჰა სიტყუა თ
უფლისა იეო მისა, ⁂ ჰრქუა: რასა ხარ შენ აქა ილია ✿ ⁂ ი
ჰრქუა ილია: შემშურდა შურით უფლისაჲ ღუთისა ყოვლისა
მპყრობელისა, რამეთუ დაგიტევეს შენ მეთა ისრაჱლისათა, საკურ-
თხეველი შენი დაამხუჱს, ⁂ წინასწარმეტყუჱლნი შენნი მოსწყუჳდ-
ნეს მახჳლითა, ⁂ მე მარტო დავშთომილ ვარ, ⁂ ეძიებენ
სულსაცა ჩემსა მიღებად ✿ ⁂ ჰრქუაჲ: განვედ განთიად ⁂ დადეგ, ია
წინაშე უფლისაჲ მთასა მაგას, ⁂ აჰა უფალი წარვიდოდის ქარი
დიდი ⁂ ძლიერი, რომელი დაარღჳეველს მთათა, ⁂ შემუსრვიდეს
კლდეთა წინაშე უფლისა: ⁂ არა ქარსა მას უფალი ⁂ შემდგომად
ქარისა მის ძრვა, ⁂ არა ძრვასა მას შინა უფალი ✿ ⁂ შემდგომად იბ
ძრვისა მის ცეცხლი, ⁂ არა ცეცხლსა მას შინა უფალი, ⁂ შემდგო-
მად ცეცხლისა მის ჴმაჲ წულილისა ნიავისა, ⁂ მას შინა უფალი ✿
⁂ იეო ვითარცა ესმა ილიას, დაიფარა ჴირი თჳსი სალესითა თჳ- იგ
სითა, ⁂ განვიდა ⁂ დადგა წინაშე ქუაბისა ⁂ აჰა იეო მისა მიმართ
ჴმაჲ, ⁂ ჰრქუა; რასა ხარ შენ აქა ილია ✿ ⁂ ჰრქუა იდ
ილია: შემშურდა შური უფლისაჲ ღუთისა ყოვლისა მპყრობელისა:

რამეთუ დაუტევეს აღთქმა შენი მეთა ისრაელისათა, საკურთხეველი
შენი დაარღუეს, ⁂ წინასწარმეტყუველნი შენნი მოსრნეს მახჯლი-
თა, ⁂ მე დამთოძილ ვარ მარტო, ⁂ ეძიებენ სულსაცა ჩემსა მი-
იე ღებად ✿ ⁂ თქუა უფალმან მისა მიმართ: წარვედ მიიქეც გზასა
შენსა, ⁂ მივედ გზასა უდაბნოსასა დამასკედ, ⁂ სცა ცხაილს მე-
ივ ფედ ასურასტანსა ზედა ✿ ⁂ იეუსს ძე ამისისსა სცხო მეფედ ის-
რაელსა ზედა: ⁂ ელისეს მესა საფატისსა აბელმაულელსა სცხე წი-
იზ ნასწარმეტყუველად შენ წილ ✿ ⁂ [1] იოს განრინებული მახჯლი-
საგან ასაელისა მოკლას იუამ, ⁂ განრინებული მახჯლისაგან იუი-
იჱ სა, მოკლას ელისემ ✿ ⁂ [2] დამიტევებიეს ნეშტი ისრაელისა შჯდ
ათასი მამა-კაცი, რომელთა არა მოუღრიცნეს მუხლნი მათნი ბაალ-
ით სა, ⁂ ყოველნი ჰირნი რომელთა არა თაყუანისცეს მას ✿ ⁂ წარ-
ვიდა მიერ ილია, ⁂ ჰპოვა ელისე ძე საფატისა, ⁂ ესე კნვიდა
ათორმეტითა უღლითა კარისათა წინაშე მისსა, ⁂ თჳთ იგი უკან
ათორმეტისა უღლისა, ⁂ მივიდა ილია მისა მიმართ, ⁂ მიაგდო
კ სასლენი თჯსი მას ზედა ✿ ⁂ დაუტევა ელისე კარნი, ⁂ მირბიოდა
უკანით ილიასა, ⁂ ჰრქუა: ამბორს უყო მამასა ჩემსა, ⁂ დედასა
ჩემსა, ⁂ მიეგებედ უკანით შენსა: ⁂ ჰრქუა მას ილია: წარვედ, ⁂
კა მიიქეც რამეთუ გეყავ შენ ✿ ⁂ მიიქცა მისგან, ⁂ წარიუჴანა უღ-
ლეული კართა, ⁂ დაკლა, ⁂ შეწვა იგი ჯურჭლითა საკარეთათა, ⁂
მისცა ერთა, ⁂ ჭამეს: ⁂ აღდგა, ⁂ წარვიდა უკანით ილიასა ⁂ მსა-
სურებდა მას.

თ ა ვ ი კ.

ა ხოლო მეფემან ადერისამან მეფემან სჯრისამან შეკრიბა ყოველი
ძალი თჯსი, ⁂ წარვიდა ⁂ კარემოადგა სამარიას, ⁂ მისთანა ოც ⁂
ათორმეტნი მეფენი, ⁂ ყოველნი მკედარნი ⁂ ეტლნი: ⁂ მივიდეს ⁂
ბ კარემოადგნეს სამარიასა, ⁂ ებრძოდეს მას ზედა ✿ ⁂ წარავლინა მო-
გ ციქულნი, აჴაბის მიმართ მეფისა ისრაელისა ქალაქსა შინა ✿ ⁂
თქუაჲ მისა მიმართ: ესრეთ იტყუს ძე ადერისი: ვეცხლი შენი ⁂
ოქროჲ შენი ჩემი არს, ⁂ ცოლნი შენნი ⁂ შჯლნი შენნი, ⁂ კე-

[1] ბ ნუშტოა თ. ზიარქ მგ.—[2] რომაულთა კ.

თიღნი, ჩემნი არიან ✿ ⁂ მიუგო მეფემან ისრაელისამან, ⁂ თქუა: დ
ვითარცა გითქუამს უფალო ჩემო მეფეო, შენი გარ მე, ⁂ ყოველი
ჩემი ✿ ⁂ მოიქცნეს მოციქულნი ⁂ ჰრქუეს: ესრეთ იტყჳს მე ადე- ე
რისა: მე წარმოგჳგზავნენე შენდა, სიტყუანი: ვეცხლი ⁂ ოქროჲ შე-
ნი, ⁂ ცოლნი შენნი, ⁂ შჳლნი შენნი, მომეც მე ✿ რამეთუ ამასვე ვ
ჟამსა ხვალისა განუტეო მონანი ჩემნი შენდა, ⁂ მოიძიონ სახლი
შენი ⁂ სახლნი ერმათა შენთანი, ⁂ იოს ყოველი რაჲცა ისურვე-
ონ თუალთა მათთა ⁂ რომელთა ზედა უკეთუ დასხნან კელნი მა-
თნი, აღიღონ ✿ ⁂ მოუწოდა მეფემან ისრაელისამან ყოველთა მოხუ- ზ
ცებულთა ქუჱყანისათა, ⁂ ჰრქუა: სცანთ ⁂ იხილეთ აწ, რამეთუ
იგი ბოროტად ითხოვს, რამეთუ მოაყლინნა ჩემდა, ცოლთათჳს
ჩემთა, ⁂ შჳლთათჳს ჩემთა, ⁂ ასულთათჳს ჩემთა; ვეცხლი ჩემი, ⁂
ოქროჲ ჩემი, არა უარ მიუყვს მისთჳს ✿ ⁂ ჰრქუეს მას მოხუცე- ჱ
ბულთა, ⁂ ყოველთა ერთა: ნუ უსმენ მას ⁂ ნუცა ინებებ მიცემად ✿
⁂ ჰრქუა მოციქულთა მისა ადერისათა: არქუთ უფალსა თქუჱნსა თ
მეფესა: ყოველი რომლისათჳს მოგჳვლენიეს მონისა მიმართ შენი-
სა, ჰირველ, ვჰყოფ, ხოლო სიტყჳსა ამის არა ძალმიც ყოფად:
⁂ განვიდეს კაცნი ადერისანი ⁂ მიუთხრეს მას სიტყუა ესე ✿ ⁂ ი
კუალად წარგზავნა მისა მიმართ მეძან ადერისამან, ⁂ ეტყოდა: ესე
მიყავნ მე ღმერთთა, ⁂ ესე შემმინენ, უკეთუ დაშთეს ხურელიცა მე-
ლისა სამარას შინა ყოველთაგან ქუჱყითთა ერთა ჩემთა ✿ ⁂ მიუ- ია
გო მეფემან ისრაელისამან, ⁂ ჰრქუა: კმა არს, ნუ იქადი დაღრე-
კილო ვითარცა მართალი ✿ ⁂ იოო ოდეს მიუგეს მას სიტყუაჲ იბ
ესე, ⁂ იოო მსმელი თჳთ, ⁂ ყოველნი მეფენი რომელნი იუნენს
მისთანა კარავთა შინა, ⁂ ჰრქუა ერმათა თჳსთა: ქმენით თხრილი,
⁂ ქმნეს თხრილი ქალაქსა ზედა ✿ ⁂ აჰა წინასწარმეტყუჱლი ერ- იგ
თი მოვიდა აქაბისა მიმართ მეფისა ისრაელისა, ⁂ ჰრქუა: ესრეთ
იტყჳს უფალი, ხედავა ყოველსა ამას დიდსა ერსა: აჰა მე მიგცნე
ივინი დღეს კელსა შენსა, ⁂ სცნა, რამეთუ მე ვარ უფალი ✿ ⁂ იდ
ჰრქუა აქაბ: რომლითა, ⁂ ჰრქუა: ესრეთ იტყჳს უფალი: ერმა-
თა მიერ მთავართა ქალაქისათა, ⁂ ჰრქუა აქაბ: ვინ იწყოს ბრძო-

იე ლა: ⁂ ჰრქუა, შენ ✿ ⁂ აღრიცხა აქაბ ერმანი ქალაქის მთავართა-
ნი, ⁂ ⁂ იუსენ იგინი, ორას ოც ⁂ თორმეტნი: ⁂ შემდგომად
ივ ამათსა აღრიცხა ერი ყოველი, მენი ძლიერნი, შჯდი ათასი ✿ ⁂
განვიდა შუადღე; ⁂ მე ადერისი მთვრალ იყო ფრიად სოკხოთეს
შინა თჯთ, ⁂ მეფენიცა რომელნი იუსენს მისთანა ოც ⁂ ათორმეტ-
იზ ნი მეფენი, შემწენი მისნი ✿ განვიდეს ერმანი ქალაქის მკედრ მთა-
ვარნი ჰირველ: ⁂ წარავლინნა მემან ადერისამან, ⁂ მიუთხრეს მე-
იჩ ფესა სურისასა, ⁂ ეტყოდეს: კაცნი გამოვიდენ სამარიათაგ ✿ ⁂
ჰრქუა მათ: უკეთუ მშჯდობისათჯს გამოვიდეს, მოიუშანეთ იგინი
ცოცხალნი, ⁂ უკეთუ ბრძოლასა ზედა ვამოვიდენ, ცოცხალივ შეი-
ით ჰერენით იგინი, რათა არა გამოვიდენ ქალაქით ✿ ⁂ იგინი გან-
ვიდოდენ ქალაქისაგან, ერმანი ქალაქის მკედართ მთავარნი, ⁂ რო-
კ მელნი უკანით მათსა ✿ ⁂ მოსრნა თჯთოეულმან წინა აღმდგომი
თჯსი ⁂ იქმტოდა სირია: ⁂ სდევნიდა მას ისრაელი, ⁂ განერაჲ
ოდენ ძე ადერისა, მეფე სურისა ცხენსა ზედა, რომელთამე მკედართა-
კა თანა ✿ ⁂ გამოვიდა მეფე ისრაელისა, ⁂ მოიუშაննა ეოველნი ცხე-
კბ ნნი ⁂ ეტლნი, ⁂ მოსრნა წულულებითა დიდითა სურსა შინა ✿ ⁂
მოვიდა წინასწარმეტყუველი მეფისა მიმართ ისრაელისა, ⁂ ჰრქუა:
ვანძლიერდი, ⁂ იხილე ⁂ გულის ჴმაჲ ჴეაჲ რაჲ ჴყო, რამეთუ
მოქცევასა ამის წლისასსა მე ადერისა, მეფე სურიასა მოვალს შენ
კგ ზედა ✿ ⁂ ერმათა მეფისა სურისათა ჰრქუჱს მას: ღმერთი მთაჲთა
ღმერთი ისრაელისა არს, ⁂ არა ღმერთი ღელეთა, ამისთჯს გან-
ძლიერდა უფროჲს ჩუჱნსა: ⁂ უკეთუ ვებრძოლოთ მათ ველსა ზედა,
კდ ჳეშმარიტად განვძლიერდეთ უფროს მათსა ✿ სიტყჳსაებრ ამისა
ვყოთ: ⁂ განუტევნა მეფენი თჯთოეული ადგილსა მათსა, ⁂ დაად-
კვ გინა მათ წილ მკედართ მთავარნი ✿ ⁂ შეგიცვალო შენ ძალი და-
ცემულისა შენისა ძალისა წილ, ⁂ ცხენი ცხენისა წილ, ⁂ ეტლნი
ეტლისა წილ, ⁂ ებრძოდეთ მათთანა ველსა ზედა, ⁂ განვძლიერ-
კვ დეთ უფროს მათსა, ⁂ ისმინა ჴმისაჲ მათისა, ⁂ ჰყო ეგრეთ ✿ ⁂
იქმნა მოქცევასა წლისა მის, ⁂ აღრაცხა მემან ადერისმან ასურელ-
კზ ნი, ⁂ აღვიდა აფეკსა შინა ბრძოლად ისრაელსა ზედა ✿ ⁂ მეთა

ისრაელისათა შეირიცხნენ ⁂ გამოვიდოდეს შემთხვევად მათდა: ⁂ ქცხ
დაიბანაკეს ისრაელთა წინაშე მათსა, ვითარცა ორმან სამწუსომან
თხათამან; ⁂ სურთა აღავსნეს ქუჩჭანა ✿ ⁂ მოვიდა კაცი ღუთი-
სა ⁂ თქუა მეფისა მიმართ ისრაელისა: ესრეთ იტყჳს უფალი: ქცხ
ვინათგან ჰრქუა ასურთა, ღმერთი მთათა არს უფალი ღმერთი
ისრაელთა, ⁂ არა ღმერთი ღელეთა მათ, ⁂ მიგცე მალი დიდი ესე
კელსა შინა შენსა, ⁂ სცან რამეთუ მე გარ უფალი ✿ ⁂ დაიბანაკეს მათ ქთ
წინაშე მათსა შჳდ დღე: ⁂ იყო დღესა მეშჳდესა მიიახლნეს ბრძო-
ლად, ⁂ დასცეს ასურნი ისრაელთა ას ოცი ათასი ქუჩჭითი ერთსა
დღესა ✿ ⁂ იქცივდეს ნეშტნი აფეკა ქალაქსა შინა, ⁂ დაეცა ზღუ- ქკ
დე ოც ⁂ შჳდ ათასთა კაცთა ზედა დანარჩომთა: ხოლო მე ადე-
რისი იქცივდა, ⁂ შეგიდა სახლსა შინა საწოლსა შინაგან ✿ ⁂ ქლ
ჰრქუჭს მისა მიმართ ერმათა მისთა: აჰა უწჳით რამეთუ მეფენი სა-
ხლისა ისრაელისანი მოწყალე არიან: აწ მოვრტყნეთ ძაძანი წელთა
ზედა ჩუჭნთა, ⁂ საბელნი ქედთა ზედა ჩუჭნთა, ⁂ განვიდეთ მეფისა
მიმართ ისრაელისა, ნუ თუ ცხოველ ყოს სულნი ჩუჭნნი ✿ ⁂ ლბ
შეიმოსეს ძაძანი წელთა მათთა, ⁂ დაიდვეს საბელნი ქედსა ზედა
თჳსსა, ⁂ მოვიდეს მეფისა მიმართ ისრაელისა, ⁂ ჰრქუჭს: მონა
შენი მე ადერისა იტყჳს, რათა ცხონდეს სული ჩემი, ⁂ ჰრქუა
მან: უკეთუ არს კუალად ცოცხალი, ძმა ჩემი არს ✿ ⁂ კაცნი იგი ლგ
ნუგეშინის ცემულ იქმნენ, ⁂ მოიდეს სიტყუაჲ ჰაერისაგან მისი-
სა, ⁂ ჰრქუჭს: ძმა შენი არს მე ადერისა: ⁂ ჰრქუა მან: წარვე-
დით ⁂ მოიუწანეთ იგი: ⁂ განვიდა მისა მიმართ მე ადერისა, ⁂
ადიუწანეს იგი მისა მიმართ ეტლსა ზედა ✿ ⁂ ჰრქუა მას: ქალა- לה
ქნი რომელნი წარიხუნა ძამძამან ჩემმან ძამისაგან შენისა, მიგცნე
შენ: ⁂ გამოსავალად ჰქმენ იგინი თავისა შენისათჳს დამასკოსა,
ვითარცა დადგა ძამძამან ჩემმან სამარიას შინა, ⁂ მეცა აღთქმისაებრ
განგიტეო შენ: ⁂ დაუდგა მას აღთქმა, ⁂ განუტევა იგი ✿ ⁂ კაც- לז
მან ერთმან მეთაგან წინასწარმეტყუჭლთასა ჰრქუა მოუსისა მი-
მართ თჳსისა სიტყჳსაებრ უფლისა, მომკალ მე აწ: ⁂ არა ინებს
კაცმან სიკუდილი მისი ✿ ხოლო მან ჰრქუა მას: ვინათგან არა לז

ისმინე კმაჲ უფლისა, აჰა შენ განრახჳდე ჩემგან, მოკლას შენ
ლომმან: ⁂ განვიდა რა მისგან, ჰოვა იგი ლომმან, ⁂ დასცა იგი ✿
ლზ ⁂ ჰოვა კაცი სხუა, ⁂ ჰრქუა: მომკალ მე აწ: ⁂ მოკლა იგი კაც-
ლჩ მან, ⁂ დაცემული შემუსრა იგი ✿ ⁂ წარვიდა წინასწარმეტყუელი
⁂ დადგა მეფისა ისრაელისა გზასა ზედა, ⁂ დაიფარა საბურველი-
ლთ თ თუალნი თჳსნი ✿ ⁂ იუო ოდეს მორაჳიდოდა მეფე, ⁂ ესე ღა-
ღადებდა მეფისა მიმართ, ⁂ ჰრქუა: მონა შენი გამოვიდა მკუდართა-
თანა ბრძოლად, ⁂ აჰა კაცმან მოიყუანა ჩემდა კაცი, ⁂ ჰრქუა ჩემ-
და: დამიმარხე კაცი ესე: უკეთუმცა განხსნე განგიხტეს, ⁂ იუოს
სული შენი სულისა წილ მისისა, ანუ ტალანტი ვეცხლისა მომ-
ძ ცე ✿ ⁂ იუო ვითარცა მიხედა მონამან შენმან აქათ ⁂ იქით, ⁂ ესე
არღარაჲ იუო: ⁂ ჰრქუა მას მეფემან ისრაელისამან: ესე მსჯაჲი
მა შენი ჩემ წინაშე, თჳთ თაჲი თჳსი მოიკალ ✿ ⁂ ისწრაფა ⁂ აღი-
ხუნა საბურველი თუალისაგან მისისა, ⁂ სცნა იგი მეფემან ისრაე-
მბ ლისამან, რამეთუ წინასწარმეტყუველთაგან არს ესე ✿ ⁂ [1] ჰრქუა
მისა მიმართ: ესრეთ იტყჳს უფალი: ვინათგან განუტევე შენ კაცი
წარწყმედისა კელისაგან შენისა, იუოს სული შენი სულისა წილ მი-
მგ სისა, ⁂ ერი შენი ერისა წილ მისისა ✿ ⁂ წარვიდა მეფე ისრაელისა,
სახიდ თჳსად შემრწუნებული ⁂ დაჰსნილი, ⁂ მოვიდა მწუხარე
სამარიას შინა.

თ ა ვ ი კა.

ა **და** იუო შემდგომად სიტყუათა ამათ, იუო ვენახი ერთი ნაბო-
ბ თჳსი ისრაიტელისა, კალოსა კერძო აქაბ მეფისა სამარიასა ✿ ⁂
ჰრქუა აქაბ ნაბოთეს ⁂ ეტყოდა: მომეც მე ვენახი შენი, ⁂ იუოს
ჩემდა მტილად მწუანვილთათჳს რამეთუ ახლოს არს ესე სახლისა
ჩემისა, ⁂ მოგცე მის წილ ვენახი სხუა კეთილი უფროს მისა:
ხოლო უკეთუ არა სათნო იუოს წინაშე შენსა, მოგცე შენ ვეცხლი
ნაცულად ვენაჯისა შენისა, ⁂ იუოს ჩემდა ვენაჯი მწუანვილთათჳს ✿
გ ⁂ ჰრქუა ნაბოთე აქაბს, ნუ იუოფინ ჩემდა უფლისაგან ღუთისა
დ ჩემისა მოცემად სამკჳდრებელი მამათა ჩემთა შენდა ✿ ⁂ მოვიდა

[1] ჭკმოხ. კბ.

აქაბ სახლსა თჳსსა შეჰშუნებული ⁂ შეურვებული სიტყჳსა ამისთჳს, რომელსა ეტყოდა მათ ნაბოთე ისრაიტელი, ⁂ ჰრქუა: არა მოგცე შენდა სამკჳდრებელი მამისა ჩემისა, ⁂ იო სული აქაბისა შემრწუნებულ, ⁂ დაიძინა სარეცელთა ზედა თჳსთა, ⁂ დაიფარა პირი თჳსი, ⁂ არა ჴმა ჰური ✿ ⁂ შევიდა იეზაბელ ცოლი მისი, ⁂ ჰრქუა მას: რაჲსთჳს არს სული შენი შემრწუნებულ, ⁂ არა სჭამ შენ ჰურსა ✿ ⁂ ჰრქუა მას აქაბ: რამეთუ ვეტყოდი ნაბოთე ისრაელსა ⁂ ვარქუ: მომეც მე ველაკი შენი ვეცხლსა ზედა, ⁂ უკეთუ ვნებაჳს მოგცე შენ ველაკი სხუაჲ მის წილ, ⁂ მრქუა: არა მიგცე შენ სამკჳდრებელი მამისა ჩემისა ✿ ⁂ ჰრქუა მას იეზაბელ ცოლმან მისმან: შენ აწ ჰყოფაა ეგრეთ მეფობასა ისრაელისასა: აღდეგ ⁂ ჭამე ჰური, ⁂ დადუმენ: ხოლო მე მოგცე შენ ველაკი ნაბოთე ისრაელისა ✿ ⁂ დაწერა წიგნი სახელსა ზედა აქაბისსა, ⁂ დაბეჭდა იგი ბეჭდითა მისითა, ⁂ წარგზავნა წიგნი უხუცესთა მიმართ ⁂ თავისუფალთა მცხოვრებელთა ნაბოთესთანა ✿ ⁂ დაწერილ იყო წიგნსა შინა ესრეთ: იმარხეთ მარხვითა, ⁂ დასვით ნაბოთე მთავრად ერისა ✿ ⁂ მოიუანეთ წინაშე მისსა ორი კაცი, მენი სჯულისა გარდმავალთანი წინა აღმდგომ მისა, რათა მოწმობდენ მას ზედა ⁂ იტყოდენ, რამეთუ გმობს ღმერთსა ⁂ მეფესა, ⁂ გამოიუანეთ იგი ⁂ დაქოლეთ ქჳთა, რათამცა მოკუდეს ✿ ⁂ ქმნეს ეგრეთ კაცთა ქალაქისა მის უხუცესთა, ⁂ თავისუფალთა მეოფთა ქალაქსა მას შინა, ვითარცა წარავლინა მათდა იეზაბელ, ⁂ ვითარცა წერილიეო წიგნსა შინა, რომელი წარგზავნა მათდა მიმართ ✿ ⁂ უწოდეს მარხვა ⁂ დასვეს ნაბოთე თავად ერისა ✿ ⁂ მოვიდეს ორნი კაცნი მენი სჯულისა გარდმავალთანი, ⁂ დასხდეს ჰირ ⁂ ჰირ მისა, ⁂ წამეს მას ზედა კაცთა გარდმავალობა ნაბოთესი წინაშე ერისა ⁂ იტყოდეს: ესე არა აკურთხევს ღმერთსა ⁂ მეფესა, ⁂ განიუანეს იგი ქალაქისა გარე, ⁂ დაჰრიბეს იგი ქჳთა, ⁂ მოკუდა ✿ ⁂ წარგზავნეს იეზაბელის მიმართ მეტუჩლთა: ქჳთა დაიქოლა ნაბოთე, ⁂ მოკუდა ✿ ⁂ იო რაჟამს ესმა იეზაბელს რამეთუ დაქოლეს ნაბოთე, ⁂ მოკუდა, ⁂ ჰრქუა იეზაბელ აქაბს: აღდეგ, დაიმ-

კჳდრე ვენაკი ნაბოთე ისრაელისა, რომელმან არა აღიღო ვეცხლი
ივ შენგან, ⁂ აწ არა არს ნაბოთე ცოცხალ არამედ მოკუდა ✿ ⁂ იო-
ოდეს ესმა აქაბს, რამეთუ მოკუდა ნაბოთე ისრაელი, დაიპო სამო-
იზ სელი თჳსი, ⁂ შეიმოსა ძაძითა ✿ ⁂ იო შემდგომად ამათსა, აღ-
დგა ⁂ წარვიდა აქაბ ვენაკსა შინა ნაბოთე ისრაელისასა დამკჳდრე-
ბად მისსა: ⁂ ჰრქუა უფალმან ელია თეზბიტელსა, ⁂ ეტყოდა: აღ-
დეც ⁂ შთავედ შემთხუევად აქაბ მეფისა ისრაელისა, რომელ არს
სამარიასა შინა, რამეთუ არს იგი ვენაკსა ნაბოთესსა, რამეთუ შთა-
იჱ გიდა მუნ დამკჳდრებად მისსა ✿ ⁂ არქუ მას ⁂ ეტყოდი: ესრეთ
იტყჳს უფალი: ვინათგან შენ მოაკუდინე ნაბოთე, ⁂ მიუღე ვენაკი
მისი, ამისთჳს ესრეთ იტყჳს უფალი: ადგილსა ზედა, სადაცა ლო-
კდა ძორი ⁂ ძაღლი სისხლსა მისსა, მუნ ლოკდეს სისხლსაცა
ით შენსა, ⁂ მეძავნი იბანებოდიან სისხლითა შენითა ✿ ⁂ ჰრქუა აქაბ
ელიას: მჴოვეა მე მტერო ჩემო: ⁂ ჰრქუა ელია, ეჰოვე: ვინათგან
შენ ამაოდ აღიტეინე ქმნად ბოროტი წინაშე უფლისა, ძალსა შინა
კ განარისხე იავი ✿ [1] ესრეთ იტყჳს უფალი: აჰა მე მოვაყენინო შენ
ზედა ბოროტი. ⁂ მოვწუა შემდგომნი შენნი, ⁂ აღმოვფხრა ყოველი
აქაბისა შემფსველი კედლისა მიმართ, ⁂ დაშთომილი, ⁂ და-
კა ტეეგებული ისრაელსა შორის ✿ ⁂ [2] მივსცე სახლი შენი, ვითარ-
ცა სახლი იერობუამისა ძისა ნაბათისა, [3] ⁂ ვითარცა სახლი ვაა-
სის ძისა აქიასი, განძარისხებელთა, რომელთა მე განძარისხეს, ⁂
კბ შეცოდება უყვეს ისრაელთა ძორის ✿ ⁂ [4] იეზაბელისათჳს ჰრქუა
უფალმან: ძაღლთა შეჭამონ იგი წინაშე ქალაქისა იეზრაელისა ✿
კგ მკუდარსა აქაბისსა ქალაქსა შინა, ჭამდენ ძაღლნი, ⁂ მკუდარსა მი-
კდ სსა ველსა ზედა, ჭამდენ მფრინველნი ცისანი ✿ რამეთუ ამაოდ გა-
ნიზრახე შენ აქაბ ქმნად ბოროტისა წინაშე უფლისა, რამეთუ გარ-
კე დააქცია იგი იეზაბელ ცოლმან მისმან ✿ ⁂ ისაძაგელა ფრიად
სლვად კვალსა შინა საძაგელებათასა, ყოველისაებრ, რომელი ქმნეს
ამორეველთა, რომელნი მოსპნა უფალმან ჰირისაგან ძეთა ისრაე-
კვ ლისათა ✿ ⁂ იქმნა ოდეს ესმა აქაბს სიტყუა ესე შეილმო ჰირი-

[1] ⁂ მეფეთა ი.—[2] ზემორ. იე.—[3] ზეით იჳ. —[4] ბ ნეშტთა თ.

საჳან, უფლისაჲ ⁋ ვიდოდა ⁋ ტიროდა ⁋ დაიბო სამოსელი თჳსი ⁋ მოირტყა ძაძა გუამსა თჳსსა, ⁋ იმარხვიდა ⁋ იყო შემოსილ ძაძითა, მიერ დღითჳან, რომელსა შინა მოკლა ნაბოთე ისრაელი, ⁋ ვიდოდა შეჯირვებული ✿ ⁋ იყო სიტყჳა უფლისაჲ კელითა მო- კ
ნისა მისისა ილიასითა აჳაბისთჳს ✿ ⁋ ჰრქუა უფალმან: ისილეა კთ
რამეთუ შეილმო აჳაბ ჰრისაგან ჩემისა: ამისთჳს არა მოვაყლინო ბოროტი დღეთა შინა მისთა: [1] არამედ დღეთა შინა მისა მისისა- თა მოვაყლინო ბოროტი სახლსა ზედა მისსა.

თავი კბ.

და მოვიდა სამარიას, ⁋ დაჯდა სამ წელ, ⁋ არა იყო ბრძოლა ა
შორის ასურთა, ⁋ შორის ისრაელთა ✿ ⁋ [2] იყო წელსა მესამესა, ბ
⁋ შთამოვიდა იოსაფატ მეფე იუდასი მეფისა მიმართ ისრაელისა ✿
⁋ ჰრქუა მეფემან ისრაელთამან ერმათა მიმართ თჳსთა: უწყითა გ
რამეთუ ჩემი არს რემათ გალაადისა, ⁋ ჩუენ ვდგუმარებთ მოღებად დ
მისა კელისაგან მეფისა ასურთასა ✿ ⁋ ჰრქუა მეფემან ისრაელ- თამან იოსაფატს: აღმოხჳალ თუ ჩუენ თანა ბრძოლად რემათს გა- ლაადისსა: ⁋ ჰრქუა იოსაფატ: ვითარცა მე, ეგრეცა შენ, ვითარცა ერი ჩემი, ერიცა შენი, ვითარცა ცხენნი ჩემნი, ცხენნიც შენნი ✿ ⁋ ე
ჰრქუაჲ იოსაფატ მეფემან იუდასმან მეფესა ისრაელისასა: ვკითხოთ დღეს უფალსა ✿ ⁋ შეკრიბნა მეფემან ისრაელთამან ყოველნი წი- ვ
ნასწარმეტყუელნი, ვითარ ოთხასი კაცი, ⁋ ჰრქუა მათ მეფე- მან, განვიდე თუ რემმათსა შინა გალაადისასა ბრძოლად, ანუ დაუ- ტეო: ⁋ ჰრქუეს: განვედ, რამეთუ მოცემით მიუცეს უფალმან კე- ლთა მეფისათა ✿ ⁋ ჰრქუა იოსაფატ მეფესა ისრაელისასა: არა ზ
არს აქა წინასწარმეტყუელი უფლისა ⁋ ვკითხოთმცა უფალსა მის მიერ ✿ ⁋ ჰრქუა მეფემან ისრაელთამან იოსაფატს: კჳალად არს ჱ
კაცი ერთი კითხვად უფლისა მის მიერ, ⁋ მე მოვიძულე იგი, რამე- თუ არა იტყჳს ჩემთჳს კეთილსა, არამედ ბოროტსა, მიქია მე ნაბა- ლისა: ⁋ ჰრქუა მეფემან იოსაფატ იუდასმან: ნუ იტყჳ მეფე ეგ- რეთ ✿ ⁋ მოუწოდა მეფემან ისრაელთამან საჯურისსა ერთსა, ⁋ თ

[1] ⁋ მეფეთა თ.—[2] ბ ნუშტთა აჱ.

ი ჰრქუა: წარვედ მსწრაფლ მიქიასა მისა ნაბალისა ✠ ხოლო მეფე
ისრაელისა, ⁂ მეფე იოსაფატ იუდასა სხდეს თჳთოეული საყდარსა
ზედა თჳსსა შეჯურვილნი ბჭესა სამარიასასა, ⁂ ყოველნი წინას-
ია წარმეტყუეშლნი წინასწარმეტყუეშლობდეს წინაშე მათსა ✠ ⁂ ქმნა
თავისა თჳსისა სედეკია მემან ხანანისამან, რქა რკინისა, ⁂ თქუა:
ესრეთ იტყჳს უფალი ამით რქითა განგჳრიმო ასური, ვიდრემდის
იბ მოესრულოს ✠ ⁂ ყოველნი წინასწარმეტყუეშლნი წინასწარმეტ-
ყუეშლობდეს ესრეთ მეტყუეშლნი: აღვედ რემმათს გალაადისასა,
⁂ გიძღუეს შენ, ⁂ მოგცეს უფალმან კელსა შინა შენსა მეფე ასუ-
იგ რისა ✠ ⁂ მოციქული წარვიდა მოწოდებად მიქიასა, ⁂ ჰრქუა მას
მეტყუეშლმან: აჰა აწ ყოველნი წინასწარმეტყუეშლნი ბირითა ერთი-
თა იტყჳან კეთილად მეფისათჳს, იყავნ უკუე შენცა სიტყჳთა შინა
იდ შენთა სიტყჳსა ებრ ერთისა მათგანისა, ⁂ იტყოდი კეთილად ✠ ⁂
ჰრქუა მიქია: ცხოველ არს უფალი, რამეთუ რომელი მრქუას მე
იე უფალმან, ესე ვთქუაჲ ✠ ⁂ მოვიდა მეფისა მიმართ, ⁂ ჰრქუა მას
მეფემან: მიქია, განვიდეა რემმათს შინა, გალაადისასა ბრძოლად,
ანუ დაუტეო; ⁂ ჰრქუა მას: განვედ, ⁂ გიძღოდეს შენ უფალი, ⁂
იჳ წარუმართოს უფალმან კელთა მეფისათა ✠ ⁂ ჰრქუა მას მეფე-
მან, კვალად ერთ გზის გაფუცეფ შენ, რათა იტყოდი ჭეშმარი-
იხ ტებით ჩემთჳს სახელითა უფლისათა ✠ ⁂ ჰრქუა მიქია: არა ეგრე,
ვიხილე ყოველი ისრაელი განბნეულ მთათა შინა, ვითარცა სამწ-
ყსო, რომლისა არა იყო მწყემსი, ⁂ ჰრქუა უფალმან: არა უფა-
ლი არსა მათდა ღმერთ: მიიქცენ თჳთოეული სახლად თჳსად
იჴ მშჳდობით ✠ ⁂ ჰრქუა მეფემან ისრაელისამან იოსაფატს მეფესა
იუდასა: არა გარქუა შენ, ვითარმედ არა მიწინასწარმეტყუეშლებს
ით მე ესე კეთილად, არამედ ბოროტსა ✠ ⁂ ჰრქუა მიქია: არა ეგ-
რეთ: არა მე: ისმინე სიტყუაჲ უფლისა: არა ეგრეთ: ვიხილე მე
უფალი ღმერთი ისრაელისა მჯდომარე საყდარსა ზედა თჳსსა, ⁂
ყოველნი მკედრობანი ცათანი მდგომარენი გარემო მისა მარჯუჴ-
კ ნით, ⁂ მარცხენით მისსა ✠ ⁂ ჰრქუა უფალმან: ვინ აცთუნებს
აქაბს მეფესა ისრაელისასა, ⁂ განვიდეს ⁂ დაეცეს რემმათს შინა

გალაადისასა: ⁂ ჰრქუა ვინმე ესრეთ, ⁂ ვინმე ეგრეთ ✿ ⁂ აღ- კა
ვიდა სული, ⁂ დადგა წინაშე უფლისა, ⁂ ჰრქუა: მე ვაცთუნო
იგი: ⁂ ჰრქუა მისა მიმართ უფალმან: რაით ✿ ⁂ ჰრქუა მან: გან- კბ
ვიდე, ⁂ ვიქმნე სული საცთურისა პირთა შინა ყოველთა წინასწარმეტყუელთა მისთასა: ⁂ ჰრქუა უფალმა: აცთუნო ⁂ შეუძლო-
ცა: განვედ, ⁂ უო ეგრეთ ✿ ⁂ აჰა ესერაჲ მოსცა უფალმან სული კგ
ცრუ პირთა შინა ყოველთა ამათ წინასწარმეტყუელთა შენთასა, ⁂
უფალი იტყოდა შენ ზედა ბოროტსა ✿ ⁂ მოვიდა სედეკია ძე კდ
ქანანიასი, ⁂ სცა პირსა მიქაიასსა ⁂ ჰრქუა: გითარი სული უფ-
ლისა განვიდა ჩემგან ⁂ გეტყოდ შენ ✿ ⁂ ჰრქუა მიქაი: აჰა კე
შენ იხილო დღესა მას შინა, ოდეს შეხჯდე საწოლსა ში-
ნა საუნჯისა შენისასა ⁂ დამალვად მუნ ✿ ⁂ ჰრქუა მეფემან ის- კვ
რაელისამან: შეიპყართ მიქაჲ, ⁂ მიაქციეთ იგი ამონის მიმართ
მთავრისა ქალაქისასა, ⁂ იოასისა მიმართ მისა მეფისა ✿ ⁂ კზ
რქვით, რათა შესვას იგი საპყრობილესა შინა, ⁂ რათა გამოსარ-
დონ იგი პურითა მწუხარებისათა, ⁂ წყლითა მწუხარებისათა, ვიდ-
რემდის მოვიქცე მშჯდობით ✿ ⁂ ჰრქუა მიქაი: უკეთუ მოქცევით კთ
მოიქცე მშჯდობით, მაშინ არა იტყოდა უფალი ჩემ მიერ, ⁂
ჰრქუა: ისმინეთ ერნო ყოველნო ✿ ⁂ განვიდა მეფე ისრაელისა, კთ
⁂ იოსაფატ მეფე იუდასი მისთანა რემმათს შინა გალაადისასა ✿
⁂ ჰრქუაჲ მეფემან ისრაელისამან იოსაფატს მეფესა იუდასა: შემ- ლ
მოსე მე ⁂ შევიდე ბრძოლად, ⁂ შენ შეიმოსე სამოსლითა ჩემითა:
⁂ შეიმოსა მეფე ისრაელისა, ⁂ შევიდა ბრძოლად ✿ ხოლო მეფე- ლა
მან ასურისამან ამცნო მთავართა ეტლთა თჯსთასა ოცდათორმეტ-
თა, ⁂ ეტყოდა: ნუ ებრძვით, ნუცა დიდთა ⁂ ნუცა მცირეთა, არა-
მედ მეფესა ისრაელისასა მხოლოდ ✿ ⁂ იო ოდეს იხილეს მთა- ლბ
ვართა ეტლთასა იოსაფატ მეფე იუდასა, ⁂ თქუეს: იხილებაის მე-
ფე ისრაელისა ესე, ⁂ გარემოეხვივნეს მას ბრძოლად მისთანა, ⁂
კმა უო იოსაფატ ✿ ⁂ იო რაჟამს იხილეს მთავართა ეტლთათა, ლგ
რამეთუ არა არს იგი მეფე ისრაელისა, ⁂ უკუნ იქცეს მისგან ✿
⁂ მოვინმეირთხა მშჯლდი ერთმან მოისართაგანმან ⁂ სცა მეფესა ლდ

ისრაელისასა შორის ფერდსა ⁂ მკერდსა: ⁂ ჰრქუა მეფემან მეე-
ტლესა მას თჳსსა: მიმაქციე კელი შენი ⁂ განმიეუანე მე ბრძოლი-
ლე საგან, რამეთუ მოწულულ ვარ ✿ ⁂ განმრავლდა ბრძოლა მას დღესა
შინა, ⁂ მეფე იო მდგომარე ეტლებთა ზედა წინაშე ასურთა დილითგან
ვიდრე მწუხრადმდე, ⁂ გარდამოვიდოდა სისხლი წულულებისაგან
მისისა უბესა ეტლისასა, ⁂ მოკუდა მწუხრად, ითხოდა სისხლი
ლვ წულულისაგან ეტლით გამო ✿ ⁂ დგა დღიდისი დასლვასა მზი-
სასა, ⁂ იტყოდა: კაცად კაცადი თქუენნი წარგედით თჳსსაჲ ქალა-
ლზ ქსა, დაჲთისთა ქუეყანათა, რამეთუ მოკუდა მეფე ✿ ⁂ მივიდეს სა-
ლთ მარიასა შინა, ⁂ დამარხეს მეფე სამარიას ✿ ⁂ განბანეს სისხლი
ეტლისა მის წუაროსა შინა სამარიას, ⁂ სთქულეფდეს ძორნი ⁂
მაღლნი სისხლსა მისსა, ⁂ მემავნი ირეცხებოდეს სისხლითა მისი-
ლთ თაჲ, [1] სიტყსაებრ უფლისა, რომელი თქუა ✿ ხოლო სხუანი
სიტყუანი აქაბისნი, ⁂ ყოველი რომელი ქმნა, ⁂ ტაძარი იგი სჰი-
ლოს მჴალისა რომელი აღაშენა, ⁂ ყოველნი ქალაქნი, რომელ
ქმნნა, არა ესე ყოველნი დაწერილ არიანა წიგნსა შინა სიტყუათა
მ დღეთა მეფეთა ისრაელისთა ✿ ⁂ დაიძინა აქაბ მამათა თანა თჳსთა,
მა ⁂ გამეფდა ოხოზია მე მისი მის წილ ✿ ⁂ იოსაფატ მე ასასი
მბ სასა ✿ ხოლო მეფე იოსაფატ, მე ასასი, იო წლისა ოც ⁂ ათხუ-
თმეტისა, ოდეს იწუო მეფობად; ⁂ ოც ⁂ ხუთ წელ მეფობდა იერუ-
მგ სალემსა შინა, ხოლო იო სახელი დედისა მისისა აზუგა, ასული
სალაილისა ✿ ⁂ ვიდოდა უოველსაებრ გზისა ასას მამისა თჳსისა,
⁂ არა მიიქცა მისგან უოფად მართლისა წინაშე თჳალთა უფლისა-
თა: გარნა მაღალნი ჴრა დაარღუვნა, რამეთუ კუალად ერნი შესწირ-
მდ ვიდენ ⁂ უმეტდენ მაღალთა ზედა ✿ ⁂ მშუდობა ჰუო იოსაფატ
მე მეფისათანა ისრაელისა ✿ ხოლო სხუანი სიტყუანი იოსაფატისნი,
⁂ მალნი მისნი, რომელი ჰუო, არა ესენი არიანა დაწერილ წიგნსა
მვ შინა სიტყუათა დღეთა მეფეთა იუდასთა ✿ ⁂ მოკუდა იოსაფატ, ⁂
დაემარხა მამათა თანა თჳსთა ქალაქსა შინა დაჲთისა მამისა თჳსი-

[1]) ზემორე კ.

სასა, ⁂ გამეფდა იორამ მე მისი მის წილ ✿ ⁂ ოხოზია, მე აქაბისი, გამეფდა ისრაელთა ზედა სამარიას შინა წელსა მეათშჯდმეტესა იოსაფატ მეფისა იუდასა, ⁂ მეფობდა ისრაელთა ზედა სამარიას შინა წელსა ორსა ✿ ⁂ ქმნა ბოროტი წინაშე უფლისა, ⁂ იწუო სლვად გზისაებრ მამისა თჯსისა აქაბისა, ⁂ გზისაებრ იეზაბელ დედისა თჯსისა, ⁂ ცოდვათაებრ იერობოამისა, მისა ნაბათისა, რომელმან შეიყვანა ცოდვასა შინა ისრაელი ✿ ⁂ ჰმონა ბაალს, ⁂ თაყუანისცა მას, ⁂ განარისხნა უფალი ღმერთი ისრაელისა უფროს ყოველთა ჰირველ მეოფთა მისთა.

დაესრულა მესამე წიგნი მეფეთა, ხოლო აქეს თავსა შორის თვისსა თავი კბ.

წიგნი მეოთხე მეფეთა

თავი ა.

და განეშორაჲ მოაბ ისრაილთაგან შემდგომად სიკუდილისა აქაბისა ✿ ხოლო ოქოზიაჲ გარდავარდა საკრლმიდამ, რომელი იყო ქორსა შორის მისსა სამარიას, ⁂ საღმობიერ იქმნა ⁂ წარგზავნნა მოციქულნი ⁂ ჰრქუა მათდა მიმართ: წარვედით ⁂ მიკითხეთ ბაალსა თანა შეგინებულისა ღუთისა აკკარონელისა, უკეთუ ცოცხალ ვიქმნე სალმობისა ამისგან ჩემისა ⁂ წარვიდეს კითხვად მისთჯს ✿ ⁂ ანგელოზმან უფლისამან ჰრქუა ილიას მიმართ თეზებიტელისა, ⁂ ეტყოდა: აღდეგ ⁂ წარვედ შემთხვევად წარმოვლინებულთა ოქოზია მეფისა სამარიასა, ⁂ ეტყოდი მათდა მიმართ: ანუ არა არსა ღმერთი ისრაელსა შინა, რამეთუ მოხუალთ კითხვად ბაალისა შეგინებულისა ღუთისა, აკკარონისად ✿ ⁂ ამისთჯს ესრეთ იტყჯს უფალი: ცხედარსა რომელსა ზედა მდებარე ხარ მუნ, არა

გაქვს გარდამოსლვაჲ მისგან, რამეთუ მუნ სიკუდილითა მოკუდე: ⁂ ე
წარვიდა ილია ⁂ ჰრქუა მათდა მიმართ ✿ ⁂ მიიქცნენ მო-
ვლინებულნი, ოქოზიას მიმართ, ⁂ მან ჰრქუა მათ: რაჲ არს რა- ვ
მეთუ უკმოიქცით; ⁂ მათ ჰრქუეს მას ✿ კაცი გამოვიდა შემთხუედ
ჩუენდა, ⁂ გურქუა ჩუენ: წარვედით ⁂ მიიქცით მეფისა მიმართ,
რომელმან მოგავლინა თქუენ, ⁂ ეტყოდით მას: ესრეთ იტყჳს უფა-
ლი, ანუ არა არს ღმერთი ისრაჱლსა შორის, რამეთუ თქუენ მო-
ხუალთ კითხვად ბაალისა შეგინებულისა ღუთისა აკკარონისთა:
ამისთჳს ცხედრისაგან რომელსაცა ზედა მდებარე ხარ, არა გაქუს გა- ზ
რდამოსლვაჲ მისგან, რამეთუ მუნ სიკუდილითა მოკუდე ✿ ⁂ მიუ-
გო მათ მეფემან ⁂ ეტყოდა: ვითარი ჰასაკისა იყო კაცი იგი გამო-
სრული შემთხუედ თქუენდა, ⁂ რომელი ეტყოდა თქუენ სი- ჱ
ტყუასა ამას ✿ ⁂ ჰრქუეს მას: კაცი ფაჩუნიერი ⁂ ერტყა სარტყე-
ლი ტყავისა წელსა მისსა: ⁂ ჰრქუა მეფემან: ილია თესბიტელი თ
არს ესე ✿ ⁂ წარავლინა მისა უხუცესი ერგასის თავი, ⁂ ორ-
მეოც ⁂ ათი კაცი მისთანა, ⁂ წარვიდეს ⁂ მივიდეს მისა მიმართ:
⁂ აჰა, ილიაჲ ზის წუხრსა მთისასა: ⁂ ეტყოდა ერგასის თავი ი
მას, ⁂ ჰრქუა: კაცო ღუთისაო მეფე გიბრძანებს შენ, შთამოვედ ✿ ⁂
მიუგო ილიაჲ ⁂ ჰრქუა ერგასის თავსა: უკეთუ ვარ მე კაცი
ღუთისა, რათა გარდამოხედინ ცეცხლი ზეცით, ⁂ შეგჳწამოს შენ,
⁂ ორმეოც ⁂ ათნი შენნი შენთანა: ⁂ გარდამოხდა ცეცხლი ზეცით ია
⁂ შეჳწამა იგი, ⁂ ორმეოც ⁂ ათნი კაცნი მისთანა ✿ ⁂ შესძინა მე-
ფემან მივლინებად მისსა მიმართ ერგასის თავი სხუა, ⁂ ორმეოც
⁂ ათი კაცი მისთანა: ⁂ წარვიდა ⁂ ეტყოდა მას ერგასის თავი, ⁂
ჰრქუა: კაცო ღუთისაო, ესრეთ იტყჳს მეფე, ისწრაფე გარდამო- იბ
სლვად ✿ ⁂ მიუგო ილიაჲ ⁂ ეტყოდა მისა მიმართ ⁂ ჰრქუა: უკე-
თუ კაცი ღუთისა ვარ მე, გარდამოხედინ ცეცხლი ზეცით ⁂ შე-
გჳწამოს შენ, ⁂ ორმეოც ⁂ ათნი კაცნი შენთანა: ⁂ გარდამოხდა ცე-
ცხლი ზეცით ⁂ შეჳწამა იგი, ⁂ ორმეოც ⁂ ათნი კაცნი მისთანა ✿
⁂ შესძინა მეფემან, კჳალად წარგზაჲნად უხუცესი, ერგასის თავი მე- იგ
სამედ, ⁂ ორმეოც ⁂ ათნი კაცნი მისთანა, ⁂ მივიდა მისა ერგასის

თავი მესამე, ⁂ თაუუანისცა მუკლსა ზედა თჯსსა წინაშე ილიადსა, ⁂ ევედრებოდა მას, ⁂ იტუოდა მისა მიმართ ⁂ ჰრქუა: კაცო ღუთისაო შეიწუალე სული ჩემი, ⁂ სულნი მონათა ამათ შენთა, ორმეოც ⁂ ათთანი წინაშე თჳალთა შენთა ✿ აჰა გარდამოვიდა იდ ცეცხლი ზეცით, ⁂ შეჰკამნა ორნი ერგასის თავნი ჰირველნი, ⁂ ორ- მეოც ⁂ ათნი მათნი: ⁂ აწ შეწუალებულ იქმნენით სულნი მონათა შენთანი წინაშე თჳალთა შენთა ✿ ⁂ იტუოდა ანგელოზი უფლი- იე სა ილიას მიმართ, ⁂ ჰრქუა შთაველ მათ თანა ⁂ ნუ გეშინის ჰირისაგან მათისა: ⁂ აღდგა ილია ⁂ შთაჳიდა მათ თანა მეფისა მიმართ ✿ ⁂ ეტუოდაჲ მას ⁂ ჰრქუა: ესრეთ იტჳჯს უფალი, რაი ივ რამეთუ წარაჳლინენ მოციქულნი კითხვად ბაალისა შეგინებულისა ღუთისა აკკარონსა შინა; რეცა თუ არა იყო ღმერთი ისრაელისა შორის, რომელ გეკითხა მისგან სიტყუა. ამისთჳს ცხედრისაგან რომელსაცა შენ მდებარე ხარ მუნ, არა გაქუს გარდამოხდე მისგან, რამეთუ სიკუდილითა მოჰკუდე ✿ ⁂ მოჰკუდა სიტჳსა ებრ უფლი- იზ სა, რომელსა იტუოდა ილიაჲ: ⁂ მეფე იქმნა იორამ ძმა ოქოზიასი მის წილ, ვინათგან არა ესვა მე ოქოზიას, წელსა მეორესა იორა- მ,ის ძისა იოსაფატისა მეფისა იუდიასა ✿ ⁂ შემდგომნი სიტყუანი იჱ ოქოზიასნი, რაოდენი ქმნა ანუ არა ესენი დაწერილ არიანა წიგნსა შინა სიტყუათა დღეთა მეფეთა ისრაელისათა.

თ ა ჳ ი ბ.

და იყო აღტაცებასა ილიასსა უფლისა მიერ ძრჳითა ჳიდრე ა ცაჲდმდე, ვიდოდეს ილიაჲ ⁂ ელისე გალგალით ✿ ⁂ ჰრქუა ილია ბ ელისეს: დაჯედ უკუ აქა, რამეთუ წარმაჳლინა მე ბეთილაჲდმდე: ⁂ ჰრქუა ელისე: ცხოველ არს უფალი, ⁂ ცხოველ არს სული შენი უკეთუ დაგიტეო შენ, ⁂ მივიდეს ბეთილაჲდ ✿ ⁂ მოვიდეს მენი წი- გ ნასწარმეტყუელთანი, რომელნი იუნენს ბეთილს შინა, ელისეს მიმართ, ⁂ ჰრქუეს მას: გიცნობიესა, რამეთუ აღიტაცებს დღეს უფალი უფალსა შენსა ზე თავისა შენისა შენგან; ⁂ ჰრქუა: მეცა მიცნობიეს, დაიდუმეთ ✿ ⁂ ჰრქუა ილიაჲ ელისეს: დაჯედ უკუ დ აქა, რამეთუ უფალმან წარმაჳლინა მე იერიქოს: ⁂ ჰრქუა ელისე:

ცხოველ არს უფალი ✠ ცხოველ არს სული შენი, რამეთუ არა
ე განგიტეო შენ, ✠ მივიდეს იერიქოს ✠ ✠ მიეახლნენ მენი წინა-
სწარმეტყუველთანი, რომელნი იუნენს იერიქოს შინა ელისეს მი-
მართ ✠ ჰრქუეს მას: გიცნობიეს რამეთუ დღეს აღიტაცებს უფა-
ვ ლი უფალსა შენსა უმაღლეს თავისა შენისა შენგან, ✠ ჰრქუა რა-
მეთუ მეცა მიცნობიეს, დუმენით ✠ ✠ ჰრქუა მას ილიაჲ დაჯედ აქა,
რამეთუ უფალმან წარმავალინა მე იორდანედ: ✠ ჰრქუა ელისე:
ზ ცხოველ არს უფალი, ✠ ცხოველ არს სული შენი, რამეთუ არა
დავიტეო შენ, ✠ ვიდოდეს ორნივე ზოგად ✠ ✠ ორმეოც ✠ ათნი
კაცნი მეთაგან წინასწარმეტყუველთასა, ✠ დადგნენ ჰირის ჰირ
ჱ შორად, ✠ ესენი ორნი დადგეს ჰირსა იორდანისასა ✠ ✠ მოიღო
ილიაჲ ხალენი თჯსი, ✠ შეკეცა იგი, ✠ სცა მით წუალ-
სა, ✠ განიყო წუალი აძიერ ✠ იძიერ, ✠ განვლეს ორთავე კმე-
თ ლად ✠ ✠ იყო განსლვასა მათსა, ✠ ჰრქუა ილიაჲ ელისეს ითხოვე
რაჲ გიყო შენ, ჰირველ ამაღლებადმდე ჩემდა შენგან, ✠ ჰრქუა
ი ელისე: იყავნ სული შენი მრჩობლ ჩემ ზედა ✠ ✠ ჰრქუა ილიაჲ
ფიცხელად ითხოვე: უკეთუ მიხილო მე ამაღლებული შენგან, იყოს
შენდა ეგრეთ, ✠ უკეთუ არა მიხილო არა იყოს ✠ ✠ იყო სლვასსა
ია მათსა, ვიდოდეს ✠ ხრახჯდეს: ✠ აჰა ეტლი ცეცხლისა, ✠ ცხენნი
ცეცხლისანი, ✠ განყო იგინი ურთიერთას: [1] ✠ ამაღდა ილია მრვი-
თა ვითარცა ზეცად ✠ ✠ ელისე ხედვიდა ✠ ღაღადებდა: მამაო მა-
იბ მაო ეტლო ისრაელისაო ✠ მკედარო მისო, ✠ ვერღარა იხილა
იგი მერმე ✠ უჰერა ელისე სამოსელსა მისსა ✠ განუზო იგი ორად ✠
✠ აღიღო ელისე ხალენი ილიაჲსი დაცემული მის ზედა, ✠ მოიქცა
იგ ელისე, ✠ დადგა ჰირსა იორდანისა ✠ ✠ მოიღო ელისე ხალენი
იდ ილიასი, რომელი დაეცა მას მაღლით, ✠ სცა წუალსა მას, ✠ არა
განიზო წუალი: ✠ თქუა სადა არს ღმერთი ილიასი აფფო, ✠ სცა
ელისე წუალსა მეორედ; ✠ განიზო იმიერ ✠ ამიერ ✠ ელისე გან-
ვიდა კმელად ✠ ✠ იხილეს იგი მეთა წინასწარმეტყუველთასა, რო-
იე მელნი იუნენს იერიქოს შინა წინაშე მათსა ✠ თქუეს: განისუენებს

[1] ზირაქ მწ. ა მაკაბ. ბ.

სული იღიასი ელისეს ზედა, ⁂ მოვიდეს შემთხუჭვად მისა, ⁂ თა-
უშანისცეს მას მიწამდე ✿ ⁂ ჰრქუა მას: აჰა აწ ურმათთანა შენთა ივ
არიან ორმეოცდა ათნი კაცნი მენი ძლიერთანი: ვიდოდნენ, რათა
მოიძიონ უფალი შენი, ნუ უკუჱს სულმან უფლისამან აღიდო ⁂
შთააგდო იგი იორდანესა, ანუ ერთსა ზედა მთათაგანსა, ანუ ერთსა
ზედა ბორცუსაგან: ⁂ ჰრქუა ელისე: ნუ წარავლენთ ✿ ⁂ აღიძუ- იზ
ლებდეს მას, ვიდრემდე ირცხვიდაცა ⁂ ჰრქუა: წარავლინეთ: ⁂ წა-
რავლინეს ორმეოცდა ათნი კაცნი ⁂ ეძიებდეს სამ დღე, ⁂ ვერაჲ ჰპო-
ვეს იგი ✿ ⁂ მოიქცეს მისდა, ⁂ იგი ჯდა იერიქოს შინა, ⁂ ჰრქუა იჱ
ელისე მათ: არა გეტყოდიო თქუჱნ, ნუ წარავლენთ ✿ ⁂ ჰრქუჱს ით
კაცთა ქალაქისათა ელისეს: აჰა საყოველი ქალაქისა კეთილ, გი-
თარცა შენ უფალო ხედავ, არამედ წუალნი ესე ბოროტნი, ⁂ ქუჱ-
ყანა უნაყოფო ✿ ⁂ ჰრქუა ელისე: მომართჳთ მე სარწუული ახა- კ
ლი, ⁂ შთაყარეთ მას შინა მარილი, ⁂ აღიღეს ⁂ მიართუჱს მას ✿
⁂ განვიდა ელისე განსაგალსა წუალთასა, ⁂ შთაყარაჲ მუნ მარილი კა
⁂ თქუა: ცხრეთ იტყჱს უფალი, განიკურნენ წუალნი ესე, ⁂ არღარა
იყოს მათგან მერმეღა სიკუდილი, ⁂ უნაყოფოებაჲ ✿ ⁂ განიკურნეს კბ
წუალნი დღეინდელად დღემდე ამისა, სიტყჱსა ებრ ელისესა, რო-
მელი თქუა ✿ ⁂ აღვიდა მუნითგან ბეთილსა: ⁂ სლვასა მისსა კგ
გზასა ზედა, ⁂ ერმანი მცირენი გამოვიდოდეს ქალაქისაგან, ⁂ ეძ-
ღერდეს მას, ⁂ ეტყოდეს მას: აღმოვედ ბეღოტო, აღ-
მოვედ ✿ ⁂ მისდნა უკანით მათსა, ⁂ იხილნა იგინი, ⁂ გდ
დასწუედა იგინი სასჱლითა უფლისათა, ⁂ აჰა გამოვიდეს ორნი
ბრანჯუნი მაღნარისაგან, ⁂ განბძარნეს მათგანი ორმეოცდა ორნი
ერმანი ✿ ⁂ განვიდა მუნითგან მთასა კარმჱლსა ⁂ მუნითგან მოი- კე
ქცა სამარიას,

თ ა ვ ი ჱ.

ხოლო იორამ ძე აქაბისი მეფე იქმნა ისრაჱლსა ზედა სამა- ა
რიას, წჱლსა მეათრვამეტესა, იოსაფატ მეფისა იუდასა, ⁂ მეფობ- ბ
და ათორმეტ წელ ✿ ⁂ ქმნა ბოროტი წინაშე თუალთა უფლისათა:
გარნა არა ვითარცა მამამან მისმან, ⁂ არა ვითარცა დედამან მის-

მან: ⁂ დაამხუნა ბომონნი ბაალისნი, რომელნი ქმნა მამამან მისმან ✿ გარნა ცოდვასა იერობოამ მისა ნაბათისა, რომელმან შეიცვანა ცოდვასა შინა ისრაელი, შეუეო, ⁂ არა განეშორაჲ მისგან ✿ ხოლო მოსა მეფე მოაბელთა იყო ნოკითსა, ⁂ მისცემდა ხარკსა მეფესაჲ ისრაელისასა, ასი ათასთა კრავთა, ⁂ ასი ათასთაჲ ვერძთა საწმისითურთ ✿ ⁂ იყო შემდგომად სიკუდილისა აქაბისა, განუდგა მეფე მოაბისა მეფესა ისრაელისასა ✿ ⁂ განვიდა მეფე იორამ მას დღესა შინა სამარიით ⁂ აღრიცხა ისრაელი ✿ ⁂ მოვიდა ⁂ წარგზავნა იოსაფათის მიმართ მეფისა იუდასა, ⁂ ეტყოდა: მეფემან მოაბისმან შეურაცხმეო მე, წარმოხჳდეს ჩემთანა ბრძოლად მოაბსა ზედა; ⁂ ჰრქუა: აღმოვიდე ვითარცა მე, ეგრეცა შენ: ვითარცა ერი ჩემი, ეგრეთცა ერი შენი, ⁂ ვითარცა ცხენნი ჩემნი, ცხენნი შენნი ✿ ⁂ ჰრქუა: რომლითა გზითა წარვიდეთ, ⁂ ჰრქუა: გზითა უდაბნოსა ედომისათა ✿ ⁂ წარვიდეს მეფე ისრაელისა, ⁂ მეფე იუდასა, ⁂ მეფე ედომისა, ⁂ ვიდრეღა გზასა შჯდის დღისასა, ⁂ არა იყო ბანაკსა შინა წყალი, ⁂ არცა პირუტყუთათჳს მოოდა მათთანა ✿ ⁂ ჰრქუა მეფემან ისრაელისამან ჯოი, რამეთუ განსწირნა უფალმან სამნი ესე მეფენი მსვლელნი მიცემად კელთა შინა მოაბელთასა ✿ ⁂ მიუგო იოსაფატ, მეფემან იუდასმან: არა არსა აქა წინასწარმეტყუველი უფლისა, ⁂ ეკითხოთ უფალსა მის მიერ: ⁂ მიუგო ერთმან ყრმამან მეფისა ისრაელისამან ⁂ ჰრქუა: არს აქა ელისე მე საფათისა, რომელი უსხმიდა წყალსა კელთა ელიასთა ✿ ⁂ ჰრქუა იოსაფატ: არსა მას ზედა სიტყუა უფლისა; ⁂ მივიდეს მისა მიმართ მეფე ისრაელისა, ⁂ იოსაფატ მეფე იუდასა, ⁂ მეფე ედომისა ✿ ⁂ თქუა ელისე მეფისა მიმართ ისრაელისა: რაჲ არს ჩემდა ⁂ შენდა; მიჱვედ წინასწარმეტყუველთა მიმართ მამისა შენისათა, ⁂ წინასწარმეტყუველთა მიმართ დედისა შენისათა: ⁂ მიუგო მას მეფემან ისრაელისამან: ნუ თუ მოგჳწოდა უფალმან სამთა მეფეთა მიცემად კელსა შინა მოაბელთასა ✿ ⁂ ჰრქუა ელისე: ცხოველ არს უფალი ძალთა, რომლისა წინაშე ვდგა, რამეთუ უკუეთ თუ არა პირსა იოსაფატ მეფისა

იუდასსა ვრიდებდე მე მჯერეტემცა არა ვიუავ შენი ✠ ✠ იე
აწ მომგვარენ მე მგალობელნი: ✠ იუო ოდეს გალობდეს მგალობელნი, იუო კელი უფლისა მას ზედა, ✠ ჰრქუა: ესრეთ იტუჯს უფალი: ჰქმენით ნაღუარეკი ესე თხრილად თხრილად ✠ რამეთუ ეს- ივ
რეთ იტუჯს უფალი: არა იხილოთ სული, ✠ არცა იხილოთ წჯმა, ✠ ნაღვარეკი ესე აღივსოს წულითა, ✠ სუათ თქუჱნ ✠ მონათა
თქუჱნთა, ✠ ჰირუტეუთა თქუჱნთა ✠ ✠ ადგილ არს ესე წინაშე იზ
თუალთა უფლისათა, ✠ მოგცეს მოაბ კელთა შინა თქუჱნთა ✠ ✠ იჱ
დასცეთ ყოველნი ქალაქნი მტკიცენი, ✠ ყოველნი ხენი კეთილნი დასცნეთ, ✠ ყოველნი წუარონი წუალთანი შეჰჭრნეთ, ✠ ყოველნი
ნაწილნი კეთილისა დაჰქოლნეთ ლოდითა ✠ ✠ იქმნა განთიად ✠ ით
შეწირვასა მსხუჱრჰლისასა, ✠ აჰა წუალნი მოვიდოდეს გზითა
ედომისათა, ✠ აღაესო წუალმან ქუჱყანა ✠ ✠ ყოველთა მოაბელთა კ
ისმინეს, რამეთუ აღვიდეს სამნი მეფენი ბრძოლად მათ ზედა, ✠
ღაღადებდეს ყოველით კერძო, შერტემულნი საჯურველითა, ✠ იტყო-
დეს: ვაჲ, ✠ დადგნენ საზღვარსა თანა ✠ ✠ აღიმსთუჱს განთიად, კა
✠ მზე აღმობრწუინდა წუალსა ზედა, ✠ იხილა მოაბ წინაშე წუა-
ლნი წითლად ვითარცა სისხლი ✠ ✠ თქუა: სისხლი ესე არს მა- კბ
ხჯლისაგან, ბრძოდენ მეფენი, ✠ მოკლა კაცმან მოყვასი თჯსი. ✠
აწ მოვედ ნატუჱწჯნაჲსა ზედა, მოაბ ✠ ✠ შევიდეს ბანაჲსა შინა კგ
ისრაელისასა: ხოლო ისრაელნი აღდგეს ✠ მოსრნეს მოაბელნი,
✠ იელტოდეს ჰირისაგან მათისა, ✠ შევიდეს ქუჱყანასა მათსა
ვლიდეს ✠ მოსწუვედდეს მოაბელთა ✠ ✠ ქალაქნი დაარღჯვნეს, ✠ კდ
ყოველსა ნაწილსა კეთილსა დაჰკრეფდეს კაცნი ქვათა, ✠ აღავსნეს
იგინი, ✠ ყოველნი წუარონი დაშრნეს მით, ✠ ყოველნი ხენი კე-
თილნი მოჰჭუჱთნეს, ✠ არა უტეევეს ხღუდენი ქვითა დაუმუსრვე-
ლი, ✠ გარე მოიცვეს იგი მეშურდულეთა, ✠ დამუსრეს იგი ✠ ✠ კე
იხილა მეფემან მოაბელთაჲსან, რამეთუ განძლიერდა მას ზედა
ბრძოლა, ✠ მოიუანა თჳსთანა შჯდსი კაცი მჯწუდილი მახჯლი-
თა ,რათა განიჭუჱთნეს მეფისა თანა ედომისა, ✠ ვერ შეუძლეს ✠
✠ მოიუანა მან ძე თჯსი ჰირმო, რომელი გაამეფა თაჳის წოლ, კვ

ⴔ შეწირა იცი ყოველად დასაწუწლად ზღუდესა მას ზედა: ⴔ იქმნა სინანული დიდი ისრაელსა შორის, ⴔ უკუდგნენ მისგან, ⴔ მოიქცნენ ქუეყანასა შინა თჳსსა.

თ ა ვ ი ⴒ.

ა ⴓა დედა-კაცმან ერთმან მეთაგან წინასწარმეტყუელთასა ღაღადეო ელისეს მიმართ, ⴔ იტყოდა: მონა შენი, ქმარი ჩემი მოკუდა, ⴔ შენ თჳთ უწყი, რამეთუ მონა შენი იყო მოშიში უფლისა, ⴔ აჰა მაგასხებელი მოვიდა წარუვანებად ორისავე მისა ჩემისა თა-
ბ ვისა თჳსისა მონად ✿ ⴔ ჰრქუა ელისე: რაჲ ვყო შენდა, მითხარ მე რაჲ გაქუსა შენ აწ სახლსა შინა: ხოლო მან ჰრქუა: არა რაჲ არს მეცელისა შენისა თანა სახლსა შინა, გარნა ოდენ მცირე ზე-
გ თი ჭურჭელსა შინა რომელსა ვიცხებ ✿ ⴔ ჰრქუა მისა მიმართ: წარვედ, ითხოვე თავისა შენისათჳს ჭურჭელნი ყოველთა გარემოთა შენთაგან, ჭურჭელნი ცარიელნი, არა მცირედ ✿ ⴔ შეჴედ, ⴔ დაუშ
დ კარი უკანით შენსა ⴔ მეთა შენთა, ⴔ შთაასხ ზეთისაგან შენისა
ე ყოველთა მათ შინა ჭურჭელთა, ⴔ საგსენი აღიღო ✿ ⴔ წარვიდა მისგან, ⴔ უო ეგრეთ, ⴔ დაუშა კარი უკანით თჳსსა ⴔ მეთა თჳსთა.
ვ იგინი მიუჴერობდეს მას ჭურჭელთა, ⴔ იგი შთაასხმიჲა ✿ ⴔ იქმნა ოდეს აღიესრეს ჭურჭელნი, ჰრქუა მან მეთა თჳსთა: მომიჴეართ
ზ მე კუალად ჭურჭელი, ⴔ ჰრქუჱს მას: არა არს კუალადღა ჭურჭელი, ⴔ დადგა ზეთი იგი ✿ ⴔ მოვიდა დედა-კაცი იგი ⴔ მიუთხრა კაცსა ღუთისასა, ⴔ ჰრქუა მას ელისე: წარვედ განუოდე ესე ზეთი,
ⴗ ⴔ გარდაიკადე გახში შენი, ⴔ შენ ⴔ მეთა შენთა სიცოცხლესა შინა ცეცოსთ დანარჩომისაგან ზეთისა ✿ ⴔ იქმნა ერთსა დღესა შინა, ⴔ წარვიდა ელისე სომანად ⴔ მუნ დედა-კაცმან დიდმან, იჴერა
თ იგი ჴამად ჰურისა: ⴔ იუო მისა შესლუასა ⴔ გამოსლუასა, მრავალ გზის მიიქცეოდა მუნ ჴამად ჰურისა ✿ ⴔ ჰრქუა დედა-კაცმან ქმარსა თჳსსა: აჰა აწ ვსცან, რამეთუ კაცი ესე ღუთისა წმიდა არს,
ი რომელი ვალს შორის ჩუენსა მარადის ✿ უქმნეთ. უკუე მას ქოხარი, მცირე, დაუდგათ მას მუნ ცხედარი, ⴔ ტრაპეზი, ⴔ საკარმელი, ⴔ სასანთლე; ⴔ იუოს ოდეს მოვიდოდეს იგი ჩუენდა, ⴔ მიიქცეს

მუნ ✿ ⴔ იყო დღესა ერთსა, ⴔ შევიდა მუნ, ⴔ მიიქცა ქორწსა, ⴔ ია
დაიძინა მუნ ✿ ⴔ ჰრქუა გეზის ურმასა თჳსსა: მოძიწოდე მე სო- იბ
მანიტელი ესე, ⴔ მოუწოდა მას, ⴔ დადგა წინაშე მისსა ✿ ⴔ ჰრქუა იგ
მას: არქუ უკუჱ მაგას აჳა დამაკრვენ ჩუჱნ ყოვლითა ზრუნვითა,
რაჲ ჯერ არს ყოფად შენდა; უკეთუ არს სიტყუა შენი მეფისა მი-
მართ, ანუ მთავართა მიმართ ძალთასა: ხოლო მან ჰრქუა: არა რაჲ
არს, შორის ერთა ჩემთა მე ვარ მეოფი ✿ ⴔ ჰრქუა გეზის მიმართ: იდ
რაჲ ჯერ არს ყოფად მისსა: ⴔ ჰრქუა გეზი ურმასთან მისჱმან ესე,
უწყი რამეთუ მე არა უგის მას, ⴔ ქმარი მისი მოსრულებულ არს ✿
ⴔ ჰრქუა ელისე: მოუწოდე მას: ⴔ მოუწოდა მას: მოვიდა ⴔ და- იე
დგა კარსათანა ✿ ⴔ ჰრქუა მას ელისე: დროსა შინა ვითარცა ჟამსა ივ
ამას სცოცხლებ შენ, მუცლად იღო ძე; ხოლო მან ჰრქუა: ნუ
უფალო ნუ მბასრობ მსევალსა შენსა ✿ ⴔ მიუდგა ⴔ მუცლად იღო იზ
დედაკაცმან ⴔ შუა მე, ჟამსა ოდენ მას ვიდრე ცოცხალ იყო, გი-
თარცა ეტყოდა მას ელისე ✿ ⴔ აღორძინდა ურმა იგი: ⴔ იყო იჱ
ოდეს მივიდა მამისა მიმართ თჳსისა მომკალთათანა ✿ ⴔ ჰრქუა მა- ით
მასა თჳსსა: თავი ჩემი თავი ჩემი მელმის: ⴔ ჰრქუა მონასა ერთსა:
მიიღე იგი დედისა მიმართ მისისა ✿ ⴔ მიიღო იგი დედისა მი- კ
მართ მისისა; ხოლო მან დაისვა იგი მუკლსა თჳსსა შუადღემდე ⴔ
მოკუდა ✿ ⴔ მან აღიქუა იგი, ⴔ მიაწვინა იგი ცხედარსა ზედა კა- კა
ცისა ღუთისასა, ⴔ დაჯშა იგი ⴔ განვიდა: ⴔ მოუწოდა ქმარსა თჳ-
სსა ⴔ ჰრქუა მას ✿ მოვიძაჳლინე ჩემდა ერთი ურმათაგანი ⴔ ერ- კბ
თი კარაულთაგანი, ⴔ მიგისწრაფო კაცისადმი ღუთისა, ⴔ მოვი-
ქცე ✿ ⴔ ჰრქუა ქმარმან: რაჲ არს რამეთუ წარწჳალ მისა მიმართ კგ
დღეს: რამეთუ არცა ახალ თუჱ არს, არცა შაბათი; ხოლო მან
ჰრქუა სდუმენ მშჳდობაჲ არს ✿ ⴔ შეკაზმა კარაული, ⴔ ჰრქუა ურმა- კდ
სა მას თჳსსა: წარიქციე ⴔ ვიდოდე, ⴔ ნუ შელი მე, აღსძად მას
ზედა ვიდრემდე გრქუა შენ, ⴔ წარვედ ⴔ მივედ კაცისა მიმართ
ღუთისა, მთასა ზედა კარმელსა ✿ ⴔ წარვიდა ⴔ მივიდა კაცისადმი კე
ღუთისა მთასა კარმელსა: ⴔ იყო ვითარცა იხილა დედა-კაცი იგი ელი-
სე, მოძაჳალი, ჰრქუა გეზის ურმასა თჳსსა: აჰა ეგერა მოჳალს სო-

კვ მანიტელი იგი ✿ აწ მიისწრაფე შემთხუპ̃ვად მისა, ⁂ არქუ მას: მშჳდობაჲ არსა შენდა, ⁂ მიისწრაფა შემთხუპ̃ვად მისა, ⁂ ჰრქუა მას: მშჳდობაჲ არსა შენდა, მშჳდობით არსა ქმარი შენი, ანუ მშჳდობით
კზ არსა ურმა შენი: ხოლო მან ჰრქუა მშჳდობით არს ✿ ⁂ მოვიდა ელისეს მიმართ მთასა მას, და უპ̃ერა ფერჴსა მისსა: ⁂ მიეახლა გეზი განსორებად მისა, ⁂ ჰრქუა ელისე: უტეუე ეგე, რამეთუ სული მისი შეჯირვებულ არს მას შინა, ⁂ უფალმან დაფარა ჩემგან,
კჱ ⁂ არა მითხრა მე ✿ ⁂ ჰრქუა დედა-კაცმან ვითხოვეა შჯილი უფლისაგან ჩემისა, არა გარქუა, ნუ იტყეებ ჩემდამო ✿ ⁂ ჰრქუა ელისე
კთ გეზის მიმართ: შეირტყი წელი შენი, ⁂ აღიღე კუპ̃რთხი ჩემი ხელსა შინა შენსა, ⁂ წარვედ: რამეთუ [1] უკეთუ შეგემთხჳოს კაცი, ნუ აკურთხევ მას, ⁂ თუ გაკურთხოს შენ კაცმან, ნუ მიუგებ მას, ⁂
ლ დასდევ კუპ̃რთხი ჩემი ჰირსა ზედა ურმისასა ✿ ⁂ ჰრქუა დედამან ურმისამან: ცხოველ არს უფალი, ⁂ ცხოველ არს სული შენი უკეთუ დაგიტეო შენ: ⁂ აღდგა ელისე ⁂ წარვიდა შემდგომად მისსა ✿
ლა ⁂ გეზი წარვიდა წინაშე მისსა, ⁂ დასდგა კუპ̃რთხი ჰირსა ზედა მის ურმისასა, ⁂ არა იყო ჴმა, ⁂ არცა სმენა; ⁂ უკუნ იქცა შემთხუპ̃ვად მისსა, ⁂ მიუთხრა მას, ⁂ ეტყოდა: არა აღდგა ურმა ✿
ლბ ⁂ შევიდა ელისე ქორსა მას შინა, ⁂ აჴა ურმა მუნდარი მდებარე იყო
ლგ ცხედარსა ზედა მისსა ✿ ⁂ შევიდა ელისე სახლსა მას შინა, ⁂
ლდ დაკშა კარი ორთა თჳსთათანა ⁂ ეგენდრა უფალსა ✿ ⁂ აღჴდა, ⁂ დაწვა ურმასა მას ზედა, ⁂ დასდგა ჰირი თჳსი ჰირთა ზედა მის ურმისათა, ⁂ თჳალნი თჳსნი თჳალთა მისთა ზედა, ⁂ ჴელნი მისნი ჴელთა მისთა ზედა, ⁂ შეიკუნცხა მას ზედა, ⁂ შთაჴბერა მას,
ლე ⁂ განუტფო კორცი ურმასა ✿ ⁂ [2] მოიქცა ⁂ გარემოვლიდა სახლსა ამიერ ⁂ იმიერ, ⁂ აღჴდა, ⁂ შეიკუნცა ურმასა მას ზედა შჯდ
ლვ გზის, ⁂ განახუნა ურმამან თუალნი თჳსნი ✿ ⁂ კმა უუო ელისე გეზის მიმართ, ⁂ ჰრქუა: მომიწოდე მე სომანიტელი ეგე. ⁂ მოუწოდა მას, ⁂ შევიდა მისსა, ⁂ ჰრქუა მას ელისე: მიიქუ მე
ლზ შინი ✿ ⁂ შევიდა დედა-კაცი, ⁂ დავარდა ფერჴსა ზედა მისსა, ⁂

[1] ლუკ. თ.—[2] ჭკომორე კ.

თაუშანისცა მას მიწამდე, ⁂ მიიქუა მე თჳსი ⁂ განგიდა ✿ ⁂ ელიასე მიიქცა გალგალს შინა, ⁂ იო სიემიღი ქუჩწუანასა მას შინა, ⁂ მენი წინასწარმეტყუჩწლთანი სხდეს წინაშე მისსა: ⁂ ჰრქუა ელიასე ერმასა თჳსსა: დაადგ ქუაბი დიდი ⁂ შეუგბე საგბოლველი მეთა წინასწარმეტყუჩწლთასა ✿ ⁂ განგიდა იგი აგარაკსა შეკრებად მხლისა, ⁂ ჰოგა ჳენაკი აგარაკსა ზედა, ⁂ შეკრიბა მას შინა ვაშლი გარეული, ⁂ ადიესო სამოსელი თჳსი, ⁂ მოგიდა ⁂ შთაყარა ქუაბსა შინა შესაგბოლველად, რამეთუ არა იცოდა რა იო ✿ ⁂ მოართუა კაცთა მათ ჭამად: ⁂ იო ჭამსა მას მათსა, ⁂ აჭა დაღად ჳენს, ⁂ თქუჩს: სიჳუდილი არს ქუაბსა ამას შინა, კაცნო ღუთისანო, ⁂ ჳერ უძლეს ჭამად ✿ ⁂ ჰრქუა ელისე: მოიღეთ ფქჳლი ⁂ შთაყარეთ ქუაბსა ამას, ⁂ ჰრქუა მან გეზის მსახურსა თჳსსა: მოართჳ ერთა რათა ჭამონ: ⁂ არღა ითქუა მერმეღა სიტყუა ბოროტი ქუაბისათჳს ✿ ⁂ მოგიდა კაცი ველარიდამ, ⁂ მოიღო კაცისა მიმართ ღუთისა ჰირველ ნაუოფთაგან ოცი ჰური ქრთილისა, ⁂ ლეღჳ, ⁂ ჰრქუა: მიეცით ერთა რათა ჭამონ ✿ ⁂ ჰრქუა ერმამან მისმან: რაჲ მიჳსცე ესე ასთა კაცთა: ⁂ ჰრქუა: მიეც ეგე ერთა რათა ჭამონ, რამეთუ ესრეთ იტყჳს უფალი: ეყოსთ ჭამად ⁂ დაშთესცა მათ ✿ ⁂ ჭამეს ⁂ დაშთათ სიტყჳსაებრ უფლისა.

თ ა ვ ი ე.

ნოლო ნემან მთავარი ძალთა ასურთასა იო კაცი დიდი წინაშე უფლისა თჳსისა, ⁂ საკჳრველ ჰირითა, რამეთუ მით მისცა უფალმან ცხოვრება ასურსა, ⁂ კაცი იო ძლიერი ძალითა ⁂ კეთროვანი ✿ ⁂ ასურიდამ გამოვიდეს მჳედარნი, ⁂ წარსტყუჩნეს ქალი მცირე ქუჩწუანისაგან ისრაელისა, ⁂ იო იგი წინაშე ცოლისა ნემანისა მსახურებად ✿ ⁂ ჰრქუა მან დედოფალსა თჳსსა: ჰი რათამცა უფალი ჩემი იოს წინასწარმეტყუჩწლისათანა ღუთისა რომელი არს სამარიასა შინა, მანმცა განსწმიდოს იგი კეთროვნებისაგან მისისა ✿ ⁂ შევიდა იგი ⁂ მოაყენა უფალსა თჳსსა ⁂ ჰრქუა: ესრეთ, ⁂ ესრეთ თქუა ქალმან რომელი არს ქუჩწუანისაგან ისრაელისა ✿ ⁂ ჰრქუა მეფემან ასურისამან ნემანის მიმართ: მოგჳდ, შემო-

ვედ, ⁂ წარვეგზავნო წიგნი მეფისა მიმართ ისრაელისა: ⁂ წარვიდა
⁂ აღიღო კელითა თჯსითა ათი ტალანტი ვეცხლი, ⁂ ექუსი ათასი
ვ დრაჯკანი ოქრო, ⁂ ათ გზის საცვალი სამოსელი შუენიერი ✿ ⁂
შეართვეს წიგნი მეფესა ისრაელისასა რომელსა წერილ იყო: აწ
ოდეს მოვიდეს წიგნი ესე შენდა მიმართ, აჰა წარმოვგზავნე შენდა
ნემან მონა ჩემი, რათა განსწმიდო იგი კეთროვანებისაგან მისისა✿
ზ ⁂ იეო ოდეს აღმოიკითხა წიგნი მეფემან ისრაელისამან, დაიხო
სამოსელი თჯსი ⁂ თქუა, ნუ უკუნ მე ღმერთი ვარა, რომელ მოვა-
კუშდინო ⁂ ცხოველ ყოო: რამეთუ წარმოგზავნა მან ჩემდა, რათა
განვსწმიდო კაცი კეთროვანებისაგან მისისა, აწ გულის კმა ყავთ
ჩ ⁂ იხილეთ, რამეთუ აჰა ეძიებს მიზეზსა ჩემთანა ✿ ⁂ იეო ოდენ
ესმა ელისეს, რამეთუ დაიხო სამოსელი თჯსი მეფემან ისრაელისა-
მან, წარუვლინა მეფესა ისრაელისასა ⁂ ეტყოდა: რაჲსათჯს დაიხე
სამოსელი შენი; მოვედინ ჩემდა აწ ნემან, ⁂ სცნას, რამეთუ არს
თ წინასწარმეტყუველი ისრაელსა შორის ✿ ⁂ მივიდა ნემან ცხენე-
ბითა ⁂ ეტლებითა, ⁂ დადგა წინაშე ბჭეთა სახლისა ელისესსა ✿
ი ⁂ წარავლინა ელისე მოციქული მისა მიმართ ⁂ ეტყოდა: წარვედ
⁂ განიბანე შჯდ გზის იორდანესა შინა, ⁂ მოიქცეს კორცი შენი
ია შენდა ⁂ განსწმდე ✿ ⁂ განრისხნა ნემან, ⁂ განვიდა ⁂ თქუა: მე
უკუნ გეგონებდ, რამეთუ გამოვიდეს ჩემდა ⁂ დადგეს ⁂ მოუწოდოს
სახელსა ღუთისა თჯსისა, დამასხნეს კელნი თჯსნი ადგილსა ზედა,
იბ ⁂ განწმიდოს კეთრი ჩემი ✿ არა უმჯობეს არიანა არბანა ⁂ ფა-
რფათა მდინარენი დამასკოსანი, უფროს იორდანესა, ⁂ ყოველთა
წინასწარმეტყუველთა ისრაელისათა ⁂ რად არა მივიდე ⁂ ვიბანო
იგ მათ შინა ⁂ განვწმდე: ⁂ მიიქცა ⁂ წარვიდა გულის წურომით ✿ ⁂
მიეახლნეს ყრმანი მისნი ⁂ ჰრქუნეს მას: უკეთუმცა დიდი სიტყუა
ეთქუა შენდა წინასწარმეტყუველსა, არამცა ჯერ იყოა ქნად; რამე-
იდ თუ გრქუა შენ: განიბანე ⁂ განსწმდე ✿ ⁂ შთახდა ნემან, [1] ჩაი-
უჯნტა იორდანესა შინა შჯდ გზის, სიტყჯსაებრ ელისესა, ⁂ მოი-

[1]) ღუკა დ

ქცეს ჯორცნი მისნი ვითარცა ურჩისა მცირისა, ⁂ განწმდა ✿ ⁂ იე
მიიქცა ელისეს მიმართ თჳთ, ⁂ ეოველი ბანაკი მისი, ⁂ მოვიდა
⁂ დადგა წინაშე მისსა, ⁂ ჰრქუა: აჰა აწ მიცნობიეს, რამეთუ არა
არს ღმერთი ეოველსა შინა ქუეყანასა, არამედ მხოლოდ ისრაელი-
სა შორის, ⁂ აწ მიითვალე კურთხევა მონისაგან შენისა: ⁂ ჰრქუა
ელისე: ცხოველ არს უფალი, რომლისა წინა ვდგევარ წინაშე მი-
სსა, უკეთუ მივიღო: ⁂ აიძულებდა იგი მიღებად, ⁂ არა ისმი-
ნა ✿ ⁂ ჰრქუა ნემან: უკეთუმცა არა გნებავს მიღებად, ამად მოეც ივ
მონასა შენსა ტჳრთი უღლეულთა ჯორთა მიწისა ამისგან, რამეთუ
არა ქმნას მონამან შენმან ამიერითგან ეოველად დასწუწკლი ⁂
მსხუერპლი ღმერთთა სხუათა, არამედ ღუთისა ერთისა ✿ სიტყჳ- იზ
საებრ ამის, ⁂ ამათ თქმათათჳს, ⁂ განსწმიდოს უფალმან მონა
შენი, ოდეს შევიდეს უფალი ჩემი სახლსა შინა რემმანისსა თაყუა-
ნისცემად მუნ: ⁂ მან განისუნწნოს კელსა ზედა ჩემსა, ⁂ თაყუანის-
ვცე სახლსა შინა რემმანსსა, ოდეს თაყუანისცემდეს იგი სახლსა
შინა რემმანისსა, ⁂ განწმიდნოს უფალმან მონა შენი სიტყჳსაებრ
ამისა ✿ ⁂ ჰრქუა ელისე ნემანის მიმართ: წარვედ მშჳდობით, ⁂ იჩ
განვიდა მისგან ქაბრათსა ზედა ქუეყანისასა ✿ ⁂ ჰრქუა გეზი ით
ურმანან ელისესმან: აჰა რიდა უფალმან ჩემმან ნემანს ასურსა ამას
რომელ, არა რაი აღიღო კელისაგან მისისა რომელი მოართუა მან:
ცხოველ არს უფალი, რამეთუ მივირბინო უკანით მისსა, ⁂ აღჳ-
ღო მისგან რაჲმე ✿ ⁂ მირბიოდა გეზი უკანით ნემანისა, ⁂ იხი- კ
ლა იგი ნემან მსრბოლი უკანით მისსა, ⁂ მოაქცია ეტლი შემთხვე-
ვად მისა, ⁂ ჰრქუა, მშჳდობა არსა ✿ ⁂ ჰრქუა გეზი, მშჳდობად: კა
უფალმან ჩემმან წარმომგზავნა მე, მეტყუელმან: აჰა აწ მოვიდენ
ჩემდა ორნი ურმანი მთისაგან ეფრემისა მეთაგან წინასწარმეტყუე-
ლთასა, მოეც უკუნჳ ამათ ტალანტი ვეცხლი, ⁂ ორი საცვალი სა-
მოსელი ✿ ⁂ ჰრქუა ნემან: ალიღე ორი ტალანტი ვეცხლი, ⁂ აღი- კბ
ღო მან ორი ტალანტი ორითა ტომარაკითა, ⁂ ორი საცვალი სა-
მოსელი, ⁂ დაასხნა ორსა ზედა ურმასა თჳსსა, ⁂ წარიღეს იგი
წინაშე მისსა ✿ ⁂ მივიდეს ძუნჳრად ⁂ მიიღო ჴელთაგან მათთა, ⁂ კგ

კდ დაყარა სახლსა შინა, ⁂ განუტევნა კაცნი იგი ✿ ⁂ თჳთ შეჳდა
⁂ წინა დაუდგა უფალსა თჳსსა, ⁂ ჰრქუა მას ელისე: სითჳან
მოხვედ გესი; ⁂ ჰრქუა გეზი: არა ვასულა მონა შენი არა სადა ✿
კი ⁂ ჰრქუა მას ელისე: არა ვიდოდა გული ჩემი შენთანა, ოდეს მოა-
ქცია კაცმან მან ეტლი მისი შემთხუჳვად შენდა: ⁂ აწ მოგიდიეს
ვეცხლი, ⁂ სამოსელნი აღგიდიეს, რათა იყიდო მითა მტილი, ⁂
ზეთისხილნი, ⁂ ვენაჳნი, ⁂ ცხოვარნი, ⁂ ჯარნი, ⁂ ურმანი ⁂ მჳ-
კვ ვალნი ✿ ⁂ კეთრიცა ნეემანისა მოეფინნეს შენ ზედა, ⁂ თესლსა
შენსა უკუნისამდე. ⁂ განვიდა იგი ჴირისაგან მისისა კეთროვანი
ვითარცა თოვლი.

თ ა ვ ი ვ.

ა **დ**ა ჰრქუჱს მეთა წინასწარმეტყუჱლთასა ელისეს: აჰა უკუჱ
ბ ადგილი, სადაცა ჩუჱნ ვცხოვრებთ წინაშე შენსა, იწროა ჩუჱნდა ✿
წარვიდეთ აწ იორდანედმდე, ⁂ მოვიხუჱნეთ მუნითგან თჳთოეულმან
გ კაცმან თითოეული ძელი, ⁂ ვიშენოთ თავისა თჳსისა სავანე და-
გრომად მუნ, ⁂ ჰრქუა ელისე: წარვედით ✿ ⁂ ჰრქუა ერთმან მდა-
დ ბლად: წარმოვედ თჳთცა მონათა შენთა თანა, ⁂ ჰრქუა მან წარმო-
ე ვიდე ✿ ⁂ წარვიდა მათ თანა, ⁂ მივიდეს იორდანედ, ⁂ მოსჭრი-
დეს ძელთა ✿ ⁂ რაჟამს მოჭრიდა ერთი ძელსა, ⁂ აჰა რკინა წუაგრ-
და ტარსა, ⁂ შთავარდა წუალსა მას შინა, ⁂ დაღად ყო: ჯი უფა-
ვ ლო, აღმომიღე ესე მე ✿ ⁂ ჰრქუა კაცმან ღუთისამან: სადა შთა-
ვარდა, ⁂ უჩუენა მას ადგილი, ⁂ მოჰკუჱთა შუაჲ, ⁂ შთააგდო იგი
ზ მუნ, ⁂ შემოცო რკინა ✿ ⁂ ჰრქუა აღიღე თავისად, ⁂ განიბერა
ჴელი თჳსი, ⁂ აღიღო მან იგი ✿ ⁂ მეფე ასურისა აღმჳდრებულ
იყო ისრაჱლსა ზედა, ⁂ განუსრახა ურმათა თანა თჳსთა, ⁂ იტყო-
თ და: რომელსამე ადგილსა ზედა დაფარულსა დავიბანაკო ✿ ⁂ წა-
რავლინა ელისე მეფისა მიმართ ისრაჱლისა მეტყუჱლმან: ეგრძალე
ი არა მისლვა ადგილსა მას, რამეთუ მუნ ასურნი დადარნებულ არი-
ან ✿ ⁂ წარავლინა მეფემან ისრაჱლისამან ადგილსა მას, რომლი-
ია სათჳს ჰრქუა მას ელისე, ⁂ ხმიერვიდეს მას არა ერთ გზის არცა
ორ გზის ✿ ⁂ შეძრწუნდა გული მეფისა ასურისა სიტყჳსათჳს, ⁂

მოუწოდნა ერმათა თჳსთა, ⁂ ჰრქუა მათდა მიმართ: არა თუ მოძი-
თხრობთ მე, ვინ მოძცემთ მე მეფესა ისრაელისასა ✿ ⁂ ჰრქუა იბ
ერთმან ერმათაგანმან მას, ნუ უფალო ჩემო მეფეო, რამეთუ წინა-
სწარმეტყუელი ელისე, რომელი არს ისრაელსა შორის მიუთ-
ხრობს მეფესა ისრაელისასა ყოველსა სიტყუასა რომელსა თუ იტ-
ყოდე საწოლსა შინა საუკჳისა შენისასა ✿ ⁂ ჰრქუა წარვედით იგ
სცანით სადა არს იგი, ⁂ წარავლინნა მოყუანებად იგი ⁂ მიუთხრეს
მას მეტყუველთა: აჰა არს დოფიმსა შინა ✿ ⁂ წარავლინა მუნ იდ
ცხენები ⁂ ეტლები, ⁂ ძალი მძიმე, ⁂ მივიდეს ღამით ⁂ გარე მო-
იცვეს ქალაქი ✿ ⁂ ადიმსთო მონამან ელისესმან ადდგომად, ⁂ გან-
ვიდა, ⁂ აჰა ძალმან გარე მოიცვა ქალაქი, ⁂ ცხენებთა ⁂ ეტლებ-
თა, ⁂ ჰრქუა მას ყრმამან მისმან: ჰა უფალო, რაჲ ვქმნეთ ✿ ⁂ ივ
ჰრქუა ელისე: ნუ გეშინის, რამეთუ მრავალ არს რომელ არიან
ჩუენთანა, ვიდრეცა მათთანა ✿ ⁂ ილოცა ელისე, ⁂ თქუა: უფა- იზ
ლო განახუენ აწ თვალნი მონისა ამისნი ⁂ იხილოს; ⁂ განუხუნა
უფალმან თვალნი მისნი, ⁂ იხილა; ⁂ აჰა მთა სავსე იყო ცხენე-
ბითა, ⁂ ეტლებითა ცეცხლისათა გარემოს ელისესა ✿ ⁂ შთამოვი- იჱ
დოდეს მისა მიმართ, ⁂ ილოცა ელისე უფლისა მიმართ, ⁂ თქუა: დაეც
უკუჱ წარმართნი ესე სიბრმითა; ⁂ დაეცნეს იგინი უხილავად, სი-
ტყუსაებრ ელისესა ✿ ⁂ ჰრქუა მათ ელისე: არა ესე არს ქალაქი, ⁂ ით
არა ესე არს გზა, მოჰვედით ჩემდა, ⁂ ჴანვიუანო თქუჱნ კაცისა
მის მიმართ, რომელსა ეძიებთ, ⁂ ჴანიუანა იგინი სამარიასა შინა ✿
⁂ იყო ოდეს შეჱიდეს სამარიასა, ⁂ თქუა ელისე: განუხუჱნ უფა- კ
ლო თვალნი ამათნი, რათამცა იხილონ: ⁂ განუხუნა უფალმან
თვალნი მათნი, ⁂ იხილეს: ⁂ აჰა ესერა იუჱნეს შორის სამარიჲ-
სა ✿ ⁂ ჰრქუა მეფემან ისრაელისამან ელისეს, ოდეს იხილა იგი- კა
ნი: მოვსწუჴდნა იგინი მოწუჴდითა მამაო ✿ ⁂ ჰრქუა ელისე: კბ
არა მოსრნე, ნუ თუ წარმეტყუჱნ ვინ სარა მათი მახჳლითა შენითა,
⁂ მშჳლდითა შენითა, რათა მოსწუჴდენ: ⁂ დაუტევ მათ წინა ჰური
⁂ წყალი, რათა ჭამონ, ⁂ სუან, ⁂ წარვიდენ უფლისა მიმართ თჳ-
სისა ✿ ⁂ დაუგო მათ წინა დასაგებელი დიდი, ⁂ ჭამეს ⁂ სუჱს, კგ

ჲ განუტევნა იგინი, ჲ წარვიდეს უფლისა მიმართ თჳსისა, ჲ არ-
ღარა შესძინეს მერმე მეკობრეთა ასურით ქუეყანასა შინა ისრაელი-
კდ სასა ✿ ჲ იოო შემდგომად მათსა, ჲ შეკრიბა მეძან ადარისამან მეფემან
ასურისამან, ყოველნი ბანაკნი თჳსნი, ჲ აღძოვდა ჲ გარე მოადგა
კე სამარიასა ✿ ჲ იოო სიჭრელი დიდი სამარიას შინა, ჲ აჰა გარემო
ისხდეს იგინი, ვიდრემდე იქმნა თავი ვირისა ორმეოც ჲ ათ სიკი-
ლად ვეცხლისა: ჲ ოთხი ნაწილი საწონისა სკინტლი ტრედისა,
კვ ხუთ სიკილა ვეცხლად ✿ ჲ იოო მეფე ისრაელთა მაჟალი ზღუდესა
ზედა, ჲ დედა-კაცმან ვინმე კმა ოო მისა მიმართ მეტუეელმან, მიხსენ
კზ მე უფალო ჩემო მეფეო ✿ ჲ ჰრქუა მას, უკუჱ თუ შენ არა გი-
კსნას უფალმან, ვითარ მე გიხსნა შენ, ნუ უკუჱ კალოსაგან ანუ სა-
კჱ წნეხელისაგან ✿ ჲ ჰრქუა მას მეფემან: რაჲ არს შენდა: ჲ ჰრქუა:
ესე დედა-კაცი მეტეოდა მე, მომეც მე შენი, რათა შევჭამოთ იგი
კთ დღეს, ჲ სჳალე მე ჩემი შევჭამოთ ✿ ჲ შესწჯთ მე ჩემი ჲ შევჭა-
მეთ იგი: ჲ ვარქუ მას დღესა მეორესა: მომეც მეცა შენი ჲ შევჭა-
ლ მოთ იგი, ჲ დაფარა მან მე იგი თჳსი ✿ ჲ იოო ოდეს ესმა მეფე-
სა ისრაელისასა, სიტყუა დედა-კაცისა, დაიჴო სამოსელი თჳსი, ჲ
თჳთ ვიდოდა ზღუდესა ზედა, ჲ ისიჲა ერმან ძაძაჲ კორცსა ზედა
ლა მისსა შინაგან ✿ ჲ თქუა მეფემან: ესე მიქმნეს მე დმერთმან, ჲ ესე
ლბ შემმინენ მე, უკეთუ იოოს თავი ელისეს მას ზედა დღეს ✿ ხოლო
ელისე ჯდა სახლსა შინა თჳსსა, ჲ მოხუცებულნი სხდეს მისთანა:
ჲ წარავლინა მეფემან კაცი წინაშე ჴიერსა მისსა, ჲ ჰიერველ ვიდრე
მისლვადმდე წარგზავნილისა მისა მიმართ: ჲ მან ჰრქუა მოხუცე-
ბულთა: არა უწუითა რამეთუ წარმოავლინა მეძან მკლეველისაძან,
რათა მოკუჱთნეს თავი ჩემი, იხილეთ რაჟამს მოვიდოდის მოციქუ-
ლი, დაჳშთ კარი, ჲ შეაიწრეთ იგი კართა შინა: არა ჴმა არსა ფე-
ლგ რჩისა უფლისა მისისა უკანით მისა ✿ ჲ ვიდრე იგი ამას ეტეოდა
მათ, ჲ აჰა მოციქული შევიდა მისა მიმართ, ჲ ჰრქუა: ესე ბორი-
ტი უფლისაგან არს, რასაჲ ვეცედრებოდით ამისთჳს უფალსა.

თ ა ვ ი ზ.

ა ⁂ ჰრქუა ელისე: ისმინეთ სიტყუა უფლისა, ესრეთ იტყჳს

უფალი, ვითარცა ჟამსა ამას, განთიად საწორი ფქჯლი იფქლისა
იეოს ერთ სიკილად, ⁂ ორი საწორი ქრთილი ერთ სიკილად კა-
რთა შინა სამარიასასა ✿ ⁂ მიუგო წინამდგომმან, რომლისა კე- ბ
ლთა ზედა მეფე განისვენებს, ⁂ ჰრქუა ელისე მიმძრთ: აჰა დაღა-
თუ განახუნეს უფალმან საქანელნიცა ცისანი, მაშინცა არა იქმნას
სიტყუა ესე, ⁂ ჰრქუა ელისე: აჰა შენ იხილო თვალითა შენითა, ⁂
მიერითგან ვერღარა სწამო ✿ ⁂ იუნენ ოთხნი კაცნი კეთროვანნი გ
წინაშე ბჭესა ქალაქისასა, ⁂ ჰრქუა კაცთან მოყუასისა მიმართ
თჳსსა: რაჲსა ჩუენ ვისხდეთ აქა ვიდრემდე მოვკუდეთ ✿ უკეთუ დ
ვთქუათ, შევიდეთ ქალაქსა შინა, ესევე სიყმილი არს ქალაქსა შინა,
⁂ მოვკუდეთ მუნ, ⁂ უკეთუ ვსხდეთ აქა მაშინცა მოვკუდეთ, ⁂ აწ
წარვიდეთ, ⁂ შევიდეთ ბანაკსა სურისასა, თუ ვგვაცოცხლნეს ჩუენ,
ცხოველ ვიქმნეთ, ⁂ უკეთუ მოგუაკუდინეს ჩუენ, მოსამეკსწუ-
დეთ ✿ ⁂ აღდგეს ბნელით ⁂ შევიდეს ბანაკსა სურისასა, ⁂ ვიდო- ე
დეს შუა ბანაკისა სურისასა, ⁂ აჰა არა იყო კაცი მუნ ✿ ⁂ უფალ- ვ
მან სმენით ყო ბანაკსა სურისასა კმაჲ ეტლებისა, ⁂ კმაჲ ცხენე-
ბისა, ⁂ კმაჲ ძალისა დიდისა, ⁂ ჰრქუა კაცთან მმისა მიმართ
თჳსისა: აჰა აწ მოიბირა ჩუენ ზედა მეფემან ისრაელისამან მე-
ფენი ქეტელთანი, ⁂ მეფენი ეგჳპტისანი მოუვანებად ჩუენ ზედა ✿
⁂ აღდგეს ⁂ იგლტოდეს სიბნელესა შინა ⁂ დაუტეენეს კარავნი ზ
თჳსნი, ⁂ ცხენნი თჳსნი, ⁂ კარაულნი თჳსნი, ვითარცა იუნენ
ბანაკსა შინა, ⁂ იგლტოდეს განრანებად სულისა თჳსისა ✿ ⁂ ი
მირაჲდოდეს კეთროვანნი იგი შუამდე ბანაკისა, ⁂ შევიდეს კარა-
ვსა შინა ერთსა, ⁂ ჭამეს ⁂ სუენს, ⁂ აღიღეს მუნითგან ვეცხლი
⁂ ოქრო, ⁂ სამოსელი, ⁂ განვიდეს ⁂ დამალეს ⁂ მიიქცენეს, ⁂ შე-
ვიდეს მეორესა შინა კარავსა, ⁂ აღიღეს მუნითგანცა, ⁂ გამოვი-
დეს ⁂ დამალეს ✿ ⁂ ჰრქუა კაცთან მოყუასისა თჳსსა: არა კეთრეთ თ
ვქმენით ჩუენ დღეს, დღე ესე, დღე სიხარულისა არს, ⁂ ჩუენ
ვდუმენით, ⁂ თუ ვჰყოვნოთ ვიდრე განთიებადმდე, ვპოვნეთ უშჯუ-
ლობა, ⁂ აწ წარვიდეთ ⁂ შევიდეთ, ⁂ მიუთხრათ სახლსა მეფისა-
სა ✿ ⁂ შევიდეს, ⁂ ღაღადეეს ბჭისათანა ქალაქისა, ⁂ მიუთხრეს ი

მათ მეტუჳწყლთა: შეეწყდით ბანაკსა შინა სურიასსა, ⁂ აჳა არა იეო მუნ
კაცი, არცა ჴმაჲ კაცისა, გარნა ცხენნი დაბმულნი, ⁂ საჴედარნი,
იჱ ⁂ კარაჲნი მათნი ვითარცა არიან ✿ ⁂ ღაღადებდეს მეკარეთა, ⁂
იჱბ მიუთხრეს სახლსა მეფისასა შინაგან ✿ ⁂ აღდგა ღამით მეფე, ⁂
ჰრქუა მონათა თჳსთა: მოგითხრა აწ თქუჳნ, რათა გჳცოდეს ჩუჳნ
სურთა, ცნეს რამეთუ მშიერ ვართ, ⁂ გამოჳდეს ბანაკით ⁂
დაიმალნეს აგარაკთა შინა მეტუჳწყლნი: ვითარმედ გამოჳვლენ ქა-
ლაქით, ⁂ შეჳპურნეთ იგინი ცოცხალნი, ⁂ შეჳდეთ ქალაქად ✿
იზ ⁂ მიუგო ერომან მისმან ერმათაგანმან ⁂ ჰრქუა: მოიყვანონ აწ
ხუთი ცხენი დანარჩომთაგან, რომელნი დარჩნეს აქა, აჳა არიან
ესე ოდენთა სიმრავლეთა ისრაჱლისათა დანარჩომნი, ⁂ მივავლინ-
იჱდ ნეთ მუნ ⁂ ვიხილოთ ✿ ⁂ მოიყვანნეს ორნი მჴედრნი ცხენოსა-
ნნი, ⁂ წარავლინა მეფემან ისრაჱლისამან უკანით მეფისა სურიასა
იე ⁂ ეტყოდა: მივედით ⁂ იხილეთ ✿ ⁂ წარჳდეს უკანით მათსა ვი-
დრე იორდანამდე, ⁂ აჳა გზანი ეოველნი სავსე იეუნეს სამოსლი-
თა, ⁂ საჴურველითა, რომელი განეყარათ ასურელთა, შეშინებასა
იჳ მათსა, ⁂ მოიქცეს წარვლინებულნი, ⁂ მიუთხრეს მეფესა ✿ ⁂ გა-
ნვიდა ერი, ⁂ განძარცვა ეოველი ბანაკი სურიასა, ⁂ იეო სწორნი
ფქვილი იფქლისა ერთ სიკილად, ⁂ ორი სწორნი ქერი სიკილად,
იზ სიტყჳსა ებრ უფლისა ✿ ⁂ მეფემან დაადგინა წინა მდგომი, რომ-
ლისა ჴელსა ზედა განისუჳწნებდა მეფე ბჭეთა თანა, ⁂ დათრგუნეს
იგი ერთა ბჭეთა თანა, ⁂ მოკუდა, ვითარცა თქუა კაცმან ღუთისა-
იჱ მან, ოდეს წარავლენილი მივიდა მისდა მიმართ ✿ ⁂ იქმნა ვითარცა
თქუა ელისე მეფისა მიმართ მეტუჳწყლმან: ორი სწუაული ქრთი-
ლი ურთ სიკილად, ⁂ სწორნი ფქვილი სამინდოსა სიკილად, ⁂
იეოს ვითარცა ამას ჟამსა ჴვალისა ბჭეთა შინა სამარიასათა ✿
თი ⁂ მიუგო წინამდგომმან ელისეს, ⁂ ჰრქუა: დაღათუ უფალმან
განაჴუნეს საქანელნი ცისანი, არა იეოს სიტყუა ესე; ⁂ ჰრქუა
ელისე: აჳა იხილო თჳალითა შენითა, ⁂ მუნითგან ვერა სჭამო ✿
კ ⁂ იქმნა ეგრეთ, ⁂ დათრგუნეს იგი ერთა ბჭეთა შინა, ⁂ მოკუდა.

თავი ც.

და [1] ეტეოდა ელისე დედა-კაცსა მას, რომლისა აღადგინა მე ა
ღ ჰრქუა: აღდეგ ღ წარვედ შენ ღ სახლი შენი, ღ დაადგერ სადაცა
უკუჱ უძლო ღ გთნდეს, რამეთუ უბრძანებიეს უფალსა სიუმილი
ქუჱყანასა ზედა, ღ იეოს ქუჱყანასა ზედა შჯდ წელ ✿ ღ აღდგა ბ
დედა-კაცი იგი ღ ქმნა სიტუკსაებრ ელისესა, ღ წარვიდა თჯთ,
ღ სახლი მისი, ღ დაემკჯდრა ქუჱყანასა უცხო თესლთასა შჯდ
წელ ✿ ღ იეო შემდგომად აღსრულებისა შჯდისა წლისა ღ მოიქცა გ
დედა-კაცი უცხო თესლთაგან ქალაქად, ღ მოვიდა ღ ღაღადებდა
მეფისა მიმართ სახლისა თჯსისათჯს ღ აგარაკთათჯს თჯსთა ✿ ღ დ
ეტეოდა მეფე გეზის ურმასა ელისესა კაცისა ღუთისასა, ღ ჰრქუა:
მომითხარ მე აწ ეოველნი დიდ დიდნი, რომელი ქმნა ელისე ✿ ღ ე
იქმნა მისა მიმთხრობელ მეფისა, რამეთუ ცხოველ ეო მე მომკუდა-
რი, ღ აჰა დედა-კაცი რომლისა, აღადგინა ელისე მე მისი, მღაღა-
დებელი მეფისა მიმართ, სახლისათჯს თჯსისა ღ აგარაკთათჯს თჯ-
სთა, ღ ჰრქუა გეზი: უფალო მეფეო, ესე დედა-კაცი არს, ღ ესე
მე მისი, რომელ ცხოველ ეო ელისე ✿ ღ ჰკითხა მეფემან დედა- ვ
კაცსა, ღ მან მიუთხრა მას: ღ მისცა მას მეფემან საჯრისი ერთი,
ღ ეტეოდა: მიუქცეე მას ეოველი, რომელ არიან მისი, ღ ეოველი
ნაეოფი აგარაკისა მისისა, დღითაგან რომელსა შინა დაეტეგა ქუჱ- ზ
ყანა თჯსი, ვიდრე აწდამდე ✿ ღ მივიდა ელისე დამასკოდ: ღ მე
ადერისა მეფე სურისა სალმობიერებდა, ღ მიუთხრეს მას მეტეუჱლ- ჱ
თა: მოვიდა კაცი ღუთისა აქამდე ✿ ღ თქუა მეფემან ახაილის მი-
მართ: მიიღე კელითა შენითა მღუჱნი, ღ წარვედ შემთხუჱვად კა-
ცისა ღუთისა, ღ ჰკითხე უფალსა მის მიერ, ღ ეტეოდი: ვითარ- თ
მედ ცხოველ ვიეოა სალმობისა ამისგან ✿ ღ წარვიდა ახაილ შემ-
თხუჱვად მისსა, ღ აღიღო მღუჱნი კელითა თჯსითა, ღ ეოველი
კეთილი დამასკედ, ორმეოც აქლემისა ტჯრთი, ღ მივიდა ღ დადგა
წინაშე მისსა, ღ ჰრქუაჲ ელისეს: მეძან შენმან, მეძან ადერისმან, მე-
ფემან სურისმან, წარმომავლინა მე შენდა კითხვად მეტეუჱლმან:

[1] ზემორე დ.

ი ვიოაა თუ ცოცხალ სალმობისაგან ამის ჩემისა ✿ ⁂ ჰრქუა მას ელი-
სე: წარვედ, ⁂ არქუ მას, ცოცხლებით სცოცხლებდე: არამედ მაუწუა
ია მე უფალმან, რამეთუ სიკუდილითა მოკუდეს ✿ ⁂ დგა ახაილ წი-
ნაშე ჰირსა მისსა, ⁂ დაისხნა კელნი ვიდრე სირცხჳლამდე, ⁂ ტი-
იბ როდა კაცი ღუთისა ✿ ⁂ ჰრქუა ახაილ რაჲ არს რამეთუ უფალი
ჩემი ტირს: ⁂ ჰრქუა, უწყი რაჲოდენი უქმნე მეთა ისრაელისათა
ბოროტი, ქალაქნი მათნი მოსწუწნე ცეცხლითა, ⁂ რჩეულნი მათნი
მოსწყჳდნე მახჳლითა, ⁂ ჩჩჳლნი მათნი მოსრნე, ⁂ მუცელსა შინა
იგ დედათა მათთასა მოფხი განაყრევინო ✿ ⁂ ჰრქუა ახაილ: ვინ არს
მონა შენი, ძაღლი მკუდარი, რათა ქმნეს სიტყუა ესე; ⁂ ჰრქუა
იდ ელისე: მიჩუჳნა მე შენი უფალმან მეფობა ასურთა ზედა ✿ ⁂ გან-
ვიდა ელისესაგან, ⁂ შეივიდა უფლისა მიმართ თჳსისა, ⁂ ჰრქუა
მას მეფემან: რაჲ გრქუა შენ ელისე; ⁂ მიუგო: მრქუა მე ელისე,
იე ცოცხლებით სცოცხლებდე ✿ ⁂ იოო განთენებისა ⁂ მოიღო მა-
სჳარი ⁂ აღმოაწო წუალსა ⁂ დაბურა ჰირსა მისსა, ⁂ მოკუდა, ⁂
ივ მეფე იქმნა ახაილ მის წილ ✿ ⁂ [1] წელსა მეხუთესა იორამისასა
მისა ასაბისასა მეფისა ისრაელისასა, ⁂ იოსაფატის მეფისა იუდი-
იზ სა, გამეფდა იორამ მე იოსაფატისა მეფისა იუდასი ✿ მე ოც ⁂
ათორმეტისა წლისა იო, ოდეს გამეფდა იგი, ⁂ რვა წელ მეფო-
იჱ ბდა იერუსალიმს შინა ✿ ⁂ ვიდრა გზათა მეფეთა ისრაელისთა,
ვითარცა ქმნა სახლმან აქაბისმან, რამეთუ იო ასული აქაბისა
ით ცოლ მისა, ⁂ ქმნა ბოროტი წინაშე უფლისა ✿ ⁂ არა უნდა უფალ-
სა მოსპობა იუდასა დავითისთჳს მონისა თჳსისა, [2] ვითარცა
ჰრქუა მას მიცემად მისა სანთელი, ⁂ მეთა მისთა ყოველთა შინა
კ დღეთა ✿ ⁂ დღესა შინა მისსა უარ უყჳს ედომთა კელ ქუჱშეყოფა
კა იუდასა, ⁂ დაიდგინეს თჳსთა ზედა მეფე ✿ ⁂ განვიდა იორამ
სურს შინა, ⁂ ყოველი ეტლნი მისთანა, ⁂ იო აღდგომასა მისსა,
დამით ⁂ მოსრა ედომი მიტეულნი მას ზედა, ⁂ მთავარნი ეტლთა-
კბ ნი, ⁂ იქცეტოდეს ერნი სოფელებთა შინა თჳსთა ✿ ⁂ განდგომი-
ლნი ედომნი დაუმორჩილდეს კელსა ქუჱშე იუდასსა დღედმდე ამისა

[1] ბ ნუშტთა კ.—[2] ბ მეფეთა ზ.

მაშინ განუდგა ლოვნა ჟამსა მას შინა ✿ ⰴ სხუანი სიტყუანი იო- კგ
რამისსი, ⰴ ყოველი რაჲოდენი ქმნა, არა აჰა ესენი დაწერილ
არიანა წიგნსა შინა სიტყუათა დღეთა მეფეთა იუდასთა ✿ ⰴ [1] დაი- კდ
მინა იორამ მამათათანა თჳსთა, ⰴ დაეფლა მამათათანა თჳსთა ქა-
ლაქსა დავითისსა მამისა მისისსა, ⰴ მეფობდა ოქოზია მე მისი
მის წილ ✿ წელსა მეათორმეტესა იორამისა მისა აქაბისა მეფისა კე
ისრაელისასა, მეფობად იწყო ოქოზია მემან იორამისამან ✿ მე კვ
ოც ⰴ ორისა წლისა იყო ოქოზია, ოდეს იწყო მეფობად, ⰴ წელსა
ერთსა მეფობდა იერუსალიმს შინა, ხოლო სახელი დედისა მისისა
გოთოლია, ასული ამბრისსა მეფისა ისრაელისა ✿ ⰴ ვიდოდა კზ
გზისაებრ სახლისა აქაბისა, ⰴ ქმნა ბოროტი წინაშე უფლისა, ვი-
თარცა სახლმან აქაბისმან: რამეთუ სიძე იყო სახლისა აქაბისა ✿
ⰴ წარვიდა იორამითურთ მით აქაბისით ბრძოლად ასილისა უცხო კჱ
თესლთა მეფისა, რამოთს შინა გალადისასა, ⰴ დაწყლულეს ასურ-
თა იორამ ✿ ⰴ მოიქცა იორამ განკურნებად იეზრაელსა შინა კთ
წყლულებისაგან, რომლითა წყლეს იგი რამოთს შინა, ოდეს ბრძო-
და იგი ასაალისთანა მეფისა ასურეთისა, ⰴ ოქოზია მე იორამისა,
მეფე იუდასა შთავიდა ხილვად იორამისა, მისა აქაბისა იეზრაელ-
სა შინა, რამეთუ სალმობიერებდა იგი.

თავი თ.

და ელისე წინასწარმეტყუველმან მოუწოდა ერთსა ძეთაგან წი- ა
ნასწარმეტყუველთასა, ⰴ ჰრქუა მას [2] მოირტყ წელი შენი, ⰴ აღი-
ღე რქა ზეთისა მის ჴელსა შინა შენსა, ⰴ წარვედ რამოთს შინა
გალადისასა ✿ ⰴ შეხვიდე მუნ, ⰴ იხილო მუნ იუა მე იოსაფატისა, ბ
მისა ნამესისა, ⰴ შეგედ ⰴ გამოიყვანე იგი საშუალისაგან ძმათა მის-
თასა, ⰴ შეიყვანე იგი უშინაგანესსა საუნჯესა ✿ ⰴ მიიღე რქა ზეთისა, გ
ⰴ დაასხ თავსა ზედა მისსა, ⰴ არქუ ესრეთ იტყჳს უფალი: ცხებ შენ
მეფედ ისრაელსა ზედა, ⰴ განახუნწ კარი ⰴ იჳლტოდე, ⰴ არა და- დ
დგრე ✿ ⰴ წარვიდა ურბა, წინასწარმეტყუველი, რამოთს შინა გალა-
დისასა ⰴ შევიდა ✿ ⰴ აჰა მთავარნი ძალთანი ჯდენ, ⰴ ჰრქუა: სიტყუა ე

[1] ბ მეფეთა კბ.—[2] ბ ნუშტთა აწ.

მაქუს შენდა ✠ მოავარო: ✠ ჰრქუა იუი რომელთა მიმართ ჩუ̃ენ
ვ ჟოველთაგანისა: ✠ ჰრქუა, შენდა მიმართ მთავარო ✠ ✠ აღდგა ✠ შე-
ვიდა სახლსა შინა, ✠ დასხა ზეით თავსა ზედა მისსა, ✠ ჰრქუა
მას: ესრეთ იტყჳს უფალი ღმერთი ისრაელისა, გცხე შენ მეფედ
ზ ერთა ზედა უფლისათა, ისრაელთა ზედა ✠ ✠ მოსრა სახლი აქა-
ბისა უფლისა შენისა ჰირისაგან ჩემისა, ✠ იძიო შურისგებაჲ სის-
ხლისა მონათა ჩემთა წინასწარმეტყუ̃ელთა, ✠ სისხლი ჟოველთა
ჱ მონათა უფლისათა [1] კელისაგან იესაბელისა ✠ ✠ კელისაგან ჟო-
ველისა სახლისა აქაბისა, [2] ✠ აღჳოცო სახლისაგან აქაბისა შემ-
ფსმელი სლუდსა ზედა, ✠ მჳოფი ✠ დატეებული ისრაელთა შო-
თ რის ✠ ✠ [3] მიგცე სახლი აქაბისა, ვითარცა სახლი იერობოჳძისა
ი ძისა ნაბაათისა, ✠ [4] ვითარცა სახლი ვაასისა, ძისა აჰიასი ✠ ✠
იუსაბელ შეჭამონ ძაღლთა ნაწილსა შინა იეზრაელისა, ✠ არა ჳინ
იეოს დამფლველ მისა ✠ განახუ̃ნა კარნი ✠ ივლტოდა ✠
ია ხოლო იუი გამოჳიდა ურბანთა მიმართ უფლისა თჳსისათა, ✠ ეტ-
უოდეს მას; მშჳდობაჲ არსაჲ რაჲ რამეთუ შემოჳიდა შენდა უგუნუ-
რი იგი, ✠ ჰრქუა მათ: თქუ̃ენ თჳთ უწუით კაცი იგი ✠ სიცრუეე
იბ მისი ✠ ✠ ჰრქუ̃ეს: არა მართალარს, რაიცა ჳითხრა მან მოჳჯთ-
სარ უკუ̃ე ჩუ̃ენ: ✠ ჰრქუა იუი მათდა მიმართ: ესრეთ ✠ ესრეთ
ჰრქუა ჩემდა, ✠ იტყოდა: ესრეთ იტყჳს უფალი გცხე შენ მეფედ
იგ ისრაელსა ზედა ✠ ✠ რაჲ ისმინეს, მირბიოდეს მოსწრაფედ, ✠
აღიღო თჳთოეულმან სამოსელი თჳსი, ✠ დასდებდეს წინაშე მის-
სა, ჳინათგან ჯდა იგი ერთსა ზედა სარისსთაგანსა, ✠ დაბერეს
იდ რქითა, ✠ თქუ̃ეს, გამეფდა იუი ✠ ✠ მოიქცა იუი მე იოსაფატისა
ძისა ნამესესა იორამის მიმართ: ხოლო იორამ თჳთ კუმილჳიდა რა-
მოთს შინა გალადისასა, თჳთ ✠ ეოველნი ისრაელნი ჰირისაგან
იე ასილისა მეფისა ასურისა ✠ ✠ მოიქცა იორამ მეფე განკურნებად
იეზრაელს შინა წულულებისაგან, რომლითა მოწულეს იგი ასურ-
თა, ოდეს ბრძოდა ასილის მიმართ მეფისა ასურისა, ✠ თქუ̃ა იუე:
უკეთუ არს სული თქუ̃ენი ჩემთანა, ნუ განვალნ ქალაქისაგან

[1] გ მეფეთა კა.—[2] გ მეფეთა კბ.—[3] გ მეფეთა იგ.—[4] გ მეფეთა იჳ.

მლტოლვარე მისვლად ⁂ მითხრობად იეჩრაელსა შინა ✿ ⁂ შეჯ- ივ
და ცხენსა ⁂ წარვიდა იუი, ⁂ შთავიდა იეზრაელად, რამეთუ იო-
რამ მეფე ისრაელთა იკურნებოდა იეზრაელსა შინა ისრისაგან,
რომლითა განისრეს იგი რამათს შინა არამინთა, ბრძოლასა შინა
ასელისათანა მეფისა ასურისა, რამეთუ იეო თჳთ მსნე, ⁂ კაცი
ძლიერი და იწვა მუნ: ⁂ ოქოსია მეფე იუდასი მოვიდა ხილვად იო-
რამისა ✿ ⁂ კუმილავი აღვიდა გოდოლსა ზედა იეზრაელსა შინა, იზ
⁂ ისილა მტჳრი იუიესა, ოდეს მოვიდოდა იგი, ⁂ თქუა: მტჳრ-
სა ეხვედე მე, ⁂ ჰრქუა იორამ: შესვით კაცი ცხენსა ზედა, ⁂ წა-
რავლინეთ წინაშე მათსა, ⁂ ჰრქუას მათ: მშჳდობა არსა ✿ ⁂ წარ- იწ
ვიდა მჴედარი ცხენითა შემთხუედ მისსა, ⁂ ჰრქუა: ესრეთ იტჳს
მეფე: მშჳდობა არსა, ⁂ ჰრქუა იუე: რაჲ შენდა, ⁂ მშჳდობისა, წარ-
მოვედ ჩურგით ჩემსა: ⁂ მიუთხრა მჴმიველმან ⁂ ეტჳოდა: მივიდა
წარვლინებული მათამდე, ⁂ არღა მოიქცა ✿ ⁂ წარავლინა მჴედარი ით
ცხენითა მეორედ, ⁂ მივიდა მისდა, ⁂ ჰრქუა: ესრეთ იტჳს მეფე:
მშჳდობა არსა; ⁂ ჰრქუა იუე: რაჲ შენდა, ⁂ მშჳდობისა; მოაქციე
ზურგით ჩემსა ✿ ⁂ მიუთხრა მჴუმილმან მეტჳუშჳლმან: მივიდა მათ- კ
დამდე, ⁂ არღარა მოაქცია, ⁂ მიმჳუანებელმან მიიუშანა იუია მე
ნაშესისა, რამეთუ შეცჳალებით ქმნა ✿ ⁂ ჰრქუა იორამ: შეაუღლეთ, კა
⁂ შეაუღლეს ეტლსა, ⁂ განვიდა იორამ მეფე ისრაელისა, ⁂ ოქო-
ზია მეფე იუდასი, კაცად კაცადი ეტლსა ზედა თჳსსა, ⁂ განვიდეს
შემთხუედ იუიასა ⁂ ჰოეს იგი წილსა ზედა ნაბოთეს იეზრაელი-
ტელისასა ✿ ⁂ იეო ვითარცა იხილა იორამ იუია, ⁂ ჰრქუა: მშჳ- კბ
დობაჲ არსა იუე: ⁂ ჰრქუა იუე: რაჲ შენდა, ⁂ მშჳდობისა: კუალად
სიძაჳანი იეზაბელ დედისა შენისანი, ⁂ გრძნებანი მისნი მრავალ ✿
⁂ მიაქცია იორამ კელი თჳსი ⁂ იქცეოდა, ⁂ ჰრქუა ოქოზიას კგ
მიმართ: ზაჳუა არს ოქოზია ✿ ⁂ მოირთხა იუე კელსა თჳსსა კდ
მშჳლდი ⁂ განისრა იორამ შორის ბეჭსა მისსა, ⁂ განვლო ისარ-
მან შორის გულსა მისსა, ⁂ მოდრკა მაჯულსა ზედა თჳსსა ✿ ⁂ კე
ჰრქუა იუე ვადეკარისა მიმართ წინამდგომისა თჳსისა: აღიღე ⁂
მიაგდე იგი ნაწილსა ზედა აგარაკსა ნაბოთესა იეზრაელიტელისასა,

რამეთუ მოვიკსენებ მე, ✠ შენცა ვითარმედ მსხდომარენი ეტლთა ზედა
✠ ვდევნით უკანა აქაბ მაბასა მისსა, ✠ უფალმან დასდუა მის ზედა
კვ შესამთხუეველი ესე ✠ მეტეოდა ✿ [1] არა ვიხილეა სისხლი ნაბოთე-
სი, ✠ სისხლი მეღა მისთა გუშინ ✠ მივაგო მას ნაწილსა მას ზე-
და იტეკს უფალი: ✠ აწ უკუშე აღიდე ეგე შთააგდე ნაწილსა მას,
კზ სიტეკსაებრ უფლისა ✿ ✠ ოქოზია მეფემან იუდასმან იხილა ესე,
✠ ივლტოდა გზათა ბეთგანიასათა: ✠ სდევნა შემდგომად მისა იუე,
✠ თქუა: ესეცა არა განუტეო, ✠ დასცა იგი ეტლსა ზედა, ოდეს
აღჯდოდა გიდს, რომელი არს იეელამ, ✠ ივლტოდა მაგედრდ, ✠
კჩ მოკუდა მუნ ✿ ✠ დადგეს იგი ერმათა მისთა ეტლსა ზედა, ✠ წა-
რიღეს იგი იერუსალიმს შინა, ✠ დაფლეს იგი საფლაჲსა შინა მი-
კთ სსა ქალაქსა შინა დავითისასა ✿ ✠ მეათერთმეტესა წელსა იორა-
ქ მისასა, მეფისა ისრაელისასა გამეფდა ოქოზია იუდასა ზედა ✿ ✠
მივიდა იუე ქალაქსა იეზრაელსა, ხოლო იეზაბელს ესმა რა ესე
იცხო ჰირი თჯსი, ✠ შეიმკო თავი თჯსი, ✠ იხედვიდა სარკლმით ✿
ქა ✠ იუე აღჯდოდა ცა ქალაქად, ჰრქუა მას იეზაბელ: მშჯდობით არსა [2]
ქბ ზამბრე მკულელი უფლისა თჯსისა ✿ ✠ მიხედა მან ჰირითა თჯსი-
თა სარკმელსა ზედა, ✠ იხილა იგი, ✠ ჰრქუა: ვინ სარ შენ, შთა-
ქგ მოვედ ჩემდა, ✠ მიაქცია მისდა ორნი საჯურისნი ✿ ✠ [3] ჰრქუა
იუე: გარდამოაგდეთ იგი, ✠ გარდამოაგდეს იგი, ✠ ესხურა სის-
ქდ სლი მისი ზღუდესა, ✠ ცხენთა, ✠ დათრგუნეს იგი ✿ ✠ შევიდა
იუე, ჭამა ✠ სუა, ✠ ჰრქუა: მიხედეთ აწ წყეულსა მას, ✠ დამარხეთ
ქე იგი, რამეთუ ასული არს მეფისა ✿ ✠ წარვიდეს რათა დამარხონ
იგი, ✠ არა ეპოვეთ მისგანი, არა რაჲ სხუა, გარნა თხემი ✠ ფერ-
ქვ ჯნი, ✠ ნებნი კელთანი ✿ ✠ მოიქცეს ✠ მიუთხრეს მას, ✠ თქუა:
სიტყუა იქმნა უფლისა, რომელი თქუა კელითა მონისა მისისა
ილია თესბიტელისათა, ✠ იტყოდა: [4] ნაწილსა შინა იეზრაელისა-
ქზ სა შესჭამდეს ძაღლნი კორცსა იეზაბელისასა ✿ ✠ იეოს მძორი იე-
ზაბელისა ვითარცა სკორე ჰირსა ველსა აგარაკისასა ნაწილსა შინა

[1] გ მეფეთა კა.—[2] გ მეფეთა ია.—[3] გ მეფეთა კდ.—[4] გ მეფეთა კა.

იესრაელისასა, რათა არავინ თქუას მათგანმან ვითარმედ ესე არს იესაბელ.

თავი ი.

და იუნენ ძენი აქაბისნი სამარიასა სამეოცდა ათნი, ¶ მისწერა წიგნი იუე, ¶ წარგზავნა სამარიად მთავართა მიმართ სამარიასათა, ¶ მოხუცებულთა, ¶ მზრდელთა ძეთა აქაბისათა ¶ ეტყოდა ✿ ¶ აწ რაჟამს მოიწიოს წიგნი ესე თქუენდა, ¶ თქუენ თანა არიანა ძენი უფლისა თქუენისანი, ¶ თქუენ თანა ეტლნი ¶ ცხენნი, ¶ ქალაქნი მტკიცენი, ¶ საჭურველნი ✿ ¶ იხილოთ კეთილი ¶ წრფელი მეთა შორის უფლისა თქუენისათა, ¶ დაადგინოთ იგი საყდარსა ზედა მამისა მისისასა, ¶ ბრძოდეთ სახლისათჳს უფლისა თქუენისა ✿ ¶ შეშინდეს ფრიად, ¶ თქუეს: აჰა ორნი მეფენი ვერ შეუძლებდეს დადგრომად წინაშე პირსა მისსა, ¶ ვითარ დაუდგეთ ჩუენ მას ✿ ¶ წარავლინეს ზედამდგომნი სახლსა ზედა ¶ ქალაქსა, ¶ მოხუცებულნი ¶ მზრდელნი იუას მიმართ ¶ იტყოდეს: ჩუენ ერმანი შენნი ვართ, ¶ რაჲოდენცა უკეთუ ეუწრფა ჩუენდა ვყოთ, არა გავამეფოთ კაცი, ¶ კეთილი წინაშე თჳალთა შენთა ვჰყოთ ✿ ¶ მიწერა მათდა მიმართ იუე წიგნი მეორედ, ¶ ეტყოდა: უკეთუ თქუენ ჩემნი სართ, ¶ ჰმისა ჩემისასა თქუენ ისმენთ, აღიღეთ თავნი ძეთა უფლისა თქუენისათანი, ¶ წარმოგზავნეთ ჩემდა ჴვალისად იესრაელსა შინა, ¶ იუნენ ძენი მეფისანი სამეოცდა ათნი კაცნი, ¶ უსუფევსნი ქალაქისანი სრდიდეს მათ ✿ ¶ იყო რაჟამს მოვიდა მათდა მიმართ წიგნი, ¶ მოიუვანნეს ძენი მეფისანი, ¶ დაკლნეს კაცნი სამეოცდა ათნი იგი, ¶ შთაუარეს თავნი მათნი გოდორთა შინა, ¶ წარუგზავნეს იგინი მისდა ძიმართ იესრაელს შინა ✿ ¶ მივიდა მომთხრობელი, ¶ მიუთხრა მას, ¶ ეტყოდა: მოიღეს თავნი ძეთა მეფისათანი, ¶ ჰრქუა: დადეჳით იგინი გორათა ორთა წინა ბჭისა ქალაქისათა განთიადმდე ✿ ¶ იქმნა განთიად, ¶ გამოვიდა, ¶ დადგა ბჭეთა შორის ქალაქისათა იუე ¶ ჰრქუა ყოველთა მიმართ ერთა: მართალ სართ თქუენ, აჰა მე მივიქეც უფალსა ჩემსა ზედა, ¶ მოვკალ იგი: ¶

ა ბ გ დ ე ვ ზ ჱ თ ი

ი ვინ დასცნან ყოველნი ესე ✿ იხილეთ უკუჱ, რამეთუ არა დავარდა
სიტყუჳსაგან უფლისა ქუჱყანასსა ზედა, რომელსა იტყოდა უფალი
სახლსა ზედა აქაბისსა, ⁂ უფალმან ეო რაჲოდენსა იტყოდა გე-
ია ლითა მონისა თჳისისა ელიასითა ✿ ⁂ მოსრა იუე ყოველი დანარ-
ჩომი სახლისა მის აქაბისა იეზრაელსა შინა, ⁂ ყოველნი დიდ
შემძლენი მისნი, ⁂ მეცნიერნი მისნი, ⁂ მღდელნი მისნი, რათა
იბ არა დაშთეს მათ შორის ნეშტი ✿ ⁂ აღდგა ⁂ წარვიდა თჳით სამა-
იგ რიას ბეთაკას შინა მწყემთასსა გსით კერძო ✿ ⁂ ჲუი ჰოენა მმანი
ოქოსიას მეფისა იუდასა, ⁂ ჰრქუა: ვინ სართ თქუჱნ, ⁂ ჰრქუჱს
მათ: მმანი ოქოზიასნი ვართ ჩუჱნ, ⁂ შთამოველდით მოკითხვად მე-
იდ თა მეფეთასა, ⁂ მეთა მათ მფლობელთასა ✿ ⁂ ჰრქუა მან: მოიუვა-
ნეთ იგინი ცოცხალნი, ⁂ მოიუვანეს იგინი ცოცხალნი, ⁂ დაკლ-
ნეს იგინი ვიბეთაკს შინა, ორმეოცდა ორნი კაცნი, ⁂ არა დაშთა
იე კაცი მათგან ✿ ⁂ წარვიდა მიერითგან, ⁂ ჰოვა იონადაბ მე რიქა-
მისა გზასა ზედა შემთხუჱვად მისა, ⁂ აკურთხა იკი, ⁂ ჰრქუა მას
იუე: უკეთუ არს გული შენი გულისა თანა ჩემისა წრფელ, ვითა-
რცა გული ჩემი შენ თანა, ⁂ ჰრქუა იონადაბ, არს, ⁂ ჰრქუა იუე: ⁂
უკეთუ არს, მომეც კელი შენი, ⁂ მისცა კელი თჳსი, ⁂ აღიუვანა იკი
იჳ თჳსად ეტლსა ზედა ✿ ⁂ ჰრქუა მას: მოველ ჩემთანა, ⁂ იხილე
ვითარ მშური ვიძიე მე უფლისა ოჳს საბაოთისა, ⁂ დასუა იკი ეტ-
ის ლსა თჳსსა ზედა ✿ ⁂ შევიდა საძარიად, ⁂ მოსრნა ყოველნი და-
ნარჩომი აქაბისანი სამარიასა შინა, ვიდრემდის მოსპობად მისა,
იჱ სიტყუჳსაებრ უფლისა, რომელსა იტყოდა ელიას მიმართ ✿ ⁂ შეკ-
რიბა იუე ყოველი ერი, ⁂ ჰრქუა მათ, [1] აქაბ ჰქონა ბაალს მცი-
ით რედ, ⁂ იუე ჰმონოს მას მრავალად ✿ ⁂ აწ ყოველნი წინასწარმე-
ტყუჱლნი ბაალისნი, ⁂ ყოველნი მონანი მისნი, ⁂ მღდელნი მის-
ნი მომიწოდეთ ჩემდა, ⁂ ერთიცა კაცი არა დაიმალნეს, რამეთუ
მსხუჱრჳლი დიდი არს ბაალისა: ⁂ ყოველი რომელი დაიმალოს,
არა იყოს ცოცხალ: ⁂ იუე ქმნა ესე ზაკუით, რათა წარწუმიდოს
ბ მონანი ბაალისანი ✿ ⁂ ჰრქუა იუე: წმიდად უყოთ მსხუჱრჳლი

[1] გ შეფეთა ბბ.

ბაალისა, ⁂ ჴქადაგეს ✿ ⁂ წარავლინა იუე ეოვლისა ისრაელისა კა
მიმართ, ⁂ ჴრქუა მეტეუშ̃ლმან: აწ ეოველნი მონანი ბაალისნი ⁂
ეოველნი მღდელნი მისნი, ⁂ ეოველნი წინასწარმეტეუშ̃ლნი მის-
ნი, მოვედინ ⁂ ნუ ვინ დაშთების, რამეთუ მსხუ̃რპლი დიდი ჴჳეო,
რომელიცა დაშთეს არა იეოს ცოცხალ; ⁂ მოვიდეს ეოველნი მონა-
ნი ბაალისნი ⁂ ეოველნი მღდელნი მისნი, ⁂ ეოველნი წინასწარ-
მეტეუშ̃ლნი მისნი, ⁂ არა დაშთა კაცი, რომელიცა არა მოვიდა, ⁂
შევიდეს ტაძარსა შინა ბაალისსა, ⁂ აღაესნეს ტაძარი ბაალისა კი-
დითგან კიდემდე ✿ ⁂ ჴრქუა იუე მეოფთა სასჯელსა შინა მცუ̃ლთა კბ
სამოსლისათა: ჰოუდეთ სამოსელნი ეოველთა მონათა ბაალისთა,
⁂ გამოიღეს მათ სამოსელი მცუ̃ლთა მათ ✿ ⁂ შევიდა იუე, ⁂ კგ
იონადაბ ძე რაქაბის ტაძარსა შინა ბაალისსა, ⁂ ჴრქუა მონათა
მათ ბაალისთა: გამოიძიეთ ⁂ იხილეთ, უკეთუ არს თქუ̃ენ თანა
მონათაგანი უფლისა, ⁂ წარავლინეთ ეოველნი მონანი უფლისანი,
რომელნი იპოვნეთ მუნ, ⁂ იქმნა ვითარცა ეტეოდა იუე, რამეთუ
არავინ იეო მონათაგან უფლისათა, გარნა მხოლოდ მონანი ბაა-
ლისნი ✿ ⁂ შევიდეს ეოფად მსხუ̃რპლისა ⁂ ეოველად დასაწუ̃ს- კდ
ლისა, ⁂ იუე დაიდგინა თავისა თჯსისად გარე ოთხმეოცი კაცი, ⁂
ჴრქუა: კაცი რომელი უკეთუ განვერნეს მათ კაცთაგან, რომელიცა
მე მოვიეყანო ჴელსა შინა თქუ̃ენსა, სულისა მისისა წილ, სული
მისი იეოს ✿ ⁂ იეო რაჟამს აღასრულეს ქმნა ეოველად დასაწუ̃ს- კე
ლისა, ჴრქუა იუე წინა მსრბოლთა ⁂ წინა მდგომთა: შეველით ⁂
მოვსწუ̃ჯდნით იგინი, ⁂ ნუცა განერების მათგან კაცი, ⁂ მოსწ-
უ̃ჯდნეს იგინი ხრიტით მახჯლისათა, ⁂ დაჴოცნეს წინა მსრბოლთა
⁂ წინამდგომთა, ⁂ ვიდრეღა ვიდრე ქალაქადმდე ტაძრისა ბაალი-
სა ✿ ⁂ მოიღებდეს კერპსა ბაალისსა, ⁂ დაწუ̃ნეს იგი ✿ ⁂ შემუ- კვ,კზ
სრვიეს კერპთა ⁂ აღმოფხუ̃რეს სასჯელი ბაალისა, ⁂ განსამზღუ-
რეს იგი სასჯელად სარცხვინველად ვიდრე დღეინდელად დღედმდე ✿
⁂ წარწუ̃მიდა იუე ტაძარი ბაალისა ისრაელისაგან ✿ გარნა ცოდ- კვ,კი
ვათაგან იერობოამისათა ძისა ნაბათისა, რამეთუ მან შეიეუანა ცო-
დვათა შინა ისრაელნი, არა განეშორა იუე: კბოსა ოქროსასა ბე-

ლვ თიელსა შინა ✠ დანსა შინა ✠ ✠ ჭრქუა უფალმან იუეს, ამის წილ
რაჲოდენი სანატრელ ყაე სიმართლე წინაშე თვალთა ჩემთა, ✠ უო-
ველი რაჲოდენი გულისაებრ ჩემისა ქმენ სასლისა აქაბისა, ძენი
შენნი [1] მეოთხედმდე ნათესავისა დაჯდეს საყდარსა სედა ისრაელ-
ლა სსა შინა ✠ ✠ იუე არა დაიცვა სლვად რჯულსა შინა სახელისა ებრ
უფლისა ღუთისა ისრაელისა ყოვლითა გულითა თჯსითა ✠ არა
განეშორა ცოდვათაგან იერობოამისა ძისა ნაბათისა, რომელმან
ლბ ცოდვათა შინა შთაიყვანა ისრაელნი ✠ მას ღდესა შინა იწყო უფა-
ლმან მოკუმსთად ისრაელსა შინა ✠ დასცნა იგინი აზალ ყოველთა
ლგ შორის სასღვართა ისრაელისათა ✠ იორდანითგან აღმოსავლეთით
მზისა, ყოველისა ქუყანისა გალადისსა, ✠ გადისა ✠ რუბენისსა,
✠ მანასესსა, არიორითგან, რომელი არს გზისა თანა ნაღვარევი-
ლდ სა არონისა, ✠ გალადისა, ✠ ბასანისსა ✠ ✠ სყუანი სიტყუანი
იუესანი ✠ ყოველნი რომელნი ქმნა, ✠ ყოველი ძალი მისი, ✠
განსრახყა რომელი განიზრახა არა აჴა თუ ესენი აღწერილ არია-
ლე ნა წიგნთა შინა სიტყუათა ღდეთა მეფეთა ისრაელისათა ✠ ✠ და-
იძინა ✠ მოკუდა იუე ძმათა თანა თჯსთა ✠ დაფლეს იგი სამარია-
ლვ სა შინა, ✠ მეფე იქმნა იოაქაზ მე მისი მის წილ ✠ ✠ ღდენი რო-
მელთა შინა მეფობდა იუე ზედა ისრაელთა სამარიასა შინა იუნენ
ოცდა რჳ წელ.

თ ა ვ ი ია.

ა ✠ [2] ღოფოლია დედამან ოქოზიასამან, ისიყა რამეთუ მო-
ბ კუდა ძე მისი, ✠ აღდგა ✠ წარწუედა ყოველი თესლი მეფისა ✠ სო-
ლო იოსაბე ასულმან მეფისა იორამისამან დამან ოქოზიასმან წა-
რიეუანა იოასი, ძისა ძმისა თჯსისა, ✠ მოიპარა იგი სასუალისაგან
მეთა მეფისათა მოწყუსდილთა, იგი ✠ მუმუს მტე მისი გალიასა
შინა სარეცელსა, ✠ დაფარა იგი ჰირისაგან ღოფოლიასა, ✠ არა
გ მოაკუდინეს იგი ✠ ✠ იო ძის თანა დაფარულ სასლსა შინა უფა-
ლისასა ექუს წელ, ✠ ღოფოლია მეფობდა ქუყანასა შინა მისა-
დ სა ✠ [3] ✠ მეჯდესა შინა წელსა წარავლინა იოდა მღდელმან, ✠

[1]) ქჳშორე იე.—[2]) ბ ნუშტოს კბ.—[3]) ბ ნუშტოს კგ.

მოიყვანა ასისთავნი ხორიმაელთა, ⁂ რასიმელთა, ⁂ შეიყვანა იგი-
ნი თჳსდა სახლსა შინა უფლისასა, ⁂ აღუთქუა მათ აღთქმა უფ-
ლისა, ⁂ აფუცა მათ წინაშე უფლისა, ⁂ აჩჳენა მათ იოდაი მე მე-
ფისა ✿ ⁂ ამცნო მათ, ⁂ ეტყოდა: ესე არს სიტყუა რომელი ეყოთ: ე
მესამე წილი თქუენგან მოვედით შაბათსა შინა, რათამცა სცჳდეთ
საგმილავსა სახლსა მეფისასა ბჭეთა შინა ✿ ⁂ სამი ნაწილი კარ- ვ
თა თანა გისისათა, ⁂ სამი ნაწილი ბჭისა თანა ზურგით მორბედთა,
⁂ სცჳდენ მცველნი სახლსა ✿ ⁂ ორნი წილნი თქუენგანნი ყოველ- ზ
ნი მომავალთა შაბათსა შინა დაიცვიდენ საგმილავსა სახლისა უფ-
ლისასა მეფისა თანა ✿ ⁂ მოადგიეთ მეფესა გარემოს თჳთეული, ⁂ ი
საჭურველი თქუენი გქონდეს ჴელთა შინა თქუენთა, ⁂ ვიდოდით
წინაშე ქალაქსა შინა, რათა მოკუდეთ, ⁂ იუქცინით მეფისა თანა,
ოდეს ვიდოდეს იგი ⁂ გამოვიდოდეს ✿ ⁂ ქმნეს ასის თავთა ყო- თ
ველი რაჲოდენი ამცნო მათ იოდაი მეცნიერმან, ⁂ მოიყვანა
ოჳთოჳულმან კაცმან ყოველნი რომელნი ვიდოდეს შაბათსა ში-
ნა, ⁂ გამომავალთა თანა შაბათსა შინა ⁂ შეივიდნენ იოდაის მი-
მართ მდდლისა ✿ ⁂ მისცა მდდელმან ასის თავთა შუბი ⁂ ი
ფარი მეფისა დავითისა, რომელნი იყუნეს სახლსა შინა უფლი-
სასა ✿ ⁂ იყვნენ ჴელსა შინა მსჴდართ მთავართასა ⁂ წინა ია
მსრბოლთა, ⁂ ჴუეყს ასის თავთა, ⁂ წინა მსლველთა ყოველი-
საებრ, რაჲოდენი ამცნო მათ მდდელმან, ⁂ შეკრიბნეს მდდელთა
უფლისათა ყოველნი კაცნი ქუჴყანისა სასჴლსა შინა უფლისასა, ⁂
დადგენ წინა მსრბოლნი ⁂ თჳთოჳულსა მათსა ეჳრათ მახჳლი ჴე-
ლთა შინა მათთა, ადგილისაგან სახლისა მარჯუჳნისა, ვიდრე ად-
გილამდე სახლისა მარცხენით სამსხუჳრჭლოსა, ⁂ სახლისა, გა- იბ
რემოს მეფისა ✿ ⁂ მოიყვანა მე მეფისა, ⁂ დაადგა მას ზედა ჴჯ-
რჯნი სამეფო, ⁂ საწამებელი ⁂ მეფედ ჳცჳს იგი, ⁂ სცხეს იგი, იგ
⁂ იტუჳლვიდეს ჴელითა, ⁂ იტყოდეს: ცხონდეს მეფე ✿ ⁂ ესმა
ღოღოლიას გმაჲ წინა მსრბოლთა ერთა, ⁂ შთავიდა ერისა მიმართ
სახლსა შინა უფლისასა ✿ ⁂ იხილა მეფე მდგომარე სუჳტსა ზედა იდ
ჩუჳულებისა ებრ, ⁂ იყუნენ წინაშე მეფისა მგალობელნი ⁂ მესა-

უჯრენი, ⁂ ეოველნი ერი ქუჱჴანისანი მოხარულ ⁂ ჰბერგიდეს სა-
უჯრსა, ⁂ დაიბო ღოფოლია სამოსელნი თჯსნი, ⁂ თქუა: ღალატი,
იე ღალატი ✿ ⁂ ამცნო იოდაი მღდელმან ასის თავთა ⁂ მთავართა
მალთასა, ⁂ ჰრქუა მათ: განიეგანეთ იგი გარე ქალაქისაგან, ⁂ რო-
მელი გამოვიდეს შემდგომად მისა, სიკუდილით მოკუდეს მახჯლი-
საგან, ვინათგან ჰრქუა მღდელმან, რათა არა ვინ მოჰკლათ სახლსა
ივ შინა უფლისასა ✿ ⁂ დაასხნეს მას ზედა ჯელნი, ⁂ განიეგანეს იგი
სპჯრისთა ცხენთათა სახლსა მეფისასა, ⁂ მოა-
იზ კუდინეს მუნ ✿ ⁂ ადუთქუა იოდაი აღთქმა შორის უფლისა, ⁂ შო-
რის მეფისა, ⁂ შორის ერისა, რათა იყუნენ იგინი ერად უფლისა ✿
იჱ ⁂ შეივიდეს ეოველი ერნი ქუჱჴანისანი სახლსა შინა ბაალისსა, ⁂
დათხარეს იგი, ⁂ სამსხუჱრჱლო მისი, ⁂ ხატი მისი შემუსრეს
წვლილად, ⁂ მათთანა მღდელი ბაალისა მოკლეს წინაშე ჱირთა სა-
მსხუჱრჱლოსათა, ⁂ დაადგინეს მღდელთ მთავარი სახლსა უფლი-
ით სასა ✿ ⁂ მოიღეს ასის თავთა ⁂ სორამელთა. ⁂ რასიმელთა, ⁂
ეოველმან ერმან ქუჱჴანისამან, ⁂ გამოიეგანეს მეფე სახლისაგან
უფლისა, ⁂ განვიდეს გზით ბჯით წინა მსრბოლთა სახლსა მეფი-
კ სასა, ⁂ დასვეს იგი საყდარსა ზედა მეფეთასა ✿ ⁂ იხარებდეს ეო-
ველნი ერნი ქუჱჴანისა ⁂ ქალაქი დადუმდა, ⁂ ღოფოლია მოკლეს
კა მახჯლითა სახლსა შინა მეფისასა ✿ მე შჯდის წლისა იყო იოას
ოდეს იწყო მეფობად.

თ ა ვ ი ი ბ.

ა ⁂ [1] წელსა მეშჯდესა იუისასა მეფე იქმნა იოას, ⁂ ორმეოც
წელ მეფობდა იერუსალემს შინა, სოლო იყო სახელი დედისა მი-
ბ სისა საბია ბერსაბეესაგან ✿ ⁂ ქმნა იოას სიმართლე უფლისა, ეო-
ველსა დღესა შინა რომელსა ზედა განანათლა იგი იოდაი მღდელმან ✿
გ გარნაჲ მაღალნი არა დაუტევნა, ⁂ მუნ კვალად აკმევდეს ⁂ შესწირ-
დ ვიდეს ერნი მაღალთა ზედა ✿ ⁂ ჰრქუა იოას მღდელთა მიმართ:
ეოველი ვეცხლი წმიდათა შეწირული სახლსა შინა უფლისასა, ვე-
ცხლი ფასითა კაცისათა, ვეცხლი აღებული ფასითა, ეოველი ვე-

[1] ბ ნუშტთა დ.

ცხლი რომელ უკეთუ აღვიდეს გულსა ზედა კაცისასა შეწირვად სა-
ხლსა შინა უფლისასა ✿ აღიღონ თავისად მღდელთა კაცად-კაცა- ე
დმან მიცემისაგან მისისა, ⁂ იგინი განამტკიცებდენ ნაპრალსა სა-
ხლისასა ყოველთა შინა, სადაცა უკეთუ იპოებოდეს ნაპრალი ✿ ⁂ ვ
იეო მეოცდა სამესა წელსა მეფისა იოასისა, ⁂ არა განამტკიცეს
მღდელთა ნაპრალი ტაძრისა ✿ ⁂ მოუწოდა მეფემან იოას იოდას ზ
მღდელსა, ⁂ ყოველთა მღდელთა, ⁂ თქუა მათდა: რაჲ არს რამეთუ
არა განამტკიცეთ ნაპრალი ტაძრისა, ⁂ აწ არა მიიღოთ ვეცხლი
მინაცემთაგან თქუენთა, არამედ ნაპრალსა შინა ტაძრისასა მისცეთ
იგი ✿ ⁂ განიზრახეს მღდელთა არა მიღებად ვეცხლი ერთაგან, ⁂ ჱ
არა განმტკიცებად ნაპრალსა ტაძრისასა ✿ ⁂ აღიღო იოდაი მღდე- თ
ლმან კიდობანი ერთი, ⁂ ქნა ხვრეტილი ფიცარსა ზედა მისსა, ⁂
მისცა იგი წინაშე საკურთხეველისა მარჯუენით სახლსა შინა კა-
ცისა სახლისა უფლისასა; ⁂ მისცეს მღდელთა მცველთა კარისათა
ყოველი ვეცხლი, რომელი ჰოვეს სახლსა უფლისასა ✿ ⁂ იო ი
რაჟამს იხილეს რამეთუ მრავალი ვეცხლი არს კიდობანსა შინა,
გამოვიდეს მწერალნი მეფისანი, ⁂ მღდელი დიდი, ⁂ ვეცხლის
მჭრელი, ⁂ განსუნეს ⁂ აღრაცხეს ვეცხლი, რომელი ჰოვეს სა-
ხლსა უფლისასა ✿ ⁂ მისცეს ვეცხლი იგი შესამსადებელად გელ- ია
თა შინა მოქმედთა საქმისა ჯურჭლისა სახლისა უფლისათა: ⁂
მისცეს ხის მოქმედთა, ⁂ მაშენებელთა მათ სახლისა უფლისათა ✿
⁂ გალატოზთა, ⁂ გელოვანთა, ⁂ ქჳს მკოდელთა, სყიდვად ყეთა, იბ
⁂ ქვათა გათლილისა აღსაშენებელად ნაპრალისა სახლისა უფლისა,
⁂ ყოველსა ზედა რაოდენი წარსაგებელ იყვენ, ტაძრისაგან სა-
მტკიცებელად ✿ გარნა არა უქმნეს ტაძარსა უფლისასა კარნი ვე- იგ
ცხლისანი, სამსჭუალნი, ფიალანი ⁂ საყურნი, არცა ყოველნი ჯუ-
რჭელნი ოქროსანი, ⁂ ჯურჭელნი ვეცხლისანი ვეცხლისაგან შეწი-
რულისა სახლსა შინა უფლისასა ✿ ვინათგან მოქმედთა საქმისათა იდ
მიეცეს იგინი, ⁂ მათ გაამტკიცეს მით სახლი უფლისა ✿ ⁂ არა იე
მიუთვალეს კაცთა, რომელთაცა მისცეს ვეცხლი ყელთა შინა მიცე-
მად მოქმედთა საქმისათა, რამეთუ სარწმუნო იყვნენ ✿ ⁂ ვეცხლი ივ

ცოდვისათჳს, ⁂ ვეცხლი გარდასლვისათჳს, რაოდენი შეწირულ
იზ იეო სახლსა შინა უფლისასა, მღდელთა იეო ✿ მაშინ გამოვიდა
ასაელ მეფე ასურისა, ⁂ ჰბრძოდა გეთსა ზედა, ⁂ აღიღო იგი ასა-
ელ, ⁂ შემუსრა იგი, ⁂ მოაქცია ასაელ ჰირი თჳსი მისლვად იე-
იჱ რუსალემსა ზედა ✿ ⁂ აღიღო იოას მეფემან იუდასმან ეოველნი
სიწმინდენი, რაოდენი განწმიდა იოსაფატ ⁂ იორამ, ⁂ ოქოზია,
მამათა მათთა, ⁂ მეფეთა იუდასთა, ⁂ წმიდანი მისნი, ⁂ ეოველი
ოქრო, რომელი იპოვა საუნჯეთა შინა სახლსა უფლისასა, ⁂ სახლსა
მეფისასა, ⁂ წარუგზავნა ასაილს მეფესა სურიასსა, ⁂ განვიდა
იით იერუსალემისგან ✿ ⁂ სხუანი სიტყუანი იოასისანი, ⁂ ეოველნი
რაჲოდენნი ქმნა, არა ესენი დაიწერნეს წიგნსა შინა სიტყუათა
კ დღეთა მეფეთა იუდასთა ✿ ⁂ აღდგეს ურმანი მისნი, ⁂ განისრა-
სეს ეოველთა ზრახჳად ⁂ მოკლეს იოას სახლსა შინა მაალლონისა
კა რომელ არს საალს შინა ✿ ⁂ იეზაქარ მე იემუთჳსმან, ⁂ ესე-
ბით მემან სომირისმან, მონათა მათ მისთა წულეს იგი ⁂ მოკუდა
⁂ დამარხეს იგი მამათა თანა მისთა ქალაქსა შინა დავითისსა, ⁂
მეფე იქმნა ამასია მე მისი მის წილ.

თ ა ვ ი ⳋⳃ.

ა წელსა მეოცდა სამესა იოასისსა, ძისა ოქოზიასა მეფისა იუ-
დასასა, მეფე იქმნა იოაქაზ, მე იეუსი ისრაელთა ზედა სამარიასა
ბ შინა, ათშჳდმეტ წელ ✿ ⁂ ქმნა ბოროტი წინაშე თვალთა უფლი-
სათა, ⁂ ვიდოდა კვალსა შინა ცოდვათა იერობოამისა, ძისა
ნაბათისა, რომელმან ცოდვათა შინა შეიეუანნა ისრაელნი, ⁂ არა
გ განეშორა სიბოროტესა მისსა ✿ ⁂ განრისხნა უფალი რისხვითა
ისრაელსა ზედა, ⁂ მისცნა იგინი კელთა ასაელ მეფისა სურიასთა,
⁂ კელთა ძისა ადერისასა, ძისა ასაილისასა ეოველსა დღესა ში-
დ ნა ✿ ⁂ ევედრა იოქაოზ ჰირსა უფლისასსა, ⁂ ისძინა მისი უფალ-
მან, რამეთუ იხილა შეჭირვება ისრაელისა, ვინათგან აჭირვებდა მათ
ე მეფე სურიისა ✿ ⁂ მისცა უფალმან ცხოვრება ისრაელსა, ⁂ გა-
ნერნეს კელისაგან სურიისა, ⁂ დაემკჳდრნეს მენი ისრაელისანი სა-
ვ მკჳდრებელსა თჳსსა, ვითარცა ჰირველ იყუნეს ✿ გარნა არა განე-

შორნეს ცოდვათაგან სახლისა იერობოამისა ძისა ნაბათისა, რო-
მელმან ცოდვასა შინა შეიყვანნა ისრაელნი, რომელსა შინა ვიდო-
დეს, ✠ მაღნარისაცა მდგომარესა სამარიასა შინა ✠ რამეთუ არა დაშთნეს ზ
იოაქაზს ერნი, არამედ ოდეს ორმეოც ✠ ათი ცხენოსანი, ✠ ათი ეტლი,
✠ ათი ათასი ქვეითი, რამეთუ მოსწყვდნა იგინი მეფემან სურიასამან,
✠ დასცნა იგინი ვითარცა მტუვრი დასათრგუნველად ✠ ✠ სხვანი ჱ
სიტყვანი იოაქაზიასნი, ✠ ყოველი რაჲოდენი ქმნა, ✠ ყოველი ძა-
ლი მისი, არა ესენი დაიწერნეს წიგნსა შინა სიტყვათა დღეთა
მეფეთა ისრაელთასა ✠ ✠ დაიძინა იოაქაზ მამათა თჳსთა თანა, ✠ თ
დაფლეს იგი სამარიას, ✠ მეფე იქმნა იოას ძე მისი მის წილ ✠
წელსა მეოცდა ათშჯდმეტესა მეფისა იოასა იუდასასა, მეფე იქმნა ი
იოას ძე იოაქაზისა ისრაელსა ზედა სამარიასა შინა ათექუსმეტ
წელ ✠ ✠ ქმნა ბოროტი წინაშე თჳალთა უფლისათა, ✠ არა განე- ია
შორა ყოველისა ცოდვისაგან იერობოამისა ძისა ნაბათისა, რომელ-
მან ცოდვათა შინა შეიყვანნა ისრაელნი, მათ შინა ვიდოდა ✠ ✠ იბ
სხუანი სიტყუანი იოასისნი, ✠ ყოველი რაჲოდენი ქმნა, ✠ ყოველი
ძალი მისი, რომელი ქმნა ამასითურთ მეფეთა იოდიისათა, არა
ესენი დაწერილ არიანა წიგნსა შინა სიტყვათა დღეთა მეფეთა ის-
რაელისათა ✠ ✠ დაიძინა იოას მამათა თჳსთა თანა, სოლო იერო- იგ
ბოამ დაჯდა საყდარსა ზედა მისსა, ✠ დაფლული იქმნა იოას სამა-
რიასა შინა მეფეთა თანა ისრაელისათა ✠ ✠ ელისე სალმობიერ იდ
იქმნა სალმობითა დიდითა, რომლითა მოჰკუდაცა, ✠ მოვიდა ძისა
იოას მეფე ისრაელისა, ✠ ტიროდა პირსა მისსა ზედა; ✠ ჰრქუა: მამაო,
მამაო, ეტლო ისრაელისაო ✠ მკედარო მისო ✠ ✠ ჰრქუა მას ელისე; იე
აღიღე მშჯლდი ✠ ისარი, ✠ აღიღო თჳისად მშჯლდი ✠ ისარი ✠
✠ ჰრქუა მეფესა: დასკენ კელი შენი მშჯლდსა ზედა: ✠ დასხნა იო- ივ
ას კელი თჳსი მშჯლდსა ზედა: ✠ ელისე, დასდვა კელი თჳსი კე-
ლსა ზედა მეფისასა ✠ ✠ ჰრქუა: განახუნ სარკმელი რომელ არს ის
აღმოსავლით: ✠ განახუნა; ✠ ჰრქუა ელისე: სტეორცე, ✠ სტეორ-
ცა მეფემან, ✠ ჰრქუა ელისე: ისარი ცხოვრებისა უფლისანი:
✠ ისარი ცხოვრებისა სურსა ზედა, ✠ სძლო სურია აფეკსა შინა

იწ ვიდრე დასასრულამდე ✠ ⁂ ჰრქუა მას ელისე: აღიღე მშჯლდი, ⁂
აღიღო, ⁂ ჰრქუა მეფესა ისრაელისასა: ეც ქუჩწყანასა სედა, ⁂ სცა
ით მეფემან სამ გზის, ⁂ დადგა ✠ ⁂ შეიწუხა კაცმან ღუთისამან მის-
თჳს, ⁂ ჰრქუა: უკეთუმცა დაგეკრნეს სუთ ჯერ, ანუ ექუს ჯერ, მა-
შინმცა მოგესრნეს სურნი დასასრულამდე, ხოლო აწ სამო სურთა
კ სამ გზის ✠ ⁂ მოკუდა ელისე, ⁂ დამარხეს იგი, ხოლო მკედარნი
მოაბისნი მოვიდეს ქუჩწყანასა მას შინა, დადგომასა მის წლისასა ✠
კა ⁂ იქმნა მათდა დამარხვასა კაცისა ერთისასა, ⁂ აჰა იხილეს მსე-
დარნი [1] ⁂ შთააგდეს კაცი იგი საფლავსა შინა ელისესსა, ⁂ დაეცა
გუამი კაცისა მის მკუდარისა, ⁂ შეეხო ძვალთა ელისესთა, ⁂ გან-
კბ ცოცხლდა ⁂ აღდგა ფერეგთა თჳსთა სედა ✠ ხოლო ასაილ მეფე
ასურთა აჭირვებდა ისრაელსა, ყოველსა დღესა შინა იოაქაზისასა ✠
კბ ⁂ შეიწუალა იგინი უფალმან, ⁂ შეიწუნარა იგინი, ⁂ მოხედა მათ
სედა აღთქმისაებრ თჳსისა, რომელი ჰკო აბრაამისთანა ⁂ ისაკისა
⁂ იაკობისა, ⁂ არა ინება უფალმან აღკოცა მათი ⁂ არცა განა-
კგ გდო იგინი პირისაგან თჳსისა ✠ ⁂ მოკუდა ასაილ მეფე სურისა,
კდ ⁂ მეფე იქმნა ადერ მე მისი მის წილ ✠ ⁂ მიიქცა იოას მე იოაქა-
ზისა, ⁂ აღიღო ქალაქნი კელისაგან ადერისა, ძისა ასაილისა,
რომელნი აღიხუნა კელისაგან იოაქაზისა მამისა მისისა ბრძოლით:
სამ გზის სძლო მას იოას ⁂ მოაქცინა ქალაქნი ისრაელისანი.

თ ა ვ ი იდ.

ა **დ**ა წელსა მეორესა იოასისა, ძისა იოაქაზისასა მეფისა ის-
ბ რაელისასა მეფე იქმნა ამესია, ძე იოასისა მეფისა იუდასა ✠ ძე [2]
ოცდა ხუთისა წლისა იყო, ოდეს ცა გაამეფებდეს მას, ⁂ ოცდა ცხრა
წელი მეფობდა იერუსალემს შინა, ხოლო სახელი დედისა მისისა
გ იოადინა, იერუსალემისაგან ✠ ⁂ ქმნა სიმართლე წინაშე თვალთა
უფლისათა, გარნა არა ვითარცა დავით მამამან მისმან, არამედ უო-
დ ვლისა ებრ რაოდენი ქმნა მამამან მისმან იოას ჴო მანცა ✠ გარნა
მაღალნი არა დაარღუივნა, ⁂ კვალად ერნი შესწირვიდეს ⁂ აკმევ-
ე დეს მაღალთა ზედა ✠ ⁂ იყო რაჟამს დაემტკიცა მეფობაჲ კელსა

[1] ზ ი ა რ ა ქ ბ.—[2] ს უ შ ტ ა კ ე.

მისსა, ⁂ მოსწუჯდნა მონანი თჯსნი მკვლელნი მამისა მისისანი ✿ სოლო მენი მკვლელთანი არა მოსრნა, ვითარცა წერილ არს წიგ- ვ
ნსა შჯულსა მოსესსა, ვითარცა ამცნო უფალმან ⁂ ეტყოდა: რათა [1]
არა მოკუდენ მამანი შჯლითათჯს, ⁂ მენი რათა არა მოკუდენ მამისა
წილ, არამედ ოდენ კაცად კაცადი, თჯსისათჯს ცოდვისა მო-
კუდნენ ✿ ამან მოსრნა ედომნი ღმერთსა შინა ათი ათასი, ⁂ აღი- ს
ღო კლდე იგი ბრძოლით ⁂ უწოდა მას სასელი იეფთილ დღეინ-
დელად დღედმდე ✿ მაშინ, წარავლინნა ამესია მოციქულნი იოასს ჶ
მიმართ, მისა იოაქსისა, მისა იუდასა მეფისა ისრაელისა, ⁂ ეტ-
ყოდა: მოვედ ⁂ ვისიცხნეთ ჰირის ჰირ ✿ ⁂ წარმოავლინა იოას თ
მეფემან ისრაელთამან ამესიას მიმართ მეფისა იუდასა, მეტუფჩნე-
მან: ეკალმან, რომელი იუო ლიბანსა შინა, მიუვლინა ფიჭუსა
ლიბანისასა, ⁂ ეტყოდა: მოეც ასული შენი მესა ჩემსა ცოლად; ⁂
შემოვედინ მკენი ველურნი რომელნი იუნენ ლიბანს შინა, ⁂
დათრგუნეს ეკალნი ✿ სძლენ ⁂ დასცნეს იდუმალნი, ⁂ ამაღლდა ი
გული შენი, ⁂ განადიდენ სასლსა შინა, საკჯდომსა შენსა, ⁂ რადმე
მოქადულობ სიბოროტეთა შინა შენთა: დაეცე შენ ⁂ იუდა შენ-
თან ✿ ⁂ არა ისმინა ამესია, ⁂ გამოვიდა იოას, მეფე ისრაელთა, ია
რათამცა იხილოს ჰირი მისი, ⁂ ამესია მეფე იუდასი ბეთსამსს
შინა იუდასსა ✿ ⁂ დაეცა იუდა წინაშე ჰირსა ისრაელთასა, ⁂ იე- იბ
ლტოდენ კაცად კაცადნი სასლსა თჯსსა ✿ ⁂ ამესია ძე იოასისა, იგ
მისა ოქოზიასი მეფისა იუდასი, შეიჴურა იოას ძემან იოაზისმან
მეფისა ისრაელისამან ბეთსამოს შინა, ⁂ მოვიდა იერუსალემს, ⁂
შემუსრა ზღუდე იერუსალემისა ბჯნისაგან ეფრემისა ვიდრე ბჯედმდე
კუთხისათა ოთსასი მცარი ✿ ⁂ აღიღო ვეცხლი ⁂ ოქრო, ⁂ უო- იდ
ველნი ჭურჭელნი, რომელნი ჰოვნეს სასლსა უფლისასსა, ⁂ საუნ-
ჯეთა შინა სასლისა მეფისათა, ⁂ ძენი შერევნისანი, ⁂ მიიქცა სა-
მარიად ✿ ⁂ სჯვანი სიტუვანი იოასისსნი, რაჲოდენი ქმნა ძალსა იე
შინა თჯსსა, ვითარცა ებრძოლა ამესისთანა მეფისა აუდასთა, არა
ესენი დაწერილ არიანა წიგნსა სიტუვათა დღეთა მეფეთა ისრაელ-

[1] კ მოსე. დ. ბ ნუშტთა კე. ეზეკია იწ.

ივ თასა ✿ ⁂ დაიძინა იოას მამათა თანა თჳსთა, ⁂ დაეფლა სამარიას
მეფეთა თანა ისრაელისათა, ⁂ მეფე იქმნა იერობოამ მე მისი მის
იზ წილ ✿ ⁂ ცოცხლებდა ამესია მე იოასისა მეფე იუდასი, შემდგო-
მად სიკუდილისა იოასისა მისა იოაქაზისა მეფისა ისრაელისა ათ-
იჱ სუთმეტ წელ ✿ ⁂ სხუანი სიტყუანი ამესიასნი, ⁂ ყოველნი რაჲო-
დენნი ქმნა, არა ესენი დაიწერნეს წიგნსა შინა სიტყუათა დღეთა
ით მეფეთა იუდასთა ✿ ⁂ აღდგეს მას ზედა გუნდნი იერუსალემს ში-
ნა, ⁂ იგი იქცეოდა ლაქისს შინა ⁂ იგინი შეუდგეს უკანით მი-
კ სსა ლაქის შინა, ⁂ მოკლეს იგი მუნ ✿ ⁂ დადგეს იგი ცხენსა
ზედა თჳსსა, ⁂ დაეფარნა მამათა თანა თჳსთა იერუსალემს შინა,
კა ქალაქსა დაჳითისასა ✿ ⁂ [1] მოიყუანნეს ყოველმან ერმან იუდასმან
აზარია მე მისი, ⁂ იგი იყო ათექუსმეტისა წლისა, ⁂ დაადგინეს
კბ იგი მეფედ მამისა მისისა წილ ამესიასა ✿ მან აღაშენა ელოთი
⁂ მოაქცია იგი იუდასა, შემდგომად სიკუდილისა მეფისა მამათა
კგ თანა მისთა ✿ წელსა მეათხუთმეტესა ამესიასა მეფისა იუდასა, მე-
ფობდა იერობოამ მე იოასისა ისრაელსა ზედა სამარიას ორმეოცდა ერთ
კდ წელ ✿ ⁂ ქმნა ბოროტი წინაშე უფლისა, ⁂ არა განეშორა ყოვ-
ლისა მის ცოდვასა იერობოამისასა, მისა ნაბათისსა, რომელმან
კი შეცოდებად მოიყვანნა ისრაელნი ✿ მან მოიჰვრა საზღვარი ისრაე-
ლისა შთასაგალითგან ემთისთისა, ვიდრე ზღუადმდე არაბაისა, სიტ-
ყჳსა ებრ უფლისა ღუთისა ისრაელისა, რომელსა იტყოდა კელითა
მონისა მისისა იონაჲ მისა ამათიანისა წინასწარმეტყუელისათა,
კჱ რომელი იო დეთელეაჲთა ✿ რამეთუ იხილა უფალმან სიმდაბლე
ისრაელისა მწარე ფრიად, ⁂ შემცირებული ⁂ ჯირვეულნი, ⁂ ნაკ-
კზ ლულევანნი, ⁂ ხვებულნი ⁂ არავინ იყო შემწე ისრაელისა ✿ ⁂
არა უნდა უფალსა აღმოფხუჭა თჳსლისა ისრაელისა ქუჴშუ ყოვ-
ლისა ცისა, ⁂ აცხოვნა იგინი კელითა იერობოამისათა მისა იოა-
კთ სიასითა ✿ ⁂ სხუანი სიტყუანი იერობოამისნი, ⁂ ყოველნი რაჲო-
დენნი ქმნა, ⁂ ძალნი მისნი რაოდენი ებრძოლა, ⁂ რაოდენ მოუ-
ქცია დამასკოს, ⁂ იემათი იუდასა ისრაელსა შორის, არა ესენი

[1] ბ ნუშტთა კვ. ქჳყორე იე.

დაწერილ არიანა წიგნსა შინა სიტყუათა დღეთა მეფეთა ისრაელ-
თასა ✿ ⁂ დაიძინა იერობოამ მამათა თჳსთათანა, მეფეთა ქ
რაელთასა, ⁂ მეფე იქმნა ნადაბ ძე მისი მის წილ.

თ ა ვ ი ი ე.

წელსა [1] მეოც ⁂ შჯდსა იერობოამ მეფისა ისრაელისასა, მე- ა
ფე იქმნა ასარია ძე ამასიისა მეფისა იუდასა ✿ ძე ათექუსმეტისა ბ
წლისა იეო ოდეს იწყო მეფობად, ⁂ ორმეოც ⁂ ათორმეტსა წელ-
სა მეფობდა იერუსალემს შინა, სოლო იეო სახელი დედისა მისი-
სა იექოლია იერუსალემისაგან ✿ ⁂ ქმნა სამართალი წინაშე თჳალ- გ
თა უფლისათა, ყოველისაებრ რადოდენი ქმნად მამამან მისმან ამასია ✿
გარნა მაღალნი არა დაარღჳა, ⁂ კუალად ერნი უკმეგდეს ⁂ შეს- დ
წირვიდეს მაღალთა სედა ✿ ⁂ შეახო უფალმან მეფესა [2] ⁂ იქმნა იგი ე
კეთროვან ვიდრე დღედმდე სიკუდილისა თჳსისა: ⁂ მეფობდა სახლ-
სა ამფუსოთისასა ⁂ იოათამ ძე მეფისა იეო სახლსა ზედა, მსაჯულ
ერთა მის ქუჱყანისათა ✿ ⁂ სხუანი სიტყუანი ასარიასნი, ⁂ ყოველ ვ
ლი რადოდენი ქმნა, არა ესენი დაიწერნეს წიგნსა შინა სიტყუათა
დღეთა მეფეთა იუდასთა ✿ ⁂ დაიძინა ასარია მამათა თჳსთათანა, ზ
⁂ დაჰმარხეს იგი მამათათანა თჳსთა ქალაქსა დავითისსა, ⁂ მეფე
იქმნა იოათამ ძე მისი მის წილ ✿ წელსა მეოცდა ათშჳრამეტსა ჱ
ასარიას მეფისა იუდაჲსა, მეფე იქმნა ზაქარია ძე იერობოამისა ის-
რაელსა ზედა სამარიას ექუს თუჱ ✿ ⁂ ქმნა ბოროტი წინაშე თ
თჳალთა უფლისათა, ვითარცა ქმნეს მამათა მისთა, არა განეშორა
ყოველთა ცოდვათაგან იერობოამისთა მისა ნაბათისასა, რომელ- ი
მან შეცოდებად მოიყუანნა ისრაელნი ✿ ⁂ აღდგეს მას ზედა სე-
ლუმ, ძე იაბისი, ⁂ ქებლაამ, ⁂ დასცეს იგი ⁂ მოკლეს, ⁂ გამეფდა ია
სელუმ მის წილ ✿ ⁂ სხუანი სიტყუანი ზაქარიასნი აჰა დაიწერ-
ნეს იგინი წიგნსა შინა სიტყუათა დღეთა მეფეთა ისრაელისათა ✿
ესე სიტყუა უფლისა რომელი იოქუაჲ იუის მიმართ ⁂ ეტყოდა: იბ
ძენი შენნი მეოთხე ნათესავადმდე დასხდენ საყდარსა სედა ისრა-
ელისასა, ⁂ იქმნა ეგრეთ ✿ ⁂ სელუმ ძე იაბისი მეფე იქმნა ისრა- იგ

[1] ბ ნუშტთა კგ. ქჳემორე იდ.—[2] ბ ნუშტთა კე.

ელთა შორის, ⁘ წელსა შინა ოც ⁘ მეათცხრამეტსა ა
სარია მეფისა იუდისასა მეფობდა სელუმ ერთისა თჳსა დღეთა სამარიასა ში-
იდ ნა ✿ ⁘ აღვიდა მანაიმ ძე გადისა თერსილისგან, ⁘ მოვიდა სამარიას
შინა, და სწყლა სელუმ ძე იაბისა სამარიასა შინა, ⁘ მოაკუდინა
იე იგი, ⁘ გამეფდა მის წილ ✿ ⁘ სხუანი სიტყუანი სელუმისანი
⁘ განსრულება მისი, რომელი განისრულა, აჰა იგინი არიან დაწე-
ივ რილ წიგნსა შინა სიტყუათა დღეთა მეფეთა ისრაელისათა ✿ მაშინ
დასცა მანაიმ თერსცა ⁘ ყოველნი რაჲოდენნი იყუნეს მას შინა, ⁘
სასდუარნი მისნი თერსითგან, ვინათგან არა განუსუნეს მას კარნი
⁘ მოსრა იგი, ⁘ ყოველნი რომელნი იყუნეს მას შინა ⁘ მუცელ
იზ ქმნულნი მათნი განაპჳრთნა ✿ წელსა შინა ოც ⁘ მეათცხრამეტესა
ა სარია მეფისა იუდასა, მეფე იქმნა მანაიმ, ძე გადისა ისრაელი-
იჱ სა ზედა ათ წელ სამარიასა შინა ✿ ⁘ ქმნა ბოროტი წინაშე თჳალ-
თა უფლისათა, ყოველსა დღესა შინა თჳსსა, ⁘ არა განდგა ყო-
ველთაგან ცოდვათა იერობოამისა ძისა ნაბათისა, რომელმან შეცო-
ით დებად მოიყუანნა ისრაელნი ✿ დღესა შინა მისსა გამოვიდა ფულა
მეფე ასურისა ქუეყანასა ზედა ისრაელისასა, ⁘ მანაიმ მისცა ფუ-
ლას ათასი ტალანტი ვეცხლი, რათა იყოს ჴელი მისი მისთანა ⁘
კ დაემტკიცოს მეფობა ჴელსა შინა მისსა ✿ ⁘ სდევნა მანაიმ სარკი
ისრაელსა ზედა, ყოველთა სედა შემძლებელთა, მიცემად მეფისა
ასურისა ორმეოც ⁘ ათი სიკილა ვეცხლი კაცისა თჳთოეულისა-
თჳს: ⁘ მიიქცა მეფე ასირიისა, ⁘ არღა დადგა მუნ ქუეყანასა მას
კა შინა ✿ ⁘ სხუანი სიტყუანი მანაიმისა, ⁘ ყოველი რაჲოდენი
ქმნა, არა აჰა ესენი დაწერილ არიანა წიგნსა შინა სიტყუათა დღე-
კბ თა მეფეთა ისრაელისათა ✿ ⁘ დაიძინა მანაიმ მამათა თჳსთანა,
კგ ⁘ მეფე იქმნა ფაკე ძე მისი მის წილ ✿ წელსა შინა ორმეოც ⁘
ათსა აზარია მეფისა იუდასასა, მეფობდა ფაკე ძე მანიმისა ისრა-
კდ ელსა ზედა სამარიას, წელსა ორსა ✿ ⁘ ქმნა ბოროტი წინაშე
თჳალთა უფლისათა, ⁘ არა განეშორა ცოდვათაგან იერობოამისა მი-
კე სა ნაბათისსა, რომელმან შეცოდებად მოიყუანნა ისრაელნი ✿ ⁘
აღდგა მას ზედა ფაკე ძე რომაილისი, სამმდგომი მისი, ⁘ მოკლა

იგი სამარიას, მასლობელ სახლისა მეფისა, არდოვისათანა, ⁂ არიე-
მისთანა, ⁂ მისთანა იუშუეს ერგასისნი კაცნი გალადელთაგან, ⁂
მოკლა რაჲ იგი, მეფე იქმნა მის წილ ✿ ⁂ სხუანი სიტყუანი ფა- კვ
კესნი, ⁂ ყოველი რაჲოდენი ქმნა, აჰა არიან დაწერილ წიგნსა
შინა სიტყუათა დღეთა მეფეთა ისრაელისათა ✿ ⁂ იუო წელსა მე- კზ
ორმეოც ⁂ ათორმეტესა ასარია მეფისა იუდასა, მეფობდა ფაკე მე
რომაელისი ისრაელსა სედა, სამარიას ოც წელ ✿ ⁂ ქმნა ბოროკ
ტი წინაშე თუალთა უფლისათა, ⁂ არა განეშორა ყოველთაგან ცო-
დვათა იერობოამისთა მისა ნაბათისა, რომელმან შეცოდებად მოი-
ყუანნა ისრაელნი ✿ დღესა შინა ფაკე მეფისა ისრაელისა, მოვიდა კთ
ფაღლათფალასარ მეფე ასურეთისა, ⁂ აღიღო აინი, ⁂ აბელბეთ-
მააქი, ⁂ იანოქა, ⁂ ქინესი, ⁂ ასორა, ⁂ გალაადი, ⁂ გალილეა ⁂
ყოველი ქუჱყანა ნეფთალემისა, ⁂ წარიყუანნა იგინი ასურეთს ✿
⁂ აღდგა ოსია ძე ილასი ფაკეს ზედა, მისა რომაილისა, ⁂ განგუ- ლვ
ძირა იგი ⁂ მოაკუდინა იგი, ⁂ მეფე იქმნა მის წილ მეოცესა წელ-
სა იოათამისსა მისა ასარიასა ✿ ⁂ სხუანი სიტყუანი ფაკეისანი, ლა
⁂ ყოველი რაჲოდენი ქმნა, აჰა ესენი სწერიან წიგნსა შინა სიტ-
ყუათა დღეთა მეფეთა ისრაელისათა ✿ [1] წელსა მეორესა ფაკესასა ლბ
მისა რომაილისსა მეფისა ისრაელისა, მეფე იქმნა იოათამ, ძე აზა-
რიასი მეფისა იუდასა ✿ ძე ოც ⁂ ჩუთისა წლისა იყო, ოდეს იწ- ლგ
ყო მეფობად, ⁂ ათექუსმეტსა წელსა მეფობდა იერუსალემს შინა,
სოლო სასელი დედისა მისისა იერუსა, ასული სადუკისა ✿ ⁂ ქმნა ლდ
სიმართლე წინაშე თუალთა უფლისათა, ყოველისაებრ რაოდენი ქმნა
აზაზან მისმან ასარია ✿ გარნა მაღალნი არა დაარღუნა, კუბალად ლე
ერნი შესწირვიდეს ⁂ აკმევდეს მაღალთა ზედა, ამან აღაშენა კარნი
ტაძრისა უფლისა უმაღლესნი ✿ ⁂ სხუანი სიტყუანი იოათამისნი, ლვ
⁂ ყოველი რაჲოდენი ქმნა არა ესენი დაწერილ არიანა წიგნსა სი-
ტყუათა დღეთა მეფეთა იუდასათა ✿ დღესა მას შინა იწუო უფალ- ლზ
მან წარგზავნად იუდასა სედა რაასსონ მეფე სურისა, ⁂ ფაკეა ძე
რომაილისა ✿ ⁂ დაიძინა იოათამ მამათა ძისთათანა, ⁂ დაფლულ ლთ

[1] ბ ნუშტთა კდ.

იქმნა მამათა თჯსთათნა ქალაქსა დავითის მამისა მისისასა, ⁂ მეფე იქმნა აქაზ მე მისი მის წილ.

თ ა ვ ი ი ვ.

ა ბ გ დ ე ვ ზ თ ი

[1]) წელსა მეათშჯდმეტესა, ფაკეასა ძისა რომაელისა, მეფე იქმნა აქაზ მე იოათამისა მეფისა იუდასი ✿ მე ოცის წლისა იყო აქაზ ოდეს იწყო მეფობად, ⁂ ათექუსმეტსა წელსა მეფობდა იერუსალემს შინა, ⁂ არა ქმნა სიმართლე წინაშე თჳალთა უფლისა ღჳთისა თჯსისათა სარწმუნოდ, ვითარცა დავით მამამან მისმან ✿ ⁂ ვიდრე და გჳსასა იერობუამისათა ძისა ნაბათისა მეფისა ისრაელისა, ⁂ ამასთან მოცა თჯსი განაჯლო ცეცხლსა შინა სამაგალებელთა ებრ წარმართთასა, რომელნი აჯოცა უფალმან ჰირისაგან მეთა ისრაელისათა ✿ ⁂ შესწირვიდა ⁂ აგმევდა მაღალთა ზედა, ⁂ ბორცჳთა ზედა, ⁂ ეოველთა ქჳშჳშე ხეთა მაგრილობელთა ✿ [2]) მაშინ გამოვიდა რაასონ მეფე სურისა, ⁂ აფაკეი მე რომაილისა მეფე ისრაელისა იერუსალემს შინა ბრძოლად, ⁂ ბრძოდეს აქაზს, ⁂ ვერ უძლეს მისსა მორევნად ✿ მას ჟამსა შინა მიუქცია მეფემან სურისამან რაასონ ელამი სურს, ⁂ განდევნა იუდიანნი ელამით, ⁂ იდუმეელნი მოვიდეს ელამს შინა, ⁂ დაემკჳდრნეს მუნ დღემდე ამისა ✿ ⁂ წარავლინა აქაზ მოციქულნი თეოლაოფელასარისა, მეფისა მიმართ ასურეთისა ⁂ ეტყოდა: მონა შენი ⁂ მე შენი ვარ მე, გამოვედ ⁂ მისსენ მე ჴელისაგან მეფისა სურისა, ⁂ ჴელისაგან მეფისა ისრაელისა, რომელნი აღდგომილ არიან ჩემ ზედა ✿ ⁂ მოიღო აქაზ ოქრო ⁂ ვეცხლი, რომელი ჰოეს საუნჯეთა შინა სახლისა უფლისათა, ⁂ საუნჯეთა შინა სახლისა მეფისათა, ⁂ წარუვლინა მეფესა ასურეთისასა ძღუნად ✿ ⁂ ისმინა მისი მეფემან ასურეთისამან, ⁂ გამოვიდა მეფე იგი ასირისა დამასკოდ, ⁂ აღიღო იგი, ⁂ გარდააშენა იგი, ⁂ რაასონ მეფე მოკლა ✿ ⁂ წარვიდა მეფე აქაზ შეთხუჭად ფეღლათფელასარისა, მეფისა ასურეთისა დამასკოდ, ⁂ იხილა სამსხუჭრჱლო დამასკოს შინა, ⁂ წარავლინა მეფემან აქაზ ურიისა მიმართ მღჳელისა მსგაჳსება სამსხუჭრჱლოჲსა, ⁂

[1]) ბ სუეტთა გწ.—[2]) ეზეკიას ზ.

მოსახსულება მისი ⁂ ყოველი ქმნულება მისი ✿ ⁂ აღაშენა ურია ია
მღდელმან სამსხუმრწლო ყოველისა მისებრ, ვითარცა წარავლინა
მეფემან აქაზ დამასკოთაჲ ✿ ⁂ წარმოიდა მეფე აქაზ დამასკოდამ, იბ
⁂ იხილა მეფემან სამსხუმრწლო, ⁂ აღჯდა მას ზედა, ⁂ შესწირა
ყოველად დასაწუმწლი თჯსი ⁂ მსხუმრწლი თჯსი ✿ ⁂ დასანთხე- იგ
ველი თჯსი, ⁂ დასთხია სისხლი მშჯდობისა სამსხუმრწლოსა ზე-
და ✿ სოლო საკურთხეველი რვალისა, რომელი იყო წინაშე უფ- იდ
ლისა, მოიღო ჰირისაგან სასლსა უფლისასა, ⁂ შუათაგან სამ-
სხუმრწლოჲსა, ⁂ შუათაგან სახლისა უფლისა, ⁂ დაადგინა იგი
ერთსა ზედა ადგილსა სამსხუმრწლოსასა ჩრდილოდ მიმართ ✿ ⁂ იე
ამცნო აქაზ მეფემან ურია მღდელსა ⁂ ეტყოდა: სამსხუმრწლოსა
ზედა დიდსა, შესწირეოდე ყოველად დასაწუმწლსა საცისკროსა, ⁂
მსხუმრწლსა სამწუხროსა, ⁂ ყოველად დასაწუმწლსა მეფისასა, ⁂
მსხუმრწლსა მისსა, ⁂ ყოველად დასაწუმწლსა ყოველთა ერთასა, ⁂
მსხუმრწლსა მათსა, ⁂ დასანთხეველსა მათსა, ⁂ ყოველსა სისხლსა
ყოველად დასაწუმწლისასა, ⁂ ყოველსა სისხლსა მსხუმრწლისასა
დასთხევდე მას ზედა: ⁂ საკურთხეველი რვალისა იყოს ჩემდა გან- ივ
თიად ✿ ⁂ ქმნა ურია მღდელმან ყოველისაებრ, რაჲოდენი ამცნო
მას მეფემან აქაზ ✿ ⁂ მოჰკუმწთნა აქაზ მეფემან კარჩიკები მექონო- იზ
თისანი, ⁂ ქმნა მათგან საბანელი, ⁂ სღუაჲ დაამკო კართაგან სჰი-
ლენძისათა, რომელნი იუმნეს ქუმწშე მისსა, ⁂ დასდგა იგი დასად-
გმელსა ზედა ქჯსასა ✿ ⁂ საფუძუმწლი საკდომელისა აღაშენა სა- იჱ
ხლსა შინა უფლისასა, ⁂ გამოსაკალი მეფისა, რომელი იყო გარე,
მიაქცია სახლსა უფლისასსა ჰირისაგან მეფისა ასურეთისა ✿ ⁂ ით
სხუანი სიტყუანი აქაზისანი რაჲოდენი ქმნა, არა ესენი დაწერი-
ლანა წიგნსა შინა სიტყუათა დღეთა მეფეთა იუდასთა ✿ ⁂ მიიძი- კ
ნა აქაზ მამათათანა თჯსთა, ⁂ დაემარხა მამათათანა თჯსთა ქალაქსა
შინა დავითისასა, ⁂ მეფე იქმნა ეზეკია ძე მისი მის წილ.

თ ა ვ ი იზ.

წელსა მეათორმეტესა აქაზ მეფისა იუდასა, მეფე იქმნა იოსია ა
ძე იღსასა სამარიას ისრაელსა ზედა ცხრა წელ ✿ ⁂ ქმნა ბოროტი ბ

წინაშე თჳალთა უფლისათა, გარნა არა ვითარცა მეფეთა ისრაელი-
ბ სათა, რომელნი იუნეს ჰირველ მისსა ✠ ⳟ გამოვიდა მას ზედა
სალმანასარ, მეფე ასურთა, ⳟ იქმნა მისა მონა იოსია, ⳟ მისცემდა
დ მას ხარკსა ✠ ⳟ ჰოვა მეფემან ასურისამან სიცრუე იოსიასა შო-
რის, ვინათგან წარგზავნა მოციქულნი სიდორის მიმართ, მეფისა
ეგჳპტისა, ⳟ არა მისცა ხარკი მეფესა ასურისასა წელსა მას, ⳟ
მოიცვა იგი მეფემან ასურისამან, ⳟ შეიუპყნა სასლსა შინა საჰერო-
ე ბილესა ✠ ⳟ გამოვიდა მეფე ასურისა ყოველსა ქუჱყანასა მისსა,
ვ ⳟ მივიდა სამარიადცა, ⳟ ⳝებრძოდა მას სამ წელ ✠ ⳟ [1] მეცხრესა
წელსა ოსიასსა აღიღო მეფემან ასურისამან სამარია, ⳟ წარიყვანნა
ისრაელნი ასურსა შინა, ⳟ დაშენნა იგინი ალაის მდინარეთა ზე-
ზ და გოსანისათა, ⳟ სასღვართა შინა მიდელთასა ✠ ⳟ ესე იქმნა,
რამეთუ სცოდეს მეთა ისრაელისათა უფლისა მიმართ ღუთისა თჳ-
სისა, რომელმან გამოიყვანა იგინი ქუჱყანით ეგჳპტით, ჴელის-
გან ფარაოს მეფისა ეგჳპტისა, ⳟ შეშინდეს იგინი ღმერთთაგან უცხო-
ჱთ ✠ ⳟ ვიდოდეს მსგავსად წარმართთა, რომელნი აღჴოცნა უფალმან
თ ჰირისაგან მეთა ისრაელთასა, ⳟ მსგავსად მეფეთა ისრაელთასა რაჲ-
ოდენნი ქმნეს მათ ბოროტი ✠ ⳟ რაჲოდენნი დაჰფარნეს მეთა ის-
რაელისათა სიტყუანი ეოფად არა ეგრეთ,ვითარცა უბრძანა მათ უფალმან
ღმერთმან თჳსმან. ⳟ აღაშენნეს თავისა თჳსისა მაღალი ეოველთა
ქალაქთა შინა თჳსთა გოდლებთაგან საებგუროთა ვიდრე ქალაქად-
ი მდე მტკიცეთა ✠ ⳟ დაიდგინეს თავისა თჳსისა კერპნი. ⳟ მაღნარ-
ია ნი ეოველთა ზედა ბორცუთა მაღალთა, ⳟ ეოველთა ქუჱშე ხეთა
სშირთა ✠ ⳟ აკმევდეს მუნ ეოველთა ზედა მაღალთა, ვითარცა წარ-
მართნი, რომელი განაშორნა უფალმან ჰირისაგან მათისა, ⳟ იქმ-
იბ ნეს სიარ მათდა, და იწუეს ცსადად განრისხებად ღუთისა ✠ ⳟ მსა-
სხურებდეს კერპთა, რომლისათჳს ჰრქუა მათ უფალმან არა მსახუ-
იგ რებად მათდა ✠ ⳟ დასდგა უფალმან წამება შორის ისრაელთა ⳟ
იუდასა, ⳟ კელიითა ეოველთა წინასწარმეტყუჱლთა მისთა, ⳟ ეო-
ველთა წინამხედველთა ეტყოდა მათ: [2] მოიქცით გზათაგან თქუჱნ-

[1]) ქჳმორე იწ.—[2]) იერემია კგ.

თა ბოროტთა, ⁂ დაიცევით მცნებანი ჩემი ⁂ სიმართლენი ჩემი, ⁂
ყოველნი სჯულნი რომელი ვამცნე მამათა თქუენთა, ⁂ რამდენ-
ნიცა მიუვლინე მათ კელითა მონათა ჩემთა წინასწარმეტყუელთა-
სა ✿ ⁂ არა ისმინეს მათ, ⁂ განფიცხნეს ქედითა მათითა, უფროს იდ
ყოველთა მამათა მათთასა, რომელთა არა ჰრწმენეს უფლისა ღუთი-
სა თჳსისა ✿ ⁂ გარდაჴდენ მცნებათა მისთა, ⁂ სამართალთა, რო- იე
მელი ამცნო მამათა მათთა, ⁂ წამებათა მათ, რაჲთა ჰრწამებდ
ჰათ, არა დაიმარხეს, ⁂ ვიდრე ჟამდეს უკანით ამაოებათა, ⁂ ამაო იქ-
მნეს, ⁂ კუალთა წარმართთასა მეოფთა გარემოს მათსა, რომელი-
სათჳსცა ამცნო უფალმან მათ არა ყოფად მათებრ ვიდრე ✿ ⁂ ივ
დაუტეეს მცნებანი უფლისა ღუთისა თჳსისა, ⁂ იქმნეს თაჲსა თჳ-
სისა ორნი სჳარაჟნი გამოდნობილნი, ⁂ ქმნეს მაღარნი, ⁂ თა-
ჟუანისცეს ყოველთა ძალთა ზეცისათა, ⁂ მსახურებდეს ბაალსა ✿
⁂ შესწირვიდეს მეთა თჳსთა, ⁂ ასულთა თჳსთა ცეცხლთა შინა, ⁂ იზ
მოგობდეს მოგობითა, ⁂ მისხობდეს, ⁂ აღტჳინდებოდეს ყოფად
ბოროტისა წინაშე თჳალთა უფლისათა, რათამცა განარისხეს იგი ✿
⁂ განრისხნა უფალი ისრაელთა ჴედა ფრიად, ⁂ განაგდო იგინი იჱ
ჴირისაგან თჳსისა, ⁂ არა დაშთა იუდასა ოდენ ერთისა ტომისა ✿
⁂ იუდაჲცა ეგრეთვე არა დაიძარხა მცნებაჲ უფლისა ღუთისა თჳსი- ით
სა, ⁂ ვიდრეცა საქმეთაებრ ისრაელისა, რომელ უქმნეს, ⁂ შეუ-
რაცხუქმნეს მცნებაჲ უფლისა ✿ ⁂ განრისხნა უფალი ყოველსა ზე- კ
და თესლთა ისრაელისათა, ⁂ შეურაცხ ყჳნა იგინი, ⁂ მისცნა
კელთა შინა წარმტაცებელთა მათთასა, ვიდრემდის განაგდო იგინი
ჴირისაგან თჳსისა ✿ რამეთუ განეშორა ისრაელი სახლისაგან და- კა
ვითისა, ⁂ დაიჴჳნეს თაჲსა თჳსისა მეფედ იერობოაჳმ, ძე ნაბა-
თისა, ⁂ განაშორნა იერობოაჳმ ისრაელნი უფლისაგან, ⁂ შეიყუა-
ნნა იგინი [1] ცოდვათა შინა დიდთა ✿ ⁂ ვიდრეცა ყოველნი ძენი კბ
ისრაელისანი ყოველსაებრ ცოდვისა იერობოაჳმისათა, რომელი
ქმნა, ⁂ არა განეშორნეს მისგან ✿ ვიდრემდე შეურაცხ ყო უფალ- კგ
მან ისრაელი ჴირისაგან თჳსისა, [2] ვითარცა იტყოდა უფალი კე-

[1]) გ მეფეთა იბ.—[2]) იერემია კე.

ლითა ყოველთა მონათა მისთა წინასწარმეტყუელთასა, ✠ გარდაე-
შენენ ისრაელნი ქუეყანისაგან მათისა ასურთ შინა ვიდრე დღედ-
კდ მდე ამისა ✠ ✠ მოიუანნა მეფემან ასურეთისამან ბაბილოვნისაგან,
ადგილთაგან ქუთასა, ✠ აიას, ✠ ემათისა, ✠ სეფარუიმისთა, ✠
დაამკჳდრნა იგინი ქალაქთა შინა სამარიასათა, მეთა წილი ისრა-
ელისთა, ✠ დაემკჳდრეს სამარიას და ეშენნეს ქალათა შინა მისთა ✠
კე ✠ იქმნა დასაწუისსა შინა მკჳდრობისა მათისასა მუნ, არა შეიშინეს
მათ უფლისა ✠ მიუშვა მათ ზედა უფალმან ლომნი, ✠ იუნენ
კვ იგინი მკულელ მათდა ✠ ✠ ჰრქუს თათ მეფესა ასურეთისასა მე-
ტყუველთა: წარმართნი რომელნი მიიუანე ✠ დასხენ ქალაქთა ში-
ნა სამარიასათა, არა სცნობენ მსჯავრსა ღუთისა მის ქუეყანისასა,
✠ მიავლინა მათ ზედა უფალმან ლომნი, ✠ აჰა არიან მკლველ მათ-
კზ და, რამეთუ არა იციან წესი ღუთისა მის ქუეყანისა ✠ ✠ ამცნო
მეფემან ასურისამან ✠ ეტყოდა: განიუანეთ მუნ ერთი მღდელი
წარტყუენილთა მათგან, რათა წარვიდეს ✠ დაემკჳდროს მუნ, ✠
კჱ ასწაოს მათ წესი ღუთისა მის ქუეყანისა ✠ ✠ [1] წარიუანეს ერ-
თი მღდელთაგანი, რომელიცა მოეყუანათ სამარიით, ✠ დაჯდა ბე-
თილს, ✠ განანათლებდა მათ, რამეთუ შეიშინნეს მათ უფლისაგან ✠
კთ ✠ [2] ქმნეს თჳთეულთა წარმართთა ღმერთნი თჳსნი, ✠ დასხნეს
ტაძართა შინა მაღალთა ზედა, რომელ ქმნეს სამარიტელთა, თჳ-
თეულთა წარმართთა მათ ქალაქთა შინა თჳსთა, რომელთა შინა
ლ სცხოვრებდენ ✠ ✠ კაცთა მათ ბაბილოვნისათა ქმნეს სოკხოთი ბენ-
ნუთი, ✠ კაცთა ქოთისთა ქმნეს ნერგელი, ✠ კაცთა იმთისთა ქმნეს
ლა ასიმათ ✠ ✠ ევეელთა ქმნეს აბლაზერ ✠ ნებასი, ✠ თართაკი, ✠ სეფ-
ფურაიმი, სადა იჳნი დასწუედეს მეთა თჳსთა ცეცხლითა, ანდრა-
ლბ მელექსა, ✠ მელექსა ღმერთთა სეფარაიმისთა ✠ ✠ იუნეს მოში-
შნი უფლისა, ✠ დააშენეს სამაგალნი თჳსნი ტაძრებსა მას მაღალ-
თასა, რომელ ქმნეს სამარიასა, თჳთოეულთა წარმართთა მათ ქა-
ლბ ლაქსა, რომელსა შინა მკჳდრ იუნეს ✠ ✠ იქმნეს მოშიშ უფლისა,
✠ ქმნეს თავისად მსხუერპლნი მაღალთა შინა, ✠ ქმნეს თავისა

[1] ა კუნძრა დ.—[2] იერემია დ.

თჳსისა ტაძარნი მაღალთა, ⁂ უფლისა ეშინოდათ, ⁂ კერპთა თჳს-
თა მსახურებდეს წესისაებრ წარმართთასა, რომელთაგან გარდაეშე-
ნნეს იგინი ✿ ვიდრე დღემდე ამისა, ჰჳოფენ იგინი წესისაებრ ლდ
მათისა, ⁂ ეშინისთცა უფლისა, ⁂ ჰჳოფენ წესისაებრ მათისა ⁂ სა-
მართლისა ⁂ სჯულისა, ⁂ მცნებისა მისებრ, რომელ ამცნო უფალ-
მან მეთა მათ იაკობისათა, [1] რომელთა უწოდა სახელი ისრაელ ✿
⁂ დადგა უფალმან მათთანა აღთქმა, ⁂ ამცნო მათ ⁂ ეტყოდა: ნუ ლე
ეშინინ ღმერთთა უცხოთა, ⁂ ნუ მსახურებთ მათ, ⁂ ნუ შესწირავთ
მათ ✿ არამედ უფალსა, რომელმან გამოგიუანნა თქუენ ქუეყანით ლვ
ეგჳპტით ძალითა დიდითა ⁂ მკლავითა მაღლითა, მისი ეშინო-
დესთ, ⁂ მას თაყუანის ცემდეთ, ⁂ მისა შესწირვიდეთ ✿ ⁂ სი- ლზ
მართლისაებრ მისისა, ⁂ მსჯავრისაებრ მისისა, ⁂ სჯულისაებრ
მისისა, ⁂ მცნებისაებრ რომელ დაგიწერა თქუენ მას ყოფად დაი-
ცევდეთ ყოველთა დღეთა, ⁂ ნუ ეშინისთ ღმერთთა სხუათა ✿ ⁂ ლთ
აღთქმისა რომელი დასდვა თქუენთანა, ნუ დაივიწყებთ, ⁂ ნუ ეშ-
შინისთ ღმერთთა სხუათა ✿ არამედ უფლისა ღუთისა თქუენისა ლთ
ეშინოდესთ, ⁂ მან გიჯსნეს თქუენ ყოველთაგან მტერთა თქუენთა
⁂ ნუ ისმენთ მსჯავრსა მათსა რომელსა იგინი ჰჳოფენ ✿ ⁂ არა მ
ისმინეს ამის, არამედ ჩუენულებისაებრ თჳსისა ჰირველსა ჰყოფ-
დენ ✿ ⁂ იუნენ წარმართნი ესე მოშიშ უფლისა, ⁂ გამოქანდაკე- მა
ბულთა თჳსთა მსახურებდეს, ეერეთვე მენიცა მათნი, ⁂ მენი მეთა
მათთანი, ვითარცა ქმნეს მამათა მათთა, ეერეთ ქმნიან დღეინდელად
დღემდე.

თ ა ვ ი იზ.

და იყო წელსა მესამესა ოსიასისსა მისა ილაასისსა მეფისა ის- ა
რაელისა, [2] მეფე იქმნა ესეკია ძე აქასისა მეფისა იუდასა ✿ მე ბ
ოცდა სუთისა წლისა იყო ოდეს იწყო მეფობად, ⁂ ოცდა ცხრა
წელ მეფობდა იერუსალიმს შინა, ⁂ იყო სახელი დედისა მისისა
აბუთა ასული ზაქარიასი ✿ ⁂ ქმნა სიმართლე წინაშე თვალთა გ
უფლისათა, ყოველისა ებრ რაჲოდენი ქმნა მამამან მისმან დავით ✿

[1]) ა მოსე დბ. გ მეფეთა იწ.—[2]) ბ ნუშტოა კო.

დ მან გარდააქცივნა მაღალნი, ⁊ შემუსრნა ყოველნი საკერპონი, აღ-
მოფხურა მაღნარნი, ⁊ გუწყლი რვალისა [1] რომელი ქმნა მოსე,
რამეთუ მუნ დღედმდე ამათთა მენი ისრაელისანი იუუნეს მკმეველ
ე მისსა ⁊ უწოდა სახელი მისი იესთანა ✿ უფალსა ღმერთსა ზედა
ისრაელისასა ესვიდა, ⁊ შემდგომად მისსა არა იქმნა მსგავსი მისი
ვ მეფეთა შორის იუდასთა, ⁊ მეოფთა პირველ მისა ✿ ⁊ მიეახლა
უფალსა, ⁊ არა განეშორა მისგან, ⁊ დაიმარხნა მცნებანი მისნი
ზ რაჲოდენნი ამცნო მოსე ✿ ⁊ იყო უფალი მის თანა, ⁊ ყოველსა
ჩ რომელსაცა ჴეოფდა ⁊ განიზრახვიდა, წარემართებოდა მას ⁊ წინა
აღუდგა მეფესა ასურასტანისასა, ⁊ არა ჰმონა მას ✿ ამან სძლო
თ უცხო თესლსა ღაზირადმდე, ⁊ სახღვარადმდე მისა, გოდლისაგან
საბეგურროსა, ⁊ ვიდრე ქალაქამდე მტკიცეთა ✿ ⁊ იქმნა წელსა შინა
მეოთხესა მეფისა ეზეკიასისა, სოლო ამას წელსა მეშჳდესა ოსიასისა
ძისა ელაიასისა, მეფისა ისრაელისასა, აღმოვიდა სალამანსარ მეფე
ი ასურასტანისა სამარიასა ზედა, ⁊ გარემოდგომილ ეო იგი ✿ ⁊ [2]
აღიღო იგი აღსასრულსა თანა სამთა წელთასა, მეექუსესა წელსა
ეზეკიასისა, წელსა მეცხრესა ოსიასისა მეფისა ისრაელისა ⁊ და-
ია ტევებულ იქმნა სამარია ✿ ⁊ განიყვანნა მეფემან ასურისამან სამა-
რიელნი ასურეთსა შინა ⁊ დასხნა იგინი ალაისა შინა, ⁊ აბოთს
შინა, წინა მდინარისა ღოზანისა, ⁊ სახღვართა მდიელთასა ✿
იბ ვინათგან არა ისმინეს კმაჲ უსლისა ღუთისა თჳსისა, ⁊ გარდაჰ-
დეს მცნებასა მისსა, ყოველი რაჲოდენი ამცნო მოსე მონამან უფ-
იგ ლისამან, ⁊ არა ისმინეს ⁊ არცა ქმნეს ✿ ⁊ [3] მეათოთხმეტესა
წელსა მეფისა ეზეკიასა, აღმოვიდა სენაქერიმ მეფე ასურეთისა ქა-
იდ ლაქთა ზედა იუდასთა მტკიცეთა, ⁊ აღიღო იგინი ✿ ⁊ წარავლი-
ნა ეზეკია მეფემან იუდასმან მოციქულნი მეფისა მიმართ ასურეთი-
სა ლაკისს შინა მეტუჳწყლმან: ცცოდეთ მიიქეც ჩუჳწყვან, რომელი
უკეთუ დამდვა ჩემ ზედა, იგი მოგართუა შენ: ⁊ დასდვა მეფემან
ასურეთისამან ეზეკიას სედა მეფისა იუდასა სამასი ტალანტი ვეცხ-
იე ლი, ⁊ ოცდა ათი ტალანტი ოქრო ✿ ⁊ მისცა ეზეკია ყოველი

[1] ⁊ მოსე კა.—[2] ზემორე აზ.—[3] ბ ნეშტთა ლბ. ისაია ლვ. ზირაჭ მწ.

ვეცხლი რომელი იპოებოდა სასლსა უფლისასა, ⁂ საუნჯეთა ში-
ნა სასლსა მეფისასა ✿ ქამსა მას შინა დაჰჴუშნეთა ეზეკია მეფემან იე
იუდასმან კარნი სასლისა უფლისანი, ⁂ ზღუბლნი, რომელი მოაო-
ქროვა ეზეკია მეფემან იუდასმან, ⁂ მისცნა იგინი მეფესა ასური-
სასა ✿ ⁂ წარაგზინა მეფემან ასურისამან ფარფანა, ⁂ რაგასანა, იზ
⁂ რაბშაკაკა ლაბისისაგან იერუსალიმს შინა მეფისა მიმართ ეზეკია-
სა ძალითა მძიმითა ფრიად, ⁂ აღმოვიდეს ⁂ მოვიდეს იერუსალი-
მად, ⁂ დადგეს წყლის სადენისა თანა საბანელსა მაღალსა, რომელ
არს გზასა სედა აგარაკისა მშურჴუნველისასა ✿ ⁂ ღაღადეყეს იჱ
ეზეკიას მიმართ, ⁂ განვიდეს მათ თანა, ელეაკიმ ძე სელკიასი
მშენებელი, ⁂ სომანას მწიგნობარი, ⁂ იოას ძე საფათისა მოჰა-
სენებელი ✿ ⁂ ჰრქუა მათ რაფსაკ: არქუთ აწ ეზეკიას მიმართ: ეს- ით
რეთ იტყჳს მეფე დიდი, მეფე ასურეთისა: რაჲ არს სასოება ეგე,
რომელსა სედა ესავს ✿ ⁂ იტყოდი მაშინ სიტყჳსა ჰირითა ხრას- კ
ვასა ⁂ ძალსა ბრძოლად, აწ უკუე ნუგის სე ესავს უარ მეყენ მე ✿
აწ აჰა რომელსა ესავ შენ კუეთრთსა სედა ლერწმისასა, ⁂ შემუს- კა
რვილსა მას ეგჳპტესა სედა: სოლო უკეთუ დაეყრდნეს მას სედა
კაცი, ადეცმის კელსა შინა მისსა, ⁂ განგვრიმოს იგი, ეგრეთ ფა-
რაოცა მეფე ეგჳპტისა ⁂ ყოველნი რომელნი ესავთ მას სედა ✿ ⁂ კბ
უკეთუ მრქუათ მე: უფალსა ღმერთსა სედა ვესავთ: არა თჳთ იგი
ესკია არსა რომელმან დაარღუნა მაღალნი იგი, ⁂ სამსხუერპ-
ლონი მისნი, ⁂ ჰრქუა იუდას ⁂ იერუსალიმს: თაყუანისეცით წი-
ნაშე სამსხუერპლოთა ამათ იერუსალიმსა შინა ✿ ⁂ აწ შეიერთე- კგ
ნით უფლისა მიმართ ჩემისა მეფისა ასურასთანისა ⁂ მოგცე თქუენ
ორი ათასი ცხენი, უკეთუ უძლოთ მას ზედა ამკედრება ✿ ⁂ ვითარ კდ
მოაქციო ჰირი ერის თავისა ერთისა მონათაგან უფლისა ჩემისა
უმცირესთა, ⁂ ესევდი თჳთ ეგჳპტეს სედა, ⁂ ეტლთა ⁂ ცხენთა? ✿
⁂ აწ უკუე ნუ თუ თჳნიერ უფლისა ვამოვედით ადგილსა ამას მო- კე
სპობად მისა, რამეთუ თქუა უფალმან ჩემდა მიმართ: აღვედით ქუე-
ყანასა მას სედა ⁂ მოსპეთ იგი ✿ ⁂ ჰრქუა ელეაკიმ, ძემან სელკი- კვ
ნისამან, ⁂ სომანას, ⁂ იოას რაფისაკის მიმართ: იტყოდი აწ მო-

ნათა შენთა მიმართ ასურებრ, რამეთუ ვისმინოთ ჩუ̃ენ, ⁘ ნუ იტყჳ
ჩუ̃ენდა მიმართ ურიაებრ, ⁘ რაჲსათჳს ეიტყჳ უურსა შინა ერთა
კს მათ, რომელ არიან ზღუდესა ზედა? ✿ ⁘ თქუა მათდა რაფსაკ: ნუ
უკუ̃ე უფლისა მიმართ შენისა ⁘ შენდა მიმართ წარმოგზავნა მე
უფალმან ჩემმან თქმად სიტყჳსა ამის? არა კაცთა მიმართა მსხდო-
მარეთა ზღუდეთა ზედა ჭაბად მათდა სკორეთა თჳსთა, ⁘ სუმად
კ̃ფ ფსალთა თჳსთა თქუ̃ენ თანა ერთად? ✿ ⁘ აღდგა რაფსაკ, ⁘ ღაღა-
დო კმითა დიდითა ურიაებრ ⁘ ეტყოდა მათ: ისმინეთ სიტყუანი
კთ დიდისა მეფისა ასურეთისა ✿ ესრეთ იტყჳს მეფე: ნუ გაცთუნებს
თქუ̃ენ მეფე ესკია სიტყჳთა, ვინათგან არა ძალუც̃ს თქუ̃ენი კ̃სნა
კ̃ა კ̃ელისაგან̃ ჩემისა ✿ ⁘ ნუ განუგეშებს თქუ̃ენ ესკია უფლისა
მიერ ⁘ გეტყუ̃ენ, ვითარმედ კ̃სნით გიკ̃სნეს თქუ̃ენ უფალმან, ⁘ არა
კ̃ა მისცეს ქალაქი ესე კ̃ელთა შინა მეფისა ასურასტანისათა ✿ ნუ უს-
მენთ ესკიასა, რამეთუ ესრეთ იტყჳს მეფე ასურასტანისა: ჴ̃ქმენით
ჩემ თანა სათნოება, ⁘ გამოვედით ჩემდა, ⁘ სუ̃ას თჳთოჳულმან კა-
ცმან ვენაჯისაგან̃ თჳსისა, ⁘ ჭამოს ლელოჳანი თჳსი, ⁘ სუ̃ას წუა-
კ̃ბ ღი ჯურღულისაგან̃ თჳსისა ✿ ვიდრემდე მოვიდე ⁘ წარგიყვანნე
თქუ̃ენ ქუ̃ეყანასა შინა რომელ̃ არს ვითარცა ესე ქუ̃ეყანა თქუ̃ენი,
ქუ̃ეყანასა იფქლისა ⁘ ღჳნისა, ⁘ ჰუროჳანი, ⁘ ვენაჯოჳანი, ქუ̃ეყ-
ანა ზეთისხილისა, ერბოჲსა, ⁘ თაფლისა, ⁘ სცხონდეთ ⁘ არა
მოსწუდეთ, ⁘ ნუ უსმენთ ესკიასა, რამეთუ გაცთუნებს თქუ̃ენ, ⁘
კ̃გ იტყჳს, ვითარმედ უფალი თქუ̃ენი გიკ̃სნისთ ✿ ნუ უკუ̃ე კ̃სნით
იკ̃სნეს ღმერთთა წარმართთასა თჳთოჳულმან ქუ̃ეყანა თჳსი კ̃ელისა-
კ̃დ გან მეფისა ასურასტანისა ✿ სადა არს ღმერთნი ემაფა ⁘ არფადა?
სადა არს ღმერთნი სეპჰარუემისა დანანა, ⁘ ავა? ნუ უკუ̃ე იკ̃სნეს
კ̃ე მათ სამარია კ̃ელისაგან̃ ჩემისა? ✿ ვინ არს ყოველთა შორის ღმე-
თთა ქუ̃ეყანისათა, რომელთა იხსნეს ქუ̃ეყანა მათი კ̃ელისაგან̃ ჩე-
მისა, ⁘ ვითარ იკ̃სნას უფალმან იერუსალიმი კ̃ელისაგან̃ ჩემისა? ✿
კ̃ვ ⁘ დადუმნეს ერნი ⁘ არა მიუგეს მას სიტყუა, რამეთუ ამცნო მ̃ა
ლზ მეფემან ⁘ ეტყოდა: ნუ მიუგებთ მას ✿ ⁘ მივიდეს ელიაკიმ, მე
სულკიასა განმგებელისა, სომნას მწიგნობარი, ⁘ იოას, მე ასაფი-

სა, მაგონებელი ეზეკიას მიმართ, ⁂ დაიბეს სამოსელი თჳსი, ⁂ მიუთხრეს მას სიტყუანი იგინი რაფსაკისნი.

თავი ით.

და [1] იყო ოდეს ისმინა მეფემან ეზეკია, დაიხო სამოსელი თჳსი, ⁂ შეიმოსა ძაძა, ⁂ შევიდა სახლსა შინა უფლისასა ✿ ⁂ წარგზავნა ელიაკიმ განმგებელი, ⁂ სომნას მწიგნობნი, ⁂ უხუცესნი მღდელთანი შემოსილნი ძაძითა ესაიას მიმართ წინასწარმეტყუჱსლისა, მისა ამოსისა ✿ ⁂ ჰრქუჱს მას: ესრეთ იტყჳს ეზეკია: დღე ჭირისა, ⁂ მსილებისა, ⁂ რისხჳსა არს დღე ესე, რამეთუ მოწევნულ არიან ერნი ვიდრე ჭირთადმდე მუცელ ქნილთასა, ⁂ სიმტკიცე არა აქუსთ შობელთა ✿ ნუ თუ ისმინოს უფალმან ღმერთმან შენმან ყოველნი სიტყუანი რაფსაკისნი, რომელი მოავლინა მეფემან ასურასტანისამან, უფალმან მისმან, ეუჱდრებად ღუთისა ცხოველისა, ⁂ გმობად სიტყუათა, რომელ ესმა უფალსა ღმერთსა შენსა ⁂ მიითვალე ვედრება დანარჩომისათჳს რომელ დაშთომილ არიან ✿ ⁂ მოვიდეს ერმანი მეფისა ეზეკიასნი ესაიას მიმართ ✿ ⁂ ჰრქუა მათ: ესრეთ არქუთ უფალსა თქუჱნსა, ესრეთ იტყჳს უფალი, ნუგეშინის ჰირისაგან სიტყუათასა, რომელ გესმა რომლითა მგმობდეს მე ერმანი მეფისა ასურეთისა ✿ აჴა მე მივსცე მას სული, ⁂ ისმინოს მითხრობა, ⁂ მიიქცეს ქუჱყანასა შინა თჳსსა ⁂ დავამკო იგი მასჴლითა ქუჱყანასა შინა მისსა ⁂ მიიქცა რაფსაკ ✿ ⁂ ჰოვა მეფე ასურეთისა, რამეთუ ჰბრძოდა ლობნას ⁂ ესმა რამეთუ განეშორა ლაქისაგან ✿ ⁂ [2] ესმა თარაკისა თჳს მეფისა იეთიოპელთასა, ვითარმედ გამოვიდა წუობად შენ თანა, ⁂ მიიქცა, ⁂ წარმოავლინა მოციქულნი ეზეკიას მიმართ, მეტყუჱსლით ✿ ესრეთ არქუთ ეზეკიას მეფესა იუდასსა, ვითარმედ შენ ნუ აღგაძაღლებს ღმერთი შენი, რომელსა შენ ესავ, მეტყუჱსლი: ვერა მიიღოს იერუსალიმი კელსა შინა მეფემან ასურასტანისამან ✿ აჴა შენ გასიაი მიეს ყოველი, რაჲოდენი უქმნეს მეფეთა ასურასტანისათა ყოველთა ქუჱყანათა, ⁂ ვითარ წარტყუენნეს იგინი ⁂ შენ განერეა? ✿ ნუ უკუჱ იბ

[1] ესაია ღზ.—[2] ეზეკია ღზ.

კსნით იუსნეს იგინი ღმერთთა მათ წარმართთა, რომელ იგინი
განაბინივნეს მამმთა ჩუ̈ჴნთა, დოზანსი, ✠ სარანსი, ✠ რაფათი, ✠
იე მენი ედომ.სნი ფთალასარს ✿ სადა არს მეფე ემათისა, ✠ მეფე არ-
იდ ფადისა, ✠ მეფე ქალაქისა საფარუიმისა ანა ✠ აბაა? ✿ ✠ მიიღო მე-
ფემან ეზეკია წიგნნი კელთაგან მოციქულთასა, ✠ აღმოიკითხა
იგინი, ✠ შევიდა სახლსა უფლისასა, ✠ განშალნა იგინი ეზეკია
იე წინაშე უფლისა ✿ ✠ ილოცა ეზეკია უფლისა მიმართ, ✠ თქუა:
უფალო ღმერთო ისრაელისაო, მჯდომარეო ქერაბინთა ზედა, შენ
გარ ღმერთი მხოლო ყოველთა შორის, რომელნი მეფობენ ქუ̈ჴუ̈ა-
ივ ნასა, ზედა შენ ჰქმენ ცანი ✠ ქუ̈ჴუ̈ანა ✿ მოუაე უფალო ყური შე-
ნი, ✠ ისმინე ჩემი, განასუ̈ჴნ უფალო თუალნი შენნი, ✠ იხილე,
✠ ისმინე სიტყუანი სენაქერემისნი, რომელი წარმოავლინა საუ̈ჴ-
იზ დრებელად შენ ღუთისა ცხოველისა ✿ რამეთუ ჴეშმარიტებისა ებრ
იჱ უფალო მოაოკრა მეფემან ასურასტანისამან წარმართნი ✿ ✠ მისცნა
ღმერთნი მათნი ცეცხლსა რამეთუ არა ღმერთ იუნეს, არამედ
ქმნილნი კელთა კაცთანი ძელისა ✠ ქვისა, ✠ წარსწუიდნა იგინი ✿
ით ✠ აწ უფალო ღმერთო ჩუ̈ჴნო გჳჴსენ ჩუ̈ჴნ კელისაგან მისისა,
რათა ცნან ყოველთა მეფეთა ქუ̈ჴუ̈ანისათა, რამეთუ შენ ხარ უფალი
კ ღმერთი მხოლო ✿ ✠ მიაგლინა ესაია ძეman ამოსისმან ეზეკიას მი-
მართ, ✠ ეტყოდა: ესრეთ იტყჳს უფალი ღმერთი ძალთა ღმერთი ის-
რაელისა: მესმა რომლისა თჳსცა მეუედრე ჩემდა მიმართ სენაქე-
კა რემისა თჳს მეფისა ასურასტანისა ✿ ესე სიტყუა არს რომელი
თქუა უფალმან მის ზედა: შეურაცხყეო შენ ✠ გაგიცხა შენ ქალ-
წულმან ასულმან სიონისმან, ✠ შენ სედა თავთა თჳსთა სრიდეს
კბ ასულნი იერუსალიმისანი ✿ ვისა აუუ̈ჴდრე ✠ ვინ გძე, ✠ ვის ზე-
და აღიმაღლე ძმა შენი, ✠ აღიასკლენ თუალნი მაღალთა ზედა შენ-
კგ ნი, წიდასა ზედა ისრაელისასა ✿ კელითა მოციქულისა შენისა-
თა აუუ̈ჴდრენ უფალსა, ✠ სთქუ: სიმრავლითა ეტლთა ჩემთათა
აღუსძე მე სიმაღლეთა სედა მთათა ლიბანისათა, ✠ მოვკუ̈ჴთნო
სიმაღლე კედრისა მისისა, ✠ რჩეულთანი კჳპაროზისა მისისა, ✠
კდ შევიდე შორის ხშირთა კარმელისათა ✿ მე ვსუი ✠ განვასმენ წყალ-

ნი უცხონი, ⁂ მოვაოსრე კუშალითა ფერკთა ჩემთათა ყოველი მდი-
ნარე გარემოსა ✿ ნუ უკუჱ არა გასძიესა, რამეთუ ადრითგან იკი კე
შქმენ, დღითაგან ჴირველით აღვაშენე იგი, ⁂ მოვიღე იგი, ⁂ იქმ-
ნა ბორცუსა შინა გარდაშენებულთა მბრძოლთა ქალაქთა მტკიცე-
თა ✿ ⁂ მკჳდრნი მათ შინა მოუძლურდეს კელითა, ⁂ შერეულულ კვ
იქმნეს ⁂ სირცხჳლეულ იქმნეს; ⁂ იქნეს ვითარცა თივა მწუანვი-
ლისა, ⁂ ანუ ნედლი მწუანვილი, მწუანე რომელი ერდოთა ზედა,
⁂ დასათრგუნველ წინაშე მჴეომელთასა ✿ ⁂ სავსდომელიცა შენი კზ
⁂ გამოსასლველი შენი, ⁂ შესაგდები შენი ვცან, ⁂ გულის წუროთა
შენი ჩემ ზედა, რომლითა განრისხებულ სარ ჩემ ზედა ✿ ⁂ ოხრვა კჱ
შენი შევიდა ყურთა შინა ჩემთა, ⁂ დავდგა ლაგამი ცხჳრსა შინა
შენსა, ⁂ აღჳრი ჴირსა შენსა, ⁂ მიგაქციო შენ გზასა, რომლითა-
ცა მოხუედ ✿ ⁂ ესე იეოს შენდა სასწაულ, ეზეკია ჭამე წელსა კთ
ამას აღმოცენებული თჳთ შობილი, ⁂ წელსა მეორესა, რომელი
აღმოცენდეს, ⁂ წელსა შინა მესამესა, სთესდით თესლთა ⁂ მკიდეთ,
დასხიდეთ ვენაკნი, ⁂ სჭამდეთ ნაყოფსა მათსა ✿ ⁂ შესძინოს ლ
ცხოვრება სახლსა იუდასსა დანარჩომი ძირი დაბალი, ⁂ უოს ნა-
ყოფი აღმა ✿ რამეთუ იერუსალიმით გამოვიდეს ნეშტი, ⁂ ცხონე- ლა
ბულნი მთისაგან სიონისა, შურმან უფლისა ძალთამან ყოს ესე ✿
ამისთჳს ესრეთ იტყჳს უფალი ძალთა მეფისა ზედა ასურასტანისა- לב
სა, ვითარმედ ვერ აღჳდეს ქალაქსა ამას ზედა, ⁂ ვერცა სტყორცოს
მას ზედა ისარი, ⁂ ვერცა დაჴდეს მას ზედა ფარი, ⁂ არა მოა- לג
ჴოს მას შესაბრჳოლებელი ✿ არამედ გზითა რომლითა მოვიდა, לד
ითვე მიიქცეს, ⁂ ქალაქსა ამას შინა ვერ შემოვიდეს, იტყჳს უფა-
ლი ✿ ⁂ შეგეწიო ქალაქსა ამას, რათა დავიწუსა იგი ჩემთჳს ⁂ და- לה
ვითისთჳს მონისა ჩემისა ✿ ⁂ [1] იეო ღამესა მას, ⁂ გარდამოვი- לו
და ანგელოზი უფლისა, ⁂ მოსრა ბანაკისაგან ასურასტანელთასა
ას ოთხმეოც ⁂ ხუთი ათასი, ⁂ აღდგეს განთიად, ⁂ აჰა ყოველნი
მძორნი მკუდართანი ✿ ⁂ აღდგენ ⁂ განვიდენ, ⁂ მიიქცა სენაქერემ, לז
მეფე ასურასტანისა, ⁂ დაეშენა ნინეჳის ✿ ⁂ იეო ოდეს თაყუა- לח

[1]) ტობია ა. ზირაქ მკ. კსაია ღზ. ა მაკაბელთა ზ. ბ მაკაბელთა ⁂ ⁂ ოე.

ნის ცემდა ტაძარსა შინა მესერაქს ღმრთისა მისსა, ჲ ადრაშელიქ ჲ სარასარ, მეთა მისთა მოკლეს იგი მახჯლითა, სოლო თჯთ ივლტოდეს ქუეყანასა შინა სომხითად, ჲ მეფე იქმნა ასორდან მე მისი მას წილ.

თავი კ.

ა ბ გ დ ე ვ ზ ჱ თ ი ია

ბათ [1] დღეთა შინა სალმობაერ იქმნა მეფე ეზეკია სიკუდიდმდე, ჲ შევიდა მისა ესაია წინასწარმეტყუელი, მე ამოსისა, ჲ ჰრქუა მისა მიმართ: ესრეთ იტყჳს უფალი ამცენ სახლსა შენსა, რამეთუ მოჰკუდები შენ, ჲ არა იქმნები ცოცხალ ✿ ჲ მიიქცა ეზეკია ჴირი თჯსი კედლისა მიმართ, ჲ ევედრა უფალსა ჲ იტყოდა ✿ უფალო მოიხსენე აწ, რამეთუ ჭეშმარიტებით ვიდოდი წინაშე შენსა ჲ გულითა სრულითა, ჲ სათნო წინაშე თუალსა შენსა ვიუავ, ჲ ტიროდა ეზეკია ტირილითა დიდითა ✿ ჲ იყო სჯასლად ესაია სამუალ კარსა, ჲ იყო სიტყუა უფლისა მისა მიმართ, ჲ ეტყოდა ✿ მიიქეც ჲ არქუ ეზეკიას წყუემსსა ერისა ჩემისასა, ესრეთ იტყჳს უფალი ღმერთი დავით მამისა შენისა: მესმა ლოცჳსა შენისა ჲ ვიხილენ ცრემლნი შენნი: აჰა მე განგკურნო შენ, ჲ დღესა მესამესა აღხჳდე სახლსა შინა უფლისასა ✿ ჲ შევსძინო წელიწადთა შენთა წელიწადი ათსუთმეტი, ჲ კელისაგან მეფისა ასურასტანისა გიკსნა შენ ჲ ქალაქი ესე, ჲ შევეწიო ქალაქსა ამას ჩემთჯს ჲ დავითისთჯს მონისა ჩემისა ✿ ჲ ჰრქუა ესაია: მოიღონ ლეღჳსა ჩურჩხალაჲ, ჲ დასდგან წულულსა, მისსა, რათა განიკურნოს ✿ ჲ ჰრქუა ეზეკია ესაიას მიმართ: რაჲ არს სასწაული, რამეთუ განმკურნებს მე უფალი, ჲ აღჳდე სახლსა შინა უფლისასა მესამესა დღესა ✿ ჲ ჰრქუა ესაია: ესე სასწაული უფლისა მიერ, რამეთუ ყოს უფალმან სიტყუაჲ რომელი თქუა: განებავსა რათა წარდგეს აჩრდილი ათსა სარისსა, ანუ მოიქცეს ათსა სარისსა ✿ ჲ ჰრქუა ეზეკია: უადვილეს არს აჩრდილისა მიდრეკად ათსა სარისსა, ვიდრეცა რათა მოიქცეს აჩრდილი ათსა ზედა სარისსა მართლ უკუნ ✿ ჲ ღაღად ყო ესაია წინასწარმეტყუელმან უფლისა მიმართ, ჲ

[1] ბ ნუშტოა ლბ. ზარქ მწ. ესაია დწ.

მოიქცა აჩრდილი რიცხჳსა ებრ ათისა ხარისხისა მართლუკუნ ✿
❡ მას კამსა შინა წარავლინა მაროდახ ვალადან, მემან ვალადანი- იბ
სმან, მფლმან ბაბილოვნისამან, წიგნი ❡ მღუწჳნი ეზეკიას მიმართ,
რამეთუ ესმა სალმობა ეზეკიასი ✿ ❡ განისარა მეფემან ეზეკია მათ- იგ
თჳს, ❡ უჩუჳნა მათ ყოველი სახლი თჳსი საუნჯისა, ვეცხლი ❡
ოქრო ❡ სურნელი, ❡ ზეთი კეთილი, ❡ სახლთა ჯურჯულნი, ❡
რაჲოდენი რაჲ იპოებოდა საუნჯესა შინა მისსა, ❡ არა იყო ად-
გილი, რომელი არა აჩუჳნა მათ ეზეკია სახლსა შინა თჳსსა, ❡
ყოველსა შორის საჯურჯულესა თჳსსა ✿ ❡ შევიდა ესაია წინასწარ- იდ
ვეტყუჳლი მეფისა ეზეკიას მიმართ, ❡ ჰრქუა მას: რაჲსა იტყოდეს
კაცნი ესე, ❡ სადათ მოვიდეს შენდა? ❡ მიუგო ეზეკია ❡ ჰრქუა:
ქუჳანით შორით მოვიდეს ჩემდა ბაბილოვნაით ✿ ❡ ჰრქუა: რაჲ იე
იხილეს სახლსა შენსა? ❡ ჰრქუა ეზეკია: ყოველი, რაჲოდენი იყო
სახლსა შინა ჩემსა, იხილეს, არა რაჲ არს სახლსა შინა ჩემსა, რო-
მელიცა მათ არა იხილეს, არამედ რომელნიცა საუნჯეთა შინა
ჩემთა იხილეს ✿ ❡ ჰრქუა ესაია ეზეკიას: ისმინე სიტყუა უფლი- ივ
სა ✿ აჰა მოვალს დღენი, თქუა უფალმან, აღებულ იქმნეს ყოვე- იზ
ლი რომელი არს სახლსა შინა შენსა, ❡ ყოველი რომელი შეკრი-
ბეს მამათა შენთა დღეინდელად დღედმდე ამისა, შემოვიდეს ბაბი-
ლოვნელნი, ❡ არა დაშთეს სიტყუა, რომელი თქუა უფალმან ✿ ❡ იჱ
მენი შენნი, რომელნი გამოვიდეს შენგან, რომელი იშუნეს აღიყვა-
ნნეს, ❡ იქმნენ საჯურისნი სახლსა შინა მეფისა ბაბილოვნისასა ✿
❡ თქუა ეზეკია ესაიას მიმართ: კეთილ არს სიტყუა უფლისა, რო- ით
მელი თქუა, იყავნ მშჳდობა დღეთა შინა ჩემთა ✿ ❡ სხუანი სი- კ
ტყუანი ეზეკიასნი, ❡ ყოველნი ძალნი მისნი, ❡ რაჲოდენი ქმნა,
წუარონი ❡ ჯურღმულნი, ❡ მოიყვანნა წუალნი ქალაქსა შინა, არა
ესენი დაწერილ არიანა წიგნსა შინა სიტყუათა დღეთა მეფეთა იუ-
დასთა ✿ ❡ მიიძინა ეზეკია მამათა თანა თჳსთა, ❡ დაეფლა ქალა- კა
ქსა შინა დავითისსა, ❡ მეფე იქმნა მანასე ძე მისი, მის წილ.

თავი კა.

ა ძე ათორმეტისა წლისა იყო მანასე, ოდეს იწყო მეფობად, ⁂ ორმეოც ⁂ ათხუთმეტ წელსა მეფობდა იერუსალემს შინა, ⁂ სახელი დედისა მისისა ოფობია ✿ ⁂ ქმნა ბოროტი წინაშე თვალთა უფლისათა, ⁂ ვიდოდა უკანით საძაგელებათა წარმართთასა, ბ რომელნიცა განაგდო უფალმან პირისაგან მეთა ისრაელისათა ✿ ⁂ მიიქცა ⁂ აღაშენნა მაღალნი, რომელი დაარღუნა მამამან მისმან ეზეკია, ⁂ აღადგინა სამსხუსრპლო ბაალისა, ⁂ ქმნა მაღნარნი, გ ვითარცა ქმნა აქაბ მეფემან ისრაელისამან, ⁂ თაყუანისცა ყოველსა მასპინძლობა ცათასა, ⁂ დაემონა მათ ✿ ⁂ [1] აღაშენა საკურთხეველი სახლსა შინა უფლისასა, ვითარცა ჰქონდა უფალმან, იერუსალემსა ე შინა დადგა სახელი ჩემი ✿ ⁂ უქმნა საკურთხეველი ყოველსა ძალსა ცათასა, ორთავე ზედა ბჭეთა სახლისა უფლისასა ✿ ⁂ განიყვანდა ვ მეთა თჳსთა ცეცხლის გამო, ⁂ მოგობასა ჴეოფდა, ⁂ ქმნა ბოფონნი, ⁂ ულუკი განამრავლნა, ყოფად ბოროტისა წინაშე თვალთა უფლისათა განრისხებად მისსა ✿ ⁂ დადგა გამოქანდაკებული მაღნართანი ტაძარსა შინა, რომლისა თქუა უფალმან დავითს მიმართ, ⁂ ზ სოლომონ მისა მისისა, ტაძრისა ამისთჳს ⁂ იერუსალემისა, რომელიცა გამოვირჩიე ყოველთაგან ტომთა ისრაელისათა, დადგა მუნ სახელი ჩემი საუკუნოდ ✿ ⁂ არა შეგშინო შეძრვად ფერჴთა ისრაელისათა ქუეყანისაგან, რომელი მივეც მამათა მათთა, უკეთუ ცთ ივინი დაიმარხჳდენ ყოველსა, რაჲდენი ვამცენ ყოველისაებრ მცნებისა, რომელი აბცნო მათ მონამან ჩემმან მოსე ✿ ⁂ არა უსმინეს, ⁂ შეაცთუნნა იგინი მანასე, რომელმან ქმნა ბოროტი წინაშე თვალთა უფლისათა უფროს წარმართთჲ, რომელნი მოსპო უფალმან პირისაგან მეთა ისრაელისათა ✿ ⁂ იტყოდა უფალი კელიით მონათა თჳსთათა წინასწარმეტყუელთა, ⁂ თქუა ✿ [2] ამის წილ, რაჲდენი ქმნა მანასე მეფემან იუდასმან, სამაგელებანი ესენი ბოროტნი, უფროს ყოველთა, რომელი ქმნეს ამორეველთა, რომელნი იუნეს პირველ მისა, ⁂ შეიუვანნა ცოდვათა შინა იუდაიანნიცა კერპთა შინა

[1] იერემია ლბ. ბ მეფეთა ზ. კ მოსე ამბ. გ მეფეთა ⁂ ⁂ თ.—[2] იერემ. იე.

თჳსთა ✿ ამისთჳს ესრეთ იტყჳს უფალი ღმერთი ისრაელთა: აჴ იბ
მე მოვაგლინო ბოროტი იერუსალემსა, ⁂ იუდასა ზედა, რამეთუ
ყოველთა მსმენელთანნი ოხურიდენ ორნი ყურნი ✿ ⁂ განვართხა იგ
იერუსალემსა ზედა საზომი სამარიასა, ⁂ სასწორი სახლისა აქა-
ბისა; ⁂ აღვხოცო იერუსალემი, ვითარცა აღიხოცოს ალაბასტრი
განმრეცხელთაგან, ⁂ მიიქცეს ჰირსა შინა თჳსსა ✿ ⁂ განვიშორო იდ
ნუშტი სამკჳდრებელისა ჩემისა, ⁂ მივსცე იგინი კელთა შინა მტე-
რთა მათთასა, ⁂ იქმნენ წარსატაცებელ ⁂ წარსატუჳნველ ყოველ-
თა მტერთა მათთა ✿ ვინათგან ქმნეს ბოროტი წინაშე თვალთა იე
ჩემთა, ⁂ იქმნეს განმარისხებელნი ჩემნი, მიერ დღითგან, რომელსა
შინა გამოვიუანე მამანი მათნი ქუჱყანისაგან ეგჳპტისა ამას დღედ-
მდე ✿ ⁂ კგალად სისხლი უბრალო დასთხია მანასე მრავალ ფრიად, ივ
ვიდრემდის აღივსო იერუსალემი ჰირის ჰირამდე, გარდა ცოდვათა
მისთა რომლითა ცოდვათა შინა მოიუანნა იუდანნი, ქმნად ბოროტისა
წინაშე თვალთა უფლისათა ✿ ⁂ სხუანი სიტყუანი მანასესნი, ⁂ ყოველ- იზ
ნი რაჲოდენნი ქმნა, ⁂ ცოდვა მისი, რომელი სცოდა, არა ესენი
დაწერილ არიანა წიგნსა შინა სიტყუათა დღეთა მეფეთა იუდასთა ✿
⁂ მიიძინა მანასე მამათა თანა თჳსთა ⁂ დამარხულ იქმნა მტილსა იჱ
სახლისა თჳსისასა, მტილსა შინა ოზიასასა, ⁂ მეფე იქმნა ამონ
მე მისი მის წილ ✿ მე ოცდა ორისა წლისა იოა ამონ, ოდეს ი- ით
წყო მეფობად, ⁂ ორ წელ მეფობდა იერუსალემს შინა, ხოლო სა-
ხელი დედისა მისისა მესოლიამ, ასწული არუსისა იეთებით ✿ ⁂ კ
ქმნა ბოროტი წინაშე თვალთა უფლისათა, ვითარცა ქმნა მანასე მა-
მამან მისმან ✿ ⁂ ვიდოდა ყოველისა ებრ გზისა, რომელსა ვიდო- კა
და მამა მისი, ⁂ ჰმონა კერპთა, რომელთა ჰმონა მამამან მისმან, ⁂
თაყუანისცა მათ ✿ ⁂ დაუტევა უფალი ღმერთი მამათა თჳსთა, ⁂ კბ
არა ვიდოდა გზათა უფლისათა ✿ ⁂ აღდგენ მონანი ამოსისნი მას კგ
ზედა, ⁂ მოკლეს მეფე სახლსა თჳსსა ✿ ხოლო ერთა მის ქუჱ- კდ
ყანისათა მოსწყჳდნეს ყოველნი, აღდგომილნი მეფესა ზედა ამონსა,
⁂ მეფე უვნეს ერთა მის ქუჱყანისათა იოსია მე მისი მის წილ ✿ ⁂ კე
სხუანი სიტყუანი ამონისნი რომელი ქმნა, არა ესე აღიწერნესა წი-

კგ გნსა შინა სიტყუათა დღეთა მეფეთა იუდასთა ✿ ⁂ დამარხეს იგი საფლავსა შინა თჯსსა მტილსა ოზიასსა, ⁂ მეფე იქმნა იოსია მე მისი მის წილ.

თ ა ვ ი კბ.

ა [1] ძე რვისა წლისა იყო იოსია, ოდეს იწყო მეფობად, ⁂ ოც ⁂ ათერთმეტ წელ მეფობდა იერუსალემს შინა, ხოლო სახელი დედისა მისისა იედდა, ასული ედიასი, გასუროთით ✿ ⁂ ქმნა სიწრფოება წინაშე თუჱლთა უფლისათა, ⁂ ვიდოდა ყოველსა შინა გზასა დავით მამისა მისისასა, ⁂ არა მიაქცია არცა მარჯუჱნით ⁂ არცა მარცხენით ✿ ⁂ იყო მეათერამეტესა შინა წელსა მეფისა იოსიასსა თუჱსსა მეშჯდესა წარავლინა მეფემან საჰფან, მე ეზელიანისა მისა მესულამისა, მწიგნობარი სახლსა უფლისასსა, ⁂ ეტყოდა ✿ [2] აღვედ ხელკი მღდელისა მიმართ დიდისა, ⁂ დაბეჭდე ვეცხლი შეწირული სახლსა შინა უფლისა, რომელი შეკრიბეს მცუჱსლთა ბჯეთა ერისაგან ✿ ⁂ მიეცეს იგი კელთა შინა მოქმედთა საქმისათა ზედა მდგომელთა ტაძარსა შინა უფლისასსა, ⁂ მიეცემოდეს იგი მოქმედთა საქმისათა სახლისა უფლისათა, რათა განამტკიცებდენ განხეთქილთა ტაძრისათა ✿ სუროთა ⁂ ქჯს მჳუჱთელთა, ⁂ მომსყიდველთა ხეთასა ⁂ ქუათა მთლელთა, განსამტკიცებლად ნაჰრალსა ტაძრისასა ✿ გარნა არა აღურაცხჯდნენ მათ ვეცხლსა მიცემულსა მათდა, რამეთუ სარწმუნოდ ჰყოფდეს იგინი ✿ ⁂ ჴრქუა სელკია მღდელმან დიდმან, საჰფან მწიგნობრისა მიმართ: წიგნი სჯულისა გჰოე სახლსა შინა უფლისასსა, ⁂ მისცა ხელკია წიგნი საჰფან მწიგნობარსა, ⁂ აღმოიკითხა იგი ✿ ⁂ შევიდა სახლსა შინა უფლისასსა მეფისა მიმართ იოსიასა, ⁂ მოახსენა მეფესა სიტყუანი ⁂ ჴრქუა: გამოიხჳნეს მონათა შენთა ვეცხლი რომელი იპოვა სახლსა უფლისასსა, ⁂ მისცეს იგი კელთა შინა ზედა მდგომელთა მოქმედთა საქმისათა ტაძარსა შინა უფლისასსა ✿ ⁂ ჴრქუა საჰფან მწიგნობარმან მეფისა მიმართ, ⁂ ეტყოდა: წიგნი სჯულისა მომცა მე ხელკია მღდელმან, ⁂ წარიკითხა იგი საჰფან

[1])ბ ნუშტთა ლდ.—[2]) ზირაჭ მთ.

წინაშე მეფისა ✿ ⁂ იეო ვითარცა ისმინა მეფემან სიტყუა წიგნისა სჯულისა, დაიხო სამოსელი თჳსი ✿ ⁂ ამცნო მეფემან ხელკი ია
მღუდელსა ⁂ ახიკამს ძესა საჰანიასსა, ⁂ ახობორს, ძესა მიქესსა, ⁂ საპანან მწიგნობარსა, ⁂ ასაიუს მონასა მეფისასა, ⁂ ეტეო- ია
და ✿ მოვედით ⁂ კითხეთ უფალსა ჩემთჳს, ⁂ ყოველთა ერთათჳს, ⁂ ყოველისა იუდასთჳს, ⁂ სიტყუათათჳს წიგნისა ამის ზოვნილისა, იგ
რამეთუ რისხუა დიდი უფლისა აღეტყინა ჩუენ შორის, ვინათგან არა ისმენდეს მამანი ჩუენნი სიტყუათა წიგნისა ამისათა, ყოფად ყოველისაებრ წერილისა ჩუენ ზედა ✿ ⁂ წარვიდა ხელკია მღდე- იდ
ლი, ⁂ ახიკამ ⁂ ახაბარ, ⁂ საპანან ⁂ ასაიას, ოლდანის მიმართ წინასწარმეტყუელსა, ცოლისა სელიმისა, მისა თჳკუისა, მისა არასსა სამოსლის მცუელისა, ⁂ ესე სცხოვრებდა იერუსალემსა მასენს შინა, ⁂ იტყოდეს მისა მიმართ ამისებრ ✿ ⁂ ჰრქუა მათ: იე
ესრეთ იტყჳს უფალი ღმერთი ისრაელისა: არქუთ კაცთა მოვლი- ნებულთა თქუენ წინაგან ჩემდა მომართ ✿ ესრეთ იტყჳს უფალი: აჰა მე ივ
მოვაყენებ ბოროტი ადგილსა ამას ზედა, ⁂ მოოფთა ზედა მას შინა, ყოველი სიტყუა წერილისა, რომელი აღმოიკითხა მეფემან იუდასმან ✿ ვინათგან დამიტევეს მე ⁂ უკმეველეს ღმერთთა სხუათა, იზ
რათა განმარისხონ მე საქმითა კელთა მათთასა, ⁂ აღეტყინოს გუ- ლის წურომა ჩემი ადგილსა ამას ზედა, ⁂ არა დაშრტეს ✿ ⁂ მე- იჱ
ფისა მიმართ იუდასა მომავლინებელისა თქუენისა ჩემდა კითხუად უფლისა, ესრეთ არქუთ: ესრეთ იტყჳს უფალი ღმერთი ისრაელი- სა ✿ სიტყუანი, რომელნი გესმინნეს, ამის წილ, რამეთუ მოლბეს ით
გული შენი, ⁂ დამდაბლდი წინაშე პირსა უფლისა, ისმინე რა რაჲ- ოდნესა ვიტყოდი ადგილსა ამას ზედა ⁂ მოოფთა მას შინა, ყოფად წარწყმედასა შინა, ⁂ წუეგასა, ⁂ დაიჴენ სამოსელნი შენნი, ⁂ სტი- როდი წინაშე ჩემსა, ⁂ მე უკუჱ მესმა, იტყჳს უფალი ✿ ამისთჳს კ
მე შეგბინო შენ მამათა მიმართ შენთა, ⁂ შეხჴდე საფლავსა შინა შენსა მშჳდობით, ⁂ არა იხილო თუალითა შენითა ყოველნი ბო- როტნი, რომელი მეგულებიან მე მოვლინებად ადგილსა ამას ზედა, ⁂ მოოფთა მათ შინა.

თავი ჻ბ.

ა და [1]) მიუთხრეს სიტუაანი ესე მეფესა, ⁂ წარავლინა მეფემან, ⁂ შეიკრიბა თჳსდა ყოველნი მოსუცებულნი იუდასნი, ⁂ იერუსა-
ბ ლიმელნი ✡ ⁂ შევიდა მეფე სახლსა შინა უფლისასა, ⁂ ყოველი კაცი იუდასი, ⁂ ყოველი მოსახი იერუსალემსა შინა მის თანა, ⁂ მღდელ-ნი ⁂ წინასწარმეტყუელნი, ⁂ ყოველი ერი მცირითგან დიდამდე, ⁂ წარიკითხნეს ყურთა შინა მათსა ყოველნი სიტუაანი წიგნისა აღთქმისა, რომელი იპოვეს სახლსა შინა უფლისასა ✡ ⁂ დადგა მეფე
გ სვეტსათანა, ⁂ აღუთქუა აღთქმა წინაშე უფლისა სლვად კუალსა უფლისასა, ⁂ დაცვად მცნებათა მისთა, ⁂ წამებათა მისთა, ⁂ სიმარ-თლეთა მისთა ყოველითა გულითა ⁂ ყოველითა სულითა, ⁂ აღდგი-ნებად სიტყჳსა მის აღთქმისა, რომელი წერილ არს წიგნსა ამას შინა, ⁂ დაადგრენ ყოველნი ერნი აღთქმასა შინა ✡ ⁂ ამცნო მე-
დ ფემან სელკის მღდელსა დიდსა, ⁂ მღდელთა მათ შემდგომთა, ⁂ მცუწყლთა [2]) კართათა მოღებად ტაძრისაგან უფლისა ყოველნი ჭუ-რჭელნი ქმნილნი ბაალისთჳს ⁂ მაღნარისთჳს ⁂ ყოველისა ძალისა ცისათჳს, ⁂ დაწუა იგინი გარე იერუსალემისა სადიმოთესა შინა
ე კედრონისასა, ⁂ გარდასთხია მტუწყრი მათი ბეთილს ✡ ⁂ დაწუა მღდელნისანნი, რომელნი მიეცნენ მეფეთა იუდასთა, ⁂ უკმევდეს მა-ღალთა, ⁂ ქალაქთა შინა იუდასთა, ⁂ გარემოს იერუსალემისა, ⁂ უკმევდეს ბაალს ⁂ მზესა, ⁂ მთოვარესა, ⁂ მნათობთა, ⁂ ყოველსა
ვ ძალსა ცისასა ✡ ⁂ განიღო კერპი ტაძრით უფლისა იერუსალემით ნაღუარევსა ზედა კედრონისსა, ⁂ დაწუა იგინი ნაღუარევსა კედრო-ნისასა, ⁂ განაბნივნა მტუწრად: ⁂ დასცჳდა მტუწყრი მათი საფ-
ზ ლავთა შინა მეთა ერისათა ✡ ⁂ დაარღჳნა სახლი იგი კადესი, რო-მელი იყო ტაძარსა შინა უფლისასა, სადა ართჳდენ დედანი სამო-
ჱ სელსა კერპისასა ✡ ⁂ გამოიყვანნა ყოველნი მღდელნი ქალაქთა-გან იუდასთა, ⁂ შეაგინნა მაღალნი, სადაცა აკმევდეს მღდელნი გა-ბაოთგან ვიდრე ბერსაბედმდე: ⁂ დაარღჳვნა ტაძართა ბჭენი, რომელი იყო წინა კართა ბჭეთასა ისუ მთავრისა მის ქალაქსასა, მარცხე-

[1]) ბ ნუშტთა კგ.—[2]) ზიარ: მთ.

ნით შემავალთა ბჳთა ქალაქისათა ✠ გარნა არა შეეიდოდეს მდგელ- თ
ნი მაღალთანი საკურთხეველისა მიმართ უფლისა იერუსალემსა ში-
ნა, გარნა სჯაძდენ უცომოსა შორის ძმათა თჯსთა ✠ ჲ შეაგინა ი
ტაფეფა, რომელი იეო ღელესა შინა ძეთა ენომისათა, [1] რათა არა
გარეშე სადნეს კაცი კაცადმან მენი ჲ ასულნი თჯსნი ცეცხლსა მას
მოლოქისასა ✠ ჲ დაწუნა ცხენნი რომელნი მისცნეს მეფეთა იუ- ია
დასთა მზესა შესაგალსა მას ტაძარსა შინა უფლისასა, საცავსა მას
ნათან მეფისა საჯურისასა, რომელი იეო ფარუიმს, ჲ ეტლი მზისა
დაწუა ცეცხლითა ✠ ჲ საკურთხეველი, რომელი იეო ერდოსა ზედა იბ
ქორსა აქაზისსა, რომელი იგი ქმნეს მეფეთა იუდასთა, ჲ საკურ-
თხეველი, რომელი აღაშენა მანასე ორთა შორის კართა ტაძრისა
უფლისათა, აღმოთხარა მეფემან, ჲ გარდააგდო მუნითგან, ჲ შთას-
ხია მტჳრი მათი ნაღუარევსა შინა კედრონისსა ✠ ჲ ტაძარი, იგ
რომელი წინაშე ჰირსა იერუსალემისასა, მარჯუენით მთისა მას-
თათისა, [2] რომელი აღუშენა სოლომონ მეფემან ისრაელისამან
ასტრატეს საძაგელსა სიდონისასა, ჲ ქამასს საძაგელსა მას მოა-
ბელთასა, ჲ მოლოქს საძაგელსა მას ძეთა ამონისთა, შეაგინა მე-
ფემან ✠ ჲ შემუსრნა სჳჳტნი, ჲ აღმოფხვრნა მაღნარნი, ჲ აღაე- იდ
სნა ადგილნი მათნი მჳალებითა კაცთაჲთა ✠ [3] ჲ საკურთხეველი, იე
რომელი იეო ბეთილსა შინა მაღალი, რომელი ქმნა იერობოამ მე-
მან ნაბათისმან, რომელმან შეცოდებად მოიუანნა ისრაელნი, ჲ
საკურთხეველი იგი მაღალი აღმოთხარა, ჲ შემუსრნა ქჳანი მის-
ნი, ჲ განაბინივნა მტჳრად, ჲ დაწუნა კერპნი ✠ ჲ მისცდა იოსია ივ
ჲ იხილა საფლაჲნი, მეოფნი ქალაქსა შინა მუნ, ჲ წარაელინა
ჲ [4] აღიღო ძჳალნი საფლაჲთაგან, ჲ დაწუა საკურთხეველსა ზედა,
ჲ შეაგინა იგი სიტჳჯსაებრ უფლისა, რომელსა იტყოდა კაცი
ღჳთისა, ოდეს იდგა იერობოამ დღესასწაულსა წინაშე საკურთხე-
ველისა, ჲ მოქცევასა აღისილნა თჳალნი თჯსნი საფლაჲსა ზედა
კაცისა ღჳთისასა, რომელი იტყოდა სიტჳჳსა ამას ✠ ჲ ჰკრქუა: იზ
რაჲ არს ლუსკუმა ესე, რომელსა მე ვხედაე: მიუგეს მას კაცთა ქა-

[1] გ მოსე იწ.—[2] გ მეფეთა იგ.—[3] გ მეფეთა იბ.—[4] გ მეფეთა ივ.

ლაქისათა: საფლავი ესე კაცისა ღუთისა არს, რომელი მოვიდა
იუდასაგან, ⁂ წინასწარ თქუა სიტყუა ესე, რომელი ქმნილ არს
იჱ აწ საკურთხეველსა ზედა ბეთელსა შინა ✿ ⁂ თქუა: დაუტეეთ იგი,
⁂ არა შესძრათ არცა ერთმან კაცმან ძუალნი მისნი, ⁂ დაუტეეს
ძუალნი მისნი ძუალთათნა წინასწარმეტყუელთასა, მოსულისა სა-
ით მარიათგან ✿ ⁂ კუალად უოველნი ტაძარნი მაღალნი, მეოფნი ქა-
ლაქსა შინა სამარიასა, რომელი ქმნეს მეფეთა ისრაელისათა, გან-
სარისხებელად უფლისა, განაგდო იოსია, ⁂ უო მათ უოველნი სა-
კ ქმენი, რომელნი ქმნეს ბეთილსა შინა ✿ ⁂ დაკლა უოველნი მღდელ-
ნი მაღალთანი, მეოფნი მუნ წინაშე საკურთხეველისა, ⁂ დაწუნა
კა მათ ზედა ძუალნი კაცთანი, ⁂ მოიქცა იერუსალემს ✿ ⁂ [1] ამცნო
მეფემან უოველთა ერთა, ⁂ ეტყოდა: ქმენით პასექი უფლისა ღუთი-
სა ჩუენისა, ვითარცა წერილ არს წიგნსა ამას შინა აღთქმისასა ✿
კბ რამეთუ არა იქმნა პასქა ესე დღეითგან მსაჯულთა, რომელნი სჯი-
დეს ისრაელსა, უოველთა დღეთა შინა მეფეთა ისრაელისათა, ⁂ მე-
კგ ფეთა იუდასთა ✿ არამედ ოდეს მეათვრამეტესა წელსა შინა იო-
კდ სიასსა, იქმნა პასქა უფლისა იერუსალემს შინა ✿ კუალად მოგუნი-
ცა ⁂ მგრძნებელნი, ⁂ თერაფიმნი, ⁂ კერპნი, ⁂ უოველნი საძა-
გელნი, უოფილნი ქუეყანასა შინა იუდასსა, ⁂ იერუსალემს შინა,
აღმოუხურა მეფემან იოსია, რათა დაამტკიცოს სიტყუანი სჯული-
სანი წერილნი წიგნსა შინა, რომელი იპოვა ხელკია მღდელმან
კე ტაძარსა შინა უფლისასა ✿ ⁂ მსგავსი მისი არა ვინ იყო ჰირველ
მისსა მეფე, რომელი მოიქცა უფლისა მიმართ უოვლითა გულითა
თჳსითა, ⁂ უოვლითა სულითა თჳსითა, ⁂ უოვლითა ძალითა თჳ-
სითა, უოვლისაებრ სჯულისა მოსესა, ⁂ შემდგომად მისსა არა
კვ აღდგა მსგავსი მისსა ✿ გარნა არა მოაქცია უფალმან გულის წურო-
მა რისხჳსა თჳსისა დიდისა, რომლითა განრისხნა რისხჳთა იუდა-
სა ზედა, განრისხებითა მით, რომლითა განარისხა იგი მანასე ✿
კზ ⁂ ჰრქუა უფალმან: კუალად იუდაცა განვაგდო ჰირისაგან ჩემისა,
ვითარცა განვაგდე ისრაელნი, ⁂ ქალაქიცა ესე განვაგდო, რომელი

[1] ბ ნუშტოს ლე. გ კზდრა ა.

გამოვირჩიე იერუსალემი, ⁂ ტაბარი, რომლისათჳს ვთქუ, ვითარ-
მედ იყოს სახელი ჩემი მუნ ✿ ⁂ სხუანი სიტყუანი იოსიასსი, ⁂ კჳ
უოველი რაჲოდენი ქმნა, არა ესე აღწერილ არიანა წიგნსა შინა
სიტყუათა დღეთა მეფეთა იუდასთა ✿ [1] სოლო დღეთა შინა მისთა კთ
აღმოვიდა ფარაო ნეხაო, მეფე ეგჳპტისა, მეფესა ზედა ასურასტა-
ნისასა, მდინარესა ზედა ევფრათისასა, ⁂ განვიდა მეფე იოსია შე-
მთხუჳვად მისსა, ⁂ მოკლა იგი მეფემან ნეხაო მაღედონსა შინა,
ოდეს იგი იხილა ✿ ⁂ აღიღეს იგი მონათა მისთა მკუდარი მაღე- ლ
დონიდამ, ⁂ მოიღეს იგი იერუსალემს შინა, ⁂ დამარხეს იგი სა-
ფლავსა მას ქალაქსა შინა დავითისასა, ⁂ მოიუანეს ერთა მის
ქუჳანისათა ოქოზია მე იოსიასი, ⁂ სცხეს მას, ⁂ გაამეფეს იგი
მამისა წილ მისისა ✿ მე ოცდა სამისა წლისა იუო იოაქაზ, ოდეს לא
იწუო მეფობად, ⁂ სამ თუჳ მეფობდა იერუსალემს შინა: სოლო
სახელი დედისა მისისა ამითალა, ასული იერემიასი ლობნადთ ✿
⁂ ქმნა ბოროტი წინაშე თუალთა უფლისათა ეოვლისაებრ, რაჲო- לב
დენსაცა ჰჳოფდეს მამანი მისნი ✿ ⁂ გარდააშენა იგი ფარაონ ნე- לג
ხაო დებლაას შინა, ქუჳანასა ემათს, რათა არღარა მეფობდეს
იგი იერუსალემს შინა, ⁂ დასდგა ხარკი ქუჳანასა მას ასი ტა-
ლანტი ვეცხლი, ⁂ ასი ტალანტი ოქრო ✿ ⁂ დაადგინა მეფემან ფა- לד
რაო ნეხაო მათ ზედა ელიაკიმ, მე იოსიას მეფისა იუდასა, იოსიას
წილ მამისა მისისა, ⁂ გარდაუცვალა სახელი მისი იოაკიმ, სოლო
იოაქაზ წარიეუანა ⁂ შეიეუანა ეგჳპტედ, ⁂ მოკუდა მუნ ✿ ⁂ ვეც- לה
სლი ⁂ ოქრო მისცა იოაკიმ ფარაოსს, გარნა შეაწერა ქუჳანასა
მას მიცემად ვეცხლი სიტყჳსაებრ ფარაოსა: კაცად კაცადი ფასისა-
ებრ თჳსისა აძლევდა ვეცხლსა ⁂ ოქროსა ერისაგან მის ქუჳანისა
ფარაონს ნეხაოს ✿ მე იუო ოცდა სუთისა წლისა იოაკიმ, ოდეს לו
იწუო მეფობად, ⁂ ათერთმეტსა წელსა მეფობდა იერუსალემს შინა,
სოლო სახელი დედისა მისისა იუო იელდაფ, ასული ფადაილისა
რუმით ✿ ⁂ ქმნა ბოროტი წინაშე თუალსა უფლისა ეოვლისაებრ, לז
რაოდენი ქმნეს მამათა მისთა.

[1] ბ ნუშტთა ლჳ.

თავი კდ.

ა დღეთა შინა მისთა გამოვიდა ნაბუქოდონოსორ მეფე ბაბი-
ლოვნისა, და იქმნა მისსა იოაკიმ მონა სამ წელ, და მოიქცა და
ბ უარეო იგი ✿ და წარუგზავნა მას უფალმან მარტო-მეოფელნი ქა-
ლდეველთანი, და მარტო-მეოფელნი ასურთანი, და მარტო-მეოფელ-
ნი მოაბელთანი, და მარტო-მეოფელნი მეთა ამონისთანი, და წა-
რავლინა იგინი ქუჴყანასა შინა იუდასსა დამონებად მისა სიტ-
ყჳსა ებრ უფლისა, რომელსა იტყოდა ჴელითა მონათა მ.სთა წი-
გ ნასწარმეტყუჴლთათა ✿ ხოლო ესე მოვიდა რისხვისა ებრ უფლი-
სა იუდასა ზედა, რათა განაგდოს იგი პირისაგან თჳსისა ცო-
დ ვისათჳს მანასესთა ეოველისა ებრ, რაჲოდენი ქმნა ✿ და სისხლი-
სათჳს უბრალოსა, რომელი დასთხივნა, და აღავსო იერუსალიმი
სისხლითა უბრალოთათა, და ამისთჳს არა ინება უფალმან შეწყა-
ე ლებაჲ მისი ✿ და [1] სხუანი სიტყუანი იოაკიმისნი, და ეოველი,
რაჲოდენი ქმნა, არა ესენი დაიწერნეს წიგნსა შინა სიტყუათა
ვ დღეთა მეფეთა იუდასთა ✿ და მიიძინა იოაკიმ მამათა თანა თჳსთა,
ზ და მეფე იქმნა იექონია ძე მისი მის წილ ✿ და არა შესძინა ამის მიმართ
მეფემან ეგჳპტისამან გამოსლვაჲ ქუჴყანით თჳსით, რამეთუ მიიღო
მეფემან ბაბილოვნისამან ნაღუარეულისაგან ეგჳპტისა ვიდრე მდინარე-
დმდე ეფრათისა ეოველი, რაჲოდენი იეუნენ მეფისა ეგჳპტისა ✿
ჱ ძე იეო ათვრამეტისა წლისა იქონია, ოდეს იწყო მეფობაჲ და სამ
თუჱ მეფობდა იერუსალიმს შინა, ხოლო სასელი დედისა მისისა
თ ნესთა, ასული ელანათანისი იერუსალიმითგან ✿ და ქმნა ბოროტი
ი წინაშე თჳალთა უფლისა ეოველისა ებრ, რაჲოდენი ქმნა მამამან მის-
მან ✿ [2] და ჟამსა მას შინა გამოვიდა ნაბუქოდონოსორ, მეფე ბაბი-
იბ ლოვნისა, იერუსალიმსა ზედა, და იეო ქალაქი გარე მოცვასა შინა
ფრიად ✿ და მოვიდა ნაბუქოდონოსორ მეფე ბაბილოვნისა ქალაქსა
ზედა იერუსალიმს, და მონანი მისნი სხდენ გარემო ქალაქისა ✿ და
გამოვიდა იექონია მეფე იუდასი მეფისა მიმართ ბაბილოვნისა,
თჳთ, და ერმანი მისნი, და დედაჲ მისი, და მთავარნი მისნი, და სა-

[1]) მათე ა.—[2]) დან. ა.

ჯურისნი მისნი, ⁂ წარიყვანნა იგინი მეფემან ბაბილოვნისამან, მერ-
ვესა შინა წელსა მეფობისა თჯსისასა ✿ ⁂ განიღო ყოველნი სა- იგ
ნჯენი მუნითგან, მეოფნი ტაძარსა შინა უფლისასა, ⁂ საუნჯენი
სახლისა მეფისა, ⁂ შემუსრნა ყოველნი ჯურჯელნი ოქროსანი,
რომელი ქმნა მეფემან სოლომონ ისრაელისამან ტაძარსა შინა უფ-
ლისასა, სიტყჯსა ებრ უფლისა ✿ ⁂ გარდააშენნა იერუსალიმელნი ⁂ იდ
ყოველნი მთავარნი, ⁂ ძლიერნი ძლიერად წარტყუჱნნა, ათი ათასი
წარსტყუჱნა, ⁂ ყოველნი ხურონი ⁂ კელოვანნი, ⁂ არავინ დაშთა
თჯსიერ მცირედ შემძლებელთა მის ქუჱყანისათა ✿ ⁂ [1] შეიყვანა იე- იე
ქონია ბაბილოვანსა შინა, ⁂ დედაჲ მეფისა, ⁂ ცოლნი მეფისანი,
⁂ საუნჯენი მისნი ⁂ საჯურისნი მისნი, ⁂ ძლიერნი ქუჱყანისა
მის შეიყვანნა დაშენებად იერუსალიმით ბაბილოვნად ✿ ⁂ ყოველ- ივ
ნი კაცნი ძლიერნი შჯდი ათასი, ⁂ ხის მოქმედნი, ⁂ კელოვანნი
ათასი, ყოველნი ძლიერნი, მეომელნი ბრძოლისანი, ⁂ შეიყვანნა
იგინი მეფემან ბაბილოვნისამან დასასხლებად ბაბილოვანსა ში-
ნა ✿ ⁂ დაადგინა მეფემან ბაბილოვნისამან მეფედ მეთანია, ძე მი- იზ
სი მის წილ, ⁂ დასდგა მას სახელი სედეკია ✿ ძე იო ოცდა ერ- იჱ
თისა წლისა სედეკია, ოდეს იწყო მეფობად, ⁂ ათერთმეტ წელ
მეფობდა იერუსალიმს შინა, ხოლო სახელი დედისა მისისა ამი-
ტალა, ასული იერემიასი ლობნისაგან ✿ ⁂ ქმნა ბოროტი წინაშე ით
თჯალთა უფლისათა ყოველისა ებრ, რაჲოდენი ქმნა იოაკიმ ✿ რა- კ
მეთუ გული წყრომა იყო უფლისა იერუსალიმსა ⁂ იუდასა ზედა,
ვიდრემდის განაგდო იგინი პირისაგან თჯსისა, ⁂ განუდგა სედეკია
მეფესა ბაბილოვნისსა.

თავი კე.

და [2] იყო მეცხრესა შინა წელსა მეფობისა მისისასა, თუჱსა ა
მეათესა, მოვიდა ნაბუქოდონოსორ მეფე ბაბილოვნისა, ⁂ ყოველი
ძალი მისი იერუსალიმს ზედა, ⁂ გარე მოადგა მას ყოველით კერძო
⁂ აღაშენა გარემოს მისა საბრძოლელნი ✿ ⁂ იყო ქალაქი გარე ბ
მოცულობასა შინა მეათერთმეტისამდე წლისა მეფობასა სედეკიას-

[1] ბ ნუშტია ღვ. იესოვ ბ.—[2] იერემია კთ. ⁂ შბ.

გ სა, მცხრესა დღესა თჯსასა ✿ ⁂ განძლიერდა ქალაქსა შინა სიუ-
დ მილი, ⁂ არა იყო ზური ერთა მის ქუჴყანისათა ✿ ⁂ განსქდა ქა-
ლაქი, ⁂ ყოველნი კაცნი მეომარნი გამოსდნეს ღამე გზითა
ბჭისათა, რომელ არიან შორის ზღუდისა მტილსა თანა მეფისა, ⁂
ქალდეველნი გარემოს ქალაქისა იუნეს, ⁂ ივლტოდა მეფე სედეკია
ე გზითა არაბიასთა ✿ ⁂ დევნა უყვეს ქალდეველთა ძლიერად უკანით
მეფისა, ⁂ შეიპყრეს იგი არაბოს შინა იერიქოსასა, ⁂ ყოველნი
ვ ძალნი მისნი განიბნივნეს მისგან ✿ ⁂ შეიპყრეს მეფე, ⁂ მოი-
ყვანეს იგი მეფისა მიმართ ბაბილოვნისა რევლათს შინა: ⁂ იტ-
ზ ყოდა მის თანა მსაჯული ✿ ⁂ მენი სედეკიასნი დაკლნა წინაშე
თვალთა მისთა, ⁂ თვალნი სედეკიასნი დაუბრმო, ⁂ შეკრა იგი სა-
ჱ კრველითა, ⁂ წარიყვანა იგი ბაბილონს შინა ✿ სოლო მეხუთესა
თუჴსა, მერვესა დღესა თჯსასა, ესე არს წელი მეათცხრამეტე, ნა-
ბუქოდონოსორისა მეფისა ბაბილოვნისა, მოვიდა ნაბუსარდან, მსა-
რეულთ უხუცესი მონა მეფისა ბაბილოვნელისა იერუსალიმს ✿
თ ⁂ [1] დაწუა ტაძარი უფლისა, ⁂ სახლი სამეყო, ⁂ ყოველნი სახ-
ლნი იერუსალიმისანი, ⁂ ყოველნი სახლნი დიდნი დაწუნა მსა-
ი რეულთ უხუცესმან ✿ ⁂ ზღუდე იერუსალიმისა გარემოს აღმოთ-
ია სარა ძალმან ქალდეველთამან ✿ ⁂ ნეშტი ერისა მოწუჴდილთა
ქალაქსა შინა, ⁂ დაცემულთა რომელნი დაეცნეს მეფისა მიმართ
ბაბილოვნისა, ⁂ სჳანი მტკიცენი მოიღო ნაბუსარდან მეფდართ
იბ მთავარმან ✿ ⁂ გლახაკთაგანნი ქუჴყანისა მის დაუტევნა მსარეულთ
იგ მთავარმან ძალ მცველად ვენაკთა ⁂ მტილთა ✿ ⁂ [2] სუჴტი სჳი-
ლენძისა ტაძარსა შინა უფლისასა, ⁂ ქუჴყუ სადგმელნი, ⁂ ზღვაჲ
სჳილენძისა, მეოხნი ტაძარსა შინა უფლისასა, შემუსრეს ქალდეველ-
იდ თა ✿ ⁂ წარიღეს სჳილენძი მათი ბაბილონს შინა, ⁂ ქუაბნი, ⁂
სიავნი ⁂ ფიალნი, ⁂ ლაკუშანნი, ⁂ სამსახურებელნი, ⁂ სასაკმევ-
ლენი, ⁂ ყოველნი ჭურჭელნი სჳილენძისანი, რომელთა შინა მსა-
იე სურებდეს, წარიღეს ✿ ⁂ სასაკმევლენი, ⁂ ფიალნი ოქროსა ⁂ გე-
ივ ცხლისანი, წარიღო მზარეულთ უხუცესმან ✿ სუჴტნი ორნი ⁂

[1]) ფსალმ. ლგ. გზკ. იგ.—[2]) იერემია კზ.

ზღვაჲ ერთი, ⁂ ქუჱშე სადგმელნი, რომელი ქმნა სოლომონ ტა-
ძარსა უფლისასა, ⁂ არა იყო რიცხჳ სჳლენძისა ყოველთა ჭურ-
ჭელთა ✿ [1] ათრჳამეტი წურთა იყო სიმაღლე სუეტისა ერთისა, ⁂ იზ
თავი სჳლენძისა მათ ზედა, ⁂ სიმაღლე თავისა სამი წურთა, ⁂
თავსა ზედა ბადე, ⁂ გრეხილი გარეშოს ყოველნი სჳლენძისანი,
სოლო შემდგომად ამისსა მეორეცა სუეტი, ⁂ გრეხილი გარე-
შოს ✿ ⁂ წარიყვანა მკედართ მთავარმან სარეა მღდელი უხუცესი, იჱ
⁂ სოფონია მღდელი მეორე, ⁂ სამნი მსმივილნი ბჭისანი ✿
⁂ ქალაქისაგან წარიყვანა საჭურისი ერთი, რომელი იყო ზედა ით
მდგომელი მებრძოლთა კაცთა ზედა, ⁂ სუთნი კაცნი წინაშე მდგომ-
ნი ჰირთა წინაშე მეფეთასა, რომელი ჰოვნეს ქალაქსა შინა, ⁂
მწიგნობარნი მთავარნი ძალთანი, რომელი განაგდებდეს ერსა ქუჱ-
ყანისა მის, ⁂ სამოცნი კაცნი ერისა მის ქუჱყანისა, რომელი
იპოვნეს ქალაქსა შინა ✿ ⁂ წარიყვანნა იგინი ნაბუზარდან მკედართ ი
მთავარმან, ⁂ მიიყვანნა იგინი მეფისა მიმართ ბაბილოვნისა, რეე-
ლათს შინა ✿ ⁂ სცა მათ მეფემან ბაბილოვნისამან, ⁂ მოსწყჳდნა კა
იგინი რეელათს შინა ქუჱყანასა ემმათისასა, ⁂ გარდაეშენა იუდა
ზენა ქუჱყანისა თჳსსა ✿ [2] ⁂ ერთა ზედა დატევებულთა ქუჱყანი- კბ
საგან იუდასა, რომელი დაუტევა ნაბუქოდონოსორ მეფემან ბაბი-
ლოვნისამან, დაადგინა მათ ზედა ღოდოლია, მე ახიკამალისი, ძი-
სა საფანასა ✿ ⁂ ესმათ ყოველთა მთავართა ძლიერთა მისთა, ⁂ ბბ
კაცთა მისთა, რამეთუ დაადგინა მეფემან ბაბილოვნისამან ღოდო-
ლია, ⁂ მოვიდოდეს ღოდოლიას მიმართ მასპინძსა შინა, ⁂ ის-
მაელ ძე ნათანისი, ⁂ იონან ძე კარეთისა, ⁂ სარეი, ძე ფანამათისა,
ნეთოფათელისა, ⁂ იეზონია, ძე მაქათისა, ⁂ თჯთ ⁂ კაცნი მათნი
მოვიდეს ✿ ⁂ ეფუცა მათ ღოდოლია, ⁂ კაცთა მათ, ⁂ ჰრქუა: ნუ- კგ
გეშინისთ მოსლვასა ქალდეველთასა, დასხედით ქუჱყანასა ზედა, ⁂
ჰმონეთ მეფესა ბაბილოვნისასა, ⁂ კეთილ გეყოს თქუჱნ ✿ ⁂ იო კე
თუჱსსა მეშვიდესა, მოვიდა ისმაელ ძე ნათანისა, მისა ელისამისა
თესლისაგან მეფეთასა, ⁂ ათნი კაცნი მის თანა, ⁂ სცეს ღოდო-

[1]) გ მეფეთა ზ. ბ ნეშტ. გ. იერემ. ლბ.—[2]) იერემია მ.

ლიას ⁂ მოკუდა, ⁂ იუდიანი ⁂ ქალდეველნი, რომელნი იეუნეს
კვ მის თანა მასიფსა შინა ✿ ⁂ აღდგეს ყოველი ერნი, მცირითგან
დიდამდე ⁂ მთავარნი ძლიერნი, ⁂ შევიდეს ეგჯპტედ, რამეთუ შეში-
კზ ნდეს ჰირისაგან ქალდეველთასა ✿ ⁂ იოა წელსა მეოცდაშჯდმე-
ტესა, ტუუპრობასა იოაკიმ მეფისა იუდასა, მეათორმეტესა თუპრსა,
ოცდა მეშჯდესა დღესა თჯსასა, აღამაღლა ევილ მარდოხარ მეფე-
მან ბაბილოვნისამან, წელსა შინა მეფობისა მისისასა, თავი იოა-
კიმისა მეფისა იუდასა, ⁂ გამოიუვანა იგი სასლისაგან საპყრობი-
კჩ ლისა მისისა ✿ ⁂ იტყოდა მის თანა ტკბილად ⁂ მისცა მას საყდარი
კთ უმაღლეს საყდართა მეფეთასა, რომელი იეუნენ მის თანა ბაბილონსა
შინა ✿ ⁂ გამოუცვალა სამოსელი მისი საპყრობილისა, ⁂ ჭამდა პურსა
ლ მის თანა მარადის, ყოველთა დღეთა შინა ცხოვრებისა მისისათა ✿ ⁂
საზრდელი მას სასლისაგან მეფისა მიეცემოდა მარადის, ⁂ ყო-
ველი საშეებელი დღეთა შინა მისსა, ყოველსა შინა დღესა ცხოვ-
რებასა მისსა.

დაესრულა მეოთხე წიგნი მეფეთა, რომელსა აქვს თავსა ჩმორის თჯსა თავი კე.

წიგნი პირველი პარალიპომენონი

რომელ არს ნეშტთა.

თ ა ვ ი ა.

ა,ბ,გ [1] ადამ, სეით, ენოს ✿ კაინან, მალალელ, იარედ ✿ ენუქ, მა-
დ,ე თუსალა, ლამექ ✿ ნოე, სემ, ქამ, იაფეთ, ✿ ხოლო [2] მენი იაფე-
თისნი: გერსამ, ⁂ მაგობ, ⁂ მადიამ, იოიან, ელიას, ⁂ ათოშალ,
ვ ⁂ მოსოხ, ⁂ თირას ✿ ხოლო მენი გერსამისნი: ასხანაზ, ⁂ რი-

[1] ა მოსე ბ, დ, ე ⁂ კო.—[2] ა მოსე ი.

ფათ, ⰔⰀ თორღამ ✿ სოლო ძენი იოიანისნი: ელისა, ⰔⰀ ფარსის, ⰔⰀ ზ
სეთიმ, ⰔⰀ დოდანინ ✿ სოლო ძენი ქაძისნი: ხუს, ⰔⰀ მესარიმ, ფუდ, ⰔⰂ
ⰔⰀ ქანან ✿ სოლო ძენი ხუსისნი: სავაიევილა, ⰔⰀ სავატა, ⰔⰀ რეღა- თ
მა, ⰔⰀ ევეფაქ ✿ სოლო ძენი რეგმანისნი: სავა ⰔⰀ დადან ✿ სოლო ი,ია
[1] ხუს შვა ნებროთ, ამან იწუო ყოფად გმირობა მონადირეთა ქუჴ-
უანასა ზედა ✿ სოლო მესრაიმ შვა, ლუდიმას, ⰔⰀ ენომიმას, ⰔⰀ ლა- იბ
ვიმას, ⰔⰀ ნეფთოსეიმი ✿ ⰔⰀ ფათროსონიმი: ⰔⰀ ხა- იგ
სლოიმი, სოლო ამათგან განვიდეს ფილისტიმეს, ⰔⰀ კაფთორიმნის ✿
სოლო ქანან შვა სიდონა ჲირმშო თჯსი ⰔⰀ ხეთაფა, ⰔⰀ გერგესია ✿ იდ
ⰔⰀ ევეია, ⰔⰀ არუკია, ⰔⰀ ასენეი ✿ იარადის, ⰔⰀ სამარეა, ⰔⰀ ამაფია ✿ იე იჳ
სოლო [2] ძენი სემისნი: ელამ, ⰔⰀ ასსურ, ⰔⰀ არფაქსად, ⰔⰀ ლუდ, ⰔⰀ იზ
არამ, სოლო ძენი არამისნი: დაუზ, დაულ, ⰔⰀ იფერ, ⰔⰀ მოსოხ ✿
სოლო არფაქსად შვა კაინან, სოლო კაინან შვა სალა, სოლო სა- იჴ
ლა შვა ებერ ✿ სოლო ებერ შვნა ორნი ძენი: სახელი ერთისა ით
ფალეკ, რამეთუ დღესა შინა მისსა განეყოფა იქმნა ქუჴყანისა, ⰔⰀ
სახელი მმისი მისისა იექთან ✿ სოლო იექთან შვა ელმოდად ⰔⰀ კ
სალეფა, ⰔⰀ ასერმოფა, ⰔⰀ იადერ ✿ ⰔⰀ ადორამა, ⰔⰀ უზალა, ⰔⰀ დე- კა
კლუ ✿ ⰔⰀ ღმბალა, ⰔⰀ აბიმელა, ⰔⰀ საგუ ✿ ⰔⰀ უფირა, ⰔⰀ ევილათა, კბ,კგ
ⰔⰀ იობაბ, უოველნი ესე ძენი იექთანისნი ✿ სოლო ძენი სიმოვის- კდ
ნი: არფაქსად, კაინან, სალა ✿ ებერ, ფალეკ, რაგავ ✿ სერუქ, ნა- კე,კვ
ქორ, თარა ✿ აბრამ: იგი არს აბრაჰამ ✿ სოლო ძენი აბრაჰამი- კზ,კჱ
სნი: ისაკ, ⰔⰀ ისმაილ ✿ სოლო ესენი შვენს მათ: [3] ჲირმშო ისმა- კთ
ილისა, ნაბეოთ, ⰔⰀ კიდარ, ⰔⰀ აფდილ, მავსამ ✿ ⰔⰀ მასემა, ⰔⰀ იდუმა, ⰔⰂ
ⰔⰀ მასსა, ⰔⰀ ადად, ⰔⰀ ფემან, ⰔⰀ ეთურ, ⰔⰀ ნაფის, ⰔⰀ კედმა. ესენი
არიან ძენი ისმაელისანი ✿ სოლო [4] ძენი ქეთურისნი ხარჭისა ⰔⰂ
აბრაჰამისნი: ⰔⰀ უშა მას სემბრამა, ⰔⰀ იეკსანა, ⰔⰀ მადამა, ⰔⰀ მადამ,
ⰔⰀ ესბოკა, ⰔⰀ სუეა ✿ სოლო ძენი იეკსანისა: სავა, ⰔⰀ დედან, სო- ⰔⰁ
ლო ძენი დედანისანი: რაღუილ, ⰔⰀ ნავდეილ, იასსუელიმ, ⰔⰀ ⰔⰂ-
თესიმ, ⰔⰀ ლოძიმ ✿ სოლო [5] ძენი მადიამისნი: ღეფარ, ⰔⰀ ოფერ, ⰔⰃ

[1] ა მოსე ი.—[2] ა მოსე ი ⰔⰀ ია.—[3] ა მოსე კგ.—[4] ა მოსე კ.—[5] ა მო-
სე კგ.

ლდ ⁂ ენოს, ⁂ ავადა, ⁂ ელადად. სოლო ეოველნი იცინი მენი ქეტუ-
ლდ რისნი ✿ [1] სოლო შვა აბრაჰამ ისაკ, სოლო მენი ისაკისნი: ესავ,
ლვ ⁂ ისრაელ ✿ [2] სოლო მენი ესავისნი: ელიფაზ, ⁂ რეულაილ,
ლვ ⁂ ეგულ, ⁂ ედლომ, ⁂ კორე ✿ მენი ელიფაზოვისნი: ფამან, ⁂ იო-
მარ, ⁂ სოფარ, ⁂ ღოთა, ⁂ კენეზ. სოლო ფამანს, ხარჭმან ელ-
ლზ ფეზოვა უშვა მას ამალეკი ✿ სოლო მენი რაგუილისა ნახეფ, ⁂
ლხ ზარა, ⁂ სამაე, ⁂ მაზი ✿ სოლო მენი სიროვისნი ლოტან, ⁂
ლთ სუალ, ⁂ სევეღონ, ⁂ ანან, ⁂ დისიონ, ⁂ ასარ, ⁂ რისონ ✿ სო-
ლო მენი ლონთანისნი: ხორრი, ⁂ ღამან, ⁂ ესეთ რალომანა,
მ ფამანა ✿ სოლო მენი სუვალისა: ადუარ, ⁂ მანალაფ, ⁂ უვალ, ⁂
მა საოფი, ⁂ იინან, სოლო მენი სევეღონისა: ადლა, ⁂ ანან ✿ სო-
ლო მენი ანანისნი დისონ, ⁂ ელიფამა, ასუელი ანანისა ორნი.
მბ სოლო დისონოვისნი: ამადან, ⁂ ესეფან, ⁂ ეფრემ, ⁂ ხარრან ✿ სო-
ლო მენი ასარისა: ვალაამ, ⁂ ზანან, ⁂ ლაკან, ⁂ მენი დაღონისნი:
მგ უს, ⁂ არან ✿ სოლო ესენი მეფენი იცინი რომელნი მეფობდეს
ქუჭვანასა შინა ედომისასა, ჲირველ ვიდრე ეოფადმდე მეფისა ძეთა
ზედა ისრაელისათა: ვალაკ ძე სეჯვფორისა, ⁂ სახელი ქალაქისა
მდ მისისა დენნაფა ✿ სოლო მოკუდა ვალაკ, ⁂ მეფე იქმნა მის წილ
მე იობაფ, ძე ზარაინისა ბოსორელისაგან ✿ ⁂ მოკუდა იობაფ, ⁂ მეფე
მვ იქმნა მის წილ ასომ, ქუჭვანისაგან ფემანონისა ✿ ⁂ მოკუდა ასომ,
⁂ მეფე იქმნა მის წილ ადად ძე ვადადისა, რომელმან დასცა მადი-
მზ ამი ველსა ზედა მოაბელთა, ⁂ სახელი ქალაქისა მისისა ევიფ ✿ ⁂
მზ მოკუდა ადად, ⁂ მეფე იქმნა მის წილ სამაია მესირილისაგან ✿ ⁂
მოკუდა სამაია, ⁂ მეფე იქმნა მის წილ საულ როვოფისაგან, რო-
მთ მელ არს მახლობელ მდინარისა ✿ სოლო მოკუდა საულ, ⁂ მეფე
ნ იქმნა მის წილ ვალენონ ძე ახოვორისი ✿ ⁂ მოკუდა ვალენონ, ⁂
მეფე იქმნა მის წილ ადად ძე ვარადოფ, რომლისა ქალაქისა სახე-
ლი იყო ფაუელ, ⁂ სახელი ცოლისა მისისა მეთაველ ასული მე-
ნა ზადოვასი ✿ ⁂ მოკუდა ადად ⁂ იწყეს ეოფად მთავრად ედომელ ნა:
ნბ მთავარი ფემან, მთავარი ალუა, მთავარი დაეფაფ ✿ მთავარი ელი-

[1] ა მოსე კა.—[2] ა მოსე ლვ.

ვემა, მთავარი იღლა, მთავარი ფინონ ✿ მთავარი კენეზ, მთავარი ნგ
ფემან, მთავარი ვამალ ✿ მთავარი ღამესილ, მთავარი არერამან: ნდ
ესენი იქმნეს მთავარნი ედომელთა.

თავი ბ.

ხოლო [1] მენი ისრაელისანი ესენი არიან: რუბენ, სვიმიონ, ლე- ა
ვი, იუდა, ✠ იზაქარ, ზაბილონ ✿ დან, იოსებ, ბენიამენ, ნეფთა- ბ
ლემ, გად ✠ ასერ ✿ [2] მენი იუდასნი, ირა, ანან, ✠ სილონ, ესე გ
სამნი იშვა მისის ასულისაგან სურსასანისა ქანანელისა. ხოლო
იუო სირ ჰირმშო იუდასი ბოროტ წინაშე უფლისა, ✠ მოაკუდინა
იგი ✿ ხოლო [3] თამარ სძალმან მისმან უშვა მას ფარეზ, ✠ ზაზა- დ
რა, უოველნი მენი იუდასნი ხუთ ✿ ხოლო მენი ფარეზისნი: ეს- ე
რომ, ✠ ამუილ ✿ ხოლო მენი ზარასნი სამბრი, ✠ იფამ, ✠ ემუან, ვ
✠ კალხად, ✠ დარალეი, უოველნი ხუთ ✿ ხოლო მენი სარ- ზ
მინისა ასარ, რომელმან შეაძრწუნნა ისრაელნი, რომელმან შეაწუო
შეჩუჩნებასა ზედა ✿ ✠ მენი იფამლისანი, ასარაკ ✿ ხოლო მენი ჩ,თ
ესრომისნი, რომელნი იშვნეს მისა: ერემეილ, ✠ იარამ, ✠ სალო-
ვია ✿ ხოლო [4] არამ შვა ამინადაბ, ✠ ამინადაბ შვა ნაასონ, მთა- ი
ვარი სახლისა იუდასა ✿ ხოლო ნაასონ შვა სალმონ, ✠ სალმონ ია
შვა ბოოს ✿ ✠ ბოოს შვა იობედ, ✠ იობედ შვა იესე ✿ ხოლო აბ,იგ
იესე შვა ჰირმშო თჳსი ელიაბ, ✠ მეორე ამინადაბ, ✠ მესამე სა-
მაი ✿ ✠ მეოთხე ნათანაილ, ✠ მეხუთე რეილ ✿ ✠ მეექუსე ასაკა, დ,ი
✠ [5] მეშჯდე დავით ✿ ✠ დაჲნი მათნი იუენეს სარუიაჲ, ✠ აბიგაი, ივ
ხოლო მენი სარუინისნი; აბესა, ✠ იოაბ, ✠ ასაილ, ესე სამნი ✿
ხოლო აბიგაი შვა ამასიაჲ, რომლისა მამა იუო იოთორ ისმაილა- იზ
ნისა ✿ ხოლო ქალებ, მეძან ესრომისმან მოიუანა ცოლი ასუ- იჱ
ვე, ✠ იერიოფუ, ✠ ესენი მენი მისნი: იასარ, ✠ სუვაბ, ✠ ავდომ ✿ ✠ ით
ოდეს მოკუდა ასუვა, აღიუანა თაჳისა თჳსისა ქალებ ცოლი ეფ-
რაფის, რომელმან უშვა მას ურ ✿ ხოლო ურ შვა ურიუ, ✠ ურიუ კ
შვა ვესელეილ ✿ ხოლო ამისა შემდგომად შეიძა ესროს ასულისა კა

[1] ა მოსე კთ ✠ დუ.—[2] ა მოსე დწ. ქუწმოარ. დ.—[3] ა მოსე დწ. მათუ ა. რუთ დ.—[4] რუთ დ.—[5] რუთ ა.

მიმართ მახირისა მამისა ღალაადლისა, ⁂ ამან შეიყვანა იგი ესე იყო
კბ სამეოცდა ხუთისა წლისა, ⁂ უშვა მას სეროქ ✿ ხოლო ღესუე შვა
ირლირა, ⁂ იყვნენ მისა ოცდა სამი ქალაქნი ქუჱყანასა შინა გა-
კგ ლადისსა ✿ ხოლო მიიღო ღესურ ⁂ არამ ყოველი იაირისა, კა-
ნად ⁂ აგარაკი მისი, სამეოცი ქალაქნი: ყოველნი იგინი მეთა მა-
კდ ხიროისთა მამისა ღალადისა ✿ ⁂ შემდგომად სიკუდილისა ესრო-
მისა, შეიდა ქალებ ეფრათს შინა, ხოლო ცოლი ესრომისა აგია,
კე ⁂ უშვა მას ასდოამა მამასა ფეკეესასა ✿ ⁂ იყვნეს მენი იერმალესნი
ჰირმშოსა იერომლასა: რამ ჰირმშო, ⁂ ვაანა, ⁂ არამ, ⁂ ასომ მმა
კვ მისი ✿ ⁂ იყო ცოლი სხუა ერამელისა, სახელით ათარა, რომელი
კზ იყო დედა უნამლასა ✿ ⁂ იყვნენ მენი არამასი ჰირმშო იერმეილი,
კჱ ⁂ მაას, ⁂ იამინ, ⁂ აკორ ✿ ⁂ იყო მენი უნამლისა, სამეა ⁂ ედ-
კთ დაი. ხოლო მენი სამმუეინისანი, ნადავ ⁂ ავისურ ✿ ⁂ სახელი
ლ ცოლისა ავისურისა აბიგეა, ⁂ უშვა მას ოსმა, ⁂ მადდია ✿ ხოლო
მენი ნადაბისნი, სალად, ⁂ აპფაიმ. ⁂ მოკუდა სალად, ⁂ არა ესვა
ლა შეილი ✿ ⁂ მენი აფფაინისა: იესიი, ⁂ ძე იესისა სოსან, ⁂ მენი
ლბ სოსანისნი, დადაი ✿ ხოლო მენი დადანისა: ახისამ ⁂ იეფერ, ⁂
ლგ იოანათან. მოკუდა იეფერ, ⁂ არა ესვა შეილი ✿ ხოლო მენი იო-
ნათანისნი: ფალეფ ⁂ ზაზა, ესენი იევნეს მენი იგი ერამელისა ✿
ლდ ხოლო სოსამს არა ესვნეს მენი, არამედ გარნა ასულნი, ⁂ ჰქუან-
ლე და სოსამს მონა მეგჯპტელი, სახელით იერაია ✿ ⁂ მისცა სოსან
ლვ ასული თჯსი იერას, მონასა თჯსსა ცოლად, და უშვა მას ეფფეა ✿ ხო-
ლზ ლო ეფფეა შვა ნათან, ⁂ ნათან შვა ზაგადა ✿ ხოლო ზაგადა შვა
ლჱ ოფლადა, ხოლო ოფლად შვა ოვიდა ✿ ხოლო ოვიდაა შვა იუა, ⁂ იუა
ლთი შვა აზარია ✿ ხოლო აზარ შვა ხელლის, ⁂ ხელილის შვა ელეასა ✿ ხო-
მა ლო ელეასა შვა სოსომას, ⁂ სოსომაი შვა სალუმ ✿ ხო-
მბ ლო სალუმ შვა იეკომიუ, იეკომია შვა ელისამა ✿ ხო-
ლო მენი ქალებისა შმისა იერამეილისა: მარისა ჰირმშო მისი,
მგ იგი არს მამა ზიფოსი, ⁂ მენი მარისასნი, მამისა ქებრონისა ✿ ⁂
მდ მენი ქებრონისნი: კორე, ⁂ თაფიუი, ⁂ რეკემ, ⁂ სამმა ✿ ხოლო
სამმა შვა რაემა, მმა იერკაანისა, ხოლო იერკან შვა სამმაია ✿

ხოლო მე სამმაისა მაონ: ⁂ მაონ მამაჲ ბეთსურისა ✿ ხოლო გე- მე,მგ
ფა, სარჭამან ქალებისმან შვა, არად, ⁂ მოსაია, ⁂ ღაზერ, ხოლო
არან შვა ღაზაზა ✿ ხოლო ძენი ადდაინისა: რემა, ⁂ იაათამ, ⁂ ძჱ
ჰრსომ, ⁂ ფალეთ, ⁂ იეფა, ⁂ სეღაჳ ✿ ⁂ სარჭამან ქალებისმან მო- ძჴ
ხა შვა სებერა, ⁂ თარხანა ✿ ხოლო შვა სეფა მამაჲ მადმინაესი, მთ
⁂ საულისა მამისა მადმინაესა, ⁂ მამაჲ ღებადასა. ⁂ ასული ქალე-
ბისი ასხა ✿ ესენი იუვნეს ძენი ქალებისნი. ძენი ორასნი ჰირმშო- ნ
სა ეფრათისა საბალ, მამაჲ კარიათიმელთა ✿ ⁂ სალმანა, მამაჲ ნა
ვიფლემისა, ⁂ მარიფ, მამაჲ ბეფღედორისა ✿ ხოლო იუვნეს მე- ნბ
ნი სობალისა, მამისა კარიათიმელთასა: არაა, ⁂ ესი, ⁂ ამმანიფ ✿
⁂ უმასფას, ⁂ კარიაფიარიმ, ⁂ მიფიფიმ, ⁂ ისამაფიმ, ⁂ იშამარეიმ, ნგ
ამათგან განვიდეს სარაფელნი, ⁂ ესფაღოელნი ✿ ხოლო ძენი ას- ნდ
ლმანესნი: ვიფლეემ, ⁂ ნეთოფათ, ⁂ ათაროფ, სახლისა იობაბისა
⁂ ხოგისა მანათასა, ისარი ✿ ესენი მამანი მწერალთანი, დამკჳ- ნე
დრებულთა იაბაბესს შინა: თარღაფიმ ⁂ სამათიმ, ⁂ სოსაფიმ: ესენი
არიან კენეველნი, რომელნი მოვიდეს ემათისგან, მამისა სახლისა
რექაბისა.

თავი გ.

ხოლო [1] ესენი იუვნენ ძენი დავითისნი, რომელნი ეშვნეს მას ა
ქებრონს: ჰირველ შობილი ამნონ, აქინნამისგან იზრაელიტელი-
სა: მეორე დანლუი აბიგესაგან კარმამელელისა ✿ მესამე აბესალომ, ბ
მე მააქისა, ასულისა თალომიაი მეფისა გესურელისა, მეოთხე ადო-
ნია, მე ადგითისა ✿ მეხუთე საფათია, აბითალისგან: მეექუსე იე- გ
თრაამ, აღლაისგან ცოლისა მისისა ✿ ექუსნი ეშვნეს მას ქე- დ
ბრონს შინა, სადა მეფობდა ჴუდ წელ, ⁂ ექუს თუჱ: ⁂ ოცდა ათ-
სამმეტსა წელსა მეფობდა იერუსალემს შინა ✿ ⁂ [2] ესე ეშვნეს მას ე
იერუსალემს შინა: სამაა, ⁂ სობაბ, ⁂ ნათან, ⁂ სოლომონ, ოთ-
სნი ესე ბერსაბესაგან ასულისა ამილისა ✿ ⁂ ებარ ⁂ ელისამ, ⁂ ვ
ელიფალეთ ✿ ⁂ ნაღის, ⁂ ნაფეთ, ⁂ იაფიე ✿ ⁂ ელისამა, ⁂ ე- ზ,ჱ
ლიადაჲ, ⁂ ელიფალეთ, ცხრა ✿ უოველნი ძენი დავითისნი, გარდა თ

[1]) ბ მეფეთა გ.—[2]) ბ მეფეთა ე.

ი მეთა სარჭთასა, [1] ⁂ თამარ დაჲ მათი ✿ [2] ხოლო ძენი სოლო-
მონისნი: რობოამ, აბიაგემისი, ასა მე მისი, იოსაფატ მე მისი ✿
აჲაბ იორამ მე მისი, ოქოზია მე მისი, იოას მე მისი ✿ ამასია მე მი-
იგ სი, ოსია მე მისი ✿ [3] იოათამ მე მისი, აქაზ მე მისი, ეზეკია მე მისი ✿
ოდაჲ მანასია მე მისი, ამონ მე მისი, იოსია მე მისი ✿ ხოლო ძენი იოსი-
ასნი: პირმშო იოანან, მეორე იოაკიმ, მესამე სედეკია, მეოთხე სე-
იზ ლლუმ ✿ ხოლო [4] ძენი იოა კიმისნი: იექონია მე მისი, სედეკია
იჱ მე მისი ✿ ხოლო ძენი იექონიასნი: ასირ, სალათიელ მე მისი ✿
იჴ მელხირამ, ფადაია, ⁂ ანესარ, ⁂ ეზეკია, ⁂ ოსამონ, ⁂ სამადია ✿
ით ხოლო ძენი სალათიელისნი: ზორაბაბელ, ⁂ სემეი, ხოლო ძენი ზო-
კ რაბაბელისა: მოსოლლამ, ⁂ ანანია, ⁂ სალომით დაჲ მათი ✿ ⁂
ასუბია ⁂ ოელ, ⁂ ბარახია, ⁂ ასადია, ⁂ ასობედ, ხუთნი ✿
კა ხოლო ძენი ანანიასნი: ფალთიას, იესია მე მისი, რაფაელ მე მისი,
კბ ორნა მე მისი, აბდია მე მისი, სესენია მე მისი ✿ ⁂ მე სესენიასი,
სამაია, ⁂ ძენი სამეინისა ქეტტუს, ⁂ იოილ, ⁂ ბერრია, ⁂ ნოადია,
კგ ⁂ საფ, ექუსნი ✿ ⁂ ძენი ნოადისნი: ელიონეი, ⁂ ეზეკია, ⁂ ეზ-
კდ რიკამ, სამნი ✿ ძენი ელიონისნი: უადია, ⁂ ელასებონ, ⁂ ფადაია,
⁂ აკუმ, ⁂ იოანან, ⁂ დალაია, ⁂ ანან, შჯდნი.

თავი დ.

ა ხოლო ძენი იუდასნი: [5] ფარეზ, ესრომ, ⁂ სარმი, ⁂ ორ, ⁂
ბ სუბალ ✿ ⁂ რადა მე სუბალისა, ხოლო საუბალ შუა იეთა, ხოლო
გ იეთამ შუა აქიმაია, ⁂ ლლად: ესენი შობილნი არათიასნი ✿ ⁂ ესე
დ ძენი ეთანისნი: იეზრაილ, ⁂ იესმან, ⁂ იედბაშ, ხოლო სახელი
დისა მათისა, ესია, დესპონ ✿ ⁂ [6] ფანუელ მამაჲ ღადორისა, ⁂
ე ეზერ მამაჲ ოსანისა, ესე ძენი ორისნი: პირმშო ეფრაფა, მამისა
ვ ბეფთელემელისა ✿ ხოლო ასსურს, მამასა ფეკუასსა ჴევანდეს ორნი
ზ,ჱ ცოლნი, სალლა ⁂ მაარა ✿ ხოლო უშუა მას მაარამ: ახაზა, ⁂
ათერა, ⁂ ფეძანა, ⁂ აასფარა; ყოველნი ესე ძენი მაარასანისა ✿
⁂ ძენი სალლანისა: სერეფ, ⁂ სოორ, ⁂ ესფანამ ✿ ხოლო კოე

[1]) ბ მეფთა იგ.—[2]) მათე ა.—[3]) მათე ა.—[4]) მათე ა.—[5]) ა მოსე დჱ ⁂ მგ.—[6]) ზემორე ზ.

შვა ენობ, ⁘ სოვივ, ⁘ შობილნი მმისა რიხაბისნი, ძისა იარონი-
სა ✿ ხოლო იყო იავის უჰატიოსნეს მმათა თჯსთა: ⁘ უწოდა მას თ
სახელი დედამან მისმან იავის, მეტუჱწლმან: ვითარმედ ვშევ იცი
სალმობასა შინა ✿ ⁘ მოუწოდა იავის ღმერთსა ისრაელისასა, მე- ი
ტუჱწლმან: უკეთუ კურთხევით მაკურთხო მე, ⁘ განაფრცო საზღ-
ვარნი ჩემნი, ⁘ იყოს ჴელი შენი ჩემ თანა, ⁘ მო მე მეცნიერ,
რათა არა დამამდაბლო მე, ⁘ მისცა მას ღმერთმან ყოველი რაო-
დენი სთხოვა ✿ ხოლო ქალებ მამა მანასხანისმან, შვა მახირა: ესე ია
არს მამაჲ ასაფონთა ✿ ⁘ ასაფონ შვა საფრეფ, ⁘ ფერესისია, ⁘ ფა- იბ
ნა, მამა ქალაქისა ნაასისა, მმისა სელომისა, კენეზიისა ⁘ აქაზი-
სა, ესენი კაცნი რქაბისა ✿ ხოლო ძენი კენეზიისა: ღოფნილ, ⁘ იგ
სარაია, ხოლო ძენი ღოფონილეისა აოაფ ✿ ხოლო მანაფაი შვა იდ
ღოფორა, ⁘ სარაიას შვა იორამ, მამაჲ ღისასარიმისა, რამეთუ
ჴელოვანნი იუშნეს ✿ ხოლო ძენი ქალებისნი, ძისა ეფონინისა: ირ, იე
⁘ ილა, ⁘ ნაამ ✿ ხოლო ძენი ილის, კენეზ ✿ ⁘ ძენი ამელიმისა: ეჳ,იზ
ზიფ, ⁘ ზუფა, ⁘ თირიას, ⁘ ესერილ ✿ ხოლო ძენი იეირონისა: იჱ
ეფერ, მურად, ⁘ ოფერ, ⁘ იამონ: ⁘ შვა იეფერ მხრონა, ⁘ სემაის,
⁘ იესბუ მამა ღედორისა, ⁘ მამა ესფამონისა ✿ ხოლო ცოლმან ით
მისმან ადია უშვა მას იარედ მამა ღედორისა, ⁘ აჳერას, მამა სო-
ხონასა, ⁘ ეხფიილ, მამა ზანონისა, ხოლო ესე ძენი ბეფფისა, ასუ-
ლის ფარაონისი, რომელი მოიყვანა მორილ ✿ ⁘ ძენი ცოლთა კ
იდუმელთა, დისა ხანეისა, ⁘ დალია მამასა კეილისა ⁘ სიმეონ
მამაჲ იომამისა. ⁘ ძენი ნემოსნი მამისა კეილოსა: ღარმი, ⁘ ეფე-
მონი, რომელი იყო მასხთისაგან ✿ ხოლო ძენი სჳმეონისნი, ამ- კა
ნონ ⁘ რამნონ, მე ანასა, ⁘ ფიმნონს: ⁘ ძენი ეისნი, ზოქათ, ⁘
ძენი ზოქათისნი ✿ ხოლო ძენი ელნომისა, ძისა იუდასი: ირ, მამა კბ
ლიქაბისა, ⁘ ლაადა, მამა მარისან, ⁘ ტომი სახლის მოქიდისა
სელთა სახლსა შინა ესობისა ✿ რომელმანცა უქმნა სადგომად კგ
მზესა, ხოლო კაცნი ცრუნი ⁘ უშიშნი ნათესავადმდე, რომელნი
მთავარ იქმნეს მოაბელთა, რომელმანცა მოაქციენა იგინი აჳდიულ
მაფუიკიმს შინა, ხოლო ესე სიტყუანი მჳენნი ✿ ესენი მეჯურ- კე

ჴლენი მეოფნი ათაიმს შინა ⁂ ღადიის მეფეთათანა, ⁂ სამეფოსა
კე მისსა განამაგრებდეს, ⁂ ეშენნენ მუნ ✿ [1] ძენი სჯმიონისნი, ნამულ,
კვ ⁂ იამინ, ⁂ იარივ, სარე, საულ ✿ სელემ მე მისი, მასან მე მისი,
კზ მასმა მე მისი, ხოლო ძენი მაზმოვისანი ✿ საულ მე მისი, სამად
კთ მე მისი, ზაკჳრ მე მისი, სემეი მე მისი ✿ ხოლო ძენი სემმეიისნი,
ათექუსმეტნი, ⁂ ასული ექუსი, ხოლო ძმათა მისთა არა ჰყუანდეს
ძენი მრავალნი, ⁂ ყოველნი ნათესავნი მათი არა განმრავლებო-
ლ დენ, ვითარცა ძენი იუდასნი ✿ ⁂ საგანეობენდენ ვირსაბს, შინა ⁂
ლა საგადს, ⁂ მონადს, ⁂ ესერსულს შინა ✿ ⁂ ვალაასს, ⁂ ასემს ში-
ლბ ნა, ⁂ ფოლადს შინა ✿ ⁂ ვაფუილს შინა, ⁂ ერმეს შინა, ⁂ სიკე-
ლას შინა ✿ ⁂ ეეფმარიმოფს შინა, ⁂ იმისუყოსინსა შინა, ⁂
სახლსა შინა ვარუსეორიმილსსა: ესე არიან ქალაქნი მათნი ვიდ-
ლგ რე მეფისა დავითისამდე ✿ ⁂ დაბანი მათნი, ითამათ, ინ, რამნონ, ⁂
ლდ ფოსკან, ⁂ ესარ, ქალაქნი ხუთნი ✿ ⁂ ყოველი დაბანი მათნი გა-
რემოს ქალაქთა მათთა, ვიდრე ვაალამდე, ესე სამჴრობელო მათი,
ლე ⁂ განუფოცილება მათი ✿ ხოლო მოსოვა ⁂ იემოლოქ ⁂ იოსია
მე ამასიასი ✿ ⁂ იოილ, ⁂ იუი მე ასავეისა, მე სარაეისა, მე ასი-
ლვ სისა ✿ ⁂ ელიონაი, ⁂ იაკობა, ⁂ იასუია, ⁂ ასეია, ⁂ იუდიილ,
ლზ ⁂ ისმაილ, ⁂ ბანეა ✿ ⁂ ზუვარე საფეისი, მისა ალონასი, მისა
ლთ ედიისა, მისა სემრიისა, მისა სამეიისა ✿ ესენი არიან გამოსრულნი
სახელებთა შინა მთავართა, ნათესავთა შორის თჯსთა, ⁂ სახლთა
შინა მამათა თჯსთა განმრავლდეს სიმრავლითა ✿ ⁂ წარვიდეს რათა
მ შეიდგენ ღერარს შინა, ვიდრე აღმოსავლეთამდე, ძიებად საძოვარი
სამწყსოთა თჯსთა ✿ ⁂ ჰოვეს საძოვარნი მრავალნი ⁂ კეთილნი:
⁂ ქუეყანა ვრცელი წინაშე მათსა, ⁂ მშჯდობა ⁂ განსასუფევნებელი,
რამეთუ ჰირველ დამკჳდრებულ იუნენ მეთაგან ქამისათა მუნ ✿
მა ⁂ მოვიდნენ ესენი აღწერილნი სახელებითა დღეთა შინა ეზეკია მე-
ფისა იუდასა, ⁂ მოსწუჯდეს მკჳდრნი მათი ⁂ საგანენი, რომელი
ჰოეს მუნ, ⁂ აღმოფხვრნეს იგინი ვიდრე დღემდე ამისა, ⁂ და-
შენნენ ნაცვლად მათსა, რამეთუ საძოვარი ჰირუტუუთა მათი იუუ-

[1] ა მოსე მგ. ბ მოსე კ.

ნენ მუნ ✿ ამათგან მენი სჯიონისნი წარვიდენ მთასა შინა სიიორს, მბ
კაცნი ხუთასნი, თანა ჴ ფალთია, ჴ ნოადია, ჴ რაფაია, ჴ იოზინი,
მენი იესისა, მთავარნი მათნი ✿ ჴ მოსწეჯდნეს ნეშტნი, რომელ- მგ
ნი დაშთომილ იუნენ ამალეკელთაგან, ჴ დაემკჯდრნეს მუნ ვიდრე
დღეინდელად დღედმდე.

თ ა ვ ი ე.

ხოლო მენი რუბენისა ჰირმშოსა ისრაელისა, რამეთუ იუო ა
იგი ჰირმშო მისი, ჴ [1] ოდეს იგი აგდებოდა საწოლსა მამისა თჯ-
სისასა, მისცა კურთხევა მისი მესა თჯსსა იოსებს, მესა ისრაელი-
სასა, ჴ არა იქმნა იგი შერაცხილ, ჰირმშოებასა შინა ✿ რამეთუ [2] ბ
იუდა ძლიერ ძლიერებითა ძმათა შორის თჯსთა, ჴ წინამძღუარად
მისგან, ჴ კურთხევა იოსებისა ✿ [3] მენი რუბენისნი ჰირმშოსა ის- გ
რაელისა: ენოქ, ჴ ფალლუს, ესრომ, ჴ ხარმი ✿ მენი იოელისა: დ
სემი, ჴ ბანეა მე მისი. ხოლო მენი ლოლასნი, მისა სემისა, მე მი-
სი მიქა, მე მისი რიქა მე მისი ✿ ვაალ მე მისი, რომელიცა გარ- ე
დააშენა ფალლაფალასარ მეფეთან ასურისთან, ესე იუო მთავარი ტო-
მისა რუბენისა ✿ ჴ ძმანი მისნი მამულსა შინა თჯსსა, აღრიც- ვ
ხუათა შინა თჯსთა, ჴ ნათესაობისაებრ მათთა, მთავარი იოილ, ჴ
ზაქარია ✿ ჴ ვალეკ, მე აზუზისა, მე სამმასი, მე იოვილისა; იგი ზ
დაეშენა აროირსა შინა, ჴ ნავანსა შინა, ჴ ველმაონს ✿ ჴ ჰირ ჴ ჩ
ჰირ აღმოსავალით დაეშენა, ვიდრე შესავალამდე უდაბნოსა, მდინა-
რისაგან ევფრათისა, რამეთუ საცხოვარი მათი მრავალ იუო, ქუჩ-
ნანასა შინა გალადისასა ✿ ხოლო დღეთა შინა საულისთა მოა- თ
წიეს ბრძოლა წინა აღმდგომ აგარიანთა, ჴ დაეცნეს კელთა შინა
მათთა მკჯდრნი საგანეთა შინა თჯსთა, ყოველნი აღმოსავლეთისა
მიმართ გალადისსა ✿ მენი გადისნი ჰირის ჰირს მათთა, დაეშენნეს ი
ქუჩნანასა შინა ვასანისასა სელხამდე ✿ იოილ ჰირმშო, ჴ საფამ ია
მეორე ჴ იანინ, მწიგნობარი ბასანისა ✿ ჴ ძმანი მათნი, სახლი- იბ
საებრ მამათა მათთასა, მისაილ, ჴ მოსოლლამ, ჴ სობეა, ჴ იო-

[1] ა მოსე ლუ, მგ ჴ მთ.— [2] ბ მოსე კ. დ მოსე კკ.— [3] ა მოსე მთ. ა მოსე მგ. ბ მოსე კ.

იგ რა, ⁂ იოხან, ⁂ იოვია, ⁂ იობედ, შჯდნი ✿ ესენი მენი აბიიქასნი, მისა რუბინისა ⁂ ადისა, მისა ლალადისა, მისა მიხაილისა, მისა იესსესა, ⁂ მისა ედაისჲ, მისა ვუზისა ✿ მმისა მისა აბდიელისა, მისა ღუნისა, მთავარი სახლისა მამეულისა მათისა ✿ დამჯდრებულ იუშეს კალადსა შინა, ბასანსა შინა, ⁂ დაბნებთა შინა მათთა, ⁂ უოველთა შორის გარემოს სარონისათა, ვიდრე გამოსაიგ ვლამდე ✿ ეოველნი ესე აღრიცხულ იუშეს ღდეთა შინა იოათამ მეფისა იუდასთა, ⁂ ღდეთა შინა იერობოამისა მეფისა ისრაელისათა ✿ მენი რუბენისნი, ⁂ ღადისნი, ⁂ ნახევარ ტომისა მანასესნი, იუშენ მენი პლიერნი, კაცნი შემოსილნი ფარითა ⁂ მახჯლითა, ⁂ მომრთხმელნი მშჯლდისა, ⁂ სწავლულ ბრძოლისა ორმეოცდა ოთხი ათასი, ⁂ შჯდას სამეოცი, რომელნი გამოვიდოდეს ბრძოიჩ ლად ✿ ⁂ ჰეოფდენ ბრძოლათა აგარიანთათანა, ⁂ იტურეანთა, ⁂ ით ნაფისეანთა, ⁂ ნადაბეანთა ✿ ⁂ განძლიერდეს მათ ზედა, ⁂ მიეცნეს კელთა შინა მათთა აგარიანნი, ⁂ ეოველი საეოფელი მათი, რამეთუ ღუთისა მიმართ ღაღად ეყვეს ბრძოლასა შინა, ⁂ ისმინა მათი, კ რამეთუ ესვიდენ მას ✿ ⁂ წარმოსტუშნეს ჯურჯანი, აქლემნი, სუთი ათასი, ⁂ ცხოვარნი ორას ორმეოცდა ათი ათასი, ⁂ კარაუკა ლნი ორი ათასი, ⁂ სულნი კაცთანი ასი ათასი ✿ ხოლო წულულნი მრავალნი დაეცნენ, რამეთუ ღუთისა ჰიერ იყო ბრძოლა, ⁂ კბ დაეშენნეს ადგილთა შინა მათთა ვიდრე გარდაშენებამდე ✿ ⁂ ნახევარ ტომნი მანასესნი, დაეშენნეს ქუჩანასა შინა ბასანითგან ვიდრე ბაალამდე ერმონს, ⁂ სანირს, ⁂ მთათა აერმონისათა: ⁂ ესენი კგ ლიბანსა შინა განძრავლდეს ✿ ⁂ ესენი მთავარნი სახლისა მამეულისა მათისანი: ღოფერ, ⁂ იესე, ⁂ ელიილ, ⁂ იერემია, ⁂ იოდია, ⁂ იედიილ,: კაცნი ძლიერნი ძალითა, კაცნი სახელოვანნი, კდ მთავარნი სახლთაებრ მამეულთა თჯსთა ✿ ⁂ დაუტევეს ღმერთი მამათა თჯსთა, ⁂ იძრუშეს შედგომად ღმერთთა ერთა ქუჩანისათა, კე რომელნიცა მოსპო ღმერთმან პირისაგან მათისა ✿ ⁂ აღუდგინა ღმერთმან ისრაელთამან სული ფულასი მეფისა ასურეთისა, ⁂ სული ფეღლაფალასარისა მეფისა ასურასტანისა, ⁂ გარდასცვალა რუ-

ბენ ⁂ გაად, ⁂ ნასევარი ტომი მანასესი, ⁂ შეიუშანნა იგინი აღ-
ლანს შინა, ⁂ იოძორს, ⁂ არანს შინა, ⁂ მდინარესა ზედა ღოზანს,
ვიდრე დღეინდელად დღედმდე.

თავი ვ.

და იუშნეს მენი ლევისნი, [1] გერსონ, კაათ, ⁂ მერარი ✿ ⁂ ა,ბ
მენი კაათისნი, ამრამ, ⁂ ისაარ, ქებრონ ⁂ ოზიილ ✿ მენი ამრა- გ
მისნი, აჰრონ, ⁂ მოსე, ⁂ მარიამ, ხოლო მენი აჰრონისნი, ნადაბ,
⁂ აბიუდ, ⁂ ელიაზარ, ⁂ იათამარ, ✿ ⁂ ელიაზარ შვა ფინეზ, ⁂ დ
ფინეზ შვა აბიუდ ✿ ⁂ აბიუდ შვა ბოკი, ⁂ ბოკ შვა ოზია ✿ ხოლო ე,ვ
ოზია შვა ზარეა, ⁂ ზარეა შვა მარიოთა ✿ ხოლო მარიოთა შვა ზ
ამარია, ხოლო ამარია შვა აქიტობ ✿ ხოლო აქიტობ შვა სადუკ, ჱ
⁂ სადუკ შვა აქიმას ✿ ხოლო აქიმას შვა აზარია, ⁂ აზარია შვა თ
იოანან ✿ ხოლო იოანან შვა აზარია, ⁂ იგი არს აზარია, რომე- ი
ლი მღუდელობდა სახლსა შინა, რომელიცა აღაშენა სოლომონ
იერუსალიმსა შინა ✿ ხოლო შვა აზარია ამარია, ⁂ ამარია შვა ია
აქიტობ ✿ ხოლო აქიტობ შვა სადოკ, ⁂ სადოკ შვა სელლუმ ✿ ⁂ აბ,იგ
სელლუმ შვა ელკია, ⁂ ელკია შვა აზარია ✿ ⁂ აზარია შვა სარეანა, იდ
⁂ სარეანა შვა იოსედეკ ✿ ხოლო იოსედეკ წარვიდა ოდეს გარ- იე
დაშენა უფალმან იუდა ⁂ იერუსალიმი კელითა ნაბუქოდონოსორი-
სა ბაბილონს შინა ✿ ხოლო [2] მენი ლევისნი, გერსონ, კაათ ⁂ მე- ივ
რარი ✿ ⁂ ესე სახელები არს მეთა გერსონიანთა ლუბენი ⁂ სე- იზ
მია ✿ ხოლო მენი კაათისნი, ამრამ, ⁂ ისაარ, ქებრონ, ⁂ იჱ
ოზიილ ✿ ხოლო მენი მერარისნი, მოოლი, ⁂ მუსი, ⁂ ესე შო- ით
ბანი ლევისანი მამეულისა ებრ მათისა ✿ გერსონ, ლოვან მისა კ
მისისა, იეთ მე მისი, ⁂ სემნა მე მისი ✿ იოლა მე მისი, ადდო მე კა
მისი, ზარა მე მისი, ⁂ ეთრი მე მისი ✿ მენი კაათისნი, ისაარ მე კბ
მისი, ამინადაბ მე მისი, კორე მე მისი, ასირ მე მისი ✿ ელკანა მე კგ
მისი, აბისაფ მე მისი, ასირ მე მისი ✿ კაათ მე მისი, ურიილ მე კდ
მისი, ოზია მე მისი, საულ მე მისი ✿ ხოლო მენი ელკანანისნი, კე
ამასი მე მისი, ამიოთ მე მისი ✿ ელკანა მე მისი, სუფი მე მისი, კვ

[1] ა მოსე მგ. ბ მოსე გ. ჭმომორე კგ. დ მოხე გ.—[2] ა მოსე ვ.

კზ ✠ ნაათ ძე მისი ✿ ელიაბ ძე მისი, იერემიელ ძე მისი, ელკანა ძე
კჱ მისი, სამუილ ძე მისი ✿ ხოლო ძენი სამუილისა, ჱირჩშო მისი
კთ იოილ, მეორე აბია ✿ ხოლო ძენი მარარისნი მოოლი ძე მისი,
ლ ლობენი ძე მისი, სემეია ძე მისი, ოზა ძე მისი ✿ სამმა ძე მისი,
ლა ანანი ძე მისი, ასაია ძე მისი ✿ ხოლო ესენი არიან რომელნი
დაადგინა დავით მგალობლად სახლსა შინა უფლისასა, ოდეს დაად-
ლბ გინა კიდობანი ✿ ✠ იუნენ მსახურნი წინაშე კარვისა სახლსა სა-
წამებელისასა მგალობელად, ვიდრე აღაშენა სოლომონ სახლი
უფლისა იერუსალიმს შინა, ✠ დადგნენ წესისა ებრ თჯსისა მსა-
ლჳ სურებათა შინა მათთა ✿ ✠ ესენი არიან წინაშე მდგომარენი, ✠ ძე-
ნი მათნი მეთაგან კაათისათა, ემან მგალობელი ძე იოილისა, ძისა
ლდ სამოილისა ✿ ძისა ელკანასი, ძისა იერემელისა, ძისა ელიელისა,
ლე ძისა ნაათისა ✿ ძისა სუფისა, ძისა ელკანასი, ძისა ამიოთისა,
ლჳ ძისა ამასიისა, ძისა ელკანასი ✿ ძისა იოილისა, ძისა აზარიასა,
ლზ ძისა საფანისა ✿ ძისა მაათისა, ძისა ასსერისა, ძისა აბიასაფისა,
ლჴ ძისა ასიროისა, ძისა კორესა ✿ ძისა ამინადაბისა, ძისა ისაარი-
მთ სი, ძისა კაათისა, ძისა ლევისა, ძისა ისრაელისა ✿ ✠ ძმა ძისი
ასაფ, რომელი იყო მდგომარე მარჯუჴნით ძისსა, ასაფ ძე ვარა-
მ ქიასი, ძისა სამაასი ✿ ძისა მიხაილისი, ძისა მასილოსი, ძისა
მა,მბ მელქიასი ✿ ძისა ათანიასი, ძისა ზარაესი, ძისა ადაილისი ✿ ძი-
მგ სა ეთანისა, ძისა ზემმისა, ძისა სემეისა ✿ ძისა იათისა, ძისა გედ-
მდ სონისა, ძისა ლევისა ✿ ხოლო ძენი მერარისნი ძმისა მათისა მა-
მე რცხენით: ეთან ძე ხუსისა, ძისა აბდიისა, ძისა მალოქისა ✿ ძისა
მვ საეიესა, ძისა ხელკიასი ✿ ძისა ამასიასი, ძისა მაანისა, ძისა
მზ სამირისა ✿ ძისა მოოლისა, ძისა მუსისა, ძისა მერარისა, ძისა
მჱ ლევისა ✿ ხოლო ძმანი მათნი სახლისა ებრ მამეულისა მათისა,
ლევიტელნი, რომელნი მიცემულ იუნეს ყოველსავე საქმესა სამსა-
მთ ხურებელსა კარვისა სახლისა ღუთისასა ✿ ✠ აჰრონ ✠ ძენი მისნი
აკმევდეს ზედა საკურთხეველსა ყოველად დასწუჴლსა, ✠ ზედა სა-
კურთხეველსა სასაკმეველესა ყოველსა შინა საქმესა წმიდასა
წმიდათასა, შესანდობელად ისრაელისა ყოველისა ებრ, რაჲო-

დენი უბძანა მოსე მონამან ღუთისამან ✿ ხოლო მენი აჴრონისნი ნ
ესენი, ელიაზარ მე მისი, ფინეს მე მისი, აბიუდ მე მისი ✿ ბოკი ნა
მე მისი, ოზი მე მისი ✿ ზარეა მე მისი, მარიოთ მე მისი ✿ ამა- ნბ,ნგ
რია მე მისი, აქიტობ მე მისი, სადუკ მე მისი, აქიმას მე მისი ✿ ⁂ ნდ
ესე არიან საყანენი მათნი საუოფელთა ებრ მათთა, ⁂ საზღვართა
შორის მათთა მეთა აჴრონისათა, ნათესაჲსა კაათისა, რამეთუ
ამათ ხუდა წილი ✿ ⁂ მისცეს მათ ქებრონი ქუჴაანასა შინა იუ- ნე
დასსა, ⁂ ქუჴაშე ქალაქნი მისნი გარემოს მისსა ✿ ⁂ [1] აყარაკინი ნვ
ქალაქისანი, ⁂ სოფელნი მისნი მისცნეს ქალებს მესა იუფონისა-
სა ✿ ხოლო მეთა აჴრონისათა მისცეს ქალაქნი მისაქტოლველ- ნზ
ნი: ქებრონ, ⁂ ქუჴაშე ქალაქნი მისნი, ⁂ ლობნა, ⁂ ქუჴ ქალაქნი
მისნი, ⁂ ალომ, ⁂ გარემოსნი მისნი ✿ ⁂ კელმი, ⁂ გარემოს ქა- ნჱ
ლაქნი მისნი: ⁂ დაბირი, ⁂ გარე მოზღუდვილი მისი ✿ ⁂ ასან ⁂ ნთ
გარე მოზღუდვილი მისი, ⁂ ვეფსამის, ⁂ გარე მოზღუდვილი მისი,
⁂ ვეფსურ, ⁂ გარე მოზღუდვილი მისი ✿ ხოლო ტომისაგან ბე- ო
ნიამენისა გაბაონი, ⁂ გარე მოზღუდვილი მისი, ⁂ ელამოთ, ⁂ გა-
რე მოზღუდვილი მისი, ⁂ ელამეი ⁂ გარე მოზღუდვილი მისი, ⁂
ანათოთ ⁂ გარე მოზღუდვილი მისი, ოცდელნი ქალაქნი მათნი
ათასამეტნი ტომისა ებრ მათისა ✿ ⁂ მეთა კაათისთა, რომელნი ეა
დაშთომილ იუნენ ტომისაგან ნათესავისა, ნახევარ ტომისაგან მა- ებ
ნასესა, მისცეს ნაწილად ქალაქნი ათნი ✿ ⁂ მეთა გედსონისთა ნა-
თესავისა ებრ მათისა ტომისაგან ისახარისა, ⁂ ტომისაგან ასერი-
სა, ⁂ ტომისაგან ნეფთალემისა, ⁂ ტომისაგან მანასესა ბასანსა
შინა, მისცნეს ათასამეტნი ქალაქნი ✿ ⁂ მეთა მერარისთა ნათე- ეგ
საობისა ებრ მათისა, ტომისაგან რუბენისა, ⁂ ტომისაგან გადი-
სა, ⁂ ტომისაგან ზაბულონისა, მისცნეს წილისა ებრ ქალაქი
ათორმეტი ✿ ხოლო მისცეს მეთა ისრაელისათა ლევიტელთა ქა- ედ
ლაქნი, ⁂ გარემო მათი ✿ ხოლო მისცეს წილთა ებრ ტომთაგან ეე
მეთა იუდასთა, ⁂ ტომთაგან მეთა სჯმეონისთა, ⁂ ტომთაგან მეთა
ბენიამენისათა, ქალაქნი ესე, რომელთა უწოდეს სახელები თჯსი ✿

[1] ⁂ ლა.

ჲვ ⁂ მამეულებისაგან ძეთა კაათისთა იქმნეს ქალაქნი სახლჳართა მათ-
ჲზ თანი ტომისაგან ეფრემისა ✿ ⁂ [1] მისცეს მათ ქალაქნი სალტო-
ლჳლთანი, სჯქმ ⁂ გარე მოსლუდვილი მისი მთასა ეფრემისსა, ⁂
ჲჩ ღაზერ, ⁂ გარე მოსლუდვილი მისი ✿ ⁂ ეკამან, ⁂ გარე მოსლუ-
ჲთ დვილი მისი, ⁂ ბეთორონ, ⁂ გარე მოსლუდვილი მისი ✿ ⁂ ელონ
ი ⁂ გარემოს მისნი, ⁂ გეთრემონ ⁂ გარემოს მისი ✿ ⁂ ნახეგართა
ტომთა მანასესთა, ანერ, ⁂ გარემო მისი, ⁂ იეველაამ ⁂ გარემო
ია მისი, ტომთა ებრ ძეთა კაათისთა ნეშტთა ✿ ძეთა გედსონისათა
იბ მამულთაგან ნახეგარ ტომთა მანასესთა მისცეს გავლონ ბასანი-
საგან, ⁂ გარემო მისნი, ⁂ ასიროთ ⁂ გარემო მისი ✿ ⁂ ტომი-
საგან იასხარისა კედეს, ⁂ გარემო მისი, ⁂ ნადარ ⁂ გარემო მი-
იგ სნი ✿ ⁂ რამოთ ⁂ გარემოსი მისი, ⁂ ენან ⁂ გარემო მისნი ✿ ⁂
იდ ტომისაგან ასირისა, მასის ⁂ გარემო მისი, რამოთ ⁂ გარემო
იე მისი ✿ ⁂ აკაკ ⁂ გარემო მისი ✿ ⁂ როობ ⁂ გარემო მისი: ⁂
ივ ტომისაგან ნეფთალემისა კადის გალილეას შინა, ⁂ გარემო მისი,
იზ ⁂ ხამოთ ⁂ გარემო მისი, ⁂ კარიათაიმ, ⁂ გარემო მისი ✿ ⁂ მე-
ით თა მერარისთა ნეშტთა ტომისაგან ზაბულონისა, რემმონ ⁂ გარე-
იჳ მო მისი, ⁂ თაბორი, ⁂ გარემო მისი ✿ ⁂ წიაღ იორდანესა იე-
რიქო, ჰირ ⁂ ჰირ აღმოსავლისა იორდანისა: ტომისაგან რუბენი-
სა, ბოსორი უდაბნოსა შინა ⁂ გარემო მისი, ⁂ ესსა ⁂ გარემო
ით მისი ✿ ⁂ კადიმოთ ⁂ გარემო მისი, ⁂ მეაკსაფ ⁂ გარემო მი-
ჳ სი ✿ ⁂ ტომისაგან გადისა რამმოთ ღალადისა, ⁂ გარემო მისი,
ჳა დანაიმ ⁂ გარემო მისი ✿ ესებონ ⁂ გარემო მისი, ⁂ იაზირ ⁂ გა-
რემო მისი.

თავი ზ.

ა ხოლო ესენი ძენი იზაქარისნი ფოლა, ⁂ ფუა, ⁂ იასუბ, ⁂ სი-
ბ მერამ, ოთხნი ✿ ხოლო ძენი ფოლისნი, ოზი ⁂ რაფეენ, ⁂ იერიილ,
⁂ ამინ, ⁂ იაფთამ, ⁂ სამუილ, მთავარნი სახლისაებრ მამეულოა
მათთასა, რომელსნი იუწნეს ტომისაგან ფოლასსა მლიერნი ძალითა
ნათესავისაებრ მათისა, რომელნი აღირიცხნეს დღეთა შინა დავი-

[1] ისო კა.

თისთა ოცდა ორი ათასი, ⁂ ექუსასი ✿ ხოლო მენი ოზისნი იე- გ
ზრი, ⁂ მენი იეზრისნი, მიხაილ, ⁂ ავდია, ⁂ იოილ, ⁂ იოსია,
ხუთნი ეოველნი მთავარნი ✿ ⁂ მათთანა ნათესავისაებრ მათისა დ
სახლისაებრ მამეულისა მათისა, შერტემულნი ⁂ ძლიერნი წეო-
ბასა შინა ბრძოლასა ზედა, ოცდა ექუსი ათასი, რამეთუ ძრა-
ვალნი ესხნენ ცოლნი ⁂ შჯლნი ✿ ხოლო ძმათაცა მათთა ეოველ- ე
თა შინა ტომთა იზაქარისათა უძლიერესნი ძალითა ითხმეოცდა
შჯდი ათასი, აღრიცხული მათ ეოველთა ✿ ხოლო [1]) მენი ბენიამე- ვ
ნისნი, ვალი, ⁂ ხოვორ, ⁂ იედიელ სამნი ✿ ხოლო მენი ვალისნი ზ
ესებონ, იოზია, ოზიილ, ⁂ ერიმუთ, ⁂ ურია, ხუთნი მთავარნი სა-
სლისა მამეულისა მათისა, უძლიერესნი ძალითა, ⁂ აღრიცხუა მა- თ
თი, ოცდა ორი ათასი, ⁂ ოცდა ათოთხმეტი ✿ ხოლო მენი სო- ჳ
ვორისნი სამირია, ⁂ იოაბ, ⁂ ელიეზერ, ⁂ ელიანა, ⁂ ამარია, ⁂
იერიმუთ, ⁂ ავია, ⁂ ანათოთ, ⁂ ელმეთემ, ეოველნი ესე მენი ხო-
ვორიისნი ✿ ხოლო აღრიცხუა მათი ნათესავისაებრ მათისა, თ
მთავარნი სახლთა მამეულთა მათთანი, უძლიერნი ძალითა, ოცი
ათასი ⁂ ორასი ✿ ხოლო მენი იგი ედილესნი, ვაალამ, ⁂ მენი, ი
ვაალიმისნი იაუს, ⁂ ბენიამენ, ⁂ აოთ, ⁂ ანან, ⁂ ზიფან, ⁂ თა-
რსის, ⁂ ანისარ ✿ ეოველნი ესე მენი, ედილეისნი, მთავარნი ია
ტომთანი, ძლიერნი ძალითა, ათშჯდმეტი ათასი ⁂ ორასი, აღ-
მსლველნი ძალითურთ ბრძოლისა მიმართ ✿ ⁂ საფან ⁂ აფან, მე- იბ
ნი იერმუთისნი ✿ ესეუდ, მე მისი, ნეფთალიმ მე მისი, ⁂ აესილ, იგ
⁂ გოინან, ⁂ იესერ, ⁂ სელლიმ, მენი მისნი, ვალამ მე მისი ✿
მენი მანასესნი, იეზრალ, რომელიცა უშვა ხარჭამან მისმან სირა, იდ
მანვე უშვა მას მახირას მამა გალაადისა ✿ ხოლო მახირ მიჴვა- იე
რა ცოლი აფირსა, ⁂ სეფინსა, ⁂ სახელი დისა მისისა მაახა,
ხოლო სახელი მეორისა სალპაად, ხოლო შვნა სალპაად ასულნი ✿
⁂ უშვა მაახა ცოლმან მაქირისმან მე ⁂ უწოდა მას სახელი ფარ- ივ
ეს, ⁂ სახელი ძმისა მისისა სორორ, ⁂ მენი მისნი ულამ, ⁂ რა- იზ
კამ ✿ ხოლო მენი ულამისნი, ვალაამ, ესენი მენი ღალაადისა, მი-

[1]) ა მოსე მგ.

იც სა მახირისა, მისა მანასესა ✿ ხოლო დამან მისმან მალეხეთ, შენა
ით იესუდ, ✠ აბიესერ, ✠ მაალა ✿ ხოლო იეუნენ მენი სემირისნი,
ბ აიმნ, ✠ სისემ, ✠ დოკიიმ, ✠ ენიამ ✿ ხოლო მენი ეფრემისნი,
კა ფუსალამ, ✠ რაამ მე მისი, ✠ ფაამ მე მისი, ✠ ელაად მე მისი, ✠
ფაა მე მისი ✿ ✠ ზავად მე მისი, ✠ სუთელა მე მისი, ეზერ მე მი-
სი, ✠ ელიად, ხოლო მოკლენეს იგინი კაცთა გეთელთა, რომელნი
იუნენეს ქუჩეანასა მას შინა, ვინათგან განვიდეს წარტაცებად ჰირუ-
კბ ტუნთა მათთა ✿ ✠ ტიროდა ეფრემ მამა მათი ძრავალ დღე, ✠ მო-
კგ ვიდენ ძმანი მისნი რათა ნუგეშინის სცენ მას ✿ ✠ შევიდა ცოლი-
სა მიმართ თჯისისა, ✠ მუცლად იღო, ✠ შვა ძე, ✠ უწოდა სახელი
მისი ბარიე, რამეთუ ბოროტსა შინა სახლისა მისისასა შობილ
კდ არს ✿ ხოლო ასული მისი სარაა, დასარჩომთა მათ შორის,
კძ ✠ აღაშენა მან ბეთორონ ქვემონი ✠ ზემონი, ✠ სადრი ✿ ხოლო
რაფაი მე მისი, ✠ რასეფ ✠ თალაი მენი მისნი, ✠ ფაან მე მისი ✿
კჰ,კს ✠ ვადან მე მისი, ✠ ამიუდ მე მისი, ელისამ მე მისი ✿ რუნ მე
კტ მისი, იოსი მე მისი ✿ ✠ სამკუდრო მათი, ✠ საფანე მათი ბეთილი
✠ სოფელნი მისნი, წინა აღმოსავალსა ნაარანისა, ✠ დასავლისა
მიმართ კერძოს ღაზირისასა, ✠ დაბანი მისი, ✠ სისემ ✠ დაბნები
კთ მისი ვიდრე ღაზისმდე, ✠ დაბანი მისნი ✿ ✠ ვიდრე საზღურადმდე
მეთა მანასესთა, ბეთსან, ✠ დაბანი მისნი, თაანკ ✠ დაბანი მისნი,
✠ მაეედონი, ✠ დაბანი მისნი, დადორ ✠ დაბანი მისნი, ამათ შო-
ლ რის დაემკუდრნენ მენი იოსებისნი, მისა ისრაელისანი ✿ [1] მენი
ასერისნი, იამნა, ✠ ესუდ, ✠ იესუე, ✠ ვარია, ✠ სარრაა დად მა-
ლა თი ✿ ხოლო მენი ბარიასნი, ხევერ, ✠ მელხიელ, ესე მამა ზაბე-
ლბ თისა ✿ ✠ ქობორ შვა იაფლეთ, ✠ სომირ, ✠ ხოთან, ✠ სულა დად
ლგ მათი ✿ ✠ მენი იფლეთისნი, ფასეს, ✠ ამამაათ, ✠ ასოათ, ეს მე-
ლდ ნი იაფლეთისნი ✿ ხოლო მენი სომირისნი, იხიურ, რივგია, ✠
ლე იაბა, ✠ არამ ✿ ხოლო მენი ასუდისა ძმისა მისისა, სუფა, ✠ ია-
ლვ მნა, ✠ იელიმ, ✠ ალამ ✿ მენი სუფასნი სუე, არიაფერ, ✠ სუალ,
ლზ ✠ ვორინ, ✠ იმრამ ✿ ✠ ვასა, ✠ იუდ, ✠ სიმმა, ✠ სელიმვან, ✠

[1] ა მოსე მგ.

იეფრან, ⁂ ვეერა ✿ სოლო მენი იეთორისნი, იეფონ ⁂ ფასფა, ⁂ არეი ✿ სოლო მენი ოლანისნი, ორეს ⁂ ანიილ, ⁂ რასია ✿ უოველნი ესე მენი ასერისნი, უოველნი მთავარნი სახლთა მამეულთანი, რჩეულნი ძლიერნი ძალითა, მთავარნი მხედართ მთავართანი, ⁂ რიცხუ მათი ჟამსა განწყობისასა ბრძოლასა ზედა ოც ⁂ ექუსი ათასი კაცი. ლტ

თ ა ვ ი ი.

ხოლო [1] ბენიამენ შვა ვალა ბირმშო თჯსი, ⁂ ასვილა მეორე, ⁂ დიერი მესამე ✿ ⁂ ნაუა მეოთხე, ⁂ რაფუ მეხუთე ✿ სოლო იეშენენ მენი ვალესნი, ადირ, ღირა, ⁂ აბიუდ ✿ ⁂ აბისუი, ⁂ ნოამან, ⁂ ახია ✿ ⁂ ღერა, ⁂ სეფუფამ, ⁂ ურამ ✿ ⁂ ესე მენი აოდისნი, ესე არიან მთავარნი ტომთა დამკჳდრებულთა გაბაონსა შინა; რომელნიცა დაეშენნეს მანუაფსა შინა ✿ ⁂ ნაამან, ⁂ ახია, ⁂ ღირამ, იგიეე იღლაამ, ხოლო ღირა შვა ასან, ⁂ ნუა ✿ ⁂ სეორიმ შვა ველსა სედა მოაბისასა, ოდესცა განტეეებასა მისსა მუნ ოსიმ ⁂ ბაადა ცოლი მისი ✿ ხოლო შვა ვალისაგან ცოლისა თჯსისა იობაბ, ⁂ სამიუ, ⁂ მისუ, ⁂ მელხომა ✿ ⁂ იოასა, ⁂ სეხიუ, ⁂ მარმიუ, ესე მენი მისნი მთავარნი მამეულთანი ✿ ხოლო ოსიმისგან შვა ამითოვა, ⁂ ელიფაადა ✿ ხოლო მენი ელიფადისნი, ებერ, ⁂ მისთამ, ⁂ სამიილ: ამან აღაშენა ანონ ⁂ აოდონ ⁂ დაბანი მათი ✿ ხოლო ვარია ⁂ სამა ესე მთავარნი ტომთა მჳდრთა ელამს შინა ⁂ მათ განსდევნეს მეოფნი ღათს შინა ✿ ⁂ მმანი მათნი, სოსილ, ⁂ იერიმოთ, ⁂ ზაადია, ⁂ არად, ⁂ ავად ✿ ⁂ მისოლლამ ⁂ იესფა, ⁂ იეზია, მენი ბალასნი ✿ ⁂ ზაბადია, ⁂ მესოლამ, ⁂ ახაკი, ⁂ აფერ, ⁂ ღასსი ✿ ⁂ სამარი, ⁂ იეზელია, ⁂ იობაბ, მენი ელფაალისნი ✿ ⁂ იაკიმ, ⁂ სეხრე, ⁂ სეხდი ✿ ⁂ ელიონა, ⁂ სალაფ, ⁂ ეიიმ ✿ ⁂ ადაია, ⁂ ბარეა, ⁂ სამარათ, მენი სემეისნი ✿ ⁂ იეფან, ⁂ აბერ, ⁂ ელეილ ✿ ⁂ ადრია, ⁂ ავდონ, ⁂ სეხრი, ⁂ ანან ✿ ⁂ ანანია, ⁂ ილამ, ⁂ ანათათია ✿ ⁂ იეზადია ⁂ ფანუილ მენი სოსეიისნი ✿ ⁂ სამოას, ⁂ სარეა, ⁂ ეფნია ✿ ⁂ ა,ბ.გ დ ე,ვ ზ ⁂ თ ი ია იბ იგ იდ იე,ოვ იზ ⁂,ოთ კ კა,კბ კგ,კდ კე,კვ

[1]) ა მოსე მგ.—[2]) ზემორე ზ.

კზ ირასია, ⰴ ილია, ⰴ ზეხრია, ძენი იერომიისნი ✿ ესენი მთავარნი
მამულთა ტომთაებრ მათთა; ესენი ჰირველნი დაეყვანნენ იერუსალიმს
კჱ შინა ✿ ხოლო [1] გაბაონს შინა დაეშენა იეილ მამად გაბაონისა, ⰴ
კთ სახელი ცოლისა მისისა მააქა ✿ ხოლო მე მისი ჰირმშო აბდონ,
ლ ⰴ სურ, ⰴ კის, ⰴ ვაელ, ⰴ ნადაბ ✿ ⰴ ნირ, ⰴ ღედდორ, ⰴ აიუ
ⰴ მმანი მისნი, ⰴ ზაურ, ⰴ მახელოდ, ხოლო მახელოდ შვა სამაი ✿
ლა ხოლო ესენი დაემკჳდრნენ მარტლ მმაია თჳსთა იერუსალემს შინა
ლბ მმათა თანა თჳსთა ✿ ხოლო [2] ნირ შვა კის, ⰴ კის შვა საულ, ხოლო
ლგ საულ შვა იონათან, ⰴ მელხისუე, ⰴ ამინადაბ, ⰴ ეზვაალა ✿ ხოლო
ძენი იონათანისნი, მემფივოლ ⰴ ანუ მემფივოსთეი, ⰴ მემფივოალ შვა
ლდ მიქა ✿ ხოლო ძენი მიქაისნი, ფითოთ, ⰴ მალოხ, ⰴ ფარეს, ⰴ
ლე ახაზ ✿ ხოლო ხაზ შვა იოდა, ხოლო იოდა შვა სალემეფა, ⰴ ას-
ლვ ლზ მოთ, ⰴ ზამბრი, ხოლო ზამბრი შვა მესა ✿ ხოლო მესა შვა ბაანა
რაფეა მე მისი, ელასა მე მისი, ასაილ მე მისი ✿ ხოლო ასაილი-
სა ექუსნი ძენი, ⰴ ესე სახელები მათი, ეზრიკამ ჰირმშო მისი, ⰴ
ლთ ჳზმაილ, ⰴ ასარია, ⰴ აბდია ⰴ სარაია, ⰴ ანან, ესე ყოველნი ძე-
ნი ასალისნი ✿ ხოლო ძენი ასინისა ძმისა მისისანი; ულამ ჰირ-
მშო მისი, ⰴ იეუს მეორე, ⰴ ელიფას მესამე ✿ ხოლო იქმნეს
ძენი ულამისნი, კაცნი ძლიერნი ძალითა, მომრთხმელნი მშჯლდი-
სანი, ⰴ განმრავლებულნი მეთა, ⰴ მეთა მეთანი, ას ორმეოცდა ათ-
ნი: ესე ყოველნი მეთაგან ბენიამენისთა.

თ ა ვ ი თ.

ა და ყოველი ისრაელი აღრიცხულ არს ⰴ აჴა არიან აღწე-
რილ წიგნსა შინა მეფეთა ისრაელისათა, ⰴ იუდასათა, გარდაშენე-
ბ ულთა თანა ბაბილონს შინა უსჯულოებათა წილ მათთა, რომლი-
თა იუსჯულეს ✿ ⰴ რომელთა დაივანეს ჰირველ სამკჳდრებელთა
გ ებრ თჳსთა ქალაქთა შინა ისრაელთასა, მღდელთა, ⰴ ლევიტელთა
ⰴ მიცემულთა მსახურებასა სედა ✿ ⰴ იერუსალემს შინა დაივანეს,
დ მეთაგან იუდასთა, ⰴ მეთაგან ბენიამენისათა, ⰴ მეთაგან ეფრემისთა
ⰴ მანასესთა ✿ უთი ძე ამიუდისა, ძისა ამბრისა, ძისა ამმირა-

[1]) ჭკმორე თ.—[2]) ჭკმორე თ. ა მეფეთა იდ.

იმისა მისა ბანიისა, მისა მეთა ფარესისთა, მისა იუდასა ✿ ⁂ სი- ე
ლომისგან, ასა ჰირმშო მისი, ⁂ მენი მისნი ✿ ხოლო მეთაგან ვ
ზარასია, იეილ, ⁂ ძმანი მათნი, ექვსას ოთხმეოცდა ათი ✿ ⁂ მე- ზ
თაგან ბენიამენისთა, სახომ მე ბოსოლამასი, მისა ოდუიისა, მისა
სანუისა ✿ ⁂ იებანა მე იერობოამისა, ⁂ ილავ: ⁂ ესენი მენი ოზი- ჱ
სნი, მისა მაქირისა, ⁂ მოსოლამ, მე საფათისა, მისა რაგუილისა,
მისა იებანისა ✿ ხოლო ძმანი მათნი შობისაებრ მათისა ცხრა ას თ
ორმეოცდა ათექუსმეტნი, ყოველნი კაცნი, მთავარნი ტომთა სა- ი
სლისაებრ მამეულთა თჯსთა ✿ ხოლო მდგელთაგან იოდაი, ⁂
იოარიმ, ⁂ იოაკიმ ✿ ⁂ ასარია მე სელკისა, მისა მოსოლამისა, ია
სა სადუკისა, მისა მარარიოთისა, მისა აქიტობისა უსუცესისა სა-
სლსა ღუთისსა ✿ ⁂ ადიამ მე იერაამისა, მისა თაზბორისა, მისა იბ
მელქიისა, ⁂ მაასია, მე ადიილისა, მისა აზერისა, მისა მოსოლამი-
სა, მისა მასელიმოთისა, მისა ემმარია ✿ ხოლო ძმანი მათნი მთა- იგ
ვარნი სახლისაებრ მამეულისა მათისა, ათას შჯდას სამეოცი, ძლი-
ერნი ძალითა საქმისა მსახურებისა სახლსა შინა ღუთისსა ✿
ხოლო ლევიტელთაგან, სამეია მე ასუბისა, მისა აზრიკამისა, მისა იდ
საბიისა, მეთაგან მერარისთა ✿ ხოლო ბაკბაკარ, ⁂ არეს ⁂ ბარეა, ⁂ იე
მათანია მე მიქასი, მისა ზეხრისა, მისა ასაფისა ✿ ⁂ აბდია მე ივ
სამესი, მისა გოლიელისა, მისა ადიფუნასი, ⁂ ბარაქია მე ასისასი,
მისა ელკანისა. რომელი დაშენებულ იყო ესოთა შორის ნეტო-
ფათისთა ✿ ხოლო მეკრენი, სელუმ ⁂ აკუმ, ⁂ თელმონ, ⁂ ემმან, იზ
⁂ ძმანი მათნი ✿ სელუმ მთავარი, ⁂ ვიდრე ამა ჟამადმდე ბჭეთა იჱ
შინა მეფეთასა აღმოსავლეთისა მიმართ, ესე ბჭენი დაბანაკებასა
ზედა მეთა ლევისთა ✿ ⁂ სელუმ მე კორესი, მისა აბიასაფისა, მი- ით
სა კორესა; ⁂ ძმანი მისნი სახლისაებრ მამეულთა მათთასა, კორე-
ანნი საქმეთა ზედა მსახურებისათა, მცველნი საკმიღავთა კარვისათა,
⁂ ძამანი მათნი ბანაკთა ზედა უფლისათა, მცველნი შესავალთანი ✿
სოლო ფინეჱს მე ელიაზარისა იყო მეყანებელი მათი წინაშე უფლი- კ
სა, ⁂ ესენი მას თანა ✿ ⁂ შემდგომად ამისა ზაქარია მე მოსოლ- კა
ლამისა, მეკრე კარისა კარვისა საწამებელისა ✿ ყოველნი რჩეულ- კბ

ნი მეცრეცი კართა ზედა, ორას ათორმეტნი: ესენი აყარაკებთა მათთა აღრიცხლულნი: ესენი დაადგინნეს დავით ჴ სამეულ წინათ მსყ-
კგ დველმან სარწმუნოებისა მათისამან ✿ ჴ ესენი ჴ ძენი მათნი იყვნენ ბჭეთა თანა სასლისა უფლისათა, ჴ სასლსა შინა კარეცისასა მჴმი-
კდ ლავნი რიგისაებრ ✿ ოთხთავე ქართა იყვნენ კარნი აღმოსავლით,
კე დასავლით, ჩრდილოთ, ჴ სამხრით ✿ ხოლო მძანი მათნი, რომელნი ცხოვრებდეს დაბნებთა შინა თჯსთა აღმოვიდოდეს შაბა-
კვ თთაებრ ქამთაგან ვიდრე ქამადმდე ცვალებასა ზედა მათსა ✿ ვინათგან ოთხთა მეკრეთა უხუცესთა რწმუნებულნი იყვნენ კარნი იგი, ჴ ლევიტელნი იყვნენ საცველთა ზედა, ჴ საუნჯეთა ზედა სახლისა
კზ ღჯთისასა დიბანაკებდეს ✿ ჴ გარემოს სახლისა ღჯთისასა იქცეოდენ საგმილაჲთა შინა თჯსთა. ჴ ესენი კლიტეთა ზედა რომელნი
კჱ ადრე განსმად ჯერ იყო ბჭეთა ტაძრისათა ✿ ხოლო ამათგანნი იყვნენ ჯურჭელთა ზედა მსახურნი, რამეთუ რიცხჯსაებრ მოიღებდეს
კთ ჯურჭელთა ჴ რიცხჯსაებრ განიღებდენ ✿ ჴ ამათგან დადგინებულნი ჯურჭელთა ზედა, ჴ ყოველთა ზედა ჯურჭელთა წმიდათასა, ჴ
ფქვილთა ზედა იფქლისათა, ჴ ღჯნოთა, ჴ ზეთთა, ჴ საკმეველთა
ჴ სულნელთა ✿ ხოლო ძენი მღდელთანი იყვნეს მსარშველნი მუ-
ლა რთა საცხებლად, ჴ შემსადებდეს არომათიით ✿ ჴ მატათია ლევიტელთაგან, ესე ჰირმშო სალუმ კორიანისა, რომლისა რწმუნებულ
ლბ იყო საქმე ტაფისა მსხუჶრჱლთა დიდისა მღდელისა ✿ ჴ ბანაკ კაათთული მმათაგან მათთა იყო ჰურთა ზედა წინა დასაბჭელისათა,
ლგ რომელი განმსადებდა შაბათითი შაბათად ✿ ჴ ესე ფსალმუნთ მგალობელნი, მთავარნი მამულთა ლევიტელთანი, განსამღუჶრებულნი ცვალებისაებრ ტაძარსა შინა ყოველ დღე, რათა დღე ჴ დამე
ლდ თჯსსა მსახურებასა მსახურებდენ ✿ ესე მთავარნი მამეულთა ლევიტელთანი ნათესაობისაებრ მათისა, უფროსნი ესენი ეგნეს იერუსა-
ლე ლემსა შინა ✿ ხოლო გაბაონსა შინა სცხოვრებდა მამად გაბაონისა
ლვ იეილ, ჴ სახელი ცოლისა მისისა მაახა ✿ ჴ ძე ჰირმშო მისი აბ-
ლზ დონ, ჴ სურ, ჴ კის, ჴ ბაელ, ჴ ნირ, ჴ ნადაბ ✿ ჴ გედორ, ჴ
ლჱ მძანი მისნი, აიუნ, ჴ სქერი, ჴ მაკელოდ ✿ ხოლო მაკელოდ შვა სა-

მაა, ⁂ ესენი დაემკჳდრნეს შორის მმათა თჳსთა იერუსალემს შინა
მმათა თანა თჳსთა ✿ ხოლო [1] ნირ შვა კის, ⁂ კის შვა საული, ⁂ ლთ
საულ შვა იონათან, ⁂ მელხისუა, ⁂ ამინადაბ, ⁂ იესვაალა ✿ ხო- ე
ლო ძენი იონათანისნი, მემფივალ, ⁂ მემფივალ შვა მიქა ✿ ხო- მა
ლო ძენი მიქასნი, ფილოთ ⁂ მელქიილ, ⁂ თარა, ⁂ ქაად ✿ ხო- მბ
ლო ქააზ შვა იოდა, ხოლო იოდა შვა ალეთ, ⁂ აზმოთ, ⁂ ზამბრია,
ხოლო ზამბრია შვა მაასა ✿ ხოლო მაასა შვა ბანა, რომლისა მე მგ
რაფაია, ელას ძე მისი, ასაილ ძე მისი ✿ ხოლო ასაელს ესხნეს ექუ- მდ
სნი ძენი, ⁂ ესე სახელნი მათნი, ესრეკამ პირმშო მისი, ⁂ ისმაილ,
⁂ აზარია, ⁂ აბდია, ⁂ ანან, ⁂ ასა: ესენი ძენი ასაილისნი.

თავი ი.

ხოლო [2] ფილისტიმელნი ჴებრძოდეს ისრაელსა, ⁂ ივლტო- ა
დეს კაცნი ისრაელისანი პირისაგან უცხო თესლთასა, ⁂ დაეცეს
წყლულებულნი მთასა ზედა გელბუისასა ✿ ⁂ სდევნიდეს უცხო ბ
თესლნი კუალსა საულისასა, ⁂ კუალსა ძეთა მისთასა, ⁂ მოკლეს
უცხო თესლთა იონათან, ⁂ ამინადაბ, ⁂ მელხისუა, ძენი საულის-
ნი ✿ ⁂ დამძიმდა ბრძოლა საულსა ზედა, ⁂ ჰოვეს იგი მეისრეთა გ
მშჳლდსა შინა, ⁂ წყლეს იგი ისრითა, მოუმლურებული ⁂ ტანჯ-
ვასა, ისრისაგან ✿ ⁂ ჴრქუა საულ მეაბჯრესა თჳსსა, იყადე მახჯ- დ
ლი შენი, ⁂ მით განმგმირე მე, რათა არა მოვიდენ წინა დაუცვე-
თელნი, ⁂ მეცილსხდენ მე, ⁂ არა ენება მეაბჯრესა მას, რამეთუ
ეშინოდა ფრიად, ⁂ აღმოიწოდა საულ მახჯლი, ⁂ დაცა მას ზედა ✿
⁂ იხილა მეაბჯრემან მისმან, რამეთუ მოკუდა საულ ⁂ დაცა იგი- ე
ცა მახჯლსა ზედა თჳსსა, ⁂ მოკუდა ✿ ხოლო მოკუდა საულ, ⁂ ვ
სამნი ძენი მისნი მას დღესა შინა, ⁂ უოველი სახლი მისი ერთ-
ბამად მოკუდა ✿ ⁂ ოდეს იხილეს კაცთა ისრაელთა რომელნი ს
იუენეს ველსა შინა, რამეთუ ივლტოდა ისრაელი, ⁂ რამეთუ მო-
კუდა საულ ⁂ ძენი მისნი, დაუტეევეს ქალაქნი თჳსნი, ⁂ განივლ-
ტოდეს, ⁂ მოვიდეს უცხო თესლნი, ⁂ დაემკჳდრნეს მათ შინა ✿ ⁂ ფ
იქმნა განთიად, ⁂ მოვიდეს უცხო თესლნი განსაძარცუწლად დაცე-

[1]) ზემორე ფ.—[2]) ა მეფეთა იგ.

მულთა ჴ ნატეუშ̃ნავისა, ჴ ჰოეს საულ, ჴ მენი მისნი დაცემულ-
თ ნი მთასა სედა გელბუისასა ✿ ჴ განმარცუშ̃ს იგი ჴ წარეუშ̃თეს
თავი მისი, ჴ საჯურველნი მისნი, ჴ წარეზავნნეს ქუშ̃ყანასა შინა
უცხო თესლთასა, რათა შეიღონ ჴ აჩვენონ კერპთა მათთა, ჴ ერ-
ი თა ✿ ხოლო საჯურველი მათი დადვეს ბოძონსა შინა ღუთისა მა-
ია თისასა, ჴ თავი მისი ბოძონსა შინა დაგონისასა ✿ ჴ ესმათ ყო-
ველთა მკჳდრთა იაველსა შინა გალადიასათა ყოველი, რომელი
იბ უქმნეს ფილისტიმელთა საულს, ჴ მეთა მისთა ჴ ისრაელთა ✿ ჴ
ადგეს გალადიასაგან ყოველნი კაცნი ძლიერნი, ჴ მოვიდეს ჴ
აღიღეს გუშამი საულისა, ჴ გუშამნი მეთა მისთანი, ჴ მოიღეს მათ
იგინი იაბის შინა, ჴ დაფლნეს ძვალნი მათნი ქუშ̃ყშე მუხასა იაბსა
იგ შინა, ჴ იმარხეს შჯდ დღე ✿ ჴ [1] მოკუდა საულ უსჯულოებათა
შინა თჯსთა, რომლითა ეუსჯულოა უფალსა, სიტყჯსა ებრ უფლი-
სა, ვინათგან არა დაიმარხა, ჴ რამეთუ [2] ჰკითხა საულ მუცლით
მოსულჯრესა გამოძიებად, ჴ მიუგო მას სამოელ წინასწარმეტუშ̃ს-
იდ ლმან, რამეთუ არა გამოჰკითხა უფალსა ✿ ჴ მისთჯს მოკლა
იგი, ჴ მიაქცია მეფობაჲ მისი დავითისად, ძისა იესესი.

თ ა ვ ი ია.

ა [1] ✿ეკრბა ყოველი ისრაელი დავითის მიმართ ქებრონს შინა,
ბ ჴ ეტყოდეს: აჰა მჯალნი შენნი ჴ ჯორცნი შენნი ვართ ✿ ხოლო
გუშინ ჴ გუშინწინ, ოდეს კუალად მეფობდაღა საულ, შენ იყავ გა-
მომჳვანებელ ჴ შემჳვანებელ ისრაელისა, ჴ შენ გრქუა უფალმან
ღმერთმან შენმან: შენ მწყსიდე ერსა ჩემსა ისრაელსა, ჴ შენ იყო
გ მთავრად ერთა ჩემთა ზედა ისრაელთა ✿ ჴ მოვიდეს ყოველნი მო-
ხუცებულნი ისრაელისა მეფისა მიმართ ქებრონს შინა, ჴ დაამტ-
კიცა დავით მათ თანა აღთქმა ქებრონს შინა წინაშე უფლისა, ჴ
სცხეს დავითს მეფედ ისრაელსა ზედა, სიტყჯსა ებრ უფლისა,
ე რომელი თქუა კელითა სამოელისათა ✿ ჴ წარვიდა მეფე დავით, ჴ
ყოველნი ისრაელნი იერუსალიმს შინა, ესე არს იებუს, სადაცა
ვ იუნეს იებუსელნი მკჳდრნი მის ქუშ̃ყანისა ✿ ხოლო ჰრქუშ̃ს და-

[1]) ა მეფეთა იდ.—[2]) ა მეფეთა კ̃ზ.—[3]) ბ მეფეთა ჯ.

ვითს რომელნი დაშენებულ იუშენეს იებოსს შინა, არა შემოხჳდე
აქა: ✠ აღიღო დავით სიმაგრე სიონისა რომელ არს ქალაქი დავი- 8
თისი ✿ ხოლო ჰრქუა დავით: ყოველმან რომელმან მოკლას იებო-
სელი ჰირველად იოს მთავარ, ✠ მკედართა მთავრად: ✠ აღვიდა მათ ზ
ზედა ჰირველ იოაბ ძე სარუისი, ✠ იქმნა მთავრად ✿ ✠ დაჯდა
დავით ✠ დაეგანა მას შინა: ამისთჳს ეწოდა მას ქალაქი დავითი- ჱ
სი ✿ ✠ აღაშენა ქალაქი გარემოს მაალოსგან, ვიდრე ძომრეულე-
ბულადმდე: ხოლო იოაბ სხუანი ქალაქნი აღაშენნა ✠ იბრძოლა ✠
აღიღო ქალაქი ✿ ხოლო აღისწრაფდა დავით ✠ ვიდოდა, ✠ აღ თ
მაორძინდებოდა, ✠ უფალი ყოვლისა მჴერობელი იყო მის თა-
ნა ✿ [1] სოლო ესე იუშენეს მთავარნი ძლიერნი დავითისნი, რომე- ი
ლნი შეეწეოდეს მას მეფობასა შინა მისსა ყოველთა თანა ისრაელ-
თა, რათა მეფე იქმნეს სიტეჳსა ებრ უფლისა, ისრაელთა ზედა ✿ ✠ ია
ესე არს რიცხჳ ძლიერთა დავითისათა: იესბაალ, ძე ქომანისა,
ჰირველი შორის ოცდა ათთა, ამან იწყვადა ხრმალი თჳსი ერთგზის
სამასთა ზედა წულულთა ერთსა შინა ჟამსა ✿ ✠ შემდგომად მისა იბ
ელეაზარ ძე დოდეს აქოქისა, ესე იყო შორის სამთა ძლიერთა ✿
ესე იყო დავითის თანა ფასკდომინს შინა, სადა უცხო თესლნი შე- იგ
კრებულ იუშენენ ბრმოლასა ზედა, ✠ იყო წილი ველისა სავსე ქრთი-
ლითა, ✠ ერნი ივლტოდეს ჰირისაგან უცხო თესლთასა ✿ ✠ [2] და- იდ
დგა საშუალ წილსა, ✠ დაიფარა იგი, ✠ მოსწყჳდნა უცხო თესლნი,
✠ უყო უფალმან ცხოვრება დიდი ერსა თჳსსა ✿ ✠ შთამოვიდეს იე
სამნი ოცდა ათთაგან მთავართა კლდესა ზედა დავითის მიმართ
ქუაბსა შინა ოდოლამისასა, ✠ ბანაკი უცხო თესლთა დგეს ტიტე-
სა შინა გჱრთასა ✿ ხოლო დავით იყო მაშინ სიმაგრესა შინა, ✠ ივ
ბანაკი უცხო თესლთა ბეთლემს შინა ✿ ✠ შეეწუურა დავითს ✠ იზ
თქუა: ვინ მასჩას მე წყლისაგან ჯურღმულისა ბეთლემურისა რო- იჱ
მელ არს ბჯეთა შინა ✿ ✠ სამნი ესენი მოჳდეს შორის ბანაკთა
უცხო თესლთასა, ✠ აღმოიცვეს წუალი ჯურღმულისაგან, რომელ
არს ბეთლემს შინა, რომელი იყო ბჯეთა შინა, ✠ აღიღეს ✠ მოი-

[1]) ბ მეფეთა კგ.—[2]) ბ მეფეთა კგ.

ღეს დავითის მიმართ რათა სჳას, ⁂ არა ინება დავით სუმა მისი,
ით ⁂ გარდუთხია იგი უფალსა ✿ ⁂ ოქუა: დამიცევ მე უფალო, რათა
არა გქმნა სიტჳა ესე, უკეთუ სისხლი კაცთა ამათ ჳსჳა, სულ-
თა შინა მათთა, ვინათგან სულითა თჳსითა მოიღეს იგი, ⁂ არა
კ ინება სმა მისი: ესე ქმნეს სამთა მლიერთა ✿ ⁂ აბესია ძმა იობი-
სა, იყო ჰირველი სამთა შორის, ამან იწჳადა კრმალი თჳსი წინა
ალმდგომად სამასთა კაცთა ერთსა შინა ჯამსა, ⁂ მოკლნა იგინი, ⁂
კა იყო იგი შორის სამთა სახელოჳანი ✿ სამთაგან შორის ორთა
ჳოვლად დიდებული, ⁂ იყო მათი უჴუცესი, გარნა სამთა მიმართ
კბ ჰირველთა ვერა მისწუდა ✿ ხოლო ვანე მე იოადაგისა, მე კაცისა
მლიერისა, მრაგალნი არიან საქმენი მისნი, კაგასალისათჳს: მან
მოკლა ორნი, არილა მოაბელი, ⁂ იგი შთავიდა ⁂ მოკლა ლომი
კგ ჯურღმულთათანა ჯამსა შინა თოვლისასა ✿ ⁂ მან მოკლა კაცი
მეგჳპტელი, რომლისა ჴასაკი იყო, ხუთი წურთა, ⁂ ჴელსა შინა
მეგჳპტელისასა შუბი, ვითარცა რვილი მქსოელთა, ⁂ შთავიდა მი-
სა მიმართ ბანეა კუჲრთხითა, ⁂ წარმოსტაცა შუბი ჴელისაგან მე-
კდ გჳპტელსა, ⁂ მოკლა იგი შუბითა მისითა ✿ ესენი ქმნა ბანეა მე-
კე მან იოდაისმან, ⁂ იყო სახელოჳან შორის სამთა მლიერთა ✿ ოც-
და ათთა ზედა იყო ჰირველი ესე ⁂ სამთა მიმართ არა მისწუდა, ⁂
კვ დაადგინა იგი დავით მამეულსა ზედა თჳსსა ✿ ⁂ მლიერნი ძალთა-
ნი: ასაილ ძმა იოაბისა, ელჳანან, მე დოდოესი ბეთლემისაგან ✿
კზ,კჱ სამოთ, ადდიტანელი, სელკიაფელონელი ✿ ორეი მე კისისაგან
კთ,ლ ფეკუელი, აბიეზერ ანათოთელი ✿ სობოქაი ასოთიელი ✿ ილი
ახორელი, ბოორაი, ძე ნეტოფათისა, ელლად, მე ბაინაკკისა ნე-
ლა ტოფალელისა ✿ ⁂ ფაი მე რიბჳნისა ბორცჳსაგან ბენიამჳნისა,
ლბ ბანეა მე ფარათონისა ✿ ურიი, ნეალისაგან, ღალსავილ, რომელი
ლგ იყო სარაბეთელი ✿ აზმოთ, ბარსაძელი, ელიაბ, სალაბონელი ✿
ლდვ ირას გოინელი, იონათან, მე საბის ასარათელისა ✿ ახიამ, მე
ლვზ საქარ არარეთელისა ✿ ზიფალ მე ორინისა, აფურ მეხურათელი ✿
ლჱ ახია, ფელონელი, ასარა მარმელელი ✿ ნოორა ძე აბდიესი,
ლთ იოილ ძმა ნათანისა, მაბარ მე ატარისა ✿ სელლიკ ამმონელი,

ნაარე, ბეროთელი, რომელი იტჯრთჯდა საჯურველსა იოაბისას
მისა სარუისასა ✿ ირა, იეთერელი, ღარიბ, ფერინელი ✿ ურია ე,მა
ქეტელი, ვაზათ მე ოლისა ✿ ადინა მე საქისა, რუბენის მოავარი- მბ
სა, ⁂ მისთანა ოცდა ათი ✿ ანან მე მაჯისა, ⁂ ისაფატ ფაფანე- მგ
ლი ✿ ოზია ასტაროთელი, სამმა ⁂ იეილ, მე ქოთამისა, არარე- მდ
თელისა ✿ ⁂ იედიალ მე სამერისა, ⁂ იოზაე ძმა მისი თოსე- მე
ლი ✿ ელიიელ მაოელი, ⁂ არიბა, ⁂ ოსოია მე მისი, ენაამ, ⁂ იე- მვ
თემა მოაბელი ✿ ელიიელ ⁂ ობედ, ⁂ იესიელ მესოიბელი. მზ

თ ა ვ ი ია.

და ესენი მოვიდეს დავითის მიმართ სიკილას შინა ოდეს კუშა- ა
ლად გარემოცული იყო ჰირისაგან საულისა ძისა კისისა, ⁂ ესენი
ძლიეთაგან შემწენი ბრძოლასა შინა ✿ ⁂ მომრთხმელნი მშჯლ- ბ
დისა მარჯუენითა ⁂ მარცხენითა კელითა ⁂ მეშურდულენი ქჯთა
⁂ ისრითა, ძმათაგან საულისთა ტომთაგან ბენიამენისა ✿ მთავარი გ
ახიეზერ, ⁂ იოას მე სამესი, გაბათიტელისა, ⁂ იეზიელ, ⁂ ფალით
მენი ზამოთისნი, ⁂ ბარაქია, ⁂ იუა ანათოთიტელი ✿ ⁂ სამაია დ
გაბაონიტელი, ძლიერი შორის ოცდა ათთა, ⁂ ოცდა ათთა ზედა,
⁂ იერემია, ⁂ იეზეკიელ, ⁂ იოანნან, ⁂ იოზაბათ დადარათიტელი ✿
ელიოზი, ⁂ იერიმუთ, ⁂ ბაალია, ⁂ სამარია, ⁂ საფატია არუფი- ე
ნელი ✿ ელკანა, ⁂ იესია, ⁂ იელიიელ, ⁂ იეზაარ, ⁂ იეზბაამ, ვ
კორიტელნი ✿ ⁂ იოილა, ⁂ ზაბადია, ძენი იეროამისნი, რომელ- ზ
ნი გედორასაგან იუშენ ✿ ⁂ გადდისგან მოილტოდეს დავითის მი- ჱ
მართ, ოდეს იფარვოდა უდაბნოსა შინა, კაცნი ძლიერნი, ⁂ მებრ-
მოლნი განწესებულნი მტჯრთველნი ფარისა ⁂ შუბისანი, ხოლო
ჰირნი მათნი ვითარცა ჰირნი ლომთანი, ⁂ მსუბუქ ვითარცა ქურ-
ციკნი მთათა ზედა სიმსწრაფლითა ✿ აზერ ჰირველთა შორის, ავ- თ
დია მეორე, ალიად მესამე ✿ მაზმან მეოთხე, იერემია მეხუ- ი
თე ✿ იეთთია მეექუსე ✿ ელიიელ მეშჯდე, იოანან მერვე, ელზაბელ ია,აბ
მეცხრე ✿ იერემია მეათე, მაქაბენაი მეათერთმეტე ✿ ესენი ქოთა- აგ,აჱ
გან გადმოისთა, მთავარნი მოლაშქრენი უმცროსი ასთა ზედა, ⁂
უფროსი ათასთა ზედა ✿ ესენი მოვიდეს იორდანეს თუესსა ჰირ- აე

ველსა, ⁂ ესე სავსე იყო ჴოველთა ნაჴირთა თჳსთა, ⁂ განსდევნეს
ჴოველნი, რომელნი ცხოვრებდეს ღელეთა შინა აღმოსავლეთისა-
ივ გან ვიდრე დასავლისამდე ✿ ხოლო მოვიდეს ძეთაგან ბენიამენისთა
იზ ⁂ იუდასათა შეწევნად დავითისა ✿ ⁂ განვიდა დავით მიგებებად
მათდა, ⁂ ჰრქუა მათ: უკეთუ მშჳდობით მოხუჱდით ჩუჱნდა მი-
მართ, იყავ გული ჩემი ეგრეთვე თქუჱნდა: ხოლო უკეთუ მიცემად
ჩემდა წინა აღმდგომთა ჩემთა, ⁂ არა იქუშაროიტებით ჴელთა შინა,
იჱ იხილოს ღმერთმან მამათა ჩუჱნთამან ⁂ საჯოს ✿ ამხილა სულმან
ამასიას მთავარსა ოცდა ათსა ზედა, ⁂ ჰრქუა; მიჱვედ დავით ძეო
იესესო, ⁂ ერნო მისნო: მშჳდობა, მშჳდობა შენდა, ⁂ მშჳდობა
შემწეთა შენთა, რამეთუ შენ შეგეწიოს ღმერთი შენი, ⁂ შეიწყნარნა
ით იგინი დავით, დაადგინნა იგინი მთავრად ძალთა ✿ ⁂ მანასესაგან
მოივლტოდეს დავითის მიმართ, ოდეს მივიდოდეს უცხო თესლნი
საულსა ზედა ბრძოლად, ⁂ არა შეეწეოდა მათ დავით, რამეთუ [1]
განზრახუა იქმნა მსჱდართ მთავართათანა უცხო თესლთასა, ⁂ იტ-
ჴოდეს: კაცთა ამათ თავებითურთ მოიქცით უფლისა მიმართ თჳსი-
კ სა საულისა ✿ ⁂ ოდეს წარვიდა დავით სიკილად, მიივლტოდეს
მისა მიმართ მანასესაგან ედნაი, ⁂ იოსათაფ, ⁂ იედიილ, ⁂ მი-
ხაილ, ⁂ იოსაფათ, ⁂ ელიუ, ⁂ სალათი, მთავარნი ათასის თავთა
კა ზედა მანასესთა ✿ ესენი მისცემდეს შეწევნას დავითს ლაშქართა ზე-
და გედურთასა, რამეთუ ყოველნი ძლიერნი ძალითა იუჱნენ, ⁂ წი-
კბ ნამძღუარ მჱედართა შორის ძალთასა ✿ რამეთუ ყოველთა დღეთა
მოვიდოდეს დავითის მიმართ შეწევნად მისსა ძალითა დიდითა, ვი-
კგ თარცა ძალითა ღჱთისათა ✿ ⁂ ესე სახელნი მთავართა მჱედართა-
ნი, რომელნი მოვიდეს დავითის მიმართ ქებრონს შინა, რათა
მოაქციონ შეფობა საულისა მისდა მიმართ სიტყჳსაებრ უფლისა ✿
კდ ესენი იუდასნი მტჳრთუჱლნი ფართა ⁂ შუბთანი, ექუსი ათას რვა-
კე სი, ძლიერნი წყობასა შინა ✿ ძეთაგან სჳმეონისთა, ძლიერ-
კვ ნი ძალითა წყობასა შინა, შჳდი ათასი ⁂ ასი ✿ ძეთაგან ლევისთა
კზ ოთხასთას ⁂ ექუსასი ✿ ⁂ იოდად მთავარი ტომისაგან აჰრონისა,

[1]) ა შეფეთა კთ.

ჴ მისთანა სამი ათასი ჴ შჯდასი ✿ ჴ სადოკ, ურმა მღიერი მა- კჶ
ლითა, ჴ სხლისა მაძისა მისისა მთავარნი ოცდა ორნი ✿ ხო- კთ
ლო მეთაგან ბენიამენისთა მძათა საულისთა სამი ათასი, ჴ კუა-
ლად უფროსი წილი მათი სცჯდენ სმილგასა სახლსა საულისსა ✿
ჴ მეთაგან ეფრემისათა, ოცი ათას რვაასი მღიერნი, კაცნი სახე- ლ
ლოვანნი სახლისაებრ მამეულთა მათთასა ✿ ჴ ნახევარ ტომისა ლა
მანასესა ათჯრამეტი ათასი, ჴ რომელნი იწოდებოდენ სახელებითა
რათა დაადგინონ მეფედ დავით ✿ ჴ მეთაგან იზაქარისათა კაცნი ლბ
მსწავლელნი, რომელნი სცნობდეს ჯამსა განზრახჯასა, რაჲ უო-
ფად აქუს ისრაელსა, თავნი მათნი ორასნი, ჴ ყოველი ძმანი მათნი
მათთანა ✿ ჴ ზაბილონისაგან შემოსრულნი წყობასა შინა ბრძო- ლგ
ლისასა, ყოველითა საჯურველითა ბრძოლისათა, ორმოცდა ათი
ათასი შეწევნად დავითისა არა უქმითა კელითა ✿ ჴ ნეფთალემისა- ლდ
გან მთავარნი ათასნი, ჴ მათ თანა ფართა შინა, ჴ შუბითურთ,
ოცდა ათჯრმეტი ათასი ✿ ჴ მეთაგან დანისთა დამბანაკებელნი ლე
ბრძოლასა ზედა, ოცდა რვა ათას აქუსასი ✿ ჴ ასირისაგან მოს- ლვ
რულნი შეწევნად ბრძოლისა, ორმეოცი ათასი ✿ ჴ წიაღ ადგი- ლზ
ლით იორდანისა მეთაგან რუბენისთა ჴ ცაადისაგანთა, ჴ ნახევარ
ტომთაგან მანასესათა, ყოველითა საჯურველითა ბრძოლისათა ას-
ოცი ათასი ✿ ყოველნი ესე კაცნი მბრძოლნი წარმართებულნი ლჱ
წყობისა მიმართ გულითა მშჯდობისათა, მოვიდენ ქებრონს შინა,
რათა დაადგინონ მეფედ დავით ყოველთა ზედა ისრაელთა, ჴ სხუა-
ნი ისრაელთაგანი ერთითა გულითა იყუნენ, რათა მეფე იქმნეს და-
ვით ✿ ჴ იყუნენ მუნ დავითისთანა სამ დღე, ჭამეს ჴ სუჱს, რა- ლთ
მეთუ განუმზადებდეს მათ მძანი მათნი ✿ ჴ რომელი მახლობელ მ
იყუნეს მათსა ვიდრე იზაქარისამდე, ჴ ზაბილონისა, ჴ ნეფთალე-
ძისა, მოუღებდენ მათ ჳრთა კარაულებითა, აქლემებითა, ჴ ჯორე-
ბითა, ჴ კარებითა საჭმლად, ფქჯლსა, სორჭინითა ლეღუსა, ჴ უურ-
მენსა კჱლსა, ღჯნოსა ჴ ზეთსა, ჴ ზროსათა, ჴ ცხუართა სიმრავ-
ლით, რამეთუ სიხარული იქმნა ისრაელსა შორის.

თავი იზ.

ა ბ გ დ ე ვ ზ ჱ თ ი ია იბ იგ

და ჰყო სრახვა დავით მთავართა თანა, ⁂ ათასის თავთა ⁂ ასის თავთა, ⁂ უოველთა უფროსთა ✿ ⁂ თქუა დავით უოველისა მიმართ კრებულისა ისრაელისა: უკეთუ სათნო გიჩნსთ თქუენ, ⁂ უფლისაგანცა ღუთისა ჩუენისაგან წარგიმართოსთ, წარვაგზავნნეთ მმათა მიმართ ჩუენთა, დანარჩომთა უოველთა შორის ქუეყანათა ისრაელისათა, ⁂ მათ თანა მღდელთა ⁂ ლევიტელთა, ⁂ ქალაქთა შინა სამჴერობელოთა მათთა, რათა შემოკრბენ ჩუენდა მიმართ ✿ ⁂ რათა მოვიღოთ კიდობანი ღუთისა ჩუენისა ჩუენდა მიმართ, რამეთუ არა მოვიძიეთ იგი დღეთა შინა საულისთა ✿ ⁂ მიუგო უოველმან კრებულმან, იყავნ ეგრეთ, რამეთუ სათნო იქმნა სიტყუა ესე უოველისა ერისა ✿ ⁂ [1] შემოკრიბა დავით უოველი ისრაელი, საზღუართაგან ეგჳპტისათა, ვიდრე განსაყალამდე მათისა, რათამცა მოიღონ კიდობანი ღუთისა ქალაქისაგან იარიმისა ✿ ⁂ მოიღო იგი დავით, ⁂ უოველი ისრაელი განვიდა ქალაქსა დავითისა, რომელი იყო იუდასა მოღებად მუნითგან კიდობნისა უფლისა ღუთისა მჯდომარისა ქერაბინთა ზედა, სადაცა წოდებულ არს სახელი მისი ✿ ⁂ დაადგინა კიდობანი ღუთისა ეტლსა ზედა ახალსა, სახლისაგან ამინადაბისა, ხოლო ოზას ⁂ მმათა მისთა მიჰჳვანდათ ეტლი ✿ ხოლო დავით ⁂ უოველნი ისრაელნი იმღერდეს წინაშე ღუთისა უოველითა ძალითა, ⁂ გალობითა ⁂ ებნითა, ⁂ ფსალმუნითა, ⁂ ბობღნითა, ⁂ წინწილითა, ⁂ საუკრითა ✿ ⁂ მოვიდეს კალოსა ქიდონისასა, ⁂ განმარტა ოზან კელი თჳსი რათა იჳროს კიდობანი, რამეთუ დეკეული მიდრკა მისგან ✿ ⁂ განრისხნა უფალი რისხჳთა ოზას ზედა, ⁂ [2] დასცა იგი მუნ, ამისთჳს, რამეთუ განმარტა კელი თჳსი, ⁂ შეახო კიდობანსა, ⁂ მოკუდა მუნ წინაშე ღუთისა ✿ ხოლო შეიწუსა დავით, რამეთუ განკვეთა უფალმან განკვეთით ოზან, ⁂ ეწოდა ადგილსა მას განკვეთა ოზასი, ვიდრე დღედმდე ამისა ✿ ⁂ შეეშინა დავითს ღუთისა მას დღესა შინა, ⁂ იტყოდა: ვითარ მოვიღო ჩემდა მიმართ კიდობანი ღუთისა ✿ ⁂

[1] ბ მეფეთა კ.—[2] დ მოსე კ. ბ მეფეთა კ.

არა მოაქცია დავით კიდობანი თავისა მიმართ თჳსისა ქალაქად დავითისა, არამედ მიაქცია იგი სახლსა შინა ავედარ გეთელისასა ✠ ⳟ გეო კიდობანი ღუთისა სახლსა შინა ავედარისასა სამ თუჱ, ⳟ იდ აკურთხა ღმერთმან ავედარ, ⳟ ყოველი რომელი აქუნდა.

თავი იდ.

და [1] წარავლინნა ხირამ მეფემან ტჳროსისამან მოციქულნი ა დავითის მიმართ ⳟ ხენი კედრისანი, ⳟ აღმაშენებელნი კედელთანი, ⳟ ხუროანი ხეთანი, რათა აღუშენონ მას სახლი ✠ ⳟ ცნა დავით ბ რამეთუ განაძლიერა იგი უფალმან მეფედ ისრაელსა ზედა, რამეთუ აღადგინა სიმაღლესა შინა მეფობა მისი, ერსა ზედა მისსა ისრაელსა ✠ ⳟ მოიყვანა დავით კჳალად ცოლნი იერუსალიმს შინა, ⳟ გ უშჳნეს მას კჳალად ძენი ⳟ ასულნი ✠ ხოლო ესე არიან სახელები დ მათი, რომელნი ეშჳნეს მას იერუსალიმს შინა: სამუა, ⳟ სოვაჳ ✠ ნათან, ⳟ სოლომონ, ⳟ იმაარ ✠ ⳟ ელისუი, ⳟ ელიფათ, ⳟ ნა- ე,ვ ფაგ იაფიე ✠ ⳟ ელისამა, ⳟ ვალიადა, ⳟ ელიფალეტ ✠ [2] ხოლო ზ,ჱ ესმათ უცხო თესლთა, რამეთუ ცხებულ იქმნა დავით მეფედ ყოველთა ისრაელთა ზედა, ⳟ გამოვიდეს ყოველნი უცხო თესლნი მოძიებად დავითისა, ⳟ ესმა დავითს ⳟ განვიდა წინა აღდგომად მათდა ✠ ხოლო უცხო თესლნი მოსრულნი განფენილ იუშნეს ღელესა შინა თ გჳრთასა ✠ ⳟ ჰკითხა დავით ღმერთსა, მეტჳუშლთან უკეთუ განი ვიდეა უცხო თესლთა ზედა, ⳟ მომცნე იგინი ჴელთა შინა ჩემთა, ⳟ ჰრქუა მას ღმერთმან: განვედ ⳟ მოგცენ იგინი ჴელთა შინა შენთა ✠ ⳟ განვიდა ბაალ ფარასინს, ⳟ დასცნა იგინი მუნ დავით; ⳟ თქუა ია დავით, განჰგეთნა ღმერთმან მტერნი ჩემნი ქუშჳშე ჴელსა ჩემსა, ვითარცა განჰგეთნა წუალნი: ამისთჳს უწოდა სახელი ადგილსა მას, განჰგეთა ფარასინისა ✠ ⳟ დაუტეჳეს მუნ ღმერთნი თჳსნი იბ უცხო თესლთა, ⳟ დავით ბრძანა დაწუა მათი ცეცხლითა ✠ ⳟ შეს- იგ მინეს კუალად უცხო თესლთა, ⳟ განეფინნეს კუალად ღელეთა შინა გჳრთასა ✠ ⳟ ჰკითხა კუალად დავით ღმერთსა: ⳟ ჰრქუა მას იდ ღმერთმან: ნუ განხვალ მათ ზედა, მოაქციე მათგან, ⳟ მოვედ მათ

[1]) ბ მეფეთა ბ—[2]) ბ მეფეთა ბ.

იე ზედა მართლ სახლისა ✿ ⁂ იოას ოდეს გესმას ქმაჲ ოხრისა
მწუწრვალთა სახლთასა, მაშინ განხჳდე ბრძოლად, რამეთუ გამოჳი-
დეს ღმერთი წინაშე შენსა, რათა დასცე ბანაკი უცხო თესლთა ✿
იჳ ⁂ ქმნა დავით ვითარცა უბრძანა მას ღმერთმან, ⁂ დასცა ბანაკი
იზ ფილისტიმელთა, გაბაონითგან ვიდრე გაზირადმდე ✿ ⁂ განდიდნა სა-
სჯელი დავითისი ყოველთა შორის ქუეყანათა, ⁂ უფალმან მისცა
შიში მისი ყოველთა ზედა წარმართთა.

თ ა ვ. ი იე.

ა ⁂ და ქმნა თავისა თჯსისა სახლნი ქალაქსა შინა დავითისსა, ⁂
ბ განმზადა ადგილი კიდობნისა ღუთისა, ⁂ უქმნა მას კარავი ✿ მა-
შინ თქუა დავით: [1] არა შეუფჯნის ყოველთაგან, რათა იტჯრთჳდენ
კიდობანსა ღუთისასა, გარნა ხოლო ლევიტელთაგან, ვინათგან
გამოირჩივნა იგინი უფალმან ტჯრთად კიდობნისა უფლისა, ⁂
გ მსახურებად მისსა ვიდრე უკუნისამდე ✿ ⁂ შეკრიბა დავით ყოველი
ისრაელი იერუსალიმს შინა, რათა მოიღონ კიდობანი ღუთისა ად-
დ გილსა ზედა, რომელი განუმზადა მას ✿ ⁂ შეკრიბა დავით ძენი
ე აჰრონისნი ⁂ ლევიტელნი ✿ მეთაგან კაათისთა: ურიილ წინამ-
ვზ ძღუარი, ⁂ ძმანი მისნი, ას ოცი ✿ მეთაგან მერარისათა: ასაია წი-
ნამძღუარი, ⁂ ძმანი მისნი ორას ორმოცდა ათნი ✿ მეთაგან გერ-
სონისათა: იოილ წინამძღუარი, ⁂ ძმანი მისნი, ას ოცდა ათნი ✿
ჱ მეთაგან ელისაფანისთა: სემეია წინამძღუარი, ⁂ ძმანი მისნი ორას-
თ ნი ✿ მეთაგან ქებრონისათა: ელიიელ წინამძღუარი, ⁂ ძმანი მისნი,
ი ოთხმეოცნი ✿ მეთაგან ოზიელისათა: ამინადაბ წინამძღუარი, ⁂
ია ძმანი მისნი ას ⁂ ათორმეტნი ✿ ⁂ მოუწოდა დავით სადუკს ⁂
აბიათარს მღდელთა, ⁂ ლევიტელთა, ურიილს, ასაიას, ⁂ იოილს, ⁂
იბ სემეიას, ⁂ ელიელს, ⁂ ამინადაბს ✿ ⁂ ჰრქუა მათდა მიმართ,
თქუჱნ ხართ წინამძღუარნი მამეულთა ლევიტელთანი, განიწმიდე-
ნით თქუჱნ ⁂ ძმანი თქუჱნნი, ⁂ მოიღეთ კიდობანი უფლისა
ღუთისა ისრაელისა, ადგილსა ზედა რომელი განმზადებულ არს
იგ მისთჯს ✿ რამეთუ პირველ ოდეს თქუჱნ არა განმზადებულ იუჱნ-

[1] ᲓᲐ ᲛᲔᲝᲡᲔ ᲓᲐ.

ნით [1]) განგუუწუნა უფალმან ღმერთმან ჩუ̈ენმან, რამეთუ არა ვიძიეთ
იგი გონიერებისაებრ ✿ ⁂ განწ̈მდენ მღუ̈დელნი, ⁂ ლევიტელნი, იდ
რათა მოიღონ კიდობანი უფლისა ღუთისა ისრაელისა ✿ ⁂ აღი- იე
ღეს მეთა ლევისთა კიდობანი ღუთისა, ვითარცა [2]) უბრძანა მოსე
სიტყუთა უფლისათა, წერილისაებრ ტჯრთად ბეჭითა თჯსითა სა-
ტჯრთუ̈ჩ̈ლთა ზედა ✿ ⁂ ჭრქუა დავით წინამძღუართა ლევიტელთა- ივ
სა: დაადგინეთ მრთნი თჯსნი მგალობლად ორღანოთა, გალობითა
მუსიკთათა, ⁂ ფსალმუნითა, ⁂ ებნითა, ⁂ ბობღნითა, რათა კმობდენ
მაღლად კმითა სიხარულისათა ✿ ⁂ დაადგინეს ლევიტელთა ემან იზ
მე იოელისა, ⁂ მმათაგან მისთა ასაფ ძე ბარაქსი, ⁂ ეთაგან მე-
რარისთა, მმათა მისთა, ყოფნა ძე კისესი ✿ ⁂ მათთანა მრთნი მათ- იჩ
ნი, მეორედ წესად, ზაქარია, ⁂ ოზიილ, ⁂ სემირამოთ, ⁂ იეილ, ⁂
ანანია, ⁂ ელიაბ, ⁂ ბანეა, ⁂ მაასია, ⁂ მატათია ⁂ ელიფალა, ⁂ მაკენია,
⁂ აბდედომ, ⁂ ეილ, ⁂ ოსია მეკარენი ✿ ⁂ მგალობელნი, ემან, ით
ასაფ, ⁂ ეთაამ, ბობღნითა რეალისათა მჭმობელნი სასმენელად ✿
ხოლო ზაქარია, ⁂ ოზიილ, ⁂ სემირამოთ, ⁂ იეილ, ⁂ ანანია, ⁂ კ
ელიაბ, ⁂ მაასია, ⁂ ბანეა, ბობღნითა მდაბლის ხმითა გალობდეს ✿
⁂ მატათია, ⁂ ელიფალა, ⁂ მაკენია, ⁂ აბდედომ, იეილ, ⁂ ოზია, კა
ბობღნითა გალობდენ, აღმატებით ✿ ⁂ ქონენია წინამძღუარი ლე- კბ
ვიტელთა, უხუცესი მგალობელთა, რამეთუ გულის კმიერ იყო ✿
⁂ ბარაქია, ⁂ ელკანა, მეკარენი კიდობნისანი ✿ ⁂ სობენია, ⁂ იო- კგ.კდ
საფათ, ⁂ ნათანაილ, ⁂ ამასია, ⁂ ზაქარია, ⁂ ბანეი ⁂ ელიეზერ
მღდელნი მესაჯრენი საჯრთანი, წინაშე კიდობნისა ღუთისა, ⁂
აბდედომ, ⁂ იეია მეკარენი კიდობნისა ღუთისა ✿ ⁂ იო დავით ⁂ კე
უხუცესნი ისრაელისანი, ⁂ ათასის თავნი მავალნი ტჯრთად კი-
დობნისა აღთქმისა უფლისა სახლისაგან აბედონისა სიხარულით ✿
⁂ იო ოდეს განამლიერებდა ღმერთი ლევიტელთა მტჯრთუ̈ჩ̈ლთა კვ
კიდობნისა აღთქმისა უფლისათა, ⁂ შეწირეს შჯდნი ზუარაკნი, ⁂
შჯდნი ცხოვარნი ✿ ხოლო დავით იო მოსილი სამოსლითა ბი- კზ
სონითა, ⁂ ეოველნი ლევიტელნი, რომელთა ეტჯრთათ კიდობანი

[1]) ბ მეფეთა ვ.—[2]) ბ მოსე კვ.

აღთქმისა უფლისა, ხოლო მგალობელნი, ქორენია წინამძღუარი მგალობელი მგალობელთა, ხოლო დავითს იყო ევფუდი ბისონისა ✠ ⁂ ყოველნი ისრაელნი თანა უიდოდენ კიდობანსა აღთქმისა უფლისასა ღაღადებითა, ⁂ კმიოა საყჳრისათა, ⁂ საყჳრითა, ⁂ ბობღნითა მგმობარითა, ებანითა ⁂ წინწილითა იტყოდეს ✠ ⁂ იქმნა ოდეს მოვიდა კიდობანი აღთქმისა უფლისა ვიდრე ქალაქადმდე დავითისა, ⁂ მელხოლა ასული საულისა ხედვიდა სარკმლით, ⁂ იხილა მეფე დავით მხლდომელი ⁂ მროკუსლი, ⁂ შეურაცხ ყო იგი გულსა შინა თჳსსა.

თ ა ვ ი ი.

[1] ✠ ოიდეს უკუე კიდობანი ღუთისა, ⁂ დაადგინეს იგი შორის კარავსა, რომელი აღუდგინა მას დავით, ⁂ შეწირეს ყოვლად დასწუსლი, ⁂ მსხუსრვლი ცხოვრებისა წინაშე უფლისა ✠ ⁂ [2] აღასრულა დავით შესაწირავი ყოვლად დასწუსლისა ⁂ ცხოვრებისა, ⁂ აკურთხა ერი სახელითა უფლისათა ✠ ⁂ განუყო ყოველსა კაცსა ისრაელისასა მამა-კაცთაგან, ვიდრე დედა-კაცადმდე, კაცსა ჴორი ერთი მცხჳარი, ⁂ წილი მწუარისა კორცისა, ⁂ მწუარი ზეთითა სამინდო ✠ ხოლო დაადგინა წინაშე ჰირსა კიდობნისა აღთქმისა უფლისასა ლევიტელთაგან, მსახურებად ⁂ კმობად საქმისა მისისა, ⁂ აღსარებად ⁂ ქებად უფლისა ისრაელისა ✠ ასაფ წინამძღუარი, ⁂ მეორე შემდგომად მისსა ზაქარია, იეილ, ⁂ სემირამოთ, ⁂ იეილ, ⁂ მატათია ⁂ ელიაბ, ⁂ ბანია, ⁂ აბდედომ, ხოლო ეილ, ორღანოთა, ⁂ ფსალმუნთა, ⁂ ებნათა: ხოლო ასაფ წინწილითა კმობდა ✠ ⁂ ბანია ⁂ ოზიილ მღდელნი საყჳრთა ჴებეთვიდეს მარადის წირაშე კიდობნისა აღთქმისა ღუთისასა ✠ მას დღესა შინა დაადგინა დავით აღსარებად ⁂ ქებად უფლისა, ასაფ ⁂ მმანი მისნი ✠ გალობა [3] აუგარებდით უფალსა, ⁂ ხადოდით სახელსა მისსა საცნაურ უყავთ ერთა შორის საქმენი მისნი ✠ უგალობდით მას, ⁂ უფროსად უგალობდით მას, მიუთხრათ ყოველნი სასწაულნი მისნი, რომელ ქმნა უფალმან ✠ აქებდით სახელსა წმიდასა მისსა, ⁂ იხარებდენ

[1]) ბ მეფეთა გ.—[2]) ბ მეფეთა გ.—[3]) ფსალმუნი რდ. კსაა ბბ.

გულნი მეძიებელთა სათნოებისა მისისანი ✿ მოიძიეთ უფალი, ჰ ია
განძლიერდით, ჰ ეძიებდით პირსა მისსა მარადის ✿ მოიგსენებდით იბ
სასწაულთა მისთა რომელ ქმნა: სასწაულნი ჰ მსჯავრნი პირისა
მისისანი ✿ ნათესავი ისრაელისა მონანი მისნი, ძენი იაკობისნი იგ
რჩეულნი მისნი ✿ თავადი არს უფალი ღმერთი ჩუენი, ჰ ყოველ- იდ
სა ზედა ქუეყანასა არიან სამართალნი მისნი ✿ მოიგსენენეთ იე
უკუნისამდე აღთქმისა მისისა: სიტყუანი მისნი რომელი აღუქმა
ათასამდე ნათესავად ✿ რომელი აღუთქუა აბრაამს, ჰ ფიცი მისი იზ
ისაკს ✿ ჰ დაუდგინა იგი იაკობს პრძანებად, ჰ ისრაელსა აღთ- იჱ
ქმად საუკუნოდ ✿ ჰ ეტყოდა შენ მიცა ქუეყანა ქანანისა, ნაწი- იწ
ლად მკუდრობისა თქუენისა ✿ ოდეს იუნენ იგინი მცირენი რი- ით
ცხჳთა, რამეთუ შემცირდეს ჰ დაეშენნეს მას შინა ✿ ჰ. ვიდოდეს კ
იგინი ნათესავითი ნათესავად, ჰ მეფეთაგან ერად სხუად ✿ არა კა
აუფლა კაცსა ვნებად მათდა, ჰ ამხილა მათთჳს მეფეთა ✿ ნუ შეე- კბ
ხებით ცხებულთა ჩემთა, ჰ წინასწარ¦ეტყუჱსლთა ჩემთა შო-
რის ნუ უკეთურობთ ✿ უგალობდით უფალსა ყოველი ქუეყანა, კგ
ახარებდით დღითი დღე მაცხოვარებასა მისსა ✿ მიუთხართ წარმარ- კდ
თთა შორის დიდება მისი, ყოველსა ერსა შორის საკჳრველება მისი ✿
რამეთუ დიდ არს უფალი ჰ ქებულ ფრიად, ჰ საშინელ არს ყოველ- კჱ
ლთა ღმერთთა ზედა ✿ რამეთუ ყოველნი ღმერთნი წარმართთანი კვ
ეშმაკ არიან ✿ სოლო უფალმან ჩემმან ცანი შექმნა, დიდებაჲ ჰ კზ
დიდებულებაჲ წინაშე პირსა მისსა, ძალი ჰ ქებულება ადგილსა ში- კთ
ნა მისსა წმიდასა ✿ შესწირევდით უფალსა ტომნი წარმართთანი, კჳ
შესწირევდით უფალსა დიდებასა ჰ ძლიერებასა ✿ მიეცით უფალსა კთ
დიდება სახელისა მისისა, აღიღეთ ნიჭი, ჰ შესწირეთ წინაშე პირსა
მისსა, ჰ თაყუანის ეცით უფალსა ეზოთა შინა წმიდათა მისთა ✿
ეშინოდენ პირისაგან მისისა ყოველსა ქუეყანასა, წარემართენ ლ
ქუეყანა, რათა არა დაეცენ ✿ ისარებდინ ცანი, ჰ იშვებდინ ქუეყ- ლა
ანა, ჰ თქუან წარმართთა შორის, რამეთუ უფალი სუფევს ✿ აღი- ლბ
მარნ ზღუაჲ ჰ სავსება მისი, ჰ სენი ველისანი, ჰ ყოველი რაჲ
არს მათ შინა ✿ მაშინ იხარებდენ ხენი მაღნარისანი პირისაგან ლგ

ლდ უფლისა, რამეთუ მოვიდა სჯად ქუჴჴანისა ✿ აუგარებდით უფალსა
ლე რამეთუ კეთილ რამეთუ უკუნისამდე არს წუალობა მისი ✿ ⁂ იტ-
ყოდით მაცხოვენენ ჩუჴნ ღმერთო მაცხოვარებისა ჩუჴნისაო, ⁂ შე-
მკრიბენ ჩუჴნ, ⁂ გვიცხენ ჩუჴნ წარმართთაგან, რათა ვაქებდეთ სა-
ლვ სელსა წმიდასა შენსა, ⁂ ვიქადოდეთ ქებულებითა შენითა ✿ კურ-
თხეულ არს უფალი ღმერთი ისრაელისა საუკუნითგან ვიდრე უკუ-
ლზ ნისამდე, ⁂ თქუას ყოველმან ერმან, ამინ ⁂ აქებდენ უფალსა ✿ ⁂
დაადგინეს მუნ წინაშე კიდობნისა აღთქმისა უფლისასა, ასაფ ⁂
მსნი მისნი, რათა მსახურებდენ წინაშე კიდობნისა მარადის უო-
ლჩ ველსა დღესა შინა ✿ ⁂ აბდედომ, ⁂ მსნი მისნი სამეოცდა რვანი
ლთ ⁂ აბდედომ მე იდითუნისა, ⁂ ოსია მეკრედ ✿ ხოლო სადუკ მღდე-
ლი ⁂ მსნი მისნი მღდლად წინაშე კარვისა უფლისა ამას შინა
ე რომელი იყო გაბაონს ✿ რათა შესწირვიდენ უფალსა ყოველად და-
საწუჴლთა საკურთხეველსა ზედა ყოველად დასაწუჴლთასა მარადის
განთიად ⁂ მწუხრი, ყოველისაებრ რომელი წერილ არიან სჯულსა
შინა უფლისასა, ⁂ რაჲრდენი უბრძანა მეთა ისრაელისათა კელითა
მა მოსე მონისა ღუთისათა ✿ ⁂ მათთანა ემან, ⁂ იდითუნ, ⁂ სხუანი
რჩეულნი კაცად-კაცადი სახელით თჯსით, ქებად უფლისა, რამეთუ
მბ უკუნისამდე არს წუალობაჲ მისი ✿ ⁂ მათ თანა საყჯრნი ⁂ წინ-
წილნი, გმობად, ⁂ ორღანონი გალობათა ღუთისათა, ხოლო მენი
მგ იდითუნისნი კართა შინა დგეს ✿ ⁂ წარვიდეს ყოველნი ერნი კა-
ცად-კაცადი სახლსა შინა თჯსა, ⁂ დავით მოიქცა რათა აკურთხოს
სახლი თჯსი.

თ ა ვ ი ი ზ.

ა [1] და იყო ოდეს დაიგანა დავით სახლსა შინა თჯსსა, ⁂
ჰრქუა დავით ნათან წინასწარმეტყუელსა: აჰა მე ვიყოფები სა-
ბ ხლსა შინა კედრისასა, ხოლო კიდობანი აღთქმისა უფლისა ქუჴ-
შე ტყაოსა ✿ ⁂ ჰრქუა ნათან დავითს: ყოველი რომელი არს გუ-
ლსა შინა შენსა ჰყავ, რამეთუ ღმერთი არს შენთანა ✿ ⁂ იყო და-
ესა მას, ⁂ იქმნა სიტყუა უფლისა ნათანის მიმართ მეტყუჴლი ✿

[1] ბ მეფეთა ზ. ზარაჰ მზ.

წარვედ ⁂ არქუ დავითს მონასა ჩემსა, ამას იტყჳს უფალი: არა დ
აღმიშენო შენ მე სახლი დავანებად მას შინა ✿ რამეთუ არა ვეცე ე
სახლსა შინა დღითგან, რომელსა შინა გამოვიყვანენ ისრაელნი
ქუჱყანისაგან ეგჳპტისა ვიდრე ამა დღედმდე, არამედ ვიყავ მარადის
შეცულ ადგილსა კარვისასა, ⁂ კარავსა შინა ვეცე, სადაცა ვიდო- ვ
დი ყოველთა ისრაელთა თანა ✿ უკეთუ ვეტყოდი ვისმეტომსა ის-
რაელისასა, რომელსა უბრძანებდი, რათა მწყსიდეს ერსა ჩემსა მე- ზ
ტყუჱლი: რაჲსათჳს არა აღაშენებთ ჩემდა სახლსა კედრისასა ✿ ⁂
აწ ესრეთ არქუ მონასა ჩემსა დავითს: ესე თქუა უფალმან ყოვლისა
მჴეპრობელმან: მე აღგიყვანე შენ სამწყსოსაგან, ოდეს სდევდი სა- თ
მწყსოსა, რათა იყო შენ მეფე ერთა ჩემთა ისრაელთა ✿ ⁂
ვიყავ შენთანა ყოველთა შინა სადაცა ხვიდოდი, ⁂ მოგსპე ყოველ-
ნი მტერნი შენნი ჰპირისაგან შენისა, ⁂ ვყავ სახელი შენი ვითარცა
სახელი დიდთა, რომელ არიან ქუჱყანასა ზედა ✿ ⁂ მიგეც ადგი- ი
ლი ერთა ჩემთა ისრაელთა, ⁂ დავსხენ იგინი დასამკჳდრებელად
მას შინა, ⁂ ვერღა ვინ აჴრიწებდენ მერმე, ვერცა ძენი უსჯულოთანი
შესძინებდენ მათ განბოროტებად ვითარცა ჰპირველითგან ✿ ⁂ დღი- ია
თგან, რომელსა შინა მივეც მსაჯულნი ერთა ჩემთა ისრაელთა, ⁂
დავამდაბლენ ყოველნი მტერნი შენნი, ⁂ აღგაორძინე შენ ⁂ სახლი
აღგიშენოს შენ უფალმან ✿ ⁂ იოს ოდეს აღივსნეს დღენი შენნი, იბ
⁂ შეისვენო მამათა თანა შენთა, ⁂ აღვადგინო თესლი შენი შე-
მდგომად შენსა, რომელი იყოს წელისაგან შენისა, ⁂ აღვადგინო
მეფობაჲ მისი ✿ ამან აღმიშენოს მე სახლი, ⁂ დავამტკიცო საყდა- იგ
რი მისი ვიდრე უკუნისამდე ✿ [1] მე ვიყო მამად მისა, ⁂ იგი იყოს
ჩემდა ძედ: ⁂ წყალობაჲ ჩემი არა განვაშორო მისგან, ვითარცა იდ
განვაშორე მისგან, რომელი იყო ჰპირველ შენსა ✿ ⁂ სარწმუნო
ყო იგი სახლსა შინა ჩემსა, ⁂ მეფობა მისი ვიდრე უკუნისამდე, იე
⁂ საყდარი მისი იყოს წარმართებულ უკუნისამდე ✿ ყოველთა ამათ
სიტყუათა ებრ ⁂ ყოვლისა ამის ხილვისაებრ, ეტყოდა ნათან და- ივ
ვითს ✿ ⁂ მოვიდა დავით მეფე, ⁂ დაჯდა წინაშე უფლისა ⁂ ჰრქუა:

[1] ფსალმუნი რდ.

ვინ ვარ მე უფალო ღმერთო ჩემო: ❖ რად სახლი ჩემი, რა-
იზ მეთუ შემიყვარო მე უკუნისამდე ✿ ❖ ესე მცირე არიან წინაშე შე-
ნსა ღმერთო, ❖ მეტუუწყალ ხარ სახლსა ზედა მონისა შენისასა კვა-
ლად უოფადსა, ❖ მოისიზლე ჩემ ზედა ვითარცა ჩუწყნებად კაცისა,
იწ ❖ აღმამაღლე მე უფალო ღმერთო ✿ რად შესძინოს კვალად და-
ით ვით შენდა, რათა გადიდოს, ❖ შენ უწყი მონა შენი ✿ უფალო მო-
ნისა შენისათჳს ჴყავ ყოველი დიდებულებად ესე, ❖ გულისა ებრ
შენისა საცნაურ უოფად გიქმნიეს ყოველი დიდებულება შენი ✿
კ უფალო არა არს ჩისკავს შენდა, ❖ არა არს ღმერთი შენსა გარეშე,
კა ყოველთა შორის რადოდენი გუასმიეს ყურთა ჩუწყნთა ✿ ❖ არა
არს ვითარცა ერი შენი ისრაელი ნათესავი კვალად ქუწყუანასა ზედა,
რამეთუ გამოვიდა ღმერთი ჴსნად ერისა თჳსისა, დადებად სახელი
თჳსი დიდი ❖ დიდებული, განსსმად წარმართთა ჰირისაგან ერისა
კბ შენისა, რომელიცა იჳსენ ეგჯპტისაგან ✿ ❖ ჴყავ ერი ესე შენი ის-
რაელი ერად შენდა ვიდრე საუკუნედმდე, ❖ შენ უფალო იქმენ ღმერთ
კბ მათდა ✿ ❖ აწ უფალო სიტყუა შენი, რომელი სთქუ მონისა შენი-
სა, ❖ სახლსა ზედა მისსა, სარწუნო იყოს უკუნისამდე, ❖ ჴქმენ
კგ ვითარცა იტყოდი ✿ ❖ სარწუნო იქმნეს ❖ განდიდნეს სახელი
შენი ვიდრე უკუნისამდე, მეტეუწყლთა: უფალო უფალო ყოვლისა
მპყრობელო ღმერთო ისრაელისაო, ❖ სახლი დავით მონისა შენი-
კე სა იყოს წარმართებულ წინაშე შენსა ✿ რამეთუ შენ უფა-
ლო ღმერთო ჩემო განახუწნ ყურნი მონისა შენისანი, აღშენებად
სახლისა შენისა, ამისთჳს ჰოვა მონამან შენმან კადნიერება ვედრე-
კვ ბად წინაშე ჰირსა შენსა ✿ ❖ აწ უფალო შენ ხარ თჳთ ღმერთი, ❖
კზ იტყოდი მონისა შენისა მიმართ კეთილსა ამას ✿ ❖ აწ იწყე კურ-
თხევად სახლისა მონისა შენისა, რათა ეგოს უკუნისამდე წინაშე
შენსა, რამეთუ შენ უფალო აკურთხე, ❖ კურთხეულ იყოს უკუნი-
სამდე.

თავი იზ.

ა ❖ა [1] იქმნა შემდგომად ამისა, ❖ დასცა დავით უცხო თესლნი,

[1]) ბ მეფეთა ☙.

ⴔ დაამდაბლნა იგინი, ⴔ აღიღო ღეთი, ⴔ დაბანი მისი კელისაგან
უცხო თესლთასა ✿ ⴔ დასცა დავით მოაბი, ⴔ იყვნენ მოაბელნი ბ
მონანი დავითისნი მომრთმელნი მისა ძღუჳნთა ✿ ⴔ დასცა დავით გ
ადრაზარ მეფე სუბისა იემათს შინა, მოვიდოდა რა მისა დადებად
კელი თჳსი მდინარესა ზედა ევფრათისასა ✿ ⴔ აღიღო მისგან დ
დავით ათასი ეტლნი, ⴔ შჳდი ათასი ცხენოსანნი, ⴔ ოცი ათასი კა-
ცნი მკვირცხლნი, ⴔ დაჭრნა დავით ყოველნი ეტლნი, ⴔ დაუტევა
მათგან ასნი ეტლნი რომელნი დაიჭირნა თავისა თჳსისათჳს ✿ ⴔ ე
მოვიდა სურ დამასკოთგან რათა შეწევნა მისცეს ადრაზარ მეფესა
სუბისასა, ⴔ დასცა დავით სურთაგან, ოც ⴔ ორი ათასი კაცნი ✿
ⴔ დაადგინა დავით მხედრავნი სურსა შინა მახლობელ დამასკოსა, ვ
ⴔ იუშენ დავითის მონად ⴔ მოართმიდნენ ძღუჳნსა, ⴔ იცხონიდა
დავითს უფალი ყოველთა შორის რომელსა შინა ვიდოდა ✿ ⴔ ზ
აღიღო დავით მანაგინ ოქროსანი რომელნი იუშენეს მონათა ზედა
ადრაზარისათა, ⴔ მოიხუნა იგინი იერუსალემს შინა ✿ ⴔ მეტაბე- ჱ
თისგან, ⴔ რჩეულთაგან ქალაქთა ადრასარისათა აღიღო დავით
სპილენძნი ძრაჳალ ფრიად, რომლისაგან ქმნა სოლომონ ზღუაჲ
სპილენძისა, ⴔ სუჳტნი, ⴔ ჭურჭელნი სპილენძისანი ✿ ⴔ ესმა თ
თოა მეფეჲსა ემათელს, რამეთუ დასცა დავით ყოველი ძალი ადრაზა-
რისა მეფისა სუბისა ✿ ⴔ წარავლინა ადურამ ძე თჳსი დავითის ი
მიმართ მეფისა, რათა სთხოოს მას მშჳდობისათჳს, ⴔ აკურთხოს
იგი ამისთჳს, რამეთუ სძლო ადრაზარს, ⴔ დასცა იგი, ვინათგან
კაცი წინააღმდგომ იყო თოა ადრაზარისა ✿ ⴔ ყოველნი ჭურჭელ- ია
ნი ოქროსანი, ⴔ ვეცხლისანი, ⴔ სპილენძისანი, ⴔ ესე განუწმი-
და დავით მეფემან უფალსა ვეცხლთა თანა, ⴔ ოქროთა, რომელი
აღიღო ყოველთაგან წარმართთასა, იდუმელთაგან, ⴔ მოაბელთა,
ⴔ მეთაგან ამონისათა, ⴔ უცხო თესლთაგან ⴔ ამალეკისაგან ✿
სოლო აბესა ძემან სარუისმან დასცა იდუმელნი ღელესა შინა მა- იბ
რილოვანსა ათორმეტი ათასი ✿ ⴔ დაუდგინა ღელესა შინა მხედ- იგ
ლავნი, ⴔ იუშენეს ყოველნი იდუმელნი მონანი დავითისნი, ⴔ იხ-
სნიდა უფალი დავითს ყოველსა შინა რომელსა ვიდოდა ✿ სოლო იდ

გამეფდა დავით ყოველთა ზედა ისრაელთა, ⁂ იყო მოქმედი მსჯავ-
იე რისა ⁂ სიმართლისა ყოველთა ერთა თჯსთა ✿ ხოლო იოაბ მე
სარუისი იყო მეფდრთა ზედა, ⁂ იოსაფათ მე აქილუდისა მოსახსე-
იზ ნებელისა მწერალი ✿ ⁂ სადუკ მე აქიტობელისა ⁂ აბიმელიქ მე
იზ აბიათარისა მღდელნი, ⁂ სუსა მწიგნობარი ✿ ⁂ აბანეა მე იოდაი-
სა, ზედა ქერეთს ⁂ ფელეთს ზედა, ხოლო მენი დავითისნი პი-
რველნი მოადგილენი მეფისანი.

თ ა ვ ი ით.

ა და [1] იყო ამისა შემდგომად მოკუდა ნაას მეფე მეთა ამონი-
ბ სთა, ⁂ მეფე იქმნა ანან მე მისი მის წილ ✿ ⁂ ჰკრქუა დავით: ვეო
წუალობაჲ ანანისთანა მისა ნაასისა, ვითარცა ეო მამამან მისმან
გ წუალობა ჩემთანა ✿ ⁂ წარავლინა დავით მოციქულნი ნუგეშინის-
ცემად მისსა მამისათჯს მისისა: ⁂ მივიდეს ერმანი დავითისნი ქუჴწ-
ყანასა შინა მეთა ამონისათა ანონის მიმართ რათა ნუგეშინისცენ
დ მას ✿ ⁂ ეტყოდეს უხუცესნი მეთა ამონისთანი ანონის მიმართ: ნუ
თუ განსადიდებელათ მამისა შენისა წინაშე შენსა, წარმოგზავნა დავით
ნუგეშინის მცემელნი შენდა, არა ვითარ, არამედ გამოძიებად ქალა-
ქისა ⁂ განმსტრობად ქუჴწყანისა მოვიდეს შენდა მიმართ ერმანი
ე მისნი ✿ ⁂ შეიპყრა ანან მონანი დავითისნი, განპარსნა იგინი, ⁂
მოჰკუჴცნა სამოსელთაგან მათთა ნახევარი ვიდრე წელადმდე, ⁂ გა-
ვ ნუტევნა იგინი ✿ ⁂ მოვიდეს მითხრობად დავითისა კაცთა მათთჯს,
⁂ წარავლინნა მიგებებად მათდა, რამეთუ იუნენ გაუპატიურებულნი
ფრიად: ⁂ ჰკრქუა მეფემან, დასხედით იერიქოს ვიდრემდე აღორძინდეს
ზ წუჴრნი თქუჴნნი, ⁂ მოიქცით ✿ ⁂ იხილეს მეთა ამონისთა,
რამეთუ სირცხჳლეულ იქმნენ კაცნი დავითისნი, ⁂ წარავლინა
ანან, ⁂ მეთა ამონისთა ათასი ტალანტი ვეცხლი, რათა დაიდგინონ
თავისად სურისგან შუა მდინარისა, ⁂ სურისგან მაჲაქისა, ⁂ სუბი-
ი სგან სასუიდლით ეტლნი ⁂ ცხენოსანნი ✿ ⁂ სასუიდლით დაიდგი-
ნა თავისად ოც ⁂ ათორმეტი ათასი ეტლი, ⁂ მეფე მაჲაქ ⁂ ერნი
მისნი: ⁂ მოვიდეს ⁂ დაიბანაკეს ჰირის ჰირ მიდაბისსა, ⁂ მენი

[1] ბ მეფეთა კ.

ამონისნი შეკრბეს ქალაქებთაგან თჯსთა, ⁂ მოვიდეს ბრძოლად ✿
⁂ ესმა დავითს, ⁂ წარგზავნა იოაბ, ⁂ უოველნი მკედარნი ძალთა- თ
ნი ✿ ⁂ გამოვიდენ მენი ამონისნი, ⁂ დაიბანაკეს ბრძოლად წინა- ი
შე ბჯეთა ქალაქისათა, ხოლო მეფისად რომელნი მოსრულ იუენეს
შეწევნად, დაიბანაკეს ცალკერძ გელსა ზედა ✿ ⁂ იხილა იოაბ, რა- ია
მეთუ იქმნა მას ზედა წინააღმდგომნი ბრძოლანი წინათ ⁂ ზურგით
⁂ გამოირჩივნა უოველთაგან ჯაბუეთა ისრაელისათა, ⁂ განეწუენეს
იგინი წინაშე სურისა ✿ ხოლო დანარჩომი ერთა მისცა კელსა ში- იბ
ნა აბესა ძმასა თჯსსა, ⁂ დაიბანაკეს წინაშე მეთა ამონისთა ✿ ⁂ იგ
ჰრქუა: უკეთუ განძლიერდენ სურნი უფროს ჩემსა, მაშინ მექმენ მე
მხსნელად: ხოლო უკეთუ მენი ამონისნი განძლიერდენ უფროს შე-
ნსა მაშინ მე გიხსნა შენ ✿ განკმდი ⁂ განძლიერდეთ ერისათჯს იდ
ჩუენისა ⁂ ქალაქისათჯს ღუთისა ჩუენისა, ⁂ უფალმან რომელი
კეთილ არს წინაშე თვალთა მისთა, ქმნეს ✿ ⁂ განეწეო იოაბ ⁂ უო- იე
ველნი ერნი, რომელნი მის თანა იუენეს ჰირის ჰირ სურთა ბრძო-
ლად ⁂ იქლტოდეს მათგან ✿ ხოლო მეთა ამონისთა იხილეს, რა- ივ
მეთუ იქლტოდეს სურნი, ⁂ იქლტოდენ იგინიცა ჰირისაგან აბესია-
სა, ⁂ ჰირისაგან იოაბისა ძმისა მისისა, ⁂ შეიდეს ქალაქსა შინა,
ხოლო იოაბ მოიქცა იერუსალემს შინა ✿ ⁂ იხილეს სურთა, რა- იზ
მეთუ სძლეს მას ისრაელთა, ⁂ წარავლინნეს მოციქულნი, გამო-
ეუანებად სურისა, რომელი იუო მდინარის გაღმართ, ხოლო სოფაკ
ჰირეული მთავარი ათასის თაეთა ძალისა ადრაზარისათა, წინაშე
მათსა იუო ✿ ⁂ მოხსენებულ იქმნა დავითისს, ⁂ შეკრიბა უოველი იჩ
ისრაელი, ⁂ განვიდა იორდანეს, ⁂ მიეიდა მათ ზედა, ⁂ დაიბანა-
კა ჰირის ჰირ მათსა, ⁂ განეწეო წინაშე სურისა ბრძოლად, ⁂
ბრძოდა მათ ზედა ✿ ⁂ იქლტოდეს სურნი ჰირისაგან ისრაელ- ით
თასა ⁂ მოკლნა დაეით სურთაგან შჯდი ათასი ეტლოსანი,
⁂ ორმეოცი ათასი ქუჱითნი, ⁂ საფაკა ჰირეული მთავარი ძალთა
მოკლა ✿ ⁂ იხილეს მონათა ადრაზარისათა, რამეთუ დაეცნეს ჰი- ბ
რისაგან ისრაელთასა, ⁂ მოიქლტოდეს დავითის მიმართ, ⁂ მსახუ-

რებდეს მას: ⁂ არღარა ინებეს სურთა შეწევნის მიცემა მეთა ამონისათა მიერითგან.

თავი კ.

ა ⁂ [1] იეო ეოფადსა წელსა ჯამსა გამოსლვისა მეფეთასა ბრმოლისა მიმართ, ⁂ შეკრიბნა იოაბ ყოველი ძალი მკედრობისა, ⁂ მოაოკრა ქუჱყანა მეთა ამონისთა: ⁂ მოვიდენ ⁂ გარე მოასხდენ რამთს: ხოლო დავით ეგო იერუსალიმს შინა, ⁂ იოაბ დასცა რამ-
ბ მათ, ⁂ დაარღვია იგი ✿ ⁂ აღიღო დავით გჳრგჳნი მოლქომისა მეფისა მათისა თავისაგან მისისა, ⁂ იპოვა წონა მისი ტალანტი ოქროსა, ⁂ მას შინა ქვა ძჳრფასი, ⁂ იეო თავსა ზედა დავითისსა: გ ხოლო ტჳუჱნი ქალაქისანი მრავალნი აღიღო ფრიად ✿ ⁂ ერნი რომელნი იუნეს მას შინა გამოიუანნა, ⁂ განხერხნა ხერხებითა ⁂ საჭურველებითა რკინისათა განმკეთელებითა: ესრეთ უქმნა დავით ყოველთა ქალაქთა მეთა ამონისთა: ⁂ მოიქცა დავით, ⁂ ყო-
დ ველნი ერნი მისნი იერუსალიმს შინა ✿ ⁂ [2] იეო ამისა შემდგომად, ⁂ იწუეს კუალად ბრმოლა გაზერს შინა უცხო თესლთა თანა: ე მაშინ დასცა სობოქა უსათენელმან საფუთ მეთაგან გმირთასა, ⁂ დაამდაბლა იგი ✿ ⁂ იქმნა კუალად ბრმოლა წინა აღმდგომ უცხო თესლთა, ⁂ დასცა ელეანან მემან იაირისმან ლაომია მმა გო-
ვ ლიათისა გეთელისა, რომლისა ხე შუბისა მისისა ვითარცა რუალი მოქსოველთა ✿ ⁂ იეო კუალად ბრმოლა ღეთს შინა, ⁂ იეო კაცი ზ ფრიად დიდი, ექუს ექუსნი აქუნდეს თითნი, ყოველნი ოცდა ოთხ-
ნი, ⁂ ესე იეო ტომისაგან გმირთასა ✿ ⁂ აუჱყრა ისრაელსა, ⁂ დასცა იგი იონათან მემან სამაასმან მმისა დავითისამან ✿ ესენი ეშვნეს რაფას გეთს შინა, ყოველნი ესე ოთხნი იუნეს გმირნი, ⁂ დაეცნეს კელთა დავითისთა, ⁂ კელთა მონათა მისთასა.

თავი კა.

ა ხოლო [3] აღდგა ეშმაკი ისრაელსა ზედა, ⁂ იბირნა დავით
ბ რათა აღრიცხჳნეს ისრაელნი ✿ ⁂ ჴრქუა მეფემან დავით იოაბს, ⁂ უსუცესთა მიმართ ძალთასა: წარვედით ⁂ აღრიცხეთ ისრაელნი,

[1]) ბ მეფეთა აა.—[2]) ბ მეფეთა კა.—[3]) ბ მეფეთა კა.

ბერსაბეედგან ვიდრე დანისამდე ✠ მომართჯთ მე რათა გიცოდე რიცხვი მათი ✠ ✠ ჭრქუა იოაბ: შესძინოს უფალმან ერთა მიმართ გ
თჯსთა ვითარცა ესე ას წილად, ✠ თჳლნი უფლისა ჩემისა მეფისანი სედვიდენ, არა ყოველნი უფლისა ჩემისა მეფისა მონანი არიანა, ✠ რაჲდ ინებებს ამას უფალი ჩემი, რათამცა არა შეერაცხოს ცოდვაჲ ისრაელსა ✠ არამედ სიტყუამან მეფისამან სძლო იოაბს, დ
✠ წარვიდა იოაბ ✠ მოივლო ყოველი ისრაელი, ✠ მოიქცა იერუსალიმად ✠ ✠ მისცა იოაბ დავით რიცხჳ აღრიცხულისა ერისა, ე
✠ იპოვა ყოველისა ისრაელი ათასი ათასთა, ✠ ას ათასი კაცი, ძლიერთველნი საჭურველთანი, ხოლო მეთაგან იუდასთა იყო ოთხას სამეოცდა ათი ათასი კაცნი, მტჯრთველნი საჭურველთანი ✠ ხო- ვ
ლო ლევისნი ✠ ბენიამენისნი არა აღირაცხნეს შორის მათსა, ვინათგან განრისხდა სიტყჯსათჯს მეფისა იოაბ ✠ ✠ არა სათნო იყო ზ
წინაშე ღუთისა ბრძანება ესე ✠ დასცნა ისრაელნი ✠ ✠ [1] თქუა დავით ღუთისა მიმართ: ცოდვა ფრიად რამეთუ ვქმენ საქმე ესე, ✠ აწ გეყოფების მიმიღე უშჯულოებანი მონასა შენსა, რამეთუ გაუგუნურდი ფრიად ✠ ✠ ჭრქუა უფალმან გადის მიმართ წინასწარმეტ- თ
ყჱლისა დავითისას მეტუუჱლმან ✠ წარვედ ✠ არქუ დავითს მეტ- ი
უუჱლმან, ესრეთ იტყჳს უფალი: სამი მე მოვიუგანო შენ ზედა, ✠ გამოირჩიე თჯსად ერთი მათთაგან ✠ ვჰჳო შენდა ✠ ✠ ოდეს მოვიდა ია
გაად დავითის მიმართ, ჭრქუა მას ✠ ესრეთ იტყჳს უფალი, გამოირჩიე იბ
თავისად, ანუ სამ წელ სიყმილი, ანუ სამ თუჱ ლტოლვა შენი ჴირისაგან მტერთა შენთასა, ✠ ძსჯლი მტერთა შენთა გეწიოს შენ, ანუ სამ დღე მახჯლი უფლისა ✠ სიკუდილი ქუჱყანასა ზედა, ✠ ანგელოზმან უფლისამან მოსწუჯდნეს ისრაელნი ყოველთა შორის საზღვართა, აწ უკუჱ განიხილე რაჲ მოუგო მას, რომელმან მომავლინა მე სიტ- იგ
ყჯთურთ ✠ ✠ ჭრქუა დავით გაადს: იწრო არიან ჩემდა სამნივე ესე
ფრიად: არამედ უმჯობეს ჩემდა არს შევარდომა კელსა უფლისასა, ვინათგან მრაჲალ არიან მოწუალებანი მისნი ფრიად, ✠ კელთა შინა კაცთასა არა შთავარდე ✠ ✠ მოუვლინა უფალმან სიკუდილი ის- იდ

[1] ქჳემორე აზ. ბ მეფეთა კდ.

რაელსა, ⁂ დაეცნეს ისრაელთაგანი სამოცდა ათი ათასი კაცნი ✡
იე ⁂ წარაელინა ღმერთმან ანგელოზი იერუსალიმს შინა რათა მოსწყჳდოს იგი, ⁂ ოდეს მოსწყდებოდეს იხილა უფალმან, შეეწუალა
⁂ შეინანა ბოროტებისათჳს, ⁂ ჰრქუა ანგელოზსა მომსურველსა: კმაჲ არს შენდა, მიიღე ჴელი შენი: ხოლო ანგელოზი უფლისა
იჳ მდგომარებდა კალოსა ზედა ორნიაჲ იებოსელისასა ✡ ⁂ აღიხილნა თჳალნი თჳსნი დაჳით, ⁂ იხილა ანგელოზი უფლისა მდგომარე შორის ქუჱყანისა ⁂ ცისა, ⁂ მახჳლი მისი წუდილი ჴელსა შინა მისსა, განრთხმული იერუსალიმსა ზედა, ⁂ დაჳარდა დაჳით ⁂ მოხუცებულნი ისრაელისანი შემოსილნი ძაძებითა პირთა ზედა თჳსთა-
იზ სა ✡ ⁂ თქუა დაჳით ღუთისა მიმართ: არა მე უბრძანება აღრიცხვად ერთა, მე ჳარ რომელმან ცოდე, ⁂ ბოროტებით ბოროტი ვჳაჳ, ხოლო ამან სამწყსოთან რაჲ ქმნე უფალო ღმერთო ჩემო იყაჳნ ჴელი შენი ჩემ ზედა, ⁂ სახლსა მამისა ჩემისასა, ⁂ არა ერსა შენსა
იჱ ზედა წარსწყმედელად, უფალო ✡ ხოლო ანგელოზმან უფლისამან ჰრქუა გაადს, რათა ეტყოდეს დაჳითს: [1] ⁂ აღჳიდეს ⁂ აღუშენოს, საკურთხეველი უფალსა ღმერთსა კალოსა ზედა ორნა იებო-
ით სელისასა ✡ ⁂ აღჳჯდა დაჳით სიტყჳსა გბრ გაადისა, რომელი ეტ-
კ ყოდა სახელითა უფლისათა ✡ ⁂ მიიქცა ორნა, ⁂ იხილა მეფე, ⁂
ოთხნი ძენი მისნი მისთანა ჩამობურჳელნი: ხოლო ორნა იყო მას
კა ჟამსა შინა მლეწჱშლი კალოსა ზედა იფქლისა ✡ ⁂ მიჱიდა დაჳით ორნას მიმართ, ⁂ მოიქცა ორნა ⁂ იხილა დაჳით, ⁂ წარჳიდა კა-
კბ ლოსაგან, ⁂ თაყუანისცა დაჳითს პირითა ქუჱყანასა ზედა ✡ ⁂ ჰრქუა დაჳით ორნას: მომეც მე ადგილი კალოსა შენისა, რათა აღუშენო მას ზედა საკურთხეველი უფალსა, ვეცხლსა ზედა ღირე-
კგ ბულსა მომეც მე იგი, ⁂ დასცხრეს წყლულება ერისაგან ✡ ხოლო ჰრქუა ორნა დაჳითს, აღიღე თჳისა შენისათჳს, ⁂ ქმენ უფალო ჩემო მეფეო რომელი სათნო გიჩნს წინაშე შენსა: აჰა მოგცენ ზუარაკნი ყოვლად დასაწუჱწლად, ⁂ გუთანი შეშად, ⁂ იფქლი
კდ მსხუჱრჩელად, ყოველი ნებსით მომიცემიეს ✡ ⁂ ჰრქუა მეფემან

[1] ზ მეფეთა კდ. ბ. ნეშტოა ა.

დავით ორნას: არა, არამედ ყიდვით ვეცხლითა. ვიყიდო ღირებუ-
ლითა, რამეთუ არა შენგან მიღებად მაქუს ✠ ესრეთ შეწირვად უფ-
ლისა ყოვლად დასაწუწკლი მღუწნი ✠ ✠ მისცა დავით ორნას ად- კე
გილისა მისთჳს სიკილა ოქროთა საწონითა ექუსასი ✠ ✠ აღუშე- კვ
ნა მუნ დავით საკურთხეველი უფალსა, ✠ აღამაღლა ყოვლად დასა-
წუწკლი ✠ ცხოერებისა, ✠ სადოდა უფლისა მიმართ, ✠ ისმინა მი-
სი ცეცხლითა ზეცით გარდამო საკურთხეველსა ზედა ყოვლად და-
საწუწკლსა, ✠ აღწყა ყოველად დასაწუწკლი ✠ ✠ ჰრქუა უფალმან კზ
ანგელოზისა მიმართ, ✠ შთადგა მახჯლი შთასადებელსა შინა მის-
სა მას ჯამსა შინა, ოდეს იხილა დავით, რამეთუ ისმინა მისი
უფალმან კალოსა ზედა ორნა იებოსელისასა, ✠ დაკლნა მუნ
მსხუწკრჱლნი ✠ ✠ კარაგი უფლისა, რომელი ქმნა მოსე უდაბნოსა კთ
შინა, ✠ საკურთხეველი ყოველად დასაწუწკლისა ჯამსა მას შინა იყო
მაღალთა ზედა რომელი იყო გაბაონს შინა ✠ ✠ ვერ შეუძლო და- კთ
ვით მისლვად წინაშე მისსა, გამოკითხვად ღუთისა, ვინათგან შე-
შინებულ იყო ხირისაგან მახჯლისა ანგელოზისა უფლისა.

თავი კბ.

ხოლო თქუა დავით: აჯა არს სახლი უფლისა ღუთისა, ✠ ესე ა
საკურთხეველი ყოველად დასაწუწკლად ისრაელისათჳს ✠ ✠ ჰრქუა ბ
დავით შეკრებად ყოველთა მწირთა რომელნი არიანი ქუყანასა ზე-
და ისრაელისასა, ✠ დაადგინონ ქჳს მკუწთელნი კუწთად ✠ ქჳს
მთლელად, რათა აღეშენოს სახლი ღუთისა ✠ ხოლო რკინა მრა- გ
ვალი ლურსმნად კართა, ✠ ბჭეთათჳს ღურბლნი შემზადნა დავით,
✠ სპილენძის სიმრავლისა არა იყო რიცხჳ ✠ ✠ ჴეთა კედრისათა დ
არა იყო რიცხჳ, რამეთუ მოართმიდეს სიდონელნი ✠ ტჳროსელნი
ჴეთა კედრისათა მრავალთა დავითს ✠ ✠ თქუა დავით: სოლომონ ე
მე ჩემი ურმა წული არს მცირე, ხოლო სახლი რომელი აღშენე-
ბად არს უფლისა, იყოს სიდიდითა მაღალ, სასელად, ✠ დიდებად
ყოველსა შორის ქუყანასა, განუმზადო მას, ✠ განუმზადა დავით
ყოველი სიმრავლით ხირველ აღსრულებისა თჳსისა ✠ ✠ მოუ- ვ
წოდა სოლომონს ძესა თჳსსა, ✠ ამცნო მას რათა აღუშენოს სახ-

ზ ლი უფალსა ღმერთსა ისრაელისასა ✿ ხოლო ჰკრძა დავით სო-
ლომონს, შკლო ჩემო, მაქუნდა გულსა შინა, რათა აღუშენო სახს-
ი ლი სახელსა უფლისა ღუთისა ჩემისასა ✿ ⁂ იქმა სიტყუა უფლი-
სა ჩემდა მოშართ მეტყუელი: [1] მრავალი სისხლი დასთხიენ, ⁂
მრავალნი ბრძოლანი ჰქმნენ არ ძალგიც აღშენებად სახლსა სიხს-
ლისა ჩემისასა, რამეთუ მრავალნი სისხლი დასთხიენ ქუეყანასა
თ ზედა წინაშე ჩემსა ✿ აჰა მე გეშუას შენ, ესე იეოს კაცი მშჯდობი-
სა, ⁂ განუსუენო მას ყოველთაგან მტერთა მისთა გარემოთა,
რამეთუ სოლომონ იეოს სახელი მისი, ⁂ მშჯდობა ⁂ განსუენებაი
ი მივსცე მას ისრაელსა ზედა ღღესა შინა მისსა ✿ მან [2] აღმიშე-
ნოს სახლი სახელისა ჩემისა, ⁂ იგი იეოს ჩემდა ძედ, ⁂ მე ვიეო
მისდა მამად, ⁂ წარუმართო საყდარი მეფობისა მისისა ისრაელსა
ია ზედა უკუნისამდე ✿ ⁂ აწ უკუე ძეო ჩემო იეოს უფალი შენთანა,
⁂ კეთილ წარგიმართოს, ⁂ აღუშენო სახლი უფალსა ღმერთსა შენ-
იბ სა, ვითარცა იტყოდა შენთჳს ✿ ⁂ მოგცეს შენ სიბრძნე ⁂ გონე-
ბა უფალმან, ⁂ განგაბლიეროს შენ ისრაელსა ზედა, დაცვად ⁂ უო-
იგ ფად სჯული უფლისა ღუთისა შენისა ✿ მაშინ კეთილ გეყოს,
უკეთუ დაიმარხო ყოფად მცნებანი, ⁂ მსჯავრნი, რომელიცა უბრძანა
უფალმან მოსეს, რათა ასწაოს ისრაელსა: განძლიერდი ⁂ მკნე
იდ იქმენ, ნუ გეშინის, ნუცა შეძრწუნდები ✿ ⁂ აჰა მე სიცრუესაებრ
ჩემისა განუმსადე სახლსა უფლისასა, ოქრო ტალანტი ასი ათასი,
⁂ ვეცხლი ათასი ათასთა ტალანტთა, ხოლო სპილენძი ⁂ რკინა,
რომლისა არა არს წონა, ვინათგან მრავალ არს: ⁂ ხენი ⁂ ქუანი
იე განვმზადენ, ⁂ ამათ შესძინოცა, ⁂ უფალი შენთანა ✿ ⁂ შეიძინო
სიმრავლესა მოქმედთა საქმისათა, კელოვანნი, მაშენებელნი ქუსა-
ნი, სის მოქმედნი, ⁂ ყოველნი ბრძენნი ყოველთა შინა საქმეთა ✿
ივ ოქროთა ⁂ ვეცხლთა, სპილენძთა, ⁂ რკინათა, არა არს რიცხჳ,
იზ ადგეც უკუე ⁂ ქმენ, ⁂ უფალი შენთანა ✿ ⁂ უბრძანა დავით ყო-
ველთა უხუცესთა ისრაელისთა, რათა შეეწეოდენ სოლომონს ძესა
იჱ მისსა მეტყუელმან: არა არსა უფალი თქუენთანა ✿ ⁂ მოგცა

[1] ქრონიკ. ა.—[2] ბ მეფეთა ზ. გ მეფეთა კ. კრ. კა.

თქუჳნ განსუჭნებაა გარემოს, რამეთუ მოგცნა კელსა შინა თქუჳნსა მკჳდრნი ქუჳყანისანი, ⁂ მორჩილ არს ქუჳყანა წინაშე უფლისა, ⁂ წინაშე ერთა მისთა ✿ აწ უკუჳ მიეცით გულნი თქუჳნნი, ით
⁂ სულნი თქუჳნნი მოიძიებდ უფალსა ღმერთსა თქუჳნსა, ⁂ აღ-
დგეით ⁂ აღუშენეთ სიწმიდე უფალსა ღმერთსა თქუჳნსა, რათა
მოიღონ კიდობანი აღთქმისა უფლისა, ⁂ ჯუარჯელნი სიწმინდისა
ღუთისანი სახლსა შინა აღშენებულსა სახელისათჳს უფლისა.

თავი ძგ.

და იეო დავით მოხუცებული ⁂ სავსე დღითა, ⁂ გაამეფა სო- ა
ლომონ ძე თჳსი ნაცვლად თჳსად ისრაელსა ზედა ✿ ⁂ შეკრიბნა ბ
უოველნი მთავარნი ისრაელთა, ⁂ მღდელნი ⁂ ლევიტელნი ✿ ხო- გ
ლო აღრიცხულ იქმნეს ლევიტელნი ოცდა ათის წლითგან ⁂ წია-
ღმა, ⁂ იქმნა რიცხჳ მათი თავეთა ებრ მათთა, კაცნი ოცდა ათერთმე-
ტი ათასი ✿ ⁂ ამათგან რჩეულნი საქმესა ზედა სახლსა უფლის- დ
სა, ოცდა ოთხი ათასი, ⁂ მწიგნობარნი, ⁂ მსაჯულნი, ექუსი ათა-
სი ✿ ⁂ ოთხი ათასი მეკრე, ⁂ ოთხი ათასი მგალობელნი უფლი- ე
სანი ორღანოთა შინა, რომელი ქმნა საქებელად უფლისა ✿ ⁂ გა- ვ
ნუო იგინი დავით მარადღეობასა ზედა მსახურებად მეთა ლევიტე-
ლთა, [1] გერსონს, კაათს, ⁂ მერარს ✿ ⁂ გერსონს, ლეადანს, ⁂ ზ
სემეის ✿ ძენი ლედანისნი, უხირატესი იილ, ⁂ ზეფოფ, ⁂ იოილ, სა- ჱ
მი ✿ ხოლო ძენი სემეისნი: სალამიფ, ⁂ ახაილ, ⁂ არან, სამნი თ
ესენი უფროსნი მამულისა ლადანისათა ✿ ⁂ მეთა სემეისთა, იეთს, ი
⁂ ზიზაის, ⁂ იოასს, ⁂ ვერიას: ესენი ძენი სემეისნი, ოთხნი ✿
ხოლო იეო იეფ ჰირველი, ⁂ ზიზა მეორე, ხოლო იოას ⁂ ვერას, ია
არა ესხნეს მრავალნი ძენი, ⁂ იუჳნ სახლსა შინა მამულისასა
შერაცხილ ერთად ✿ ძენი კაათისნი: ამრამ, ⁂ იასარ, ქებრონ, ⁂ იბ
ოზიილ, ოთხი ✿ [2] ძენი ამრამისნი აარონ, ⁂ მოსე, ხოლო გა- იგ
ნუოფილ იქმნა აჰრონ მღუდელობად წმიდათა წმიდათათა, იგი ⁂
ძენი მისნი უკუნისამდე, ⁂ რათა აკმეველდენ საკმეველსა წინაშე უფ-

[1] ბ მოსე გ. ზემორე კ. დ მოსე გ. — [2] ბ მოსე ბ ⁂ კ. დ მოსე კ. ებრ. გ.

ლისა მსახურებად მისსა წესისა ებრ მისისასა, ⁂ ვედრებად სახლ-
იდ სა მისსა უკუნისამდე ✿ ხოლო მოსე კაცი ღუთისა, ⁂ ძენი მისნი
იე აღრიცხულ არიან ტომთა შინა ლევისათა ✿ [1] ძენი მოსესნი: ღი-
ოვ,ოზ რსამ, ⁂ ელიეზარ ✿ ძენი ღირსამისი: სუეილ უხუცესი ✿ ხოლო
იუშენ ძენი ელიეზერისნი, რავია უხუცესი: ⁂ არა ესვად ელიეზერს
იჶ ძენი სხვანი, ხოლო ძენი რავინისნი ძრაეალ არიან ფრიად ✿ ⁂
ით ძენი ისაარისი: სალლუმოფ უხუცესი ✿ ძენი ქებრონისნი: იერიაე
ჰირველი, ამარია მეორე, ⁂ იეზეილ მესამე, ⁂ იეზეკია მეოთხე ✿
კკა ხოლო ძენი ოზიილისა, მისია ჰირველი, ⁂ იესია მეორე ✿ ძენი
კბ მერარისნი: მოოლი ⁂ მუსი ✿ ძენი მოოლისნი: ელეაზარ, ⁂ კის,
ხოლო მოკუდა ელეაზარ, ⁂ არა ესვა მას ძენი, არამედ ქარნა ასუ-
კგ ლი, ⁂ მიიუვანეს იგინი მეთა კისთა, მმათა მათთა ✿ ძენი მუსინი-
კდ სნი: მოოლი, ⁂ ედერ, ⁂ არიმოფ, სამნი ✿ ესენი ძენი ლევისნი
სახლთა ებრ მამულისა მათთა, უჰირველესნი მამეულთა ჴათთა, აღ-
რიცხჯსაებრ მათთა, რიცხჯსაებრ სახელთა მათთა თავებთაებრ მათ-
თა, რომელნი ჴოფდენ საქმეთა მსახურებისათა სახლისა უფლის-
კე სა ოცით წლითგან ⁂ წიაღმა ✿ ხოლო ჴრქუა დავით: განსუენე-
კვ ბა მოსცა უფალმან ღმერთმან ერთა თჯსთა ისრაელთა, ⁂ დაეშენა
იერუსალემსა შინა ვიდრე უკუნისამდე ✿ ⁂ ლევიტელნი არა იქმ-
კზ ნენ მტჯრთუფლნი კარგისა, ⁂ ყოველისა ჯურჯულისა მისისა სამ-
სახურებელისა მიმართ მისისა ✿ რამეთუ ბრძანებისაებრ დავითისა
კჱ შემდგომისა არს რიცხჯ მეთა ლევიტელთასა, ოცით წლითგან ⁂
კთ უმაღლეს ✿ რამეთუ დადგინა იგინი ქუფუშე კელსა მეთა არონისათა
მსახურებად სახლსა შინა უფლისსა ბჯეთა შინა ⁂ სტოვათა შინა
⁂ განსუფლელთა შინა ყოველთა სიწმინდეთა, ⁂ საქმეთა შინა სამ-
სახურებელთა სახლისა ღუთისსა ✿ ⁂ ჰურთა ზედა წინა დასაგე-
ბელთა, ⁂ ფქჯლთა ზედა სამინდოვანსა შესაწირავსა, ⁂ შერთულთა
ზედა უცომოთა, ⁂ ტაფათა ზედა, ⁂ შემწუართა ზედა, ⁂ ყოველთა
ლ ზედა საწონთა ⁂ საწუაულთა ✿ ⁂ რათა ადდგებოდენ განთიად ქე-
ლა ბად ⁂ აღსარებად უფლისა, ⁂ ეკრეთვე მწუხრად ✿ ⁂ ყოველთა

[1]) ბ მოსე ბ ⁂ იჶ.

ზედა ასამაღლებელთა ყოველად დასაწუწკლისა უფლისა, შაბათთა შინა, ⁂ ახალ თუეთა შინა, ⁂ დღესასწაულთა შინა, რიცხჳსაებრ, წესისაებრ მათთა მარადის უფლისა ✿ ⁂ რათა სცჳდენ საკმილავსა კარვისა საწამებელისა, ⁂ სახმილავსა სიწმინდისასა, ⁂ კუმილვიდენ მენი აჰრონისნი მმანი მათნი რათა მსახურებდენ სახლსა შინა უფლისასა. ლბ

თავი კდ.

და მეთა აჰრონისთა განყოფანი: [1] მენი აჰრონისანი: ნადაბ, ⁂ აბიუდ, ⁂ ელიაზარ, ⁂ ითამარ ✿ ⁂ მოკუდა ნადაბ ⁂ აბიუდ წინა მამისა თჳსისა, ⁂ მენი არ ესხნეს მათ, ⁂ მღდელობდეს ელიაზარ ⁂ ითამარ მენი აჰრონისნი ✿ ⁂ განყო იგინი დავით, ⁂ სადუკ მეთაგან ელიაზარისათა, ხოლო ახიმელიხ მეთაგან ითამარისათა აღრიცხჳსაებრ მათთა, ⁂ მსახურებისაებრ მათთა, ⁂ სახლისაებრ მამეულისა მათისა ✿ ⁂ იპოვნეს მენი ელიაზარისნი მრავალნი უპირველესობასა შინა ძალთა, ვიდრედა თუ მენი ითამარისანი, ⁂ განყოფანი მათნი მენი ელიაზარისნი, უპირველესნი სახლთა მამეულთა შინა ათექუსმეტი, ⁂ მეთა ითამარისათა სახლთაებრ მამეულთა მათთა რვა ✿ ხოლო განყო იგინი წილისაებრ შორის მათსა, ვინათგან იუნენ უპირველესნი სიწმიდისა, ⁂ უპირველესნი ღუთისა მეთა შინა ელიაზარისათა ⁂ ძეთა შინა ითამარისათა ✿ ხოლო აღწერნა იგინი სამაია მემან ნათანაილისამან მწერალმან ლევიტელთამან, წინაშე მეფისა, ⁂ მთავართა, ⁂ სადუკ მღდელისა, ⁂ ახიმელიხ ძისა აბიათარისა, ⁂ უპირველესნი მამეულთა მღდელთა ⁂ ლევიტელთა სახლისა მამეულისა, ერთი ელეაზარსთანა ⁂ ერთი ითამარისთანა ✿ ⁂ გამოვიდა წილი პირველი იოიარიბისა, იედისა მეორე ✿ ხარიბისა მესამე, სერიმისა მეოთხე ✿ მელხიასი მეხუთე, გეიამინისი მეექუსე ✿ აკკოსა მეშჯდე, აბისი მერვე ✿ ისუსა მეცხრე, სესხენიასი მეათე ✿ ელიასიმისა მეათერთმეტე, იაკიმს მეათორმეტე ✿ ოფაიის მეთსამეტე, იესაყალს მეათოთხმეტე ✿ ბელგას მეათხუთმეტე, ემმერს მეათექუსმეტე ✿ იეფ-

[1] ⁂ მოსე გ ⁂ კ· გ მოსე ი· ⁂ მოსე გ ⁂ კვ·

ა
ბ
გ
დ
ე
ვ
ზ
ჱ
თ,ი
ია,იბ
იგ
იდ,ოე

იგ თეს მეათშჯდმეტე, აფესიის მეათერამეტე ✿ ფეთოს მეათცხრამეტე,
იზ ⁂ ეზეკიელს მეოცე ✿ ახინს მეოცდა ერთე, ღამოილს მეოცდა
იწ,ით ორე ✿ დალეის მეოცდა სამე, ღელს მეოცდა ოთხე ✿ ესენი აღ-
რიცხუნა მათი მსახურებისაებრ მათისა, შესლვად სახლსა შინა უფ-
ლისასა წესისაებრ თჯსისა კელითა აჰარონ მამისა მათისათა, ვი-
კ თარცა უბრძანა უფალმან ღმერთმან ისრაელთა ✿ ⁂ მეთა ლევი-
ტელთა სხუათა, მეთა ამრამისათა: სოვაილ: მეთათანა სოვაილისა-
კა,კბ თა, იადაილ ✿ მეთა რავინისათა უჰირველესი იესია ✿ მეთა ია-
კგ სარინისთა სალომოთი, მეთა სალომოთისათა, იაფ ✿ მენი ედიუ-
სა: იერიაჳ ჰირველი, ამადია მეორე, იაზიილ მესამე, იეკმოამ მეო-
კდ,კე თხე ✿ მეთა ოზიილთა: მიხია, მენი მიხაისნი სამირ ✿ მმა მისი-
კვ სი, ისია: მენი ისიისა, ზაქარია ✿ მენი მერარინისა: მოოლი ⁂
კზ მუსი, მე ოზიისა ვონნი ✿ მენი მერარისნი, ოზია ⁂ მენი მისნი
კთ იესოიმა, ⁂ ზაკხურ, ⁂ იოფი ✿ მოოლიუ, ელეაზარ, ⁂ ითამარ,
ლ სოლო მოკუნდა ელიაზარ ⁂ არა ესხნეს მენი მას ✿ კისა: მენი კი-
სნი: კიოვ, იეზამიილ ✿ მენი მუსინისი: მოოლი, ⁂ ედერ, ⁂ იე-
რიმოფ, ესენი მენი ლევიტელთანი სახლისაებრ მამეულთა თჯსთა ✿
ლა სოლო მიიღეს მათცა წილი ვითარცა მმათა მათთა მეთა აჰარონის-
თა, წინაშე დავით მეფისა, ⁂ სადუკით, ⁂ ახიმელიქისათა, ⁂ უფ-
როსთა მამეულთა მღდელთათა, ⁂ ლევიტელთათა, პატრიარსი აჰ-
რონ, ვითარცა მმანიცა მისნი, უმცირესნი.

თავი ქე.

ა ⁂ და დაადგინა დავით მეფემან, ⁂ მთავართა ძალთა, საქმეთა ზე-
და მენი ასაფისნი ⁂ ემანისნი, ⁂ იდიფუნთა, რომელნი მიუხრობ-
დეს ებანთა შინა, ⁂ ფსალმუნთა, ⁂ წინწილთა, ⁂ იუო რიცხჳ მა-
ბ თი თავთაებრ კაცთა მოქმედთა საქმეთა თჯსთა ✿ მენი ასაფისანი:
ზაკხურ, ⁂ იოსიფ, ⁂ ნაფანია, ⁂ ასილ, მენი ასაფისნი იჰკრობდეს
გ ასაფს წინასწარმეტყუველსა მასლობელ მეფისა ✿ იდიფუმს, მენი
იდიფუმლისნი, ლოდოლია, ⁂ სური, ⁂ ისეა, ⁂ სემეი, ⁂ ასავია,
⁂ მატათია, ექუსნი მამისაებრ თჯსისა იდიფუმისა, ბობღანთა შინა
ჲ უკრვიდეს, აღუვარებდეს ⁂ აქებდეს უფალსა ✿ ემანი, მენი ემანია-

სნი: ვუკი, ⁂ მაფუანია, ⁂ ოზიილ, ⁂ სუვაილ, ⁂ იერიმუფ, ⁂ ანა-
ნია, ⁂ ანან, ⁂ ელიაფ, ⁂ ღოდოლაიფი, ⁂ რომეფაფუზერ, ⁂ სა-
ვას ⁂ მაღლიფი, ⁂ ოფირ, ⁂ მეაზოფ ✿ ყოველნი ესე მენი ემა- ე
ნისნი, მრეველნი მეფისა, სიტუჱათა შინა ღუთისათა, რათა აღუ-
მაღლოს რქაჲ, ხოლო მისცა ღმერთმან ემმანს მენი ათოთხმეტნი ⁂
სამნი ასულნი ✿ ყოველნი ესენი მამისათანა თჯისა მგალობელ- ვ
ნი სასლსა შინა ღუთისსა, წინწილითა, ⁂ ფსალმუნითა, ⁂ ბობ-
ღნითა მსახურებდ სასლსა ღუთისსა მასლობელ მეფისა, ⁂ ასაფ,
⁂ იდიფუმ, ⁂ ემან ✿ ხოლო იფო რაცხჯ მათი მმათათანა მათთა ზ
სწავლულ გალობითა უფლისათა, ⁂ ყოველითა გულის კმის ყოფი- ჱ
ჲა გალობისათა, რვაას ოთხმოცდა რვა ✿ ხოლო აღიღეს ⁂ ამათ
წილნი ცვლით ყოველსა დღეთა მცირისაებრ, ⁂ დიდისაებრ, სრულ-
თა, ⁂ სწავლულთა ✿ ⁂ გამოვიდა წილი ჰირველი მეთა მისთა ⁂ თ
მმათა მისთა, ასაფს, იოსიფუვს, ღოდოლიას, მეორე ინიას, ⁂ მე-
თა მისთა, ⁂ მმათა მისთა ათორმეტთა ✿ მესამე ზაკხურ, მეთა მი- ი
სთა ⁂ მმათა მისთა ათორმეტთა ✿ მეოთხე იუზრი, მენი მისნი ⁂ ია
მმანი მისნი ათორმეტნი ✿ მეხუთე ნაფან, მენი მისნი ⁂ მმანი იბ
მისნი ათორმეტნი ✿ მექჳსე ვუკია, მენი მისნი ⁂ მმანი მისნი იგ
ათორმეტნი ✿ მეშჯდე იერიელ, მენი მისნი ⁂ მმანი მისნი ათორ- იდ
მეტნი ✿ მერვე იოსია, მენი მისნი ⁂ მმანი მისნი ათორმეტნი ✿ იე
მცხრე მაფუანია, მენი მისნი ⁂ მმანი მისნი ათორმეტნი ✿ მეათე ვ,ოზ
სემეია, მენი მისნი ⁂ მმანი მისნი ათორმეტნი ✿ მეათერთმეტე ოჱ
ეხრიილ, მენი მისნი ⁂ მმანი მისნი ათორმეტნი ✿ მეათორმეტე ით
ასაფია, მენი მისნი ⁂ მმანი მისნი ათორმეტნი ✿ მეათსამმეტე სუ- კ
ვაილ, მენი მისნი ⁂ მმანი მისნი ათორმეტნი ✿ მეათოთხმეტე მა- კა
ტაფია, მენი მისნი ⁂ მმანი მისნი ათორმეტნი ✿ მეათხუთმეტე კბ
იერიმუფ, მენი მისნი ⁂ მმანი მისნი ათორმეტნი ✿ მეათექჳსმეტე კგ
ანანია, მენი მისნი ⁂ მმანი მისნი ათორმეტნი ✿ მეათშჯდმეტე კდ
იესვაკ, მენი მისნი ⁂ მმანი მისნი ✿ მეათვრამეტე ანანია, მენი კე
მისნი ⁂ მმანი მისნი ათორმეტნი ✿ მეათცხრამეტე მელლიფი, მე- კვ
ნი მისნი ⁂ მმანი მისნი ათორმეტნი ✿ მოცე ელლიაფა, მენი კზ

კჳ კთ ლა მისნი ✠ მმანი მისნი ათორმეტნი ✠ მოცდა ერთე იფირ, მენი მისნი ✠ მმანი მისნი ათორმეტნი ✠ მოცდა ორე ღედელაფი, მენი მისნი ✠ მმანი მისნი ათორმეტნი ✠ მოცდა სამე მაზამო, მენი მისნი ✠ მმანი მისნი ათორმეტნი ✠ მოცდა ოთხე რომემიეზერ, მენი ✠ მმანი მისნი ათორმეტნი.

თავი კვ.

ა ბ გ დ ე ვ ზ ჱ თ ი ია იბ იგ იდ იე

ხოლო განუოფანი მეკარეთანი, მეთა კორესთა, მოსელლიმია, მე კორესი, მეთაგან ასაფისათა ✠ ხოლო მენი მოსელლიმისნი, ზაქარია ჰირმშო, ✠ ადიელ მეორე, ზავადია მესამე, ✠ აფანაილ მეოთხე ✠ ოლამ მეხუთე, იონათან მეექუსე, ელიონია მეშჯდე, ავდედომ მერვე ✠ ხოლო ავდედომის მენი, სამია ჰირმშო, იოზდავ მეორე, ნოდათ მესამე, სახარ მეოთხე, სოფანუილ მეხუთე ✠ ამიელ მეექუსე, ისახარ მეშჯდე, ფალაფი მერვე, რამეთუ აკურთხა იგი ღმერთმან ✠ ხოლო სემჳის მისა მისისა შობანი არიან, მენი ჰირმშო უხუცესნი სახლსა შინა მამულთა მისთა, რამეთუ იუნენ ძლიერნი ✠ მენი სემეიესნი, ოფნი ✠ რაფაილ, ✠ ოვიდ, ✠ ელზავად, ✠ ახია, მენი ძლიერნი, ელიუი, ✠ საგახია, ✠ იზვასრამ ✠ ყოველნი ესენი მეთაგან ავდედომელისთა, ესენი ✠ მენი მათნი ✠ მმანი მათნი მშრომელნი ძლიერათ საქმეთა შინა, ყოველნი სამეოც ✠ ორი, ავდედომისა ✠ ხოლო მოსესალამისა მენი ✠ მმანი ათვრამეტნი ძლიერნი ✠ ხოლო ასსე მეთაგან მერარინისათა მენი მცველნი უხუცესნი, ვინათგან არა იყო ჰირმშო მისი, ✠ დაადგინა იგი მამამან მისმან უჰირველესად, განუოფილება მეორისა ✠ სელკია მეორე, თავლია მესამე, ზაქარია მეოთხე, ყოველნი ესე მენი ✠ მმანი ასსინისნი ათსამმეტნი ✠ ესენი განუოფილ არიან მეკარედ, რათა უხუცესობდენ ძალთა ზედა ღუთისათა, ჲთარცა მმანი მათნი მსახურებად სახლსა შინა უფლისასა ✠ ✠ განაწილებდენ წილსა კაცად-კაცადსა ზედა მათთა, მცირე ✠ დიდი სახლისა ებრ მამეულთა თჯსთა, კაცად-კაცადი ბჭესა ზედა ✠ და ეცა წილი მეოფთა აღმოსავლეთით ზედა სელიმისა, ✠ ზაქარიასი, მენი სოაზისნი იოია ✠ მეხსია განიგდებდეს წილსა, და ეცა წილი ჩრდილოეთისა მიმართ ✠ ავდე-

დომს სამხრით მიმართ, სწორ სახლსა ესიფიმისა, მეორესა შინა ✿
უსასა დასავლით მიმართ, ბჳთაებრ სტოვასა აღმოსავლისასა, ივ
საცავსა წინაშე საჳმილავისასა ✿ აღმოსავალით მიმართ, ექუს ექუ- იზ
სნი დღეთა შინა, ⁂ ჩრდილოთ მიმართ ოთხ ოთხი დღეთა შინა,
შუადღით მიმართ დღეთა შინა ოთხ ოთხი ✿ სახლისა მიმართ იჱ
ზრახვისა (ესეფინის მიმართ) ორ ორი გამომცვლელი, ⁂ ოსეს და-
სავლის მიმართ, ბჳთაებრ სტოვასა სამთა საცველსა წინაშე საჳმილა-
ვისა აღმოსავლისა აღმოსავლით მიმართ ექუს ექუსი, დღეთა შინა,
⁂ ჩრდილოთზე ოთხ ოთხი, ⁂ სამხრით მიმართ ოთხი, ⁂ ესეფიმის
მიმართ ორი იცვალებოდეს, ⁂ დასავლის მიმართ ოთხი, ⁂ ბდგილ-
თა მიმართ ორი გამომცვლელი ✿ ესენი განყოფილებაჲ მეკარეთა ით
მეთა კორესთა, ⁂ მეთა მერარისათა ✿ ხოლო ლევიტელნი მმანი კ
მათნი იყუნენ საუნჯეთა ზედა სახლსა უფლისასა, ⁂ საუნჯეთა ზე-
და წმიდათასა ✿ ძენი ლადანისნი, ძენი გერსონისნი: ლადანს უბი- კა
რველესნი მამულთა ლადანისთა, ⁂ გერსონს იეილი ✿ ⁂ მენი იე- კბ
ილისნი სემეფ, ⁂ იოილ, მმანი საუნჯეთა ზედა სახლისა უფლისა-
სა ✿ ამარამის, ⁂ ისსარს, სევრონს, ⁂ ოზიელს ✿ ხოლო საგალ კგ,კდ
მე გირსამისა ძისა მოსესა ზედ მდგომელი საუნჯესა ზედა ✿ ხოლო კე
მმად მისი ელეზერს, ეაჳია მე მისი ⁂ იოსია, ⁂ იორამ, ⁂ ზეხრი, ⁂
საღომოფ ✿ იგი საღომოფ, ⁂ მმანი მისნი ყოველთა ზედა საუნ- კვ
ჯეთა წმიდათასა, რომელი განწმიდნა დავით მეფემან, ⁂ უბირატე-
სნი მამეულთა, ათასის თავნი, ⁂ ასის თავნი, ⁂ მკედართ მთავარ-
ნი ძლიერთანი ✿ რომელი აღიღო ქალაქთაგან, ⁂ ნატუენვათა- კზ
გან ⁂ ნეშტთა მათთა შესწევნელად შენებისა სახლისა უფლისა-
სა ✿ ⁂ ყოველთა ზედა რომელი განსწმიდნა ღმერთმან, სამოელ კთ
წინასწარმეტყუელმან, ⁂ საულ მეფემან კისისმან, ⁂ ავენირ მეფემან
ნიროსმან, ⁂ იოაბ მეფემან სარუისმან, ყოველი რომელი განწმდეს
ქუეყნით კელითა სალმოფისითა ⁂ მმათა მისთა ✿ ისსარიის ხონე- კთ
ნისა ⁂ მენი მისნი საქმესა შინაგანსა იერუსალემსა ზედა, განსწა-
ვლისა მიმართ, ⁂ დასჯილებისა ✿ ქებრონს ასაფის ⁂ მმისა მი- ლ
სისა, მეთა მლიერთა, ათას შჯდასთა მხედველთა ზედა ისრაელისა

წიად იორდანესა ჰირის ჰირ დასავლით, ყოველსა ზედა მსახურებასა ლა უფლისასა, ⁂ ქმნულებასა ზედა მეფისასა ✿ ქებრონს, ურია უჰირველესი ქებრონელთა, ნათესავთაებრ მათთა, ⁂ მამეულთა ებრ მეორმოცესა შინა წელსა მეფობაჲსა დავითისსა აღრიცხულ არიან, ⁂ ჰოვნილნი კაცნი ძლიერნი მათ შინა, იაზირსა შინა გალადიისა ლბ სა ✿ ⁂ მმანი მისნი მენი ძლიერთა ორი ათას შჯდასი, უჰირველესნი მამეულთა, ⁂ დაადგინნა იგინი დავით მეფემან რუბიმთა ზედა ⁂ გაადისთა, ⁂ ზედა ნახევარ ტომსა მანასესასა ყოველისა ებრ ბრძანებისა უფლისა ⁂ სიტყჳსა მეფისა.

თავი კზ.

ა ხოლო მენი ისრაელისანი რიცხჳსა ებრ მათისა უჰირველესნი მამეულთა, ათასის თავნი, ⁂ ასის თავნი, ⁂ მწიგნობარნი, რომელნი მსახურებდეს მეფესა ყოველსა ზედა სიტყვასა სამეფოსა განყოფათა ებრ ⁂ ყოველსა ზედა სიტყვასა რომელნი შევიდოდეს ⁂ განვიდოდეს თჯთგან თუჱდ, ყოველთა შინა თუჱთა წელიწადსა ბ განყოფა ერთი ოცდა ოთხი ათასთა ✿ ⁂ ჰირველსა ზედა განყოფასა ჰირველსა შინა თუჱსა იქმნებოდა იზვოაზ მე ზავდიელოსი, გ განყოფილებასა შინა მისსა ოცდა ოთხი ათასი ✿ მეთაჲან ფარეზისათა უჰირველესი ყოველთა მთავართა მყედართა თუჱსა ჰირველსა ✿ ⁂ განყოფილებასა ზედა თუჱსა მეორესა დოდაი ეზხოთორი დ ⁂ დასსა ზედა მისსა, ⁂ მაკელლოფ მწყემსი მყედართა, ⁂ განყოე ფილებასა შინა მისსა ოცდა ოთხი ათასი მთავარნი ძალთა ✿ მესამე თუჱსა მესამისასა, ვანეა მე იოდასა რომელი არს მღდელი უჰირვ ველესი, ⁂ განყოფილებასა შინა მისსა, ოცდა ოთხი ათასი ✿ ესე ზ ვანეა უძლიერესი შორის ოცდა ათთა ზედა, ⁂ ზედა ოცდა ათთა ⁂ განყოფასა ზედა მისსა სადავ მე მისი ✿ მეოთხე თუჱსა მეოთ ჱ ხისასა ასაილ მმა იოაჳისა, ⁂ ზავადია მე მისი ⁂ მმანი ბანაჳსა შინა მისსა ოცდა ოთხი ათასი ✿ მეხუთე მეხუთესა თუჱსა თ უჰირველესი სამაოთ მე იეზრაესი ⁂ დასსა შინა მისსა, ოცდა ი ოთხი ათასი ✿ მეექჳსე თჯსა მეექჳსისა ადუია მე ეკკისისა ფეკუიტელი, ⁂ ბანაჳსა შინა მისსა ოცდა ოთხი ათასი ✿ მეშჯდე თჯსა

მეშჯდისა ხელლის რომელი იყო ფალუსისაგან, მეთაგან ეფრემი-
სათა, ⁂ დასსა შინა მისსა ოცდა ოთხი ათასი ✿ მერვე თჯსა მე- ია
რვისა, სოვვახაი უსაფითანელი ტომისაგან ზარაინისა ⁂ ბანაკსა შინა
მისსა, ოც ⁂ ოთხი ათასი ✿ მეცხრე თჯსა მეცხრესა ავეზერ, რომელი იბ
იყო ანფოფისაგან, ქუჩჯანისაგან ბენიამენისა, ⁂ ბანაკსა შინა მი-
სსა ოც ⁂ ოთხი ათასი ✿ მეათე თჯსა მეათისა ნეირაი, რომელი იგ
იყო ნეთოფაფითისაგან, ტომისაგან ზარაინისა, ⁂ ბანაკსა შინა მი-
სსა ოც ⁂ ოთხი ათასი ✿ მეათერთმეტე თჯსა მეათერთმეტისა, იდ
ვანაია რომელი იყო ფარაფონისაგან, მეთაგან ეფრემისთა, ⁂ გუნ-
დსა შინა მისსა ოც ⁂ ოთხი ათასი ✿ მეათორმეტე თჯსა მეა- იე
თორმეტისა, ხოლდი, რომელი იყო ნეთოფაფითისაგან, ⁂ ტომისაგან
ღოფონიელსაჲისა, ⁂ ბანაკსა შინა მისსა ოც ⁂ ოთხი ათასი ✿ ⁂ იგ
ზედა ტომთა ისრაელისათა რუბენს მკედართ მთავარი ელიაზარ, მე
ზექრებისა, სიმეონისა საფათია, მე მაახსა ✿ ლევისა, ასაბია მე იზ
კამუალისა, არონისა სადუკ ✿ იუდასი, ელია მმისაგან დავითისათა, იჩ
ისახარისა ამირ მე მიხაილისი ✿ ზაბილონისა, სამაიას, მე აბდი- ით
ასი, ნეფთალემისაგან, იერიმოთ მე ოზიელისი ✿ ეფრემისა, ოსი კ
მე ოზაისი, ნახეგარ ტომისაგან მანასესა, იუილ მე ფადეისა ✿ ნა- კა
ხევარ ტომისა მანასესა მეოფთა ქუჩჯანათა შინა გალადისათა, ია-
დდაი მე ზაბდისი, მეთა ბენიამენისთა ასიილ, მე ავენირისა ✿ და- კბ
ნისა, ახარიილ მე იორამისა, ესენი იქმნენ უჯირველესნი ტომთა
ისრაელისათა ✿ ხოლო არა ინებაჲ დავით აღრიცხუა მათი, ოცი კგ
წლითგან, ⁂ უქუჩჯდაესისა, ვინათგან თქუა უფალმან განმრავლებად
ისრაელისა, ვითარცა ვარსკულავნი ცისანი ✿ ხოლო იოაბ მეძან კდ
სარუისმან იწყო აღრიცხუად ერისა, ⁂ ვერ აღასრულა. [1] ამისთჯს
იქმნა გულის წურომა ღუთისა ისრაელსა ზედა, ⁂ არა მოიღო აღ-
რიცხუაჲ წიგნსა შინა სიტყუათა მეფისა დავითისასა ✿ ხოლო სა- კე
უნჯეთა ზედა მეფისათა იყო ასაფოთ, მე ოდიელისა, ⁂ საუნჯეთა
ზედა, რომელნი ყანათა ზედა ⁂ აგარაკებთა შინა, ⁂ ყოველთა ში-
ნა, ⁂ სუჩჯტებთა შინა, იონათან მე ოზიისა ✿ ⁂ ქუჩჯანის მოქ- კვ

[1] ზემორე კა.

კზ მედთა ზედა, ქუჩწყანის მოქმედნი ეზრაი მე ხელუბისა ✿ ⁂ დაბებსა
ზედა, სემეი არმათეელი, ⁂ საუნჯეთა ზედა ვენაჯისათა, ზამდია მე
კჩ სეფაძისა ✿ ხოლო ზეთისხილთა ზედა, ⁂ ხილთა ზედა, რომელნი
იუშენ ველთა ზედა, ვალანან გედორითნელი, საუნჯეთა ზედა
კთ ზეთისათა, იოას ✿ ხოლო ცხოვართა ზედა რომელსა მწუსიდნენ
სარონსა შინა, სათარია სარონიტელი, ⁂ კართა ზედა, რომელი
ლ ღელეთა შორის, საფათ მე ადაისა ✿ ხოლო აქლემთა ზედა, უზიას
ისმაიტელი, ხოლო ვირთა ზედა იადაი, რომელი იყო მარათონი-
ლა საგან ✿ ⁂ ცხოვართა ზედა, იოას აგარიანი, ყოველნი ესენი უფ-
ლბ როსნი, საქონლისა მეფისა დავითისა ✿ ხოლო იონათან ბიძა და-
დავითისა იყო თანა მზრახველი, კაცი ბრძენი, ⁂ მწიგნობარი მეო-
ლგ ფი, ⁂ იეილ ძე ახამანისი იყო მეთა თანა მეფისათა ✿ აქიტობელ
თანა მზრახველი მეფისა, ⁂ ხუსია უუბირველესი მეგობარი მეფი-
ლდ სა ✿ ⁂ შემდგომად მისსა აქიტობელ იქმნა ახლოს იოდიასა ძი-
სა ბანიასა, ⁂ აბიათარ, ⁂ იოაბ უხუცესი მკედარი მეფისა.

თავი კზ.

ა ხოლო შეკრიბნა დავით ყოველნი უბირველესნი ისრაელისანი,
უბირველესნი მსაჯულთანი ⁂ ტომთანი, ⁂ ყოველნი უხუცესნი ბა-
ნაკთა, ყოველ ღმუთაებრ მმკჱთვილნი მეფისანი, ⁂ უბირველესნი
ათასის თავთა ⁂ ასის თავთა, მკჱთვილნი საუნჯეთა ზედა, ⁂ მეო-
ფნი საქონელთა ზედა მისთა, ⁂ ყოველთა ზედა საჴურობელთა მე-
ფისათა, ⁂ ძეთა მისთა საჯურისთათანა, ⁂ ძლიერთა ⁂ ახოვანთა
ბ მკედართა იერუსალემს შინა ✿ ⁂ აღდგა მეფე დავით საშუალ კრე-
ბულისა, ⁂ ჰრქუა: ისმინეთ ჩემი მმანო ჩემნო, ⁂ ერნო ჩემნო,
იყო გულსა ჩემსა აღშენება სახლისა განსასუნჯებელისა კიდობნისა
აღთქმისა უფლისა, ⁂ კუარცსლბეკისა ფერჴთა უფლისა ღუთისა
გ ჩუენისა, ⁂ განვემზადე აღშენებასა ზედა საჴმარნი ✿ სოლო ღმერთ-
მან მრქუა: [1] არა აღმიშენო მე სახლი სახელის დებად სახელისა
ჩემისა მისთჳს, ვინათგან კაცი მბრძოლი ხარ შენ ⁂ სისხლი დაჲ-
დ თხევიეს ✿ ⁂ გამოძირჩია უფალმან ღმერთმან ისრაელისამან მე

[1]) ზემორე კბ.

ეოველისაგან სახლისა მამისა ჩემისა, რათა ვიქმნე მეფედ ისრაელ-
სა ზედა უკუნისამდე, ⁂ იუდასა შინა გამოირჩია მეფობად, ⁂ სახ-
ლისაგან იუდაისა სახლი მამისა ჩემისა, ⁂ მეთაგან მამისა ჩემისა
ჩემ შორის სათნო იყო ეოფად მეფედ ეოველთა ზედა ისრაელთა ✿
ხოლო მეთაგან ჩემთა ეოველთა, რამეთუ მენი მრავალნი მომცნა მე ე
უფალმან, [1] გამოირჩია სოლომონ მე ჩემი, რათა დაჯდეს საყდარ-
სა ზედა მეფობისა უფლისასა ისრაელსა ზედა ✿ ⁂ მრქუა მე ვ
ღმერთმან: სოლომონ მემან შენმან აღაშენოს სახლი ჩემი, ⁂ ეზო-
ნი ჩემნი, რამეთუ იგი გამოვირჩიე ჩემდა ძედ ეოფად, ⁂ მე ვიეო.
მისდა მამად ✿ ⁂ განვაჯლიერო მეფობაჲ მისი ვიდრე უკუნისამდე, ზ
უკეთუ განმლიერდეს დაცვად მცნებისა ჩემისა, ⁂ სამართლისა ჩე-
მისა, ვითარცა დღეს ✿ აწ უკუჱ წინაშე ჱრსა ეოველისა კრებუ- ჱ
ლისა უფლისა, ⁂ შურსა შინა ღუთისა ჩუჱნისა, დაიცევით ⁂ მოი-
ძიეთ ეოველნი მცნებანი უფლისა ღუთისა ჩუჱნისა, რათა დაიმკჳ-
დროთ ქუჱყანა კეთილი, ⁂ დაუტეოთ სამკჳდრებელად ძეთა თქუჱნ-
თა შემდგომად თქუჱნსა ვიდრე უკუნისამდე ✿ ⁂ აწ სოლომონ თ
მეო ჩემო, იცოდინ ღუთისა მამათა შენთა, ⁂ მსახურე მას გული-
თა სრულითა, ⁂ ნებითა სულიერითა, [2] რამეთუ ეოველსა გულსა
გამოიძიებს უფალი, ⁂ ეოველთა გულის სიტუჱთა მეცნიერებს:
უკეთუ ეძიებდე მას ჰპოო, უკეთუმცა დაუტეო იგი, დაგიტეოს შენ
უკუნისამდე ✿აწ უკუჱ იხილე, რამეთუ გამოგირჩია შენ უფალმან, ი
რათა აღუშენო მას სახლი მღდელ მოქმედებად, განშტკიცდი ⁂
შეასრულე ✿ ხოლო მისცა დავით სოლომონს ძესა თჳსსა გამო- ია
სახულება ტაძრისა ⁂ სახლთა მისთა, ⁂ კამარათა მისთა, ⁂ ზედა
სახლთა, ⁂ დასადებელნი შინაგანთა, ⁂ სახლისა სალხინებელისა ✿
⁂ მსგავსება, რომელი მოიგონნა სულითა თჳსითა, ეზოთა სახ- იბ
ლისა უფლისა, ⁂ ეოველი კამარა გარემოს საუნჯეთა შინა სახ-
ლისა უფლისა, ⁂ შთასადებელი წმიდათა ✿ ⁂ სასტუმრო, ⁂ იგ
დღიურთა ცვლათა მღდელთა ⁂ ლევიტელთა, ეოველსა შინა საქმე-

[1] გ მეფეთა გ. ბ ნუშტთა ა. სამრძნე ო.—[2] ბ მეფეთა იკ. ფსალმუნი ზ. ი ერემიას ია, იზ ⁂ კ. გამოცსადება ბ.

სა მსახურებისა სახლისა უფლისა, ⁂ შთასადებელთა სამსახურე-
იდ ბელთა ჭურჭელთა მსახურებისა სახლისა უფლისა ✿ ⁂ საწონისა
იე ეოველთა მათთა ოქროთა ⁂ ვეცხლთა ✿ სანთელთა წონა მისცა
ივ მას ⁂ სასანთლეთა ✿ მისცა მას მგზავსი საწონი ტრაჰეზთა წინა
დადებისა, თჯთეულისა ტრაჰეზისა ოქროსა ეგრეთვე ⁂ ვეცხლთა ✿
იზ ⁂ სამზედუღაი, ⁂ გარდასასხმელი, ⁂ ფიალა ოქროთა ⁂ საწონი ოქ-
როსათა ⁂ ვეცხლისათა ⁂ სასაკმეველე ოქროსათა თჯთოეული სა-
იჱ წონთა ✿ ⁂ სამსჩჱრჱლო სასაკმეველნი ოქროსაგან წმიდისა სა-
ზომისაებრ ჩენისა მისისა მზგავსი ეტლთა ქერობინთა ფრთეთა
განმარტებულთა, ⁂ მაჩრდილობელთა კიდობანსა ზედა აღთქმისა
ით უფლისა ✿ ეოველნი წერილნი ჴელითა უფლისათა მისცა დავით
კ სოლომონს, ვითარცა იეო მას შინა გულის ჴმიხ ეოფა საქმისა
მსგავსებისა ✿ ⁂ ჴრქუა დავით სოლომონს ძესა თჯსსა: განძლი-
ერდი ⁂ განმჭნდი ⁂ ქმენ, ნუ ეეშინინ, ნუცა განსცჯფრდები, რამე-
თუ უფალი ღმერთი ჩემი შენთანა არს, არა განგეშოროს შენგან,
არცა დაგიტეოს შენ, ვიდრემდის აღასრულო შენ ეოველი საქმე
მსახურებისა სახლისა უფლისა, ⁂ აჱა მსგავსება ტაძრისა ⁂ სახლი-
სა მისისა, ⁂ კამარისა მისისა ⁂ ზედა სასლისა ⁂ სადებელნი ში-
ნაგანთა, ⁂ სახლისა სალხინებელისა, ⁂ მსგავსება სახლისა უფ-
კა ლისა ✿ ⁂ აჱა მარადღეობანი ცვლისა მღდელთა ⁂ ლევიტელთა
ეოველსა შინა მსახურებასა სახლისა უფლისა, ⁂ შენთანა ეოველ-
სა შინა მოქმედებასა, ⁂ ეოველი გულს მოდგინე სიბრძნითა ეოვ-
ლისაებრ გელოვნებისა, ⁂ მჯავარნი ⁂ ეოველი ერი ეოველსა შინა
სიტყუასა შენსა.

თ ა ვ ი კთ.

ა ⁂ თქუა დავით მეფემან ეოვლისა მიმართ კრებულისა: სო-
ლომონ ძე ჩემი რომელიცა გაძოირჩია თავისად უფალმან, ჭაბუკი
⁂ ერმა, ⁂ საქმე დიდი არს, ვინათგან არა კაცსა განუმზადებს შენე-
ბ ბულსა, არამედ უფალსა ღმერთსა ✿ ეოვლითა ძალითა სახლსა
ზედა ღუთისა ჩუჱნისა, ოქრო, ვეცხლი, სპილენძი, რკინა, ხენი,
⁂ ქვანი მარმარილოსანი, ⁂ სიმრავლე ქვათა მრავალ სასუიდლი-

სათა ⁂ ჰირად ჰირადია, ⁂ ყოველთა ჰატიოსანთა ქვათა, ⁂ ქვათა
ჰარისულთა მრავალთა ✿ ⁂ კუალად რომელსა შინა სათნო იყო გ
ჩემდა სახლსა შინა ღუთისა ჩემისა, არს ჩემთანა რომელი განუმ-
ზადენ, ოქრო ⁂ ვეცხლი, ⁂ აჴა მიველც სახლსა შინა ღუთისა ჩემი-
სასა ჯუშმარიტად, გარეშე მათსა რომელი განვმზადე სახლსა ზედა
წმიდისა ✿ სამიათასი ტალანტი ოქრო სუფირული, ⁂ შჯდი ათა- დ
სი ტალანტი ვეცხლი გამოცდილი შერწყმად ჴღუდისა სანათლებე-
ლისა ✿ სადაცა საქმე ოქროსი ოქროთი, ⁂ სადაცა ვეცხლისა ვე- ე
ცხლითა ⁂ ყოველსა ზედა ხაქმესა კელოსანთათა, ⁂ ვის სათნო
უჩნდეს აღვსებად კელითა თჯსითა, დღეს უფალსა ✿ ⁂ აღუთქვემ- ვ
დენ გულს მოდგინედ უხუცესნი მამეულთა, ⁂ მთავარნი ტომთა
ისრაელისათა, ⁂ ათასის თავთა, ⁂ ასის თავთა, ⁂ ზედა მდგომთა
საქმეთა, ⁂ მაშენებელთა სამეფოსნი ✿ ⁂ მისცეს საქმესა ზედა სა- ზ
ხლისა უფლისა ოქრო ტალანტი ხუთი ათასი, ⁂ ფლურნი ათი
ათასი, ვეცხლი ტალანტი ათი ათასი, ⁂ სპილენძი ათჳრამეტი ათა-
სი ტალანტი, ხოლო რკინა ასი ათასი ტალანტი ✿ ⁂ მათ თანაცა ჱ
მოიპოვეს ქვანი ⁂ მისცეს დასადებელად სახლისა უფლისა, კელითა
იეილისა ღერსონისა ✿ ⁂ იხარებდენ ერნი გულს მოდგინედ მისა- თ
ცემელისათჳს, ვინათგან ყოველითა გულითა შესწირვიდენ უფალსა,
⁂ დავით მეფეცა იშჳბდა სიხარულითა ფრიად ✿ ⁂ აკურთხა და- ი
ვით მეფემან უფალი წინაშე ყოველთა სიმრავლეთა, ⁂ თქუა: კურ-
თხეულხარ უფალო ღმერთო ისრაელ მამისა ჩუენისაო საკუნით-
გან უკუნისამდე ✿ შენდა უფალო სიმდიდრე ⁂ ძალი, ⁂ დიდებაჲ, ია
⁂ სიქადული ⁂ აღსარებაჲ ⁂ ძლიერებაჲ, რამეთუ შენ ყოველთა
რომელი არს კაცთა ზედა, ⁂ ქუჱყანათა ზედა ფლობ; ჰირისაგან
შენისა მრწყიან ყოველი მეფობაჲ ⁂ ნათესავი, ⁂ შენ უფალო სუ-
ფევა ⁂ დიდად შუჱნიერებაჲ ყოველსა შინა, ⁂ ყოველსა შინა და- ია
საბამსა ✿ შენგან არს სიმდიდრე ⁂ დიდებაჲ, შენ ყოველთა ზედა იბ
ფლობ უფალო, დასაბამო ყოველისა დასაბამისა, ⁂ კელთა შინა
შენთა ძლიერება ⁂ მფლობელობაჲ, ⁂ კელსა შენსა შინა წუალო-
ბაჲ, ყოველისა მჱრობელო დიდებულებად, ⁂ განძლიერებად ყოვ-

იგ ლისა ✿ ⁂ აწ უფალო აღგიარებდეთ შენ, ⁂ ვაქებდეთ სახელსა სა-
იდ ქებელსა შენსა ✿ ⁂ ვინ ვარ მე, ⁂ ვინ ერი ჩემი, რამეთუ შეუძლოთ
ამას შენდა კეთილ სათნო ყოფად: რამეთუ შენნი არიან ყოველნი,
იე ⁂ შენთაგან მოგართვით შენ ✿ რამეთუ მწირნი ვართ წინაშე შენ-
სა, ⁂ წარმავალნი ვითარცა ყოველნი მამანი ჩუენნი: [1] დღენი
ჩუენნი ვითარცა აჩრდილნი ქუეყანასა ზედა, ⁂ არა არს დაგრო-
ივ მად ✿ უფალო ღმერთო ჩუენო, ყოველისა მიმართ სიმრავლისა
ამის, რომელი განგიმზადეთ რათა აღუშენოს სახლი სახელისა
იზ წმიდისა შენისა, კელისაგან შენისა არიან, ⁂ შენნი ყოველნი ✿ ⁂
უწყით უფალო ჩემო, რამეთუ შენ სარ გამომცდელი გულისა, ⁂
სიმარლისა მოყვარე, სიწრფოებათა შინა გულისა ჩემისათა ინებე
ესე ყოველი, ⁂ აწ ერიცა შენი, რომელი აქა იპოვნეს, ვიხილე სი-
იჱ სარულითა შენდა მომრთმეველ ძღუჱნისა ✿ უფალო ღმერთო აბ-
რაჰამისო ⁂ ისაკისო, ⁂ ისრაელისა მამათა ჩუენთაო, დაიცევ ესე
ნებითა შინა გულისა ერთა შენთა უკუნისამდე, ⁂ წარმართენ გუ-
ით ლნი მათნი შენდამი ✿ ხოლო სოლომონს ძესა ჩემსა მოეც გული
სრული, რათა დაიცვნეს მცნებანი შენნი, ⁂ წამებანი შენნი, ⁂
ბრძანებანი შენნი, და სრულებისა მიმართ მოყუანად შენებისა სახ-
კ ლისა შენისა ✿ ⁂ ჰრქუა დავით ყოველსა კრებულსა ერისასა:
აკურთხევდით უფალსა ღმერთსა ჩუენსა, ⁂ აქო ყოელმა კრებულმა
უფალი ღმერთი მამათა თჳსთა: ⁂ მოდრეკენ მუხლსა ზედა ⁂ თაყვა-
კა ნისცეს უფალსა, ⁂ მეფესა ✿ ⁂ შეწირა დავით მსხუერპლნი უფალ-
სა, ⁂ შეწირა ყოველად დასაწუჱლი ღმერთსა განთიადსა ჰირვე-
ლის დღისასა ზუარაკი ათასი: ცხოვარი ათასი: კრავი ათასი: ⁂
საბკურებელი მათი, ⁂ მსხუერპლნი მრავალნი ყოველთაგან ისრაე-
კბ ლთა ✿ ⁂ ჭამეს ⁂ სუჱს წინაშე უფლისა მას დღესა შინა, დიდი-
თა სისრულითა, ⁂ დაადგინეს მეფედ მეორედ სოლომონ ძე დავი-
თისა, ⁂ სცხეს მას მეფედ უფლისა, ⁂ სადუკს მღდელთ მთავრად ✿
⁂ დაჯდა სოლომონ საყდარსა ზედა დავით მამისა თჳსისა, ⁂ სათ-
კგ ნო ქუენს ⁂ დაემორჩილნეს მას ყოველნი ისრაელნი ✿ ⁂ მთავა-
რნი, ⁂ ძალნი, ⁂ ყოველნი ძენი მეფისა დავითისა მამისა მისისა,

[1] სიბრძნე ბ.

დაემორჩილნეს მას ✿ ⁂ განადიდა უფალმან სოლომონ ეოველთა კე
ზედა ისრაელთა, ⁂ მისცა მას მეფობაჲ ⁂ დიდება, რომლისა არა
იყო არცა ერთი მეფე მქონებელი ჰირველ მისა ✿ ⁂ [1] დაჲით მეფე კვ
მე იესესი, მეფობდა ეოველთა ზედა ისრაელთა, ორმეოც წელ ✿
ქებრონს შინა შჯდ წელ, ⁂ იერუსალიმს შინა ოცდა ათსამეტ კზ
წელ ✿ ⁂ მოკუდა სიბერესა შინა კეთილსა, სავსე დღითა, სიმდიდ- კთ
რითა ⁂ დიდებითა, ⁂ მეფე იქმნა სოლომონ მე მისი მის წილ ✿
ხოლო სხუანი სიტუჳანი მეფისა დაჲითისა ჰირველი ⁂ უკანასკნე- კთ
ლი დაწერილ არიან სიტუჳასა შინა სამოელისა მხილველისა, ⁂
სიტუჳასა შინა ნათან წინასწარმეტყუჳლისასა, ⁂ სიტუჳასა შინა
გაადის ხილვისასა ✿ ეოველისა თჯს მეფობისა მისისა, ⁂ ძლიერე- ლვ
ბისა მისისა, ⁂ ჟამნი რომელნი იეუნენ წინაშე მისსა, ⁂ ისრაელ-
თა შორის, ⁂ ეოველთა შორის მეფეთა ქუჱყანისათა.

დასასრული პირველის წიგნისა ნეშტთასა, ხოლო აქეს თავსა შორის თჯსსა თაჲი კთ.

წიგნი გ ნეშტთა.

თავი ა.

და [2] განამტკიცრა სოლომონ მეფან დაჲითისამან მეფობა თჯსი, ა
⁂ უფალი ღმერთი მისი იყო მის თანა, ⁂ განდიდნა იგი მაღალთა
შინა ✿ ⁂ თქუა სოლომონ ეოველთა მიმართ ისრაელთა, ათასის ბ
თავთა, ⁂ ასის თავთა, ⁂ მსაჯულთა, ⁂ ეოველთა თავთა ⁂ თავთა
წინაშე ისრაელთა, ⁂ უხუცესთა მამეულთა ✿ ⁂ წარვიდა სოლო- გ
მონ ⁂ ეოველი სიმრავლე, მაღალთა ზედა გაბაონისთა, სადა იყო
კარავი წამებისა ღუთისა, რომელი ქმნა მოსე მონამან ღუთისამან
უკაბანოსა შინა ✿ ხოლო კიდობანი უფლისა მოიღო დაჲით, ქა- დ

[1] გ. მეფ. აბ.—[2] გ მეფ. ბ.

ლაქისაგან კარიათირიმისა ადგილსა ზედა რომელი განუმზადა მას
ე დავით, რამეთუ აღუშენა მისა კარავი იერუსალიმს შინა ✠ ⁋ [1] სა-
კურთხეველი სჰილენიმისა, რომელი ქმნა ვესელელ ძემან ურიისამ
მისა ურიასამან, მუნ იყო წინაშე კარვისა უფლისა, ⁋ მოიძია იგი
ვ სოლომონ, ⁋ უოველმან კრებულმან ✠ ხოლო მოიდო მუნ სო-
ლომონ საკურთხეველსა ზედა სჰილენიმისასა წინაშე უფლისა, კა-
რავსა შინა წამებისასა, ⁋ მოიღეს მას ზედა ათასი ეოველად და-
ზ საწუწკლნი ✠ [2] მასვე ღამესა შინა გამოუჩნდა უფალი სოლომონს,
წ ⁋ ჰრქუა მას: ითხოვე რაჲ გნებავს რათა მიგცე შენ ✠ ხოლო
ჰრქუა სოლომონ ღმერთსა: შენ ჰქმენ დავითის თანა მამისა ჩემისა
თ მოწყალებაჲ დიდი, ⁋ დამადგინე მე მის წილ მეფედ ✠ ⁋ აწ უფა-
ლო ღმერთო რათა აღესრულნეს სიტყვაჲ შენი დავითის მიმართ
მამისა ჩემისა, [3] რამეთუ შენ მე მქმენ მეფედ ერთა ზედა მრავალ-
ი თა, ვითარცა მტუწკრსა ზედა ქუწკუანისასა ✠ აწ მომეც მე სიბრძნე
⁋ მეცნიერებაჲ, რათა შევიდე ⁋ განვიდე წინაშე ერისა შენისა ამის,
იჲ რამეთუ ვინ შეუძლოს სჯად ერთა ამათ შენთა მრავალთა ✠ ⁋ ჰრქუა
ღმერთმან სოლომონს: ვინათგან იქმნა ესე გულსა შინა შენსა, ⁋
არა ითხოვე სიმდიდრე ქონებითა, არცა დიდებანი, არცა სული წი-
ნა აღმდგომთა შენთა, ⁋ დღენი მრავალნი არა ითხოვენ, არამედ
ითხოვენ თავისად სიბრძნე ⁋ მეცნიერებაჲ, რათა სჯად შეუძლო
იბ ერისა ჩემისა, რომელთა ზედა დაგადგინე შენ მეფედ ✠ სიბრძნე
⁋ მეცნიერებაჲ მოგცე შენდა, ხოლო სიმდიდრე ⁋ ქონება, ⁋ დი-
დებანი მოგცე შენ, რამეთუ არა იყო მეფეთა შორის, ჰრეველ შენ-
სა მეოფთა მგსავსი შენსა, ⁋ შემდგომად შენსა ეგრეთვე არა იყოს ✠
იგ სოლო მოვიდა სოლომონ მაღლითგან გაბაონისა იერუსალემს
შინა, წინაშე კარვისა საწამებელისასა, ⁋ მეფობდა ისრაელთა ზე-
იდ და ✠ ⁋ [4] შეკრიბნა სოლომონ ეტლნი ⁋ ცხენოსანნი, ⁋ იქმნა
მისა ათას ოთხასნი ეტლნი ⁋ ათორმეტი ათასი ცხენოსანნი, ⁋
დაუტევა იგინი ქალაქებთა შინა მეეტლეთათა, ⁋ ერნი მეფისათანა

[1]) ბ მოსე ღმ.—[2]) გ მეფეთა გ.—[3]) გ მამ. გ. ა ნეშტ. ღმ. სიბრ-
ძნე თ.—[4]) გ მეფ. ი.

იერუსალემს შინა ✿ ⳟ [1] დადგა მეფემან გეცხლი, ⳟ ოქრო იერუსა- იე
ლემს შინა ვითარცა ქუანი, ⳟ კედრი იუდასა შორის ვითარცა ჟო-
ლა, რომელია ველსა ზედა სიმრავლით ✿ ხოლო მოუშანებაჲ ცხენთა ივ
სოლომონისათა ეგჯჰტით, ფასიოა მოგაჳრეთა მეფისათა, რომელ-
ნი ვიდოდეს ⳟ იეიდდეს ✿ ⳟ შთავიდოდენ ⳟ მოიღებდეს ეგჯჰტით იზ
ეტლსა ერთსა ექუსას ვეცხლად, ⳟ ცხენსა ასორმეოცდა ათ ვეცხ-
ლად, ეგრეთვე ⳟ ყოველთაგან სამეფოთა ხეთთეურთა, ⳟ მეფეთა-
გან ასურიისათა კელითა მათითა მოიუშანებოდეს.

თავი ბ.

ხოლო ბრძანა სოლომონ შენებად სახლი სახელისა უფლისა, ა
ⳟ სახლი სამეფო თჳსი ✿ ⳟ შეკრიბნა მეფემან სოლომონ სამე- ბ
ოცდა ათი ათასი კაცნი მომღებელნი ტჳრთისა, ⳟ ოთხმეოცი ათა-
სი ქჳს მკუეთელნი მთათა შინა, ხოლო ზედა მდეომელნი მათდა
ზედა, სამი ათას ექუსასი ✿ [2] ხოლო წარავლინა სოლომონ ხი- გ
რამ მეფისა მიმართ თურისა, სიტყუა: ვითარცა გიეოფიეს დაჳით
მამისა ჩემისათანა, ⳟ წარმოგიგზავნიეს მისა კედრნი, რათა იშე- დ
ნოს თავისა თჳსისა სახლი, საუოფელად მისსა ✿ ⳟ აჰა მე მე მი-
სი ვაშენებ სახლსა სახელისა უფლისა ღუთისა ჩემისასა, რათა
განუწმიდო მას იცი, ⳟ კმევად წინაშე მისსა საკმეველისა არომიათი-
სათა, ⳟ წინა დასაგებელისა სამარადისოსა ⳟ ამაღლებად ყოველად
დასაწუწლისა მარადის განთიად ⳟ მწუხრი, ⳟ შაბათისა მიმართ
ⳟ ახალ მთოვარეთა, ⳟ დღესასწაულთა უფლისა ღუთისა ჩუენისა
უკუნისამდე ისრაელთა შინა ✿ ⳟ სახლსა რომელსა მე ვაშენებ დიდ ე
არს, რამეთუ დიდ არს უფალი ღმერთი ჩუენი უფროს ყოველთა
ღმერთთა ✿ ⳟ ვინ შეუძლოს აღშენებად მისა სახლი, რამეთუ უკე- ვ
თუ ცანი, ⳟ ცანი ცათანი ვერ შემძლებელ არს დატევნად დიდებისა
მისისა, ⳟ ვინა მე აღვაშენო სახლი მისი, გარნა კმევად საკმეველი
წინაშე მისსა ✿ აწ უკუჳწ წარმომიგზავნე მე კაცსა ბრძენსა, რო- ზ
მელმან უწყოდეს საქმენი ქნად, ოქროთა ⳟ ვეცხლთა ⳟ სპილენ-
ძისა, ⳟ რკინისა, ⳟ პორფიროსა, ⳟ ძოწეულისა, ⳟ ზეზისა, ⳟ

[1]) გ მეფ. ი.—[2]) გ მეფ. ი.

ოქროსა ჩამოსხმად ჩამოსხმულისა ბრძნითურთ, რომელი ჩემთანა
ურიასტანს შინა ✠ იერუსალემს შინა, რომელი განუმსადა დავით
ცხ მამამან ჩემმან ✠ ✠ წარმოგზავნე ჩემდა ხენი კედრისანი, ✠ არ-
კეოფისა, ✠ ფიჭვსა, ლიბანისაგან; უწყი მე, რამეთუ მონათა შენ-
თ თა იციან მოკუფთა ხეთა ლიბანისაჲ ✠ ✠ აჰა მონანი შენნი მო-
ნათა თანა ჩემთა წარვიდენ, რათა განმიმსადონ მე ხენი მრავალნი,
რამეთუ სახლი რომელიცა მე აღუშენო დიდ არს, ✠ უოველად დი-
ი დებულ ✠ ✠ აჰა მოქმედთა, რომელნი ჴკუფთენ ხეთა მიჴსცე სა-
სრდელი მონათა შენთა იფქლი საწუაული ოცი ათასი ✠ ქერი სა-
წუაული ოცი ათასი, ✠ ღჳნო საწუაული ოცი ათასი, ✠ ზეთი სა-
იბ წუაული ოცი ათასი ✠ სოლო ჴრქუა სირამ მეფემან ტჳროსისამან
წიენთა გამო, ✠ წარუგზავნა სოლომონს მეტყუფლმან: ვინათგან
შეიუუარა უფალმან ერი თჳსი, ✠ დაგადგინა შენ მეფედ მათ ზედა,
იგ ✠ თქუა სირამ ✠ კურთხეულ არს უფალი ღმერთი ისრაელთა, რო-
მელმან ქმნა ცაჲ ✠ ქუფსუანა, რომელმან მისცა დავით მეფესა ძე
ბრძენი, ✠ მსწავლული, ✠ გონიერი, ✠ მეცნიერი, რომელმან აღუ-
იე შენოს სახლი უფალსა, ✠ სახლი სამეფოსა თჳსისა ✠ ✠ აწ წარ-
მოვგზავნე შენდა კაცნი ბრძენნი, ✠ მეცნიერი გულის ხმის მუოფე-
იდ ლი, სირამ მონა ჩემი ✠ დედა მისი ასულთაგან დანისთა, ხოლო
მამა მისი კაცი იუო ტჳრონელი, რომელმან უწეის ქმნად ოქროთა,
✠ ვეცხლთა, სპილენძისა, ✠ რკინისა, ✠ ქუათა, ✠ ხეთა, ✠ ქსოვა
ჰორფირისა, ✠ ზეზისა, ✠ ბისონისა, ✠ ძოწეულისა, ჩამოსხმად
ყოველისა გამოსაკრელისა, ✠ ცნობად ყოველისა საცნობელისა,
რაჲოდენიცა უკეთუ მისცე მას, ბრძენთათანა შენთა, ✠ ბრძენთათა-
იე ნა უფლისა ჩემისა, დავით მამისა შენისა ✠ ✠ აწ იფქლი, ✠
ქრთილი, ✠ ზეთი, ✠ ღჳნო, რომელი აღუთქუფსნ, უფალო ჩემო,
ივ წარმოუგზავნე მონათა შენთა ✠ სოლო ჩუფსნ ვეუნეთ მეკუფთელნი
ხეთა ლიბანისაგან ყოველისა ზედა საჭმარისა შენისა, ✠ წარმოგი-
გზავნეთ იჳნი ტივად ზღჳთ იოპითა, ხოლო შენ წარიღე იჳნი
იზ იერუსალემს შინა ✠ ✠ შეკრიბნა სოლომონ ყოველნი კაცნი მწირ-
ნი, რომელნი იუუნეს ქუფყანასა შინა ისრაელისასა, რიცხჳსაებრ,

რომელი აღრიცხა იგინი დავით მამამან მისმან, ⁂ ჰოვნილ არიან
ასორმეოცდა სამიათას, ⁂ ექუსასი ✡ სოლო ჴელო მათგან სამეოც- იწ
და ათი ათასი, ტჯრთის მზიდველნი, ⁂ ოთხმეოცი ათასი ქუათა
მგუწოთელნი, სამი ათას ⁂ ექუსასი ზედა მდგომელი საქმეთა ზედა
ერთათა.

თავი ზ.

და [1] იწყო სოლომონ შენებად სახლი უფლისა იერუსალემს ა
შინა, მთასა ზედა ამორიასა, სადაცა გამოუჩნდა უფალი მამასა მის-
სა დავითს, ადგილსა ზედა, რომელი განუმზადა დავით, კალოსა
ზედა ორნიასსა ევუსეანისასა ✡ სოლო იწყო შენებად თუესა ბ
მეორესა, წელსა მეოთხესა მეფობისა მისისასა ✡ ⁂ ესრეთ იწყო გ
სოლომონ აღშენებად სახლი ღუთისა, სიგრძე წურთა საზომი ჰი-
რველისა წურთა სამეოცი, სოლო სიგრცე წურთა ოცი ✡ ⁂ ელამი დ
ჰირის ჰირ სახლისა სიგრძე ჰირის ჰირ სივრცისა სახლისა წურთა
ოცი, სოლო სიმაღლე წურთა ას ოცი ⁂ ცურვებული შინაგან მი-
სი ოქროთა წმიდითა ✡ სოლო სახლი დიდი დაბურა ფიცრითა ე
კედრისათა, ⁂ ცურვებული ოქროთა წმიდითა, სოლო გამოაქანდაკა
მას ზედა მსგავსნი ფინიკისანი, ⁂ ვითარცა ბადენი ბადეთა თავით
თჯსით შეწნულნი ✡ ⁂ შეამკო ტაძარი ქჯთა ძჯრფასითა დიდე- ვ
ბულთა ✡ ⁂ შეაცურვა ოქროთა რომელი იყო ფარონაიმისაგან, ⁂ ზ
ზღუდენი მისნი, ⁂ ბჭენი, ⁂ ზღურბლი, ⁂ სარკმელნი, ⁂ კარნი
ოქროთი, ⁂ ჩამოსხმულნი ქერაბინნი კედელთა ზედა ✡ სოლო ⁂ ⁂ ⁂

ლისა სახლისა, ⁂ მეორე ფრთე წურთა ხუთი, შემხებელი ფრთისა
იბ ქრაბინისა მეორისა ✿ ხოლო ფრთენი ამათ ქრაბინთა განმარ-
ჯებულნი წურთათა ზედა ოცი, ხოლო ესენი იდგნეს ფერჯთა თჯს-
თა ზედა, ხოლო ჰირნი მათნი მჯვრეტელი სახლისა მიმართ ✿
იგ ხოლო უქმნა კრეტსაბმელი იაკინთისაგან, ⁂ ჰორფორითა, ⁂ მეწა-
იდ მულითა ⁂ ბისონითა, ⁂ შეაქსოვნა მას ზედა ქრაბინნი ✿ ⁂ უქ-
მნა წინაშე ტაძრისა ორნი სუჯტნი წურთა ოცდა ათხუთმეტი სი-
იე მაღლედ, ⁂ თავნი მათნი, ხუთი წურთა ✿ ⁂ უქმნა ჯაჭვნი დაბირ-
სა, ⁂ დასხნა თავთა ზედა სუჯტთასა, ⁂ ვარდნი უქმნა ასნი, რო-
ივ მელნი დასხნა ბადეთა ზედა ✿ ⁂ დაადგინნა სუჯტნი წინაშე ჰირსა
ტაძრისასა, ერთი მარჯუჯნით ⁂ მეორე მარცხენით, ⁂ უწოდა სა-
ხელები მეოფსა მარჯუჯნისასა წარმართება, ხოლო სახელი მეოფსა
მარცხენისასა ძლიერება.

თ ა ვ ი ⁂.

ა ხოლო ქმნა საკურთხეველისა რვალისა, სიგრძე ოცი წურთა, ⁂
ბ სიგრცე ოცი წურთა, ⁂ სიმაღლე ათი წურთა ✿ ⁂ [1]) უქმნა ზღუა
დადნობილისა რვალისა ათი წურთა კიდით კიდემდე მისა მგრგვა-
ლი გარემოს, ⁂ ხუთი წურთა სიმაღლედ, ⁂ სიმრგუალე მისი ოც-
გ და ათი წურთა ✿ ⁂ მსგავსებაჲ ზუარაკთა ქუჯშე მისა გჳრემოს
მომგრგუალებულნი მისი ათი წურთა, შემოჰვერა სამანელი გარე-
მოს, ორ რიგად ჩამოასხნეს ზუარაკნი ჩამოსხმასა შინა მათსა ✿
დ რომლისა შექმნეს იგინი თორმეტნი ზუარაკნი, რომელი სამნი ხე-
დვიდეს ჩრდილოთ, ⁂ სამნი დასავლეთით, ⁂ სამი სამხრეთით, ⁂ სა-
ნი აღმოსავლეთით ⁂ ზღუა დადგინებულ მათ ზედა, ხოლო უკანა-
ე ნი მათ იუნენ შინაგანით ქუჯშე ზღუასა ✿ ⁂ სიზრქე მისი მტკა-
ველნი, ⁂ ჰირი მისი, ვითარცა ჰირი სასუმლისა, გამოქანდაკებუ-
ვ ლი ვითარცა მწუჯრვალი შროშნისა, რომელი დაიცევდა სამი ათა-
სსა საწუაულსა, ⁂ აღასრულა ✿ ხოლო ქმნა სამანელნი ათნი ⁂
დაადგინა ხუთი მარჯუჯნით ⁂ ხუთი მარცხენით, რათა განიბანე-
ბოდენ მას შინა ეოველნი, შემწირველობასა ზედა ეოველად დასა-

[1]) გ შდგ ზ.

წუწლისა ⁂ განიწმინდებოდენ მათ შინა, ხოლო ზღუა რათა გა-
ნიბანებოდენ მდდელნი მას შინა ✿ ხოლო ქმნა ქუჱშე სასანთლე- ზ
ნიცა ოქროსათა ათი, ზომიერებისაებრ მათისა, ⁂ დაადგინა იგინი
ტაძარსა შინა, ხუთი მარჯუჱნით ⁂ ხუთი მარცხენით ✿ ⁂ უქმნა ჱ
ტრაჰეზი ათი, ⁂ დაადგინა ტაძარსა შინა, ხუთი მარჯუჱნით, ⁂
ხუთი მარცხენით, ⁂ ფიალნი ქმნა ოქროთა ასი ✿ ⁂ ქმნა ეზონი თ
მდდელთანი, ⁂ ეზო დიდი ⁂ კარნი ეზოსი, ⁂ მოქლონნი მათნი,
რვალისაებრ რვალითა ✿ ⁂ ზღუა დაადგინა კუთხისაგან სახლისა ი
მარჯუჱნისა ვითარცა აღმოსავლისა მიმართ მართლ ✿ ხოლო ია
ქმნა ხირამ სამფარნნი კორციანნი, ⁂ სასაკმეველენი, ⁂ ტაფანი სა-
მსხუჱრპლო, ⁂ ყოველნი ჯურჯლნი მისნი, ⁂ შეასრულა ხირამ
ქმნად ყოველნი საქმენი, რომელი ქმნა სოლომონ მეფემ სახლსა
შინა ღუთისსა ✿ სუჱტნი ორნი, ⁂ მას ზედა სართული ⁂ გჳრგჳ- იბ
ნი ორი თავთა ზედა სუჱტთასა, ბადენი ორნი, რომელი ჴფარვი-
და თავთა გჳრგჳნთათა, რომელნი არიან თავთა ზედა სუჱტთასა ✿
⁂ ეკვანნი ოქროსანი ოთხასნი, ⁂ ორნი ბადენი, ⁂ ორი რიგი იგ
ვარდი ბადესა შინა ერთსა საფარველად ორისა მოხვეულისა გჳრ-
გჳნთა რომელი სუჱტსა ზეით არიან ✿ ⁂ სართულნი უქმნა ათნი იდ
⁂ საბანელისა უქმნა სართულთა ზედა ✿ ⁂ ზღუა ერთი, ⁂ ზუა- იე
რაკნი ათორმეტნი ქუჱშე მისსა, ⁂ ქუაბნი, ⁂ კაკნი სახორცე ✿
⁂ ყოველი ჯურჯლი მათი, რომელი ქმნა ხირამ, ⁂ მოუღო მეფე- ივ
სა სოლომონს სახლსა შინა უფლისსა რვალისაგან წმიდისა ✿
სოფლებსა შინა იორდანისსა დაადნო იგინი მეფემ სიზრქესა ქუჱ- იზ
ვანისასა სახლსა შინა სოკხოთისასა ⁂ სარიდათასა ✿ ⁂ ქმნა სო- იჱ
ლომონ ყოველი ჯურჯლი ესე მრავალ რიცხუნი ფრიად, ვინათგან
არა მოაკლდა სიმძიმე რვალისა ✿ ხოლო ქმნა სოლომონ ყოველ- ით
ნი ჯურჯლნი სახლისა ღუთისა, ⁂ საკურთხეველი ოქროსი, ⁂
ტრაჰეზნი, ⁂ მათ ზედა ჰურნი წინა დაგებადი ✿ ⁂ სასანთლენი, ⁂ კ
სალამპრენი სანთლისა, რათა ანთობდენ წინაშე წმიდა წმიდათა-
სა, წესისაებრ ოქროსაგან წმიდისა ✿ ⁂ მარწუხნი მათნი, ⁂ სა- კა
სანთლენი მათნი, ⁂ ფიალანი, ⁂ ლანკანნი, ⁂ სასაკმეველენი

კბ ოქროსაგან წმიდისა ✿ ⁂ კარნი ტაძრისა შინაგანნი რომელნი
წმიდასა წმიდათასა შინა, ⁂ კარნი სახლისა ტაძრისა ოქროსანი,
⁂ აღსრულდა ყოველი საქმე რომელი ქმნა სოლომონ სახლსა ში-
ნა უფლისსა.

თავი ე.

ა და [1] მოიღო სოლომონ წმიდანი დავით მამისა მისისა, ვეც-
ბ სხლი ⁂ ოქრო, ⁂ ყოველნი ჯურჯნელნი, ⁂ მისცა საუნჯესა შინა
სახლისა უფლისასა ✿ [2] მაშინ შეკრიბნა სოლომონ ყოველნი
უხუცესნი ისრაელისანი, ⁂ ყოველნი თავ თავი ტომთანი, ⁂ მამა-
სახლისნი მამულთანი ძეთა ისრაელისათა იერუსალემს შინა, რა-
თა აღმაღლონ კიდობანი აღთქმისა უფლისა ქალაქისაგან დავითი-
გ სა, რომელ არს სიონი ✿ ⁂ შეკრბნენ მეფისა მიმართ ყოველნი
კაცნი ისრაელისანი დღესასწაულსა შინა, ესე არს თუე მეშჯდე ✿
დ ⁂ მოვიდეს ყოველნი მოხუცებულნი ისრაელისანი, ⁂ აღიღეს ყო-
ველთა ლევიტელთა კიდობანი, ⁂ მოიღეს იგი, ⁂ კარავი საწამე-
ე ბელისა ✿ ⁂ ყოველნი ჯურჯნელნი წმიდანი, რომელნი იუნეს კა-
ვ რავსა შინა, ⁂ მოიღებდეს მათ მღდელნი ⁂ ლევიტელნი ✿ ხოლო
მეფე სოლომონ, ⁂ ყოველი კრებული ძეთა ისრაელთა, ⁂ იშიშო-
დეს, ⁂ შეკრებულნი წინაშე კიდობნისა, დაუკლიდეს ცხუართა ⁂
ზ ზრახათა ურიცხუთა, ⁂ აღურაცხელნი სიმრავლეთაგან ✿ ⁂ მოი-
ღეს მღდელთა კიდობანი აღთქმისა უფლისა ადგილსა ზედა მისსა,
რომელი არს სალოცველსა შორის ტაძრისასა, წმიდა წმიდათასა
ჱ შინა, ქუეშე ფრთეთა ქერაბინთასა ✿ ⁂ იუნენ ქერაბინნი განმარ-
ტებულნი ფრთითა თჯსითა ზედა ადგილსა კიდობნისასა, ⁂ ჰფარ-
ვიდეს ქერაბინნი ზედა კიდობანსა ⁂ სატჯრთველსა ზედა მისსა
თ მაღლით ✿ ⁂ სიგრძენი იუნენ სატჯრთველისა, ⁂ უჩნდათ თავნი
სატჯრთველთა წმიდათაგან ჰირსა შინა მლოცველისა, ⁂ არა ხე-
ი დვიდეს გარე ⁂ იუნენ მუნ ვიდრე მდგომარის დღედმდე ✿ ხოლო
არა რაჲ იყო კიდობანსა შინა, გარნა ორნი ფიქალნი, რომელი
დადვა მოსე ქორებს, ოდეს სჯული მოსცა უფალმან ძეთა ისრაე-

[1] გ მეფეთა ⁂.—[2] გ მეფეთა კ.

ლისათა, გამოსრულთა მათ ქუჱყანით ეგჳპტისათა ✠ ⳟ იქმნა გა- ია
მოსრულთა მღდელთა წმიდათაგან რამეთუ ყოველნი მღდელნი რო-
მელნი მუნ იპოვნეს განწმენდილნი იუნენ, ⳟ არა იუნენ განყო-
ფილნი ყოველსა დღესა შინა მსახურებად ცვლისა ✠ ხოლო ლე- იბ
ვიტელნი ⳟ მგალობელნი ყოველნი მეთათანა ასაფისათა ქმანისთა-
ნა, იდითუმისათა, ⳟ ჱთათანა მათთა, ⳟ მმათათანა მათთა, შემო-
სილნი სამოსლითა სელისათა ებნითა, ⳟ ფსალმუნითა ⳟ ბობდ-
ნითა მხმობელნი სდგეს წინაშე საკურთხეველისა ⳟ მათთანა მღდელ-
ნი ას ოცნი, ჴბერვიდენ საყჯრსა ✠ ⳟ იო ერთი ჴმა მბერვალთა, იგ
ⳟ ფსალმუნის მგალობეთა ⳟ მხმობელთა ჴმითა ერთითა ქებად ⳟ
აღსარებად უფლისა, ⳟ ოდეს აღიღებდეს ჴმასა საყჯრთა შინა, ⳟ
ებნითა, ⳟ ორღანოთა მგალობელნი, ⳟ იტყოდნეს: აუგარებდით
უფალსა რამეთუ კეთილ, რამეთუ უკუნისამდე არს წყალობა მისი,
ⳟ სახლი აღივსებოდა ღრუბლითა დიდებისა უფლისათა ✠ ⳟ ვერ იდ
უძლებდეს მღდელნი დგომად მსახურებად ჰირისაგან ღრუბლისა,
რამეთუ აღავსებდა დიდება უფლისა სახლსა ღუთისასა.

თავი ვ.

მაშინ [1] თქუა სოლომონ: უფალმან თქუა დამკჳდრება ღრუ- ა
ბელთა შინა ✠ ხოლო მე აღვაშენე სახლი სახელისა შუენისა წმი- ბ
დისა შენდა ⳟ განვმზადე დამკჳდრებად შენდა უკუნისამდე ✠ ⳟ მოა- გ
ქცია მეფემან ჰირი თჳსი, ⳟ აკურთხა ყოველი სიმრავლე ისრაელი-
სა: ⳟ ყოველი სიმრავლე ისრაელისა წინაშე დგეს, ⳟ თქუა ✠ კურ- დ
თხეულ არს უფალი ღმერთი ისრაელისა, ვითარცა ეტყოდა ჰირი-
თა თჳსითა დავითის მიმართ მამისა ჩემისა, ⳟ კელითა მისითა აღა-
სრულა სიტყუა ✠ დღითგან ვინათგან გამოვიყვანე ერი ჩემი ქუჱ- ე
ყანისაგან ეგჳპტისა, არა გამოვირჩიე ქალაქი ყოველთაგან ტომთა
ისრაელისათა, რათა აღშენოს მას შინა სახლი სახელისა ჩემისა
მუნ, არცა გამოვირჩიე კაცი ყოფად მკუდრთ-მთავრად ერთა სედა
ჩემთა ისრაელთა შინა ✠ არამედ გამოვირჩიე იერუსალემი, რათა ვ
იყოს სახელი ჩემი მას შინა, ⳟ გამოვირჩიე დავით ყოფად ერთა

[1]) გ მეფეთა ⳟ.

ზ ჩემთა სედა ისრაელთა ✡ ⁂ იქმნა გულსა სედა მამისა ჩემისა დავითისა, აღშენებად სახლი სახელისა უფლისა ღუთისა ისრაელისა ✡
ჱ ⁂ თქუა უფალმან დავითის მიმართ მამისა ჩემისა: ვინათგან იქმნა გულსა სედა შენსა აღშენებად სახლი სახელისა ჩემისა, კეთილი ქმენ,
თ რამეთუ იქმნა გულსა სედა შენსა ✡ გარნა შენ არა აღმიშენო მე სასლი, არამედ ძემან შენმან, რომელი გამოვიდოდეს წელთაგან შენთა,
ი მან აღმიშენოს სახლი სახელისა ჩემისა ✡ ⁂ აღასრულა უფალმან სიტყუა ესე, რომელსა იტყოდა, ⁂ ვიქმენ დავითის წილ მამისა ჩემისა, ⁂ დავჯედ საყდარსა სედა ისრაელისასა ვითარცა იტყოდა უფალი, ⁂ აღვაშენე სახლი სახელისა უფლისა ღუთისა ისრაელისა ✡ ⁂ დაადგინე მას შინა კიდობანი, რომელსა შინა არს აღთქმა
იბ უფლისა, რომელი აღუთქუა ისრაელთა ✡ ⁂ დადგა წინაშე საკურთხეველისა უფლისა წინაშე ყოვლისა სიძრაელისა ისრაელისა, ⁂
იგ განიბურნა კელნი თჯსნი ✡ რამეთუ ქმნა სოლომონ დასადგომელი სპილენძისა, ⁂ დადგინა იგი შორის ბჯისა წმიდისა, სუთი წურთა სიგრძე მისი, ⁂ სუთი წურთა სივრცე მისი, ⁂ სამი წურთა სიმაღლე მისი: ⁂ დადგა მას სედა, ⁂ დაყარდა მუკლსა სედა თჯსსა წი-
იდ ნაშე ყოვლისა სიძრაელისა ისრაელისა ✡ ⁂ განიბურნა კელნი თჯსნი სეცად სედა, ⁂ [1] თქუა: უფალო ღმერთო ისრაელისაო, არა არს მსგავს შენდა ღმერთი ცათა შინა ⁂ ქუჱყანასა სედა, რომელმან
დაიძარხე აღთქმა ⁂ წყალობა მონათა შენთა თანა, რომელნი ვლე-
იე ნან წინაშე შენსა ყოვლითა გულითა მათითა ✡ რომელი დაიცევდი მონასა შენსა დავითს, მამასა ჩემსა, რაჲოდენთა ეტყოდი მას სიტყუასა: ⁂ სიტყუასა ჰპირითა შენითა, ⁂ კელითა შენითა სრულ
ივ ყვენ, ვითარცა დღეს ✡ ⁂ აწ უფალო ღმერთო ისრაელისაო, დაიცევდი მონასა შენსა დავითს მამასა ჩემსა, რომელი თქუ მისა მეტყუჱლმან, ⁂ ეტყოდი ჰპირითა შენითა, ⁂ აღუსრულე ვითარცა დღესა ამას შინა ეტყოდი: [2] არა მოაკლდეს კაცი ჰპირისაგან ჩემისა მჯდომარე საყდარსა სედა ისრაელისასა, გარნა უკეთუ დაიმარხონ მეთა შენთა გჯსანი ჩემნი, სლვად სჯულთა შინა ჩემთა, ვითარ-

[1] ბ მაკაბ. ბ. დ კმდრ. ზ.—[2] დ მეფ. დ.

ცა სჯდოდი წინაშე ჩემსა ✠ ⁂ აწ უფალო ღმერთო ისრაელისაო, იზ
დაამტკიცე სიტყუა შენი, რომელ ეტყოდი მონასა შენსა დავითს ✠
უკუნ თუ კუშშარიტებით იყოს ღმერთი დაგანებად კაცთა თანა ქუე- იჱ
ყანასა სედა, უკეთუ ცანი ⁂ ცანი ცათანი არა კმა არიან შენდა,
რაჲ სახლი ესე რომელიცა აღვაშენე ✠ ⁂ მოსედე ვედრებასა სე- ით
და მონისა შენისასა, ⁂ ლოცვასა სედა ჩემსა, უფალო ღმერთო ჩე-
მო, სმენად ვედრებისა ჩემისა ⁂ ლოცჳსა, რომელსა მონა შენი
ილოცავს წინაშე შენსა დღეს ✠ რათა იუნჯეს თუალნი შენნი ასმუ- კ
ლად სახლსა სედა ამას დღე ⁂ ღამე, ⁂ აღგილსა ამას სედა, რო-
მელთათჳს იტყოდი, რათა მოიწოდოს სახელი შენი მუნ სმენად ვე-
დრებისა, რომელსა მონა შენი ევედრებოდეს ამას შინა, აღგილსა
ამას სედა ✠ ⁂ სმენად ვედრება მონისა შენისა, ⁂ ერისა შენისა კა
ისრაელისა, რაოდენი უკეთუ ევედრებოდეს აღგილსა ამას სედა, ⁂ შენ
ისმინე აღგილსა სედა საუოფელისა შენისა სცით, ⁂ შეისმინე ⁂
მოწუალე ექმენ ✠ უკეთუ სცოდოს კაცსან მოჯსისა ძიმართ თჯსი- კბ
სა, ⁂ მიიღოს მას სედა ფიცი რომელ ეფუცა მას, ⁂ მოვიდეს ⁂
თაუანისცეს წინაშე საკურთხეველისა სახლსა ამას ✠ ⁂ შენ ისმი- კგ
ნე სცით, ⁂ უსაჯე მონათა შენთა მიგებად უსჯულოებისა, ⁂ მი-
გებად გზა მისი თაჱსა სედა მისსა, ⁂ განძართლებად მართლისა,
რათა მიეგოს მას სიმართლისაებრ მისისა ✠ ⁂ უკეთუ ძორეულ კდ
იუნენ ერი შენი ისრაელი მტერთაგან, უკეთუ ცოდონ შენდა, ⁂
მოიქცენ, ⁂ აღიარებდენ სახელსა შენსა, ⁂ ილოცჳდენ წინაშე შენ-
სა ტაძარსა ამას შინა ✠ ⁂ შენ ისმინე სცით, ⁂ მოწუალე ექმენ კე
შეცოდებულსა ერსა შენსა ისრაელსა, ⁂ მოაქციენ იგინი ქუეყა-
ნად, რომელი მოსცენ მისდა მამათა მათთა ✠ ოდეს დაიკჱნეს ცაჲ კვ
⁂ არა იოს წჯამად, რამეთუ შეცოდეს შენ, ⁂ ილოცჳდენ აღგი-
ლსა ამას სედა: ⁂ აჰონ სახელი შენი, ⁂ მოიქცენ ცოდვათაგან
მათთა, ოდეს დაამდაბლნე იგინი ✠ ⁂ შენ ისმინე სცით, ⁂ მო- კზ
წუალე იქმენ ცოდვათა მონათა ⁂ ერთა შენთა ისრაელთა, რამეთუ
გამოუცსადე მათ გზანი კეთილნი, რომელსაცა შინა შევიდნენ, ⁂
მოეც წჯმა ქუეყანასა სედა შენსა, რომელი მოსცენ ერთა შენთა სა-

კჳ მკჳდრებელად ✿ [1] სიუმილი უკეთუ იუოს ქუჱყანასა ზედა წარმწყმედელ, უკეთუ იუოს ჭაერი განმხრწნელი, ⁂ გრიგალი, ⁂ მკალი, ⁂ ბუზი უკეთუ იუენენ, ⁂ უკეთუ აჴირვებდენ მათ მტერნი წინაშე ქალაქთა მათთა უოველითა წულულებითა, ⁂ უოველითა სალმობითა ✿

კთ ⁂ უოველი ლოცუა, ⁂ უოველი ვედრებანი, რომელი უკეთუ იქმნას უოველისა კაცისა, ⁂ უოველთა ერთა შენთა ისრაელთა, უკეთუ სცნას კაცმან წულულებისა თჳსისა ⁂. ცოდვისა თჳსისა, ⁂ განიჰურნა

ჶ კელნი თჳსნი სახლსა ამას შინა ✿ ⁂ შენ ისმინე ზეცით განმზადებულისაგან საუოფელისა შენისა, ⁂ ულხინე ⁂ მიეც კაცად-კაცადსა გსისაებრ მისისა, ვითარცა უწუი გულისაებრ მათისა: რამეთუ შენ მხოლომან უწუნი გულნი ძეთა კაცთანი ✿ რამეთუ რათა

ლა შეიშინონ შენი სლუად უოველსა შინა გზათა უოველსა დღესა, რომელსა შინა ცხონდენ ჰირსა ზედა ქუჱყანისასა, რომელი მოსცენ მამათა ჩუჱნთა ✿ ⁂ უოველთა უცხოთა რომელ არა არიან ერისაგან შენისა ისრაელისა, ⁂ მოვიდეს ქუჱყანისაგან შორიელისა სახელისათჳს შენისა დიდისა, ⁂ კელისათჳს შენისა ძლიერისა, ⁂

ლბ მკლავისა შენისა მაღლისა, ⁂ მოვიდეს ⁂ გევედროს ადგილსა ამას ზედა ✿ ⁂ შენ ისმინე ზეცით განმზადებულისაგან საუოფელისა შენისა, ⁂ ჳქმა უოველისაებრ, რაოდენი გხადის ⁂ მოგითხრან შენ უცხო, რათა იცოდენ უოველთა ერთა ქუჱყანისათა სახელი შენი,

ლგ ⁂ შეიშინონ შენი, ვითარცა ერთა შენთა ისრაელთა, ⁂ იცნან, რამეთუ სახელი შენი წოდებულ არს სახლსა ამას ზედა, რომელიცა აღვაშენე ✿ ხოლო უკეთუ განვიდოდენ ერნი შენნი ბრძოლასა ზედა, წინაშე წინა აღმდგომთა თჳსთა, გზითა რომლითა წარავლინნე იგინი, ⁂ ევედრონ შენ გზისათჳს ქალაქისა ამის, რომელიცა გამოირჩიენ თავისად, ⁂ სახლი რომელიცა აღვაშენე სახელისა შენისა ✿ რათა ისმინო ზეცით ლოცვა მათი, ⁂ ვედრება

ლე მათი, ⁂ [2] ქმენ განმართლება მათი ✿ თუცა გცოდონ შენ, რამეთუ

ლვ არა არს კაცი, რომელმან არა გცოდოს, ⁂ დასცნენ იგინი ⁂ მისცენ იგინი კელთა შინა მტერთა მათთა, ⁂ წარსტუჱნონ იგინი

[1] მრგ. კ.—[2] გ მეფ. წ. ზ. ა ოსანე ა. იგაკი კ. დ კზდრ. წ.

წარმტყუენწნველთა, ქუენწუანასა შინა მტერთასა, ქუენწუანასა შინა
შორსა, ანუ ახლოსა ✿ ⁂ მოაქციონ გულნი თჳსნი ქუენწუანასა
შინა მათსა, რომელსა შინა წარტყუენწნილ იქმნენ, ⁂ მუნ მოიქცნენ,
⁂ გეყვედრონ შენ წარტყუენწნილებათა შინა მათთა, ⁂ იტყოდენ:
ცოდეთ, ვიუსჯულოვეთ, ვიუსამართლოეთ ✿ ⁂ მოიქცეს შენდა
ყოველითა გულითა მათითა, ⁂ ყოველითა სულითა თჳსითა, ქუენწუა-
ნასა შინა წარმტყუენწნველთა მათთა, სადა წარიტყუენწნეს იგინი: ⁂
გეყვედრნენ გზათა ქუენწუანათა მათთა, რომელი მოსცენ მამათა მათთა,
⁂ ქალაქსა რომელიცა გამოირჩიენ, ⁂ სახლსა რომელიცა აღვიშე-
ნე სახელისა შენისა ✿ რათა ისმინე ზეცით განმზადებულისაგან
საყოფელისა შენისა, ვედრება მათი, ⁂ ლოცვა მათი, ⁂ ევე სასჯე-
ლი, ⁂ მოწყალე ექმენ ერთა შენთა, შეცოდებულთა შენთა ✿ ⁂ აწ
უფალო იყავნ განხმულ თუალნი შენნი, ⁂ ყურნი შენნი განხმულ
ვედრებასა მიმართ, აღვილსა ამას ✿ ⁂ [1] აწ აღდეგ უფალო ღმერ-
თო განსასუენებელად შენდა, შენ ⁂ კიდობანი ძლიერებისა შენი-
სა, მღდელნი შენნი უფალო ღმერთო შეიმოსენ ცხოვრებად, ⁂
ღირსნი შენნი იშუებდენ კეთილსა შინა, უფალო ღმერთო, ⁂ ნუ
მიაქცევ პირსა ცხებულისა შენისა, მოიგსენე მოწყალება დავით მო-
ნისა შენისა.

თავი ზ.

და [2] ოდეს განასრულნა სოლომონ რომელსა ევედრებოდა, ⁂
ცეცხლი გარდამოჴდა ზეცით, ⁂ შეშჭამა ყოველად დასაწუველი ⁂
მსხუერპლი, ⁂ დიდებამან უფლისამან აღავსო სახლი ✿ ⁂ ვერ
შეუძლეს მღდელთა შესლუად ტაძარსა შინა უფლისასა ჴმასა მას
შინა, რამეთუ აღივსო დიდებითა უფლისათა სახლი უფლისა ✿ ⁂
ყოველნი ძენი ისრაელისანი ხედვიდეს გარდამომავალსა ცეცხლსა,
⁂ დიდებასა უფლისასა სახლსა ზედა, ⁂ დაეცნეს პირითა ქუენწუანა-
სა ზედა იატაკსა ზედა ქვაფენილსა, ⁂ თაყუანისცემდეს ⁂ აქებდეს
უფალსა, რამეთუ კეთილ, რამეთუ უკუნისამდე არს წყალობა მი-
სი ✿ სოლო [3] მეფე ⁂ ყოველი ერი შესწირვიდეს მსხუერპლსა ⁂

[1] ფსალმუნი ლა.—[2] ბ მაკაბელ. ბ.—[3] გ მეფ. ჱ.

ე წინაშე უფლისა ✿ ⁂ დაკლა მეფემან სოლომონ მსხუერპლნი კარ-
თა, ოცდა ორი ათასი, ცხოვარი ასოცი ათასი, ⁂ განწმინდა სახ-
ვ ლი ღუთისა მეფემან ⁂ ყოველმან ერმან ✿ ხოლო მღდელნი დგეს
საგმილაჲთა ზედა თჳსთა, ⁂ ლევიტელნი ორღანოთა გალობდეს
გალობასა უფლისასა, რომელი ქმნა დავით მეფემან საქებელად უფ-
ლისა: რამეთუ კეთილ, რამეთუ უკუნისამდე არს წყალობა მი-
სი. გალობასა დავითისსა გალობდეს კელითა თჳსითა, ⁂ მღდელ-
ნი გალობდეს საყჳრითა წინაშე მათსა, ⁂ ყოველნი ისრაელნი
ზ დგეს ✿ ხოლო განწმიდა სოლომონ შორის ბჭეთა, რომელია წი-
ნაშე ტაძრისა უფლისა, რამეთუ მოიღო მუნ ყოველად დასაწუწლი
⁂ ცხელი, მშჯდობისა, რამეთუ საკურთხეველსა რკალისასა, რომე-
ლი ქმნა სოლომონ ვერ უძლებდეს დატევნად ყოველად დასაწუწლი-
ჩ სა ⁂ მსხუერპლისა, ⁂ ცხელითა ✿ ⁂ ქმნა სოლომონ დღესასწაუ-
ლი ჟამსა მას შინა შჯდ დღე, ⁂ ყოველმან ისრაელმან მის თანა,
შეკრება დიდი ფრიად, განსავალითგან ემათისა, ვიდრე ნაღვარევად-
თ მდე ეგჳპტისა ✿ ხოლო ქმნა დღესა შინა მერვესა ლიტანია, ვინათ-
ი გან განსწჳნდნა საკურთხეველი, ქმნა დღესასწაული შჯდ დღე ✿ ⁂
დღესა შინა მოცდასამესა თჳსა მეშჯდისასა, განუტევა ერი საყო-
ფელთა შინა მათთა მოსარულნი, ⁂ შუხბულნი კეთილთა თჳს:
რომელ ქმნა უფალმან დავითისა ⁂ სოლომონისა, ⁂ ისრაელისა,
ია ერთა თჳსთა ✿ ხოლო [1] განასრულა სოლომონ სახლი უფლისა,
⁂ სასლი სამეფო ⁂ ყოველი რაჲოდენი ინება გულით შინა თჳსთა
სოლომონ ყოფად სახლსა უფლისა, ⁂ სახლისა თჳსისა კეთილი
იბ წარემართა ✿ ⁂ ეჩვენა უფალი სოლომონს ღამე, ⁂ ჰრქუა მას:
მესმა ვედრებაჲ შენი, ⁂ [2] გამოვირჩიე ადგილი ესე ჩემდა სახლად
იგ მსხუერპლისა ✿ უკეთუ დაგჳშნე ცანი, ⁂ არღარა წჳმოს, ⁂ უკეთუ
უბრძანო ძღერთა შეჭამად ხეთა, ⁂ თუ მოავგალინო მომსრველი ერ-
იდ სა ჩემსა სედა ✿ ⁂ თუ ჴიერვება იქმნეს ერისა ჩემისა, რომელთა
სედა მოწოდებული არს სახელი ჩემი: ⁂ მეყედრნენ, ⁂ მოიძიონ
ჰირი ჩემი, ⁂ მოიქცენ გჳსთავან თჳსთა წინა აღმდგომთა, ⁂ მე

[1]) გ შეფ. თ.—[2]) კ მოსე ბბ.

გისმინო ზეცით, ⁂ მოწყალე ვექმნა ცოდვათა მათთა, ⁂ განვჰურ-
ნო ქუეყანა მათი ✿ ⁂ აწ თუალნი ჩემნი იქმნენ განხმულ, ⁂ ყუ- იე
რნი ჩემნი იქმნენ მსმენელ ვედრებისა მიმართ ადგილისა ამის ✿ ⁂ ივ
აწ გამოვირჩიე ⁂ წმიდად ვყავ სახლი ესე, რათა იყოს სასელი ჩე-
მი მუნ ვიდრე უკუნისამდე, ⁂ იყოს თუალნი ჩემნი, ⁂ გული ჩემი
მუნ ყოველსა დღესა ✿ ხოლო შენ უკეთუ სჯდო წინაშე ჩემსა იზ
ვითარცა მამად შენი დავით ვიდოდა, ⁂ ჰყოფდე ყოველისა ებრ,
რომელი გიბრძანე შენ, ⁂ ბრძანებანი ჩემნი, ⁂ სამართალნი ჩემნი
დაიცვნა ✿ აღვადგინო საყდარი მეფობისა შენისა, ვითარცა აღუ- იჱ
თქუ დავითს მამასა შენსა, მეტყუშლმან: არა მიგეღოს ტომისაგან
შენისა კაცი, წინამძღუარი ისრაელსა შინა ✿ ხოლო უკეთუ მიიქ- ით
ცეთ თქუჱნ, ⁂ დაუტეოთ ბრძანებანი ჩემნი, ⁂ მცნებანი ჩემნი,
რომელი მოგეც თქუჱნ, ⁂ წარხვიდეთ ⁂ მსახუროთ ღმერთთა უც- ზ
ხოთა, ⁂ თაყუანისცეთ მათ ✿ აღმოგფხჳრნე თქუჱნ ქუეყანისაგან
რომელი მიგეც თქუჱნ, ⁂ სახლი ესე, რომელიცა წმიდად ვყავ სა- კ
სელისა ჩემისა, განვაგდო პირისაგან ჩემისა, ⁂ მივსცე იგი იგავად
⁂ სამბაად ყოველთა წარმართთა ✿ ⁂ სახლი ესე მაღალი იგიგად კა
ყოველთა თანა წარმაგალთა მისთა რომელნი განცჳფრდენ ⁂ თქუან:
რაჲსათჳს ეო უფალმან ესრეთ ქუეყანა ესე, ⁂ სახლი ესე ✿ ⁂ კბ
მიუგებდენ: რამეთუ დაუტეეს ღმერთი მამათა თჳსთა, რომელმან
გამოიუანა იგი ქუეყანისაგან ეგჳპტისა, ⁂ შეიწყნარნეს ღმერთნი უც-
ხონი, თაყუანისცეს მათ, ⁂ მოსეს ⁂ ამისთჳს მოჳდა მათ სედა ეო
ველი ესე ბოროტი.

თავი ც.

და [1] იქმნა შემდგომად ოცთა წელთა, რომელსა შინა აღა- ა
შენნა სოლომონ სახლი უფლისა, ⁂ სახლი თჳსი ✿ ⁂ ქალაქნი ბ
რომელნი მისცა ხირამ სოლომონს, აღაშენა იგინი სოლომონ, ⁂
დააშენა მუნ ძენი ისრაელთანი ✿ ⁂ მოჳდა სოლომონ ქმათსუეს გ
შინა, ⁂ დაიჭურა ✿ ⁂ აღაშენა თედმორ უდაბნოსა შინა, ⁂ ყოველნი დ
ქალაქნი მაგარნი, რომელი აღაშენა ქმათს შინა ✿ ხოლო აღაშენა ე

[1]) გ შეჭეთ თ.

ბეთორონ ზემოთი, ⁂ ბეთორონ ქვემოთი, ქალაქნი გამაგრებულნი
ვ ზღუდითა, ბჭითა, ⁂ მოქლონითა ✿ ⁂ ვაალათ, ⁂ უოველნი ქალაქ-
ნი მაცარნი, რომელი იუუნენ სოლომონისა, ⁂ უოველნი ქალაქნი
ეტლთა, ⁂ ქალაქნი ცხენოსანთა, ⁂ რაჲოდენი ინება სოლომონ,
ნდომისა ებრ აღაშენა იერუსალიმს შინა, ⁂ ლიბანს შინა, ⁂ უოვე-
ს ლსა შინა სამეფოსა თჯსსა ✿ უოველი თჳი, დატჳებულნი ქეს-
თელისაგან, ⁂ ამორეველთა, ⁂ ფერეზელთა, ⁂ ევეველთა, ⁂ იებუსელსა,
ჱ რომელნი არა უოფილიუენეს ჯომისაგან ისრაელისა ✿ არამედ იქ-
მნა მეთაგან მათთა, დატჳებულთა შემდგომად მათთა ქუჱყანასა ზე-
და, რომელნი არა მოსწუჯდნეს მეთა ისრაელისათა, ქვე მოიუვანნა
თ იგინი სოლომონ მეხარკედ ვიდრე დღეინდელად დღემდე ✿ ხოლო
მეთაგან ისრაელისათა არა მისცა სოლომონ მონებასა შინა სამე-
ფოსა თჯსსა, რამეთუ ესენი იუუნენ კაცნი მებრძოლნი, ⁂ მთავარ-
ი ნი, ⁂ ძალნი, ⁂ უხუცესნი მეეტლეთა ⁂ ცხენოსანთა ✿ ხოლო
ესენი ⁂ უხუცესნი ⁂ წინაშე მდგომელნი მეფისა სოლომონისა,
ორას ორმეოცდა ათნი ზედა მდგომელნი საქმეთა ზედა ერთათა ✿
ია ხოლო [1] ასული ფარაონი მოიუანა სოლომონ ქალაქისაგან და-
ვითისა სახლსა შინა, რომელი აღუშენა მას, რამეთუ ჰრქუა: რათა
ნუ დაიჯანებენ ცოლნი ჩემნი სახლსა შინა დავით მეფისა ისრაელი-
სა, ვინათგან განწმედილ არს, ვიდრეცა შევიდა კიდობანი უფლი-
იბ სა ✿ მაშინ აღამაღლა სოლომონ უოვლად დასაწუწლი უფლისანი
საკურთხეველსა წედა, რომელი აღუშენა უფალსა წინაშე ტაძრი-
იგ სა ✿ სიტჳსა ებრ დღითგან დღემდე შეწირვად ბრძანებისა ებრ
მოსესა, შაბათსა შინა, ⁂ ახალ თუჱსა, ⁂ დღესასწაულსა შინა, სამ-
გზის წელიწადსა შინა, დღესასწაულსა შინა უცომოებისასა, ⁂
დღესასწაულსა შინა შჯდეულისა, ⁂ დღესასწაულსა შინა კარვობი-
სასა ✿ ⁂ დაადგინა განჩინებისა ებრ დავითისა მამისა მისისა
იდ განუოფილება ძღდელთა, ⁂ შემდგომად მსახურება მათი, ⁂ ლევიტელ-
ნი წედ მცველნი მათნი, რათა აქებდენ ⁂ მსახურებდენ წინაშე მღდელთა,
წესისაებრ თჯთოეული თჯთოეულსა დღესა, ⁂ მეკრენი განუოფილე-

[1] გ მეფეთა ო.

ბათა ებრ, კარითა ებრ ⁂ კართა, რამეთუ ესრეთ ბრძანა დავით კა- ცმან ღუთისამან ✠ ნუ გარდაჴდებით მცნებასა მეფეთასა მღდელთა იე თჯს ⁂ ლევიტელთა უოველთა ებრ სიტყუათა ⁂ საუნჯეთა შინა ✠ ⁂ განიმსჭდინა უოველი საქმენი სოლომონ დღითგან, რომელსა ში- ივ ნა დააფუძნა დღეღმდე, რომელსა შინა შეასრულა სოლომონ სახ- ლი უფლისა ✠ მაშინ წარვიდა სოლომონ ღასიონს შინა ღაგერს იზ ⁂ ელათს შინა, რომელი წიაღ სღჯსა ქუჱყანასა შინა იდუმიასა- სა ✠ ⁂ წარუვლინა ხირამ კელითა მსახურთა თჯსთათა ნავნი, ⁂ იჱ მონანი მეცნიერნი სღჯსა განვლისა, ⁂ ვიდოდეს მონათა თანა სოლომონისათა სუფირად, ⁂ აღიღეს მუსითჳან, ოთხას ორმეოცდა ათი ტალანტი ოქრო, ⁂ მოიღეს მეფისა მიმართ სოლომონისა.

თ ა ვ ი თ.

ხოლო [1]) ესმა დედოფალსა საბასასა სახელი სოლომონისა, ⁂ ა მოვიდა გამოცდად მისა იგი იგავითა, იერუსალიმს შინა ძალითა მძიმითა ფრიად, ⁂ აქლემნი მტჳირთველნი არომათისანი, ⁂ ოქრო- თა სიმრავლე, ⁂ ქჳათა ძჯრფასთა, ⁂ მოვიდა სოლომონის მიმართ, ⁂ ეტყოდა მას უოველსა რაჲოდენი იუნუ გულსა შინა მისსა ✠ ⁂ მიუთხრა მას სოლომონ უოველნი სიტყუანი მისი, ⁂ არა დაშთა ბ სიტყუა რომელიცა არა აუწყა მას სოლომონ ✠ ⁂ იხილა დედო- გ ფალმან სიბასილ სიბრძნე სოლომონისა, ⁂ სახლი რომელი აღა- შენა ✠ ⁂ ჴვამადი ტრაპეზისა მისისა, ⁂ სასხდომი მონათა მისთა, დ ⁂ ანაგები მსახურთა მისთა, ⁂ სამოსელნი მათნი, ⁂ ღვინის მწდე- ლნი მისი, ⁂ განშვება მათნი, ⁂ უოველად დასაწუწკლი რომელი შეიწირვოდა სახლსა უფლისასა, ⁂ იქმნა გარე თავისაგან ✠ სო- ე ლო თქუა მეფისა მიმართ: ჭეშმარიტი არს სიტყუაჲ, რომელი მეს- მა ქუჱყანასა შინა ჩემსა, სიტყუათა შენთა, ⁂ სიბრძნისათჯს შენი- სა ✠ ⁂ არა მრწმენა სიტყუათა მათთა, ვიდრემდის მოვიდე, ⁂ იხი- ვ ლეს თვალთა ჩემთა, ⁂ აჴა არა მომითხრეს მე ნახევარი სიმრავ- ლისა სიბრძნე შენი, შეგიძინეს სმენისა მიმართ, რომელი სმე- ზ ნიელ იქმნეს ✠ ნეტარ არიან კაცნი შენნი, ⁂ ნეტარ არიან მონანი

[1]) ა მეფ. ი. მათე ბბ. ლუკა ია.

შენნი ესენი, რომელი წინა დგან წინაშე შენსა ყოველსა ზედა ჯამ-
სა, ⁂ ესმის სიბრძნენი შენნი ✠ ⁂ იყოს უფალი ღმერთი შენი
კურთხეულ, რომელმან სათნო გიყო შენ მოცემად შენდა საყდა-
რსა ზედა მისსა მეფობა უფლისა ღუთისა შენისა: რამეთუ შეიყვა-
რა უფალმან ღმერთმან შენმან ისრაელი, რომელ დამტკიცებად იგი
უკუნისამდე, ⁂ დაგადგინა შენ მათ ზედა მეფედ, რათა ყოს სამარ-
თალი ⁂ სიმართლე ✠ ⁂ მისცა მეფესა ასოცი ათასი ტალანტი ოქრო,
⁂ სულნელი მრავალი ფრიად, ⁂ ქვანი ძჯრფასნი, ⁂ ხრა იქმნა სულნე-
ლი ესე, ვითარ ვითარცა ესე, რომელი მისცა დედოფალმან საბასმან მე-
ფესა სოლომონს ✠ არამედ მონანიცა ხირამისნი, მონათა თანა სო-
ლომონისთა მოიღებდეს ოქროსა სოლომონისა საფირისგან, ⁂ ხეთა
ფიქჯსათა, ⁂ ქვასა მჟირფასთა ✠ ⁂ ქმნა მეფემან სოლომონ სე-
თაგან ფიქჯეისათა აღსავალნი სასლსა შინა უფლისასა, ⁂ სახლსა
შინა მეფისასა, ⁂ ებანი ⁂ საფასენე საგალობელი ⁂ არა ოდეს სი-
ლულ იუენენ ქუჱყანასა იუდასსა ჰირველ ესე ვითარი ✠ სოლო
მეფემან სოლომონ მისცა დედოფალსა საბასსა ყოველი, სურვილი-
სა ებრ მისსა რომელი სთხოვა თჯნიერ ყოველთა რომელი ვიდრე
მოღებულისა მეფესა სოლომონს, ⁂ მიიქცა ქუჱყანასა შინა
თჯსსა ✠ ხოლო იყო სიძძიმე ოქროსა რომელსა მოიღებდეს სო-
ლომონის მიმართ ყოველსა წელსა ზედა, ექუსას სამოცდა ექუსი
ტალანტი ოქრჲსა ✠ თჯნიერ კაცთა მეხარეთა ⁂ ვაჭართა, რო-
მელი მოერთმოდა, ⁂ ყოველთა მეფეთა არაბიასთა, ⁂ მფლობელ-
თა ქუჱყანისათა, რამეთუ ყოველნი მოართმიდეს ოქროსა ⁂ ვეცხ-
ლსა მეფესა სოლომონს ✠ ⁂ ქმნა უკუჱ მეფემან სოლომონ, ორა-
სი ფარნი ოქროთა გაწეულთა ექუსასისა დრაგჳნისა წძიდათა იუენენ
ერთსა შინა ფარსა ✠ ⁂ სამასი ფარი ოქროსა სიძძიმე, სამასისა
ებრ დრაჰკანთა იუენენ ერთსა შინა თჯთეულსა ფარსა, ⁂ დადგა
იგი მეფემან სახლსა შინა ხითჯან ლიბანისათა ✠ ხოლო ქმნა მეფემან
საყდარი სჱილოს კბილისა დიდი, ⁂ მოოქროა იგი ოქროთა წძი-
დითა ✠ ⁂ ექუსი ხარისხნი საყდრისა თანა მოოქრულითა ოქრო-
თა, ⁂ მკლავნი ორნი ამიერ ⁂ იმიერ, ზედა საყდარსა საჯდომსა,

ორნი ლომნი დგეს მახლობელ მკლავთა ✿ არამედ ათორმეტნი ით
ლომნი დგეს მუნ ქუსთა ზედა ხარისხთა ორგანითგანვე კერძოთა ✿
არა იქმნა ესე ვითარი საუდარი ყოველთა შორის სამეფოთა, ბ
ხოლო ყოველნი ჯურჯულნი მეფის სოლომონისა იუშუეს ოქრო-
სანი, ყოველნი ჯურჯულნი სასლისა მოხოენისაგან ლიბანისა
ოქროთი შემოხვეულნი, რამეთუ ვეცხლსა დღეთა შინა სოლომო-
ნისათა არა რაჲდ შერაცხჳდეს ✿ რამეთუ ნავნი მეფისანი ვიდოდეს კა
თარსის შინა მონათა თანა ხირამისათა ერთსა წელსა შინა სამი
მოვიდოდა ნავი თარსისაგან მეფისა მიმართ, საგსე ოქროთა ✿ ვე-
ცხლითა, ✿ კბილითა სპილოსათა, ✿ მაიმუნთა ✿ ✿ განდიდნა სო- კბ
ლომონ უფროს ყოველთა ზედა მეფეთა ქუეყანისათა სიმდიდრითა
✿ სიბრძნითა ✿ ხოლო ყოველთა მეფეთა ქუეყანისასა ჰსურდა კგ
ხილვად პირი სოლომონისა, ✿ სმენად სიბრძნისა მისისა რომელი
მისცა ღმერთმან გულსა მისსა ✿ ✿ მოართმიდეს მას თჯთეული კდ
ძღუენსა თჯსსა ჯურჯულთა ვეცხლითა ✿ ოქროსათა, ✿ სამოსელ-
თა, ✿ სულნელთა, ✿ ცხენთა ✿ ჯორთა, ყოველსა შინა
წელიწადსა ✿ ხოლო [1] ჴუეს მეფესა სოლომონს, ორმეოცი ათა- კე
სი ცხენი კდალი ეტლისანი, ✿ ოცი ათასი ცხენოსანნი, ✿ დაად-
გინნა იგინი ქალაქსა შინა მეეტლეთა, ✿ მეფისა თანა იერუსა-
ლიმს შინა ✿ ✿ იქმნა წინაძღუარი ყოველთა მეფეთა, მდინარით- კვ
გან ჴეფრათისა, ვიდრე ქუეყანადმდე უცხო თესლთა, ✿ ვიდრე სა-
ზღუარადმდე ეგჳპტისათა ✿ ✿ მისცა მეფემან ოქრო ✿ ვეცხლი კზ
იერუსალიმს შინა ვითარცა ქვანი ✿ კედრი ვითარცა ყოლა რომე-
ლი იშუების ველთა ზედა სიმრავლე ✿ ✿ მოჰგურიდეს ცხენთა კთ
სოლომონს ეგჳპტითგან ✿ ყოველთაგან ქუეყანათა ✿ სოლო
სხუანი სიტყუანი სოლომონისნი პირველი ✿ შემდგომნი აჰა ესე
წერილ არიან სიტყუათა შინა ნათან წინასწარმეტყუელისასა, ✿
სიტყუათა შინა აქია სილოანიტელისასა, ✿ ხილუასა შინა იოელი-
სსა რომელი იხილა, წინაშე იერობოამისა ძისა ნაბატისა ✿ ✿ ლ
მეფობდა სოლომონ იერუსალიმს შინა ყოველთა ზედა ისრაელთა,

[1]) გ მეფეთა დ.

ორმეოც წელ ✿ ⁂ შეისჭმნა სოლოომონ მამათა თანა თჳსთა, ⁂ დაფლეს იგი ქალაქსა დავითისსა მამისა მისისასა, ⁂ მეფე იქმნა რობოამ ძე მისი მის წილ.

თავი ი.

ა და [1] მოვიდა რობოამ სიხემს შინა, რამეთუ სიხემს შინა შთა-
ბ მოვიდეს ყოველნი ისრაელნი დადგინებად მისა მეფედ ✿ ⁂ იქმნა
ოდეს ისმინა იერობოამ ძემან ნაგატისმან, რომელი იყო ეგჳპტეს
რამეთუ განიგლტო ჴირისაგან მეფისა სოლოომონისა, ⁂ დაეშენა
გ იერობოამ ეგჳპტეს შინა, ⁂ მოიქცა იერობოამ ეგჳპტითგან ✿ ⁂
წარუვლინეს ⁂ მოუწოდეს მას, ⁂ მოვიდა იერობოამ ⁂ ყოველნი
კრებულნი ისრაელისანი მეფისა მიმართ რობოამისა მეტყუჳლნი ✿
დ მამამან შენმან განაფიცხა უღელი ჩუენნი, ხოლო შენ აწ შეგჳმსუბუ-
ქენ მონებისაგან მამისა შენისა ფიცხელისა, ⁂ უღელითგან მისისა
ე მძიმისა რომელი დაგუმდა ჩუენ ზედა ⁂ გმსახურებდეთ შენ ✿ ⁂
ჰრქუა მათ: წარვედით ვიდრე მესამისამდე დღისა ⁂ მოვედით ჩემდა
ვ მომართ, ⁂ განვიდეს ერნი ✿ ⁂ შეკრიბა მეფემან რობოამ მოხუცე-
ბულნი რომელნი იდგეს წინაშე სოლოომონისა მამისა მისისა, ოდეს
კუალად ცოცხალ იყო, მეტყუჳლმან: ვითარ თქუენ მომცემთ გან-
ზ სრახსასა მიგებად ერთა ამათ ✿ ⁂ ჰრქუეს მას: უკეთუ დღეს იქ-
მნე კეთილად ერთა ამათ, ⁂ კეთილ სათნო ეყო, ⁂ ჰრქუა სიტყუა
ჱ კეთილი, გმსახურონ შენ ყოველსა დღეთა შინა ✿ ⁂ დაუტევა განზ-
რახსა მოხუცებულთა, რომელი განუსრახეს მას, ⁂ განისრახა ჭა-
ბუკთათანა, რომელნი მისთანა შეზრდილნი იუნეს, ⁂ დგეს წინა
თ მისსა ✿ ⁂ თქუა მათდა მიმართ: რასა განისრახავთ თქუენ, რათა
მიუგო ერთა ამათ, რომელი მრქუეს მე, მეტყუჳლთა: აღეგჳსუბუ-
ი ქენ უღელი, რომელი დაგუმდა ჩუენ ზედა მამამან შენმან ✿ ⁂ მიუ-
გებდეს მას ჭაბუკნი შეზრდილნი მისთანა ⁂ ეტყოდეს: ესრეთ ეტყო-
დი ერთა რომელნი ჰრქუეს შენდა, მეტყუჳლთა: მამამან შენმან ⁂
გჳმძიმა უღელი ჩუენნი, ხოლო შენ აღეგჳსუბუქე ჩუენ, ესრეთ
მიუგე მათ მიმართ: უმცროსი თითი ჩემი უსხოს არს წელსა მამი-

[1] გ მეფეთა აბ.

სა ჩემისასა ✡ მამამან ჩემმან დაგდვა თქუენ მძიმე უღელი, ხოლო მე მძიმე შევსძინო უღელსა ჴედა თქუენსა: მამა ჩემი იყო თქუენ- და მათრახითა, ხოლო მე გცე თქუენ ღრიანკელებითა ✡ ⳨ მო- ვიდა იერობოამ, ⳨ ყოველი ერნი რობოამის მიმართ მესამესა დღესა შინა, ვითარცა უბრძანა მათ მეფემან, მეტყუელმან: მოიქე- ცით ჩემდა მესამესა დღესა ✡ ⳨ მიუგო მეფემან ფიცხლად, ⳨ დუ- ტევა მეფემან რობოამ განხრახვა მოხუცებულთა, ⳨ ჰრქუა მათ მი- მართ განხრახჳსაებრ, ჭაბუკთა სიტყუა ✡ მამამან ჩემმან დაიმძი- მათ უღელი თქუენსა, ხოლო მე შევსძინო მის მიმართ, მამა ჩემი ცემდათ თქუენდა მათრახითა, ხოლო მე გცე თქუენ ღრიანკელე- ბითა ✡ ⳨ არა ისმინეს მეფემან ერისა, რამეთუ იყო გარდაქცეულ- ნი ღუთისაგან სიტყუანი: აღადგინა უფალმან სიტყუანი თჳსი რო- მელსა იტყოდა, ჴელითა ახიას სილონითელისა იერობოამისათჳს მისა ნაჳტისა, ⳨ ყოველისათჳს ისრაელისა ✡ რამეთუ არა ისმინა მეფემან მათი, ⳨ მიუგეს ერთა მეფისა მიმართ, მეტყუელთა: ვითარცა ჩუენდა ნაწილი დავითისთანა, ⳨ სამკჳდრებელი მისათანა იესესა, მიიქეც საყოფელსა შინა შენსა თჳსსა ისრაელ, აწ მოისილე სახ- ლი შენი დავითისა, ⳨ წარვიდეს ყოველნი ისრაელნი საყოფელსა შინა თჳსა ✡ ხოლო ჴაცთა ისრაელთა რომელთა დაეგანნეს ქალა- ქსა შინა იუდასთა, გაამეფუს თჳს ჴედა რობოამ ✡ ⳨ წარავლინა მეფემან რობოამ მათდა ადანირმა ყოფილი მდგომარე ხარკთა ზე- და ⳨ ქჳთა დაჰკრიბეს იგი მეთა ისრაელისათა, ⳨ მოკუდა, ⳨ ესმა მეფესა რობოამს ⳨ აღისწრაფა აღსლვად ეტლითა ჴედა, ⳨ ივლტო- და იერუსალემს შინა, ⳨ განდგეს ისრაელნი სახლისაგან დავითისა ვიდრე დღეინდელად დღედმდე ამისა.

თ ა ვ ი ია.

ხოლო მოვიდა რობოამ იერუსალემს შინა, ⳨ მოუწოდა ყოველი სახლი იუდასი ⳨ ბენიამენისა ას ოთხმეოცი ათასთა რჩეულთა ჭაბუკნი ძოქმედნი მხრძოლთა ⳨ ჰბრძოდეს წინაჳე ისრაელისა ⳨ იერობოამისა, რათა მოაქციოს თჳსდა მეფობა ✡ [1] ⳨ იყო სიტყუა

[1] გ მფ. ბ.

გ უფლისა სამიეის მიმართ კაცისა ღუთისა, მეტუუბელი ✿ იტყოდი
რობოამის მიმართ ძისა სოლომონისა მეფისა იუდასა, ⁂ ყოველი-
სა მიმართ ისრაელისა, რომელ არს იუდასა შინა, ⁂ ბენიამენისა ✿
დ ესე თქუა უფალმან: ნუ განხვალთ, ნუცა განეწუობით წინაშე მმათა
თქუენთა, მიიქცეთ კაცად კაცადი სახლსა თჳსსა, რამეთუ ჩემგან
იქმნა სიტყუა ესე: ⁂ ისმინეს სიტყუა უფლისა, ⁂ მიიქცეს, ⁂ არა
ე განვიდეს წინაშე ბრძოლასა იერობოამისსა ✿ ხოლო დაეშენა
რობოამ იერუსალემს შინა, ⁂ აღაშენა ქალაქთა სიღუდენი იუდასა
ვ,ს შინა ✿ ხოლო აღაშენა ბეთლემი, ⁂ ეთამი, ⁂ ფეკუე ✿ ⁂ ბეთსურ,
ჳ,თ ⁂ სოკხოთ, ⁂ ოდოლლამ ✿ ⁂ ღეთ, ⁂ მარისან, ⁂ ზიფ ✿ ⁂
ი ადურემ, ⁂ ლახის, ⁂ აზიკუ ✿ ⁂ სარაიუ, ⁂ ელონ, ⁂ ქებრონ,
ია რომელ არს იუდასა, ⁂ ბენიამინისა ქალაქნი მაგარნი ✿ ⁂ განა-
მაგრნა იგინი სიღუდითა, ⁂ დაადგინნა მათ შინა მამასახლისნი,
იბ ხორბალთ მცველნი ⁂ ზეთი ⁂ ღჳნო ✿ ყოველთა ქალაქსა შინა
ფარნი ⁂ შუბნი განამაგრნა იგინი სიმრავლესა შინა ფრიად, ⁂
იგ იუნენ ქუეყანასა მისსა იუდა ⁂ ბენიამინი ✿ ხოლო მღდელნი ⁂ ლე-
ვიტელნი, რომელნი იუნენ ყოველსა შორის ისრაელსა, შეკრბენ
იდ მისა მიმართ ყოველთაგან საზღუართა ✿ რამეთუ დაუტეეს ლევი-
ტელთა სამკჳდრებელისა თჳსისა, ⁂ მოვიდეს იუდას მიმართ იერუ-
სალემს შინა, ვინათგან განსდევნა იგინი იერობოამ, ⁂ მენი მისნი,
იე რომელ არა მსახურონ უფალსა ✿ ⁂ [1] დაადგინნა თჳსისა თჳსისა
მღდელნი მაღალთა სუდა, ⁂ კურჩოთა, ⁂ ბაოთა, ⁂ ბჳოთა, რომე-
ივ ლიცა ქმნა იერობოამ ✿ ⁂ განდევნა იგინი ყოველთაგან ტომთა
ისრაელისათა, რომელი მისცეს გულმან თჳსმან რათა მოიძიონ
უფალი ღმერთი ისრაელისა, ⁂ მოვიდოდეს იერუსალემსა შინა
იზ შეწირვად უფლისა ღუთისა მამათა თჳსთა ✿ ⁂ განძლიერდებოდა
სამეფო იუდასა, ⁂ განძლიერდა რობოამ მე სოლომონისა სამ წელი-
სა შინა, რამეთუ ვიდოდა გზისაებრ დავითისსა, ⁂ სოლომონ მამი-
იჳ სა მისისა, წელსა სამსა ✿ ⁂ მოიყუანა თჳსად იერობოამ ცოლად
მოლლათ ასული იერიმუფისა, მისა დავითისა ⁂ აჳიღეს ასული

[1]) გ მეფ. იბ. ჭკმორ. იგ.

ელიაკიმისა მისა იესესა ✡ ⁂ უშვა მას ძენი, იეუსა, ⁂ სამორია, ⁂ ით
საამა ✡ სოლო შემდგომად ამათსა მოიუშანა თჯდა მაახუ ასული კ
აბესალომისა, ⁂ უშვა მას აბია, ⁂ ეფფა, ⁂ ზიზუ, ⁂ სალიმოფა ✡
⁂ შეიუვარა რობოამ მაახუ ასული აბესალომისი უფროს ყოველთა კა
ცოლთა თჯსთა, ⁂ ხარჯთა თჯსთა, რამეთუ ცოლი ჰყუა ათორა-
მეტი, ⁂ სარჯი სამოცი, ⁂ შვა ძენი ოცდა რვანი, ⁂ ასული სამო-
ცი ✡ ⁂ [1] დაადგინა უხუცესად რობოამ აბია ძე მაახუსა ⁂ მთავ- კბ
რად ყოველთა ძმათა მისთა, რამეთუ მისსა მეფე ყოფად გა-
ნიზრახჯდა ✡ ⁂ აღძარდა უფროს ყოველთა ძმათა თჯსთა, ⁂ ყო- კგ
ველთა შინა საჴლუართა იუდასთა ⁂ ბენიამინისათა, ⁂ ქალაქთა
შინა მაგართა, ⁂ მისცა მათ სასრდელთა სიმრავლე მრავალი, ⁂
მრავალი გამოიძია ცოლი.

თავი იბ.

და იქმნა ოდეს განემტკიცა მეფობა რობოამისა, ⁂ განაძლიე- ა
რა, დაუტევა მცნება უფლისა ⁂ ყოველმან ისრაელმან მისთანა ✡
⁂ იქმნა მეხუთესა წელსა მეფობასა რობოამისასა, გამოჯდა სუსაკ ბ
მეფე ეგჯპტისა იერუსალემსა ზედა, რამეთუ შესცოდეს წინაშე უფ-
ლისა ✡ ათას ორასითა ეტლითა, სამოცი ათასითა ცხენოსნითა, გ
⁂ არა იყო რიცხჯ ერისა რომელი მოვიდა მისთანა ეგჯპტითგან,
ლივიანნი, თროდოდითანნი, ⁂ ეთიოპელნი ✡ ⁂ აღიღო ქალაქნი დ
მტკიცენნი რომელნი იუშუეს იუდასა შინა, ⁂ მოვიდეს ვიდრე იე-
რუსალიმადმდე ✡ სოლო სამეია წინასწარმეტყუველი შეეიდა რო- ე
ბოამის მიმართ, ⁂ უფროსთა მიმართ იუდასთა, რომელნი შეკრე-
ბულ იყუნეს იერუსალემს შინა, ჰირისაგან სუსაკისა, ⁂ თქუა მათ-
და მიმართ: ესე თქუა უფალმან, თქუენ დამიტეეთ მე, ⁂ მე დაგი-
ტეო თქუენ ჴელსა შინა სუსაკისასა ✡ ⁂ შეშინდეს უხუცესნი ის- ვ
რაელისანი, ⁂ მეფე, ⁂ თქუეს: მართალ არს უფალი ✡ სოლო ზ
ოდეს იხილა უფალმან, რამეთუ დამდაბლდეს, ⁂ იქმნა სიტყუა უფ-
ლისა სამეის მიმართ მეტყუველი: რამეთუ დამდაბლებულ არიან
არა განაქარვნე იგინი ⁂ მივსცე მათ მცირედ ცხოვრება, ⁂ არა

[1] გ მეფ. იე.

წუწოთოს ცვარმან გულის წურობამან ჩემმან იერუსალემს ზედა ✿ ცხ
გარნა იქმნენ მონებასა შინა, რათა ცნან მონება ჩემი, ⁂ მონება თ
მეფეთა ქუეყანისათა ✿ ⁂ აღვიდა სუსაკ მეფე ეგჳპტისა იერუსა-
ლემს შინა, აღიღო საუნჯენი, რომელი იყო სახლსა შინა უფ-
ლისსა, ⁂ საუნჯე რომელი იყო სახლსა მეფისასა ყოველი აღი- ი
ღო ⁂ აღიღო ფარნი ოქროსანი რომელიცა ქმნნა სოლომონ ✿ ⁂
ქმნნა მეფემან რობოამ ფარნი სპილენძისა მათ წილ, ⁂ დაუტევა
მათ ზედა სუსაკ მეფემან ეგჳპტისამან უხუცესი წინა მავალთა, რო-
მელი სცჳდა ბჭეთა მეფისა ჰალატისათა ✿ ⁂ იყო ოდეს შევიდოდა ია
მეფე სახლსა შინა თჳსსა, შევიდოდენ წინა მავალნიცა მცუწლნი,
⁂ მოქცევასა მისსა მიეგებებოდეს წინაშე წინა მავალნი ✿ ⁂ ოდეს იბ
დამდაბლდენ იგინი, მოიქცა ძათგან გულის წურობა უფლისა, ⁂
არა დაჰსნიდა დასასრულსა შინა, რამეთუ იუდას შორის იუნენ
სიტუენი კეთილნი ✿ სოლო [1] განძლიერდა მეფე რობოამ იერუსა- იგ
ლემს შინა ⁂ მეფობდა, ორმეოცდა ერთისა წლისა იყო რობოამ,
ოდეს იწყო მეფობად, ათშჳდმეტსა წელსა მეფობდა იერუსალემს
შინა ქალაქსა, რომელიცა გამოირჩია უფალმან, რათა სახელ ედ
ვასა სახელი მისი მუნ ეოველთაგან ტომთა ისრაელისათა, ხოლო
სახელი დედისა მისისა ნოომა ამმანითანი ✿ ⁂ ქმნა ბოროტი, იე
რამეთუ არა წაჰართა გული თჳსი, რათა მოიძიოს უფალი ✿
ხოლო სიტუენი რობოამისნი პირველნი ⁂ უკანასკნელნი, არა
არიანა დაწერილნი სიტუენათა შინა სამეის წინასწარმეტყუელისასა,
⁂ ადდო მჳილველისა, ⁂ საქმენი მისნი: ⁂ ჴბრძოდეს რობოამ ⁂ ივ
იერობოამ ეოველსა დღესა ✿ ⁂ მოკუდა რობოამ მამათათანა
თჳსთა, ⁂ დაფლულ იქმნა ქალაქსა დავითისსა, ⁂ მეფე იქნა აბია
მე მისი მის წილ.

თ ა ვ ი იგ.

წელსა შინა მეათრამეტესა მეფობასა იერობოამისასა, მეფე ა
იქმნა აბია იუდასა ზედა ✿ ⁂ სამ წელ მეფობდა იერუსალემს შინა, ბ
ხოლო სასელი დედისა მისისა მაახა ასული ურიელისა გაბაო-

[1] გ. მეფ. იდ.

ნისაგან, ⁂ იო ბრძოლა შორის იერობოამისა ⁂ შორის აბიასა ✿
⁂ დაიბანაკა აბია ძალსა შინა სალაშქროსა ძალთა ოთხას ათასი- გ
თა კაცითა ძლიერითა: იერობოამ განაწყო წინა აღმდგომად მისსა
ბრძოლა რვაას ათასითა კაცითა მბრძოლთათა ძლიერთა ძალითა ✿
ხოლო დადგა აბია მთასა ზედა სომორიმისას, რომელი არს მთა- დ
სა ზედა ეფრემისასსა, ⁂ ჰრქუა: ისმინეთ იერობოამ ⁂ ყოველმან
ისრაელმან ✿ ანუ არა უწყითა რამეთუ უფალმან ღმერთმან ისრაე- ე
ლისამან მისცა მეფობა დაჳთს ისრაელსა ზედა უკუნისამდე, ⁂ ძე-
თა მისთა, აღთქმა საუკუნო ✿ ⁂ [1] აღდგა იერობოამ ძე ნავატისა ვ
მონა სოლომონისა მისა დაჳთისა, ⁂ განდგა უფლისაგან თჳსი-
სა ✿ ⁂ შეკრბეს მისა მიმართ კაცნი წარწუმენდისანი, ძენი სჯულის ზ
გარდამავალთანი, ⁂ წინა აღუდგა რობოამის ძესა მასა სოლომო-
ნისა, ხოლო რობოამ იყო უმრწემეს ⁂ გულით მოშიშ, ⁂ არა
ძალედვა წინა აღუდგომობად ჴირსა მისსა ✿ ⁂ აწ უკუჳს თქუენ ჱ
იტყჳთ წინა აღდგომად ჴირსა მეფობაჲსა უფლისა ჴელთა შინა ძეთა
დაჳთისათა, ⁂ თქუენ მრავალ ფრიად, ⁂ თქუენთანა ჴბონი ოქ-
როსანი, რომელიცა გიქმნა თქუენ იერობოამ ღუთად ✿ [2] არა თ
განაგდეთა მღდელნი უფლისანი ძენი აჰრონისნი, ⁂ ლევიტელნი,
⁂ იქმენით თავისა თჳსისა მღდელნი ერთაგან ყოველისა ქუეყანისა
შემოსილსუბლთა ადიგსენით ჴელნი თქუენნი სუარაკითა ჴართაგან
⁂ ცხოვართა შჳდთა, ⁂ ქმნეს მღდელი არა მეოფისა ღუთისა ✿
ხოლო ჩუენ უფალი ღმერთი ჩუენი არა დაუტეეთ, ⁂ მღდელნი ი
მისნი მსახურებენ უფალსა, ძენი აჰრონისნი ⁂ ლევიტელნი ✿ ⁂ ია
წესთაებრ თჳსთა შესწირვენ მსხუერპლთა უფალსა ყოველად დასა-
წუენტლთა განთიად ⁂ წინაშე მწუხრთა, ⁂ საკმეველითა შეწუობილ-
ნი, ⁂ წინა დაგებულნი ჰურნი ტრაპეზსა სუფა წმიდასა ⁂ სასან-
თლენი ოქროსანი, ⁂ სანთელი აღნთებული მთებარედ მწუხრად,
რამეთუ ჩუენ ვიცავთ ბრძანებასა უფლისა ღუთისა მაძათა ჩუენთა-
სა, ⁂ თქუენ იგი დაუტეეთ ✿ ⁂ აჴა ჩუენთანა უფალი ⁂ მღდელ- იბ
ნი მისნი ⁂ საყურნი სასწაულისანი, რომელი სასწაულებდ საყუ-

[1]) გ მეფ. აა.—[2]) გ მეფ. აბ. ზემოთ. აბ.

რითა, წინაშე თქუენსა, მენო ისრაელისანო ნუ განეწყობით წინა
აღმდგომად უფლისა ღუთისა მამათა თქუენთა, ვინათგან არა კე-
იგ თილი შეგეწეოდა თქუენ ✿ ხოლო იერობოამ მიიქცა მოფარვითა
მისლვად მისსა უკუნით კერძო, ⁂ იქმნა წინა აღმდგომ იუდიანთა
იდ თჳთ, ხოლო დაფარულნი უკანით ✿ ⁂ მიიქცა იუდა, ⁂ აჴა მისსა
ბრძოლა წინა აღმდგომ ზურგით, ⁂ ღაღად ეუწჳს უფლისა მიმართ,
იე ⁂ მღდელთა დაბერნეს საყჳრითა ✿ ⁂ ღაღად ეუწჳს კაცთა იუდას-
თა, ⁂ იქმნა ღაღადება კაცთა იუდასთა, ⁂ უფალმან დასცა იერო-
ივ ბოამ ⁂ ისრაელნი წინაშე აბიასს, ⁂ იუდასა ✿ ⁂ იელტოდეს მენი
ისრაელისანი, ჴირისაგან იუდასა, ⁂ მისცა იგინი უფალმან ღმერ-
იზ თმან კელსა შინა მათსა ✿ ⁂ დასცნა იგინი აბია ⁂ ერმან მისმან წულუ-
ლებითა დიდითა, ⁂ დაცეს მოწულულნი ისრაელთაგან ჴუთი ასი
იჱ ათასნი კაცნი ძლიერნი ✿ ⁂ დამდაბლდეს მენი ისრაელისანი მას
დღესა შინა ⁂ განძლიერდეს მენი იუდასნი, რამეთუ ესჯდეს უფალ-
ით სა ღმერთსა მამათა თჯსთასა ✿ ხოლო დევნა უყო აბია უკუნით
იერობოამისა, ⁂ ალიღო მისგან ქალაქნი ბეთილი ⁂ სოფლებნი
მისნი, ⁂ იეშინი ⁂ აგარაკი მისი, ⁂ ეფრონი, ⁂ დაბაჲ მისი ✿
კ ⁂ არა ძალ ედგა ვისი წინა აღდგომად იერობოამს ყოველსა შინა
კა დღესა აბიასსა, ⁂ დასცა იგი უფალმან ⁂ მოკუდა ✿ ხოლო აბია
განძლიერდა, ⁂ მოიყუანნა თავისად ცოლნი ათოთხმეტნი, ⁂ შვნა
კბ მენი ოცდა ორნი, ⁂ სამოცდა ორნი ასულნი ✿ ხოლო სხუანი
სიტყუანი აბიასსი ⁂ საქმენი მისნი, ⁂ სიტყუანი მისნი, წერილ
არიან წიგნსა შინა ადგი წინასწარმეტყუელისასა.

თ ა ვ ი იდ.

ა [1]) და შეისუენნა აბია მამათა თანა თჯსთა, ⁂ დაფლეს იგი ქა-
ლაქსა შინა დავითისსა, ⁂ მეფე იქმნა მე მისი ასა მის წილ, ხო-
ლო დღესა შინა ასასა განისუენნა ქუეყანასთან იუდასთან ათ წელ ✿
ბ ⁂ ქმნა ასა კეთილი ⁂ სიმართლე წინაშე უფლისა ღუთისა თჯსი-
გ სა ✿ ⁂ დაამყო საკურთხეველნი უცხონი, ⁂ მაღალნი, ⁂ შემუსრნა
დ კერპნი, ⁂ მოჭკუენთნა მაღნარნი ✿ ⁂ უბრძანა იუდასა რათა მოი-

[1]) გ მუხ. ოე.

ძიოს უფალი ღმერთი მამათა იჯსთა, ⁂ რათა ეოს სჯული მისი
⁂ მცნებანი ✿ ⁂ შემუსრნეს ეოველთაგან ქალაქთა იუდასთა საუ- ე
რთხეველნი ⁂ კერპნი, ⁂ მეფობდა მშჯდობასა შინა ✿ ⁂ აღაშენა ვ
ქალაქნი მაგარნი ქუჱყანასა შინა იუდიასსა, რამეთუ განსასუჱნე-
ბელ იქმნა ქუჱყანა, ⁂ არა იეო მისა ბრძოლა წელთა ამათ შინა,
რამეთუ მშჯდობა უფლისა მიეცა მას ✿ ხოლო ჰრქუა იუდასა: ზ
აღვაშენნოთ ქალაქნი ესენი, ⁂ ჰვეოთ ზღუდენი, ⁂ კოდოლნი, ⁂
ბჱჭნი, ⁂ მოქლონნი ვიდრემდის ქუჱყანასა ვეუფლებდეთ, რამეთუ
ვითარცა მოვიძიეთ უფალი ღმერთი ჩუჱნი, ⁂ ვჯჰოენა ჩუჱნ, ⁂
მოგუშაგო ჩუჱნ მშჯდობა გარემოსთა, ⁂ კეთილ მოსწრაფე ვეეო
ჩუჱნ ✿ ⁂ იქმნა ძალი აბიას საჭურველთ მტჯრთველნი მოსილნი ჴ
ფარითა ⁂ შუბითა ქუჱყანა იუდასი სამასი ათასი, ხოლო ქუჱყანა-
სა შინა ბენიამენისასა, ფაროსანნი ⁂ ისროსანი ორას ოთხმეოცი
ათასი: ხოლო ეოველნი ესე მბრძოლნი ძლიერნი ✿ ხოლო გამო- თ
ვიდა წინაშე მათსა ზარაი ეთიოჰელი ძალითურთ ათჯერ ათასითა,
⁂ ეტლითა სამასითა, ⁂ წარვიდა ვიდრე მარისამდე ✿ ⁂ განვიდა ი
ასა წინაშე მისსა, ⁂ განაწეო ბრძოლა მუხასა შინა ჩრდილოთ მა-
რისსა ✿ ⁂ ღაღადეო ასა უფლისა ღუთისა მიმართ თჯსისა ⁂ ია
თქუა: უფალო ვერ შეუძლოს შენ თანა ცხოვრებად მრავალთა შინა
⁂ მცირეთა შინა: განგვაძლიერენ ჩუჱნ, რამეთუ შენ ვესავთ, ⁂ სა-
ხელისათჯს შენისა გამოვეედით სიმრავლესა ზედა მრავალსა ამას:
უფალო ღმერთო ჩუჱნო შენ ხარ ღმერთი, ⁂ ვერ შეუძლოს წინა
აღდგომა შენი კაცმან ✿ ⁂ დასცნა უფალმან ეთიოჰელნი წინაშე იბ
ასასა ⁂ იუდასა, ⁂ იქლტოდეს ეთიოჰელნი ✿ ⁂ განდევნა იეინი იგ
ასა, ⁂ ერძან მისმან ვიდრე ედორადმდე, ⁂ დასცნეს ეთიოჰელ-
ნი, ვიდრე არა ეოფად მათ შინა ნიშტი, რამეთუ შემუსრვილ იქმნეს
წინაშე უფლისა, ⁂ წინაშე ძალთა მისთა, ⁂ ტეეენვიდეს ნატეუჱს- იდ
ნაჲთა მრავალთა ✿ ⁂ განჰჯუჱთნეს აგარაკნი მათნი გარემოს გე-
დორისა, რამეთუ დიდმან შიშმან უფლისამან მოიცვნა იეინი ⁂ მო-
ტეეენეს ეოველნი ქალაქნი მათნი, რამეთუ მრავალნი ტეუჱნი იეუ-
ნენ მათ შინა ✿ ⁂ კარავნი ჰირუტეუჱთა, ⁂ ამაზონონი მოსრნეს, იე

ѧ აღიდეს საცხოვართა სიმრავლე ѧ აქლემნი, ѧ მოიქცეს იერუსა-
ლიმად.

თავი ივ.

ა ბ გ დ ე ვ ზ ჱ თ ი ია

ხოლო აზარიასა ზედა მისა ადადისა იქმნა სული ღუთი-
სა ✠ ѧ გამოვიდა შემთხვევად ასასსა, ѧ ყოველთა იუდაელთა, ѧ
ბენიამენელთა, ѧ ჰკრქუა მას: ისმინეთ ჩემი, ასსა, ѧ ყოველმან
იუდასამან, ѧ ბენიამენისამან: უფალი თქუენთანა რამეთუ იქმენით
მისთანა, ѧ უკეთუ იძიოთ იგი, ეპოვნეს თქუენ, ხოლო უკეთუ
დაუტეოთ იგი, დაგიტეოს თქუენ ✠ მრავალ დღე ისრაელმან
იუმღთოეს ჭეშმარიტისა ѧ უმღდეოდ გასწავლნესა ѧ უსჯულოე-
ბისა ✠ ხოლო ოდეს მოიქცენ მწუხარებათა შინა უფლისა მიმართ
ღუთისა ისრაელისა, ѧ ჰპოვნეს იგი მოქცევასა მათსა ✠ ѧ ჯამსა
მას შინა არა იყოს მშვიდობა მომავალთა ѧ გამომავალთა, რამე-
თუ რისხვა უფლისა ყოველთა ზედა მკჳდრთა ქუეყანისათა ✠ ѧ
განეწუნენ ნათესაი ნათესავსა ზედა, ѧ ქალაქი ქალაქსა, წი-
ნააღმდგომ რამეთუ უფალმან შეაძრწუნნეს იგინი ყოველსა შინა
მწუხარებასა ✠ ѧ თქუენ განძალიერდით ѧ რათა არა მოულურ-
დენ კელნი თქუენნი, რამეთუ არს სასყიდელი საქმისა თქუენისა ✠
ѧ ოდეს ესმა ასას სიტყუა ესე, ѧ წინასწარმეტყუელება ოდედ
წინასწარმეტყუელისა, განძლიერდა ѧ აღოცა ყოველნი, კერპნი,
ყოველისაგან ქუეყანისა იუდასა ѧ ბენიამენისა, ѧ ქალაქისაგან, რო-
მელიცა ეპყრა იერობუამს მთასა შინა ეფრემისასა, ѧ განაახლა,
საკურთხეველი უფლისა, რომელი იყო წინა ტაძრისა უფლისა-
თა ✠ ხოლო შემოკრიბნა ყოველნი იუდაინი ѧ ბენიამენნი, ѧ
მწირნი დაგანეულნი მათ თანა ეფრემისაგან, ѧ მანასსესაგან, ѧ
სჯმეონისაგან, რამეთუ მრავალნი მისდა მიმართ მოიელტოდეს
ისრაელისაგან, ოდეს იხილეს უფალი ღმერთი მისი მისთა-
ნა ✠ ѧ შეკრბნეს იერუსალიმს შინა თუენსა მესამესა წელსა მეათ-
ხუთმეტესა მეფობასა ასასსა ✠ ѧ შეწირეს უფალსა მას დღესა
შინა ნატეუენავისაგან, რომელნიცა მოიყვანნეს კარნი შჯდასი, ѧ
ცხოვარი შჯდათასი, ѧ ვიდოდეს მცნებასა შინა, რომელი მოიებად

უფლისა ღუთისა მამათა თჳსთა, ყოველითა გულითა, ⁂ ყოველითა
სულითა მათითა ✿ ⁂ თქუენ ყოველქმან რომელმან უკეთუ არა იბ
მოიძიოს უფალი ღმერთი ისრაელისა, რათა მოუძღჳს ჭაბუკისა-
გან ვიდრე ⁂ მოხუცებულისამდე კაცითგან ვიდრე დედა-კაცამდე ✿
⁂ უცჳს უფალსა ჴმითა დიდითა, ღაღადებითა ⁂ საყჳრიაა რქი- იგ
სათა ✿ ⁂ განიხარეს ყოველთა იუდიანთა ფიცისათჳს, რამეთუ იდ
ყოველითა სულითა უცჳს, ⁂ ყოველითა ნებითა მოიძიეს იგი, ⁂
ჰპოვა მათ, ⁂ მისცა მათ უფალმან განსუენებაჲ გარემოს ✿ ⁂ [1] იე
მაასაცა დედაჲ თჳსი განაუენა, შესცვალა ვინათგან მსახურებდა
ასტრატეს ⁂ შემუსრა კერპი, ⁂ დაწუა ნაღუარევსა შინა კედრისა-
სა ✿ გარნა მაღალნი არა დატეჳა რამეთუ კვალად იყო ისრაელ- ივ
სა შინა, არამედ გული ასასა იყო სრული ყოველსა შინა დღეთა
მისთა ✿ ⁂ მოიღო წიგნი დაჳითისა მამისა მისისა, ⁂ წიგნი იზ
სახლისა ღუთისა ვეცხლი ⁂ ოქროჲ, ⁂ ჭურჭელი ✿ ⁂ ბრძოლაჲ იჱ
არა იყო მისთანა, ვიდრე ოცდა ათხუთმეტისამდე წელსა მეფობასა
ასასა.

თ ა ვ ი ი⁋.

და [2] წელსა შინა მეოცდა ათურამეტესა მეფობასა ასასა გა- ა
მოჳიდა მეფე ისრაელთა იუდასა სედა, ⁂ სღუდითა განამაგრა, რა-
თა არა მისცეს შესლვა ⁂ განსლვა ასა მეფესა იუდასასა ✿ ⁂ აღი- ბ
ღო ასა ვეცხლი ⁂ ოქროჲ საუნჯეთგან სახლისა უფლისა ⁂ სახ-
ლისა მეფეთასა, ⁂ წარავლინა ვენადადს ძისა ადერისს, მეფისა
სურიისას, რომელი მკჳდრობდა დამასკს, თქმად ✿ დაჳდევ აღთქმა გ
შორის ჩემსა ⁂ შენსა, ⁂ შორის მამათა ჩემთა ⁂ მამათა შენთა,
აჰა წარმოგავლინე შენდა ვეცხლი ⁂ ოქრო, მოჳედ ⁂ განდევნე
ჩემგან ვაასს მეფე ისრაელისა, ⁂ რათა განვიდეს ჩემგან ✿ ⁂ ისმინა დ
იქმან ადერისმან მეფისა ასასი, ⁂ წარმოავლინა უხუცესი მჳედართა
თჳსთა ქალაქთა ჩჳდა ისრაელთასა, ⁂ დასცა აინონა, ⁂ დანა, ⁂
აჳელმაჲნა, ⁂ ყოველი გარემო ნეფთალემისა ✿ ⁂ იქმნა ოდეს ესმა ე
ვაასა მეფესა ისრაელისასა, დაუტეჳა მიერ შენებად რამასა, ⁂ დაუ-

[1]) გ მეფეთა ია.—[2]) გ მეფეთა იბ.

ვ ტეცა საქმე თჳსი ✿ ხოლო ასა მეფემან მიიყვანა ყოველნი იუდეველნი, ⁂ აღიღო ქვანი რამასგან ⁂ ხენი რომელი საშენებელად გაზ ნემზადნეს ვასა ⁂ აღაშენა მათგან ლვასა ⁂ მასფუს ✿ ⁂ მას ჯამსა შინა მოჳიდა ანანი წინასწარმეტყუველი ასას მიმართ მეფისა იუდასა, ⁂ ჰრქუა მას: ვინათგან მქონებელ ხარ სასოებასა მეფესა ზედა სირიასს, ⁂ არა ესეედი უფალსა ღმერთსა შენსა ზედა, მისთჳს იხცნა ძალი მეფისა სურიისა ყელისაგან შენისა ✿ [1] არა ეთიოპელნი თუ, ⁂ ლიველნი იუნეს შენ ზედა ძალითა მრავლითა, ⁂ ჯადნიერებითა ეტლნი ⁂ ცხენოსანნი, სიმრავლესა შინა ფრიადი; ⁂ ოდეს ესჳიდი, უფლისა მიმართ მოგცა იგინი ყელსა შინა შენთ სა ✿ [2] რამეთუ თუალნი უფლისანი სედვენ ყოველსა ქუჳანასა, რომელი მაგრად მჳიფობენ გულითა სრულითა მისა მიმართ. ჰყავ ესე, ამას უმეცარ იქმენ, ⁂ ამისთჳს აწითგან იეოს შენ ზედა ბრძოლა ✿ ხოლო განწყრა ასა წინასწარმეტყუველსა ზედა, ⁂ შესვა იგი საპყრობილესა, ვინათგან განრისხნა ამას ზედა, ⁂ მოკლნა ასა ერთავან მას ჟამსა შინა მრავალნი ✿ ⁂ აჰა სიტყუანი ასანი ჰირველნი ⁂ უკანასკნელნი, წერილ არიან წიგნსა შინა მეფეთა იუდასათა ⁂ ისრაელთასა ✿ ⁂ სულ ლმობიერ იქმნა ასა წელსა მეოცდა ათცხრამეტესა მეფობისა მისისასა, ფერჳთა, სალმობითა უუფრიადესითა, ⁂ არცა უძლურებასა შინა თჳსსა მოიძია უფალი, არამედ მკურნელნი ✿ ხოლო მიიძინა ასა, მამათა თანა თჳსთა, ⁂ მოჳუდა მეორმოცესა ⁂ ერთსა წელსა შინა მეფობისა მისისასა ✿ ⁂ დაემარხა იგი საფლავსა შინა, რომელიცა აღმოთხარა თჳისად, ქალაქსა შინა დავითისსა, ⁂ მისწჳნეს იგი სარეცელთა ⁂ ადვასეს სუნნელითა, ⁂ ნარნარობითა ძურითა კეთილ სულნელითა, ⁂ ქმნეს დასაფლავება მისი ფრიად.

თ ა ვ ი ⳟ.

ა ხოლო მეფე იქმნა იოსაფატ ძე მისი მის წილ, ⁂ განძლიერდა იოსაფატ ისრაელთა სედა ✿ ხოლო დაადგინნა ძალნი ყოველთა შინა ქალაქთა იუდასთა ძლიერნი, ⁂ დაადგინნა მკედართ მთა-

[1]) ქრგმ. ით.—[2]) ბ მაკაბ. თ.

ვარნი ქალაქთა შინა იუდასთა, ⁂ ქალაქთა შინა ეფრემისათა, რო- |
მელიცა ბრძოლა ჰპირველ ასა მამა მისი ✿ ⁂ იყო უფალი იოსა- | ბ
ფატისთანა, რამეთუ ვიდოდა გზათა შინა დავით მამისა მისისასა
ჰპირველთა, ⁂ არა იძია კერპნი ✿ არამედ უფალი ღმერთი მამისა | დ
თჳსისა იძია, ⁂ წარჯდა ბრძანებასა მამისა მისისასა ⁂ არა საქმე-
თა ებრ ისრაელისათა ✿ ⁂ განაძლიერა უფალმან მეფობა ჴელსა | ე
შინა მისსა, ⁂ მისცემდეს ყოველი იუდაჲნი ძღუნთა იოსაფატს,
⁂ ექმნა მას სიმდიდრე ⁂ მრავალი დიდებად ✿ ⁂ აღამაღლა გული | ვ
მისი გზასა შინა უფლისასა, ⁂ ვერღარა აღაშენა მაღალნი, ⁂ მუ-
სოვანნი ქუჴვანისაგან იუდაჲსთა ✿ ხოლო მესამესა შინა წელსა | ზ
მეფობისა მისისასა, წარავლინნა მთავარნი თჳსნი, ⁂ ძენი
ძლიერთანი, აჲდია ⁂ საქარია, ⁂ ნათანიელ ⁂ მიხაჲ, რათა ასწა-
ვონ ქალაქთა შინა იუდასთა ✿ ⁂ მათთანა ლევიტელნი, სამეა ⁂ | ჱ
ნათანია, ⁂ ზაჴდია, ⁂ ასაილ, ⁂ სემირამოთ ⁂ იონათან, ⁂ ადონია,
⁂ ტობია, ⁂ თობადონია, ლევიტელნი ⁂ მათთანა ელისამან, ⁂
იორამ ძღდელნი ✿ ხოლო ასწავლიდეს იუდასა შინა, აქუნდათ | თ
წიგნი სჯულისა უფლისა, ⁂ გარე მოვლიდეს ქალაქთა იუდასთა ⁂ |
ასწაჳებდეს ერთა ✿ ⁂ იქმნებოდა შიში უფლისა ყოველთა ზედა | ი
სამეფოთა ქუჴვანისათა, გარემოს იუდასა, ⁂ ვერ ბრძოდეს წინააღ-
მდგომ იოსაფატისა ✿ ⁂ უცხო თესლთაგანცა იოსაფატს ძღუნ- | ია
ნსა სძღუნჴნობდეს, ჴეცხლსა, ⁂ ნიჴთა, ხოლო არაბიელნი მოუ-
ჳუანდეს მისსა ჴერძთა ცხოვართათა შჴდიათას ⁂ შჴდასთა, ⁂ თხა- |
თა შჴდიათასთა ⁂ შჴდასთა ✿ ⁂ იყო იოსაფათ წინამძსწრები | იბ
დიდი მაღალსა შინა, ⁂ აღაშენა იუდასა შინა სახლნი ⁂ ქალაქნი |
მაგარნი ✿ ⁂ მრავალნი საქმენი იქმნეს იუდაჲს შინა ⁂ კაცნი | იგ
ბრძოლნი, ⁂ ძლიერნი ძალითა იერუსალიმსა შინა ✿ ⁂ ესე არს | იდ
რიცხჳ მათი სახლთა ებრ მამეულთა მათთა ✿ ⁂ იუდასა შინა | იე
ათასის თავნი, ედნას მთავარი ⁂ მის თანა ძენი ძლიერნი ძალითა
სამასი ათასი ✿ ⁂ შემდგომად მისა იონან წინამძღვარი ⁂ მის თა- | ივ
ნა ორას ოთხმეოცი ათასი ✿ ხოლო შემდგომად მისა ამასია, მე | იზ
ზაქარისი გულმოდგინე უფლისა, ⁂ მის თანა ორას ოთხმეოცი

იჱ ათასი კაცნი ძლიერნი ✠ ⁂ ბენიამენისაგან ძლიერნი ძალითა,
ელიად, ⁂ მისთანა ჴერობელნი მშჳლდთა ⁂ ფართა, ორმეოცდა
იო ათიათასთა ძლიერთა ✠ ⁂ შემდგომად მისა იოზაბად, ⁂ მისთანა
კ ას ოთხმეოცი ათასი, ძლიერნი ბრძოლათა შინა ✠ ესენი მსახურნი
მეფისა, გარეშე სხუათა რომელიცა დაადგინა მეფემან ქალაქთა ში-
ნა მაგართა უოველსა შინა იუდასსა.

თ ა ვ ი იც.

ა ⁂ და იუო იოსაფათისა, კუალად სიმდიდრე, ⁂ დიდებაჲ მრავა-
ლი, ⁂ შეირთო ცოლი სახლისა შინა აქაბისა ⁂ [1]) დაესიძა მას ✠
ბ ხოლო შთაძოვიდა თანა დასასრულსა წელთა აქაბის მიმართ სა-
მარიად, ⁂ დაუკლნა მას აქაბ ვერძნი, ⁂ კარნი მრავალნი, ⁂ ერთა
რომელნი იუნენ მის თანა, ⁂ აუწუა მას რათა აღვიდეს მის თანა,
გ რამოფეს შინა ღალადისასა ✠ ⁂ ჰრქუა აქაბ მეფემან ისრაელიისამან
იოსაფათს მეფესა იუდასსა: მოხჳალ თუ ჩემთანა რამოფად ღალა-
დისასა; ⁂ ჰრქუა მას: ვითარცა მე, ეგრეთ ⁂ შენ: ვითარცა ერი
დ შენი, ეგრეთ ერიცა ჩემი, შენთანა ბრძოლასა ზედა ✠ ⁂ ჰრქუა
ე იოსაფათ მეფესა ისრაელისასა: ჰკითხე უკუნ დღეს უფალსა ✠ ⁂
შეკრიბნა მეფემან ისრაელისამან წინასწარმეტყუელნი ოთხასი კა-
ცნი, ⁂ ჰრქუა მათ წარვიდე თუ, რამოფას შინა ღალადისასა ბრძო-
ლად, ანუ დავიზარაა, ⁂ ეტყოდეს, განვედი, ⁂ მოცეს ღმერთმან
ვ ჴელსა შინა მეფისასა ✠ ხოლო ჰრქუა იოსაფათ: არა არს, თუ
ზ აქა წინასწარმეტყუველი უფლისა კუალად, რათა მისგან ვიკითხოთ ✠
⁂ ჰრქუა მეფემან ისრაელისამან იოსაფათს: არს კუალად კაცი ერთი,
რომლისა მიერ ჴკითხოთ უფალსა, არამედ მე მძულს იგი, ვინათ-
გან არა წინასწარმეტყუველებს ჩუენთჳს კეთილად, გარნა ყოველსა
ჱ დღესა მისსა ბოროტად, ესე მიქაია, ძე იმვლისა. ხოლო ჰრქუა
იოსაფათ: ნუ იტყჳ მეფეო ჴრეთ ✠ ⁂ მოუწოდა მეფემან ისრაე-
ლისამან ერთსა საჯურისთაგანსა, ⁂ ჰრქუა მას: მოუწოდე მწრაფლ
თ მიქიას ძესა იმვლისისსა ✠ ხოლო მეფე ისრაელისა ⁂ იოსაფათ
მეფე იუდასი თჯთეული სხდეს საყდარსა ზედა თჯსთა, ⁂ შემოსილი

[1]) გ მეფეთა კბ.

სამკაულითა სამეფოთა, ხოლო სხდეს ვრცელსა ზედა მახლობელ
ბჯისა სამარიისასა, ⁂ ეოველნი წინასწარმეტყუველნი წინასწარ-
მეტყუველობდეს წინაშე მათსა ✿ ⁂ ქმნა თვისად სედეკია მკრძალი ი
ნანაისამან რქა რკინისა, ⁂ ჰრქუა: ესრეთ იტყჳს უფალი: აჰით
განგემირო სური, ვიდრემდე დაესრულოს ✿ ⁂ ეოველნი წინას- ია
წარმეტყუველნი წინასწარმეტყუველობდეს ეგრეთვე, ⁂ იტუოდეს:
განვედ რამოფად ღალადისასა, ⁂ მიისწრაფე, ⁂ მოგცეს უფალმან
ჴელსა შინა მეფისასა ✿ ხოლო მოანბე, მივიდა მომწოდებელად იბ
მიქიასა, ⁂ ჰრქუა მას: აჰა იტუოდენ წინასწარმეტყუველნი ერთითა
ხმრითა კეთილსა მეფისათჳს, რათა იუნენ უკუნ შენგანცა სიტ-
ყუა, ვითარცა ერთისა მათგან ⁂ რათა იტუოდი კეთილსა ✿ ⁂ მიუ- იგ
გო მიქია ცხოველ არს უფალი, რამეთუ რომელი უკეთუ მრქუას
ღმერთმან ჩემდა მიმართ, ესე ვთქუა ✿ ხოლო მოვიდაცა მეფისა იდ
მიმართ ⁂ ჰრქუა მას მეფემან: მიხიაჲ მაქუსთუ განსლვად რამოფად
ღალადისასა ბრძოლისა ზედა, ანუ დაჰრობად, ⁂ მიუგო: განვედ
ხოსრაფად, ⁂ მოგცეს ძტერნი ჴელსა შინა თქუენსა ✿ ⁂ ჰრქუა იე
მას მეფემან რაოდენ გაფუცებ შენ რათა არა მეტყოდე მე, გარნა
ჭეშმარიტსა სახელითა უფლისათა ✿ ⁂ ჰრქუა მიქია ვისილე ყოვე- ივ
ლი ისრაელი განბნეული ძთაჲთა შინა, ვითარცა ცხოვარი რო-
მელთა არა უვის მწყემსი, ⁂ ჰრქუა უფალმან: არა აქუსთა მათ
მეუანებელი, გაქუს ესე რათა ძოიქცენ კაცად კაცადი სახლსა შინა,
თჳსსა მშჳდობით ✿ ⁂ ჰრქუა მეფემან ისრაელისამან იოსაფატს: იზ
არა გარქუ თუ შენ, რამეთუ არა წინასწარმეტყუველებს ჩემთჳს კე-
თილსა, არამედ გარნა ბოროტსა ✿ ⁂ ჰრქუა მიქია: ნუ ეგრეთ: იჱ
ისმინენ სიტყუა უფლისა: ვიხილე უფალი მჯდომარე საყდარსა ზე-
და მისსა, ⁂ ეოველნი ძალნი ცისანი წინაშე მდგომარენი მარჯუენ-
ნით მისა, ⁂ მარცხენით ✿ ⁂ ჰრქუა უფალმან: ვინ აცთუნოს აქაბ ით
მეფე ისრაელისა, რათა განვიდეს ⁂ დაეცეს რამოფს შინა ღალა-
დისასა; ⁂ ეტყოდა, ერთი ესრეთ, ⁂ სხუამან ჰრქუა ესრეთ ✿ ⁂ კ
გამოვიდა სული ⁂ დადგა წინაშე უფლისა, ⁂ ჰრქუა: მე ვაცთუნო
იგი; ⁂ ჰრქუა მას უფალმან, რითა აცთუნო ✿ ⁂ ჰრქუა: განვიდე კა

ⴔ ვიქმნე სული სიცრუჲისა ჰირთა შინა ყოველთა წინასწარმეტ-
ყუჱსლთა მისთა; სოლო ჴრქუა უფალმან: აცთუნო ⴔ შეუძლო, გა-
კბ მოვედ ⴔ ჴუა ეგრეთ ✿ ⴔ აწ აჴა უფალმან მოსცა სული სიცრუჲი-
სა ჰირთა შინა ყოველთა ამათ წინასწარმეტყუჱსლთა შენთა, ⴔ
კგ უფალმან თქუა შენთჳს ბოროტი ✿ ⴔ წარმოდგა სედეკია მე
ქანაანასი, დასცა მიქიას ყურიშლსა შინა, ⴔ ჴრქუა მას:
რომლით ეზით გამოვიდა სული უფლისა ჩემგან, რომელი გეტ-
კდ ყოდა შენ ✿ სოლო ჴრქუა მიქია: აჴა იხილო დღესა ამას შინა,
ოდეს შეხვიდე სარეცლისაგან, სარეცელსა შინა რათა დაიფარო ✿
კე ⴔ ჴრქუა მეფემან ისრაელისამან: ადიღეთ მიქიაჲ, ⴔ განიყუნეთ ემ-
მირსა შინა უხუცეს ქალაქსა, ⴔ ნასუს მიმართ მთავარისა მისა მე-
კვ ფისა, ⴔ ეტყოდით ✿ ამას იტყჳს მეფე: შეაგდეთ ესე საპყრობილე-
სა შინა, ⴔ ჭამოს პური მწუსარებისა ⴔ სუას წყალი მწუხარებისა, ვი-
დრემდე მოვიქცე მშჳდობით ✿ სოლო ჴრქუა მიქია: უკეთუ მოქცე-
კზ ვით, მოიქცე მშჳდობით, არა არს სიტყუა უფლისა ჩემდა ⴔ ჴრქუა:
კჱ ისმინეთ ყოველმან ერმან ✿ ⴔ განვიდა მეფე ისრაელისა, ⴔ იოსა-
კთ ფათ მეფე იუდასა რამოფას შინა ღალადისასა ✿ სოლო ჴრქუა მე-
ფემან ისრაელისამან იოსაფათს დავიფარ მე, ⴔ შევიდე ბრძოლასა
შინა, სოლო შენ შეიმოსე სამოსელი ჩემი: ⴔ დაფარულ იქმნა მე-
ჴ ფე ისრაელისა ⴔ განვიდა ბრძოლად ✿ სოლო მეფემან სურიასმან
უბრძანა მეფენებლთა ეტლთა თჳსთა, მეტყუჱსლმან: ნუ განეწყობით
მცირესა სედა, ⴔ ანუ დიდისა სედა, არამედ ჴარნა თჳთ მეფისა სე-
ლა და, ისრაელისასა ✿ ⴔ იოო ოდეს იხილეს, უხუცესთა ეტლისათა
იოსაფათ, იტყოდა: მეფე ისრაელისა არს ესე, ⴔ მოიცვეს იგი
ლბ ბრძოდის, სოლო იოსაფათ ღაღად ოო უფლისა მიმართ, ⴔ უფალ-
მან ისმინა მისი, ⴔ მიაქციენაჲ იგინი ღმერთმან მისგან ✿ ⴔ იოო
ოდეს იხილეს მუჴანებელთა ეტლთათა რამეთუ არა იოო მეფე ის-
ლგ რაელისა, დაუტევეს იგი ✿ ⴔ კაცმან მოირთხნა მშჳლდი უმეცრად
და სცა მეფესა ისრაელისასა შორის ფილტჳსა ⴔ მკერდსა ⴔ ჴრქუა
მზიდველსა თჳსსა: მოაქციე ჴელი შენი, ⴔ განმიყუანე მე ბრძოლი-
ლდ საგან, რამეთუ განჴუმერილ ვარ ✿ ⴔ აღსრულებულ იქმნა ბრძო-

ლა, დღესა მას შინა, ⁂ მეფე ისრაელთა იყო მდგომარე ეტლთა თჳსთა ზედა, წინაშე სურთა ჳიდრე მწუხრამდე, ⁂ მოკუდა დასლვასა მზისასა.

თავი ი.

და მიიქცა იოსაფათ მეფე იუდასი სახლსა შინა თჳსსა მშჳ- ა
დობით იერუსალემს ✿ ⁂ გამოჳიდა შემთხუედად მისსა იეუ ძე ანა- ბ
ნიასი წინასწარმეტყუელი, ⁂ თქუა მისა მიმართ: მეფე იოსაფათ: ღმერთსა მისცემა შეწევნასა, ანუ მოძულებულსა უფლისაგან ემო-
ყუსებია; ⁂ ჰრქუა მას იეუ: ამისთჳს იქმნა შენ ზედა რისხუა უფლი- გ
სა ✿ არამედ გარნა საქმენი კეთილნი იპოებოდეს შენ შორის, ვი-
ნათგან აღოცენე საყურჱონი ქუჱყანისაგან იუდასა, ⁂ წარმართენ დ
გული შენი ძიებად უფლისა ✿ ⁂ დაემკჳდრა იოსაფათ იერუსალემს შინა, ⁂ კუალად განვიდა ერთა მიმართ ბერსაბეთგან ვიდრე მთადმდე ეფრემისა, ⁂ მოაქცივნა იგინი უფლისა მიმართ ღუთისა მამათა
თჳსთა ✿ ⁂ დაადგინა მსაჯულნი ყოველთა შინა ქალაქთა იუდაი- ე
სათა, მაგართა ყოველთა შინა ქალაქებთა ✿ ⁂ ჰრქუა მსაჯულთა: ვ
იხილეთ, რაჲ ჰყოთ თქუენ, არა რამეთუ კაცობრივი თქუენ სას-
ჯელი ყოთ, არამედ უფლისა, ⁂ თქუენთანა სიტყუა მსაჯულისა ✿
⁂ აწ რათა იყოს შიში უფლისა თქუენ ზედა, ⁂ დაიცევით, ⁂ ჰყო- ზ
ფდით, რამეთუ [1] არ არს უფლისათანა ღუთისა ჩუენთანა უსამართ-
ლოება, არცა განკჳრება ჰირისა, არა მოლება ქრთამისა ✿ სოლო ჱ
იერუსალემს შინა დაადგინნა იოსაფათ ღევიტელნი ⁂ მღდელნი, ⁂ მამამთაყარნი ისრაელისაგან სამართალსა შინა უფლისასა, ⁂ სჯად საჯონ მკჳდრთა იერუსალემსა შინა ✿ სოლო უბრძანა მათ, თ
⁂ ეტყოდა: ესრეთ ქმენით შიშსა შინა უფლისასა, ჴელმძღუანებასა
შინა, ⁂ გულითა სრულითა ✿ [2] ყოველსა ბრძოლისა, რომელი ი
მოჳიდეს თქუენდა მომართ მამათა თქუენთა, რომელნი მკჳდრობენ ქალაქსა შინა მათსა, შორის სისხლისა წილ სისხლი, ⁂ შორის ბრძანებითა ⁂ მცნებითა, ⁂ განმართლებითა ⁂ მსჯაყრითა, განარ-

[1]) კ მოსე ი. იოს დდ. სიბრძ. კ. სირაქ ლე. სჭმე ი. რომაელ. კ. გალატელთა ბ. კოლასელთა გ. კოლასელთა გ. ა პეტრე ა.—[2]) კ მოსე იზ.

ჩევდით მათ, რათა არა სცოდოთ უფალსა, ⁂ არა მოვიდეს რისხუა თქუენ ზედა, ⁂ ძმათა ზედა თქუენთა; ესრეთ ჭეოფდით ⁂ ნუ სცო-
ია დავთ ✿ ⁂ აჭა ამარია მღდელი მევანებელი თქუენ ზედა, ყოველსა შინა სიტყუასა უფლისასა: ზავდია მე ისმაილისა წინამძღოველი სახლსა შინა იუდასა, ყოველისაებრ სიტყუსა მეფისასა: ⁂ მწიგნობარნი ⁂ ლევიტელნი წინაშე თქუენსა: განძლიერდით ⁂ ჭეოფდით ⁂ იეოს უფალი კეთილთათანა.

თ ა ვ ი ქ.

ა ხოლო შემდგომად ამათსა მოვიდენ მენი მოაბისნი, ⁂ მენი ამონისნი, ⁂ მათთანა ამანიტელთაგან, იოსაფათის მიმართ ბრძო-
ბ ლად ✿ ხოლო მოვიდენ ⁂ აუწუეს იოსაფათს, მეტყუეველთა: მოვიდენ ბრძოლად შენდა დიდი სიმრავლე წიაღ კერძოსაგან ზღჳსა სირით კერძო, ⁂ აჭა დგანან ასასანთამარს შინა, რომელ არს ენ-
გ ადი ✿ ⁂ შეეშინა ⁂ მისცა იოსაფათ ჰირი თჳსი მოძიებად უფლისა, ⁂ უქადაგა მარხუა ყოველსა შინა იუდასა ✿ ⁂ შეკრებაბა ყოველი იუდა მოძიებად უფლისა: ⁂ ყოველთაგან ქალაქთა იუდაჲსთა მოვიდეს ვედრებად უფლისა ✿ დადგა იოსაფათ შორის კრებულისა
ე იუდასსა იერუსალემს, სახლსა შინა უფლისასსა წინაშე ჰირსა ბჳსა
ვ კარჳისასა, ⁂ თქუა ✿ უფალო ღმერთო ძალთა ჩუენთაო, არა შენ სარა ღმერთი ცათა შინა მაღალთა, ⁂ შენ მფლობელობ ყოველსა სამეფოსა ნათესავთასა: ⁂ ჴელსა შინა შენსა არს სიძლიერე ძალი-
ზ სა ⁂ ვინ წინა აღგიდგეს შენ ✿ არა შენ სარა ღმერთი ჩუენი რომელმან აღმოუხრნენ მკჳდრნი ქუეყანისა ამის ჰირისაგან ერთა შენთა ისრაელთა, ⁂ მიეც იგი თესლსა აბრაჰამისსა საყუარელსა შენსა უკუნისამდე ✿ ⁂ დაემკჳდრენ მას შინა, ⁂ აღუიშენეს მას
ი შინა სიწმიდე სახელისა შენისა, მეტყუეველთა ✿ [1] უკეთუ დაეცეს მათ ზედა ბოროტი, მახჳლი, ⁂ სასჯელი, ⁂ მოშრეველი სიყმილი ვდგეთ წინაშე სახლსა ამას შენსა, ⁂ წინაშე შენსა, რამეთუ წოდებულ არს სახელი შენი სახლსა ამას შინა, ⁂ დაღად ვეოთ შენდამი ჴ ჭირთაგან ჩუენთა, ⁂ ისმინო ⁂ გჳხსნა ✿ ⁂ აწ აჭა მენი ამმო-

[1]) ზემორე ვ.

ნისნი, ⁂ მოაბისნი, ⁂ მაღლა სვირნი, რომელთა შორის არა სა-
თნო იყავ ისრაელისა განსვლად, ოდეს მოვიდოდეს ქუჱყანისაგან
ეგჳპტით, არამედ მიდრკენ მათკან, ⁂ არა მოსრნენ იგინი ✿ ⁂ აჴა ია
აწ ესენი დაგვესხმიან ჩუჱნ ზედა აღმომავალნი განდევნად ჩუჱნდა
სამკჳდრებელისაგან ჩუჱნისა, რომელი მოგუცეს ჩუჱნ ✿ უფალო იბ
ღმერთო ჩუჱნო არა სჯი მათ: რამეთუ ჩუჱნ შორის არა არს ესო-
დენი მალი, რათა შეუძლოთ სიძრაჳლისა ამის წინა აღდგომად,
რომელი დაგუჱწყა ჩუჱნ ზედა, ⁂ არა უჱყით რაჲ ყოფად გჳაჴუს
მათი: არამედ გარნა თუალნი ჩუჱნნი შესდა მიმართ ✿ ⁂ ყოველ- იგ
ნი იუდელნი დღეს წინაშე უფლისა, ⁂ შჳლნი მათნი, ⁂ ცოლნი მა- იდ
თნი ✿ სოლო იყო იოზაილ ძე საქარიასი, მეთაჳან ბანესსა, მე-
თაჳან ელიიელისა, ძისა მატთანისა ლევიტელისა, მეთაჳან ასაფი-
სათა, ⁂ იქმნა მას ზედა სული უფლისა შორის ერთა ✿ ⁂ ჰრქუა: იე
მოიხილე ყოველმან იუდამან, რომელიცა მკჳდრობთ იერუსალემს
შინა, ⁂ შესცა მეფეო იოსაფათ, ესრეთ გრქუა უფალმან თქუჱნ: ნუ
გეშინისთ, ნუცა დაიკჳრდებით ჰირისაგან ერისა ამის მრავლისა,
რამეთუ არა არს თქუჱნი განწყობაჲ, არამედ ღუთისა ✿ განთიად იჳ
განვლიდით წინაშე მათსა: აჴა აღმომავლენ აღმოსავლის მიერ ასსასს,
⁂ ჰპოოთ იგინი კიდესა ზედა მდინარისა ჰირის ჰირ უდაბნოსა
იერიღისსა ✿ არა თქუჱნი არს ჰბრძოლაჲ: ესე გულის ჴმა ჰუაჲვ იზ
⁂ იხილოთ ცხოვრებაჲ უფლისა თქუჱნთანა, იუდა ⁂ იერუსალემ:
ნუ გეშინის, ნუცა განჰკრთები, განთიად განვლიდით წინაშე მათსა ⁂
უფალი თქუჱნთანა ✿ ⁂ ძოდრკა იოსაფათ ჰირსა ზედა თჳსსა ⁂ იჱ
ყოველი იუდა ⁂ მკჳდრნი იერუსალემისანი, დაეცნეს წინაშე უფლი-
სა ⁂ თაყუანისცეს უფალსა ✿ ⁂ აღდგეს ლევიტელნი მეთაჳან კაა- ით
თისა, ⁂ მეთაჳან კორესთა, ქებად უფლისა ღუთისა ისრაელისა
ჴმითა დიდითა ძალლად ✿ ⁂ განთიად აღდგეს ადრე, ⁂ განვიდეს კ
უდაბნოსა შინა ფეკოსა: ⁂ განსლჳასა მათსა, დადგა იოსაფათ შო-
რის მათსა, ⁂ ღაღად ყო, ⁂ თქუა: ისმინეთ ჩემი კაცნო იუდისა-
ნო, ⁂ ყოველნო მკჳდრნო იერუსალიმისანო: გრწმენით უფლისა
ღუთისა თქუჱნისა, ⁂ გრწმენოდენ: გრწმენესთ წინასწარმეტყუჱს-

კა ლისაცა მისისა, ⁂ კეთილი მოისწრაფოდეს თქუენდა ✠ ⁂ განიზრა-
ხა ერთათანა, ⁂ დაადგინნა ფსალმუნით მგალობელნი, ⁂ მაქებელ-
ნი აღსარებად, ⁂ ქებად წმიდისა ოდეს განვიდეს წინაშე ძალითა,
⁂ იტყოდეს: აუგარებდით უფალსა, რამეთუ კეთილ, რამეთუ უკუნი-
კბ სამკე არს წყალობაჲ მისი ✠ ხოლო ოდეს იწყეს ქება ⁂ აღსარე-
ბაჲ, მიაქცია უფალმან ბრძოლად ძენი აჰმონისნი მოაბსა ზედა, ⁂
მთასა სირისასა, აღმოსრულთა იუდასა ზედა, ⁂ დაცემულ იქნენ ✠
კგ ⁂ აღდგნენ ძენი აჰმონისნი ⁂ მოაბელნი დაჳანებულთა ზედა მთასა
შინა სირისასა, რათა მოსწუჴდნეს იგინი ⁂ შეუსრნეს; ⁂ ოდეს
აღ:სრულეს დაჳანებულთა სირსა შინა აღდგნენ ერთი მეორესა
კდ ზედა ⁂ მოისრობდნენ ✠ ხოლო იუდა მოვიდა სანახებისაგან უდა-
ბნოსა, ⁂ აღიხილა, ⁂ იხილა სიმრავლე: ⁂ აჰა ეოველნი მკუდარ-
კე ნი ქცეულნი ქუჴყანასა ზედა, ⁂ არა ვინ იყო ცოცხალ ✠ ⁂
გამოვიდა იოსაფატ, ⁂ ერი მისი აღებად ნატეუჴნავისა მათისა, ⁂
ჰოვეს ჰირუტეუ მრავალი, ⁂ საძოსელი, ⁂ ნატეუჴნავი, ⁂ ჭურ-
ჭელნი გულის სათქმელნი, ⁂ სტეუჴნავიდენ მათ: ⁂ იყო შეკრებასა
ნატეუჴნავისასა მათისა სამ დღე, რამეთუ მრავალნი იყუნეს ✠
კვ ხოლო დღესა მეოთხესა შეკრბეს, ღელესა შინა კურთხევისასა, რა-
მეთუ მუნ აკურთხეს უფალი; ამისთჳს უწოდეს ადგილსა მას ღელე
კზ კურთხევისა, ვიდრე დღეინდელად დღედმდე ✠ ⁂ მოიქცეს ეოველი
კაცი იუდასი იერუსალჱმად, ⁂ იოსაფატ მეუანებელი მათი შუჴბი-
თა დიდითა: რამეთუ მისცა უფალმან მათ სიხარული მტერთა ზედა
კჱ მათთა ✠ ⁂ შეკიდეს იერუსალემს ფსალმუნითა, ⁂ ებინითა, ⁂ საყუ-
კთ რითა სჱხლსა შინა უფლისასა ✠ ⁂ იქმნა შიში უფლისა ეოველსა
ზედა სამეფოსა ქუჴყანისასა, ოდეს ესმათ მათ, რამეთუ დაჰცნა
ლ უფალმან მტერნი ისრაჱლისანი ✠ ⁂ დამშჳდდა სამეფო იოსაფა-
ლა თისა, ⁂ მისცა უფალმან მას მშჳდობაჲ კარემოსთა ✠ ⁂ მეფობდა
იოსაფატ იუდასა ზედა, როჳლი იყო ოცდა ათხუთმეტისა წლისა,
ოდეს მიიცვალა მეფობაჲ, ⁂ ოცდა ხუთ წელ მეფობდა იერუსალემს
შინა, ხოლო სახელი დედისა მისისა აზუგა, ასული სალლიანისი ✠
ლბ ⁂ ვიდრდა გსათა მამისა მისისა ასასსა, ⁂ არა მიაქცია მათგან უო-

ფად სიმართლისა წინაშე უფლისა ✿ გარნა მაღალნი კუბლად ლგ
იუუნენ, ⁂ კუალად ერთა არა წარმართოს გული თჳსი უფლისა მი-
მართ ღუთისა მამათა მათთა ✿ ხოლო სწავანი სიტუუანი იოსაფა- ლდ
თისანი ჰირველი ⁂ უკანასკნელი, აჰა წერილ არიან სიტუუათა ში-
ნა იუა მისა ანანიისა, რომელმან აღწერა წიგნი მეფეთა ისრაელი-
სათა ✿ ⁂ შემდგომად ამისა შეიერთა იოსაფათ მეფე იუდასი ოქო- ლე
ზიას მეფისა ისრაელისათანა ✿ ⁂ ამან იუსჯულოვა, რომლისათჳს ლვ
ქმნა ⁂ განგიდა მისდა მიმართ, რათა ქმნას ნავნი, რომელი ვიდო-
დეს თარშედ, ⁂ ქმნნა ნავნი გასიონ გაგერსა შინა ✿ ⁂ იწინას- ლზ
წარმეტეუჩლა ელიაზარ ძემან დოდისმან მარისისაგან იოსაფათისა
ზედა, ⁂ იტყოდა: ვინათგან მიიდე სიუვარული ოქოზიასათანა, შე-
მუსროს უფალმან საქმენი შენნი, ⁂ შეიმუსრნეს ნავნი შენნი, ⁂
ვერღარად შეუძლონ წარსლვად თარშედ.

თ ა ვ ი კა.

და შეისუჩნა იოსაფათ მამათა თანა თჳსთა, ⁂ დაეფლა მათ ა
თანა ქალაქსა შინა დავითისსა, ⁂ მეფე იქმნა იორამ ძე მისი მის
წილ ✿ ⁂ ძმანი მისნი ძენი იოსაფათისნი ექუსნი: აზარია ⁂ იეილ, ბ
⁂ ზაქარია ⁂ აზარია, ⁂ მიხაილ, ⁂ საფათია: ყოველნი ესე ძენი
იოსაფათ მეფისა იუდასა ✿ ⁂ მისცა მათ მამამან მათმან მრავალნი გ
ნიჭნი: ვეცხლი ⁂ ოქრო, ⁂ საჯურველნი ქალაქითურთ მაგრით
იუდასა შინა, ხოლო მისცა მეფობაჲ იორამს, ვინათგან ესე იყო
ჰირმშო ✿ ⁂ [1] აღდგა იორამ მეფობასა ზედა თჳსსა, ⁂ განძლიე- დ
რდა ⁂ მოსწუჯნა ყოველნი ძმანი თჳსნი მახჯლითა, ⁂ რომელნი-
მე მთავართაგანცა ისრაელთა ✿ ოცდა ათჳრამეტისა წლისა იყო ე
იორამ ოდესცა იწყო მეფობად, ⁂ რვა წელ მეფობდა იერუსალემს
შინა ✿ ⁂ ვიდრა გზათა ებრ მეფეთა ისრაელთა, ვითარცა ქმნა ვ
სახლმან აქაბისმან, რამეთუ ასული აქაბისა იქმნა ცოლი მისა, ⁂
ქმნა ბოროტი წინაშე უფლისა ✿ ⁂ [2] არა ინებაჲ უფალმან აღმოფ- ზ
სურად სახლი დავითისა, აღთქმისათჳს, რომელი აღუთქუა დავი-
თის თანა, ვითარცა ჰრქუა მას მიცემად სანთელი ⁂ მეთა მისთა

[1] ⁂ მეფ. ᲒᲛ.—[2] ბ მეფ. ი.

ცოველსა შინა დღესა ✿ მათ დღეთა შინა განდგნეს ედომი იუდა-
თ საგან, ჴ დაადგინეს თავისა თჳსისა მეფე ✿ ჴ წარვიდა იორამ
უხუცესთა თანა თჳსთა, ჴ ყოველნი ცხენოსანნი მის თანა: ჴ იქმ-
ნა, ჴ აღდგა ღამით, ჴ დასცა ედომი, რომელსა მოადგა გარემოს
მისსა, ჴ უხუცესნი ეტლთა; ჴ იქცეტოდეს ერნი საყოველსა შინა
ი მათსა ✿ ჴ განდგა იუდაისაგან ედომი, ვიდრე დღეინდელად დღედ-
მდე: ამას ჟამსავე ლობნა განდგა, კელისაგან მისისა, ვინათგან
ია დაუტევა უფალი ღმერთი მამათა თჳსთა ✿ რამეთუ მან ჰყო მაღა-
ლნი ქალაქთა შინა იუდასათა, ჴ მეძაობად ქმნა მკჳდრსა შორის
იბ იერუსალიმისათა, ჴ ატუნა იუდა ✿ ჴ მოვიდა მისსა მი-
მართ წერილი ილიასაგან წინასწარმეტყუელისა, მეტყუელი: ეს-
რეთ იტყჳს უფალი ღმერთი დავით მამისა შენისა: ვინათგან არა
სვალ გზათა ებრ იოსაფათ მამისა შენისა, ჴ გზათა შინა ასა მე-
იგ ფისა იუდასა ✿ არამედ სვალ გზათა შინა მეფეთა ისრაელისათა,
ჴ მეძავ გაქმნიეს იუდა, ჴ მკჳდრნი იერუსალიმისანი, ვითარცა მე-
ძავ იქმნა სახლი აქაბისა, ჴ ძმანი შენნი მენი მამისა შენისანი,
იდ უმჯობესნი შენდა მოსწყჳდენ ✿ აჰა უფალმან დაგცეს შენ წყლუ-
ლებითა დიდითა ერითურთ შენით, ჴ ძითა შენითა, ჴ ცოლითა
იე შენითა, ჴ ყოველით საქონლით შენითა ✿ ხოლო შენ იქმნე წყლუ-
ლებასა შინა ბოროტსა, სალმობასა შინა მუცლისასა, ვიდრემდის
განვიდეს შენაგანნი შენნი წყლულებითურთ დღითგან დღემდე ✿
იჳ ჴ აღადგინნა უფალმან იორამს ზედა უცხო თესლნი, ჴ არაბიელ-
იზ ნი, ჴ თანა მესხღვრენი, ეთიოპისანი ✿ ჴ აღიოვიდეს იუდასა ზე-
და, ჴ სძლეს ჴ სტუენვიდეს ყოველსა საუნჯესა, რომელნი ჰპოვნეს
სახლსა შინა მეფისასა, ჴ ძენი მისნი, ჴ ასულნი მისნი, ჴ ცოლნი მი-
იჱ სნი, ჴ არა დაშთა მას მე, გარნა ოქოზია უმცროსი ძეთა მისთა ✿ ჴ
შემდგომად ამათ ყოველთა დასცა იგი უფალმან მუცლისა სალმობითა
ით უკურნებელითა ✿ ჴ იქმნა დღითი დღედ, ჴ ორგზის მოვიდა ჟამი
დღეთა ორისა დღისა, განვიდა ნაწლევნი მისნი სალმობითა, ჴ
მოკუდა განრღვევითა ბოროტითა, ჴ არა უქმნეს მას ერმან ჩუჱუ-
ლებისა ებრ დაფლულება, ვითარცა დაფლვისა მამათა მისთა ✿

ოცდა ათორმეტისა წლისა იყო, ოდეს იწყო მეფობად, ⁋ რვა წელ მეფობდა იერუსალიმს შინა: ხოლო ვიდოდა არა წრფელად, ⁋ დაძარხეს იგი ქალაქსა შინა დავითისსა: გარნა არა საფლავთა შინა მეფეთასა. ა

თავი კბ.

ხოლო [1] დაადგინეს მეფედ მკჳდრთა იერუსალიმს შინა ოქოზია მე მისი უმრწემესი მის წილ: რამეთუ ყოველნი უხუცესნი მოსწუჴდნეს შემოსრულთა მათ ზედა ავაზაკთა არაბთა, ⁋ ალიმაზონანთა, ⁋ მეფე იქმნა ოქოზია მე იორამისა მეფისა იუდასა ✿ ოცისა წლისა იყო ოდეს ოქოზია მეფობად იწყო, ⁋ ერთ წელ მეფობდა იერუსალიმს შინა: ⁋ იყო სახელი დედისა მისისა გოთოლია, ასული ამვრინისა ✿ ⁋ ესეცა ვიდოდა გზისა ბაბ სახლისა აქაბისა, რამეთუ დედად მისი იყო თანა მზრახი, რათა სცოდოს ✿ ⁋ ქმნა ბოროტი წინაშე უფლისა, ვითარცა სახლმან აქაბისმან, რამეთუ იუწუნ ესენი მის თანა მზრახი, შემდგომად სიკუდილისა მამისა მისისა, წარწუმედასა შინა მისსა ✿ ⁋ სრახვათა შინა მათთა ვიდოდა, ⁋ წარვიდა იორამის თანა მეთა აქაბისა მეფისა ისრაელისა ბრძოლად, წინა აღმდგომ ასაილ მეფისა სურისა, რამოფეს შინა ღალადისასა, ⁋ დასცეს მესროლთა იორამს ✿ ⁋ მოიქცა იორამ განკურნებად იესრაელს შინა წულულებისაგან, რომლითა მოწყლეს იგი სურთა რამათს შინა, ოდეს იბრძოდეს ასაილ მეფისა სურისა თანა, ხოლო ოქოზია მე იორამისა მეფე იუდასი შთავიდა მისედვად იორამისა, მისა აქაბისა იესრაელს შინა, რამეთუ სალმობიერებდა ✿ ⁋ ღუთისაგან იქმნა მიქცევა ოქოზიასი, რათა მივიდეს იორამის მიმართ, ⁋ ოდეს მოვიდა მისა, გამოვიდა მის თანა იორამის წინა აღმდგომი, იუა მე ნამესისა, ცხებული უფლისა სახლსა ზედა აქაბისასა ✿ ⁋ იქმნა ოდეს შური აგო იუე სახლსა აქაბისასა, ⁋ ჰოვნა უხუცესნი იუდასნი, ⁋ ძმანი ოქოზიასნი, მსახურნი ოქოზიასა, ⁋ მოსრნა იგინი ✿ ⁋ მოკლა იუე იორამცა ⁋ იგლტოდა ოქოზია, ⁋ ჴრქუა იუე: მოძიებად ოქოზიასა; ⁋ შეი- ბ გ დ ე ვ ზ ჱ თ

[1]) დ მეფ. ⍥.

ჰერეს იგი ⁂ მიაქციეს სამარიასა შინა, ⁂ მიიუშანეს იგი იუეს მიმართ, ⁂ მოკლა იგი, ⁂ დამარხეს იგი: რამეთუ თქუჱნ, ვითარმედ მე იოსაფათისა არს, რომელი ეძიებდა უფალსა ყოველითა გულითა თჳსითა; ⁂ არა იყო სახლსა შინა ოქოზიასსა მოღებად ი ძლიერი მეფობისათჳს ✡ ⁂ [1] გოთოლია დედამან ოქოზიასმან იხილა რამეთუ მოიკლა მე მისი, ⁂ აღდგა ⁂ წარწუეიდნა ყოველნი ია თესლი მეფისა სახლსა შინა იუდასა ✡ ⁂ აღიუშანა იოსაველთ ასულმან მეფისამან იოას მე ოქოზიასი, ⁂ მოიპარა იგი საშუალისაგან მეთა მეფისათა ოდეს მოსწუჱშდეს მათ, ⁂ მისცა იგი ძუძუს მჴეთა თანა მისსა, ტაძარსა შინა დაგებულსა, ⁂ დაფარა იგი იოსაველთ, ასულმან მეფისა იორამისმან, დამან ოქოზიასმან, ცოლმან იოდას მღდელისამან, ⁂ დაჰფარა იგი ჰირისაგან გოთოლიასა ⁂ იბ არა მოკლა იგი ✡ ⁂ იყო მისთანა სახლსა შინა ღუთისასა დაფარულ ექუს წელ, ⁂ მეფობდა გოთოლია ქუჱყანასა ზედა.

თ ა ვ ი კგ.

ა ⁂ ჴოლო [2] წელსა შინა მეშჯდესა, განძლიერდეს იოდაი, ⁂ მოიუშანნა ასის თავნი, ასპარია რომელ არს მე იორამისა, ⁂ ისმაილ მე იონანისა, ⁂ ასპარია მე ოვიდასა, ⁂ ამასია მე ადიისა, ⁂ ელიბ საფან მე ზაქარიასა, თჳსთანა სახლს შინა უფლისასა ✡ ⁂ გარე მოიცუედეს იუდასა, ⁂ შეკრბეს ლევიტელნი ყოველთაგან ქალაქთა იუდასათა, ⁂ უხუცესნი მამეულნი ისრაელთანი, ⁂ მოვიდეს იერუსალჱმს შინა ✡ ⁂ აღუთქუეს გ ყოველმან შეკრებულმან იუდაისამან აღთქმა სახლსა შინა ღუთისასა მეფისათანა, ⁂ უჩუენნა მათ მე მეფისა, ⁂ ჰრქუა მათ იოდაი: აჰა მე მეფისა რათა გამეფდეს, ვითარცა იტყოდა უფალი სახლსა ზედა დავითისსა ✡ ⁂ ანუ სიტყუა ესე დ რომელი ქმენით, მესამე ნაწილი თქუჱნგანი რათა გამოვიდეს შაე ბათსა შინა მღდელთა ⁂ ლევიტელთა, ბჭესა შინა შესაგალსა ✡ ⁂ მესამე ნაწილი სახლსა შინა მეფისასა, ⁂ მესამე ნაწილი ბჭეთა შინა საშუალთა, ⁂ ყოველნი ერნი რათა იყუნენ ბჭეთა შინა სახლისა ვ უფლისასა ✡ ⁂ ნურაინ შევალს სახლსა შინა უფლისასა, თჳნიერ

[1] ⁂ მეფეთა ია.—[2] გ მეფეთა ია.

მღდელთა ⁂ ლევიტელთა, ⁂ რომელნი მსახურებენ ლევიტელთა-
გან, იგინი შევიდენ რამეთუ განწმედილ არიან, ხოლო უოველმან
ერმან იხურას საგმილაჲი უფლისა ✿ ხოლო ლევიტელნი რათა ზ
ვიდოდენ გარემოს მეფისა თჳთოეულნი, მქონებელნი საჭურველისა
თჳსისა კელსა შინა თჳსსა, ⁂ შემაჯალნი ტაძარსა შინა რათა მოი-
კლას, ხოლო რათა იუნენ მეფისათანა შესლვასა მისსა ⁂ გამო-
სლვასა ✿ ⁂ უუნს ლევიტელთა ⁂ უოველმან იუდამ, უოველისაებრ, ჱ
რაჲოდენი უბრძანა მათ იოდაი მღდელმან, ⁂ აღიღეს თითოეულ-
მან კაცმან თჳსი, დასაბამითგან შაბათისა ვიდრე გამოსლვადმდე
შაბათისა, რამეთუ არა დაუტეუა იოდაი მღდელმან მსახურებაჲ უოვ-
ლისაებრ დღისა ✿ ⁂ მისცა იოდაი მღდელი ასის თავთა წესისა- თ
ებრ დადგინებულთა, მახჯლნი ⁂ ფარნი, ⁂ ჯაჭუნი, რომელნი
იუნენ მეფისა დავითისა სახლსა შინა ღუთისასა ✿ ხოლო დაად- ი
გინნა უოველნი ერნი თჳთოეულნი საჭურველსა შინა მისსა, მარ-
ჯუენითგან მკრისა მეფისა, ვიდრე მარცხენადმდე კერძოსა საკურ-
თხეველისა ⁂ ტაძრისა მეფისა ზედა გარემოს ✿ ⁂ გამოიუანა მე ია
მეფისა, ⁂ დასდგა მას ზედა დიადიმა, ⁂ წამება, ⁂ დაადგინა იგი
მეფედ, და სცხო იგი იოდაი მღდელმან ⁂ მეთა მისთა ⁂ ჴრჭუნს:
ცხონდეს მეფე ✿ ⁂ ესმა გოთოლიას ჴმა ერისა მორბედთა, ⁂ აღმ- იბ
სარებელთა. ⁂ მქებელთა მეფისა ⁂ შევიდა მეფისა მიმართ ტაძარსა
შინა უფლისსა ✿ ⁂ იხილა, ⁂ აჰა მეფე დგა ხარისხთა ზედა თჳს- იგ
თა, ხოლო საყალსა ზედა მთავარნი ⁂ საყჯრნი ⁂ უხუცესნი გარე-
მოჲდს მეფისა: ⁂ უოველი ერი ქუეყანისა იხარებდენ, ⁂ ჴმობდეს
საყჯრითა ⁂ ბაღლობდენ ორღანოთა შინა გალობასა, ⁂ აქებდენ ქე-
ბითა: ⁂ დაიხო გოთოლია სამოსელი თჳსი, ⁂ ღაღად უო, ⁂
თქუა: დამცქეცნი დაცით ✿ ხოლო გამოვიდა იოდაი მღდელთ იდ
მთავარი ⁂ უბრძანა ასის თავთა ⁂ მთავართა მჴედართასა ⁂ ჴრჭუა
მათ: განხადეთ იგი გარე ტაძრისა, ⁂ განვედით უკანით მისსა, ⁂
მოაკუდინეთ მახჯლითა, რამეთუ ჴრჭუა მღდელმან: არა მოკუდეს
სახლსა შინა უფლისსა ✿ ⁂ მისცა მას განსუენებაჲ მცირედ, ვიდ- იე
რემდე მიიუანეს ბჭისა მიმართ საჯინიბოსა სახლისა მეფისა, ⁂

იგ მოკლეს იგი მუნ ✿ ⁂ აღუთქუა იოდაი აღთქმა შორის თჳსით
იზ ოვლითა ერითა ⁂ მეფითა რათა ეყოფით იეუნეულ ერ უფლისა ✿ ⁂
შეიდეს ყოველი ერი ქუჴყანისა სახლსა შინა ბაალისსა, ⁂ დაარ-
ღჳეს იგი, ⁂ საკურთხეველი მისი, ⁂ კერპნი მისნი შემუსრნეს, ⁂
მატთანა მღდელი ბაალისა მოკლეს წინაშე საკურთხეველისა მისი-
იჩ სა ✿ ⁂ შეეყენრა იოდაი მღდელმან სქმე სახლისა უფალსა ყელთა
შინა მღდელთა ⁂ ლევიტელთა, ⁂ აღადგინა მარადღოვანი მსახურე-
ბაჲ მღდელთა ⁂ ლევიტელთა, რომელიცა განუყო დაჳით სახლსა
შინა უფლისასა, ⁂ შეწირა ყოველად დასაწუწლი უფალსა, ვითარ-
ცა წერილ არს სჯულსა მოსესსა სისარულითა ⁂ გალობითა გან-
ით გებისაებრ დაჳითისა ✿ ⁂ დაადგინნა თანა მეკარენი ბჭეთა შინა სა-
ლსა უფლისათა, ⁂ რათა არა შეიდეს, შინაგან არა წმიდა ყოვ-
კ ლითა საქმითა ✿ ⁂ აღიღო მამეულთა უხუცესნი ⁂ ძლიერნი, ⁂
უხუცესნი ერისა, ⁂ ყოველი ერი ქუჴყანისა, ⁂ განიუვანა მეფე
სახლისაგან უფლისა, ⁂ შეიდა ბჭითა შინაგანითა სახლთა მეფეთა-
კა სა, ⁂ დასუჴს მეფე საყდარსა ზედა მეფეთასა ✿ ⁂ იშუჴბდეს ყო-
ველი ერი ქუჴყანისა, ⁂ ქალაქთა განისუჴნეს, ⁂ გოთოლია მოი-
კლა მახჯლითა.

თავი კდ.

ა ხოლო [1] იუო შჯდისა წლისა იოას, ოდეს იწყო მეფობად,
⁂ ორმეოც წელ მეფობდა იერუსალიმს შინა, ხოლო სახელი დე-
ბ დისა მისისა საგია ვერსაგისაგან ✿ ⁂ ქმნა სათნო წინაშე უფლისა
გ იოას, ყოველსა შინა დღეს იოდაი მღდელისასა ✿ ⁂ მოეგვარა
დ მას იოდაი ცოლნი ორნი, ⁂ შჳა მენი ⁂ ასულნი ✿ ⁂ იქმნა ამი-
სა შემდგომად აღვიდა გულს იოასსა, რათა აღამაღლოს სახლი
ე უფლისა ✿ ⁂ შეკრიბნა მღდელნი ⁂ ლევიტელნი, ⁂ ჴრქუა მათ:
წარვედით ქალაქთა იერ იუდასათა, ⁂ შეკრიბეთ ყოველისაგან ის-
რაელისა ყუცხლი განახლებად ტაძრისა უფლისა ჩუწნისა წლით
წლად, ⁂ მოსწრაფედ ქმენით, ხოლო ღევიტელთა არა ისწრა-
ვ ფეს ✿ ⁂ მოუწოდა მეფემან იოდაი წინამძღვარსა, ⁂ ჴრქუა მას:

[1] ⁂ მეფ. ბ ⁂ ეფ.

რაჲსამე არა აიძულებ ლევიტელთა, რათა მოიღონ იუდა-
საგან ჲ ისრაელისაგან, რომელი დადებულ არს მოსესაგან კაცისა
ღუთისა, ვინათგან შეკრიბაჲ ისრაელმან კარგისათჳს წამებისა ✿
რამეთუ გოთოლია იყო უსჯულო, ჲ მენი მისნი დაარღუეგდენ სა- ზ
ხლსა ღუთისასა, რამეთუ წმიდასა სახლსა უფლისასა ჴოფდენ
ბაალს ✿ ჲ უბრძანა მეფემან, რათა ქმნან კიდობანი, ჲ დაადგი- ჱ
ნონ ბჳთა თანა უფლისათა გარეგნით ✿ ჲ რათა ჴქადაგონ იუდა- თ
სა შინა ჲ იერუსალიმსა შინა, ჲ შემოსწირონ უფალსა ვითარცა
დადგა მოსე მონამან ღუთისამან ყოველთა ზედა ისრაელთა უდაბ-
ნოსა შინა ✿ ჲ მისცემდეს ყოველნი უხუცესნი ჲ ყოველნი ერნი, ჲ ი
მოიღებდეს ჲ დასდებდეს კიდობანსა შინა ვიდრე აღიცხოს ✿ ჲ ია
იყო ოდეს შემოაქუნდათ კიდობანი ზემდგომელთა მეფისათა კელი-
თა ლევიტელთასა, ჲ ოდეს იხილნეს რამეთუ განძრავლდა ვეცხ-
ლი, ჲ მოიუგანეს მწერალი მეფისა, ჲ ზედამდეგი დიდისა მღდე-
ლისა, ჲ აღმოიკრებდენ კიდობანით, ჲ კუალად დასდგმიდნენ ად-
გილსა ასს ზედა, ეგრეთ ჴყოფდეს დღითი დღედ, ჲ შეკრიბნეს ვეცხ-
ლი მრავალი ✿ ჲ მისცა იგი მეფემან ჲ იოდაი მღდელმან მო- იბ
მედთა საქმისათა სახლისა უფლისა, ჲ ვეცხლით დიდგინებდეს ქვის
მკუთხეულთა ჲ სუროთა, რათა აღაშენონ სახლი უფლისა, ჲ მკუ-
დელს რკინისას ჲ რვალისას, რათა დაამტკიცონ სახლი უფლისა ✿
ჲ ჴოფდეს მოქმედნი საქმისანი, ჲ აღვიდა სიგრძე საქმე კელითა იგ
მათითა, ჲ აღადგინეს სახლი უფლისა ანაგებსა შინა ჰირველსა
მისსა, ჲ განამაგრნეს ✿ სოლო ოდეს განასრულეს, მოიღეს მე- იდ
ფისა მიმართ, ჲ იოდაის მიმართ დანარჩომი ვეცხლისა, რომელ-
თაგანცა შეიქმნნეს ჭურჭელნი სახლსა შინა უფლისასა, ჭურჭელნი
სამსახურებელისა ყოვლად დასაწუთლისა, ჲ სასჯმევლენი, ოქრო-
სა ჲ ვეცხლისანი, ჲ შესწირვიდეს ყოვლად დასაწუთლსა სახლსა
შინა უფლისასა დაუცხრომლად ყოველსა შინა დღეს იოდაისსა ✿
ჲ მოხუცდა იოდაი საჳსე დღითა ჲ მოკუდა, იყო რა ასოცდა ათისა იუ
წლისა აღსრულებასა მისსა, დამარხეს იგი ქალაქსა შინა დავი-
თისსა მეფეთა თანა ✿ ვინათგან ქმნა კეთილი ისრაელისა თანა, ჲ იჳ

იზ ღუთისა თანა ⁂ სახლისა თანა მისისა ✿ ⁂ იყო შემდგომად აღსრულებასა იოდაისა მოვიდოდეს უხუცესნი იუდასნი, ⁂ თაყვანის-
იჩ ცემდეს მეფესა, მაშინ ისმენდა მათსა მეფე ✿ ⁂ დაუტევეს ტაძარი უფლისა ღუთისა მამისა მათისა, ⁂ მსახურებდეს ასტარტეს ⁂ გა-
მოქანდაკებულთა, ⁂ იქმნა რისხვა უფლისა იუდასა ზედა იერუსა-
იი ლიმს დღესა მას შინა ✿ ⁂ მიუვლინა მათდა მიმართ წინასწარმეტყველი რათა მოიქცენ უფლისა მიმართ, ⁂ არა ისმინეს, ⁂ უწა-
კ მა მათ, ⁂ არა დაემორჩილნეს ✿ ⁂ სულმან ღუთისამან ამხილა აზარიას მღვდელსა, ძესა იოდაისასა, ⁂ დადგა წინაშე ერისა, ⁂ ჰრქუა მათ, ესრეთ იტყჳს უფალი: რაჲდ გარდასჳალთ ბრძანებასა
უფლისასა, ⁂ არა ემორჩილებით თქუენ, რამეთუ დაუტევეთ უფა-
კა ლი, ⁂ დაგიტეოს თქუენ ✿ დაესხნენ მას ზედა ⁂ დაკრიბეს ქჳთა ბრძანებისა ებრ იოასა მეფისა, ეზოსა შინა სახლისა უფლისა ✿
კბ ⁂ არა მოიკსენა იოას მეფემან მოწყალებაჲ, რომელი უო იოდაი მამამან მისმან მის თანა, არამედ [1] მოკლა ძე მისი, რომელი ოდეს
კგ მოკუდებოდა, ჰრქუა: იხილოს ⁂ საჯოს უფალმან ✿ ⁂ იყო აღსრულებასა წლისასა, აღდგა მას ზედა ძალნი სურისანი, ⁂ მოვიდეს იუდასა ზედა ⁂ იერუსალემს ზედა ⁂ მოსწყჳდნეს ყოველნი უხუ-
კდ ცესნი ერთა შინა მეფისათა, ⁂ ყოველნი ტყუენი მათნი წარუვლინეს მეფისა მიმართ დამასკოდ ✿ რამეთუ მცირეთა შინა კაცთა მოვიდეს ძალი სურისანი, ⁂ ღმერთმან მისცა ჴელსა შინა მათსა ძა-
კე ლი მრავალი ფრიად, ვინათგან დაუტევეს უფალი ღმერთი მამათა მათთა, ⁂ იოასსა ზედა ქმნა მსჯავრი ✿ ⁂ შემოსვლისაებრ მათთა მისგან, დატევებულს მას მეოფს სალმობათა შინა დიდთა, ⁂ დაე-
კვ სხმოდეს მას ზედა მონანი მისნი სისხლისათჳს ასარიას მღდელისასა, მისა იოდაისა, ⁂ მოკლეს იგი სარეცელსა ზედა მისსა, ⁂
კვ მოკუდა ⁂ დაფლეს იგი ქალაქსა შინა დავითისსა, არამედ არა დაფლეს იგი საფლავთა შინა მეფეთასა ✿ ხოლო დასხმულნი მას ზედა ზაქედ, ძე სემააფოსა ამანიტელი, ⁂ იოზაქედ ძე სამარითოსა
კზ მოაბელი ✿ ⁂ მენი მისნი ყოველნი, ⁂ მიახლეს მის მიმართ ხუ-

[1]) მათ. კო. ღუკ ი.

თნი, ⁂ სხუანი სიტყუანი მისნი წერილ არიან წერილსა შინა მეფეთასა, ⁂ გამეფდა ამასია, მე მისი მის წილ.

თავი კე.

ოცდა ხუთისა წლისა იუო ამასია, ოდეს იწყო მეფობად, ⁂ [1] ა
ოცდა ცხრა წელ მეფობდა იერუსალემს შინა, ხოლო სახელი დე- ბ
დისა მისისა იოადაენ იერუსალემისაგან ✡ ⁂ ქმნა სიმართლე წი- ბ
ნაშე უფლისა, გარნა არა გულითა სრულითა ✡ ⁂ იუო ოდეს გ
დაიმტკიცა მეფობა ჴელსა შინა მისსა, ⁂ მოაკუდინნა მონანი თჳ- დ
სნი, რათა მოკლნეს მეფე მამა მისი ✡ ხოლო მენი მათნი არა
მოსწუჴდნა მცნებისაებრ შჯულისა უფლისა, ვითარცა წერილ არს
წიგნსა შინა შჯულსა მოსესა, ვითარცა უბრძანა უფალმან მეტ-
უეზლმან, [2] არა მოკუდეს მამა მისა წილ, ⁂ მე არა მოკუდეს მა- ე
მისა წილ, არამედ თითოეული ცოდჳსათჳს თჳსისა მოკუდეს ✡ ⁂ ჳ
შეკრიბა ამასია სახლი იუდასი, ⁂ დაუდგინნა მათ სახლთაებრ მა-
მეულთა მათთა ათასის თავნი ⁂ ასის თავნი, ყოველსა შორის იუ-
დასა ⁂ ბენიამენისა, ⁂ აღრიცხნა იგინი ოცის წლითგან ⁂ უმა-
ღლეს, ⁂ ჰოვნა იგინი სამასი ათასი ძლიერთა განსლვად ბრძო-
ლასა ზედა, რომელთა ეჭირათ შუბნი ⁂ ფარნი ✡ ⁂ ვითარმედ სასუიდ- ჵ
ლით დადგინებულნი ისრაელისაგან ასი ათასი ძლიერნი ძალსა
შინა, ასთა ტალანტთა წილ ვეცსყიდა ✡ ⁂ მოვიდა კაცი ღუთისა ზ
მისა მიმართ ⁂ ეტყოდა: ჯ მეფეო, არა გამოვიდეს შენთანა ძალნი
ისრაელისა, რამეთუ არა არს უფალი ისრაელისათანა, ⁂ ყოველთა
თანა მეთა ეფრემისათა ✡ რამეთუ უკეთუ ჰგონებ განძლიერდე მათ- ჶ
თანა, ლტოლვასა შინა გჳოს შენ უფალმან წინაშე მტერთა, რა-
მეთუ ღუთისაგან არს განძლიერება ⁂ ლტოლვით მოქცევად ✡
ხოლო ჰრქუა ამასია კაცისა მიმართ ღუთისა: ⁂ რაჲ ვუო ასისა თ
მის ტალანტთა, რომელი მივეც ძალსა ისრაელისსა, ⁂ მიუგო კა-
ცმან ღუთისამან: აქუს უფალსა მოცემად შენდა უმრავლესსა მათ-
სა ✡ ⁂ განაყენა ამასია ძალნი, რომელნი ეფრემ იუნენ მისა ი
მიმართ ეფრემისაგან, ⁂ განჳდა აღგილსა ზედა თჳსსა, ⁂ განრის-

[1] ⁂ მეფ. იდ.—[2] გ მოსე კდ. ⁂ მეფ. იდ. კზდრ. იწ.

ხნეს ფრიად იუდასა ზედა ⁂ მიიქცნეს ქუჱყანასა შინა თჳსსა რი-
ია სხჳთა გულის წყრომისათა ✿ ⁂ ამისია განძლიერდა ⁂ განიყვანა
ერი თჳსი, ⁂ წარვიდა ღელესა შინა მარილოჳანსა, ⁂ დასცა მუნ
იბ ძენი სურისნი, ათი ათასი ✿ ⁂ ათი ათასნი ცოცხალნი შეიჴურნა
ძეთა იუდასათა, ⁂ მოიყვანნა იგინი თხემსა ზედა, რომელსამე
გბოდესა, ⁂ გარდაყარნა იგინი თავ კიდურად მაღლითგან გბოდი-
იგ სა, ⁂ ყოველნი განიბნივნეს ✿ ხოლო ძენი ძლიერნი, რომელი გა-
ნაგლინნა ამისია, რათა არა განჴიდენ მისთანა ბრძოლასა ზედა,
დაესხნენ ქალაქებსა ზედა იუდასსა სამარიითგან ვიდრე ჳეყორონი-
სამდე ⁂ მოსწყჳდნა მათგანი სამი ათასი, ⁂ წარმოსტყუჱნა ნატ-
იდ ყუჱნავი მრავალი ✿ ⁂ იო მოქცევასა ამისიასსა დასცა იდუმიელ-
თა, ⁂ მოიღო თავისა თჳსისა ღმერთნი ძეთა სურისათა, ⁂ და-
დგინნა იგინი ღმერთად თავისა თჳსისა, ⁂ თაყუანისცა მათ, ⁂ თჳთ
იე შემუედა მათ საკმეველთა ✿ ✿ ⁂ იქმნა რისხუა უფლისა ამისიას
ზედა, ⁂ წარავლინა მისა მიმართ წინასწარმეტყუჱლი, ⁂ ჱრქუა
მას: რაჲდ იხოე ღმერთნი ერთა, რომელმან ვერ იჳსნა ერი თჳსი
ოვ გელისაგან შინისა ✿ ⁂ იქმნა ოდეს იგი ეტყოდა მისა მიმართ, ⁂
მიუგო მას: ნუთუ თანა მსახველი მეფისა დაგადგინე შენ, კარძალე,
რათა არა ცემულ იქმნე, ⁂ დადუმდა წინასწარმეტყუჱლი, ⁂ ჱრქუა:
უწყი რაბეთუ ინება უფალმან მოსპოლუა შენი, ვინათგან ქმენ ბო-
იზ როტი ესე, ⁂ არა ისმენ განსრახუასა ჩემსა ✿ ⁂ განისრახა ამისია
მეფემან იუდასმან, ⁂ წარავლინა იოასის მიმართ მისა იოაზისა
ძისა იუიასა მეფისა მიმართ ისრაელისა მეტყუჱლმან: მოვედ რათა
იჱ ვისილოთ ურთიერთას შორის ჰირის ჰირ ✿ ⁂ წარავლინა იოას
მეფემან ისრაელისამან ამისიას მიმართ მეფისა იუდასა [1] მეტყუჱ-
ლი: ეკალმან რომელ არს ლიბანსა შინა, წარავლინა კედრისა მი-
მართ ლიბანისა მეტყუჱლმან: მოეც ასული შენი ძესა ჩემსა ცო-
ლად, ⁂ აჰა მოვიდეს მჳეცნი, რომელი მაღნარსა შინა ლიბანისა-
ით სა, ⁂ მოვიდენ მჳეცნი, ⁂ დათრგუნეს ეკალი, ⁂ თქუა ✿ აჰა დაჳე-
ცით იდუმიელნი ⁂ აღიმაღლე გული შენი ამპარტავნებითა, აწ და-

[1] ⁂ მოსე დ.

ჯედ სახლსა შინა შენსა, ⁂ რაჲდ განიზრახე თჳსად ბოროტი, და-
ექცემი შენ, ⁂ იუდა შენ თანა ✿ ⁂ არა ისმინა ამისია, ვინათგან კ
უფლისაგან იქმნა, რათა მისცეს კელსა შინა იოასისსა, რამეთუ
ჰხოვა ღმერთნი იდუმელთა ✿ ⁂ განვიდა იოას მეფე ისრაელისა, კა
⁂ ეჩუენნეს ურთიერთას იგინი, ⁂ ამისია მეფე იუდასა ბეთსამეს
შინა, რომელ არს იუდასა ✿ ⁂ დაეცა იუდა წინაშე ჰირსა ისრაე- კბ
ლისასა, ⁂ ივლტოდა თჳთოეული საუოფელსა შინა თჳსსა ✿ ⁂ კგ
ამისია მეფე იუდასა, მე იოასისა, ძისა ოქოზიასა, შეიჰერა იოას
მეფემან ისრაელისამან ბეთსამეს შინა, ⁂ შეიუანა იგი იერუსა-
ლემს შინა, ⁂ დაარღჳა ზღუდე იერუსალემისა ბჭისაგან ეფრემი-
სათა ვიდრე ბჭედმდე სამხრად ოთხას წურთათა ზედა ✿ ⁂ უოველი კდ
ოქრო ⁂ ვეცხლი ⁂ უოველი ჭურჭელი, რომელი ჰხოვა სახლსა
უფლისასა, ⁂ ავდედომისთანა, ⁂ საუნჯესა სახლსა მეფეთასა, ⁂ მე-
ნი დაწინდულნი, ⁂ მოიქცა სამარიას შინა ✿ ⁂ ცოცხალი იუო კვ
ამასია, მე იოასისა მეფე იუდასი, შემდგომად სიკუდილისა იოას
მისა იოაქაზისა, მეფისა ისრაელისა, ათხუთმეტ წელ ✿ ხოლო კვ
სხუანი სიტყუანი ამასიასნი, ჰირველნი ⁂ უკანასკნელნი, არა აჴა
თუ წერილ არიან წიგნსა შინა მეფეთა იუდასათა, ⁂ ისრაელისათა ✿
⁂ კამსა მას შინა, ოდეს ამასია განეშორა უფლისაგან, ⁂ დაეცნეს კზ
მას ზედა დაცემითა, ⁂ იქლტოდა იერუსალემითგან ლახისად, ⁂
წარგზავნეს კუალსა შინა მისსა ლახისსა შინა, ⁂ მოკლეს იგი
მუნ ✿ ⁂ გარდაადგეს იგი ცხენსა ზედა, ⁂ დაფლეს იგი მამათა თა- კთ
ნა მისთა ქალაქსა შინა დავითისსა.

თ ა ვ ი კზ.

და [1] წარიუანეს ეოველმან ერმან იუდასმან ძე მისი ოზია, ხო- ა
ლო იგი იუო ათექუსმეტისა წლისა, ⁂ დაადგინეს იგი მეფედ მა- ბ
მისა მისისა ამასიას წილად ✿ ამან აღაშენა ელაფ, ⁂ მან მოაქცია გ
იგი იუდასა შემდგომად მიძინებისა მეფისა მამისა მისისა ✿ ათ-
ექუსმეტისა წლისა იუო ოზია, ოდეს იწუო მეფობად, ⁂ ორმეოცდა
ათჳრამეტსა წელსა მეფობდა იერუსალემს შინა, ხოლო სახელი დედისა

[1] ᲓᲐ მეფეთა იდ ⁂ იე.

დ მისისა იეხელია, იერუსალემისაგან ✿ ❡ ქმნა სიმართლე წინაშე უფ-
ე ლისა, ყოველი რაჲოდენი ქმნა ამასია მამამან მისმან ✿ ❡ იყო
მეძიებელი უფლისა ღმესა შინა ზაქარიასი, რომელი გულის სმა
უყოფდა შიშსა შინა უფლისასა, ❡ ღმესა შინა მისსა იძია უფა-
ვ ლი, კეთილად წარუმართა მას უფალმან ✿ ❡ განვიდა ❡ განწყო
წინაშე უცხო თესლთა, ❡ დაარღჳა ზღუდე ღეფსუსა, ❡ ზღუდენი
იავნირისა, ❡ ზღუდე აზოთისა, ❡ აღაშენა ქალაქნი აზოთისანი,
ზ ❡ უცხო თესლთა შინა ✿ ❡ განამაგრა იგი უფალმან წინა აღ-
დგომ უცხო თესლთა, ❡ წინა აღმდგომად არაბიელთა, რომელნი
ჳ დაივანებდეს კლდოვანთა შინა, ❡ წინა აღმდგომად მინოელისა ✿ ❡
მოსცემდეს მინეი სარკსა ოზიას, ❡ განითქუა სახელი მისი ვიდრე
თ შესვლადმდე ეგჳპტისა, ვინათგან განძლიერდა სიმაღლედმდე ✿ ხო-
ლო აღაშენა ოზია გოდოლნი იერუსალემს შინა, ❡ ბჭეთა ზედა
კიდისასა, ❡ ზედა ბჭეთა დაბალთა, ❡ კუთხეთა ზედა ❡ განამაგრნა
ი იგინი ✿ ❡ აღაშენა გოდოლი უდაბნოსა შინა, ❡ აღმოკუჭთნა
ჯურღმულნი მრავალნი, ვინათგან ჰყუა მრავალნი საცხოვარნი, ვე-
ლთა ზედა ❡ უდაბნოსა შინა, ❡ მოქმედნი ვენაჲთა მთათა ზედა ❡
ია კარმელსა, რამეთუ იყო კაცი მოყუარე ქუჱყანის მოქმედებათა ✿ ხო-
ლო იქმნა ოზია ძლიერ მეოფელ ბრძოლისა ❡ აღვიდოდა წყობისა
მიმართ ბრძოლად, ❡ განმსლველნი წყობასა ზედა რიცხჳთა შინა, ❡
იეო რიცხჳ მათი ქუჱყაჲ კელსა იელას მწერლისა, ❡ მაასი მსაჯუ-
იბ ლისა, ❡ კელ ქუჱყაჲ ანანიასა, მოადგილისა მეფისა ✿ ყოველი
რიცხჳ მამულთა უხუცესთა ძლიერთა ბრძოლასა ზედა ორი ათას
იგ ექუსასი ✿ ❡ მათთანა ძლიერნი მჴედარნი სამასი შჴდი ათასი, ❡
ხუთასი, ესენი ჰყოფდეს ბრძოლასა ძალითა ძლიერითა, შეწეოდენ
იდ მეფესა, წინაშე წინა აღმდგომთა ✿ ხოლო განუმზადა მათ ოზია
ყოველსა ძალსა ფარნი ❡ შუბნი, ❡ ჩაფხუტი, ❡ ჯაჭუნი, ხო-
იე ლო მჴლდნი ❡ შურდულნი ტყორცად ქჳსა ✿ ❡ ქმნა იერუსალემს
შინა მანქანებანი კეთილოვნებისა მოგონებით, ყოფად მათდა გოდლე-
ბსა ზედა, ❡ კუთხეთა ზედა, რათა ისროდენ ისართა, ❡ ქუათა დი-
დთა, ❡ სასმენელ იქმნა შენებულისა მისი შორედმდე, ვინათგან სა-

კჳრველ იქმნა ძიება შეწევნისა უფლისაგან ვიდრემდის განაძლიე-
რა ✿ ⁂ ოდეს განაძლიერა, ამაღლდა გული მისი წარწუმედსა ზე- იჳ
და თჳსსა, ⁂ შეაწუხებდა უფალსა ღმერთსა თჳსსა, ⁂ შევიდა ტაძა-
რსა უფლისასა, კმევად საკურთხეველსა ზედა საკმეველთა ✿ ⁂ შე- იზ
ვიდეს შემდგომად მისსა ახარია მღდელი, ⁂ მისთანა მღდელნი
უფლისანი, ოთხმეოცნი, მენი ძლიერნი ✿ ⁂ დაადგინენ წინა აღ- იჴ
მდეგ ოზია მეფესა, ⁂ ეტყოდეს მას: არა არს წესი შენი ოზია, რა-
თა უკმიო საკმეველითა უფალსა, არამედ ცარნა მღდელთა ძეთა აჰ-
რონისათა განწმედილთა კმევად, განვედ განსაწმედელიდამ, რამეთუ
განდგომილ ხარ უფლისაგან, ⁂ არა შეერაცხოს შენ ესე დიდება-
სა შინა უფლისაგან ღუთისა ✿ ⁂ განრისხნა ოზია, ⁂ ჴელსა შინა ით
მისსა სასაკმეველე რათა აკმიოს ტაძარსა შინა, ⁂ ოდეს განრისხნა
იგი მღდელთა ზედა უფლისათა, ⁂ კეთრი აღმოჴდა შუბლსა ზედა
მისსა, წინაშე მღდელთა სახლსა შინა უფლისასა, საკურთხეველსა
ზედა საკმეველისათა ✿ ⁂ მოიქცა მისა მიმართ ახარია მღდელთ კ
მთავარი, ⁂ მღდელნი, ⁂ აჰა იგი კეთროვანი შუბლსა ზედა მისსა,
⁂ განსდევნეს იგი მუნითგან, რამეთუ თჳთცა ისწრაფდა განსლვად,
რამეთუ ამხილა მას უფალმან ✿ ხოლო [1] იქმნა ოზია მეფე კე- კა
თროვან ვიდრე დღედმდე სიკუდილისა მისისა, ⁂ ჳდა სახლსა შინა
განუენებული კეთრითა, ვინათგან გარდაუენებულ იქმნა სახლისაგან
უფლისა, ხოლო იოათამ ძე მისი იყო მეფობასა ზედა მისსა
მჴდომარე ერთა ქუჱყანისათა ✿ ხოლო სხუანი სიტყუანი ოზიას კბ
ნი ჰირველი ⁂ შემდგომი, წერილ არიან ისაიასსა მისა ამოსისა
წინასწარმეტყუჱლისა ✿ ხოლო მიიძინა ოზია მამათა თანა თჳსთა კგ
⁂ არა დაეფლა იგი მამათა თანა თჳსთა, ველსა შინა საფლავსა
მეფეთასა, ვინათგან თქუჱს, რამეთუ კეთროვან იქმნა, ⁂ მეფე იქმნა
იოათამ ძე მ.სი მის წილ.

თ ა ვ ი კზ.

[2] ძე ოც ⁂ ხუთისა წლისა იყო იოათამ, ოდეს იწყო მეფო- ა
ბაჲ, ⁂ ათექუსმეტ წელ მეფობდა იერუსალემს შინა, ხოლო სახე-

[1] ⁂ მეფ. ოე.— [2] ⁂ მეფ. ოდ.

ბ ლი დედისა მისისა იერუსა, ასული სადუკისა ✿ ⁂ ქმნა სიმართლე
წინაშე უფლისა, ყოველისაებრ, რომელი ქმნა ოზია მამამან მისმან;
გარნა არა შევიდა ტაძარსა შინა უფლისასა, ⁂ კვალად ერნი
გ სცოდვიდეს ✿ მან აღაშენა ბჭენი სახლისა უფლისა მაღალნი, ⁂
დ ზღუდესა ზედა ოფლისა აღაშენა მრავალნი ✿ ⁂ ქალაქნი აღაშენნა
ე მთათა ზედა იუდასათა, ⁂ მაღნართა შინა ბჭენი ⁂ გოდოლნი ✿ ⁂
იგი ეწუო წინაშე მეფისა მეთა ამონისათა, ⁂ სძლია მას, ⁂ მი-
სცემდენ მას მენი ამონისანი ყოველსა შინა წელიწადსა ასსა ტა-
ლანტსა ვეცხლსა, ⁂ ათი ათასსა სათოველი საწუაისა იფქლსა, ⁂
ათი ათასსაცა საწუაულსა ქრთილსა, ამას მას მოართმიდეს მეფენი
მენი ამონისანი წელიწადსა ზედა, ჰირველსა შინა წელსა ⁂ მეორე-
ვ სა, ⁂ მესამესა ✿ ⁂ განძლიერდა იოათამ, რამეთუ განმზადა გზა
ზ თჳსი წინაშე უფლისა ღუთისა თჳსისა ✿ ხოლო სხუანი სიტყუა-
ნი იოთამისნი, ⁂ ბრძოლანი, ⁂ საქმენი მისნი, აჰა წერილ არიან
წ იგინსა შინა მეფეთა იუდასათა ⁂ ისრაელთასა ✿ ძე ოცდა ხუთისა
წლისა იყო, ოდეს იწუო მეფობა, ⁂ ათექუსმეტ წელს მეფობდა
თ იერუსალემს შინა ✿ ხოლო შეისუენნა იოათამ მამათათანა თჳსთა,
⁂ დაჰმარხა ქალაქსა დავითისსა, ⁂ ძეცა იქმნა აქაზ მე მისი მის
წოლ.

თ ა ვ ი კზ.

ა [1]) Იუო აქაზ ოცდა ხუთისა წლისა, ოდეს იწუო მეფობად, ⁂
ათექუსმეტ წელ მეფობდა იერუსალემს შინა, ⁂ არა უო სიმართლე
ბ წინაშე უფლისა, ვითარცა დავით მამამან მისმან ✿ ⁂ ვიდოდა
გ გზათაებრ მეფეთა ისრაელთასა, რამეთუ გამოქანდაკებულნი ქმნნა ✿
⁂ კერპთა მათთა უზორა ქუჴუანასა შინა ბენნომისასა, ⁂ განიუუა-
ნ მენი თჳსნი შორის ცეცხლისა სამაგლობისაებრ წარმართთა,
დ რომელნიცა მოსხო უფალმან ჰირისაგან ძეთა ისრაელისათა ✿ ⁂
უკმეგდა მაღალთა ⁂ ბორცუთა ზედა, ⁂ ყოველთა ხეთა მაღნარისა-
ე თა ✿ ⁂ მისცა იგი უფალმან ღმერთმან მისმან კელსა შინა მეფი-
სა სურისასა, ⁂ დასცა იგი ⁂ დაატეუჴა მათგანი მრავალნი ⁂ შეი-

[1]) ⁂ მეფ. ოვ.

უვანა დამასკოდ, ⁂ კელსა შინა მეფისა ისრაელისა მისცა იგი, ⁂ დასცა იგი წელულებითა დიდითა ✿ ⁂ მოკლა ფკკეი ძეთან რომაელისმან მეფემან ისრაელისამან იუდასაგან ერთსა დღესა შინა ასოცი ათასი კაცნი ძლიერნი ძალითა, ოდეს დაუტეეს უფალი ღმერთი მამათა თჯსთა ✿ ⁂ მოკლა ზეხრი კაცი ძლიერი ეფრემისაგან მაასია ძე მეფისა, ⁂ ეზრიკამ მგედართ მთავარი სახლისა მისისა, ⁂ ელკანა მოადგილე მეფისა ✿ ხოლო წარმოსტყუენეს მეთა ისრაელისათა ძმათაგან თჯსთა სამასი ათასი დედანი, ძენი ⁂ ასულნი; ⁂ ნატყუენავი ძრაგალი დაატყუენეს მათგანი ⁂ მოიღეს ნატყუენავი სამარიად ✿ ⁂ იოა მუნ წინასწარმეტყუელი უფლისა, სახელით ოდიდ, რომელი გამოვიდა შემთხუენად მგედართა მომაგალთა სამარიად, ⁂ ჰრქუა მათ: აჰა რისხვა უფლისა ღუთისა მამათა თქუენთა წინაშე იუდასა, ⁂ მოგცათ იგინი კელსა შინა თქუენსა, ⁂ მოსწუჯდენით იგინი რისხვასა შინა, ⁂ ვიდრე ცადმდე მიიწია უწუალოება თქუენი ✿ ⁂ აწ მეთა იუდასთა ⁂ იერუსალიმელთა თქუენ იტყჳთ დამორჩილებად მოსად ⁂ მკეცლებად, არა აჰა თუ მეგარ თქუენთანა მოწმებად უფლისა ღუთისა თქუენისა ✿ ⁂ აწ ისპინეთ ჩემი, ⁂ მიაქციეთ ტყუენი, რომელიცა დაატყუენთ ძმათაგან თქუენთა, რამეთუ რისხვა გულის წყრომისა უფლისა თქუენ ზედა ✿ ⁂ აღდგეს უხუცესნი მეთაგან ეფრემისათა, ასარია ძე იოანანისა, ⁂ ვარახია ძე ბასალლიმოთისა, ⁂ ეზეკია ძე სელლუმისა, ⁂ ამასია ძე ელდაჲსი, რომელნი მოვიდოდენ ბრძოლისაგან ✿ ⁂ ეტყოდეს მათ: ნუ მოიუანთ ტყუენთა აქა, რამეთუ ვსცოდეთ უფალსა, ვნებაჲს თქუენ შეძინებად ცოდვისა მიძართ ჩუენთათა, ⁂ უმეცრებისა ჩუენისა, რამეთუ დიდ არს ცოდვა ჩუენი, ⁂ რისხვა გულის წყრომისა უფლისა ისრაელსა ზედა ✿ ხოლო დაუტეეს ⁂ მგედართა ტყუენი, ⁂ ნატყუენავი წინაშე უხუცესთა ⁂ წინაშე ყოველთა სიძრაგლეთა ✿ ⁂ აღდგენენ კაცნი, უწოდდეს სახელითაებრ, ⁂ აღიღებდეს დატყუენილთა, ⁂ ყოველთა შიშუელთა შემოსეს ნატყუენავისაგან, ⁂ შემოსეს იგინი, ⁂ შთააცუეს ფერეთა მათთა,

[1]) ბერძულში ტ. ებრაულში ს.

ჴ მისცნეს საჭმელი ჴ სასმელი მათ, ჴ საცხებელად, ჴ შესხნეს
კარაულთა ზედა ყოველნი უძლურნი, უძლურთა თჳთოეულსა, ჴ
განიყვანეს იგინი, იერიქოს შინა ქალაქსა ფინიკისასა ძმათა მი-
ივ მართ მათთა, ჴ მოიქცეს სამარიად ✿ მას ჟამსა შინა წარავლინა
მეფემან აქაზ მეფისა მიმართ ასურეთისა, ჴ სთხოვა მას შეწევნა
იზ თავისად, ჴ მათთა შინა ✿ ჴინათგან იდუმიელნი დაესხმოდენ, ჴ
იჸ დასცეს იშუა, ჴ სტეფსწნვიდენ ტეფსთა ✿ ჴ უცხო თესლნი დაეს-
ხმოდენ ქალაქებთა ზედა, ველთასა, ჴ საშუადღიოსაგან იუდასა, ჴ
აღიღეს ვეფსამისი, ჴ რომელიცა სახლსა შინა უფლისასა, ჴ რო-
მელიცა სახლსა მეფეთასა, ჴ მთავართა, ჴ მისცეს მეფესა ალონს,
ჴ ღათიროთ, ჴ სოხოთ, ჴ დაბანი მისნი, ჴ ღამზონი ჴ დაბანი
ით მისნი, ჴ ფამნუ ჴ დაბანი მისნი: ჴ დაეშენნეს მუნ ✿ რამეთუ დაამ-
დაბლა უფალმან იუდა აქაზისათჳს მეფისა იუდასა, ვინათგან გან-
ი დგა განდგომილებითა უფლისაგან ✿ ჴ მოვიდა მას ზედა ფალღა-
ფელღასარ, მეფე ასურეთისა, ჴ განაბოროტა იგი, ჴ გარდააშენა,
რომელნი იუბნეს დამასკოსა შინა, მიდსა შინა, ხოლო სურისაგან
კა გარდააშენა დამასკოსა შინა დამოფებად ✿ ჴ აღიღო აქაზ მოფო-
ნი სახლსა შინა უფლისასა, ჴ რომელნი სახლსა შინა მეფეთასა, ჴ
მთავართა მიერ, ჴ მისცა მეფესა ასურეთისასა: ჴ არა იქმნა შეწევ-
კბ ნად მისა, არამედ გარნა სამწუხაროდ მისსა ✿ ჴ შესძინა განდგო-
კგ მად უფლისაგან, ჴ თქუა მეფემან აქაზ ✿ მოვიძიებ ღმერთთა და-
მასკელთასა, რომელთა მცეს მე, ჴ ჱრქუა: ღმერთნი მეფისა სურისა
იგინი განამტკიცებენ მათ, ჴ ამათ უკუჱ უმსხუჴრჱლებ, ჴ მექმნენ
მე შემწე, ხოლო იგინი იქმნენ დაცემისა მიმართ მისისა, ჴ უოვ-
კდ ლისა ისრაელისა ✿ ჴ დაუტეა აქაზ ჴურჴელნი სახლსა უფლი-
სასა, ჴ შემუსრნა იგინი, ჴ დაჴშნა ბჴენი სახლისა ღუთისა, ჴ
ქმნა თაისა თჳსისა სამსხუჴრჱლონი უოველთა შორის კუთხეთა
კჰ იერუსალემისათა ✿ ჴ უოველთა ქალაქთა იუდასათა ქმნა მაღალნი,
კმეყად ღმერთთა უცხოთა, ჴ განარისხა უფალი ღმერთი მამათა მათ-
კვ თა ✿ ხოლო სხუანი სიტყუანი მისნი, ჴ საქმე მისი ჰირველნი ჴ
უკანასკნელნი, აჰა წერილ არიან წიგნსა შინა მეფეთა იუდასათა ჴ

ისრაელისათა ✿ ⁂ მიიძინა აქაზ მამათათანა თჳსთა, ⁂ დამარხეს კზ
იგი ქალაქსა დავითისსა, რამეთუ არა მოიღეს იგი საფლავსა შინა
მეფეთა ისრაელისათა; ⁂ მეფე იქმნა ეზეკია ძე მისი მის წილ.

თ ა ვ ი ქთ.

და [1]) ეზეკია იწყო მეფობად, ძემან ოც ⁂ ხუთისა წლისამან ა
⁂ ოც ⁂ ცხრა წელ მეფობდა იერუსალემს შინა, სახელი დედისა
მისისა ავია, ასული ზაქარიასი ✿ ხოლო ქმნა სიმართლე წინაშე ბ
უფლისა ყოველთა შინა რომელიცა ჰყო დავით მამამან მისმან ✿ ⁂ გ
იქმნა ოდეს დადგა მეფობასა ზედა მისსა, თჳრსა შინა პირველსა, დ
განახჳნა კარნი სახლისა უფლისა ✿ ⁂ განაახლა იგინი ⁂ შეიყვა-
ნნა მღდელნი ⁂ ლევიტელნი ⁂ დაადგინნა იგინი კერძოსა, რომე- ე
ლია აღმოსავლისა მიმართ ✿ ⁂ ჰრქუა მათ: ისმინეთ ჩემი ლევი-
ტელნო, ⁂ განიწმიდენით აწ ⁂ განსწმიდეთ სახლი უფლისა ღუთისა ვ
მამათა ჩუენთა, ⁂ განიხჳნით არა წმიდანი სიწმინდისაგან ✿ რა-
მეთუ გარდაყრნენ მამანი ჩუენნი, ⁂ ქმნეს ბოროტი წინაშე უფლი-
სა ღუთისა ჩუენისა, ⁂ დაუტევეს იგი ⁂ მიიქცეს პირნი თჳსნი ზ
კარვისაგან უფლისა, ⁂ მისცეს ზურგნი ✿ ⁂ დაჰხშეს ბჭენი ტაძრი-
სა, ⁂ დაშრიტეს სანთელი, ⁂ საკმეველსა არა აკმეველ, ⁂ ყოველად
დასწუჳლსა არა შესწირვიდეს სიწმინდესა შინა ღმერთსა ის- თ
რაელისასა ✿ ხოლო განრისხდა გულისწყრომითა უფალი იუდა-
სა ზედა ⁂ იერუსალიმსა ზედა, ⁂ მისცა იგინი განკვირვებასა ში-
ნა, ⁂ წარწყმედასა, დაღსაყოველად, ვითარცა თქუენ იხილეთ
თუალითა თქუენითა ✿ ⁂ აჰა დაცემულ იქმნენ მამანი ჩუენ- თ
ნი მახჳლითა, ⁂ ძენი ჩუენნი, ⁂ ასულნი ჩუენნი, ⁂ ცოლ-
ნი ჩუენნი ტყუედ ქუეყანასა შინა არა თჳსსა ვითარცა ⁂ აწ არი- ი
ან ✿ აწ უკუე დაიდვით გულსა ზედა თქუენსა, აღთქმა უფლისა-
თანა ღუთისა ისრაელისა, ⁂ მიაქციოს რისხვა გულის წყრომისა
თჳსისა ჩუენგან ✿ ⁂ აწ ნუ შეურაცხყოფთ, რამეთუ თქუენ გამოგირჩია ია
უფალმან დგომად წინაშე მისსა, მსახურებად მისა, ⁂ იყუნეთ მისსა
მსახურ ⁂ მკმეველ ✿ ⁂ აღდგეს ლევიტელნი, მათ ძე ამასისა, ⁂ იოილ იბ

[1]) ⁂ მეფეთა ითთ.

მე ზაქარიასი მეთაგან კაათისთა, ⁂ მეთაგან მერარისათა, კის მე აგ-
დიასი, ⁂ აზარია მე იალილისა ⁂ მეთაგან გედსონისათა, იოდაად მე
იგ ზემმანასი, ⁂ იოდმ მე იოაქისა, ესენი მენი იოაქანისა ✿ მეთაგან
ელისაფაძიისათა, სამგრი, ⁂ იეილ: ⁂ მეთაგან ისაფისათა, ზაქარია
იდ ⁂ მატათანია ✿ ⁂ მეთაგან ემანისათა: იეილ ⁂ სემი: ხოლო მეთა-
იე გან იდითუმისათა სამეთია, ⁂ ოზიილ ✿ ხოლო შეკრბნეს ძმით
თჯსით, ⁂ განიწმინდეს მცნებისა ებრ მეფისა ბრძანებითა უფლისა-
ივ თა, რათა განწმიდნეს სახლი ღუთისა ✿ ⁂ მღდელნი შევიდეს ში-
გან ტაძარსა უფლისასა, რათა განსწმიდონ იგი, ⁂ განიღონ ყო-
ველი არა წმიდა ჰოვნილი სახლსა შინა უფლისასა, ⁂ ეზოსა შინა
სახლისა უფლისასა: ⁂ აღიღეს ლევიტელთა მოიხუნეს ნაღვრევი-
იზ სა მიმართ კედრონისა გარე ✿ დაიწყეს ჰირველსა დღესა შინა
ახალ თჯსასა ჰირველ თჯსა განწმედად, ⁂ დღესა შინა მერვესა მი-
სვე თჯსასა შევიდეს ტაძარსა შინა უფლისასა, ⁂ განწმიდნეს ტაძა-
რი უფლისა რვას დღესა შინა, ⁂ დღესა მეათექუსმეტესა მისვე
იჱ თჯსასა ჰირველსა რომელი აღასრულეს ✿ ⁂ შევიდეს შინაგან ეზე-
კიას მიმართ მეფისა, ⁂ ეტყოდეს: განვიწმიდენით ყოველი, რომე-
ლია სახლსა შინა უფლისა ღუთისა, საკურთხეველი ყოველად დასა-
წუწლისა ⁂ ჯურჯჳლნი მისი, ⁂ ტრაპეზი წინაჲ დასაგებელი ყოველ-
ით თა ჯურჯჳლთა მისთა ✿ ⁂ ყოველი ჯურჯჳლნი, რომელი შეაგინა
მეფემან აქაზ მეფობასა შინა თჯსსა, განდგომილებასა შინა თჯსსა,
განვმზადენით ⁂ განვსწმიდნით, ⁂ აჰა არიან წინაშე საკურთხეველ-
კ ლისა უფლისასა ✿ ⁂ აღდგა ადრე ეზეკია მეფე, ⁂ შეკრიბნა მთა-
კა ვარნი ქალაქისანი, ⁂ აღვიდა სახლსა შინა უფლისასა ✿ ⁂ შეწირა
ზვარაკი შჯდი ⁂ ცხოვარი შჯდი, კრავი შჯდი ⁂ თხა თხათაგან ცო-
დვისათჯს შჯდი, [1] სამეუოსთჯს ⁂ სიწმიდისათჯს, ⁂ ისრაჱლთა-
თჯს: ⁂ ჰრქუა მეთა აჰრონისათა მღდელთა, რათა აღჯდენ საკურთ-
კბ ხეველსა ზედა უფლისასა შეწირვად ზვარაკთა ✿ ⁂ დაკლვიდენ ზვა-
რაკთა, ⁂ აღიღეს სისხლი მღდელთა, ⁂ მოასხეს საკურთხეველსა
ზედა: ⁂ დაკლეს ცხოვარნი, ⁂ სისხლი საკურთხეველსა ზედა აჰკუ-

[1]) მათე ჰბ.

რეს, ⁂ დაკლეს კრავნი, ⁂ აბკურეს სისხლი საკურთხეველსა ✿ ⁂ მოიყვანეს თხანი ცოდვისათჳს წინაშე მეფისა ⁂ ტაბარსა, ⁂ დასხნეს კელნი თჳსნი მათ ზედა ✿ ⁂ შეწირეს იკინი მღდელთა, ⁂ აბკურეს სისხლი მათი ქუჱშე საკურთხეველსა, ⁂ ეგედრებოდეს ყოველთათჳს ისრაელთა: რამეთუ თქუა მეფემან: ყოველისათჳს ისრაელთა ყოვლად დასაწუჱწლისა, ⁂ ცოდვისათჳს ✿ დაადგინნა ლევიტელნი სახლსა შინა უფლისასა ებნითა, ⁂ ფსალმუნითა, ⁂ ქნარითა, მცნებისა ებრ დავით მეფისა, ⁂ გად წინასწარმხილველისა მეფისა, ⁂ ნათან წინასწარმეტყუჱწლისა, რამეთუ მცნებითა უფლისათა ბრძანება უფლისა იყო კელსა შინა წინასწარმეტყუჱწლთა მისთა ✿ ხოლო დგეს ლევიტელნი ორღანოსათანა დავითისა ⁂ მღდელნი საყურითა ✿ ⁂ უბრძანა ეზეკია, რათა აღამაღლონ ყოვლად დასაწუჱწლი საკურთხეველსა ზედა, ⁂ ოდეს იწყეს ამაღლებად ყოვლად დასაწუჱწლსა, იწყეს ქებად ⁂ გალობად უფლისა, ⁂ კმობად საყურითა წინაშე ორღანოთა დავით მეფისა ისრაელისა ✿ ⁂ ყოველი კრებული თაყუანისცემდა ⁂ მგალობელი გალობდეს, ⁂ მესაყურენი საყურს ბერვიდეს, ვიდრემდის აღასრულეს ყოვლად დასაწუჱწლი ✿ ხოლო ოდეს აღასრულეს შესაწირავი, მოდრკა მეფე, ⁂ ყოველნი რომელნი იყუნეს მისთანა, ⁂ თაყუანისცეს უფალსა ✿ ხოლო უბრძანა ეზეკია მეფემან ⁂ მთავართა ლევიტელთა, რათა აქებდენ უფალსა სიტყჳთა დავითისა, ⁂ ასაფ წინასწარმეტყუჱწლისა: რომელნი აქებდეს შუჱბითა, ⁂ დაჳარდენ ⁂ თაყუანისცეს უფალსა ✿ ⁂ მიუგო ეზეკიაჲ, ⁂ ჰრქუა: აწ აღუვსენით კელნი თქუჱნნი უფალსა, მოიყვანეთ ⁂ შეწირეთ მსხუჱრჭლი ქებისა სახლსა შინა უფლისასა, ⁂ მოიღო ყოველმა კრებულმა მსხუჱრჭლნი ქებისანი სახლსა შინა უფლისასა, ⁂ ყოველნი გულს მოდგინენი გულითა ყოვლად დასაწუჱწლისათა ✿ ⁂ იყო რიცხჳ ყოვლად დასაწუჱწლისა, რომელი შეწირა კრებულმან, ზუარაკი სამეოც ⁂ ათი, ცხოვარნი ასი, კრავი ორასი, ყოველი ესე ყოვლად დასაწუჱწლად უფლისა, ხოლო განწმედილთა ზუარაკთა ექუსასი, ცხოვარი სამი ათასი ✿ არამედ მღდელნი არა მრავალნი იყუნეს, ⁂ არა ძალ ედვათ განკდათ ტყა-

ვისა უოვლად დასწუწლისა, ⁂ შეწეოდეს მათ მმანი მათნი ლე-
ვიტელნი, ვიდრე აღესრულა საქმე, ⁂ ვიდრე განწმიდნეს მღდელნი,
რამეთუ ლევიტელნი გულს მოდგინეთ განსწედდეს, ვიდრეცა
ლდ მღდელნი ✿ სოლო უოვლად დასწუწლისა მრავალი ცმელთა შინა
შესრულებულისა ცხოვრება, ⁂ დასანთხევი უოვლად დასწუწლისა;
ლე ⁂ წარმართთა საქმე სასლისა უფლისა ✿ სოლო იშუბბა ეზეკია ⁂
უოველი ერი, რამეთუ განუმსადა ღმერთმან ერთა, ვინათგან მეუსე-
ულად იქმნა სიტუვა.

თ ა ვ ი ლ.

ა სოლო წარავლინა ეზეკია, უოვლისა მიმართ ისრაელისა ⁂
იუდასა ⁂ მისწერა ეპისტოლე ეფრემის მიმართ ⁂ მანასესა რათა
მოვიდენ სახლისა მიმართ უფლისა იერუსალემს შინა, ქმნად პასე-
ბ ქი უფლისა ღუთისა ისრაელისად ✿ ⁂ განიზრახა მეფემან, ⁂ უო-
ველმან ⁂ ისრაელმან სიმრავლემან იერუსალემსა შინა, უოფად პა-
გ სქა თუესა შინა მეორესა ✿ რამეთუ არა მალ ედვათ ქმნად ჟამსა
შინა თჳსსა, რამეთუ მღდელნი ვერ განიწმინდებოდენ, კმად უოფად,
დ ⁂ ერნიცა არა შეკრებულ იუნენ იერუსალემს შინა ✿ ⁂ სათნო
ე იქმნა სიტუჳა მეფისა, უოველსა სიმრავლესა ✿ ⁂ დაადგინა სი-
ტუჳა რათა განვიდნენ ქადაგნი უოველსა შინა ისრაელსა ბერსაბე-
დგან ვიდრე დანადმდე, რათა მოვიდნენ ქმნად პასექსა უფლისა
ღუთისა ისრაელისა იერუსალემს შინა, რამეთუ მრავალნი არა
ვ ჰყოფდეს, წერილისა ებრ ✿ ⁂ წარვიდეს მსრბოლნი მოციქულთა-
თანა მეფისაგან, ⁂ უსუცესთაგან უოველსა შინა ისრაელსა ⁂ იუ-
დასა, ბრძანებისა ებრ მეფისა მეტუჳსლნი: მენო ისრაელისანო
მოიქცით უფლისა მიმართ ღუთისა აბრაამისა, ⁂ ისააკისა ⁂ ია-
კობისა, ⁂ მოიქცით სცხონდეთ რომელნი მოისრნეს კელთაგან მე-
ზ ფისა ასურეთისათა ✿ ⁂ ნუ ჰყოფთ ვითარცა მამანი თქუჳნნი ⁂ მმანი
თქუჳნნი, რომელნი განდგნენ უფლისაგან ღუთისა მამათა თჳსთა,
ჱ ⁂ მისცნა იგინი წარსწყმედასა შინა ვითარცა თქუჳნ სედავთ ✿ ⁂
აწ ნუ განიფიცხებთ გულთა თქუჳნთა ვითარცა მამანი თქუჳნნი,
მიეცით დიდება უფალსა ღმერთსა, ⁂ მოვედით სიწმიდისა შინა,

მისსა მიმართ რომელი წშიდაჲ უო უკუნისამდე ⁂ მსახურებად უფ-
ლისა ღუთისა თქუჳნისა, ⁂ მიაქციოს თქუჳნგან რისხჳა გულის
წყრომისა თჳსისა ✿ ვინათგან ოდეს მოიქცეთ თქუჳნ უფლისა მი- თ
მართ, იმანი თქუჳნნი ⁂ შჯული თქუჳნნი იუუნენ მოწყალებათა
შინა წინაშე უოველთა წარმტყუჳნველთა მათთა ⁂ მოიქცნენ ქუჳ-
ანასავე ამას, რამეთუ მოწყალე ⁂ შემწეარე არს უფალი ღმერთი
ჩუჳნი, ⁂ არა მიაქცევს ჰირსა თჳსსა თქუჳნგან, უკეთუ მოვიქცეთ
მისა მიმართ ✿ ⁂ იუუნენ მსრბოლნი განმავალნი ქალაქითი ქალა- ი
ქამდე მთასა ზედა ეფრემისათა, ⁂ მანასესა, ვიდრე ჰაბულოვნად-
მდეცა: ⁂ იუუნენ რამეთუ ეკიცსჳოდეს ⁂ ჴბასრობდეს ✿ არამედ ია
კაცნი ასურისაგან, ⁂ მანასესაგან, ⁂ საბილონისაგან შეირცხჳენდენ,
დ მოვიდეს იერუსალემს შინა, ⁂ იუდასსა ✿ ⁂ იო კელი უფლისა იბ
მიცემად მათდა გული ერთი, მოსლვად რათა ეონ ბრძანებისა ებრ
მეფისა, ⁂ მთავართა სიტუვა უფლისა ✿ ⁂ შემოკრბეს იერუსალემს იგ
შინა ერნი მრავალნი, რათა ეონ დღესასწაული უცომოებისა თჳს-
სა შინა მეორესა, კრებული მრავალი ფრიად ✿ ⁂ აღდგეს ⁂ დაა- იდ
რღუეს საკურთხეველნი, რომელი იეო იერუსალემს შინა, ⁂ ეოველ-
ნი რომელსაცა შინა უკმევდეს კერპთა, განსეთქნეს, ⁂ განაბიენეს
იგინი კეესა შინა კედრისასსა ✿ ⁂ დაკლეს ჰასქა, მეათოთ- იე
ხმეტესა დღესა თჳსა მეორისასსა, ხოლო მღდელნი ⁂ ლე-
ვიტელნი ინანჳიდენ ⁂ განიწმიდებოდენ, ⁂ მოიღეს ეოველად დასა-
წუჳლი სასლსა შინა უფლისასსა ✿ ⁂ დადგეს წესთა შინა თჳსთა იჳ
განწესებისა ებრ მათისა, მცნებისა ებრ მოსესა კაცისა ღუთისა,
⁂ მღდელნი მიიღებდეს სისხლსა კელთაგან ლევიტელთა ✿ ვინა- იზ
გან მრავალნი ერნი არ იუუნეს განწმედილ ⁂ ლევიტელნი იუუნენ
მკვლელნი ჰასქისა ეოველთა, რომელთა არა მალ ედვათ განწმედად
უფლისა ✿ ვინათგან უფროსი ნაწილი ერისა ეფრემისაგან, ⁂ მა- იჱ
ნასესა, ⁂ იზაქარისა, ⁂ საბილონისა, განწმედილნი არა იუუნენ,
არამედ სჭამდეს ჰასქასა არა წერილისა ებრ ⁂ ილოცევდა ეზეკია
მათთჳს, ⁂ იტყოდა ✿ უფალო ღმერთო სასიერო რათა მოწყალე ით
ეო ეოველთა გულითა წარმათებულთა რომელნი გეძიებენ უფალსა

კ ღმერთსა, მამათა თჳსთათა ✠ არა განწმენდისა ებრ სიწმინდისა ✠ ✠
კა ისმინა უფალმან ესაიასი, ✠ განკურნა ერნი ✠ ✠ ყველს მეთა
ისრაელისთა რომელი იჰოვნეს იერუსალემს შინა, დღესასწაული
უცომოებისა შჳდ დღე შუწჴბათა შინა დიდთა, აქებდეს ღმერთსა
ეოველსა ზედა დღესა, ხოლო ლევიტელნი ✠ მღდელნი ორღანოთა
კბ შინა უფლისა ✠ ✠ ეტეოდა ესაია, ეოველისა მიმართ გულისა ლე-
ვიტელთა, რომელთა აქუნდა მეცნიერება კეთილი უფლისა მიმართ,
✠ აღასრულეს დღესასწაული უცომოებისა შჳდ დღე, შესწირეს
მსხუერპლნი ცხოვრებისა, ✠ აუარებდეს უფალსა ღმერთსა მამათა
კგ თჳსთა ✠ ✠ განუზრახა ეოველსა კრებულსა ერთბამად, ეოეად
სხჳსა შჳდისა დღისა დღესასწაულისა ✠ ყველს შჳდი დღე სხუანი
კდ სიხარულსა შინა ✠ ვინათგან ესაიაჲ მეფემან იუდასამან მისცა ჰი-
რველი ნაეოფი ეოველსა თემისა ათასი ზუარაკი, ✠ შჳდი ათასი
ვერძი: ხოლო უხუცესნი მისცემდეს ერთა ზუარაკთა ათასთა, ✠
ვერძთა ათი ათასთა, ✠ განწმედილ იუნეს მღდელთა სიმრავლე ✠
კვ ✠ იხარებდეს ეოველნი ტაძრად მღდელნი ✠ ლევიტელნი, ✠ ეოვე-
ლი სიმრავლე იუდაისი იერუსალიმისაგან, ✠ მწირნი შემოსულნი
კზ ქუჴყანისაგან ისრაელისა, ✠ მკჳდრნი იუდასა შინა ✠ ✠ იქმნა
შვება დიდი იერუსალემს შინა, რამეთუ დღითგან სოლომონისა მი-
სა დავითისა მეფისა ისრაელისა არა იქმნა ესრეთი დღესასწაული
კზ იერუსალემსა შინა ✠ ✠ აღდგეს მღდელნი ✠ ლევიტელნი ✠ აკუ-
რთხევდეს ერსა, ✠ შესმენილ იქმნა კმაჲ მათი, ✠ აღვიდა ვედრება
მათი, საეოფელსა შინა წმიდასა, მისსა ცათა ზედა.

თავი ლა.

ბ ხოლო ოდეს ესე ეოველი აღსრულა, განვიდნენ ეოველნი
ისრაელნი რომელნი ჰოვნილ იქმნეს ქალაქთა შინა იუდასათა, ✠
შემუსრნეს კერპნი, ✠ აღმოჰკუეთნეს მაღნარნი, ✠ დაარღუვნეს მა-
ღალნი, ✠ ბომონნი ეოველისა იუდასაგან, ✠ ბენიამენისა, ✠ ეფრე-
მისაგან, ✠ მანასესაგან ბოლოდ, ✠ მიიქცეს ეოველნი მენი ისრაე-
ლისანი თჳთეული სამკჳდრებელსა შინა თჳსთა, ✠ ქალაქთა შინა
ბ თჳსთა ✠ ✠ განაჩინა ესაია წესნი მღდელთა, ✠ ლევიტელთა ✠

წესნი თჯთეული მსახურებისა ებრ მისისა მღდელთა, ⁂ ლევიტელთა
ყოველად დასაწუწლსა შინა, მსხუწრჱლსა შინა ცხოვრებისასა ⁂ რა-
თამცა აქებდენ ⁂ აღიარებდენ, ⁂ მსახურებდენ, ბჯთა შინა კართა სა-
ხლსა უფლისასა ✠ ხოლო ნაწილი მეფისა იქმნა მონაგებისაგან, ყოვ- გ
ლად დასაწუწლსა განთიად ⁂ მიმწუხრისა ⁂ ყოველად დასაწუწლი-
სა, შაბათსა შინა, ⁂ ახალ თუწსა, ⁂ დღესასწაულთა წერილისა
სჯულისა ებრ უფლისა ✠ ⁂ ამცნო ერთა ⁂ მკჳდრთა იერუსალი- დ
მისათა, მიცემად ნაწილნი მღდელთა ⁂ ლევიტელთა, რათა განმაგ-
რდენ მსახურებასა შინა, სახლისა უფლისასა ✠ ⁂ ოდეს განანი- ე
ნა სიტუა მისცეს მრავალი ისრაილთა ჰირველი ნაყოფი იფქლნი,
⁂ ღჳნოჲ, ⁂ ზეთი, ⁂ თაფლი, ⁂ ყოველი რომელსა შობს ქუწ-
ყანა, ⁂ ათეული ყოველისა მოიღეს ფრიად მრავალი ძეთა ისრაელისა-
თა ⁂ იუდასათა ✠ ⁂ რომელნი დაშენებულ იუნენ ქალაქთა შინა, იუ- ვ
დიანთა, მოიღებდეს ათეულსა ზუარაკთაგან ⁂ ცხოვართა, ⁂ ათეულსა
თხათაგან, ⁂ განუწმიდნეს უფალსა ღმერთსა თჯსა, ⁂ მოაქუნდეს
⁂ დასდებდეს ხორეულად მრავალსა ✠ თუწსა მესამესა იწყეს შეგ- ზ
როებულთა დადებად საფუძელისა, ⁂ თუწსა მეშჯდესა აღესრულეს
მათ ✠ ⁂ შევიდა ეზეკია ⁂ უსუცესნი, ⁂ იხილეს ხორანი, ⁂ აკუ- თ
რთხეს უფალი ⁂ ერი მისი ისრაელი ✠ ხოლო ჰკითხა ეზეკია თ
მღდელთა ⁂ ლევიტელთა ხორათათჯს ✠ ⁂ მიუგო მისა მიმართ, ი
ასარია მღდელმან უხუცესმან სახლისაგან სადუკისა, ⁂ ჰგრქუა
ოდითგან იწყეს მოღებად უჰირველესსა, სახლსა შინა უფლისასა,
ვსჭამეთ ⁂ ვსუათ ⁂ დაუტევეთ ვიდრე სიმრავლისამდე რამეთუ აკუ-
რთხა უფალმან ერი თჯსი ⁂ დაუტევეთ კუალად სხუანიცა არს სიმ-
რავლე ესე ✠ ⁂ უბრძანა ეზეკია კუალად განმზადებად ბელელნი ია
სახლსა შინა უფლისასა ⁂ განმზადეს ✠ ⁂ მოიღებდეს ეგრეთ ჰი- იბ
რველ ნაყოფსა ⁂ ათეულსა მორწმუნენი: ხოლო მათ ზედა იყო
ზედამდეგი ხონეია ლევიტელი, ⁂ სემეი მმა მისი მეორე ✠ ⁂ იგ
იეილ, ⁂ ოზია, ⁂ ნაეფ, ⁂ ასაილ, ⁂ იერიმოფ, ⁂ იოზავად, ⁂
ელიილ, ⁂ სამახია, ⁂ მააფ, ⁂ ბანაიას, ⁂ ძენი მისნი ზედა დად-
გინებულნი გელითა ხონენიასა, ⁂ სემეის მმისა მისისა, ვითარცა

უბრძანა ეზეკია მეფემან, ⁂ ასარია უხუცესმან სახლისა უფლისა ✿
იდ ⁂ კორეი ძე იემნაინსა ლევიტელი, მეკარე, აღმოსავლის მიმართ მო-
მცემთა ზედა, მოცემად ჰირველ ნაუოფისა უფლისა, ⁂ წმიდა წმი-
იე დათასა ✿ ⁂ კელითა ოდომისა, ⁂ ბენიამენისა, ⁂ იისუსისა,
სემეიასა, ⁂ ამარიასა, ⁂ სეხონიასა, კელითა მღდელთა სარწმუნოთ
ივ მიცემად მმათა თჯსთა წესისამებრ მცირისა ⁂ დიდისა ✿ თჯნიერ
შობილთა მამა-კაცთა თანა წლითგან სამისა ⁂ უმაღლესისა, ყოვე-
ლთა რომელი აღმოვიდოდეს ტაძრად უფლისა, რიცხჯსაებრ დღეთა,
დღეთა ზედა მსახურებად საკრძალვისა, განწესებისაებრ მათისა ✿
ესე განეოფა მღდელთა სახლისაებრ მამეულთა: ⁂ ლევიტელნი წე-
იზ სთა შინა მათთა ოცის წლითგან ⁂ უმაღლეს, წესისაებრ ✿ გან-
იჩ ეოფილთა ეოვლისა შობილისა დედა-კაცთა მათთა ⁂ მეთა მათთა ⁂
ასულთა მათთა, ეოველსა სიძრაგლესა შინა, ვინათგან სარწმუნოდ
ით განწმდეს სიწმიდე ✿ ⁂ მეთა აჭრონისთა რომელნი მღდელობდენ
აგარაკთა შინა, ⁂ რომელნი ქალაქთაგან მათთა ეოველთა შინა ქა-
ლაქსა ⁂ ქალაქისა კაცნი, რომელი სახელ დებულ არიან სახელი-
სა ებრ, მიცემად წილი ეოველსა მამა-კაცსა მღდელობათა შინა, ⁂
, ი ეოველსა აღრიცხულსა ლევიტელთა შინა ✿ ⁂ ქმნა ეგრეთ ეზეკია,
ეოველსა შორის იუდასა, ⁂ ჰჯო კეთილი ⁂ სიმართლე ⁂ ჯეშმა-
კა რიტება წინაშე უფლისა ღუთისა თჯსისა ✿ ⁂ ეოველთა შინა საქმესა
რომელი იწყო ქმნად სახლსა შინა უფლისა სჯულსა შინა ⁂ ბრძა-
ნებათა შინა, მოძიებად ღუთისა თჯსისა ეოველითა გულითა თჯსი-
თა, ⁂ ქმნა კეთილ მოსწრაფებით მისა.

თ ა ვ ი ⁂ ლბ.

ა და [1] სიტყჯსა ამისებრ, ⁂ ჯეშმარიტებისა ამისებრ, მოვიდა სე-
ნაქერემ მეფე ასურეთისა, ⁂ მოვიდა იუდასა ზედა, ⁂ დაიბანაკა ქა-
ბ ლაქთა ზედა მაგართა, ⁂ ინება აღება მათი ✿ ⁂ იხილა ეზეკია,
რამეთუ მოვიდა სენექერემ, ⁂ ჰირსა მისსა ბრძოლად იერუსალიმი-
გ სა ზედა ✿ ⁂ განიზრახა მოხუცებულთა თანა თჯსთა, ⁂ ძლიერთა
თანა, რათა დაუშნას წუალნი წუაროთანი, რომელი იუნენ გარე

[1]) ⁂ მეფ. იწ. ესაია ლვ. ზირაქ კწ.

ქალაქისა; ⁂ სათნო იჩინეს მისი ✿ ⁂ შეკრიბნა მრავალნი ერნი, დ
⁂ დაჰბნა წუალნი წუაროთანი, ⁂ კეკი მომდინარე შორის ქალაქი-
სა, იტყოდეს: რათა არა მოვიდეს მეფე ასურეთისა, ⁂ ჰოფოს წუა-
ლი მრავალი ⁂ განძლიერდეს ✿ ⁂ განძლიერდა ეზეკია, ⁂ აღაგო ე
უოველნი ზღუდენი, რომელნი იუნენს დახეთქილნი, ⁂ გოდოლნი,
⁂ გარეგან წინაშე ზღუდისა სხვა, ⁂ განამაგრა დაქცეულებანი ქა-
ლაქისა დავითისა ⁂ განმზადა საჭურველნი მრავალნი ✿ ⁂ დაადგი- ვ
ნნა თავნი მბრძოლთა ერთა ზედა, ⁂ შეკრიბნეს მის მიმართ სიფრ-
ცესა ზედა ბჭედ კეკნებთა, ⁂ ეტყოდა გულთა შინა მათ, მეტუჭ-
ლი ✿ განძლიერდით ⁂ მუნ იქმენით, ნუკეშინისთ, ნუცა განკრ- ზ
თებით ჰირისაგან მეფისა ასურეთისათა, ⁂ ჰირისაგან ყოვლისა
სიმრავლისა, რომელ არიან მის თანა: რამეთუ მრავალნი ჩუჭნოანა
არიან ვიდრეცა მათთანა ✿ მათ თანა მკლავნი კორციელნი, ხო- ჩ
ლო ჩუჭნთანა უფალი ღმერთი ჩუჭნი, რომელი გჯკსნის, ⁂ ბრძავს
მბრძოლთა ჩუჭნთა ზედა; ⁂ განაძლიერნა ერნი სიტუჭამან ეზეკიასმან
მეფისა იუდასმან ✿ ⁂ შემდგომად ამისა წარავლინა სენაქერემ მე- თ
ფემან ასურასტანისამან მონანი თჯსნი იერუსალიმს შინა, ხოლო
თჯთ თანა ყოველითა მკედრებითა თჯსითა გარე მოადგეს ლახისს,
⁂ წარავლინა ეზეკიას მიმართ მეფისა უდასა, ⁂ ყოველისა მიმართ
იუდასა რომელნია იერუსალიმს შინა, მეტუჭნლმან ✿ ამას იტყჯს ი
სენაქერემ მეფე ასურასტანისა: რაჲსამე თქუჭნ ესავთ, ⁂ სხედ-
ხართ გარემოდგომილებასა შინა იერუსალიმსა ✿ არა თუ ეზეკია ია
გაცთუნებსთ თქჭნ, რათა მიგცეს თქჭნ სიკუდილსა, ⁂ სიყმილთა
შინა, ⁂ წყურილთა, მეტუჭნლი: უფალი ღმერთი ჩუჭნი გჯკსნის
ჩუჭნ კელისაგან მეფისა ასურისტანისა ✿ არა ესე არსა ეზეკია, იბ
რომელმან დაარღჯვნა საკურთხეველნი მისი, ⁂ მაღალნი მისი, ⁂
უბრძანა იუდელთა ⁂ მცხოერებელთა იერუსალიმს შინა, ⁂ ეტყოდა:
წინაშე საკურთხეველსა ამას თაყუანისეცით, ⁂ მას შინა აკმიჳეთ სა-
კმეველნი ✿ ⁂ თუ არა უწუითა, ესე რაჲ მე ვქმენ ⁂ მამათა ჩემთა იგ
უოველთა ერთა ქუჭუანისა? ნუთუ შემძლებელს ძალედგასთ ღმერთ-
თა წარმართთა უოვლისა ქუჭუანისასა კნად ერისა თჯსისა კელი-

იდ საგან ჩემისა ✿ ვინ არს უოველთა შინა ღმერთთა წარმართთა
ამათ, რომელიცა აღმოფხურნეს მამათა ჩემთა; ნუთუ შეუძლეს
კსნად ერისა თჳსისა კელისაგან ჩემისა? ❡ ვითარ შეუძლოს ღმე-
ოე რთმან თჳსნმან კსნა თჳსნი კელისაგან ჩემისა? ✿ აწ უკუჱ, რა-
თა არა გაცთუნოსთ თჳსნ ესეცაჲმ, ❡ რათა არა გუოსთ თჳსნ
მსასოებლად ამისებრ, ❡ ნუ კრწამსთ მისი, უკეთუ არცა ერთი
ღმერთი უოველისა წარმართისა ❡ სამეფოსი შეუძლებდა კსნად ერი-
სა თჳსისა კელისაგან ჩემისა, ❡ კელთაგან მამათა ჩემთა, მაშ არცა
ოვ ღმერთმან თჳსნმან შეუძლოს კსნა თჳსნი კელისაგან ჩემისა ✿ ❡
სხუანიცა მრავალნი სიტყუანი არიან მონისა მისისა წინააღმდგო-
მნი უფლისა ღუთისა ❡ წინა აღმდგომ ესეკია მონისა მისისა ✿
ოზ ❡ დაწერა ეპისტოლე საუჱსდრებელი უფლისა ღუთისა ისრაელი-
სა, ❡ თქუა მას ზედა, მეტყუჱსლით: ვითარცა ღმერთთა წარმართთა
ქუჱყანისათა ვერ შეუძლეს კსნად ერისა თჳსისა კელისაგან ჩემი-
სა, ეგრეთ არცა ღმერთმან ეზეკიასმან იკსნას ერი თჳსი კელისაგან
ოჱ ჩემისა ✿ ❡ ღაღადეგეს ღაღადებითა დიდითა ენითი იუდისათა ერი-
სა, მიმართ, რომელნი სხდეს ზღუდესა ზედა იერუსალიმისათა, რა-
ით თა შეაშინონ იგინი, ❡ განაცჳფრონ ❡ აღიღონ ქალაქი ✿ ❡ იტ-
ჳოდენ ღმერთსა ზედა იერუსალიმისასა, ვითარცა ღმერთთა ზედაცხ
ბ ერთა ქუჱყანისათა, ქმნულთა კელთა კაცთათა ✿ ❡ ილოცვიდა
ეზეკია მეფე, ❡ ესაია წინასწარმეტყუჱსი ძე ამოსისი ამათთჳს,
კა ❡ ღაღადეგეს სეცად ✿ ❡ წარავლინა უფალმან ანგელოზი, ❡ და-
სცა ყოველნი კაცნი მკნენი ❡ მბრძოლნი, ❡ უხუცესნა ❡ მთავარნი
მეედართა ბანაკსა შინა მეფისა ასურისტანისასა, ❡ მიიქცა ჰირ
მისი სირცხჳლითა ქუჱყანასა ზედა მისსა, ❡ მოვიდა სახლსა ში-
ნა ღუთისა თჳსისასა, ❡ ძეთა მისთა, რომელნი გამოსრულ იუნეს
კბ მუცლისაგან მისისა, წარწუმიდეს იგი მახჳლითა ✿ ❡ იკსნა უფალმან
ესეკია ❡ მკჳდრნი იერუსალიმისანი კელისაგან სენაქერემ მეფისა
ასურისტანისა, ❡ კელისაგან უოველთა, ❡ მისცა მათ განსუენებაჲ
კგ გარემოსთა ✿ ❡ მრავალნი შესწირვიდეს ნიჭსა უფალსა იერუსა-
ლიმსა შინა, ❡ ძღუჱნისაცა ესეკია მეფესა იუდასასა, ❡ ამაღლე-

ბულ იქმნა წინაშე თჳალთა ყოველთა ნათესავთა ამათებრ ✿ [1]) ✠
ღმრთეთა შინა მათთა დასწეულდა ეზეკია ვიდრე სიკუდილადმდე, ✠ კდ
ევედრა უფალსა, ✠ ისმინა მისი, ✠ მისცა მას სასწაული ✿ ✠ კე
არა მისაგებელისაებრ, რომელი მისცა მას, მიაყო ეზეკია, არამედ
აღამაღლა გული მისი, ✠ იქმნა მას ზედა რისხვა, ✠ იუდასა ზედა,
✠ იერუსალიმსა ზედა ✿ ✠ დამდაბლდა ეზეკია სიამაღლისაგან გუ- კვ
ლისა თჳსისა, თჳთ ✠ მკჳდრნი იერუსალიმისანი, ✠ არცა მოვი-
და მათ ზედა რისხვა უფლისა დღეთა შინა ეზეკიასთა ✿ ხოლო კზ
იუო. ეზეკიას სიმდიდრე ✠ დიდებაჲ მრავალი ფრიად, ✠ საუნჯენი
თავისა თჳსისა შეკრიბნა, ვეცხლი, ✠ ოქრო, ✠ ქვანი ჰატიოსანნი,
✠ სულნელნი, ✠ საჯურჭელოთა საცავნი, ✠ ჯურჭელნი ძჯრფასნი ✿
✠ ბეღელნი, საცავნი ხორბლისა, იფქლი, ✠ ღჳნო, ✠ ზეთი, ✠ და- კჳ
ბანი ✠ ბაგანი ყოველთა საცხოვართა, ✠ არჭენი სამწყსოთა ✿ ✠ კთ
ქალაქნი რომელი აღაშენა თავისად, ✠ ქონა ცხოვართა ✠ კართა სი-
მრავლე: რამეთუ მისცა მას უფალმან შეკრებული მრავალისა
ფრიად ✿ ესე ეზეკია, რომელმან შეუკრნა გამოსაგალნი წუალთა ლ
გეონს მაღალსა, ✠ განიყვანა იგი დაბალსა შინა სამხრისა მიმართ
დავითის ქალაქისა, ✠ წარემართა ეზეკიას ყოველსა შინა საქმესა
მისთა ✿ ✠ ეგრეთ მოციქულთა მთავართა ბაბილონისაგან, რომე- לა
ლნი მოაგალინეს, იუწენ მისა მიმართ, რათა ჰკითხონ მას საკჳ-
რველებისათჳს, რომელი იქმნა ქუჱყანასა ზედა, დაუტეგა იგი
უფალმან რათა განსცადოს იგი ცნობად, რომელნი იუწეს გულსა
შინა მისსა ✿ ხოლო სხუანი სიტყუანი ეზეკიასნი, ✠ მოწუალებაჲ לბ
მისი, აჰა წერილ არიან წინასწარმეტყუჱლებასა შინა ესაია წი-
ნასწარმეტყუჱლისა მისა ამოსისა, ✠ წიგნსა მეფეთა იუდასათა ✠
ისრაჱლისათა ✿ ✠ მიიძინა ეზეკია მამათათანა მისთა, ✠ დამარხეს לგ
იგი აღმავალსა ზედა, საფლავსა მეთა დავითისათა, ✠ დიდებასა ✠
ჰატიოსა სცემდეს მას სიკუდილსა შინა მისსა ყოველი იუდა, ✠ რო-
მელნი მკჳდრ იუწენ იერუსალჱმს შინა, ✠ მეფე იქმნა მანასე ძე
მისი მის წილ.

[1]) დ მეფეთა გ. კსაია ლჱ. ზირაჭ მჱ.

თავი ლგ.

ა 1) ⁂ ცისა წლისა იყო მანასე, ოდეს იწყო მეფობად, ⁂ ორმეოც
ბ და ათხუთმეტ წელსა მეფობდა იერუსალემს შინა ✡ ხოლო ქმნა
ბოროტი წინაშე უფლისა ყოველითა საძაგელებითა წარმართთა, რო-
გ მელნიცა მოსპო უფალმან პირისაგან ძეთა ისრაელისათა ✡ ⁂ მიიქცა,
⁂ აღაშენა მაღალნი, რომელნიცა აღმოფხურა ეზეკია მამამან მის-
მან, ⁂ ქმნა კერპი ბაალისა, ⁂ ქმნა მაღნარნი, ⁂ თაყუანისცა უო-
დ ველსა მკედრობასა ცისასა, ⁂ მსახურა მათ ✡ ⁂ აღაშენა საკურ-
თხეველი სახლსა შინა უფლისასა რომლისათჳს იტყოდა უფალი: 2)
ე იერუსალემს შინა იყოს სახელი ჩემი უკუნისამდე ✡ ხოლო აღუ-
ვ შენნა სამსხჳრპლონი ყოველთა მკედრობათა ცისათა, ორთაველ ში-
ნა ბჭეთა სახლისა უფლისასა ✡ ხოლო მან განიუქანა შჯულნი
თჯსნი ცეცხლის გამო ღელესა შინა ბენომისსა ⁂ ბორგვიდა წილ-
ურისთანა, ⁂ შეუდგა იჳანეთა, ⁂ მოგებათა მსახურებდა, ⁂ ჰყუა
მუცელმოგანი ⁂ მისანნი, ⁂ მრავალნი ბოროტნი ქმნნა წინაშე
ზ უფლისა, რათა განარისხოს იგი ✡ ხოლო გამოქანდაკებულნი ⁂
ჩამოსხმულნი ხატნი ქმნა, ⁂ დაადგინა სახლსა ღუთისასა, რომლი-
სათჳს იტყოდა ღმერთი დავითის მიმართ ⁂ სოლომონისა მისა
მისისა, მეტყუელი: სახლსა შინა ამას, ⁂ იერუსალემს შინა, რო-
მელიცა გამოვირჩიე ყოველისაგან ტომისა ისრაელთასა, დავდვა
ჱ სახელი ჩემი უკუნისამდე ✡ ⁂ 3) არა შევსძინო შეძრვად ფერჯისა
ისრაელისა ქუჱყანისაგან, რომელი მივეც მამათა მათთა, გარნა
უკეთუ დაიმარხონ ქმნად ყოველი რომელი უბრძანე მათ ყოველისა-
ებრ სჯულისა, ⁂ ბრძანებითა ⁂ მსჯავრითა ჴელითა მოსესითა ✡
თ ⁂ აცთუნა მანასე იუდა, ⁂ მკჳდრნი იერუსალემისანი, რათა უონ
ბოროტი უფროს ყოველთა წარმართთა, რომელნიცა უარ ყო
ი უფალმან პირისაგან ძეთა ისრაელისათა ✡ ⁂ იტყოდა უფალი მა-
ია ნასეს მიმართ, ⁂ ერისა მიმართ მისისა, ⁂ არა ისმენდეს ✡ ⁂ მოა-
გლინა უფალმან მათ სედა უხუცესნი მკედართა მეფისა ასურისტანი-
სანი, ⁂ შეაჴვრა მანასე საკრველითა ⁂ შეკრა იგი ბორკილითა

1) ⁂ მეფ. კა.—2) ე მოსე აბ. გ მეფე ფ. იერემ. ⁂ ბ.—3) ბ მეფ. ზ.

ფერებორკილისათა ⁂ შეიყვანა ბაბილონს შინა ✿ ⁂ ოდეს განბო- იბ
როტებულ იქმნა იმია ჰირი უფლისა ღუთისა თჳსისა, ⁂ დამდა-
ბლდა ფრიად წინაშე ჰირსა ღუთისა მამათა თჳსთა ✿ ⁂ ილოცვი- იგ
და მისა მიმართ, ⁂ ისმინა მისი, ⁂ ისმინა ღაღადებისა მისისა, ⁂
მოაქცია იგი იერუსალემს შინა სამეფოსა ზედა მისსა: ⁂ ცნა მანა-
სე, რამეთუ უფალი იგი არს ღმერთი ✿ ⁂ შემდგომად ამისა იდ
შინა ზღუდე გარე ქალაქისა დავითისა ლიგისაგან, სამხრისა მიმართ
ნაღვარევსა შინა, ⁂ შესავლისა მიმართ ბჭეთა სათევზეთასა, გამო-
საგალთა ბჭეთა მუოფთა გარემოს სიმაღლესა შინა, ⁂ აიმაღლა
ფრიად: ⁂ დაადგინნა მთავარნი მგედრთა ყოველთა შინა ქალაქთა
იუდასთა მოზღუდჳილთა ✿ ⁂ აღსცნა ღმერთი უცხონი ⁂ კერ- იე
ნი სახლისაგან უფლისა, ⁂ ყოველნი საკურთხეველნი რომელიცა
აღაშენა ქალაქსა შინა სასლსა უფლისსა, ⁂ იერუსალემს შინა ⁂
განდევნა ყოველი გარე ქალაქისაგან ✿ ⁂ კუალად აღადგინა საკურ- ივ
თხეველი უფლისა, ⁂ შეწირა მას ზედა მსხუერპლნი ცხოვრებისა
⁂ ქებისა: ⁂ ამცნო იუდას რათა მსახურონ უფალსა ღმერთსა ის-
რაელისსა ✿ არამედ კუალად ერნი შესწირვიდეს მაღალთა ზედა, იზ
გარნა უფლისა ღუთისა თჳსისა ✿ სოლო სხვანი სიტყუანი მანა- იჱ
სესნი, ⁂ ლოცვანი მისნი, რომელნი ქმნნა ღუთისა მიმართ, ⁂ სი-
ტყუა მხილველთა, რომელსა იტყოდა მისა მიმართ სახელითა უფ-
ლისა ღუთისა ისრაელისა ✿ აჰა სიტყუათა შინა ლოცვისა მისი- ით
სა, ⁂ ვითარცა ისმინა მისი, ⁂ ყოველნი ცოდვანი მისნი ⁂ გარ-
დამსლველობაჲ მისი, ⁂ ადგილნი, რომელთა ზედა აღაშენნა მა-
ღალნი, ⁂ ქმნა ეგრეთ მაღნარნი, ⁂ გამოქანდაკებულნი, ჰირველ
მოქცევად მისა, აჰა წერილ არიან სიტყუათა შინა მხილველთასა ✿
სოლო მიიძინა მანასე მამათათანა თჳსთა, ⁂ დამარხეს იგი წალ- კ
კოტსა შინა სახლისა მისისასა: ⁂ მეფე იქმნა მის წილ ძე მისი
ამონ ✿ ოცდა ორისა წლისა იყო ამონ, ოდეს იწყო მეფობაჲ, ⁂ კა
ორ წელ მეფობდა იერუსალემს შინა ✿ ⁂ ქმნა ბოროტი წინაშე კბ
უფლისა, ვითარცა ჰყოფდა მანასე მამა მისი: ⁂ ყოველი კერპი,
რომელნი ქმნა მანასე მამამან მისმან უმსხუერპლა ამონ, ⁂ ჴმსა-

სურა მათ ✠ ⁂ არა დამდაბლდა წინაშე უფლისა, ვითარცა დამ-
დაბლდა მანასე მამა მისი, რამეთუ მეშან მისმან ამონ განამრავლა
ცოდვა ✠ ⁂ დაესხნეს მას ზედა მონანი მისნი, ⁂ მოკლეს იგი სახლ-
სა შინა მისსა ✠ ⁂ მოჰკლეს ერთა ქუჴყანისათა დასხმულნი მე-
ფესა ამონს ზედა, ⁂ დადგინეს ერთა ქუჴყანისათა მეფედ იოსია,
მე მისი მის წილ.

თავი ლდ.

ა ⁂ იოსია [1] წლისა იყო იოსია, ოდეს იწყო მეფობად, ⁂ ოცდა
ბ ათერთმეტ წელ მეფობდა იერუსალემს შინა ✠ ⁂ ქმნა სიმართლე
წინაშე უფლისა, ⁂ ვიდოდა გზასა შინა დავითის მამისა თჳსისასა,
გ ⁂ არა მიაქცია არცა მარჯუენივ ⁂ არცა მარცხნივ ✠ მერეცა შინა
წელსა მეფობისა მისისასა, ⁂ იგი იყო რა ურმა, იწყო ძიებად
უფლისა ღუთისა მამისა მისისა დავითისა: ⁂ მეათორმეტესა წელსა
მეფობისა მისისასა იწყო განწმედად იუდასა, ⁂ იერუსალემისა მა-
დ ღალთაგან, ⁂ ტყეთა, ⁂ საკერპოთაგან, ⁂ გამოქანდაკებულთა ✠
დაარღუეს წინაშე ჰირსა მისსა საკურთხეველნი ბაალისა, ⁂ მა-
ღალნი რომელნი მათ ზედა, ⁂ მოჰჭუშთნა მაღნარნი, ⁂ გამოქან-
დაკებულნი, ⁂ ჩამოსხმულნი შემუსრნა, ⁂ დაწყალილა, ⁂ დაადნო,
⁂ გარდაყარნა წინაშე ჰირთა საფლავთასა მემსხუერპლეთა მათთა ✠
ე ⁂ ძვალნი მემსხუერპლეთა დწუა საკურთხეველთა მათთა ზედა, ⁂
ვ განსწმიდნა იუდა ⁂ იერუსალემი ✠ ⁂ ქალაქთა შინა მანასეისთა ⁂
ეფრემისთა, ⁂ სიმეონისთა, ვიდრე ნეფთალემადმდე, ⁂ ადგილთა
ზ მათთა შინა გარემო ✠ ⁂ საკურთხეველნი დაარღუნა, ⁂ ტყენი ⁂
კერპნი დაწყალილნა ნამუსრევსა შინა, ⁂ ეოველნი მაღალნი მოჰ-
ჭუშთა ეოველთაგან ქუჴყანისა ისრაელისა, ⁂ მოიქცეს იერუსა-
ჱ ლემს შინა ✠ ⁂ მეათოთრამეტესა შინა წელსა მეფობისა მისისასა,
რაჟამს განწმედილ იქმნა ქუჴყანა, ⁂ ტაძარი უფლისა, წარავლინა
საჰფანა მე ესელიასი, ⁂ ამესია უხუცესი ქალაქისა, ⁂ იოსია მე
იოსაზისა მოამსენებელი მწერალი თჳსი, რათა განამჭკნოს სახ-
თ ლი უფლისა ღუთისა თჳსისა ✠ ⁂ მოვიდეს ხელკის მიმართ მღდე-

[1] ⁂ მეფ. კდ.

ლისა დიდისა, ⁂ მისცეს ვეცხლი შეწირული სახლსა შინა უფლი-
სასა, რომელი შეკრიბეს ლევიტელთა მცველთა ბჭეთა კელისაგან
მანასესა, ⁂ ეფრემისა, ⁂ უხუცესთაგან, ⁂ ეოველთაგან სხუათა ის-
რაელისა, ⁂ მეთაგან იუდასათა ⁂ ბენიამენისათა, ⁂ დამკჳდრე-
ბულთა იერუსალემს შინა ✿ ⁂ მისცეს იგი კელსა შინა მოქმედთა ი
საქმისა ზემდგომთა სახლისა უფლისასა, ⁂ მისცემდენ მას მოქმედთა
საქმისასა, რომელნი ჴელოფდენ სახლსა შინა უფლისასა, რათა გა-
ნაახლონ ⁂ განამტკიცონ ტაძარი ✿ ⁂ მისცემდენ ხუროს მოძ- ია
ღუართა, ⁂ სახლ მაშენებელთა, რათა იყიდონ ქვანი ოთხ კუთხენი,
⁂ ხენი ძელთა ზედა დაბურვასა ზედა სახლთა, რომელი დაარღუეს
მეფეთა იუდასთა ✿ ⁂ კაცნი სარწმუნო ჴელოფდეს საქმეთა შინა, ⁂ იბ
მათ ზედა ზედ მჭურეტელნი, იეთ, ⁂ ავდია ლევიტელნი მეთაგან
მერარისათა, ⁂ ზაქარია, ⁂ მოსოლლამ მეთაგან კაათისათა, ზედ
მჭურეტელად, ⁂ ეოველნი ლევიტელნი, ⁂ ეოველნი მცოდნენი
ორღანოთა შინა გალობად ✿ ⁂ ზედა მტჳრთუფლთა ტჳრთისა, ⁂ იგ
ზედა მეოფელთა საქმისა ეოველითა ქმნითა, ⁂ ლევიტელთაგან
იუნენ მწერალნი ⁂ მსაჯულნი, ⁂ მეკარენი ✿ ⁂ ოდეს გამოიდებ- იდ
დენ იგინი ვეცხლსა, შეწირულსა ტაძარსა უფლისასა, ჰოვა ხელკია
მღდელმან წიგნი სჯულისა უფლისა, რომელი მოცემულ იყო კე-
ლითა მოსესითა ✿ ⁂ მიუგო კელკია, ⁂ ჰრქუა საფანს მწერალსა: იე
წიგნი სჯულისა ვპოეთ სახლსა უფლისასა: ⁂ მისცა ხელკია წი-
გნი საფანს ✿ ⁂ მიიღო საფან წიგნი მეფისა მიმართ, ⁂ მოახ- ივ
სენა კუალად მეფისა მიმართ სიტყუა მეტყუელმან: ეოველი ვეც-
ხლი მიცემულ არს კელთა შინა მონათა შენთა, მოქმედთა საქმისა-
თა ✿ ⁂ ჩამოასხეს ვეცხლი მიპოვნილი სახლსა შინა უფლისა, ⁂ იზ
მისცეს კელთა შინა ზედ მჭურეტელთა, ⁂ კელთა შინა მოქმედთა სა-
ქმისათა ✿ ⁂ მოახსენა საფან მწერალმან სიტყუა მეფესა, მეტყუე- იჱ
ლმან: წიგნი მოგუცა ჩუენ კელკია მღდელმან: ⁂ წარიკითხა იგი
საფან წინაშე მეფისა ✿ ⁂ იქმნა ოდეს ისმინა მეფემან სიტყუა ით
სჯულისა, ⁂ დაიხო სამოსელნი თჯსნი ✿ ⁂ უბრძანა მეფემან კ
ხელკიას, ⁂ ახიკამს მესა საფანისასა, ⁂ ავდონს მესა მიქაასსა, ⁂

კა საფანს მწერალსა, ⁂ ასაის მონასა მეფისასა, ⁂ ეტუოდა ✠ წარვედით, ⁂ ევედრენით უფალსა ჩემთჳს, ⁂ უოველისა დანარჩუნებულისა
ისრაელსა შინა ⁂ იუდასა, სიტუაათჳს წიენისა, რომელი ჰოვნილ არს, რამეთუ დიდი რისხვა უფლისა აღეტეინა ჩუჳნ ზედა,
ვინათგან არა ისმინეს მამათა ჩუჳნთა სიტუანი უფლისანი, ქმნად
კბ უოველისაებრ წერილთა მათ წიენსა შინა მას ✠ ⁂ წარგიდა სელეია,
⁂ რომელთა უბრძანა მეფემან ოლდანეს მიმართ წინასწარმეტუჳსლასა,
ცოლისა სელლიმისა ძისა თაუუათისა, ძისა ესერისა სამოსლის
მცუჳსლისა, მცუჳსლისა მცნებათა, რომელი მკჳდრებდა იერუსალემს
კგ მასანსა შინა, ⁂ ეტუოდეს მას ამისებრ ✠ ⁂ იგი მიუგებდა მათ: ესე
ჰრქუა უფალმან ღმერთმან ისრაელისამან: ეტუოდით კაცსა, რომელ-
მან წარმოგავლინა თქუჳნ ჩემდა მომართ: ესე ჰრქუა უფალმან ✠
კდ აჰა მე მოვავლინო ბოროტი ადგილსა ამას ზედა, ⁂ მკჳდრთა ზე-
და მას შინა, უოველისაებრ სიტუჳსა რომელნი წერილ არიან წიენ-
კე სა შინა, რომელი წარიკითხა წინაშე მეფისა იუდასათა ✠ რამეთუ
დამიტეევეს მე, ⁂ უკუევდეს ღმერთთა უცხოთა, რათა განმარისხებდენ
მე უოველთა შინა საქმეთა ჴელთა თჳსთასა: ⁂ აღეტეინოს გულის-
კვ წურომა ჩემი ადგილსა ამას ზედა, ⁂ არა დაშრტეს ✠ ⁂ მეფისა
მიმართ იუდასა, რომელმან მოგავლინნა თქუჳნ უფლისა მიმართ
ევედრებად, ესრეთ ეტუოდით მას: ესე ჰრქუა უფალმან ღმერთმან ის-
კზ რაელისამან ✠ სიტუანი, რომელნი გესმა, ⁂ შეუსრენ გული შენი
⁂ დამდაბლებულ ხარ წინაშე ჰირთა ჩემთა, ოდეს ისმინე სიტუანი
ადგილსა ზედა ამას, ⁂ მკჳდრთა ზედა მათ შინა, ⁂ დამდაბლდი წინა-
შე ჩემსა, ⁂ დაიჴე სამოსელნი შენნი, ⁂ იტირენ წინაშე ჩემსა, ⁂
კჱ მე შევისმინე, ჰრქუა უფალმან ✠ აჰა შეგმინო შენ მამათათანა შენ-
თა, ⁂ შეგმინო საფლავთა მი[1]სართ შენთა მშჳდობით, ⁂ არა იხი-
ლოს თუალმან შენმან ოუველი ბოროტი, რომელი მე მოვიუვანო
ადგილსა ამას ზედა, ⁂ მკჳდრთა ზედა მათ შინა, ⁂ [1]) მიუთხრეს
კთ მეფესა სიტუაჲ რომელსა ეტუოდა ✠ ⁂ წარავლინა მეფემან, ⁂ შე-
ლ კრიბნა მოხუცებულნი იუდასანი ⁂ იერუსალემისანი ✠ ⁂ აღჳდა

[1]) ⁂ შეფ. კბ.

მეფე სახლსა შინა უფლისსა, ⁂ ყოველნი კაცნი იუდასნი, ⁂ მკვდრნი იერუსალემისანი, ⁂ მღდელნი ⁂ ლევიტელნი, ⁂ ყოველი ერნი მცირითგან ვიდრე დიდთამდე, ⁂ წარიკითხეს ყურთა შინა მათთა ყოველი სიტყვა წიგნისა შჯულისა მოხოვნილისა სახლსა შინა უფლისსა ✿ ⁂ დადგა მეფე საყდარსა ზედა მისთა, ⁂ აღუთქუა აღ- ლა თქმა წინაშე უფლისა, სვლად წინაშე უფლისა, დაცვად მცნებისა მისისა, ⁂ წამებისა მისისა, ⁂ ბრძანებისა მისისა ყოვლითა გულითა, ⁂ ყოვლითა სულითა, ყოფად სიტყუსა მცნებისა დაწერილისა წიგნსა შინა ამას ✿ ⁂ აღადგინა ყოველნი, რომელნი ჰოვნილ ლბ იუნეს იერუსალემსა შინა, ⁂ ბენიამენსა, ⁂ ქმნეს მკვდრთა იერუსალემისათა აღთქმა სახლსა შინა უფლისა ღუთისა მამათა თჳსთა ✿ ⁂ აყოცა იოსია ყოველი საძაგელი ყოველისაგან ქუეყანისა, რომე- ლგ ლი იყო მეთა ისრაელისათა, ⁂ ქმნა ყოველნი, რომელნი მოიხოვებოდენ იერუსალემს შინა ⁂ ისრაელსა შორის მსახურებად უფლისა ღუთისა თჳსისა ყოველსა შინა დღესა თჳსსა, ⁂ არა მიდრკა უფლისაგან ღუთისა მამათა თჳსთა.

თ ა ვ ი ლე.

და ჰყო [1]) იოსია იერუსალიმს შინა პასექი უფლისა ღუთისა ა თჳსისა, ⁂ შეწირა პასქა მეათოთხმეტესა დღესა თჳსა პირველისასა ✿ ⁂ დაადგინა მღდელნი საცავთა ზედა მათსა, ⁂ განამტკიცნა ბ იგინი, საქმეთა ზედა სახლსა უფლისსა ✿ ⁂ ჰრქუა ლევიტელთა გ მღიერთა ყოველთა ზედა ისრაელისა, რათა წმიდა ჰყოფდენ უფალსა, ⁂ დაადგინონ კიდობანი სიწმინდისა სახლსა შინა უფლისსა, ⁂ დაადგინეს კიდობანი წმიდასა ტაძარსა შინა, რომელი აღაშენა სოლომონ მეძან დავითისამან მეფისა ისრაელისამან, ⁂ ჰრქუა მეფემან: არა არს თქუენდა მგართა ზედა ტჳრთვად არა რაჲსა: აწ უკუნ მსახურეთ უფალსა ღმერთსა თქუენსა, ⁂ ერსა მისსა ისრაელსა ✿ ⁂ განუმსადეთ თქუენ სახლისაებრ მამეულთა თქუენთა, ⁂ ღ კრძალვისაებრ თქუენთა, წერილისაებრ დავით მეფისა ისრაელისა, ⁂ კელითა სოლომონ მისა მისისა ✿ ⁂ დადეგით ტაძარსა შინა ე

[1]) ⁂ მეფეთა კბ. გ კზდრ. ა.

განუოფისაებრ სახლთა თქუჳნთა მმათა შინა თქუჳნთა, მეთა ერისა-
ჲ თა, ✠ წილისაებრ სახლისა მამეულისა ლევიტელთა შინა ✠ ✠ შესწი-
რეთ ჰასქა, ✠ წმიდა განმზადეთ მმისა თქუჳნისა ყოფად სიტუჯსა
ზ ებრ უფლისა, რომელი თქუა კელითა მოსესითა ✠ ✠ მისცა ჰირველ
ნაუოფი მეთა ერთათა ცხოვარნი, ✠ კრავნი, ✠ თიკანნი თხათაგან
ყოველი ჰასქად, ✠ ყოველთა რომელი იპოვნეს რიცხჯთა შინა ოცდა
ი ათი ათასი, ✠ კარნი სამი ათასი, ესენი საქონელთაგან მეფისა ✠ ✠
უხუცესნი მისნი მისცემდენ ჰირველ ნაუოფთა, ერთა, ✠ მღდელთა,
✠ ლევიტელთა, ხოლო ხელკია, ✠ ზაქარია, ✠ იიל წინამძღუარნი
მისცემდეს მღდელთა სახლისა უფლისსა: ✠ მისცეს ჰასქისათჳს
ცხოვარნი ✠ კრავნი ✠ თიკანნი ორიათას ექუსასი, ✠ კარნი სა-
თ მასი ✠ ხოლო ხონენია, ✠ ვანეა, ✠ სამეია, ✠ ნათანაილ მმაჲ
მისი, ✠ ასაია, ✠ იიל, ✠ იოზავად, წინამძღუარნი ლევიტელთა,
მისცემდეს ლევიტელთა ჰასქისათჳს, ხუთი ათასი ცხოვარნი, ✠
ი კარნი ხუთასი ✠ ✠ განმზადებულ იქმნა მსახურება, ✠ დადგეს
მღდელნი წესსა შინა თჯსსა, ✠ ლევიტელნი განუოფისაებრ თჯსთა
ია ბრძანებისაებრ მეფისა ✠ ✠ შეწირეს ჰასქა, ✠ მოაჰკურებდეს მღდე-
ლნი კელითა თჯსითა სისხლსა, ✠ ლევიტელნი ატუაებდენ ტუაე-
იბ სა ✠ დასწუჳლსა ✠ ✠ განმზადებდეს ყოველად დასწუჳლსა მი-
ცემად მათ განუოფისა ებრ, სახლეულთა მამეულთა მეთა ერთათა,
შეწირვად უფლისა ყოველად დასწუჳლი: ვითარცა წერილ არს წი-
იგ ნსა შინა სჯულისა მოსესსა, ✠ ეგრეთ განთიად ✠ ✠ შეწევს ჰა-
სქა ცეცხლთა ზედა წესისაებრ, ✠ წმიდა მოხარშეს სჰილუნმოვან-
სა, ✠ ქვაბთა შინა, ✠ წინა მოესწრა მათ, ✠ განუუეს ყოველთა მე-
იდ თა ერისათა ✠ ხოლო თავისა თჯსისა თჯს ✠ მღდელთა შემდგო-
მად მისა განმზადეს, რამეთუ შესაწირაჲსა შინა ყოველად დასწუჳ-
ლსა ✠ ცხელთა ვიდრე ღამემდის მღდელნი იუნენ არა უქმად, ✠
ლევიტელნი განუმზადებდეს მათ ✠ მმათა მათთა მეთა აჰრონისა-
იუ თა ✠ ✠ მგალობელნი მენი ასაფისნი დგეს წესთა შინა თჯსთა
ბრძანებისა ებრ დავითისა, ✠ ასაფისა, ✠ ემანისა ✠ იდითუმის წი-
ნასწარმეტუჳლთა სამეფოთა, ✠ უხუცესნი ✠ მეკარენი ყოველთა

კართა, ხოლო მათდა არა იყო შესაძლებელი განდგომად მსახურებისაგან წმიდათა, ვინათგან მმანი მათნი ლევიტელნი განუმსადებდეს მათ საჭმელსა ✠ და წარიმართა, და განიმსადა ყოველნი მსახურებანი უფლისანი დღესა მას შინა, რათა ჰყონ პასქა, და შეწირონ ყოველად დასაწუწკლი საკურთხეველსა სედა უფლისსა ბრძანებისა ებრ მეფისა იოსიასა ✠ და ჰყოფდეს მენი ისრაელისანნი, რომელნი ჰპოვნილ იყუნეს პასექსა მას ჟამსა შინა, და დღესასწაული უცომოებისა შჯდ დღე ✠ და არა იქმნა პასქა მსგავსი მისი ისრაელსა შორის, დღითგან სამოელ წინასწარმეტყუველისა: ყოველნი მეფენი ისრაელისანნი არა ჰყოფდენ პასქასა, რომელი ჰყო იოსია, და მდდელთა, და ლევიტელთა, და ყოველმან იუდამან და ისრაელმან, რომელი ჰპოვნილი იქმნეს, და მკჳდრთა იერუსალიმისათა, უფალსა ✠ მეათვრამეტესა წელსა შინა მეფობასა იოსიასსა, ესე პასქა დღესასწაულ იქმნა ✠ შემდგომად [1] ამათ ყოველთა, რომელი ქმნა იოსია სასლსა შინა, და სდაბარ მეტყუველთა, და მოგუთა, და ბომონთა, და კერუბთა, და სუფეტთა, რომელნი იყუნეს იერუსალიმს შინა, და იუდასა შორის, დაწვა ცეცხლითა მეფემან იოსია, რათა ყოს სიტყუანი შჯულისა წერილისა წიგნსა შინა, რომელი იპოვა ხელკია მდდელმან სახლსა შინა უფლისასა: მსგავსი მისა არა იქმნა ჴირველ მისა, რომელიცა მოიქცა უფლისა მიმართ ყოველითა გულითა თჳსითა, და ყოველითა სულითა თჳსითა, და ყოველითა ძალითა თჳსითა ყოელისა ებრ სჯულისა მოსესა, და შემდგომად მისა არა აღდგა მსგავსი მისსა: გარნა არა მიაქცია უფალმან რისხვა გულის წურომისაგან თჳსისა დიდისა, რომლისა თჳს განრისხნა გულისწურომითა უფალი იუდასა სედა, ყოველისა თჳს განრისხებისა მისისა, რომლითაცა განარისხა მანასე, და ჰრქუა უფალმან: და იუდაცა უკუჱ განვაგდო ჴირისაგან ჩემისა, ვითარცა განვაგდე სასლი ისრაელისა, და დავგრღჳ ქალაქი, რომელიცა გამოვირჩიე, იერუსალიმი, და ტაძარი, რომლისა თჳს ვთქუ: იყოს სახელი ჩემი მუნ. და გამოვიდა ფარაო ნესაი მეფე ეგჳპ-

[1] ბ მეფ. კგ.

ტისა მეფისა ზედა ასურისტანისასა მდინარესა ზედა ევფრათისასა,
წუობად იგი ხარხამისა ზედა ⁂ გამოვიდა ძიცებებად მისა იოსია
კა მეფე ✿ ⁂ წარავლინა მისა მიმართ მოციქულნი, მეტყუშლმან: რაჲ
ჩემი ⁂ შენი, მეფეო იუდასაო? არა წინა აღმდგომად შენდა მოვალ
დღეს ბრძოლად, არამედ ადგილსა ზედა ბრძოლისა ჩემისასა: ⁂
ღმერთმან თქუა მოსწრაფებად ჩემდა: ეკრძალე შენ ღუთისა თჳს
კბ რომელი ჩემ თანა, რათა არა მოკლას შენ ✿ ⁂ არა მოაქცია
იოსია ჰირი თჳსი მისგან, არამედ წუობად მისსა განძლიერდა,
არცა ისმინა სიტყუა ნეხაოსნი რომელი ჰირისაგან ღუთისა, [1]
კგ არამედ წარვიდა, რათა ბრძოდეს ველსა ზედა მაღედდოსასა ✿ ⁂
განისრეს ისარნი მეფესა ზედა იოსიასა: ⁂ ჰრქუა მეფემან ერმათა
თჳსთა: გამიყვანეთ მე ბრძოლისაგან, რამეთუ მძიმეთ მოწყლულ-
კდ ვარ ✿ ⁂ გამოიყვანეს იგი მონათა მისთა ეტლისაგან, ⁂ მეორესა
შინა ეტლსა შესუჴს იგი, რომელნი იუნენ მისი, ⁂ მოიყვანეს
იგი იერუსალიმს შინა, ⁂ მოკუდა, ⁂ დაფლულ იქმნა მამათა თანა
თჳსთა, ⁂ ყოველი იუდა ⁂ იერუსალიმი ტიროდეს იოსიას თჳს ✿
კე ხოლო იერემია გოდებდა იოსიასთჳს, ⁂ ეტყოდა ყოველსა მთავა-
რსა ⁂ ცოლთა მთავართათა გოდებასა იოსიასა თჳს, ვიდრე დღე-
დმდე: ⁂ მისცა იგი ბრძანებასა შინა ისრაელს, ⁂ აჰა წერილ არს
კვ გოდებათა შინა ✿ ხოლო სხუანი სიტყუანი იოსიასანი, ⁂ სასო-
კზ ბაჲ მისნი იუნენს წერილნი სჯულსა უფლისასა ✿ ხოლო საქმენი
მისნი ჰირველნი ⁂ უკანასკნელნი, აჰა წერილ არიან წიგნსა შინა
მეფეთა ისრაელისათა ⁂ იუდასათა.

თავი ღვ.

ა და აღიღეს ერთა ქუჴყანისათა იოაქაზ მე იოსიასი, ⁂ სცხეს
მას, ⁂ დაადგინეს იგი მეფედ მამისა წილ მისისა იერუსალიმს ში-
ბ ნა ✿ ოცდა სამისა წლისა იყო იოაქაზ ოდეს იწყო მეფობად, ⁂
სამ თჳს მეფობდა იერუსალიმს შინა, ხოლო სახელი დედისა მი-
სისა ამითალ, ასული იერიმასი ლობნისაგან, ⁂ ქმნა ბოროტი
წინაშე უფლისა ყოველისაებრ რომელი ქმნეს მამათა მისთა, ⁂ შე-

[1]) ზჯარ. ბბ.

ბორკილა იგი ფარაონ ნეხაო დევლათს შინა, ქუჴჴანასა შინა ემათ,
რომელ არა მეფობდეს იგი იერუსალიმს შინა ✿ ⁂ წარიყვანა იგი გ
მეფემან ეგჳპტედ, ⁂ დასდვა ხარკი ქუჴჴანასა ზედა ისრაელისა ასი
ტალანტი ვეცხლი, ⁂ ტალანტი ოქრო ✿ ⁂ [1]) დაადგინა ფარაონ დ
ნეხაო ელიაკიმ მე იოსიასი მეფედ იუდასა ზედა ⁂ იერუსალიმსა
იოსიჴს წილ მამისა მისისა, ⁂ შეცვალა სახელი მისი იოაკიმ,
ხოლო იოაქაზ ძმა მისი წარიყვანა ფარაო ნეხაო, ⁂ შთაიყვანა
იგი ეგჳპტედ, ⁂ მოკუდა მუნ: ხოლო ვეცხლი ⁂ ოქრო მისცა
ფარაოს, მაშინ იწყო ქუჴჴანამან მოხარკე ყოფად, მიცემად ვეცხლი
ჰირითა ფარაონისათა, ⁂ თითოეული ძალისაებრ მოუგებდეს ვე-
ცხლსა ⁂ ოქროსა ერისაგან ქუჴჴანისა მიცემად ფარაონს ნეხა-
ოს ✿ ოც და ხუთისა წლისა იყო იოაკიმ ოდეს იწყო მეფობა, ⁂ ე
ათერთმეტ წელ მეფობდა იერუსალემს შინა, ხოლო სახელი დედი-
სა მისისა ზებორა, ასული ნირიისა რამისაგან, ხოლო ქმნა ბო-
როტი წინაშე უფლისა ყოველისაებრ, რაჲოდენი ქმნეს მამათა მი-
სთა. დღეთა შინა მისსა აღმოვიდა ნაბუქოდონოსორ მეფე ბაბი-
ლონისა ქუჴჴანასა ზედა, ⁂ იყო მისსა მსახურებასა შინა სამ წელ,
⁂ განუდგა მისგან, ⁂ მოავლინა უფალმან მათ ზედა ქალდეველნი,
⁂ ავაზაკნი სურისა, ⁂ ავაზაკნი მოაბელთა, ⁂ ძეთა ამონისთა, ⁂
სამარიელთა, ⁂ სიტეჴსაებრ ამათთა განუდგეს სიტეჴსაებრ უფლი-
სა, რომელი თქუა ჰირითა მონათა წინასწარმეტეჴველთა მისთა,
გარნა გულის წურომა უფლისა იყო იუდასა ზედა, რათა განაგდოს
იგი ჰირისაგან თჳსისა, ცოდვისათჳს მანასესათა, ყოველთა შინა,
რომელი ქმნა, ⁂ სისხლსა შინა უბრალოსა, რომელი დასთხივნა
იოაკიმ, ⁂ აღავსო იერუსალემი სისხლითა უბრალოთა, გარნა
არა ინება უფალმან აღმოჴხოცრა მათი ✿ ⁂ გამოვიდა მას ზედა ვ
ნაბუქოდონოსორ მეფე ბაბილონისა, ⁂ შეკრა იგი საკრველითა
რკალისათა, ⁂ შთაიყვანა იგი ბაბილონს ✿ ⁂ ნაწილი ჯურჯუმ- ზ
თა სახლისა უფლისა მიიღო ბაბილონს შინა, ⁂ დადგა იგინი
ტაძარსა შინა უფლისასა ბაბილონს შინა ✿ ხოლო სხუანი სი- ჱ

[1]) ⁂ მეფ. კდ.

ტუუანი იოაკიმისნი, ⁂ უოველნი, რომელი ქმნა, არა აჰა ესენი
დაწერილ არიანა წიგნსა შინა სიტუუათა დღეთა მეფეთა იუდასათა;
⁂ მიიძინა იოაკიმ მამათა თანა თჯსთა, ⁂ დამარხულ იქმნა განა-
ზანს მამათა თანა მისთა, ⁂ [1] მეფე იქმნა იექონია ძე მისი მის
თ წილ ✡ ათვრამეტისა წლისა იუო იექონია ოდეს იწუო მეფობად,
⁂ სამ თუჱ ⁂ ათ დღე მეფობდა იერუსალემს შინა, ⁂ ქმნა ბოროტ-
ი ტი წინაშე უფლისა ✡ სოლო [2] ოდეს წლისა სიმრგვლე
მოიქცა, წარმოავლინა ნაბუქოდონოსორ მეფემან, რომელმან შთა-
იუანა იგი ბაბილონს შინა, ჯურფასთა თანა ჯურჭელთა სახლისა
უფლისა, ⁂ მეფედ დაადგინა სედეკია ძმა მამისა მისისა იუდასა
ია სედა ⁂ იერუსალიმელთა ✡ ოცდა [3] ერთისა წლისა იუო სედეკია
ოდეს იწუო მეფობად, ⁂ ათერთმეტ წელ მეფობდა იერუსალემს ✡
იბ ⁂ ქმნა ბოროტი წინაშე უფლისა ღუთისა თჯსისა, ⁂ არა შეიკდი-
მა [4] ჰირისაგან იერემია წინასწარმეტყუჱლისა ⁂ ჰირისაგან უფ-
იგ ლისა ✡ რაჟამს მეფისაგან ნაბუქოდონოსორისა განდგა, რომელ-
მან აფუცა იგი წინაშე ღუთისა, ⁂ განიფიცხა ქედი თჯსი, ⁂ გუ-
ლი თჯსი განიმაგრა, რათა არა მოიქცეს უფლისა მიმართ ღუთისა
იდ ისრაჱლისა ✡ ⁂ უოველნი დიდებულნი იუდასნი, ⁂ მღდელნი, ⁂
ერნი ქუჱყანისა განამრავლებდეს ცარდასლვად ცარდასლვასა სამაგლ-
თა წარმართთასა, ⁂ შეაგინნეს სახლი უფლისა, რომელია იერუსალე-
იე მსა შინა ✡ ⁂ წარავლინა უფალმან ღმერთმან მამათა მათთამან მათ
მიმართ კელთა წინასწარმეტყუჱლთა მისთა, აღმსთობილი ⁂ წა-
რავლინა ღაღადისნი თჯსნი, ვინათგან .რიდებდა ერთა თჯსთა, ⁂
იზ სიწმიდისა თჯსისა ✡ ⁂ იგინი ჰუჱყრიდეს წარვლინებულთა
ღუთისათა, ⁂ შეურაცს უოფდეს სიტუუათა მისთა, ⁂ ემღერდეს წი-
ნასწარმეტყუჱლთა მისთა, ვიჳრე ცარდამოვიდა რისხვა უფლისა
ერსა სედა მისსა, ⁂ ვიდრემდის არა იქმნა განკურნება ✡ ⁂ მოავ-
ლინა მათ სედა მეფე ქალდეველთა, ⁂ მოსრნა ჩჩჯლნი მათნი მა-
სჯლითა სახლსა შინა სიწმიდისა მისისასა, ⁂ არა რიდებდა სე-
დეკია, ⁂ ქალწულთა მათთა არა შეიბრალეოდა, ⁂ მოსუცებულნი

[1] ⁂ მეფ. გდ.—[2] მათე ა.—[3] იერემ. ნბ.—[4] იერემ. ⁂ზ.

მათნი გამოიყვანნა, ✠ ყოველთა მისცემდა კელთა შინა მათთა ✠ ✠ ყო- იწ
ველნი ჴურჴელნი სახლისა ღუთისანი, დიდნი ✠ მცირენი, ✠ სა-
უნჯენი ტაძრისა ღუთისა, ✠ ყოველი საუნჯენი მეფისა ✠ მთავარ-
თა, ყოველი მიიღო ბაბილონს შინა ✠ ✠ დაწვა სახლი ღუთისა, ით
✠ დაარღჳა ზღუდე იერუსალემისა, ✠ გოდოლნი მისნი მოწვა ცე-
ცხლითა, ✠ ყოველი ჴურჴელი ძჳრფასი დაწვლილნა ✠ ✠ გარ- ე
დააშენა დანარჩენებულნი ბაბილონს შინა, ✠ იუბნეს მისსა ✠ მენი
მისნი მონად, ვიდრე სამეფოდმდე მიდელთასა ✠ რათა აღესრულოს კა
სიტყუა უფლისა ჰირითა იერემიასითა, ვიდრემდის მიუბნენ ქუჱყა-
ნასა სედა შაბათნი მისნი შაბათობად, ყოველსა შინა დღეთა გარ-
დასლვისა მისისა, შაბათობისა აღსრულებადმდე სამეოც ✠ ათთა
წელთა.

თ ა ვ ი ა.

ლოცუა მანასე მეფისა იუდასა ოდეს ტყეედ შეიპყრეს ბაბილოვანსა.

უფალო ყოველისა მჭერობელო, ღმერთო მამათა ჩუჱნთაო, აბრაჰამისო, ✠ ისაკისო, ✠ იაკობისო, ✠ ნათესავისა მათისა მარ-
თლისაო, რომელმან შეჰქმენ ცანი ✠ ქუჱყანა ყოველითურთ სა-
მკაულით მათით, რომელმან შეჰკარ ზღუა სიტყჳთა ბრძანებისა შე-
ნისათა, რომელმან ჴერობილ ჰყუენ უფსკრულნი ✠ დაჰბეჭდენ სა-
შინელითა მით დიდებულითა სახელითა შენითა, რომლისაგან ყოვე-
ლივე იძიშის ✠ ძრწის ჰირისაგან ძლიერებისა შენისა, რამეთუ
თჳალთ შეუდგამ არს დიდად შუჱწინიერება დიდებისა შენისა, ✠ მო-
უთმენელ არს ცოდვილთა სედა რისხუა საშინელებისა შენისა, ✠
აურაცხელ ✠ გამოუკლეველ არს მართალთა სედა წუალობა სი-
ტკბოებისა შენისა, რამეთუ შენ უფალო ღმერთო მართალ სარ, სა-
სიერ, სულგრძელ ✠ მრავალ მოწუალე, რომელმან შეინანი ბოროტის
ყოფა კაცთა სედა, რამეთუ შენ უფალო სიძრაგლითა წუალობისა
შენისათა აღუთქუ სინანულით შენდობა შეცოდებათა, სიმდიდრითა
სახიერებისა შენისათა, განაწესე სინანული ცოდვილთა ცხოვრე-
ბად, რამეთუ შენ უფალო ღმერთო მაცალთაო არა დასდევ სინანული

მართალთათჳს აბრაამ, ისააკ, ჲ იაკობისთჳს, რომელთა არა შეგცოდეს შენ: არამედ დასდევ სინანული ჩემ ცოდვილსა ზედა: რომელმან ვცოდე უფროს რიცხჳსა ღრჳსა ქჳშისა, განმრავლდეს უსჯულოებანი ჩემნი უფალო, განმრავლდეს უსჯულოებანი ჩემნი ჲ არა ღირს ვარ მე აღხილვად , ჲ განცდად სიმაღლესა ცისასა, სიმრავლისაგან ბოროტთა ჩემთასა, დადონებული ვითარცა მძიმითა საკრველითა რჳნისათა ვერ აღებად თავისა ჩემისა, არა არს ლხინება ჩემი: რამეთუ განვარისხე გულის წყრომა შენი, ჲ ბოროტი შენ წინაშე ვყავ; არა ვქმენ ნება შენი, არცა დავიცვენ მცნებანი შენნი, დავსდევ საძაგელებანი ჲ განვამრავლენ ცთომილებანი, ჲ აწ მოვიდრეკ მუხლთა გულისა ჩემისათა, ჲ ვითხოვ შენ მიერსა წყალობასა, შეგცოდე, უფალო, შეგცოდე, ჲ უსჯულოებანი ჩემნი მე უწყინ; არამედ ვითხოვ შენგან ვედრებით; მილხინე მე, უფალო, მილხინე მე ჲ ნუ თანაწარმწყმედ უსჯულოებათა შინა ჩემთა, ნუ უკუჱ რისხჳთ იკსენებ ბოროტთა საქმეთა ჩემთა, ნუცა დამსჯი მე ქჳჱსკნელთა ქჳჱყანისათა; რამეთუ შენ სარ ღმერთი, ღმერთი მონანულთა, ჲ აწ ჩემ ზედაცა აჩჳნე ოველი სახიერება შენი, რათა უღირსი ესე მაცხოვნო მე მრავლითა მოწყალებითა შენითა, ჲ გაქებდე შენ მარადის ოველთა დღეთა ცხოვრებისა ჩემისათა: რამეთუ შენ გიგალობენ ოველნი ძალნი ცათანი ჲ შენი არს დიდება უკუნითი უკუნისამდე, ამინ.

დაესრულა წიგნი მეორე ნეშტთა, და აქეს თავსა შორის თჳსსა თავი ლვ.

წიგნი პირველი ეზდრასი

თ ა ვ ი ა.

ა წელსა [1] პირველსა კერშოს მეფისა სპარსთასა, რომელ აღასრულეს სიტყუა უფლისა ჱრისაგან იერემიასთა, აღადგინა უფალ-

[1] ჲ შეფ. ლჳ. ჲ ეზდრ. ბ. ჟერემ. კგ ჲ ჯო. დანიელ. თ.

მან სული კჯროს მეფისა სპარსეთისა, ⁂ უბრძანა ქადაგებად ყოველსა შინა სამეფოსა თჯსსა, ⁂ წერილითა მეტყუშ̈ლმან ✿ ამას იტჯს კჯროს მეფე სპარსეთისა: ყოველნი სამეფონი ქუ̈ყანისანი მომცნა მე უფალმან ღმერთმან ცათამან, ⁂ მან მიბრძანა მე, რათა აღუშენო მას სახლი იერუსალიმს შინა, რომელ არს იუდასა შინა ✿ ვინ არს თქუ̈ნ შორის ყოველთა ერთა მისთაგანი? ⁂ იყოს ღმერთი მისი მისთანა, ⁂ არა აღვიდენ იერუსალემს შინა, რომელ არს იუდასა შინა, ⁂ რათა აღაშენოს სახლი ღუთისა ისრაელისა, იგი არს ღმერთი, რომელი არს იერუსალემს შინა ✿ ⁂ ყოველთა დაშთენილთა ყოველთაგან ადგილთა სადაცა იგინი მკჯდრობდენ შეეწეოდეს კაცნი ადგილისაგან მისისა ვეცხლითა ⁂ ოქროთა, ⁂ ჯურჯულნი ⁂ საცხოვარნი თანა კეთილ ნებითა აღთქმისა მიიღონ ტაძარსა შინა ღუთისასა, რომელ არს იერუსალემს შინა ✿ ⁂ აღდგეს მთავარნი მამულთა იუდასთა ⁂ ბენიამენისთა, ⁂ მღდელნი, ⁂ ლევიტელნი, ⁂ ყოველნი რომელთაცა აღუდგინა ღმერთმან სული მათი, რათა აღვიდენ შენებად ტაძრისა უფლისა, რომელი არს იერუსალემს შინა ✿ ⁂ ყოველნი რომელნი იყვნენ გარემოს შეეწეოდენ კელითა მათითა ჯურჯლითა ვეცხლისათა, ⁂ ოქროთ საგმარებითა, ⁂ ჰირუტყჯთა ⁂ საცხოვრითა, ⁂ მცირეწასითა ნივთითა თჯნიერ კეთილ ნებითა შესწირვიდეს ✿ ⁂ მეფემან კჯროს გამოიღო ჯურჯულნი ტაძრისა უფლისანი, რომელი აღიღო ნაბუქოდონოსორ იერუსალემისაგან, ⁂ დადვა იგინი ტაძარსა შინა ღუთისა თჯსისა ✿ ხოლო გამოიღო იგინი კჯროს მეფემან სპარსეთისამან ⁂ კელითა მითრიდათისა, ხისა ღასბარინოისა, ⁂ აღურაცხა იგინი სასაჯარ მთავარსა იუდასსა, ხოლო ესე არს რიცხჯ მათი ✿ საბანელნი ოქროსანი ოცდა ათი, ხოლო საბანელნი ვეცხლისანი ათასი, დანანი ოცდა ცხრა ✿ ⁂ ფიალნი ოქროსანი ოცდა ათნი, ⁂ ვეცხლისანი ორიადნი ოთხას ათი, ⁂ ჯურჯულნი სხუანი ათასი ✿ ყოველთა ჯურჯულთა ოქროსათა ⁂ ვეცხლისათა, სუთი ათასი ⁂ ოთხასნი, ყოველი აღიღო თაგისა თჯსისა თანა სასაჯასარ, ტყუშ̈ობისაგან ბაბილოვნელთასა იერუსალემს შინა

თავი ბ.

ა ხოლო [1] ესე არიან მენი მწირნი, რომელ აღმოვიდოდეს
ტყუჱობისაგან გარდაშენებისა, რომელნი გარდააშენა ნაბუქოდო-
ნოსორ მეფემან ბაბილონისამან ბაბილონს შინა ⁂ მოიქცეს იერუ-
ბ სალემს შინა ⁂ იუდასა თითოეულნი კაცნი ქალაქსა თჳსსა ✿ რო-
მელი მოვიდეს ზორობაბელის თანა, ⁂ ისუს, ნემია, სარაია, რე-
ლია, მარდოხია, ვალასან, მასთარ, ვაღუი, რეუმ, ვანა. ესე რიცხჳ
გ კაცთა ერთა ისრაელისათა ✿ მენი ფარესისნი, ორი ათას ას სა-
დ მეოცდა თორმეტნი ✿ მენი საფათესნი, სამას სამეოცდა ათორმე-
ე,ვ ტნი ✿ მენი არესისნი ჳჯდას სამეოცდა ათსუთმეტნი ✿ მენი ფაათ
მოაბისნი, მეთაჳან ისუესთა ⁂ იოაბისთა, ორი ათას რჳა ას ათ-
ზ ორმეტსი ✿ მენი ელამისნი, ათას ორას ორმეოცდა ათოთხმეტ-
ჱ,თ ნი ✿ მენი ზათუისნი ცხრა ას ორმეოც ⁂ სუთნი ✿ მენი საქასნი
ი ჳჯდას სამეოცნი ✿ მენი ბანუისნი ექუსას ორმეოც ⁂ ორნი ✿
ია,იბ მენი ვაჳაჳისნი ექუსას ოც ⁂ სამნი ✿ მენი აზგადისნი, ათას
იგ ორას ოც ⁂ ორნი ✿ მენი ადონიკამისნი ექუსას სამეოცდა ექუს-
იდ,იე ნი ✿ მენი ვაღუისნი, ორი ათას ორმეოც ⁂ ათექუსმეტნი ✿ მენი
ივ ადინისნი, ოთხას ორმეოც ⁂ ათოთხმეტნი ✿ მენი ათარისნი რო-
იზ მელნი იუუნენ ეზეკიასაგან ოთხმეოც ⁂ ათჳრამეტნი ✿ მენი ბას-
იჱ სუისნი სამას ოც ⁂ სამნი ✿ მენი იორაჳისნი ას ⁂ ათორმეტნი ✿
ით,კ მენი ასუმლისნი ორას ოც ⁂ სამნი ✿ მენი ღაბაონისნი ოთხმეოც
კ,კა ⁂ ათხუთმეტნი ✿ მენი ბეთლაემისნი ას ოც ⁂ სამნი ✿ მენი ნე-
კბ ტოფასნი ორმეოც ⁂ ათექუსმეტი ✿ მენი ანათოთისნი ას ოც ⁂
კდ,კე რჳა ✿ მენი ასმოთისნი, ორმეოც ⁂ სამნი ✿ მენი კარიათიარი-
კჳ მელისნი, ხაფირა, ⁂ ჱიროთ, ჳჯდას ორმეოც ⁂ სამნი ✿ მენი
კზ რამასნი, ⁂ ღაბასნი ექუსას ოც ⁂ ერთი ✿ კაცნი მასმასისნი ას
კჱ ოცდა ორნი ✿ კაცნი ჳეთილისნი ⁂ ღაისურნი, ოთხას ოც ⁂ სა-
ით,ჟ მნი ✿ მენი ნაჳისნი, ორმეოც ⁂ ათორმეტნი ✿ მენი მაღჳესნი,
ლა ას ორმეოც ⁂ ათექუსმეტსი ✿ მენი ილამარისნი, ათას ორას ორ-
ლბ მეოც ⁂ ათოთხმეტნი ✿ მენი ირამისნი, სამას ოცნი ✿ მენი ლი-

[1] ნეჰა ზ.

დონისნი, იოდადით ⁂ ონოსნი შჯდას ოც ⁂ სუთნი ✿ მენი იე- ლდ
რიქოსნი, სამას ორმეოც ⁂ ხუთნი ✿ მენი სენაასნი, სამი ათას ლე
ექუსას ოც ⁂ ათნი ✿ ხოლო მღდელნი მენი იედუასნი სახლსა ლვ
შინა ისუსა, ცხრა ას სამეოც ⁂ ათცამმეტნი ✿ მენი ემმირისნი ლზ
ათას ორმეოც ⁂ ათორმეტნი ✿ მენი ფასსურისნი ათას ორას ორ- ლთ
მეოც ⁂ შჯდნი ✿ მენი ირემლისნი ათას ათშჯდმეტი ✿ ხოლო ღთ,ა
ლევიტელი, მენი ისუსნი, ⁂ კადმიელისნი, მეთავან ოდუისთა, სა-
მეოც ⁂ ათოთხმეტნი ✿ ხოლო მგალობელნი, მენი ასაფისნი ას- მა
ოც ⁂ რვა ✿ მენი მეკარეთანი, მენი სელუმისნი, მენი ათირისნი, მბ
მენი თელმონისნი, მენი აკუვისნი, მენი ათითისნი, მენი სობასნი,
უოველთა ას ოც ⁂ ცხრამეტნი ✿ ნათინისნი, მენი სუაბისნი, მენი მგ
სუფათისნი, მენი ტაბაოთისნი ✿ მენი კერაოსნი, მენი სიასნი, მდ
მენი ფადონისნი, მენი ლაბანისნი, მენი აღაბისნი, მენი აკუვის-
ნი ✿ მენი აღაბისნი, მენი ანანისნი ✿ მენი აღაბისნი, მენი სელმ- მე,მვ
მისნი ✿ მენი ღედდილინისნი, მენი ღაარისნი, მენი რასოვისნი ✿ მზ
მენი რასონისნი, მენი ნეკოდისნი, მენი ღაზემისნი ✿ მენი აზასნი, მჲ,მთ
მენი ფასისნი, მენი რასისნი ✿ მენი ასენასნი, მენი მუნირისნი, ნ
მენი ნეფუსიმისნი ✿ მენი ვაკვუკისნი, მენი აკუფასნი, მენი ანური- ნა
სნი ✿ მენი ვასალოთისნი, მენი მიდანისნი, მენი არსანისნი ✿ ნბ
მენი ვარკოსისნი, მენი სისარისნი, მენი ფემავისნი ✿ მენი ნეფუ- ნგ,ნდ
ვისნი, მენი ათიფოვისნი ✿ მენი მსახურთა სოლომონისათა, მენი ნე
სოთასნი, მენი სუფერისნი, მენი ფადურისნი ✿ მენი იელაისნი, ნვ
მენი დერკონისნი, მენი ღედილისნი ✿ მენი საფატისნი, მენი ატ- ნზ
ტილისნი, მენი ფსხერათისნი, მენი ასუეიმლისნი, მენი იმენნი-
სნი ✿ ეოველნი ნათანიმისნი, ⁂ მენი მსახურთა სოლომონისათა, ნჩ
სამას ოთხმეოც ⁂ ათორმეტნი ✿ ⁂ ესე რომელი აღმოვიდოდეს ფე- ნთ
ლმელესისაგან, ფელარისა, ხერუბ, ედან, ემმირ, ⁂ არა ეძლოთ
უწუებად სახლისა მამეულისა თჯსისა, ⁂ ნათესავისა თჯსისა, რამე-
თუ ისრაელისაგან იუნენ ✿ მენი დალაისნი, მენი ტობიასნი, მენი ჲ
ნეკოდასნი, ექუსას ორმეოც ⁂ ათორმეტნი ✿ ⁂ მეთავან მღდელ- ჲა
თასა მენი ობაისნი, მენი აკოსისნი, მენი ბერწელასნი, რომელმან

მოიყვანა ასულისაგან ბერზელაისა გალადითელისა ცოლად, ⁋ დბ ეწოდათ სახელები მათი ✿ ესენი ეძებდეს წერილსა ნათესაებისა თჯსისასა, ⁋ ვერ ჰპოეს, ⁋ განდევნილ არიან მღდელობისაგან ✿ დგ ⁋ ჰრქუა ათერსათა მათ, რათა არა ჭამონ წმიდათაგან წმიდათა, ვი- დდ დრემდის აღდგეს მღდელი სწავლული ⁋ სრული ✿ ყოველი სი- მრავლე ერთბამად ვითარცა ოთხი ბევრი, ⁋ ორი ათას სამას სამო- დე ცი ✿ თჯნიერ მონათა მათთა ⁋ მგედლთა მათთა, ესენი შჯდი ათას სამას ოც ⁋ ათშჯდმეტი, ⁋ ესენი მგალობელნი, ⁋ ქალნიცა მგა- დვ ლობელნი ორასნი ✿ ცხენნი მათნი, შჯდას ოც ⁋ თექუსმეტნი, ჯორნი დზ მათნი, ორას ორმეოც ⁋ ხუთნი ✿ აქლემნი მათნი, ოთხას ოცდა დთ ათხუთმეტნი, კარაულნი მათნი, ექუსას ათას შჯდას ოცი ✿ ⁋ მთავართაგან მამეულთა, ოდეს აღმოვიდოდეს იერინი ტაძრად უფ- ლისა, რომელ არს იერუსალემს შინა, კეთილ ნებით შეწირეს სა- ხლსა შინა ღუთისასა, დადგინებად იერი საფუძველსა ზედა მისსა ✿ ო ძალისა ებრ თჯსისა მისცეს სახმარად, ოქრო დრაქმა სამოცი ათასი ⁋ ათასი, ⁋ ვეცხლი მნა ხუთი ათასი, ⁋ შესამოსელნი მღდელთა ას ✿ ⁋ დასხდნენ მღდელნი ⁋ ლევიტელნი, ⁋ რომელ- ნი იუნენ ერთაგან ⁋ მგალობელნი, ⁋ მეკრენი, ⁋ ნათანიმელნი ქალაქთა შინა თჯსთა, ⁋ ყოველნი ისრაელნი ქალაქთა შინა თჯსთა.

თ ა ვ ი ზ.

ა ⁋ ოლო აღმოვიდეს თუჯსსა მეშჯდესა, ⁋ იუნენ მენი ისრაელი- სანი ქალაქთა შინა თჯსთა, ⁋ შეიკრიბენ ერნი, ვითარცა ერთი ბ კაცი იერუსალემს შინა ✿ ⁋ აღდგა იისუ ძე იოსედეკისა, ⁋ მმანი მისნი მღდელნი, ⁋ ზორობაბელ ძე სალათიელისა, ⁋ მმანი მისნი, ⁋ აღუშენებდეს საკურთხეველსა ღმერთსა ისრაელისასა, რათა [1] შეწირონ მას ზედა ყოვლად დასაწუჯლი, ვითარცა წერილ არს გ შჯულსა შინა მოსესსა კაცისა ღუთისა ✿ ⁋ განმხადეს საკურთხე- ველი წესსა ზედა მისსა, ვინათგან შიში იყო მათ ზედა ერთაგან ქუეყანისათა, ⁋ შეწირვიდეს მას ზედა ყოვლად დასაწუჯლსა უფა- დ ლსა განთიად, ⁋ შწუსრად ✿ ⁋ [2] ქმნეს დღესასწაული კარვო-

[1]) გ. კზდრ. ვ. ზარაჭ მთ —[2]) ბ მოაკ კგ.

ბისა, ვითარცა წერილ არს, ⁂ ყოველად დასაწუწკლი ყოველთა შინა
დღეთა რიცხვით ბრძანებისა ებრ, საქმე დღითი დღესა შინა თჳს-
სა ✿ ⁂ ამისა შემდგომად ყოველად დასაწუწკლი სამარადისოდ, ⁂ ე
ახალ თუეთა, ყოველსა შინა დღესასწაულსა უფლისასა განწმედი-
ლნი, ⁂ ყოველითა კეთილ ნებითა შესწირევდენ გულს მოდგინებით
უფალსა ✿ ჰირველითგან დღისა თჳსა მეშჳდისა იწუეს შეწირვად ვ
ყოველად დასაწუწკლისა უფლისა, ხოლო ტაძარი უფლისა არა იყო
აგებულად დაფუძნებული ✿ ხოლო მისცეს ჰენაზი ქვის მჭრელთა ⁂ ზ
ხუროთა, ხოლო საქმელი ⁂ სასმელი, ⁂ ზეთი სიდონელთა, ⁂
ტჳროსელთა, რათა მოიღონ ხენი კედრისანი ლიბანისაგან ზღჳთ
კერძო იოპისა, ვითარცა სათნო იჩნა კჳროს მეფეშან სჳრსთამან
მათოჳს ✿ წელსა შინა მეორესა, ოდეს მოჳდეს იერი ტაძრად ჳ
დუთისა იერუსალემს შინა, თუესა მეორესა იწუეს ზორობაბელ მე-
ფან სალათიელისძან, ⁂ იესუ მეფან იოსედეკისძან ⁂ სხჳათა მძათა-
თაგან მათთა მდდელთა ⁂ ლევიტელთა, ⁂ ყოველთა რომელნი მო-
ჳდეს ტყუეობისაგან იერუსალემს შინა, ⁂ დაადგინეს ლევიტელ-
ნი ოცით წლითგანი ⁂ უმაღლესი საქმის მოქმედთა ზედა ტაძარსა
შინა უფლისასა ✿ ⁂ დადგა იესუ ⁂ მენი მისნი, ⁂ ძმანი მისნი, კა- თ
დოილ ⁂ მენი მისნი, მენი იუდასნი, ვითარცა კაცი ერთი, მოქმე-
დთა ზედა საქმისა ტაძარსა შინა ღუთისასა: ⁂ მენი ინადადისნი, მე-
ნი მათნი, ⁂ ძმანი მათნი ლევიტელნი ✿ ⁂ დააფუძნებდეს მაშენე- ი
ბელნი სახლსა უფლისასა, ⁂ დადგეს მდდელნი სამკაულთა შინა
თჳსთა საყურითურთ ⁂ ლევიტელნი მენი ასაფისნი წინწილითა,
რათა აქებდენ უფალსა, წესისაებრ დავით მეფისა ისრაელისა ✿ ⁂ უდა- ია
ღადებდეს გალობითა ⁂ აღსარებითა უფალსა რამეთუ კეთილ, რამეთუ
უკუნისამდე არს წყალობაჲ მისი ისრაელსა ზედა, ⁂ ყოველნი ერნი
უკმობდეს კმითა დიდითა ქებასა უფალსა: საფუძველისა თანა ტა-
ძრისა უფლისა ✿ ⁂ მრავალნი მდდელთაგან ⁂ ლევიტელთა, ⁂ იბ
მთავარნი მამეულთა ⁂ მოხუცებულთა, რომელთა იხილნეს ტაძარი
ჰირველი საფუძველსა ზედა მისსა, ⁂ ესეცა ტაძარი წინაშე თვალთა
თჳსთა, ტიროდეს კმითა დიდითა, ⁂ ერნი კმობდეს, შეჳხებითა აღი-

იგ მაღლებდეს კმასა ✡ არა ძალ ედვათ ერთა ცნობად კმისა კმობისა მოსარულთასა კმათაგან ტირილისა თემთასა, ვისათვან ერნი კმობდენ კმითა დიდითა, ⁂ კმა დიდი ისმინებოდა შორითგან.

თ ა ვ ი ღ.

ა ⁂ ესმა [1] ისმინეს მტერთა იუდასთა, ⁂ ბენიამენისთა, რამეთუ ძენი წარტყუენილთანი აღაშენებენ ტაძარსა უფლისა ღუთისა ისბ რაელისასა ✡ ⁂ მიეიდენ ზორობაბელის თანა, ⁂ მთავართა მიმართ მამულთა, ⁂ ჰკრქუსს მათ: აღვაშენოთ თქუსნ თანა, ვინათგან, გიგ თარცა თქუსნ მოგიძიოთ ღმერთი თქუსნი, ⁂ [2] მას ჩუსნ შეგსწირავთ მსხუსრპლთა დღითგან ასარადონის მეფისა ასურისა, რომელმან მოგვიყვანა ჩუსნ აქა ✡ ⁂ ჰკრქუსს მათ ზორობაბელ ⁂ იისუ, ⁂ სხუათა მთავართა მამეულთა ისრაელისათა: არა არს ჩუსნი ⁂ თქუსნი შენებად სახლი ღუთისა ჩუსნისა, ვინათგან ჩუსნ თჯთ ცალკე ვაშენებთ უფლისა ღუთისა ჩუსნისასა, ვითარცა გჯბრძანა ჩუსნ კჯროს მეფემან სპარსთამან ✡ ⁂ იუსნეს ერნი ქუსყანისა მისისანი, მაულონებელნი კელთა ერთა იუდასათა, ⁂ დააბრკოლებდეს მათ შენებასა შინა ✡ ⁂ მოიყვანეს მათ სედა თანა მზრახველნი, რათა განაქარვონ ზრახვანი მათნი ყოველთა შინა დღეთა კჯროს მეფისა სპარსთასა, ⁂ ვიდრე მეფობადმდე დარიო მეფისა სპარსთასა ✡ სოლო [3] მეფობასა შინა ასუერისა, რომელ არს არტაკსერქს, დასაბამსა შინა მეფობისა მისისასა, მოსწერა მცხოვრებთა იუდიასა შინა ⁂ იერუსალიმს შინა ✡ ⁂ დღეთა შინა ართასასთანისა, მისწერეს ძშჯდობით მითრიდატ, ⁂ თავეილ, სხუათა თანა მსახურთა, ართაკსერკსის მეფისა მიმართ სპარსთასსა: დაწერა წერილი სამოციქულო ასურულითა ენითა ⁂ თარგმანებულ იქმნა რეუმ ბალთაამ მიერ, ⁂ სამფსა მწიგნობარმან დაწერა ეპისტოლე ერთი იერუსალიმს სედა ართაკსერკს მეფისა მიმართ ✡ ესრეთ სჯიდა რეუმ ბალთაამ, ⁂ სამფსა მწიგნობარი, ⁂ სხუათა თანა მსახურნი ჩუსნნი, დანეი, აფარსაფაქსი, თარფალეის, არფასეის, არხეის, ბაბილონელნი, სუსანაქს, საეი, ელამითე ✡ ⁂ სხუანი ნათესავთა-

[1] გ ესდრ. ე.—[2] დ ესდრ. იზ.—[3] გ ესდრ. ბ.

გან, რომელიცა მოიყვანა ასსენაფარ დიდმან ⁂ ეოვლად დიდებულმან, ⁂ დააშენა იგინი ქალაქთა შინა სომორულთა, ⁂ სხუათა წიაღ
კერძო მდინარისა ✿ ესე არს უწყებაჲ ეპისტოლისა, რომელი მისწერეს მისა მიმართ, ართაკსერკსს მეფისადმი: მონანი შენნი, კაცნი
რომელ არიან წიაღ მდინარისა ✿ უწყებულ იყავ მეფისა, რამეთუ იუდეველნი, რომელ აღმოვიდოდეს შენგან ჩუენდა მიმართ, აღმოვიდეს იერუსალიმს ქალაქსა უვარის მეოფელნი ⁂ ბოროტნი, რომელსაცა აღაშენებენ: ⁂ ზღუდენი მისნი აღშენებულ არიან, ⁂ საფუძველი მისი აღამაღლნეს ✿ აწ უკუე უწყებულ იყავნ მეფისა: რამეთუ უკეთუ ქალაქი ესე აღშენდეს, ⁂ ზღუდენი მისნი შესრულდეს, ხარკი არა იყოს შენდა, არცა მოგცენ, ⁂ ამათ მეფესა ბოროტი
გიქმნენ ✿ ⁂ საკდემელნი მეფობისა არა ჯერარს ჩუენდა ხილვად, ამისთჳს წარმოვავლინეთ, ⁂ მოგახსენეთ მეფეო ✿ რათა განიხილო წიგნსა შინა მოსაკსენებელთა წერილთა მამათა შენთა, ⁂ ჰოო წერილსა შინა მოხსენებისა წერილსა, ⁂ სცნა, რამეთუ ქალაქი იგი უარის მეოფელთაგან არს, ⁂ შემაწუხებელი მეფეთა ⁂ კერძოთა, ⁂ მისალტოლველი მსახურთა იქმნებიან საშუალს მისსა, დღეთაგან ძველთა, ამისთჳს ქალაქი იგი მოოხრებულ არს ✿ უწყებულ უკუე გიქმნით მეფეო: უკეთუ ქალაქი იგი აღეშენნეს, ⁂ ზღუდენი მისნი შესრულდეს იგი არა იყოს შენდა მშჯდობაჲ ✿ ⁂ წარავლინა მეფემან რეჱუმ ბალთაჲსი მიმართ, ⁂ სამშჯსასა მწიგნობრისა, ⁂ სხუათა მიმართ მსახურთა მათთა, დამკჯდრებულთა სამარიასა შინა, ⁂ სხუათა წიაღ მდინარისა მშჯდობაჲ, ⁂ ჴრქუა ✿
წიგნის მტჯრთველთან რომელნიცა წარმოვსავნეთ ჩუენდა, მოწოდებულ იქმნა წინაჳე ჩემსა ✿ ⁂ ჩემგან ბრძანებულ არს, ⁂ გამოვსცანით, ⁂ ვხოეთ, რამეთუ ქალაქი იგი დღეთაგან ძველთა მეფეთა ზედა ამაღლდების, უარის მეოფელნი ⁂ მისალტოლველნი იქმნებიან მას შინა ✿ ⁂ მეფენი ძლიერნი იუნენ იერუსალიმს შინა, ⁂ მფლობელობდენ ეოველსა კერძოსა, რომელ არს წიაღ მდინარისა, სოლო სარკსა მრავალსა ⁂ წილსა მისცემდეს მათ ✿ ⁂ აწ უბრძანე კაცთა იმათ დაცხრომად საქმისაგან, ⁂ ქალაქი იგი რათა

კა არა აღშენდეს ✿ რამეთუ ბრძანებისაგან ამის საფრთხილო იეოს უდებობისა უოფად ამისთჳს: რათა არაოდეს ცა განმრავლდეს წარ-
კბ სწუმედელი ბოროტად მეფისა ✿ მაშინ წიენის მტჯრთველმან არ-თაჳსერჴსის მეფისამან აღმოიკითხა ქარტა წინაშე რეუმ ბალთაამისა, ⁂ სამფსაელ მწიენობრისა, ⁂ თანა მსახურთა მათ თანა, ⁂ წარვი-დოდეს მოსწრაფედ იერუსალიმს შინა ⁂ იუდიასა შინა; ⁂ დაიჳრო-
კგ ბდეს მათ მკლავითა ძლიერითა ✿ მაშინ დაუეენეს საქმე სახლისა ღუთისა, რომელ არს იერუსალიმს შინა, ⁂ არა ჰჳოფდეს ვიდრე წლადმდე მეორისასა მეფობასა დარია მეფისა სპარსეთისასა.

თავი ე.

ჱ ხოლო [1] წინასწარმეტყუველა ანგია წინასწარმეტყუველმან, ⁂ ზაქარია მემან ადისმან, უწინასწარმეტყუველეს იუდას მიმართ, რომელნი იუნენ იუდას შინა, ⁂ იერუსალიმს, სახელითა ღუთისა
ბ ისრაელისა, მათ ზედა ✿ მაშინ [2] აღდგა ზორობაბელ ძე სალათიე-ლისა, ⁂ იისუ ძე იოსედეკისა, ⁂ იწუეს შენებად ტაძრისა ღუთისა, რომელ არს იერუსალიმს შინა: ⁂ მათ თანა წინასწარმეტყუველნი
გ ღუთისანი შეეწეოდეს მათ ✿ მას ჟამსა შინა მოვიდა მათდა მიმართ ფათანაი მთავარი მეოფი წიაღ მდინარისა, ⁂ სათარბოზანაი, ⁂ თანა მსახურნი მათნი, ⁂ ესე ჰრქუეს მათ: ვინ მოგცათ თქუენ ფლობა აღშენებად სახლისა ამის, ⁂ ზღუდენი მისნი აღდგინე-
დ ბად ✿ ⁂ მაშინ ესე ჰრქუეს მათ: როგორ არიან სახელნი კაცთა მათ
ე მაშენებელთა ქალაქისა ამისად ✿ ⁂ თუალნი ღუთისა წარტყუეს-ნიელთა სედა იუდასთა, ⁂ არა აყენებდეს მათ, ვიდრემდის ეპის-ტოლე დარიას მიმართ მიტანილ იქმნა, მაშინ წარგზაჳნა მეხარკის
ვ ძომლებელითურთ ამისთჳს ✿ გამოცხადება ეპისტოლისა, რომელი წარგზაჳნა ფათანაი მთავარმან წიაღ კერძო მდინარისა, ⁂ სათარბუ-სანაი, ⁂ თანა მსახურნი მათი აფარსასეი, რომელი იუნენ წიაღ
ზ მდინარისა, დარაი მეფისა ✿ სიტყუანი წარგზაჳნეს მისა მიმართ: ⁂ ესე
ჱ წერილი მაო შინა: დარია მეფისა მშჳდობაჲ ყოველთა ✿ უწყებულ იეაჳნ მეფისა, რამეთუ მოვედი იერუსალიმს შინა აღგილსა სახლი-

[1] ანგაი ა. გ ეზდრ.გ.— [2] მათე ა. ნუშტ. გ.

სა მიმართ ღუთისა დიდისა, ⁂ იგი აღეშენების ქვითა რჩეულითა, ⁂
ხენი ეტანებიან ზღუდეთა შინა, ხოლო საქმე ესე მოსწრაფებით
შენდების, ⁂ შეიმზადებიან კელითა მათითა ✠ მაშინ ვკითხეთ მო- თ
ხუცებულთა მათთა, ⁂ ესრეთ ვარქუთ მათ: ვინ მოგცა თქუენ კელ-
მწიფებამან რათა სახლი ესე აღაშენოთ, ⁂ ზღუდენი ესე აღადგი-
ნოთ ✠ ⁂ სახელიცა მათი გაპოვიკითხეთ მათგან, რათა მოგაკსე- ი
ნოთ შენ, რამეთუ მოგწერეთ შენ, სახელნი კაცთა, რომელ არიან
უხუცესნი მათი ✠ ⁂ ესე ვითარნი სიტყუანი მოგვიგეს ჩუენ, მეტ- ია
ყუჩელთა: ჩუენ ვართ მონანი ღუთისა ცათა ⁂ ქუეყანისა, ⁂ ვაშენებთ
რომელი იყო შენებულ ჰირველ ამისა წელთა მრავალთა, ⁂ მეფემან
ისრაელისამან დიდმან აღაშენა იგი ⁂ უქმნა ესე მან ✠ ხოლო ოდეს იბ
განარისხეს მამათა ჩუენთა ღმერთი ზეცაური, მისცნა იგინი კელთა
ნაბუქოდონოსორ მეფისა ბაბილოვნისასა ქალდეველთასა ⁂ სახლი
ესე დაარღუა, ⁂ ერნი წარიყვანნა ბაბილონს შინა ✠ არამედ წელსა იგ
შინა ჰირველსა კჳროს მეფისა, კჳროს მეფემან ბაბილონისამან
დაადგინა ბრძანებაჲ, რათა სახლი ესე ღუთისა აღეშენოს ✠ ⁂ იდ
ჭურჭელნი ტაძრისა ღუთისა ოქროსანი ⁂ ვეცხლისანი, რომელიცა
ნაბუქოდონოსორ აღიღო ტაძრისაგან, რომელი იყო იერუსალიმს
შინა, ⁂ მიიღო იგი ტაძარსა შინა ბაბილონისასა, აღიღო იგინი
კჳროს მეფემან ტაძრისაგან ბაბილონისა, ⁂ მისცა იგი სავანა-
სარს. მცველსა, რომელი იყო საუნჯესა ზედა ✠ ⁂ ჰრქუა მას: იე
ყოველი ჭურჭელნი ესენი აღიღე ⁂ წარვედ, ⁂ დაადგინე იგინი ტა-
ძარსა შინა, რომელ არს იერუსალიმს შინა, ადგილსა შინა მათ-
თა ✠ მაშინ საყანასარ იგი მოვიდა, ⁂ დადგა საფუძველი ტაძრისა ივ
ღუთისა იერუსალიმსა შინა, ⁂ მიერ ჟამითგან ვიდრე აწამდის ეშე-
ნების, ⁂ კუალად არა შესრულებულ არს ✠ ⁂ აწ უკეთუ იხილოა იზ
მეფეო კეთილად, რათა მოიხილოს სახლსა შინა საუნჯისა მეფისა
ბაბილონისასა, რათა სცნა რამეთუ კჳროს მეფისაგან იქმნა ბრძა-
ნება, რათა აღეშენოს სახლი ღუთისა ესე, რომელია იერუსა-
ლემს შინა: ⁂ იუწყე მეფეო ამისთჳს რათა წარმოგვსავნოს ჩუენდა
მოამართ.

თავი ვ.

ა გაშინ [1] დარია მეფემან უბრძანა, ✠ ეძიებდეს წიგნის საცავსა
ბ შინა, სადაცა საუნჯე დგას ბაბილონს შინა ✠ ✠ ჰოეს ამფისა ში-
ნა ქალაქსა მიდელთასა ჰალატსა შინა თაოვანს ერთსა, ✠ ესე წე-
გ რილ იყო მას შინა მოსახსენებლად ✠ წელსა შინა ჰირველსა კჳ-
როს მეფისა, კჳროს მეფემან ბრძანა სახლისათჳს ღუთისა, რომელ
არს იერუსალჱმს შინა: სახლი აღშენდეს, ✠ ადგილსა სადაცა შეი-
წირვის შესწირაჲ: ✠ დასდვა სასომი სიმაღლისა წერთა სამოცი,
დ სივრცე მისი წყროა სამოცი ✠ ✠ სღუდენი ქვისა მტკიცე სამი ✠
ზღუდე სისა ერთი, სოლო წარსაგებელი სახლისაგან მეფისა, რა-
ე თა მიიცემოდეს ✠ ✠ ჴურჴჳლნი ტაძრისა ღუთისა ოქროსა ✠ ვე-
ცხლისა, რომელი ნაბუქოდონოსორ აღიღო ტაძრისაგან, რომელი
იყო იერუსალიმს შინა, ✠ მოიღო იგინი ბაბილონს შინა რათა
მიეცეს, ✠ მოიღონ ტაძარსა შინა, რომელ არს იერუსალჱმს შინა,
ადგილსა სედა, სადაცა იუნენ დადგინებულნი ტაძარსა შინა ღუთი-
ვ სასა ✠ აწ უკუჱ მიეცით მთავართა რომელ არიან წიაღ მდინარი-
სა სათარბუსანს, ✠ თანა მსახურთა მათთა აფარსა ხელთა, რომელ
ზ არს წიაღ მდინარისა შორეთ, ✠ მოიქეცით მუნით ✠ ✠ აწ დაუტე-
ვეთ საქმე ტაძრისა ღუთისა: მთავართა იუდასთა ✠ მოხუცებულთა
მისთა სახლი ღუთისა იგი რათა აღაშენონ ადგილსა ზედა თჳს-
ი სა ✠ ✠ ჩემგანცა ბრძანებული იქმნა, რათა ნუ რა რაჲმს უყოფთ წი-
ნააღმდგომს მოხუცებულთა ჰურიათასა შენებასა შინა სახლისა მის
ღუთისა: ✠ საქონლისაგან მეფისა ხარჯნი მუოფთა, წიაღ მდინარისა
გულს მოდგინეთ წარსაგებელსა ზედა, რათა მიეცეს კაცთა მათ,
თ რათამცა არა ყოვნდეს საქმე ესე ✠ ✠ უკეთუ რამე დააკლდეს, ✠
ჴარნი, ✠ ცხოვარნი, ✠ კრაჴნი, ყოველად დასაწუწკლსა შინა ღუთი-
სა ცათასა, იფქლი, მარილი, ღჳნოჲ, ჱთი, სიტყუსაებრ მღდე-
ლთა, რომელ არიან იერუსალჱმსა შინა, რათა მიეცეს მათ ყოველ-
თაებრ დღეთა, უკეთუ ითხოონ, რათა იყუნენ შესწირულ კეთილ
სურნელად ღუთისა ცათასა, ✠ რათა ევედრებოდენ ცხოვრებისა-

[1] ბ ეზრ. ვ.

თჳს მეფისა, ⳕ მეთა მისთა ✿ ⳕ ჩემგან განწესებულ არს ბრძანე- ი
ბა, რათა ყოველი კაცი, რომელი გარდაჰკდეს ბრძანებასა ამას,
აღიღოს ძალი სახლისა მისისაგან, ⳕ ამაღლდეს, ⳕ მოეკიდოს მას
ზედა, ⳕ სახლი მისი ჩემდა იუწენ აღებულ ✿ ⳕ ღმერთმან რომ- ია
ლისა სასელი დამკჳდრებულ არს მუნ, ქუჴმიაქციოს ყოველი მეფე,
ⳕ ერნი რომელნი განჰეროებენ კელთა თჳსთა შეცვლად ანუ დარ-
ღვევად სახლისა ღუთისა, რომელ არს იერუსალემს შინა, მე და-
რიაჲ დაჳადგინე ბრძანებაჲ, წადიერად რათა იქმნებოდეს ✿ [1]) მაშინ იბ
ფათანა მთავარი კერძოსა წიაღ მდინარისა, სათარბუსანა ⳕ თანა
მსახურნი მისი, ვითარცა წარგჳანა დარია მეფემან, ეგრეთ ჰყო-
ფდეს მოსწრაფედ ✿ სოლო მოსუცებულნი იუდელნი აშენებდეს, ⳕ იგ
ლევიტელნი, წინასწარმეტყუელებისაებრ ანგია წინასწარმეტყუჴ-
ლისა ⳕ საქარია მისა ადდოსა, ⳕ აღაშენეს ⳕ შეასრულეს ბრძანე-
ბისაებრ ღუთისა ისრაელისა, ⳕ ბრძანებისაებრ კჳროს, ⳕ დარია-
სა, ⳕ არტაკსერკსისა, მეფეთა სპარსეთისათა ✿ ⳕ აღასრულეს სა- იდ
ხლი იგი ვიდრე დღედმდე მესამისა თჳსა ადარ, რომელ არს წელ-
სა შინა მეექუსესა მეფობისა დარია მეფისასა ✿ სოლო ქმნეს ძეთა იე
ისრაელისათა, მღდელთა, ⳕ ლევიტელთა, ⳕ სხუათა ძეთა წარ-
ტყუჴმნილთასა განასლებაჲ სახლისა ღუთისა სიხარულით ✿ ⳕ შე- ივ
წირეს განახლებასა სედა სახლისა ღუთისასა ხუარაკი ასი, ⳕ ვერ-
ძი ორასი, კრავი ოთხასი, თიკანნი თხათაგან ცოდვისათჳს ყოვ-
ლისა ისრაელისა ათორმეტი, რიცხჳსაებრ ტომთა ისრაელისათა ✿
ⳕ დაადგინეს მღდელნი წესთა შინა თჳსთა, ⳕ ლევიტელნი ნაწილ- იზ
თა შინა თჳსთა მსახურებასა ზედა სახლისა ღუთისასა იერუსალემს
შინა, ვითარცა წერილ არს სჳულსა შინა მოსესსა ✿ ⳕ ქმნეს ძე- იჱ
თა ტყუჴმობისათა ჰასქა მეათოთხმეტესა დღესა ჰირველისა თჳსა-
სა ✿ რამეთუ განწმედილ იუნეს მღდელნი ⳕ ლევიტელნი, ვიდრე ით
ერთისამდე ყოველნი წმიდანი, ⳕ დაჰკლიდეს ჰასქასა ყოველნი ძენი
წარტყუჴმნილთანი, ⳕ მმანი მათნი მღდელთა თაჳისა მათისათჳს ✿
ⳕ ჴამეს მეთა ისრაელისათა ჰასქა, რომელნი ტყუჴმობისაგან, ⳕ ი

[1]) გ კჳდრ. ზ.

კა ყოველთა გამოყუანნეს შეგინებულისაგან წარმართთა ქუეყანისა
მათთა ძიებად უფლისა ღუთისა ისრაელისასა ✿ ⁂ ყვეს დღესას-
წაული უცომოებისა შჯდ დღე შჳბითა, რამეთუ განახარნა იგინი
უფალმან, ⁂ მოაქცია გული მეფისა ასურისტანისა მათდა მიმართ,
განსმტკიცებლად გულნი მათნი საქმეთა შინა სახლსა ღუთისა
ისრაელისასა.

თ ა ვ ი ზ.

ა ბ გ დ ვ ზ ჱ თ ი ია იბ

ესოლო შემდგომად [1] ამათ სიტყუათასა, მეფობასა შინა არტაკ-
სერქსისა მეფისა სპარსეთისასა, გამოვიდა ესდრა ძე სარაესი, ძისა
ასარიასა, ძისა ხელკიასა ✿ ძისა სელუმისა, ძისა სადუკისა, ძისა
ახითობისა ✿ ძისა სამარიასა, ძისა ესრიასა, ძისა მარეოთისა ✿
ძისა სარაიასა, ძისა ესეიასა, ძისა ბოკიისა ✿ ძისა აგისესა, ძისა
ფინესისა, ძისა ელიასარისა, ძისა აჰრონ მღდელისა პირველისა ✿
ესე ესდრა გამოვიდა ბაბილონისაგან, ⁂ ესე მწერალი მოსწრაფე
სჯულთა შინა მოსესთა, რომელი მისცა უფალმან ღმერთმან ის-
რაელსა, ⁂ მისცა მას მეფემან, რამეთუ გული უფლისა ღუთისა ძი-
სისა მას ზედა იყო, ყოველთა შინა რომელსა ეძიებდა იგი ✿ ⁂
გამოვიდა მეთაგან ისრაელისათა, ⁂ სამღდელოთაგან, ⁂ ლევი-
ტელთაგან, ⁂ მგალობელნი, ⁂ წინა მეკარენი, ⁂ წმიდათა მსახურ-
ნი იერუსალჱმსა შინა, წელსა შინა მეშჯდესა არტაკსერქსის მეფისა-
სა: ⁂ მოვიდეს იერუსალჱმს შინა თუჱსა მეხუთესა: ესე არს წელი
მეშჯდე მეფისა ✿ რამეთუ პირველსა შინა დღესა თჯსა პირველისა-
სა მან იწყო გამოსლვად ბაბილონისაგან: ⁂ პირველსა დღესა ში-
ნა თჯსა მეხუთისასა, მოვიდა იერუსალჱმს შინა, რამეთუ გული
ღუთისა მისისა სახიერ იყო მას ზედა ✿ რამეთუ ეზრდა განუმსა-
და გული თჯსი, რათა მოიძიოს სჯული უფლისა, ⁂ რათა ქმნას
⁂ ასწავოს ისრაელსა შინა ბრძანება ⁂ სამართალი ✿ ⁂ ესე არს
სიტყუა ეპისტოლესი, რომელი მისცა მეფემან არტაკსერქს ესდრას
მღდელსა მწერალსა წიგნისა სიტყუათა მცნებათა უფლისათა, ⁂
ბრძანებათა მისთა ისრაელსა შინა ✿ არტაკსერქს მეფე მეფეთა,

[1] გ ესდრ. ბ.

ესდრა მღდელსა, მწერალსა სჯულისა უფლისა ღუთისა ზეცათასა,
რათა აღასრულოს ⁂ მიუგოს ✿ ჩემგან ბრძანებულ არს, რათა იე
თჯთოეულსა რომელსა აქუნდეს გულს მოდგინება კეთილი, სამე-
ფოსა შინა ჩემთა ერთაგან ისრაელისათა, ⁂ მღდელთაგან, ⁂ ლე-
ვიტელთაგან, განსწმედ იერუსალემს შინა, შენთანა რათა ვიდო-
დენ ✿ ჰირისაგან მეფისა, ⁂ შჯდთა თანა მზრახუწყლთა მისთა წარ- იდ
ვლინებულ ხარ ⁂ რათა მიხედო იუდიას ⁂ იერუსალემს რჯულსა
შინა ღმერთსა მათ, მეოფთა ყელთა შინა შენთა ✿ ⁂ რათა წარიღო იე
სახლსა შინა უფლისსა ვეცხლი ⁂ ოქროჲ, რომელ მეფემან ⁂ თა-
ნა მზრახუწყლმან მისმან გულსმოდგინებით მისცეს ღმერთსა ის-
რაელისასა, რომელი იერუსალემს შინა მკჳდრობს ✿ ⁂ ყოველი ივ
ოქრო ⁂ ვეცხლი, რომელი უკეთუ მოიჰოო ყოველთა შინა სასელ-
მწიფოთა ბაბილონისათა კეთილ ნებითა თანა ერისათა, ⁂ მღდელთა
ნებსით შემწირველთა სახლსა შინა ღუთისსა იერუსალემს შინა ✿
⁂ ყოველი ოქრო ⁂ ვეცხლი, რომელნი ჰპოო ყოველსა სამთავ- იზ
როსა შინა ბაბილონისასა კეთილ ნებობით შესაწირავი ერისა ⁂
მღდელთა, ნებით შემწირველთა სახლსა შინა ღუთისასა, რომელ
არს იერუსალიმს, ⁂ ყოველი შემოსავალი იგი გულს მოდგინეთ
დაწერე წიგნსა შინა ამას: სუარაკანი, ⁂ ცხოვარნი, კრავნი, ⁂
მსხუწყრჰლი მათი, ⁂ საჰკურებელი მათი: ⁂ მოიღე იგი საკურთ-
ხეველსა ზედა სახლსა ღუთისა თქუენისა, რომელ არს იერუსალემს
შინა ✿ ⁂ უკეთუ, რათა შენდა ⁂ ძმათა შენთა კეთილ იკონოთ, იზ
დანარჩუნებულისაგან ვეცხლისა ⁂ ოქროსა ყოფად ვითარცა სათნოა
ღუთისა თქუენისა, ჰყაფთ ✿ ⁂ ჯურჯანი, რომელი მოგეცა შენ ით
მსახურებად სახლისა ღუთისა, მიეც წინაშე ღუთისა იერუსალემსა
შინა ✿ ⁂ სხუაცა საგძარნი სახლისა ღუთისა შენისა, რომელი კ
უკეთუ იკონების შენდა მიცემად, რათა მისცე სახლიდამ საუნჯისა
მეფისა ⁂ ჩემგან ✿ მე არტაკსერქს მეფემან განვაწესე ბრძანება ყო- კა
ველთა მცველთა საუნჯეთა, რომელ არიან წიაღ მდინარისა, რათა
ყოველი რომელი უკეთუ ითხოს თქუენგან ესდრა მღდელმან, ⁂ მწე- კბ
რალმან სჯულისა ღუთისა ზეცისა, მსათ იყოს ✿ რათა იყოს ვეცხლი

ვიდრე ას ტალანტამდე, ⁂ იფქლი ვიდრე ასამდე საწუაული, ⁂ ღვ-
ნო ვიდრე ასამდე საწნესელი, ⁂ ზეთი ვიდრე ასამდე სხამნისა, ⁂
კვ მარილნი უსომორი✿ ყოველი რომელ არს ნებისაებრ ღუთისა ზე-
ცათასა, რათა იყოს სახლსა შინა ღუთისა ზეცათასა, მოიხილეთ
რათა არა ვინ განყოს კელი სახლსა ზედა ღუთისა ზეცისასა, რაჲა
არა ოდეს იყოს რისხვა სამეფოსა ზედა მეფეთასა ⁂ ძეთა მისთა ✿
კდ ⁂ თქუმნდა, საცნაურად ვუყოთ ესე ყოველთაგან მღდელთა, ⁂ ლევი-
ტელთა, მგალობელთა, მეკარეთა, ნათინიმოს, ⁂ მსახურთა სახლი-
სა ღუთისა, სარკი რათა არა იყოს თქუმნდა, არცა იქონიოთ უფ-
კე ლება მონებად მათ ✿ ხოლო შენ ესდრა, სიბრძნისაებრ ღუთისა
შენისა, რომელი კელსა შინა შენსა არს, დაადგინენ მწიგნობარნი
⁂ მსჯულნი, რათა სჯიდენ ყოველსა ერსა, რომელ არს წიაღ-
მდინარესა, ყოველთა რომელნი იცნობენ სჯულსა ღუთისა შენისა-
კვ სა, ⁂ რომელნი ვერ სცნობდენ აცნობებდით ✿ ⁂ ყოველმან რო-
მელმან არა ყოს სჯული ღუთისა შენისა, ⁂ სჯული მეფისა გულ
მოდგინედ სასჯელი რათა იყოს მას ზედა, უკეთუ სიკუდილსა შინა,
ანუ სწავლასა შინა, ანუ მოაკლდეს ცხოვრებასა, ანუ მიეცეს სახ-
კზ ურობილესა შინა ✿ კურთხეულ არს უფალი ღმერთი მამათა ჩუენ-
თა, რომელმან მისცა ესრეთ გულსა მეფისა, რათა იდიდოს სახლი
კჱ უფლისა, რომელ არს იერუსალემს შინა ✿ ⁂ ჩემ ზედა მოდრკა
მოწყალება წინაშე თჳალთა ძეფისა ⁂ თანა მხრასველთა მისთა ⁂
ყოველთა მთავართა მეფისა თანა ძლიერთა, ⁂ მე განძლიერებულ
ვიქმენ, რამეთუ კელი ღუთისა სახიერი ჩემ ზედა, ⁂ შევკრიბე ის-
რაელთაგან მთავარნი გამოსლვად ჩემთანა.

თ ა ვ ი ც.

ა **და** [1] ესენი არიან მთავარნი ძამეულთა მათთა წინამძღუარნი,
რომელნი გამოვიდნენ ჩემთანა მეფობასა შინა არტაქსერქს მეფისა
ბ ბაბილოვნისასა ✿ ძეთაგან ფინეესისათა, ღირსონ: ძეთაგან ითა-
გ მარისათა, დანიელ: ძეთაგან დავითისთა, ათტუს ✿ ძეთაგან სახანია-
სათა, ძეთაგან ფოროსისთა, საქარია, ⁂ მათთანა კაცნი ასერგა-

[1] გ ეზდრ. ზ.

სისნი ✿ მეთაგან ფაათმოაბისა, ელიან მე სარაიასი ✿ მისთანა დ
კაცი ორასი ✿ ✿ მეთაგან ხათოისა, ესენია მე აზილისა, ✿ მის- ე
თანა კაცნი სამასი ✿ ✿ მეთაგან ადინისთა, თვით მე იონათანისი, ვ
✿ მისთანა კაცნი ორმეოცდა ათნი ✿ ✿ მეთაგან ელამისთა, იასაია ზ
მე ათელიასი, ✿ მისთანა სამეოცდა ათნი კაცნი ✿ ✿ მეთაგან სა- ჱ
ფატიასითა, ზავდია მე მიხაილისა, ✿ მისთანა ოთხმეოცი კაცი ✿
✿ მეთაგან იოაბისათა, აბდია მე იეილისა, ✿ მისთანა ორას ათო- თ
რმეტი კაცი ✿ ✿ მეთაგან ვაანისთა, სელიმუთ მე იოსაფიასა, ✿ ი
მისთანა ას სამეოცი კაცი ✿ ✿ მეთაგან ბაბისთა, ზაქარია მე ბაბი- ია
სი, ✿ მისთანა ოცდა ორნი კაცნი ✿ ✿ მეთაგან ასღადისათა, იბ
იოანან მე იკათანისა, ✿ მისთანა ას ათი კაცი ✿ ✿ მეთაგან ადო- იგ
ნიკამისთა, უკანასკნელნი, ✿ ესე სახელნი მათნი, ედიფალათ, იეილ,
✿ სამაია, ✿ მათთანა სამეოცნი კაცნი ✿ ✿ მეთაგან ვაღუასთა, იდ
უთაი, ✿ ზაუდ, ✿ მისთანა სამეოცდა ათნი კაცნი ✿ ხოლო შეკრი- იე
ბე იგინი მდინარისა მიმართ, რომელი მახლობელი არს ევიასა, ✿
ვეკენით მუნ სამ დღე; ხოლო ვიძიე ერთა შორის, ✿ მღდელთა
შორის, ✿ მეთაგან ლევიტელთა, ვერად გპოე მუნ ✿ ✿ წარვეზავ- ივ
ნეთ ელეზარის მიმართ, არიელისა, სემეისა, ✿ მათანანისა მიმართ,
✿ იარიბის, ✿ ელნათამის, ✿ ნათანის, ✿ ზაქარიას, ✿ მესსოლა-
მის, ✿ იოარიმის მიმართ ✿ ელნათანის ბრძენთა ✿ ✿ გამოყი- იზ
ვანე იგინი ადაის მიმართ უსუცესისა ადგილსა სედა კასფიასსა,
დავსდევით ბერსა შინა მათთა სიტყუანი, მეტყუშლად ადაის მი-
მართ, ✿ ძმათა მისთა ათინიმამს ადგილსა სედა კასფიასა მოყუანე- ბად ჩუენდა მეალობელთა სახლსა შინა ღუთისა ჩუენისასა ✿ ✿ იჱ
მოვიდეს ჩუენდა მომართ, ვინათგან კელი ღუთისა ჩუენისა იყო
კეთილ ჩუენ სედა, კაცი სახონ ძეთაგან მოოლისთა, მისა ლევი-
სა, მისა ისრაელისა, ✿ სარაგია, ✿ ასრი მისნი, ✿ ძმანი მისნი
ათვრამეტნი ✿ ✿ ასეგია, ✿ იასაია ძეთაგან მერარისთა, ✿ ძმანი მი- ით
სნი, ✿ ბენი მისნი ოცნი ✿ ✿ ნათინიმისგან, რომელნიცა მის- კ
ცა დაჲით, ✿ მთავართნი მსახურებისა მიმართ ლევიტელთა, ნაოი-
ნიმოსნი ორას ოცი, ყოველნი შეიკრიბნეს სახელთაებრ ✿ ✿ ქალა- კა

გებდეს მუნ მარხვასა მასლობელ მდინარისა აყუე, დამდაბლებად
წინაშე უფლისა ღუთისა ჩუენისა, თხოვად მისგან გზისა წრფელი-
სა ჩუენდა ⁂ შჯლთა ჩუენთა, ⁂ ყოველისა მონაგებისა ჩუენისა ✿
კბ რამეთუ შეგიკდომეთ თხოვად მეფისაგან ძალნი ⁂ ცხენოსანნი,
დაფარვად ჩუენდა მტერთაგან გზასა ზედა: ვინათგან ვარქუთ მეფე-
სა, მეტყუელთა: კელი ღუთისა ჩუენისა არს ყოველთა ზედა რო-
მელნი ეძიებენ მას კეთილსა შინა ⁂ ძლიერება მისი, ხოლო გუ-
კბ ლის წყრომა მისი მათ ზედა რომელნი დაუტეგებენ მას ✿ ხოლო
ვიმარხეთ ⁂ ვეყედრენით ღმერთსა ჩუენსა ამისთჯს, ⁂ შეისმინა
კგ ჩუენი ✿ ⁂ განუეგით მთავართაგან მღდელთა ათორმეტი, სარაიი,
კდ ასაიის, ⁂ მისთანა ძმათაგან მათთა ათი ✿ ხოლო აუწონეს მათ
ვეცხლი ⁂ ოქრო ⁂ ჭურჭელნი დასაწყისისა სახლისა ღუთისა
ჩუენისა, რომელი აღამაღლა მეფემან ⁂ თანა მზრახუწლთა მისთა,
კზ ⁂ მთავართა მისთა ⁂ ყოველმან ისრაელმან მოპოვებულმან ✿ ⁂
მივეც საწონითა კელსა შინა მათთა ვეცხლი, ტალანტი ექუსას
ორმეოცდა ათი, ⁂ ჭურჭელნი ვეცხლთა ასი, ⁂ ოქრო ასი ტალან-
კვ ტი ✿ ⁂ სასმისი ოქროსი ოცი ათასი, დრაქმა ათასი, ⁂ ჭურჭელ-
ნი რვალისა ბრწყინვალენი კეთილ ფეროვანი ძვირფასნი ვითარცა
კჱ ოქროჲ ✿ ⁂ ვარქუ მათ: თქუენ წმიდანი ხართ უფლისა ღუთისა,
⁂ ჭურჭელნი წმიდანი, ⁂ ვეცხლი, ⁂ ოქრო, რომელი ნებსით მი-
კთ ცემულ არს უფლისა ღუთისა მამათა ჩუენთა ✿ იღჯებდით ⁂
სცჯდით, ვიდრემდის საწონით მისცეთ წინაშე მთავართა, მღდელთა
⁂ ლევიტელთა, ⁂ წინაშე მთავართა მამეულთა ისრაელისათა იერუ-
ლ სალჱმსა შინა, კარავთა შინა სახლისა უფლისსა ✿ ⁂ მიიღეს
მღდელთა ⁂ ლევიტელთა წონა ვეცხლისა ⁂ ოქროსი ⁂ ჭურჭელთა,
ლა რათა მიიღონ იერუსალჱმს შინა, სახლსა ღუთისა ჩუენისასა ✿ ⁂
აღჯდეთ მდინარისაგან იუისა მგათორმეტესა შინა დღესა თჯსა
ჰირუელისასა, რათა მივიდეთ იერუსალჱმს შინა: ⁂ კელი ღუთისა
ჩუენისა იყო ჩუენ ზედა, ⁂ გჯხსნას ჩუენ კელთაგან მტერთა, ⁂
ლბ შემწუობრეთაგან გზასა ზედა ✿ ⁂ მოვედით იერუსალჱმს შინა, და-
ლგ ვეგინით მუნ სამ დღე ✿ ⁂ იქმნა დღესა მეოთხესა შინა, მივეცით

წონით ვეცხლი ⁊ ოქრო, ⁊ ჭურჭელნი სახლსა შინა ღუთისა
ჩუენისასა ქუეშე კელსა მარიმოთისა ძისა ურიას მღდელისა, ⁊
მისთანა ელეაზარ ძე ფინეესისა, ⁊ მისთანა იოსავად ძე იესუსა,
ინოადია ძე ვანაისა ლევიტელთა ✿ რიცხჳსაებრ ⁊ წონისა ყო- ლდ
ველნი: ⁊ დაწერიღი იქმნა ყოველი წონა ✿ მას ჟამსა შინა, რომელი ლე
მოვიდეს ტყუჱობისაგან მენი წარტყუჱნილთანი, მოიღეს ყოველად
დასაწუჱლნი ღუთისა ისრაელისა, ზუარაკი ათორმეტი ყოველთა-
თჳს ისრაელთა, ვერძი ოთხმოცდა ათექუსმეტი, კრავი სამოცდა
ათშჯდმეტი, თხანი ცოდვისათჳს ათორმეტი, ყოველნი ყოველად და-
საწუჱლად უფლისა ✿ ხოლო მიეცა ბრძანება მეფისა მმართუჱლ- ლვ
თა მეფისათა, ⁊ მთავართა, რომელნი წიაღ მდინარისა, ⁊ ადიდ-
ნეს ერი ⁊ სახლი ღუთისა.

თ ა ვ ი თ.

და [1] ვითარცა აღესრულნეს ესენი, მომეახლნეს ჩემდამო მთა- ა
ვარნი, ⁊ მეტყოდეს: ნუ განიყენებიან ერნი ისრაელთა, ⁊ მღდე-
ლნი, ⁊ ლევიტელნი ერთაგან ქუეყანისათა, არა წმიდებათა შინა
მათთა, რომელ არიან: ქანანელნი, ⁊ ეთეველნი, ფერეზელნი, იებუ-
სელნი, ამმონითელნი, მოაბელნი, ⁊ მოსერითელნი, ამორეველ-
ნი ✿ ვინათგან მოიყვანდეს ასულთაგან მათთა თავისა თჳსისა ბ
თჳს, ⁊ ძეთა თჳსთა თჳს, ⁊ შერიგნეს თესლი წმიდათა ერთა თანა
ქუეყანისათა, ⁊ კელი მთავართა ⁊ მჴედართა-მთავართა გარდასლვა-
სა შინა ამას დასაბამს ✿ ⁊ ოდეს ვისმინე სიტყუანი ესე, დავიხენ გ
სამოსელნი ჩემნი, ⁊ შევძრწუნდი. ⁊ აღმოვიფხურენ თმანი თავისა
ჩემისა, ⁊ წუჱრნი ჩემნი, ⁊ დავჯედ გლოვარედ ✿ ⁊ შეკრბეს ჩემდა დ
ყოველნი რომელნი იშიშოდეს სიტყუისა ღუთისა ისრაელისასა
გარდასლვისა თჳს შემოსრულთა ტყუჱობისაგან: ⁊ მე ვჯედ შეკი-
რვებული ვიდრე მსხუჱრპლამდე მწუხრისა ✿ ⁊ მსხუჱრპლსა შინა ე
მწუხრისასა აღვდეგ მწუხარებისაგან ჩემისა. ⁊ ოდეს დავიხე სა-
მოსელი ჩემი, ⁊ გძრწოდი, ⁊ მოვიდრიკე მუხლნი ჩემნი. ⁊ განვიხ-
ურენ კელნი ჩემნი უფლისა ძიძართ ღუთისა ჩემისა ✿ ⁊ ვთქუ ვ

[1] გ კზდრ. ც.

უფალო ღმერთო ჩემო, ვისირცხვ, ჲ მეცდომების აღებად ჰირისა ჩემისა შენდამი, რამეთუ უშჯულოებანი ჩუენნი განმრავლდეს უფროს თმათა თავთა ჩუენთა, ჲ ცოდვანნი ჩუენნი ამაღლდენ ვიდრე ზ ცადმდე ✿ დღითგან მამათა ჩუენთასა გარდასლვათა შინა დიდთა ვართ ვიდრე დღედმდე ამისა: ჲ უსჯულოებათა შინა ჩუენთა მიცემულ ვართ ჩუენ ჲ მეფენი ჩუენნი, ჲ მღდელნი ჩუენნი, ჲ მენი ჩუენნი კელთა შინა მეფეთა წარმართთათა, მახჳლთა შინა, ჲ ტყუენობათა შინა ჲ წარტაცებათა შინა, ჲ სირცხჳლთა შინა ჰირისა ჩუენისაჲ, ვითარცა დღესა ამას ✿ ჲ აწ მოწყალე იქმნა ჩუენ ზედა ღმერთი ჩუენი, რომელმან დაგვიტეა ჩუენ მაცხოვარებად, ჲ მოცემად ჩუენდა სიმტკიცე ადგილსა სედა წმიდასა მისსა, განათლებად თუალთა ჩუენთა, ჲ მოცემად განცხოელება მცი თ რეთ მონებასა შინა ჩუენსა ✿ რამეთუ მონანი ვართ, ჲ მონებასა შინა ჩუენსა ნუ დაგჯტეებ ჩუენ უფალო ღმერთო ჩუენო, ჲ მოდრიკენ ჩუენ ზედა მოწყალება წინაშე მეფეთა სპარსეთისათა, მოცემად ჩუენდა ცხოვრებაჲ აღდგინებად მათ მიერ სახლისა ღუთისა ჩუენისა, ჲ ალმართებად მოკრებისა მისისა, ჲ მოცემად ჩუენდა დაცვასა იუ ი დასა შინა ჲ იერუსალიმს ✿ ჲ აწ რაი ვთქუათ ღმერთო ჩუენო ამი ია სებრ; რამეთუ დაუტეეთ ბრძანებანნი შენნი ✿ რომელთან მოგუშჯც ჩუენ კელითა მონათა შენთა წინანასწარმეტყუენ ლთა, მეტყუენ ლმან: 1) ქუეყანასა, რომელსა შინა თქუენ შეხვალთ დამკჳდრებად მისა ქუეყანა არა წმიდა არს, არა წმიდებისა ებრ ერია წარმართთა, საძაგელებათა შინა მათთა, რომლითა აღავსნენ იგინი ჰირი იბ თგან ვიდრე ჰირაღმდე შეგინებათა შინა მათთა ✿ ჲ აწ ასულთა თქუენთა ნუ მისცემთ ძეთა მათთა, ჲ ასულთა მათთა ნუ მოუყვანთ ძეთა თქუენთა, ჲ ნუ ეძიებთ მშჳდობასა მათსა, ჲ კეთილთა მათთა ვიდრე უკუნისამდე, რათა განძლიერდეთ ჲ ჭამდეთ კეთილსა ქუეყანისასა, ჲ სამკჳდრებელად მისცემდეთ ძეთა თქუენთა ვიდრე იგ უკუნისამდე ✿ ჲ ყოველთა შემდგომად, რომელნი მოვიდეს ჩუენ ზედა საქმეთა შინა ჩუენთა ბოროტთა, ჲ ცოდვათა ჩუენთა დი-

1) ბ მოსე კგ ჲ დდ. ბ მოსე ზ,

დთა, ვინათგან არა არს ვითარცა ღმერთი ჩუენი, რომელმან გჳ-
გსნა ჩუენ უსჯულოებათაგან ჩუენთა, ⁂ მოგვცა ჩუენ ცხოვრება ✿
ვინათგან მივაქციეთ დარღვევად მცნებანი შენნი, ⁂ ვიქორწინენით იდ
ერთა თანა ქუეყანისათა: არა განრისხნენ ჩუენ ზედა ვიდრე აღსა-
სრულამდე, არცა დაგვიტევნე ჩუენ ნეშტად ცხოვრებასა ზედა ✿
უფალო ღმერთო ისრაელისაო მართალ ხარ შენ, რამეთუ დაუტე- იე
ვეთ ცხოვრება, ვითარცა დღესა ამას; აჰა ჩუენ წინაშე შენსა ვართ
ყოველნი უსჯულოებათა შინა ჩუენთა, ვინათგან ვერ შესაძლებელ
არს დგომად წინაშე შენსა ამისთჳს.

თავი ი.

და ოდეს ილოცვიდა ეზდრა, ⁂ ოდეს აღიარებდა მტირალი ა
⁂ ევედრებოდა წინაშე ტაძრისა ღუთისა, შეიკრიბა მისა მიმართ
ისრაელთაგან კრებული დიდი ფრიად, კაცნი ⁂ დედაკაცნი ⁂
ერმანი, რამეთუ ტიროდეს ერნი, ⁂ აღიმაღლეს ტირილი ✿ ⁂ მი- ბ
უგო სეხნაია ძემან ლღილეგისმან ძეთაგან ილლამისთა, ⁂ ჰრქუა ეზ-
დრას: ჩუენ გარდავხედით წინაშე ღუთისა ჩუენისა, ⁂ მოვიყვან-
ნეთ ცოლნი უცხონი ერთაგან ქუეყანისა, ⁂ აწ არს სულგრძელე-
ბა ისრაელისა ამისთჳს ✿ ⁂ აწ აღვთქუათ აღთქმა ღუთისა ჩუენ- გ
ნისა, რათა განუტევნეთ ყოველნი ცოლნი, ⁂ შობილნი ამათგან,
ვითარცა ვნებაჳს: აღდეგ ⁂ შეაშინენ იგინი მცნებითა ღუთისა
ჩუენისა, ⁂ სჯულისაებრ რათა იყვნ ✿ აღდეგ, ვინათგან შენ ზე- დ
და არს სიტყუა. ⁂ ჩუენ შენთანა, განძლიერდი ⁂ ჰქმენ ✿ ⁂ აღ- ე
დგა ეზდრა, ⁂ აფუცა მთავარნი, ⁂ მღდელნი ⁂ ლევიტელნი, ⁂ ყო-
ველი ისრაელი, რათა ჰყონ სიტყჳსა ამის ებრ, ⁂ იფუცვი-
დენ ✿ ⁂ [1] აღდგა ეზდრა ჰირისაგან სახლისა ღუთისა. ⁂ ვ
წარვიდა საუნჯესა შინა სახლისა, ⁂ იონანან მისა ელისუფისა, ⁂
დაჯდა მუნ: ჰური არა ჭამა ⁂ წუალი არა სუა, რამეთუ ტიროდა
გარდასლვისათჳს შემოსრულთა ტყუჱობისაგან ✿ ⁂ წარვლენილ ზ
იქმნა სიტყუა იუდასა შინა ⁂ იერუსალემსა შინა, ყოველთა ძეთა
წარტყუჱნილთასა, რათა შემოკრბენ იერუსალემს შინა ✿ ყოველი ⁂

[1] გ ეზდრ. თ.

რომელი უკეთუ არა მოვიდეს სამსა დღესა შინა, ზრახჯსაებრ მთა-
ვართა ⁂ მოხუცებულთა, აღიღოს ყოველი საქონელი მისი, ⁂ იგი თ
განყოფილ იქმნეს კრებულთაგან წარტყუენილთასა ✿ ⁂ შეკრბეს
ყოველნი კაცნი იუდასნი ⁂ ბენიამენისნი იერუსალემს შინა სამსა
დღესა, ესე არს თუჱ მეათე მეოცესა შინა დღესა თჳსასა, სხდეს
ყოველი ერი წინაშე სახლისა ღუთისა მძრწოლარნი სიტყჳსათჳს
⁂ ზამთრისაგან ✿ ⁂ აღდგა ესდრა მღდელი, ⁂ ჰრქუა მათდა მი- ი
მართ: თქუენ ცარდჯყენდით, ⁂ აღიღეთ ცოლნი უცხო თესლთანი
შესმინებთ ცოდვასა ძიმართ ისრაელსა ✿ ⁂ აწ მისცემდით ქებასა ია
უფალსა ღმერთსა მამათა ჩუენთასა, ⁂ ჰქმენით სათნო წინაშე მი-
სსა, ⁂ განყოფენით ერთაგან ქუეყანისა, ⁂ ცოლთაგან უცხო თე- იბ
სლთასა ✿ ⁂ მიუგეს ყოველმან კრებამან ჴმითა დიდითა ⁂ იგ
ჰრქუეს: სიტყჳსაებრ შენისა ჩუენდა მიმართ ჴჷყოთ ✿ ცარნა ერნი
მრავალნი არიან, ⁂ ჟამი ზამთრისა, ⁂ არა არს შესაძლებელ დღო-
მად ცარე, ⁂ საქმე არა არს დღისა ერთისა ანუ ორთა, რამეთუ
ფრიად მრავალი ვცოდეთ სიტყჳთა ამით ✿ რათა დადგენ მთავარნი იდ
ჩუენნი ყოველთა შინა კრებასა, ⁂ ყოველთა შინა ქალაქთა
ჩუენთა, რომელმან მოიყვანნეს ცოლნი უცხო თესლთანი, რათა
მოვიდეს ჟამსა შინა ბრძანებისა, ⁂ მისთანა მოხუცებულნი ყოველი-
სა ქალაქისაგან, ⁂ მსაჯულნი რომელმან მიაქციოს რისხვა ცულის
წყრომისა ღუთისა ჩუენისა ჩუენგან სიტყჳსა ამისთჳს ✿ ცარნა იე
იონათან მე ასაილისა, ⁂ იასსა მე ფეცუენისა ჩემთანა ამისთჳს, ⁂
მესოლამ, ⁂ საბათაი ლევიტელი შეეწეოდეს მათ ✿ ⁂ უყუს ეკრეთ ივ
ძეთა წარტყუენილთასა, ⁂ განიბივნეს ესდრა მღდელი ⁂ კაცნი
მთავარნი მამულთა სახლსა შინა, ⁂ ყოველნი სახელისაებრ რამეთუ
მოიქცეს დღესა შინა ჰირველსა თჳსა მეათესა, რათა იძიონ სი- იზ
ტყუანი ✿ ⁂ აღასრულეს ყოველმან კაცმან რომელსა ჰყუანდეს ცოლ-
ნი უცხო თესლთანი, ვიდრე დღემდე ჰირველისა, თჳსა ჰირველი- იჱ
სა ✿ ⁂ იპოვნეს ძეთაგან მღდელთასა, რომელსა მოჰყუანდეს ცო-
ლნი უცხო თესლთა, ძეთაგან იესუა ძისა იოსედეკისა, ⁂ ძმანი
მისნი მაასია, ⁂ ელიეზერი, ⁂ იარიმ, ⁂ ღადალია ✿ ⁂ მისცნეს ით

კელნი თჳსნი განდევნად ცოლთა თჳსთა ✠ შეცოდებისათჳს შეწირ-
ნეს ცხოვართაგან გარდასლვისათჳს თჳსისა, ვერძი ✿ ✠ მეთაგან კ
ემმიროისთა, ანანი, ✠ საჳდია ✿ ✠ მეთაგან ირამისთა მაასია, ✠ კა
ელლია ✠ სამია, ✠ იეილ, ✠ იოზია ✿ ✠ მეთაგან ფასურთა ელი- კბ
ოენე, მაასია, იზმაილ, ✠ ნათანაილ, ✠ იოზაბად, ✠ ილასა ✿ ✠ კგ
ლევიტელთაგან, იოზაბად, ✠ ფამუი, ✠ კოლია, სოლო იგივე კო-
ლით, ✠ ფეთია, ✠ იუდა, ელიეზერ ✿ ✠ მგალობელთაგან, ელისაფ კდ
✠ მეკრეთაგან, სოლიმ, ✠ თელამინ, ✠ ოდუა ✿ ✠ ისრაელთაგან მე- კე
თაგან ფოროსისა, რამია, ✠ აზია, ✠ მელქია, ✠ მეამინ, ✠ ელია-
ზარ, ✠ ასავია, ✠ ვონეა ✿ ✠ მეთაგან ილამისთა, მათთანია, ✠ კვ
ზაქარია, ✠ იაილ, ✠ აბდია, ✠ იერიმოთ, ✠ იელია ✿ ✠ მეთაგან კზ
ზათუისთა, ელიონაი, ელისუე, მათთანაი, ✠ არმოთ, ✠ საბად, ✠
ოზია ✿ ✠ მეთაგან ბაბეისთა, იონან, ანანია, ✠ საბუი, ✠ ფალი ✿ კი,კთ
✠ მეთაგან ბანუისთა, მოსოლლამ, ✠ მალლუხ, ადდაია, იასუბ,
✠ საალ, ✠ რიმოთ ✿ ✠ მეთაგან ფაათმოაბთა, ედნეა, ✠ ხალლიილ, ლ
✠ ვანაია, მაასია, მატთანია, ვესელეილ, ✠ ვანუი, ✠ მანასეი ✿ ✠ לא
მეთაგან ირამისთა, ელიეზერ, ესია, მელხია, სამაია, სემეონ ✿ ბე- לב
ნიამენ, მალუხ, სამარია ✿ ✠ მეთაგან ასიმისთა, მეთთანაია, მათა- לג
თა, ზაბად, ელიფადეთ, იერამი, მანასი, ✠ სემეი ✿ ✠ მეთაგან ვა- לד
ნისათა, მოოდია, ამრამ, ✠ უილ ✿ ვანაია, ვადაია, ხელია ✿ უა- הו,לו
ნია, მარიმოთ, ✠ ელიასივ ✿ მათთანია, ✠ მატთანაი ✿ ✠ უვეს לזוח
მეთა ვანუესთა, ✠ მეთა სემიენისთა ✿ ✠ სალემია, ✠ ნათან, ✠ ადა- לט
ია ✿ მახნადა აუსესეი ✿ არუესრიილ, ✠ სამარია ✿ სელლუმ, מ,מא
ამრია, იოსებ ✿ მეთაგან ნაბუისთა, იეილ, მათთთია, ზაბად, სეეე- מג
ნაი, იადაი, ✠ იოილ, ✠ ვანეა, ✿ ყოველნი იგინი მოიყვანნეს מד
ცოლთა უცხო თესლთაგან ✠ შუებს მათგან მენი.

დასასრული პირველისა წიგნისა ეზდრაჲ, რომელსა აქეს თავსა შორის
თვისსა თავი ი.

წიგნი ნეემიასი

თავი ა.

ა ბ გ ე ვ ზ ჱ

და სიტყვასა ნეემიასსა, ძისა ახალიინისსა, იქმნა თუჱსა შინა სასელეფს, მეოცესა წელსა, ⁂ მე ვიყავ სუსანაჲრესა შინა ✿ ⁂ მოვიდა ჩემდა მიმართ ანანა ერი ი მმათაგანი ჩემთა, კაცთა თანა იუდასათა, ⁂ ვკითხვიდი მათ ცხორებულთა თჯს, რომელნი დარჩნეს ტყუჱსთაგან, ⁂ იერუსალიმისაგან ✿ ⁂ მეტყოდეს მე: რომელი დარჩეს ტყუჱსთაგან მუნ კერძოთა შინა განბორკოტებულებასა შინა დიდსა, ⁂ უჱსდრებასა შინა, ⁂ ზღუდენი იერუსალიმისნი ⁂ რღუჱსულნი, ⁂ ბჭენი მისნი დამწუარი ცეცხლითა ✿ ⁂ იქმნა ოდეს მესმა სიტყუა ესე, დავჯედ ⁂ ვტიროდი, ⁂ ვგოდებდი დღე მრავალ, ⁂ ვიქმენ მარხულ ⁂ ვევედრებოდი წინაშე ჱრისა ღუთისა ზეცათასა ✿ ⁂ [1] ვთქუ: ევედრები შენ უფალო ღმერთო ცათაო. ძლიერო, დიდად ⁂ საშინელო, რომელი დაიმარხავ აღთქმასა ⁂ მოწყალებასა, რომელნი ეუარობენ შენ, ⁂ დამცველთა მცნებასა შენსა. რათა იუნენ ურნი შენნი შემკრძალველი ⁂ თჳალნი შენნი განხმულ, რომელ სმენად ევედრებაჲ მონისა შენისა, რომელიმე ევევედრები წინაშე შენსა დღითი დღე ⁂ დამე ძეთა თჯს ისრაელთა მონათა შენთა: ⁂ აღვიარებ ცოდვათა თჯს ძეთა ისრაელისა, რომელ ვსცოდე წინაშე შენსა, დამედა სახლმან მამისა ჩემისამან ცოდეთ ✿ გარდავგლომით გარდავვედით შენდა, ⁂ არა დავიმარხეთ მცნებანი შენნი, ⁂ ბრძანებანი ⁂ სამართალნი რომელნი უბრძანე მოსეს მონასა შენსა ✿ მოიჯსენენ უჱსდ სიტყუანი რომელნი ამცენ მოსეს მონასა შენსა, მეტყუჱსლმან: უკეთუ გარდავდეთ თქჱსნ, მე განგაბნიენე თქჱსნ ერთა შორის ✿ ⁂ თუ მოიქ-

[1] დასაწყ თ. ჭკუმოთ თ.

ცეთ ჩემდა მიმართ, ✠ დაიმარხნეთ მცნებანი ჩემნი, ✠ ჰოოთ იგი-
ნი, ✠ უკეთუ იოს განბნევანი თქუენნი კიდემდე ცისა, მუნითგან
შეგკრიბნე თქუენ. ✠ მოგიყვანნე თქუენ აღგილსა შინა, რომელი
გამოგირჩიე დამკჳდრებად სახელისა ჩემისა მუნ ✠ ✠ ესე მონანი შენ- თ
ნი, ✠ ერნი შენნი, რომელიცა მოიუიდენ, ძალითა შენითა დიდითა, ✠
კელითა შენითა ძლიერითა ✠ გევედრები უკუნ უფალო, რათა ი
იოს ყურნი შენნი შემკრძალველნი ვედრებასა ზედა მონისა შენისა,
✠ ლოცვასა ზედა მონათა შენთასა, რომელთა ნებავსთ მოშიშებად სა-
ხელისა შენისა, ✠ კეთილ წარუმართოე მონასა შენსა დღეს, ✠ მიეც
მას წუალობა წინაშე კაცთა ამათ, ✠ მე ვიქმენ ღჳნის მწდე მეფეთა.

თავი ბ.

ᲓᲐ იოო თუნ სა შინა ნისანსა, წელსა მეოცდა ხუთესა; არტა- ა
კსერკს მეფისასა ✠ ღჳნო იოო წინაშე ჩემსა: ✠ აღვიღე ღჳნო, ✠
მივეც მეფესა, ✠ არა იოო სხუად წინაშე მისსა ✠ ✠ მრქუა მე მეფემან ბ
რადსათჳს პირი შენი შეჭმუნებულ არს, ✠ არა სარ მტკივნეული, ✠
არა არს ესე თჳნიერ გულისა სიბოროტისა ✠ ✠ შემეშინა ფრიად. გ
✠ ვარქუ მეფესა: მეფეო უკუნისამდე ცხოველ სარ, არა ვითარ შე-
ვიჭმუნავ პირსა, ჩემსა ვინათგან ქალაქი სასლი საფლავი მამათა
ჩემთა მოოჯრდა ✠ ბჭენი მისნი დამწუარ არიან ცეცხლითა ✠ ✠ დ
მრქუა მე მეფემან: რათ ამისთჳს შენ გამოიკისავ? ✠ ვეედრე უფა-
ლსა ღმერთსა ცათასა ✠ ✠ ვრქუ მეფისა მიმართ: უკეთუ მეფეო ე
იხილო კეთილ, ✠ უკეთუ სათნო იოს მონა შენი წინაშე შენსა,
წარმგზავნო მე იუდასა შინა, ქალაქსა ✠ საფლავსა მამათა ჩემთასა,
✠ აღვაშენო იგი ✠ სოლო მრქუა მე მეფემან, ✠ ხარჳა რომელი ვ
ჯდა მახლობელ მისა, რომლისადმე ჟამისა იქმნების გზა შენი, ✠
ოდეს მოიქცევი: ✠ სათნო იქმნა წინაშე პირსა მეფისასა, ✠ წარ-
მგზავნა მე, ✠ დაუდევ მას ჟამი ✠ ✠ ვრქუ მეფესა უკეთუ მეფეო ს
იხილო კეთილად, მომეც მე ებისტოლე მკედართ მთავართა მიმართ
კერძოთა წიაღ მდინარისასა რათა მიმიუვანონ მე, ვიდრემდის მივი-
დე იუდასა შინა ✠ ✠ ებისტოლე ასაფის მიმართ მცველისა მაღნა- ტ
რისა სამეფოსა, რათა მომცეს მე ხენი, დაბურვად ბჭისა გოდოლ-

სა სახლისა, ⁂ ზღუდესა ზედა ქალაქისათა, ⁂ სახლსა ზედა, რომელ-
სა შევიდე ⁂ მოძცა მე მეფემან, ვითარცა კელსა ღუთისა კეთილი
თ ჩემთანა ✿ ⁂ მოვედ მკედართ მთავართა მიმართ კერძოსათა წიაღ
მდინარესა, ⁂ მივეც მათ ებისტოლე მეფისა: ხოლო წარმოავლინა
ი მეფემან ჩემთა თანა უსუცესნი ძალთა ⁂ მკედარნი ✿ ⁂ ისმინა სა-
ნავალათ არონიტმან, ⁂ თოიბ მონამან ამონისმან ⁂ ბოროტ მათ-
და იქმნა, რამეთუ მოვიდა კაცი მოძიებად კეთილისა ძეთა ისრაე-
ა,ბ ლისათა ✿ ⁂ მოვედ იერუსალიმს შინა, ⁂ ვიუაე მუნ სამდღე ✿ ⁂
აღვდეგ ღამე მე ⁂ კაცნი არა მრავალნი ჩემ თანა: ⁂ არავის მი-
თხარ რომელსა ღმერთი მომცემს, გულსა შინა ჩემსა ყოფად ის-
რაელისა თანა, ⁂ ჰირუტეჯ არა იუო ჩემთანა გარნა ჰირუტეჯ რომე-
ვ ლსაცა ზედა მე ვჯედ ✿ ⁂ შევედ ბჭესა შინა ღელისასა ღამე, ⁂ ჰირი-
სა მიმართ წუაროსა ლეღოვნისასა, ⁂ ბჭისა მიმართ სანეხვეთასა,
⁂ ვიქმენ განმზრახველ ხღუდისა თჯს იერუსალიმისა ⁂ რღუხ-
ი ულისა, ⁂ ბჭისა თჯს მისისა შეჭრილთა ცეცხლითა ✿ ⁂
მოვედ ბჭისა მიმართ ღელოვანსა, ⁂ საბანელისა მეფეთასა,
⁂ არა იუო ადგილი საცხოვრისა, რომელსაცა ზედა ვჯედ რა-
ვე თა განვიდეს ✿ ⁂ აღვედ ზღუდესა ზედა ნაღუარევსა ღამე, ⁂
განვიზრახე ხღუდისა თჯს, ⁂ ვიუაე ბჭეთა შინა ღელისასა ⁂ მო-
ვიქეც ✿ ხოლო მცველთა არა იცოდეს სადათ მოველ, ⁂ რაჲმე
ვეო, ⁂ იუდიელთა, ⁂ მღდელთა, ⁂ ჰატიოსანთა, ⁂ ერის მთავარ-
იზ თა. ⁂ სხუათა, მოქმედთა საქმისა ვიდრე მისდამდე არა ვაუწყე. ⁂ ვა-
რქუ მათ თქუენ იხილეთ განბოროტება ესე რომელსაცა შინა ვართ
ვითარ იერუსალიმი მოოკრებულ არს, ⁂ ბჭენი მისნი მიცემულნი ცე-
ცხლსა: მოვედით აღვაშენნეთ ხღუდენი იერუსალიმისანი, ⁂ ნუ ვიქმნე-
იჱ ბით მისა მიმართ უკუღრებასა შინა ✿ ⁂ ვაუწყე მათ კელი ღუთი-
სა, რომელ არს კეთილად ჩემ თანა, ⁂ სიტყუანი მეფისანი, რომე-
ლსა იტყოდა ჩემდა, ⁂ ვარქუ: აღვდგეთ, ⁂ აღვაშენოთ, ⁂ განძლიე-
ით რდებოდეს კელნი მათნი კეთილთა შინა ✿ ⁂ ისმინეს სანავალათ
არონიტმან, ⁂ ტობია მონამ ამმონიტმან, ⁂ ღისამ არაბიელმან, ⁂
გუკ̈ღცინოდეს ჩუკ̈ღნ, ⁂ მოვიდეს ჩუკ̈ღნდა მიმართ, ⁂ გუკ̈ღტყოდეს:

რაჲ არს საქმე ესე, რომელსა თქუჱნ ჰჴოფთ? ნუ თუ თქუჱნ წინა
აღუდგებით მეფესა ✠ შეურაცხყოფთ ✠ მივეცით მათ სიტყუაჲ, ✠ კ
ვოქუთ მათდა მიმართ: ღმერთი სცათა, იგი შეგუჱწევის ჩუჱნ ✠
ჩუჱნ მონანი მისნი წმიდანი, აღვდგეთ ✠ აღვაშენოთ, ხოლო თქუჱნი
არა არს ნაწილი, ✠ სიმართლე ✠ საკუთებელი იერუსალიმსა შინა.

თავი ჲ.

და აღდგა ელიასუჲ მღდელი დიდი, ✠ ძმანი მისნი მღდელნი, ა
✠ აღაშენეს ბჱჭნი ჳრძისა, ესე განწმიდეს მათ ✠ დაადგინეს ბჱჭე-
ნი მათ ✠ ვიდრე გოდლისა ას წუართამდე განწმიდნეს იგი ვიდ-
დრე გოდლამდე ანამეილისა ✠ ✠ მახლობელ მისა აღაშენეს კაცთა ბ
იერიქონელთა, ✠ მახლობელ მისა აღაშენა საკჱურ, ძემან ამანისამან ✠
ხოლო ბჱჭე სათევზესი, აღაშენეს ძეთა ასანაჳისთა, ესენი დაბურ- გ
ვიდეს მათ, ✠ დაადგინეს, ბჱჭეთა მათ ✠ კლიტენი მათი, ✠ მოქლო-
ნი მათი ✠ ✠ მახლობელ მათსა აღაშენა როძოფიდამ ძემან ურიის- დ
მან მისა აკოსისმან ✠ მახლობელ მისა აღაშენა მოსოლლამ, ძემან
ბარატიისმან, მისა მაზეველისამან, ✠ მახლობელ მათთა აღაშენა
სადუკ ძემან ბაანაისმან ✠ ✠ მახლობელ მათსა აღაშენა ფეკონი, ე
ხოლო ძლიერთა მათთა არა დაიდგეს ქედსა თჯსსა საქმესა შინა უფ-
ლისა ღუთისა თჯსისასა ✠ ✠ ბჱჭნი ძველნი აღაშენა იოიდა ძე- ვ
მან ფასეკოსმან, ✠ მესულამ ძემან ვასოდიასმან. ამათ დაბურეს იგი-
ნი, ✠ დაადგინეს ბჱჭნი მათნი, ✠ კლიტენი, ✠ მოქლონნი მათნი ✠
✠ მახლობელ მათსა აღაშენეს მალათია გაბაონელმან, ✠ ევარონ მი- ზ
რონოფით, კაცთა გაბაონისაგანმან, ✠ მასაფა ვიდრე საუდრადმდე
მთავრისა წიაღ კერძო მდინარისა ✠ ✠ მახლობელ მისა აღაშენა ჱ
ოზიელ ძემან არახიევსა, ოქროს მოქმედმან ✠ ახლოს მისა აღაშენა
ანანია, ძემან როკეიმისმან, ✠ აღადგინეს იერუსალემი ვიდრე ზღუ- თ
დემდე ერცელისა ✠ ✠ მახლობელ მათსა აღაშენა რაფაია ძემან
სურიისმან, უხუცესმან ხეორის გარემოსთა კერძოსა იერუსალემი- ი
სათა ✠ ✠ მახლობელ მათსა აღაშენა იედია ძემან ერომაფოსმან, ✠
ჰირის ჰირ სახლისა მისისა. ✠ მახლობელ მისსა აღაშენა ათტუფ, ია
ძემან ასვანისმან ✠ ✠ მეორე წილი აღაშენა მელხია ძემან ირამი-

სმან, ⁂ ასუე, ჰემან ფაათმოაბისმან, ⁂ ვიდრე გოდლადმდე მკრ-
იბ ცხლისა ✿ ⁂ მახლობელ მისა აღაშენა სალლუმ, ჰემან ალლოისმან, უხუცესმან ნახევარ კერძოსა გარემოს იერუსალემისა, ⁂ მან ⁂
იგ ასულთა მისთა ✿ ბჭე ღელისა აღაშენნა ანუნ, ⁂ მსაჟანებელთა სანონს შინა, ⁂ იგინი აშენებდეს მათ, ⁂ დაადგინეს ბჭენი მათნი, ⁂ კლიტენი მათი, ⁂ მოქლონნი მათი, ⁂ ათასი წყრთა ზღუდეთა
იდ შინა ვიდრე ბჭედმდე სანახეთასა ✿ ⁂ ბჭენი სანახეთანი აღაშენა მელხია, ჰემან რიქაბისმან, უხუცესმან გარემოს კერძოსა ვითაკრა-
მისმან, მან ⁂ ძეთა მისთა. ⁂ დაბურეს იგინი, ⁂ დაადგინეს ბჭენი
იე მათნი, ⁂ კლიტენი მათნი ⁂ მოქლონნი მათი ✿ ⁂ ბჭენი წუაროსა აღაშენა სოლომონ ჰემან ხალეზისმან, უხუცესმან კერძოსა მასფასამან. მან აღაშენა იგინი ⁂ დაბურნა იგინი, ⁂ დაადგინა ბჭენი
მათნი, ⁂ კლიტენი მათი ⁂ მოქლონნი მათი, ⁂ კედელი საბანელისა სილოამისა მტილთა კერძო მეფუთათა, ვიდრე ხარისხამდე ჩა-
ივ მოსაველთა ქალაქისაგან დავითისა ✿ ხოლო შემდგომად ამისა აღაშენა ნეჰიად ჰემან ხავუქისმან, უხუცესმან ნახევარ კერძოსა, ვიფსურისმან, ვიდრე მტილამდე დავითის საფლავისა, ⁂ ვიდრე საბა-
იზ ნელისამდე შენებულისა, ⁂ ვიდრე სახლამდე ძლიერთა ✿ შემდგომად ამისა აღაშენეს ლევიტელთა რაუმ ჰემან ვანაიმისმან. შემდგომად ამისა აღაშენა ასაფია, უხუცესმან ნახევარ კერძოსა კეილისმან
იჭ კერძოსა ზედა თჯსსა ✿ ⁂ შემდგომად ამისა აღაშენეს მმათა მათთა, ვენეი, ჰემან ინადადისმან, უხუცესმან ნახევარ გარემო კერძოსა
ით კეილისმან ✿ ⁂ აღაშენა მახლობელ მისა აზურ ჰემან იისუსმან უხუცესმან მასფისმან, საზომი მეორისა გოდლისა აღმოსავლისა
კ შემხებელისა კუთხისა ✿ ⁂ შემდგომად ამისა აღაშენა ვარუხ, ჰემან ზავუისმან, საზომი მეორისა კუთხისაგან, ⁂ ვიდრე ბჭედმდე სახ-
კა ლისა ელიასუვისა მღუდლისა დიდისა ✿ შემდგომად ამისა აღაშენა მერამოთ ჰემან ურისმან, ჰემან აკკოსისმან, საზომისა მეორისა
კბ ბჭითგან სახლისა ელიასუვისა ვიდრე ბოლოდმდე სახლისა ელიასუვისა ✿ ⁂ შემდგომად ამისა აღაშენეს მდდელთა კაცთა ველისაგან
ის იორდანისა ✿ ⁂ შემდგომად ამათსა აღაშენეს ვენიამენ ⁂ ასუე,

წინა სახლთა თჳსთა, ⁂ შემდგომად ამათ აღაშენეს აზარია ძემან
ჰაასისმან, მისა ანანიასა, მახლობელ სახლისა თჳსისა ✿ შემდგო- კდ
მად ამათსა აღაშენა ბინეი ძემან ალდოვისმან, საზომი მეორისა
სახლისაგან აზარიასა, ვიდრე კუთხემდე ⁂ ვიდრე მიდრეკილადმდე ✿
ფალატა მისა უზაინისმან წინა კუთხისა, ⁂ ეოდლისა ამაღლებუ- კე
ლისა, სახლიდამ მეფისა მაღლად, რომელია ბჭესა შინა საბნელო-
თი ⁂ შემდგომად მისა ფადაიუს ძემან ფოროსისმან ✿ ⁂ ნათინი- კვ
მისნი მკჳდრობდენ ოფალსა შინა, ვიდრე მტილამდე ბჭეთა წუალ-
თასა აღმოსავლით მიმართ, ⁂ ვიდრე ეოდოლადმდე, რომელი იყო
ამაღლებული ✿ ⁂ შემდგომად მათსა აღაშენეს ფეკუიმი საზომი მე- კზ
ორისა, კერძოსაგან ეოდლისა დიდისა, ⁂ ვიდრე ზღუდემდე ოფა-
ლისა ✿ უმაღლესი, ბჭე ცხენთა, აღაშენეს მღდელთა, ერთი კაცად კთ
კაცადმან წინა სახლისა თჳსისა ✿ ⁂ შემდგომად მათსა აღაშენა სა- კთ
დდუკ ძემან ემმირისმან წინაშე სახლისა თჳსისა, ⁂ შემდგომად ამი-
სა აღაშენა სამაია, ძემან სეხენიესმან, საკძილავი ბჭისა აღმოსა-
ვალთა ✿ შემდგომად მათთა აღაშენა ანანია, ძემან სელემიასმან, ⁂ ლ
ანნოჲ ძემან სელეფოვისმან ექუსი საზომი მეორისა, შემდგომად
მათსა აღაშენა მესულლამ, ძემან ვარახისმან, წინა საუნჯისა თჳ-
სისა ✿ შემდგომად ამისა აღაშენა მელხი ძემან სარეფისმან ვიდრე ლა
სახლადმდე ნათაინიმისა, ⁂ ფართა გამსყიდველთა წინა ბჭისა სა-
მსჯაროთასა, ⁂ ვიდრე ქორთამდე თაესაკიდურთასა ✿ ⁂ საშუალ ლბ
ბჭეთა ცხოვართათა აღაშენეს მჭედელთა ⁂ ფარის მსყიდველთა.

თ ა ვ ი დ.

და იყო ოდეს ისმინა სანავალლათ, რამეთუ ჩუენ ვაშენებდით ა
ზღუდესა ⁂ ბოროტ მისა იქმნა, ⁂ განრისხნა ფრიად, ⁂ ეცინოდა
იუდაჲთა ✿ ⁂ ჰრქუა წინაშე ძმათა თჳსთა, რომელნი იუნენ მა- ბ
ლი სომორონთა, ⁂ ჰრქუჱს: რაჲ იუდაჲნი ესენი აღაშენებენ თჳ-
სსა ქალაქსა, ნუ თუ ზორვად იყავ ნათანუ შეუძლებთ დღეს, ანუ
დღეს, განკურნონ ქუანი ოდესმე ეოფად მათდა მტვერად ქუჱყანისა
დამწვართა ✿ ⁂ ტობია ამანიელი, მახლობელ მისა მოვიდა, ⁂ გ
ჰრქუა მათ: ნუ თუ შესწირონ, ანუ ჭამონ ადგილთა ზედა მათთა,

დ არა აღჯდეს თუ მელი, ⁂ დაარღჯოს ზღუდე ქუათა მათ ✿ ⁂ ჰრქუა
ე ნემია: ისმინე ღმერთო ჩუენო, რამეთუ საცინელ ქმნილ ვართ, ⁂
ვ მიაქციე ეუსწორებაა მათი თავსა სედა მათსა, ⁂ მიეც იგინი სირ-
ცხჳლსა ქუეყანასა შინა წარტყუენილთასა ✿ ⁂ ნუ დაჰფარავ უს-
ზ ჯულოებასა მათსა ✿ ხოლო იეო ოდეს ისმინეს სანაგალლ ⁂
ტობია, ⁂ არაბთა, ⁂ ამმანითელთა, რამეთუ გამოვიდენ კოწოლნი
ღუდეთა იერუსალიმისათა, ვინათგან დაიწუეს განჰობილთა დაუე-
ნებად, ⁂ ბოროტ მათდა გამოჩნდა ✿ ⁂ შეკრბენ ყოველნი ერთბა-
მად, რათა მოვიდენ ⁂ დაიბანაკონ იერუსალემსა სედა, ⁂ დაარღჳ-
თ ონ იგი ✿ ⁂ ვეყედრენით ღუთისა მიმართ ჩუენისა, ⁂ დავადგი-
ი ნეთ საკილავნი ღუდესა ზედა, ჰირის ჰირ მათთა დღე ⁂ ღამე
ჰირისაგან მათისა ✿ ხოლო ჰრქუა იუდა შემუსრვილ არს ძალი
ია მტერთა, ⁂ ქუჳანა მრაგალი არს, ⁂ ჩუენ არა ძალ გჳც აღშენე-
ბად ღუდისა ✿ ⁂ იტყოდეს მაჴირვებელნი ჩუენნი: არა იციან,
იბ ⁂ არა უსმენდეს ვიდრემდე მოვიდეთ შორის მათსა, ⁂ მოვსწყჳდნეთ
იგინი, ⁂ დაცხრომად ექმნეთ საქმე ✿ ⁂ იყო ოდეს მოვიდენ იუ-
იგ დაიანნი, რომელი მეჳდრობდენ მახლობელ მათსა ⁂ ჳერქჳეს ჩუენ:
აღმოვლენ ეოველთაგან წარმართთა ჩუენ სედა ✿ ⁂ დაუტეჳეთ
უმეაბლესთა ადგილთა უკანით ღუდეთა სართულთასა, ⁂ დავადგი-
ნეთ ერნი ნათესავთა ებრ მახჳილითურთ მათით, ⁂ კაპარჭითა მათითა,
იდ ⁂ მშჳლდითა მათითა ✿ ⁂ ვიხილეთ ⁂ აღვდეგეთ, ⁂ გარქუთ ჰატიო-
სანთა მიმართ ⁂ მჴედარ მთავართა მიმართ ⁂ სხუათა მიმართ ერთა:
ნუ გეშინისთ ჰირისაგან მათისა, მოიხსენეთ უფლისა ღუთისა ჩუენ-
ნისა დიდისა ⁂ საშინელისა, ⁂ განჰუენჳნით ძმათათჳს თქუენთა,
⁂ მეთათჳს თქუენთა ⁂ ასულთა თქუენთა, ⁂ ცოლთა თქუენთა, ⁂
იე სახლთა თქუენთა ✿ ხოლო იეო ოდეს ისმინეს მტერთა ჩუენთა,
რამეთუ ცნობილ იქმნა ჩუენდა ღმერთმან ზრახუა მათი ⁂ განაქარჳნა, ⁂
მივიქეცით ყოველნი ჩუენ ღუდესა კაცად-კაცადი საქმისა მიმართ
იჳ თჳსისა ✿ ⁂ იქმნა მიერ დღითგან ნახევარი განჩუსებულთა იქმო-
დეს საქმესა, ⁂ ნახევარნი მათნი განმზადებულნი დგენ ბრძოლად ⁂
კაპარჭებითა, ⁂ ფარებითა, ⁂ მშჳლდებითა, ⁂ ჯაჭჳებითა, ⁂ უხუ-

ცესნი უკანით ყოველისა სახლისა იუდასა: მაშინებელთა ზღუდისა ✿ ⁂ იზ
მტვირთველთა ალიზისა საჭურველისა თანა ერთითა კელითა თჳ-
სითა იქმოდეს საქმესა, ⁂ მეორითა ეჰყრათ მახჳლი ✿ მაშენებელ- იჱ
თა ერთისა კაცად-კაცადისა მასჳლი იყო მორტყმული თანა წელსა
მისსა, დააშენებდეს, ⁂ ჴბერვიდეს, საყჳრითა მახლობელ მათსა ✿
⁂ ვარქუთ ხატიოსანთა ბიძართ, ⁂ მოსუცებულთა მიძართ, ⁂ სხვა- ით
თა მიძართ ერთა: საქმე დიდი არს ⁂ ვრცელ, ⁂ ჩუჱნ განყოფილნი
ვართ ზღუდესა ზედა შორს კაცად-კაცადი მძისაგან თჳსისა ✿ აღ- კ
გილსა ზედა სადაცა ისმინოთ კმაჲ საყჳრთა, მუნ მოირბინენით
ჩუჱნდა მიძართ, ⁂ ღმერთი ჩუჱნი განეწყოს ჩუჱნთჳს ✿ ⁂ ჩუჱნ კა
ვიყოთ მოქმედნი საქმისა ⁂ ნახევარსა ჩუჱნსა ეჰყრათ კაჰარჩა აღ-
მოსავალითგან ნათლისა დილისა, ვიდრე აღმოსლვადმდე ვარსკვ-
ლავთა ✿ ხოლო მას ჟამსა შინა ვარქუთ ერთა: თჳთეულმან ურმა- კბ
თა თანა თჳსთა რათა ეყენეთ შორის იერუსალემსა შინა: ⁂ იქმე-
ნით თქუჱნ მცველნი ღამე, ⁂ დღე საქმესა ზედა ✿ ხოლო მე ⁂ მშა- კბ
ნი ჩემნი, ⁂ ურმანი, ⁂ კაცნი მცველნი რომელნი იყუნენ უკანით
ჩუჱნსა არა განვიძარცვიდით შესამოსელსა ჩუჱნსა მუნ არცა ერ-
თი ჩუჱნგანი.

თავი ე.

და იყო ღაღადებაჲ ერთა ⁂ ცოლთა მათთა დიდი მძათა ზედა თჳ- ა
სთა იუდასათა ✿ ⁂ იყუნენ ვინმენი რომელნი იტყოდეს: ძენი ჩუჱნნი ბ
⁂ ასულნი ჩუჱნნი მრავალ არიან ჩუჱნგა, ⁂ რათა მოვიღოთ ფასითა
იფქლი ⁂ ვჭამოთ ⁂ ვცოცხლებდეთ ✿ ⁂ იყუნენ ვინმენი რომელნი ბ
იტყოდეს: აგარაკნი ჩუჱნნი, ⁂ ვენახნი ჩუჱნნი, ⁂ სახლნი ჩუჱნნი,
ჩუჱნ რათა ვსცეთ წინდად, ⁂ მოვიღოთ იფქლი, ⁂ ვჭამოთ ✿
⁂ იყუნენ ვინმენი, რომელნი იტყოდეს: სესხით მოვიღოთ ვეცხლი დ
სარკთა ზედა მეფისა, მივცეთ აგარაკნი ჩუჱნნი, ⁂ ვენახნი ჩუჱნნი,
⁂ სახლნი ჩუჱნნი ✿ ⁂ აწ ვითარცა კორცი ძმათა ჩუჱნთა კორცნი ე
ჩუჱნნი: ვითარცა ძენი მათნი, ძენიცა ჩუჱნნი, ⁂ აჰა ჩუჱნ და-
ვიმონებთ ძეთა ჩუჱნთა, ⁂ ასულთა ჩუჱნთა მონებასა შინა, ⁂ არიან
ასულთაგან ჩუჱნთა მკეცლად, ⁂ არა არს ძალნი კელთა შინა

ჩუ̈ნთა მოსუიდვად, ⁂ აგარაკნი ჩუ̈ნნი, ⁂ ვენაკნი ჩუ̈ნნი დიდ
ვ შემძლეთა თანა ✿ ⁂ შევწუ̈ენ ფრიად, ოდეს გისმინე ღაღადებად
ზ მათი ⁂ სიტყუანი ესენი ✿ ⁂ განიზრახა გულთან ჩემთან ჩემ შორის,
⁂ შეგრისხენ მჴერობელთა, ⁂ უხუცესთა, ⁂ ვარქუ მათ: აღნადგინე-
ბსა ნუცა თჳთოეული მძთა ჩუ̈ნთაკანი თჳსსა მოიგებს რომელი
თქუ̈ნ მოიგეთ; ⁂ შეგრიბე წინა აღმდგომად მათ კრებული დი-
ტ დი ⁂ ვარქუ მათ ✿ ჩუ̈ნ მოვიიდეთ მძანი ჩუ̈ნნი იუდეანნი, კან-
სუიდულნი წარმართთა, ძალისაებრ ჩუ̈ნისა, ხოლო თქუ̈ნ კან-
უიდენით მძანი თქუ̈ნნი, ⁂ მოგეცნეს ჩუ̈ნ; ⁂ დადუმნეს ⁂ ვერა
თ ჴოვეს რაჲ მოგჳგონ ✿ ⁂ ვთქჳ: არა არს კეთილი საქმე, რომელი
ჴქუათ თქუ̈ნ: ეგრეთ არა შიშსა შინა ღუთისა ჩუ̈ნნისა რომელ
სუალთ, განივლტით თუ უუ̈ნდრებისაგან წარმართთა მტერთა ჩუ̈ნ-
ი თა ✿ მეცა, ⁂ მძათა ჩემთა, ⁂ ცნობილთა ჩემთა, ვახშად მივეცით
ია მათ ჴენაზი ⁂ იფქლი, დაუტევნეთ უკუ̈ნ მოვასხობაჲ ესე ✿ ხოლო
მოაქციეთ მათდა დღეს აგარაკნი მათნი, ⁂ ვენაკნი მათნი, ⁂ ზე-
თისხილნი მათნი, ⁂ სახლნი მათნი, ⁂ ვეცხლისაგან იფქლისა, ⁂
იბ ღჳნო, ⁂ ზეთი, მიეცით მათ ✿ ⁂ იტყოდეს მივსცეთ ⁂ მათგან არა
ვიძიოთ, ეგრეთ გჴყოთ, ვითარცა შენ იტყჳ. ⁂ მოუწოდე მდგელ-
იგ თა, ⁂ ვაფუცენ იგინი, ყოფად სიტყჳსაებრ ამისა ✿ დავიბერტყენ
სამოსელნი ჩემნი, ⁂ ვარქუ: ესრეთ რათა განბერტყნეს ღმერთმან
ყოველნივე კაცნი, რომელნი არა აღასრულებენ სიტყუასა ამისსა,
სახლისაგან მისისა, ⁂ შრომისაგან მისისა, ⁂ რათა იყოს ეგრეთ
განბერტყილ, ⁂ ცარიელ. ⁂ ჴრქუა ყოველთან სიმრავლემან, ამინ:
იდ ⁂ აქებდეს ღმერთსა, ⁂ ქმნეს ერთა, სიტყჳსაებრ ამისა ✿ მიერ
დღითგან რომელსა შინა ბრძანა მეფემან ჩემდა, ყოფად წინამძღო-
რად მათდა ქუ̈ჴუანასა შინა იუდასა, წლითგან ოცისა, ⁂ ვიდრე
წლადმდე მეოცდა თორმეტისა არტაკსერქს მეფისა, წელთა ათორ-
იე მეტთა, მე ⁂ მძათა ჩემთა საზრდელი მათი არა ვჰპოებ ✿ ⁂ საზრ-
დელი ჰირველთა რომელი ჰირველ ჩემსა დაამძიმებდეს მათ, ⁂ მოი-
ღეს მათგან ჴურსა შინა ⁂ ღჳნოთა ⁂ ვეცხლთა ყოველთა ზედა
დღეთა დიდრაქმა ორმეოცი: ⁂ მსახურნიცა მათნი უფლებდეს ერთა,

ხოლო მე არა ვუაჳ ეგრეთ შიშისათჳს ღუთისა ✠ ჲ სჯულსა ში- იჳ
ნა ზღუდე ესე აღვაშენე, ჲ აგარაკი არა მოვიეც: ჲ ყოველნი ერშა-
ნი ჩემნი შეკრებულნი იუსენ მუნ საქმესა ზედა ✠ ხოლო იუდიე- იჴ
ლნი ჲ უსუცესნი ას ორმეოცდა ათნი კაცნი, ჲ რომელნიცა მო-
სრულ იუსენ ჩუენდა მომართ წარმართთაგან, რომელნი გარემოს
ჩუენსა თანა ტრაბეზსა ჩემსა ✠ ჲ იუსენ განმსადებულნი ჩემდა, იჵ
ყოველსა დღესა ზედა ზუარაკი ერთი, ჲ ვერძი ექუსი რჩეულნი, ჲ
თხა იუსენ ჩემდა, ჲ მფრინველნი. ჲ შორის ათთა დღეთა ყოველ-
თა ღჳნო მრავალი, ჲ ამასთანა ჰური უფლებასა ჩემსა არა ვიძიე,
რამეთუ მძიმეა მონება ერთა ამათ ზედა ✠ მოძიჳსენე მე, ღმერთო ით
ჩემო, კეთილთა შინა ყოველი რაოდენი უჳაჳ ერთა ამათ.

თავი ვ.

ხოლო იუო ოდეს ესმათ სანაბალლათს ჲ ტობიას, ჲ ღისაძს ა
არაბიელსა, ჲ სხუათა მტერთა ჩუენთა, რამეთუ ვაშენებ ზღუდესა,
ჲ არა დარჩაო მათ შინა სულთქმა: ჲ მე ვიდრე ჟამადმდე მისა კარი
არა დავდგინენ ბჭეთა შორის ✠ ჲ წარმოავლინეს სანაბალლათ ბ
ჲ ღისამ ჩემდა მომართ, მეტუჩჩლთა მოვედ ჲ შეკრბეთ ერთად
დაბათა შინა ველსა ზედა ონოდ წოდებულსა, ხოლო იგინი განი-
ზრახჯდეს ჩემდა ეოფად ბოროტსა ✠ ჲ წარვავლინე მათდა მიმართ გ
მოციქულნი, ჲ ვეტყოდი: საქმესა დიდსა ვიქმ მე, ჲ არ ძალმიც
შთამოსლვა, რათა არა დაეყოვნოს საქმე: ხოლო რაჟამს შეკასრუ-
ლო იგი, გამოვიდე თჳჩჩნდა მიმართ ✠ ჲ წარმოავლინეს ჩემდა დ
მომართ, გითარცა სიტუჩა ესე; ოთხ გზის ჲ წარვავლინე მათდა მი-
მართ შემდგომად ამისა ✠ ჲ მოავლინა ჩემდა მომართ სანაბალ- ე
ლათ მეხუთე ჟრმა თჯსი, ჲ ეპისტოლე განხმული კელსა შინა მის-
სა, ჲ იუო დაწერილი მას შინა ✠ წარმართთა შორის სჳენიერ არს ვ
ჲ ღისამ ჴრქუა: რამეთუ შენ ჲ იუდიანნი განიზრახავთ განდეო-
მად, ამისთჯს შენ აშენებ ზღუდესა, ჲ შენ რათა იქმნე მათდა მე- ზ
ფედ ✠ ჲ ამის მიმართ წინასწარმეტჩჩლთა ადგინებ თჳისა შენი-
სათჯს, რათა იქმნე იერუსალემს შინა მეფედ იუდასა ზედა, ჲ აწ
მიეთხრას მეფესა სიტუჩანი ესე, ჲ ამისთჯს აწ მოვედ, რათა ჳოთ

ც ზრახვა ერთად ✿ ⁂ წარვავლინნეთ მისდა მიმართ, მეტუკუშლთა:
არა იქმნეს სიტყჳსა ამისებრ, ვითარცა შენ იტყჳ, რამეთუ გული-
თ საგან შენისა შენ სტყუვი ამათ შინა ✿ რამეთუ ეოველნი გუშაინე-
ბენ ჩუშნ, მეტუკუშლნი; მოუღონოვდებიან კელნი მათნი საქმისა
ი ამისგან, ⁂ ნუ ჰჳოფენ: ⁂ აწ დავამტკიცენ კელნი ჩემნი ✿ ხოლო
მე შევედ სახლსა სემაასსა მისა დალაიისა, მისა მეთავეილისა, ⁂
ია იგი დაგშული, ⁂ ჰრქუა ✿ რათა შევკრბეთ სახლსა შინა ღუთისასა
საშუალ მისსა, ⁂ დავჯშნეთ კარნი მისი, რამეთუ მოვლენ ღამით,
იბ რათა მოგკლან შენ ✿ ⁂ ვარქუ: ვინ არს კაცი, ვითარცა მე, ⁂ იე-
ლტოდეს, ⁂ ვინ ვითარცა მე, რომელი შემოვიდეს სახლსა შინა, ⁂
იგ ცოცხალ იყოს; არა შევიდე ✿ ⁂ ვცან, ⁂ აჰა ღმერთმან არა მოა-
იდ ვლინა იგი: რამეთუ იწინასწარმეტუკუშლა სიტყუა ჩემ ზედა ✿ ⁂
ტობია ⁂ სინაგალლათ მოინადნეს ჩემ ზედა თემნი, რათა შეეშაში-
ნნეს, ⁂ ვეო ეგრეთ, ⁂ ვსცოდო, ⁂ ვექმნე მათ სასელითა ბოროტ,
იე რამეთუ რათა მაუშკდრებდენ მე ✿ მოიხსენე ღმერთო ტობიასი ⁂
სანაგალლათისა, საქმეთაებრ მათთა ამათ ⁂ იოდიას ზედა წინას-
წარმეტუკუშლისა, ⁂ სხუათა წინასწარმეტუკუშლთა, რომელნი მაში-
იგ ნებენ მე ✿ ⁂ აღსრულდა სდუდე, მეოცდა ხუთესა შინა თუშსა
იზ ელულასა (აგუსტოსა), ორმეოცდა ათორმეტსა დღესა ✿ ⁂ იო
ოდეს ესმათ უოველთა მტერთა ჩუშნთა, ⁂ შეეშინათ უოველთა წარ-
მართთა რომელნი გარემოს ჩუშნსა, ⁂ დაეცათ შიში დიდი წინაშე
თუალთა მათთა, ⁂ ცნეს, რამეთუ უფლისაგან ღუთისა ჩუშნისა შე-
იჱ სრულებულ იქმნა საქმე ესე ✿ ⁂ დღეთა ამათ შინა მრავალთაგან
მჳრობელთა იუდასთა მოციქულნი წარმოიგზავნოდეს ტობიას მი-
ით მართ ⁂ ტობიას მოციქულნი მივიდოდეს მათდა მიმართ ✿ რამეთუ
მრავალნი იუდასა შორის ეფიცნეს მას რამეთუ სიძე იყო სეხენია-
სი მისა ირაისა: ⁂ იონათან ძემან მისმან მოიუუანა ასული მესუ-
კ ლამისა მისა ვარახისა, ცოლად ✿ ⁂ სიტყუანი მისნი იუუნეს მე-
ტუკუშლ ჩემდა მომართ, ⁂ სიტყუანი ჩემნი იუუნენ გამოტანილნი
მისა: ⁂ ეპისტოლე წარმოგზავნა ტობია, რათა შემაშინოს მე.

თავი ზ.

ლა.[1] იყო ოდეს აღუშენნეს ზღუდენი, ⁂ დაგჳიდე კარნი: ⁂ აღ- ა
ვრიცხნე მეკარენი, ⁂ მგალობელნი, ⁂ ლევიტელნი ✿ ⁂ უბრძანე ბ
ანანიასა ძმასა ჩემსა, ⁂ ანანია უხუცეს სახლისა, რომელია იერუსა-
ლიმსა შინა, რამეთუ იგი იყო ვითარცა კაცი ჭეშმარიტი, ⁂ მოშიში
ღუთისა უფროს სხუათასა ✿ ⁂ ვარქუ მათ: რათა არა განვსძოდეს გ
ბჭენი იერუსალიმისანი, ვიდრე აღმოსლვადმდე მზისა: ⁂ კუალად
მათ მღუძართა, რათა დაუშვიდენ ბჭეთა, ⁂ დასოლვიდენ სოლებითა,
⁂ დავადგინენ მცუმილავნი მკჳდრთაგან იერუსალიმისათა, კაცად
კაცადისა საკუმილავსა შინა თჳსსა, ⁂ კაცად კაცადი წინაშე სახლი-
სა თჳსისა ✿ ხოლო ქალაქი იქმნა ვრცელი ⁂ დიდი, ⁂ ერი მცი- დ
რე მას შინა, ⁂ არა იუნენს სახლნი აღშენებულნი ✿ ⁂ მოსცა ე
ღმერთმან გულსა ჩემსა, ⁂ შემოვკრიბენ წარჩინებულნი, ⁂ მთავარ-
ნი, ⁂ ერი კრებულსა შინა, ⁂ ვჰოე წიგნი აღრიცხვისა მათისა
რომელი განვიდოდეს ჰირველ, ⁂ ვჰოე დაწერილსა მას შინა ✿ ⁂ ვ
იგინი მენი კერძოსნი აღმოსრულნი ტყუჱობისაგან წარტყუჱბილ-
ნი, რომელნიცა წარსტყუჱნა ნაბუქოდონოს მეფემან ბაბილონისა-
მან, ⁂ მოიქცნენ იერუსალიმს შინა ⁂ იუდიასა, თჳთეული კაცი
ქალაქსა შინა თჳსსა ✿ სორაბაბელითურთ ⁂ იისუსით, ელისუმ, ზ
⁂ ნემით, აზარია, ⁂ ვეელმა ნაემან, მარდოხე, ვაასან, მაასფარაფ,
ესდრა, ვოლუია, ინაუმ, ვაანა, მასფარ, კაცნი ერისა ისრაელისა-
თა ✿ მენი ფოსროსისნი, ორიათას ას სამეოცდა ათორმეტნი ✿ ⁂ ი
მენი საფათისანი, სამას სამოცდა ათორმეტნი ✿ მენი ირაისნი, თ,ი
ექჳსას ორმეოცდა ათ ორმეტნი ✿ მენი ფაათმოაბისნი, მეთა იისუ- ია
სთა ⁂ იობისთა, ორი ათას ექჳსას ⁂ ათჳრამეტნი ✿ მენი ელამ- იბ
სნი, ათას ორას ორმეოცდა ათოთხმეტი ✿ მენი სოფფუისნი, რვაას იგ
ორმოცდახუთი ✿ მენი ზახანისნი შჳდას სამეოცი ✿ მენი ვანუი- ოდ,ოე
სნი, ექჳსას ორმეოცდა რვა ✿ მენი ვერეისნი, ექჳსას ოცდა რვა ✿ ოვ
მენი ღეთადისნი, ორიათას სამას ოცდა ორი ✿ მენი ადონიკამის- ოზ,ოჱ
ნი, ექჳსას სამეოცდა შჳდნი ✿ მენი ვაღუისნი, ორიათას სამეოცდა ით

[1]) ზაქარ. მთ.

შჯდი ✿ მენი იდინისნი, ექუსას ორმეოცდა ათოთხმეტნი ✿ მენი
ათირისნი, ⁂ მმანი ესეკიასნი ოთხმოცდა ათთრვამეტი ✿ მენი
ისამიასნი, სამას ოცდა რვა ✿ მენი ვასეიასნი, სამას ოცდა ოთ-
ხი ✿ მენი არიფოაისნი, ას ათორმეტნი, მენი ასენისნი ორას ოცდა სა-
მი ✿ მენი ღვაონისნი, ოთხმოცდათხუთმეტნი ✿ მენი ვეფალეიმის-
ნი, ასოცდა სამი, მენი ათაფისნი, ორმეოცდა ათექუსმეტნი ✿ მენი
ანაფოთისნი, ასოცდა რვა ✿ მენი აზამოფისნი, კაცნი ვიფისნი,
ორმოცდა ორნი ✿ კაცნი კარიათარიმელნი, კაფორისნი, ⁂ ვირო-
ფისნი, შჯდას ორმეოცდა სამნი ✿ კაცნი არამისნი, ⁂ ღავასნი,
ექუსას ოცდა ერთი ✿ კაცნი მახიმასისნი, ას ოცდა ორნი ✿ კაცნი
ჯეფონელისნი ⁂ აიელისნი, ას ოცდა სამნი ✿ კაცნი ანავისნი მეორი-
სა, ას ორმეოცდა ათორმეტნი, მენი მეღეგოსისნი, ას ორმეოცდა
ათექუსმეტნი ✿ კაცნი ილამაისნი, ათას ორას ორმეოცდა ათორმე-
ტნი ✿ მენი ირამაისნი, სამას ოცნი ✿ მენი იერისოისნი, სამას
ორმეოცდა ხუთნი ✿ მენი ლოდოკისნი, ადიდისნი ⁂ იონოისნი,
შჯდას ოცდა ერთი ✿ მენი ანანისა, სამი ათას ცხრა ას ოცდა ათ-
ნი ✿ მღდელნი, მენი იოდაისნი სახლსა შინა იისუსა, ცხრას სა-
მეოცდა ათასმეტნი ✿ მენი ემმირისნი, ათას ორმეოცდა ათორმ-
მეტნი ✿ მენი ფასსეურისნი, ათას ორას ორმოცდა შვიდი ✿ მენი
ირამისნი, ათას ათ შვიდმეტნი ✿ ლევიტელნი მენი ისუსისა კა-
დმიელურისა ✿ მეთაგან უდუილისთა, სამეოცდა ათოთხმეტნი ✿
მგალობელნი მენი ასაფისნი, ასოცდა რვა ✿ მეკარენი, მენი სე-
ლუმისა, მენი ათირისნი, მენი თელმონისნი, მენი აკუვისნი, მენი
ატიტისნი, მენი ვინისნი ასოცდა ათრვამეტი ✿ ნაფოთისნი, მენ-
ილაისნი, მენი ასეფისნი, მენი ზავაოფისნი ✿ მენი კირასისნი,
მენი სისაინისნი, მენი ფადონისნი ✿ მენი ლაგაბისნი. მენი აღა-
ვისნი. მენი აკუვისნი. მენი უთაევისნი. მენი კითარისნი, მენი ღაგისნი,
მენი სელმეისნი ✿ მენი ანაისნი, მენი სადეინისნი. მენი ღაარისნი ✿
მენი რაანისნი, მენი რაასონისნი, მენი ნეკოდისნი ✿ მენი ღიზამლი-
სნი, მენი ოზინისნი, მენი ფესინისნი ✿ მენი ვისიინისნი, მენი მე-
ონისნი, მენი ნეფოსაისნი ✿ მენი ვაკუკისნი, მენი ახიფისნი, მე-

ნი არურისნი მენი ვასალოფისნი, მენი მიდაისნი, მენი ადასანისნი ✿ ნე
მენი ვარკუისნი, მენი სისარაფისნი, მენი ფიმაისნი ✿ მენი ნისიისნი, ნვ,ნზ
მენი ათიფისნი, მენი მონათა სოლომონისათა ✿ მენი სოთეინისნი, ნწ
მენი საფარატისნი, მენი ფერიდისნი ✿ მენი ლელილისნი, მენი დორ- ნთ
კონისნი, მენი ღადაილისნი ✿ მენი ფარასასისნი, მენი საგაისნი, ნ
მენი იმმისნი ✿ ყოველნი ნათინეთისნი, ⁂ მენი მსახურთა სოლო- ნა
მონისათა, სამას ოთხმეოცდა ათორმეტნი ✿ ⁂ ესენი გამოვიდეს ნბ
ფელმეფისგან: ფელასარ, ხარუგ, იროან იემირ, ⁂ არა ძალ
ედვათ უწუებად სახლთა მამულთა თჯსთა ⁂ ნათესავთა თჯსთა, ის-
რაელისაგან თუ, იუშენ ✿ მენი ⁂ ლეანისნი, მენი ვუაისნი, მენი ტო- ნგ
ბინისა, მენი ნეკოდანისნი, ექუსას ორმეოდა ორი ✿ ⁂ მღდელთა- ნდ
გან, მენი ავიეიისნი, მენი აკკოსისნი, მენი ვერსელლაისნი, რამეთუ
მოიუვანდენ ასულთაგან ვერსელლისა ღალადელისა დედა-კაცისა, ⁂
უწოდებდეს, სახელთაებრ მათთა ✿ ესენი ეძიებდეს წერილსა ნე
თჯსსა ნათესავ მეტუშლებისასა, ⁂ ვერა ჰპოებდეს, ⁂ განდევნილ
არიან მღუდელობისაგან ✿ სოლო ჰრქუა აფერსაფა მათ, რათა ნვ
არა ჭამონ წმიდათა წმიდათაგან, ვიდრემდე აღდგეს მღდელი სწავ-
ლული ⁂ მაუწუებელი ✿ ⁂ იყო ყოველი კრებული ვითარცა კაცი ნზ
ერთი ვითარცა ორმეოცი ორი ათასი, სამას სამეოცი ✿ თჯნიერ ნჩ
მონათა მათთა, ⁂ მკეალთა მათთა, რომელნიცა იუშენს შჯდიათას
სამას ოცდა ათშჯდმეტი: ⁂ მეალობელნი ⁂ კუალად ქალნიცა მეა- ნთ
ლობელნიენ, ორას ოცდა ათექუსმეტნი ✿ ცხენნი მათნი შჯდას ოცდა-
ათ თექუსმეტი: ჯორნი მათნი, ორას ორმეოცდა ხუთნი: აქლემნი
მათნი, ოთხას ოცდა ათხუთმეტნი: კარაულნი მათნი, ექუსიათას, ო
შჯდას ოცნი ✿ ⁂ [1] ნაწილთაგან უსუცესთა მამეულთა მისცნეს საქ-
მესა შინა აფერსაფაისა მისცეს საუნჯედ ოქრო ათასი, ⁂ ფიალა
ორმეოცდა ათი, ⁂ სამოსელი სამღდელოთა, ოცდაათი ✿ ⁂ უხუ- ოა
ცესთაგან, მამულთასა მისცეს საუნჯესა შინა, ქმნილნი ოქრო
დრაქმა ოციათასი, ⁂ ვეცხლი ას, ორიათას ⁂ სამასი ✿ ⁂ მის- ობ
ცეს სხვათა ერთა ოქრო დრაქმა ოციათასი ⁂ ვეცხლი მნას ორი

[1]) ებრაულ. ნგ.

ოგ ათასი ✠ ორასი, ✠ სამოსელი სამღდელო, სამეოცდაშჯდი ✠ ✠ დასხდეს მღდელნი, ✠ ლევიტელნი ✠ მეკარენი, ✠ მგალობელნი, ✠ სხუანი, ერნი, ✠ ნაფინიმნი, ✠ უოველი ისრაელი ქალაქთა შინა თჯსთა.

თ ა ვ ი ც.

ა და მოვიდეს თუჱსსა შჯდსა, ხოლო მენი ისრაელისანი იუჱნენ ქალაქთა შინა თჯსთა. ✠ შემოკრბეს უოველნი ერნი, ვითარცა კაცი ერთი სიერცესა ზედა, რომელ არს წინა ბჭეთა წუალთასა, ✠ ჴრქჱსს ეზდრას მწერალსა, რათა მოიღოს წიგნი სჯულისა მოსესი რომლითა ამცნო უფალმან ისრაელთა ✠ ✠ მოიღო ეზდრა მღდელმან სჯული წინაშე სიმრავლეთა კაცთაგან ✠ ვიდრე დედაკაცთამდე, ✠ უოველთა, რომელთა ეძლოთ გულის ხმის უოფად ✠ სმენად დღესა შინა ჰირველსა თუჱსსა მეშჯდისასა ✠ ✠ წარიეი- თხა მას შინა განცხადებულად სიერცესა ზედა, რომელ არს წინა ბჭეთა წუალთასა, განთიადითგან ვიდრე შუადღედმდე, წინაშე კაცთა ✠ დედათა, ✠ იუჱნენ ესენი გულის ხმიერნი, ✠ უურნი უოველთა ერთა სმენად წიგნისა მიმართ რჯულისა ✠ ✠ დგა ეზდრა მწერალი სარისხსა ზედა ხისასა, რომელი ქმნეს სასიტუჱსლად, დადგეს მახლობელ მისა მატაფია, ✠ სამჲა, ✠ ანანია, ✠ ურია, ✠ ხელკია, ✠ მაასია მარჯუჱნით მისა, ხოლო მარცხენით ფადაია, ✠ მისაილ, ✠ მელხია, ✠ ოსამ, ✠ ასავადმა, ✠ ზაქარია, ✠ მესოლლამ ✠ ✠ განჯსნა ეზდრა წიგნი წინაშე ერთა, რამეთუ იგი იო ერთა ზედა, ✠ იო ოდეს განჯსნა იგი, დადგა უოველი ერი ✠ ✠ აკურთხა ეზდრა უფალი ღმერთი დიდი, ✠ მიუგო უოველმან ერმან, ✠ ჴრქჱსს, ამინ, ✠ აღიჱურნეს ჴელნი თჯსნი, ✠ მოდრკეს ✠ თაუანისცეს უფალსა ჰირითა ქუჱუანასა ზედა ✠ ხოლო იისუს, ✠ ვანაია, ✠ სარაგია, აკან, ✠ საგათიი, კამჰთას, ასარია იოზაგადან, ანიფანეს, ✠ ლევიტელნი იუჱნენ გულის მხმიერებელნი ერთა სჯულსა შინა ხოლო ერნი დგეს მდგომარებასა ზედა თჯსსა ✠ ✠ იკითხვიდეს წიგნსა სჯულისა ღუთისასა, ✠ უქადაგებდა ეზდრა, ✠ გამოუცხადებდა გულის ხმის უოფასა უფლისასა ✠ გულის კმაჲ ჰეოფდეს

ერნი წარკითხულსა ✿ ხოლო ჰრქუა ნეემია ❡ ეზდრა მღდელმან ❡ თ
მწერალმან, ❡ ლევიტელთა, ❡ მთარგმნელთა ერთა ❡ ჰრქუჱს
უოველთა ერთა: დღე წმიდა არს უფლისა ღუთისა ჩუჱნისა, ნუ გო-
დებთ, ❡ ნუ სტირთ, ვინათგან ტიროდეს უოველნი ერნი, ოდეს
ესმოდათ სიტყუა სჯულისა ✿ ❡ ჰრქუა მათ: წარვედით ❡ ჭამეთ ი
ცხელი, ❡ სუთ ტკბილი, ❡ წარმოუგზავნეთ წილი მათი არა მქო-
ნებელთა, რამეთუ წმიდაჲ არს დღე უფლისა ჩუჱნისა, ❡ ნუ მოი-
წუინებთ, რამეთუ სიხარული უფლისა ესუ არს ძალი ჩუჱნი ✿ ხოლო ია
ლევიტელნი აღუმებდეს უოველთა ერთა, მეტუჱჩლნი: დუმენით რა-
მეთუ დღე წმიდაჲ არს, ❡ ნუ შეიურვებთ ✿ ❡ განვიდოდეს უოველ- იბ
ნი ერნი ჭამად ❡ სმად, ❡ წარმოვლინებად წილი, ❡ ეოფად შუჱ-
ბისა დიდისა, რამეთუ გულის კმაჲ უვეს სიტყუა, რომელი ასწაუვს
მათ ✿ ❡ დღესა შინა მეორესა შეკრბენ მთავარნი მამულთა უოველ- იგ
ლთა თჳნა ერთა, მღდელნი ❡ ლევიტელნი ეზდრას მიმართ მწერა-
ლისა, რათა გამოუთარგმნიდეს უოველთა სიტყუასა სჯულისასა ✿
❡ ჰოეს წერილი სჯულსა შინა, რომელი ამცნო უფალმან კელითა იდ
მოსესითა, რათა დაივანებდენ ძენი ისრაელისანი კარავთა შინა
დღესასწაულსა თუჱსა მეშჯდისასა ✿ ❡ რათა ექადაგოსთ საყოირითა იე
უოველთა შინა ქალაქთა მათთა ❡ იერუსალიმს შინა. ❡ ჰრქუა ეზ-
დრა: განვედით მთასა ზედა, ❡ მოიღეთ რტონი ზეთის ხილთანი,
❡ რტონი ხისა კვიპროსთანი, ❡ რტონი მერსინისანი ❡ რტონი
ფინიკისანი, ❡ რტონი ხეთა მაღნართათა, ქმნად ტალავართა წერი-
ლისაებრ ✿ ❡ განვიდეს ერნი, ❡ მოიღეს, ❡ ჰქმნეს თავისა თჯსი- ივ
სა ტალავარნი კაცად კაცადმან სართულსა ზედა თჯსსა, ❡ ეზოთა
შინა თჯსთა, ❡ ეზოთა შინა სახლისა ღუთისა, ❡ სივრცესა ზედა
ბჭეთა წყალთასა, ❡ სივრცესა ზედა ბჭეთა ეფრემისათა ✿ ❡ უვეს იზ
უოველმან კრებულმან, რომელნი მოიქცნეს ტყუჱრობისაგან, ტალავა-
რნი, ❡ დასხდეს ტალავართა შინა, რამეთუ არა ექმნათ დღითგან
ისო ძისა ნავესა ესე ვითარი ძეთა ისრაელისათა ვიდრე დღემდე
ამისა, ❡ იყო შუჱბაჲ დიდი. ❡ იკითხვიდეს წიგნსა შინა სჯულისა
ღუთისასა უოველსა დღესა, დღითგან პირველისა ვიდრე დღემდე

უკანასკნელისა ✠ ქმნეს დღესასწაული შჯდ დღე, ✠ დღესა შინა მე-
რვესა კრება ჩუჩულებისა ებრ.

თავი თ.

ა ✠ოლო დღესა შინა ოცდა მეოთხესა თჯსა ამის, შეკრბეს მენი
ისრაელისანი მარხვათა შინა, და ძაძათა შინა, და მტჩჩრი თავთა
ბ ზედა მათთა ✿ და განეყენეს მენი ისრაელისანი ყოველისაგან მისა
უცხოჲსა, და აღიარებდენ ცოდვასა თვისსა, დაუსჯულოებასა მამა-
გ თა თჯსთასა ✿ დადგეს სადგომელსა ზედა თჯსთა, და იკითხვი-
დეს წიგნსა შინა სჯულისა უფლისა ღუთისა თჯსისა ოთხგზის
დ დღეთა შინა, და იეუშენ აღმსარებელნი უფლისადმი, და თაყუანის
მცემელნი უფლისა ღუთისა თჯსისა ✿ დადგეს ხარისხსა ზედა ლე-
ვიტელთა ისუ, და მენი კადმილისნი, სახანია ძე სარაჲასი, მენი ხა-
ნანისნი, და ღაღადებდეს ხმითა დიდითა უფლისა მიმართ ღუთისა
ე თჯსისა ✿ და ეტუოდეს ლევიტელნი, იისუ და კადმიილ: აღდეგით
აკურთხეთ უფალი ღმერთი ჩუჩნი საუკუნიდგან ვიდრე უკუნი-
სამდე. და ვაკურთხო სახელი დიდებისა შენისა, და შესწირონ უო-
ვ ველსა შინა კურთხევასა და ქებასა ✿ და ჰრქუა ეზდრა: შენ ხარ თჯთ
უფალო მხოლო, შენ ჰქმენ ცანი, ✠ ცანი ცათანი, ✠ უოველი
ძალდრობაჲ მათი, ქუჩყანაჲ, ✠ უოველი რაოდენი არს მას ზედა,
ზღუა, ✠ უოველი რაჲ არს მას შინა. ✠ შენ ცხოველ ჰყოფ უო-
ზ ველთა ✠ მხედრობანი ზეცისანი შენ თაყუანის გცემენ [1] ✿ შენ
ხარ უფალი ღმერთი, შენ გამოირჩიე აბრაამ, ✠ გამოიყვანე იგი
ჩ კერძოსაგან ქალდეველთასა, ✠ დასდევ სახელი მისი აბრაამ ✿ ✠ იპო-
ვენ გული მისი სარწმუნო წინაშე შენსა, ✠ აღთქუ მისთანა აღთქმა
მიცემად მას ქუჩყანაჲ ქანანისა, ✠ ქეტელისა, ✠ ამორეველთანა, ✠
ფერეზელთა, ✠ ეგუსეისა. ✠ გერგესელისა, ✠ ნათესავსა მისსა: ✠
თ აღასრულენ სიტყუანი შენნი, რამეთუ მართალ ხარ ✿ ✠ [2] იხილე
ძჯრ ხილულობანი მამათა ჩუჩნთა ეგვიპტეს შინა, ✠ დაღადებაჲ
ი მათი ისმინე ზღუასა ზედა მეწამულსა ✿ ✠ მიეც სასწაულნი ✠

[1]) ა მოსე აბ.—[2]) ბ მოსე ბ ✠ იდ. გ მოსე იწ. კზკკია კ. რომაულ. ი. გალატელთა გ.

ნიშნი ეგჯჰტესა შინა ფარაოჲსა ზედა, ⁂ ყოველსა ზედა მონასა
მისსა, ⁂ ყოველსა ზედა ერსა ქუჱყანისა მისისა; საცნაურ უჰ,
რამეთუ აღტჳენდნენ მათ ზედა, ⁂ ჰქმენ თავისა შენისა სახელი
ვითარცა დღე ესე ✿ ⁂ ზღუაჲ [1] განყავ წინაშე მათსა, ⁂ ვიდოდეს ია
შორის ზღუაჲსა კმელად, ⁂ მდევარნი მათნი ⁂ ანთქნეს სიღრმესა
შინა, ვითარცა ლოდი წყალსა შინა ძლიერსა ✿ ⁂ [2] სუჱტითა იბ
ღრუბლისათა უმღოდი მათ დღესა მას შინა, ⁂ სუჱტითა ცეცხლი-
სათა ღამე, რომელიცა განუნათლებდა მათ გზასა, რომელსაცა ვი-
დოდეს ✿ [3] ⁂ მთასა ზედა სინასა გარდმოხველ ⁂ ეტყოდი მათ იგ
ზეცით, ⁂ მისცენ მათ მსჯავრნი ⁂ სამართალნი, ⁂ სჯული ჴშმა-
რიტი, ბრძანებანი და მცნებანი კეთილნი ✿ შვებითი სიწმიდისა იდ
შენისა გამოუჩინენ მათ, მცნებანი, ⁂ ბრძანებანი, ⁂ სჯული უბრძა-
ნენ მათ, კელითა მოსესითა მონისა შენისათა [4] ხოლო ჰური ზე-
ცით მოაც მათ სიტკბილსა შინა მათსა განსაძღებელად მათდა. ⁂ წუა-
ლი კლდით გარდამოუცენე მათ მწუურვილებასა შინა მათსა. ⁂ არქუ
მათ, რათა შეიდნენ, ⁂ დაიმკვიდრონ ქუჱყანა, რომელსა ზედა გან-
მარტენ კელნი შენნი მიცემად მათდა ✿ ხოლო იგინი ⁂ მამანი იე
ჩუჱნნი აძჰარტავნებდეს, ⁂ განიფიცხნეს ქედნი თჳსნი, ⁂ არა ისმი-
ნეს მცნებანი შენნი ✿ ⁂ არა ინებეს სმენად, ⁂ არა მოიხსენებდენ ივ
საკჳრველებათა შენთა, რომელნი ჰქმენ მათდა: ⁂ განიფიცხნეს
ქედნი თჳსნი, ⁂ მისცემდენ თავსა, რათა მიიქცნენ მონებასაცა თჳს-
სა ეგჯჰტედ. ხოლო შენ ღმერთო მოწყალეო ⁂ შემწყნარებელო,
სულგრძელო ⁂ მრავალ მოწყალე, ⁂ არა დაუტევენ იგინი ✿ [5] ხო- იზ
ლო კვალადცა ჰქმნეს თავისა თჳისისა კბოცა გამომდნარი, ⁂ იტყო-
დეს: ესენი არიან ღმერთნი რომელთა გამოგჳგჳანეს ჩუჱნ ეგჯჰტი-
დამ, ⁂ ქმნეს გმობანი დიდნი ✿ ხოლო შენ მოწყალებითა შენითა იკ
მრავლითა არა დაუტევენ იგინი უდაბნოთა შინა, [6] სუჱტი ღრუბ-
ლისა არა მიაქცევ მათგან დღეთა შინა, რომელიცა უძღოდა მათ
გზასა ზედა, ⁂ სუჱტი ცეცხლისა ღამე, რომელიცა განუნათლებდა

[1]) ბ მოსე იდ ⁂ კჱ.—[2]) ბ მოსე იგ.—[3]) ბ მოსე ით. კ მოსე დ.
—[4]) ბ მოსე იჳ ⁂ იზ. დ მოსე კ.—[5]) ბ მოსე ლ.—[6]) ბ მოსე იგ.

ით მათ გზასა, რომელსაცა ვიდოდეს ✿ ⁂ სული შენი სახიერი მის-
ცენ, რომელმან ასწყაოს მათ: ⁂ მანანა შენი არა მოაკლენ პირთა-
ბ გან მათთა, ⁂ წყალი მიეც მათ წყურილებასა შინა მათსა ✿ ⁂ ორ-
მეოცთა წელთა გამოზარდენ იგინი უდაბნოსა შინა, ⁂ არა რაჲ
მოაკლდა მათ: სამოსელნი მათნი არა დაძუძლდებოდეს ⁂ კაბლნი
კა მათნი არა განცუდებოდეს ✿ ⁂ მიეცენ მათ მეფობაჲ, ⁂ ერი განუყავ
მათ: ⁂ [1] დაიმკვიდრეს ქვეყანაჲ სიონისა მეფისა ესებონისა, ⁂
კბ ქუჱყანაჲ ოგ მეფისა ბასანისა ✿ ⁂ განამრავლენ მენი მათნი ვი-
თარცა ვარსკვლავნი ცისანი, ⁂ შეიყვანენ იგინი ქუჱყანასა შინა,
რომელსაცა ეტყოდი მამათა მათთა შევიდნენ მენი მათნი, ⁂ დაიმ-
კგ კვდრეს შესვლად ⁂ დამკვიდრებად ✿ ⁂ შემუსრნენ წინაშე მათსა
მკჳდრნი ქუჱყანისა ქანანისანი, ⁂ მიეც იგინი კელსა მათსა, ⁂ მე-
ფენი მათნი, ⁂ ერი ქუჱყანისა, რათა ქმნან მათ სათნო წინაშე მათ-
კდ სა ✿ ⁂ აღიღეს ქალაქნი მაღალნი, ⁂ დაიჭირნეს სახლნი საგსენი
ყოველითაგე კეთილითა, ⁂ ჯურღმულნი მოზღუდვილნი ქვითა, ვე-
ნაჳნი, ⁂ ზეთისხილნი, ⁂ ყოველი ხე საჭმელად მრავლობით:
⁂ ჭამეს, ⁂ განძღეს, ⁂ განსხვენეს, ⁂ განგრცნეს, სახიერებითა შე-
ნითა დიდითა ✿ ⁂ შეიცვალნეს, ⁂ განდგეს შენგან, ⁂ უარეყვეს
სჯული შენი უკანით კორცთა თჳსთა: ⁂ წინასწარმეტყუველნი შენ-
ნი მოსწუჯდნეს, რომელნი უწამებდეს მათ, რათა მოაქციონ შენდა
კვ მიმართ, ⁂ ქმნეს გმობანი დიდნი ✿ ⁂ მიეც იგინი კელსა შინა
მაჴირეველთა მათთა, ⁂ განმაბოროტებელთა მათთა: ⁂ ჯამსა
შინა მწუხარებისა თჳსისასა დაღდებდეს შენდამი, ⁂ შენ ზეცით შე-
ნისა ისმინენ, ⁂ შეწყალებათაებრ შენთა მრავალთა მიეც მათ მაც-
კზ ხოვარება, ⁂ იცნენ იგინი კელთაგან მტერთა მათთა ✿ ⁂ ოდეს
განისუენნეს, მიიქცნენ ქმნად ბოროტისა წინაშე შენსა: ⁂ დაუტევენ
იგინი კელთა შინა მტერთა მათთა ⁂ ჴელობდენ მათ. ⁂ კუალად
დაღად ყვეს შენდა მიმართ ხოლო შენ ზეცით ისმინენ, ⁂ იცნენ
კჱ იგინი მოწყალებითა შენითა, მრავლითა ✿ ⁂ უწამენ მათ, რათა
მოიქცნენ სჯულისა მიმართ შენისა; ხოლო იგინი აღზუავნეს, ⁂

[1] ⁂ მოსე კ᷾ და ღგ.

არა ისმინეს, არამედ მცნებათა შინა შენთა ჴ სამართალთა შინა შენთა გცოდეს, [1] რომელ ჰყოს თუ კაცმან, სცხონდეს მათ შინა: ჴ მისცეს მკარნი არა დამორჩილებასა, ჴ ქედნი თჳსნი განიფიცხნეს, ჴ არა ისმენდეს ✿ ჴ განაგრძენ მათ ზედა წელნი მრავალნი, ჴ უწა- კთ
მენ მათ სულითა შენითა, ჴ ხელითა წინასწარმეტყუელთა შენთასა, ჴ არა ეურად იღებდეს, ჴ მიეც იგინი კელთა შინა ერთა ქუეყა- ნისათა ✿ ხოლო მოწუალებითა შენითა მრავლითა არა ყოვნ იგი- ლ
ნი დასრულებად, არცა დაუტევენ იგინი, ვითარცა ღმერთი ძლიერ ხარ, ჴ მოწუალე, ჴ შემწყნარებელ ✿ და [2] ჴ აწ ღმერთო ჩუენო ლა
ძლიერო, დიდო, მჴეროვნელო, ჴ საშინელო, მცველო შენისა აღ- თქმისა ჴ შენისა მოწუალებისაო, რათა არა გამოიცხადოს მცირე ჴ წინაშე შენსა, ყოველივე შრომა, რამეთუ მან გვჰოვა ჩუენ, ჴ მეფენი ჩუენნი, ჴ უხუცესნი ჩუენნი, ჴ მღუდელნი ჩუენნი, ჴ წინასწარმეტყველნი ჩუენნი, ჴ მამანი ჩუენნი, ჴ ყოველი ერი შე- ნი, დღეთაგან მეფეთა ასურასტანელთა, ჴ ვიდრე დღემდე ამი- სა ✿ ჴ შენ მართალ ხარ ყოველთა შორის, რომელნი მოვიდნეს ლბ
ჩუენ ზედა, რამეთუ ჭეშმარიტებით ჰქმენ, ხოლო ჩუენ შეგცო- დეთ ✿ ჴ მეფენი ჩუენნი, ჴ უხუცესნი ჩუენნი, ჴ მღუდელნი ლგ
ჩუენნი, ჴ მამანი ჩუენნი, არა ყოფდეს სჯულსა შენსა, ჴ არა ეურად იღებდეს ბრძანებათა შენთა, ჴ წამებათა შენთა, რომელი უწამე მათ ✿ ჴ იგინი სუფევათა შინა შენთა. ჴ სიტკბოებათა შინა ლდ
შენთა მრავალთა, რომელი მისცენ მათ, ჴ ქუეყანანი ვრცელნი ჴ ჰოსილნი, რომელი მისცენ წინაშე მათსა, არა გმსახურენ შენ, ჴ
არა მოიქცნეს დასაწუისთაგან თჳსთა ბოროტთა ✿ აჰა ჩუენ დღეს ლე
ვართ მონანი, ჴ ქუეყანა, რომელი მიეც მამათა ჩუენთა ჭამად ნა- ყოფი მისი, ჴ კეთილნი მისი, აჰა ვართ მონანი მას ზედა ✿ ჴ ლვ
ნაყოფნი მისი მრავალნი მეფეთა რომელთა მიგუჳც ჩუენ ცოდ- ვათა თჳს ჩუენთა, ჴ კორცთა ჩუენთა უფლებენ, ჴ ჰირუტეუთა ჩუენთა, ვითარცა სათნო უჩნსთ, ჴ მწუსარებასა შინა დიდსა ვართ ✿ ჴ ყოველთა შინა ამათ ჩუენ ჴ ვდებთ აღთქმასა სარწმუ- ლზ

[1] გ მოსე იწ კზკკია კ. რომაელ. ე. კალატელ. გ.—[2] ზემორეა. დანიელ თ.

ნოსა, ✠ დაწერთ, ✠ დაბეჭდნეს ყოველმან უხუცესმან ჩუენმან, ლევიტელთა ჩუენთა, ✠ მღუდელთა ჩუენთა:

თავი ი.

ა ბ,გ დ,ე გ,ზ წ,თ ი ია იბიგ იდ იე,ივ იზ,იწ ით,კა კბ კგდგა კვ,კზ კწ კთ ლ ლა

და ქუეყმო წერათა შინა იუნენ ესენი: ნემია ართასასთა მე ასხალიასი ✿ ✠ სედეკია მე არიასი ✠ ასარია, ✠ იერემია ✿ ფასურ, ამარიას, მელხია ათხუს, სევანია; მალლუხ ✿ ირამ, მერაძუფ, ავდია ✿ დანიელ, ღანაფონ, გარუხ ✿ მესულლამ; ავია, მიამინ ✿ მაასია, ველღა, სამაია; ესე მღუდელნი ✿ ხოლო ლევიტელნი, იისუ მე ასხარიასი, ვანეიმეთაგან ინადადისთა, კადმილი ✿ ✠ ემნი მისნი, საგანია, ოდუია, კალითან, ფელია, ანან ✿ მიხაროვ, ასეველ ✿ კაკხორ, სარაგია, სევანიად ✿ ოდუა; მენი ვანისხი ✿ უხუცესნი ერთა, ფოროს, ფაათ, მოავ, ილამ, ზათუიად ✿ მენი ვანისნი: აზდად, ვიევაი ✿ ანანია ვაღდოი ✿ იდინათირ, ეზეკიად, აზურ ✿ ოდუგია, ისამ, ვისი ✿ არიფ, ანათოთ, ნოვაი ✿ მელქაის, მესულამ, იხირ ✿ მესოზეველ, სადუკ, იედდუა, ✿ ფალთია, ანან, ანაია ✿ ოსია, ანანია, ასუვ ✿ ადოი, ფალამა, სოვიკ ✿ რაუმ, ესისავანა, მაასია ✿ იაია, ენან, ინათ ✿ მალუხ, ირამ, ვაანა ✿ ✠ სხუანი ერთაგან, მღუდელნი ლევიტელნი, მეკარენი, მგალობელნი, ნათინიმნი, ✠ ყოველი რომელი მოვალს ერთაგან ქუეყანისათა სჯულისა მიმართ ღუთისად, ცოლნი მათნი, მენი მათნი, ასულნი მათნი: ყოველი მეცნიერი ✠ გულის ხმის მოთქუმული ✿ განძლიერდებოდეს ემათანა ზედა თჯსთა, ✠ ფუცვიდენ მათ, ✠ შევიდეს ფიცსა შინა, ✠ ფუცვასა შინა, სლვად სჯულსა შინა, ღუთისასა, რომელი მოცემულარს კელითა მოსესითა მონისა ღუთისათა, რათა ქმნან ✠ დაიცვან ყოველნი მცნებანი უფლისანი, ✠ მსჯავრნი მისნი, ✠ ბრძანებანი მისნი ✿ არცა მიცემად ასულნი ჩუენნი ერთა ქუეყანისათა, ✠ ასულნი მათნი არა მოვუყვნეთ მეთა, ჩუენთა ✿ ხოლო ერმან ქუეყანისამან, რომელი მოიღოს განსაყიდულნი, ✠ ყოველი სასყიდელი დღესა შინა შაბათსა განყიდვად, არა ვიყიდნეთ მათგან შაბათსა შინა, არცა დღესა შინა

წმიდასა. ✠ დაუტეოთ წელი მეშვიდე, ✠ საქმენი ყოველნი კელ-
თა ✿ ✠ დაჯადგინოთ ჩუენ ზედა მცნება მიცემად ჩუენ მესამე ნა- ლბ
წილი დიდრაქმისა წლითი წლად საქმესა ზედა სახლსა ღუთისა,
ჩუენისასა ✿ ჰურთა ზედა წინა დაგებულთა ✠ მსხუერპლთა ზედა ლგ
მარადღოვანთა, ✠ ყოველად დასაწუწლი სამარადისო შაბათთა:
ახლ თუეთა, დღესასწაულთა შინა, ✠ წმინდათა შინა, ✠ რო-
მელ ცოდვათათჳს, ვედრებად ისრაელისათჳს, ✠ საქმეთა ზედა სახ-
ლისა ღუთისა ჩუენისა ✿ ✠ წილი გამოვიგოთ¦ მოსიდვისათჳს ლდ
ჴეთასა, მღდელთა ✠ ლევიტელთა ✠ ერთა, მოტანად სახლსა ში-
ნა ღუთისა ჩუენისასა, სახლთაებრ მამულთა ჩუენთასა, ჟამიდგან
ჟამისამდე, წლითგან წლადმდე ✠ წუგად საკურთხეველსა ზედა უფ-
ლისა ღუთისა ჩუენისა, ვითარცა წერილარს სჯულსა შინა ✿ ✠ ლე
შემოვწიროთ ჰირმშონი ქუჴყანისა ჩუენისანი, ✠ უპირველესნი
ნაყოფთა ყოველისა ხისა, წლიდგან წლადმდე, სახლსა შინა უფლი-
სასა ✿ ✠ ჰირმშონი ძეთა ჩუენთა, ✠ საცხოვართა ჩუენთა, ვი- ლვ
თარცა წერილ არს სჯულსა შინა, ✠ ჰირმშონი კართა ჩუენთა, ✠
სამწყსოთა ჩუენთა შეწირვად სახლსა შინა ღუთისა ჩუენისასა,
მღდელთა, მსახურთა სახლსა შინა ღუთისა ჩუენისასა ✿ ✠ ჰირ- ლზ
ველთა ხორბალთა ჩუენთა, ✠ ნაყოფთა ყოველისა ხისასა, ღჳნისა,
✠ ზეთისა შეწირვად ვეუნეთ მღდელთა საუნჯესა შინა სახლისა
ღუთისა ჩუენისასა. ✠ ათეულსა მიწისა ჩუენისასა ლევიტელთა, ✠
იგინი ლევიტელნი ათეულსა მიიღებენ ყოველთა შინა ქალაქთა
საქმეთა ჩუენთა ✿ ხოლო იყოს მღდელი მეთა აჰრონისთა ლევი- ლთ
ტელთათანა ათეულთა შინა ლევიტელთა, ✠ ლევიტელთა აქუსთ მი-
ღებად ათეულისა ნაწილისა ათეულნი სახლსა შინა ღუთისა ჩუენ-
ნისასა საუნჯესა შინა ღუთისასა ✿ რამეთუ საუნჯესა შინა მოი- ლთ
ღებენ მენი ისრაელისანი, ✠ მენი ლევიტელთანი ჰირველ ნაყოფსა
იფლისა, ✠ ღჳნისა, ✠ ზეთისა, ✠ მუნ იუნენ ჭურჭელნი წმინ-
დანი, ✠ მღდელნი, ✠ მსახურნი, ✠ მეკარენი, ✠ მგალობელნი, ✠
ნუ დაუტეებთ სახლსა ღუთისა ჩუენისასა.

თავი ია.

ა ❡ და დაივანეს უხუცესთა ერისათა იერუსალიმს შინა, ❡ სხვანი
ერნი განიგდებდეს წილთა აღებად ერთისა ათეულისაგან, რათა
ეგოს იერუსალიმს შინა ქალაქსა წმიდასა, ❡ ცხრა წილი ქალაქთა
ბ შინა ✿ ❡ აკურთხნეს ერთა ყოველნი კაცნი, რომელნი თჳთ სათ-
გ ნო იჩენდენ დამეოფებად იერუსალიმსა შინა ✿ ❡ ესენი უხუცესნი
კერძოსანი, რომელნი დაეგანნეს იერუსალიმს შინა, ❡ ქალაქთა
შინა იუდაისათა. ❡ ეგანნეს კაცად კაცადი სამჰკრობილოსა შინა
თჳსსა ქალაქთა შინა თჳსთა ისრაელისათა, მდდელნი ❡ ლევიტე-
დ ლნი, ❡ ნაფინენნი, ❡ მენი მონათა სოლოომონისათა ✿ ❡ იერუ-
სალიმსა შინა დაივანეს მეთაგან იუდასთა, ❡ მეთაგან ბენიამენისა-
თა, მეთაგან იუდასათა, აფაია მემან ოზიასამან, მემან საქარიასმან,
მემან სამარიასმან, მემან საფათიასმან, მემან მასელისმან, ❡ მეთაგან
ე ფარესისთა ✿ ❡ მაასია, მემან ვარუხისმან, მემან ხალაზისმან, მე-
მან ოზიისმან, მემან ადაიასმან, მემან იოარიბისმან, მემან ზაქარიას-
ვ მან, მემან სილონიესმან ✿ ყოველნი მენი ფარესისნი, რომელნი
დაეგანნეს იერუსალიმს შინა, ოთხას სამეოცდა რვა კაცნი ძლიერ-
ზ ნი ✿ ხოლო ესენი მენი ბენიამენისანი: სილონ მე მესულამისა,
მე იოადისა, მე ფადაიასი, მე კოლიასი მე მაასიასი, მე ეფიასი მე
ჱ იჳსესი ✿ ❡ შემდგომად ამისა ღეგეილ, სილიევ, ცხრაას ოცდა
თ რვა ✿ ❡ იოელ მე ზექარიასი, ზედ მდგომელი მათ ზედა, ❡ იუდა
ი მე ასანაისა, ქალაქისაგან, მეორე ✿ მდდელთაგან: ❡ იადია მე
ია იოარიბისა, იახინ ✿ სარეა მე ელხიასი მე მესულამისა, მე სა-
დუკისა, მე მარიოთისა, მე ეთოფისა უხუცესი სახლსა ღუთისა ✿
იბ ❡ მმანი მათნი მოქმედნი საქმესა ტაძრისა, რვაას ოცდა ორი. ❡
ადაია მე იეროამისა, მისა ფალალიისა, მისა ნამასისა, მისა ზაქა-
რიისა, მისა ფასეფურისა, მისა მელხისა ✿ ❡ მმანი მისნი უხუცე-
სნი მამეულთა, ორას ორმეოცდა ორნი. ❡ ამესაი მე ეზრიისა, მი-
სა საზისა, მისა მასარიმოვისა, მისა ემმირისა ✿ ❡ მმანი მისნი
ძლიერნი ბრძოლათა შინა, ასოცდა რვა ❡ ზედ მდგომი მათი სო-
იე ხრილ, მე დიდთა ✿ ❡ ლევიტელთაგან, სამაია მე ასუვისა, მისა

ეზრიკამისა, მისა ასავისა, მისა ჲოინისა ✿ ⁂ საკვაეთ ⁂ იოსავად ივ
საქმეთა ზედა სახლისა ღუთისა უზენაესისა, ⁂ უხუცესთაგან ლე-
ვიტელთა ✿ ⁂ მატათანია მე მიხაისა, მე ზეხრიასი, მე ასაფისა, მთა- იზ
ვარი ქებისა, ⁂ იუდა ლოცვისა, ⁂ ჲოკხია მეორე მმათაგან თჯსთა, ⁂
ავდია მე სამეისა, მისა ღალელისა, მისა იდითუნისა ✿ ყოველნი ლე- იჱ
ვიტელნი ქალაქსა შინა წმიდასა ორას ოთხმეოც ⁂ ოთხი ✿ ⁂მკარესი ით
აკკუბ, თელამინ, ⁂ მმანი მათნი მცველნი ბჭეთანი, ას სამეოცდა ათო-
რმეტნი ✿ ხოლო სხვანი ისრაელთაგან მღდელნი ⁂ ლევიტელნი კ
ყოველთა ქალაქთა შინა იუდიანნი კაცად კაცადი სამკვიდრებელსა ში-
ნა ✿ ⁂ ნაფინნეიინნი რომელნი დაევანნეს ოფლს შინა, სიაი ⁂ კა
ღესფი ნაფინეინთაგან ✿ ⁂ უხუცესი ლევიტელი იერუსალიმსა ში- კბ
ნა ოზია მე ვანისა, მისა საფისა, მისა მატათანისა, მისა მიხაიასი
მეთაგან ასაფისთა მგალობელთა საქმესა ზედა, სახლისა ღუთისა ✿
ვითარცა ამცნო მათ მეფემან ⁂ იუშენ მართლად მგალობელთა კგ
ზედა: ხარკი კაცად კაცადისა დღითი დღედ თჯსად ✿ ⁂ ფათეა მე მა- კდ
სინისაეილისა მეთაგან ზარისათა, მისა იუდისა გელისათანა მეფისა
ეფლისათჯს სახმართა ერისათა ✿ ⁂ ბჭეთათანა, რომელ არიან კე
დაბათა შინა მათთა: ⁂ მეთაგან იუდაისთა დაევანნეს კაეაფარკოცსა
შინა, ⁂ დაბათა შინა მისთა, ⁂ დეკონს შინა ⁂ დაბათა შინა მისთა
⁂ კაფესილს შინა ⁂ დაბათა შინა მისთა ✿ ⁂ იისუსს შინა, ⁂ მო- კვ
ლადს შინა, ⁂ ვეთფალათს შინა ✿ ⁂ ასერსოალს შინა, ⁂ ვირსა- კზ
ვეს შინა ⁂ დაბათა შინა მისთა ✿ ⁂ სეკელაფს შინა, ⁂ მაგნეს ში- კჱ
ნა ⁂ დაბათა შინა მისთა ✿ ⁂ რემანს შინა ⁂ სარს შინა ⁂ იერი- კთ
მუთს შინა ✿ ⁂ ზანნოის შინა ⁂ ოდოლლამს შინა ⁂ დაბათა შინა ლ
მისთა ⁂ ლახისს შინა ⁂ დაბათა შინა მისთა, ⁂ ასიკს შინა ⁂ და-
ბათა შინა მისთა, ⁂ ეგლონ ბერსაბეესა შინა ვიდრე მაღრანადმდე ენნო-
ნისა ✿ ⁂ მენი ბენიამენისნი ღაეადგან მახმაისნი, ⁂ ვეფილისნი לא
⁂ დაბადგან მისთა, ⁂ ანაფოფოს შინა, ნოფს შინა, ანიას შინა ✿
ასორს შინა, რამს შინა, ღათაიმს შინა ✿ ადოდს შინა, სეფრიმს לב
შინა, ნაფალათს შინა ✿ ლიდდას შინა ✿ ⁂ ონოდიარამს შინა ✿ לג
ლევიტელთაგან ნაწილისა იუდასი ⁂ ბენიამენისი. לד

თავი იბ.

ა ბ გ დ,ე,ვ ზ ჱ თ ი ია იბ იგ იდ ოვ,ოზ,ოთ კ,კა კბ კგ კდ კე კვ კს

და ესენი არიან მღდელნი ✠ ლევიტელნი, რომელნი აღმოვიდეს ზორბაბაბელისთანა ძისა სალათიელისათა, ✠ იესუსით ✿ სარაია, იერემია, ესდრა, ამარია, მალლუს, ატტუი ✿ სელხენია რეუმ მარიმოვ, ✿ ადაია, გენაფონ, ავია, ✿ მიამიან, მაადია, ველდა, ✿ სემია, იოიარიბ, იდია ✿ სალუი, ამუვ, ხელკია, ოდუია ესენი უხუცესნი მღდელთა, ✠ ძმანი მათნი დღესა შინა იესუსა ✿ ✠ ლევიტელნი: იესუს, ვანუი, კადმილ, სარავია, იოდაი ✠ მატთანია, წინა კელთა მათთა, ✠ ძმანი მათნი დღითი დღედსა მას მსახურებათა შინა ✿ ✠ ვაკვაკია, ✠ ანაია, ძმანი მათნი ჰირის ჰირ მათისა წესთა შინა დღითი დღედისთა: ✿ იესუ შვა იოაკიმ, იოაკიმ შვა ელიასიბ, ელიასიბ შვა იოდაი ✿ ხოლო იოდაი შვა იონათან, ✠ იონათან შვა ადუა ✿ ხოლო დღესა შინა იოაკიმისსა იუშენ ძმანი მისნი მღდელნი, ✠ უხუცესნი მამეულთა, სარაიი, ამარია, იერემი, ანანია ✿ ესდრუ, მესულამ: ამარიი, იოანან ✿ ამალუხუ, იონათან: სეხენიი, იოსიფ ✿ არესუ, ედნას; მარიოფუ, ელკეი ✿ ადდაი, ზაქარია ღანაფონუ, მესულამ ✿ ავიი ზესრი: მიამინუ, მაადაი ✿ ფელეთიუ, ჯალღასუ, სამუეი: სემეიი, იონათან ✿ იოარიბუ, მათფანაი: ედიუ, ოსი ✿ სალაიუ, კალლაია, ამეკუ, ავედ ✿ ელკი, ასავია, იედიი, ნათანაილ ✿ ლევიტელნი დღესა შინა ელიასიბისასა, იოადა, ✠ იოა, ✠ იონან, ✠ იდუა, აღწერილნი უხუცესნი მამეულთა, ✠ მღდელნი მეფობასა შინა დარია სპარსეთისასა ✿ ✠ მენი ლევისნი უხუცესნი მამეულთა აღწერილნი წიგნსა შინა სიტუებათა დღეთასა, ✠ ვიდრე დღედმდე იოანანისა ძისა ელიასუისა ✿ ✠ უხუცესნი ლევიტელთა, ასავია, ✠ სარაიმ, ✠ იესუ: ✠ მენი კადმილისნი, ✠ ძმანი მათნი წინაშე მათთა გალობითა ქებათ ✠ აღსარებად მცნებისაებრ დავითისა კაცისა ღუთისა, კრძალვისაებრ დღითგან დღედმდე ✿ მატთანია, ✠ ვაკვაკია, ავდია, მესულამ, ტელმონ, აკუბ, მეკარენი, მცუწლნი სახმილავისანი ოდესმე შემოკრებად ჩუწნდა მეკარეთა ✿ დღეთა შინა იოაკიმისსა ძისა იესუსისა, ძისა იოსედეკისა, ✠ დღესა შინა ნემიასასა ✠ ეზდრისა მღდელისა ✠ მწერალთა ✿ ✠ გა-

ნახლებასა შინა ზღუდისა იერუსალემისა, ეძიებდეს ლევიტელთა
ადგილთა შინა მათთა, რათა აღმოიუწანონ იგინი იერუსალემსა
შინა, ⁂ ყონ განახლება ⁂ შუწბა ქებათა შინა ⁂ გალობათა, ⁂ ებ-
ნითა, ⁂ ფსალმუნითა, ⁂ ბობღნითა ✿ ⁂ შემოკრბენ მენი მგალო- კწ
ბელთანი, ⁂ კერძოთაგან გარემოსა იერუსალემსა შინა, ⁂ დაბათა-
გან ნეთუფათისათა, ⁂ სახლისაგან ღალღალისა, ⁂ კერძოთაგან
ღევისა ⁂ ასმავეთისა ✿ რამეთუ აგარაკსა აშენებდეს თავისა თ- კთ
სისასა მგალობელნი გარემოს იერუსალემისა, ⁂ განწმდებოდეს
მღდელნი ⁂ ლევიტელნი, ⁂ განწმიდდეს ერთა ⁂ კარნი ⁂ ზღუდე-
თა ✿ ⁂ აღიყვანეს უხუცესნი იუდასანი ზღუდესა ზედა, ⁂ დაად- ლ
გინეს ორნი ხორონი დიდნი, ქებისათჳს, ⁂ განვიდოდეს მარჯუწბ-
ნისაგან კერძოსა ზღუდესა ზედა ბჭეთა მიმართ სანეხვისათა ✿ ⁂ ლა
შეუდგებოდეს მათ ოსაია, ⁂ ნახევარი უხუცესთა იუდასათა ✿ ⁂ ლბ
აზარია, ⁂ ესდრა, ⁂ მისულლამ, იუდა, ⁂ ბენიამინ, ⁂ სამაია, ⁂
იერემია ✿ ⁂ მეთაგან მღდელთასა საყჳრითა, ზაქარია მე იონათა- לג
ნისა, მე სამაისი, მე მაფანისი, მე მისაიისი, მე ზაკჳრისი, მე ასა- לד
ფისი ✿ ⁂ ძმანი მისნი: სამაია, იოსიილ. ღელოლ, ამაია, ნათა- לה
ნაილ, ⁂ იუდა, ⁂ ანანია, ქებად გალობათა შინა დავით კაცისა
ღუთისათა: ⁂ ესდრა მწერალი წინაშე მათსა ბჭეთა თანა წუარო- לו
საც ქებად ჰირის ჰირ მათთა ✿ ⁂ აღჳდეს კიბესა ზედა ქალაქსა לז
დავითისსა, აღსავალსა ზედა ზღუდეთასა, ზემოთ სახლსა დავითი-
სა, ⁂ ვიდრე ბჭეთამდე წუალთასა, აღმოსავლეთის მიმართ ✿ ⁂ ხო- לח
რო მეორე ქებასა მიმცემელთა ვიდოდა ჰირის ჰირ მათისა, ⁂ მე
შემდგომად მისა, ⁂ ნახევარი ერისა ზღუდეთა ზედა, ⁂ გოდოლსა
ზედა ფანურიძისა, ⁂ ვიდრე ზღუდემდე უგრცელესისა ✿ ⁂ ბჭეთა לט
ზედა ეფრემისთა, ⁂ ბჭეთა ზედა ძუწლთა, ⁂ ბჭეთა ზედა სათევზე-
თასა, ⁂ გოდოლსა ზედა ანამეილისასა, ⁂ გოდოლსა ზედა ემა-
ფისა, ⁂ ვიდრე ბჭემდე ცხოვართათა; ⁂ დასდგეს ბჭეთა ზედა
მცუწლნი, ხოლო დგეს ვორნი ხორონი მაქებელნი სახლსა შინა
ღუთისასა, ⁂ მე ⁂ ნახევარი მჯდართ მოაგართა ჩემთანა ✿ ⁂ მღდელ- מ
ნი ელიაკიმ, მაასია, მიიამინ, მიხეა, ელიონა, ზაქარია, ანანია

საუჯრითურთ ✠ ✠ მასია, ✠ სემეია, ✠ ელეაზარ, ✠ ოზია, ✠ იოანან, ✠ მელხია, ✠ ელეამ, ✠ იეზურ, ✠ სმენილ იქმნეს მგალობელნი ✠ ეზრია ✠ მჭვრეტელნი, ✠ აქებდენ ✠ ✠ შეწირეს დღესა ამას შინა მსხუერპლნი დიდნი, ✠ იხარებდეს, რამეთუ ღმერთმან განახარნა იგინი დიდათ. ✠ ცოლნი მათნი ✠ შვილნი მათნი იხარებდეს, ✠ სასმენელი იქმნა შუბაა იგი იერუსალემსა შინა შორიდამ ✠ ✠ დაადგინეს მას დღესა შინა კაცნი საუნჯეთა საცავთა ზედა, ჰირველი ნაიოფთა ზედა, ✠ ათეულთა, ✠ რათა შეკრიბონ მათთანა უხუცესებითა ქალაქებისაგან ნაწილსა მღდელთა ✠ ლევიტელთა, რამეთუ შუბაა იუო ჰურიასტანსა შინა, მღდელთა შინა ✠ ლევიტელთა შინა წინა მდგომარეთა ✠ ✠ სცვიდეს სახმილავსა ღუთისა თჯისასა, ✠ საცავსა განსაწმედელისასა, ✠ მგალობელთა, ✠ მეკრეთა, პრძანებისაებრ დავითისა, ✠ სოლომონისა ძისა მისისა ✠ ვითარცა დღეთა შინა დავითისთა ასაფ დასაწყისისაგან ჰირველი მგალობელთა შორის ✠ გალობასა შინა ✠ ქებასა შინა ღუთისასა ✠ ✠ ყოველნი ისრაელნი დღესა შინა სორაბაბელისასა, ✠ დღესა შინა ნემიასასა, მისცემდენ ნაწილსა მგალობელთა ✠ მეკრეთა დღითგან დღედმდე, ✠ განსწმედდეს ლევიტელთა, სოლო ლევიტელნი განსწმედდენ ძეთა აჰრონისთა.

თ ა ვ ი იზ.

ა ბ გ დ

ხოლო [1] დღესა მას შინა წარკითხულ იქმნა წიგნსა შინა მოსესსა სასმენელად ერთა: ✠ ჰოვნეს დაწერილი მას შინა, რათა არა შევიდენ ამონელნი, ✠ მოაბელნი ტაძარსა შინა ღუთისასა ვიდრე უკუნისამდე ✠ ვინათგან არა შეემთხუდეს ძეთა ისრაელისათა ჰურითა ✠ წყლითა. ✠ მოიუანეს მათ სედა ბალამ წუევაჲსა ზედა მათთა. ✠ მოაქცია ღმერთმან ჩუბნთმან წუევა კურთხევასა ზედა ✠ ✠ იუო ოდეს ისმინეს სჯული, ✠ განყუნეს ყოველნი უცხონი ისრაელთაგან ✠ ✠ ჰირველ ამისა ელიასიც მღდელი, სცხოვრებდა საუნჯეთა სახლსა შინა ღუთისა ჩუბნისასა, ძონათესავე თობიასი ✠ უქმნა მას საუნჯეთა სახლი დიდი: სოლო მუნ ჰარველ შესწირვიდენ

[1] კ მოსე ჯბ.

მსხუ̈რვლთა, ⁂ ლიბანთა, ⁂ ჯურჯუმელთა, ⁂ ათის თავთა იფქლი-
სა, ⁂ ღუნისა, ⁂ ზეთისასა. განსუნილს ლევიტელთა, ⁂ მგალო-
ბელთა, ⁂ მეკრეთა, ⁂ ჰირველ ნაყოფთა მღდელთა ✿ ხოლო უო- ე
ველთა ამათ შინა არა ვიქმენ იერუსალემს შინა, ვინათგან წელსა
ოცდა ათორმეტსა შინა არტაქსერქს მეფისა ბაბილონისა. მოვედ
მეფისა მიმართ, ⁂ დასასრულისა დღისასა გამოვითხოვე მეფისა-
გან ✿ ⁂ მოვედ იერუსალემსა შინა, ⁂ ვცან რაჲ ბოროტი უქმნეს ვ
ელიასივ ტობიას, რათა უქმნას მას საუნჯეთა სახლი ეზოსა შინა სა-
ხლისა ღუთისასა ✿ ⁂ ბოროტ ადიჩნდა მე ფრიად, ⁂ განვუარენ ზ
უოველნი ჯურჯელნი სახლისა ტობიასა გარე სახლისაგან საუნჯი-
სა ✿ ⁂ ვარქუ: ⁂ განწმიდენ საუნჯის სახლი ⁂ მოვაქციენ აქავე ჩ
ჯურჯელნი სახლისა ღუთისა, მსხუ̈რვლი ⁂ ლიბანი ✿ ⁂ ვცან თ
რამეთუ წილი ლევიტელთა არა იუნენ მიცემულნი. ⁂ იგლტოდეს
კაცად კაცადნი აგარაკსა სედა თჯსა ლევიტელნი ⁂ მგალობელნი
მუოფელნი საქმეთა ✿ ⁂ ვიბრძოდი ბრძოლითა ⁂ ვარქუ; რაჲსა- ი
თჯს დატევებულ იქმნა სახლი ღუთისა, ⁂ შევკრიბენ იგინი, ⁂ და-
ვადგინენ იგინი სადგომთა შინა თჯსთა ✿ ⁂ უოველნი იუდელნი ია
მოიღებდეს ათისთაგსა იფქლთასა, ⁂ ღუნისა ⁂ ზეთისასა საუნჯესა
შინა კელსა ქუ̈შუ̈ სელეი მღდელისასა. ⁂ სადუკ მწერლისასა, ⁂
ფადი ლევიტელთაგანისა ✿ ⁂ მათთანა ანან ძე ზაკსურისა, ძე მათ- იბ
ფანისა, რამეთუ სარწუ̈მუნოდ გამოცდილ არიან მათ სედა განუო-
ფად ქმაოა თჯსთა ✿ მოვიხსენე მე ღმერთო, მისთჯს. ⁂ რათა არა იგ
წარწუ̈მდეს წუალობა ჩემი, რომელი ვუაგ სასლსა შინა უფლისა
ღუთისა ჩემისასა, ⁂ წესთა შინა მისსა ✿ დღეთა მათ შინა ვიხი- იდ
ლე იუდასა შორის მწუისნელნი საწნესელისა შაბათსა შინა, დატჯრ-
თულნი მწკლეულთა, ⁂ აღმკიდებელნი კარაულთა სედა, ღჯნის,
უურმენისა, ლელვის, ⁂ უოველსა ტჯრთისა, მომღებელთა იერუსა-
ლემსა შინა დღესა შინი შაბათსა: ⁂ უწამე მათ დღეთა შინა განუი-
დვასა მათთა ✿ ⁂ ტჯრელნი დავანებულნი მას შინა მოიღებდეს იე
თევზსა, ⁂ უოველსა განსაუიდულსა განჰუიდდეს შაბათსა შინა ძეთა
იუდასათა, ⁂ იერუსალემსა შინა ✿ ⁂ ვამსილე ძეთა იუდაისთა თა- იზ

ლო საუკრითურთ ✠ ჴ მასია, ჴ სემეია, ჴ ელეაზარ, ჴ ოზია, ჴ იოა-
ნან, ჴ მელხია, ჴ ელამ, ჴ იეზურ, ჴ სმენილ იქმნეს მგალო-
მ ბელნი ჴ ეზრია ჴ მკურნეტელნი, ჴ აქებდენ ✠ ჴ შეწირეს დღესა
ამას შინა მსხუნკრველნი დიდნი, ჴ იხარებდეს, რამეთუ ღმერთმან
განახარნა იგინი დიდით. ჴ ცოლნი მათნი ჴ შვილნი მათნი იხარე-
ბდეს, ჴ სასმენელ იქმნა შუნკბა იგი იერუსალემსა შინა შორიდამ ✠
მა ჴ დაადგინეს მას დღესა შინა კაცნი საუნჯეთა საცავთა ზედა, პირ-
ველ ნაყოფთა ზედა, ჴ ათეულთა, ჴ რათა შეკრიბონ მათთანა უსუ-
ცესებითა ქალაქებისაგან ნაწილსა მღდელთა ჴ ლევიტელთა, რამე-
თუ შუნკბა იყო ჰურიასტანსა შინა, მღდელთა შინა ჴ ლევიტელთა
მბ შინა წინა მდგომარეთა ✠ ჴ სცვიდეს სახმილავსა ღუთისა თჯსი-
სასა, ჴ საცავსა განსაწმედელისასა, ჴ მგალობელთა, ჴ მეკრეთა,
მგ ბრძანებისაებრ დავითისა, ჴ სოლომონისა ძისა მისისა ✠ ვითარ-
ცა დღეთა შინა დავითისთა ასოფ დასაწყისისაგან ჰირველი მგალო-
მდ ბელთა შორის ჴ გალობასა შინა ჴ ქებასა შინა ღუთისასა ✠ ჴ
ყოველნი ისრაელნი დღესა შინა სორაბაბელისასა, ჴ დღესა შინა
ნეჰემიასასა, მისცემდენ ნაწილსა მგალობელთა ჴ მეკრეთა დღითგან
დღედმდე, ჴ განსწმედდეს ლევიტელთა, სოლო ლევიტელნი განსწ-
მედდენ მეთა აჰრონისთა.

თ ა ვ ი იგ.

ა ხოლო [1] დღესა მას შინა წარკითხულ იქმნა წიგნსა შინა მო-
სესსა სასმენელად ერთა: ჴ ჰპოვნეს დაწერილი მას შინა, რათა არა
შევიდენ ამონელნი, ჴ მოაბელნი ტაძარსა შინა ღუთისასა ვიდრე
ბ უკუნისამდე ✠ ვინათგან არა შეემთხუნკდეს ძეთა ისრაელისათა ჰუ-
რიით ჴ წყლით. ჴ მოიყვანეს მათ ზედა ბალამ წყევასა ზედა მათ-
გ თა. ჴ მოაქცია ღმერთმან ჩუნკნებაი წყევა კურთხევასა ზედა ✠ ჴ
იყო ოდეს ისმინეს სჯული, ჴ განყუნეს ყოველნი უცხონი ისრაელ-
დ თაგან ✠ ჴ ჰირველ ამისა ელიასიბ მღდელი, სცხოვრებდა საუნჯე-
თა სახლსა შინა ღუთისა ჩუნკნისასა, ნათესავი თობიასი ჴ უქმ-
ნა მას საუნჯეთა სახლი დიდი: ხოლო მუნ ჰარველ შესწირვიდენ

[1] კ მოსე ჲბ.

მსხუმრჱლთა, ⁂ ლიბანთა, ⁂ ჴურჴელთა, ⁂ ათის თაჲთა იფქლი-
სა, ⁂ ღჳნისა, ⁂ ზეთისასა. განჩენილს ლევიტელთა, ⁂ მგალო-
ბელთა, ⁂ მგრეთა, ⁂ ჰირჳელ ნაოფთა მღდელთა ✿ ხოლო უო- ე
ველთა ამათ შინა არა ვიქმენ იერუსალემს შინა, ვინათგან წელსა
ოცდა ათორმეტსა შინა არტაქსერქს მეფისა ბაბილონისა. მიველ
მეფისა მიმართ, ⁂ დასასრულისა დღისასა გამოვითხოვე მეფისა-
გან ✿ ⁂ მოველ იერუსალემსა შინა, ⁂ ვცან რაჲ ბოროტი უქმნეს ვ
ელიასიჲ ტობიას, რათა უქმნას მას საუნჯეთა სახლი ეზოსა შინა სა-
ხლისა ღუთისასა ✿ ⁂ ბოროტ აღძიჩნდა მე ფრიად, ⁂ განვეარენ ზ
ყოველნი ჴურჴელნი სახლისა ტობიასა გარე სახლისაგან საუნჯი-
სა ✿ ⁂ ვარქუ: ⁂ განწმიდენ საუნჯის სახლი ⁂ მოვაქციენ აქავე ჱ
ჴურჴელნი სახლისა ღუთისა, მსხუმრჱლი ⁂ ლიბანი ✿ ⁂ ვცან თ
რამეთუ წილი ლევიტელთა არა იუნენ მიცემულნი. ⁂ იქმოდეს
კაცად კაცადნი აგარაკსა სედა თჯსა ლევიტელნი ⁂ მგალობელნი
მოოფელნი საქმეთა ✿ ⁂ ვიბრძოდი ბრძოლითა ⁂ ვარქუ; რაჲსა- ი
თჯს დატეებულ იქმნა სახლი ღუთისა, ⁂ შეკრიბენ იგინი, ⁂ და-
ვადგინენ იგინი სადგომთა შინა თჯსთა ✿ ⁂ ყოველნი იუდელნი ია
მოიღებდეს ათისთაჲსა იფქლთასა, ⁂ ღჳნისა ⁂ ზეთისასა საუნჯესა
შინა კელსა ქუმრშე სელემი მღდელისასა. ⁂ სადუკ მწერლისასა, ⁂
ფადი ლევიტელთაგანისა ✿ ⁂ მათთანა ანან მე ზაკჳრისა, ძე მათ- იბ
ფანისა, რამეთუ სარწმუნოდ გამოცდილ არიან მათ ზედა განუო-
ფად ძმათა თჯსთა ✿ მოძიხსენე მე ღმერთო, მისთჳს. ⁂ რათა არა იგ
წარწუმდეს წუალობაჲ ჩემი, რომელი ვუყავ სასლსა შინა უფლისა
ღუთისა ჩემისასა, ⁂ წესთა შინა მისსა ✿ დღეთა მათ შინა ვიხი- იდ
ლე იუდასა შორის მწიხნელნი საწნეხელისა შაბათსა შინა, დატჳრ-
თულნი მჴალეულთა, ⁂ აღმკიდებელნი კარაულთა ზედა, ღჳნის,
უურძენისა, ლეღჳს, ⁂ ყოველსა ტჳრთისა, მოძღებელთა იერუსა-
ლემს შინა დღესა შინი შაბათსა: ⁂ უწამე მათ დღეთა შინა განუი-
დჳასა მათთა ✿ ⁂ ტჳრელნი დავანებულნი მას შინა მოიღებდეს იე
თეჳსსა, ⁂ ყოველსა განსაუიდულსა განჴჳდეს შაბათსა შინა ძეთა
იუდასათა, ⁂ იერუსალემსა შინა ✿ ⁂ ვამხილე მეთა იუდიასთა თა- ივ

ვის უფალთა, ⁂ ვარქუ მათ: რაჲ არს საქმე ესე ბოროტი, რო-
იზ მელსა თქუენ ჰყოფთ, ⁂ შეაგინებთ დღესა შაბათსა ✿ არა ამას თუ
ჰყოფდეს მამანი თქუენნი, ⁂ მოავლინა ღმერთმან ჩუენმან მათ
ზედა ⁂ ჩუენ ზედა ყოველი ესე ბოროტი, ⁂ ქალაქსა ამას ზედა,
თქუენცა შესძინეთ რისხუასა ისრაელსა ზედა შეგინებითა შაბათი-
იჩ სათა ✿ ხოლო იეო ოდეს აღდგებოდეს ბჭენი იერუსალემსა შინა
ჰირველ შაბათისა, ⁂ ვარქუ, ⁂ დაჴშეს კარნი, ⁂ უბრძანე, რათა არა
განეხუენ იგინი ვიდრე შემდეგ შაბათისა: ⁂ ურმათაგან ჩემთა დავა-
დგინენ ბჭეთა ზედა, რათა ნუცა ერთი ვინ მოიღებდეს დღესა შინა
ით შაბათსა ტჳრთსა ✿ დადგეს ყოველნი, ⁂ ჰყოფდეს ყიდვასა გარე-
გან იერუსალჱმისა ერთგზის ⁂ ორგზის: ⁂ უწადე მათთჳს, ⁂ ვარქუ
კ მათ ✿ რად თქუენ ⁂ იმყოფებთ ღრუდეთასანა, უკეთუ მეორედ
ესე ჰყოთ, განვიჴერა კელი ჩემნი თქუენ ზედა. ⁂ ჟამითგან მის
კა არა მოვიდოდეს შაბათსა შინა ✿ ⁂ ვარქუ ლევიტელთა, რომელნი
იყვნეს განწმედილ, რათამცა წარვიდენ დაცვად კართა, ⁂ განწმე-
დად დღე შაბათისა ⁂ ამისათჳს მომიჴსენე მე ღმერთო, ⁂ შეინ-
კბ დეგ მე მრავლისა ებრ წუალობისა შენისა ✿ ⁂ დღეთა მათ შინა
ვიხილე იუდელნი მომუანებელნი ცოლთა აზოთელთა, ამონი-
კგ თელთა, ⁂ მოაბელთა ✿ ⁂ .ძენი მათნი ნახევარი მეტყუელებდეს
კდ აზოთურითა ენითა, ⁂ არა უწუოდეს მეტყუელება იუდიურად ✿ ⁂
შეგრისხე მათ, ⁂ დავსწუევენ იგინი, ⁂ დაგეც მათგან კაცნი, ⁂
განვაბეღლოტენ იგინი, ⁂ ვაფუცე ღმერთსა ზედა, რათა არა მისცენ
ასულნი თჳსნი მეთა მათთა, ⁂ არცა მოუგარნენ ასულთაგან მათთა
კე მეთა თჳსთა ⁂ თავთა თჳსთა ✿ არა ეგრეთ თუ სცოდა სოლომონ
მეფემან ისრაელისამან: ⁂ წარმართთა შორის მრავალთა, არა იეო
მეფე მსგავს მისა, ⁂ საუარელ ღუთისა იეო, ⁂ დაადგინა იგი
ღმერთმან მეფედ ყოველთა ზედა ისრაელთა, ⁂ მასცა შეაცთუნე-
კვ დენ დედანი უცხონი ✿ ⁂ ჩუენ ვისმენთ თუ თქუენსა ყოფად უ-
ღელსა ბოროტსა ამას, შეცოდებად ღუთისა ჩუენისა, მოუგუანებად
კს ცოლნი უცხო თესლნი ✿ ⁂ მეთაგან იოდასა მისა ელთუაშისა
მღდლისა დიდისა, სიძისა სანაუალლათისა ურანითინისა, რომე-

ლიცა განსდევნე ჩემგან ✡ მომიკსენე მით ღმერთო შეცინებისათჳს კც
მღდელობისა, ✠ მცნებისა მღუდელთასა ✠ ლევიტელთასა ✡ განკთ
წმიდენ იგინი ყოველთაგან უცხოთა არა წმიდებათა, ✠ დაუდგინე
დღითი დღედი მსახურება მღდელთა ✠ ლევიტელთა კაცად კალ
კადსა საქმისაებრ მისისა ✡ ✠ მისცემელი ჴეთა ჯამთა შინა განჩინებულთა, ✠ ჰირმჳოთა. მომიკსენე მე ღმერთო ჩემო კეთილსა შინა. ამინ.

დასასრული წიგნისა ნემიასა, რომელსა აქუს თავსა შორის თჳისსა თავი იგ.

წიგნი მეორე ეზდრასი

თავი ა.

ხოლო [1] ჰქმნა იოსია ჰასქა იერუსალიმს შინა უფლისა თჳსა ა
სა, ✠ შეწირა ჰასქი მეათოთხმეტესა დღესა ჰირველისა თჳსასა ✡ ✠ ბ
დაადგინნა მღდელნი საკრძალველისა ებრ შესამოსელთა შინა შემოსილნი ტაძარსა შინა უფლისასა ✡ ✠ ჰრქუა ლევიტელთა სამღდელო გ
მსახურთა ისრაელთა, რათა განუწმიდნენ თავნი თჳსნი უფალსა დადგინებასა ზედა წმიდისა კიდობნისა უფლისსა სახლსა შინა, რომელი აღუშენა სოლომონ ძემან დავით მეფისამან ✡ არა იყოს დ
თქუენ ზნა აღებად ბეკნთა ზედა მისი: ✠ აწ მსახურეთ უფალსა ღმერთსა თქუენსა, ✠ იზრუნეთ წარმართთა თჳს მისსა ისრაელსა, ✠ განუმზადენით მამულთა ებრ, ✠ ტომებთა თქუენთა წერილისა ებრ დავით მეფისა ისრაელისა, ✠ დიდებისა ებრ სოლომონ მისა მისი ე
სა ✡ ✠ დაადგერით ტაძარსა შინა წილისა ებრ უხუცესისა მამეულისა თქუენისა ლევიტელთასა, რომელი წინაშე ძმისა თქუენისა ჳ
ძეთა ისრაელისათა ✡ წესისა ებრ შესწირეთ ჰასქი, ✠ მსხუერპ-

[1] გ შეფ კგ. ბ ნეშტ. დჳ

ლნი განუმზადეთ მამათა თქუენთა, ⁂ ქმენით ჰასქა მცნებისა ებრ
ზ უფლისა რომელი მოეცა მოსეს ✡ ⁂ მისცა იოსია ერთა რომელ-
ნი იპოვნეს მუნ კრავნი, ⁂ ცხოვარნი ოცდა ათი ათასი, ზვარაკი
სამი ათასი: ესე მეფისაგან მიცემულ არს აღთქმისა ებრ ერთა, ⁂
ჱ მღდელთა, ⁂ ლევიტელთა ✡ ⁂ მისცეს ხელკია, ⁂ ზაქარია, ⁂ სილ
წინა მდგომელთა საკურთხეველისათა მღდელთა ჰასქისა თჯს ცხო-
თ ვარი ორიათას ექუსას, ზვარაკი სამ ასი ✡ ⁂ იექონია, ⁂ სამია,
⁂ ნათანაილ მამამან, ⁂ ასავია, ⁂ ოხილ, ⁂ იორამ ათასის-თავთა
მისცეს ლევიტელთა ჰასქისა თჯს, ცხოვარი ხუთი ათასი, ზვარაკი
ი შჯდასი ✡ ⁂ ამით ეოფილითა, კეთილ შეწიერად დგეს მღდელნი,
ია ⁂ ლევიტელნი, მქონებელნი უცომოთა ტომთა ებრ ✡ ⁂ ნაწილი-
სა ებრ უხუცესთა მამათა წინაშე ერთა, შეწირვად უფლისა წერილ
იბ წიგნსა შინა მოსესსა ⁂ ეგრეთ განთიადსა შინა ✡ ⁂ შესწუჱრვდეს
ჰასქასა ცეცხლითა, ვითარცა ჯერ იეო, ⁂ მსხუჱრჰლთა შეაგბობ-
დეს ჯურჯელთა შინა სჰილენძისათა, ⁂ ქვაბებთა შინა კეთილ სურ-
იგ ნელით ✡ ⁂ მოუღებდეს ეოველთა რომელნი ერთაგან. ⁂ შემდგო-
მად ამათსა განიმზადებდეს თავისა თჯსისა თჯს, ⁂ მღდელთა მამათა
იდ თჯთა მეთა აჰრონისათა ✡ ხოლო მღდელნი მოიღებდეს ცმელსა
ბოლოდმდე ჯამისა: ⁂ ლევიტელნი განიმზადებდეს თავისა თჯსისა
იე თჯს, ⁂ მღუდელთა მამათა თჯსთა, მეთა აჰრონისთა ✡ ხოლო სა-
მღდელო მცალობელნი მენი ასაფიისნი იუნეს წესსა შინა თჯსთა
მცნებისა ებრ დავითისა: ⁂ ასაფ, ⁂ ზაქარია, ⁂ ედდინუს, რომე-
ივ ლნი იუნეს მეფისაგან ✡ ⁂ მეკრენი თჯთოეულისა თანა კრთა:
რათა არა გარდახდენ კაცად კაცადი თჯსსა კრძალვასა. ხოლო მმა-
იზ ნი მათნი ლევიტელნი განუმზადებდეს მათ ✡ ⁂ აღასრულეს მსხუჱ-
იჱ რჰლნი უფლისა ✡ მას დღესა შინა ეოფად ჰასქა, ⁂ შეწირვად მსხუჱ-
რჰლნი საკურთხეველსა ზედა ღუთისასა ბრძანებისა ებრ მეფისა
ით იოსიასა ✡ ⁂ ეგეს მეთა ისრაელისათა რომელნი იპოვნეს ჯამსა
მას შინა ჰასქა ⁂ დღესასწაული უცომოებისა დღესა შჯდსა ✡ ⁂
კ არა შეწირულა ჰასქა ესრეთი ისრაელსა შინა ჯამიდგან სამოელ
კა წინასწარმეტყუჱლისა ✡ ⁂ ეოველთა მეფეთა ისრაელისათა არა

ედდესასწაულა ესე ვითარი ჰასქი, ვითარი ქმნა იოსია, ჲ მღდელ-
ლთა, ჲ ლევიტელთა, ჲ იუდაჲნთა, ჲ ყოველთა ისრაელთა, რო-
მელნი ჰოგნილ არიან საგანგებელსა შორის თჯსსა იერუსალიმსა
შინა ✿ მეათჳრამეტესა შინა წელსა მეფობასა იოსიასსა დღესას- კბ
წაულობაჲ იქმნა ჰასქისა ამისა ✿ ჲ წარმართებულ იქმნეს კგ
საქმენი იოსიასნი წინაშე უფლისა მისისა გულსაჴსებითა კეთილ
მსახურებისათა ✿ ჲ რომელი მის თჯს წერილ არიან პირველთა კდ
შინა ჯამთა, რომელთა შესცოდეს ჲ უწმინდურება ჰეუწჯს წინაშე
უფლისა უფროს ყოველისა წარმართისა ჲ სამეფოსა, ჲ რომლი-
თა შეაწუხეს იგი მეცნიერებათა შინა; ჲ სიტყუანი უფლისანი აღ-
დგეს ისრაელთა ზედა ✿ ჲ ყოველისა ებრ საქმისა ამის იოსიასა, კე
შეემთხჳა ფარაოს მეფესა ეგჯპტისასა გამოსლვა ბრძოლად აღდგი-
ნებად ხარკაძუსსა შინა წიაღ ევფრათისა ჲ განვიდა წინა აღმღო-
მად მისა იოსია ✿ ჲ წარმოაჴლინა მეფემან ეგჯპტისამან მისა მი- კვ
ძართ, ჲ ეტყოდა: რაჲ არს ჩემი ჲ შენი, მეფეო იუდაჲსო, არა ჳარ
შენ ზედა წარმოგზავნილი უფლისაგან ღუთისაჲ ✿ რამეთუ ევფ- კზ
რათსჲ არს ბრძოლაჲ ჩემი, ჲ აწ უფალი ჩემ თანა არს, ჲ უფალი
შემწე ჩემი არს, განმეშორე ჩემგან, ჲ ნუ წინა აღუდგები უფალსა ✿
ჲ არა მოიქცა იოსია ეტლსა თჯსსა ზედა, არამედ განწუობად მისსა კთ
იმძლავრა, ჲ არა ყურად იღო სიტყჳთა იერემია წინასწარმეტყეე-
ლისა ჰირისაგან უფლისათა ✿ არამედ აღადგინა წინაშე მისსა
ბრძოლაჲ ველსა ზედა მაგედონისათა. ჲ შთამოვიდეს უხუცესნი მე- ლ
ფისა მიმართ იოსიასა ✿ ჲ ჰრქუა მეფემან ერმათა თჯსთა: გა- ლა
მიეჳანეთ მებრძოლისაგან, რამეთუ მოუძლურდი ფრიად; ჲ მეე-
სეულად გამოიეჳანეს იგი ერმათა მისთა წუობისაგან ✿ ჲ აღსჭუე ლბ
ეტლსა ზედა მეორესა თჯსსა, ჲ მოვიდეს იერუსალიმს შინა ცხოვ-
რებაჲ თჯსი შესცვალა, ჲ დაფლეს საფლავსა მამათა თანა ✿ ჲ ლგ
ყოველსა შინა იუდაჲსსა ტიროდეს იოსიას თჯს: ჲ გოდებაჲ იერე-
მია წინასწარმეტყველი იოსიასთჳს, ჲ წინა მსჯდომარენი დედათა
თანა ტიროდეს მას ვიდრე ამას დღემდე, ჲ მიეცეს ესე მარა-
დის ყოველსა ზედა ნათესავსა ისრაელთასა ✿ ხოლო ესე წერილ- לד

ლნი განუმზადეთ მძათა თქუჳნთა, ⁂ ქმენით ჰასქა მცნებისა ებრ
ზ უფლისა რომელი მოეცა მოსეს ✠ ⁂ მისცა იოსია ერთა რომელ-
ნი იჰოვნეს მუნ კრავნი, ⁂ ცხოვარნი ოცდა ათი ათასი, ჴვარაკი
სამი ათასი: ესე მეფისაგან მიცემულ არნ აღთქმისა ებრ ერთა, ⁂
ჱ მღდელთა, ⁂ ლევიტელთა ✠ ⁂ მისცეს ხელკია, ⁂ ზაქარია, ⁂ სილ
წინა მღჳმელთა საყურთხეველისათა მღდელთა ჰასქისა თჳს ცხო-
თ ვარი ორიათას ექუსას, ჴვარაკი სამ ასი ✠ ⁂ იექონია, ⁂ სამია,
⁂ ნათანაილ მმამან, ⁂ ასავია, ⁂ ოხილ, ⁂ იორამ ათასის-თავთა
მისცეს ლევიტელთა ჰასქისა თჳს, ცხოვარი ხუთი ათასი, ჴვარაკი
ი შჳდასი ✠ ⁂ ამით ყოფილითა, კეთილ შეუნიერად დგეს მღდელნი,
ია ⁂ ლევიტელნი, მქონებელნი უცომოთა ტომთა ებრ ✠ ⁂ ნაწილი-
სა ებრ უხუცესთა მამათა წინაშე ერთა, შეწირვად უფლისა წერილ
იბ წიგნსა შინა მოსესსა ⁂ ეგრეთ განთიადსა შინა ✠ ⁂ შესწუჳდეს
ჰასქასა ცეცხლითა, ვითარცა ჯერ იყო, ⁂ მსხუჳრპლთა შეაგბობ-
დეს ჯურჯულთა შინა სჱილენძისათა, ⁂ ქვაბებთა შინა კეთილ სურ-
იგ ნელით ✠ ⁂ მოუღებდეს ყოველთა ერთაგან. ⁂ შემდგო-
მად ამათსა განიმზადებდეს თავისა თჳსისა თჳს, ⁂ მღდელთა მმათა
იდ თჳთა მეთა აჰრონისათა ✠ ხოლო მღდელნი მოიღებდეს ცმელსა
ბოლოდმდე ჟამისა: ⁂ ლევიტელნი განიმზადებდეს თავისა თჳსისა
იე თჳს, ⁂ მღუდელთა მმათა თჳსთა, მეთა აჰრონისთა ✠ ხოლო სა-
მღდელო მეალობელნი მენი ასაფიისნი იუუნეს წესსა შინა თჳსთა
მცნებისა ებრ დაჳითისა: ⁂ ასაფ, ⁂ ზაქარია, ⁂ ედდინუს, რომე-
ივ ლნი იუუნეს მეჳისაგან ✠ ⁂ მეკრენი თჳთოეულისა თანა კართა:
რათა არა გარდახდენ კაცად კაცადი თჳსსა კრძალვასა. ხოლო მმა-
იზ ნი მათნი ლევიტელნი განუმზადებდეს მათ ✠ ⁂ აღასრულეს მსხუჳ-
იჱ რპლნი უფლისა ✠ მას დღესა შინა ყოფად ჰასქა, ⁂ შეწირვად მსხუჳ-
რპლნი საყურთხეველსა ზედა ღუთისასა ბრძანებისა ებრ მეფისა
ით იოსიასა ✠ ⁂ ყვეს მეთა ისრაელისათა რომელნი იჰოვნეს ჟამსა
მას შინა ჰასქა ⁂ დღესასწაული უცომოებისა დღესა შჳდსა ✠ ⁂
კ არა შეწირულა ჰასქა ესრეთი ისრაელსა შინა ჟამიდგან სამოელ
კა წინასწარმეტყუჳლისა ✠ ⁂ ყოველთა მეფეთა ისრაელისათა არა

ედღესასწაულა ესე ვითარი ჰასქი, ვითარი ქმნა იოსია, ჲ მღდელ-
ლთა, ჲ ლევიტელთა, ჲ იუდაჲსთა, ჲ ყოველთა ისრაელთა, რო-
მელნი ჰოვნილ არიან საყანებელსა შორის თჯსსა იერუსალიმს
შინა ✿ მეათერამეტესა შინა წელსა მეფობასა იოსიასსა დღესას- კბ
წაულობაჲ იქმნა ჰასქისა ამისა ✿ ჲ წარმართებულ იქმნეს კგ
საქმენი იოსიასნი წინაშე უფლისა მისისა გულსავსებითა კეთილ
მსახურებისათა ✿ ჲ რომელი მის თჯს წერილ არიან ჰირველთა კდ
შინა ჯამთა, რომელთა შესცოდეს ჲ უწმინდურება ჰეუფსს წინაშე
უფლისა უფროს ყოველისა წარმართისა ჲ სამეფოსა, ჲ რომლი-
თა შეაწუხეს იგი მეცნიერებათა შინა; ჲ სიტყვანი უფლისანი აღ-
დგეს ისრაელთა ზედა ✿ ჲ ყოველისა ებრ საქმისა ამის იოსიასა, კე
შეემთხვა ფარაონს მეფესა ეგჯპტისასა გაძოსლვა ბრძოლად აღდგი-
ნებად სარკაძუსსა შინა წიაღ ევფრათისა ჲ განვიდა წინა აღმღო-
მად მისა იოსია ✿ ჲ წარმოაჲლინა მეფემან ეგჯპტისამან მისა მი- კვ
მართ, ჲ ეტყოდა: რაჲ არს ჩემი ჲ შენი, მეფეო იუდაჲსო, არა გარ
შენ ზედა წარმოგზავნილი უფლისაგან ღუთისაჲ ✿ რამეთუ ევფ- კზ
რათსჲ არს ბრძოლაჲ ჩემი, ჲ აწ უფალი ჩემ თანა არს, ჲ უფალი
შემწე ჩემი არს, განმეშორე ჩემგან, ჲ ნუ წინა აღუდგები უფალსა ✿
ჲ არა მოიქცა იოსია ეტლსა თჯსსა ზედა, არამედ განწყობად მისსა კთ
იმძლავრა, ჲ არა ეურად იღო სიტყვითა იერემია წინასწარმეტყვე-
ლისა ჰირისაგან უფლისათა ✿ არამედ აღადგინა წინაშე მისსა კთ
ბრძოლაჲ ველსა ზედა მაგედონისათა. ჲ შთამოვიდეს უხუცესნი მე- ლ
ფისა მიმართ იოსიასა ✿ ჲ ჰრქუა მეფემან ერმათა თჯსთა: გა- ლ
მიეყვანეთ მებრძოლისაგან, რამეთუ მოუძლურდი ფრიად; ჲ მეფ- ლა
სეულად გამოიეყვანეს იგი ერმათა მისთა წეობისაგან ✿ ჲ აღსვეს
ეტლსა ზედა მეორესა თჯსსა, ჲ მოვიდეს იერუსალიმს შინა ცხოვ- ლბ
რებაჲ თჯსი შესცვალა, ჲ დაფლეს საფლავსა მამათა თანა ✿ ჲ
ყოველსა შინა იუდაჲსსა ტიროდეს იოსიას თჯს: ჲ გოდებაჲ იერე- ლგ
მია წინასწარმეტყველი იოსიასთჳს, ჲ წინა მსხდომარენი დედათა
თანა ტიროდეს მას ვიდრე ამას დღემდე, ჲ მიეცეს ესე მარა-
დის ყოველსა ზედა ნათესავსა ისრაელთასა ✿ ხოლო ესე წერილ- ლგ

არიან წიგნსა შინა მაუწყებელსა მეფეთათჳს იუდასთა, ✠ თჳითეული ქმნილნი საქმენი იოსიასნი, ✠ დიდებანი მისნი, ✠ მეცნიერებაჲ მისი სჯულსა შინა უფლისასა; რომელნი ჰირველ ქმნილნი ამისგან, რომელიცა აწ, წერილარიან წიგნსა შინა მეფეთა
ლდ ისრაელისათა ✠ იუდასათა ✠ აიღეს მეოფთა ნათესავისაგან
იოახაზ მე იოსიასი, დაადგინეს მეფედ ოსიას წილ მამისა მი-
ლე სისა, რომელი იყო ოცდასამის წლისა ✠ ✠ მეფობდა იუდასა
ზედა ✠ იერუსალიმს ზედა სამთჳს: ✠ გარდააყენა იგი მეფემან
ლვ ეგვიპტისამან, რათა არა მეფობდეს იერუსალიმსა შინა ✠ ✠ დას-
დვა ერსა ზედა იუდაისთა ვერცხლი ტალანტი ასი, ✠ ოქრო ერთი
ლზ ტალანტი ✠ ✠ დაადგინა მეფემან ეგვიპტისამან იოაკიმ ძმა მისი მეფედ
ლჸ იუდასა ✠ იერუსალემისა ✠ შეკრნა იოაკიმ დიდშემძლენი, ხოლო
ლთ ხრაკინა ძმა თჳისი შეიპყრა ✠ შთაიყვანა ეგვიპტედ ✠ ხოლო იო
ოცდა ხუთისა წლისა იოაკიმ, ოდეს იწყო მეფობად ქუჸყანასა შინა
მ იუდასა ✠ იერუსალემს ✠ ქმნა ბოროტი წინაშე უფლისა ✠ რო-
მელსა ზედა გამოვიდა ნაბუქოდონოსორ მეფე ბაბილონისა, ✠
შეკრა იგი რკალისა საკრველითა, ✠ შთაიყვანა ბაბილონსა ში-
მა ნა ✠ ✠ წმინდანი ჯურჭელნი უფლისანი აღიღო ნაბუქოდონო-
სორ, ✠ მოიღო, ✠ დადგა ბაბილონსა შინა ბოძონსა შინა თჳს-
მბ სა ✠ ✠ რომელი მისთჳს თქმულ არს, ✠ არა წმიდებისათჳს მი-
სისა, ✠ ბოროტმსახურებისათჳს, წერილ არიან წიგნსა შინა ჯამთა
მე მეფეთასა ✠ ✠ მეფე იქმნა იოაკიმ მე მისი მის წილ. ხოლო
მდ ოდეს დადგინებულ იქმნა, იყო ათჳრამეტისა წლისა ✠ ხოლო
მეფობდა სამთჳს, ✠ ათი დღე იერუსალემს შინა: ✠ ქმნა ბოროტი
მე წინაშე უფლისა ✠ ✠ შემდგომად წლისა წარმოუგზავნა ნაბუქოდო-
ნოსორ, ✠ ტყუჸს ყო იგი ბაბილონს ერთბამად წმიდათა ოანა
მვ ჯურჭელთა უფლისათა ✠ ✠ დაადგინა სედეკია მეფედ იუდასა ✠
მზ იერუსალემისა, მეოფი წლისა ოცდა ერთისა ✠ ✠ მეფობდა ათერ-
თმეტ წელ, ✠ ქმნა ბოროტი წინაშე უფლისა, ✠ არ ირცხოდა
სიტყუათაგან თქმულთა წინასწარმეტყველისაგან იერემიასა ჰი-
მჸ რისაგან უფლისათა ✠ ✠ ფიცული იქმნა მეფისაგან ნაბუ-

ქოდონოსორისა სახელითა უფლისათა, ფიცსა განეშორა, ⁋ განიფიცხა ქედი თჳსი, ⁋ გული თჳსი, გარდაჴდა სჯულსა უფლისა მი
ღუთისა ისრაელისასა ✠ ⁋ მთავართა ერისაოა ⁋ მღდელთა მრავალნი უსჯულოებანი, ჴქმნეს, ⁋ გარდაჴდეს უფროს ყოველთა არა
წმიდათა ყოველთა წარმართთა, ⁋ შეაგინეს ტაძარი უფლისა განწ
წმედილი იერუსალემს შინა ✠ ⁋ მიუვლინა ღმერთმან მამათა მათთამან ანგელოზისა მიერ თჳსისა მოწოდებად მათდა, რამეთუ ნა
რიდებდა მათ ⁋ საყოფელსა თჳსსა, ✠ ხოლო იგინი ეციცხოდეს მოელინებულთა მისსა ⁋ მასვე დღესა რქუა უფალმან რომელნი ნბ
ემღერდეს წინასწარმეტყველთა ზედა მისსა ✠ ვიდრემდის განრისხებულარს ნათესავსა ზედა თჳსსა ბოროტმსახურებისათჳს. ნგ
უბრძანა განსვლად მათ ზედა მეფეთა ქალდეველთასა ✠ იგინი მოსწუეიდნეს ერმათა მათთა მახჳლითა, გარემოს წმიდისა ტაძრისა მათისა: ⁋ არა რიდებდეს ჭაბუკთა, ⁋ ქალწულთა, ⁋ მოხუცებულნდ
თა, ⁋ ჩჩვილთა, არამედ ყოველნი მისცნეს კელთა მათთა ✠ ⁋ ყოველნი წმინდანი ჴურჭკნილნი უფლისანი მცირენი ⁋ დიდნი, ⁋ ჴურჭკნილნი კიდობნისა უფლისა, ⁋ მეფისა კიდობნები აღიღეს ⁋ მოიღეს ბაბილონს შინა ✠ ⁋ მოწუჭს სახლი უფლისა, ნე
⁋ დაარღუეს ზღუდენი იერუსალემისანი, ⁋ გოდოლნი მისნი დანვ
წუჭს ცეცხლითა ✠ ⁋ დასრულნეს ყოველნი ჰატიოსნებანი მისნი არა რაჲსა შინა, ⁋ რომელნი განურნეს მახჳლისაგან შთაიყვანეს ნზ
ბაბილონს შინა ✠ ⁋ იყვნეს მონანი მისნი ⁋ მეთა მისთა, ვიდრე სამეფოდმდე სპარსეთისა, აღსასრულებელად სიტყუათა უფლისათა ნთ
პირისაგან იერემიასათა ✠ ვიდრემდის კეთილ სათნო იჩინოს ქუჭყანამ შაბათნი მისნი, ყოველსა შინა ჟამსა მოოჯრებისათჳს თჳსისა, შაბათობად იყოს აღსრულებასა შინა წელთა ათჳდმეტსა.

თავი ბ.

მეფობასა [1] კჳროს მეფისა სპარსეთისასა, პირველსა წელსა, ა
აღსასრულებელად სიტყუჳსა უფლისასა პირით იერემიასით ✠ აღადგინა უფალმან სული კჳროს მეფისა სპარსეთისა, ⁋ უქადაგა ბ

[1]) ბ ნუშტ. ღვ. ა კზდრ. ბ.

ბ ყოველსა სამეფოსა შინა თჳსსა, ⁂ ერთბამად წერილითა ეტყო-
და ✿ ამას იტყჳს კჳროს მეფე სპარსეთისა, უფალმან მე დამად-
გინა მეფედ მსოფლიოჲსა, უფალმან ისრაელისამან, უფალმან მა-
ღალთამან ✿ ⁂ ნიშ მიყო მე აღშენებად მისა სახლი იერუსალიმსა
ჱ შინა რომელ არს იუდასა შორის უკეთუ ვინ არს თქუენ ერთაგან
მისისა რათა იყოს უფალი მისი მის თანა, ⁂ განვიდენ იერუსა-
ლიმს შინა რომელ არს იუდასა შორის. რათა აღაშენონ სახლი
ვ უფლისა ისრაელისა ✿ ესე უფალი რომელი დამკჳდრებულ არს
იერუსალიმსა შინა ✿ რაჲოდენნი უკუნ გარემოს ადგილსა დაგა-
ზ ნებულ არიან რათა შეეწეოდინ მას რომელნი არიან ადგილთა მათ
ზედა ⁂ ოქროჲთა ⁂ ვეცხლითა ✿ სარჩისა თანა, ცხენითა, ⁂ საც-
ხოვარითა, ⁂ სხჳთა აღთქმისა გბრ წინა დადებულითა ჰატროქსა
ჩ შინა უფლისა რომელ არს იერუსალიმსა შინა ✿ დადგეს უხუცესნი
ტომთა მამეულთა იუდასათა ⁂ ტომისა ბენიამენისა, ⁂ მდდელნი,
⁂ ლევიტელნი ⁂ უოველნი რომელნიცა სულმან აღადგინა უფლი-
სამან, განსლვად აღშენებად სახლი უფლისა, რომელ არს იერუსა-
თ ლიმს შინა ✿ რომელნი გარემოს მათთა შეეწეოდეს უოველსა
შინა ოქროთა ⁂ ვეცხლითა, ცხენითა ⁂ საცხოვარითა, ⁂ აღთქმითა
მრავლითა ფრიად, რომელიცა საცნობელი აღდგინებული იქმნა ✿
ი ⁂ კჳროს მეფემან გამოიღო სამღდელონი ჭურჭელნი უფლისანი,
რომელი მოიღო ნაბუქოდონოსორ მეფემან ბაბილოჳნისამან იერუ-
ია სალიმითგან, ⁂ დაადგინა იგინი საკერპოსა შინა თჳსსა ✿ ⁂ გა-
მოიღო იგინი კჳროს მეფემან სპარსეთისამან, ⁂ მისცა იგინი მი-
იბ თრიდატს საუნჯისა მცველსა თჳსსა ✿ ხოლო მან მისცნა სასაჯასარს
იგ მფლობელსა იუდეისასა ✿ რომელიცა ესე იყო რიცხჳთ: ჩამოსხ-
მული ოქროთა ათასი, ⁂ ჩამოსხმული ვეცხლითა ათასი, სასაკმევ-
ლე ვეცხლთა ოცდა ცხრა. ფიალნი ოქროსა ოცდა ათი, ვეცხლთა
იდ ორიათას ოთხსა ათი, ⁂ სხჳათა ჭურჭელთა ათასი ✿ ხოლო ყო-
იე ველთა ჭურჭელთა მოღებულთა ოქროთა ⁂ ვეცხლთა, ხუთი ათას
ოთხსა სამოცდა ცხრა ✿ ხოლო მოღებული სანნაჳსარითა ერ-
თბამად მათ თანა, რომელნი ტყუჳრობისაგან ბაბილოჳნიდამ იერუ-

სალიმს შინა ✿ ხოლო ჯამთა შინა არტაკსერკს მეფისა სპარსეთი- ივ
სა, აღწერასა მისსა რომელნი მკჯდრობდეს იუდასა შორის, ⁂
იერუსალიმს: ვილემოს, ⁂ მითრიდატ, ⁂ თაველლიი, ⁂ რაფიმი, ⁂
გელთეფმოს, ⁂ სამელლი მწერალი, ⁂ სხუანი გაწესებულ იუშ-
ნეს, მკჯდრნი სამარიასა შინა, ⁂ სხუათა შინა ადგილთა, ქუჹშე
მოწერილსა ებისტოლესა ✿ მეფეს არტაკსერკს უფალსა ერმანი შე- იზ
ნი, რაფიმ მწერალი შემთხვევათა, ⁂ სამელლი მწერალი, ⁂ სხუა-
თა განზრახვისაგან მათთა, ⁂ მსაჯულნი, რომელ არიან კილოსო-
რსა შინა ⁂ ფინიკს ✿ ⁂ აწ რათა საცნაურ იყოს უფლისა მეფისა, იჱ
რამეთუ იუდელნი, რომელნი აღმოვიდოდეს თქუჹნგან ჩუჹნდა მიე-
რი მოშაგალნი იერუსალიმს შინა ქალაქსა განგდებულსა, ⁂ დასათ-
რგუნველსა, აღაშენებენ საყმილავსა მისსა დაადგინებენ ზღუდეთა მის-
სა, ⁂ ტაძარსა აღადგინებენ ✿ ⁂ უკეთუ უკუჹ ქალაქი იგი აღშენდეს, ით
⁂ ზღუდე აღსრულებულ იქმნეს, არა გარნა ხარკი უკმიდენ მოცემად,
არამედ ⁂ მეფეთა წინა აღუდგენ ✿ ⁂ ვინათგან იმოქმედებინ, რო- კ
მელი ტაძრისა თჯს სწორად ყოფად განვიზრახავთ, არამედ ნუ
უგულებელს ჰყოფ ამას ✿ არამედ საცნაურ ყოფად უფალო ჩუჹნო კა
მეფეო, რათა უკეთუ შეირაცხოს შენდა, რათა მოიძიოს წიგნთა
შინა მამათა შენთა ✿ ⁂ ჴოო წელთა წერილსა შინა წერილი ამაო კბ
თჯს, ⁂ სცნა რამეთუ ქალაქი იგი იყო უარისმყოფელთაგან, ⁂
მეფენი ქალაქისანი მაშფოთებელნი ✿ ⁂ იუდაელნი უარის მყოფე- კგ
ლთაგან ⁂ ბრძოლის მყოფელნი მათ შინა საუკუნითგან. რომელსა
მეზობისა თჯს ⁂ ქალაქი იგი მოოხრებული იქმნა ✿ აწ უკუჹ სა- კდ
ცნაურ შენდა ვუაჲ უფალო მეფეო, ვითარმედ უკეთუ ქალაქი ესე
აღიშენეს, ⁂ ზღუდენი მისნი აღდგინებულ იყოს, განსლვაჲ შენი თჯნი-
ერ არა იყოს კილოსირისა შინა, ⁂ ფინიკისასა ✿ მაშინ მისწერნა მე- კე
ფემან რაფიმს მიმწერელს შემთხვევისას, ⁂ ველთეფმს, ⁂ სამელის მწე-
რალსა ⁂ სხუათა მოწესეთა, ⁂ მკჯდრთა სამარიასა შინა, ⁂ სურსა, ⁂
ფინიკელთა, ესე ქუჹშე წერილი ✿ წარვიკითხე წერილი რომელი კვ
მოავლინეთ ჩემდა მიძართ, ვბრძანე უკუჹ მოძიებად, ⁂ მოჰოვნებულ
არს, რამეთუ ქალაქი იგი არს დასაბამითგან მეფეთა წინა აღმდ-

კზ გოშ ✿ ⁂ კაცნი უარის მეოფელნი ⁂ მწუობრნი მათ შინა მეოფელნი, ⁂ მეფენი უძლიერესნი ⁂ ფიცხელნი იუნენ იერუსალიმსა შინა მფლობელნი ⁂ ხარკის დამდებელნი კელესურისა ზედა, ⁂
კჩ ფინიკელთა ✿ აწ უკუჩ ვბრძანე დაუენებად კაცთა მათ შენებად ქალაქისა, ⁂ წინა მოხილვად, რათა ნურა რაჲსა უფროს ამათსა
კთ ჰყოფდენ ✿ რათა არა გამოვიდეს სიმრავლესა შინა სიბოროტისა
ლ რომელსა შინა მეფეთა შრომათა ყოფად ✿ მაშინ აღმოიკითხეს მეფისაგან არტაკსერკსისა დაწერილი, რაფიმ, ⁂ სამელი მწერალმან, ⁂ მათთა თანა განწესებულთა, შეაბნეს მოსწრაფებით მოვიდენ
ლა იერუსალიმს შინა ცხენოსანთა თანა, ⁂ ერთა ⁂ ბანაკებითა, ⁂ იწეს მაშენებელთა დაჰერობად ✿ ⁂ გაუქმდეს შენება ტაძრისა რომელი არს იერუსალიმსა შინა, ვიდრე მეორედმდე წლისა მეფობისა დარიაჲ მეფისა სჰარსეთისასა

თ ა ვ ი ჲ.

ა Და გამეფებასა დარიასა უქმნა სერი დიდი ყოველთა რომელნი იუნენ ქუჩსშე მისსა, ⁂ ყოველთა რომელნი იუნენ სახლისაგან
ბ ნათესაჲსა მისისა ✿ ⁂ ყოველნი დიდ შემძლენი მიდელნი, ⁂ სჰარსეთთა, ⁂ ყოველთა მთავართა ⁂ მჴედართ მთავართა ⁂ მოადგილეთა, რომელი იუნენ ქუჩსშე მათსა, ინდოეთითგან ვიდრე ეთიო-
გ ჰიადმდე, ასოცდა შჯდსა ზედა მჴედართ მთავართა ✿ ⁂ ოდეს ცა ჴამეს ⁂ სუჩს, ⁂ განძღეს მიიქცეს მაშინ მეფე დარია შევიდა საწოლსა
დ თჯსსა, ⁂ დაიძინა ⁂ განიღჯა ✿ მაშინ სამნი ჭრმანი კორციელნი მცველნი, რომელნი სცჯდეს გჯამსა მეფისასა, ეტყოდეს ურთიერ-
ე თსა ✿ ვთქუათ კაცად კაცადმან ჩუჩნგან ერთი სიტყუაჲ. ⁂ რომელმანცა სჯლოს, ⁂ რომლისა გამოჩნდეს სიტყუაჲ უბრძნეს მეორისა. მისცეს მას მეფემან დარია ნიჭნი დიდნი, ⁂ ჰატივი დიდი ✿
ვ ⁂ ჰორფირითა შემოსილ იყოს, ⁂ ოქროთა სასმელითა ⁂ ოქროსა ზედა დაძინებად: ⁂ ეტლსა ოქროსათა ოქროსა აღჯრსანსა,
ზ ⁂ კიდარი ბისონისა, ⁂ მანიაკი გარეშოს ქედსა ✿ ⁂ მეორე დაჯდეს შემდგომად დარიასსა, სიბრძნისა თჯისათჯს, ⁂ მონათესაჲე
ჱ დარიასა ეწოდოს ✿ მაშინ დაწერეს თჯთოეულმან თჯსი სიტყუა

დაბეჭდეს ⁂ დადგეს სარეცელსა თავსა ქუჱშე დარია მეფისასა, ⁂
თქუჱს ✿ ოდეს აღდგეს მეფე, მიჱსცეთ მას წერილი ⁂ რომელიცა თ
საჯოს მეფემან, ⁂ სამთა დიდ შემძლეთა სჳარსეთისათა, რამეთუ
სიტყუა მისი უბრძანეს არს, ⁂ მას მიეცეს ძლევა, ხოლო ვითარცა
წერილ არს ✿ ერთმან დაწერა უძლიერეს არს ღჳნო ✿ მეორემან ი,ია
დაწერა: უძლიერეს არს მეფე ✿ მესამემან დაწერა: უძლიერეს არიან იბ
დედანი: ხოლო უფროს ძლევს ჴეშმარიტება ✿ ხოლო ოდეს აღდ- იგ
გა მეფე აღიდეს წერილნი მისცეს მას. ⁂ აღმოიკითხა ✿ ⁂ წარ- იდ
გზავნა ⁂ მოუწოდა ყოველთა დიდ შემძლეთა სჳარსთა ⁂ მიდელთა,
⁂ მთავართა, ⁂ მკედართ მთავართა, ⁂ მოადგილეთა, ⁂ განმგებელ-
თა ✿ ⁂ დაჯდა კრებულსა შორის ⁂ წარკითხულ იქმნა დაწერი- იე
ლი ✿ ⁂ ჭრქუა: მოუწოდეთ ერმათა, ⁂ იგინი მოგჳთხრობენ სი- ივ
ტყუასა თჳსსა. ⁂ წოდებულ იქმნეს ⁂ შევიდეს ✿ ⁂ ჴრქუა მათ: იზ
მოგჳთხარით ჩუენ მათთჳს რომელნი წერილ არიან ✿ დაიწყო იჱ
პირველმან რომელმან თქუა ძლიერებისათჳს ღჳნისა. ⁂ თქუა ეს-
რეთ: ჯ კაცნო რაბამ სძლევს ღჳნო ყოველთა კაცთა, რომელმან
სუას იგი. განჴოფს გონებისაგან ✿ გონებითა მეფეთა ⁂ ობოლსა ით
ჴოფს გონებითა ერთსა, ⁂ მონასა ⁂ თავისუფალსა ⁂ გლახაკსა
⁂ მდიდარსა ✿ ⁂ ყოველსა გონებით მოაქცევს უშიშროებასა შინა ჯ
⁂ შუენებასა, ⁂ არა მოაკსენებს ყოველსა მწუსარებასა ⁂ ყოველსა
ვახშსა ✿ ⁂ ყოველსა გულსა ჴყოფს მდიდრად, ⁂ არა მოაკსენებს კა
მეფესა, არცა დიდ შემძლებელთა. ⁂ ყოველთა შემდგომად ტალანტი-
თა მეტყუშლად ჴყოფს ✿ ⁂ არა მოაკსენებს ოდეს სუას სათნოე- კბ
ბად მოუშასთა ⁂ მძობასა: ⁂ არა მრავალისა შემდგომად ამათ აღა-
ღებინებს მახჯლსა ✿ ⁂ ოდეს ღჳნისაგან აღდგეს, არა მოიკსენებს კგ
რომელ ქმნა ✿ ჯ კაცნო, არა უძლიერეს თუა ღჳნო, რომელი ეს- კდ
რეთ დაამჴირნებს ყოფად, ⁂ დადუმდა მეტყველი ესრეთ.

თავი დ.

და იწყო მეორემან თქმად, თქუა ძლიერებისათჳს მეფობისა- ა
თჳს ✿ ჯ კაცნო, არა უძლიერეს არს თუ, კაცნი ქუჱყანასა ⁂ ბ
ზღუასა ⁂ მჭერობელნი ⁂ ყოველსა რომელნი მათ შინა ✿ ხოლო გ

მეფე შეუძლებს ⁂ უფლებს ყოველთა, დ ჰფლობს მათ, ⁂ ყოველი
რომელი ჰრქუას მათ, ჰყოფდეს ✿ ⁂ უკეთუ ჰრქუას მათ ყოფად
ბრძოლა ურთიერთსა მიმართ, ჰყოფდეს უკეთუ წარგზავნეს იგინი
წინა აღდგომათა სედა. წარვლენ ⁂ არეგენ მთაჲთა ⁂ ხღუდეთა ⁂
გოდოლთა ✿ მოიკვლენ ⁂ მოიკვლიან. ⁂ მეფისა სიტეუასა არა
გარდაჰჴდებიან. სოლო უკეთუ სძლონ, მეფისა მოიღებენ ყოველ-
სა ✿ რაჲოდენიცა უკეთუ წარმოსტეუენონ, ⁂ სხუაჲ ყოველი, ⁂
რაოდენიცა არა მეედრობენ, არცა განეყუობიან, არამედ მუშაობენ
ქრისტეანესა, კეშალად ოდეს სთესენ, ⁂ მოიმკენ მიღებენ მეფისა ✿
⁂ ერაი მეორესა ⁂ მჴირვებელნი, მოართუმენ სარკესა მეფისა, ⁂
იგი თჳთ მსოლო არს ✿ უკეთუ იტეჳს, მოჰკალ, მოჰკლენ. ⁂
უკეთუ თქუას განუტეეთ განუტევებენ. ⁂ იტეოდეს დაეცით, დასცე-
მენ ✿ ⁂ თქუას დაარღჳეთ დაარღუნენ. თქუას აღაშენეთ, აღაშე-
ნებენ, თქუას: მოჰჴუნეთო, მოჰჴუნეთო, თქუას დანერგეთ, დაჰნერ-
გენ ✿ ⁂ ყოველნი ერნი მისი: ⁂ ძალნი მას ჰმორჩილობენ ერთსა ✿
⁂ ამის მიმართ იგი, წევს ჯამს ⁂ სუამს ⁂ დაიძინებს. სოლო იგინი
დაიცვენ ვარეშოს მისსა, ⁂ არა ძალუცთ განსლვად, კაცად კაცადსა
ქმნად საქმეთა თჳსთა. არცა დაურჩებიან მას ✿ ჯ კაცნო, ვითარ
არა უძლიერეს არს მეფე, რომელსა ესრეთ უსძენენ; ⁂ დადუმნა ✿
ხოლო მესაძეთან რომელთამ თქუა დედაკაცისათჳს ⁂ ჴუშარიტება-
სათჳს, ესე არს სორაბაბილ, იწუო მეტეველებად ✿ ჯ კაცნო
არა დიდ თუ, არსა მეფე ⁂ მრავალნი კაცნი ⁂ ღჳნოჲ მოურევ-
ნელ თუ ✿ სოლო ვითარ არს ფლობა მათი, ანუ ვითარ უფლება
მათ; არა დედაკაცნი თუ, დედანი შობენ მეფეთა, ⁂ ყოველთა
კაცთა რომელნი უფლებენ სღუთა სედა, ⁂ ქრისტეანესა ✿ ⁂ მათ-
გან შობილ არიან, ⁂ იგინი აწოებენ მათ; რომელთამ დაასწნა ვე-
საკნი რომელისაგან ღჳნო იქმნებიან ✿ ⁂ იგინი ჰყოფენ სამო-
სელთა შუენიერთა კაცთა, ⁂ იგინი უეოფენ დიდებასა კაცთა; ⁂
ვერ შეიძლებენ კაცნი ყოფად უდედაკაცოდ ✿ ⁂ უკეთუ შეკრიბონ
ოქრო ⁂ ვეცხლი, ⁂ ყოველი საქმე შუენიერი, ⁂ იხილოს დედა-
კაცი ერთი კეთილ სახილველითა ⁂ შეენიერებითა ✿ ⁂ ყოველი

ესე დაუტევოს მის ზედა კრძალვენ ✻ განღებულითა ჰირითა იხი-
ლონ იგი, ✻ ყოველსა იგი სურსთ უფროს ოქროსა ✻ ვერცხლი-
სა ✻ ყოველისა ნივთისა ძჯრ ფასისა ✠ კაცი მამასა თჳსსა, კ
დაუტევებს რომელიმან გაზარდა იგი, ✻ თჳსსა ქუაბანასა, ✻ თჳს-
სა მიმართ ცოლისა შეეყოფის ✠ ✻ ცოლსა თანა დაჰდებს სულსა კა
✻ არცა მამასა მოიგსენებს არცა დედასა, არცა ქუაბანასა ✠ ✻ კბ
სადედგან, ჯერ არს თქუბნდა გულის კმის ყოფად, რამეთუ დედანი
გულობენ თქუბნ ✠ არა გელმისთა თუ დაშვრებით, ✻ ყოველთა კგ
დედათა მისცემთ ✻ მიიღებთ; ✻ აღიღოს კაცმან საკუთველი თჳსი,
✻ წარვიდეს გზასა ზედა ყოფად ავხსაკობისა, კაცის კელისა, ✻
ბარეისა. ✻ ზღჳსა ზედა ცურვად, ✻ მდინარესა ✠ ✻ ლომი იხი- კე
ლოს ✻ ნისლსა შინა შევიდეს, ✻ ოდეს მოიბაროს, ✻ იტაცოს ✻
ნატეენაი მოიპოოს, საყვარლისა მიმართ თჳსსა მოუღოს ✠ ✻ კვ
უფროს შეიყვარებს კაცი ცოლსა თჳსსა, ვიდრე მამასა ✻ დე-
დასა ✠ ✻ მრავალნი გაუგუსურდებიან, ჰირისაგან დედათა ✻ მონა კზ
იქმნებიან მათთჳს ✠ ✻ მრავალნი წარწყმედენ ✻ შესცდნენ, ✻ სცოდეს კთ
დედათა თჳს ✠ ✻ აწ არა გრწმენი ჩემი; არა დიდარს თუ მეფე
საყელმწიფოსა შინა თჳსსა; არა ყოველნი თუ ქუაბანანი ვერ ლ
იყადრებენ შესებად მისსა ✠ ვისილენ იგი, ✻ აბამინის ასულო
ვართაკა საკჯრველი, სასისა მეფისა, მკადმარისა მარკუაბ-
ნიო მეფისა ✠ ✻ მიძღებელნი დიადიმისა თავისკან მეფისა, ✻ לא
დამდგმელი თავსა ზედა თჳსსა, ✻ შემდგომად ღაწჳსა სცემდა მე-
ფესა მარცხენითა კელითა ✠ ✻ თჳნიერ ამისა მეყე განსმულითა, לב
ჰირითა ხედვიდა მას ზედა, ✻ უკეთუ განიცინებდა წინაჲ მისსა,
განიცინებდა იგიცა. სოლო უკეთუ განრისხნებოდა მას ზედა, לג
ნუგეშისცემდა იგი, ვიდრეღა დაამშჳდებდის მას ✠ ჯ კაცნო לד
არა უძლიერეს თუ დედანი, რამეთუ ესრეთ ჰყოფენ ✠ ✻ მაშინ לה
მეფე ✻ დიდ შემძლენი შესედვიდეს ურთიერთსა ✠ ✻ იწუო სიტეუად לו
ჳუშარიტებისათჳს: ჯ კაცნო, არა ძლიერ არიან თუ, დედანი: ✻
დიდარს ქუაბანანი, ✻ მდაბალ არს ცაჲ, ✻ სწრაფად სრბოლა შჳსისა,
რამეთუ მოიქცევის სიმრეგლესა ზედა ცისასა, ✻ კვალად მოირბენს

ლე აღგილსა ზედა თჳსსა ერთსა დღესა შინა ✿ არა დიდარს თუ რო-
მელმან ესე ეოს; ⁂ ჭეშმარიტება დიდ ⁂ უძლიერეს უფროს
ლვ ეოველთა ✿ ეოველი ქუეყანა ჭეშმარიტებასა სადიან. ⁂ ცანი
მას აკურთხეენ, ⁂ ეოველი საქმე იძრვის, ⁂ უძრწის მას, ⁂ არა
ლზ არს მისთანა შეცვა არცა ერთი შესცვისა ✿ ღვინო შეიცავს მეფეს
შეიცავს დედანი, არა მართლ ეოველნი მენი კაცთანი, ⁂ არა
მართლ ეოველნი საქმენი მათნი ესრეთი, ⁂ არა არს მათ შორის
ჭეშმარიტებანი, ⁂ თჳსსა შინა უსწრფელოებასა წარწუმდებიან ✿
ლჱ სოლო ჭეშმარიტება ჰგიეს ⁂ მკლავრობს უკუნისამდე ⁂ ცხოველ-
ლთ არს, ⁂ მფლობელობს უკუნითი უკუნისამდე ✿ ⁂ არა არს მისთანა
თვალღებაჲ, არცა განთჳება არამედ ⁂ სამართალსა ჰეოფს ⁂ ეოველ-
თაგან უსამართლოთა, ⁂ ბოროტთა განსცდენის, ⁂ ეოველთა სათნო
მ უჩნს საქმეთა შინა მისთა ✿ ⁂ არა არს სძლჳავროსა შინა მისსა
არა რაჲ უსამართლობა, ⁂ ესე ძალი, ⁂ სამეფო, ⁂ კელმწიფობა,
⁂ დიდებულება, ეოველთა საუკუნეთა. კურთხეულ არს ღმერთი
მა ჭეშმარიტი. ⁂ დასცხრა სიტყვად ✿ ⁂ ეოველთან ერთან მაშინ და-
მბ ღადგა, ⁂ თქუჱს: დიდარს ჭეშმარიტება ⁂ ზეშთა შემძლებელ ✿ მა-
შინ მეფეთან ჰრქუა მას: ითხოვე რომელი გნებაჳს, უმრავლესი წე-
რილთა, ⁂ მოგცეს შენ ვინათგან იპოვენ უბრძნესი, ⁂ მახლობელ
მგ ჩემსა რათა სჯდე, ⁂ მონათესავე ჩემი გეწოდოს ✿ მაშინ ჰრქუა:
მეფესა: მოიჴსენე აღთქმაჲ შენი რომელი აღუთქუჱ აღშენებად
მდ იერუსალემისა დღესა შინა რომელსა მეფობაჲ შენ მოიღე ✿ ⁂
ეოველნი ჯურჯულნი რომელნი აღებულნი იერუსალემისგან განუ-
ტევე, რომელი განეო კჯროს, ოდეს ფუცა განჰკეთეს ბაბილონს
მე ⁂ აღუთქუა წარგზავნად მუნ ✿ სოლო შენ აღუთქუნ აღშენებად ტაძ-
რისა, რომელი მოწუეს იდუმიელთა, ოდეს მოოჯრებულ იქმნა იუ-
მგ დიელნი ქალღეველთაგან ✿ ⁂ აწ ესე არს რომელსა ვითხოვ შენ-
გან უფალო მეფეო ⁂ მისთჳს, გეეედრები შენ: ⁂ ესე არს დადებუ-
ლება რომელი შენ გეეედრები უკუნჱ რათა ჰეო აღთქმაჲ რო-
მზ ელი აღუთქემენ მეუფესა ზეცათასა, ეოფად ჰირით შენით ✿ მაშინ
აღდგა მეფე დარიაჲ, აძბორს უეო მას, ⁂ დაწერა მას ზედა ებისტო-

ლე, ყოველთა მიმართ, განმგებელთა ✠ მკედართ მთავართა ✠ მო-
ადგილეთა, ✠ დიდ შემძლეთა, რათა განიყვანონ იგი ✠ ყოველნი
მოფნი მისთანა აღმაგალნი აღშენებად იერუსალემისა ✠ ✠ ყოველ- მჯ
თა მოადგილეთა რომელნი კილისურსა შინა, ✠ ფინიკიას, ✠ რო-
მელი ლიბანსა შინა, მისწერა ებისტოლე, რათა მიიღონ ხენი კედ-
რისა ლიბანისაგან იერუსალემს შინა, ✠ რათა აღაშენონ მის თანა
ქალაქი ✠ ხოლო მისწერა ყოველთა იუდიელთაცა რომელნი აღვი- მთ
დოდეს სამეფოსაგან იუდასა შინა, თავისუფლებათათჳს, რათა ყო-
ველთა ძლიერთა, ✠ დიდ შემძლეთა, ✠ მოადგილეთა, ✠ გამგებელ-
თა არა შემოსლვად კართა მიმართ მათთა ✠ ✠ ყოველსა აღგილ- ნ
სა რომელი შემოიჳრობს უსარკოდ ყოფად მათი. ✠ იდუმიელთა
რათა დაუტეგონ აგარაკნი უდიურისა რომელსა მფლობელო-
ბენ ✠ ✠ აღსაშენებასა ზედა ტაძრისა მიცემად ყოველისაებრ წე- ნა
ლისა ტალანტი ოცი: ვიდრემდის აღშენდებოდეს ✠ დასამსჭერ- ნბ
ჰლოსა ზედა ყოველად დასაწყჳლისასა შეწირვად ყოველსა შინა
დღესა ვითარცა აქუს მცნება, სხუათა ტალანტი ათჯერმეტი რათა შე-
სწირონ ათეული ყოველსა წელსა ✠ ✠ ყოველთა რომელნი აღვიდოდეს ნგ
ბაბილონისაგან აღშენებად ქალაქისა, რათამცა იყოს თავის უფლე-
ბაჲ მათდა ✠ მეთა მათთა, ✠ ყოველთა მღუდელთა რომელნი მოვი-
დნეს ✠ ხოლო დაწერა მოსაცემელი, ✠ სამღდელო სამოსე- ნდ
ლი, ბრძანა მიცემად რომელიცა მსახურებდეს ✠ ✠ ლევიტელთა ნე
დაწერა მიცემად როჯიკი ვიდრე დღემდე რომელსა შინა აღ-
სრულდეს სახლი ✠ იერუსალემი აღშენდეს ✠ ✠ ყოველთა მცველ- ნვ
თა ქალაქისათა მისწერა მიცემად მათ წილი. ✠ როჯიკი ✠ ✠ ნზ
განუტევა ყოველნი ჯურჯულნი, რომელნი განყო კჯროს ბაბილო-
ნისაგან, ✠ ყოველნი რაოდენიცა ჰრქუა კჯროს ყოფად, ✠ იგი
ბრძანა ქმნად ✠ წარგზავნად იერუსალემს შინა ✠ ✠ ოდეს გამოვი- ნზ
და ერმაჲ ესე, აღიპერნა ჰირი ცად მიმართ ჰირის ჰირ იერუსა-
ლემისა აჳურთსა მეფე ყცისა მეტუეელმან ✠ შენგან ძლევა ✠ შენ- ნთ
გან სიბრძნე ✠ შენი დიდება, ✠ მე მონა შენი ✠ კუართჳულსარ ნ
რომელმან მომცენ მე სიბრძნე, ✠ შენ აღგიარებ უფალო ღმერთო

დაბაგ მამათა ჩუენთაო ✡ და მიიღო ებისტოლე, და განვიდა და მოვიდა, ბაბილოვანსა შინა, და მიუთხრა მამათა თჳსთა ყოველთა ✡ და აგურთხეგდეს ღმერთსა მამათა თჳსთასა, რამეთუ მისცა მათ განტევება და ფუფუნებად ✡ რათა განვიდენ და აღაშენონ იერუსალემი და ტაძარი სადაცა წოდებულარს სახელი მისი მას შინა, და იხარებდენ მუსიკითა და შუბაითა. შად დღე.

თავი ე.

ა ბ გ დ ე ვ ზ თ ია

ხოლო შემდგომად ამათსა რჩეულ არიან განსვლად უხუცესნი სახლთა მამულთა ტომთა ებრ მათთა, და დედანი მათნი, და ძენი მათნი, და ასულნი და მონანი მათნი, და მკვეავლნი მათნი, და საცხოვარნი მათნი ✡ და დარია მეფემან წარავალინა მათ თანა ცხენოსანი ათასი, ვიდრემდეს აღვიდენ იგინი იერუსალიმს შინა მშჳდობით, და მუსიკითა, და ებნითა და საყჳრითა ✡ და ყოველნი მძიანი მათნი იუჱნენ მომღერალნი, და ყო იგინი განსლვად ერთბამად მათთა ✡ და ესე არიან სახელნი კაცთა, რომელნი გამოვიდეს მამულთა ებრ თჳსთა, და ტომისა ებრ, და წილთა შინა უხუცესთა თჳსთა ✡ მღდელნი ძენი ფინეჱსისნი ძისა აჰრონისა იისუს ძე იოსედეკისა საქმონისა და იოაკიმ ძე ზორაბაბელისა ძისა სალათიილისა, სახლისაგან დავითისა, ნათესავისაგან ფარეზისა, ხოლო ტომისა იუდასა ✡ რომელი იტყოდა დარიას თანა მეფისა სპარსეთისასა სიტეჱსა ბრძნულსა მეორესა შინა წელსა მეფობისა მისისასა, თჳსსა ნისანსა, ჰირველსა თჳსსა ✡ ხოლო ესენი არიან იუდასაგან აღმოსრულნი, ტყჳეობისაგან წარტყუენულისა, რომელი წარსტყჳნა ნაბუქოდონოსორ მეფემან ბაბილოვნისამან ბაბილონს შინა ✡ და მოიქცეს იერუსალიმს შინა, და სხუათა იუდასა, კაცად კაცადი ქალაქსა შინა თჳსსა, რომელნი მოვიდეს სორაბაბელისთანა, და იისუსით, ნეემით, საქარიით, რეისეით, ენიანეოსით, მარდოსეთი, ველსარით, თანა საფაროსით, რეელით, როიმით, ვაანით, და უხუცესთა მათთანა ✡ რიცხჳ ჰეოფი ნათესავთაგან, და უხუცესთა მათითა ✡ ძენი ფარსოვისნი, ორიათას ას სამეოცდა ათორმეტი ✡ ძენი საფათისანი ოთხას სამეოცდა ათორ-

მეტნი ✿ მენი არესისნი, შჯდას ორმეოცდა ათექუსმეტი ✿ მეთა იბიგ
ფაათმოაგისათა, ორი ათას რვაას ათორმეტი ✿ ⸗ მეთა ილამისა- იდ
თა, ათას ორას ორმეოცდა ათოთხმეტი ✿ მენი ზაფისნი, ცხრა ას იე
ორმეოცდა ხუთი ✿ მენი კორესნი, შჯდას ხუთნი ✿ მენი ვანინის- ივის
ნი, ექუსას ორმეოცდა რვა ✿ მენი ვივაინისნი, ექუსას ოცდა სამ- იწ
ნი ✿ მენი სადასისნი, სამი ათას ორას ოცდა ორი ✿ მენი ადოა- ითკ
ნიკამისნი, ექუსას სამეოცდა შჯდი ✿ მენი ვაღოინისნი, ორი კა
ათას სამეოცდა ექუსი ✿ მენი ადინუეისნი, ოთხას ორმეოცდა ათო- კბ
თხმეტნი ✿ მენი ათირეზეკისნი, ოთხმეოცდა ათორმეტი ✿ მენი კი- კგ კდ
ლანისნი, ⸗ აზითასისნი, სამეოცდა შჯდი ✿ მენი ასურანისნი, ოთხას კე
ოცდა ათორმეტი ✿ მენი ანანისნი, ას ერთი ✿ მენი არომისნი კვ კს
ოცდა ათორმეტი ✿ მენი ვასისაისნი, სამას ოცდა სამი ✿ მენი არ- კზ კთ
სიფურითნი, ას ორი ✿ მენი მეთირისნი, სამი ათას ხუთი ✿ მენი ლ, ლა
ვეფლოძონისნი, ასოცდა სამნი ✿ მენი ნეთოფაისნი ორმეოცდა ათხუ- ლბ
თმეტნი სამღუდელო მსახურნი ✿ მენი ანაფოფისნი, ას ორმეოცდა ლგ
ათვრამეტი ✿ მენი ვეფსამოსისნი, ორმეოცდა ორი ✿ მენი კარიაფარი- ლდ ლვ
ისნი, ოცდა ხუთი ✿ მენი იზკაფირისნი ⸗ ვირიფისა, შჯდას ორ- ლვ
მეოცდა სამი ✿ მენი იზჰირისნი შჯდასნი ✿ მენი ხადიასისნი, ლზლთ
⸗ ამიდეისნი, ოთხას ოცდა ორი ✿ მენი კირიმისაგან, დაღაჯდისა, ლთ
ექუსას ოცდა ერთი ✿ მენი მაკალონისაგან, ას ოცდა ორნი ✿ მ
მენი ვითოაისაგან, ორმეოცდა ათორმეტნი ✿ მენი ნიფისოისანი, მა,მბ
ას ორმეოცდა ათექუსმეტნი ✿ მენი კილაძოლალუეისნი, ⸗ ონუ- მგ
სოისნი, შჯდას ოცდა ხუთი ✿ მენი იერეზოისნი ორას ორმეოც- მდ
და ხუთნი ✿ მენი ანასჰისნი, სამი ათას, სამას ოცდა ათი, მღუდელ- მე
ნი ✿ მენი იედდუასი მისა იესუეისა, მეთათანა სასასიფოისათა, მვ
ცხრა ას სამეოცდა ათორმეტნი ✿ მენი მირეფისაგან. ათას ორ- მზ
მეოცდა ათორმეტნი ✿ მენი ფასრონისა, ათას ორმეოცდა შჯდი ✿ მჱ
მენი ჯარმიასანი, ათას ათშჯდმეტნი ✿ სოლო ლევიტელნი მენი მთ,ნ
ესუანი. ⸗ კადმილისნი, ⸗ ვანნუისნი, ⸗ სუდიასნი სამეოცდა
ათოთხმეტნი ✿ სამღთო მგალობელნი ას ორმეოცდა რვა ✿ ნა,
სოლო მეკარენი, მენი სალუმისნი, მენი თოლმანისნი, მენი დაკო- ნბ

ვისნი, მენი ტიტაისნი, მენი სამიისნი. ყოველნი ას ოცდა ათ ცხრამეტნი,
ნგ სამღუდელო მსახურნი ✿ მენი ისაიასნი, მენი ასაფაისნი, მენი თავაო-
ფისნი მენი კირასოისნი, მენი სუდისნი, მენი ფალეისნი, მენი ლავა-
ნაისნი, მენი აღრაგაისნი, მენი აკუბისნი, მენი უთაისნი, მენი კი-
ნდ თაისნი, მენი აღაკვევისა, მენი სიგაისა, მენი ანანისნი ✿ მენი კა-
ფუაისნი, მენი ღედღურისნი, მენი აირისნი, მენი დესანისნი, მენი
ნოივაისა, მენი ხასეგაისა, მენი დაზირაგისა, მენი აზიევისა, მენი
ფინეესისა, მენი ასარისა, მენი გასფაიისა, მენი ასაიასა, მენი მეა-
ნიისა, მენი ნაფისიისა, მენი აკუფისა, მენი აკიფაისა, მენი ასური-
ნე სა, მენი ფარაკიმისა, ✿ მენი გასალოფისა, მენი მეედაისა, მენი
კუფაისა, მენი ხარეისა, მენი ხარკუსისა, მენი ასირარისა, მენი
ნვ ფომიევისა, მენი ნააფისა, მენი ათიფაისა ✿ მენი ერმათა სოლო-
მონისათა, მენი ასაფნისა, მენი ფარირაისა, მენი იეილისა,
ნზ მენი ლოზონისა, მენი იზდაილისა, მენი საფეფისა ✿ მენი აღიაი-
სა, მენი ფახარეფისა, მენი საგინისა, მენი. სარომფისა, მენი მა-
სიასისა, მენი ღარისა, მენი ადდუსისა, მენი სუგასისა, მენი აფე-
ნჱ რაისა, მენი გარადისისა, მენი საგათისა, მენი ალლომისა ✿ ყო-
ველნი სამღუდელო მსახურნი ⁂ მეთა ერმათა სოლომონისათა, სამას
ნთ სამეოცდა ათორმეტი ✿ ესენი ადმოვიდეს ფერმელეფასაგან, ⁂ ფე-
ლეროსისა, წინამძღუარი მათი სარაფალარს, ⁂ აალარ, ⁂ არა ეძ-
ლოთ მოთხრობად მამეულთა თჯსთა ⁂ ნათესავთა, რამეთუ ისრაელი-
საგან არიან თუ? მენი ლადანისანი მისა ვანისა, მენი ნეკოდანისნი,
ჲ ექუსას ორმეოცდა ათორმეტნი ✿ ⁂ მღდელთაგან, მოქმედთა მღდე-
ლობისათა, ⁂ არა იპოვნეს. მენი ოვდინისნი, მენი აკკოსისნი, მე-
ნი ადდუსისა, რომელმან მოიეგანა ავდია ცოლი, ასულისაგან ვერ-
ჲა ზელეევისათა, ⁂ წოდებულ იქმნა სახელსა შინა მისსა ✿ ⁂ ამათთა
ჲბ მიებნის უოფილის ნათესავ მეტიუჭლების წერილისა, ⁂ ვერა ჰპო-
ნილისა, განეენებულ არიან მღდელობისაგან ✿ ⁂ ჰრქუა მათ ნე-
მია ⁂ ათთაროა: რათა არა ესიარნენ სიწმიდეთა, ვიდრემდის აღდგეს
მღდელთ მთავარი შემოსილი გამოცხადებითა ⁂ ჭეშმარიტებითა ✿
ჲგ სოლო ყოველნი იუნეს ისრაელისაგან, ოცის წლითგან ⁂ უმაღ-

ლესი, თჯნიერ მონათა ⁂ მკეცალთა, ორმეოცდა ორი ათას, სამას სამეოცი ✿ ამათი მონანი ⁂ მკეცალნი შჯდი ათას, სამას ორმეოცდა შჯდი ✿ ⁂ კაცნი ⁂ ქალნი მგალობელნი, ორას ორმეოცდა სუთნი ✿ აქლემნი, ოთხას ოცდა ათსუთმეტნი. ცხენნი შჯდიათას ოცდა ათექუსმეტნი. ჯორნი ორას ორმეოცდა ხუთნი. ⁂ კრაულნი ხუთიათას ხუთას ოცდა სუთი ✿ ⁂ ზე მდგომელთაგან მამულთა ებრ. ოდეს მოვიდენ ტაძარსა შინა ღუთისასა, რომელ არს იერუსალიმს, შინა აღუთქუეს აღდგინებად ტაძრისა ადგილსა ზედა მისსა ძალისა ებრ თჯსისა, ⁂ მიცემად სიწმინდესა შინა საუნჯისა საქმესა ზედა ოქროჲ მნას ათასი ⁂ ვერცხლი მნას ხუთი ათასი, ⁂ სამოსელი მღუდელთა ასი ✿ ⁂ იშუბდეს მდდელნი ⁂ ლევიტელნი, ⁂ რომელნი გამოვიდეს ერისაგან იერუსალიმს შინა ⁂ ადგილსა შინა. ⁂ მღდელ მგალობელნი ⁂ მკერენი, ⁂ ყოველი ისრაელი აგარაკთა შინა თჯსთა ✿ ხოლო მდგომარესა მეშჯდესა თუჱსა, ⁂ მოფთა ძეთა ისრაელისათა კაცად კაცადი თჯსთა შინა, შეკრბეს ერთ სულ ეზოთა შინა ჴირველთა ბჭეთა აღმოსავლეთისათა ✿ ⁂ აღდგა იისუს ძე იოსედეკისა, ⁂ ძმანი მისნი მღდელნი ⁂ ზორაბაბელ ძე სალათიელისა, ⁂ ძმანი მისნი, განუმზადეს მაკურთხეველი ღმერთსა ისრაელისასა ✿ [1] რათა შეწირონ მას ზედა ყოველად დასწუჱლი, წესისა ებრ, ვითარცა წიგნსა შინა მოსესსა კაცისა ღუთისა წერილ არიან ✿ ⁂ შემოკრბეს მის თანა სხუათაგან თემთა ქუჱყანისათა, ⁂ აღადგინეს საკურთხეველი, ადგილსა ზედა თჯსთა, რამეთუ მტერობასა შინა იუნენ მათ თანა, ⁂ შეეწეოდეს მათ ყოველნი წარმართნი ქუჱყანისანი ⁂ შესწირვიდეს შესაწირავსა ჯამისა ებრ, ⁂ ყოველად დასწუჱლსა უფლისა საცისკროჲსა ⁂ სამწუხროჲსა ✿ ⁂ ქმნეს კარვობისა ჰატივისცემა დღესასწაულისა, ვითარცა ბრძანებულ არს სჯულსა შინა, ⁂ მსხუჱრპლისა ყოველსა ზედა დღესა, ვითარცა ჯერ იყო ✿ ⁂ შემდგომად ამათსა შესწირაჲ დაუცხრომელი ⁂ მსხუჱრპლი შაბათთა ⁂ ახალ თჯსთა, ⁂ დღესასწაულთა ყოველთა განწმედილთა ✿ ⁂ რაოდენსა აღუთქიდეს

[1] ა ეზდრ. ბ.

ამისთჳს დმერთსა ასალ თჳთგან მეშჯდესა თუჩსა, იწუეს შესაწი-
რავად მსხუჩრჱლთა ღუთისა, ჲ ტაძარი უფლისა არა იყო კუალად
ოვ აღშენებული ✠ ჲ მისცეს ვეცხლი ქჳს მთლელთა ჲ მოქმედთა საჯ-
ოზ მელი ჲ სასუმელი სისარულით ✠ ჲ მისცეს შემომსღუდველთა სი-
დონელთა ჲ ტჳრინელთა, რათა მოზიდონ მათ ლიბანისაგან ხენი
კედრისა, ჲ ქმნან ნავი იოპის სადგურსა შინა, ბრძანებისა ებრ
ოჩ რომელი მოწერილ იქმნა მათ კჳროს მეფისაგან სპარსეთისა ✠ ჲ
მეორესა შინა წელსა მოვიდეს ერნი ტაძრად ღუთისა იერუსალიმს
შინა, თუჩსა მეორესა, იწუო ზორაბაბელ მემან სალათიელისმან
ჲ ისუს მემან იოსედეკისმან, ჲ მმათა მათთა, ჲ მღვდელთა, ჲ ლე-
ვიტელთა, ჲ ყოველნი რომელნი მოვიდეს ტყუჩობისაგან იერუ-
ოთ სალიმს შინა ✠ ჲ დააყუნებდეს ტაძარსა ღუთისა, ასალ თუჩსა
შინა მეორისა თჳსასა, მეორესა წელსა, ოდეს მოვიდეს ჰურიას-
ე ტანსა შორის ჲ იერუსალიმს შინა ✠ ჲ დაადგინეს ლევიტელნი
ოცის წლიდგან საქმესა ზედა უფლისასა, ჲ დადგა იესუ, ჲ მენი
მისნი ჲ ძმანი ჲ კადმიელ ძმაჲ, ჲ მენი მადიამისა ჲ მენი იოდაისა
ილთადუისა მეთა თანა ჲ ძმათა ყოველნი ლევიტელნი ერთ სულნი,
საქმისა წინა-მსედველნი. მოქმედნი საქმისა სახლსა, შინა უფლისა
ეა დააშენებდეს მოქმედნი სახლსა უფლისასა ✠ დადგნეს მღუდელნი
შემოსილნი სამოსლითა ჲ მუსიკითა ჲ საყურითა, ჲ ლევიტელნი
ებ მენი ასაფისნი მქონებელნი წინწილთა ✠ აქებდეს უფალსა, ჲ
ეგ აყურთხეველს დავითისებრ მეფისა ისრაელისა ✠ ჲ უგალობ-
დეს გალობითა აყურთხეველს უფალსა, რამეთუ სიტკბოება მისი
ედ ჲ დიდება უკუნისამდე ყოველთა ზედა ისრაელთა ✠ ჲ ყოველი
ერი საყუირსა სცემდეს ჲ კმა ყვეს, კმითა დიდითა აქებდეს უფალსა
ეე აღდგინებისათჳს სახლისა უფლისასა ✠ ჲ მოვიდეს მღვდელთაგან
ჲ ლევიტელთა, ჲ წინა მდგომარეთა მამულთაებრ მათთა მოხუცე-
ბულთა, რომელთა იხილეს ჰირველი სახლი, ჲ ამის მიმართ აღ-
ევ შენებასა ტირილითა ჲ ღაღადებითა დიდითა ✠ ჲ მრავალნი სა-
ეზ ყურითა, ჲ სახარულევანითა კმითა დიდითა ✠ რამეთუ ერთა არა
სმენად საყურე ტირილისათჳს ერთასა, რამეთუ ერი იყო სა-

უკრით მხმობარენი ფრიად, რაჲთუ შორით ისმინებოდეს ✠ ⁂ ესმათ მტერთა ტომისა იუდასასა, ⁂ ბენიამენისასა, მოვიდეს ცნობად ვითარ კმისა სჯულისა ✠ ⁂ [1] ცნეს რაჲთუ მუოფნი წარტყუენულთაგან აშენებენ ტაძარსა უფლისა ღუთისა ისრაელისასა ✠ ⁂ მიეახლნეს ზორაბაბელისა მიმართ ⁂ ისუსა ⁂ უხუცესთა მიმართ ⁂ მამულთათა ⁂ ეტუოდეს მათ: რათა აღვაშენნოთ ერთბამად თქუენ თანა ✠ რამეთუ ეგრეთ, ვითარცა თქუენ, უსმინენით უფალსა თქუენსა ⁂ მას უმსხუერპლნეთ დღითგან ასვასარეფ მეფისა ასურეთისასა, რომელმან დაგვაშენნა ჩუენ აქა ✠ ⁂ რქუენს მათ ზორაბაბელ ⁂ ისუს ⁂ უხუცესთა მამულისა ისრაელისათა. არა არს თქუენი ⁂ ჩუენი შენებად სახლი უფლისა ღუთისა ჩუენისა ✠ რაჲთუ ჩუენ თჳთ აღვაშენოთ თანა ღუთისა ისრაელისასა წესისაებრ, ვითარცა გჳბრძანა ჩუენ კიროს მეფემან სპარსეთისამან ✠ ხოლო წარმართნი ქუეყანისანი შემაწუინებელნი მუოფთა იუდასა შინა ⁂ ბოროტობის მოქმედთა, არა მიუშუებდეს შენებად ✠ ⁂ მანქანთა ⁂ ერნი რომელნი მიიტანდეს, ⁂ შფოთთა მოქმედნი განაუენებდეს აღსრულებად საქმისა შენებისასა ჳოველსა შინა ჯამსა ცხოვრებასა კჳროს მეფისასა, ⁂ დაბრკოლებასა ჰჳოფდეს წელთა ორთა ვიდრე დარია მეფისამდე.

თ ა ვ ი ვ.

ხოლო [2] მეორესა შინა წელსა მეფისა დარიასსა წინასწარმეტუველი ანგეა, ⁂ ზაქარია ძემან ადდისმან, წინასწარმეტუველთა იუდასა შინა, ⁂ იერუსალიმს შინა, სახელითა უფლისა ღუთისა იერუსალემისა მათ მიმართ ✠ [3] მაშინ აღდგა ზორაბაბელ ძე სალათიელისა, ⁂ ისუს ძე იოსედეკისა, იწუეს შენებად სახლისა უფლისა, რომელსარს იერუსალემს შინა, მუოფისა მათთანა წინასწარმეტუველისა უფლისათა რომელი შეეწუოდა მათ ✠ მას ჯამსა შინა მოვიდა მათდა მიმართ სისინნიი მჴედართ მთავარი სერისა ⁂ ფინიკისა, ⁂ საფრავუსან, ⁂

[1] ა ეზდრ. დ..—[2] ⁂ ეზდრ. ე. ანგეა ა..—[3] ა ეზდრ. გ. ზარაქ. მთ.

დ მოუვასსი მისნი, ⁂ ჰრქუჭს მათ ✿ ვისითა ბრძანებითა აშენებთ
თქუჭნ სახლსა ⁂ საბარდულსა ამას ⁂ სჯათა უოველთა შეასრუ-
ე ლებთ, ⁂ ვინ არიან ზედა მდგომი რომელი ამას აშენებენ ✿ ⁂
აქუნდა მადლი განახლებისა უოფისა ტუეეებულთა ზედა უფლისა-
ვ გან, მოხუცებულთა იუდასთა ✿ ⁂ არა აუენებდეს მათ შენებად,
ზ ვიდრემდეს აუწუონ დარიას ამათთჯს ⁂ მოკსენებულ იოს ✿ ხო-
ლო სახე ებისტოლისა რომელი დაწერეს ⁂ წარგზავნეს დარიასა ✿
ჭ სისინნი მცედართ მთავარმან, სურისმან, ⁂ ფინიკისა, ⁂ საფრაუაზ-
ნმან, ⁂ მოუვასთა რომელნი იუვნენ სურს ⁂ ფინიკიას მცედართ
თ მთავარნი, მეფესა დარიასა გიხაროდენი ✿ უოველი საცნაურ რა-
თა იუან უფლისა ჩუჭნისა მეფისა, რამეთუ ოდეს მოვედით ქუჭ-
ვანასა შინა იუდასსა, ⁂ შეგედით იერუსალემს შინა ქალაქსა,
ვჰოეთ წარტუუჭნულთაგან მოხუცებულნი იუდასთა იერუსალემს
შინა ქალაქსა რომელ აშენებდეს სახლსა უფლისასა დიდსა ✿
ი ახალსა ქვათაგან თლილთა ძეირფასთა ⁂ დასდებენ ხეთა ხეუდეთა
შინა ✿ ⁂ საქმე ესე გულს მოდგინებით იქმნებიან, ⁂ მოისწრო-
ბიან საქმე კეკთა შინა მათთა. ⁂ უოველითა დიდებითა ⁂ გულს-
ია მოდგინებითა აღესრულებიან ✿ ოდეს ვკითხევედით მოხუცებულ-
თა მათთა მეტუეელნი ვისითა ბრძანებითა აშენებთ თქუჭნ სახლსა
იბ ამას, ⁂ საქმესა ამას დააფუძნებთ ✿ გკითხეთ უკუჭ მათ, რათა
საცნაურ გიუოთ შენ, ⁂ მოგწერნეთ შენ კაცი წინა მდგომელი,
⁂ სახელი წერილისა გამოვითხოვეთ მათგან წინა მდგომელისა ✿
იე სოლო მათ მოგვიცეს ჩუჭნ მეტუეელთა ჩუჭნ ვართ მონანი. უფ-
იდ ლისანი რომელმან ქმნა ცანი ⁂ ქუჭვანანი ✿ ⁂ აღეშენეს სახლი
ესე ჰირველ წელთა მრავალთა მეუეთაგან ისრაელთასა დიდთა ⁂
იე ძლიერთა, ⁂ აღესრულნეს ✿ ⁂ ვინათგან მამათა ჩუჭნთა განარისხეს
სცოდეს ღუთისა მიმართ ისრაელისა ზეცათასა მისცნა იეინი
კელსა შინა ნაბუქოდონოსორ მეფისა ბაბილოვანისასა მეფისა
იე ქალდეელთასა ✿ სოლო სახლი ესე დაარღეიეს ⁂ დაწუჭს,
იზ ⁂ ერნი წარტუუჭნეს, ბაბილონს შინა ✿ ჰირველსა შინა
წელსა მეფობასა კჯროს მეფისა კერძოთა ზედა ბაბილოვნი-

სათა დაწერა კჳროს მეფემან სახლი ესე აღშენებად ✿ ⳟ იწ
სამღვდელონი ჴურჴელნი ოქრომჯსა, ⳟ ვეცხლისა, რომელი
გამოიღო ნაბუქოდონოსორ სახლისაგანა რომელსრს იერუსალემს
შინა ⳟ დაადგინნა იგინი თჳსსა შინა ბომონსა, კეკლად აღი-
ღო ესე კჳროჯს მეფემან ტაძრისაგან რომელი იყო ბაბილონს
შინა, ⳟ მისცნა იგინი ზორაბაბელს ⳟ სანავსარს მკედართ მთა-
არსა ✿ ბრძანებულ იქმნა, მისა გამოხუმად ყოველნი ესე ჴურჴელ- ით
ნი, ⳟ დადგინებად ტაძარსა შინა რომელსრს იერუსალემს შინა, ⳟ ⳟ
ტაძარი ესე ღუთისა აღეშენოს ადგილსა ზედა მისსა ✿ მაშინ სანავა- კ
სარ იგი შემოვიდა, დასდგა საფუძველი სახლისა უფლისა რომელ არს
იერუსალემს შინა, ⳟ მიერითგან ვიდრე, აწინდელადმდე იშენების ⳟ არა
მიეღიეს აღსრულება ✿ ⳟ აწ უკუჱ უკეთუ სათნო არს შენდა ჲ მეფეო, კა
რათა მოიძიოს სამეფოთა შინა წიგნის საცავთა კჳროსთა, რომელ
არიან ბაბილოვანსა შინა ✿ ⳟ უკეთუ ჰოვნილ იქმნეს განწრასყი- კბ
თა კჳროს მეფისა ეოფად შენებისა სახლისა უფლისა რომელ არს
იერუსალემსა შინა დაისჯოს უფლისაგან მეფისა ჩუჱნისა, რათა
გვეუწეოს ამათთჳს ჩუჱნი ✿ მაშინ დარია მეფემან უბრძანა მო- კგ
ძიებად სამეფოთა შინა წიგნის საცავთა რომელ არს ბაბილონს ში-
ნა, ⳟ მოჰოვნებულ იქმნა ეკვათანთა შინა ქალაქთა შინა მეოფთა
კერძოსა მიდგილთასა ადგილსა ერთსა წლის წერასა შინა, რომელ-
სა შინა წერილ იუნეს ესე ✿ წელსა [1]) შინა ჲერველსა მეფობასა კდ
კჳროსსა კჳროს მეფემან ბრძანა შენებად სახლი უფლისა, რომელ
არს იერუსალემს შინა, სადაცა შესწირვიდენ ცეცხლითა დაუცხრო-
მელად ✿ რომლისა სიმაღლე წურთა სამეოცი: სიერცე წურთა სა- კე
მეოცი, სახლითა ქვისა თლილთათა სამთა ⳟ სახლითა ხისათა მას
ადგილ ხისა ლორფინთასა ახლითა ერთითა, ⳟ გასავალნი მიცე-
მად სახლისაგან კჳროს მეფისა ✿ ⳟ სამღდელონი ჴურჴელნი სა- კვ
სლისა უფლისა, ხოლო ოქროსი ⳟ ვეცხლისანი, რომელი აღიღო
ნაბუქოდონოსორ სახლისაგან უფლისა, რომელ არს იერუსალემს
შინა, ⳟ მიიღო ბაბილონს შინა, მიაქცია სახლსა შინა რომელ

[1]) ა ზედრ. კ.

არს იერუსალემს შინა სადაცა იუწნენ ჰირველ, რათა დაიდგნენ მუ-
გზ ნვე ✿ ხოლო უბრძანა მეფემან გულს მოდგინებად სისენს
მთავრად სურისსა, ⁂ ფინიკისასა, ⁂ სათრაუზანს, ⁂ მოუგასთა
მისსა, ⁂ განწესებულთა სურსა შინა ⁂ ფინიკიას მოადგილედ, რა-
თა არა წარმოდგნენ ადგილსა მიმართ, ხოლო დაუტეონ ურმა
უფალსა ზორაბაბელ. ხოლო უხუცესთა იუდასსა, ⁂ მოხუ-
ცებულთა იუდასათა, სახლსა უფლისასა მათ აღშენონ სახ-
გკ ლი უფლისა ადგილსა ზედა მისსა ✿ ⁂ მე, უბრძანე ეოვ-
ლისავე აღშენებად, ⁂ გულს მოდგინებად, რათა შეეწეოდენ
რომელ არიან ტუუშთაგან იუდასათა, ვიდრემდე აღესრულოს
კთ ტაძარი უფლისა ✿ ⁂ ხარჯისაგან კილისურისა ⁂ ფინიკისა
გულს მოდგინეთ შეკრებული მიცემად ამათ კაცთა მსხუშრ-
ჰლად უფლისა, ზორაბაბელს ეპარხს კუროთა ზედა, ⁂ ვერძთა, ⁂
ლ კრავთა ✿ ეკრეთვე იფქლი, ⁂ მარილი, ⁂ ღჳნო, ⁂ ზეთი, მრა-
დის ეოველსა შინა წელსა, ვითარცა მდდელთა, რომელ არიან იე-
რუსალემს შინა, თქუან, წარგებად ეოველსა დღესა ზედა შეუორგუ-
ლაბლისა ✿ რათა შეიწიროდეს დასათხეველი მაღლისა ღუთისა
მიმართ მეფისათჳს ⁂ ზეთა მისთა, ⁂ რათა ევედრნენ მათისა ცხო-
ლბ ერებისათჳს ✿ ⁂ მიგეთხრნეს, ⁂ რაოდენნი უკეთუ გარდაჴდნენ
რაჲსათანა წერილთაგან ანუ განსჴვრიტონ, რათა აღიღოს ხე თჳს-
თაგან მისისა, ⁂ მას ზედა რათა ჩამოიბას, ხოლო საცხოვრებელი
ლგ მისი მეფისად აღიწეროს ✿ ამისთჳს ⁂ უფალმან რომლისა სახელი
მოიწოდების მუნ, რათა აღჴოცოს ეოველი მეფე, ⁂ წარმართი
რომელმან განეოს კელი თჳსი დაუენებად, ანუ ბოროტის ეოფად
ლდ სახლსა მას უფლისასა, რომელ არს იერუსალემს შინა ✿ მე და-
რია მეფემან ებრძანე გულს მოდგინედ ამისებრ ეოფად.

თავი ზ.

ა ⁂აშინ [1] სისინნიი ითვარხმან კილესურიელმან ⁂ ფინიკისამან,
⁂ საფრაუზან, ⁂ მოუშასთა შედგომილთა მეფისა დარიასაგან ბრძა-
ბ ნებითა ✿ აღგინებდეს მდდელთა საქმეთა გულს მოდგინეთ თანა

[1]) ა ეზდრ. ჳ.

მოქმედებითა მოხუცებულთა იუდაისათა, ⁂ მღუდელთმთავართა თანა
წმიდათა ✿ ⁂ კეთილ მომსწრაფებელ იუჳნენ საქმისა წინასწარმეტყუ- ვ
ლებითა ანგეას ⁂ საქარია წინასწარმეტყუველთა ✿ ⁂ აღესრულა ზ
ესე მცნებისაებრ უფლისა ღუთისა ისრაელისა. ⁂ თანა ზრახვითა
კჳროსა ⁂ დარიასა ⁂ არტაკსერკსისა მეფეთა სპარსეთისათა ✿ ⁂ ე
სრულ იქმნა სახლი წმიდა ვიდრე მესამისამდე ⁂ ათორმეტისა დღი-
სა თჳსა ადარისა. მეექუსესა წელსა დარია მეფისასსა ✿ ⁂ ქმნეს მე- ვ
თა ისრაელისათა ⁂ მღდელთა, ⁂ ლევიტელთა, ⁂ სხუათა რომელ-
ნი იუჳნეს ტყუეთაგან, რომელნი დადგინებულ არიან დაწერილი-
საებრ წიგნსა შინა მოსესათა ✿ ⁂ შეწირეს განასლებასა შინა ზ
ტაძრისა უფლისასა, ზუარაკი ასი, ვერძი ორასი ✿ კრავი ოთხა- ჱ
სი, თხა ცოდვათათჳს ყოველისა ისრაელისა ათორმეტი რიცხუთა-
ებრ ტომთ უხუცესთა ისრაელთასა ათორმეტთა ✿ ⁂ დადგეს თ
მღდელნი, ⁂ ლევიტელნი ტომთაებრ შემოსილნი სამოსლითა სა-
ქმესა ზედა უფლისა ღუთისა ისრაელისა წიგნისაებრ მოსესა, ⁂
მეკრენი კაცად კაცადი ბჳთა ზედა ✿ დასხდეს მენი ისრაელისანი, ი
რომელნი იუჳნეს ტყუეთაგან ჰასექსა ათოთხმეტსა დღესა ჰიერეე-
ლისა თჳსასა, ოდეს განწმედებოდეს მღდელნი, ⁂ ლევიტელნი ✿
ხოლო ყოველნი ზენი ტყუეობისანი არა ერთბამად განიწმიდნეს ✿ ია
ვინათგან ლევიტელნი ყოველნი ერთბამად განიწმიდნეს ⁂ შეწი- იბ
რეს ჰასქა ყოველთა მეთა ტყუეთა ⁂ მმათა მათთა მღდელთა თავით
თჳსით ✿ ⁂ ჴამეს მეთა ისრაელისათა რომელნი იუჳნენ ტყუეო- იგ
ბისაგან, ყოველნი განიყენებოდენ შეგინებულისაგან წარმართთა
მეძიებელთა უფლისა ✿ ⁂ დღესასწაულებდეს დღესასწაულსა უცო- იდ
მოებისათა, შჳდ დღე მხიარულნი წინაშე უფლისათა ✿ ვინათგან იე
მოიქცეს ზრახვითა მეფისა ასურასტანისათა მის მიმართ დამტკი-
ცებად კელნი მათნი საქმესა ზედა უფლისა ღუთისა ისრაელისა.

თ ა ვ ი ც.

და [1]) ამისა შემდგომად მეფობასა არტარქსერქსისა მეფისა ა
სპარსეთისასა, აღდგა ეზდრა მე სარაინისა, ესერიასა, ხელკიასა ✿

[1]) ა გზდრ. ზ.

ბ სალუნმოსა, სადუკისა, ახიტისა, ამარიასა. იეზეიასა, მემეროფოი-
სა, ზარეჳისა, საუსა, ჳოკკასა, ავისუმისა, ფინესისა, ელიაზარი-
გ სა, აჰრონ ჰირჳელისა მღდელისა ✿ თჳადი ესდრა გამოვიდა ბა-
ბილოვნისაგან, რამეთუ მწერალი ⳨ კეთილ მეცნიერნი, რომელ
არს სჯულსა შინა მოსესსა, მოცემითა უფლისაგან ღუთისა ისრაე-
დ ლისა ✿ ⳨ მისცა მას მეფემან დიდებად, მჰოვნელსა მადლთა წინაშე
ე მისთა ყოველსა ზედა დირსეულებასა მისსა ✿ ⳨ გამოვიდნენ ერ-
ბამად მის თანა მეთაგან ისრაელისათა ⳨ მღდელთა ⳨ ლევიტელ-
თა, ⳨ სამღდელო მგალობელთა ⳨ მეკარეთა, ⳨ მონათა ეკლესიი-
ვ სათა იერუსალიმს შინა ✿ წელსა მეშჯდესა მეფობაჲსა არტაკსერ-
კსისა მეხუთესა შინა თუჱსა. ესე წელი მეშჯდე მეფობისა. რამეთუ
ბაბილოვნითაგან აღმოსლვისა ახალ თუჱობასა შინა ჰირჳელისა
თჯსასა, მოვიდეს იერუსალიმს შინა, მიცემისა ებრ მათ მოსწრა-
ზ ფებისა ღჳთა შინა უფლისაგან ✿ რამეთუ ესდრა მრაჳალს სა-
წამებელს იხურობდა, რათამცა არღარა დაშთეს რომელნი იუნენ
სჯულისაგან უფლისა, ⳨ მცნებისაგან სწჳალად ყოველსა ისრაე-
ჱ ლსა ყოველთა სიმართლეთა ⳨ მსჯჳერთა ✿ ხოლო მოვიდა და-
წერილი ბრძანებაჲ არტაკსერკსის მეფისაგან ესდრას მიმართ
მღდელისა, ⳨ მკითხველსა სჯულისა უფლისასა, რომლისა არს წე-
თ რილი ქუჱ მდებარე ✿ მეფე არტაკსერკს, ესდრას მღდელსა ⳨ მკი-
ი თხველსა სჯულისა უფლისასა გისაროდენ ✿ კაცთ მოყუარებითა
მე სიმართლისათა. ჳბრძანე მნებებელთა წარმართთაგან ჰურიას-
ტანისასა ნებითა კეთილითა, ⳨ მღდელთაგან, ⳨ ლევიტელთა, ⳨
რომელ არიან ტაძართა შინა ჩუჱნთა. წარსლვად შენ თანა იერუსა-
ია ლიმს შინა ✿ რაოდენთა უკუჱ სუროდეს. რათა შეიკრიბენ ⳨
განვიდნეს შენ თანა რამეთუ სათნო ჩემდა არს. ⳨ შჯდთა ჩემთა მე-
იბ გობართა ჩემთა თანა მხრახველთა ✿ რათა იხილონ ქმნული იუდა-
სა შორის ⳨ იერუსალიმსა, ვითარცა არს სჯულსა შინა უფლისა-
იგ სა ✿ ⳨ რათა მოიღონ ძღუჱნი უფლისა ისრაელისა, რომელი
აღუთქუ მე ⳨ მოყუარეთა იერუსალიმს შინა. ⳨ ყოველი ოქრო ⳨
ვეცხლი რომელიცა ჰოვნიდ იქმნნეს ქუჱყანასა შინა ბაბილოვნი-

სასა ✡ უფლისა იერუსალიმს შინა თანა ძღუჳნითა წარმართთაგან იდ
ტაძარსა შინა უფლისა ღუთისა მათისა, რომელ არს იერუსალიმს
შინა, რათა შეკრბეს ოქრო, ⁂ ვეცხლი სვარაკსა ზედა, ⁂ ვერძითა, ⁂
კრავითა, ⁂ რომელი ამათ შეუდგეს ✡ რათა შეწირონ მსხუჳრჭლნი უფ- იე
ლისა საკურთხეველსა ზედა უფლისა ღუთისა მათისა, რომელ არს იე-
რუსალიმს შინა ✡ ⁂ ყოველი რაოდენიცა ინებო ძმათა თანა შენთა ქმნად ივ
ოქროთი ⁂ ვეცხლითა, აღსრულო ნებისა ებრ ღუთისა შენისა ✡ ⁂ იზ
სამღდელო ჯურჯულნი უფლისანი, რომელნი მოცემულ არიან შენდა,
საქმისა მიმართ სახლისა უფლისა ღუთისა შენისა რომელ არს იერუსა-
ლიმს შინა რათა დასდგა წინაშე უფლისა ღუთისა შენისა, რომელ არს
იერუსალიმს ✡ ⁂ სხუანი რაჲოდენიცა უკეთუ შენდა საკმარ იეოს იჱ
საქმეთა მიმართ ტაძრისა ღუთისა შენისა, რათა მისცე ტაძრისაგან
საუნჯისა ✡ ⁂ მე არტაკსერკს მეფემან უბრძანე მცველთა საუნჯისა სური- ით
სასა, ⁂ ფინიკისა, რათა რაჲოდენიცა მიგწერნეს ესდრა მღუდელმან,
⁂ მკითხველმან სჯულისა უფლისა ღუთისა მაღლისამან ✡ გულს მო- კ
დგინეთ რათა მისცემდეთ მას ვიდრე ვეცხლამდე ტალანტი ასი, ხოლო
ეგრეთ ⁂ იფქლამდე სათოელი ასი, ⁂ ღჳნო საწუაულამდე ასი, ⁂ სხუად
ყოველად ძრაგჳანი ✡ ყოველივე სჯულისა ებრ ღუთისა რათა აღე- კა
სრულოს მოსწრაფებით ღუთისა მაღლისა რათა არა აღდგეს რი-
სხუა სამეფოსა ზედა მეფისასა ⁂ მათ მისთა ✡ ხოლო თქუენ კბ
გეტუჳი რათა ყოველთა მღდელთა, ⁂ ლევიტელთა, ⁂ მღდელ მგა-
ლობელთა, ⁂ მეკრეთა, ⁂ მონათა ეკლესიისათა, ⁂ წერილთა ეკ-
ლესიისა შენისა არცა ერთი ხარკი. არცა სხუანი სიმძიმენი იყოს,
⁂ არცა ერთსა აქუს ფლობა ქონებად დადებად რაი მათთა ზედა ✡
ხოლო შენ ესდრაო სიბრძნისა ებრ ღუთისა. დაადგინე მსაჯულნი კგ
⁂ უხუცესნი ყოველსა შორის სურსა ⁂ ფინიკიას მცნობელთა
სჯულისა ღუთისა შენისა, ⁂ არა მცნობელთა ასწაჳე ✡ ⁂ ყოველ- კდ
ი რაოდენი, გარდაჴდეს სჯულსა ღუთისა შენისასა, ⁂ სამეფოსასა
მოსწრაფედ რათა დაისაჯნენ, ანუ სიკუდილთა, ანუ ტანჯვითა,
ანუ ვეცხლითა მოკლებითა, ანუ განდევნითა ✡ ⁂ ჴრქუა ესდრა კე
მწერალმან: კურთხეულ არს მხოლო უფალი ღმერთი მამათა ჩუ-

ნთა, რომელმან მისცა ესე გულსა შინა მეფისასა, სადიდებელად
კვ სახლისა მისისა, რომელ არს იერუსალიმს შინა ✿ ⁂ მე ჰატივმცა
წინაშე მეფეთა, ⁂ თანა მზრახველთა ⁂ ეროვლთა მოყვასთა, ⁂ დიდ-
კს შემძლეთა მისთა ✿ ⁂ მე კეთილ კადნიერ ვიქმენ შეწევნისა ებრ
უფლისა ღუთისა ჩემისა, ⁂ შევკრიბენ ისრაელთაგან კაცნი, რათა
კწ ერთბამად გამოვიდნენ ჩემთანა ✿ ⁂ [1] ესენი წინა მძღომელნი თჯს-
თა ებრ მამეულთა, ⁂ უხუცესთა რომელი ჩემთანა ადმოვიდენ ბაბი-
კთ ლოვნითგან მეფობასა შინა არტაქსერქსის მეფისასა ✿ მეთაგან ფი-
ნეზისათა, ღირსონ: მეთაგან ითამროვისთა ღამილ. მეთაგან დავი-
ლ თისთა ილათთუს, მე სესენიევისა ✿ მეთაგან ფარესისათა, ზაქარია,
ლა ⁂ მისთანა აღწერილთა კაცნი, ას ორმეოცდა ათი ✿ ⁂ მეთაგან სა-
ლმონოვისათა, ელიანას ზაქარიან, ⁂ მათ თანა კაცნი ორასი ✿
ლბ მეთაგან ზაფოევისა, სეხენია ეზეკიელე, ⁂ მათ თანა კაცნი სამასი. მეთა-
გან ადინნთაოვეფ, იონაფოევ ⁂ მის თანა კაცნი ორას ორმეოცდა ათი,
ლგ რვაჲ ✿ მეთაგან ლმოვისათა. იესია ღოფოლიევ, ⁂ მის თანა კა-
ლდ ცნი სამეოცდა ათნი ✿ მეთაგან საფათევისათა. ზაქარია მიხაილოვ
ლე ⁂ მათთანა კაცნი სამეოც ⁂ ათი ✿ მეთაგან იოაბელისთა აგადია,
ლვ იეზიელოვ, ⁂ მის თანა კაცნი ორას ათორმეტნი ✿ მეთაგან ვანი-
დოვისათა, სასალიმოფ მე იოსაფიევ ⁂ მის თანა კაცნი ას სამეო-
ლზ ცნი ✿ მეთაგან ვავიევისთა ზაქარია, ვივაიევ, ⁂ მისთანა კაცნი ოც-
ლთ და რვაჲ ✿ მეთაგან ასაფოვისთა, იოანნ, აკათიან, ⁂ მისთანა კა-
ლთ ცნი ას ათნი ✿ მეთაგან ადონიკამოვისათა უკანასკნელნი, ⁂ ესე არიან
სახელი მათი: ელიფალა მე იეუილელ, ⁂ სამეა, ⁂ მათთანა კაცნი სა-
მ მეოცდა ათნი ✿ მეთაგან ვაღოვევისთა, უფი ისთაკუროვ ⁂ მისთა-
მა ნა კაცნი სამეოცდა ათნი ✿ ⁂ შეკრიბე იგინი მდინარისა მიმართ, რო-
მელსა ეწოდების ფერან, ⁂ დავიბანაკეთ სამდღე აქა, ⁂ ვარდაუნახენ
მბ იგინი ✿ ⁂ მეთაგან მღუდელთა ⁂ ლევიტელთაგან, არა ვპოეთ მუნ ✿
მგ,მდ წარმოგსავნა ელიაზარის მიმართ ⁂ იდუილისა ✿ ⁂ ამაზამნისა, ⁂
ალნაფანისა ⁂ მაქანისა, ⁂ სამეანისა, ⁂ იორიფისა, ⁂ ნათანისა, ⁂
ენიათანისა, ზაქარიისა, ⁂ მოსოლამონისა, წინამძღვარისა დასწა-

[1] ა ეზდრ.. ბ.

ჭლითა ✿ ⁂ ვარქუთ მათ რათა მოვიდენ დადგეს მიმართ წინამ- მე
ძღვრისა რომელი ადგილთა ზედა საუნჯეთა საცავისთა ✿ მცნე- მვ
ბანი მათი რქვა. დადგეს, ⁂ მძასა მისსა, ⁂ მუოფთა ადგილსა
ზედა საუნჯის საცავისათა, რათა წარმოვიგზავნოს ჩუენდა მი-
მართ მღუდელობად მქონებელად სახლსა შინა უფლისა ღვთისა
ჩუენისა ✿ ⁂ მოიუანეს ჩუენდა მიმართ მჳურობელობითა ჭელი- მზ
თა უფლისა ღვთისა ჩუენისა კაცნი სწავლულნი, მეთაჳან მოოლი-
სათა, მისა ლევისა მისა ისრაელისა ასეევია, ⁂ მენი მისნი ⁂
ძმანი, ათრვამეტნი ✿ ⁂ ასეევიის, ⁂ ანნუას, ⁂ ოსეა ძმას მეთაჳან მზ
ხანუნეევისთა, ⁂ მენი მათნი ⁂ კაცნი, ოცი ✿ ⁂ ეკლესიათაჳან მთ
მსახურნი რომელნი მოსცა დაჳით. ⁂ უხუცესნი საქმისა მიმართ
ლევიტელთჲ, ტაძრისა მსახურნი ორას ოცნი, ხოლო ეოველნი
სახელითა მოსწავებულარიან წერილთა შინა ✿ ⁂ აღუთქუთ მუნ ნ
მარხვა ჯაბუკთა წინაშე უფლისა ღვთისა ჩუენისა, რათა ჳი-
ჰოვნეთ მისკან გზაჲ კეთილი ჩუენდა ⁂ მეოფთა ჩუენ-თანა, ⁂
შვილთა ჩუენთა. ⁂ საცხოვართა ✿ რამეთუ შეეიკდიმეთ თხოვად ნა
მეფისაგან ქუეითთა ⁂ ცხენოსანთა ⁂ განმეუანებელთა, დაცვისა-
თჳს ჩუენისა წინა აღმდგომთაგან ✿ რამეთუ ვარქუთ მეფესა რა- ნბ
მეთუ ძალი უფლისა ჩუენისა იეოს მეძიებელისა მისისა ეოველთა
ზედა განმართებათა ✿ ⁂ კჳალად ვეეედრეთ უფალსა ღმერთსა ჩუენსა ნგ
ამათთჳს, ⁂ წუალობასა შეეემთხჳოთ ✿ ⁂ განვიეავთ ტომთ უხუ- ნდ
ცესნი ⁂ მღუდელთა კაცნი ათორმეტი. ⁂ ესეერიის, ⁂ ასსამისა,
⁂ მათ თანა ძმათაგან მათთა კაცნი ათნი ✿ ⁂ ვაუწეე მათ ვეცხლი ნე
ოქრო ⁂ ჭურჭელთა სამღდელოთა სახლისა ღვთისა ჩუენისა,
რომელი მოანიჭა მეფემან, ⁂ თანა მზრახველთა მისთა ⁂ დიდად
შემძლეთა, ⁂ ეოველთა ისრაელთა ✿ ⁂ უწეებულთა მიეეც მათ ნვ
ვეცხლი ტალანტი ექუსს ორმეოცდა ათი, ⁂ ჭურჭელი ვეცხლთა
ტალანტი ასი, ⁂ ოქროსა ტალანტი ასი ✿ ⁂ ჭურჭელთა ⁂ ფა- ნზ
რულთა ოცი ⁂ ჭურჭელთა სპილენძთა რჩეულთაჳან სპილენძთა
მაელვარებთა ოქრო ხილულთა ოცი ✿ ⁂ ვარქუ მათ ⁂ თქუენ ნთ
წმიდანი ხართ უფლისა ⁂ ჭურჭელნი წმიდანი ⁂ ოქროჲ ⁂ ვეც-

ნთ ხლი, აღთქმული უფლისა ღუთისა მამათა ჩუენთა ✿ იღჯებდით
ჲ იცვდით, ვიდრემდის მისცეთ თქუენ ესე ტომთ უხუცესთა,
მღდელთა ჲ ლევიტელთა, ჲ უხუცესთა მამულთა ისრაილთა იერუ-
სალემს შინა ჯუარჯულთ საცავსა შინა სახლსა ღუთისა ჩუენისასა ✿
ჲ ჲ მიიღებდეს მღდელნი, ჲ ლევიტელნი, ვეცხლსა, ჲ ოქროჲსა, ჲ
ჯუარჯულთა რომელსა, მოიღებდეს იერუსალემს შინა ტაძარსა უფ-
ჲა ლისასა ✿ ჲ აღვიძრეთ მდინარისაგან ფერისა, ათორმეტსა ში-
ნა დღესა ჰირველსა თჯსასა. შევედით იერუსალემს შინა ძლიერე-
ბითა კელისა უფლისა ჩუენისა რომელი იყო ჩუენ თანა, ჲ
გჯჳნა ჩუენ უფალმან გამოსავალთაგან გზისა ჲ ეოვილთაგან
ჲბ მტერთა, ჲ მოვედით იერუსალემს შინა ✿ ჲ ოდეს იქმნა მუნ მესა-
მე დღე მოთხესა შინა დღესა აწონით ოქროჲ ჲ ვეცსლი მიეცა
სახლსა შინა უფლისა ღუთისა ჩუენისასა მარმოუეს მესა იურინისა
ჲგ მღდლისასა ✿ ჲ მის თანა იყო ელეაზარ ძე ფინეზისა: ჲ იევნენ
მათ თანა იოსავადოს ძე იისუსისა, ჲ მოიფ საგანიევის ძე ლე-
ვიტელი: ეოვილნი რიცხვისაებრ ჲ წონისა, ჲ დაწერილ იქმნა
ჲდ ეოვილი წონა მათი მას ჟამსა შინა ✿ ხოლო რომელნი მოვიდენ
ჲე ტუუნჯობისაგან ✿ შეწირეს მსხუერპლი ღუთისა ისრაილისა, ზვა-
რაკი ათორმეტი ეოვლისათჯს, ისრაილისა ვერძი სამოცდა
ჲვ ექუსი ✿ კრავი სამეოცდა ათორმეტი, თხაჲ ცხოვრებისათჯს ათორ-
ჲზ მეტი, ეოვლითა მსხუერპლად უფლისსა ✿ ჲ მისცეს ბრძანება
მეფისა მეფეთა მაშენებელთა ჲ ეჰარხოზთა კილესურის ჲ ფინიკიასა,
ჲჱ ჲ აღრაცხნეს წარმართნი, ჲ ტაძარი უფლისა ✿ ჲ შემასრულე-
ბელთა ამით, წარმოდგნენ ჩუენ წინა მღდლნი მეტ-
ჲთ უეესნი ✿ ნუ განეეოფით ნათესავნი ისრაელთა, ჲ უხუცესნი, ჲ
მღუდელნი, ჲ ლევიტელნი, უცხოჲ თესლთაგან წარმართთა ქუჱუა-
ნისათა ჲ არა წმინდებათაგან მათთა წარმართთაგან ქანანელთა ჲ
ქეტელთა, ჲ ფერეზელთა, დაიებსუეველთა, ჲ მოაბელთა, ჲ მეგჯ-
ჱ ტელთა ✿ ჲ იდუმიელთა, ჲ რამეთუ შეიუღლნეს ასულთა თანა
მათთა იჳინი ჲ მენი მათნი, ჲ შერიენეს თესლი წმინდაჲ უცხოჲ
თესლთა თანა წარმართთა ქუჱუანისაჲა, ჲ თანა მოსიარენი იქ-

მნეს წინა მძღოლნი, ⁂ დიდ შემძლენი უსჯულოებისა ამის დასა-
ბამითგან საქმისა ✿ ⁂ მეის ოდეს მესმა ესე, დავიბენ მოსაბლარდნე- ოა
ლი ⁂ სამღუწელოსა სამოსელი ⁂ აღმოვიფხრენ თმანი თჳისა,
⁂ წუწჴრნი, დავჴედ შეწუხებული. ტკივნეული ✿ ⁂ შემოკრბენ ჩემდა ობ
მომართ რაოდენნი მაშინ ერჩოდეს სიტყჳასა უფლისა ღუთისა
ისრაელისასა ჩემდა მტირალისა უსჯულოებისათჳს, დავჴედ მწუ-
ხარე ჳიდრე მწუხრადმდე მსხვერპლისა ✿ ⁂ აღვდეგ მარხვისაგან, ოგ
დაჰობილი მქონებელი მოსაბლარდნელისა. ⁂ სამღუწელო სა-
მოსელი, მოვიდრიცენ მუკლნი, ⁂ განვიბერწე კელნი უფლისა მი-
მართ, ვარქუ ✿ უფალო საკმეელ ⁂ სარცხუწჴნელ ჳიქმენით წინა- ოდ
შე პირსა შენსა ✿ რამეთუ ცოდვანი ჩუჴნი გარდაემატნეს უმაღლეს ოე
თავთა ჩუჴნთა, ⁂ უსჯულოებანი ჩუჴნნი აღემატნეს ჳიდრე ცად-
მდე, კვალად ჯამითგან მამათა ჩუენთა ✿ ⁂ გართ დიღსა შინა ცოდ- ოვ
ვათა ჳიდრე ამას დღედმდე ⁂ ცოდვათა თჳს ჩუენთა, ⁂ მამათა
ჩუენთა მიცემულ ვართ მძათა თანა ჩუენთა, ⁂ მეფეთა ქუეყანისათა მახჳილთა შინა, ⁂
ტუსუობათა ⁂ მარცუათა შინა სარცხჴლთა თანა ჳიდრე დღეინ-
დელად დღემდე ✿ ⁂ აწ რაჲოდენი იყუნენ მოწუალებაჲ შენგან ოზ
უფალო ღმერთო, ⁂ რა დაგჳიტეე ჩუენ ძირი ⁂ სახლი ადგილსა
შინა წმიდასა შენსა ✿ ⁂ რა განაცხადნეს ბრწუინვალება ჩუჴნდა ოჱ
სახლსა შინა უფლისა ღუთისა ჩუჴნისა, მოცემად ჩუენდა საზრდე-
ლისა ჯამსა შინა მონებისა ჩუჴნისასა ✿ ⁂ ოდეს ჳიმსახურე- ოთ
ბოდით არა ჳიქმენით დატეეებულ უფლისაგან ღუთისა ჩუჴნისა,
არამედ დაგჳადგინა ჩუენ მადლსა შინა წინაძე მეფეთა სპარსეთი-
სათა მოცემად ჩუენდა საზრდელისა ✿ ⁂ დიდებად ტაძრისა უფლი- ჳ
სა ჩუჴნისა, ⁂ აღშენებად მოაკრებულისა სიონისა, მიცემად ჩუენ-
და სიმტკიცისა იუდასა შორის ⁂ იერუსალემს შინა ✿ ⁂ აწ რაჲ ჳა
ვთქუათ უფალო, მქონებელთა ამის, რამეთუ გარდაგჳედით ბრძანება-
სა შენსა, რომელი მოგუცენ კელითა მონათა წინასწარმეტყუელთა,
მეტუველთან ✿ რამეთუ ქუჴუანა არს, რომელსა შინა აღჳიდეთ ⁂ ჳბ
მკჳიდრობად, ქუჴუანად შეგინებული არს შეგინებითა უცხო თესლ-

ბგ თა ქვეყანისა ⁂ არა წმიდებითა თჳისითა აღიჳსნეს იგინი ✿ ⁂
აწ ასულთა თქუენთა ნუ შეაუღლებთ მეთა მათთა, ⁂ ასულთა მათ-
ბდ თა, ნუ მოუგებრით მეთა თქუენთა ✿ ⁂ ნუ ეძიებთ მშჳდობის ქო-
ნებად მათ თანა ყოველსა შინა ჟამსა, რათა განძლიერებულთა ჯამეთ
კეთილი ქუჱყანისა, ⁂ სამკჳდრებელად განუტჳენით მეთა თქუჱნთა
ბე ვიდრე უკუნისამდე ✿ ⁂ რომელი შეეგებთხუეის ჩუჱნ, ყოველი
იმეოფებიან საქმეთათჯს ჩუჱნთა ბოროტთა, ⁂ დიდთა ცოდვათა
ბვ ჩუჱნთა ✿ რამეთუ შენ უფალო გჳამხილენ ცოდუანი ჩუჱნნი, ⁂
მიგუტჳენ ჩუჱნ ესრეთი ძირი, ⁂ კჳალად ვიხოვნენით განშორებად
სჯულისა შენისა, რომელ აღგუერეთ არა წმიდათა თანა წარმართ-
გზ თა ქუჱყანისათა ✿ არა განრისხნები ჩუჱნ ზედა წარწუმედად
ჩუჱნდა ვიდრემდის არა დაშთეს ძირი, ⁂ თესლი ⁂ სახელი ჩუჱნ-
ბჱნ ნი ✿ უფალო ღმერთო ისრაელისაო ჯუშმარიტ ხარ: რამეთუ დაშ-
ბთ თომილარს ძირი დღეინდელად დღედმდე ✿ აჰა აწ ვართ წინაშე
შენსა უსჯულოებათა შინა ჩუჱნთა, რამეთუ არა არს დადგომად
კჳალად წინაშე შენსა ამათ შინა ✿ ⁂ ოდეს ილოცუიდა ეზრა
აღიარებდა, მტირალი ქუჱყანასა ზედა ესრეთ განირთხა წინაშე
ტაძრისა: შეიკრიბნეს მისა მიმართ ისრაელთაგან ერი მრავალი,
კაცნი ⁂ დედანი, ⁂ ჭაბუკნი, ⁂ ქალნი, რამეთუ ტირილი დიდი
ჭა იყო მათ სიმრავლეთა ✿ ⁂ კმა ყო იქონია ღჳთჳეე მეთაგან
ისრაელისათა, ჰრქუჱს: ეზრას: ჩუჱნ ვცოდეთ უფლისა ღჳთისა
მიმართ, შეჳუარეთ ჩუჱნ ⁂ შეჳიროეთ დედანი უკჳნო თესლთა
გბ წარმართთაგან ქუჱყანისათა ✿ ⁂ აწ წინაშე შენსა ყოველი ისრა-
ელი, ამათ შინა რათა იყავნ ჩუჱნდა ფიცი წინაშე უფლისა,
განძებად ყოველთა ცოლთა ჩუჱნთა, რომელნი უცხო თესლთაგან
ვბ არიან მეთა თანა მათთა ✿ ვითარცა ისჯი შენდა ⁂ რაჲოდენი დაი-
საჯენ სჯულისა უფლისასა, აღდეგ შემსრულებელი, შენდა მიმართ
ვდ-ვე წინა დგა საქმე ✿ ⁂ ჩუჱნ შენ თანა მგნედ ყოფად ✿ ⁂ აღდგა
ეზრა, აფუცა ჩოთ უხუცესთა მღუდელთა, ⁂ ლევიტელთა, ყოვ-
ელისა ისრაელისა, ყოფად ამისებრ, ⁂ ფუცეს.

თავი თ.

და [1]) აღდგა ეზდრა სტოვასაგან ტაძრისა, ⁂ წარვიდა ჴურ- ა
ჴელთ საცავსა შინა იონანისა მისა ელიასიისა ✡ ⁂ იქცეოდა მუნ, ბ
არა ჭამა ჰური არცა წყალი სუ, გოდებდა უსჯულოებათა
თჯს დიდთა თემთასა ✡ ⁂ იეო ქადაგებად ყოველსა შორის გ
იუდასა ⁂ იერუსალიმს, ყოველთა რომელნი იყვნეს ტყეობისაგან,
რომელნი იერუსალიმს შინა შემოკრბეს ✡ ⁂ რაჲოდენნი არა მოვიდენ დ
ორსა შინა ანუ სამსა დღესა, სამჯაეროსაებრ წინა მსხდომარეთა
მოხუცებულთა, აღიღოს სახელი მათი, ⁂ იგი უცხოდ იეოს სიმ-
რავლესაგან ტყუჱობისა ყოფილისა ✡ ⁂ შემოკრბეს ყოველნი, ე
რომელნი იყვნეს ტომისაგან იუდასა ⁂ ბენიამენისა მესამესა შინა
დღესა იერუსალემს შინა, ესე თჯ მეცხრე, მეოცესა შინა დღესა
თჯსასა ✡ დასხდეს ყოველი სიმრავლე სივრცესა ზედა ტაძრისასა ვ
თრთოდეს ზამთრისათჯს მეოფისა ✡ ⁂ აღდგა ეზდრა ⁂ ჰკრქუა ზ
მათ: თქუჱნ უსჯულოების მოქმედ ხართ ⁂ შეირთავთ თავი-
სად ცოლსა უცხო თესლთა, რათა შესძინოთ ცოდვა ისრაჱლისა
მიმართ ✡ ⁂ აჳ მიეცით აღსარებაჲ ⁂ სიტყუა უფალსა ღმერთსა ჴ
მამათა ჩუჱნთასა ✡ ⁂ ჰყაჳთ ნებაჲ მისი, ⁂ განეყენით წარმართ- თ
თაგან ქუჱყანისათა, ⁂ ცოლთაგან უცხო თესლთა ✡ ⁂ ღაღადეთ ი
ყოველმან სიმრავლემან, ⁂ თქუჱს კმითა მაღლითა ეგრეთ ვითარ-
ცა სთქუ ვქმნეთ ✡ არამედ სიმრავლე დიდ არს, ⁂ ჟამი ზამთრისა, ია
⁂ არმაღჳც დგომად უფარდულოთ, საქმე არა არს ჩუჱნდა ერ-
თისა დღისა არცა ორისა, რამეთუ მრავალსა ამას შინა ვცთდეთ ✡
ხოლო წინა დაადგინენ წინა მძღოლნი თემისა, ⁂ ყოველნი რო- იბ
მელნი ჩუჱნ თანა მყოიდრობს, რაოდენთა უსწენ ცოლნი უცხო
თესლთა, რათა მოვიდენ ოდეს ჰოყონ ჟამი ✡ ⁂ ყოველისაგან ად- იგ
გილისა მოხუცებულთა ⁂ მსაჯულთა; ვიდრემდის გაჰიყნეს რისხვა
უფლისა ჩუჱნგან საქმისა ამის ✡ იონათან მე აზაილისა, ⁂ ეზეკია იდ
ფოკანუს ძე, მოიღეს ამისა შემდგომად, ⁂ მოსესოლამ, ⁂ ლევის, ⁂
საჳთი ერთბამად თანა მოქმედებდეს მათდა ✡ ⁂ ჰყოჳს ყოველისა- იე

[1]) ▸ კზდრ. კ.

იჳ ებრ ამის უოფილისა ტუუწ̃თაგან ✿ ✠ გამოირჩია თჳისად ეზრა
მღუდელმან კაცნი უხუცესნი მამულთა მათთა უოველთა სახელთაებრ,
დასწდეს ერთად ახალთუწ̃თა შინა მეათისა თჳსასა, გამოძიებად
იზ საქმისა ამის ✿ ✠ მოუვანიღ იქმნა სრულიად კაცთათჳს, რომელთა
ჰჳეს ცოლნი უცხო თესლნი, ვიდრე ახალ თუწ̃მდი ჰირველისა
იწ̃ თჳსა ✿ ✠ იჰოვნეს მღუდელთაგან შეკრებილნი რომელთა ჰჳეს
ით ცოლნი უცხო თესლნი ✿ მეთაგან იისუსა, ძისა იოსედეკისა, ✠
კ ძმანი მისი მაფილა, ✠ ელიაზარ, ✠ იორიგ, ✠ იოადან ✿ ✠ დას-
ხნეს კელნი, რათა განდევნონ ცოლნი, თჳსნი ✠ შეწუალე-
კა ბასა შინა ვერძთა არაწ̃იდებისათჳს თჳსისა ✿ ✠ მეთაგან
ემიროსათა, ანანია ✠ ზავდეი, ✠ იანინ, ✠ სამია, ✠ იე-
კბ რეილ, ✠ ასარია ✿ ✠ მეთაგან ფუსუროსათა, ელიონას, მასიაჲ,
კგ იზძაილ, ✠ ნათანაილ, იოკიდილ, ✠ თალსას ✿ ✠ ლევიტელ-
თაგან, იოსავად, ✠ სემის, ✠ კოლიოს, ესე არს კალიტა, ✠
კდ ჰაფეოს, ✠ იუდა, ✠ იონა ✿ მღუდელთაგან, მგალობელთა
კე ელიაშურ, ვაჯხურ ✿ ✠ მეკრეთაგან, სალლუმ, ✠ თოლვან ✿
კვ ისრაელთაგან, მეთაგან ფოროსოსთა, იერმას, იედდია, ✠ მელხია,
კზ ✠ მაილ, იელვაზარ, ✠ ასივია, ✠ ვაანია ✿ მეთაგან ილაევისთა,
კჱ მათფანა, ზაქარია, ✠ ჟერეილ. ✠ იერემოფ, ✠ აიდია ✿ ✠ მეთა-
გან სამეფოსთა, ელიად, ელიასიმ, ოფონია, იარიმოფ, საბათოს,
კთ ✠ სარდია ✿ ✠ მეთაგან ვივაევისთა, იოანან, ✠ ანანიაჲ, ✠ იოსა-
ლა ვად, ✠ ამაფის ✿ ✠ მეთაგან მანიესთა, ოლამ, იმამუხოს, ✠ ედდეი,
ლა ✠ თასუვ, ✠ იასაილ, ✠ იერემოფ ✿ ✠ მეთაგან ადადიესთა, ნაა-
ფოს, იმოოსია, ლაკუნ, ✠ ნაიდ, მაფა, ✠ სესფილ, ✠ ვალლიუი,
ლბ ✠ მანასია ✿ ✠ მეთაგან ანანისთა, ელიონას, ✠ იასეი, ✠ მელხია,
ლგ ✠ საველ, ✠ სიმონ, ხოსმეი ✿ ✠ მეთაგან ასომოსთა, ალთანეი,
ლდ ✠ მათფიი, ✠ ვანეა, ელიფალათ, ✠ მანასია, ✠ სემეი ✿ ✠ მეთაგან
მაანნისთა, იერემია, ომდი, ოძაირ, იუილ, მაღდაი, ✠ ჰედიას, ✠
ანოს, რალასიენ, ✠ იენასივ, ✠ მამნი, თანაიმ, ✠ ელიასის, ვანუ,
ლე ელიაშის, სამის, სელემია, ნაფანია ✿ ✠ მეთაგან ოზრასთა, სე-
ლვ სის, ეზრილ. ასაილ, სამათ, საფრის, იოსიფ ✿ ✠ მეთაგან ეფი-

მისთა, მასითია, საგადაიას, დადაის, იუილ, ვანეას, უოველთა ამათ
შეერთოთ თავისა თჯსისა ცოლნი უცხო თესლნი, ⁂ განუტევეს
იგინი შვილითურთ ✿ ⁂ განიხარეს მღდელთა ⁂ ლევიტელთა, ⁂ ლზ.
რომელნი იუუნეს ისრაელისაგან იერუსალიმს შინა, ⁂ ადგილთა
შინა ახალ თჱსსა შინა მეშჯდისა თჯსასა, ⁂ ძენი ისრაელისანი
საუოფელთა შინა თჯსთა ✿ ⁂ შეკრბეს უოველნი სიმრავლენი ლჱ
ერთსულ, სივრცესა ზედა, რომელ არს აღმოსავლეთის მიმართ
ბჭეთა სამღდელოთა ✿ ⁂ ეტუოდეს ეზდრას მღდელთ მთავარსა, ⁂ ლთ
მკითხველსა, რათა მოიღონ სჯული მოსესი, რომელი მიეცა უფ-
ლისაგან ღუთისა ისრაელისა ✿ ⁂ მოუღო ეზდრიას მღდელთ მთა- მ
ვარმან სჯული უოველისა სიმრავლისა, კაცთაგან ვიდრე დედებად-
მდე, ⁂ უოველთა მღდელთა სმენად სჯული ახალ თჱსსა შინა მე-
შჯდესა თჯსასა ✿ ⁂ იცითხჯდეს სივრცესა ზედა, რომელ არს წი- მა
ნაშე სამღდელოთა ბჭეთა საეკლესიოთა განთიადითგან ვიდრე შუა-
დღედმდე წინაშე კაცთაცა ⁂ დედათა, ⁂ მისცა უოველთა სიმოვლე-
თა საცნობელი სჯულსა შინა ✿ დადგა ეზდრა მღდელი ⁂ მკითხ- მბ
ველი სჯულისა ხისა აბბიონსა ზედა, რომელი ქმნილ იქმნა ✿ ⁂ მგ
დგა წინაშე მისსა მათაფია, სამუს, ანანია აზარია ურია, ეზეკია,
ვალსამ მარჯუენით ✿ ხოლო მარცხენით ფალეი ⁂ მისაილ, მელსია მდ
აოფასუფ, ნავარიად ✿ ⁂ მოიღო ეზდრა წიგნი სჯულისა წინაშე მე
უოველთა სიმრავლეთა, რამეთუ წინაშე მსხდომარე დიდებითა წი-
ნაშე ეოველთასა ✿ ⁂ ოდეს გამოუთარგმანა სჯული, უოველნი მჯ
მართალ დგეს, ⁂ აჳურთხა ეზდრა უფალი ღმერთი მაღალი, ღმერ-
თი საბაოთ უოველის მჭერობელი ✿ ⁂ კმა ეო უოველთან ერთან მს
ამინ ✿ ⁂ აღიპყრნეს მაღლად კელნი ⁂ დავარდეს. ქუჱყუანასა სე- მჱ
და თაყუანისცეს უფალსა ✿ იისუს, იანუს, ⁂ სარავია, ⁂ ღადი- მთ
ნოს. ⁂ იაკობ, საგთეი, აფთეი, მეანეი, ⁂ კალითა, აზარიად, ⁂
იოსაბადოს, ⁂ ანანიას, ⁂ ბიათას, ლევიტელნი რომელნი ასწავ-
ლიდეს სჯულსა უფლისასა, ⁂ სიმრავლისა მიმართ ასწაევებდეს
სჯულსა უფლისასა, ყურად მდებელნი ერთბამად საკითხაჲსა ✿ ⁂ ნ
ჰრქუაჲ აფფარიათ ეზდრა მღუდელთ მთავარსა ⁂ მკითხველსა, ⁂ ლე-

ნა ვიტელთა, რომელი ასწავებდეს სიმრავლესა მეტყუეწლი ✿ დღე ესე
წმინდა არს უფლისა, ⁂ ყოველნი ტირიან, ოდეს ისმინეს სჯული,
ნბ ⁂ ჰრქუაჲ ეზდრა ✿ განვედით უკუე ჭამეთ ჰოხილნი ⁂ ხუთ ტკბი-
ნგ ლნი, ⁂ წარუგზავნეთ არა მქონებელთა ✿ რამეთუ წმინდა არს დღე
უფლისა, ⁂ ნუ აწყრვებთ, რამეთუ უფალმან გადიდოსთ თქუეწნ ✿
ნდ ⁂ ლევიტელნი უბრძანებდეს ყოველსა კრებულსა, მეტყუეწლნი დღე
ნე ესე წმინდა არს უფლისა, ნუ შეაწყრვებთ ✿ ⁂ წარვიდეს ყოველნი
ჭამად ⁂ სუმად ⁂ მხიარულებად ⁂ მიცემად არა მქონებელთა, რათა
ნვ ლხინობდენ ⁂ განისარეს ფრიად ✿ რამეთუ გუალად დაიჭერობ-
დეს სიტყუასა რომელსა ასწავებდეს ⁂ შეიკრიბნეს.

დასასრული მეორეთა წიგნთა ეზდრასთა, ხოლო აქეს თავსა შორის თჳსსა
თაი თ.

წიგნი მესამე ეზდრასი

თ ა ვ ი ა.

ა წიგნი ეზდრა წინასწარმეტყუეწლისა მეორე ძისა სარაიისა, ⁂
ძისა აზარიასი, ძისა ელიკიასი, ⁂ ძისა სადანიისა, ძისა სადუკისა,
ბ ⁂ ძისა აქიტობელისა, ძისა ახიისა, ⁂ ძისა ფინეზისა ✿ ძისა
ელიისა, ⁂ ძისა ამერიისა. ძისა ასილესა, ⁂ ძისა ზარიმოფისა.
ძისა არნანისა ⁂ ძისა ოზიასა, ძისა ყორიფოსა, ⁂ ძისა ავიისა.
გ ძისა ფინეზისა, ⁂ ძისა ელიაზარისა. ძისა აჰრონისა ✿ ტომისა-
გან ლევიტელისა რომელი იყო კრულებითა ქუეწყანასა შინა მი-
დ დურსა, მეფობასა არტაკსერკსისსა მეფისა სპარსეთისასა ✿ ⁂ იყო
ე სიტყუაჲ უფლისა ჩემდა მოძართ ესრეთ მეტყუეწლი ✿ წარვედ მიუ-
თხარ ერთა ჩემთა ბოროტ საქმენი მათნი. ⁂ ძეთა მათთა ⁂ სიბო-
როტე, რომელი წინა აღმდგომ ჩემდა ქმნეს. რათა მიუთხრან ძეთა,
ვ ძეთა თჳსთა ✿ რამეთუ ცოდვათა მშობელთა მათთა ადიზარდნეს მათ

შინა, რამეთუ დამიგიწუეს მე, უმსხუპრჳლეს ღმერთთა უცხოთა ✿ ზ
ანუ არა მე გამოვიუანენ იგინი ქუჱყანით ეგჳპტით სახლისაგან
მონებისა, ხოლო მათ განმარისხეს მე, ✠ ზრახეყო ჩემი შეურაცხ- ჱ
უეს ✿ ხოლო ეოველმან აღიპარსნე თმანი თაჳისა თჳსისანი, ✠
დაისხნე მათ ზედა ეოველნი ბოროტნი, ვინათგან არა ისმინა სჯუ- თ
ლისა ჩემისა. ✠ ერნი არიან უსწაელელ ✿ გიდრემდის დაუთმო
მათ, რომელთათჳს ესეოდენი კეთილ მოქმედება ეუაე ✿ დავამჭუპნე ი
მათთჳს სიმრავლე მეუეთა. ✠ [1] დაეცც ფარაო ერთა მისთანა, ✠ ია
ეოველი მჳედრობაჲ მისი ✿ [2] ეოველნი წარმართნი ჰირისაგან მა-
თისა წარეს წუემიდენ, ✠ აღმოსავლეთი ორნი კერძონი ერთა ტჳი-
როსისათა ✠ სიდონისათა განვაბნიენ, ✠ მოესწუჳდენ ეოველნი მტერ- იბ
ნი მათნი ✿ ხოლო შენ იტეოდი მათდა მიმართ ესრეთ, ამას იტ-
ეჳს უფალი ✿ [3] მე გამოგიუანენ თქუჱნ შორის ხღუასა, ✠ გან- იგ
გიმზადენ თქუჱნ გზანი კეთილნი ჰირველითგან, [4] მოგეც თქუჱნ
ჰოსე წინამძღურად, ✠ აჭრონ მღუდლად ✿ მოგეც თქუჱნ ნათელი იდ
სუჱტითა ცეცხლისათა, ✠ ჳქმენ თქუჱნ შორის სასწაულნი დიდ
დიდნი. ხოლო თქუჱნ დამიგიწუეთ მე. ჭრქუა უფალმან ✿ ესრეთ იე
იტეჳს უფალი ეოველისა მჴრობელი; [5] მწუერ მარჯილი გექმნესთ
თქუჱნ სასწაულად, მოგეც თქუჱნ ვუნდნი მფარვალობასა შინა,
ხოლო თქუჱნ ეგრეთცა დრტჯნვიდით ✿ ✠ არა ისარებდით სახე- ივ
ლითა ჩემითა, ძლევისათჳს მტერთა თქუჱნთაჲთა, არამედ იდრტჯნეთ
ვიდრე ✠ აწინდელამდე ✿ სადა არიან კეთილ მოქმედება რომელ- იზ
ნი ჳქმენ თქუჱნდა უდაბნოსა შინა ოდეს გშიოდათ ✠ ღაღადებდით
ჩემდა მობართ მეტუუჱლნი ✿ [6] რაჲსათჳს გამოგჯუანენ ჩუჱნ იჱ
უდაბნოსა ამას წარწუემედად ჩუჱნდა: უმჯობეს იეო ჩუჱნდა მონება
მეგჳპტელთა, ვიდრე მოწუჱნდა უდაბნოსა ამას შინა ✿ მე შეგიწყა- ით
ლენ კვნესათა თქუჱნთა, ✠ [7] მოგეც თქუჱნ მანანა საჭმელად, ჰუ-
რი ანგელოზთა ჭამეთ ✿ ნუ [8] თუ ოდეს მოგუურდათ არა განვჰო კ

[1] ბ მოსე იდ.—[2] დ მოსე კ. ისონვე ჱ.—[3] ზ მოსე დ.—[4] ბ მოსე გ.—[5] ბ მოსე ბ. ფსალმუნი რდ.—[6] დ მოსე იდ. სიბრძ. იკ,—[7] ბ მოსე ივ.—[8] დ მოსე კ.

კა კლდე, ⁂ აღმოგიცენენ განსაძლომელად წუალნი; სიცხისათჳს ფურ-
ცლითა სისათა დაგფარენ თქუჱნ ხორშაკისაგან ✿ გაგიუგენ თქუჱნ
ქუჱშეანა აღმომცენებელი ქანანელთა, ⁂ ფერეზელთა, ⁂ ფილისტი-
მელთა, ჰირისაგან თქუჱნისა დაგეცნ. [1] რაჲ გიუო თქუჱნ მისა
კბ მიმართ, თქუა უფალმან ✿ ამას იტყჳს უფალი ეოველის მჴეორბე-
ლი: [2] ოდეს იეგენით უდაბნოჲსა შინა, მდინარესა სედა ამორეველ-
კგ თასა, გწეურობდათ ⁂ ჰგმეთ სახელი ჩემი ✿ არა მოგწყენ თქუჱნ
ცეცხლითა გმობისათჳს თქუჱნისა. არამედ შთადგეს ძელი წუალთა
კდ შინა გიქმენ მდინარე ტკბილი ✿ რაჲ გიუო შენ იაკობო, არა ინე-
კე ბე სმენად იუდა. დაეშენე სხუათა მიმართ წარმართთა, ⁂ მივსცე მათ
სახელი ჩემი, რათა დაიმარხონ სჯული ჩემი ✿ ვინათგან დამიტე-
კვ გეთ მე მეცა დაგიტეო თქუჱნ: ითხოვდეთ თქუჱნ ჩემგან წუალობა-
სა, ⁂ არა შეგიწუალნე ✿ [3] ოდეს კმაჲ ჰყოთ ჩემდა მე არა ვისძი-
ნო თქუჱნი. რამეთუ შეიგინეთ კელნი თქუჱნნი სისხლითა, ⁂
კზ ფერჴნი თქუჱნნი მოსწრაფე არიან ეოფად კაცის კლვასა ✿ დამი-
კთ ტეეთ არა მე, არამედ თავი თჳსი, იტყჳს უფალი ✿ ამას იტყჳს
უფალი ეოველისა მჴეორბელი: ნუ თუ მე არა გეეედრე თქუჱნ, ვი-
თარცა მამაჲ მეთა ⁂ ვითარცა დედაჲ ასულთა, ვითარცა მაწოვნებელი
ლ ჩჩჴლთა თჳსთა ✿ რათა იქმნეთ ჩემდა ერად, ⁂ მე თქუჱნდა ღმერ-
თად, ⁂ თქუჱნ ჩემდა ძედ, ⁂ მე თქუჱნდა მამად ✿ ესრეთ შეეკრი-
ბენ თქუჱნ, ვითარცა ქაიამმან მართუჱნი თჳსნი ქუჱშე ფრთეთა
ლა თჳსთა. სოლო აწ რაჲ გიქმენ თქუჱნ, განვაგდენ ჰირისაგან ჩემი-
სა ✿ ოდეს [4] შემოჰწირნეთ მე შესაწირავნი ჰირი ჩემი მიგაქციენ
ლბ თქუენ. რამეთუ ღეეთა ღეესასწაულთა თქუჱნთა, ⁂ ახალ თუჱნთა
⁂ წინა დაცუჱთილებანი განვაგდე ✿ მე მოვაელინე ურმანი ჩემნი
წინასწარმეტყუჱლნი თქუჱნდამო, რომელნიცა შეიპურენით მო-
ლგ კალთ. ⁂ განჰკუჱთენით გუამნი მათნი, რომელთა სისხლი ვიძიო,
იტყჳს უფალი ✿ ამას იტყჳს უფალი ეოველისა მჴეორბელი: სის-
ლი თქუჱნი ოკერ არს, ⁂ განვაბნივნე თქუჱნ ეითარცა ქარმან
ლზ ბზე ✿ ⁂ მენი შობისაებრ არა ჰეოფდენ. ვინათგან მცნება ჩემი

[1] ესაია ნე.—[2] ბ მოსე ნე.—[3] ესაია ს.—[4] მათე ⁂. ესაია ჲგ.

დაუტევეთ ⁂ რომელ ბოროტ არს წინაშე ჩემსა ჰყავთ ✠ მივსცე სახლნი თჳსნი ერთა მომავალთა, რომელნი არა მისმენდეს მე ჰრწმენესთ, ⁂ რომელთა სასწაული არა გამოეცხადენ, ქმნან ვითარცა უბრძანე ✠ არა მხილველნი წინასწარმეტყუელთა, ⁂ მოიგსენონ უსჯულოებანი თჳსნი ✠ უმოწმოა ერთა მომავალთა მადლი რომელთა ურმანი იშუებდენ თანა სიხარულითა, თუალითა კორციელითა ვერა მხედვიდეს მე, არამედ სულითა ჰრწმენენ, რომელი ვთქუ ✠ ⁂ აწ იხილე მძაო, ვითარი დიდება, ⁂ იხილე ერო მომავალნი აღმოსავლითგან ✠ რომელთა მივსცე უხუცესობა აბრაამისა, ისაკისა, ⁂ იაკობისა, ⁂ ოსიასა, ⁂ ამოსისა, ⁂ მიქიასი, ⁂ იოილისა, ⁂ აბდიასა, ⁂ იონასა ✠ ⁂ ნაომისა, ⁂ ამბაკომისა, სოფონიასა, ანგიასა. ზაქარიასა, მალაქიასი, რომელი ანგელოზად უფლისა იწოდა.

თავი ბ.

ესრეთ იტყჳს უფალი: მე გამოვიყვანე ერი ესე მონებისაგან. ხოლო მათ ბრძანება მივეც მონათა ჩემთა წინასწარმეტყუელთა, რომელისა სმენად არა ინებეს, არამედ განაგდეს ზრახვანი ჩემნი ✠ დედანი, რომელთა შეეს იკინი, ეტყოდეს მათ: წარვედით მენო ვინათგან მე ქვრივი დატევებულ ვარ ✠ აღზარდეთ თჳსნი სიხარულითა ⁂ ნაკლულევან გუეყენ თჳსნი თანა ცრემლთა ⁂ ჭირთა რამეთუ სცოდეთ უფალსა ღმერთსა თჳსნისა, რომელ ჰყავთ სიბოროტე წინაშე მისსა ✠ ხოლო. აწ რაჲ გიყო თჳსნი, მე ქვრივ ვარ დატუეებული წარვედით მენო, ⁂ ითხოვეთ უფლისაგან წუალობა ✠ ხოლო მე შენდა ვწუამებ მაშაო მოგიწოდ დედათა ზედა მეთა, რომელ მცნებისა ჩემისა დამარხვად არა ინებეს ✠ რათა მივსცენ იკინი სიცრუსჯლსა ⁂ დედანი მათნი წარსატაცებელად, რათა ნათესავი მათნი არა იყოს ✠ სახელნი მათნი განიბინივნეს წარმართთა შორის, რათა ადუკიცილ ⁂ მოსჳობილ იქმნეს ქუჱყანისაგან ვინათგან გასწყჳრიტეს აღთქმანი ჩემნი ✠ ვაჲ შენდა ასურია, რომელმან დაიფარე თჳსი თჳსი უსამართლოებასა შინა, მოიკსენე ნათესაო ბო-

თ რტო, რაჲ უყავ [1] სოდომსა ჲ გომორსა ✿ რომელთა ქუჱშეანა
სმეს წუნწუბისა ხორრათა შინა ჲ ბორცუთა შორის ნაცართა: ეგრე
მივსცე იგინი რომელნი მე არა მისმინენ, იტყჳს უფალი
ი უოველისა მჳურობელი ✿ ამას იტყჳს უფალი ესდრას მიმართ მიუ-
თხარ ერთა ჩემთა, რამეთუ მივსცე მათ სამეფო იერუსალიმისა
ია რომელი მქონდა მიცემად ისრაჱლისა ✿ ჲ აღვიღო ჩემდა დიდებაჲ
მათი ჲ მივსცე მათ საუკუნეს მკჳდრნი, რომელი განვმზადე მათ-
იბ და ✿ ხე ცხოვრებისა იყოს მათდა სულნელებად ჰოხილად ჲ
იგ არა აქუთ შრომად, არცა დაშრომა ✿ წარვედით ჲ მოიღეთ, ით-
იდ ხარ თჳისად დღეთა მცირეთა, რათა შეეხნეთ ✿ აწ განმზადებულ
არს თქუჱნდა სასუფეველი იღჳძებდით მოწმობითა ცათა ჲ ქუჱშე-
უანისათა ვინათგან მოესხა ბოროტი, ჲ ვქმენ კეთილი, რამეთუ
ცხოველ ვარ მე იტყჳს უფალი ✿ დედათა მოიხჯეთ ძენი თქუჱნ-
ნი, გამოზარდეთ იგინი სიხარულითა ვითარცა ტრედმან, დაამტკი-
იე ცენ ფერჳნი მათი: ვინათგან შენ გამოვირჩიე, იტყჳს უფალი ✿ ჲ
აღვადგინო მკედარნი ადგილთაგან თჳსთა, ჲ საფლავთაგან გამო-
ვიუვანო იგინი. რამეთუ ჳცნა სასჳლი ჩემი ისრაჱლისა შორის ✿
იზ ნუგეშინინ დედანო მეთა: ვინათგან შენ გამოვირჩიე იტყჳს უფა-
იჱ ლი ✿ მოვაჳალინო შენდა შეწევნად ურმანი ჩემნი, ესაია, ჲ იერე-
მია, სოლო მათთა ებრ ზრახვისა განვწძიდენ, ჲ განვიმზადე შენ
სენი ათორმეტნი დამძიებულნი ჰირად ჰირადითა ნაყოფითა ✿
ით ჲ ესოდენ ჯერ წუარონი გამომდინარენი სჩისა ჲ თჳალისა: ჲ
მთა უოველად მაღალი შეიდი მქონებელნი ვარდისა ჲ შრომანთა,
კ მათ ყდა სიხარულით აღვასრულე ძენი თქუჱნნი ✿ ქერიჳს უსიმა-
თლე, ობოლსა უსაჯე ცლახაკსა მიეც, ობოლის მფარველად უავ
შიშჱნლსა შეჱმოსე, შეიუსრჳილთა თჳსჲ უილურთათჳს იშრუნვე ✿
კა ნუ ეცინი მკელობელსა, დაითმარე უკელო ჲ ბრმა სედვისა მიმართ
კბ ნაჲელსა ჩემსა მიაქციე ✿ მოხუცებულნი, ჲ ყრმანი შორის ყლუ-
კგ დეთა შენთა დაჱფარე ✿ ხოლო სადაცა ჰჳოო მკჳდარი, ნიშო-
ვანი მიეც ჲ საფლავსა წარგზავნე ჲ მოაცუ შენ ჰირველი სიინაკე

[1] ა მოსე ითა.

აღდგომასა შინა ჩემსა ✿ ⁂ ნუგეშინის იცეთ, ⁂ განისვენეთ ერთა კდ
ჩემთა, რამეთუ მოვიდეს განსვენებაჲ თქუენი ✿ ძიძაო კეთილო კე
გამოსარდეთ ძენი შენნი, დაამტკიცეთ ფერენი მათნი ✿ მონათა, კვ
რომელნი შენ მოგეც, არცა ერთი მათგან წარწყმდეს, იგინი მე
უკუნ რიცხუთაგან შენისა მოვიძიო ✿ ნუ მოუმლურდები, რამეთუ კზ
ოდეს მოვიდეს დღე მწუხარებისა ⁂ იწროებისა, სხუანი ტიროდენ
⁂ მწუხარე იუნენ. ხოლო შენ მხიარული ⁂ აღორძინებულ იქმ-
ნე ✿ გეშურებოდენ შენ წარმართნი ⁂ არა რაჲ წინა აღდგომ კთ
შენდა მალ ედვათ, იტყჳს უფალი ✿ კელი ჩუი გფარვიდესთ ⁂ კთ
არა იხილონ ძეთა შენთა გენია ✿ ნუგეშინის ცემულ იქმენ დედანო ლ
ძეთა თანა თჳსთა, ვინადგან მე გიჴსენ შენ, იტყჳს უფალი ✿ მო- ლა
ვიჴსენენ შვილნი შენნი მძინარენი: ვინათგან მე გამოვიყვანო იგი-
ნი გგერდიდამ ქუჱყანისა ⁂ წუალობაჲ მათ თანა ყო, რამეთუ მწყ-
ეალე გარ, ეოველსა შინა იტყჳს უფალი ეოველისა მჴერობე- ლი ✿ მოიხუიენ შჯულნი შენნი ვადრემდის მე მოვიდე ⁂ ვჴეო ლბ
მათდა წუალობაჲ. წუარონი ჩემნი გარდაემატოს, ⁂ მადლი ჩემი არა
მოაკლდეს ✿ მე ესდრა აღვიდე ბრძანებაჲ უფლისაგან მთასა ზედა ლგ
ურჳსსა, ⁂ მოედ ისრაელთა მიმართ, ხოლო მათ თანა ოდეს
მოედ განმაგდეს მე, ⁂ შეურაცხუეს მცნებაჲ უფლისა ✿ ⁂ ამისთჳს ლდ
გეტყჳ თქუენ წარმართნო, რომელ ისმინეთ ⁂ გულის ხმა ჴუეთ:
მოელოდით მწუემსსა თქუენსა, რომელმან მოგცეს თქუენ განსუე-
ნება საუკუნო, ვინადგან იგი უკუნ ახლოს არს, ⁂ აქუს მოსვლად
აღსასრულსა შინა საუკუნესა ✿ იუენით განმზადებულნი მოსაგე- ლე
ბელისა მიმართ სასუფეველისა, რამეთუ ნათელნი საუკუნენი გამობ-
რწეინდეს თქუენ ზედა უკუნისამდე ✿ იელტოდით აჰრდილისა ამის ლვ
საუკუნისა, მიიღეთ დატკბობაჲ დიდებისა თქუენისა, მე ცხადად ვწა-
მებ მაცხოვარითა ჩემითა ✿ სარწმუნო ნიჭი მიიღეთ, ⁂ იშუებ- ლზ
დით მშადლობელნი მისა, რომელმან მიგიწოდა თქუენ სასუფეველ-
სა შინა ცათასა ✿ აღდეგით ⁂ დადეგით, ⁂ განიცადეთ რიცხუ ლთ
ნიშთა ხადილსა ზედა უფლისასა ✿ რომელმან გარდაგაშენნა აჰ-
რდილისაგან ამის საუკუნისა მოიღეგით ნათლის მოსაბლარდნელი

ე უფლისაგან ✠ მიიღე რიცხვი შენი სიონ, ⁂ დაიშენ მოსაბლარდ-
ნელთა შენთა სხეტაკთა შინა, რომელმან აღასრულნეს სჯული უფ-
მა ლისა ✠ სავსე არს რიცხვი შვილთა შენთა, რომელი გსურდა. ე-
ვედრე სუფევასა უფლისასა, რათა იყოს განწმედილ ერი შენი,
ებ წოდებულნი პირველით ✠ მე [1] ეზდრა ვიხილე მთასა ზედა
სიონსა ერნი მრავალნი, რომელთა აღრიცხვად ვერ ძალ ვჰყავ, ⁂
მგ ყოველნი გალობით აქებდეს უფალსა ✠ ხოლო შორის მათსა
იუო ჭაბუკი უმაღლეს ჰასაკითა უფროს ყოველთა იმათთა, რომელი
დასდებდა გჯრაჯნსა კაცად კაცადისა თავსა ზედა, ⁂ უფროს ამაღ-
მდ ლებოდა, სოლო მე განვცვიფრდი ფრიად ✠ მაშინ ვკითხე ან-
გელოზსა, მეტუველმან: რაჲ არიან ესე უფალო: ხოლო მან მო-
მე მიგო ✠ ესე, არიან, რომელთა განიძარცვეს სამოსელი მოკუდავთა,
⁂ შეიმოსნეს უკდაებაჲ ⁂ აღვიარეს სახელი უფლისა აწ გჯრაჯ-
მვ ნოსან იქმნეს, ⁂ მიიღებენ ფინიკსა ✠ ⁂ კეალად ვკითხე ანგელოზსა
ჭაბუკისათჳს: ვინ არს იგი ჭაბუკი, რომელი დასდებდა მათ ზედა
გჯრაჯნთა. ⁂ ფინიკს კელთა შინა მისცემდა; ხოლო მან მომიგო
მზ მე ✠ ესე არს მე ღუთისა, რომელსა აღიარებდეს საუკუნეთა ამათ
შინა. ხოლო მე ვიწუე დიდებად მათი. რომელნი ძლიერათ შე-
მჱ ჯურვილ იუვნეს სახელისათჳს უფლისა ✠ მაშინ მრქუა მე ანგე-
ლოზმან წარვედ ⁂ მიუთსარ ერთა ჩემთა, ვითარი ⁂ რაბამი იხი-
ლენ საკჯრაჯელებანი უფლისა ღუთისა.

თავი ზ.

ა წელსა მეოცდაათესა მოოკრებიდვან ქალაქისასა ვიუე ბაბი-
ლონს შინა, ⁂ შეეძრწუნდი ცხედარსა ზედა ჩემსა მდებარე, ზრახვა-
ბ ნი ჩემნი მომიკდეს გულსა ზედა ჩემსა ✠ ვინათგან ვიხილე მო-
ოკრება სიონისა, ⁂ სიმრავლე დიდი მცხოვრებელთა ბაბილონს
გ შინა ✠ ⁂ მისთჳს შეძრწუნდა სული ჩემი ფრიად, ⁂ ვიწუე ლმო-
დ ბიერითა სიტყჳთა მაღლისა მიმართ: ⁂ ვთქუ ✠ ჯ მეუფეო უფა-
ლო, შენ თჳთ სთქუ დასაბამითგან, ოდეს შეჰქმენ ქუეყანაჲ ⁂ ესე
ე მხოლო, ⁂ უბრძანენ ერთა ✠ ⁂ [2] მიეც ადამს კორცი მოკდავები-

[1] ა ხბოკ ზ.—[2] ტობი ი.

სა, არამედ ⁂ ესე იყო ქმნული კელთა შენთა, ⁂ შთაბერენ მას ში-
ნა სული ცხოველი ⁂ იქმნა ცხოველ წინაშე შენსა ✿ ⁂ შეიუვანე გ
იგი სამოთხესა შინა, რომელი დასხნა მარჯვენამან შენმან პირველ
ვიდრე აღმოცენებისა ქუჱყანისა ✿ ⁂ აღუთქუ მას დაცვად მცნე- ზ
ბა შენი, ⁂ გარდასცდა იგი ⁂ მეუსეულად მიეც იგი სიკუდილსა ⁂ ნა-
თესავი მისი, ⁂ იშუენეს წარმართნი ⁂ ნათესავნი, ⁂ ერნი ⁂ თემნი, ჱ
რომელთა არა არს რიცხჳ ✿ ⁂ [1] ვიდოდეს თჳთოეული თემნი
გულის თქმათაებრ თჳსთა, ⁂ მოქმედნი სკვირვეულებისანი წინაშე თ
შენსა, ⁂ მოიმულებდეს მცნებასა შენსა ✿ [2] კვალადცა ჯამსა შინა
მოავლინენ მათ ზედა რღუნა, ⁂ მოსცე მცხოვრებელნი ქუჱყანასა ი
ზედა ✿ ⁂ იქმნა თჳთოეული მათი, ვითარცა ადამ მოუშდავად.
ეგრეთ ამათ რღუნა ✿ სოლო [3] დაუტევენ ერთი მათგან ნოე, თანა ია
სახლით მისით, რომლისაგან იშენეს ყოველნი მართალნი ✿ ⁂ იქმნა იბ
ოდეს იწუეს განმრავლებად მცხოვრებელთა ქუჱყანასა ზედა, ⁂ გან-
მრავლდეს მენი ⁂ ერნი, ⁂ ნათესავნი მრავალნი: ⁂ იწუეს კვალად
არა წმინდება ყოფად უფროს პირველთა მათ ✿ ⁂ იქმნეს ოდეს უს- იგ
ჯულოებათა ჴელოფდეს წინაშე შენსა, გამოირჩიე თავისა შენისა
ამათგან კაცი, [4] რომლისა სახელი იყო აბრაამ ✿ ⁂ შეიუვარე იგი იდ
⁂ აუწყე მას მხოლოსა ნებანი შენნი ✿ ⁂ დაუდევ მას აღთქმაჲ იე
საუკუნო, ⁂ არქუ მას, რამეთუ არა ოდეს დაუტეო თესლი მისი,
⁂ მიეც მას ისაკ, სოლო ისაკს მიეც იაკობ, ⁂ ესავ ✿ ⁂ [5] გამო- ივ
ირჩიე თავისა შენისათჳს იაკობ. სოლო განაგდე ესავ; ⁂ განმრავ-
ლდა იაკობ სიმრავლითა დიდითა ✿ ⁂ [6] იყო ოდეს აღმოუწოდენ იზ
ეგჳპტით თესლსა მისსა, მოიუანე იგინი მთად სინად ✿ ⁂ მოს- იჱ
დრიგენ ცანი, ⁂ დაწუესე ქუჱყანა, ⁂ შესძრენ ქუჱყანა, ⁂ შეძრწუ-
ნებულ უყენ უფსკრულნი, ⁂ შეაშფოთენ სოფელი ✿ ⁂ განჰხდა დი- ით
დებაჲ შენი პჱშეთა ოთხთა, ცეცხლთა, ⁂ მიწათა ძრვათა, ⁂ ქართა,
⁂ ეინელთა, რათა მისცე სჯული თესლებსა იაკობისსა. ⁂ ნათე-
სავსა ისრაელისსა გულს მოდგინესა ⁂ არა აღხოცენ იგინი გუ- კ

[1] ა მოსე გ.—[2] ა მოსე ზ.—[3] ა მოსე ჱ.—[4] ა მოსე ბ.—[5] ა მო-
სე აბ. რომაელ. ო.—[6] ბ მოსე ით. კ მოსე დ.

ლისაგან ბოროტისა, რათა სჯულმან შენმან ყოს მათ შინა ნაყო-
კა ფი ✿ გული ბოროტი შთაცვა ჰირველსა ადამს, გარდაკდა ⁂
ძლეულ იქმნა, ⁂ ეგრეთ ყოველი, რომელი მისგან იშვნეს: ⁂ დად-
კბ გრა უძლურება ✿ ⁂ სჯული გულითთა კაცსა სიბოროტისა ძირი-
კგ თურთ: ⁂ კეთილი დასცხრა, ⁂ ბოროტი აღდგა ✿ ⁂ წარკდეს ჯა-
მნი, ⁂ აღესრულნეს წელნი, ⁂ [1] აღადგინე თავისა შენისა მონა
კდ სახელით დავით ✿ ⁂ უბრძანე მას აღშენებად ქალაქი, სახელისა
შენისათჳს, ⁂ შეწირვად მას შინა შენდა საკმეველისა, ⁂ მსხუ̈რ-
კე ჰლისა ✿ ⁂ იქმნა ესე მრავალთა წელთა შინა ⁂ შეცოდეს მეოფთა
კვ მას ქალაქსა შინა ✿ ყოველსა შინა მეოფლობდენ, ვითარცა ჰყო
ადამ, ⁂ ყოველნი ნათესავნი მისნი, ვინათგან თჳსცა იქმნენ გული-
კზ თა ბოროტნი ✿ ⁂ მისთჳს ქალაქი შენი მისცენ შენ კელსა შინა
ტჳ მტერთა შენთა ✿ ოდეს უშჯობეს ჰყონ რომელნი დავანებულ არიან
კთ ბაბილონელთა შორის, ⁂ მისთჳს ფლობენ სიონითა ✿ ⁂ იეო
ოდეს მოყედ აქა, ⁂ ვიხილენ არა წმიდებანი, რომელთა არა არს რიცხჳ, ⁂ მრავალთა შეცოდებანი იხილნა სულმან ჩემმან ამა ოცდა ათ
ჴ წელთა შინა ⁂ განცჯურდა გული ჩემი ✿ ვინათგან ვისილე, ვითარ
მოუთმენ შეცოდებულთა, ⁂ ჴრიდებ არა მწყინდებელთა, ⁂ წარს-
წყმიდე ერნი შენნი, ხოლო დაიმარხენ მტერი შენნი, ⁂ არა აუწყე
ლა არა ვისა ✿ უკუშმარიტად არა უწყი ესე ვითარ, გულის ჴმაჲ ვყო;
ნუ უკუტჳ უშჯობეს არიან საქმენი ბაბილოვნელთა, ვიდრეცა სიო-
ლბ ნისა ✿ ანუ თუ გიცნეს შენ სხუათა წარმართთა ოჯნიერ ისრაელი-
სა, ანუ ვითარცა ნათესავთა ჰრწმენეს წამებათა შენთა, ვითარცა
ლგ იაკობ ✿ ხოლო ამათი სასჴეიდელი არა გამოიცხადა, არცა შრომა
მათი ჰყოფს ნაყოფსა ვინათგან მიმავალნი შეგედით საშუალ წარ-
მართთა, ⁂ ვიხილენ იეინი აღეუპაჲებულნი, ⁂ არა მომხსენებელნი
ლდ ბრძანებათა შენთა ✿ აწ უკუტჳ მოგჳწუა საწუალთა ჴედა უსამარ-
თლოებასა ჩუ̈ენსა, ⁂ მკჳდრთა ქუეყანასა ჴედა, ⁂ არა სადა იპო-
ვნეს სასჴლი შენი, გარნა ისრაელსა შორის ✿ ⁂ ოდეს არა ცო-
დეს წინაშე შენსა მკჳდრთა ქუეყანისათა, ანუ ვინ წარმართმან ეს-

[1] ა მეფე ოვ. ბ მეფე კ,

რეთ დაიცვა მცნებანი შენნი ✿ ჲ ამათ უკუ- სახელთაებრ ჴ̈ჰოება ლვ
მცველთა ბრძანებათა შენთა, ხოლო წარმართთა არა ჴ̈ჰოებ.

თავი ჲ.

ვაშინ მომიგო მე ანგელოსმან, რომელი მოვლინებულ იყო ა
ჩემდა მოძღრთ, რომლისა სახელი ურიელ, ჲ მრქუა მე ✿ განკჯრ- ბ
ვებასა შინა განუტევე გული შენი საუკუნესა შინა ამათ, ვინათგან
განებავს მიწევნად გზისა მაღლისა, ხოლო მე მიუკე ✿ ეგრე არს გ
უფალო ჩემო, ხოლო მან ჩემდამო ჴ̈რქუა ესრეთ: სამისა გზისა
მოვლინებულ ვარ ჩვენებად შენდა, ჲ სამისა მსჯავსებისა წინა და- დ
დებად წირაშე შენსა ✿ ხოლო მათგან ერთი გამომიჩინო, ჲ მე
შენ გიჩუენო გზაჲ რომლისა გსურის სილვად, ჲ გასწაო საჲდ- ე
განი არს გული ბოროტი, ჲ ვარქუ ✿ მომითხარ უფალო ჩემო, ჲ
მრქუა მე: წარგედ ჲ აღმიწონე მე ცეცხლისა სამმიმე, ანუ განზომე ვ
ქროლა ქარისა, ანუ მოაქციე გარე დღე, რომელი წარგდა ✿ სო- ზ
ლო მე მიუგე: ვის კაცთაგანსა მალედვას ყოფად რომლისა თჳს
მე მკითხვე, ხოლო მან მრქუა მე ✿ უკეთუ გკითხოა მეტუჩჩ̈ლმან:
რაჲოდენ მრავალი საუოფელი არს გულსა შინა ზღჳსათა, ანუ
რავდენ მრავალნი სცხორა დასაბამითგან უფსკრულთა, ანუ რავდენ
მრავალ ცხოვრებაჲ არს სამყაროსა ცათასა, ანუ ვითარ არიან სა- ჱ
ზღუარნი სამოთხისა ✿ ჲ ნუ უკუჩჩ̈მცა მიუგევ მე, უფსკრულსა
შინა არა შთავჳედ, ჲ არცა ჯოჯოხეთსა შინა კუალად, არცა ცასა თ
ზედა ოდეს აღვჳედ ✿ ხოლო აწ ამათ თჳს არა გკითხე შენ, გარ-
ნა ცეცხლისა თჳს, ჲ ქარისა თჳს, ჲ დღეთა თჳს რომელსა შინა
ეგენ, ჲ თჳნიერ ამათ ნივთთა ყოფად არ მალეც, ჲ შენ ამათ თჳს
ვერაჲ რაჲვე მომიგე მე ✿ ჲ მრქუა მე, შენ ამათთა რომელი შენ- ი
ნი არიან ჲ შენ თანა აღისარდნეს ცხობად არ მალეც ✿ ჲ ვი- ია
თარ ჭურჭელთა შენთა შეუძლო დატევნად გზისა მაღლისა, ჲ აწ
მშჯდობასა შინაგან განხრწნილის მყოფს გულის კმის ყოფად
ხრწნილისა ცხადათ წინაშე ჰირთა ჩემთა ✿ ჲ ვთქუ შისა მიმართ, იბ
უმჯობეს ჩემდა, რათამცა არა ქმნილ ვიყავ, ვიდრეცა მცხოვრებელ-
თა ცხოვრებად არა წიდეთა შინა, ჲ დათმენად, ჲ არა ცხობად ვი-

იგ თარი ნივთი ✿ ხოლო მან მოიგო მე ⁂ მრქუა: [1] განვედ მოვედ
იდ მაღნარსა შინა ხეთა საგსეთა, სადაცა ხეთა ზრახვა ყოს ✿ ⁂ იტ-
ყოდეს, მოვედით ⁂ წარვიდეთ, ⁂ აღვადგინოთ ბრძოლა ზღუდსა
ზედა რათა უკუდგეს ჩუენდა, ⁂ რათა ვიქმნეთ თავისა თჳსისა
იე სხუანი მაღნარნი ✿ ეგრეთვე ღელვთაცა ზღჳსათა ზრახვა ყოს
მეტუჩსლთა: წარვიდეთ, ⁂ აღვადგინოთ ბრძოლა ტუეთა ზედა ვე-
ლთასა, რათა ვსძლიოთ მათ, მოვიღოთ თავისად მუნ სხუანი ადგი-
ივ ლნი ✿ ⁂ იქმნა განზრახვა მაღნარისა უქმ ვინათგან მოვიდა ცეცხ-
იზ ლი, ⁂ შეწუნა ივინი: ეგრეთვე განზრახვაცა ზღუბათა ✿ ვინათგან
იჱ დგა ქჯშა ⁂ დაიზერა ივინი ✿ ⁂ ოდეს ძცა უოფილ იუო სასჯელი
მათი, რომლისამცა ხარ ამათგან განძმაროლებელ, ანუ ვისა ბრა-
ით ლეულ მეოფელ ✿ მიუგე მე ⁂ ვარქუ: ჰკეშმარიტად ზრახუასა შინა
ამაოსა მიცნეს, ვინათგან ქუჱყანა მიცემულ არს ტუეთა, ⁂ ზღუასა
კ ადგილი, რომელმან იტჯრთოს ღელვანი თჳსნი ✿ ხოლო მან თქუა
ჩემდა მომართ, მართლიად საჯენ, რაჲსათჳს თავსა თჳსსა არა გა-
კა ნიკითხავ ✿ ვინათგან ვითარცა ქუჱყანა მაღნართა მიცემულარს.
⁂ ზღვათაცა ღელვათა თჳსთა მიცემულარს: [2] ეგრეთ რომელნი
დაშენებულ არიან ქუჱყანასა ზედა, თჳნიერ ნივთთა ქუჱყანათა ზე-
და გულისხმიერებად მალუთ: ⁂ არსთა ცათა ზედა ⁂ რაიცა სიმაღ-
კბ ლეთა შინა ცათათა ✿ ⁂ მიუგე ⁂ ვარქუ: ცეცდრები უფალო,
კბ რათა მე მომეცეს გონებაჲ მეცნიერებისა ✿ რამეთუ არა ვინებე
კითხვად მაღალთა თჳს შენთა, არამედ ამათთჳს რომელნი მარადის
ჩუჱნ შორის იქმნებიან, რაჲსათჳს ისრაელნი მიეცნეს ბასრობასა
შინა წარმართთა, ⁂ რაისათჳს ერი შენი საეგარელი მისცენ წარ-
მართთა არა წიდათა, ⁂ რომლისათჳს სჯული მამათა ჩუჱნთა
წარწუმედასა ჩაზიდულ იქმნა, ⁂ განწუობა წერილისა არა სად
კგ არიან ✿ ⁂ მოვედით საუკუნისაგან ვითარცა მკალნი ⁂ ვსცხოვრებთ
დიდთა შინა შიშთა ⁂ განკვირვებათა, ⁂ არა ღირსნი ვართ წუალო-
ბისა შენისა დამკჳდრებად ✿ არამედ რაჲ ჰჴოს სახელძან შენმან,
კვ რაიცა ჩუჱნ უწოდთ, ესე არიან რომელსა მე ვკითხავ ✿ ხოლო

[1]) მსჯულ. თ. ბ ნუშტ, კგ.—[2]) გ მუცე ბ.

მან მოიგო ჩემდა მოპართ ⁂ მრქუა: რაჲ ოდენ უფროს ვამოძიებად იქმნე, ეგოდენ უფროს ⁂ გიკჳრდების, ვინათგან მსწრაფლ ისწრაფის საწუთო განსვლად ✿ ⁂ არა ძალგიც ტჳრთვად რომელი მოგ
მავალსა შინა ჟამსა მართალთა აღთქმულ არიან. ვინათგან სიცრუ
ვითა აღივსო სუკუნო ესე ⁂ უძლურებითა ✿ ⁂ რომლისათჳს იკითხვე, კ
მოგითხრა შენ: რამეთუ დათესილარს ბოროტი, ⁂ არა მის მიერ
მოვიდა წარწყმედა მისი ✿ უკუეთუ არა მოიქცეს რომელი დათესილ კთ
არს, ⁂ არა უკუდგეს ადგილი, სადაცა დაეთესა სიბოროტე, არა
მოვიდეს სადაცა დათესილარს კეთილი ✿ ვინათგან მწუანე თესლი ლ
სიბოროტისა დათესილარს გულსა შინა ადამისსა ჰირველიდგან,
⁂ რაჲდენ მრავალნი ბოროტნი შენა აწინდელადმდე ⁂ შობს ვიდ
რემდე მოვიდეს მკა ✿ სოლო გულის კმა ჴუაჲ თავსა შინა მწუანე ლა
თა ბოროტისა თესლისა, რაჲ ოდენი ნაყოფი არა წმიდათა შჳა ✿
ოდეს მკანი იქმნებიან კუალთა რომლისა არა არს რიცხჳ, რაჲ ლბ
დენ დიდს ლეწჳსაცა ⁂ იწეებენ ეოფად ✿ ⁂ მიუგე ⁂ ვარქუ: ვი ლგ
თარ ⁂ ოდეს ესე იქმნებიან, ⁂ რაჲსათჳს მოკლეა ⁂ ბოროტი
წელნი ჩუენნი ✿ ⁂ მოიგო ჩემდამო ⁂ მარქუა მე: ნუ იშურპ შენ ლდ
უმაღლეს მაღლისა, რამეთუ შენ ისწრაფი ეოფად ცუდად უმაღლეს
მისა რამეთუ, განგაცჳფრებს შენ მრავლად ✿ ნუ თუ არა ჰკითხჳ ლე
დეს სულნი მართალთა ამათთჳს დაუშვასა შინა თჳსთა, მეტუეელნი,
ვიდრემდის ეგრეთ მოსავ ვიქმნეთ, ⁂ ოდეს მოვიდეს ნაყოფნი სამ
კალისა სასუიდელისა ჩუენისა ✿ ⁂ მოიგო ამას ზედა იერემიელ ლვ
მთავარ ანგელოზმან. ⁂ თქუა ოდეს აღსრულდეს რიცხჳ თესლისა
თქუენ შორის, ვინათგან ზომასა ზედა ⁂ მაეცადა სუკუნო ✿ ⁂ ლზ
საზომით განზომა ჟამი ⁂ რიცხუთა აღრიცხჳსა ჟამთა, ⁂ არა
შეარეია არცა განაღჯმა, ვიდრემდის აღივსნეს წინასწარ თქმულნი
სწეაულისა ✿ ⁂ მიუგე ⁂ ვარქუ, ჯ მეფეო უფალო, არა- ლთ
მედ ჩუენცა ეოველნი აღვსილ ვართ არა წმიდებითა ✿ ⁂ ნუ უკუე
ჩუენ თჳს არა აღივსნენ მართალთა ბედენნი, ცოდვათა წილ ⁂ მ
ვანებელთა ქუეანასა ზედა ✿ ⁂ მოიგო ჩემდამო ⁂ მრქუა: წარვედ
⁂ ჰკითხე მქონებელს მუცელსა შინა ნუ უკუე აღასრულებს ცხრათა

თუჱთა თჯსთა კეალად, შეუძლებს საშო მისი თავსა შორის
მა თჯსსა დაჴერობად ნაუოფთა ✿ ⰴ მე მიუგე, ჳეშმარიტად არა მა-
ლუძს უფალო, ხოლო მან მომიგო ჯოჯოხეთს შინა საგანური სულ-
მბ თანი მსგაესნი არიან საშოთა ✿ ვინათგან ვითარცა მშობიარეთა
ჰნებაჲსთ მოსწრაფედ შობად რათა ილტოდეს საჯირონი საშუჱ-
ბელი, ეგრეთ ⰴ ესე ისწრაფის მიგებად იმისი რომელი მიგებულ
მგ მათდა არიან ✿ ⰴ ჰირველითვე მოვითხრა, ⰴ გამოვიცხადო შენ ამათ
მდ თჯს, რომლისა გსურს ხილვად ✿ ⰴ მიუგე ⰴ ვარქუ უკეთუ ჳჰო-
ვე მადლი წინაშე შენსა, ⰴ უკეთუ შეძლებულარს, ⰴ უკეთუ ღირს
მე ვარ ✿ მიჩუჱნე მე, ნუ უჳუჱ მრავალარს ჟამი გარდასული,
ვიდრეცა მქონებელი მისლვად, ანუ წარსრულნი, ვიდრეცა მომა-
მვ ვალნი არიან ✿ რამეთუ უწუი რომელი განვიდა, ⰴ მისი არა უწუი
მს რომელი მოსლვად აქუს ✿ ხოლო მან მრქუა: დადეც მარჯუენით
მჱ ჩემსა, ⰴ გამოვიცხადო შენ თარგმანება იგავისა, ⰴ დაჲდეგ ✿ ⰴ
ვიხილე, აჲა ესერა სახმილი მოტეინარენი წარჲდეს წინაშე ჩემსა,
მთ ⰴ იქმნა ოდეს წარჲდა აკი, ვიკილე ⰴ აჲა აღჲდა კუამალი ✿ ამისა
შემდგომად მოვიდა წინაშე ჩემსა ღრუბელი აღსავსე წულითა,
რომლისა მიერ გარდამოცემოდა წჯმა დიდი თანა მძლავრებითა,
ⰴ რაჟამს წარხდა მძლავრება წჯმისა თანა განმრავლდეს მას შინა
ნ წუჱთნი ✿ ⰴ თქუა ჩემდამო, ეგრძალე თავსა შენსა, ვითარცა ჰმატს
წჯმა უფროს ვიდრე წუჱთისა, ⰴ ცეცხლი, ვიდრე კჟამლთა,
ეგრეთ აჲდა გარდასრული საზომისა. ხოლო უმრავლეს წუჱთი ⰴ
ნა კუამალი ✿ ⰴ ვეგვიდრე ⰴ ვარქუ, ჰგონე თუ რამეთუ ცხოვრებაჲ მაქუს
ვიდრე დღეთამდე იმათთა, ანუ რამეთუ დაუოს დღეთა იმათთა ✿
ნბ ⰴ მომიგო მე, ⰴ მეტეოდა, ნიშთათჯს რომელთათჯს მე მკითხავ,
ნაწილთაგან შეუმლო თქჳსად, ხოლო ცხოვრებისა შენისათჯს, არა
ვარ მოვლინებულ, მოთხრობად შენდა არამედ, არა უწუოდე.

თ ა ვ ი ე.

ა ხოლო სასწაულთათჯს, აჲა დღენი მოვიდენ რომელთა შინა მცხოვ-
რებელთა ქუჱყანასა ზედა დატჯრთულთათჯს იეუნენ ხარკითა მრავა-
ლითა, ⰴ დაიფაროს გჱა სიმართლისა, ⰴ იეოს დაშენებული უნა-

ბ ოფო სარწმუნოებისაგან ✿ ❡ განმრავლდეს უსამართლობა უფ-
როს ამისა, რომელსა შენ ხედავ, ❡ უფროს ყოველნი რომლი-
გ სათჳს გესმნეს მველით ✿ ❡ იოს ქუჴყანა რომელსა შინა შეხჳ-
დ დე. აწ იხილო, სამეუფოდ ❡ იხილონ მოოხრებული ✿ ხოლო
ე უკეთუ შენ მოკცეს მაღალმან ცხოველ ყოფად. იხილო შემდგომად
მესამისა საუკრისა, აღმობრწყინდეს მცის მზე ❡ ღამე, ❡ მთოვარე
ვ სამგზის დღესა შინა ✿ ❡ სწუჴსთდეს სისხლი ხეთაგან, ❡ კლდემან
ე მოსცეს კმაჲ თჳსი. ❡ შეიძროდენ ერნი ✿ ❡ იგი იოს მეფედ,
ვ რომელსა არა ესჳდენ მეოფნი ქუჴყანასა ზედა. ❡ მფრინველნი
შორის თავთა თჳსთა დამკჳდრებასა ჰყოფდენ, აღგილსა თჳსსა,
❡ ზღუამან სოდომისამან განუტევნეს თევზნი, ❡ მოსცეს კმაჲ
ღაჲთ, რომლისა მრავალთა არა იცოდენ, ❡ ყოველთა ესმას კმაჲ
ი მისი ✿ ❡ განჴეთქილება იყვნენ ყოველთა შორის ქუჴყანათა, ❡
ზ ცეცხლი, ხშირად აღმოკდეს, ❡ მკეცთა გელისათა დაიმკჳდრონ, ❡
ჱ დედანი სალმობიერნი შობდენ საკჳრველსა ✿ ❡ ტკბილთა შინა
წყალთა მარილოვანნი იჰოვნეს ❡ მოუვარენი ყოველნი თჳთ ამას
ზედა განეწყვნეს: ❡ დაიფაროს მაშინ გონებაჲ, ❡ მეცნიერებაჲ გა-
ნიეფნენ საუნჯეთა შინა თჳსთა ✿ ❡ იძიებოდეს მრავალთაგან ❡ თ
არა იჰოოს, ხოლო უსამართლობა ❡ უკრძალველობა განმრავლ-
დეს ქუჴყანასა ზედა ✿ ❡ ჰკითხჳდეს აღგილსა მასლობელსა თჳს-
ი სა, ❡ ჴრქუას: მოვიდეს თუ შემდგომად შენსა სიძრავლე სიწრფოე-
ბისა მეოფელი, ❡ ამისა იჯმნა ✿ ❡ იოს ჯამსა მას შინა ❡ ესეე-
ია დეს ❡ იოს კაცნი ❡ არა მოიღონ: შურებოდეს ❡ ვერ წარიმძრ-
თონ გზაჲ მათი ✿ ესე სასწაული მოშვებულარს ჩემდა თქმად შენდა
იბ მიმართ, ❡ უკეთუ ევედრო კაცად, ❡ სტიროდე, ვითარცა აწ, ❡
შემდგომად იმარხო შჯდ დღე, კაცად უფროს ამათთა ისმინო ✿ ❡ იგ
განკურთი ❡ კორცი ჩემი შეძრწუნდა ფრიად, ❡ სული ჩემი
დაშურა, ვითარცა მოაკლდა ✿ ❡ დამიჰურა მე, რომელი მო-
იდ ვიდა ანგელოსი, რომელი მეტეოდა მე, ❡ განმაძლიერა მე, ❡ და-
მადგინა მე ფჳრთა ზედა ✿ ❡ იო მეორესა შინა დამესა, ❡ მო-
იე ვიდა ჩემდამო სალათიელ წინამძღუარი ერთა: ❡ მრქუა მე: სადა

ოვ იუაჳ ⁘ რაჲდ ჰირი შენი შეწუხებულარს ✠ ანუ არა უწეია, რამეთუ
შენდა რწმუნებულ არს ისრაილი, ქუჱყანასა შინა ტუჱშობისა მა-
ის თისასა ✠ აღდეც უკუჱ, ⁘ ჯაძე ჰური, ⁘ ნუ დაგვიტეგებ ჩუჱნ,
ვითარცა მწუემსმან სამწუსო თჯსი კელთა შინა მგელთა ბოროტ-
იჱ თა ✠ ⁘ კარქუ მას: წარვედ ჩემგან, ⁘ ნუ მომეხლები ჩემდა მი-
ით მართ, ⁘ ისმინა, ვითარცა ვარქუ, ⁘ განვიდა ჩემგან ✠ ⁘ მე ვი-
მარხჳდი შჯდ დღე, მგლოვარე ⁘ მტირალი, ვითარცა მამცნო მე
კ ურიელ ანგელოზმან ✠ ⁘ იუო შემდგომად შჯდთა დღეთა, ⁘ კჳა-
ლად გულის სიტუაჲ გულისა ჩემისა ძნიად იუენენ ჩემდა ფრიად ✠
კა ⁘ მოიღო სულმან ჩემმან სული გონიერი, ⁘ კჳალად იწუო თქმად
კბ წინაშე მაღლისა სიტუაჲ ✠ ⁘ ვთქუ: ჯ მეუფეო უფალო, ეო-
ველთაგან მაღნართა ქუჱყანისათა, ⁘ ეოველთაგან ხეთა მისთა გა-
კგ მოირჩიენ ვაზსი მხოლო ✠ ⁘ ეოველთაგან სიმრგვლისა ქუჱყანი-
სა გამოირჩიენ შენდა ღელე ერთი: ⁘ ეოვლისაგან ჳვაილთა დაშენე-
კდ ბულისა, გამოირჩიენ შენ ⁘ შროშანი ერთი ✠ ⁘ ეოველთაგან უფ-
სკრულთა ზღჳსათა, აღაჳსენ შენდა წყარო ერთი ⁘ ეოვლისაგან შენე-
კე ბულთა ქალაქთა-განწმიდენ თავისა შენისა თჯს სიონი ✠ ⁘ ეოველ-
თაგან შექმნილთა მფრინველთა, სახელ სდეე შენდა ტრედსა ერთსა: ⁘
ეოველთაგან ქმნილთა საცხოვართა, განიზრახე თავისა შენისად
კვ ცხოვარი ერთი ✠ ⁘ ეოველთაგან უმრავლესთა ერთა, იჰოენ შენდა
ერნი ერთნი: ⁘ ეოველთაგან გამოცდილთა სჯულთა, მისცენ ამათ,
კზ რომელი შეიეგარე ერნი ✠ ⁘ აწ უფალო რად მისცენ ერთი მრა-
მრავალთა, ⁘ განშზადენ ერთსა ზედა ძირსა მრავალნი სხუანიცა,
კჱ ⁘ განიბნიენ ერნი შენნი მრავალთა შინა ✠ ⁘ წარღუენეს, იგინი
რომელნი წინა აღმდგომსა იტუოდენ აღთქმისა შენისასა. ⁘ რო-
კთ მელნი შენთა მცნებათა არა ირწმუნებენ ✠ ⁘ უკეთუ სიმულილით
მოიმულენ ერნი შენნი, შენითა კელითა თანმდებობენ განსწავ-
ლად ✠ ⁘ იუო ოდეს ვიტუოდი სიტუჱსა, მოვიდა ანგელოზი
ლა ჩემდამო, რომელი პირველ მოვიდა ჩემდა მიმართ გარდასრულსა
ლბ შინა ღამესა ✠ ⁘ მრქუა მე: ისმ.ნე ჩემი, ⁘ გასწაო შენ: ⁘ მომ-
ხედე მე, ⁘ დავდგა წინაშე შენსა ✠ ⁘ ვარქუ: იტუოდი უფალო ჩემო. ⁘

ჰრქუა ჩემდა მომართ: ფრიად შენ განცჯურებასა შინა ქმნილ ხარ
გონებასა ისრაელისა თჯს: ანუ უფროს შეგიუვარებიეს თჳი, ვიდრე
მეოფელი იგი ✿ ✠ ვთქუ მისა მიმართ, არა, უფალო არამედ მტკი- ლგ
ვნეული მეტუუჱლ ვარ, რამეთუ მტანჯენ მე თეძონი ჩემნი უოველ-
სა ჯამსა, მემიებელი მიწევნად კუალსა მაღლისასა, გამოკვლევად
ნაწილსა მსჯაერისა მისისა ✿ ✠ თქუა ჩემდა მომართ, არა ძალგიც, ლდ
✠ ვარქუ: რომლისა თჯს უფალო რაჲდ ვიშეჳ, ანუ რაჲდ არა მექმ-
ნა საშო დედისა ჩემისა მე საფლავ, რათამცა არა მეხილვა შრო-
მანი იაკობისა, ✠ უძლურება ერისა ისრაელისა ✿ ✠ მრქუა მე: ლე
აღმირაცხე მე ესე, რომელი კუალად არა მოვიდენ, ✠ შემიკრიბე მე
განბნეულნი წუჱთნი: ✠ განმიცხოველე მე კმელნი უგჳანი ✿ ✠ ლვ
განმიხუჱნ მე დაჴშულნი საუნჯეთანი ✠ მომგუარე მე დაჴშულნი
ძათ შინა ქარნი, ✠ მაჩუენე მე სახე კმისა, ✠ მაშინ გიჩუენო შენ
შრომაჲ, რომელსა ელი სილვად. ✠ ვთქუ ✿ ჯ მეუფეო უფალო, לז
რამეთუ ვინ არს, რომელმან შეუძლოს ესენი ცნობად: თჯნიერ მისა
რომელსა კაცთა თანა საოფელი არა აქუს ✿ სოლო მე უგუნურმან, לח
✠ ვითარმცა უძლო თქმად ამათ თჯს. რომლისათჯს, მე მკითხავ ✿
✠ თქუა ჩემდამო: ვითარცა არა ძალგიც ეოფად ერთთა ამათჯან, לთ
რომელი თქმულ არიან: ეგრეთ არა ძალგიც ჰოენად სასჯელისა
ჩემისა,, ანუ ბოლო სიეგვარულისა რომელი ერთა აღუთქუ ✿ ✠ מ
ვთქუ: არამედ აჰა, უფალო, შენ ახლოს ხარ ამათთა რომელნი თა-
ნა დასასრულისა არიან ✠ რაჲ ჰჴოან, რომელნი ჰირველ ჩემსა
იეუნენ, ანუ მე ანუ რომელი შემდეომად ჩემსა ✿ ✠ იტეოდა ჩემ- מა
და: ვამსჯავსო გჯრგჯნსა სასჯელი ჩემი ვითარცა არა
უკანასკნელთა ✠ ეო ვნებაჲ, ეგრეთ არცა ჰირველთა მოსწრა-
ფებაჲ ✿ ✠ მიუგე, ✠ ვარქუ: ვერ ძალგიცს თუ ეოფად ამათ, რო- מბ
მელი ქმნილ არიან, ✠ რომელი არიან, ✠ რომელი მოვლენან ერ-
თბამად, რათამცა მოსწრაფებედ სასჯელი შენი მიჩუჱნო ✿ ✠ მომი- מგ
ეო ჩემდამო ✠ თქუა: არ ძალუც აღსწრაფებად ქმნილთა შემოქმედ-
სა ზედა, არცა მოღებად საუკუნეთა ამათ, რომელნი მას შინა
ქმნილ არიან ერთბამად ✿ ✠ ვთქუ: ვითარ ეტეჯ მონასა შენსა, מდ

ვინათგან განცსოლებით განაცსოველე შენგან ქმნილნი შექმნულნი ერთად, ⁂ მოიდო ქმნულებანი: ძალუცს აწცა მოდებად აწინდელსა ჟამსა ამას ერთად ✿ ⁂ მრქუა მე: ჰკითხე საშოთა დედა-კაცისათა, ⁂ ეტყოდი მისდა: ⁂ უკეთუ შობ, რაჲდ ჟამისა ებრ, ეყედრე უკუშ
მე მას, რათა შვას ათი ერთად ✿ ⁂ ვარქუ არ ძალუც, არამედ ჟამისა
მვ ებრ ✿ ⁂ თქუა ჩემდამო: ⁂ მეც მივეც მუცელი ქუშჱანისა მათ,
მს რომელნი დაოსილ არიან მას ზედა ჟამისა ებრ ✿ რამეთუ რომ-
მშ ლითა სახითა ურმა არა იშუშჱბის იმათ, რომელნი მოსუცებულ
მთ არიან: ეგრეთ მე განვაგე ჩემგან ქმნულებანი საუკუნო ✿ ⁂ ვკითხე, ⁂ ვთქუ: ვინათგან აწ მომცე მე გზა, ვიტყოდე წინაშე შენსა: რამეთუ დედანი ჩუშჱნნი რომლისათჳს იტყოდი ჩემდა, კუალად
ნ ჩჩჳლ. ⁂ აწ სიბერისა მიმართ მიაასლების ✿ ⁂ მომიგო ჩემდა
ნა მომართ ⁂ თქუა: ჰკითხე შენ რომელი შობს, ⁂ გრქუას შენ ✿ რამეთუ ეტყოდი მას: რაჲდ, რომელთა მშობელ ხარ, აწ არა არიან მსჯავს მათ თანა რომელი ჰირველ შენდა, არამედ უმცირესნი ჰასაკითა ✿ ⁂ გრქუას შენდა მანცა სიხუანი არიან, რომელნი სიჭაბუ
ნბ კისა ძალსა შინა შობილ არიან, ⁂ სხუანი რომელი ქუე ჟამისა სიბერისა მოკლებულნი დედათა იშობნენ ✿ სცნა უკუშ შენცა რამეთუ უმცირეს ჰასაკითა არს მათგან, რომელი ჰირველ თქუშჱნსა ✿
ნგ ⁂ რომელი შემდგომად თქუშჱნსა, უმცირეს ვიდრეცა ოქუშჱნ, ვითარცა აწ მოსუცებულნი ქმნულნი, ⁂ ძალსა ჭაბუკთანი ცვალებულნი ✿
ნდ ⁂ ვარქუ უკეუდრები უფალო, უკუშჱთუ ჭეოო მაღლი წინაშე თუალთა შენთა, მიჩუენე მონასა შენსა, რომლითა მოსედო ქმნულსა შენსა.

თ ა ვ ი ვ.

ნე ა ⁂ ა მრქუა ჩემდამო: დასაბამითგან ქუშჱანის სიმრგულისა, ⁂
ბ ჰირველ საფუძველის გამოსლვითა საუკუნისა, ⁂ ჰირველ ვიდრეცა იქმნენ ქართა ქროლისა შეკრებანი ✿ ⁂ ჰირველ ვიდრეცა აცრჱ-
ნებისა კმათა ქუხილთა, ⁂ ჰირველ ვიდრეცა ნათლისა კამკამებისა ელვარებისა, ⁂ ჰირველ ვიდრეცა საფუძველის დამტკიცებისა სამო-
გ თხისა ✿ ⁂ ჰირველ ვიდრეცა ხილულ იქმნენ უუაჲლთა შუშჱნიერებანი, ⁂ ჰირველ ვიდრეცა განძლიერნეს ძალნი მოდუაწილთა, ⁂

პირველ ვიდრეღა შეკრბეს უფრიცხუფსნი მკედრობანი ანგელოზთა-
ნი ✿ ⁂ პირველ ვიდრეღა ამაღლებობდეს სიმაღლენი ჰაერისანი, ⁂
⁂ პირველ ვიდრეღა იწოდნეს სახოშინი სამეუროსანი, ⁂ პირველ
ვიდრეღა აღეუხნებოდეს საკმილი სიონსა შინა ✿ ⁂ პირველ ვიდ- ე
რეღა გამოკვლეულ იქმნენ მდგომარენი წელიწადნი, ⁂ პირველ ვი-
დრეღა განეშორებოდნეს მათ, რომელნი აწ სცოდვენ, დაწუებანი, ⁂
პირველ ვიდრეღა აღბეჭდული იქმნენ იკონი, რომელი სარწმუნოებას
საუნჯეობდენ ✿ მაშინ მე, განვიხსახე, ⁂ ქმნილ არიან ჩემ გამო ვ
ერთისა ⁂ არა სხვის გამო. ⁂ დასასრული იეოს ჩემგნით ⁂ არა
სხვით ✿ ⁂ მიუგე, ⁂ ვარქუ: რაჲ იეოს განვოფანი ჯამთანი; ანუ ზ
ოდეს იეოს აღსასრული პირველისა, ⁂ მეორისა დასაბამი ✿ ⁂ ჱ
ჰმრქუა ჩემდამო: აბრაამითგან ვიდრე ისაკამდე [1] ოდეს შობილ
არიან მისგან იაკობ ⁂ ესავ, კელსა იაკობისსა იხერა პირველით-
გან ბრწყალი ესავისა ✿ რამეთუ აღსასრული ამის საუკუნისა არს თ
ესავ, ⁂ მეორისა დასაბამი იაკობ ✿ კაცისა კელი შორის ბრწყალთა ი
⁂ კელსა სხუჲსასა ნუ ეძიებ ეზდრაო ✿ ⁂ მიუგე ⁂ ვარქუ: ჯ მეუფეო ია
უფალო, უკეთუ ვპოე მადლი წინაშე თუალთა შენთა ✿ გეკედრები იბ
შენ რათა მიჩუენო მონასა შენსა აღსასრული სასწაულთა შენთა,
რომელთაცა ქამსა მახჩუნენ მე ღამე გარდასრული ✿ ⁂ მოძიგო, იგ
⁂ მრქუა მე: აღდეგ ფერხთა შენთა ზედა, ⁂ ისმინე კმაჲ აღუსილი
ოხრებითა ✿ ⁂ იეოს ვითარცა შერეევა, ⁂ არა შეირეიოს ადგილი, იდ
რომელსაცა ზედა სდგე ✿ ამისთჳს ოდეს გეტეოდეს შენ, ნუ გან- იე
ცჯფრდები რამეთუ არა აღსასრულისათჳს სიტყუაჲ, ⁂ საფუძველი
ქუჩანისა გულის ხმა იეოფებოდეს ✿ ვინათგან მათთჳს ნივთთა ივ
სიტყუაჲ შეაძრწუნებდეს, ⁂ შეირეეის, რაძეთუ უწეის ვითარმედ აღ-
სასრული მათი აქუს შეცვალებაჲ ✿ ⁂ იეო რაჟამს ვისმინე, აღვდგ იზ
ფერჴთა ზედა ჩემთა, ⁂ მესმა, ⁂ აჴა კმა მეტეუბელი ⁂ ოხრა მისი,
ვითარცა ოხრა წუალთა მრავალთა ✿ ⁂ თქუა: აჴა მოვალს ⁂ იეოს იჱ
ოდეს მიახლებად ვიწუო რათა მივხედო მეჯდრთა ქუჩანასა ზედა ✿
⁂ ოდესცა ძიებად ვიწუო, მათგან რომელი უსამართლოთ აწუინებ- ით

[1] ა მოსე. კჳ.

ღეს უსამართლოებითა თჳსითა, ⁂ ოდეს აღიჳსოს სიმდაბლე სიო-
კ ნისა ✿ ⁂ ოდეს ⁂ ისასწაულოს საუკუნო რომელი ⁂ იწყების
გარდასლვად, ესე სასწაული ვუო წიგნი განეხუნენ წინაშე ჰირთა
კა მტკიცეთა ⁂ ყოველთა იხილონ ერთბამად ✿ ⁂ ერთისა წლისა
ურმანი იტუოდენ კმითა თჳსითა, ⁂ მუცელ ქმნილნი უსრულთა შობ-
დეს ჩჩჯლთა: სამისა ⁂ ოთხისა თუჱსათა, ⁂ ცხოერობდენ ⁂ აღიძ-
კბ რვოდენ ✿ ⁂ მეესეულად გამოჩნდებოდენ ადგილი ნათესისა არა
კბ დათესილი, ⁂ სავსე საუნჯენი ანაზდად იპოვოს უქმნი ✿ ⁂ საყ-
ვიერსა სცემდენ ოხრითა, ოდეს რომელნი ყოველმან ისმინოს,
კგ მეის განცჯურდენ ✿ ⁂ იეოს მას ჯამსა შინა აღიჯურნენ მოუვარე-
ნი მოუვარეთა სედა ვითარცა მტერნი, ⁂ განკჯრდენ მისთანა ქუჱყანა
⁂ მარღვნი წუაროთა დადეეს, ⁂ არა გარდამოვიდოდენ, ⁂ არა დიო-
კდ ღეს სამთა ჯამთა ✿ ⁂ იეოს ყოველი რომელი დატეებულ იეოს
ამათ ყოველთაგან რომელნი წინასწარ ვთქუ შენდა, იგი ცხოენდეს,
⁂ იხილოს მაცხოვარება ჩემი ⁂ აღსასრული საუკუნოსა თქუჱნი-
კგ სა ✿ ⁂ იხილონ რომელი მისაღებელი არიან ერნი, რომელთა სი-
კუდილისა ეემოჲ არა იხილეს შობითგან თჳსისა, ⁂ იცვალოს გული
კზ მკჯდრთა, ⁂ მოიქცნენ საკრძნობელსა სხუასა ✿ რამეთუ მოსჱხოს
ბოროტი, ⁂ დაშრტეს საცთური, ხოლო აღუვანენ სარწუნოება ✿
კჱ ⁂ იმლიოს ხრწნილებაჲ, ⁂ გამოჩნდეს ჴეშმარიტება, რომელი უსა-
კთ უოფო იუჱნენ დღენი ესოდენი ✿ ⁂ იეო ოდეს მეტუოდა მე, ⁂ აჴა
ლ წუნარად შეჱსედე მას, ⁂ წინაშე მისსა ვდეც ✿ ⁂ თქუა ჩემდა მო-
მართ ესე მოგედ შენდა მოჩუჱნებად ჯამისა მომაჴალისა ღამისა ✿
ლა უკეთუ უკუჱ კუალად ეედრო, ⁂ კუალად იმარხო შჯდთა დღეთა,
კუალად შენ მოგითხრა ამათთანა უფროსდა ნიეთი დღეთა შინა
ლბ რომელთა შინა მესმა ✿ რამეთუ შესმენილ არს კმაჲ შენი წინაშე
მაღლისათა, რამეთუ იხილა ძლიერი წარმართება შენი ⁂ იხილა
ლგ სიწმინდე, რომელი სიერმით შენითგან გაჴუნდა ✿ ⁂ ამისთჳს მო-
მაგლინა მე ჩუჱნებად შენდა ყოველი ნიეთი ესე, ⁂ გარქუ შენ კად-
ლდ ნიერ იყავ, ⁂ ნუ გეშინინ ✿ ⁂ ნუ შეუძლებ სისწრაფედ ჰირველის-
თანა ჯამისა განხრახუად ამაოებისა, რათა არა მოისწრაფო უკანა-

სჳნელთაგან ჯამთა ✠ ⁂ იოო შემდგომად ამათსა ⁂ ვტიროდი კუა- ლვ
ლად, ⁂ ეგრეთვე ვიმარხე შჯდ დღე, რათა აღუსრულო სამი შჯ-
დეული, რომელი თქმულ არიან ჩემდა ✠ ⁂ იოო მერვესა ღამესა ლვ
შინა, ⁂ გული ჩემი შემიძრწუნდა კუალად ჩემ შორის, ⁂ ვიწყე თქმად
წინაშე მაღლისათა ✠ რამეთუ აღეტყინა სული ჩემი ფრიად, ⁂ გუ- ლზ
ლი ჩემი დაჴსნდა ✠ ⁂ ვარქუ, ჯ უფალო, სიტყუა სთქუ ჰირ- ლზ
ველითგან შექმნისა ჰირველსა შინა დღესა. მეტყუველმან რათა [1]
იოს ცანი ⁂ ქუჱყანანი, ⁂ სიტყუა შენი საქმე სრული ✠ ⁂ იქმნა ლთ
მაშინ სული, ⁂ ბნელი გარემოს იქცეოდა, ⁂ დუმილი, ოხრა კმი-
სა კაცისა კუალად არა იოო ქმნილ შენგან ✠ მაშინ სთქუჱნ საუნ- მ
ჯოთაგან შენთა გამოღებად მნათობი ნათელი, რომელმან გამოაჩი-
ნოს საქმენნი შენნი ✠ ⁂ დღესა შინა მეორესა შეჰქმენ სული სამ- მა
უაროისა, ⁂ უბრძანეს მას რათა განეყოს, ⁂ განეყოფილება ეოს შო-
რის წუალთა, რათა ნაწილი რომელიმე მაღლა უკუდგეს, ⁂ ნაწი-
ლი მეორე დაბლა ეგოს ✠ ⁂ მესამესა დღესა უბრძანენ წუალთა მბ
შეკრება მეჯდესა შინა ნაწილსა ქუჱყანისასა, ხოლო ექუსი ნაწი-
ლი განაჯმენ ⁂ დაიმარხე, რომელიცა წინაშე შენსა მსახურებდენ
სათესავად ღუთისაგან ⁂ შენებულნი ✠ რამეთუ სიტყუაჲ შენი გამო- მგ
ვიდა ⁂ მეის საქმე იქმნენ ✠ რამეთუ გამოვიდა მეცხეულად ნაყოფ- მდ
თა სიმრავლე უსომელისა, სურვილი ჯამისა ჰირად ჰირადთა, ⁂
უუავილთა ხილვითა უკვალებელითა, ⁂ კეთილ სულნელნი საყოხლი-
სა გამოუცულველისა, ⁂ დღესა შინა მესამესა ესე ქმნილ არიან ✠
ხოლო მეოთხესა დღესა უბრძანენ მზესა ყოფაჲ ნათლისა, ნათელი მე
მთოვარისა ⁂ ვარსკულავთა გარდასხმანი ✠ ⁂ უბრძანე მათ [2] რა- მვ
თა მსახურებდეს მეოფდს შექმნულს კაცსა ✠ ხოლო მეხუთესა დღე- მზ
სა სთქუ მეშჯდეთა ნაწილოა, სადა იეუნენ შეკრებულ წუალნი,
რათა გამოიღონ ცხოველნი, ⁂ მორინველნი, ⁂ თევზნი, ⁂ ეგრეთ
იქმნეს წუალი იგი უტეეი ⁂ უსულო როჱლსა ღუთისა წაიის ყო- ჱწ
ფითა ებრძანებოდეს, ცხოველთა ქმნულება, რათა ესენი საკჯრეველე-
ბათა შენთა ნათესავთა მიეუთხრობდენ ✠ ⁂ მაშინ დაიმარხნენ ორნი მთ

[1]) ა მოსე ს.—[2]) ა მოსე დ.

სულნი: სახელი ერთისა უწოდეს ენუქ, ⁂ სახელი მეორისა უწო-
ნ დეს ლევიათამ ✠ ⁂ განუყვე იგინი ერთი მეორისაგან: რამეთუ არა
ვძლო მეშჯდესა ნაწილსა, სადაცა იუნენ წუალი შეკრებული, და-
ნა ტევნად მათთა ✠ ⁂ მისცეს ენუქს ერთი ნაწილი, რომელი განკმელ
არს მესამესა დღესა, რათა დაიმკჯდროს მას ზედა, სადაცა არს მთაჲ
ნბ ათასნი ✠ ხოლო ლევიათამს ძიეც მეშჯდე ნაწილი მწუურნებისა, ⁂
იჳრე იგი, რათა იუოს საშჯელად, რომელთათჯსცა ღნებავს, ⁂
ნგ ოდეს ინებო ✠ ხოლო მეექუსესა დღესა უბრძანენ ქუჱყანასა, რა-
თა ქმნან წინაშე შენსა საცხოვარნი, ⁂ მკვცნი, ⁂ ქუჱ წარმავალ-
ნდ ნი ✠ ⁂ უმაღლეს მათ ზედა ქმენ ადამ, რომელიცა დაბადინე მწყემ-
სად ⁂ მთავრად ყოველთა ქმნულთა ზედა, რომელი ქმენ, ⁂ მისგან
ნე ვიშეფით ჩუჱნ ყოველნი, რომელნი გამოირჩიენ ერნი ✠ ხოლო
ესე ეოველი ვოქუ წინაშე შენსა უფალო, რამეთუ ჩუჱნთჯს აღგჯ-
ნვ გენ საუკუნო ✠ ხოლო სხუანი წარმბრთნი ადამისაგან ნაშობნი,
არქუთ მათ არა რაჲსა ეოფად: რამეთუ ნერწუვისა მიმჯსავსებელ
არიან, ⁂ რამეთუ წუჱთებასა ჯურჯულთაგან მიამსგავსენ სიმრაკლე
ნზ მათი ✠ ⁂ აწ უფალო, აჰა იგინი წარმბრთნი. რომელი არა რაჲსჯ
შემრაცხვე არიან, იწყეს ფლობა ჩუჱნ ზედა, ⁂ შთანთქმად ჩუჱნ-
ნჱ და ✠ ხოლო ჩუჱნ ერნი შენნი, რომელთა უწოდენ ჰირშოდ, მსო-
ლოდ შობილად შეუუარებულად შენად, მიცემულ ვართ კელთა შინა
ნთ მათთა ✠ ⁂ უკეთუ ჩუჱნთჯს შექმნულ იქმნა საუკუნო, რად სამჯ-
დრებელი ვერ ეიპერნეთ საუკუნეთა, ვიდრემდის ესე იუოს.

თავი ზ.

ა Და იუო ოდეს დაჳასრულე სიტუებაჲ სიტუებათა ამათ, მოივლი-
ბ ნა ჩემდამო ანგელოზი რომელი მოვლინებულ იუო ჩემდა მიმართ
გ ჰირველთა შინა ღმრთა ⁂ თქუა ჩემდამო ✠ აღდეგ ესდრა, ⁂ ისმინე
სიტუანი, რომელთა ძოველ თქმად შენდამი ✠ ⁂ ვარქუ: იტუოდი
დ უფალო ჩემო, ⁂ თქუა ჩემდა მომართ: სლუაჲ დადგინებულ არს
ერცელს შინა ადგილსა, რათამცა ღრმა იუოს ⁂ უსომოდ ✠ ხო-
ლო ექმნა მას განსლვა იწროსა შინა დადგინებულსა ადგილსა,
ე რათამცა მსგავს მდინარეთა იუოს ✠ რამეთუ ვინ მნებებელმან ინე-

ბოს შესვლად ზღუასა შინა, Ⴣ იხილოს იგი, ანუ უფლებად მათ, ა
უკეთუ არა განვლოს იწრონი, ვრცელსა შინა, ვითარ განსლვად
ძალუც ✿ Ⴣ კვალად სხვებრ: ქალაქი შენებულარს, Ⴣ დადგინებულ ბ
ადგილსა ზედა ველთასა: Ⴣ არს საფსე უოველითა კეთილითა ✿ გან- ზ
სვლა მისი იწრო, Ⴣ დაქანებულსა ზედა დადგინებულ, რათმცა
მარჯვნით ცეცხლი იეოს, ხოლო მარცხენით წუალი ღრმა ✿ ხო- თ
ლო კუალი არს ერთი ოდენ შორის მათსა დადგენილ ესე იგი არს
შორის ცეცხლთა Ⴣ წუალთა, ერთი ოდენ ხარისხი კაცთა შემძლე-
ბელი დატევნად ✿ ოდეს უკუნ მიეცეს ქალაქი ესე კაცსა სამკვიდ- თ
რებელად, უკეთუ არა განვიდეს წინაშე დადებულისა ჯირისა, ვითარ
მიიღოს სამკვიდრებელი თჳსი ✿ Ⴣ ვარქუ: ევრეთ უფალო. Ⴣ ი
ჰრქუა ჩემდაძო, ესრეთ არს ისრაილისაცა ნაწილი ✿ რამეთუ ია
ამათთჳს შევქმენ საუკუნო, Ⴣ ოდეს გარდაჴდა ადამ სჯულდებასა
ჩემსა, დაისაჯა რაჲცა ქმნილარს ✿ Ⴣ იქმნეს გამოსვლასა მისსა იბ
საუკუნოსა იწრონი, Ⴣ სალმობიერნი, Ⴣ საშრომნი: ხოლო მცი-
რენი Ⴣ ბოროტნი, Ⴣ მწუხარებითა სავსენი, Ⴣ შრომითა დიდითა
დამტკიცებულნი ✿ რამეთუ დიდისა საუკუნოჲსა შესავალნი ვრცელ- იგ
ნი Ⴣ უშიშარნი, Ⴣ მოფენელნი უკვდავებისა ნაუოფთა ✿ უკეთუ იდ
უკუნ შემავალნი არა შემოვლენ, რომელნი ცხოვრებენ იწრისა
შინა Ⴣ ამაოსა ამას, არ ძალუძთ მოღებად, რომელ არიან განმზა-
დებულნი ✿ აწ უკუნ რაიდ შენ ძრწი, ოდეს ხარ ხრწნილი, Ⴣ იუ
რაიდ შფოთებ შენ, ოდეს ხარ მოკუდაჲ ✿ Ⴣ რაჲდ არა მოგიღებიეს იზ
გულსა შინა შენსა, რომელი არს მომავალი, არამედ რომელი
აწინდელი ✿ მიუგე, Ⴣ ვარქუ: მეუფეო უფალო, [1] აჴა განაგენ იზ
სასჯელითა შენითა, რამეთუ მართალნი დაიმკჳდრებენ ამას, ხოლო
არა წმიდანი წარწუმდენ ✿ ხოლო მართალთა იტჯრთონ იწროებაჲ იწ
სასოებითა ფართოებისათა: რამეთუ რომელთა არა წმინდებაჲ ჳვეს,
Ⴣ იწროებასა ივნებდეს, ფართოებასა არა იხილვენ ✿ Ⴣ მრქუა მე: ით
არა არს მსაჯულნი უფროს ღმრთისა, არცა გულის ხმიერნი უმაღ-
ლეს მაღლისა ✿ რამეთუ წარწუმდეს მრავალნი აწინდელნი, ვი- კ

[1]) კ მოსე ცჲ.

ნადგან არა სრულვენ წინა დადებულისათჳს სასჯელისა ღუთისა ✿
კა რამეთუ ბრძანებითა უბრძანა დმერთმან შემოსრულთა, ოდეს მოვიდენ, რომლისა მოქმედნი ცხოველ იყუნენ, ✻ მცველნი ტანჯულ არა
კბ იუნენ ✿ რამეთუ იგინი არა არიან უწყებულნი ✻ წინა აღუდგებოდეს მას, ✻ დაიდვეს თავისა თჳსისა გულის სიტყვანი, ამაო-
კგ ნი ✿ ✻ წინა დაისხნეს თავისად გარე მოსაველელნი ცოდვათა ✻
კდ იტყოდეს მაღლისა არა უოფად, ✻ ეზიანი მისნი არა ცნეს ✿ ✻ სჯული მისი შეურაცხ უყეს, ✻ აღთქმა მისი განაგდეს, ✻ სჯულ-
კე სა შინა მისსა სარწმუნოება არა აქუნდეს, ✻ საქმესა მისსა არა აღასრულებდეს ✿ მისთჳს ეზიარა, მოსწრაფედ მოსწრაფებით, ✻
კვ სავსე საფსებით ✿ ✻ აჭა ჯაჭი მოვალს, ✻ იქმნებოს ოდეს მოვლენ სასწაულნი, რომელი პირველ გარქუ შენ, ✻ გამოჩნდეს სძალი,
✻ განცხადებული გეჩუენოს, რომელი აწ დაიფარვის ქუეყანისა-
კზ გან ✿ ✻ უოველნი რომელნი კსნილარს პირველ თქმულთაგან ბო-
კთ როტთა, მან იხილოს საკჳრველნი ჩემნი ✿ რამეთუ განცხადნეს მე ჩემი იესო მათ თანა, რომელ არიან მის თანა, ✻ დატ-
კბენენ რომელნი დატეებულ არიან წელთა შინა ოთხასთა ✿ ✻
იოს შემდგომად წელთა ამათ ✻ მოკუდეს მე ჩემი ქრისტე, ✻ უო-
ლვ ველი რომელთა სამშჯნველი აქუნდეს კაცთა ✿ ✻ მოიქცეს საუკუნო
ლა ჳელსა შინა დუმილსა, დღეთა შჯდთა, ვითარცა პირველთა შინა
ვსჯე, ეგრეთ რათა არავინ დაადგრეს ✿ ✻ იოს შემდგომად დღე-
ლბ თა შჯდთა, ✻ განიღჯოს რომელსა არა ელჯოს საუკუნოსა, ✻
მოკუდეს განსრწინილი ✿ ✻ ქუეყანა მოსცემს მათ, რომელნი მას
ლგ შინა განისუენებენ, ✻ მტუჩრი რომელი მას შინა დუმილით მკჯდრობდენ, ✻ საცავთა გამოსცენ მიცემულნი მათდა სულნი ✿ ✻ გან-
ლდ ცხადნეს მაღალი საუდართა ზედა სასჯელისა, ✻ წარგდეს შეკრ-
ლე ვებანი, ✻ სულგრძლება შეკრბეს ✿ ხოლო მსაჯული ერთი ეგოს,
ლვ ჴეშმარიტება აღდგეს, ✻ სარწმუნოებამან შეუძლოს ✿ ✻ საქმე შეგომილ იოს, ✻ სასუიდელნი იჩვენოს. ✻ სიმართლემან განიღჯ-
ლვ მოს, ✻ უსამართლოებანი არღარა უფლებდეს ✿ ✻ ვარქუ: [1] პირ-

[1] ა მოსე ფ. ბ მოსე დბ.

ველი აბრაჰამ სოდომელთათჳს ევედრებოდა, ⁂ მოსე მამათათჳს
შეცოდებულთა უდაბნოს შინა ✿ ⁂ [1] რომელი შეძლოსად ამათ თა- ლზ
ნა ისრაილისათჳს დღეთა შინა აქაბისათა ⁂ სამოელისა ✿ ⁂ და- ლჳ
ვით შემუსრვილებისათჳს ⁂ [2] სოლომონ ამათთჳს, რომელნი მო- ლთ
ვიდეს სიწმინდესა შინა ✿ ⁂ [3] ელია მათთჳს რომელნი წჯამს მო- ლთ
იღებდეს ⁂ მუშდართათჳს, რათა განაცხოველოს ✿ ⁂ ესეცაჲ ერი- მ
სათჳს დღესა შინა სენაქერემისასა, ⁂ მრავალნი მრავალთათჳს ✿
უკეთუ აწ, ოდეს სრწონილი აღორძინდებოდეს, ⁂ უსამართლოებაჲ მა
განმრავლებულარს, ⁂ გევედრნენ მართალნი არა წმინდათათჳს,
რაჲდ აწცა ეგრეთ არა იქმნებიან, ⁂ მოიგო მე, ⁂ მრქუა ✿
აწინდელი საუკუნო არა არს აღსასრული. დიდება მას შინა ხშირნი მბ
ჰგიეს, მისთჳს ევედრებოდეს უძლურთათჳს ✿ რამეთუ დღეთა მგ
სასჯელისათა იოს აღსასრული ჟამსა ამას, ⁂ დასაბამი ჟამთა მო-
მაჲალისა უკდაჲ, რომელიცა შინა წარჴდა სრწონილება ✿ განიკუნა მდ
მოუთმენელობა, მოკუწთიღარს ურწმუნოებაჲ, სოლო აღორძნდა
სიმართლე, აღმობრწყინდა ჯეშმარიტება ✿ რამეთუ მაშინ არაჲს მე
მაჲლუს ცხოვრება მისი, რომელი წარწყმდა, არცა წარღვნად მისი
რომელი იძლიან: ⁂ მიუგე ✿ ⁂ ვარქუ: ესე არს სიტყუაჲ ჩემი ჰირვე- მჳ
ლი ⁂ უკანასკნელი, რამეთუ უმჯობეს იყო არა მიცემად ქუჴყანისა
ადამისა, ანუ ოდეს აწ მიცემულ იქმნა კრძალულად მისა, რათა არა
სცოდოს ✿ რამეთუ რაჲ სარგებელ ექმნების კაცთა აწინდელ- მჱ
სა შინა საუკუნესა ცხოვრებად ჯირსსა შინა, ⁂ მოკუდავთა მოლო-
დებად ტანჯჳსა ✿ ჯ რაჲ გიქმნიეს ადამ [4] უკუჴ თუმცა შენ მჴ
შესცოდე, არა ერთისა შესდა იქმენ დაცემა არამედ ჩუჴნიცა, რო-
მელნი შენგან გამოვედით ✿ სოლო რაჲ სარგებელ გექმნების მთ
ჩუჴნ, უკეთუ აღთქმულარს ჩუჴნდა უკუდაჲ ჟამი, სოლო ჩუჴნ სა-
სიკვდინენი საქმენი ჴქმენით ✿ ⁂ რამეთუ წინასწართქმულარს ჩუჴნ- ნ
და საუკუნენი სასოებანი, სოლო ჩუჴნ გულარმნილნი ამაონი
ვიქმენით ✿ ⁂ რამეთუ დატევებულ არიან ჩუჴნნი საოფელნი სა- ნა

[1] ბ მეფე კდ.—[2] ბ ნუშტ. კ· გ მეფე ⁂.—[3] გ მეფე იზ, ⁂ იჱ.—
[4] რომაელთა ი.

სიმრთელო ⁂ განსასვენებელი, ხოლო ჩუენ ბოროტსა ცხოვრებასა ⁂ ⁂ რამეთუ წინა განმზადებულარს დიდებად მაღლისა შეწევნად მათთა, რომელნი ევიანად სცხოვრებდენ, ხოლო ჩუენ სადრტჳნველთა გზათა ვიდოდით ✿ ⁂ რამეთუ ჩუენებულ იყოს სამოთხე, რომლისა ნაყოფი განუხრწნელი ეგების, რომელსა შინა არს განსვენება ⁂ სამკურნალო ✿ ხოლო ჩუენ ვერ შევიდეთ, რამეთუ უმაღლოთა შინა ადგილთა ვიყოფებით ✿ ⁂ რამეთუ უფროს ვარსკვლავთა განბრწყინდებიან, ჰირნი მათნი, რომელთა მოთმინება აქუნდათ, ხოლო ჩუენნი ჰირნი უფროს ბნელისა, შავი არს ✿ რამეთუ არა განვიზრახეთ ცხოვრებასა, ოდეს უსჯულოებასა ვყოფდით რამეთუ გუშაქუ შემდგომად სიკუდილისა დამთმობად ✿ ⁂ მოიგო, ⁂ მრქუა: ესე არს განსრახვა: ღვაწლისა რომელთა, მოღვაწებად იწუონ ქუეყანასა ზედა მობილთა კაცთა ✿ ⁂ უკეთუ მიმძლავრებულ იყოს, დაითმინოს რომელი სთქუ, ხოლო უკეთუ სძლოს. მიიღოს რომელი ეთქუა ✿ ვინაითგან ესე არს ცხოვრება, რომლისათჳს, მოსემ რქუა, ოდეს ცოცხლებდა ერთა მიმართ, იტყოდა: შეიკრიბეთ თავისა თჳსისა ცხოვარება რათა ცხონდეთ ✿ ხოლო არა ჰრწმენეს მასი, ⁂ არცა შემდგომთა მისა წინასწარმეტყუელთა, არცა ჩემი, რომელსა ვეტყოდი, მათ ✿ რამეთუ არა იყომცა ჴირი წარსწყმედელად მათდა, ვითარცა იყოს სიხარული მით, რომლითა განზრახვა არს ცხოვრებისა ✿ ⁂ მიუგე, ⁂ ვარქუ: უწყი უფალო, რამეთუ წოდებულ არს მაღალი მოწუალე, ვინათგან შეიწუალებს მათ, რომელნი არა საუკუნეს შინა მოჳდებიან ✿ ⁂ რამეთუ შეიგვედრებს მათ, რომელნი ცხოვრებასა ყოფენ სჯულისა ებრ მისისა ✿ ⁂ სულგრძელ არს, [1] რამეთუ უსულგრძელებს მათ, რომელთა სცოდეს, ვითარცა თჳს ქმნილებასა ✿ ⁂ უხჳ არს მიმცემელი, რამეთუ მიცემად ნებაჲს საკმართაებრ. ✿ ⁂ მრავალ მოწუალე, ვინათგან განუმრავლებს მოწუალებასა მათთა, რომელნი მდგომარენი არიან, ⁂ რომელნი განვლიდენ, ⁂ რომელნი იქმნენ ✿ უკეთუმცა არა განამრავლოს მოწუალებანი თჳსნი, არა

[1]) რომაელთა ბ.

განაცხოელნეს საუკუნო მათითურთ, რომელნი დაიმკვიდრებენ მას
შინა, ⁂ მიანიჭებს: ვინათგან ✿ უკეთუმცა არა მიანიჭა მადლთაგან ⁂ დ
თჳსისა, რათა აღასუბუქნეს ესენი რომელთა უსჯულოება ყოველ თა-
ვისგან უსჯულოებათა, მაშინ ვერ შეძლებდა ათეულ ათასისა ნა-
წილი ცხოვრებისა ეოფად კაცთა ✿ ⁂ უკეთუმცა მსაჯულმა არა ⁂ დთ
მიუტევა ამათ, რომელნი განკურნებულ არიან სიტკჳთა მისითა, ⁂
მოსპობადმცა სიმრავლესა ლალვისასა ✿ არა თუმცა დატევებულ ო
ქმნილ იყო ურიცხვთა შინა სიმრავლესა, გარნა მცირე ფრიად.

თავი ც.

და მომიგო ჩემდა, ⁂ თქუა: ესე საუკუნოჲ ქმნილი მაღლისა ა
მრავალთათჳს. ხოლო მომავალისა თჳს მცირედ ✿ ხოლო ვიტყო- ბ
დი წინაშე შენსა მიმსგავსებულსა ეზრა: ხოლო ვითარ იკითხვი-
დეს ქუჱყანისასა, ⁂ გრქუა შენ: რამეთუ მისცეს ქუჱყანამან უფროს
მრავალი რომლისაგან იქმნეს მეკეცისა: ხოლო მცირე მტჳრისა
ვინათგან ოქროჲ იქმნება. ეგრეთ ⁂ მოქმედება აწინდელისა საუკუ-
ნოსა ✿ [1]) მრავალ უკუჱ ქმნილ არიან, ხოლო არა მრავალნი ცხო- გ
ნდნენ ✿ ⁂ მიუგე ⁂ ვარქუ: სულმან ჩემმან შთაცოხნა უკუჱ გო- დ
ნიერება, ⁂ შთანთქა სიბრძნე ✿ ვ.ნათგან აღუთქვენ სწინად, ⁂ წი- ე
ნასწარმეტყუჱლებაჲ მნებებელსა. რამეთუ არა მოცემულ არს შენდა
ჭამი თჳნიერ გარნა ცხოვრებად ✿ ჯ უფალო, უკეთუ არა განმი- ვ
ტეო მონა შენი რათა გეგვედრებოდე წინაშე შენსა: ⁂ მოგუცე ჩუჱნ
თესლი გულსა შინა, ⁂ საგრძნობელი განწმედილი ვინათგან ნა-
ყოფნი იყომცა იგი სადა ცხოვრებად შეიძლების ყოველთა სრწონილ-
თა, რომელ ტჯრთად იყოს ადგილსა კაცისასა ✿ რამეთუ მსოლო ზ
სარ, ⁂ მხოლო ქმნილნი ჩუჱნ ვართ კელითა შენითა, ვითარცა
სთქუ ✿ ⁂ ვითარ აწ საშოთა შინა აღგებულ არს გუამი, ⁂ მოსცემ ⁂ ⁂ ⁂

დეს კუალად გამოცეს თუ დედისა, რომელი მას შინა აღიზარდ-
ი ნეს ✿ რამეთუ უბრძანე თჳთგან მუცელთა ესე იგი არს ძუძუთგან
ია მიცემად სძისა ნაყოფი ძუძუთა ✿ რათა აწოებდეს იგი რომელი
აგებულ არს ვიდრე რომელსამე ჟამადმდე. ⁂ შემდგომად ამისა წა-
იბ რუმართე მას შენისა მოწუალებითა ✿ გამოსარდენ იგი შენისა სი-
მართლითა, ⁂ ასწაენ მას სჯული შენი ⁂ განსწაჳლე იგი შენი-
იგ თა მეცნიერებითა ✿ ⁂ მოაკუდინებ მას ვითარცა შენსა ქმნილსა ⁂
იდ კუალად განაცხოველებ მას ვითარცა საქმესა შენსა ✿ უკეთუ უკუნ
წარსწუედ მას რომელი ესოდენითა შრომითა აგებულ არს, შენითა
ბრძანებითა ჯეროვან არს აგებად რათა ⁂ იგი იქმნეს, დაიცვას ✿
იე ⁂ აწ უფალო ვიტყჳ ეოველთა კაცთათჳს, ⁂ შენ უფროს უწეია ⁂
ივ ერთათჳს შენთა. რომელთა თჳს მელქიის ✿ ⁂ სამკჳდრებელთა შე-
ნთა, რომლისა თჳს ვგოდებ. ⁂ ისრაელისათჳს რომლისა თჳს შეჩი-
იზ რვებულ ვარ. ⁂ იაკობისათჳს რომლისათჳს მესაღმობიერ ვარ ✿ ამის
თჳს ვიწუო ვედრებად წინაშე შენსა ჩემთჳს ⁂ მათთჳს. რამეთუ ვხედავ
იჱ დაცემასა ჩუენსა, რომელნი ვმკჳდრობთ ქუეყანასა სედა ✿ არამედ
ით მესმა მოსწრაფედ სასჯელი რომელი მოვალს ✿ ამისთჳს ისმინე
ვაჲ ჩემი. ⁂ გულის ხმა უავ. სიტყუა ჩემი, ⁂ ვიტეოდე წინაშე შენ-
სა დასაბამი სიტყუათა ესდრასთა, ჰირველ ვიდრე აღებულ იქმნ ✿
კ ⁂ ვთქუ: უფალო რომელი მკჳდრობ უკუნისამდე, რომლისაცა
კა თუალი ამაღლებულა მაღალთა სედე. ⁂ ჰაერთა სედა ✿ რომ-
ლისა საყდარი უსასუიდლო არს, ⁂ დიდებაჲ მაუწდომელი რომ-
ლისა წინაშე დგანან მკედრობანი ანგელოზთანი ირწოლით ✿
კბ რომელთა ცვანი ქართა შინა ⁂ ცეცხლითა მოიქცევიან: რომლისა
კგ სიტყუაჲ ჩეშმარიტ, ⁂ სიტყუანი საუკუნო ✿ რომლისა ბრძანებანი
მტკიცე, ⁂ განგებულებაჲ საშინელ რომლისა ხედვა განაკმობს უფს-
კრულსა. ⁂ რისხვა განხრწნადიქმს მთასა. ⁂ ჩეშმარიტებასა წამებენ ✿
კდ ისმინე ლოცვაჲ მონისა შენისა, ⁂ უურად იხუმნ ქმნულებისა შენისა ✿
კე რამეთუ ოდეს ცხოველ ვიყო, ვიტეოდე: ⁂ ოდეს გულის ხმა ვყო-
კვ ფდე მოგებად ვიყო ✿ ნუ იხილავ ერთა სედა შენთა ცოდვასა, არა-
კზ მედ რომელნი შენ ჩეშმარიტებით გმსახურებს ✿ ნუ ჰკრძალავ არა

წმიდათა წარმართთა დაწუებითა, არამედ რომელმან შენი წამება სა- კ
ლმობითა დაიმარხნეს ✿ ნუ მოიკსენებ რომელნი წინაშე შენსა სი-
ცრუვით ცხოვრებდეს: არამედ მოიკსენე ესენი რომელთა ნებისაგან
შენისა შიში ცნეს ✿ ნუცა ინებებ წარწუმედად რომელთა ჰირუტ- კთ
უუთა ჩუ̈ჴულება აქუნდათ: არამედ მოიხილენ მათ ზედა რომელთა
სჯულისა შენისა ცხადათ ისწაევეს ✿ ნუ განრისხები მათ ზედა ლ
რომელნი მკეცთა უძჳრეს დასასჯელ არიან: არამედ შეიუგარენ იგი-
ნი. რომელნი მარადის სიმართლესა ზედა შენსა ესვენ ⁂ დიდებაჲ-
სა ✿ რამეთუ ჩუ̈ჴნ ⁂ მამათა ჩუ̈ჴნთა ეგრეთითა ტკივნეულებითა ლა
განვამჴნეთ: ხოლო შენ ჩუ̈ჴნ ცოდვილთათჳს მოწუალე იწოდე ✿
უკეთუმცა გსუროდეს რათა ჩუ̈ჴნ შეგჯწუალო, მაშინ მოწუალე ლბ
იწოდო, ხოლო ჩუ̈ჴნ არა გვაქუს საქმენი სიმართლისანი ✿ რამე- ლბ
თუ მართალთა რომელთა არიან საქმენი მრავალნი წინა დადებული-
სა მათთა საქმეთაგან მიიღონ სასუიდელი ✿ რამეთუ რაჲ არს კა- ლგ
ცი რათა მას ზედა განრისხნე, ანუ ნათესავი ხრწნილებისა, რათა
ეგრეთ განმწარებულ იქმნე მისგან ✿ რამეთუ ჳეშმარიტად არა ვინ ლე
არს ნაშობთაგანი რომელმანცა არაწმიდება არა ქმნა, ⁂ [1] აღმსა-
რებელთაგან რომელმანცა არა გცოდა ✿ რამეთუ მიეთხრას მათ ლჳ
სიმართლენი შენნი, ⁂ სახიერება შენი უფალო ოდეს მოწუალე
ექმნა მათ, რომელთა არა აქუსთ არსებაჲ კეთილთა საქმეთა ✿ ⁂ ლზ
მომიგო მე, ⁂ მრქუა მართლიად სთქუ რომელნიმე, ⁂ სიტყუათა
ებრ შენთა ეგრეთცა ⁂ იოს ✿ ვინათგან არა ჴეშმარიტად განვიზ- ლი
რახაე აჲებასა სედა ამათთა, რომელთა ცოდეს ჰირველ სიცუდილი-
სა ჰირველ სამჴავროსა ჰირველ-წუძედისა ✿ არამედ დაჲტკბე მარ- ლთ
თალთა ზედა ქმნულთა. ⁂ მოვიკსენო მწირობანი ⁂ მაცხოვარებაჲ
⁂ სასუიდელთა მოღებაჲ ✿ ვითარცა უჩუ̈ჴ მეტუუჩ̈ჴლ ვარ ეგრეთ- ე
ცა ⁂ არს ✿ რამეთუ ვითარცა ქუ̈ჴყანანი მოქუდი სთესავს ქუ̈ჴყა- მა
ნასა ზედა თესლსა მრავალსა, ⁂ ჩერგსა მრავალსა დაჲნერგავს
არამედ არა ჯამსა შინა უოველი რომელი დათესილ არს იცხონოს.
არამედ არა უოველნი რომელი დანერგულ არიან, ეგრეთვე ⁂ რომე-

[1] გ მეფე ჩ, ბ ნეტ. კ.

მბ ლი საუკუნესა შინა დათესილ არიან არა უოველნი ცხონდენ ✿ ⁂
მგ მიუგე, ⁂ ვარქუ: უკეთუ ვჰოე მადლი, ვიტყოდე ✿ ვითარცა თეს-
ლი ქუჱყანის მოქმედისა უკეთუ არა აღმოვიდეს ანუ არა მიიღო
ჯამსა თჳსსა წჳმა, ანუთუ განხრწნილ იქმნეს მრავლითა წჳმითა
მდ ეგრეთცა წარწუმდეს ✿ მსგავსად ⁂ კაცი რომელი დაჰბადე კელითა
შენითა, ⁂ შენ მას ხატად უწოდენ, ვინათგან მიემსგავსე მას, რო-
მლისათჳსცა ყოველი შეჰქმენ, ⁂ მიამსგავსენ თესლსა ქუჱყანის
მე მოქმედისასა ✿ ნუ განრისხნები ჩუჱნ ზედა, არამედ შეუნდვენ ერ-
სა შენსა, ⁂ შეიწუალე სმაჲკურებელი შენი. ხოლო შენ ქმნულსა
მვ შენსა შეიწუალებ ✿ ⁂ მომიგო მე. ⁂ მრქუა რომელ არიან აწინ-
მზ დელნი, აწინდელთა, ⁂ რომელნი ყოფადნი ყოფადთა ✿ რამეთუ
მრავალ შენდა დამთეს რათა შეუძლო შეეგვრებად ჩემსა ქმნულსა
უფროს ჩემსა, ხოლო შენდა ხშირად ⁂ თჳთს მოეახლებოდი ხო-
მჱ ლო უსამართლოთა მიმართ არა ოდეს ✿ არამედ ყოველითაცა სა-
მთ კჳრველ სარ წინაშე მადლისა, რამეთუ დაამდაბლენ ✿ ვითარცა გე-
მგზავსებოის შენ, ⁂ არა საჯე შენდა რათა შორის მართალთა მრავა-
ნ ლისა იდიდო ✿ ამისთჳს ჴირი მრავალი ⁂ სიცრუჱსაჲნი იუფო-
დენ მათ ზედა, რომელი საცანობენ საუკუნოსა უკანასკნელთა ზედა,
ნა ვინათგან მრავალსა შინა ამჱხარტავანებასა ვიღოდეს ✿ ხოლო შენ
შენთჳს გულის სმა ყავ, ⁂ მგზავსებათა თჳს შენდა მოიძიე დიდე-
ნბ ბაჲ ✿ რამეთუ თქუჱნდა განღებულ არს სამოთხე, დანერგულ არს
ხე ცხოვრებისა, წინა განმზადებულ არს მომავალისა ჯამისა, მზა
არს აღმატება, აღშენებულ არს ქალაქი, გამოცდილ არს განსუენე-
ნგ ბაჲ, სრულ არს სიტკბოებაჲ, ⁂ აღსრულებულნი სიბრძნედ ✿ ძი-
რი ბოროტისა საცნაურ არს თქუჱნგან: უძლური ⁂ მჴრღილი
თქუჱნგანთა დაფარულ არს, ⁂ ჯოჯოხეთსა შინა იგლტის ხრწნი-
ნდ ლებაჲ დავიწუებასა ზედა ✿ წარკდა სალმობანი, ⁂ განცხადებულ
ნე არს აღსასრულსა ზედა საუნჯე უკჳდავთა ✿ ნუ შესძინებ უკუჱ ✿ გა-
ნვ მოცდად უძრავლესისაგან წარწუმედულთა ✿ რამეთუ იგინიცა მიი-
ღებენ განთავისუფლებასა, შეურაცხუეს მადლისა ⁂ სჯული მისი
ნზ არა მოიკსენეს, ⁂ გზა მისი დაუტეეს ✿ ხოლო კუალად მართა-

ლთა მისთა დათრგუნვიდეს, ⁂ [1] თქუჳს გულთა შინა თჳსთა ✿ არა ნწ
არს ღმერთი, უკეთუ უწუოდენ, რამეთუ მოსწყდებიან ✿ რამეთუ ვი- ნთ
თარცა თქუჳნ შეგიწუნარებს, რომელი წინასწარ თქმულ არიან: ეგრეთ
მათ წუურვილი ⁂ სატანჯველნი, რომელი განმზადებულ არიან:
რამეთუ არა ენებათ კაცთა წარწუმედად ✿ არამედ იგინიცა რომელ- დ
ნი ქმნილ არიან შემაცინებელ სახელისა მისისა, რომელი ქმნეს
მათ: ⁂ არა მმადლობელ იქმნეს მისა, რომელი განუმზადა მათ
ცხოვრებად ✿ ამისთჳს სასჯელი ჩემი აწ მოახლოვდეს ✿ რომე- დაბ
ლი არა ყოველთა უჩუენე, გარნა შენ. ⁂ შენდა მზგავსთა არა მრა- დგ
ვალთა ⁂ მიუეე, ⁂ ვარქუ ✿ აჰა აწ უფალო გიჩუენებიეს ჩემდა სი-
მრავლე სასწაულთა, რომელი იწყო ყოფად უკანასკნელთა ჯამთა
შინა, არამედ არა მიჩუენე მე რომელსა ჯამსა შინა.

თავი თ.

და მომიგო, ⁂ მრქუა მე: განზომილნი განზომენ ჯამნი თჳთ ა
თჳით შენით, ⁂ იოს ოდესცა იხილნე ოდეს წარჯდეს ჯამი რო-
მელთა მე სასწაულთა რომელი წინარე თქმულ არიან ✿ მაშინ გუ- ბ
ლისაკმა ეო რამეთუ იგი თჳთ არს ჯამი, რომელთა შინა იწყოს
მაღლით მოხედვად საუკუნეთა რომელი მისგან ქმნილ იქმნა ✿ ⁂ [2] გ
ოდეს იხილოს საუკუნეთა შინა შეძრვა ადგილთა, ⁂ ერთა შფოთ-
ბანი ✿ მაშინ გულის კმა ეო რამეთუ ამათთჳს იტეოდენ მაღლით დ
დღითგან, რომელი იუნენ წინაშე შენსა დასაბამითგან ✿ რამეთუ
ვითარცა ყოველი რომელი ქმნილ არს საუკუნეთა შინა, დასაბამი ე
აქუს, ეგრეთ ⁂ აღსასრული არს ცხადი ✿ ეგრეთცა ჯამისა მაღ-
ლისა, დასაბამი აქუსთ განცხადებული სასწაულთა შინა ⁂ ძლიერ- ვ
თა, ⁂ დასასრული საქმეთა ⁂ სასწაულთა ✿ ⁂ იოს ყოველი, რო-
მელი ცხონდეს ⁂ რომელთა ეძლოს ლტოლვად საქმითა თჳსითა ⁂ ზ
სარწმუნოებითა რომელსა შინა ჰგრწამდა ✿ დაშთეს ბირველ თქმულ-
თაგან შეკირვებათა. ⁂ სჯეროტს ცხოვრებად ჩემი ქრისტჱანესა ზედა
ჩემსა, ⁂ სადღეგრძელთა შორის ჩემთა, რამეთუ განწმედილთა ჩემდა ჱ
საუკუნითგან ✿ ⁂ მაშინ შეიწუალნენ, რომელნი აწ განტეეებულან

[1] ფსალმუნი რიგ ⁂ იჱ.—[2] მათე კბ.

გზათა ჩემთა, ⁘ სატანჯველთა შინა ევნენ იგინი რომელნი განაგ-
ი დებდეს მას შეურაცხყოფასა შინა ✿ რამეთუ რომელმან არა მიცნეს
ია მე, მცხოვრებელთა კეთილ მოქმედებას შეემთხვნენ ✿ ⁘ რომელი
მოიძულებდეს სჯულსა ჩემსა, ოდეს კუალად იუნენ მქონებელნი
თავის უფლებისა ⁘ ოდეს კუალად იქმნენ მათდა განლებული სინა-
ნულისა ადგილი არა გულის ხმა ჰგოფდეს, არამედ შეურაცხ უყოს ✿
იბ ამით მიეგზავსვის შემდგომად სიკუდილისა სატანჯველსა შინა
იგ ცნობად ✿ შენ უკუე ნუ იეოფი გამომწვლილველი, ვითარ არა
წმიდანი ტანჯვად იუნენ, არამედ მოიძიე, ვითარ მართალნი ცხო-
ვნდებიან, ხოლო მათთა საუკუნეთა ⁘ რომელთათჳს საუკუნეთა ⁘
იდ,იე ოდეს ✿ ⁘ მიუგე, ⁘ ვარქუ ჰპირველ ვთქუ ✿ ⁘ აწცა ვიტყოდე, ⁘
შემდგომადცა ვთქუა, რამეთუ მრავალ არიან რომელნი წარწუძენ
ვიდრეღა რომელნი ცხონდენ, ვითარცა განმრავლდენ ღელვანი
იჳ,იზ წუხთთა ზედა ✿ ⁘ მომიგო მე, ⁘ მრქუა ✿ ვითარ აჳარაკი, ეგ-
რეთცა თესლნი, ⁘ ვითარნი ჳვაჳილნი, ეგრეთნიცა სიჭრელე, ⁘
ვითარ მოქმედნი ეგრეთნიცა საქმენი. ვითარი ქუეყანის მოქმედი
იჴ ეგეთნი ქუეყანის მოქმედება ვინათგან ჭამი იქმნა საუკუნოსა ✿ ⁘
აწ ოდეს ვიქმენ განმზადებულ ამათ, რომელ აწ არიან ჰპირველ ვი-
დრეღა იყო საუკუნე, რომელსაცა შინა მკჳდრობდეს, ⁘ არაჳინ წი-
ით ნა აღმდგომი მრქუა მე ✿ რამეთუ მაშინ ყოველი, ⁘ აწ მოქმედი
სოფელსა შინა ამით განმზადებულითა, ⁘ მკსა შინა არა მოაკლ-
დენ, ⁘ სჯულსა არა შეუდგენ, განხრწნილ არიან ჩუეულებითა
კ თჳსითა ✿ ⁘ განგიცადენ საუკუნეთა, ⁘ აჰა იქმნა დაჭირვება გუ-
კა ლის სიტკჳსათჳს რომელი მოვიდა მას შინა ✿ ⁘ ვიხილე მარ-
ტიობა მისი ფრიად, ⁘ დამიცა მე ლეღსულელს ეურძნისაგან ⁘
კბ დანერგულნი ტომთაგან მრავალისა ✿ რათა წარწუძდეს უყოს სიძ-
რავლე, რომელნი უმიზეოთ შობილ არს, ⁘ რათა დაიცვან ლეღუ-
სულელი ჩემი. ⁘ დანერგულნი ჩემნი, რომელი დიდითა შრომითა
კგ აღესრულნეს ✿ ხოლო შენ უკეთუ კუალადცა მიუშვებ, შჳდ დღე
კდ სხუათა არამედ რათა არა იმარხაე მათ შინა ✿ წარვედ ველსა ზე-
და ევაჳილოჳანსა, სადაცა არა არს სახლი აღშენებული, ⁘ ჭამე

ოდენ ყვავილთაგან ველთათა, ⁂ კორცსა რათა არა იგემო, ⁂ ღჳ-
ნოსა ნუ ხუამ, არამედ ოდენ ყუავილნი ✿ ევედრე მაღალსა დაუ- კე
ცხრომელად, ⁂ მოვიდე ⁂ ვთქუა შენთანა ✿ ⁂ წარვედ ვითარცა კვ
მრქუა მე ველსა ზედა რომელსა ეწოდების არდაფ, ⁂ დავჯედ მუნ
ყუავილთა შინა, ⁂ მდელოთაგან ველთასა ვჯამე, ⁂ მექმნა მე გა-
მოზრდა მათი სიმაძღრედ ✿ ⁂ იქმნა შემდგომად შჯდთა დღეთა, ⁂ კზ
მე ვწევ თივასა ზედა, ⁂ გული ჩემი კუალად შემიძრწუნდა, ვითარცა
ჴირველ ✿ აღვხჳშენ ბაგენი ჩემნი, ⁂ ვიწყე თქმად წინაშე მაღლი- კთ
სა. ⁂ ვთქუ ✿ ჯ უფალო შენ გეხჳშენ ჩუენ. რომელმან აჩუშ-
ნენ მამათა ჩუენთა უდაბნოსა შინა გაუელელნი ⁂ უნაყოფონი,
ოდეს იუნენ აღმომაგალნი ეგჳპტითგან, მეტუენი ეტყოდი ✿
შენ ისრაელო ისმინე ჩემი, ⁂ თესლო იაკობისო მოხედე სიტყუა- ლა
თა ჩემთა ✿ რამეთუ აჰა მე დავთესო თესლი თქუენ ზედა სჯული- ლბ
სა ჩემისა, ⁂ ეს თქუენ შორის ნაყოფი, ⁂ იდიდნეთ მათ შინა
საუკუნოსა შინა ✿ რამეთუ მამათა ჩუენთა მიიღეს სჯული, არა
დაიმარხეს, ⁂ სჯული ჩემი არა დაიმარხეს, ⁂ იქმნა ნაყოფისა
სჯული არა მშობელი, რამეთუ არცა შეუძლო ვინათგან შენი იო ✿ ლგ
რამეთუ რომელი მიიღო წარწუიდნა, ვერა დამცველმან რომელი
მათ შინა დაეთესნეს ✿ ⁂ აჰა ჩუენეულება არს, რათა ოდეს მიიღოს ლდ
ქუენანამან თესლნი, ანუ ზღუამან ნავნი, ანუ ჯურჯულმან რომელ-
მანმე სახრდო, ანუ სასმელნი, ოდეს იეოს აღსასრული იგი რო-
მელთა შინა დათესილ არს, ანუ იგი რომელთა შინა დადგინებულ
არს ✿ ერთბამად ⁂ იგი ესე რომელ დათესილსა ზედა, ანუ დადგი- ლე
ნებულ არს ანუ რომელი მოღებულ არიან მოიკოცნენ, ⁂ მოღე-
ბული აწ არა ჰგიეს წინაშე ჩუენეულსა, სოლო ჩუენდა არა ეგრე ქმნილ
იეო ✿ რამეთუ ჩუენ რომელთა სჯული მოგჳდიეს, ჴსცოდეთ წარჳს- ლვ
წუიდეთ, ⁂ გულთა ჩუენთა რომელი შეიწუნარეს იგი ✿ რამეთუ ლზ
სჯული არა წარსწუიდეს რამეთუ ჰგიეს თჳსთა შინა შრომათა ✿
⁂ ოდეს ვიტყოდი ამას გულსა შინა ჩემსა, აღვისილენ თუალითა ლთ
ჩემითა, ⁂ ვიხილე დედა კაცი მარჯუენით კერძო, ⁂ აჰა ესე გო-
დებდა ⁂ ტიროდა თანა კბითა დიდითა, ⁂ სულითა ტკივნეული

ფრიად, ⁂ სამოსელი მისი განბებულ, ⁂ ნაცარი თავსა ზედა მისსა ✿ ⁂ დაუტევე გულის განზრახვა რომელთა შინა განვიზრახვდი, ⁂ მივიქეც მისა მიმართ, ⁂ ვარქუ მას ✿ რაჲსათჳს სტირ. ⁂ რად სალმობიერებ სულითა, ⁂ მრქუა მე ✿ დამიტევე მე უფალო ჩემო რათა ვტიროდე თავსა, ⁂ შევიძინო სალმობანი, რამეთუ ფრიად განვმწარდი სულითა, ⁂ დავმდაბლდი ფრიად ✿ ⁂ ვარქუ მას, რასა იურვი მარქუ მე, ⁂ თქუა ჩემდამო ✿ უნაყოფო ვიქმენ მე მკეცალი შენი, ⁂ არა ვშობდი, მჭონებელი ურმისა ოცდა ათთა წელთა ✿ რამეთუ მე ყოველსა ჯამსა ⁂ ყოველსა დღესა ⁂ წელთა შინა, ოცდა ამათ ათთა ვეცდრებოდი მაღალსა დღე ⁂ ღამე ✿ ⁂ იქმნა შემდგომად ოცდა ათთა წელთა მისმინა მე ღმერთმან მკეცალსა შენსა, ⁂ იხილა სიმდაბლე ჩემი, ⁂ მოხედა შეჯირვებასა ჩემსა, ⁂ მომცა მე მე, ⁂ ნეტარეულ ვიქმენით მათთჳს ფრიად მე ⁂ ქმარი ჩემი, ⁂ ყოველნი მოქალაქენი ჩემნი, ⁂ ჰატივჳეცით ფრიად ყოვლად ძლიერსა ✿ ⁂ გამოჳსარდენით იგი შრომითა დიდითა ✿ იყო ოდეს აღორძინდა, ⁂ მოვიდა მოუვანებად ცოლისა, ვუაჳთ დღე ერთა.

თ ა ვ ი ი.

ᲓᲐ იყო ოდეს შევიდა მე ჩემი სასძლოსა შინა თჯსსა, დაეცა ⁂ მოკუბა ✿ ⁂ მივაქციეთ ყოველნი ბრწყინვალებასა. ⁂ აღდგეს ყოველნი მოქალაქენი ჩემნი სუეშინისცემად ჩემდა, ⁂ შევისვენე ვიდრე მეორედმდე დღე ღამედმდე ✿ ⁂ იყო ოდეს ყოველთა განესმნეს, რათა მე ნუეშინისმცენ რათა განვისუჭჳნო, ⁂ აღვდეკ ღამე, ⁂ ვიგლტოდი, ⁂ მოვედ ვითარცა სედავ ველთა ამათ სედა ✿ ⁂ განვიზრახევდი აწ არა მიქცევად ქალაქსა შინა, ვრამედ მუნ დგომად, ⁂ არა ჯამად, არცა სმად, არამედ დაუცხრომელად გოდებად, ⁂ მარხვად ვიდრემდისცა მოვეშუე ✿ ⁂ დაუტევე სიტუაჲ რომელთა შინა, ⁂ მიუგე გულისწურომითა მისა მიმართ, ⁂ ვარქუ ✿ ცოფო უფროს ყოველთა დედათა: არა სედავ თუ უწუია ტირილსა ჩუჳნსა, რომელიცა ჩუჳნ შეგვემთხჳა ✿ რამეთუ დედა ჩუჳნი სიონი ყოვლითა ჯირითა იჯირვებისა, ⁂ დამდაბლებით დამდაბლებულარს, ⁂ ტირს ძიდათ ✿ ⁂ აწ ვინათგან ყოველნი ვგოდებთ, ⁂ ჯირვეულ ვართ:

რამეთუ ყოველნი მეკირვებულნი ვართ, სოლო შენ შეიკირვებ
ერთისა თჳს მისა ✿ რამეთუ ჴითხე ქუჱყანასა, ⁂ გრქუას შენ, თ
რამეთუ ესე არს, რომლისა შჱცვას გოდებად დაცემისა, რადენი
მას სედა იშოებიან ✿ ⁂ მისგან დასაბამითგან ყოველნი შობილ- ი
ნი, სოლო სხუანი მოვლენ: ⁂ აჴა, ნუ თუ არა ყოველნი წარ-
წუმედსა შინა განკლენ, ⁂ მოსწობილ იქმნების სიმრავლე მათი ✿
⁂ ვის უკუჱ აქუს გოდებად ამას, რომელი რავდენ დიდ სიმრავლე ია
წარწუმდა ვიდრეღა შენ, რომელი ერთისათჳს სალმობიეროს ✿
სოლო უკეთუ მრქუა მე რამეთუ არა არს ტირილი ჩემი მსგავს იბ
ქუჱყანისა. ვინათგან ნაყოფი მუცლისა ჩემისა წარწუმიდე, რომე-
ლიცა მწუხარებასჱ შინა ვშჱ, ⁂ სალმობითა იშვა ✿ სოლო ქუჱ- იგ
ყანა გზისაებრ ქუჱყანისა, სოლო განვიდა მას შინა სიმრავლე აწინ-
დელსა ამას ჟამსა, ვითარ შეეემთხჳა მცა გრქუა შენ ✿ ვითარცა იდ
შენ შრომით მძობელ სარ, ევრეთ ქუჱყანამანცა მოსცეს ნაყოფი
თჳსი კაცსა დასაბამითგან მას, რომელი უქმნა მას ✿ აწ უკუჱ იჱ-
ვარ თჳთ თავით თჳსით სალმობა შენი, ⁂ ძლიერად იტჳრთე, რო-
მელი შენ შეეემთხჳა დაცემაჲ ✿ უკეთუმცა განამართლო საზღვა- ივ
რი ღუთისა, ⁂ ზრახვა მისი, მიიღო ჟამსა შინა ⁂ ეგე ვითართა შინა
იქო ✿ რამეთუ შევედ უკუჱ ქალაქსა შინა ქრისტჱ შენისა თანა ✿ იზ
⁂ მრქუა მე: არა ჴჱო, ⁂ არა შევიდე ქალაქსა შინა, არამედ აქა იჱ
მოვკუდე ✿ ⁂ შეემინე კუალად სიტყუა მისდა, ⁂ ვარქუ ✿ არა ძალ- ითკ
გიც ამის სიტყჳსა, არამედ თანა სათნო იჩინე განზრახჳსა ჩემისა,
რამეთუ რაჲოდენ დაცემასა სიონისასა, ნუგეშინისცემები, სალმო-
ბისათჳს იერუსალიმისა ✿ სოლო სედაკ რამეთუ სიწმიდე ჩუჱნი კა
მოაკრძა, ⁂ საკურთხეველი ჩუჱნი აღკოცილარს, ⁂ ტაძარი ჩუჱნი
დარღეულარს ✿ ⁂ ფსალმუნი ჩუჱნნი დამდაბლებულარს, ⁂ გალო- კბ
ბანი დადუმნეს, ⁂ სისარული ჩუჱნნი შემუსრჳილარს, ⁂ სანთელი
სასანთლისა ჩუჱნისა დაშრეტილარს, ⁂ კიდობანი აღთქმისა ჩუჱ-
ნისა წარტაცებულარს, ⁂ წმიდანი ჩუჱნნი შეგინებულ არიან. ⁂
სახელი რომელი წოდებულარს ჩუჱნ სედა ნუთუ არა, შეგინებისა
არს, ⁂ შჳილნი ჩუჱნი უჳდრებასა მოითმენდეს, ⁂ მჳდჳლნი ჩუჱნ-

ნი დამწყარ არიან, ⁂ ლევიტელნი ჩუენნი ტყუენობასა შინა განვიდეს ⁂ ქალწულნი ჩუენნი შეგინებულ არიან, ⁂ დედანი ჩუენნი მძლავრობასა ვნებულობდეს, ⁂ მართალნი ჩუენნი წარტყებულ-არიან, ⁂ ურმანი ჩუენნი განიხრწნეს, ⁂ წულნი ჩუენნი იმსახუ- კბ რებდეს, ⁂ ძლიერნი ჩუენნი მოუძლურდეს ✿ ⁂ ესე ყოველთა უფროს, სასწაულისა სიონისა, რამეთუ დაცა დიდებისაგან თჳსისა, კდ რამეთუ მიცემულ არს კელთა შინა მოძულეთა ჩუენთა ✿ შენ უკუნ-ჱს განიკსენ შენნი მწუკარებად მრავალნი, ⁂ დაუტევე შენგან სიმრავლე სალმობათა, რათა შენ შეგიწყალოს ძლიერმან, ⁂ განსუენებად ჴოს კთ შენდა მადალმან, განსუენებისა შრომათა ✿ ⁂ იაო ოდეს ვეტყო-დი მისა მიმართ, ჰირი მისი განბრწყინდა მჟის, ⁂ სახედავი ელვა-რებდა ხილვისა მისისა, რამეთუ ვიქმენ განკჯრვებულ ფრიად მის- კგ გან. ⁂ განვიხრახვედი რადმე არს ესე ✿ ⁂ მჟის განუტევა ოხრა კმისა დიდი შიშითა სავსე, რამეთუ შეირყა ქუეყანა ოხრისაგან დე- კზ დაკაცისა ✿ ⁂ ვიხილე ⁂ აჰა მის თანა დედაკაცი არღარა გამო-მიჩნდა მე, არამედ ქალაქი აღეშენებოდა, ⁂ ადგილი მეუწყებოდა საფუძველიდგან დიდთა, ⁂ შევშინდი, ⁂ ღაღად ვყავ კმითა დიდითა, კჩ ⁂ ვთქუ ✿ სადა არს ურიელ ანგელოზი, რომელი დასაბამიდგან მო-ვიდა ჩემდამო, ვინათგან მან მეო მე მოსლვად მრავალთა შინა გან-კჯირვებასა გონებისა ამის, ⁂ იქმნა აღსასრული ჩემი სრწნილება-სა შინა, ⁂ ლოცუანი ჩემნი საუუძდრელ ✿ ⁂ ოდეს ვიუავ მეტყუ-ლი მე ამის, აჰა მოვიდა ჩემდა, ⁂ მიხილა მე ✿ ⁂ აჰა ვიუავ მდე-ბარე ვითარცა მეუძარი, ⁂ ცნობაჲ ჩემი განცვიფრებულიუო, ⁂ მიჰურა მარჯუენე ჩემი, ⁂ გამაძლიერა მე, ⁂ დამადგინა მე ფერჴთა ჩემთა ზედა, ⁂ მრქუა მე ✿ რაჲ შენდა არს, ⁂ რაჲდ შეშფოთებულ-არს გონებაჲ შენი, ⁂ საცნობელი გულისა შენისა, ⁂ რაჲდ შეშ-ფოთნები: ⁂ ვარქუ: რამეთუ დამიტევენ მე ✿ ⁂ მე უკუნ-ჱს ვუავ სიტ-უვათაებრ შენთა. ⁂ გამოვედ ველად, ⁂ აჰა ვიხილე, ⁂ ვხედავ რა-მეთუ არა ძალმიც, თხრობად, ⁂ რქუა ჩემდამო ✿ დადეგ ვითარცა მამა კაცი, ⁂ გაუწუო შენ, ⁂ ვარქუ ✿ იტყოდე უფალო ჩემო შენ ჩემდამო, და ნუ დამიტეებ მე, რათა არა ამაოდ მოგკუდე ✿ რა-

მეთუ ვიხილე, რომელი არა მეხილვა, ⁂ მესმა, რომელი არა უწ-
ოდეს ✿ ანუ საცნობელი ჩემი მაცთუნებს, ⁂ სულმან ჩემმან ოცნე- ლვ
ბანი იხილნა ✿ აწ უკუჱ გეყედრები შენ, რაჲთა აუწყო მონასა შენ- ლზ
სა საკჳრველებისა ამისათჳს. ⁂ მომიგო მე ⁂ მრქუა ✿ მისმინე ლჱ
მე, ⁂ გასწაო შენ ⁂ გეტყოდე შენ რომელთათჳს გეშინის რამეთუ
მალალმან განგიცხადა შენ საიდუმლონი მრავალნი ✿ იხილა ლთ
წრფელ გზაჲ შენი, რამეთუ დაუცხრომელად შეჰრევებულ ხარ ერი-
სათჳს შენისა, ⁂ ფრიად გოდებ სიონისათჳს ✿ ესე უკუჱ მეცნიე- მ
რების ხილვა, რომელი შენდა გამოგიჩნდა მცირედისა ჰირველ ✿
რომელი იხილენ მგოდებელი, იწუე ნუგეშინისცემად მისა ✿ ხო- მა,მბ
ლო აწ უკუჱ ჰირსა დედაკაცისასა ვერ ჴედევდი, არამედ გა-
მოგიჩნდა შენ ქალაქი შენებული ✿ ⁂ რამეთუ გაუწუებდა შენ დაცე- მგ
მისათჳს მისა თჳსისა, ესე არს თქმულება ✿ ამის დედაკაცისა მდ
რომელი იხილენ, ესე არს სიონი: ⁂ ვინათგან გრქუა შენ, ⁂ რო-
მელსა აწ ჴედავ, რამეთუ ქალაქი აღშენებული ✿ ⁂ ვითარცა გრქუას მე
შენ, რამეთუ უნაყოფო იქმნა ოცდაათ წელ: ესე იგი არს რომლი-
სათჳს იყუნენ წელნი ოცდაათნი, ოდეს არა იქმნა მას შინა კეთილად
მსხუერპლი შესაწირავისა ✿ ⁂ იქმნა შემდგომად ოცდაათთა წელ- მვ
თა, აღაშენა სოლომონ ქალაქი, ⁂ შეწირა შესაწირავი, მაშინ ოდეს
შჳა უნაყოფოებისა მე, ✿ ⁂ რამეთუ შენ გრქუა, რამეთუ გამოსარ- მზ
და იგი შრომითა, ესე იგი აღთქმა იერუსალიმს შინა ✿ ⁂ რო- მჱ
მელი გრქუა შენ, რამეთუ მე ჩემი მომაყალი თჳსსა შინა სასძლოსა
მოკუდა, ⁂ შეემთხჳა მას დაცემა, იგი იგი რომელი ქმნილარს და-
ცემა იერუსალემისა ✿ ⁂ აჰა გიხილავს მსგავსებაჲ მისი: ⁂ ვითარ- მთ
ცა მისა მგოდებელი, გიწუიეს ნუგეშინისცემად მისა, ⁂ ამათთჳს
რომელი შეემთხჳა, ესე შეგვანდა შენდა გამოჩენად ✿ ⁂ აწ იხი- ნ
ლა მალალმან რამეთუ სულითა შეჰრევებულ ხარ, ⁂ რამეთუ უოვ-
ლითა გულითა ითმენ მათ თჳის, გამოგიჩნდა შენ ნათელი დიდები-
სა მისისა, ⁂ სამკული შჳნიერებისა მისისა ✿ რამეთუ ამისთჳის ნა
გარქუ შენ რათა იყოფებოდე ველსა შინა, სადაცა არა არს სახლი
შენებულ ✿ რამეთუ უწუოდი მე რამეთუ მალალმან იწუო შენდა ნბ

ნგ ჩუჱნებად ესე ✿ ამისთჳს გარქუ შენ, რათა მოხვიდე აგარაკსა ზე-
ნდ და სადაცა არა არს სიფუძველნი შენობისა ✿ რამეთუ არცა მალედვა
საქმესა შენებულსა კაცთასა ჰეროაბად ადგილსა ზედა სადაცა იწყოს
ნე მაღალმან ქალაქი ჩუჱნებად ✿ შენ უკუჱ ნუგეშინის ნუცა შეძრუ-
წუნდების გული შენი, არამედ შევედ, ⁂ იხილე ნათელი და დიდე-
ნვ ბულება შენებულისა, რაოდენ შესაძლებულ არს შენდა ხილვა თჳა-
ნზ ლითა ხილვად ✿ ⁂ შემდგომად ამისა ისმინო, რაოდენსა შეიწუნა-
რებს სასმენელი უურთა შენთა სმენად ✿ რამეთუ ნეტარ ხარ შენ
ნჱ უფროს მრავალთა, ⁂ ჩინებულ ხარ წინაშე მაღლისა რამეთუ არა
ნთ ძრავალნი ✿ ხოლო ღამესა შინა რომელი განთიად იქმნები და-
ადგერ აქა ✿ ⁂ გიჩუჱნოს შენ მაღალმან იმის ხილვისა მაღალთა,
ჲ რომელი ქმნა მაღალმან მკჳდრთა ქუჱყანათა შედა უკანასკნელთა
დღეთა ✿ ⁂ დავიძინე მუნ ღამე ⁂ მეორესა ვითარცა მრქუა მე.

თავი ია.

ა ⁂ და ვიხილე სიზმარი, ⁂ აჰა აღმოვიდოდა ღრუბლითაგან ორბი,
. რომლისა იუუნეს, ათორმეტნი ფრთენი მფრინველთა, ⁂ თავნი სა-
ბ მნი ✿ ⁂ ვიხილე აჰა განეფურნეს ფრთენი თჳსნი ყოველსა ზედა
ქუჱყანასა, ⁂ ყოველნი ქარნი ცისანი ქროდეს მისა ⁂ შეკრებებო-
გ დეს ✿ ⁂ ვიხილე, ⁂ ფრთეთაგან მისისა იშვებოდეს წინა აღმდ-
გომნი ფრთენი, ⁂ იგინი ჰყოფდეს ფრენათა კეთილთა ⁂ მცირე-
დ თა ✿ რამეთუ თავთა მისთა იუუნეს განმსუჱნებელნი, ⁂ საშუალი
თავი იყო უფროს სხუათა თავთა, არამედ იგი განისუჱნებდა მის
ე თანა ✿ ⁂ ვიხილე, აჰა ორბი ფრინველად ფრთეთა სედა თჳსთა, ⁂
ვ განმფდა ქუჱყანასა სედა, დამცხოვრებელთა მას ზედა ✿ ⁂ ვიხილე,
რამეთუ დაემორჩილნეს მას ყოველნი ცასა ქუჱშენი, ⁂ არა
ზ ვინ წინა აღუდგებოდეს მას, არცა ერთი დაბადებულთაგანი, რომე-
ლი არს ქუჱყანასა სედა ✿ ⁂ ვისილე, აჰა აღდგა ორბი ფერჳსა
სედა თჳსსა, ⁂ განუტევა კმაჲ ფრთითა თჳსითა იტყოდა ✿ ნუ
თ იღვიძებთ ყოველნი ერთაშად. დაიძინეთ თჳთეულმან კაცად კაცსდ-
ი მან ადგილთა თჳსთა, ⁂ შემდგომად შეცვლისა იღჳძებდით ✿ ხო-
ლო თავნი შემდგომსა ზედა რათა დაიცვით ✿ ⁂ ვიხილე, აჰა კმაჲ

არა აღმოვიდოდა თავთაგან მისთა, არამედ შუათაგან გუამისა მისი-
სა ✿ ℔ აღვრიცხენ წინა აღმდგომნი ფრთისა მისისა, ℔ აჰა ამათ- ია
თა იუნენ რვანი ✿ ℔ ვიხილე, აჰა მარჯუენესა კერძოსა აღდგა იბ
ფრთა ერთი, ℔ გამეფდა ყოველსა ქუეყანასა ზედა ✿ ℔ იყო ოდეს იგ
მეფობდა მოვიდა აღსასრული მისი, ℔ არღარა გამოჩნდა ადგილი
მისი, ℔ სხუად აღდგა, ℔ მეფობდა: მან მრავალსა ჟამსა იბეჭდა ✿
℔ იყო ოდეს მეფობდა ℔ მოვიდა აღსასრული მისი, რათა არა გა- იდ
მოჩნდეს ვითარცა უწინდელნი, ℔ აჰა კმად განტევებულ იქმნა მი-
სა, ℔ იტყოდა ✿ ისმინეთ რომელმან ესეოდენსა ჟამსა იბეჭენ იე
ქუეყანა: ამას აღვითქუამ შენ ჰირველ ვიდრეღა იწყო უწინო ყო-
ფად ✿ ხოლო არავინ შემდგომად შენსა იბეჭას ჟამი შენი, არამედ იჳ
არცა ნახევარი მისი ✿ ℔ აღიძრა მესამე, ℔ დაიბეჭა მთავრობა, იზ
ვითარცა ℔ ჰირველნი, არა გამოჩნდეს იციცა ✿ ℔ ესრეთ შეემთ- იჱ
ხოს სხუათაცა ყოველთა, თჳთეულსა ცალკე უხუცესობისა დაჰე-
რობად, ℔ კუალად არა ოდეს გამოჩნდეს ✿ ℔ ვიხილე აჰა ჟამსა ით
შინა, შედგომილნი ფრთენი, აღიძრვოდეს მარჯუენით ადგილსა,
რათა იბეჭას მათცა უხუცესობა, ℔ ამათგან იქმნეს, რომელნი
იბეჭობდეს, არამედ განრბეულსა არა გამოჩნდებოდეს ✿ რამეთუ რო- კ
მელიმე მათგანი აღდგებოდეს, არამედ ვერ იბეჭობდეს უხუცესობა-
სა ✿ ℔ ვიხილე შემდგომად ამისა, ℔ აჰა რომელ არა გამოჩნდა კა
ათორმეტ ფრთა, ℔ ორ ფრთა ✿ ℔ არა რაჲ იყო დაშთომილ გუა- კბ
მსა შინა ორბისასა, თჳნიერ ორთა თავთა განუსუენებდა ℔ ექუს
ფრთესა ✿ ℔ ვიხილე. ℔ აჰა ექუს ფრთოვანთა განუოფილ არიან კგ
ორად, დაეგნეს ქუეყანაჲ თავთა რამეთუ არს მარჯუენესა ზედა კერ-
ძოსა, რამეთუ ოთხნი ეგნეს, აღგილთა შინა თჳსთა ✿ ℔ ვიხილე, კდ
℔ აჰა ქუეყანაჲ ფრთეთა გონებდა თავისად აღდგინებად, ℔ დაბეჭრო-
ბად უხუცესობისა ✿ ℔ ვიხილე ℔ აჰა ერთისა აღძრვა არს, არა- კე
მედ მეუსეულად არა გამოჩნდა ✿ ℔ მოა მოსწრაფე, ვიდრე ჰირველ- კვ
ლისა არა გამოჩნდეს ✿ ℔ ვიხილე, ℔ აჰა ორნი რომელი დაშთეს კზ
თავსა შორის თჳსსა თჳთ, განიზრახვიდეს იცინიცა მეფობად ✿ ℔ კთ
მოთ შინა ოდეს განიზრახჳდეს, ℔ აჰა ერთი განმსუენებელი თავი,

რომელიცა იყო საშუალისა განიდჯებდა: რამეთუ ესე იყო ორთა-
კთ გან თავთა უფროსნი ✿ ⁂ ვიხილე რამეთუ შეერთებულ არიან ორ-
თა თავთა თჯსთა თანა, ⁂ აჰა მიქცეულ არს თავთა მათთა თანა ✿
ლა რომელი მის თანა იუშენეს, ⁂ შთამოვიდეს ორთა ფრთეთა ქუჱშე,
რომელი განიზრახჯდა მეფობად ✿ სოლო ამან თავმან შეაშინა
უოველი ქუჱყანა, ⁂ ფლობდა მათ ზედა მით, რომელნი საყანობენ
ქუჱყანასა ზედა მრავლითა შრომითა, ⁂ ფლობა დაეჭერა სიმგრეგ-
ლეთა ზედა ქუჱყანისათა უფროს უოველთა ფრთოვანთა რომელნი
ლბ იუშენეს ✿ ⁂ ამისა შემდგომად ვიხილე, ⁂ აჰა საშუალ თავისა მეის
ლგ არა გამოჩნდეს, ⁂ ესე ვითარცა ფრთე ✿ სოლო დაშთა ორი თავი,
რომელ ⁂ იგი ევრეთვე მეფობდეს ქუჱყანასა ზედა, ⁂ ზედა მსვა-
ლდ ნებელთა მას ზედა ✿ ⁂ ვიხილე, ⁂ აჰა შთანთქა თავისა რომელი
ლე იყო მარჯუენით კერძოსა, იმისა რომელი მარცხენით ✿ ⁂ მესმა
კმაჲ რომელი მეტყოდა მე: იხილე წინაშე შენსა, ⁂ გასინჯე რო-
ლვ მელი იხილო ✿ ⁂ ვიხილე, ⁂ აჰა ვითარცა ლომი განრისხებული
ტყისაგან მუვირალი ⁂ ვიხილე რამეთუ გამოუტევებდა კმასა კაცი-
ლზ სა ორბისა მიმართ, ⁂ თქუა მეტყუჱლმან ✿ ისმინე შენ, ⁂ გეტ-
ლთ ყოდე შენ ⁂ გრქუას შენ მაღალმან ✿ არა შენ თუ ხარ, რომელი
დაშთი ოთხთაგან ცხოველთა რომელი ვქმენ მეფობად საუკუნოსა შინა
ჩემთანა ⁂ რათა მათთა გამო მოვიდეს აღსასრული საუკუნოსა მათი ✿
⁂ მეოთხემან მომავალმან სძლო უოველსა ცხოველსა რომელნი გან-
ვიდოდეს ⁂ ფლობითა დაიჭერა საუკუნე შეძრწუნებითა მრავლითა, ⁂
უოველი სოფელი შრომითურთ ბოროტითა, ⁂ დაიმკჯდრა ესე ოდენთა
მ ჟამთა სიმგრეგლესა ზედა ქუჱყანისათა საცთურითა ✿ ⁂ საჯენ ქუჱყანა
მა არა ჯეშმარიტებითა ✿ რამეთუ შემუსრე მდაბალნი, ⁂ აწყინე სოფ-
ლიერთა სოფლის მოყუარეთა, ⁂ შეიყვარენ ცრუნი, ⁂ დაარღვიენ
საუოფელნი მათნი ⁂ დაამშვიდე ხლუდე მათი რომელნი შენ არა
მბ გავნებდენ ✿ ⁂ აღვიდა სამაყველებაჲ შენი მაღლისა მიმართ ⁂ ამ-
მგ ჰარტავანებაჲ შენი ძლიერისა მიმართ ✿ ⁂ იხილა მაღალმან ამ-
ჰარტავანებისა ჟამი, ⁂ აჰა აღსრულებულ არიან, ⁂ უსჯულებანი
მდ მისნი აღსრულდეს ✿ ამისთჯს ნუ გამოსჩნდები შენ ორბო, ⁂

ფრთენი შენნი საკჳრველნი, ⁂ ფრთენი შენნი გარდაქცეულნი, ⁂
თავნი შენნი ბოროტნი, ⁂ ფერჴნი შენნი უუბოროტესნი, ⁂ ყოველი გუამი შენი აძაონი ✿ რამეთუ რათა გაცივდეს ყოველი ქუჱყანა მე
⁂ მიიქცეს თავისუფლებად შენისაგან მძლავრებისა, ⁂ ესევდეს მსაჯულსა ზედა ⁂ მოწუალებასა შენსა, რომელმან ქმენ იგი.

თ ა ვ ი ი ბ.

და იეო ოდეს თქუა ლომმან სიტყუანი ესე ორბისა მიმართ, ა
⁂ ვიხილე ✿ ⁂ აჰა რომელი აღდგა თავი, ⁂ არა გამოჩნდა ოთხ ბ
ფრთა მისი, რომელი მისა მიმართ განვიდოდეს, ⁂ აღდგეს რათა მეფობდენ, ⁂ იეო მეფობა მათი მოკლებით, ⁂ ღელვითა საკუსე ✿
⁂ ვიხილე, ⁂ აჰა იგი არა გამოჩნდა, ⁂ ყოველი გუამი ორბისა ⁂ გ
იწოდეს, ⁂ შეშინდა ქუჱყანა ფრიად, ⁂ მე ღელვისაგან ⁂ განკჳრვებისა გონებისა, ⁂ დიდთაგან შიშთა განვიფრთხობდი, ⁂ ვარქუ
სულსა ჩემსა ✿ აჰა შენ მოსცენ მე იგი, ამათ რამეთუ გამოეციებ დ
გზასა მაღლისასა ✿ აჰა კუალად ვეშურები სულითა, ⁂ სულითა ჩემითა მოუძლურდი ფრიად, ⁂ არცა მცირე არს ჩემ შორის ძალი ე
სიმრავლისაგან შიშისა, რომელ შეგშინდი ღამესა ამას ✿ აწ უკუჱ ვ
გევედრო მაღალსა რათა მე განმაძლიერონ ვიდრე სრულიად ✿ ⁂ ზ
ვარქუ: მეუფეო უფალო, უკეთუ მიჰოვნიეს მადლი წინაშე თუალთა შენთა, ⁂ უკეთუ განმართლებულ ვარ წინაშე შენსა უფროს მრავალთა. ⁂ უკეთუ ჴელშემარტყად აღმოვიდეს ვედრება ჩემი წინაშე ჰირსა
შენსა: განმაძლიერე მე ✿ ⁂ გამომიცხადე მე მონასა შენსა თარ- ჱ
გმანი, ⁂ ჰირად ჰირადნი ხილვანი საკჳრველებისანი ამის, რათა სრულიად ნუგეშინისცე სულსა ჩემსა ✿ რამეთუ ღირს მიჩინე მე თ
ჩინებად ჟამსა უკანასკნელი ⁂ ჭრქუა ჩემდა მომართ ✿ ესე არს თა- ი
რგმანი ხილვისა ამის ✿ ორბი, რომელი იხილენ აღმომაგალი ია
ზღჳსაგან, იგი არს მეფობა, რომელი [1]) იხილა, ხილვასა შინა
ზედა ⁂ იოს საშინელი უუფროსეს დანიელ მამამან შენმან ✿ არა- იბ
მედ არა არს მისა გამთარგმნილ, რომელსამე აწ შენ გამოგითარგმნებ ✿ აჰა დღენი მოვალს ⁂ აღდგეს მეფობა ქუჱყანასა ყოველი- იგ

[1]) დანიელ ზ.

იდ თა სამეფოთა, რომელი იეუნნეს, ჰირველ მისსა ✿ ხოლო მეფობად
იე იეოს მას ყედა მეფეენი ათორმეტნი ერთი შემდგომად ერთისა ✿ რა-
მეთუ მეორემან იწყო მეფობად, ⁂ მან იპყრას უფროსად ჟამსა უფ-
ივ რო ათორმეტისა ✿ ესე არს თარგმანი ათორმეტთა ფრთეთა, რო-
იზ მელი იხილენ ✿ ⁂ რომელი ისმინენ კმაჲ რომელი იტყოდა, არა
თავისგან მისისა აღმომავალი, არამედ საშუალისაგან გუამისა მი-
იჱ სისა ✿ ესე არს თარგმანი. რამეთუ შემდგომად ჟამისა მეფობაჲ მი-
სი იშუას ყდომაჲ არა მცირესა ⁂ შეჯერვებად აქუს, რამეთუ რათა
დაიცეს, ⁂ არა დაიცეს მაშინ, არამედ კუალად აღიდგინოს ⁂ იდგას
ით თჯსსავე შინა დასაბამსა ✿ ⁂ რომელი იხილე ქუჱშე ფრთეთა
კ რვათა, მომფრინვალთა ფრთეთა მისსა ✿ ესე არს თარგმანი: აღდ-
გენ მას შინა რვანი მეფეენი, რომელთა იეოს ჟაშნი მსუბუქნი ⁂
კა წელნი მეის ✿ ⁂ ორნი უკუჱ მათგანნი წარწყმდენ ხოლო მიახლე-
ბულნი ჟამთა სასუალისა ოთხნი დაიცნეს ჟამსა შინა. მიახლებად
ოდეს იწყოს ჟამისა მისისა, რათა აღესრულოს ხოლო ორნი აღ-
კბ სასრულსა ყედა დაიცოს ✿ ⁂ ვითარცა იხილენ სამნი თავნი გან-
კგ სუჱნებულნი ✿ აჰა არს თარგმანი: უკანასკნელისა მისსა აღდგი-
ნოს ალაღალან სამნი მეფეენი, ⁂ მოუწოდოს მას შინა მრავალთა, ⁂
კდ მფლობელობდენ ქუჱყანასა ✿ ⁂ რომელნი მჯდრობდენ მათ ყედა,
შრომითა მრავლითა ჟოველთა ყედა რომელნი იქმნეს ჰირველ ამათ-
კე თა ამისთჯს ესე წოდებულ არიან თავნი ორბთანი ✿ რამეთუ ესე
იქმნებიან რამეთუ შემდგომად მეორისა არა წმინდებისა მისა ⁂
კვ რომელმან აღსრულოს უკანასკნელნი მისნი ✿ ⁂ ვითარცა იხი-
ლენ თავისა უფროსისა არა გამოცხადებისა, ესე არს თარგმანი მი-
კზ სი: რამეთუ ერთი მათგანი ცხედარსა ყედა თჯსსა მოუჱდეს არამედ
კჱ გარნა ტანჯვითა ✿ რამეთუ ორი რომელი, ეგენენ მახჯლი მათი
შეჯამდეს ✿ რამეთუ ერთმან, მახჯლმან შეჯამნეს რომელნიცა იუჱნენ
კთ მის თანა, არამედ გარნა ⁂ ესენი მახჯლითა უკანასკნელითა ყედა და-
ლ ეცეს ✿ ⁂ რომელნი იხილნენ ორთა ფრთეთა ქუჱშე აღმომავალი
თავსა ყედა, რომელსარს მარჯუჱნით კერძოსა ✿ ესე არს თარგმა-
ნი: ესენი არიან რომელნი შეაცთუნა მაღალმან აღსასრულსა შორის

თჳსთა, ესე არს მეფობაჲ ნაკლულევანი ⁂ მწუხარებითა საგსე ✿
ვითარცა იხილენ ⁂ ლომი, რომლისა მხილველ ხარ ტუისაგან ლა
განძჳნებულისა ⁂ მუჯრალისა ⁂ მეტუველისა ორბისა მიმართ, ⁂
მახლობელი მისი, ⁂ უსამართლოებისა მისისა ეოვლისა სიტუჯსა
მისისა ვითარცა ცსმენიეს ✿ ესე არს ქარი რომლისა დაიცვა მა- ლბ
ღალმან აღსასრულსა ზედა მის ზედა, ⁂ არა წმინდებათა მათთა,
⁂ ამხილოს მათ, ⁂ გამოუჩინოს წინაშე მათსა საცთურნი მათნი ✿
რამეთუ დაადგინნეს იგინი ცხოველთა სასჯელთა ზედა: ⁂ იყოს ლგ
ოდეს ამხილოს მათ მაშინ განსწავლოს იგინი ✿ რამეთუ დანარ- ლდ
ჩომნი. ერნი ჩემნი იგსნეს საბრალოებითა რომელი დამარხულ
არიან ჩემთა აღსასრულთა ზედა, ⁂ ჭნატრიდენ მათ, ვიდრემდის
მოვიდეს აღსასრული დღისა სასჯელისა ხოლო რომლისათჳს
გეტუოდა შენ დასაბამითგან ✿ ესე ჩუნწნებაჲ, რომლისა გიხილავნ, ლე
⁂ ესე არიან თარგმანნი ✿ შენ უკუნ ერთი ღირს იქმენ ცნობად ლვ
საიდუმლოსა ამის მაღლისასა ✿ დაწერე უკუნ ეოველი ესე წიგნსა ლზ
შინა რომელი იხილენ ⁂ დასხენ იგინი ადგილსა შინა საცავსა ✿
⁂ ასწავებდი ამათ ბრძენთა ერთაგან შენთა რომლითა გული უწუო- ლნ
დე რამეთუ ძალუძთ შეწუნარებად ⁂ დამარხვად საიდუმლოსა ამის ✿
ხოლო შენ კვალად დაითმინენ აქა სხუანი შჯდნი დღენი რათა ლთ
შენდა ჩვენებულ იეოს ეოველი რომელი სათხო გიჩინოს მაღალ-
მან ჩვენებად შენდა ⁂ განვიდა ჩემგან ✿ ⁂ იეო ოდეს ისმინა უო- ე
ველი თემმან რამეთუ წარჯდეს. შჯდნი დღენი ⁂ მე არა მივიქეც ქა-
ლაქად ⁂ შეკრბეს ეოველნი მცირითგან ვიდრე დიდმდე ⁂ მოვი-
დეს ჩემდამო ⁂ ჭმრქუნს მე მეტუველთა ✿ რაიმე შეგცოდე შენდა, მა
⁂ რაჲ ვიუსამართლოეთ შენ ზედა, რამეთუ დაგჯტევენ ჩუნნ
⁂ დაემკჯდრენ ადგილთა ამათ ✿ რამეთუ შენ ჩუნნ დაგვიტეე ერთი მბ
ეოველთაგან ერთა, ვითარცა ტეგანი ვინაჲსგან, ⁂ ვითარცა სანთე-
ლი ადგილსა შინა წეუდიადსა: ⁂ ვითარცა ნაგთ-საეუდელი ⁂ ნაგი
ცხოვრებული გრიგალისაგან ✿ ანუ არა კმა არიან ჩუნნდა ბო- მგ
როტნი, რომელი შეგუნმთხუნვიან ✿ უკეთუ შენ ჩუნნ დაგვიტეებ ⁂
რაოდენ უმჯობეს იეო ჩუნნდა, უკეთუმცა ჩუნნცა დამწუარ ქმნილ

მე ვიუაჳით, დამწუართა თანა სიონისათა ✿ რამეთუ არცა ჩუენ ვართ უმჯობეს მათთა რომელნი მუნ მოსწუდეს ⁂ ტიროდეს კმითა დიდითა ⁂ მიუგე მათთა მიმართ ⁂ ვარქუ: ესევდი ისრაილ ✿ ⁂ არა მშ ძალგიცს შეჱრევებად შენ სახლო იაკობისო ✿ რამეთუ არს კსენება თქუენი წინაშე მაღლისა ⁂ ძალი თქუენისა არა დავიწუებისა მწ განსაცდელსა შინა ✿ რამეთუ მე არა დაგიტეე თქუენ, არცა განვდეგ თქუენგან არამედ მოველ ამას ზედა აღგილსა, რათა ვეყედრო დარღვეულებისა, თჳს სიონისა. რათა ვიძიო მოწუალებაჲ დამდაბლებისათჳს ცხიდათა თქუენთა ✿ ⁂ აწ წარვედით თჳთოეული კაცად-კაცადი სახლსა შინა თქუენსა, ⁂ მე მოვიდე თქუენდა შემთ დგომად დღეთა ამათ ✿ ⁂ წარვიდა თჳნი ვითარცა ვარქუ მას ქანა ლაქსა შინა ✿ ხოლო, მე დავჯედ ველსა ზედა შჯდ დღე ვითარცა მებრძანა მე ⁂ ეჯამე უუაჳილი ოდენ ველთაგან ⁂ თივათაგან მექმნა მე საზრდელი დღეთა ამათ შინა.

თ ა ჳ ი ⳋ.

ა ⳋა იუო შემდგომად შჯდთა დღეთა, ⁂ ვიხილე ჩუენება ღაბ მით ✿ აჰა ზეჯსაგან ქარი აღდგა რათა აღძრას უოველი ღელვაჲ გ მისი ✿ ⁂ ვისილე, ⁂ აჰა შეუშლებდა იგი კაცი ათასთა თანა, ზეცისათა. ⁂ სადაცა ჰირი თჳსი მოაქცია რათა იხილოს, შეძრწუნდ დეს უოველნი, რომელნი წინაშე მისსა იხილვებოდეს ✿ ⁂ სადა აღმოვიდოდეს, კმაჲ ჰირისაგან მისისა, შეიწუებოდეს უოველნი ე რომელნი ისმენდეს კმასა მისსა ვითარცა განისვენებს ქუეყანაჲ ოდეს ისმენს ცეცხლი ✿ ⁂ ვიხილე შემდგომად ამისა ⁂ აჰა შეკრებებოდეს სიმრავლე ერისა, რომელთა არა იუო რიცხჳ ოთხთაგან ქართა ცისათა: რათა ჴსძლევდენ კაცსა, რომელი აღმოვიდა ზეჯსავ განან ✿ ⁂ ვიხილე ⁂ აჰა თავით თჳსით გამოაქანდაკებდა მთასა ზ დიდსა ⁂ გარდაფრინდა მას ზედა ✿ ხოლო მე ვეძიებდი ხილვად ქერძოსა. ანუ აღგილსა ხდათაგან გამოქანდაკებული ქმნა ⁂ ჳერ ჳძლეს ✿ ⁂ შემდგომად ვიხილე ⁂ აჰა უოველნი რომელნი შეკრებულ არიან მას ზედა, რათა ბრძოდენ მას, ⁂ შეშინდეს ფრიად ვინათ თ განა იაღრებდეს განუოფად ✿ რამეთუ აჰა ოდეს ვიხილე აღმოთე-

ბა სიმრავლისა მომავალისა არა აღძრეიდა კელსა თჳსსა, არცა
მახჳლსა იბერობდა ⁂ არა რომელსა ჭურჭსა ბრძოლისასა გარნა
ვითარცა ვიხილე ✿ ვინცთგან განუტევა ჴირისაგან, თჳსისა გი- ი
თარცა სული ცეცხლისა, ⁂ ბაგისაგან მისისა ვითარცა სული
ალისა ⁂ ენისაგან თჳსისა გამოჳვლენდა ნაბერწყალსა ⁂ გრიგალ-
თა ⁂ შეერთებულთა თანა არიან ერთბამად ესე ყოველნი ბერვა ცე-
ცხლისა ⁂ სული ალისა, ⁂ სიმრავლე გრიგალთა ✿ ⁂ დასცნა ია
სიმრავლესა ზედა აღშფოთებათა შინა რომელი განმზადებულ იქმ-
ნეს ბრძოლად, ⁂ შეწუნა ყოველნი ⁂ აღმოფხურნა რამეთუ მეის
არა რაიგე ხილულ იქმნეს უანგარიშოთაგან სიმრავლეთა, თჳნიერ
გარნა მტჳრი ⁂ კუამლი მერალნი ⁂ ვიხილე, ⁂ შევშინდი ✿ ⁂ იბ
შემდგომად ამათთა ვიხილე მის კაცისა მომავალისა მთითგან ⁂ უკა-
მობდა თჳსდა სიმრავლესა ⁂ სხუანი მშჯდნი ✿ ⁂ მიეახლნეს მისა იგ
მიმართ ჴირნი კაცთა მრავალთა რომელთამე მოსარულთა ⁂ რო-
მელთამე მწუსარეთა, ხოლო რომელნიმე წოდებულნი, რომელიმე
მოეგებულნი მათთჳს რომელი მოჰგუანდეს, ⁂ ვერ შეშმელ სიმრა-
ვლისაგან შიშისა. ⁂ განვიღვიძე ⁂ ვთქუ ✿ შენ დასაბამითგან მაჩვე- იდ
ნენ მონასა შენსა საკჳრველებანი ესენი ⁂ ღირს მყავ მე, რათა
შეიწუნარო ვედრებისა ჩემისა ✿ ⁂ აწცა მიჩუენე მე კუალად თარ- იე
გმანი, ჩუენებისა ამის ✿ რამეთუ ვითარცა ვჳონო საცნობელთა იჳ
შინა ჩემთა ვაჲ, რომელი დატეებულ იქმნეს დღეთა ამათ შინა
⁂ უფროჲსს ვაჲ ამათ, რომელი არა არიან დატეებულნი ✿ რა- იზ
მეთუ რომელი არა არიან დატეებულნი შეჰრისებულ იუნენეს ✿
გულის ხმა მიეყავ აწ რომელნი არიან განსხმულნი უკანასკნელთა იჱ
დღეთა, ⁂ შეემთხუნენ მათ, არამედ ⁂ იჳინიცა რომელნი დატეე-
ბულ არიან ✿ რამეთუ ამისთჳს მოჳიდეს მწუსარებათა შინა დიდთა ით
⁂ საჭირო მრავალთა შინა მრავალნი ვითარცა გიჩვენებენ ჩუენებანი
ესე ✿ რამეთუ გარნა უმსუბუქეს არს ჴირეულისა მოსულად ამას; კ
ზედა ვიდრედა მოსულად ვითარცა დრუბელი საუკუნიდგან ⁂ აწ
ხილვად რომელი შეემთხუჳიან უკანასკნელთა ჟამთა ⁂ მოძიგო
ჩემდა მომართ ⁂ მჭრქუა ✿ ⁂ ხილვისა თარგმანი გრქუა შენ ⁂ კა

კბ რომელთაცა მთქმელ ხარ, განგიხუნა შენ ✿ ვინათგან მათთჳს
კგ იგითხვენ, რომელნი დატეგებულ არიან ესე არს თარგმანი ✿ რო-
მელნი მიიღებდეს. ჭირსა მას ჟამსა შინა, იგინი დაიცვან რომელნი
ჭირსა შინა დაეცნეს, ესენი არიან რომელთა აქუნდეს საქმენი ⁂
კდ სარწმუნოება უძლურესისა მიმართ ✿ უწყოდინ უკუნ რამეთუ უფ-
როს სანატრელ არიან რომელნი დაეტეგნეს უფროჲს ამათთა რო-
კე მელნი მკუდარ არიან ✿ ესე თარგმანი ხილვისა, რამეთუ იხილე
კვ კაცი აღმომავალი შუა ზღჳსაგან ✿ იგი არს, რომლისა დაიცოს
მაღალმან მრავალ ჟამ რომელმან თავით თჳსით იკსნას ქმნილნი
კზ თჳსნი ⁂ თავადმან განაგოს რომელი დატეგებულ არიან ✿ ⁂ ვი-
თარცა მხილველ ხარ ჰირისაგან მისისა გამოგალს ვითარცა სული
კთ ⁂ ცეცხლი ⁂ გრიგალი ✿ ⁂ რამეთუ არა ეჰურნა მახჯლი ⁂ არცა
ჭური ბრძოლისა ⁂ რამეთუ დაეცა: შემაშფოთებელი მისი სიმრავლე
რომელნი მოვიდოდეს ბრძოლად მისა ესე არს თარგმანი ✿ აჰა
ჟამნი მოვიდეს ოდეს იწყოს მაღალმან კსნად ამათთა რომელნი
ქუჱყანასა ზედა არიან ✿ ⁂ მოვიდეს განკჯრვებასა შინა გონებისა
ლა მათ ზედა, რომელნი სავანობენ ქუჱყანასა ✿ ⁂ სახენი სხუათა გა-
ნიზრახვენ ბრძოლად [1] ქალაქი ქალაქსა ზედა ⁂ ადგილი ადგილსა ზე-
ლბ და ⁂ ნათესავნი ნათესავთა ზედა ⁂ სამეფოსა მეფეთა ზედა ✿ ⁂ იყოს
ოდეს იეუნეს ესე ⁂ შეემთხჳოს სასწაული რომელ ჰირველი გიჩინე
შენ ⁂ მაშინ განცხადნეს მე ჩემი, რომელიცა იხილენ ვითარცა კა-
ლგ ცი აღმომავალი ✿ ⁂ იყოს ოდეს ისმინონ ყოველთა წარმართ-
თა კმისა მისისა ⁂ დაადგინოს თჳთოეული კაცად კაცადი ადგილსა
შინა თჳსსა ბრძოლაჲ თჳსი რომელი აქუნდესთ ურთიერთსა ზე-
ლდ და ✿ ⁂ შეგრიბოს ერთსა შინა, შეგრებასა სიმრავლე ურიცხჳ
ლვ რამეთუ ინებეს განსვლად ⁂ განწყობად მის ზედა ✿ ხოლო იგი
ლვ დადგეს მთასა ზედა მაღალსა სიონს ✿ ხოლო სიონი მოვიდეს,
⁂ გამოუჩნდეს ყოველთა განმზადებული ⁂ აღშენებული ვითარცა
ლზ იხილენ მთაჲ აღმოკუჱთილი, უკელოდ ✿ ხოლო თავადმან
მჭუმან ჩემმან ამხილნეს რომელნი ჴჳოებდენ წარმართნი არა წმინ-

[1] მათე კდ.

დებათა მათთა იგი რომელნი გრიგალისა მიმართ მიახლებისათჳს
ბოროტთა განსრახვისა მათისა, ⁂ ტანჯვითა რომლითა იწუონ
ტანჯვად ✿ რომელი მსგავს არიან ალისა ⁂ წარუწყიდნეს იგინი ლჶ
უშრომელად სჯულისაებრ რომელი ცეცხლითა მსგავს არს ✿ ⁂ ლთ
ვითარცა იხილენ იგი რომელი შეიკრებდა თავისად მიმართ სახითა
მრავალთა მშჯდთა ✿ ესენი არიან ათინ ტომნი [1] რომელნი წარ- მ
ტუუშჶნულ იქმნეს ქუჶყანისაგან თჳსისა დღესა შინა ოსიად მეფი-
სა რომელიცა წარტუუშჶნა სალმანაზარ მეფემან ასურეთისამან, ⁂ გა-
ნიეგანნა იგინი წიაღ მდინარესა, ⁂ წარეგანებულ არიან ქუჶყანასა
შინა სხუასა ✿ ხოლო იგინი თავით თჳსით მისცემდეს ზრახვასა მა
მას, რათა დაუტეოს სიმრავლე წარმართთა. ⁂ რათამცა წარეზავნეს
შორსა შინა კერძოსა, სადაცა არა ოდეს სავანობდა, ნათესავი კაც-
თა ✿ ანუ ეგრეთ დაცვად სჯულსა თჳსსა, რომელნი არა იცევდენ მბ
ქუჶყანასა შინა თჳსსა ✿ ხოლო შესვლითა უმცირესით მდინარი- მგ
სა ეფრათისა შეეიდეს ✿ რამეთუ უქმნა მათ მაშინ მაღალმა სას- მდ
წაული ⁂ დაადგინნა ძარღუნი მდინარისანი ვიდრემდის განვიდენ ✿
რამეთუ ვარნა აღგილი იყო გზათა მრავალთა უდაბნოდ წლისა მე
ერთისა ⁂ ველთა, რამეთუ ქუჶყანად ესე იწოდების არსარეფა ✿
მაშინ ⁂ ევანნეს მუნ ვიდრე შემდგომთა ჟამადმდე. ⁂ აწ კვალად მვ
ოდეს იწუონ მოსლვად ✿ კვალად მაღალმან დაადგინეს ძარღუნი მზ
მდინარისანი, რათა შეუძლონ განსვლად, ამისთჳს იხილენ სიმრავ-
ლე მშჯდთა თანა ✿ არამედ ⁂ რომელნი დატეეებულ არიან ერთა- მჱ
გან თჳსთა ესენი არიან რომელნი მოიქცნენ შინაგან საზღვართა
ჩემთა ✿ იქმნენ უკუჶ ოდეს იწუონ წარწყმედად მრავალთა მათთა მთ
რომელნი შეკრებულ არიან წარმართნი შეეწიოს მათ, რომელნი
შეეწივნენ ერთა ✿ ⁂ მაშინ კჩუჶნოს მათ სიმრავლე დიდთა საკრ- ნ
ველებათა ✿ ⁂ ვარქუ მე: მეუფეო უფალო, ესე მაუწყე მე, რაჲსა- ნა
თჳს ვიხილე კაცი აღმომავალი გულისაგან ზღჳსა: ⁂ ჰკრქუაჲ მე ✿
ვითარ ძალგიც ესე გამოძიებად, ანუ ცნობად, რომელი არიან სი- ნბ
ღრმესა შინა ზღჳსასა, ეგრეთ არ ძალგიც თჳთოეულისა ხილვად,

[1] დ მეფე აზ.

ქუჱყანასა ზედა მისა ჩემისა, ანუ მათთა, რომელნი მის თანა არიან,
ნგ გარნა ჯამსა შინა დღეთასა ✿ ესე არს თარგმანი ჩუჱნებათა რომე-
ნდ ლი იხილენ. ⁂ რაჲსა თჳს განათლებულხარ აქა ერთი ✿ რამეთუ
დაგიტეეებიეს შენნი, ⁂ გარემოჲს ჩემსა უქმ უყენ სჯული ⁂ მო-
ნე მიეენ ✿ რამეთუ ცხოვრება შენი განაგენ სიბრძნესა შინა. ⁂ საცნო-
ნვ ბელსა შინა უწოდე დიდად ✿ ⁂ მისთჳს გაჩუჱნენ შენ სასუიდელ-
ნი მაღლისა თანა რამეთუ იეოს შემდგომად სხუათა სამთა დღეთა
შენდამო სხუათა გეტუოდე: ⁂ განაცხადო შენდა მმიმენი ⁂ ხილვა-
ნზ ნი ✿ ⁂ წარვედ ⁂ მოვედ ველსა ზედა, მრავალი დიდება ⁂ ქება
ნჩ მაღლისა საკრველებათათჳს რომელნი ჯამისაებრ ჴეოფდა ✿ ⁂ რა-
მეთუ განმართებს ამას რომელნიცა არიან ჯამთა შორის ქმნილნი,
⁂ დავჯე მუნ სამ დღე.

თ ა ვ ი იდ.

ა ⁂ ა იეო დღეთა შინა სამთა ⁂ მე ვჯედ მუხასა ქუჱშე ⁂ აჰა
ა კმად გამოვიდა წინაშე ჩემსა მაცლოვანითგან, ⁂ თქუა: ესდრა, ესდ-
ბ რა, ⁂ ვარქუ ✿ აჰა მე უფალო ⁂ აღვდეგ ფერხსა ზედა ჩემსა, ⁂
გ ჴმრქუა მე ✿ [1] განცხადებული განცხადებულ ვარ მაცლოვანსა ზე-
დ და: ⁂ ვიტეოდი მოსეს მიმართ, ოდეს მსახურებდა ერსა ჩემსა
ეგჯპტესა შინა ✿ ⁂ წარავლინე იგი, ⁂ გამოიეუანე ერი ჩემი ეგჯ-
ე პტითგან, ⁂ მოიეუანენ იგი მთასა ზედა სინონისასა, ⁂ ვიჱურენ იგი
წინაშე ჩემსა დღე მრავალ ✿ ⁂ ვაუწეენ მას საკრველნი მრავალნი
⁂ უჩუჱნენ მას ჯამნი საიდუმლონი, ⁂ აღსასრულნი, ⁂ ვამცნე მას
ვ სიტეუანი ✿ ესენი განცხადებასა შინა ქმნილნი სიტეუანი, ⁂ ესე-
ზ,ჱ ნი დაფარულნი ✿ ⁂ აწ შენ გარქუ ✿ სასწაულნი რომელი გიჩუჱ-
თ ნენ მიცლსა რომელი იხილენ, ⁂ თარგმანნი რომელი შენ იუწეენ
გულითა შენითა, დავდევ იგინი ✿ რამეთუ შენ მიიღე ყოველთაგან,
რიცხულ ნეშტნი ზრახვათა თანა ჩემთა, ⁂ დირსებასათანა შენთა.
ი ვიდრემდის აღესრულოს ჯამი ✿ რამეთუ საუკუნო წარწემიდე სიჯა-
ია ბუკით თჳსით, ⁂ ჯამი მოეკაცლნენ სიბერედ ✿ რამეთუ ათორმეტ-
სა ზედა ნაწილსა განეოფილ არს საუკუნეჲ, ⁂ წარკდეს. იგი ათ-

[1] ბ მოსე გ.

ნი, ⁂ ნასვაარი ათთა ნაწილთა ✿ ხოლო დაშთეს მისი შემდგომად იბ
ნასვაარი ათთა ნაწილთა ✿ აწ უკუჱ აღაშენე სახლი შენი, ⁂ გან- იგ
სწავლნე ერნი შენი ⁂ ნუცაშინის ეც სიმდაბლეთა მათთა, ⁂ მოშიგო
აწ ხრწნილი ✿ ⁂ განუტევე თავისაგან, მოკუდავი გულის სიტყუა, იდ
⁂ განახუნენ თავისაგან სიმშიმენი ერისანი ⁂ განიძარცუჱნ აწ თა-
ვისაგან უძლური ბუნება, ⁂ დაუტევენ ერთსა შინა კერძოსა შემა-
მრწუნებელნი შენნი გულის სიტყუანი, ⁂ ისწრაფე განსლვად ჯამ-
თაგან ამათა ✿ რამეთუ რომელი იხილენ აწ შემთხუჱვად ბორო- იე
ტისა, კუალად იმათსა უმწირეს იქმნეს ✿ რამეთუ რაჲდენ არ ძალ- იჳ
უცს საუკუნოს სიბერისაგან, ეგოდენ განმრავლდეს მსავანებელთა
ზედა ბოროტნი ✿ რამეთუ განეშორნეს შორად ჴეშმარიტება, ⁂ იზ
მოახლნეს სატურნი. რამეთუ აწუჱ ისწრაფის მოსლვად, რომელ-
ნი იხილენ ხილუანი ✿ ⁂ მიუჳე, ⁂ ვარქუ: წინაშე შენსა უფალო ✿ იჱ
რამეთუ აჰა მე წარვიდე ვითარცა მიბრძანენ მე, ⁂ ესწავლო აწინ- ით
დელთა ერთა, ⁂ რომელნი იშუნენ, ვინ ასწავნეს მათ ✿ რამეთუ კ
დატევებულ არს საუკუნესა ბნელსა შინა, ⁂ რომელნი მკჳდრობენ
მას შინა, უსინათლოდ ✿ ვინათგან სჯული შენი დამწუარ არს, კა
ამისთჳს არა ვინ უწყის რომელნი შენგან ქმნილ არიან: ანუ რო-
მელი იწყონ საქმენი ✿ რამეთუ უკეთუ ვჰოე მადლი წინაშე შენსა: კბ
მოავლინე ჩემ შორის სული წმიდა, რათა დავსწერო ყოველი რო-
მელი ქმნილ იქმნა საუკუნოსა შინა დასაბამითგან, რომელნი იეუ-
ნეს სჯულსა შინა შენსა წერილ, რათა შეუძლონ კაცთა ჰოვნად
კუალისა ⁂ რომელნი მოიღებენ ცხოვრებასა უკანასკნელთა ჟამთა
შინა, რათა ცხოვრებდენ ✿ ⁂ მოშიგო მე ⁂ მრქუა: წარვედ ⁂ შეკ-
რიბე ერი, ⁂ არქუ მათდა მიმართ: რათა არა გეძიებდენ შენ დღეთა კგ
ორმეოცთა ✿ ხოლო შენ განუმსადე თჳსა შენსა ფიცარნი მრავა-
ვალი, ⁂ წარიღე შენთანა, სარია, დავრია, სალემია, ახაია. ⁂ ასი-
ელა, ხუთნი იგინი, რომელნი განმზადებულ არიან მოსწრაფედ წე-
რისა მიძართ ✿ ⁂ მოვედით აქა. ⁂ მე აღვანთნე გულთა შინა კე
შენთა სანთელნი მეცნიერებისანი, ⁂ არა დაშრტეს ვიდრემდის
აღესრულნეს რომაელისა იწყოთ წერად ✿ ⁂ ოდეს აღასრულნეთ, კჳ

რომელნიმე განცხადებულად რათა ჰყოთ: რომელნიმე სიბრძნით
დაფარულად მიეც. რამეთუ სჯალისდა ჯამსა ამას შინა იწუე
კზ წერად ✿ ⁂ წარვედ ვითარცა მიბრძანა მე, ⁂ შეკრიბე ყოველი ერი,
კთ ⁂ გარქუ ✿ [1] ისმინე ისრაილ სიტყუანი ესე ✿ [2] მწირობდენ მამანი
ჩუენნი დასაბამითგან ეგჯპტჱსა შინა ⁂ კსნილ არიან მუნითგან ✿
კზ ⁂ მოიღეს სჯულნი ცხოვრებისანი, რომელიცა არა დაიცუნეს,
ლა რომელნი თქუენცა შემდგომად მათსა გარდაჴედით ✿ ⁂ მოგცნეს
თქუენ ქუეყანა ნაწილად, ⁂ ქუეყანა სიონისა, მამათა თქუენთა,
⁂ თქუენ უსჯულოება ჰქუაეთ, ⁂ არა იჴურჩით ცხა რომელი გიბ-
ლბ რძანა თქუენ მაღალმან ✿ ⁂ ვინათგან მართლ მსაჯულ არს მი-
ლგ გელნეს თქუენცა ჯამსა შინა რომელსა მოგანიჭა ✿ ⁂ აწ თქუენ
ლდ აქა ხართ. ⁂ მჴანი თქუენნი თქუენ შორის არიან ✿ უკეთუ
უკუე უბრძანეთ საცნობელსა თქუენსა, ⁂ განსწავლენით კულნი
თქუენნი ცხოერებისა თანა მჴურობელ იქმნეთ, ⁂ ჰეშმარიტად სიკუ-
ლე დილისა წუალობა დაიმკჳდროთ ✿ რამეთუ სასჯელი შემდგომად
სიკუდილისა მოვიდეს, ოდეს კვალად განვეცხოველდეთ: ⁂ მაშინ
მართალთა სახელნი განცხადნეს, ⁂ არა ჴმიდათა საქმენი ეუწუენეს ✿
ლვ ჩემდა მომართ უკუე ნურჳნ მოიახლებით აწ ნუცა მაძაებთ მე
ლზ ვიდრე ორმეოც დღემდე ✿ ⁂ წარვიეყვანენ ხუთნი კაცნი ვითარ-
ლჱ ცა მამცნო მე, ⁂ მივედით ველად, ⁂ ვეცვენით მუნ ✿ ⁂ იქმნა განთიად, ⁂ აჰა კმაჲ მიწოდა მე, ⁂ მეტყოდა: ქსდრა, აღახუენ ბჯენი შენნი, ⁂ სუ რომელიცა გასუა შენ ✿ ⁂ აღვახუენ ბაგენი ჩემნი, ⁂ აჰა
ლთ სასმელი საგსე მომეცემოდა მე ესე იყო საგსე ვითარცა წუალნი,
მ ხოლო ფერი მისი მსგავსი ცეცხლისა ✿ ⁂ მოვიღე, ⁂ ვსუ, ⁂ მას
შინა ოდეს ვსუ, გული ჩემი აღიძრა მეცნიერებითა, ⁂ მკერდნი
ჩემნი აღორძინდეს სიბრძნედ, ⁂ რამეთუ სულთან ჩემთან იჴურნეს
მა მოკსენებანი ✿ ⁂ აღგმულ იქმნა ბჯენი ჩემნი, ⁂ არა იქმნა დაგშულ
მბ მერმელა ✿ მაღალმან მოსცა მეცნიერება ხუთთა კაცთა, ⁂ სწერდეს
რომელსა ვიტყოდი განკჳრებასა ღამისასა, რომელთა არა უწყოდი ✿ ხოლო ღამე ეჭსმდით ჳრსა, ხოლო მე დღესა შინა ვიტ-

[1] ა მოსე მზ.—[2] ე მოსე ⁂ ⁂ ე.

ოდი, ⁂ ღამე არა დავდუმდებოდი ✿ ⁂ დაწერილ არიან ორმეოც- მდ
თა წელ დღეთა წიგნნი ორას ოთხნი ✿ ⁂ იქმნა ოდეს განსრულ- მე
დეს ორმეოცნი დღენი, მეტეოდა მღალი ⁂ მრქუა ✿ ჰირველნი მვ
რომელნი დაწერენ, ცხადად დაადგინე, რათამცა იკითხვიდენ ღირსნი
⁂ არა ღირსნი ✿ სოლო უკანასკნელნი სამეოცდა ათნი დაიცევე, მზ
რათა მისცნე იგინი ბრძენთა ერთაგან შენთა ✿ რამეთუ მათთა მჱ
შინა არს ძარღვი მეცნიერებისა, ⁂ წუარო სიბრძნისა, ⁂ ცნობისა
მდინარე, ⁂ ჴმენ ეგრეთ.

თ ა ვ ი ი ე.

ა ჰა სიტყუანი უურთა შინა ერთა ჩემთა სიტყუანი წინასწარმე- ა
ტყუ⁘ლებისანი, რომელი მოვცე ჰირსა შინა შენსა, მრქუა უფალ- ბ
მან ✿ ⁂ უაე რათა ეტრატსა ზედა დაიწერებოდეს, რამეთუ სარწ- გ
მუნო ⁂ ჴეშმარიტ არიან ✿ ნუ გეშინის გულის სიტყუათაგან შენ- დ
თა ზედა, ნუცა რათა შეგაძრწუნებენ შენ ურწმუნონი მეტყუ⁘ლ-
ნი ✿ ვინათგან ყოველნი ურწმუნონი ურწმუნოებათა შინა თჳსთა ე
მოკუდენ ✿ აჰა მე მოკვალინო, თქუა უფალმან, სიმრგვალეთა ზედა ვ
ქუ⁘ყანისათა ბოროტნი: მახჯლი, ⁂ სიცმილი ⁂ სიკუდილი, ⁂ წარსა- ზ
წუმედელი ✿ ვინათგან შეაგინეს უსჯულოებითა ყოველი ქუ⁘ყანა, ⁂ ჱ
საცსე არიან საქმენი მათნი წუენებითა ✿ ამისთჳს თქუა უფალმან ✿ ⁘ზ
ან არა დავდუმენე არა წმიდებათა თჳს მათთა, რომელნი უსჯულო-
ებასა ჰყოფენ: არა მოუთმო მათ რომელნი ბაროტთა ჰყოფენ: [1]
აჰა სისხლნი უბრალონი ⁂ მართლისა ღაღადებენ ჩემდა მომართ,
⁂ სულნი მართალთანი მიღაღადებენ დაუცხრომელად ✿ შუ- თ
რის გებითა შური ვაგო მათ თქუა უფალმან: ⁂ მოვიღო
ყოველნი სისხლი უბრალოთა მათგან ჩემდა მომართ ✿ აჰა ი
ერი ჩემი რამეთუ სამწუსო ⁂ მკუეულეთა მამართ მომუვანებელ-
თა ან არა დავითმინო მისი რომელნი აჴრევებენ მათ ქუ⁘ყანასა
შინა ეგჳპტისასა ✿ არამედ გამოვიყვანნე იგინი კელითა ძლიერი- ია
თა, ⁂ მკლავითა მაღლი ია, ⁂ მოსწუა ეგჳპტე ტანჯჯთა ვითარცა
ჴირველ ⁂ ეანუსრწნა ყოველი ქუ⁘ყანა მისი ✿ აღტირდეს ეგჳპტე, იბ

[1]) გამოცხ. ვ.

ჲგ ⁂ საფუძველნი მისნი წურთითა მოსრულ იქმნეს, ⁂ წურთითა რომელი მოუვლინოს მას ღმერთმან ✿ ⁂ ჭიროდეს მუშაკნი მოქ-
ჲდ მედნი ქუჩაჲნისანი, რამეთუ მოაკლდენ თესლნი მათნი ოდესა
ჲე მიერ ⁂ სეტეუსათაგან, ⁂ ვარსკვლავისაგან სამინელისა ✿ ვიდ ზრა-
ჲვ სვასა ⁂ რომელიცა მეჯდრობენ მას შინა ✿ ვინათგან მოაცხლნეს
მახვილი ⁂ შემუსრვილებანი მათნი, ⁂ აღდგეს წარმართნი წარმარ-
ჲზ თთა ზედა ბრძოლად. ⁂ მახჯლი კელთა შინა მათთა ✿ რამეთუ
იეოს დაუდგომრობასა კაცთასა, ⁂ სხუანი სხუათა მომრეველნი ⁂
არა შესჭირდეს მეფისათჳს თჳსისა, ⁂ უხუცესთა ჴსანი საქმე-
ჲთ თათჳს თჳსთა შემლებასა შინა თჳსთა ✿ რამეთუ ენებოს კაცთა
ქალაქსა შინა შესლვად ⁂ ვერ უძლონ ✿ რამეთუ ამბარტავანებათა-
თჳს მათთა ქალაქნი შემრწუნდენ, სახლნი შეიმუსრნეს, კაცნი შეში-
ჲთ ნდენ ✿ არა შეიწყალებოდეს კაცი მოეცსისა მიმართ თჳსისა, მო-
ოკრებასა ზედა სახლთა მათთა საჭურველთა შინა, წარტაცე-
ბასა განიბინიენეს სიმდიდრე მათი სიძეძილისათჳს ჰურისა ⁂ ჭირ-
კ თათჳს მრავლისა ✿ ესე მე მოუწოდებ თქუა უფალმან: ყოველნი
მეფენი ქუჩაჲნისანი რომელ მე მეშიშოდენ რომელ არიან აღმოსა-
ველითგან ⁂ სამხრეთისა, ⁂ ჩრდილოთგან ⁂ ლიბანისა მოქცეესა
კა მიმართ თავისა მიმართ, ⁂ მივაგო რომელსა მიაგებდეს მათ ✿ ვი-
თარცა უუოფენ ვიდრე დღეინდელად დღემდე რჩეულთა ჩემთა, ეგ-
რეთ უუო ⁂ მივაგო წიაღთა შინა მათ. ესე თქუა უფალმან ღმერ-
კბ თმან ✿ არა რიდოს მარჯუენემან ჩემმან ცოდვილთა ⁂ არა დასც-
ხრეს მახჯლი რომელთა დასთხიეს სისხლი უბრალო ქუჩაჲნასა
კგ ზედა ✿ ⁂ აღდგეს ცეცხლი რისხუასაგან ჩემისა. ⁂ შეწუნეს საფუძ-
ველნი ქუჩაჲნისანი, ⁂ ცოდვილნი ვითარცა ნაძეძი დამწუარნი ✿
კდ ვაჲ მათ, რომელნი სცოდენ, ⁂ არა იბერობენ მცნებათა ჩემთა,
კე თქუა უფალმან ✿ არა ეკითხო მათ: განვედით ბერო ფლობისაგან,
კვ ნუ შეგინებად სიწმიდისა ჩემისა ✿ რამეთუ უწუის უფალმან ყოველ-
ლთა რომელნი სცოდენ მას, ამისთჳს მისცა იგინი სიცუდილსა
კზ შინა ⁂ დაკლვასა ✿ რამეთუ აწ მოვიდნენ სიმგრჳვლესა ზედა ქუჩ-
ჲანისასა სიბოროტენი, ⁂ ჰკიეს მათ შინა, რამეთუ არა გიჯნეს

თქუჳნ ღმერთმან, ვინათგან სცოდეთ წინაშე მისსა ✿ აჰა ხილეგა კჳ
საშინელი, ✠ ჰირი მისი აღმოსავლითგან ✿ ✠ გამოვიდეს ნაშობ- კთ
ნი გუჳლთანი არაბეთთა ეტლთა ზედა მრავალთა: ვითარცა ქროლა
ქართა რიცხჳ მათი მოეფინოს ქუჳანასა ზედა, რამეთუ აწ შეშინ-
დეს ✠ შეძრწუნდეს ყოველნი: რომელთა მათი ისმინონ ✿ კარმო- კჳ
ნელთა მზაკჳლობანი რისხვათა შინა, გამოვიდეს ვითარცა ეშჯ მა-
ღნარისაგან, ✠ მოვიდეს ძალსა შინა დიდთა, ✠ დაადგინნენ ბრძო-
ლა ზედა მათ თანა, ✠ მოოხრდეს ნაწილი ქუჳანისა ასურეთისა ✿
✠ შეძგომად ამისა ერეოდენ გუჳლნი შეწევნათა შობილისა თჳსი- კლა
სათა ✠ მიიქცენ შეთქმულნი ძალსა შინა დიდსა მიწევნასა ზედა
მათსა ✿ ესენი შეშფოთნენ ✠ დადუმდეს ძალსა შინა მათთა, ✠ მო- კლბ
აქციონ ფერჳნი თჳსნი ლტოლვასა ზედა ✿ ✠ კელმწიფებისაგან კლგ
ასურეთისა გარმოსადგომელთა გარე მოადგენ მათ, ✠ აღესრულოს
ერთი მათგანი, ✠ იოს შიში ✠ მოშიშებაჲ მათი ბანაჳსა შორის,
✠ მკდომთა მეფეთა ზედა მათთა ✿ აჰა ღრუბელი აღმოსავლითგან კლდ
✠ ჩრდილოთ ვიდრე სამხრადმდე. ✠ ჰირნი მათნი საშინელნი ფრიად, კლე
საჳსენი რისხვითა ✠ ნიაჟარითა ✿ ✠ ეკუჳთებოდენ ურთიერთსა,
✠ ეკუჳთნეს ვარსკულავსა მრავალსა ქუჳანასა ზედა, ✠ ვარსკულავ-
ნი აჳინი, ✠ იოს სისხლი მახჳლისაგან, ვიდრე მუცლადმდე ✿
✠ სკორე კაცთანი ვიდრე საჯდომადმდე აქლემისა: ✠ იოს შიში ✠ კლვ
მოშიშება მრავალი ქუჳანასა ზედა ✿ ✠ შეშინდეს რომელთა იხი- კლზ
ლონ რისხუაჲ ესე ✠ ძრწოლამან შეიპჳრნეს იჳინი: ✠ შემდგომად
ამათსა აღდგეს ნიაჟარნი მრავალნი ✿ სამხრით ✠ ჩრდილოთ, ✠ კლთ
ნაწილნი სხუანი დასავალითგან ✿ ✠ შეუძლოს ქარსა აღმოსავლე-
თისაგან, ✠ განაღონ იჳი, ✠ ღრუბელი რომელიცა აღდგა რისხვა-
სა შინა, ✠ ვარსკულავნი ქმნილთა ზედა შიშსა აღმოსავლიოგან ქარ- მ
სა დასავლეთისასა აწუინებდეს ✿ ✠ აღდგეს ღრუბელნი დიდი ✠
ძლიერნი, საჳსე რისხჳთა, ✠ ვარსკულავნი, რათა შეაშინნეს ყოველ-
ლი ქუჳანა, ✠ მკჳდრნი მას ზედა, ✠ მიჰფინოს ყოველთა ზედა მა
ადგილსა მაღალსა, ✠ ამაღლებული ვარსკულავი საშინელი ✿ ცუ-
ცხლი ✠ სეტყუა, ✠ მახჳლი მომფრინჳალი, ✠ წუალნი მრავალნი,

რამეთუ რათა აღივსნეს ყოველნი ველნი, ⁂ ყოველნი წუარონი ⁂
მბ საგსებითა წუალთა მრავალთა ✿ ⁂ შემუსრნეს ქალაქნი ⁂ ხლუდენი,
⁂ მთანი ⁂ ბორცუნი, ⁂ ღელენი ⁂ ხენი მაღნარისანი, ⁂ თივა ⁂
მგ მდელო ⁂ ქრთილი მათი ✿ ⁂ განვლოს შეურეველად ბაბილოვ-
მდ ნადმდე, ⁂ შემუსროს იგი ✿ ⁂ შეკრიბონ მისა მიმართ ⁂ გარემო-
დგომილთან იგი, ⁂ მიჰფინოს გარსკულავნთ ყოველივე გულის
წურომა მას ზედა, ⁂ აღმოვიდეს მტუსარი ⁂ კუალი ვიდრე ცადმდე,
მე ⁂ ყოველი რომელი გარემოს უმზერდეს მისთჳს ✿ ⁂ რომელი
ქუჱშე მისა დარჩეს, გმსახურებდეს შენ რომელთან შეაშინნა იგინი ✿
მვ ⁂ შენ ასია ერთ კმობით სასოებასა შინა ბაბილოვნისასა ⁂ დიდე-
მზ ბასა შინა ჰირისა მისისა ✿ ვაჲ თქუჱნ შეწუხებულნო, ვინათგან
მიმსგავსებულ ხარ მას, ⁂ შეამკუჱნ ასულნი შენნი მეძავობასა ში-
ნა, სათნო ყოფისა მიმართ ⁂ განდიდებისა მეძავობათა შინა შენთა
მჱ რომელი შენთანა ისებებდეს მარადის მეძავობად ✿ სიძულილითა
დაიმკჳდრენ ყოველთა შინა საქმეთა მისსა, ⁂ დაწუებათა შინა მის-
ეთ სა. ამისთჳს ჰრქუა უფალმან ✿ მოვავლინო შენ ზედა ბოროტნი,
ქურიეობა სიგლახაკე, ⁂ სიძილი, ⁂ მახჯლი ⁂ მოსასრველი,
მოოსრებასა ზედა სახლთა შენთა ⁂ ძლევისაგან ⁂ სიუხვილისა, ⁂
ნ დიდება ძალისა შენისა ✿ ვითარცა უუავილი განჰმეს, ოდეს აღდგეს
ნა სორშაკი რომელი მოვლინებულ არს შენ ზედა ✿ ⁂ მოუძლურდე
ვითარცა გლახაკნი მოწყლულნი ⁂ განსწავლილნი დედათაგან, რა-
ნბ მეთუ არა შეუძლონ შენდა მოლებად ძლიერთა ⁂ მეძავთა ✿ ნუ თუ
ნგ მე ეგრეთ გეშურო შენ, თქუა უფალმან ✿ უკეთუმცა არა დაგეკლნეს
რჩეულნი ჩემნი ყოველსა შინა ჟამსა, აღიმაღლე ველნი დაცემულ-
სა ზედა, ⁂ რომელი იტყოდი სიუხვილსა ზედა მათთა. ოდეს დი-
ნდნე თრებოდი ✿ განიშჱნე შჱნჱიერება ჰირსა შენი ✿ სასუიველნი
მეძავობისა შენისანი წიაღთა შინა შენთა, ამისთჳს მისაგებელი
ნვ მიიღო ✿ ვითარცა ჰქუაე რჩეულთა ჩემთა, იტყჳს უფალი, ეგრეთ
ნზ უოს შენდა ღმერთმან, მიცცეს შენ ბოროტსა შინა ✿ ⁂ შეიღონი
შენნი სიუხვილითა წარწყმდენ, სოლო შენ მახჯლითა დაცე, ⁂ ქა-
ლაქნი შენნი შეიმუსრნეს, ⁂ ყოველნი შენნი ველსა შინა, სჳურ-

ველითა დაცნეს ✠ ⁂ რომელნი არიან მთათა შინა სიუმილითა ნწ
წარწუმდენ, ⁂ ჯამდენ კორცსა თჯსსა, სიუმილისაგან ჰურისა, ⁂
სისხლსა სუმიდენ წუურილისაგან წუალთა ✠ არა კეთილთა შემთ- ნთ
ხუწჯითა ზღჯსა გაჰო მოსჯდე, ⁂ კუალად მიიდო ბოროტნი ✠ ⁂ ჲ
განსლუასა შინა დასცენ ქალაქნი მოწუუწჯდილნი, ⁂ აღმოფხურნეს
რომელნიმე ნაწილნი ქუჯანისა შენისა, ⁂ ნაწილი დიდებისა შენი-
სა მოისპოს ⁂ კუალად მომქცეველი ბაბილოჯნისა მიმართ უოველად
გარდაქცეულისა ✠ ⁂ დარღუჯულ იქმნე მათდა ვითარცა ნასხლევი, ჲა
⁂ იგინი იქმნენ შენდა ვითარცა ცეცხლი, ⁂ შთაგნთქნეს შენ ✠ ⁂ ჲბ
ქალაქნი შენნი ქუჯანანი შენნი, ⁂ მთანი შენნი, ⁂ უოველნი მაღ-
ნარნი შენნი, ⁂ სენიცა ნაუოფ შემოსილნი ცეცხლითა მოიწუნეს ✠
ძენი შენი ტყუჯდ წარიუვანენ, ⁂ ზუერი შენი ნატყუჯნავთა შინა ჲგ
შეაქუნდეთ, ⁂ დიდება ჰირისა შენისა მოისპნეს.

თ ა ვ ი ი ვ.

ვაჲ შენდა ბაბილოვანო ⁂ ასიაჲ, ვაჲ შენდა ეგჯპტე ⁂ სუ- ა
რიავ ✠ მოორტუენით ძაძითა ⁂ ფლასიოა. ⁂ ტიროდით მჟთა თქუჯ- ბ
ნთა ⁂ სალმობიერებდით, რამეთუ მოასლებულ არს შემუსრვილება
თქუჯნი ✠ მოვლინებულ არს თქუჯნ შორის მახჯლი, ⁂ ვინ არს გ
რომელმან გარე მიაქციოს იგი ✠ მოვლინებულ არს თქუჯნ შო- დ
რის ცეცხლი, ⁂ ვინ არს რომელმან დაშრიტოს იგი ✠ მოვლინე-
ბულ არიან თქუჯნ შორის ბოროტნი, ⁂ ვინ არს რომელმან უკუნ ე
აქციოს იგი ✠ ნუთუ განსდევნნეს ვინ ლომი მშიერი ტყუსა შინა, ვ
ანუ დაშრიტოს ცეცხლი ეტრატთა შინა მოსწრაფედ, ოდეს იწუოს
შჯწუად ✠ ნუთუ დასცეს ვინ ისარი მესროლისაგან ძლიერისა ზ
ტუორცებული ✠ უფალმან ძლიერმან მოაუღინოს ბოროტნი. ⁂ ჱ
ვინ არს რომელმან განსდევნოს იგინი ✠ გაჰოვიდა ცეცხლი რის- თ
ვისაგან მისისა, ⁂ ვინ არს რომელმან დაშრიტოს იგი ✠ ელვა- ი
რებასა ელვა, ⁂ ვინ არა შეუშინდეს, იქუხნეს ⁂ ვინ არა განცჯფ-
რნეს ✠ უფალი შერისხვიდეს, ⁂ ვინ საფუძველადმდე არა შეიმუსრ- ია
ოს ჰირისაგან მისისა ✠ ქუჯანანი შეიძრნეს, ⁂ საფუძველნი მი- იბ
სი, ზღუამან მღელვარემან სიღრმისაგან, ⁂ ღელვისა მისისა შეძრწუ-

ნდენ, ⁂ თჳეზნი მისნი ჰარისაგან უფლისა, ⁂ დიდებისაგან ძლიე-
იგ რებისა მისისა ✿ ვინათგან ძლიერ მარჯჳენე მისი, რომელმან
მშჯლდი მოირთხას: ისარნი მისნი მჴუნჯთრნი რომელნი მისგან გა-
მოიგლინნეს, არა მოაკლდეს ოდეს იწყოს მოგლინებად დასასრუ-
იდ ლთა შინა ქუჴყანისათა ✿ აჰა მოგაგლინო ბოროტნი. ⁂ არა მიი-
იე ქცეს ვიდრემდის მოვიდეს ქუჴყანასა ზედა ✿ ცეცხლი აღეტყინოს,
⁂ არა დაშრტეს ვიდრემდის დაასრულოს საფუძველნი ქუჴყანისა-
ივ ნი ✿ რომლითა სასითა არა მიიქცეს ისარი განგლინებული ძლიე-
რისაგან მსროლელისა, ეგრეთ არა მიიქცეს ბოროტნი, რომელი
იზ მოგლინებულ იქმნეს ქუჴყანასა ზედა ✿ ვაჲ ჩემდა, ვაჲ ჩემდა, ვი-
იჱ ნმე: მიუსნეს დღეთა მათ შინა ✿ დასაბამი სალმობისა ⁂ მრავალისა
სულთქმისა: დასაბამთა სიყმილისა, ⁂ მრავალთა წარსაწუმედელთა:
დასაბამთა ბრძოლათა, ⁂ შეშინდენ კელმწიფენი: ⁂ დასაბამი ნაცარი
ით ბოროტთა, ⁂ შეძრწუნდენ ყოველნი ✿ სოლო ჯამსა მას შინა რაჲ
ჲ ვეო ოდეს მოვიდეს ბოროტნი ✿ აჰა სიყმილი ⁂ ტანჯვა, ⁂ ჭირი
⁂ იწროება მოგლინებულნი არიან ყოფად წარმართებასა შინა ✿
კა ⁂ ყოველთა შინა ამათ არა მიაქციოს უსჯულოთაგან თჯსთა, არცა
კბ გუჴმანი მოუსენებად იუნენ მარადის ✿ აჰა იყოს საზრდელი არა
რომელი ქუჴყანასა ზედა, ეგრეთ, რამეთუ ჭეონებდენ თავთა თჯსთა
ყოფად წარმატებაჲ სოფლისა, ⁂ მაშინ აღორძინდენ ბოროტნი
კგ ქუჴყანასა ზედა, მახჯლი, სიყმილი, ⁂ დიდი შფოთი ✿ რამეთუ
სიყმილისაგან მრავალნი რომელნი მჯდრობენ ქუჴყანასა ზედა,
წარწუმდენ. ⁂ მახჯლმან განხრწნეს სხუანი, რომელნი დაშთენ სი-
კდ ყმილისაგან ✿ ⁂ მჴუნჯარნი ვითარცა სკორე განგდებულ იქმნეს, ⁂
არა იყოს რომელმან ნუგეშინისცეს მათ: რამეთუ მოოკრდეს ქუჴ-
კე ყანა ⁂ ქალაქნი მისნი დარღჳეულ იქმნეს ✿ არა დაშთეს რომელ-
კვ ნი მოქმედებს ქუჴყანასა, ⁂ ვინ სთესოს მას ✿ ჴეთა გამოსცენ
კს ნაყოფნი, ⁂ ვინ მოკრიფოს იგინი ✿ ტჳეანნი დამწიფდეს, ⁂ ვინ
კჱ დაწნიხნეს იგი, რამეთუ იყოს ადგილი დიდი მოოკრებულნი ✿ რა-
მეთუ ინებოს კაცმან კაცისა ხლჳად, ანუ კმისა მისისა სმენად ✿
კთ რამეთუ დაშთენ ქალაქისაგან ათთა, ⁂ ორნი აცარაცისაგან, რომე-

ლნი დაიფარნენ სიცილისა შინა მაღნართასა ⁂ განბანულთა შორის
კლდოვანთათა ✿ რომლითა სახითა დაეტევნეს ზეთისხილთა შინა, ⁂ ყ
ოველთა ხეთა სამნი ანუ ოთხნი ზეთისხილნი ✿ ანუ ვითარცა ლა
ვენაკსა შინა მოკრეფილითა ტევანი დაეტევებიან მათგან რომელნი
გულს მოდგინედ ვენაკსა მოჰკრეფენ ✿ ეგრეთ დაეტევნენ მათ ლბ
დღეთა შინა სამი ანუ ოთხი, მეძიებელთაგან სახლთა მათთა მახჯ-
ლითა ✿ ⁂ დატევებულ იოს ქუჩანა ოკრათ, ⁂ აგარაკნი მისნი ლგ
დაბერდენ, ⁂ ეზონი მისნი ⁂ ყოველნი კუალნი მისნი ეკლითა
აღორძინდეს, რამეთუ არა განვიდეს კაცნი შემდგომად მისსა ✿
ტიროდენ ქალწულნი არა მეოლელნი დამწინდებელთა: ტიროდენ ლდ
დედანი, არა მეოლელნი ქმართა: ტიროდენ ასულნი მათნი, არა
მეოლელნი შემწირისა ✿ დამწინდებელნი მათნი ბრძოლასა შინა დაე- ლე
სრულნეს, ⁂ ქმარნი მათნი სიყმილსა შინა მოისპნეს ✿ ისმინეთ ლვ
ესე ⁂ სცანით მონანო უფლისანო ✿ აჰა სიტყუანი უფლისანი, ლზ
მიიღეთ მისი; ნუ გრწამსთ ღმერთთა რომელთათჳს ჰრქუა უფალ-
მან ✿ აჰა მოახლებულ არს ბოროტი ⁂ არა ჰყოვნოს ✿ რომ- ლთ
ლითა სახითა იტკრთოს, ოდეს შობდეს, ცხრა თუჱსა შინა მისა
თჳსისა, ⁂ მოაახლოს ჟამი შობისა მისისა ჰირველ ჟამისა ორისა
ანუ სამისა, სალმობამან გარე მოიცვას მუცელი მისი, ⁂ გამოვალს
ჩჩჳლი მუცლისაგან ⁂ არა დაიდუმოს არცა ერთსაზედა წამსა ✿
ეგრეთ არა შეეხოს ბოროტი გამოსდომად ქუჱყანასა სედა ⁂ სუ- ე
კუნო დაადგრეს, ⁂ სალმობამან შეიჰურნეს იგინი ✿ ისმინეთ მა
სიტყუასა ერო ჩემო, განემზადენით ბრძოლასა სედა, ⁂ ბოროტთა
შორის ესრეთ იქმნეს ვითარცა მწირნი ქუჱყანისანი ✿ ვინ მისცეს, მბ
ვითარცა რომელი იჳლტოდეს, ⁂ ვინ იგიდნეს, ვითარცა რომელი
წარწყმიდოს ✿ ვინ მოივაჭროს ვითარცა რომელმან ნაუოფი არა მგ
მიიღოს, ⁂ ვინ აშენებდეს იგი რომელი დავანებად არა აქუნდეს ✿
რომელი სთესვიდეს, რამეთუ რომელი არა მოიმკიდეს, ეგრეთ რო- მდ
მელმან ვენაკი მოსწლნეს, რამეთუ არა აქუნდეს მოკრეფად მისი ✿
რამეთუ შეირთვიდენ, ეგრეთ რამეთუ შჳლი არა ქმნეს, ⁂ რომელ- მე
ნი არა შეირთვიდენ ეგრეთ ვითარცა ქჳრიანი ✿ აწისთჳს რომელი მჳ

მზ შურებოდეს, ცუდაობათა ძინა შურების ✠ რამეთუ ნაყოფი მათი
უცხო თესლნი მოიმკიან, ⁂ საქონელნი მათი წარიტაცოს, ⁂ სახ-
ლნი მოიქცენ. ⁂ მენი მათნი წარიტყუენნენ, რომელი ტყუობასა
მძ შინა ⁂ სიყმილთა იშიბოდეს შეიღნი თჳსნი ✠ ⁂ რომელნი ყიდ-
ვას იქმონენ წარტაცებითა, რავდენ გრძლად შეამკენეს ქალაქნი ⁂
ათ სახლნი თჳსნი, ⁂ სამკჳდრებელნი ⁂ ჰირნი თჳსნი ✠ ̀ეცოდენ უფ-
როს მოყიმულენ იგინი ცოდვათა თჳს მათთა, თქუა უფალმან ✠
ნ ვითარცა მოიმულებს მეძავსა ცოლსა ბრძენი ⁂ კეთილი ფრიად ✠
ნა ეგრეთ მოიმულებს სიმართლე უმართლოებასა ოდეს განშენდეს,
⁂ მჳრისმეტეველებს ⁂ ეშორჩილებისა მას ზედა ჰირსა შინა,
ოდეს მოჳდეს რომელი შეეწიოს მეძიებელი ეოველთა ცოდვათა
ნბ ქუეყანასა ზედა ✠ ამისთჳს, ნუ მიემსგავსებით მას, ნუცა საქმეთა
ნგ მისთა ✠ რამეთუ კჳალად მცირედ, ⁂ აღიღოს უსჯულოება ქუეყა-
ნდ ნისაგან, ⁂ სიმართლე გამეფდეს თქუენ ზედა ✠ რათა ნუ
იტეუის ცოდვილი რამეთუ არა სცოდა, ვინათგან ნაკუერცხალი
ცეცხლისა აღეტეინების თავსა ზედა მისსა, რომელი იტეჳს არა
ნე ვცოდე წინაშე უფლისა ღუთისა ⁂ დიდებისა მისისა ✠ აჰა [1] უფალ-
ნვ მან უწყის ეოველნი საქმენი კაცთანი ⁂ დაწუებანი მათნი, ⁂ გუ-
ლის სიტეუანი მათნი, ⁂ გულნი მათნი ✠ რამეთუ ჭრქუა, რათა
ნზ იყუნ ქუეყანა, ⁂ იქმნა: რათა იყუნ ცანი, ⁂ იქმნა ✠ ⁂ სი-
ტეუთა მისითა ჯარსკვლავნი ქმნილ არიან, ⁂ უწყის რიცხჳ ვარ-
ნთ სკულავთა ✠ რომელი კამოეიებს უფსკრულთა ⁂ საუნჯეთა მათთა
რომელი აღუეავს ზღუასა, ⁂ მუცლად-ღებასა მისსა ✠ რომელმან დაჳ-
დ შნა ზღუანი შორის წუალთა, ⁂ მოჰკიდა ქუეყანა წუალთა ზედა სიტ-
და ეუთა თჳსითა ✠ რომელმან გარდაართხნა ცანი ვითარცა კამარანი წუალ-
თა ზედა დაადგუნა იგი ✠ რომელმან დადგა უდაბნოსა შინა ⁂ წუარონი
მწუურნებინი ⁂ წუწრთა სედა მთათასა ტბორენი, გარდამოეცენებიან
მდინარენი მაღლისაგან კლდისა, რათა მორწუჳდეს ქუეყანა-
ბბ სა ✠ რომელმან შექმნა კაცი, ⁂ დასდგა გული მისი შორის გუამი-
ბგ სა, ⁂ შთაუდგა მას სული, ⁂ ცხოვრება ⁂ მეცნიერება ✠ ⁂ სამ-

[1]) ღუკ ი. მოსე დ.

შჯნველი ღმერთმან ყოველისა მჴრობელმან რომელმან ჰქო ყოველი, ✠ გამოეძიებს ყოველსა საუნჯესა, დაფარულსა შინა ქუჴ- ნისასა ✠ თავადმან უწყის დასწუისი თქუჱნი, ✠ რომელიცა გა- ნიზრახოთ გულთა შინა თქუჱნთა, რომელნი სცოდებით ✠ ენებაჲსთ დაფარვად ცოდვანი თქუჱნი ✠ ამისთჳს უფალი გამოეძიებელი გამოეძიებს ყოველსა საქმესა თქუჱნსა, ✠ გამხილებ თქუჱნ ყოველთა ✠ ✠ თქუჱნ მოძულებულ იქმნენით ოდეს განვდეს ცოდვანი თქუჱნნი წინაშე კაცთა, ✠ უსჯულო წინა დგეს, რომელი მხილებად იყვნენ დღესა მას შინა ✠ რაჲ ჰგოთ, ანუ ვითარ დაჴფარნეთ ცოდვანი თქუჱნნი წინაშე ღუთისა ✠ ანგელოზთა მისთა ✠ აჴა მსაჯული ღმერთი, გეშინოდისთ მისი, დასცხრენით ცოდუათაგან თქუჱნთა ✠ დაივიწყენით უსჯულოებანი თქუჱნნი ყოფად იგინი უკუნისამდე, ✠ ღმერთმან გაძოგიყვანნეს თქუჱნ, ✠ გიჴსნეს ყოველისაგან შეჴირვებისა ✠ რამეთუ აჴა აღეტყინოს ცეცხლი თქუჱნ ზედა, ✠ წარმართონი მრავალნი, ✠ წარიტაცებდენ რომელთამე თქუჱნგანთა, ✠ დაუკვლიდენ მსხუერპლსა ზედა კერპთა ✠ ✠ რომელიცა თანა სათნო იჩენდენ მათ, ექმნეთ მათ საკდემელთა შინა, ✠ საუნჯრელთა შინა ✠ დასათრგუნველთა შინა ✠ რამეთუ იყოს ადგილით იდგილი მეზობელთაგან ქალაქთა აღდგენ მრავალნი მოშიშებასა ზედა თჳსსა ✠ იქნებიან ვითარცა უგუნურნი არავის ერიდოდენ წარტაცებასა ზედა ✠ მოოკრებასა რომელსა ეშინოდეს უფლისა ✠ რამეთუ მოაოკრნეს ✠ წარიტაცნეს მონაგებნი ამათნი, ✠ სახლთაგან მათთა განსდევნენ იგინი ✠ მაშინ განცხადნეს განსაცდელი რჩეულთა ჩემთა, ვითარცა ოქრო რომელი გამოიცდების ცეცხლისაგან ✠ ისმინეთ საყვარელნო ჩემნო, თქუა უფალმან: აჴა წინაშე თქუჱნსა არიან დღენი ჯირისანი, ✠ ამათგან გიჴსენ თქუჱნ ✠ ნუგეშისისთ, ნუცა შეორგულდებით, რამეთუ ღმერთი წინამძღუარი თქუჱნი არს ✠ ✠ რომელმანცა დაიცვას მცნებანი ✠ ბრძანებანი ჩემნი, იტყჳს უფალი ღმერთი, რათა არა გამძიმებდეს თქუჱნ ცოდვანი თქუჱნნი, არცა აღვდეს უსჯულოებანი თქუჱნნი ✠ ვაჲ რომელნი თანა შეიწროვდე-

ბიან ცოდუათაგან თჯსთა ⁂ დაიფარვიან უსჯულოებითა თჯსითა ✿
ოთ რომლითა სახითა შეიწრვოდეს აგარაკი მაღნართაგან, ⁂ ეკლოვანითა დაეფარნენ კვალნი მისნი, რომლისა ვერ წარვედებოდეს კაცი, ⁂ აღმოიფხვრას, ⁂ წარაველინნეს დასაწუწლად ცეცხლითა.

დასასრული მესამისა წიგნისა ეზდრასთა, აქეს თავსა შორის თჯსსა თავი იე.

წიგნი ტობიასი

თავი ა.

ა წიგნი სიტუაციისა ტობიასია მისა ტობიელისა, ანანიისა, ადიელისა, ღაგაილისა, თჯსლისაგან, ასაილეგისა, ტომისაგან ნეფთალემისა რომელი წარტეუწნულ იყო დღესა შინა სალმანასარ მეფისა ასურეთისა, თიზვისაგან, რომელარს მარჯუწნით კერძო კიდუსა,
ბ ნეფთალემისა გალიასა შინა, უმაღლეს ასარისა ✿ რომელი იგი
გ იყო წიდაჲ გსისა ჯუმარიტებისა ღუთისა, რამეთუ ყოველი რომელი აქუნდა ყოველსა დღესა სიდა თანა წარტეუწნულთა მმათა
ლ თჯსთა რომელნი იუნეს ნათესავისაგან მისისა განუეოფდა ✿ ⁂ ოდეს იყო ჯაბუკ ყოველთა ტეუწთაგან ნეფთალემისათა, გარნა არა
ე რაჲ ერმებრივი ქმნა საქმე ✿ ⁂ ოდეს აღვიდოდეს ყოველნი თაყუანისცემად კბოთა ოქროსათა, რომელიცა ქმნა იერობოამ მეფემან ისრაილისამნ, ესე მხოლო ოდენ განეშორებოდა ყოველთა შემე-
ვ ცობრებულთა ✿ არამედ ვიდოდა იერუსალიმს ტაძარსა შინა უფლისასა, ⁂ მუნ თაყუანისცემდა უფალსა ღმერთსა ისრაილისასა, ⁂ ყოველსა პირველსა ნაყოფსა თჯსსა, ⁂ ათის თავსა სარწმუნოსა
ზ შესწირვიდა ✿ რამეთუ მესამესა შინა წელსა ახალ მწირობათა მსახურებდა, ყოველსა ათის თავსა მისცემდა ✿ ესე ⁂ ამის მსგავ-
თ სისა სჯულისაებრ ღმერთსა ურმა რომელი არს იეურობდა ✿ ხო-

ლო ოდეს იქმნა მამაკაცი სრული, შეირთო ცოლი ანნა ტომისა-
გან თჯისა, ჲ შვა მისგან ძე, ჲ უწოდა მას სახელი თჯსი ✿ რო- ი
მელსა სიყრმითგანვე ასწავა შიში ღმთისა, ჲ განკრძალვად ყოველი-
საგან ცოდვისა ✿ ხოლო ოდეს დატყუჱვებულ იქმნა, მოვიდა თა- ია
ნა ცოლითა თჯსითა, ჲ მეთა თანა თჯსთა ქალაქსა შინა ნინევსა,
ჲ ყოველითა თანა ტომითა თჯსითა ✿ ჲ ოდეს ყოველნი ჴამდეს იბ
ჴამადთაგან წარმართთასა, ესე გარნა იცევდა სულსა თჯსსა, ჲ არა
ოდეს შეიგინა ჴამადთაგან მათთა ✿ ვინათგან მოიკსენებდა უფალ- იგ
სა ღმერთსა ყოველითა გულითა თჯსითა, მისცა მას ღმერთმან წყა-
ლობა წინაშე ჱირსა სალმანასარ მეფისა ✿ ჲ მისცა მას განთავი- იდ
სუფლება, რათა წარვიდეს სადაცა უკეთუ უნდეს, მჴონებელი ნების
რომელი უკეთუ უნდებდეს ყოფად ✿ ვიდოდა უკუჱ, ყოველთა მიმართ იე
რომელნი იყვნენ კრულებათა შინა, სწავლისა ცხოვრებისა მიმცე-
მელი მათდა ✿ ხოლო ოდეს მოვიდა რაღეს ქალაქსა შინა მიდელ- ივ
თასა, ჲ აქუნდა მის თანა ათი ტალანტთა ვეცხლი, რომელი მია-
ნიჭა მას მეფემან ✿ ჲ ოდეს იხილა მრავალთა შორის ტომთა იზ
თჯსთა ღაჳილსა იმა ჴაბარლ სიჭელასაკესა შინა მუოფი, რომელი
იყო ტომისაგან მისისა, მისცა მას ვეცხლი ესე, შემდგომად კელით
წერილისა მისისა ✿ ხოლო ოდეს მოუშდა სალმანასარ მეფე, იჱ
მეფე იქმნა სენექერემ ძე მისი მის წილ, ხოლო ჰენი ისრაილისანი
აქუნდა სამულელ წინაშე ჱირთა თჯსთა ✿ ხოლო ტობია ყოველსა ით
ზედა დღესა ვიდოდა შემდგომად ყოველთა ნათესაჲთა თჯსთა, ჲ
ნუგეშინისცემდა მათ, ჲ განუყოფდა თჯთოეულსა კაცად კაცად სა,
მათთა რაოდენი ჴილო საჴონელთაგან თჯსთა ✿ მშიერთა აჴმევდა, ა
ხოლო შიშველთა შეჴმოსდა, ჲ მუშდართა ჲ მოკლულთა დაფლვასა
წადიერად ყოფდა ✿ ხოლო ამისა შემდგომად ოდეს მოიქცა სენა- გა
ქერემ მეფე, მლტოლვარე იუდიელთაგან წულული რომელი მოავ-
ლინა ღმერთან მას ზედა გმობისა წილ მისისა, ჲ განრისხნა, ჲ
მრავალნი მოსწუჯდნა მეთაგან ისრაილისათა, ჲ იუდასგან, ტობია
დაჴფლვიდა გუამთა მათთა ✿ ესე ოდეს მიეთხრა მეფესა, ჰრძანა კი
მისი მოკვლად, ჲ აღებად ყოველნი კეთილნი მისნი ✿ არამედ ტო- კბ

ბია მეთა თანა თჳსთა ⁂ ცოლისა თანა განივლტო დაუტევა ოო-
ველნი კეთილნი თჳსნი, დაიფარა, რამეთუ მრავალთა უეგარდა
ედ იგი ✿ ⁂ იქმნა შემდგომად დღეთა ორმეოცდახუთთა, მოკლეს მეფე
ეშ მეთა მისთა ✿ ⁂ მოიქცა ტობია სახლსა თჳსსა, ⁂ ეოველნივე
კეთილნი მისნი მოექცნეს მას.

თ ა ვ ი ბ.

ა ხოლო შემდგომად ამისა ოდეს იქმნა დღე დღესასწაული უფ-
ლისა, ⁂ ეოფილ იქმნა სერი კეთილი სახლსა შინა ტობიასსა ✿
ბ ჭრქუა მესა თჳსსა: წარვედ ⁂ მოიეუანენ რომელნიმე ტომთაგან
გ ჩუენთა მოშიშნი ღუთისა, რათა ჴამონ ჩუენ თანა ✿ ხოლო
დ ოდეს გამოვიდა ⁂ მიიქცა კალად, ⁂ მიუთსრა მას რამეთუ ერთი
ი მთაგან ისრაილისათა მკუდარი მეს უბანთა სედა ✿ მეესეულად
აღდგა მსწრაფელ განვიდა ტრაბესისაგან, დაუტეგა სერი, არა იგემა
არა რაიეე მოვიდა გუამისა მიმართ მკუდრისა ⁂ აღიდო იგი, ⁂
ე მოიდო სახლსა შინა თჳსსა ფარულად, რათა ოდეს მზე დაგი-
დეს ფარულად დამარხოს იგი ✿ ხოლო ოდეს დაგრძალა გუამი
ვ მკუდრისა სახლთა შინა თჳსთა, ჴამა ზური ტირილითა ⁂ საცთუ-
რითა ✿ მომგსენებელთან სიტეუჴსა რომელი ჰგრქუა უფალთან ამოს
ზ წინასწარმეტეველითა: დღენი დღესასწაულთა თქუენთა გარდაიქცენ
ჱ ტირილად ⁂ გოდებად ✿ ხოლო ოდეს მზე დაგიდა, წარვიდა ⁂
დამარხა იგი ✿ ხოლო ამხილებდეს მას ყოველნი მოუჴსნი მისნი
⁂ ეტყოდეს: არა ესე გითარისათჳს მიზეზისა მოსაკუდიდ ბრძანებულ-
თ სარ მეფისაგან, ⁂ ნუ თუ განტოლვილ სარ სიკუდილსა, ⁂ კალად
თუ მარხავ მკუდართა ✿ ხოლო ტობიას უფროს ეშინოდა ღუთისა
ი ვიდრე მეფისა, წარმოიტაცებდა გუამსა მკუდართასა, ⁂ დაჰფარვიდა
სახლსა შინა თჳსსა, ⁂ შუადამ დამარხვიდა მათ ✿ ხოლო შეემთხჳა
ია რომელსამე დღესა მაშურალსა დაფლვისაგან მოვიდა სახლსა შინა
თჳსსა: ⁂ დაწვა მახლობელ ზღუდისა, ⁂ დაიძინა ✿ ⁂ მძინარესა
მას, დაეცა სჳინტლი ტფილი თჳალთა ზედა მისსა ბუდისაგან მერც-
იბ ხლისა, ⁂ იქმნა ბრმაჲ ✿ ხოლო ესე განსაცდელი ამის თჳს შეე-
მთხჳა მას ღუთისაგან, რათა შემდგომთა ერთა მისცეს სახე მოთ-

მინებისა მისისა, ვითარცა ⁂ მართლისა იობისა ✿ არამედ ვინათ- იგ
გან სიურმით თჳსითგან მარადის ღუთისა ეშინოდა, ⁂ მცნებასა მი-
სსა იმარხჳდა არა მწუხარებდა ღმერთსა ზედა, რამეთუ განსწავლა
იგი სიბრძითა, რომელი შეემთხჳა მას ✿ არამედ არა შეირყუა იდ
ღუთისა შიშსა შინა ეგო, მიმცემელი ქებისა ღუთისა ყოველთა
დღეთა შინა ცხოვრებისა თჳსისასა ✿ ვითარცა სანატრელსა იობსა იე
დასხმიდეს მეფენი, ეგრეთ ⁂ მის მონათესავენი ⁂ მოუშასნიცა ჰკი-
ცხჳდეს ცხოვრებასა მისსა მეტუჩჳნი ✿ სადა არს სასოება შენი, ივ
რომლისა თჳსცა ქუჩჳლის საქმესა ⁂ დამარხვასა ჰყოფდი ✿ ხო- იზ
ლო ტობია შეჰრისხჳდა მათ ⁂ ეტყოდა: ნუ იტყჳთ ესრეთ ✿ რა- იჱ
მეთუ მენი წმიდათანი ვართ, ⁂ მოველით მის მიერსა ცხოვრებასა,
რომელიცა დმერთმან მისცა მათ რომელმან სარწმუნოება თჳსი არა
ოდეს არა შეცვალონ მისგან ✿ ხოლო ანნა ცოლი მისი ყოველსა ით
დღესა ზედა ვიდოდა საქმისა მიმართ ქსოვისასა, ⁂ საქმისაგან
კელთა თჳსთა საცხოვრებელსა საჳმრისაებრ შესწირვიდა ✿ ხოლო კ
შეემთხვა ოდეს მე თიკანი აღებული მოღებად სახლსა შინა ✿ რომ- კა
ლისა კმად ისმინა მბღავანისა ტობიაჲ, ჰრქუა, იხილეთ არა ნა-
ჰარეც თუ არს, მიეცით იგი თანა მისსა. რამეთუ არა ჯერარს ჩუენ- კბ
და ჭამად ნაჰარეგისაგან, არცა შეხებად ✿ რომლისა მიერ ცოლმან
მისმან გულის-წყრომითა მიუგო: [1] ჯ რაბამ ამაო იქმნეს სასოება-
ნი შენნი, ⁂ ქუჩჳლის საქმენი შენნი აწ გამოჩნდეს ✿ ⁂ ამით და- კგ
სხჳით ესე ვითარით სიტყჳთ აუწჳდრნა მას.

თავი ზ.

ვაშინ ტობია სულთ ითქნა ⁂ იწყო ვედრებად ცრემლითა ✿ ა
⁂ თქუა: მართალ ხარ უფალო, ⁂ ყოველნი მსჯავრნი შენნი ბ
წრფელ არიან. ⁂ ყოველნი გზანი შენნი, წუალობაჲ ⁂ ჭეშმარი-
ტებაჲ, ⁂ მსჯავრ ✿ ⁂ აწ უფალო მოიგსენე მე. ⁂ ნუ მიყოფ სა- გ
უუჩჳდრელ ცოდვათათჳს ჩემთა. ნუცა მოიგსენებ უსჯულოებათა ჩემ-
თა, ანუ მშობელთა ჩემთა ✿ რამეთუ არა ვისმინეთ მცნებათა შენ- დ

[1] იობ ბ.

თა. ამისთჳს მიცემულ ვართ წარტაცებასა ⁘ ტუჱწობასა, ⁘ სიკუ-
დილსა შინა, ⁘ იგავთა შინა, ⁘ უგედრებათა შინა ყოველთა წარმა-
ე რთთა, ხოლო რომელთა შორის განგუთესენ ჩუენ ✠ ⁘ აწ უფა-
ლო დიდ არიან სამართალნი შენნი, რამეთუ არა ჴქმნენით მცნება-
ვ თა ებრ შენთა, ⁘ არა ვიდოდით ჯუშმარიტებათა შინა შენსა ✠ ⁘
აწ უფალო ნებისაებრ შენისა ყავ ჩემ თანა ⁘ ბრძანე მშჱიდობით
მიდებად სული ჩემი. რამეთუ უმჯობეს არს ჩემდა სიკუდილი ვიდ-
ზ რეღა ცხოვრებად ✠ ხოლო მასვე დღესა შეემთხჳა სარეიას, ასულ-
სა რაღუილისასა რაღუსე ქალაქსა შინა მიდთასა სძენად უგედრება
ჱრთთაგან მკუეალთა მამისა თჳსისათა: ვინათგან მიცემულ იყო შჯ-
ჱ დთაგან კაცთა ✠ ⁘ სახელით დემონ აზმოდეოსა ანაზდად მოკლა
თ იგინი. მეის ოდეს ვიდოდენ მას თანა ✠ ოდეს უკუჱ მიზეგისა
მისთჳს შეჴრისხნა ქალსა, ხოლო ქალმან მიუგო მას ⁘ ჰრქუა ვი-
სა შენგან არა ვიხილოთ ძისა. არცა ასულისა ქუჱყანასა ზედა:
მკუდელი კაცთა შენთა. ნუ თუ ⁘ მოკლვაცა ჩემი გნებავს, ვითარ-
ი ცა მოაკუდინენ შჯდნი კაცნი ✠ მისგან სიტჯსა აღვიდა სარა უზე-
დაესსა სახლსა ღუთისასა, ⁘ სამდღე, ⁘ სამ ღამე არა ჭამა არცა
ია სუა ✠ არამედ იდგა ლოცვასა ზედა თანა ცრემლითა ეგედრებოდა
იბ ღმერთსა, რათა ამის უგედრებისაგან იკსნას იგი ✠ ხოლო იყო
მესამესა დღესა შინა ოდეს სრულიო ლოცვა, აკურთხა უფალი ✠
იგ ⁘ თქუა: კურთხეულ არს სახელი შენი ღმერთო მამათა ჩუენთაო:
იდ რომელი ოდეს განრისხნე, მოწყალებასა ჰყოფ, ⁘ ჟამსა შინა ჯირი-
სასა ცოდვათა განაპორებ მათ, რომელნი გსდგომენ შენ ✠ შენდა-
იე მი უფალო ბირსა ჩემსა მოვაქცევ, შენდამი თუალთა ჩემთა აღვა-
სუამ ✠ ჳითხოვ უფალო. რათა საკრველთაგან სირცხჳლისა ამის
იჳ მიმიღო მე, ანუ ჯუშმარიტად ქუჱყანისაგან მიგსენ მე ✠ შენ უწუი
უფალო; რამეთუ არა ოდესვე ვინებე ქმარი, ⁘ წმიდად ვიბჳარ სუ-
იზ ლი ჩემი ყოველისაგან გულის თქმისა ✠ არცა მომდერეთა თანა
ვიცინოდი, არცა ამათ თანა, რომელნი მსუბუქებით ვლენ ✠ ⁘
იჱ ხოლო კაცსა არა ნებათა ებრ ჩემთა. არამედ შიშითა შენითა ვინებე
ით მოღებად ✠ ანუ მე არა ღირს ვიქმენ ამათ, ანუ იგინი ჩემდა არა

იქმნეს ღირსნი, ანუ არა თუ კაცი სხუაჲ დამიცვევდა მე ✠ რამეთუ არა არს კაცთა შორის ფლობა ზრახვისა შენისა ✠ ხოლო ესე უწუებულა უოველთა. რომელი სათნოა შენდა ჰყოფს. რამეთუ ცხოვრებაჲ მისი უკეთუ განსაცდელსა შინა იყოს, გჳრგჳნოსან იქმნების. ხოლო უკეთუ ჭირსა შინა იყოს დაიკნინების. ღ უკეთუ ხრწნილებასა შინა იყოს წუალობისა მიმართ შენისა მოღებად ღირს იქნების ✠ რამეთუ არა დაიტკბობ წარწუედათა ჩუ̃ენთა, ვინათგან ბრძანებასა მუუდრო ჰყოფ, ღ შემდგომად ცრემლთა ღ ოდებათა სიხარულსა ღ შუ̃ებასა მოჰფენ ✠ რაჲთა იყოს სახელი შენი ღმერთო ისრაელისაო კურთხეულ უკუნისამდე ✠ ღ მას ჟამსა შინა შესმენილ არიან ვედრებანი ორთაჲვე წინაშე ჰირთა დიდებისა მაღლისა ღუთისა ✠ ღ მოელინებულ იქმნა ანგელოზი უფლისა წმიდაჲ რაფაილ, რათა გაჰკურნოს იგინი ორნივე რომელთა ვედრებანი ერთსა შინა ჟამსა მათნი იქმნეს უოფილნი წინაშე ჰირსა უფლისასა.

თავი ღ.

ფდეს უკუ̃ტობაი ჭრონებდა ვედრებასა თჳსსა შესმენილი უოფად რაჲთა მოკუ̃დეს, მოუწოდა თავისა მიმართ ტობიას მესა თჳსსა, ღ ჰრქუა მას ✠ ისმინე მეო ჩემო სიტყუანი ჰირისა ჩემისანი, ღ ესე გულსა შინა შენსა ვითარცა საფუძველი დაიდევ ✠ ოდეს [1] მიიღოს ღმერთმან სული ჩემი, გუ̃ამი ჩემი დამარხე, ღ ჰატივი გქონდეს დედისა შენისა, უოველსა დღესა ცხოვრებისა მისისასა ✠ ღ მოიუ̃ენებდე რომლისა ღ რაჲოდენსა სალმობისა ღ მომომენელ არს შენ თჳს მუცელსა შინა თჳსთა ✠ ხოლო ოდეს ამანცა ადასრულოს ჟამი ცხოვრებისა თჳსისა, რაჲთა დამარხე იგი მახლობელ ჩემსა ✠ ხოლო უოველთა შინა დღეთა ცხოვრებისა შენისათა გონებასა შინა რაჲთა გაქუნდინ ღმერთი, ღ განიფრთხევ რაჲთა არა ოდეს ცოდვასა ზედა, სათნო იყო ღ განეშორო მცნებასა უფლისა ღუთისა ჩუ̃ენისასა ✠ ხოლო [2] მოსაგებისაგან შენისა უაჲ ქუ̃ეყანის საქმე, ღ ნუ მიიქცევ ჰირსა შენსა ნურცა ერთისა გლახაკისა-

[1]) ზარქ ზ.—[2]) იგაჲი გ. ზარქ დ. ლუკ იდ.

გან. უკეთუ ესე ჲო. მაშინ შენგან არა მიიქციოს ჰირი უფალმან ✿
ფ რაჲდენი ძალ გედგას, [1] ეგოდენ იუკე მოწყალე, უკეთუ მრა-
თ ვალი შენდა იყოს, აღმატებული განუკვე ✿ სოლო უკეთუ მცირე
ი იყოს შენდა, მცირედ კეთილის ნებითა განყოფად ისწრაფე ✿ რა-
მეთუ სასყიდელი კეთილი თავსა დაუნჯე დღესა შინა საჭირო-
ია სა ✿ რამეთუ [2] მოწყალებანი ყოველისაგან ცოდვისა, ⁂ სიკუდი-
ლისაგან გიჴსნის ⁂ არა დაუტეოს სული შესლვად ბნელსა შინა ✿
იბ სასოებაჲ დიდი იყოს წინაშე ღუთისა მაღლისა მოწყალისა,
იგ ყოველთა რომელთა ყონ იგი ✿ მოიხილე თავით თჳსით წადიე-
რად მეო ჩემო ყოველისაგან მჳრის მოქმედებისა, ⁂ თჳნიერ ცო-
იდ ლისა შენისა ნურაოდეს დასლბები ცოდვისა ცნობად ✿ ნურაჲ ოდეს
იამჴარტაჴნებ შენთა შინა საცნობელთა, ანუ შენთა სიტყუჲთა შინა
კელმწიფეებად რათა მიუშჳა რამეთუ მისგან დასაბამი მოიღო ყოველი-
იე სა წარსწყმედელი ✿ რაჲდენი შენ ⁂ რაჲ თუცა გიქმნიეს, მო-
სწრაფედ მათდა სასყიდელი მიაგე. ⁂ [3] სასყიდელი სასყიდლით დად-
იჳ გინებულსა შენსა წინაშე შენსა რაითურთით ნუ დაუჭერობ ✿ [4]
რაი სჳათაგან მოშულებულ იქმნე უოფად შენ, ⁂ იხილე რათა შენ-
იზ ცა არაოდეს არა მეორესა არა უქმნე ✿ ჰური შენი მშიერთა თანა
⁂ მოხმსეთა თანა ჯამე, ⁂ სამოსელთაგან შენთა შიშველნი შემო-
იჱ სენ ✿ ჰური შენი ⁂ ღჳინოჲ შენი წინაშე დამმარხველთა მართლი-
ით სსა მიეც, ⁂ ნუ სჯამ მას, ნუცა სჯამ ცოდვილთა თანა ✿ ზრახჳად
კ მარადის ბრძენთაგან მოიძიე ✿ ყოველსა ჯამსა შინა აკურთხევდი
ღმერთსა, ⁂ ითხოვე მისგან რათა გზანი შენნი წარგიმართნეს, ⁂
კა უოველნი ზრახჳანი შენნი მას შინა რათა ეგნენ ✿ სოლო გაუწყო
შენ ესეცა მეო ჩემო, რამეთუ მივეც ათი ტალანტი ვეცხლი, ოდეს
კგ ვალადღა ურმად იყავ, გაგალს ვრაღეს ქალაქსა მიდთასა, ⁂
წერილი მისი მაქუს მე ჩემთანა ✿ ⁂ ამისთჯს იძიე ვითარ მისა მი-
მართ, წარჩჯდე ⁂ მოიღო მისგან ზემო სსენებული წონა ვეცხლი-
კბ სა, ⁂ მიეც მას კელით წერილი მისი ✿ ნუ გეშინის მეო ჩემო,

[1] ზარაქ ლდ.—[2] ზარაქ კთ.—[3] გ მოსე იო.—[4] კ მოსე კდ. მათე ზ. ლუკ ვ.

უკეთუმცა სიცოცხლისაჲთა ცხოვრებითა ვცხოვრებთ, არამედ მრავლისა კეთილისა მქონებელ ვიქმნეთ, უკეთუ გუშინოდეს ღუთისა, ✠ განვეშორნეთ ყოვლისაგან ცოდვისა, ✠ ვქმნეთ კეთილნი.

თავი ე.

ა Შინ მიუგო ტობია მამასა თჳსსა, ✠ ჰრქუა: ყოველი რაო-
ბ დენი მიბრძანე მე, ვეო მამაო ✠ ხოლო ვითარ ვიძიო ვეცხლი იგი
არა უწყი, ✠ იგი მე ვერა მიცნობს, ✠ მე მას ვერ ვეცნობი, რის სახ-
წაული მივსცე მას. არამედ არცა გსაჲ რომელი მუნ წარვიდე უწ-
გ ყი ✠ მაშინ მამამან მისმან მიუგო მას, ✠ ჰრქუა: ჴელით წერილი
შეუწ მისი მაქუს მე, რომელი ოდეს უჩუჩნო მას მეცვსეულად მო-
დ გაქციოს შენ ✠ არამედ წარვედ აწ ✠ იძიე თავისა შენისათჳს რო-
მელიმე სარწმუნო კაცი, რომელი წარმოვიდეს შენთანა ✠ თქმულსა
ზედა თავისად სასყიდლისა ვიდრემდის კუალად ცოცხალ ვარ რათა
ე მოიღო ვეცხლი იგი ✠ მაშინ განვიდა ტობია, ✠ ჰოვა ჴაბუკი
ბრწყინვალე მორტყმული მდგომარე, ✠ ვითარცა განმზადებული
ვ გზასა ზედა ✠ ✠ ვერ ცნა რამეთუ ანგელოზი უფლისა იყო, მოი-
ზ კითხა იგი, ✠ ჰრქუა სადათგან გაქუს შენ კეთილნი ერმაო ✠ ხო-
ლო მან მიუგო: ძეთაგან ისრაჱლისთა, ✠ ჰრქუა მას ტობია: უწ-
ც ყია თუ გზა რომელი მიიჳანს ადგილსა შინა მიდთასა ✠ ✠ მიუგო
მას უწყი, ✠ ეოველსა გზასა მისსა ჟამ-ჟამად აღვალ, ✠ ვიჳაჲ ღა-
ვალისთანა ძმისა ჩუენისა, რომელი სცხოვრებს ერაღეს ქალაქსა
მიდელთასა, რომელ არს მთასა ზედა ეკბათანისასა ✠ ✠ ჰრქუა მას
თ ტობია: დაძითმინე მე მცირედ აქა ვეჳდრები შენ, ვიდრემდის მიუ-
თხრა ესე მამასა ჩემსა ✠ ✠ შევიდა ტობია, ✠ აუწუა ეოველი ესე
ი მამასა თჳსსა, რომელსა განჰკჳრდა მამაჲ ✠ ვეჳდრა რათა შევიდეს
ია მისსა მიმართ ✠ ✠ შევიდა ✠ მოიკითხა იგი, ✠ ჰრქუა: სიხარული
იბ შენდა მარადის რათა იყოს ✠ ✠ ჰრქუა ტობია: ვითარ იყოს ჩემდა
სიხარული, რომელი ბნელსა შინა ვზივარ, ✠ სათჳსა ცისასა
იგ ვერა ვხედავ ✠ ✠ ჰრქუა მას ჴაბუკმან: ძლიერ იყავ სულითა, ✠
იდ მსწრაფლ ღუთისაგან განიკურნო ✠ ✠ ჰრქუა მას ტობია: შეუძლო
თუ მიჳანებად მისა ჩემისა ღაჳილის მიმართ რაღეს შინა ქალაქსა

იე მიდელთასა, ⁂ ოდეს მოიქცე მოგაგო შენ სასუიდელი შენი ✠ ⁂
ჴრქუა მას ანგელოზმან: მე მივიუანო ⁂ კუალად მოვიუნანო იგი
ივ შენდამო ✠ ⁂ მიუგო მას ტობია: გევედრები შენ მაუწუე მე ვისისა-
იზ გან სახლისა ხარ ⁂ რომლისაგან ტომისა ხარ შენ ✠ რომელსა
ანგელოსმა რაფაილ ჴრქუა: ნათესავსა თუ ეძიება სასუიდლით დად-
გინებულისასა, ანუ თჳნიერ თჳთ სასუიდლით დადგინებისა, რომე-
იჳ ლი მისა შენისათანა მიველ ✠ არამედ რათა უშრეველად შენდა
ით ჴჳეო მე ვარ აზარია ანანიას დიდისა მე ✠ ⁂ მიუგო ტობია ⁂
ჴრქუა: დიდისგან ნათესავისა ხარ შენ არაჲად გევედრები შენ, ნუ
კ განრისხნები, რამეთუ ვინებე ცნობად ნათესავი შენი ✠ ხოლო
ჴრქუა მას ანგელოზმან: მე ცოცხლებით წარვიუანო, ⁂ ცოცხლე-
კა ბით მოვიუანო შენდა ძე შენი ✠ ხოლო მიუგო ტობია, ⁂ ჴრქუა:
კეთილად ვიდოდით, ⁂ რათა იოს უფალი გზასა შინა თჳსწინათანა,
კბ ⁂ ანგელოზი მისი რათა მოგიუანნეს თჳსწინ ✠ მაშინ განუმსადეს
ეოველი რომელი იუნეს გზისა ზედა საკმარნი ⁂ გამოემჴდბა
ტობია მამასა ⁂ დედასა თჳსსა. ⁂ ვიდოდეს ორნივე ზოგად ✠
კგ ხოლო ოდეს ვიდოდეს. იწუო დედამან მისმან ტირილად ⁂ სიტ-
უად: კუსრთხი სიბერისა ჩუსნისა აღიღენ, ⁂ წარგზავნე ჩუსნ-
კდ გან ✠ ⁂ რათამცა არა ეოფილიეო ვეცხლი იგი რომლისათჳს წა-
კე რავლინე იგი ✠ რამეთუ კმა იოო ჩუსნდა სიცოცხლეე ჩუსნი, ⁂
რამეთუ სიმდიდრესა შინა შეეუსრაცხა, ესე ოდეს ვხედევდით ძესა
კვ ჩუსნსა წინაშე ჩუსნსა ✠ ხოლო ჴრქუა მას ტობია: ნუ სტერ,
ცოცხლებით მიველეს ძე ჩუსნი მუნ, ⁂ ცოცხლებით მოიქცეს ჩუსნ-
კზ დამო, ⁂ თჳალთან შენთან იხილოს იგი ✠ მრწამს უეუსჳ რამეთუ
ანგელოზი უფლისა სახიერი წარვიდეს მისთანა ⁂ კეთილათ წარმარ-
ოოს ეოველი, რომელი მისთჳს შესაქმნელ არს ეგრეთ ვითარცა სი-
კთ ხარულითურთ მოიქცნენ ჩუსნდა მომართ ✠ ესე ვითარისამო სიტ-
უთა დასცხრა დედა მისი ტირილით, და დუმნა.

თ ა ვ ი ვ.

ა ხოლო ვიდოდა ტობია, ⁂ ძალი შეუდგა მას ⁂ დაწვა ჰირ-
ბ ველსა შინა ღამესა მახლობელ ტიგრის მდინარისა ✠ ⁂ განვიდა

რათა დაიბანოს ფერჯნი თჯსნი ⁂ აჰა თევზი დიდი გამოვიდა შთან-
თქმად მისა ✿ რომელსა განსცჯფრდა ტობია, ღაღადეო კმითა დი- ბ
დითა ⁂ თქუა. უფალო, შთანთქა ჩემი ჴნებაჲს თევზსა ✿ ⁂ ჰრქუა გ
მას ანგელოზმან იჰუარ ლაუუჩი მისი ⁂ გამოზიდე იგი თავისად
მიმართ. ხოლო ესე ჴუო, გამოზიდა იგი კმელსა ზედა, ⁂ იწუო
ფორთხალი წინაშე ფერჯთა მისთა ✿ მაშინ ჰრქუა მას ანგელოზ- ე
მან: აღკვეთე ეტე თევზი ⁂ გული. მისი ⁂ ნაღველი დაიტევე თავისა
შენისათჯს, რამეთუ ესე საკმარ არიან საკურნებელად შემთხუჭულ-
თა ✿ რომელი ოდეს უო ⁂ წამსა მას ერთსა გამოაცხო. ⁂ აღიღო ვ
მისთანა ჳსასა ზედა: ხოლო სხუანი დაიმარიღა რათა მით კმა იუო-
ჭდენ ვიდრემდის მოვიდენ ვრაღეს ქალაქსა მიდთასა ✿ მაშინ გა- ზ
მოჰკითხა ტობია ანგელოზსა, ⁂ ჰრქუა მას: გეკედრები შენ ძმაო
აზარია, რათა მაუწუო მე რაჲ კურნებაჲ აქუს ამათ რომელი თევზი-
საგან დაცვად მიბრძანენ ✿ ⁂ მიუგო ანგელოზმა ⁂ ჰრქუა მისა ჳ
მიმართ: ნაწილი გულისა: თევზისა უკეთუ დასდვა ნაკუჭჩრცხალსა
ზედა, ⁂ ჯუამლი მისი განდეგნის ყოველსა ნათესავსა ეშმაკისასა,
ანუ კაცისაგან ანუ დედა კაცისაგან, ⁂ შემდგომად მისა ვერაოდეს
მიეახლებიან. მისა მიმართ ✿ ⁂ ნაღველი საკმარ არს ცხებად თუალ- თ
თა, რომელთაცა ზედა უკეთუ იყოს სითეთრე, ⁂ განკურნოს ✿ ⁂ ი
ჰრქუა მას ტობია სადა გნებაჲს რათა ვეცნეო ✿ ხოლო მიუგო ან- ია
გელოზმან ⁂ ჰრქუა: არს აქა კაცი სახელით რაღუილ, მახლობე-
ლი ტომისაგან შენისა, ⁂ ამსუგის ასული სახელით სარა, ⁂ არა
უგის არცა ერთი მე, ანუ ასული, თჯნიერ მისსა ✿ ⁂ [1]) შენდა აქუს იბ
ყოფად ყოველსა მონაგებსა მისსა ⁂ შეჰვაჟს შენდა ადებად იგი თა-
ვისა შენისათჯს ცოლად ✿ ითხოვე უკუჳ მისთჯს მამასა მისსა, ⁂ იგ
მოკცეს შენ იგი ცოლად ✿ მაშინ მიუგო ტობია ⁂ ჰრქუა: მესმა იდ
რამეთუ მიცემულ იყო შჯდთა კაცთა, ⁂ მომკუდარ არიან არამედ ⁂
აჰა მესმა რამეთუ ეშმაკმან მოჰკლნა იგინი ✿ ამისთჯს მეშინის რა- იე
თა მეცა, ესე არ შემემთხჯოს ⁂ ვინათგან მე ერთი ვარ, მშობელთა
თანა ჩემთა. რათა არა შთაეყაროს სიბერე მათი მწუხარებითურთ სა-

[1]) ⁂ მოსე კზ და ⁂ზ.

ფლავსა შინა ✠ მაშინ ანგელოზმა რაფაილ ჰრქუა მას: მისმინე მე, ძმაო მე გაუწყო შენ ამისთჳს, რომელთაცა ზედა ეშმაკთა აქუთ კელმწიფება ✠ რამეთუ იგინი რომელნი იქორწინებენ ესრეთ, რამეთუ ღმერთს თავისჳან ძ თჳსისჳან გონებისა განდგენიან ძ თჳსსა მეძავობასა შენ დაადგრეს, ვითარცა ცხენი ძ ჯორი, რომელსა არა არს მეცნიერება, ესრეთთა ზედა ეშმაკთა აქუს კელმწიფებაჲ ✠ ხოლო შენ ოდეს მოიღო იგი, ძ აღხჳდე სარეცელსა შინა სამთა ზედა დღეთა ადიკრძალე მისგან, ძ ნუ რა რასა სხუასა ჰყოფ თჳნიერ ლოცჳთ სდეე მისთანა ✠ ხოლო თჳთ ღამესა შინა ჰირეელსა რათა დასხნა ნაკუერცხალსა ზედა ცეცხლისათა ნაწლეი თევზისა ესე, ძ განიდევნოს ეშმაკი ✠ ხოლო მეორესა შინა ღამესა შეერთებასა შინა წინაძღათა მამათ მთავართა მოიღო ✠ ხოლო მესამესა შინა ღამესა კურთხევასა შეემთხუნ, რათა მენი იშუენეს ცოცხლებით თქუენგან ✠ ხოლო გარდასრულსა მესამესა ღამესა, მოიღო ქალწული თანა შიშითა უფლისათა, უფროს ნაყოფის შობისათჳს ვიდრეცა მეძავისა, რათა თესლსა შინა აბრაჰმისა კურთხეული მეთა შორის დაიმკჳდროდ.

თ ა ვ ი ზ.

ხოლო მოვიდეს რაღუილის მიმართ, ძ შეიწყნარნა იგინი რაღუილ სიხარულით ✠ ხოლო ეამხილეულმან ტობიასა სჳდა რაღუილ ჰრქუა ანნას ცოლსა თჳსსა, რაჲდენ მსგაჲს არს ერმა ესე ძისა ძმისა შენისასა ✠ ძ ოდეს ესე თქუა, ჰრქუა სადათჳან ხართ ჴაბუკნო ძმანო ჩემნო: ხოლო მათ ჰრქუჱს: ტობიასჳან ნეფთალეძისა ვართ ჩუჱნ, ტყუჱთაგან რომელ არიან ნინევსა შინა ✠ ხოლო ჰრქუა მათ რაღულ: იცნობთა თუ ტობიას ძმასა ჩემსა; ხოლო მათ ჰრქუჱს: ვიცნობთ ✠ ხოლო ოდეს მრავალსა კეთილსა იტეოდა მისთჳს: ჰრქუა ანგელოზმან რაღულს: ტობიას რომლისათჳს გუკითხავ მაშა არს ამისი ✠ ძ მოიხჳა იგი რაღულ, ძ ცრემლითა მოიკითხა იგი. ძ ტიროდა ქედსა ზედა ძ ჰრქუა ✠ კურთხეგაჲ რათა იყავ შენ ძ მეო ჩემო, რამეთუ სახიერისა ძ ღირსი ჴარ კაცისა მე ხარ ძ ანნა ცოლი მისი, ძ სარა ასული მათი ცრემლეოდენ ✠ ხოლო

ოდესცა იტყოდა, უბრძანა რაღუილ დაკლვად ვერძისა. ❖ განმ-
ზადებად რიგსა ხოლო ოდეს ეყენებოდა მათ რათა ისადილნეს,
ჰრქუა ტობიაჲ ✿ არა მე დღეს არა მაქუს ჭამად არცა სმად ჴირველ ი
ვიდრე თხოვა ჩემი ისმინო, ❖ აღმითქუა მე მოცემად სარასა ასუ-
ლისა შენისა ✿ ესე სიტყუა ოდეს ისმინა რაღუილ შეძრწუნდა, ია
უწუოდა რაჲ შეემთხჳა მისთჳს შჳდთა კაცთა, რომელნი შევიდეს
მის თანა: ❖ შეძრწუნებად იწუო, რათა ნუ უკუნ მასცა ეგრეთვე
შეემთხჳოს. ❖ ოდეს განიზრახვდა თავსა შორის თჳსსა, ❖ არა
მისცემდა ტობიას არცა ერთსა მიეგებასა, ჰრქუა მას ანუელოსმან ✿
ნუეშინის მიცემად მისა მას: ვინათგან ამას ეშინის ღუთისა. ჯერ იბ
არს უოფად ცოლად ამას ასული შენი. ამისთჳს სხუადად ვერ შეუ-
ძლებელს ქონებად იგი ✿ მაშინ ჰრქუა რაღუილ: არა შეორგულდები იგ
რამეთუ ღმერთმან ლოცუანი ჩემნი, ❖ ცრემლნი ჩემნი წინაშე ჰირ-
თა თჳსთა შეიწუნარა ✿ ❖ მრწამს რამეთუ ამისთჳს გუო თქუენ იდ
მოსლვად ჩემდამო, რათა ესე შეერთებისა თჳსსა სჯულისაებრ მო-
სესა: ❖ აწ ვერ ჴიკადრებ, რამეთუ შენ იგი მოგცე ✿ ❖ უჰგრა მა- იე
რჯუენ ასულსა თჳსსა ❖ მისცა იგი მარჯუენესა კელსა ტობიას-
სა: ღმერთი აჰბრაამისი, ❖ ღმერთი ისაკისი, ❖ ღმერთი იაკობისი
იუანე თქუენ თანა, ❖ თაჳადმან შეკაერთნეს თქუენ, ❖ ადას-
რულოს კურთხევა თჳსი თქუენ ზედა ✿ ❖ მოიდეს ეტრატი ❖ ქმნეს, ივ
წერილი მეუღლეობისა ✿ ❖ შემდეომად ამისსა შემოვიდოდეს ❖ აკუ- იზ
რთხევდეს ღმერთსა ✿ ხოლო მოუწოდა რაღუილ თაეისა მიმართ, იჱ
ანნას ცოლსა თჳსსა, ❖ უბრძანა მას რათა განუმზადოს სხუად
ცხედარი, ❖ განუმზადა ✿ ❖ შეიუანა მას შინა სარა ასული თჳსი, ით
❖ ცრემლიანმან მისსა ჰრქუა ✿ ძლიერი სასოება გაქუნდეს ასუ- კ
ლო ჩემო, უფალმან მადლმან მოგცეს შენ სისარული, ჯირისა
წილ რომელი დაითმინენ.

თ ა ვ ი ი.

შემდგომად ხოლო მწუხრისა შეიუანეს ჴაბუკი მისთანა. ❖ მოი- ა
კსენა ტობიამ სიტყუანი ანგელოზისანი ✿ ❖ აღიღო ბაღანტიასაგან ბ
თჳსისა ნაწილი ნაწლეულისა თეუზისა, ❖ დასდგა იგი ნაკუერცხალ-

სა ცეცხლისასა ✠ ხოლო ანგელოზმან რაფაილ წარიტაცნა ეშმაკ-
ნი, ⁂ შეკრნა იგი უდაბნოსა შინა უმაღლეს ეგვპტისასა ✠ მაშინ
ტობიას აუწყა ქალწულსა, ⁂ რქუა მას: სარა ადდეგ, ⁂ ვეედრნეთ,
უფალსა ღმერთსა დღეს, ⁂ ხვალ, ⁂ ხვალ ზეით, ⁂ რამეთუ ამას
შინა, სამსა ღამესა. ღვთისა წინაშე ვდგეთ, ხოლო ოდეს წარვდეს
მესამე ღამე, მაშინ თჳსითურთ შეგიერთნეთ ✠ რამეთუ ჩენი წმიდა-
თა ერთანი ვართ, ⁂ ნუ შეგიერთებით ეგრეთ ვითარცა წარმართნი,
რომელნი არა იცნობენ ღმერთსა ✠ ⁂ ადდგეს ხოგად ეეედრებო-
დეს ღმერთსა თანა ლმობიერებით, რათა სიმრთელე მისცეს მათ ✠
ხოლო თქუა ტობიას: უფალო ღმერთო მამათა ჩუენთაო, კაკუნ-
თხეედენ შენ ცანი ⁂ ქუჱყანა ზღუა ⁂ წყარონი, ⁂ მდინარენი, ⁂
უოველნი ქმნილნი შენნი, რომელნიცა არიან მას შინა ✠ შენ შეჰქ-
მენ ადამ მიწისგან ქუჱყანისა, ⁂ მისცენ მას შემწედ ევაჲ ✠ ⁂ აწ
უფალო ღმერთო შენ უწყი, რამეთუ არა სიძვისათჳს მოვიეგანებ
დასა ჩემსა შეულლებად, არამედ სიყუარულისათჳს ნაუოფისა დამ-
კჳდრებისა რათა იკურთხეედეს მათ შინა სახელი შენი უკუნი-
თი უკუნისამდე ✠ ⁂ სარა ეგრეთვე ეედრებით იტუოდა შეგეჳწ-
ვალენ ჩუენ უფალო, შეგჳწუალენ ჩუენ, ⁂ რათა დავბერდეთ ორ-
ნივე ცოცხალ ✠ ⁂ იყო ქათმისა ეივილი ოდენ. ბრძანა რაღულ
მოწოდებად მონათა თჳსთა, ⁂ მივიდეს მის თანა ხოგად, რათა
აღმოჩუენთონ საფლავი ✠ ხოლო ჰგონებდენ რამეთუ ნუთუ ეგრეთ-
ვე შეემთხჳა მას ვითარცა ⁂ სხეათა შჳდთა კაცთა რომელნი შეგი-
დეს მისთანა ✠ ხოლო ოდეს განაშორდეს საფლავი, მოიქცა რაღულ
ცოლისა მიმართ თჳსისა, ⁂ ჰკრქუაჲ მას ✠ წარაგლინე ერთი მგე-
გალთაგანი შენთა, რათამცა ისილოს უკეთუ მკუდარარს, რათა
დაგმარხო იგი ვიდრე ჰირველ მზის ამოსვლასა ✠ ხოლო მან
წარგზავნა ერთი მგეგალთაგან თჳსთა, რომელი შეგიდა საწოლსა
შინა, ჰოვნა იგინი ცოცხალნი ⁂ მრთელნი ხოგად მიინარენი ✠
⁂ მოიქცა მიუთხრა კეთილი ამბავი, ⁂ აკურთხეედეს უფალსა
ღმერთსა რაღულ ⁂ ანნა ცოლი მისი ✠ ⁂ თქუჱს: გაქებთ შენ
უფალო ღმერთო ისრაილისაო, რამეთუ არა შეგუამთხჳ ჩუენ კე-

რეთ ვითარცა კგონებდით ✿ რამეთუ ქმენ ჴელშარიტად ჩუენ თანა იჳ
წყალობა შენი, ⁂ განსდევნენ ჩუენგან მტერნი რომელი გუბაჴირვებ-
და ჩუენ ✿ ხოლო მოწყალე იქმენ ორთავე მათ ზედა: მიეც მათ ით
უფალო წადიერება ქებად შენდა, ⁂ მსხურპლი ქებისა შენისა, სიმ-
რთელისათჳს თჳსისა შეწირვად შენდა: რათა სცნან ყოველთა
წარმართთა რამეთუ შენ სარ ღმერთი მხოლო ყოველსა ზედა ქუჱ-
ყანასა ✿ ⁂ მეცვსეულად უბრძანაჲ რაღულ მონათა თჳსთა რათა კ
აღმოაჴსონ აღმოთხრილი მიწითა, რომელი აღმოჴუჱთეს ჰირველ
ვიდრეღა დღე იქმნას ✿ ხოლო ცოლსა თჳსსა რქუა: რათა კა
ჴქმნან განწესებაჲ, ⁂ განუმზადოს ყოველი რომელი საზრდელსა
ზედა ✿ მოგზაურთა საცხარეს ორი ზროხა ჰოხილი ⁂ ოთხი კბ
ვერძი დაკვლად, უბრძანა ⁂ განმზადებად სალხინო ყოველთა თანა
ჯურჯულთათჳსთა, ⁂ ყოველთა მეცობართა ✿ ⁂ აფუცა რაღულ კგ
ტობიასაჲ, რათა ეცოს მის თანა ჴუდეულსა ორსა ✿ ხოლო ყოვ- კდ
ლისაგან რომელი აქუნდა რაღუილს, მისცა ნახევარი ტობიასა,
⁂ ქმნა კვლიად წერილი, რათა მისცეს ტობიასა ⁂ მეორე წი-
ლი დანარჩომი შემდგომად სიკუდილისა მისისა სამკჴრებელსა
შინა.

თ ა ვ ი თ.

ვაშინ მოუწოდა ტობიაჲ ანგელოზსა თჳსად მიმართ რომელსა ა
ჰგონებდა კაც ყოფად, ⁂ ჰრქუა მისა მიმართ: ძმაო აზარია, გე-
ვედრები შენ, რათა ისმინო სიტყუა ჩემი ✿ უკეთუ ⁂ მე თავი ბ
თჳსი მიგცე შენ მონებასა შინა, არა ვიყო ღირს განზრახვისა შე-
ნისა ✿ გარნაჲ გევედრები შენ, რათა მიიღო შენ თანა ზროხანი, გ
⁂ მონანი ⁂ განსჴდე დავალის მიმართ რამეს ქალაქსა შინა მი-
დელთასა ⁂ მისცე მას ჴელით წერილი მისი, ⁂ მოიღო მისგან
ვეცხლი, ⁂ ევედრო მას რათა მოვიდეს ჩემდა მომართ ქორწიალსა
ზედა ✿ ხოლო თჳთ უწუი, რამეთუ ითვლის მამა ჩემი დღეთა. ⁂ დ
უკეთუ დაუშჱყოვნოს ერთი დღე უმეტესი, შეწუხდეს სული შისი ✿
⁂ ჴშარიტებით უწუი ვითარ მაფუცა მე რაღულ, ხოლო მის ფი- ე
ცისა გარდასულად არ ძალ მიც ✿ მაშინ რაფაილ წარიუგანა ვ

ოთხნი მონათაგან რაღულისათა, ⁂ ორნი აქლემნი, წარვიდა ქალაქსა რაღჳსს შინა მიდელთასა ⁂ ჰოვა ღაჳალ მისცა მას კელიტ
ზ წერილი მისი, ⁂ მოიღო მისგან უოველი ვეცხლი ✿ ხოლო აუწყა მას ⁂ ტობიასთჳს მისა ტობიასა უოველი რომელი ქმნილ იქმნეს
ც ⁂ ევედრა მას მისთა მისლვად ქორწილსა ზედა ✿ ხოლო ოდეს მოვიდა სახლსა რაღულისსა, ჰოვა ტობია მჯდომარე წინაშე ტრაპეზისა, ⁂ მეუვსეულად აღდგა ტრაპეზისგან ⁂ აბორს უუვს ურთიერთარს, ⁂ ტიროდა ღაჳალ ⁂ აკურთხევდა ღმერთსა. ⁂ ჰრქუა ✿
თ გაკურთხოს შენ უფალმან ღმერთმან ისრაილისამან, რამეთუ მე ხარ ღირსისა კაცისა ⁂ მართლისა, ⁂ მოშიშისა ღუთისა: ⁂ ქველის
ი მოქმედისა ✿ ⁂ იაკნ კურთხევა ცოლსა შენსა ზედა. რომელი შენ
ია მოგეცა, ⁂ მშობელთა თქჳენნსა ზედა ✿ რათამცა იხილნეთ მენი თქჳენნი, ⁂ მენი მეთა თქჳენთანი, ვიდრე მესამედ ⁂ მეოთხედ ნათესავადმდე ⁂ რათა იოს თესლი თქჳენი კურთხეულ ღუთისაგან
იბ ისრაილისა, რომელი სუფევს უკუნითი უკუნისამდე ✿ ხოლო რაჟამს უოველთა თქვეს: ამინ, მიეახლნეს ტრაპეზისა მიმართ ⁂ შიშითა უფლისათა ქორწილი ლხინი უვეს.

თავი ი.

ა ხოლო ოდეს გაგრძელდა ჟამი დღეთა ტობიას ქორწილისათჳს შეჴირვებულ იქმნა მამაჲ მისი ტობიაჲ, იტუოდა რასათჳს
ბ იოანის მე ჩემი, ანუ რაჲდ შეჰვრობილ არს მუნ ✿ ვეონებ რამეთუ ანუ ღაჳალ მოკუდა, ⁂ არავინ არს მისა მიმცემელ ვეცხლისა ✿ ხოლო იწუო მან მწუხარებად ფრიად ⁂ ანნა ცოლი მისი
გ მისთანა დაიწუეს ორთაჲვე ზოგად ტირილად რამეთუ დღეთა შინა დადგინებულთა ⁂ არა მოიქცა მე მათი მათდამი ✿ ტიროდა უუშჳ დე-
დ დაჲ მისი უნუგეშინის ცემოთა ცრემლითა, ⁂ იტუოდა: ვაჲ ჩემდა მეო ჩემო, რად შენ წარვგზავნეთ მგზავრად შორს. ჯ ნათელო თვალთა ჩუჳნთაო, კუჳრთხო სიბერისა ჩუჳნისაო, ნუგეშინისმცემელო ცხოვრებისა ჩუჳნისაო, ⁂ სასოებაო სამკჳდრებელისა
ე ჩუჳნისაო ✿ უოველი ერთბამად შენ შორის მხოლოდ გაქუნდა,
ვ არა შეგვანდა ჩუჳნდა შენი განშორებად ჩუჳნგან ✿ ხოლო მას ეტ-

უოდა, ტობია დადუმენ ⁂ ნუ მწუხარე სარ, მრთელად არს მე ჩუ-
ნი, ვინათგან სარწმუნო არს კაცი იგი, რომლისა თანა წარვგზა-
ნეთ იგი ✿ ხოლო მან არა რაიდვე ინება ნუგეშინისცემა, არამედ ზ
უოველსა ზედა ვიდოდა გარემოს მხედველი, ⁂ გარე მოვლიდა
გზასა უოველსა, სადათ ესევდა მოქცევასა მისსა, რათამცა შორით
იხილოს იგი მომავალი ✿ ხოლო რადეულ ეტუოდა სიძესა თჳსსა: ჳ
ეგენ აქა ⁂ მე წარვავლინო მოციქული მიმთხრობელი სიმრთელი-
სათჳს შენისა ტობიას მიმართ მამისა შენისა ✿ რომლისა მიმართ თ
ტობიად რქუა: მე უწყი რამეთუ მამა ჩემი ⁂ დედა ჩემი აწ რიც-
ხჳნ დღეთა. ⁂ შემრწუნებულარს სული მათი მათ შორის ✿
ხოლო ოდეს სიტჳთა მრავლითა ეუედრებოდა რაღეულ ტობიას ი
⁂ მან არა ვითარვე ინება სმენად მისა, მისცა მას სარა, ⁂ ნახევა-
რი მონაგებისა მისისა, ⁂ ურმანი ⁂ მჳეალნი, ⁂ საცხოვარნი,
⁂ აქლემნი, ⁂ ზროხანი ⁂ ვეცხლეულნი მრავალნი ⁂ მრთელნი ⁂
მოხარულნი განუტევნა იგინი თჳსუან. ⁂ ჰრქუა ✿ ანგელოზი უფ- ია
ლისა წმიდა რათა იაუან გზათა შინა თჳხჳნთა, ⁂ რათა
მიგიყუანნეს თჳხჳნ ცოცხალნი ⁂ მრთელნი, რათამცა იჰოვნეს
უოველი სიმართლე მოოფელთა თანა თჳხჳნთა, რათამცა იხილოს იბ
თვალმან ჩემმან მენი თჳხჳნნი ჰირველ ვიდრეღა მოგჳუდე ✿ ⁂ აღი-
ღეს მშობელთა ასული თჳსი ამბორს უუეს მას ⁂ განუტეუეს რათა
წარვიდენ ✿ ასწავნეს მას ჰატიოსნად ქონად მამამთილი ⁂ დე- იგ
დამთილი, ⁂ სიუარულად ქმრისა თჳსისა, ⁂ სახლის წულთა გან-
გებად ⁂ აღშენებად სახლისა, ⁂ თჳთ თავით თჳსით განუხრწნე-
ლად ცვად.

თ ა ვ ი ია.

ხოლო ოდეს მიიქცნენ ვიდოდეს ხარანამდე, რომელ არს ველ- ა
სა ზედა გზაჲ, სისწორ ნინევისა ათორმეტ დღე ✿ ხოლო ჰრქუა ბ
ანგელოზმან მმაო ტობია უწუი ვითარ დაუტეუენ მამაჲ შენი ✿ გ
უკეთუ უჩჳ სათნო გიჩნს შენ რათა წარვიდეთ წინარ, ხოლო
მონანი შენნი წუნარათ რათა ვიდოდენ შემდგომად ჩჳხჳნსა ზო-
გად ცოლითა შენითა, ⁂ საცხოვართა თანა ✿ ხოლო ოდეს ესე დ

სათნოჲ მისა იქმნა ვიდოდეს წინარე ჴრქუა რაფაილ ტობიას: აღი-
ღე შენ ოანა ნაღველი თევზისა, რამეთუ იყო საკმარ. ⁂ აღიღო
ე ტობიაჲ ნაღველი იგი, ⁂ ვიდოდეს ✿ ხოლო დედაჲ მისი ანნა
ჯდა მახლობელ გზისა დღე ყოველ წუჱრსა ზედა მთისასა, სადათ-
ვ გან ეძლო შორით ხედვად ✿ ⁂ ოდეს მუნითგან ხედვიდა მოსულასა
მისსა, იხილა იგი შორით ⁂ მეყსეულად ცნა მომაგალობაჲ მისა
თჳსისა, ⁂ მიირბინა მიუთხრა ქმარსა თჳსსა მეტყველმან: აჰა მო-
ზ ვალს ძე შენი ✿ ხოლო ჴრქუა რაფაილ ტობიას მიმართ: ოდეს
შეხჴდე სახლსა შინა შენსა, მსწრაფლ თაყუანის ეც უფალსა ღმერთსა
შენსა, ⁂ ქებაჲ მიეც მას ⁂ მიახლე მამასა შენსა, ⁂ ამბორს უყავ
ს მას ✿ ხოლო მეყსეულად სცხე თვალსა მისსა ნაღველი ესე თევზისა,
რომელი გიტჯრთავს შენ თანა, ხოლო იხილო რამეთუ მსწრაფლ
აღეხილნეს თვალნი მისნი, ⁂ იხილოს მამან შენმან ნათელი ცისა,
თ ⁂ გიხილოს შენ ⁂ იხარებდეს მაშინ წინა ურბოდა ძაღლი რომე-
ლი იყო მის თანა გზასა ზედა, წინარ წარვიდა სახლსა შინა ვი-
თარცა მახარობელი ვინმე, ⁂ წამოეფითა თჳსსა კუდისათა ახარებ-
ი და ✿ ⁂ აღდგა მამაჲ მისი ბრმაჲ იწყო მოსწრაფედ განსლვაჲ,
უბრკჳა ფერჴითა, ⁂ მისცა კელი ურმასა, რათა განიუვანოს
ია იგი, ⁂ გამოვიდა მიგებებად მისა თჳსისა ✿ ⁂ მიითუალა ამბორს
უო მას, ცოლისა თანა თჳსითა. ⁂ იწყეს ორთავ ტირილად სი-
იბ ხარულისაგან ✿ ხოლო ოდეს ეგებდნეს ღმერთსა, ⁂ ქებასა მის-
იგ ცემდეს, სხდეს ერთად ✿ მაშინ მიიღო ტობიაჲ ნაღველი თევზისა,
იდ სცხო თვალთა მამისა თჳსისასა ✿ ⁂ დაიოვნა ვითარცა ნახევარ
ჟამისა, ⁂ იწყო სითეთრემან თვალისაგან მისისა განსლვად, ვი-
იე თარცა აფსკა კეერცხისა ✿ რომელი აღმოიღო ტობიაჲ განაგდო
ივ თვალისაგან მისისა, ⁂ მეყსეულად აღეხილა ✿ ⁂ აღიდებდა ღმერ-
იზ თსა, ესე ⁂ ცოლი მისი, ⁂ ყოველნი მეცნიერნი ✿ ხოლო ტო-
ბია თქუა: გაქებ შენ უფალო ღმერთო ისრაილისაო ⁂ გმადლობ
შენ, რამეთუ მასწავლენ მე ⁂ მრთელ მყენ, ⁂ აჰა მე ვხედავ
იჱ ტობიას მსა ჩემსა ✿ ხოლო შემდგომად შჯდისა დღისა მოვი-
და სარა ცოლი მისა მისისა, ⁂ ყოველნი სახლნის წულნი, ⁂ სა-

ხოვარნი ცოცხლებით, ⁂ აქლემნი ⁂ ვეცხლეული მრავალი, რომელი აღიღო ცოლისა თანა, ⁂ ეგრეთვე ვეცხლი რომელი, მოიღო ღავალისაგან ყოველივე მოხძულ არიან ✿ ⁂ მიუთხრა მშობელთა თჳსთა ყოველნი კეთილ მოქმედებანი ღუთისანი რომელი უყო მას ციოთა წარმეყვანებელითა მის ✿ ხოლო მოვიდენ ახიორ ⁂ ნავაფ ძენი დისა ტობიასნი, იხარებდეს ტობიას მიმართ, ⁂ იშვებდეს ზოგად მის თანა ყოველთა თჳს კეთილთა რომელი უყო მას ღმერთმან ✿ ⁂ შემდგომად შჳდ დღე ლხინობდეს ყოველნი სიხარულითა დიდითა ⁂ იშუებდეს.

თ ა ვ ი იბ.

ვაშინ მოუწოდა ტობია ძესა თჳსსა ⁂ ჰრქუა მას: რაჲ ძალგჳც მიცემად კაცისა ამის წმიდისა, რომელი წარმოვიდა შენ თანა ✿ მიუგო ტობია ⁂ ჰრქუა მამასა თჳსსა: მამაო ვითარი სასყიდელი მივსცეთ მას, ანუ რაჲ დირსი ძალგჳც ყოფად კეთილის მოქმედებისა მისისა ✿ მე წარმიეყვანა, ⁂ კუალად მომიყვანა ცოცხლებით, ვეცხლი ღავალისაგან მან მოიღო, ⁂ ცოლი მან შემრთო, ⁂ ეშმაკი მისგან მან განდეგნა, სიხარული მშობელთა მისი მან ყო, ⁂ შთანთქმისაგან თევზისა მიჰსნა მე, ⁂ შენ თუალნი მან აღუხილნა, რომელ ხედავ ნათელსა ცისასა, ⁂ ყოლითა კეთილითა მით აღვივსენით, ⁂ რაჲ ძალგჳც ღირსი მიეგებად მისა ✿ არამედ გეყვედრები შენ მამაო ჩემო რათა ევედრო მას უკეთუ სათნო მისა იყოს, რათა მიიღოს თჳსად ნახევარი ყოველისაგან რომელნი მოღებულ არიან ✿ ⁂ მოუწოდეს მას მამამან ⁂ ძეთან, ⁂ განიუვანეს იგი ცალკერძ, ⁂ იწყეს ვედრებად მისა, რათა აღიღოს ნახევარი ყოველისაგან მოღებულთა ✿ ხოლო მან მიუგო მათ, ⁂ საიდუმლოთ ჰრქუა: აქებდით უფალსა ღმერთსა ცათასა, ⁂ წინაშე ყოველთა ცხოველთა აღიარებდით მას, რამეთუ უო თქუენ თანა წუალობა თჳსი ✿ რამეთუ საიდუმლოსა მეფისასა დაცვად კეთილ არს, ხოლო საქმენი ღუთისანი განცხადებად ⁂ აღსრულებად ჰატიოსან არს ✿ კეთილ არს ლოცვა მარხჳთურთ ⁂ ქუეშლის საქმით უფროს, ვიდრე საუნჯისა ოქროსა შეკრებად ✿ რამეთუ მოწუალებანი სიკუ-

ა ბ გ დ ე ვ ზ ჱ თ

დილისაგან იესნის, ხოლო ესე ⁂ ცოდვათა განსწმედს, ⁂ ჰყოფს
ი ჰოვნასა მოწყალებისა ⁂ საუკუნეთა ცხოვრებასა ✿ ⁂ რომელმან
ია ჴოს ცოდვა, ⁂ უსჯულოება, მტერ არიან სულისა თჳსისა ✿ ამის-
თჳს გამოიცხადებ თქუენ ჴეშმარიტსა, ⁂ არა დაფუარავ თქუენგან
ოზ სიდუმლოსა სიტყუასა ✿ ოდეს ილოცევდით თანა ცრემლითა, ⁂
და ჰფლვიდით მჴურვალსა, ⁂ განუტევე სადილი შენი, მჴურვალი და-
მალე დღეთა შინა სახლთა შენთა, ⁂ ღმე დაჰფალ იჳინი, მე მი-
იგ ვიდე ლოცვისა შენისა უფლისა ღუთისა ✿ ⁂ ვინათგან შესწუნა-
იდ რებელ იყო ესე წინაშე ღუთისა ამისთჳს სათნო იყო მისა, რათა
განცდით განგცადოს შენ ✿ ⁂ აწ მომავლინა მე უფალმან, რათა
იე განგკურნო შენ, ⁂ სარა ცოლი მისა შენისა ეშმაკისაგან ვიკსნა ✿
ივ რამეთუ მე ვარ რაფაილ ანგელოზი, ერთი შჳდთაგანი წინა
იზ მდგომარეთა წინაშე უფლისა ✿ ხოლო ოდეს ესე ესმათ. განჰკრ-
თეს ⁂ შეძრწუნებულნი დაეცნეს ქუჱყანასა ზედა ჰირქუე ✿ ხოლო
იჱ ჰრქუა მათ ანგელოზმან: მშჳდობაჲ თქუენდა, ⁂ ნუგეშინისთ ✿
ით რამეთუ ოდეს ვიუავ თქუენთანა, ნებითა ღუთისათა ვიუავ: აქებდით
მას ⁂ აკურთხევდით ✿ რამეთუ ხედვიდით თქუენ ვითარმედ თქუენ
თანა ვჭამე ⁂ ვსუ, არამედ მე საჭმელი ⁂ სასმელი უხილავისა,
ე რომელი კაცთაგან ხილვისა ყოფად არ მალუც ვჰმარობ ✿ ჟამი
უკუე არს რათა მივიქცე მისა მიმართ რომელმან მომავლინა მე,
ხოლო თქუენ აკურთხევდით ღმერთსა, ⁂ მიუთხრობდით ყოველსა
კა საკჳრველებასა მისსა ✿ ⁂ ოდეს ამას იტყოდა, უჩინო იქმნა წი-
კბ ნაშე თუალთა მათთა, ⁂ მერმეღა იგი ხილვად ვერ შეუძლეს ✿ მა-
შინ დაეცნეს ჰირთა ზედა სამ ჟამ, აკურთხევდეს ღმერთსა, ⁂ აღდგეს
⁂ აღუარებდეს ყოველსა საკჳრველებასა მისსა.

თ ა ვ ი იზ.

ა ხოლო ადასძუნა ტობია მოხუცებული ბაგე თჳსი, აკურთხა
ბ ღმერთი ⁂ თქუა: დიდ ხარ უფალო უკუნისამდე, ⁂ ყოველსა შორის
საუკუნესა სუფევისა შენისასა ✿ რამეთუ [1] შენ სწყლავ ⁂ ჰკურნებ,
შთაიუვანებ ჯოჯოხეთად ⁂ აღმოიუვანებ ⁂ არა არს რომელი განე-

[1]) კ მოსე ღბ. ა მეფეთა ბ. სამრ. ოვ.

რეს კელთაგან შენთა ✿ აუგარებდით უფალსა მენი ისრაელისანი, ბ
ბ წინაშე წარმართთა აქებდით მას ✿ რამეთუ ამისთჳს განგაბნივნა დ
თქუენ, წარმართთა შორის რომელნი არა იცნობენ მას რათა მიუ-
თხრობდეთ საკჳრველებასა მისსა. ბ რათა ასწაებდით უწუებად მი-
სა რამეთუ არა არს სხუად ღმერთი ეოველის მჴურობელი თჳნიერ
მისსა ✿ მან გუსწაელა ჩუენ უსჯულოებათა თჳს ჩუენთა, ბ მან ე
ბჴკსნნეს ჩუენ მოწუალებისა თჳსისათჳს ✿ მოსდეთ უკუე, რო- ვ
მელი ეო ჩუენ თანა, ბ შიშით ბ ძრწოლით აღიარებდით მას:
ხოლო მეუფესა საუკუნეთასა მიუთხრობდით საქმეთა შინა თქუენ-
თა ✿ ხოლო მე ქუენანასა შინა წარმომტჳუენნველისა ჩემისასა ზ
აღვიარებდე მას, რამეთუ აჩუენნა დიდებულებად თჳსი ერთა შინა
ცოდვილთა ✿ ამისთჳს მოიქციით ცოდვილნი, ბ უაეთ სიმართლე ჱ
წინაშე უფლისა, გრწმენესთ რამეთუ ეოს თქუენ თანა წუალობა
თჳსი ✿ ხოლო მე ბ სული ჩემი მას შინა ვიშუებდეთ ✿ აკურა- თ,ი
თხევდით უფალსა ეოველნი რჩეულნი მისნი, უაეთ დღეს შუებად.
ბ აღუგარებდით მას ✿ იერუსალიმ ქალაქო ღუთისაო. განგსწაელა ია
შენ უფალმან საქმეთა შინა კელთა შენთასა ✿ აღიარებდე უფალსა იბ
ღმერთსა კეთილთა შინა შენთა. ბ აკურთხე ღმერთი საუკუნე-
თა, რათა აღაშენოს შენ შორის კუალად საეოფელი თჳსი. ბ მოი-
უვანოს შენდამო ეოველნი ტუებნი, ბ იხარებდე ეოველსა შორის
უკუნითი უკუნისამდე ✿ ნათლითა ეოველად ბრწუინვალითა განბრწ- იგ
უინდი. ბ ეოველნი კიდენი ქუეანისანი თაუვანისცემდენ შენ ✿
წარმართნი შორით შენდამო მოვიდენ, ბ ძღუებნთა მტჳრთველნი იდ
თაუვანისცემდენ შენ შორის უფალსა ღმერთსა, ბ ქუეანა შენი ჴე-
შმარიტებასა შინა ქნებად იოს ✿ რამეთუ სასელი დიდი იწოდოს იე
შენ შორის ✿ წუეულ იონ შეურაცხის მეოფელნი შენნი, ბ დას- ივ
ჯილ იქმნეს ეოველნი მკიცხველნი შენნი: ხოლო კურთხეულ იონ
აღმაშენებელნი შენნი ✿ ხოლო შენ იშუებდი მეთა შორის შენთა, იზ
რამეთუ ეოველნი იკურთხნენ ბ შეკრბენ უფლისა მიმართ ✿ ნეტარ იჱ
არიან ეოველნი მოეგარენი შენნი, ბ იხარებდენ შენთანა მჴკდობი-
სა თჳს ✿ სული ჩემი რათა აკურთხევდი უფალსა: რამეთუ განა- ით

თავისუფლა იერუსალიმ ქალაქი თჳსი ყოველისაგან ჯირისა მისისა
კ უფალმან ღმერთმან ჩუენმან ✿ ნეტარ ვიყო უკეთუ იუნენ ნუშტ-
ნი თესლისა ჩემისა, რათა იხილოს დიდებაჲ იერუსალიმისა ✿
კა ბჭენი იერუსალიმისა საჰფირონისაგან ⁂ სამარაგდოსა აღეშენნეს,
კბ ⁂ ყოველნი ზღუდენი მისნი გარემოს ქვისაგან უწმიდესისა ✿ ⁂
ფოლოცნი მისნი ქვისაგან მარმარილოსა მოფენილნი, ⁂ მებო-
კგ ბირნი მისნი უგალობდენ: ალილუჲასა ✿ კურთხეულ არს უფალი
ღმერთი რომელმან აღამაღლნა იგი, ⁂ რათა იყვნე სუფევა მისი
მას ზედა, უკუნითი უკუნისამდე ამინ.

თ ა ვ ი იდ.

ა დაესრულა სიტყუანი ტობიასნი. ხოლო შემდგომად მოღუ-
ბ ებისა სედეკიას სცხოვრა ტობია წელნი ორმეოცდა ორნი, ⁂ იხილნა
გ მენი შვილის შვილთა თჳსთა ✿ ⁂ აღესრულა წელთა, ას ⁂ ორი-
სა. ⁂ დამარხულ იქმნა ჰატიოსან ნინევსა შინა ქალაქსა ✿ რამეთუ
დ ორმეოცდა ათექუემეტთა წელთა სახედავითა თჳალთათა მოკლებულ
იქმნა, ⁂ მესამეოცესა წელსა შინა კუალად მოიღო ✿ ხოლო სხვა-
სა წელსა ცხოვრებისა თჳსისასა სისრულსა შინა ეგო, ⁂ თანა
ე კეთილითა მოსწრაფებითა შიშითა ღუთისათა, აღესრულნა მშჳდო-
ბით ✿ ხოლო ჟამსა შინა სიკუდილისა თჳსისასა მოუწოდა თავი-
ვ სად მიმართ ტობიაჲ ძესა თჳსსა, ⁂ შჳდთა ჯაბუკთა მისა მისისა
შვილის შვილთა, თჳსისათა ⁂ ჰკრქუა მათ ✿ ახლოს ვარ წარწუემდასა
ნინევისასა, რამეთუ არა წარჴიდეს სიტყუა უფლისა, ⁂ ძმანი ჩუენ-
ზ ნი განთესილნი ქუეყანისაგან ისრაილისა, მიიქცენ მას შინა ✿ ⁂
ეოველნი მოოხრებულნი ქუეყანისა მისისა აღავსნეს, ⁂ სახლნი ღუ-
თისა მომწუარნი მას შინა, კვალად აღეშენოს. ⁂ მუნ მიიქცნენ ეოველ-
ჱ ნი მოშიშნი ღუთისანი ✿ ⁂ დაუტეგონ წარმართთა კერპნი თჳსნი, ⁂
თ მოვიდნენ იერუსალიმს შინა, ⁂ იშჳებდენ მას შინა ✿ ⁂ იხარებდენ
ი მათ შორის ეოველნი მეფენი ქუეყანისანი, თაყუანის-მცემელნი ღუ-
თისა ისრაილისა ✿ ამისთჳს ისმინეთ მენო ჩემნო მამისა თქუენ-
ია სა. მსახურეთ უფალსა ღმერთსა ჭეშმარიტებასა შინა, ⁂ წადიერებით
ეძიებდეთ, რათა ჰეოფდეთ რომელი სათნო მისა არიან ✿ ⁂

მეთა თქუჱნთა უბრძანებდეთ, რათა ჴეოფდენ სიმართლესა ✠
ქუჱყანის საქმესა. მომკუენებელნი ღუთისა. ✠ რათა აკურთხევ-
დენ მას უოველსა შინა ჟამსა ჯუშმარიტებით ✠ უოველითა ძალითა
თჳსითა ✠ აწ უკუჱ ძენო ისმინეთ ჩემი, ✠ ნუ იუოფებით აქა: იბ
არამედ რომელსაცა დღესა დამარხოთ დედა თჳსი ჩემ თანა ერთსა
შინა საფლავსა, მეუსეულად განემზადინით, რათა განჯდეთ
ამიერ ✠ ხოლო ჳხედავ რამეთუ უსჯულოებანი მისი აღსასრულსა იგ
მიეცეს მას ✠ ხოლო იუო შემდგომად მიცვალებისა დედისა თჳსი- იდ
სა, ტობია განვიდა ნინეველისაგან ცოლითა თჳსითა, ✠ მითა ✠ მის
მითა ✠ მიიქცა სიმაძრისა მიმართ თჳსისა ✠ ✠ ჰოვნა იგინი ცოც- იე
სალ ✠ მრთელი სიბერესა შინა კეთილსა, ✠ ზრუნვისა მათ თჳს
მქონებელმან, თჳთ დაფლნა იგინი, ✠ უოველი სამკჳდრებელი რა-
ღუილისა მოიდო, ✠ იხილა მეხუთე ტომი მის მეთა თჳსთა ✠
✠ აღესრულა წელისა ოთხმოცდა ათცხრამეტისა შიშსა შინა თჳსსა ივ
✠ სისარულითა დაჰფლვიდენ მას ✠ ხოლო უოველნი ტომნი მისი იზ
✠ უოველი ნათესავი მისი კეთილსა შინა სიცოცხლესა, ✠ წმიდა-
სა შინა ცხოვრებასა ეგო, ეგრეთ სათნო ეყო ღმერთსა, ვითარცა
✠ კაცთა, ✠ უოველთა მკჳდრთა ქუჱყანასა ზედა ✠ ისმინა ჰირველ
ვიდრეღა სიკუდილად მისა, დაფლვისა ნინევს, რომელი წარტყუენა
ნაბუქოდონოსორ ✠ ასსირ, ✠ განისარა ჰირველ სიკუდილისა
ნინეველთჳს.

დაესრულა წიგნი ტობიასი, და აქეს თავსა შორის თჳისსა თავი იდ.

წიგნი იჳდითისა

თავი ა.

არფაქსად უკუჱ მეფემან მიდთამან დაიმორჩილა მრავალნი ნა- ა
თესავნი ქუჱყანე სამეფოსა თჳსსა, ✠ ამან აღაშენა ქალაქი ძლიერი

ბ ფრიად, რომელსა უწოდა ეკვაფანის ✡ ქვითკირ ოთხკუთხედთა ⁂ თლილთა, ქმნა ზღუდენი მისნი სიმაღლედ წურთა ოცდაათი, ⁂ სივრცე წურთა სამეოცდაათი, ხოლო გოდოლნი მისნი დაადგინნა სიგ მაღლით, წურთა ასი ✡ ხოლო ოთხ კუთხედი ქმნა მათ შორის, ხოლო განრთხმა მათი ადგილითი ადგილადმდე, ოცნი ხარისხნი ფერჯთა ხოლო დაადგინნა ბჭენი მისნი სიმაღლისაებრ გოდოლდ თა ✡ ⁂ განდიდნა ვითარცა ძლიერნი ძალსა შინა მკედარნი თჳსნი, ე ⁂ დიდებულობასა შინა ეტლოსანთა თჳსთა ✡ ათორმეტსა წელსა შინა მეფობისა მისისასა, ნაბუქოდონოსორ მეფე ბაბილონისა, რომელი მეფობდა ნინევს ქალაქსა დიდსა, ჭბრძოდა წინა აღმდგომ ვ არტაქსარს ✡ ⁂ გარე განვიდა მისა, ველსა ზედა დიდსა, რომელსა ეწოდების რადავ, მდინარესა თანა ევფრათისასა, ⁂ ტიგრისა, ⁂ ზ იადასონისა ველსა ზედა, იერისოს მეფე იელიაორისა ✡ მაშინ ამაღლდა მეფობა ნაბუქოდონოსორისა, ⁂ გული მისი ამაღლდა ფრიად, ⁂ წარავლინნა ყოველთა მიმართ, რომელნი მკჳდრობდეს კ ილიკიასა შინა, ⁂ დამასკოსა შინა, ⁂ ლიბანსა ✡ ⁂ ანილივანს, ⁂ წარმართთა მიმართ, რომელ არიან კარმელსა, ⁂ კედრსა, ⁂ მკჳდრთა მიმართ გალილეასათა ველსა ზედა დიდსა ეზდრელონისა თ სა ✡ ⁂ ყოველთა მიმართ რომელნი იყვნენ სამარიასა ⁂ წიაღ კერძო იორდანესა, ვიდრე იერუსალიმადმდე, ⁂ ყოველსა ქუჴყანასა ი იესეურსა, ვიდრე ბოსლეად სასღერადმდე ეთიოპიისასა ✡ ამათ მიმართ ყოველთა წარავლინნა მოციქულნი ნაბუქოდონოსორ მეფემან ია ასურეთისამან ✡ რომელნი ყოველნი ერთსულ წინააღმდგომ იტ იბ ყოდეს, ⁂ განუტევნეს იგინი უქმნი, ⁂ უბატიოდ განაგდეს ✡ მაშინ განურისხნა ნაბუქოდონოსორ მეფე ყოველსა სედა ქუჴყანასა იმათ დაიფიცა საფიცარი მათ მეფობათა მისთა, რათა შური აგოს ყოველთა ადგილთა მათთა.

თავი გ

ა წელსა მეათსამეტესა მეფობისა ნაბუქოდონოსორ მეფისასა, მეოცდაორესა დღესა თჳსსა პირველისასა, იყო სიტყუაჲ სახლსა შინა ნაბუქოდონოსორ მეფისა ასურეთისასა, რაჲთა შური აგოს ✡

ბ ✠ მოუწოდა ყოველთა უხუცესთა, ✠ მკედართ მთავართა ✠ რჩეულ-
გ თა თჯსთა, ✠ ჰქონდა მათ თანა საიდუმლო ზრახვა თჯსი ✠ ✠
დ მიუთხრა განზრახვანი თჯსნი მათ შორის ყოფად, რათა დამორჩი-
ე ლნეს ყოველი ქუჱყანა სამეფოსა თჯსსა ✠ ✠ თქმული სათნოჲ
ვ უზნდოთ ყოველთა. ✠ მოუწოდა ნაბუქოდონოსორ მეფემან ოლობ-
ზ ფერეს უხუცესს მკედართა თჯსსა, ✠ ჰრქუა მას ✠ განვედ ყოველსა
ჱ სედა სამეფოსა დასავლეთისასა, ✠ ჰბრძოდე უფროსად ამათ, რო-
ვ მელთა შეურაცხყვეს ბრძანება ჩემი ✠ რათა ნუ რიდებს თუალი
ზ შენი სუცა ერთსა სამეფოსა, ✠ ყოველნი ქალაქი მტკიცენი, რა-
თ დამიმორჩილენ მე ✠ მაშინ ოლობფერე მოუწოდა მკედართ მთა-
ი ვართა, ✠ წარჩინებულთა ერთა ძლიერთა ასურეთისთა. ✠ აღრაც-
ია ხნა კაცნი მკენი ბრძოლისა მიმართ, ვითარცა უბრძანა მას მეფე-
იბ მან, ასოცი ათასი ქუჱსითი ბრძოლათა, ✠ ცხენოსანი მოისრნი
იგ ათორმეტი ათასი ✠ ✠ უბრძანა წინა განსლვად ყოველსა მკედრო-
იდ ბასა სიმრავლესა შინა ურიცხჯთა აქლემთა, ✠ ამათ თანა რომელი-
ცა კმა ეუოფოდა მკედართა სიმრავლესა, ✠ კართა ✠ სამწუსოთა ✠
ით ცხოვართა, რომელთა არა იყო რიცხჯ ✠ იფქლი ყოველთაგან
ი ასურისათა განსლვასა შინა თჯსსა, განმზადებად უბრძანა ✠ ხო-
ია ლო ოქრო, ✠ ვეცხლი, სახლისაგან მეფისა აღიღო მის-
იბ თანა მრავალი ფრიად ✠ ✠ განვიდა იგი, ✠ ყოველი მკედრობა
იგ ეტლებითა, ✠ ცხენებითა, ✠ მოისრითა, რომელ დაფარეს ჰირი
იდ ქუჱყანისა, ვითარცა მკალთა ✠ ხოლო ოდეს მოვიდა სახლვარსა
ასურეთისასა, მოვიდა დიდთა მიმართ მთათა ანღისა, რომელ
არიან მარცხენით კილიკიისა ✠ შევიდა ყოველსა ქალაქსა შინა მათ-
თა, ✠ მოიცვა ყოველნი სიმტკიცენი ✠ ხოლო დაარღჯნა ქალაქი
მელოფით მდიდარი ფრიად, ✠ წარსტუუჱნა ყოველნი მენი ფარსი-
სნი, ✠ მენი ისმაელისნი, რომელნი იუნეს წინაშე ჰაღსა უდაბნო-
სასა, ✠ სამხრით მიმართ ქუჱყანისა სელოვნისა ✠ ✠ განვლო
ევფრათი. ✠ მოვიდა შუა მდინარეს შინა, ✠ შემუსრნა ყოველნი ქა-
ლაქნი დიდნი, რომელნი იუნეს მუნ, ნაღუარევისაგან მამბრევისა.
ვიდრე მოვიდა ზღუად ✠ ✠ მოიცვა სახლვარი მისი კილიკიითგან,

ვიდრე საზღვარადმდე იაფეთისათა, რომელ არიან სამხრისა მი-
ივ მართ ✠ ხოლო გამოიყვანნა ყოველნი ძენი მადიამისნი, ⁂ წარს-
ტუშნა ყოველი სიმდიდრე მათი. ხოლო ყოველნი წინა აღმდგომნი
იზ მისნი მოსრნა მახჯლითა ✠ ⁂ შემდგომად ამისა მოვიდა გელსა
ზედა დამასკოსასა დღესა შინა მცისასა, ⁂ მოწუნა ყოველნი თესლ-
იჩ ნი, ხოლო ყოველნი ხენი, ⁂ ვენაკნი უბრძანა გარდაკაფად ✠ ⁂
დაცა შიში მისი ყოველთა ზედა მკვდრთა ქუჴყანასა.

თავი ზ.

ა ვაშინ წარვსავნნა მოციქულნი თჳსნი ყოველთაგან ქალაქთა,
⁂ კერძოთა მეფენი, ⁂ მთავარნი, სურისნი ⁂ შუა მდინარისანი, ⁂
სური სოფელ, ⁂ ლიკი, ⁂ კილიკისნი, რომელნი გამოეიდეს
ბ ოლომფრეს მიმართ ეტყოდეს ✠ რათა აცხრვენ რისხვაჲ შენი ჩუჴნ
ზედა. რამეთუ უმჯობეს არს, რათა ცხოველნი რომელ არიან ემსა-
სურებდეთ დიდსა მეფესა ნაბუქოდონოსორს, ⁂ კელქუჴით შენდა
ვიუშნეთ, ვიდრეღა მოვსწედეთ მონაცებთა ჩუჴნთა თანა დაუმორ-
გ ჩილებელნი ✠ ყოველი ქალაქი ჩუჴნი, ⁂ ყოველი სამჴერობელო
ყოველნი ქალაქნი ⁂ ბორცუნი, ⁂ ველნი, ⁂ სამწუსო კართა ⁂
ცხოართა, ⁂ თსათა, ხოლო ცხენნი, ⁂ აქლემთა ⁂ ყოველი სიმ-
დიდრენი ჩუჴნნი ⁂ სახლის წულნი წინაშე შენსა არიან ✠ რათა
იუშნენ ყოველნი ჩუჴნნი მსჯავრისა გბრ შენისა ✠ ეგრეთვე ჩუჴნ-
ცა, ⁂ მენი ჩუჴნნი მონანი შენი ვართ ✠ მოვედ ჩუჴნდამო უფა-
ლო მშჯდობით, ⁂ გუშულობდი ჩუჴნ მონებად ვითარცა სათნო
ს შენი არს ✠ მაშინ აღვიდა მთად ეტლებითა ძალითა დიდითა. ⁂
მოიცვა ყოველი ქალაქი, ⁂ ყოველნი მკვდრნი ქუჴყანასა ზედა ✠
ხოლო ყოველისაგან ქალაქისა აღიღო თავისა თჳსისა შემწენი კა-
ცნი ძლიერნი, ⁂ რჩეულნი ბრძოლისა მიმართ ✠ ხოლო ესეოდენ
ი შიში ამისი დაცა ქუჴყანასა ზედა რამეთუ ყოველთა ქალაქთა მკვ-
დრნი უხუცესნი ⁂ ჰატიოსანი ერთბამად მოქალაქეთა თანა გამოვი-
დოდეს, მიგებებად მისა გზასა ზედა ✠ შეიწუნარებდეს მას გჯრგჯ-
ნებითა, ⁂ თანა სანთლებითა, უგალობდეს ⁂ იშუჴბდეს ებნითა ⁂
ია საუჯრითა ✠ გარნა ⁂ ამის მეოფელთა, მრისხანება გულისა მისი-

სა დამშჯდებად არა ძალედვათ ✿ რამეთუ ქალაქნიცა მათნი დაარ- იბ
ღეოვა ⁂ მადნარნი მათნი სალოცველნი მოჰკაფნა ✿ რამეთუ ამც- იგ
ნო მას ნაბუქოდონოსორ მეფემან, რათა უოველნი ღმერთნი ქუჱყა-
ნისანი მოსპოს გარნა რათა იგი თჯთ ერთი იწოდოს ღუთად, მათ-
გან თემთა რომელი ოლომფრესა ძალსა დაემორჩილნეს ✿ ხოლო იდ
გარემოველო სური სოფლასისა, ⁂ უოველისა აჲაბისა, ⁂ უოველი
შუამდინარისა მოვიდა იდუმელთა მიმართ ქუჱყანასა შინა გაბაო-
ნელთასა ✿ ⁂ წარსტუჱნნა ქალაქნი მათნი, ⁂ ეგო მუნ ოცდა ათ იე
დღე, რომელთა შინა შეკრებად ბრძანა უოველთა მკედართა ძალ-
თა თჯსთა.

თავი დ.

ვაშინ ესმათ ესე მეთა ისრაელისათა, რომელნი მკჯდრობდეს ა
ქუჱყანასა შინა, იუდასასა რაოდენი უქმნა ოლომფერნესთა, მკედართ
მთავარმან ნაბუქოდონოსორის მეფისა ასურეთისა, ვითარ წარტ-
უჱნნა უოველნი წმიდანი მათნი, ⁂ მისცა იგინი წარსაწყმედელად,
შეშინდეს ფრიად ჰირისაგან მისისა ✿ ძრწოლა, ⁂ განცჯფრება ბ
დაეცათ მათ სედა, რათა არა იგიეც უქმნეს იერუსალიმსა, ⁂ ტაძარ-
სა უფლისასა: რომელი უქმნა სხუათა ქალაქთა, ⁂ ბოძონთა მათ-
თა ✿ ⁂ წარაგლინეს შემდგომად, უოველსა სამარიასა გარემოჲდს გ
ვიდრე იერიქოდმდე, ⁂ მოიცვეს უოველნი წუჱნრნი მთათანი ✿ ⁂ დ
ზღუდითა მოსზღუდნეს აგარაკნი თჯსნი ⁂ შეკრიბა იფქლი განმზადე- ე
ბად ბრძოლისა სედა ✿ სოლო მღდელმან დიდმან ელიაკიმ მის- ვ
წერა უოველთა მიმართ, რომელნი იუუნეს სწორ, ეზდრელონისა,
რომელ არს წინაშე ველისა დიდისა მახლობელ დოთაიმისა, ⁂ უო- ზ
ველთა რომელთა გზისა განსლვის უოფად ძალედვათ ✿ რათა მოი- თ
ცვან აღსაგალი, მთათა, რომლითა გზითა შესძლებდენ უოფად იე-
რუსალიმისა მიმართ, ⁂ რათა მუნ სცვიდენ სადაცა იწრო გზისა
უოფად ძალედვასთ, შორის მთისა ✿ ⁂ ქმნეს მეთა ისრაელისათა, ი
ვითარცა უბრძანა მათ მღდელმან დიდმან უფლისამან ელიაკიმ ✿ ⁂
მოუწოდა უოველსა თემსა უფლისა, რომელი სხდეს იერუსალიმს
მიმართ ღუთისა ⁂ სადგომელსა სედა დიდსა, ⁂ ღაღად ჰყო უო-

ველმან კაცმან ისრაილმან ღუთისა მიმართ ვედრებანი დიდნი, ჲ დამდაბლდეს სულითა თჳსითა მარხვათა შინა. ჲ ვედრებათა, თჳთ, თ ჲ ცოლნი მათნი ✠ ჲ შეიმოსნენ ძაძითა, ჲ ჩჩჳლნი თჳსნი დასხნეს მიწასა ზედა წინაშე ჰირსა ტაძრისა უფლისასა, ჲ საკურთხე- ი ველი უფლისა დაბურეს ძაძითა ✠ ჲ ხადეს უფლისა მიმართ ღუთისა ისრაელისა ერთ სულობით, რათა არა მისცეს ტყუჱდ ჩჩჳლნი მათნი, ჲ ცოლნი მათნი განსაუოფელად, ჲ ქალაქნი მათნი მოსაოხრებელად, ჲ სიწმიდენი მათნი შესაგინებელად, რათა არა იუჱნენ იაა სიხარულად საუჱდრელად წარმართთა ✠ მაშინ ელიაკიმ მღდელი უფლისა დიდისა გარე მოვლიდა ყოველსა ერსა ისრაელისასა, ჲ ბ ეტყოდა მათ ჲ ჰრქუა ✠ უწუოდით რამეთუ ისმინოს უფალმან ღმერთმან ლოცვისა თქუჱნისა, უკეთუ საკმარებელით ეგნეთ, მარ- იგ ხვათა შინა. ჲ ვედრებათა შინა წინაშე უფლისა ✠ ჲ მოიხსენებდეთ მოსესა მოსისა უფლისა, რომელი ერი ამალეკისა ესვედა ძალსა ზედა თჳსსა, ჲ შეძლებასა ზედა თჳსსა, ჲ მბრძოლთა ზედა თჳსთა. ჲ ფართა ზედა თჳსთა ჲ ეტლთა ზედა თჳსთა ჲ მჳედრობათა ზედა თჳსთა არა რჳინითა განჳუობოდა, არამედ ლოცვითა წმიდითა იდ თჳსითა მჳედრებელი ერეოდა ✠ ეგრეთ იუჱნენ ყოველნი მტერნი ისრაელისა, უკეთუ ეგნეთ მათ საქმეთა შინა, რომელი იწყოთ ✠ იე შემდგომად ამის უკუჱ მის უწეებისა, ვედრებასა შინა უფლისასა, ივ ეგნეს წინაშე ჰირსა უფლისასა ✠ ეგრეთვე იჳინიცა, რომელნი ყოველად დასწუჱლსა შესწირვიდეს უფალსა ღმერთსა, შემოსილნი ძაძითა შესწირვიდეს მსხუჱრჱლსა უფლისასა, ჲ დაისხმიდეს ნაცარსა იზ თავსა ზედა თჳსთა ✠ ჲ ყოველითა გულითა თჳსითა ყოველნი, ევედრებოდეს უფალსა ღმერთსა, რათა მოხედოს კეთილად ერსა თჳსსა ისრაელსა.

თავი ე.

ა ხოლო მიუთხრეს ოლოფერნეს მჳედართ უხუცესს ასურეთისასა, რამეთუ ბენი ისრაელისანი განემსადგნეს ბრძოლად, ჲ მთასა ზედა გზანი მოიცვეს. ჲ გულის წყრომითა ფრიად განრისხდა, რისხვა- ბ სა შინა დიდსა ✠ ჲ მოუწოდა ყოველთა მთავართა მთაბისათა, ჲ

მკედართ მთავართა ამონელთასა ⁂ ყოველთა მთავართა ზღჳს კიდი-
სათა, ⁂ ჰრქუა მათ ✿ მარქუთ მე, ვინ არს ერი ესე, რომელნი გ
მთათა მოიცვენ, ანუ ვინა, ⁂ ვითარნი, ⁂ რაოდენი არიან ქალაქნი
მათნი ⁂ ვითარი არს ძალი მათი; ანუ რაჲმე არს სიმრავლე მათი,
ანუ ვინ მეფე მკედრობს მათ ✿ ⁂ რომლისათჳს უფროს ყოველთა, დ
რომელნი მკჳდრობენ აღმოსავალთასა ზედა ამას, უფროს გაანჳარ-
ტავნეს ჩუენ ზედა, ⁂ არა გამოვიდეს მოგებებად ჩუენდა, რათა
შეგჳწუნარნენ ჩუენ მშჯდობით ✿ მაშინ ახლოს მკედართ მთავარ- ე
მან ყოველთა მეთა ამონიისათა მიუგეს, ⁂ ჰრქჳეს: უკეთუ ენებაჳს
სმენად, უფალო ჩუენო: ვთქუათ ჯუმარიტი წინაშე შენსა, ერთა
მათთჳს რომელნი მთასა ზედა მკჳდრობენ. ⁂ არა: აღმოვიდეს სი-
ტუჳა ცრუჲ ჰირისაგან ჩუენისა ✿ ერნი ესენი ტომისაგან ჭალდე- ვ
ველთასა არიან ✿ აქისა ჰირველ შჯამდინარესა შინა მკჳდრობდეს, ზ
ვინათგან არა სთნდათ შედგომად ღმერთთა მამათა თჳსთა რომელი
მკჳდრობდეს ქუჱყანასა შინა ქალდეველთასა ✿ დაუტევნეს უკუჱ- ჱ
რჯული, მამათა თჳსთა, რომელი წინაშე მრავალთა ღმერთთა იქმ-
ნეს, ერთსა ღმერთსა ზეცათასა ჰატივსცემდეს. რომელმან უბრძანა
მათ რათა განვიდენ მუნითგან, ⁂ დაემკჳდრნენ ქარანს შინა ✿ ხო- თ
ლო ოდეს იქმნა სიკუდილი ყოველსა მას ქუჱყანასა, ⁂ წარვიდენ
ეგჳპტეს: ⁂ მუნ ოთხასთა წელთა შინა ეგრეთ, განძრავლდეს, რამე- ი
თუ სიძრავლე მათი არა ძალედვათ, აღრიცხვისა ყოფად ✿ ხოლო
ოდეს დაამძიმებდა მათ მეფე ეგჳპტისა მონებად, შენებასა შინა ქა-
ლაქთა თჳსთა უეისაგან ⁂ ალიზითა, ღადად ჳუჱს უფლისა მიმართ
ღუთისა თჳსისა, ⁂ დასცა ყოველი ქუჱყანა ეგჳპტისა წულულები- ია
თა ჰირად ჰირადითა ✿ ხოლო ოდეს განსდევნეს იგინი მეგჳპტელ-
თა თჳსგან, ⁂ დასცხრა წულულება მათგან, ⁂ კუალად მათი ინებეს
შეჰურობა, ⁂ თჳსისა მიმართ მონებისა მიქცევად ✿ ლტოლვასა იბ
მათსა ღმერთთან ცათამან ზღუა განაპო მუნ, რამეთუ იძიერ, ⁂
ამიერ ⁂ წუალნი ვითარცა ზღუდენი დგეს. ხოლო იგინი ვიდოდეს
კმელად შორის ზღუასა ✿ ხოლო ოდეს მას ადგილსა ზედა ეწიე- იგ
ნეს მათ ურიცხჳ მკედარნი მეგჳპტელთა, მუნ დაფარნა იგინი წუალ-

მან, რამეთუ არა დაშთა მათგანი არცა ერთი, რომელთაცა საქმენი
იდ შემდგომთა მოთსრობად არს ✠ ჲ ოდეს განვიდეს ზღუასა მეწა-
მულსა, შევიდეს უდაბნოსა შინა მთისა სინისასა, რომელსა შინა
ვერაოდეს კაცთა სავანობად შეეძლო, ანუ მენი კაცთანი ოდეს მუნ
იე დაიძინებდეს ✠ მუნ წუარონი მწარენი დატკბობილ იქმნეს მათდა
ივ სუმად, ჲ ორმეოცთა წელთა გამო საჭმელი ზეცით აქუნდათ ✠ ჲ
ოდეს სადაცა ვიდოდეს უმშჯლდ ისროთ, ჲ უფარვრმლოთ ღმერთი
იზ მათი ჰბრძოდა მათ წილ ჲ სძლევდეს ✠ ჲ არა იყო წინა აღმდგო-
მნი ერთა ამათ, თჯნიერ ოდეს განეშორებოდენ მსახურებისაგან
იჩ ღუთისა თჯსისა ✠ ჲ რაოდენ გზის თაუანისცეს ღმერთთა უცხო-
თა, თჯნიერ ღუთისა თჯსისა, მიცემულ იქოფოდენ ტყუჱბასა
ით შინა ჲ მახჯლთა ქუჱშე ჲ ეუჱდრებასა ✠ ჲ რაოდენ გზის შეინან-
დეს, რამეთუ განეშორნეს მსახურებისაგან უფლისა ღუთისა თჯსი-
კ სა, მისცემდათ მათ ღმერთი ცათა მლიერებასა მლევასა შინა ✠ და-
სასრულსა ზედა მეფე ქანანელისა, ჲ იევესიასა, ჲ ფერეზელთა, ჲ
ქეტელთა, ჲ ეველთა ჲ ამორველთა ჲ ეოველთა მლიერთა ესე-
ბონსა შინა მოერეოდეს ჲ ქუჱშეანა მათი, ჲ ქალაქნი მათნი დაი-
კა ჴერნეს ✠ ჲ ვიდრემდეცა არა სცოდეს წინაშე ღუთისა მათისა, იქ-
მნეს მათთანა კეთილნი: რამეთუ ღმერთი მათი მოიძულებს უსჯუ-
კბ ლოთა ✠ რამეთუ ჴირველცა ამათ წელთა, ოდეს განეშორნეს გზისა-
გან, რომელი მისცა მათ ღმერთმან, რომელ ვიდოდენ მას შინა,
მოსჴობილ იქმნეს ლაშქრითა მრავალთაგან წარმართთა; ჲ მრა-
ვალნი მათგან ტყუჱბასა შინა განეყვანილ არიან ქუჱშეანასა შინა
კგ არა თჯსთა ✠ ხოლო არა არს ხანი დიდი მოიქცნეს უფლისა მი-
მართ ღუთისა თჯსისა: განთესვისაგან რომელ განბნეულ იუენეს,
ჲ შეიერთნეს ერთობასა შინა, ჲ აღმოვიდეს მთასა ამას სედა უო-
ველნი, ჲ კუალად იჲერობენ იერუსალემსა, სადაცა არიან მათი წმი-
კდ და წმიდათა ✠ აწ უკუჱ უფალო ჩემო: მოიბიენ, უკეთუ არს რაჲ-
მე უსჯულოება მათი წინაშე ღუთისა მათისა, მაშინ აღვიდეთ მათდა
მიმართ: რამეთუ მოცემით მოგცეს იგინი ღმერთმან მათმან შენ, ჲ
კე იუენენ დამორჩილებულ ქუჱშე უღელსა ძალისა შენისსა ✠ ხოლო

უკეთუ არა სცოდეს ერთა ამათ წინაშე უფლისა ღუთისა თჳსისა
არ ძალგჳცს ბრძოლად მათდა: ვინათგან უფალი ღმერთი მათი დაჰ-
ფარავს მათ, ⁂ ვიქმნეთ საუკუნოდრელ უპყრობისა ქუეყანისა ✿ ⁂ იქ- კვ
მნა ოდეს დასცხრა თქმად ახიორ სიტყუათა ამათ, განრისხნეს ერ-
ვენი დიდ შემძლენი ოლომფრესნი. ⁂ განიცრახვიდეს მოკლეად
მისა მეტყუელნი, ურთიერთისა მიმართ ✿ ვინ არს ესე, რომელი კზ
იტყჳს, რამეთუ მეთა ისრაელისათა ძალუც წინა აღდგომად მეფისა
ნაბუქოდონოსორისა ⁂ მგედართა მისთა, კაცთა უსაჭურველოთა ⁂
უძალოთა ⁂ უსწავლელთა ბრძოლისათა ✿ რათა სცნას უკუე ახი- კტ
ორ, რამეთუ შესცთების ჩუენ ზედა. აღვიდეთ მთასა ზედა, ⁂ ოდეს
წარმოუშანებულ იქმნენ ძლიერნი მათნი მაშინ იყიცა მათთანაჲ
მახჳლითა განგუერემულ იქმნეს ✿ რათა ცნან ყოველთა წარმართთა, კთ
რამეთუ ნაბუქოდონოსორ არს ღმერთი ქუეყანისა, ⁂ თჳნიერ მი-
სსა არა არს სხუა.

თავი ვ

ხოლო იყო ოდეს დასცხრა სიტყუანი, განრისხნა ოლომფრე ა
გულის წუროძითა დიდითა ფრიად ⁂ თქუა ახიორის მიმართ ✿
ვინათგან გვიწინასწარმეტყუელე ჩუენ ⁂ სთქუ, რამეთუ ერსა ის- ბ
რაელსა დაიფარავს ღმერთი თჳსი. მე რათა გაჩუენო შენ. რამეთუ
არა არს ღმერთი, გარნა ნაბუქოდონოსორ ✿ ოდეს მოჳსწუეს ⁂ გ
მათ ყოველთა ვითარცა კაცსა ერთსა, მაშინ შენცა მათ თანა ასუ-
რელთაჲთა მახჳლითა წარსწუედე, ⁂ ყოველი ისრაელი შენ თანა წა- დ
რწუემედითა წარწუმდეს ✿ ⁂ ცნა რამეთუ ნაბუქოდონოსორ უფალი
არს ყოვლისა ქუეყანისა, ⁂ მაშინ მახჳლი მგედრისა ჩემისა განჳ-
ლიდეს შორის გულსა შენსა, ⁂ განგუშერილი დაიცუ შორის მოწ-
ყლულთა ერთა ისრაელთასა ⁂ არა აღდგე მისა მიმართ ვიდრემდის ე
მოისხნა მის თანა ✿ ხოლო შენ უკეთუ წინასწარმეტყუელებასა შენსა
ჴედმარიტ ყოფად ელი, არა შეიცვალოს ხმირი შენი, ⁂ ფერმიყდილობა
რომელ სახე შენი იჳფრობს, რათა განჳდეს შენგან, უკეთუ ჰგო- ვ
ნო რამეთუ სიტყუანი ესე ჩემნი აღუსრულებლად არა ძალუძთ ✿
⁂ რათა ხოლო ცნა რამეთუ ერთბამად ესე მათ თანა გამოსცადა

აჰა ამის ჟამიდგან მათ ერთა დაემეგობრე, რათა ოდეს ღირსად ჩემისა მახჳლისა სატანჯველსა მიიღებდენ. მაშინ შენცა ერთად შურისგებისა ქუჴსშე დაიდგა ✿ მაშინ უბრძანა ოლოფჴრე მონათა თჳსთა, რათა წარიეგანონ ახიორ, ⁂ შეიეგანონ იგი ქალაქსა შინა ბეთილსა, ⁂ მისცენ იგი კელთა მეთა ისრაელისათა ✿ ⁂ წარიეგანეს იგი მონათა ოლოფჴრესთა, ⁂ ვიდოდეს გამო ველისა, არამედ ოდეს მიიახლნეს მთათა მიმართ, გამოვიდეს წინაშე მათსა მეშურდულენი ✿ ხოლო იგინი უკუექცეს ადგილსა ზედა მთისასა, მიაკრნეს ახიორ ხესადმი კელითა ⁂ ფერკითა, ⁂ ეგრეთ შეკრული თოკითა დაუტეეს იგი, ⁂ მიიქცეს ჰატრონისა მიმართ თჳსისა ✿ ხოლო მენი ისრაელისანი გამოვიდეს ბეთილითგან, მოვიდეს მისა მიმართ, ⁂ განჴსნეს იგი მიიეგანეს ბეთილსა შინა, ⁂ დაადგინეს იგი შორის ერისა, ჰკითხვიდეს: რაჲ არს საქმე ესე, რამეთუ შეკრული ასურელთა დაგიტეეს შენ ✿ მათ დღეთა შინა იუჭნეს მუნ უხუცესნი. იოზია ძე მისხსა ტომისაგან სჳმეონისა, ⁂ ხამარია, რომელსა ეწოდა ღოფონილ ✿ შორის უკუჴ მოხუცებულთა ⁂ შორის ყოველთა ერთა, ახიორ მიუთხრა ყოველი, რომელი იტყოდა ოლოფჴრესაგან კითხულსა, ⁂ ვითარ ერთა ოლოფჴრესთა ენებათ მის სიტყჳსათჳს მოკლვა მისი ✿ ⁂ ვითარ თჳთ ოლოფჴრე განურისხდა, ⁂ ბრძანა ესე ამის მიზეზისათჳს მიცემად ერჴა ისრაელთა, რათა ოდეს ემძლავროს მეთა ისრაელთა, მაშინ მცა ახიორისი ჰირად ჰირადითა ბრძანოს წარწუმედა სატანჯველითა, ამისთჳს, რამეთუ ვარქუ, ღმერთი ცათა შემწე მათდა არს ✿ ხოლო ოდეს ახიორ ყოველი ესე მიუთხრა, ყოველი ერი დაეცა ჰირსა ზედა, თაყუანისცეს უფალსა ღმერთსა, ⁂ საერთოდ გოდებითა ⁂ ტირილითა, ერთა სულობით ვედრებანი თჳსნი უფლისა ღუთისა განჰფინეს, ⁂ იტყოდეს ✿ უფალო ღმერთო ცათაო, ⁂ ქუჴყანისაო, იხილე ამჰარტავანება მათი, ⁂ მოხედე სიმდაბლესა ზედა ჩუჴნსა ⁂ ჰირითა შენითა წმიდითა მოიხილე, ⁂ განაცხადე რამეთუ არა დაუტეებ მოსავთა შენ ზედა, ⁂ დამდაბლებ მსახებელთა თავისსა ზედა, ⁂ თჳსისა ძალისა მადიდებელთა ✿ აღასრულეს

უკუჱ ტირილი, ⁘ ვედრება, რომელ ყოველ დღე ევედრებოდეს, აღ-
მასრულებელთა ნუგეშინისცეს ახიაროს, ⁘ ეტყოდეს ✠ ღმერთმან იზ
მამათა ჩუჱნთამან, რომლისა ძალისა შენ მქადაგებელ ხარ, მან შენ მო-
გაგოს ესე მოსაგებელი მოგაგოს, რათა შენ უფროს წარწუმდა მათი
იხილნე ✠ ხოლო ოდეს უფალმან ღმერთმან ჩუჱნმან მოგუცეს ესე იჱ
თაჳისუფლება მონათა თჳსთა რათა იყოს ⁘ შენ თანა უფალი ღმე-
რთი, ⁘ შიშის ჩუჱნსა, რათა ვითარცა სათნო შენდა იყოს ევრეთ
თანა შენთა ყოველნი, არამედ ცხოვრებდე ჩუჱნ თანა ✠ მაშინ ით
ოჱია აღასრულა ჱრახვა, შეიწუნარა იგი სახლსა შინა თჳსსა, ⁘
უქმნა მას სერი დიდი ✠ ⁘ თანა წოდებულთა ყოფილთა, ყოველ კ
თა მოხუცებულთა ერთბამად აღმასრულებელნი მარხვათა განიმტკი-
ცებდეს ✠ ამისა შემდგომად კუალად თანა მოწოდებულ იუშნეს ყო- კა
ველნი ერნი, ⁘ ღამე ყოველ ევედრებოდეს ერთად, ⁘ ითხოვდეს
შეწევნასა უფლისა ღუთისაგან ისრაჱლისა.

თავი ზ.

ხოლო ოლომფრე ამცნო მეორესა დღესა მჴედართა თჳსთა, ა
რათა განვიდეს წინაშე ბეთილისა ✠ ხოლო იუშენ ქუჱითნი ბ
მბრძოლნი, ას სამოცდა ათი ათასი, ⁘ ცხენოსანნი თორმეტი ათა-
სი გარეშე მათ კაცთა რომელი იჱურობდეს ტუჱთა, ⁘ გამოუვანე-
ბულ იუშენ ყოველთაგან საზღვართა, ⁘ ქალაქთაგან შაბუენი ყო-
ველთა ყოველნი ✠ ესენი განემზადნეს ერთბამად ბრძოლისა მი- გ
მართ წინაშე ბეთა ისრაჱლისათა, ⁘ მოვიდეს კერძოსა მთათასა, ვიდ-
რე წუჱრთადმდე, რომელი ჴედავს დოთაჱიდს ადგილისაგან რო-
მელსა იტუკს ბენლმა, ვიდრე ჴელმონადმდე რომელ არს წინაშე
ეზრელონისა ✠ ხოლო ბეთა ისრაჱლისათა, ოდეს იხილეს სიმ- დ
რავლე მათი, ⁘ ეცნეს ქუჱანასა ზედა, ⁘ დაისხნეს ნაცარი თავსა
ზედა თჳსთა ერთ სალმობით ევედრებოდეს, რათა უფალმან
ღმერთან ისრაჱლისამან წუალობა თჳსი გამოაჩინოს ერთა თჳსთა
ზედა ✠ ⁘ მოიღეს საჯურველნი თჳსნი ბრძოლისა, დასხდეს აღ- ე
გილთა შორის, რომელი იწრონი გუსანი კვათისა, წარემართნეს
შორის მთათა, ⁘ იყვნეს მცველ იგინი, ყოველ დღე ⁘ ღამე ✠

ვ ოლომფრე უკუნ ოდეს მოიცვა გარემო ქალაქისა, ჰოვა წუარო,
რომლისაგან, მოადინებდა წუალსა ჯურღმულსა შინა მათსა, ადგი-
ლისაგან სამკრისა, შინაგან ქალაქსა, ⁂ უბრძანა მოკუნთად გასადი-
ზ ნარისა მათისა, რომლითა წუალნი მოდიოდეს ✿ გარნა იუნენ არა
შორს ზღუდეთაგან ჯურღმულნი, რომელთაცანცა სასილაგად დაფა-
რულ იუნენს. აღმოივსებდეს წუალსა გასაგრილებელად უფროჲს
ცთ ვიდრე სასმელად ✿ არამედ მენი ამონისნი ⁂ მოაბისნი მიეახლნეს
ოლომფრეს მიმართ ⁂ ჴრქუნს. მენი ისრაილისანი არა შუბსა ზე-
და არცა ისართა ზედა, ესვენ, არამედ მთანი შეეწევიან მათ, ⁂ შე-
თ მოზღუდავს, მათ ბორცუნი, კაბანთა შორის დადგინებულთა ✿ რა-
თა შეუძლო უკუნ, უბრძოლველად მორევნად მათი: დაადგინე
მცველნი ჯურღმულთა მიმართ, რათა ვერ აღმოივსებდენ მათგან
წუალსა, ⁂ უმახჯლოდ მოსწყჳდნე იგინი, ანუ უშრომლად მოოც-
სა მოცუენ ქალაქი თჯსი, რომელსა ჰგონებდენ, რამეთუ ვერ შეუძ-
ი ლოთ, მორევნად მთათა ზედა მდგომარისა ✿ ⁂ სათნო იყვნენ სიტ-
უჳა ესე წინაშე ოლომფრესა, ⁂ წინაშე მთავართა მისთა, ⁂ დაად-
ია გინნა გარემოჲს ასისთავნი ყოველთა ზედა ჯურღმულთა ✿ ხო-
ლო ოდეს ესენი სცჳდენ ოც დღესა შინა აღასრულებდენ, მოაკლდა
ჯურღმული ⁂ შესაკრებელნი წუალთა ყოველთა მკჳდრთა ბეთილსა
შინა, ესრეთ რამეთუ არა იყო შინაგან ქალაქსა სადათჳანცა, გან-
ძღენ, არცა ერთსა დღესა, ვინათგან საწუაულით მისცემდენ ერთა
იბ წუალსა ყოველსა ზედა დღესა ✿ მაშინ შემოვიდეს იოზიას მიმართ
იგ ყოველნი კაცნი ⁂ დედანი, ერმანი ⁂ ჭაბუკნი, ყოველნი ერთბამად
ერთგჳით ეტყოდეს ✿ რათა საჯოს უფალთან ⁂ მერთთან შორის
ჩუნსა ⁂ შენსა, რამეთუ ჴქმენ ჩუნ ზედა ბოროტნი, არა ინებე
სიტუაა მშჯდობისა ასურელთა თანა, ⁂ ამისთჯს მიგუცნა ჩუნ
იდ მერთმან კელთა შინა მათთა ✿ ვინაცა არა არს რომელმან შეუძ-
ლოს, ოდეს წინაშე თჳალთა მათთა, წუურვილსა შინა აღვესრულე-
იე ბით, ⁂ წარწუედასა შინა დიდთა ✿ ⁂ აწ შეკრბით ყოველნი რო-
იზ მელნი ქალაქსა შინა არიან, რათა ნებით ყოველნი მივცნეთ ერთა
ოლომფრესთა ✿ რამეთუ უმჯობეს არს ჩუნ ნა რათა ცოცხალ

ვიუვნეთ ტკუცრობასა შინა მაქებელნი უფლისა ღუთისა, ვიდრე მოჯ-
სწყდეთ, ⁂ ვიქმნეთ საკუშტდრელ ყოველთა ერთა, ოდეს ვიხილნეთ
ცოლნი ჩუნნი ⁂ ჩჩჯლნი ჩუნნნი მკუდარნი წინაშე თვალთა ჩუნნ-
თა ✿ მოწუმობასა წილ დღეს, მოვიღებთ ცასა ⁂ ქუშკუანასა ⁂ იზ
ღმერთსა მამათა ჩუნნთასა, რომელი შურს გუაგებს ჩუნნ ცოდ-
ვათა გბრ ჩუნნთა, რათა აწ გამოცეს ქალაქი კელსა შინა მკე-
დართა ოლიმპრესათა, ⁂ რათა იყოს აღსასრული ჩუნნი
მოკლე ხერთა შინა, მახჯლისათა, რომელი გრძლად იყოფის,
სიკმისაგან წუარილისა ✿ ⁂ ოდეს ამას იტყოდეს, იქმნა ტირილი, იჩ
⁂ გოდება დიდი ყოველთა ერთა შორის, მრავალთა ზედა კამთა
ერთითა კმითა ღაღადებდეს უფლისა მიმართ ღუთისა ⁂ იტყოდეს ✿
გცოდეთ მამათა თანა ჩუნნთა, ვიუსამართლოთ, ⁂ ვიუსჯულო- ით
ეთ ✿ შენ უფალო ვინადგან მშჯდ სარ შეგჯწუალენ ჩუნნ, ანუ შე- კ
ნითა სწავლითა შური აგე უსჯულოებასა ჩუნნსა, ⁂ ნუ მიგუცემ
აღმსარებელთა შენთა, ერთა, რომელნი არა გიცნობენ შენ ✿ რა- კა
თა არა თქუან შორის წარმართთა, სადა არს ღმერთი მათი ✿
⁂ ოდეს ამათ ღაღადებათა, ⁂ ამათ ტირილთა დაშურენ, დაყსნდენ, კბ
დადუმდეს ✿ აღდგა ოზიაჲ ცრემლითა საყსე, ⁂ თქუა დიდ სულ კგ
იქმენით მმანო, ⁂ კუალად ამას შინა, ხუთ დღე დავიცდიდეთ უფ-
ლისაგან, ღუთისა მოწუალებასა ✿ ⁂ რამეთუ ნუთუ გულისწურომაჲ კდ
თჯსი მოკუშტოს, დასცეს დიდება სახელსა თჯსსა ✿ ხოლო უკე- კე
თუ შემდგომად ხუთთა დღეთა არა მოვიდეს შეწევნად ჳქმნეთ ესე
სიტუაჲ, რომელსა იტყოდით.

თ ა ვ ი ც.

და იყო ოდეს ესმა ესე სიტუაჲ ოვდითს ქურივსა, რომელი ა
იყო ასული მერარისა, ძისა იდოქსისა, ძისა იოსიფისა, ძისა
ოზიისა, ძისა ელსაინისა, ძისა ანანიასა, ძისა გედიონისა, ძისა
რაფაიმისა, ძისა აკითონისა, ძისა ილიასა, ძისა ენანისა, ძისა
ნათანისა, ძისა სალათიელისა, ძისა სჯმონისა, ძისა რობინისა ✿
⁂ ქმარი მისი იყო მანასე რომელი მოკუდა დღეთა შინა მკისა ბ
ქრთილთასა ✿ რამეთუ შდგომარე ზედ შემკრელთა მჯლეულებისა გ

ველსა შინა, ⁂ მოვიდა ხორშაკი თავსა ზედა მისსა, ⁂ მოკუნდა ბეთილსა შინა ქალაქსა თჳსსა. ⁂ დაფლულ იქმნა, მუნ მამათა თანა თჳსთა ✠ ხოლო იუო იედით დანარჩომი, ცოლი მისი ქურივად აწ, წელსა სამსა ⁂ თუჱსა ექუსსა ✠ ⁂ ქორსა სახლისა თჳსისა იქმნა თავისა თჳსისა საიდუმლოჲ საუოფელი, რომელსა შინა თანა კჳეცითა თჳსითა დახშული სცხოვრებდა ✠ ⁂ აქუნდა წელთა ზედა თჳსთა ძამაჲ, იძარხვიდა ეოველსა დღესა ცხოვრებისა მისისასა, თჳნიერ შაბათისა ⁂ ახალ თჳსა, ⁂ დღესასწაულთა სახლისა ისრაილისასა ✠ ხოლო იუო შჳენიერ, სახითა ფრიად რომელსა დაუტეჳა ქმარმან მისმან სიმდიდრე მრავალი, ⁂ სახლის წულნი მრავალნი, ⁂ მონაგები კართა, ⁂ საცხოვართა, ⁂ არჳეთა სიმრავლენი, საჳსე ✠ ⁂ იუო ესე ეოველთა შორის დიდებულ, რამეთუ ეშინოდა უფლისა ღუთისა ფრიად, ⁂ არა იუო რომელმანცა თქუას მისთჳს სიტეჳა ბოროტი ✠ ამან უკუე, ოდეს ისმინა, რამეთუ ოზიაჲ მღუდელმან აღუთქუა შემდგომად ხუთთა დღეთა მიცემად ქალაქისა, წარეჳზანა უხუცესთა მიმართ ხაბრისა ⁂ ხარმისა ✠ ⁂ მოვიდეს მისა მიმართ, ⁂ ჰკრქუა მათ: რაჲ არს ესე სიტეჳა, რომელი ინება ოზიაჲ, რათა მისცეს ქალაქი ასურელთა, უკეთუ შორის ხუთთა დღეთა, არცა მოვიდეს თქუენდა შემწე ✠ ვინ ხართ თქუენ. რომელნი გამოსცდით უფალსა ღმერთსა ✠ არა არს ესე სიტეჳა. რომელი წუალობასა სადით, არამედ უფროჲს გულის წურომასა განაფრთხობს, ⁂ რისხვა აღეგზნას ✠ დადევით თქუენ ჟამი წუალობისა უფლისანი, ⁂ ნებისა მიერ თქუენისა, დღე განაწესენით, მისა ✠ არამედ ვინათგან, სულგრძელ არს უფალი, ამისთჳს შევინანოთ მისთჳს, ⁂ მოტეგებაჲ მისი დანთხეჳთა ცრემლთათა ვითხოოთ ✠ რამეთუ არა შურს აგებს უფალი ღმერთი ეგრეთ, ვითარცა კაცი, არცა განრისხნეს ვითარცა მე კაცისა ✠ ⁂ ამისთჳის დაუმდაბლენეთ მას სულნი ჩუენნი, ⁂ სულითა შემუსრჳითა ⁂ დამდაბლებულითა ვმსახურებდეთ მას ✠ ვრქუათ ტირილითა უფლისა ღუთისა, რათა ნებისა ებრ თჳსისა ქმნეს ჩუენთანა წუალობა თჳსი, რათა ვითარცა შეჰრჳებულარს გული ჩუენი ამხარტაჳანე-

ბითა მათითა, ეგრეთცა რათა ჩუენითა სიმდაბლითა ნუეგეშინის-
ვცეთ ✿ ვინათგან არა შეუდგებით ცოდვათა მამათა ჩუენთა. რო- იჱ
მელთა დაუტეეს ღმერთი თჳსი. ⁂ თაყვანისცეს ღმერთთა უცხო-
თა ✿ რომლისათჳსცა ცოდვათათჳს მიცემულ არიან მახჯლითა ით
წარწუემდასა შინა, ⁂ წარტაცებასა, ⁂ სირცხჳლსა შინა, მტერთა
თჳსთასა: ხოლო ჩუენ სხუასა ღმერთსა არა ვიცნობთ, თჳნი-
ერ მისსა ✿ მოეელოდეთ სიმდაბლითა ნუეგეშინისცემასა მისსა, კ
⁂ მოიძიოს სისხლი ჩუენი მოწყლვითაგან, მტერთა ჩუენთა-
თა, ⁂ დაამდაბლნეს ეოველნი წარმართნი, რაოდენნი აღდგე-
ბიან ჩუენ ზედა. დაყოს იჳინი უჰატიო უფალმან ღმერთ-
მან ჩუენმან ✿ ⁂ აწ ძმანი ვინათგან თქუენ ხართ ქალაქ- კა
ბეტნი ერთა შორის დუთისათა, ⁂ თქუენ ზედა ჰკიდაჳნ სულნი
მათნი, ამისთჳს თქუენითა თხოვითა აღადგინნეთ გულნი მათნი,
რათა მოიკსენნეთ რამეთუ გამოცდილება იქმნეს მამათა ჩუენთა, რა-
თა გამოიცადნენ ჴეშმარიტად თუ მსახურებად უფლისა დუთისა
თჳსისა ✿ თანამდებობენ მოხსენებად, ვითარ მამა ჩუენი აბრაჰამ კბ
გამოცდილ ჰრს. ⁂ მრავლითა ჭირითა გამოცდილი მეგობარ დუთი-
სა იწოდა ✿ ეგრეთვე ისაცა, ⁂ იაკობ, ⁂ მოსე ⁂ ეოველნი საჯ- კგ
მარნი უფლისა დუთისა, მრავლითა ჭირითა განვლიდეს სარწმუ-
ნოებასა ✿ ⁂ რომელთა გამოცდილება არა შეიწუნარეს, თანა შიშითა კდ
უფლისათა, ⁂ არცა მოთმინებასა თჳსსა ⁂ ეუშჳდრებასა, დრტჳნვისა
თჳსსა უფალსა ზედა გამოიღებდეს ✿ მოსჴობილ არიან წარსაწყ- კე
ემედელისაგან, ⁂ გუშჳლთაგან წარწუემდეს ✿ ამისთჳს ჩუენცა ნუ ეე- კვ
შურებით თავისად იმათ რომელთა მოვითმენთ ✿ არამედ შემცვა- კზ
ლებელნი ცოდვათათჳს ჩუენთა ამას ტანჯვასა უმცირეს ეოფად
განსწავლასა დუთისასა, რომლისა ვითარცა მონანი განვისწავლით
ჩუენისა მიმართ წარმართებისა ⁂ არა წარწუემდისა მიმართ რათა
ეერწმენეს ✿ ⁂ ჰრქუა ოზია ⁂ ქალაქჰეტთა; ეოველი რომელი კჱ
სთქუ ჴეშმარიტ არიან, ⁂ არა არს სიტეუათა შორის შენთა არცა
ერთი გმობაჲ ✿ აწ უკუჱ ეგედრე ჩუენთჳს, რამეთუ დედა-კაცი წმი- კთ
დაჲ ხარ, ⁂ დუთის მსახურ ✿ ⁂ ჰრქუა მათ იგდით: ვითარცა ესე ლ

ლა რომელი ვთქუ ღუთისაგან ყოფად სცანით ✿ ეგრეთვე ⁂ ესე რომელი განვიზრახე ყოფად გამოიცადეთ, ღუთისაგან თუ არს. ⁂ ევე-
ლბ დრენით, რათა მტკიცე ყოს უფალმან ღმერთმან ზრახვა ჩემი ✿ და-დეგით თქუენ ბჭეთა თანა ღამესა ამას შინა. ⁂ მე განვიდე, თანა აბრით ჩემითა, ⁂ ილოცეთ, რათა ვითარცა სთქუთ, დღეთა შინა
ლგ ხუთთა, მოხედოს უფალმან ერისათჳს ისრაელისა ✿ ხოლო თქუენ ნუ გამოიცდით საქმესა ჩემსა, ⁂ ვიდრემდის მოგითხრა თქუენ, ნუ-რა რაჲსაგე სხუასა ჰყოფ თჳნიერ გუემრებისა ჩემთჳს უფლისა მი-
ლდ მართ ღუთისა ჩუენისა ✿ ⁂ ჰკრძუა მისა მიმართ ოზია მთავარმან იუდასმან, წარვედ მშჳდობით, ⁂ უფალი იყოს შენთანა, შურის გე-ბასა შინა მტერთა ჩუენთასა, ⁂ მოიქცეს განვიდეს მისგან.

თ ა ვ ი თ.

ა ხოლო განსლვით მათით, შეიდა იუდით სალოცავსა შინა თჳ-სსა, ⁂ შეიმოსა ძაძა ⁂ დაიყარა ნაცარი თავსა ზედა თჳსსა, ⁂ დაემ-კო ჰირსა ზედა წინაშე უფლისა ღმრთისა ისრაელისა მიმართ მეტ-
ბ უებელი ✿ უფალო ღმერთო მამისა ჩემისა სჳმეონისაო, რომელმან მისცენ მას მახჳლნი შურის გებად უცხო თესლთა, რომელი გან-ხრწნელ ექმნეს შეგინებასა შინა თჳსთა, ⁂ განაშიშულნეს კორწნი
გ ქალწულისა სირცხჳლსა შინა ✿ ⁂ მისცენ ცოლნი მათნი ტყუებო-ბასა შინა, ⁂ ასულნი მათნი წარსაყუანელად, ⁂ ყოველნი ტყუებნი განსაყოფელად მონათა შენთა, რომელი ეშურნეს შურითა შენითა.
დ შემეწიე გევედრები შენ უფალო ღმერთო ჩემო მე ქუერივსა ✿ რამე-თუ შენ ჰქმენ ჰირველი, ⁂ სხუა შემდგომად ამათსა განიზრახვენ:
ე ⁂ იქმნა ესე რომელმან ინებენ ✿ რამეთუ ყოველნი გზანი შენნი განმზადებულ არიან, ⁂ შენნი მსჯავრნი შენთა შორის განზრახუა-
ვ სა, დაადგინენ ✿ მოსედეს გუნდთა ზედა ასურასტანელთასა აწ: ვი-თარცა ოდესმე მოხედეს ბანაჲსა ზედა მეგჳპტელთასა, ოდეს მონა-თათჳს შენთა შეჭურვილნი რბოდეს, მოსავსი ეტლთა ზედა ⁂ მხედ-
ზ რობათა ზედა მათთა, ⁂ სიმრავლესა ზედა მებრძოლასა ✿ არამედ მოსედეს მსედრობათა ზედა მათთა, ⁂ ბეგრეულთა დაანთქონ იგინი ✿
ჱ,თ ⁂ დანთქნა იგინი უფსკრულსა, ⁂ წუალმან დაფარნა იგინი ✿ ეგ-

რეთ რათა ეყავნ ამათცა უფალო ღმერთო, რომელნი ესვენ სიმრავ-
ლესა ზედა თჳსსა, ⁂ ეტლთჳ ზედა თჳსთა, ⁂ მკედრობათა ზედა, ⁂
შუბთა ზედა ⁂ ძლიერთა შორის ⁂ მოისართა თჳსთა ⁂ კაბარჭთა
იქადიან ✿ ⁂ არა უწყიან რამეთუ შენ ხარ უფალი ღმერთი ჩუენი ი
რომელმან შემუსრენ მბრძოლნი დასაბამითგან, ⁂ უფალი არს სა-
ხელი შენი ✿ აღამაღლე მარჯუენე შენი ვითარცა დასაბამითგან, ია
⁂ შეჰმუსრენ ძალი მათი ძალითა შენითა. რათა დაეცეს ძალი მათი
რიცხჳთა შენითა, რომელნი აღითქუმენ ⁂ ძალ ჴოფად, სიწმიდესა
შენსა, ⁂ შეგინებად კარვისა სახელისა შენისა, ⁂ აღმოღებად, მა-
სჳლითა თჳსითა რქაჲ საყდრისა შენისა ✿ ქმენ უფალო რათა მა- იბ
სჳლითა განჴაბნივნე იგინი აძჳარტაჳნებანი მოეკუეთნეს ✿ ⁂ რა- იგ
თა მოინადირონ ბადითა, თჳალთა თჳსთა ჩემ ზედა, ⁂ რათა მოს-
წულა იგი შუენიერებისა სიტკჳთა ჰირისა ჩემისათა ✿ მოქც მე იდ
გულთა შინა კაცნიერება, რათა შურაცხჴეო ძალი მისი, ⁂ დავამ-
ხო იგი ✿ რამეთუ იეო ესე საკუენებელად სახელისა შენისა, ოდეს იე
კელმან დედა-კაცისამან მოკლას იგი ✿ რამეთუ არა არს სიმრავ- ივ
ლესა ჴელშარიტსა ძალი შენი უფალო. არცა მკედართა ძლიერთა
ნებანი შენნი, არცა აძჳარტაჳნება დასაბამითგან სათნო შენი, არა-
მედ მდაბალნი ⁂ მშჳდნი, მარადის შესდა სათნო ვედრებითა ✿
ღმერთო ცათაო, ⁂ შემოქმედო წუალთაო, ⁂ უფალო ყოველისა და- იზ
ბადებულისაო, ისმინე ჩემი რომელი შეჴირვებული კეკედრები, ⁂
შენისა წუალობისათჳს ძალსა, ველი ✿ მოიხსენე უფალო აღთქმა იჱ
შენი, ⁂ მოეც სიტკუა ჰირსა შინა, ჩემსა ⁂ გულსა შინა ჩემსა
ზრახუა განამტკიცე, რათა სახლი შენი წმიდათა შორის შენსა,
ეგოს ✿ ⁂ ყოველთა წარმართთა ცნან. რამეთუ შენ ხარ ღმერთი ით
მსოლო, ⁂ არა არს სხუა თჳნიერ შენსა.

თავი ი.

ხოლო იეო ოდეს დასცხრა ღაღადებად უფლისა მიმართ, აღ- ა
დგა ადგილისაგან რომელსაცა სდგა იდგა განრთხმული უფლისა
მიმართ ღუთისა ✿ ხოლო მოუწოდა მკეცალსა თჳსსა ⁂ გამოვიდა ბ
სახლით თჳსით, ⁂ განიძარცვა თჳისა თჳსისაგან ძაძა. ⁂ სამოსე-

ბ ლი საქურიო თჯსი ✿ ⁂ დაიბანა გუამი თჯსი, ⁂ იცხო ზეთითა ⁂ მირონითა კეთილ სულნელითა, ⁂ გარდაუტევნა თმანი თავისა თჯსისანი. ⁂ დაიდგა გჯრგჯნი თავსა ზედა თჯსსა. ⁂ შეიმოსა სამოსლითა შუშჯნიერითა თჯსითა, ⁂ ფერჯთა ზედა თჯსთა კამლნი შეისხნა ⁂ ქლამინდი შეკრული ეჯაკილითა ⁂ საუურნი ⁂ ბეჭედნი ეოვლითა სამკაულითა თჯსითა შეიმკო ✿ რომელსა უფალმან მისცა შუშჯნიერება, ვინათგან ესე ეოველი თხზულება არა გულის თქმათჯან მეპაეობისათა, არამედ კეთილ მოქმედებასა დამოეკიდა ⁂ ამისთჯს უფალმან განამრავლა შუშჯნიერება მისსა, რათა არა თანასწორითა შუშჯნიერებითა ეოველთა თუალებთა გამოუჩნდეს ✿ ⁂ დასდვა აბრის მკეთალსა ზედა თჯსსა თხიერითა ღჯნო, ⁂ ჭურჭლითა ზეთი, ⁂ კალი ⁂ ლეღჯ, ⁂ ბური, ⁂ უუშჯლი ⁂ ვიდოდეს ✿ ხოლო ოდეს მოვიდეს ბჯისა მიმართ ქალაქისა, ⁂ ჰოვნა მიმლოდნელნი ოზია, ⁂ უხუცესნი ქალაქისანი ✿ იხილეს იგი ⁂ განცჯფრდეს, ⁂ განჭგრთეს ფრიად შუშჯნიერებასა მისსა ✿ გარნა არა რაჲ ვე კითხეს მას, განუტეეეს განსჯავად მეტეუშჯლთა ღმერთი მამათა ჩუშჯნთა რათა იეავნ შენდა მადლი ⁂ ეოველი ზრახუა გულისა შენისა, თჯსითა ძალითა განამტკიცნეს, რათა იდიდოს შენ მიერ ისრაელი, ⁂ რათა იეოს სახელი შენი რიცხუთა შორის წმიდათა ⁂ მართალთა ✿ ⁂ იტეოდენ ეოველნი მეოფნი მუნ ერთჯმობით იეავნ იეავნ ✿ ხოლო ივდით ეეედრებოდა უფალსა ღმერთსა, განვიდა შორის ბჯისა ✿ ⁂ იეო ოდეს აღვიდოდა მთად, მსისა დასლვასა, ⁂ შეემთხჯა იგი მჯშილავსა ასურასტანელთასა. ⁂ შეიჯრა იგი ⁂ ეტეოდა: სადათგან მოხუალ, ⁂ სადა მისუალ ✿ ხოლო მან მიუგო: ასული ვარ ებრაელთა, ამისთჯს ვიეელტი ჰირისაგან მათისა, ვინათგან ეოფდი გულის-კმა ვეავ, რამეთუ მოგეცნეს თქუჯნ ტეუშჯობასა შინა. მისთჯს რამეთუ შეურაცხგეგეს თქუჯნ, რამეთუ არა ინებეს ნებითა მოცემად თქუჯნდა, რათამცა ეჰოვნეს წეალობა, წინაშე თუალთა თქუჯნთა ✿ ამისთჯს განვიზრახე ღამესა ამას შინა თავსა შორის თჯსსა ⁂ ვთქუ წარვიდე ჰირისა მიმართ ოლოფერე მთავრისა რათა ვაუწეო მას საიდუმლო მათი, ⁂ ვაჩუჯნო მას რომ-

ლითა შესვაჲლითა მალულც შეჰერრობაჲ მათი, ესრეთ. რამეთუ რათა
არა წარწუმდეს ერთიცა კაცი მისთა მკედართაგანი ✠ ⁂ ოდეს ესმათ იდ
კაცთა იმათ სიტყუჱ ესე უჯერეტდეს ჰირსა ზედა მისსა, ⁂ იო წი-
ნაშე თუალთა მათთა საკჯრველ, ვითარგან შუჱწინიერებასა მისსა
განჰკრდეს ფრიად ✠ ⁂ ეტეოდეს მას: დაიცავს ცხოვრება შენი, იე
ამისთჯს რამეთუ ესე ვითარი კიპოვნიეს განზრახვა, რათა მიხჯდე
უფლისა მიმართ ჩუჱწინისა ✠ ხოლო ესე უწეოდი, რამეთუ ოდეს იჳ
წინაშე სდეგ წინაშე მისსა, კეთილი ეყოს შენ, ⁂ იქმნე უსაუჯარე-
ლესი გულსა შინა მისსა. ⁂ წარიეჳნეს იგი სადგურსა შინა
ოლოომფრესასა ✠ ⁂ მიმთხრობელთა მისა მისთჯს ⁂ ოდეს შეჳდა იზ
წინაშე ჰირსა მისსა, მეესეულად მოიწეალა ოლომფრე ხილვითა ✠
ხოლო იტეოდის მისა მიმართ ერმანი მისნი, ვინ შეურაცს ჰეოფთ იჱ
ერთა ებრაელთა, რომელთა ესე ვითარი შუჱწინიერი დედაკაცნი ჰეაჲთ.
რომელიმცა ჩუჱწნდა არა ემწეობრჳან წინა აღმდგომ მათთა ✠ ხო- ით
ლო იხილა ივდით ოლოომფრე მჯდომარე ქუჱშე კრეტსაბმელსა,
რომელი იეო ჰორფირისაგან ⁂ ოქროჲსა ⁂ სამარაგდესა ⁂ ქუა-
თაგან მჱირისა გამოქსოვილი ✠ ⁂ შეხედნა ჰირსა ზედა მისსა, თა- კ
უუანისცა მას დაჳარდა ქუჱშეანასა ზედა, ⁂ აღადგინეს იგი მონათა
ოლოომფრესა ბრძანებისაებრ ჰატრონისა თჯსისა.

თ ა ვ ი ია.

Გაშინ ოლოომფრე თქუა ივდითის მიმართ: მხიარულ იეაგ სუ- ა
ლითა, ⁂ ნუ განჰკრთები გულთა შინა შენთა, რამეთუ მე არა ოდეს
განვაბოროტებ კაცსა, რომელმან ინებაჲ მსახურებად ნაბუქოდო-
ნოსორ მეფისა ✠ უკეთუმცა ერსა შენსა არა შეურაცს ვეყავ მე არა- ბ
ძცა ამაღლებულ იეო შუბი ჩემი მათ ზედა ✠ ხოლო აწ მარქუ მე, გ
რომლისა მიზეზისათჯს გამოხუჱწდ მათგან, ⁂ სათნო შენდა იქმნა
მოსლვად ჩუჱწნდამო ✠ ⁂ ჰრქუა მას ივდით: მიითვალენ სიტყუანი დ
მეეკლისა შენისა, ჰატრონო ჩემო რამეთუ უკეთუ ჰქმნე სიტყჳსა
ებრ მეეკლისა შენისა, უფალმან ღმერთმან ქმნას აღსრულებულ სა-
ქმენი შენთანა ✠ რამეთუ ცხოველ არს ნაბუქოდონოსორ მეფე ე
ქუჱწყანისა, ⁂ ცხოველ არს ძალი მისი, რომელი არს შენ შორის

შურისგებისა მიმართ უოველთა ერთა ბოროტთა, რამეთუ არა
ოდეს კაცნი მსახურებენ მას შენ ძლით, არამედ მუეცნიცა ველისა-
ვ ნი ემორჩილებიან მას ✿ რამეთუ მიეთხრნეს სიბრძნე შენი უოველ-
ლთა წარმართთა, ჲ იდიდა უოველსა შორის სოფელსა, რამეთუ
შენ მხოლო კეთილ ჲ ძლიერ ხარ უოველთა შინა სამეფოსა მის-
ზ სა, ჲ განსწავლანი შენნი უოველთა კერძოთა ქუეყანეის ✿ არცა
ესე დაიფარა რომელსა იტუოდა ახიორ, არცა ესე არა მითხრობა
ჱ რომელი მას უბრძანე რათა იქმნეს ✿ რამეთუ უწუის უფალმან
ღმერთმან ჩუენმან, ეგრეთ განრისხნა ცოდუითა ჩუენითა, რამეთუ
ბრძანა წინასწარმეტყუელებითა თჯსითა ერთა მიმართ, რომელ მი-
თ ცემად მათთა კელსა შინა მტერთა ცოდუათა თჯს მათთა ✿ ჲ ვინათ-
გან სცნეს მეთა ისრაელისათა, რამეთუ განარისხეს უფალი ღმერ-
ი თი თჯსი, ამისთჯს შიში შენი მათ ზედა არს ✿ ხოლო კუალად ჲ
სიუმილი შეაძრწუნებს, ჲ მოკლებისათჯს წუალთასა, წუურილისა-
ია გან აწ სიუხდილისა თანა შეირაცხუიან ✿ ჲ დასასრულსა ზედა
ამას განიხრახვენ, რათა მოსწუედნენ საცხოვარნი თჯსნი, ჲ სვან
იბ სისხლი მათი ✿ ჲ სიწმინდე უფლისა ღუთისა თჯსისა, რომელი
ამცნო არა შესებად, იფქლნი ღუნო ჲ ზეთი, ესცა განიხრახეს
შეწუხებად, ჲ ჭნებავს ჴამადსა შინა განუოფად, რომლისა არა
შუჱნიერ იუო შესებად, უკუჱ ვინათგან ესე უონ უწუებულ არს რა-
იგ მეთუ წარწუმედსა შინა მიეცნენ ✿ რომელი მე მგეგალმან შენმან
ვცან ლტოლვილ ვიქმენ მათგან, ჲ მომაგალინა მე უფალმან ღმერ-
იდ თმან ამას შენდა მოთხრობად ✿ რამეთუ მე მგეგალი შენი ვმსახუ-
რებ უფალსა ღმერთსა, ჲ აწ მეოფი წინაშე შენსა, ჲ რათა ვანგი-
დეს მგეგალი შენი, ჲ ეგედროს უფალსა ღმერთსა, ჲ მრქუას მე ✿
იე ოდეს მოვცეს იგინი ცოდუათათჯს მათთა, ჲ შემოვიდე მოგითხრა
შენ, ეგრეთ რამეთუ მცა შევიდე შენ თანა შორის იერუსალიმსა,
ჲ გქონდეს, უოველი ერი ისრაილი, ვითარცა ცხოვარი, რომელთა
არა არს მწყემსი, ჲ არა ჰეყოფდეს არცა ერთი ძალი წინაშე შენ-
იზ სა ✿ ვინადგან ესე ჩემდა თქუმული არიან ჩუენებისაებრ ღუთი-
ის ✿ ჲ რამეთუ განრისხნა მათ ზედა უფალი ღმერთი მა-

თი, ამისთჳს მოჳლინებულ ვარ მოთხრობად შენდა ამისა ✠ ხოლო სათნო იუვნეს უოველნი ესე სიტუჳანი წინაშე ოლომ- იჱ
ფრესა ✠ ურმათა მისთა, ✠ განჰკჳრდეს სიბრძნესა მისსა ✠ ეტეო-
დეს ურთიერთარს ✠ არა არს ესრეთ დედაკაცი ქუჴუანასა ზედა სა- ით
სედავითა, ✠ შუჴნიერებითა ✠ საცნობელითა სიტუჳათასა ✠ ✠ კ
ჰრქუა მას ოლომფრე: კეთილ უოს ღმერთმან შენმან, რომელმან
მოგაჳლინა შენ ჰირველ ერისა, რომელ მოგუცა იგინი შენ კელთა
შინა ჩუჴნთა ✠ ✠ ვინათგან კეთილარს აღთქმანი შენნი, უკეთუ უოს კა
ესე ჩუჴნდა ღმერთმან შენმან, მაშინ იუოს ღმერთიცა ჩემი ✠ ✠ კბ
შენ სახლსა შინა ნაბუქოდონოსორისსა დიდ იქმნა, ✠ სახელი შენი
იდიდოს უოველსა შორის ქუჴუანასა.

თავი იბ.

მაშინ უბრძანა ოლომფრე ურმათა თჳსთა, რათა შეიუვანნეს ა
იუდით საუნჯესა შინა საცავისასა, ✠ უბრძანა მუნ უოფად მისა, ✠
განაწესა მიცემად ჳამად მისა ტაბლისაგან მისისა ✠ რომელსა მიუ- ბ
გო იუდით ✠ ჰრქუა, აწ არ ძალმიც ჳამად ამათგან, რომლისა
ჩემდა ბრძანე მოცემად, რათა არა მოჳიდე ჩემ ზედა საცთური
ამათგან რომელი მოჳიდე ჩემ თანა რათა ვჳამო ✠ ✠ ჰრქუა მას გ
ოლომფრე: ხოლო უკეთუ მოგაჳლდეს შენ ესე, რომელი მოიდე
შენ თანა, რაჲ გიუოთ შენ ✠ ✠ ჰრქუა იუდით: ცხოველარს სული დ
შენი უფალო ჩემო, რამეთუ არა ვჳამო უოველი ესე მკჳეულმან
შენმან, ვიდრემდის ქმნას უფალმან ღმერთმან კელითა ჩემთა ესე
რომელი განვიზრახე, ✠ შეიუვანეს იგი ურმათა მისთა საუოფელსა
შინა, ვითარცა ამცნო ✠ ✠ სთხოვა ოდეს შევიდა, რათა მისცეს ე
მას თავისუფლება ღამესა შინა ✠ წინაშე სინათლისა, განსლვად
გარე ლოცვად ✠ ვედრებად უფალსა ღმერთსა ✠ ✠ ამცნო ოლომ- ვ
ფრე მჭუმილავთა თჳსთა, რათა ვითარცა სათნო, უწნდეს მას გან-
ვიდეს ✠ შევიდეს ლოცვად უფალსა ღმერთსა თჳსსა შემდგომად სამთა
დღეთა ✠ ✠ განვიდა ღამე ღელესა შინა ბეთილიის მიმართ, ✠ დაი- ზ
ბანა წყაროსა შინა თანა წულისასა ✠ ✠ ოდეს აღმოვიდა ევედრებო- ზ
და უფალსა ღმერთსა ისრაილისასა, რათა წარმართოს გზა მისი,

თ კსნად ერთა თვისთა ✡ ⳇ აღმოვიდა წმიდად ეკო საყოფელსა შინა,
ი ვიდრემდის მიიღოს საზრდელი თჯსი მწუხრსა შინა ✡ ⳇ იუო
მეოთხე დღე, უქმნა ოლომფრე სერი მონათა თჯსთა, ⳇ თქუა ვა-
ლაის მიმართ საჯურისსა თჯსსა, წარვედ ⳇ აუწუე ებრაელსა ამას,
ია რათა ნებსით ინებოს დავანებად ჩემ თანა ✡ რამეთუ საუკ⳨დრელ არს
წინაშე ასურასტანელთა, უკეთუ დედაკაცი ეცინოდეს კაცს, მოქმედს
იბ რათა მთელი მისგან განვიდეს ✡ მაშინ შეიდა ვაღაი იედითის
მიმართ, ⳇ ჰრქუა: ნუ გრცხჳენის კეთილო ქალო შესვლად ჰატ-
რონისა მიმართ ჩემისა, რათა მიიღო ჰატივი წინაშე ჰირისა მი-
იგ სისასა ⳇ ჯამე მის თანა, ⳇ სჳი ღუინო შჳებათა შინა ✡ რომელსა
იდ იედით მიუგო: ვინ ვარ მე რათა წინა აღუდგე ჰატრონსა ჩემსა ✡
ეოველი რომელი იეოს წინაშე თჳალთა მისთა კეთილი ⳇ სათნო,
იე ეუო: ⳇ რომელი რად საუკ⳨დრელ მისა ესე ჩემიცა . იეოს შესაწ-
ნარებელ ეოველსა შინა დღესა ცხოვრებისა ჩემისასა ✡ ⳇ აღდგა
ⳇ შეიმოკ სამოსლითა თჯსითა, ⳇ შეიდა ⳇ დადგა წინაშე ჰირსა
ივ მისსა ✡ ხოლო გული ოლომფრესა შეწუხებულებულ იეო, რამეთუ
იზ აღეტეინა გულის-თქმა მისი ✡ ⳇ ჰრქუა მისა მიმართ ოლომფრე:
იჱ სუ აწ ⳇ ჯამე სიხარულსა შინა. რამეთუ ვიჰოვნიეს კეთილი წინაშე
ჩემსა ✡ ⳇ ჰრქუა იედით: სჳმად მაქჳს ჰატრონო, რამეთუ განდი-
ით დებულ არს სული ჩემი დღეს უფროს ეოველთა დღეთა ჩემთა ✡
ⳇ აღიღო საჯმელი ⳇ სასმელი წინაშე მისსა, განმზადებული მისა
კ მონათაგან მისთა ✡ ⳇ ისარებდა ოლომფრე მისთჯს, ⳇ სუა ღჯნო
მრავალი ფრიად, რაოდენ არაოდეს ესუა ცხოვრებასა შინა
თჯსსა.

თ ა ვ ი იზ.

ა ხოლო ოდეს იქმნა მწუხრი, მიისწრაფოდეს ურმანი მისნი სად-
ბ, გ გურსა შინა თჯსსა, ⳇ დაჯშნა ვაღაი კარნი საწოლისანი ⳇ გამო-
დ ვიდა ✡ ხოლო იუენეს ეოველნი შეუძლებელ ღჯნისგან ✡ ხოლო
ე იედით ერთი იო საწოლსა შინა ✡ ⳇ ოლომფრე წუა სარეცელსა
ვ ზედა ფრიად მთვრალი, ⳇ ეძინა ძლიერად ✡ ხოლო ჰრქუა იედით
მჯეალსა თჯსსა: რათა დგეს წინაშე საწოლისა, ⳇ სცჯდეს ✡ დად-

გა იყდით წინაშე სარეცელისა ილოცვიდა თანა ცრემლითა, ✠ აღ-
ძრვიდა ბაგეთათა, დუმილსა შინა იტყოდა ✠ განმაძლიერე მე უფა- ზ
ლო ღმერთო ისრაელისაო, ✠ მოსდევ ამას შინა ჟამსა ქმნულთა
ზედა კელთა ჩემთასა, რათა ვითარცა აღუთქუჳნ ესე, იერუსალიმი
ქალაქი შენი აღდგინებად, ✠ რათა აღვასრულო ესე, რომელი გან-
ვიზრახე, მოსავმან შემლებისს უოფად შენ მიერ ამას ✠ ✠ ოდეს ესე ჴ
თქუა: მიეახლა სვეტისა მიმართ, რომელი იყო თავსა თანა სარეც-
ლისა მისისასა, ✠ მასჯული მისი, რომელი მას ზედა შეკრული მო-
კიდებულ იყო, იკადა ✠ ხოლო ოდეს იკადა იგი უბერნა თქმანი თ
თავისა მისისანი, ✠ ჰრქუა: [1] განმაძლიერე მე უფალო ღმერთო
ამას ჟამსა შინა ✠ დასცა ორგზის ქედსა ზედა მისსა, ✠ მოჰკუჳთა ი
თავი მისი, ✠ აღიღო კრეტსაბმელი სვეტისაგან. ✠ შეხჯა მჴორი
მისი უთავო ✠ ✠ მცირედისა გამოვიდა გარე, ✠ მისცა თავი ია
ოლოფრესი მკეცალსა თჯსსა, ✠ უბრძანა შთადებად იგი სასამოს-
ლოსა შინა თჯსსა ✠ ✠ განვიდეს ორნივე ჩუჴულებისაებრ თჯსი- იბ
სა გარე ბანკსა, ვითარცა ლოცვასა ზედა, ✠ განვიდეს ბანაკსა ✠
მოვლეს კელთა გარემოს, მოვიდეს ბჭისა მიმართ ქალაქისათა ✠
✠ ღაღად უო ივდით შორითვე მცველთა მიმართ ზღუდისათა მეტეველ- იგ
მან: განმიხუჴნით ბჭენი, რამეთუ ჩუჴნთანა არს უფალი ღმერთი,
რომელმან უო მალი ისრაილსა შორის ✠ იუო ოდეს ესმათ კაცთა იდ
კმაჲ მისი, ✠ მოუწოდეს უხუცესთა ქალაქისათა ✠ ✠ მირბიოდეს იე
მის მიმართ უოველნი მცირითგან ვიდრე დიდამდე, ვინათგან არა
ესვიდეს არღარა მოსელად მისსა ✠ ✠ აღანთნეს სანთელნი ✠ მოი- ივ
ცვეჭდეს მას გარემოს უოველნი ხოლო იგი განეშორა უმაღლესსა
ადგილსა ზედა ✠ უბრძანა დადუმება ✠ ხოლო ოდეს უოველნი და- იზ
დუმდეს, ჰრქუა ივდით, აქებდით უფალსა ღმერთსა ჩუჴნსა რომელ-
მან არა დაუტევნა მოსავნი მისნი მას ზედა ✠ ✠ ჩემითა მონითა იჱ
თჯსით აღასრულა: წუალობა თჯსი რომელი აღუთქუა სახლსა
ისრაილისასა ✠ დაკლა კელითა ჩემითა მტერი ერთა თჯს-
თა დამესა ამას შინა ✠ ✠ აღმოიღო ტომარაკისაგან თავი ით

[1] ✠ მეფე კდ.

ოლოომორესა ⁂ უჩუჱნა მათ, მეტუუჱლმან აჰა თაჳი ოლოომ-
რესი მკედართ მთაჳრისა ასურასტანისა ⁂ აჰა დაფარული იგი ქვე
რომლისა მეს მთჳრალი. საღაცა დასცა იგი კელითა დედა-კაცისა-
კ თა უფალმან ღმერთმან ჩუჱნჱნან ✿ არამედ ცხოველ არს უფალი
ღმერთი, რამეთუ დამიცვა მე ანგელოზმან მისმან, ოდეს მუნ ვი-
დოდი, ⁂ ვიქმენ მუნ, ეგრეთცა ოდეს მოვიქეც აქა, ⁂ არა დამიტე-
ვა მე უფალმან ღმერთმან მკეცალო თჳსი შეცინებად, ⁂ არცა თანა-
მდებ ცოდჳისა მომაქცია მე თქუჱნდამო, ვისარებდეთ ძლეჳსათჳს
ვა მისისა, ⁂ შემოსლჳისათჳს ჩემისა ⁂ კსნისათჳს თქუჱნისა ✿ [1] აღუ-
ვარებდით მას ყოველნი კეთილ, რამეთუ უკუნისამდე არს წყალო-
კბ ბა მისი ✿ ხოლო ყოველთა თაუუანისცეს უფალსა, ⁂ ეტყოდეს
მას: გაკურთხოს შენ უფალმან ღმერთმან ძალსა შინა თჳსსა, რამე-
კგ თუ შენთანა არა რაჲდ გამოიუანა მტერნი ჩუჱნჱნი ✿ ხოლო ო-
ზია მთავარმან ერთა ისრაელთამან ჰკრქუა მის მიქმართ: კურთხეულ
ხარ შენ ასულო უფლისა ღუთისა მაღლისათა, უფროს ყოველთა
კდ დედათა ქუჱყანასა ჳედა ✿ კურთხეულ არს უფალი ღმერთი, რო-
მელმან ქმნა ცანი ⁂ ქუჱყანა, რომელმან წარგიმართა შენ მოკუჱ-
კე თასა ზედა თჳსისა მთავრისა მტერთა ჩუჱნთა ✿ ვინათგან დღეს
სახელი შენი ეცრეთ განადიდა, რამეთუ არა გამოგჳლს ქება შენი
ჰირისაგან კაცთათა, რათა მოიჳსენებოდეს ძალი უფლისა უკუნი-
სამდე, რამეთუ არა შეიწუალეს ცხოვრება შენი. შეკრჱებისათჳს ⁂
კჱრისათჳს შენისა, არამედ შეუძლენ დაცემად წინაშე ჰირსა უფლი-
კვ სა ღუთისა ჩუჱნისა ✿ ⁂ თქუჱს ყოველთა ერთა: იყავნ ესე,
კზ იყავნ ✿ მაშინ ახიორ მოწოდებული მოჳიდა, ⁂ ჰკრქუა მას იჳდით:
უფალმან ღმერთმან ისრაელისამან რომლისა შენ სწუამენ, რამეთუ შური
აჳოს მტერთა თჳსთა, ესე მოჰკუჱსთა თაჳი ყოველთა ურწმუნოთა
კჱ ამას ღამესა შინა კელითა ჩემითა ✿ ⁂ რათა ცნა, რამეთუ ეგრეთ
არს, აჰა თაჳი ოლოომორესი, რომელი უგულებელს ყოფითა ამჰარ-
ტაჳნებისა თჳსისათა შეურაცხჰყოფდა ღმერთსა ისრაელისასა, ⁂ შენ
სიკუჱდილითა გექადდა, მეტუუჱლი: ოდეს წარმოჳსტუჱნაჳ ერთა

[1] ფსალმუნი რგ.

ისრაელთა მაშინ ვბრძანო მახჯლითა განგუშქერა გუშჴრდისა შენი-
სა ✿ ხოლო მხილველი ახიორ თავისა ოლოფორესი, განცჯფრდა კთ
შიშითა დიდითა, ⁂ დავარდა ჰირითა ქუჴყანასა ზედა, ⁂ შებრწუნდა
სული მისი ✿ ხოლო შემდგომად ამისა ოდეს მოიქცა თავსა შო- ლ
რის თჯსსა, შეუვრდა ფერჯთა მიმართ მისსა, ⁂ თაუანისცა მას, ⁂
ჰრქუა ✿ გაკურთხოს შენ უფალმან ღმერთმან შენმან ეოველთა შო- ლა
რის საეოველსა იაკობისათა, რამეთუ ეოველთა შორის წარმართ-
თა, რომელთა ისმინონ სახელი შენი, ადიდონ შენ მიერ უფალი
ღმერთი ისრაელისა.

თ ა ვ ი იდ.

ხოლო ჰრქუა იუდით ეოველთა ერთა მიმართ: მისმინეთ მე ა
ძმანო, დაჰკიდენით თავი ესე ზღუდეთა ზედა ჩუჴნთა ✿ ⁂ ოდეს ბ
აღმოჰკიდეს მზე, აღიღეთ თჯთოეულმან თქუჴნმან საჯურველი თჯსი,
⁂ განვედით მჯისად, არა რათა შთამომავალნი მთით, არამედ ვი-
თარცა მიმმართებელნი მათ ზედა ✿ მაშინ მუშაილნი მოკაძსე იქმნე- გ
ბიან, რათა იეულტოდენ მთავრისა მიმართ თჯსისა, განღჯებად მი- დ
სა განწეობასა ზედა ✿ ხოლო ოდეს მკედართ მთავარნი მათნი
მირბოდენ საწოლისა მიმართ ოლოფორესა, ⁂ ჰოონ იცი უთავო ე
შეხუჴული სისხლსა შინა მისსა, დაუცეს მათ ზედა შიში ✿ ხოლო
მაშინ სცნათ მლტოლველთა მათ, წარვედით შემდგომად მათსა კად-
ნიერათ. რამეთუ უფალმან ღმერთმან შემუსრნეს ივინი ქუჴყიე ფე- ვ
რჯთა თქუჴნთა ✿ მაშინ ახიორ იხილველა ძალსა რომელ ეო უფა-
ლმან ღმერთმან ისრაელისამან, დაუტეეა არა წიდებაჲ წარმართთა,
ჰრწენა უფალსა ღუთისა, ⁂ წინა დაიცჯთა კორცი კიდისა თჯსი-
სა, ⁂ შეეძინა ერთა მიმართ ისრაელთა, ⁂ ეოველი სამკჯდრებელი
ნათესაჲსა მისისა ვიდრე დღეინდელად დღედმდე ✿ ხოლო მეეუსეუ- ზ
ლად ოდეს აღმოჰკიდა მზე, დაჰკიდეს ზღუდესა ზედა თავი ოლოფო-
ერესი, ⁂ აღიღეს თჯთოეულმან კაცმან საჯურველი თჯსი ⁂ განვიდეს
დიდითა კმობითა ⁂ ღაღადებითა ✿ ესე იხილეს მჯუმილთა, მირ- ჱ
ბიოდეს საწოლისა მიმართ ოლოფორესა ✿ ⁂ რომელნი იეუნეს სად- თ
გურთა შინა, მოვიდოდეს წინაშე საჭალთა საწოლთათა კმობითა

ფერგთათა რათა განაღჯჩონ იგი, კმისა გონებითა ჰყოფდეს, რათა
არა ამათგან რომელ განაფრთხონ იგი, არამედ ოხრისაგან განი-
ი ღჯოს ოლომფრემ ✿ რამეთუ ვერცა ერთი იკადრებდა მთავარნი
ია ასურასტნისანი საწოლისა განღებად, ანუ შესვლად ✿ არამედ ოდეს
მოვიდეს მკედართ მთავარნი მისნი, ⁂ ათასის თავსი ⁂ ყოველნი
უფროსნი ⁂ უხუცესნი მკედარნი ასურასტნელთა, ეტყოდეს მესა-
იბ წოლეთა ✿ შეკედით ⁂ განაღჯეთ იგი რამეთუ გამოვიდეს თაგუ-
ნი კურელთაგან თჯსთა, ⁂ იკადნიერეს წოდებად ჩუნდა ბრძოლა-
იგ სა ზედა ✿ მაშინ საჯურისი ვაღაი შეკიდა საწოლსა შინა მისსა, და-
დგა წინაშე კრეტსაბმელისა ⁂ კელთა იტყუსლვიდა თჯსთა: რამეთუ
იდ ჰგონებდა მას მძინარესა ივდითის თანა ✿ არამედ ოდეს არა რაჲ
ესმა, მიიახლა მახლობელ კრეტსაბმელისა ⁂ აღადგინოს იგი ⁂
იხილნა მძორი ოლომფრესი უთავო თჯსთა სისხლთა შინა შეთ-
ხეული მდებარე ქუსლანასა ზედა ⁂ კმაჲ უო კმითა დიდითა ⁂ ტი-
იე რილითა ⁂ დაიბო სამოსელი თჯსი ✿ ⁂ შეკიდა სადგომსა შინა
სადა იყო ივდით. ⁂ ვერა ჰოვა იგი. ⁂ მირბიოდა გარე ერთა მი-
ივ მართ, ⁂ ჰრქუა ✿ ერთმან დედა-კაცთან ებრაელთაგანთან ქმნა სასი-
რცხოდ სახლი მეფისა ნაბუქოდონოსორისი, რამეთუ აჰა ოლომ-
იზ ფრე მეს ქუსლანასა ზედა უთავოდ ✿ ესე ოდეს ესმათ მთავართა ძა-
ლთა ასურასტნისათა, დაიბნეს ყოველნი სამოსელნი თჯსნი, ⁂
მოულოდებელი შიში ⁂ ძრწოლა დაეცა მათ ზედა, ⁂ შეძრწუნდა
იჱ გული მათი უფრიადესად ✿ ⁂ იყო ღაღადება ძლიერი ფრიად შო-
რის სადგურთა მათთა.

თ ა ვ ი იე.

ა ხოლო ოდეს ესმათ ყოველთა მკედართა ასურეთისათა ოლომ-
ფრე თავ მოკუსთილ იყო, განვიდა გონება ⁂ განზრახვა მათგან, ⁂
ერთითა ძრწოლითა ⁂ შიშითა შეშფოთებულნი ლტოლვა შეუვნა-
ბ სა შინა მიიღეს ✿ ეცრეთ არცა ერთი იტყოდა მოყუსისა თანა
თჯსისა, არამედ მიიდრიკნეს თავნი, დაუტევეს ყოველი, ⁂ ლტო-
ლვად ისწრაფედეს ებრაელთაგან, რათა ჯურვილთა შენ წინაშე
თჟთა მათთა მოსლვად ესმოდათ. იელტოდეს გზათა მიერ ვე-

ლთათა, ⁂ კუალთა ბორცუთათა ✿ იხილეს უკუნ ⁂ მეთა ისრაელი- გ
სათა მლტოლვარენი იგინი სდევნიდენ კუალთა შინა მათთა, უცემ- დ
დეს საუკრსა, ⁂ ღაღადებდეს კუალთა შინა მათთა ✿ ⁂ ვინათგან
ასურასტნელნი არა შეერთებულნი იყუტოდეს სამ თავად, ხოლო
მენი ისრაელისანი ერთა ბანაკოა სდევნიდეს ⁂ სცემდეს ყოველთა,
რათა ეწყოდეს ✿ ხოლო წარავლინა ოზია მოციქული ყოველ- ე
ლთა მიერ ქალაქთა ⁂ ადგილთა ისრაელისათა ✿ ⁂ ყოველსა ად- ვ
გილსა ⁂ ქალაქსა რჩეულნი ჭაბუკნი წარუზავნნა კუალთა შინა მა-
თთა, ⁂ ეწიენეს მათ, მოსწყუდეს იგინი მახჯლითა ვიდრემდის
მივიდეს კიდესა ზედა საზღვართა თჯსთათა ✿ ხოლო დაუტეგეს ზ
ბეთელს ქალაქსა შინა, განვიდეს სადგურსა შინა ასურეთისასა, ⁂
ტუნჯნი ⁂ ნატუნჯნავნი რომლისა ლტოლვილთა ასურასტანელთა
დანარჩუნებული აღიღეს, ⁂ განმდიდრნეს ფრიად ✿ ხოლო მძლე- ჱ
ველნი მოიქცეს ბეთილად, ყოველნი რომელი ნატუნჯნავნი მათნი
აღმოიუვანნეს მათ თანა, ეგრეთ რამეთუ არა იყო რიცხჯ ცხოვართა
⁂ ჰირუტუშთა, ⁂ ყოველთა აღძრულთა მათ მცირითგან ვიდრე
დიდამდე ყოველნი განმდიდრნეს ნატუნჯნავთაგან მათთა ✿ ხო- თ
ლო იოვაკიმ მღდელთ მთავარი მოვიდა იერუსალიმითგან ბეთილ-
სა შინა ყოველითა თანა ქალაქ ჰეტითა თჯსთა, ხილვად ივდითი-
სა ✿ ხოლო ოდეს იგი განვიდა წინაშე მათსა, აკურთხეს იგი უო- ი
ველთა ერთჯმობით მეტუნჯლთა, შენ ხარ სიქადული იერუსალიმი-
სა, შენ შუბა ისრაელისა. შენ ჰატივი ერთა ჩუნჯნთა ✿ ვინათგან ია
ჰქმენ ფრიად სიმჯნე მკედრისა, ⁂ განძლიერებულ არს გული შენი,
რამეთუ სიწმიდე შეგიუვარებიეს, ⁂ შემდგომად ქმრისა შენისა სხუად
არა იცი. მისთჯსცა ⁂ კელმან უფლისამან განგაძლიერა შენ, ⁂
იქმენ კურთხეულ უკუნისამდე ✿ ⁂ ჰრქუნჯს ყოველთა თემთა: იყავნ იბ
იყავნ ✿ ხოლო ოცდა ათთა დღეთა შინა მჳლ შემოკრებულ არიან იგ
ნატუნჯნავი ასურასტანელთა ლაშქართა, ერთა ისრაელთა ✿ ხო- იდ
ლო ყოველნი რომელნი იყუნეს ოლოფერნისნი, ოქროსაგან ⁂ ვეც-
ხლისა, ⁂ სამოსელნი ბრწყინვალენი, ⁂ ქვანი ძჯრფასნი, ⁂ ყო-
ველნი ჯურჭელნი დაშენებულნი, ესე ყოველი მისცეს ერთა ივ-

იე დითს ✠ ⁂ ეკრეთ ყოველნი მენი ისრაელისანი იხარებდეს ცოლითურთ ⁂ ქალწულითა ⁂ ჭაბუკითა, მროკუშპლნი, ორღანოთა შინა ⁂ ებნითა.

თავი იგ.

ა ბ გ დ ე ვ ზ ჱ თ ი ია იბ იგ იდ

ესაშინ იუდით აქებდა უფალსა. ⁂ გალობდა გალობასა ამას მეტუშპლი ✠ იწუეთ უფლისა ბობღნითა, უგალობდით ღმერთსა ჩუშპნსა მწუობრითა, უგალობდით მას გალობასა ახალსა, იხარებდით წინაშე მისსა, ⁂ სადეთ სახელსა მისსა ✠ [1] უფალმან შემუსრნა ბრძოლანი, უფალ არს სახელი მისი ✠ რომელმან დაადგინნა ბანაკნი თჯსნი შორის ერთა თჯსთა, რომელმან გჯსნა ჩუშპნ კელთაგან მტერთა ჩუშპნთა ✠ მოვიდა ასური მთისაგან ჩრდილოთაგან, მრავლითა ძალითა თჯსითა, რათა სიმრავლემან დააყენა მდინარე, ⁂ ცხენთა მათთა დაფარნეს ღელენი ✠ თქუა ხოლო მოჭუშპთნეს, საზღუარი ჩემი, ⁂ ჭაბუკნი ჩემნი მოსწუჯდნეს მახჯლითა, ⁂ ჩჩჯლნი ჩემნი მისცეს, წარსტაცებელად, ⁂ ქალწულნი, ტუშპობასა შინა ✠ არამედ ღმერთმან უოველისა შემძლებელმან დაათრო იგი ⁂ მისცა იგი კელსა შინა დედაკაცისასა, ⁂ დასცა იგი ✠ რამეთუ არა დაეცნეს ძლიერნი მათნი ჭაბუკთაგან, არცა მეთა ძლიერთასა კელნი დასცეშდეს მას, არცა დიდნი გმირნი დადგეს წინაშე მისსა: არამედ იუდით ასული მერარისა შუშპნიერებასა შინა, ჰირისა მისისა მოწულა იგი ✠ რამეთუ განიძარცუა სამოსელი საქშრიო, ⁂ შეიმოსა სამოსლითა შუშპისათა, ხიხარულსა შინა ჭეთა ისრაილისათა ✠ იცხო ჰირი თჯსი სულნელითა, ⁂ შეითხზნა თმანი თავისა მისისანი ქუდსა ქუშპშე, აღიღო შესამკობი ახალი, შესაცდუნებელად მისა ✠ კამლთა მისთა მიიტაცნეს თჳალნი მისნი, შეუნიერებამან მისმან მოინადირა სული მისი ⁂ მოჭუშპთა მახჯლითა თავი მისი ✠ შეუშინდეს ერნი სჰარსნი ძალსა მისსა, ⁂ მიდელნი ერნი კადნიერებასა მისსა ✠ მაშინ ღაღადეეს ბანაკთან ასურასტანისათან, ოდესცა გამოჩნდეს სიმდაბლე ჩემი წარმწუემედელთა წუურილითა ✠ მეთა ჭაბუკთა მოსწუჯდნეს იგინი. ⁂ ვითარცა ურმათა, მლტოლვა-

[1] გამოსც აე.

რეთა დაჰკლვიდეს მათ, ⁂ განიხრწნეს ბრძოლასა, შინა წინაშე
უფლისა ღუთისა ჩემისა ✿ გალობასა უგალობდეთ მეუფესა უფალ- იე
სა, გალობასა ახალსა ვგალობდეთ ღუთისა ჩუენისა ✿ ადრინა ივ
უფალო დიდ ხარ შენ. ⁂ ზეშთა ბრწყინვალე ძალსა შინა შენსა,
რომლისა მორევნად არავის ძალუც ✿ შენდა რათა მსახუროს ყო- იზ
ველმან ქმნილმან შენმან, [1] რამეთუ ჰქუე ⁂ იქმნა: [2] მოავლინე
სული შენი, ⁂ დაებადნეს, ⁂ არა არს წინა აღმდგომ ჴმისა შენი-
სა ✿ მთანი საფუძუელიდგან შეიძვრიან წუალითურთ, კლდენი ვი- იჱ
თარცა ცჯლი დადნების წინაშე ჰირთა შენთა ✿ ხოლო რომელსა ით
ეშინის შენი უფალო, დიდ იქმნების წინაშე შენსა მარადის ✿ გაჲ კ
წარმართსა აღდგომილსა ერსა ჩემსა ზედა. უფალმან ყოველისა შემ-
ძლებელმან შური აგოს მათ. ⁂ დღესა შინა, სასჯელისასა მოხე-
დოს მათ ✿ რამეთუ მიეცეს ცეცხლსა ⁂ მატლსა ჴორცი მათი რა- კა
თა იწოდენ ⁂ მრწოდენ უკუნისამდე ✿ ⁂ იყო შემდგომად ამისა კბ
ყოველნი ერნი ყოველნი მრეველნი, შთამოვიდეს იერუსალიმს შინა,
თაყუანისცემად უფლისა ღუთისა. ⁂ მეუღსულად სალხინებელად შე-
წირეს ყოველად დასაწუწლი, ⁂ მსხუერპლნი, ⁂ აღთქმისანი თჯს-
ნი ✿ ხოლო იგდით ყოველნი ჯურჯულნი რჩეულნი ოლომფრესნი კგ
რომელი მისცეს ისა ერთა, ⁂ კრეტსაბმელი რომელი თჯთ აღიღო
საწოლისაგან მისისა მისცა შეძინებასა შინა საუკუნოდ მოსაყსენე-
ბელად ✿ ⁂ იუენეს ერნი შუწბულნი სიხარულით წინაშე ჰირთა კდ
წმიდათა, ⁂ სამთუწ სიხარულთა ამათ ძლევისათა დღესასწაულობ-
დენ იგდითის თანა ✿ ხოლო შემდგომად ამათ დღეთა კაცად-კაცადი კჱ
მიიქცა თჯსსა შინა ესენი ✿ ⁂ იგდით დიდ იქმნა ბეთილსა შინა, კვ
⁂ დიდებულ იქმნა სახელი მისი ყოველსა შორის ქუჱყანასა ისრა-
ილისასა ✿ ვინათგან იქმნა კეთილ მოქმედი სიწმინდისა თანა კზ
შესთული არა ცნა ქმარი ყოველსა შინა დღეს ცხოვრებისა მისი-
სასა, შემდგომად სიკუდილისა მანასე ქმრისა მისისა. ⁂ დღესა ში-
ნა დღესასწაულისათა, შევიდოდა დიდითა დიდებითა ✿ ხოლო ეკო კთ
სახლსა შინა ქმრისა თჯსისასა წელსა ას ხუთთა, ⁂ დაუტევა აბრი

[1]) ფსალმუნი მჱ—[2]) ფსალმუნი რგ.

მკეცალი თჳსი თავისუფლებასა, ⁂ მოკუდა იგდით, ⁂ დაეფლა ქმრისა თჳსისა თანა ბეთილს შინა ✡ ⁂ ტიროდეს მას ყოველნი ერნი შჯდ დღე ✡ ხოლო ყოველსა შინა დღეთა ცხოვრებისა მისისასა, არა იყო შემაძრწუნებელი ერთა ისრაილთა, ⁂ შემდგომად სიკუდილისა მისისა წელსა მრავალსა ✡ ხოლო დღესა დღესასწაულისასა მკელისა ამის ებრაელთაგან რიცხვსა შინა წოდებათა დღეთა შეიწუნარებენ, ⁂ იდღესასწაულების იუდიანთაგანი მის ჟამისაგან ვიდრე დღემდე.

დაესრულა წიგნი იედითისა, და აქეს თავსა შორის თჳსსა თავი იე.

წიგნი ესთერისა

თ ა ვ ი ა.

წელსა მეორესა დიდისა მეფისა არტაქსარქისასა, პირველსა შინა დღესა თჳსა ნისანისასა ჩუწნებაი იხილა მარდოხ მემან აირონესმან სემისმან კისევი ტომისაგან ბენიამენისამან კაცმან ებრაელმან დავანებულმან ქალაქსა შინა სუსას. კაცმან დიდმან ბჭესა შინა მსახურმან სამეფოსა ხოლო იყო ტუეობისაგან რომელიცა ტუუწ ეო ნაბუქოდონოსორ მეფემან ბაბილოვნისამან იერუსალემითგან, იექონიას თანა მეფისა ჰურიასტანისათა. ⁂ ესე ვითარ ჩვენება მისი. ⁂ ჰჳა კმანი ⁂ შოთნი, ქუსილნი ⁂ მრვანი, ⁂ ძრწოლა ქუწჳანასა ზედა, ⁂ ჰჳა ორნი ვეშჳნი დიდნი, კანმსდებულნი კაძოვიდეს, ორნივე ურთიერთისა ბრძოლად. ⁂ იქმნა ჴმა მათი დიდი, ⁂ ჴმითა მათითა განემსადგს ყოველნი წარმართნი ბრძოლად, რათა მოსჳონ წარმართნი მართალთა, ⁂ ჰჳა დღე ბნელისა ⁂ ნისლისა ჭირისა ⁂ იწროებისა, ⁂ განბორკტებისა ⁂ შფოთისა დიდისა ქუწჳანასა ზედა, ⁂ შემრწუნდა ყოველნი წარმართნი მართალნი შეშინებულნი სიბორტისა მათისა, ⁂ განემსადგნენ წარწუმედასა ზედა, ⁂ ღაღად უწჳს

ღუთისა მიმართ. ხოლო ღაღადებისაგან მათისა იქმნა, ვითარცა
მცირისაგან წუაროსა მდინარე დიდი, წუალი მრავალი, ⁂ ნათელი
⁂ მზე აღმობრწყინდა, ⁂ მდაბალნი ამაღლდეს, ⁂ შეჯაბნეს დიდებულ-
ნი ⁂ განიფრთხო მარდოხე რომელმან იხილა ჩუენება ესე ⁂ რო-
მელისა ანება ყოფად ღმერთმან, ⁂ იხერა ჩუენება ესე გულსა ში-
ნა ⁂ ყოველთა. სიტყუათა უნებდა ცნობად მას ვიდრე ღამედმდე, ⁂
დადუმდა მარდოხე ესოსი შინა თანა ღაღალით ⁂ თარრით ორითა
საჯურისითა მეფისათა, რომელნი სცჯდეს ესოსი. ⁂ ესმა გულის
სიტყუანი მათი ⁂ ზრახვანი მათნი გამოიძია. ⁂ ცნა რამეთუ გან-
მსაღებენ კელთა თჯსთა დასხმად მეფესა ზედა არტარქსასა ⁂ აუწუა
მეფესა ძათჯს ⁂ გაძოკითხნა მეფემან, ორთა საჯურისთა თჯსთა
⁂ აღუაროს, ⁂ დამოკიდებულ იქმნეს, ⁂ დაწერა მეფემან სიტყუანი
ესე მოსასხენებელად, ⁂ მარდოხეც დაწერა სიტყუათა ამათთჯს. ⁂
უბრძანა მეფემან მარდოხეს მსახურებად ესოსი შინა, ⁂ მისცა მას
ნაჯი ამისჯს ⁂ იყო მუნ ამადათი ვეულანე დიდებულ წინაშე მე-
ფისა, ⁂ ინება ბოროტის ყოფად მარდოხესა ⁂ ერისა მისისა, ორ-
თათჯს საჯურისთა მეფისათა ✿ ⁂ იყო შემდგომად სიტყუათა ამათ ა
დღესა შინა არტაქსარისასა ესე არტაქსარ ჭინდოეთისგან მფლო-
ბელობდა ასოცდა შჯდთა კერძოთა ვიდრე ეთიოპვადმდე ✿ ხოლო ბ
ამათ დღეთა შინა ოდეს ჯდა საყდარსა ზედა მეფე არტაქსარ, ქა-
ლაქსა შინა სუსასა ✿ მესამესა წელსა მეფობისა მისისასა: უქმნა გ
სერი დიდ მეკობრთა, ⁂ სხუათა წარმართთა ⁂ სპარსთა ⁂ მიდელ-
თა დიდებულთა, ⁂ უხუცესთა მთავართა სათრაპთა ✿ ⁂ შემდგომად დ
ამათსა ოდეს უჩუენნა მათ სიმდიდრე მეფობისა მისისა, ⁂ დიდება
შუენებისა თჯსისა ას ოთხმეოცთა დღეთა შინა ✿ ხოლო ოდეს ე
აღასრულნეს დღენი სერისა უქმნა მეფემან ლხინობა წარმართთა
მოჰოვნებულთა ქალაქსა შინა სუსასა დღესა შინა შჯდსა ესოსი
შინა სახლსა მეფისასა ✿ შემკობილებითა ბისონისათა ⁂ მუნაო- ვ
ვანითა კრეტსაბმელებითა განრთხმულებითა საკერელთა ზედა იაკინ-
თათა ⁂ მეწამულთა, გრგოლებთა ზედა ოქროსათა ⁂ ყუცსლისათა,
სუნტთა ზედა მარმარილოთა ⁂ ქუათა ✿ საწოლსა ოქროსა, ⁂ ზ

ვეცხლისა, მოფენილსა ქჳთა სამარაგდოთა, ⁂ თეთრისა ⁂ წითლისა ⁂ ჰარისულის მარმარილოთა, ⁂ ქუჩსშსაფენი ჯრელად ჰირად
ჱ ჰირადად აღუვაებულნი გარემო ვარდნი განთესილნი ✿ ჯურჯულნი ოქროჲსა ⁂ ვერცხლისა, ⁂ სასმისი ანთრაკისა ქჳსა წინა დაგებული ფასითა ტალანტი სამთა ბეგრთა. ღჳნო მრავალი, ⁂ ტკბილი
რომელსა თჳთ მეფე სჳმიდა. ხოლო სასმელი ესე არა ჯულისა ებრ განწესებული იქმნა რამეთუ ეგრეთ ინება მეფემან ⁂ ამცნო
თ სახლთუხუცესთა ეოფად ნებისა მისისა კაცთა ✿ ასტინ დედოფალმანცა უქმნა სერი დედათა სახლსა შინა მეფისასა სადაცა ათაქსერ ✿
ი ხოლო დღესა მეშჳდესა შინა გამხიარულდა მეფე ჭრქუა. ამას, ⁂ ვაზანს, ⁂ თარას, გარაზს, ⁂ სათოლთანსა, ⁂ ავიტაზს, ⁂ რათა-
ია ვის შჳდთა საჯურისთა რომელნი მსახურებდეს წინაშე მეფესა ართაქსერისა ✿ შემოეკანებად ასტინ დედოფლისა წინაშე მისსა, რომელ სუფევდეს იგი, ⁂ დაადგას მას ზედა გჳრგჳნი მეფობისა, ⁂
იბ უჩუჩნოს იგი ეოველთა მთავართა, ⁂ წარმართთა შუჩნიერება მისი
იგ რამეთუ შუჩნიერ იეო ✿ ⁂ არა ისმინა მისი ასტინ დედოფალმან
იდ მისლვად საჯურისთათანა ✿ ⁂ შეწუენდეს მეფესა, ⁂ განრისხნა, ⁂
ჭრქუა მახლობელთა თჳსთა, ესრეთ ჭრქუა ასტინს, ქმენით უკუჩს
სჯული ამისთჳს ⁂ სამართალი ✿ ⁂ წარმოდგეს მის მიმართ არკესი, ⁂ სარსოფი, ⁂ მალისეარ, მთავარნი სჳარსთა ⁂ მიდელთა,
იე რომელნი ახლოს მეფისა, ⁂ თანა სხდეს მეფისჲ ✿ ⁂ მიუთხრეს
მას სჯულისაებრ ვითარ რამეთუ ჯერარს ეოფად ასტინ დედოფლი-
ივ სა, რამეთუ არა ეო ბრძანება მეფისაგან საჯურისის გამო ✿ ⁂
ჭრქუა მოხუი მეფისა მიმართ ⁂ დარბასის ერთა მიმართ, არა მეფესა ერთსა იესამართლოვა დედოფალმან ასტინ, არამედ ეოველთა
იზ მთავართა ⁂ წინამძღუართა მეფისათა ✿ რამეთუ მიეთხრა მათ, სი-
იჱ ტუჱა დედოფლისა ვითარ, წინა აღუდგა ჭრქუა, მეფესა ✿ ესრეთ ვითარცა უკუჱ წინა აღმდგომი ჭრქუა მეფესა ართაქსერქს ეგრეცა დღეს დედანი სხუანი, მთავართა სჳარსთა ⁂ მიდთა, მსმენელნი მეფისა თქმულნი მისგან, ხოლო ეგრეთ კადნიერებდენ, უჱატიო ეო-
ით ფად ქმართა თჳსთა ✿ რამეთუ უკეთუ უკუჱ სათნოა მეფისა, რათა

ბრძანოს მეფობისა, ბრძანებითა, ⁂ რათა დაიწერნეს რჯულისაებრ
მიდთასა, ⁂ სჯარსაასა, ⁂ სხუარიგ, რათა არა იყოს არცა რათა
შეჯალს მერმეღა დედოფალი მისდა მიმართ, ⁂ სუფეგა მისი რათა,
მისცეს მეფემან დედა-კაცსა უმჯობესსა მისსა ✿ ⁂ რაჲა იყოს სა- კ
სმენელ რჯული რომელი, მეფისაგან, რომლისა ყონ სამეფოთა
შინა თჯსთა, ესრეთ ყოველთან დედა-კაცთან დასდგას ჴატიჲ ქმარსა
ზედა თჯსსა, დიდითგან ვიდრე მცირედმდე ✿ ⁂ სათნო იქმნა სიტ- კა
უაჲ წინაშე მეფისა ⁂ უსუცესთა. ⁂ ქმნა მეფემან, ვითარცა ჰრქუა
მას მუსეიმ ✿ ⁂ წარავლინნა მეფემან, წიგნი ყოველთა შორის სა- კბ
მეფოსა კერძოთაებრ ენათაებრ მათთა, რათა იყოს შიში მათი საყო-
ფელთა შინა მათთა.

თავი ბ.

და შემდგომათ სიტყუათა ამათ დასცხრა მეფე რისხჯისაგან, ⁂ არ- ა
ღარად მოიგსენა მერმე ასტინი, მოგსენებად რაჲოდენსა იტყოდა, ⁂
ვითარ უსჯიდა მას ✿ ⁂ ჰრქუჱს მსახურთა მეფესა: რათა იძიოს ბ
მეფისა ქალწულნი უხრწნელნი, შუჱნიერნი ხილვითა, რათამცა
დაადგინნეს მეფემან მეძიებელნი, ყოველთა შინა ადგილთა სამეფოსა
თჯისასა ✿ ⁂ რათა შეკრიბნეს ქალნი ქალწულნი, კეთილ საჯურე- გ
ტნი, სუსა ქალაქსა შინა სასძლოსა შინა დედათასა, ⁂ რათა მიეც-
ნეს საჯურისთა მეფისათა. კმიჲლსა დედანი, რათამცა მიეცნენ ნელ-
საცხებელნი, ⁂ სხუანი საკმარნი ✿ ⁂ დედანი რომელი, შეიუჱა- დ
როს მეფემან, რათა იყოს მეფისა ასტინის ადგილსა შინა ⁂ სათ-
ნო იყო. მეფისა სიტყუა, ⁂ უო ეგრეთ ✿ ⁂ იყო კაცი ებრაელი ე
სუსან ქალაქსა შინა, ⁂ სახელი მისი მარდოხე, მე იაირისა, მისა
სემეისა. მისა კისისა, ტომისაგან ბენიამენისა ✿ რომელი იყო ვ
ტყუჱ [1] იერუსალემითგან ნაბუქოდონოსორის მეფისა ბაბილოვნი-
სათა ✿ ⁂ ჰყვაჲ მას ქალწული გამოზრდილი ამინადაბისა, მამისა მა- ზ
მისა მისისა, ⁂ სახელი მისი ესთერ. ხოლო შემდგომად მიცვალე-
ბისა მშობელთა მისთა, მოიყუანა იგი მარდოხ ასულისა წილ, ⁂
იქმნა ქალწული შუჱნიერი ⁂ კეთილ სახილავ ✿ ⁂ ოდეს სმენილ ჱ

[1] ⁂ მეფე კბ.

იქმნა ბრძანება მეფისა შეკრებულ იქმნა ქალწულთა მრავალთა სუ-
სან ქალაქსა შინა კელსა ქუშტშუ აღაისა ⁂ მიევანებულ იქმნა ესთერ
თ აღას მიმართ მცუშტლისა მიმართ დედათა ✿ ⁂ სათნო იქმნა მისა ქა-
ლი ⁂ ჰოვა მადლი წინაშე მისა, ⁂ ისწრაფა ნელსაცხებელი მისა
მიცემად ნიჯთა, ⁂ შჯდნი ქალწულნი დაადგინა მისთანა სახლისა-
გან მეფისა ⁂ სცჯდენ იგინი ⁂ მხილველნი მისი კეთილნი სახლსა
ი შინა დედათასა ✿ ⁂ არა მიუთხრა ესთერ ნათესავი თჯსი არცა მა-
ია მული რამეთუ მარდოხე ამცნო მას არა მითხრობად ✿ ხოლო ყო-
ველსა დღესა ზედა ვიდოდა მარდოხე, სახლისა მიერ სადედოსა,
იბ მჯუერეტელი რა ესთერისა შეიმთხუა ✿ ხოლო ესე იყო ჟამი ქალ-
წულისა, რომელი შეჯიდოდა მეფისა მიმართ, ოდეს აღესრულოს
ათორმეტნი თუშტნი, რამეთუ ესრეთ აღასრულებდეს დღეთა განშეჯ-
ნებისასა ექუს თუშტ სუნელთა შორის, ⁂ ნელსაცხებელთა შინა. დე-
დათა ⁂ ექუს თუშტ მცხებელნი ზმირინთა ზეთითა, ⁂ მაშინ აღვი-
იგ დოდეს მეფისა მიმართ ✿ ⁂ რომლისა უკუშტთუ ჭრქუას მოეუანებად
იგი შევალს მისთანა ერთბამად სახლიდამ სადედოსა, ვიდრე სახ-
იდ ლადმდე მეფისა ✿ მწუხრსა ზედა შევიდოდა, ⁂ განთიადს მიექცეო-
და სახლსა შინა სადედოსა, მეორე, სადაცა ღაი საკურის მეფისა
მცუშტლი დედათა ⁂ არა შევიდოდა კუალად მეფისა მიმართ, უკეთუ
იე არა იეოს მოწოდებულ სახელით ✿ ხოლო ოდეს აღსრულდა ჟამი
ესთერისა ასულისა ამინადაბისა მამის მმისა მარდოხესი შესვლად
მეფისა მიმართ, არა რაჲსაცე გარდაკდა ამათგან, რომელი ამცნო მას
საკურისმან, მცუშტლმან დედათამან, რამეთუ იეო ესთერ მზოვნელ
ივ მადლისა წინაშე ყოველთა მხილველთა მისთა ✿ ⁂ შევიდა ესთერ
მეფისა მიმართ არტაქსერქსისა, მეათორმეტესა თუშტსა, რომელ არს
იზ ადარ, წელსა შინა, მეშჯდესა მეფობისა მისისასა ✿ ⁂ შეიყუარა
მეფემან ესთერ, ⁂ ჰოვა მადლი უფროს ყოველთა ქალწულთა, ⁂
იტ დაადგა გჯრგჯნი სადედოფლო თაჯსა მისსა ✿ ⁂ უქმნა მეფემან
ლხინნი ყოველთა მეკობართა თჯსთა, ⁂ ძალთა შჯდ დღე, ⁂ აღა-
მაღლა ქორწილი ესთერისა, ⁂ ყო განსასხრელი მეოფთა სამეფო-
ით სა შინა მისსა ✿ ხოლო მარდოხე მსახურებდა ესოსა შინა მეფი-

სასა ✿ ხოლო ესთერი არა მიუთხრა მამეული ნათესაჲსა მისისა, კ
არცა ერთა თჳსთა. რამეთუ ესრეთ ამცნო მარდოხე, შიშ ყოფად
ღუთისა, ✠ ყოფად მცნებათა მისთა, ვითარცა იყო მისთანა, ხოლო
ესთერ არა შეცუალა ჩუეულება თჳსი ✿ ხოლო მწუხარე იქმნეს კა
ჰატიაისცემისთჳს მარდოხისა ორნი საჭურისნი მთავარნი მეფისა,
მცუწარნი გუშამისა მისისა, ✠ ეძიებდეს მოკულად არტაქსარ მეფე-
სა ✿ ✠ ეუწუა მარდოხეს სიტყუა, ✠ მიუთხრა ესთერს. ხოლო მან კბ
მიუთხრა მეფესა, რომელსა ორგულობდენ ✿ ხოლო მეფემან გამოი- კგ
კითხნა ორთა საჭურისთა, ✠ აღუარეს: ✠ მოჰკიდნა იგინი. ✠
ბრძანა მეფემან დაწერად მოსაჴსენებელსა ზედა, სამეფოსა შინა წი-
გნთა საცავსა, კეთილ მოქმედებისათჳს მარდოხესა საქებელსა შინა.

თ ა ვ ი ზ.

და შემდგომად ამათსა მეფემან არტაქსარ დიდებულ ეო ამაინ ა
მე ამადაფუნისა ვუღუანელი, ✠ აღამაღლა იგინი, ✠ წინარელ ✠
უმაღლეს ყოველთა მეგობართა მისთა ✿ ✠ ყოველი რომელი იყო ბ
ესოსა შინა მეფისასა თაყუანისცემდეს მას, რამეთუ ესრეთ ბრძანა
მეფემან ყოფად. ხოლო მარდოხე არა თაყუანისცემდა მას ✿ ✠ ეტ- გ
ყოდეს რომელნი იყუნეს ესოსა შინა მეფისასა მარდოხეს, მარდო-
სე, რაჲსათჳს არა ისმენ სიტყუათა მეფისაგან ✿ ხოლო ყოველსა დ
დღესა შინა ეტყოდეს მას, ✠ არა ისმინა მათი. ✠ მიუთხრეს ამანს,
რამეთუ მარდოხე წინა აღუდგების ბრძანებასა მეფისასა, ✠ აუწუეს
მას მარდოხესა, რამეთუ ჴურია არს ✿ ✠ აუწუა ამან რამეთუ არა ე
თაყუანისცემს მას მარდოხე, განრისხნა ფრიად ✿ ✠ განიზრახა ვ
ყოველთა ჴურიათა წარწუმედა, რომელი იყო სამეფოსა არტაქსარი-
სასა, ✠ ჴყო ზრახვა წელსა შინა, მეათორმეტესა მეფობასა არტაქსა- ზ
რისსა ✠ განიგდეს წილი დღითგან დღედ, ✠ თჳთგან თუჱ დმდე,
რამეთუ წარწუმედად ერთსა დღესა შინა ნათესაჲ მარდოხეისა: და-
ეცა წილი, მეათოთხმეტესა ზედა დღესა თჳსსა, რომელ არს
ადარ ✿ ✠ თქუა ამან მეფისა მიმართ არტაქსარისა, სიტყუა არს ჱ
წარმართი განთესილი წარმართთა შინა, ✠ ყოველსა შინა სამეფო-
სა შენისათა, ხოლო სჯული მათი უცხო უფროს ყოველთა წარ-

მართთა, ⁂ სჯულსა მეფისასა არა ემორჩილებიან. ⁂ არა სარგებელ
თ არს მეფისა დატევებად იგინი ✿ ⁂ უკეთუ სათნო არს მეფისა, რა-
თა ბრძანოს წარწუმედად იგინი. ხოლო მე აღვსწერო საუნჯესა
ი შინა მეფისასა, ათი ათასი ტალანტი ვეცხლი ✿ ⁂ წაიყარა მე-
ფემან ბეჭედი კელით თჯსით. მისცა კელსა შინა ამანს, რათა და-
ია ბეჭდოს წერილი, რომელი დაწერილა იუდაიანთა ზედა ✿ ⁂ ჴრქუა
მეფემან ამანს, ვეცხლი უკუნ გაქუნდეს თავისა შენისათჯს, ხოლო
იბ ერთა უფაე ვითარცა ენებავს ✿ ⁂ მოუწოდეს მწერალთა მეფისათა,
ათსამმეტთა დღეთა შინა თჯსა ჱირველისასა ⁂ დაწერეს ვითარცა
უბრძანა ამან, მკედართ მთავართა მიმართ, ⁂ უხუცესთა ეოველთა
შორის სოფლებთა, ინდოეთის სამფლობელოსაგან, ვიდრე ეთიო-
ჰაღმდე, ასოცდა შჯდთა კერძოთა უუხუცესებულთა წარმართთა ზედა
შემდგომად მათ წარმართთასა, ბრძანებისაებრ არტაქსარ მეფისა ✿
იგ ⁂ წარგზავნნა წიგნთ მტჯრთველი წერილისა, სამეფოსა შინა არ-
ტაქსარისასა, რათა მოსწუჯდნეს ნათესავნი ჴურიჲთა, დღესა შინა
ერთსა, თუჱსა მეათორმეტესა, რომელ არს ადარ, ⁂ რათა წარი-
ტაცნეს მონაგებნი მათნი, ხოლო წერილი ებისტოლესა შინა ეს-
რეთ, იეო მეფე დიდი არტაქსარ, უხუცესებულთა მთავართა, ჴინ-
დოეთიდგან ვიდრე ეთიოპაღმდე, ასოცდა შჯდ კერძოთა ზედა ⁂
აღგილთა ამას სწერს უხუცესთა საქმოთა მრავალთა ზედა მმეფე-
ბელთა წარმართთა, ⁂ შემომჳერობელთა ეოველთა დაშენებულისა,
ვინებე არა კაცნიერებითა კელმწიფებაი აღვაძაღლო, არამედ სიმ-
შჯდითა ⁂ სიწყნარითა მარადის სიმართლითა, უშფოთველითა ცხოვ-
რებითა მარადის განვებად კელ ქუჱშე მეოფთა ჩუჱნთა ⁂ სამეფო ჩემი
უღელვოდ ⁂ უნებელად ვიდრე სრულიად დაიცვას. ⁂ განახლებად
მსურველი ეოველთა კაცთა მშჯდობით. ხოლო მკითხველმან მე თანა
მზრახველნი ჩემნი, ვითარ უკუნ შესაძლებელ არს ესე აღსრულე-
ბად, რომელნი ჩუჱნ თანა სიბრძნით დიდებულობენ, ⁂ კეთილ ნება-
სა შინა უცვალებელნი, ⁂ მტკიცითა სარწმუნოებისათა დამტკიცე-
ბულნი, ⁂ მეორესა ჰატიჳსა მეფობისა მიერ მიმთხუჱულნი ამან,
გჯთხრა ჩუჱნ რამეთუ ეოველთა შორის დაშენებულთა შინა ტომთა

შერეულთა მომტერეთა ერთა რომელთამე, სჯულისა წინა აღმდგომთა ყოველთა მიმართ წარმართთასა, ⁂ ბრძანებისა მეფისასა მარადის არა მომფრთხილეთა, რათამცა არა განეგოს ჩუენგან კეთილ განმართება განუხრწნელი თანა მფლობელობისა, ⁂ გულის ხმა ვყავთ უკუე რამეთუ ესე ნათესავი ერთი წინა აღუდგებოის მარადის ყოველსა კაცსა გარდაქცეულებითა, დაწესებულთა სჯულთა უცხოთასა შესცვალიან, ⁂ წინა აღმდგომელნი ჩუენთა საქმეთა. ⁂ უმწარეს აღასრულებდენ ბოროტსა, რათამცა სუფევასა ჩუენსა ვერ მიემთხუენეს კეთილ მდგომარეობა. ვბრძანეთ უკუე წერილითა თქუენდა მიმართ, წიენით ამანისაგან განწესებულთა საქმეთა ზედა მეფისათა ⁂ მეორისა მეფობისაგან ჩუენისა ყოველთა თანა დედებითა ⁂ შჯლთა წარწუემედად მიძითურთ. მტერულითა მახჳილითა უწუალისა მოწუალებისა ⁂ შეწუალებისა, მეათორმეტესა დღესა შინა, მეათორმეტესა თჳსსა აღარ, აწინდელსა ამას წელსა. რამეთუ რათა მეოფნი ჰირველ ⁂ აწ მტერნი ერთსა შინა დღესა მწარესა ჯოჯოხეთსა შინა შთაგდენ, ⁂ სახითა ქამთა შინა მეუღროი ⁂ უშფოთველი ცხოერება მოეცნენ ბოლოდმდე ჩუენდა წარსვლად ხოლო წერილნი ებისტოლენი წარიგზავნებოდნენ ქუეყანასა შინა, ⁂ ბრძანება იქმნა ყოველთა წარმართთა განმზადებით ყოფად ჩინებულსა შინა დღესა ✿ ხოლო მოესწრა საქმე იგი სუსას შინა ⁂ მეფე ⁂ ამან მოლხინენი დაიტკბებოდეს, ხოლო ქალაქი სუსა ირეეოდა.

თავი ღ.

ხოლო მარდოხე გულის კმა უო განზრახული დაიჰო სამოსელი თჳსი, ⁂ შეიმოსა მაძითა, ⁂ დაისხა ნაცარი, ⁂ განკდა სივრცესა შინა უბნისა ქალაქისასა, ღაღადებდა ღაღადებითა დიდითა ⁂ მწარითა: აღიღების ნათესავი არა რაისაცა მავნებელნი ✿ ⁂ მოვიდა ვიდრე ბჭედმდე მეფისათა, ⁂ დადგა, რამეთუ არა შეენიერ იყო მისა შესვლად ეზოსა შინა, მაძითა შინა შემოსილისა, ⁂ ნაცარითა დასხმულ მეოფისა ✿ ⁂ ყოველსა შინა სოფელსა სადაცა იჩვენებოდენ წიენი მეფისა, ღაღადებაჲ იყო ⁂ ტირილი, ⁂ გო-

დება დიდი ებრაელთა, მამასა ⁂ ნაცარსა დაისმიდეს თავთა თჳსთა ✿ ⁂ შეიდეს მკვაულნი ⁂ საჭურისნი დედოფლისა ⁂ მიუთხრეს მას: შეძრწუნდა მსმენელი რომელი ქმნილ იყო, ⁂ წარეგზავნა სამოსელი შემოსად მარდოხესა, ⁂ განმარცვად მაძისა მისისა: ⁂ არა ისმენდა ✿ ხოლო ესთერ მოუწოდა ახრაფეს საჭურისსა თჳსსა წინაშე მდგომარესა მისსა, ⁂ წარეგზავნა იგი ცნობად მარდოხესგან ჭეშმარიტებისა ✿ ხოლო მარდოხემ აუწყა მას ყოფილი, ⁂ აღთქმული, რომელი აღუთქუა ამან მეფესა საუნჯეთა შინა სახლთა დადებად ათი ათასი ტალანტი ვეცხლი, რათა წარწუმიდოს ებრაელნი ✿ ⁂ წერილი შეწყობილი სუსან ქალაქსა შინა წარსაწუმედელსა ზედა მათთა, მისცა მას უწუებად ესთერისა. ⁂ ჰრქუა მას, მცნებად მისა შესლვად ვედრებად მეფისა, ⁂ თხოვნად მისა ერთათჳს რომელ მოიგსინო დღენი სიმდაბლისა შენისა ვითარ აღზრდილხარ კელსა შინა ჩემსა. რამეთუ ამან მეორემან შემდგომად მეფისამან, თქუა წინა აღმდგომისა ჩუჳნდა სიკუდილად, საღე უფალსა ⁂ ეტეოდი მეფესა ჩუჳნთჳს, რათა გჳკსნენ ჩუჳნ სიკუდილისგან ✿ ხოლო შეიდა ახრაფეს, მიუთხრნა ესთერს ყოველნი სიტყუანი ესე ✿ ⁂ ჰრქუა ესრეთ ახროფეს მიმართ: წარვედ მარდოხეს მიმართ ⁂ არქუ ✿ ვინათგან ყოველთა წარმართთა სამეფოთა უწუიან, რამეთუ ყოველი კაცი ანუ დედაკაცი, რომელი შეიდეს შინაგან მეფისა მიმართ სახლსა უგმობელი, არა არს მისა ცხოვრება: გარნა რომლისა მიმართ უკეთუ განიპყრას მეფემან კუჳრთხი ოქროსა, ესე ცხონდეს. ხოლო მე არა ვარ წოდებულ შესლვად მეფისა მიმართ, აჳა აწ ოცდა ათ დღენი ✿ ⁂ მიუთხრა ახრაფე მარდოხეს ყოველნი სიტყუანი ესთერისნი ✿ ⁂ ჰრქუა მარდოხე ახრაფეს მიმართ: წარვედ ⁂ არქუ მას: ესთერ რათა არა სთქუა თავსა შორის, რამეთუ შენ ერთი სცხონდე სამეფოსა შინა უფროს ყოველთა ებრაელთასა ✿ რამეთუ უკეთუ ისმინო ჟამსა ამას შინა, ამიერითგან შეწევნა დაფარვა იყოს ებრაელთა, ხოლო შენ ⁂ სახლი მამისა შენისა წარსწუმედეთ ⁂ ვინ უწყის უკეთუ ამას ჟამსა შინა გამეფებულ ხარ ✿ ⁂ წარეგზავნა ესთერ მოსრული მის მიერ მარდოხეს მიმართ მეტ-

უველმან ✿ წარვედ ⁂ შეკრიბენ ებრაელნი რომელიცა არიან სუ- იე
სანსა შინა, დაიმარხეთ ჩემთჳს ⁂ ნუ სჯამთ ⁂ ნუცა სუამთ სამდღე
⁂ ღამე, ხოლო მე ⁂ მსახურთაცა ჩემთა ეგრეთვე არა ვჯამოთ, ⁂
მაშინ შევიდე მეფისა მიმართ თჳნიერ სჯულისა, უკეთუ წარწუმედა
შემემთხჳეს მე ✿ ⁂ წარვიდა მარდოხე, ჰყო ეგრეთ რაოდენი ამცნო ივ
მას ესთერ ⁂ ევედრა, უფალსა მოკსენებელთან ყოველთა საქმეთა
უფლისათა. ⁂ ჰრქუა: უფალო უფალო მეუფეო ყოვლისა მჳერობელო,
რამეთუ კელმწიფებასა შენსა შინა არს ესე ყოველი ⁂ არა არს წინა
აღმდგომი მბრძნობელი შენდა. ოდეს ინებო ცხოვრებად ისრაილ-
სა. რამეთუ შენ ჰქმენ ცანი ⁂ ქუჱყანა, ⁂ ყოველნი საკჳრველნი
ცასა ქუჱშე შედსა შინა, ⁂ უფალი სარ ყოველთა, ⁂ არავინ არს რო-
მელი წინა აღგიდგეს შენ უფალო: შენ ყოველი უწყი, ⁂ შენ იცი
უფალო, რამეთუ არცა გინებათა, არცა ამპარტავანებათა შინა,
არცა ამაოთ დიდების მოყვარებათა შინა ვჰყოფდე. რომელ არა
თაყვანისჳეც წინაშე ამპარტავანისა ამანისა. ვინათგან სათნო მიჩ-
ნდაცა ამბორის ყოფად კვალთაცა ფერჴთა მისთა, ცხოვრებისათჳს
ისრაილისა. არამედ ესე ვჳავ, რათა არა მიჳაჲე დიდება კაცსა, უფ-
როს დიდებისა ღმრთისა: ⁂ არა თაყვანისჳსცე არავის, თჳნიერ
შენსა უფალო, ჩემისა, ⁂ არა ვჳავ ესე ამპარტავნებითა. ⁂ აწ უფა-
ლო ღმერთო მეუფეო ღმერთო აბრაჰამისო. შეიწყალე ერი შენი,
რამეთუ გჳმზერენ ჩუჱნ წარწუმედასა შინა, ⁂ ჰსურისთ წარწუმედად,
რომელი დასაბამითგან სამკჳდრებელისა შენისა. ნუ უგულებელს
ჰყოფ ნაწილსა შენსა, რომელნი იჳსნენ თავისა შენისათჳს, ქუჱ-
ყანისაგან ეგჳპტისა, ისმინე ვედრებისა ჩემისა, ⁂ ულხინე, სამ-
კჳდრებელსა ზედა შენსა, ⁂ მოაქციე მწუხარება ჩუჱნი სიხარულად
რათა ცხოველნი ვაქებდეთ სახელსა შენსა უფალო, ⁂ ნუ უჩინო
ჰყოფ პირსა მაქებელსა შენსა უფალო ⁂ ყოველი ისრაილი ღაღა-
დებდა ძალისაგან თჳსისა, რამეთუ სიკუდილი მათი წინაშე თვალ-
თა მათთა, ⁂ ესთერ დედოფალი მირბიოდა უფლისა მიმართ ღვაწ-
ლსა შინა სიკუდილად შეჰურობილი. ⁂ განიძარცვა სამოსელი დი-
დებისა თჳსისა, შეიმოსა სამოსელი იწროებისა ⁂ ტირილისა, ⁂

ნაცვლად მრაგვალ ფერთა ნელსაცხებელთა ⁂ კეთილ სურნელთა, ნაცრითა ⁂ სკორითა დაისკა თავი თჳსი ⁂ კორცი თჳსი დაიმდაბლა ფრიად. ⁂ თჳთოეული ადგილი განშუქნებული შუქბისა თჳსისა, აღავსო ნაგლეჯითა თჳთა თჳსითა, ⁂ ევედრებოდა უფალსა ღმერთსა ისრაილისასა, ⁂ ჰრქუა: უფალო ჩემო მეუფეო ჩემო, შენ ხარ მხოლო შემეწიე მე მხოლოსა ⁂ არა მქონებელსა შეწევნისასა თჳნიერ შენსა, რამეთუ შეჯირვება ჩემი კელსა შინა ჩემსა. მე მესმა მბობელთა ჩემთაგან ტომთა შინა, მამულისა ჩემისა, რამეთუ შენ უფალმან მიიღენ ისრაელნი ეოველთაგან წარმართთა, ⁂ მამანი ჩუჴნნი ეოველთაგან ჰირველთა მამათა მათთა სამკჳდრებელად საუკუნოდ, ⁂ უკავ მათ რაოდენი აღუთქუ. ⁂ აწ ცოდეთ წინაშე შენსა, ⁂ მიგუცენ ჩუჴნ კელთა შინა მტერთა ჩუჴნთა, ვინათგან ვადიდეთ ღმერთი მათი. მართალ ხარ უფალო, ⁂ აწ არა საკმარო იქმნეს სიმწარითა მონება ჩუჴნი, არამედ დასდვნეს კელნი მათნი კელთა ზედა კერპთა მათთა: აღმოფხვრად მცნებისა ჰირთა შენთასა, ⁂ წარწუმედად სამკჳდრებელისა შენისა, ⁂ დაკშად ჰირსა მაქებელთა შენთა, ⁂ დაშრეტად დიდებისა ტაძრისა შენისა, ⁂ საკურთხეველისა შენისა ⁂ განღებად ჰირითა წარმართთა სათნო ეოფად ამაოთა, ⁂ განკვირვებად მეფისა კორციელისა უკუნისამდე. ნუ მისცემ უფალო სკიპტრასა შენსა ამათ რომელი არა არიან, ⁂ რათა არა გუჴხცინიან დაცემასა შინა ჩუჴნსა, არამედ მიაქციენ განზრახვა მათი მათ ზედა: სოლო რომელთა იწუეს ჩუჴნ ზედა იკავად დასდევ. მოიკსენე უფალო, ⁂ საცნაურ იქმენ ჯამსა შინა ჯრისა ჩუჴნისა ⁂ მე ღირს მყავ კადნიერებად, მეუფეო, ღმერთო ⁂ ეოველისა დასაწეისისა მჴერობელო. მომეც სიტყვა კეთილ სათნო ჰირსა შინა ჩემსა წინაშე ლომთა, ⁂ შესცვალე გული მისი სამულველად ბრძოლთა ჩუჴნთა ზედა, მოსპოლვად მათისა, ⁂ მათ თანა განმზრახთა: სოლო ჩუჴნ გჳკსენ კელითა შენითა, ⁂ შემეწიე მე მხოლოსა, ⁂ არა მქონებელსა თჳნიერ შენსა უფალო, ეოველთა მეცნიერება გაქუს ⁂ უწეი რამეთუ მძულს დიდება უსჯულოთა, ⁂ მძაგს საწოლი წინა დაუცჳშთელთა, ⁂ ეოველისა უცხო თესლისა, შენ უწეი დაჯირვება

ჩემი, რამეთუ მმაჲს ნიში ამჰარტაჲნებისა ჩემისა, რომელი არს თავსა ზედა ჩემსა დღესა შინა ხილვისა ჩემისასა, მოვიმაგე მისი ვითარცა ნახევი შეკინებულთა, ⁋ არა მოსიეს იგი დღესა შინა დუმილისა ჩემისასა. ⁋ არა ჯამა მონამან შენმან ტრაპეზისაჲან ამანისა. ⁋ არა ვადიდე სერი მეფისა, არცა ვსუ ღჳნო საჯამსი კერძთათა ⁋ არცა იშუჴბდა მკევალი შენი დღისაჲან შეცვალებისა ჩემისა ვიდრე აწამომდე გარნა შენ მიერ უფალო ღმერთო აბრაჰამისო, ღმერთო შემძლებელო უოველთა ზედა, ისმინე ჸმაჲ უსასოთა, ⁋ გჯნენ ჩუჴნ კელთაჲან ბოროტის მეოფელთა, ⁋ მიჴსენ მე შიშისა ჩემისაჲან.

თავი ე

და იეო შემდგომად სამთა დღეთა ოდეს დასცხრა ლოცვისაგან, ა განიძარცვა სამოსლისაჲან შეჯირვებისა, ⁋ შეიმოსა სამოსელსა შინა დიდებისა თჳსისასა. ⁋ იქმნა კეთილ სახილაჲი, მხადელი უოველთა მხილველისა ღუთისა ⁋ მაცხოვრისა. წარიუვანნა ორნი შიშუნვარნი მისთანა, ⁋ ერთისა მიერ დამბრჯენელი ვითარცა სიტყბოთი აღმატებული, ხოლო მეორე შეუდეგებოდა რათა აღუმსუბუქებდეს სამოსელსა მისსა, ⁋ ესე რომელ მეწამულობდა სიკეთითა მჭწნიერებისა თჳსისათა ⁋ ჰირი მისი მღიმღიმებელი, ვითარცა უსაუვარლეს, ხოლო გული მისი კუნესდა შიშისაგან, ⁋ შეგლო უოველნი ბჭენი, ⁋ დადგა წინაშე მეფისა, ხოლო იგი ჯდა საუდარსა ზედა სამეფოსა თჳსისასა, შემოსილი უოველსა სამოსელსა შინა დიდებისა თჳსისასა უოველთა ოქროთა შინა, ⁋ ქუათა ძჳრფასითა ⁋ იეო საშინელ ფრიად. ⁋ აღიღო ჰირი მისი ცეცხლ სახილველი დიდებითა, ფრიადითა გულის წურომითა შესდგნა, ⁋ დაჲარდა დედოფალი ⁋ იცვალა ჰირი მისი დაჲსნილობითა. ⁋ მიიდრიკა თავსა ზედა შიმუნვარისა წინა მაჲალისა. ⁋ შესცვალა ღმერთმან სული მეფისა სიმშჳდედ ⁋ ისწრაფა ⁋ გარდამოჲდა ტახტით თჳსით, ⁋ მიიუდრნო იგი წიაღსა შინა თჳსსა, ვიდრე მოვიდა თავისად, ⁋ ნუეშინი სცა მას სიტყჳთა მშჳდისათა, ⁋ ჰრქუა მას: რაჲ არს შენდა ესთერ, მე ჲარ ვითარცა ძმა შენი, განმლიერდი ⁋ ნუ მოჰ-

ბ კუნდები, რამეთუ საერთო არს ბრძანება ჩუენი, მომეახლე ✿ ჲ
აღიღო კუჭრთხი ოქროსა მეფემან, ჲ დასდგა ქედსა ზედა მისსა, ჲ
ამბორს უყო მას კელსა, ჲ ჰკრქუა: მეტყოდი მე, ჲ ჰკრქუა მას: გხე-
დავ შენ უფალო ჩემო ვითარცა ანგელოზსა ღუთისასა, ჲ შემრწუნ-
და გული ჩემი შიშისაგან დიდებისა შენისა, რამეთუ საკჳრველ ხარ
უფალო, ჲ ჰირსა შენსა მადლი აღესილი, ხოლო უბნებასა მისსა
მის მიმართ, დავარდა დაუსნილობისაგან. ხოლო მეფე შეძრწუნდა,
გ ჲ ყოველნი მონანი მისნი ნუგეშინის ცემდეს მას ✿ ჲ ჰკრქუა მე-
ფემან: რაჲ გნებავს ესთერი, ჲ რაჲ არს სათხოვარი შენი; იყოს
დ შენდა ვიდრე ჲ ნახევარი მეფობისა ჩემისა ✿ ჲ ჰკრქუა ესთერ: დღე
მრავალ სადღესასწაულო დღე არს, უკეთუ უკუჩ სათნო არს მეფი-
სა რათა მოვიდეს მეფე ჲ ამან სერსა ზედა, რომელი ვუო დღეს ✿
ე ჲ ჰკრქუა მეფემან: მოისწრაფეთ მისლვად შემდგომად ამანისა რათა
ვუოთ სიტკუა ესთერისა ჲ მოვიდეს ორნივე სერსა ზედა, რომელი
ვ უო ესთერ ✿ ხოლო სუმასა ზედა ჰკრქუა მეფემან ესთერს; რაჲ არს
ზ ესთერ დედოფალო. ჲ იოს რაოდენი ითხოო ✿ ჲ ჰკრქუა ესთერ:
ჱ სათხოვარი ჩემი ჲ ვედრება ✿ უკეთუ ვპოე მადლი წინაშე მეფისა,
რათა მოვიდეს მეფე ჲ ამან კუალად ხვალისდა სერსა ზედა, რომე-
თ ლი უქმნე მათ ჲ ხვალისად ვუო ესე სათხოვარი ✿ ჲ განვიდა ამან
მეფისაგან ფრიად მხიარული ჲ შუჱბულ. ხოლო იხილა მარდო-
ხე ებრაელი ეზოსა შინა მეფისასა, არა შემძრველი, ჲ არა თა-
ი უუანისცა წინაშე მისსა განრისხნა ფრიად ✿ ჲ მოვიდა სახლსა ში-
ნა თჳსსა. მოუწოდა მეგობართა თჳსთა, დაზოსარს ცოლსა თჳს-
ია სა ✿ ჲ აჩუჱნა მათ სიმდიდრე თჳსი, ჲ დიდება რომლითა ადიდა
იგი მეფემან, ჲ რამეთუ უო იგი უპირველეს ყოფად, ჲ განგებად
იბ სამეფოსა ✿ ჲ ჰკრქუა ამან: არა ვის უწოდა დედოფალმან არცა
ერთსა სერსა ზედა მეფისათანა არამედ ოდენ მე, ჲ ხვალისად, მი-
იგ წოდა მე ✿ არამედ ესე არა არიან სათნო ჩემი, ოდეს ვისჱლო
იდ მარდოხე ებრაელი ეზოსა შინა მეფისასა ✿ ჲ ჰკრქუა მას ზოსარა
ცოლმან მისმან, ჲ მეგობართა: განუმსადე ხე წერთა ორმეოცდა
ათი ჲ ხვალე არქუ მეფესა, რათა მოჰკიდოს მარდოხე მას ზედა,

ხოლო შენ შეგედ მეფისათანა სერსა ზედა ✠ იშუებდი. ✠ სათნო იყო ამანის მიერ სიტყუა ესე, ✠ განუმზადა ხე.

თავი ვ.

ხოლო უფალმან განუკრთო ძილი მეფესა ღამესა მას შინა, ✠ უბრძანა მონასა თჳსსა მოღებად წიგნთა მოსაგსენებელთა დღეთასა, წარკითხვად მისა ✠ ✠ [1]) ჰოვა წერილი დაწერილი მარდოხესათჳს ვითარ მიუთხრა მეფესა ორთათჳს საჭურისთა მეფისათა, ოდეს სცუედს მას, ✠ განიზრახეს მოკულად მეფისა არტაქსარისა ✠ ✠ ჰრქუა მეფემან, რაჲ დიდება ანუ მადლი უქმნენით მარდოხეს, ✠ ჰრქუეს ურმათა მეფესა, არა რაჲ გიქმნიეს მისა ✠ ხოლო ჰკითხა და მეფე კეთილის ყოფისათჳს მარდოხსა, აჰა ამან მოვიდა ეზოსა შინა, ✠ ჰრქუა მეფემან: ვინ არს ეზოსა შინა, ხოლო ამან მოვიდა თქმად მეფისა: რათა მოჰკიდოს მარდოხ ხესა ზედა, რომელიცა განუმზადა ✠ ✠ ჰრქუეს ურმათა მეფისათა: აჰა ამან დგას ეზოსა შინა: ✠ ჰრქუა მეფემან: მოუწოდეთ იგი. ✠ ჰრქუა მეფემან ამანს ✠ რაჲ უყო კაცსა, რომლისა მე მნებავს დიდების ყოფად, ხოლო თქუა თავსა შორის ამან, ვისი ნებავს მეფეს განდიდებად თჳნიერ ჩემდა ✠ ხოლო ჰრქუა მეფესა: კაცისა რომლისა ნებავს მეფესა დიდებად ✠ რათა მოიღონ ურმათა მეფისათა სამოსელი სამეფო რომელსა მეფე შეიმოსს, ✠ ცხენი რომელსა ზედა მეფე ჯდების ✠ ✠ რათა მისცეს ერთსა მეცობართაგანსა მეფისა დიდებულთა, ✠ რათა შემოსონ კაცი რომელი მეფესა უყვარდეს: ✠ შესვან იგი ცხენსა ზედა, ✠ ჰქადაგონ უბანთა ზედა ქალაქისათა იტყოდეს: ესრეთ იყოს ყოველისა კაცისა, რომელიცა მეფემან ადიდოს ✠ ✠ ჰრქუა მეფემან ამანს: კეთილად სთქუ, ეგრეთ უქმენ მარდოხს ებრაელსა, სათნოდ მსახურსა ეზოსა შინა ჩემსა, ✠ რათა არა შეიცვალოს სიტყუა შენი ამათგან რომელი სთქუ ✠ ✠ აღიღო ამან სამოსელი ✠ ცხენი, ✠ შემოსა მარდოხე ✠ შესვა იგი ცხენსა ზედა, ✠ განიყუანა უბანთა ზედა ქალაქისათა, ✠ ქადაგებდა წინაშე მისსა მეტყუელი: ესრეთ იყოს ყოველსა კაცსა, რომლისა ენებოს მეფესა დიდებად ✠ ✠

[1]) ზემოთ. ბ.

მოაქციეს მარდოხე ეზოსა შინა მეფისასა, ხოლო ამან წარვიდა სა-
იგ ხლსა შინა თჳსსა შეჯირვებული მიიდრიკა თავი ✡ ⁂ აუწყა ამან
შემთხუედრული მისი ზოსარს ცოლსა თჳსსა, ⁂ მეგობართა თჳსთა, ⁂
ჰრქუეს მას მეგობართა მისთა ⁂ ცოლმან: უკეთუ არს ნათესავის-
გან ებრაელისა მარდოხე, იწყებ დაშდაბლებად წინაშე მისსა, დაც-
მით დაეცე, ⁂ არა ძალგიც შურ გებად მისი. რამეთუ ღმერთი ცხო-
იდ ველი არს მისთანა ✡ ⁂ კუალად ამასღა რაჲ ეტყოდეს მათ. მოვი-
და საჭურისი, სწრაფად უკმეს ამანს სერსა ზედა, რომელიცა განუ-
მზადა ესთერ.

თავი ზ.

ა ხოლო შევიდა მეფე ⁂ ამან სუმად დედოფლისათანა, ⁂ ჰრქუა
ბ მეფემან ესთერს, მეორესა დღესა შინა სერსა ზედა ✡ რაჲ არს ეს-
თერ დედოფალო, ⁂ რაჲ სათხოველი ⁂ რაჲ ვედრება შენი, ⁂ იოს
გ შენდა ნახევარადღე მეფობისა ჩემისა ✡ ⁂ მიუგო ესთერ დედოფალ-
მან, ⁂ ჰრქუა: უკეთუ ვპოე მადლი წინაშე თუალთა შენთა მეფეო,
რათა მისცე სულსა ჩემსა თხოვისაებრ ჩემისა, ⁂ ერსა ჩემსა ვედ-
დ რებისა ჩემისა ✡ რამეთუ მიცემულ ვართ, ხოლო მე ⁂ ერი ჩემი
წარწუმედასა ზედა, ⁂ წარწყალებისა დაძონებასა შინა, ხოლო ჩუენ
⁂ შვლნი ჩუენნი მონანი ⁂ მკეცალნი, რამეთუ არა არს ღირსი ეშმაკი
ე ეზოსა მეფისასა, ⁂ ჰრქუა მეფემან ✡ ვინ არს ესე, რომელმან იკა-
ვ დრა ყოფად საქმე ესე ✡ ⁂ ჰრქუა ესთერ: კაცი მტერი, ამან ბო-
ზ როტი ესე, ხოლო ამან შეძრწუნდა მეფისაგან ⁂ დედოფლისა ✡
ხოლო მეფე აღდგა თანა რისხვითა სუმისაგან, ⁂ განვიდა მტილსა
ჱ შინა, ხოლო ამან ევედრებოდა დედოფალსა, რამეთუ ხედვიდა თავსა
თჳსსა შეჯირვებასა შინა მეოფსა ✡ ხოლო მოიქცა მეფე მტილი-
საგან, ⁂ ამან შეუვრდა სარეცელსა რომელსა ზედა იყო ესთერ,
ევედრა დედოფალსა. ⁂ თქუა მეფემან: ნუ თუ დედა-კაცსა ძალ-უყოფთ
ყოფს სახლსა შინა ჩემსა, ხოლო ამან ისმინა, იცვალა ჴირითა ✡
ი ხოლო ჰრქუა ვეზირთა საჭურისთაგანმან, ხოლო ამან უწ-
ყოდა, მისთჳს ხე რომელი იხილა სახლსა შინა ამანისასა, ოდეს
მოუწოდდა მას სადილსა ზედა მეფისასა, ⁂ ამისთჳს გამოიკითხა

ერთისა ურმაგანისა, ⁂ ცნა განზრახული, ⁂ თქუა მეფისა მიმართ,
აჰა ⁂ ხე განამზადა ამან მარდოხესათჳს, რომელი იტყოდა კეთილ-
სა მეფისათჳს, დადგას სახლსა ამანისასა ამაღლებული წურთა ორ-
მეოცდა ათი, ⁂ ჰრქუა მეფემან: რათა მოჰკიდონ ამან მას ზედა ✡ ი
⁂ მოკიდეს ამან ხესა ზედა, რომელი განუმზადა მარდოხესა, ⁂ მა-
შინ მეფე დასცხრა გულის წუროებისაგან.

თ ა ვ ი ⅥⅮ.

ძას ღამესა შინა მეფემან არტაქსარ მიანიჭა ესთერს რაჲოდენ- ა
ნი იუნეს ამანისა შემასმენელის მტერისა ებრაელთასა, ⁂ მარდოხე
მოწოდებულ იქმნა მეფისაგან რამეთუ მიუთხრა ესთერ, რამეთუ ნა-
თესავი არს მისი ✡ ⁂ წარიძრო მეფემან ბეჭედი თჳსი რომელიცა ბ
აღიღო ამანისაგან, ⁂ მისცა მარდოხეს, ⁂ დაადგინა ესთერ მარდო-
ხე უოველსა ზედა მონაგებთა ამანისათა ✡ ⁂ შესძინა სიტყუაჲ მე- გ
ფისა მიმართ, ⁂ შეუგრდა წინაშე ფერჴთა მისთა, ⁂ ღმერთსა ევე-
დრებოდა, მიქცეულად ამონის სიბოროტისა, ⁂ განზრახვა მისი რო- დ
მელი განიზრახა ებრაელთა ზედა ✡ ⁂ განიჴორცა მეფემან კუშტ-
თჳსი ოქროსა ესთერზე, სოლო აღდგა ესთერ დადგა წინაშე მეფი- ე
სა ⁂ ჰრქუა ესთერ ✡ თუ სათნო შენი არს ⁂ მიჰოვნიეს მადლი
წინაშე შენსა, წარგზავნე მოქცეულად წერილნი, წარგზავნილნი ამა- ვ
ნისაგან, წარწერილნი წარწუმედასა ზედა ებრაელთა, რომელნი მჴ-
დრობენ უოველსა შინა სამეფოთა შენთა ✡ რამეთუ ვითარ შეუძლო ზ
ხილვად განბოროტებაჲ ერთა ჩემთა, ⁂ ვითარ შეუძლო ცხოვრებად
წარწუმედასა შინა მამეულისა ჩემისასა ✡ ⁂ ჰრქუა მეფემან ესთერს: თ
უკეთუ უოველი მონაგები ამანისა მოგეც ⁂ მოკიდიჭუ შენ, ⁂ ივი
მოჴჭიდე ჴესა ზედა, რამეთუ ჴელნი აღამაღლა ებრაელსა ზედა,
რაჲსა კვალად ითხოვ ✡ დაწერეთ ⁂ თქუენ სახელითა ჩემითა, ვი- ⅰ
თარცა სათნო გიჩნსთ თქუენ, ⁂ დაჰბეჭდეთ საბეჭდავითა ჩემითა,
რამეთუ რაოდენი წერილნი იმეოფებიან მეფობის ბრძანებითა, ⁂
დაიბეჭდებიან ბეჭდითა ჩემითა, არა შესაძლებელარს მათდა წინა
აღმდგომის თქმად ✡ ⁂ მოწოდებულ იქმნეს მწერალნი მეფისა- ⅱ

ნი, [1] ჰირველსა შინა თჳსსა, რომელ არს ნისანი, მოცდა სამესა დღესა შინა, იმასვე წელსა, ⁂ დაწერეს ებრაელთათჳს რაოდენი ამცნო მარდოხ, განმმართველთა მიმართ ⁂ უხუცესთა მიერ მკედართ მთავართა, ჰინდოეთიდგან კერძოთა ვიდრე ეთიოპიადმდე, ასოცდა შჯდთა მკედართ მთავართა ეოველთა შინა კერძოსა, თჳსთაებრ მათთა ენითა ✿ ხოლო დაიწერნეს ბრძანებითა მეფისათა, ⁂ დაბეჭდეს ბეჭდითა მისითა: ⁂ წარგზავნეს წერილნი წიენ მტკიცენი თურთ ✿ ვითარ უბრძანა მათ ცხოვრებად სჯულისაებრ მათისა ეოველსა შინა ქალაქსა, ⁂ რათა შეეწყობდენ მათ, ⁂ რათა ჰყონ წინა მსაჯულთა მათთა, ⁂ წინა ამღმდგომთა მათთა ვითარცა ნებაჳსთ ✿ დღესა შინა ერთსა ეოველსა შორის სამეფოსა არტაქსარისსა, მეათსამეტესა დღესა შინა თჳსსა მეათორმეტისასა, რომელ არს ადარ ✿ ხოლო წარწერილიებისტოლესა ესე იყო. მეფე დიდი არტაქსარ: ჰინდოეთიდგან ვიდრე ეთიოპიადმდე, ასოცდაშჯდთა კერძოთა, მკედართ მთავართა ⁂ მთავართა, ⁂ მათთანა ერთ მბრძნობელთა გისაროდენ, მრავალნი მრავლისათჳს კეთილისა, ⁂ ფრიად ჰატივი კეთილთა საქმეთა, მსწრაფლ აღემაღლენს მშჯდობას ჴერ შეუძლებდეს ტჯრთვად, ⁂ არა გარნა წარმათებათა თქუენდა იძიონ ბოროტის ეოფად, არამედ კეთილის მეოფელთაცა მათ იწყონ გარდასვლა სინა დაცემად, არა თჳნიერ კეთილთა ამაღლებიან მადლითა, არამედ თანა ⁂ შემკულთა ზედა ეოველად სახიერისა საუკუნოსა ღუთისა ⁂ ეოველისა მხილველისა, ამაღლებიან სიმულილითა სიბოროტისათა, ჰგონონ შემსმენელთა სიმართლისასა, კელმწიფებისათჳს მრავალჯერ მრავალთა, სოლო მათ ზედა დაიდგინებიან, ⁂ სარწმუნოთა მეცობართა ზრახვათა ჩუენ ჰატივისცემად ვიწუებთ, ვითარცა ესეცა განვაწესეთ ზიარებისათჳს სისხლთა უბრალოთა ვინათგან შესმენა მიზეზითა მოუთმენელითა, ტკუილითა თანა სიბოროტე ბოროტსა გარდადებისა ვითარცა წინა მხედველთა გუაუწუეს ჩუენ, რომელთან იჳრას შეურუეველად კეთილი მეცნიერებაჲ, ⁂ შუენიერ თქუენდა არს ხედვად, რაჲთა ღენ მჳსლთა შინა, ვითარცა ⁂ აწინდელთა ში-

[1] ებრაელსა ⁂ ულღათში გ თჳსსა შინა რომელ არს საკან.

ნა მეძიებელთა არა ღირსა, მეფობისა ცარიელისათჳს ⁂ კელმწიფებათა, რამეთუ ქმნილ არს წესისაებრ წერილითა მოგეცით, ეგრეთ თქუენცა უარად იხუნით შემდგომად ამათ სჯულეტდეთ, ვინათგან ჩუენ შევმინეთ ⁂ ვქმენით შეცვალებითა, ამისთჳს რათა სამეფო შეურეველად ⁂ მშჯდობით ეგოს, ხოლო არა მაცალი წინაშე ჩუენსა რისხჳთა ძლიერითა დავსაჯნე, ვითარცა ⁂ ესე ამან მე ამადათფუესა მაკედონელისა, ჴელმარიტებისა უცხოსა, ⁂ მესისხლისა სპარსეთისა მრავალად არა ერთ ჯერ ვიცით, ჩუენისათჳს კეთილსა რომელი მაქუნდა ეოველისა მიმართ წარმართისა კაცთ მოყუარებაჲ, უმჯობეს იყო მისა უცხოება, შეძინებად ჩუენდა ესოდენსა შინა, რამეთუ ⁂ წოდებულ ეოფად ჩუენგან მამად, ⁂ თაყუანისცემადისა ეოფად ეოველთაგან კაცთა, ⁂ მეორედ ჰირად მეფობისა საყდრისა დადგინებულ ეოფად, ხოლო აშჳარტაჳანებაჲ საფრჴისა მისისა ვგონე ჩუენისა მთავრობისა ჴუენებულ ეოფად, ⁂ სულისა ჩუენისა ცხოვრებისა, ვითარცა კეთილის მნებებელი ეოველთა მარდოხ, ⁂ შეუგინებელი ესთერ მეფობისა თანა ჰიარი ეოველთა თანა ტომთა ამათ, ფრიად მანქანებათა სურვილითა ვითარცა გარდამაჳალთა, მთხოლე არს მოსჰოლვად, ⁂ ამათი მოწუენდით თჳთ იგი ჰგონებდა კელმწიფებასა სპარსეთისასა მაკედონიად მიღებად, ⁂ ჩუენდა ოკერ ეოფად, ხოლო ჩუენ არა ვჰოებთ შეცოდებასა ებრაელთასა მართალთა წარწუმედად, რომელ არა არიან ძჯრის მოქმედნი, არამედ კაცადცა უფროს მართლითა სჯულითა მოქალაქენი, რომელნი არიან დიდისა მღდელისა ცხოველისა ღუთისა, მეობით წარმართებულისა ჰირველთა მშობელთა ჩუენთა მეფობისა აღშენებასა შინა ნეტარებულთა ჩუენთა, ⁂ ამისთჳს უკუნ კეთილსა უეოფდით მათ, ნუ დახსდებთ მათ ზედა წერილითა ებისტოლისათა ამანისაგან მისა ამადაფუსა, ვინათგან მას ამის სიბოროტისათჳს უბრძანეთ წინა ბჭეთა სუსანისათა მოკიდებად, თანა ეოველითა სახლისწულითა მისითა, განწესებისაებრ ეოველის მჴურობელისა ღუთისა, რომელმან მოსწრაფედ მიაგო მას სასჯელი, ესე ვითარი წერილი ებისტოლისა წარგზავნა, თჳთეულსა შინა ადგილსა, ღირსები-

საბრ მინიჭებად ებრაელთა სჯული მათი თანა მონათესავეთა ქუჸ-
შე განძლიერებად, რამეთუ რათა ჲ წინა აღუდგებოდენ ჟამსა შინა
ჭირსა მათისასა, უმჯობეს ყოფად მათ თანა, დღითგან ათსამმე-
ტისა, თჳსა, მეათორმეტისა რომელ არს ადარ, მისს დღესა შინა,
რომელსა მოჰწერათ ჰირველ თქუჸნ ამან, ხოლო რომელი დაამტ-
კიცა ყოველისა დიდებულისა ღმერთმან. წარწუმედისა წილ მართ-
ლისა ნათესავისა, უქმნა მათ სიხარული, ამისთჳს თქუჸნცა მოჰ-
სენებასა შინა თქუჸნთა დღესასწაულობად, საჩინოთა ზედა დღეთა
მგზავსად ყოველისა გონებისა სიხარულითა ჰყოფდით, ვიდრე აწცა
ჲ შემდგომად ამათ, ათცამეტთა შინა დღეთა ყოველსა შინა სამე-
ფოსა არტაქსარსისა, თუჸსა მეათორმეტესა, რომელ არს ადარ,
იხილეს მეოფთა სუსანსა შინა ებრაელთა განიხარეს, ჲ იო მათ-
და განათლება ჲ შუჸბა ქალაქთა შორის ჲ სოფლებთა, სადაცა
უცთო დაიდვა ბრძანებად მეფისა, სიხარული ჲ შუჸბად ჲ სუძა ებ-
რაელთა იო ჲ მრავალთა წარმართთაგან წინა დაიცჯეს ჲ ებ-
რაელობასა ჰყოფდეს შიშისათჳს ებრაელთასა.

თ ა ვ ი თ.

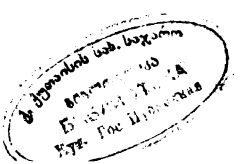
ა ბ გ დ,ე ვ ზ,ჱ თ ი ია იბ

ათორმეტსა შინა თუჸსა რომელ არს ადარ, მეათსამეტესა
დღესა შინა, მოვიდეს წერილნი მეფისაგან ✿ ჲ მასვე დღესა შინა
წარწუმდებოდეს მტერნი ებრაელთა, რამეთუ არცა ერთიღა წინა
აღუდგებოდეს მათ ჲ ეშინოდა მათ ✿ რამეთუ მთავრობელნი კერ-
ძოთა, ჲ მჱურობელნი, ჲ მეფობათა მწიგნობარნი წარუკითხევდენ
ებრაელთა ✿ რამეთუ შიში მარდოხესა დაცათ მათ ზედა ✿ რომე-
ლი დაიდვა ბრძანებად მეფისა სასჯელებად მისა ყოველსა შორის
სამეფოსა ✿ ჲ სუსან ქალაქსა შინა მოსწუჯდნეს ებრაელთა სუთა-
სნი კაცნი ✿ ფარსანა, ნესთანა, ჲ დელფონა ✿ ჲ ფარსაღანა, ჲ
ფარდაფანა, ჲ ვარეა, ჲ სარვაკანა ✿ ჲ მარმასიმა, ჲ არუფა ჲ
არსეა, ჲ ზაუფეფამა ✿ ათნი მენი ამანელთა ამადაფუასი ვუღუნე-
ლისა მტერისა ებრაელთა, რომელი ფარმაფესაგან, ჲ განძარცვეს
მას დღესა შინა მონაგები მათი ✿ ჲ მოეკლინა მეფესა რიცხჳ მო-
წუჸდილთა სუსანსა შინა ქალაქსა ✿ ჲ ჰრქუა მეფემან ესთერს:

მოსწუჯდეს ებრაელთა სუსან ქალაქსა შინა ხუთასნი კაცნი, ხოლო გარემოს სოფლებსა რაჲოდენსა ჰგონებ წარწუმედულ, ჲ რაჲ-
კუალად ითხოვ, ჲ იოს შენდა ✿ ჲ ჰრქუა ესთერ ძეფესა: რა- იგ
ა მისცეს ეგრეთვე ებრაელთა ყოფად ხვალისა, რამეთუ რათა მო-
ჰკიდოს ათნი მენი ამანისნი ✿ ჲ ბრძანა მეფემან ეგრეთ ყოფად, იდ
ჲ შესძინეს ებრაელთა კარე ქალაქსა მოკიდებად გუამნი ძეთა ამა-
ნისათა ✿ ჲ შეკრბეს ებრაელნი რომელნი იყუნეს სუსანსა შინა, იე
თორმეტსა დღესა ადარისასა, ჲ მოსწუჯდეს კაცნი სამასი, ჲ
არაგინ განძარცვნეს ✿ ხოლო სხუანი ებრაელნი რომელი იყო სა- ივ
ჭიფოსა შინა, შეკრბეს, ჲ თავსა თჯისა შეუწყოდეს, ჲ განისუფლნეს
შოლისაგან, რამეთუ მოსწუჯდეს მათგან, ათხუთმეტი ათასი, ათ-
ძეტს ადარს შინა. ხოლო არა რაჲ წარიტაცეს, ჲ განისუფლნეს
ოთხმეტს დღესა შინა იმასვე თუფლსა ✿ ხოლო წარსწერა მეფე- იზ
ან ყოველსა შორის სამეფოსა თჯისა, რომელი იყო ქუეყანასა
ზედა ჲ ზღუასა ზედა, ჲ ძალისა თჯისისა, ჲ მჯეობისა განგებუ-
ლებისა, ხოლო სიმდიდრისა ჲ დიდებისა მეფობისა თჯისისა, აჴა
წერილ არს წიგნსა შინა მეფეთა სპარსთათა ჲ მიდთა მოსაყენე-
ბელსა ზედა, ოდეს მარდოხ მეორე იყო შემდგომად მეფისა არტაქ-
სრისა, ჲ დიდ იყო სამეფოსა შინა, ჲ დიდებულ ებრაელთაგან, ჲ
ერთა მიუთხრა ქმნილი თჯსი, ყოველსა წარმართსა, ჲ ჰრქუა მარ-
დოხ: ღუთისაგან იქმნა ესე. რამეთუ მოვიჯსენე ჩუენებისათჯს,
რომელი ვიხილე სიტყუათა ამათთჯს, რამეთუ არცა შეესცვალოა
ვან სიტყუჯ, მცირენი წუარო რომელი იქმნა მდინარე, ჲ იყო
ელი, ჲ მზე, ჲ წუალი მრავალი, ესთერ არს მდინარე, რომელი
ჴიბერა მეფემან, ჲ ყო დედოფლად, ხოლო ორი ვეშაპი, მე ვარ,
ამან, ხოლო წარმართნი, რომელნი შეკრბეს მოსპოლვად სახე-
ლისა ებრაელთასა, ხოლო ნათესაჲ ჩემი, ესე არს ისრაელ, მღა-
ვადებელი ღუთისა მიმართ, ჲ გჱსნილნი. ჲ აცხოვნა უფალმან ერი
თჯსი, ჲ გჯჱსნნა ჩუენ უფალმან ყოველთა ამათ ბოროტთაგან ჲ
ქმნა ღმერთმან ნიში ჲ სასწაული დიდი, რომელი არა იქმნა წარმა-
რთთა შორის, ამისთჯს ქმნა ორი წილი, ერთისა ერი ღუთისა,

ბ ერთი ოცეელთა წარმართთა, ბ კაბოეიდა ორი წიღნი ესე კამსს შინა ბ დროსა, ბ დღესა შინა სასჯელისასა, წინაშე ღუთისა ოცეელთა შორის წარმართთა, ბ მოიკსენა უფალმან ღმერთმან ერთჯსი, ბ განამართლა ღირსნი თჯსი ✿ ბ ექმნა მათ დღე ღღესასწაულისა თუჱსა შინა ადარს, მეათოთხმეტესა შინა, ჩა- თხუთმეტესა დღესა თუჱსა იმავესა კრებულთა თანა, ბ სიხარულითა, ბ შუჱბითა წინაშე ღუთისა, ნათესავთა შორის უკუნისამდე ერთა თჯსთა ისრაელისა.

დასასრული წიგნისა ესთერისა. და აქუს თავსა შორის თვისსა თაეი თ.

გეჯდვის შეცდომანი

პირველ ნაწილში.

გვერ.	სტრიქ.		დაბეჭდილია:	უნდა იყოს:
3	1	ზემოდამ	რომელმან	რომელნი
4	12	ქვემოდამ	ცნობა	ცნობად
18	7	ზემოდამ	არფაქს. არამედ	არფაქსად
—	9	—	საულდგ	სულდგ
—	3	ქვემოდამ	სახლი	სახლნი
25	5	ზემოდამ	ბრას	ბრამ
—	11	—	არა დაგიმკუდრო	არა დაგიმკუდროს
72	3	—	ახიარ	ასიარ
76	11	—	თაკლთასა	თაკლთასა
—	12	ქვემოდამ	მამდინელნი	მადინელნი
89	1	—	კაცმან	კაცმან
92	3	—	რამეთუ	(არ უნდა)
93	4	—	მამან	მამამან
120	12	ქვემოდამ	ბრძანებით	გრძნებითა
158	7	—	და იყო.	და ადგა
161	4	ზემოდამ	კითარი	კითარძი
—	7	ქვემოდამ	ათორმეტისა	ათორმეტისა
164	8	ზემოდამ	მთასა	მთასა
186	10	ქვემოდამ	ქვეშემო	შინაგან
241	8	ზემოდამ	მონა,	მონაგებად
279	12	ქვემოდამ	სურისადისი	ძისა სურისადისი
305	3	ზემოდამ	და სამრხვად	დასამრხვად
360	13	—	ისხნე	შეკთუ ისხნე
375	6	—	კიდრე	კერ
376	1	—	მინა	შინა
386	9	—	ყარყანცი	ყარყანტი
428	11	ქვემოდამ	ბჭეთა	ბეჭთა

გვერ.	სტრიქ.		დაბეჭდილია:	უნდა იყოს:
475	2	ქვემოდამ	საწანებულისათა.	საწამებულისათა
482	15	—	ღუთითისა	ღუთისა
496	12	ზემოდამ	ადო.	აოდ
—	13	ქვემოდამ	ადო	აოდ
504	4	ზემოდამ	კტუო-	კტუოდა
528	15	—	სულითა	რომლითა
562	1	—	სასდომლებთა	სასხდომელებთა
597	5	ქვემოდამ	ჭრუაჲ	ჭრჭუაჲ
—	1	—	შმან	მამამან
601	11	—	გარანა	გარნა
620	3	ზემოდამ	ნაბან	ნაბალ
639	11	ქვემოდამ	იდი	წილი
654	13	—	ისიდა	იხიდა
662	7	—	იო	იო
670	8	ზემოდამ	კოკელი	ოკოკლი
672	10	ქვემოდამ	წუალობა	წუალობა
673	8	—	მოყუსანი	მოგუსრნა
674	4	ზემოდამ	კუნზიდისა	ბერზიდისა
675	14	ქვემოდამ	და მოკიდნენ	დამოკიდნეს
—	10	ზემოდამ	გული	ბუნი
676	4	ქვემოდამ	უარალო	უბრალო
—	—	—	დრუკსა	დრკუსა
677	12	ზემოდამ	შუწუშე	ჭუწუშე
678	12	ქვემოდამ	შობისა	შუბისა
679	13	ზემოდამ	უცსო	უცხო
682	15	—	გიმოკიდა	გამოკიდა
684	3	—	თჯსნი	თჯსთა
691	14	ქვემოდამ	შერგანა	შეგრგნით
703	9	ქვემოდამ	გარდასადებელდა	გარდასადებელა
704	9	ზემოდამ	მთისა	მთსა
—	14	ქვემოდამ	ოთნი	ოთხნი
—	7	—	ბორთალი	ბორბალი
—	3	—	ოთნი	ოთხნი
705	9	ზემოდამ	მეხოთისა	მეხოთითისა
—	11	—	ხუთსი	ხუთნი
706	2	—	მარცუწნით	მარჯუწნით
—	7	—	შინაგა	შინაგან

გვერ.	სტრიქ.		დაბეჭდილია:	უნდა იყოს:
710	1	ზემოდამ	კკლ იშუნი .	. . კკლი შუნი
720	7	ქვემოდამ	და მასკკდ .	. . დამასკკდ
725	12	—	ანუ . .	. . ანუ
726	9	—	იერობუამს .	. . იერობუამ
808	9	ზემოდამ	გარ . .	. . ხარ
810	12	—	სამუალ .	. . სამუალ
816	2	ქვემოდამ	გაბაათგან .	. . გაბაოთგან
878	10	ზემოდამ	დადაეთისა .	. დაეთისა
879	13	—	შურსა . .	. ურსა
880	8	ქვემოდამ	მჯაარნი .	. მოაჯარნი
888	7	—	სანი . .	. სამი
900	14	ზემოდამ	საფასნე . .	. საფასალმუნე
928	2	—	კოელითა .	. ოკელითა
962	2	ქვემოდამ	კურძოს	. . კურაოს
997	2	—	ას, .	. . მნას,
1001	11	ზემოდამ	შეაბითი	. . და შაბათი
1007	1	—	მისა . .	. . მისა
—	6	ქვემოდამ	მადრანდმდე	. . მაღნარადმდე
009	3	—	კორნი.. .	. . ორნი
014	14	—	თჯთა . .	. . თჯსთა
045	10	ზემოდამ	კზდრისა. .	. . კზდრა
046	3	—	ხუთ . .	. . სუთ
48	7	ქვემოდამ	თქნგან . .	. . თქუფნგან
63	10	ზემოდამ	განკოფანი .	. . განუოფანი
3	14	—	რომკლიცა .	. . რომკლისცა
7	14	ქვემოდამ	კკლთა .	. . კკუთა

სარჩევი

პირველი ნაწილისა

გვერდი

წიგნი პირველი შესაქმე მოსესი 1
წიგნი მეორე გამოსვლათა მოსესი 108
წიგნი მესამე ლევიტელთა მოსესი 194
წიგნი მეოთხე რიცხვთა მოსესი 260
წიგნი მეხუთე მეორე შჯულისა მოსესი. 348
წიგნი მეექვსე ისუსი ძისა ნავესი 435
წიგნი მეშვიდე მსაჯულთა 489
წიგნი მერვე რუთისა. 543
წიგნი პირველი მეფეთა. 551
წიგნი მეორე მეფეთა. 623
წიგნი მესამე მეფეთა 683
წიგნი მეოთხე მეფეთა 759
წიგნი პირველი პრალიპამენონი რომელ არს ნაშთა 824
წიგნი მეორე ნაშთა 883
წიგნი პირველი ეზდრასი 962
წიგნი ნემიასი 984
ი მეორე ეზდრასი 1013
ი მესამე ეზდრასი 1046
ი ტობიასი 1104
ი იუდითისა. 1125
ი ესთერისა 1154